

فهرهه‌نگا مایی

کوردی - عه‌ره‌بی

طه مظهر مایی

سپیڙ پریس

خودمانی ٽیمتیاڙی حافظ قاضی

سکرٽریس
مؤید طبیب

ملکین چاپکرنی د پراستی نه

لمدریس

کوردستان عورافق - دهوک
ناتلفیږی ټیگمیا سمنډیگایین
کرنیکارین کوردستان
قادی سیمه

تلفون: ۷۲۲۵۲۷۱ - ۷۲۲۲۱۲۵

- ژمارا ومانن: (۳۱۲)
- نالین پرتوگن: لمرهنگا مایی (کوردی، عرمی)
- داتان: طه مایی
- دمرهنگا هرنری: حستین سمنان ممتیخان
- بهرگ: بهیار جمیل
- سهرشتن چاین: شتروان محمد تهیب
- چاپا ټیکن
- تیراز: (۱۰۰۰) دانه
- ژمارا سپاردن ل پرتوگخانا بهدرخانیا ل دهوک (۵۰۰) ل سالا ۲۰۰۹
- چاپخانه‌ها حمی هاشم / هویت

SPIREZ PRESS & PUBLISHER
DUMUK

www.spirez.org
www.spirezpage.net

هار سپیریږ ل لطباعه والنشر
دهوک

فهرهه‌نگا مایی

کوردی، عه‌ره‌بی

دانان
طه مایی

فهرهنگا مهلا تاهایی مایی

مهلا تاهایی مایی دهمهکن دور و دریژ ژوانا خوه ب کۆمکرن، پزکرن و نامادهکرنا فهرهنگکا کوردی - عهرهیی فه بژانده. ههر چهند وی هیقی دکر نهو بهرههمن خوه ب چاقین خود بییست، لئ قهدهر ژ حهزا وی بهیژتر بوو. نهو چوو روجهمتی و قهریژا کهدا وی یا ب سالان د جه دا ما.

فهرهنگا مهلا تاهایی مایی گهشتهکا دور و دریژ پستی مرنا وی کر. چهند کهسان نهف فهرهنگه ب کۆمپیوتهری نفیسی. هندهکتن دی نهو خوانده و فهخوانده. نهو دووماهی ل و هسانخانهیا سپیریژ بوو متهفان. سپیریژ ئی د سال ۲۰۰۵ ئی دا کۆنترۆلکرن و ب سهرداچوونا فهرهنگی سیارت من. مخابن، من نهو وهزیهیا خوه ب جه نهینا و نهرکن خوه تمام نهکر. ناریشهیین تهنکیکی و مژوولاهیین من یین شهخسی ژ نهگهرین نهتعامکرنا کارئ کۆنترۆلکرنی بوون. لئ، سهبهیین سهرهکی وه کر نهز کۆنترۆلکرنا فهرهنگی راوهستیم نهو بوو کو فهرهنگ پیدئی گوهرینهکا رادیکال بوو.

شاشیین خالهنهین، چاپن و پتقیسن، یا ب تیپین عهرهیی و یا ب تیپین لاتینی، د قئ فهرهنگی دا گهلهکن. نهز نزانم کا کن نهف شاشی کرنه چونکی ژ کهسهکی زیدهتر نهف فهرهنگه ب کۆمپیوتهری نفیسیه و نوسهخیا نمسل یا رجهمتی مهلا تاهایی ل بهر دهستی من نینه. مهلا تاهایی کاتاکۆزی (توخم) پهیقن، کانه، سفته، کاره، دیار نهکریه و هندک فۆرمین پهیقن، وهک "نارامتر"، نفیسیه کو فهرهنگساز نانیخن د فهرهنگین خوه دا.

رجهمتی ههول دایه پهیقین کوردهوارین د فهرهنگا خوه دا قهید بکت. ههمان وهختی دا، وی نهو پهیقین کو وی ب خوه ئی نافرانده، وهک "ناخپیف" ههمهبری "مهساح" یا عهرهیی یان "نهرمیر" بهرانهر "عهدهدا" یا عهرهیی، لئ زیده کرنه. هندک پهید د فهرهنگی دا ههته، وهک "نهرمانج گهشتن" یان "ناخفق بون"، کو ل گۆز قالیپن پهیسازی کرمانجی غهرین هندک جارن پهید و شروقهیا وئ نه ر پهک توخم: بۆ غوونه: "ناگر بارین" کاره، لئ شهرحا وئ "چهکن ناگر پز" ناهه.

د سهر وان ههمی قسورین کو د قئ فهرهنگی دا ههته، نهف بهرههم ژ لاین دیرۆکی فه منایهکنی گرنگ و ب قیمهته. رجهمتی مهلا تاهایی مایی ب پتیا قئ فهرهنگی گهلهک پهیقین کتناس، کهفن و رهمن بهو مه و نفش نوو پاراسته. نهف فهرهنگه حهزکرن و دلسۆزا مهلا تاهایی بهو پهقا کوردی و بزاف و خهبتینا وی بهو فۆئاندنا وئ وههول و تیکۆشینا وی بهو نافراندا وئ بهو مه دیار دکت. سپیریژ ب وهساندنا قئ فهرهنگی خۆمهتهکا هیتۆ بهو زمانن کوردی دکت و پز و حورمهتن دت رجهمتی مهلا تاهایی و کهدا وی یا ب وهنج و دهمدریژ.

نهوراد هرۆی

ستۆگهۆلم / ۲۰۰۸/۳/۱۴

کورته ژینا طه مایی

* طه مایی: کورنئ شیخ (مظهرئ) کورنئ شیخ (طه) یئ مانییه ژ بنه مالکا دیندارو نایین پەروەر روژنبیرو زانیاره، بنه مال و بنه کارا قن بنه مالی ژ ره گەزدا ژ میره بگیت (نەلکئ) نه، نەلکئ گونده که ل کوردستانا باکوژ نوکه دیتژنئ (بئی شه باب).

* سەرور و پیشین قن بنه مالی (میر حسەن) ئ میره بەگی بوو. میرئ دەقەرئ بوو.

* کوڤهکن میر حسەنی یئ کو دیتژنئ (دەل) یئ ژ نەلکئ مشەخت بوی و هاتییه ناڤ بەرواری ژۆریا و ل گوندئ یتدوهن ناکنجی بوویه.

* پشتی چەند بابەکا (مەلا نییراهیم) نیک بو ژ نهقییت (دەلی) ژ گوندئ یتدوهن دهیتە گوندئ مایئ لئ ناکنجی دبیت، یتدوه و مایئ دوو گوندیت هەفتەرخین د مشارا ژۆریا بەرواری بالا دا دوو گوندیت ب ناڤ ودار و بارو دەرامەت وکانینه.

گوندئ مایئ، گوندهکن ب ناڤ و دەنگ بوو، بۆ رهوشه نییری و زانیئ و تیگه هشتنئ، هەروسا ژ لایئ جوغرافی هە، گوندهکن بەر بهیات و خوش و دەست دایه بۆ هەمی رەنگیت دەرامەتی و گەلەکا ب هاتنه، هەر سالی پتر ژ نیف ملیون کیلوگرامیت فیتی ل ناڤارئ وی دکەفن، ژبلی دارگوز و داروباریت دی، هەروسا نیتزیکي (۵۰) کانیتت ناڤا زەلال لئ هەنە و رویارەک دبهردا دبۆیت. چەند ناش و مەدرسه و تەکیایەک لئ هەبوون، جەن زانیئ و روژنه نییری و علم و مەعریفەت بول دەقەرئ.

* ژ طه مایی حەتا میر حسەنی بابکا لکئ وان چارده (۱۴) بابن، ژ وی حەتا مەلا نییراهیمی هەشت بابن.

* بابیر طه مایی (شیخ طه) نیک بو ژ شیخت طه ریکا نه قشە بەندیا و شاعیرەکن کوردئ کلاسیکی یئ ب ناڤ دەنگ بوو.

* بابن طه مایی (شیخ مظهر) ئ مایی ریکا بابن خوهر گرت و بو شیخەکن زانا و روژەنبیر ل دەقەرئ ورۆلەکن مەزن دیت ژبۆ دانانا مەدرسا و جەن زانیئ ل ناڤ بەرواری بالا و نینانا گەلەک خیرو خوشیا بۆ ناڤ بەرواریا، وەکی (سیف) و گەلەک رەنگیت دی بەری وەختی ل قن دەقەرئ نه هات بوون چاندن.... هەروسا شیخ مظهرئ مایی، ژیدەرئ سەرەکی بول دەقەرئ، دەرەقا زانیئ و زانیاریا، ج دینی یان دونیایی، دیسان مەدرەسەیک و تەکیایەک ل مال هەبوون جەن دەعوەکار و داخاکەرین زانیئ و زانیارین بوون، جەن میتفانداری و خەلکئ دەست کورت بوون.

* طه مایی د ناڤهرا ۱۰-۱۸ مەها شواتن سالا ۱۹۲۴ئ هاتی یه دونیایئ، هەر ل وی سالی ل مەها نیلۆنئ یتت مشەخت بووین چۆنه قەزا (چەلئ) یاکو نوکه تورک دیتژنئ چوقورجە.

نەگەرا مشەختین ژئ ئەو بوو چونکی هیزین ننگلیزی و فەلیت تیاری هیرش نینا سەر دەقەرئ و گوندئ (مایئ) سۆت و کتیبخانا شیخ طه مایی ژئ سۆت و گوندیت دەروبه، یئ مایئ ژئ هەمی سۆتن و خەلکئ وی مشەخت بوونه دەقەرا چەلئ.

سئ سالا مانە ل قەزا چەلئ، ل وی دەمی شوهرشا شیخ سعیدئ پیران دەست پتکر بوو، کاودانیت دەقەرئ ژ لاین سیاسی و نابورقه دئالوز بوون، ژبەر کو بابن طه مایی (شیخ مظهر) شیخەکن طه ریکا نه قشە بەندیا بوو،

هرموسا سهرکیتش شورشی شیخ سه عیدی پیران شتخه کف نه قهسه بهندی بوو.... رتیمتا تورکی دترسیا په یوئمه دپه کا بهیز دناقهرا شیخ سه عیدی پیران و شیخ مظهر مایی دا په پدا بییت و نو وئی پشته قانیا شورشی بکته. /
 ژهر فنی یکن حکومتا تورکی دقیا شیخ مظهری مایی دگل کسوکارت وی قه گوهرتیه کورپاتیا عدری
 تورکیا، وک نعلی بهنه باژیری (قونیا).

بلی هر ل وی دمی دژنه قه عیراقی، لی حکومتا عیراقی ناهیلیت بجه گوندی خوه مایی نه چار دین
 قهستا ناډ دسکیا دکن و دوو سالا دمیته ل گوندی (بهندا)، پشی دوو سالا قه گریانه قه مایی.

• ل سالا ۱۹۳۵ طه مایی چو گوندی (بامه رن) داکو خاندنا خوه یا مکه ته ب ل ویری بخونیت، هتا پولا
 پینجن خاند و پولا شمشن تمام نه کرو ل سالا ۱۹۴۰ ژهر چوند نه گهرین سیاسی خاندنا خوه هتلا.

• هر ل سالا ۱۹۴۰ دچیته دناډ رتیت کومه لا هیوا (هیفی) دا داکو خرزمتا دوزا کوردی بکته و ناساقی
 خوه یی هره کی کره ((تلهر)).

• ۱۹۴۳ طه مایی ژن نینا، لی هر زویکا ژهر کو خاندنا خوه تمام نه کر بوو ژ نه گرا دورپاتیا گوندی مایی ژ
 جهیت زانیاری و رونه نیری و ژ نه گرا مژویل بونا وی ب کارین سیاسی قه، پشیمان دیت و نه چار دیت
 کو هورل بدت نو بخو براقی بکته کو زانین و زانیاری و رونه نیری په پدا بکته.

سالا ۱۹۴۳ ژ نه گرا فنی یکن په یوه دنی ب بنه مالا به درخانیا دکته و، ل وی دمی میر جهلا دت به درخانی
 ل شامی هر دوو صهیفین کوردی (هاوار) و (روناهی) دهر دنیختن طه مایی ب واسطی پوسی وی دمی
 تیکه لی په پدا دکته و همی ژماریت وان ب نه گرا پوسی نو وی بو طه مایی دهیته گوندی.

هرموسا دکتر کامران به درخانی ل بیروتن هر دوو صهیفین [روژا نوو و ستیر] دهر دنیختن و ژماریت
 وان ب ری پوسی بو طه مایی دگه شتن گوندی

هرموسا دکتر کامران به درخان ل روژا ۱۸/۶/۱۹۴۳ نامه کن دگل وینی خوه دگل صهیفین خوه (روژا
 نوو و ستیر) بو طه مایی دهیته گوندی مایی.

• ژهر کو طه مایی هر ژ سالتین چلادا بین چاف قه کری و رونه نیری بوو ل دهقهری، هردم تیکه لیا وی دگل
 مرقفین رونه نیری سیاسی و زانا بوو.... هر وهکی مه گوئی تیکه لیه کا باش دگل مالا به درخانیا هه بوو،
 تیکه لی و هفالینیا شاعر کن کورد (مه لا نه حمه دئ نالیند) دکته و نالیند دپشه هفالیه کن نیزیکنی طه
 مایی... ژهر ژاری و دهر دهریا مه لا نه حمه دئ نالیند تووشی بووی، نکامیا کسوکارو خه لکن دهقهری
 دکته، چونکی ل وی دمی نالیندی کس خوه نه بوو نو کس لی نه دبو خودان، بستی طه مایی نه بیت
 نه قهری دا نامه کیدا دیار دیت دمی نه حمه دئ نالیند بو طه مایی دهیتیت و تیدا مه دیت وی دکته.
 فنی نامن دگل زیانا خوه و هوزانه کن بو دهیتیت تیدا نافه طه مایی دینیت.

• طه مایی ل دهستیپکا سالتین ۱۹۴۰ دمت ب هوزان قه هاندنن دکته و ژهر کو "مه لا نه بو مایی" ژ
 بنه مال و پسماتین طه مایی بوو نو هوزان قه کن زنه تی بوو هر دوو خه لکن گوندی مایی بوون، و ملی
 تیکه لیا رونه نیری و زانیاری و سیاسی، هردووکا وک دوو هوزانقان و رونه نیری دهقهری سهرلدا.

• هرموسا تیکه لی دگل شه هیدن نارادین سیدا (صالح یوسفی) په پدا دکته و بو جارا تیکن ل باژیری
 مووسل مایی دچیته مالا سیدا صالح یوسفی ل ناخی (باب لکش) و پیکه کار سیاسی دکن.

ل وی دمی هتلا صالح یوسفی بهر برستی لق ۱ حزبی بوو هره دسا طه مایی بهر برستی ریکه خراوا
 بهر واری بالا بوو.

لناف تورکيا و ب هاريکاريا چەند لایەنەکا د عەردێ کوردستانا تورکيا دا دگەهتە توخپەن ئیرانی و دچیتە بازئیری (نۆرمینی) ل رۆژا ۱۰/۳۰/۱۹۹۱ پشستی سەرهلدانان مەزنا خەلکێ کوردستانا عیراقێ. و رزگارکرنا وەلانی ژ سیخوڕ و دام و دەزگەهێن رۆتیا عەفلەقیا بەغدا ژ ئیرانی فەدگەریتە فە کوردستانا ژیری و ل بازئیری دھۆکێ ناکنجی دبییت.

* ب نەگەرا کاودانیت سیاسی ل دەفەرێ بەرھەم و کتیب و وەسیقێن طە مایی ھەمی دھیتە سۆتن و تەلافتن.

* بەرھەمێن وی ییت نەدەبی و زمانی نەف فەرھەنگیە دیوانەکا ھوزانیت نازک و ژێھاتی.

په یقین کرمانجی

من ل سالا ۱۹۴۰ دەست ب څرکنا ځان په یقا کر دهمن من پیروکالیت مه دیتین هندوک په یقا دزان و پین دناڅن کهمس دی ژبلی وان نەدزانن و نه پین دناڅن. لهو من دیت کو یا پیدقییه نهف په یقه بهتین پارازتن بهری نهف پیروکاله نه بچن و نهف په یقه دگدل مرنا وان بهرزهبین و جهی وان بچینیت څالا و په یقین بیانی بخشن و شونا وان بگرن.

من دەست هافیته نفیسنا ځان په یقا بهلن گه لک پتیه نه چۆ من دەست ژن بهردان ونهز مامه بدویف کوردینین څه وگه څه بات و بزاڤا بهلاتیځی یانی سیاسی نو نهز تیکه لی کۆمەل و پارتیت کورداپه تیپ بوم. دەم سال بۆرین و چۆن ههتا سالا ۱۹۷۲ پشنی نهز ژ بهرهف کرنا شعریت شاعری ب ناڤ و دهنگ نهحمەدئ نالیه ند سەر است بوم بۆ چاپ کرنا دیوانا وی لدویف داخازا بارزانین نەمر مه لا مصطفیای. رۆژەکن من کتیبخانا خوه ب سەر و بهر دکر دەستی من چۆ سەر وان په یقا و نهز ب سەر ههلبوم. من دیت یا چاکتر نهوه نهز دەست بهافیتیه څه فی کاري بهلن ب ناوا و رهنه گه کن گشتی و بهر فرهه تر نو ههمی په یقیت نافخوهی پیت دههرا نهز لښ دژیم بنفیسم بهلکو پاشه رۆژەکن مافه کن بهیت دیتا بۆ نه زمانن کوردی، چنکو لدویف باوهریا من نهگه هر رهوشه نیبهه کن کورد جهن نهو لښ دژیت ب کاره کن هوسا رابیت و په یقین وئ دهه رڼ څیکه یخیت وکۆم کەت دئ نه زمانن کوردی ساخ کەت. نو دئ بهین کو نه زمانن مه یی کوردی نه زمانه کن زهنگین ودهوله مه نده و نەم هەرگار و پتیدی ناپښ ژ چو نه زمانیت دی وەرگرن. من دەست بنفیسنا په یقیت نافخوهی کر و څرکرن هندی نهز شیبای، دیسا نامه کا گه رەودار (مضمون) بۆ سەیدا دکتور عبدالرحمن معروف نفیسنا (۱/۴/۱۹۷۸) کو سەیدایه کن شارهزاو هۆستایه د زانیاریا فرههنگی و زمانیدا شیرهن ل من بکەت کانن چاوان ژنک بهشین و ژنک څه زانا په یقا چنکەم باشره؟ چنکو ههتا نۆکه زمانزانیته کورد هوسا پیت پښ رابوین: (بلند - بلند بوئ - بلند کرن - بلندی) بهلن تشق زښه تر یی هه ی وهکی (بلند بوئ - بلند کړی - بلندتر - بلندهی - بلندیانی بلندی) بهلن من چ بهر سف ژ دکتوری نهوه رگرتن. من ل دویف زانی و تیکه هشتا خوه دەست ب نفیسنا په یقا کر بهلن گه لک نهفه کتیشا نەم توشی هه لنگافتا شۆره شای نیلۆنن بوین ل سالا ۱۹۷۵، رۆژمڼ وهلاتن مه گرت څه و نەم کەتین بن رپ و دنگرتن ځن رۆژما دورنډه و خویرتیز و توخمه رتس، دەم و گافیت مه کر نه ژهره مار و دهرافیت مه ل سەر مه قلس و بهرتهنگ بوئ و نەم کەتین ختی و دهردمه ریکا بکوتەک دیا ل مه نینا نیک، بهلن دگەل ځن چنډن ژی نهز هر مامه ب شولن خوه څه هیدی هیدی نهز هر تیخه بچیم و من په یقین خوه څیکه جهماندن. ههتا سالا ۱۹۷۸ ل مهها ههفتن رۆژمڼ نەم ژ گوندیت مه هه لکفاتین و گوند ههرافتا و سۆزن و روی نه رډکرن نو نەم څه گره ازتین تۆزیدیکا پیت ب خورتی.

نهز ل تۆزیدیکا یی (قه دشن) ل ناحیا سهرسنگن ناکنجی بوم ل بن چاقدتیرا ځن رۆژما نفشبه رتس نەم رۆز پهرشان و تنه گاف حال بوین. کەتین تالوژی و گرفتاریا و دقن قهلبه ندین دا مه بهر نهما ل چو تشتا ژبلی پاراستنا خوه پتیه رۆژان ناخاتا قورتال و ده راز بښ. بهلن لگەل هندی ژی نهز مامه ب شولن خوه څه ویتیه چۆم و نهو په یقیت من لیکدای و څیکه نیخستین من دەست هافیتن ل دویف تپیا ژنک څاڅارتن و ژنک څه دهرکرن. بهلن

ههژ نەز ئىخلاس نەبەم ل سالا ١٩٨٥ رۆژىسا ههژ نەز و ئۆردىگای دەرنىخستەم، تشتىن مەن پەن چىبەرى نەف پەيقيت مەن ئۆك جەگەرى دگەل هەندەك تشتەت ل نەك مەن خەدان نەرخ و بەهاگران وەك شەرىت نالەندى و دىوانەكا جەزىرى يا دەست خەتەن مەحمەد طيار پاشاين كورن سەبايل مەير سەقەدنا بەهدنا، شەرىت خەم مەن ئۆكتەبەرخانا خەم هەگەهازان مالا هەقالەكى، بەلەن ب داخ و مەخابن نەو پەيقيت نەجودا كرى مەن هەلان د كەتەبەرخانا خەم دا نەز چۆمە دەفەرا رەزگار و نازادكەرى ل نەف شەوفا كوردى. رۆژىمەن ئى تشتىن مەن هەمى دگەل كەتەبەرخانا مەن دەست دانا سەرو مەسادەرەكەن. دەمەن نەز گەهەشتى دەفەرا نازاد مەن ل وئەرى چەقەقەقەك نەقتەسەن (الە الطابە) پەيدا كەركە داکو ئى كاری پەن سەرەكى بىخەم. بەلەن مەن دیت نەف دەفەره ئىكەجاری ب كەتە شۆلەكەن هەسا نەهیت مەروژ بەكەت ل بەن بومەبارانا تۆپ تەیارا نو خەم هەشارتا دكەنچ وكونا هە ژەره نەرهەشتە فرۆكا مەروژ نەدشیا ل چو نەردا بەتەبەت و تەنا بېت ودا شۆلەكەن هەسا بەكەت. نو ل سالا ١٩٨٧ مەن نەف دەفەره هەلا نەز هەروژ بوم بۆ جەن نیرانەن.

ل فى جەن بېانى و نەنیاس مەن دیت كو بۆ مەن خەوش دەلەشە و دەرفەتە هەلەكەتى كو نەز خەم ب فى كاری هە مۆبەل كەم و وەختى خەم پەن رابۆزەم و ئى سەر راست بىم. ل وئەرى نەز و سەیدایەن هەسا (فەلەك الدین كاكەبى) بەرەرسن راگەهانەنا پارتا دىوكراتیا كوردستان ل خازگىنەكەن تىك تەشەقلىن و مە تىك و دو نیاسى. مەن سەیدای خازت نەگەر چەقەقەقەكەك هەبەت ب نەمانەت بەدەتەف مەن دا كاری خەم پەن ب دوماهى بىنەم. سەیدای ئى ژ كەرەما خەم بۆ مەن زوى چەقەقەقەكەك هەنارت و مەن دەست ب نەقتەسەن خەوگر، بەلەن پا مەخابن نەز نەشیام ژ دانەكەن پتر بنەقسەم ژەر بەها گرانىیا كاغەز و دەست كورتیا خەم. لەو نەز نەشیام قان پەفا شۆفە كەم، و مەن شۆفەكەن و هەندەك كاریتە دى ئى هەلان بېتە.

جارەكەن و سە هەلەكەت نەز و سەیدایەن هەسا (سامى عبد الرحمن شەنگالى) سەروكەن پارتا گەلى كوردستان ئۆك كەتەن و نەم پىتەك هاتەن دەر و نیاسەن ل نالەبەرا مە چىبەو. سەیدا ژ مەن پەرسى كانی نەز چاوان وەختى خەم دەریاز دكەم؟

مەن چىروكا قان پەفا كە و كۆتى: نەز نەشیام ژ دانەكەن بىتە پتەفە بنەقسەم و نەز دترەم هەكە نەو ئى مەزەت نەف و مەستانا مە هەمى چۆ ب نالەیدا و نەز بومە پالەن پووشى. سەیدای كۆتە مەن: خەمەن نەخۆ شۆلەن تە پوچ نایەت و نەز نامادەمە چەند دانا كەزەكى نەز دى بۆتە ب دەستگەهەت خەوئەت نەقتەسەن وئە كەم. مەن ئى ئى داخا كە (سەن) دانا بۆ مەن وئە بەكەت.

وى ئى ب مەردانە بۆ مەن سە دانە وئە كەن هەمى سەروبەر و كاغەز ژكەستەن وى. ل نیرانەن نەز چۆمە نەك (فەرەهەنگ و نەبەبەت كوردى - انتەشارات صلاح الدین) مەن ئى خازت كو قان پەفا چاپ بەكەت. بەلەن وان داخا لئى بۆزىنەن ژ مەن كە و كۆ: مە خەوندەفانەت كەرمەنجى نەن نو هەندى مە پەرتوك ب زارى كەرمەنجى چاپ كرى زبانا گەهانەنى مە ژەرەق نەگەرىن بىخەشە نەم نەشتەن چاپ بەكەن. پەشتى نەز ژ جەن نیرانەن ژەرقە كوردستانا عەراقى ل پاویزا سالا ١٩٩١، هەقالا زانى مەن نەف پەیفە بىتە خەلاس كرىن. وان كۆتە سەكرتاریا بەرهى كوردستان ل دەرەكى كو بەلكى شان پەیفە چاپ بەكەن، سەكرتاریا بەرهى ئى لىبەر هات كو چاپ بەكەن. هەقسا مەن ئى كەش بو، بەلەن دویمەهەكەن نەو هەقى چەرسى هە چەكو بەرهى خەم ئى داپاش و ب پەشت كۆهەن خەم هە هاتەت!!

ل دویشرا پارتا پەكەتى نەشتەمانى كوردستان ب سەتۆن خەم هەگرت كو چاپ بەكەت هەقسا مەن هەلبو و گەشتەر بۆ مەن كۆت: نۆكە نەف هاتە چارەسەر كەن بىن شەك نەف پەیفە دى: وناھەن بىن. نو مەن ئۆتەكەن (هەقەلەتەن) بو چاپ كرىن. بەلەن مان ل چاپ رى چاپ كرىن پاشى سەلەك ب سەر هە چۆزى بۆ مەن زەلەن هە هەروەكى خەم. پەشتى دەمەكى

سیدابن هیتر (کریم سلطان) شهننگالی داجیسته (سویدئ) گزته من نوز دئ دانهکی دگمل خوه بهم بلکو (سویدئ) کسهک خوه دهر را بهت و چاپ کت.

دهمن سیدا فهگه‌های گزته من: من یا دایف هه‌فاله‌کن خوه ژ کوردستانا باکز ل ویرئ نالی وی سیدا (زین العابدین قایا) نو دئ یی رابیت وجهند دانه‌کا ب کومیسو ته‌رئ دئ بهره‌فکته. ل قیئرئ دقیت نوز سوپاسی و ریزگرتنئ ژ بیر نه‌کدم بز هور برادره‌رکن ده‌ستن هاریکاری بز من دیزگری، نمازه سیداییت ریزدار و قه‌درگران (فلک الدین کاکه‌ی) و سیدا (اسامی عبدالرحمن شهننگالی) و سیدا (کریم سلطان شهننگالی) و سیدا (زین العابدین قایا) ل سویدئ و هور برابره‌کن دست بارا من گرتی و بیرا من نه‌هیت.

بئ گومان هور شؤل و کاره‌کن مرؤف بکته جهن خه‌له‌تی و کیماتی و ژ بیرکرنا به نه‌خاسه ل ده‌رافیت هوسا نه‌راوستای و نه‌تانا کو مرؤف تیدا وه‌کی به‌رگه‌ره‌کن بیت ل چو عوردو جه‌ا نه‌ته‌بیت و نه‌حه‌ویت، شؤلئ مرؤف دکته هور دئ یی په‌لوزه و شه‌لی بیت و پری خه‌له‌تی بیت، نه‌فه ژلایه‌کی فه، نو لایئ دی ژئ فه کو هور ده‌فه‌ره‌کن زارئ خوه یی هه‌ی نو هور ل وئ ده‌فه‌رئ ژئ گوندیت وی ژیک جدایی ل نا‌قه‌ره‌ا ناخفتا وان یا هه‌ی ژبه‌ر فی نیکن کسه‌ک نه‌شیت هه‌می په‌یقیت ده‌فه‌رئ قسه‌را بگه‌هیت. ژبه‌ر فی هندئ یی شک مشه خه‌له‌تی و نه‌زانین دئ هینه به‌رچا و په‌یدابن.

به‌لئ پا من هور هنده پئ چنیو نه‌ز نه‌شیام ل فان ده‌رافیت نوز تیرا بوزیم و ده‌ره‌هیت نه‌تانا بیت نوز لی ده‌ریاز بوی ژ فی ره‌نگی چنیر چنکه‌م.

هیقیدارم ژ خوینده‌فانیت ریزدار ل من بیژن. نو نه‌ز یی پر هویقی مه‌ کو نو دئ هاریکاری بز من کهن کو هور کسن خه‌له‌تیه‌ک یان کیماتی و ژ بیر کرن ونه‌زاننه‌کن تیدا بیبیت من ناگه‌دار کت ب ریکا نیکه‌نا نه‌خسه‌فانیت کورد - تاین ده‌وکن) بلکو نه‌گه‌ر جاره‌کا دی و مسا چنیو نه‌ف په‌یقه بهین فه چاپ کرن ب کارو‌کو‌که‌کن سبه‌هتر و شنگ وریک و پیکتر بهین دیتن. جاره‌کا دی نه‌ز ریز و سپاسییا خوه یتشکشی سیدابن هژی (زین العابدین قایا) دکمه‌ کو وی خوه دابه‌ر فی هاریکاری دا یا وی بز من کری هیقی ژ خودئ مه‌زن دکمه‌ کو برابیت وه‌کی وی دلسؤ و مه‌ردانه و خه‌بات کر بز کوردستانئ زنده‌کته و ده‌ستن وان بگریت. به‌لئ بز مرؤفی جهن داخ و‌کو‌فانانه کو ره‌وشه‌نبیری و تزوه و نه‌زمان ساخ کرنئ نرخ و بهایی خوه ل کوردستانه‌کا سه‌ره‌ست و نازا و فیدرالی کو خه‌ونا ملله‌تییه‌ بجه‌ هاتی نه‌بیت نو پویه بکاریت ره‌وشه‌نبیری نه‌هیته کرنئ و جهن خوه لی نه‌بینیت و ریکا خوه بگریت نو ل فی ولاتی کیشان و پیشان ب ترازیه‌کا نالی س‌نگ بهیته هه‌لسه‌نگراندن کو کاریت زانیاری و ره‌وشه‌نبیری بقیته نه‌قیت نه‌چار بین مشه‌خت بین و بچن ولایت بیانی وه‌کی نه‌ورویای دا و‌کو ریکا خوه بیین و بهین پیش چافا و به‌ر ر‌و‌زانه‌ی. من نه‌قیت نه‌ز چو سیرا سبی کدم و رو‌یس طازئ کدم چنکو تفا سه‌ر نه‌فرازه هور دئ وه‌ره‌یت سه‌رو چافیت مرؤفی به‌لئ پا کاخ ب خوه یا گازی دکته و نه‌هیت په‌رده‌پ‌وش کرنئ هور دئ ژین په‌ردئ دهره‌فیت.

جاره‌کادی نه‌ز گازی دکمه‌ ره‌وشه‌نبیری کورد کو ده‌ستا هه‌له‌ت نو ل جهن خوه په‌یقین هه‌ی کوم کت داکو نه‌زمانئ خوه ساخ کین، دویمه‌ی ب خاترا هه‌وه خودئ لگه‌ل وه بیت برین ب شاه‌ی و سه‌ره‌فرازی.

پاشی کو من نه‌ف پیش گزته نه‌قسی سیدا ره‌شو زیلان نه‌ز ناگه‌دار کرم کو نه‌نستیت‌ی‌و کوردی ل پار‌سن ل به‌ره ل سالو ۱۹۹۴ فان په‌یقیت کرمانجی چاپ بکته. نه‌ف مرگینه‌ی جهن دل خوه‌شییا من و هه‌می هه‌فالیت ره‌وشه‌نبیری کرمانج بول ده‌فرا به‌هدینا ژبه‌ر فی خزمه‌تا پاک نیشانا سه‌ره‌فرازین و سه‌ره‌ندرابییا هه‌می ر‌و‌زاک‌بیرت

کۆرده ژبه بزاڤا نهو ل نهو ریا ی دکهت ههقیدارین چه رځا بزاڤا وئ رۆژ ب رۆژئ کەش و بهرفره هتر بهیت.
 من مافین چاپ و بهلاڤ کرنا فان په یقیت کرمانجی دا نه نستیتۆی دگهل سویاسی و ریزیت من بۆ سه یفا کەندالی
 و ههمی دهسته کا هه فالهت وی ل نه نستیتۆ یا کوردی ل پارسی.

طه مظهر مایی - دهوک

١٩٩٣/٥/٢٥

تێبینی:

نهنستیتۆیا پارسی فەرهنگ چاپ نه کر و ل خودانی فەگه راند. بهری دو سالان کورئ رحمة تی کاک نه حمەد
 ته ها مایی فەرهنگ نینا دهف مه و مه ژێ وهک یه که مین ده زگه ه دا چاپ کرن.

مؤید طیب

ڕێنیه ی و شانخانه یا سه ریز

٢٠٠٩/١/١١

ئابىك = ئابىك: مېزەر. بەرمالك پەردەكە ئۇ ئىچىل وداڭ
السماط، غطاء ينشر عليه الجيوب والفلال

Abik = Abëk: Mëzer. her malk perdekejin dex-
ludan u dirametî li ser paqij diken.

ئابور: فەكر. دەست لى راكرتن. نەزەمى كرن. قايدە خەرج كرن
القص فى المال، عدم البدد والتبذير

Abor: Vegir dest lê ragirtin. nezeî kirin qaîde
xerc kirin.

ئابور بون: قايدە بون. خەرج كرن بقايدە: فەكر
التقصد، الاقتصاد

Aborbûn: Qaydebon. xerc kirin.biqayde: vegir.

ئابور بوى: فەكرتى: قايدە بوى: مالى خەرج بوى
المقتصد

Aborbûy: Vegirtû: qayde bûy: malê xercboy.

ئابور تى: قايدە تى: فەكرتى تى. پىتر دەست لى راكرتن
الاقتصاد

Abortir: Qaydetir: vegirtir. pitir dest lê ragirtin.

ئابور پارىژ: بەرپرسى ئابورى: راكرتى ئابورى
حامى الاقتصاد، وزير الاقتصاد

Abor parêz: Ber pirsê aborê: ragirê aborê.

ئابور پارىژى: پارازىتا ئابورى: ئابور فەركرتى
حمایه الاقتصاد

Abor parêzî: Paraztina aborê. uabor vergirtin.

ئابور زان: زانائىن فەكرتا ئابورى
عالم الاقتصاد

Abor zan: Zana'yê vegira aborê.

ئابور زانئى: زانائىنا فەكرن و ئابورى
الخبره الاقتصادیه

Abor zanîn: Zanaîna vegir u aborê.

ئابور زانى: شارمزانىيا ئابورى
عام الاقتصاد

Abor zanî: Şarezatîya aborê.

ئابور رىستى: زىدەمونا ئابورى
النمو الاقتصادی

Abor ristîn: Zêdebona aborê.

ئابور رىسانئى: زىدەكرتا ئابورى دەست لى راكرتنى
التنمية الاقتصادي

Abor risandin: Zêdekima aborê dest lê ragirtinê.

ئا

A

ئا: ئالافى گازى كرتى بە. وەك ئابرا
اداه نداء يا ايها

A: Alavê gazî kirmê ye, wek a bira.

ئا: ئالافى جابداننى بە. وەك بەلى. هەرى. ئى.
اداه جواب = اجل، نعم، بلى

A: Alavê cabdanêye, wek: belê. herê.

ئا. وەك. ژىكا. دايكا مەن. دەسمالكا مەن
فى اخر اللفظ: اداه تانيث

A: wek. jinka. dayka min. desmalkamin.

ئا. وەك. زانا. شەھرەزا
فى اخر اللفظ: يحوله الى فاعل

A: wek.zana.şchreza.

ئا. وەك. فان مەرقا
فى اخر اللفظ: اداه للجمع

A: wek van mirova.

ئا: جاب دان بو بىنە جە كرتى
اداه تأكيد الجواب: نعم، نعم

A: cabdan bo bine cih kirmê.

ئابور چي چون: تيك چونا نابوري. نابور تيك چون
الانكماش الاقتصادي

Abor çirçon: têk çona aborî. abor têk çon.

ئابور کړن: فکرتن. دست لټي راگرتنا نابورئ
التقصيد، الاعتدال الصرفي الاقتصادي

Aborkirin: Vegirtin. dest lê ragirtina aborê.

ئابور کړی: فکرتنا نابورا هاتې کړن وپوري
المقصد

aborkirî: Vegira abora hatî kirin u borî.

ئابور کړی: مونږا نابوري وفکړی
فن الاقتصاد

Aborkirî: Honera aborî u vegiryê.

ئابور کړی: کسني نابورئ دکمت وپي رادبيت
المقتصد، القاصد

Abor ker: Kesê aborê di ket u pêradbît.

ئابور کاري: کړيارا نابورئ
العملية الاقتصادية

Abor karî: Kiryara aborî.

ئابور کار: شارمزاين نابوري
الخبير الاقتصادي، الاختصاصي الاقتصادي

Abor kar: Şarezayê aborî.

ئابور ناس: شارمزاين نابوري
الخبير الاقتصادي

Abor nas: Şarezayê abborî.

ئابور ناسي: شارمزايبيا نابورئ
الخبره الاقتصادية

Abor nas: Şarezahiyê aboriyê.

ئابونه: ناف کړنا بچويکت فولا لديرئ ودهن کړنا لشي وان
التمعيد، للنصاري

Abone: Navkirma biçûkêt fela lidêrê u dihin
kirma leşê wan.

ئابونه بوي: نافبون ودهن بونا ساقاييت فولا لديرئ
التمعد

Abonbûn: Navbon u dihin bona savayêt fela lid-
êrê

ئابونه بوي: نو بچويکت ساقا يي هاتې نابونه کړن لديرئ
المعد

Abonebûy: Ew biçûkê sava yê nav u dihin boy
lidêrê

ئابونه تر: پتر کړنا نابونمين
الاعد

Abone tir: Pitîrkirma aboneyê.

ئابونه کړن: پي رابونا دهن کړنا ساقا لديرئ
التمعيد، الاعداد

Abonekirin: Pêrabona dihin kirma sava lidêrê.

ئابونه کړی: نو بچويکت ساقا يي هاتې نابونه کړن لديرئ
المعد

Abonekirî: Ew biçûkê sava yê hatî abone kirin
lidêrê.

ئابونه

باکوهوريک

الاشترک، المشاركة، المساهمه، بدل الاشتراک

Abone: Baguhurk.

ئاتاف: قدا بلا مزین. قومينا بد وپش پسرهاتيا دژوار وتيز
اليجر، الاف، التكب، البلاء

Ataf: qeda. bela mezin. qewmîna bed u beş bi-
serhatya dijwar u tîj.

ئاتاف بون: تيومريونا بلا ويديني
التبجر، التكب، الابتلاء

Atafbûn: Têwerbona bela u bediyê.

ئاتاف بوي: کسني بلا کران پسرادا هاتې
المبجر، المبلى، المنکوب

Atafbûy: Kesê bela giran biserda hatî.

ئاتاف کړن: کسني بلا پسرادا نيناي
الايجار، الابلء، التکليل، التکيب

Atafkirin: Bela giran biserda înan: Înana belayê
bi egerekê.

ئاتاف کړی: کسني بلا پسر دا نيناي
المبجر، المنکب، المبلى

Atafkirî: Kesêbela biserda înay.

ئاتافي = ئاتافياتي: بدواتي. بمشي. بلا
اليجران، البلاء، النکال

Atafi =Atafyafi: Bedatî. beşî. bela

ئاچي: کهرين، ئيخسير، قهرى. خميار. پندقي
الغاضب، الفاظ، الحزين

Aciz: Kerbîn. êciz. qehrî. xembar. pindivî

ناخ بان تو پتر ناخ کرنا سربانی
الاعمی

Ax bantir: pîrîr ax kîma serbanî.

ناخ بان کرن کارئ کرنا ناخه بانئ
الاعفاء، التعفی

Ax bankîrî: karêkîma axe banê.

ناخ بان کرئ: نو بانه بین هاتی ناخ لی کرن
المغماء، المغموه

Ax bankîrî: ew bane yê hatî ax lê kirî.

ناخ بارین: غومام، غولیه لیل، باگەر، نو ناخه یازفستانئ لاسر
به فرقی دیارئت
الغمام، الاغبرار، زوبعه، الفبار

Axbarî: xumam, xulpelêl, bager, ew axe ya zi-
vistanê liser befrê di barît.

ناخ بشفتن: بهوژینا ناخا کومتل، به لاف بونا ناخئ و به لخبناوئ
تحلل التراب، اضمحلال التربه

Ax bişfîn: bihojîna axa komtil, belav buna axê u
pelixîna wê.

ناخ بشفتن: بهوژین و به لخبنا ناخا کومتل و برک
انحلال التربه

Ax bişfîn: bihojîn u pelixîna axa komtil u dirk.

ناخ بشیف: نامسوئ ناخ به لخاندن و به سوژاندنئ، مرووفئ ناخئ
ببهوژینیت و به لخبینیت
محلل التربه

Ax bişêv: amorêax pelixandin u bihujandinê.
mirovê axê bipelixînît.

ناخ بشیفئ: بهوژاند و به لخاندن ناخئ تهخلیئت وئ
تحلیل التربه، الخبره التحلیه للتراب

Ax: bişêvî: bihujandin u pelixandina axê bo
zanîna textîlê wê.

ناخا بهزئ: ناخا لیوان گهلهک هاتی چاندن ئیدئ جو تشئ شین
نهکمت، ناخا لیواز

التراب البور، التراب الضعیف غیر غصب للزرع

Axa bezî: axa lêwaz gelek hatî çandin êdî çi tiştî
şîn neket axa lêwaz

ناخا بهزین: لیواز بونا ناخئ به ژبر گهلهک چاندنئ
ضعف التراب

Ax bezîn: lêwaz bona axêye ji ber gelek çandinê.

ناجز بون: کهرب قههون، قههیرین، خههیار بون، پندفین
التغیظ، التغضب، التحزن

Acizbûn: Kerb vebon, qehrîn xembarbon, pin-
divî

ناجز بوی: نو کسئ قههیری و پندفئ و کهرب قههوی
التغیظ، التغضب، المحزن

Acizbûy: Ew kesê qehrî u pindvî u kerb veboy.

ناجز تو: کهربین تو، پندفئ تو، خهه کیر تو، قههیری تو
الاغضب، الاغیظ، الاحزن

Acizîr: Kerbîntir, bndvitir, xemgîrtir, qehrîtir.

ناجز کورئ: قههراندن، پندفاندن، کهربین کورئ، خهه کیر کورئ
الاغصاب، الاغاطه، الاحزان، التحزین

Acizkirin: qehrandin, pinivandin, kerbînkirin,
xemgîrkirin.

ناجز کرئ: کسئ قههراندئ، کسئ کهرب کرتئ کر، پندفاندئ
المغضب، المیظ، المحزن

Acizkirî: kesê qehrandî, kesê kerb girtî, pindi-
vandî.

ناجزئ = ناجزینا: پندفین، کهرب، خهه کیری، قههیرین
المغضب، الغیض، الحزن

Acizî = Acizyati: pindivîn, kerib, xemgîrî, qehrîn.

ناخ: نالین، ناخینک

الاهه، الاته، التنهه، التاره

Ax: nalên, axînk

ناخ: کل، خاک، نهره

التراب، الارض، الملك

Ax: Gil, xak, erd

ناخ بان: خانینئ نوی ناخاکری بانئ وئ ناخئ دکمه سسر نان
ومرگیرانا کوژیره و کاخشاکی خانئ
الغموه

Ax ban: xaniyê nû avakirî banê wî axê dikene
ser an wergêrana kojîre u kaşxabkê xanî

ناخ بان بون: خانینئ ناخ لبانئ وئ هاتی کرن
الانتعاه

Ax banbûn: xaniyê ax libanê wî hatî kirin.

ناخ بان بوی: خانینئ ناخ بان بوی
المغموه

Ax banbûy: xaniyê ax banbûy.

ئاخا تەخسەن: ئاخ ژبن چۆن. ئاخ خشان. ئاخ حولىسەن
انزلاق التربة

Axtehsîn: Axjbin çon . ax xışan. ax hulisîn

ئاخ تەرقىن: ئاخ كەشەن. ئاخ ھەرقىن. ئاخ دەوسى
انكباس التربة

Axteriçîn: Axa givişîn . ax herçîn. ax dewişîn

ئاخا تەرقى: ئاخا كەشى. ئاخا ھەرقى. دەوسى
التراب المكبوس، التراب المصفوط

Axa terçî: Axa givişî. axa heriçî. axa dewişî

ئاخ تەرقاندىن: كەشەن. ھەرقاندىن. ئاخا فەقوتان. ئاخا
دەوساندىن
اكباس التراب

Axteriçandin: givaştin. heriçandin. axa vequtan.
axa drewisandin

ئاخ تەرقاندى: ئاخا كەشى. ئاخا ھەرقاندىن. ئاخا فەقوتان. ئاخا
دەوساندى
التراب المكبس

Axteriçandî: Axa givaştî. axa heriçandî. axa ve-
qutaî. axa drewisandî

ئاخا تەراھ: جەن ئاخا وى پىن لىناى ھانى كەشەن. ئاخا پىن قوت
لى كرى
التراب الكابس

Axa teraqe: Cihê axa wî pêlênay hatî givaştin
axa pêqut lê kirî.

ئاخا تەرقى: ئاخا فەقوتەك. ئاخا كەشوك
كباسە التربة، الكابسة

Axa terêq: Axa vequtk. axa givuşk.

ئاخ تووز: ئاخا تەمبىلەر و غولەلەل كېخەمىتە الصعيد، الغبار

Ax toz: Axa tembilêr u xulpelêl. kêxmîte.

ئاخ داچەن: ئاخ قولپىن. ئاخ داھاتىن. ئاخ نەژەن
الهور، الھبط للتراب، هبوط الارض

Ax daçon: Axqulpîn. ax dahatin. ax nihijitin.

ئاخ رادانا سەر: بىن ئاخ كىرەن. ئاخ كونا سەر. فەشارتتا بىناخەن
الھيل

Ax radana ser: Bin ax kirin. ax kirna ser.
veşartina bi axê.

ئاخ پىرادان: مەنەن. كوتتە كىرەن. تېدا دىوار و ئاف خانى بىناخا رىچ
وتەقن

السيح بالتراب، الطلي بالتراب

Ax Pêradan: hunîn. kutne kirin. têda dîwar u
nav xanî bi axa riç u teqin

ئاخ پىرا كىرەن: بەلاف كىرنا رىچەن يە لىدىوارا و ئاف خانى بو
فەمەسەن و مەنەن توتىل كەنەن
التسيع الترابى، الطلي الترابى

Axpêrakirin: belav kirina riçêye lîdîwar u nav
xanî bu vehusîn u hunîné utîl kîrnê

ئاخ پىراپەك: ئەو كەسنى ئاخى بىخانى رادەت و كوتتە دەكەت
المسيح، السباع بالتراب

Ax pêradok: ew kesê axê bixanî radidet u ko-
tane di ket

ئاخا پىش: ئاخا خاف: ئاخا سست و پىت
التراب، الهش، الرخو

Ax piş: axa xav. axa sist u pît.

ئاخا پىشى: ئەو ئەرەن ئاخا وى پىت و سست پىت
مەشاشە التراب، رخوہ التربة

Ax pişî: ew erdê axa wî pît u sist bît.

ئاخ پىشكە: ئاخ سست و خاف چوشىن نەكەت
التراب المسخه، الهش

Ax pîtik: axa sist u xav çî şîn neket.

ئاخ پىقان: ئەرە پىقانپوزانينا بەنگەھوى
مسح الارض

Ax pîvan: erd pîvan bu zanîna bengahwî.

ئاخ پىف: ئەو كەسنى ئەرە دىپىفەت كاتى بەنگەھ چەند
مساح الارض

Axpîv: Ew kesê erdî dipîvît kanê bengah çend.

ئاخ پولاك: ئاخا سست و فەكولەي مەروف لى دابچەت
التراب المحفور المفتت

Ax polk: Axa sist u vekolay mirov têda diçît.

ئاخا تەخسەك: ئاخا لىج و فىچ و مەرى و كىر و تەقن مەروف لى
دەحولىسەت
الطين الزلق

Axa tehşok: Axa lic u viç u herî u kurr u teqin
mirov lê dihulisît.

ناخ رستانن: شهركنا ناخن. اخل. تېركنا ناخن

ترطيب التراب، سقى الارض للحث

Axribistandin: Şihkirma axê . terkirma axê.

ناخ رېسڼ: تېرېونا ناخن. شهركنا ناخن

ترطيب التراب

Ax ribisîn: Terrbona axê. şihgirtina axê.

ناخ رېاسه ناخا تې. ناخا شهركنى. نېا زهاو هسك

الثرى

Ax ribese: Axa ter. axa şihgirtî. neya zuha u hişk.

ناخ رېش: ناخا رهنك وى يا رمش

الحما، المدقع، المدمم التراب الاسود

Ax reş: Axa rengê wê ya reş.

ناخ رېشك: ناخا قىسرى وجهه مېئ بېرداى. ناخا رېج. هېريا

روهن وخاف

الردغه الهشه

Ax rîxk: Axa qesrî u cemedê berday. axa rîç.

herya rohn u xav.

ناخ زهر: ناخا رهنك زهر. كل زهر

التربة الصفراء، التراب الاصفر

Ax zer: Axa reng zer. gil zer.

ناخ سور: كل سور. ناخا رهنك سور

المشغ، المغر، المهر، المشق، الصخر

Ax sor: Gil sor. Axa reng sor.

ناخ سورى: جهن ناخ سور ودهشت

الصحراء، الصحراء

Ax sût: Cihê ax sor u deşt.

ناخا سىرا ناخا كى قىچه. ژن سىرى خو پىن دشون دا بېرچى

سىرى وان نېرم وحولى بيبى

الغضاره

Axa sera: Axeka qîçe. jin serê xo pê dişon pirçê

serê wan nerm u hulî bibît.

ناخ سېيك گلى رهنك كز و سېى

الحوارى، التراب الابيض

Ax spîk: Gilê reng kej u spî.

ناخا سورى: ناخا بىخوى: ناخا چوشين نهكته وجو لى نه رىست

السبخه

Ax sûrk: Axa bixwê: axa çi şîn neket u çi lê ne-

risît.

ناخ شېرك مېشكا ومكى مېروىن به بابېرى. ناخى دكت بلوىك

بو پېرچفتن وباخوینى

حشره طياره كاننل اكبر منه

Ax şêrk: Mêşûka uekî meroÿe ye ya bi pereaxê

di ket bilûlk bo xerzê xwê . ew ax dermane

bo perciftin u baxenê.

ناخ شېن: ناخا رهنك وى شين كل شين

التراب الازرق

Ax şîn: Axa reng wî şîn. gil şîn.

ناخفتن: زمان گوتن. بېژين

الكلام، الحديث، اللغة

Axiftin: Ziman gotin. bêjîn.

ناخافتن: لكل كسه كى گوتن وسوحيبت كن

الكلام مع الغير، المخاطبه

Axaftin: ligel kesekê gotin u suhbetkirin.

ناخيف: نو مروفتى دناخفت

الخطيب، المتكلم، المتحدث

Axêv: Ew mirovê di axivît.

ناخفتنا شىله: ناخفتنا بىن سىروين. ناخفتنا بىن بىنات

البراء، الهذيان

Axiftina şewle: Axiftina bê ser u bin. axiftina

bê binyat.

ناخفتنا قاچىن: ناخا لى ومكى قاچكى. ناخا پىنكه رىستى

المدر، البراق، اللزب، العلك

Axa qaçîn: Axa liç wekî qaçkî.

ناخا قىچ: ناخا بىرقوك وىرسكى وتىسوك وهك شوىشى

المدر، البراق

Axa qîç: Axa birqok u biriskî u teysok wek

şuşey.

ناخا كزى: ناخا تىمن. ناخا هېرى

الوخل

Axa korr: Axa teqin. axa herri

ناخا كىز: ناخا تىگىل خىز. خىزىن هوىر ومكى خىزىن بهرووبارا

الدوع، المهرقان

Axa kûz: Axa têkel xîz xîzê hûr wek xîzê ber

rûbara.

ناخا كويلى: ناخا دىمىش قىلدى. ناخا شول تىن نەكرى ناخا نوى
بىا يانەماتى چاندن

الارض البكر غير المستثمر

Axa klūvi: Axa ne dest veday axa şol tē nekiri.
axa ne biha ya ne hafı çandin.

ناخ ليلىك: دويمايكا كىلىشتا لىقانه

الشدق، ج: اشداق

Ax lēvk: Dūmahika keliştina lēvane.

ناخ لىفە: ناخ لىف: سەرىي بىا . دىمىن ەلدانا كىياا وشىنكاڭياا .

لەينا ناخىن . بىەر بەركىن بىهاری

الادباس، الرش، ياكوره

Ax lēve: serê biharê demê heldana gîya u
şînkatiya livîna axê. berberkê biharê.

ناخ لەين: سەرىي بىهاری يە دىمى شىن بونا كل و وگيا

اول الربيع، موسم الضمء

Ax livîn: Serê biharêye demê şînbona gil u gîya.

ناخ مەرى: ناخا پىش وليواز چولن شىن نەبىت نول تى نەرسىت . بكيىر
چاندننى نەمىت

البور، السببخه، تراب غير غصب

Ax mîrf: Axa piş u lēwaza ço lê şîn nebît u lê
nerrisit. bi kêr çandinê nehêt.

ناخ ەلەلەڭين: بلىند بونا ناخىن يەومك سىڧوك ژبەر ەلەلەڭينا

مشكى يان ەلدانا كىياا وەكى كووى يى بىهت

القمع، الفئير

Ax helavêtin: Bilind bona axêye wek sîvokê ji-
ber helavêtina mişkî yan heldana giyay wekî
gowê yê bihêt.

ناخویر: كوڧ. ەل. كول. نەختە خانە. خانىن يەزو حيوانا

الاصطبل

Axur: Gov. hel. kol. exte xane. xaniyê pez u hê-
wana.

ناخویرک: نەخلەتەكى پشویتە ھویرە

القرس، صغار البق، التاموسية

Axûrk: Texlîtekê pêşoyêt hwîre.

ناخ خىن: ناخا خىز تىكەل

الرعام

Ax xîz: Axa xîz tēkel.

ناخىن: تىزى كىرن . رەيزاندىن . داكرتن

الحشو، الشحن، العبء

Axîfîn: Tijî kirin. repijandin. dagirtin.

ناخفین: كوتىن . زمان . پىزاندىن

الكلام، النطق، الحديث

Axîfîn: Gutin . ziman. bêjandin.

ناخفین پىژ: كوتىن . كوتىن كىر

القائل

Axîfîn bêj: Gutu . gutinker.

ناخفین كىر: كوتىن پىژ

المحدث

Axîfîn ker: Gutin bêj.

ناخفین بون: كوڧت وگو

التحدث، المحادثة، الكالة، التكلم

Axîfîn bon: Guft u go.

ناخفین كىرن: كوتىن كىرن

المكالة

Axîfîn kirin: Gutinkirin.

ناخفین بەلەڧى: ناخفینا نەڧىك كەڧى. ناخفینا پىرمپوچ

الهديان، الهراء

Axîfîn belavî: Axiftina nevêk ketî. axiftina pi-
repûç.

ناخفان بەدى: رمش بىنى . بەد بىنى . بەد كوتىن . بەد پىژى

المتشائم

Axîfîna bedî: Reşbînî. bed bînî. bed gotin. bed
bêjî.

ناخفان بەد: مروڧى رمش بىنى . كەسنى بەد كىو

التشاؤم

Axîfîna bed: Mirovê reşbîn. kesê bed go.

ناخفینا بى سەر وىن: كوتىنا بى دويماى ودىرو

الكلام المضطرب المشوش كلام لااول له ولا اخر

Axîfîna bê seruber: Gutina bê dûmahî u direw.

ناخفینا بىسەر وىر . ناخفینا رىك . وپىك . ناخفینا پىك ھاتى .

ناخفینا بىسەر وىر

الكلام المرتب

Axîfîna biseruber: Axiftina rêk u pêk. axiftina
biseruber.

ناخفتنا بادل معا: به لاف ناخفتن

الكلام الباطل، لغو الحديث

Axiftina badihewa: Belavaxiftin.

ناخفتنا ببها: كوتنا بنرخ

الكلام القيم

Axiftina bibiha: Gutina binerix.

ناخفتنا بن بها: ناخفتنا بن نهرخ

الكلام الرخيص

Axiftina bëbiha: Gutina bê nirix.

ناخفتنا بن جه: ناخفتنا موكوم وبهركمتي يادجهي خودا

الكلام الثابت الرصين

Axiftina bincih: Axiftina mukum u berketi ya di cihê xweda.

ناخفتنا بور: ناخفتنا بلندو ستوبر

الكلام الجهولي

Axiftina borr: Axiftina bilind u stûr.

ناخفتنا به لافش: ناخفتنا قچيل ويويج. ناخفتنا نهرى

الكلام الفاحش البذي

Axiftina belafiş: Axiftina çivêl u pûç, axiftina nerrê.

ناخفتنا بهركمتي: ناخفتنا بنه جه ويكترهاتي

الكلام القيم

Axiftina berkeftû: Axiftina binecih u bikêrhatî.

ناخفتنا بيك هاتي: ناخفتنا بسرويه. ناخفتنا ريك وييك

الكلام المرتب، الحديث المنق

Axiftina pêkhatî: Axiftinabiser u ber, axiftina rêk u pêk

ناخفتنا نهرى: ناخفتنا دل شكين. ناخفتنا دل سار

القدح، الكلام القادح

Axiftina tezî: Axiftina dil şikên, axiftina dil sar.

ناخفتنا نهرى كمتي كوتن سار. كمتي ناخفتن دل شكين

القادح

Axiftina tezî: Kesê gutin sar, kesê axiftin dil şikên.

ناخفتنا يتكل يتكل بيكه لكلك ناخفتن

الهمرجه، الكلام المختلط

Axiftina têkel: Pêkve ligelêk axiftin.

ناخفتنا تير: ناخفتنا بزوكا وير معنا

الكلام المركز، الحديث المركز، الحديث المكثف

Axiftina tîr: Axiftina bizoka u pîrî mana.

ناخفتنا تير: ناخفتنا كورت وير معنا

الكلام المشيع

Axiftina tîr: Axiftina kurt u pîrî mana.

ناخفتنا بيتيل: ناخفتنا نهكامي. كوتنا بطعن وتيفل

الكلام الملعون، الحديث الموجه

Axiftina bitîvil: Axiftina nekamî, gutina bitan u tîvil.

ناخفتنا قچيل: ناخفتنا به لافشي ويويج وتام سار

الششط الكلامي

Axiftina çivêl: Axiftinabelafiş u piûf u tam sar.

ناخفتنا جهيلي: ناخفتنا نهرى، بروج وبه لافشي

الكلام الفاحش

Axiftina çepelî: Axiftina nerê, piwîç u belafişî.

ناخفتنا كهرمان: به لاف بونا ناخفتن لناف خلكي

التواتر، التنازع، الإذاعة

Axiftina gerhan: Belav buna axiftinê linav xelkî.

ناخفتنا كير: كمتي ناخفتنا به لاف دكت وفه دكريميزيت ناخفتن

فه كوميز

الذبح

Axiftina gêr: kesê axiftinê belav diket u vedguhêzî, axiftin veguhêz.

ناخفتنا همبزي: ناخفتنا كورت وتزي معنا

الحديث المكثف، الكلام المركز

Axiftina himbizî: Axiftina kurt u tîjî mana.

ناخفتنا ساري: ناخفتنا دل نيتي ودل شكين

الكلام الساخر، القدح

Axiftina sarî: Axiftina dil êş u dil şikên.

ناخفتنا شميرين: بن دنگ بون، مت بون، ناخفتن هيلان. كه بونا ناخفتن

السكرت، الصمت، ترك الحديث

Axiftina şemirîn: Bêdeng bûn, mit bûn, axiftin hêlan, kerr buna axiftinê.

ناخفتنا هه‌پورین: بئ دنگ بونا ناخفتنی، مت بون، که بون.
هیلان

الکوت، ترک الکلام، الصمت

Axiftina vecoprin: Bêdeng buna riye axiftinê.
mit bûn. kerrbûn. hêlan.

ناخفتنا هه‌دان: دنگ هه‌دان، جاب هه‌دان، ناخفتن هه‌گیران
الصدی، الرد

Axiftina vedan: Deng vedan cab vedan. axiftin
vegêran.

ناخفتنا هه‌مانن: ناخفتن لیک، ناخفتنا لیک نینای

نظم الکلام، نصد الکلام، الشعر، قرض الشعر

Axiftina vehandin: Axiftin lêk înan. axiftin lêk
înay.

ناخو و ماخو: تشت ومشت، هویر ومویر، پشت کوژی مالی
الادوات، الاغراض، الامتعة

Axir maxir: tişt u mişt. hûrumûr. pişt gurê malê.

ناخ مای: کوشین، بازله بونا هزوی، بئ نه‌حسان

الغله، البلاهه، الفباء، الجهل، البلاهه

Ax maxî: Guhişîn. bajêle buna hizrê. pênehesan.

ناخفتن و هفتن: لیک ئینانا ناخفتنا باش و سه‌په‌ی و به‌رکته‌ی،
سه‌په‌ی ناخفتن

صوغ الکلام

Axiftin jenîn: lêk înana axiftina baş u sipehî u
berketî. sipehî axiftin.

ناخین: جهن نیر بناخ وکل، تشتی ناخن چیکری
التراپی

Axîn: Cihê têr bi ax u gil . tiştê ji axê çekirî.

ناخینک، ناخینک: نالین، بیهن راهیلانا بخم و کوفان، بیهن
راهیلانا پوسیده و بخم

التنهید، التاوه، الاته، الامه

Axînk= axênk: Nalên: bêhin rahêlana bixem u
kuvan. bêhin rahêlana pusîde u bixem.

ناخن: فلیجا فجا
انن

Axir: Vêca êvca.

ناخ و داخ: کول و کوفان، کوژی شین، نالین و کالین

الاین، التحیب، الرثاء

Ax u dax: Kul u kuvan. girî u şîn. nalên u kalên.

نادا: گازی کرنا دایکی، یه، گازی یه بو دایکی
یام

Ada: gazi kirma daykêye. gaziye bo daykê.

ناد: نغیان، پانک دان، ژئ ره‌فین، هه‌جنفین
النفره، الغضاضه

Ad: Neviyan. patikdan. jê revîn. vecinqîn.

ناد بون، هه‌جنفین
النفیر

Adbûn: Veciniqîn.

ناد بوی، بئ هه‌جنفی و پانک دای
المنفور

Adbûy: Yê veciniqî upatik day.

ناد تر، هه‌جنفی تر، پتر و پانک دای

الانفر، الاغضض

Adtir: Veciniqî tir.pitir patik day.

ناد کرن: هه‌جنفاندن، کویشی کرن
الانفار، التنفیر، التفضیض

Aokirin: Veciniqandin. kiûvikirin.

ناد کوژی: هه‌جنفاندی، پانک دای
المنفر، المغضض

Adkirî: Veciniqandî. patik dayê.

نادیانی: نغیان، دل ره‌ش بون، پوینه بئ نه‌کرن
النفره، الغضاضه

Adyatî: Neviyan. dil rreşbûn. pûte pê ne kirin.

ناداف = ناداب: کیم وزوخ
القیح، الصدید، الغذیذ

Adav = Adab: kêm u zox.

ناداف کرتن: کیم کرتن
التقبیح

Adav girtin: kêm girtin.

ناداف گرتی: کیم گرتی و کول و به‌رچفتی
المتقبیح

Adav girtî: kêm girtî u kul u perçiftî.

ناداف لروین: زانا کیم زجه‌ی کول، کیم تن هاتن
جریان القیح، من الجرح

Adav derbûn: zana kêm ji cihê kul. kêm tê hatin.

ئاداف دەرکیرن: فهکرنا جهێ کول و پهرجفتی داکیم زوخ ئێ بهێن و دهرکهرن

فتح الجرح لخروج الصديد

Adav derkirin: Vekirna cihê kul u perciftî da-kêu u zox jê bihên u derkevin.

ئادافهکي: جهێ بکیم و زوخ . تشتی رهنگێ ئادافێ

المتقيح، لون القبح

Adavkî: Cihê bikêu u zux. tiştê rengê edavê.

ئادار = ئاف دار: مها سه‌رێ سالا کوردی به. مها سه‌رێ بهاری به. مانگا ئاف تێ که‌ره‌هان وشێن بون هه‌لدانا کل و گه‌یه‌یه وخیف بونا دارو باری

شهر مارت = اذار

Adar = Avdar: Meha serê sala kurdîye.. meha serê biharêye av tegerhan u şinbon u heldana gil u giyaye u xêw bona dar u barî.

ئاداروک: کولیکا هه‌یفا ئاداری بشکفیت

زهره شهر اذار، صنف من الزهر ثبت فی البراری

Adarok: kulilka heyva adarê di bişkivî.

ئاده: پاڤز کرنا چاندنێ به ژگه‌یه‌یت زهره‌ر دار و خراب

تعشيب الزرع، تنظيف، تنقيه

Ade: Paqij kirina çandinêye ji gîyayêt zêrerdar u xirab.

ئاده بون: ئه‌و چاندنا پاڤز کری ژگه‌یه‌یت زياندار

التعشيب، التنظيف

Adebûn: Ew çandina paqijkirî ji giyayêt ziyandar.

ئاده بوئ: ئه‌و چاندنا هاتی پاڤز کرن ژده‌غلا

المعشيب، التنظيف

Adebûy: Ew çandina hatî paqijkirin ji dexela.

ئاده گرن: پێ رابونا پاڤز کرنا چاندنێ به ژگه‌یه‌یت نه‌باش

التعشيب، التنظيف

Adekirin: Pê rabona paqijkirna çandinê ye ji-giyayêt nebaş.

ئاده گری: چاندنا هاتی پاڤز کرن

المعشيب، التنظيف

Adekirî: Çandina hatî paqij kirin.

ئاده کەر: ئه‌و کسه‌ بێ چاندنێ پاڤز دکه‌ت ژگه‌یه‌یت بزهره‌ر العشاب، النظاف، المنظف

Adeker: Ew kese yê çandinê paqij diket ji giyayêt bizerer.

ئاده‌ی: مێش و مورت زياندار

الحشرات الضاره

Adû: Mêş u murêt zyandar.

ئادهم: بابێ مروفا بێ به‌ری. پێشینی مروفا. ئه‌ول کسه‌ی په‌مدا بوی و مروف فدويف که‌تی

ادم ابو البشر

Adem: Babê mirova yê berê. pêşiyê mirova. eûl kese peydaboy u mirov vî diûv ketîn.

ئادهمی: ریتشت و قنیتنا ئادهمی نه‌روفتی فدويف ئادهمی که‌تین

البشر

Ademî: rrêşit u qinêta ademî ne . mirovê vidiûv ademî ketin.

ئادهمه: کاروخه: مروفتی که‌له‌خی وی ژقایدی مه‌ستر. نه‌جلاف

العلاق، الضخم الجثه

Adone: Karuxe: mirovê kelex û ji qaydey mes-tir eclaf. kesê gelek mezin.

ئار: ئورێ درامه‌تی. دانێ هیزای. کیکخیمت

الدقيق، الطحين

Ar: orê drametî. danê hêray. kêxmîte.

ئار پیتن: موخل کرنا ئاری

السفسفه

Ar bêtin: Muxil kirna arî.

ئار بیژ: کسه‌نی ئاری لموخلی دکه‌ت

السفسفه

Ar bêj: Kesê arî limuxelê diket.

ئار توی: توبیت هه‌شک به‌پێرن. ئاری توی بیت هه‌شک توی بیت هیزانی و قوتای

بذيق التوت اليابس

Ar tû: Tiûyêt hişk bihêrin. arê tiûyêt . tiûyêt hê-ray u qutay.

ئار خاله‌ک: پێ خارنه‌که ژئارو روینا چیتکه‌ن بنانی بخون

اللهدبه

Ar xavk: Pê xarneke ji ar u rûna çêlken bi nanî dixun.

ئار دوشافک: پێ خاڕنا ئاری تێکەل کەن لگەل دوشافێ
العجة، ادم من البقیق واللبس

Ar doşavk: pê xarnek arî têkel ken ligel doşavê.

ئارمۆ: پەرسوتک. گێ. فێیان تیز. خەربیا دۆوار ئارووک
الشوق، الرغبة، الحنين، الوجد

Arezo: Persutik, girr, viyana tîj, xerîbiya dijwar, aronk.

ئارمۆ بون: پەیدا بونا گێ و پەرسوتکێ. فێیان کێ. داخاز کێ
الاشتیاق التوجد، الرغبة، التحن، التشوق

Arezo bon: Peyda bona girr u persutkê, vinyakin, daxwazkirin.

ئارمۆ بوی: کەسێ پەرسوتک بەربوویی. کەسێ گێ کێ
المرغب، المشتاق، الموجو

Arezobûy: Kesê persutik berboyê, kesê gîrî girtî.

ئارمۆ و: پتر گێ کێ. پتر پەرسوتک تێ ئالھان
الاشوق، الارغب، الاحن

Arezotîr: Pitirgirr kirin, pitir persutk tê alhan.

ئارمۆ کێ: گێ کێ. خەرب کێ. فێیان کێ. داخاز کێ
التشوق، الاشتیاق، الاحنان، الترغیب

Arezokirin: Girr kirin xerîb kirin, viyan kirin, daxazkirin.

ئارمۆ گێ: کەسێ خەرب کێ. مرووێ گێ کێ: کێدای
المرغب، المشوق، الحن

Arezo kîrî: Kesê xerîb kîrî, mirovê gîr kîrî gîr-day.

ئارمۆ زێ: ئارمۆ زێاتی. گێ. پەرسوتک خەربیی. گێراتی
پەرسوتکاتی

الشوق، الحنين، الرغبة، الوجد

Arezoîf= Arezoyatî: Girr, perstutik, xerîbî, gîrryatî, perstukanî.

ئارمۆ مەند: گەلەک خەرب: کێدار. پەرسوتک تیز
الراغب، المشتاق

Arezo mend: Gelek xerîbgîrdar, persuk tîj.

ئارمۆ مەند: کەفیان دۆوار. پەرسوتک تیز. گێھار
الروام، الشوق، الرغبة

Arezo mendî: Viyana dijwar, persutik tîjî, gîr har.

ئارمالک: ئامویرمکی ئاری ژ مزاخا ناشی پێ دکیشن دەرە
کەفچکێ ئار فەک ئێخسفتێ

Armark: Amiûrekê arî ji mizaxa aşî pêdkêşin derve, kefçkê ar vêk êxistinê.

ئار مەفیرکێ: ئار روھن کرنا بنافێ بو پەختنێ
عجن الکحین، العجن

Arhevîrkirin: Ar ruhî kirina bi avê bo pehtinê.

ئار مەفیک: پێ خاڕنە کێ ژ ئارو هەنگفینی چێدکەن بنانی دھون
الوخیزه، التریده، ادم من الطحين والعسل

Ar mevêtk: pêxarnekê ji ar u hingvînî çêdken binanî dxun.

ئارام: بێھن هاتن: تەبابون. هێدی بون. خۆلەبەر کێرتن. مل
پەختن. بارکیشی
الصبر، السلولی، الراحة، السكون

Aram: Bêhn hatine, tena bon, hêdî bon, xiwelbergirtin, milpehnî, barkêşî.

ئارام بون: بێھن هاتن. تەبابون. تەبتین. خۆلەبەر کێرتن ناخوشیی.
التصبر، السکینه، الارتیاح

Arambûn: Bêhn hatin, tena bon, xiwelbergirtina nexosîyê.

ئارام بوی: بێھن هاتی و خۆلەبەر کێرتی
التصبر، السکینه، الارتیاح

Arambûy: Bêhn hatî u xiwelbergirtî.

ئارام تر: پتر تەنا و خۆلەبەر کێرتی. بێھن هاتی تر. خۆلەبەرکێرتی تر
الاصبر، الاسکن، الاروح

Aramtir: Pitir tena u xiwelbergirtî, bêhn hatî tir, xiwelbergirtî tir.

ئارام کێ: تەنا کێ. بێھن ئێنان ژخەم و ناخوشیی
الاصبار، التسکین، التنبیه

Aramkirin: Tena kirin, bihên înan ji xem u nexxiwsoyê.

ئارام کێ: بێھن ئێنای. دەست ددلی دای
المسکن، المزبر، المروح

Aramkîrî: Bêhn înay, dest didîf day

ئارام کە: جێ بێھن هاتنێ ژبەر ناخوشیی
التوی الملجأ، المستقر، المأوى، المؤمل

Aram geh: Cihê bêhn hatinê ji ber nexweşîyê.

ئارام گرتن: تنابون. خوه گرتنا لهر ژانن
السكون، القرار

Aram girtin: tena bon. xweragirtina liber janê.

ئارام گری: خولهبرگری، تنابونی
الاستقرار، السکینه، الاصطبار

Aram girtî: Xwelbergirtî. tenabonî.

ئارام گرتی: خوه لهرگرتی تنابوی. بهین هاتی
الصبور، الصابر، المراتح

Aram girtî: Xwelbergirtî. tenaboy. bêhn hafî.

ئارمانج: نیشان: تشتی مروفی دقت بگهیتن. داخاز که
الهدف، الغایه، المقصد، الغرض، المرام

Armanç: Nîşan. tiştê mirovî divêt bigehîtê. dax-
azgih.

ئارمانج خاز: کسێ بخازیت بگهیت ئارمانجی. داخازا خوه بجه
بینیت

المهدف، طالب الهدف، المبتغى، المقصد، القاصد، الغرض

Armanç xaz: Kesê dixazît bigehît armançê. dax-
aza xwe bichî bînt.

ئارمانج خازتن: قبیانا کهشتنا ئارمانج و داخازی
طالب الغایه، المقصود، الاستهداف

Armanç xaztin: Viyana gehiştina armanç u dax-
azî.

ئارمانج خازی: قبیانا کهشتنا ئارمانجا خوه
نشدان الغایه، مطالبه الهدف

Armanç xaztin: Viyana gehiştina armanca xwe.

ئارمانج بیهاری: ئارمانجا بیهاری، ئارمانج خویاس. ئارمانج
کفشی. ناشکرای

وضوح الهدف

Armanç dîyarî: Armanca beliyatî. armanç xwey.
armanç kifşî. aşkirayî.

ئارمانج دیار بون: ئارمانج کفش بون. ئارمانج ناشکرا بون.
ئارمانج روھن بون

توضیح الهدف

Armanç dîyarbûn: Armanç kifşbûn. armanç
aşkirabûn. armanç rohnûn.

ئارمانج دیار گری: ئارمانج ناشکرا کون. کفش بون. بلی کون.
خویا کون. روھن بون

توضیح الهدف

Armanç dîyarbûn: Armanç kifşbûn. armanç
aşkirabûn. armanç rohnûn.

ئارمانج شکندن: کهاندنا ئارمانجی. فیکتنا ئارمانجی. کهشتنا
داخازی

اصابه الهدف

Armanç şkandin: Gihandina armançê. vêketina
armançê. gehiştina daxazê.

ئارمانج شکین: کسێ دگهیت ئارمانج و داخازا خوه
الهدف، مصیب الهدف، نیل الغایه

Armanç şkên: kesê digehît armanç u daxaza
xwe.

ئارمانج کهشتن: کهشتنا هیفی و داخاز و ئارمانجی
بلوغ الغایه

Armanç gihêştin: Gehiştina hîvî u daxaz u ar-
mançê.

ئارمانج کهاندن: نیک مروفی بگهینیت ئارمانجی
اناله الهدف، ایصال القصد

Armanç gihandin: Êk mirovî bigehînit armançê.

ئارمانج کویری: ئارمانج مژوکی. ئارمانج مروهلی. ئارمانج
کویریاتی. ئارمانج مژوکیاتی. ئارمانج مروهلیاتی

غموض الهدف، ابهام الغایه

Armanç kûrî: Armanç mijokî. armanç mijewî.
armanç kûryatî. armanç mijokiyatî armanç
mirewlatî.

ئاروده: نەترو. بێ خیرەت. کەیف بخوه هاتی. بخوه دای. بێ
ترویش

المزهو، المفتخر، الكسول

Arode: Netro. bêxîret. keyf bxwe hafî. bixwe-
day. bê tiroş.

ئارودهیی: بخوه دان. کەیف بخوه هاتن. نەترویاتى ئارودهياتى.
بێ ترویشی

الافتخار، الزهو، الكسل

Arodeyî= Arodeyatî: Bixwedan. keyf bixwe ha-
tî. netroyatî. bêtirûşî.

ئارمانج دیتن: ریک دیتنی. درست دیتنی. داخاز خویایی.
ئارمانج روھن بون

رؤیه الهدف

Armanç dîtin: rêk dîtinî. dirist dîtin. daxaz xe-
weyabon. armanç rohn bon.

نارمانج دوری: دور خازن. دور فیان
بعد الهدف، نای الغایه

Armanc dūrī: Dūr xaztin. dūr viyan.

نارمانج نژرگن: نژرگ بونا داخازن میقیه لاتن
قرب الهدف

Armanc dūtin: Nēzīk bona daxazē. hīvī helatin.

نار سافارکا: توزا سافاری یا فین موخل کرتی دکفیت
دقیق البرغل

Arsavark: Toza savarī ya vibin moxil kimēdi-
kevīt.

ناریش: دوریاتی. دوسری. سرکیزی. گرفتاری
الفساد، التفاق، التمیمه

Arēš: Durōyatī. duserī. sergējī. giriftarī.

ناریشتن: نتهنابون. لغلغا نهباش
تاین، فساد، شغب

Arēštin: Netenabon.. livlivanebaş.

ناریشی: گرفتاری. تیک چون. قهرقهشه. قهله بندی
مشکله، ازجاج، ازمه

Arēšt: Giriftarī. tēk çon. qerqеше. qelebendī.

ناریش و قاریش: کرین وغروتن
البيع والشراء

Arēš varēš: Kirin u firotin.

نارک: بان
سطح

Arēk: Ban.

ناریشه بون: نتهنابون. بزقین. تیور بونا گرفتاریا
التفسد، التزم، التورط

Arēšbūn: Netenabon. bizivīn. tēwerbona girifta-
riya.

نارمانج دانان: نارمانج فنان. نارمانج فدان
نصب الهدف، وضع الغایه

Armanc danan: Armanc venan. armanc vedan.

نارونک: پهرستوک. نارمزو. کر. خریبی. دژورا. فیانا تیز
ولع، حنین، نزوع، لوعه، رغبه، وجد، شوق

Aronk: Persutik. arezo. girt. xerībī dijwar. viya-
na tij.

نارونک بون: خریب بون. نارمزو بون. پهرستوک بون
الترغب، التواع، التزع، التوجد

Aronkbūn: Xerībūn. arezobūn. perstokbūn.

نارونک بوی: نارمزو بوی. خریب بوی
المرغب، المولع، الحن

Aronkbūy: Arezobūy. xerībūy.

نارونک تو: خریب تو. نارمزو تو. پهرستوک تو
المرغب، الاحن، الاشوق، الانزع

Aronktir: Xerībītir. arezotir. perstoktir.

نارونک کین: خریب کین. نارمزو کین. پهرستوک کین
الترغب، الاحتن، التشويق، الالتیاع

Aronkkirin: Xerībkrin. arezokirin. perstotikkirin.

نارونک کری: خریب کری. پهرستوک کری. نارمزو کری.
المتاع، المرغب، الحن

Aronkkirī: Xerībkrī. perstokkirī arezokirī.

نارونکاتی: پهرستوکاتی. خریبکاتی. نارمزوکاتی
الحنان، الشوق، الوجد، النزوع، اللوعه، الرغبه

Aronkatī: Persotkiyatī. xerībīyatī. arezoyatī.

نارونکی: پرسوتکی. نارمزوکی. خریب بوی. کروکی
المتاع الوالع، الراغب، المشتاق

Aronkī: persotkī. arezokī. xerīb boy. girrokī.

نارونک بیریون: پهرستوک مهربون. کر بیریون
شبوب الوجد، مباح الشوق

Aronk berbon: Persotik helbon. gir berbon.

نارونک گرین: کر کرتن. پهرستوک کرتن. خریبی کرتن
الالتیاع، الاشتیاق، الانزع

Aronk girtin: Girt girtin. persotik girtin. xerībī
girtin.

نارونک فمرهان: پهرستوک داهاتن. کر نهژتن. خریبی فمرهین
انطفاء، الاشتیاق، خمود اللوعه

Aronk vemirhan: Persotik dahatin. girt nihijtin.
xerībī verevīn.

نارهان: زوخان. بوق بون. فویرهان. سلهان. ناربان. هودان.
زرچپوزی

الهیاج، الثوران نکا الجرح

Arhan: Zoxan. boq būn. fiūrhan. silhan. aryan.
hewdan. zirčepozī.

نارهای: زوخای. سلهای. نارای. زرچپوز بوی
الهائج، الثائر، الناکي

Arhay: Zoxay. silhay. aryan. zirčepozbūy.

ئارايى تو = ئارھاي تو: سلھاي تو. ھىست تو. ھىدای تو.
ھىلېو تو

الايچ، الاثر، الانكاه

Aryaytir = Arhaytir: Silhaytir, hesttir, hewdaytir, helboytir.

ئازا: موکوم، ھىشک، رەق

الصلب، الصلدة، الشدید، المتين

Aza: Mukum, hişk, req.

ئازا: سەر بەردای، قەرستى، ھى كرى، سەر بىست، بەربوى، سەر راست

الحر، الطليق، المستقل، المعتق

Aza: Serberday, verrestî, heykirî, serbestberboy, serrast.

ئازا بون: قەرستىنى، سەر بىست بون، موکوم بون، بەربون، سەر راست بون

التحرير، الانطلاق، التمتن، التصلب

Azabûn: serbest bûn, verrestî, serrastbûn, mukumbûn.

ئازا بوى: قەرستى، سەر بىست بوى، موکوم بوى، بەربوى، المحرر، المطلق، الممتن، المصلب

Azabûy: serbestbûy, verrestî, serrastbûy, heybûy, mukumbûy.

ئازا تو: سەر بىست تو، موکوم تو، بەربوى تو، سەر راست تو، الاحور، الاطلاق، الامتن

Azatir: serbesttir, serrasttir, mukumtir.

ئازا كرى: سەر بىست كرى، ھى كرى، موکوم كرى، بەردان، التحرير، الاطلاق، التمتن

Azakin: serbestkirin, serrastkirin, heykirin, mukumkirin, berdan.

ئازا كرى: سەر بىست كرى، سەر راست كرى، ھى كرى، موکوم كرى

المطلق، الحر، الممتن

Azakirî: serbestkirî, serrastkirî, heykirî, mukumkirî berdan.

ئازايى، ئازاينىنى = ئازاھى، ئازاتى: سەر بىستى، سەر راستى، بەربوياتى، سەر بىشياتى، سەر استياتى، موکومى موکومياتى

الحرية، الطلاقة، المعتز

Azayî=Azayatî: serbestî, serastî, berboyatî, serbeşıyatî, serastiyatî, mukumî, mukumyatî.

ئازاندىن، زوخاندن، سلھاندن، نەتەبتاندن، ھىچ كرى، زىچە بوز كرى

الاثاره، الاماجه، التثوير، الانكاه

Arandin: zoxandin, silhandin, netebitandin, hêckirin, zirçe pozkirin.

ئازاندى: زوخاندى، سلھاندى، نەتەبتاندى، زىچە بوز كرى، الميج، المتور، النكاه

Arandî: zoxandî, silhandî, netebitandî, zirçe pozkirî.

ئازامد: رەق، كوما تەپرو تەوال و بالندا

السرب للطير، والكائنات

Armad: Rev, kuma teyr u tewala u balinda.

ئازىشە: تۆپەربون، تىك چون، گرفتارى، گىشت بون، دىچر چون، الركة، المشكله، الازمه

Arîşe: têwerbûn, têkçûn, giriftary, gişt bûn, diçirçûn.

ئازمگى: شەمىزارى، گرفتاريا كرىت، تىك چونا ھەمى، الشكله، البشاعه، الفطاعه

Aregû: Şehmizarî, giriftariya kirêt, têk çona hermî.

ئازك: كىخىمتا ھەمى نشتا، توزا ھەمى نشتا، كەر، كەرکا نشتى، مسحوق كل شى، غبار الطلع

Arik: Kêxmîta, hemî tişt, toza hemî tişt, ger, gerka tiştî.

ئاز خائىنى: ئىنا نەرم، ئىبارا نەسەر، خىياتى، خەوشى ئىنا، خەوشى

التعمه، الترف، النعمه، الرءاء

Arxanî: Jîna nerm, jiyara teser, xinyatî, xwêş.

ئازھان، ھىلېون، زىچە بوز بون، زوخان، قویرھان، سلھان، ھەدان، ھىستى، خىزرىن

الثوران، الهياج، النكاح، النكاح للجرح

Aryan: Helbon, zirçepozbon, zoxan, fûrhan, silhan, hewdan, hest, silhay.

ئازيان، ئارھان، ھىست، سلھاي، زىچە بوش، ھىلېوى، ھەدای، زوخاى، نەتەنا، نەتەبتى، خىزرى

الثائر، الهائج، الناكىء

Aryan= Arhan: Hest, silhay, zirçepoş, helboy, zoxay, netena, netebitî, xinzirî.

نازوق: نارهان، ناربان، خنزیرین
الهیاج، التوران

Azirîn: Arhan, aryan, xinzirîn.

نازوی: نارهای، نارهای، هست، سلهای، خنزیری، نتهبتی،
زوخاندی، شهمبوز
الهانج، الثائر

Azirî: Arhay, aryay, hest, silhay, xinziry, neteb-
itî, zuxandî, şemboz.

نازواندن: ناراندن، هست کرن، سلهاندن، خنزواندن، شهمبوز
کرن، زوجه یوز کرن، زوخاندن
الاماجه الاتاره، التهيج، التهیر

Azirandin: Arandin, hestkirin, silhandin, xinzi-
randin, şembozkin, zirçepozkin, zuxandin.

نازواندی: ناراندی، هست کری، سلهاندی، خنزواندی، شهمبوز
کری، زوجه یوز کری، زوخاندی
المهيج، المثر

Azirandî: Arandî, hestkirî, silhandî, xinzirandî,
şembozkirî, zirçepozkirî, zuxandî.

نازمان: امان، زار، نزمان
اللسان، اللغة

Azman: Ziman, zar, ezman.

نازمان دار: دهمف خوش، بهرا، نزمان حولی، دهمف دژوار
اللسن، اللیق، الفصیح، البلیغ، اللغوی

Azmendar: Devxweş, berra, ezman hulî, dev
dijwar

نازمان داری: دهمف خومشی، بهرابی، نزمان حولیاتی، نزمان
دژواری

اللسانه، اللیق، البلاغه، الفصاحه، اللغویه

Azmandarî: Devxweşî, berrayî, ezman hulyatî,
ezmandijwarî.

نازمان زان: زانایی زمان و زارا، زانایی گوشتی و نزمانی
بالم اللغة

Azman zan: Zanayê ziman u zara, zanayê gotinê
u ezmanî.

نازمان زانین: شارمزاین، نزمانی
عال، اللغة، فقه اللغة

Azman zanîn: Şarezayê ezmanî.

نازمان گوهرین: نازمان لیک، گومازین
الترجمه

Azman guhrîn: Ezman lêk guhaztîn.

نازمان گوهر: نازمان گوهری، زمان نهگوهری
المترجم

Azman guhor: Ezman gohêz, ziman vegoheş.

نازمان بیژ: نزماندار، نزمان شارمزا
الترجمان

Azman bêj: Ezmandar, ezman şareza.

نازمان ناس: نزمان شارمزا، نزمان زان
خبیر اللغة

Azman nas: Ezman şareza, ezman zan.

نازمان ناسی: زمان شارمزی
الخبیره اللغویه

Azman nasî: Ziman şarezayî.

ناز خرو: نهقوله، سرکەش، رکو شهمبوز، سر رفق، سر
هشک، نهرئ

المتنرد، اللکس، الاولود، العاصی، المتعتت

Azixro: Nequle, serkeş, riko, şemboz, ser req, serhişk, nerê.

ناز خرو بون: نهقوله بون، سرکەش بون، رکو شهمبوز بون، سر
رفق بون، سر هشک بون، نهرئ بون
المتنرد، العصیان، التلود

Azixrobon: Nequlebon, serkeşbon, rikobon, şembozbon, ser reqbon, serhişkbbon, nerêbon.

ناز خرو بوی: نهقوله بوی، سرکەش بوی، رکو شهمبوز بوی،
سر هشک بوی، نهرئ بوی
العصی، المتنرد، الملود

Azixrobûy: Nequlebûy, serkeşbûy, rikobûy, şembozbûy, serhişkbûy, nerêbûy.

ناز خروتو: نهقوله تر، رکو شهمبوز تر، سر رفق تر، سر
هشک تر، نهرئ تر
الاعصی، الاعنت، الاجمچ

Azixrotir: Nequletir, rrikotir, şemboztir, ser reqtir, serhişktir, nerêtir.

ناز خرو کرن: نهقوله کرن، شهمبوز کرن، سر هشک کرن، نهرئ
کرن

الاعصاء، الاعنت، الاجمچ

Azixrokirin: Nequlekirin, şembozkin, serhişkin, nerêkirin.

ناز خروگرئ: نغوله كړئ . شهمبور كړئ . سر رهق كړئ
المصنئ، الملوذ، المصنئ

Azixrokirî: Nequlekirî, şembozkiî, sereqkîrî.

ناز خروپاتئ: نغوله‌پي . پكو شهمبورئ . سر هسكى . نهرپياتئ

Azixroyatî: Nequleyî, şembozî, serhişkî, ner-
ryatî.

نازار: رپ . نيشاي . دهلم . پهريشان . كهزئى

المعذب، المتألم، المتأذى

Azar: Rîp, êşan, delem, perîşan, gezîf.

نازا يون: كهزين . نيش يون . پهريشان يون . دهلى يون

التعذب، التألم، المؤذى

Azabûn: Gezîn, êşbûn, perîşanbûn, delmîbûn.

نازا بوى: كهزئى . نيشاي . پهريشان بوى . دهلى بوى

المعذب، المؤلم، المؤذى

Azabûy: Gezîf, êşay, perîşanbûy, delmîbûy.

نازا تر: كهزين . نيشاي تر . پهريشان تر . دهلى تر

الاعذب، الألم، الأذى

Azatir: Gezîf tir, êşaytir, perîşantir, delmîtir.

نازا كړئ: كهزانئ . نيشانئ . پهريشان كړئ . دهلى كړئ

الايلام، التعذيب، الايذاء

Azakirin: Gezandin, êşandin, perîşankirin, delmîkirin.

نازا كړئ: كهزانئ . نيشانئ . پهريشان كړئ . دهلى كړئ

المعذب، المؤلم، المؤذى

Azakirî: Gezandî, êşandî, perîşankirî, delmîkirî.

نازارئ: نازاراتئ: دهليانئ . كهزئ . دهليانئ . پهريشانئ . پهيانئ
كهزين

الالم، الأذى، العذاب

Azarî= Azaryatî: Delmiyatî, geztin, perîşan, rîpyatî, gezîn.

نازاد: سره‌پست . سره‌برداى . هئى كړئ . سر راست كړئ .

به‌ربوى . فهرستئ . موكوم

الحر، الطليق، المعتق، المتين، الصلب

Azad: serbest serberday, hey kirî, serrastberboy, verstî, mukum.

نازاد يون: سره‌پست يون . سر راست يون . به‌ربون . فهرستئ .

موكوم يون

التحرر، الانطلاق، الاعتناق، التمتن، التصلب

Azadbûn: serbestbûn, serrastbûn, verstînî, mukumbûn.

نازاد بوى: سره‌پست بوى . سر راست بوى . به‌ربوى . فهرستئ .

موكوم بوى

المحرر، المطلق، المعتق

Azadbûy: serbestbûy, serrastbûy, verstî, mukumbûy.

نازاد تر: سره‌پست تر . سر راست تر . به‌ربوى تر . فهرستئ تر .

موكوم تر

الاحمر، الاطلاق، الاعتق، الامتن، الاصلب

Azadtir: serbesttir, serrasttir, verstîtir, mukumtir.

نازاد كړئ: سره‌پست كړئ . سر راست كړئ . به‌ردان . فهرسانئ .

هئى كړئ . موكوم كړئ

التحرير، الاطلاق، الاعتناق، الامتن، التصلب

Azadkirin: serbestkirin, serrastkirin, versandin, heykirin, mukumkirin.

نازاد كړئ: سره‌پست كړئ . سر راست كړئ . به‌رداى .

فهرسانئ . هئى كړئ . موكوم كړئ

المحرر، المطلق، المعتق، الممتن

Azadkirî: serbestkirî, serrastkirî, versandî hey-
kirî, mukumkirî.

نازادئ = نازانپاتئ: سره‌پستئ . سر راستئ . به‌ربون . فهرسين .

موكومياتئ

الحريه، الطلاق، المعتق، المتانه، الصلابه

Azadî= Azadyatî: serbestî, serrastî, verisînî, mukumyatî.

نازاد خاز: سره‌پست خاز . سره‌بردان خاز

طالب الحريه، المتحرر

Azad zaz: Serbestî xaz, serberdan xaz.

نازاد خازئ: سره‌پست خازئ . سره‌است خازئ . به‌ردان خازئ

الاحرار، طالب الحريه

Azad xazî: Serbestxazî, serast xazî, berdan xazî.

نازاد سحر: سره‌پست . سره‌برداى . فهرستئ . به‌ربوى . هئى كړئ

الحر، المستقل، الطالق

Azad ser: Serberday, verstî, berboy, hey kirî.

نازاد سحرئ: هئى كړپاتئ . فهرستن . سره‌پستئ . سره‌استئ

الاعتناق، التحرر، الاستقلال

Azad serî: Heykiriyatî, veristin, serbestî, serastî.

A	ا	A	ا
ئاسك: مامبز، خهزال، شفر الغزال، الظبي	ئازەخ: ئاھ، قنیاك، داکا، دەرە، درامەت، قوت الذخيرة، القوت		
Ask: Mambiz, ahu, xezal, şifir.	Azex: Ah, qinyat, dikak, debre, diramet, qwîl.		
ئاسن: بىلا ياخر الحديد	ئازمان مەزى: بىر بىژ الثرائ		
Asin: Pîla, paxir.	Azman dirêj: Pirrbêj.		
ئاستنگ: جهن مەزقینى، جهن بکوتهک، لى له پەرن و دەرباس بن العقبه	ئازمان مەزى: بىر بىژى		
Asteng: Cihê heziqînê, cihê bikutek lê veperin u derbazbin.	Azman dirêjî: Pirrbêjî.		
ئاسن قوت: ئاسن کەر الحداد	ئازمان رەش: خەبەر بىژ، لەوچە، دابىشک الهنالك، الشتام، السباب		
Asinquit: Asin ker.	Azman reş: Xeberbêj, lewçê, dapîvk.		
ئاسن قوتى: ئاسن کەرى الحدادة	ئازمان رەشى: دابىقان، لەوچەى، خەبەر بىژى الهنك، السب، المسبه، الشتامه		
Asinquit: Asin kerî.	Azman reşî: Dapîvan.lewçeyî, xeber bêtî.		
ئاسن کەر: ئاسن قوت، ئاسن کار الحداد	ئازۆن: ھاژۆن، توت كەرن، دەرئەخستەن، لى خورين السوق، المطرود، المنبؤ		
Asinker: Asin qut.asin kar.	Ajotin: Hajotin, lêxurîn, heykirin, tut kirin, derêxistin.		
ئاسن کەرى: ئاسن قوتى، ئاسن کارى الحدادة	ئازۆنى: ھاژۆنى، توت كەرى، دەرئەخستەنى، لى خورى السوق، المطرود، المنبؤ		
Asinkerî: Asin qutî.asin karî.	Ajotî: Hajotî, lêxurî, heykirî, tut kirî, derêxistî.		
ئاسن دارىقن: ئاسن گوڤ کەرن الصب للحديد، سكب الحديد	ئازۆنان: توت كەر، ھاژۆنان، شوفەر، لى خور، ھاژو السانق، الطارد، التابذ		
Asin darêtin: Asin gurrkirin.	Ajovan: tutker, hajvan, şufêr, lêxurr, haju.		
ئاسن ژمەن: ئاسنچىکەرن صنع الحديد، ضرب الحديد	ئازدەمارئەدەك، مارئ كەلەك مەژن، التەنن، التەبەان، الاغەى الكەبەر		
Asin jenîn: Asin çêkirin.	Ajdehar: Êdek, marê gelek mezin.		
ئاسن ژەن: کارخانا ئاسنى صانع الحديد، مصنع الحديد	ئازو وەر: شوفەر، بى خور، ھاژو السانق		
Asin jen: karxana asinî.	Ajower: Şufêr, lêxurr, haju.		
ئاسن دارىقن: ئاسنکەڤەر ساکب الحديد، معمل صهر وسكب الحديد	ئازو وەرى: ھاژوکارى، شوفەرى، لى خورين السياقه		
Asin darêj: Asin gurr ker.	Ajowerî: Hajukarî, şufêrî, lêxurrîn.		
ئاسن: خەتى القفس، المعقد، العاصى، المنيع، الحصين، المستعصمى	ئاست: کنار، پال، رەخ، ئال جەھ		
Asê: Xetimî.	Ast: kinar, pal, rex, al.		
	ئاستان: باژىر، کنار، وار ولايه، اقليم، موطن، بلد		
	Astan: Bajêr, kinar, war.		

ناسنی هښک: پيلا

الحديد الذكر

Asinêhişk: Pîla.

ناسنی نهرم: ناسنی سست ويلته

الحديد المكارع، الحديد المؤنت

Asinênerm: Asinê sist u pilte.

ناسنيه: نارخافكا شرينه. نارو روين وشرينهكه

العجاء، الخرسه

Asîde: Arxafka şîrîne. arurûn u şîrîniyeke.

ناسمين: كويلكهكا بهين خومشه ياكويى نه كهى به. لنافن

ودىما چيپيت

Asmîn: Kulîlkeka bêhin xweşe ya kûvî u kehiye. li avê u dêma çêdbît.

ناسمان: بلنداهى. ناسمان

السماء

Asman: Bilindahîesman.

ناسنى نو: سترى ناسنى. ناسنى تيز ودر

الاسلاك الشائكة

Asinêdirr: Sitiryê asinî. asinê tîj u dir.

ناسنى رهوك. مفرد. كارتيك

المبرد

Asinê renok: mivred. kartîk.

ناسنى: بريتیک. بهن کوره گريدانى

رياک الجوارب، رباط الساق

Asqî: Berpêk. benê gure hirêdanê.

ناسيا: پارچهكا دنيايى بقی نافی تیت زائین ونیاسین پنیكه ل

جيهانن

قاره اسيا

Asya: parçeka dinyayê bivî navî têt zanîn u niy-asîn. pinyeke li cihanê.

ناسياش: تنایى. تناهى. پشت راستى

الامن، الامان

Asayîş: Tenayî. tenahî. pişt rastî. pişt rastî.

ناسياى: هى: هى گرتى. هيون

عادى، اعتيادى

Asayî: Hî. Hîgirtî. hîbon.

ناسى بون: خه تمين

التعقد، التقص، الاستعصاء، الامتناع، التحصن.

Asêbûn: Xetimîn.

ناسى بوى: خه تمي

المعصى، المقص، المنع، المعقد

Asêbûy: Xetimî.

ناسى تر: خه تمي تر

الاعتقد، الاعصى، الاقص، الاحصن، الامنع

Asêtir: Xetimîtir.

ناسى گرن: خه تماندن

الاقعاس، الاعصاء، التعقيد، الامناع، التحصين

Asêkirin: Xetimandin.

ناسى گرى: خه تماندى

المعقد، المعصى، المقص

Asêkirî: Xetimandî.

ناسيى = ناسيائى: خه تميائى

المصيان، المناهه، العويص، الحصين، الحزانه

Asêyf = Asêyafî: Xetimyafî.

ناسى بونا ناموهرى: تيكرامان

الصب، للسيف والخاتم ونحوه

Asêbona Amûrî: Têkrîman.

ناسنى باداي: ناسنى فر

الملوب

Asinê baday: asinê virr.

ناسن قوتان: ناسن ليدان

ضرب الحديد

Asin qutan: Asin lêdan.

ناسن وهن: ناسن خورين

البراد

Asinren: Asin xurîn.

ناسن وهن: ناسن خوراندن

البرادة

Asinrenîn: Asin xurandin.

ناسن كيش = ناسن گر: ناههك ناسنى رادكيشيت نك خوفه

المفناطيس

Asinkêş = Asingir: Aheke asinî radkêştî nik xi-wevc.

ناشکرا: ديبار. بهلى. خويما. کفش. روغن
الواضح، البين، الجلى، الصريح، العلق، الظاهر، الثابت

Aşkira: Dîyar. belî. xweya . kifş. ruhn.

ناشکرا بون: ديبار بون. بهلى بون. خويما بون. کفش بون. روغن بون

التبين، التوضيح، التطهر، التجلى، التصريح، التثبيت

Aşkirabûn: Dîyarbûn. belîbûn. xweyabûn .

kifşbûn. ruhnbûn

ناشکرا بوى: ديبار بوى. بهلى بوى. خويما بوى. کفش بوى. روغن بوى

المجلى، الموضح، المبين، المظهر، المثبت المصرح

Aşkirabûy: Dîyarbûy. belîbûy. xweyabûy. kifşbûy.

ruhnbûy.

ناشکرا تو: ديبار تو. بهلى تو. خويما تو. کفش تو. روغن تو

الافصح، الاصرح، الاثبت، الابين، الاظهر

Aşkiratir: Dîyartir. belîtir. xweyatir . kifştir.

ruhtir.

ناشکرا کرن: ديبار کرن. بهلى کرن. خويما کرن. کفش کرن. روغن کرن

الايضاح، التصريح، الاثبات، التبين، الاعلان

Aşkirakirin: Dîyarkirin. belîkikin. xweyakirin.

kifşkikin. ruhnkikin.

ناشکرا کرى: ديبار کرى. بهلى کرى. خويما کرى. کفش کرى. روغن کرى

العلن، الموضح، المبين، المظهر، المثبت، المصرح

Aşkirakirî: Dîyarkirî. belîkirî. xweyakirî.

kifşkirî. ruhnkirî.

ناشکرايى، ناشکراياتى، ديبارى، ديارياتى، بهلى، بهلياتى.

خويما، خويمايتى، کفشى، کفشياتى، روغن، روغنياتى

الوضوح، الظهور، العلق، البين، الثابت

Aşkirayî= Aşkirayatî: Dîyarî. Dîyaryatî. belîkirî.

belyatî. xweya.xweyayatî. kifşî.kifşyatî. ruhnî.

ruhnyatî.

ناشک: چرخ. خرخال. گرينوک

الترس، العجلة، الفلك، القرص، المده

Aşik: Çerx. xirxal. gerinuk.

ناش ناشوک: چرخ

القرص

Aşasok: Çerx.

ناشکرا بیژ: بهلى کەر. خويما کەر. روغن گوتن

الصريح

Aşkira bêj: Belî ker. xweya ker. ruhn gotin.

ناشکرا بیژى: بهلى بیژى، کفش بیژى

الصراحة

Aşkira bêjî: Belî bêjî. kifş bêjî.

ناشت: دل فهکرى. سهرنرم. دل پاقر. نامل

المسال، المتصالح، السليم، ضد الزعل

Aşt: Dil vekirî. semerm. dil paqij. nesil.

ناشت بون: لبرهاتن. لىقهبون زسلىن. دل فهبون

التصالح، المساله

Aîrbûn: Liberhatin. lêvebon ji silyê. dilvebon.

ناشت بوى: لبرهاتى. کرب چوى. نامل بوى. دل فهبوى

المصالح، السالم

Aştûy: Liberhatî. keribûy. nesilbûy. dilvebûy.

ناشت تو: لبرهاتى تو. دل پاقر تو. دل فهبوى تو

الاصح، الاسلم

Aştîr: Liberhatîtir. dil paqij tir. dilvebûytir.

ناشت کرن: لىفه کرن. کرب رهاندن. دل فهکرن. لبرهاتن

الاصلاح، التسليم، الاسلام

Aştîkirin: lêvekirin. kerib revandin. dilvekirin..

liberînan.pêk înan.

ناشت کرى: لبرهاتى. پىک نىناى

الصالح، السالم

Aştîkirî: Liber înay. pêk înay.

ناشتى= ناشتيايتى: پىک هاتن. لبرهاتن. دل فهبون. سهرکيش

الصالح، السلام

Aştî = Aştîyati: Pêkhatin. liberhatin. dilvebon.

ناشتى خان: جاميز. سهرنرم. دل پاقر. بن سترى

السلمى، المسالم، الصالح

Aştî xwaz: Camêr. semerm. dil paqij. bêstîrî.

ناشتى خانى: پىکهاتى. دل پاقرى

المساله، المتصالحه، طلب السالم

Aştî xazî: Pêkhatin. dil paqijî.

ناشیرک: مەشکا بچوێک: شیرمەشکا بچوێک. مەشکا شیرێ دوتی
دکەنی لناف بیری بو ئینانا مال

الطب، الشکوة، المحله

Ašîrk: Meška biçûk. šîrmeška biçûk. meška šîrê
dutiðikenê linav bêrê bo înana malê.

ناشیرت: رمی: خشیلوکا بفری: بفرأ قولی خاری

الانهار التلیج

Aşwît: Renî. xişîluka befrê. befra qulipî xarê.

ناشیت: سولافا نافی

شلال الماء

Aşît: Siwîlawa avê.

ناشیف: ئادە. باقرکنا چاندنی ژدەفلی زیباندان

التعشيب، التنظيف، التقيح

Aşîv: Ade. paqijkirna çandinê ji dexelê ziyandar.

ناشف: روکومین. خوێ ژیک بۆکاندن. قولپاندن. روکماندن. خنزیرین
الانقلاب، الاضراب، الاضطراب

Aşiv: Rukumîn. xwejêk bijikandin. qulipandin.
rukimandin. xinzirîn.

ناش میش: خاپاندن. پیلان

دسیسه، مکر، خداع

Aşmêş: Xapandin. pîlan.

ناشوپ: شوپە. هەرقین. راکفاشتن. سیپ

السیل، الفاق، الزحام، التدفق، الدفع

Aşop: Şupe. heriqîn. ragivaştin. sîp.

ناغا: ماقویل، سەرۆک. میرزا: کەنکەنە

الرب، الاله، السيد، الوجیه

Axa: Maqûl. serok. mîrza. kenkene.

ناغا بون: ماقویل بون. کەنکەنە بون

التسود

Axatbûn: Maqûlbûn. kenkenebûn.

ناغا بوی: ماقویل بوی. میرزا بوی

المسود

Axabûy: Maqûlbûy. mîrزابûy.

ناغا تر: ماقویل تر. میرزا تر. سەرۆک تر

الاسيد، التبل، الاوجه

Axatir: Maqûltir. mîrzatir. seroktir.

ناغا کین: ماقویل کین. کەنکەنە کین
التسويد، التسيد

Axakirin: Maqûlkin. kenkenekirin.

ناغا کری: ماقویل کری. کەنکەنە کری

المسود، المسيد

Axakirî: Maqûlkirî. kenkenekirî.

ناغاتى: = ناغاباتى: ماقویلاتى کورن. کەنکەنە یاتى. میرزاتى.
سەرۆکاتى

السياده، النبيل، الوجاهه

Axatî= Axayatî: Maqûlyatî. kenkeneytî. mîrzatî.
serokatî.

نااهیتى: دراقى ناغای. زیره سەرا ناغای.

ضربیه الاغا، رسم السیاده

Axayetî: Diravê axay. zêre sera axay.

ناغالەر: ریشتا ناغا. قنیتا کەنکەنا

سلاله الاغا، سلیل النباله

Axaler: Rêşta axa. qinêta axa.

ناغالەری: ماقویلی. کەنکەناتى. میرزاتى

منصب الاغا، سلیل النباله

Axalerî: Maqûlî. kenkenatî. mîrzatî.

ناغاتی: زیره سەرا ناغای. دراقى ناغای. باجا میرزاتین

رسم السیاده

Axatî: Zêre sera maqûlî. diravê axay. baca
mîryatîyê.

ناغلەرێک: نامانێ داغکرنا روینی یە. نامانێ دوھنی حەلاندنێ

الطاره

Axlewîk: Amanê daxkirina rwîniye. amanê du-
hin helandinê.

ناغجی: فەجنی. فەدورینا کونا. پاتە کورن

الروف

Avçî: veçînîn. vedurîna kuna. pate kirin.

ناغجی بون: جلێ ناغجی بوی. ماتى فەدورین

التروف

Avçîbûn: Cilê avçî bûy. hafî vedurîn.

ناغجی بوی: فەدورى، فەجنی

المروف

Avçîbûy: Vedurî. veçînî.

نالچی تر: پتر فدوری، فمچنین، پاته کری تر
الرواف

Avçitir: Pitir vedurî. veçinîtir. patekirî tir.

نالچی کری: فدورین، فمچنین، پاته کری
الترویف، الرواف

Avçikirin: Vedurîn veçinîn. patekirin.

نالچی کری: فدوری، فمچنی تر، پاته کری
الرواف

Avçikîrî: Vedurî veçinî. patekirî.

نالچیباتی: فمچناندن
الروافه

Avçiyatî: Veçinadin.

نالچی کمر: فمچنوک، دروارجی، پاته کمر
الرواف

Avçiker: Veçinuk. dirwarçî. pateker.

نالچی: ناف مهلگری، شهگری، ترویوی
الروطوب، الجبل للخشب ونحوه

Avçî: Av helgirtî. şihgirtî. ter boy.

نالچین: یارزتن، ماتی کری، پاوان یون، سهخیر کری، دپهن دان
الحفظ، الرعایه، النجاه

Afidîn: Pariztin. matîkirin. pawanbon. sex bêr-
kirin. dihindan.

نالدی: یارزتی، ماتی کری، پاوان کری، سهخیر کری، دپهن دای
الحفظ، المرامی، المنجی، المنفذ

Avdî: Pariztî. matîkirî. pawankirî. sexbêrkirî.
dihinday.

نالدانن: یارزتن، ماتی کری، پاوان کری، سهخیر کری، دپهن دان
الحفاظه الاحتفاظ، المرامی، الانتفاذ، الانجاء، الاعزاء

Avdandin: Pariztin. matîkirin. pawankirin. bi-
sexbêkirin. dihindan.

نالداندى: یارزتی، ماتی کری، پاوان کری، سهخیر کری، دهن دای
المنفذ، المنجی، المحفظ

Avdandî: Pariztî. matîkirî. pawankirî. bisexbêr-
kirî. dihinday.

نالراندن: نژتن، نافاکرن، چیکرن
الایجاد، الخلق، الانشاء

Afrandin: Nijinin. avakirin. çêkirin.

نافراندی: نژنی نافاکاری، چیکری
الموجد، المخلوق، المنشئ

Afrandîn: Nijinî. avakirî. çêkirî.

نافراندی: نژنی، فمچهوای نافکچی بوی
الموجد، المخلوق، المنشئ

Afrandîn: Nijinî. avakirî. çêkirî.

نافا: نژنی، فمچهوای نافکچی بوی
العامر، البانی، المسکون

Ava: Nijinî. vehewhay. akincîbûy.

نافا: تیدا چون، بهرزبون، نقور یون، قولین، داجون
الغارب، الغائب، الخافی، المتکبر، المتعجرف

Ava: Têda çûn. berzebûn. niqurbûn. qulipîn.
daçûn

نافا یون: فمچهوای، نافکچی یون، فمشرهان، نقور یون
التعمر، الابتقاء، التغرب

Avabûn: Vehewhan. akincî bûn. veşirhan. ni-
qurbûn

نافا بوی: فمچهوای، نافکچی بوی، فمشرهانی، نقور بوی
المعمور، المبنی، المغرب، المغيب، المخفی

Avabûy: Vehewhay. akincîbûy. veşirhay. ni-
qurbûy.

نافا تر: فمچهوای تر، نافکچی تر، فمشرهانی تر، نقور تر، داجوی
تر، تیدا چوی تر

الاعمر، الابنی، الاغرب، الاغيب، الاخفی

Avatir: Vehewhay tir. akincîtir. veşirhaytir. ni-
qurtir. daçoytir. têdaçoytir.

نافا کری: نژتن، فمچهوای، نافکچی تر، فمشرهانی، نقور کری
الاعمار، الابناء، الاخفاء، التغريب، التغيب

Avakirin: Vehewandin. akincîkirin. veşartin. ni-
qurkirin.

نافا کری: نژنی، فمشرهانی، نقور کری، تیدا بوی
المعمر، المبنی، المغرب، المغيب، المخفی

Avakirin: Veşartî. niqurkirî. têda birî. veşartî.

نافاتی = نافای: نافکچانی، فمچهوای، فمشرهانی، نقوریاتی
العمران، الابناء، الغروب، الغياب، الخفاء

Avatî = Avahî: Akinciyaî. vehewhan. veşirhan.
niquryatî.

ثاف: ثاهمكى زهلال وروهن. مروف قهخوت ومكى تتهن دبيت.
نكرا زيارا همى ساخيبايين به

Av: Aheke zela u ruhn. mirov vedxut weki
têhni dibit. eger jiyara hemî saxiyatiyêye.

ثافا باران: نو ثافا زى نوى دهيت خارى. ثافا ناسمانى
ماء المطر

Ava baranê: Ew ava ji ewrî dihêt xarê. ava es-
manî.

ثاف يردان: ثاف دمركن

فتح الماء، اطلاق الماء

Avberdan: Av derkirin.

ثاف بر: سكرن كرتنا ثافى. ثاف كر

السد، منفكع الماء، قاطع الماء

Av birr: Sikrê girtina avê. av gir.

ثاف برين: سكر كرتن. ثاف كرتن

قطع الماء، عبور الماء

Avbirîn: Sikir girtin. Av girtin.

ثافا برين: قهوبونا ثافى. كرتنا ثافى

انقطاع الماء، انقزال الماء

Av birbûn: Qedbona avê. girtina avê.

ثاف بر كرتن: ثاف برين. ثاف كرتن

اقطاع الماء، اعبار الماء

Av birkirin: Av birîn. avgirtin.

ثاف بطر: ثافا بطر

ماء الثلج

Av befir: Ava befrê.

ثافا بفر: ثافا لناف بهرا دجيت

لرصف

Avabesta: Ava linav berra diçît.

ثافا بوغ: چمى موزن. روبارى موزن. ثافا كلك

الغلق، الفتح، الشط

Avaboş: Çemê mezin. rûbarê mazin. ava gelek.

ثاف بى: جهن سهر نشيف ثاف بلز لى دجيت. جهن كندال

سيپال. سيپ. رزد

اليوعوب

Av bez: Cihê sermîşîv av bilez lê diçît. cihê ken-
dal. sipel. sip. rijd.

ثاف بوغ بون: ثاف مشه بون. ثاف زقدهبون
الغفق

Avboşbûn: Avmişebûn. av zêdebûn.

ثاف بوغ كرتن: ثاف مشه كرتن. ثاف زقدهمكرن
الاغداق، التفديق

Avboşkirin: Avmişe kirin. av zêde kirin.

ثاف بزىن: سيپ. سيپال. شلتاق. ثافا رزد
العيب

Av bezîn: Sîpe. sipel. şiltaq. ava rijd.

ثافا بيس: ثافا همى. ثافا مرار. ثافا دوزين
الماء النجس، الماء القذر

Ava pîs: Ava hermî. ava mirar. ava dujîn.

ثافا پيسى = ثافا پيساتى: ثافا همى. ثافا مرارى. ثافا دوزينى
نجاسة الماء، وساخه الماء

Ava pîst= Avapîstî: Ava herimîn. av dujînî.

ثافا پيژاك: ثافا پيژاى. پىن خارنه كه بزادى دخون
حساء البصل

Av pîvazk: Avapîvazî. pêxarneke bizadî dixun.

ثافا پيژان: ثافا پيژان
ماء البصل

Av pîvaz: Avapîvazê.

ثافا پيژان: ستركرنا ثافى. نهندركونا ثافى
مسح الماء، قياس الماء

Avpîvan: Stêrkima avê. endazkima avê.

ثافا پيف: كهمى ثافى نهندازموستيره دكمت
المرجاس، اله قياس الماء

Av pîv: Kesê avê endaze u stêrediket.

ثافا تيركىن: ثافا تيركرن
ماء البرد، ماء الحالب

Ava tergê: Ava tergişkê.

ثافا تيرزان: ثاف تى ديرهان
التنج

Avtêzan: Av tê dêrhan.

ثاف تى زاي: ثاف تى ديرهاى
التنج

Avtêzay: Av tê dêrhay.

ئاف تەزىن: ساربونا ئافى. ئاف ساربون
تېرىد الماء

Av tezîn: Sarbona avê. av sarbon.

ئاف تەزىنك: اكچىن كەكا ھۆرە لىسەر ئافى دىيىت كۆم و خو ددەن
ئۆك رەنگى رەن بى رەشە رەمەت دندكا گەنمى بە
ھىشەر مائىيە طوافە

Av tezînk: Kêzkeka hûre liser avê dibît kum u
xu diden êk .rengê wê yê reşê ji temet dindka
genmîye.

ئاف تەزاندن: ساركونا ئافى
تېرىد الماء

Av tezandin: Sarkina avê.

ئاف تەزى: ئافا سار
الماء البارد، الماء العذب

Av tezt: Ava sar.

ئاف تەزى بون: ئافا ساربون
تېرىد الماء

Av tezbûn: Ava sarbûn.

ئاف تەزى كىن: ئافا ساركىن
تېرىد الماء

Av tezfîkirin: Ava sarkirin.

ئاف تەزى تۆ: ئافا سارتىر
الماء الأبرد، الماء الأعتب

Av teztîr: Ava sartir.

ئاف تەزىيائى: ئافا سارىيائى. ئاف سارى
برودە الماء، عذوبە الماء

Av tezyatî: Ava saryatî av sarî.

ئاف تى كىن: ئاف كۆر كىن. ئاف روى كىن. تى كىرنا نامانى
ژئافى.

ھىب الماء، سكب الماء

Av têtîkirin: Av gurrkirin. av riwîkirin. têtîkima
amanî.

ئاف تەيەل ھاتن: ئاف تەراكرن
كفایە الماء، الماء الكافى

Av têhel hatin: Ava têtîrakinin.

ئاف تەز ئافا باروئىتى. ئافا تەز
الاسيد

Av têt: ava barrûtê :av tij.

ئاف تىرگ: دىمەكىن بەھارى بە سارما پەردا دىيىت و ئاف دەرەسىت
و دىمەيىت سارما پەكا تە لومخە ئاف دەيت بەستىن

موسم الانجماد، خاص بالربيع

Ava tîrk: Demekê biharêye serma peyda dibît u
av diqerrisît u dimchît sermayeka nelwexte av
dihêt bestin.

ئاف تىرى: ئاف جەمەدىن. ئاف بەستىن. ئاف فەرسىن. ئاف مەيىن
الانجماد

Av tûrî: Av cemidin. av bestin. av qerrisîn. av
meyin.

ئاف تىر بون: ئاف بەستىن. ئاف فەرسىن. ئاف جەمەدىن
تجمد الماء

Av tûrbon: Av bestin. av qerrisîn. av cemidin.

ئاف تىر كىن: ئاف فەرساندن. ئاف مەياندن. ئاف جەمەداندن. ئاف
بەتەن

Av tûrkirin: Av qerisandin. av cemidandin. av
meyandin. av bêtan.

ئاف تىر شىك: شوربا تىرشى. ئافكا تىرشى. مەدەيىنى
الحساء الحامض

Av tîrşîk: Şurba tîrşî. avka tîrşî. medfînî ya tîrş.

ئافا تىرش: سەك. ئافا سەماق. تىزاف
الماء الحامض

Ava tîrş: Sihik. ava simaqê . tijav.

ئافا تىرشى: پىتخارنا تىرشى و رەن
الخل الطرشى

Avatîrşî: Tîrşkina avê .tiştêkî biken nav.

ئاف تىرشائى: ئاف تىرشائى. تىزاف. ئافا دۆۋارى. ئاف تىزائى.
ئاف كەزىنى

العوامض، المياه الحامضة

Av tîrşatî: Tijav. ava dijawî. ava tîjâtî. avegezînf.

ئافا تىرشى: شىلپا تىرشى. دۇيا تىرشى
عصير العنب

Ava tîrî: Şilîya tîrî. duba tîrî.

ئاف تى كەرھان: فىقى يىن نۆزىكى بوى بون و كەشتىنا. بەرەركى
خىف بونا دارو بىرارى

المخ للشجر، المخ للفاكهة

Av têtgerhan: Fêqîyê nêzikî boy bon u gihîştina
xêv bona dar u barî.

ثاف تڤ وگردان: ثاف تڤ شلقاندن. ثاف کړن و ریتښ
الضمضه للقم، الخضاضه لغيره

Avtêwerdan: Avtê şilqandin. avkirm u rêtin.

ثافیتنا دلی: دل دان، دانا دلی
العزم التیه

Avêtina dîlî: Dildan. dana dîlî.

ثاف چي: ثاف هلگری، شهرگرتی، نهای، شتیماپی
المنقوع، الریان، المبلول، المربوط

Avçî: Avhelgirtî. şihgirtî. nimhay. şemayay.

ثافا چالی: نساخیه که لجافی دکمیت. ثاف دهیت رمش رمشکا
چافی مرونی کوره دکات
ماء العین: مرض العین

Avaçavî: Nesaxîyeke liçavî dikevît. av dihêt
reşreşka çavê mirovî. kore diket.

ثاف چک بون: ثاف راوستان. ثاف مشک بون. ثاف زها بون. ثاف
داهاتن. ثاف نرم بون

الفيهان، الهبوط، السكن للماء

Av çikbûn: Av rawestan. av hişkbûn. av zihabûn.
avda hatin. av nizimbûn.

ثاف چک کړن: ثاف مشک کړن. ثاف داښنان. ثاف راوستاندن
اغاضه الماء، اخفاض الماء، ايقاف الماء

Avçik kirin: Av hişkkirin. av daînan. av rawes-
tandin.

ثاف چکی= ثاف چکباتی: ثاف مشکي. ثاف زهایي. ثاف نرمي.
ثاف داهاتن. ثاف راوستان

سکون الماء، انخفاض الماء

Avçikî= Avçikyati: Av hişkî. av zihayî. av nizmî.
av dahatin. av rawestan.

ثاف خاز: ټپنه. جهن خرتو وکر کره پیدقی ثاف. ثاف قهخومر
جهی زوی چاندن لږ ټپن دبیت

العطشان، ارض سریع العطش، الارض السبخه

Avxaz: Têhnî. cihê xirte u kîrre kîrre yê pêtivî avê
av vexwer. cihê zû çandin lê têhnî dibît.

ثاف خازی= ثاف خازياتي: پیدقیاتیا ثافی. خرتی، ټپنه یاتی
عطش النبات بسرعه

Avxazî=Avxazyati: Pêdiviyatûya avê. xirteyî.
têhnîyati.

ثاف خوین: ثافا ژېر کوشتی ټپت. ثافا کوشت ژخو بهر دمت
الغذیه

Avxwîn: Ava ji berguştî têt. ava guşt ji xiwe
berdet.

ثاف خوږ: ثافه سویرک. ثافا شوپ، خویرافک
ماء الملح، المياه المالحة

Av xwê: Ave sûrk. ava şur. xûravk.

ثاف خویش کړن: سارکړنا ثافا کل: هین کړنا ثافا کل کړنا ثافا
سار لثاف

الافتاح، تبريد الماء الحار للاستحمام

Avxweşkirin: Sarkirna ava kel. hîn kirma ava
kel. kirma ava sar linav.

ثافا خویش: ثافا بقایده نهکل ونسار یا ټپنه شپږ
الفتح

Avaxweş: Ava biqayde nekel u nesar ya têhn şîr.

ثافا خویشي: ثافاسفک وسار وشرین بو قهخارتښ
عزوبهالمياه

Avaxweşî: Ava sivik u sar u şîrin bo vexarnê.

ثافدان: رويسهکړن. ثافی کړن. بهردانا ثافی لسه چاندنښ
وشينکاتين

الاسقاء، الارواء، السقي، الري

Avdan: Rubsekirin. avîkirin. berdana avê lis-
erçandin ê u şinkatiyê.

ثافدای: ثاف بوی. ټپر ثاف بوی. نټپنه
امسقى، المروي

Avday: Avbûy. têt avbûy. netêhnî.

ثافا دای: ثافا بالدارو بارى دگههیت دمی دمست پښ کړنا
شین بون و خیف بونښ

الذغ

Avadarî: Ew ave lidar u barî digêrhît demê dest
pêkirna şîn bon u xêvbonê.

ثاف داهاتن: ثاف چک بون. ثاف نرم بون. ثاف نهژتن. ثاف کیم
بون

انخفاض الماء، هبوط منسوب الماء

Avdahatin: Av çikbûn. av nizimbûn. av nihijtin.
av kêmbon.

ثاف دامهانی: ثاف چک بوی. ثاف نزم بوی. ثاف نهژنی
الماء الموهبط، موهبط منسوب الماء

Avdahatî: Av çikbûy. av nizimbûy. av nihjîti.

ثافدا چون: ثاف نفور بون. بهر ثاف بون. تشتی زعن و ویوچ بوی.
خوسارتی و زیان
الغرق، الخسارة، انخفاض الماء

Avdaçon: Av niqurbûn. ber avbûn. tiştê ziê u
pûçbûy. xusaretî u ziyan.

ثاف دزک: ثاف دیرھانا ژچو وکەرا. تی چون. وەرگەرھانا ناھتی
ژجھي چونى بو لایهكێ دى
النزیز، الرشع

Avdizk: Av dêrhana ji cu u gerra. têçon. werge-
rhana avê ji cihê çonê bo lay.

ثاف دیرانف: ثاف فەراندن. ثاف تێ بهین. ثاف تێ چون. ثاف
تێ زان

الترشیع، التقطير، التنضيج

Avdêrandin: Av vewerandin. avatêbeyin. av
têçon. av têtzan.

ثاف بێراندی: ثاف فەراندی. ثاف تێ بهینی. ثاف تێ چوی. ثاف
تێ زای

الماء المقطر، المرشح، المنضخ

Avdêrandî: Av vewerandî. avatêbeyî u çuy. av
têçon. ava têtatî.

ثاف بێر: فەرهرینک. سافینک. ثاف پارزن
الامبيق، القطارة، النضاج

Av dêr: Vewerink. sefink. av parzin.

ثاف دەرێژکرن: ثاف بەردان. رێخ خومش کرنا ناھتی. ثاف رومان
کرن
تصريف الماء

Av derêjkin: Av berdan. rêxweşkirina avê. av
rewankirin.

ثافدار: تێز ثاف. ناھتی. بێ ثاف. خودان ثاف
الريان، التخير، التسف

Avdar: Têr av. avî. pirr av. xudan av.

ثاف دێری: فەرهرینک

الرشيع، الاستفاح

Avdêrî: Vewerink.

ثاف دێرک: ثاف رمشینک. ثاف ورمینک
المرشحة، الامبيق، المقطر

Avdêrk: Avreşink. avwerink.

ثاف دان: خانە دان. فەھەرمان. بێ جھي. تشتی ناھا بوی
المعمور، العامر، المسكون، الماهول

Avedan: Xanedan. vehewhan. binecihî. tiştê ava
boy.

ثافە دانێ: خانە دانێ. ئاکنجیانێ. فەھەرمانێ. ئاھا بون
العمارة، العمران

Avdanî: Zanedanî. akincîyatî. vehewhanî. ava-
bon.

ثافە دان بون: خانە دان بون. ئاکنجی بون. فەھەرمان
التعمير

Avedanbûn: Xanedanbûn. akincî bûn. vehew-
whan.

ثافە دان بوی: جھن ئاکنجی بوی
المعمر، الماهول

Avedanbûy: cihê akincî bûy.

ثافە دان تر: ئاھا تر. ئاکنجی تر. فەھەرمانی تر
الاعمر

Avedantir: Ava tir. akincîtir. vehewhaytir.

ثافە دان کړن: ئاھا کړن. ئاکنجی کړن. فەھەرماندن. خانەدار
کرن
التعمير، الاعمار، الاسكان

Avdankirin: Avakirin. akincîkirin. xanedanki-
rin.

ثافە دان کړی: ئاھا کړی. ئاکنجی کړی. خانەدار کړی
المعمر

Avdankirî: Avakirî. akincîkirî. xanedankirî.

ثافەرپون: ثاف فەرەستنی. ثاف بەرپون
الفرح، انبجاس الماء

Ava derbon: av verestin. av berbon.

ثافا دەرپوی: ئاھا فەرستی و بەرپوی
الفرح المنبجس

Ava derboy: Ava veristî u berboy.

ثاف رابون: لہي. لیمشت. لیمشت. ثاف بوش بون
الفيضان، ارتفاع منسوب الماء

Av rabon: Lihî. lêmişt. lêhmişt. av boşbon.

ناف راکرن: لهی کرن. بوش کرن. فویراندن
افاضه الماء

Avrakirin: Lihikirin. boşkiran. fûrandin.

ناف پوی: شهرم. پوټه

الانتفات، الاعتبار، الوقار، الحياء، الاهتمام

Av rû: Şerim. pûte.

ناف پوی: پاتک دان. بهر ژئ وهرگیران. پوټه پټ نرن

الاشاحه بالوجه، النظرة، الشزراء، اللامبالاه، عدم الاهتمام

Av rû: Patikdan. berjê wergêrran. pûte pênekirin.

ناف پوی دان: پوټه پټ کرن. بهرځ خوه دان.

الاعتبار، الاهتمام، الترحيب

Av rûdan: Pûte pêkin. berêxwedan.

ناف پوی دان: پشت دان. پاتک دان. بهر ژئ وهرگیران

الاشاحه، التقدير، اللامبالاه

Av rûdan: Piştan. patik dan. ber jê wergêrran.

ناف پوی ږټن: ناڅا گورکرن. خودانا شهرم. شههمزار کرن. خوه
کیم کرن

اراقه ماء الوجه، الانفضاح

Avrûrêtin: Ava gorkirin. xudana şermê.
şehmizakirin. xwe kêmkin.

ناف پوی بڼ: خوه توری کرن. خوه نکام کرن. خوه نزم کرن.
خوه کیم کرن

التقصيح، التذلل

Avrû birin: Xwe torî kirin. xwe nekam kirin.
xwe nizim kirin. xwe kêm kirin.

ناف پوی چوڼ: شهرمزاری. توری بون. نهکام بون

الانفضاح

Av rûçon: Şermizarî. torîbbon nekambon.

ناف پوی چوڼ: شهرمزاری. توری بوی. نکام بوی

المفضوح، التذليل

Av rûçoy: Şehmizar. torîboy nekamboy.

ناف پوی ږټی: شهرم بڼ. روی کښی. روپمالی. بڼ پټکی

الهوان، الذله

Avrûrêjî: Şerim birin. rû kêşî. rû malî. bin pêkî.

ناف پوی ږټی: شهرم زار. روپمالی. بڼ پټک

المهان، التذليل

Avrûmrêj: Şerimzar. rûmal. bin pêk.

ناف پوی ترش: ناف جاف کړی. کړتی. مرمول
العبروس، القطب

Avrû tîrş: Navçav girê. girtî. mirewil.

ناف پوی ترشی: ناف جاف کړیاتی. مرمولی
العبروس، القطوب

Avrû tîrşî: Navçav giryatî. mirewili.

ناف پوی شرین: بشکوری. قمبروی. روی گش. بشکفتی

البشوش، المنشرح، الوسيم

Avrû şîrîn: Bişkurî. vebay. rû geş. bişkiftî.

ناف پوی شرینی: بشکورین. قمبرون. گش بون. بشکفتن

البشاشه، الانتشراح

Avrû şîrînî: Bişkurrîn. vebon. geşbon. bişkiftin.

ناف پوی معند: روی گرم. قهر کران. بهریز

الوقور، المهاب، المهبذ

Avrû mend: Rû gerim. qedir giran. berêz.

ناف پوی معندی: روی گرمی. قهر کرانی. بهریزی

الوقار، المهاب، المهبذ

Avrû mendî: Rû germî. qedir giranî. berêzî.

ناف رمشینک: ناف بڼین

المضخه، رشاش الماء

Avreşînk: Avbijîn.

ناف رمشینکاتی: یاری یمکه بدهستا ناڅن دهاږینه ټیک وډو ناف
ټیک وهرکرن

القع، القمعاق

Avreşînkanê: yariyeke bidesta avê dihavêne êku-
du. av têk werkin.

ناف رمشانن: ناف بڼاندن. ناف بڼکاندن. ناف لڼ کرن

الشفط، رش الماء

Avreşandin: Avbijandin. av bijikandin. avlêki-
rin.

ناف رمشین: نامویری ناف بڼاندن: ناف بڼین

المرشه، الرشاش، المضخه، المنزف، المزوف

Av reşîn: Amûrê av bijandinê. av bijîn.

ناف رهن: لهیبیا دږوار. لیمشتا خورت وړږد

الفحاف، السيل الجارف

Av ren: Lihiya dijwar. lêmišta xurt u rijd.

ناف ریژ: نو جهن بلند یں نافی فەدرژیژت دولا بانی جهن
هەلکەتی و دێردا کەندال
الساجنه، المصب، المسيل

Avrêj: Ew cihê bilind yê avê vedrêjît dula. yanî
cihê helketî u diberda kendal.

ناف ریژن، ناف وشتن: ناف کور بون. ناف روی بون
انساب الماء، الانصباب، السكب، الاراقه

Av rijtîn. Av rîştin: Av gur bon. av rûbon.

ناف ریش: جلج زیتغلی کتانی دهیت چیکرن. یانی دمرین وی
بنافی دیتسن داخوه لیک دمت
الکتان، قماش الکتان

Avrêš: cilê ji tîvilê kitanî dihêt çêkirin. yanî
dezîyê bi ava dirêsin da xwe lêk det.

نافا ژۆد: جهن ناف سرت وبلەز لی دجیت. دبیژن نافا بلەز ژۆردا
دجیت
اليعوب

Avarijd: Cihê av sirt u bilez lê diçît. dibêjin ava
bilez jurda diçît.

نافا ژۆدی: نافا ژۆردا سرت وبلەز ورووان دجیت
العيب

Avarijdi: Ava jurda sirt u bilez u rewan diçît.

ناف ریژ: جهن نافی لى فەدرژیژت دو رمخا. جهن ناف بە لافوبین
الساجنه، المصب، المسيل

Avrêj: Cihê avê vedrêjît du rexa. cihê av belav
bonê.

ناف ریژی: جهن هەلکەتی وبلەز ناف خوه لی نهکریت کور ببیت
ژۆردا. ژۆردا کور بون
السجن، المجرى، المصباب، السيلان

Avnêjl: Cihê helketî u bilind av xwe lēnegirît
gurr bibît jurda. jurda gurrbon.

نافا وروان: نافابن کورو بون دجیت. نافا بلەز دجیت. خشینا نافی
الماء الجارى

Avarewan: Ava bê girobûn di çît. ava bilez
diçît xişîna avê.

نافا وروانی: بلەز خشاننا نافی بى هەزقین
سرعه جریان الماء

Avarewanî: Bilez xişana avê bê heziqîn.

نافا رەلەک: نافا خورت یا مروفی لکل خوه دبەت و دەرەقینت نافا
رۆد و خورت چون مروفا لکل خوه رادکیشنیت.
الماء الجارف

Ava revək: Ava xurt ya mirovî ligel xwe dibet u
direvînit. ava rîjd u xurt çun mirova ligel xwe
radkêşît.

نافا رەش: لهییا مەزن. لێهەشتا بوش و رەهەک و مەزن
الفيضان، الطوفان الجارف

Ava reş: Lihîya mezn. lēhmîšta boş u revək u
mezin.

نافا رەش: نەساختییهکە نافەکا رەش دەیت سەر رەشکا چافی
مروف بى کورە دبیت. دەرەمکتى بى دەرمانە
ماء ينزل الى العين فيؤذى

Ava reş: Nesaxîyeke aveka reş dihêt ser reşka
çavê mirov pê kore dibît. derdekê bê dermane.

ناف زە: نافا لێواز دژیت. نافا کیم. چزمیرک. لیم زەک
الوشل، التزیز، المدان

Avzih: Ava lēwaz dizêt. ava kêm. çizmîzik.
lēmzek.

ناف زەمى: جهن کرانه وین ناف. هەرین تەر
الغر، التزازه، النبع، النبعان

Avzihf: Cihê giran u bin av. herîyê terr.

ناف زان: ناف هەلاقین. ناف دەرپون
النبعان، النبع

Avzan: Av helavêtin. av derbon.

نافا زوکی: تیزآف. نافا ژخولیا کەلەندى فەروەرەیت
الاسيد، ماء الرماذ

Avazirkê: Tîjav. ava ji xweliya kelandî ved-
werhît.

نافا زەلال: نافا زیق وروهن. یابى شیلیاتی
التنقه، الماء الصافي

Ava zelal: Ava ziq u ruhn ya bê şêlyatî. ava
xurrî.

نافا زەلالی: نافا نه شیلی وکەولی. ناف خوری
صفاء الماء

Ava zelalî: Ava neşêlî u gewlî. ava xurrî.

ثاف زڤي: باف زڤي. تام دای بزڤري
ماء الذمب، الدجال

Avzêr: Bav zêr. tam day bizêrî.

ثاف زڤي بون: باف زڤي بون. تام زڤر بون
التنجل

Avzêrbûn: Bav zêrbûn. tam zêrbûn.

ثاف زڤي بوي: باف زڤي بوي. تام زڤر بوي
المجل

Avzêrbûy: Bav zêrbûy. tam zêrbûy.

ثاف زڤي تر: باف زڤي تر. تام زڤر تر
الاجل

Avzêrtir: Bav zêr tir. tam zêr tir.

ثاف زڤي كرن: باف زڤي كرن. تام زڤر كرن
التجميل، الادجال

Avzêrkin: Bav zêrkin. tam zêrkin.

ثاف زڤي كرى: باف زڤي كرى. تام زڤر كرى
المجل

Avzêrkirî: Bav zêrkirî. tam zêrkirî.

ثاف زڤي ياتي: باف زڤي ياتي. تام زڤري ياتي
الدجل

Avzêryatî: Bav zêryatî. tam zêryatî.

ثافز: بركرتي. بحمله
الحامل، الحبل، اللقح، الملقح

Aviz: Bergirtî. bihemle.

ثافز بون: بركرتن. بحمله بون
الحمل، الحبل، التلقح، النتوج

Avizbûn: Bergirtin. bihemlebûn.

ثافز بوي: بركرتي بوي. بحمله يُخسِست
الحمل، الحبل، الملقح

Avizbûy: Bergirtî bûy. bihemle êxistî.

ثافز كرن: بركرتن. بحمله يُخسِست
التجميل، التحميل، التلقيح

Avizkirin: Bergir kirin. bihemle êxistin.

ثافزي = ثافزي ياتي: بركرتي. بركري ياتي
الحمل، الحبل، اللقح

Avizî=Avizyatî: Bergirtî. bergiryatî.

ثافز: ياني داكرتي زكربتي. كارب كرتي ياني زكربا دا
بتي منديوي

كنايه عن التشعن من الغيظ

Aviz: Yanî dagirtî jî kerbê. kerbîn. keribgirtî.
yanî jî kerba da yê mend boy.

ثاف ژمن: مهلفان: كمي فان
الملاح، السباح

Avjen: Melevan. gemîvan.

ثاف ژمڤن: مهلفاني. كمي فاني
الملاح، السباحه

Avjenîn: Melevanî. gemîvanî.

ثاف سارك: پيشكه ل سهر نافي برنقه دچيت تو دي بيژي
يانفريت

حشره مانپه، طوافه

Av sark: Pêşiyekê liser avê birêve diçît to dê
bêjî ya difirît.

ثافا سار: ثافا تزي
الماء البارد

Ava sar: Ava tezî.

ثافا سبي: ثافكه دكهفيت سهر رهشكا چافي چاف كوره دبيت
دمختور پشتي سالكهكي وي نافي ژ چافي دكيشن چاف روهر
دبته فه

الماء الابيض ينزل الى العين يؤدى الى العمى

Ava spî: Aveke dikevît ser reşka çavî çav kure
dibît dixtur piştî salekê wê avê jî çavî dikêşin
çav ruhî di bite ve.

ثافا سار بون: ثافا تزي بون
تبرد الماء

Ava sarbûn: Ava tezîbûn.

ثافا سار بوي: ثافا تزي بوي
الماء المبرد

Ava sarbûy: Avatezîbûy.

ثافا سار تر: ثافا تزي تر
الماء البارد

Ava sar tîr: Avatezî tîr.

ثافا سار كرن: ثافا تزي كرن
تبريد الماء

Ava sarkirin: Avatezîkirin.

ثاا سار كرئ: ثاا تزاندى
الماء المبرد

Ava sarkirî: Avatezîkirî.

ثاا سارى= ثاا سارىاتى: ثاا تزياتى
بروده الماء

Ava sarî= Avsaryatî: Avatezîyatî.

ثاا سيف: شيليا سيفى: دوبا سيفى
عصير التفاح

Av sêv: Şîliya sêvê, duba sêvê.

ثاا سفك: ثاا شرين و تزي
الماء العذب، الماء الغرات

Ava sivikî= Av sivkatî: Ava şîrîn u tezî.

ثاا سفكى= ثاا سفكاتى: ثاا شرين و تزي
الماء العذب، الماء الغرات

Ava sivikî = Avsivkyatî: Ava şîrîn u tezî.

ثاا سويرك: خويرافك. ثاا خوين
بالقع، القعاع

Avsûrk: Xûravik, avxwê.

ثاا سورى= ثاا سويرياتى: خويرافكى، شورياتى
ملوكة الماء

Avsûrî = Avsûryatî: Xûravikî, şuryatî.

ثاا ساركر: ثاا تزيك
براد الماء

Avsarker: Av tezînk.

ثاا شارق: ثاا شويشتنا مروفى مرى: ثاا شوا مريبيا
ماء غسل الموتى

Ava şarê: Ava şuştina mirovê mirî, av şîwa mir-
ya.

ثاا شكر: دوبا شكرى
شراب السكر

Av şekir: Duba şekirê.

ثاا شعلى: ثاا شعل بيسرفه چوى، دهرمانه بو هنده نساخيا.
ثاا دنامانى شعل بيسرفه چوى

الماء البانت

Ava şevî: Ava şev biserve çoy, dermane bo
hinde nesaxiya. ava di amanî şev biserve çoy.

ثاا شيلى: ثاا رمموده، ثاا رممدى، ثاا كولى
الماء العكر

Avaşêlî: Ava remode, ava remidî, ava gewilî.

ثاا شيلاندن: ثاا رممداندن، ثاا كىولاندن، ثاا رممودمكرن
تعكير الماء

Av şêlandin: Av remidandin, avgewilandin, av
remodekirin.

ثاا شيلى كرى: ثاا رممداندن، ثاا كىولاندن، ثاا رممودمكرن
تعكير الماء

Av şêlîkirin: Av remidandin, avgewilandin, av
remodekirin.

ثاا شيلى بون: ثاا رممدين، ثاا كىولين، ثاا رممود بون
تعكر الماء

Av şêlîbûn: Av remidin, avgewilîn, av remod-
ebon.

ثاا شيلى تر: ثاا رممدى تر، ثاا كىولى تر، ثاا رمموده تر
الماء الاعكر

Av şêlî tir: Av remidî tir, avgewilî tir, av re-
mode tir.

ثاا شلقان: ثاا پيله دان، ثاا سيبهال كمتن، ثاا شىپان
تموج الماء

Av şilqan: Avpêledan, av sipel ketin, av şepan.

ثاا شلقاي: ثاا پيله كمتى، ثاا سيبهال كمتى، ثاا شىپاندى.
ثاا شىپاي

الماء المتعوج، الماء المخضوض

Av şilqay: Avpêlekettî, ava sipel ketî, ava
şepandî, ava şepay.

ثاا شلقاندن: ثاا شىپاندن
تموج الماء

Av şilqandin: av şepandin.

ثاا شلقاندى: ثاا شىپاندى
الماء المتعوج

Av şilqandî: av şepandî.

ثاا شيلاندى: ثاا رممداندى، ثاا كىولاندى، ثاا رممودمكرى
الماء العكر

Av şêlandî: Av remidandî, avgewilandî, av re-
modekirî.

ثاف شيفك: ثافا نهالا
المسيل

Av şivk: Ava nihala.

ثافا شين: رهنكى ثافا كوير وراومستاي ومعد رهنكى ثافا كهريت
كوير
المهق

Av aşin: Rengê ava kûr u rawestay u mend. ren-
gê ava gerrêt kûr.

ثاف شوئين: دافا بمنى بجهالافه دكن بو دورينا بارا بشويؤنى
النما، خيط المخياط

Av şwjin: Dava benî bicihala vediken bodurina
bara bişwjinê.

ثاف شارهان = ثاف شاربان: ثاف كل بون. ثاف كلين
تسخين الماء

Av şarhan = Av şaryan: Av kel bon. av kelîn.

ثاف شارهاي = ثاف شارباي: ثافا كهلك كل مروف نوويرت
دمستى كهتى

الماء الشديد الحرارة

Av şarhay = Av şaryay: Ava gele kel mirov
nweêrît destî ketê.

ثاف شلق: شلقاف، سيبيل، پيلا تافى، پيل تاف
موج الماء

Av şilq: Şilq av. şîpel. pêla avê. pêl av.

ثاف شارانين: ثاف كل كرن

تحمية الماء تسخين الماء

Av şarandin: Av kel kirin.

ثاف شاراندى: ثاف كل كرى، ثافا كهلاندى

الماء المحمى، الماء المسخن

Av şarandin: Av kel kirin Ava kelandî.

ثاف شوق = ثاف شوله: داف شيل، شوربا نباش، كروا روھنا
كيم دان

المهق، الحساء الردى.

Av şoq: av şêl.devşêl. şurba nebaş. girara ruhna
kêm dan.

ثاف شوالى: خارنا روھنا بى سر و بهر نباشين سر و بهر نباش
المهق، رداھ الحساء

Avşoqî: Xarna ruhna bê ser u bernebaş.

ثاف شو: ثافا شويشتن بى هاتى كرن
الماء المستعمل

Av şo: Ava şuştin pê hatî kirin.

ثاف شوي: ثاف سويرك، خويرافك. ثافا تيكلى كيجن
الماء الاچاج، المهق، رداھ الحساء

Av şorr: Av sûrk. xûravk. ava têkelî gêçê.

ثاف شمخين: ثاف داقورچانين
شرب الماء

Av vexarin: Av daqurçandin.

ثاف شمخاري: ثاف داقورچاندى
شارب الماء

المهق، رداھ الحساء

Av vexarî: Avday. av daqurçandî.

ثاف شمكرن: ثاف داكلرن، ثاف كرتن، ثاف راكرتن
خزن الماء، حبس الماء، توفير الماء

Avgirtin: Av dagirtin. av girtin. av ragirtin.

ثاف شمكرتى: ثاف راكرتن، ثاف داكلرن
الماء المخزون

Avgirtî: Av ragirtî. av dagirtî.

ثاف شمكر: بيزم، بيزم، كراف، ثاف كرتن
الماء المقتصد، الاقتصاد فى الماء

Av vegir: Bêrim. birêr. gerav. av girtin.

ثاف شمكرستن: ثاف پقان، ثاف زان ثاف دمربون
الانجاس للماء، التفجير المائى

Av veristin: Av peqan. av zan. av derbon.

ثاف شمكرسانين: ثاف دمركن، ثاف بدران، ثاف پقانين
تفجير الماء، اجراء الماء

Av veresandin: Av derkirin. av berdan. av pe-
qandin.

ثاف شمكرساندى: ثاف دمركى، ثاف بدرانى، ثاف پقاندى
تقطر الماء، الماء المجرى

Av veresandî: Av derkirî. av berday. av pe-
qandî.

ثاف شمكرهان: ثاف دېرھان، ثاف رۆتن، ثاف بارين
تقطر الماء، ترشح الماء، تنشف الماء

Av vewerhan: Av dêrhan. av rijtin. av barîn.

ثا **ثا ليرمائي** : ثا ديرمائي. ثا روتن. ثا باري

الماء المقطر. الماء المرشح

Av vewerhay: Ava dêrhay. ava rijtin. av barî.

ثا **ثا ليراندن** : ثا ديراندن. ثا ريتن. ثا باراندن

تقطير الماء

Av vewerandin: Av dêrandin. av rêtin. av barandin.

ثا **ثا ليراندی** : ثا ديراندی. ثا ريتی. ثا باراندی

الماء المقطر. الماء المرشح

Av vewerandî: Av dêrandî. av rêtî. av barandî.

ثا **ثا ليرينک** : ثا ديرين. ثا ريژ. ثا بارين

قطاره الماء. مقطر الماء

Av vewerînk: Av dêrîn. av rêj. av barîn.

ثا **ثا لک** : شوربه. مدفیني

الشوربه. مقطر الماء

Avik: Şurbe. medfînî.

ثا **ثا کين** : نژنين. خانه دان کين. فحهواندن

الاعمار. البناء

Avakirin: Nijînîn. xanedankirin. vehewandin.

ثا **ثا کري** : نژني. خانه دان کري. فحهواندي

المعمور. المبني

Avakirî: Nijînî. xanedankirî. vehewandî.

ثا **ثا كيش** : ثا ميژ. ثا دانک

السقاء. صاحبه الماء الخزيره

Avkêş: av mêj. av dank.

ثا **ثا کيم** : ليمزک. چز ميزک

الوشل

Ava kêm: Lêmzik. çizmîzk.

ثا **ثا کيمي** : ليمزکی

الوشله

Av kêmî: Lêmzikî.

ثا **ثا کويری** : کويراف. روياري بي بوم وکوير

عمق الماء

Av kûrî: Kûrav. rûbarê bor u kûr.

ثا **ثا کني** : کور بهفک

الماء الاسن. الماء العفن

Ava genî: kurrbeqîk.

ثا **ثا کير** : ثا دانک. ثا ديتر. ثا کيش

الساقى. السقاك

Av gêr: Av dank. av dêr. av kêş.

ثا **ثا کيرى** : ثا دانکی. ثا ديتري. ثا کيشی

السقايق. اداره الماء

Av gêrî: Av dan. av dêrî. av kêşî.

ثا **ثا کرمي** : کرمافي. کلافي

سخونه الماء. دفي الماء

Av germî: germavî. kelavî.

ثا **ثا کرم** : ثا کل

الماء الدافي. الماء الساخن. الماء لاجار

Av gerim: Ava kel.

ثا **ثا کرم بون** : ثا کل بون

تدفي الماء. تسخن الماء

Av gerimbûn: Ava kel bûn.

ثا **ثا کرم بوی** : ثا کل بوی

الماء المسخن. تسخن الماء

Av gerimbûy: Ava kel bûy.

ثا **ثا کرم تر** : ثا کل تر

الماء الايفي. الماء الاسخن

Av gerim tir: Ava kel tir.

ثا **ثا کرم کين** : ثا کل کين

تسخين الماء. ايقاء الماء. اجماء الماء

Av gerimkirin: Ava kelkirin.

ثا **ثا کرم کري** : ثا کل کري

الماء المسخن. الماء المحمي. الماء الدفي

Av gerimkirî: Ava kelkirî.

ثا **ثا کر** : بريم. بريم. کري. کراف

المستقمع

المهر. رداه الحساء

Av gir: Bêrim. birêm. gerr. gerav.

ثا **ثا گيری** : گيرافي. بيزماتي. جهن ثا لي دروستيت

الاستفعاك

Av gîrî: Geravî. bêrmatî. cihê av lê drawestît.

ثا **ثا گولا** : گولاف

ماء الورد

Ava gula: Gulav.

ئافا گران: ئافا نهخوش بو فهخارنى . يا نهتري ونهسك. مروف
پن دوهرميت

الماء الثقيل للشرب غير العذب

Ava giran: Ava nexweş bo vexarnê. yan netezî u
ne sivik mirov pê diwerimît.

ئاف گرتن: ئاف بر كرن. ئاف مەندكرن

سد الماء، حبس الماء، الاستنقاغ

Av girtin: Av birrkin. av mend kirin.

ئافا گرتى: ئافا مەند. ئاف بر كرى

الماء المسدود

Av girtî: Av birrkirî. av mend kirî.

ئافا كزكى: ئاف كزلكى. ئافا تە كزكى

ماء البرد

Avagijlokî. ava terrgijkê.

ئافا گوشت: ئافا گوشت تيدا كەلاندى. ئافا بەر گوشتى

المرق، حساء اللحم

Ave goşt: Ava guşt têda kelandî. ava ber guştî.

ئاف لىف: مروفتى تەنگاف. زفيلر. دل تەنگ. دامای نەرازی. كەرب
كرتى. بى زار

المتبرم، الضجر، المتضايق

av lêv: Mirovê tengav. zinêr. dil teng damay.
nerazî. kerb girtî. bêzar.

ئافدانك = ئافلك: پەغشەقۆك. ميز مېزك. سيفوكيت كەملى
لەشى

المجلة، النقطه، النبخ

Avildank=Avlek: Peqpeqok. mizmizik. sivokê
kevlê leşî.

ئاف لىفى: تەنگافى . بى زارى. دل تەنگى. نەتەمايى

التبرم، السأم، الضجر، الانزعاج

Av lêvî: tengavî. bêzarî. diltengî. netenahî.

ئاف لىكىن: ئاف كرم كرن. ئاف پيداكرن. ئاف لى رهشاندن

السكب، الصب، الشطف، الرش

Av lêkirin: Av gurrkirin. av pêdakirin. av-
lêreşandin.

ئاف لىڤن: دەمى بهارى ئاف زىده دىن يانى دەمى ئاف بوش بونى
تزايد منسوب الماء

Avlîvîn: Demê biharê av zêde dibin yanî demê
av boşbonê.

ئاف ماست =ئاف ماست: ماستى بنافى روھن دكەن ومكى دەمى
بو فەخارنى لگەل زادى

المذق، المذقه

Av mast = Ave mast: Mastî bi avê ruhn diken
wekî dewî bovexarnê ligel zadî.

ئافكا ماشى: شوربا ماشى

مرق الماش، حساء الزن

Avka maşê: Şurba maşê.

ئافا مەژن: رويبارى بوش

الفطحل، الفدق، الشط

Ava mezin: rûbarê boş.

ئاف مەيىن: قەرسىنا ئافى . ئاف بەستىن. ئاف جەمدين. نىفل كرتنا
ئافى

الماء المجد، الجمد، الجليد

Av meyîn: Qerisîna avê av bestin. av cemidin.
tîvil girtina avê.

ئافا مەيى: ئافا بەستى. ئافا قەرسى. ئافا قەرساندى

الماء المجد

Avameyî: Ava bestî. ava qerisî. ava tîvil girtî.

ئاف مەيانىن: ئاف قەرساندن. ئاف بېتانا. ئاف جەمداندن

تجميد الماء

Av meyandin: Av qerisandin. av bēnan. av cem-
dandin.

ئاف مەياندى: ئافا بەستى. ئافا قەرسى. ئاف قەرساندى

تجميد الماء

Av meyandî: Av bestî. ava qerisî. ava qerisandî.
ئاف مەيىنك: نامويىن ئاف قەرساندن. كارا بېتانا ئافى

Av meyînk: Amîrê av qerisandinê. kara bēnana
avê.

ئاف مېڤن: ئافا مەلچىن. ئافا بلوولكى فەخون

امتصاص الماء

Av mêtin: Avhelçînîn. ava bilûlkê vexun.

ئافا مېڤى: ئافا مەلچىن

الماء الممتص

Ava mêtî: Avhelçînî.

ئاف مېڤك: ئاف مەلچن. ئاف مېڤك. ئاف كېشك

مصاص الماء، ساحبه الماء، الفخزيره

Av mêtik: Av helçîn. av mêjik. av kêşik.

ثاف ميژ: ثاف ميتك. ثاف راكيتشك. ثاف هلچنك
مصاصة الماء. ساحبه الماء الخزيره

Av mēj: Av mêtik. av rakêş. av helçinç.

ثافه نوک: شوربا نوکا. ثافا بهر نوکیت کهلاندی
مرق الحمص. عصير الحمص. الحمصيصه

Ave nok: Şurba nuka. ber nokêt kelandî.

ثافه نوک: دارمکی رمش وموکومه بیتی بنرخه
الابنوس

Avenos: Darekê reş u mukume yê binirxe.

ثاف هاتن: ومختن ریژییا شیف ونهالا رادین ویوش دین
ورود الماء. سيلان الماء

Av hatin: Wextê rêjîya şîv u nihala raddin u boş
dibin.

ثاف هلکیشان: ثافا رجههکن کویر بومریمی هلکیشن ثافا
زچالا بین دهرقه
الامتاج

Av helkêşan: Ava ji cihekê kûr biwerîsî hel-
kêşin. ava ji çala bînin derve.

ثاف هلکیشای: ثافا زچالا بنیای دهرقه
المتح

Av helkêşay: ava ji çala înay derve.

ثاف هلکیش: ناغوره
المتاح

Av helkêş: Naore.

ثاف هلچنچ: ثاف فمخارن. ثاف میتن. ثاف داقورچاندن
امتصاص الماء. الشرب بنهم الارتشاف النهم

Av helçinîn: Av vexarin. av mêtin. av da-
qurçandin.

ثاف هیل: کهراف بترم. بریم. تشتی ثافی دمیزیت ثاف هلکرتی
دبیت. تشتی سست وخاف
السنقع

Av hêl: gerav. bêrim. birêm. tiştê avê dimêjît.
av helgirtî dibît. tiştê sist u xav.

ثاف هیل: تشتی ثافی دخیوه کريت نهزهابیت
الاستنقاغ. النفع

Av hêl: Tiştê avê dixwe girît ne zihabît.

ثافامی نژیار: فمخوین. خانه دان. ئاکنجیاتی
المعمور. المبنى. المأول. المسكون. العمارة. البناء

Avahî: Nijyar. vchewîn. xanedan. akinciyatî.

ثاف هشکی: خرتیتی. زهابی. بیتی ثافی. قهراجیون
الجفاف

Av hişkî: Xirteyî. zihayî. bê avî. qerracebon.

ثاف وهما: دم سار وکرم وهینکانی
الطقس

Av u bewa: Dem sar u germ u hînkatî.

ثاف هالیتن: بلقدان. ثاف راگناشتن
تدفق الماء. ضخ الماء

Av havêtin: Biliqdan. av ragivaştin.

ثاف هالیتن: ثاف کفیش. ثاف دھین. ثاف بژین
المضخة

Avhavêj: Av givêş. av defin. av bijîn.

ثاف هالیتن: ثاف کفیشی. ثاف بلقدان
ضخ الماء

Avhavêjî: Av givêşî. av bilqandin.

ثافا مەند: ثافا راوستای. ثافا تەف
الماء الراكد

Ava mēnd: Ava rawestay. ava neliv.

ثاف قەرسن: ثاف بەستن. ثاف مەین. ثاف جەمدین
تجمد الماء

Av qerrisîn: Av bestin. av mefyn. av cemidin.

ثاف قەرسن: ثاف بەستن. ثاف مەین. ثاف جەمدی
الماء المجمد. الجليد الحمدم

Av qerrisîn: Av bestî. av mefî. av cemidî.

ثاف قەرساندن: ثاف بێنان. ثاف مەباندن. ثاف جەمەاندن
تجميد الماء

Av qerrisandin: Av bênan. av meyandin. av
cemidandin.

ثاف قەرساندن: ثاف بەستن. ثاف مەین. ثاف جەمدی
المجمده

Av qerrisandî: Ava bestî. av mefî. av cemidî.

ثاف قەرس: کارا ثاف مەباندن
المجمده

Av qerrêş: kara av meyandinê.

ثاف قواپین: ثاف نقور بون. ثاف نقوب بون. ثاف داجون
غور الماء

Av qulipin: Av niqurbon. av niqub bon. av daçon.

ثاف قواپین: ثاف نقور بوی. ثاف نقوب بوی. ثاف داجوی
الماء الغائر

Av qulipî: Av niqurboy. av niqub boy. av daçoý.

ثافى: ثاو جهو نهردیچاندن و درامهتی وی بجووا تین ثافدان. نیمین
بیارانی ثافدهن

المائی، السقی، السیجی

Avî: Ew cih u erdê çandin u dirametê wî bi ciwa
têt avdan. neyê bibaranê avden.

ثافى بون: تیر ثاف بون. جهن دیم ثافی بیجی سەر ثافی کەن
ثاف فەخارن

الارتواء

Avîbûn: Têr av bûn. cihê dêm avê biben ser avî
ken. av vexarin.

ثافى بوی: تیشتی تیر ثاف و ثاف فەخاری

الارتواء

Avîbûy: Tiştê têr av u av vexarî.

ثافى تیر: پتر بر ثاف و تیزیکى جوو رویسار و کانیای یی پتر هانی
ثافدان و ثاف فەخاری

الاروی

Avî tîr: pitirber av u nêzîkî cu u rûbar u kaniya
yê pitir batî avdan av vexarî.

ثافى کین: ثافدان. جههکتی دیم و خرته مروف ثافی بیته سەر و
چاندنی لئ بکت

الارواء

Avîkirin: Avdan. cihekê dêm u xirte mirov avê
bibet ser u çandinê lêbiket.

ثافى کوی: ثاو جهن دیم یی ثاف بری سەر

المروی

Avîkirî: Ew cihê dêmyê av birî ser.

ثاف تەمل: ثافا گەموره. ثافا کچج تیکەل بوی ثافا زکاتا کچجی
بیزت

الخضرم

Av tehl: Ava gemore. ava gêç têkelboy. ava zi
kana gêçê bizêt.

ثاف تەملی: ثافا گەمورهیی. ثافاشوری
الخضرمه

Av tehlî: Ava gemoreyî. av şurrî.

ثاف بفر: ثافا بفری
ماء الثلج

Av befir: Ava befrê.

ثاف زیف: باف زیف

ماء الفضة

Av zîv: bav zîv.

ثافزێک: خەلەکا ناسنی بـسەرێ قـاویـشا بـشتی فە بو گـردانا وێ.
خەلەکا ناسنی

الحلقه الحديديه التي في رأس النطاق، كل حلقه للربط

Avzonk: Xeleka asinî. biserê qawîşa piştê ve bo
girêdana wê. xeleka asinî.

ثافین: هافیتن. تیتومرکرن. تئ پیراندن

الرمی، القذف، الالتاء

Avêtin: Havêtin. têwer kirin. tê perandin.

ثافین: هافیتن. پیتومرکرن. تئ وەرکرن

النشر، البذر، الرشق

Avêtin: Havêtin. bijandin. pêwer kirin. tê werki-
rin.

ثافینی: هافیتی. بژاندی. پیتومرکری. تئ وەرکری

المرمی، المقفوف، الملقی، المشرق، المبدور، المنشر

Avêti: Havêti. bijandî. pêwer kirî. tê werkirî.

ثاف ویا: گەر و ساری و هینکاتی

الطقس، المناخ

Av u ba: Germ u sarî u hînkatî.

ثاف و باخ: بر بهاف. ژیاوار

البینه

Av u ax: Berbihav. jîwar.

ثاف ثافک: ثافدانک. ثافلەک. مین میزک. پەقیەفوک تویرکیت ثافن
لثاف بیستی لەمش

الحصن، السطع، الملق، الغده

Avavk: Avildank. avlek. mîzmîzok. peqpequk.

tiwîrkêt avê lina pîstê leşî.

ثافار: باغ وزهفی و جینیک

الحقول، البساتین، المزارع، العفار

Aqar: bax u zevî u cinînk.

ناقدین: لیک نالان. دهمی کولیک دوهریتنو دبیتقی. دبیزن ین ناقدی

التحقد، التبیلور للفاکهاووزع

Aqidîn: Lêk alhan. demê kulîlk dwerhît u dibît fêqî dibêjin yê aqidî.

ناقدی: ئو کولیکا دوهرای بوی فقی
المعقد، المتبلور

Aqidî: Ew kulîlka werhay boy fêqî.

ناقدانین: ئو دارا کولیکیت وئ بوی فقی
تعقد ثمر الفاکه، ای ان الزهره تحولت للثمر

Aqdandin: Ew dara kulîlkê wê boy fêqî.

ناقداندی: کولیکا بوی فقی
المعقد من الزهر

Aqdañf: kulîlka boy fêqî.

ناقد: بانئ ببرا لیکدای ویمستی. بریت بانئ بیت تیک بمستی
ولیکدای
القبة

Aqid: banê bi bera lêkday u bestî berêt bany yêt têk bostî û lêkday.

ناقل: هش
العقل، والتهی، الحجا

Aqil: Hiş.

ناقل دار: هشیار
العقل

Aqildar: Hişyar.

ناقل داری: هشیاری
العقلانی

Aqildarî: Hişyarî.

ناقل بون: هشیار بون. تی کهمشتی
التعقل

Aqilbûn: Hişyar bûn.

ناقل بوی: هشیار بوی. تی کهمشتی
المعقل

Aqilbûy: Hişyar bûy.

ناقلتر: هشیار تر
الاعقل

Aqiltir: Hişyar tir.

ناقل کړن: هشیار کړن. تی کهماندن
التعقيل، الاعقال

Aqilkirin: Hişyar kirin. têgehandin.

ناقل کړی: هشیار کړی. تی کهماندی
المعقل

Aqilkirî: Hişyarkirî. têgehândî.

ناقل معند: هشدار. تیر ناقل
اللبیب

Aqil mend: Hişdar. têr aqil.

ناقل معندی: هشداری. تیر ناقلی
اللب، اللب، العبقريه

Aqil mendî: Hişdarî. têr aqilî.

ناقل پەرزە: بیتەشمه. گەوشەک. سوتیار. ترهدين . هەلەبەن
المغفل، البليد

Aqil berze: Beytêşc. gewşek. siwîtar. tirredîn. heledîn.

ناقل پەرزەیی: = **ناقل پەرزەياتی:** بیتەشمەیی. گەوشەکی. ترهدينی .
هەلەبەیننی. تەلەبەیننی
البلاذ، الغفله

Aqilberzeyf = Aqilberzeyaf: Beytêşcyî. gewşekî. siwîtar. tirredînî. heledînî. teledînî.

ناقل چون: سەرخووشی. ژخومچون. نههشیاری
الجنون، السكر

Aqil çon: Serxweşî. jixweçon. nehişyarî.

ناقل چوی: سەرخووشی. ژخومچوی. نههشیار
الجنون، السكر، السكران

Aqil çoy: Serxweş. jixweçoy. nehişyar.

ناقل بون: سەرخووشی. سەرخوش کړن. ناقل رهفاندن
الاسكار

Aqil birin: Serxweşî. Serxweş kirin. aqil revan-din.

ناقل بری: سەرخووشی کړی. ناقل رهفاندی
المسكر

Aqil birî: Serxweş kirî. aqil revandî.

ناقل سەفک: هەلەبەلی. مێژ. کێژله
السفيه

Aqil sivk: Hehelî. hêr. gêjele.

ف

ناقل سفکی: هله له لیانی هیزانی کینه یی
السفاده

Agil sivkî Helhelvatî, hêratî, gêjelevî

ناقل، سفک بون کیزوله بون، هس بون خایله بون

Aqil sivkbûn. Gêjelebûn. hêrbûn. helhelebûn

مناقل سفک بوی کیڑدله بوی شدر بوی : مایه اول :

Aqil siykbūy, Giñekbūy, hērbūy, helhelbūy

مناقل سفک بون : زیر سو کیرانه جی قلمب نو سار
لاسهغه

Aqil sivk tir: Her tirgepele ti helhel ti

مناقل مسفک کرن هبر کرن کنڊوڊا ڏکڻ ۾ ۱۰۰ ڪروڙ ۾

Aqil siva kirin: Hêr kirin, gêjele kirin, belhelî

KKHH

مناقل سفک کری میٹر کرن۔ کیڑہ کرے۔ دھنمے لوی کرے
المسفه

Aqa sıvı: kırı tır kırı, gejele kırı, helhelî kırı

سڻڪاڻي ڇاڻاڻ سڻڪيائي: ڪيڙهه پائي ٿي هٿ پائي.
هه لهه پائي ٿي هٿ پائي ڪيڙهه پائي
سڻڪاڻي ڇاڻاڻ سڻڪيائي

Aqıl sıvkatı = Aqıl sıvkıyatı:Gêjeleyatı. hêryatı. helhelıyatı. hêrî gêjeleyî

ناقل کوه ناقل بچویک: نقل یاشده عایی
لقاصر، المتخلف عقليا

Aqil kuh: Eql biçûk, aql paşvenay

نقل کوهستانی = ناقل کوهستانی
نقل بجدیکه ای، نقل با شش، غبار،
نقل زمین
القصور العقلی

Aqil kuhî= Aqil kuhyatî: Eqil biçûkyatî. aqil paşvemayî. eqil nehirîn

ثقل تيز زيرك، نه قل بر نه قل كوير
القطين، الحاد الذكا،

Aqil ûj: Zîrek, eqil birr, eqil kûr

A

A

نقل نیڑی = نقل نیڑیانی، زیرمکی، نقل کوپری، رتبہ دکنی
نقل کوپریانی، رتبہ دکنی

Aqil tîjî = Aqil tîjyati: Zîrekî, eqil kûrî, zîrekati, aqil kûrvati, zîrekînî.

ناقلہریک: نامانی روسی نام کرنی نامانی دھن: حالاندنی
الطاوہ

Aqlawîk: Amancê rûn dax kirinê, emancê duhuna helandinê

تأقلىنى عاقللىتى: مەفل پىراتى، مەمل دىر.
المعقول، المعقول

Aqilînf = Aqilyatî: Aqil birîyatî, aqil birrîn.

تاکنجی: به حم خود دست نمزد. *مذموم*
نساکن، الممکن، الفاضل، الموقوف

Akinci Bine eib, xwerist, vehewhay nihiti.

تاكجى يون به جيون خود رسد. ماحولياتى نظريه
النظم، التفاضل، التفاضل، الاستقرار

Akincibon. Pine cihbon, xweristin, vechewhan, olajip

شاکازی بوی ساجی بوی قه. لووشین مهرسی
الموض. المتقطن. المسكن. المستقر

Akincîbûy: Bine cihbûy vehewhay, nihijtî.

ناکنجی تر بنه جهتر. فحه وهای تر. نهژی تر
لافتان. الاوض. الاقر. الاسکن

Akincîtir: Bine ciltir, vehewhay tir, nihijî tir.

تاکونجی کرن یتہ جہکرن فہمہ واندن نہانن
لنودلہ، الاقطان، الاسکان

Akincikirin: Bine cihkirin, vehewandin, niha-
din

ماکنجی کری بنہ جھکری مہ حواندی نہاندی
الموطن، المسکن، المقطن

Akincîkîrî: Bine cihkîrî. vehewandî. nihandî

لِسْكُونِ، الاسْتِفْرَارِ، الْقَطْوَنِ، الاسْتِبْطَانِ

Akinciyatî: Bine cihyatî, vehewan, vehewyat

ناگاه: های لیبوی، های ژنی بوی
 لبقظ، الواعی، الشاعر، الحساس، النابه

Agah: Hay lêbûy, hay jêbûy.

ناگه بون: های لی بون. های ژئ بون

التیظ، التنبه، التوعی، الشعور، التحسس

Agahbûn: Hay lêbûn. hay jêbûn.

ناگه بوی: های لیبوی. های ژئ بوی

المتیظ، التنبه، المتوعی

Agahbûy: Hay lêbûy. hay jêbûy.

ناگه تر: های ژئ تر. های لی بویتر

الایظ، الانشع، الاحسس، الانبه

Agah tîr: Hay jêtir. hay lêbûytîr.

ناگه کرن: های ژئ کرن. های لی کرن. هایدان

الایقا، الإیاء، التوعیه الانذار

Agahkirin: Hay jêkirin. hay lêkirin. hayadan.

ناگه کری: های ژئ کری. های لی کری. هایدای

النبه، المیظ، المشعر

Agahkîrî: Hay jêkîrî. hay lêkîrî. hayday.

ناگامی = ناگهمیاتی: های ژمیاتی. های لییاتی. هایدانی

الشعور، الاحساس، الیقظه، الانتباه، التباه

Agahî = Agahyaftî: Hay jêyati. hay lêyati. hay-danî.

ناگامدار: هایدار. هشیار. هشدار

الیقظان، الحساس، التابه، المشعر، التنبه

Agahdar: haydar. hisyar. hisdar.

ناگامداری: هایداری. هشدار

الیقظه، الانتباه، الشعور، الاحساس

Agahdarî: haydarî. hisdarî.

ناگه ژبین: های ژئ بون. های لی بون. هشیار بون. های بون

الشعور بالشئ، الحس به

Agah jêbon: Hayjê bon. hay lêbon. hisyarbon. haybon.

ناگه ژیکرن: های ژئ بون. های لی کرن. هشیار کرن. هایدان

الإیلاخ، الإشعار، الانذار، التنبیه

Agah jêkirin: Hayjê kirin. hay lêkirin. hisyarkirin. haydan.

ناگهمی: های ژمیاتی. های لییاتی. هشیار

العلم، الشعور، الیقظه، الإیلاخ، الانتباه

Agahî = Agahyaftî: Hayjê yati. hay lêyati. hisyari.

ناگه هشیار: هاست. هایدار

الشاعر، الیقظه، الحس، التنبه

Agah: Hisvar. hest. haydar.

ناگامدار: هشدار. هستیار

الحساس، الیقظه، الحس، التنبه

hisdar Agahdar. hestivar.

ناگامداری: هشدار. هستیاری

الحساس، الیقظه، الحس، التنبه

hisdarî Agahdarî. hestivarî.

ناگامبون: هشیار بون. های ژبون. های لی بون. هایدان

التنبه، التیظ، التدارک

Agahbûn: Hisyarbon. hayjêbûn. haylêbon. hest bon.

ناگامبوی: هشیار بوی. های ژبوی. های لی بوی. هستیاری

المتنبه، المتیظ، المشعر، التنبه

Agahbûy: Hisyarboy. hayjêbûy. haylêboy. hest boy.

ناگامکرن: هشیار کرن. های ژکرن. های لی کرن. هایدان

الإیلاخ، الإیقاظ، التنبیه، الاحساس

Agahkirin: Hisyarkirin. hayjêkirin. haylêkirin. haydan.

ناگامکری: هشیار کری. های ژکری. های لی کری. هایدای

المیظ، المشعر، التنبه

Agahkîrî: Hisyarkîrî. hayjêkîrî. haylêkîrî. hay-day.

ناگامتر: هشیار تر. های ژتر. های لی تر

الإیلاخ، الأطلع

Agah tîr: Hisyar tîr. hayjê tîr. haylê tîr.

ناگر: ههلمکه تشتی دسوزیت بی معلومه ننگ ژچار نوایه

النار

Agir: Helmeke tiştî disujît yê melume êk ji çar nijdaye.

ناگر: نساخییهکه زنیور وچاندنن دگریت. نساخییهکا زوی کوژه

الحمرة الخبیثه، مرض حیوانی

Agir: Nesaxiyeke zîncêwir u çandinê dgîrît. nesaxiyeke zû kuje.

ناكر بارين: چهكن ناكر رژژ

الويل، الدمار، القصف، صنف من القماش

Agir barin: Çekê agir rêj.

ناكر باران: چهكن ناكر رژژيا نسماني نافامي دههريفيت
القصف، البركان

Agir baran: Çekê agir rêjiya asmanî avahiya di-herêfit.

ناكر باريون: ناكر في كتين وسوتنه

الشبوب، الايقاد، الاحتراق، الاشتعال

Agir berbûn: Agirvêketin. sutin.

ناكر باريوي: ناكر في كتين وسوتن

المشتعل، التوقد، المحترق، المشبوب، المفتون، المقت

Agir berbûn: Agirvêketin. sutin.

ناكر بيران: ناكر هلكين. ناكر في نيخستن. سوتن

الاضرام، الاشمال، الفتنة، الاحراق، الايقاد

Agir berdan: Agir helkirin. agir vê êxistin. sutin.

ناكر بيريدي: ناكر في نيخستن. سوتن. ناكر في كتين

المضرم، الموقد، المشيب

Agir berday: agir vê êxistî. sutî. Agirvê ketî.

ناكر دان: ناكر ژمنين

القدح

Agirdan: Agir jenîn.

ناكر داي: ناكر ژمن. ناكر ژمن

المقدح

Agirdan: Agir jenî. agir jen.

ناكر دار: چهقدار. كريسكدار

القداح، القداة

Agirdar: Çeqdar kirîskdar.

ناكر داري: چهقداري. كريسكداري

المقدحة، القداة

Agirdar: Çeqdarî. kirîskdarî.

ناكرين تيتن: ناكرمه بچويك بوردنن چويكهكي ليك دزفريين ياريا
پن بكن

المهزام، عود يجعل في رأسه نار يلعب، به الطفل

Agirê tîrê: agireke biçûk berdiden çûvekî lêk di-zivrinin yarya pê diken.

ناكر راكيشان: ناكر راكيشانا خاري

السخو، السخي

Agir dakêşan: Agir rakêşana Xarî.

ناكر كر: ناكر هلكر

النور، المشتعل، الموقد، الوقاد

Agir ker: Agir helker.

ناكر باريون: ناكر فيكتن. سوتن. كوزين. كوزرين

اللوحة، الالتياح

Agir berbon: Agir vêketin. sutin. gezîn. kuzirîn.

ناكر بيته نان: ناكر بيران. ناكر في نيخستن

الاضرام، الايقاد، الايام

Agir pêvenan: Agir berdan. agir vê êxistin.

ناكر بيته ناي: ناكر بيريدي. ناكر في نيخستن

المضرم، المؤذي، المولم

Agir pêvenay: Agir berday. agir vê êxistî.

ناكر بيريسن: ناكر بيريزكين

عبادة النار، المجوسيه

Agir peristin: Agir pîroz kirin.

ناكر بيريس: ناكر عبادانن. ناكر بيريز كرن

عابد النار، المجوسي

Agir perêş: Agir ebidandin. agir pîrozkirin.

ناكر بيريسي: ناكر بيريزي

عبادة النار، المجوسيه

Agir perêşî: Agir pîrozî.

ناكر دادان: ناكر هلكن. ناكر بيران

الاشعال، الايقاد

Agir dadan: Agir helkirin. agir berdan.

ناكر خومشويون: قريبين. ناكر حججين

التاج، الذكر، الاشعال

Agir xweşbûn: Qirîpên. agir hicicîn.

ناكر خومشوي: ناكر حججين. ناكر هلبوي

الموجع، المشتعل، المذكر

Agir xweşbûy: Agir hicicî. agir helbûy.

ناكر خومش: زوي همل. زوي سوز

سريع الاشتعال، سهل الاحتراق

Agir xweş: Zû hel. zû suj.

ناگر خومشی: زوی هلی. زوی سوژی
سروعه الاشتغال، سروعه الاحتراق

Agir xwešt: Zû helî. zû sujî.

ناگر رشمین: ناگر قمرهان. ناگر قمریان. تمرین
الدبر

Agir reşmîn: Agir vemirhan. agir vemiryan. temirîn.

ناگر رشمی: ناگر قمرهای. ناگر قمریای. تمری
الدبر، المدور

Agir reşimî: Agir vemirhî. agir vemiryan. temirî.

ناگری بن بوی کوری
الشواط

Agirêbêdwî: Gurî.

ناگر پیژ: ناگر باران
البوکان

Agir rêj: Agir baran.

ناگر پیش کرن: ناگر دهماندن بو زور کوچکی
دفع النار الى الامام في الموقد

Agir pêşkirin: Agir defendin bo jor koçkî.

ناگر سیتنگ: ستیر ستیروک: کتیزکه که تیسوک وچریسوک بشمفی
دفرت

البراع، الحجاب، حشره طیاره مضینه

Agir stînk: Stêr stêrok. kêzkeke teysuk u çurîsuk
bişevê difirît.

ناگر تمرین: ناگر رشمین. ناگر قمرهان. ناگر قمریان
الانطفاء، الخمود للنار

Agir temirîn: Agir reşmîn. agir vemirhan. agir vemiryan.

ناگر تمری: ناگر رشمی. ناگر قمرهای. ناگر قمری
النار المكفی، النار الخامد

Agir temirî: Agir reşmî. agir vemirhay. agir vemirî.

ناگر تمراندن: ناگر رشماندن. ناگر قمراندن. ناگر کوشن
الانطفاء، الاخماد

Agir temirandin: Agir reşmandin. agir vemirhandin. agir kujtin.

ناگر خانه: دوزه. نیتوین. کوچک
الجهنم، الفرن

Agir xane: Duje. êtwin. kuçik.

ناگر قمرهان: ناگر رشمین. ناگر تمرین
الانطفاء، الخمود

Agir vemirhan: Agir reşimîn. agir temirîn.

ناگر قمرهای: ناگر رشمی. ناگر تمری
المطفی، الخامد

Agir vemirhay: Agir reşimî. agir temirî.

ناگر قمراندن: ناگر رشماندن. ناگر تمراندن
اطفاء النار، اخماد النار

Agir vemirandin: Agir reşimandin. agir temirandin.

ناگر قمراندی: ناگر رشماندی. ناگر تمراندی
النار المطفی، النار الخمد

Agir vemirandî: Agir reşimandî. agir temirandî.

ناگر قمرین: ناگر تمروک. ناگر رشموک
الاطفائی، الخمد

Agir vemirîn: Agir temirok. agir reşimok.

ناگر قمرینی: ناگر تمرینی. ناگر رشمینی
الاطفائی

Agir vemirînf: Agir temirînî. agir reşimînî.

ناگر فیکتن: ناگر بیریون. سوتن. کوزین
الشوب

Agir vêketin: Agirberbûn. sutin. kuzirîn.

ناگر فیکتی: ناگر بیریوی. سوتی. کوزی
المشوب، المحروق، المشعول

Agir vêketî: Agirberbûy. sutî. kuzirî.

ناگر فیکتخستن: ناگر بردان. سوتن. کوزاندن
الاحراق، الاضرام، الايقاد

Agir vexistin: Agir berdan. sutin. kuzrandin.

ناگر قمرانن: ناگر بن خولی کرن. ناگر پوشاندن
الطين، الكين، التكبیه، الكبوه

Agir veshartin: Agir bin xwelî kirin. agir puşandin.

ناگر قمراننی: ناگر بن خولی کری. ناگر پوشاندی
الطين، المكين، الكبو

Agir veshartî: Agir bin xwelî kirî. agir puşandî.

ناگر قمشير. ناگر پوش
الطابن، الكابن، الكابي

Agir veşêr: Agir pus.

ناگر ریزا نارهای: ناگر بارانا هار ویزوار
البرکان الثائر

Agir rîrê arhay: Agir barana har u dijwar.

ناگروک نساخیبه که چاندن وشینکاتیوکیبا دکریت
مرض نباتی

Agirok: Nesaxiyeke. çandin u şinkatî u giya digirî.

ناگروکی: نوکیبا وچاندنا فێ نساخیی کرتی
النبات المصاب بهذا المرض

Agirok: Ew giya u çandina vê nesaxiyê girî.

ناگر کون: ناگر هلکون
الایقاد للنار

Agir kirin: Agir helkirin.

ناگر کەر: ناگر هلکەر
الوقاد

Agir ker: agirhelker.

ناگر کوژ: ناگر فەمروک
الاطفانی

Agir kuj: Agir vemirok.

ناگر کوژی: ناگر فەمرین
الاطفانی

Agir kujî: Agir vemirîn.

ناگر کوژتن: ناگر فەمراندن. ناگر تەمراندن
الاطفاء

Agir kujtîn: Agir vemirandin. Agir temirandin.

ناگر گرتن: ناگر هلکون. ناگر فێ کەتن
الانقذاح

Agir girtin: Agir helbon. agir vêketin.

ناگر گر: زوی سوژ. زوی هەل
الشباع، سرعه الاشتعال، سریع الاشتعال

Agir gir: zû suj. zû hel.

ناگر گمشي: ناگر زيفی. ناگر زيف
النكر، الوقود، كناية لسعد الحظ

Agir geşî: Agir zîqî. agir zîq.

ناگر هلبون: ناگر بەربون. بەلا هلبون. نهخوشی هەلدان
الاشتعال، التوقد، ثوران الفتنة

Agir helbon: Agir berbon. bela helbon. nexweşî.

ناگر کون: ناگر هلکون
الاشتعال، الايقاد، ثوران الفتنة

Agir kirin: Agir helkirin.

ناگرێ هەل: ناگرێ بەربوی
الشعل، المشعل

Agîêhel: Agirê berboy.

ئالا: بەیداغ، بان دێر
العلم، الراية، الواء

Ala: beydax. bandêr.

ئال: رهنگی سووڕێ بەلته. سووڕێ فەبوی. زهری برتهقالي زهری
تاری

اللون البرتقالي

Al: Rengê surê balete. surê veboy. zêrê pirt-qalî.

ئال = ئالی: رهخ. لا. کنار. تەختست
الجهة، الطرف، الجانب، الصوب، الصفحة

Al = Alî: Rex. al. kinar. tenîşt.

ئالا چی: بەیداغ هەلکەر
حامل العلم

Alaçî: Baydax helgir.

ئالا دار: بەیداغ هەلکەر

Ala dar: Baydax helgir.

ئالا راکین: بەیداغ بلند کون
رفع العلم، اعلاي الراية

Ala rakirin: Baydax bilind kirin.

ئالا شور کون: بەیداغ خوێل و نزم کون
تتكيس الراية

Ala şorkirin: Baydax xwîl u nizim kirin.

ئالیکار: هاری کار. بەرم. پشت کیر. دمسیت کیر. ملدای
المعاهد، المؤزر، المتكاتف، المؤيد، الموالي، المساعد

Alîkar: Harîkar, ber mil, pişt gir, dest gir, mil-day.

ئالیکار بون: هاری کار بون. پشت گرتن. دمسیت گرتن
التعاوض، التآزر، التناصر، التکاتف، التعاون

Alîkarbûn: Harîkarbûn. pişt girtin. dest girtin.

ناليكار بوى: هارى كار بوى. پشت كيږيوى. دهست كړنى بوى
المعضد، المؤزر، الكتف

Alīkarbūy: Harīkarbūy. pišt girtbūy. dest girtbūy.

ناليكار تر: هارى كار تر. پشت كيږ تر. دهست كړ تر
الاعضد، الاكثف، الانصر، الاعون

Alīkar tir: Harīkar tir. pišt gīr tir. dest gīr tir.

ناليكار كړن: هارى كار كړن. پشت كړتن. دهست كړتن. ملدان
التعصيد، الاعانه، التأييد

Alīkarkirin: Harīkarkirin. pišt girtin. dest girtin. mildan.

ناليكار كړى: هارى كار كړى. پشت كړنى. دهست كړنى. ملداى
المعضد، المؤيد، المؤزر، المعين

Alīkarkirī: Harīkarkirī. pišt gīrī. dest gīrī. milday.

ناليكارى = ناليكاريانى: هارى كارى. دهست كيږى. ملداني پشت
كړى

العوق، المساعد، التعاضد، الازن، التأييد، النصرة

Alīkarkirī = Alīkaryafī: Harīkarkirī. dest girtin. mildanī. pišt gīrī.

نالى كړ: پشت كړ. لاکړ. پشت كيږ. لاکيږ
المتحاز، المتكرف، الميال، المجانب

Alīgīr: Pišt gīr. lagīr. pišt gīr. lagīr.

نالى گړى: پشت كړى. لاگړى. لادړى

التحيز، التطرف، الميل، المائله، العصبية، التعصب

Alīgīrī: Pišt gīrī. lagīrī. ladīrī.

نالى سورگ: تخليفه كنى هرميكانه. تخليفه كنى هرميكيټ
هافيتى نه

صنف من العرموض

Alīsork: Textlītekē hermīkane. textlītekē hermīkēt
havinēye.

نالى نوک: نوکيت هنراى ويکار كړى

الحمص المشكور، شطر الحمص، الحفاف

Alī nok: Nokēt hēray u kerkiry.

نالى سمنگ: لېرک نهامانې. خار. شور. نهومک نيک
اللهايه، اختلال وزن الحمل المختل

Alī seng: Liberik nehatī. xar. šurr. newek ēk.

نالى سمنگ: نهومک نيک لهقلهفوک لېرک نهامانې
اختلال التوازن، عدم التعادل

Alī seng: Newek ēk. leqleq. liberik nehatī.

نالى سمنگ بون: لا شور بون. بار شور بون. بار خار بون.
داکيشانا رمنهکى

الطبيب عدم الترجع، تخلل التوازن

Alī sengbūn: Lašurrbūn. baršurbūn. bar xarbūn.
dakēšana rexekī.

نالى سمنگ بوى: تشتى لالايى وى داکيشاى ونرم بوى
المخلل التوازن

Alī sengbūy: Tištē layē wī dakēšay u nizinbūy.

نالى سمنگ تر: پتر خار وشور. داکيشاى تر
الاخلل توازن

Alī seng tir: Pitir xar u šurr tir. dakēšay tir.

نالى سمنگ كړن: داکيشاى كړن. لهقلهفک كړن
الخلل التوازن، تخليل الوزن

Alī sengkirin: Dakēšaykirin. leqleq. q. kirin.

نالى سمنگ كړى: بار خار كړى. بار شور كړى
المخل توازن

Alī sengkirī: Bar xarkirī. bar šurr kirī.

نالى سمنگى = ناليسمنگياني: لېرک نهامانې. داکيشانا رمنهکى.
نهراست نيک بوى

اختلال التوازن، اللهيه، عدم الرجاءه والتعادل

Alī seng: Liberik nehatī. xar. šurr. newek ēk.

نال چاغ: خاپينوک. خلهت بهز. پيلان کيږ. داف دوز
الخيال، المراوغ، المناور، الداور، الدلس

Alāxax: Xapīnuk. xeletbez. pīlangēr. davduz.

نال چاغ بون: داف دوز بون پيلان کيږ بون. خاپان. لادن
التحايل، الداور، الروغان، التدليس، المنوره

Alāxaxbūn: Davduzbūn. pīlan gēr būn. xapan. la-
dan.

نال چاغ بوى: داف دوز بوى. خاپينى بوى
الدلس، الداور، المروغ، المعكر

Alāxaxbūy: Davduzbūy. xapīnbūy.

نال چاغ تر: پيلان کيږ تر. داف دوز تر
الاجبل، الداور، الدلس، الاورغ

Alāxaxtir: pīlan gēr tir. davduztir.

نال چاغ كړن: داف دوز كړن. پيلان کيږ كړن
التحليل، التدليس، الاورغ، التدوير

Alāxaxkirin: Davduzkirin. pīlangēr. kirin.

نال چاغ كرى: داف دوز كرى. پيلان كير كرى

المكر، المدلس، المروغ

Alçaxkıñ: Davduzkiñ. pılangerkiñ.

نال چاغى: نال چاغياتى: پيلان كيرى. داف دوزى. داف دوزياتى.

مدلس، الحيله، المناوره، المرافغه، الداوره

Alçaxı: Pılangeri. davduzi. davduzyatı.

نالينوك: پىچەك، يىنەك، بادەك

اللفاف، الملف، الرباط، الضماد

Alfñok: Pêçek, bênek, badek.

نالزىن: نالوزىن. بى سەرى، شەپزەيى، دەردەسەرى

الشعث، العكش

Alizñ: Alosñ. bêseri. şepirzeyi. derdesery.

نالزىن: سەرگىرانى، شەپزەيى، شەپزەيىن. دەردەسەريونپەركندە بون

الشعث، الموطه، الحيره، المسدر، المضطرب، الارتباك، القلق

Alizñ: Sergiranı. şepirzeyi. şepirzebñ. derdeserbon. perkindebñ.

نالزى: تىكراماي، پەركندە، شەپزە، دەردەسەر، لىك كەتى

الماکش، المشعث، العكش

Alizı: Têkramay. perginde. şepirze. derde ser. lëk keti.

نالزى: پەركندە، دەردە سەر، شەپزە، نالوز، ھىز، سەرگىران

الصادر، الحيران، المضطرب، المحير، المرتبك، القلق

Alizı: Perginde. derdeser. şepirze. aloz. hër. sergirdan.

نالزىن: لىك تىخىستىن، گىردان، نالوزاندن

التعكش، الاعكاش، التشتيب، الاشعث، التعقيد

Alizandin: Lëk existin. girëdan. alozandin.

نالزىن: سەرگىردان كىرن، پەركندە كىرن، شەپزە كىرن، ھىز كىرن، دەردەسەركىرن

ارباك، التويوط، التحيير، الاسدار، الاقلان

Alizandin: Sergirdan kirin. perrginde kirin. şepirzekirin. hër kirin. derdeser kirin.

نالزىندى: لىك گىرداي، تىكرا كرى.

المكش، المشعث، المعقد

Alizandı: Lëkgirëday. tēkra kirı.

نالزىن: سەرگىردان كىرن، پەركندە كىرن، شەپزە كىرن، ھىز كىرن.

دەردەسەركىرن

المركب، المقلق، المحير، المسدر، الموط

Alizandı: Sergirdan kirı. perrginde kirı. şepirzekirı. hër kirı. derde ser kirı.

نالوز: ھىز، سەرگىردان، شەپزە، پەركندە، بى زار

المحير، المضطرب، الناهف، المرتبك، السادر

Aloz: Hër. sergirdan. şepirze. perrginde. bēzar.

نالوز بون: ھىز بون، سەرگىردان بون، شەپزە بون، پەركندە بون.

بى زار بون

التحير، الارتباك، الاضطراب

Alozbñ: Hêrbñ. sergirdanbñ. şepirzebñ. perrgindebñ. bēzarbñ.

نالوز بوى: ھىز بوى، سەرگىردانى بوى، شەپزە بوى، پەركندە بوى.

بى زار بوى

المحير، المضطرب، المسدر، المنهف، المشكل

Alozbñ: Hêrbüy. sergirdanbüy. şepirzebüy. perrgindebüy. bēzarbüy.

نالوز تو: ھىز تو، سەرگىردانى تو، شەپزە تو، پەركندە تو، بى زار تو.

تو

الاحير، الريبك، الاسدر، الانهف

Alozt tir: Hêrtir. sergirdantir. şepirzetir perrgin-detir. bēzar tir.

نالوز كىرن: ھىز كىرن، سەرگىردان كىرن، شەپزە كىرن، پەركندە كىرن.

بى زار كىرن

التحيير، الانهاف، الاسدار، التويوط، الريباك

Alozkirin: Hêrkirin. sergirdankirin. şepirzekirin. perrgindekirin. bēzarkirin.

نالوز كرى: ھىز كرى، سەرگىردانى كرى، شەپزە كرى، پەركندە كرى.

بى زار كرى

المحير، المربك، المنهف، المسدر

Alozkirı: Hêrkirin. sergirdankirin. şepirzekirı. perrgindekirı. bēzarkirı.

نالوزى = نالوزياتى: ھىزى، سەرگىردانى، شەپزەيى، پەركندەيى.

بى خارى، سەرگىردانياتى، ھىزياتى، شەپزەيياتى، بى زاراياتى

الحيره، المسدر، الاشكال، النهنه، الفوضى، الهرج

Alozt =Alozyatı: Hêrı. sergirdanı. şepirzeyı. perrgindeyı. bēzarı. sergirdanyatı. hërryatı.

bēzaryatı. şepirzeyatı.

نالوزانن: هیز کرن. سرگردان کرن. شهمپزه کرن. پهړکنده کرن.
بن زار کرن

الاشکال، الارياک، الاطلاق، التثيف، التأزيم

Alozandin: Hêrkirin. sergirdankirin. şepirzekirin.
pergindekirin. bêzarkirin.

نالوزاندی: هیز کری. سرگردان کری. شهمپزه کری. پهړکنده
کری. بن زار کری

المؤزم، المشکل، المحیر، المربک، المنهف، المورط

Alozkirî: Hêrkirin. sergirdankirî. şepirzekirî.
pergindekirî. bêzarkirî.

نالوزک: نساخیا کران: (تيفو)

مرض التيفويد

Alozk: Nesaxiya giran. (tifo).

نالت: سردا کرتن. بن دمست کرن

المسيطر المستولى، المهلك

Alt: Serda girtin. dest kirin.

نالت بون: بن دمست بون. ويران بون. قې بون. برهان

التهلك، التضعض، التفانى

Altûn: Bin destbûn. wêran bûn. qirr bûn. bi-
rhan.

نالت بوى: بن دمست بوى. ويران بوى. قې بوى. برهاى

المهلك، المبنى، المبيد، المضعف

Altûy: Bin destbûyn. wêran bûy. qirr bûy. bi-
rhay.

نالت تو: بن دمست تو. ويران تو. كلتيس تو. قې تو. برهاى تو

الافنى، الاهلك، الاضعف، الايبيد

Alt tir: Bin dest tir. wêran tir. kilês tir. qirr tir.
birhay tir.

نالت كرين: بن دمست كرين. ويران كرين. قې كرين. براندن

الافناء، الاياده، الاهلاك، الاضعاف

Altkirin: Bin destkirin. wêran kirin. qirr kirin.
birhandin.

نالت كرى: بن دمست كرى. ويران كرى. قې كرى. براندن

المهلك، المبنى، المبيد، المضعف

Altkirî: Bin destkirî. wêran kirî. qirr kirî. birandî.

نالتى = نالتيايى: بن دمستى. ويرانى. برهان. كلتيسى. قرياتى.

الضعف، الانتخاال، الاهلاك، الاضعاف

Alt = Altyatî: Bin destî. wêranî. birhan. kilêsî.
qirrî.

نالتن: دارى. خنيايى. خومشى. تهمسرى. پيروى
الهنا، البركه، الهلاك، البواد

Altin: Xinyatî. xweşî. tesarî. pîrozî.

نالتن دارى: پيروزياتى. خنيايى. تهمسرى. پيروى. خومشى.
خومشيايى

التبريك، التهننه

Altidarî: Pîrozyatî. xinyatî. tesarî. xweşî.
xweşyatî.

نالت: ناليك. كيبايى هسك زفستانى بدمن جافرى پز و حيوانى.
مشتى

Alif: alîk. giya yê hişk zivistanêbiden pez u hê-
wanî. miştê.

نالتان: ناليك دان. مشتى دان

التعليف، الاعلاف

Alifdan: Alîk dan. miştê dan.

نالت دورين: كيبا دورين. مشتى دورين

حصاد العلف للمواشى للشتاء

Alif durîn: Giya durîn. miştê durîn.

نالتاخ: لن كهرمان. لدويف چون. پنى. نهمعنى. قهمشارتى.
قهمشارى

التحرى، السرى

Altax: lêgerhan. lidûvçon. penî. nehênî. veşartî.
veşirhay.

نالتاف: ناموير. ناوين. دمستگاه

اداة

Alav: Amûr. awîz. destgah.

نالتك: نالويش. لامك. لاچلاچك

الذك

Alek: Alûş. lamik. laçlaçik.

نالتك: كوليا هرين

جخشه الصفوف

Alek: kolya hiryê.

نالتك: رهمك. تايك. لايى نشنى. لايك

احد الاطراف، طرف واحد

Alek: Rexek. tayek. layê tiştî. layek.

نالاندن پیچان. تیورمکر. لئ بادن. تن و مرکری. لئ زفراندن. دور و مرینان. لئ بادن

الف، الفتل، اللوی، الکوی

Alandin: pêçan. têwerkirin. lêzivrandin. dorwer inan. lêbadan.

نالاندی: پیچای. تیورمکری. لئ بادی. تن و مرکری. لئ زفراندی. دور و مرینای. لئ بادن

الف، الفتل، اللوی، الکوی

Alandî: pêçay. têwerkirî. lêzivrandî. dorwer inay. lêbaday.

نالان. تیورمکری. لئک نالان. لئک بادن. تیک پیچان

التلف، التفتل، التلوی، التشع

Alhan: Têwerbûn. lêk alyan. lêk badan. têk pêçan.

نالهای: بادی. پیچای. تیورمکری. لئ زفری

المفتل، الملتف، الموقوف

Alhay: baday. pêçay. têwerbûy. lêzivry.

نالوال: فیک یه کئ و مکی حولکئ یه هوبر تره

البرقوق

Alobal: fêqiyekê wekî hulîkê ye hûrtre.

نالو: گییایهکی بیهن خومشه یه نافی به لژی و گفاند و بهرجوا شین دبیت. نیرکاو یاخولولوی

من الاعشاب المعطره

Alo: Giyayekê bêhin xweşe yê avîye li zevî u givande u ber cowa şîndibî. nêrka wî ya xululeye.

نالوش. نالهک. لامک. لاچلاچک. لاملامک

الفک

Alwîş: Alek. lamik. laçlaçk. lamlamk.

نالیسئ: قهرمینا بنهزمانی. نهزمان تیدان

الفحس، الفحس، اللوق

Alistin: Verrenîna bezmanî. ezman têdan.

نالیسئ: تشئ بنهزمانی هاتی قهرمینی و نهزمان تیدای

المحوس، الفحوس، الملقوق

Alîstî: tiştê biezmanî hatî verrenîn u ezman têday.

نالیسک: نالافله داری یه درهن. نامویری داری حولی کرنی کفچکیت داری یه درهن و حولی دکن

الملحس، الملحق، الملحق اله الکشط و البری

Alîsk: Alaveke darî pê direnin. amûrê darî hulfî kîrnê. kefçikê darî pê dirrenin u hulfî diken.

نالیسوک: کاجک. نامویری قهرمینا داری

الملحس، الملحق، الملحق

Alîsok: Kaçik. amûrê verenîna darî.

نالیک: کابین جهن دکن سر بودهوار. جهن لناف کابین

الزفد، العلق، الوجهه الدسمه الامافیه للحيوان

Alîk: Kaye cehê diken ser bo dewara. cehê li-nav kayê.

نالیگ دان: شفق دهوری و معاری پتر جهی دکن ناف کابین نو ددمنی

الزفید، الزفاد

Alîkdan: Şevê dewarî wexerîpitir cehî bo diken nav kayê u didenê.

نالیگ دای: دهوری تیمارکری و نالغای

المزفد

Alîkday: Dewarê timarkirî u alîfday.

نالیگ خارن: دهوری نالیکا خوه دخوت و خلاس دکت

الزفد

Alîk xarin: Dewarê alîka xwe dixut u xilas diket.

نالیگ خاری: دهوری نالیگ دای و تیمارکری

المزفد

Alîkxarî: Dewarê alîkday u timarkirî.

نالیگ کرن: نالیگ دان

الزفید، الزفاد

Alîk kirin: Alîkdan.

نالیگ کری: دهوری نالیگدای

المزفد

Alîk kirî: Dewarê alîk day.

نامانه: بهرهمف. بهمت. بهردست. حازر

ممهه، معد، جاهز، حاضر، المهی

Amade: Berhev. peyt. berdest. hazir.

نامانه بون: بهرهمف بون. بهمت بون. بهردست بون. حازر بون

التحضیر، التجهیز، التمهید، التهویز

Amadebûn: Berhevbûn. peyrbûn. berdestbûn. hazirbûn.

ناماده بوی: بهر هف بوی، پیت بوی، بهر دستبوی، حازر بوی
المهد، المحضر، المجهز، المعد، المهيء.

Amadebûy: Berhev bûy. peyt bûy. berdest bûy.
hazir bûy.

ناماده تر: بهر هف تر، پیت تر، بهر دست تر، حازر تر
الاحضر، الاهیة، الاسهد

Amade tir: Berhev tir. peyt tir. berdest tir. hazir
tir.

ناماده کرن: بهر هف کرن، پیت کرن، بهر دست کرن، حازر کرن
الاعداد، التحضير، التجهيز، التهيئة، التمهييد

Amadekirin: Berhev kirin. peyt kirin. berdest ki-
rin. hazir bûn.

ناماده بون: بهر هف بون، پیت بون، بهر دست بون، حازر بون
المهد، المحضر، المهيء، المجهز، المعد

Amadebûn: Berhev bûn. peyt bûn. berdest bûn.
hazir bûn.

نامان: تشبث زادی رویدگهتی و هک له گهن. سچنیک، ترار.
له نگرهیک منهجهل، قازان هند
الانبیاء، الوعاء، الماعون

Aman: Tiştê zadîrû dkenê wek legen. sênîk. tir-
ar. lengerîk. mencil. qazanhtd.

نامانی ناخی: نامانی ژناخی چیدگهن. و مگدیز و جهرک و کورک و
مسخین و شکاف هند
الخزف، الفخار

Amanê axê: Amanê ji axê çêdiken wek dîz u
cerk u kuzk u mesîn u şkevhtd.

نامان شوک: ژرک، پاتی نامانا بێ دشون و پاقر دکن
المواصه، غاسل الانیة

Amanşok: Zivirk. patê amana pê dişun u paqij
diken.

نامان شو: کهسێ نامانا دشوت و وتمیز و پاقر دگهت
المواص، غاسل المواعین

Amanşo: Kesê amana dişut u temîz u paqijdiket.

نامان شویشن: نامان پاقر کرنو تمیز کرن
التمويص، غسل المواعین

Aman şwîştin: Aman paqij kirin u temîzkirin.

بشامان سپی کرن: نامانی سفری سهفار سپی دکن بلحیمی دا
ژهنکی نهبن

طلا، المواعین بالقصدیر من قبل الصفار

Aman spîkirin: Amanê sifri sefar spî diken bi
lehîmî da jengî nebin.

نامان چه لانن: پاقر کرنا نامانا بخیزی بو سپی کرنی بهری
سفار لحیمی تی دمت
تنظيف المواعین بالحصى

Aman celandin: Paqijkirina amana bixîzî bo spî
kimê berî sefar lehîmî tê det.

نامان شارانن: نامانی ناخی پشتی چیکرنی دکن بکوری بهی دا
دابقه لیت و موکوم بیت
تأجير المواعین الفخاریة

Aman şarandin: Amanê axê piştî çêkimê diken
gûrhêda da biqelhît u mukum bît.

نامانی لوتای: نامانی سفری و مکی بهی دکن بغهفتانن
الوانی المستطرقه

Amanê qutay: Amanê sifri wekî pehin diken bi
vequtanê.

نامویر: ناویر، نالاف، نالت، دهستگاه
الاله، الاداء

Amûr: Aûz. alav. alet. destgah.

نامویر دو دهف: نامویری و مکی شیر و خنجره بێ تی مهن
السنة، ذو حدین من الاله

Amûrêdudev: Amûrê wekî şîr u xencer yê tî he-
bin.

نامویر ژهنن: نامویری ناسن که چیکرت بکوری بهی چه که چی
نامویری نوی چیکری
صنع الاله الحداده

Amûr jenîn: Amûrê asinger çêket bi kûrhe u
çekuçî amûrê nû çêkirê.

نامویر ژهن: ناسن که، ناسن قوت
الحداد، صانع الاله

Amûrjen: Asinger. asin qut.

نامویر ژهنی: نامویر ناسن که نوی چیکری، شول بێ نه کری
الاله المصنوعه بالحداده

Amûr jenî: Aiûrê asingerî nû çêkirî. şulpênckirî.

نامویر داریتن: نامویرئ کارخانه کور دکن قالبی
صب الاله، سبک الاله بالمصنع

Amûrê darrêtin: Amîûrê karxane gur diken qalibî.

نامویرئ داریتی: نامویرئ کارخانئ چیکری
الاله المصنوعه بالمصنع

Amûr darrêti: Amûrê karxanê çekirî.

نامویر داریتی: کارخانا نامویر چیکرئ
مصنع الآلات والادوات

Amûr darrêj: Karxana amûr çekirnê.

نامویر سقا بون: نوی کرنا نامویری لکوپرهیی
تصقل وتحدد الاله بالسخونه فی کور الحداد

Amûr seqabûn: Nû kirna Amûrî bi şarandinê likwîrhê.

نامویر سقا بوی: نامویرئ شاراندی وقلاندى
الاله المعديه بالنار والحداده

Amûr seqabûy: Amûrê şarandî u qelandî.

نامویر سقا کورن: شاراندنا نامویری بکوپرهیی
تحديد وتصقل الاله بالنار

Amûr seqakirin: Şarandina Amûrî b kwîrhê.

نامویر سقا کرئ: نامویرئ شاراندی
الاله المزقه بالنار

Amûr seqakirî: Amûrê şarandî.

نامویر سقا کورن: نامویر خوهرشی و درکرن بهوسانی
شعد الاله، سن الاله

Amûr seqakirin: Amûr xweş u dirr kirin bihusanî.

نامویرئ هوسئ: نامویرئ دې خوشکری
الاله المشعده، الاله المسنه

Amûr husî: Amûrê dirr xweşkirî.

نامویر هوسان: خوشکرننا بهوسانی، نامویر رهئین
تشخذ الاله تسنن الاله

Amûr husan: Xweşkirna bi husanî . amû rrenîn.

نامانج: نارمانج، هیفی، داخان، قبیان، کام، رمان
القصد، الهدف، الغرض، الغايه، المرام

Amanc: Armanc. hîvî. daxwaz. viyan. kam. raman.

نامانج دیتن: نارمانج نیشان کرن. نارمانج خویمیا بوی
رؤیه الهدف

Amanc dîtin: Amanc nîşankirin. armanc xweyabûn.

نامانج دیمیاروین: نامانج بلی بون. نامانج کفش بون. نامانج
ناشکرا بون. نامانج خویمیا بون

وضوح الهدف

Amanc dîyarbûn: Amanc belî bûn. Amanc kifş bûn . Amanc aşkirabûn. Amanc xweyabûn.

نامانجا دیمیاروین: نامانجا کفش بوی. نامانجا ناشکرا بوی.
نامانجا خویمیا بوی

الهدف الموضح

Amanca dîyarbûy: Amanca kifş bûy . Amanca aşkirabûy. Amanca xweyabûy.

نامانجا دیمیار: نامانجا بلی. نامانجا کفش. نامانجا ناشکرا .
نامانجا خویمیا

الهدف الواضح

Amanca dîyar: Armanca belî. Armanca kifş. Armanca aşkira. Armanca xweya.

نامانج دیمیاکرن: نامانج بلی کورن. نامانج کفش کورن. نامانج
ناشکرا کورن. نامانج خویمیا کورن

توضیح الهدف، ایهاح الغايه

Amanc dîyarkirin: Amanca belî kirin. Amanca kifş kirin . Amanca aşkirakirin. Amanca xweyakirin.

نامانجا دیمیارکرئ: نامانج بلی کرئ. نامانجا کفش کرئ.
نامانجا ناشکرا کرئ. نامانجا خویمیا کرئ

الهدف الموضح

Amanca dîyarkirî: Amanc belî kirî. amanca kifş kirî. Amanca aşkirakirî. Amanca xweyakirî.

نامانج شکانئن: لیدانا نارمانجا. گهشتنا نارمانجئ
اصابه الهدف

Amanc şkandin: Lêdana armanca . gehîştina armancê.

نامانج شکین: کەسئ دکهیت نارمانج وداخازا خوه
مصیب الهدف، الهدف

Amanc şkên: kesê digehît armanc u daxwaza xwe.

ثامانج گهشتن: هیفی دست کهن. کام وهرگرتن وداخارا خوه بلوغ الهدف، نیل المرام

Aman giheštî: kesê gehiştî hîvî u kam u da xwa-za xwe.

ثامانج گهشتن: کسئ گهشتی هیفی وکام وداخارا خوه واصل الهدف، بالغ الغایه

Amanc giheštî: Kesê gehiştî hîvî u kam u daxa-za xwe.

ثامانج کیریاتی: نارمانج مزوکیاتی. نارمانج. کولیاتی غوض الهدف، ابهام الغایه

Amanc kîwryatî: Armanc mijukatî . armanc gewliyatî.

ثامانجا کیری: کسئ نارمانج لبر کولی ومژوکی ونیدیار الغایه البهيمه، الهدف الفامض

Amanc kîrî: Kesê armanc liber gewlî u mijukî u nedyar.

ثامانج دوری: نارمانجا دور دهستی بعد الهدف

Amanc dûrî: Armanca dûr destî.

ثامانجا دوری: کام نارمانجا دور دهست یا هیفی نه الهدف البعید

Amanc dûr: kam armanca dûr dest ya hîvine.

ثامانج نیزیکی: نارمانجا بر دهست قرب الهدف

Amanac nêzîkî: Armanc berdest.

ثامانج نیزیکی: کسئ هیفی نه دور دهست الهدف القریب

Amanaca nêzîk: Kesê hîvî nedûr dest.

ثان: ههکه، نهکه، ار ام، اما، والا

An: Hekeeger.

ثانه: ماویه، نالاف، پسپار وینهجهرنی به اهکذا، هل رُحیح، اکلک اداه تاکید

Ane: Maweye? alavê pisyar u bine cih kîrnêye.

ثانکو: یانی یعنی

Anko: yani.

ثانجه: معین، بنجهه، بکوتک اکید، اصح، بصغوبه

Ance: Mi,eyen. binecih. bikutek.

ثانه: دست کرتن. هاری کاری. دست دریز کرتن. پی چلبون مدد، عون، التوفیق، الموفقیه

Aneh: Dest girtin. harî karî. dest dirêj kirin. pêçêbûn.

ثانهدان: دست دریز کرتن. دهست کرتن. هاری کاری کرتن. ملدان الامدادالموفقیه

Anehdan: Dest dirêj kirin. destgirtin. harîkarî kirin. mildan.

ثانهدای: دست کرتی. هاری کاری کری. ملدای المدد، الموفق، المعان

Anehday: Destgirtî. harîkarî kîrî. milday.

ثانهی: دهست گیری. پشت گیری. هاری کاری المعاونه، الموفقیه، المدد، العون

Anehî: Pişt gîrî. destgîrî. harîkarî.

ثانین: نینان الاتیان، الجب

Anîn: Înan.

ثانوخ: کتیا پیروز. پرتوکا پیروز المصحف، الکتاب المقدس

Anox: Kitêba pîroz. pertuka pîroz.

ثانهه: ثانها، نوکه. فن کافی. فی دمی الان، حالیا، حاضرا

Anehe. Anha: nuke. vê gavê. vî demî.

ثاند:

تتصل بآخر الفظ، فيجعله مصدرا

And.

ثانگور: هاف بر. بهرامبر. ههفکور. بغل الکفه، النخیر، القابل، النذ، القرین

Angor: Hevber. beramber. hevгур. bevil.

ثانکو = ثانکی: یانی یعنی

Anko =ankî: Yanî.

ثاه: دهرامت. قویت. کالتین. توفیق الامه، الاته، التهنيد، التاوه

Ah: Axên. nalên. kalên. ufên.

ناه: درامت، قويت، قنيات، دكاك، دميره
الرزق، القوت، الذخير، الميز

Ah: Deramet. qût. qinyat. dikak. derber.

ناه: كازی کرنا کاجوتا بو ریتفه چونت
ایعار للثور الفلاحه للوقوف

Ah: Gazikima gacuta bo rawestanê.

ناه: کازی کرنه بو کاجوتا بو ریتفه چونت
ایعار للثوران بالسیر والتحرک

Ahe: Gazî kirne bo gacuta bo birêveçunê.

ناه کیمکین قنیات فیک ئیخستن . دکاک چهامندن درامت
خوکرکین
الامتار

ah komkirin: Qinyat vêk êxistin , dikak ceman-
din. diramet xirkirin.

ناهکوم کمر: قويت جهمین قنیات فهک ئیخ
المتر

Ahkomker: Qût cemîn. qinyat. vêk êx.

ناه خارن: قويت خارن فهزین قهتاندن
الاقتیات

Ahxarin: Qût xarrin. vejîn. qetandin.

ناهان: راهیلاناخ و نال و زارپیاه
اتین الحسره والام النفسی

Ahan: Rahêlana ax u nal u zarîyaye.

ناهین: ناخین، نوغین، نالین، کالین
التاوه، التهده

Ahên: Axên. ufên. nalên. kalên.

ناهو: کوتنا کهره قهبین و زقیری وشهپرزهیی به
قول یقول للبرم والامتعاه الاستکاری

Aho: Gutina kerb vebon u zivêrî u şepirzeyêye.

ناهو مامیز: ناسک، خهزال، شفر
الغزال

Aho: Mambiz. ask. xezal. şifir.

ناهاه: کوتنا نالوزی وشهپرزهیی به . مخابینی یا لسه تئشتکین
نهباش قهومی

کلمه حیره واندهاش واسف

Aha: Gutina aluzî u şepirzeyê ye. mixabinya lis-
er tiştêkê nebaş qewmî.

ناهنگ: ستران، شهیانه، شاهی
الحفه

Aheng: Stiran. şehyane. şahî.

ناوا: سيقوم، سهليفه، ريج، رهنگ
الکرز، النمط، الاسلوب، السليفه

Awa: Sîqum. selîqe. rîç. reng.

ناوار: بِن خارنه که چیدکین ژ روین ونازی تویبا
العصیده، من دقیق التوت والعمل

Awar: Pêxamekê çêdken jîrûn u arê twîya.

ناواژ: سليفه کورن پیتا دمنگی، فهلوفراندا دمنگی
النغم، اللحن، النبره، الغناء، الانقياع الموسیقی، الترم

Awaz: Selîqe gutin. pêla dengî. pêla dengî. ve-
lurvanda dengî.

ناواژگوتن: ستران بیژی، سهليفه کورن
التلحن، الناعم، المغنی، المزم

Awazgotin: Stiran bêjî. selîqegutin.

ناواژ گو: ناواژ بیژی، فهلوفراندا ستران بیژی سليفه بیژی
الملحن، الناعم، المغنی، المزم

Awazgo. awazbêj: Veluvrandin. strianbêj.
selîqe bêj.

ناواژ کوی: ناواژ بیژی ستران بیژی. دمنگ فهلوفراندا. دمنگ لیک
وهزگیران

التلحن، الترمیم، التغمیم، الغناء

Awazgoyî. Awazbêjî: Stran bêjî. deng veluvran-
din. deng lêk wergêran.

ناویز: نامویر، نالاف، نامویری مویر، پرتک ژنامیری ماکینه
وکارخانا

اله المکان. الاله الاداة اجزاء، المکینه

Aûz: Amûr. alav. amûrê hûr pirtêk ji amûrê
makîne u karxana.

ناویز دارقن: ناویز چیکرن بکارخانا
صب الاله، سکب الاله

Aûz darretin: Aûz çêkirin bi karxana.

ناویز ژمنن: چیکرنا نامویری
سک الاله، صنع الاله

Aûz jenîn: Çêkima amûrî.

ناويز داررځ : کارخانه چکرنا نامیرو: قابریزه نامیرو: چکر سی
حصه صبه آلات: عیدالکینه

Awiz darrêj: karcana cêkima amwîra labriq
amwîr cêkirinê.

ناويز ژمن: ناسن کړی نامیرو: حسدکته
عمل صبه آلات للمکان:

Awîzjen: Asîncêrê amwîra çêlket.

ناواز قلوړانندن: پند دما: هاشی: حسدکته: دکر: وکر: وکر
الغلام: الترمیم

Awîz vetovrandin: Pêledana dengi, deng lek
wergêran.

ناواز دانان: سلفه دانان: محسک: د
الغلام: ووصم: اسفند

Awazdanan: Sefiqe danan u cêkirin.

ناويزي مزقيځ: نامیرو: دکر: عیدالکینه: سچ
الاله الموسیویه

Awîzê meziqê: Amwîrê deng veluvrandinê.

ناهين تول: دين: ديمان: باوهری
الدين: العقیده: المذهب: القاعدة: الطقوس

Ayîn: Ul. dîn. rebaz. baweri.

نايوو: کوټنا زغیرو: وشه پزیزین: وخراری: بوټی به
کلمه تیرم والد

Ayho: Gutina zivêri u bêzariyê u nerazibonê ye.

نای: کاربیا نیش وین زاری به: نالین: وکالتین نه نه
الانین: الاله

Ay: Gaziya êş u bêzariyê u nerazî bonê ye.

نای نای: کاربیا ستران کوټنن به
ترجم الغناء

Ay ay: gaziya stiran gutinê ye.

نایا: نالاف: بسیار: وچریمه: وشتیکاتین به
الا: ایها: هلا: هل: للتعجب

Aya: Alavê pisyar u çirise u antikatye ye.

نامانج دیتن: نارمانج نیشان کرن: نارمانج خوږیا بوپ

Amanc dîtin: Armanc nîşankirin. Armanc xwe
ya bub.

ناهين ځي: شریعت: ریتاز: وخرنامی: دين باوهری به
منهج العقیده: نظام الدين

Ayîncêrê: Şîriet. rêbaz u bernamê dîn bawerê ye.

نه: نری، هرځی، هڼی، بهلی
نعم، بلی، اجل

E: Erê, herê, hê, helê,

نسر: برهو، بری، کڅانن: موی بز: هذاف: چافى
الحاجب، چ: الحواجب

Ebro: Birhu, birî, kivanê mî yê hindav çavî.

نهدال: بوزی: تیره
الحصطان: الذیلم: ذکر الدراج

Ebdal: Porê nêre,

نهدال: بهلکانز: وهرین: سهفیل: بن پی: سی کسمی
المسکین: الذله: الاستکانه

Ebdal: Belingaz, reben, sefil, bînpê, bêkesi.

نهدالی: بهلکانزی: بن پکی: سهفیلی: وهریسی: بن کسمی
المسکین: الذله: الاستکانه

Ebdal: Belingazi, bin peki, sefilî, rebenî, bekesti.

نهرید: هروهره: هرکاف: یتکجار: یتجار:
قط، ابد، اضلاق: یتانا

Ehed: Heruher, hergav, êkear, êcari.

نهلوی: هلوهرهای: هللی: یویچ
المفسخ: الفاسد: المفسط: الکالچ

Ebloy: Helwerhay, hülhîlî, pwîç.

نهنک: بن کراس: کراسی بن چلکا
قانیرو: نسانى

Etek: Bin kiras, kirasê bin cilka.

نهنجه: هندهک: رحوجانن: سفکن: وک: هلی: ناهین: دیتن: دینوژنی
(پتی فرمه بوشر)
الین: الاجنه

Ecne: Hindek rih û canin sivikin wek helmê na-
hêndûn di bêjnê (Yê j me boştir).

نهنزا خانه: دهرمان خانه
الصیدلی: المدخر

Ecaxane: Derman xane.

نهنزا جی: دهرمان فروش
الصیدلی

Eczaçi: Derman firuş.

نهنجه هنگانن: لیداناننجه: نهیت: نهجنا
مس الجن

Ecen hingatin: Lêdana ecina, tepêt ecina.

نمخته هنگاشي: كسمَن نهجنا دمست ليدايي
المسوس من الاجنه

Ecne hingaf: Kesê ecina dest lêday.

نمخته: خساندي
الخصي، المخصي، الخصاء

Exte: Xesandî.

نمخته كرن: خساندن
اخصاء الحيوان الفحل

Extelkirin: Xesandin.

نمخته: چافري، كموال، زينبور
الحيوان، الدواب، الماشيه

Exte: Cavrî, kewal, zinêwir.

نمخته خانه: كوف، ناخوير، هل، كويل
الاصطبل

Exte xane: Guv, axwîr, hel, kûl.

نمخته: ستير
الكوكب، النجم

Exter: Sitêr.

نمخته خانه: تن ريتك، جهن دمست نافى
المرحاض، الخلاه

Edebxane: Têrîtik, cihê dest Avê.

نمرد: جه، خاك، ناخ، وار، ملك، جيهان
الارض، المكان، الموقع

Erd: Xak, ax, war, milik, cîhan.

نمرد پيڤان: زانينا بنگها نردنى، ديريژي وفهرى يارى،
قदारكرى

مسح الارض، المساحه

Erd pîvan: Zanîna bengiha erdî, dirêjî û ferhîya
wî, qedarkirî.

نمرد پيڤ: كمسى بنگها نردى ديڤيڤيت، نمدازيارى
المساح

Erdpîv: Kesê bengihê erdî di pîvît, endazyarî.

نمرد پيڤاي: جهن بنگهاوى هاتى پيڤان وزانين چنده
الارض المسوح

Erdê pîvay: Cihê benkiha wî hatî pîvan û zanîn
cende.

نمرد پيلوخ: جهن نهرم وسست وخاف، ناخاسست
الانماث، الرخو، الماشاش

Erdê pilox: Cihê nerm û sistû xav, axasist.

نمردى تنگ كوير: جهن كمنوكور وديوبه وكندال
الوعر، الوعر

Erdêtenah u kûr: Cihê kend û kor û dirbe û ken-
dal.

نمردى داکتي

نمردى نزم

نمردى نهرم: جهن داجوى وينهزتى
المنبسط، الهبير، الطحان

المنخفض

الماشاش

Erdêdakefî.

Erdênizm.

Erdênerim: Cihê daqûy û nihijfî.

نمردن گار: شارمزاييى جهو وارا
الجغرافى

Erdingar: Şarezayê cihuwara.

نمردن گارى: شارمزاتيا روييى نردى، زاتينا جهووارا
الجغرافى، الجغرافيه

Erdingarî: Şarezatîya roxê erdî, zanîna cihuwara.

نمردان بهلاش، بها كيم، كيم نرغ
الرخيص

Erzan: Belaş, bihakêm, kêrn nîrx.

نمردان بها: تشتن نرغه كيم
الرخيص القيمه، زهيد الثمن

Erzanbiha. Tiştê nîrxekêm.

نمردان بهايى: نرغه كيمى
رخص الثمن

Erzanbihayî: Nîrxê kêrnî.

نمردان بون: كيم بها بون، بى نرغه بون
الترخص

Erzanbon: Kêrn biha bon, bê nîrxebon.

نمردان بوى تشتى بهايى وى هاتى خارى
المرخص

Erzanboy: Tiştê bihayê wî hatî xarê.

ئەرزەن تۆ: تەشتى زەمغالا كىم تۆ
الارخص

Erzantir: Tiştê ji hevala kêm bihatir, belastir.

ئەرزەن كۆن: بەها كىم كۆن، نەرخە خاڕنەختەن
الترخيص، الارخاص

Erzankirin: Biha kêm kirin, nirxe xarêxistin.

ئەرزەن كۆن: تەشتى بەها و نەرخاوى تىناى خاڕى
المرخص

Erzankirî: Tiştê biha û nirxa wî înayxarê.

ئەرزەنى، ئەرزەنەتەنى: كىم بەهاى، بەرقرەى، مەشەبون
الرخص، اليسار، الرخاء

Erzanî= Erzanyatî: Kêm bihayî, berfirhî, mişebon.

ئەرزەنك: كارەز
الذقن، الحنك

Erzink: Karêj.

ئەرزەنك: خەرقەنك، خەرقەنكەت كۆى و مەرنى
التشيع للبياء، الحشرجه للموت، لفظ الموت

Erzink: Xirîqênik, xirîqênêkê girî û mirnê.

ئەرزەنى: خەرقەنكەتەن مەزىراپە
صنف من التبن الفاخر

Erzinî: Texlîtekê hijîraye.

ئەرزەنچ: كام هەقى، داخاز، قىيان، تامانچ
الهدف، الغايه، الغرض، القصد، لرام

Ermanc: Kam, hîvî, daxwaz, vîyan, amanc.

ئەرمەنچ دىيار: ئارمەنچ كەش، داخازبەلى، هەقى ئاشكرا
واضح الهدف

Ermanc dîyar: Armanc kitş, daxaz belî, hîvî
Aşkîra.

ئەرمەنچ دىيار بون: ئارمەنچ بون، ئارمەنچ ئاشكرا بون، هەقى
خوميا بون

توضيح الهدف، تبين الغايه

Ermanc dîyarbon: Armanc belî bon, aşkîra bon,
hîvî xwe ya bon.

ئەرمەنچ دىيار بوى: هەقى ئاشكرا بوى، ئارمەنچ خوميا بوى
موضح الهدف، مبین الغرض

Ermanc dîyarboy: Hîvî aşkîra boy, armanex-
weya boy.

ئەرمەنچ دىيار كۆن: ئارمەنچ كەش كۆن، داخاز بەلى كۆن، كام
ئاشكرا كۆن

توضيح الهدف، ايضاح القصد، تبين الغايه

Ermanc dîyarkirin: Amanc kifîş kirin, daxaz-
belîkirin, kam aşkîra kirin.

ئەرمەنچ دىيار كۆى: هەقى بەلى كۆى، داخاز كەش كۆى، ئارمەنچ
خوميا كۆى

موضح الهدف، مبین الغايه

Ermanc dîyarkirî: Hîvî baskirî, daxaz kifîşkirî,
armanc xoya kirî.

ئەرمەنچ دىيارى: ئارمەنچ كەش، داخاز ئاشكرا بى، كام بەلىيانى
وضوح الهدف، جلاء الغايه، بيان القصد

Ermanc dîyarî: Armanc kifîşî, daxaz aşkîrayî,
kam belyatî.

ئەرمەنچ دىيار: هەقى دەراز، ئارمەنچ دىيار دەست
بعيد الهدف

Ermanc dîr: Hîvî deraz, armanc diwîrdast.

ئەرمەنچ دىيارى: ئارمەنچ دىيار دەرازى
بعد الهدف

Ermanc dîrî: armanc dîwîr û derazî.

ئەرمەنچ كەشەن: سەرەلبونا ئارمەنچى، دەست كەتەن هەقى بى
بلوغ الهدف

Ermanc gihiştin: Serhelbona armancê, dest keti-
na , hîvîyê.

ئەرمەنچ نەزىك: نەزىر ئارمەنچ
قريب الهدف

Ermanc nêzik: Nedîr armanc.

ئەرمەنچ نەزىكى: ئارمەنچ بەردەستى
قرب الهدف

Ermanc nêzîk: Armanc berdestî .

ئەرمەنچ ھەنگاتن: ئارمەنچ لىدان، ئارمەنچ قىكەتن، داخاز وەرگرتن
اصابه الهدف

Ermanc hingatin: Armanc lêdan, armancêke-
tin, daxaz wergirtin.

ئەرمەنچەنى: ھەفرەكان نیشان ھەنگاتەن
سباق رمى الهدف

Ermancanê: Evrika nişan hingatinê.

نرمانيج گويي ياتي: نارمانج مژوگي ياتي. نارمانج گويي ياتي
غموض الهدف

Ermanc kûryati: Armanc mijûkîyati, armanc gewlîyati.

نرمانيج مرهوي: نارمانج گويي. نارمانج مژوگي
ابهام الهدف

Ermanc mirrewlî: Armanc gewilî, mijûkî.

نرمه: نيشان، بوري قهقهه، ناتک
علامه، اشاره، رمز، شعار

Erme: Nişan, dûrî, qemçe, natik.

نرمين: روکومين، نازخرومين، شهمبوژي، سرکهشي
العصيان، الحرد، الجموح، التمرد، الاعتصام

Erinî: Rukomîn, azxirobon, Şembozî, serkeşî.

نرمين: برين کول بون، برين بارجفتن و دانا بن
النکا للجرح

Erinî: Birînkol bon, birîn berciftin û danabin.

العاصي، التمرد، الجامع المعتصم، الحردان

Erinî: Serkeş, Şemboz, azixro, rûkomî.

نرمين: برينا هلبارجفتي
الجرح التاكي

Erinî: Birîna helperçftî.

نرماندان: روکماندن، سرکهش کرن، شهمبوژ کرن، نازخرو کرن
الاعضاء، الاجماح الاعصام التحريد

Erinandin: Rûkmandin, azixrukirin, serkeşkirin, Şembozkin.

نرماندی: روکماندی، سرکهش کری، شهمبوژ کری، نازخرو کری
المعصم، التمرد، الشخصی الحرد النکا

Erimandî: Rûkmandî, serkeşkirî, Şembozkirî, azixrokirî.

نرماني ياتي: شهمبوژي، نازخروي ياتي، روکومين، سرکهشي
الحرد، الجموش، العزبان الاعتصام

Erinyati: Şembozî, azixrûyati, rokmin, serkeşî.

نرمين: بيلتي، هريتي، هتي، نا، مانه؟
نعم، اجل، بلي، في اول الكلام يؤدى الاستفهام هل

Erê: Belê, herê, hê, ê, a, mane?

نن: مروف بخوه، من
انا

Ez: Mirov bixo, Min.

نرماني، نرماني

نرماني: خويشاني، خوه پرستي لدرخوه زفرين
الانابه

Ezîni= Ezati.

Ezezinî: Xweviyanî, xwe peristî, lîdûrxwe zivîrî.

نرماني: نازخولام
سیدی، مولای، داعیک

Ezbenî: Ezxolam.

نرماني ياتي: خولاميني، بن دهستي، بن زکی
الخضوع، الخنوع، الذلة

Ezbenyati: Xolamînî, Bindastî, bin zikî.

نرماني برين: نرماني گريدان، زکداميلان، ديف کرتين
منع الكلام، الکبت للرأی

Ezman birîn: Ezman girêdan, zikdahêlan, dev-girtin.

نرماني تويي: ديف خومشي، نرماني حويلياتي، نرماني تيلي
سلطه اللسان

Ezman tîjî: Defxweşî, azman holyati, azmantîlî.

نرمانيان: بريا، نرماني خومش، ديف دژوار، ديف خومش چهلوز
المفوه، اللسن، البليغ، القصيح، عارف اللغات

Ezmandar: Berra, ezmanxoş, dev dijwar, dev xoş, çeqluz.

نرمانيان: بريا، ديف خومشي، چهلوز، نرماني حولي، ديف
دژوار

اللسن، الفصاحة، البلاغه، الخبره اللغويه

Ezman hulfî: Dev xweş, çeqluzî, ezman xweşî.

نرماني حولي: ديف خومشي، نرماني تيلي، نرماني حويلياتي
النطق، السليط، القصيح

Ezman.

نرماني حويلياتي: چهلوزي، ديف خومشي، نرماني خومشي
النطق، السلطه، الفصاحه

Ezman hulfyati: Çeqluzî, dev xweşî, ezman xweşî.

نرماني مروي: پيربيژ، لهوجه، چهچه يي
البطريق، الثرثار، الوكيچ

Ezman dirêj: Pîrbêjî, lewçe, çeçewçewî.

نُزْمان گَزانْدن: نُزْمان هِنانْدن.
الأحداء، التحذية

Ezman gezandin: Ezman jenandin.

نُزْمان گَزانْدی: نُزْمان هِنانْدی
الحذی

Ezman gezandî: Ezman henandî.

نُزْمان گاک: کِیْبایِکَن نافی بَن بهلگ پانِه دَخون وِکَن تِیْبِراخ
الححم، الکخیلاء، نف من الاعشاب يؤکل مطبوخا

Ezman gak: Giyayekê avê yê belig pane dixon
ûdikan îprax.

نُزْمان فِس: کَمسِی تِیْبا (ز) بَسوَرَن نُزْمانِی دِیْزِین
الانخ

Ezman fis: Kesê tîpa(z) biserê ezmanî di bêjît.

نُزْمان فِسی: بَسوَرَن نُزْمانِی نَافِختن
اللثغة، اللثخ

Ezman fisî: Biserê ezmanî axiftin.

نُزْمانِما

نُزْمانِمار: مارِک کَلِک مَکَن، بُدِمک
التنين، الثعبان، الافعى الكبير

Ejdeha.

Ejdehar: Marê gelek mezin, êdek.

نُزْمار: هُزْمار، هُزْمار
العدد

Ejmar: Hejmar, hijmar.

نُزْمارتن: هُزْمارتن، هُزْمارتن
العدد، التعداد

Hjmartin: Hejmartin, hijmartin.

نُزْمارتی: هُزْمارتی، هُزْمارتی
المعد، المعدود

Ejmartî: Hejmartî, hijmartî.

نُزْمِیر: هُزْمِیر، هُزْمِیر
العداد

Ejmêr: Hijmêr, hejmêr.

نُزْمِیران: هُزْمِیران، هُزْمِیران
المعد، التعداد

Ejmêran: Hijmêran, hejmêran.

نُزْمان دِرِیْزی: دِرِیْزی، لَوچِی، چَوچِوِیْیاتی
الترثرة، الوکاحه

Ezman dirîjtî: Pîrbêjî, lewçeyî, çewçewiyatî.

نُزْمان رِش: چِغِلی، لَوچِ، نَزْمان پِیس، نَافِختن شِغَت
الملقاع

ezman reş: Çivêl, lewçe, ezman pîs, axiftin se-
qet.

نُزْمان رِشی: چِغِلی، لَوچِی، نَزْمان پِیس، نَافِختن سِغَتِی
اللقع، اللقاعة، الخنى

Ezman reştî: Çivêlî, lewçeyî, ezman pîsî, axiftin
seqet.

نُزْمان دِغِلیدا هاتِن: کُوسک بون نُزْمان شُورِیون
الذاط، الدلع

Ezman devîda hatin: Kusik bon, ezmanşûr bon.

نُزْمان زان: زانایِ زَمانِی، زاندار، نُزْمان دار
الغوى، عالم اللغة

Ezman zan: Zanaî yî zimanê, zardar, ezman dar.

نُزْمان زانِن: نُزْمان دارِی، شَارِمَزی، زان نِیاسِین
علم اللغة، خبره اللغات

Ezman zanîn: Ezman darî, zizman şarezayî, zi-
man niyasîn.

نُزْمان کِختِن: کُوسک بون، کِرخِین
الاعياء الشديد، شده الخوف والاضطراب

Ezman ketin: Kusik bon, kerixîn.

نُزْمان گُولُوله: نُزْمان لالوتِه، تورتورِی
الاکلن

Ezman gulole: Ezman lalote, turturyûrî.

نُزْمان گُولُولِی: نُزْمان لالوتِی، تورتورِیاتی
الککن، اللکته

Ezman guloleyî: Ezman laluteyî, turturyatî.

نُزْمان گَزِن: نُزْمان ژنِین
الحذی

Ezman gezîn: Ezman jenîn.

نُزْمان گَزوک: نُزْمان هِن، نُزْمان ژنوک
الحاذی، الحذی

Ezman gezok: Ezma jen, ezman jenuk.

ئەشكەرا بون: دىيار بون، بەلى بون، كەش بون، روھن بون
التوضيح، التبيين، الكشف، التجلي، التثبت

Eşkerabon: Diyarbon, belibon, kışşon, ruhın bon.

ئەشكەرا بوى: دىيار بوى، بەلى بوى، كەش بوى، روھن بوى
المجلى، الموضح، المبين، المكشف، المعلن، المثبت

Eşkeraboy: Diyar boy, beliboy, kışş boy, ruhın boy.

ئەشكەرا تى: دىيار تى، بەلى تى، كەش تى، خوھياتى، روھن تى
الوضح، الاكشاف، الابين، الاثبات، الاعلان، الاظهر، الاجلى

Eşkeratir: Diyartir, belî tir, kışş tir, xweya tir, ruhın tir.

ئەشكەرا كىر: دىياركىر، بەلى كىر، كەش كىر، خوھياكىر، روھن كىر

الظهار، التوضيح، الابانه، الاعلان، الاثبات، الاكشاف، التبيين

Eşkerakirin: Diyarkirin, belikirin, xweyakirin, ruhinkirin.

ئەشكەرا كرى: دىياركرى، بەلى كرى، كەش كرى، خوھياكرى، روھن كرى

المبين، الموضح، المظهر، المثبت، المجلى، المكشف، المعلن

Eşkerakirî: Diyarkirî, belikirî, kışş kirî, xwey-akirî, ruhın kirî.

ئەشكەرايى: دىيارى، بەلىياتى، كەشى، خوھىيائى، روھنى، روھنىياتى

الظهور، الوضوح، البيان، الثبوت، الجلاء، الكشف، الاعلان

Eşkerayî: Diyarî, belyatî, kışşî, ruhî, xweyatî.

ئەلچا: قىچا

اثن

Evca: Vêca.

ئەلواندىن: چىكرىن، نۆتىن، ھىمى كىر

الاجداد، الصنع، الخلق

Efrandin: Çêkirin, nijinîn, heyîkirî.

ئەلپىن: كىيپايە كە مروف بىكىشانىۋى سەرخوشى دىيىت، چگارىت
ۋى سەرخوشىنى پەيدا كەن

الذخشاخ

Efyon: Giyayeke kışşana cigarêt wî serxosyî pcyda di ken.

ئەلۋىن، چوك، كوكايىتى
الركبة

Ejno: Çuk, Kudka pêy.

ئەزى: ئەز زى، ھەر ۋەسا
انا ايضا، كذلك انا

Ejî: Ez jî, her wesa.

ئەسپارتىن: پالدان، راسپارتىن، ھەۋالەكرىن

الابداع، التسليم، التفويض الاحاله، العز، الاستناد

Espartin: Paldan, raspartin, hewalekirin.

ئەسپارتىن: راسپارتىن

العز، الالتجاء، الاعتصام

Espartin. Raspartin.

ئەسپارتى: ئىشتى راسپارتى، داناندى

الحال، الموضع، المسلم، العز، المسند، الملجئ، المعوذ، المعصم

Espartî: Tiştê raspartî, danandî.

ئەسكىنچەبىن: رىچولا زىنجىبىل ۋەنگىنى
السكنجبين

Eskincebîn: Rîçola zincebîl û hingivînî.

ئەسكىر: لەشكەر

الجيش، الجند، العسكر

Esker: Leşker.

ئەسكىن: كولىكەكا بېتەن خەشە ياكەمى ۋەكۆمى يە

الياسمين، زهره

Esmîn: Kulîkeka bêhin xweş ya kwîvî ye.

ئەسكىنا كۆمى: ئەسكىنا بەيارا

الظيمان

Esmîma kûvî: Esmîna beyara.

ئەسكىمان: بىلندھى

السماء

Esmân: Bilindahî.

ئەشمىرەت: ئىل، عىل، بىنە باب، ئىچا

القبيلة، العشيرة

Eşîret: Êl, êl, binebad, îcax.

ئەشكەرا: دىيار، كەش، بەلى، خوھىيا، روھن

ظاهر، جلى، واضح، بين، علنى، ثابت، مكتشف

Eşkera: Diyar, kışş, beli, xweya, ruhın.

نُجْجَار فُجْجَا، فُجْجَار
اَنْ، هذه المره

Efcar: Vêca, vêcar.

نُفْعَر: نَف تَدَانَا كَرْنَا بَاشَه، پِروزی تَدَانَه بَوَكِرْنَا شَوْلَه كَا چَاك
اِحْسَنَت، اِجَدَت، بَوَرَكَت

Eferim: Navtêdankirna karekê başe.

نُف، نُه: نِشَادَانَا تَشْتَنَ حَازِر وِیْتَش چَافَه
هَذَا

Ev= Eve: Nişadana tiştê hazir û pêş çave.

نُفَان، نُهَنه: نِشَا دَانَا حَازِرِیت كَه كَه
هَؤَلَا

Evan= Evne: Nûşadana hazirê gelek.

نُفَر، نُهَرَوَك: رَوژَا لِسَر مَرَوَفِ، رَوژَا مَرَفَتِیْدَا
الْیَوْم

Evro= Evroke: Roja li ser mirovî, roja mirov têda.

نُفَرِیْت: فِیْرِی، هِیْرَه، لَقِیْرِی، نَف جِهَه
هَهِنَا

Evêrê: Vêrê, hêre, liuêrê, ev cihe.

نُفَر: عَوَر، مَوِی بَر نِصْمَانِی، نَوَر،
الْغِیم السَّحَاب

Evir: Ewir, mijê ber esmanî, ewir.

نُفَرَان: رُیْهَل، بِلَنْد، زَوَر، بَالَا، سَروْدَا
الشَّمَال، الْفَوْق، الصَّعْد، السَّمَو، الْعُلَى

Evrax: Jêhel, bilind, jor, bala, serda.

نُفَرَان بَوَن: رُیْهَل بَوَن، بِلَنْد بَوَن، بَالَابَوَن، زَوَر بَوَن
التَّصَاعْد، التَّنَاسُی، الْاِعْتِلَاء

Evraxbon: Jêhelbon, bilind bon, bala bon, jor bon.

نُفَرَان بَوِی: رُیْهَل بَوِی، بَالَابَوِی، بِلَنْد بَوِی، زَوَر بَوِی
المَصْعَد، المَعْلَى، المَرْتَقَى

Evraxboy: Jêhel boy, bala boy, bilin boy, jorboy.

نُفَرَان تَر: رُیْهَل تَر، سَروْدَاتَر، بَالَاتَر، زَوَرَاتَر، بِلَنْدَاتَر
الْاِصْعَاد، الْاَعْلَى، الْاِسْمَى

Evraxtir: Jêhel tir, serdatir, bala tir, Jortir, bilind tir.

نُفَرَان كِرَن: رُیْهَل كِرَن، بَالَاكِرَن، بِلَنْد كِرَن، زَوَر كِرَن
الْاِعْلَاء، الْاِقَاء، التَّصْعِيد، الْاِصْعَاد

Evraxkirin: Jêhel kirm, bala kirm, jorkirm, bilind kirm.

نُفَرَان كِرِی: رُیْهَل كِرِی، بَالَاكِرِی، بِلَنْدكِرِی، زَوَركِرِی
المَصْعَد، المَعْلَى، المَرْتَقَى

Evraxkirî: Jêhel kirî, balakirî, bilindkirî, jorkirî.

نُفَرَانِی

نُفَرَانِیَانِی: رُیْهَلِی، بِلَنْدِی، سَروْدَايِی، زَوَرِیَانِی
الصَّعْد، الْعِلَاء، السَّم، الرَّقَى، المَرْتَقَى

Evraxî.

Evraxyatî: Jêheli, bilindî, serdayî, joryatî.

نُفَسَالَه: سَالَا سَروْمَرَوَفِی، سَالَا مَرَوَف تِیْدَا دِزِیت
هَذَه السَّنَه

Evsale: sala liser mirovî, sala mirov têd dajît.

نُفَشَنَك: نَو پَهَز وُجْهَوَان وُجَافِرِیت تِیْزْكَائِی زَبَر جَوِی وِیْمَرِی
وَمَا ی لِسَر شِیْرِی خَوَه، مَا ی شِیْر نُهَشْكَ بَوِی
الْفَاج، اللَّجْنَه، الْمَخْدُج

Evşing: Ew pez û hêwan û çavriyê têjka wê ji ber çuy û mirî û may li ser şîrê xwe, may bi şîr nehîşk boy.

نُفَشَنَكِی: بِنِ تِیْزْكَائِی وِیْشِیْر مَا ی
الْمَخْدُج، اللَّجْب

Evşingî: Bêtêjkatî û bişîrmay.

نُفَشَن: هَشْكَ بَوَن شِیْرِی كَوَهَابِت حَمَوَانَا یَه زَبَر نِصَاخِیْبَه كِی
الشَّسْب، الرَّفَق، فِصَاد، مَجْرَد الْحَلِیْب

Evişin: Hişk bona şîrê guhanê heywana ye ji ber nesaxyekê.

نُف شَه: شَهْغَا لِسَر مَرَوَفِی، شَهْغَا مَرَوَف تِیْدَا دِزِیت
هَذَه اللَّیْلَه، هَذَا الْمَسَاء

Evşeve: Şeva li ser mirovî, şeva mirov têda dijît.

نُفِیْه: وِیْهَه، نِیْشَان كِرْنَا تَشْتَن دَوِیْرَه، بَوْتَشْتَن نِیْز دِیْزِیْن
ذَا، نَاك، اَوَّلَا

Evêhe: Wêhe, Nişan kirna tiştê dwîre, bo tiştê nêre dibêjin.

نُفِیْت هَه: وِیْدَهه، نَوِیْدَهه، نِیْشَان كِرْنَا تَشْتَن نِیْز دَوِیْرِیْن
هَؤَلَا

Evêthe: Wêdhe, ewêhe, nişan kirna tiştê nêru dwîrbit.

ئىشل مەند: تىر ئاقل، ئىشل كوير
الطين، الحصىف

قىلمەند: تراقىل، ئىشل كويرى

Eqil mendi: têreqlî, eqil kwîrî.

الظنة، الحضاة

Eqilmendi: Têraqilî, eqil kwîr.

ئىشل بىرەن: بىرەنەقل
المعقول

Eqil birîn: Bereqil.

ئىشل بىرىنى: بىرەنەقلىياتى
المعقولىە

Eqil birînf: Bereqlîyatî.

ئىكەن: درامەت، قويت، قنيات، دىكاک، دىبەرە، فەرزە، ئاھ
الغله، الوارس، النائج، الزرع، الثبات، الاكل، الضبىز، الاثبات،
الاسكان، التوقيف

Ekin: Diramet, qwîr, qinyat, dikak, verêj, ah.

ئىكەل: قىمان، ھەزىن، كىرەيىن
الامساك، التاخير، التعويق

Egle: Veman, heziqîn, gîrubon.

ئىگلىمى: ھىدىياتى، تەنايى، نەرمى، ھوگىروياتى
البطى، السكىنە، الھدوء

Egleyî: Hêdiyatî, tenayî, nermî, hogîroyatî.

ئىگى: ھەكە، سۈرىچ
اذا، لئن، لو

Eger: Heke, Swîç.

ئىگەرگى: ھەكەر
اذا كان، ان، اداء شرط

Egerko: Hekebo.

ئىگەرگە: ھەكەرگە
والا، وان لم، ولولم

Egerne: Hegerne.

ئىگىل: كاروان، بوشاتى، جەماۋەر، شوبە
قافلە، زحام، جەمھور، مەشەر

Egêl: Karwan, boşatî, cemawer, Şupe.

ئىلماس: كانكا خۇدان لھاۋنرەخە، ژەمى كان رىق ۋەشك تەرە
الماس، الشمور، السامور

Elmas: Kanka xudan biha û nirxe, ji hemî kana
req û hişk tire.

ئىلھامە: واھە، نىشان كرنا تىشتى حازر بىن مى
تلك

Evahe: Wahe, nişan kirina tiştê hazit yê mê.

ئىلى: قى، نىشان كرنا تىشتى نىزىمى حازر
هذا

Evû: Vî, nişankirina tiştê nêryê hzir.

ئىلىن: نىشان كرنا تىشتى مى بىن حازر
هذه

Evê: Vê, nişan kirina tiştê mê yê hazir.

ئىلىن: قىيان، تەنگەزارى
الحب، العشق

Evîn: Vîyan, tengezarî.

ئىلىنى، قىياندارى: تەنگەزارى
المحبة، الھيام، الوله

Evînf: Vîyandarî, tengezarî.

ئىلىندار: خۇش تىلى، تەنگەزار
الحب، الواله، العاشق، الھائم، المستھام

Evîndar: Xwestivî, tengezarî.

ئىلور: مۇزى بىرەنە سمانى
السحاب، القيم

Evir: Ewir, mijê ber esmanî.

ئىقل: ھىش
العقل

Eqil: Hiş.

ئىقل دار: ھىشارى
العاقل

Eqildar: Hişyar.

ئىقل دارى: ھىشارى
العقلية

Eqildarî: Hşyarî.

ئىقل سىلك: بېتەشە، گەۋشەك، تەردىن، ھەلەدىن،
السفیه، الابه

Eqilsvk: Peyteşey, gewşek, tiredîn, heledîn.

ئىقل سىلكى: بېتەشە، گەۋشەك، تەردىنى، ھەلەدىنى
الفاھە، البالاھە

Eqilsvkî: Blyteşeyî, gewşekî, tiredînî, heledînî.

ئەناب: دارمک فیزیکی بەکێ سور دەت وەک حوولیکا وەلزا
دەرمانێ ئیسمکایە، بەکیت وێ هەکە بجوین تانی دبت و بویج
دکەت

العناب

Enab: Dareke fêqiyesur ddet wekî hûlîka û hel-
mija dermanê îskaye, belkê wê heke biçûn.
tamê dibet.

ئەنابی دەرمانی: ددانێ دەرمانی بێن کورسیا ژێن وی بێ دەیت
زانێن
القارح

Enabê dewarî: Didanê dewarî yê kursî jîyê wî
pê dihêt zanîn.

ئەنی دانا ئاخێ کەتا سەرلە پا ئوسەر و چاوا
السجدة

Enfdana axê: Ketina serlepa û sêro çawa.

ئەنیشک: هەستێتی ئاف بەرا ژندەک وزفلەکایە
المرفق

Enûşk: hestîyê nav bera zindek û zivleka.

ئەنیشک: کوزمێ تەشتی، قورنە تێ تەشتی
زاویه الانوب، العکس

Enûşk: kujîyê tiştî, qurnetê tiştî.

ئەندام: پارچێت لەشی، وەک دفن و دەف و جاف هەند
الغضو

Endam: Parçêt leşî wek difn , dev, çav...hitd.

ئەنبار: کێلەرک
المستودع، المخزن

Enbar: Kêlerk.

ئەنقێکە: تەشتی ئەجیب، تەشتی ئەدیبی، تەشتی کیم و نەبوی
العجیب، الغریب، الاثری، النفیس، النادر

Enfike: Tiştê ecîb, tiştê nedîfî, tiştê kê m û neboy.

ئەندازە: سەترە، تێبە، سەنە
الهندسه، السميت، الاستقامه، القياس

Endaze: Stêre, tîpe, sente.

ئەندازان

ئەندازنار: سەترەزان
المهندس

Endazvan.

Endazyar.

ئەلو ئەلو: مەرشک و دیکلێت شامی
الدیک الرومی

Eloelo: Mirîşik û Diklêt şamî.

ئەلەلەت: بوشامی، قەرەبالغ، کەلە مەروفی، بوشانی
الزحام، الجمهره، کثره الناس

Elalet: Bşatî, Qere balix, qele mirov, Boşatî.

ئەلەتەرک: کە مەریا، لەم یادەستێ
الکهرباء، المصباح الیدوی

Eletirîk: Kehreba, Lempa dastî.

ئەلند: سەیندە
الفجر، الصباح

Elind: Spêde.

ئەلەک: بزارە، ژیکرتی، بزارتی، ژێ کر
النخبه، الصفوه

Elek: Bijare, jêgirtî, bijartî, jêgir.

ئەم
نحن

Em.

ئەمبار: کێلەرک
المستودع، المخزن

Embar: Kîlerk.

ئەمەک: خەمەت
الخدمه

Emek: xilmet.

ئەم ئە: ئەم
لسنا

Emne: Ne em.

ئەنی: تەختێ هەنداف چاوا، دەمێ هەنداف چاوا، پێشا هەردو بەرا
الجبین، الجیهه

Enf: Txeî hindav çawa, depî hindav çawa, Pişta
herdu birha.

ئەناب: ددانێ کورسییا بێ دوما هیکێ
الناجذ، ج: نواجذ

Enab ddanê: Kursîya yê dûmahîkê.

نعدان: ستيرمي
الهندسه، المقايسه

Endazî: Stêreyî.

نجومين: كوم گر، گوران، فیک کفت
اللجنة، المجلس، المؤتمر، الهيئة، المجمع

Encumen: Kom gir, goran, vêk keft.

نم: کوتنا زقیری و نهخومشی و نهغیانیه
کلمه تبرم و سجر و تافف

Eh: Gotna zivêrî û nexos û nevyanê ye.

نعا، نعه، نهم: کوتنا نتيكائين و چريسي
کلمه دهشه، و تعجب و استغراب

Eha= Ehc= Eho: Gutina întikatiyê û çîrîsê.

ئهی: نیشان کرنا نیری نهحازر
ذاك، هو

Ew. Nişanî kirna nêrî ne hizir.

ئوی: وی: نیشان کرنا حازری نیره
هو، ذاک

Ewf: Wî, Nişan kirna hazirê nêre.

ئوی: وی: نیشان کرنا می باحازر
تلك، هی

Ewê: Wê nişan kirna mê ya hazir.

ئهی: نیشان کرنا حازری نیر
هوذا، هذا هو

Ew eve: Nûşan kirna hazirê nêr.

ئهم: نیشادانا بی حازر
هو، ذاک

Ewe: Nişana yê hazir.

ئهم: زهنکي و مره
منذ، مذ

Ewe: Ji hindê were.

ئهی: چاند: ئهی منده
کم، ذاک القدر

Ewçand: Ew hinde.

ئهم: ئهم: مژي بهرئسمانی
الغيم، السحاب

Ewr: Evir, mijê ber esmanî.

ئهماره: رويت، رويس، ريوال، حوج، دمرقالا
العاری، المجر، المهاجر، المرحل، المشر

Eware: Rût, rûs, rûwal, hîç, derval.

ئهمري: بارانی: ئهمري بناف و خونا
الزن

Ewrêbaranî: Evrê bi av û xunav.

ئهمري: بی باران: ئهمري مشک وزها
الجهام

Ewrêbêbaran: Ewrê hişk û ziha.

ئهمري: چالی: عفری دکفیت سر چافی
السبل، العفاء، السحب

Erêçavî: Evrê dikevî ser çavî.

ئهمري: نساخیه که فیزی دگری و دورمريت
مرض نباتی يصيب الثمر

Ewirîd: Nesaxyêke fêqî digirî û diwerhêt.

ئهمري: تیرئهمري: تیک چوی: ئهمري رمش و شین و شور
المکفر

Ewrêrîr Ewrêlêkçoy: Ewrê reş û şîn.

ئهمري: تیرئهمري: تیک چوی: ئهمري رمش و شینی
الاکفهرار

Ewir tîrî Ewir têlçon: Ewir reş û şînî.

ئهمري: شور: عومري نزم
الوطف

Ewrêşorr: Ewrênizim.

ئهمري: وکروئهمري: کو: ئهمري و مسا، ئهمري همی
الذی

Ewaêweko Ewêko: Ewê wesa, ewêhey.

ئهمري: کسانى
الهویه

Ewatî: Kesatî.

ئهمان: نیشادانا تشتی نیر و نهحازر و دیر
اولنک

Ewan: Nisadana tiştê nêr û nehazir dîdûr.

ئهم: نهم: نیشادانا تشتی نیر
هم

Ewin: Evin, nişadana tiştê nêr.

ئەھلۆ: تەیرەمکی نێرچیرفانە
الصقر، طیر من الجوارح

Eylo: Teyre kê nêçrvane.

ئەهپوت: هەفتیا ناف بەرا کانوینا دیو و شووانی بە پەمیزکە کاپر
بەفرۆ سەرمایە یا قەلسە

الهلأب، المهلأب، الهلأب، ایام شەفیدە بین کانوین الثانی وشباط
Eybot: Hefta nav bera kanûna diwê û şîwatê ye,
peyzkeka pîrr befr û sarmaye ya qelse.

ئەویان: لیوان

اليهو، القاعة، الايوان

Eywan: Lîwan.

ئەئ: هەئ، ئەرئ، هەئ، بەئ
اجل، نەم

Ê: Herê, erê, hê, belê.

ئەئ: ج، چیبە
ماذا، ما

Ê: Çu, çiye.

ئەتوین: کۆچکێ گەلەک مەزە، دۆزە
الجهنم، المحرقه

Êtûn: Kuçkê gele mezin, Doje.

ئەجاری: قەت، هەج
بئانا، ایدا، مطلقا

Êcarî: Qet, hîç.

ئەخسەن: تەلاش کەن، لێرەدی دان، وەشانەن، داڤوتان، دانان
الايقاع، الاسقاط

Êxistin: Telaş kirin, lierdî dan, weşandin, daqo-
tan, danan.

ئەخسەن: تەلاش کەن، لێرەدی دان
الصروع على الارض

Existin: Telaş kirin, lierdian.

ئەخسەن: داروین غەروین، ژبەرکەن، شەلانەن، تازی کەن
النزع، النضو

Existin: Darîn, verûn, jiberkirin, çelandin, tazî
kirin.

ئەخسەتی: کەتی، داواڤای، وەشانەدی، وەراندی
المصروع، المسقوط، الموقع، المنزوع

Existî: Ketî, dawatî, weçandî, werandî.

ئەواهە: واہە، نیشادانا دوبرامێ
تلك، هي

Ewahe: Wahe, nişadana dûra mê.

ئەوێهە: نیشادانا یێ دوبر و بێر
ذلك هو

Ewêhe: Nişadana dûr û nêr.

ئەوێ دی: یێ دی
الآخر

Ewêdî: Yêdî.

ئەوا دی: یاری
الاخري

Ewadî: Yari.

ئەئ: گەلی، ئالافێ کازیبیا ناف تێدان و تاکە هەکرێ بە
يا، ايها

Ey: Geli, alavê gaxzya nav têdan û age hkirinê
ye.

ئەئ: ج بو ئنتیکاتیئ
ماذا للقرابه

Ey: Çu bo intikatiyê.

ئەمنا: کۆتەنەکە بو مخابین دھتێ کۆتێ، مخابین
کلمه اسف

Eyta: Gotineke bo mixabinî dibêt gotin, mixa-
bin.

ئەمنا: کۆتەنەکە بو کوفنا ناداری ویمشیمانێ بکار دین
هيهاات للحسره

Eyta: Gotineke bo kavandarî û peşemânî yê bi
kardi înin.

ئەمنا: ئینێ: روژا پای دوستا هەفتین یە بو موسلمانا
الجمعه

Eynî: Înî, Roja pay dosta heftî ye bo mosoli-
mana.

ئەهپو: کۆتەنە نەرازێ بون و نەقیان و زۆقێری یە
کلمه اسى مع تيرم وتاقف

Eyho: Yatina nerazî bon û zivêriye.

ئەهپو: کۆتەنە کوفان و بۆرینا تشتی یە
هيهاات للحسره والفوات

Eyho: Gotina kovan û berîna tiştî ye.

ئېخنى: ترشكا نافكا باجانا، كوتلكيت بنافكاباجان سوركا دهين
لېناندن، تەخلەتكى كوتلكايە
صنڧ من الكبب

Êxini: Tirişka avka bacana, kutilkên bikabacan
sorka dihen lénandin, texlîtekê kutikaye.

ئېدى: ژنە وڧقە، پىشتى نەه، پاشى، قىچا
بعد، ثم، اذن، من الآن، فصاعدا

Êdi: Jinihe wêwe, piştînihe paştî, vêca.

ئېدىك: مارى مەزن، ئەژدەھار، ئەژدەھا
التنين، الثعبان الكبير

Êdek: Marê mezin, ejdehar, ejdeha.

ئېرە: قېرە، ھېرە، قېرى
هنا

Êre: Vêre, hêre, vêrê.

ئېرەش: ھەردان، ھەرويم، نژدە
الهجوم، الغارة، الشن، الحملة

Êreş: Hewdan, Hicrûm, Nijde.

ئېزىدى: ئولەكەينى كەڧن دېيىژن مللەتى وى ئېزىدى
اليزيدى

Êzidi: Olekê kevn, dibêjn milletê wî êzdi.

ئېزىدەتاتى: ئولەكەينى كەڧن وژمىژە
اليزيدى

Êzidiyatî: Olekê kevin û jimêje.

ئېزىمك: ھندە پرسكەن لىسەر وچاقىت بىچوڭا پەيدا دىن بىشاف
وهوبن، ژيەر فرىژ وقيفاړا دىيار بن
مرض جلد بشورى بصيب رأس الاطفال

Êzimk: Hinde piriskin liser û çavên biçûka pey-
da dibin bi av û hunrin.

ئېش: ژان، نەساخى
الوجع الالم، المرض، العذاب، لاذى، الهم

Êş: Jan, nesaxî.

ئېشان: ھەين وژان بون
التوجع، التآلم، التعذب

Êşan: Henîn û jan bûn.

ئېشائ: ژاندار
المعذب، التآلم، التوجع

Êşau: Jandar.

ئېشاندىن: نازار دان

التوجيع، التعذيب، الايذاء

Êşandin: Azardan.

ئېشاندى: نازاردى

الموجع، المعذب، المولم

Êşandû: Azarday.

ئېشەن: نازار

الايلام، السقيم

Êşin: Azar.

ئېشىك: پوشاتتيا مروفا بابدوڧكفە ويدورمەرھاتى شويە وکەرخا
مروفا

الوكب، الحاشية، الجمهور

Çşik: Paşatya mirova bi dûvêkve û bi dor we-
rhatî, şope û kerka mirova.

ئېشا دۆوار

ئېشا تۆز: ھانا تۆز

المضض، المضاض، الالم من وجع المصيبة

Êşadijwar= Êşatîj: Hanatîj.

ئېشا ھەكر: نەساخيا ھەكرىت وڧىرا دىجىت
الوباء

Êşavegir: Nesaxya vegirî û vêradîçt.

ئېش ھەكرىن: ھەكوھاز تەنا ئېش ئىكى بويى دى
العدوى

Êşvegirtin: Vegohaztina êş jiêk bo yê di.

ئېشەش: ژاندار

السقيم، الموجع، العليل، الملول

Êşewî: Jandar.

ئېش ھەكرى: بەلاف بونانە ساخىن، نەساخى ڧىراجون
الموبوء

Êşvegirî: Belav bona nesaxyê, ne saxî vêraçon.

ئېشلەك: كراسى بىن ھوچك

الشوهر، الزخم

Êşlek: Kirasê bê huçik.

غلك

ئېشار: پاش نېڧرو، پىشتى نېڧرو

العصر، المساء

Êvar: Paç nivor, piştînivro.

ئىقارنى: بىر ئاقابونا روزنى
الامسيه، العصر

Êvarî: Ber avabûn rojê.

ئىقار باش: سلاف كرنا ئىقارىق بى
مساء الخير

Êvarbaş: Silav kirina êvarêye.

ئىشنگ: حيوانى تىزك زىر چوى ومايه بشير نههشك بوى
اللجنه، الخادج، المخدوج

Êvşing: Hêwanê têjik ji ber çûy û maye bişîr û
ne hiçik bûy.

ئىشنگى: زىر جونا تىزكى ومانا لسار شيرى نههشك بوى
اللجب، الخدج

Êvşingî: Ji ber çona têjkê û man liser şîrî û ne
hişik bûy.

ئىفلى: عامى، همياتى ياخهلكى بى كسبى
الفوقاء، الرعاغ، العامى، السفلى، الوضيع

Êvelf: Amê, hemyatî yaxelkî, bê kesbî.

ئىفلىياتى: بى كسياتى، همياتى، عاميا مروفا
الفوغانيه، الرعيه، العاميه، السفاله، الوضاعه

Êvelyatî: Bêkesatî, Hemyatî, Amya mirova.

ئىك: يىك، كت، بقتى سارهمزمان
الواحد

Êk: Yek, kit, bitinê, ser hijmar.

ئىك ئاف: دمريامهزن
المحيط، البحر

Êk av: Derya mezin.

ئىك ئالى: ئافدانا ئىكى بو چاندن وشنيكايى
النهل، النهل، السقى الاول والشرب الاول

Êkavî: Avdana êkê bo çandin û şînkatiyê.

ئىك بون: ئىك كرتن، خوہ كرنا ئىك، بنافك كمتن
التوحد، الاتحاد، الاندماج

Êkbon: Êk girtûn, xwe kirinaek, binavik ketin.

ئىك بوى: خوساى ئىك، ئىك كرتى، بنافك كمتى، خومكرى ئىك
المختد

Êkboy: Xwesay êk, êkgirtî, binavik ketî, xwe-
kirî êk.

ئىك تو: بقتى تر، فەرتى، كت تر
الواحد

Êktir: Bitinêtir, fertir, kittir.

ئىك كىن: ليتكان
التوحيد

Êk kirin: Lêkdan.

ئىك كىرى: ليتكادى
الموحد

Êkkirî: Lêkday.

ئىكلى: ئىك كرتنى، فەراتى، ككتنى، تنياتى
الموحد

Êkati: Êkgirtinî, Feraî, Kitinî, Tinyatî.

ئىكلىنى: تنياتى، ككتنى، فەرياتى
الوحدانيه

Êkati: Tiniyatî, kitinî, feryatî.

ئىك تا: مروفتى زراف ولىتواز
التحيل، الضار، التحيف

Êk ta: Mirovê zirav û lêwaz.

ئىك تايى: زرافى
التحول، التحافه

ktayî: Ziravî.

ئىك چار، ئىك چارى: قت، هيج
فقط، ابدأ، مطلقاً، مره واحد

Êkcar = Êkcarî: Qet, hîç.

ئىك دلى: ئىك كرنا فيياتى
النيه، العزم، القصد

Êkdilî: Êk kirina viyanê.

ئىك دل: ئىك فييان
العارم، الناوى

Êk dil: Êk viyan.

ئىك پوى: راست گو، راست وائى چونى، راست پئى بوى
الصريح، المستقيم السلوك

Êkrû: Rast go, rast rê çonî rast rê bonî.

ئىك پويياتى: راست گوياتى، راست چون، راست پئى بون
الصراحه، الاستقامه

Êkrûyatî: Rast go yatî, rast çon, rast rê bon.

ئیک پەستن: ئیک کرتن
الاتحاد، التركب، التالف

Êkbestin: Êkgirtin.

ئیک پەستی: ئیک کرتی
المحد، المركب، المؤلف

Êkbestf: Êkgirtî.

ئیک سەنتە: ئیک ستێرە، ستێرە راست، راست رێک
النسق، الاستقامة فی الاتجاه

Êk sente: Êk stêr, stêre rast rast rêk.

ئیک نەخل: بچارمکی، دەمل دەست
مره واحده، فجاءه

Êkneqil: Bi carekê, demil dest.

ئیک روی: ئیک مەعنی، ئیک راسمان، ئیک تەکست
النص، مالا یحتمل الامعنی واحد

Êkrû: Êk manî, êk raman, êk tekist.

ئیکە: قەغەندەن، پلێت کەرن، توێرکەرن، برین
البتر، القص، القطع

Êge: Qefandin, pilîtkirin, birrîn.

ئیک کەرن: ژیک برین، زفیلە کەرن
التقطیع، التجریح، التقزیل التجزئ

Êgekirin.

ئیل: عەشیرەت، بێنەباب، نەجاخ، بێنە مال
العشیره، القبيلة

Êl: Jêk birrîn, zivêlekirin.

ئیلچی: رەشەک، زرتەک
الجلواز، الشوطی، الممثل، المندوب، الغثیان

Êlincf: Eçîret, binebab, îcax, binemal.

ئیلەک: کراسن بێن هۆچک، چۆخک
الشوبر، الزخمه

Êlek: Reşek, zirtek.

ئیلەه: مەروفی کەلەتیزیکێ مەروفی یەبیزکانیکێ وەک بابێ کوری
برای
اللح

Êlleh: Kirasê be huçik.

ئیلەمی: نێزیکبیا مەروفا بێن
اللحاحه

Êllehî: Nêzikîya mirovayniyê.

ئیمیش: بەرێ دارا فێقی، فێقی
الفاكهه، الثمره، الناتج للشجر

Êmîş: Berê dara fêqî, fêqî.

ئیکانە: بچوکی بێن خوشک و برادای بابا تەوێتن هەمی
القحاده، من لا اخ له وهو وحده

Êkane: Biçûkê bê xûşk û bira, day bona ewbitî-nê hey.

ئیکانە: تیزکی بەرازی بێن ویتن ژماکێ زای بێن هەمەلی: بێن کت.
بێن بیتن، بێن قەر
الفرد، الوحيد

Êkane: Têjkê beraziye bitinê jimakê zay bê hevlî, bê kit, yê bitinê, Bêfer.

ئیکانی بەرازی: زێ تیزکی بەرازی بێن نەو بیتن ژماکێ زای بێن
هەمل خویشک برا
الرت

Êkanêberazî: Têjkê berazî yê ew bitinê ji makê zay bê hevil û xûşk û bira.

ئیک نەخل: نجارمکی، بفرکەن
دفعه واحده

Êkneqil: Bicarekê, bifirkekê.

ئیک: کوتنا رازی بون و کەیف بێن هاتنێ یەوێک سەرکەتن و بیدەست
کەتتا

کەلمە تقال للفوز والنجاح والرضا

Êh: Gotina razî bon û keyf pê hatinîye wek serketin û bidest ketin.

ئیشیچە: دەمان باقزی، خوێبارازی
العفه، الغیره، الشهامه، ضد العار

Êşîçe: Deman paqijî, xwe parazî.

ئێوێن: لێ کۆم بون، لێ خەوێن
الحرص، التركيز، التجمع

Êwirîn: Lê kombon, lê xirrbon.

ئەو: فۆرێکۆسک، هەلو، تەبیرێ چوێچکا
الباشق، الصرد طير من الجوارح

Îlho: Qorringosik, helo, teyrê çûçka.

ئەح: ئەح وەشان و حەمەری بێ
صوت التعب، والشبع

Îlih=Îhên: Dengê weşan û hemeryê.

تلقی بلقی فیت نغیت

الجبر شاء ام لم يشاء القدر اراد ام لم يريد، شاء ام ابى

İlqîbilqî: Vêt, Nevêt.

نه، نهین: دهنکى هاتن وچونا بیهنئى به

الزحیر، الزحار، خروج صوت التنفس

Ihîh= Ihên: Dengê hatin û çona bihnêye.

نه نهی: کسى بیهن هملای دهنک ژبیهن هاتن وچو ناوی تیت
المزجر

Ihîh: Kesê bêhin helmay deng ji bêhin hatin û çona wî têt.

نه نه، نهین: دهنکى دهستانى وکه رخنئى به

الاین من العمل الشاق المضنى

Ihîh= Ihên: Dengê destanî û kerxinêye.

نیجاخ: بنمال

القبيله، الاسره، لافند

Icex: Binemal.

ئیسق: سهقیبه کا مهنه ژ شفاکا چیتدکهن دمهل ودانى دکهنئى

وهکى کارئى

الغذاء، الزرد، جوالق مخروطى من الخوص

Istir: Sevyê ka mezine ji şîfêka çêdikin dexl û danî dîkinê wekî karê.

ئیشار: دهرسوکا سهرئ ژنگابه، پوشى به نیشک گوشه، کوژى،

قورنهت، کوچ

الركن، الزاویه

Işk: Dessoka serê jinkaye, poşyê îşik goşê, kwjî.

ئیشکا بارى: دارمكى نديخن وميرسى بارى باددهن دابار پئى تهنک

رگشت ببيت

الشط للحمل

Işkabarî: Darekî di êxin werisê barî badidin da-bar pê teng û giçt bibît.

ئیشک دان: بادن وگشت کرن وکريدانا توند

السطاظ

Işkdan: Badan û giştikirin û gir dana tond.

ئیشک دای: بارئى هاتى توندکرن

المشوظ

Işkday: Borê hatî tondkirin.

ئیشک فئى کهن: ههزقین ناستهنگا دکفیت پیتش شولى

التحق للمامور، التعرقل

Işk veketin: Heziqîn asteng a dikevît pêş şolî.

ئیشک فئى کهن: ههزقینا شولى وکيروکرنایى

المعرل، المعقد

Işkvêketî: Heziqîna şolî û gir û kirina wî.

ئیشکفک: لونکا لسه لنگهکى: پئى قولنگى

الردى، الرديان، القفز على رجل واحد

Işqilk: Lotka li ser lingekî, qolingî.

ئیشله: برکاکشا شتنا تری وقیقى به

المعصره

Işle: Birka givaûtina.

ئیشله: بییهن کورتکا کهلهک خارنئى به

الفواق، اللهاذ

Işk: Bêhin kurtika gelek xarnêye.

ئیشان: تشت فهکیشان ورايشانه

الايراد، الاتيان، الجلب

Inan: Tişt vekêşan û rakêşane.

ئینای: ئوتوتشئى هاتى کیشان

الماء، المجلوب، المورذ

Inaî: Ewtiştê hatî keşan.

ئو

واو الحال، نحو جاء زيد والشمس طالعو

U

ئو

واو الميعه

U

ئو: واو الوصل

U

ئونبار، ئومبار: کار، کیلهرک

المستودع، الخزن، الهري للقمح

Unbar =Umbar: Kar, kilerik.

ئو: واو، الاستئناف

O: Waw.

ئومیرته: قومرته، قوله، تیب، قول، چهند مروفهک

الرهط، الشروم، الفنه من الناس

Obe: Qumirte, qole, tib, qol çen mirovek.

ئوتېل: خانە، مېھان خانە بېھق
الفندق

Otêl: Xane mêvan xana biheq.

ئوتېل ئوتېل، ئوتېل: قور قور
المنعم للثور

Otor= Otrên: Qorr qorr.

ئوتېل ئوتېل: قور قور
المخفف

Otrorî: Qorr qorr.

ئوتېل: داخوك
المكواه

Oti: Daxok.

ئوتېل چى:
المكواتى

Oteçî.

ئوتېل ئوتېل: دىنگىن خومشى ونە خوشىيا
صوت ، الالم، صوت اللذه

Oxox: Denge xweşî û hexoşya.

ئوتېل: دىنگىن ھازوتنا دىوارايە
الھانما لىجر الدواب

Oşoş: Denge hajotina dewaraye.

ئوتېل ئوتېل، ئوتېل: دىنگىن نەخوھشى ونەرازى بونى يە دىنگىن
ئېشانتى يە
صوت الالم، التاقف

Ofof= Ofên: Denge ne xoş û ne razibonê ye
dengê êşanê ye.

ئوتېل ئوتېل: دىنگىن خەم وكرى وشىنايە
صوت الحزن والتحبیب

hoh: Denge xem û girî û şînaye.

ئوتېل ئوتېل، ئوتېل: دىنگىن ئېش وخەم تازارايە
صوت الالم والحزن والشقاء

Oyoy= Oyên: Denge êş û xem û azaraye.

باب: نو کسێ مروف ژێ بوی
الاب، الوالد

Bab: Ew kesê mirov jê bûy.

بابان: سهرهانا بویک و ژاڤانه بو مالیت بابێ وان یشتی
فهگههاتن و داوت کرن

اول زیاره متبادله بین العروسین لذویها بعد الزواج

Baban: Seredana bwiê û zavane bo malêt babê
wan piştî veguhaztin û dawetakinê.

بابانی: چونا سهرهانا مال بابانه

الهدايا المتبادله ذوی العروسین لدى الزیاره الاولى بینهم

Babanî: Çûna seredana mal babane.

بابهت ژرنگ، بکیرهاتی، دانەر، دانان

الائق المناسب، الجدير، الوضع، الموضوع

Babet: Ji reng, bikêrhatî, daner, danan.

بابهت بۆن، ژرنگ بۆن

التناسب، التجدر، التوضع

Babet bûn: ji rengbûn.

بابهت بوی، ژرنگ بوی

الملیق، المنسب، المجر

Babetbûy: ji rengbûy.

بابهت تر، ژرنگ تر

الایق، الاجدر، الانسب

Babetir: ji reng tir.

بابهت کرن، ژرنگ کرن

التنسب، التلییق، التجدير

Babetkirin: ji rengkirin.

بابهت کرێ، ژرنگ کرێ

المجر، الملیق، المنسب

Babetkirî: ji rengkirî.

بابهتی، ژرنگیاتی

اللیاقه، الجداره، المناسبه

Babetî: ji rengîyatî.

بابهت: کسێ باکی وی هلنگفتی، دهوێ وی یێ نهباش، بهخت
ریش، شول نههاتی

ذو الفرصه السبیه المزومه و یعاکسه التیار

Babad: Kesê bak wî hilingivtî, dewrê wî yê
nebaş, bext reş, şol nehatî.

ب

B

با: ههلمکه ناههت دیت، مروف یێ دژین

الهواء، الريح

Ba: Helim: Helmeke nahêt dîtin, mirov pê dijîn.

با: لئک:

عند، لدى، لدن

Ba: Linik.

با: پهرجفتنا لهشی په، وهرمینا لهشی په، پف بۆن

الورم، الغاز، الانتفاخ

Ba: Perçiftina leşîye, werimîna leşîye, pîfbûn.

با: زاک، کار، پێله، دهلیقه، دهرفه

الشور، التیار، الفرصه المؤاتیه

Ba: Zak, ger, pêlê, delîve, derve.

با: دهمێ گوهنلا سا وکورگا وژنوهری چار دهمست پێ ژدههبا

هیاچ الجنس للحيوان، نزوة الکلاب والذئاب ونحوهم

Ba: Demê guhnêla sa û gurga û zinêwerî çar
dest û pê ji dehba.

با لیک ژفرین، لیک بادان

القتل، البریم، اللف، اللوی

Ba: lêk zivrîn, lêk badan.

بابهری = بابهراتی: سهرکیش. لهرهاتن. رازياتي
القناعه، الرضاء، الانسجام، الموافقه، الايجاب، الانقياد

Baberf = Baberfayaf: Serkêş. liberhatin. raîfayaf.

بابهری: نهو جهه ژدیواری بێ دهرگه‌هی پالدنه‌تی، نهو کوژیتێ مێ به
بێ دهرگه‌هی پیقه‌مدن

رکن الباب داخلی، الزاویه الداخليه للباب

Baberro: Ew cihe ji dîwarî yê dergehî paldenê
ew kujîyê mêye ye yê dergehî pêvediden.

بابێن یه‌زێ: تورسکین، چاری، بشکفی

جریان العدو والركض

Bayêbezê: Turiskîn. çarî. bişkîfî.

بابه‌لچک: تېلا دوهاهینی زلایێ دهره‌ف
البصر

Babelîşk: Tîbla dûmhîyê ji layê derve.

بابه‌لېسک، پاکهر، هوربا، گوربا بێ لوبلی.
الاصعار

Babelîşk: Bager. hurba. gurbayê lwîlî.

بابه‌لېسک: کولیکه‌که سهرێن بهاری خیف دبیت که‌که نازک و جانه
دبیزێتی زی به‌لایز

صنف من الزهر الربيعی

Babelîşk: Kulîlkeke serê buharê xêw dibît geleka
nazik û cane, dibêjnê ji belalêz.

باب به‌نی: ناخفتنا بابێ لکل کورێ بدلوفا‌نی

خطاب الود والشفقة من الوالد للولد

Bab benî: Axiftina babê li gel kurî bi dilovanî.

باب نه‌وست: هه‌فالێ بابێ مروفی، تیکه‌لی بابین
صديق الاب

Babdost: Hevalê babê mirovî, têkelê babê.

باب نه‌وستی: هه‌فالینیا بابێ مروفی، تیکه‌لیا بابین مروفی، مروف
نه‌بریت به‌هێلت به‌ردوام

موصلة صدقه صیق الوالد

Babdostî: Hevalînîya babê mirovî, têkelîya babê
mirovî, mirov nebîrît bihêlit berdewam.

باب نه‌وستین:

Babdostînî:

بابه‌لکه‌کان: ته‌خلیته‌کی داوما ته‌ کوردی به. سه‌رانه‌کا داومیتێ کوردانه
غناه کردی یرقص علی نغمه رقصة کردیه

Bablekan: Texlîtekê daweta kurdîye, stiraneka
kurdaye.

بابه‌ بوئ: که‌رێتیک چوئ، پاک رمش بوئ، رێک خراب بوئ
سوء الفرصه

Babedbûn: Germêk çûn. bak reşbûn. rêk xi-
rabbûn.

بابه‌د بوئ: که‌رێتیک که‌راوی نه‌هاتی خراب بوئ

المشؤوم الفرصه، ذو التيار المعکوس من یاتی الرياح ضده

Babedbûy: Kesê gerrawî nehatî. xirabbûy.

بابه‌د تر: بێ زاک و که‌ر خراب تر

الاتمس فرصه، الاعکس تیارا

Babedtir: Yê zak û gerr xirabtir.

بابه‌د کرئ: که‌رێتیک دان، زاک تیکدان
اشام الفرصه

Babedkirin: Germêkdan. zak têkdan.

بابه‌د کرئ: که‌رێتیک دای
المشؤوم فرصته و دوره

Babedkirî: Germêk day.

بابه‌دئ: که‌ر به‌ش، به‌د و نه‌باش

السئ سوء الدور وشؤم التيار والحظ

Babedî: Kerr beş, bed û nebaş.

بابه‌ر: سهرکیش. لهرهاتن. رازی بوئ

المطیع، المنقاد، الموافق، القانع، المنسجم، المتجاوب، الراضی

Baber: Serkêş. liberhatî. razîbûy.

بابه‌ر بوئ: سهرکیش بوئ، لهرهاتن. رازی بوئ

التراضی، التوافق، الاقتناع، التجاوب، الانسجام

Baberbûn: Serkêşbûn. liberhatin. razîbûn.

بابه‌ر بوئ: سهرکیش بوئ، لهرهاتن. رازی بوئ

المتجاوب، المرضی، القنع، الموافق

Baberbûy: Serkêşbûy. liberhatî. razîbûy.

بابه‌ر تر: رازی تر، لهرهاتن تر، سهرکیش تر

الوافق، الارضی، الاقتنع، الارضی، الاطوع

Babertir: Serkêş tir. liberhatî tir. razî tir.

بابه‌ر کرئ: رازی کرئ، لهرهاتن کرئ، سهرکیش کرئ

التطويع، الازهاء، التوفيق، الاقتناع

Baberkirin: Serkêşkirin. liberînan. razîkirin.

بابه‌ر کرئ: سهرکیش کرئ، لهرهاتن کرئ، رازی کرئ

القنع، الموافق

Baberkirî: Serkêşkirî. liberînay. razîkirî.

بابهاتی: جهن بئ با ویا لئ نهدت
المكان الذي لا يضره الهواء عند الهبوب لوجود حاجز كالعائط
Babirfayati: Cihê bê ba û ba lê nedet.

بابوچ: پیلایا ژبا یا بئ سم. یان بنئ وئ یئ دهمشت بیت
حذاء نسائي بدون كعب
Baboc: Pêlava jina ya bê sim. yan binê wê yê
deşt bît.

بابیچ: بالولکا گازئ یه. بالولکا تیک و مرکری
الرزمه، الاضباره، ملف، لفه خبز او غيره
Bapêç: Balolka gazê ye. balolka têk werkirî.
بابهسک: ناتاف. گرفتاری. دردمسوری
الصدى، المشكله، البلاء

Bapesk: Ataf. giriftarî. derdeserî.
بابیو: بابئ بابئ مروفئ
الجد

Bapîr: Babê babê mirovî.
بابیرویی: بابیئی یا بابیئ
الجديه، الجدوة

Bapîrînf: Babîniya babê.
بابیلف: تالافئ بیفانا بائ
اله قياس الهواء، مقياس الريح

Bapîv: Alavê pîvana bay.
بات: گهرمو. پیتشفهیی. بهرامهر
البدل، العوض، المقابل

Bat: Gerew. pêşveyî. beramber.
باتئ: پیتشفهیی. شوینانئ. جهگری
النياه، الوکاله، البدل

Batî: Pêşveyî. şwînatî. cihgirî.
باتئ ته: ژیتش نهغه
عوضا عنك، عوضا عنی، وكاله لی

Batîte: Ji pêş teve.
باتئ من: ژیتش من فه
بدلا عنئ، عوضا عنئ، وكاله لی

Batîmin: Ji pêş minve.
باتئ مه: ژیتش مهفه
بدلا منا، عوضا عنا

Batîme: Ji pêş meve.

باب مارد: کسمئ بنمالاوی دهمردین ودهست فهکری بن
كريم النسب، ذو الاجداد الكرماء

Babmerd: Kesê binemala wî dimerdbin û dest
vekirî bin.

باب مرن: نیتیم بون. بئ باب بون
الیتیم، وفاة الوالد
Babmirin: Êtûmbûn. bê babbon.

باب مری: کسمئ بویه سئوی ویتیم ومایه بئ باب
الیتیم

Babmirf: Kesê bûye sêwî û êtûm û maye bê bab.
باب نیرنک: نو کسمئ نیرنکی مروفئ بمروفانیا ژلائی بابئ فه.
مروفئ مروفئ یئ ژابدا
القدود من النسب

Bab nêzik: Ew kesê nêzikê mirovî bi miro-
vaniya ji layê babê ve. mirovê mirovî yê ji
bab da.

بابئ: نو جهه بئ با لئ نهدت و ژئ نهکریت وک بهر دیوارمکی
یان بهر مکهئئ
مانع الهواء، مصداق الهواء المنخفض الذي يقل فيه الهبوب

Ba birr: Ew cihe yê ba lê nedet û jê negirîr wek
ber dîwarekî yan ber milekê.

بابر بون: جهن با ژئ نهکریت هاتیبیت بهردمکرئ یان تشتهک
دابیت بهر
انقطاع الهواء

Babirbûn: Cihê ba jê ne girîr hat bît berdekirin
yan tiştek dabît ber.

بابر بوی: نو جهن با ژئ هاتی گرتن ویا لئ نهدت
المنقطع الريح، المحجب الهواء

Babirbûy: Êw cihê ba jê hafî girtin û ba lê nedet.
بابر تو: جهن ژهمیا کیم باتر لئ نهدت
الاسکن هوا، الاحجب ريحا

Babirtir: Cihê ji hemîya kêr batir lê nedet.
بابر کرئ: گرتنا بائ ژجههکی
قطع الهواء سد الهواء

Babirrkirin: Girtina bay ji cihekî.
بابر کرئ: جهن با ژئ گرتئ
المنقطع الهواء

Babirrkirî: Cihê ba jê girtî.

باجان: تـماتـه. باجان سورک
البازنجان، الطماطم، البندورة

Bacan: Temate. bacansork.

باجان رشک: باجانا رمش
البازنجان الاسود

Bacan reşk: Bacana reşk.

باجان سورک: تـماتـه. باجانا سور
الطماطم، البندوره

Bacansork: Temate. bacana sor.

باخ = باخچه: چنیک. زهطیا دارو بارا. باغ. رمز
الحديقة، الجنينة، البستان

Bax= Baxçe: Cinîk. zevîya dar û bara. bax. rez.

باخچه بون: زفی بون. باغ بون. رمز بون
البستنة

Baxçebûn: Zevîbûn. baxbûn. rezbûn.

باخچه بوی: جهن بوی باغ و بیستان
المیستنة

Baxçebûy: Cihê buy bax û bîstan.

باخچه کرن: باغ کرن زفی کرن و چاندن
التیستان

Baxçekirin: Baxkirin. zevîkirin û çandin.

باخچهفان: رمزفان
الناتور

Baxçevan: Rezvan.

باخچهفانی: رمزفانی
النطارة

Baxçevanî: Rezvanî.

باخاری: نو بنکتی هاتی بادان پاشی سست بوی زهر قهمانی
زباکتی وخاف بوی
الخط الراخی بعد القتل الفتیر، الفاتر

Baxarî: Ew benikê hatî badan paştî sist bûy ji ber
vemanê ji baketî û xavbûy.

باخاری بون: نو بنکتی خاف و سست بیت پشتی بادان و گشت
کرنی

ارتقاء الخط بعد البرم والقتل

Baxarîbûn: Ew benikê xav û sist dibît piştî ba-
dan û giştîkirinê.

باتی ههه: زیتش ههه فه
بدلا منکم، عوضا عنکم

Batîhewe: ji pêş hewe ve.

باتمان: سنگهکا کیشانی به (۱۲) کیلویه. چار منه
المن، کیل یسای اثنی عشر

Batman: Senga kêşâe ye (12) kiloye. çar mine.

باتیک: ترارکی ناخی. تراری ژناخی چتکری
الفحف الخزفی، الزغر

Batîk: Tirarkê axê. tirarê ji axê çêkirî.

باچ: دراف. زهر سر. سیباوری. باهر
الضربیه، الحصه، الرسم

Bac: Dirav. zêr ser. siyawirî, bahir.

باچ بون: دراف بون. سیباوری بون
الترسم، التمسک

Bacbûn: Diravbûn. siyawirî bûn.

باچ بوی: دراف بوی. سیباوری بوی.
المرسوم، المأخذ ضربیت

Bacbûy: Diravbûy. siyawirî bûy.

باچ کرن: دراف کرن. سیباوری کرن.
الترسیم، المکس

Backirin: Diravkirin. siyawirîkirin.

باچ کری: دراف کری سیباوری کری.
المرسوم الاخذ ضربیت

Backirî: Diravkirî. siyawirîkirî.

باجدار: کسمی دراف و سیباوریا فیک دتخت
جایی الضرائب، موظف الضرائب

Bacdar: Kesê dirav û siyawirîya vêk di êxit.

باچ دان: سیباوری دان. دراف دان
دفع الضريبة

Bacdan: Siyawirî dan. dirav dan.

باچ دای: درافدای. سیباوری دای
دفع الضريبة. المرسوم

Bacday: Siyawirî day. dirav day.

باچ گه: بنگه سیباوری و درافا. سرگتیریا باجی
دائره الضرائب، مدیریه الضريبة

Bacgih: Bingeha siyawirî û dirava. sergêrîya
bacê.

باخمییاتی: زقیر، زقیریاتی، نساخ، نساخیاتی، نهاتی،
 عله‌داری

السم، الله، المرض، السقام

Baximbŷatf: Zivêrî. zivêrŷatf. nesaxî. ne-
 saxŷatf. nehatî.

باخومش: کەیف خومش بون. گرتزی بشکفتی. فەبوی

المنشرح، البشوش، الجذلان، المستبشر

Baxweş: Keyf xweşbûn. girmijî. bişkivtî. vebûy.

باخومش بون: کەیف خومش بون. بشکفتی. فەبون. گرتزین

الانشرع، الابتهاج، الغبطا

Baxweşbûn: Keyf xweşbûn. bişkivtî. vebûn. gir-
 nijîn.

باخومش بوی: کەیف خومش بوی دل خومش بوی. بشکفتی.
 فەبوی.

المنشرح، المغبط، المجدل

Baxweşbûy: Keyf xweşbûy. dil xweşbûy. bişkivtî.
 vebûy.

باخومشتر: کەیف خومش تر. بشکفتی تر. فەبوی تر. دل خومش تر

الابهج، الابش، الاجدل

Baxweştir: Keyf xweş tir. bişkivtî tir. dilxweş tir.

باخومش کون: کەیف خومش کون. بشکفانن. دل فەکون

الابهج، الابشاش، الاجدال

Baxweşkirin: Keyf xweşkirin. bişkivandin. dil
 vekirin.

باخومش کوی: کەیف خومش کوی. بشکفاندی. دل فەکوی

المبشش، المبهج

Baxweşkirî: Keyf xweşkirî. bişkivandî. dil ve-
 kirî.

باخومشی: کەیف خومشی. بشکفتی. گرتزین. دل خومشی. کەیف
 خومشیاتی. کەیف خومشینی

الانشرع، الابتهاج، الغبطه

Baxweşî: Keyf xweşî. bişkivînî. girmijîn. dil
 xweşî. keyf xweşŷatf. keyf xweşînî.

باخومشیاتی

Baxweşŷatf:

باخوێ عباخو: خودان، خودی، میرزا، ناغا

السيد، الرب، المالك، المالك، المالك

Baxwê = Baxo: Xudan. xudî. mîrza. axa.

باخاری بوی: بئى سست وخاف بوی
 المرخی، المفتر

Baxarŷbûy: Binê sist û xavbûy.

باخاری تر: پتر خاف و سست

الارخی، الافتر

Baxarŷtir: Pitir xav û sist.

باخاری کون: خاف کون و سست کونا بئەکتی گشت و توند

التفتیر، الارحاء

Baxarŷkirin: Xavkirin û sist kirina benikê gişt û
 tund.

باخاری کوی: بئەکتی هاتی خاف کون

المرخی، المفتر

Baxarŷkirî: Benikê hatî xavkirin.

باخاریاتی: خافی و سستییا بئەکتی توند و گشت و یادی

الفتر، الرحاء، الرخو للخیط

Baxarŷatf: Xavî û sistŷa benikê tund û gişt û
 baday.

باخمیی: کەسێ زقیر هەر نساخ و نههاتی و عله دار

السقیم، العلول، المریض

Baximbŷ: Kesê zivêr her nesax û nehatî û
 ŷildar.

باخمیی بون: زقیر بون. نساخ بون. نههاتن

التسقم، الاعتلال، التمرض

Baximbŷbûn: Zivêrbûn. nesaxbûn. nehatin.

باخمیی بوی: کەسێ زقیر بوی مروفتی نساخ بوی.

المسقم، العلول

Baximbŷbûy: Kesê zivêrbûy. mirovê nesaxbûy.

باخمیی تر: بئى پتر زقیر و نههاتی و نساخ

الاسقم، الاعلال

Baximbŷtir: Yê pitir zivêr û nehatî û nesax.

باخمیی کون: زقیر کون. نساخ کون

الاسقام، الاعلال، التمریض

Baximbŷkirin: Zivêrkin. nesaxkirin.

باخمیی کوی: کەسێ هاتی زقیر کون بئەکرمکێ

المسقم، العلل، المرض

Baximbŷkirî: Kesê hatî zivêrkin bi egerekê.

باخوین گرتن: همدانا وئ کولین به. پمیدابونا وئ نساختن به
الاصابه بالورم الخبیث

Baxwîn girtin: Hewadana wê kuliye ye. peyda
bûna wê nesaxîye ye.

باخوین هه‌لین: چون وساخ بونا فئ نساختی وکولین به
زوال الورم الخبیث

Baxwîn verrevîn: Çûn û saxbûna vê nesaxî û
kuliye ye.

بادان: کببایه‌کتی رمنگی زهری پئ بکن. کهلهک پئ زهره. پس
وه‌ریا پئ رمنگ بکن

الورس، صنف من الاعشاب یصبغ به اللون الاصفر

Badar: Giyayekê rengê zerî pêdiken. gelek yê
zere. rîs û hîrya pê reng diken.

بادان: جهن کهلهک به‌هر ویا به. جهن به‌ریا
الهوانی

Badar: Cihê gelek bihur û baye. cihê berba.

بادان: نیک نالاندن. لیک زفراندن
البرم، اللف، اللوی، الفتل

Badan: Têkalandin. lêk zivrandin.

بادای: تشتی لیک نالاندی ولیک زفری
المبروم، المنقوف، الملوی، المغتول

Baday: Tıştê lêk alandî û lêk zivî.

بادان: چپ دان
الانتعاف، التعرج، المیلان

Badan: Çepdan.

بادای: چپ‌دای
المنعطف، المعرج، المائل

Baday: Çepday.

بادان: لیک وهریادان
الاحیص، الاعصال، اللواء

Badan: Lêk werbadan.

بادای: لیک وهریادای
الحمص، الحمص، المعصل، اللوی، الملوی

Baday: Lêk werbaday.

بادمک: بادوک، پیچک، نالهک. زفروک
اللوب، الملوی، البریم، القلد، الفتیل، اللف، المنعطف

Badek = badok: Piçek. alek. zivirok.

باخوین بون: خودان بون. ناغا بون. میرزا بون
التسید، التسود

Baxwêbûn: Axabûn. xudanbûn mîrzabûn.

باخوی بون: خودان بون. بوی خودان. ناغا بون. میرزا بون
المسود

Baxwêbûy: Xudanbûy. bûyxudan. axabûy.
mîrzabûy.

باخوین قر:خودان تر. ناغا تر. میرزا تر. ماقویل تر
الاسید، الاریب، الاملک، الاصحب

Baxwêtir: Xudan tir. axa tir. mîrza tir. maqwîl
tir.

باخوین کرن:خودان کرن خودا کرن. ناغا کرن. میرزا کرن. ماقویل
کرن

الاسیاد، التسید، الاریاب، التملیک

Baxwêkirin: Xudankirin. axakirin. mîrzakirin.
maqwîlkin.

باخوین کری: ماقویل کری، خودا کری. خودان کری. کری خودان.
میرزا کری.

المسید، المصحب، الملک

Baxwêkirî: Maqwîlkirî. xudakirî. xudankirî.
kirîxudan. mîrzakirî.

باخوین یاتی: خودانی، میرزاتی، ماقویلی، ناغاتی، ناغایاتی،
خودایاتی، ماقویلیاتی

السیاده، الربوبیه، الملکیه، الصحابه

Baxweyati: Xudanî. mîrzatî. maqwîlî. axatî. ax-
ayatî. maqwîlyatî.

باخوین: گیاهیکه لبه‌یارا چیا شین دبیت نالافه‌کتی خومشه بو جافری
و حیوانی. بالکیت وی نفوتن و مکی پمبوی پئ ناگرکه بو ژمنینا

سته و به‌ریا

النسی، نبات من الاعشاب الشانکه یستخدم للتدقیق

Baxox: Giyayeke li beyara çiya şîn dibît. alifekê
xweşe bo çavîrî û heywanî. belgê, wî diqutin.

wekî pempî yê agir gire bo jenîna ste û bera.

باخوین: نساخته‌که کولیه‌کا سور و به و هه‌له‌پرچفتی

الورم الخبیث، الاحتفاف

Baxwîn: Nesaxîyeke kulîyeke sor û pife û
helperçiftî.

بار: کوچهریا تهریو توالا. رهفندی زنیوهر وحتیوانا
القطون، هجرة الميوان والطيور الموسمية، الرحلة، الهجرة، التزوج
Bar: Koçerîya teyr û tewala. revendîya zinêwer
û hêwana.

بار: بهر: پشک
الحصه، النصيب، السهم

Bar: Behir. pişk.

بار: روناهیا ههقی بدمت جهی بلند بهری ههلاتنی. تافا ههقی
بهری بههلیت
الشفق، الضوء، النور

Bar: Ronahîya heyvê bidet cihê bilind berî helat-
inê. tava berî bi helêt.

بار: روناهی. چریسک. تهیسنی
الشعاع

Bar: Ronahî. çirîsk. teysînî.

باره تافابین. نهمانا تافا ههقی
غروب الشفق

Barc avabûn: Nemana tava heyvê.

بارهان: ههلاتنا تافا ههقی لئسمان و سهر چیا
التشمع، التذوء، التنور

Baredan: Helatina tava heyvê li esman û ser çiya.

باره هاتن: تافا ههقی ههلاتن
الشروق، انبلاج الضوء، ظهور الشفق

Barchatin: Tava heyvê helatin.

بارخانه: خانین بارا. مهزلا باری
مستودع الحمل، مخزن الحمل

Barxane: Xaniyê bara. mezela barî.

بار خرافتن: مل بهنی. خوه لهر کرتن. خوه را کرتن
الصبر، التحمل، التجلد

Barxirrandin: Mil pehnî. xwe libergirtin. xwe ra-
girtin.

بارخهین: مروقی خوه لهر کر. کمسن مل بهن وکه ماشو
الصابر، الجلد، التحمل

Barxirîn: Mirovê xwe liber gir. kesê mil pehn û
gemaşo.

بارزان: بانى. جهی ههלקتی. جهی بلند و سهر بهن
الثق، التجد، الهضبه

Barzan: Banî. cihê helketî. cihê bilind û ser pe-
hin.

بادای تر: وهربادای تر. لیک زفری تر
الاعمل، الافتل، الابرم، الاحيص، الاعطف

Badaytir: Werbaday tir. lêk zivri tir.

بادل ههوا: بهلافشی. ناخفتنا بی سهرویهر و بی بنیات. تیز ل
کندالی

الهز، الطيش، الجفاف، الحديث الباطل

Badil hewa: Belafîşî. axiftina bê ser û ber û bê
binyat. topiz li kendalî.

بادل: دهرسوکهکه بارمش بادای ونهخشاندی به ژن دهافین سهری
خوه

غطاء، نسائي للرأس اسود مزركش

Badile: Dersokeke ya reş baday û nexşandî ye
jin di havên serê xwe.

بار: پشتی

الحمل، الوزر، العبد، الوسق

Bar: Piştî.

بار بون: پشتی بون

التحمل، التحامل، الحمل

Barbûn: Piştîbûn.

بار بوی: پشتی بوی
المحمل

Barbûy: Piştîbûy.

بار تر: پشتی تر

الاحمل، الوزر

Bartir: Piştî tir.

بار کون: پشتی کون

التحميل، الاحمال

Barkirin: Piştûkirin.

بار کوی: پشتی کوی
المحمل

Barkirî: Piştûkirî.

بارکیر: پشتی کیر
الحمال

Barker: Piştî ker.

بارکیرنا دهواری: پشتی کرنا دهواری
الزقن

Barkirna dewarî: Piştî kirna dewarî.

بارست = پارسه: كوم. ده. تشتن لسريك. نژنى. پهچنى بوى
الكوم، الكس، الحجم

Barist = bariste: Kom. dih. tištê li serêk. nijinî.
peçinibûy.

پارسته بوى: كوم بوى. دهبون. لسريك بوى. نژنى بوى. پهچنى
بون.

التكوم، التكدس

Baristebûn: Kombûn. dihbûn. li serêkbûn. ni-
jinibûn. peçinibûn.

پارسته بوى: تشتن هه لافيتى سرك. نژنى. پهچنى بوى
المكوم، المكدس، المكس

Baristebûy: Tištê helavêti serik. nijinî.
peçinibûy.

پارسته تر: كوم تر چتر هه لافيتى سرك. دهنر نژى تر. پهچنى تر
الاكوم، الكس

Baristetir: Kom tir. pitir helavêti serêk. dihtir.
tijtir. peçinî tir.

پارسته كړى: كوم كړن كونا سرك. دهكرن پهچناندن. نژنى
التكوم، التكدس، الكداس

Baristekirin: Komkirin. kirina serik. dihkirin.
peçinandin. nijinî.

پارسته كړى: كوم كړى هه لافيتى سرك. كړى سرك. دهكرى.
پهچنى. نژنى

المكوم، المكس

Baristekirî: Komkirî. helavêti serik. kirî serik.
dihkirî. peçinî. nijinî.

پارسته بوى: كومينى. سروكيانى. دهينى. پهچين. نژين.
پهچنياى. نژاندين

الكوم، الكدس، الكداسه

Baristeyî: komînî. serokiyatî. dihinî. peçinîn. ni-
jinîn. peçinîyatî. nijnandin.

پارسته بوى

Baristeyînf:

پارسته مان: كوم كار. دهنر. پهچنوگ

المكوم، الكوام، الكداس

Baristevan: Komker. dihnij. peçinok.

پارش: قانيل. رازى. لبرهاتى
القناعه، الرضاء، القبول

Barış: Qaîl. razî. liberhatî.

پارش بوى: لبرهاتن. رازى بوى. قانيل بوى

الاقتناع، الارتضاء، القبول

Barışbûn: Liberhatin. razîbûn. qaîlbûn.

پارش بوى: قانيل بوى. رازى بوى. لبرهاتى بوى

المرضى، المفتح، المقبول

Barışbûy: Qaîlbûy. razîbûy. liberhatîbûy.

پارش تر: قانيل تر. رازى تر. لبرهاتى تر

الافتع، الارضى، الاقبل

Barıştir: Qaîl tir. razî tir. liberhatîtir.

پارش كړى: قانيل كړن. رازى كړن. لبرهاتن

الارضاء، الافناع، الاقبال

Barışkirin: Qaîlkin. razîkin. liberînan.

پارش كړى: قانيل كړى. لبرهاتى. رازى كړى

المرضى، المفتح

Barışkirî: Qaîlkirî. razîkirî. liberînay.

پارشين: قانيلى. رازياتى. لبرهاتن

القبول، الرضاء، القناعه

Barışın: Qaîlî. razîyatî. liberhatin.

پارگ: نو تشتن بدست وييت ميشا هنگفينى هه دينيت بو كرنا
هنگفينى. نو ناهى زچروانى دينت بو كرنا هنگفينى

العكر، الاكر، ماينقله النحل. من الرحيق للعسل

Barik: Ew tištê bidest mēša hingvînî ve di înit
bo kirina hingvînî. ew ahê ji çerwanî di înit
bo kirna hingvînî.

پارگيش پشنى كيش

الصال، الجرار، عربه

Barkêş: Piştî kêş.

پارگيشان: پشنى كيشان. پشنى نينان. خوه لبركرتن

النقل، الحمل، الوازن، الوزان، نقل الحمل، وزن الحمل، التحمل،
الصبر، الجلد

Barkêşan: Piştî kêşan. piştî inan. xwelibr girtin.

Piştî kêşî. xwe liber girtin.

پارگيشى: پشنى كيشى. خوه لبرگرى. مل پهحنى

الاحتمال، المصابره، الوزانه

Barkêşî: Piştî kêşî. xweliber girî. milpehnî.

باروڤه راپون: کور باهاتن. هوربا هملبون
مبوب الهجاجه

Baroverabûn: korr bahatin, hurba helbûn.

باروڤت: تيزه، دهرمانى تهنهگن
البارود

Barwît: têze. dermanê tivengê.

باروڤت خانه: خانىڭ داكرتنا تيزه وباروڤت
مخزن البارود، مستودع البارود سبطانه البنديقه والمدفع

Barwît xane: Xaniyê dagirtina têze û barwîtê.

بارا چرأى: روناها چرأى
شفق السراج

Bara çiray: Ronahiya çiray.

بارا قازا: كوچهرى قاز وقولنكا
قطون، الاوز، مجره الوز

Bara qaza: Koçerya qaz û qolinga.

بارا چويچكا: كوچهرى چويچكا
قطون المصافير، هجرمتها الموسمي

Bara çwiçka: koçerîya çwiçka.

بارا كهرى: كوچهرى كهر
قطون الحبل

Bara kewî: koçerîya kewa.

باران: نافا نورا، خونا نافا مژى بهر نسمانى، نافا ژهر ناسمانا
دورههيت
المطر، الغيث

Bara: Ava ewra. xunava mijê ber esmana di werhit.

بارانا بهارنى: فهرىژا نورا لبهارنى
مطر الربيع

Barana biharê: verêja ewra li biharê.

بارانا پاورىڭ: فهرىژا نهوڤت پاورىڭ
مطر الخريف

Barana pawîzê: Verêja ewrê pawîzê.

بارانا پلئى: فهرىژا عهورى كو عهره بهژنهگن رويسه ببيت شهر
تارى بهژنهگن
الصيفريه، المطر الموسمي للفلاحه

Barana pilê: Verêja ewra ku erd bejneke rubise bibit şih û terî bejneke.

بارگراڤى: خمبارى، خم گيرى، پشت گرانى، بار پسيارى
ثقل الحمل، كثرة الهموم، تكليف المسؤولين

Bargiranî: Ximbarî. xem gîrî. piştgirani. ber pis-yarî.

بارگير: نهو همسين داي ماکهر وياپ همسپ تان داي ماهين وياپ
کهر
البردون

Bargîr: Ew hespê day maker û bab hesp an day mahîn û bab ker.

بار ليکدان: بارلينان، بار فيک نيخستن، بار دانا نيک
قطب العدل، تجميع الحمول

Barlêkdan: Barlînan. bar vêk êxistin. bardana êk.

بار هملگرتن: پشتى هملگرتن
تحمل المسؤولين

Bar helgirtin: Piştî helgirtin.

بارهملگر: پشتى هملگر
حامل المسؤولين

Barhelgir: Piştî helgir.

بارى نالى سەنگ: بارى تايهك شور، نيک هلدای، بارى نهراست
اللهابه

Barê alî seng: Barê tayek şorr , êk helday. barê nerast.

باروڤه: نهو هوڤ بايه يى توڤ و بهفرا درههيت وديعت
الهجاجه، الريح العاتى

Barrove: Ew hurr û baye yê toz û befra direnît û di bet.

باروڤه: ديتژن كسمى درهوين وفركىل
كتابه للكتب المبالغ فيه، المبالغه فى الافتراء

Barrove: Dibêjin kesê direwîn û fîr kêl.

باروڤه بون: دموكرنا مەزن، فركىل بون، درمو بون، هملبونا هوره
باى
التهمج

Barrovebûn: Direwkirina mezin. fîrkêlbûn. di-rewbûn. helbûna hurrebay.

باروڤه كرن: درمو كرن، فركىل كرن، هوڤ باركرن
الاهجاج

Barrovekirin: Direwkirin. fîr kêlkirin. hurr barkirin.

باره باري کړن: دنگ کرنا پزی. کار کار کړن
التنؤج، التناؤج

Barre barr kirin: Deng kirina pezi. karr karrkirin.

باري باري پزی: کار کار کړی
الناؤج، التناؤج.

Barr barrî: Pezê karkirî.

باري بوی: پيش هاريکاري کړن. پارمدان
الاكتئاب، التبرع، الاعانه

Barebû: Pêş harî karî kirin. paredan.

باري بوی بون: پيش بون. هاريکاري بون
الاكتئاب، التبرع، التعاون

Bare bûybûn: Pêşbûn. harî karîbûn.

باري بوی بوی: پيش بوی. هاريکاري بوی
الاعانه، الکتب، المعان

Bare bûybûy: Pêşbûy. harî karîbûy.

باري بوی کړن: پيش کړن. هاريکاري کړن
الاعانه، الاکتئاب، التبرع

Bare bûykirin: Pêşkirin. harî karîkirin.

باري بوی کړی: پيش کړی. هاريکاري کړی
التبرع، المكتتب، المعين

Bare bûykirî: Pêşkirî. harî karîkirî.

باري گاه: بنگه. بنگاه. بن کول. چوک. گوران که. بارخان
المقر، المركز، المعين

Baregah: Bingih. bingah. binkok. çwî k. guran-
gih. barxane.

بار: کاف. بېهن کاف. فت. خوه هافيتن. کافدان. لوت. لوتک
الوئيه، القفز، المعقدان

Baz: Gav. bêhêngav. fit. xwe havêtin. gavdan.
lot, lotik.

بار: حېوان. دواړی دمست پښ خړکه کا سې لږ مې خړکا سې
لدمست وپيت حېوان ودهوارا

الجيب، الخدم، المحجل، الجيب، المخدم

Baz: Hêwan û dewarê dest pê xirkeka spî lê
hey xirka spî li dest û pê hêwan û dewara.

بارانا بي: نه ماتنا باران و فريژا نه ورا
موسم انقطاع المطر

Barana birt: Nehatina barana û verêja ewra.

بارانا داړيتن: پيژي. باران گوږ بون
الاسكاب، الانهمار

Barana darretin: Rêjî. barang.

باراندين: ويراندنا ناڅا نه وړی. وه وړاندن. فريژن
الاهطال، الامطار، الانزال

Barandin: Werandina awa ewrî. vewerandin. ver-
rêtin.

باران ليکړن: هاتنا بارانتي. وهرانا بارانتي
الهطول

Baranlêkirin: Hatina baranê. werhana baranê.

باران همکړن: راوستنا بارانتي
وقوف المطر

Baranvekirin: Rawestana baranê.

باران نه ماتن: بړيونا بارانتي
احتباس المطر

Barannehatin: Birrbûna baranê.

باران بارين: باران لږ کړن باران هاتن. باران وهران
نزول المطر، الهطول

Baranbarin: Baran lêkirin. baran hatin. baran
werhan.

باراني: نه غړی بباران و نه ويناڅ
الماطر، المطر

Baranî: Evrê bibaran û terr û b iav.

باري: پيووکرنا ناڅی لاسر بغړی دابحلهيت ويهويت
عملية نشر التراب على الثلج للذوبان

Barc: Pêwerkirma axê liser befrê da bi helhît û bi
hujît.

باري باري: دمنگن پزی به. مه مه.
به. به. کار کار کړين. مه عيّن
الواج، الثغاء، البغاء

Barrebarr: Dengê peziye. mi mi. bii. bei karr
karrkarrên.

باري باري بون: دمنگن بونا پزی. کار کار بون
التنؤج

Barre barrbûn: Dengê bûna pezi. karr karrbûn.

بازار بون: بها بون، نرخه بون، کرین و فروتن بون، سویک بون
التساوم، التعامل، التسوق

Bazarbôn: Bihabôn, nirxebôn, kirîn û firo-
tinbôn, swîkbôn.

بازار بوی: بها بوی، نرخه بوی، کرین و فروتن بوی،
التساوم، التسوق، التعامل

Bazarbûy: Bihabûy, nirxebûy, kirîn û firotinbûy.

بازار تو: بتر بها کرین، نرخه کرین، کرین و فروتن تر
الاسوم

Bazartîr: Pitûr bihakirin, kirîn û firotin tîr.

بازار کرین: بها کرین، نرخه کرین، کرین و فروتن کرین،
المساومة

Bazarkirin: Bihakirin, nirxekirin, kirrîn û firo-
tinkirin.

بازار کرکی: بها کرکی، نرخه کرکی، کرین و فروتن کرکی،
المساوم

Bazarkirî: Bihakirî, nirxekirî, kirrîn û firotinkirî.

بازار گمرکی: کرین و فروتن، براهافیز، سویکا برا هافیزا
رواج التجارة، رواج البيع والشراء

Bazargermî: Kirîn û firotina bira havêj, swîka
bira havêş.

بازار ساری: سویکا بازار مری، خافیا کرین و فروتنی
الركود الشرائي، الكساد

Bazarzarî: Swîka bazar mirî, xaviya kirrîn û fi-
rotinê.

بازا کولیا: ریکا پزتی کویفی، جهتی ناسی
الوعلة، المغز، الموش

Baza kwîvya: Rêka pezê kwîvî, cihê asê.

بازار گه: سویک، بنگاهن کرپار و فروتنی
السوق

Bazarrih: Swîk, bingahê kirryar û firotinê.

بازرگان: خاچه، تاریش و فاریش کار
التاجر

Bazirgan: Xaçe, arêş û varêş kar.

بازرگان بون: خاچه بون کرپار و فروتن بون، تاریش و فاریش بون
المتاجر

Bazirganbôn: Xaçbôn, kirryar û firotinbôn, arêş û
varêşbôn.

باز بون: خرکبونا دست و پیته حیوانا
التحجل، التجيب، المخدم

Bazbôn: Xirik bûna dest û pêt hêwana.

باز بوی: حیوانی دست و پیته خرکبوی
المجب، المحجل، المخدم

Bazbûy: Hêwanê dest û pê xirîkbûy.

باز تر: دست و پیته خرک تر، دست و پیته خر تر
الاحجل، الاخدم، الاجيب

Baztîr: Dest û pê xirik tîr, dest û pê xirr tîr.

باز کرین: دست و پیته خرک کرین، دست و پیته خیر کرین
التحجیل، التجیب، التخمید، الاحجال، الاخدام، الاجباب

Bazkirin: Dest û pê xirik kirin, dest û pê
xîrkirin.

باز کرکی: دست و پیته خرک کرکی
المحجل، المخدم، المجب

Bazkirî: Dest û pê xirik kirî.

بازی، بازیانی: خرکاتیبا دست و پیته حیوانا
الجیب، المحجلان، القدمه

Bazî=Bazîyanî: Xirrkatiya dest pêt hêwana.

باز بهی: بریت ریزکری لاف رویبارا بو قهپهرین دهریار بونی
المعبر الحجری فی النهر

Bazber: Berêt rêzkirî li nav rûbarâ bo veperîn û
derbazbûnê.

بازدان: کافدان، یزین، لوت دان، رملین
الوئوب، القفز، الركض، الفرار، الهزيمه

Bazdan: Gavdan, bezîn, lotdan, revîn.

بازدای: کسیتی بزی، کسیتی خوه هافیتی، پی لوت دای
القافز، الواثب، الراكض، الغار، الهازم

Bazday: Kesê bezî, kesê xwe havêti, yê lot day.

بازیخند: نقشیتی
المحباب، التعویذه، الرقيه، التميمه

Bazbend: Nivîştî.

بازار: بها کرین، نرخه کرین، کرین و فروتن، سویک، جهتی کرین
و فروتنی

السوق، البيع والشراء

Bazarr: Bihakirin, nirxekirin, kirîn û firotin,
swîk, cihê kirîn û firotinê.

بازرگان بوی: ناریش و فاریش بوی
المتاجر

Bazirganbôy: arîş û varêşbôy.

بازرگان تر: ناریش و فاریش تر
الاجر

Bazirgantir: Arêş û varêş tir.

بازرگان کرن: ناریش و فاریش کرن
الاتجار

Bazirgankirin: Arêş û verêş kirin.

بازرگان کری: ناریش و فاریش کری
المتاجر

Bazirgankirî: Arêş û varêş kirî.

بازرگانی: کریان و فروتنی، ناریشی و فاریشی
التجارة

Bazirganî: Kiryar û firotinî. arêşî varêşî.

بازرگانیاتی

Bazirganîyati.

باز گه: كاف گه
الموتب، المغفر، المول

Bazgih: Gav gih.

بازن: خهلهک، خرک، بازنگ
السوار، الحلقه

Bazin: Xelek, xirik, bazink.

بازن گه: جهی بازنگا لدستی
المعصم الرسخ

Bazingih: Cihê bazinka li destî.

بازو: زهلهک، فڤ فڤک، شاپه
العقد، الجناح

Bazo: Sevlek, virrvirk, şaper.

بازی: تهرهکتی بچیرفانه، تهرهکتی دورندهیه
الباز، طیر من الجوارح

Bazî: Teyrekê nêçîrvane, teyrekê durinde ye.

بازی: حیوانتی دهست وین خیر خیر، حیوانتی دهست وین یخرک
الجیب، المحل، الخدم

Bazî: Hêwanê dest û pê xîrr xîrr, hêwanê dest û pê bi xirrik.

بازار = بازارک: زینیری، کیم خوینی، لاک، لیوازی
مرض فقر الدم

Bajar= Bajark: Zinêrî, kêrn xwîni, lakî jêwazî.

بازار دار: کسمی خوین کیم، مروفتی زینیر، کسمی لاک
المصاب بفقر الدم

Bajardar: Kesê xwîn kêrn . mirovê zinên kesê lak.

بازمن: باومشینک، جهی بالیدمت
المهب، المهف، الروحه

Bajen: Bawêşînk, cihê balê didet.

بازری: شار، بازار، شهیر
المدینة، القصبة، البلد، المصر

Bajêrr: Şar .bajar, şehir.

بازیری: خهلهکی بازیرا
المدنی، الحضاری، البلدی، الحضری

Bajêrî: Xelkê bajêra.

بازیریاتی: خوه جهی، خوه جهیاتی، ناکنجیاتی
المدنیة، الحضارة

Bajêrîyati: Xwe cihî . xwe cihîyati, akincîyati.

بازیری بون: خوه جهیون، بنهجهیون، ناکنجی بون
التمن، التحضر، التمصر

Bajêrbûn: Xwe cihbûn, binecihbûn, akincîbûn.

بازیری بوی: خوه جهیوی، ناکنجی بوی، بنهجهیوی
التمدن، التحضر، التمصر

Bajêrbûy: Xwe cihbûy, binecihbûy, akincîbûy.

بازیری تر: ناکنجی تر، بنهجهتر، خوه جهتر
الامدن، الاحضر، الامصر

Bajêrtûr: Akincî tir, binecih tir, xwe cih tir.

بازیری کرن: ناکنجی کرن، بنهجهکرن، خوه جهکرن
التمدين، التحضیر، التمصر

Bajêrkirin: Akincîkirin, binecihkirin, xwe cih-kirin.

بازیری کری: خوه جهکری، ناکنجی کری، بنهجهکری
المدن، الحضر، المصمر

Bajêrkirî: Binecih kirî, Akincîkirî, xwe cihkirî.

بازیریانی: بنهجهینی، ناکنجیانی، ناکنجیانی، خوهجهیانی، خوه جهینی

المدینة، الحضارة

Bajêrîni: Binecihîni, Akincîyati, akincîni, xwe cihîyati, xwe cihîni.

بازینه کړن: هافي کړن. هير کړن. شمېره کړن. سرگردان کړن.
نالوز کړن گرفتار کړن. پرکنده کړن. برزه کړن

التشريد، الاضلال، الابهام، الاضاعة

Bajêlekirin: Havîkirin. hêrîkirin. şepirzekirin.
sergirdankirin. alozîkirin. giriftarî rin. pergindekirin.
berzekirin.

بازینه کری: شېره کری. سرگردان کری. برزه کری. هافي
کری

المضل، المشرّد، المتيه، المهيم

المهيم

Bajêlekîrî: Şepirzekîrî. sergirdankîrî. berzekîrî.
havîkîrî.

بازینه‌پاتی: هافي‌پاتی. شېره‌پاتی. پرکنده‌پاتی. برزه‌پاتی.
سرگردانی. نالوزی. گرفتاری.

الظلال، الهيام، التيه، التيهان، الضياع

Bajêleyf: Bajwêryatî: Havyatî. şepirzeyî. perr-
gindeyî. berzêyî. sergirdanî. alozî. giriftarî.

بازینه‌پاتی:

Bajêleyatî.

بازینه: پاریزگار. پاون کتې. پاریزخان. بهرمان

العامی، الحافظ، الواقی، المشرف، المراقب، المؤمن

Bajwêr: Parêzgar. pawangêr. parêzvan. berevan.

بازینه‌بون: پاریز بون. پاون بون. پارازاتی بون

التحامی، التحفظ، التوفی، الترقب، الائتمان

Bajwêrbûn: Parêzbûn. pawanbûn. parazatîbûn.

بازینه‌بوی: پاریز بوی. پاون بوی. پارازاتی بوی

الحفظ، الحمی، المؤمن، الموقی، المرقب

Bajwêrbûy: Parêzbûy. pawanbûy. parazatîbûy.

بازینه‌تر: پاریز تر. پاون تر. پارازاتی تر

الارقب، الاحفض، الايمن، الاوقی، الارقب

Bajwêr tir: Parêztir. pawan tir. parazatî tir.

بازینه‌کړن: پارازتی کړن. پاون کړن. پاریز کړن

الاحفاظ، الارقاب، الاحماء

Bajwêrkirin: Parêzatîkirin. pawankirin. parazki-
rin.

بازینه‌کړی: پارازتی کړی. پاون کړی. پاریز کړی

الحفظ، الحمی، الموقی، المرقب، المؤمن

Bajwêrkîrî: Parêzatîkîrî. pawankîrî. parazkîrî.

بازینه‌کړه: جهن شاری. جهن خوه جهی
المدینه

Bajêrgih: Cihê şarî. cihê xwe cihî.

بازینه‌فانی: خومجه‌په‌پاتینی. ناکنجی فانی. خوه جهینی. بته
جهینی. بته‌جه‌پاتی

المدینه، الحضاره

Bajêrvanî: Xwe cihîyatîni. akincîvanî. xwe
cihîni. bine cihîni. bine cihîyatî.

بازینه‌کوسایی:

الاحوال المدنيه

Bajêr kusayî.

بازینه‌مرطانی:

الاحوال المدنيه

Bajêr berrevanî.

بازینه‌پاتی:

البلديه، البلديات

Bajêratî.

بازینه سرگردان. هتي. هافي. برزه. شېره. پرکنده. نالوز.
گرفتار

الشارد، الشريد، الضال، الهائم، التائه

Bajêle: Sergirdan. hêr. havî. berze. şepirze.
perrkinde. aloz. giriftar.

بازینه‌بون: گرفتار بون. هير بون. شېره بون. پرکنده بون.
سرگردان بون. نالوز بون

التشريد، التيه، التضميم، التهميم

Bajêlebûn: Giriftarbûn. hêrbûn. şepirzebûn.
perrkindebûn. sergirdanbûn. alozbûn.

بازینه‌بوی: هافي بوی. هير بوی. شېره بوی. سرگردان بوی.
نالوز بوی. پرکنده‌بوی. برزه بوی

المشرّد، المهل، المتيه، المهيم

Bajêlebûy: Havîbûy. hêrbûy. şepirzebûy. ser-
girdanbûy. alozbûy. pergindebûy. berzebûy.

بازینه‌تر: هافي تر. شېره تر. سرگردان تر. نالوز تر. گرفتار
تر. پرکنده‌تر. گرفتار تر

الاشرد، الاضل، الاتيه، الاهيم، الاضبع

Bajêletir: Havî tir. şepirze tir. sergirdan tir. aloz
tir. giriftar tir. perginde tir. giriftar tir.

باستان بوی: کفن بون. کفنار بوی. میژو بوی. پیشین بوی
التقادم، التفایر

Bastanbûy: Kevinbûy. kevnarbûy. mêjûbûy. pê-
janbûy.

باستان تی: پیشین تر. میژو تر: کفن تر. کفنار تر
الاقدم، الاسلف، الاغیر

Bastantir: Kevin tir. kevnar tir. mêjû tir. pêjan
tir.

باستان کرن: کفن کرن. کفنار کرن: پیشین کرن. میژو کرن
القديم، الاقدام

Bastankirin: Kevinkirin. kevnarkirin. mêjûkirin.
pêjankirin.

باستان کری: کفن کری. کفنار کری: پیشین کری. میژو کری
المقدم

Bastankirî: Kevinkirî. kevnarkirî. mêjûkirî.
pêşînkirî.

باسک: لولکا دمستی. گز. نافهرا مل ولپی
الساعد، الذراع

Bask: Lwîlka destî. gez. navbera mil û lepî

باسکتی جگارا: دارکن جگاریکشان
الامزک، قناه التدخين

Baskê cigara: Darkê cigarekêşanê.

باسکد نو تیرمکا ژههجارى هتا دهههیت ملن کاجوتا. دارن
رانای ژههجارى هتا نیرکی
ساعد المحراث

Bask: Ew tîreka ji hevcarî heta di gehît milê ga
cota. darê ranay ji hevcarî heta nîrkî.

باسک: دارن رومی
القنات للرمح ونحوه

Bask: Darê rumê.

باسکتی چولی: دها چولی. کوما چولی. بارستا چولی
کدس العلف الیاباس الطولیکومه ورق الشجر المقصوص کومه ورق
الشجر المقصوص للعلف

Baskê çulî: Diha çulî. koma çulî. barista çulî.

باسکتی پی: لولاقی پی. نافهرا پی هتا چوک
ساق الرجل

Baskê pêy: Lwîlaqê pêy. navbera pêy heta çokî.

پاژوژى پاژوژىاتى: پارژى. پارژتى. پاوانى. پارازتنیساتى.
پاوانیاتی

الحفظ، المحافظة، الرقابة، المراقبة، الحمايه، الوقية، الشراف

Bajwêrî: Bajwêrîyatî. Parêzî. paraztî. pawanî.
paraztinatî. pawanîyatî.

باس: گوتن. پێران. گفتو گو. ناخفتن. ناخفتن
الخبر، النبأ، البعث

Bas: Gotin. pêran. giftûgo. axêv. axiftûn.

باس بون: گفتو گو بون. ناخفتن بون
التباحث، التنبؤ، التخير

Basbûn: Givtûgobûn. axiftûnbûn.

باس بوی: گفتو گو بوی. ناخفتن بوی
المبحث، المخبر، النبأ، التباحث، المبحث

Basbûy: Givtûgobûy. axiftûnbûy.

باس تر: گفتو گو تر. ناخفتن تر
الابحث، الاخبار، الانبأ

Bastir: Givtûgo tir. axiftûn tir.

باس کرن: گفتو گو کرن. ناخفتن کرن
التحدث، التباحث، الاخبار، الانباء

Baskirin: Givtûgokirin. axiftûnkirin.

باس بون: گفتو گو کری. ناخفتن کری
المحدث، المحدث، المنبأ

Baskirî: Givtûgokirî. axiftûnkirî.

باس گوتن: ناخفتن گوتن. گوشت گوتن
التنبؤ، التحدث

Basgotin: Axiftûngotin. guft gotin.

باستان. کفن. کفنار. میژو. بری دا. بری. پیشین
القديم، السالف، الغابر

Bastan: Kevin. kevnar. mêjû. berêda. berî. pêşîn.

باستانی: کفناری. کفنی. پیشیاتی. بریاتی. میژیاتی
القدم

Bastanî: Kevnarî. kevnî. pêşiyatî. berîyatî.
mêjîyatî.

باستان بون: کفن بون. کفنار بون. میژو بون. پیشین بون
التقادم، التفایر

Bastanbûn: Kevinbûn. kevnarbûn. mêjûbûn.
pêşînbûn.

باسور: کرمی چاندنی. کرمی شینکاتی
بوده از دَرع

Basor: Kirmê çandinê. kirmê şinkatî.

باسورک: پف بون و پەرچفتن. لەشێ بچوکیکت سافا دگرت.
نەساختا پف بونا لەشێ سافا. خەلێ زاروکا
لورم. الاحمرار الخبيث يصيب الاطفال الرضع

Basork: Pivbûn û perçivtin. leşê biçwîkêt sava di-
gîrît. nesaxya piv bûna leşê sava. xiltê zaroka.

باش: چاک. قەنج کێزھانی. سێھمی
الصالح، الجيد، الخير، الحسن، البر

Baş: Çak . qenc. kêrhatî. spehî.

باش بون: چاک بون. قەنج بون. سێھمی بون
التجود، التصالح، التحسن

Başbûn: Çakbûn. qencbûn. spehîbûn.

باش بوی: چاک بوی. قەنج بوی. سێھمی بوی
المصلح، الحسن، المجود

Başbûy: Çakbûy. qencbûy. spehîbûy.

باش تێ: چاک تێ. قەنج تێ. سێھمی تێ. بیکێزھاتی تێ
الاخير، الاجود، الاحسن، الصالح، الاب

Baştir: Çaktir. qencitir. spehîtir. bikêrhatîtir.

باش کێن: چاک کێن. قەنج کێن. سێھمی کێن. بیکێزھاتی
الاصلاح، التصالح، الاحسن، التحسين، الاجاده

Başkirin: Çakkirin. qenckirin. spehîkirin. bi-
kêrînan.

باش کێ: چاک کێ. قەنج کێ. سێھمی کێ. بیکێزھاتی
المجود، المحسن، المصلح، الخير

Başkirî: Çakkirî. qenckirî. spehîkirî. bikêrînay.

باشی: باشیاتی. چاکێ چاکیانێ. قەنجی قەنجیانێ. سێھمی.
سێھمیاتی. بیکێزھاتی. بیکێزھاتیانی
الجود، اصلاح، الخير، الجود، البر، الحسنه

Başf. Başyafî: çakî. qenci. qenciyatî. spehî.
spehîyatî. bikêrhatî. bikêrhatiyatî.

باشه چاکه. قەنجه
فی حاله الجواب یعنی حسنا

Başe: Çake. qence.

باش زان: چاک زان. قەنج زان. سێھمی زان
الحفی، الذي يعرف حق المعرفة

Baş zan: Çak zan. qenc zan. spehî zan.

باسکێ چیا: تیرمل. زینی یا چیا یازوردا. سرتا ژێهه

Baskê çîyay: Tirmil. zîniya çîyay ya jorda. sirta
jêhel.

باسک: نافهرا دەستی هەتا ملی
الجناح، العضد

Bask: Navbera destî heta milî.

باسکاتی: دوبراتی. دوبراتی. هەفرکاتی
التحزب، التجنح

Baskanê: Duberanê. du mēranê. hevrikanê.

باسک باسکاتی: هەفرکاتی، پەلاتیق. پرت پرت بون. ژێک بە لافبون.
خوه ژێک بەردان

التكتل، التحزب، الانشطار السياسي، التحزب الفئوي

Bask baskanê: Hevrikanê. pelatîq. pirt pirt. bûn
jêk belavbûn. xwe jêk berdan.

باسمه: ترقین. کەشێن. تەراقه. قەشاشه. قەهوسان. قەهوسین
المصر، المضط، المكس

Basme: Tiriqîn. givşîn. teraqe.. givaş. vehusan.
vehuşîn.

باسمه بون: ترقین بون. تەرقین. کەشێن. قەهوسین بون
الانضباط، الانكياس

Basmebûn: Tiriqînûn. teriqîn. givişîn. ve-
husînûn.

باسمه بوی: تەرقی. کەشێ. قەهوسێ بوی
المضبوط، المضط، المكس

Basmebûy: Terriqî. givişî. vehusîbûy.

باسمه تێ: تەرقی تێ. کەشێ تێ. قەهوسای تێ
الاکبس، الاضط، العصر

Basmetir: Terriqî. givişîtir. vehusayîtir.

باسمه کێن: تەرقاندن. کەشاشتن. قەهوسین. قەهوساندن
الاضطاط، التضطيط، الاكباس، التكبیس، العصر

Basmekirin: Teriqandin. givaştin. vehusîn. ve-
husandin.

باسمه کێ: قەهوساندی. تەرقاندی. کەشاشتی
المضط، المكس، العصر

Basmekirî: Vehusandin. teriqandî. givaştî.

باسکێ هەفتی: ساری هەفتی پەزی. ملی ژووی یێ هەفتی
الجهه العليا من مراح الغنم الليلى

Baskêhevşî: Serê hevşê pezî. milê jorî yê hevşî.

باغ تر: حنج تر. کرجوفه تر. سرداچوی تر. سرگرم تر.
الاجر، الاحق، الارعن، الاموج، الاطفي

Baxtir: Hêctir. kerçovetir. serda çûytir. serge
rimtir.

باغ کړن: حنج کړن. کرجوفه کړن. سرداچو کړن. سرگرم کړن
الاجر، الاحق، الارعن، الاموج، الاطفا

Baxkirin: Hêckirin. kerçovekirin. serdakirin.
sergerimkirin.

باغ کړی: حنج کړی. کرجوفه کړی. سرگرم کړی. سرداچو
الاجر، المهور، المرعن، المحق

Baxkirî: Hêckirî. kerçovekirî. serdakirî. serge-
rimkirî.

باغی = باغیانی: حجی. کرجوفی. سرگرمی. سرداچونی
الحق، الغرور، الرعونه، الهياج، الهوج، الطفیان، حديقه الورد

Baxî = Baxfyatî: Hêcî. kerçoveyî. sergermî. ser-
daçûyî.

باغی گولا: رمزی کول و کولیکا. میرکا گولا
حديقه الورد

Baxê gula: Rezê gul û kulîlka. mêrga gula.

باغی نیمیش: رمزی بفریز. زفیا بهاتن. ورمزی بهردار
البستان المنج

Baxêcmîş: Rezê biverêj. zevya bihatin. werzê
berdar.

باله: نویشی. کومبان
الشمروخ، العنقود

Bave: Iwîşî. gumban.

بافرو: درمین بیژمفنگ. فرکیل
الکذاب، المبالغ فی الکذب الملقق

Bafirro: Direwîn. bêjeveng. firrêkêl.

بافرو بون: درمین بون فرکیل بون. بیژمفنگ بون.
الکذب المبالغ، التلقق

Bafirrobûn: Direwînbûn. firrêkbûn. bêjevenkbûn.

بافرو بوی: درمین بوی بیژمفنگ بوی. فرکیل بوی.
المکتب، الملقق

Bafirrobûy: Direwînbûy. bêjevengbûy. firr-
kêlbûy.

باش زانین. چاک زانین. قهنج زانین. سپهه زانین
اليقين، التيقن

Baş zanîn : Çak zanîn. qenc zanîn. sphî zanîn.

باش زانا: چاک زانا. قهنج زانا. سپهه زانا
العلامه

Başzana: Çak zana. qenc zana. sphî zana.

باشوک: قورنگوسک. قورغوهلو
الصقر، طير من الجوارح

Başoke: Quringosk. qurxo. helo.

باشور: خاری. زیر. داکتی
الجنوب

Başûr: Xarê. jêr. daketî.

باشقه: ژیلی
غير المغایر

Başçe: ji bilî.

باغ، باغچه: رمز. جنیک. زفیا بداروبار
الحديقه، الفردوس، البستان، الجنينه

Bax= Baxçe: Rez. cinîk. zevîya bîdar û bar.

باغچان: باغ فان. رمزان
الحداثقی، الناطور

Baxçevan: Baxvan: Rezan.

باخفانی = باغچافانی: رمزان
النطارة

Baxvan = Baxçevanî: Rezvanî.

باغ: کرجوفه. سرداچوی. حنج. سرگرم
الاموج، المغرور، الارعن، الطاغی، الاحق

Bax: Kerçove. serda çûy. hêc. sergerimbûn.

باغ بون: حنج بون. کرجوفه بون. سرداچون. سرگرم بون
التفر، التحق، التهوج، الترعن

Baxbûn: Hêcbûn. kerçovebûn. serdaçûn serge-
rimbûn.

باغ بوی: حنج بوی. کرجوفه بوی. سرداچوی. سرگرم بوی
المغرور، المحق، المهور

Baxbûy: Hêcbûy. kerçovebûy. se daçûy. serge-
rimbûy.

باف زهر کری: تام زهر کری
المصحم، الموه بالاصفر

Bavzerkîrî: Tam zerkirî.

باف زهریاتی: تام زهریاتی
الصحمه، الصحما، الموه بالصفرة المیلان للصفار

Bavzerî = Bavzerîyati: Tam zerîyati.

باف سور: تام سور
الصحر، المائل للحمرة

Bavsor: Tam sor.

باف سور بوئ: تام سور بوئ
التصحر، التشرب بالحمرة

Bavsorbûn: Tam sorbûn.

باف سور بوی: تام سور بوی
المصحر

Bavsorbûy: Tam sorbûy.

باف سور تر: تام سور تر
الاصحر

Bavsortir: Tam sortir.

باف سور کرین: تام سور کرین
الاصحار، التصحیر

Bavsorkirin: Tam sorkirin.

باف سور کری: تام سور کری
المصحر

Bavsorkirî: Tam sorkirî.

باف سوریاتی: تام سوریاتی

الصحر، الصحراء، المائل للحمرة

Bavsorî = Bavsorîyati: Tam sorîyati.

باف سپی: تام سپیاتی
المائل للبیاض، الموه بالابیض

Bavspîyati: Tam spîyati.

باف زئ: تام زئر

المذهب، الموه بالذهب، النجال، المطلق بالذهب

Bavzêr: Tam zêr.

باف زئر بوئ: تام زئر بوئ

التموه بالذهب، التجدل بالذهب

Bavzêrbûn: Tam zêrbûn.

بافرو تر: درموین تر، فیکیل تر، بیژمفنگ تر.
الکذب الاللق

Bafirotir: Direwîntir. firkêltir. bêjevengtir.

بافرو کرین: درموین کرین، بیژمفنگ کرین، فیکیل کرین.
التکذیب، الکذاب، التلقیق

Bafirokirin: Direwînkirin. bêjevengkirin. firkêlkirin.

بافرو کری: درموین کری، بیژمفنگ کری، فیکیل کری
المکذب، الملقق

Bafirokirî: Direwînkirî. bêjevengkirî. firkêlkirî.

بافرویاتی: دروینی، دروینیاتی، فیکیلی، بیژمفنگی
اللقق، الکذب، المبالغ فيه، التلقیق

Bafiroyati: Direwîni. direwînyati. virkêl. bêjevengi.

بالیتک، هوربای، دمنگی، فیتیا زئ، دهیت کورهبای، بدمک وهوشین
الرياح الهوجاء المصفرة

Baftik: Hurbayê dengê fitiya jê dihêt gurebayê
bi deng û huşin.

باف: تام دان برهنگهکی

المشرب بلون، المطلق، المائل، الدجل، المعوه

Bav: Tamdan birengêkî.

باف زهر: بزهری تام دای، تام زهر

الاصحم، المشرب بالاصفر، المائل للصفرة

Bavzer: Bizerî tamday. tamzer.

باف زهر بوئ: تام زهر بوئ

التصحم، المیلان للاصفرار

Bavzerbûn: Tam zerbûn.

باف زهر بوی: تام زهر بوی

المصحم، المصفر، بنو النضوج

Bavzerbûy: Tam zerbûy.

باف زهر تر: تام زهر تر

الاصحم، الاميل للصفرة

Bavzertir: Tam zertir.

باف زهر کرین: تام زهر کرین

الاصحاح، التموه بالصفرة

Bavzerkirin: Tam zerkirin.

بالفرك: وهربادان. ليك زفرين
القتل، التدوير، الفر، التحول، التغير، التطور
Bavirk: Werbadan .lêk zivrin.

بالفرك دان: ليك وهربادان
التدوير، الاداره، الاقتال
Bavirkdan: Lêk werbadan.

بالفرك فيكتن: ليك زفرين. ليك هاتي وهربادان
التحول، التغير، التطور، تبدل الزمن
Bavirkvêktin: Lêk zivrin. lêk hatî werbadan.

بالقيل: پزا وه شور وكه لويلي. كوه شور وليك باداي
العنز المتدلي الاذن في التواء
Bavêl: Peza guhşor û geh lwîlî. guh şor û lêk baday.

بالقيل: كوه شور بونا پزى. كوه لويلياتي
صنف من العنز المتدلي الاذن
Bavêlî: Guh şorbûna pezî. guh lwîlîyatî.

باق: گوشتى كرى كوسه وپه. گوشتى گومتل ويرمى
العضله
Baq: Goştê kirî kose û birrih. goştê gumtil û birhî.

بالا بن كفشى: گومتلى گوشتى پاش ملي
الفريضة، عضله الايط
Baq bin keşî: Gumtilê goştê paş milî.

بالاياسكى پي: گومتلى گوشتى باليشنا لويلاتى پي
عضله الساق
Baq baskê pêy: Gumtilê goştê palpiştâ lwîlaqê pêy.

بالا دلي: گومتلى گوشتى دلي
عضله القلب
Baq dilî: Guomtilê goştê dilî.

بالا رانى: گومتلى بن رانى پتي
عضله الفخذ
Baq ranî: Gumtilê bin ranê pêy.

بالا زملكا: گومتلى گوشتى فر فركا
عضله العضد
Baq zevleka: Gumtilê goştê virr virrka.

بال زير بوى: تام زير بوى
المطلى بالذهب، الموه بالذهب
Bavzêrbûy: Tam zêrbûy.

بال زير تر: تام زير تر
الاموه بالذهب، المطلى بالذهب
Bavzêrtir: Tam zêrtir.

بال زير كرن: تام زير كرن
الاطلاء بالذهب، التمويه بالذهب
Bavzêrkirin: Tam zêrkirin.

بال زير كرى: تام زير كرى
المطلى بالذهب، الموه بالذهب
Bavzêrkirî: Tam zêrkirî.

بال زيرى: **بال زيرياتى:** تام زيرى. تام زيرياتى
الطلاء الذهبى، النجل الذهبى
Bavzêrî: **Bavzêrîyatî:** Tam zêrî. tam zêrîyatî.

بال زيف: تام زيف
المطلى بالفضه
Bavzîv: Tam zîv.

بال زيف بون: تام زيف بون
الاطلاء بالفضه، التمويه
Bavzîvbûn: Tam zîvbûn.

بال زيف بوى: تام زيف بوى
الاطلاء بالفضه، الاموه بالفضه
Bavzîvbûy: Tam zîvbûy.

بال زيف تر: تام زيف تر
الاطلى بالفضه، الاموه بالفضه
Bavzîvtir: Tam zîvtir.

بال زيف كرن: تام زيف كرن
الاطلاء بالفضه
Bavzîvkirin: Tam zîvkirin.

بال زيف كرى: تام زيف كرى
المطلى بالفضه
Bavzîvkirî: Tam zîvkirî.

بال زيفى: **بال زيفياتى:** تام زيفى. تام زيفياتى
الطلاء الفضى، النجل الفضى
Bavzîvî: **Bavzîvîyatî:** Tam zîvî. tam zîvîyatî.

بالقوك دندكا فيقى يانه بوى ونه كهشتى. فيقى بى ميز نهاتى
خارتى پتر دبىژن توييا بوى بالته بىن وسىي بىن
الشر الفج قبل النهج كانتوت

Baqokfk: Dindika fêqî ya nebûy û negehiştî.
fêqîyê hêj nehâtî xarnê pitir di bêjin tûya berî
baletê bibin û spî bibin.

باک: پێله. زاك. گهر. دهرفهت

التيار الزمنى، الفرصة، المواثيق، الطرف الملائم

Bak: Pêlê. zak. gerr. derfet.

باک چۆن: پێله ژدهست چۆن. دهربازبونا دهرفهت

زوال الدور، فوات الفرصة انعدام التيار المناسب، تحول الطرف

Bakçûn: Pêlê ji dest çûn. derbazbûna derfetê.

باک چۆی: بى دهرفهت وگراوى چۆی

المزال دوره، الفاسد ظرفه الفاتح، فرصته المناسبه

Bakçûy: Yê derfet û gerawî çûy.

باک دان: دهرفهت دان. گهر دان

فسح المجال، اعطاء الفرصة

Bakdan: Derfet dan. gerr dan.

باک هاتن: دهرفهت هاتن. پێله وراك پيدا بون

اقبال الفرصة المواثيق هههه الدور الملائم، حلول التيار المناسب

Bakhatin: Derfet hatin. pêlê û zak peydabûn.

باکشان: گهر مهلاتن. گازى کران

النداء، الصباح، المناداه

Bakiran: Gerr helatin. gazîkirin.

باکیش: جهن بای دكيشيت . باراكيش

الهوائى، جاذب الهواء المكان الكثير الرياح

Bakêş: Cihê bay di kêşit. bara kêş.

باکیشان: جهن كهلك بريا. نودى كه با لى ددمت

جذب الهواء، المهواء، الموقع المعرض للرياح

Bakêşan: Cihê gelek berba. erdê gelek ba lêd-det.

باکیشى: باراكيشان. بانينان

انجذاب الهواء

Bakêşt: Berakêşan. baînan.

باکۆر: نهغراز. سهردا. ژورى

الشمال

Bakûr: Evraz. serda. jorî.

بالا كاخى: كومتلى كوشتى نىقا قوتى
عسله الايه

Baqa kimaxê: Gumtilê goştê nîva qûnê.

بالقوه: كمسى كهله خ مەزن. مروفتى ستويرو پهحن. مروفتى لىش
مەزن

الضخم الجثة، البدين الجسم

Baqorre: Kesê kelex mezin. mirovê stwîr û pe-
hin. mirovê leş mezin.

بالقوه بون: لىش كروبون

تضخم البدن، التسمن

Baqorrebbûn: Leş girbûn.

بالقوه بوى: لىش كر ومەزن بوى

المضخم البدن، المثلىء الجسم

Baqorrebbûy: Leş gir û mezinbûy.

بالقوه تر: لىش مەزنتر. كهله خ كوتر

الاضخم جسماً، الاسمن، الابين

Baqorretir: Leş mezintir. kelex girtir.

بالقوه كرن: كهله خ كر كرن. لىش مەزن كرن

تضخيم الجسم، التسمين، الاسمان

Baqorrekirin: Kelex girkin. leş mezinikirin.

بالقوه كرى: كهله خ كر كرى. لىش مەزن كرى

المسمن، المضخم الجسم

Baqorrekirî: Kelex girkirî. leş mezinikirî.

بالقوه مەنى: بالقوه مەناتى. لىش مەزناتى. كهله خ گرياتى. كهله خ كرى.

لهش مەزناتى

السمانه، البدانه، ضخامه الجسم

Baqorreyyî: Baqorreyyatî: Leş mezinatî. kelex gi-
ratî. kelex girî. leş mezinî.

بالوت حياقوته: شو بهفره يا با دكەت سەركە. خيزى بارا دقوتيت

جهن كورى با تشتى دكەتى

مكبس الهواء، مضرب الهواء، مكبس الهواء الكثيب

Baqut= Baqute: Ew befere ya ba diket serêk. xîzê

bara di q utî. cihê korê ba tîştî diketê.

بالك: تخليتەكن كەليكت خارتى په

الباقلا، الفول

Baqilk: Textlîtekê kelîkê xwarî ye.

باگون: نساخیا یف بونا رتلا. رتلا بین
مرض ورم الخصیه

Bagun: Nesaxiya pivbûna ritla. ritilbûn.

باگوهورک: باهر ویشک
الاشتراک، الحصه، السهم، المشارک

Baguhorrk: Bahir û pişk.

بال: لنک
لدى، عند، لى، اداة نسبه: نحو، الى

Bal: Linik.

بال: زفلهک. فرفرک
العقد، الجناح

Bal: Zevlek. virr virrk.

بالا: ژورى. سردا. بلند. هنداڤ. سلال
العلی، العلاء، الفوق، السامی

Bala: Jorî. serda. bilind. hindav. selal.

بالا: بهژن
القامه، القد

Bala: Bejin.

بالا: دل ناف. سهرمژن. دفن بلند. دل مەژن
التکبر، المتعجرف

Bala: Dilav. ser mezin. difin bilind. dilmezin.

بالا بون: دفن بلند بون. سهر مەژن بون. دل مەژن بون. دل نافا بون
التعالی، التفوق، الاعتلاء، الترفع، الترفع، التکبر، التسمای

Balabûn: Difin bilindbûn. ser mezinbûn. dil me-
zinbûn. dil avabûn.

بالا بوی: دفن بلند بوی. سهر مەژن بوی. دل مەژن بوی. دل نافا
بوی

المترفع، المتعالی، المتفوق، المعلى، المترفى، المتکبر

Balabûy: Difin bilindbûy. ser mezinbûy. dil me-
zinbûy. dil avabûy.

بالا تر: دفن بلند تر. سهر مەژن تر. دل مەژن تر. دل نافا تر
الاعلى، الاسمى، الارتفاع، الارقى

Balatir: Difin bilindtir. ser mezintr. dil mezintr.
dil avatir.

بالا کرن: دفن بلند کرن. سهر مەژن کرن. دل مەژن کرن. دل نافا
کرن

الاعلاء، الترفيع، الارتفاع

Balakirin: Difin bilindkirin. ser mezinikirin. dil
mezinikirin. dil avakirin.

بالکوره: جویفێ مەژن. چەکیژ مەژن
الهراوة، السوط الفليط، المطرقة

Bakore: ÇBaqorreyativê mezin. çekçî mezin.

بالکوره: موزێ کله مەژن
الانسان العملاق، الضخم الجسم

Bakore: Mirovê kelex mezin.

باکوریفک: کوریا یی بفریژ رادکەت و دبهت
الاعصار الثلجی، الزوبعة الثلجیة، الريح المف بالثلج

Bakurîfk: Gurbayê befrê radiket û dibet.

باکوریفک: بایێ نههیلێت بهفر بکفیت عەردی
الزوبعة الثلجیة

Bakuzîrk: Bayê nehêlît befir bikevîrî erdî.

باکوز: چەروان. چەروانی جهێت هەلکەتی وێلند
المراعى المرتفعه، الصرود

Bakoz: Çerwan. çerwanê cihê heliketî û bilind.

باکوز: هوربا یی تۆز و بهفر تیکەل
الزوبعة الرملية والثلجیة

Bager: Hurbayê toz û befir tēkel.

باگیز: بایێ کێره هەلاقێت و دانا بای
رياح تدريه الببادر

Bagêr: Bayê gêre helavêtin û dana bay.

باگەر: تشتی بایی فهگريت و ناستنگ لریکاوی
الحاجز الهوائي، مصدا الهواء، مانع هوائي

Bagir: Tiştê bayî vegirîrî û asteng li rêkawî.

باگیر: یف بون و بهرجفتنا لەمشێ یه. نساخیه
الاصابة بمرض الورد الاحتقاني سد الهواء، حجز الهواء

Bagirtin: Pivbûn û perçiftina leşîye. nesaxîye.

باگیرتی: کەسێ لەمشێ وی یف بوی و بهلپەرچفتی
المصاب بالورد

Bagirtî: Kesê leşê wî pivbûy û helperçiftî.

باگیز: هوربا یی کەرم و کله
الرياح اللافحه، السعوم

Bagurr: Hurbayê gerim û kele.

باگوردان: بهری بان یێ دگیزن دا دلۆپ نههین
الحادل، المحدل، المتدرون

Bagurrdan: Berê ban pê digêrin da dilop nehên.

بالاف کړی: جل شو

الفساله، الفسال، القاصر، القصار

Balavker: Cil şo.

بالاف کړی: جل شويشتن

الفساله منه الفسل للثوب

Balavkerî: Cil şwîştin.

بالافی: جل شو. سر شويشتن. جل شويشتن

القصار، المستحم

Balavî: Cil şo. ser şwîştin. cil şwîştin.

بالافیک: چوپکه که لبر نانا دژین، دبیژنی دیوف لعینک

الذعر، صنف من العصفور

Balavîk: Çwîçkeke liber ava dijîn. dibêjnê dwîvleqînk.

بالیهر: سر نهر. لبر هاتی. سرکیش. قائل بوی. رازی

الموافق، المنسجم، المتجاوب، المنقاد، المطيع

Balber: Semerim. liberhatî. serkêş. qaîlbûy razî.

بالبر بوی: سر نهر بوی. لبر هاتی بوی. سرکیش بوی. رازی بوی

الترضي، التوافق، الانصياع، التطلع

Balberbûn: Ser nerimbûn. liberhatîbûn. ser-kêşbûn. razîbûn.

بالبر بوی: سر نهر بوی. لبر هاتی بوی. سرکیش بوی. رازی بوی

المنقاد، الموافق، المرضي، المنصاع، المجاب

Balberbûy: Ser nerimbûy. liberhatîbûy. ser-kêşbûy. razîbûy.

بالبرتر: سر نهر تر. لبر هاتی تر. سرکیش تر. رازی تر

الارضى، الاوفق، الاطوع

Balbertir: Ser nerimtir. liberhatîtir. serkêştir. razîtir.

بالبر کړی: سر نهر کړی. لبر نینان. سرکیش کړی. رازی کړی

التطلع، الرضاء

Balberkirin: Ser nerimkirin. liberhatîkirin. ser-kêşkirin. razîkirin.

بالبر کړی: سر نهر کړی. لبر نینای. سرکیش کړی. رازی کړی

المطوع، الموفق، المرضي

Balberkirî: Ser nerimkirî. liberhatîkirî. ser-kêşkirî. razîkirî.

بالا کړی: دفن بلند کړی. سر معزن کړی. دل معزن کړی. دل نانا کړی

المزقي، المرفع، الملحي، المكبر

Balakirî: Dîfin bilindkirî. ser mezinkirî. dil me-zinkirî. dil avakirî.

بالایی: دل نافيي. دفن بلندى. سرمه زنى. دل معزنى

العلو، الارتفاع، الرقى، الكبرىاء

Balayî: Dil avai. dîfin bilindî. ser mezinî. dil mezinî.

بالا ږي: نسمان ږي: فرنده

الطائر، الطيارة، الطائرة، الطيار

Balafir: Esman firr. firinde.

بالا ږي: نسمان ږي. هوا ږي

الطيران

Balafirîn: Esman firrîn. hewa firrîn.

بالا ږي: ناسوفيرى بالا ږي

الملاح للطائرة، الطيار

Balafirvan: Şofêrê bala firê.

بالا ږي: جهن دانانا بالا ږي

المطار

Balafirgih: Cihê danana balafirrê.

بالاف: جل شويشتن. لمش شويشتن

القصار، الفسال، الفسيل

Balav: Cil şwîştin. leş şwîştin.

بالاف بوی: جل شو بوی. سر شو بوی

الاغتسال

Balavbûn: Cil şobûn. ser şobûn.

بالاف بوی: جل شو بوی. سر شو بوی

المغتسل، المضجوع

Balavbûy: Cil şobûy. ser şobûy.

بالاف کړی: جل شو کړی. سر شو کړی

الضجع، القصر، الفسل، الاغسال

Balavkirin: Cil şokirin. ser şokirin.

بالاف کړی: جل شو کړی. سر شو کړی

المضجع، الفسل

Balavkirî: Cil şokirî. ser şokirî.

بالدار تر: فروکتیر. فرنده تر. نُسپارتی تر. پالدان تر
الاجنح، الطیر، الانسب الیه

Baldartir: Firroketir. firrindetir. espartitir. paldantir.

بالدار کرن: فرنده کرن. پورنده کرن. فروکه کرن. نُسپارتی کرن.
پالدان کرن

التنسب، الانساب، الاجنح، التجنح، الاطاره، التطير

Baldarkirin: Firrindekirin. perrindekirin. firro-
kekirin. espartikirin paldankirin.

بالداري: فروکي. فرندي. نُسپارت. پالداي

النسبه، العزو

Baldarf: Firrokeyi. firrindeyi. espartin. paldanfi.

بالدان: نُسپارت. پالدان

النسبه، الاسناد، العزو

Baldan: Espartin. paldan.

بالدان: پالدان. نُسپارت

الانحاء، التنسيب، الاعزاء، الاسناد

Balvedan: Paldan. espartin.

بالهکن: پال کرن. نُسپارت

الشروع، المحاوله، البدء

Balekirin: Palkirin. espartin.

بالک: بالک. پال

الوساده، المخذه، المسند، المتکا

Balgih: Balifk. pal.

بالنجک: باریکا شعلوالی یابن بن. باریکا شعلوالی یابن بر دای

جیب السروال

Balinck: Berika şelwālī ya bê bin. berika şelwālī
ya bin berday.

بالند: نیشان. دمری. نانک. قهچه

السمه، العلامه، الهدف

Balind: Nîşan. derî. natik. qemçe.

بالند: فروکه. فرنده. پورانه. پرمفانه

الطائر، المجنح

Balind: Firroke. firrinde. perwane. pervane.

بالولک: پرسکه و مکی رمکتی له شی. خلتکی پیستی به

النزول

Balwîlk: Piriskeke wekî rengê leşî. xeltêkî
pîstîye.

بالیری: سر نمری. لبر هاتن. سرکیشی. رازی بون

القناعه، الرضاء، الطاعه، الموافقه، الانصياع، الانقياد، الانسجام

Balberî: Semermî. liberhatin. serkêşî. razî.

بالته = پالته بوی. بونا فیتی. کهمشتنا فیتی، چیبونا فیتی

الومس، المجع، بدو النضوج

Balete= Balte: bûy bûna fêqî. gehîştina fêqî.

çêbûna fêqî.

بالته بون: بوی بون. کهشتن. چیبون

الایماس، المجع، بدو النضوج

Baletebûn: Bûybûn. gehîştin. çêbûn.

بالته بوی: بوی بوی. کهشتی. چیبوی

الماج، المومس، المنضج

Baletebûy: Bûybûy. gehîştî. çêbûy.

بالته تر: بوی تر. کهشتی تر چیتیر چیبوی

الانضج، الامج، الایمس

Baletetir: Bûytir. gehîştîr. çêtir çêbûy.

بالته کرن: کهاندن. بوی کرن. چیکرن

الایماس، الامجاج، الانضاج

Baletekirin: Gihandin. bûykirin. çêkirin.

بالته کری: کهاندی. بوی کری. چیکری

المنضج، الممس، الممج

Baletekirî: Gihandî. bûykirî. çêkirî.

بالتهمی: کهاندن. چیبون

النضوج، المومس، الممج

Baleteyf: Gihandin. çêbûn.

بالدار: فرنده. پورنده. فروکه: نُسپارتی. پالدان. پالدان

المجنح، الطیر، المنسب الیه

Baldar: Firrinde. perrinde. firroke. espartî. bal-

dan. paldan.

بالدار بون: فرنده بون. فروکه بون. فراکه بون

التنسب، التجنح، التطير

Baldarbûn: Firrinde bûn. firrokebûn. firrakebûn.

بالدار بوی: فراکه بوی. فرنده بوی نُسپارتی بوی. پالدان بوی

المنسب له، المطار، المجنح

Baldarbûy: Firrake bûy. firrindebûy. espartîbûy.

balndanbûy.

بالیوز: پېشغویی، پیلک، هنارتی
المعل، المندوب، السفير، القنصل

Balyoz: Pêşveyî, pîlik, hinartî.

بالیوز خانه: هنارتی خانه
اسفاره، دار المندوب

Balyozxane: Hinartî xane.

بالبدان: بادان، لیک زفراندن، نالاندن
الف التدوير، البرم، الفتل

Balêdan: Badan, lêk zivrandin, alandin.

بالیش: بالیفک، بالک، پال
الوساده، المخده، المسند

Balîş: Balîfk, balgih, pal.

بالیفکا دهریکی: داری سروو بنی دهروکی سويتی
عارضه المصيدة الخشبية

Balîfka derîkî: Darê ser û binê derokê swîtê.

بام: بامیف
اللون

Bam: Bahîv.

بام: رازابام، راببام، نفیسی بام، دانا بام
فعل مساعد للمخاطب، ضمير انا

Bam: razabam, rabibam, nivêşibam, dana bam.

بامی: کهلیکه یاخارتی به دکن معفینی لکل گوشتی بگرازی
دخون
البامیاء

Bamî: Kelîkce ya xarnê ye, dikene medfînî li
gel goştî bigirarê dixon.

بانای بلند: تختی خودی
العرش الالهی

Bana bilind: Textê Xudê.

بان: سرگرتا خانی، نیوانی خانی، کاشخانک کوژیرو
السطح

Ban: Sergirta xanî, nîwanê xanî, kaşxank, kojîre.

بانئ خانی: سرگرتا ناخی، نیوانیا بناخی
سطح البيت، سطح الدار

Banê xanî: Sergirta axê, nîwanîya bi axê.

بان دین، بیدای، عالا، نالا
الرايه، العلم، اللواء

Bandêr: Beydax, 'ala, ala.

بالولک، کړدله، بور، بوری
الانبوب، الاسطوانة، الفتل

Balolk: Girdîle, bor, borî.

بالول: بوریکت زراف
الاقنیه الهوائیه الشعریه

Balwî: Borrikêt zirav.

بالولی: هلهپ، کړ دژوار، کړ مېمونتک
المعلم، الشبق، الغالم، الهلوك، السادی

Balolî: Helepe, girr dijwar, girr meymwînk.

بالولی: حج، سرداچوی، سرگرم، سرسک
المغزو، المغتر، الاھوج، الارعن، الطائش

Balolî: Hêc, serdaçûy, sergerim, sersik.

بالولی یوئ: حج یوئ، سرگرم یوئ، هلهپ یوئ، کړکرتن
عارضه، التفتل، التفتل، التفور، التفوج، التفتل، التفتل

Balolîbûn: Hêcbûn, ser gerimbûn, helepe, girr-
girtin.

بالولی یوئ: حج یوئ، سرگرم یوئ، هلهپ یوئ، کړکرتن
التهوج، التفتل، التفتل، التفتل، التفتل

Balolîbûy: Hêcbûy, ser gerimbûy, helepebûy, girr girtî.

بالولی تر: حج تر، سرگرم تر، کړکرتن تر، هلهپ تر
الھوج، الاغر، الاشبق، الاغلم، الاطیش

Balolîtir: Hêctir, ser gerimtir, girr girtîtir, helep-
etir.

بالولی کرن: حج کرن، سرگرم کرن، هلهپ کرن، کړکرتن کرن
الاعلام، الاشباق، الاغار، الاھاجه، التفتل

Balolîkirin: Hêckirin, ser gerimkirin, helpekirin, gir girtîkirin.

بالولی کړی: حج کړی، سرگرم کړی، هلهپ کړی، کړکرتن کړی

المشبق، المعلم، المرعن، المغزو، الحق، الهوج، المطیش

Balolîkîrî: Hêckîrî, ser gerimkîrî, helepekîrî, girr girtîkîrî.

بالولیاڼی: بالولیاڼی: حجی، حججاتی سرگرمی، هلهپمی
کړکرتنی کړکرتنیاڼی

الغزو، الحق، الهوج، الطیش

Balolyatî: Balolînf: Hêcî, hêcatî, sergerimî, hel-
peyî, girtîtinî, girtîtinîyatî.

بانگ گهاندن: گازی گهاندن. گازی گهران. هایدان
ابلاغ الاذان

Bang gihandin: Gazî gihandin. gazî gêrran. haydan.

بانگ ههگیران: گازی کرن. هایدان. ناکه مکران
الایذان، البلاغ، المنادات

Bangheldêran: Gazîkirin. haydan. agehkirin.

بانگهیرک: تیزکا سپها. سپها بجویرک
الضغب، الصویبه، النما، صفار الفعل

Bangihwîk: Têjka spiha. spha biçwîk.

بانگین: ههوار. قاری. قیری

العویل، الصراخ، الاستنجاد، الصیحه، الایذان، المناداه

Bangîn: Hewar. qarî. qîrî.

بان بھف سهرما. سې. سهقم

الفرس، الفر، الیرد، الفارس، الصر

Bandef: Serma. sîrr. seqem.

بان فورتک: زاد دانا ژیر بونا بجویرکی. زاهدانا کھف خوشبیا

الاغدار، طعام یتخذ لسرور

Ban qurtik: Zad dana ji berbûna biçwîkî . zad dana keyf û xweşya.

بان مالنج: بیان مالشتن. هافیتن وادانا بهفری ژبانې. بهفر مالینا
ژسهرانی

ازاحه الثلج من السطح، كسح الثلج من السطح، جرف الثلج

Banmalîn: Banmaliştin: Havêtin û radana befrê ji banî befir malîna ji serbanî.

بانهمی: زوم. واری بهرومخت. واری کافئ

المنتجع، المسکن الموسمی، المسکن الوقتی

Banêh: Zom. warê berwest. warê gavê.

بانهمی بون: زوم بون. چونا واری کافئ

الانتجاع

Banêhûbûn: Zombûn. çûna warê gavê.

بانهمی بون: کسئ چوی زومئ

النجع

Banêhûbûy: Kesê çûy zomê.

بانهمی کری: چونا زومئ. چونا واری کافئ

الانتجاع، التنجع

Banêhîkirin: Çûna zomê. çûna warê gavê.

بان گهران: ههوسین وکفاشتنا بانئ. تیل کرنا بانئ دا دلوب
نهدوبین

الحر، المنذرة

Bangêrran: Vehusîn û givaştina banî . tîlkirina banî da dilob nederbin.

بان گئ: کسئ بانئ دگئیرت

الحادل، المنذر

Bangêrr: Kesê banî di gêrrît.

بان گئیرئ: کارئ بان گئیرائئ

المنذرة، الحادل، عملیه حدال السطح

Bangêrrî: Karê ban gêranê.

بان گوپان: بهرئ بانئ پئ دگئیرت

الحادل، المنذرون

Bangurran: Berê banî pê digêrin.

بانگ: گازی. قاری. هایدان. قیری

الاذان، النداء، الصياح

Bang: Gazî. qarî. haydan. qîrî.

بانگ بون: بونا دمئ بانگئ. گههشتنا کافا بانگئ

حلول الاذان، حلول موعد الاذان

Bangbûn: Bûna demê bangî. gehiştina gava bangî.

بانگ بونئ: دمئ کهشتئ بو بانگدانئ

Bangbûy: Demê gehiştî bo bang danê.

بانگ دان: گازی کرن. هایدان

الاذان، المناداه، رفع الاذان

Bangdan: Gazîkirin . haydan.

بانگ دئیر: کسئ گازی دگت

المنادئ، المؤذن

Bangêr: Kesê gazî diket.

بانگئ دیکئ: کازئیا دیکئ. خاندنا دیکئ

صياح الديك

Bangê dîkilî: Gazîya dîkilî. xandina dîkilî.

بانگ فعدان: بهرسف دانا کازئ. لئ فعدان

جواب الاذان، رجوع الصدى

Bangvedan: Berisvdana gazîyê . lêvedan.

بانگ کرن: گازی کرن

الاستدعاء

Bangkirin: Gazîkirin.

باهر گړی: پشک گړی. بش گړی

التحصيص، الاحصاء، الاسهام، الاشراك

Bahirkirin: Pişkkirin. beşkirin.

باهر گړی: پشک گړی. بش گړی

المحصص، السهم، المشرک

Bahirkirî: Pişkkirî. beşkirî.

باهرېڼی: پشکېڼی. بشېڼی

الشراکه، المحاصصة، المساهمة

Bahirînî: Pişkkînî. beşînî.

باهر دار: پشکدار. بشدار

الشريك، صاحب الحصه، المساهم

Bahirdar: Pişkdar. beşdar.

باهر دار بون: پشکدار بون. بشدار بون

المتشارك، المتحاصص، التساهم

Bahirdarbûn: Pişkdarbûn. beşdarbûn.

باهر دار بوی: پشکدار بوی. بشدار بوی

المشارك، المتحاصص، المساهم

Bahirdarbûy: Pişkdarbûy. beşdarbûy.

باهر دار تر: پشکدار تر. بشدار تر

الاشرك، الاحصص، الاسهم

Bahirdartir: Pişkdartir. beşdartir.

باهر دار گړی: پشکدار گړی. بشدار گړی

الاشراك، الاحصاء، الاسهام

Bahirdarkirin: Pişkdarkirin. beşdarkirin.

باهر دار گړی: پشکدار گړی. بشدار گړی

المحصص، المشرک، المسهم

Bahirdarkirî: Pişkdarkirî. beşdarkirî.

باهر دارى: پشکدارى. بشدارى

الشراکه، المحاصصة، المساهمة

Bahirdarf: Pişkdarf. beşdarf.

باهر دەرگړی: پشک دەرگړی. بش دەرگړی

افراز الحصه

Bahirderkirin: Pişkderkirin. beşderkirin.

باهر لښکرگړی: پشک لیکه گړی. بش لښکره گړی

تقسيم الحصص، الاسهم

Bahirlêkvekirin: Pişik lêk vekirin. beşlêkvekirin.

بانتهی گړی: کسې بجوئا زومې رابوی وچوی

المنجم، المنجم

Banehîkirî: Kesê bi çûna zomê rabûy û çûy.

پانی: جهن مېلکتی ویلندتر زړه ورویت خو

النهضه، النهضه، الحياء، الحب

Banf: Cihê helketî û bilindtir ji rex û rûyê xwe.

پاه: بها. ترخه. ترخه

السعر، الثمن، القيمة

Bah: Bihna . nirxe. nixre.

پاه بون: ترخه بون. بها بون

التسعر، الثمن، التقويم

Bahbûn: Nirxebûn. bihabûn.

پاه بوی: ترخه بوی. بها بوی

المسعر، المقوم، الثمن

Bahbûy: Nirxebûy. bihabûy.

پاه تر: ترخه تر. بها تر

الاسعر، الاقوم، الاثمن

Bahîr: Nirxetir. bihatir.

پاه گړی: ترخه گړی. بها گړی

التسعير، الثمن، التقويم

Bahkirin: Nirxekirin. bihakirin.

پاه گړی: ترخه گړی. بها گړی

المسعر، الثمن، المقوم، المقيم

Bahkirî: Nirxekirî. bihakirî.

پاهر: پشک. باگوهرک. بهش

الحصه، النصيب، السهم

Bahir: Pişk. baguhirk. beş.

باهر بون: پشک بون. بهش بون

المحاصصة، المساهمة

Bahirbûn: Pişkbûn. beşbûn.

باهر بوی: پشک بوی. بهش بوی

المساهم، المحاصص، المتشارك

Bahirbûy: Pişkbûy. beşbûy.

باهر تر: پشک تر. بهش تر

الاسهم، الانصب، الاحصص

Bahirtir: Pişktir. beştir.

باهینگ: هینگ. نساخیه که له‌می له‌شی په‌یدانیت ژبه‌

سرمایه

الرومازم

Bahînk: Hînk. nesaxiyeke. li hemî leşî peyda di bît ji ber sermayê.

باهوز: بارووه. هوزبا. کوزبا. هوز

الريح الاوج، الاعصار. الزويعه

Bahoz: Barrove. hurba. gurrba. hurr.

باهوز: هوزبا. کوزبا. بارووه. باهوز

الزويعة العاتية

Bahurr: Hurrba. gurrba. barrove. bahoz.

باهير: هير. هافي. کيز

الهيران، السامر، السامه

Bahêrr: Hêrr. havî. gēj.

باهير: کيزه‌له‌می. هافياني. هيزی

الخير، السمه، السدر

Bahêrrî: Gêjeleyî. havîyatî. hêrrî.

باهروبی: بیش. هاریکاری

الاكتتاب، التبرع، الاعانه

Bahîrûbî: Bêş. harîkarî.

باهروبی دان: بیش دان. هاریکاری کرن. دست گهاندن

دفع التبرع، مساهمه الاکتتاب

Bahîrûbîdan: Bêşdan. harîkarîkirin. dest gehandin.

باهروبی گه: بیش گه. هاری کاری کری

الم تبرع، المكتتب، المعین

Bahîrûbîker: Bêşker. harîkarîkirî.

باهو: نول. ناین

الاعتقاد، الايمان، العقيدة، الصدق، الثقة، الاعتماد

Bawer: ol. ayn.

باهو بو: نول بو. دین بو

الاعتقاد، الوثوق، التصديق

Bawerbûn: Olbûn. dînbûn.

باهو بو: نول بو. دین بو

Bawerbûy: Olbûy. dînbûy.

باهو تر: نول تر. دین تر

الصدق، الاوثق

Bawertir: Oltir. dîntir.

باهيله: به‌تیشه. کوشه‌ک. تره‌دین. هه‌له‌دین

السفيه، البليد، المغفل

Bahêle: Beyteşe. gewşek. tirredîn. heledîn.

باهيله بو: به‌تیشه بو. کوشه‌ک بو. تره‌دین بو

التسفه، التبليد، التغافل

Bahêlebûn: Beyteşebûn. gewşekbûn. tirredînbûn.

باهيله بو: به‌تیشه بو. کوشه‌ک بو. تره‌دین بو

التغافل، المغفل، المسفه، البليد

Bahêlebûy: Beyteşebûy. gewşekbûy. tirredînbûy.

باهيله تر: به‌تیشه تر. کوشه‌ک تر. تره‌دین تر.

الاسفه، الابليد، الاغفل

Bahêletir: Beyteşetir. gewşektir. tirredîntir.

باهيله کرن: به‌تیشه کرن. کوشه‌ک کرن. تره‌دین کرن

الاسفاء، التسفيه، الاغفال، التغفيل، الابليد، التبليد

Bahêlekirin: Beyteşekirin. gewşekkirin. tirredînkirin.

باهيله کری: به‌تیشه کری. تره‌دین کری. کوشه‌ک کری

المسفه، المغفل، البليد

Bahêlekirî: Beyteşekirî. tirredînkirî. gewşekkirî.

باهيلی: باهيلياني. به‌تیشه‌یی. تره‌دینی. کوشه‌کی. به‌تیشه‌شانی.

تره‌دینانی. کوشه‌کینانی

السفاه، البليده، الغفله

Bahêleyî: Bahêlîyati. Beyteşeyî. tirredînî.

gewşekî. eyteşati. tirredînati. gewşekiyati.

باهيل: هير. سرگردان. په‌رگنده

الغافل، الشارد، السامر

Bahêl: Hêrr. sergirdan. perginge.

باهيل: بام

الوز

Bahîv: Bam.

باهيل تهرک: به‌يقيت نه‌گه‌هشتی بترى دخون

الوز الطرى

Bahîvterrk: Bahîvêt negchiştî bi terrî dixon.

باهيل تهرک: به‌يقيت به‌ياري. به‌يقيت کويي

المزيج، الوز، المر

Bahîva tchl: Bahîva beyarî. bahîva kwîvî.

باهيل گهرک: ته‌خيلتکى باهيلانه. لچولن شين دين

الوز البرى

Bahîvgewirk: Texlîtekh bahîvane. li çolê şîn di

bin.

B	ب	B	ب
	باورنامه: پاس	باور کړن: ټول کړن. دين کړن	
Bawername: Pas.	الاجازه، الوثيقة، الشهادة	الاصداق، التصديق، التوثيق	
	باور هاتن: باورمژنی کړن. ټولدارۍ	باور کړی: ټول کړی. دين کړی	
Bawerhatin: Bawer jêkirin. oldarf.	الائتمان، التصديق	المصدق، الموثق، المؤمن، المعتقد	
	باور هاتی: باور ژی کړ. ټولدار	باورې = باورياتي: ټولياتي، ديني	
Bawerhatf: Bawer jê ker. oldar.	المؤمن، المصدق، المعتقد	الایمان، العقيدة، الثقة، الصدق، الاعتماد	
	باور کيشان: باور پټ نه کړن. باور پټ نه هاتن	Bawerf = Bawerfyatf: Olfiyatf. dinf.	
Bawerkêşan: Bawer pê nekirin. bawer pê nehatin.	سحب الثقة، عدم الاعتماد	باور بخو هاتن: باور ژخو کړن. بخو هان	
	باورکيش: باور ژی نه کړ. باور پټ نه هاتی	الثقة بالنفس، الاعتماد على النفس	
Bawerkêşan: Bawer pê nekirin. bawer pê nehatin.	ساحب الثقة، وعدم الاعتماد	Bawer bixwe hatin: Bawer ji xwe kirin. bixwe dan.	
	باورکيش: باور ژی نه کړ. باور پټ نه هاتی	باور پیکر: باورمړی پټ هاتی	
Bawerkêş: Bawer jê nekêş. bawer pê nehatf.	ساحب الثقة، وعدم الاعتماد	المعتقد	
	باور خازتن: باور قبیان	Bawerpêker: Bawerî pêhatf.	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	طرح الثقة، طلب الثقة	باورمړی دای: ټولدارۍ، ديندارۍ	
	باورسیر: نساختیبه که لقوتی دکفیت. زده کوشتک شین بیت	الموثق	
Bawesfr: Nesaxiyeke li qûnê di kevî. zêde. gwştek şîn dibît.	الباسور، التأسير	Bawerday: Oldarf. dîndarf.	
	باومشین: بالهین	باورمړی هاتی: باور پټ کړ	
Bawesfr: Nesaxiyeke li qûnê di kevî. zêde. gwştek şîn dibît.	المروحة، المهفة، الموهاة	المستوثق، المصدق، المعتقد	
	باومشین: بهین هاتنا کویر. باوشک هاتن	Bawerpêhatf: Bawer pêker.	
Bawesfr: Bêhên hatina kwîr. bawesfr hatin.	التأويب	باور دارۍ: باور پټ کړی	
	باوشک: یتنه کویر. یتنهانا خو هاتنی	الموثق، المصادقة	
Bawesfr: Bêhên kwîr. nişana xew hatinê.	التأويب، التوباء	Bawerdarf: Bawer pê kerf.	
	باوش: نساختیبه که دکفیت پز و حیوانی ژشیری شک دکت	باور ژخو کړ: باور بخو هاتی. بخو دای	
Bawesfr: Bêhên kwîr. nişana xew hatinê.	توباء، التوباء	المعتقد بنفسه	
	توباء: یتنه شکي پټ	Bawerjixweker: Bawer bi xwe hatf. bi xwe day.	
Bawesfr: Bêhên kwîr. nişana xew hatinê.	مرض الشيب، ونضب الحليب، التهاب الضرع	باور معند: راست گو. تیر باور. باور پټ هاتی. باور ژی کړ	
Bawesfr: Bêhên kwîr. nişana xew hatinê.	مرض الشيب، ونضب الحليب، التهاب الضرع	الصادق، الامين	
Bawesfr: Bêhên kwîr. nişana xew hatinê.	مرض الشيب، ونضب الحليب، التهاب الضرع	Bawermend: Rasgo. têr bawer. bawer pê hatf. bawer jêker.	
Bawesfr: Bêhên kwîr. nişana xew hatinê.	مرض الشيب، ونضب الحليب، التهاب الضرع	باور معندی: باور ژی کړن. راست گوۍ. باور پټ هاتن	
Bawesfr: Bêhên kwîr. nişana xew hatinê.	مرض الشيب، ونضب الحليب، التهاب الضرع	العقيدة، الايمان، الراسخ	
Bawesfr: Bêhên kwîr. nişana xew hatinê.	مرض الشيب، ونضب الحليب، التهاب الضرع	Bawermendf: Bawer jê kirin. rast goyf. bawer pê hatin.	

بایڼ ډار ټالڼڼ: بایڼ بهاری. بایهکن مها ټادارڼ په
الرياح الاقصة

Bayê dar avizê: bayê biharê. bayekê miha ada
rêye.

بایڼ ږڅ مه لاتڼ:

الصبا، الرياح الشرقية، الهواء

Bayêrojhelatf.

بایڼ ږڅ ټالا:

الدبور، الهواء الغربي، الرياح الغربية

Bayêrojjava.

بایڼ ټڼک: بایڼ تهزی

النفخ، الهواء البارد

Bayêzîk: bayê tezî.

بایڼ کل: کوربا

الهیف، الافع

Bayêkel: Gorriba.

بایڼ نږم: بایڼ هڼدی. نازکه با

النسیم

Bayênerm: bayê hêdf. nazkeba.

بایڼ لهڼا: بایڼ خولولاهیا نسماڼی. بایڼ بهر نسماڼی

السکاک

Bayêlhewa: Bayê xilolahya esmanî.

بایڼ هڼ: بایڼ نږم وتهزی

الهواء المعتدل

Bayêhîn: bayê nerim û tezî.

باهینک: هینک

الروماتیزم

Ba Hînk: Hînik.

به: زارڼ دمطرا ههکاری یا وک بېژی: بهتونارابی

اداء انتباه واستفهام

Ba: Zarê devera Hekarî ya wek bêjî: beto narabî.

بعتی: کورک. سهرمل. ساکوی شور

العبايه، الجبه، الکساء

Betf: Kurk. sermil. sakoyê şorr.

بعتی بهر کړن: کورک بهر کړن

لبس الجبهة، ارتداء العباءه

Betf berkirin: Kurk ber kirin.

باوړڼ: کسڼ بای روڼلېکت وی کړتڼ
المصاب بالغازات المعويه

Bawêz: Kesê bûy rûvîkê wî girtî.

باوړڼڼ: باکتنا روڼفیکا. ټېشهکه کش روڼفیکا دکړتڼ

مرض غازات الامعاء والمعدة

Bawêzî: Baketina rwîvîka. êşeke geş û rwîvîka
digirît.

باوړی: کسڼ زڅږ. نساخېبه که بهر وحتوانا دکړتڼ. پف بون

ولېواز بونا چاږی

فقر الدم، الحيوان المصاب بفقر الدم والانتفاخ والهزال

Bawî: Kesê zinêr. nesaxîyeke pez û hêwana di
girît. pivbûn û lêwaz bûna çavî.

باوړلڼڼ: لېواز ولاکېیا بهر وحتوانی. ټېشهکه ټانی نساخېبه

مرض الفقر الدموي للماشية

Bawîyafî: Lêwaz û lakîyîya pez û hêwanî.
êşeke. yanî nesaxîyeke.

باوړلڼڼ: باوړلڼڼ بهرځی.

الزويعة الثلجية

Bawelî: Barrova befrê.

با وهرگېهان: بابادان. باکوهرین

تغیراتجاه الرياح، انحراف مسار الهبوب والاعصار

Ba wergerrhan: Babadan. baguehorîn.

بایڼ بهر نسماڼی: بایڼ بلندا هڼی

اللوح

Bayê ber esmanî: Bayê bilindahîyê.

بایڼ بهر سپڼځی: بایڼ بهر ټلنځی

الصبا

Bayê ber spēdê: Bayê berf elindê.

بایڼ بهر ټږڼ: تورسکینڼ. چاری کړن. سییا بهرین

جریان الركض، سرعة العدو

Bayê bezê: Toriskînî. çarîkirin. şîpa bezîn.

بایڼ بلند: بایڼ بهر نسماڼی

السکاک

Bayêbilind: Bayê ber esmanî.

بای بون: بای رفانڼڼ

الهب

Baybirin: Bay revandin.

بمخت بهد بوی: بخت رهشکرین. بخت بهش کرین
الاشقاء، الایاس

Bextbedkirin: Bext reşkirin. bext beşkirin.

بمخت بهد کری: بخت رهش کری. بخت بهش کری
المجنس، المنس، المبتس

Bextbedkîrî: Bext reşkîrî. bext beşkîrî.

بمخت بهدی: بخت رهشمنی. بخت بهشی. بخت بهشیانی.
سوء الحظ، الشقوة، التمس، النكد، سوء الضمیر، الغدر

Bextbedî: Bext reşî. bext beşî. bê êxbalî.

بمخت بهدیاتی: بخت رهشیاتی. بخت بهشیاتی

Baxtbedîyati: Bext reşîyati. bext beşîyati.

بمخت رهش: بخت بهد. بخت بهش
الشقی، الذلیل، المضطهد، البائس

Bext reş: Bext bed. bext beş.

بمخت رهش بون: بخت بهد بون. بخت بهش بون
الاشقاء، التذلل، الابتاس

Bext reşbûn: Bext bedbûn. bext beşbûn.

بمخت رهش بوی: بخت بهد بوی. بخت بهش بوی
المبتس، التذلل، المنس

Bext reşbûy: Bext bedbûy. bext beşbûy.

بمخت رهش تر: بخت بهش تر. بخت بهد تر
الاشقی، الانذل، الایاس، الاتمس

Bext reştir: Bext bedtir. bext beştir.

بمخت رهش کرین: بخت بهش کرین. بخت بهد کرین
الاشقاء، الازلال، الاتماس

Bext reşkirin: Bext bedkirin. Bext beşkirin.

بمخت رهش کری: بخت بهش کری. بخت بهد کری
المجنس، المشقی، المنس، المذل، المضطهد

Bext reşkîrî: Bext bedkîrî. Bext beşkîrî.

بمخت رهشی: بخت بهدی. بخت بهشی.
الشقوة، التمس، البؤس، الذل، الاضطهاد

Bext reşî: Bext bedî. Bext beşî.

بمخت رهشیاتی: بخت بهدیاتی. بخت بهشیاتی
الشقاوة، التعاسة

Bext reşîyati: Bext bedîyati. Bext reşîyati.

بمخت خراب: بخت خراب. بخت خراب. بخت خراب
الغدار، الخائن، الغشاش

Bext xar: Bext xirab. bê soz. paş dirr.

بمجه: بیست روژت پاش چلی
عشرین یوما بعد الاربعینیه

Beçe: Bîst rojê paş çiley.

بمجه بون: هاتنا بمجهی. گهمشتنا بمجهی
حلول الموسم المعلوم

Beçebûn: Hatina beçeyî gehîştina beçey.

بمهر: دهریا. ئیک ناف
البحر، الیم

Behir: Derya. êk av.

بمهر رهش: دهریا رهش. دهریا قهر
البحر الاسود

Behra reş: Derya reş. derya qer.

بمهره سپی: دهریا سپی. دهریا گز
البحر الابيض

Behra spî: Derya spî. derya gej.

بمهره سور: دهریا سور. دهریا نال. دهریا قورمز
البحر الاحمر

Behra sor: Derya sor. derya al. derya qurmiz.

بمهره واتن: گولا واتن لکوردستانا باکور
بحيرة وان

Behra wanê: Gola wanê li Kurdistanana bakûr.

بمخت: جهگهرهست. ناگه

الضمير، الوجدان، الانصاف، الطمع، الحظ، النصيب، الاقبال

Bext: Ceger hest. agh.

بمخت بهد: بمخت رهش. بخت بهش
المنكود، السوء الطالع

الابتاس، تنكد العیش، التعاسة

Bextbed: Bext reş. bext beş.

بمخت بهد بون: بخت رهش بون. بخت بهش بون
السوء، الابتاس، تنكد العیش، التعاسة

Bextbedbûn: Bext reşbûn. bext beşbûn.

بمخت بهد بوی: بخت رهش بوی. بخت بهش بوی
السوء، الحظ، المبتس، المنس

Bextbedbûy: Bext reşbûy. bext beşbûy.

بمخت بهد تر: بخت رهش تر. بخت بهش تر
الاشقی، الاتمس، الایاس، الاسوء حظا

Bextbedtir: Bext reştir. bext beştir.

بەخت خاڤ بون. پاش دې بون. بې سوز بون. بەخت خراب بون
انحراف الضمير، تلوث الوجدان، الاغتشاش

Bext xarbûn: Paş dirrbûn. bê sozbûn. Bext xi-rabbûn.

بەخت خاڤ بوی: پاش دې بوی. بې سوز بوی. بەخت خراب بوی
المغدر، الغابر، الغش

Bext xarbûy: Paş dirrbûy. bê sozbûy. Bext xi-rabbûy.

بەخت خاڤ تر: پاش دې تر. بې سوز تر. بەخت خراب تر
الاغتر، الاشر وجدانا، الاقتر ضميرا، الاغش

Bext xartir: Paş dirrtir. bê soztir. Bext xirabtir.

بەخت خاڤ کړن: پاش دې کړن. بې سوز کړن. بەخت خراب کړن
الاغدار، اساء الضمير، الاغشاش

Bext xarkirin: Paş dirrkirin. bê sozkirin. Bext xirabkirin.

بەخت خاڤ کړی: پاش دې کړی. بې سوز کړی. بەخت خراب کړی
المسه الوجدان، المیت الضمير، المغش

Bext xarkirî: Paş dirrkirî. bê sozkirî. Bext xirabkirî.

بەخت خاڤی: پاش دې. بې سوزی. بەخت خرابی.
الفدر، الخيانة، المكر، الغش

Bext xarî: Paş dirrî. bê sozî. Bext xirabî.

بەخت خاڤیاتی: پاش دریاتی بې سوزیاتی

Bext xarîyatî: Paş dirrîyatî. bê sozîyatî.

بەخت خراب: بەخت خاڤ. بې سوز پاش دې
السيء الوجدان، الخيانة، المكر، الغش

Bext xirab: Bext xar. bê soz. paş dirr.

بەخت خرابی: پاش دې. بې سوزی. بەخت خاڤی. پاش دریاتی. بې سوزیاتی

الظلم، الفدر، الخيانة

Bext xirabî: Paş dirrî. bê sozî. bext xarî. paş dirrîyatî. bê sozîyatî.

بەخت خرابیاتی

Bext xirabîyatî:

بەخت دوست: دل پاڅړ. راست گو. دل راست
السليم الطوبه، الصادق، المستقيم

Bextdirist: Dil paijî. rastgo. dil rast.

بەخت دوستی: دل پاڅړی. راست ریځی. دل راستی. راست گوئی
الاستقامة، السلامة الضميرية

Bextdir- : Dil paqijî. rast rêkî. dil rastî. grastoyî istî.

بەخت راست: بەخت درست. دل پاک. راست گو. ری راست
الصدق، والانصاف، الصادق

Bext rast: Bext dirust. dil pak. rast go. rê rast.

بەخت راستی: بەخت درستي. دل پاکي. راست گوئی. دل پاکيانی.
بەخت درستياتي

الصدق، الاستقامة، الانصاف

Bext rastî: Bext dirustî. dil pakî. rast goyî. dil pakî. bext dirustîyatî.

بەخت راستیاتی

Bext rastîyatî: Xinê. xenî. teser. diltena. ser pak.

بەخت پار: خنی. خنی. تسەر. دل تەنا. سەر پاک
السعيد، المحظوظ

Bextyar: Xinî. xenî. teser. dil. tena. ser pak.

بەخت پاری: خنیاتی. تسەری. دل تناهیاتی. سەر پاکي
السعادة، حسن الحظ

Bextîyarî: Xiniyatî. teserî. diltenahîyatî. serpakî.

بەختیش: دیاری. پېش کیش. خەلات
المكافاة، المكرمة، النحلة، العطاء، الهدية

Bexşîş: Dyarî. pêşkêş. xelat.

بەختشان: نازا کړن. لې بوراندن
الاعفاء، الاصفااح

Bexşan: Azakirin. lêborandin.

بەختشانن: نازاکړن. لې بوراندن
الاعفاء، الاصفااح

Bexşandin: Azakirin. lê borandin.

بەد: بەش

المشؤوم، النحوس

Bed: Beş.

بەد بون: بەش بون

التشؤم، التنحس

Bedbûn: Beşbûn.

بەد بوی: بەش بوی
النحس، المشؤم

Bedbûy: Beşbûy.

بعد بين كرى: رمش بين كرى. بهش بين كرى. كريت بين كرى
المشتم

Bedbînkîrî: Reş bînkîrî. beş bînkîrî. kirêt bînkîrî.

بعد بينى: رمش بينى. بهش بينى. كريت بينى.
الشؤم، التشاؤم، الرؤية، السواد، المظلمه

Bedbînf: Reşbînf. beşbînf. kirêt bînf.

بعد بينياتى: رمش بينياتى. بهش بينياتى. كريت بينياتى

Bedbînfîyatî: Reşbînfîyatî. beşbînfîyatî. kirêt bînfîyatî.

بعد خاز: جاف بين نرابون. رمش خاز. زك رمش
الحسود، البخل، طالب الشر والسوء

Bedxaz: Çav pê nerabûn. reş xaz. zik reş.

بعد خاز بون: جاف بين نرا بون. زك رمش بون
التحاسد، التبخل

Bedxazbûn: Çav pê nerabûn. zik reşbûn.

بعد خاز بوى: جاف بين نرا بوى. زك رمش بوى
المحسد، الميخل

Bedxazbûy: Çav pê nerabûy. reş xaz. zik reşbûy.

بعد خازى: جاف بين نرابونى. زك رمش
الاحساد، الابخال، التبخيل

Bedxaztir: Çav pê nerabûntir. zik reştir.

بعد خاز كرى: جاف بين نرابون كرى. زك رمش كرى
الاحساد، الابخال، التبخل

Bedxazkirin: Çav pê nerabûnkirin. zik reşkirin.

بعد خاز كرى: جاف بين نرابون كرى. زك رمش كرى
المحسد، الميخل

Bedxazkîrî: Çav pê nerabûnkîrî. zik reşkîrî.

بعد خازى: جاف بين نرابونى. زك رمش. زك رمشياتى. جاف بين
نرابونياتى

الحسد، البخل، الاساء، طلب التحس، والشؤم والسوء

Bedxazî: Çav pê nerabûnî. zik reşî. zik reşîyatî.
çav pê nerabûnîyatî.

بعد خازياتى: جاف بين نرابون. زك رمش بون
التحاسد، التبخل

Bedxazîyatî: Çavpê nerabûn. zik reşbûn.

بعد كاو: كار پيس. كار كريت

المجرم، الفاسق، الخبيث، المتافق، الفاجر، الفاحش

Bedkar: Kar pîs. kar kirêt.

بعد تر: بهش تر
الاشنام، الانحس

Bedtir: Beştir.

بعد كرى: بهش كرى
الاشنام، التشنيم، المنحس

Bedkirin: Beşkirin.

بعد كرى: بهش كرى
المشتم، المنحس

Bedkîrî: Beşkîrî.

بعدى = بهياتى: بهشياتى
الشؤم، التشاؤم، التحس

Bedî = bedîyatî: Beşyatî.

بعد بهخت: بهخت رمش. بهخت بهش
المنحوس، المشؤم، المنكود، البانس، المسكين

Bedbext: Bext reş. bext beş.

بعد بهختى: بهمبختياتى: بهخت رمشى. بهخت بهشى. بعد
رمشياتى. بهخت رمشياتى

البؤس، الشقوة، النكد، التعاسه

Bedbextî: Bedbextîyatî. Bext reşî. bext beşî. bed
reşîyatî.

بعد بين: رمش بين. بهش بين. كريت بين
المنشانم

Bedbîn: Reşbîn. beşbîn. kirêt bîn.

بعد بين بون: رمش بين بون. بهش بين بون. كريت بين بون
التشاؤم

Bedbînbûn: Reş bînbûn. beş bînbûn. kirêt
bînbûn.

بعد بين بوى: رمش بين بوى. بهش بين بوى. كريت بين بوى
المنشانم

Bedbînbûy: Reş bînbûy. beş bînbûy. kirêt
bînbûy.

بعد بين تر: رمش بين تر. بهش بين تر. كريت بين تر
الاشنام

Bedbîntir: Reş bîntir. beş bîntir. kirêt bîntir.

بعد بين كرى: رمش بين كرى. بهش بين كرى. كريت بين كرى
الاشنام، التشنيم

Bedbînkirin: Reş bînkirin. beş bînkirin. kirêt
bînkirin.

بعد گوی: دوسری، دو رویاتی، نہ کامیاتی، نہ کامی
الوشایة، التمیمہ، الفساد، البذاءة فی الکلام، اللؤم، الذم

Bedgoyf: Duserî. durwîyati. nekamyati. nekamî.

بعد ناف: ناف پیس، بن ناف
السی، السمعة، والصیت

Bednav: Nav pîs. bê nav.

بعد ناف بون: ناف پیس بون، بن ناف بون
اساءه السمعة والصیت

Bednavbûn: Nav pîsbûn. bê navbûn.

بعد ناف بوی: ناف پیس بوی، بن ناف بوی
المسی، سمعة

Bednavbûy: Nav pîsbûy. bê navbûy.

بعد ناف تر: ناف پیس تر، بن ناف تر
الاسوأ سمعة، الاشر اسما وشهره

Bednavtir: Nav pîstir. bê navtir.

بعد ناف کرن: ناف پیس کرن، بن ناف کرن
اساءه السمعة، التشهير بالسمعة

Bednavkirin: Nav pîskirin. bê navkirin.

بعد ناف کری: ناف پیس کری، بن ناف کری
المسی، سمعة، الشهرة السيئة، المذموم الصیت

Bednavkirî: Nav pîskirî. bê navkirî.

بعد نافلی: ناف پیسی، بن نافلی، بن نافلیاتی
سوء السمعة

Bednavî: Nav pîsî. bê navî. bê navîyati.

بعدہ: ہافی، ہاژیلہ، مشخت، گریده
الشارد، السائح، الهای، المسافر، الجوال، الخارج

Beder: Havî. bajêle. mişext. gerîde.

بعدہ بون: ہافی بون، ہاژیلہ بون، مشخت بون، گریده بون
التشرد، التسیح، الہیمان، التجول، التفسر، التفرج، التخرج

Bederbûn: Havîbûn. bajêlebûn. mişextbûn.
gerîdebûn.

بعدہ بوی: ہافی بوی، ہاژیلہ بوی، مشخت بوی، گریده بوی
المشرد، المستہام، المتجول، المتسیح

Bederbûy: Havîbûy. bajêlebûy. mişextbûy.
gerîdebûy.

بعدہ تر: ہافی تر، ہاژیلہ تر، مشخت تر، گریده تر
الاهیم، الاسیح، الاشر، الانزع، الاسفر، الاخرج

Bedertir: Havîtir. bajêletir. mişexttir. gerîdetir.

بعد کار بون: کار پیس بون، کار کریت بون
التخب، التناق، التفسق، التفجر

Bedkərbûn: Kar pîsbûn. kar kirêtbûn.

بعد کار بوی: کار پیس بوی، کار کریت بوی
المناق، المخب، المفجر

Bedkərbûy: Kar pîsbûy. kar kirêtbûy.

بعد کار تر: کار پیس تر، کار کریت تر
الافسق، الافجر، الافحش، الاجرم، الاخيت، الاخنت

Bedkartir: Kar pîstir. kar kirêttir.

بعد کار کرن: کار پیس کرن، کار کریت کرن
الخبث، الافجار، التخنيت، التجريم، الافساق

Bedkarkirin: Kar pîskirin. kar kirêtkirin.

بعد کار کری: کار پیس کری، کار کریت کری
المخنث، المفسق، المخبث

Bedkarkirî: Kar pîskirî. kar kirêtkirî.

بعد کاری: کار کریتی، کار پیسی
الخبث، التخنث، الفجور، الفاحشة، الجريمة، الفسق، النفاق

Bedkarî: Kar kirêti. kar pîsi.

بعد گو: دوسر، دوروی، ناخفتن گوهیز، نہ کام
المفسد، النمام، البذاء اللسان

Bedgo: Duser. durwî. axiftin guhêz. nekam.

بعد گو بون: دوسر بون، دو روی بون، نہ کام بون
التنم، التفسد فی الکلام، التذم

Bedgobûn: Duserbûn. durwîbûn. nekambûn.

بعد گو بوی: دوسر بوی، دو روی بوی، نہ کام بوی
المفسد، التمم، الواشی، المذم المورم

Bedgobûy: Duserbûy. durwîbûy. nekambûy.

بعد گو تر: دوسر تر، دو روی تر، نہ کام تر
الافسد، الانم، الاوشی، الایذہ

Bedgotir: Dusertir. durwîtir. nekamtir.

بعد گو کرن: دوسر کرن، دو روی کرن، نہ کام کرن
الافساد، التمیم، التوشیة، الانام

Bedgokirin: Duserkirin. durûkirin. nekamkirin.

بعد گو کری: دوسر کری، دو روی کری، نہ کام کری
الموشی، التمم، المفسد، الملی، التذم

Bedgokirî: Duserkirî. durwîkirî. nekamkirî.

بەھەر کرێ: ھافی کرێ، باژێلە کرێ، مەسخت کرێ، گەریدە کرێ،
الایھام، التشرید، الاشراق، التسیح، الانزاح،

المسیح، المحوط، المسور، المحصن

Bedenkirî: Çeperkirî, şwîrhekirî, Pejankirî, tan-
kirî, dîwarkirî.

بەھەنی: بەھەنیاتی، چەپەرەياتی، شویرە یاتی، پێژانی، تانی،
دیوار یانی

السیح، المحوط، المسور، الحصان

Bedenî: Bwdenîyati: Çeperîyati, şwîrheyati, Pe-
janîni, dîwarîni.

بەھە: جان، خۆشکۆک، لا، تازە، خۆشکۆک

الجميل، الرائع، الوجبة

Bedew: Can, xişkok, law, taze, xuşkok.

بەھەر بۆ: جان بۆ، خۆشکۆک بۆ، لا بۆ، تازە بۆ

التجميل، التروع

Bedewbûn: Canbûn, xişkokbûn, lawbûn, ta-
zebûn.

بەھەر بۆ: جان بۆ، خۆشکۆک بۆ، لا بۆ، تازە بۆ

الجميل، المروع، الموجة

Bedewbûy: Canbûy, xişkokbûy, lawbûy, ta-
zebûy.

بەھەر تر: جان تر، خۆشکۆک تر، لا تر، تازە تر

الاجمل، الاروع، الوجة

Bedewtîr: Cantîr, xişkockîr, lawtîr, tazetîr.

بەھەر کرێ: جان کرێ، خۆشکۆک کرێ، لا کرێ، تازە کرێ

التجميل، التروع، التوجيه

Bedewkirin: Cankirin, xişkokkirin, lawkirin, ta-
zekirin.

بەھەر کرێ: جان کرێ، خۆشکۆک کرێ، لا کرێ، تازە کرێ

الجمال، الروعة، الوجاهة

Bedewkirî: Cankirî, xişkokkirî, lawkirî, tazekirî.

بەھەر = بەھەرەياتی: جانی، لاوینی، خۆشکۆکی، تازەتی،
خۆشکۆکیاتی، تازەياتی، جانیاتی

الجمال، الروعة، الوجاهة

Bedewî = Bedewîyati: Canî, lawîni, xişkokî, ta-
zetî, xuşkokîyati, tazeyati, canîyati.

بەھەر کرێ: ھافی کرێ، باژێلە کرێ، مەسخت کرێ، گەریدە کرێ،
الایھام، التشرید، الاشراق، التسیح، الانزاح،

Bederkirin: Havîkirin, bajêlekirin, mişextkirin,
gerîdekirin.

بەھەر کرێ: ھافی کرێ، باژێلە کرێ، مەسخت کرێ، گەریدە کرێ

المخرج، المشرّد، المهيّم، المنزح، المسيح، المجول، المسفر

Bederkirî: Havîkirî, bajêlekirî, mişextkirî,
gerîdekirî.

بەھەر: ھافیاتی، باژێلەياتی، مەسختی، گەریدە، الھیمان،

السفر، المجول، الخروج، الهيام

Bederî: Havîyati, bajêleyati, mişextî, gerîdeyî.

بەھەرەياتی: گەریدەياتی، مەسخت یاتی

Bederîyati: Gerîdeyati, mişextiyati.

بەلا شەقی: ھەندەک ژشەقی، بامەرەک ژشەقی

الھزیع من اللیل

Bedlaşevê: Hindek ji şevê, bahrek ji şevê.

بەھەر: چەپەر، شویرە، پێژان، تان، دیوار

السور، السياج، الحائط، الحصن

Beden: Çeper, şûrhe, Pejan, tan, dîwar.

بەھەر بۆ: چەپەر بۆ، شویرە بۆ، پێژان بۆ، تان بۆ، دیوار
بۆ

التسيح، التحوط، التسور، التحصن

Bedenbûn: Çeperbûn, şwîrhebûn, Pejanbûn,
tanbûn, dîwarbûn.

بەھەر بۆ: چەپەر بۆ، شویرە بۆ، پێژان بۆ، تان بۆ، دیوار
بۆ

المسيح، المحوط، المسور، المحصن

Bedenbûy: Çeperbûy, şwîrhebûy, Pejanbûy,
tanbûy, dîwarbûy.

بەھەر تر: چەپەر تر، شویرە تر، پێژان تر، تان تر، دیوار تر

الاسيح، الاسور، الاحوط، الاحصن

Bedentir: Çepertir, şwîrhetir, Pejantir, tantir,
dîwartir.

بەھەر کرێ: چەپەر کرێ، شویرە کرێ، پێژان کرێ، تان کرێ، دیوار
کرێ

التسيح، التحوط، التسوير، الاسوار، الاحصان، التحصين

Bedenkirin: Çeperkirin, şwîrhekirin, Pejankirin,
tankirin, dîwarkirin.

بەر ئابور بون: قەۋان بون. ژىيار بون
الغيش، الارتزاق

Beraborbûn: Vejanbûn. jiyarbûn.

بەر ئابور بون: قەۋان بون. ژىيار بون. قەۋى
الغيش، المرتزق

Beraborbûy: Vejanbûy. jiyarbûy.

بەر ئابور تىر: ژىيار تىر. قەۋىن تىر. قەۋان تىر
الغيش، الارتزق

Berabûrtir: Vejantir. jiyartir.

بەر ئابور كىن: ژىيار كىن. قەۋاندىن
الغيش، الاعاشه، التزويق، الارتزاق

Berabûrkin: Vejankirin. jiyarkirin.

بەر ئابور كى: قەۋاندى. ژىيار كى
الغيش، المرتزق، المعاشيش

Berabûrkir: Vejandî. jiyarkir.

بەر ئابور ياتى: بەر ئابور يى: قەۋىن ياتى. قەۋىنى. ژىيار ياتى
الغيش، المعاشيش، الارتزاق

Berabûrîyat: Beraborî: Vejînatî. vejînf. jiyarî.
jiyarîyatî.

بەر ئاتاف: بەر بەلا

الجبلى، المنكوب، المعاشيه،

Berataf: Ber bela.

بەر ئاتاف بون: بەر بەلا بون

الابتلاء، الانتكاب، التعرض، للبلاء

Beratafbûn: Ber belabûn.

بەر ئاتاف بون: بەر بەلا بون

الجبلى، المنكوب، المعرض، للبلاء

Beratafbûy: Ber belabûy.

بەر ئاتاف تىر: بەر بەلا تىر

الابلى، الاعرض، للبلاء، الانتكاب

Berataftir: Ber belatir.

بەر ئاتاف كىن: بەر بەلا كىن

الابتلاء، التعريض، للبلاء، الانتكاب، التكتيب

Beratafkim: Ber belakirin.

بەر ئاتافى: بەر بەلا يى

الابتلاء، المنكوب، الاعرض، للمصيبة

Beratafi: Ber belayî.

بەلگە كۆت: بەرامبەر كۆت. رويبروى كۆت. پىش كۆت
المشافه

Bidevgotin: Beramber gotin. rwîbirwî gotin
pêşgotin.

بەر: كىيە. كەفر
الحجر

Ber: Kêpe. kevir.

بەر: رىشت. قنڭ. شوين وار. دويڭ هيل
الزهر، النسل، النسي، السلالة

Ber: Rêst. qinê. şwinwar. dwîv hêl.

بەر: قەۋىڭ. ئى ھاتىن
الناتج، الثمر، الوارد، الولود

Ber: Verêj. jê hatin.

بەر: پانى. فرەقى. فرەقى. پەخنى
الغرض

Ber: Panî. firehî. firheyatî. pehinî.

بەر: بىر فرەقى
الوسع، الوسعة

Ber: Berfirehî.

بەر: پىش. پىش. بىر ھى

الامام، القبل، القدام، السالف، السابق

Ber: Pêş. pêşin. berahî.

بەر: بىر ھى. نەنى
الجبه، الوجه

Ber: Beroke. enî.

بەر: مېزەر. بىر. واژىرک
البساط

Berr: Mêzer. berrik. rajêrk.

بەر: جل
اللبس، الاكتساء

Berr: Cil.

بەر: ھى. ھى. ھى. بىج بىج
رويدا، تدريجيا

Berbere: Hêdî hêdî. pîş pîş.

بەر ئابور: قەۋىن. قەۋان. ژىيار
الاعاشه، الارتزاق، التعيش

Berabûr: Vejî. vejan. jiyar.

بەر ئاقىز: بىر كەتتى. بىر ھافىتى. زېر چوى
المجھز، الواشق، الحجر

Beravêj: Berketî. berhavêtî. ji ber çûy.

بەر ئاقىزك: نىشانىكى بەر تىتو ھەركەت كەن كاتى شولا پىش مروڤى
يا باشە ئان يا خرابە
نقرا من الصخر او فجوه یرمی الیہ الاحجار للغال الحسن او
السئ

Beravêjk: Nîşaneke bera têwer diken kanê şola
pêş mirovî ya başe yan ya xirabê.

بەر ئاقىزك: خەلاتى فەكر ھاستنا بويكى يە بو زاروكا
مكافە الاطفال اهل العروس من اهل العريس

Beravêjk: Xelatê vegohastina bwikê ye bo zaroka.

بەر ئاقىت: بىر تىتو ھەركەت

رمى الحجارة، المجھز، سقوط الجنين

Beravêtin: Ber têwerkirin.

بەر ئاقىل: يى نىزىكى ئاقلى

المعقول، حسب العقل، التخمين، التقدير

Beraqil: Yê nizîkî aqilî.

بەر ئاقلى: نىزىكى ئاقلى

المعقوله

Beraqilî: Nêzîkî aqilî.

بەر ئاقىل بون: نىزىكى ئاقىل بون

التعقل

Beraqilbûn: Nêzîkî aqilbûn.

بەر ئاقىل بوى: نىزىكى ئاقىل بوى

التعقل

Beraqilbûy: Nêzîkî aqilbûy.

بەر ئاقىل تو: نىزىكى ئاقلى تو

الاكثر معقوليه، الاعقل

Beraqiltir: Nêzîk aqiltir.

بەر ئاقىل كرى: نىزىكى ئاقىل كرى

الاعقال، التعقيل

Beraqilkirin: Nêzîkî aqilkirin.

بەر ئاقىل كرى: نىزىكى ئاقىل كرى

الاعقال، التعقيل

Beraqilkirî: Nêzîkî aqilkirî.

بەر ئاخ: بىر ئاخ خاف و سست
الحجر الترابى

Berax: Berê xav û sist.

بەر ئاش: بىر ئاش. بىر ئىستارى ئاقى
حجر الرحي

Beraş: Berê aşî. berê distarê avê.

بەر ئاشى پى: كتا بن. بىر بنى بندا
النقال

Berêaşêbinî: Kita binî. berê binî binda.

بەر ئاشى سى: كتا سى. بىر سىردا
العضارة

Berêaşêserî: Kita ser. berê serda.

بەر ئاشا: كەفرى. بىر ئاشا زى چىدەن
الصفوان

Berêaş: Kevrê ber aş a jê çêdiken.

بەر ئاف: دىف ئاف. لىف ئاف

العراق، الضفة، الساحل، الشاطئ.

Berav: Dev av. lêv av.

بەر ئاف بون: خەندىقن. بىناڤىدا چون
الفرق

Beravbûn: Xendiqîn. biavêda çûn.

بەر ئاف بوى: خەندىقن. بىناڤىدا چوى
الفرق

Beravbûy: Xendiqî. biavêda çûy.

بەر ئاف تو: خەندىقن تو. بىناڤىدا چوى تو

الاغرق، الأرض الاسهل ربا واوفر سقيا واقرى للماء

Beravtir: Xendiqîtir. biavêda çûntir.

بەر ئاف كرى: خەندىقاندن. بىناڤىدا بون
الاغراق

Beravkirin: Xendiqandin. biavêda birin.

بەر ئاف كرى: خەندىقاندى. بىناڤىدا برى
المغرق

Beravkirî: Xendiqandî. biavêda birin.

بەر ئافى: خەندىقنى. بىناڤىدا چون

المغرق

Beravî: Xendiqînî. biavêda çûn.

- بەريا: دانى خړش يادبەت ومخنى ددەن باى
العلت، الزل، الذى يفصل عن الحنطة عند التقديره
- Berba:** Danê xirş ba dibet wextê diden bay.
بەريا: جەن بەريا، جەن تێر با، جەن باکیش
المهواء، المكان المعرض للريح
- Berba:** Cihê berba, cihê tēr ba, cihê bakêş.
بەريا بون: پوچ بون، تى چون، هەلافتن
التعرض للريح، المذراة، الهلاك
- Berbabûn:** Pwîçbûn, têtûn, helavêtin.
بەريا بوى: پوچ بوى، تى چوى، تشتى بەر هەوا
المعرض للريح
- Berbabûy:** Pwîçbûy, têtûy, tiştê ber hewa.
بەريا تى: پوچ تى، تى چون تى، پتر بەريا
الاكثر تعرضا للهواء
- Berbatir:** Pwîçtir, têtûntir, pitir berba.
بەريا کون: پوچ کون، تى بون، هەلافتن، دانا باى
التهويه، التعريض للريح
- Berbakirin:** Pwîçkirin, tē birin, helavêtin, dana bay.
بەريا کرى: هەلافتنى، دای باى، تى برى، پوچ کرى
- Berbakirî:** Helavêti, dana bay, tē birî, pwîçkirî.
بەريا پات: وێران، کلێس، قېبون، برهائى، پوچ بوى، بن برېوى
التالف، المنقرض، المباد، المغنى، البائد، الهالك
- Berbat:** Wêran, kilêş, qirrûn, birhay, pwîçbûy, bin birrûn.
بەريا پات بون: وێران بون، کلێس بون، قېبون، برهان، پوچ بون، بن برېون
التهاك، التلافه، التفانى، البواد، الانقراض، الاندثار
- Berbatbûn:** Wêranbûn, kilêşbûn, qirrûn, birhan, pwîçbûn, bin birrûn.
بەريا پات بوى: وێران بوى، کلێس بوى، قېبوى، برهائى، پوچ بوى، بن برېوى
المباد، المنقرض، المغنى، المندثر، المهاك، البائر، المبور
- Berbatbûy:** Wêranbûy, kilêşbûy, qirrûy, birhay, pwîçbûy binbirrûy.
بەريا پات تى: وێران تى، کلێس تى، قېبوى تى، پوچ تى، بن برتر
الاهلك، الاغنى، اليبيد، الاتلف
- Berbattir:** Wêrantir, kilêştir, qirtir, pwîçtir, bin bir birrtir.

- بەر ئاقلى: نيزيكي ئاقلى
المعقول، القبول عقلا، المخمن عقلا
- Beraxift:** Nêzikî aqilî.
بەر ئاخفتن: ژخوه چون، بن هابى ئاخفتن
الهنديان
- Beraxiftin:** Ji xwe çûn, bê hay axiftin.
بەر ئاخفتن بون: بن هابى ئاخفتن بون
التهدى، التهذيه
- Beraxiftinbûn:** Bê hay axiftinbûn.
بەر ئاخفتن بوى: بن هابى ئاخفتن بوى
التهذى
- Beraxiftinbûy:** Bê hay axiftinbûy.
بەر ئاخفتن تى: بن هابى ئاخفتن تى
الاهذى
- Beraxiftintir:** Bê hay axiftintir.
بەر ئاخفتن کون: بن هابى ئاخفتن کون
الاهماء
- Beraxiftinkirin:** Bê hay axiftinkirin.
بەر ئاخفتن کرى: بن هابى ئاخفتن کرى
المهذى
- Beraxiftinkirî:** Bê hay axiftinkirî.
بەر ئاخفتنى: بن هابى ئاخفتنى
الهنديان، الكلام بلا وعى وادراك لدى الغيبويه
- Beraxiftinî:** Bê hay axiftinî.
بەرئيش: نيش کيش، نيساخ کيش
المعرض للمرض والام
- Berêş:** Eş kêş, nesaxkêş.
بەرئىخستى: بەر هافيتى، ژبەر چون، بەرکتن
الاجهاض، الجهض
- Berêxistin:** Ber havêtin, ber ketin.
بەرئىخستى: بەر هافيتى، بەرکتن، ژبەربين
المجهض
- Berêxistî:** Ber havêti, ber keti, ji ber birin.
بەرئىخله: بەرئ نيشکا خانى، بەرئ گوشى خانى
حجر ركن البناء، امام الركن قبالة الزاوية
- Berêxle:** Berê îşka xanî, berê goşê xanî.

بەرهار تر: سەرکێش تر. سەر نەرم تر. لێرهاتی تر. قانێل تر
الارضی، الاقنع، الاقید، الاطوع، الاسل

Berbartir: Ser kêştir. ser nerimtir. liberhatîtir. qailtir.

بەرهار کر: سەرکێش کر. سەر نەرم کر. لێرهاتن. قانێل کر
التطوع، التقنع، الترضیه، الاقتیاد

Berbarkirin: Ser kêşkirin. ser nerimkirin. liberinan. qailkirin.

بەرهار کر: سەرکێش کر. سەر نەرم کر. لێرهاتن. قانێل کر

التطوع، التقنع، المرضی، الطوع، المقناد

Berbarkirî: Ser kêşkirî. ser nerimkirî. liberînay. qailkirî.

بەرهار: سەرکێشی. سەر نەرم. لێرهاتن. قانێل

الطاع، القناع، الرضاء، الاقتیاد، المسؤلیه، التجارب

Berbarî: Ser kêşî. ser nermî. liberhatin. qailî.

بەر: پاڤی. بێر دیواری. تەخلیکتێ بەرێت رۆی دیوارە

صنف من حجر البناء

Berêbazî: Berê dîwarî. textîtekê berê rBerbarbûyê dîwarane.

بەرپاسک: تێ لویلاقێ پێ. تەنشێ لویلاقێ پێ

صفحة ساق الرجل

Berbask: Tilê lBerbarbûyelaqê pêy. tenîştê lBerbarbûyelaqê pêy.

بەرپاش: چاک قنێت. باش رێشت. پاک رێشت

جید النسل، نقی السلاله، حسن الانتاج

Berbaş: Çak qinêr. baş rêşt. pak rêşt.

بەرپاش بون: قنێت پاک بون. رێشت چاک بون

تحسن النسل، جوده الانتاج

Berbaşbûn: Çak qinêrbûn. rêşt çakbûn.

بەرپاش بوی: پاک قنێت بوی. رێشت چاک بوی

الحسن النسل، الجید الانتاج، النقی السلاله

Berbaşbûy: Çak qinêrbûy. rêşt çakbûy.

بەرپاش تو: پاک رێشت تر. چاک قنێت تر. چاکتر رێشت پاکتر قنێت

اجود النتائج، احسن النسل، انقی السلاله

Berbaştir: Çakrêştîr. çak qinêttîr. çaktîr rêşt. paktîr qinêr.

بەر بات کر: وێران کر. کلێس کر. براندن. قێکر بن بر کر.
یوچ کر

الاباده، الاملاك، الائتلاف، الائفاء

Berbatkirin: Wêrankirin. kilêskirin. birandin-qirrkirin. binbirrkirin. pwîçkîrin.

بەر بات کر: وێران کر. کلێس کر. براندن. قێکر بن بر کر.
یوچ کر

المغنى، المبيد، المهلك، التلف

Berbatkirî: Wêrankirî. kilêskirî. birandî-qirrkirî. binbirrkirî. pwîçkirî.

بەرپاتی: بەرپاتیاتی. وێران. کلێس. برهان. قیریاتی. بن بری.
یوچی

الهلاك، الفناء، الانقراض، البوار، البواد، التلف، الانتثار، الدمار

Berbatî: Berbatyati: Wêran. kilêş. birhan. qirryati. bin birî. pwîçî.

بەرپات کەر: وێران کەر. کلێس کەر. بن بر کەر. برهان کەر.
قێرینوک

المتلّف، المهلك، المغنى، المبيد

Berbatker: Wêran ker. kilêşker. bin birker. birr hanker. qirrinok.

بەرپاج: بەرداف ژێرداف. ژێر سێپووری

الخاضع للضريبة

Berbac: Berdaf. jêr dav. jêr sîwirî.

بەرپاجی: ژێردافی. ژێر سێپووری

الخضوع للضريبة

Berbacî: Diravî. jêr siyawirî.

بەرپار: سەرکێش. سەر نەرم. لێرهاتی. قانێل

المطيع، القنادر، القانع، الراضى، المنسجم، المسؤول

Berbar: Ser kêş. ser nerim. liberhatî. qail.

بەرپار بون: سەرکێش بون. سەر نەرم بون. لێرهاتن. قانێل بون

التطوع، الاقتناع، التراضى، الاقتیاد، التسلول، المسائله

Berbarbûn: Ser kêşbûn. ser nerimbûn. liberhatin. qailbûn.

بەرپار بوی: سەرکێش بوی. سەر نەرم بوی. لێرهاتن. قانێل بوی

المطاع، المقاد، المرضی، المقنع

Berbarbûy: Ser kêşbûy. ser nerimbûy. liberhatî. qailbûy.

بەرياش كړن: قنيت پاك كړن. رښت چاك كړن
تحسين الانتاج. انقاء النسل. تحسين السلالة

Berbaşkirin: Qinêt pakkirin. rêşt çakkirin.

بەرياش بون: پاك رښت كړى. قنيت چاك كړى
الحسن النسل. النقى السلالة. مجود الانتاج

Berbaşkirî: pak rêştkirî. qinêtçakkirî.

بەرياشى: بەرياشىياتى. قنيت پاكي. رښت چاكى. رښت
چاكياتى. قنيت پاكياتى

جوده الانتاج. حسن النسل. نقاء السلالة

Berbaşî: Berbaşyati: Qinêt pakî. rêşt çakî. rêşt
çakîyatî. qinêt pakîyatî.

بەرياق: تلئ باقا يئى

طرف عضله الساق

Berbaq: Têlê baqa pêy.

بەرياك: بەرى دەرقتى. بەرى كەرى

قبل الدور. قبل الفرصة الملائمة

Berbak: Berî derfetê. berî gerê.

بەرى پالځ: رهخ باليفك

جنب الوسادة. طرف المخدة. جانب المسند

Berbalgih: Rex balîfk.

بەرى بالځك: كراسى بالاف كرنى

دراعه القصاره

Berbalavk: Kirasê balavkirmê.

بەرى ماڼگ: نمشخور. پاتوره

السور. الفضلات. النفايات

Bermayîk: Neşxwer. Patore.

بەريانگ: بانئ بەر دەرى. بانئ بەرسفكى

الشرقة. الروشن

Berbank: Banê ber derî. banê ber sîfkê.

بەريانگ: بەرى گازين. بەريركنى بانگى

قبل الاذان. انتظار الاذان

Berbang: Berî gazîyê. ber berkê bangî.

بەرى پەنځ: كەندال. پەسار. تلئ چيائ. قەنجنى. دوير كەتى

صفحة التحدّر. جانب الاويه. عرض الوجه الداخلى للقمماش.
الابتعاد

Berbeten: Kendal. pesar. tilê ciyayî. veciniqî.
dwîr ketî.

بەرى پەنځ بون: قەنجنى. دويركەتن. خوه قەكيشان. خوفەدان
الاجتناب. الابتعاد. الانعزال

Berbetenbûn: Veciniqîn. dwîrketin. xwe
vekêşan. xwe vedan.

بەرى پەنځ بوى: قەنجنى. دويركەتى. خوفەداى. خوه قەكيشاى
الاجتناب. الابتعاد. الانعزال

Berbetenbûy: Veciniqî. dwîrketî. xwe vekêşay.
xwe veday.

بەرى پەنځ تر: قەنجنى تر. دوير تر. خوه قەكيشاى تر. خوفەداى
تر. خوفەكرتى تر

الابعد. الاجنب. الاعزل

Berbetentir: Veciniqîtir. dwîrtir. xwe vekêşaytir.
xwe vedaytir.

بەريەنځ كړن: قەنجقاندن. خوه دوير كړن. خوفەدان.
خوفەكيشان

التجنب. الاجتناب. الابتعاد

Berbetenkirin: Veciniqandin. xwe dwîrkin.
xwe vedan. xwe vekêşan.

بەريەنځ كړى: قەنجقاندى. خوه دوير كړى. خوفەداى.
خوفەكيشاى

المبعد. المجنب. المعزل

Berbetenkirî: Veciniqandî. xwe dwîrkirî. xwe
veday. xwe vekêşay.

بەريەنځى: قەنجقن. دويركەتن. خوفەدان. خوفەكيشان

النفرة. الاعتزال. التجنب. الابتعاد

Berbetenî: Veciniqîn. dwîrketin. xwe vekêşan
xwe vedan.

بەرى پەنځ: پيئش ديوار. لپەر چەپەرى

امام الحصن. المحوط. المسيج. السور

Berbeden: Pêş diwar. liber çeperî.

بەريەنځى: بەريەنځىياتى. چەپەرىنى. پيژانى. ديوار كرى

المحصن. المنيع. المسيج. الجهاث. المحوط. السور

Berbedenati: Berbedeniyati: Çeperinî. pêjanî.
diwarkirî.

بەرى پەن: هەدى. هەدى. پيچ. پيچ

شيئا. فشيئا. رويدا. تدريجيا

Berber: Hêdî. hêdî. piç piç.

Berbezok: Beza . bezok.

Berûbejin: Bejin û bala.

Berbejin: Nivîştî. bazbend.

Berbest: Rexê besta rwîbarî.

Berbestin: Çeperkirina pêşîya xwe.

Berberroj: Xwe dana tavê cihêkê beramberî rojê.

Berberojk: Cihê mirov xwe lê ber tav diket.

Berbelck: Rex benyêt befrê li zozana.

Berbelekf: Ker kerbûna befrê. pinî pinibûn.

Berberanê: Baskanê. duherbûn. pirt pirtbûn. du-beranê.

Berbelg: Rwîyê per. rwîyê belgê dar û barî.

Bərbela: Mirovê ser teşqe. berataf.

بەریەزۆک: بەزا. بەزۆک
السباق، الركض، العداء

بەریەجین: بەژن و بەلا
القد والقامه

بەریەجین: نەشتی. بازبەند
الرقیة، الحجاب، التعمیة

بەری بەست: رمخێ بەستا رۆبیارێ
جانب الرصافه، امام الجول، مجاور الوجن، المنيع الصدر، محكم الجبهه

بەری بەست: چەپرکێنا پێشیا خو
التدرع، تحصن الجبهه، تحصين الجبهه

بەری بەروژ: خودانا تافێ جەهێن بەرامبەرێ رۆژێ
الشرقة، الوجه للشمس الشارق

بەری بەروژک: جەهێ مروف خوێ لێ بەرتاف دکت
المشراق، الشرقة

بەری بەلک: رەخ بەنییەت بەفرێ. لوزانا
بجوار قطع الثلج، مبغع الواجه، صفحه غفلات ساق الرجل

بەری بەلکێ: کەرکەر بونا بەفرێ. پینی پینی بون
تبقع الصدر، تبقع الوجه

بەری بەرانی: بەسکانێ. دویەریون. پرت پرت بون. دویەرائێ
التکثر، التحزب، المجابهه، التشردم، التجنن

بەری بەلگ: رۆیێ پەر. رۆیێ بەلکێ دار و باری
وجه الورق، صفحه الورق

بەری بەلا: مروفێ سەر تەشقلە. بەرنا تاف
المبتلى، الكثير المصاب، جيم المشاكل

بەرایەر: بەرامبەر. پێش هەمەت. پێشقه. بەرانبەر
الازاء، المقابل، الموازى، المواجه
Beraber: Beramber. pêş hêmet. pêşve .beranber.

بەرایەر بون: بەرامبەر بون
التقابل، التعادل، التساوى
Beraberbûn: Beramberbûn.

بەرایەر بوى: بەرامبەر بوى. بەرانبەر
التقابل، التعادل، التساوى، التقاين، التقابل، التطابق
Beraberbûn: Beramberbûy. beranber.

بەرایەر تو: بەرامبەر تو. بەرانبەر تو
الاقرن، الاعدل، الاطيق، الاوجه
Berabertir: Berambertir. beranbertir.

بەرایەر کون: بەرامبەر کون. بەرانبەر کون
الاطباق، الاقران، الاعدال، التطبيق، التعديل، التسويه
Beraberkirin: Beramberkikin. beranberkikin.

بەرایەر کرێ: بەرامبەر کرێ. بەرانبەر کرێ
الموازى، المقرن، المطيق، المعدل، المسوى، الموجه
Beraberkirî: Beramberkirî. beranberkirî.

بەرایەریاتى: بەرامبەریاتى. بەرانبەریاتى
المقابله، الموازاه، المعادله، المساو، المقارنه، المواجهه
Beraberatî: Beranberiyatî. beranberiyatî.

بەرایەریاتى
Beraberîyatî.

بەرایەرى
Beraberî.

بەریەر هاتن: پێقههاتن. لێرهاتن
الاستقبال، المعادله
Berberhatin: Pêvehatin. liberhatin.

بەر بەر: پانیا بەرکێ
عرض البساط
Ber berr: Panîya berrkê.

بەر بەر: دێری راگرتن بەژێ
السبق فى الركض
Berbaz: Diberî rakirnê bezê.

بەریەزۆکێ: تۆرسکێن. هەفرکێنا بەزینێ
السباق فى الركض
Berbezkanê: Toriskîn. hevirikana bezinê.

بەريەن کۆن: ژێر دەست کړن. ديل کړن
الاخضاع

Berbenkirin: Jêr destkirin. dîlkirin.

بەريەن: ژێر دەستی. ديلی. بن دەستی
الخصوع، الرضوع، الاستبعاد

Berbenî: Jêr destî. dîlî. bindestî.

بەريەند: بەرچەر. سينگ کړتی
الذرع، المحکم الجبهه

Berbend: Ber çeper. sing girtî.

بەريەندەر: چویدکارییا جوخوونی
هراسه الییدر

Berbêder: Çwîdariya. coxwîne.

بەريەر: بری روینشتنا سر بودوتناپەزی
حجر الحليب، الحلب

Berbêr: Berê rwîniştina ser bo dotina pezî.

بەريەر: پيش کو. پيش کون
المقدمه

Berbêj: Pêşgo. pêşgotin.

بەريەر: کسێ ژبەر دناخفتن
الهدی

Berbêj: Kesê ji ber di axivît.

بەريەر: ژبەر ناخفتن
الهديان

Berbêjî: Ji ber axivtin.

بەريەر: سر پيش. سر بارویی کەر
المتبرع الاول، امام الرواق البيئي

Berbêş: Serbêş. ser barwîyker.

بەريەر: سينگ کړيدان
مفلول الصدر

Berbên: Sing girêdan.

بەريەن: بەری پای دوستی. بەری بهین دانن. بەری بهین فهکړن
قبل الراحة، قبل الاستراحة، مضايقة الغير

Berbêhn: Beri paydostî. berî bêhindanê. berî bêhin vekirnê.

بەريخوینک: گياپه که لکال زادی دخون لپەر جویا شين دبیت تاما
وی وکی کەر هفسی به

صنف من العشب، یوکل طریا

Berbixwînk: Giyayeke li gel zadî di xon. li ber coya şin di bît tama wî wek kerefsêye.

بەريەلا بون: بەرئاناف بون. سر تشقهله بون
الابتلاء، التورط فی المشاكل

Berbelabûn: Ber atafbûn. ser teşqelebûn.

بەريەلا بوی: بەرئاناف بوی. سر تشقهله بوی
المتروط فی المشاكل، الملبی

Berbelabûy: Ber atafbûy. ser teşqelebûy.

بەريەلا تر: بەرئاناف تر. سر تشقهله تر
الابلی، الاورط فی المشاكل

Berbelatir: Ber ataftir. ser teşqeletir.

بەريەلا کړن: بەرئاناف کړن. سر تشقهله کړن
الابلاء، التوريط فی المشاكل

Berbelakirin: Ber atafkirin. ser teşqelekirin.

بەريەلا کړی: بەرئاناف کړی. سر تشقهله کړی
المورط فی المشاكل، الملبی

Berbelakirî: Ber atafkirî. ser teşqelekirî.

بەريەلاهی: بەرئانافی. سر تشقهله یی
الابتلاء، الاصابة بالبلاد والمحن والنکبات

Berbelayî: Ber ataftî. ser teşqeleyî.

بەريەن: بەرمالی. هەف گيايان. ژنا مروقی
الزوجه، المزبوره، المنکوحه

Bereben: Bermalf. hevîyan. jina mirovî.

بەريەن: ديل. تېخسیر. خلعت کار. ژێر دەست
الاسير، العبد، الخادم

Bereben: Dîl. êxsîr. xilmet kar. jêr dest.

بەريەن: مانەکا پرچی به. لتهنشتا سەری
خصله من الشعر تصصف للزينة

Berben: Mateka pirçîye. li tenîştî serî.

بەريەن بون: ژێر دەست بون. ديل بون
الخصوع، الاستبعاد، الاسر

Berbenbûn: Jêr destbûn. dîlbûn.

بەريەن بوی: ژێر دەست بوی. ديل بوی
المخضع، المستبعد، المأسور

Berbenbûy: Jêr destbûy. dîlbûy.

بەريەن تر: ژێر دەست تر. ديل تر
الاخضع، الاعبد، الاسر

Berbertir: Jêr desttir. diltir.

بەریخووە بۆن: لادروخو زەفرین، خوڤەییان، خوڤەپرست
الانانی، الاستنثار، الاثره

Berbixwebûn: Li dor xwe zivîrîn. xwe viyan.
xwe peristin.

بەریخووە بۆی: خوڤەپرستی، لادروخو زەفری، بەرلخو
الانانی، المستاکر، المتنامی

Berbixwebûy: Xwe peristî. lidor xwe zivîrî. ber li
xwe.

بەریخووە کرێ: رامافێژ، مەزن بۆن، کر بۆن
النمو، الرواج

Berbixwekirin: Rahavêj. mezinbûn. girbûn.

بەریخووە کرێ: رامافێژ، کر بۆی، مەزن بۆی
الرائج، التامی، المتنامی

Berbixwekirî: Rahavêtin. girbûy. mezinbûy.

بەریخووەکرێ: تر: رامافێژ، تر، مەزن بۆی، تر، زوێتر شوین بۆی، پتر
هەلداي

الاروج، الانمی، الاکثر رواجاً ونماء

Berbixwekirintir: Rahavêjtir. mezinbûytir.
zwîtir şînbûy. pitirhelday.

بەر بێ: کەسێ بەرا بو خانی دشتکێت

مبتر الوجه، قاصر الحجر، مقطوع النسل والنتاج

Berbir: Kesê bera bo xanî dişkênît.

بەر بێهێ: شکاندنا بەریت خانی ئافا کرێ
جانب الجرح

Berbirîn: Şkandina berêt xanî ava kirmê.

بەر بۆکەن: بەر بەلخەن، بەر هویڕ بۆن

تفتیت الحجر، تشتت النتاج، انتشار النسل

Berbijikîn: Ber pelixîn. ber hwîrbûn.

بەر بزان: نێزیکێ زانی، لاسار زانی

قريب الولاده، على وشك وضع الحمل

Berbizan: Nêzikî zanê. li ser zanê.

بەر بۆکاندن: بەر بەلخاندن، ریش بەلاف کرێ، قنیت راجاندن

تفتیت الحجر، توزیع السلال، نشر النسل

Berbijikandin: Ber pelixandin. rêşt belav kirin.
qinêţ raçandin.

بەر بۆکاندی: ریش بەلاف کرێ، قنیت راجاندی

منشر النسل، موزع النتاج

Berbijikandî: Rêşt belav kirî. qinêţ raçandî.

بەر بۆار: ریشێ ژێ کر، قنیت هەلبۆژر
منتخب النسل، منقى النتاج

Berbijar: Rêşt jê gir. qinêţ helbijêr.

بەر بۆک: بەرناف جافک، سنجاقا بسکا

امام الزلف، دبوس الزلف

Berbijîk: Ber nav çavk. sinçaqa biska.

بەر بێسک: ئافا بسکا، سنجاقا بسکا گرێدانێ

دبوس الزلف، طاقه عقد شعر زلف وخصلات الشعر

Berbisk: Toqa biska. sinçaca biska girêdanê.

بەر بێهار: چونا جێه رەش کە بو چەروانی

المرايع، قبل الربيع

Berbihar: Çûna cihê reşgih bo çerwanî.

بەر بێهاری: کەسێ دجیت جێه رەش کەبێ ژجێه زوزان بو
چەراندنا پەز وچروانی

اهل المرباع، المنتجعون

Berbiharî: Kesê diçît cihê reş gihtyê ji cihê zo-
zana bo çerandina pez û hewânî.

بەر بێهاف: بەر بێ، رەخ و بۆریت ژبۆاری، دور و بێرین مالتی، بەر بێت
گوندی

الحوز، حرم الدار، المجال، الحری، المحيط

Berbihav: Ber pê. rex û dorêţ jîwarî. dor û berêţ
malê. ber pêţ gundî.

بەر بێو: لېشت بېرا جل راجاندن وکرنا

قبل التذکر، امام الحياکە

Berbîr: Li pişt bîra. cil raçandin û kirina.

بەر بۆو: جێه سینگێ وی دشت بیت دیندا کەند بیت جێه دیندا
نزم شو بخو دشت

المكان الذى امامه سهل مستوى يليه وهده

Berbwîr: Cihê singê wî dēşt bîd di binda kend bîd
cihê di binda nizim ew bixwe dēşt.

بەر بۆو: هەفاڵیت بۆو، ژنکیت بۆو، قەدگرمێژن

مرافقات العروسه لنقلها الى بيت العريس اثناء الزواج

Berbwîk: Hevalêt bwîkê. jinkêţ bwîkê vediguhê-
zin.

بەر بۆویاتی: کارێ ژنیت بۆو، قەدگرمێژن

رفقه العروسه اثناء حفله الزواج

Berbwîyati: Karê jinêţ bwîkê vediguhêzin.

بەر پوت: تششتى سىنگ كور
مفقور الوجه

Berbot: Tiştê sing kor.

بەربوت: تششتى بەرپدا بوری وچو
المار سابقا، السابق فی المضاء

Berbor: Tiştê berêda borî û çûy.

بەر بوری: لنگ بورى دەریازبونا ناغی
جوار المعبر النهری، الزرع القوی النمو

Berborr: Linik borê derê derbazbûna avê.

بەر بورى: لنگ لویلیا ناغی
جوار الانیوب المار قبلا

Berborrî: Linik lîwîliya avê.

بەربورسک: پرتەک ژنامویرت هەفجاری
جزء من اجزاء، الحرات

Berbosk: Pirtek ji amwîrê hevcarî.

بەر بووش: پیر قنیت، گەلەک بەر، پیر ریشتن
کثیر النسل والنتاج

Berboş: Pir qinêt, gelek biber, pir rêşt.

بەربووشیلان: نو کونا ناف ژین ناشی دەرکەمیت
مقدم منفذ ماء الطاحون

Berbwîşîlan: Ew kuna av ji bin aş dierdkevît.

بەربووی: هەمی کرى، هەرمشی، جەن بەردای بێ مروف بوی ئەردی
ماتی ژێ نەکن

السارح، التارک، المتروک، المهجور، السائب

Berbûy: Heykirî, verêşî, cihê berday bê mirov
bûy êrd matî jê neken.

بەربوون: جە بەردان، جەن دەست ژێ هاتی شویشتن ئەردی پوینە
بێ نەکرى

الهجر، التزک، السیپ، السرح، الانطلاق

Berbûn: Cih berdan, cihê dest jê hatî şwîştin
êrdê pwîte pêncekirî.

بەرباتک: تلن حەفکێ، رمشی ستوی
صفحة القفا

Berpatk: Tilê heskê, rexê stûy.

بەر پار: بەری سالا بوری
قبل العام الماضي

Berpar: Berî sala borî.

بەر پارزێن: بەری چو چیلاندنی
قبل التصفيه، قبل الفرز

Berparzinîn: Berî çu çilandinê.

بەر باش: باشفە چو، خوہ باشفە کیشان
الانكفاء نحو الراء، قبل الاخير

Berpaş: Paşveçûn, xwe paşve kêşan.

بەر پاشی: فەرێژا دویمایین، ریشنا دویمایین
النسل الاخير، التناج الاخير

Berêpaşî: Verêja dwîmahîyê, rêşta dwîmahîyê.

بەر پال: تششتا چیا، جەن تلن چیا، بێ فەکەنی و بەلادی
امام السند، صفحه سفح الجبل، جانب السفح

Berpāl: Tenişta çiyay, cihê tilê çiyay yê veketî û
palday.

بەر پالان: قەلب دانا بەرا، وەرگێزانا کەفرا
قبل النفع، نفع الحجر، اسناد الحجر

Berpaldan: Qelibdana bera, wergêrana kevra.

بەر پالک: بەرک دەن بێن لەهاژی بو وەرگێزانا بەریت موکوم بو
هەلشکاقتن

حجر الاسناد، انشاء قلع الحجر

Berpalk: Boreke di den bin lihajey bo wergêrana
berêt mukum bo helîşkafînê.

بەر پالین: بەری پەزی بێن مەخەلێ

قبيل رعى الظهيره للغنم

Berpalîn: Berî pezî biben mexelê.

بەر پان: تششتی روی پەن، بەری بەرفەرە

واسع العرض، واسع الجبهة، الجبهة العريضة، الحلان

Berpan: Tiştê rwî pehin berê ber fireh.

بەر پانی: تششتی بەری وی فرە بیان بیت

العرض، واسع العرض

Berpanî: Tiştê berê wî fireh û pan bît.

بەر پاچ: سەرو چاف بەر کور، سەرو چاف باشفە چو

اثرم الوجه

Berpaç: Ser û çav ber kor, ser û çav paşveçûy.

بەر پەچنی: سەرو چاف پیچای

مدثر الوجه

Berpeçinî: Ser û çav pêçay.

بەر پەتۆرک: لىنک دەرجەتکە، لۆڭ پىن ستورکە
امام الدەر، امام السلم

Berpeytzk: Linik dereçkê. li rex pêstorkê.

بەر پى: بەر بىهاف، رەڭ و روىت خانى
الذرى، الموطى، المشى

Berpê: Ber bihav. rex û rwîyêt xanî.

بەر پىت: سىنگ خاف و سست، بەر خاف
رخو الجبەه

Berpêt: Sîng xav û sist. ber xav.

بەر پىچ: سەر و چاف فەشارى، دىم فەشەراى
المبرقە، الدرع، اللثم، القنع

Berpêç: Ser û çav veşartî. dêm veşîrhay.

بەر پىچان: فەشارتە دىم و سىنگ و بەر
الدرع، ستر الوجه، حجب الامام للشىء

Berpêçan: Veşartina dêm û sîng û bera.

بەر پىژان: لدف تانى، لىنک دىوارى
جوار السىاج، امام الحائط

Berpêjan: Lidev tanî. linik dîwarî.

بەر پىک: دىمى خو لىکدانى نىک پىن خو، دىن هەمالى خو، د
تالينيت دا بىخيت نەردى

الشغريه، لف الساق بالساق لدى المصاره

Berpêk: Demê xwe lêkdanê êk pê xwe di pê
hevalê xwe di alînit da bêxît.

بەر پىک: بەنى گىردانا دەلنگا لىاسکى بىنى
المخدم، رباط الساق

Berpêk: Benê girêdana delinga li baskê pê.

بەر پىن گە:

الضمير الموصول

Berpêgih.

بەر پىڤه: بەر پىڤلا ناڤى بهيت

امام التيار، قبل الموج، قبل التيار

Berpêl: Berî pêla avê bihêt.

بەر پىت: سەر و چاف تىک چوى
افطس الوجه

Berpît: Ser û çav têk çûy.

بەر پىچان: نۆزىک فەتان بستانى
على وشک الانفطار، کاد ينفطر

Berpiçan: Nêzik vetan bistanê.

بەر پى: لىن سىبەرا کەسەكى، خودانا بن لها نىكى بهيت پارازتن
فى الكنف، صفحه الجناح

Berperr: Libin sîber kesekî. xudana bin liha êkî
bihêt parastin.

بەر پىرۆک: بەر پىرۆکى
الوضين، الموضون، عرض القماش

Ber perrok: Berê perokî.

بەر پىرە: لۆڭ پەردا بوىکى
امام ستار العروسه، جانب خدر العروس

Ber perf: Lirex perda bwikê.

بەر پىز: چونا نک پەزى بو چەراندىن، شفانى
رعى القنم، عليه الرعى

Berpez: Çûna nik pezî bo çerandinê. şivanî.

بەر پىژان: لۆڭ تانى، نۆزىکى تانى
جانب السىاج، جوار الحائط

Berpejan: Li rex tanî. nêzîkî tanî.

بەر پىسار: لىسنگىن دوربەى، تلى کەندالى
صفحه الاويه، امام المنحدر

Berpesar: Li sîngê dorbey. tilê kendalî.

بەر پىق: رمخى تىکى، لىنک کەلشتى
جانب الصدع، جوار الفلق

Berpeq: Rexê tîkê. linik keliştê.

بەر پىقان: بەرتىک بون
صداع الحجر، انقلاب الجبیه

Berpeqan: Ber tîk bûn.

بەر پىقەن: بەرکوشتن، ژبەرىک چون
الانشقاق من القدم، تصدع الجبیه

Berpeqîn: Ber kujtin. jiberêk çûn.

بەر پىلخەن: بەر بۆکىن
تفتت الحجر، تحطم الوجه

Berpelixîn: Ber bijikîn.

بەر پىلخاندن: بەر پەلخاندن
تفتيت الحجر، تحطيم الجبیه

Berpelixandin: Ber pelixandin.

بەر پىنى: سىنگ فەشارى، ریشنا فەشەراى
مستور النجاج، المخفى وجهه

Berpenî: Sink veşartî. rêşa veşîrhay.

بار پیس: ریشت پیس. قنیت پویج. برینا بن کهغلی بهروار بجیت
به رکتی تفنکتی لین کهغلی بهروار بسمیت
سیء النسل بریدی، الناتج، الخرق المنحرف

Berpis: Rêşt pîs . qinêţ pwîç bîrîna bin kewlî berwar biçît berkêţ tivengê libin kewlî berwar bi simît.

بهریست: برینال لین کهغلی را بهروار وکش بر بجیت
الخرق تحت الجلد مائلًا

Berpîst: Birîna li bin kewlî ra berwar û keş bir biçît.

بهریساتی هه: تولاژ بنک خرابی وزیانێ هه بجیت
نحو الرذيلة، والسوء

Berpîsative: Tolaz binik xirabî û zîyanê ve diçît.

بهریپان: پیفانا پانیا نشتی وهک بهروکی
کیل عرض الشیء

Berpîvan: Pîvana panîya tiştî wek perrokî.

بهریپ: تشتی برئی وئ هاتی بیفان و زانین
شریط المساحه

Berpîv: Tiştê berê wê hatî pîvan û zanîn.

بهریپل: ههستین پاش ملی. دهبن ههستین پشت ملی. کهکرهوک.
کهلهکه لاک

عظم الكتف، عظم الترقوه، لوح الكتف

Berpîl: Hestîyê paşmilî. deqê hestîyê pişt milî. kerkerok. kelkelank.

بهریپلک: چونا زیرقمانی کرنا بیلکی داومت هاتن
مراقبه هديه العرس

Berpîlik: Çûna zêrevanî kirina bîlkê dawet hatinê.

بهروات: کهفری پهن
حجر العنان، الصلح

Bertat: Kevrê pehin.

بهرتاف: بهر بهرووک. خودمانا نافتی
التشرق، امام ضوء الشمس، قبل الشروق

Bertav: Ber berojk. xwedana avê.

بهرتاق: بهر بهروار. سینک پهغای
امام الجدار، مشقوق الوجه

Bertaq: Ber dîwar. peqay.

بار پیر: لدهف پیر. لرهخ پیر
امام الجسر، جانب الجسر

Berpîr: lidef birê. li rex pirê.

بار پیر: کهلهک قنیتی. کهلهک هه ریز. پیر ریشت
کثیر النسل والنشیء، غزیر الانتاج، وغیر المحصول

Berpîrr: Gelek qinêţ. gelek verêj. pir rêşt.

بار پیرتکین: دیتم جامه پیرتین. بار په لخین
تمزق الوجه، تحطم الحجر

Berpîrtûkîn: Dêm came peritîn. ber pelixîn.

بهریپرتکی: تشتی سینگی وی هه لومهرای
ممزق الوجه، محطم الوجه

Berpîrtûkî: Tiştê singê wî helwerhay.

بهریپرتکانن: تشتی سینگی وی هاتی براندن های بهردای
تحطيم الوجه، تمزيق الوجه، تقطيت الحجر، ممزق الوجه

Berpîrtikandin: Tiştê singê wî hatî dirandin may berday.

بهریپرتکانن: تشتی سینگی بهردای کرى. ودمرفالا کرى
محطم الوجه، ممزق الوجه

Berpîrtikandî: Tiştê singê berday kirî û dervala kirî.

بار پیرس: کهستی سهرگیر. مروفتی کار به دهمست. بهر پسیار
المسؤول، قبل الاستفسار

Berpîrs: Kesê sergêr. mirovê kar bedest berpişyar.

بار پیرشت: جله که دهافیتن بن کورتانێ دهوارا. مهرش. بن کورتان
البرذعة، الجلال، جانب الظهر

Berpîşt: Cileke di havêtin bin kurtanê dewara. merş. bin kurtan.

بهرو پیرشت: بهرمفازی. سهر وین. لیک فر
القلوب، المعكوس

Berûpîşt: Berhavêjî. ser û bin . lêk vîr.

بار پیرش: سینک خاف و سست. بار روخ
هش الوجه

Berpiş: Sîng xav û sist. ber rox.

بار پیل: بهر دهرهفت هاتن. بهر دهلپهغی
قبل الفرصة، قبل الدرجة

Berpîl: Berî derfet hatinê. berî delîvey.

بهرتیل خاوی: پاره وهرگرتنا نهریک ونه‌برست
الارنشاء

Bertilxarin: Pare wergirtina ne rêk û ne dirust.

بهر تور: بریتا به‌روار. بلیت بونا خارو کش بر
القطع المائل، البئر المنحرف ،

Berturr: Birrîna berwar . pilît bûna xwar û keş
birr.

بهرتوق: تخیلته‌کن چه‌کیت ژن‌کانه
صنف من حلی النساء

Bertoq: Texlîtekê çekên jinkane.

بهرتووخ: رویی توخیشتی
وجه الطبق، صفح الطبقه

Bertwîx: Rwîyê twîxê tiştî.

بهر تووک: رویی سه‌ره‌مین تیشتی نه‌ک
وجه القشره، صفح القشره

Bertwîk: Rwîyê serve yê tiştê tenik.

بهر توی: بانو و به‌ره‌مه‌بیا تورا تیجیری یان تورا کودانی
عرض الشبکه

Bertorr: Panî û berfirehiya toranêçîrê yan tora
godanê.

بهر جال: لره‌خ چارچوفا دارى پاتیک به‌ستى وتیکرا چوى
امام الشبکه الخشبيه

Berçax: Li rex çarçûva darî patêk bestî û têkra
çûyî.

بهر چل: مهرش جلئ بن كورتانى. ده‌وارى
غطاء الدابه

Bercil: Meriş. cilê bin kurtanê dewarî.

بهر جوت: نه‌ردئ نهرم بساناهى بو کتیلانی
الارض سهل الفلاحة والحرث

Bercot: Erdê nerim bi sanahî bo kêlanê.

بهر جوم: رمضى ميرکئ. رمضى هه‌ویکئ
خوار الواحه

Bercom: Rexê mêrgê. rexê hewîkê.

بهر چون: سینک گهر
رمدی الوجه

Bercon: Sîng gewir.

بهر تان: ره‌خ به‌زان
جوار السیاج

Bertan: Rex pejan.

بهر ته‌بان: به‌رکور. دیم کور. تیشتی به‌ری که‌مچ و ناف کور کور بیت
انبساط الوجه، العفر

Bertepan: Berkor. dêm kur tiştê berî kefiç û nav
kur bît.

بهر ته‌بای: به‌رکورئ. ناف قورئ. ناف که‌مچ
منبسط الوجه، مقعر الوجه

Bertepay: Ber korî. nav Porî. nav keviç.

بهر ته‌لاش: به‌غانا به‌روار. تی تی که‌لشتی
الانفلاق المائل

Bertelaş: Peqan berwar. tîti keliştî.

بهر تیر به‌ر فره‌ژ. تیر ژیه‌هان
مشبع النتاج، مكثف المحصول

Bertêr: Pîrr verêj. têr jêhatin .

بهرتک: هافیتنا به‌رکن بجویک بتبلا . بتبلی به‌رک هافیتن وتن
وهركرن
المخذه

Bertivk: Havêtina berkê biçwîk bi tîbla bitîblê
berk havêtin û tê werkirin.

بهر تل = به‌ر تیل. زکن تیلئ. تلئ تیلئ
باطن الاصبع

Bertil = Bertibl: Bertibil. zikê tîblê. tilê tîblê.

بهر تیلفانک: به‌رکئ نه‌ک و به‌مخ وه‌ک پاره‌ی
القرص الحجرى الرقيق

Bertivank: Berkê tenik û pehin wek parey.

بهرتیگ: رمضئ ده‌زئ. لایئ به‌قئ. تیشتا که‌لشتئ
طرف الصدع، مصدع الوجه

Bertîk: Rexê dezî. layê peqê. tenîştakeliştê.

بهرتیل: پارهدانا شولئ به‌سهرئ مروفئ هه‌ به‌نیت
الرشوة، الضمان، العوض

Bertîl: Paredana şolî bi serê mirovî vebînît.

بهرتیل خوهر: که‌سئ به‌رتیلا دخوت و وه‌ردگريت
المرتضى

Bertilxwer: Kesê bertila di xot û werdigirît.

بەرغاز: كەسىن سلت يىن بىن بچويك داخازا رىشتىن بكت
طالب النسل، والدريه، العاقر

Berxaz: Kesê silt yê bê biçwîk daxaza rêştê biket.

بەر خال: رمخىن نيشانا روى وسارو چاڤا. رمخىن دمقى. تلئ خالى
جانب الشامه

Berxal: Rexê nişana rwî û ser û çawa . rexê deqê tilê xalê.

بەر خەم: پرتەكى ژبەر كارل كىلانئ. پارچەكا مەفجاری به
جزء من اللؤمه، جزء من المحراث

Berxep: Pirtekî jiber karê kêlanê . parçeka hev-carîye.

بەر خەل: رمخىن كەلتى. تەنشتا چەپەرى
امام القلعه، امام الحصن

Berxel: Rexê kelê. tenîştâ çeperî.

بەر خێر: تشتىن بىنك باشينى قەمچيت
الفال الحسن، نحو التحس

Berxêr: Tiştê binik başiyê vediçît.

بەر خى: ديم گروفر
مدور الوجه، دائرى الوجه

Berxirr: Dêm girovîr.

بەر خيرى: رمخىن ريزئى. ليفا چيچئ. تلئ كيرئ
طرف السطر، جانب الخط

Berxîr: Rexê rêzê. lêva xîçê. tilê gîrê.

بەر خىج

Berxîç:

بەر خيزئ: بەرئى پلوخئ تىكەل خيزئى. بەرئى سست وروخ
الحجر الرملى

Berxîz: Berê piloxê têkel xîzî. berê sist û rox.

بەر خور: نەنگەكا دەرئى لويلئ يافره بوى. نەنگەكا كەلەك شول بىن
كرئ وكەئ بوى

واسع القوهه للسلاح، المحصول، الناتج

Berxwer: Tivenga derê lîwîl ya fîrêhbûy . tiven-ga gelek şol pê kirî û kevinbûy.

بەر خور:

Berxor:

بەر چاچك: تلئ لويلاقئ حەيوانئ
صفحه الساق الحيوان

Berçaçik: Tilê lwilaqê hêwanî .

بەر چاخ: بەر ومخئى. بەرئى دىمەكى

قبل الزمن، قبل القرن، قبل الاوان، سابق العصر

Berçax: Berî wextî . berî demekî.

بەر چال: پيش جاف

المعرض، المشاهد، المنظر

Berçav: pêşçav.

بەر چامبەرى: رمخىن دەرکئى سويتئ. بەرئى گوشه ونيشكا

حجر ركن المصيدة، حجر الضلع

Berçamberî: Rexê derkê swîtê . berî goşê û îşkâ.

بەر چەم: بەرئى خوەك. بادمەكا ريكئى

المنعطف، المولى، امام المنعطف

Berçep: Erdê xwek. badeka rêkê.

بەر چەم: رەخ ناف. دەرئى ناف. ليف ناف

الضفة، الشاطئ، الحفول الحائئى للنهر

Berçem: Rex av .dev av. lêv av.

بەر چەتلك: تويرئ تومكئ تەمرا دچيتئ. كەمشا تەمرا

الحوصلة، حوصلة الطير

Berçêlk: Twîrê tomkê teyra di çîtê gemşa teyra.

بەر چچك: بچويكئ سافا بئى شير خور

الرضيع

Berçîçik: Biçwîkê sava yê şîr xwer.

بەر چيچ: كەفرئى كبل. بەرئى بلند راومستائى

الصخر الثاني

Berçîx: Kevrê kêl. berê bilind rawestay.

بەر چيق: سينگ دىهائى

مشقوق الوجه

Berçîq: Sîng dirrhay.

بەر چوچك: تەنشتا چوچكى. رمخىن تەژنوئى

جانب الركبة، طرف الركبة

Berçok: Tenîştâ çokî. rexê ejnuy.

بەر چوئ: بەرکەئن. بەرہاقيتئ. پيش كەئن. سەرکيتئ

الجهض، الريادة، القيادة

Berçûn: Berketin. ber havêtin. pêşketin. serkêş.

بەر خار: بەرەكەش. بەرئيتئ. كەش بر. براروار

معوج الوجه، منحرف العرض

Berçar: Berkeş. bertîyê. keşbir. berwar.

بەردای: ئاڤا دەرکری
النازح، المنزح

Berdan: Ava derkirî.

بەردانگ: تاپیت ژێری بیت دارو باری، دمانیت دارو خولیا
الاصغان السفلی من الشجره

Berdank: Tayêt jêrî yên dar û barî. demanê dar û xulpa.

بەردانگ: چەلکێ تەبکێ دارکێ ددەن بەر حەلانکێ تەبکێ
المفاس

Berdank: Çeqilkê tepkê. darkê diden ber helan-kê tepkê.

بەردانگ: دانێ بەری دانێ زادی بخوین. وەک بەرغرافینک پارێکێ
زادی بەری وەختی

البکه، وجبه طعام خفيف قبل الوجبه الاساسيه الكامله

Berdank: Danê berî danê zadî bixon . wek berfi-ravînk. parîkê zadî berî xwextî.

بەرداڤکێن: دەرپاڤێن. باش چێکێن. خەم ژێ خاڤن
الانتقان، الامتتام، الانتهاک

Berdaketin: Diberra çûn. başçêkirin. xem jê xwarin.

بەرداڤکێن: نێزیکێ خاڤ گرتنن. روی بێ نزم وکەند

على وشك النزول والضعف، للسّن واطي، الوجبه، منبسط الصفحة

Berdaketin: Nêzîkî xwar girtinê.rwîyê nizam û kend.

بەردانا دەنگی: قیری راھیلان

الموال، المناداء، اطلاق الصيحه

Berdana dengî: Qirî rahêlan.

بەردانا دیوڤ: سەردیڤ نان. بدویڤ کەنن. بیتی چوین

الكسح، المطاردة، التعقيب

Berdana dwîv: Ser dwîf nan. bidwîv ketin. pêychun.

بەردانا ئاڤی: دەرکێنا ئاڤی
النزح

Berdana avê: derkirina avê.

بەردا شەبکێن: دەرپا بەزێن. دەرپا چوین

الركض الموازی نازلا

Berda şebîkî: Diberra bezîn. di berda çon.

بەر خۆرەگ: رمخێ چەپێن
جانب المنطف، جوار المنعرج

Berxwerk: Rexê çepê.

بەر خۆک

Berxok:

بەردا بەزێن: راستی بەزێن. بەرامبەر تورسکیڤی
الركض الموازی نازلا

Berdabezîn: Rastî bezîn. beramber toriskîrî.

بەر داخ: دیم داخ کری. سەر وچاڤ دوردوی کری بێسووتنێ
الموسم الوجبه، المخطط، المصدر

Berdax: Dêm daxkirî. ser û çav durwî kirî bi sot-inê.

بەر داو: تشقێ بێ فرۆژێ. دارێ بەرگر

المنتج، المشر

Berdar: Tiştê pirr verêj. darê bergir.

بەردان: هەمی کێن. فەرمانسێن بەرلاکێن. ئازاکێن

السرب، السبب، الاطلاق، الطلاق، العتق

Berdan: Heykirin. veresandin. berlakirin. azakirin.

بەردان: شوێ کرنا رە و سنێبێلا. رە هێلان و شوێکرێن

الاعتفاء، السبل، الترك

Berdan: Şorrkirina rih û sinbêla . rih hêlan û şorr kirin.

بەردان: نیشادان. هێلان. دەست ژێ بەردان. پشت دان. کەسێ

بەرئ ئێکێ بدمت تشنهکی

التوجيه، الهجر، الاممال

Berdan: Nişadan. hêlan . dest jiê berdan piştndan. kesê berê êkî bidet tiştêkî.

بەردای: هەمی کری. دەستویری. ئازا کری. هێلا. دەست ژێ

بەردای: شوێکرێن

الطلاق، السارح، السائب، التارك، الهمل، المهجور، المعفى، المعتق، الوجه

Berdar: Haykirî. destûrî. azakirî. hêlay . dest jê berday. şorrkirin.

بەردان: رێدان ئاڤی. ئاڤ بەردان. دەرکێن

النزح للماء

Berdan: Rêdana avê. av berdan . derkirin.

بەردەلف: یێ لێر دەرفەتا رادوستیت

تحین الفرض، مراقبه المجال قبل الطرف والوقت المناسب

Berdelîv: Yê li ber derfeta radiwestît.

بەردەلنگ: تلێ دەلنگی. پاتەکه دبەن بەردەلنگی بو موكوسى
ونەدەهان

طرف ردن السروال، وصله قماش بخاط طرف الردن للمتانه

Berdeling: Tilê delingî. patekî di ben delingî bo mukumî û ne dirrhan.

بەردەمان: ژناڤدا تیریزییهکی دبەن دمانێ ژناڤدا

دانه درهیت

وجه ذیل اللباس، الاغصان السفلی للشجر

Berdeman: Jinavdatîrêjîyekî di ben demanê jinavda .

بەردەمان: بەری گهشتنا ومختی باج و درافا

قبل وقت الضريبة والخراج

Berdeman: Ber gehîştina wextê bac û derava.

بەرەل: خوە شفتی

الحبوب، الخاطرة، الفكرة، الخيال، الذکری العزیزه

Berdil: Xweştivî.

بەردیل: روی یێ درێژ، لاکیش

المستطیل، الطویل الجبیه

Berdirêj: Rwiye dirêj. lakêş.

بەردیل: روی درێژییا وی ژفرەهێتی پتر بیت

الاستطاله

Berdirêjî: Rwiye dirêjîya wî ji firehiyê pitirpît.

بەردنگانی: هەفرگانی، گەرگەراشی

السابقه، المزاحمه، الجاراه، التناوب فی فعل الشيء

Berdinganê: Hevrrikanê. gerrgeranê.

بەر دویف: هریا نوێفی پەزی یه

صوف الااليه، جلد طرف الغنم

Berdwîv: Herya dwîvê peziye.

بەر دیوار: رەخ تاق

امام الحائط، طرف الجدار، كتابه عن الضعه والاستكانه

Berdiwar: Rex taq.

بەر وابو: قنیت مەزەن بو، رەواجا ریشتن، شین بونا بەری نشتی

نمو النشئ، نشوء النسل، انقلاخ الحجر

Ber rabûn: Qînê bûn rewaca rîşê şînb bûna berê tiştî.

بەردەر: دەری خانی

المخن، اللقط، الغناء، مدخل الدار، باحه الدار

Berder: Derê xanî.

بەردەر: رەخنی پەق و تیکا

جانب القطر، طرف الصدع

Berderz: Rexê peq û tîka.

بەردەست: بەرەف، بن دەست، پەیت، حازر

الجاهز، الحاضر، تحت الجلد، راحة الكف، باطن الكف

Berdest: Berhev. bin dest. peyt. hazir.

بەردەستک: بەردەستکی هوستای، هاریکاری شولی، شارەزایی

بەر هوستای

الجرسون، المعاون المهني، مساعد الصانع

Berdestk: Berdestkê hostay. harîkarê şolî.

şarezayê ber hostay.

بەردەستک: پاتەکه دەن بەردەستی خوە بوە لکرتنا نامانیت کەل

وکەرم

الجفال، خرقه لحمل الاواني الحارة

Berdestk: Pateke diden berdestê xwe bo helgirtina amanê kel û gerim.

بەردەف: بسانەیی خازن، جانی لێر دەفی رابەن، دەف پوشاندن

ونخافن

سهل التناول الاكل، الثام، الكمامة، القناع

Berdev: Bisanahî xwarin. cilê liber devî rabiben.

dev poşandin û nixaftin.

بەردەقانی: پاتەکی بەمیکه بەرا پی دەقانیژن، بەرقنی بەرتفاک

پاتەیی یاب لیمک

المقلاع، المخففه

Berdeqanî: Patekê bi lepikê bera pê dihavêjin

ber qenî bertivka patey ya bi lepik.

بەردەراف: بەری گافا هاتی، بەردەرفەت، بەر دەلیفە، بەر ناف.

تیزیکێ دەرافنی نافنی

امام مورد الماء، جوار المنهل، تحین الفرصه، قبل الطرف، المجال.

امام المیناء

Berderav: Berî gava hatî. berderfet. ber delîve.

berav. nêzîkî deravê avê.

بەردەفی دان: دەر ناخفتن

القلس، التكلم مع المتكلم

Berdevidan: Diberra axiftin.

بەر راف: لێقا خێچێ. رمخێ گێڕێ

امام السطر، طرف الوعم، جانب الخط، قبل القنص

Ber rav: Lêva xîçê. rexê gîrê.

بەر ران: قولفولکا رانی. جێی ران بزکی قه نووسیت

طرف الفخذ، اعلى الفخذ المتصل بالبطن

Ber ran: Qulqulka ranî. cihê ran bizikî ve-dinwîsît.

بەر و استگرن: یاریهکه بەرێ گران بلند دکن ژ سەرێ خوێ پێهێل

الربيعه، لعب رفع الحجر عاليا

Ber rastkirin: Yariyeke berê giran bilind diken ji serê xwe pêhel.

بەر و استستان: لێرفه نمان، لێرفه نويسان

المجاوبه، المواجهه، الوقوف مقابلًا، الانتهاز، الامتثال

Ber rawstan: Li ber venan. liber venwîsan.

بەر و راست: تشتی بەرێ وی دهشت و راست بیت بێ کەند و کور. بەر حولی

عدل الوجه، الاستقامه

Ber rast: Tiştê berê wî dest û raşt bît bê kend û kor. berhulî.

بەر و راجن: بویته پێکرن. ژێ وایورین. دهر وایورین

الاهتمام، الانتقان، المرور امام الشيء

Ber raçûn: Pwîte pêkirin. jê raborîn. di berra çûn.

بەر و راجن: بەرامەر بەزین

المباراة في العدو، المسابفة في الركض

Ber rabezîn: Beraber bezî.

بەر و استستان: زێره فانی کرن. سینگ کرن

الكفاح، الرصد، المراقبة

Ber rawestan: Zêrevanîkirin. singgirtin.

بەر و راجوتن: زەمار. گری و شینی

الزنا، التحيب

Ber rmgotin: Zêmar. girî û şînî.

بەر و ر: لێقا رێکێ. تلێ رێکێ. رمخێ رێ

امام الطريق، جانب الطريق

Ber rê: Lêva rêkê. tilê rêkê. rexê rêkê.

بەر و ر: جێی بەر قولپوک، کەندالێ ژین چۆ

صفحة الانتهاز، طرف النهور

Ber rih: Cihê ber qulpok. kendalê ji bin çûy.

بەر و ر: لێقا رێکێ. تلێ رێکێ. رمخێ رێ

جوار الطرف، المجانبه، الرخفه من الاحجار

Ber rex: Litenîşt. ber til.

بەر و ر: روخه بەر. بەرێ هەوس و خاف. بەرێ سست و گورێ.

بەرێ ژگیره من چێبێ

Ber rox: Roxeber. berê hews û xav berê sit û gurî. berkê ji gîrhê çêbûy.

بەر و ر: دق ناف. لێف ناف. رەخ ناف

الصفه للنهر، الشاطئ

Ber ro: Deq av. lêv av. rex av.

بەر و ر: جێی بەر تاف. روێی بەرامەرێ روژێ

الشارقه، امام الشمس

Ber roj: Cihê ber tav. rwîyê beramberî rojê.

بەر و ر: بەرێ رەنگ رەش و مەیسوگ

الفئین، الوجفه، الحجر الاسود

اسود الصدر، والوجه

Ber reş: Berê reng reş û teysok.

بەر و ر: رەقین. راتەقان. خومەفاقین. پشت. دان سەلەان. تەریکن. تەقان

الهزيمة، الفرار، الهرب

Ber rev: Revîn. rateqan. xwe havêtin. pişt dan. silhan. tewikîn. teqan.

بەر و ر: کەشێ بەر کور بێ باران ژێ نەگرت وەکێ شکفتی.

بناف فەچوێ

الوجع، الغفر، المغفرة

Ber reveze: Kevrê ber kor yê baran jê negirtî wekî şkeftê binav ve çûy.

بەر و ر: بەرێ تەریکێ

قبل الولادة، في حالة الولادة

Ber zan: Berê terikîné.

بەر و ر: کەسێ زوی زان. مروفتی بەرێ بێدی شولی بزانی. مێژو زان

المتنبئ، المؤرخ، خبير الماضي، عارف المستقبل

Ber zan: Kesê zwî zan. mirovê berî pêdîdî şolî Bi zanît. mējûzan.

بەر و زان: مێژو زانێ. مروفتی زوی زان

التنبؤ، علم التاريخ، خبره الماضي

Ber zanîn: Mējû zanîn. mirovê zwîzan.

بەر زىك: كەملەن زىكى. چەرمى عورى

جلد البطن، صفع البطن

Berzik: Kevlê zîkî, çermê wîrî.

بەر زىف: بەرئى زىفى. بەر زىف بەرمەكە چىنكىت تەمسوك لى
بىرسىن

الصيد، حجر الفضة

Berzîv: Berê zîvî, ber zîv, bereke, çinikêt, tey-sok lê di biriskîn.

بەر زىپەك: دەمى بەرى ھاتنا زىپى بەھار

قبيل عيد الربيع، قبل حلول المنتجع

Berzîpik: Demê berî hatina zîpê biharê.

بەر زوزان = بەر زوم: بەرى دەمى چونا زوزانا دەمى بانەھىيا

قبل موسم الاصطياف، جانب النفا

Berzozan = Berzom: Berî demê çûna zozana demê banehiya.

بەر زورى: جەن ئې چىرك وزورىك وگىيا

الوجه العشى، جانب القبر

Berzwîr: Cihê pîr çîrik û zwîrik û giya.

بەرزىيارەت: رەخ گورستان

جوار المقبره، جانب القبر

Berzîyaret: Rex goriztan.

بەر ژار: پىشت لاک وزورىك وگىيا

ضعيف النسل، هزيل الزرع، خسيس الانتاج

Berjar: Rêst lak û zwîrik û giya.

بەر ژور: ژوردا، سەر نشيف، بېندا، خارى دانگ دا

نحو الاسفل، الى الجنوب

Berjêr: jorda, sernîşîv, dibinda, xwarê dang da.

بەر ژېھەل: بەر ژىھل بو گورخان، دەست ئەفران، ژور را

نحو الاعلى، نحو الرقى، الاتجاه الصاعد

Berjêhel: Berjêhel: Bo evraz, dest evraz, jor ra .

بەر ژەن: بەر گورھانا ژىيارى

قبل العيش، التكبس، التعيش

Berjîn: Ber guruhana jiyarê.

بەر ژور ژېھەلى ئەفران

الاتجاه الفوقى، الاعتلاء

Berjor: Jêhelî ,evrazî.

بەر زاک: بەرى گەرى

مراقبه التوبه والدور، قبل حلول التوبه، سبق الدور

Berzak: berî gerrê.

بەر زەھاف: تىشت مشەيى

الوفير، الرغيد، السبع، اليسر

Berzehf: Tiştê mişê.

بەر زەھفى: تىشتى مشە وھەبوى، تىروژياتى

الوفرة، الغزارة، اليسار، الرغد، الرقاء، الاسباغ

Berzehfî: Tiştê mişê û hebûy, têr û tijiyatî.

بەر زەھمەھو: رەخى چالە كورئى، بەرزناز

جانب الحضيض، جوار الوهده

Berzendehor: Rexê çale kwîrê, ber zinar.

بەرزەھو: وندا بون، فەشرەمان، ئافابون، پتر فەرھای

الضياح، التيه، الضلال، الفقد

Berzebûn: Windabûn, veşîrhan avabûn, pitir verhay.

بەرزەھو: بەرزەھاتى

المفقود، الضائع، الضال، التائه، الفتان، الشيطان

Berzebûy: Berzeyatî.

بەرزەھو: پتر فەرھای

Berzetir: Pitir verhay.

بەرزەھو: كور:

Berzekirin.

بەرزەھو: كور:

Berzekirî.

بەرزەھو: بەرئى زورى

الحجر الذهبى، الذهب الوجه، الصفحة الذهبية

Berzêr: Berê zêrî.

بەر ژور: خارى، نشيف، ژوردا

نحو الجنوب، نحو الاسفل، الاتجاه التحتى

Berjêr: Xwarê , nişîv, jorda.

بەر ژناز: رەخ فراكە، رەخ ھەلموئىت

طرف الشاهق، امام المهرى

Berzinar: Rex firrake, rex helemwî.

بەر زىال: بەر تەك

رفيع العرض، ضيق الوجه

Berzirav: Ber teng.

بەرسف: نیوانیی بەر دەرگهی. جابدان
الروشن، الظله، العرين، الجواب

Bersif: Nîwaniyê ber dergehî. cabdan.

بەر سلال: بو ژێهێل. بوسەردا یو ئه‌فران
نحو العلی الاتجاه الفوقی

Bersilal: Bo jê hel. bo serda. bo evraz.

بەر سه: بنی سیبەر. بن سیبەر
تحت الظل

Bersih: Binî sîber. bin sîber.

بەر سییار: بەر هەسوی
امام الافق، صفحه الافق

Bersîyar: Ber heswî.

بەر سپێده: تارى كورك
السحر، الغسق، قبل الفجر

Berspêde: Tarî gewrik.

بەرسقو: كەردم
النحر، مقدم الرقبه، صفحه العنق

Berstû: Gerden.

بەر سینگ: كوشی
الحضن، امام الصدر

Bersîng: Koşî.

بەر سیقاندە: بن سیقاندە. بن نیوانی
تحت الشرف

Bersîvande: Bin sîvande. bin nîwanî.

بەر سوول: لره‌خ سوولیی. ره‌خ سوول
امام الشلال

Berswîl: Li rex swîlê. rex swîl.

بەر سوولاف: ره‌خ سوولاف
امام الشلال المانی

Berswîlav: Rex swîlav.

بەر سوولاخ: ره‌خ سوولاناخی
امام الشلال الترابی

Berswîlax: Rex swîla axê.

بەر سووچ: كونه‌ باركری. بەر كومان
المدان، المتهم، المشبهه

Berswîc: Gunehbarkirî. ber guman.

بەر ژورد: دەست نشیف. ژوردانی. خارکەتن. دانگدا
الاتجاه، النازل، التسفل، التدنى

Berjorda: Dest nişîv . jordanî. xwar ketin. dang-da.

بەر ساییک: رمخێ بانێ یێ ناف. خانی قە
السقف الى السقف

Bersabitk: Rexê banî yê nav xanîve.

بەر صاخ: ریشت ساخ. قنیت پاک. بەر چاک
حی النسل، اصیل الناتج، حسن السلالة

Bersax: Rêşt sax. qinêţ pak. ber çak.

بەر سار: روین هەسوویی. بەر هەسوی
طرف الافق الجبلی، صفحه الافق

Bersar: rwiyê heswîyê. ber heswî.

بەرس سالی: فەریزا سالی. هاتنا سالانه. ریشت و قنیتا سالی
الاتجاج السنوی، الجبل، نشیء السنه

Berêsalê: Verêja salê . hatina salane rêşt û qinê-ta salê.

بەرس سالی: فەریزا چاندنا سالی
الكفاء للزراعة

Berêsalê: Verrêja çandina salê.

بەرسانی: هەسووی. وەک بێژی فی تشتی بەرساھیکە یانی خوە ژێ
نزم که حتی دكەفیت سووین تشتی بەر نەسمانی بیت
الافق

Bersanî: Heswî. wek bêjî vî tiştî ber sahîke yanî
xwe jî nizim ke heta dikevît swîyê tiştî ber es-manî bît.

بەر سەرما: سس. سەقەم. زیک
امام لاڤرد، التعرض للقرس

Berserma: Sîrr. seqem. zîk.

بەر سەقەم: جەتی سەرو سەرما لێدەدەن
التعرض للانجماد، المكان البارد

Berseqem: Cihê sîrr û serma lêdiden.

بەر سەقا: جەتی بەر سەقەم. بەر سەرما و سس
نحو البرد الذتی، اللذع

Berseqa: Cihê ber seqem. ber serma û sîrr.

بەر سەقا: لێفا مەرمزی کێلانی
جانب الفاصل الزراعی

Bersed: Lêva mercêzê kêlanê.

بەر شیشک: بەر خیزک

الفض، الرضراض، الحصب، الحصوه، الوقع

Berşışk: Ber xîzk.

بەر شیش: روى گور. سینک خوهلیکی

الحجر الرمادى اللون، رمادى الوجه

Berşîş: Rwî gewir. sîng xwelîkî.

بەر شیشکیت سور:

الکوفه

Berşîşkêr sor.

بەر شو: بزارتنا دانى بناقن. ژوتکرتنا دهغه لا ژدانى بناقن

تنقيح الغله بالماء.

Berşo: Bijartina danî bi avê. jêgirtina dexela ji danî bi avê.

بەر شور: داهیلای

متهدل العرض والوجه

Berşorr: Dahêlay.

بەر شی: کەسێ ناڤى وى شتى ناڤى مروفى بیت دىبێژن بershین

من. ناف ومکى نیک

السمى، الکنى، اتحاد اسم شخصین

Berşî: Kesê navê wî şîti navê mirovî bît di bêjnê berşîyê min.

بەرفراڤەن: خاڤنا بەرومخت

اللمجة، اللهجة، السفكة

Berfiravîn: Xarna ber wext.

بەر فرە: پان. پەحن

الواسع، العريض، الرجب، الشعواء، البذاح للارض

Berfireh: Pan . pehin.

بەر فرە:

Berfirhe.

بەرفرەمى: بەر زمخفى. پانانى

الاسهاب فى الكلام، اليسار، الرفاء، الرخاء، الزنوع

Berfirehî: Ber zehfî. panatî.

بەرفرەمىاتى

Berfirehyatî.

بەر ف: بفر

الثلج

Berf: Befir.

بەر سووک: چونا بازارى

فى السوق، الى السوق

Berswîk: Çûna bazarî.

بەر سوپە: گەرم کرنا بەر سوپن

امام المنقاه، عند الموقد الاصطلاء بالمنقاه

Bersope: Gerimkirina li ber sopê.

بەر سور: سینک سور. خیزه بەرئى رنگ سور

الحجر الاحمر، احمر الوجه

Bersor: Sîng sor. xîze berê reng sor.

بەر سوژ: کەفى. کەزى

حموضه المعدة، حرقة المعدة، سوء الهضم

Bersoj: Gevî. gezî.

بەر شاپە: بن پەر

باطن الجناح، بطن ريش القوادم

Berşaperr: Bin perr

بەر شار: رەخ توخپ

حوار الحدود

Berşar: Rex tuxîb.

بەر شارەن، بەر شارەان: بەر کەل بون

الرضف

Berşarhan: Ber şaryan. ber kelbûn.

بەر شەت: کەش بر. بەر خار. بەر روپبار

منحرف الاستقامة، الضغه، الشاطيء

Berşet: Keş bîrr. ber xwar. ber rwîbar.

بەر شەق: سینک کەشتى

مشقوق الصدر، والقبل

Berşeq: Sîng keliştî.

بەر شەپەل: بن پیل. بن مل. بەر مل. بەر پیل

جانب الكتف، طرف العضد الكتف

Berşepîl: Bin pîl. bin mil. ber mil. ber pîl.

بەر شەکانن: بەر برین بو ناڤامى و نژایارا

قص الحجر للبناء

Berşikandin: Ber bîrrîn bo avahiya û nijyara.

بەر شیف: رەخ نهال

البدة، جانب المسيل

Berşiv: Rex nihâl.

بهره واژان: رادان ویاژ کرنا بېرا ژجه چانندن. بهره‌افتن
تنفیة الارض من الحجاره

Bervewajartin: Radan û paqijkirina bera ji cihê çandinê. ber havêtin.

بهره‌مال: زقرینا مال. فکهرمانا مال

الرجوع نحو البيت. التوجه نحو المسكن

Berfmal: Zivîna mal. vegerhana mal.

بهره‌ژین: فهژینا ژنەساخیی. ساخ بون. رابونا ژ ژانئ. بېسەر
خومفه هاتن ژنەساخیی

المثل نحو الشفاء، الانتعاش، انتعاش النسل

Bervejîn: Vejîna ji nesaxiyê. saxbûn. rabûna ji janê. biser xweve hatin ji nesaxiyê.

به‌لانی: بهرتکا پاتن له‌پیکری

المقلاع، الخنفة، مبقع الصدر

Berqanî: Bertivka patê lepikkirî.

به‌رقنئ:

Berqenî.

به‌رقسپ: توفکێ قسپین

العجمه، نواه التمر

Berqesp: Tofkê qespê.

به‌رقسوی: ناف کور. ناف کەنج

معقر الوجه

Berqewrî: Nav kor. nav kefç.

به‌رقمچی: روی تیک چوی. به‌ر کوریشک. روی چر چوی

مکمش الوجه

Berqirmîçî: Rwî têkçûy. ber kurîşk. rwî çirçûy.

به‌رقرچی: به‌ر کوزیر. به‌ر نالزی. روی کەغوزە

مشعت الغرض والوجه

Berqirviçî: Ber kuzîr. beralizî. rwî gevoze.

به‌رقی: ریشت به‌رمان. قنیت وێرانی

هلاک النسل، فناء النشء والنتاج

Berqirî: Rêst birhan. qinê wêranî.

به‌ر قی بون:

به‌رقیله: به‌رامبه‌ری قیبلئ. به‌رادانا قیبلئ بو نفقزی

المواجهه للقبلة، التوجه للقبلة

Berqîble: Beramberî qîblê. berdana qîblê bo niv-êjê.

به‌ر فانک: مه‌لینک. به‌رکوشک

الحوف، السفاق، الدرع

Bervank: Melîtk. ber kuşik.

به‌ر فانی: لێک وەرگه‌رهای. سەرو بۆ. به‌رو پشت

المقلوب، المکوس

Bervajî: Lêk wergerhay. ser û bin. ber û pişt.

به‌ره‌فاج: به‌ر خومهر. به‌ر وهریادای

الملتوی الوجه، معرج الصفحه

Bervaç: Ber xwehir. ber werbaday.

به‌ر هه‌جین: پیغه بون. بو بون

التقدم له، الاخذ اليه ونحوه

Bervebirin: Pêve birin. bo birin.

به‌ر هه‌جین: پیشفه چون. بنکفه چون

الاستقبال، السعي نحوه

Berveçûn: Binikve çûn. pêşve çûn.

به‌ره: پیشفه. پیشین

القبل، السابق

Berve: Pêşve. pêşin.

به‌ره: دیز پارێزگار. پاوان کێز

المحامي

Bervedêr: Parêzgar. Pawangêr.

به‌ره: وه‌ز به‌ر کەفرێ کور جه‌ن باران ژێ تەگرت و مکی شکەفتن

الوجه، الغفرة

Berverez: Ber kevrê kor cihê baran jê negirîti wekî şkeftê.

به‌ره: واژان. به‌ردا درێژ بون. کەتتا به‌ردا. جوت واژان

الضجع، الرقاد الزنواجی

Berverazan: Berda dirêjbûn. ketina diberda. cot razan.

به‌ره: کورن. پیغه کرن. پیغه هه‌لایستن. به‌ر دانان

القلد، التقليد، التعليق، فتح القبل

Bervekirin: Pêvekirin. pêve helawîstin. diberdana.

به‌ره: هاتن. پیشفه هاتن. بنکفه چون

الاستقبال، التقدم نحوه

Bervehatin: Pêşve hatin. binikve çûn.

بەر کەچ: بەر خوهر. بەرتی تەپ
منحرف الوجه. مائل الوجه

Berkeç: Ber xwehir. bertîtep.

بەرکەش:

Berkeş.

بەرکەش: رەخ کەش

جوار الصخر. امام الصخر

Berkevir: Rex kevir.

بەر کەل: رەخ چەپەر. بەر دێرگە

امام القلعة. جوار الحصن

Berke: Rex çeper. ber dêrgeh.

بەر کەپ: دەست بەر

الجلمود. الحجر ملي الكف

Berkép: Dest ber.

بەر کێل: کێلە بەر. بەرئ جیخ

الصوى. الحجر المصوب

Berkêl: Kêleber. ber çîx.

بەر کیش: بەر فەکوئەز. بەر هەلەر. بەر بر

جرار الحجر

Berkêş: Ber veguhêz. ber helgir. ber bîr.

بەر کەین: نامویرى بەر هویروکرتی

کساره الحجر

Berkeirîn: amwîrê ber hwîrkimê.

بەرکیم: کیم قنیت. بێ ریش. بێ بەر. کیم بەر

قليل النسل. نادر النجاج

Berkêm: Kêm qinê. bê rêst. bê ber. kêm ber.

بەرکە: نیکانە. بەرئ بێنئ

فردى النسل والنجاج

Berkit: Êkane. berê bi tinê.

بەرکە: رەخێ کورێ. بێ کورێ. بێ کورمەسک. بێ دوف

طرف الذنب. جهة الذيل

Berkilk: Rexê kuryê. bin kurî. bin kurmisk. bin dwîv.

بەر کێل: بەرامبەری لێقا ناقي. پێش پال

امام الجبهة. عند الجبهة. عند الطرف

Berkinar: Beramber lêva avê. pêş pal.

بەر قوتی: ریشێ قری. قنیت وێرانی. ریشێ برهانی
ملاک النشیء والنسل. فناء الذریه والنجاج

Berqufî: Rêst qirî. qinê wêranî. rêst birhan.

بەر قووی: روی کولای. سینک کور

محفور الوجه

Berqor: Rwi kolay. sing kor.

بەر قوایک: نامومک. لەقلەمۆک. مەزەمۆک

ضعيف المقاومة. مهزوز الثبات

Berqulpok: Nemomk. leqleqok. hejhejok.

بەر قوونەت: رەخێ کورێ. لایێ کورێ. بەر نیشک

جوار الزاویه. امام الركن

Berqurnet: Rexê kujî. layê kujî. ber îşk.

بەر قولاچ: بەر کونج. رەخ کونج. پانی یا قولاچەکتی

الشىء عرضه باع. امام الركن

Berqulaç: Ber kunc. rex kunc. panî ya qulaçekê.

بەرکاچ: بەرامبەر زاک. روێی خەر تولێ

امام الميدان. جبهة المعركة

Berkax: Beramber zak. rwiye xir tolê.

بەر کاشخانک: روێی پانی بێ ناف خانی فە

الى السقف. صفحة السقف

Berkaşxank: Rwiye banîye nav xanî ve.

بەر کار: بەرئ دەمئ شولێ

قبل العمل والصنع. امام المنجم

Berkar: Berî demê solî.

بەر کار: تەنشتا کارا دەخلی

جوار مخزن الغلال السيلو

Berkar: Tenîsta kara dexlî.

بەر کاروێ: بێ نەرزەنک

مقدم الحنك. تحت الدقن

Berkarêj: Bin erzink.

بەر کەپ: جەئ سنبێلا. بەرەقن

موضع الشوارب. امام الانف

Berkep: Cihê sinbêla. ber difin.

بەرکەش: ژرەنگ. بکیرهاشی. ژێهاشی. بەرهاشی. بەر

جوی

التحفة. الفاخر. المقدر. المجهب

Berkefî: ji reng. bikêrhatî. jê hatî. nedîtî. ber
vêti. berçûyî. ha.

B	ب	B	ب
	بەر لڤ: لغینا ریشتن. بزفینا قنیتین حرکة النسل، حرکة النشء	بەر لاتر: بئ لائر الاخيد	
Berliv: Livina rêştê. bizivîna qinêtê.		Berlatir: Bê la tir.	
	بەرلڤين: ریشتن بزڤين. قنیت لڤڤين تحرك الشيء، تحرك الجيل		بەر لاکیر: بئ لاکیرن التحيد
Berlivîn: Rêşt bizivîn. qinêt livlivîn.		Berlakirin: Bê lakirin.	
	بەر لڤاندين: ریشتن بزڤاندين. قنیت لڤاندين تحريك النشء		بەر لاکیري: بئ لاکیری المحيد
Berlivandin: Rêşt. bizivandin. qinêt leqandin.		Berlakirî: Bê lakirî.	
	بەر لڤوه: خوہ پیرست. خوہ ڤیڤایی. لڤور خوہ زڤری الانانی، الطعام، عیاده الذات والشخصیه		بەر لاکچ: رمخئ لامکئ طوف فك الفم
Berlixwe: Xwe perist. xwe viyay. lidor xwe zivî.		Berlaçk: Rexê lamkê.	
	بەر لڤج: روی راول. دیم رویت. بەر رويس كاشفالجبه، عار الوجه		بەر لاکچاک:
Berloç: Rwî rawil. dêm rwît. ber rwîs.		Berlaçlack:	
	بەر لڤک: توڤکئ ڤه مېموی. بھرکئ ڤه مېموی بذر القطن		بەر لاک: ریشتن لڤواز. قنیت ژار ضعيف النسل، هزيل النجاج
Ber lok: Tovkê pembwî. berkê pembwî.		Berlak: Rêşt lêwaz. qinêt jar.	
	بەر لاک: وکئ ڤیچکا بھردن بھرماکئ ژئ نڤه گرن لکل ماکئ بھرن و شیرین وئ بخون		بەر لام: رمخئ لامکئ. رمخئ لاکچاکئ. تهنشتا ئالویشئ طوف فك الفم
Bermak: Wekî pêçka berden ber makê jê neveg- irin ligel makê biçerin û şîrê wê bixon.		Berlam: Rexê lamkê. rexê laçlackê. tenişta alwîşê.	
	بەر مال: روخ مال. دهرئ مالئ امام الدار، جوار البيت		بەر لای: روی شیرین. روی کمش صبيح الوجه، بديع الوجه
Bermal: Rex mal, derê malê.		Berlaw: Rwî şîrîn. rwî geş.	
	بەر مالی: ژن. ههف کييان. کابانی ربه البيت		بەر لایي: بھر دھست. بھر ههف. پھیت. حازر الحاضر، الجاهز، تحت اليد
Bermalî: jin. hevîyan. kabanî.		Berlep: Berdest. ber hev. peyt. hazir.	
	بەر مالک: میزمرک. جاجم چار شف السجاده، الجاجم، البطانيه		بەر لېش: روخ کلەخ. رویت لعیش امام الجسم، وجه الجسم، صفح الهيكل
Bermalk: Mêzerk. cacim. çar şev.		Berleş: Rex kelex. rwişê laşî.	
	بەر مان: ریشتن هزین. قنیت ساخی. مانا بھرئ تیشتی بقائالنسل، بقاء الناتج		بەر لڤيڤين: بھرئ خودان. چاڤڤېری. زيرمقانی. ڤهروالی الحراسه، الرقابہ، القناظر
Berman: Rêşt vejîn. qinêt saxî. mana berê tûştî.		Berlêbûn: Berê xudan. çavdêrî. zêrevanî. qer- walî.	
			بەر لڤيف: رمخئ لڤئ. معوز. کڤانده امام الخافه، مقدم الشفه
		Berlêv: Rexê lêvê. meriz. givande.	

بهرناف

الضمير، البرنامج، الجدول

Bernav:

بهر نمبون: خرشی، خرشی بون
العقم، العقر

Bernebûn: Xirşî, xirşibûn.

بهرنعدان: نیشان دان، نه می کرن، دابهستن، گزیدن، واگرتن
عدم التوجيه، عدم السرح والاطلاق

Bernedan: Nişan dan, nehikirin, dabestin, girêdan, ragirtin.

بهرنهگهکن: نهکیرهات، نه میزا
عدم اللياقة، غير مستحق

Berneketin: Nekêrhatî, nehêja.

بهرنعمان: رښت برهان، قنځت قوت بون، رښت قربون
فناء النشئ، هلاك النسل، زوال التوجيه

Berneman: Rêşt birhan, qinêt qutbûn, rêşt qirbûn.

بهرنعمان لى: پوښته بڼه کرن، پښت دان، خم نهخون، بڼه خمى
عدم الانتقام، اللامبالاه

Bernemanlê: Pwîte pê nekirin, piştan, xem nexon, bêxemi.

بهرنځي: قنځت نځر
ذكوره النسل

Bernêr: Qinêt nêr.

بهرنځي: بهر فهكول، رښت فهكول، قنځت هه لښكځف
باحث الانسان، بحاثه النتائج

Bernêrr: Bervekol, rêşt vekol, qinêt helixêv.

بهرنځي: ميژو فهكول، رښت فهكول، قنځت هه لښكځف
باحث الانسان، بحاثه النتائج

Bernêrr: Mêjû vekol, rêşt vekol, qinêt helixêv.

بهرنځي: پښت فهكول
بحث القدم، بحث السلاله

Bernêrrf: Pêş vekol.

بهر نزار: رويى دڙى تافى زچيای
امام سفح الجبل الماكس للشمس

Bernizar: Rwiye dijî tavê ji çiyay.

بهرمايک: نهشخور، پاتوره، چنى ومنى
السؤر الفضلات، بقیه الطعام بعد الاكل

Bermayk: Neşxwer, patore, çinî û minî.

بهر مەز: کفانده، لڅف، توخيځ
جوار الحشيه، حافه الاطار

Bermerz: Givande, lêv, tuxîb.

بهر مەرگ: بهرى مرئى، بهرى ژييارى، بهرى ساخين
قبل العمر، قبل الموت، قبل الحياه

Bermerg: Berî mimê, berî jiyarê, berî saxîyê.

بهر مەز: بهر گهولى، روى غهبلى، روى شيلى
مضيب الجبيهه، مغبر الوجه

Bermij: Ber gewlî, Rwî xebilî, rwî şêlî.

بهرمل: ره خ بيل، تلئ كرى، بهر سينگ
صفحه الكتف، طرف المنكب، طرف سفح التل

Bermil: rex pîl, tilê girî, ber sîng.

بهرملک: هاريکار، پښت کير، دمست کر
الوزير، المعاضد، المأزر

Bermilk: Harîkar, piştîgîr, dest gir.

بهرميز: هريا پويج و نهباش، هريا بکنجى
الشخيخ، الصوف الردى

Bermîz: Hirya pwîç û nebaş, hirya bigincî.

بهرموخينگ: گيياپهکڼ خارتڼ يه تاما وى ومکى يا کهرمفسى يه
لهر جو و نافا شين دبيت

القر، الجرجير، عشب يؤكل طريا، معطر

Bermuxînk: Giyayekê xarnê ye tama wî wekî ya kerefsê ye liber co û ava şîn di bit.

بهرناس: شارمزا، زانا، شارمزاين، رښتنى، زانايى قنځتى
الخبير، العارف، خبير السلالات

Bernas: şareza, zana, Şarezayê rêtê, zanayê qin-êtê.

بهرناسى: شارمزاين، رښتنى، قنځت زانينى
معرفه السلاله، العرفان

Bernasf: şarezayê rêştê, qinêt zanînî.

بهرنامه: رڼنامه
المنهج، البرنامج، الجدول

Bername: Rêbaz, rêname.

بهره‌افزین: بهره‌کتن. بهر چون
الخدج، القعر، الجهض

Berhavêtin: Berketin. ber çûn.

بهره‌افزین: بهره‌برکردن. بهر تێ به‌پارندن
الرشق بالحجر، قذف الحجر

Berhavêtin: Ber têwerkirin. ber tê perandin.

بهره‌افزین: خه‌لاتێ داوتمێ به‌ بو زاروکا
مکافاه الاطفال لدى نقل العروس الى العريس

Berhavêjk: Xelatê dawetê ye bo zaroka.

بهره‌افزین: نیشانه‌کێ به‌را تێوه‌رکردن هه‌که‌ فێ کت نه‌و باشی به
هه‌که‌ فێ نه‌کته‌ نه‌و به‌دی نه‌ باشی به
مرمی الفال، الودع

Berhavêjk: Nîşanekê bera têwer diken heke vê
ket ew başîye heke vê neket ew bedîye ne
başîye.

به‌ر هه‌بو: پێش هه‌بو
قبل الایجاد، سابق الوجود

Berhebûn: Pêş hebûnê

بهره‌تاف: خوه‌ دانا تافێ. به‌رتاف کرنا تشتی
التشرق، التشمس، امام النور

Berhetav: Xwe dana tavê. ber tavkirina tiştî.

به‌ر هه‌ر تشت: پێش هه‌ر تشته‌کی
قبل کل شیء

Berherit: Piştî her tiştêkî.

به‌ر هه‌رێ: رێشت کێز هاتی. قنیت چاکی
جداره‌ النسل، لیاقه‌ التناج

Berhejt: Rêşt kêr hatî. qinê çakî.

به‌ر هه‌سو: به‌ر سه‌می
الافق، امام الافق

Berheswî: Ber sahî.

به‌ر هه‌تک: گه‌ردهن. به‌ر کوب
الثغر، النحر، طرف العنق

Berhefk: Gerden. ber kurr.

به‌ر هه‌ف: به‌یت. حازر. به‌ر ده‌ست بن ده‌ست
الجاهز، الحاضر، المعد، المهيء

Berhev: Peyt. hazir. berdest. bin dest.

به‌ر تۆم: روی داگمته‌
منبسطة الجبهة

Bernizim: Rwî daketî.

به‌ر نۆزین: نافاهمی. نۆزینا به‌هرا. به‌ر نۆزاندن
بناء الحجر، وضم الاحجار

Bernijîn: Avahî. nijîna bi bera. bernijandin.

به‌ر نه‌قسمن: به‌رێ خه‌وێ. پێش خه‌وێ
قبل النوم

Bernivistin: Berî xewê. pêşxewê.

به‌ر نه‌گه‌رفتن: به‌ر گه‌رکرن. به‌ر زفر کرن
نقر الحجر للبناء

Bernikirandin: Ber girkirin. ber zivirkirin.

به‌ر نه‌ه: پشته‌ نوکه
قبل الان

Bernihe: Piştî noka.

به‌ر نیشان: روی دوری کری. سپینگ ده‌قدان
موسم الصبر، موسم الصدر

Bernîşan: Rwî dirwîkirî. sîng deqdan.

به‌ر نیشاندان: پێش ناگه‌رکرن
قبل الاعلام، قبل التاشير

Bernîşandan: Piştî agchkirinê.

به‌ر نه‌یفر: تیشه‌ کهه
قبل الظهر

Bernivro: Têşte geh.

به‌ر نه‌یفوک: رمخێ به‌نجێ. تلێ به‌نجا
طرف الظهر

Bernînok: Rexê pencê. tilê penca.

به‌ر نه‌یاس: شارمه‌زا. شارمه‌زایێ رێشتی. زانا
العارف، الخبير، عارف النسل

Bernîyas: Şareza. şarezayê rêştê. zana.

به‌ر نه‌وک: به‌رێ نه‌ه. پێش فێ کافي. به‌رێ نه‌و
قبل الان

Bernoke: Berî nihe. pêşî vêgavê. berî niho.

به‌ر هاتن: قانبل بوون. رازی بوون. سه‌ر پێ بوون
الموافقة، القبول، الرضا، الاقتناع

Berhatin: Qaîlbûn. razîbûn. ser rêbûn.

به‌ر هاتن: هه‌رێژ هاتن
دروود الانتاج، الحصول فن الزرع قبل المجيء

Berhatin: Verêj hatin.

بهره‌ر: بهره‌ری حولی ونبه دان توفکا لسه دهئین
الذوک، المادک، حجر سحق الحبوب، اللداس

Berhêr: Berkê huli û tîle dan tovka liser dihêrin.

بهره‌ز: بيش بزقتن ولفيتن
قبل الحركة

Berhêz: Pêş bizivtin û livînê.

بهره‌سيله: به‌ري كوزين ديوارى، به‌ري كوشا ديوارى
حجر الركن للبناء، جوار الركن

Berhêsîle: Berê kujyê diwarî. berê goşa diwarî.

بهره‌نگارى: سينگ كرتن، زوخاندن هه‌ف رويش بون
التعرض، التحرش، التصدى

Berhingarf: Sing girtin. zuxandin. hev rwişbûn.

بهره‌وسان: به‌ري هوسين ورمينا نامويرا
حجر المنى

Berhusan: Meyavk. berê husîn û renîna amwîra.

بهره‌وسينگ: به‌ري پيرادانا خانى پى حولى ونبيل نكه‌ن دست
بهرک

الدموک، الميعة

Berhusînk: Berê pêrradana xanî pêhulî û tîl dik-
en. dest berk.

بهره‌وساى: روى تيل كرى، ديم كو گراندى
مصفول الوجه

Berhusay: Rûî tîl kirî. dêm gogirrandî.

بهره‌وير: به‌ر شيشك، شيش به‌رك
الوقع، الحصى، الحصب

Berhwîr: Ber şwîşk. şîşberk.

بهره‌وير: نغمانكا نوى، يا دمق لويليبا وى ننگ، به‌رك لى نهجيت
خارى

السلاح ذو القوه الضيقه

Berhwîr: Tivenga nwî. ya devê lwîliya wê ya
teng. berik lê neçît xarê.

بهره‌وير: ريشت سافا، قنيت زاروكى
صغير الذريه والتاج

Berhwîr: Rêşt sava, qinêt zarokî.

بهره‌وستا: به‌ر دستكى هوستاى، هاريكارى وى
معاون الصناع، مساعد المهني، الجرسون

Berhosta: Ber destkê hostay. harîkarê wî.

بهره‌ف بون: به‌يت بون، به‌ر دست بون، حازر بون
التهيؤ، التحضر، التجهيز

Berhevbûn: Peytbûn. berdestbûn. hazîrbûn.

بهره‌ف بوى: به‌يت بوى، به‌ر دست بوى، حازر بوى
المعد، التجهيز، التحضر، المهني

Berhevbûy: Peytbûy. berdestbûy. hazîrbûy.

بهره‌ف تر: به‌يت تر، به‌ر دست تر، حازر تر
الاهي، الاحضر، التجهيز، الاعد

Berhevtir: Peyt tir. berdest tir. hazîrtir.

بهره‌ف كرن: به‌يت كرن، به‌ر دست كرن، حازر كرن
الاحضار، التجهيز، الاهيا

Berhevkirin: Peytkirin. berdestkirin. hazîrkirin.

بهره‌ف كرى: به‌يت كرى، به‌ر دست كرى، حازر كرى
المعد، التجهيز، التحضر، المهني

Berhevkirî: Peytkirî. berdestkirî. hazîrkirî.

بهره‌فياى: به‌ره‌فى، به‌يتى، به‌ر دستى، حازرياى
په‌يتياى، به‌ر دستياى
الجهاز، التحضر، التهيؤ، العد

Berhevyatî: Berhevî: Peytî. berdestî. hazîrîyatî.
ber destîyatî. peytîyatî.

بهره‌فياىنك: نامويركه رساس وکان ومه‌مدنا تيداد به‌هوزين
البوتقه، البوقه، انيه صهر المعادن

Berhînk: Amîreke risas û kan û medena têda di
bihujînin.

بهره‌له: كيباىكه بخافى دخون پى خومشه شكلنى وى وهكى كيز
نوكى به

نبات عشبي يوكل طريا

Berhele: Giyayeke bixavî dixon yê xweşe şiklê
wî wekî gêj nokêye.

بهره‌له

Berhele.

به‌هوا: بلند، خولوله، پيش با، سه‌ردا
المعرض للريح، الجو، العلى

Berhewa: Bilind. xulole. pêş ba. serda.

بهره‌هه‌ف: زيرفانبا هه‌يف كرتى
رصد الهلال، قبل الشهر

Berheyy: Zêrevaniya heyvkinê.

بهره‌رهان: رهموانا فېقى. يان ومشان وى وكتنا نوردى
سقوط نتاج الشار

Berwerhan: Rehwana fêqî. yan weşana wî û ketina erdî.

بهره‌یستان: لېتش راوستان
الوقوف امام الشىء

Berwestan: Li pêş rawestan.

بهره‌یستان: رېشت راوستان. پانى نزان بسره‌چونا ژين
مروقى. پيربون

عقم النسل، سن اليأس للعمر

Berwestan: Rêşt rawestan. panî nezan .ji bi serve çûna jîyê mirovî. pîrbûy.

بهره‌یځه: رمخى دى. لايى دى. وهك ژرمه‌كې تشقى بچين لايى دى.
ياني قازى بونا لايى دى

الصفحة الاخرى، الجهة الخلفية المقبله

Berwêve: Rexê dî. layê dî. wek ji rexekê tiştî biçin layê dî . yan vajî bûna layê dî.

بهره‌یځه

Berêve.

بهره‌یځى: پانى. بهره‌قى. پيکول کرن بو ژين و ژييارى
المحاولة، الادارة، الاعاشه

Berwurdî: Panî. berhevî. pêkol kirin bo jin û jiyarê.

بهره‌یځاف: بهره‌اف. بهر پښ. رهخ رېشت جهى مروف لى دژيت
المحرى، المواطىء، المحيط

Berbeyav: Berbihav. berpê . rex rwişt. cihê mirov lê dijt.

بهره‌یځان: بهر سپيده. بهر نلند

الفسق، قبل الفجر، السحر

Berbeyan: Ber spēde. ber elind.

بهره‌یځان: نوزماندار. دهف خومش. نوزمان تيل. دهف دژوار

الفصحى، البليغ، اللبق، اللسن، الطلق اللسان، الاعتدال بالنفس

Berra: Dav xweş. azman tîl. dev dijwar.

بهره‌یځان: بهر راستى. پېشغه

الازاء، الغالب، المساوى، الموازى، المقارن، المعادل، المعاوض

Beraber: Rastê. pêşve.

به‌روار: پېتش بانه‌ى وزوما. دهمى بهرى وززان كرنى
مضارب الربيع، مواطن موسمى

Berwar: Pêş banehî û zoma. demê berî zozan kirmê.

به‌روار: دژى نشيف و نه‌وران. تى وتى. برا بهرى مروفى
اللغط، الاتجاه الاقنى

Berwar: Dijî nişîv û evraz. tû û tû. bira berî mirovî.

به‌روارى: جهى برا بهرى مروفى. تيوتيات
اللغات

Berwarî: Cihê bira berî mirovî. tîûtîyat.

به‌رى وان: پېتش وان
قبيلهم

Berîwan: Pêş wan. berçak.

به‌رى وچ: قنيت پاك. رېشت قنچ. بهر چاك
صالح الثرىه، جيد النسل، نافع النجاج

Berwec: Qînêţ pak. rêşt qenc.

به‌رى وهخت: پېتش دهم. پېتش وهخت.

قبل الاوان، سابق الاوان، قبل الوقت

Berwext: paşdem Paş wext.

به‌رى وهخت: فېقى بى بهرى دهمى خوه په‌يادبيت
الفطير من الثمار والفاكهه

Berwext: fêqiyê berî demê xwe peyda dibît.

به‌رى وركېځى: روى قازى. جهى نه‌بره‌يابيت دى بېژن جهه‌كى بهر
وهركېځه ياني با لى نادمت

مقلوب الوجه، غير مواجه للريح معاكس الهواء

Berwergêrr: Rwiwajî. cihê ne ber ba bît. dê bêjin cihekê ber wergêr yanî ba lê nadet.

به‌رى وركېځان: بهردانا جهه‌كى دى. ياني بهرى مروفى ژرمه‌كه‌ى
بدن نيكى دى پانك دان

تغيير الوجه، تحويل الاتجاه، الاشاحه بالوجه

Berwergêrran: Berdana cihekê dî yanî berî mirovî ji rexekî biden êkê dî banik dan.

به‌رى وروانځن: بهرئ بو خانى هاتى گوكراندوتيل كرن
تحت الحجر، قص عرض القماش

Berwerribandin: Berê bo xanî hatî gogirand û tilkirin.

Beramber.

برامبر: گیاه که نافی به ناف برنجی شین دبیت
صنف من الاعشاب المانیه

Berabirêma: Giyayekê avê ye linav birincî şîndibît.

برامبر: گیاه که نافی به ناف برنجی شین دبیت و می برنجی
به زیک ناهیت غرق کرن
صنف من الاعشاب المانیه

Berabirinc: Giyayekê aviye li nav birincî şîn di bît wekî birincî ye jêk nahêt feqirin.

برامبر: سویت تیش. میزیت تیشانی. بروسیا تیشانی
اثر الوجع، مدی الام

Berrade: Swiyê êşê. tîjknê êşanê. birwîsyayê êşanê.

برامبر: زیتور که کوی به وک کارمش یی بسمه
الخنزیر

Beraz: Zinêwirekê kwîwîye. wek ga reşî bi sime.

برامبر: دارم که بروار دهافین ناف دیواری بو موکومکرن
و اگر تفتی دا نه یغیت و تیک نهیت
مقاوم البناء، المقاوم لكل شيء الزافرة

Beraze: Darekê berwar dihavên nav dîwarî bo mukumkirin û ragirtinê da ne peqût û tîkne bît.

برامبر: دیهلا برامری
الدلس

Berazamê: Dêhla berazî.

برامبر: برامری نریت
الروت

Berazanêr: Berazê nezêt.

برامبر: لث ناف، دلف ناف، ره ناف، مرمز ناف
الساحل، الشاطئ، الصفه، العراق

Berav: Lêv av. dev av. rex av. merezê avê.

برامبر: هوسان. برامری خوش کرنا نامویرا. برامری دکرین و تیز
کرنا نامویرا

المسن، المشخذ، الصلب، الحجر الصلب

Beravk: Husan. berê xweşkirina amwîra. berê dirkirin û tîjkirina amwîra.

برامبر: حیوانی برامری. یی تیزکا وی زبر دجیت. برامری.
برامری

الخارج، الجهيز، القمر
Beravêj: Hêwanê berketî. yê têjkawî ji ber di çît. berhavêtî.

برامبر: تیزین برامری سبی. شک
الکبش

Beran: Nêrîyê pezê spî. şek.

برامری: قمره. برامری زسی سالا پتر زی
الکبش المسن

Beranêqerc: Beranê ji sê sala pitir ji.

برامری: پیشه. راستی
المقابل، المعادل، الموازي، المقارن، المساوي، الازاء

Beranber: Pêşve. rastê.

برامری: پیشه. راستی
الموازاه، المساواه، المقارنه، المعادله، المقابله

Beranberî: Peşveyî. rastînî.

برامری: یاری یکه بچوکی بدویفکه دین رست
لعبه الاطفال

Beranêdwîvqut: Yariyeke biçwîk bidwîvîkve di bin rist.

برامری: سارکیش. ساروک. ریبهر. لسینگی مروفی. پیشی
براسینگ

الامام، الراشد، الرئيس، القائد، سيد القوم

Berahî: Serkêş. serok. rêber. li singê mirovî. pêşî. bersing.

برامری: سرنغز. براسینگ. پیشی
الامام، القبل، القائد

Berahî: Ser nivêj. bersing. pêşî.

برامبر: چونا زیشه. پیشه چون. زرفه. پیشین. دست بى
کرن

الاستقبال، البدء، البدايه، السالف، القديم

Berahîk: Çûna ji pêşve. pêşve çûn. ji rêve. pêşîn. dest pêkirin.

برامبر: واپون. هافرکی. سینگ گرتن. دواتی. برامبر. کران
کرکی

المكابره، المعانده، المنافسه، المزاحمه

Berarabûn: Hevirkî. sing girtin. dijatî. beram-berî. kiran kirrkî.

بهرمانی: ژیکه کرن. دانا پاش. هیکي کرن
الدفاع، الشفاعة

Berevanî: Jêk vekirin. dana paš. hîvîkirin.

بهرماتک: فیکتی جنک هه، فیکتی جیمک.
توام شمار والفاکهه

Berekatî: Fêqiyê cotik pêkve. fêqiyê cêmik.

بهره لا: بهردای. هائی. سهراست. هه کرى. نازا کرى.
سهربهردای. بهربوى

الطليق، الحر، الشارء، الهائم

Berella: Berday . havî. serrast. heykirî. aza kirî.
serberday. berbûy.

بهره ماك: ژى نههكرتا پيچكا ژماكتى. بهردانا پيچكا لبر ماكنى
الرضاعه الحره للخرفان مع امهاتهم فى السرح

Beremak: Jê ne vegirtina pêçka ji makê. berdana
pêçka li ber makê.

بهري: پيشين. كهفن. كهفندا. ميژ

سابقا، قديما، سالفا، قبلا

Berê: Pêşîn. kevin. kevinde. mēj.

بهري پيشى: سينگن پيشى. جه پى دبتي. دبنا جه پينگافن
مقدم الرجل، صدر القدم، مكان الرجل، المشى، المسار، المجال

Berêpêy: Sîngê pêy. cihê pê dîtîne. ditina cihê
pêngavê.

بهري بادانئ: بهري پارسهنگى پى بچويك. بار سهنگانا بهري
بچويك

قرص الرمى، حجر الرمى

Berêbadanê: Berê parsengî yê biçwîk. parsen-
gana biberê biçwîk.

بهري بهتئى: بهري خانئى ژنافدا. بهري نزيارا رويئ ژنافدا
حجر البناء الداخلى

Berêbetenî: Berê xaniyê ji navda. berê nijyara
rwî yê ji navda.

بهري بنياتئى: بهري خيمى. بهري شينهنديئى

حجر الاساس، الوريت

Berêbinyatî: Berê xêmi. berê şêhinti di.

بهري خوئى: كطريئ خوئى

الحجر الملحى، صخر الملح

Berêxwê: Kevrê xwê.

بهري تاله: بلاف. بژكى. ژيك بژكى. بهري. بژاى. بلاف بوى
الزعنفه، الزعائف، الشذوذ، التفريق، الانتشار، التوزع، التشتت، على
الهامش

Berrtale: Belav. bijikî. jêk bijikî. peritî. bijay.
belavbûy.

بهري ژير: دانگ. خارئ. نشيف داکتى. ژوردا. سهرنشيف. نزم
الجنوب، الانش، الحدر نحو الاسفل

Berejêr: Dang. xarê. nişîv. daketî. jorda. ser
nişîv. nizim.

بهري ژور: ژيهل. ژيطل. نهغزان. سهردا. بلند. بالا. سهركتى
الشمال، الصعود نحو الاعلى

Berejor: Jêhel. evraz. serda. bilind. bala. serketî.

بهري ژور بون: خار كەتى. ژوردا چون. داکەتن. نزم بون. دامهاتن.
نشيف بون
الهبوط، النزول

Berejêrbûn: Xar ketî. jorda çûn. daketin. ni-
zimbûn. daketin. nizimbûn. dahatin. nişîvbûn.

بهري ژور كور: سهري نشيف كور. دانيخستن. دانگ كور. نزم كور.
دانيان. خار ئيخستن
الانزال، الاهياط

Berejêrkirin: Ser nişîv kirin. daêxistin. dang ki-
rin. nizim kirin. dañan. xarêxistin.

بهري ژور كور: سهري ئيخستن. بلند كور. سهري نهغزان كور. بالا كور
الاصعاد، الارتفاع، الاعلاء

Berejorkirin: Ser êxistin. bilind kirin. ser evrakî-
rin. bala kirin.

بهري سهته: بهري ژهنيئا ناكري. بهري كريسكا دعت بتنى هوسينا
پيلاي

المرو، الصوان، الطران، الوثيمة، حجر القدح

Bereste: Berê jenina agirî. berê kirîska didet bi-
tinê husîna pîlay.

بهري طمال: ژرفينا مال. پى كرتا چونا مال

نحو البيت، الموده للبيت، التوجه نحو البيت

Berevmal: Zivîrina mal. rê girtina çûna mal.

بهري طان: كەسئ خرابيئ ژيك دعت پاش. ژيك هه كەر. هيكى دارئ
باشيئ

المدافع، الشفيغ

Berrevan: Kesê xirabiyê jêkdi det paš. jêk veker.
hîvî darê başyê.

بەری: پێشی، مێژ، کەلن، دەمی بۆری
سابقا، قديما، سالفًا، قبلًا

Berê: Pêşî. mêj. kevin. demê borî.

بەری تە پێش تە
قبلک، امامک، قدامک

Berî te: Pêş te.

بەری مە: پێش مە
قبلنا، قدامنا، امامنا، سلفنا، خدامنا

Berîme: Pêş me.

بەری نەه: بەری نوکە: بەری فێ کافێ. بەری فێ دەمی. کافا بۆری
قبل الان

Berîmhe: Berînuke. Berî vê gavê. berî vî dem.
gava borî.

بەری هینگی: پێش وی دەمی مەعلوم
قبل ذالک

Berîningê: Pêşwî demê me'lom.

بەری واکرن: پێشخه چون ژێ رابورین. تێ پەشن وەیلان
السبق

Berî rakirin: pêşve çûn. jê raborîn. tê peşin û hê-
lan.

بەری: پێشین. کەفرین
سابقا، الجری

Berîn: Pêşin. kevrîn.

بەری: دارا بەرکەر. تێشتێ هەر سال بەرکەر. خودان بەر
المنتج، المخر، الولود

Berîn: Dara bergir. tiştê her sal bergir. xudan ber.

بەری هەر تێشتی: پێشی هەر تێشتەکی
قبل کل شیء

Berî her tiştî: Pêşîher tiştêkî.

بەریگ: توبرێ جلیکی. پاخلا جلیکی
الجیب، الوفاض

Berîk: Twirê cilki. paxla cilki.

بەری پشت: بەروفازی. سەروین. لێک وەرگەراهی. لێک قولبی
المقلوب، العکوس

Berûpîst: Berovajî. serûbin. lêk wergerhay. lêk
qulipî.

بەروفازی

Berûvajî:

بەری خوەدان: زێرمفانی. قەراولی. چاف لێ بون
الاشراف، النظارة، الرقابہ

Berêxwedan: Zêrevanî. qerawilî. çav lêbûn.

بەری دەلی: پێشیا دەمی
مقدم القدم

Berêdevî: Pêşya devî.

بەری دارێ: فێقی. فەریژا دارێ
الشمار، ناتج الشجرة

Berêdarê: Fêqî. verrêja darê.

بەری دا: پێشدا. کەفندا. ژمێژە
في السابق، منذ القدم

Berêda: Pêşda. kevinda. jimêje.

بەری پەش: بەری کەبێ
الحجر الاسود، الکعبه

Berêreş: Berê ke'be.

بەری بەری: پانییا بەرکێ. فرەمییا بەرکێ
عرض البساط

Berê berrê: Panîya berrkê. firehîya berrkê.

بەری پەروگی: پانییا پەروگی. فرەمییا پەرتالی
الوضین، عرض القماش

Berê perrokî: Panîya perokî. firehîya perrokî.

بەری شارهای: بەرێ کەل. یاریبەکە بچوێک بێشەفی دەکەن بەری
دێ کەلکەن وەفایژن بڵەپەقوتێ لێ کەرەن
الصف، لعبه بالجر الحمى

Berê şarhay: Berêkel. yaryeke biçwîk bi şevê
diken. berî dē kelken û havêjin û bi lepe qutê
lê gerrhin.

بەری راست کوشتی: بەری واکرنا ژەهوا فە
المشوال

Berêrastkimê: Berê rakirina ji hewa ve.

بەری گران: بەری بستمک
الوقر

Berê giran: Berê bi seng.

بەری نوی: پێشتا نوی. قێتتا نوی. بەری سالتی بێ چاندنی
النشی، الجید، الجیل الجدید، الانتاج الحديث

Berênwî: Rêşta nwî. qinêta nwî. berê salêyê
çandinê.

بهري هرج: بهرييا دارئ دینداری به ناخون پاتعله ددمن پز
وختوانی
بلوط شجر السنديانه

Berrwîrîç: Berrwîya darê dîndariye naxon ya
tehle. didin pez û hêwanî.

بهز: چاری: تورسکین. بهزین. غار
الركض، العدو

Bez: Çarî. toriskîn. bezîn. xar.

بهزا: کمستی زیرهک وسرت وبلهز بو بهزینی
العداء، الركاض

Beza: Kesê zîrek û sirt û bilez bo bezînê.

بهزاک: کاستی دتورسکیت
الراکض، الركاض

Bezak: Kesê di toriskît.

بهزین: چاری. غاردان. تورسکین. تەقین. راتەقان
الركض، العدو

Bezîn: Çarî. xardan. toriskîn. rateqan.

بهزین = بهزان: رەقین. حوسیر بون. چغ بون. نەویزان. نەشیان.
ترسان

الخذلان، المغلوبية، الفشل، الفوار، الهزیه

Bezîn = bezan: Revîn. husîrbûn. çixbûn. newê-
ran. neşyan. tirsan.

بهزاندن: تورسکاندن. ترساندن. چغ کرن. حوسیر کرن.
کەرخاندن. رەقاندن

الارکاض، الانهاک، الاخذال، الامزام

Bezandin: Toriskandin. tirsandin. çixkirin.
husîrkin. kerixandin. revandin.

بهزاندی: رەقاندی. ترساندی. چغ کری. حوسیر کری. ترساندی.
پاشفە بری

Bezandî: Revandî. tirsandî. çixkirî. husîrkirî. tir-
sandî. paşve birî.

بهزینا ئوردی: ئوردی کەلەک هانی چاندن و لیواز بوی ئیدی نشت
لئ شین نەبیت. ئوردی نشتی شین نەکت ژلیوازی
الانهاک. عدم الخصویه

Bezîna erdî: Erdê gelek hatî çandin. û lêwazbûy
êdî tişt lê şîn nebît. . erdê tiştî şîn neket ji lê-
wazî.

بهريک: ریزبونا لبر تیشتی. تنگا سینگی دمواری. قەدکا سینگی
کورتنانی دموارا
اسناف

Berok: Rêzbûna liber tiştî. tenga singê dewarî.
qedka singê kurtanê dewara.

بهريک: تیشتی بییت خەما مروفی. مروف پی رابوی. تیشتی بکەفیت
بهري مروفی بو پی رابون و کرنی
المهدة، الکفاله

Berok: Tiştê dibît xema mirovî. mirov pê rabûy.
tiştê bi kevî berê mirovî bo pê rabûn û kirinê.

بهريکا دمواری: تنگا بهرسینگا کورتانی دمواری
السناف، الفرصه

Beroka dewarî: Tenga ber sînga kurtanê dewarî.

بهريکا زینی: تنگا پیشییا زینی بو گرێدانا سینگی دمواری
سییاربونى
اللب

Beroka zînî: Tenga pêşîya zînî bo girêdana
singê dewarê syarbûnê.

بهريکا کورتانی: تنگا کورتانی دمواری داکورتانی راگیرتو
نەخشیت

التصدير، البرزعه

Beroka kurtanî: Tenga kurtanê dewarî da kurtanî
ragirît û nexşît.

بهري: دمشت. چول. ئوردی قەبوی. بهرائی
الفلا، البیداء، الصحراء

Berrwî: Dest. çol. erdê vebûy. berranî.

بهري: فیکتی دار بهريی به دخن وەک بندوق وشابه لوتا. کاکله
لناتف قەلبوچکەکی

البلوط

Berrwî: Fêqiyê dar berrwîyê ye dixon wek bin-
deq û şabelota. kakileke li nav qelpwîşkekî.

بهريچک: بهرييا دارئ مازی به پزو حیوان دخن مروف ناخوت
پاتعله

صنف من البلوطا لصغير للعلف بلوط شجر العفص

Berrwîç: Berrwîya darê mazîye pez û hêwan
dixon. mirov naxot ya tehle.

بهرييا گيسنی: سەرکەپا هەشجاری
سکه الحراث

Berrwîç gêsî: Ser kepa hevcarî.

بهژن بلند: بهژن هه‌لکته‌ی ژراف و برژژ
رفیع القامه، عالی القه

Bejnbilind: Bejin helketî. zirav û dirêj.

بهژن بلندی: بهژن درێژی بالا هه‌لکته‌ن، له‌ش ژێک هاتنا دهر
علوا القامه، ارتفاع القامه، فراهه القامه

Bejnbilindî: Bejin dirêjî, bala helketin. leş jêk hatinā der.

بهژن بلنداتی

Bejnbilindatî.

بهژن بلنداهی

Bejnbilindahî.

بهژن درێژ: بهژن راکێشای. بهژن بلند
طویل القامه، مدید القامه

Bejindirêj: Bejin rakêşay, bejin bilin.

بهژن درێژی: بهژن بلندی. بهژن راکێشان
طول القامه

Bejindirêjî: Bejin bilindî, bejin rakêşan.

بهژن درێژیاتی

Bejindirêjati:

بهژن ژراف: بهژن باریک. بهژن هه‌لکێشای
الرشیق، القاره، الامیهف

Bejinzirav: Bejin barik, bejin helkêşay.

بهژن نزافی: بهژن باریکی
الرشاقه، الهیف، الهیفاء، الفراهه

Bejinziravî: Bejin barikî.

بهژن ستویر: بهژن خه‌. بهژن بوکه. بهژن گریده
غلظ القامه

Bejinstwîr: Bejin xirr, bejin bok, bejin girdîle.

بهژن ستویری: بهژن گریده‌یی. بهژن بوکه‌یی. بهژن خه‌یی.
غلظ القامه

Bejinstwîrî: Bejin girdîleyî, bejin bokeyî, bejin xirrî.

بهژن قوت: بهژن کوندل فسک. بهژن هاجروک. بهژن کوندریسک
قصیر القامه

Bejinqut: Bejin kundilfisk, bejin hacirok, bejin kundirîsk.

بهژن: دوهنتی سه‌ی لناف گوشتی. قه‌لوییا گوشتی. کزێ گوشتی
الشحم

Bez: Duhnê spî linav goştî. kizê goştî.

بهژدان: گوشتی بکز. حیوانی قه‌لو دبیت و به‌زی دگرت
التشحم، التشحیم

Bezdan: Goştê bikiz, hêwanê qelew di bît û bezî digirît.

بهژ دار: حیوانی قه‌لو به‌ز پیغه هاتی
الشاحم، السمین، المشحم، البدین

Bezdar: Hêwanê qelew û bez pêve hatî.

بهژن دلی: کزێ دلی. قه‌لوییا جهرکی
شحم القلب

Bezêdilî: Kizê dilî, qelewîya cergî.

بهژن گورچکا: کزێ گولچیسکا. کورچکیت قه‌لو ویکز و دهن
الکطر

Bezêgurçka: Kizê gulçîska, gurçkê qelew û bi kiz û duhin.

بهژن هاتنا: نه‌و کزێ نویره‌و رویفکا دگرت
الحوایا

Bezêhinava: Ew kizê, wîr û rwîvîka digirît.

بهژن هه‌ستی: قه‌لوییا هه‌ستی. کزێ هه‌ستی
شحم العظم

Bezêhestî: Qelewîya hestî, kizê hestî.

بهژن گرتن: قه‌لو بون
التشحم، البدانه، التسمن

Bezgirtin: Qelewbûn.

به‌زوکي: نه‌ساختیه‌که حیوانی دگرت
مرض حیوانی

Bezokî: Nesaxîyeke hêwanî digirît.

بهژن بالا. قه‌د. درێژی: هه‌لکێشان له‌شی بو ژور بلندیا که‌له‌خی
القامه، القد، الطول

Bejin: Bsla, qed, dirêjî, helkêşana leşî bo jor bilindîya kexlî.

بهژن بالا: درێژی. بلندیا مروفی
الفراهه، الطویل القمه

Bejnubala: Dirêjî, bilindya mirovî.

بهژن بالایی: درێژی که‌له‌خی و بلندیا وی ژێک هاتی دهر
طول القامه

Bejnbalayî: Dirêjîya kexlî û bilindîya wî jêk hatî der.

بەست کړن: کەیف خوێشې کړن. گړنژاندن. بشکفاندن. روی گەش کړن

الانشر، المبهج، التوسيم، الابشاش والتبشيش

Bestkirin: Keyf xweşkirin. girmijandin. bişkivandin. rwîgeşkirin.

بەست کړی: روی گەش کړی. بشکفاندی. گړنژاندی. کەیف خوێش کړی

المشرح، المبهج، المبشش

Bestkirî: Rwîgeşkirî. bişkivandî. girmijandî. keyf xweşkirî.

بەستی = بەستیاى: کەیف خوێشې. بشکفین. گړنژین. کەیف خوێشیاى

الانشر، الابتهاج، الوسامه، البهجه، الحبور، البشاشه

Bestî = Bestîyati: Keyf xweşî. bişkivî. girmijî. keyf xweşîyati.

بەستى: گړندان. لیکدان. نینا نیک. لیک پەچرویمه کړن. نالاندن. بېنان، نیک نیکستن

العقل، الربط، الشد، التركيب

Bestin: Girêdan. lêkdan. înanâ êk. lêk peçwîmekirin. alandn. bênan. têk êxistin.

بەستى: گړدای، لیکدای، نینای نیک. لیک پەچرویمه کړی. نالاندی. بېنای، نیک نیکستن

العقل، المربوط، المشدود، العقول، المركب

Bestî: Girêday. lêkday. înanâ êk. lêk peçwîmekirî. alandy. bênay. têk êxistî.

بەستى: مەین، قەرسى، جەمدى، بېنان، نیک کړن. لیک نالاهان الانجام

Bestin: Meyîn. qerrisîn. cemidîn. bênan. êk girtin. lêk alhan.

بەستى: قەرسى، مەین، جەمدى، بېنای، نیک کړن. لیک نالاهان المجد

Bestî: Qerrisî. meyî. cemidî. bênay. êk girtî. lêk alhay.

بەستە پەر: کوما پەر. شکێر. جەمجویر. خێ بەست

الجرل، الواجن، اللطف، الخشف، القضة، الرصافه

Beste ber: Koma bera. şîkêr. cehcwîr. xirr best.

بەژن قوتى: بەژن کوندیریسکی. بەژن کوندل فسکی. بەژن هاجروکی

قصر القاه

Bejinquftî: Bejin kundirîskî. bejin kundilîfîskî. bejin hacirokî.

بەژن کورت: بەژن قوت. بەژن تیکرا. بەژن هاجروک

القشمر

Bejinkurt: Bejin qut. bejin têkura. bejin hacirok.

بەژن کورتى: بەژن قوتى. بەژن تیکرایى. بەژن هاجروکی

القشمره

Bejinkurtî: Bejin qutî. bejin têkuraî. bejin hacirokî.

بەژن کوندل فسک: بەژن کورت. بەژن قوت

القرم

Bejinkundilîfîak: Bejin qut. bejin kurt.

بەژن کوندل فسکی: بەژن قوتى. بەژن کورتى

القزاه

Bejinkundilîfîskî: Bejin kurtî. bejin quftî.

بەست: جەن بى پەر. پەر. ملداپە نیک. جەن شکێر پەر. روپارێت تزی پەر

الرصاصه، القضي

Best: Cihê birr ber. bera mildaye êk. cihê şîkêr ber û rwîbarêt tijî ber.

بەست: کەیف خوێشې، قەبو، بشکفتى، روی گەش. گړنژى

المنشرح، المبهوش، الوسيم، الطليق

Best: Keyf xweşî. vebûy. bişkivî. rwîgeş. girmijî.

بەست بون: کەیف خوێشې بون. بشکفتن. قەبون. روی گەش بون. گړنژین

الانشر، البشاشه، الوسامه، التبهج

Bestbûn: Keyf xweşîbûn. vebûn. bişkivtin. rwîgeşbûn. girmijîn.

بەست بوى: روی گەش بوى. قەبو، بشکفتى. کەیف خوێشې بوى

المنشرح، المبهوش، الوسيم، المبتهج

Bestbûy: Rwîgeşbûy. vebûy. bişkivî. Keyf xweşîbûyî.

بەست تر: کەیف خوێشې تر. گړنژى تر. بشکفتى تر. روی گەش تر

الانشر، الاسم، الابهج، الايش

Best tir: Keyf xweşî tir. bişkivî tir. rwîgeş tir. girmijî tir.

بەس بون: تێر بون. تێراکرن
الاكتفاء

Besbûn: Têrbûn. têrrakirin.

بەس بوی: تێر بوی. تێراکری
المکتفی

Besbûy: Têrbûy. têrrakirî.

بەس تر: تێر تر. تێراکری تر
الاکفی

Bestir: Têr tir. têrrakirî tir.

بەس کرن: تێر کرن. تێراکرن
الاكتفاء، التكفيه

Beskirin: Têrkirin. têrrakirin.

بەس کړی: تێر کړی. تێراکړی
المکفی

Beskirî: Têrkirî. têrrakirî.

بەسەم: بترس
المهيب، المخيف، المخطر

Beschem: Bitirs.

بەسی: تێراتی. تێریاتی. تێر کرن. تێراکرن. تێرکرن
الکفایه

Besf: Têrafî. têrrîyafî. têrkirin. têrrakirin. têrkirî
بەساتی:

Besafî:

بەستی: بێنای. گێدای. ئالاندی. بێجای
المقيد، الموثق، المشدود، المربوط، المعقود

Bestî: Bênay. girêday. alandî. pêçay.

بەش: باهر. بېشک. بېش
السهم، الحصه، القسم، النصيب

Beş: Bahir. pişik. bêş.

بەش: بەد. نەباش. خراب. کریت
المنحوس، المشؤوم

Beş: Bed. nebaş. xirab. kirêt.

بەش: حیوانی تیت. زنجویری ناخجاف سیی
الحیوان الغر، الاغر، نو غره

Beş: Hêwanê tît. zinêwere. nav çav spî.

بەش: فەبوی. فەمکری. چلکی
الحیوان الغر، الاغر، ذو غره

Beş: vebûy. vekirî. çiliqî.

بەستگ کێدای. بێجای. ئالاندی. تێکومەکری. بێنای. ئالاندی
الزعمه، الوثيقه، الوثاق، الربط

Bestik: Girêday. pêçay. alandî. têkwerkirî. bē-
nay. alandî.

بەسەر وەر: بێک هاتی. دانا ئێک. رێزادی. رێزان
النظم، المرتب

Beserûber: Pêk hatî. dana êk. rêzadî. rêzan.

بەسەر وەر: دان ئێکاتی. بێک ئێنان. رێزکری
الترتيب، النظام، الرتابة

Beserûber: Dan êkatî. pêk înan. rêzkirî.

بەسەر دادان: بێ دادان. نەخامتن. نەخافتن. پوشاندن
المثر، الستور، التغطيه

Beserdadan: Pêdadan. nixamtin. nixaftin.
poşandin.

بەسەر دامای: نەخافتی. نەخامتی. بێ دادای. پوشاندی
المثثر، المستور، المغطى

Beserdaday: Pêdaday. nixamtî. nixaftî. poşandî.

بەسەردا چو: سەردا گرتن. رامالین. بەرزەمین. باغ بون
الطغيان، الظلال، الاجتياح، الاستساح، السيطره

Beserdaxûn: Serda girtin. ramalîn. berzebûn.
baxbûn.

بەسەردا چو: بەرزە. هافی. سەردا کړتی. رامالی
المضل، الطافي، الضال، المسيطر، المكتسح، المجتاح

Beserdaxûy: Berze. havî. serda girtî. ramalî.

بەسەردا چو: زێ رۆژن. سەردا هافیتن
الفيض، الفيضان، الطفع، التضج

Beserdaxûn: jê rijtin. serda havêtin.

بەسەردا چو: زێ رۆژی. سەردا هافیتن
الطافح، الناضج، الفائض

Beserdaxûy: jê rijtî. serda havêtî.

بەسەردا گرتن: بەسەردا چو. داگیر کړن. بێ دەست کړن
المهاجمه، الاستيلاء، الاحتلال

Beserdagirtin: Biserda çûn. dagîrkirin. bindest-
kirin.

بەسەردا گرتی: بەسەردا چو. داگیر کړی. بێ دەست کړی
المحلل، المهاجم، المستولى

Beserdagirtî: Biserda çûy. dagîrkirî. bindest kirî.

بمشه سال: بده سال. سال بده. کرته سال
السنة المشوومه. السنة النحس

Beşçal: Bed sal. sal bede. kirête sal.

بمشوک: قورنگوسک. نلهو. قورغو. هلو
المرود. الباشق. الصقر. صنف من الطيور

Beşoke: Quringosk. ilho. qûrxo. helo.

بمشقن: بلاف بون. ژیک بوردان. ژیکفبون. بوزین. بژین
الانبجاس. الانفلاق. الانفتاح. التفتت. الانحلال. الانصهار

Beşiftin: Belavbûn. jêk berdan. bihujîn. bijikîn.
bijîn.

بمطر: برف
الثلج

Befir: Berif.

بمطر بارین: برف وهرمان. برف بارین
مطلول الثلج

Befirbarîn: Berif werhan. berif barîn.

بمطر رادان: برف مالشتن
ازاحه الثلج

Befir radan: Berif maliştin.

بمطر مالین: برف رادان. برف هافیتن
کسح الثلج. ازاحه الثلج

Befir malîn: Berif radan. berifhavêtin.

بمطری: بمطر مال. بیزکا برف رادانی. بیز مالینا برفین
اله کسح الثلج. الکاسحه

Befîr: Befîrmal: Bêrka berif radanê. bêr malîna
berfê.

بمطرین: جهن برفین. جهن برف لی بباریت
المنطقه الثلجیه. لبنان

Befîrîn: Cihê berfîn. cihê berif lê dibarît.

بمغش: نامویرمکی وک شمه دافیت راجاندنی ژیک دفا فیریت
اله فرز الخیوط فی النسخ والحاکیه

Befş: Amîrêkê wek şeyîye davêt raçandinê jêk
di vavêrît.

بمغشک = بمشک. داندیت حیوانا بیت شیری
اسنان الطیلب للحووان

Befşik = Befiş: Didanên hêwana yên şîrî.

بمش بون: فمبون. چلقین. ژیک فمبون. بد بون. تیت بون. کریت
بون. پیتش بون. ژیکفه بون
الانقسام. التثووم. التففر. التفور

Beşbûn: Vebûn. çiliqîn. jêk vebûn. bedbûn.
tîtbûn. kirêtbûn. pêşbûn. jêkvebûn.

بمش بوی: فمبوی. چلقی. ژیک فمبوی. بد بوی. تیت بون. کریت
بوی. پیتش بوی. ژیکفه بوی
المقسوم. المشووم. المففر

Beşbûy: Vebûy. çiliqî. jêk vebûy. bedbûy.
tîtbûy. kirêtbûy. pêşbûy. jêkvebûy.

بمش تو: فمبوی تر. چلقی تر. ژیک فمبوی تر. بد تر. تیت تر.
کریت تر. پیتش تر. ژیکفه تر
الاقسم. الاغفر. الافتح. الاغفر. الاشام. الانحس

Beştir: Vebûy tîr. çiliqî tîr. jêk vebûy tîr. bed tîr.
tîr tîr. kirê tîr. pêş tîr. jêkve tîr.

بمش کورن: لیکفه کورن. پیتش کورن. فمکرن. چلقاندن. کریت کورن.
ژیکفه کورن. تیت کورن

التقسیم. الافکار. الافتاح. الانشام. التنجیس. الافراج. التفویر
Beşkirin: Lêkvekirin. pêşkirin. vekirin.
çiliqandin. kirê kirin. jêkvekirin. tîtkirin

بمش کری: لیکفه کری. پیتش کری. فمکری. چلقاندی. کریت کری.
ژیکفه کری. تیت کری
المقسم. المنحس. المشم. المفور. المففر. المفتح. المفرج

Beşkirî: Lêkvekirî. pêşkirî. vekirî. çiliqandî. ki-
rêtkirî. jêkvekirî. tîtkirî.

بمشی = بمشیاتی. بمشیینی. ژیکفمبون. بمشیاتی تیتاتی.
کریتباتی. بپیشینی. لیکفه کریتباتی
التثووم. النحس. القسمه. الفتح. المفرج. الفوه

Beşî, Beşînf = Beşîyati: Jêkvbûnî. bedîyati.
tîtyati. kirêtyat. pêşbînî. lêkvekimîyati.

بمشک. جنجک. جنی جنیک
الارقط. من الحیوان

Beşik: Cincilk. çinî çinîk.

بمشه روز: روزا بد. بده روز. کرته روز
اليوم النحس. اليوم المشووم

Beşe roj: Roja bed. bede roj. kirête roj.

بەگم: رازی بون، بیهن هاتن، باوهری هاتن. قانیل بون
القناع، الیقین

Begem: Razîbûn. bihên hatin. bawerî hatin.
qayîlbûn.

بەگم بون: قانیل بون، رازی بون، باوهری بون
الاقتناع، التیقن

Begembûn: Qayîlbûn. razîbûn. bawerîbûn.

بەگم بوی: قانیل بوی، رازی بوی، باوهری بوی
الفتح، الموقن

Begembûy: Qayîlbûy. razîbûy. bawerîbûy.

بەگم تر: قانیل تر، رازی تر، باوهری تر
الافتح، الایقن

Begemtir: Qayîl tir. razî tir. bawerî tir.

بەگم کون: قانیل کون، رازی کون، باوهری کون
الاقتناع، الایقان

Begemkirin: Qayîlkin. razîkin. bawerî kin.

بەگم کری: قانیل کری، رازی کری، باوهری کری
الفتح، المقن

Begemkirî: Qayîlkirî. razîkirî. bawerîkirî.

بەگمی = بەگماتی: باوهریاتی، قانیلی، رازیاتی
القناع، الیقین، القناع

Begemî = Begematî: Qayîlî. razîyatî. bawerîyatî.

بەل: کۆ، بلند، سیفوک، کەش، پە، هەلاقی، هەلکەتی، کەش، کە.
رەپ، چێخ

النائی، البارز، المناهد، الظاهر

Bel: Gij. sîvok. geş. pif. helavêf. helketî. kifîş.
gir. rep. çix.

بەل بون: بلند بون، کۆ بون، کە بون، دییار بون، کەش بون، سیفوک
بون، رەپ بون، چێخ بون

الننوء، البروز، التهند، التظهر

Belbûn: Bilindbûn. gijbûn. girbûn. dyarbûn.
sîvokbûn. repbûn. çixbûn.

بەل بوی: بلند بوی، کۆ بوی، کە بوی، دییار بوی، کەش بوی،
سیفوک بوی، رەپ بوی، چێخ بوی

النتی، المبروز، التهند، المظهر

Belbûy: Bilindbûy. gijbûy. girbûy. dîyarbûy.
kifîşbûy. sîvokbûy. repbûy. çixbûy.

بەش بەردان: کەتتا دیدانیت شیرێ ییت حیوانا
بلوغ الحيوان من العمل وزوال اسنان الحليب

Befş berdan: Ketina didanêt şîrî yêt hêwana.

بەفل: بەرامبەرک، هەفرک، هەف کویف، هەف پەر، کرانکرک، هەف
تەنگ

الند، القرین، النظير، المنافس، الضد، التقيض

Bevil: Beramber. hevrrik. hevkwîf. hev ber. kir-
rankirrik. hevteng.

بەفەش: زاخ، زەفەر، لفل، بزفین، شەنگە، وەرەر

المرکه، النشاط، الهمه

Beves: Zax. zever. livliv. bizivîn. şengeh. werar.

بەفی: بقی، بنەفی
بهذا

Bevf: Bivî. bi evî.

بەفی: بقی، بنەفی
بهذه

Bevê: Bivê. bi evê.

بەفان: بفان، بنەفان، بفانا
بهؤلاء

Bevan: Bivan. bi evan. b ivana.

بەق: قورددیتک، حیوانەکی نافی یە، لئاف برنجی خێ دیت ل کەرت
نافی کوم دیت

الضفدع

Beq: Qurrditik. hêwanekê avîye. linav birinci
xirr dibît. li gerrêt avê kom dibît.

بەکر: خاسمە، خومالی
خاص، مخصوص

Bekr: Xasme. xumalî.

بەکرێ: خومالی، خاسمەیی
خصوصی

Bekrî: Xumalî. xasmeî.

بەگ: ماقولی
الوجیه، التبیيل

Beg: Maqwîl.

بەگانی: ماقولی، ماقولیاتی
الوجاهه، التبل

Begatî = Begînî: Maqwîlî. maqwîliyatî.

بەلگ تەفرىز: گىياپەكەن بەلگ كورۇفرە. دەرماننى دەرگونا جەن
كولە كۆيم و زوخا ژۇرىنا دەرگەت
صنف من العشب الطبى يداوى به
Beligtevzên: Giyayekê belig girovire dermanê
derkirna kule kê m û zoxa ji birîna derdiket.

بەلگ تەفرىز:

Belig tevîrê:

بەلگ داقتان: بەلگ وەشاندىن. بەلگ ئىخستىن
الغضاد

Beligdaqutan: Belig weşandin. belig êxistin.

بەلگ قەرىن: بەلگ چىن

الخرط

Beligverwîn: Belig çînîn.

بەلگ قەسپ: بەلگى دار قەسپى
السهف

Beligqesp: Belgê dar qespê.

بەلگ قەمچىن: بەلگ چىچون. بەلگ كوريشك بون
القبل

Beligqirmîçîn: Belig çirrçon. belig kurîşkûbn.

بەلگ وەراندن: بەلگ داقتان. بەلگ وەشاندىن
الغضاد

Beligwerandin: Belig daqutan. belig weşandin.

بەلگ كا كارسى يە: بەلخەن كارسى. ئوئى كارسى
تىن الذره. الصفراء الرفاف

Belm: Ka garisîye. pelexê garisî. orrê garsî.

بەلنگاز: ژار. هەژار. سوتيار. بى كەس. دەست قالا. داکەتى. بى
زار

الفقر. المسكين. اليتيم

Belingaz: Jar. hejar. sotyar. bēkes. dest vala da-
ketî. bē zar.

بەلنگاز بون: ژار بون. سوتيار بون. بى كەس بون. داکەتى. دەست
قالا بون. بى زار بون. هەژار بون

الافتقار. المسكنه. اليتيم

Belingazbûn: Jarbûn. sotyarbûn. bē kesbûndaketin.
dest valabûn. bē zarbûn. hejarbûn.

بەلنگاز بوى: ژار بوى. سوتيار بوى. بى كەس بوى. داکەتى.
دەست قالا بوى. بى زار بوى. هەژار بوى

المفتقر. المستكن. اليتيم

Belingazbûy: Jarbûy. sotyarbûy. bē kesbûy. dak-
etinî. dest valabûy. bē zarbûy. hejarbûy.

بەل تر: بلند تر. کۆ تر. گى تر. دىيار تر. كفش تر. سيفوک تر.
رەپ تر. چيخ تر
الانتاء. الظهر. النهدي. الابرز

Beltir: Bilind tir. gij tir. gir tir. dîyar tir. kîfîş tir.
sîvok tir. rep tir. çîx tir.

بەل كرن: كۆ كرن. گى كرن. بلند كرن. هەلشكافتن. سيفوک. دىيار
كرن. هەلافتن. هەلدان. رەپ كرن

Belkirin: Gijkirin. girkirin. bilindkirin. heldan.
helişkeftin. sîvok. dîyarkirin. rep kîrin.

بەل كرى: كۆ كرى. گى كرى. بلند كرى. سيفوک كرى. دىيار كرى.
رەپ كرى. چيخ كرى

المنتهى. المظهر. المنهد. المبرز

Belkîrî: Gijkirî. girkirî. bilindkirî. sîvokkirî.
dîyarkirî. repkirî. çîxkirî.

بەلى = بەليياتى: بلندى. دىيارى. كفشى. كرى. كۆزى. سيفوكى.
هەلشكافتى. رەپاتى. چيخى. موبرى

النتوء. البروز. النهود. الظهور. الكشف

Belî = Belîyafî: Bilindî. dîyarî. kîfîşî. gîrî. gîjî.
sîvokî. helîşkîftî. repatî. çîxî. mwîrî.

بەل: حىوانى گۆه چيخ. حىوانى گۆه رەپ. گۆه موير
الحيوان المنتصب الان

Bel: Hêwanê guh çîx. hêwanê guh rep. guh mûr.

بەلپووك: تەفالگىت ئاسنى پت تەك

النزود. الاقراص المعدنية الرقيقة فى الحلى

Belbwîk: Teqalkêt asinî yêt tenik.

بەلشاندىن: خاپاندن. پيلان لى كرن. تەحساندن
الاغراء

Belîşandin: Xapandin. pîlan lêkirin. tehisandin.

بەلگ: پەي

الرق

Belg: Pçrr.

بەلگ بەند: تەخە

الكراسه

Beligbend: Texe.

بەلگ تەهل: گىياپەكەن بەلگ بەخت بى تەهلە
الراوند. الفلاح. عشب عريض الورق

Beligtehl: Giyayekê belig pehne û yê tehl.

بەلا تەر: ئافات تەر. رېپ تەر. تاف تەر
الابلى، الاصابه

Belatir: Afat tir. rîp tir. taf tir.

بەلا كىر: ئافات كىر. رېپ كىر. تاف كىر
الابله

Belakirin: Afatkirin. rîpkirin. tafkirin.

بەلا كرى: ئافات كرى. رېپ كرى. تاف كرى
المبلى

Belakirî: Afatkirî. rîpkirî. tafkirî.

بەلا بىن بويماي: ئافاتا گران. ئافا دۇوار. رېپا تىژ
الوهره

Bela bēdwimahi: Afata giran. afata dijar. rîpa tij.

بەلاتىك: پروانى
الفراشه

Belatîfk: Perwaney.

Belatînk.

بەلاش: پەرمە. بىن بەا
المجان

Belaş: Perewe. bē biha.

بەلاش: لەوچە. چىقىل. شەلەلو. ئەزمان پېس
البىزى، المھزار، الفاحش، المشطط

Belafiş: Lewçe. çivêl. şelewle. ezman pîs.

بەلاش بوى: لەوچە بوى. چىقىل بوى. شەلەلو بوى. ئەزمان پېس
بوى

البىزى، التھزى، المشطط، التفحش

Belafişbûn: Lewçebûn. çivêlbûn. şelewlebûn. ezman pîsbûn.

بەلاش بوى: لەوچە بوى. چىقىل بوى. شەلەلو بوى. ئەزمان پېس
بوى

المېزى، المېزى، الفحش، المشطط

Belafişbûy: Lewçebûy. çivêlbûy. şelewlebûy. ezman pîsbûy.

بەلاش تەر: لەوچە تەر. چىقىل تەر. شەلەلو تەر. ئەزمان پېس تەر

الاهزى، الابزى، الافحش، الاشطط

Belafîştir: Lewçe tir. çivêl tir. şelewle tir. ezman pîs tir.

بەلگاز تەر: ژار تەر. سوتيار تەر. بىن كەس تەر. داكەتى تەر. دەست
قالا تەر. بىن ژار تەر. ھەزار تەر
الافقر، الاسكن، الايتم

Belingaztir: Jar tir. sotyar tir. bē kes tir.daketinî tir. dest vala tir. bē zar tir. hejar tir.

بەلگاز كىر: ژار كىر. سوتيار كىر. بىن كەس كىر. دانىخستىن.
دەست قالا كىر. بىن ژار كىر. ھەزار كىر
الافقر، الايتام

Belingazkirin: Jarkirin. sotyarkirin. bē keskirin. daexistin. dest valakirin. bē zarkirin. hejarkirin.

بەلگاز كرى: ژار كرى. سوتيار كرى. بىن كەس كرى. دەست قالا
كرى. بىن ژار كرى. ھەزار كرى
المفقر، المسكن، الميتم

Belingazkirî: Jarkirî. sotyarkirî. bē keskirî. dest valakirî. bē zarkirî. hejarkirî.

بەلگازى: بەلگازياتى: ژارى. سوتيارى. بىن كەسى. دانىخستىن.
دەست قالاى. بىن ژارى. ھەزارى. داكەتياى
الفقر، المسكن، الاستكان، الايتم

Belingazî: Belingazîyatî: Jarî. sotyarî. bē kesî. arî. hejarî.daexistin. dest valayî. bē.

بەلغەر. شەك. بەران. نېزى پەزى سىي
الضمان، الكبش

Belinder: şek. beran. nêrê pezêspî.

بەلنڧىر. مە. پەزا سىي يامى
التحجە

Belindîr: Mih. peza spî ya mē.

بەلوپىك: قولە. تىبە. قومرە. ئوبە
الرفط، الفصيل، السريه

Belwîk: Qole. tîpe. qomirte. obe.

بەلا: ئافات. رېپ. شەبىزى. تاف
المصيبه، المحنة، البلاء

Bela: Afat. rîp. şepirzeyî. taf.

بەلا بوى: ئافات بوى. رېپ بوى. تاف بوى
الابتلاء، الاصابه

Belabûn: Afatbûn. rîpbûn. tafbûn.

بەلا بوى: ئافات بوى. رېپ بوى. تاف بوى
المبتلى، المصاب

Belabûy: Afatbûy. rîpbûy. tafbûy.

بەلى كىر: دىيار كىر. كىش كىر. ئاشكارا كىر. خۇميا كىر. روھن كىر

الايضاح: الاعلان، الاظهار، الابانه، الاكشاف، الاشهار، الاعلام

Belkîrin: Dîyarkîrin. kîfîşkirin. aşkirakîrin.. xweyakîrin. rohinkîrin.

بەلى كىرى: دىيار كىرى. ئاشكارا كىرى. كىش كىرى. خۇميا كىرى. روھن كىرى

المبين، المكشف، العلن، المظهر، المشهور، الموضح، المجلى

Belkîrî: Dîyarkîrî. kîfîşkîrî. aşkirakîrî. xwey kîrî. rohinkîrî.

بەلىكى = بەلىياتى: دىيارى. ئاشكارا. خۇميا. كىشى. روھنى. دىيارىياتى. ئاشكاراياتى. كىشىياتى. روھنىياتى

الوضوح، البيان، العلن، الظهور، الشهرة، الجلاء، الكشف

Belînt = Belîyati: Dyarî. kîfîşî. aşkirayî. rohinî. xweyati. diyarîyati. aşkirayati. kîfîyati.

بەلى چوگ: كەزىگە ژن قەدەين ژناف چافا نەسرەيسكى رادەين بشتا كىمى

ضفيده تصغر من طرف الجبين نحو الاذن

Belîçok: Kezyeke jin vedihînin ji nav çava di ser biskê ra diben pišta guhî.

بەلا پارۆز: كەسى خوە ژخرابىن دويدەكتە

المتحف من السوء، المسالم

Belaparež: Kesê xwe ji xirabîyê dwîr diket.

بەلا پارۆزى: خوەدویر کرنا ژبەلا وخرابییا

التحف من السوء والشر

Belaparežî: Xwe dwîrkîrîna ji bela û xirabîya.

بەلا فروش: كەسى دورندە وبەلا كى وخرابییا سییار

الشرس، الفتان

Belafiroş: Kesê durinde û bela kîrî û li xirabîya şîyar.

بەلا فروشى: دورندەمى. بەلا خازى وکەرچوڤمى

الشراسة، الفتنة، الضراوة

Belafiroşî: Durindeyî. bed xazî û kerçoveyî.

بەلاڤ: بژاى. بژكى. ژىك قەبوى. پەرتى. بەرتالە

المنتشر، المتفرق، الموزع، المقتسى، المشتت، المنصرف

Belav: Bijay. jêk vebûy. peritî. bertale.

بەلاش كىر: لەوچە كىر. چڤىل كىر. شەلەولەو كىر. ئەزمان پىس كىر

الابذاء، الامذار، الافحاش، الاشطاط، التشطيط

Belafîşkirin: Lewçekîrin. çivêlîkirin. şewlekirin. ezman pîskîrin.

بەلاش كىرى: لەوچە كىرى. چڤىل كىرى. شەلەولەو كىرى. ئەزمان پىس كىرى

المشط، الميذاء، المهذر، المفحش

Belafîşkirî: Lewçekîrî. çivêlkîrî. şewlelekîrî. ezman pîskîrî.

بەلاڤشى = بەلاڤشىياتى: لەوچەمى. چڤىلى. شەلەولەوى. ئەزمان پىساتى. لەوچاتى. چڤىلياتى

الهذر، البذاء، الفحش، الشطط

Belafîş = Belafîşyati: Lewçeyî. çivêlî. şewleweyî. ezman pîşyati. lewçati. çivêlyati.

بەلگى نەملى: بەلگى نەككى. بەلگى چانەنى

العصف، الشطء

Belgêdextî: Belgê dikakî. belgê çandînê.

بەلگى نەرامەتى

Belgêdirameti.

بەلى: دىيار. كىش. ئاشكارا. روھن. خۇميا

الواضح، العلن، المعلوم، المشهور، المكشوف، الظاهر

Belî: Dîyar. kîfîş. aşkira. rohin. xweya.

بەلى بون: دىيار بون. كىش بون. ئاشكارا بون. خۇميا بون. روھن بون

التوضيح، الانكشاف، التبين، التظاهر، التجلى، العلن

Belîbûn: Dîyarbûn. kîfîşbûn. aşkirabûn.. xwey-abûn. rohinbûn.

بەلى بوى: دىيار بوى. كىش بوى. ئاشكارا بوى. خۇميا بوى. روھن بوى

الموضح، المكشوف، العلن، المبين، المجلى، المظهر، المشهور، المكشف

Belîbûy: Dîyarbûy. kîfîşbûy. aşkirabûy.. xwey-abûy. rohinbûy.

بەلى تر: دىيار تر. كىش تر. ئاشكارا تر. خۇميا تر. روھن تر

الواضح، الاكشاف، الابين، الاظهر، الاجلى، الاشهر، الاعلن

Belîtir: Dîyar tir. kîfîş tir. aşkira tir.. xweya tir. rohin tir.

بهلاف بون: فرمفین، بژکین، ژیک فمبون، پرتین

الانتشار، الانصراف، الافتراق، التشتت، التوزع، التفشي

Belavbûn: Verevîn, bijikîn, jêk vebûn, peritîn.

بهلاف بوی: فرمفی بوی، بژای، بژکی، ژیک فمبوی، پرتاندی

المفرق، المنصرف، المنتشر، الموزع، المشتت، المفشي

Belavbûy: Verevîbûy, bijay, bijikî, jêkvebûy, peritandî.

بهلاف تر: فرمفی تر، بژکی تر، بژای تر، ژیک فمبو تر، پرتی تر

الافرق، الانشر، الانصرف، الاشتت، الافشي، الاوزع

Belavtîr: Verrevî tir, bijikî tir, bijay tir, jêkvebûy tir, peritî tir.

بهلاف کرن: فرمفاندن، بژاندن، بژکاندن، ژیکفه کرن، پرتاندن

التفریق، التوزیع، التشتیت، التصريف، الانتشار، الافشاء

Belavkirin: Verevandîn, bijandin, bijikandin, jêkvekirin, peritandin.

بهلاف کری: فرمفاندی، بژاندی، بژکاندی، ژیکفه کری، پرتاندی

المنشر، الموزع، المفرق، المنصرف، المشتت، المفشي

Belavkirî: Verevandî, bijandî, bijikandî, jêkvekirî, peritandî.

بهلافي = بهلافياتي: فرمفیني، بژکین، بژین، ژیکفمبوني، پرتین

الفرقة، الفشو، الصرّف، النشر، الشّتت، الوزع

Belavî = Belavîyattî: Verevînî, bijikîn, bijîn, jêkvebûnî, peritîn.

بهلافوک، بژوک، پرتوک

النشره، المنشور

Belavok: Bijok, pertok.

بهلاف کمر: بژمک، ژیک فمکر

الناشر، الوازع، الصارف

Belavker: Bijek, jêkvekir.

بهلاف که: بژان که

محطه الاذاعه والنشر، دار النشر والاذاعه

Belavgi: Bijay, bijan gi.

بهلاف تالختن: بهلافشي، شلهولمبي، توپزکه ندالي

السلط في الكلام

Belavaxiftin: Belafîşî, şelwleyî, topizkenalî.

بهلا کړين: دورنده، بد خاز، شرکړ، بهلاکو

الفص، التيعان

Belakirîn: Durinde, bed xaz, şerkir, belakir.

بهلاکي: شر فروش، کړچوډه، بد خاز، بهلا کر

اللفاص، التبع، الشرس

Belakirr: şerfiroş, kerçove, bed xaz, bela kirr.

بهلا کړيتگ: تخليکتکت چوپکايه لبيارا دژين

صنف من العصفور

Belakwîtk: Texlîtekê çwîçkaye li beyara dijîn.

بهلا گران: کار کن، جام

الفافرة

Belagiran: Kar kê, çam.

بهلا ليز: کويلکه که بهاري زوی ههدات، بابميزک

زهرة ربيعيه

Belalêz: Kulîlkeke biharê zwî heldet babeyzk.

بهلامچمک: پښ خاړنه که ژمزيرو دوشافتي چيکمن کنکيت مزيرا

بکن ناف دوشافتي

مربي التين اليابس بالديس

Beleçek: Pê xarneke ji hijîr û doşavê çêdiken.

kitkêr hijîra bikin nav doşavê.

بهلامژای: سرو بڼ، ليک وهرگيراي بهرو پشت

المعكوس، المقلوب

Belevajî: Serûbin, lêk wergêray, ber û bişt.

بهلامک: پښی پښی

الابقع، الارقش

Belek: Pinî pinî.

بهلامک رمش: پښی رمش وسپی، پښت رمش وسپی نيکهل

المبيع الاسود، الاخرج، الخرجاء ذو البقع السود

Belekres: Pinî reş û spî, pinêt reş û spî têkel.

بهلامک زهر: پښی زهر وسپی

ذو البقع الصفراء

Belekzer: Pinî zer û spî.

بهلامک سور: پښی سور وسپی

ذو البقع الحمراء

Beleksor: Pinî sor û spî.

بهلامک شين: پښی شين وسپی

ذو البقع الزرقاء

Belekşin: Pinnî şîn û spî.

بهلامک کور: پښی کور وسپی

ذو البقع السماء

Belekgewr: Pinî gewr û spî.

بەند کړن: نیشکدان، پېتان، گړدان، تالاندن
التقييد، الاغلال، الارتباط

Bendkirin: Îşikdan, bēnan, girēdan, alandin.

بەند کړی: نیشکدای، پېتای، گړدای، تالاندی
المربط، المغل، المقيد، المرتبط

Bendkir: Îşikday, bēnay, girēday, alandī.

بەندای: بندایاتی، پېتایاتی، گړدایاتی، نیشکدایاتی
الغل، الرباط، القيد، الوثاق

Bendaf: = Bendiyatī: Bēnayeti, girēdanī, îşikdanī.

بەند: تەخه، بابیج
الرزمه من الورق ونحوه

Bend: Texe, babêc.

بەند: کەرڼ هوزانې، رمځي شعري، بېتاي سترانې
بيت الشعر والاعنيه، الشطر الفقرة من الكتاب

Bend: Kerê hozanê, rexê şîrê, beyata stiranê.

بەند: خلعت کار، خولام، بېنې، ديل
الخدم، الاسير، العبد

Bende: Xilmet kar, xulam, benî, dîl.

بەند ئاف گراف، گول، گوم، کوم، بېرم، مېاف
المستقع

Bendav: gerrav, gol, gom gom, bērim, birēm meyav.

بەند باز: نفيسه، نفيسه خان، قهلمدار
الخطاط، البهلوان

Bendbaz: Nivîser, nivîsevan, Pelemdar.

بەندو: بوغاز، دمراف
المناء، المرفأ

Bender: Buxaz, derav.

بەندوه: فروشگاه، دوکان
المخزن، الحانوت

Bendere: Firoşgah, dukan.

بەندرجی: بازارگان، توتین
تاجر التبغ، شاری التبوغ

Benderçi: Bazirganê twitînê.

بەندخانه: زندان

الاسر، المعقل، المنفى، الموقف، المحجز، السجن

Bendexane: Zindan.

بەلەك بون: پرت پرت بونا بهغړي، پنی پنی بون
التبقيع، موسم، ذوبان الثلج

Belekbûn: Pirt pirt bûna befrê, pinî pinî bûn.

بەلەك كوژك: توخمه كې چوپكانه
العصفور الارقش، صنف من العصفور

Belekkojk: Tuxmekê çwîşkane.

بەلەكيت بهغړي: پښت بهغړي
بقع الثلج الباقيه بعد موسم ذوبان الثلج

Belekât befrê: Pinêt befrê.

بەلي: هرې، نهرې، نه، هي
نعم، اجل، بلي

Belê: Herê, erê, e, hê.

بەن ځمک: بندک، ريس، هريا رستى
خيط الصوف

Ben = Benik: benik, bindik, rîs, hiryarîstî

بەنک:

Bendik.

بەن: دارې کهزانا نېر، دارې فستقا نېره
فحل الفستق والبطم وحب الخضراء

Ben: Darê kezana nêr, darê, fisteqa nêre.

بەنج: تيل بهند، ژان کر
المخدر

Benc: Tîl bend, jankir.

بەند: گړدان، تالاندن، نیشک، پېتک
الغل، القيد، الربط

Bend: Girēdan, alandin, îşk, bēnek.

بەند بون: هاتن گړدان، پېتان، نیشکدان
التقييد، الارتباط، التغلل

Bendbûn: Hatin girēdan, bēnan, îşikdan.

بەند بوی: نیشکدای، پېتای، گړدای
المقيد، المغلول، المربوط

Bendbûy: Îşikday, bēnay, girēday.

بەند تر: نیشکدا تر، پېتای تر، گړدای تر، تالاندی تر
الاقيد، الاغلال، الارتبط

Bendtir: Îşikday tir, bēnaytir, girēday tir alandī tir.

بەندەوارىياتى: بيانياتى

Bendewarîyatî: Biyanîyatî.

بەندەم: رەمەكەن باری، تاپەكەن باری

الشیام، الثبات، طرف العمل

Bendek: REXEKÛYBARÎ. tayekê barî.

بەندەم: بەرتفك، قوسك

المخففه

Bendek: Bertivk. qosik.

بەنگ: جان تازە، لاو، سیهی، خوشکوک، شوخ، شەنگ، ئەغیندار،

تقی

الجميل، العاشق، المحب

Beng: Can. taze. law. spchî. xuşkok. şox. şeng. evîndar. tivî.

بەنگی: خەمش تقی، جان، لاو

المحبوب، الحبيب

Bengî: Xweştiv. can. law.

بەنگین: جان تازە، لاوینی، شوخی، خوشکوک، شەنگی، جاف

بەلەکی

الجمال، العاشق، المغرم، سحر العين، جمال العين

Bengîn: Can. tazetî. lawîni. şoxî. xuşkokî. şengî. çav belekî.

بەنگزە: قوبیم، کەیس، چەکوچ، کەلەخ، لەش، دەبەش، دار، دیمەن

صورة، شکل، صفه، هینه، هیکل

Bengize: Qodîm. keys. çekûç. kexex. leş. debeş dar. dîmen.

بەنگوزە: بەر پێکا کورئ، شیروخا کورئ، بەنگی کورئ

شریط ربط الجورب

Bengore: Berpêka gorê. şîroxa gorê. benkê gorê.

بەنگە: بەنگە، دوبری، مابەین، نافەین، پێقان

المسافة، المدى، القياس

Bengih: Benghe: Dwîrî. mabeyn. navber. pîvan.

بەنگە پێقان: دوبر پێقان، دوبرامی پێقان

قياس الإبعاد، قياس المدى والمسافة

Bengihpîvan: Dwîr pîvan. dwîrahî pîvan.

بەنگە پێف: دوبر پێف، نامورئ پێفانی، پێفک

المقياس، اله قياس المدى والإبعاد

Bengihpîv: Dwîr pîvik. amîrê pîvanê. pîvik.

بەندەزک: بەنگن ژراف رستی وەک دەزی

الخيوط الصوفية الرفيعة

Bendezk: Benkê zirav ristî wek dezî.

بەندەزک: قوچەک، مەیک، قوڵەک، کەسپەک، بەندەشک، بەندەزک

المررة، الزر، ج ازرار

Bendoşk: Qopçik. meyik. qulpik. kespik. bendosk. bendojk.

بەندەوار: دیل، ئێخسیر، راگرتی، بیانی، دابەستی

الحجز، الاسير، الغريب، المعتقل، المبثلى

Bendewar: Dîl. êxsîr. ragirtî. biyanî. dabestî.

بەندەوار بون: دیل بون، ئێخسیر بون، راگرتی بون، بیانی بون

کرتی بون

التاسير، التغريب، الابتلاء

Bendewarbûn: Dîlbûn. êxsîrbûn. ragirtîbûn. biyanîbûn. girtîbûn.

بەندەوار بوی: دیل بوی، ئێخسیر بوی، راگرتی بوی، بیانی بوی

کرتی بوی

المبثلى، المنسور، المغرب

Bendewarbûy: Dîlbûy. êxsîrbûy. ragirtîbûy. biyanîbûy. girtîbûy.

بەندەوار تر: دیل تر، ئێخسیر تر، راگرتی تر، بیانی تر، کرتی تر

الانسر، الاغرب، الاحجز، الابلى

Bendewartir: Dîl tir. êxsîr tir. biyanî tir. girtî tir.

بەندەوار کون: دیل کون، ئێخسیر کون، راگرتی کون، بیانی کون

کرتی کون

التاسير، التغريب، الابتلاء، الاعتقال

Bendewarkirin: Dîlkirin êxsîrkirin. ragirtîkîrin. biyanîkîrin. girtîkîrin.

بەندەوار کرئ: دیل کرئ، ئێخسیر کرئ، راگرتی کرئ، بیانی

کرئ، کرتی کرئ

المعتقل، الحجز، المنسور، الموقف

Bendewarkirî: Dîlkirî. êxsîrkirî. ragirtîkirî. biyanîkirî. girtîkirî.

بەندەوارئ: دیلی، ئێخسیرئ، بەستئ، گرتیدان، راگرتن

الاسر، الاعتقال، الحجز، الابتلاء، الاعتقال

Bendewarî: Dîlî. êxsîrî. bestin. girêdan. ragir tin.

بەئاف: خودان ناف. بناف و دەنگ

المعلوم، المعروف، المشهور

Benav: Xudan nav. binav û deng.

بەئافش: کۆلیکەکا بێهەن خۆشە بهارا خەف دێبیت

البنفسج

Benefş: Kulîlkeka bêhin xweşe bihara xêw dibît.

بەئافش: رەنگێ بێهەشێ سورمەکی تارێ باف رەش

البنفسجی

Benefîşt: Rengê binefîşt sorekê tarî bav reş.

بەه: بەه فێقی یەکه وەکێ سێقێ بێ بهێنداره رەنگێ وێ بێ زەرەو

پاویزێ دگەهیت

السفرجل

Beh: Fêqîyeke. wekî sêvê ye bihêndare rengê wê yê zere û pawîze di gehît.

بەهر: بێشک. باهر. باکوهورک. بەش

الخصه، النصيب، السهم، القسمة

Behir: Bişk. bahir. baguhork. beş.

بەهر: بۆن. پشکدار بۆن

التحصيص، التقسيم، الانقسام

Behirbûn: Pişikdarbûn.

بەهر: بۆن. پشکدار بۆن

المخصص، المخصص، المنصب، المسهم

Behirbûy: Pişikdarbûy.

بەهر: تۆ. پشکدار تۆ

الاسهم، الاقسام، الاحصص، الانصب

Behirtir: Pişikdartistir.

بەهر: گرێ. پشکدار گرێ

التقسيم، التحصيص، التنصيب، الاسهام

Behirkirin: Pişikdarkirin.

بەهراتی = بەهرینی: پشکدارێ

الشراکه، الحاصصة، المساهمة، المناصبه

Behirafî = Behirînf: Pişikdarfî.

بەهردار: پشکدار.

الشريك، المساهم، الحاصص، المقاسم

Behirdar: Pişikdar.

بەهردار: پشکدارێ

الشراکه، الحاصصة

Behirdarf: Pişikdarfî.

بەئى: خۆلام. ژێر دەست. گێبایەکی بێهەن خۆشە دێخۆن بەئافی

وێکی کەنگرۆ زێفاسا

العبد، الخادم، نبات يؤكل طريا معطر

Ben: Xulam. jêr dest. giyayekê bihên xoşe dixon bixavî wekî kengir û rêvasa.

بەئى: بۆن. خۆلامی بۆن. ژێر دەست بۆن. بێ دەست بۆن

التعبد

Benîbûn: Xulamîbûn. jêr dest bûn. bin destbûn.

بەئى: بۆن. خۆلام بۆن. ژێر دەست بۆن. بێ دەست بۆن

العابد

Benîbûy: Xulamîbûy. jêr dest bûy. bin destbûy.

بەئى: تۆ. خۆلام تۆ. ژێر دەست تۆ. بێ دەست تۆ

الاعبد

Bentir: Xulamî tir. jêr dest tir. bin dest tir.

بەئى: گرێ. خۆلامی گرێ. ژێر دەست گرێ. بێ دەست گرێ

الاستعبد

Benkirin: Xulamîkirin. jêr destkirin. bin destkirin.

بەئى: گرێ. خۆلام گرێ. ژێر دەست گرێ. بێ دەست گرێ

المستعبد

Benkirî: Xulamîkirî. jêr destkirî. bin destkirî.

بەئىاتی: بەئىاتیاتی: خۆلامی. خۆلامیاتی. ژێر دەستی. ژێر

دەستیاتی. بێ دەستی. بێ دەستیاتی

العبادة، الطاعة، الخدمه

Benîyatifî: Benî: Xulamîyatifî jêr destî jêr destîyatifî. bin destî. bin destîyatifî.

بەئىشت: قاچکێ دارا کەزانێ. جاوێ کەزانێ

الامى، التزینتین، صنغ شجر حب الخضراء

Benîşt: Qaçkê dara kezanê. cewê kezanê.

بەئىشتروک: کۆلیکەکه بهارا لچیاپیت بلند چێدبیت کەلەک رەنگێ

سور و زەر هەنە

زەرە ربیعیە فی الصرود

Benîştirok: Kulîlkeke bihara li çiyayê bilind çêdibît gelek rengê sor û zer hene.

بەئى: دیواری: ستێرێ دیواری نافاکرێ

الزيج، الشاقول

Benêdîwarî: Stêr. diwara ava kirmê.

بهان رمان: بقل و ملی. بهونه رمنه. ژخومنیان. کوتکی لخوا
کرن

المکلف، المتعل، التفتن

Behanûman: Bifil û milî. bi honermîner. ji xwe
înan. kutekî li xwe kirin.

بهشت: باغی دوبیاهیکن. باخچی پاشهروژی

الجنة، الفردوس، الحديقة، البستان

Behîşt: Baxê dwîmahiyê. baxçê paşerojê.

بهشت: پیکه، لکلیک

معا

Behev: Pêkve. ligelêk.

بهتاندن: ترساندن. جنقاندن. لهعبتاندن

الارهاب، الارهاب

Behîandin: Tirsandin. ciniqandin. le'îbitandin.

بهتاندی: ترساندی. جنقاندی. لهعبتاندی

المرب، المرب

Behîandî: Tirsandî. ciniqandî. le'îbitandî.

بهتین = بهتی: ترسان. جنقن. لهعبتین

الرب، الربیه، الرب

Behîûn = Behîf: tirsan. ciniqîn. le'îbitîn.

بهیلک: پرسکه که لکفل و بیستی دهیت رهنکی وئ ویک رهنکی

بیستی به

الثالوث، الثؤلوث

Behîwîlk: Pirskeke li kevil û pîstî dihêt rengê
wê wek rengê pîstîye.

بهیژ: خودان بزاف. خورت. بشنگه بزغفر

ذو العرکه، ذو طاقه دا قوه

Behêz: Xudan bizav. xurt. bi şengh. bizever.

بهی: نهار. تازی

العزاء، الحداد

Behî: Nihar. tazî.

بهیداری: کسین دهمین بهی. خلکی نهار. تازی فان

المزى

Behîdar: Kesên dihên behyê. xelkê niharî.
tazîvan.

بهیداری: دانا نهار. تازی دانان

التعزيز

Behîdarî: Dana niharê. tazî daran.

بهرمند: بیشک مند

المحفوظ

Behirmend: Pişikmend.

بهروهر: بهخته وهر. بهخت یار

المهروب، المحفوظ

Behirwer: Bextewer. bextityar.

بهرا: ترخه. نخره. باه

التمن، القیمه

Beha: Nirxe. nixre. bah.

بهرا یو: ترخه یو، نخره یو، باه یو

التمن، التسم

Behabûn: Nirxe bûn. nixrebûn. bahbûn.

بهرا یو: ترخه یو، نخره یو، باه یو

التمن، التسم، المقوم، المقیم

Behabûy: Nirxe bûy. nixrebûy. bahbûy.

بهرا تر: ترخه تر، نخره تر، باهر

الامتن، الاسعر، الاقوم

Behatir: Nirxe tir. nixre tir. bah tir.

بهرا کرن: ترخه کرن، نخره کرن، باه کرن

التمن، التسمیر، التقویم، التقیم

Behakirin: Nirxekirin. nixrekin. bahkin.

بهرا کری: ترخه کری، نخره کری، باه کری

التمن، التسم، المقوم، المقیم

Behakirî: Nirxekirî. nixrekirî. bahkirî.

بهرا دار: ترخه دار، نخره دار، باهدار

التمن، القیم، الغالی

Behadar: Nirxedar. nixredar. bahdar.

بهرا: سنی مهیت ناگیرا زقستان و هافین نه دهمی خیف بون

وشین بونا دارو بارایه

الربیع

Behar: Sê mehêt nav bera zivistan û havînê ne
demê xêw bûn û şîn bûna dar û baraye.

بهاره: گنمهکه بهاری دچین

قمع ربیعی الزرع

Behare: Genmeke biharê di çînin.

بهانه: مهانه. شهرت

الاشتراط، الجعالة

Behane: Mihane. şert.

بهمین: جبل خانه
الذخیره، الغتاد

Bêhîn: Cebilxane.

بهیوی: نانته نهچیبوی، نانته نهبروتی
الخبز السی، النهوج

Bewirî: Nanê. neçêbûy. nanê ne bijirtî.

بهواب: دهرکهفان، دهرکهفان
الحاجب، الفراش

Bewab: Dergehvan. dergihvan.

بهویژان: گیاههکن بهیژنداره دهرمانته هنده نهساخی یاه بهلکی وئی
تور توره کولیلکادی زهره
الشیخ، عشب طبی معطر

Bewîjan: Gîyayekê bihêndare. dermanê hinde ne-saxiyaye. belgê wê turture kulîlkekawê zere.

بهیویین: دهرمانته تاه کولیلکهکا جانه کهرم پین دهیت خاری
البابونج، البیون

Beybwîn: Dermanê taye. kulîlkeka cane gerim pêdîhêt xarê.

بهیایان: چول، دمشت، بهر بهردای، بهیوی
الغلاء، البیداء، الصحرَاء

Beyaban: Çol. deşt. ber berday. berwî.

بهیار: فالأ، بی چاندن، نهچاندی، ستور
الشاغر، الفارغ، الکریب، الماحل، البائر، القاحل

Beyar: Vala. bê çandin. ne çandî. stewir.

بهیاره: نهچاندی، نهچین کری، فالأ، ستور، نهردی قلس، نهباش
الفقر، الکریب

Beyare: Neçandî. neşînkirî. vala. stewir. erdê qels û nebaş.

بهیار بون: فالأ بون
التشفر، التففرغ، التمحل، التکرب، التقل، التففر

Beyarbûn: Valabûn.

بهیار بوی: فالأ بوی
المشفر، المففرغ، المحقل، المحل، المکرب

Beyarbûy: Valabûy.

بهیار تر: فالأ تر
الاشفر، الاففرغ، الاقل، الامحل، الاقفر، الاکرب

Beyartir: Valatir.

بهیار کون: فالأ کون
الاشفر، الاففرغ، الاقل، الامحل، الاقفر، الاکرب

Beyarkirin: Valakirin.

بهیار کری: فالأ کری
المففر، المشفر، المففرغ، المکرب، المحقل، المحل

Beyarkirî: Valakirî.

بهیارینی: بهیار ی = بهیاریاپی، فالایی، فالایاتی
الشفور، القفار، الففارغ، الکراب، القحل، المحل، البور

Beyarîni: Beyarî = Beyarîyati. Valayî. valayati.

بهیار: بزشکی زیوهر، دختوری دهورا
البیطار

Beytar: Bizîşkê zêwera. duxtorê dewara.

بهیداغ: باندیز، نالا
العلم، اللواء، الراية

Beydax: Bandêr. ala.

بهیت: پارچه هوزان، چیروکا لیک ئینای، چیروکا بشعر کونی
الفصیده، الراية، المنظومه، الأرجوزه

Beyt: Parçe hozan. çîroka lêk înay. çîroka bi şî'ar gotî.

بهیمشه: سویتار، کتور، ترمدین، کوشک
الاحمق، المغفل، السفیه، البلید، السافل

Beytêş: Swîtar. ketwer. tirredîn. gewşek.

بهیمشه بون: کتور بون، کوشک بون، کهر جوفه بون، ترمدین
بون

التسفه، التنفل، التبلد، التحق، التسفل

Beytêşbûn: Ketwerbûn. kerçovebûn. tirredînbûn.

بهیمشه بوی: کوشک بوی، کتور بوی، کهر جوفه بوی، ترمدین
بوی، هیز بوی

المفقل، المسفه، المبلد، المسفل

Beytêşbûy: Gewşekbûy. ketwerbûy. ker çovebûy. tirredînbûy. hêrbûy.

بهیمشه تر: کوشک تر، کتور تر، کهر جوفه تر، ترمدین تر، هیز
تر

الاغفل، الاحمق، الابدل، الاسفه

Beytêşetir: Gewşektir. ketwertir. ker çovetir. tirredîntir. hêrtir.

بَن بهری: زږ بهری. بَن پشکی
الحجب، الحرمة، بلا حصه

Bēbahri: Zirr behri. bē piškī.

بَن پاور: بَن ټول، بَن دين، هر گومان
بلا عقیده، بدون ایمان، غیر موثق، غیر معتمد

Bēbawer: Bē ol. bē bīn. berguman.

بَن پاورهانی: بَن باوهری: بَن دینی. بَن ټولی، هرگومانی، شک
هری، گومان بهری
الکفر، اللاحاد، عدم الثقة، بلا اعتماد

Bēwerīyati: Bēbawerī: Bē dīnī. bē olī. bergu-
manī. šik berī. goman berī.

بَن بهخت: زور دار، پاش در، دل ستور، ستمدار
الظالم، الفداز، بلا وجدان، فاقد الضمیر، غیر المنصف

Bēbext: Zordar. pašdirī. dil stwīr. sitemdar.

بَن بهختی: زور داری، پاش درې، دل ستوری، ستمداری، دل
موکمی

القدر، الظلم، القسوة

Bēbextī: Zordarī. pašdirī. dil stwīrī. sitemdarī.
dil mukumī.

بَن پي: تنگ، زراف، ستور

الضيق، من القماش، الابر من الانسان، غیر المنتج من النبات

Bēber: Teng. zirav. stewir.

بَن بهریانی: بَن بهری: تنگی، تنگانی، زرافی، زرافیانی،
ستوری، ستوریانی

العقم، العقر، الضيق الرفيع، الغير المنتج

Bēberīyati: Bēberī: Tengī. tēgaṭī. ziravī. zi-
ravīyati. stewrī. stwīyati.

بَن بهوای: داووتا بَن شلا، بَن سوری، سرخوهری

بدون قائد، بلا زعيم وامام، بلا سابق

Bēberahī: Daweta bē šela bē serī. ser xwerī.

بَن بهراهیانی: داووتا بَن سریانی، سرزورانیانی

بلا قیاده، بدون امامه

Bēberahīyati: Dewata bē serīyati. serziwe-
ranīyati.

بَن بهرسف: چهکه چويف، ددقمده

الصريح، الطائش، التحلل، من لايفكر في عاقبه الكلام

Bēbersiv: Çeke çwīv. deqdeqe.

بَن بهرسلی: چهکه چويفی، چهکه چويفیانی، ددقمدهبی،
ددقمدهبیانی

الشلط فی الحديث، الصراحة الرعنا

Bēbersivī: Çeke çwīvī. çeke çwīvīyati. deqde-
qeyīde. qdeqīyati.

بَن بهرسفانی

Bēbersivati:

بَن بهژن: کوندل فسک، هاجروک، کوندریسک

القصر، عدم القامه

Bēbejin: Kundilfiskī. hacirok. kundirīsk.

بَن بهژنی: کوندل فسکی، هاجروکی، کوندریسکی

القصر فی القامه، قصر الطول

Bēbejnī: Kundilfiskī. hacirokī. kundirīskī.

بَن بهژناتی = بَن بهژنیانی

Bēbejnīyati = Bēbejnati.

بَن بهلا: ستر نرم، دل پاقر، دل ساخ

السالم، الوديع

Bēbela: Ser nerim. dil paqij. dil sax.

بَن بهلای: ستر نرمی، دل پاقری، دل ساخی

السلامه، الوداعه

Bēbelayī: Ser nermī. dil paqijī. dil saxī.

بَن بهلایانی

Bēbelayati:

بَن بههر: زږ بهر، بَن پشک، بَن بهش

المحروم من الحصه، المحجوب بلا حصه

Bēbehir: Zirr behir. bē pişik. bē beş.

بَن بههری: زږ بهری، بَن پشکی، بَن پشکیانی، بَن بهشی

الحرمة، الحجب من الحصه

Bēbehri: Zirr behri. bē piškī. bē piškīyati. bē
beşī.

بَن بههن: بههن تنگ، لهزوکي، لهزگين، بَن بو

العجول، الملحاح، عديم الراثه، غير معطر

Bēbēhin: Bihēn teng. lezokī. lezgīn. bēbo.

بَن بههن بون: بههن تنگ بون، بَن بو بون

الاستعجال، اللاحاج

Bēbēhinbūn: Bihēn tengbūn. bēbōbūn.

الافناء، الاهلاك، الاباده، التدمير، الازاله

Bêbinyatkirin: Bê xîmkirin. bê binkarkirin.

بى بنیات کرى: بى خیم کرى. بى بنکار کرى

المهلك، المبنى، المبيد، المدمر، المزيل

Bêbinyatkirî: Bê xîmkirî. bê binkarkirî.

بى بنیاتیاری: بى بنیاتی: بى خیماتی. بى بنکاری

الفناء، الانقراض، الهلاك، البوار، البواد، غير اصيل، الزوال

Bêbinyatîyati: Bêbinyatî: Bê xîmatî. bê binkarî.

بى بها: نهرزان. بهلاش. بى ترخه. بى باه

الرخيص، الغث، الخسيس، بلا قيمة

Bêbiha: Erzan. belaş. bê nixre. bê bah.

بى بهایى: بى ترخه. نهرزانی. بهلاشی

الرخص، الفثاء، الخساسة، التفاهه

Bêbihayî: Bê nixreyî. erzanî. belaşî.

بى بهایاتی

Bêbihayati:

بى بنداری: بى ژن. زگورد. سلت

العزب

Bêbindarî: Bê jin. zigurd. silt.

بى بنداریاتی: بى ژنی. زگوردی. سلتی

العزوبه

Bêbindarîyati: Bêjinî. zigordî. siltî.

بى بېر: بى هز. بى هش

بلا ذاكره، سريع النسيان

Bêbîr: Bêhizir. bê hiş.

بى بیوی: بى هزری. ژبیر کرى. بى هشی

الخرف، اليقن، داء النسيان

Bêbîrî: Bêhizirî. ji bîrkirin. bê hişî.

بى بیرایاتی: بى هزرایاتی. ژبیر قامونی

عدم التنكر

Bêbîrîyati: Bêhizirîyati. ji bîr ve bûnî.

بى بیف: بى نهر. بى جیهان. بى دهرفت. بى دهلیفه

بلا مجال، بدون فرصه، عدم مراعات الظروف الملائم

Bêpîv: Bê erd. bê cîhan. bê derfet. bê delîve.

بى بوی: درونده. بیژمهنگ. کەرچوڤه. کەتومەر. بهلاش، هەتک بەر .

بى دهراف

الفاش، الهتاک، المستهتر، نهر بلا معبر

Bêbor: Dirunde. bêzeveg. kerçove. ketwer. belafîş. hetikber. bê derav.

بى بوی = بى بیرایاتی : هەتک بەری . دورندەیی . کەرچوڤەیی .

بى بېهن بوى: بېهن تنگ بوى . بى بو بوى

المستعجل، الملح

Bêbêhinbûy: Bihên tengbûy. bêbobûy.

بى بېهن تر: بېهن تنگ تر. بى بو تر

الاعجل، الملح

Bêbêhintir: Bihên tengtir. bêbotir.

بى بېهن كرن: بېهن تنگ كرن. بى بو كرن

التعجل، الاعجال، الاحاح

Bêbêhinkirin: Bihên tengkirin. bêbokirin.

بى بېهن كرى: بېهن تنگ كرى. بى بو كرى

المجل، الملح

Bêbêhinkirî: Bihên tengkirî. bêbokirî.

بى بهنيیاتی: بى بیهنی: بېهن تنگاتی. بېهن تنگیاتی. بى

بویاتی. بى بوی

العجلة، الاحاح

Bêbêhinîyati: Bêbêhinî: Bihên tengatî. bihên

tengîyati. bê boyatî, boyî.

بى بن: بى بېردای. بى بنیاتی. بى قام

بلا اساس، بدون قاعدة

Bêbin: Bin berday. bê binyatî. bê qam.

بى بنى = بى بنیاتی: بى بېردایى. بى بنیاتی. بى قاصی

غير مؤسس، غير اساس، بلا صحه، الهراء الكلامی

Bêbinî = Bêbinyatî: Bin berdayî. bê binyatî. bê

qasî.

بى بنیات: بى خیم. بى بنکار

بلا اصل، بدون اساس

Bêbinyat: Bê xîm. bê binkar.

بى بنیات بون: بى خیم بون. بى بن کار بون

الانقراض، البوار، البواد، الهلاك، الفناء

Bêbinyatbûn: Bê xîmbûn. bê binkarbûn.

بى بنیات بوى: بى خیم بوى. بى بن کار بوى

المنقرض، المهلك، المباد، البائر، المغنى، المزال

Bêbinyatbûy: Bê xîmbûy. bê binkarbûy.

بى بنیات تر: بى خیم تر. بى بنکار تر

الافنى، الاقرض، الايب، الاهلك، الازيل

Bêbinyattir: Bê xîmtir. bê binkartir.

بى بنیات كرن: بى خیم كرن. بى بنکار كرن

کوتوری، بِن دهرافی

الاستهتار، التهنک، الفش

Bêbonrî = Bêbonrîyati: Hetikberî, dirinndeyî.

kerçoveyî, ketwerî, bê deravî.

بِن پارێز: تَن وهرين، سهرسک، بِن پاوان، بِن توخيي

المجازف، المفاير، المتهور، بلا حمايه، غير محمي

Bêparêz: Tê werîn, sersik, bê pawan, bê tuxîb.

بِن پارێزێ: تَن وهراندن، سهرسکی، بِن پاوانی، بِن توخيي

بلا محافظه، عدم الحمايه

Bêparêzî: Tê werandin, sersikî, bê pawanî, bê

tuxîbî.

بِن پارێزنايی

Bêparêziyati:

بِن پاس: بِن دستویر دای

غير مرخص، بلا اجازة، بدون وثيقة، غير مأذون

Bêpas: Bê destwîrday.

بِن پاسی: بِن دستویردان، نهدستویردانیايی

بلا مأذونیه، دون رخصه، افتقاد الجواز

Bêpasî: Bê destwîrdanî, ne destwîrdaniyati.

بِن پاسیایي

Bêpasîyati:

بِن پاکي: نپیتقی، بِن منته

الاستغناء عن الغير، المستغنى عن غيره

Bêpakî: Ne pêtivî, bê minet.

بِن پاکیايی: بِن منتهی، نپیتقیایي

الاستغناء وعدم الحاجة الي الغير من غيره

Bêpakîyati: Bê minetî, nepêtivîyati.

بِن پال: بِن پشت، بِن کس، پشت بهردای

غید مسند، بلا ظهور، دون نصير

Bêpal: Bêpişt, bê kes, pişt berday.

بِن پالی = بِن پالیايی: بِن پشتی، بِن کسی، پشت بهردایي

عدم الاسناد، فقدان النصرة

Bêpalî = Bêpalîyati: Bêpiştî, bê kesî, pişt berdanî.

بِن پهی: بِن کس، بِن مروف، بِن خودان، بِن هاریکار

بدون اقارب، بلا اصحاب، لامساعد له

Bêperr: Bê kes, bê mirov, bê xudan, bê harîkar.

بِن پهی = بِن پهریايی: بِن کسی، بِن مروفی، بِن خودانی

بدون قرايه، بلا نصره

Bêpernî = Bêpernîyati: Bê kesî, bê mirovî, bê xudanî.

بِن پهره: بِن توخيي، بِن توره، سانوره

الفاش، الاباحی، المكشوف

Bêperde: Bê tûxîb, bê tore, saorre.

بِن پهردهی: بِن توخيي، بِن تورهی، سانورهی

الاباحه، العور، الكشف، الهتك، السفور، الوضوح

Bêperdeyî: Bê tûxîbî, bêtozeyî, saorriyî.

بِن پهردهایي

Bêperdeyati:

بِن پهرگار: بِن دست گاه، بِن نامویر، بِن ناه

غير مجهز، بلا عده، فاقد الادوات والات للعمل

Bêpergar: Bê dest agah, bê amwîr, bê ah.

بِن پهرگاری: بِن دست گاهی، بِن نامویری، بِن ناهی

فقدان الات والادوات للعمل

Bêpergarî: Bê dest gahî, bê amwîrî, bê ahî.

بِن پهرگارایي

Bêpergarîyati:

بِن پهزان: بِن توخيي، بِن توره، بِن ریز

المباح، المحلول، بلا مانع، غير محطوط، من لايراعی شعور غيره

Bêpejan: Bê tuxîb, bê tore, bê rêz.

بِن پهژانی: بِن توخيي، بِن تورهی، بِن ریزی

التحلل، التحرر، الاباحه، فقدان السيج والمانع

Bêpejanî: Bê tuxîbî, bê toreyî, bê rêzî.

بِن پهژانیايی

Bêpejanîyati:

بِن پهژن: مت، کپی، بِن دهنگ، نعلف، زخوه چوی بِن بزاف

الجامد، فاقد الحركة والحس بلا دم

Bêpejin: Mit, kerr, bêdeng, neliv, ji xwe çûy, bê

bizav.

بِن پهژنی: متی، کپی، بِن دهنگی، نعلفی، زخوه چونی، بِن بزافی

الجمود، الهمود، السكون، بدون دم

Bêpejinî: Mitî, kerrî, bêdengî, nelivî, ji xwe çûnî

bê bizavî.

بِن پهژنیايی

Bêpejinîyati:

بِئ تَوخوڤي: بئ ريزي. بئ توره. خوه ننياسي. بئ ساروچاي
الاباحه، التحرر، الحريه

Bêtuxwîbfî: Bê rêzî. bê toreî. xwe nenyasî. bê
ser û çavî.

بئ تَوخوڤياني

Bêtuxwîbfîyafî:

بئ توريش: ناتور. بئ خيرت. تمبيل. نكهر
الكسلان، الخامل

Bêturîş: Netor. bê xîret. tembel. neker.

بئ توريشي: ناتوري. بئ خيرتي. تمبيلي. نكهر
الكسل، الخمول، البطالة

Bêturîşî: Netoreyî. bê xîretî. tembelî. neker.

بئ توريشياني

Bêturîşyafî:

بئ چارگ: ترسوك. ترسنوك. قون فره. بئ كولهك
الجبان، الخائف، الرعيد

Bêcerg: Tîrsok. tîrsinok. qûnfîreh. bê kulek.

بئ چارگي: ترسوكي. ترسنوكي. قون فرهي. بئ كولهكي
الجبين، الخوف

Bêcergî: Tîrsokî. tîrsinokî. qûnfîrehî. bê kulekî.

بئ چارگياني

Bêcergîyafî:

بئ جه: بياني. هافي. ننياس. باژيله. مشخت. بئ وار
الغريب، الاجنبى، الشريد

Bêcih: Bîyanî. havî. nenyas. bajêle. mişext. bê-
war.

بئ جهي: بيانياني. هافياني. ننياسين. باژيلهي. مشختي. بئ
واري

الغريه، التشرد

Bêcihî: Bîyanîyafî. havîyafî. nenîyasînfî. bajê-
leyî. mişextî. bêwarî.

بئ جهياتي

Bêcihyafî:

بئ چاره: ليتواز. لاک. زينر. زار
الواهن، الضعيف، الکهام

Bêçare: Lêwaz. lak. zinêr. jar.

بئ پشت: بئ پال. بئ دهست كير. بئ كاس. بئ مروف. بئ خودان.
پشت بردياي

بلا نصير. دين ظهير. عديم الاقارب والاهل والاصحاب

Bêpişt: Bê pal. bê dest gir. bê kes. bê mirov. bê
xudan. pişt berday.

بئ پشتي: بئ پالي. بئ كيسي. بئ مروفي. بئ خوداني. پشت
برداني. بئ هاريكاري
فقدان النصرة والظهاره والقربي

Bêpiştî: Bê palî. bêkesî. bê mirovî. bê xudanî.
pişt berdanî. bê harîkarî.

بئ پشتياني

Bêpiştîyafî:

بئ طا: بئ لا. بئ لاكر. پيروكي. تنك. بئ پشت كر
المعايد، غير منحاز، القماش الرقيق

Bêta: Bêla. bê lagir. perokê tenik. bê piştgir.

بئ طايي: بئ لايي. بئ لاكري. بئ پشت كرى
الحياذ، عدم الانتحياز، العداله

Bêtayî: Bê layî. bê lagirî. bê piştgirî.

بئ طايياتي

Bêtayafî:

بئ تيله: بئ موزنك
لاسلكي

Bêtêl: Bê mezring.

بيتن: موخل كرن. بيژنگ كرن. كيژك كرن
السفسف

Bêtin: Moxilkirin. bêjinkirin. gêjikkirin.

بئ توخم: بئ بنيات. بئ بنكار. بئ تهخليت. بئ توره
بلا اصل، بلا صنف

Bêtuxim: Bê binyat. bê binkar. bê texlît. bê tore.
بيتيخت: كرمهكه دكهفيت دارى را خولوله وييتى دكت

القتع، السوس، الدعوه

Bêtwik: Kirmekê dikevît darî ra xulole û pêti
diket.

بئ توخوپ: بئ ريز. بئ توره. خوه ننياس. بئ ساروچاف

الخارج عن الاعراف والتقاليد المحتطل، الاباحي، التحرر الفروج عن
النظام، التحلل

Bêtuwîb: Bê rêz. bê tore. xwe nenyas. bê
serûçav.

بىن چىرايىتى

Bêçirayafî.

بىچىك: تىزكىت پىزى. بىرخ و كار. كىسك وكافى
العمل، والعناق صفار الغنم

Bêçik: Têjkê pezi. berx û kar. Kîsk û kavirr.

بىچى

Bêçî:

بىن خاتى: بىن رىز

بلا احترام

Bêxatir: Bê rêz.

بىن خاتى: بىن رىزىاتى

عدم الاحترام

Bêxatirî: Bêrêziyatî.

بىن خاتىياتى

Bêxatiryafî.

بىن خاھش: بىن قىيان. بىن چاھش. بىن حىسكىن. نىرازى
بلا اراده، غير مختار، المضطر، المجبور

Bêxahiş: Bê viyan. Nekar. bêheskirin. nerezî.

بىن خاھشى: بىن قىيانى. بىن چاھشى. بىن حىسكىنى. نىرازىياتى
الاضطرار، الجبر، عدم الارادة والاختيار

Bêxahişî: Bêviyanî. necarî. bêheskirinî. nerazyatî.

بىن خەم: بىن پويته

مهمل، لالابالى، غير مهم، فرحان، بلا هموم واحزان

Bêxem: Bê pwîte.

بىن خەمى: بىن پويتهى. بىن پويتهياتى

الاهمال، عدم الاهتمام، لامبالاه

Bêxemî: Bê pwîteyî. bê pwîtyatî.

بىن خەمىياتى

Bêxemîyafî.

بىن خەمى: كىم نفستىن

قليل النوم، بلا نوم

Bêxew: Kêm nivistin.

بىن خەمى = بىن خەمىياتى: كىم نفستىياتى. كىم نفستىن

الارق، السهد، السهر

Bêxewî = Bêxewîyafî: Kêm nivistîyatî. kêm niv-
istin.

بىن چارىمى: لىتوازى. لاکى. زىنيرى. زارى

الومن، الضعف، الكهم، اللغب

Bêçareyfî: Lêwazî. lakî. zinêrî. jarî.

بىن چاره: بىن رىك. بىن دىرمان

بلا علاج، دون حل، المجبور، المضطر

Bêçare: Bê rêk. bê derman.

بىن چەپ: راست. ئىك روى

المستقيم، المصريح، بلا عوج وانعطاف، بدون لف ودوران

Bêçep: Rast. êk rwî.

بىن چەپى: راستى. راستىياتى. ئىك روىياتى

الاستقامة، الصدق

Bêçepî: Rastî. Rastîyatî. êk rwîyatî.

بىن چەپىياتى

Bêçepîyafî.

بىن چەقل: سەر نەرم، دل ساخ. بىن سترى. نەرم

السليم، الوديع، غير مؤذى، بلا ألم

Bêçeql: Ser nerim. dil sax. bê stirî. nerim.

بىن چەقلى: سەر نەرمى. دل ساخى. بىن سترىياتى. نەرمى

السلامة، الوداع، فقدان الأذى والألم

Bêçeqlî: Ser nermî. dil sax. bê stirîyatî. nermî.

بىن چەقلىياتى

Bêçeqlîyafî.

بىن چەك: جىلاخ. رويت. شەلھاي

الاعزل، غير مسلح

Bêçek: Cilax. rwî. şelhay.

بىن چەكى: جىلاخى. رويتىياتى. رويتىياتى. شەلھاتىياتى

العزلة من السلاح، عدم التسلح

Bêçekî: Cilaxî. r3wîtyatî. rwîşî. şelhatîyatî.

بىن چەكىياتى

Bêçekîyafî.

بىن چىرا: نەشىاي. فەكتەتى. كوه. قى. دەست قى

العاجز، غير قدير، بلا كفاءة

Bêçira: Neşyany. veketî. kuh. qirr. dest qirr.

بىن چىرايى: نەشىيانى. فەكتەتىياتى. كوهى. دەست قىرى

العجز، عدم الاقتدار، دون كفاءة

Bêçirayfî: Neşyanî. veketîyanî. kuhî. dest qirrî.

بِئْ خَش: نهچار. بئْ قبیان. بئْ حسکرن. بئْ گومان
بلا اراده. دون اختیار. بدون شک وشبهه

Bêxiş: Neçar. bê viyan . bê heskirin. bê guman.

بِئْ خَشی = بئْ خشیاتی: نهچاری. بئْ قبیانی. بئْ حسکرنی. بئْ گومانی

بلا اراده. دون قناعه وراده

Bêxiş = Bêxişyati: Neçarî. bê viyanî . bê heskirinî. bê gumanî.

بِئْ خیرهت: ترسوک. نetro. بئْ توریش. تمبیل

جیان. غیر جیسور. کسلان. خامل

Bêxîret: Tirsok. netro. bê torîş.tembel.

بِئْ خیرهتی: ترسوکى. نetroیى. بئْ توریشی. تمبیلی

الجبن. الخوف. الكسل. الخمول

Bêxîretî: Tirsokî. netroyî. bê torîşî.tembelî.

بِئْ خیرهتانی

Bêxîretîyati.

بِئْ خورب یاتی. بئْ دینی. بئْ نولی. بئْ نانئى

الكفر. الالحاد. الحجود

Bêxudêyati: Bê dînî. bê olî .bê nanî. kafirî.

بیخودئى یى

Bêxudêyi.

بِئْ خورب: کافر. بئْ دین. بئْ نول. بئْ نان.

الكافر. الملحد. الجاحد

Bêxudê: Kafir. bê dîn. bê ol. bê nan.

بِئْ خودان: بئْ کس. بئْ هفال

بلا صاحب. بدون رب

Bêxudan: Bê kes. bê heval.

بِئْ خودانی: بئْ کسى. بئْ هفالئى. بئْ هفالینئى. بئْ کسبیاتی

بلا قرابه. بدون اهل. وعشیره

Bêxudani: Bê kesî .bê hevalî. bê hevalinî. bê kesîyati.

بِئْ خودانیاتی

Bêxudanîyati.

بِئْ خولک: زنجیر. بئْ رنگ. دامای. پوسیده

الشاحب. القلق. المهموم

Bêxulk: Zinêr. bê reng. damay. posîdeî.

بِئْ خولک: زنجیرى. بئْ رنگى. دامانى. پوسیدهى
الشاحب. القلق. الهم. الوجوم

Bêxulkî: . Zinêrî. bê rengî. damanî. posîdeyî.

بِئْ خولکیاتی: دامانیاتی. پوسیدماتی

Bêxulkîyati: Damanîyati. posîdeyati.

بِئْ خوهیاتی: بئْ خودانى . بئْ کساتئى. بیانیاتی. بئْ مروفیاتی

بدون ذاتئى. الغریبه. بلا اهل واقارب

Bêxweyati: Bê xudanî. bê kesatî. bîyanîyati. bê mirovîyati.

بِئْ خوهیاتی

Bêxweyatiñî.

بِئْ خوهی: بئْ خودان . بئْ کس. بیبانی. نعیاس

بلا اهل. بلا صاحب. بدون ذاتئى. غریب

Bêxweyi: Bêxudan. bê kes. bîyanî. nenîyas.

بِئْ خوه: نهچاری. فیت نهفیت. بئْ حسکرن

لارادی. تلقائی. بلا اراده

Bêxwe: Nejçarî. vêt nevêt. bê heskirin.

بِئْ خولفئى: بزاقا بئْ خوه

حرکه لارادیه. حرکه اضطراریه اجباری

Bêxwelivîn: bizava bê xwe.

بِئْ خو: بئْ کساتئى

بلا ذات. بدون شخصیه

Bêxo: Bê kesatî.

بِئْ داد: زوددار. دل ستویر. دل موکوم. دل رفق. خورت

الظالم. الطاغى. القاسى. بلا عداله

Bêdad: Zordar. dil stwîr. dil mukum.dil req. xurt.

بِئْ دای: زوددارئى. دل ستویرئى. دل موکومئى. دل رفقئى. خورتئى

الظلم. الجور. الطغیان. زوال العداله

Bêdadî: Zordarî. dil stwîrî. dil mukum.dil reqî. xurtî.

بِئْ دایاتی

Bêdadîyati.

بِئْ دای: ستویر. دای مرئى

العجى. الیتیم من الام

Bêday: Sêwî. day mirî.

بِئْ دهر: جوخین

المصلح. القور. البیدر. الدائرہ. بدون باب

Bêder: coxîn.

بِن دَهْگِيَاڤِي

Bêdengfiyafî.

بِن دَهْگِ بُون: مَت بُون. کِه بُون. نَهْلَف بُون. بِن پِيژَان بُون. تَنَا بُون. تَعْبَتِي بُون. کِب بُون
الصموت، المهدى، التسكين

Bêdengbûn: Mitbûn kerrbûn. nelivbûn. bê pê-janbûn. tenabûna. tebitîbûn. kîpbûn.

بِن دَهْگِ بُون: مَت بُون. کِه بُون. نَهْلَف بُون. بِن پِيژَان بُون. تَنَا بُون. تَعْبَتِي بُون. کِب بُون
الصمت، المهدى، المسكن.

Bêdengbûy: Mitbûy. kerrbûy. nelivbûy. bê pê-janbûy. tenabûy. tebitîbûy. kîpbûy.

بِن دَهْگِ تَر: مَت تَر. کِه تَر. نَهْلَف تَر. بِن پِيژَان تَر. تَنَا تَر. تَعْبَتِي تَر. کِب تَر
الصمت، الاهدأ، الاسكن

Bêdengtîr: Mitîr kerrîr. nelivîr. bê pêjantîr. tenatîr. tebitîîr. kiptîr.

بِن دَهْگِ کَرِن: مَت کَرِن. کِه کَرِن. نَهْلَف کَرِن. بِن پِيژَان کَرِن. تَنَا کَرِن. تَعْبَتِي کَرِن. کِب کَرِن
الصمات، الاسكات، التسكين

Bêdengkirin: Mitkirin. kerrkirin. nelivkirin. bê pêjankirin. tenakirin. tebitîkirin. kîpkirin.

بِن دَهْگِ کَرِي: مَت کَرِي. کِه کَرِي. نَهْلَف کَرِي. بِن پِيژَان کَرِي. تَنَا کَرِي. تَعْبَتِي کَرِي. کِب کَرِي
الصمت، المسكن، المهدى

Bêdengkirî: Mitkirî. kerrkirî. nelivkirî. bê pê-jankirî. tenakirî. tebitîkirî. kîpkirî.

بِن دَهْگِ بِن قَام: بِن رِيژ. بِن تَوْدَه. بِن تَوخُوب-دِرُونْدَه. بِن سِرُوجَاڤ

الخارم، القريم، المستهتر، الهناك، الفاحش

Bêdeling: Bê hetk. bêqam. bêrêz. bêtoze. bê tuxîb. dirunde. bê ser û çav.

بِن دَهْگِ بِن هَتَكِي: بِن قَامِي. بِن رِيژِي. بِن تَوْدَهِي. بِن تَوخُوبِي. دِرُونْدَهِي. بِن سِرُوجَاڤِي
الاستهتار، الشراسه، الفحشاء، الهتك

Bêdelingî: Bê hetikî. bêqamî. bêrêzî. bêtozeyî. bê toxîb. dirundey. bê ser û çavî.

بِنْدَهْرِي: مَسْت. چِهَنگ. تَوِي هَارُو دَهْسَتَا
المفتنه، الارب، مليء الكفى

Bêderfî: Mist. çeng. tijî herdu desta.

بِن دَهْرَاڤ: رُوخُورَا. بِن دَهْرَفَتِي. بِن دَهْلِيڤِي. تِن هَلِيَن
الفضولي، غير مراعى للظروف

Bêderav: Jixwera. bê derfet. bê delîve. tê helîn.

بِن دَهْرَاڤِي: رُوخُورَاڤِي. بِن دَهْرَفَتِي. بِن دَهْلِيڤِيڤِي. تِن هَلِيَنِي
تَبَوْرِيَنكِي

الفضولي، المبادرة في غير حينه، الفعل في وقت غير ملائم

Bêderavî: Ji xweravî. bê derfetî. bê delîveyî. tê helînî. têwerînkî.

بِن دَهْرَاڤِيَاڤِي

Bêderavîyafî.

بِن دَهْسَت: نَهْوَلَه. سَر رَهَق. نَهْوِمَار
المشاكس، السوء العشره

Bêdest: Neqole. serreq. nehomar.

بِن دَهْسَتِي: نَهْوَلَهِي. سَر رَهَقِي. نَهْوِمَارِي
سوء المعامله، المشاكسه، قضاء وقدر، عمل خارج الاراده، فعل غير مقصود وغير معتد

Bêdestî: Neqoleyî. ser reqî. nehomarî.

بِن دَهْسَتِيَاڤِي

Bêdestîyafî.

بِن دَهْلِيڤِي: بِن دَهْرَفَتِي. بِن دَهْرَاڤِي
فقدان الفرصه، عدم المجال، حاله غير مناسبه

Bêdelîveyî: Bê derfetî. bê deravî.

بِن دَهْلِيڤِيَاڤِي

Bêdelîveyafî.

بِن دَهْلِيڤِي: بِن دَهْرَاڤِي. بِن دَهْرَفَتِي
من لايراعى الظروف الملائل

Bêdelîve: Bê derav. bê derfet.

بِن دَهْگِ: مَت. کِه. نَهْلَف. بِن پِيژَان. تَنَا. تَعْبَتِي. کِب
الصامت، الساكن، الهادى

Bêdeng: Mit. kerr. neliv. bê pêjan. tena. tebitî. kip.

بِن دَهْگِ: مَتِي. کِهَرِي. نَهْلَفِي. بِن پِيژَانِي. تَعْنَاِي. تَعْبَتِيَنِي.
کِيپَاڤِي
الصمت، الساكن، الهدوء

Bêdengî: Mitî. kerrî. nelivî. bê pêjanî. tenayî. tebitîî.

بِن دهلنگياتى

Bêdelingfyatî.

بِن دهرفهت: بِن دهليفه. بِن دهراف. تِن ههلين. بِن كاف
بلا مجال. بدون ظرف ملاتم، الفضولى، من لايراعى الفرصه
المناسبه

Bêderfet: Bê delîve. bê derav. tê helîn. bêgav.

بِن دهرفهت: بِن دهلقيياتى. بِن دهرافى. بِن كافى
الفعل فى غير زمنه، عدم مراعه الفرصه الملائمه

Bêderfetî: Bê delîvîyatî. bê deravî. bê gavî.

بِن دهرفهتياتى

Bêderfetîyatî.

بِن دست ههلات: بِن بهرمقان. بِن شيبان. بِن فهژمن
بلا دفاع. بدون قدره، الضعيف، المسكين

Bêdesthelat: Bê berevan. bê şîyan. bê vejen.

بِن دست ههلات: بِن بهرمقانى. بِن شيبانى. بِن فهژمنى.
الضعف، الاستكانه، المسكنه، فقدان الدفاع

Bêdesthelatî: Bê berevanî. bê şyanî. bê vejenî.

بِن دست ههلاتياتى: بِن فهژمىياتى

Bêdesthelatîyatî: Bê vejenîyatî.

بِن دل: ترسوك. ترسنوك. قون فره. بِن كولهك
الجبان، المقتر، غير سخى

Bêdîl: Tîrsok. tîrsinok. qûn fireh. bê kulek.

بِن دلى: ترسوكياتى. ترسنوكى. قون فرهى. بِن كولهكى.
الجن، القتر، عدم الخاء، الاهانة، عدم الاستجابه

Bêdîlî: Tîrsokîyatî. tîrsinokî. qunfirehî. bê kulekî.

بِن دلياتى: بِن كولهكياتى

Bêdîlîyatî: Bê kulekîyatî.

بِن دين: بِن تول. بِن ناين. بِن باومر
الكافر، الملحد، الجاحد

Bêdîn: Bê ol. bê ayîn. bê bawer.

بِن دينى: بِن نوبى. بِن ناينى.
الكفر، الالحاد، الجحود

Bêdînf: Bê olî. bêâyînî.

بِن دينياتى: بِن باومرياتى

Bêdînfîyatî: Bê bawerîyatî.

بِن دورى: بِن نيشان. بِن دوريشم

بلا علامه، بدون سمه، غير موسوم، بلا شعار اورمز

Bêdurî: Bê nişan. bê dirwîşim.

بِن دورياتى: بِن نيشانى. بِن دوريشمىياتى

الكره، فقدان العلامه، الشعار، الغفل

Bêdurîyatî: Bê nişanî. bê dirwîşimyatî.

بِن دورىماهى: بِن كوتايى

بلا نهايه، بدون خاتمه، عديم العاقبه

Bêdurîmahî: Bê kotayî.

بِن دورىماهىياتى: بِن كوتايانى. هر وهر. ههرين

الايد، الدائم، السرمد

Bêdurîmahîyatî: Bê kotayetî. her û her. herîn.

بِن دوروكليل: فمبوى، تاق، فهكرى، نهكرتى، نبيتهداى

المفتوح، غير المغلق

Bêdordûkîfî: Vebûy. taq. vekîrî. negîrî. ne pêve-
dayî.

بِن جهن دوتنا بهزى

الحلب

Bêr: Cihê dotina pezî.

بِنرى: دوشمنى. بِنرىقان

الحلابه

Bêrî: doşenî. bêrîvan.

بِنرىقانى: دوشانىياتى. دوتن لگهليک

مهنة الحلابه حرفه الحلبه

Bêrîvanî: Doşanîyatî. dotin li gelêk.

بِنرىقان: بِنرى. دوشمنى

الحلابه

Bêrîvan: Bêrî. doşenî.

بِنرىقن: بِنرى بيتكه. دوتن لگهليک

الحلب الجماعى للغنم، التفتيش الكامل، التمشيط

Bêrkîrîn: Bêra pêkve. dotin li gelêk.

بِنرى = بِنرىک مهر

الرفش

Bêr= Bêrik: Merr.

بِنرى مهر: بِنرى بان، بِنرى دهف بان

المسحاء

Bêrmerr: Bêra pan. bêra dev pan.

بىن رەھىشىياتى

Bêrrewesçyafı.

بىن رەھىش: بىن رەھىيات. بىن سەھم. بىن تدارمك
بلا وقار، دون ھىيە، بلا زىنە

Bêrrewş: Bê rwîmet. bê schmî. bê tidarek.

بىن رەھىش: بىن رەھىيات. بىن سەھمى. بىن تدارمكى
عدم الوقار، فقدا الھىيە، بلا زىنە

Bêrrewşî: Bê rwîmetî. bê schmî. bê tidarekî.

بىن رەھىشىياتى

Bêrrewşyafı.

بىن رەھى: نەچار. بىن دەرمان. بىن دەست ھەلات. بىن چارە
المجبور، المضطر، بلا علاج، فاقد العلاج

Bêrê: Neçar. bê derman. bê dest helat. bê çare.

بىن رەھىيات: نەچارىي. بىن دەرمانى. بىن چارەيى. بىن دەست ھەلاتى
المجبوريه، الاضطرابيه، مشكله دون حل وعلاج

Bêrêyafı: Neçary. bê dermanî. bê çareyî. bê dest helatî.

بىن رەھىار: گرتى. بەستى. بىئای. بىن رەك. بىن چوڭ. رى گرتى
بلا مسار، دين مسلک، بلا مەشى

Bêrêbar: Girtî. bestî. bēnay. bê rêk. bê çûn. rê girtî.

بىن رەھى: بىن تۈرە. كەتۈرە. بىن ھەتک
غير مؤتب خارج النظام، تارك العرف

Bêrêz: Bêtore. ketwer. bê hetk.

بىن رەھى: بىن تۈرەيى. كەتۈرەيى. بىن ھەتكى
سوء الادب، التحلل، لانظامى

Bêrêzî: Bêtoreyî. ketwerî. bê hetikî.

بىن رەھىياتى

Bêrêzyafı.

بىن رەھ: بىن قولپۈك. لەقلەقۈك. لەلقۈك. نەمۈكۈم. نەخۈە گرتى.
نەقائىم

غیر متجذر، غیر قويم، بلا ثبات، غیر راسخ، مهزوز، الامرء، بلا
لحيه

Bêrrih: Bê qulpok. leqleqok. livlivok ne mukum. ne xwe girtî.

بىن رەھى: بىن بېھن. خۈە لېرەنەگرتى. ھەردەم رەھگ
بلا صبر ومثابره، غير ساعي

Bêrijdî: Bê bihên. xwe li bernegirtî. herdem reng.

بىرا دارى
المفقه

Bêra darî:

بىر كېشك: دىكى تاغ راكىشانانا بەرخۈە
الدمه

Bêr kêşk:

بىرۋانە: شۈيۈن وارک. قىقىيىن بەر ماىک نەچنى تىشتى پاش چىنىنى
خەلک بخۈە دىکەن
الکريب، الشمول، الحصاء

Bêrane: şwîn wark. fêqiyê bermayk. neçinî. tiştê paş çinîne xelik.

بىر بىرۈک: حیوانکەكە لىن تاخى دزىن وەك تەقن پىرىكى بە بخۈە
جەھى دتاخى را چىنكەت وەك كوونەلا ناشى
النقا، اسد النمل، الحلکاء، الکاحه، حشره تدفن فى الارض

Bêrbêrok: Hêwankeke libin axê dijîn. wek tevin pîrkê ye bo xwe diken diaxêra çêdiket wek kotela aşî.

بىن رەھىستان: بدويفكفە. بىشلىك
الاستمرار، المواصل

Bêrrewestan: Bidwîwêkve bişêlik.

بىن رەھى: بىن چەمەر. بىن پارازىن
بلا ملجأ، بدون مأوى، بلا مهرب

Bêrev: Bê Çeper. bê parastin.

بىن رەھگ: زىنەر. نەھىژا. نەھىزى
الشاهب، عديم اللون، غير لائق

Bêrreng: Zinêr. ne hêja. nehejî.

بىن رەھگى: زىنەرى. نەھىژايى. نەھىزايى
الشحوب، عدم اللياقه والجداره، عديم اللون

Bêrrengî: Zinêrî. nehêjayî. nehejyafî.

بىن رەھگىياتى

Bêrrengyafı.

بىن رەھىش: بىن قەژەن. بىن زەلپەر. بىن شەنگەھ. بىن زەلپەر. بىن وەرار
بلا حىويە، غير نشيط

Bêrrewesç: Bê vejen. bê zivêr. bê şengeh. bê zev-er. bê werar.

بىن رەھىش: بىن قەژەنى. بىن زەلپەرى. بىن شەنگەھى. بىن زەلپەرى.
بىن بېژنى

فقدان الحويه والقدرة

Bêrrewesçî: Bê vejenî. bê zivêrî. bê şengehî. bê zev-erî. bê pjani.

بِنِ زَبِيئَاتِي: بِنِ بَهِيْن. خوه لِهَرَنه گرتن. ههردم رهنگياتي
عدم المجاهده والصبر

Bêrijdyatî: Bê bihên. xwe liber negirtin. her-
dem rengiyatî.

بِنِ زَابِيئِي

Bêrijdîni.

بِنِ رَح: مَرِي: لِيَوَاز. بِنِ زَهْفَر. تَهْبِتِي. رَاوَهستاي. تَهْلَف. مَعَد
الضعيف. الجامد

Bêrih: Mirî. lêwaz. bê zevev. tebitî. rawestay.
neliv. mend.

بِنِ رَهِي: مَرِيَانِي. لِيَوَازِي. تَهْبِتِيَانِي. تَهْلَفِي. مَعَدِي
الضعف. الجامد. الجمود

Bêrihî: Miriyatî. lêwazî. tebitiyatî. nelivî.
mendî.

بِنِ رَحِيَاتِي

Bêrihyatî.

بِنِ رَهِي: بِنِ رِيَز. سَوِيَتَار. سَانوَوَرَه. فَهْلِيَتَه
بلا احترام. غير وجيه. المهن. الحقير

Bêrwî: Bê rêz. Saore. felîte.

بِنِ رَهِيِيَاتِي: بِنِ رِيَزِي. سَوِيَتَارِي. سَانوَوَرَهِي. فَهْلِيَتِيِي
الحقاره. الاهانة. عدم الحرمة. فقد الوجاهة

Bêrwîyatî: Bêrêzî. swîyarî. saoreyî. felîteyî.

بِنِ رَهِيِيَاتِيِي

Bêrwîyatîni.

بِنِ زَار: شَهْرَهزَه. پَهْرگَنْدَه. سَهْرگُردان. تَالَوَز. تَهْبِتِي. نَهتَنَا.
كهخي. گرفتار

المعذب. المنهوك. القلق

Bêzar: Şepirze. perginde. sergirdan. aloz. neteb-
itî. netena. kerixî. giriftar.

بِنِ زَارِي: شَهْرَهزَهِي. پَهْرگَنْدَهِي. سَهْرگُردانِي. تَالَوَزِي. تَهْبِتِيَانِي.
نَهتَنَايِي. كَهْرخِيْن. كَهْرخِيَانِي

العذاب. القلق. الانهاك

Bêzarî: Şepirzeyî. pergindeyî. sergirdanî. alozî.
netebituyatî. netenayî. kerixîn. giriftarî.

بِنِ زَارِيَانِي

Bêzarîyatî.

بِنِ زَاخ: بِنِ زَهْفَر. بِنِ چَارَه. بِنِ وِهَرَار. بِنِ شَوِيْنهگَه. نَهشِيَانِي. بِنِ
هِيَز. نَهتَرُو. بِنِ تَرَوِيَش

بلا همه. خامل. غير قدير. بلا جوهر

Bêzax: Bê zevev. bê çare. bê werar. bê şwîngeh.
neşyay. bê hêz. netro. bê trwîş.

بِنِ زَاخِي: بِنِ زَهْفَرِي. بِنِ چَارَهِي. بِنِ وِهَرَارِي. بِنِ شَوِيْنهگَهِي. بِنِ
هِيَزِي. مَهتَرَوِي. بِنِ تَرَوِيَشِي

عدم الهمة والنشاط. العجز. الفقر. الكسل

Bêzaxî: Bê zeverî. bê çareyî. bê werarî. bê
şwîngehî. neşyay. bê hêzî. metroyî. bê trwîşî.

بِنِ زَاخِيَانِي

Bêzaxyatî.

بِنِ زَهْفَر: بِنِ زَاخ. بِنِ وِهَرَار. بِنِ هِيَز. بِنِ شَوِيْنهگَه. لِيَوَاز.
نَهشِيَانِي. قَم. كُورج. كُوه

عاجز. غير مقتدر. بلا طاقه. دون حيويه

Bêzevev: Bê zax. bê werar. bê hêz. bê şwîngeh.
lêwaz. neşyay. qir gurc. guh.

بِنِ زَهْفَرِي: بِنِ زَاخِي. بِنِ وِهَرَارِي. بِنِ هِيَزِي. بِنِ شَهْمَهگَهِي.
لِيَوَازِي. نَهشِيَانِي. قَم. كُورجِي. كُوهِي

العجز. عدم القدرة. الضعف. فقدان الحويه والطاقه

Bêzevevî: Bê zaxî. bê werarî. bê hêzî. bê
şwîngehî. lêwazî. neşyanî. qirr. gurcî. guhî.

بِنِ زَهْفَرِيَانِي

Bêzeveryatî.

بِنِ زَوَال: بِنِ دِل. تِرَسَنوَك. بَهستاي. تِرَسوَك
الخائف. الوجل. الرعديد. الجبان

Bêzirav: Bê dil. tirsinok. bistay. tirsok.

بِنِ زَوَالِيَانِي: بِنِ دِلِي. تِرَسانِي. بَهستانِي. تِرَسان. بِنِ كُوهكِي. دِل
پِچَانِي

الجن. الوجل. الهلع. الخوف. الرعب. الرهبة

Bêziravyatî: Bê dilî. tirsatî. bistatî. tirsan. bê ku-
lekî. dil piçanî.

بِنِ زَوَالِي

Bêziravî.

بِنِ ژِن: بِنِ هَهْل. كِييان. بِنِ كَابَانِي. زَكُود. سِلَت. ژِن مَرِي
الاعزب. الارمل

Bê jin: Bê hev giyan. bê kabanî. zigurd. silt. jin
mirî.

B	ب	B	ب
	بیژنگ کرن: موخل کرن الغریل	بین ژانی: بین هفت کیبانی، بین کابانیانی، زگوردی، سلتیانی، سلتی، ژن مرنی العزوبه	
Bêjngkirin: Moxilkirin.	بیژنگ کرن: موخل کرن الغریل، النخل	Bê jinî: Bê hev giyan, bê kabanyatî, zigurdî. siltîyatî, siltî, jin mirnî.	بین ژنیانی
Bêjngkirî: Moxilkirî.	بین ژنان: بین سوز، بین پیمان، بین باور بلا وعد، بلا عهد، غیر واثق	Bê jinyatî.	بین ژن میتر مرئ، بین میتر الایم، القیب، الارمله
Bêjivan: Bê soz, bê peyman, bê bawer.	بین ژانی: بین سوزی، بین پیمانی، بین باورماتی، بین باورئ عدم الانتظار، عدم الوعد، فقدان العهد والميثاق	Bêjin: Mêr mirî, bê mêr.	بین ژنیانی: میتر مریاتی، بین میترئ الایام، العزوبه، الترمل
Bêjivanî: Bê sozî, bê peymanî, bê baweryatî, bê bawerî.	بین ژانیانی	Bêjinyatî: Mêr mirîyatî, bê mêrî.	بین ژنیانی
Bêjivanyatî.	بین سمرئ: سمر بردانی، سمرخوهرئ، نالزین بین سمروکئ، بین سمرکیشئ، بین سمیانی	Bêjinîfî.	بیژنا نشوئ کرن: بیژنا لسه مالی الشبل
Bêserî: Ser berdanî, ser xwerî, alizîn, bêserokî, bê semyanî.	بلا قیاده، بدون رئاسه بلا زعامه، الفوضى	Bêjina ne şwîkîrî: Bêjina li ser malê.	بیژه: گوتن، پەیف القول، اللفظ، الکلمه
	بین سمریاتی	Bêje: Gotin, peyv.	بیژمان: گوتن، پەیفئ القاتل، الراوی، اللغوی
Bêserîyatî:	بین سمرئ: بین سمروک، بین سمیان، بین ریبەر، نالزئ، سمربردای بدون رئیس، بلا زعم، عديم الرأس	Bêjevan: goto, peyvî.	بیژمانئ: گوتن، پەیفئ الروایه، المقوله، اللغوی
Bêser: Bê serok, bê semyan, bê rêber, alizî, ser- berday.	بین سمر پەر: نالوز، بین ریز، نهلیک دای مضطرب، غیر منظم، بدون ترتیب	Bêjevanî: Gotin, peyvîn.	بیژنگ: موخه لا مەزن الغریال
Bêserûber: Aloz, bê rêz, nelêkday.	بین سمر پەرئ: نالوزئ، بین ریزئ، نهتهامئ سمرخوهراتی، بین ریزئ	Bêjing: Moxela mezin.	بیژنگ بون: موخل بون التغریل
Bêserûberî: Alozî, bê rêzî, netenahî, serxweratî, bê rêzî.	الفوضى، الاضطراب، الهرج، الفوغانیه، اللانظام	Bêjingbûn: Moxilbûn.	بیژنگ بوی: موخل بوی المغریل، المنخل
Bêserûberîyatî.	بین سمر پهریاتی	Bêjingbûy: Moxilbûy.	

بى شىلىياتى

Bêşçityafı.

بى شىنگە: ليوان. بى چارە بى زەفر. بى لەژەن. بى پېژن

بلا طاقە، عىيم الحركە، بدون حيويه واقتدار

Bêşengeh: Lêwaz bê çere. bê zeve. bê vejen. bê pêjan.

بى شىنگەمى: ليوازي. بى چارمى بى زەفرى. بى لەژەنى. بى پېژنى

العجز، الضعف، الوهن

Bêşengehî: Lêwazî. bê çareyî. bê zeve. bê vejenî. bê pêjanî.

بى شىنگەمىياتى

Bêşengihyafı.

بى لەرسەت: نەشیان. هەلنگەشتى. نەپى چىبوى. گوھ. دەست كورت

الفاشل، الخائب، غير الموفق

Bêfersetî: neşyan. helingivtî. nepê çêbûy. guh. dest kurt.

بى لەرسەتى: نەشیانى. هەلنگەشتى. نەپى چىبۆنى. گوھى. دەست كورتى

الفاشل، الخائب، غير الموفق

Bêfersetî: neşyanî. helingivtinî. nepê çêbûnî. guhî. dest kurtî.

بى لەرسەتىياتى

Bêfersetyafı.

بىل: مەسوى

الافق

Bêvil: Heswî.

بىلە: سكر. بن جان. ناف بى

السد المائى، السكر

Bêve: Sikir. bin can. av birr.

بى فالپى: بى شەل. بى رىزى. گەوشەك. دەبەنگ

غير مميز، بدون تمييز

Bêvavêr: Bê şel. bê rêz. gewşek. debeng.

بى فالپى: بى شەلى. بى رىزى. گەوشەكى. دەبەنگى

عدم التميز، بلا استثناء

Bêvavêrî: Bê şelî. bê rêzî. gewşekî. debengî.

بېش: رمخەكن خانى. لاىكەن خانى. پەرمەكن خانى

الرواق، الجناح من البيت، القبر

Bêş: Rexekê xanî. layekê xanî. perekî xanî.

بېش: پىشك. باهر. جوين. پرت

القسم

Bêş: Pişk. bahir. cwin. pirt.

بېشا سەر گېرى: پىشكا سەر گېرى

القسم الادارى

Bêşaser gêrî: Pişka ser gêrî.

بېشا ئابورى: پىشكا ئابورى

القسم الاقتصادى

Bêşa aborî: Pişka aborî.

بى شار: بى توخپى. بى سىنور. سەربەردایى. بى مەرزى. بى قافىر
التحلل، اللامحدودية، عدم الحدود، المتحرر

Bêşarî: Bê tûxîb. bê sînorî. ser berday. bê merêzî. bê vavêrî.

بى شارى: بى توخپى. بى سىنورى. سەربەردایى. بى مەرزى. بى

قافىرى

الاباحه

Bêşarî: Bê tuxîbî. bê sînorî. berdayî. bê merêzî. bê vavêrî.

بى شارىياتى

Bêşarîyafı.

بى شەرم: روى ستورى

الصفیق، بلا حياء

Bêşerm: Rwî stwîr.

بى شەرمى: روى ستورى

الصفاه، الاحياء، اللاخجل

Bêşermî: Rwî stwîrî.

بى شەرمىياتى

Bêşermîyafı.

بى شەل: بى رىز. بى هەتك. كەرچوفە. هەتك بەر. بى تودە. بى بود
كنايه للتحلل والاباحيه والاستهتار

Bêşel: Bê rêz. bê hetk. kerçove. hetik ber. bê tore. bindud.

بى شەلى: بى رىزى. بى هەتك. كەرچوفە. هەتك بەرى. بى

تودە. بى بودى

عدم الكرامه، التحلل، الفسق، الفجور، الاباحه

Bêşelî: Bê rêzî. bê hetk. kerçovey. bê toreyî. bin dudî.

بىن كىسياتى

Bêkesîyatî.

بىن كىس وىكار: رەب رويوت. بىن خودان
الكلال، والعلال

Bêkes û kar: Rep û rûwît bê xudan.

بىن كىلەخ: بىن قويدىم. بىن قەرمم. بىن قەلەفت. بىن لەش. بىن تەن. بىن
بەقەن

بدون جرم، صغير الحجم

Bêkelex: Bêqudîm. bê qerem. bê qelafet. bê leş.
bê ten. bê beven.بىن كىلەمى: بىن قويدىمى. بىن قەرممى. بىن قەلەفتى. بىن لەشى. بىن
تەنى. بىن بەقەنى

صغر الحجم، اصغر من المعتاد

Bêkelexî: Bêqudîmî. bê qeremî. bê qelafetî. bê
leşî. bê tenî. bê bevenî.

بىن كىلەمىياتى

Bêkelexîyatî.

بىن كىلەك: ترسوك. بىستاي. دل پىچاي. ترسوك. قون فرمە
الرديد، الجبان، الخوافBêkulek: Tirsok. bistay. dil piçay. tirsinok. qûn
firch.بىن كىلەكى: ترسوكاتى. بىستاتى. دل پىچاتى. ترسوكاتى. قون
فرمەياتى

الجبن، الخوف، الرهب

Bêkulekî: Tirsokantî. bi stanî. dil piçanî. tirsino-
kanî. qûn frehiyatî.

بىن كىلەكىياتى

Bêkulekîyatî.

بىن كىلەك: داماي. بوسيدە. مرهول. خەم كىر
قلق، غير مرتاح، متام

Bêkeyf: Damay. posîde. mirewil. xemgîr.

بىن كىلى: دامان. بوسيدەمى. مرهولى. خەم كىرى
الضجر، القلق

Bêkeyfî: Daman. posîdeyî. mirewilî. xemgîrî.

بىن كىلىياتى

Bêkeyfîyatî.

بىن قىم: بىن زكا

بلا غذاء، خالى من الماده الغذائية، غير مغذى

Bêqîm: Bê zika.

بىن قىمى: بىن زكايى

فقدان الماده الغذائية

Bêqîmî: Bê zikayî.

بىن قىمىياتى

Bêqîmîyatî.

بىن كار: رويس. بىن شول.

بلا عمل، بلا ثوب

Bêbkar: Rwis. bê şol.

بىن كار: سەركەش. نەقوله

هناك، شرس

Bêkar: Ser keş. neqole.

بىن كارى: رويسى. بىن شولى. سەركەشى. نەقولى

بطاله، عرى فتك، شراسة، ضراوه

Bêkarî: Rwisî. bê şolî. ser keşî. neqoleyî.

بىن كارىياتى

Bêkarîyatî.

بىن كەد: بىن كار. بىن شول. نەزىر چوى. ژبەر نەچوى

بلا تعب، بلا عناء، بلا عمل، غير مجتهد

Bêked: Bê kar. bê şol. ne ji ber çûy. ji ber neçûy.

بىن كەدى: بىن كارى. بىن شولى. نەزىر چوئى. ژبەر نەچوى.
نەترويسى

كسل، عدم الجهد، بطاله

Bêkedî: Bê karî. bê şolî. ne ji ber çûnî. ji ber
neçûy. netroyî.

بىن كىياتى

Bêkedîyatî.

بىن كىس: بىن خودان. بىن مروفي. بىن خومىي. بىن هاريكار

فقد الكل، الاامل واقارب

Bêkes: Bê xudan. bê mirov. bê xweyî. bê harî
kar.

بىن كىسى: بىن خودانى. بىن مروفي. بىن خومىياتى. بىن هاريكارى

الكلالة، فقد الاامل، والاصحاب، عدم الشخصيه

Bêkesî: Bê xudanî. bê mirovî. bê xweyatî. bê harî
kar.

Bêgoştıyafı.

بى گۆشتىياتى

بى گۆمان: بى شك

بدون شك ، بلا ريب

Bêguman: Bê şik.

بى گۆنه: بى سويچ

البرىء، غير منذب

Bêgumeh: Bê swîç.

بى گۆنهى: بى سويچى

البراه

Bêgumehî: Bê swîçî.

بى گۆنهياتى

Bêgumehıyafı.

بى گۆه: نكوهدار

غير مستمع، غير منصت

Bêguh: Neguhdar.

بى گۆه: نكوهدارى

عدم الانصات، عدم الاستماع

Bêguhî: Neguhdarî.

بى گۆمياتى

Bêguhyafı.

بيگوردان: باگوردان، برى بان كيرائى

الخالل، المنذرون

Bêgurdan: Bagurdan, berê ban gêrranê.

بى لا: نه لا كرى، نهشت كرى

المحايد، غير متحاز، غير متطرف، بدون ميل

Bêla: Nelagirî, nepîştîgir.

بى لايى: نه لا كرى، نهشت كرى

الحياد، الاعتدال

Bêlayfı: Nelagirî, nepîştîgirî.

بى لاياتى

Bêlayatı.

بى لا: خانين سى ديوار، ولايهك بهرداي

بلا طرف، بدون جهه، دار بثلاث حيطان

Bêla: Xaniyê sê diwar û layek berday.

بيلا: ليوان، خانين ديوارهك نه، سى ديوار

البيت بثلاث جدران، الايوان، البيهو

Bêla: Liwan, xaniyê diwarek ne, sê diwar.

بى كهيس: بى خاياندى، بى چاب، بى پيلان

بلا استفلال، بدون غش، بلا احتيال

Bêkeys: Bê xapandin, bê çep, bê pîlan.

بى كهيسى: بى خاياندى، بى چابى، بى پيلانى

عدم استفلال فى المعامله الصدق والصراحه فى التعامل

Bêkeysî: Bê xapandinî, bê çepî, bê pîlanî.

بى كهيسياتى

Bêkeysıyafı.

بى كهيس: نههيزا، نههيزى، كير نههاتى، نهري

غير لائق، خلاف العاده

Bêkeys: Nehêja, nehejî, kêrnehatî, nerê.

بى كهيس: بى بهزن، بى بالا، بى چهكوچ، بى قوديم

بلا قيافه، غير ظريف

Bêkeys: Bê bejin, bê bala, bêçekoç, bê qudîm.

بى كهيسى: نههيزا، نههيزياتى، نهكترهاتنى، نهريياتى، بى

بهزنى، بى بالايى، بى چهكوچى، بى قوديمى

عدم الاستفلال، عدم اللياقه، عدم القيافه

Bêkeysî: Nehêjay, nehejîyatî, ne kêrnehatî, nerêy-atî, bê bejin, bê balayî, bê qudimî.

بى كهيسياتى

Bêkeysıyafı.

بيكار: قار قار، قبرى، قهرمالخ، زمهزوير، كنگاشه

الغريده، الضجيج، الصخب، الضوضاء

Bêkar: Qar qar, qîrî, qerebalix, zimezwîr, gîngaşe.

بى كالى: بى دهليفى، بى دهرافى، بى نهرفت

الورطه، الفعل فى غير وقته عمل ليس فى حينه

Bêgavî: Bê delîveyî, bê deravî, bê derfet.

بى گوتن: چاك، باش، قمنج

كنايه عن الجوده، والرضا

Bêgotin: Çak, baş, qenc.

بى گۆشت: لاک، ليتواز، بيچاره، مسرى، رمق وتقى

نحيل، ضامر، ضعيف

Bêgoşt: Lak, lêwaz, bê çare, misrî, reqûteq.

بى گۆشتى: لاکى، ليتوازي، بيچارهه، مسريياتى، رمق وتقى، تق

ورمقى

التحول، الضمور، الضعف

Bêgoştî: Lakî, lêwazî, bê çareyî, misrîyatî, reqûteqî, tuqureqî.

بىن هېلىك: توخمەكى كىيابه لىيارا شىن دىبىت
صنف من العشب

Bêhîvk: Tuxmekê giyaye li beyara şîn dibît.

بىن هېز: بىن زەفر. بىن وەرار. بىن زاخ. بىن شەنگە. نەلف
بدون قوه، بلا حركه، الضعيف

Bêhêz: Bê zever. bê werar. bê zax. bê şengeh.
neliv.

بىن هېزى: بىن زەفرى. بىن وەرارى. بىن زاخى. بىن شەنگە. نەلفى
الضعف، عدم القوة والحركة

Bêhêzî: Bê zeverî. bê werarî. bê zaxî. bê
şengehî. nelivî.

بىن هېزىياتى

Bêhêzyatî.

بىن وەرار: بىن زەفر. بىن زاخ. بىن هېزى. بىن شەنگە. بىن وەوش. بىن
هەزەن. بىن چرا

بلا نشاط وحيويه، بدون همه بلا فعاليه

Bêwerar: Bê zever. bê zax. bê hêz. şwîngeh. bê
rewş. bê vejen. bê çira.

بىن وەرارى: بىن زەفرى. بىن زاخى. بىن هېزى. بىن شەنگە. بىن
رەوشى. بىن هەزەنى. بىن چىرايى

فقدان الهمه والنشاط والحيويه

Bêwerarî: Bê zeverî. bê zaxî. bê hêzî. şwîngehî.
bê rewşî. bê vejenî. bê çirayî.

بىن وەرارىياتى

Bêwerariyatî.

بىن هەج: بىن سود. بىن فايده
بلا مصلحه، بدون نفع

Bêwec: Bê sod. bê fayde.

بىن وەجى: بىن سودى. بىن فايديە
غير مفيد، فقدان النفع والمصلحه

Bêwecî: Bê sodî. bê faydeyî.

بىن وەجىياتى

Bêweciyatî.

بىن بەم: بەم. بەش. بىن تەغبال
المشوروم

Bêyum: Bed. beş. bê êxbal.

بىن بەمىياتى

Bêyumyatî.

بىن نەتەزى: هېن ژنا. كەتتا ژفانى. ژفان ديتن
الطمت، الحيض، العاده، الشهريه للنساء

Bênevêjî: Herfîmîya jina. ketina jivanî jivan dîtîn.

بىن نەتەزىياتى

Bênevêjyatî.

بىن نالە: فەلەتەيى. سائەورى. كەتەورى
سوء السمعه، المهانه

Bênavî: Felîteyî. saorî. ketwerî.

بىن هاتن: كىم فەزە. كىم بەر. بىن بەر. بىن فەزە
قليل الانتاج، شحيح الوارد

Bêhatin: Kêm verêj. kêm ber. bê ber bê verêj.

بىن هەفسار: سەربەرداى. سەربەردان. هەى كىر. ئازا كىر. بىن
هەفسار. بەرداى. ئازاكرى. فەرسەتى

المحتلل، الاباحى، السىء الخلق، المتحرر

Bêhefsar: Ser berday. ser berdan. heykirin. bê
hefsar berday. azakirî. verestî.

بىن هەفسارى: سەربەردانى. هەىكرنى. ئازاى. بەرداى. ئازاكرى.
فەرسەتى

التحرر، التحلل، الاباحه

Bêhefsarî: Ser berdanî. heykirinî. azayî. ber-
day. azakirî. verestî.

بىن هەفسارىياتى

Bêhefsariyatî.

بىن هەزى: بىن بېرى. بىن هەشى
عدم الملاحظه بدون تفكير

Bêhizî: Bê bîrî. bê hişî.

بىن هەزىياتى

Bêhizriyatî.

بىن هەئال: ترسەنوك. ترسوك. كولهك فرمه
بلا احشاء، جبان، خواف

Bêhinav: Tirsinok. tirsok. kulek firhe.

بىن هېلى: بىن نۆمىد

اليائس، القائط، بلا امل

Bêhîvî: Bê omêd.

بىن هېلىياتى: بىن نۆمىدى

اليائس، القائط، بلا امل

Bêhîviyatî: Bê omêdî.

بە ئەف تێبە هەكە بەری پەیتی بیت دی دو معنا دەت.

۱- لگەل بەهرا پتر پەیفە نیشانا فرمانێ ددەت

۲- معنا هەبۆن وەهاتیانی بێ ددەت وەك بێزی ئەفە مەروەكێ بێمالە.

پەفید الامر اذا وقع فی اول اللفظ. ویمطی معنی الملک

B: Ev tîpe heke berî peyvê bît dê du mana det li gel behra pitir peyva nîşana fermanê di det. mana hebûn û heyatî bê didet wek bêjî eve mirovekê bîmale.

بەبا: دێژێن وی جەتی تێر با بیت و با گەلەك لێ بەهت وەك بێژی
ئەفە جەهەكێ بەبا یە و با لێ دەیت

نو هواء. ذا ریح

Biba: Di bêjin wî cihê têr ba bît û ba gelek lê bi-hêt wek bêjî eve cihekê bibaye ba lê di hêt.

بەجە: نافئ وان بیست روزیت پشتی چلی زفستانێ نه

اسم لعشرون یوما بعد اربعینیه الشتاء

Biçe: Navê wan bîst rojê biştî çilê zivistanê ne.

بچەك: بێژێن نانێ تەكێ بێ درویندا دقەلێن نو جاهی پێخاران
بنانی دڤۆن

الخبز الرقيق يلقى فی الدهن

Biçirk: Di bêjin nanê tenkî yê di ronîda di qelînin û cahî pêxarna bi nanî di xon.

بچویك بۆن: دێژێن وی تشتی بخۆه بچیک دبیت. هەروەسا دێژێن
زاننا تێژكێت گییاندار و زنیورا.

التصغير الولاد

Biçwîkbûn: Di bêjin wî tiştî bi xwe biçwîk di bît herwesa di bêjin zana tējkēt giyandar û zinêwira.

بچویك تر، بچویك ترین: دێژێن تشتی ژەهەقانی خۆه مویر تر
الاصغر

Biçwîktir: Biçwîktirîn di bêjin tiştê ji hevalê xwe hwîr tir.

بچویك كرن: دێژێن تشتی مەزن بیت كەسەك بچویك كەت یانی
بکریاری بیهتە بچویك كرن.

التصغير، الاصغار

Biçwîkkirin: Di bêjin tiştê mezin bît kesek biçwîk ket yanî bi kiryarê bihête biçwîk kirinê.

بچویك كرن: دێژێن وی تشتی نیکي بکریاری بچویك كرن

المصغر

Biçwîkkir: di bêjin wî tiştê êkî bi kiryarê bi çwîkkirî.

بچویك، بچویکیاتی: یانی مەندالی و زاوویی، دیسا مویراتی

المصغر، الصغار

Biçwîkî = Biçwîkîyati: Yanî mendalî. û zaroyî dîsa hwîratî.

بخیری محسوبیلهکی کون بوته دهیتنه چیکرن لهئنداڤ کوچکین
ناکری دا دیگیل تیرا سەرکەفتی ئو بەلافه بیت ژورفە. هەر

ومسا دێژێن کولین

المخنة كره الموقد

Bixêrî: Mehswîlekî kun bote di hête çêkirin li hindav kuçkê agirî da dwîkêl tîra serkevît û belav nebît di jorve. herwesa dibêjnê kulîn.

بخیر هاتن:

الترحيب، اهلا وسهلا

Bixêrhatin:

بخوهدان: ژخوه رازی بونه ولخومرا دیتنه

الاعتداد بالنفس، الاعتزاز

Bixwedan: ji xwe razî bûne û li xwera dîtine.

بخوڤه: یانی تشتی بگیان و قەلەو تەفقی یە. بێ قەلافە بێ دگەر

قەرەم و ستویر

السمین، البدین، الضخم

Bixweve: Yanî tiştê bi giyan û qelew tefiqîye. bē qelafetê . yê di ger qerrem û stwîr.

بخوڤه بۆن: یانی قەلەو بۆن و تەفقی و دگەر

البدان، السمن، الضخامة

Bixwevêbûn: Yanî qelew bûn û tefiqîne û digur.

بخوه گرتن: گەرە داری یە. ئو بخوه بیفانە

الضمان، الكفالة، الالتزام، القياس بالقام

Bixwegirtin: Gewredariye. bi xwe pîvane.

بخوه لڤین: دێژێن وی لڤین و لەرزنا دلە قییت نەکو نیک

بەه‌ژینیت

الحركة الذاتية، الحركة الارادية

Bixwelivîn: Di bêjin wê livîn û lertzîna dile qît neku êk tēk bi hejînî.

برا باب: دبژن مامینی یی وسمامینی یی، نو برایی ژنابیی، نهین دایکئی

عم، الاخ من الاب

Birabab: Dibêjin mamînyê û pismamînyê. û birayêjinbabê. neyê daykê.

برا بچایی = برابابیئی. مروفاتی یا نیزیك ژلاین بابئی شه. وەك پسمام ویناما

بنی العمومه

Birababî = Birababînf: Mirovatîya nêzik ji layê babê ve. wek pismam û binama.

برا پەزی: یانی کرەئ پەزی

القوط، الجول، القطيع

Bira pezi: Yanî kerê pezi.

برائی، برایی: برادهرینی

الاخوه، الاخاء

Birafî = Birayînf: Biraderînf.

برادهر: دبژن هه‌فال و دوست و هه‌فگرا

الصدیق، الزمیل، الرفیق

Birader: Di bêjin heval û dost û hevgora.

برادهری، برادهرینی: هه‌فالینی یه نو دوستانیی

الرفقه، الزمالة، الرفق

Biraderî = Biraderînf: Hevalînf û dostaniye.

برازا: کورئ برایی مروفیی

ابن الاخ

Biraza: Kurê birayê mirovîye.

برا زافا: نو هه‌فاله یی خودهدت بهر مەسره‌فا داوما مروفیی. نو هاریکاریئ دکت

الشبین

Birazava: Ew hevale yê xwe didet ber mesrefa daweta mirovî û harîkarîyê diket.

براوئن، کوزراندن، قەلاندن

الشوی، الکشی

Birajînf: Kuzirandin. qelandin.

براوئی، کوزراندی، قەلاندی

المشوی، الممص

Birajîf: Kuzirandî. qelandî.

بخور: کف و کورن

التهدید، الوعد

Bixurr: Gef û gurrin.

بخور: هه‌ریککئی وەکئ خورئ یه، دهرمانه بو هندەك نەساخیا، نو دههت سوتن لشه‌میانان چنکی دویکئلا وی یا ببه‌جن و یووو اللبان، البخور

Bixwîr: Hwîrkekê wekî xwêye. dermane bo hindek nesaxîya û di hêt sotin li şeyhaya. çwînkî dūkêla wî ya bibihên û boye.

بغویم، یانی گوهمشین و دامانه

الکمد، الذهول، الوجوم

Bixumîn: Yanî guhişîn û damane.

بغویم: دبژن وی کەسئ دامای و گوهمشئ

الکسیف، الواجم

Bixumî: Di bêjin wî kesê damay û guhişî.

بهر: دهرمانه که دههته چتکرن بو کولیئت پئت و وده‌فا

دواء شعی لالتهاب الفم واللثه

Bidir: Dermaneke di hête çêkirin bo kulîyêt pê û deva.

بدهری: مشهخت بون و بجولئ کەته

الهیمان، الشروء، السباحه

Biderî: Mişextbûn û biçole ketine.

بده بگه: دان ووه‌رگرتن. هاتن وچونه. گرتن و به‌ردان

اللبوا لايجاب التذبذب الدفع والجذب

Bidbigre: Dan û wergitin. hatin û çûne. girtin û berdane.

بدل: یانی خوش مئری و مه‌رد و دل موکوم

الشجاع، الجسور، السفخی

Bidil: Yanî xweşmêrî û merd û dil mukum.

بده: یانی دراف. زیره سه‌ر. خوێک. باج

الضربیه، الجزیه، الخراج

Bideh: Yanî dirav. zêre ser. xwîk. bac.

بدهن: یانی مروفئ دیندار و خودان نول و نایین

المتدين

Bidm: Yanî mirovê dîndar û xudan ol û ayîn.

برا:

الاخ الشقیق

Bira

برخا: گييايهکه يئ نانی به لبر جو وناف برنجا شين دبیت بهلکن
وی وک بهلکن برنجی به
نجات مانی نینت فی السواقی

Birêma: Giyayekê avîye li ber co û nav birinca
şîn dibît belgê wî wek belgê birinciye.

بر: یانی بچ. قتان. پیت. بستان
القطع، الفصل

Birr: Yanî piç. qetan. pît. bistan.

بر: یانی جوین. رهلی. کر. کوت. قومرته
الرهط، الثلج، الجماعة، القطيع، الجول

Birr: Yanî cwîn. revî. ker. kewt. qomrite.

بر بر: یانی جوین جوین. قول قول. نوی نوی
زرافات

Birbirr: Yanî cwîyn cwîn. qol qol. obobe.

بر بر: دمنگن کلینا قازانی یه نو هر تشتی وکی وی
الزین، الثفا، صوت الغلی

Birbirr: Dengê kelîna qazanê ye û her tiştê wekî
wê.

بربار: بچاندن. بزداندن. پلیت کرن.
الجزم، للقطع، البشر، القرار، القضاء

Birryar: Biçandin. bizdandin. pilîtkirin.

بربار: شیان. پئ چیبون. ژبر جوی. پئ چیبوی
المقدرة، الكفاء، التمكن، المضاء

Birryar: şîyan. pê çêbûn. ji ber çûy pê çêbûy.

بر بارانی: دبرکرا بزرین. ههفرکرا بزرین
سباق الرکض

Birbezanê: Di ber kira bezîn. hevrikkirina
bezînê.

بر بون: ژیکه بون ویرت پرتبونه. ژیک بچان. ژیک قتان
الخلل الحویان، الانقطاع، النفرق، الانفصال

Birbûn: Jêkvebûn û pirt pirtbûne. jêk biçan. jêk
qetan.

بر بوی: نایو تشته یئ بیجج بوی. ژیک ههروی. ژیک ههتای
المقطوع، المفصول

Birbûy: Ew tişte ye bi çîçbûy. jêk vebûy. jêk
qetay.

براستی: یانی درست یئ دهرمو وچپ
بصدق، باستقامه، بحق، صدقا، حقیقه

Birastî: Yanî dirust bê derew û çep.

برا شیر: نایو شیریدایکا مرولی بخوت
الاخ من الرضاعة

Biraşîr: Ewê şîrê dayka mirovî bixot.

براک: نایو نامویره یئ دارى دبیریت
المنشار، الفاطوع

Birak: Ew amwîre yê darî di birît.

برا ملک: برایی مرولی یئ ژداکئ. نه یئ بابئ کورئ بابکئ دی
الاخ من الام

Biramak: Birayê mirovî yê ji dakê neyêbabê.
kurê babekê dî.

برا مەزن: ههکه ریشتا کسهکی پوش بو یئ نیرزیک وبلنتر
ژنجیجانی دبیزنی برا مەزن
القلعود، الاب الاقرب لجد الاسره

Biramezin: Heke rêşta kesekî boş bû yê nêzîk û
bilindtir ji îcaxê dibêjnê biramezin.

برانی: یارییکا بزرین یه بجویک دکئ
لعبه الجزع، الاختراق الاباده، الافناء

Birandin: Yaryeka bezyêye biçwîk diken.

برهان: یانی بن بر بون وکلئس بون. قوت بون
الفناء، الانقراض

Birhan: Yanî bin birbûn û kilêsbûn. qutbûn.

براف: چمه رکرنا ناخنی به
مقطع مانی

Birrav: Çeperkirina axêye.

بریز: یانی پیک هاتی ویسر وهر وقهرکران
المنسق، المترتب، المنظم، المحترم

Birêz: Yanî pêkhatî û biser û ber û qedir giran.

بروم: کرا ناخنی به یا ژانفا بهغرو بارانا چیبوی. یانی کهمدهکه
ناف لئ درا وستیت وک گولا.

النقعه، المقراء، الوجذ، الوهیده

Birêr: Gera avêye ya ji ava befr û barana
çêbûy. yanî kendeke av lê dirrawestît wek
gola.

برسوک:

سريع الجوع

Birsok:

برسوک: تەيسين.

Biriskîn: Teysîn.برق: قەدانا روناھىيە. تەيسين. برسکين
اللمعه، الومضه، النصح، الالاه**Birq:** Vedana ronahîyê. teysîn. biriskîn.برقەن: روناھى قەدان
الالتماع، الوميض**Biriqîn:** Ronahî vedan.برقانەن: تەيساندن. برسکاندن
التلميع**Biriqandin:** Teysandin. biriskandin.برقوک: تاف قەدان
اللامع، الوامض، الناصع.**Biriqok:** Tav vedan.برق قەدان: روناھى قەدان
التشمع**Birqvedan:** Ronahî vedan.برک: گەر گەرا ناڤى. گەر اف
الحوض، الغدير**Birk:** Gerr gerra avê. gerr av.برک: بايەكە پەشتى تەرى بى ژىكى دەردکەڤيت
الجشاء**Birrik:** Bayeke piştî têrîyê ji zikî derdikevît.برک کەن: تى پەشين. سەمن. ژىکە کەن. ژىک پچاندن
الاختراق**Birrkirin:** Tê peşîn. simtin. jêkvekirin. jêk
piçandin.برم برم. برمەن: ئەو دەرگە بى ژدویرە بەهت مروف تى گەمەت
الهممه**Bimbirm = Birmên:** Ew deng yê ji dwîrve bihêt
mirov tê negehît.برمەن: ئەو کەسە بى نەفسى دەمەزىت بخوفه
البوال فى النوم**Birmîz:** Ew kese yê nivîstî dimîzît bi xweve.بر کەن: ژىکە کەن. پەيت کەن. توم کەن. پچاندن. بزداندن
التفطيم، التفريق**Birrkirin:** Jêkvekirin. pilîtkirin. turkirin.
biçanfin. bizdandin.برج: دەرگە کەلینى بە
الازيز، الثفا، صوت الفلى**Birç birç:** Dengê kelinê ye.برچين: دەرگە کەلینى بە
الازيز، صوت الفليان**Birçên:** Dengê kelinê ye.برجوم: خولک ونعمه. بجم. رەنگو روى
الحيا، السيماء، السحنة**Birdum:** Xulk û ne'îme. biçim. reng û rû.برس: هەوگار بونا خاڤى بە. دل چونا خاڤى بە
الجوع، البغب، الغرب، المخصم**Birs:** Hewgar bûna xarîyê. dil çûna xarîyê.برس بون: دل چونا زادى بە. زک فالابون
التغرب، التجوع**Birsbûn:** Dil çûna zadye. zik valabûn.برس بوى: کەسێ حەزەڤکەت بخوت. زک فالابوى
الجانح**Birsbûy:** Kesê hez diket bixot. zik vala bûy.برساتى، برسپانى: زک خاڤيانى. کولب
المجاعة**Birsî = Birsîyatî:** Zik xaliyatî. kulb.برسا کەلەک: برسا تىز. برسا دژوار
المسعار**Birsa gelek:** Birsa tij. birsa dijarwar.برسى کەن: زک فالاب کەن. خاڤن نەدان
التجويع**Birsîkirin:** Zik valakirin. xarin nedan.برسى گرى: زک فالاب گرى. خاڤن نەداى
المجوع**Birsîkirî:** Zik valakirî. xarin neday.برسى زک فالاب. خاڤى
الجانح، الجوعان**Birsî:** Zik vala. xarî.

برهان: قر بون، قوت بون، وئران، کلیس، بارباتی، بن بری
الانقراض، الهلاک، البوار، الفناء

Birhan: Qirrbûn, qutbûn, wêran, kilêš, berbatî, bin birrî.

برهای: قمر بوی، قوت بوی، وئران، کلیس بوی، باربات بوی، بن
بر بوی
المنقرض، الهالک، الفانی

Birhay: Qirrbûy, qutbûy, wêran, kilêšbûy, berbatbûy, bin birr bûy.

برهاندن: قمراندن، قوت کرن، وئران، کلیس کرن، باربات کرن، بن
بر کرن
الایاده، الاهلاک، الافناء

Birhandin: Qirrandin, qutkirin, wêran, klêškirin, berbatkirin, bin birrkin.

برهول: مکارئ سمندا داری به، نامویر سمندنی
المنقب، الیریم

Birxul: Mikarê simtina darîye, amwîrê simtinê.

برخی: زفروک،
اللولب، اللوی

Birxi: Zivrok.

بری: کفاشتن، زحیل، وهک بیژی کا ژبری بکه حمار نو وهک زانا
ژنا برهین فی دکهفن نان دئ بیژن کاژبری بالکفی نشنی
الدفع، الضبط، الارهاص، المخاض

Birf: givaştin, ji hêl, wek bêjî ka ji birî bike he-war û wek zana jina berpê vê di kevin an dê bêjin ka ji birî balkevî tiştî.

برین: کولی،
الجرع، الفرج، الکلم

Birîn: Kulî.

برین پیچ: کسمی برینن کریدمت
المضمد

Birînpêç: Kesê birînê girêdet.

برین پیچی: کارئ پیچان وگردانا برینا به
الضماده

Birîn pêçî: Karê pêçan û girêdana birînayê.

برین پیچان: برین نالاندن، برین کریدان
التضميد

Birîn pêçan: : Birîna alandin, birîn girêdan.

برن: تشت فهکهماستنه زجههکی بو ججهکی دی
الذهب بالنسب

Birin: Tişt veguhastine ji cihekê bo cihekê dî.

برن بهرک: لیکدان، پیکفنان، لیک دورین، دانا نیک
اللق

Birnaberik: Lêkdan, pêkvenan, lêk durîn, dana êk.

برنا خاری: خار ئیخستن، ژوردا برن، تیدابرن
الانزال، الانقاد

Birna xarê: Xar êxistin, jorda birin, lêda birin.

برنا ژورله: تیرا کرن، پیش کرن
الانخال، الایلاج

Birnaajorve: Têrrakirin, pêşkirin.

برنج: دانکێ نافێ به خارنا وی یاخوشه
الرز

Birinc: Danekê avîye xarna wî ya xoşê.

برنجی: چاک، باش، سهر پشک
الجيد، العال، الممتاز

Birincî: Çak baş ser pişk.

برنج دوهک: کرارا، برنجی بدوی بکهلین
الفصدير

Birincdwişk: Girara birincî bidû bi kelinin.

بره، برهوه: کفاتی موی بیت هنداف ورا چافی نه
الحاجب

Birh = Birhû: Givanê mwî yêt hindav wira çavîne.

برهو بادان: ئیشارمت کرنا برهانه
الغمر

Birhû badan: Îşaret kirina birhane.

برهو بوی: کسمی موی بیت برهیت وی قهله و بن
الوطف

Birhû porrî: Kesê mwî yêt birhêt wî qelew bin.

برهو زراف: کسمی مویت برهیت وی زراف بن
الانخج

Birhû zirav: Kesê mwî yêt birhêt wî ziravbin.

برهو زرافى:
الزرج

Birhûziravî.

بزاف: خبات
السمي، الكفاح، الاجتهاد، الحرك. ه النشاط

Bizav: Xebat.

بزلفن: خببتن
التحرك، المكافحه

Bizivîn: Xebitîn.

بزاف کرن: خبات کرن
الاجتهاد

Bizavkirin: Xebatkirin.

بزاف کەر: خبات کەر
المكافح، المجتهد، الساعي

Bizavker: Xebatker.

بزلفاندن: خهبتاندن
التحريك، الحد على السعي

Bizivandin: Xebitandin.

بزم بادانن: ريفه چونا کوهو نهره، پيقانا پيا، پيقانا پيا
الفرنگه

Bizdimbadanê: Rêveçûna kuh û nerm. pîvancêpîya.
pîvana pîya.

بزدان: ترسان، بجان، قهتان
الرعب، الفراط، الغطام، الخوف، الانقطاع

Bizdan: tirsan, biçan, qetan.

بزدانن: ترساندن، بجانن، قهتانن
الارعب، التخويف، الانقطاع، التقطيع، الافطام

Bizdandin: Tirsandin, biçandin, qetandin.

بزمار: شویژنا تێ قوتانن، ناسنن داری دقوتن
المسار

Bizmar: Şwîjina tê qutanê, asinê darî di qutin.

بزگور: بوت، بیژن خرو مریت مالی
اثاث البيت

Bizgurr: Bota di bêjin: xir û mirêt malê.

بزفوک: خهبتوک، لقفوک
حروک، متحرک

Bizivok: Xebitok, livlivok.

بزن: بهزا رهش یا می
عنز، معزی

Bizin: Peza reş ya mê.

برین کار: گوشت بر، کفیل بر
الجراح

Birîn kar: Goşt birr, kevil birr.

برین کاری: گوشت بری، کفیل بری
الجراحه

Birîn karî: Goşt birrî, kevil birrî.

بریندار: کسێ لهشی وی هاتی برین، مروفتی لهش کول
الجريح، المجروح

Birîndar: Kesê leşê wî hatî birrîn, mirovê leş kul.

برینداری: لهش کولبون
الانجراح

Birîndarî: Leşkulbûn.

بریندار بو: کسێ بخوه لهش برینداربوی
الانجراح، التجرح

Birîndarbûn: Kesê bixwe leş birîndarbûy.

بریندار کرن: کسێ ئیک لهشی وی بریندار کت
التجريح

Birîndarkirin: Kesê êk leşê wî birîndar di ket.

برین هەردان: برین کول بون، برین دانا بن
النكأ، الغير، الزف

Birîn hewdan: birîn kulbûn, birîn danabin.

برینک: دهرمانن براندنن، تشتن براندنن، تشتن تشتا وێران دکت
المبيد

Birînk: Dermanê birandinê, tiştê birandinê, tiştê
tiştê wêran diket.

بروید: کولیا بوتکیت میژن به، کولیا بچوکیک میژن بهیدا دبیت

Birwîd: Kulîya botkên mîzêye, kulîya biçwîkêt
mîzê peyda di bît.

بروی: قەرکران، مافویل بناف، برویمت
الوجیه، الموقر

Birwî: Qedir giran, maqwîl, binav, birwîmet.

برووسی:

البرق، الصاعقه

Birwîsf.

برووسی: ژانا نیشانی، بهروا نیشا، دهمل دهستی یادژوار
الوجع الخاطف الفجائي

Birwîsf: Jana êşanê, berrwa êşa, demil destîya
dijwar.

بژنا کڅېر: بژنا تڅلکا رمنګه کې دأ دډور وهراتی
الوشحاء

Bizina kever: Bizina tevlekar engekê dî li dor werhati

بژنا کهمې: بژنا شویتکه کا دی تڼور هاتی
المنطقه

Bizinakemer: Bizina şwîteka dî têwer hati

بژن مشک: توخمه کې ژینه وهرانه وکې مشکی بمرؤفی فهدمت بڼ
بژهره
البربوع

Bizinmişk: Tuxmekê zênowerane wekî mişkî bi mirovî vedidet yê bi jehre

بژن میشک: زنیوهرمه، پزی دمژیژت
حيوان ترضع الغنم

Bizin mêşk: Zinêwereke. pezî di di mējît

بژنوګ: ترسوک
خانف، مرعوب، وجل

Bizdok: tirsok

بژډوک: دوختور
الطبيب

Bizîjk: Duxtor

بژورګ: زیرهګ، زڼخ، بچوېکې ژخودان کرنې دهرکمنی
طفل نشيط مراقق

Bizurk: Zîrek, zîx, biçwîkê ji xudankirinê derketi

بژورګی: مەزنبونا زاروکا، زیرهګی، زڼخ، ژبه رخوه هاتی دهرقه
نباوه، شطاره

Bizurkî: Mezînbûna zaroka, zîrekî, zîxî, ji ber xwe hati derve

بژوت: دارڼ سوتی، دارڼ بناګره
الشهاب، القبس، الشواط

Bizot : Darê sofî, darê bi agir ve

بژت: گیایه که ددورین بو نالقی رښستانې
نبات جبلی للاف

Bizê: Giyayeke di durîn bo alifê zivistanê

بژاره: ژن کرټی، ژبهاتی، دهست بژار
المحصن، المنتخب، المختار، النقی، الفاخر، الممتاز

Bijare: Jê girtî, jêhati, dest bijar.

بژارتڼ: ژن کرټن، پاڅ کرټن، ژیک فهدمرکون، ژیک دپیار کرټن، ژیک
فهدان، ژیک چهرت کرټن هلبژارتڼ
انتقاء، تنقیح، تمحیص، انتخاب، اختیار
اصطفاء

Bijartin: Jê girtin, paqijkirin, jêk vederkirin, jêk dîyarkirin, jêk vedan, jêk çertkirin, helbijartin.

بژارتی: هلبژارتی، ژیکرتی
الشوی، الکشی، المنقی، المنتخب

Bijartî: Helbijartî, jêgirtî.

بژارګ: نڅوې تشتی دهلبژیرت
الناخبه

Bijark: Ewê tiştî di helbijêrit.

بژاله: به لاف، بژکی، په رتی، بژای
المبغر، المنثور، المنشور، الموزع

Bijale: Belav, bijikî, peritî, bijay.

بژاله بڼ: به لاف بڼ، بژکڼ، په رتڼ، بژان
الفرق، التبغر، الانتشار، التشتت

Bijalebûn: Belavbûn, bijikîn, peritîn, bijan.

بژاله بوی: به لاف بوی، بژکی بوی، په رتی بوی، بژای بوی
المنشور، التشتت، الموزع

Bijalebûy: Belavbûy, bijikîbûy, peritûbûy, bijaybûy.

بژاله تو، بژاله ترین: به لاف تو، بژکی تو، په رتی تو، بژای تو
الاشتت، الانثر

Bijaletir: Belavtir, bijikîtir, peritîtir, bijaytir.

بژاله کرن: به لاف کرن، بژکاندن، په رتاندن، بژاندن
الانتشار، الاشتات، التفريق

Bijalekirin: Belavkirin, bijikandin, peritandin, bijandin.

بژاله کرټی: به لاف کرټن، بژکاندی، په رتاندی، بژاندی
الفرق، المشتت، الموزع

Bijalekirt: Belavkirt, bijikandî, peritandî, bijandî.

بژالهی: به لافی، بژکی، په رتی، بژای
الفرقه، الشات، الانتشار

Bijaleyî: Belavî, bijikî, peritî, bijay.

بژان: به لاف بڼ، بژکڼ، په رتڼ
الفرقه، الانتشار، الشات

Bijan: Belavbûn, bijikîn, peritîn.

بۆلى: بۆلى
عدا، غير، دون

Bijlî: Ji bilî.

بۆن: بۆن بهف گيان، كەستى خودان كابانى، بۆن بېرمالى
مەزج، مەنەل

Bijm: Yê bi hevgiyn. kesê xudan kabanî. yê bi ber malî.

بۆى: ھەر بېمىنى، ساخ بى، زىندى بى
تەبىا، عەشت

Bijl: Her bimînî. saxbî. zêndîbî.

بۆى: بۆىك، نەو داف و مەوینە بۆن لەنداف نەمىنى نو پەت گولپەت
دەمخلى

الفرع، الكشة، الذواب، اللمة، العرف، النبه

Bijl = Bijlk: Ew dav û mwîne yê li hindav eniyê û yê guliyê dextî.

بۆى بەلاف: پەرجى نەمىنى بەلاف بوى
الاشخ

Bijlbelav: Pirçê eniyê belavbûy.

بۆكەين: چاف ھەبونا تەزكەت زەندى و زەندەویرا، گەزەین
التفتح للعين التيسم الابتسام

Bijkurrî: Çav vebûna têjkê zêndî û zêndewera. girmijîn.

بۆىن: پاقر، تەمیز، پاک
طاهر، نقى، نظيف

Bijwîn: Paqij. temîz. pak.

بۆىن بۆن: پاقر بۆن، تەمیز بۆن، پاک بۆن
التطهر، النظف

Bijwînbûn: Paqijbûn. temîzbûn. pakbûn.

بۆىن بوى: پاقر بوى، تەمیز بوى، پاک بوى
المطهر، النظف

Bijwînbûy: Paqijbûy. temîzbûy. pakbûy.

بۆىن کەن: پاقر کەن، تەمیز کەن، پاک کەن
التنظيف، التطهير، التنقية

Bijwînkirin: Paqijkirin. temîzkirin. pakkirin.

بۆىن کەن: پاقر کەن، تەمیز کەن، پاک کەن
النظف، المطهر، المنقى

Bijwînkirî: Paqijkirî. temîzkirî. pakkirî.

بۆاندن: بەلاف کەن، بۆکەند، پەرتاندن
التفريق، الاشتات، الانتشار

Bijandin: Belavkirin. bijikandin. peritandin.

بۆاندى: بەلاف کەن، بۆکەندى، پەرتاندى
المنشور، المشت، المنشور، المفرق

Bijandî: Belavkirî. bijikandî. peritandî.

بۆای، بۆهای، بەلاف پەرتى
المنشور، المنشور

Bijay=Bijhay: Belav. peritî.

بۆین: بەلاف بۆن، بۆکەن، پەرتەن
النثر، النشر، الشت، الفرقة

Bijîn: Belavbûn. bijikîn. peritîn.

بۆکى: بەلاف بۆن، بۆین، پەرتەن
التفرق، الانتشار، التفتت، التفجر، التبعث

Bijlkî: Belavbûn. bijîn. peritîn.

بۆکەند: بەلاف کەن، بۆاندن، پەرتاندن
التفتيت، الانتشار، التوزيع

Bijikandin: Belavkirin. bijandin. peritandin.

بۆکۆ: سولینا گول و گولیکایە یانى بۆشکفتى نو بېژۆن قوبچکا،
دېسا سەركە چىكى

القداح، القداح، البرعم، الزر، حلمه الثدى

Bijkøj: Solîna gul û kulîlkayî yane bişkiftî û di bējin qubička dîsa serkê çîkî.

بۆکۆا تیرکۆن: سولینا تیرکۆن یانى بۆشکفتى
الفهد

Bijkoja nêrgizê: Solîna nêrgizê yanî bişkiftî.

بۆکۆکا چىكى: کوما سەركى کومانى
حلمه الثدى

Bijkojka çîkî: Guha serê guhanî.

بۆکۆن: کەش بۆن، پەقان، دەربۆن و راھیلان و بەزەن

التفتح، الارباش، النغم، الغفو، المطاردة، الانتياق، والتفجر للماء

Bijkiftûn: Geşbûn. peqan. derbûn. rahêlan û bezîn.

بۆکۆن: چاف بۆکۆین، و راھیلانا طەیرا و دەمبا

البصاصة للجر، الدفوف والانتفاض للطيور وغيره

Bijkiftûn: Çav bijkurrîne. rahêlana teyra û dehba.

بسته بون: پشت راست بون، ژخوه رازی بون، دخورادین
الوثق، الائتمان، الطمئن، المؤمن، المطمئن

Bistebhûn: Pişt rastbûn. ji xwe razîbûn. di xwe
radîtin.

بسته بوی: پشت راست بوی، ژخوه رازی بوی
التمن، المطمئن

Bistebhbûy: Pişt rastbûy. jixwe razîbûy.

بسته تر: پشت راست تر، ژخوه رازی تر
الوثق، الائتمان

Bistehîr: Pişt rasttir. ji xwe razîtir.

بسته کرن: پشت راست کرن
التامن، الائتمان، الطمائه

Bistehkirin: Pişt rastkirin.

بسته کری: پشت راست کری
المؤمن، الموثق

Bistehkirî: Pişt rastkirî.

بستهی بستههاتی: پشت راستی، باوهراتی
الامان، الثقة، الاطمئنان، الامن

Bistehî = Bistehîyati: Pişt rastî. bawerî hatin.

بسک: نو گریفکا پرچی به یا لسه روی، لره گوهی ژوردا
دهت

الصعد، الزلف، العذار

Bisk: ew girîfka pirçêye ya li ser rwî. li rex guhî
jorda dihêt.

بسکوی: خر وەر، تشتی ناف مالی
الامتعه، الاغراض، ثاب البيت

Bisgurr: Xirr û mirr. tiştê nav malê.

بستوگرتن: گهر وکرن، بخوه گرتن
الاعتناق، الالتزام، التضمين، الكفاله

Bistûgirtin: Gerewkirin. bixwe girtin.

بستیک: نو دافه یا بهلگ پیغه تور دبیت
النياط

Bistûk: Ew dave ya belg pêve tur dibêt.

بستا براوتنی: شفا براوتنا گوشتی، تیرکا براوتنا گوشتی
السفود

Bista birajtinê: şivka birajtina goştî. tîrka bijarti-
na goştî.

بژویی، بژویناتی: پاکزی، تمیزی، پاکي
التطافه، الطهارة، النقاوه

Bijwîni = Bijwînatî: paqijî. temîzî. pakî.

بساناهی: دست فهاتی
بسهوله، بیسر

Bisanahî: Dest vehatî.

بیسر وی: بریز ویتکهاتی، یان زی پیج بونا ساک و بهرا وک
بیزین بيسر و بهرقه چو
منظم، مرتب، بالاصل، والفرع عين الشی، ونتاجه والام وولدها اذا
لکو

Biserûber: Birêz û pêkhatî. yan jî pûbwiçna mak
û bera wek bêjîn biser û berve çû.

بست: چوین ناسنی، بالولکا ناسنی
القضيب، السیخ، (شفت)

Bist: Çwîwê asinî. balolka asinî.

بستا ئاشی: نو تیرکا ناسنی به یاناش لسه رادوستیت
وینگرهیت

قطب الرهی

Bista aşl: Ew tîrka asinîye ya aş di ser radiwestît
û digerrhît.

بستان: ترسان، سههم گرتن، جنقین، ههلبهون
الهلم، الرعب، الذعر

Bistan: Tîrsan. sehîm girtin. ciniqîn. helpebûn.

بستان: پیچان، قهتان، بزدان، یلیت بون ژیکفه بون
المیز، الانخلاق، الفرط

Bistan: Piçan. qetan. bizdan. pilîtbûn. jêkvebûn.

بستای: پیچای، قهتای، بزدا، یلیت بوی، ژیکفه بوی
المخوور، الخائف، الرعید، المنفرط، المتقطع، المائز

Bistay: Piçay. qetay. bizday. pilîtbûy. jêkvebûy.

بسپو: نو کسه یێ بکیر شولی بهیت وین زیرهک بیت ویتیر
وشول ژبهی چوی

الناشی، الراشد، المدرك، الفاهم، الممكن

Bispor: Ew kese yê bi kêr şolî bihêt û yê zîrek
bît û rêber û şol ji ber çûy.

بسته: پشت راست، ژخوه رازی، تن هیمی
الامین، الوثائق، المطمئن، الحیزوم، الجریء

Bisteh: Pişt rast. jixwe razî. tê hey.

بشکوری جاف فەبوی، گرنزی، فەبوی، بژای
المبتسم، الملهل، البصيص

Bişkurrî: Çav vebûy. gimijî. vebûy. bijay.

بشکرتی: خیتف بوی، گولافه بوی
القاهد، القالح، المهيف، المنق

Bişkiftî: Xêvbûy. gulavebûy.

بشکوژ: سولینا بشکفتی، سولینا فەبوی
الفداح، الکم، القهد، الازرار، حلمه الندى

Bişkoj: Solîna bişkiftî. solîna vebûy.

بشکلن: بهوژتن، خاف بون، بهوژین، حەلھان
المش، الأرض، الرخو

Bişiftin: Bihujtin. xavbûn. bêhujin. helhan.

بک بک، بلقین: دمنکی مێش ومورابه، کف کف
الطنین، الزمیم

Bivbiv= bivên: Dengê mêş û moraye. giv giv.

بلی: نامویرێ دار کەلاشتنێ
الغاس، البلهه

Bivir: Amwîrê dar kelaştinê.

بلیژ: عناد، کین، رک، نهقیان، پندقیان، گەمار
الوغر، العناد، الفائره، الشحنة، الضغن، الحقد، الشنة، الدرن،
الوسخ، الحشن

Bivz: Kîn. rik. nevyan. pindivîn. gëmar.

بیه: نوقه، سههم
الخطر

Bive: Ovc. schim.

بلیژی: تاویاتی
الملايا

Bivêrî: Tawîyatî.

بیکام: روی بان، بن بان
ذو قاعده

Biqam: rwî pan. bin pan.

بلیاید: نافینیی، نافنجی
معتدل

Biqayde: Navînî. navincî.

بی بی، بلقین: دمنکی قولیپنا نافی به بو ژورفیی نامانی
الفرقره

Biqbiq = Biqên: Dengê qulipîna avêye bo jorvey
amanî.

بستا داخ کوژن: تیرکا ئاسنی یادو روی دکن یانی کەفلی پێ
دسوژن دانیشان بیت
المرصن

Bista daxkirmê: Tîrka asnî ya du rwî diken yanî
kevlî pê di sojin da nîşan bît.

بستیكا نویشی: دافا نویشی: دافا نویشی تری پتفه هەلاویستی
وگریدای نو دافا نویشی پتفه سور دبیت
الشمروخ، السرخ

Bistîka iwîşî: Dava iwîşî. dava ûşîyê tirî pëve
helawistî û girêday iwîşî pëve sor dibît.

بستیكا چیا: زینییا چیا
تیر مل، باسکی چیا، هەلەسارێ چیا
الحید، الرعن، الشافی

Bistîya Çıyay: Zîniya çıyayî. tîrmil. baskê
çıyayî. helpesarê çıyay.

بش بش پشین: دمنکی ئافی به
خزیر الماء

Bişbiş = Bişên: Dengê avê ye.

بشافتن: بهوژاندن، حەلاندن
التذویب، التحلیل، الموت، الصهر، الرمس، المغث

Bişaftin: Bi hujandin. helandin.

بشفی: بهوژی، حەلھای
المحلل، المنصهر، الذائب

Bişiftî: Bihujî. helhay.

بشفتن: بهوژین، حەلھان
المصهور، المذاب، المحلول

Bişiftin: Bihujin. helhan.

بشیفک: بهوژنک
الذواب، الصاهر، الموات

Bişefk: Bihujînk.

بشکلن: بەزین، واماژوتن، خیتف بون، فەبون بژان، جاف بشکورین
الروتق، المروق، الانقضاخ، الوهف، الانبثاق، التفره، القعاله

Bişkiftin: Bezîn. rahajotin. xêvbûn. vebûn. bi-
jan. çav bişkurrîn.

بشکورین: جاف فەبون، گرنزین، فەبون
البصاصه، الدفوف، الاهلال، الاشراق، الابتسام

Bişkurrîn: Çav vebûn. gimijîn. vebûn.

بکیر کرن: موکوم کرن، رق کرن، هسک کرن، نازا کرن، توند کرن
التمتن، التشدید، التقویه

Bikurkirin: Mukumkirin. reqqirin. hişikkirinî. azakirin. tundkirin.

بکیر کری: موکوم کری، رق کری، هسک کری، نازا کری، توند کری

المشد، المتن

Bikurkirî: Mukumkirî. reqqirî. hişikkirî. azakirî. tundkirî.

بلا: خەم نینه، باشه

لیکن، حسنا، لایس، ولووان

Bila: Xem nîne. başe.

بلهش: بکه‌لخ، بقویم، بقلافهت، بقاروم، بله‌ن

مجسم، مجسد

Bileş: Bikelex. biqudîm. biqalfet. biqerem. bi le-ven.

بلبل: توخمه‌کی چوپخانه کله‌ک دنگ خومه نه‌فینداری گولابه

البلبل

Bilbil: Tuxmekê çwîşkane gelek deng xweşe evîndarê gulaye.

بلج: حیز، دمان بیس، چاف لدری، بی توره

فاجر غاسق، داعر، فاحش

Bilh: Hîz. deman pîs. çav lider. bê tore.

بلهی: چیزی، دمان بیسی، چاف لدری، بی تورهی

الفجور، الفسق، الدعاره

Bilhî: Hîzî. deman pîsî. çav liderî. bê toreî.

بله‌ش: به‌رمکی خودان بهایه

جوهره، الدر

Bilexş: Bereke xudan bihaye.

بلق بلق، بللقین: دمنگی مه‌لافیتنا نافی به، دمنگی زانا نافی

یوه‌لافیتنن

التنفر، الفقه، النیعمان

Bilqbilq = Bilqên: Dengê helavêtina avêye. dengê zana avêye û helavêtinê.

بلق‌لک، بلق‌لک: مه‌لافیتنا نافی، بیلا زانا نافی

الوومه، الیقه‌ل‌ل‌ماء

Bilqavk = Birqavk: Helavêja avê. pêla zana avê.

بلقیم: بزکا، بزاخ
مغذی

Biqîm: Bizka. bizax.

بکار: کارکری

مرتدی، لابس

Bikar: Karkirî.

بکار وکوک: پیکهاتی، کارکری، رابیتجای

مزین، متائق، مجهز

Bikarûkok: Pêkhatî. karkirî. rapêçay.

بکار ئینان: کوتا کرن، سهراست کرن، بنه‌چه کرن

الانجاز، الاکمال، التصنیع

Bikarînan: Kutakirin. serastkirin. binecihkirin.

بیکرهاتن: میژاتی، مه‌ژیایی، تن‌مه‌یاتی

الجداره، الصلب، القوی، التشدید

Bikêrhatin: Hêjatî. hejîyatî. têheyatî.

بیکرهاتی: میژا، مه‌ژی، تن‌مه‌ی

الصالح، اللاتی، الکفو، الجدير

Bikêrhatî: Hêja. hejî. têheyî.

بکی: کسێ تشتی دکریت:

الشاری، المشتري

Bikir: Kesê tiştî dikirîrî.

بکیر: موکوم، رق، هسک، نازا، توند

المتن، الصلب، القوی، التشدید

Bikur: Mukum. req. hişk. aza. tund.

بکیر بون: موکوم بون، رق‌بون، هسک بون، نازا بون، توند بون

الصلب، التشدید، التمتن، التقویه، الممتن

Bikurbûn: Mukumbûn. reqbûn. hişkkirî. azabûn. tundbûn.

بکیر بوی: موکوم بونی، رق‌بوی، هسک‌بوی، نازا بوی، توند بوی

المتن

Bikurbûy: Mukumbûnî. reqbûy. hişikbûy. azabûy. tondbûy.

بکیر تر، بکیرترین: موکوم تر، رق‌تر، هسک تر، نازا تر، توند تر

الامتن، الاصلب، الاقوی، الاشد

Bikurtir: Mukumtir. reqtir. hişkitir. azatir. tundtir.

بلند کړن: بالا کړن. ژور کړن. سهردا کړن. ژبه‌ل کړن. ژپل کړن.
نن‌غراز کړن

الاعلاء، الاصعاد، الارقاء

Bilindkirin: Balakirin, jorkirin, serdakirin, jêhel kirin, jêlelkirin, evrazkirin.

بلند کړی: بالا کړی. ژور کړی. سهردا کړی. ژبه‌ل کړی. ژپل کړی. نن‌غراز کړی
المرقي، المعلى، المصعد

Bilindkirî: Balakirî, jorkirî, serdakirî, jêhelkirî, jêlelkirî, evrazkirî.

بلندى، بلندى، بلندى، بالايى، ژور بون، سهردايى، ژبه‌لى، ژپللى، نن‌غرازى
العلو، السمو، الرقى، الصعود

Bilindî = Bilindatî = Bilindahî: Balayî, jorbûn, serdayî, jêhelî, jêlelî, evrazî.

بلول: بيك. له‌فنه‌كې كون كونه پف دكمنى نوازتن خوش ژئ
دردكه‌يت
الناى، القصب، الانبويه

Bilwîl: Pîk . levenekê kun kunc pif dikenê awaz-
ên xweş jê derdikevît.

بلولك: له‌فنه‌كې كون بو ته دنيخن پدئ بجويكا دامويزا وان بيجيت
قه‌سريكي جهن وان پيس وتار نه‌بيت
مبلوله المهد، القرو للمعصره

Bilwîlk: Levenê kun bo te diêxin pidê biçwîka
da mwîza wan biçit qesrikê cihê wan pîs û ter
nebit.

بلول فان، بلول بيژ: كمنى پف دكت بلولين
عارف الناي

Bilwilvan= Bilwîlbêj: Kesê pif diket bilwîlê.
بلول فاني: كارى بلول كوتنى وپف كرتى په
مهنه عارف الناي

Bilwîlwanî: Karêbilwîl gotinê û pîskirinê ye.
بليصانئ: بيوره. لمن نه‌كره. ده‌ست‌ويړا من بده. كوتنه‌كه لگل
ناخفتنى بيژن ياني لمن نه‌كره ثان بيوره
لطفا، معززه، بلا مؤخذه

Bilêmanê: Bibore, limin negire . destwîra min
bide, gotineke li gel axiftinê dibêjin yanî li
min negire an bibore.

بلق فعدان، برق فعدان: روناھى فعدان. برسکين، برقين، چرسکين
اللمعان، التسجع

Bilqvedan: Biriq vedan: ronahî vedan, biriskîn, biriqîn, çiriskîn.

بلوق: چاف کر. چاف ژسهرقه. چاف موزن
الاشوص، الجاحظ

Biloq: Çav gir, çav ji serve, çav mezin.

بلولى: چاف كړيبا ژسهرقه. چاف ژتلى
الشوص، الجحظ، الجحوظ

Biloqî = Biloqiyatî: Çav girîya ji serve, çav ji tilî.
بلغم: نفا كمرين په ياتيره لگل كوڅكى دمرىكفيت
النخامه، الخشاعه

Bilxem: Tifa gewrîyê ye ya tîre li gel kuxkê der-
dikevît.

بلور: شويشئ كركونا تشتا ديتنى په
عده‌ه النظر

Bilor: Şwîşê girkirna tiştê dîtîneye.

بلند: بالا. هملكتى. ژور. سهردا. ژپل. نن‌غراز
العالى، السامى، الشاهق، المنيف

Bilind: Bala, jor, serda, jêhel, jêlel, evraz.

بلند بون: بالا بون. ژور بون. سهردا بون. ژپل بون. ژپل بون.
نن‌غراز بون
الاعتلاء، الارتقاء، المروج

Bilindbûn: Balabûn, jorbûn, serdabûn, jêhelbûn, jêlelbûn, evrazbûn.

بلند بوئ: بالا بوئ. ژور بوئ. سهردا بوئ. ژپل بوئ. ژپل بوئ.
نن‌غراز بوئ

الصاعد، العارج، المعلى

Bilindbûy: Balabûy, jorbûy, serdabûy, jêhelbûy, jêlelbûy, evrazbûy.

بلند تر بلنډه‌رين: بالا تر. ژور تر. سهردا تر. ژپل تر. ژپل تر.
نن‌غراز تر
الاعلى، الارقى، الاسمى

Bilindtir: Balatir, jortir, serdatir, jêheltir, jêleltir, evraztir.

بمال: خودان مال، زنگین، دموله‌مەند، دست دراز
ثری، غنیم ذو مال

Bimal: Xudan mal, zengîn, dewlemend, dest dirêj.

ببیم، ببین: دمنگی پەقانا بەرکی طویلی و دمنگی قوینەر بونی بە
دمنگی پەقان ویزکینا ژینە

Bimbim = Bimên: Dengê peqana berkê topê û
dengê qwîner bûnêye. dengê peqan û bijikîna
ji hêlê.

بم: تیرمەکتی بشمەتی دەرەمەکتی کەلەک چاقیت وی تازەنە
الیوم، الهامە

Bim: Teyreke bi şevê der dikevît gelek çavêt wî
tazene.

بمیا: قومبەرە، نارنجوک، چەکتی پەقین ویزکینا یە
القنبلة، المفرق

Bimba: Qumbere, narincok, çekê peqîn û bi-
jîkîneye.

بن: ژیر، خاری، بندا، نرم، دارو باری شتل، خولپ
تحت دایە النبات

Bin: Jêr, xarê, binda, nizim, dar û barê şitil, xulp.

بندا: ژێردا، خارت، نرم تر، ژیر تر
الاسفل، الادنى

Binda: Jêrda, xarê, binda, nizimtir, jêrtir.

ببندگ: بنیانێ تەشتی، بن کار، شو ناسنە یێ ناش لاسەر دگەرەیت.

وکی گوزیکا باگوردانی شەیتی ناشی دچیت تێدا، زفرک

الاصل، القاعدة، القطب، القوعان، المحور، الاساس

Bindik: Binyatê tiştî, binkar, ew asine yê aş liser
di gerhît, wekî gwîzka bagurdanî şeyê aşî diçît
têda, zivirk.

ببندگا ناشی: ناسنەکە وەک کەرێ سابیونی یە دێ رویی وی

کوزکەن شەیتی ناشی دێ چیت تێدا ناش لاسەر وی دزفریت

الجزء، المحور العیدی

Bindka aş: Asineke wek kerê sabwîneye dē
rwîyê wî korken şeyê aşî dē çît tēda aş liser
wî dizivîrt.

ببندق: فیزیکی یەکی بھەلیکە وەک گوزین ویاھبھا کاکلکەکا خوەش
یانئیدا بھتری وھشکی دھون

البندق

Bindeq: Fêqîyekî bi qelpike wek gwîz û bahîva
kakilkēka xweş ya tēda bi terî û hişkî dixon.

ببئیزه: بئێ دەرگەمێ نەوێ لاسەر دزفریت دهمێ پئەلمان وھەکرئێ

النجران للباب، الجزع، الرکیزه، الجزع

Binêze: Binê dergehî ewê liser di zivîrt demê
pêvedan û vekirinê.

ببنفش: کولیلکەکا بهاری یا بهێن خومشە رەنگێ یێ سورەمکی
تاری یە

البنفسج

Binefş: Kulilkēka biharî ya bihên xweşe rengê
wê sorekê tarîye.

ببنفشی: رەنگێ بنفەشی یە، سورەمکی تاری یێ تام رەش

اللون البنفسجی

Binefşî: Rengê binfşîye, sorekê tarî yê tam reş.

بنفە: ژناڤدا، رەختی خاری، لایێ ژێری، رویی ژناڤدا

الباطن

Binve: Jinavda, rexê xarê, layê jêrî, rwîyê ji nav-
da.

بنفە یون: ژناڤدا یون، ژیر یون

البتن

Binvebûn: Jinavdabûn, jêrbûn.

بنفە بوی: ژناڤدا بوی، ژیر بوی

المبتن

Binvebûy: Jinavdabûy, jêrbûyqavk.

بنفە تر: ژناڤدا تر، ژیر تر

الباطن

Binvetir: Jinavdatir, jêrtir.

بنفە کرێ: ژناڤدا کرێ، ژیر کرێ، کرنا دین یا، بن راکرێ

التبتین، الابطان

Binvekirin: Jinavdakirin, jêrkirin, kirinadbin ra,
binrakirin.

بنفە کرێ: ژناڤدا کرێ، ژیر کرێ، بن راکرێ

المبتن

Binvekirî: Jinavdakirî, jêrkirî, bin rakirî.

بنيشك كورتك . بتی . كورتكى مەلا
الجبه، العباءه الرجاليه

Binışk: Kurtek. beti. kurtekê mela.

بنيش بى : نو تويزى دارى بى پليت كرى يانى بهرور هاتى بهرين
الفضيب الفشبي المبتور

Binışbirr: Ew topizê darî yê pilîtîkirî yanî berwar
hatî birrîn.

بنيات: بن کار. نژاد. توخم. شپهنته. خيم

الاصل، الاساس، القانون، العنصر، العتر، المحدث، التكريس

Binyat: Binkar. nijad. tuxim. şêhinte. xîm.

بنيات كولان: خيم كولان

التكريس

Binyat kolan: Xîm kolan.

بن ناخكين: بهر گوهر كرن. بن نارد كرن. فەشارتتا بناخى . ناخ

كرنا سەر

النفن، الطمر، الورى، الدج

Binaxkirin: Ber gorckirin. bin erdkirin.

veşartina. bixê. axkirina ser.

بن ناخكين: بهرگور بون. بن نارد بون. بنى ناخى فەشرەى

الانطار

Binaxbûn: Ber gorbûn. bin erdbûn. binê axê

veşirhay.

بن ناخكين: نقور بون. نقوب بون. تى هەلاندنا ناخى. بنفە بون

الفوص، الغطس، الاغراق

Bin avbûn: Nuqorbûn. niqobbûn tê helandina

avê binvebûn.

بن ناخكين: نقور كرن. نقوب كرن. تى هەلاندن. بنفە كرن

الانطاس، الانغاس، الاغراق

Binavkirin: Niqorkirin. niqobkirin. tê helandin.

binvekirin.

بن ناسن: تشتى بنى وى ناسن بيت. بندق ناسن

القمر

Binasin: Tiştê binê wî asin bît. bindik asin.

بن نەزمانك: نەساخهكه بن نەزمان كول دببت ونبەرچقيت

مرض الضفدعه، خاص بتحت اللسان

Binezmark: Nesaxîyeke bin ezman kul di bît û

di perçivît.

بنفەى، بنفەياتى، ژنەفادىي، ژنەياتى، فەشارتنى
الاستيطان، الخفاء، البطان

Binveyf = Binveyaf: Jinavdayî. jêrîyatî. veşartinî.

بنفەش كيتك: توخمەكى بنفەشيت چولى به رەنگى وى بى تام
شينه

البنفسج البرى

Binefşkêtk: Tuxmekê binefşêt çolîye rengê wê

yê tam şîne.

بنالى: فەشرەى، كويرى، فەشارتى، نەپەنى، پەنى

السرى، الجلسة السريه

Binalf: Veşirhay. kwîrî. veşartî. nepenî. penî.

بنالف: لايىن ژىرى، رەختى خاڤى

الاسفل، الادنى، التحتانى

Binav: Layê jêrî. rexê xarê.

بنالف: بناف دىمگ. مەعلوم. ديار

المشهور، المعروف، الذائع الصيت

Binav: Binav û deng . me'lom. dîyar.

بنافى: دارمكه لهر ناغا شين دببت گويالا تايتيت وى چيدكه بنابى

فيقى به دارمكا خرشه

شجره الارزن

Binavî: Dareke li ber ava şin dibît gopala ji tayêt

wî çêdiken ya fiqî ye. darek xirşe.

بناس: نەكار، سوپج

السبب، الذنب، الحجة

Binas: Eger. swîç.

بنك كرن: بنى شينكانى بهلك بيژكا ژى دروين

الشرىف جنى الاوراق السفلى

Binikkirin: Binê şînkatî. belg bîjka jê dirwîn.

بنوكه: كلينشى فىن موخلى دكهفيت

العلت للحبوب

Binoke: Gilêşê vbin moxilê di kevît.

بنوكيت مروا: سويتار، كەنومر، فەليته، رەنگ ورويت

الاشواب، الحثالات، السفله

Binokêt mirova: Swîtya. ketwer. felîte reng û

rwît.

بنام: كورئ بىسمامى. كورئ كور مامى به

ابن ابن العم

Binam: Kurê bismamî. kurê kurmamêye.

بن شمرزنگ: بن کارژ. بر کر
تحت النقر

Binerzink: Bin karēj. ber kurr.

بن پی کر: به مشارتن. پنی کرن. پرده کرن. گنگه کرن
الکت، الست، الاخفاء

Binberckirin: Veşartin. penikirin. perdekirin. gil-gilekirin.

بن بمرک: توخمه کن چوپچکیت رمش و سپی به
المصفور الابلق

Binberok: Tuxmekê çwiçkê reş û spîye.

بن بیدهر: به مرمکا زدهیه خودانی نوردی بو جوتیارى دهیلیت
دبیزتی بن بیدهر. نو دبیزن دان وگلشی پشتی گیرمکرن
حصه اضافیه من مالک الارض للفلاح. كذلك فضلات الدياسه
العت

Bin bēder: Behreka zēdeye xudanê erdî bocot-yarî di hêlît di bējnê binbēder. dibêjin dan û gilêşê piştî gêrekinê.

بن بیج: کسمن کیم تر هاریکارین دکت. کیم تر بارموی کر
اقل المتربعین

Binbêş: Kesê kēmtir harîkarîyê di ket kēmtir be-rebwî ker.

بنیزا بهرگمهی: نو جبهه یی دهرکه لسه دزقریت دمی کرتن
ویفهمانی
النجران

Binêza dergêhî: Ew cihe yê dergêh li ser di zivrit demê girtin û pêvedanê.

بن بی ویران. کلیس. بهریات. قوت. قی. برهان. بی رهکر.
ههشکافتن

البوار. الاجتثاث. الاستئصال

Binbirr: Wêran. kilês. berbat. qutbûy qirr. birhan. bê rihkirin. helşkaftin.

بن بی بون. ویران بون. کلیس بون. بهریات بون. قوت بون. قی بون.
برهان

الانقراض. الفناء. الهلاك. الاندثار

Binbirrbûn: Wêranbûn. kilêsbûn. berbatbûn. qutbûn qirrbûn. birhan.

بن بی بوی: ویران بوی. کلیس بوی. بهریات بوی. قوت بوی. قی
بوی برهای

المنقرض. الهالك. المندثر

Binbirrbûy: Wêranbûy. kilêsbûy. berbatbûy. qutbûy. qirrbûy. birhay.

بن بی تر. بن بی ترین: ویران تر. کلیس تر. بهریات تر. قوت تر. قی
تر. برهای تر

الافنى. الاشد استئصالا

Binbirrtir: Wêrantir. kilêstir. berbattir. quttir. qirtir. birhaytir.

بن بی کر: ویران کر. کلیس کر. بهریات کر. قوت کر. قی
کر. براندن

الافناء. الاستئصال. الاهلاك

Binbirrkirin: Wêrankirin. kilêskirin. berbatkiran. qutkiran. qirrkirin. birandin.

بن بی کرى: ویران کرى. کلیس کرى. بهریات کرى. قوت کرى. قی
کرى. براندی

المستأصل. المباد

Binbirrkirî: Wêrankirî. kilêskirî. berbatkirî. qutkirî. qirrkirî. birandî.

بن بیرى: بن بهراتى. ویرانى. کلیسى. بهریاتى. قوتى. قیراتى.
برهای

الانقراض. الهلاك. الفناء. البوار

Binbirrî = Binbirrîyati: Wêranî. kilêşî. berbatî. qutî. qirryatî. birhanî.

بن بیف: بن نورد. خانیی بن نورد. چالا بندا
السرداب

Binbîv: Bin erd. xaniyê bin erd. çala binda.

بن پی: پاریزقان. پاوان کر. سر کوه. سسمیان
المحمى. الموصى به. تحت وصایه

Binperr: Barêzvan. pawanker. reguh. semyan.

بن پی بون: پاریز بون. پاوان بون. سر کوهوبون. سسمیان بون
الاحتفاء. الاكتفاف

Binperrbûn: Parêzbûn. pawanbûn. serguhûbûn. semyanbûn.

بن پی بوی: پاریز بوی. پاوان بوی. سر کوهوبوی. سسمیان بوی
المكفف. المحمى

Binperrbûy: Parêzbûy. pawanbûy. serguhûbûy. semyanbûy.

بن جهیوی: بنهکار بوی . ناکنجی بوی. تەبێتی بوی
المستوطن، المستقر، القاطن

Bincihbûy: Binekarbûy . akincîbûy. tebitînbûy.

بن جهت، بنهجهترین: بنهکار تر . ناکنجی تر. تەبێتی تر
القاطن، الاوطن، الاشد استيطاناً

Bincihîr: Binecihtîrîn. binekartîr. . akincîhtîr. tebitîhtîr.

بن جهگرت: بنهکار گرت . ناکنجی گرت. تەبێتاندن
الساكن، التوطن

Bincihkirin: Binekar kirin. akincîkirin. tebitankirin.

بن جهگرتی: بنهکار گرتی . ناکنجی گرتی. تەبێتاندی
المسكن، الموطن

Bincihkîrî: Binekar kîrî. akincîkîr. tebitandî.

بن جهی، بنهجهیاتى: ناکنجیاتى. تەبێتى
القرار، الاستقرار، السكن، القطن، التوطن

Bincihî = Binecihyafî: Akincîyafî. tebitîf.

بن جهمک: لایى ژێرى یێ گوڤمەند و دیلانى
اسفل حلبه الرقص

Binçemk: Layê jêrî yê govend û dilanê.

بن چیا: بالا چیاى یازیری . قوتنارا چیاى
سفع الجبل

Binçiya: Pala çiyay ya zêrî. quntara çiyay.

بن چوکول: بیلان گێز . خایینوک. یارمەز. داف دوز
الحيال، الماکر، المحتال

Binçukul: Pîlan gêr. xapînok. yaremez. davdoz.

بن دارى: کابانییا مالى به . بهرمالى. ژن
الزوجه، ربه البيت

Bindarî: Kabanîya malêye. bermalî. jin.

بن دارک: گیبایه که گیبیا چیدبیت خاف مروف و مک سینکی
نبات جبلی بۆکل

Bindark: Giyayeke li çiya çêdibît xav mirov di
xon wek sîngî.

بن دان: نانێ بدستاری هاتی هێزانێ
خبز الحنطة المجروش بالجاروش

Bindan: Nanê bi distarî hatî hêranê.

بن پهڕ تو، بن پهڕ ترین: پارێز تو، پاوان تو. سه‌میان تو
الاشد حمايه، الاحمى

Binperrtir: Binperrtir. parêztir. pawantir. sem-
yantir.

بن پهڕ گرت: پارێزت. پاوان گرت. سه‌میان گرت
الايضاء، الاحماء

Binpernkirin: Pariztin. pawankirin. semyankirin.

بن پهڕ گرتی: پارێزتی. پاوان گرتی. سه‌میان گرتی
الحمى، المكفف

Binperrkîrî: Pariztî. pawankîrî. semyankîrî.

بن په‌مى، بن په‌میانى: پارازتنی. پاوانى . سه‌میانى
الحمايه، الوصايه

Binperri = Binperriyafî: Paraztinî. pawanî. sem-
yanî.

بن پێگ: راژێرک. بن دەست. پێ قوت گرتی. داگیر گرتی تەپه‌ سەر
الذليل، الخنوع، المستبعد، رفعه توضع فى الحذاء

Binpêk: Rajêrk. bindest. pê qutkîrî. dagîrkîrî te-
peser.

بن پێگى، بن پێگاتى: راژێرکى. بن دەستى. پێ قوتى. داگیرى
گرێتى تەپه‌ سەرى

الذله، الاستبعاد، الرضا

Binpêkî = Binpêkafî: Rajêrkî. bin destî. pê qutî.
dagîrkîmî. tepeserî.

بنجان: سکرێ ئافى. سەرى جومە. جەن ئافى ژێ نگران
السكر، السد المائى

Bincan: Sikrê avê. serê comê. cihê avê jê di gi-
rin.

بن جهما: بېزى. بچویكى حیزى. عمیالى ژنەل فە
ابن الزنى، ولد غير الشرعى

Bincema: Bîjî. biçwîkê hîziyê. 'eyalê ji telve.

بن جه، بنهجه: بنهکار. بنیات. بنه جه. ناکنجی. تەبێتى
المدن، الموطن، المنشأ، المفر

Bincih = Binecih: Binekar. binyat. binecih.
akîncî. tebitî .

بن جهیون: بنهکار بون . ناکنجی بون. تەبێتى
السكون، الاستقرار، القطن، الاستيطان

Bincihbûn: Binekarbûn . akincîbûn tebitîf.

بن رېبون: څارنې بون. نغو له بون. سهر کمش بون. نازخرو بون
معاکسه. المنهج. انحراف السلوك مخالفه العاده

Binrêbûn: Varrêbûn. nequlebûn. serkeşbûn. azx-
irobûn.

بن رتل: تویر کړی رتلا. کهلنې ژیری یې رتلا
الصفن

Binritil: Twirkê ritla. kevlê jêriyê ritla.

بن ریت: رمنگي رويت. سانويړه. قلابته. کتوهر. کولانی
الفلس. السافل. الصعلوك

Binrwt: Rengê rwt. saore. felîte. ketwer.

بن زک: بن دهست. ډاگیر بوی. بن پیک. یې لښای. رمقې خارن
یې زکی جهن رتفا
اسفل البطن. الذلیل. الخانع

Binzik: Bin dest. dagîrkirî bin pêk. pêlênay. rexê
xarê yê zikî cihê rêva.

بن زکی: بن زکاتی. بن پیکي. یې لښای. ډاگیر یاتی. تپه ساری
الذله. الوهاغه. الخنوع

Binzikî = Binzikatî: Bin pêkî. pê lênay.
dagîriyatî. tepe serî.

بن زینک: نو جلې دهافین سر پشستا دمواری لښ زینی سر جل.
فهرش

الکنبوش. اللب. الخلس

Binzînk: Ew cilê di havên ser pišta dewarî libin
zînî. ser cil. ferîş.

بن شه: نو هریا قېن شه کرنې دکفیت

الصوف الباقي بعد التمشيط

Binşe: Ew hirya vbin şekirnê dikevît.

بن شه: گرانه. بن تار. بن شیمایی. بن رويس. بن گران

الارض المربوط. وطوبه البيت

Binşih: Giranih. bin terr. bin şemîyayî. bin rwtî.
bin giran.

بن کار: بڼه کار. بڼه ج. بڼات. قرینت وېړنیت. بن کوک

الاصل. الارومه. الرس. الشافقه. الاساس. المصدر

الثوب الداخلى

Binkar = Binekar: Bineci. binyat. qirmnêt û bir
nên. bin gok.

بن دهر: دارومه ددانن بن دهر کمي جهن بڼيزى لښ دکولان
الفرضه. الاسفكه. المسامه. القناح

Binder: Dareke didanin bin dergehî cihê binizê
lê dikolin.

بن دهست: ژړ دهست وتپه سر. نو تشته یې بهرمف
المظلوم. المحتل. المضطهد. الخاضع. الجاهز. تحت اليد

Bindest: Jêr dest û tepe ser. ew tişte yê berhev.

بن دهست بون: ژړ دهست بون. تپه سر بون. بن پې. قوت بون.
ډاگیر بون. یې لښای بون
التخاضع. الانخزال. التملک

Bindestbûn: Jêr destbûn. tepe serbûn. bin pê.
qutbûn. dagîrbûn. pê lênaybûn.

بن دهست بوی: ژړ دهست بوی. تپه سر بوی. بن پې. قوت بوی.
ډاگیر بوی. یې لښای بوی
المظلوم. الخاضع. المخذول

Bindestbûy: Jêr destbûy. tepe serbûy. bin pê.
qutbûy. dagîrbûy. pê lênaybûy.

بن دهست تر: بن دهستیر: ژړ دهست تر. تپه سر تر. بن پې تر
قوت تر. ډاگیر تر. یې لښای تر
الظلم. الاخضع. الانضع

Bindestir = Bindestirîn: Jêr destir. tepe sertir. bin
pêtir. quttir. dagîrtir. pê lênaytir.

بن دهست کرن: ژړ دهست کرن. تپه سر کرن. بن پې قوت کرن.
ډاگیر کرن. یې لښای کرن
الاحتلال. الاخضاع. الاستعباد

Bindestkirin: Jêr destkirin. tepe serkirin. bin pê.
qutkirin. dagîrkirin. pê lênaykirin.

بن دهستی: بن دهستیاتی: ژړ دهستی. تپه ساری. بن پې. قوتی.
ډاگیري. یې لښای
الاحتلال. الخضوع. الاضطهاد

Bindestî = Bindestîyatî: Jêrdestî. tepeserî. bin pê
qutî. dagîrî. pê lênay.

بن دود: حیز. کان دود

الاباحی. البغی. الداعر

Bindod: Hî. ganderh.

بن دستار: کهلنې بن دستاری په دا دمخل نرژیت ودهمنی هیزانی
الثقال. الوفاضی. السماط

Bindistarr: Kevlê bin distariye da dexil ne rêjît
demê hêranê.

بن گره: گبیایه که رمکی بیفوکن بنکی وی بخون. گبیایه کن خودان بنکه. گیزبه لولک

نیات چلی بولک. بصله

Bingirk: Giyayeke wekî pîvokê binkê wê dixon. giyayekê xudan binke. gêzbelok.

بن گبیا: جهی تیر گبیا. جهی کهله بکبیا
المعشوب، الکلی

Bingîya: Cihê têr giya. cihê gelek bigiya.

بن گره: جهی ژکوهی پیدا. تلئ ستوی. جهی کوهار شور بن هنداف

الثغر، الغضمه، تحت الاذن

Binguh: Cihê ji guhî pêda. tilê stwî. cihê guhar şor dibin hin dav.

بن گوهرک: نساخییه که بن کوه دپەرچف ئو پف دبن. کولیبه که الکاف، مرض الکاف

Binguhk: Nesaxyeke bin guh diperçifin û piv di bin. kulyeke.

بنمال: نیجاخ

الاسره

Binemal: Îcax.

بن هیلینک: تیزکئ طهیرا بی ژهما بیچاره تر الزکه

Binêlînk: Têjkê teyra yê ji hemîya bê çaretir.

به: فقیی به که رمکی سیفی پاویری بوی دبیت بی رنگ زهره السفرجل

Bih: Fêqîyeke wekî sêwê pawîz îbûy di bêt yê reng zere.

بها: باه. ترخه. نخره

القیه، الثمن، السعر

Biha: Bah. nirxe nixre.

بها ئمزان. بها کیم. کیم ترخه

رخبص الثمن، قليل القیمه

Biha erzan: Biha kêrn. kêrn nixre.

بهار: سئی مهیت نافهرا هافین ورفستانئ دممئ همدان وشین بونا دارو باری وکل وکبیا. دممئ خیف بوئی به

الربیع

Bihar: Sê mîhêt nabera havîn û zivistanê demê hel-dan û şîr bûna û gil û giya. demê xêvbûnêye.

بنه گاری: کویر نیری. بنیاتی. بنهجهی
الفلسفه

Binkarî: Kwîr nêrî. bînyatî. bîncehî.

بن گمتی: زیاندار. نساخ. عهدار. نهاتی. زنیتر. تمبسی
الخاسر، الملول، السقیم

Binketî: Zîyandar. nesax. îledar. nehatî. zinêr. tepisî.

بن گمتن: زیان بون. لیواز بون. نساخ بون. نهاتن. تمبسن
الفسران، الهزل، الضعف

Binketin: Zîyanbûn. lêwazbûn. nesaxbûn. nehatin. tepisîn.

بن کراس: جلکئ سار رويسين. جلکئ بنفه
الفانیره، مايلبس تحت القميص

Binkiras: Cilkê ser rwîsiyê. cilkê binve.

بن کولک: هریا خراب وپوچ. هریا نهباش
الصوف الردي،

Binkulk: Hirya xirab û pwîç. hirya nebaş.

بن کوم: تشتئ ژبهر لیکه کرنئ دمینیت

باقی القسه من الزرع المزراع خارج القسه

Binkom: tiştê ji ber lêkvekirnê di mûnît.

بن گهرکین: ژبهر خوه کرن. خهناقندن. خوسارمت کرن. دوژمن
ژبهر خومکرن

تصفیه الخصم، الاغراق، الايذاء

Bingerrkirin: Ji ber xwekirin. xendiqandin. xusaretkirin. dujmin ji ber xwekirin.

بن گه. بن گه. جهی نهژتنئ. بارمگاه. کوران گه. چویک. بن
کوک

القاعده، المركز، المحطه، المقر

Bingih = Bingeh: Cihê nihjtinê. baregah. guran-gih. çwîk. bnigok.

بنگهسا سر گیریئ: چویکا سر گیریئ

مركز الاداره

Bingeha sergêryê: Cwîka ser gêryê.

بن گوتی: موکوم. بنه جه. خوه گرتی. راگرتی. خوهپرست
خوهپرست

الراسخ، الازب، المستقر، الثابت، القاعده، المحکم الثری

Bingirtî: Mukum. bîncehî. xwe girtî. ragirtî. xweristî. xweristin.

بهارى دست فدارى: نرځا دست فدارى. نرځا شول پى كړ
القيمه المستعمله

Bihayê destvedanê: Nirxa dest veday. nirxa şol
pêker.

بهمشت: باخچې پاشه روژى. باغى دويماميكن
الجنة، الفردوس

Bihêşt: Baxçê paşerojê. baxçê dwîmahîyê.
بهمه: پيځه. فيكرا. لكليك

معا

Bihev: Pêkve. vêkrra. li gelêk.
بهيزتن، بهيستن: كولى بون. بهر كوه كهن
السماع

Bihîztin = Bihîstin: Gulêbûn. berguhketin.
بهيزتوك، بهيستوك: كولى بوك
السماعه

Bihîztok = Bihîstok: Gulê bok.
بهيزتوك، بهيستوك: پى حسمك
الرفه، الحس

Bihîzok = Bihîsok: Pêhesk.
بهيزين، بهيزتن: بشفتن. حهلان. هلېلېن. خافى بون
المرس، الموث، الانحلال، المش، الهضم، الذوبان

Bihujîn = Bihujtin: Bişiftin. helhan hilhilîn.
xavîbûn.

بهويژنك، بشيفتوك، بشيفك
المذوبه

Bihujînk: Bişêvok. bişêvk.
بهويست: پيځانا بدوستى. ژسرى تېلا بېردانا هتا سىرى تېلا
قېلېچى
الشبر

Bihost: Pîvana bidestî. ji serê bitila berdana heta
serê tîbla qeliçê.

بهوك، بهيهوك: فيقى يهكى وېكى توكى به لېبارا دشين دبيت نو
دخون وېكى كهويشكى به
القطب، البوت، فاكهه بريه

Bihok = Bihbihok: Fêqîyekê wekî tewkêye li
beyara şin dibîtdixon wekî gihwîşkêye.

بهارا تې: بهارا تېر كييا ياپر باران ويژى
المنيف

Bihara terr: Bihara têr giya ya pirr baran û rêjî.
بهاره: گنمهكه بهاري چين
القمح الربيعى

Bihare: Genmeke biharê di çînin.
بهاري: نو چاننا زوى نكمن. چاننا زوى كه
الزهر المبر النضوج

Biharî: Ew çandina zwî diken. çandina zwî gih.
بها كړن: نرځه كړن. باه كړن. نرځه كړن
التثمين، التقييم، التسعير

Bihakirin: Nirxekirin. bahkirin. nirxekirin.
بها كړى: نرځه كړى. باه كړى. نرځه كړى
المسعر، المقوم، المثنى

Bihakirî: Nirxekirî. bahkirî. nirxekirî.
بها كړان: نرځه كړان. خودان باه
التثمين، الغالى

Bihagiran: Nirxe giran. xudan bah.
بها كړانى: نرځه كړانى. باه كړانى. پاره پر بون
التضخم النقدي، غلاء السعر

Bihagiranî: Nirxe giranî. bah giranî. pare
pirrbûn.

بها كيم: نمرزان. به لاش. كيم نرځه
الرخيص، رخص الثمن

Bihakêm: Erzan. belaş. kêrn nirxe.
بها كيمي: نمرزاني. به لاشى. كيم نرځه
نقص الاسعار

Bihakêmf: Erzanî. belâşî. kêrn nirxeyî.
بها كيم بون: نرځه كيم بون. نمرزان بون. نرځه خاركمين
رخص الاسعار، الرخاء

Bihakêbûn: Nirxe kêmbûn. erzanbûn. nirxe xar
ketin.

بها كيم كړن: نرځه كيم كړن. نمرزان كړن. نرځه دائيتان
خصم السعر

Bihakêrnkirin: Nirxekêrn kirin. erzankirin. nix-
redainan.

بهره‌ش: ټاگه‌دار. هایدار. هست
 التذکر، التذکر، ټاگه کرنا نشتن بوری وچوسی

Bîrnan: Agehkirina tiştê borî û çûyî.

بیر یی: بوتا دبێژن مروفتی زیرهک. زیخ. زیرهک
 الذکی

Bîrber: Bota dibêjin mirovê zîrek. zîx. zîrek.

بیر تیژ: کەسێ تشت زیرهک نهچن. هزر کویر
 الفطن، قوی الذاکره، سریع الحفظ، حاد الذکا

Bîrdj: Kesê tişt ji bîr neçin. hizir kwîr.

بیر تیژی: هزر دژواری. هزر تیژی. هزرا بهیز
 قوه الذاکره، الفطنه، قوه الحفظ

Bîrdjî: Hizir dijwarî. hizir tîjî. hizra bi hêz.

بیر چون: زیره کره
 النسیان

Bîrçûn: Ji bîrkirne.

بی رهش: توخمه‌کێ بییا یه دارێ وێ بو نهجاری یی باشه
 صنف من الصفصاف

Bîrş: Tuxmekê bîyaye darê wî bo necarîyê başe.

بیراژه: لک بوتا چیکرن ودرست کره. به‌هیدنی دبێژن وان بهر
 وحسیل و حه‌لانا بیت زیارمشی ژناڤدا پتی ټاڤا دکهن

Bîrşze: Linik Bota çêkirin û dirust kirine.

Behdînî di bêjin wan ber û hîsîl û helana yêt
 ziyaretî jinavda ava diken.

بیراژتن: چیکرنا کوړی یه بیر و حه‌لانا
 البناء داخل القبر

Bîrşzin: Çêkirina gorreyê biber û helana.

بیراښچون: دل کرتن ژخومچونه نو نه‌کاښه و بی هشی یه. های
 ژخوه نه‌چون. دل کرتن

الاغماء، الغیبویه، الذهول

Bîrşçûn: Dil girtin. ji xwe çûne û ne ageh û bê
 hîşîye. hay ji xwe nebûn. dil girtin.

بیرکښ: تافن کړی بهر کوړزا نو میژمر وشه‌ملکانه
 الحاکک، النساج

Bîrker: Tevinkerê bergwîza û mêzer û şemîlkane.

بیرکښی: شولنی بیرکښی یه
 مهنة الحاکک

Bîrkerî: şolê birkerîye.

بهره‌ش: ټاگه‌دار. هایدار. هست
 واعي، حساس، ناب

Bihos: Agihdar. haydar. hest.

بی: دارمکا بشه‌نگ تازه یه یاسیبه‌ر خوشه نو گه‌لک تخلیتین
 دارمکا ښیځی یه دارمکا خرشه بو تدارهک دچین

الصفصاف، الخلاق

Bî: Dareka bişeng tazeye ya sîber xoşe û gelek
 texlîtin dareka fêqîye dareka xirşe bo tidarek
 di çînin.

بیبیک: رمشکا چافی یه. رمش رمشک
 البؤبؤه، انسانه العين

Bibîk: Reşka çavye. reşreşik.

بیبی: فلفل
 الفلفل

Bîber: Filfil.

بیبه لهرز، بیله لهرز: لهرزینا دنیایین زیر بهوژتنا کانا و مه‌دما
 دنیا تیک هاتن وچونه

الزلزال، العشه، الرعه

Bîbelerz = Bîvelerz: Lertzîna dunyayê ji ber bi-
 hujtîna kana û mîdena dunya tîk hatin û çûne.

بیبک: پرسکه‌که لغروزا چافی دهیت
 الحدره، الودقه

Bîtik: Pîriskeke li feroza çavî dihêt.

بیب‌تانوک: کولیک‌که‌که سورده یا بهاری ل زویر و ناف بیستنا
 چیدبیت

شفائق التعمان

Bîtanok: Kulîlkeke sore ya biharê li zwîr û nav
 bîstana çêdibît.

بیدار: بوتا دبێژن نوبه‌داری. چوپکه دار. قه‌راول
 الخفیر، الحرس، المراقب

Bîdar: Bota dibêjin nobedarî. çwîke dar. qerawil.

بیداری: چوپکه دار. قه‌راولی. نوبت کرتن
 الخفاره، الحراسه، الرقاب

Bîdarî: Çwîke darî. qerawilî. nobet girtin.

بیر: هزر وهش
 الذاکره، الفکر، العقل

Bîr: Hizr û hîş.

بیست: هژماره، دو دهم، چار پینجن، دمه دونه
الشعرون

Bîst: Hijmare, du dehin, çar pêncin deh dunc.

بیست: کولی بون، برگوه کتن
السماع، السمع

Bîstin: Gulê bûn, berguh ketin.

بیست خهبر: پهنهک، کافهک، دمهکت کیم
اللقظه، دقیقه

Bîstxeber: Bêhnek, gavek, demekê kêr.

بی شنگ: توخمهکتی بیانه هندی یا شنگ وشوخه لو دبینی بن
شنگ نو همدک دبین شنگه بی

Bişeng: Tuxmekê biyane hindî ya şeng û şoxe
lew di bënë bişeng û hindek di bën şengebî.

بیښ: دبین ریل و دمحل و تراشێ هنبز و لیکدای
الغابه، الاحراج، الاجمه، الزاره

Biş: Dibên rêl û dehl û tiraşê hinbiz û lêkday.

بیښی لعلنی: دبین دمحل و قهرم و لهغن و وان توخما
الفریف

Bişêlevenê: Dibên dehl û qorr û qerrem û leven
û wan tuxma.

بیښی دهبه: دمحل و ریلێ دهعه و دورنده لى خي دین وتینه ناف
الوکمه، الغیضه

Bişêdehbe: Dehl û rêlê dehbe û durinde lê xir di-
bin û tene nav.

بیښی بهار: دبینژن کبیایی حهبل مسکینی یا هههشین و نه وههیت
زفستانێ ههرا شینه

Bişîbihar: Dibêjin giyayê hebil miskînî ya herşîr
û newerhît, zivistanê hera şîne.

بیښی: بوتا دبینژن سهوکا نانێ، نان کادا
قرص الخبز، الککم

Bişî: Bota di bêjin sewka nanî, an kada.

بیښ: نهر، جیهان، چ دبینژن بو دهلیغی و هولاههکتی، بید
لهرز، بن بیښ و دیباردکته کو نهرده

الارض، الفرصه، المجال، الطرف الملازم

Bîv: Erd, cîhan, çî di bêjin bo delîvey û hola hel-
ketî, bîvelerz, bin bîv wedyrdiaket ku erde.

بیر: دستگاه و بهرگاری تفتی به
ادوات واجهزه الحیاک

Bîr: Desgah û pergarê tevnîfye.

بیرگین: چیکرنا پروک و بهرگوزابه
الحیاکه، النسج

Bîrkin: Çêkirina perok û bergwîzane.

بیر نامه: بهرتوکا نفیسنا ههزابه
المفکره، دفتر الملاحظات

Bîname: Pertûka nivisana hizraye.

بیر هاتن: ههز هاتن، ههز هاتنا تشتی بوری و جوی
الذکرى، التذکار

Bîrhatin: Hizir hatin, hizir hatina tiştê borî û çûy.

بیرهه: ههز هاتن
المفکر، الذاکر

Bîrewer: Hizir hatin.

بیرهه: ههز هاتن
الفکره، التفکیر، الذاکره، الذهن

Bîrewerî: Hizir hatin.

بیرهه: خلتهک بیستی دگرتی، کهل بغی خلتي زفرو کر بیست
الاکزیا

Bîrov: Xiltek pistî digirîr, kevil bivî xiltî zivir u
gir dibît.

بیرهه: دبین مروفین بیروف لى، نو دبینژن خولپ و فیکى نو
به ریت بگیرهه.

Bîrovkî: Dibên mirovên bîrov lê, û di biêjin
xulp û fêqî û berêt bigîrhe.

بیر و بهار: ههزابه و بهارێ یه
الرأى، الموقن، المقیده

Bîrûbawer: Hirabawerî û ayînî ye.

بیراز: نیرکا کبیایی چهههه یه دکهن ناف ژاڑی و بههههه
ساق عهههه (چههههه)

Bîzar: Nêrka giyay çevrî ye di ken nav jazî û
penîra.

بی زهر: توخمهکتی بیبانه دارێ وچ کهههک چر و سوکومه دکهن
دهسکتهت نامیرا نو مهترکه

صنف من الصفصاف

Bîzer: Tuxmekê biyane darê wê gelek çirr û mu-
kume diken destkêr amwîraû metirka.

B	ب	B	ب
	بیمار: نساخ و نهاتی به المريض، السقيم، المعلوم	بیف دم: دهلیفی زمان کافی ظرف زمان	
Bimar: Nesax û nehatiye.	بیماری: نساخی، نهاتن، زنتیری، علمداری المريض، الالم، الوجع	Bivdem: Delivê zeman .gavê.	بیف ساه: دهلیفا خاف و بهیار ظرف بسیط
Bimarî: Nesaxî. nehatin. zinêrî. 'îledarî.	بیمارستان: خستخانه المستشفى، الصحة	Biv sade: Deilva xav û beyar.	بیف گه: دهلیفا فیکرا کهاتن ظرف الوصل
Bimaristan: Xestexane.	بیمارخان: کەستی سهخبیرا نساخا دکەت المريض	Biv geh: Deliva vêkrra gihanê.	بیف لهز: لهزینا ئهردیه، تیک هاتن وچونا نهردی به الزلزال، الرفعة، الرعشة
Bimarvan: Kesê sexbêra nesaxa diket.	بیژی: بن جەما، بجویکی ژنل قە، تیزکی نهمرست النخيل، ولد الزنا	Bivelerz: Lertzina erdiye. tēk hatin û çûna erdiye.	بیفری: تاویاتی الملازیا
Bijî: Bin cema. biçwîkê j itil ve tējkê nedirist.	بیژیاتی: بهرازی و نهقوله، حيله بازى به المكر، الخداع، التلف والديوان	Bivrê: Tawîyatî.	بیف لیگدای: دهرهفتن تیکرا الطرف المركب
Bijîyaf: Berazî û neqole û hîlebaziye.	بیژی قەلە: ئەو تیزکە یار قەل و شرکاکا چیدبیت هجين الزاغ و والشرقوق	Bivlêkday: Derfetê tēkrra.	بیگ: کیهیا کە ئافی به یی خارتن به دکان گراوا نبات مائي يؤكل مطبوخا
Bijîyê qelê: Ew tējke yaji qel û şirkaka çêdbît.	بینه هاتی، اجلب	Bîk: Giyekê aviye yê xarnêye diken girara.	بیل: بوتنا دبیزن هوش و قانونیا القانون، العقل
Bînc.	بیناهی: روناهیا چافی یا دیتن به البصيرة، نور العين، البصر	Bîl: Bota dibêjin hoş û qanwîna.	بیلا زویگ: بوتنا دبێن بازنکا السوار
Bînahf: Ronahîya çavî ya dîtîneye.	بهن دیتن رؤى، الرؤيه	Bîlazwîk: Bota dibên bazinka.	بیلان: بوتانی به یانی هس وهزر العقل، الفاهم، القانونى، التفامى
Bîn: Dîtin.	بینامی: روناهیا چافا به النظرية، الباصرة، الابصار	Bîlan: Botanîye yanî hiş û hizir.	بیلا: بوتانی به یانی شههزرا الماهر
Bînayf: Ronahîya çavaye.	بینان: دیتن، تماشه کرن الرؤى، المشاهد	Bîla: Botanîye yanî şehreza.	بیلائی: شارهزایی مهارة، اتقان
Bîwan: Dîtin. temaşekirin.		Bîlayf: şarezayî.	

بجويک لښ: لفينا بجويکي نوره کو دزکي ماکی دا برج دکهغيت.
دايک دښ بلغينا وی حسيت

الارتکاض، حرکت الجنين

Biçwk livîn: Livîna biçwîkî ewe ku di zikê makê da birih dikevît. dayik dê bilivîna wî hesît.

بجويکي شمش مهلي زای: زانا بهرروخت

المقط

Biçwîkê şeş heyvî zay: Zana ber wext.

بجويکي سمرو بن: يانی بجويکي ليک زفری دزکي دایي دا

اليتين

Biçwîkêserûbin: Yanî biçwîkê lêk zivirî dizikê dayê da.

بوخچک: پاتهکه چار گوشه په ژنگ جلکا دانن تیدا يانی شوينا
سجعتکيت نه

Buxçik: Pateke çar goşeye jinik cilka danin têda yanî şwîna sebetkêti nihe.

بوخر بوخور: يانی کمف و گورن

التهديد، الوعيد

Buxurbuxur: Yanî gef û gorrin.

بوريسی: تيريزکا عوردی، ناکري نوری، چقيت نوری، کريسيت
نطری

البرق والصاعقه

Burîst: Tîrêjka erdî. agirê ewrî. çeçê ewrî. kirîsyên ewrî.

بوريسی: نو نيشه يا دکافيدا دژوار پعيدا دببت بهردا نيشا دمل
دهست

الوجع الخاطف المباغت

Birîst: Ew êşe ya digavêda dijwar peyda dibît berda êşa demil dest.

بورید: نساختيا بوتکيت ميزي به

السوسنک، التهاب المجاری البولية، الزهري

Birîd: Nesaxîya botkêti mîzêye.

بورمک: کونکا بارويت وغارز تفنگ و چهکايه

نقب الغاز والقذح للسلاح

Burmik: Kunka barwît û xaza teveng û çekaye.

بیانی: دیتو. کسێ تماشه کت

الرائي، المشاهد، الناظر

Bîner: Dîto. kesê temaşê ket.

بهیزتن: بهيستن گولي بون، بهرگوه کتن

السماع، السمع

Bîhîztin = Bîhîstin: Gulêbûn. ber guh ketin

بیانی: نهخويی، نهنیاس، دهرامی

الغريب، الاجنبی

Bîyanî: Nexweyî. ne niyas. deramî.

بیانیاتی: نهنیاسین، نهخویاتی، دهرامیاتی

الغریبه، الجنب

Bîyanîyatî: Neniyaşî. nexweyâtî. deramîyatî.

بجويک: زاروک، مندال، سافا، هویر، کوچکوک، کچک

الصغير، الطفل

Biçwîk: Zarok. mendal. sava. hwîr. kuçkok kiçik.

بجويک بون: زاروک بون، مندال بون، سافا بون، تیزک بون، زان
کچک بون

التصغير، ولاده الطفل

Biçwîkbûn: Zarokbûn. Mendalbûn. savabûn. têj-
jîkbûn. zan. kiçîkbûn.

بجويک بوی: هویر بوی، کوچکوک بوی، تیزک بوی

المصغر، الصغار

Biçwîkbûy: Hwîrbûy. kuçkokbûy. têjîkbûy.

بجويک تر: هویر تر، زاروک تر، مندال تر

الاصغر

Biçwîktir: Hwîrtir. zaroktir. mendaltir.

بجويک کرن: هویر کرن، کچک کرن

التصغير، الاصغار

Biçwîkîkirin: Hwîrkîrin. kiçkekîrin.

بجويک کری: هویر کری، کچک کری

المصغر

Biçwîkkirî: Hwîrkirî. kiçkekirî.

بجويکي، بجويکاتی: زاروکياتی، مندالی، تیزکاتی، هویرياتی

هویری

الصغر، الطفوله

Biçwîkî = Biçwîkatî: Zarokiyatî. mendalî. têjkatî. hwîryatî.

بوژین کری: پاکژ کری. تمیز کری. پاک کری
المطهر، المنقى

Bujwînkîrî: Paqijîkîrî. temîzkîrî. pakkîrî.

بوژوینی، بوژنیانی: پاکژی، تمیزی، پاکي
الطهارة، التفاع، التمساع

Bujwînî = Bujwînîyafî: Paqijî. temîzî. pakî.

بویش بویش، بویشین، شوپ شوپا نافی به دنگی هوشا نافی
به

زیر الماء

Buşbuş = Buşên: şorr şora avêye. dengê hoş
hoşa avêye.

بوشین: هوشین، شورین. دنگی نافی

خیر المیاه

Buşên: Hoşên. şurrên. dengê avê ye.

بوغومی: مرهولی به نو دامان و کومشین

الترش، المزام، الواجم

Buxumî: Mirewîye û daman û guişîn e.

بوغومین: مرهول بون. دامان. کومشین

الترش، المزام، الواجم

Buxumîn: Mirewilbûn. daman. guhişîn.

بوف بوف: دنگی میش و مور و ستینگ و زکیکت و زفیرکایه

الطنین، الزمیم

Buvbuv: Dengê mêş û mor û stêng û zirkêtk û
zivîrkaye.

بولین: دنگی زکیکت و ستینگ و میش و مور

الطنین، الزمیم

Buvên: Dengê zirkêtk û stêng û mêş û mora.

بوکور، موکوم، نازا، موکومی نازاتی به

الکز، المتین، الشدید، الصلب

Bukur: Mukum. aza. mukomî. azafîye.

بوکور بون: موکوم بون. نازا بون

المتن، التصلب، التکز

Bukurbûn: Mukumbûn. azabûn.

بوکور بوی: موکوم بوی. نازا بوی

المتن، المتصلب، المتشد

Bukurbûy: Mukumbûy. azabûy.

بورا: بوتانی دبێژن خزمی
اخ الزوجه

Bûra: Botanî dibêjin xizmî.

بوژیک: دبێژن وی بوچوکی بی فهعما ویه یاروک دبیت نو بهر

بخوه دکت مەزن دبیت

الراشد، الطفل النابه

Buzurk: Dibêjin wî biçwîk î yê fehma û peyarok
dibît û berbixwe mezin dibît.

بوژیک بون: فراجا بون. مەزن بون. بهریخوه کرن

نمو الطفل ونباهته

Buzurkbûn: Feracebûn. mezinbûn. berbixweki-
rin.

بوژیک بوی: فراجا بوی. مەزن بوی. بهریخوه کری

التکبر والنمو

Buzurkbûy: Feracebûy. mezinbûy. berbixwekirî.

بوژیک تر، بوژیکترین: فراجا تر. مەزن تر. بهریخوکر تر

الاسرع نمو

Buzurktir: Buzurknirîn. Feracetir. mezintir. ber-
bixwekertir.

بوژیکي، بوژیکيانی: فراجایی. مەزنی. بهریخوه کرنی

النمو المميز للطفل

Buzurkî = Buzurkîyafî: Feraceyî. mezinî. ber-
bixwekirmî.

بوژین: پاکژ. تمیز. پاک

الطاهر، المنقى، الناصح

Bujwîn: Paqij. temîz. pak.

بوژین بون: پاکژ بون. تمیز بون. پاک بون

التطهر، التنظیف

Bujwînbûn: Paqijbûn. temîzbûn. pakkbûn.

بوژین بوی: پاکژ بوی. تمیزیوی. پاک بوی

المطهر، المنظف

Bujwînbûy: Paqijbûy. temîzbûy. pakkbûy.

بوژین تر، بوژینترین: پاکژ تر. تمیز تر. پاک تر

الانظف، الطاهر، الانقى، الانصح

Bujwîntir: Bujwîntirîn Paqijtir. temîztir. paktir.

بوژین کین: پاکژ کین. تمیز کین. پاک کین

التنظيف، التطهير، التنقية

Bujwînkirin: Paqijkirin. temîzkirin. pakkirin.

بوم گهړگه: توخمه‌کې بومیت بچوریکه
الهانه، صنف من اليوم

Bumkerrk: Tuxmekê bumêl biçwîke.

بومبا: قومبهره، چېکې بزکین و بهقانی به
القنبله، القذیفه، المفرق

Bumba: Qumbere. çekê bijikin û peqanêye.

بومبا ثاقب، بومبا هافین: نو بالغرا بومبا دورمینیت
قازقه القنابل، قاصفه

Bumba avêj: Bumba havêj. ew balcîra bumba
di werinît.

بومفوتن: بشفتن، حلهان، هلهلین، خافون
الانحلال، النوبان، الصهر، الانحلال، الانصهار

Buhijtin: Bişiftin. helhan. hilhilîn. xavbûn.

بومفین: بشفتن، حل بون
المحق، الصهر، الذوب، المرس

Buhijîn: Bişivîn. helbûn.

بوهزی: بشفی، حلهاى، هلهلی
المالحق، المضمحل، الذائب، المنحل

Buhijî: Bişivî. helay. hilhilî.

بوهزنا ناخی، خاف، سست بون، کومتل هویر بون ویتکداچون
المشاش

Buhijîna axê: Xav û sistbûn. kumtil hwrîbûn û
pêkdaçûn.

بویر: بانی خواری کیلانتن
ارض الفلاحة

Bwîr: Yanî xwarê kêlanê.

بویسه، بویسه: لبرفهدان، ریک کرتن
الکمین

Bwîse: Bûse. libervodan. rêk girtin.

بویک: نو ژنا هه‌رگوه‌یز بو ژافای
العروسه

Bwîk: Ew jîna vediguhêzin bo zavay.

بویک: ژنا کوری
الکته، زوجة الابن

Bwîk: Jîna kurî.

بوکینوک: کولیکه‌کا بهاری به لناف زفیا په‌یدادیت یاسیرو
کله‌ک نازکه

زه‌ره شقائق النعمان

Bukînok: Kulîlkeka bihariye linav zevya peyda
di bît ya sor û gelek nazike.

بوکور تر، بوکور توین: موکوم تر، نازا تر
الاکر، الاصلب، الامتن، الاشده

Bukurtir: Mukurtirîn. mukumtir. azatir

بوکور کرن: موکوم کرن، نازا کرن
للممتن، التشديد، التكریز

Bukurkirin: Mukumkirin. azakirin.

بوکور کړی: موکوم کړی، نازا کړی
الممتن، المشدد

Bukurkirî: Mukumkirî. azakirî.

بوکورى، بوکوریاى: موکومى، نازامى، نازایی
القوه، الصلابه، الشده، الماته

Bukurî = Bukurîyati: Mukumî. azahî. azayî.

بولویل: له‌ممن کون پف دکمنی دهنگ وناوازا ددمت، بیک
النای

Bulwîl: Levenê kun pîf dikenê deng û awaz di-
det. pîk.

بولویل: بوپی، خمخوته، قالا، کون سن
الانبوب، الجف

Bulwîl: Borrî. ximxote. vala. kun sin.

بولویلک: له‌ممنه‌که پدئ بچوکی دکمن تیدا دامپزاوی شه‌ریزیت
قمسریکی جهی لاندکا وی پیس و ته‌ر نه‌بن
مبلول الطفل فی المهد

Bulwîlk: Levencke pidê biçwîkî diken têda da
mîzawî verêjît qesrîkê cihê landika wî pîs û
terr nebin.

بولویل فان، بولویل بیژ: کسمی پف دکمت بیکا له‌ممنی
عارف النای

Bulwîlvan = Bulwîlbêj: Kesêpîf diket pîka le-
venî.

بولیل فانى، بولیل بیژى: کارو شولتی پف کرنا بلویلانی به
مهمه العارف للنای

Bulwîlvanî = Bulwîlbêjî: Kar û şolê pîf kirina
bulwîlêyê.

بوم: ته‌برمه‌که بشفتی دهرکه‌فیت چافیت وی که‌له‌ک دنازمنه
اليوم، الصدی

Bum: Teyreke bişevê derdikevî çavê wî gelek
di tazene.

بوچک: کارا داری، ریزا داری، لینن داری، لولوزن داری
برمیل الخشب

Boçik: Kara darî, rêza darî, linê darî, lolozê darî.

بوخ: کیله رَمک
المخزن

Box: Kîlerek.

بوچله: گیزوله، ترمیدن، هتیر
مغفل، بلید، سفیه

Bodîle: Gêjele, tirredîn, hêr.

بوویمک: گیبایهکی ژمرداره
عشب سام

Bodumk: Giyayekê jêhirdare.

بوی: بانی گیبایی قهله لیک نالهایی
الجار، الزاخر

Borr: Yanî giyayê qelew û lêk alhaî.

بورى: همدان و زربونا گیبیا و شینکاتی یی
الجور، الزخود

Borî: Hêdan û zîrbûna giya û şînkatiyê.

بور: ئو جی نانا وی تنگ لروبارا بو دهریار بون و فهپرینا
جهن فهپرینی لروسارا
المخاضه، المعبر

Borr: Ew cihê ava wî teng li rwîbara bo der-
bazbûn û veperrîna li rosara.

بوی: پیچهکا نغین وراژیرکا به
لغاف الغروشات

Borr: Pêçeka nivîn û rajêrkaye.

بور دهرین: ئو مروفه یی دوق و دوق دناخفیت ئو چو نهفکریت کون
بیژیت، دمهکی بئ پرسفک هه چو دهلن خوه دا نه هتلیت

Borîdîrîn: Ew mirove yê deq û deq di axivît û
çû nevegîrît ku ne bêjît, devekê bê bersivk
hey çû didilê xwe da nehêlît.

بورى: بوتەکاناسنی به یف دکن دا لهشکه چر بیت
البوق

Borî: Boteka asinîye pîfdikenê da leşke çîr
bibît.

بورى زان: کەسنى یف دکتە بورى
عارف البوق، خبیر الانابیب

Borî zan: Kesê pîfdiket borîyê.

بوچک مار: توخمهکی مارکیت مزینه، مار حولی کتیف لوله، ومکی
کومکومیه

الحروز، صنف من العضاه

Bwîk mar: Tuxmekê markêt mezine, mar hulfî.
kêvlwîle, wekî kumkumayê.

بوچکا بارانی: ههکسو بارانا دا پاش ئو نههاتن بوچویک دئ
ههلامهتەکی ومکی بوچکا چیکەن وگێرن داکو باران بهن

Bwîka baranê: Heku barana da paş û nehatin
biçwîk dê helametekî wekî bwîka çêken û gê-
rin da ku baran bihên.

بویم: بانی طهریت کوند
مقصود ال ذیل

Bwîm: Yanî teyrêt kund.

بون
الی، ل

Bo.

بو: بتهن

الرائحه، العبق، الشذى، المعطر

Bo: Bêhin.

بون

اصبح، صار، كان، غدا

Bo:

بویت: تیرکا داری یاخولوله کون بون، یاسمتن وقلا
القناه، الاروب، الجفه

Bot: Têrka darî ya xulole û kun ya simtin û vala.

بوچکا بانی: شورکا بانی، بارانی فهدرتیت
الزرافه، الخزاب، البریج، الناق

Botka banî: şurrka banî baranê vedirêjît.

بوچکا ئوسلن: بویلکا ئیلا کفاشتنافیتی شیلی تیدا دهیت
الغرو، للمعصره

Botka wîslê: Bulîlka îla givaştina fêqî şêlî têda
dihêt.

بوته

لك، اليك، هاك

Bote.

بوچ، بوچی، ژبەر، چ، سەرا، چ، ژچرا
لانا، له

Boçî? : Boçî. Jiber çî, sera çî, jiçîra.

بور: رنگتی گور و جوته
الاجراج، الخصيف، الشمط، اللون

Borz: Reng gewr û cone.

بورس: پرتوکا نارین و نامویری جوتی یه. هتک زههفجاری یه
القران، جزء من جهاز الحراثه

Bose: Pertûka awîz û amwîrê cotîye. hindek ji hevcarî.

بورس: لهره دانان ریکن. لهره دانان ریکن
الکمن

Bose: Libervedana rêkê. li berdanana rêkê.

بورس: نو کرارا یا تشتن گهله کلی و کوزری تام و بهنا سوتنی
ژدهیت

الشیط، نکهه الطعام المحترق

Bosî: Ew girar. yan tiştê gelek kelf û kuzirî tam û bihna sotinê jê di hêt.

بورس کور: توت کرن. مرار کرن. همراندن. دوبر نیخستن. دانا
پاش

الطرد، النید، الإبعاد

Boskirin: Tutkirin. mirarkirin. herimandin. dwîr êxistin. dana paš.

بورس: مروفی گهله، وریباری موزن میویری هینز. زهحف. مشه.
گهلهک

الزحام، الفطحل، الکث، الغراف

Boş: Mirovêt gelek. rwîbarê mezin. pwîrtê hin-biz. zehif. mişe. gelek.

بورس، بوشاتی: گهلهکی. مشعی. زهحفی. قارهبالغ
الازحام الکته، الفططحه

Boş = Boşatî: Gelek. mişeyî. zehif. qere balix.

بوشیلان: نو کونه یا ناغا بن ناشی ژئ دریکه فیت
منفذ ماء الرحي

Boşilan: Ew kune ya ava bin aşî jê derdikevît.

بوشیاتی: گهلهکیا هه تشتهکی
العسكر من کل شی.

Boşiyatî: Gelekiya her tiştêkî.

بوریه: نیری زنبورما. وک گا. و نیری و پیرانا
التيس، الفحل، الذکور

Boxe: Nêrê zinêwera . wek ga. nêrî û berana.

بور: پرجن قهلهو. ساری بیویرته و بوشه
الوحفه، الکثف لشعر الرأس

Borr: Pirçê qelew. serê bi pwîrte û boşe.

بورری: ساری پرج قهلهو
الوحف الکثیف لشعر الرأس الکثیف

Borî = Borrayatî: Serê pirç qelew.

بورری: دل لیک زفرینه بی دل رابون و مکی نیلنجی بیت بهیز
الخواج، الفثيان

Borî: Dil lêk zivrine. bê dil rabûn wekî êlincî yêt bihêz.

بورریک: دیرکهکا بوچویکه شتی منجلوکی دبهه پیرئ دا شیرى
بدوشنى

المكرس، القعبيل، الكوه، المحله

Borrik: Dêrkeka biçwîke şitî mencilokê dibene bêrê da şîrî bi doşnê.

بورری: ومختی چوار بورى. دمى رابورى
الماضى، الفائت، العابر

Borî: Wextê çûra borî. demê raborî.

بورین: دهریاز بون. تی پهرین
المرو، الفوت، العیور، المضاء

Borîn: Derbazbûn. têperîn.

بورجدار: دهریاز بون. تی پهرین
الموظف

Borodar: Derbazbûn. têperîn.

بورج
الوظیفه

Boric:

بورین: دل بورین. ژخوه جون و دل گرتن های ژخوه تبهونه
الفیبویه، الاعضاء، الذهول

Borîn: Dil borîn. ji xwe çûn. dilgirtin. hay ji xwe nebûne.

بورین: شیر یان دموی دمى گرم دکن خراب دبیت
الفلق

Borîn: Şîr yan dewê demê gerim diken xirab-dibît.

بوراندن: دهریاز کرن. دهریاس کرن
القضاء، الامرار

Borandin: Derbazkirin. derbaskirin.

B	ب	B	ب
	بوی: چیبوی، قاموسی الناصر، الکائن	بوڤ: بون: زڤ بونا کييا شنکاتی یه النفا، الجور، النور	
Bûy: Çêbûy. qewmî.	بوی: زبیر چ. سەراج. چرا للاذا، لم؟	Boqbûn: Zirr bûna giya şinkatîye. بوڤ: وک بیتۆن شف گایمین بوڤه الولخ	
Bûy: Ji ber çi. sera çi çira.	بوی: گەمشتی، بالەتەبوی الناضج، الیانج	Boq: Wek bêjin ev gaye yê boqe. بوڤه: دبیتۆن مروفتی کەلەخ مەزن و بگیان القوی، الضخم، الجری،	
Bûy: Gehîştî. baletebûy.	بویاتی: گەمشتی، بالەتەبون النضوج، الینج	Boke: Di bijin mirovê kexez mezin û bigiyan. بوڤکین: کولیلکەکا سورە بهارا لناف چاندنێ هەلەمەت کەلەک جان ونازکە زهره شقائق النعمان	
Bûyafî: Gehîştin. baletebûn.	بویه، بویاغ: رنگ الصبغ	Bokûn: Kulîlkeka sore bihara li nav çandinê hel- det gelek can û nazike. بوڤو: دودک. بوتە دبیتۆن دودکێ نان ژێ خەلکێ نیریقانی المزمار	
Boye = Boyax: Reng.	بویاغی، رنگ کر. صباخ، ملون	Boko: Dudik. Bota di bêjin dudikê an jî xelkê Êrivanê. بول: بول: دمنگێ مروفا ژبویرفه الصحل، المهمه، للوحده الصوتيه	
Boyaxçî: Reng ker.	بویاخانه، جەن رنگ کرێتی. مصیفة	Bolbol: Dengê mirova ji dwîrve. بول بولی: دمنگێ ستیریو قەلەو الاصل	
Boyaxanc: Cihê reng kirinê.		Bolbolî: Dengê stwîr û qelew. بول بول: دمنگێ قور قورا حیشترو دموارا الزغاء للحيوان، الجرچره للجمال	
		Bolol: Dengê qorr qorr hêştir û dewara. بول بول: دمنگێ زنبورەئێ نێرو وکومنیلی القبب للफल	
		Bolol: Dengê zinêwerê nêr û guhnêlê. بون: چیبون، قاموسین الصبرورة، الکیئونە، الحدوث	
		Bûn: Çêbûn. qewmîn. بون: زان الولاده للطفل	
		Bûn: Zan.	

پاته: يانی کنج، پرتهکا پروکی
الخرقه، الهبه

Pate: Yanî kircirr, Pirteka perokî.

پاته کړن: يانی کون پنی کړن و دوړین
اللام، الرتق، الرفا، الرقع، الفرع

Patekirin: Ynî kun pinikirin û dirûn.

پاته بوڼ: يانی کونا جلکی هاته دوړین وینی کړن
الترقع

Patebon: Yanî kuna cilki hate dirûn û pinikirin.

پاتڼ: يانی نان بهڅن
الخبازه، التخبیز

Patin: Yanî pan pehtin.

پاتگ: لاین ستویه یی نک پشتی، پشنا ستوی
القدال، القفاء، القفا

Patik: Layê stûye yê nik piştê, Pišta stûy.

پاتگ دان: يانی پشت دان، بهر ژئ و مگیران
الصدوف الصعر، الاشاحه الصدوف

Patikdan: Yanî piştan, Ber jê wergêran.

پاتوره: يانی شوینا قوتانی، سیفوکا بلند بوی ل لهشی ژبه
هنگافتن ویتلادانی

الفرزق، الحبط، اثر السیاط

Parore: Yanî sûna qwtane, Sîvoka bilind bûy li
leşi ji ber hingatin û pêladanê.

پاتوره: ومکی بیژي، پاتوریت بهفري بیت دهين، کریسکیت بهفري
بیت مهزن

الخشف، الثلج

Patorc: Wekî bêjî, Patorên brfrê yên dihî,
Kiriskên befrî yên mezin.

پاتوره: نانئ نباحش نو وهرهای تنویرئ، بهرمایک
الکع، للخبز، السؤره

Patorc: Nanê nebaş û werhay tenûrê, Bermayik.
پاتو خوه: دبین مروفتی کیم وفالیت، بی روی

المرتق

Patoxwer: Dibên mirovê kê m û felîte, Bê rûmet.

پاتئ برهني، نهوکنجری و سرنئ دبريني دنالين
الضمار

Patêbirinê: Ewkincirê û sirnê dibirînê.

پا: معنا چاند دده، ومکی، پا تشتهکتی جانه نغه
بال، للتعجب او الاستغراب

Pa: Mana çand dide, wekî, Paştşkê cane eve.

پا: يانی چ؟ يانی ومکی، پا ما هوسا نينه؟
ما، ماذا

Pa: Yan çu? Yanî wekî, Pa ma hosa nîne?

پا: بهری ناخفنتی دهیت گوتزوهگ، پا دئ رایم چم،
اذان، والاستفهام

Pa: Berî axiftinê dihêt gotizwek, Pa dê rabim
çim.

پاپا: مهرنئ دینئ کابولیکایه
البابا

Papa: Mezinê dinê kapolikaye.

پاپاتی: مهرنا تیبا فلیت کاسولیکه
البابویه

Papatî: Mezin tiya felên kasolike.

پاپور: يانی گمی
السفینه، الباخره

Paporr: Yanî gemî.

پاتو= پات: بېرمايکې نان، وزادی به، بېرمايکې زادی وڅارنې
الغافيات، فضلات الطعام

Pato= Pat: Mermayikê nan û zadiye, Mermayikê
zadî û xamê.

پاچه: سېرو پټيکت پېزی پټ لښای
الکراع

Paçe: Ser û pêkên pezi yên lénay.

پاخو: سفر

النحاس، المس، البرونز

Paxir: Sifir.

پاخل: بېرکابن کفش، خولولاميا جلکې لاسه پراسيا
الع، الوقاض، الجبة

Paxil: Berikabin keşî, Xulolahiya cilke li ser pi-
rasiya.

پارت: پانی پرت، کر، جوين

الحزب، القسم، الجزء

Part: Yanî pirt, Ker, Cûn.

پاره: دزکه، دست که، مالتی هسک
النقد

Pare: Dezgeh, Desgeh, Malê hişik.

پارچه: کر، پرت، هندک ژ تشتی جوين
القسم، الجزء، القطعة، الأرب

Parçe: Ker, Pirt, Hindek ji tişî cûn.

پارچه پارچه: پرت پرت، کرکر، جوين جوين
التقسيم، التقطيع

Parçeparçe: Pirt pirt, Ker ker, Cûn cûn.

پارو: پاری، پانی دغ جوينک، تزی دغی زاد
اللقعة، القطعة، الجزء

Par= Parî: Yanî dev cûnek, Tîjî devî zad.

پار: سالا جوی، سالا رابوری

العام المنصرم، العام الماضي

Par: Sala çûy, Sala raborî.

پاره فروش: کسې پارا لیک دگوهريت هر توخمکې ددعت بېی
دنی

الصراف

Parefiros: Kesê para lêk diguhurî her toxmekî
di det biyê dinî.

پاره فروش: کار وشوای پاره گوهريتی به
الصيرفة

Parefirosî: Kar û solê pare guhurînêye.

پارښ: پاوان، خوہ دانا پاش ژبیان، زیان دویرکړن ژ تشتی
الحصه، الحفظ، الصون، العصمة

Parêz: Pawan, Xwe dana paş jizyanê, Zyan
dûrkin ji tiştî.

پارازن: پاوان کړن، خرابی دویرکړن ژ تشتی
المحافظة، العصمة، الصيانة، الوقاية

Paraztin: Pawan kirin, Xirabî dûrkin ji tiştî.

پارازن: پاوان کړن، خرابی دویرکړن ژ خرابی دویر نیستی
المحفوظ، المصون، المعصوم

Paraztî: Pawankirin, Xirabî dûrkin ji xirabiyê
dûr êxistî.

پارښ گڼ: کسې بیارازتنا پاوانی رادیت
المحافظ، الحامي، الاصل

Parêzgerr: Kesê biparastina pawanî radibît.

پارښ فان: بېرمانی زیان وڅراييا
الحامي، المحافظ

Parêzvan: Berevanê zyan û xirabya.

پارښ که: جهن خوهیا رزانتی چمهری خوہلی بیار یزیت
المحافظة، المولى، الملجأ، الحمى

Parêzgi: Cihê xuya rizatinê, Çeperê xwe lê bi
parêzît.

پارازن: ماهین راکرتنا لېس، دا به بگړن و بزین، دې بیژن مه
ماهینا پارازتی پانی پابهستی داکه رخوه بهافین سسر بیهرن
وگوینتلی بکن

عملية تطهير الفرس من الجمار

Paraztin: Mahîn ragirtina li ber, Da ber bigirin û
bizên, Dê bêjin me mahîna paraztî, Yanî ya
bestû de ker xwe bihavên ser û guhnêlê bikin.

پارچه: کر، جوين، پرت هندک ژ تشتی
القطعة، القسم، الأرب

Parçe: Ker, Cun, Pirt, Bidek ji tiştî.

پارژن: سفانندن، تشتی روہن لپانهکی بکن داقرش وکلش
نهچن خاری خوری نووتشتی روہن بيمينيت
التصفية للسوائل، الترشيح

Parzinîn: Sefandin, tiştî rahin lipatekî bink da-
qirş û gilêş necin xwarê, Xurrî ewtiştê ruhî
biminî.

پازده: هژمارهکه: سێ پینچ، دههوپینچ
خمسه عشر

Pazde: Hijmareke, Sê pêncin, Dehû pênc.

پاس: دستوورنامه، ناماده ستووردانی
الوثیقه، الاجازه، الشهاده، الاذن

Pas: Destûrname, Namadestûdanê.

پاس دان: دستوور دان
التأجير، منح الشهاده

Pasdan: Destûrdan.

پاس کرن: دستوورکرن، دستووردان

paskirin: Destûrkirin, Destûrdan.

پاس گه: ده ستوورا گهرهانی ژ جههکی بو جههکی دی
جواز السفر، وثیقه لادن

Pasger: Stûra gerhanê ji cihekê be cihekê dî.

پاس بو: دستوور بو
التجوز

Pasbon: Destûrbûn.

پاش ئیخسنت: ههزقاندن، گهروکرن، دویر کرن، فعمیلان
التاجیل، التأخیر، لاشاقه

Paşêistin: Heziqandin, Gîrokirin, Dûrkirin, Vehêlan.

پاش ئیخسنتی: فهزیلابی، ههزقاندی، گهروکری
المزجل، المزخر، المشیق

Paşêistî: Vêhêlay, Heziqandî, Gîrokirî.

پاشا: میر، ناغا، سهروکی میرین
السلطان، الملك، الأمير

Paşa: Mîr, Axa, Serokê mîryê.

پاش باب: بجوکی پشتی مرنا بابی دزیق
المولود بعد وفات والده

Paşbad: Bişûkê piştî mirina babê dizêt.

پاش یه: سهر تویره، بری دوی یی داروباری، بری پاشی
الناتج الثاني من الفاکهه

Paşber: Ser tûrhe, Berê dwê yê darûbarî, Berê paşî.

پاش بهند: فهگهروکاشعر و هوزانی، فهکترک
الماتزاد، الدور، ترجیع بند للشعر

Paşbend: Vegêroka şî're û hozaê, Vegêrik.

پارزنی: تشتی هاتی سهفاندن وفافارتن، فافارتی
المصفی، المرشح، المترسب

Parzûn: Tiştê hatî sefandin û vavartin, Vavartî.

پارز دار: کسێ خوه ژ زیانی قهدمت ویدمت پاش
العقیف، التقی، المحتفظ

Parêzdar: Kesêxwe ji zyanê vedet û bidet paş.

پارسهنگ: بری هافتنی به: بهرمکی گرانه رادها فچین کانی کی
پتر دی هافیت، یاریهکه
الصابره، قرص، الصابوره

Parseng: Berê havêtinê ye, Bereke girane radiha vêjin kanê kî pitir dê havêt, Yaryek.

پارسهنگانی: یاریابه هافیتنی، ههفرکانا بهر دویر هافیتنی
لعبه الصابوتزه، مسابقه رمی الثقل

Parsenganê: Yarya ber havêtinê, Hevrîkana ber dur havêtinê.

پارێ خویش: یانی خارنا خویش
الهنا، اللقمه اللادید

Parêxweş: Yanî xarna xweş.

پاره دان: دست گاه دان، مالی ههک دانا شولی
التمویل

ParParedan: Dest gah dan, Malê hişik, Dana şolî.

پارز: کسێ هندهک توخمیت خارنی نهخوت ژ بهر نهساخین خوه
دانا پاش هندهک خارنا
الحمیبه

Parêz: Kesê hîdek toxemên xarnê nexot ji ber ne saxyê xwe dana paş ji hîdek xarna.

پارز گار: چهپر، بهرگه، کال، جهی خوه پارزتن ناسنی کرنی
الحامیه، الحافظه، البرج

Parêgar: Çeper, Dîrgeh, Kel, Cihê xwe parastin û asê kirinê.

پارزنگه: نهو تشتهمین تشتی روهم لێ دکن دالفا فریت ویاغز ببیت
ژقرشوگلشیا

المصفاه، الامیو، المرشح

Parzinok: Ew tiştê ruhîn lê dikin da vavêrît û paqij bibît ji qirê û gilêşa.

پاش دو: بئ بهخت، بئ نان و خوئ ، دل خراب، دل رمش
النیم، الغدار، الغائن، الغاش

Paşdir: Be bext, Bê nan û xwê, Dil xirab, Dil reş.

پاشدن: سببى مروف گر، سببى بئ دنگ و مروهين ژ پشته خوه
دمروفى و درکات
الکلب العقور

Paşdir: Seyê mirov gir, Seyê bê dang û mirewîn ji piştve xwe dimirovî werdikit.

پاش دوى: دل رمشى، دل خرابى، بئ بهختى، پيلان، خاپاندن
اللؤم، الغدر، الغش، الخيانة العقور

aşdirî: Dil reşî, Dil xirabî, Bê bextî, Pîlan, Xa-pandin.

پاشداکيش: نهبسته، نهدل موکوم، ترسای، نویرای، بئ ژفان،
پاش ویش ، بئ باور
المروجس، المتردد غير الوائق

Paşdakêş: Nebistreh, Nedilmokom, Tîrsay, Ne-wêray, Bê jivan, Paş û pêş, Bê bawer.

پاش داکيشى: نهبسته، بئ باورى، باورنهکرن
التوجس، الخشية، عدم الوثوق

Paşdakêşî: Nebistehî, Bê bawerî, Bawernekirin.

پاش پوژ، پاشپوژ: دمن نههاتى، روزا دوپماهيکن کافا نبوى
المستقبل، العاقبه

Paşroj= Paşeroj: Paşeroj, De mê nehafî, Roja dûmahêyê gava nebû.

پاشفه بئ: دابه رزتن ، بئ خوڤين، دقون سه رقه کړن، نهخوش
ناخافتن دل هيلان، دل شکادن
الوڤخ، النمی، الزجر، التندید

Paşvebirin: Daberzitin, Bê xurrîn, Diqon ser vekirin, Nexoş axaftin, Dil hêlan, Dil şkandin.

پاشفه بئ: پاشفه راکيشان، زقراندن ، قون قون بون
الاسترجاع، الارجاع

Paşvebirin: Paşve rakêşan, Zivrandin, Qonqon birin.

پاشفه برى: لئ خوڤى، دابه رزقى، دل شکاندى، دقون سه رفکرى
الندد، المزجور، المسترجع

Paşvebirî: Lê xurrî, Daberziqî, Dil şikandî, Dion sêrvekirî.

پاش پشک، ومکى پشکا شينکاتى پويج بو ژبه سرئ نان
چهراندنئ، نو پشک دان فه دبیتى پاش پشک
النميص، البرعم الثانوى

Paşpîk: Wekî pişka şînkatî, Pûç jiber sirrê an, Çerandinê, Û pişikdan ve dibênê paş pişik.

پاش و پش: کسمئ لسه شولئ خومتيک دل نهکمت بئ لقله قوک
ببت لسه شولى
التردد، الوسوسة

Paşupêş: Kesê li ser şolê xwe êk dil neket yê leqleqok bît, Li ser şolî.

پاش بيس: مروفئ حيز و دمان پيس و چاف لدمر
العاهر، الداعر، الفاجر، البغى

Paşpis: Mirovê hîz û diman pîs û çav li der.

پاش يعنى: پشتاپا نيبا پئى
اخمص القدم، عقب القدم

Paşpîmî: Pišta panya pêyî.

پاشتى: هه زقى تر، فه مسم تر، گيرو تر، دمرنگ تر
الاخلف، الاوع

Paştir: Heziqî tir, Vestestir, Gîrûtir, Direngtir.

پاشداچوئ: دبیزن تشتى تبابى، نو دبیزن لهشکرى زقرىفه
تپسين دکلداچون
الهزم، الدعس، النسحاب، العوده

Paşdaçon: Dibêjin tiştê tebay û dibêjin leşkerê zivîrve, Tepisîn, Dikeldaçon.

پاشداچوى: لهشکرى زقرى پاشفه، تشتى تپسى و تبابى و
کلداچوى
الهازم، الداعس، النسحب، المنکفا

Paşdaçoy: Leşerê zivîrî pasve, Tiştê tepisî û tepay û keldaçoy.

پاشدا هاتن: لهشکرى فه زقرين، نزم داچون پشته هاتن، داهاتن
نزم بون
الانتفاض، الغزول، الهبوط

Paşdahatin: Leşker ve zivîrîn, Nizim da çon, Pişt ve hatin, Dahatin Nizim bûn.

پاشدا هاتى: تشتى نزم بوى و تبابى، داهاتى
النازل، الهابط، المنخفض

Paşdahatî: Tiştê nizm û tepay, Dahatî.

پاش کتن: فمان، کیروبی، هزقین، ویفه چون
التخلف، التاخر، الغب، التاخير

Paşketin: Veman, Gîrobûn, Heziqîn, Wêveçon.

پاشکتی: فمانی، کیروبی، هزقی، ویفه چوی
التخلف، المتاخر

Paşketi: Vemay, Gîrobûy, Heziqî, Wêveçoy.

پاش کتف: تژی بن ملی کبیا یان تشتهکتی دی، تژی لبتی مروفی،
کبیا وتشتی وک ری
حزمه العشب، ملی الکف

Paşkef: Tijî bin milî gya yan tiştêkê dî, Tijî lepê
mirovî giya û tiştê wek wî.

پاش کبلی: هملگفتنا نساخین، نساخی زفرین، رژییا پاش
وخت دممن لوختی خوه نعبیت
النکسه للمرض والموسم، الانتکاسه

Paşkêlî: Helingivtina nesaxyê, Nesaxî zivîrî, Rêj-
ya paş wexit demê liwextê xwe nebît.

پاش کبلی: تخلیتهکتی دوریار، توخمکتی دورینی به
الغب السند للخیاطه

Paşkêlî: Teklîtekê duryarêye, Toxmek dirûnê
ne.

پاش کومله قاتن: پوخته پی نکرین و پاتک دان
اللامبا لا، الاممال، التدابیر

Paşguhvehavêtin: Pûte pê nekirin û patîk dan.

پاش گز: شوین وار، جهگر، پیتشفهجه، شوین گر
الخليفة، الوراثة، النائب، النصير، الظهير، اللاحق النحوی

Paşgir: Şûn war, Cihgir, Pêşve cih, Şûngir.

پاش گری: شوین واری، جهگر، پیتشفهپی شوین گری
الخلفة، الوراثة، البيايه، النصر

Paşgiri: Şûn warî, Cihgir, Pêşveyî, Şûngirî.

پاشیل: دویماهی، خلاسی، پاشیاخانی
المؤخره، اقصى قجه الدار

Paşêl: Dûmahî, Xilasî, Paşya xanî.

پاش مەند: شوین هیل، دویف هیل، پاش هیل، فلوکور
الترک، الميراث، الارث، التراث

Paşmend: Şûnahêl, Dûvhêl, Paşhêl, Fulkolur.

پاش مەندی: شوینا هیلانی، تشتی لدویف مای، پاش هیل
الميراث، الترک، الخلفات

Paşmendî: Şûna hêlanî, Tiştê li dûv mayî, Paş
hêlî.

پاشله چون: لیفهبون، سنگهپی بون، خوفهکرتن، چریهکرتن،
عیبرهت کرتن پیفیه چون، قون وقون هاتن
الانزاق، النکول، النکس، الاحجام، العبره، الانتعاض،
الانکف، التفتقر

Paşveçon: Lêve bûn, Sînye pêbûn, Xwevegirtin,
Çirpegirtir, Îbretgirtin, Pêveçon, Qon û qon
hatin.

پاشله چوی: لیفه بوی، سنگهپی بوی، خوفهکرتی، پیفیهچوی
المفتقر، المنکفلی، المنعظ

Paşveçoy: Lêve bûy, Sînye pêbûy, Xwevegirtî,
Pêveçoy.

پاشله هاتن: پشت وپشت چون، پاشداچون، فهکهرمان، فزفرین
الانکفاء، التفتقر، النکوص، الرجوع، الانسحاب

Paşvehatin: Pişt û pişt çon, Paşa çon, Veyerhan
vezivîrîn.

پاشله هاتی: پاشداچوی، فهکهرای، فزفری، لیفهبوی، پشت
وپیشت چوی
المنکفی، الناکس، المفقر

Paşvehatî: Paşda çûy, Vegerhay, Vezivîrî, Lê-
vebûy, Pişt û pişt çûy.

پاشله مان: فمان، مای بریقه، کیروبی، هزقین، پاش کتن
التخلف، التاخر، المتخلف

Paşveman: Veman, May birêve, Gîrobûy, He-
ziqîn, Paşketin.

پاشله مای: فمانی، مای بریقه، کیروبی، هزقی، پاش کتی
المعوق، المتاخر، المتخلف

Paşvemay: Vemay, May birêve, Gîrobûy, He-
ziqî, Paşketî.

پاشله زفرین: فهکهرمان، پیتشفه چون، پاشداچون، فزفرین
العواده، الرجوع، القهقری

Paşvezivîrîn: Vegerhan, Pişveçon, Paşda çon, Ve-
zivîrîn.

پاشله زفری: فهکهرای، پیتشفه چوی، پاشداچوی
العائد، المنکفی، الناکس

Paşvezivîrîn: Vegerhay, Pişveçoy, Paşda çoy.

پاشله تیران: دویماهی تیران، پاش سهکرتن، کویر هزکرتن
التدبر، النظر الی العاقب

Paşvenêrran: Dûmahîk nêran, Paş schkirin, Kûr
hizirkirin.

پاش مل: کەرکەرۆک، کەلکەلانک، هەستیی پشەملی، نژی بن کەفشی تشتی هەلگرتنی وەک سقالە کاکییای بن کەفشی هەلگرنە
 المنکب، الحزە یۆخذ تحت الایط

Paşmil: Kerkerok, Kelkelank, Hestyê pişmilû
 tihî bin keşî, Tiştê helgirtinê, Wek sivaleka
 giyay bibin keşî helgirin.

پاش میر: شوین میر، جەگرتی میری، پێشە یی میری، شوین گرتی
 سەرۆکی

وکیل الامیر، نانێه

Paşmîr: Şûn mîr, Cihgirê mîrî, Pêşve yê mîrî,
 Şûn girê serokî.

پاش میر: پشت گر، هاریکار، کەسیتی مروفی

النصیر، الظهیر، الموارز

Paşmêr: Pişt gir, Harîkar, Kesên mirovî.

پاش هێل: دیوف هێل، شوین هێل، تشتی لدیوف مروفی مای

المخلف، المترمک، الوارث

Paşhêl: Dûv hêl, Şûn hêl, Tiştê li dûv mirovî
 may.

پاش هێلی: شوین هێلی، لدیوف هێلای، دوویرامای

الفرکە، الارث، المیراث، التراث

Paşhêlî: Şûn hêl, Li dûv hêlay, Dûvrar.

پاشی: دویمای، پشتی، ژنە وێه

المؤخر، بعد، ثم

Paşî: Dûmahî, Piştî, Ji nihe wêve.

پاشیف: خارنا بەرئ سێیدی ب دووژی گرتنی

السحور

Paşîv: Xarna berê spêdê bo rojê girtinê.

پاک: باش، چاک، قەنج، پاڤ، تەمیز

جید، کامل، صالح، نقی

Pak: Baş, Çak, Qenc, Paqij, Temîz.

پاکبۆن: باشبۆن، چاکبۆن، قەنج بۆن، پاڤ بۆن، تەمیز بۆن

التحسین، التکامل، التنقیه

Pakbon: Başbûn, Çakbûn, Qencbûn, Paqijbûn,
 Temîzbûn.

پاکبوی: باش بوی، چاک بوی، قەنج بوی، پاڤ بوی، تەمیز بوی

الحسن، التکامل، المکمل

Pakboy: Başbûy, Çakbûy, Qencbûy, Paqijbûy,
 Temîzbûy.

پاکتر، پاکترین: چاک تر، قەنج تر، باش تر، پاڤ تر، تەمیز تر
 الانظف، الاحسن، الافضل، الاخود

Paktir: Baştîrîn, Çaktîr, Qencîr, Paqtîr, Paqjîtir,
 Temîztîr.

پاککرن: باشکرن، قەنج کرن، چاک کرن، پاڤ کرن، تەمیز کرن

التکمیل، التحسین، التتظیف

Pakkirin: Başkîrîn, Qenkîrîn, Çakkîrîn, Temîz.kîrîn

پاک کری: باش کری، چاک کری، قەنج کری، پاڤ کری، تەمیز کری
 الکمل، الحسن، المنظف، المفضل

Pakkirî: Başkirî, Çakkirî, Qenkirî, Qaqijkirî,
 Temîz.kirî.

پاکي، پاکيانی، باشي، باشيانی، قەنج، قەنجيانی، چاکي،

چاکيانی، پاڤي، پاڤيانی، تەمیزی، تەمیزیانی

الفصل، الحاجه، التکامل، المنه، الجمال، الاستغناء

Pakî= Pakyatî: Başî, Başyatî, Qenc, Qencyatî,
 Çakî, Çakyatî, Paqijî, Paqiyatî, Temîzî, Temîyatî.

پاڤ، پاک، قوڤی، بژارتی، تەمیز، یک

الطاهر، المنقی، النقی، الصافی

Paqij: Pak, Qorrî, Bijartî, Temîz.

پاڤ بۆن: پاک بۆن، تەمیز بۆن، بژارتن، خوری بۆن

التطهر، التنقیه

Paqijbon: Pakbûn, Temîzbûn, Bijartin, Xurrîbûn.

پاڤ بوی: پاک بوی، تەمیز بوی، بژارتی، خوری بوی

المنظف، المطهر، المنقی

Paqijboy: Pakbûy, Temîzbûy, Bijartî, Xurrîbûy.

پاڤ تر، پاڤترین: پاک تر، تەمیز تر، بژارتی تر، خوری تر

الاطهر، الانظف، الاصفی، الانقی

Paqijtir= Paqijtirîn: Paktir, Temîztir, Bijartîtir,
 Xurrîtir.

پاڤ کړن: پاک کړن، تەمیز کړن، بژارتن، خوری کړن

التنظیف، التطهیر، التنقیه

Paqijkirin: Pakkirin, Temîzkirin, Bijartin, Xurrîkirin.

پاڤی: پاک کری، تەمیز کری، بژارتی، خوری کری

المنظف، المنقی، المطهر، المصفی

qijîkirî: Pakkirî, Temîzkirî, Bijartî, Xurrîkirî.

پاڤی، پاڤیانی، تەمیزی، تەمیزیانی، بژارتی، خوریانی،

تەمیزیانی، بهاری، بژارتیانی

qijî= Paqijyatî: Pak, Temîzî, Bijartî, Xurriyatî,
 Pakyatî, Bijareyatî.

پهلوان: قهرمان، تن هعی، زیرهک، زیخ
البطل

Palewan: Qehreman, Têheyî, Zîrek, Zîx.

پاله وانی: قهرمانی، تن هپاتی، زیرهکی، زیخی، زیخانی،
زیرهکیاتی
البطوله

Palewanî: Qehremanî, Têheyî, Zîrekî, Zîxî, Zîxîyat, Zîrekîyatî.

پالین: چهراندنا پیزی پشی دانامخه لانیشرو چهراندنا پیزی پاش
نیفرو

الخرشان، الجشر، مسرح الغنم، بعد الفهر

Paln: Çerandina pezi, Pişê danamixela nîvro, Çerandina pezipaş nîvro.

پان: فهه، فرهه، دهشت، بهرفرهه

العرض، الرحب، المسطح

Pan: Fehe, Fereh, Deşt, Berfirhe.

پانبین: فرهه‌بین، فرهه‌بون، دهشت‌بون، بهرفرهه‌بون

الترحب، التحرض

Panbon: Firchbûn, Firhebûn, Deştûn, Berfirhebûn.

پانبوی: فرهه‌بوی، فرهه‌بوی، دهشت‌بوی، بهرفرهه‌بوی

المرحب

Panboy: Firehbûy, Firhebûy, Deştûy, Berfirhebûy.

پانتر، پانترین: فرهه‌تر، فرهه‌تر، بهرفره‌تر، دهشت‌تر

الاعرض، الارحب، الاسطح

Pantir: Pantirin, Firehetir, Firehitir, Berfirhirtir, Deştir.

پان کین: فرهه‌کین، فرهه‌کین، دهشت‌کین، بهرفرهه‌کین

العرض، الارحب، التسطح

Pankirin: Firehkirin, Firhekirin, Deştkirin, Berfirhekirin.

پان کری: فرهه‌کری، فرهه‌کری، دهشت‌کری، بهرفرهه‌کری

المرحب، المعرض

Pankirî: Firehkirî, Firhekirî, Deştkirî, Berfirhekirî.

پانی، پانیاتی: فرهه‌ی، فرهه‌ی، دهشتی، بهرفرهه‌ی

العرض، الرحاب، الاخمص للقدم

Panî= Panyatî: Firehî, Firhirî, Deştî, Berfirrheyî.

پال: بالکه، پشتگر، تنهف
المسند، المتکا، المسند

Pal: aiyeh, Piştgir, Tenef.

پال پیلغان: راهافیتن

الدفع، الرواج

Palpêvanan: rahavêtin

پالان: پشت کرتن، راهافیتن، بالدان، دان بال، تنغه فدان

الدعم، الاستناد، العزو، الدفع

Paldan: pişt girtin, Rahavêtin, Baldan, Danbal, Tefe vedan.

پال فدان: پشت دانا بالکهی، پشت دانا تشتهکی، تنغه فدان

الوطح، السنود، الیزاء، التورک، الانتکاء

Palvedan: Piştana balgchî, Piştana, Tiştêkî, Tenef vedan.

پالچیپای: روی چیبای بن فهکتی و نهژی، لای چیبای نه

لسرخوه بن تل دای

اللون، الندح

Palaçiyay: Rûyê çiyayî yû veketû nihîjt, Layê çiyay yê ne ser xwe yê til day.

پالی: تنهکه دپنخ کورتانی دکهفیت رانیت دهوارا شویتکا

کماخیت دهواری

الحقب، الکاف، الوکاف، البرذعه

Palf: Teng ke diêxin kurtanê dikevî ranê dewara, Şûtka kimaxê dewarî.

پالی کویتک: هروسا رستهکه دکهفیت بن کوریا دهواری

بورا کرتنا کورتانی دودسار ملادا نهچیت

الکاف، الحزام الخلفی للسرچ

Palfkutk: Herwisa riatkeke dikevî bin kurya dewarî bo ragirtina kurtanî da diser milada neçît.

پال کین: پالان، راهافیتن، فیک لیدان

الدفع، الانتفاع

Palkirin: Paldan, Rahavêtin, Firik lêdan.

پاله: کارکر، رنجبار، کارکریا بیاره و مز، کرئ کرتی

العامل

Pale: Karker, Rêncbar, Kerkerya biyar û miz, Kirê girtî.

پالعی، پالعی: کارکری، شول ریبیا بیاره و مز، کرئ کرتن

Paleyî= Paletî: Karkerî, Şolbiyare û miz, kirê girtin.

P	پ	P	پ
	پاوانی، پاوانیاتی: پارازنتی، پارازنتیاتی الحماہ، الصیانیہ، الحرمہ	پانجار: گلوکیایی خارتن سجرہ، شینکاتیبا خارتن، کییاییت خارتن وک کتنگ وریقای ویمنی هند الخبزوات، الخضرات	
pawanî= Pawanyatî: Paraztîni, Paraztinyatî	پاویں: دمہکن سالی، سن مہیت ناقبہرا ہافین وزفستانا الخریف	Pancarr: Gilûgiyayê xarnê sebre, Şînkatya xarnê, Giyayên xarnê wek kengir û rêvay û benî hind.	
Pawîz: Demekê salête, Sê mihên navbera havê û zivistanê.	پاویز خویر: کوژیت زفستانا، جہن پاویزی پوزی بہن جہیت کرمیان ویتز پویش وہلخ المشتی مسرح الغنم فی الجروم	پالگہ: بالینک، پال، پشت کر المسند، المتکا، المسند	
Pawîzxwêr: Kwzên zivistanê cihê pawîzê dibin cihên germîyan û têr pûş û pelex,	پاویزنگ: سترانہکا کوردی بہ دمہن پاویزی دبیزن ژ کوژن چیکرنا حمہ کوری بہ غناء شعبی فی وصف الخریف	Palgih: Balînk, Pal, Îştîgir.	
pawîzok: Stiraneka kurdiye demê pawîzêdi bê-jin ji gotina çekirma heme kurî ye.	پاویزی: دبیزن دمخل و دان فقیق بی رمنگ کھ پاویزی خریفی، الخریف من الزروع	پال پشت: پشت کر، پشت کیر، ہاریکار الظہیر، النصیر	
Pawîzî: Dibêjin dex û dan fêqiyê direng geh pawîzî.	پای: جیہان، بیف، دنیا العالم	Palpişt: Piştîgir, Piştîgir, Harîkar.	
pay: Cîhan, Bîv, Dunya.	پای: میری، پاشاتی الملک، السلطان، الحکم	پالدار: پشت کیر، ہاریکار، تشتی پالدا، راہافیزک الدافع، العاطف، الساند	
Pay: Mirî, Paşatî.	پای تمخت: بارمگامہن، پاشاتی، بن کوکا میری العاصمہ، مقر السلطہ، مرکز الخلا، الخلافہ	Paldar: Piştîgir, Harîkar, Tiştî paldar, Rahavêjik.	
Paytext: Baregahê, Paştîyê, Bin goka mîrîyê.	پای دوست: بیہن فدان، کارہیلان، بیہن فہکر، بی شولی العطلہ، الاستراحہ، الراحہ	پالدا: راہافیتی، پشت کرتی، تنف فدای النفوع، المسنود، المنسوب	
Paydost: Bêhin vedan, Karhêlan, Bêhin vekirin, Bêşolî.	پاویز: دمہن سالی، سن مہیت ناقبہرا ہافین وزفستانا الخریف	Paldarî: Rahavêtî, Piştîgirtî, Tenef veday.	
Payîz: Pawîz, Demê salê, Sê mihên navbera havîn û zivistana.		پالک: بالیفکا مروف پالدمت تشتہکی، بہرکہ دمن بن لہازہی بو وہرگیرانا بہرت خوہرستی وہزن المسند الیہ	
		Palek: Balîfka mirov paldet tiştêk, Berekdiden bin lihazey bo wergêra berêt xweristî û mezin.	
		پاوان: پارازتی الحمی، الحرم	
		Pawan: Paraztî.	
		پاوان بون: پارازتی، پارازتی بوی التعامی	
		Pawanbon: Paraztî, Paraztî bûy.	
		پاوان بوی: پارازتی بوی الحمی	
		Pawanboy: Paraztî bûy.	
		پاوانتر، پاوانترین: پارازتی تر الحمی، الاحرم، الاصول	
		Pawantîr: Pawantîrî, Paraztîtir.	
		پاوان گرت: پارازتی، پارازتی کرن الاحرام، الاحماء	
		Pawankirin: Paraztî, Paraztî.	

پترمه کین: چاندنا زختی دارمکن لغورمن دارمکادی
التطعيم

Petirmekirin: Çandina zixtê darekê li qurmê darekadî.

پترمه کری: نو قوممن دارن بین زختهک لى هاتی چاندن
المطعم

Petirmekirî: Ew qyrmê darê yê zixtek lê hatî çandin.

پترمشین: دناڤکدا چون، وک فیقی یهکتی ترومک سیڤی بگڤیشن
هتا بکله دجیت

الفطس، الفطح، الفصح، الهدع

Petişîn: Dinavkda çon, Wek fêqiyêkê terr wek sêvê bi givêşin heta di kelda diçêt.

پترشانن: دناڤک دابرن

الاقتضاح، الامداد

Patişandin: Dinavêkda birin.

پترشی: فیقی بین دناڤکدا چوی

الافطس، الفطیح، الهادع، القضيح

Petişî: Fêqiyê dinavêka çûy.

پتریکه: قهتانا دهزی بکن کونکا چرای را بوروناھن
الذباله، القنیل

Petîk: Qeytana dezî biken di kunka rabo rona-hiyê.

پتویره: یانی گولوله وک نهزمانن وی پتویره نو دبیزن نانن
وهرای تنویری

التلشم، الکسع، الخبز الردئ

Patwîre: Yanî gulole wek czmanê wî petûre û dibêjin nanê werhay tenöre.

په: نو کسه یی لامکا وی یا زیری پشغه هاتی

الاسلخ، الاکرم

Peç: Ew kese yê lamka wî ya jerî pêşve hatî.

پهچی، پهچییانی: لامک ژوری پشغه هاتی

السلوخ، الاکرم

Peçî= Peçîyafî: Lamik jêrî pêşve hatina.

پهچن: پیدا دان و نخافتنا تشنی یه، نخامتن لسهردا دان، پوشاندن، کرنا سهرک

الدر، الغمل للعر لينضج الوضم، للشجر والاغصان

Peçînîn: Pêda dan û nixaftin liser da dan, Poşandin kirina serik.

پای تون: کسم، پاپور
الباجره، السفينه، المركبه

Payton: gemê, Papor.

په: ناخفتنا دکل بچویکایه، یانی نان، نو دیسیایانی بی
الرجل، الخبز

Pep: Axiftina digel bişûkaye, Yan nam, Dîsan yanî pê.

پهپو: ناخفتنا دکل بچویکایه، یانی خلاس نهما

التفاد، الخلاص

Pepo: Axiftina digel bişûkaye yan xilas nema.

پهپوک، پهپوک: تخلیتهکتی تهرانه، دیسا بین کسمی دبیزتی بو
پهپوک و بهانگاز بین خودان

الهامة، حلیر، الانفراء

Papok= Pepûk: Texilîtekê teyrane, Disa bê kesî di bêjnê pepok û belingaz bê xudan.

پترخین: رنگ کمن و زهریونه ژهر نهماختن

الشحوب، اصفرار، الوجه من سقم

Tixîn: reng ketin û zer bûne jiber nesaxyê.

پترخی: زنجیر، رنگ کمتی ژهر نهماخ بون وتهاتن

الشاحب، الصفرة الوجه

Petixî: Zinêr, Rengketî ji ber nesaxbûn û nehati-nê.

پترمه، پترومه: زختهکی ژ دارمکا فیقی باش لغورمن دارمکافیقی
خراب دین دانه دارا فیقی ببیت دارمکا باش

التطعيم للشجرة بالقلم

Petirme= Petrome: Zixtekî ji dareka fêqiyê baş liqurmê dareka fêqiyê xirap din daew dara fêqî bibit dareka baş.

پترمه بون: نو لیدا ناخختی لغورمن دارمکن کلاشتی وزخت لى
چاندی

التطعم

Petirmebon: Ew lêda nazxiti li qurmê darekê kelaştî û zixt lê çandî.

پترمه بوی: دارا هاتی پترمه کرن

المطعم

Petirmeboy: Dema hatî petirme kirin.

پهچالک: تاکیت خلاسیږي ټين هویر و بجویک، تاکیت گویي، چمښت بجویک، هڅکیت بجویک، چمښت کیت بجویک
الاعصان الرقیقه فی منتهی الفصن

Paçalk=Peçalk: Takên xilasîyê yên hûr û biçûk,
Takên gopê, Çeqên biçûk, Hejkên biçûk,
Çeqilkên biçûk .

پهڅن: فره، فرهه، پان، دشت، بهر فره
الرحب، الواسع، العريض، المسطح، الانطح

Pehin: Firhe, Fireh, Pan, Deşt, Berfirhe.

پهڅن بوڼ: فره بوڼ، فرهه بوڼ، دشت بوڼ، بهر فره بوڼ
التوسع، الترحب، التعريض، التسطح، المفتح

Pehinbon: Firhebûn, Firehbûn, Deştûn, Berfirhebûn.

پهڅن بوڼ: بهر فرهه بوڼ، بهر فرهه بوڼ، دشت بوڼ، بهر فرهه بوڼ
الرحب، الموسع، المعرض، المنفتح

Pehinboy: Firhebûy, Firehbûy, Deştûy, Berfirhebûy.

پهڅن تو، پهڅن تړن: فرهه تړ، فرهه تړ، دشت تړ، بهر فرهه تړ
الوسع، الارحب، الاعرض، الانطح

Pehintir = Pehintirin: Firhetir, Firehtir, Deştir, Berfirehtir.

پهڅن کړن: فرهه کړن، فرهه کړن، دشت کړن، بهر فرهه کړن
التوسع، التعريض، التفتيح

Pehinkitin: Firhekirin, Firehkirin, Deştikirin, Berfirehkirin.

پهڅن کړی: فرهه کړی، فرهه کړی، دشت کړی، بهر فرهه کړی
الموسع، الرحب، المعرض

Pehinkirî: Firhekirî, Firehkirî, Deştikirî, Berfirehekirî.

پهڅني، پهڅناتي: فرهی، فرهه یی، دشت یی، بهر فرهه یی
بهر فرهه یی، دشت یی، فرهه یی، فرهه یی

پهڅن: فرهی، فرهه یی، دشت یی، فرهه یی، فرهه یی، فرهه یی

Pehni= Pehniyatî: Firehî, Firheyî, Deştî, Berfirheyî, Bexfirheyatî, Deşt yatî, Firheyatî, Firehyatî.

پهڅني: دویقی پښی، قونابڼی، سمی پښی
الخص القدم، عقب القدم

Pehni: Dûvê pêy, Qonpêy, Simê pêy.

پهچانډن: نخامتن، نخافتن، پوشانډن، پیدادان، سرگرتن
التدبير، التعميل

Peçinandin: Nixamtin, Nixaftin, Poðandin, Pêdadan, Sergirtin.

پهچن: پیدادای، نخافتی، نخامتی، پوشاندی، کړی سر
المدير، التعميل، الوضيم

Peçinî: Pêda day, Nixxafftî, Nixamtî, Poşandî, Kirî ser.

پهچرويه: پیکه نویسان، لیک کالین، پیکه مان، پیکه رستن
اللحم، اللصق

Peçrûe: Pêkve nûsan, Lêkkelîn, Pêkveman, Pêkve ristin.

پهچرويه بوڼ: پیکه نویسان، لیک لین، نیک دوگرتن، پیکه مان پیکه رستی

التلاحم، الالتصاق

Peçrûmebon: Pêkve nûsan, Lêk lîn, Êk dugirtin, Pêkman pêkve ristî.

پهچرويه بوڼ: تښتی پیکه مای، لیک کمی، نیک دوگرتی، پیکه نویسای، پیکه رستی

التلاحم، الالتصاق

Peçrûmeboy: Tiştê pêkvemay, Lêk key, Êk dugirtî, Pêkve nûsay, Pêkve ristî.

پهچرويه تو، پهچرويه تړن: پیکه نویسانډن، پیکه رستی تو، لیک لین تو، نیک گرتن تو

اللحم، الالتصاق

Peçrûmetir = Peçrûmetirîn: Pêkve nûsandin, Pêkveristitir, Lêklintir, Êkgirtitir.

پهچرويه کړن: پیکه نویسانډن، پیکه رسانډن، لیک کالانډن، پیکه نان

اللاحم، التلحيم، الاصاق

Peçrûmekirin: Pêke nûsandin, Pêkve risandin, Lêk kelandin, Pêkve nan.

پهچرويه کړی: پیکه نویساندی، پیکه رساندی، لیک کالاندی، پیکه نای

اللحم، اللصق

peçrûmekirî: Pêke nûsandî, Pêkve risandî, Lêk kelandî, Pêkve nay.

پەرموچانگ: پەركىت ھويز وچىخ وەكى مەركى
الاجنە القمديه

Permmûçank: Perkên hûr û çîx wekî mirkî.

پەرموچەك: كرىسكىت بەغزى، پەركىت وەكى مەركى
الزغب، قطرات الثلج الخفيفه

Permmûçk: Kirîskên befrê, Perkên wekî mirkî.

پەرچەم: بىرچى ناف چاڭكا
شعر الناصيه، الزلف

Perçem: Pirçê nav çavka.

پەرەك، پەرەك: راجينوك
القماش، المنسوجات

Perrok = Perrok: Raçînok.

پەرۋانە: بەلاتىنكا شەقن قەستا روناھىيا دكەت
الخرطيط، القزوف، فراشه الليل

perwane: Belatînkâ çevê qesta runahya diket.

پەرۋانە: فرڤروك، وەك پەرىت ناشىي
المروحة، القنارہ

Perwane = Furfirrok: Wek perlin aşê

پەرچەن، پەرچەن: بڤ بون وکول بون، نفسن، رازان
الجفیط، الورم، كتابه النوم

Perçiftin = Perçivîn: Bivbûn û kulbûn, Nivis-
tin, Razan.

پەرچى، بڤ بوى، رازى، نفسى
المجفط، المنتفخ، الرائد، النائم

Perçiftî: Pivbûy, Razî, Nivistî.

پەرچىن، پەلخىن، ھويز بون، راھىران بدمستى پەرخاننا بدمستى
الهشم، الرفق، المصف، الله، الفرق

Perixîn: Pelixîn, Hoyebûn, Rahêrana bidestî.
Perxandina bi destî.

پەرخانن، پەلخانن، قەمالىن، خورائىن
الحرث، الفرق، اللث، الرض، المرى، الهشم، التعميف، الترفيف

Perixandin: Pelixandin, Vemalîn, Xyrandin.

پەرەخ، پەلەخ، تشتى ھويز وەھابوبى
الرفاق، الهبور، الحطام، المصافه

Perex: Pelex, Tiştê hûr û herrabûy.

پەرە، پوشى، جام، رەى گر، چارک، چار
الستار، الغطاء، السبل، الحجاب

Perde: Poşî, Cam, Reygir, Çarik, Çar.

پەحنى كەلشتى، پەحنى بەقاي
الزوال

Pehnîkelîştî: Pehnî, Peqay.

پەحنى كەلشتن، پەحنى بەقان
الزلع

Pehnîkelîştin: Pehnî peqan.

پەحن، نان پاتن، نان پېژان
الخبازه، التخبيز

Pehtin: Nan patin, Nan pêjan.

پەي: ژبلى پەرى كاغەزى وپەرىت تەيرا دىبۇن لىف رەخ و روييا وەك
بېژى لىپەرى پەزى راومستە، يانى لرمەنى وى، لىسەرزى وى
الورق، القوطاس، الريش، الجناح، الحافه، الحاشيه، الجانب

Perr: Jibilî perê xaxezî û perên teyra dibêjin lêv
rex û ruya wek pêji liperê pezî rawest, Yanî li
rexêwî.

پەرك:
الزحفه

Perrik:

پەي بەند: تەخە، تەخا كاغەزى
الكتاب، الكراسه، المزمه

Pend: Texe, Texa kaxezê.

پەرىن: ھېۋانەكى دەرژە كەلەك بىن يىت پىڤە لىسەركىت خوە برىڤە
دجيت سەرو دويڤىن وى دىسورن، دىبېژنى سەسەرجان بىن ژە
ھردارە

الحريش، ام سبع وسبعين

Pempê: Hêwanek dirêje gelek pê yên pêve liser
zikê xwe bi rêve diçît ser û dûvên wî disorin.
Dibêjnê riser ser mercean yê jehirdare.

پەرتال، يانى خورمىز مالى، ناف مالى
البضاعة، السلع، الامتعة

Perrenîsk: Yanî xirûmirrên malê nav malî.

پەي تەنىسەك، تەنىلەسەك: پەرىت تەنەك وەك پەرىت بلانىڤك وسەرئە
شىك و پىشوى وپىشا پەرىت روھن
الاجنحة الفشائيه

Perrenîsk = Tenîlasik: Perên tenik wek perên bi-
lanîfik û serte şîk û pêşo mêşa pêrên rohin.

په‌تین: بۆکین، به‌لاف بون، به‌رم‌تاله‌بون، هه‌لد‌ره‌مان، هنج هنج بون
الش‌ریق لل‌ثوب، التفتت، النثر، الشطر، الهتاه، الغدوه، السحق

Perrûn: Bijikîn, Belav bûn, Beretale bûn, Heldirhan, Hinc hunc bûn.

په‌رتانن: بۆکاندن، به‌لاف کون، به‌رم‌تاله‌کون، هه‌لداندن، هنج هنج کون

التشطی، التفتیت، التفجیر

Perritandin: Bijikandin, Belavkirin, Beretalekirin, Heldandin, Hinc hinc kirin.

په‌رتی: بۆکی، به‌لاف بوی، به‌رم‌تاله‌بوی، هنج هنج بوی، هه‌لد‌ره‌ای بوی

المفتت، المهدود، الهمت، الفضاض

Perrîf: Bijikî, Belav bûy, Bereta bûy, Hinc hinc bûy.

په‌رداغ: کلاس، ترار

الکاس، القدح

Perdax: zikî Gilas, Tîrar.

په‌ردا زکی: چارازکی، چارائویری
الصفاق

Perda: Çara zikî, Çarea ûtî.

په‌ردا سینکی: چارا سینکی
الحجاب الحاجز

Perda sîngî: Çara sîngî.

په‌ردا گوهی: چارا گوهی
غشاء طبله الاذن

Perda guhî: Çara guhî.

په‌ردا میلاکی: چارا میلاکی
الظلب، حجاب الکبد

Perda mēlakê: Çara mēlakê.

په‌ردا مەژی: چارا مەژی
السما، السماء

Perda mejî: Çara mejî.

په‌ره‌ژان: پریت‌تعبیری، شاپه‌ر
الاكتاف، جناح الطیر

Perrejan: Perên teyrî, Şaperr.

په‌رسن: پی‌روزی‌کرن، به‌نیاتی‌کرن
العباد

Peristin: Pîroz kirin, Benyatî kirin.

په‌ره‌بون: پوش بون، جام بون، روی گرتن، چارک بون
التستر، التحجب

Perdebon: Poşbûn, Cambûn, Rûgirtin, Çarîkbûn.

په‌ره‌بوی: پوش بوی، جام بوی، روی گر بوی، چارک بوی
المستور، المحجوب، المغطی

Perdeboy: Poşbûy, Cambûy, Rûgîrbûy, sarik bûy.

په‌ره‌متر: په‌ره‌مترین: پوش تر، جام تر، روی گرتن، چارک تر
الاحجب، الاستر

Perdetir: Poştir, Camtir, Rûgirtir, Çatiktir.

په‌ره‌مکرن: پوش کړن، جام کړن، روی گرکړن، روی گرتن، پوشاندن، چارکړن

الاحجاب، الاستار

Perdekirin: Poşkirin, Camkirin, Rûgîrkirin, Rûgirtin, Poşandin, Çatikkirin.

په‌ره‌مکری: پوش کری، جام کری، روی گرکری، روی گرتی، پوشاندی، چارکری

المحجب، المستر

Perdekirî: Poşkirin, Camkirî, Rûgîrkirî, Rûgirtî, Poşandî, Çatikkirî.

په‌ردا بویکی: په‌ریا بویکی، چارا بویکی
الحجله، المثجب، ستار العروس

Perda bûkê: Perya bûkî, Çara bûkî.

په‌رده پوشی: سه‌ردادان، پیدادان، نخافتی، نخافتن
الکفر، الغفران

Pedepoş: Serdadan, Pêdadan, Nixaftî, Nixaftin.

په‌رده پوشی: پیدادای، سه‌ردادای، نخافتی، چارک کری
التفكير، التغطية، الستر، الحجب

Perdepoşî: Pêdaday, Serdaday, Nixaftî, Çork kirî.

په‌ردا دهنگی: پیلاده‌نگی، لو‌فراندنا دهنگی
النبره، النغمه، اللحن

Perde dengî: Pêladangî, Lovrandina dengî.

په‌ردا دلی: چارا دلی

النجث، الشفاف، الغاشیه

Perse dilî: çara dilî.

پەرشان بوی: بێ زاربوی، شەپزە بوی، بەلنگازبوی، سەرگردان بوی، پەرگندەبوی

المضطرب، الحیران، الکسیف

Perişanboy: Bê zarbûy, Şerpirzebûy, Belingazbûy, Sergirdanbûy, Pergindebûy.

پەرشان تو: پەرشانتەین: بێ زار تو، شەپزە تو، بەلنگاز تو، سەرگردان تو، پەرگندە تو

الافلق

Perişantir: Perişantirin, Bê zartir, Şerpirzetir, Belingaztir, Sergirdantir, Pergindetir.

پەرشان کرین: بێ زار کرین، شەپزە کرین، بەلنگاز کرین، سەرگردان کرین، پەرگندە کرین

الافلق

Perişankirin: Bê zarkirin, Şerpirzekirin, Belingazkiri, Sergirdan.

پەرشان کری: بێ زار کری، شەپزە کری، بەلنگاز کری، سەرگردان کری، پەرگندە کری

الفلق

Perişankirî: Bê zarkirî, Şerpirzekirî, Belingazkirî, Sergirdankirî, Pergindekirî.

پەرقتە: جانگ شینە دقوتن بو ییوهرکنا پێ بجویکت سونەتکری، دەروییانی ملل یە

هيوور الخام الازرق للختان

Perquite: Cang şine di qutin bo piwerkirina pê biçûkê sonetkirî, Derûmanî millye.

پەرکتی ملی: سەرلک

عظم الفص

Perkêdilt: Serdilk.

پەر کەدیلک: ومختی تەیر فەریت پەرت خوە راست دکت نە لفلینیت

التخويه، للطير

Perkodikirin: Wextê teyr di firît perêt xwe rast di kit ne livlîvînit.

پەر کودی: تەیرێ دفریت پەر راست نەلف

الخوه

Perkodîf: Teyrê di firît per rast, Neliv.

پەرسیف: دەپز، نەساخیا سەرمایێ کوخک و بیتهزک

الزکام، الثؤاط، الکزاز

Persîf: Depiz, Nesaxya sermayê kuxik û bêhnijk.

پەرسوگا تیهنی: خریقینکیت تیهنی، خرتهبونا تیهنی، خریقینک الجواء، الجود

Persotka tēhnê: Xriqênkêntēhnî, Xirtebona tēhnê, Xirîqênk.

پەرسوگ: ئارمەزو، گر، ئارونک

الرغبه، الولع، الشبق، الدثر، اللوء، اللوعه

Persotk: Arezo, Girr, Aronk.

پەراسی: هەستی بێت سینگ ویشتا، محەسوویت هەستی بێت سەبەتا سینگی

الضلع

Perasî: Hestiyên sîng û pişt, Mehsûyên hestî yên sebata sîngî.

پەرشوی: خومکیم کرین، بێ دەستی، بێ قوتی، ژێر دەستی بێ زکی، سەرچەماندن، پێ لێنان، بێ بیکی

الاستکانه، الذله، الانکسار، الخنوع، الفخوع

Pershonî: Xwekêm kirin, Bin destî pêqonî, Jêr destî bin zikî, Serçemandin, Pêlênan, Bin pîkî.

پەرشوێ: سەرچەماندی، بێ دەست، بێ زک، پێ لێنای، بێ پیک

المستکن، الذلیل، الخانع، الخاضع

Pershorr: Serçemandî, Bin dest, Bin zik pêlênay, Bin pêk.

پەرشان: بێ زار، شەپزە، بەلنگاز، سەرگردان، پەرگندە

الشارد، المضطرب، الفلق، الکسیف، السادر

Perişan: Bê zar, Şerpirze, Belingaz, Sergirdan, Perginde.

پەرشانی: بێ زاری، شەپزەیی، بەلنگازی، سەرگردانی، پەرگندەیی

الحیره، الفلق، الاضطراب

Perûşanî: Bê zarî, Şerpirzeyî, Belingazî, Sergirdanî, Pergindeyî.

پەرشان بون: بێ زار بون، شەپزە بون، بەلنگاز بون، سەرگردان بون، پەرگندە بون

التحير، الفلق

Perişanbon: Bê zarbûn, Şerpirzebûn, Belingazbûn, Sergirdanbûn, Pergindebûn.

پیرگنده: شهرزده، سرگردان، پریشان، بن زار، بهنگاز
النبج، القلق، التهك، السام

Perriginde: Şerpırze, Sergirdan, Perişan, Bê zar, Belingaz.

پیرگندهبون: شهرزدهبون، سرگردان بون، پریشان بون، بن زار بون، بهنگاز بون

الانباج، التسمم، الانكشاف

Perrigindebon: Şerpırze bûn, Sergirdan bûn, Perişan bûn, Bê zar bûn.

پیرگندهبوی: شهرزدهبوی، سرگردان بوی، پریشان بوی، بن زار بوی

المقلق، المضطرب، المنكسف، المنهك

Perrigindeboy: Şerpırze bûy, Sergirdan bûy, Perişan bûy, Bê zar bûy.

پیرگندهبی: پیرگندهبی: شهرزدهبی، سرگردانی، پریشانی، بن زاری

الانباج، السام، القلق

perrigindey= Perrigindeyaf: Şerpırzeyî, Sergirdanî, Perişanî, Bê zarî.

پیرگندهکرن: شهرزدهکرن، سرگردان کرن، پریشان کرن، بن زار کرن

الافلاق، الاستمام، الاكشاف

Perrigindekirin: Şerpırzekirin, Sergirdankirin, Bê zarkirin.

پیرگنده کوی: شهرزدهکوی، سرگردان کوی، پریشان کوی، بن زار کوی

المنهك، المكسف، المقلق

Perrigindekîrî: Şerpırzekîrî, Sergirdankîrî, Perişankîrî, Bê zarkîrî.

پیرگانی: دستگامی جوت ولیکی نه، میروبار، ههچاروکیسن
جهاز الفلاحه، ادوات الحراثه

Pergar: Destgahî cot likîne, Hîrûbar, Hevcar û gêsîn.

پیرگانی: ناموریت ئه‌ندازینی نه، ناویزیت ئه‌ندازینی

الفرجال، البرکار، للهنسه

Pergar: Amûrên endaziye ne, Awîzên endaziye.

پیری کوهی: کفانی کوهی، کوهی سهره
صیوان الان

Perréguhî: Givanê guhî, Guhê serve.

پیری کیشنی: تین کیشنی بن ئه‌ریدی ده لیشیت، نافین
ده‌لشکیفت

حافه سکه الحراثه

Perrégêsni: Tiyê gêsni yê erdê dikelêşît, Avê di helîşkêvît.

پیرلاق: تدارمک کوی، خوه حولی کوی، خوه توتوز کوی، توتوز،
که‌شخه، تفتانیدی

الانبج، التمنق، الطریف، المزخرف، الموه

Perlaq: Tidarek kirî, Xwe huli kirî, Xwe tirtoz kirî, Tirtoze, Keşxe, Tivtivandî.

پیرلاق بون: تر توتوز بون، که‌شخه بون، تدارمک بون، تفتانیدن بون

التائق، التمنق، التزخرف

Perlaqbon: Tirr tozbûn, Keşxebûn, Tidarekbûn, Tivtivandinbûn.

پیرلاق بوی: توتوز بوی، که‌شخه بوی، تدارمک بوی، تفتانیدن بوی

الانبج، الطریف، التمنق

Perlaqboy: Tirr tozbûy, Keşxebûy, Tidar-
rekbûy, Tivtivandinbûy.

پیرلاقه: پیرلاقه: توتوز تر، که‌شخه تر، تدارمک تر، تفتانیدن
تر

الاطرف، الانمق

Perlaqtir= Perlaqtirin: Tirr toztir, Keşxetir, Tidarektir, Tivtivandintir.

پیرلاق کرن: توتوزکرن، که‌شخه‌کرن، تدارمک کرن، تفتانیدن کرن

التائق، التمنق، التجميل

Perlaqkirin: Tirr tozkirin, Keşxekirin, Tidarek-
kirin, Tivtivandinkirin.

پیرلاق کوی: توتوزکوی، که‌شخه‌کوی، تدارمک کوی، تفتانیدن کوی

المنق، المونق، المزخرف، الموه

Perlaqkirî: Tirr tozkîrî, Keşxekîrî, Tidar-
ekkîrî, Tivtivandinkîrî.

پیرلاقه: پیرلاقه: تدارمکی، که‌شخه‌بی، توتوزیانی، تفتانیدی،
تفتانیدن

الاناقه، التمنق، الطرافه

Perlaq= Perlaqyatî: Tirdarekî, Keşxey, Tir-
tozyatî, Tivtivandî, Tivtivandin.

پەر وەرهای: بئ پەر، پەر فرۆیجکاندی، پەرغه روی، پەر شکستی المیض

Perwerhay: Bê per, Per verûçkandî, Perve rû per şkestî.

پەر وەرهان: له پتین، پەر شکستین المیض، المیاضه

Perwerhan: Lepitîn, Per şikestin.

پەر وانه: به لاتینکا شافتی قمستا روهای و ناگری دکهت الخریط، الخریف، فراشه اللیل، المروجه، الفراه

Perwerhan: Belatûnka şevê qesta ronahî û agirî di ket.

پهري: خاتوین، خانم، ستی الحوریه

Perî: Xatûn, Xanim, Sîtî.

پهري ناشی: پهریت دولابا ناشی، پهرواتی ناشی الناعور للرحی

Perreaşî: Perên dulaba aşî, Perwanê aşî.

پهريزاده: کولکه که ومکی سلیم کهکزی، ومکی سیفوککهکی لستوی دهیت کولکا کهردمندی الذرب، الذریه، غده مرضیه

Perîzade: Kulkeke wekî silêmkêkê, Wekî sîvo ke kê li stûy dihêt kulka ger demê.

پهري: جافری الغنم

Pez: Çavrî.

پهزي بریوی: پهزي کرئ هافی و فقهتای، پهزي چهرت بوی زکری الطبیه

Pezêbirboy: Pezê kerê havî û veqetay, Petê çert bûy ji kerî.

پهزي کوهی: پهزي چیبایی الهم، الوجل، الاوییه، الغدر

Pezêkûvî: Pezê çiyayî.

پهزي بانن: پهزي دهست ویت خیر خیر، پهزي دهست ویت باز الاعصم، لعصماء

Pezêbazin: Pezê dest û pê xîr xîr, Pezê dest û pêbaz.

پهروچیک: کریسکیت بهفری، مرکئی پهریت تیرا السیخ، لطیر و التلیج ونحوه الخفش للتلج

پهري نامی: الخفان، ریش النعامه

Perrenamê:

پهري نفیس: روی پهر الصحیفه

Perr nivê: Rû per.

پهراندن: بهیاندن، سمین، تئ بهیاندن، تئ بهیاندن، تئ بون الانفاذ، الخراق، التعبير

Perrandin: Beyandin, Simtin, Tê peşandin, Tê beyandin, Tê birin.

پهريین: بهشین، بهین، تئ چون، سمین النفاذ، النفوذ، الخلاق، المرو

Perrîn: peşîn, Beyîn, Tê çon, Simtin.

پهريین: گوتهیل، کونهیل نزوه الفنز، تناسل، الفتم

Perrîn: Guhnêl, Gunhêl.

پهروه: بهلاش، نهرزان، بئ مز، بئ حاق، بئ بها، بئ ترخه، بئ باه المجان، البلاش

Perwe: Belaş, Erzan, Bê miz, Bê heq, Bê biha, Bê nirxe, Bê bah.

پهروهي، پهروهياتی: بهلاشی، نهرزانی، بئ مز، بئ بهایی، بئ باهی، بئ ترخهیی المجانیه

Perweyî= Perweyayî: Belaşî, Erzanî, Bê mizî, Bê heyî, Bê bihayî, Bê nirxêî.

پهرواز: جارچوفه، کفی، دروانک، چاردهخ، کفان، معرز الاطار، المحيط، الحاشیه، الهامش

Perwaz: Çarçove, Kevî, Dirwank, Çarrex, Gi-van, Merz.

پهروهي: پهردار، خودان پهر، خودان روی، رویمت، ماقویل المجنح، اللاتی، الوجیه، المحترم

Perwer: Perdar, Xudan perr, Xudan rû, Rûmet maqûl.

پهروهي: ماقویلی، ریزداری، روی گران، رویمت معندی الروجاه، الاحترام، الوقار

Perrwerî: Maqûlî, Rêzdarî, Rûgiranî, Rûmet mendî.

Pejlk: Persîvê giran û dijar.	پەژێک: پەرسێفی کران و دژوار الانفلونزا، الرشحات
Pejn: Raman, Yanî Ku , Mana.	پەژن: رامان، یانی کو، مەنا المعنى (الجزيري)
pejrandin: Sadiq bihe' dîn di bêjit mana.	پەژراندن: سادو بهاء الدين دبیزیت مەعنى قبول رضاء
Pesar: Evraz, Evrezî, Jêhel, Silal, Jor.	پەسار: ئەفران، ئەفرانزى، ژێهەل، سلال، ژۆر الصعدة، المرتقى
Pesnîn: Ragirtin, Xweristin, Xwegirtin.	پەسنن: راگیرتن، خوهرستن، خوهرگرتن الصعود، المقارمه
Pesnandin: Xwerisandin, Ragirtin, Xwegirtin, Xweristin.	پەسناندن: خوهرساندن، راگیرتن، خوهرگرتن، خوهرستن الثبات، الرسوخ، الصعود
Pest: Stiran, Hozan, Sîvir.	پەست: ستیران، هوزان، سڤر الانشوده، النشيد
Pest: Silhay, Pindivî, Host, Torba.	پەست: سلهاى، پندڤى، هەست، توربا العصبى، المفاظ، الحانق
Pestbon: Silhan , Pindivî, Host bûn, Torba bûn.	پەست بون: سلهان، پندڤى، هەست بون، توربا بون الاغتيياط
Pestboy: Silhay bûy, Pindivî bûy, Torba bûy, Host bûy.	پەست بوى: سلهاى بوى، پندڤى بوى، توربا بوى، هەست بوى المفاظ، الخنق
Pesttir: Pesttirîn, Silhantir, Pindivîtir, Torbatir, Hosttir.	پەست تر، پەست ترين: سلهان تر، پندڤى تر، توربا تر، هەست تر الاغيد، الاحنق

Pezêrêş: Reşoke, Bizin, Pezê bimû.	پەژێرەش: رەشوکە، بێن، پەژێر بىوى الماعز، المعز
Pezpezk: Hêwaneka tevn pîrkê ye mezin tire û yajehirdare, Hêwaneka jehrîne, Zû zû û bilez di bezît.	پەژپەژک: حیوانەکا تەڤن پیرکێ بەمەزن تیرە ویاژە هردارە، حیوانەکا ژمەڤینە، زۆى زۆى وبلەز دىبەزیت الرتیلاء، الخذرق
Pezêduberî:	پەژێر دویەڤى: پەژێر سالتى دوجار دىزیت المقله
Pezêbgulîk: Pezê stûyê wî wek çiçka pêve.	پەژێر بگولیک: پەژێر ستۆڤى وى هەک چیکاپێڤه الاقط، القرط
Pezêşpî: Pezê mihîn, Pezê bihrî.	پەژێر شپى: پەژێر مەهین، پەژێر بەهرى الضمان
Pejan: Tan, Çeper, DiwarNav bîrr.	پەژان: تان، چەپەر، دیوار، ناف بر السیاج، الوشیع، العابط، الحاجز
Pejanbon: Tan bûn, Dîwar bûn.	پەژان بون: تان بون، دیوار بون التسیج، التحول
Pejanboy: Tan bûy, Dîwar bûy.	پەژان بوى: تان بوى، دیوار بوى المسیج، المحوط
Pejankirin: Tan kirin, Diwar kirin.	پەژان کړن: تان کړن، دیوار کړن التسیج، التحويط، التحجيز
Pejankirî: Tan kirî, Dîwar kirî.	پەژان کړى: تان کړى، دیوار کړى المسیج، المحوط
Pejî: Nesaxya biv girtin, Nesaxya vêra diçît.	پەژى: نەساختیا بهه گرتنه، نەساختیا ڤیرا دچیت المرط السارى، المرض المعدى

پهتمان کرن: ليفه کرن
اتابه، استتاپه

Peşmankirin: L êvêkirin.

پهشم: شال، شعوال، دهريژ، سەردا
السروال الصوفی

Peşm: Şel, Şewal, Deryê serda.

پهشلن: هەرفتن، بهوزژن، هەلورەمان، هەلەلن، هەركن
الفت، الاضمحلال، الفت

Peşlîn: Herifîtin, Bihojîn, Helwerhan, Hilhilîn, Herikîn.

پهشلن: هەرفتن، بهوزژ، هەلورەمان، هەلەلن، هەركن
الفت، الاضمحلال، الفت

Peşlîf: Heriftî, Bihojî, Helwerhay, Hilhilî, Herikî.

پهشلان: هەرفتن، بهوزژان، هەلورەمان، هەلەلن، هەركان
التحليل، التفتيش، التفكيك

Peşilandin: Heriftin, Bihojîn, Lhelwerhan, Hilhilandin, Herikandin.

پهشان، پهشين، پەين، سەتن، تەن چۆن
الخرق، النفوذ، الاجتياز، الانسلاال، المروق

Peşan= Peşîn: Peyîn, Simtin, Tê çon.

پهشانن: بهياندن، سەتن، سەمانن، تەراپەن
الانفاذ، الاخراق

Peşandin: Beyandin, Simtin, Simandin, Têrabin.

پهشينك: بهينك، سموك
المشتق، المصدر

Peşînk: Beyînk, Simok.

پهش: هەش، فەكر، پەكفە، لگەلەك
معا، سويه

Pev: Hev, Vêkra, Pêkve, Ligelêk.

پەق: تەك، دەرز، كەلشت
الضدع، الشق، الاخود، الواب، الغطر

Peq: Tik, Deriz, Kelişte.

پهقاي: تەك، بۆي، دەرز، كەلشتي
المصدوع، المشقوق، المغطور

Peqay: Tik bûy, Derizî, Keliştî.

پهست کرن: سلھانن، پەندھانن، توربا کرن، هەست کرن
الاغظه

estkirin: Silhadin, Pindivandin, Torbakirin, Hestkirin.

پهست كرى: سلھاندن، پەندھاندن، توربا كرى، هەست كرى
المغيط

Pestkirî: Silhandî, Pindivandî, Torbakirî, Hostkirî.

پهستی، پهستیانی: سلھان، پەندھانی، توربايی، هەستی
الغيط، الحنق، المعصبه

Pestî= Pestîyafî: Silhan, Pindivyafî, Torbayî, Hestp.

پهسپەند: فەلەتە، سویتار، كەتوهر، ب رەنگ رۆیت
الوضیع، التافه، النذل

Pespend: Felîrenyî, Sûtyarî, Ketwerî, Bê reng û rûî.

پهسپەندی: فەلەتەیی، سویتاری، كەتوهری، ب رەنگ رۆیتی
النذل، الوضاعه، التفاهه، الحقاره

Pespendî: Felîte, Sûtar, Ketwer, Bê reng û rûî.

پهشك: قەلەوژن، قەراول، سەرچەق، بەراهی
الطلائع، البوارد

Peşk: Qelawîz, Qerawil, Serçeç, Berahî.

پهشیمان: لیفەبۆی
النادم، التائب

Peşman: L êvêbûy.

پهشیمان بۆن: لیفە بۆن بۆن
التندم

Peşmanbon: Lêvêbûn bûn.

پهشیمان بۆی: لیفە بۆی
النادم، التائب

Peşmanboy: Lêvêbûy.

پهشیمان تر، بهشیمان ترين: لیفە بۆی تر، لیفە بۆن تر
الاندم

Peşmantir= Pêşmantirîn: Lêvêbûytir, Lêvêbûn tir.

پهشیمانی، پهشیمانایاتی: لیفە بۆنی
الناده، التوبه

Peşmanî= Pêşmanyafî: L êvêbûî.

پهقان: تیک بون، دهرزین، کلهشتن، کلهشین
الانشقاق، الانتفجار، التصدع، الفتق

Peqan= Peqîn: Tîk bûn, Derizîn, Keliştin, Kelişîn.

پهقانن: تیک کرن، دهرزاندن، کلهاشتن
الاصداع، التشقیق، التفقیق، التفجیر

Peqandin: Tîk kirin, Derizandin, Keliştin.

پهقا پتی: کلهشتاپتی
البدح، الفلح

Peqa Pêy: Kelišta pêy.

پهقا داری: کلهشتاداری، دهرزا داری، تیکاداری
الضطلف

qadarî: Keliştadarî, Derza darî, Tîka darî.

پهقهقوک: نافلدانگ، نافلهک، پهقوشک، میزمیزک
المجل، النفاخه، للرجل، النطفه

Peqpeqok: Avildang, Valek, Peqûşik, Mîzmîzik.

پهقهقوک: کپیایهکن، هارایه پهقهقوک پټه دهرن رازوک بیهنباخوه
قهرمتشین دهرن ژئ پټیت
نجات بری

Peqpeqok: Giyaye biharaye peqpeqok pêve di hên zarok bi enya xwe vedi peqînin.

پهقا بهری: تیکابهری، دهرزابهری، کلهشتابهری
الشرن، الحجر

Peqa berî: Tîka berî, Derzaberî, Keliştaberî.

پهقا چییای: کلهشتا چیای
الشجنه، اللجل

Peqa çiyay: Kelišta çiya.

پهچین: مهانگتن، فباکتن، رابون وروینشتن، بلندیون، ورم بون
العره، الارتداد، الانتفاض، الایذیه، لغره

Peqijîn: Helingivtin, Vbaketin, Rabûn û rûniştin, Bilindbûn, û nizimbûn.

پهقا نهری: کلهشتا ناخی، کلهشتا نهری
الاخقوق، الاخذود

Peqa Erdî: Kelišta axê, Kelišta erdî.

پهقوشک: سیفوکا سر ناخی، پهقهقوکا فسر ناخی دکفیت
اللقاعه، الحباب، الماء

Peqûşik: Sivoka ser avê, Peqpeoka biser avê di kevît.

پهکو، تعهه، تنها

ماشاء الله، للاعجاب والافتراب

Peko: Tehe, Tenha.

پهل: پرتا ناگری
الجمره

Pel: Pirta agirî.

پهل پهل: ناخفتن قهچوین، زار زار، هیشی کرن، خازتنای بونین
الجلجه فی الکلام، التوسل، الالتماس، الترجی، اللغه

Pelpel: Axiftin veçûn, Zar zar, Hivî kirin, Xaztina lê borîne.

پهل پهل: ناخفتن قهچونی، زار زاری، هیشی کر
اللجلاج، اللطف، اللجوج

Pelpelî: Axiftin veçûnî, Zar zarî, Hivî ker.

پهلهخ: بهرخ، هویرکی ککیا و بهلگیت هسک، بویشی هویر بوی،
یلم، کلکه

العصافه، الدمدم، الرفاف، الهشيم

Pelex: Perex, Hûrkê giya û belyên hişik, Pûşê hûr bûy, Belim, Gilgile.

پهلمور، پهلمار: ناگرومرهان، ناگربارین
الحمم البرکانیه وامثالها

Pelemor= Pelemar: Agirwerhan, Agirbarin.

پهلوخه، پهلویشخه: پرتیت ناگری بیت کش بی خوهلی
الجامح، الجذوه، الجمره المتقدمه الوهاجه

Peloxe= Peleşxe: Pelloxe, Pirtên agirî yên geş bê xwelî.

پهل کزک: کزک، کازک، نامویرتی پهل مهلکرتنی و ناگر تیکفدهانی
الحشیه، المشیاع، المغاد، اللقط، الماشه

Pelgezsk: Gezik, Gazik, Amûrê pel hekgirtinê û agir têkvedanê.

پهلاف: گرازا برنجی، گرازا هسک، گرازا کوسپ
التمن، الطبیخ

pelav: Girara birincî, Girara hişik, Girara kospe.

پهلاف ماش: گراماش، ویرنجی تیکل، لینانا ماش ویرنجی پتکفه
طبیخ الرز والماش

Pelavmaş: Girarmaş, û birincê têkel, Lênana maş û birincî pêkve.

پهلویک: پیخارنکه ژ نارو روینی چیدکن، نان ژ نار ونافی بنتن،
نارخافکا نافی

الجديحه، التريد، المجد للهيده

Pelûk: Pêxarneke ji arû rûnî çêdkin, an ji arû avê
bitinê, Arxafka avê

پهلوی پتک نارخافکا نارو نافی پتکف بلین

ثريد الماء، والحق فقط العجا

Pelûqitk: Arxafka arû avê pêkve bilênin.

پتکف پلت: دارمکه لبر ئافا شین دبیت وهک چنارایه

الغرب، الغرم، الزنبار، صنف العجر

Pel= Pelt: Dareke liber ava şînbît wek
çinaraye.

پهلخین: پهرتین، بژکین، ههرفتن، پهرخین، هویر هویر بون ههزمین

النقص، الهشم، الغمر، الهدود

Pelîxîn: Peritîn, Bijikîn, Heriftin, Perixîn hûr hîr
bûn, Hezimîn.

پهلخاندن: پهرتاندن، بژکاندن، ههرفاندن، هویر هویر کرن
ههزماندن

التهشيم، الهد، الانقاظ

Pelixandin: Peritandin, Bijikandin, Herifandin,
hûr hîr kirin, Hezimandin.

پهلاتیقی: دهف خووشی، نهمان تیلی

السیاسه

Pelafqî: Dev xweşî, Ezman tîlî.

پهلاتیق: دهف خووش، نهمان حولی

السیاسی

Pelafîq: Dev xweş, Ezman hulfî.

پهلاس: قهسر، شانەشین، خانی، ئاقاهین مەزن

القصر، الدار

Pelas: Şanc şîn, Xanî, Avahiyê mezin.

پهلا: بنی، پنبانهردی، قوشەن، پرته کاجهی

البقع، القطر، البلاد

Pela: Pinî, Pinya erdî, Qoşen, Pirteka cihî.

پهلاموری: پرتا عوری، کر نهفر

الطحرة، الطحیه، الغسم

Pela Ewrî: Pirta ewrî, Ker evir.

پهلخین: پهرخین، ههرفین، ههزمین، پهرتین، بژکین، هویر هویر بون،
وستان کهرخین، کوسک بون، نوخین، کسیره بون، لهپن

النهك، الضی، النصف، للانسان

Pelîxîn: Perixîn, Herifîn, Pertin, Pijikîn, Hîr
hûrbûn, Westan, Kerixîn, Kusikbûn, Tewxîn,
Kesîrebûn, Lepinîn.

پهلخی: کهرخى، کوسک بوى، تەوخی، کەسیره بوى، لهپنى،

ههرفتى، پهرخى، بژكى، پهرتى وهستاى

النهوك، المذنب، المهدود

Pelîxî: Kerixî, Kusikbûy, Tewxî, Kesîrebûy,
Lepitî, Heriftî, Perixî, Bijikî, Peritî, Westay.

پهلخاندن: کهرخاندن، نوخاندن، لهپتاندن، کسیره کرن، کوسک

کرن، وهستاندن

الانهك، الاطناء، التذنيف

Pelixandin: Kerxandin, Tewxandin, Lepitandin,
Kesîrekin, Kusik kirin, Westandin.

پهلی: یانی بارانا پهلئ، نوپارانا بهردی دابجیت رويسهلمهردی
بکفیت بوکيلانی

الانهمار

Pele: Yanî barana pelî, Ewbarana bierdî,
Dabiçût rubae li ser erdî bikevît bo kêlanê.

پهلاچ: پویج، رشتی، مهزخی

السرف، الهدر، التبذير، التبديد

Pelaçe: Pûç, Mezixî, Zi'ê.

پهلاچمیر: پویج بون، زلیبون، مهزخین

البدد، التبذر، الرف

Pelaçebon: Pûçbûn, Zi'êbûn, Mezixîn.

پهلاچه بوی: پویج بوی، رشتی بوی، مهزخی

المبدد، المبذر، المهدر

Pelaçeboy: Pûçbûy, Zi'êbûy, Mezixî.

پهلاچه کرن: پویج کرن، رشتی کرن، مهزاختن

التبذير، الاسراف، التبديد

elaçekirin. Pûçkirin, Zi'êkirin, Mezixtin.

پهلاچه کری: پویج کری، رشتی کری، مهزاختن

المبدد، المبذر

Pelaçekirî: Pûçkirî, Zi'êkirî, Mezixtî.

P	پ	P	پ
پلوتسه کری: تشتن چیکری ساریلیکی نسوکوم وینه چه المنجر الهشاش المهلل	پهلاجی، پهلاجیاتی: مهزاختنی، بویچی، پویجانی، زعیبانی، زنیاتی		
Pelosekirî: Tiştê çêkirî, Serpilêf, Ne mokom û Bine cih.	التبید، الاسراف، الهدر	Pelaçî= Pelaçeyati: Pelaçyati, Mezaxtinî, Pûçî, Pûçyati, Zi'êyati.	
پلوسهسی، پلوسهساتی: ههژمه زوکی سستی، خافی، ساریلیکیاتی العمل غیر المنقن	پهلیاره: کویر، کویرمار، گبیایه که دناقتیدا شین دبیت بخون خاف وترش کری		
Pelseyî= Peloseyati: Hejhejok, Sistî, Xavî, Ser pilkyati.	الینوقر، نبات	Pelyare: Kûz, Kûzmaz, Giyayeke di avêda şîn dibît, Dixon xav û tiriş kirî.	
پهله لانی: یارییه که بجوگ بیه لا دکن لعبه الجمر، للاطفال	پهله ختی نههای: پهله ختی شهکرتی، پهله ختی شیمیا بوی		
Pelpelanê: Yaryeke biçûk bipela dikin.	المفیت، الهشیم اصابه المطر	Pelexênimhay: Pelêxê şihgirtî, Pelexê şemya bûy.	
پلشله: لیواز، نسوکوم، نهینه چه، نهیسر ویه، بی سارییه مهزوز، معیوب، ناقص، غیر مرتب	پهلندار: جویفه که ژههل دتشنا وهردکن، قاپ هافیتن دیسابورمخن نهقلانک لی ئینان دبیزن		
Pelişqe: Lêwaz, Nemokom, Ne bine cih, Ne bi ser u ber bê ser û ber.	قذیفه الخشب، ویکتی بالطن	Pelindar: Çûveke jêhel di tiştê werdikin, Qap havêtin dîsa bo rexin neqlank lê înan di bêjin.	
پلشقه بون: بی سارییه بون التهرز، التخلل		پلوسه: یانی سست، نه بنهجه، وشولی ساریلیکی مهلهل غیر متقن، الخریش، الرخاوه، الهشاشه فی العمل	
Pelişqebon: Bê serûber bûn.		Pelose: Yanî sist, Ne binecih, Şolê ser pilki	
پلشقه بوی: بی سارییه بوی المعیوب، المصغف		پلوسه بون: سست بون، خاف بون، سهرک فهمنانا نسوکوم وینهجه	
Pelişqebay: Bê serûber bûy.			التخریش
پلشقه تر، پلشقه ترین: بی سارییه تر، لیواز تر، لهلقوک تر، نهینه جهتر		Pelosebon: Sist bûn, Xavbûn, Serkveînana nemokom û binecih.	
الامز، الاضعف		پلوسه بوی: تشتن ماتی چیکرن نهینه چه و وسوکوم بی خاف	
Pelşqetir: Pelşqetirîn bê serûber, Lêwaztir leqle-qoktir, Ne binecihtir.			وسست
پلشقه کرن: بی سارییه کرن، لیواز کرن، لهلقوک کرن			المخریش
الاضعاف، الاخلال، الانقاص		Peloseboy: Tiştê hatî çêkirin, Ne bine cih û mokom yê xav û sist.	
Pelşqwkirin: bê serûberkirin, Lêwazkirin leqle-qokirin.		پلوسه تر: سست تر، خاف تر، بی بنیات تر، لهلقوک تر	
پلشقه کری: بی سارییه کری، لیواز کری، لهلقوکریاتی المنقص، المضعف			الافسد، الاخلل
Pelişqekirî: bê serûberkirî, Lêwazkirî, leqleqokyanî		Plosetir: Sisttir, Xavtir, Bê binyattir, leqleqoktir.	
پلشقهسی، پلشقهساتی: بی سارییه، نهینه جهی، لهلقوکریاتی للضعیف، المهزوز، الناقص		پلوسه کرن: سست کرن، خاف کرن، چیکرنا نهبن چه	
		الانجاز غیر المنقن	
Pelişqeyî= Pelişqeyati: Bê serûberî, Be bihecih.		Pelosekirin: Sistkirin, xavkirin, Çêkirina ne bine cih.	

- پەنجەر:** كولهك، كولین
پەنجورەك: كفشك، دراندنا بئینوگا
 المرش، القرص، الخدش
Pencurik: Kivşik, Dirandina binînoka.
پەنگ: كەبابەنكا، كریفكەبەنا، قەغتا بەنك و دەزییا
 الوشیعة، للخیوط
Peng: Kefabenka, Girîfka bena, Qefgta benk û dazya.
پەنگان: تژی بون، مەندبۆن، راوشان
 حصر الماء فی قاع حتی یمتلأ
ngan: Tijîbûn, Mendbûn, Raweşay.
پەنگای: تژی بوی، مەندبوی، راوشای
 المئی، الحصر
Pengay: Tijîbûy, Mendbûy, Raweşan.
پەنگاندن: تژی کرین، مەندکرین، راوشاندن
 الاملاء، الاحصار
Pengandin: Tijîkirin, Mendkirin, Raweşan.
پەنگای تر: تژی تر، مەند تر، راوشای تر
 الاملا
Pengaytir: Tijîtir, Mendtir, Raweşaytir.
پەنی، پەن: قەشەرهای، نهینى، ناڤا بوی، نوشای بەرزە، نەدییار،
 قەشارتی
 الخفل، الغائب، المستور، المحجوب، خلف، وراء
Penf: Pen, Veşirhay, Nihîni, Avabûy, Noşay berze, Ne dyar.
پەنی بون: ناڤا بون، قەشەرهای بون، پەردەبون، قەشارتی بون،
 نەدییار بون، بەرزە بون، نهینى بون
 الاختفاء، التغيب، الاحتجاب
Penfbon: Avabûn, Veşirhanbûn, Veşarîbûn, Perdebûn, Ne dyarbûn, Berzebûn, Nihînbûn.
پەنی بوی: ناڤا بوی، قەشەرهای بوی، پەردە بوی، قەشارتی بوی،
 نەدییار بوی، نهینى بوی
 المخفی، المستور، المحجوب
Penfboy: Avabûy, Veşirhanbûy, Veşarîbûy, Perdebûy, Ne dyarbûy, Berzebûy, Nihînbûy.
پەنیت: قەشەرهای تر، قەشارتی تر، ناڤا بوی تر، نەدییار تر، نهینى
 تر، پەردەکری تر
 الاخفی، الاستر، الاضمر
Penîtir: Veşirhaytir, Veşarîtir, Avabûytir, Ne dyd-yartin, Perdekirtir, Nihînitir.

- پەلازیک:** تەبەسین، برسکین، چرسکین، برقین
 الالتماع، اللع، البریق، اللق
Pelazik: Teysîn, Bîrîskîn, Çîrîskîn, Bîrîqîn.
پەلید: بەلاقش، چفیل
 الفاحش، الدنس، النجس، البذئ
Pelîd: Belefîş, Çîvêl.
پەمبوی: لوك
 القطن، الكرفس
Pembû: Lok.
پەمبولکی: کویفکی، حەفنوگ، حەفنی.
 المعفن
Pembilokî: Kîfkî, Hefonk, Hîfnî.
پەمبولکی بون: کویفکی بون، حەفنوگ بون، حەفنین
 التعفن
Pebilokîbon: Kîfkîbûn, Hefonkbûn, Hîfnîbûn.
پەمبولکی بوی: کویفکی بوی، حەفنوکی بوی، حەفنی
 المعفن
Pembilokboy: Kîfkîbûyî, Hefonkbûyî.
پەمبولکی تر، پەمبولکی ترین: کویفکی تر، حەفنی تر، حەفنوکی تر
 الاعفن
Pembiloktîr= Pembiloktîrin: Kîfkîtir, Hîfnîtir, Hîfnîtir.
پەمبولکی کری: کویفکی کری، حەفنوکی کری، حەفناندی
 المعفن
Pelbilokîkîrî: Kîfkîkîrî, Hîfnokî, Hîfnandî.
پەمبولکیاتی: کویفکیاتی، حەفنیاتی، حەفنوکیاتی
 المعفونه
Pembilokyati: Kûlkyatî, Hefinyatî, Hefino-giyatî.
پەچ: تەبئوک، نینوک
 المخلب، البرثن، الظفر
Penc: Neynok, Ninok.
پەنجا دیکلی: نینوگا دیکلی
 الصنصنه
Penca Dîkîlî: Ninok dîkîlî.
پەنجە شێر: ئەمساخیهکا بێسەم و ترسە یا بێ دەرمان
 السرطان، مرض لمنوع
Penceşêr: Nesaxyeke bi shehm û tirse ya bê der-mane.

P	پ	P	پ
	پەند بەردان: قاپ بەردان، قاپ ھافیتن الفواھن	پەنی کۆن: ئەشارەت، ئافاکۆن، نەینی کۆن، ئەدییارکۆن، فەشرەھان کۆن، پەردەمکۆن الافخاف، التەججیب	
Pend berdan: Qap berdan, Qap havêtin.	پەنگاف: گەراف، بێزم، گەڕکۆل، گۆم الھوض، البرکە، الغدیر	Penfikirin: Veşirtin, Avakirin, Nihînfikirin, Nedyarkirin, Perdekirin .	
Pengav: Gerav, Bêrim, Gerr, Gol, Gom.	پەهلەوان: قەمرمان، مێر باش، تە ھەیی البطل، الباسل	پەنی کۆی: فەشرەھانی، فەشرەھانی کۆی، نەینی کۆی، ئەدییارکۆی، پەردەمکۆی المستتر، الخفی، المحجب	
Pehlewan: Qehreman, Mêrbaş, Têheyîf.	پەلەوانی: قەھرەمانی، مێرباشی، تە ھەیی الطوله، البساله	Penfikirî: Veşirtî, Veşirhanî, Nihînfikirî, Avakirin, Nedyarî, Perdekirî .	
Pelewani: Qehremanî, Mêrbaşî, Têhcyatî.	پەھ، پەھ، پەکو، تەھا، تەھ ماشاء، اللہ، کلمە تەجیب واستغراب	پەنیاتی: فەشرەتەنی، فەشرەھانی، فەشرەتیانی، نەینیانی، پەردەھانی، نەییاری، ئافابونیاتی الخفیه، الغیاب، الحجب	
Peh= Pehe: Peko, Teha, Tohe.	پەھا: قەومی، ھەلکەتی، نۆی بۆی، نۆی ھاتی الطاری، الحادث، النشاء	Penyati: Veşartinî, Veşirhanî, Veşartyati, Nihînya nî, Perdeyati, Nedyarî, Avabonyati .	
	پەھا بۆن: قەومی، ھەلکەتی بۆن، نۆی ھاتی الطرق الاحجاد، الظهور، النشاء	پەنی دنگدان: دنگدان فەشرەھانی، ھەلزارنا فەشرەھانی التصويت السرى، الاقتراح السرى	
Peyda: Qewmî, Helketî, Nûbûy, Nû hatî.	پەیدا تۆ: قەومی تر، ھەلکەتی تر الاحضر، الانشی	Penîdengdan: Dengdana veşirhay, Helbijartina veşirhay.	
Peydabon: Qewmîn, Helketinbûn, Nû hatin.	پەیدا بۆی: قەومی، ھەلکەتی الحادث، الموجود، المحضر، الناشئ	پەنای: ئافایی، فەھارتی، فەشرەھانی، نەینی، پەردەمکۆی المستور، الغائب، المحجوب	
Peydaboy: Qewmî, Helketî.	پەیدا تۆ: قەومی تر، ھەلکەتی تر الاحضر، الانشی	Penahî: Avayî, Vepartî, Veşirhay, Nihînfî, Perde-hirî.	
Peydatir: Qewmî tir, Helketî tir.	پەیدا کۆن: قەوماندن، ھەل نەخستەن الاحجاد	پەنەر: شیرێ کۆسپە، شیرێ ھێلین کۆی و قەرسی الجین	
Peydakirin: Qewmdin, Helêxistin.	پەیدا کۆی: قەومانندی، ھەل نەخستنی الموجود	Penîr: Şîrê kospe, Şîrê hêvênkirî û qerrîsî.	
Peydakirin: Qewmdî, Helêxistî.	پەیدایی: قەومانندی، ھەلکەتەنی، قەومینی الطرو، الحديث، النشاء	پەنجار: کل و گیایی خەرتن سەوزە الخضروات، الخضرات	
Peydayî= Peydatî: Qewmandinî, Helketinî, Helketinyatî, Qewminî.		Pencarr: Gil û giyyayê xarnê, Sewze.	
		پەند: تەبو، تەباییت پەزی نە، ھەستۆن ژ کرم و نۆزا القرظ، القراد، قمل الغنم	
		Pend: Tebo, Tebayên Pezîne, Mestirin ji kirm û noja.	
		پەند: شیرەت، دەرەگۆتی النضج، الوعط	
		Pend: Şîret, Diberri gotî.	

پهت بون: بهر هف بون، چست بون، حازر بون، قیت بون
المتهن، المجهن، التهن، التجهن، التحضر، الاستعداد

Peytbon: Berhevbûn, Çistbûn, Hazirbûn, Qîtbûn.

پهت بوی: بهر هف بوی، چست بوی، حازر بوی، قیت بوی
المهی، المجهن، المستعد

Peytboy: Berhevtir, Çisttir, Hazirtir, Pêk-
hatîtir, Qîttir.

پهت تر: بهر هف تر، چست تر، حازر تر، پیکهاتی تر، قیت تر
الاهی، الاجهن، الاحضر

Peytûr: Berhevbûn, Çistbûn, Hazirbûn, Qîtbûn.

پهت کرن: بهر هف کرن، چست کرن، حازر کرن، پیک ئینان، قیت
کرن

الاحضار، التجهیز، التهنیه

Peytkirin: Berhevkirin, Çistkîrîn, Hazirkîrîn,
Pêkhatîkîrîn, Qîtkîrîn.

پهت کری: بهر هف کری، چست کری، حازر کری، پیک ئینانی،
قیت کری

المهی، المجهن، المحضر

Prytkîrî: Berhevkîrî, Çistkîrî, Hazirkîrî, Pêk-
hatîkîrî, Qîtkîrî.

پهتی، پهتایی: بهر هفی، چستی، حازری، پیک هاتیانی، قیتی
الاستعداد، التهنیه، التجهیز، التناهب

Peytî= Peytyatî: Berhevî, Çistî, Hazirî, Pêk-
hatîyatî, Qîtî.

پهیا ری: کوردهی

العروق، الملاحیح

Pyarê: Kurerê.

پهیا گورگ: تشتی بریغه دهجیت گورگه کیت وی فیک بکفن

الشبوب، الاصک

Peygurg: Tiştê birêve diçît, Guzekên wî vêk bi-
kevin.

پهی گورگی، پهی گورگیاتی: گورگه فیک کمن بریغه چونی

الشبوب، الصکک

Peygurg= Peygurgiyatî: Guzek vêketin, Birêve
çonê.

پهیمان: سوز، ژفان

العهد، الميثاق

Peyman: Soz, Jivan.

پهیمکار: ههلیخ، قهیمینوک.

المولد، المحدث

Peydekar: Qewmînok, Helêx.

پهیا خارکتنی

الراجل، الماشی، النازل من المركوب

Peya: Xarketî.

پهیا بون: خارکتن

النزول من المركوب، الترجل

Peyabon: Xarketin.

پهیا بوی: خارکتنی، ئینای خار

النازل من المركوب

Peyaboy: Xarketî, Înayxar.

پهیا کرن: خار ئیخستن، ئینانا خاری

الانزال من المركوب

Peyakirin: Xar êxistin, Înana xarê.

پهیا کری: خار ئیخستی، ئینای خاری

المنزل من المركوب

Peyakîrî: Xar êxistî, Înay xarê.

پهیا ده: رتفه چوی، پهیا چوی

المشاه، الراجل

Peyade: Rêve çoy, Peyabûy.

پهیا له: نستانه

القدح، الاستكانه

Peyale: Istkanc.

پهیا: بیژه، کوتن

اللفظ، الكلمة، القول، النطق

Peyv: Pêje, gotin.

پهیک: بیلک، ههاری، ریکەر، فیری کەر

الرسول، المقاصد، البريد، الرائد

Peyk: Pîlik, Hinartî, Rêker, Firê ker.

پهیزک: پی ستور، ستور، دهرمجک، دهکه، دهرازینک

الدرج، العتبه، الوصيد، السلم

Peyîzk: Pê stûr, Stûr, Derecik, Deke, Derazînk.

پهیت: بهر هف، حازر، چست، وایچای، پیکهاتی، قیت

المهیا، المستعد، الجاهز

Peyt: Berhev, Hazir, Çist, Rapêcay, Pêkhatî,
Qît.

پښ کوچک: پښکڼ کوچکی، کښه بهر، بهرڼ تزی له پښ مروفی
الات فی. الجلود

Pêkuşk: Pêpkê kuşkî, Kêperber berê tijî lepê mirovî.

پښکڼ کڼی: بستیا کڼی، باسکڼ کڼی
الامر

Pêpkêgelî: Bistya gelî, Bas kê gel.

پښکڼ مښ: بهر، بهر
المشوم، المنحوس

Pêpik meş: Bed, Beş.

پښکڼ مښی: بهر، بهر
المشوم، النحس

Pêpilk meş: Bedî, Beşî.

پښ پلک: حیوانکه کڼ ومکي کښا دکفیت دارڼ پوتی، زداري پونی
چښدین
حشره تنشأ من الخشب البالی

Pêpilk: Hêwanekê wekî kêça dikewî darê potî, Ji darê potî çêdibin.

پښن: لفل، دمنکڼ پیسیا، رویتنا پیسیا، تپ تپا لنگا دمنکڼ
رڼه چوڼی
صوت وقع الاقدام، صوت المشی

Pêjin: Livliv, Dengê piya, Rupêna piya tep tepa linga, Dongê rêve çonê.

پښ پهیزک: گلهک پهیزک دسهریکدا، نیک لسه نیکڼ
الدرج

Pêpeyzk: Gelek pey zikdî serkda, Êk li ser êkê.

پښتر: پرتو، زمحف تر، مشه تر
الاكثر، الاغتر

Pêtir: Pirtir, Zehiftir, Mişetir.

پښتر بون: پرتو بون، زمحف بون، مشه بون
التکثر

Pêtirbon: Pirtirbûn, Zehifbûn, Mişebûn.

پښتر بوی: پرتو بوی، زمحف تر بوی مشه تر بوی
المتکثر

Pêtirboy: Pirtirbûy, Zehifbûy, Mişebûy.

پښتر تو: پرتو تو، زمحف تر تو، مشه تر تو
الاشد کثره

Pêtirtir: Pirtirtir, Zehiftirtir, Mişetirtir.

پیمان بستان: سوز بستان، ژفان دان
المعاده، الميثاق

Peyman bestin: Soz bestin, Jivandan.

پیمان دا: سوز شکاندن، ژفان شکاندن
نقض العهد، فسخ الوعد

Peman Şkandin: Soz şikandin, Jivan, Şikandin.

پما وورک: زاروک بییاکهن و ناخفتن کرن، بناخفتنی کهن و
برقه چوڼ
بلوغ الطفل المشی والکلام

Peyawurk: Zarok bi pya ketin û axiftin kirin bi axiftinî ketin û birêve çon.

پمی: دویف، دویفرا، دویفه لاک، دویف دویفک، بدویفیکه، دویفکرا
شیشلته، نیشیک
ردیف، توالی، تعاقب

Pey: Dûv, Dûvrâ, Dûvelank, Dûvk, Bi dûvêkve, Dûvêkra, Şîşilte, Êşik.

پښ: لنگ
القدم، الرجل، به، بها

Pê: Ling.

پښ بی: میلان، پشت دان
الترک، المنع، القطع، المقاطعه

Pêbir: Hêlan, Piştdan.

پښ برین: پشت دانی، میلانی
الترکه، القطیعه، المانعه

Pêbirîn: Pişdanî, Hêlanî.

پښ پهړک: دبیزڼ وڼ مریشکاپیت وڼ همتا خارڼ پهړ پیغه همن
الدجاج المریش السیقان

Pêpernk: Dibêjin wê mirîşka pêt wê heta xarê perî pêve hebin.

پښ پهړک: پښت تیر و توالیبت سهر ژي کری
ارجل الطیور المنبوجه

Pêpink: Pên teyrûtewala yên ser jê kirî.

پښ پهړک: پښ لیټان، پښ قوت، پښ گمراندن
الوهم، الدوس بالاقدام

Pêpezk: Pê lênan, Pêqot, Pê gemrandin.

پښکڼک پښی: سهروپیک
الکراع

Pêpkêpezî: Serûpêk.

P	پ	P	پ
	پیتوی پاتی: پوتیاتی البلی، النخر، الرمم	پیتر کرن: پرتو کرن، زمحف تر کرن، مشهتر کرن الاکنار	
Pëtyatî: Potyati		Pëtirkirin: Pirtirkirin, Zehiftirkirin, Mişetirkirin.	
	پیت: پهل، پلوخه، پهلوشخه الجمر، اللظی، اللوعه، لفع، النار	پیتر کری: پرتو کری، زمحف تر کری، مشهتر کری الکئار	
Pët: Pel, Peloxe, Peloxşe.		Pëtirkirî: Pirtirkirî, Zehiftirkirî, Mişetirkirî.	
پیتوی بونا سهرمای: هشک کرنا سهری، گورج بون، قهرمین الکسج من البرد		پیتری، پیترپاتی: پرتو تر، زمحف تر، مشهتر تر، پریاتری، مشهپاتی تر، زهحفیاتری	
Pëtûbona sermayê: Hişik kirina sirrê, Quricbûn, Qerrimîn.		الاکنریه	
پیتکی: ههوار، فەر الحناج، الفقیر، الضروری		Pëtirî= Pëtiryatî: Pëtiryatî, Pirtirtirî, Zehiftirtirî, Mişetirtirî, Pirryatirî, Mişeyatirî, Zehifyatirî.	
Pëtvî: Hewgar, Fer.		پێ ترانک: لیبوک، یاری پی کەر المهرج، الهزل	
پیتلی بون: ههوار بون الاحتیاج، الاعواز		Pëtirrank: Lêbok, Yarî pê ker.	
Pëtvîbon: Hewgarbûn.		پێ ترانکی: یاری پی کەر، لیبوکی، لیبوکیاتی السفریخه، التهريج	
پیتلی بوی: ههوار بوی الحناج		Pëtirrankî: Yarî pê kerî, Lêbokî, Lêbokyatî.	
Pëtvîboy: Hewgarbûy.		پیتوی: پتی، پدی الله	
پیتلی تر: ههوار تر الاحوج		Pëtû: Pitî, Pidî.	
Pëvtîr: Hewgartir.		پیتوی: پوتی، رزی البالی، النخر، الرمم	
پیتلی کون: ههوار کون التحويج		Pëtû: Potî, Rizî.	
Pëtvkirin: Hewgarkirin.		پیتوی بون: پوتی بون البالی، النخر	
پیتلی کری: ههوار کری المحوج		Pëtûbon : Potîbûn.	
Pitvîkirî: Hewgarkirî.		پیتوی بوی: پوتی بوی النخور، الملی	
پیتلیاتی: ههوارکی، ههوارپاتی الحاجه، الضروره، الفقر، العوز		Pëtûboy: Potîbûy.	
Pëtvîyatî: Hewgarî, Hewgaryatî.		پیتوی تر: پوتی تر الانخر، الابلی	
پیچه: بهرجافک، حبلی، تالینک، تیکوم اللغاف، اللواء، الملف، البرقع		Pëtûtir: Potîtîr.	
Pêce: Berçavik, Hêlî, Alînk, Têkwer.		پیتوی کرن: پوتی کرن الابلاء، التخییر	
پیچان: تالاندن، تیکوم کرن الثنی، الطلی، اللوث، الاستغشاء، القمط، الغلف		Pëtûkirin: Potîkirin.	
Pêçan: Alandin, Têkwerkirin.		پیتوی کری: پوتی کری النخر، الرمم	
		Pëtûkirî: Potîkirî.	

پښ خاړن: نو هاتن مروف بناني دخوت
الادم، الادام

Pêxarin: Ew ahê mirov bi namî.

پښ خاړن:
الذريع، التبرير، الحجة

Pêxarin:

پښ خوش: پښ سفک، چالهک، سرت، رهوان، چون خوش
الجهوش، السريع في المشي

Pêxweş: Pê sivik, Çelek, Sirt, Rewan, Çon
xweş.

پښ خوشي: پښ سفکی، چالهکی، سرتی، چون خوش، له زکیښی
الجهش، السرعة في المشي

Pêxweşî: Pê sivikî, Çelekî, Sirtî, Çon xweş,
Lezgînî.

پښ خوشی: پښ رازی، کیف پښ هاتن، لبرهاتن
الرضا، القناعة، المتعة، اللذة

Pêxweşî: Pê razyatî, Keyf pê hatin, Liberhatin.

پښ خوش: پښ رازی، کیف خوش، لبرهاتی
الراضي، القانع، المتمتع

Pêxweş: Pê razî, pê keyf xweş, liberhatî.

پښ خوشبون: پښ رازی بون، پښ کیف خوش بون، لبر هاتن بون
الارتضاء، الاقتناع، التمتع، الانتذاذ

Pêxweşbon: Pê razbûn, pê keyf xweşbûn, li
berhatinbûn..

پښ خوشبوی: پښ رازی بوی، پښ شاد بوی، لبر هاتی بوی
الرضی، المقتنع، اللذذ

Pêxweşboy: Pê razbûy, pê şadbûy, li be-
rhatibûy.

پښ خوشلر: پښ رازی تر، پښ کیف خوش تر، لبر هاتی تر
الاقنع، الارضى، الامتع

Pêxweştir: Pê razîtir, pê keyf xweştir, li be-
rhatîtir.

پښ خوشکړن: پښ رازی کړن، پښ کیف خوش کړن، لبر نینان
الارضاء، الافناع، الامتاع

Pêxweşkirin: Pê razîkirin, pê keyf xweşkirin, li
berînan.

پېچک، نالهک، تن وهرک، پېچولک
الملف، القماط، اللبد للصفوف، الحزمة للعشب

Pêçek: Alek tê werik, Pêçolk.

پېچک، بایچ
اللواء، الاضبار، الرزمة

Pêçek: Bapêç.

پېچای: تالاندی، تیک وهرکی
الملغوف، الطوی، المغلف، المزم

Pêçay: Alandî, Têk werkirî.

پېچولک: نو تشتنی دېچوکی نو زای وهر دکن
القماط

Pêçolk: Ew tiştê di biçûkê nû zay wer dikin.

پښ چونک: خرخالا بچویکا پښ هی دکن ریفهچونن
عربه لتعليم الطفل المشي

Pêçonk: Xirxala biçûka pê hî dikin rêveçonê.

پښ چیلک: پښ زراف: لنگ زراف، لویلاقه زراف، پیراق زراف
الاحمش

Pêçflik: Pê zirav, Ling zirav, Lûlaq zirav, Pêraq
zirav.

پښ چیلکی: لنگ زراف، پښ زراف، لویلاقه زراف، پیراق زراف
الحمش

Pêçflîk: Ling ziravî, Pê ziravî, Lûlaq zirav, Pê-
raq ziravî.

پښ چپبون: شیبان، دستفه هاتن، تن هپاتی
القابلية، الامكان، التمكن، الكفز

Pêçêbon: Şiyan, Destvehatin, Tê heyazî.

پښ چپبوی: شیبای، دستفه هاتی، تن هپی
التمكن، الكفز

Pêçêboy: Şiyyay, Destvehatî, Tê heyî.

پېچانا بریني: تالاندا کول و برینا
الضمد، الضماد

Pêçana birînê: alandin kûl û birîna.

پښ خاس: پښ رويس، پښ بېلاف، پښ رویت
الحافي

Pêxas: Pê rûs, Bê pêçav, Pê rût.

پېخاسی: پښ رويس، پښ بېلاف، پښ رویت
الحفی، الحفاء

Pêxasî: Pê rûs, Bê pêçavî, Pê rûtî.

پښ دادانګ: لحيڼګ، پهچنګ، ميرکوتک
الغطا، المضرب، اللق

Pëdadank: Lihêfk, Pe çinok, Mîrkutik.

پښ دادای: قوتای، لږدای، نخامتی، پهچنی بسوردادی
المضروب، المظی، المشر

Pëday: Qutay, Lêday, Nixatî, Peçinî, Bi serda-day.

پښ دهرګ: پمیزګ دموګې، ملن دری
الاسکفة، الغنبة، رکن الباب

Pëderk: Peyzka dewihî, Milê dirî.

پیداچون: فیراچون، داکتن، خارکتن
السدة، الاستمرار، الهبوط، الضوخ، للرجل

Pëdaçon: Vërra çon, Daketin, Xarketin.

پښ لړژن: سرفهچوی، تن پمش، تن پي، نافقه چوی
المتطاول، المتجاوز

Pëdirêj: Serve çoy, Tê peş, Tê perr, Navve çoy.

پښ لړژن: سرفهچون، تن پمشین، تن پیرین، ناف چون
التطاول، المتجاوز

Pëdirêji: Serve çon, Tê peşin, Tê perrin, Navve çon.

پښ فن: دست کيس
الجاسوس

Pëdiz: Dest kîs.

پښ دزګی: دست کیسی
الجاسوسیه، الزوجان

Pëdizkî: Dest kîsf.

پیداګرن: فہخارن، کوپګرن، روی کری
السکب، الصب

Pëdakinin: Vexarin, Gorrkirin.

پیدلی: هبرګار
المحتاج، المعوز، الفقير، الضروري

Pëdvî: Hewgar.

پیدلیانی: هوګاری
الحاجة، العوز، الفقر، الضرورة

Pëdvîyaff: Hewgarî.

پیدا هاتن: خارکتن
الغمر، النزول

Pëdahatin: Xarketin.

پښ خوشګری: پښ رازی کری، پښ کھیف کری، لبر نییای
المنع، الرضى، المنع

Pëxweşkirî: Pê razî, pê keyf kirî, liberînay.

پښ خوششیانی: پښ رازیانی، پښ کھیف خوششیانی، لبر هاتنی
الرضى، القناعة، المنع، اللذة

Pëxweşyaff: Pê razyatî, pê keyf xweşyatî, li-berhatinî.

پښ خوږین: کھف لن کرنا بګسهګن دی، ناف دمخودانا پښګن دی
التهدید بالغیر، الافتخار، المباهاة

Pëxurnî: Gef lê kirma bikeseke dî, Nav de xwe-dana bi êkê dî.

پښ ناخلفن: کوفت کوګرن، تهرتھر مګرن
الاشاعة، المعادنة، المباحنة، المفاوضة، الغيبة

Pëaxirîn: Kuft gokirin, Terterkirin.

پیدا: خارن، ژوردا، ژور، بندا، دانګ دا
السفلى، النبی

Pëda: Xarê, Jorda, Jêr, Binda, Dangda.

پیدا تر: خارتر، ژیرتر، بنداتر، دانګ داتر
الاسفل، الادنى

Pëdatir: Xartir, Jêrtir, Bindatir, Dang datir.

پښ دان: ریزدان، پوښته پښ کړن، دستویردان
التقدير، الاعتبار، التخويل

Pëdan: Rêzdan, Pûte pêkirin, Destûr dan.

پښ دای: ریزدای، پوښته پښ کری، دستویردای
المقدر، المعتبر، المخول، الماثون

Pëday: Rêzday, Pûte pêkirî, Destûr day.

پښ دادان: قوتان، لږدان، هنگاتن
المضرب، اللق، الطرق

Pëdadan: Qutan, Lêdan, Hingatın.

پښ دادان: بسوردادان، پوشاندن، نخافتن، پهچنین
الشر، التفطية، الستر

Pëdadan: Bi ser dadan, Poşandin, Nixaftin, Pe çinîn.

پښ دادان: پهچنین، سرګرګن، نیوان کړن
الغمل، للتمر غطا، لیدرګ، وينخض

Pëdadan: Pe çinîn, Ser girirtin, Nîwan kirin.

پێرداران: پێڤه‌نانا زێیانی بێتکی دی فه
الصادق التهمه بالفیر

Pêrradan: Pêvenana zyamê bi êkê dî ve.

پێراق: لویلاقێ پێی، باسکێ پێی
ساق الرجل

Pêrraq: Lûlaqê pêy, Baskê pêy.

پێ رابون: شول بخوه کرتن، کارکین
الاضطلاع بالمهمه

Pêrrabon: Şol bixwe girtin, Karkirin.

پێرنا گه‌نان: هایدان
الابلاغ، الاالحاق، الايصال

Pêrragihandin: Haydan.

پێرا گه‌شتن فێرا گه‌شتن
البلوغ، اللعوق

Pêrragihştin: Vêra gchiştin.

پێرنا هاتن: فێرا هاتن، هه‌ف رویش بون
التحرش، التصدى

Pêrrahatin: Vêra hatin, Hev rûşbûn.

پێرله‌نگی: بافریواتی، بافریوی، دره‌ینی
المزات، الاخبار، الكاذبه

Pêzevengî: Bafirayati, Bafroyî, Direwînî.

پێرله‌نگ: بافرو، دره‌ین
المزما، المخبر، الكاذب

Pêzeveng: Bafro, Direwîn.

پێ زانی: ناگه‌دار بون، سه‌ره‌هه‌بون
المعرفه، الاطلاع، الاعلام

Pêzanîn: Agchdar bûn.

پێ ژوک: ناھێ ژین وژیاری، که‌سێ مروف بێ درزیت
الحیا، حلقه وصل

Pêjlk: Ahê jin û jiyarê, Kesê mirov pê dijît.

پێسه: پارمکێ که‌ش بویێ ئوسمالی بێ بێ بها بو وک فلسی
الفرش العثماني، ويعني الخاسه

Pêse: Parekê kevin bûyê osmalî yê bê biha bo
wek fîlsî.

پێستور: ستورک، دره‌مچک، په‌مه‌رازینک
السلم، الدرجه، المرقاه

Pêstur: Storik, Dereck, Ber derazînk.

پێر: بیری دوهی، روزا بیری دوهی، بیری دو روزا
اول البارحه

Pêr: Berî duhî, Roja berî duhî, Berî du roja.

پێرار: بیری سالاجوی، بیری پار، دوسالا بیری، بیری دوسالا
اول العام الماضي

Pêrar: Berî sala çûy, Berî par, Du sala berî, Berî
du sala.

پێراتان: له‌رزکی ئاف فه‌خارن
الاطفاء، الكره، الماء، البطح

Pêrranan= Pêrranan: Lerzikê av vexarin.

پێ رانان: کاف هافیتن، پینگاف هافیتن
التخطي، الخطوه

Pêrranan: Gav havêtin, Pêngav Havêtin.

پێرو کومکه‌کا ستێرایه
البريا

Pêro: Komkeka stêraye.

پێ وادان: تێ دان، پێغه‌نان، پێغه‌ نويساندن، کوته‌ کرن، کورتانه
کرن، پێغه‌ رساندن

اللوث، اللطخ، الطلاء، السبع، الصاق، التهمه بالفیر

Pêrradan: Tê dan, Pêve nan, Pêve nûsandin, Ku-
tine kirin, Kurtane kirin, Pêve risandin.

پێرادای: تێ دای، پێغه‌نای، پێغه‌ نويساندی، پێغه‌ ريساندی، کوته
کری

الملوث، الملطخ، المظلي

Pêrraday: Tê day, Pêve nay, Pêve nûsandî, Ku-
tine kirî, Kurtane kirî.

پێرپوینه: گه‌یایه‌که‌ لئاف زه‌له‌یاچدبیت دخیون که‌ لاندی وچه‌ لاندی
وخاف لئاف دمو وه‌استا

الحمفا، الرجه، نيات یۆکل

Pêrpînc: Giyayeke linav zevya çêdî bit, Dixon
kelandî û qelandî û xav linav dew û masta.

پێ ره: ده‌وار، ده‌ستگاهێ وه‌غری، ترمبیل و هه‌رتشستی وه‌غری
پێ بکهن

الداب، السياره، وسيله السفر، واسطه المواصلات

Pêrrih: Dewar, Destgahê wexerê, Tirombêl û her
tiştê wexerê pê bikin.

پیش ئافا، پیشاوان، سەرۆک، سەركێش، رێبەر، سەمیان
البانی، الرائد، الزعيم

Pêşava= Pêşawan: Serok, Serkêş, Rêber, Sem-
yan.

پیش ئیخسان، بەری ئیخستن، پیشەمەن، ئینانا پیش
التقديم، التفضيل

Pêşexistin: Berî êxistin, Pêşve birin, Înana pêş.

پیش ئیخستی، پیشە ئینای، بەری ئیخستی، ئینای پیش
المقدم، الفضل

Pêşexistî: Pêşve înay, Berî êxistî, Înay pêş.

پیش باب: باب ویاپیر
الاباء، الاجداد، الاسلاف

Pêşbab: Bab û bapîr.

پیش بەر

السابق، المقدمه

Pêş ber:

پیش بار: سەرچەغا کاروانیا، قەراولی گەریدا
طليعه القافله، طلائع الرجال

Pêş bar: Serçeva karwanya, Qerwilê Gerîda.

پیش بێن: خیف زانک
المتكهن، الكاهن، الرائي، المتنبي

Pêş bîn: Xîv zank.

پیش بېن: خیف زانکی
التكهن، التنبيق، الرؤيه، المستقبلية، الرؤى

Pêş bînf: Xîv zankî.

پیش وپاش:

التفرد، الاول والاخر، السابق قاللاحق

Pêşupag:

پیشتر: کەفێ تر، بەرێداتر
الاسبق، الاقدم، الاسلاف

Pêştir: Kevin tir, Berêda tir.

پیش چاف: لێر جاف، بەر جاف، دیتی
المرئي، المشاهد، المعروف، المخمن

Pêşçav: Li ber çav, Berçav, Dîtî.

پیش چاف: بارزانی پیش جاف بانی گوتەرە بێ کێشان وێفان
الصبره، اللوموس، المنظور

Pêşçav: Bazavê pêş çav yanî gutre bē kêşan û
pîvan.

پیشترۆک: بێ رەق بۆن و گەرووچ بۆن، نەشیان برێفە چون ژ ترسەدا
ومک بێژی بێ ستورکێ ژ ترسەدا گرت مالهێن خوێ نەشیان برێفە
بجیت، یانی پی ستوریک

شل الارجل من شدة الخوف

Pêsturk: Yê reqbûn û gorbûn, Ne şîyan birêve
çon ji tirsada wek bêji pê storkê ji tirsada girt
mali cihê xwe ne şîya birêve biçît, Yanî pê
stork.

بێ سەفک: چەلەک، سەرت، پێ خوش، رەوان، لەزکێن
الجهوش، الشمذار، السريع المشى

Pêşivik: Çelek, Sirt, Pê xweş, Rewan, Lezgîn.

بێ سەفکی: چەلەکی، سەرتی، پێ خوشی، رەوانی، لەزکێنی
الجهش، الجهشه

Pêşivkî: Çelekî, Sirtî, Pê xweşî, Rewanî, Lezgînî.

بێ سەست: بێ خاف
الاحل

Pêşist: Pê xav.

بێ ستی: بێ خافی
الحاله

êşistî: Pê xavî.

پیش: بەر، بەرسینگ، پیشین، بەرێدا، کەفێ
امام، قدام، قبل، سابق

Pêş: Ber, Bersing, Pêşin, Berêda, Kevin.

پیش: بەرێ خودان، نەماشە، نێزان، بەرامبەر، راستی
المشهد، التفرج، المقابل

Pêş: Berê xudan, Temeşe, Nêran, Beramber, Tastê.

پیشی: باب و یاپیر و باب کالک، قەرتیت و یرەتیت
الاسلاف، الاجداد

Pêşt: Bab û Bapîr û babkalik, Qirnêt û birmêt.

پیشین: کەفێ، بەرێ، بەرێدا، چاخێ بۆری و جۆری
القدم، الاقدمون، الزمن الغابر، العهد الماضي، التاريخ

Pêştin: Kevnar, Kevin, Berê, Berêda, Çaxê borî û
çûy.

پیشی: بەرێ، بەری نوکە
القديم، السابق، الانف، القبل

Pêşt: Berê, Berî noke.

پیش چالین: بهرجاف بون
المشاهده، العريضه

Pêşçavbon: Ber çav bûn

پیش چاف بوی: بهرجاف بوی
المشهد، الرائي

Îêşçavboy: Ber çav bûy.

پیش چاف تر: بهرجاف تر
الاشهد

Pêşçavtir: Ber çav tir.

پیش چالکرن: بهرجاف کرن
العرض، الاستعراض

Pêşçavkirin: Ber çav kirin.

پیش چالکری: بهرجاف کری
المعرض

Pêşçavkirî: Ber çav kirî.

پیش چالی، پیش چالیانی: بهرجافی، دبئی
المشهود، المرئي

pêşçavî= Pêşçavyatî: Pêş çavyatî, Berçavî, Dîfî.

پیش خاز: سروکاتی قبیان، رتبه‌ری قبیان، پیش کتن خاز
طالب الرئاسة، طالب الزعامه، التقديمی

Pêşxaz: Serokatî, Viyan, Rêberî viyan, Pêş ketin
xwaz.

پیش خازی: پیشه‌چون خازی، مرناهی خازی
التقديمه

Pêşxazî: Pêşve çon xwazî, Memahî xwazî.

پیشدا: به‌ریدا، کفن
سابقا، قبلا، سالفا، انفا

Pêşda: Berêda kevin.

پیشدا چون: پیشه‌چون، چونا به‌رامین، به‌رداچون
الاستقبال

Pêşdaçon: Pêşve çon, Çona berahyê, Berdaçonb.

پیش ره: رتبه، سەمیان، سەركێش، به‌راهی
الرائد، القائد، الدليل

Pêşrrew: Rêber, Semyan, Serkêş, Berahî.

پیشله: به‌رامین، راسرئ، روی بروی
المواجه، المقابله

Pêşve: Beramber, Rasirê, Rû birû.

پیشله: شوینژئ، شوین کری
النيابه، الوكاله، المعرض، البدل

Pêşve: Şûnjê, Şûngirî.

پیشله بون: شوین بون، شوین گروب
التوكيل، التعويض

Pêşvebon: Şûn bûn, Şûngir bûn.

پیشله بوی: شوین بوی، شوین گروب
التوكيل

Pêşveboy: Şûn bûy, Şûngir bûy.

پیشله تر: شوین تر، شوین کرت
الاقبل، الاوجه

Pêşvetir: Şûn tir, Şûngir tir.

پیش له‌کرن: شوین کرن، شوین کر کرن
التوكيل

Pêşvekirin: Şûn kirin, Şûngir kirin.

پیشله‌کری: شوین کری، شوینگرکری
الموكل

Pêşvekirî: Şûn kirî, Şûngir kirî.

پیشله‌ی: پیشه‌یانی، شوینیانی، شوین کرتانی
الوكاله، النیابه، البدیل، القبله، المواجهه

Pêşveyî= Pêşveyatî: Şûn yatî, Şûngir tinaî.

پیشله‌چون: به‌رفه‌چون، سەركەتن، پیش کتن
الاستقبال، الترقی، التقدم

Pêşveçon: Ber çon, Serketin, Pêşketin.

پیشله‌چوی: به‌رفه‌چوی، سەركەتن، پیش کتن
المستقبل، التقدم، السابق

Pêşveçoy: Ber çoy, Serketî, Pêşketî.

پیشله‌هاتن: به‌رفه‌هاتن
الاقبال، الاستقبال

Pêşvehatin: Bervehatin.

پیشله‌دان:

الفديه، السليمه، الفدا

Pêşvedan:

پیشک: میش، بشوی

الذبابه، البعوض

Pêşik: Mêş, Pêşû.

پښ ناشی: نامویرمه کړیدایه بیستنی ده دڼی لهازمکی دمه بن
بلندکښ، ناش دڼی زوی هغرانى میریت بلنى هيرانکا درشت
پازفروکړ
رجل الرحي

Pêşf: Amûreke girêdaye bi bistê ve dê lihazek
dene bin bilindkin, Aşdê zû hevranî hêrit,
Belê Hêraneka dirîşt, Ya zivr û girr.

پیشکا کړا: میښاکوا

الشران، مثل البعوض لا یدلغ

Pêşka kewa: Mêşakewa.

پیشکا کسک: میښاکه سک، میښاکوی

الخشف، القاع

Pêşka kesik: Mêşakesik, Mêşagû.

پیشکا کزوی:

المن القطنى

Pêşka gezoy:

پیش کوټن: بېرکوټن

المقدمة، التکهن، التنبؤ

Pêgotin: Bergotin.

پیش گر: سینګ کر

المجاہد، السابق

Pêşgir: Sînggir.

پیش گه: تماشه خانه

المرض، السینما

Pêşgir: Ternaşe xane.

پیش مان: لټه بوی

النادم، التائب

Pêşman: Lêvebûy.

پیشمان بون: لټه بون

التندم

Pêşmanbon: Lêvebûn.

پیشمان بوی: لټه بوی

الندم، التادم، التائب

Pêşmanboy: Lêvebûy

پیشمان تر: لټه بوی تر

الاندم

Pêşmantir: Lêvebûy tir.

پیش کتن: برابریون، روی بروی بون، پیشغه چون، برامبریون
التقدم، السبق، الاستعداد، التقابل، الفرط، المواجهه

Pêşketin: Beraber bûn, Rû birû bûn, Pêşve çon,
Beramber bûn.

پیش کتنی: پیشغه چوی، برابریوی، روی بوی، برامبریوی

المتقدم، المتسابق، المتواجه، التقدم، السباق

Pêşketi: Pêşve çoy, Beraber bûy, Rû birû bûy,
Beramberî.

پیش کتن خان: پیشغه چون خان

التقدمی

Pêşketinxaz: Pêşve çon xwaz.

پیشکا دموار: میښادموار، میښاکادموار

الزاره

Pêşka dewara: Meşadewara, Mêşkadewara.

پیشکا سهکنی: پيشويکا سهکنی

السموال

Pêşka sihkê: Pêşûka sihkê.

پیشوک: نامانی پیاښو پښتنی

الطست، مغسلة، الارجل

Pêşok: Amanê pya, Şûştinê.

پیش کړن: برنا پیش، ژورقه برن، ژور نیخستن، پیشغه برن

الدفع الى الامام، الادخال

Pêşkirin: Birna pêş, Jorve birin, Jor êxistin,
Pêşve birin.

پیش کیش: هیزا، هیزا، روی گرم، بروی، روی کیش، روی شرین

الوقور، الجذاب، اللانق

Pêşkêş: Hêja, Hejî, Rû gerim, Birû, Rû kêş, Rû
şirîn.

پیش کیشی: خلات، دبیاری، روی شرین، هیزاینی، هیزایانی

الهدیه، التقديم، الوقار

Pêşkêşt: Xelat, Dyarî, Rû şirînê, Hêjaynî, Hej-
yatî.

پیش کیش کړن: خلات کړن، دبیاری دان

الاهداء

Pêşkêşkirin: Xelat kirin, Dyarî dan.

پیشوی: پیشکیت، ناخویرک
البعوض، البعوضه

Pêşû: Pêşikt, Axûrik.

پینه:

ملاصق، ملازم، معلق

Pêve:

پینه بون: دمست پى بون، دمست هافین، دمست پى کرن، قتلل
بون

المباسته، المبادره، المباشره

Pêvebon: Dest pê bûn, Dest havêtin, Dest pê kirin, Têlêl bûn.

پینه بون: پینه گریدان، پینه رستن

التعلق، الالتزام، الارتباط

Pêvebon: Pêve girêdan, Pêve ristin.

پینه بوی: دمست پى کری، دمست هافیتی

المبادئ، المباشر، المبادر

Pêveboy: Dest pê kirî, Dest havetî.

پینه بوی: پینه گریدای، پینه رستی

الملازم، المعلق، الملاصق

Pêveboy: Pêve girêday, Pêveristî.

پینه بهستی: پینه گریدای، پینه بایانی، پینه فارسی

الطرف المركب، المرتبط

Pêveçoy: Pêve girêday, Pêvebênay, Pêve qerrist.

پینه چوی: چریسه گرتی، عیبرت گرتی

المعتبر، المتعظ

Pêveçoy: Çirise girtî, Îbert girtî.

پینه چون: چریسه گرتن، عیبرت گرتن

الاعتاظ، العبره

Pêveçon: Çirise girtin, Îbert girtin.

پینه چوی: پیدای چوی، فترا چوی، بسر داجوی

المواصل، المستمر، السارده

Pêveçoy: Pêda çoy, Vêra çûy, Biser daçûy.

پینه چون: پیدای چون، فترا چون، بسر داجون

الاستمرار، المواصله، السرد، المشابهه، الماثله

Pêveçon: Pêda çon, Vêra çûn, Biser daçûn.

پینه دان: کزتن

الدغ، اللسع، السلم

êvedan: Geztin.

پیشمان کرن: لښکرڼ
التقديم، الاستنابه

Pêşmankirin: Lêvekirin.

پیشمان کری: لښکرڼ
الندم

Pêşmankirî: Lêvekirî.

پیشمانی: لښکرڼ، لښکرڼیاتی
التداه، التوبه

Pêşmanî: Lêvebûnî, Lêvebûyatî.

پیش مڼ: پشت کړی، پال پشت
النصير، الظهير، المساند

Pêşmêr: Piş gir, Palpişt.

پیش مڼی: پشت کړی، پال پشتی
النصره، المساند

Pêşmêrî: Piş girî, Palpiştî.

پیش مرگ: گوریدار
الغائی، المضحي

Pêşmerg: Gurîdar.

پیش مرگانی: گوریداری
التضحية، الفداء

Pêşmergati: Gurîdarî.

پیشمه: روزا بهری نهمی پى، پیش نهمی پى
الخميس

Pêşemb: Roja ber cyniyê, Pêş înyê.

پیش مال: سرچقا رهنمود کوچری، فهلاویزی مشختا
طلانج الرحل، طلائع المهاجرين

Pêşmal: Serçeça revendû kuçerî, Felawîzê mişexta.

پیش هامت: بهرامبر، هنداف
الطل، المشرف

Pêşhemet: Beramber, Hindav.

پیش هممتی: بهرامبری، هندافی، هندافیاتى
الاطلال، الاشراف، الطلل

Pêşhemetî: Beramberî, Hindavî Hindavyatî.

پى شاديون: پى شاديون، پى دل كمشى بون، پى خومش بون
الروق، راق، بروق

Pêşahbon: Pê şad bûn pê dil gesti bûn pê xweş bûn.

پیغه دای: کمرتی

المندوخ، المسموع

Pêveday: Geztî.

پیغه‌دان: پیغه‌دان، کرتن، دانپه‌ختن

الطابق، الخلق، السد، الايصاد، الولف، لاطباق الخبز، المسدود، الخلق، المطبق

Pêvedan: Pêvedan, Girtin, Daêxistin.

پیغه‌دای: پیکه‌دای، کرتی، دانپه‌ختی

الموصد، الخبز، المطبق، بالن.

Pêveday: Pêveday, Girtî, Daêxistî.

پیغه رستن: پیغه نویستن، پیغه چربون

اللوث، اللصوق، اللزوق، اللزوح

Pêveristin: Pêv nûstin, Pêve çîrbûn.

پیغه رستی: پیغه نویسنی، پیغه چربوی

الملوث، اللصیق، اللزیق، الملازم

Pêveristî: Pêv nûstî, Pêve çîrbûy.

پیغه کرن: هه‌لایستن، تی دانان

النوط، العلق، النياط، التعليق

Pêvekirin: Helawîstin, Tê danan.

پیغه کری: هه‌لایستن، تیدانای

المناط، المنوط، الملق

Pêvekirî: Helawîstî, Tê danay.

پیغه کمر: هه‌لایس، تیدان

العالق، العلق

Pêveker: Helawîs, Tê dan.

پیغه کرن: تیهه‌ل کرن، تیهه‌ل کرن، زوخاندن، ناراندن

الاثاره، التحريض، التشريع

Pêvekirin: Têhel kirin, Têlêl kirin, Zuxandin, Arandin.

پیغه کرتن: پیغه مان، پێ‌ئالهان

الماسکه، التمسك بالغیر، جبر الرجل المكسور

Pêvegirtin: Pêve man, Pê alhan.

پیغه گریدان: لێ‌ک گریدان، لیکه‌ه‌بێنان

الربط، الارتباط، القرن، التقيرن

Pêvegrêdan: Lê girêdan, Lêk girêdan, Pêkve bênan.

پیغه گریدای: لێ‌ک گریدای، لیکه‌ه‌بێنای

المربوط، المقرن، اللزم

vegirday: Lê girêday, Lêk girêday, Pêkve bê-nay.

پیغه مان: پیغه گریدان

الثبت، المداومه، الاعتكاف، الملازمه

Pêveman: Pêve girêdan.

پیغه نویستن: پیغه رستن، پیغه چربون

الولع، اللصوق، اللزوم

Pêve nûstin: Pêve ristin, Pêve çîrbûn.

پیغه نویسنی: پیغه رستی، پیغه چربوی

الولع، الملازم، المصق

Pêvenûstî: Pêve ristî, Pêve çîrbûy.

پیغه نویساندن: پیغه رساندن، پیغه چرکرن

اللتصاق، الالتزاق، الالتزام

Pêvenûsan: Pêve risandin, Pêve çîrîkirin.

پیغه نویستن: پیغه رسین، پیغه چربون

اللتصاق، الملازمه

Pêvenûstin: Pêve ristin, Pêve çîrbûn.

پیغه نویسک: دیوف دیوئیک، دیوئیک لانک، پیغه نویسک

الامعه، اللزیق، اللصیق، التابع

Pêvenûsk: Dûv dûvk, Dûve lank, Pêve nûsk.

پیغه نه‌مان: نه‌شیان، پێ‌چینه‌بون، پێ‌نه‌جیبون، فله‌سیم، جڭ

بون

الفشل، الاخفاق، العجز

Pêvenchatin: Neşîyan, Pê çêne bûn, Pê neçê bûn, Felşîn, Çix bûn.

پیغه نه‌مانی: نه‌شیای، پێ‌چینه‌بوی، جڭ بوی، فله‌سی

الفاشل، العاجز، المخفق

Pêvenchatt: Neşîyay, Pê çêne bûy, Çix bûy, Flişî.

پیغه نان: پیغه نویساندن، پیغه رساندن

اللتصاق، الالتام

Pêvenan: Pêve nûsandin, Pêve risandin.

پیغه نای: پیغه نویساندی، پیغه رساندی

المصق، المتهم

Pêvenay: Pêve nûsandî, Pêve risandî.

پښ کوچک: بهرئ رمخت کوچکی، کښېمېر، بهرئ تزی چمنکی
الرضف، الاتافی

Pêkuçk: Berê rexê kuçkî, Kêye ber, Berê tijî çengî.

پښ کوچ: تزی لمېن، بهرئ دمست کوتلک، دمست بهرک
الجلمود، الحجر ملي الکف

Pêkuç: Tijî lepê, Berê dest kutilk, Dest berik.

پښکله: بهېف، لکهلک، بهېف را، همی بجارمکن
معا سويا، جميعا

Pêkve: Bihev, Ligelêk, Bihevra, Hemî bicarekê.

پښکلمی: بهېفی لکهلکی، بهېفرایی، همیاتی، همینی
المیة، السویه، الکلیه

Pêveyf: Bihevî, Ligelêkî, Bihevrayî, Hemyatî, Hemînî.

پښکله رستن: پښکله لوستن، پښکله رستن، پښکله مان
الملاع، التلازل، التلاصق

Pêveristin: Pêkve lostin, Pêxveristin, Pêkve man.

پښ کمنډ: یاری پښ کرن، مسخه پښ کرن، کله پښ کرن، ترانه
پښ کرن

السخره، الهز، اکهل

Pê kenîn: Yarî pê kirin, Mesxer pê kirin, Gelte pêkirin, Tirran pê kirin.

پښ کمرک: کښیابه که ل جیاجید بیت بخافی دخون، بتږی و خاف
دخون

نبات جبلی یوکل طریا

Pêkewk: giyaye ke li çiya çêd bît bixavî dixon, Bi terrî u xav dixon.

پښکف گرتن: ټپک دوگرتن، پښکف بستان، پښکف رستن، پښکف
نویستن

التماسک

Pêvegirtin: Îê dugirtin, Pêkve bestin pêkve ristin, Pêkve nûstin.

پښ کرن: روځاندن، پالدان بوشولی، ناراندن

الحد علی العمل، الآثار

Pêkirin: Zuxandin, Paldan bo çolî, Arandin.

پیغه هاتن: پښ چښون، شیبیان
الکفاه، القدره، التمكن، الاستطاعة

Pêvehatin: Pê çêbûn, Şiyan.

پیغه هاتی: پښ چښوی، شیبای
الکفوه، القدير، التمكن، المستطیع

Pêvehatî: Pê çêbûy, Şiyyay.

پیغه هاتن: بهرگرتن، دان
الولف، للشار والفاكهه

Pêvehatin: Bergirtin, Dan.

پښ پهلېن: پښ کهلشن، پښ کهلشن
الزلع، الزلوع، تشقق القدم

Pêpeqîn= Pêpeqan: Pê keliştin, Pê kelişîn.

پښ هوت: خوروتی لږ کرن، خوروتی، پښ لږنان، تبه سرکرن،
تبه سروری

الاضطهاد، التعدي، الازلال

Pêqut: Xurtî lêkirin, Pêlênan, Tepe serkirin, Tepe serî.

پښ قازک: کښیابه که لمرکاشین بیت که لاندی دخون
نبات عشبی

Pêqazk: Giyayeke limêrga şîn dibit kelandî dix-on.

پښ قږیاتی: پښ قږلاری، پښ دوږینی
الکخ

Pêqirêjyati: Pê qîvarî, Pê dujînî.

پښ قوړانگی: بلوت چونا لنگه کی، یانی نیشقلک، لمر لنگه کی خوه
هافیتن

الروبان، العجلان، لقفز علی رجل واحد

Pêqulingî: Bilot çona bi lingekî, Yanî îşqîk, Li ser lingekî xwe havêtin.

پښک ټښان: ټپک خومش کرن، لکهلک دل خومش کرن
المصالحه، الصلح

Pêkînan: Lêk xweçkirin, Ligelêk dil xweçkirin.

پښکښان: بهرهم کرن، لښکدان، پښکښان، دانایک، ټپک بستان،
ټپک بښان، ټپک ټښستن

التهيئه، التاليف، التركيب، الانجاز، التشكيل

Pêkînan: Berhav kirin, Lêkdan, Pêkvenan, Danaek, Têk bestin, Êk êxistin.

پیکه مان: لکهک بارتن، پیکه بارتن، هفالین
المعاشره، الملازمه، الرفقه، التماسک

Pêveman: Ligelêk bartin, Pêkve bartin, Havalîn.

پیکه مای: لکهک بارتی، پیکه بارتی
التماسک، الملازم، المرافق

Pêkvernay: Ligelêk bartî, Pêkve bartî.

پیکه نان: پیکه دان، لیک دان، ریزکرن، دانانیک، پنه دان، کرتن
الصفق، الرص، الرصف، الطبق

Pêvenan: Pêkve dan, Lêk dan, Rêzkirin, Dana êk, Pêve dan, Girtir.

پیکه دای: پیکه دای، لیک دای، ریزکری، دای نیک، پنه دای، کرتی

المصوم، الرصوف، المصفق، المطبق

Pêkvenay: Pêkve day, Lêk day, Rêzkirî, Day êk, Pêve day, Girtî.

پیکهاتن: ژیک رازی بون، لکهک ناشتبون
الصلح، الاتفاق، الهدنه

Pêkhatin: Jêk razî bûn, Ligelêk aşt bûn.

پیک هاتی: ژیک ناشت بوی، ژیک رازی بوی
المصالح، المنفق، المنهاند

Pêkhatî: Ligelêk aşt bûy Jêk razî bûy.

پیکه بون: هفالین، لکهک بون، هف بارتن، پیکه رابون، لکهک مان

المصاحبه، المرافقه، الملازمه، المعاشره، الموائسه، المعیه

Pêkvebon: Hevalînî, Ligelêk bûn, Hev bartin, Pêkve rabûn.

پن کول: خوهر اکیشان، شاخ رهن، بزقین
الهشیان، المحاوله

Pêkol: Xwerakêşan, Şaxren, Bizivîn.

پن کهن: هنگانن

الاصابه به، کالمرض

Pêketin: Hingatîn.

پن کتی: هنگاتی

المصاب به

Pêketî: Hingatî.

پیک دامهاتن: کوهشین، دامان، پوسیده بون، مسمرول بون، بوغومین

الذبول، الوجوم، الکمد

Pêkdahatin: Guhişî, Daway, Posidebûy, Misre-wil bûy.

پن کری: زوخاندی، پادای کرتی، ناراندی
المعمول به، الخبیر بالعمل

Pêkîrî: Zuxandî, Palday kirin , Arandî.

پیک پیک: وک نیک، بهرامبرینی، لهرک هانتی، شتی نیکاتی
الماتله، العادله، المساواه

Pêpêkî: Wek îkî, Bermberînî, Liberêk hatinî, Şitî êkatî.

پیکه نووستن: بهچریه بون، لیک کهلین، پیکه رستن

التلاحم، الالتحام، التلاصق

Pêkvenûstin: Peçrîme bûn, Lêkkelîn, Pêkve ristîn.

پیکه نویسای: بهچریه بوی، بهچریه کری، لیک کهل، پیکه رستن

التلاحم، المتصق، المتصل

Pêvenûsay: Peçrîme bûy, Peçrîmekirin, Lîk kelî, Pêkve ristîn.

پیکه نویسانن: بهچریه کرن، لیک کهلندن، پیکه رساندن

التحيم، التلزيق، الالتصاق

Pêvenûsandin: Peçrîmekirin, Lêkkelandin, Pêkve risandin.

پیکهرهاتن: هاتنا نیک، فیک کهن، لیک دان

الرام، الالتنام، الانضمام

Pêkwerhatin: Hatina êk, Vêk ketin, Lêk dan.

پیکره ئینان: ئینانا نیک، فیک نیخستن، دانانیک نینان

الضم، الراب، الانجاز، التركيب، التأليف، التشکیل

Pêkwerînan: Înana êk, Vêk êxistin, Dana êk înan.

پیکرهاتی: ئینای نیک، فیک نیخاتی، لیکدای، نیک نیخستی

الملتئم، المضم، المרכب

Pêkwerhatî: Înaya êk, Vêk êxatî, Lêkay, êk Êêxistî.

پیک گهرین: لیک گهرین

التبادل، المبادله، المقايضه

Pêkguhrrîn: Lêk guhorn.

پیک گهری: لیک گهری

التبادل، المقايض

Pêkguhrrî: lêk guhorî.

پڼ گران: رڼه چوڼ کوه، نهرم، لوکوزین
البطن السیر، الثقیل المشی

Pëgiran: Rêve çon kuh, Nerim, lukuzîn.

پڼ گرانى: کوه رڼه چوڼى، نهرمى، لوکوزینى
ابطن فى المشی، ثقل المسیر

Pëgiranî: Guh rêve çonî, Nermî, Lukuzînî.

پڼ کاف: کاف، پڼ رانان، پښهنگاف
الخطوه

Pëgav: Gav, Pë ranan, Pëhingav.

پڼ گوهرک: لیک گوهرین، پڼک دان، دان پڼک
الشفر، الشغار، التجاب، التباب

Pëguborik: Lëkgurhorîm, Pëkdan, Dan pëk.

پڼ کلى: بستیا کلى، باسکى کلى، زینیاکلى، ملن کلى
العدوه، طرف الوادى

Pëgeli: Bistya geli, Baskê geli, Zînya geli, Milë-geli.

پڼ گه: پڼ ره، پهرین ره، رڼبار
المشى، المسار

Pëgih: Përih, Ber përih, Rëbar.

پڼله: پڼله، شلق، دهرهفتى لومختى بهیت، زاک، کهر، که، که
الوج، التيار، الدور المواتى، الفتره الملائمه

Pël= pële: Şiliq, Dcrfetê, Liwextê bihêt, Zak, Gerr, Gih, Geh.

پڼ لڼان: تپسهرکرن، بن دهرست کړن، خورتى لڼ کړن، بن پڼ
کړن

الوطى، الاضطهاد، الضمايه، القدح، الازلال، الاعتداء

Pëhnan: Tepeserkin, Bindestkin, Xurtî kirin, Bin pë kirin.

پڼ لڼان: تپسهر، بن دهرست، بن پڼک، وڼردهست، بن زک
المقدوح، المصطهد، المصهى، المذل

Pëlênay: Tepeser, Bindest, Jêrdest, Bin zik.

پڼليار: کويزمار، کويز، کيياپهکه دناقيداشين دبیت بخون خاف
وترش کړى، ولڼاندنى
اللينفور، عشب مانى

Pëlyar: Kûzmar, Kûz, Giyaye ke diavêda şin dibît di xon xav û tirîş kirî, Û lëndandî.

پڼکاهاتى: کومشى، دامای، پوسیده، مسرهول، یوغومى
الذابل، الواجم، المهموم

Pëkdahaff: Guhişt, Dawan, Posîdebûn, Misre-wil bûn.

پڼکرا: هف را، لکهک، فیکرا، پڼکفه
معا، سويه

Pëkra: Hevra, Logelêk, Vëkra, Pëkve.

پڼکرا چوڼ: فیکراچوڼ، بربونانیک، لیک کرتن، فیکراهاتن، هنافک
کمتن

المعاجره، المناوشه، المشاحنه

Përraçon: Vëkra çon, Berbûn êk, Lêk girtin, Vëkrahatin, Vinarvêk ketin.

پڼک نغوهمشى: ژیک سل بوڼ، لیک دوبهریوڼ
الخلافه، المنازعه

Pëknexweşt: Jêk silbûn, Lêk duber.

پڼ نالینک: ومکى خوه لیک دهرن نیک دڼ پڼ خوه بڼن هغالى خوه
نالینیت دابختیت نو مېژڼى بهر پڼک، دیسا پانى شیلاندنا شولا دا
نه چڼڼ.

الشفریه، ومکنى بنعمت الامور لافشالها

Pëalfink: Wekî xwe lëk didin êk dê pë xwe dipë hevalê xwedînit da bëxît û dibêjinê ber pëk, Dîsa yanî şelandina şola da ne çëbin.

پڼ گوتى: نافدار، خهک نیاسى، معلوم، ناشکر، دهرک دای
المعروف، المشهور، الموصوف، المعلوم، الشهير

Pëgotî: Nevdar, Xelik niyasî, Me'lom, Aşkîra, Deng day.

پڼ گوتن: نافدارى، خهک نیاسین، معلومى، دهرک دان
الشهره، الصیت، الوصف الثناء، الرضاء، النوح، المناحه

Pëgotin: Nevdarî, Xelik niyasîn, Me'lomî, Deng dan.

پڼ گرتن: پڼقان، نندازکړن، لڼ گرتن ومک بېژى خودڼ پڼ گرت
القياس، الموازنه، المطابقه.

Pëgirtin: Pîvan, Endazkirin, Lëgirtin wek bëjî xudê pë girt.

پڼ گرتى: پڼقاي، نندازکړى، لڼ گرتى، خودڼ پڼ گرتى
المقايسه، انتقام الله من اللائم، المواخذة، الانتقام الالهى

Pëgirtî: Pîvay, Endazkirî, Lëgirtî, Xudê pë girtî.

پښ ماى: نو تشتى ژ نيكي فهكهنشى مروفي
الوارث، الترك، الورث

Pēmav: Ew tištê ji êkî vebigihîşt mirov.

پښ ناس: ندرس، دورپي پښ نياسينئ، نيشانا ناسياريتي
الهره، الجنسية، العنوان، الشهرة، العلامة، الاشارة

Pēnas: Edres, Dirûyê pê niyasînê, Nîşana nas-yartiyê.

پښ نهکړن: سرکمش، کوړ نه دان، نه کوړدان، روکومان، سرمل
بون

المصيان، المخالفه

Pēnckirin: Serkeş, Guh pedan, Ne guhdan, Ru-kuman, Sermilbûn.

پښنا، پښنا: نامهکي ومک شهماين په مېشا هنگښ، چمکت
الاكبر الشمع، الاکبر

Pēnav= Pēndva: Ahekê wek şemayêye mēşa hingvîn, Ceket.

پښج: هژماره، ژتمت تبليت دمستکي
الخمسه

Pēnceh: Hijmare, Ji temet tiblêt.

پښج شمعپ: روزا بری نینتی
الخميس

Pēndsemb: Roja berî inîyê.

پښج تیر: هوزانا پښج خشت، شفرا پښج مالک
التخميس للشعر

Pēncûr: Hozan pēnc xişt, Şivra pēnc malik.

پښج خشت: شعراپښج تیر، هوزانا پښج مالک
الشعر الخماسي

Pēncxişt: Şî'ra pēnc tir, Hozana pēnc malik.

پښج گوشه: پښج تشک، پښج نيخل، پښج سوی
المخمس الهندسي

Pēncgoşe: Pēnc pişik, Pēnc êxil pēnc sô

پښج سوی: پښج نيخل، پښج کوچ، پښج گوشه
المضلع الخماسي

Pēncsô: Pēnc êxli, Pēnc kuç, Pēnc goşe.

پښگاف: کاف، پښ کاف، پښن کاف، باز، فت، پښ رانان
الخضوه

Pēngav: Gav, Pēgav, Pêhin gav, Baz, Fit, Pê ranan.

پښلاف: کالک، ومشک، چاروخه
الحذاء

Pêlav: Kalik, Reşik, Çaroxe.

پښلحنکي: هلوږاندن، دمک بېردان، ليک زفراندنا دمک وسهليفن
النبره، النغمه، الموج الصوتي

Pêla dengf: Velovrandin, Deng berdan, Lêk ziv-randina deng û selîqê.

پښل ناف: شلق، شلقان، شلتاقه، سپيل
الموج، التيار المائي

Pêl av: Şiliq, Şilqon, Şiliq taqe, Sîpel.

پښل ژمن: سپيل، سپيل
التيار النابض

Pêl jen: Şiliq şiliq, Şilqa bistay.

پښل پچ: شلق، شلق، شلقابستاي
التيار المتقطع

Pêl piç: Şiliq şiliq, Silqa, bis tay.

پښل پيل: شلق، شلق، سپيل سپيل
التيار المتناوب

Pêl pêl: Şiliq şiliq, Sîpel sîpel.

پښل سويل: سپيه، سپيل هېرځين
التيار التصل

Pêl sîl: Sipe, Sîpel, Herriqîn.

پښلزيک، پښلزيق: پيلا تيمسوک
الموجه الضوئية، الموجه النورية

Pêlazîk= Pêlaziq: Pêla teysok.

پښل کوهرين: ژاک کوهرين، گهرکوهرين، دم کوهرين، دم ليک
ومرگهرمان

التطور، تحول التيار، تبديل الموج

Pêguhrrîn: Zak guhrîn, Gergurîn, Demguhrrîn, Dem lêk wergerhan.

پښمين: ميزتنا سمی، لنگ راکړنا لگال ميزتنی، نغيان، خورتی لی
کړن، پښ لبنان
العفار، الشفر

Pēmîz: Mîztina seyî, Ling rakirna li gel mîztinê, Nevyan, Xurtî.

پښ مان: تشتى ژ نيكي فهکيهيت مروفي
التورات، الارث، التراث

Pēman: Tištê ji êkî vebigihît mirov.

P	پ	P	پ
	پېښون: لينك، سرسم الركل، الرفس	پېنجوكانې: يارى يكه بېهرشيشكا ښكن، ده لافين وفادركن لعبه بالحصى	
Pēhn: Lîtik, Sersim.	پېښون هافېز: لينك هافېز، شمېوز الرافس، الراكل	Pēncokanē: Yaryeke biberšiška dikin, Dihela- vên û vedgirin.	پېهل: سلال، سرډا، جور، سر، ژېهل، نغراڼ، ژېتل، هه لېسار، بلند، هه لکتى، بالا
Pēhin havêj: Lîtik havêj, Şemboz.	پېښون کاف: پېکاف، کاف، باز، فت لخوه	Pēhel: Silal, Serda, Jor, ser, Jêhel, Evraz, Jelet, Helpesar, Bilind, Helketî, Bala.	پېهل برن: سلال ځېخست، سر ځېخست، نغراڼ برن، ژېهل برن، هه لېسارت، بلند کړن، ژور کړن
Pēhngav: Pêgav, gav, Baz, Fit.	پېښوړون: لږ رشان، قهړمېناښ، هه لکتى بهش، لږ پژى التناثر، کتايه عن حدوث مالا برجى	Pêhelbirin: Silal êxistin, Ser êxistin, Evrazbirin, Jêhelindin, bilindkirin, orkirin.	پېهل چوڼ: هه لېاسک بوڼ، سر ګوتن، بلند بوڼ التسلق، التصاعد، الترقى، الترفع
Pêwerbon: Lêreşan, Qewmîna bed, Helketina beş, Lê bijay.	پېښوړکړى: لږ پژندى المذور، المنثور	Pêhelçon: Helbasik bûn, Serketin, Bilind bûn.	پې هه لاندن: لږ کړن، رښتن، بازدان، تخان، قريلان، درمړکړن الاسراع، الاستعجال، الفوار، الهرب، کتايه عن المبالغه فى الکذب
Pêwerkirî: Lê pizandî.	پېښوان: پارېزګه، پاوان الحمى	Pêhelandin: Lezkirin, Revîn, Bazdan, Teqan, Firlîan, Direw.	پې هلېن: لږ کړى، رښتى، بازداى، تمقاي، فرکيل، درمړين المسرع، المستعجل، الفار، الهارب، مبالغ الکاتب
Pêwan: Parezyih, Pawan.	پېښوهر هاتن: دور کړن، روځ کړن، دور وهرهاتن، لږ خړبون الاحاطه، الحفاوه، الاحتفاء	Pêhelîn: Lezkirî, Revî, Bazday, Teqay, Firlkê, Direwîn.	پې حسان: ټاکه مېوڼ، هاى ژى بوڼ، هاى بوڼ اللمس، الاحساس، الشعور، الحس، التبايه
Pêwerhatin: diorgirtin, Rexgirtin, Dor werhatin, Lê xir bûn.	پېښوان بوڼ: پارازتن بو، هاتى پارازتن، پاوان بوڼ الاحتفاء	Pêhesan: Ageh bûn, Hay jê bûn, Hay bûn.	پې حسانن: ټاکه مېوړ کړن، هاى ژى کړن، هايدان الاشعار، التنبيه، الاحساس
Pêwanbon: Paraztin bûn, Hatî paraztin, Pawan bûn,	پېښوان بوى: پارازتى، پاوان بوى الحمى	Pêhesandin: Ageh dar kirin, Hay jê kirin, Hay dan.	پې حساننک: ټاکه مړک
Pêwanboy: Paraztî, Pawan bûy.	پېښوان تو: پارازتى تو، پاوان تو الحمى	Pêhesfink: Agehuk.	پې حسانک: ټاکه مړک الملموس، المحسوس
Pêwantir: Parazt tirî, Pawan tir.	پېښوان کړن: پارازتن، پاوان کړن الاحماء	Pêhask: Agehik.	
Pêwankirin: Paraztin, Pawan kirin.			

پت پت بون: گازنده بون، گله مبون، پرت پرت بون، پور پور بون
الشنکی، المعاتبه

Pirpitbon: Gazindebûn, Gilehbûn, Pirt pirtbûn, Porporbûn.

پیت پیت بوی: گازنده بوی، گله مویی، پرت پرت بوی، پور پور بوی
الشنکی

Pitpitboy: Gazindebûy, Gilehbûy, Pirt pirtbûy, Porporbûy.

پیت پیت کرن: گازنده کرن، گله مکر، پرت پرت کرن، پور پور کرن
الشنکاء، التعنیه

Pitpitkirin: Gazindekirin, Gilehkirin, Pirt pirtkirin, Porporkirin.

پیت پیت کری: گازنده کری، گله مگری، پرت پرت کری، پور پور کری
المعاتب، الشنکی

Pitpitkîrî: Gazindekîrî, Gilehkîrî, Pirt pirtkîrî, Porporkîrî.

پیت پی: گازنده کر، گله مکر، پرت پرتی، پور پوری
الشنکر

Pitpitî: Gazindeker, Gilehker, Pirt pirtî, Porporî.

پت پت: نم نم، گورد گورد، دمنگ ژدویره تی نه کن
الصوت البعید غیر المفهوم

Pitpit: Nimnim, Gurd gurd, Dengê ji dûrve tê negihin.

پتر: پتر، قسمتر، زمحف تر
الاکثر، الاغزر، الاوفر

Pitir: Pirtir, Qisetir, Zehiftir.

پتر بون: پرتربون، مشهتر بون، زمحف تر بون
التکثیر، التوفر

Pitirbon: Pirtir bûn, Mişetir bûn, Zehiftir bûn.

پتر بوی: پرتربوی، مشهتر بوی، زمحف تربوی
المکثر، الموفر

Pitirboy: Pirtir bûy, Mişetir bûy, Zehiftir bûy.

پتر تر: پرتتر، مشهترتر، زمحف ترتر
الاشد اکثر

Pitirtir: Pirtir tir, Mişetir tir, Zehiftir tir.

پتر کرن: پرتکرن، مشهترکرن، زمحف ترکرن
الاکثر، التکثیر، التوفیر، التقلیل

Pitirkirin: Pirtir kirin, Mişetir kirin, Zehiftir kirin.

پیوان کری: بارازی، پاوان کری
الحمی

Pêwankîrî: Parazî, Pawan kîrî.

پیوانی: بارزی
الحمایه

Pêwanî: Parêzî.

پت: نافک فهجوی، کورت، کووسه، پمتشی
الافطس، المفلطح

Pit: Navêk ve çûy, Kurt, Kose, Petişî.

پتبون: پمتشین، کووسه بون
التفطس، التفطس

Pitbon: Petiş bûn, Petişîn.

پتبوی: پمتشی بوی، کووسه بوی
المطح، المفلطح، الفطیس

Pitboy: Petiş bûy, Kose bûy.

پتر: پمتشی تر، کووسه تر
الاکثر تغلطحا

Pittir: Petiş tir, Kose tir.

پتکرن: پمتشاندن، کووسه کرن
التفطیس

Pitkirin: Petişandin, Kose kirin.

پتکری: پمتشانندی، کووسه کری
المطس

Pitkîrî: Petişandî, Kose kîrî.

پتی، پتیاتی: پمتشین، کووسه یی، کووسه یاتی
الفطس، القلطحه

Pitî= Pityafî: Petişînî, Koseyî koseyafî.

پتیشک: پیک
الافیطس

Pitîşk: Pêk.

پتات: رتاخ، کرئوپ
البطاطس، البطاطا

Pitat: Ritax, Kirtop.

پت پت: گازنده، گله، پرت پرت، پور پور
الشنکر، الشکی، المعاتب

Pêtpit: Gazinde, Gileh, Pirt pirt, Porpor.

P	پ	P	پ
	پچاندی: بزاندی. قهقهه دگری المقطوع	پترکری: پرتیرکری، مشترکری، خهخه ترکری المکثر، الموفر	
Piçandî: Bizdandî, Qedqed kirî.	پچک: بپچک، کیمک، چزمک القلیل	Pitîrkirî: Pirtir kirî, Mişetir kirî, Zehiftir kirî. پتری، پتیراتی، پرتیراتی، مشترکری، زمخه تریاتی الکثره، الموفر، الغزازه، الغالب	
Piçek: Piçek, Kêmek, Çizek.	پچان: بزدان، قهقهه بون الانقطاع، الانصرام، الانفراط	Pitîrî= Pitiryatî: Pirtiryatî, Mişetiryatî, Zehiftir- yatî. پچ: پرتکا بنکی الصرم، طاق، الخیط، المقطع	
Piçan: Bizdan, Qedqed bûn.	پچیز: دمنکی فرینا کوری به صوت طیران القیج	Piç: Pirteka benkî. پچ پچ: بستانی، قهقهه المنقطع، التصرم	
Piçyoz: Dengê frîna kewyc.	پخ: پخ، پخین: دمنکی خمی به، دمنکی نفستنی به اللفطیط، صوت النوم	Piçpiç: Bistay, Qedaed. پچ پچوک: خاف، بزدا بزوک، بست بستوک الخیط الضعیف البالی المتناکل	
Pixpix= Pixên: Dengê xewê ye. Dengê nvisti- nêye.	پخ: کوتنه که بو ترساندن کلمه للتخويف	Piçpiçok: Xav, Bizid, Bîzduk, Bist bistok پچپچیز: بستان، قهقهه بون النقطع، التصرم، الانفراط	
Pix: Gotineke bo tirsandinê.	پخ: منح، خاف، هوسی الهفاف، الهش	Piçpiçbon: Bistan, Qedbûn. پچ پچ بوی: بستانی، بزدا، قهقهه بوی المنقطع، التصرم	
Pix: Minih, Xav, Hewsî.	پد: کیر، بزمانی، بچویکا یانی کیر، براران النکر، الحشفه، فی لفه الطفل	Piçpiçboy: Bistay, Bizday, Qedqedbûy. پچ پچ تر: بستانی تر، بزدا تر، قهقهه تر الاقطع، الاصرم	
Pid: Kîr, Bizmanê biçûka yanî kîr, Birarran.	پدی: پیوتی، کوشتی بن دانا، کوشتی بدانا و مرهاتی اللنه	Piçpiçtîr: Bistay tir, Bizday tir, Qedqed tîr. پچ پچ کین: بستاندن، بزدان دن، قهقهه کین التقطیع، التصریم	
Pidû: Pêwtû gwêstê bin didana, Goştê bi didana werhatî.	پدو: پێو، مشه، زمخه، گهلهک، مهبشی، رهیزی، مشه المکتظ، الملی، الکثیر	Piçpiçkirin: Bistandin, Bizdandin, Qedqedkirin. پچ پچ کری: قهقهه کری، بزاندی، بستاندی المقطع، المصرم	
Pirr: Tijî, Zehif, Gelek, Mişe, Mebişî, Repijî, Mişt.	پیر: تژی، مشه، زمخه بون، مشه بون، مشه بون، گهلهک بون. رهیزین، مهبشین الاكتظاظ، الامتلاء، النکاش	Piçpiçkirî: Qedqedkirin, Bistandî, Bizdandî. پچ پچی، پچپچانی: قهقهه پچانی، بزانی، بزانیاتی القطیعه، التقطیع، سهل الانقطاع	
Pirbon: Tijî bûn, Miştîbîn, Zehif bûn, Mişebîn, Yelek bûn, Repijîn, Mebişîn.		Piçpiçî= piçpiçyatî: Qedqedyatî, Bizdanî, Biz- danyatî. پچاندن: بزاندن، قهقهه کین القطع، التقطیع، المصرم	
		Piçandin: Bizdandin, Qedqed kirin.	

پیر بار: تیر بار، بار زحف، پر، ریش
الخصب، الكثير النسل، قفیر الناتج

Pirber: Têr ber, Ber zehif, Pirr, Rêşt.

پیر بژ: نرمان تیل، پیر ناخفتن، لهبلهان، چویر درژ
الترثار، اللجوج

Pirbêj: Ezmantîl, Piraxîştin, Lebleban, Çûrdirêj.

پیر بژی: پیرماتی، چویر درژی، نرمان تیلیانی، پیر ناخفتن

Pirbêjî= Pirbêjîyatî: Çûrr dirêjî, Ezman tîlyanî,
Pir axiftinî

الترثار، التلججه

پیر بژیون: چویر درژ بون، پیر ناخفتن بون، نرمان تیل بون
الترثار، التلجج

Pirbêjbon: Çûrr dirêj bûn, Pirr axiftin bûn, Ez-
mantîl bûn.

پیر بژیوی: چویر درژ بوی، پیرکوتن بوی، نرمان تیل بوی
الترثار، الملجج

Pirbêjboy: Çûrr dirêj bûy, Pirr axiftin bûy, Ez-
mantîl bûy.

پیر بژ تر: چویر درژ تر، پیر ناخفتن تر، نرمان تیل تر
الاجلج

Pirbêjtîr: Çûrr dirêj tîr, Pirr axiftin tîr, Ezmantîl
tîr.

پیر بژیکن: چویر درژوکن، پیر ناخفتن کن، نرمان تیل کن
الاجلاج

Pirbêjkirin: Çûrr dirêj kirin, Pirr axiftin kirin,
Ezmantîl kirin.

پیر بژیکی: چویر درژوکی، پیر ناخفتن کی، نرمان تیل کی
الاجلج

Pirbêjkirî: Çûrr dirêj kirî, Pirr axiftin kirî, Ez-
mantîl kirî.

پیر بیز: کویر هز، هز تیز، زبخ، زیرک
الفکر، الفهیم

Pirbîr: Kûr hizir, Hizir tîj, Zîx, Zirek.

پیرت کز، جوبن، بمشی، بیش، جیق

الحزب، الفقه، القسم، الفلذ، الشطر، الجزؤ، القطعه.

Pirt: Ker, Cûn, Beşî, Bîş, Çîq.

پیریوی: تزی بوی، مشت بوی، رهژی بوی، مهبشتی بوی، مشه بوی،
زحف بوی

المکظ، المکظ، المکثر

Pirboy: Tijbûy, Miştûy, Repijî bûy, Mebiştî
bûy, Mişe bûy, Zehif bûy.

پیر تو: تزی تر، مشت تر، رهژی تر، مهبشتی تر، مشه تر، زحف
تر، کله تر

الاکظ، الاملا، الاکثر

Pirtîr: Tijî tîr, Mişe tîr, Repijî tîr, Mebiştî tîr,
Mişe tîr, Zehif tîr, Gele tîr.

پیرکون: تزی کرن، مشت کرن، رهژاندن، مهبشاندن، مشه کرن،
زحف کرن

الاملا، التکظیظ، الاکثر

Pirkin: Tijî kirin, Mişe kirin, Repijî kirin,
Mebiştî kirin, Mişe kirin, Zehif kirin.

پیرکی: تزی کی، مشت کی، رهژاندی، مهبشاندی، مشه کی،
زحف کی، کله کی

المکثر، المکظ، المکلی

Pirkirî: Tijî kirî, Mişe kirî, Repijandî,
Mebişandî, Mişe kirî, Zehif kirî, Gelekîrî.

پیری پیریاتی: تزیاتی، مشتییاتی، رهژیاتی، مهبشتیاتی، مشهاتی،
زمحفیاتی، زحفی، کله کی

الکظ، الکثر، الملا

Pirî= Pirryatî: Tijyatî, Mişyatî, Repijyatî,
Mebişûnû, Mişeyatî, Zehifyatî, Zehîf, Gelekî.

پیری: حیوانه که کن درژه که لک پین بیت پیغه هردوسه ریت وی
دسورن بیژنی سهرمارجان

الحریش، ام سبع وسبعین

Pirpê: Hêwaneke kê dirêje, Gelek pê yên pêve
herdu serên we disorin, Di bêjnê sermercan.

پیر پوج: به لافش، چقیل، ناخفتن سار، لهوج

المخرف، المهاتر، المشعوز

Pirpûç: Belafîş, Çivêl, Axiftin sar, Lewçê.

پیریوچی: به لافشی، چقیلی، ناخفتن ساری، لهوچی، لهوچیاتی
الخرافه، المهاتره، المشعوزه

Pirpûçî: Belafîşî, Çivêlî, Axiftin sarî, Lewçeyê,
Lewçeyatî.

P	پ	P	پ
	پرت پرت: کړکړه، جوين جوين، چيچ چيچ، ژيک هدهر المجزء، المقسم، المتحزب، المشطور، المتقطع		پرت پرت: کړکړه، جوين جوين، چيچ چيچ، ژيک هدهر المجزء، المقسم، المتحزب، المشطور، المتقطع
Pirtpirt: Pit pit, Por por, Gazinde, Gileh.	پرتپرتي: پت پتي، پور پوري، گازندمکر، گله مکر المتذر، المعتاب	Pirtpirt: Ker ker, Cûn cûn, Çiq çiq, Jêk verder.	پرت پرتبون: هدهر بونکره بون، جوين جوين بون، چيچ چيچ بون، ژيک هدهر بون التجزء، التفتت، الانقسام، التحزب
Pirt pirtf: Pit pitî, Por porî, Gazinde ker, Gileh-ker.	پتو: تزي تر، مشهتر، پرتو، زمحف تر، گلهک تر اکثر، الاوفر، الاغزر	Pirtpirtbon: Veder bonker ker bûn, Cûn cûn bûn, Çiq çiq bûn, Jêk verder bûn.	پرت پرتبوي: کړکړه بوي، جوين جوين بوي، چيچ چيچ بوي، ژيک هدهر بوي المجزء، المقسم، المفت، المتحزب
Pitir: tijî tir, Mişe tir, Pir tir, Zehîf tir, Gelek tir.	پتري، پترياتي: تزياتي، گلهکي، مشمي، زمحفي، برياتي، پري الکثره، الوفرة، الغزارة	Pirtpirtboy: Ker ker bûy, Cûn cûn bûy, Çiq çiq bûy, Jêk verder bûy.	پرت پرت تو: کړکړه تر، جوين جوين تر، چيچ چيچ تر، ژيک هدهر تر الاجزاء، الافتت، الاحزب، الاقسام
Pitirf= Pitryatî: Tijyatî, Gelekî, Mişeyî, Zehîfî, Pirryatî, Pîrî.	پرتال: پيروک، ناف مالي، خرومر، پس گوي البضاعة، السلعة، المتاع	Pirtpirttir: Ker ker tir, Cûn cûn tir, Çiq çiq tir, Jêk verder tir.	پرت پرتي: کړکړي، جوين جويني، چيچ چيقي، ژيک هدهري القسمه، الحزب، الفتت، التجزئة
Pirtal: Perok, Nav malî, Xirrûmir, Pîsgorr.	پيرتکيت هور: چين چرک، هندودک القرعة	Pirtpirtf: Ker kerî, Cûn cûnî, Çiq çiqî, Jêk verderî.	پرتک: کړک، جوينک، چيچک الفضاض، الجزئ، الفتيت
Pirtkêt hûr: Çin çirik, Hidodik.	پرتکي: پرتي، بزکي، پلخي، پرخي المجزء، المفت، المحطم	Pirtik: Kerik, Cûnik, Çiqik.	پرتکين: بزکين، جوين جوين بون، کړکړبون، چيچ چيچ بون، پرتين الفرق، التفتت، التجزء، التحطيم
Pirtikî: Pertî, Bijikî, Pelixî, Perixî.	پرت ومرت: کړومر شذر مذر	Pirtikîn: Bijikîn, Cûn cûn bân, Ker ker bûn, Çiq çiq bûn, Peritîn.	پرتکاندن: بزکاندن، پرتاندن، چيچ چيکرن، کړکړکرن، جوين جوين کرن، ژيک هدهر کرن التفتيت، التفريق، التحطيم
Pirtumirt: Kerûmer.	پرتا موکوم: کړي نارا الركن	Pirtikandin: Bijikandin, Peritandin, Çiq çiq kirin, Ker ker kirin, cûn cûn kirin, Jêk veder kirin.	پرتا لعتي: زليل الشلو، الشلاء
Pirta mukum: Kerêaza.	پر: دافهرست، ريتکاسر ناف الجسر	Pirta leşî: Zivêl.	
Pir: Rêka ser av.	پير: موي الشعر		
Pirç: Mi.	پيرچک: چيک		
Pirçik: Çik.	پيرچک: الشطيه، الفضاض		

پرس کر: پسیارکر
المسؤل

Pirsker: Pisyar ker.

پراسی کویزی، مهسویت هستیت سفیکا سینگى هستی
بیت سههتاسینگى
الضلع، الحزه

Pirasf: Kûzî, Mehsûyênhe stîyên sevika sîngî,
Hestîyên sebetka sîngî.

پراسی ستویر: رکو، رکین، کین دار
العنبد

Pirasistûr: Riko, Rikîn, Kindar.

پراسی ستویر: رکینی، رکویاتی، کین دارى
العنادر، الکریاء

Pirasistûrf: Rikînî, Rikoyatî, Kindarî.

پرسیانه: نردی هنگاتی بیل بوی، جهی قوتای رابوی
الکدم

Pirspane: Erdê hingatî bel bûy, Cihê qotay ra
bûy.

پراسی پراسی: کویزی کویزی
الضلع، المحرز

pirasî pirasf: Kûzî kûzî.

پراسیا سیل: پراسیا سهدا
الجانب، ج، جوانع

Pirasya silal: Pirasya serda.

پراسی کورتک: پراسیا ژیری
الخلف

Piraskurtk: Pirasya jêrî.

پرس پین کرن: پسیار پین کرن
المشوره، الاستشاره

Pirskirin: Pisyar pê kirin.

پرس ژکرن: پسیار ژئ کرن
الاستجواب، الاستنطاق

Pirskjêkirin: Pisyar jê kirin.

پرسک: کولک، جان بلژیک
البشره، الموابه

Pirsik: Kulik, Canbilêzik.

پیرکیت کهلین: چیکیت کهلین
الفرح، الفرحان، اللغی

Pirrkêt kelinê: Çikên kelinê.

پیرچانن: پتشانن، هویروهه راکرن
الهزم، التهزیم

Pirçiqandin: Petişandin, Hûr û herrakirin.

پیرچلی: پتشی، هویروهه رابوی
الهزم

Pirçiqf: Petişî, Hûr û herra bûy.

پیرچلین: پتشی، هویروهه رابون
الهزم

Pirçiqîn: Petişî, Hûr û herra bûn.

پیرچ بردان: موی بردان، پیرچ شورکرن، پیرچ هیلان
الاعفاء، الشعر، الاسبال

Pirçberdan: Mû berdan, Piriç şorkirin, Piriç hê-
lan.

پیرژ موی: موی خراب، موی بکفشک
الشعر الردئ

pirrizmû: Mûwê xirab, Mûyê bîkêşîk.

پرس: پسیار
السنوال

Pirs: Pisyar.

پرسی: پسیارکرن، ژئ پرسین
المسانله، الاستفهام، الاستفسار

Pirsîn: Pisyar kirin, Jê pirsîn.

پرس بون: پسیار بون
المسانله

Pirsbon: Pisyar bûn.

پرسیوی: پسیار بوی
المسانل

Pirsboy: Pisyar bûy.

پرس کرن: پسیارکرن، ژئ پرسین
التساؤل

Pirskirin: Pisyar kirin, Jê pirsîn.

پرس کری: پسیار کری، ژئ پرسى

Pirskirf: Pisyar kirî, Jê pirs.

پس خالعت: کور خالعت
ابن الخال

Pisxalet: Kur xale.

پسی گور: خرومر، ناف مالی
السمل، الطمر، اسمال، طمار، السلع النافه

Pisgurr: Xirrûmir, Nav malî.

پسمام: کور مام
ابن العم

Pismaam: Kurr mam.

پسمامینی: کور مامینی
بنی عمومه

Pismamîni: Kurr mamîni.

پستو: پاخه، قهیاغلی، دورانکاشوی
البینقه، زیق الثوب، الیاقه

Pisto: Qepaxli, Durankaşû.

پسیار: پرس
السؤال، الاستفسار، البحث

Pisyar: Piris.

پسیاریون: پرس کرن
المسائله

Pisyarbon: Piris kirin.

پسیارکیرن: پرس کرن
التسائل، الاستجواب، الاستطلاع

Pisyarkirin: Piriskirin.

پش: خاف، سست، ههوس
الهمشل الشام، الهفاف، غیر مغذی

Piş: Xav, Sist, Hewis.

پیشت: بaramber سینگی، ناف مل، ژباتکی هتا کورتیخی
الظهر، المن

Pişt: Beramber sîngî, Nav mil, Ji patkê heta kurtîxê.

پیشت: دویف، دویفرا
الخلف، الورا

Pişt: Dêv, Dûvrra.

پیشت: حیز، دهمان پیس، چاف لدهر
الزئیم، العاهر، الفاسق

Pişt: Hîz, Deman pîs, Çav lider.

پراسی خار: پاش در، نهومار، نیار، پیلان کیر
الخان، الغدار

Pirasêxar: Paş dirr, Nehomar, Nedyar, Pîlan gêr.

پراسی خاری: پاش در، نیاری، پیلان کیری
القدر، الخیانة

Pirasêxarf: Paş dirrî, Nedyarf, Pîlan gêrî.

پس: تیزک
الجنین، الولد

Pis: Têjik.

پسدان: مال بیچی، مال بچویک
الرحم، المشیمه، السلی

Pisdan: Mal bêçî, Mal biçîk.

پس: خلووی، هیدی ناخفتن
النجوی، الهمس، النیسه، القر

Pispis: Xelweyî, Hêdî axiftin.

پس: خلووی بون
التناخی، المنجاءه

Pispisbon: Xelweyî bûn.

پس: خلووی کرن
التهامس، التناجی، التنبس

Pispiskirin: Xelweyîkirin.

پس: خلووی کەر
المنجاء، التهامس

Pispisf: Xelweyî ker.

پست: سست، خاف، ژبهریک چون
الرخو، القاتر

Pist: Sist, Xav, Ji berêk çon.

پستی: سستی، خافی، ژبهریک چوی
الرخاوه، الفتور

Pistî: Sistî, Xavî, Ji berêk çoy.

پسپاند: کتومر، فلیته، سویتاری
الانسان، النافه، الوضع

Pispand: Ketwer, Felîte, Sûtar.

پسپاندی: کتومری، فلیتهی، سویتاری
الوضاع، النافه

Pispandî: Ketwerî, Felîtey, Sûtarî.

پشت دەر کرښ: دهرځيستن، توت کرن، هاروتڼ
النبد، الطرد، الاخراج

Pištderkirin: derêxistin, Totkirin, Hajotin.

پشت دهرگرځي: دهرځيستن، توتکړي، هاروتڼ
الطرد، المنبذ، المخرج

Pištderkirî: derêxistî, Totkirî, Hajotî.

پشت دځيڼ: تارخړبون، سرکهشي بون، لږغه بون
العصيان، خيانه العهد ونقضه

Pištêrbon: Azxiro bûn, Serkeş bûn, Lêve bûn.

پشت ږي کاتڼ: نهليان، ژي فهجنقڼ، ژي کويي بون، خوه ژي
فهران

الشحناء، الكره، التفره، العصيان

Pištêrkîtin: Nevyan, Jê veciniqîn, Jê kûvî bûn,
Xwe jê vedan.

پشت راست: بسته، باورکړي
الامين، الواثق، المطمئن، المتيقن

Pišttrast: Bisteh, Bawerkirî.

پشت راست بون: بسته هيون، باورېون
الامانه، التامين، الاطمئنان

Pišttrastî: Bisteh bûn, Bawer bûn.

پشت راست بوي: بستههيو، باورېوي
المطمئن، الامين، الواثق

Pišttrastboy: Bisteh bûy, Bawer bûy.

پشتراستېون: بستههيو، باورېون
الانتمان، الكمان، الوثوق

trrastbon: Bisteh bûn, Bawer bûn.

پشت راستېوي: بستههيو، باورېوي
لامن، المطمئن، الواثق

Pišttrastboy: Bisteh bûy, Bawer bûy.

پشت راستېو: بستههيو، باورېو
الانمن، الاوثق

Pišttrast tir: Bistehtir, Bawertir.

پشت راست کرن: بستهکړن، باورکړن
التامين، التطمين، التوثيق

Pišttrastkirin: Bistehkirin, Bawer kirin.

پشت راست کړي: بستهکړي، باورکړي
المؤمن، المطمئن

Pišttrastkirî: Bistehkirî, Bawerkirî.

پشتي: حيزي، دمان پيسي، چاف لدمري
الدعارة، المعهر، الفجور

Pișyft: Hizî, Deman pîsî, Çav liderî.

پشت ټيش: پشت قهرموکي
الالوص، الاشنج، العانج

Pištêş: Pişt qermokî.

پشت ټيشي، پشت ټيشاتي: پشت قهرموکاتي، پشت قهرموکاتياني
اللوص، العناج

Pištêşî= Pişt êşatî: Pişt qermokatî, Pişt qermo-
katyatî.

پشت ټين: شويتک، شدمحي
الزام، النطاق

Pištêñ: Şûtik, Şedehî.

پشت ټي: رنگي خمر، رنگي قهرموي، رنگي سوري جون
اللون القهواني

Pištpez: Rengê xemir, Rengê qehweyî, Sor çon.

پشت پمهي: دويي يانپيا پتي
الاحمض، عقب القدم

Piştpehnî: Dûvê panya pêy.

پشت چاف: چرمي پشنا چافي، پيستن هنداف چافي
الجفن

Piştçav: Çermê pišta çavû, Pûstê hindav çavî.

پشت ټيک: شبروخه
الشراک

Piştpek: Şîroxc.

پش خويي: پشت کودي
النوء، النوء، حذب الظهر

Piştûlî: Pişt kurdî.

پشت دان: پاتک دان، پويته پڼ نکرڼ
المتابذه، التولى، الهجر، الترك، الاممال، الاعراض، الامتخار،
الزبيح، الفرار

Piştan: Patik dan, Pûte pê nekirin.

پشت دانا پای:
الامتخار

Piştanabay:

پشته دهر: خلاتي بويکي ژمال دهرځيستن
مکافاه اخراج العروسه من دار والدها

Pišteder: Xelatê bûkê ji mal derêxistî.

پشتی، پشتیک: بارځی پشني
الحد

Pištî = Pişik: Barê pištê.

پشکل: کوښ پزی
الحج، البعر

Piškîl: Gûyê pezî.

پشکتا نانې: نو تېغلی نانې ی مېن دمېنیت پشونوړی په نان
سښېښ
القرن

Piştka nanî: Ew tivilê nanî ye yê dimînî bi
tenûrê ve an sêhlê.

پشک: باهر، بهر
الحصه، النصیب، السهم، القسم

Pišk: Bahir, Behir.

پشک: کرټکا خیف بونی
البرعم، القعوله، للنبات

Pišk: girêka xîv bûnê.

پشکا فیځی: کرټکا خیف بونی یا بهروفيځی
الجمزه، القمزه، الیشاق

Pişka fêqî: Girêka xêv bûn yaber û fêqî.

پشکا کلېڼی: کرټکا کلېڼی
المسلاط، مسلاط سن المفتاح

Pişka kilîlê: Girêka kilîlê.

پشک گرېون: دمېن دمست پڼ کرنا خیف بونا داروباری
القمعه، للشجره

Piştqirbon: Demê dest pê kirina xêv bûna
darûbarî.

پشکا کوشتی: لڅ
غالزعه، الوزره

Piştqoştî: Limiç.

پشکا کلانې دمرګې: بهرې پشست دمرې بو دانېخستنی
اللق، حجر ربط العقد

Piştka kivanêderî: Berê pişt derî bo daêxistinê.

پشک پشګوتی: لڼکفه کرن، توخمه ګڼ بیش کرنې په
القرعه

Pişt havêtin: Lêkve kirin, Toxmekê bês kirinê ye.

پشت راستې، پشت راستېانې: بستمې، باوهرې، باوهرېن هاتن
الامان، الاطمئنان، الثقه، الامن

Piştirrastî = Piştirrastîyafî: Bistehî, Bawerî, Bawer
pê hatin.

پشت شېن: پاش دې، بڼ نان وځوځی
الغابر، الخائن

Piştşîn: Paş dirr, Bê nan û xwê.

پشت نان: پشت کړې، پال پشت، پال
الوزير، السند، المؤثر، الظهير

Piştvan: Piştgîr, Pal pişt, Pal.

پشت فاني، پشت فانيانې: پشت کړې، پال پشتی، پشت کرن
النصره، المؤثره، الاسناد، الدعم

Piştvaбі = Piştvanîyafî: Piştgîrî, Pal piştî,
Piştgirtin.

پشتفه: دویغا، دویف، بهرام بهر سښګی
من الخلف، الوراء، الخلف

Pişve: Dûvrîra, Dûv, Beramber singî.

پشت فانه: چل مږه
اللزاز، الفناح، اللز للباب

Piştvanê: Çilmêre.

پشت کلان: کړه
الابزح

Piştqivan: Kud.

پشت کوه: پشت خوږل، پشت کلان
الاحدب

Piştqod: Pişt xûl, Pişt kivan.

پشت کلانې: پشت کړې، پشت خوږلی
البرزح

Piştqivanî: Pişt kud, Pişt xûlî.

پشت کړې: پشت کلانې، پشت خوږلی
الجنف، الحطب، القطن

Piştqodî: Pişt kivanî, Pişt xûlî.

پشت کړن: دانا پشني، لېشتن کرن، هه لګرتن پشني
الخطوة، العمل على الظهر

Piştqirin: Dana piştî, Lipiştê kirin, Helqirtin
piştê.

پشت گر: پال پشت، پشت فان، هاریکار
الموالی، النصیر، المسند

Piştgir: Pal pişt, Pişt van, Harîkar.

پشت گرتن: پشت فانی کرن، هاریکاری کرن
النصره، المساند، الظهار

Piştthirtin: Pişt vanî kirin, Harîkarî kirin.

پشت گرتی: هاریکاری کری، پشت فانی کرتی، پالداي
مسنود، المدوم، النصور

Piştgiirtî: Harîkarî kirî, Pişt vanî kirinî, Palday.

پشت گری: هاریکاری، پشت فانی، پال پشتی
الانتصار، الاسناد، الدع

Piştgiirtî: Harîkarî kirî, Pişt vanî, Pal piştî.

پشت مل: پاش مل، کهرکموک، کله لاکه
المنکب

Piştmiil: Paşmil, Ker kewik, Kelke lanik.

پشت میز: هاریکار، پشتغان، پشت گیر
النصیر، الظهیر

Piştmeîr: Harîkar, Pişevan, Pişt gîr.

پشت هسک: پاش در، بن باوهر، دل موکوم
الغادر القاسی

Pişthişk: Paş dirr, Bê bawer, Dil mokom.

پشت هسکی: پاش دری، بن باوهری، دل موکومی
الفر، القسوه

Pişthişkî: Paş dirrî, Bê bawerî, Dil mokomî.

پشلی: هعرفتی، بهوژی، بشفی، مهرا
المفکک، المنحل، المضحمل

Pişîfî: Herîfî, Bihojî, Bişivî, Mihurra.

پشتی: باری پشتی
الوزر، العب، الحطه

Piştî: Parê piştê.

پشتی کیش: بارکیشتی پشتی
الحمال

Piştîkêş: Barkêşî piştê.

پشتی کیشی: کاری پشتی کیشین
مهنه الحمال، الحماله

Piştîkêşî: Karê pişt kêşyê.

پشکا پوشی: چنیکا پوشی ژمنین
القته، القته

Pişka pûşî: Çinîka poşî jenînê.

پشکا کولیکتی: گرتکا فیکتی بن داروباری
القمزه، المیشاق

Pişka kulîkê: Girêka fêqyê dar û barî.

پشکا دهریکی: گریکه که بهن دهریکی سویتن بگشت کرنا بهنکی
جزء فی بویب الصید

Pişka derîkî: Girêkeke di ben derîkê aûtê bo gişt
kirina benkî.

پشک دار: بهردار، باهردار
الشریک، المساهم

Pişkdar: Behirdar, Bahirdar.

پشک داری: بهرداری، باهرداری
الشراکه، المساهمه

Pişkdarî: Behirdarî, Bahirdarî.

پشک داربون: بهرداربون، باهرداربون
الاشتراك

Pişkdarbon: Behirdarbûn, Bahirdarbûn.

پشک داربوی: بهرداربوی، باهرداربوی
المشترک، المساهم

Pişkdarboy: Behirdarbûy, Bahirdarbûy.

پشک دارتر: بهردارتر، باهردارتر
الاشترک، الاسهم

Pişkdartir: Behirdartir, Bahirdartir.

پشک دارگری: بهردارگری، باهردارگری
الاشتراک، الاسهام

Pişkdarkirin: Behirdar kirî, Bahirdar kirî.

پشک دارگری: بهردارگری، باهردارگری
المشترک، السهم

Pişkdarkirî: Behirdar kirî, Bahirdar kirî.

پشت گیر: پال پشت، پشت فان، هاریکار
النصیر، الظهیر، المساند، المنحاز

Piştgir: Pal pişt, Pişt van, Harîkar.

پشت گیری: پال پشتی، پشت فانی، هاریکاری
المناصره، المساند، الانحياز

Piştgiirtî: Pal piştî, Pişt vanî, Harîkarî.

P	پ	P	پ
	پفدانگه. کسین تشتی بای دکتی النفاح، النفاحه		پشتی: پاشی بعد
Pifdank: Kesê tiştî bay diketê.	پفی، پفیاتی، وهرمیاتی، پهرچیاتی، بهلیاتی، کزی الورم، الانتفاخ	Piştf: Paşî.	پشیک: تیزکا کیتکن، کیتک، کتک الشبرق، ولد القطه والفکه ایضا
Pifi= Pifyatî: Werimyatî, Perçivyatî, Belyatî, Gijî.	پف: تر، باین زقونن دهرکفیت بدمنگ، چف الضرط	Pişlk: Têjka kêtê, Kêtik, Kitik.	پف: بهرچفتی، بهل بوی، وهرمی کز، باین زدهفی دهیت دهرقه النفخ، النفحه
Piv: Tirr, Bayê ji qonê derkevît Bideng, Çiv.	پف پفی: ترتری، چف چفی الضرط	Pif: Berciftî, Bel bûy, Werimî, Gij, Bûyê jidevî dihet derve.	پف کرن، بهرچفاندن، بهل کرن، وهرماندن، کز کرن التنفیخ، التنفخ
Pivpivî: Tirr, Çiv çivî.	پف کهن: ترکهن الضرط	Pifkirin: Bercifandin, Belkirin, Werimandin, Gijkirin.	پف کهر، پفوک: کسین پف دکت تشتهکی النافخ
Pivken: Tirrken.	پک، پکی: تهه، تهه عجبا، عجیب، للدهشه والاسفراب	Pifker= Pifok: Kesê piv diket tiştêkî.	پف: وهرمی، کز، بهرچفتی، بهل المنفوخ، الورم
Pik = Peko: Tehe, Teha.	پل: لیدانا بیتلی، نک، تک لیدان النقر بالاصبع	Pif: Werimî, Gij, Perçiftî, Bel.	پف بوی: وهرمی، کزبوی، بهل بوی المنفوخ، المنتفخ
Pil: Lêdana bitiblê, Tik, Tik lêdan.	پل، پلهک: کرتنا بدو تبالا القبیصه، ما تناول بین اصبعین	Pifboy: Werimtî, Gij bûy, Bel bûy.	پف بون: وهرمین، پهرچفین، کزبون، بهلبون التورم، الانتفاخ
Pil= Pilek: Girtina bidu tibra.	پلدان: تبال لیدان وهلگرتن، بدوتلا ههلگرتن القبص، التقبیس	Pifbon: Werimtî, Perçivîn, Gij bûn, Bel bûn.	پفدای: وهرماندی، گشت کری، بهل کری، پهرچفاندی المنفوخ
Pildan: Tibil lêdan û helgirzin, Bi dutila helgirzin.	پلیک: زکچا بچویک تره دکفأت بن ۷ موینت لهشی حشره ضاره	Pigday: Werimandî, Giştîkîrî, Bel kirî, Per çivandî.	پفدان: باکرن، پف کرن التنفیخ
Pilpilk: Ji kêça biçûk tire dikevit binê mûyên leşî.	پل لیدان، تک لیدانا بتلی النقر، التفتیر بالاصبع	Pifdan: Bakirin, Pivkirin.	پفدانگ: تستک، میزمیزک المثانه
Pillêdan: Tik lêdana bitiblê.		Pifdank: Tistik, Mizmîzik.	

پلوخ بوی: پلت بوی، خاف بوی، پلوسه بوی، پخ بوی، مخ بوی
المهش، الممش، الرخفی

Piloxboy: Pilitbûy, Xavbûy, Pelosebûy, Pixbûy, Mixbûy.

پلوخ تر: پلت تر، خاف تر، پلوسه تر، پخ تر، مخ تر
الامش، الارخفی، الامش

Piloxtir: Pilit tir, Xav tir, Pelose tir, Pix tir, Mix tir.

پلوخ کرن: پلت کرن، خاف کرن، پلوسه کرن، مخ کرن
الارخا، الامشاش، التمشیش

Piloxkirin: Pilitkirin, Xavkirin, Pelosekirin, Pixkirin, Mixkirin.

پلوخ کری: پلت کری، خاف کری، پلوسه کری، مخ کری
المرخی، المهش، الممش

Piloxkiri: Pilitkiri, Xavkiri, Pelosekiri, Pixkiri, Mixkiri.

پلوخی، پلوخیاتی، پلتی، خافی، پلوسی، مخی، مخیاتی
المش، الهشاش، الرخاخ، الرخا

Pilox= Ploxyati: Piliti, Xavi, Peloseyi, Pixi, Mixyati.

پلخانه: قنمبر، نوی بها

احياء الارض البکر بالحفر استثمار الارض

Pilxane: Qenebirr, Nû biha.

پلداں ومکی بیژی یا خوه پلدا یانی یا خوه تفتقاندی نو پیرلاق کری

التائق، التزین

Pildan: Wekî bêjiya xwe pilday yanî xwe tivtivandî û perlaqkirî.

پلداى: تفتقاندی، پیرلاق کری، تدارمک کری

الانیق، الظریف، المزین

Pilday: Tivtivanî, Perlaqkirî, Tidarek kirî.

پلتک، پتیلک

الذباله، القتیل

Piltik: Petilk.

پلیت: تیر، بر

الکطر، الجذم، الجده، البتر

Pilt: Tir, Birr.

پلت: سست، خاف، پلوسه، پلوخ
التازک، مثل الزجاج، سهل الکسر

Pilt: Sist, Xaw, Pelosc, Pilox.

پلتی، خافی، سستی، پلوسی، پلوخی، پلوخیاتی، مخی
التزاکه، الرخاوه، الهزازه

Pilt: Xawî, Sistî, Peloseyi, Piloxî, Piloxiyati, Mixî.

پلت: مروفتی مهرا وخاف وسست
القلاع، للمرء

Pilt: Mirovê mihera û xav û sist.

پلت بون: مهرا بون
القلع

Piltbon: Meherabûn.

پلت بوی مهرا بوی
القلع

Piltboy: Meherabûy.

پلت تر: مهرا تر

الانقع

Piltir: Meheratir.

پلت کرن: مهرا کرن

التقلیع، الاقلع

Piltkirin: Meherakirin.

پلت کری: مهرا کری

القلع

Piltkiri: Meherakiri.

پلتی، پلتیاتی: مهرا بی، خافی وسستی

القلاعه

Pilt= Piltiyati: Meherayi, Xzv û sistî.

پلتک حیوانهکی دورندیه، دهه بکی دورنده

النمر، القهد

Piling: Hêwanekî durindeye, Dehbekê durinde.

پلوخ پلت، خاف، پلوسه، پخ، مخ

الرخو، المشاش، الناعس، الهش

Pilox: Pilit, Xav, Pelose, Pix, Mix.

پلوخ بون: پلت بون، خاف بون، پلوسه بون، پخ بون، مخ بون

الارتخا، التهشش، التمشش

Piloxbon: Pilitbûn, Xavbûn, Pelosebûn, Pixbûn, Mixbûn.

P	پ	P	پ
	پنی: په لا قریزې بجلکی هه نویسای، په لاپیس الطبخ، الوصمه، وصمه العیب		پلیت بون: تور بون، قفان القطع
Pinî: Pela qirêji biçilkî ve nûsay pela pîs.		Pilîftbon: Tirrbûn, Qefan.	
پنی پنی: په لاپه لا، تغهله تغهله، چنی چنیک، قاپه قاپه البرش، المبقع، المرقع			پلیت بوی: تور بوی، قفای المطوط، المبتور، المجدوم
Pinîpinî: Pela pela, Teqle teqle, Çihî çinîk, Vap vape.		Pilîftboy: Tirrbûy, Qefay.	
پنی بون: پاته بون، تغهله بون، قاپه بون الترقع، التبقيع			پلیت تر: تور تر، قفاندی تر الاقطع، الاپتر
Pinfbon: Pela pela, Teqle teqle, Çihî çinîk		Pilîftir: Tirrtir, Qefandî tir.	
پنی بوی: پاته بوی، تغهله بوی، قاپه بوی المرقع، المبقع			پلیت کرن: تورکرن، قفاندن الابتار، التقطیع، التجنید
Pinfboy: Pate bûy, Tevlebûy, Qapebûy.		Pilîtkirin: Tirrkirin, Qefandin.	
پنی پنی تر: په لاپه لاتر، تغهله تغهله تر، چنی چنیک تر الابقع، الارقع			پلیت کړی: تورکړی، قفاندی المقطع، المبتر، المجدوم
Pinîpinîftir: Pela pelatir, Tevle tevletir, Çihî çinîktir.		Pilîtkirî: Tirrkirî, Qefandî.	
پنی کرن: پاته کرن، تغهله کرن، قاپه کرن الخصف للحاء، الترقيع، التبقيع، کنايه، لستر العيب، التطعيم الطبي			پلچیک: کابن بچوک هویر، منک الکعب الصغير
Pinîtkirin: Pate kirin, Tevilekirin, Qapekirin.		Pilçîk: Kabê biçûk hûr, Mitîk.	
پنی دوز: کسې پتلافا پنی دکت الاسکافي، الرقاق			پل: بیتنهک، کافهک، دمهکن کیم، بیست خمبر، پمیرک درجه، برمه، لحظه
Pindo: Kesê pêlava pinî diket.		Pil: Bêhnek, Kavek, Demekê kêrn, Bisst xeber, Peyzik.	
پنی دوزی: کارږ پتلاف پنی کرن الاسکافیه			پل هلوو شان: پمیرک خارکه تن درجه السقوط، درجه التفکک والانهيار
Pinîdoz: Kavê pêlav pinî kirine.		Pilhelweşan: Peyzik xar ketin.	
پنیا رهش: په لاروش اللمعه، الرقعه			پلاس: خانی، قمر، شانعتین، نافاهی الدار، القصر، البناء
Pinya rreş: Pelareş.		Pilas: Xanî, Qesir, Şanetîn, avahî.	
پنیا کاسنی قاپه القونه			پلک: چزمک نبذه
Pinya asinî: Qape.		Pilek: Çizek.	
پنلای: سل بوی، سل، کربین المزمار، العاجن، الغانط			پنی: په لا، پاته المطراق، التغه، الرقعه
Pindivî: Silbûy, Sil, Kerbûn.		Pinî: Pela, Pate.	
			پنی: په لا الاقليم، المعينه
		Pinî: Pela.	

Pitü= Pityatî: Potyatî, Pêtapêtyatî..	پیتی، پیتیاتی: پوتیاتی، پیتاپیتیاتی النخرة، الرمم
Pîç= Piçek: Kêmek, Dindikek.	پیچه، پیچک: کیمک، دندکک القلیل، الطغیف
Pîçekbon: Kêmekbûn.	پیچکبون: کیمکبون التقلیل، التطفیف
Pîçekboy: Kêmekbûy.	پیچکبوی: کیمکبوی المقل، المطفف
Pîçektir: Kêmkîr.	پیچکتر: کیمتر القل، الاطفف
Pîçekîr: Kêmkîrîr.	پیچکیر: کیمکیر التقلیل، الاطفیف
Pîçekî= Piçekyatî: Kêmatî, Kêmyatî.	پیچکمی، پیچکامی: کیماتی، کیمیاتی القله، الطفافه
Pîçpîç: Kêmkîr.	پیچ پیچ: کیمکیم رویدا، رویدا، قلیلا
Pîçe jgelekê: Kêmek ji gelekê.	پیچه ژ گهلهکی: کیمک ژ گهلهکی الشو، القلیل من الکثیر
Pîxîr: Kêpe ber, Koçeber, Berê tijî lepî.	پیخیر: کپه بر، کوچهبر، بری تیژی لپی الحجر، ملئ الکف، الجلمود
Pîr: Kal, Nav salve çûy. Dan e' mir, Daketî, Kûr.	پیر: کال، ناف سالفهچوی، دان عومر، داکتی، کور الهرم، الکهل، الشائب، الاشیب
Pîrbon: Kalbûy, Kûrbûn.	پیربون: کالبون، کوربون التشيب، التکهل، الارکتهال

Pindivîn: silbûn.	پندلین: سلبون الازمترام، الشمنا، الاغتیا
Pinda teyrî: Koryateyrî.	پندا تهری: کوریا تهری القطن الزمجي، الاقنیک، الزمک
Pind spî: Korsipî.	پند سپی: کورسپی الاکسع، للطیر
Pînkêtk: Marê pinî pinî.	پینی کیتک: مارپی پینی پینی الارقط، الرقطاء، اللحبه
Pinyoz: Denya firîna kewye.	پینوز: دهنکی فرینا کوی به صوت ضیران القبع
Pehe= Peha: Peko, Tehe, Teha.	پهه، پهه: پهکو، تهه، تهه عجبا، عجیب، للدهشه والاستغراب
Pît: Pêt, Pot, Potî.	پیٹ: پیت، پوت، پوتی النخرا، الرمم
Pîthon: Potîbûn.	پیٹبون: پوتیبون التنخر، الترمم
Pîthboy: Potîbûy.	پیٹبوی: پوتیبوی النخر، الرمم
Pît tir: Potîtir.	پیٹ تیر: پوتیتیر التنخر، الرمم
Pîtkîrîr: Potîkirin.	پیٹکیری: پوتیکیری التنخیر، الارام
Pîtkîrî: Potîkirî.	پیٹکیری: پوتیکیری النخر، الرمم

P	پ	P	پ
پیره ژن: ژنکا ساره ژن بناف سالهچوی وژفانا نه بېښت العجز	پیر بوی: کال بوی، کویر بوی المکتل، المنشپ	Pirboy: Kalbûy kûrbûy	پیر تر: کال تر، کویر تر، داکتی تر الانشپ، الاکل
Pirejin: Jinka sere jin binav salveûoy û ji vana ne bînit.	پیره کړ: کړی پیر القلج، الحمار المسن	Pirtir: Kaltir, Kûr tir, Daketî tir.	پیر کړن: کال کړن، کویر کړن التکھیل، التشیب
Pireker: Kerê pîr.	پیر کواوژ: دلف خوهش وپه لاتیق اللاق المتکلف، التصنع	Pirkirin: Kalkirin, Kûr kîrin.	پیر کړی: کال کړی، کویر کړی المکتل، المنشپ
Pirkuloz: Dev xweş û pelatîq.	پیر کواوژ بوڼ: په لاتیق بوڼ التملق، التصنع	Pirkirî: Kalkirî, Kûr kirî.	پیر، پیریاتی: کالی، کالیاتی، کویری، کویریاتی الکھوله، الشیبه، الشیخوخه
Pirkulozbon: pelatîq bûn.	پیر کواوژ بوی: په لاتیق بوی التملق، التصنع	Pirî= Pîryatî: Kalî, Kalyatî, Kûrî, Kûryatî.	پیر: رښتینی، رښتینی، رښتینی الشیخ، المرشد، الصوفی
Pirkulozboy: pelatîqbûy.	پیر کواوژ تر: په لاتیق تر الاملق	Pîr: Rêberê dînî, Rêberê sofyat yê.	پیرمهک: ژن، کابانی، هف کبیان، بهرمالی الزوجه، المرأه
Pikuloztir: pelatîq tir.	پیر کواوژ کړن: په لاتیق کړن التملق، الاملق	Pîrek: Jin, Kabanî, Hav gyan, Bermalî.	پیر پیر، پیران: بېهژکا پزی التمخط، للماعز
Pirkulozkirin: pelatîqkirin.	پیر کواوژ کړی: په لاتیق کړی التملق	Pîrpîr= Pîrên: Bêhijka pezî.	پیره باب: بابیر الجد
Pirkulozkirî: pelatîqkirî.	پیر کواوژی، پیر کواوژاتی: په لاتیق ودهف خوهشیا بدرمو التملق، التصنع، المراوغه	Pîrebab: Bapîr.	پیره داری: داپیر الجده
Pirkulozî=Pirkulozyatî: pelatîqî û dev xweşua bidirew.	پیره مکر: کونه، کال، کویر الکھل، الهرم، العجز	Pîreday: Dapîr.	پیره: دمست کت، تشتی بی خودان بی ژیک برهغین هرئیک بخوه الغنیه، النهیه، الاسلاب
Pîremêr: Kun, kal, Kûr.	پیره مری: کالی، کونه، کویری الشیخوخه	Pîre: Dest ket, Tiştê bê xudan yê jêk birevînin herêk bixwe.	پیره چیل: چیل سار ویناف سالهچوی ژ کولکاوستای الفاض
Pîremêrî: Kalî, Kuneyî, Kûrî.		Pîreçêl: Çêla ser û binav salveçoy ji gulka west- ay.	

پیژ بون: نوویران بون، قهاس بون، نهشیان، چخ بون
الخدان للقبج

Pizbon: Newêranbûn, Qelisbûn, Neşîyan, Çixbûn.

پیژ کړن: قهاس کړن، چخ کړن
تخنیم القبع، اخذال

Pizkirin: Qelis kirin, Çix kirin.

پیژ پیژک: بنیاتن تشتی نهخارمه تشتی د نوردی راویمکی گیبای
وشینکاتی دئ پیژن نهف تشته زیږیږکی ټینا دهرقه یانی بئ ره
کر

الاصل، الاساس، المنبت

Pizpîzk: Binyatê tiştî naxizme tiştê di erdî ra
wek giyay û şînkatî dê bêjn ev tişte ji pîz
pîzkîna derve yanî bê rih kirin.

پیژک: نامویروکن تفنی په دافن پئ دکهینن دافا دی دافا پئ ددهن
نیک

الصيقه، الشوكه، اله حياكه و نسيج

Pîjik: Amûrokê tevn ye davê pê digihînin dava
dê dava pê didin.

پیژک: شتلن دروخ خولیی را دهیت، تیزکی دارن

الشفء، الشکیر، الرند، فرخ الشجره

Pîjik: Şîtlê direx xolpî ra dihêt, Têjkê darê.

پیژک: سبډایي صادق بهاء الدین دبیزتی قی معنای
الشاد، المنحرف

Pîjok: Seydayê sadiq bihe'ûn dibêjîtvê menayê.

پیس: هارمی، مرار

النفس، الملوٲ، الخیث، القذر، الوسخ، النذل، الردئ:

Pîs: Herrimî, Mirar.

پیس بون: هارمى، مرار بون

التنجس، التوسخ، التلوث

Pisbon: Herrimîn, Mirarbûn.

پیس بوی: هارمى بوی، مراربوی

الملوٲ، المنجس، التوسخ

Pisboy: Herrimîbûy, Mirarbûy.

پیس تر: هارمى تر، مرار تر

الانجس، الاقذر، الالوث

Pistîr: Herrimîtir, Mirartir.

پیړ هملی: بوزاروکا بچیروکا دبیزن بوسهم، نافن هملی بئ کلهخ
دوراستی
القول

Pîrhevî: Bozaroka biçîrok dibêjn bo schim,
Navê hey bê kelex û rastî.

پیړه پئ: پهزا بیرونهزیت ونهشیت ثالفی بخوت
التحیف، للغم

Pîrepez: Peza pîr û nezê û neşê alifî bixot.

پیړه: خودان قهر ریزدار برویمت
المبارک، المقدس

Pîroz: Xudan qedir, Rêzdar, Birûmet.

پیړه بون: بقهر بون، برویمت بون، بروی بون
التبرک، المقدس

Pîrozbon: Biqedir bûn, Birûmet bûn, Birû bûn.

پیړه بوی: بروی بوی، برویمت بوی، ریزدار بوی
المیروک

Pîrozboy: Birû bûy, Birûmet bûy, rêzdar bûy.

پیړه تر: بروی تر، ریزدار تر، برویمت تر
الایبرک، الاقدس

Pîrozîr: Birû tir, Birûmet tir, rêzdar tir.

پیړه کړن: ریزدار کړن، برویمت کړن
التبرک، التقديس، التهنه

Pîrozkirin: Rêzdar kirin, Birûmet kirin.

پیړه کړی: ریزدار کړی، برویمت کړی
المتبرک، المنقدس

Pîrozkirî: Rêzdar kirî, Birûmet kirî.

پیړه، پیړه یانی: رویمتی، بروییاتی، قهدر کرانی
المبارک، القدسیه، البرکه، الهنه فی المناسبات

Pîrozî= Pîrozyatî: Rûmetî, Birûyatî, Qedir gi-
ranî.

پیړاق: باسکتی پئی، لویلاقن پئی، باقا پئی
ساق الرجل، عضله الساق

Pîraq: Baskê pêy, Lûlaqê pêy, Baqa pêy.

پیژ پیژ: نوویران، رهفین، قهلی بون، نهشیان، چخ
انخذال القبع

Pîzpîz: Newêran, Revîn, Qelibûn, Neşîyan, Çix.

پیستی نوق: کەفل زغر پیستی گروکەفکوز

خشن الجلد، شوکە الجلد

Pistêzoq: Kevil zivir, Pistê girr û kevkuz.

پیشی: تیفلکێ تەنگ یێ بدور دندکا وەرھاتی

القشره الرقيقه على الحبوب

Pişt: Tivilkê tenik yê bidor dindika werhatî.

پیشک: زلک، یانی چیلک، قۆک، دارکیت ھویر و زراف

الوقش، الخش، الثقاب

Pişik: Zilik, Yanî çilik, Qijik, Darkên hûr û zirav.

پیقان: کێشان، قەدارمکرن، پێ گرتن

القدر، القياس، الوزن، الكيل، المسح

Pivan: Kêşan, Qedare kirin, Pê girtin.

پیفک: نامویرێ پیفانا تشتی

المقياس، العيار، القيس

Pivik: Amurê pîvana tiştî.

پیفک: ئەو تشتی ھەمی تشت پێ بەین پیقان و قەدارمکرن

الحد، القانون، الاصل، مقياس، كل شئ

Pivik: Ew tiştê hemî tişt pê bihên pîvan û qedare kirin.

پیفک: نامانی تشتی پێ ببیڤن

المقياس، المكيال، المقدار

Pivek: Amanê tiştî pê bi pîiv.

پیفوک: گییایە بکێ خودان بنگە بهاری پەیدا دبیت بچوێک دنیان

دەرفە وی بکێ دڤون

المصاخ، الحيلان، نبات يؤكل طريا

Pivok: Giyayekê xudan binke biharê peyda dib-it, Biçûk di înin derve wî binkê dixon.

پیفانا عەردی: قەدارمکرتا نەردی، Zانینا بەنگاوی

المسح، المساحه

Pivana Erdî: Qedarekirina erdî, Zanîna bengî-hawî.

پیقان: کییایەکی بێبکێیا تیزه بخافی ولینای دڤون

البصل

Pivaz: Giyayekê bibêkeya tijê bixavî û lênay dixon.

پیس کرێ: ھەرماندن، مرارکرن

التنجيس، التلوين، التوسيع

Piskirin: Herrimandin, Mirarkirin.

پیسێ کرێ: ھەرماندی، مرارکری

التنجيس، الملوئ، التوسخ

Piskirî: Herrimandî, Mirarî.

پیسێ، پیساتی: ھەرمایتی، مراری

التجاسه، القذاره، اللوئ

Pisî= Pisatî: Herrimyatî, Mirarkirin

پیسٹ: کەفل، سەختیان، کونک، مەشک، کەفلێ حیوانی کورای

المنجول، المصحب، الزق، الظرف

Pist: Kavil, Sextyan, Kunik, Meşk, kevlê hêwanê guray.

پیسٹ گورێ، پیسٹ ھەرمک: دبێژن وێ قریژ تشتی ژ پیستی

فەرمەن دا یاقژ بیت

الطوء، الغلاء

Pistguro= Pistverrenk: Dibêjin wê qirêj tiştî ji pîstî vedirenin da paqij bit.

پیسٹێ گورێ: یاری بەکە بچوێک دکەن، یاریەکا زاروکایە

لعبه للاطفال

Pistguroy: Yaryeka biçûk dikin, Yaryeka zarokaya.

پیسکو: پیسەلوک، مروفتی فەلیتە و کێرە ھاتی

الوغد، النذل، السافل

Pisko= Piselok: Mirovê felîte û kêr ne hatî.

پیسێر: جەن ھەر دو دەلنگ دکەن تیک زەمری ی کە لە دەریی

التفیق، ملتقى، الفخذین من اللباس

Pisêr: Cihê her du deling digehn êk, Ji derpêy kela derpêy.

پیسٹێ روینی: مەشکاروینی، کوئێ روینی دکەن

النحي

Pistê rûnî: Meşkarûnî, Kunê rûnî dikenê.

پیسٹێ ھەنگینی: کونکێ ھەنگینی دکەن

المساد

Pistê hingvî: Kunkê hingvî dikenê.

پوشتی، پوشتیاتی: حیزی، چاف لدمری، دهمان پیسی
العهر، الدعاه، البغاء

Pušt= Puštyatî: Hîzî, Çav liderî Deman pîsî.

پوف: وهرمی، پەرچقی، بەل بوی، رهپ بوی
الورام، المتفخ

Puf: Werimî, Perçiqî, Belboy, Repboy.

پوفبون: وهرمین، پەرچقین، بەل بون، رهپ بون
التورم، الانتفخ

Pufbon: Werimîn, Perçiqîn, Belbon, Repbon.

پولمبوی: وهرمی، پەرچقی، بەل بوی، رهپ بوی
النتفخ، المتورم

Pufboy: Werimî, Perçiqî, Belboy, Repboy.

پوفتیر: وهرمی تر، پەرچقی تر، بەل تر، رهپ تر
النتفخ، الاورم

Puftir: Werimî tir, Perçiqî tir, Bel tir, Rep tir.

پوف کرن: وهرماندن، پەرچقاندن، بەل کرن، رهپ کرن
التفخ، التوریم، الانتفخ

Pufkirin: Werimandin, Perçiqandin, Belkirin, Repkirin.

پوف بوی: وهرماندی، پەرچقاندی، بەل کری، رهپ کری
النتفخ، المورم

Pufkirî: Werimandî, Perçiqandî, Belkirî, Repkirî.

پوفی، پولمباتی: وهرمیاتی، پەرچقینی، پهلپاتی، رهپی
الورم، التفخ، التفاخه

Puf= Pufyatî: Werimyatî, Perçiqînî, Belkirin, Pelyatî Repî.

پوف پوفک: ناموزی پف دکەنی
النتفخ

Pufpufk: Amûrê piv dikenê.

پوک، پوک، پهکا، تهه، تهه
کلمه تعجب والاندھاش واستغراب

Puk: Pek, Peha, Tehe, Teh.

پویت: پوتی

البالی، النخر، الرمیم

Pût: Pûtî.

پویت بون: پوتی بون
البلی، التنخر

Pûtbon: Pûtûbûn.

پین: پوسل، کەرسل، ریخ، زیل، قەرژ
الروث، الزبل

Pîn: Posil, Kersil, Rîx, Zîbil, Qerêj.

پینی: پەلویکا، بهیک، ئاروناف وھیکا پیکفە بلین هەتا پتر دبیت
دبیت کوسپە بنانی دخون

اللھیدە، ادم من القیق والبیض والماء

Pîni: Pelûka bihêk, Ar û av û hêka pêkve bilênin, Heta pitir di bit û dibite hospe binanî dixon.

پییا کەتن: زاروکا پەلوارک دبیت هەدی راببیت پییا برتفە
بجیت بجوکی ژیرفە فەوستیت
الحو، للطفل اخذ بمشی

Piyaketin: Zaroka peyalok dibit, Hêdî hêdî radi bit pya û birêve biçit biçûkê ji pêrve verestît.

پیپالە: شویشی جایی، نیسکانە
قدح الشای، الاستکانە

Piyale: Şûşê çayê, Îstkanec.

پودی: پیتوتی، گوشتی ددان تیراشین دبن
الکته

Pudî: Pêwtuy, Goştê didan tîrâ şîn dibin.

پوشت: حیز، دهمان پیس، چاف لدمر
العاهر، الداعر، البقی

Pušt: Hîz, Deman pîs, Çav lider.

پوشت بون: حیز بون، دهمان پیس بون، چاف لدمربون
الدعر، التعمهر

Puštbon: Hizbûn, Deman pîbûns, Çav liderbûn.

پوشت بوی: حیز بوی، دهمان پیس بوی، چاف لدمربوی
البفی

Puštboy: Hizbûy, Deman pîsbûy, Çav liderbûy.

پوشتتو: حیزتر، دهمان پیس تر، چاف لدمرتر
الاعهر، لادعر، الانفی

Puštîr: Hîztir, Deman pîstir, Çav lidertir.

پوشت کرن:

التعمیر، الادعار

Puštîkirin:

پوشت کری: حیزکری، دهمان پیس کری، چاف لدمرکری
المیخی، المهر

Puštîkîrî: Hîzkîrî, Deman pis kîrî, Çav liderkîrî.

پوچ کرڼ کرمي کرڼ، براندڼ، قريکرڼ، قوت کرڼ، بن بر کرڼ
الاعدام، الاملاک، الافساد، التفسیخ، الاخساس

Pûçkirin: Kirmîkirin, Birandin, Qutkirin Bin
birrkin.

پوچ کری: کرمي کری، براندی، قريکری، قوت کری، بن بر کری
الفسد، المفسخ، المعدم

Pûçkirî: Kirmîkirî, Birandî, Qutkirî, Qutkirî Bin
birrkirî.

پوچ: کرمي، خنینه

القائم، الجوز، واللوز ونحوها

Pûç: Kirmî, Xînine.

پوچی، پوچاتی: زنیانی، مزخین، ویرانی، قری، برهان، قوتن چو
الحق، البهر، المحو، الانتثار، الفساد، الهلاك، الباطل، الخسه

Pûçî= Pûçyati: Zi'yaanî, mezixîn, Wêranî, Qirî,
Birhan, Qotin, Ço.

پوچره: دست کت، تشتی تالانی، تشتی بی خودان هر نیک بخوه
برقیبت

الغنیمة، التنبیه، الاسلاب

Pûrre: Dest ket, Tiştê talanî, Tiştê bê xudan her
êk bixwe birevînt.

پویرت، پویرتک: مرک

الزغیره، الخمل، الوبر، الزغب، الزنبر، الشعر، الهبریه

Pûrrt= Pûrrtik: Mirik.

پویرت: سهخیر، خم خارن

الغنايه، الامتنام، الاکثرات

Pûte: Sexbêr, Xemxarin.

پویرت وهرمان: مرک وهرمان

الوسف، المخط، الوسیف

Pûrrtwerhan: Mirk werhan.

پویرت وهرمای: مرکي وهرمای

الامط، الوسیف

Pûrrtwerhay: Mirkî werhay.

پویش: یلهخ، کیبایه هیشک

الایصر، العصافه، القلب، القلب، المعدم، الهشیم، الحشیش

Pûş: Pçlex, Giyayê hişik.

پویشی تالا داری: پوتن نافکاراار خولوله بو ژمنیا تاگری

الصوف

Pûşênavadarî: Pûtê navka dara luloleû bojenîna
agirî.

پویرت بوی: پوتی بوی
المختور، الرموم، الرمیم

Pûtboy: Pûtibây.

پویرت تو: پوتی تو

الانخر، الابلی

Pûtîr: Pûtîtir.

پویرت کرڼ: پوتی کرڼ

الانخر، التخییر

Pûtîkirin: Pûtîkirin.

پویرت کری: پوتی کری

النخر، المرم

Pûtîkirî: Pûtîkirî.

پویشی پویشیاتی: پوتیاتی، پوتیاتی

البلی، النخر، الرمم

Pûtî= Pûtyati: Pûtyatî, Pûtiyatî.

پوچ: کرمي، زنی، مزخی

المحسول، الفاسد، التفسخ

Pûç: Kirmî, Zi'î, Mezixî.

پوچ: برهای، ویران، قوت بوی، قریوی

الخسیس، القانی، الهلاك، العدم

Pûç: Birhay, Wêran, Qutboy, Qirboy.

پوچ بون: کرمي بون، ویران بون، برهان، قریبون، قوت بون، کلیس
بون، بن بر بون

التفسد، التفسخ، الفناء، التهلكه

Pûçbon: Kirmîbon, Wêranbon, Birhan, Qirbon,
Qutbon, Kilêšbon, Bin birrbon.

پوچ بوی: کرمي بوی، ویران بوی، برهای، قریوی، قوت بوی،

کلیس بوی، بن بر بوی

التفسخ، المهلك، المعدم

Pûçboy: Kirmîboy, Wêranboy, Birhay, Qirboy,
Qutboy, Kilêšboy, Bin birrboy.

پوچ تو: کرمي تو، ویران تو، برهای، قریتر، قوت تو، کلیس تو، بن
بر تو

الافسد، الاخس، الافسخ، الاملك

Pûçtir: Kirmîtir, Wêrantir, Birhay, Qirtir, Qut-
tir, Kilêştir, Bin birrtir.

پویتی بوی: رفق بوی، شل بوی، پتی تەزینک گرتی، پیتوتویبوی، قەرمی بوی

البالی، الرخو، الرمیم

Potfboy: Reqboy, Şilboy, Pê tezînk girtî, Pêwtoyboy, Qewmîboy.

پویتی تر: پیتی تر، شل تر، رفق تر، پتی تەزینک گرتی تر، قەرموکی تر

الاخدر، الاشل، الانخر، الانمل

Potfir: Pêti tir, Şil tir, Req tir, Pêtezînk girtî, Qermokî tir.

پویتی کرن: پیتی کرن، شل کرن، رفق کرن، پتی تەزینک گرتی کرن، قەرموکی کرن

التخدير، التنخير، الاقسان

Potfikirin: Pêti kirin, Şil kirin, Req kirin, Pê tezînk girtî kirin, Qewmî kirin.

پویتی کری: پیتی کری، شل کری، رفق کری، پتی تەزینک گرتی کری، قەرموکی کری

المخدر، المقسن، المنخر

Potfikirî: Pêti kirî, Şil kirî, Req kirî, Pê tezînk girtî kirî, Qewmî kirî.

پوتیاتی: پیتیاتی، شلی، قەرموکی، پتی تەزینک

الاقسان، الخدر، الشلل، البلی، الرمم

Potyati: Pêtyati, Şilî, Qermokî, Pê tezînk.

پوته هەستی: هەستی تەزینک وەزی، هەستی هەری

الرمیم

Potehestî: Hestyê hişk û rizî, Hestyê hewî.

پوتین: پیتا فایسک

الجزمه، الحذاء، طويل الساق

Potûn: Pêlava bibasik.

پووخ: پلوع، خاف، نازک، نەرم

اللين، الرخو

Pox: Plêox, Xav, Nazik, Nerim.

پووخ بون: پلوع بون، خاف بون، نازک بون، نەرم بون

الارتقاء، التلين

Poxbon: Plêox bon, Xav bon, Nazik bon, Nerim bon.

پوش بهمن: دەمی گیازەریون وەشک بوئی

المهيصاء، البمد

Pûşbeyîn: Demê gyazerbûn û hişik bonê.

پوشانە: حەفتی بەلەخی

اجره رعى الكلا الهشيم

Pûşane: Heqê pelexî.

پوش کێل: جەین بەرجوت داچین، لکەل کێلانی توف کەن، نەشیف کەن

الفلح مره واحده والبذر فيه

Pûşkêl: Cihê bercot daçînin, Ligel kêanê tov ken, Neşêv ken.

پوش و پەلەخ: قرش وقەوال

الغشاء، الفش

Pûşpelex: Qirş û qewal.

پوول: تەقەلکی پارە، پارە، موهرا کاغەزکا فری کرتی

التقود، العملة، طابع البريد

Pûl: Teqalkê parey, Muhra kaxezeka firê kirînc.

پوینگ: کێسیا بە کێ نافی بەبەمەمی رەنگا دێخو و دەرمەمانە بوو کێ ئێشانی پتی بەبەندارە وەک نەشانی

الحبق، الفاغ، النضاع

Pûng: Giyayekê avye bihemî renga dixon û dermane bozik ê şanê yê bihênsave wek ne' nayê.

پوینگ خاتوینا: توخمەکی پوینگ بە

الحمام

Pûngê xatûna: Toxmekê pûngiye.

پوینگ زەر: توخمەکی پوینگ بە

الحوک

Pûngzer: Toxmekê pûngiye.

پووت، پووتی، پیتی: خاف سست وەلەوهرای، مثل

الرمیم، النخر، الرخو

Pot= Poti: Pûti, Pêti, Xav û sist û helwerhay, Mişil.

پویتی: پویتی بون، رفق بون، شل بون، پتی تەزینک

الخدر، الشلل، الاقسان للید، الاقسان

Potûbon: Pûtûbon, Reqbon, Şilbon, Pê tezînk.

پویتی بون: رفق بون، شل بون، پتی تەزینک کرتی، قەرمی بون

النمل، الخدر، الشلل، النخر، التنخر، الترم، التبلی

Potûbon: Reqbon, Şilbon, Pê tezînk girtin, Qewmîbon.

پورد پوردی: پت پتی، پرت پرتی، گازندمکر، گلهمی کر
التذمر، المشتكى، المعاتب

Porpori: Pit pitî, Pirt pirtî, Gazinde ker, Gileh.
ker

پورد پورد پاتی: پت پتیاتی، پرت پرتیاتی، گازندمی گلهمیاتی
الشکوى، العتاب، التذمر

Porporyatî: Pîr pityatî, Pirt pirtiyatî, Gazindey,
Gilehyatî.

پورپورانن: پت پت کرن، پرت پرت کرن، گازنده کرن، گلهمکرن
التوبيخ، التذمر، الوبخه

Porandin: Pit pit kirin, Pirt pirt kirin, Gazinde
kirin, Gileh kirin.

پوردرت، پوررتک: توالیت، پورتنی سهری مین بردای وریژ
الفرغه، اللعه، القنبره، القنزعه، الکثه، العثه، العفره

Port= Porik: Tewelêt, Partê serî, Miyê berday.

پور سپی: سهرسپی، پیر، کال، کویر
الواخط، الاشيب

Pormspî: Ser spî, Pîr, Kal, Kûr.

پورژ: قون، بوتا دبیزن دفتی یوز
الشرح، الحجر، الانف

Poz: Qon, Bota dibêjn difnê poz.

پوزک: کونا کووتلا ناشی، چافیکا نافی
منفذ مخزن ماء الرحي

Pozik: Kuna kute la aşî, Çavîka avê.

پوز خان: زیندان، کرتی خان
الزنازنه، السجن، الموقف

Pozxane: Zîndan, Girtî, Xane.

پورسیده: دامای، مروک، کوهشی، بوغومی
المنقو، العلهان، الشاحن، الفکیک، الکسیف، المهموم

Posîde: Damay, Mîrwek, Guhişî, Boxomî.

پورسیده بون:

العلهنه، الاکتساب، الغمه

Posidebon:

پورسیده بوی: دامای بوی، مروول بوی، کوهشی بوی، بوغومی بوی
الشاحن، المكتتب

Posideboy: Damayboy, Mirwilboy, Guhişîboy,
Boxomî.

پلورخ بوی: پلورخ بوی، نازک بوی، نازک بوی، نازم بوی
الملین، الراخی

Poxboy: Plêox boy, Xav boy, Nazik boy, Nerim
boy.

پلورخ تر: پلورخ تر، خاف تر، نازک تر، نازم تر
الالین، الارخی

Poxtir: Plêox tir, Xav tir, Nazik tir, Nerim tir.

پلورخ کرن: پلورخ کرن، خاف کرن، نازک کرن، نازم کرن
الارخا، التلین

Poxkirin: Plêox kirin, Xav kirin, Nazik kirin,
Nerim kirin.

پلورخ کری: پلورخ کری، خاف کری، نازک کری، نازم کری
الملین، المرخی

Poxkirî: Plêox kirî, Xav kirî, Nazik kirî, Nerim
kirî.

پوخی، پوخیاتی: پلوخی، نازکی، نازمی، خافیاتی
اللیونه، الرخا، المشاش، النزاکه

Poxî= Poxyatî: Plêoxî, Nazikî, Nerimî, Xav-
yatî.

پوخیچن: پی خارنا کو نچیت قوتای، کونجیت قوتای
اکل من السمسم المدقوق

Poxîn: Pê xarna ku nicêt qutay.

پووی: تیرهکتی وهکی کهوی به لناف حویک ودمحلا دژیت
الدراج، الحیقطان، الغریر

Porr: Teyrekê wekî kewîye linav hewîk û dhlâ
djît.

پورد پورد: پت پت، پرت پرت، گازنده، گله
التذمر، العتاب، الشکوى

Porpor: Pit pit, Pirt pirt, Gazinde, Gileh.

پورد پورد بون: پت پت بون، پرت پرت بون، گازنده بون، گلهمبون
المعاتب، التشکى، التذمر

Porporbon: Pit pit bon, Pirt pirtbon, Gazinde
bon, Gileh bon.

پورد پورد کرن: پت پت کرن، پرت پرت کرن، گازنده کرن، گلهمکرن
الشکابه، التعنيط

Porporkirin: Pit pit kirin, Pirt pirt kirin, Gazinde
kirin, Gileh kirin.

P	پ	P	پ
	پوش: سارسپی، پوریت سپی، پیر، کال، موی سپی بون الخلیس، الواخط، الاشعط		پووسینه تر: دامای تر، مروهک تر، گوهمشی تر، بوغومی تر الاهنق، الاشجن، الافک
Poş: Ser spi, Pûrit spi, Pîr, Kal, mû spîbon.	پوشی: موی سببیاتی، پیری، کالی، کویری، کونهیی الاشمطاط، الخلس، الشمط، الوخط	Posîdetir: Damaytir, Mirwiltir, Guhişîtir, Box-omîtir.	پووسینه کرن: دامای کرن، مروهک کرن، گوهمشاندن، بوغوماندن الاهنق، الاشجان، الکساف
Poşbon: Mû spyatî, Pîrî, Kalî, Kûrî, Kneyî.	پوش بوی: موی سپی بوی الواخط، الخلیس، الشمیط	Posîdekirin: Damaykirin, Mirwkkirin, Guhişandin, Boxomandin.	پووسیده کری: دامای کری، مروهک کری، گوهمشاندی، بوغوماندی المشجن، المكسف، المهنق
oşboy: Mû spi boy.	پوش تر: موی سپی تر الواخط، الاشعط، الاخلس	Posîdekirî: Damaykirîr, Mirwekkirî, Guhişandî, Boxomandî.	پووسیدجی: پووسیدجیاتی، دامانی، مرویی، گوهمشینی، بوغومیاتی العله، الشجن، الفكاهه، الهنق، السام، الشجر، الکابه
Poştûr: Mû spi tir.	پوش کرن: موی سپی کرن التوخیط، التشمیط، التخلیس	Posîdeyî= Posîdeyati: Damayanî, Mirwyî, Guhişîni, Boxomyatî.	پوسیل: کرسیل، ریخ، زیل، سب، پین، ریت، گوی العنزه، الحج، التئیل، الروث، البعر
Poşkirin: Mû spi kirin.	پوش کری: موی سپی کری المروخط، المشط، الخلس	Posil: Kersil, Rêx, Zibil, Sep, Pîn, Rît, Gû.	پوسلا شیری: گویی شیری الجعر، نحو الاسد
Poşkirî: Mû spi kirî.	پوشاتی، پوش پاتی: موی سببیاتی الروخط، الشمط، الاشمطاط، الخلس	Posila şêrî: Gûyê şêrî.	پوسته: پیک، هنیر البرید
Poşî= Poşyati: Mû spyatî.	پوشاندن: خافتن، پین دادان، بسردادان، پچنین التغطیه، البستر، الدشر	Poste: peyk, Hinêr.	پوسته خانه: پیک خانه دائرة البرید
Poşandin: Nixaftin, Pê dadan, Biserdadan, Peçinîn.	پوشی رشک: توخمهکن چوچکانه صنف من العصافیر	Postexane: Peyk xane.	پوست: پیست، کفیل، چهرم، سهختیان، کفلی کورای الصرم، الجلد، السلیخ
Poşman: Lêve boy.	پوشمان: لیتفه بوی التادم، التانپ	Post: Pist, Kevîl, Seztıyan, Kevlê guray.	پوسته چی: پیک چی ساعی البرید
Poşman: Lêve boy.	پوشمان پین: لیتفه بون التندم، التوبه	Posteçi: Peyk çi.	پوشی: دهرسوکا سرئ ژنا الکنان، الغطره، غطاء الرأس
Poşmanboy: Lêve boy.	پوشمان بوی: لیتفه بوی المتندم، المتاب	Poşî: Dersoka Serê jina.	

پوشمان تر لیفه بوی تر
الاندن، الاتوب

Poşmantir: Lêve tir

پوشمان کړن: لیفه کړن
التندیم، الاستتابه

Poşmankirin: Lêve kîrin.

پوشمان کړی: لیفه کړی
المدیم

Poşmankirî: Lêve kirî.

پوشمانی، پوشمانیاتی. لیفه بونی، لیفه بونیاتی
الندامه، التوبه

Poşmanî= Poşmanyatî: Lêve bûnî, Lêve bûnyatî.

پووش و په لاش: قرش و قو قال، قرش و گلیش، پویش و په له خ
الفتاء، القش، العصافه، الهشیم

Poşupelaş: Qirş û qoqal, Qirş û gilêş, Pûş û Pel-
ex.

پولا: ناسنن موکوم مشک و نازا
الغولان

Pola: Asinê mokom, Hişk û aza.

پولایی: تیشتن ژ ناسنن بیلاي ژمنی، خوه لبه رگرتی، کمسن موکوم
الغولادی، الحیددی

Polayî: Tiştê ji asinê pîlayî jenî, Xwelibergirtî,
Kesê mokom.

پول: دق و نیشانا په یک و نامه فریکرنا
طابع البريد، العملة، النقود

Pol: Deq û nûşana peyk û name firêkirna.

تا: يانی لایه‌کئی باری، جهمبه
(طرف العدل)

Ta: Yanî layekê barî, cembe.

تا: يانی ره‌خه‌کئی له‌بکیت ترازیی
(کفه المیزان، کفل المیزان)

Ta: Yanî rexeke lebkêt terazîyê.

تابار: جهمبه ره‌خه‌کئی باری
(احدین طرفی المعادله العدل)

Tabar: Cembe, rexeke barî.

تاتابون: چفل بون، چقلین، ژیک به‌لاف بون
(التفرع)

Tatabûn: Çiqilbûn, çiqilên, jêkbelavbûn.

تاتابوی: چلقی، ژیک فه‌بوی، ژیک به‌لاف بوی

Tatabûy: Çiliqî, jêkvebûy, jêkbelavbûy.

تاتاکرن: چقلاندن ژیکه‌کرن، ژیک هه‌دان
(الفرع)

Tatakirî: Çiqilandin, jêkvekirin, jêkvedan.

تاتاکری: چلقاندی، ژیکه‌کری
(الفرع)

Tatakirî: Çiliqandî, jêkvekirî.

تابووت: داربه‌ستا مریبا
(النعش)

Tabwît: Darbesta mirîya.

تابیرک: دهرمانن تاویاتیین
(قاطع الحمى، دواء الحمى)

Tabirrk: Dermanê tawîyatîyê.

تابه‌لاف: دارا تاییت لومخابه‌لاف دبن نه‌کو ژیهه‌ل دجن
(الغفاء)

Tabelav: Dara tayêt li rexa belav dibin, neku
jêhel diçin.

تابه‌لافی: تا به‌لاف بوتادار و دامان و فره‌بون
(الغفان)

Tabelavî: Ta belavbûna dar û daman, fireh
bûn.

تات: يانی کفرکێ پهن، هه‌لان
(الصلوح، العنقوان)

Tat: Yanî kevirkê behin, helan.

ت

T

تا: الی، حتی، ان

Ta.

تا:

المعى

Ta.

تا: چەق، چفل

(الفصن، الفرع)

Ta: Çeq, çiqil.

تا: يانی دافه‌کا به‌نی یان تابه‌کئی ده‌زی
(طاق الخيط)

Ta: Yanî daveka benî yan tayekê dezî.

تا: طابه‌کئی چلکی
(قطعه اللباس)

Ta: Tayekê cilkî.

تا: دبێژن: نه‌ف گایه ده‌مێ جوتی تا کری يانی نییه کری
(النیر الفلاحه)

Ta: Dibêjin: Ev gaye demê cotî ta kirî yanî
îpekirî.

تاریا تیف شەف: تل چافانئ
(الغسل)

Tarîya nîvşev: Til çavanê.

تاری یون: رهش یون. روناھى چون
(النعتم)

Tarîbûn: Reşbûn, ronahîçûn.

تاری بوی: تشتی روناھى ژئ نافابوی
(الظلم)

Tarîbûy: Tiştê ronahî jê avabûy.

تاری تر: رهش تر. تل چافانئ. یانئ بتلاخوه بەدى بەرجانئ
خوه نەبینئ
(الاعتصم، الاحک، الاغش)

Tarîtir: reştir, tilçavanê, yanî bitila xwe bidey
berçavê xwe nebînî.

تاری گرن: رهش گرن. سیبەرکرن، روناھى ژئ گرتن.
(الاعتصم)

Tarîkirin: Reşkirin, sîberkirin, ronahî jê gir-
tin.

تاری گری: روناھى ژئ گرتئ
(العتصم)

Tarîkîrî: Ronahî jê girtî.

تاریاتی: رهشیاتی. بی روناھیاتی
(الظلمه، الغیب الحکة)

Tarîyatî: Reşîyatî, bê ronahîyatî.

تارم: بانئ ترم، کەلەخ، بی رح، چەندەک
(الجنائز، الجئ)

Tarm: Yanî terim, kex, bê rih, çendek.

تارمه: بەربانک.

(الصنف، الشرفه، الروشن)

Tarme: Berbank.

تاخ: رەندەک، بێشەکا گوندی، هەندەک ژ باژیی
(المحله، الحاره)

Tax: Rendek, bêşeka gundî, hindek ji bajêrî.

تا خوێل: دارا تا شوێ، دارا تا نخوین
(الارعل للشجر)

Taxwîl: Dara ta şor, dara ta nixwîn.

تا خوێلی: تا شوێ، تانخوینئ
(الرعل)

Ta xwîl: Ta şorî, ta nixwînî.

تاتا: ژیک بەلاف، ژیک فەدای، داف داف
(المتفرع، المتفوق، المنتشر)

Tata: jêkbelav, jêkveday, dav dav.

تاتی: راژێرکەکتی ژللا کافرا چێدکەن
(اللب، اللیاده)

Tatî: Rajêrkekê ji liva kafira çêdiken.

تابەن: بەرک... راژێرکا بتهفنی چێکری
(البساط)

Taberr: Berik, rajêrka bi tevnî çêkirî.

تاتوک: رێفەچونا بچویکا ببیبا، رابونا بچویکا پیبا
(الجبو فی المشی للطفل)

Tatok: Rêveçûna biçwîka bi pîya, rabûna
biçwîka bi pîya.

تەتوک: رێفەچونا کاف تەنگ و نێزیکئ نێک، رێفەچونا نەرم
وهیدی
(القصیم، الخطو المتقارب)

Tetok: Rêveçûna gavteng û nêzîkî êk,
rêveçûna nerm û hêdî.

تادان: شین بونا تا بیت دارئ دیتۆن فئ دارئ تابیت ژ خوه
داین

(التفرع، التخصن، النمو للنصن)

Tadan: Şînbûna tayêt darî, dibêjin vê darê
tayêt ji xwe dayn.

تاری: تاریستان، شەف رهشە

(الظلام القاتم، العتمه، السمال، السدف، الغیب، الغطش،
اللون الغامق العمیق)

Tarî: Tarîstan, şevreşe.

تاریستان: تاریبا کەلەک

(الظلمه، الحکة، الظلمات)

Tarîstan: Tarîya gelek.

تاری گەورک: پشتی مەغرەب نافەبارئ تاری و روناھیی، دیسا
بەری سێدیی

(العیسه، الغیسه)

Tarîgewrik: Piştî mexreb, navbera tarî û ro-
nahîyê, dîsa berî spêdê.

تاریا مەغرەب: پشتی تاری گەورکئ تاری تمام دبیئ،
(الغسق)

Tariya Mexreb: Piştî tarî gewrikê tarî timam
dibit.

تازی بوی: رویت بوی، رسوایی، تیقلی بوی، سپی بوی،

حوچ بوی، رویت بوی

(المسور، المقشور، المعدی)

Tazîbûy: Rwîtbûy, riswabûy, tîvilîbûy, spîbûy, hoçbûy, ewarebûy, rwîsbûy.

تازی تر: رویت تر، رسواتر، تیقلی تر، سپی کری تر، حوچ

تر، ئەوارەتر، رویت تر

(الاحسر، الاقشر، الاعری)

Tazîtir: Rwîtir, riswatir, tîvilîtir, spîkîrtir, hoçtir, ewaretir, rwîstir.

تازی کرن: رویت کرن، تیقلاندن، سپی کرن، حوچ کرن

ئەوارەکرن، رسواکرن

(التعریه، الاحسار، التقشیر)

Tazîkirin: Rwîskirin, tîvilandin, spîkirin, hoçkirin, ewarekirin, riswakirin.

تازی کری: رویت کری، تیقلاندی، سپی کری،

حوچ کری، ئەوارەکری رسواکری

(المقشر، المحسر، المعری)

Tazîkîrî: Rwîskîrî, rwîtkîrî, tîvilandî, spîkîrî, hoçkîrî, ewarekîrî, riswakîrî.

تازیاتی: رویت، رویتی، تیقلی، سپی کریان، حوچی،

رسوایی، ئەوارەیی

(الحسر، القشر، العراء)

Tazyatî: Rwîsî, rwîtî, tîvilî, spîkiryanî, hoçî, riswayî, ewareyî.

تازی، طازی: توخمەکن سەیت رویت و ناف تەنگ زرافە

نێچیرئ یێ دکن

(الکلب السلوقی، السلوقی)

Tajî: Tuxmekê seyêt rwît û navteng zirave, nêrçîrê pê diken.

تازی چۆن: تا بەلاف بون، تا ژێ دان، چەقل ژێ چۆن، چەف

ژێ چۆن

(التفرع منه)

Tajêçûn: Ta belavbûn, ta jêdan, çeçil jê çûn.

تازی، طازی: رویت، تیقلی، سپی کری، رسوا، حوچ

(العاری، المقشور، الحاسر)

Tazî: Rwît, tîvilî, spîkîrî, riswa, hoç.

تازی: نهار، بەهی، خەما مرئێ

(العراء، الحداد، الناحه، المائت)

Tazî: Nihar, behî, xema mirinê.

تازە: پاڤز، جان، خوشکوک، شەنگ، شوخ، سپەهی، بەدەو

(النظیف، الجمیل، الحسن)

Taze: Paqij, can, xuşkok, şeng, şox, spehî, bedew.

تازە بون: پاڤز بون، خوشکوک بون، شەنگ بون، شوخ بون

سپەهی بون، بەدەوبون

(التنظیف، التحسن، التجميل)

Tazebûn: Paqijbûn, xuşkobbûn, şengbûn, şoxbûn, spehîbûn, bedewbûn.

تازە بوی: پاڤز بوی، خوشکوک بوی، شوخ بوی، سپەهی

بوی، بەدەوبوی

(النظیف، المطهر، الحسن)

Tazebûy: Paqijbûy, xuşkobbûy, şoxbûy, spehîbûy, bedewbûy.

تازە کرن: پاڤز کرن، جان کرن، خوشکوک کرن، شەنگ کرن

شوخ کرن، سپەهی کرن، بەدەوکرن

(التجميل، التحسين، التنظيف)

Tazekirin: Paqijkirin, cankirin, xuşkockirin, şengkirin, şoxkirin, spehîkirin, bedewkirin.

تازە کری: پاڤز کری، جان کری، خوشکوک کری، شوخ کری

شەنگ کری، سپەهی کری، بەدەوکری

(المنظف، المحسن، المطهر)

Tazekîrî: Paqijkîrî, çankîrî, xuşkockîrî, şengîrî, şoxkîrî, spehîkîrî, bedewkîrî.

تازەتی، تازیاتی: پاڤزی، جانی، خوشکوکێ، شوخی،

شەنگی، سپەهیاتی، بەدەوی، پاڤزیاتی، جانیاتی،

خوشکوکياتی

(الجمال، الحسن، البهجة، الطلاوة)

Tezett=Tazyatî: Paqijî, canî, xuşkokî, şoxî, canîyatî, şengî, spehîyatî, bedewî, paqijîyatî, xuşkokîyatî.

تازی بون: رویت بون، رسوایی، تیقلین سپی بون، حوچ

بون، ئەوارەبون رویت بون

(الحسور، المقشور، المعری)

Tazîbûn: Rwîtbûn, riswabûn, tîvilîn, spîbûn, hoçbûn, ewarebûn, rwîsbûn.

<p>تاشوربوی: تا خوئل بوی (المرتعل)</p> <p>Taşorrbûy: Ta xwîlbûy.</p> <p>تاشورت: تاخوئل تر. (الارعل)</p> <p>Taşorttir: Ta xwiltir.</p>	<p>تا ئۆ چۆی: چهقلدای، تادای، چهق ژئ چۆی، تا بهلاف بوی (المتفرع منه)</p> <p>Tajêçûy: Çeqılday, taday, çeçjêçûy, tabe-lavbûy</p> <p>تاس: ترار (القحف)</p>
<p>تا شورکین: تا خوئل کین (الترعيل)</p> <p>Taşorkirin: Ta xwîlkin.</p> <p>تاشورکری: تا خوئل کری (المرعل)</p>	<p>Tas: Tirar.</p> <p>تاسئ سهری: ترارئ سهری، کودئ سهری (قحف الرأس، تاج الرأس)</p> <p>Tasê serî: Tirarê serî, kodê serî.</p> <p>تاس: ترار، کلاس (الصواع، الکاس)</p>
<p>Taşorkirî: Ta xwîlkirî.</p> <p>تاشورکی: تا شورپاتی: تاخوئلی، تانخوئنیاتی، تا دامیلانی (الرعلة)</p> <p>Taşorrf = Taşorrfatî: Taxwîlî, ta nixwînîyatî, ta dahêlanî.</p>	<p>Tas: Tirar, gilas.</p> <p>تاسئ یو: توخمهکئ تانه ههرسئ روژا جارهک تا دهئت مروفی، تاویاتیبا سئ روژی (الحمی الثلاثی)</p>
<p>تاف: روناھی، تی روژک، باره، ههتاف (الضوء، الوضع، نور الشمس)</p> <p>Tav: Ronahî, tirojk, bare, hetav.</p> <p>تافیا بارانی: رهشیشا بارانی، شیلکا بارانی، داریتنا بارانی (البقرة، الحشفة، الشویب، الوابل، الرخه)</p>	<p>Tasêro: Tuxmekê tane her sê roja carek ta dihêt mirovî, tawîyatîya sê rojî.</p> <p>تاسب: دوژمن، نهبار، ههف رک، ههف تنگ، کرانکرک (العدو، الخصم، الغد، المنافس)</p>
<p>Tavîya baranê: reşêsa baranê, şelka baranê, darêtina baranê.</p> <p>تاف دان: روناھی دان، تاف ههلاتن، روغن بون (الشریق، الوضع)</p> <p>Tavdan: Ronahîdan, tavhelatin, rohinbûn.</p>	<p>Tasib: Dujmin, neyar, hevrrik, hevteng, kirk-rankirrk.</p> <p>تاسیبی: دوژمنی، نهباری، ههف رکی، ههف تنگی کرانکرکی (الخصومة، العداوة، المنافسة الضدية)</p>
<p>تاف زهرک: تافا دوپهاهییا تافا بونا روژی، تافا درهنگ (الاسفار)</p> <p>Tavzerk: Tava dwîmahîya avabûna rojê, tava dereng.</p> <p>تاف سورک: روناھییا پشتی مغرهب، روژلیدانا سهرئ چیبیا پشتی نهلندئ (الشفق الاحمر)</p>	<p>Tasibî: Dujminî, neyarî, hevrrikî, hevtengî, kirkrankirrkî.</p> <p>تاسمه: زولکا کهقلی: زقیلکا گوشتی، توپخ (الشربحه، ویخص الجلد، الجزء)</p>
<p>Tavsork: Ronahîya piştî mexreb, rojlêdana serê çîya piştî elindê.</p>	<p>Tasme: Zoleka kevî, zivêleka goştî, twîx.</p> <p>تاشور: طاشور: دارا تا خوئل، تا نخوین (الرعل للشجرة)</p> <p>Taşorr: Dara ta xwîl, ta nixwîn.</p> <p>تا شورپین: تا خوئل بون (الترعل)</p> <p>Taşorbûn: Ta xwîlbûn.</p>

تاف گزین: سوتنا هتافتی، که‌لوانا هتافتی
(لفح الشمس، خسبه الشمس)

Tavgezîn: Sotina hetavê, kelejana hetavê.

تافا هه‌پتی: بارا هه‌پتی
(ضوء القمر)

Tava heyvê: Bara heyvê.

تافیر: پاڤز، تمیز، پاک
(الطهر، النظافه)

Tafir: Paqij, temîz, pak.

تافیریون: پاڤزیون، تمیزیون، پاک یون
(التطهير)

Tafirbûn: Paqijbûn, temîzbûn, pakbûn.

تافیر بوی: پاڤز بوی، تمیز بوی، پاک بوی
(المتطهر، الطاهر)

Tafirbûy: Paqijbûy, temîzbûy, pakbûy.

تافیرتر: پاڤز تر، تمیزتر، پاک تر
(الاطهر)

Tafirtir: Paqijtir, temîztir, paktir.

تافیر کرن: پاڤز کرن، تمیزکرن، پاک کرن
(التطهير)

Tafirkirin: paqijkirin, temîzkirin, pakkirin.

تافیر کری: پاڤزکری، تمیزکری، پاک کری
(المطهر)

Tafirkirî: Paqijkirî, temîzkirî, pakkirî.

تافیری، تافیریاتی: پاڤزی، پاڤزیاتی، تمیزی، تمیزیاتی، پاک، پاکیاتی
(الطهارة)

Tafirî = Tafirîyatî: Paqijî, paqijîyatî, temîzî, temîzîyatî, pakî, pakîyatî.

تاف: تاتاف، به‌لا، سه‌رهاتن، خویانی، هنگاتن
(الافه، البلاء، الکراهه، النکبه)

Taf: Atav, bela, serhatin, xwpanî, hingatin.

تاف: تلی دیواری، رویی دیواری
(التفنن من اعلى الجدار الى اسفله)

Taq: Tilê diwarî, rwîyê diwarî.

تاق یون: چیق یون، تیک یون، درهان، په‌قان، که‌لشتن
(التمزق، التشقق)

Taqbûn: Çîqbûn, tîkbûn, dirrhan, peqan, keliştin.

تاق بوی: تیک بوی، چیق بوی، ده‌رزی، په‌قای، که‌لشتی
درهای بوی

(المشقوق، الممزق)

Taqbûy: Tîkbûy, çîqbûy, derizî, peqay, keliştî, dirrhaybûy.

تاق کرن: چیق کرن، تیک کرن، ده‌رزاندن، په‌قاندن، که‌لاشتن، دراندن

(التشقيق، التمزيق)

Taqkirin: Çîqkirin, tîkkirin, derizandin, peqandin, kelaştin, dirrandin.

تاق کری: چیق کری، تیک کری، ده‌رزاندى، په‌قاندی، که‌لشتی، دراندی
(المشقق، الممزق)

Taqkirî: Çîqkirî, tîkkirî, derizandî, peqandî, kelaştî, dirrandî.

تا قولپین: تا چیلقین
(الصرعة، للغمصن)

Ta qulipîn: Ta çilqîn.

تا قولپاندن: تاجلغاندن
(التصريع)

Ta qulipandin: Ta çiliqandin.

تاقهت کرن: بنه‌جکرن
(التأمين)

Taqetkîrin: Binecihkîrin.

تاکو: هه‌تا، هه‌تاکو
(حتى، الى ان)

Taku: heta, hetaku.

تاکرن: ئیخستنا سه‌نگ وکراتیئ لس‌ر لایه‌کئ نشتی، بو کاجوتا دبێژن
(وضع العبي على الثور اثناء الفلاحه)

Takirin: Êxistina seng û giranîyê li ser layekê tiştî, bo gacota dibêjin.

تاکری: لاکری، پشتکری، پشت مێری
(الميل، الانحياز، المعانله)

Tagirî: Lagirî, piştgirî, piştmerî.

تاگرتن: لاگرتن، پشت گرتن، پشت مێریاتی
(التحيز، التمعصب)

Tagirtin: Lagirtin, piştgirtin, piştmerîyatî.

تاگیر: پشت گیر، لاکر، پشت میز
(المنحاز، المنحيز، المتعصب)

Tagir: Piştgir, lagir, piştîmêr.

تاگیرى: پشت گیرى، لاکیرى، پشت میزیاتى
(الانحياز، المواله، العصبيه)

Tagîrî: Piştgîrî, lagîrî, piştîmêrîyatî.

تال: گەموره، دژى شریڤینى
(المر)

Tal: Gemore, dijî şîrîniyê.

تالى، تالیاتی: گەموره یاتی
(المراره)

Talf=Talfyatî: gemoreyatî.

تال تر: گەموره تر
(الامر)

Taltir: Gemoretir.

تالان: نژده، شەلاندن، قەچاغبایى، ژئ ستاندن
(النهب)

Talan: Nijde, şelandin, qeçaxîyatî, jêstandin.

تالان بون: شەلاندن، پیره کړن
(الانتها ب)

Talanbûn: Şelandin, pîrekirin.

تالان بوى: شەلاندی، ژئ ستاندی، پیره کړی
(المنهوب، المنتهب)

Talanbûy: Şelandî, jêstandî, pîrekirî.

تالان کړن: ژئ ستاندن، پیره کړن، شەلاندن
(المنتهب، الانتها ب)

Talankirin: Jêstandin, pîrekirin, şelandin.

تالان کړی: ژئ ستاندی، شەلاندی، پیره کړی
(المنتهب)

Talankirî: Jêstandî, şelandî, pîrekirî.

تالانى: نژده فانی، نژده جی
(التاهب)

Talanî: Nijdevanî, nijdeçî.

تالانیاتی: نژده فانی، ژئ ستاندنی
(التنبیه، التهب)

Talanîyatî: Nijdevanî, jêstandinî.

تاله: دانەکه وهکی کارسی دهترن دکن نان و دخون
(الدخن)

Tale: Daneke wekî garisî di hêrin, diken nan û dixon.

تالیه: خەفک، نامویری نیرجیری، لبر و زنیورا فەدن
دکەفتن دمیڤن پیڤه
(الفخ)

Talhe: xefik, amwîrê nêrçîrê, liber zinêwira ve diden, dikevnê, dimînin pêve.

تام: تەحل، شریڤ، سویر، تیژ، گەموره، ترش، ئەفە تامن
(الذاق، الطعم، الذوق)

Tam: Tehil, şîrîn, swîr, tij, gemore, tirş, eve tamin.

تام بهیڤ: کەسێ تاملێ زوی سەحکەت
(الذواق)

Tambihîz: Kesê tamê zwî sehket.

تام بهیڤی: زوی پتی حەسانا تاما نشتی
(التذوق)

Tambihîzî: Zwî pê hesana tama tiştî.

تام کړن: بڼه زمانى سەحکړن، رویکښ کړنا برهنگەکتى دى
(التلمظ، التقطيم، التذوق)

Tamkirin: Bi ezmanî sehkirin, rwikêşkirina bi rengkê dî.

تام دان: پیرادانا رەنگی
(التمويه، الطلاء)

Tamdan: Pêrradana rengî.

تام دای: رەنگ پیرادای، روی کیش کړی، رەنگ کړی
(الموه، المظلی)

Tamday: Reng pêrraday, rwikêşkirî, reng-kirî.

تام دار: تشق تام ژئ دهیت
(النکمه، الممتع)

Tamdar: Tiştê tam jê dihêt.

تام دارى: بیهن دان، تام دان، تام ژئ هاتن
(النکبه)

Tamdarî: behndan, tamdan, tamjêhantin.

تام خوش: تشتی تاماوی خوشه و هک شربنی
(العذب، اللذیذ، الطیب)

Tamxweş: Tiştê tama wî xweş wek şîrînî.

تام خوش: خوشبیا تامن
(العذوبه، اللذه، الطیبه)

Tamxweşt: Xweşîya tamê.

تام خوشبیا دهفی: بهین خوشبیا دهفی
(التمطق، استطباب الفم)

Tamxweşîya devî: Bihên xweşîya devî.

تام سار: کەسێ بە لافش، مروفی چفیل
(الوقع، الصفیق)

Tamsar: kesê belafîş, mirovê çivêl.

تام ساری: به لافشی، چفیلی
(الوقاحة، الصفاقه، اللجاجة)

Tamsarî: Belafîşî, çivêlî.

تامیزک: ئەو پرسکێ بێت ل لیقا دەمین پشتی تاویاتی،
کولکێت باش تاویاتی ل لیقاییدا دین
(العقبول ج عقابیل، القبالة)

Tamîzk: Ew pirsikin yêt li lêva dihên piştî
tawîyatîyê, kulkêt paş tawîyatîyê li lêva
peyda dibin.

تان: پەژان، پیژان، دیوار
(السیاج، الحائط، الحوط)

Tan: Pejan, pîjan, dîwar.

تانج: تاسن سەرن سەرۆک و پاشا
(الاکلیل، التاج)

Tanc: Tasê serê serok û paşa.

تان قوت: پەژانی مەروم و نازا، پیژانی بنهجه و چاک
(السیاج المحکم)

Tanqut: pejanê mukum û aza, pîjanê binecîh
û çak.

تانوت: توخمەکی نەساخینی به، طاعوین
(الطاعون)

Tanot: Tuxmekê nesaxîyêye, Ta'on.

تانێ چۆن: ئەواری چۆن
(النجده، الاسعاف، الغوث، الغزعه)

Tanêçûn: Tewarêçûn.

تان: ئەوار، ئەوار
(الفيثات)

Tan: Tewar, hewar.

تاوی: کەسێ تاگرتی
(الحصم، المصاب بحمی الصفراء)

Tawî: Kesê tagirti.

تاویاتی: نەساخ بوونا بئا
(الحصی، الماریا)

Tawîyatî: Nesaxbûna bi ta.

تاوس: تەیرەکی کەلەرنگە، بێ شوخ و شەنگ
(الطاووس)

Tawis: Teyrekê gele renga, yê şox û şenge.

تایی و هریسی: هەر و هریسە کەلەک تانەلیک دەن دبیت
و هریس یانی ماکەکا و هریسی
(القويسه، طاق الجبل)

Tayê werîşî: Her werîsek gelek tane lêk did-
en dibît werîş yanî makeka werîşî.

تایی راست: تایی نەخوهر
(الفن جمع افنان، الفصن المستقیم)

Tayê rast: tayê ne xwehir.

تاییلی: توخمەکی ترپێ پاییزی به
(صنف من العنب الفریق)

Tayîfî: Tuxmekê tiryê pawîzîye.

تاییت سێ رو: ئەوتایە یا هەر سێ روژا جارەکی مروفی
دگرت

(الحصی الثلاثی)

Tayêt sê ro: Ew taye ya her sê roja carekê
mirovî digirît.

تە:

(ضمیر المخاطب تاء وک المخاطب و انت)

Te.

تەبا: تەبا تشت، ناھ. وەک بیژی من تەبا بەک نەمایە بانی
تشتەک، ناھ

(الشئ، الغرض، الماده، المتاع)

Teba: Tişt, ah, wek bêjî min tēbayek nemaye
yanî tişteq, ah.

تبا طهيو: کرنا په‌زی، حیوانه‌کا وەک نوژنی مه‌زنتره له‌زی
په‌یدا دبیت

(القره، قراض الغنم)

Teba, Tebo: Kirrna pezî, hêwaneka wek nojê
mezintire li pezî peyda dibît.

ته‌باخ: مها دناغه‌را تیرمه و نیلوتی به، مانگا‌دوب‌هاکیا
هاقینتی

(شهر آب)

Tebax: Meha di navbera Tîrmeh û Îlonêye,
manga dwîmahîka havînê.

ته‌باپی: وەک نیکانی، شتی نیکی
(الشبه، الماثله، المشابه، المقارنه)

Tebayî: Wekîyatî, wek êkatî, şitî êkî.

ته‌بەل: مات، شویشه‌کی وەک کویزایی کوروفره ماتانی بی
دکن

(الدعبله)

Tebel: Mat, şwîsekê wek gwîzayê gurovîre
matanê pê diken.

ته‌بەسی: رهنگی شینتی قه‌بوی تام به‌فشی
(الازرق الفاتح، الشرب بالبنفسجی)

Tebesî: Rengê şînê vebûy tam binefşî.

ته‌بەر: بفر، توخمه‌کی بفرای به
(الفاس، البلطه)

Teber: Bivir, tuxmekê bivraye.

ته‌بەق: نامانه‌ک ژ زلکا چیدکه‌ن نانی وزادی دکن تیدا
(الاشراوه، الخفصه الغفیه الغفی)

Tebeq: Amaneke ji zilka çê diken nanî û zadî
diken têda.

ته‌به‌دور: دهرگفتاک، دهرخوینک، دهرقرانک، قه‌باغ
(الدسام، السداده)

Tebedor: Dergivank, derxwînk, derqerank,
qepax.

ته‌ب: ده‌لبه‌ت، ژ خوه چون، دل گرتن، ژبیرقه‌چون، های ژ
خوه نه‌بون، ته‌مرین

(الصراع، الاعماء)

Teb: Delîmet, jixweçûn, dilgirtin, jîbîrveçûn,
hay ji xwe nebûn, temirîn.

ته‌به‌قوشک: ته‌به‌قا بچویک
(الاشراوه)

Tebeqoşk: Tebeqa biqwîk.

ته‌به‌تی: راوه‌ستایی، مه‌یی، مه‌ند، نه‌لف، نه‌نا
(الساکن، الهادی المستقر، الواقف)

Tabitî: Rawestayî, meyî, mend, neliv, tena.

ته‌به‌تن: راوه‌ستان، مه‌یین، نه‌ناهی، نه‌ناپی، نه‌لفین، مه‌ندی
(السكون، الهدوء الوقوف، القرار، الصبر)

Tebitîn: Rawestan, meyîn, tenahî, tenayî,
nelivîn, mendî.

ته‌به‌تاندن: راوه‌ستاندن، نه‌ناکرن، مه‌ندکرن، نه‌لف کرن،
مه‌یاندن

(الساکن، الايقاف، التهدئة)

Tebitandin: Rawestandin, tenakirin, mend-
kirin, nelivkirin, meyandin.

ته‌بو: طه‌یو، سپه‌ها په‌زی، حیوانه‌کی وەک کرن ونوژا،
مه‌ستره

(القره قمل الميوان، قراض الغنم)

Tebo: Speha pezî, hêwanekê wekî kirrin û
noja mestire.

ته‌ب: ته‌بۆل، پیدادانا به‌ده‌ستی فه‌کری، قوتانا به‌بی فه‌بوی
(الصفع، اللطمه، الرطس)

Tep = Tepole: Pêdadana bi destê vekirî, qu-
tana bi lepê vebûy.

ته‌پان: که‌لداچون، ژناقدای چون، پاشدا چون، نزم بون،
نویسان

(البعج، الطبق، الهجوع، البسط، الهبوط، الرقود)

Tepan: Keldaçûn, jînavdaçûn, paşdaçûn, ni-
zimbûn, nwîsan.

ته‌پای: که‌لداچوی، نزم بوی، دناقدایچوی، پاشدا چوی،
نویسای

(المبعوج، الضائع، الهابط)

Tepay: Keldaçûy, nizimbûy, dinavikdaçûy,
paşdaçûy, nwîsay.

ته‌پاندن: که‌لداچون، نزم کرن، دناقدایچون، پاشداچون،
نویسان

(الانبعاث، الاضجاع، الارقاد)

Tepandin: keldabirin, nizimkirin, dinavik-
dabirin, paşdabirin, nwîsan.

تەپک: کورکە کە چامبەریا ل رەخا چێدکەن ئو حەلانکەکی
دادان بانێ وێ دا تەپرو ئەوالا پێ بگرن
(المسح، الوجع)

Tepik: Kureke çamberiya li rexa çê diken û helanekî didanin banê wê da teyr û tewala pê bigrin.

تەپکا کوتنا: چەنگێ هەر پێ ل دیواری بدهن
(الليقة، طين لزج ترمى للحائط فتلرز به)

Tapika kotna: Çengê herîyê li dîwarî biden.

تەپسێن: نزم بون، بـسەرکدا چون، کەلداچون، پاشدا چون، هەرفتن

(الهیجه، الهجمان، الهور، الهدم، السقوط، الهدم)

Tepisîn: Nizimbûn, biserikdaçûn, keldaçûn, paşdaçûn, heriften.

تەپساندن: نزم کرن، هەرفتن، بـسەرکدا نینان، پاشدا بـر، هەرفاندن

(التهديم، التهجم، الاسقاط)

Tepisandin: Nizimkirin, heraftin, biserikdaînan, paşdabirin, herifandin.

تەپسی، تەپساندی: هەرفی، کەلدا چۆی پاشدا چۆی
بـسەرکدا هاتی، هەرفاندی، کەلدا بـری، سەرکدا نینای
(المهدوم، المهجوم، المنهار، الهدم، الهجم)

Tepist = Tepisandî: Herifî, keldaçûy, paşdaçûy, biserikdahatî, herifandî, keldabirî, serik-dainay.

تەپ تەپ، تەپین: دەنگێ کەتتا تەشتێ کرانە بـئەردی بکەفیت،
دەنگێ ژوردا کەتتا تەشتێ کران

(اللد، صوت وقوع الحجر وغيره على الأرض)

Tepetp = Tepên: Dengê ketina tiştê girane, bi erdî bikevî, dengê jorda ketina tiştê giran.

تەپکا نانی: کرکانانی، کشتکا نانی، کرکا هەفیری، کشتکا
هەفیری
(الطلمه للخبر)

Tepka nanî: Girka nanî, girka hevîrî, giştka hevîrî.

تەپسەر: ژار، ژێردەست، پێ لێ ناندی، پێ لێنایی، بـ پێک
(المان، المضطهد، الذليل)

Tepeser: Jar, jêrdest, pêlêrandî, pêlênayî, binpêk.

تەپسەر بون: ژێردەست بون، بـ دەست بون، پێ لێنان، بـ
پێک بون

(الاضطهاد، المذل، المهانه)

Tepeserbûn: Jêrdestbûn, bindestbûn, pêlênan, binpêkbûn.

تەپسەر بوی: ژێردەست بوی، بـ دەست بوی، بـ پێ بوی،
پێ لێنای بوی

(المهين، المذل، المضطهد)

Tepeserbûy: Jêrdestbûy, bindestbûy, binpêpûy, pêlênaybûy.

تەپسەر تر: ژێردەست تر، بـ دەست تر، پێ لێنای تر، بـ
پێک تر

(الاذل)

Tepesertir: Jêrdesttir, bindesttir, pêlênaytir, binpêktir.

تەپسەر کرن: ژێردەست کرن، بـ دەست کرن، بـ پێ کرن،
پێ لێنان

(الامانة، الاذلال، الاضطهاد)

Tepeserkin: Jêrdestkirin, bindestkirin, binpêkirin, pêlênan.

تەپسەر کری: ژێردەست کری، بـ دەست کری، بـ پێ کری،
پێ لێنای

(المذل، المهان، المضطهد)

Tepserkirî: Jêrdestkirî, bindestkirî, binpêkirî, pêlênay.

تەپسەر سی: ژێردەستی، بـ دەستیایی، پێ لێنایی، بـ
پێکی، ژاری

(المهانه، المذل، الاضطهاد)

Tepserî: Jêrdestî, bindestîyatî, pêlênanî, binpêkî, jarî.

تەپسەر یاتی: ژێردەستیایی، بـ پێکانی، بـ دەستی
(المهان، المذل، الاضطهاد)

Tepserîyatî: Jêrdestîyatî, binpêkatî, bind estî.

تەپ: بـروار، خار وەک بیژی تیتەپ، کەش بر، روی نەراست،
روی نە دەشت

(المنحرف)

Tep: Berwar, xar wek bêjî tîtep, keşbir, rwî nerast, rwînedest.

تهلیشک: گبیایهکن تافی به بی دژواره کهلک توخمن دیم و تافی

(الرغل، نبات)

Tehlîşk: Gîyayekê avîye yê di jware, gelek tuxmin dêm û avî.

تهسوکا بارانی: ریج، تهن، ریخک، شلیز

(الدخ، الزلق)

Tehisoka baranê: Rîç, teqin, rîxik, şilêz.

تهله: دانکێ وهکی گارسی یه دچین و نافدهن بو نانی. دانێ نانی یه

(الدخن)

Tehle: Danekê wekî garisîye, diçinî û av-diden bo nanî, danê nanîye.

تهسین: هولسین

(الزوغان، الדיمان، الانزاق)

Tehisîn: Hulisîn.

تهسین: خهلات بون، سهردا چون، قاری بون

(الهفوه، الزلل، الزله، الزلج)

Tehisîn: Xeletbûn, serdaçûn, varrêbûn.

تهسوک: حولیسوک

(المنزلق، الزحلقه، الزل، الزلق، الملص، الزلج الزل)

Tehisok: Hulîsok.

تهسین: ههنگفتن، سهرداچون، ژجه چون

(العشار، الكبوه، الزحزحه)

Tehisîn: Hilingiftin, serdaçûn, jicîhçûn.

تهتی: راژیرکه که ژ لقابهرخا کویرنج چیدکهکن لمانی رادنیخن

(اللبید، اللباده)

Tehîf: Rajêrkeke ji lîva berxê kwîrinc çêdiken li malê radiêxin.

تهت: کهفرێ پان، هلان، کاشهپه

(الصلح، الصفوان)

Teht: Kevrêpan, helan, kaşeber.

تههره: کهلهژانا نیفرو، کهلهکلا نیفرو

(العریجا، الاستقرار، الرضاء، القیظ، الهاجرة، نصف

النهار)

Tehre: Kelejana nîvro, kelkela nîvro.

تههرمهگه: گورانگها تههرهفه دانێ، بیهن فهکرنا نیفرو، پای وهستا نیفرو

(القیظ، القیل)

Tehregih: Gorangiha tehrevedanê, bêhin-vekirina nîvro, paywesta nîvro

تههره دان: بیهن دانا نیفرو ژبهه گرمی، بیهن دانا پاش

نیفرو

(القائه)

Tehredan: Bêhin dana nîvro jiber germê, bêhin dana paş nîvro.

تههمی: مخابنی، کوفانداری

(اللهم، الحسره، الاسف)

Tehemî: Mixabinî, kovandari.

تههم: مخابن

(والهفتاه، وآسفا، باللحسره)

Tehem: Mixabin.

تهحه، تهفه: پهکو

(وی، ياله، ياللعب، ياللاسف)

Tehe: Peku.

تهحل: گهمره تال، دهف ژهن، دژی شربنی ئ

(المز)

Tehil: Gemore, tal, devjen, dijî şîrînîyê.

تهحلی، تهحلیاتی: گهمره بی، گهمره یاتی

(المراه)

Tehîf = Tehlîyatî: Gemoreyî, gemoreyatî.

تهحلییا بارانی: ریژییا بارانی، ریژی

(الهلاب)

Tehlîya baranê: Rêjîya baranê, rêjî.

گوئنا ترانه بی کرنی وسفک بهرێ خودانی

(كلمه يقال للاستغاف والهزه)

تهحا: قورابهری یاناقا بارانی دمینیت تیدا و خهک فهدخون

(الوقب الثمار، الوايه، الجبه، القفه)

Teha: Quraberî ya baranê di mînit têda û xelk vedixon.

تههرهگرن: پای وهستا کرنا پاش نیفرو، بیهن دانا پاش

نیفرو

(القیلول، القیل)

Tehrekirin: Paywestkirina paş nîvro, bêhin dana paş nîvro.

تەخت: دەپنە داری بو نەقستن، دەپنە خوئی
(السریر)

Text: Depê darî bo nivistinê, depê xewê.

تەختە: دەکە، قالب کرتی
(القاعدة، المنصه)

Texte: Deke, qalibgirtî.

تەخلیت کرن: توخم کرن
(التسويق، التصنيف)

Textlîtkirin: Tuximkirin.

تەخلیت کری: توخم کری
(المصنف)

Textlîtkirî: Tuximkirî.

تەن: شەهرتی، شیمایی، روبسە
(المبلل، الندى، الطرى)

Terr: Şilgirtî, şemayî, rubse.

تەن: نازک، پوخ، تەفقی
(الغض، النضر، البض)

Terr: Nazik, pox, tefiqî.

تەربوون: شەهون، شیمایون، روبسین، روبسەبون
(التبلل، التندی، التفضير)

Terrbûn: Şihbûn, sêmiyabûn, rubisîn, rub-sebûn.

تەربووی: روبسی بوی، شەهرتی بوی، شیمایوی
(المبلل، الندى)

Terrbûy: Rubisîbûy, şilgirtîbûy, sêmiyabûy.

تەرت: شەهرتی تر، شیمایتر، روبسە تر
(الابلل، الاندج، الانضر)

Tertir: Şilgirtîtir, sêmiyatir, rubisetir.

تەرتوون: شەهرتی کرون، شیمایکرون، روبسە کرون، روبساندن
(التبيلل، الابدال، الانداء)

Terrkirin: Şilgirtîkirin, sêmiyakirin, rubisekirin, rubisandin.

تەرتی: تەرتاتی: روبسە، شیمایاتی، شەهرتتی
(المبلل، النداء، الطراوه، الغضاره، رود الشباب، البضاضه)

Terf = Teratî: Rubse, sêmiyatî, şilgirtinî.

تەحلی دیتن: گوێج، ریب، رەنج، نەخوێشی دیتن، سنختنی
(المكايده)

Tehlî dîtin: Gwîc, rîp, renc, nexweşî dîtin, sinxintî.

تەحنین: حەمەربوون، بێهەن لای دانا زک تژی بوون
(الطنخ)

Tehinîn: Hemerbûn, pêhin li milî dana zik tijî bûnê.

تەحنن: پێ خارنا کونجی یێت هێرای و روھن
(الطحنيه، الراشي)

Tehîn: Pêxarna kuncî yêt hêray û ruhî.

تەحلی طوون: کێبابەکە لزووانا شین دیت، ددروین بو مشتێ و نالقی
(عشب جبلي للملف)

Tehlîtoz: Giyayeke li zozana şîndibî, didirwîn bo miştê û alifî.

تەهلە ژین: ژینا برەنج، ژینا سنختنی، ریب، گوێج
(النخسه، التنفيس)

Tehle jîn: Jîna bi renc, jîna sinhintî, rîp, gwîc. تەهە، تەها، پەکو
(وى، ياله بالعجب، يالالاسف)

Teha = Tehc: Peku.

تەهە، تەهەم: مخابن، کوفانداری
(والهفتاه)

Tehc = Tehem: Mixabin, kovandarî.

تەخە: بەلگ بەند بەلگیت دانای سەرك وداى نیک، بەلگیت پێکەنای
(الکراسه)

Texe: Belgbend, belgêt danay serik û dayêk, belgêt pêkvenay.

تەختە بەند: نافیرا داری لئاف مەزەلا خانى
(الحاجز الخشبي في الفقه)

Textebend: Navbira darî li nav mezela xanî.

تەخلیت: توخم، تەرز، ناوا

تەخلیت بوون: توخم بوون

تەخلیت بوی: توخم بوی

(الجنس، الصنف، النوع، الطرز، الصيغه، النمط، المذهب)

Textlî: Tuxm, terz, awa.

Textlîbûn: Tuxmbûn.

Textlîbûy: Tuxmbûy.

تەرەھ: كاتەتايىن تەر ونوى داي، تايىن نوى يىن سالى
(المسلج، الخطوه، الشغوب)

Terhe: Kate, tayê ter û nwîday, tayê nwi yê salê.

تەرم: چەندەك، كەلەخى مرى
(الجناره، الجئه)

Term: Cendek, kelexê mirî.

تەرىف: طەرىف، دلرەش، نەقايى، ھەرمى، پيس، دوژين
(المخزى، الكريه)

Terêf: Dilrêş, nevyay, herimî, pîs, dujîn.

تەرىفى تەرىفىياتى: دل رەشياتى، نەقايى، ھەرمىياتى
پيساتى
(الكراهه الخزي الغزازه، التفزز)

Terêfî = Terêfîyatî: Dil reşîyatî, nevyanî, herimîyatî, pîsatî.

تەرمى نەم: ريزەكا ستيرانه لئەسمانى بىلى نافی
(بنات النمش)

Termê nihê: Rêzeka stêrane li esmanî bivî navî.

تەرمىكى نەم: گىيايەكىن تەرشە كوليكەكازەر پيڤە دەيت
(الخوشان، نبات فيه حموضه، زهره اصفر)

Termkê nihê: Gîyayekê tirşe kulîkeka zer pêve dihêt.

تەراڤه: جەنن ڤەقوتای، جەنن تە رى بى قوت لى كرى
ۋە ھوساى، ئەردى تەرىڤ كفاشتى
(الاستيقاط، المكبوس، المضغوط)

Terrage: Cihê vequtay, cihê terê pêqut lêkirî û vehusay, erdê terê givaştî.

تەرىقن: كەشپن، ئەردى تەرىڤ بى قوت لى ھاتى كرى.
ھەرىقن

(الجيد، الكبت، الوقط، اللهد، الانكباس)

Terriqîn: Givîşîn, erdê terê pêqut lê hatîkirinê, heriqîn.

تەرىقنى: جەنن كەشنى، جەنن كفاشتى وى لىناى لىسەرك
شتاى، ھەرىقى

(القطر الاستيقاط، اللهد، المكبوت، المكبوس، المضغوط)

Terriqî: Cihê givîşî, cihê givaştî û pêlênay li serik şitay, heriqî.

تەرىقاندن: كفاشتن، دوساندن، ھەرقاندن
(الأكباس، اللهد، التكبیس، الاستطراق)

Terriqandin: Givaştin, dosandin, heriqandin.

تەرو ڤول: تەشتى تەفقى ونازك وىلوڤ

(الينمود، البسر، الشاح، النفر، الغض)

Terrûtol: Tiştê tefiqî û nazik û pilox.

تەرو ڤولى، تەرو ڤولياتى: تەفقىن، بوڤ ونازك بون

(الماد، الغضاغه، النضاره، الشدخ، الطراوه)

Terûtoliyatî: Tefiqîn, pox û nazikbûn.

تەرماسىت: ماسىتن ڤەكرى، ماسىتى چىدكەن نوروينى داڭ
كەن بىسەردا دكەن، دابا لى نەدەت، خوە بگريت
(الشيران)

Teremast: Mastê vegirtî, mastî çêdiken û rwînî daxken biserda diken, da ba lê nedet, xwe bigrît.

تەرمى: تەراڤى: توخمەكى خوخيت بى پويرتن
(الزليق، الخوخ الاملس)

Tereqî = teraqî: Tuxmekê xoxêt bê pwîrtin.

تەرمە: بەريانك، سيفانده، سىكه
(الروشن، الساباط، الطنف)

Terme: Berbank, sîvande, sîke.

تەرموشە: نەترو، بى خيرهت، شەپەشور، بى ترويش
(اللثلاث، الكسول، الثلث، الهقعه، الخامل)

Termoşe: Netro, bêxîret, şepeşor, bê trwîş.

تەرموشەبى تەرموشياتى: بى ترويشى، بى خيرهتى،
نەتروياتى

(الهقم، اللثله، اللثلاثه، الخمول، الكسل)

Termoşeyî = Termoşeyatî: Bêtrwîşî, bêxîretî, netroyatî.

تەرموشى، تەراڤى: تولى، تولياتى، نەفقىنى، بوڤى، نازكى
(الطراوه، البسر، الغضاغه)

Terînfî = Teratî: Tolî, tolyatî, tefiqînî, poxî, nazikî.

تەركۆك: كۆك، كۆلوك، تەرك

(الاريز، اليرد)

Tergijk: Gijik, gijlok, terg.

تَرَخانی، تَرَخانیاتی: قه‌لوی، به‌ره‌فی، دامه‌زrandنی
(التاسس، التشکل، الجهاز)

Terxanî = Terxanîyatî: Qelewkirî, berhevkirî, damezrandinî.

تَرَگ: گَزک، گَزلوک، تَرَگ‌زلوک
(الحالوب، البرد)

Terg: Gijik, gijlok, tergijlok.

تَروزی: فِیقِیه‌کَن وه‌کی خیارِی به
(الفناء)

Terozî: Fêqîyekê wekî xîyarîye.

تَرش: چا‌فری، که‌وال، پَرو‌حیوان
(الماشیه، المواشی)

Terş: Çavrî, kewal, pezûhewan.

تَرتَره: ناخفتن به‌لافی
(الشانعه، الاشاعه، البلبه)

Tertere: Axiftin belavî.

تَرو‌طول: جان و‌خوش‌کوک
(الزاهیه)

Terrûtol: Can û xuşkok.

تَرو‌طولی: تَرو‌طولیاتی، جانی و‌خوش‌کوک‌یاتی
(الزوهه، الزاهیه)

Terrûtolî = Terrûtolîyatî: Canî û xuşkokîyatî.

تَرو‌زی: در‌وار‌کەر
(الخیاط)

Terzî: Dirwarker.

تَرو‌زیاتی: در‌وار‌کەری
(الخیاطه، مهنة الخياطة)

Terzîyatî: Dirwarkerî.

تَرو‌لان: کەسێ بێ وه‌ج، کولانی، فەلیته، سوتیار، که‌توهر
(السفيل، غير النافع)

Terlan: Kesê bê wec, kolanî, felîte, sotyar, ketwer.

تَرو‌لانی: بێ وه‌جی، کولانیاتی، فەلیتهی، سوتیار، که‌توهری
(السفاله)

Terlanî: Bêwecî, kolanîyatî, felîteyî, sotyarî.

تَرو‌اح: دار‌کەر، باز‌رگانی داری
(الغشاب، تاجر الخشب)

Terah: Darkir, bazirganê darî.

تَرو‌ازن: تو‌خمه‌کَن کولیکانه
(صنف من الزهر الجبلی)

Terrazin: Tuxmekê kulîkane.

تَرو‌سی: فەلیتهی، که‌وشه‌کی، پِیژه‌ه‌نگی، که‌توهری
(الصعلک، اللوم)

Teresî: Felîteyî, gowişekî, pêzewengî, ketwerî.

تَرو‌س: فەلیته، پِیژه‌ه‌نگ، که‌وشه‌ک، که‌توهر
(الصعلوک، اللنیم)

Teres: Felîte, pêzeweng, gewşek, ketwer.

تَرو‌کەن: زانا ده‌بیت چار ده‌ست رین وه‌ک سا و‌کوکرا
(ولاده الکلبه والسباع)

Terikîn: Zana dehbêt çardest û pê wek sa û gurga.

تَرو‌خان: قه‌لوی، به‌ره‌ف دامه‌زrandنی
(البدانه، البدین، الكامل، الجاهز)

Terxan: Qelew, berhev, damezrandî.

تَرو‌خان بون: قه‌لوی، به‌ره‌ف بون، دامه‌زان بون
(التجهز، التشکل، التحضر)

Terxanbûn: Qelewbûn, berhevbûn, damezranbûn.

تَرو‌خان بوی: قه‌لوی، به‌ره‌ف بوی، دامه‌زری بوی
(المشکل، المؤسس، المجهز)

Terxanbûy: Qelewbûy, berhevbûy, damezribûy.

تَرو‌خان تر: قه‌لو‌تر، به‌ره‌ف تر، دامه‌زrandنی تر
(الاجهزه، الاحضر)

Terxantir: Qelewtir, berhevtir, damezrandîtir.

تَرو‌خان کَرِن: قه‌لو‌کَرِن، به‌ره‌ف کَرِن، دامه‌زrandن
(التجهيز، التأسيس، التشکیل)

Terxankirin: Qelewkirin, berhevkinin, damezrandin.

تَرو‌خان کَری: قه‌لو‌کَری، به‌ره‌ف کَری، دامه‌زrandنی
(المجهز، المشکل، المؤسس)

Terxankirî: Qelewkirî, berhevkirî, damezrandî.

تەرغ: مى. كز
(الغاده)

Terx: Hî, giz.

تەرئوقك: كفتىشوك، كفتشوك
(الكبس)

Terriqok: Givêşok, givşok.

تەرپايەرا: ژىك بەلاف، پەرتى، بۆكى، بۆاى
(الشتيت، المتفرق، المتشتر)

Terraberra: Jêkbelav, peritî, bijikî, bijay.

تەرپايەرايىن: بۆان، بۆكىن، بەلاف بون، پەرتىن
(التشت، التفرق، الانتشار، الانصراف)

Terraberrabûn: Bijan, bijikîn, belavbûn, peritîn.

تەرپايەرايى: بۆكى، بەلاف بوى، پەرتى بوى
(المنتشر، المشت، المنصرف، المتفرق)

Terraberrabûy: Bijikî, belavbûy, peritibûy.

تەرپايەراتو: بۆاى تو، بۆكى تو، بەلاف تو، پەرتى تو
(الاشت، النشر، الاصرف)

Terraberratir: Bijaytir, bijikîtir, belavtir, peritîtir.

تەرپايەراكىن: بۆاندن، بۆكاندن، بەلافكرن، پەرتاندن
(التشتيت، التفریق، التشير، التصريف)

Terraberrakirin: Bijandin, bijkandin, belavkirin, peritandin.

تەرپايەراكى: بۆاندى، بۆكاندى، بەلافكرى، پەرتاندى
(الفرق، المشت، المنشور، المعروف)

Terraberrakirî: Bijandî, bijikandî, belavkirî, peritandî.

تەرپايەرايى: بۆانى، بۆكىنى، بەلاقى، پەرتيائى
(النشر، الش، الفرقة، المصرف)

Terraberrayî: Bijanî, bijikînî, belavî, peritîyayî.

تەزى، تەزى: سار، جەمدى
(الفرق، الشنم، البارد، العذب، الفرات)

Tezi: Sar, cemidî.

تەزى بون: ساريون، جەمدىن
(التقرر، التشنم)

Tezibûn: Sarbûn, cemidîn.

تەزى بوى: سار بوى، جەمدى بوى
(المبرد، القور، الشنم)

Tezibûy: Sarbûy, cemidibûy.

تەزى تو: سارتو، جەمدى تو
(الاعذب، الابرد، الاشنم، الاقرر)

Teztîr: Sartir, cemidîtir.

تەزى كورن: ساركورن، جەمداندن
(التبريد، التشنيم)

Tezikirin: Sarkirin, Cemidandin.

تەزى كرى: ساركرى، جەمداندى
(الشنم، المبرد، المقرر)

Tezikirî: Sarkirî, cemidandî.

تەزىيائى: سارى، ساريائى، جەمدىنى
(القرر، الشناعم، العذوبه، البروده)

Teziyayî: Sarî, sarîyayî, cemidînî.

تەزاندىن: ساركورن، جەمداندن
(التبريد، التشنيم)

Tezandin: Sarkirin, cemidandin.

تەزىنگ: پىستويوك، پوتى بون، ژان جون، قەرمين، شل بون
(التمل، الخدر، الشنج)

Tezînk: Pêstwirî, pûtîbûn, jançûn, qerimîn, şilbûn.

تەزىنگ: تەيرەكە لېرەهوا دراوهستيت
(السبد، طائر)

Teztezînk: Teyreke li ber hewa dirawestît.

تەزىنگ كوتن: پوتى بون، شل بون، قەيموكى بون، رەق بون
(التخدر، العضلى، التمل الشلل)

Tezîngirtin: Pûtîbûn, şilbûn, qermokîbûn, reqbûn.

تەزىن: سار بون، جەمدىن
(البروده، القر للجو، القور الشنم للما)

Tezîn: Sarbûn, cemidîn.

تەسەر: ختن، تەنا، سەرياك، رەحت
(الطمنن، الهانى، الرفه، الوداع، المريح)

Teser: Xinê, tena, serpak, rehet.

تەسەريون: ختن بون، تەنابون، سەرياك بون، رەحت بون
(الاطمنان، الهناء، الرغد، الارتياح)

Teserbûn: Xinêbûn, tenabûn, serpakbûn, rehetbûn.

تشابهت: قودیمی کریت، دبهشی نه داروی، لهشی گری،
کوسه

(الشبح، التمثال، منظر قبیح)

Teşabet: Qudîmê kirêt, dibeşê nedarwî, leşê girê, gose.

تشابه: پیلان، جهمازی، تهحساندن، حيله لى کرن،
حوقبازی.

(الغش، الحيلة، الخدعة، الغدر)

Teşqe: Pîlan, cembazî, tehisandin, hîlêlêkirin, huqebazî.

تشقه له بون: پیلان بون، تهحساندن، حيله بون
(الاعتشاش، الاحتيال، الخداع)

Teşqelebûn: Pîlanbûn, tehisandin, hîlêbûn.

تشقه کرن: پیلان کرن، تهحساندن، حيله کرن،
جهماز کرن

(التحايل، المخادعة)

Teşqekekirin: Pilankirin, tehisandin, hîlêkirin, cembazkirin.

تشقه لچى: پیلان کیر، جهماز، حيله کەر
(الغشاش، الحيل، الماكر، المحتال)

Teşqeşçî: Pilangêr, cembaz, hîleker.

تشقه لى: فیک که تنای بى ژفان، سەرک ههلبون، فیک که تن
روى برى بون

(التصادف، الصدفة، الطرؤ، اللقاء غير المتوقع، اللقاء
الغفائي)

Teşqilîn: Vêkktina bêjivan, serikhibûn, vêk-
ketin, rwîberibûn.

تشقه، چهشمه: تى ریتک، جهی دهست نغیز خوهشکرن
جهی میزتنی

(المرحاض، الخلاء)

Teşme = Çeşme: Têrîtk, cihê destnivêj
xweşkirinê cihê mîztinê.

تشم: جد، نەردەک، ناخ، جهور
(الموضع، المكان، الموقع، المحل)

Teşm: Cih, erdek, tax, cihwar.

طهشت: نامانی شویشتنی
(الطست، الجفنة)

Teşt: Amanê şwîştinê.

تەسرەوی: خنئ بوی، تەنا بوی، سەریاک بوی، رەحەت بوی
(الرفاه، الهانی، الارتاح)

Teserbûy: Xînebûy, tenabûy, serpakbûy, re-
hetbûy.

تەسەر بۆ: خنئ تر، تەناتر، سەریاک تر، رەحەت تر
(الارفة، الارغد، الاهنى، الاروح)

Tesertir: Xînetir, tenatir, serpaktir, rehetir.

تەسەر کرن: خنئ کرن، تەناکرن، سەریاک کرن، رەحەت کرن
(الترفيه، الطمئنة، الارغاد، الاراحة)

Teserkirin: Xînekirin, tenakirin, serpakkirin, rehetkirin.

تەسەر کری: خنئ کری، تەناکری، سەریاک کری، رەحەت
کری

(الطمئن، المرغد، الرفه، الطمئنة)

Teserkirî: Xînekirî, tenakirî, serpakkirî, re-
hetkirî.

تەسەر تى: تەسەر تى: خنئ تى، تەنا تى، سەریاک تى
(الرفاهية، الهداء، الراحة، الاطمئنان)

Teseratî = Teserîyatî: Xîniyatî, tenahî, ser-
pakîyatî.

تەسەر تەنا: رەحەت و سەریاک، دل خوەش، بى خەم
(الهاني، الارتاح، السعيد)

Teserûtena: Rehet û serpak, dilxweş, bêxem.

تەشى: نامویرى رستنا رىسى
(العكوة، المردن، المغزل)

Teşî: Amwîrê ristina rîsî.

تەشى رستى: رستنا هەرى و دەزىیا
(المغزل)

Teşîristin: Ristina herî û deziya.

تەشى رىس: کەسە بن و دەزىیا دويسيت
(الغازل، الغازله، مكينة الغزل)

Teşîrê: Kesê ben û deziya dirêst.

تەشک: پىژار، باسکى پىسى، لویلاقه، باقا پىی
(ساق الرجل)

Teşîk: Pêraq, baskê pêy, lwîlaqe, baqa pêy.

تەشى پىسى: کار و شۆلێ رستنى
(مينة الغزل)

Teşîrêsi: Kar û şolê ristînê.

تفریزی: توخمه‌کئی تری به

(اصابع العروس، صنف من العنب)

Tevrêzî: Tuxmekê tirîye.

تفن پیرک: حیوانه‌کئی ههشت دهست ویت به ده‌زیکه‌کئی

زراف ویش رادچنیت لدریت کونا خومه‌میش و مورده‌گفتن

دخوت

(العکاشه، الغنسه، العنکبوت)

Tevinpîrk: Hêwanekê heşt dest û pêye, dezikekê, zirav û piş radiçînit, lîdorêt kuna xwe, mêş û mor dikevinê dixot.

تفنی تفن پیرک: راجاندنا تفن پیرکئی به

(الشع، الوشح، نسیج العنکبوت)

Tevnê tevinpîrkê: Raçandina tevinpîrkêye.

تفن: راجاندن وتی کرن، چیکرنا په‌روکی، بیر

(النسیج)

Tevin: Raçandin û têkirin, çêkirina perokî, bîr.

تفن کرن: په‌روک چیکرن، بیرکرن

(النسیج، الحیاک، اللوف)

Tevinkirin: Perokçêkirin, bîrkirin.

تفن کمر: په‌روک چیکر، بیرکر

(النساج، الحیاک، اللواف)

Tevinker: Perokçêker, bîrker.

تفر، طفر: کولنک، قه‌زمه، کولینک

(المنکاش، المن، المعول)

Tevir: Kuling, qezme, kulînk.

تف: هه‌سی، سهرانسهر، بجاره‌کئی

(الکل، الجمیع)

Tev: Hemî, seranser, bicarekê.

تف: پیکفه، لکه‌لیک، فیکرا، هه‌ف، هه‌فرا

(المعیه)

Tev: Pêkve, ligelêk, vêkra, hev, hevra.

تفی، تفایاتی: هه‌ماتی، سهرانسهری، گشتی، پیکفه‌بی،

پیکفه‌باتی

(الکلیه، المعیه)

Tevî = Tefîyatî: Hematî, seranserî, gîştî, pêkveyî, pêkveyatî.

تفشوی: نامویرئ داترشانئن، ناویژئ کوکراندئ

(القدم)

Tefşwî: Amwîrê datiraştinê, awîzê gogirandinê.

تفشه‌بهر: تفالکئ به‌ری، تفسیلک، تیفنیفانک

(الظر، الطران)

Tefşeber: Teqalkê berî, tefsîlk, tîvtîvank.

تفش: تفال، تشتئ داروبه‌را بی تلاش، تلاشی، تسمه

(اللخفه، اللخاف، القضم)

Tefs: Teqal, tiştê dar û bera yê telaş, telaşî, tesme.

تفسی: سینیک، لالیک، لهنکهریک

(الصحن، الطبق)

Tefsî: Sênîk, lalîk, lengerîk.

تفسیلک: تیفنیفانکئ به‌ری، تفشه‌بهر، حالانک

(رفاق الحجر)

Tefsîlk: Tîvtîvankê berî, tevşeber, helank.

تفلی: قه‌لو، تزی، ترخان

(الابتع، المكتنز، السمن للمرم)

Tefîqî: Qelew, tijî, tirxan.

تفلی: هنبز و لیکدایی، هه‌لدای، گییایی بوم و هنبز و

لیکدای

(الوالغ، الربیل، الدخیس، الکلو للنبات والزروع)

Tefîqî: Hinbiz û lêkdayî, helday, gîyayê berr û hinbiz û lêkday.

تفلی: قه‌لو، بون، تزی بون، هنبزبون و لیکدان

(الارتفاق الدخس، الولغ، البتغ، السمن، النحض، الکلو،

الاكتنار)

Tefîqîn: Qelewbûn, tirxanbûn, tijîbûn, hinbizbûn û lêkdan.

تفرزئ: پارز، داره‌کا ئافی و دیمه فیکئی وئ دبیززئ سنجی،

کولیلکا وئ یا بیهن خوشه، سنجی

(الزیزقون، شجرة)

Tevzên: Pariz, dareka avî û dême, fêqîyê wê dibêjnê sincî, kulîlka wê ya bêhin xweşe, sincî.

تەلە: تراشوكه كه لوزان و كستانا شين دبيت قىقى به كىن
سوردەت دىبۇنى لولك دەن تىژكەوكا تىفلنى وىن گەلەك بىن
مركومە ئويىن تەلە وىيەندارە
(شجيره جيليه)

Tevrî: Tiraşokeke li zozan û kîstana şîn dibît,
fêqîyekê sor didet dibêjnê lolik, didene
têjkewka, tivlê wê gelek yê mukume û yê
tehle û bêhindare.

تەلە: خىچ، كىر، حىشى، خىچا پان
(خط القماش، خط عريض، حاشيه)

Tevle: Xîç, gîr, hêşî, xîça pan.

تەللار: ژار، بى كەس، بى رىك، خوە لى سەر
(بانس، مقهر، حزين، متالم)

Tevlar: Jar, bêkes, bêrêk, xwelîser.

تەتەق: تەقین: شەق شەق، رەق، رەق... دەنگى ئىك كەتتا
تشتى رەق وەشك

(الجميع، الكدكة، صوت ضرب صلب، بصلب)

Teqteq = Teqên: Şeqseq, reqreq, dengê vêk-
ketina tiştê req û hişk.

تەچك: دەك، دوشك، دەيكە لىسەر سنگا دوانن بىدواری
فە بو تشتا دانن سەر، ستىرك
(الرف، الذك، الكنة، المصطبة، المسطبة)

Teqîşk: Deke, duşek, depeke li ser singa dida-
nin, bi dîwarîve bo tiştâ danin ser, stêrk.

تەتەقەك: نامویرى ماقتىنا بەركا بو كوشتنا تەپروتەوالا
(السبطانة قناه اجوف توضع فيه حجر يرمى لصيد الطير)

Teqteqok: Amwîrê havêtina berka bo kuştina
teyr û tewala.

تەتقا ئاشى: دەنگى كىلاسا ئاشى، چەق چەقا ئاشى
(الجميع، السحيف)

Teqteqa Aşî: Dengê gêlasa aşî, çeqçeqa aşî.
تەتال، تەتالک: تشتى گروفرەتەنک، وەك حەبکا دەرمانى،
تويس
(القرص)

Teqal = Teqalk: Tiştê girovir û tenik wek
hebka dermanî, twîs.

تەلە: وەرگەرمان، قولپىن، فەگومارتىن، ژ جە چىن،
پىلەفیکەتن
(الانتقال، التحول، التقلب، الطفر، التدرج، التعثر،
التطور)

Teqlê: Wergerhan, qulipin, veguhaztin, jicîhçûn,
pêlevê ketin.

تەقلەدان: كرىل بون، مەلپەقزىن، فەگومارتىن، لىك
وەرگەرمان، ژ جەچون، مەزكەتن
(التطور، الانتقال، التحول)

Teqledan: Girêlbûn, helpeqijîn, veguhaztin,
lêkwergerhan, ji cîhçûn, hêzketin.

تەقلە كەتن: كۆلۆبۆن، مەلنگەتن، مەلپەقزىن، مەزكەتن
(الكثر، الترنج)

Teqleketin: Gulolebûn, helingiftin, helpe-
qijîn, hêzketin

تەقلا دەنگى: پىلا دەنگى، فەلوفرىنا دەنگى
(التبره، رفع الصوت)

Teqla dengî: pêla dengî, velovîrîna dengî.

تەقرا: بنەجە كرن، شىرەت كرن
(التاكيد، النصيحة، الوصية)

Teqwa: Binecihkirin, şîretkirin.

تەقواكرىن: بنەجەكرن، شىرەت كرن
(التأمين، التاكيد، الوصية)

Teqwakirin: Binecihkirin, şîretkirin.

تەقوايى: بنەجەييانى، بنە جەي
(الوصية، الامن)

Teqwayî: Binecihîyatî, binecihî.

تەقان، تەقن: راقەتان، فامى بون، باژىلەبون، لىدوف سەرى
خوە چون
(الاعتناق، الانطلاق، النشور، الهميان)

Teqan = Teqîn: Raqetan, havîbûn, bajîlebûn,
lidwîv serê xwe çûn.

تەقان، تەقن: بەقىن، بۆكىن، فەرمەستن
(الانفجار، التثوير، الثوران)

Teqan = Teqîn: Peqîn, bijikîn, verestîn.

تەقاندىن: پەقاندىن، بۆكەندىن، فەرمەساندىن، بەردان، ئاراندىن
(الاطلاق، العلق، التفجير، التثوير)

Teqandin: Peqandin, bijikandin, veresandin,
berdan, arandin.

تەقن: کور، هەری، ریح، ریکخ
(اللوب، الرجل)

Teqin: Kurr, herrî, rîç, rîxik.

تەقلەدای: فەگه‌هەزاتی، ژ جه جوی، پێله‌که‌تی، هەله‌قه‌زی،
لیک قولیی
(المتطور، المتحول، المنقل)

Teqleday: Veguhaztî, jîcihûy, pêleketi, helpe-
qijî, lêkqulipî.

تەکه: تەتی، کت، نیک، نیکانه، فەر
(الفرد، الوتر، الوحيد)

Tek: Tinê, kit, êk, êkane, fer.

تەکوین: پاقر، کوک، تمام
(التنظيف، الكامل، التمام)

Tekwîz: Paqij, kok, timam.

تەکوینزبون: کوک بون، پاقرزبون، تەمیزبون، تمام بون
(التنظيف، التکامل)

Tekwîzbûn: Kokbûn, paqijbûn, temîzbûn, ti-
mambûn.

تەکوینزبوی: کوک بوی، پاقرزبوی، تەمیزبوی، تمام بوی
(التنظيف، التکامل، التتم)

Tekwîzbûy: Kokbûy, paqijbûy, temîzbûy, ti-
mambûy.

تەکوینزتر: کوک تر، پاقرزتر، تەمیزتر، تمام تر
(الاكمل، التتم، الانظف)

Tekwîztir: Koktir, paqijtir, temîztir, timam-
tir.

تەکوینزکرن: کوک کرن، پاقرکرن، تەمیزکرن، تمام کرن
(التنظيف، التکميل، التمام)

Tekwîzkirin: Kokkirin, paqijkirin, temîzkirin,
timamkirin.

تەکوینز کړی: کوک کړی، پاقرکړی، تەمیزکړی، تمام کړی
(التم، التتم، التکمل، المنظف)

Tekwîzkirî: Kokkirî, paqijkirî, temîzkirî, ti-
mamkirî.

تەکوینزی، توکوینزاتی: کوکیاتی، پاقریاتی، تەمیزی، تمامی
(الکمال، النظافة، التمام)

Tekwîzî = Tekwîzîyatî: Kokîyatî, paqijîyatî,
temîzî, timamî.

تەکبیر: پێ ناخفتن، پێ ناخفتن
(الشجور، المادله)

Tekbîr: Pê axiftin, pê axêv.

تەکبیر کړن: پێ ناخفتن
(التداول، التشاور، الاستشارة، المادله)

Tekbîrkirin: Pê axiftin.

تەکه‌نامه: تەحتی پێ بەردرێژ
(اللبابه الطويله)

Tekename: Tehtî yê berdirêj.

تەگه: کابێ ناغنجی
(الشزن، المتوسط من الکعب)

Tege: Kabê navincî.

تەلاش: تەفش، کەسێ رازای سەر پێشتا خوه، خوه درێژکری
(السدح، السديح، التشديح، الملقى على الظهر)

Telaş: Tefş, kesê razay ser pišta xwe, xwe
dirêjkirî.

تەلاش بون: خوه درێژ کړن، رازانا سەر پێشتی
(التسديح، التشديح، الاستلقاء على الظهر)

Telaşbûn: Xwe dirêjkirin, razana ser piştê.

تەلاش بوی: خوه درێژ کړی، رازای سەر پێشتا خوه
(السدح، المستلقي على الظهر)

Telaşbûy: Xwe dirêjkirî, razay ser pišta xwe.

تەلاش کړن: خوه رازاندنا سەر پێشتی، خوه درێژ کړن
(التسديح، التشديح)

Telaşkirin: Xwe razandina ser piştê, xwe di-
rêjkirin.

تەلاش کړی: رازایی سەر پێشتی، خوه درێژ کړی
(السدح، المشدح، الملقى على الظهر)

Telaşkirî: Razayê ser piştê, xwe dirêjkirî.

تەلاشی، تەلاشیاتی: رازانا سەر پێشتی، خوه درێژ کړن
(السدحه، التشده، الاستلقاء على الظهر)

Tlaşî = Telaşîyatî: Razana ser piştê, xwe di-
rêjkirin.

تەلهه: خەفک، نامویرێ لێر زنبورا فەدکەن دا بکەفتی بمین
بیتف

(الفخ، الطرق)

Telhe: Xefik, amîrê li ber zinêwira vediken
da bikevnê, bimînin pêve.

تەلسکری: ھێزکری، گەرفتارکری، ئالوزکری، گوھشاندى
(المهم، الشرد، الحیر)

Teleskirî: Hêrrkirî, giriftarkirî, alozkirî, guhişandî.

تەلسى، تەلسىياتى: ھێزى، گەرفتارى، ئالوزى، باژێلەى،
شەپزەبى، گوھشیاتى
(الحیره، الشرد، الفکرى، الھىام)

Telesî = Telesfyatî: hêrrî, giriftarî, alozî, bajêleyî, şepirzeyî.

تەلەپیت: رەنگ و رویت، کولانى، سویتار
(الفوغاء، الرماح، السفيل)

Telerwît: Reng û rwît, kolanî, swîtar.

تەلەرویتى: رەنگ و رویتى، کولانیاتى، سویتارى
(الفوغانیه، السفاله)

Telerwîtî: Reng û rwîtî, kolanîyatî, swîtarî.

تەلەلەت: نێژیکى، پێقبەون، پێقبەمان، ھەلایستەن
(القرب الوصل، التعلق، الحصول)

Telaqet: Nêzikî, pêvêbûn, pêveman, helawîstin.

تەلەببیا دەوارى: گوھنێلا دەوارى، پەربنا دەوارى
(الوداق، الودق، نزو الخيل)

Telebîya dewarî: Guhnêla dewarî, pêrina dewarî

تەمرین: ھەمرەمان، تەنابون، چک بون، تەبتین، راوەستان
نەلف بون، بێ پێژ بون، لەپتین
(الخمود، السكون، الهمود، السكتة، الانطفاء)

Temirîn: vemirhan, tenabûn, çikbûn, tebtîfîn, rawestan, nelivbûn, bê pêjinbûn, lepitîn.

تەمراندن: نەلف کەرن، ھەمراندن، لەپتاندن، تەبتاندن،
تەناکەرن، راوەستاندن، چک کەرن
(الامخاد، الامداد، التسكين، الفتاء، الاطفاء)

Temirandin: Nelivkirin, vemirandin, lepitandin, tepitandin, tenakirin, rawestandin, çikkirin.

تەمبیلێ: باروفا توژێ، باگەر، باروڤە، باروڤەلى، باکوزیرک،
باکوزیرک
(الزبيحة، العاصفة الرملية و الثلجية)

Tembilêr: Barova tozê, bager, barove, baw-clî, bakuzîrk, bakuzîrk.

تەلەفەدان: ھەدانەتەلەن لێر حیوانا، تەلەفەکەرن
(الفس، نصب الفخ)

Telhvedan: Vedana telhê li ber hêwana, telhevekirin.

تەلەفەدان: نێژچیرفانێ تەلەفەدانێ
(الفخاخ، صياد الفخاخ)

Telhevan: Nêrçîrvanê telhe vedanê.

تەلاشێ دارى: دەپێ دارى، تەسمادارى
(اللوح، الجزأ المفصول من الخشب)

Telaşê darî: Depê darî, tesma darî.

تەلەس: جەھال، خێشک، گوینیک، فەردک، تێرک
(الكبس من القنب او الجوت اللد)

Telîs: Cihal, xîşik, gwînik, ferdik, têrrîk.

تەلەس: ھێز، گوھشى، نە ناگە، گەرفتار، شەپزە، ئالوز،
خوہ چوى
(الهائم، الحيران، الشارد)

Teles: Hêrr, guhişî, ne ageh, giriftar, şepirze, aloz, ji xwe çûy.

تەلەس بون: ھێزبون، گوھشین، ناگەنەبون، گەرفتابون
شەپزەبون، ئالوزبون، ژ خوہ چوئى
(الهيماان، الشرد، التجير)

Telesbûn: Herrbûn, guhişîn, ageh nebûn, giriftarbûn, şepirzebûn, alozbûn, ji xwe çûnî.

تەلەس بوى: ھێزبوى، گەرفتاربوى، باژێلەبوى، ژ خوہ چوى،
شەپزەبوى، ئالوزبوى، گوھشى بوى
(المستهام، الحائر، الشارد)

Telesbûy: herrbûy, giriftarbûy, bajêlebûy, jixweçûy, şepirzebûy, alozbûy, guhişîbûy.

تەلەستەر: ھێزتر، گەرفتارتر، ژ خوہ چوى تر، نە ناگەمتر،
ئالوزتر، شەپزەتر، گوھشى تر
(الاشرد، الاحير، الاھيم)

Tlestir: Hêrtir, giriftartir, jixweçûytir, ne agehtir, aloztir, şepirzetir, guhişîtir.

تەلەسکەرن: ھێزکەرن، گەرفتارکەرن، نە ناگەمکەرن، ئالوزکەرن
شەپزەکەرن
(الاهيام، التهيميم، الاشراد)

Teleskirin: Hêrrkirin, giriftarkirin, ne agehkirin, alozkirin, şepirzekirin.

تەم: مۆ، گەر، توز، غولپەلەل
(الغبار، العجاج، الضباب، الدخان)

Tem: Mij, ger, toz, xulpelêl.

تەمار: خەم، گومەشین، پوسیدەبون، دامان، کوفان
(الکمد، تغير اللون من الاسى، الهم، الکآبە)

Temar: Xem, guhişîn, posîdebûn, daman kovan.

تەمەت: ھندی، قەدەر
(القادر، القیس، القید، القدر)

Temet: Hindî, qeder.

تەمەتی: ھەندباتی، پێ گرتنی، بېغانی
(القیاس، المقدار)

Temetf: Hindîyatî, pêgirtinî, pîvanî.

تەماتە: ھەقیرێ باجان سۆزکا، کوسپا باجان سۆزکا لیتێ
باجانیت سۆز
(معجون الطماطم)

Temate: hevîrê bacansorka, kupa bacansorka, litê bacanê sor.

تەماشە: بەرێ خوێدان، بەردان، نێران، سەحکرن
(المشهد، المنظر)

Temaşe: Berêxwedan, berdan, nêrran, sehkirin.

تەماشەکرن: بەرێ خوێدان
(المعاينة، المشاهدة، النظر)

Temaşekirin: Berêxwedan.

تەمبەل: نەترو، پێ ترویش، پێ خیرەت، تەرموشە
(الغافل، الكسول، العاجز)

Tembel: Netro, bêtirwîş, bêxîret, termûş.

تەمبەل بون: نەتروبون، پێ ترویش بون، تەرموشە بون، پێ
خیرەت بون
(التکاسل، الکسالة)

Tembelbûn: Netrobûn, bêtirwîşbûn, termûşebûn, bêxîretbûn.

تەمبەل بوی: نەتروبووی، پێ ترویش بووی، تەرموشە بووی، پێ
خیرەت بووی
(المکسال، الکسلان)

Tembelbûy: Netrobûy, bêtirwîşbûy, termûşebûy, bêxîretbûy.

تەمبەل تر: نەتروتر، پێ ترویش تر، تەرموشە تر، پێ خیرەت
تر
(الاکسل)

Tembeltit: Netrotir, bêtirwîştir, termûşetir, bêxîrettir.

تەمبەل کون: نەتروکون، پێ ترویش کون، تەرموشە کون، پێ
خیرەت کون
(الاکسال)

Tembelkirin: Netrokirin, bêtirwîşkirin, termûşekirin, bêxîretkirin.

تەمبەل کرێ: نەتروکرێ، پێ ترویش کرێ، تەرموشە کرێ،
پێ خیرەت کرێ
(المکسال)

Tembelkirî: Netrokirî, bêtirwîşkirî, termûşekirî, bêxîretkirî.

تەمبەلی، تەمبەلاتی: نەترویاتی، پێ ترویش، تەرموشە یی،
پێ خیرەتی
(الکسل، العجز، الضمول)

Tembelî = Tembêlyatî: Netroyatî, bêtirwîş, termûşeyî, bêxîretî.

تەمبەل خانە: خانینی نەترو و شل و سەقەت و کورە و نەکارا
ونەشیایان
(دار العجزة)

Tembelxane: Xaniyê netro û şil û seqet û kore û nekera û neşya yan.

تەمبۆر: نامویرەکی کوننا ناوازا، نامویرێ ساز گوتنێ
(الطنبور)

Tembwîr: Amwîrekê gotina awazaye, Amwîrê saz gotinê.

تەمبۆرفان: کەسێ تەمبۆرێ لێدەدەت
(عارف الطنبور)

Tembwîrvan: Kesê tembwîrê lêdidet.

تەمبۆری: گرێفکەکا پرچێ یە تسلی سەری بەردەدن، بێسک،
بەرچەم
(الفرد، السیحه، الزلف)

Temberî: Girîfkeka pirçêye, tislê serî ber diden, bisik, berçem.

تمببا: چال نانا بن نورد، کوناف، کون زورک، تمباف
(الغور، الفجوه العميقه)

Temba: Çalava binerd, kunav, kunzirzirk, tem-
bav.

تممبوی: مؤموران، غولیلیل، باگەر، مؤن دیکیل دأ،
کادوی

(الزوبه، الغبار، الضباب، الدخان)

Temedwî: Mijûmorān, xulpelêl, bager, mijê
didwikêlê da, kadmî.

تمنج: نهشت، تل، روخ، نال

(الجنب، الخاصره، الورک، الطرف)

Tenç = Tenışt: Tenışt, til, rex, al.

تنک: روغن، دژی ستوری، تلانیلاسک
(الریق)

Tenik: Ruhin, dijî stwîrî, tenîlosk.

تنأ: مت، بـ دهنگ، تبتی، لهپتی، چک، مەند، رەحەت
راوەستای، تەمری، نەلف

(الهادئ، الوداع، المراتح، الساكن)

Tena: Mit, bê deng, tebitî, lepitî, çik, mend,
rihet, rawestay, temirî, neliv.

تنابون: مت بون، تەبتین، چک بون، مەند بون، رەحەت بون،
تەمرین، لهپتین، راوەستان، نەلف بون

(الارتياح، الاستقرار، السكون، الهداء، التسكين)

Tenabûn: Mitbûn, tebitîn, çikbûn, mendbûn,
rehetbûn, temirîn, lepitîn, rawestan, nelivbûn.

تنأ بوی: مت بوی، تەبتی، چک بوی، مەندبوی، رەحەت
بوی، تەمری بوی، لهپتی بوی، راوەستانی، نەلف بوی

(المراح، المستقر، الهادئ، الساكن، المطمئن)

Tenabûy: Mitbûy, tebitî, çikbûy, mendbûy, re-
hetbûy, temirîbûy, lepitîbûy, rawestay, ne-
livbûy.

تنأتر: مت تر، تەبتی تر، چک تر، مەند تر، رەحەت تر،

تەمری تر، لهپتی تر، نەلف تر، راوەستای تر

(الهدأ، الأروح، الاسكن)

Tenatir: Mittir, lebitîr, çiktir, mendtir, rehet-
tir, temirîr, lepitîr, nelivtir, rawestaytir.

تمباف: کوناف، کون زورک، چال نانا، چال نانا بن نورد،
تمببا

(الخف، الصبريج، الصنوبر، البثر، المياه الجوفيه)

Tembav: Kunav, kunzirzirk, çalav, çalava
bin erd, temba.

تەمبە: پاڤ، تازە، تامیز، تەکويز

(الطاهر، التنظيف)

Temîz: Paqij, pak, taze, tamîz, tekwîz.

تەمیز بون: پاڤ بون، تازە بون، تافیر بون، تەکويز
بون

(التطهر، التنظف)

Temîzbûn: Paqijbûn, pakbûn, tazebûn, tafîrbûn,
tekwîzbûn.

تەمیز بوی: پاڤ بوی، پاک بوی، تازەبوی، تافیر بوی،
تەکويز بوی

(المطهر، المتنظف، المنظف)

Temîzbûy: Paqijbûy, pakbûy, tazebûy, tafîrbûy,
tekwîzbûy.

تەمیز تر: پاڤ تر، پاک تر، تازەتر، تافیرتر، تەکويزتر
(الاطهر، الانظف)

Temîztir: Paqijtîr, paktîr, tazetîr, tafîrtîr,
tekwîztîr.

تەمیزکون: پاڤ کون، پاک کون، تازەکون، تافیرکون،
تەکويزکون

(التطهير، التنظيف)

Temîzkirin: Paqijkirin, pakkirin, tazekirin,
tafîrkirin, tekwîzkirin.

تەمیز کړی: پاڤ کړی، پاک کړی، تازە کړی، تافیر کړی،
تەکويز کړی

(المطهر، المنظف)

Temîzkirî: Paqijkirî, pakkirî, tazekirî, tafîrkirî,
tekwîzkirî.

تەمیزتی، تەمیزاتی: پاڤتی، پاکتی، تازەتی، تافیرتی،

تەکويزتی، پاڤیاتی

(الطهر، الطهارة، النظافة)

Temîzt = Temîzfyatî: Paqijî, pakî, tazeyatî,
tafîrî, tekwîzî, paqijyatî.

تەناکىر: مەت كۆر، تەپتاندن، مەندىكەن، چەك كۆر، رەھەت كۆر، لەپتاندن، ئەلف كۆر، راوەستاندن (التهدئة، الترويح، التسكين)

Tenakirin: Mitkirin, tebitandin, mendkirin, çikkirin, rehetkirin, lepitandin, nelivkirin, rawestandin

تەنا كرى: مەت كرى، لەپتاندی، راوەستاندى، رەھەت كرى، چەك كرى، ئەلف كرى (المهدئ، المروح، المطمئن)

Tenakirî: Mitkirî, lepitandî, rawestandî, rehetkirî, çikkirî, nelivkirî

تەناھى، تەناھى: مەت، تەبىتى، لەپتەن، چەكى، ئەلفى، راوەستای (الراحه، الهدئ، السكينه، الدعہ)

Tenayî = Tenahî: Mitî, tebitî, lepitî, çikî, nelivî, rawestay

تەنەكە: قولى قەتەتای، ئوبلا قەدەر، قومىرتا ژ ھەفالا بېرى (الشردمہ، الفئہ القليلہ الشاذہ)

Teneke: Qolê veqetay, oba veder, qomirta ji hevala birrbûy

تەنەكە: ناماننى تەنەكەى، طەنەكە (التنك، الصفيح)

Teneke: Amanê tenekey, teneke

تەنەكە ھال: بەلنگاز، دەست تەنەك، ژار، دەست قالا، دەست كۆرت (الفقير)

Tenikhal: Belingaz, dest teng, jar, dest vala, dest kurt

تەنەكە ھالى: بەلنگازى، دەست تەنەكى، ژارى، دەست قالاىى، دەست كۆرتى (العوز، الفقر)

Tenik half: Belingazî, dest tengî, jarî, destvalayî, dest kurtî

تەنەكە ھال پون: بەلنگازپون، دەست تەنەك پون، ژارپون، دەست قالا پون، دەست كۆرت پون (الافتقار، الاعوزاز)

Tenikhalbûn: Belingazbûn, dest tengbûn, jarbûn, dest valabûn, dest kurtbûn.

تەنەكە ھال پون: بەلنگازپون، دەست تەنەك پون، ژارپون، دەست قالا پون، دەست كۆرت پون (الافتقار، المعوز)

Tenikhalbûy: Belingazbûy, dest tengbûy, jarbûy, dest vala bûy, dest kurtbûy.

تەنەكە ھال تر: بەلنگازتر، دەستە تەنەك تر، ژارتەر، دەست قالا تر، دەست كۆرت تر (الاعوز، الانقر)

Tenikhaltir: Belingaztir, desttengtir, jartir, dest valatir, dest kurttir.

تەنەكە ھال كۆن: بەلنگازكۆن، دەست تەنەك كۆن، ژاركۆن، دەستقالاتكۆن، دەستكۆرت كۆن (الافتقار، التعويز)

Tenikhalkirin: Belingazkirin, desttengkirin, jarkirin, destvalakirin, destkurtkirin.

تەنەكە ھال كرى: بەلنگازكرى، دەست تەنەك كرى، دەست قالاكرى، دەستكۆرت كرى، ژاركرى (المعوز، المقر)

Tenikhalkirî: Belingazkirî, desttengki destvalakirî, destkurtkirî, jarkirî.

تەنەكە ھالى، تەنەكەپاتى: بەلنگازى، دەست تەنەكى، ژارى، دەستكۆرتى، دەستقالاتى (العوز، الفقر)

Tenikhalf = Tenikhalfyatî: Belingazî, desttengî, jarî, destkurtî, destvalayî.

تەنى: دۆبى ناكرى بى بىشتى ھەمىنىت، رەنگى رە بى رەشە (السنج، السخام)

Tenî: Dobê agirî yê bi tiştê ve dimînît, rengê wê yê reş.

تەنەكە كۆن: پەچەن كۆن، نازك كۆن، روھن كۆن (الترقيق)

Tenikkirin: Pehinkirin, nazikkirin, ruhinkirin.

تەنەكە كرى: پەچەنكرى، نازككرى، روھنكرى (المروق)

Tenikkirî: Pehinkirî, nazikkirî, ruhinkirî.

تەنگ بون: په‌جن بون، نازک بون، روغن بون
(الترقق)

Tenikbôn: Pehinbôn, nazikbôn, ruhinhôn.

تەنگ بوی: په‌جن بوی، نازک بوی، روغن بوی
(المرقوق)

Tenikbûy: Pehinbûy, nazikbûy, ruhinhûy.

تەنگی، تەنگاتی: په‌جنی، نازکی، روغن
(الرقه، الضحاله، الکازحه)

Tenikî = Tenikîyatî: Pehinî, nazikî, ruhni.

تەنگ: شویټکا کورتانی
(الولم، الحياصه، البزذه، للدواب)

Teng: Şwîtka kurtanî.

تەنگ: دژی فره‌هیت، کوټک، نفره
(الضيق، العسر)

Teng: Dijî firehîyê, kutek, nefireh.

تەنگ بون: کوټک بون، نفره بون
(التضايق، التعاسر)

Tengbôn: Kutekbôn, nefirehbôn.

تەنگ بوی: کوټک بوی، نفره بوی
(التضايق، المعسر)

Tengbûy: Kutekbûy, nefirehbûy.

تەنگ تر: کوټک تر، نفره تر
(الاضيق، الاعسر)

Tengtîr: Kutektîr, nefirehtîr.

تەنگ کون: کوټک کون، نفره کون
(المضيق، المعسر)

Tengkirin: Kutekkirin, nefirehkirin.

تەنگ کوی: کوټک کوی، نفره کوی

Tengkirî: Kutekkirî, nefirehkirî.

تەنگی، تەنگیاتی: کوټکی، نفره
(الضيق، العسر)

Tengî = Tengyatî: Kutekî, nefirehî.

تەنگال حالی: دپیه، گویج، زاری، به‌لنگازی، ژویری
(الشظف، الضنک، اللزن، الفقر)

Tengavhalî: Rîpe, gwîc, jarî, belingazî, jwîrî.

تەنگال حال: رپیدار، گویج دار، زار، به‌لنگاز
(الشظیف، الضنیك، اللزین، الفقیر)

Tengavhal: Rîpdar, gwîcdar, jar, belingaz.

تەنگالی: کوټکی، قەلسی، نه‌خوئشی، نه‌تەنایی، سختی،
قەلبەندی، ژویری

(الرز، الصاخه، اللای، المحنه، النكد، الازمه، الشده، الحرج)

Tengavî: Kutekî, qelsî, nexwêşî, netenayî, sixinitî, qelebendî, jwîrî.

تەنگاف: قەلسی، کوټک، قەلبەند، تەتەنا
(الرداع، الحرج، المتازم، المتطابق)

Tengav: Qelsî, kutek, qelebend, netena.

تەنگ‌زار: نه‌فیندار، گەزتی

(الواله، الوالع، الهاتم، العاشق)

Tengezar: Evîndar, gezî.

تەنگ زاربون: نه‌فینداربون، گەزتن
(المتعشق، التولع، الوله)

Tengezarbôn: Evîndarbôn, geztin.

تەنگ زاربوی: نه‌فینداربوی، گەزتی
(المتولع، المعشوق، المغم)

Tengezarbûy: Evîndarbûy, geztî.

تەنگ زارتر: نه‌فیندارتر، گەزتی تر
(الاهیم، الاعشق، الاوله، الاولع)

Tengezartîr: Evîndartîr, geztîtir.

تەنگ زارکون: نه‌فیندار کون، گەزاندن
(الاعشاق، التولیه، الهویم)

Tengezarkirin: Evîndarkirin, gezandin.

تەنگ زارکوی: نه‌فیندار کوی، گەزاندی
(المهیم، المولع، المستهام)

Tengezarkirî: Evîndarkirî, gezandî.

تەنگ زاری، تەنگ‌زارهاتی: نه‌فینداری، گەزین
(الکلف، الوله، الولع، العشق، الهیام)

Tengezarî = Tengezarîyatî: Evîndarî, gezîn.

تەنیا چرای: دوکیټلا چرای
(السناج)

Tenîya çiray: Dwikêla çiray.

تەنی روین: تەنیا دوهمکی، تەنی بەزک، تەنی کۆک
(السناج الدهین، سناج الدهن)

Tenîrwîn: Tenîya duhinkî, tenî bezk, tenî

kizk.

تەنەف لەدان: چامێرک، فەدان، پالدان
(التریع، الجلوس)

Tenfvedan: Çamêrk, vedan, paldan.

تەن: کەلەخ، لەش، قودیم
(الجسد، الجسم)

Ten: Kelex, leş, qudîm.

تونوێرک: چالکا تشتی، قورکا بنی
(قعر الشی، الحضيض)

Tenwîrk: Çalka tiştî, qurka binî.

تەنا کەر: رەحەت کەر
(المهدئ، المسکن)

Tenaker: Rehetker.

تەنیلەسک: تەنکێ روھن
(الرائق، الشفاف، الهفاف، الرقيق جدا)

Tenflask: Tenkê ruhî.

تەنگەستیی: بێ هێقیاتی، خافیاتی
(خوڕ العزیمه، فتور الهمه)

Tengsistî: Bê hîvîyatî, xavîyatî.

تەوکی: راتەقایی، راقەتایی، باژێلە، هافی، لدوێف سەری خوە
جوی

(الهائم، الضال، الشارد، المنطلق على وجهه، الراحل)

Tewikî: Rateqay, raqetay, bajêle, havî, li dwîv
serê xwe çûy.

تەوکی: راقەتان، راتەقان، باژێلەبون، هافی بون، لدوێف
سەری خوە چون

(الهيمان، الضلال، الشروء، الهيام)

Tewikîn: Raqetan, rateqan, bajêlebûn, havîbûn,
li dwîv serê xwe çûn.

تەوکاندن: راتەقاندن، راقەتاندن، باژێلەکرن، هافیکرن
(التھويم، التشرید، الترحیل)

Tewikandin: Rateqandin, raqetandin, bajê-
lekirin, havîkirin.

تەوار: تانی چۆن، هەوار، تان
(المدد، النجدة، الفتوة، الاسعاف)

Tewar: Tanêçûn, hewar, tan.

تەوار چۆن: تانی چۆن، لەواری چۆن
(الامداد، الاغاثة، الانجاد)

Tewarçûn: Tanêçûn, li hewarêçûn.

تەنی بەزک: تەنی روین، تەنیا بدوھن، تەنیا بکز
(سقام الشحم)

Tenî bezk: Tenî rwîn, tenya biduhin, tenya
bikiz.

تەنتەنە: تەنتەن کۆن کۆن، تەنتەن نینگارکری
(النسج المخرم، التخریم)

Tentene: Tevnê kunkun, tevnê nîgarkirî.

تەنتەنە: تەرتەرە، ناخفتن بە لافبونا بدوھو
(الشايعه، البلبه، الضجة، المبالغه في الاشاعه)

Tentene: Tertere, axiftin belavbûna bi direw.

تەنگە دەر: دەرگەلی، دەر تەنگ، کەلی کوێر
(الغالق، المضيق)

Tengeder: Dergelî, derteng, gelî kwîr.

تەنووێر: نیتوین، کوچک، کوێرە، کوچکێ نان پانتێ
(السمجر، التئور، المخیز)

Tenwîr: Êtwîn, kuçik, kwîrhe, kuçkê nan
patinê.

تەنووێرە: نان پیتز
(الخباز)

Tenwîrvan: Nanpêj.

تەنووێرە: نان پیتز
(الخباز، مهنه الخبز)

Tenwîrvanf: Nanpêjî.

تەنھا: تەن، تەن، نوکە
(فقط، بس، الآن)

Tenba: Tinê, nihe, nuke.

تەنھایی: تەنایی، سەلتی، زرتی
(الوحدہ، الانفراد)

Tenhayî: Tinîyatî, siltî, zirtî.

تەن: تەنھا، زرت، سەلت، زکورد
(فقط، المجرد، الوحيد)

Tenê: tenha, zirrt, silt, zigurd.

تەنگە نەفسی: بێھن کوێرک
(الربو، عسر التنفس ضيق النفس)

Tengenfesî: Bêhin kurtk.

تەنکێ روھن: تەنیلەسک
(الهفاف، الشفاف)

Tenkê ruhî: Tenilask.

توک، طوک: دارهکا چیبایه فیقی بهکی ددهت وهک
مهلهلوکا دخون

(الکز البری، البرقوق البری)

Tewk: Dareka çiyaye fêqîyekî didet wek helhe-
loka dixon.

توله: پنی، په لا قوشه

(البقه، الرقعه، المربد)

Tewle: Pinî, pela, qoşen.

توله‌دان: پنی دان، کریدانا لقوشه‌نکی

(الربد، العقل للدواب)

Tewledan: Pinîdan, girêdana li qoşenekê.

توتو، توژن: ره‌ره، ره‌وژن

(العواء، النباح)

Tewtew = Twên: Rewrew, rewên.

توله: یاریکه بزاري دکن

(لعبه الترد)

Tewle: Yariyeke, bi zarî diken.

تولا ده‌وارا: هافر، ناخویر

(الربد، المربض)

Tewla dewara: Hafir, axwîr.

توخین: کسیره‌بون، کهرخین، وهستان، په‌لخین، کوسکبون

(الاعیاء، العناء، التعب الشديد)

Tewixîn: Kesîrebûn, kerixîn, pelixîn, kuskbûn.

توخاندن: کسیره‌کرن، کهرخاندن، کوسک کرن، په‌لخاندن،

وهستاندن

(الاعناء، الاتعاب)

Tewixandin: Kesîrekirin, kerixandin, kuskbûn,
pelixandin, westandin.

توخنی: کسیره، کهرخی، په‌لخی، کوسکبوی، وهستای

(العبي، العنی)

Tewixî: Kesîre, kerixî, pelixî, kuskbûy, westay.

توخاندن: راه‌اوژن، ناژوتن، ده‌ریخستن، مشه‌خت کرن

ده‌ربه‌ده‌کرن

(التهجير، الترحيل، التباعد)

Tewandin: Rohajotin, ajotin, derêxistin,
mişextkirin, derbederkirin.

تەوژن: پویج بون، مه‌زخین
(الهلاك، الحق)

Tewizîn: Pwîçbûn, mezixîn.

تەوژاندن: پویج کرن، مه‌زاختن

(الامحاق، الاملاك)

Tewizandin: Pwîçkirin, mezaxtin.

تەوژنی: پویج بوی، مه‌زختی

(الماحق، الهالك)

Tewizî: Pwîçbûy, mezixtî.

تەیا: مشه‌خت، ده‌ربه‌ده‌ر

(المهجر، المشرّد)

Teya: Mişext, derbeder.

تەیا بون: مشه‌خت بون، ده‌ربه‌ده‌ربون

(الهجر، التشرّد)

Teyabûn: Mişextbûn, derbederbûn.

تەیا بوی: مشه‌خت بوی، ده‌ربه‌ده‌ربوی

(المهاجر، المشرّد)

Teyabûy: Mişextbûy, derbederbûy.

تەیا کرن: مشه‌خت کرن، ده‌ربه‌ده‌ركرن

(التهجير، التشرّد)

Teyakirin: Mişextkirin, derbederkirin.

تەیاکری: مشه‌خت کری، ده‌ربه‌ده‌رکری

(الهجر، المشرّد)

Teyakirî: Mişextkirî, derbederkirî.

تەیاپی: مشه‌ختی، مشه‌ختیانی، ده‌ربه‌ده‌ربی، ده‌ربه‌ده‌ریانی

(الهجر، التشرّد)

Teyayî: Mişextî, mişextîyatî, derbederîy.

تەیسین: بریقین، برسکین، چرسکین

(اللمعان، التوهج، البريق، التلألؤ، التکوکب)

Teyisîn: Biriqîn, birikîn, çiriskîn.

تەیساندن: بریقاندن، برسکاندن، چرسکاندن

(التلميع، التوهيج)

Teysandin: Biriqandin, biriskandin, çiriskandin.

تەیسوک: برقوق، بریسوک، چویسوک

(الوبيض، الکوکب، البرق، السراب، الال، اللام)

Teysoq: Biriqok, birîsoq, çwîsoq.

تیبین: دیتن، نیران
(الملاحظه، الرؤیه، الارتیاء)

Têbîn: Dîtin, nêrran.

تیبورین: تیبورین، دهربازبون، سهرقهچون
(الفوت، المرور، الاجتياز)

Têborîn: Têperîn, derbazbûn, serveçûn.

تیبورین: لیبورین، نازاکرن، لئ ناکرتن
(العفو، الصفح، الاعتذار)

Têborîn: Lê borîn, azakirin, negirtin.

تیبورین: تیوه‌راندن، خوه‌تیوه‌رکرن
(المجازفه، المغامره)

Têborîn: Têwerandin, xwe têwerkirin.

تیبوری: تیبوری، دهربازبوی، سهرقهچوی، تیه‌یی
(المار، العابر، المغامر، المجازف)

Têborî: Têperî, derbazbûy, serveçûy, têheyî.

تیه‌یین: تیه‌شین، تیده‌رکتن، سمن، کونکرن، تیچون
(الخرق، الخدق، النفذ، المروق، النفوذ)

Têbeyîn: Têpeşîn, têderketin, simtin, kunkirin, têçûn.

تیه‌یخستن: زوخاندن، کشکرن، ناف تیدان
(التوريط، التحريض، الاثارة، التركيب)

Tê êxistin: Zuxandin, kişîkirin, navtêdan.

تئ په‌رین: دهربازبون، تئ بورین، سهرقهچوی، تئ چون،
سمن، تئ به‌شین، تئ به‌یین

(الاجتياز، المضاء، العبور، الفوت، المرور، الخرق، الخدق،
المروق)

Têperrîn: Derbazbun, têborîn, serveçûy, têçûn, simtin, têpeşîn, têbeyîn.

تئ په‌ر: دهربازبوی، بوری، تئ چوی، تئ به‌شی، سمنی
(الماسی، العابر، المجتاز، متعدی الفاعل)

Têperr: Derbazbûy, borî, têçûy, têpeşî, simtî.

تئ په‌راندن: تئ به‌شاندن، کون کون، تئ به‌یاندن،
سهرقه‌بورن

(الخرق، الانفاذ، التفويت)

Têperrandin: Têpeşandin, kunkirin, têbeyandin, servebirin.

ته‌یر: فرنده، بالنده، ته‌وال
(الطیر، الطائر)

Teyr: Firrinde, balinde, tewal.

ته‌یرئ ماسیا: ماسی خور
(النورس)

Teyrê masiya: Masîxwer.

ته‌یرئ مرها: ته‌یرکئ به‌ش
(الاخیل، الخیلان، طائر مشنوم)

Teyrê mirîya: Teyrkê beş.

ته‌یرئ مارا: مارگیر
(الصراره، نوع من العقبان)

Teyrê mara: Margîr.

ته‌یری لیس چوی
(الوقن، الوقوف)

Teyrê lîşçûy.

ته‌یرئ بکولیک: ته‌خلیته‌کئ ته‌یرانه وه‌کی چویکئ به
(القبره)

Teyrê bikofîk: Texlîtekê teyrane wekî çwîşkêye.

ته‌یرکئ شه‌قئ: ته‌یرکئ مره‌یا، توک
(الضوع)

Teyrkê şevê: Teyrkê mirya, tok.

تئ:

(تفید معنی الدخول والمزج و الدمج فی اول اللفظ وتکمل
المعنی)

Tê.

تئ:

(فیه، داخل، ضمن)

Tê.

تئ بورن: جه‌رت کرن، ته‌شقله‌ کرن، کیم کرن
(الاختزال، التنفیر للشئ غشا، الطرح)

Têbirin: Çertkirin, teşqîlekkirin, kêmkirin.

تیبیرن: پالدانا ته‌وزاندنئ، پالدانا مه‌زاختنئ، پالدانا ویران
کرتن

(محاولة اهلاك الغير)

Têbirin: Paldana tewizandinê, paldana me-zaxtinê, paldana wêrankirinê.

تڻ پهواندن: داپېغان، خېبرگوټن، دوژين دان
(القف، الشتم، السب)

Têperrandin: Dapîvan, xebergotin, dujîndan.

تڻ پهشښ: تڻ پهشان: تڻ پهرين، تڻ چون، کون کړن، سمن
(النفوذ، الخط، الخرق، الخدق)

Têpeşin: Têpeşan, têperîn, têçûn, kunkirin, simtin.

تڻ پهشانندن: تڻ پهواندن، تڼرا برن، سمن، کونکړن، تڻ
په ياندن

(الاخراق، الانفاذ، الاخداق)

Têpeşandin: Têperrandin, têrrapirin, simtin, kunkirin, têbeyandin.

تڻ پهشښ: تڻ پهرى، کون کړى، تڻ بهى، سمنى، تڼرا چوى
(الخروق، النفوذ، المنقوب)

Têpeşî: Têperrî, kunkirî, têbeyî, simtî, têrraşûy.

تڻ پهش: تڻ پهر، تڻ چوى، تڻ بهى، سمينوک، سمنک
(الخارق، النافذ، الثاقب)

Têpeş: Têperr, têçûy, têbeyî, siminok, simck.

تڻ تهشلقن: سار هلبون، ښک کهتن، رويبروى بون
(الاتقاء، التصادف، اللقاء، المصادفه)

Têteşqilîn: Serhelbûn, vëkctin, rwîbirwîbûn.

تڼر طوف: توف هنبز، هنبز، پر توف
(كثيف البدار)

Têrrtov: Tovhinbiz, hinbiz, pirrtov.

تڼر طوفک: تهليسى توفى، جهالکتى توفى، خورجکا توفى
(عدل البذور)

Têrrtovk: Telisê tovî, cihalkê tovî, xurcika tovî.

تڻ چون: تڼدا چون، تڼراچون، تڼدا برن، پښ کړن، تڻ
چوکلي

(الركز، الايلاج، الغرز، القدس، الولوج، الدقوس)

Têçûn: Têdaçûn, têrraşûn, têdabirin, pêşkirin, têçukilîn.

تڻ چون: زيبان دارى، كورى بون، تهوژين، مهزخين
(الفساره، الهدر، الهلاك، الضحية)

Têçûn: Ziyandarî, goribûn, tewizîn, mezixîn.

تڻ چوى: زيباندار، كورى بوى، تهوژى، مهزختى
ليقتوسى

(الفاصر، الهالك، المنكوب، المصاب)

Têçûy: Ziyandar, goribûy, tewizî, mezixî, lêqewmî.

تڻ چوى: تڼدا چوى، تڼرا چوى، پښ بوى، تڻ پهشښ
تڼبهى

(الداس، الدقوس، الفارز، النافذ، النفوذ، المغوز)

Têçûy: Têdaçûy, têrraşûy, pêşbûy, têpeşî, têbeyî.

تڻ چوکلي: شوت بون، تڼدا چون، تڻ پهشښ
(الركز، الغرز، الدس)

Têçukilîn: Şotbûn, têdaçûn, têpeşin.

تڼدا: ژورقه، نافدا

(فيه، داخل، ضمن)

Têda: Jorve, navda.

تڼدان: پڼرادان، کوټنه کړن، تڼهوسين
(الطلى، التعميه، البلخ، السبع)

Têdan: Pêrradan, kutnekirin, têhusîn.

تڼدای: پڼرادای، کوټنه کړى، تڼهوسى
(الطلى، الموه، الملبخ، المسيح)

Têday: Pêrraday, kutnekirî, têhusî.

تڼدا ښ: تڼرا کړن، ژور ښخستن، چوکلاندن
(الدخول، الموج، المغوز)

Têdabirin: Têrrakirin, jorêxistin, çukilandin.

تڼدا چون: مهل قولين، نقوب بون، نقوربون
(الصوز، الغور، الغرز، اللصب)

Têdaçûn: helqulipîn, niqobbûn, niqurbûn.

تڼدا چون: تڼرا چون، نافدا چون
(الوغل، المتغلغل)

Têdaçûn: Têrraşûn, navdaçûn.

تڼدا چوى: تڼرا چوى، نافدا چوى
(المتوغل، المتغلغل، المغوز)

Têdaçûy: Têrraşûy, navdaçûy.

تڻ دهرکهتن: تڻ پهرين، تڻ بهين، تڻ پهشښ، سمن
(النفوذ، الخروج، الخروق، الظهور)

Têderketin: Têperrîn, têbeyîn, têpeşin, simtin.

تیراکری: تیدا بری، پیش کرن، ژور نیخستی
(الواخر، الموج، الوالج، المدخول)

Têrrakirî: Têrrabirî, pêşkirin, jorêxistî.

تیروتی: حههه، خاری و قهخاری
(التضلع، ملاوريا وشيما)

Têrûtijî: Hemer, xarî û vexarî.

تیرا چون: نافدا چون، تیدا چون
(التغلغل، التغل، النفوذ، العبور)

Têrraçûn: Navdaçûn, têdaçûn.

تیرک: خورجک، جهالکی بجویک
(الفنيقه، الكر، الوجاء، الفرجه)

Têrrik: Xurcik, cihalkê biçwîk.

تیرا: تیهل هاتی، تیهل هاتن
(الكفيه، الكفف، الكفايه)

Têra: Têhelhatî, têhelhatin.

تیرابون: تیهل هاتن، تیهل هاتن
(الكفايه، الاكتفاء)

Têrabûn: Têhelhatin, têhelhat.

تیرا مان: خهتین
(الصب للسیف ونحوه)

Têrraman: Xetimîn.

تیر ناف: نافی بوی، نافدا ی، ناف قهخاری
(الریان، الناهل)

Têrav: Avîbûy, avday, av vexarî.

تیر نافبون: نافی بون، نافدان، ناف قهخاری بون
(الری، التهل)

Têravbûn: Avîbûn, avdan, av vexarîbûn.

تیر نافبوی: نافی بوی، نافدا ی، ناف قهخاری بوی
(المتهل، الموی)

Têravbûy: Avîbûy, avday, av vexarîbûy.

تیر ناف تر: نافی تر، نافدا ی تر، ناف قهخاری تر
(الاری، الانهل)

Têravtir: Avîtir, avdaytir, av vexarîtir.

تیر ناف کرن: نافی کرن، نافدان کرن، ناف قهخاری کرن
(الانهل، التهل، الارواء)

Têravkirin: Avîkirin, avdankirin, av vexarîkirin.

تیر دههگهتی: تیر بهی، تیر بهین، سمی
(النفوذ، المخروق، المخرج)

Têderketî: Têperri, têbeyî, têpeşin, simtî.

تیر: خاری، تزی
(الشبعان، الشبع)

Têr: Xarî, tijî.

تیر: هنبز
(الكثيف، الثخين، الغامق)

Têr: Hinbiz.

تیر بون: تزی بون، مشت بون
(التشبع)

Têrbûn: Tijîbûn, miştîbûn.

تیر بوی: تزی بوی، مشت بوی
(المشبع)

Têrbûy: Tijîbûy, miştîbûy.

تیر تر: تزی تر، مشت تر
(الاشبع)

Têrtir: Tijîtir, miştîtir.

تیرکون: تزی کرن، مشت کرن
(الاشباع)

Têrkin: Tijîkirin, miştîkirin.

تیرکری: تزی کری، مشت کری
(المشبع)

Têrkirî: Tijîkirî, miştîkirî.

تیری، تیرباتی: تزیاتی، مشت
(الشبع، الشبعان)

Têrî= Têryatî: Tijyatî, miştî.

تیراکرن: تیهل هاتن، تیهل هاتن
(الكفايه، الوسعه، الكفاف، الاكتفاء)

Têrrakirin: Têhelhatin, têhelhatin.

تیرا کری: تیهل هاتی، تیهل هاتی
(المكتفى، الكافي)

Têrrakirî: Têhelhatî, têhelhatî.

تیراکرن: تیرابرن، پیش کرن، ژور نیخستی
(الوخز، الايلاج، النكر، الادراع، الرز، الادخال)

Têrrakirin: Têrrabirin, pêşkirin, jorêxistin.

تیز: بهر هف، پهیت، حاضر، قیت، چک
(الحاضر، التاهب، المستعد)

Têz: Berhev, peyt, hazir, qît, çik.

تیزبون: بهر هف بون، پهیت بون، حاز بون قیت بون، چک بون
(التاهب، الاستعداد، التحضر)

Têzbûn: Berhevbûn, peytbûn, hazirbûn, qîtbûn, çikbûn.

تیز بوی: بهر هف بوی، پهیت بوی، حازربوی، قیت بوی، چک بوی
(المستعد، الحاضر، الاهد)

Têzbûy: Berhevbûy, peytbûy, hazirbûy, qîtbûy, çikbûy.

تیز کرن: بهر هف کرن، پهیت کرن، حازر کرن، قیت کرن، چک کرن
(التاهب، التحضير)

Têzkin: Berhevkirin, peytkin, hazirkirin, qîtkirin, çikkin.

تیز کری: بهر هف فی کری، چک کری، پهیت کری، حازر کری، قیت کری
(المؤهب، المحضر، المستعد)

Têzkir: Berhevkirî, çikkirî, peytkirî.

تیز ی: تیزیاتی: بهر هف فی، پهیت ی، حازری، قیتی، چکیاتی
(الاهیه، الاستعداد، الحضور)

Têzî = Têzyatî: Berhevî, peytî, hazirîy, qîtf, çikyatî.

تیزاف: تیزاف
(حامض الاسید)

Têzav: Tîjav.

تیزان: تن دیرهان
(النضح، الرشح)

Têzan: Tê dêrhan.

تیزک: پیچوک، سافاک
(الولد، الفرخ، الشرنقه)

Têjk: Biçwik, savak.

تیزکی بهرزی: توبله، کویچک
(الخنوص)

Têjkê berazî: Twîle, kwîçik.

تیر ناف کری: نافی کری، نافدان کری، ناف فهخاری کری
(النهل، المروی)

Têravkirî: Avikirî, avdankirî, av vexarî kirî.

تیر نافی، تیر نافیاتی: نافی، نافدانی، ناف فهخاریاتی
(الرواء، النهل)

Têravî = Têravyatî: Avînî, avdanî, av vexar-yatî.

تیرا دیتن: کبیس دیتن، ری لن دیتن
(الاستغفال، الاستضعاف)

Têrradîtin: Keysdîtin, rêlê dîtin.

تیرا دیتن: روهنیاتی
(الشفافیة)

Têrradîtin: Rohinyatî.

تیرا دیتی: کبیس دیتی، ری لن دیتی
(المستغل، المستضعف)

Têrradîtf: Keysdîtf, rêlê dîtf.

تیر بهلگ: بهلگین، پر بهلگ، بهلگ تزی
(الحصانه، للشجرة)

Têrbelg: Belgîn, pirrbelg, belg tijî.

تیر زانین: باش زانین
(القطنة)

Têrzanîn: Başzanîn.

تیر زان: باش زان، زانا
(الفلین)

Têrzan: Başzan, zana.

تیرا چون: دهربازبون، تیرا بورین
(الایغال، الجریان، المور)

Têrraçûn: Derbazbûn, têraborîn.

تن ریتک: تشمه، چهشمه، جن میرتنن، جن دهست نافی
(الرحاض، الخلاء)

Têrrîtk: Teşme, çeşme, cêmîztinê, cê dest.

تیرا بون: تیرا بوراندن، لن دهربازکون
(التمریر، الامر فیہ)

Têrrabirin: Têra birandin, lê derbazkirin.

تیزه: بارووت
(البارود)

Têze: Barwît.

تێ قوتان: تێ چوکلاندن، تێ شوتاندن، تێدا کرڤ، تێدا برڤ
(الاراع، الدقس، الرز، الحقن، الایلاج)

Têqutan: Têçukilandin, têşotandin, têraki-
rin, têdabirin.

تێ قوتان: تێ پهشان، تێ وەرکرن، راشهفاندن
(الافتحام)

Têqutan: Têpeşan, têwerkirin, raşeqandin.

تێ کهتن: تێ وەرڤڤ، ناف له لڤڤڤ
(التورط، الورط)

Têketin: Têwerbûn, navlelbûn.

تێ کهتن: تێ وەرڤڤ، ناف له لڤڤڤ
(المتورط)

Têketî: Têwerbûy, navlelbûy.

تیک ئالهان: کهشتن، بوی بون، بالهتڤون، لیک ئالهان
(التبلور، التعقد، الخثر، الخثر)

Têkalhan: Gihiştin, bwîbûn, baletêbûn, lê-
kalhan.

تیک ئالهان: لیک ئالزین، ئالزین
(العكش، الالتفاف، التلفف، المنكشة، الالتواء)

Têkalhan: Lêkalizîn, alizîn.

تیک ئالهای: ئالزى
(المعكوش، المتلف، الجداد، العكيش)

Têkalhay: Alizî.

تیک ئالهای: لیک ئالهای
(المتبلور، المعقد، الخاثر، العالق)

Têkalhay: Lêkalhay.

تیک ئالاندن: لیک کرڤدان، لیک پڤچان
(الاعكاش، التلغيف، الاعلاف، الاعقاد)

Têkalandin: Lêkgirêdan, lêkpêçan.

تیک ئالزین: تیک ئالهان
(العكش، اللفف)

Têkalizîn: Têkalhan.

تیک ئیخسستن: پڤکهه کون، لیک دان، لیک بهسستن، لیک بڤنان
(السلسل، الترکیب)

Tê existin: Pêkvekirin, lêkdan, lêkbestin,
lêkbênan.

تێژکێ پەزکویفی: کدیک
(الغفر)

Têjkê Pezkwîvî: Gîdîk.

تێژکا نظیرکێ
(الزک)

Têjka tivîrkê.

تێژکێ روفی: مویرو
(المعاویه، الضفبوت)

Têjkê rwîvî: Mwîro.

تێژکێ مشکی
(الدرص)

Têjkê mişkî.

تێژکێ ماری
(الجارن)

Têjkê marî.

تێژکێ کورگی: کویچک، تویله
(الدغفل)

Têjkê gurgî: Kwîçîk, twîle.

تێژکێک
(السلف، السلف)

Têjkewk.

تێشت: فراڤین
(الغداء)

Têşt: Viravîn.

تێشته گه: بهری نیقرو
(الضحى، الضحو، الغدوه، الغداء)

Têştgehî: Berî nivro.

تێفه دان: تیکهه کون، ئافک کون، ئافک هه لدان
(اللث، المرغ، الخلط)

Têvedan: Têkelkirin, navikkirin, navikhel-
dan.

تێفه دان: تیکهه لى
(الاختلاط، العشره، المعاشره، الاحتكاك)

Têvedan: Têkel.

تێفه دای: تیکهه، ناف هه لداى، ناف له لکرى
(المعرج، المعاشر)

Têveday: Têkel, navhelday, navlelkirî.

تيك تهشقي: بيسرك هلبوى، فيك كهتى، دهملدهست
(التصادف، المتقى، التلاقي)

Têkteşqilî: Biserikhelbûy, vêkkti, demildest.

تيك چون: چرچون، كوريشك بون، قرميچك چون
(الضوء، الكمش، الكرش، القلم، الشنج، التوتر، القبض)

Têkçûn: Çirrçûn, kurîşkûn, qirmîçkûn.

تيك چوى: چرچوى، كوريشك بوى، قرمجى
(المنصور، المنكمش، المتشنج، الضاوى، المتقلص، المتوتر، المنقبض، المكش)

Têkçûy: Çirçûy, kurîşkûy, qirmîçî.

تيك چون: تيربون، كوم بون، هاتنا تيك
(الافهرا، القطب، القطوب، الجذر للماء)

Têkçûn: Tîrbûn, kombûn, hatina êk.

تيك چوى: تير بوى، كوم بوى، هاتى تيك
(الكهفر، المقطب، المجنور، القاطب)

Têkçûy: Tîrbûy, kombûy, hatî êk.

تيكدا: تيكهل، نافكدا

(الختلط، المشترك، المتداخل، الكل، الجميع)

Têkda: Têkel, navikda.

تيكدايى: تيكهلى، نافكدايى

(المشترك، المختلط، المتداخل، الكليه)

Têkdayî: Têkelî, navikdayî.

تيك دانان: تيك نيخستن، تيك بهستن
(الانسل)

Têkdanan: Têkêxistin, têk bestin.

تيك داناي: تيك نيخستى، تيك بهستى
(التسلسل)

Têkdanay: Têkêxistî, têkbestî.

تيك دانه: تيك بهستى، تيك نيخ
(السلسله)

Têkdane: Têkbestî, têkêx.

تيكرا: كرى كوسه، تيك ناي
(الكنب، للمرأة، الغمد، الولج)

Têkrra: Girêgose, têknay.

تيكرايى: كرى كوسه، تيك ناي، تيك ناياتى
(التكب، الغمد، الولج)

Têkrrayî: Girêgoseyî, têknanî, têknayatî.

تيك نيخستى: تيك بهستى، ليك كريداي، بيككه كرى، ليك
بيناي

(السلسل، المركب، المعقد)

Tê êxistî: Lêkbestî, lêkgirêday, pêkvekirî, lêkbênay.

تيك بهستن: ليك كريدان، ليك بيتان، ليك نالاندن
(التشابك، التماسك، الربط، التعقد، التركيب)

Têkbestin: Têkgirêdan, lêkbênan, lêkalan-din.

تيك بهستى: ليك كرى، ليك كريداي، بيككه كرى
(التماسك، المترابط، الجمد، المركب، التداخل، الانتلاف)

Têbestî: Êkgirtî, lêkgirêday, pêkvekirî.

تيك بون: بارك هوبون، خوه بنك نيككه نينان
(القبور، للمرء كالقنفذ)

Têkbirin: Berik vebirin, xwebinik êkveinan.

تيك برى: بارك هوبرى، خوه بنك نيككه نيناي
(القباع)

Têkbirî: Berikvebirî, xwe binikêveinay.

تيك بهشين: تيكر ا چون، تيكهل چون، تيك بهرين
(التشابك، التداخل المعاكس)

Têkpeşîn: Têkrraçûn, têklelçûn, têkperrîn.

تيك بهشاندين: تيك بهراندن، تيكر ا كرون، تيكهل بون
(الاشباك، الشبيك)

Têkpeşandin: Têkperrandin, têkrrakirin têklelbirin.

تيك بهشاندى: تيك بهراندى، تيكر ا كرى، تيكهل برى
(التشابك)

Têkpeşandî: Têkperrandî, têkrrakirî, têklelbirî.

تيك بهشى: تيك بهرى، تيكر ا چوى، تيكهل چوى
(الشبك)

Têkpeşî: Têkperrî, têkrraçûy, têklelçûy.

تيك تهشقين: بيسرك هلبون، فيك كهتن بى زفان
(التصادف، الالتقاء العجائى)

Têkteşqilîn: biserikhelbûn, vekketin bê jivan.

تیکرا کرن: تیک نان، تیک چکلاندن
(الانعام، الايلاج، الادخال)

Têkrakirin: Têknan, têkçikilandin.

تیکرا کری: تیک ناهی، تیک چکلاندی
(المغد، الوالج، المدخل)

Têrrakirî: Têknayî, têkçikilandî.

تیکرا چوین: نافک مه لچون، نافک له لچون، تیک په شین، تیک به زین
(اللك، الشبك، الشبم)

Têkrraçûn: Navikhelçûn, naviklelçûn, têk-peşîn, têkpezîn.

تیکرا چوښ: نافک مه لچوښ، نافک له لچوښ، تیک په شی، تیک به ری
(اللاحک، اللبیک، المشبک، المتشابک)

Têrraçûy: Navikhelçûy, naviklelçûy, têkpsî, têkperri.

تیکرا په شین: تیکرا به رین، تیکرا به یین
(التشابک المعاکس، التداخل، الاختلافی)

Têkrrapeşîn: Têkperrîn, têkrrabeyîn.

تیکرا به رین: تیکرا په شین، تیکرا به یین
(اللك، الانتلاف المتداخل)

Têkrraperrîn: Têrrapeşîn, têkrrabeyîn.

تیک پیچای: لیک ئالاندی، وه پیچای، لیک وه ریادی
(الملفوف، المطوی، المولی)

Têkpêçay: Lêkalandî, werpêçay, lêkwerbada-y.

تیک پیچان: لیک ئالاندن، وه پیچان، لیک وه ریادان
(الضم، الکف، الطی، اللوی، المولی، الثنی)

Têkpêçan: Lêkalandin, werpêçan, lêkwerbada-n.

تیک شیلان: لیک ئالوزاندن، شه له وله وگوتن
(الخل فی الکلام، الفوضى)

Têkşêlan: Lêkalo-zandin, şewlewew gotin.

تیک شیلاندن: لیک ئالوزاندن، شه له وله یاتی
(التخطل، التخطیل)

Têkşêlandin: Lêkalo-zandin, şewleweyatî.

تیکرڼ: کوږ کړن، تیکر اېرن، تیهل برن، نافهه ل برن
(اللحم للنسج، السكب، الصب)

Têkirin: Gurrkirin, têrrabirin, têhelbirin, navhelbirin

تیکری: کوږ کړی، دناف مه ل بری
(المسکوب، المصبوب، المملوء، الملی)

Têkrrî: Gurrkirî, dinavhelbirî.

تیکرڼ: زیتړبون، مسری بون، فوه رهان
(النحول، الشحوب، بدون مرض ظاهر)

Têkirin: Zinêrbûn, misrîbûn, wewerhan.

تیک همدان: لیک شلقاندن، تیک همدان، که مراندن
(الخط، المرس، المری)

Têkvedan: Lêkşilqandin, têkheldan, gemirandin.

تیک همدای: لیک شلقاندی، تیک همدای، که مراندی
(المخبوط)

Têkveday: Lêkşilqandî, têkhelday, gemirandî.

تیکله دان: لږ که رهان، لدویف چوڼ، سه کړن، تیران
(البحث، التفتیش)

Têkvedan: Lêgerhan, li dwîwçûn, sehkirin, nêrran.

تیک له دای: لږ که ره ای، لدویف چوښ، سه کړی، تیرای
(المحوث، المفتش)

Têkveday: Lêgerhay, lidwîwçûy, schkirî, nêrray.

تیکل: نافکدا، تیکدا، نافک که نی
(المختلط، المشترك، المشاع، المزوج، المخلوط)

Têkel: Navikda, têkda, navikketî.

تیکل: هه قال، دوست، برادر، وه خم
(العاشر، الصاحب، الشمشع)

Têkel: Heval, dost, birader, rexm.

تیکلی: نافکدای، تیکدای، هه فالینی، لکهک بارتن
(الاختلاط، المخالطة، المعاشرة، المهرجان، الامتراج)

Têkelî: Navikdayî, têkdayî, hevalînî, li gelik bartin.

تیکلک بون: نافک که تن، تیکدایون، نافکدایون
(الهرج، التخلیط، الاشتراك)

Têkelikbûn: Navik ketin, têkdabûn, navikdabûn.

تيك ناي: ليک دای، تیک پېچای، تیکراکری، بری نیک
(الکمل، القمد، المولج)

Têkney: Lêkday, têkpêçay, têkrrakirî, birfêk.

تيك هه لچون: تیک له لچون، تیک په شین، تیکرا چون تیک
په رین
(الوشاج)

Têkheleşûn: Têkleleşûn, têkpeşîn, têkrraçûn, têkperrîn.

تيك هه لچوی: تیک له لچوی، تیک به سنی، تیکراچوی، تیک
په ری
(الوشیجه، الوشیج)

Têkheleşûn: Têkleleşûy, têkbestî, têkrraçûy, têkperrî.

تيك هه ژان: تیک هاتن و چون، لیک شلقان، تیک له رزین،
تيك هه شان
(المور، المید، الزلزله، الامتزاز)

Têkhejan: Têkhatin û çûn, lêkşilqan, têk-lerzîn, têkheşan.

تيك هه شان: تیک هه ژان، تیک له رزین، تیک نینان و برن
(المور، الزلزله، المید، الامتزاز)

Têkheşan: Têkhejan, têklerzîn, têkînan û birin.

تيك هه ژاندين: تیک شلقاندين، تیک له رزاندن، تیک نینان و
برن
(الهن، التمیید، الارتجاج، الارجاج)

Têkhejandin: Têkşilqandin, têklerzandin, têkînan û birin.

تيك هه سین: زوخاندن، دهست خوړدان، ناف تیدان
(الراج، الشغب، التحریض)

Têkhusîn: Zuxandin, dest xurrdan, nav têdan.

تيك هه سین: تیدان، پیک رادان، لیک خوراندن
(الشحذ، السن)

Têkhusîn: Têdan, pêkrradan, lêk xurandin.

تيك هاتن وچوون: تیک هه ژان، تیک له رزین، تیک شلقان
(المور، المید)

Têkhatinûçûn: Têkhejan, têk lerzîn, têkşilqan.

تيك لك بون: تیکدابون، نافک کهتن، تن هه لبون
(النکاح، التخلط)

Têkelikbûn: Têkdabûn, navikketin, têhlbûn.

تيك لك بوی: نافک کهتن، نافکدابوی، تن هه لبوی
(الخلوط، المزوج)

Têkelikbûy: Navik ketî, navikdabûy, têhelbûy.

تيك لك کرن: نافک هه لدان، نافک نیخستن، نافکدا کرن
(الخلط، الدمع، المزج)

Têkelikkirin: Navikheldan, navik êxistin, navikdakirin.

تيك لك بون: نافک هه لبون، نافکدابون، ناف هه بون
(الاندماج، الامتزاز، الاختلاط)

Têkelbûn: Navik helbûn, navikdabûn, navhelbûn.

تيك لك بوی: نافک هه لبوی، نافک کهتن بوی
(الندمج، المزوج، المختلط)

Têkelbûy: Navikhelbûy, navik ketinbûy.

تيك لك کرن: نافک هه لدان، نافک نیخستن
(الاماج، المزج، الخلط)

Têkelkirin: Navikheldan, navikêxistin.

تيك لهوک: دانی بغرش وکیش، که لهک دان دنافکدا
(العلت للحبوب، الشوب، اوشاب، المزيج، الخليط)

Têkelok: Danê biqirş û gilêş, gelek dan dinavêkda.

تيك لهچون: تیکراچون، تیک هه لچون، نافکرا چون
(التداخل البنائي)

Têkelçûn: Têkrraçûn, têkheleşûn, navikrraçûn.

تيك لك ناف: بهرشیبای، بهرشی
(الاسماء المشتركة)

Têkelnav: Bersîyatî, bersî.

تيك نان: لیک دان، تیک پېچان
(الکمله، جمع الثوب والمتاع للسفر)

Têknan: Lêkdan, têkpêçan.

تيك نان: تیکرا کرن، برنا تیک
(الاغمار، الايلاج، الجماع)

Têknan: Têkrrakirin, birina êk.

تيك وهرکرن: پيچان: ليک دان، تیک نالاندن، فيک نيخستن (الضم، الطي، اللف، الثني، الطوى، اللغ، التعليف)

Têkwerkirin: Pêçan, lêkdan, têkalandin, vê-kêxistin.

تيك وهرکری: پيچای، ليک دای، تیک نالاندی، فيک نيخستی (الطوى، المضموم، المثنى، الملقف، الملقع، المغلف)

Têkwerkirî: Pêçay, lêkday, têkalandî, vêkêxistî.

تيك وهریون: ليک نالهان، دورک وهرهاتن

(الانطواء، الانضمام، الالتفاف)

Têkwerbûn: Lêk alhan, dorikwerhatin.

تيك وهرکرن: تیک نالاندن، پیک وهرننهان، ليک پيچان،

هافيتنا تیک، تیک پهراندن

(التراشق، التقاذف)

Têkwerkirin: Têkalandin, pêkwerînan, lêk-pêçan, havêtina êk, têkperrandin.

تيك وهرکری: هافيتی تیک، تیک پهراندی

(التراشق، المتقاذف)

Têkwerkirî: Havêti êk, têk perrandî.

تيك گريدان: تیکدانان، ليک بهستن، ليک بينان، پيکته کرن

(الارتباط، التسلسل، التعلیق)

Têkgirêdan: Têkdanan, lêkbestin, lêkbînan, pêkvekirin.

تيکلهک: دانی بقرش وکلشی، تیکلهوک

(الضغف، الشوب، المشوب)

Têkelik: Danê bi qirş û gilêş, têkelok.

تيک تیک: بهرامبه‌ر، وهک تیک، شتی تیک، هه‌ف نیرک

(المساوی، المائل، المشابه)

Têktêk: Biramber, wek êk, şitî êk, hevnişk.

تيک تیکي: بهرامبه‌ری، وهک تیکي، شتی تیکي، هه‌ف نیروی

(الساواة، المائلة، المشابه)

Têktêkî: Biramberî, wek êkî, şitî êkî, hevnişî.

تن کیهشتن: زیخی، زیوه‌کی، هایداری، ناکه‌هداری، ههستی

(الادراك، الفهم، الفطنة، الحصافة، الوعي، الفقه)

Têgiheştin: Zîxî, zîrekî, haydarî, aqehdarî, hestî.

تن کیهشتی: زیخ، زیوه‌ک، هایدار، ههستی، ناکه‌ه

(الفقيه، الحصف، الفطن، الفهيم، الدرك، اللوذهی،

الواعی)

Têgiheştî: Zîx, zîrek, haydar, hest, aqeh.

تن کیهاندن: هایدان، ناکه‌هداکرن، نیشادان

(الافهام، التلقين، الافطان، التفقيه)

Têgihandin: Haydan, aqehdrakirin, nîşadan.

تن کیهاندی: هایدای، ناکه‌هکری، نیشادای

(اللقن، الفهم، الفقه، الملقن)

Têgihandî: Hayday, agihkirî, nîşaday.

تن گرتن: به‌رکرن، تن پيچان، پیوه‌ر نینان، تن وهرکرن،

کراس کرن

(التغليف، التلبیس)

Têgirtin: Berkirin, têpêçan, pêwerînan, tê-werkirin.

تن گرتی: به‌رکری، تن پيچای، تن وهرکری، پیوه‌ر نینای،

کراس کری

(المغلف، الملبس)

Têgirtî: Berkirî, têpêçay, têwerkirî, pêwerînay, kiraskirî.

تن له‌بون: تن که‌تن، تیهه‌ل بون، ناف له‌بون، تیکه‌ل بون

(التورط، الاندماج، الامزاج)

Têlebûn: Têketin, têhelbûn, navlelbûn, tê-kelbûn.

تن له‌بوی: تن که‌تی، تیهه‌ل بوی، ناف له‌بوی، تیکه‌ل بوی

(المتورط، الممزج، المندمج، المشارک، المخالط)

Têlebûy: Têketî, têhelbûy, navlelbûy, têkelbûy.

تيله: مه‌زنگ، داف

(السلک)

Têle: Mezring, dav.

تن له‌کرن: تیکه‌ل کرن، ناف له‌کرن، تیهه‌ل کرن

(الخط، الدمج، المزج، التوريط)

Têlelkin: Têkelkirin, navlelkin, têhelkirin.

تن له‌کری: تیکه‌ل کری، ناف له‌کری، تیهه‌ل کری

(الموط، المخلوط، الممزج، الدمج، الدمج)

Têlelkirî: Têkelkirî, navlelkirî, têhelkirî.

تيله‌هاتن: تیراکرن

(الاكتفاء، الکفايه)

Têlelhatin: Têrrakirin.

تيله‌هاتی: تیراکری

(الكافي)

Têlelhatî: Têrrakirî.

تېلەبارك: بارئ سڤك، بارئ بچوك، سڤكەبار
(الحمل الخفيف الصغر)

Têlebark: Barê sivik, barê biçwîk, sivkebar.

تېهن: ئاف خاز، خرتە

(العطش، الاوام، اللهاب، الفل، الظما)

Têhin: Avxaz, xirte.

تېهن: كەرم

(الدغى، الحارارە)

Têhin: Gerim.

تېهنى: ئاف خاز، خرتە

(العطشان، الظمان، اللهاب)

Têhnî: Avxaz, xirte.

تېهن بون: ئاف خازبون، خرتە بون

(التعطش)

Têhinbûn: Av xazbûn, xirtebûn.

تېهنى بوى، تېهن بوى: ئاف خازبوى، خرتە بوى

(التعطش)

Têhinfûy = Têhinbûy: Avxazbûy, xirtebûy.

تېهنى كىرن، تېهن كىرن: ئاف خازكىرن، خرتە كىرن

(الاعطاش، التعطيش، الاظماء)

Têhinfkirin = Têhinkirin: Avxazkirin, xirtekirin.

تېهن كىرى، تېهنى كىرى: ئاف خاز كىرى، خرتە كىرى

(العطش)

Têhinkirî = Têhnîkirî: Avxazkirî, xirtekirî.

تېهنك: نەساخىيەكە پەز و حيوانى دگىرت

(النجر، للغم، مرض العطش، البعر، ظمأ لايرتوى)

Têhnîk: Nesaxîyeke pez û hêwanî digirîr.

تېهنك: ياتى كەرم بىجەن ئېشىن قەنن، دەرمەن كرنا بگەرمى

(الكمامه الطبيه)

Têhnîk: Patê gerim bi cihê êşê ve dinin, dermankirina bi germê.

تېهنىياتى: ئاف خازى، خرتەبى، خرتەياتى، ئاف خازياتى

(البعر، الظما، اللهاب، البعر)

Têhnîyatî: Avxazî, xirtey, xirteyatî, avxaziyatî.

تېهن ئالڤ: كىيايەكەن بېتەندارە، لکەل دەوى دىلتىن، دكەن

ئاف بىرنج دەوگى

(الخفت، السذاب، نبات معطر)

Têhn avk: Gîyayekê behindare, li gel dewî

dilênin diken nav birinc dewkê.

تېهنا ئاگرى: كەرما ئاگرى، گورا ئاگرى، كەلبيا ئاگرى
(الشواظ، اللهب)

Têhna Agirî: Germa agirî, gurra agirî, kelîya agirî.

تېهن دان: كەرم دان

(التهلب، التدفئ، التومج)

Têhndan: Gerimdan.

تېهنك گرتن: نەساخىيەكا زىتور و چافرى و كوالى به

(السهاق، العطاش، مرض للحيوان)

Têhnîkgirtin: Nesaxîyeke zinêwir û çavri û kewalîye.

تېهنا گەرمى: كەلەزان، تەجرە

(الومج)

Têhna germê: Kelejan, tehre.

تېهن شير: كەرما كىم، كەرما لەش بويرىتى

(الحارارە الفاترە، الساخن)

Têhnşîr: Germa kêrn, germa lêş bi wêrîtê.

تېهنا تەجرى: كەلەزان، هەلە كەلە زانى

(الوهر، اضطراب ومع الشمس كالبخار)

Têhna tehrê: Kelejan, helma kelejanê.

تې ھەلەندى: نغوركرن، نغوب كرن، بىن ئاف كرن

(الغبط، الغمس، الفوص، الغرفه)

Têhelandin: Niqurkirin, niqobkirin, bi navkirin.

تې ھەلەندى: تې ھەراندن

(المغامرە، المجازفہ)

Têhelandin: Têwerandin.

تې ھەلەندى: نغوركرى، نغوب كرى، بىن ئاف كرى

(المغوس، المغوط، المغرف، الغائص)

Têhelandî: Niqurkirî, niqobkirî, binavkirî.

تې ھەلەندى: تې ھەراندى، تې ھەرىن

(المغامر، المجازفہ)

Têhelandî: Têwerandî, têwerîn.

تې ھەلەدان: تې ھەلەدان، ئاف قەدان، تېكەل كرن

(الخط، المزج)

Têhelandan: Têlêldan, nav vedan, têkelkirin.

تَن هَلاي: تَن لَلاي، ناف هَلاي، تَيَكَل كَرى
(المخلوط، المزوج)

Têhêlday: Têlelday, nav veday, têkelkirî.

تَن هَلى: مَيَباش، مَيَچاك، لَشكِرَى، مَيَرخاس، دِينَمَيَر
(الليس، الذى لا يبالى مولا يردعه، المقتدر، الكف)

Têheyf: Mêrbaş, mêrçak, leşkirî, mêrxas, dînemêr.

تَن هَمانى: مَيَچاكى، مَيَباشى، لَشكِرِياتى، مَيَرخاسى،
دِينَمَيَرى

(اللياسه، الاقتدار، الكفاءه)

Têheyatî: Mêrçakî, mêrbaş, leşkirîyatî, mêrxasî, dînemêrî.

تَن هاتن: تَن دِيرهان، دُيَ وِهرهان، تَن زان
(المث، الرشع، النز)

Têhatin: Têdêrhan, jêwerhan, têzan.

تَيَهَل هاتن: تَيَهَل هاتن، تَيَراكرن
(الكفاه)

Têhelhatin: Têlelhatî, têrrakirî.

تَيَهَل هاتى: تَيَهَل هاتى، تَيَراكرى
(الكف، الكفه)

Têhelhatî: Têlelhatî, têrrakirî.

تَن هَليون: تَن وِريون، تَيَكَل بون، يَتَفَهيون، تَيَهَلبون
(التورط)

Têhelbûn: Têwerbûn, têkelbûn, pêvebûn, têlelbûn.

تَن هَليوى: تَن وِريوى، تَيَكَل بوى، يَتَفَهيوى، تَن لَليوى
(التورط)

Têhelbûy: Têwerbûy, têkelbûy, pêvebûy, têlelbûy.

تَن هَلكرن: تَيَهَل كرن، يَتَفَهيكرن، تَيَكَل كرن
(التوريط)

Têhelkirin: Têelkirin, pêvekirin, têkelkirin.

تَن هَلكرى: تَيَهَل كرى، تَيَكَل كرى، يَتَفَهي كرى
(المورط)

Têhelkirî: Têelkirî, têkelkirî, pêvekirî.

تَن هوسين: تَيَفَهدان

(المغازله، الاحتكاك، الحك، الطلاء)

Têhusîn: Têvedan.

تَن هوسينگ: تَيَفَهدانگ
(المحتك، المغازل)

Têhusînk: Têvedank.

تَن هَيون: هَندَهيون، هَندَهيون
(القدر، المقدار، القياس، للمده، والزمن)

Têhebûn: Hindebûn, hinbûn.

تَن وِهراندن: تَن هَلانَدن
(الفتك، الفامره، المجازفه)

Têwerandin: Têhelandin.

تَن وِهرگرن: تَن يَتَچان، كَراس كرن، بَن وِهرنيان
(اللفع، اللغ، الطوى، الغلف)

Têwerkirin: Têpêçan, kiraskirin, pêwerinan.

تَن وِهرگرن: هَافيتن، تَن يَهراندن
(الرشق، القذف، الرمي)

Têwerkirin: Havêtin, têperrandin.

تَن وِهرهاتن: يَتَويَهرهان، دِيرَويَهرهان
(الاحاطه، اللوث، الالتفاف)

Têwerhatin: Pêwerhatin, dorwerhatin.

تَن وِهربون: تَن كَتن، ناف هَليون
(النشفه، الدخول فى امر لا خلاص منه)

Têwerbûn: Têketin, navhelbûn.

تَن وِهرىوى: تَن كَتنى، ناف هَليوى
(النشق، التشيق)

Têwerbûy: Têketî, navhelbûy.

تَن وِهربون: نَارهان، شَهيَويون، تَنگَزين، سَلهان، هَست
بون

(الغمره، الحماس، التهور، الاغتيال)

Têwerbûn: Arhan, şembozbûn, tingijîn, silhan, hestbûn.

تَن وِهربون: تَن نَالهان، يَتَفَهيان
(العنكشه، التشب للطنان فى شبكه الصيد)

Têwerbûn: Tê alhan.

تَن وِهردان: تَن شَلقان
(المضمضه، الفرغره، الخضر)

Têwerdan: Têşilqan.

تَن وِهرين: تَن هَلين

(المجازف، الفامره، الضماد، الحوط، المحيط)

Têwerîn: Têhelîn.

تڻ وەر: لڻ بېچ، کوتان
(الحاط)

Têwer: Lêpêç, kotan.

تڻ وەرھاتن: بڼوهرهاتن، دور وهرهاتن
(الاحاطه)

Têwerhatin: Pêwerhatin, dorwerhatin.

تڼای: وەرک، شتی، مینا
(المنزل، الشبه، النظير، المقارن، المساوی)

Tibay: Wek şitî, mîna.

تڼایی، تڼاهی: وهرکیاتی، شتیاتی، میناتی، شتیاتی
(المانته، المشابه، المقارنه، المساواه)

Tibayf = Tibahf: Wekyatî, şitîyatî, mînatî, şitîyatî.

تڼل: تل، پەنج
(الاصبع)

Tibil: Til, penc.

تڼلا بهرانی: تلا بهرانی، تلانیکن ژ نافدا
(الابهام)

Tibla beranî: Tila beranî, tila êkê ji navda.

تڼلا شکاف نالیسک: تلا شکاف نالیسک، یا دووڻ ژ نافدا
(السبابه)

Tiblaşkevalfisk: Tila şkev aliskê, ya duwê ji navda.

تڼلا نافى: تلا نافى، تلا نیفەکن
(الوسطی)

Tiblanavê: Tila navê, tila nîvekê.

تڼلا مام بهلیجی: تلا دووڻ ژ دهره، یا چارڻ ژ نافدا
(البنصر)

Tiblamabelîçê: Tila duwê ji derve, ya çarê ji nav da.

تڼلا قلیجی: تلا نیکن ژ دهره
(الخنصر)

Tiblaqilîçê: Tila êkê ji derve.

تڼل قزمجی: تل کوریشک، تل چر چوی
(الاکنع)

Tibilqirmîçî: Tilkurîşk, tilçirçûy.

تڼل قزمجی: تل کوریشک بون، تل چرچون
(الکنع)

Tibilqirmîçîn: Til kurîşkbûn, tilçirçûn.

تڼل کورت: تل کورت، تل پاشقه‌مای
(الکزم، الاکزم)

Tibilkurt: Tilkurt, tilpaşvema.

تڼل کورتی: تل کورتی، تل پاشقه‌مان
(الکزامه، الکزم)

Tibilkurtî: Tilkurtî, tilpaşveman.

تڼل ټپ، ټپین: دهنگی وهرهاتی په شتی پسه‌نگ
(اللدن)

Tiptip = Tipên: Dengê werhanêye, tiştê bi-seng.

تڼیان: گڼلندی، شالوکا مەزن، درياسا مەزن
(سیف الحصاد)

Tirpan: Gêlindî, şaloka mezin, diryasa mezin.

تڼت: دهر ټیخستن، دابه‌رزین، لڻ خوړین، هاژوتن، همراندن، بوس کړن

(الطرد، التبد، الزجر، الویخ، الحقر، الاحقار)

Tit: Derêxistin, daberzîn, lêxurîn, hajotin, herimandin, buskirin.

تڼت بون: دهرکړن، دابه‌رزین، لڻ خوړین، هاژوتن، همراندن، بوس بون

(الانتفاء، الازدجار، الاحقار)

Titbûn: Derkirin, daberzîn, lêxurîn, hajotin, herimandin, busbûn.

تڼت بوی: دهرکړی، دابه‌رزى، لڻ خوړی، هاژوتی، همراندی، بوس بوی

(الحقر، المطرود، المنبوء، المویخ)

Titbûy: Derkirî, daberzî, lêxurî, hajotî, herimandî, busbûy.

تڼت کړن: دهرټیخستن، دا به‌رژاندن، لڻ خوړین، همراندن، بوس کړن

(الانباء، التوبیخ، التزجیر)

Titkirin: Derêxistin, daberzandin, lêxurîn, herimandin, buskirin.

تدارهک بون: خەمل بون، تفتاندن، پەرلاق بون، کوگرین
(الترين)

Tidarekbûn: Ximilbûn, tivtivanandin, perlaqbûn, gogirîn.

تدارهک بوی: خەملی بوی، تفتاندی، پەرلاق بوی
(الترين)

Tidarekbûy: Xemilbûy, tivtivanî, perlaqbûy.

تدارهکتر: خەملی تر، تفتاندی تر، پەرلاق تر، کوگراندی تر
(الازين)

Tidarektir: Xemlîtir, tivtivanîdîr, perlaqtir, gogirandîr.

تدارهک کرن: خەملاندن، تفتاندن، پەرلاق کرن، کوگراندن
(الترين)

Tidarekkirin: Xemlandin, tivtivanandin, perlaqqirin, gogirandin.

تدارهک کری: خەملاندی، تفتاندی، پەرلاق کری، کوگراندی
(الترين)

Tidarekkirî: Xemlandî, tivtivanî, perlaqqirî, gogirandî.

تدارهکی: تدارهکیاتی: خەملاندیاتی، پەرلاقی، تفتاندی،
کوگراندی
(الترين)

Tidarekî = Tidarekfyatî: Xemlandîyatî, perlaqî, tivtivanî, gogirandî.

تر: نالافێ چێترێ یه، چاکتری

(فی آخر اللفظ يدل على التفضيل كما ويعطى معنى الآخر)

Tir: Alavê çêtirîyê ye, çaktirî.

تر: زرج، پڤ
(الضراط)

Tirr: Zirç, piv.

ترتری: پڤ پڤی، زرج زرجی
(الضراط)

Tirtirî: Pivpivî, zirçzirçî.

ترپیل: هەقیڕێ دل ما قوێل، ژاڕێ دل مەزن، بەلنگاژێ خوە
نەنیاس، ژپێ خوە دەرکەشی
(کتابه عن المجرفه الجوفاء)

Tirpîla: Feqîrê dilmaqûl, jarê dil mezin, belingazê xwe nenyas, ji pê xwe derketî.

تت کری: دەرئێخستى، دابەرزاندی، لێ خوری، هەرماندی،
بوس کری

(الطرد، الموج)

Titkirî: Derêxistî, daberzandî, lêxurî, herimandî, buskirî.

تتی، تتیاتی: دەرکرنی، هاژوتنی، لێ خورینی، هەرمیاتی،
بوسیاتی

(الطرد، الزجر، النبذ، الویخ، التحريم، التحقير)

Titî = Tittfyatî: Derkirinî, hajotinî, lêxurinî, herimayatî, busiyatî.

تتا: دێژێ قوریت بەرا یێت ناڤا بارانا تێدا دمیڤیت، نو
مروف ناڤی ژێ هەدخون

(الوغب، التمد، الوايه، الوقيره، الجب، الغف، الرده)

Tiba: Dibêjn qurêt bera yêt ava barana têda dimînî, û mirov avê jê vedixon.

تەتی: هەمر، تەنگزی، مەندبوی، رەپژی، دای پاش، تێربوی
(النفران، المشون، المصنل، الداغص)

Tihnî: Hemer, tingijî, mendbûy, repijî, daypaş, têrbûy.

تەتیاتی: هەمری، تەنگزین، مەندبۆن، رەپژین، دان پاشی،
تێر بون

(النفر، الشحاء، الاصمئلال، الدغص)

Tihnfyatî: Hemerî, tingijîn, mendbûn, repijîn, danpaş, têrbûn.

تخ، تخ: بەهافێزە دەرە ژ دەڤێ خوە، نەک
(امر للطفل برمي ولفظ ما في فمه)

Tixtix = Tixe: Bihavêje derve ji devê xwe, neke.

تخ: وەک بێژن، پاتوسێ تخی، شولەکا تخه
(کتابه عن العظمه والكفاه)

Tix: Wek bêjin, pa tu yê tixî, şoleka tixe.

تخوپ: سینۆر، شار، گفانده، مەرز
(المد، الطور، الحدود)

Tixwîb: Sînor, şar, givande, meriz.

تدارهک: خەملین، تفتین، پەرلاقی، کوگراندن
(الترين)

Tidarek: Xemlîn, tivtivin, perlaqî, gogiran din.

تړج: رازان، تلاشى بون، خوه بڼردى رانان، كهن
(الرقود، الرقده)

Tirç: Razan, telaşbûn xwe bi erdî ranan, ketin.

تړچماق: كورى خړ، قورباجه
(الخناق، الذبحه الصدرية، النكاف)

Tirçimaq: Gewrîxirr, qurbace.

تړچەدین: بېتەشە، هەلەدین، باهێلە، هێر، گەوشەك
(الاهيل، الابه، السفیه)

Tirçedîn: Beytêşê, heledîn, bahêlê, hêrr, gewşîk.

تړچە دەنى: بېتەشەبى، هەلەدینى، باهێلەبى، هێریاتى،
گەوشەكى

(الهلل، البلاهه، السفه، اليله)

Tirçedînf: Beytêşeyî, heledîni, bahêleyî, hêrr-yatî, gewşîkî.

تړخان: قەلەر، تەفقی، تیروتزی، تەروتول
(الابنخ، البض، البدین، السمن)

Tirxan: Qelew, tefiqî, têr û tijî, terûtöl.

تړخانی: قەلەوى، تەروتولى، تیروتزی، تەفقیق
(البتخ، البضه، السمن، البدانه)

Tirxanî: Qelewî, ter û tolî, têr û tijî, tefiqîn.

تړخان ی کړن: قەلەوکړن، تەفقیاندن، تیروتزی کړن، تەرو
تول کړن

(التحضیر، التاسیس، التشکیل)

Tirxankirin: Qelewkirin, tefiqandin, têr û tijîkirin, ter û tolkirin.

تړخن: شلاترشی یا بکەلەم چیچا ترشی، شلا گارسى یا
ترشی

(الرضیخ اداام یۆتدم به)

Tirxîn: Şilatrîşî ya bi kelem çîça tirşî, şila garîşî ya tirşî.

تړە دین: باهێلە، بېتەشە، هێر، هەلەدین، گەوشەك
(السفیه، الاهيل، الابه)

Tirredîn: Bahêlê, beytêşê, hêrr, heledîn, gewşêk.

تړەدینى: باهێلەبى، بېتەشەبى، هێریاتى، گەوشەكى
(السفاهه، الهلل، البلاهه، اليله)

Tirredînf: Bahêleyî, beytêşeyî, hêrratî, gewşêkî.

تړ تړك: بوريكارازاد تيدا خار دكهفیت، پوتكا گەبویى بو
گەمشى

(البلعوم، المرئ)

Tirtirrk: Borika têda xar dikevît, putka geywiyê bo gemşê.

تړ تړك: جف، قون، سووریچك
(الشرج)

Tirtirrk: Çiv, qûn, sorîçk.

تړتړك: دپێژن دوزمخى، نافى جەهەمى به
(كنابه لجهنم، السعير)

Tirtirrk: Dibêjin dozexê, navê cehenemê ye.

تړتړ: چیق چیق، نیک نیک، پەق پەق
(المشقوق)

Tirtirr: Çîçîq, tîktîk, peqpeq.

تړ تړ: گەف وگەر
(التهدید، الوعید)

Tirtirr: Gef û gurr.

تړ توق: بێتنى، نیک سەر هاتن
(راسا، مفردا)

Tir toq: Bitinê, êkser hatin.

تړتړه: تەخلێتەكێ تەیرابە، تۆخمەكێ مێش ومورابە
(حصف من الطيور، واسم لشعره)

Tirtirre: Texlîtekê teyraye, tuxmekê mêş û moraye.

تړ تړهه: دفن بلىدى، سەرگەرمى، سەرسكى، دل نافايى
(الغطرسة، التكبیر)

Tirtirreyî: Dîfin bilindî, sergermî, serskî, dilavayî.

تړاو: كودك، نامانى فەخارنا نافى
(المصواع، الطاسه، القحف)

Tirar: Kodik, amanê vexarna avê.

تړپ تړپ، تړپن: دەنگى وەرھانا تەشتى گران وەسەنگ،
پێژنا پېيا، دەنگى پى پى قوتى

(اللام، صوت سقوط الشىء، وصوت وقع الاقدام)

Tirtirp = Tirpên: Dengê werhana tiştê giran û biseng, pêjna pêya, dengê pêpê qutê.

تراوی سەری: تاسی سەری، کویدی سەری
(قحف الرأس)

Tirarêserî: Tasê serî, kodê serî.

تراوی: نامویری کیشانا نشتی، کیشەک
(القسطاس، المیزان)

Tirazî: Amwîrê kêşana tiştî, kêşek.

تراوی: قومرەکا ستێرایە لئەسمانی یفی ناھی
(مجموعه نجوم تسمى المیزان ایضا)

Tirazî: Qomirteka stêraye li esmanî bivî navî.

ترازینک: ژەنینا لەشی، پوتی بونا لەشی
(الاختلاج الجسمی من الخدر)

Tirazînk: Jenîna leşî, pûtîbûna leşî.

ترازینکێت ئێزمانی: ژەنینا ئێزمانی ژبەر نشتی تیز
(الحذوق، اللسان)

Tirazînkê ezmanî: Jenîna ezmanî ji ber tiştê
tîj.

ترس: طرس: سەهەم، گژین، بێسەریداچون
(الخوف، الذعر، الفرع، الهول، الفرق، الهلع، الرعب)

Tirs: Sehim, gijên, bi serî daçûn.

ترس ترسوک: قون فرەه، کولەک بەش، بێ فریت
(المصوع، الخواف)

Tirstirsok: Qûnfirêh, kulekbeş, bêfirêt.

ترسنوک: هەلەپە
(الکح، الهیاب، الوجل، الجبان، الرعید)

Tirsinok: Helepe.

ترسا خودی: بېرەتانا خودی، هزرا خودی
(التقوى)

Tirsa Xudê: Bîrhatina Xudê, hizra Xudê.

ترسا دلی: دل قوتکا ترسی
(الوجس، الوجف)

Tirsa dilî: Dilqutka tirsê.

ترسای: هەلەپەبوی، سەهەم گرتی، جئقی، قەجئقی
(الخائف، المستغز)

Tirsay: Helepebûy, sehimgirtî, ciniqî, veci-
niqî.

ترسان: هەلەپەبون، سەهەم گرتن، دل قوتان
(الخافة، الهیبة، الرعب)

Tirsan: Helepebûn, sehimgirtin, dilqutan.

ترساندن: هەلەپەکر، جئقاندن، سەهەماندن
(الاخافة، الاستغزاز، الوجل)

Tirsandin: Helepekirin, ciniqandin, sehimandin.

ترش، طرش: دژی شڕینی ئی، مز
(الحامض)

Tirş: Dijî şirîniyê, miz.

ترشوک: کبیایەکە یێ ترشە بخافی دخون
(الحماض، نبات بری یۆکل طریا)

Tirşok: Giyayeke yê tirşe, bixavî dixon.

ترشوکا کەرا: کبیایەکتی ناھی بە نەردی کول وکتیم گرتی
دەرەکت دەرمانی راداناکتیم وزوخار کولیی
(الهندیاء، الحماض المائي)

Tirşoka kera: Giyayekê aviye erdê kul û kêm
girtî derdiket dermanê radana kêm û zuxa
ji kuliyê.

ترشیون: ترفتنا هەفیری، پەرچفتنا هەفیری
(التحمض، التخمر، التبخ)

Tirşbûn: Tiriftina hevîrî, perçiftina hevîrî.

ترشیویی: هەفیری ترفتی
(المختمر، المتحمض)

Tirşbûy: Hevîrê tiriftî.

ترشتر: پتر ترش، پتر ترفتی، ترفتی تر
(الاحمض، الاخمر)

Tirştir: Pitir tirş, pitir tiriftî, tiriftîtir.

ترش کرێ: تراندن
(التخميض، التخمير)

Tirşkirin: Tirifandin.

ترش کوی: تراندی
(المحض، الخمر)

Tirşkirî: Tirifandî.

ترشی، ترشیباتی: تاما دەقی دگەزیت
(الحموضة)

Tirşî = Tirşiyatî: Tama devî di gezît.

ترشک: کوتلکێت بترش کەلاندی، خارنەکە
(الکبة الحامضة، طبيخ)

Tirşîk: Kutilkêt bi tirş kelandî, xarneke.

تورفتن: توش بونا هه قهبرى و تشتیت وهكى وى
(التخ، للمعین، ونحوه)

Tiriftin: Tirişbûna hevîrî û tiştê wekî wî.

تورفتى: توش بوى
(التاخ، المختمر)

Tiriftû: Tirişbûy.

تورمىن: دهنگى بژكينا بهركيت توب و قونبه لايه، دهنگى فيك
كهتنا تشتن مشك ودهقه
(صوت الانفجار، صوت اصطدام، صلب بصلب)

Tireqên: Dengê bijikîna berkê top û qunbelayc, dengê vêkktina tiştê hişik û reqe.

تورمىن: كنهين بلند، كنهين ژ حيل دهنگ بدهت
(الفقه، صوت الضحك العالى)

Tireqên: Kenyê bilind, kenye ji hêl deng bidet.

تورمندان: كنهين بلند، كنهين ژ حيل دهنگ بدهت التفقه
Tirreqandin: Kenyê bilind, kenye ji hêl deng bidet.

تورمندان: راته فاندن، ره فاندن، راته تاندن
(الامزام، الهرب من الخوف)

Tirreqandin: Rateqandin, revandî, raqetandin.

تورمىن: هافى بون، لدويش سهري خوه چون، پاژيله بون،
رافه تان، راته فان، ره قن

(الهيام، الهروب من الخوف، الضلال)

Tireqîn: Havîbûn, li dwîv serê xwe çûn, baj-êlebûn, raqetan, rateqan, revîn.

تيركمن: بك كن، زرجو
(الضراط)

Tirren: Pivken, zirço.

تيرك: زروكه، هه ز، شف، چيلك
(السنف، عود مجرد من الورق)

Tirrik: Ziroke, hej, şir, çilik.

توروزى: توخمه كى قيبى به وهكى خيبارى
(القضاء)

Tirozî: Tuxmekê fêqîye, wekî xîyarî.

تيروكه: كهتور، كه رچوفه، پيزه ههنگ
(الصلف، الاحق)

Tirroke: Ketwer, kerçove, pêzeveng

تراش: لوچ كرنا موييا، حوچ كرنا پرچن، روال كرنا پرچن
(الحلق، قص الشعر)

Tiraş: Loçkirina mwîya, hoçkirina pirçê, riwalkirina pirçê

تراشين: لوچ كرن، حوچ كرن، روال كرن
(الايضاء، الحلق)

Tiraşîn: Loçkirin, hoçkirin, riwalkirin

تراشين: موى لوچ كرن، موى روال كرن، موى قه فاندن، پرچ
حوچ كرن
(التحليق، التنعيم)

Tiraştin: Mwî loçkirin, mwîriwalkirin, mwî qefandin, pirçhoçkirin

تراشين، تراشين: قهرمين، گوراندن، دابرين
(النحت)

Tiraştin = Tiraşîn: Verenîn, gogirandin, dabirin.

تراش: دهجل، دار وبارى هوير، بيش، دهجل ودر
(الاحراش، الاحراج)

Tirraş: Dehil, dar û barê hwîr, pîş, dehil û dirr.

تراشوك: دار وبارى هاجروك، لوينكلك، كوينكلك
(الشجرة، الشجيرات)

Tirraşok: Dar û barê haçirok, lwîngilk, gwîngilk.

تيرماش: تشتن پويج، تشتن چونه
(الفهم الناقص، الشيء النافه، الجهل)

Tirremaş: Tiştê pwîç, tiştê çunc.

تيرمبيل: كيزكيزوك
(السيارة)

Tirimbel: Gîzgîzok.

تيراهه: كهله، مهسخره، يارى
(الهز، الطنز، المزاج، الفكاهه، الهزل، السخرية)

Tirrane: Gelte, mesxere, yarî.

تيرانهكه: كهله چي، مهسخرچي، يارى كهر
(الطناز، الهزلي، المزاج، الفكاه، الساخر، الهزائى)

Tirraneke: Gelteçî, mesxerçî, yarîker.

تیرهکی: سهرساری، سهرسک، رکین، کزوکي، سل سلوک
(التبع، التبعان، القتب، سریع الغضب، التهور، العصبی)
Tiryokî: Serserî, sersink, rikîn, kizokî, silsi-
lok.

تیرهکیاتی: رکینی، سهرساریاتی، سهرسکی
(القتب، القتابه، التبع، التهور)
Tiryokîyati: Rikînî, serserîyati, sersikî.

تژی: گهلهک، پر، مشه
(الکثیر، الزاخر، الغزیر)
Tijî: Gelek, pîrr, mişe.

تژی: مشت، رهپژی، حبشی، پر، مند، دارمال
(الملوک، المکتظ، الحسان، الفص، الطفاح، المفعم)
Tijî: Mişt, repijî, hebişt, pîrr, mend, darmal.

تژی بون: گهله بون، پر بون، مشه بون، رهپژین، مشت بون،
مند بون، حبشین
(النکاش، الامتلاء، الاکتظاظ، التحلس، التفعم، الفصص،
الزخر، التطفح)
Tijîbûn: Gelebûn, pîrrbûn, mişebûn, repijîn,
miştbûn, mendbûn, hebişîn.

تژی بوی: گهله بوی، پر بوی، مشه بوی، رهپژی بوی، مشت
بوی، مند بوی، حبشی بوی
(الملی، المفعم، المکثر، المکتظ، الطافح، الحلس)
Tijîbûy: Gelebûy, pîrrbûy, mişebûy, repijîbûy,
miştbûy, mendbûy, hebişîbûy.

تژی تر: گهله کتر، پر تر، مشه تر، رهپژی تر، مشت تر،
مند تر، حبشی تر
(الاکثر، الاملاء، الاکتظاظ، الاطفح، الزاخر)
Tijîtir: Geletir, pîrrtir, mişetir, repijîtir, miştîr,
mendtir, hebişîtir.

تژی کرن: گهله کرن، پر کرن، مشه کرن، رهپژاندن، مندکرن،
حبشاندن
(الاملاء، الاکثار، الاذخار، التکضیض، الاطفاح)
Tijîkîrîn: Gelekîrîn, pîrrkîrîn, mişekîrîn, re-
pijîrîn, mendkîrîn, hebişîrîn.

تژیگری: گهله گری، پر گری، مشه گری، رهپژاندی، مندگری،
حبشاندی
(الملی، المکثر، المکتظ، المفعم)
Tijîkîrî: Gelekîrî, pîrrkîrî, mişekîrî, repijîrî,
mendkîrî, hebişîrî.

Tijîkîrî: Gelekîrî, pîrrkîrî, mişekîrî, repijîrî,
mendkîrî, hebişîrî.

ترانه پی کرن: گهله پی کرن، مهسخره پی کرن، یاری پی
کرن
(الاستهزاء، السخریه)

Tirranepêkirin: Geltepêkirin, mesxere pêki-
rin, yarî pêkirin.

ترانهکرن: یاری کرن، گهلهکرن، مهسخرهکرن
(المزاح، المازحه)

Tirranekirin: Yarîkirin, geltekin, mesxe-
rekirin.

ترنجوک: کبیایهکی نافی به پی بیهنداره، بیهنا وی وهک
ترنجی به
(نبات معطر)

Tirincok: Gîyayekî avê ye yê bêhindare, bêh-
nawî wek tircêye.

ترنگین: تهره ره
(الاشاعه، التواتر، الضجه، الشاعه)

Tiringên: Tertere.
ترنگین، تنگین: دهنگی ناسنی به، زنگین
(الرنین)

Tiringên = Tingên: Dengê asinîye, zingên.
تری: فقیقین میوئ به
(العنب)

Tirî: Fêqîyê mêwêye.
تری: رهش، توخمهکی تریه رهشه
(الوین)

Tiryêreş: Tuxmekê tiryê reşe.
تریه زهر: توخمهکی تریه
(الناهر)

Tiryêzer: Tuxmekê tirîye.
تری روفیک: کبیایهکه منده دندکیت سوور ددهت دهرمانی
وهرمین وهرچفتنا به
(الفناه، الثنان، عنب الثعلب)

Tirîrwîvîk: Gîyayek hinde dinkê sor didet
dermanê werimîn û perçîvtinaye.

تریهاک: کبیایهکه پی سر خوهش دین
(الافین، التباک)

Tiryak: Gîyayek pê ser xweş dibin.

تشتی بیهندار: بولین، بیهن خوهش
(العقب)

Tiştêbêhîndar: Bolîn, bêhin xweş.

تشت لیكدان: هیرك، ستیرك، قه‌وزارتن
(الرتد، الارتداد، النضد)

Tiştêlkdan: Hîrk, stêrk, vewijartin.

تشابهت: هه‌لامه‌ت، مامك، كرتیت، نه‌داروی
(الدمیم، الغبیح، الشنیع، الطیع، التمثال، الشیخ، الشیخ)

Tişabet: Helamet, ma mik, kirêt, nedarwî.

تشابهتی: كرتیتی، نه‌دارویاتی
(القبح، الدمامه، الشناعة، الفظامة)

Tişabetî: Kirêtî, nedarwîyatî.

تشتی مرویی: ناھنی مرویی
(الملك)

Tiştê mirovî: Ahê mirovî.

تشتی ئنتیکه: تشتی پیشکیش
(الفلق)

Tiştê intîke: Tiştê pêşkêş.

تشتی کوتک بهیت:
(المهنا)

Tiştê kutek bihêt.

تشتی نویسه‌ك: تشتی چر
(الفراء)

Tiştênwîsek: Tiştê çîrr.

تشو: کازیه بوکەر و ده‌وار، یانی وەرە
(نداء الحمار)

Tişo: Gaziye, bo ker û dewara yanî were.

تف: کلیرا ده‌فی
(البصاق، اللعاب، الریق)

Tif: Gilîza devî.

تف کړن: کلیر ۵ ده‌فی مافیتن
(البصق)

Tifkirin: Gilîz ji devî havêtin.

تلفسك: هزیریت کویفی و به‌یاری، هزیریت چولی
(الطیار، التین البری)

Tifsik: Hejîrêt kwîvî û beyarî, hijîrêt çolî.

تژیاتی، تژیاتی: کله‌کی، پریاتی، پزاندیاتی، مه‌ندیاتی،
پری، جه‌بشاندیاتی

(الکثره، الکظ، الملی، الحلس)

Tijfyatî = Tijfyatînf: Gelekî, pirryatî, repij-
andîyatî, mendîyatî, pirrî, hebişandîyatî.

تژی خوه بون: تنگزی، بندفین، دل نا‌قابون
(الاصمئلال، النفر، الغیظ)

Tijîxwebûn: Tingijîn, bindivîn, dilavabûn.

تژی خوه: تنگزی، بندفی، دل نا‌قابوی
(النفران، المتعجرف، المغاظ)

Tijîxwe: Tingijî, bindivî, dilavabûy.

تستسك: پقدانك، میزمیزك
(المثانه)

Tistisk: Pivdank, mîzmîzk.

تستسك: نافلدانك، په‌قیه‌فوك، میزمیزك، نافله‌ك، په‌قویشك
(النبخ، النقطه، المجله، كيس الماء فی الجلد)

Tistisk: Avildank, peqpeqok, mîzmîzk, av-
lek, peqwişk.

تشت: ناھ
(النسی، ماده)

Tişt: Ah.

تشتانی: یاریه‌كا بچویكابه
(الاحاجی)

Tiştanê: Yariyeka biçwîkaye.

تشتانی، تشتینی: ناهااتی، ناھینی
(الشیبیه)

Tiştatî = Tiştînf: Ahatî, ahînî.

تشتی باھی: تشتی نه‌دیتی، تشتی سه‌ر پشك
(الفاخر)

Tiştêbaş: Tiştê nedîtî, tiştê serpişk.

تشتی پوه: تشتی په‌روه
(الفسافس)

Tiştêpwîç: Tiştê perwe.

تشتی تیر: کوسپه، لیته، ره‌موده، دردهم
(الکت، الثخن، الكثیف للسوائل)

Tiştêtîr: Kuspe, lîte, remode, dirrdem.

تغر: سلکهکا وکی شیلیم به بزادی دخون
(الفجل)

Tivir: Silkeka wekî şêlimêye, bi zadî dixon.

تغری: نامویره که دنیخن گویا ناشی، ناشی قبادنیخت
(العم، آله للرحی)

Tivri: Amwîreke di êxin gewrîya aşî, aşî
vbadiêxî.

تغنگ: جان بیزار، نامویری کوژتنی به
(البندقیه)

Tiveng: Canbêzar, amwîrê kujtinê ye.

تغنگ خوش: کەسێ نیشان شکین، نارمانج شکین
(الهداف)

Tivengxweş: Kesê nişan sikên, armanc şikên.

تغنگ خوشی: نارمانج شکاندن، لیدانا نیشانی، نیشان
هنگان

(التهدید، الاستهداف)

Tiveng xweşî: Armanc şikandin, lêdana nişanê,
nişan hingatin.

تغیرک: تیرهکێ وەکی کوترێ به
(الیمامه، الفاخه)

Tivîrk: Teyrekê wekî kotirêye.

تف: دهنگێ داها کشته
(الغنان، صوت الوتر)

Tivtiv: Dengê davagişte.

تف تف: تغلین: دهنگێ میژ و زریکتک وستینگاه، بف بف
(الطنین، الزمیم، الازیر)

Tivtiv = Tivên: Dengê mêş û zirkêtk û stên-
gaye, bivbiv.

تک: پل لیدان
(النقر)

Tik: Pillêdan.

تک تک: تکیان: تەقا تەقا هیدی ونزم، چک چک، دهنگێ
سهعاتی به

(صوت النقر، صوت الساعه)

Tiktik = Tikên: Teqteqa hêdî û nizim çikçik,
dengê se'etêye.

تبل: تېل، پهنج
(الاصبع)

Til: Tibil, penc.

تلا بهرانا: تېلا نېکې ژناڤدا
(الابهام)

Tilaberana: Tibla êkê ji navda.

تلا شکف تالیسکێ: تېلا دووی ژ ناڤدا
(السبابه)

Tilaşkevalîşkê: Tibla duwê ji navda.

تلا نافی: تېلا نیفەکی
(الوسطی)

Tilanavê: Tibla nîvekê.

تلا مام بهلیچێ: تېلا دووی ژ دەرڤه
(النصر)

Tilamabelîşkê: Tibla duwê ji derve.

تلا قلیچێ: تېلا نېکې ژ دەرڤه
(الخنصر)

Tilaqilîşkê: Tibla êkê ji derve.

تبل قرمچی: تېل چرچری
(الاکتچ)

Tilqirmîçî: Tibil çirçirî.

تبل قرمچین: تېل چرچرن
(الکتچ)

Tilqirmîçîn: Tibil çirçirin.

تبل کورت: تېل پاشفەمای
(الکرم، الاکزم)

Tilkurt: Tibil paşvemay.

تبل کورتی: تېل پاشفەمان
(الکزامه، الکزم)

Tilkurtî: Tibil paşveman.

تلخه: کوما به فری باژبانی دهاڤێژن، کوم
(الکدس، الکومه ویخص الثلج ونحوه)

Tilxe: Koma befrê ya ji banî di havêjin,
kom.

تلوله: فیهی پینگه گریدەمن و دەهه لاویستن بو زفستانێ
تشتن پینگه هه لاویستی

(النوط)

Tilove: Fêqîyê pêkve girêden û di helawîstin
bo zivistanê, tiştê pêkve helawîstî.

تل رژی: نه هاتی، عله دار، هه فنی، گه نی
(السقم، التفسخ)

Tilrizîf: Nehatî, 'iledar, hefinî, genî.

تل رزیاتی: نه هاتن، عله داری، گه نیاتی، هه فنوکیاتی
(السقم، التفسخ)

Tilrizyatî: Nehatin, 'iledarî, genîyatî, hef-nokîyatî.

تلی: کتاری، لیه کتاری، لباتری
(العجد، حب العنب)

Tilîf: Kita tirî, libeka tirî, liba tirî.

تلویل و تلویل: گه و گه وک، عه چویج و مه چویچک، زاروکیت
هویر
(العجایا، الاطفال الصغار)

Tilwîlûmwîlî: Gewgewk, 'ecwîc û mecwîc, zarokêt hwîr.

تل چافاتی: شهف ره شه، تاریستان، وهکی مروف تبلا خوه
لهر چافی خوه نه بینیت
(الطاخیه، شده حله، الظلام)

Tilçavanê: Şevreşe, tarîstan, wekî mirov ti-bla xwe liber çavê xwe nebînî.

تماشه: به رنج خوه دان، نیران، سه حکرن، تشتی لهر چاف،
تشتی پیش چاف
(المشهد، المنظر)

Timaşê: Berê xwedan, nêrran, sehkirin, tiştê liber çav, tiştê pêşçav.

تماشه کرن: به رنج خوه دان، نیران، سه حکرن
(التفرج، المشاهدة)

Timaşekirin: Berê xwedan, nêrran, sehkirin.

تم وتم: هه وهه، ههتا ههه
(دانما، الى الابد)

Timûtim: Herûher, hetaher.

تم تم، تمین: کوم کوم، حوت حوت، دهنگن قوتانا دهوول و
تشتی خولولوه، دهنگ قه داننا لیدانا تشتی فالو و خولولوه
(القرع، صوت الطبل ونحوه)

Timtim = Timên: Gumgum, huthut, dengê qutana dihol û tiştê xulole, deng vedana lêdana tiştê vala û xulole.

تلمستی تری: مندهک ژ نویشی، ژ نویشی کیم تر
(الشمس، الشمس)

Tilmisê tirî: Hindek ji iwîşî, ji iwîşê kêmtir.

تلی گوشتی: لجا گوشتی، لجا بێ ههستی، گوشتی بێ
ههستی
(اللغني، البضعه، الهبر، لحم بلا عظم)

Tilê goştî: Limça goştî, limça bê hestî, goştê bê hestî.

تلهفی گولیا: که فهکا گولیت دهخلی پیگهه کړیدای
وهه لاویتی
(القبص)

Tilovê gulya: Kefeka gulyêt dextî pêkve girê-day û helawîstî.

تلای: پالدای سهه نه تشتی، هه بلی وگه لهک خار، مالق بوی
(الاكتم، المتطرف)

Tilday: Palday ser tenîştê, hebilî û gelek xar, maliq bûy.

تلی جییای: نالی جییای، رمخ جییای، نه تشتا جییای
(اللؤذ، صفح الجبل)

Tilê çîyay: Alê çîyay, rexê çîyay, tenîştê çîyay.

تلی: پرتاره مدوئ، فیقین کفاشتی، گولومچکیت فیقین
به تشاندی
(النفل، العصاره)

Tilp: Pirta remodê, fêqiyê givaştî, gulmiçkêt fêqiyê petişandî.

تلیلی: چیکیت داوهتی، چیک قه داننا لناف داوهت وشاهییای
(الزغوده، ج زغاويد)

Tilîf: Çikêt dawetî, çikêvedana li nav dawet û şahyana.

تل، تل: تشتی، تهنج، روخ، نال، لا

(الورك، الكشح، الجنب، الطرف، الجانب)

Til: Tenîşt, tenc, rex, al, la.

تلدان: پالدانا سهه نه تشتی، گه لهک خارن وه بیلین، مالق
بون و پالدان
(التورك، المجانيه)

Tildan: Paldana ser tenîştê, gelek xarin û hebilîn, maliqbûn û paldan.

تن: وهك، گوئن، سووتن، فهروتن، هه لاتن، راکهتن
(اداه لاکمال المعنی تلحق فی اخر اللفظ)

Tin: Wek, gotin, sotin, verûtin, helatin, rak-
etin.

تنن: بهس
(فقط، بس)

Tinë: Bes.

تنن: کت، فهر، ئیک
(الانفراد، الوحدة)

Tinë: Kit, fer, êk.

تنن: ههکه
(ولو، اذا)

Tinë: Heke.

تنیاتی: ئیکباتی، کتینی، فهریاتی، ئیکینی
(الوحده، الوجدانيه، التفرد، الاستقلال)

Tinyatî: Êkiyatî, kitinî, feryatî, êkinî.

تنن: خوپی، توریسی
(الصرف، البحت، الصافي، الغذاء، الشاذ، المستقل)

Tinë: Xurri, tursî.

تنکرین: پندفین، سل بون، تزی خوه بون
(التنق، الصمغ، الدغص)

Tingijîn: Bindivîn, silbûn, tijîxwebûn.

تنکزی: پندفی، سل بوی، داگرتی، تزی خوه
(المتاق، التنيق، الداغص، الصمغ)

Tingijî: Bindivî, silbûy, dagirtî, tijîxwe.

تنگ تنگ، تنگین: دهنگی ناسنی، زنگ، زو زو
(الصليل، الرنين، صوت الحديد)

Tingting = Tingên: Dengê asinî, zing, zirr-
zirr.

تنی: سوی، ئوردی تنگ وبلند، دهفن ئامویری، بستی، لیف
(الحید، الحرف، الحافه)

Tî: Swî, erdê teng û bilind, devê amwîrî, bistî,
lêv.

تنی: دهفن ئامویری در وهک کیر و شیر وخنهرا
تیغ الآله کالیسف والسکین قرص، کالشمس

Tî: Devê amwîrê dirr wek kêr û sîr û xencer.

تنی: برایی میوئی ژنی
(العديل، اخ زوج المرأة)

Tî: Birayê mêrê jinê.

تیپ:

(حرف الكتابه)

Tîp.

تیپ: سهنته، کیشه، ستیره
(الاتجاه، السمعت، الوجهه الشطر)

Tîp: Sente, kêse, stêre.

تیپ: نووب، قوول
(فرقه، فته، ثله، شردمه)

Tîp: Ob, qol.

تیپ: ناف چاف سپی، حیوانی، ناف چاف سپی، بهش
(الافر، الغریر)

Tîp: Navçav sipî, hêwanê, navçav sipî, beş.

تیپ: نیشان، دوری، پنیاف چافا ژ رهنهکتی دی
(الفره)

Tîp: Nişan, durî, pinya nav çava ji reneke dî.

تیپی: ناف چافا سیببانی
(الفره، الغریره)

Tîp: Navçava spîyatî.

تیپا دهوارا: پنیاسپی لهنیا دهوارا
(الزرق)

Tîta dewara: Pinya sipî li enya dewara.

تنی: پانی کهند وکور، وهکی روینی نامانی بین تنیای بیت
دی بیژن نهف نامانه بین تنی
(المنحرف، سطح، متموج، او منکسر)

Tîtep: Yanî kend û kor, wekî, rwîyê amani yê
tepay bit, dê bêjin ev amane yê tîtepe.

تیپیک: توخمهکتی تهیرابه
(صنف من الطیور)

Tîtk: Tuxmekê teyraye.

تیپک: برته ژ قوزی ژنا
(البض)

Tîtk: Pirte ji quzê jina.

تیپاله: هیچت، چپ دان، پیلان، بادانا ناخفتنی
(ذریعه، مراوغه، غش، حيله، احابيل، مير، عذر)

Tîtale: Hêcet, çepdan, pilan, badana axiftinê.

تیرک: شقهله، باسک، تیره، چویتی کوروفر و دریز چ داربیت نان ناسن

(القصیب، الاسطوانه، القطب)

Tîrik: Şeqle, basik, tîre, çwîwê girovir û dirêj çi dar bît an asin.

تیروک: شقهکا داری یا گروفر و دریز نانن تنک لسه خانکی بی تنک دکن

(المراق، المظله، الصویج، المحلج، الفنیقه، المدمک)

Tîrok: Şiveka darî ya girovir û dirêj, nanê tenik li ser xankî pêtenik diken.

تیروک: شقهله، تیره، ژمندک، ژ کاریتھی زراف تر

(القصیب، الاسطوانه، القطب)

Tîrek: Şeqle, nîre, zendik, ji karîtey ziravtir.

تیر: رهنکی تاری، شودبون ووش بون لیکدانا نهفری (غامق اللون، المكفر للخم ونحوه)

Tîr: Rengê tarî, şorbûn û reşbûn lêkdana evrî.

تیروک، تیرلۆک: سولیا روناهیی، کورزا تافی (الشماع، السهم، حزمه ضوء الشمس)

Tîrojik = Tîrojik: Swilîya ronahîyê, gurza tavê.

تیرلۆکی: چیهکا پهروکی یازراف لما بهینا دو بهریت پهروکی بدورین، چیهکێ بیەن دناف دوبه‌ریت پهروکی (المسلکه من القماش)

Tîrêjt: Çîqeka perokî ya zirav li mabeyna du berêt perokî bidurîn, çîvekê biben dînav du berêt perokî.

تیرکا ناسنی: شقهلکی ناسنی، چویتی ناسنی (الشلف، القصیب)

Tîrka asinî: Şeqilkê asinî, çwîwê asinî.

تیرمل: تیرمل: زینی، باسکی جیای زینیا ژههل، بستیا سر نهفران

(النعف، الرعن، الانف الطویل من الجبل)

Tîmil = Tîrmil: Zînf, baskê, çîyay, zîniya jêhel bistîya serevraz.

تیربونا عوروی: لیکدان ووش بونا نه‌وری، قهرسینا عوروی (الاکفهرار)

Tîrbûna 'Ewri: Lêkdan û reşbûna ewrî, qerisîna 'wri.

تی تمپی: کش بری، به‌رخاری، نه‌راست و درستی لروینی تشنی

(الانحراف)

Tîtept: Kêş birrî, ber xarî, nerast û diristî li rwiwê tiştî.

تی بی چیبای: لیفا چیبای، بستیا چیبای، سوین چیبای (الشت، حرف الجبل، الحزب، الخرشوم)

Tîyê çîyay: Lêva çîyay, bistîya çîyay, swîyê çîyay.

تیر: شقهکها سر ناسن بکفانی دهافیز بون کوژتنی (السهم، النبل، النشاب)

Tîr: Şiveke ya ser asin bi kivanî di havêjin bo kujtinê.

تیر: کوسپه، دوبه، تشتی نه روهن ونه هشک، لیته ره‌موده په‌لوی

(الکت، الثخن، الکثیف، اللهدی، للسوائل)

Tîr: Kuspe, dobe, tiştê ne ruhî û nehişk, lîte, remode, pelwî.

تیر بون: کوسپه‌بون، په‌لوی بوی

(التنخن، التکثف، التکث، التلهد)

Tîrbûn: Kuspebûn, pelwîbûn.

تیر بوی: په‌لوی بوی، کوسپه‌بوی

(المکثف، المخن، الملهد)

Tîrbûy: Pelwîbûy, kuspebûy.

تیرتر: په‌لوی تر، کوسپه‌تر

(الانخن، الاکثف، الاکت، الاهد)

Tîrtir: Pelwîtir, kuspetir.

تیر گرن: په‌لوی گرن، کوسپه‌گرن

(التکثیف، التخن، التلهد، التکثیت)

Tîrkin: Pelwîkirin, kuspekirin.

تیر گری: په‌لوی گری، کوسپه‌گری

(المکثف، المخن، الملهد)

Tîrkirî: Pelwîkirî, kuspekirî.

تیری، تیرهاتی: په‌لویانی، کوسپه‌یاتی

(الخن، الکثافه، الکثان)

Tîrtî = Tîrtiyatî: Pelwîyatî, kuspeyatî.

<p>تیژکیرن: دژوارکیرن (التحریف)</p>	<p>تیرمیوک: کاتی میوئ، شابوقا میوئ، ناین میوئ، شاکا میوئ (السرور، الزرجون، الحبل)</p>
<p>Tijkirin: Dijwarkirin.</p> <p>تیژکری: دژوار کری (الحرف طعمه)</p>	<p>Tirmêwk: Katê mêtêwê, şaboqa mêtêwê, tayê mêtêwê, şaka mêtêwê.</p>
<p>Tijkirî: Dijwarkirî.</p> <p>تیژی، تیژاتی، تیژیاتی: دژواری، دژواریاتی (الحرافه)</p>	<p>تیر گیکر: ناتی لسه خانکی بیتیروکی تنک دکن، ناتی تنک (الخیز المرقق، المطمه، المطمه)</p>
<p>Tijî = Tijatî = Tijtyatî: Dijwarî, dijwarîyatî.</p> <p>تیژ: نامویری خویش، دی (الحداد، الصارم)</p>	<p>Tirgêrrk: Nanê li ser xankî bi tîrokê tenik diken nanê tenik.</p> <p>تیرکا تلنی: شفهکی دالما تفتنی دناف تاییت ویترا دنین وبه (الملج)</p>
<p>Tij: Amwîrê xweş, dirr.</p> <p>تیژ: چیخ، سه‌رزراف و دی (المذیب)</p>	<p>Tirka tevnî: Şiveka dava tevnê dinav tayêt wêra di înin û ben.</p>
<p>Tij: Çîx, ser zirav û dirr.</p> <p>تیژیون: دپیون، چیخ بون (التحد، التدبیب)</p>	<p>تیرمه‌ار: توخمه‌کی ماریت زراف ودریژون ودهنگ زهرن (السف)</p>
<p>Tîbûn: Dirrbûn, çîxbûn.</p> <p>تیژیوی: دپیوی، چیخ بوی (الحداد، المذیب)</p>	<p>Tîremar: Tuxmekê marêt zirav û dirêjin û reng zerin.</p>
<p>Tijbûy: Dirrbûy, çîxbûy.</p> <p>تیژتر: دتر، چیخ تر (الحداد، الاحد، الادبیب)</p>	<p>تی زا: بجویکی براین میژر ژنی (ولد العیدیل ولد اخ زوج المراه)</p>
<p>Tijîr: Dirrtir, çîxtir.</p> <p>تیژکیرن: دیرکیرن، چیخ کیرن (التهدید، التدبیب)</p>	<p>تیژاب: تیژاف (الاسید)</p>
<p>Tijkirin: Dirrkirin, çîxkirin.</p> <p>تیژکری: دیرکری، چیخ کری (المد، المذیب)</p>	<p>Tizab: Tijav.</p> <p>تیژ: دژوار (الحریف)</p>
<p>Tijkirî: Dirrkirî, çîxkirî.</p> <p>تیژی، تیژیاتی: دیری، دیریاتی، چیخی، چیخیاتی (الحداده، الصرامه، الدبیب)</p>	<p>Tijbûn: Dijwarbûn.</p> <p>تیژیوی: دژوار بوی (المحرف)</p>
<p>Tijî = Tijtyatî: Dirrî, dirrîyatî, çîxî, çîxîyatî.</p> <p>تیژیهر: نه‌قالی به‌دی دی، چیخه‌به‌ر، کیله‌به‌ر (الظرب)</p>	<p>Tijbûy: Dijwarbûy.</p>
<p>Tijber: Teqalê berê dirr, çîxeber, kêleber.</p>	<p>تیژتر: دژوارتر (الاحرف، الاشد حرافه)</p>
	<p>Tijîr: Dijwartir.</p>

تیاریز: کیرا بروار، چیق، زلفله، زوله، تسمه
(الشویه، الوحم)

Tivarêz: Gîrra berwar, çîq, zivêle, zole, tes-me.

تیقل گوت: ناخفتنا کیندار، قاپ هافیت، نکامی کرن
(الكلام اللاذع، الغدع، الطعن)

Tivlgotin: Axiftina kîndar, qaphavêtin nek-amîkirin.

تیقل: چیق، کنجر، چنگر، جلکی درهای، چیق فیدا
شوربون

(الثياب الرث، الاسمال، الثوب الممزق)

Tiqel: Çîq, kincir, çingir, cilkê dirhay, çîq vêda şorrbûn.

تیق تیق، تیقلین: لیق لیق، کەنێ بێلند، دمنگی کەنێن
(القیقه)

Tiqtiq = Tiqên: Liqlîq, kenîyê bilind, dengê kenîyê.

تیگ: دەرژ، پەق، کەلشت، دەفلو

(الصدع، الفطر، الشق، الفرج، الرأب، الوقر، الفلق)

Tik: Derz, peq, kelişt, devlo.

تیگ بو: دەرژین، پەقان، کەلشتن، دەفلوبون

(التصدع، التفطر، الانفراج، الفصام، التشقق، التفلق)

Tikbûn: Derizîn, peqan, keliştin, devlobûn.

تیگ بو: دەرژێ، پەقای، کەلشتی، دەفلوبوی

(المتصدع، المطفور، المشقوق، الفالق، المنفرج، المقسم)

Tikbûy: Derizî, peqay, keliştî, devlobûy.

تیگ تو: دەرژێ تر، پەقای تر، کەلشتی تر، دەفلوتر

(الاصدع، الاشقق، الافلق، الافطر، الانفصم)

Tiktir: Derizîtir, peqaytir, keliştîtir, devlotir.

تیگ کرن: دەرژاندن، پەقاندن، کەلشتن، دەفلوکر

(التصديق، التفليق، التفطير، التفليق)

Tikkirin: Derizandin, peqandin, kelaştî dev-lokirin.

تیگ کری: دەرژاندی، پەقاندی، کەلشتی، دەفلو کری

(المصدع، المشقق، المفطر، المفلق)

Tikkirî: Derizandî, peqandî, keliştî, devlo-kirî.

تیزاب: تیزاب، ئافێ دکن سەرخواهلی ئاوا دئامانی
ددیرهیت دبیژنی تیزاب، یانی هه‌وه‌رینکا ئاوا خواهلین
(الاسيد، محلول مركز، الماء المرشح من الزماد)

Tizav: Tizab, avê diken ser xweliyê cwa di amanî di dirhît dibêjnê tizav, yanî vew-erinka ava xweliyê.

تیقل: کەفل، پیست، قەلوال، قەلپ

(القرف، القلف، القلافه، القشره، الجلد)

Tivil: Kevil, pist, qelwal, qelp.

تیقلێ کاکلێ: پیستێ کاکلا فیقی یێ تەنکە کەلەک وەک

تیقلێ کاکلا کویژێ

(الفوف، القشره الرقيقه على الحب)

Tivlê kakilê: Pistê kakila fêqî yê tenike ge-lek wek tivlê kakila gwizê.

تیلکە لانک: کەفلوانکی کەلیکا

(السنب، خريطه فيها حب الزرع كالفاصوليا)

Tivkelank: Kevlojanka kelika.

تیزاندن: سپی کرن، روچکاندن، گوران، تازی کرن، لوچ

کرن

(القلف للشجر، اللحم للعصا، الحضرم، الغدخ، الجرد،

التجرد)

Tivlandin: Spîkirin, rwîçikandin, guran, tazîkirin, loçkirin.

تیقل بەردان: قەلپ ژیفە کرن

(التكلف للشجر)

Tivilberdan: Qelp jêvekirin.

تیقلین: سپی بو، گوران، تازی بو، لوچ بو

(التوسف، السلخ)

Tivlîn: Spîkirin, guran, tazîbûn, loçbûn.

تیقلێ تری: سیلمیت

(النطل)

Tivlê tîrî: Sêlmîte.

تیه‌نان: خو به‌ره‌نان، خو به‌ر درست کرن، به‌ر

راوه‌ستان

(الاقطرار للشر، التحفز، التوفز)

Tivenan: Xwe libervenan, xwe li ber dirist-kirin, liber rawestan.

تیکا پردی: پەقا پردی
(السجف)

Tikaperdê: Peqa perdê.

تیکالە: زفیلە، تەسمە، زول
(الشربحە، للجلد وللحم ونحوه)

Tikale: Zivêlê, tesme, zole.

تیکەل: جلکێ درەهای، کێجەر، چنگەر، جلکێ قەرەیفای، جلکێ
هەلەلی، جلکێ هەلەوهرای
(الثوب الممزق، الاسمال، الرث)

Tikel: Cilkê, dirrhay, kincir, çingir, cilkê
verrwifay, cilkê hilhilî, cilkê helwerhay.

تیکا کەفری: کەشتا بەری، پەقا کەفری
(الفت)

Tika Kevrî: Kelişta berî, Peqaberî.

تیکا بەری: پەقابەری
(الوقر)

Tikaberî.

تیکا جلکی: شەقا جلکی، پەقا جلکی
(الھتاء، الھتذ)

Tikacilkî: Şeqa cilkî, peqa cilkî.

تیلی: ھەندەک ریشیک بون بکراسی قەدەیلان دباڵنجکیت
شەلیدا بەرددان
(الطره، ذوائب اللباس)

Tilî: Hindek rişîkbûn bi kirasî ve dihêlan di
balinckê şêlîda berdidan.

تیلە: حولی، دەشت، ھوسی
(الاملس، الحلس، اللجم، الدلاص)

Tîl: Hulî, deşt, husî.

تیل بون: حولی بون: دەشت بون، ھوسین بون
(التلمس، التلمس، التلمس، اللجم)

Tilbûn: Hulîbûn, deştûn, husînbûn.

تیل بوی: حولی بوی، دەشت بوی، ھوسی بوی
(الملمس، المدلص، الملمج، الملمس)

Tilbûy: Hulîbûy, deştûy, husîbûy.

تیل تر: حولی تر، دەشت تر، ھوسی تر
(الاملس، الادلص، اللمج، الاحلس)

Tiltir: Hulîtir, deştir, husîtir.

تیل کرن: حولی کرن، دەشت کرن، ھوسان، قەھوسین
(التدلیص، التلمیس، التلمیس، اللجم)

Tilkirin: Hulîkirin, deştîkirin, husan, vehusîn.

تیل کرێ: حولی کرێ، دەشت کرێ، قەھوسای، ھوسی
(الملمس، المدلص، الملمس، الملمج)

Tilkirî: Hulîkirî, deştîkirî, vehusay, husî.

تیلی، تیلانی، تیلانی: حولیاتی، دەشتیاتی، ھوسیاتی
(الملمس، المدلص، الدلیص، اللجم، اللحیس)

Tîlî = Tîlatî = Tîlîyatî: Hulîyatî, deştîyatî,
husîyatî.

تیلک: کاتی چکەوتوفتی دی حولی بوی
(الکعب الاملس)

Tîlk: Kabê çike û tofê dî hulîbûy.

تیل بەند: ژان چون، پوتی بون، شل بون، قەرموکی بون
(المخدر، المغمی علیه)

Tîlbend: Jançûn, pûtîbûn, şîlbûn, qerrmoksîbûn.

تیل بەندی: ژانیاتی، پوتییاتی، شلیاتی، شلی، قەرموکیاتی
(الخدر، الشلل، الغیویه، الذھول)

Tîlbendî: Janîyatî, pûtîyatî, şîlîyatî, şîlî, qerr-
moksîyatî.

تیلە شوێ: کەسێ بو تێتوزی وکەشخە ریشیکا بجلکیت
خویدا شوێرکەت یانی قەلیتە وکەتوهر، تێتوز و بەرلاق
و کەشخە چی

(المسدول الطره، ویکنی للسفالہ والحق)

Tîleşorr: Kesê bo tîrtozî û keşxe rişîka bicil-
kêt xweda şor diket yanî felîte û ketwer,
tîrtoz û berlaq û keşxeçî.

تیمار: ئالیکازێدە بەدەن دەوار و حێوانێ شولی
(الزفره، الوجیه الاضافیه لتعلیف الحیوان)

Tîmar: Alîka zêde biden dewar û hêwanê şolî.

تینگ: تیفلکێ تەنکێ بن تیفلی دار وباری قە
(القشره الرقیقه، اللحاء)

Tînk: Tîvilkê tenîkê bin tîvilê dar û barî ve.

تینگ راجاندن: ھاتن وچون

(الحركه المکویه ویخص الحیاکه، المجن والرواح)

Tînik raçandin: Hatîn û çûn.

	توخم: تخلیت، نژاد، بنیاد، نقش (الاصل، النوع، الجنس، الصنف)
Tuxim: Texlît, nijad, binyad, nivîş.	توخم جلی: تخلیتی کاری، راپیج، کاروکوک (الزی)
Tuxmê cilki: Texlîtê karî, rapêç, kar û kok.	توخوپ: سینور، شار، مەرز، کفانده، لیف (الحد، الطور، الحدود)
Tuxwîb: Sînor, şar, merz, givande, lêv.	توخوپ دهرن: هەتک بەر، بویدرین، بێ پەردە، بێ توره (الفاش، التحلل، الاباحی، المستهتر، المتجاوز علی العرف)
Tuxwîbdirîn: Hetikber, borrdirrîn, bêperde, bê tore.	توخوپ دار: سینورکری، مەرزکری، شارکری (الحدود)
Tuxwîbdar: Sînokirî, merzkirî, şarkirî.	توخوپ درائن: خورتی کرن، بێ تورهیی (الاستهتر، التحلل، الاباحی)
Tuxwîbdirrandin: Xurtikirin, bêtozeyî.	توخوپ دان: سینور دانان، شاردانان (الاعتداء، المتجاوز علی الحدود)
Tuxwîbdan: Sînordanan, şardan.	توخوپ دای: سینور کری، شارکری، مەرزکری (التحید)
Tuxwîbday: Sînokirî, şarkirî, merzkirî.	توی: موهر، دوق (الطغراء، الامضاء، الختم)
Turr: Mohir, deq.	توی: جهن برینا بروار، برینا بروار وکەش بر، پلێت (الجد، محل القطع، الکظر)
Turr: Cihê birîna berwar, birîna berwar û keşbirr, pilêt.	تویبون: پچان، پلێت بون، قەفان، برین بون، قەدبون (الانقطاع الجدد، القصف للعود)
Turrbûn: Piçan, pilêtbûn, qefan, birrîn bûn, qedbûn.	

	توپ توپ، توپین: دەنگی کەتن و وەرمانا تیشتی سەنگ وگران (اللد، صوت سقوط الحجر والفاكه من الشجرة ونحوه)
Tuptup = Tupên: Dengê ketin û werhana tiştê seng û giran.	توت: بوس، بەرزین، لێ خوڕین، ئاژوتن، دویروکرن (کلمه لطره الکلب وزجره)
Tut: Bus, berrzîn, lêxurrîn, ajotin, dwîrkirin.	توت بون: بوس بون، دابەرزین، لێ خوڕین، دویرو بون، هاژوتن بون (الانتیاء، التخصی، الخسی)
Tutbûn: Busbûn, daberrzîn, lêxurrîn, dwîrbûn, hajotinbûn.	توت بوی: بوس بوی، دابەرزای بوی، لێ خوڕی بوی، هاژوتی بوی، دویرویی (النبوذه، الخاسی)
Tutbûy: Busbûy, daberrzîbûy, lêxurrîbûy, hajotîbûy, dwîrbûy.	توت کرن: بوس کرن، دابەرزاندن، لێ خوڕین، هاژوتن کرن، دویرو کرن (الطرد، الانباز، الاخساء)
Tutkirin: Buskirin, daberrzandin, lêxurrîn, hajotinkirin, dwîrkirin.	توت کری: بوس کری، دابەرزاندی، لێ خوڕی، هاژوتی. دقون سەفەکری (الطروذ، النبوذ، المخسی)
Tutkirî: Buskirî, daberrzandî, lêxurrî, hajotî, diqûn sevekirî.	توتی، توتیاتی: بوسیاتی، دابەرزینی، لێ خوڕینی، هاژوتنی (النبذ، الطرد، الخساء)
Tutî = Tutîyatî: Busîyatî, daberzînî, lêxurrînî, hajotî.	توتمه: چاف تارای بون، حوتم بون، حوتم، ماته (العمی، الرمد)
Tutme: Çavtarîbûn, hutimbûn, hutim, mate.	توتمهیی، توتمهاتی: حوتمی، حوتمیاتی، کورمهیی، چاف تاریاتی، ماتهیی (العمهان، العمایه)
Tutmeyî = Tutmeyatî: Hutmî, hutmîyatî, ko reyî, çavtarîyatî, mateyî.	

تومانینگ: گیایه که وهکی سیرکانه لناف میرگا شین دبیت
ودخون
(الکراث البری)

Tumanîtk: Giyayeke wekî sîrkane li nav mêrga
şîn dibît û dixon.

توند: گشت، تیک چوی، تیک بادای، قهرسی، موکوم، نازا،
چوی تیک
(الشديد، المتوتر، القوى)

Tund: Gişt, têkçûy, têkbaday, qerrisî, mukum,
aza, çûy êk.

توند بون: گشت بون، قهرسین، موکوم بون، نازابون، چون
تیک، نیشک دان بون
(التوتر، التشدد، التمن)

Tundbûn: Giştûn, qerrisîn, mukum bûn, azabûn,
çûn êk, îşikdanbûn.

توند بوی: گشت بوی، قهرسی، موکوم بوی، نازا بوی، چوی
تیک، نیشک دای بوی
(المتوتر، المتشدد، المغناط)

Tundbûy: Giştûy, qerrisî, mukum bûy, azabûy,
çûyêk, îşikdaybûy.

توند تر: گشت تر، قهرسی تر، موکوم تر، نازا تر، چوی تیک
تر، نیشک دای تر
(الاشد، الاقوى، الاحرد)

Tundtir: Giştîr, qerrisîr, mukumîr, azatîr,
çûy êktîr, îşikdaytîr.

توند کون: گشت کون، موکوم کون، نازا کون، تیک بون،
قهرساندن، نیشک دان
(التشديد، التوتير، التمنين)

Tundkirin: Giştîr, mukumîr, azakîr, azakîr,
êkbûn, qerisandin, îşikdan.

توند کرێ: گشت کرێ، موکوم کرێ، نازا کرێ، تیک بری،
قهرساندی، نیشک دای
(المشد، المتوتر، المحتن)

Tundkirî: Giştîr, mukumîr, azakîr, têkbîrî,
qerrisandî, îşikday.

توندی، توندپانی: گشتی، موکومی، نازایی، قهرسیانی،
نیشک دانی
(الشده، التوتير، التنازم، الحرد، القوة، المعصبية)

Tundî = Tundfyatî: Giştî, mukumî, azayî,
qerrisîfyatî, îşikdanî.

تورسی بون: خوری بون، تنی بون
(التجرد، التصرد)

Tursbûn: Xurrîbûn, tinêbûn.

تورسی بوی: خوری بوی، تنی بوی
(الجريد، المصرد، المقفر)

Tursbûy: Xurrîbûy, tinêbûy.

تورسی تر: خوری تر، تنی تر
(الاجرد، الاقفر، الاصرد)

Tursîtir: Xurrîtir, tinêtir.

تورسی کون: خوری کون، تنی کون
(التجريد، التقفير، التحفيف)

Tursîkirin: Xurrîkirin, tinêkirin.

تورسی کرێ: خوری کرێ، تنی کرێ
(الجرد، المقفر، المصرد)

Tursîkirî: Xurrîkirî, tinêkirî.

تورسیانی: خوریانی، تنیانی
(الحفاف، البحت، القفر، الخلاصة)

Tursîyatî: Xurrîyatî, tinêyatî.

تورسکین: بوزین، لوزین، چاری
(الركض، العدو، الاسراع في السير)

Turiskîn: Bezîn, lezîn, çarî.

تورانی: یارییه که بجویک دکن، پلێتانی
(لعبه)

Turranê: Yariyek, biçwîk diken, pilêtanê.

توشیشی: گومان، نهرته، ترنگین، بهرکوه که تن، گولیبونا
کیم، پیچەک گولئ بون
(الوسوسة، الشك، الريبة، الاشاعة)

Tuşîşî: Guman, tertere, tiringên, berguh ketîn,
gulêbûna kê, piçek gulêbûn.

توف: کلێزا دهفی
(البصاق، اللعاب، الريق)

Tuf: Gilîza devî.

توف کون: کلێز هافین
(البصق)

Tufkirin: Gilîzhavêtin.

توف داوهران: کلێزه داوهران، ورق لکهوین دان
(التغيب)

Tuf da'wîran: Gilîze da'wîran, wîrîq li gew-
yê dan.

تویخ تویخ: کویزی کویزی، تسمه تسمه، تبهق تبهق، دهکه دهکه

(طبق فوق طبق، المخلع المتطابق)

beq Twîx twîx: Kwîzî kuwîzî, tesme tesme, te tebeq, deke deke.

تویخ ناس: شاره‌زاین تویخت عردی (ژیولوی)

(خبیر الطبقات، الجیولوجی)

Twîxnas: Şarezayê twîxê 'erdî (Jîyolojî).

تویخت چییای: دهکن چییای

(الغف)

Twîxê çîyay: Dekê çîyay.

توی خه‌مری: توخمه‌کن تویبایه

(صنف من التوت)

Twîxemrî: Tuxmekê twîyaye.

توی قاسپ: توخمه‌کن تویبایه سهریشک دسیینه

(صنف فاخر من التوت)

Twîqesp: Tuxmekê twîyaye serpişk, dispîne.

توی شهمبی: توخمه‌کن تویبایه باشن رنگ سورن

(توت الشام)

Twîşembî: Tuxmekê twîyê başin, reng sorin.

توی رهشک: توخمه‌کن تویبایه رنگ رهش

(صنف من التوت)

Twîrşek: Tuxmekê twîyaye, reng reşin.

توی هوریک: توخمه‌کن تویبایه بیت بهیار وچولا

(التوت البری)

Twîbwîrk: Tuxmekê twîyaye yê beyar û çola.

تویر: تویر، تالیس

(الکيس، الجعب)

Twî: Torrbe, telis.

تویر خازوکی: تویر خازوکی، تویر سانیلی

(الشلاق)

Twîrê xazokîyê: Torrbê xazokîyê, torrbê sa êliyê.

تویر: حیوانه‌کی وکی رویی و تویلیت سایه

(ابن اوی، ابن عرس)

Twîrî: Hêwanekê wêkî rwîvî û twîlêl saye.

تونه: جون

(لاش)

Tune: Çune.

توم توم، تومین: دمکن تشتی فالو و خولوله وک دهولن

(الدردار، العزف، الفرع صوت الطبل)

Tumtum = Tumên: Dengê tiştê xulole wek diholê.

تولیل و مولیل: گه‌گه‌وک، عه‌جیچک و مه‌جیچک، زاروک

(الصبي، الاطفال)

Tulîlûmulî: Gewgewk, 'ecwîçk û mecwîçk, zarok.

توله: کویچک، سه‌ی بچوک، نه‌خلینه‌کن سانه

(القطرب، صفار الکلاب)

Twîle: Kwîçik, seyê biçwîk, texlîtekê sane.

توی: فبلی به‌که بی شرینه دخون

(التوت)

Twî: Fêqîyeke yê şîrine, dixon.

توی: تویک: سه‌تویک، تیفلکی شیرئ مه‌یاندی، که‌فاسه‌ر

تشتی روغن

(الزبد، الزهم، القشطه، الدوايه، مايلوا الشائل)

Twî = Twîk: Sertwîk, tîvîlkê şîrê meyandî, kefa ser tiştê ruhî.

تویک: خیبارئ بچوک

(الشعور، للخیار ونحوه)

Twîtik: Xiyarê biçwîk.

تویترین: فه‌ل‌رین، کرک

(القشعریر، الارتجاف، الرعده)

Twîtirîn: Velerzîn, girrik.

تویان: کبیاهه دویکتلا وی دکتیشن، جکاره، کبیاین فه‌ل‌وین

(التبخ)

Twîtin: Giyayeke dwîkêla dwîkêla wî dikêşin, cigare, gîyayê qelwînê.

تویخ: تشتی تانا لسه‌رک، تسمه تسمه لسه‌رک، تبهق

دهسه

(الطیقه، القشره)

Twîx: Tiştê tata li serik, tesme tesme li serik, tebeq, desme.

تویشی: کویزی، پرتکا فیقی، کهری فیقی، کهرکی فیقی
(الجزء من الفاکه)

Twizt: Kwizî, pirteka fêqî, kerê fêqî, kerkê fêqî.

تویس: حالانکی گروفر، تقاتلی بیری
(الحلان، قرص الحجر)

Twis: Helanekê girovir, teqalê berî.

تویسان: یارییه که بتقاتلی بیری وگوکهکا بیری دکه
(لعبه)

Twisanê: Yariyeke bi teqalê berî û gokeka berî diken.

تویسی: توخمهکی کفارایه، توخمهکی کییایی بستریه
(الکتم، نبات یصیغ به الحبر)

Twist: Tuxmekê kîvaraye, tuxmekê giyayê bi stiriye.

تویسان: خوهفه دزین، کویساندن، خوه فهکیشان بدزیفه
(السل، النصل، التوصل، الزلق فی السیر)

Twisan: Xwevedizîn, kwisandin, xwe vekêşan bidizîve.

تویساندن: خوه فهکیشان وچونا بدزیفه
(التسلل، التوصل، التزلق فی السیر)

Twisandin: Xwe vekêşan û çûna bi dizîve.

تویش: تئ تهشلقین، تئ ههلبون، پیغهبون، تئ وهربون، ناف ههلبون

(الاصابه، الورطه، التعرض، اللقاء، الصدفة)

Twis: Tê teşqilîn, tê helbûn, pêvcbûn, têwerbûn, navhelbûn.

تویش بون: تئ تهشلقین بون
(التعرض، التصادف، الالتقاء)

Twîşbûn: Tê teşqilînbûn.

تویش بوی: تئ تهشقی بوی
(المعرض للخطر، المصادف)

Twîşbûy: Tê teşqilîbûy.

تویش گون: تئ تهشقلاندن
(التعريض، التلقی)

Twîşkirin: Tê teşqilandin.

تویش گری: تئ تهشقلاندی
(المورط، المعرض)

Twîşkirî: Tê teşqilandi.

تویشی، تویشاتی: تئ تهشقیانی، تئ ههلبونی، تئ تهشقلین
(الورطه، المصببه، البلاء، الصدفة، اللقیاء)

Twîşî = Twîşiyatî: Tê teşqilîyatî, têhelbûn, têteşqilîn.

تویفان: ریژییا دژوار، لیمشتا خورت، لهیامهزن، لیسهرا
کران

(الهلاب، الفیضان، الطوفان)

Twîfan: Rêjîya dijwar, lêmişta xurt, lihîya mezin, lîsera giran.

تویگل: تیقل، پیست، کهفل
(القشره)

Twîkil: Tîvil, pîşt, kevîl.

توله: سهین بچویک، توخمهکی سهییت هویره
(القطرب، الکلب الصغیر)

Twîle: Seyê biçwîk, tuxmekê seyêtwîre.

توی هسک: توییت هسک کری
(الفرصاد، التوت الیابس)

Twîhişk: Twîyêt hişkirî.

تویر گونا: کهفلی رتلا
(الصفر)

Twîrê guna: Kevlê ritla.

تو:

(انت)

To.

توب: بهرئ بهروکی، بایپچا بهروکی
(طول القماش)

Tob: Berê perokî, bapêça perokî.

تویک: دهست
(الدرزن)

Tobik: Dest.

توب: تهنه گامهزن، بهرقانیا ناسنی
(المدفع)

Top: Tivenga mezin, berqanîya asinî.

توپین: سهکتین، مرن، کوژین
(الموت الحقیقی المرغم)

Topîn: Sekitîn, mirin, kujîn.

توپاندن: سهکتاندن، مراندن، کوژن
(الامات، القتل)

Topandin: Sekitandin, mirandin, kujtin.

توپ: همی، بجارمکن، خرهک
(برمه الک)

Top: Hemî, bicarekê, xirrek.

توپاندی: کوژی، سهکتاندی، مراندی
(المیت)

Topandî: Kujtî, sekitandî, mirandî.

توپز: چویتی هزن، باکوره، دوقچک، میرکوتک، دار دنگ
(المتیخه، المنساة، الهراوه، المقصه، المقره)

Topiz: Çwivê mezin, bakore, mîrkutk, dar deng.

توپزکندال: بهلافش، ناخفتن بهلاف، ناخفتنا بئ بنیات
(الهدار)

Topizkendal: Belafîş, axiftin belav, axiftina bê binyat.

توپز کندالی: بهلافشی، ناخفتن بهلافی
(الهدز، الهراء)

Topizkendalî: Belafîşî, axiftin belavî.

توتی: تیرهکه زههوی ناخفتنن فهکته
(البیفاء)

Totî: Teyreke zehrî axiftinê vediket.

توتیا: ناخهکه دهزمانه بو چافیت کول، درهمانی چاف کولین
(التوتیا)

Totîya: Axeke dermane bo çavêt kul, dermanê çavkulîyê.

توتک: نانن بجویک، ناننا بجویک
(الریغیف)

Totik: Nanê biçwîk, nana biçwîk.

تولخ: توخمهکی چکیت ژنانه دکن کردهنا خوه، چهکن
فرکتی

(نوع من الحلی النسائی)

Tox: Tuxmekê çekêt jinane diken gerdena xwe, çekê qirkê.

تور: پاتی کون کون وهکی سه رادی، بهنکن فر راجاندی
(الشبکه)

Torr: Patê kun kun wekî serradê, benkê firr raçandî.

تورا نیرجیری: تورا کرتنا تیر و حیوانا
(القحازه، الوقاص، المجزفه)

Torra nêrçîrê: Torra girtina teyr û hêwana.

توریه: تیر، تیریس
(الکيس)

Torrbe: Twîr, telîs.

توره: ریز، می، گز، نول
(الادب، النظام، الطقوس الدينية، العاده، العرف)

Tore: Rêz, hî, giz, ol.

تورمان: ریزدار، هوزان فان، چپروک نفیس
(الاديب، المنظم، الناطم)

Torevan: Rêzdar, hozanvan, çîroknivîs.

تورمانی: ریزداری، هوزانفانی، فهمینان
(الادب، ممارسة الادب)

Torevanî: Rêzdarî, hozanvanî, vehênan.

تورمان: کهستی تورانیرجیری فهدهت، نیرجیرفانی تورپ
(القحاز، الشباک، صیاد الشبکه)

Torrevan: Kesê torra nêrçîrê vedidet, nêrçîrvanê torrê.

تورین: ریزدار
(الاديب، الاديبه، النجيب، المؤدب)

Torrîn: Rêzdar.

تور: گار، غولبهلیل، کیخمیت، نلر، عور، تمبیلر
(الصعيد، العجاج، العفر، الغبار)

Toz: Ger, xulpelêl, kêxmîte, orr, 'orr, tembilêr.

توزکی: گهرکی، تمبیلرکی
(المغبر)

Tozkî: Gerkî, tembilêrkî.

توزکیاتی: گهرکیاتی، تمبیلرکیاتی
(العفر، الاغبرار)

Tozkîyatî: Gerkîyatî, tembilêrgîyatî.

توزا بهری: بهری هیرای
(السنين، المسنون)

Tozaberî: Berê hêray.

توف: دندک، دندکا چاندنی
(البذر، البزر)

Tov: Dindik, dindika çandinê.

توف چين: دندک چين
(البازر، الزارع)

Tovçin: Dindik çin.

توف چاندن: دندک چاندن
(الزرع، البذر)

Tovçandin: Dindik çandin.

توف چینی: دندک چینی
(الزراعة، البذار)

Tovçînî: Dindik çînî.

توفی چایی: چا
(الشاي)

Tovê çayê: Ça.

توفی خرنیفکی: خرنیفک تراشوک وەکى حەجى باميفكى
(الهيذ)

Tovê xirnişkê: Xirnişk tiraşoke wekî hecî bahîvkê.

توفی میتکی: توفی تراشوکا بمرییا وەردکەن
(القطس)

Tovê mîtkê: Tovê tiraşoka bi miriya werdiken.

تولک: دندک

(حب القرع ونحوه البذر)

Tovik: Dindik.

توق: گەردەنى، چەكى ژنايه بستیوي خوه فەدکەن
(صنف من الحلى النسائي)

Toq: Gerdenî, çekê jinaye bistûwê xwe ve vediken.

توک: تەبرکەکی ژ توخمێ بمایه بشەقێ دخوینیت
(الضوع، الصدى، لاهامه، البوه، طائر ابلی، من فصيلة البوم)

Tok: Teyrkekê ji tuxmê bimaye bi şevê di xwînî.

توک: کفانوک، خەلەک، باز، گەڕینوک
(الملقه، الطوق)

Tok: Kivanok, xelek, bazin, gerrînok.

توکا ناشی: ناشی ژ گەلەک بەرا لیکدەن توکەکا خر دێ
تێ نالین دا بیگفە بيمينت
(حلقه الرحي)

Toka aşî: Aşê ji gelek bera lêk diden tokeka xirr dê tê alînin da pêkve bimînî.

توک بون: توک نالاندن، تشتی خودان توک
(التلق، التلوق)

Tokbûn: Tok alandin, tiştê xudan tok.

توک بوی: تشتی خەلەک تێ نالاندی
(المطوق)

Tokbûy: Tiştê xelek tê alandî.

توک کرن: خەلەک کرن
(التطويق، التحليق)

Tokkirin: Xelekkirin.

توک کری: خەلەک کری
(المطوق)

Tokkirî: Xelekkirî.

توک کيسنی: خەلەکە ددور کيسن و دندبیا مه فجارى گرتەن
(طوق سكه الحراثه، المحراث)

Toka gêsî: Xeleke didor gêsî û dindibîya hevcarî girêdiden.

تول: دوز

(النقمه، النار، القصاص)

Tol: Doz.

تول هەکرێ: دوز کرن

(الانتقام، الاقتصاص، القود، النار)

Tolvekirin: Dozkin.

تولک: کبابیه که قەلاندی ولینای دخون
(الخيار، نبات يؤكل)

Tolk: Giyayeke qelandî û lînay dixon.

تول وته: تازه وگهش

(النضر، الغضير، الطرى، البهيج)

Tolûter: Tazê û geş.

تول وتهرى: تازهتى وگهشانى

(الغضاره، النضاره، الطراوه، البهجه)

Tolûterî: Tazetî û geşatî.

تولاز: جھیل، گنج، لاو

(الفتی، الشاب)

Tolaz: Cihêl, genc, law.

تولازی: جھیلی، گنجی، لاوینی، لاویاتی، گنجیاتی

(الفتوہ، الشاب)

Tolazî: Cihêlî, gencî, lawînî, lawîyatî, gencîyatî.

تولہ: سہین بچوک، توخمہ کی سانہ

(القطرب، الکل الصغیر)

Twfle: Seyê biqûwîk, tuxmekê sane.

تولیفان: جان، تیرووتزی، تہ و تول

(البہج، الغصیر، النصیر)

Tolfvan: Can, têr û tijî, terr û tol.

تولمک، طلمک: چینی، دانن بھر تھیرا وەردکن

(علف الطیور)

Tomik: Çinî, danê biber teyra werdiken.

تولمک: دبیژن وی تشتن دکن سەر تەلەن بو حیوان کرتنن

(العلف الموضوع علی المصیده والفاخ)

Tomik: Dibêjin wî tiştê diken ser telhê bo hêwan girtinê.

تولمک دان: دانانا تولمکی ل هنده جها هتا حیوان بخوت دا

تەلەن لوی جەن قەدەن یێ حیوان هیبوین

(نشر العلف علی المصیده)

Tomikdan: Danana tomkî li hine cîha heta hêwan bixot da telhê li wî cihî veden yê hêwan hîbûyê.

تومار، طومار: خرابی، نهخووش

(السوء، الشر)

Tomar: Xirabî, nexweş.

تومار: دمقدان، نیشان کون، چاپ کون

(السجل، الدون)

Tomar: Deqdan, nişankirin, çapkirin.

تومار کون: چاپ کرنا دەنگی

(التسجيل، التدوين)

Tomarkirin: Çapkirina dengî.

جائر: گيياپهکی بهنداره دهرمانی کولیت پی ودمی به دکن ناف
زادی بوتام خوشی

(السعتر، الصعتر، عشب معطر)

Catir: Giyayekê bihindare dermanê kulyêt pêy û
devî ye, diken nav zadî bo tam xweşî.

جائرا کولیت: جائرا بهیاری
(الندغ)

Catra kwîvî: Catra beyarî.

جاجم: شهملک، میزه ر، بهرمالک، فووتک، جل نفیزک
(البرجد، الشف، السجاده)

Cacim: Şemilk, mêzer, bermalk, fotik, cilnivêjk.

جاج: تورا داری
(مشبک خشبی، اطار خشبی)

Cax: Torra darî.

جاسو، جانیو: چشم بهند
(الساحر، المشعوذ)

Cado= Cadoyî: Çeşimbend.

چار: کهر، دم، کهراد، کاف، که
(مره، کره، مده)

Car: Gerr, dem, kerad, gav.

چارچار: هنده جارا، هندهک گرا، هنده دما
(احيانا، بعض المرات)

Carcar: Hinde cara, hindek gerra, hinde dema.

چارا: ههروهکی، وکی، کافهک
(کما، متلعا، حینما، مثل)

Cara: Herwekî, wekî, gavek.

چارهک: نهقلهک، کهرمک، کاف
(مره واحده)

Carek: Neqlek, gerrek, gavek.

چارهکی: کهرمکی، کافهکی، دمهکی
(احدی المرات)

Carekê: Gerrekê, gavekê, demekî.

چاران: دممی چوی، پتشین، بری
(سابقا، کاللاضی)

Carn: Demê çûy, pêşîn, berê.

چار وپارا: هنده جارا، هندهک کافا، که که
(بعض الاحیان، بعض الاوقات)

Carûbara: Hinde cara, hinde gava, gehgeh.

ج

C

جا: جم
(المكان)

Ca: Cih.

جاب: بهرسف
(الجواب، الاجابه)

Cab: Bersiv.

جاب: خبره گوتن
(الخبر)

Cab: Xebergotin.

جابدان: بهرسف دان
(الاجابه)

Cabdan: Bersivdan.

جابدان: هاید دان، هنارتنا خبری
(الاخبار، بحث الخبر)

Cabdan: Hayd dan, hinartina xebêrî.

جاب بادان: بهرسف درست نهدان
(اللوت، اجاب بغير ماسئل)

Cab badan: Bersiv diristnedan.

جابا مونی:
(النعی، النعیه)

Cabamirne.

جام: شویشه (الزجاج، البور)	
Cam: Şwîşe.	
جام: پرداغ، ترار، نامانی فخران (الكاس، الصواع، القحف)	
Cam: Perdax, tirar, amanê vexarnê.	
جام خانه: دیواری شویشه (الصوان، حائط الزجاج)	
Camxane: Dîwarê şwîşey.	
جام باز: بیان کیر، یارمەز، داف دوزخوچاز (المختار، المخادع، الشعوذة)	
Cambaz: Pîlangêr, yaremez, davdoz, hoqebaz.	
جام بازی: یارمەزی، بیان گیری، داف دوزی، حوقه بازی (الاشعوذه، الاحتيال، الخبيثه)	
Cambazî: Yaremezî, pîlangêrî, davdozî, hoqebazî.	
جامی: خوش مروی (الانسان الصالح، ذو المروء)	
Camêr: Xweş mirov.	
جامی: خوش مروی (المروء، الانسانيه، الصلاح)	
Camêrî: Xwş mirovî.	
جان: کبیان، مروان، خوه (الروح، النفس، الذات)	
Can: Giyan, rewan, xwe.	
جان: تازه، خوشکوک، شەنگ، شوخ، قەشەنگ، سپەهی (الوسيم، البديع، الجميل، الفانيه)	
Can: Taze, xuşkok, şeng, şox, qeşeng, spehî.	
جان: جحیل، لاو، تولاز، کەنج (الشاب، اليافع، الفتى)	
Can: Cihêl, law, tolaz, genc.	
جان بون: تازمەن، خوشکوک بون، شوخ بون، جحیل بون، لایون، تولازبون (التجمل، التوسم، التشبيب)	
Canbûn: Tazebûn, xuşkobbûn, şoxbûn, cihêlbûn, lawbûn, tolazbûn.	

جارا گوتی: وەکی گوتی، شتی دبێژن، وەکی دبێژن (كما قال)	
Caragotî: Wekîgotî, şitî dibêjin, wekî dibêjin.	
جارا دبێژن: وەکی دبێژن (كما قال)	
Cara dibêjin: Wekî dibêji	
جارا دبێژن: وەکی دبێژن (كما يقال)	
Cara dibêjin: Wekî dibêjin.	
چارێ = وەکی دبێژی: چاری راوەستە دا بێژم تە (الآن، انن)	
Carê = wek bêjî: Carê raweste da bêjin te.	
چارەکا دی: گەرەکا دی، گەمەکا دی، کافەکا دی، دەمەکا دی (مره اخرى)	
Carekadî: Gerrekadî, gehekadî, gaveka dî, demekêdî.	
چارەک: تێژکێ کەری (العفا، المغفرة، ولد الحمار)	
Çaşik: Têjkê kerî.	
چاخ: توراداری دەمن بەر ئەردێ فراکە، پێژانی راماداری (مشبك خشبي، اطار خشبي، حاجز خشبي)	
Cax: Torra darî diden ber erdê virake, pêjanî ramadarî.	
چاف: دەوار وەک کەت گوتی زەستانێ دێ گەگیر بیت نو کفە بیت نو دێ کرە برێفە چیت دێ بیژن یێ چاف بوی. (اعياء الحيوان من الكوث)	
Caf: Dewar wek ket govê zivistanê dê giŋgir bît û kifcêbît û dê koh birêve çit dê bêjin yê cafbûy.	
چاکر: شوین وار، پێشەفە، خوه جە، جەگر (اللقيم، الخليفة، الوراث، النائب)	
Cagir: Şwînwar, pêşve, xwe cih, cihgir.	
چاگری: شوین واری، جەگری، پێشەفەیی، پێشەفەباتی (الاتامه، الخلافة، الوراث، النيابة)	
Cagirî: Şwînwarî, cihgirî, pêşveyî, pêşveyatî.	
چام: پەردە (النقاب، الستور، الحجاب)	
Cam: Perde.	

جافید: مای، ساخ، نمر.
(الخالد)

Cafid: May, sax, nemir.

جافیدان: مان، ساخی، نمری.
(الخلد)

Cafidan: Man, saxî, nemirî.

جان گیر: پاشا، جم، داگیر
(الفتح، المحتل، السلطان)

Cangîr: Paşa, cih dagîr.

چاندار: خودان رح، گیاندار، ساخ
(الحی، الاحیاء)

Candar: Xudan rih, gîyandar, sax.

جان فروش: کوریدار، پیش معرک
(الدانی، المضی)

Candiroş: Gorîdar, pêş merg.

جان کار: شارمزا، هونرمند، فلی فان
(المبدع)

Cankar: Şareza, hunermend, filî van.

جان کاری: جان کاریانی: فلی فانی، هونرمندی
(الابداع)

Cankarî= Cankaryatî: Filî vanî, hunermendî.

جان دان: خوگروری کرن
(البذل بالروح، التضحية)

Candan: Xwe gorîkirin.

چانگ: پروکتی سپی، پروکتی ساده، پروکتی بی نیگار
(الخام، القماش)

Cang: Perokê spî, perokê sade, perokê bê nîgar.

چانگسور: پروکتی سوری بی نهخش و نیگار
(الخام الاخر)

Cangsor: Perokê sorê bê nexş û nîgar.

چانگ شین: پروکتی شینى ساده
(الخام الازرق)

Cangşîn: Perokê şînê sade.

چانه مرگ: کولیکه که بهارو ویاویزا شین دبیت ژنی وئ بی کورته
(السورنجان، زهره موسمی، قصیره العمر)

Canemerg: Kulîlkeke bihar û pawîza şîn di bît
jiyê wê yê kurte.

جان بوی: تازمبوی، خوشکوک بوی، لاوبوی، جحیل بوی، شوخ بوی،
تولازبوی

(التجمل، التوسم، الاشيب، الابهج)

Canbûy: Tazebûy, xuşkobbûy, lawbûy, ci-
hêlbûy, şoxbûy, tolazbûy.

جان تر: تازه تر، خوشکوک تر، شنگ تر، شوخ تر، لاوتر، جحیل
تر، تولازتر
(الاجمل، الاوسم، الاشيب، الابهج)

Cantir: Tazetir, xuşkocktir, şengtir, şoxtir, lawtîr,
tolaztîr.

جان کرن: تازه کرن، خوشکوک کرن، لاو کرن، جحیل کرن،
تولازکرن، شوخ کرن
(التجميل، التشبيب، التوسيم، الابهاج، الابداع)

Cankirin: tazekirin, xuşkokkirin, lawkîrîn, cihêl-
kîrîn, tolazkîrîn, şoxkîrîn.

جان کری: تازه کرن، خوشکوک کری، لاو کری، جحیل کری،
تولازکری، شوخ کرن، سیاهی کری
(المبدع، الحسن، الاشباب)

Cankirî: Tazekirî, xuşkokkirî, lawkîrî, cihêlkîrî,
tolazkîrî, şoxkîrî.

جانی چانانی، جانیانی: شنگیانی، تازمقی، خوشکوکى، لاوینی
شوخی، جحیلی، تولازی، سیاهیانی
(البداع، الوسامه، الجمال، الشباب، الفتوه)

Canî= Vanatî= Canyatî: Şengiyatî, tazetî,
xuşkokî, lawînî, şoxî, cihêlî, tolazî, spehyatî.

جان پلێزک: پرسکیت جیحیلی
(حب الشباب)

Canbilêzk: Pîrsk êtcihêlîyê.

جان باز: یارمەز، داف دوز، چشم بند، تشقلچی
(ساحر، لاعب، محتال، غشاش)

Canbaz: Yaremez, davdoz, çeşimbend, teşqelçî.

چانته: توبیخ ملی، توبیخ ههگرنتی
(الحقیبه)

Cante: Twîrê milî, turbê helgirtinê.

چاویر: کستی هریی ژینزی دهغینیت
(مقص جز الصوف، الجواز)

Cawbir: Kesê hirîyê ji pezî diqefînît.

جەل خانە: فیشک و بەرکیت چەکتی شەری
(العتاد، الخیره للسلاح)

Cabîlxane: Fişek û berkêt çekê şerî.

جەلە کۆم: قۆمەرتە، شەمیانە، فیک کەن، خەبون
(المہرجان، الجمع المخطط، المؤامره)

Ceblekom: Qomirte, şchyane, vëkketin, xirbûn.

جەعل: مەفرکی، قەرەمشە، مەفرسی، گنگاشە، چەرف کەشی
(الحوار، النقاش، الجدل)

Cedel: Hevrikî, qerqêşç, miqersî, gîngaşç, çwîv kêşî.

جەعل بۆن: مەفرکی بۆن، قەرەمشە بۆن، مەفرسی بۆن، گنگاشە
بۆن
(المجادله، التحوار)

Cedelbûn: Hevrikibûn, qerqêşebûn, miqersibûn, gîngaşebûn,

جەعل کۆن: مەفرکی کۆن، قەرەمشە کۆن، مەفرسی کۆن، گنگاشە
کۆن
(المحاوره، المناقشه)

Cedelkirin: Hevrikîkirin, qerqêşekiri, miq-
ersîkirin, gîngâşekirin.

جەمە: کۆلکە پێشداوەرا دەریت و ساخ ناییت
(الدبره، الغمقه، مرض للدواب)

Cedew: Kulkeke pišta dewara digirît û sax nabît.

جەمە وێ: دەرایی پێشت کۆل
(الدبره، الغمقین)

Cedewî: Dewarê pişt kul.

جەمە گرێن: هەنگافەتا دەرایی ب کۆلکا جەمەوێ
(اصابه الدواب بمرض الدبره)

Cedewgirtin: Hingafîna dewarê bi kulka cedewê.

جەمەوێ: چەشم بەندی
(السحر، الشعرونه)

Cedwî: Çeşimbendî.

جەمەوێ گەر: چەشم بەندی
(الساحر، المشعون)

Cedwîger: Çeşimbend.

جەر، جەرک: گۆزک، کەوازک، کۆلوزی ناڤی
(الدوق، القاداف، القاروره)

Cerr= Cemik: Gozik, kewazk, kulozê avê.

جان مەزێخ: تێوهرین، سەرسک، خوین گەرم، سەرسەری
(التهور، الحماسی، المجازف، المغامر)

Canmezêx: Têwerîn, sersik, xwîngerm, serserî.

جەه، جەمە: ژێنێشە، کەرەو
(البدل، العوض، النیابه)

Cah= Cahî: Jipêşve, gerew.

جانی مەهەن: کۆریکامەهین، تێزکا مەهین
(القلو، المهر)

Canîmahîn: Kurîka mahîne, tēja mahîne.

جانیگ: حیوانێ رەش بۆ دو سال وێتر، تێزکێ چێژێ ژ دو سال وێشە
(العجل، سننن وما فوق)

Canîk: Hêwanê reş yê du sal û pitir, tēja kê çêlê ji
du sala û wêve.

جان وەر: حیوان، خۆدان رە، گێیاندار
(الحیوان)

Canwer: Hêwan, xudan rih, gîyandar.

جان وەر، جان وەرایی: جەمەوانی، گێیاندار، ساخییایی،
ساخینی
(الحیوانی)

Canwerî= Canweryafî: Heywanî, gîyandarî, sax-
yafî, saxînî.

چە: ئیجا، ئیجا، ئیجا
(اداء تنبيه في اول اللفظ بمثابة اذان)

Ce: Ivca, vêca, ivcar.

چە: هەما، ژخەر
(جواب استنکاری بمعنى هذا هو)

Cei: Hema, jixwe.

چەبارە: دەرمانێ نوێسک دێنخێ جەن شەمەستی و ئێشە وێ
(دواء لاصقه للوجع والكسور)

Cabare: Dermanê nîwîsek di êxin cihê şkestî û
êşewî.

چەبار: کەستی هەستێ شەمەستی فەرگرت
(مجبر الكسور)

Cebare: Kesê hestîyê şkestî vedigerît.

چەل: تەقن، کۆر، هەری، رێچ
(الدار، الخرسانه، الوحل)

Cebil: Teqin, kurr, herî, rîç.

جهره: نژده، نژرش، نژرشا دهمل دهمست، همدان
(الفاره، الهجوم الباغت)

Certe: Nijde, êreş, êreşa demildest, hewdan.

جهرته بوی: نژدهبوی، نژرش بوی، سرداگرتن
(الافاره)

Certebûn: Nijdebûn, êreşbûn, serdagirtin.

جهرته بوی: نژدهبوی، نژرش بوی
(الفار)

Certebûy: Nijdebûy, êreşbûy.

جهرته گر: نژدهگر، نژرش گر
(الافاره)

Certekirin: Nijdekirin, êreşkirin.

جهرته کری: نژدهکری، نژرش کری
(المغیر)

Certekirî: Nijdekirî, êreşkirî.

جهرته فان: نژدهفان، نژدهمچی، نژرش کر
(المغیر)

Certevan: Nijdevan, nijdeçî, êreşker.

جهمسه: پازده روژت سهری بهاری نه بیت بهمشرا وناخ وناخ
کریم دیت، دهمی گوهرینا ناف و ناخ ویا
(موسم الاعتدال الربيعي، الجمرات)

Cemere: Pazde rojê serê biharênc, yê bi hevra û av
û ax germ dibit, demê guhorîna av û ax û ba.

جهموک: کبیایه که بی ناخی به وین زیباندازه لناف چاندی شین
دبیت
(من الاعشاب المائیه الضاره للزرع)

Cerîfok: Gîyayeke yê avî ye û yê ziyandare li-
nav çandî şîn dibît.

جهژنه: سرسال، عید، شاهی
(العید، الموسم)

Cejne: Sersal, 'eyd, şahî.

جهگر: ههست، ناگه، ههش وپێ حسان
(المهجه، العاطفه، الضمير، الوجدان، فلهذه الكبد)

Ceger: Hest, ageh, hiş û pêhesan.

جهگر سوژی: دل کوزرین، میلاک گهزین، ههنا سوژن
(العاطفه المشبوهه)

Cegersojî: Dil kuzirîn, mêlak gezîn, hinav sotin.

جهریانن: سهحکرن، نژران
(الاختبار، الامتحان)

Cerribandin: Sehkirin, nêrran.

جهریانندی: تشتی سهحری
(المختبر، الممتحن)

Cerribandî: Tiştê sehkirî.

جهرگ: دل
(المهجه، الفؤاد، القلب، الکبد)

Cerg: Dil.

جهرگ: دل موکوم، وژران، نهترسان
(الجساره، الجراه)

Cerg: Dil mukum, wêran, netirsan.

جهرگ: بێنک، نێرک، وەک بێزی جهرگ شیری جهرگ نهمانی
(المحور، المركز، المعترك)

Cerg: Bindik, nêrik, wek bêjî gergê şerrî, gergê
esmanî.

جهرگ پی: دل ستور، دل روق، زوردار، ستمکار
(القاسی، الضالم، الجائر)

Cergbirr: Dil stwîr, dil req, zordar, stemkar.

جهرگ سوژ: دلوفان، دل سوز، دل نهم
(الرحيم، الرؤف، الخلق، الشفوق)

Cergsoj: Dilovan, dil soz, dil nerm.

جهرگ سوژی: دلوفانی، دل سوژی، دل نهمی
(العطف، الرحم، الاخلاص، الرأفه)

Cergsojî: Dilovanî, dil sozî, dil nermî.

جهرگ ههلی: توخهکێ پهروکی به: دل هیل، دهرند
(المؤدی، المؤلم، نوع من العاش)

Cerghellin = Tuxmekê peroktye: Dil hêl, dur-
rind.

جهرگ دهرن: دل هیلی، دل شکینی، دهرندهی
(الشرس، المشاكس، الشرير)

Cergdirin: Dil hêlî, dil şkenî, durindeyî.

جهرهک: نامویرێ مالهستنی، ناویرێ مالهستی
(المکنسه)

Cerrîk: Amwîrê malştinê, awêzê malinê.

جهرگ دهرانن: نیشاندن، دل شکاندن
(الایلام، الايذاء، الارعاج)

Cergdirandin: Êşandin, dilşkandin.

جەندرمە: ئۆلچى، زىرتەكى مىرىن
(الشرطه)

Cendirme: Êlçî, zirtekê mîrîyê.

جەنگەن: پىزىفەنگ، پىلان گىز، داف دوز، يارمەز
(الهربانى، التلون، التقلب، الماروغ، الحتال، الخادع)

Cengene: Pêzveng, pîlangêrr, davdoz, yaremez.

جەنگەنەمى: يارمەزى، پىزىفەنگى، داف دوزى، جەمبازى
(التلون، الحربانيه، الماروغه، الاحتيال، الخدعه)

Cengencyî: Yaremezî, pêzevengî, davdozî, cembazî.

جەنگەن: ترسان، ھەلەپە بوى
(القماص، الغرغ، الاستغزاز، التفره)

Ceniqîn: Tirsan, hele pebûn.

جەنگەن: ترساي، ھەلەپە بوى
(القماص، الغرغ، المستغز، النافر)

Ceniqok: Tirsay, hele pebûy.

جەنگەنەن: ترسانەن، ھەلەپە بوى
(القماص، الافزاع، الاستغزاز، التفتير)

Ceniqandin: Tirsandin, hele pekirin.

جەنگى: ترساي، ھەلەپە بوى
(المستغز، القماص، المغرغ)

Ceniqî: Tirsay, hele pebûy.

جەنگەن: يارمەز، پىلان گىز، داف دوز، جەنگەن
(النساس، الحتال، الماروغ)

Cenbaz: Yaremez, pîlangêrr, davdoz, cengene.

جەنگەن: يارمەزى، پىلان گىزى، داف دوزى، جەنگەنەمى
(الدسيه، الماروغه، الاحتيال)

Cenbazî: Yaremezî, pîlangêrrî, davdozî, cengencyî.

جەنگ گىز: شەركەر
(المحارب، المقاتل)

Ceng gîr: Şerrker.

جەنگ گىزى: شەركەرى
(المحاربة، المقاته، العراك)

Ceng gîrî: Şerrkerî.

جەنگە: تايى بارى، لايى بارى، رمى بارى، ئالى بارى
(لطرف العدل، نصف العمل)

Cenbe: Tayê barî, layê barî, rexê barî, alê barî.

جەمەندەن: خىركىن، ئېك ئېخستىن
(التجمع، الاجماع)

Cemandin: Xirkirin, vêkêxistin.

جەمەندى: خىركى، ئېك ئېخستى
(التجمع، المجمع)

Cemandî: Xirkirî, vêkêxistî.

جەمەنوگ: ئېك ئېخوگ، خىنوگ
(التجمع، الجامع)

Cemînok: Vêkêxok, xirînok.

جەما: ئېجا، ئېجا، ئېجار، ما
(ان، ماذا، عسى، ادا، تنبيه)

Cema: Vêca, ivca, vêcar, ma.

جەمە: ئاقا مەيى
(الجليد، الجمد)

Cemed: Ava meyî.

جەمەن: قەرسەن، مەيەن، راوستان
(التجمد، الانجماد، السكون)

Cemidîn: Qerrisîn, meyîn, rawestan.

جەمەدانى: دەرسوكاسەرى، پوشى
(اليشمغ، غطاء الرأس)

Cemedanî: Dersoka serî, poşî.

جەمەل ئەمىق: كولىكەكە پىشتى نىفرو كەش دىبىت، نىقارى كەش
دىبىت، دىمىنىت خىف ھندى شەف
(حسن ساعه، زهره)

Cembileşq: Kulîl keke piştî nîvro geş dibît, êvarî
geş dibît, dimînît xêv hindî şev.

جەمە: لايى بارى، رمى بارى، تايى بارى
(لطرف العمل)

Cembe: Layê barî, rexê barî, tayê barî.

جەنجەرە: ئامورىچ كىرەكرنا دىمىل ودانى
(النورج، الحيلان، الجرجر)

Cencere: Amwîrê gêrekirina dexl û danî.

جەنگ: شە، لىك كەتن، خىرتول، قىكر اجىن، بەربونا ئىك
(الحرب، الوغى، القتال، الخصام)

Ceng: Şerr, lêkkin, xirtol, vêkraçûn, Berbûna êk.

جەنگەك: كەلەخى مەرى، لەشنى بى دج
(الجنازة، الجثه)

Cendek: Kelexê mirî, leşê bê rih.

چەبۆر: کەسێ پەزێ ژ ھەزێ و موی دېریت
(الجواز)

Cewbirr: Kesê pezî ji hîrê û mwî dibirrî.

چەمک: جوتک، تیشتی دوپکە نوێستی، بەرھەکانک دوتێژک
بجاریکتی بزین
(التوام، اللده، التوب، المزودج)

Cêmik: Cotik, Tiştê dupêkve nwîstî, berekatk du
têjik bi carekê bizên.

چێژن: شاھی، سەر سال، عەید
(العید، الموسم)

Cêjne: Şahî, seral, 'eyd.

چێژ: خاتوین، خانم، ستی
(البنات، الجاریه)

Cêrî: Xatwîn, xanim, sitî.

چێژ: نێزیک
(القريب)

Cêwî: Nêzik.

چێژگ: رێژ، شیشلە، بدوێکفە، بنگە
(النظام، الترتیب، التسلسل، القاعده)

Cêrge: Rêz, şîilte, bidwîvikve, bingeh.

چێژگ: رێژ، رێزان، بەرنامە، خێچ، تەقلە، حیشی
(النظام، الصف، السطر، الخط)

Cêrg: Rêz, rêzan, bername, xîç, tevlê, hîşî.

چەفس: ھۆستایێ تەنکە و تاسنی پەجریە دکت شول کەرن
تاسنی
(السمکری)

Cixûf: Hostayê teneke û asinî peçrîme diket,
şolkêrê asinî.

چەفسیاتی: کارێ شولکرنا تاسن و تەنکە و تیشتی وەسا
(السمکریه)

Cixûfyatî: Karê şolkirina asin û teneke û tiştê
wesa.

چدا: فەدمەر، چەرت، فەگرتی
(المنفصل، المفارقت، الفارز، الممتاز)

Cida: Veder, çert, vegirtî.

چداپون: فەدمەرپون، چەرت پون
(المفارقة، الانفصال، الفرز، الامتياز)

Cidabûn: Vederbûn, çertbûn.

چەد: دەرلەکە وەکێ گەنمی دکن نان
(الشعير)

Ceh: Dexleke wekî genmî diken nan.

چەنەم: دوزەخ، دوزە، ئیدوین، کوچکێ مەزن
(السعير، الجهنم)

Cehenem: Dozex, doje, êbwîn, kuçkê mezin.

چەمچویر: جەن بەروناخ بێکفە کەلی و پەجریە بوی، جەن مۆکوم
وین گرتی

(الارض الجری المتکلس)

Cehcwîr: Cihê ber û ax pêkve û peçrîme bûy,
cihê mukum û Bin girtî.

چەمچویر: ماک، بنیات، کاکلک
(الاصل، الجوهر، الموهب)

Cehwer: Mak, binyat, kakilk.

چەشک: تێژکێ ماکرێ
(العقا، العقو، ولد الحمار، کتابه، للعميل والمرتق)

Cehşik: Têjkê makerê.

چەو: دوبا دارواری یاجرو نوێسەک
(الصعور، الصمغ الترينين)

Cew = Cewî: Doba darûbarî ya çîr û nwîsek.

چەو: مەقسا بێنا ھری و موی ژەزێ
(مقص جز الصوف)

Cew: Meqesa birrîna hîrî û mwî ji pezî.

چەوکی، چەوکیاتی: دارێ دویەفیداهاتی، نەساخییادارواری
(التنوح، التصمغ، مرض نماني)

Cewkî = Cewkdyatî: Darê dobe vêda hatî, ne-
saxîya dar û barî.

چەوێ کائێ: دویادارێ کائێ
(الرائينج)

Cewê kajê: Doba darê kajê.

چەوێ گۆنی: دوبا چر یا کوینی دزێت
(النمک)

Cewê gwînf: Doba çîr ya gwînfê dizêt.

چەوێ مێو: دوبا نوێسەکا مێو
(الزعم)

Cewê mēwê: Doba nwîseka mēwê.

جهد: بهزینا دهواری، چاریادهواری

(سبق ركض الخيل)

Cidîd: Bezîna dewarî, çarya dewarî.

جهدان: ههڤکانا بهزانینا دهواری، بهزا دهواری

(مسابقه ركض الخيل)

Cidîdan: Hevrikana bezandina dewarî, beza dewara

جهدان: توبرکێ پارا، کابلوخکێ پیناسا، کیفی پهرتوگا

(محفظه نقود، هویه، دفتر نفوس)

Cizdan: Twîrkê para, kabiloxkê pênasas, kifê pertûka.

جڤ: کیف، کابلوخک، بهرگ، جڤ

(جلد الكتاب)

Ciz: Kif, Kabloxk, berg, cil.

جڤی بهند: تهخهکرنا پهرتوگا، بهلگهکرنا کتیب

(التصحيف، التجليد للكتب)

Cizî bend: Texekirina pertûka, belgekirina kitêba.

جزمه: پیلایا باسک درێژ، پوتینه

(حذاء طويل الساق، الجزمة)

Cizme: Pêlava basik dirêj, potîne.

جفت: جوت، جیمک، بهرکاتک، جوتک

(الثنائي، المزدوج)

Cift: Cot, cêmik, berkatk, cotik.

جفت بون: جوت بون، جیمک بون، بهرمکاتک بون، جوتک بون

(الثنائي، الازدواج)

Ciftbûn: Cotbûn, cêmikbûn, berkatkbûn, cotikbûn.

جفت بوی: جوت بوی، جوتک بوی، بهرمکاتک بوی

(الثنائي، المزدوج)

Ciftbûy: Cotbûy, cêmikbûy, berkatkbûy, cotikbûy.

جفت کرن: جوت کرن، جوتک کرن، جیمک کرن، بهرمکاتک کرن

(الثنائي)

Ciftkirin: Cotkirin, cêmikkirin, berkatkkirin, cotikkirin.

جدا بوی: فهدم بوی، چهرت بوی

(الفاوق، المنفصل، المميز، المفروز)

Cidabûy: Vederbûy, çertbûy.

جدا تر: فهدم تر، چهرت تر

(الافرق، الانفصل، الافرز، الاميز)

Cidatir: Vedetir, çertir.

جدا کرن: فهدم کرن، چهرت کرن

(التفريق، التمييز، الافراز، الفصل)

Cidakirin: Vederkirin, çertkirin.

جدا کری: فهدم کری، چهرت کری

(المفصول، المفرق، المميز، الفصل)

Cidakirî: Vederkirî, çertkirî.

جدا بوی، جدا بای: فهدم بای، فهدم بای، چهرت بای، چهرت بای

(الفرق، الفرقة، الانفصال)

Cidayî= Cidayatî: Vederî, vederîyatî, çertî, çertîyatî.

چوه: گنگاشه، ههڤرکی، قهقهشه، مقهرسی

(الجدال، النقاش، الحوار)

Cirre: Gingaşê, hevrikî, qerqêşê, miqersî.

چرهجی، چر جی: ههڤرکات، گنگاشه کرن، مقهرسی بای،

قهقهش بای

(الجدال، التجادل)

Cirrecir= Cîrcir: Hevrikatî, gingaşekirin, miqersîyatî, qerqêşeyatî.

چرهبون: ههڤرکی بون، گنگاشه بون، مقهرسی بون، قهقهشه بون

(التحاور، التجادل)

Cirrebûn: Hevrikîbûn, gingaşebûn, miqersîbûn, qerqêşbûn.

چهرمک: ههڤرکی کرن، گنگاشه کرن، مقهرسی کرن، قهقهشه کرن

(الناقشة، الجادلة، الحوار)

Cirrekirin: Hevrikîkirin, gingaşekirin, miqersîkirin, qerqêşekirin.

چرمگ، چرمگ: نشتن کرهه شی، دبیت، نشتن بکوتک مازن دبیت

(القصيع، البطي الشباب والنمو)

Cirrek=Cirreke: Tiştê kuhe şîn di bît, tiştê bi kutek mizin dibît.

چرمگ، هاجرو، گوندريسک، گوندل فسک

(الغزلة، القضم، الاقصر من الاعتقاد)

Cirrek: Hacro, gundirisk, kundilfisk.

Cig: Torra nêrçîrê.	جگ: تورا نێرچیرێ (الحمازة، شبهه الصيد)
Cil= Cilik: Kar, berg.	جلك: كار، بەرگ (الثوب، الكساء، اللباس)
Cilberkirin: Karkirin.	جل بەركێن: كاركێن (اللبس، اللباس)
Cilêxistin: Karêxistin.	جل ئێخستن: كارنێخستن (النضو، النزغ)
Cildurîn: Kar durîn.	جل دورین: کار دورین (الخطا، الخطا)
Cilkêşorr: Karê şorr.	جلکێ شور: کارێ شور (السبح)
Cilkê şet: Karê deman, keşbir.	جلکێ شەت: کارێ دیمان، کەش بـ (الشطور)
Cilênedurî: Karê dav lingday.	جلکێ کنجی: کارێ درهای، کارێ کنجی، کارێ کنجی، کارێ تیقل (الحشيف، السحت، الهدم، الرث، الاسمال)
Cilkê kincirr: Karê dirrhay, karê gincî, karê kincirr, karê tiqel.	جل تێرهاندن: کارێ دیرھای، کارێ گنجی، کارێ کنجی، کارێ تیقل (الزمل، التزل)
Cilêwerandin: Karpêwerandin.	جل پەرھاندن: کار شویشتن، کارگەراندن، کارگەروستەکردن (الموص، للفسل)
Cilperixandin: Kar şwîştin, kar gemirandin, kar geroşekirin.	جل گەشاندن: کار تەرقاندن، کارفە، کارفەیان (المسط)
Cilgivaştin: Karteriqandin, kar vepîyan, kar vepan.	

Ciftkirî: Cotkirî, cêmikkirî, berkatukkirî, cotikkirî.	جفت کرێ: جوت کرێ، جیمک کرێ، بەرکاتک کرێ (المنی)
Ciftîyî: Ciftîyî: Cotkiyî, cêmikî, berkatukî.	جفتیی، جفتییانی: جوتکیانی، جیمکاتی، بەرکاتکینی (الثانیه، الازواجیه)
Ciftîyî= Ciftîyî: Cotkiyî, cêmikî, berkatukî.	جفت: تەمکا دواوێ، تەمکا نێرچیرێ (بنقيه الصيد)
Cifte: Tivenga du lwîlî, tivenga nêrçîrê.	جفتی: تێشان، دوری، دوق (الرمز، الاشارة)
Cifir: Nişan, durî, deq.	جفات: کومر، قورمە، جەماوەر، گوران (الجماعة، الجمهور، الملا، الديوان)
Civat: Komgir, qumirte, cemawer, goran.	جفات چاقداری: گوران چاقداری، کوما قەراوایی (ديوان الرقاب)
Civata çavdarîyê: Gorana çavdarîyê, koma qe-rawlîyê.	جفاتا تێرمانی: گوران چاقداری، کوما قەراوایی (مجلس المراقبة)
Civata zêrevanîyê: Gorana çavdarîyê, koma qe-rawlîyê.	جفلن: دوزین، خەبەر، داپیقان (السب، الشتم، القذف)
Civîn: Dujîn, xeber, dapîvan.	جفلن دان: خەبەرکۆتن، دوزندان، داپیقان (السبه، التشتيم)
Civîndan: Xebergotin, dujîndan, dapîvan.	جگەرە: توتیت کێشان، بالولکا توتیتێ لناف کاخەزی (السيجارة)
Cigare: Twitîn kêşan, balolka twitînê linav kaxezê.	جگاریکش: قەلوی کێش (السخن)
Cigarkêş: Qelwînkêş.	جگاره کێشان: قەلوی کێشان (التخين)
Cigarekêşan: Qelwînkêşan.	

جنلی، جنلۆک، ترسۆک
(القصاص، التنفير، المستفز، العياص)
Ciniqî = Ciniqok: Tirsok.
جنفانن: ترساندن، ههلبهكرن، سلهاندن
(الاقصاص، التنفير، الانعار، التحييص)
Ciniqandin: Tirsandin, helpekirin, silhandin.
جنۆکی: سلهائی، ترسائی
(الحيوص، المذعور، المستفز)
Cinokî: Silhay, tirsay.
جنینک: باغی دارو یاری، رهز
(البستان، الجنينيه، الحديقه)
Cinînk: Baxê darûbarî, rez.
جنلی: تازه، خوشکۆک، په‌رلاق، کیرهاتی، هیزا، گوگرێ، کمشفه،
ترتۆز، تفتفاندی
(الجميل، اللينق، اللانق)
Cindî: Taze, xuşkok, perlaq, kêrhatî, hêja, go-
girî, keşxe, tirtoz, tivtivanî.
جندی بۆن: تازه بۆن، په‌رلاق بۆن، گوگراندی بۆن، تفتفانن بۆن،
ترتۆز بۆن، کمشفه بۆن
(التجميل، التائق، اللياقه)
Cindîbûn: Tazebûn, perlaqbûn, gogirandîbûn, tiv-
tivandîbûn, tirtozbûn, keşxebûn.
جندی بۆی: تازه‌بۆی، په‌رلاق بۆی، تفتفاندی بۆی، هیزابۆی،
ترتۆزبۆی، کمشفه بۆی
(الجميل، المؤنق، المنق)
Cindîbûy: Tazebûy, perlaqbûy, tivtivanîbûy,
hêjabûy, tirtozbûy, keşxebûy.
جندی تر: تازه‌تر، په‌رلاق تر، تفتفاندی تر، ترتۆزتر، کمشفه تر
(الجميل، اللانق، اللانق)
Cindîtir: Tazetir, perlaqtir, tivtivanîtir, tirtoztir,
keşxetir.
جندی گۆن: تازه‌کۆن، په‌رلاق کۆن، ترتۆزکۆن، کمشفه کۆن،
هیزاکۆن
(التجميل، التائق، التميمق)
Cindîkirin: Tazekirin, perlaqkirin, tirtozkirin,
keşxekirin, hêjakirin.

جلیکی ژفر: کاری کر
(المسوح)
Cilkêzivir: Karê girr.
جلیکی تەنگ: کاری تەنگ
(الفلوت، المصق من الضيق)
Cilkêteng: Karê teng.
جلیکی نهاری: کاری تازی
(السلاب، لباس الماتم)
Cilkêniharê: Karê taziye.
جلیکی نوی: کاری نوی
(الحله)
Cilkênwî: Karê nwî.
جلی له گرتن: کار کورت کرن
(الفین)
Cilikvegirtin: Kar kurtkirin.
جلیک: هه‌لفرنجین
(الهزعه، الجفله)
Cilîfk: Helfircîn.
جلیف: هه‌لفرنجین
(الهزعه، الهزج)
Cilîfin: Helfircîn.
جن: ئەجنه، پێن ژمه بوش تر
(الجن)
Cin: Ecine, yên ji me boştir.
جنگلک: نه‌خشین، تەبیری گه‌له‌ رنگ، تەبیری به‌له‌کۆک
(الارقيش، الابرش، اللطبور)
Cincilk: Nexşîn, teyrê gele reng, teyrê belekujk.
جنگلک: ژو زیکیت بیا، مه‌لنگۆک
(خلخال الأطفال)
Cincilk: Zirr zirrkêt pîya, melingok.
جنلن: ترسان، هه‌له‌ بۆن
(القصاص، النفور، الحيص)
Ciniqîn: Tirsan, helpebûn.
جنگک: ترسک
(القصاص، الحيصه، النفره)
Ciniqk: Tirsik.

جهن تير مروف: وارې هنبز، وارې همبز
(القاره، القارى)

Cihê têr mirov: Warê hinbiz, warê himbiz.

جهن پيا: راکر
(المقام)

Cihê pîya: Ragir.

جهن پيا: بن بى، برين، بن قوت
(الموطى، الموطا)

Cihêpêy: Binpê, berpê, pêqut.

جھ کتن
(الموقع)

Cihketin:

جھ پېردان: مشخت بون
(النزوح)

Cihberdan: Mişextbûn.

جھ گرتن: پيشفېى، شوين وارى
(الخلافه، النيايه، الوراث)

Cihgirtin: Pêşveyî, şwîn warî.

جھ گرتن: سرداگرتن، سرداهاتن، داگیرکړن
(الاحتلال، الاستيلاء)

Cihgirtin: Serdagirtin, serdahatin, dagîrkin.

جھ گړ: شوين وار، پيشفې، داگیرکړى
(الخليفه، النائب، الوريث، المحتل)

Cihgir: Şwîn war, Pêşve, dagîrker.

جھ گړن: تفواکړن، بنجېکړن، جهنپان
(التنفيذ، الاداء)

Cihkirin: Teqwakirin, binecihkirin, Cihînan.

جھ گړن: خومفدان
(الانفاس)

Cihkirin: Xwevedan.

جھ ټينان: پښک ټينان، سر راست کړن، چېکړن
(الاداء، التنفيذ، الايفاد)

Cihînan: Pêkînan, serrastkirin, cihkirin.

جهنېک: نوموړيت ټارگوڼى، بسک
(اللمه، الضدغ، العنوه، العذار)

Cihnîk: Ew mwyêt ber guhî, bisk.

چندى كړى: تازمكړى، پېرلاق كړى، كېشخه كړى، تړتړزكړى، ميزاكړى

(الجمال، المنق، المزينق)

Cindîkîrî: Tazekîrî, perlaqkîrî, keşxekîrî, tîrtöz-kîrî, hêjakîrî.

چنبېاى: تازتى، پېرلاقى، تړتړزى، تفتفاندنى، كېشخېاى، ميزاتى
(الجمال، الاتاقه)

Cindîyafî: Tazetî, perlaqî, tîrtözî, tivtîvandî, keşxeyatî, hêjatî.

جھ: دانكه وېك كېمنى بكن نان
(الشعير)

Cih: Daneke wek genmî diken nan.

جھ: ژيوار، ناخ، وهلات، وار
(الكان، الموقع، الموضع، الموطن، المحل)

Cih: Tîwat, ax, welat, war.

جھ باسى: توخمكې داني په وېكى جې
(البهى، الابيد)

Cihdast: Tuxmekê danîye wekî cihî.

جھ ژې: ډمى كېشتنا جې په
(المنوط، موسم الحصاد)

Cihzer: Demê gihlştina cihî ye.

جهال: خزار ته ليس، كوڼيك، لمرېك، خېشك، ټېر
(اللذ، العدل)

Cihal: Xîrar, Telîs, gûnîk, ferdik, xîşîk, têrr.

جهان: دنيا، وهلات، باژېر، وار
(العالم، الاطار، البلدان، الاوطان)

Cihan: Dinya, welat, bijêr, war.

جهان گير: نړدېكړ، پاشا
(الفاتح، المحتل، السلطان)

Cihangîr: Erdvegîr, paşa.

جهن سار: زوزان، كيستان
(الصرود)

Cihêsar: Zozan, kîstan.

جهن گرم: گرميان
(الجرم)

Cihêgerm: Germîyan.

Cihman: War, welat, binekar.	جه مان: وار، وهلات، بینهکار (المسکن، الوطن)
Cihpirsîn: Cihê pisyarê.	جه پرسین: جهی پسیاری (الاستعلامات)
Cihşeng: Şerrgih.	جه سینگ: شهرک (مركز النقل، مركز القوة)
Cihan: Dinya.	جهان: دنیا (العالم، الاقطار، البلدان، الاوطان)
Cihangîr: Paşa, cihgîr.	جهانگیر: پاشا، جهگیر (القاتل، المحتل، السلطان)
Cihangîrî: Paşayî, paşayetî, mîrnişînî.	جهانگیری: پاشایی، پاشاییتی، میرنیشینی (الاحتلال، الفتح، السلطنة)
Cihaz: Kozot.	جهاز: کوزوت (جهاز العروس)
Ciwar: Bin geh.	جیوار: بن گه (محطة، منطقة، ثكنه، معسكر)
Cuda: Veder, çert, veqetan, jêvêbûy, jêveday.	جودا: فهدمر، چهرت، فقهتان، ژیفه‌بوی، ژئی فهدای (المنفصل، المفارق، المعتاز، الفارز)
Cudabûn: Vederbûn, çertbûn, jêvêbûn.	جودا بون: فهدربون، چهرت بون، ژئی فهبون (المفارقة، الانفصال، الاعتیان)
Cudabûy: Vederbûy, jêvêbûy çertbûy.	جودا بوی: فهدربوی، ژیفه‌بوی، چهرت بوی (المفارق، المنفصل، المعیز، المفروز)
Cudatir: Vedertir, jêvetir, çerttir.	جودا تو: فهدرتو، ژیفه‌بوی تو، چهرت تو (الافرق، الافضل، الافرز، الامیز)

Cihorr: Twîrê alîkê, turbê alîfî.	جهور: تویری ئالبیکتی، توربئ ئالیفی (المخله)
Cihxwerk: Tuxmekê çwîçkaye.	جه خورک: توخمکئ چوچکایه (نوع من المصفور)
Cihêl: Law, Tolaz, genc, sinêle.	جهیل: جهیل، لای، تولاز، گنج، سنیله (الشباب، الیافع، المراهق)
Cihêlîf: Lawînî, tolazî, gencînî, sinêleyî.	جهیلی جهیلی: لایینی، تولازی، گنجینی، سنیلیمی (الشباب، الفتو، المراهقه)
Cihêhelkettî: Banî, deke.	جهی هه‌لکئی: بانئ، دهک (النیر، النصه)
Cihêbilind: Parêzgeh.	جهی بلند: پارێزگه (المقل، ج، معاقل)
Cihênimî: Cihê tê çûnê.	جهی مرئ: جهی تئ چوئئ (اللهک، ج، مهالک)
Cihêpaqij: Cihê pîroz, cihê pak.	جهی پاڤژ: جهی پیروز، جهی پاک (المقدس)
Cihêşîşberk: Kîz, kîzte, kîşale.	جهی شیش بهرک: کیز، کیزته، کیشاله (القش)
Cihêrwînîştîne: Rwîngeh.	جهی روینشتئ: روین گه (المقد)
Cihêkerresih: Nizar.	جهی کهرسه: نزار (القماه، المقماه، المقمؤه)
Cihêtaziye: Cihê şîniyê.	جهی تازی: جهی شینیئ (الناحه)
Cihza: Welatî.	جه زا: وهلاتئ (المواطن)

جوان تر: لاوتر، جحیل تر، تولازتر، سنبله تر، گنج تر، تازه تر، شوخ تر، سپه می تر، شنگ تر
(الاجمل، الابدع، الاشبيب)

Cuwantir: Lawtir, cihêltir, tolaztir, sinêletir, gencitir, tazetir, spehîtir, şengitir.

جوان کړن: جحیل کړن، تولازکړن، سنبله کړن، لاوکړن، گنج کړن، تازه کړن، شوخکړن، شنگ کړن، سپه می کړن
(التجميل، الابداع، التشبيب)

Cuwankirin: Cihêlkin, tolazkin, sinêlekim, lawkirin, genckirin, tazekirin, şoxkirin, şengkirin, spehîrkin.

جوان کړی: لاوکړی، تولازکړی، جحیل کړی، سنبله کړی، تازه کړی، شوخ کړی، شنگ کړی، سپه می کړی
(المجمل، المبدع، المشبيب)

Cuwankirî: Lawkirî, tolazkirî, cihêlkirî, Sinêlkirî, şoxkirî, şengkirî, spehîkirî.

جوانی، جوانیاتی: لایونی، جحیلی، سنبله می، سپه میانی، تازه میانی، شنگی، شوخی
(الجمال، البداع، الشباب، الفتوه)

Cuwanî= Ciwanyatî: Lawîni, gihêli, sinêleyi, spehyati, tazeyati, şengi, şoxi.

جوانی ماهن: کوریک
(الفلو، المهر)

Cuwanîmahîn: Kurrik.

جوانیک، جوانگا: سمنگول، تیزکتن حیوانی رهش ژ دوسا لا وپهه ل
(العجل، فوق سنتین)

Cuwanîk= Cuwanega: Sengol, têjkê hêwanê reş ji du sala ûpêhel.

جوانه مهرگ: کولیکه که بهار و پاویزا په بیداد بیت زین وئی یی کورته ده بازده رښتن
(السورنجان، زهره)

Cuwanemerg: Kulî keke bihar û pawîza peyda di bit, Jiye wê ye kurte deh pazde rojin.

جوهی: نوله که لدویف تاورت نو موسی پیغمبری دجن
(اليهودی)

Cuhî: Olee li dwîw tewrat û mûsa pêxemberî diçin.

جودا کړن: فدمرکړن، چارت کړن، ژئ فدان
(التفريق، التميز، الافراز، الفصل)

Cudakirin: Vederkirin, çertkirin, jêvedan.

جودا کړی: فدمرکړی، چارتنکړی، ژئ فدان
(المفرق، الفصل، الافراز)

Cudakirî: Vederkirî, çertkirî, jêveday.

جودای، جودایاتی: فدمری، فدمریاتی، چرتی، فدان
(الفرق، الفرقة، الانفصال)

Cudayî= Cudayati: Vederî, vederyati, çerti, vedanî.

جود: توخمه کتن مشکت ناقارایه
(الخذ)

Curd: Tuxmekê mişkê aqaraye.

جوزدان: تویرکتن پارا، کابلوخن پارا، خلیتکتن پارا
(محفظه نقود)

Cuzdan: Twîrkê para, kabîoxkê para, xelîtkê para.

جوزی بعت: بک بعت
(التصحيح للكتاب، التجليد)

Cuzîbend: Belgebend.

جوامیر: خوش مروف، مروفن چاک
(الانسان الصالح، المرء الخیر)

Cuwamêr: Xweş mirov, mirovê çak.

جوامیری: خوش مروفی، مروف چاکیا
(المروء، الانسانيه، المروء)

Cuwamêrî: Xweş mirovî, mirovê çakyatî.

جوان: تازه، شنگ، شوخ، خوشکوک، سپه می
(الجميل، البداع)

Cuwan: Taze, Şeng, şox, xuşkok, spehî.

جوان: لاو، جحیل، تولاز، گنج، سنبله
(الشباب، الفتى)

Cuwan: Law, cihêl, tolaz, genc, sinêl.

جوان بون: لایون، جحیل بون، تولازبون، سنبله بون، گنج بون
(التجميل، التشبيب)

Cwanbûn: Lawbûn, cihêlbûn, tolazbûn, sinêlebûn, gencbûn.

جوان بوی: لایوبی، جحیل بوی، تولازبوی، سنبله بوی، گنج بوی
(المجمل، المنتشيب)

Cuwanbûy: Lawbûy, tolazbûy, sinêlebûy, gencbûy.

جوى جوين گرن: پرت پرت گرن، کهرکهرکرن، پارچه پارچه گرن، پهرتاندن

(التقسيم، التجزئ)

Cwîncwînkîrîn: Pirtpirtkîrîn, kerkerkîrîn, parçepar çekîrîn, peritandin.

جوين جوين گری: پرت پرت گری، کهرکهرکری، پارچه پارچه گری (المقسم، المجزئ)

Cwîncwînkîrî: Pirtpirtkîrî, kerkerkîrî, parçeparçekîrî.

جوى: نولى موسى پيغمبرى، پيكانهوران (اليهودي)

Cwî: Olê Mûsa pêxemberî, rêka tewratê.

جوياني: نول ونايينا موساي، پهرتاما توراني (اليهودي)

Cwîyati: Ol û ayîna Mûsay, bernama tewratê.

جوى: بوتاناني، رويبار (الساقية، الجدول)

Co: Bota avê, rwîbar.

جله، جوله، خانه، قهبحخانه، حيزخانه (المبنى، الماخور)

Cobe=Cobexane: Qehpexane, hîzxane.

جولر: حيوانهكهكى زييانداره بو چاندن وشينكاتى (المالوش، الحالوش)

Cobirr: Hêwanekêkê zîyandare bo çandin û şînkati.

جوت: دو، چيمک، بهرکاتک، جفت، جومت (الزوج، الزکا، الشفع، الثنائى)

Cot: Du, cêmik, berekatk, cift, cuht.

جوتاني: جيمکاني، بهرکاتکيني، جفتيني (الزوجيه، الثنائيه، الشفعيه)

Cotûnî: Cêmikati, berekatkîni, ciftîni.

جوت: کيلان، مهالشکافتن (الفلج، الحرث)

Cot: Kêlan, helîşkafîtin.

جوت گرن: کيلان گرن (الغلاجه، الحراثه)

Cotkirin: Kêlankirin.

جوت گا: جوتن کاييت کيلانن (الغدان، القران)

Cotga: Cotê gayêt kêlanê.

جوهياتي: دينى موسى پيغمبرى، ريگريت توراني (اليهوديه)

Cuhyati: Dînê mûsa pêxemberî, rêgirê tewaratê.

جوهني: بهرکمن قوره نشاتيدا دقوتن (الکد، المهراس)

Cuhni: Berekê qore tişta têda diqutin.

جوهني قوتان: هيرانا داني بجوهني (التهريس، التکید)

Cuhniqutan: Hêrana danî bi cuhnî.

جوهت: جوت، جوتک، جيمک، بهرکاتک، جفت (الزوج، الشفع، الثنائى)

Cuht: Cot, cotik, cêmik, berekatk, cift.

جوهتاني: جوتکاني، جوتيني، جيمکاني، بهرکاتکيني، جفتياني (الثنائيه، الزوجيه)

Cuhtati: Cotkatî, cotîni, cêmkatî, berekatkîni, ciftiyati.

جوهلر: تورين ناليکتى، تورين نالفي (الخلاه)

Cuhorr: Turbê alikê, twîrê alifi.

جوين: ددهفیداشماندن، ددهفیدا لیک زقراندن، هيرانا بدانا (الضغ، اللوک، الملک)

Cwîn: Di devîda şepandin, di devîda lêkzivirandin, hêrana bi didana.

جوين: بيش، بش، پرت، کهر، پارچه (القسم، الجزء، الفئه، الطائفه)

Cwîn: Bêş, beş, pirt, ker, parçe.

جوين جوين: پرت پرت، کهرکهر، پارچه پارچه (المقسم، المجرء)

Cwîncwîbûn: Pirtpirt, kerker, parçeparçe.

جوين جوين بون: پرت پرت بون، کهرکهربون، پارچه پارچه بون، پهرتين (التقسيم، التجزئ)

Cwîncwîbûn: Pirtpirtbûn, kerkerbûn, parçeparçebûn, peritîn.

جوين جوين بوى: پرت پرت بوى، کهرکهربوى، پارچه پارچه بوى، پهرتي (المجرء، المنقسم، المقسوم)

Cwîncwînbûy: Pirtpirtbûy, kerkerbûy, parçeparçebûy, peritî.

جولاندین: برقاندين، تيميساندين، چرسكاندين، پاڅړكړن
(الجراد)

Cocilandin: Biriqandin, teyîsandin, çîrsikandin,
Paqijkirin.

جوت لمرانې: ياريه كه بنشني ورك كويږ ومازييا نكن
(التخسيه، المخساة)

Cotferanê: Yariyeke bi tiştê wek gwîz û mazîya
diken.

جولانې: بېرمكن كويږه تشناتيدا بقوتن
(الك، المهراس)

Cohnî: Berekê kwîre tiştê têda diqutin.

جولن: كور، رمگي ټيكل ژ ورمشي
(الخصف، لون مركب من الاسود والابيض)

Con: Rengê têkel ji spîyî û reşî.

جولانك: ميزكانفاندنا زاروكا، لانكا هه لاريستي
(الرجوحه الطفل، المهد، القناه)

Colandik: Hêzka nivandina zaroka, landika he-
lawîstî.

جوله: بيركر، تغن كر
(الحياك)

Cole: Bîrker, tevinker.

جوله يي، جولهماني: تغن كړي، بيركړي
(الحياك)

Coleyî= Coleyatî: Tevinkerî, bîrkerî.

جوله ك: جومي
(اليهودي)

Coleke: Cuhî.

جوت چنيك: شروڼه كړ
(الشارحه)

Cotçinîk: Şiroveker.

جوتيار: كيلانه كړ، هه لكشكېږ
(الفلح)

Cotyar: Kêlan ker, helîşkêf.

جوتى ناردى: هندى بېرزمكى كاكېلن
(اللدان)

Cotêerdî: Hindî bi rojekl ga bi kêlin.

چتک: چيک، جفت، بېرکاتک
(الزواج، الثنائي)

Cotik: Cêmik, cift, berekatk.

چتکي: خومهاڅين بهيرو لنکاڅيکه
(العقدان، الوث مع صف الرجلين)

Cotkî: Xwehavêtin, bi herdu linga pêkve.

چلارين: جهن دمرکنا نافي ژجوي
(منفذ الساقيه)

Codirîn: Cihê derkirina avê ji cowê.

جو گوتن: بنجان گوتن، سکر گوتن، بېردانا نافي بو جوو
(اللقم)

Cogirtin: Bincan girtin, sikir girtin, berdana avê
bo cowê.

جووږبار: روږبار، نالقاموان
(المعين)

Cobar: Rwîbar, awa rewan.

جوم: جهن ناف وميرگ وکانی

Com: Cihê av û mêng û kanî.

جوم: جهن بکانی وجووت دومان، نهالا بناف وداروږار
(الدقراء، الغلل، الوفه، الظلل)

Com: Cihê bikanî û cowêt rewan, nihala bi av û
darûbar.

جوخين: بیدس
(المصطح، الجرين، البیدر)

Coxîn: Bêder.

جووخين: دورانك، كڅي، پړوان، گرينوك
(المدار، الهاله، الدائره)

Coxîn: Dorank, kevî, perwaz, gerînok.

جوخينا هماني: دورانكا لدور هماني دييار دبيت
(الطفاوه)

Coxînaheyvê: Doranka li dor heyvê diyar dibît.

چاپ تر. دمقداى تر
الاطبع

Çaptir: Deqday tir .

چاپ کړن: دوق کړن دمقدان
الطبيع

Çapkirin: Deq kirin. deqdan.

چاپ کړی: دوق کړی. دمقداى
المطبع

Çapkirî: Deq kirî. deqday.

چاپیښی، چاپیانی: دمقانی. دمقیاتی
الطباعة

Çapînî = çapyatî: Deqatî. deqyatî.

چاپ کمر: دوق دار
الطباع

Çapker: deqdar.

چاپ خانه: دوق خانه. دمقدار خانه
المطبعة

Çapxane: Deqxane. deq darxane.

چاپک: خسم. نامانی پیغاتی
کيل معلوم

Çapik: xisim. amanê pîvanê.

چاپان: جانگن کور
الخام الاسمر: اليابان

Çapan: Cengê gewir.

چاپک: گوزمکیت حیوانی. تپلا تپلی پی حیوانا فه هنداف تپلیت
دی

کور، الحيوان، الاصبع الزائد

Çaçik: Çuzeket hêwanî. tibra tiblê pêhêwanave
hindav tiblêt dî.

چاخ: ومخت. دم. کاف. گم
الزمن، العصر، الحقب، القرن

Çax: Wext. dem. gav. geh.

چاخ: خیفهت. کورین. رمشمال. خانی پی پروکی
الوطاق، الخيمة

Çadir: Xîvet. kwîn. reşmal. xanyê perukî.

چادر: قمران. خیفهت مه لاندن
نصب الخيام

Çadirvedan: Xîvet heldan.

ج

Ç

چا: شعربتا کهل یا فخرانی
النشای

Ça: Şerbeta kel ya vexarnê.

چاتیر، چاعتیر: برین، بریهاف، پتیار، چروان
المسار، المشى، المسرح

Çaêr: Berpê. berbiha. rêbar. çerwan.

چاپ: دوق. نیشان
الطبع

Çap: Deq. nişan.

چاپ بون: دوق بون
التطبع

Çapbon: Deqbûn.

چاپ بوی: دوق بوی
المطبوع

Çap boy: Deqbûy.

چاره تپاندن: خفیت مهلکان
نکس الخیام

Çadir tepandin: Xîvet helandin.

چاروان: مسمیکنی چایی، دان و کیرانا چایی
اسقاء الشای، القوری

Çadan: Mesînkê Çayê dan u gêrana çayê.

چادانک: مسمینی چا چیکرنی قوری الشای

Çadanik: mesîne çaçêkirmê.

چار: دو جوت، سێ و نیک، چار هژمار
الاربعة

Çar: Ducot, sê u êk çar hijmar.

چارین، چارن: هوزانا چارتیر شعرا چار مالک
الرباعی، الشعر الرباعی

Çarîn = Çamîn: Hosana çar tîr, şîra çar malk.

چار، چارک، پهره، چار شەف، هیزار
التقاب، الحجاب، الستار، الفشاء

Çar = Çarik: Perde, çar şev, hizar.

چارک، چارک، چار شەف، هیزار پەردا دخوه وەرکرتن
السبنی، اللقاعة، الملقع

Çariik = Çarok: Çar şev hizar, perda dxwewer-
kirinê.

چار قوری: پەردا زکی
الزرب، ج، ثروب

Çara Ūrî: Perda zikî.

چاره: زاغ، زعفر، شەنگە، وەرار، هیز
الطاقه، القوة، الحویه

Çarc: zax, zever, şengeh, werar, hêz.

چاره: ریتک دیتن، دەرمانکرتن
الحل، العلاج، التنبیر

Çarc: Rêkdîtin, dermankirin.

چارمکەر: ریتەر، دەرمان دار
المعالج، المذیر، الحلال

Çareker: Rêber, derman dar.

چاره بون: ریتی دیتن بون، دەرمان بون
المعالج، التنبیر

Çarebon: Rêdîtînbûn, dermanbûn.

چاره بوی: ریتی دیتن بوی، دەرمان بوی
المعالج

Çareboy: Rêdîtînbûy, dermanbûy.

چاره کون: ریتی دیتن کون، دەرمان کون
التنبیر، العلاج

Çarekirin: rêdîtinkirin, dermankirin.

چار پەر: چار روی
دو اربعه اوجه

Çarber: Çar rwî.

چاربر: حیوانی چار دەست وین
نوات الاربع، من الحيوان

Çarpê: Hêwanê çar dest u pê.

چارتا: چار داف، چار تیب
دو اربعه اتجاه، ذو اربع كاق

Çarta: çar dav, çar tîp.

چارتاق: کولانا سەرانسەری، ریتبار بەرین، بەرپهاف
الشديد، الحذر، الحساس

Çartaq: kulana serenserî, rêbar, ber bihaw.

زێبار: هەستیار، هەیار، هایدار، ناکەمدار
الشديد، الحذر، الحساس

Çarçav: Zîyar, hestiyar, hişyar, haydar, agehdar.

چار چاف: سمی پنیەک لەهەنداف چافیت وی ژتەمت چافی
صنف من الكلاب فوق عينه بقعه كانتها عين ثانية

Çarçav: Seyê pinyek li hinda çavê wî ji temet
çavî.

چار چەف: چا شەف، پەردە، سەر ناهلیک، پتی راکێشک
المعجر، الملاه، الشرف

Çarçev: Ça şev, perde, ser nahlîk, pê rakêşk.

چار چەک، چەک
السلاح

Çarçek: Çek.

چارچەلە: چارگوشە، پەرەز، کەفی، دورانک
الاطار، اضلاع المربع

Çarçove: Çarguşe, perwaz, kevi, durank.

چارخانه: شاشکا حەجیبا
عمامة الحاج

Çarxane: Şaşka hecîya.

چاربه: دو هفت، ده و چار، هژمارهك
اربعة عشر

Çarde: Duheft, deh u çar, hijmarek.

چاردهست: دست بی
الاطراف الاربعه

çardest: Destpê.

چاردهست کړن: هه لکرتنا چندهکي. هه لکرتنا مروفتی تهری
حمل الجته الهامده

Çardestkirin: Helgirtina cendekî, helgirtina, mir-
ovê temirî.

چار دهوار: کوچک، کافلی خانین بی بان کور
الجوب، الکانون

Çardîwar: koçk, kavlê xanyê bê ban, gurr.

چاردهخ: چار رمخیت دنیایین روز هه لات، روژ ناڤا، پاکور، باشور
الجهات الاربعه، الاطراف، المحيط

Çar rex: Çarrexet, dinyayê, roşelat, rojava,
başur.

چار ریز: شعرا چار مالک، چار گهر

الشعر الرباعي، اربع سافات، اربعة صفوف

Çar rîz: Sîira Çar malk, çar ger.

چار روی: چار گوشه، چار بر
ذی اربعة اوجه، المربع

Çar rû: çar guşe, çar ber.

چاریک: نیک ژچارا (¼) چار پشکا پشکهک
الربع

Çarêk: Êk jçara 1/4 Çar pişka pişkek.

چارى: بیزین، تورسکین، بازدان، بهزا دهوار
الركض، العدو، ويخص، الخيول

Çarî: Bezîn, turiskîn, bazdan, baza dewara.

چارپان: جهتي چار رڼی فغور بن رڼيار، بهر پڼ کولانا چارسر
المفرق الرباعي، الممشى، المسار، الطريق العام

Çar mîyan: cihê çarrê jê veder bin, derpê, kulana
çarser.

چارا زکی، پیردا زکی
الصفائق

Çarazikî: Perdazikî.

چارمسیری: ریک دیتن، دهرمان کړن
العلاج، الحل، التدبير

Çarserî: Rêkdîtin, derman kirin.

چار سوی: چار پراسی، چار نیخل
مضلع رباعي، الافاق الاربعه، السوق

Çarsû: Çarpirasî, çarê xil.

چار شەمب: روژا نافهرا پینچ شەمب وستی شەمبا
الاربعا

Çarşemb: Roja navbera, pênc şemb u sê şemba.

چار شەف: هیزار، چارکا پیدادانی، چاروک
عباءه نساء، العجر، الملاء

Çarşev: hîzar, çarka pêdadanê, çarok.

چار قورنەت: چار رمخیت دنیایین، چار گوشه، چار کوژی، چار
کوچ، چار نیشک

الجهات الاربع، الاطراف، المربع، مضلع رباعي

Çarqurnet: Çar rexê dinyayê, çarguşe, çar kujî,
çarkuç, çar îşk.

چار کوچ: چا گوشه، چار نیخله، چار قورنەت، چار کوژی، چار
کوچ، چار نیشک

ذات اربع زوايا، المربع، مضلعرباعي

Çarkuç: Çar guşe, çarêxel, çar qurnetçarkujî,
çarkuç, çarîşk.

چار کتار: چار رمخیت دنیایین، چار تەنشت
الجهات الاربع، الاطراف

Çarknar: Çar rexê dinyayê, çar tenîst.

چارکوژی: چار کوچ، چار گوشه، چار قورنەت، چار نیخله، چار
نیشک.

المربع، ذو اربعة زوايا مضلع رباعي

Çarkujî: Çar kuç, çar guşe, çar qurnet, çar êxle,
çar îşk.

چار گوشه: چار کوچ، چار قورنەت، چار کوژی، چار نیخله، چار
نیشک

المربع

Çargoşe: Çar kuç, çar qyrnet, çar kujî, çar êxle,
çar îşk.

چار لنگ، چار لهی: چار دست وین
ذات اربع قوائم، المعیوان وغيره

Çarling = Çarlep: Çar dest u pê.

چارا مېلاکې: پېردا مېلاکې
الخلب غشاء الکبد
حجاب الکبد

Çara mēlakê: Perda mēlakê.

چار ومخت: چار ومختیت سالت، هافین، زفستان، بهار، پاوریز
الفصول الاربعه

Çarwet: Çar wextê salê .havîn zivistan. bihar.
pawîz.

چاروخ: رشک، کالک پیلاف
الحذاء

Çarox: Reşik, kalik, pêlav.

چارین: شعرا چار مالک، تشتی چار چار
الرباعي، التربيع، من الشعر وغيره

Çarîn: Şiira çar malik, tiştê çar car.

چار: نالافى دیتنى، نندامى دیتنى، بینامى
العین

Çav: Alavê dîtîne, endamê dîtîne, binahî.

چار: بېرامېر قى تشتى، بېك كيشان، لېورك پېقان، سىنگاندىن
بالنسبه، بالمقارنه، بالموازاه

Çav: Beramber vîtiştî. pêk kêşan. Iberik pîvan.
sengandin.

چار بلوق: چاف مەزن، وزیفه ماتى، چاف زسەرڤ، چاف بەل
الابج، الاشوص

Çavbilpoq: Çav mezin u jpêve hatî. çav ji serve.
çav bel.

چار بلوقى، چاف بلوقياتى: چاف كرى، چاف سەرڤه بى، چاف
بەلى

البج، الاشوص

Çavbilpoq = Çavbilogyaft: Çav girî. çav serveyî.

چار بلوق بون: چاف مەزن بون، چاف بەل بون
التشوص، التبجج

Çavbilogbon: Çav mezin bûn. çav belbûn.

چار بېشكوبىن: چاف فەبونا پاشى بون وزانا نه، چاف فەبونا
بجويكى

الوبص، الوبيص

Çavbişkurnî: çav vebona paşîbûn u zana ne çav
vebona, biçwîkî.

چاف بەلەك: چاف تازه، چافى كەلەك رەش و سبى دىيار، چاف
بەنگىن
الاشهب، الشهباء

Çavbelek: Çav taze . çavê gelek reş u spî dîyar.
çav bengîn.

چاف بەلەكى: چاف بەنگىنى، چاف تازمى،
الشهب

Çavbelekî: Çav bengîni, çav tazeyî.

چاف برسى: كولهفا، حەف حەفى، كولبەيى
النهم، الجشع

Çavbirsî: Kulefa, hefhefî, kulbeyî.

چاف برسىياتى: كولخياتى، حەف حەفینى، حەف حەفياتى،
كولبەياتى

الجشع، النهم، الجشاعة

Çavbirsîyafî: kulefyatî, hefhefîni, hefhefyatî, kul-
beyatî.

چاف نورىنگ: شو كەسە بىن مەر چافەكن رى رىنگەك بىت وەك
ئىككى شەين بىت بىن دى بىن زەر بىت نان رەش بىت
الاخيف

Çavdûrreng: Ew kese yê her çavêkê wî ren-
gekbît êk şîn bît yê dî yê zer bît an reş bît.

چاف بن كولوخك: كەسەن چاف كوبر
الاخوص، المهجع، غائر، العين

Çavbinkuloxk: kasê çav kwîr.

چاف بىستى: چەشم بەندى
السحر، الشعوذه

Çavbestin: Çesimbendî.

چاف بەستى: چەشم بەندى
المسحور

Çavbestî: Çaşim bend kirî.

چاف پىچى: چاف مزوكى بون، چاف قىمچى، چاف شكەستى
الطفش

Çavpîmpîçî: Çav mijokî, çav qirmîniçî, çav
raşkestî.

چاف پىچىن: چاف مزوكى بون، چاف قىمچىن، چاف راشكەستى
الطفشه

Çavpîrpiçîn: Çav mijokîbon, çav qirmîçîn, çav
raşkestin.

چاف پیرچفتی: چاف پف
الاحجم

Çavpırçıftı: Çav pif.

چاف پیرچفتن: چاف پف بون
الحجام

Çavpırçıftın: Çav pıfbûn.

چاف پین تیرابین: چاف تیرابتن
البخل، الحسد، الشح

Çavpênerrabon: Çav nebartın.

چاف تازی: قهلسی، چوریک، دمست مجاندی، چاف بوردیون ژبیر
تشتیکی

الامتش، ویکنی للبخل والافتار

Çavtarî: Qelsî, çûrik, dest miçandî, şçav beder
bon jber tiştêkî.

چاف تازی بون: وک ژکری ئان ژبیرسن ئان بلهز رابیت جافیت
مروقی تازی دین
المتش، المدش

Çavtarîbon: Wek jgermê an jbirse an blez rabît.
çavêt mirovî, tarî dbin.

چاف تازیاتی: چاف بوردیون ژبیرسنسن ئان ژکرم وگهرا ئان
دهلمدمست رابون

الماشه، العمهان، البخل، القتر

Çavtaryatî: Çav bederbûn, jbirse an jgermê u
gurra, an demildest rabon.

چاف ترسای: کسسن تشتکهک بسر هاتی، مارکیزنی ژوهریسی
دترسیت سر بور بصرهقه چوی
المنکول، المرپ

Çavtirsay: Kesê tiştêk bser hatî, margeztî jwerîsî
dtirsît, serborr bserve çoy.

چاف ترسان: سر بور بسر فه چون ونهسته می
النکال، التجربه

Çavtirsan: Ser bor bserveçon u nebiştehî.

چاف تیک رشتن: وکی بفر جافی بهنگیفت یان ژبیر سییاتی بین
تیرابین

الفر، من بیاض الثلج

Çavtêkristîn: Wekî befir çavî bbingêvît, yan
jber spîyatîyê ne rabin.

چاف تیر: نکولبیمی، رازی، نهحف حاف
القانع، الزاهد، العفیف

Çavtêr: Nekulbûy, razî, nehefhêf.

چاف تیری: رازی بونا بئامی می
العفه، القناعه، الزهد

Çavtêrî: Razî bona b ahê hey.

چاف خوش: چاف روغن، زوی بین
الشفق، الشواف

Çavxweş: Çav ruhî, zwî bîn.

چاف خوشی، چاف خوشیاتی، چاف روغنی، زوی دیتنی
الشفقان، الشوفان

Çavxweşî = Çavxweşyatî: Çav ruhî, zwî dîtînî.

چاف برهائی: چاف کلهشی
الاشتر

Çavdirhay: Çav keliştî.

چاف برهان: چاف کلهشتن
الاشتر

Çavdirhan: Çav keliştin.

چاف دار: زقرطان، قروال

الناظر، الرقيب، المشرف، الملاحظ

Çavdar: Zêrevan qerwalî, matyatî.

چاف داری: زقرطانی، قروالی، ماتیاتی

الفاره، الرقاب، الاشراف، الملاحظة

Çavdarî: Zêrevanî, qerawalî, matyatî.

چاف دان: سهخیر، چاف لی کرن، مانی کرن.

دار الرعابه

Çavdan: Sexbêr, çav lêkirin, matikirin.

چاف بیره: سهخیرخانه، مانی خانه
الحلقه، الرنو

Çavdêngih: Sexbêr xane, matixane.

چاف رگگین: باری خومدانا بدویفکه، بوزنی نهرگیزان

الحلقه، الرنو

Çavmikkirin: berêxwedana bdwîvikve, ber jê
newer gêrran.

چاف راشکستن: چاف تیرابین چاف پرپیچین

الرسم

Çavraşkestin: Çav nerabûn, çav pırpîçîn.

چاف راشکستی: چاف برچی

الحلق، المرسع

Çavraşkestî: çav pirpiçi.

چاف رشک: خروبی. دوا. توخمه کێ چاندنێ به بێ خارتن

الانزه البيضاء، زرع

Çavreşk: Xirobî. dira. tuxmekê çandnêye xarnê.

چاف رهن بون: چاف وستان

القدح

Çavreqbon: Çav westan.

چاف رن: لهیفتن. لهیفتا تشتهکی مان وراوهستان. خوه گرتنا

هيفتي

المنتظر

Çavrê: Lhivîyê . lhivîya tiştekî man u rawestan.

xwe girtinahîvîyê.

چاف رتیانی: مانا لهیفتن. خوه لێ گرتن

الانتظار

Çavrêyati: manal hîvîyê. xwe lêgirtin.

چاف رهن: چاف کلدای

الاکحل

Çavreş: Çav kilday.

چاف رهنی: چاف رهنانی: چاف کلدانی

الکحل، الکحل

Çavreşî = Çavreşyati: Çav kildanî.

چاف رهن: کسێ کەیف به قومینه کێ هاتی یاخووش

الفرير

Çavruhn: Kesê keyf bqewmînekê hati ya xweş.

چاف رهنی: کەیف پێ هاتنا قومینه خووش

الفره

Çavruhnî: keyf pê hatinaqewmîna xweş.

چاف زلکانی: باریه که چوکه دکن رک دێ بهرن خوه دهن نیک و

دوکا دێ چافیت کێ زلقوتن

Çavzilkane: Yariyke biçwîk dkenrik dê berê

xwe dan êkudu kadê çavêt kê zilqutin.

چاف زلق: چاف رک. چاف نه زلقوتن

الشاحص

Çavziq: Çav rik. çav ne zilqutî.

چاف زلی: چاف راوهستان و نه زلقوتاندن

الشخص

Çavziqî: Çav rawestan u ne zilqutandin.

چاف زێ گرتن: نه بێن خودمان. پانک دان. نافروی دان. بهر زێ

وهرگیران

الانغضاء، التغاضی

Çavjêirtin: Ne berê xwedan. patikdan avrrwî

dan. ber jê wergêran.

چاف زێ وهرگیران: چاف زێ گرتن

الاشاحه

Çavjêwergêran: Çav jê girtin.

چاف سورێ: کسێ چاف سور بێ کولی

السجر

çavsorî: Kesê çav sor bê kulî.

چاف سور: چاف سورێ بێ کولی

الاسجر

çavsor: Çav sorê bê kulî.

چاف شکستی: بهلنگاز. ههزار. بێ پیک. ژار

الذليل، المستكن

Çavşkestî: Belengaz. hejar. bin pêk. jar.

چاف شکستن: بێ پیک. بهلنگازی. ههزاری. ژاری

الذل، الاستكانه

Çavşkestin: Bin pêkî . belengazî. hejarî. jarî.

چاف شوپ: سوچهلو. بهدکار. بهزی

الصلف، المخذول، المذنب

Çavşorî: Swîcelo. bedkar. bezî.

چاف شورێ: سوچهلویاتی. بهدکاریاتی

الذله، الصلافة، الخذلان

Çavşorî: Swîcelloyatî. bedkaryatî.

چاف شینک: توخمه کێ کولیکنه

زهره بریه

Çavşînk: Tuxmekê kulîlkane.

چاف شین: مروفتن چاف شین

الاشهل، الشهل

Çavşîn: Mirovê çavşîn.

چاف شینی: چاف شینیاتی

الشل

Çavşînî: çavşînyatî.

چاک بون: باش بون، قنچ بون
الصلاح، التحسن، التجود، التخير، الانصلاح
Çakbon: Başbûn. qencbûn.

چاک بوی: باش بوی، قنچ بوی
المحسن، المصلح

Çakboy: Başbûy. qencbûy.

چاک تر: باش تر، قنچ تر
الاصلاح، الاحسن، الاخير، الاجود

Çaktir: Baş tir. qenc tir.

چاک کرن: باش کرن، قنچ کرن
الاصلاح، التحسين، التجويد، التحسين

Çakkirin: Başkirin. qenckirin.

چاک کری: باش کری، قنچ کری
المحسن، المصلح

Çakkirîş: Başkirî. qenckirî.

چاکى، چاکياتى: باشى، باشياتى، قنچى، قنچى ياتى
الاحسان، الخير، الجود، الصلاح

Çakî = Çakyatî: Başî. başyatî. qencî. qencyatî.

چال: کور، کەند، قور، زەندەھور
الهوة، الوهد، الضيفض

Çal: Kur. kend. qur. zendehur.

چال ناف: بېر، تەمباف
البئر، النخفة

Çalav: Bir. tembav.

چال: توخمەكى بزنانە، رەنگەكى بزنانە
صنف من الماعز

Çal: Tixmekê biznane. rengê. biznane.

چالک: لودە، کور، پارزنتا نشن بئى عەردى
المطمورة، مطامير، الحفرة
النقرة

Çalk: Lewde. kura. parazinatîştê binê erdî.

چالى: حەودا، گولا دىگەرارا، دىمكى كەفرى بىن بگول وكرليك
الدكة الصخرية فيها الازهار

Çalî: Hewda gula dkevrara. dekê kevri yê bgulu.
kulîlk.

چالاک: لەزگین، سەرت، زێرەمک، زێخ، پێ چێبوی، رەوان
السريع، التبيبة، التجبب، المهذب

Çalak: Lezgîn. sirt. zîrek. zîx. pê çêbûy. rewan.

چاف نەلەندى: چاف پەفەداى، چاف پەفەناى، چاف كرتى، چاف
پەفە نويساندى
المغضى

Çavniqandî: Çav pêveday. çavpêkvenay.
çavgirtî. çav pêkve nwisandî.

چاف نەبارتن: چاف پێ نەبارون
الحسد، البخل، القل

Çavnebartin: çav pê nerabûn.

چاف هاتێز: چاف منگێف
الشبهة، العائن، النجى

Çavhavêj: çav hingêv.

چاف هاتێزى: چاف منگێف
الشبه، النجا

Çavhavêjî: çav hingêv.

چاف وير: چاف فير، چاف خار
الاحول

çavwîr: Çav vîrr. çav xar.

چاف ويرى: چاف فيرى، چاف خارى
الحول

çavwîrî: Çav vîrî. çav xarî.

چافيك: كونكا ناف تيرا چوتى، بوتكا نافى، كونك
الثقب

Çavîk: Kunka av têrraşonê. butka avê. kunka.

چافيك نافى: كونكا ناف تيرا دجيت، حەنەفى، زەمبەلە
الصنوبر

Çvavîka avê: Kunka av têra dçît. heneffî. zem-
bele.

چافىكا بيم جامى: كونكا ديم جامى
الوصوص، الوصوص، على قدر العين

Çavîkadêmcamê: Kunka dêm camê.

چافىكا زانئى: كونا نافى زانئى، بلىق هاتيز
الساوور، منبع الماء فى العين

çavîkazanê: kuna avê zanê . bilqhavêj.

چاک: باش، قنچ
الصالح، الغير، المحسن، الجواد

Çak: Baş. qenc.

چالاک بون: زیرهک بون. زیخ بون. سرت بون. رهوان بون. التنبیه. النجابه. التهذب

Çalakbon: Zîrekbûn. zîxbûn. sirtbûn. rewambûn.

چالاک بوی: زیرهک بوی. زیخ بوی. سرت بوی. رهوان بوی
المنجب. المنهذب.

Çalakboy: Zîrekbûy. zîxbûy. sirtbûy. rewambûy.

چالاک تر: زیرهک تر. سرت تر. زیخ تر. له زکین تر. رهوان تر
الانجیب. الاتنبیه. الاسرع. الاهذب

Çalaktir: Zîrek tir. zîx tir. sirt tir. Lezgîn tir. rewan tir.

چالاک کرن: زیرهک کرن. سرت کرن. زیخ کرن. له زکین کرن. رهوان کرن

التهذيب. التنجيب. المنبه

Çalakirin: Zîrekkin. zîxkirin. sirtkirin. lezginkirin. rewankirin.

چالاک کری: زیرهک کری. سرت کری. زیخ کری. له زکین کری. رهوان کری

المهذب. المنجب. المنبه

Çalakirî: Zîrekkirî. zîxkirî. sirtkirî. rewankirî.

چالاکي: چالاکيانی. زیرهکی. زیخی. سرتی. رهوانی. له زکین

التهذيب. النجابه. التنباهه

Çalaki = Çalakyafi: Zîrekî. zîxî. sirtî. rewani.

چام. ثاناتاف. بهلا. چریه. ناف

النکال. الغطاءه. العبره. العظه

Çam: Ataf. bela. çirîse.

چام بهری: چار حبسیله. چار رهخ بهر. بهرئ نهنشتئ

الضلع الحجري

Çamberî: Çarber. berê tenîştê.

چامبرک: نهناندن. توف کرن. چاقاندن

التربع فی الجلولس

Çamêrk: Tenef. vedan. rwîniştina pê dana bin xwe.

چانغن: نهناندن. توف کرن. چاقاندن

الفرس. الغرز. الزرع. البذر. الرکز

Çandin: Nihandin. tufkirin. çeqandin.

چاندی: نهناندی. توف کری. چاقاندی

المغروس. المزروع. المغروءالمروکوز

Çandî: Nihandî. tufkirî. çeqandî.

چانته: توربئ بملی مهلکرن
الحقیبه

Çante: Turbê bmili helgirin.

چانتا شقانی: توربئ شقانی
الجواء

Çanta Şivanî: Turbê şivanî.

چاوا. چاوان. کوسا. کوسان. چون
کیف

Çawa = Çawan: Kusa. kusan. çon.

چاواپی. چاواپون. کوسایی. کوسانی. چوناتئ
الکیفیه

Çawayî = Çawabon: Kusayî. kusanî. çonafî.

چاوانی: کوسانی

کیف انت. کیف حلق

Çawanî: Kusanî.

چای: شهربهتا. قهخارنئ پاکلی. شهربهتا گهرم
الشای

Çay: Şerbeta vexarnê. ya keli. şerbeta gerim.

چايدانک: مهسینکئ چایئ
قوری الشای

Çaydank: Mesinkê çayê.

چاپی: کسئ چایئ چیدکه تودهدت
الشایانی

Çayçî: Kesê çayê çêdket u ddet.

چایخانه: جهئ چایئ قهخارنئ
المقهن

Çayxane: Cihê çayê vexarnê.

چاوانئ: کوسا. جاوا
کیف

Çawanê: Kusa. çawa.

چاپی: دژی راستی. کسئ بدستئ چیمئ شول دکمت. چمبر
اليسار. الشمال. الايسر

Çep: Dijî. rastî. kesê bdestê çepê şulekî dket. çepu.

چپی: خوهک. باوهک. فازیانی. خاری. فاج
المنعطف. المنعرج. الانثناء. الانحناء. الملوئ

Çep: Xewek. bawek. vajyafî. xarfî. vaç.

چمپا ثلثی: خومکا نافئ
البث

Çepa avê: Xeweka avê.

چمپ دان: فازئ بون. بادن
الانعطاف، التمرج

Çep dan: vajibûn. badan.

چمپ دان: پتلان کتران. خومفەدان. بادن
المراوغة، التهرب من الواقع، اللف والدوران

Çep dan: Pêlan gêran. xwevedan. badan.

چمپ دای: خومفەدای. خویبادای
المعطوف، المتعرج

Çep day: Xweveday. xwebaday.

چمپە: خەل. دیرکە. مەتال. ناف بې
العصن، المانع، الحصار، الحاجز، الرادع، العارض

Çeper: xel. dîrgeh. metal. navbîrr.

چمپە: پارێزگەه
الموتل، الملجأ

Çeper: parêzgeh.

چمەر چویر: حیلە وحوالە. دوری
اللفز، اللف والدوران

Çepuçîrr: Hile u hewale. durî.

چمەرک: کلکئ نێچیرئ
الرادع، القتره، الوصیده، المراء، للصيد

Çeperk: Kulkê nêçîrê.

چمەرک: دیواری فەماندی ژشفکا. دەردوینک
الحاجز منسوج من العیدان للزوبه

Çeperk: Dîwarê vehandî jşîvka. derrdwîng.

چمەل: بە لافش. چفیل
المهذار، المهاتر، السافل

Çepel: Belafş. çivêl.

چمەلی، چمەلیاتی: بە لافشی. چفیلی
الهذار، السفاله، المهاتره

Çepelî = Çepelyatî: belafşî. çivêlî.

چمەل: دەست قوتان. دەست لێکدان.
الصفق، الزفقه

Çepele: Dest qutan. dest lêkdan.

چمەلە قوتان: دەست قوتان. دەست لێکدان. دەست پێک دادان
التصفیق

Çep lequtan: Dest qutan. dest lêkdan. dest pêkda-
dan.

چمەین: کەسئ چەپ بەدەستئ چەین شول دکت. چەپ کر
البساری، اليساروی

Çepîn: Kesê çep bdestê çepê şuldket. çepgir.

چمەین: کەسئ بەدەستئ چەین شول بکت
الاعسر

Çepo: Kesê bdestê çepê şulbket.

چمەپ چمەیمک: حەتوانکە کێویمکی مارگیرکی دھانیا فە مر
ضحك الضب

Çepçepîsk: Hêwanekê wekî margîzîkî dxanyave.

چمپا گەلی: بادمکا گەلی. خومکا گەلی
الحجا، منعرج الوادی

Çepagelî: Badeka gelî. xweka gelî.

چمپا بووکت: فەکوھارتنا بووکتی بومالا زافای دئ چەپەکتی لچونا
پێکتی ددەن

منعطف العروس

Çepabûkê: Veguhaztina bwîkê bu mala zavay dē
çepekê lçona rêkê dden.

چمپلاندن: فەرۆچکەندن. ژئ چویرکرن
الانتزاع، الابتزاز، السلب

Çeplandin: Verwîçkandin. jêçwîrrkirin.

چمەیرئ برووسیا:
مانعه الصواعق

Çeperêbrûsya.

چمپ بې: کورت فەبرین. کورت کرن
الاختصار، الخط المستقیم التي تقاطع المنعطفات

Çep bîrr: Kurt rebîrrîn. kurt kirin.

چمەت: بئ ریز. خومزیک. چاشک
لانظامی، غیر نظامی، ففشی، مرتزق

Çete: Bêrêz. xwejik. caşik.

چمەتی، چمەتانی: بئ ریزیاتی. خوژیکیاتی
الانظامیه، الفوضى، الارتزاق

Çeteyî = Çetayî: Bêrêzyatî. xujîkyatî.

چتاله كچكچكى تيز
شوك الاكل

Çetale: kevçê tij.

چتئين: ژارى. رېپ. ژوبړى. كوچ. سخنتى
عوز، ضنى، شده، ضيق، زحمة، ضنك

Çetîn: Jarî. rîp. jwîrîgwic. sixintî.

چټ: لې. دمست
الكف، البد.

Çeq: Lep . dest.

چټ: خاړن. ثالث
الاكل، الكلاء، الرعى، السرح

Çer: Xarin. alif.

چټوان: جهن چټين
المرعى، المرتع، الماكل، المسرح

Çerwan: Cihê çerînê.

چټوانن: كيرانا چافرى بوكيا خاړنى
الجزر، الرعى، الاكل

Çerandin: Gêrana çavîrî bu gîya xarnê.

چټاندی: حیوانن ثالث دای و تیز خاړى
المجربون، المسرح، الرعى

Çerandî: Hêwanê alif day u têt xarî.

چټين: خاړن.

السرح، الرعى الاكل

Çerîn: Xarin.

چټپ چټپ، چټپين: بړويس فدان، چرسكين. برق فدان
العراص، حطف البرق

Çerçerp = çerpên: Brwîsî vedan. çiriskîn. birq-vedan.

چټ: فدمر. فمكرتى. جدا
الشذ، الخذل، المغرز

Çert: Veder. regirtî. cida.

چټر بون: فدمر بون ژيکفه بوى. جدا بوى
المغصول، المغروز، الشاذ، المطروح، المستثنى

Çertbon: Vederbûn. jêkvebûn. cidabûn.

چټر بوى: فدمر بوى ژيکفه بوى. جدا بوى
الانفصال، الافتراق، التشذ، الاستثناء

Çertboy: Vederbûy. jêkvebûy. cidabûy.

چټر تر: فدمر تر ژيکفه بوى تر. جدا بوى تر
الاشذ، الافرق، الاميز، الاشذ

Çerttir: Veder tir. jêkve tir. cida tir.

چټر کرن: فدمر کرن ژيکفه کرن. جدا کرن
التفريق، التقسيم، التفريز

Çertkirin: Vederkirin. jêkvekirin. cidakirin.

چټر كړى: فدمر كړى ژيکفه كړى. جدا كړى
المفرق، المميز، المغرز

Çertkirî: Vederkirî. jêkvekirî. cidakirî.

چټرى، چټرياتي: فدمرى. جدايى. ژيکفه بونى
الشذوذ، الفرز، الفرقة، الخذل، الفصل، الطرح

Çertî = Çertîyayî: Vederî. jêkveî. cidaî.

چټرخ: دم. گڼ زفرک. زفروک
الفلک، المدار، الدور، العصر

Çerx: Dem. gêrr. zivvrik. zivrok.

چټرخ: خرخال. چټماق. دولاب
المخرط، اله البراده، العجله، الدولاب، الدورة

Çerx: Xirxal. çeqmaq. dulab.

چټرخين: زفرين. گهرمان. دورفدان
الدوران، الجولان

Çerxîn: Zirîn. gerrhan. durredan.

چټرخاندن: زفراندن. گيراندن. نيشاندن. نيزادان. ليک زفراندن
التدوير، الازعاج، الاطلاق، الانهاك

Çerxandin: Zivrandin. gêrrandin. êşandin. îzada. lêt zivrandin.

چټرخ دان: ليک زفرين. گهرمان
الدوران، التجوال

Çerxdan: lêt zivrin. gerhan.

چټرخټوک: فرفرک. فنټوک
الفراوه، الدولاب

Çerxetok: Virvirok. vinvinok.

چټرخى: كسى تشتى درميت
الخرائط، البراد

Çerxeçî: Kesê tiştî drrenît.

چټرخى هليوئى: دمى رابونى. كافا هشيار بونى
عصر النهضة، زمن اليقظه

Çerxêhelbonê: demê rabonê. gava hişyarbonê.

چەرخووش: خەرن خوەش، زوی خوەر، دەق دژوار، کەوی کۆتەل
الاکول، النهم، الجشع

Çerexweş: Xarin xweş, xwixwer, devdijwar.
gewikutel.

چەرم: کەمل، بێست خێل
الجلد، الانیم، البشرة

Çerm: Kevil, pist, tûvil.

چەرمێ دلی: تێقلێ دلی
النخاب

Çermêdîlî: Tivîlê dilî.

چەرم بچێلال: گۆشتی لاک و لیواز
اللحم الفت الضعیف

Çermuçîqal: Guştê lak u lawaz.

چەرمێ مرێ: تێقلێ مرێ
اللبس، السمحاق، الادمه

Çermêmirî: Tivîlkê mirî.

چەرمێ: نشتێ کەقلکێ وی تەمک و یوخ و نازک، پلوح
الوزن والجوز والبيض دات القشرة الرقیقه

Çermîn: Tiştê kevîlikê wî tenik u pux u nazik.
plux.

چەسپ: خوە رست، خوە راگر، بنهجه، موکوم، بن گرتی
الراسخ، الثابت، המתین

Çesp: Xwerist, xweragir, binecih, mukum, bin-
girtî.

چەسپان: خوە رستێ، خوە راگرێ، موکوم بوی، بن گرتی، نازا
الثابت، الراسخ، המתین

Çespan: Xweristî, xweragirtî, mukumbdîy, bin-
girtî, aza.

چەسپانی: خوە رستێ، خوە راگرێ، موکومی نازایی، بن گرتی
الثبوت، الروسوخ، המתین

Çespanî: Xweristnî, xweragirtî, mukumî, azayî,
bingirtnî.

چەسپاندن: خوە رساندن، خوە راگرتن، موکوم کرن، نازا کرن
التثبيت، الترسیخ، التمتین

Çespandin: Xwerissandin, xweragirtin, mukum-
kirin, azakirin.

چەشمک: بەرچافک
التفارة الطبية، العسة

Çeşimk: Berçavik.

چەشم بەند: جەدوی، ساحر
الساحر، المشعوذ

Çeşimbend: Cedwî, sahir.

چەشم بەندی: جەدویاتی، سحر
السحر، المشعوذه

Çeşimbendî: Cedyatî, sihir.

چەل: کێباییەکی بێهەن خوەشه لوزان شین دبیت دکن ناف زازی
ودخون نود دبرین بو تالفی بیهزی

نبات عشبی بری معطر

Çevir: Gîyayekê bêhn xweşelzuzana şîn dbît
dken nav jajîu dxun, u di durîn bo alifê pezî.

چەلری: جافری، کوال، تەرش،
الماشیه، المواشی

Çevirî: Çavirî, kewal, terş.

چەلرە بێ: توخمەکی دارێت بییا تاییت وی دکن گویال ولبیانا زێ
چێدکەن

صنف من الصفصاف، الخلاف

Çevrebî: Tuxmekê darêt biya tayêt biya tayêt wî.

چەق: کریسک
الشراره

Çeq: Krisk.

چەق: چەقل، چوکول، تاکێت دارێت زراف
السلا، فرع الفصن

Çeq: Çeqil, çukul, takêt darêt zirav.

چەق چەق، چەقلین: دنگێ فیک کەنا نشتێ رەق، شەق شەق، تەق
تەق، رەق رەق

صوت التصفيق، الجمععه، الصفق

Çeqçeq = Çeqên: Denggê, vekketina tiştê req
seq seq, teq teq, req, req.

چەقاندن: پاشدا برنا لەولەبکا تەقەن
التقدیح، قدح الزناد

Çeqandin: Paşda birna lewlehka, tivengê

چەقاندن: نهاندن، چوکڵاندن، فەدان، کرتن، پێفەدان
الاطباق، الغرز، التزب

Çeqandin: Nihandin, çuklandin, vedan, girtin.

pêvedan.

چەقەندى: پىقەندى. چوكلاندى. نەندى
المطبوق، المنصوب، المفروز

Çeqandî: Pêveday, çuklandî, nihandî.

چەقەچەقەك: نامورەك بچوگك لىگەدن ياريا بىن دكەن دىنگ زى
تيت

اله مصفقه، يلعب بها الطفل

Çeqçeqok: Amwîrek bşwîk lëkdden yarya
pêdken deng jê têt:

چەقەچەقەك: ماكينا نقيسينى
الاله الكاتبه

Çeqçeqok: Makîna nivêsinê.

چەقەچەقەك: كەسى پرىيژ. كەلك ناخفتن
كنابه، للثروه، وكثره الكلام

Çeqçeqok: Kesê pîrbêj, gelek, axiftin.

چەقەلوز: بەلاتىق. دىف خومش. ئەزمان حولى
الملاق، التملق

Çeqeloz: Pelatîq, devxweş, ezman huli.

چەقەلوز بوى: بەلاتىق بوى. ئەزمان حولى بوى. دىف خومش بوى
التملق

Çeqelozbon: Pelatîqbûn, devxweşbûn, ezman
hulibûn.

چەقەلوز بوى: بەلاتىق بوى. ئەزمان حولى بوى. دىف خومش بوى
التملق

Çeqelozboy: Pelatîqbûy, devxweşbûy, ezman
hulibûy.

چەقەلوز تر: بەلاتىق تر. دىف خومش تر. ئەزمان حولى تر
الاملق

Çeqeloztir: Pelatîq tir, devxweş tir, ezman huli
tir.

چەقەلوز كرى: بەلاتىق كرى. ئەزمان حولى كرى. دىف خومشى كرى
التملق، الاملق

Çeqelozkirin: Pelatîqkirin, devxweşkirin, ezman
hulikirin.

چەقەلوز كرى: بەلاتىق كرى. ئەزمان حولى كرى. دىف خومشى كرى
التملق

Çeqelozkirî: Pelatîqkirî, devxweşkirî, ezman
hulikirî.

چەقەلوزى: بەلاتىقى ئەزمان حولياتى. دىف خومشى
الملق، التملق

Çeqelozî: Pelatîqî, devxweşî, ezman hulyatî.

چەقەل: چەق. چوكل. تاكى زراف. مەژك. سەر پەمالك
السلام، فرع الغصن

Çeqel: Çeq, çukul, takê zirav, hejik, serpeçalk.

چەقەلەن: تادان. چەق دان كاتەدان
التفرع

Çeqûldan: Tadan, çeqdan, katedan.

چەقەل: كىرك. كۆر بىر
السكن، النصاب

Çeqo: kêrik, kêrbirr.

چەقەماق: ماكينا ژمىنى لولهك. چەلەك
الزناد، القواح

Çeqmaq: Makîna jenînê, lewleb, celeb.

چەقەماق: ماكينا ئاگرى ژمىنى
الزناد، القواح

Çeqmaq: Makîna agirî jenînê.

چەقەللىك تەپك: دارەككى نو چەل دەن بەر تەپكا ئىچىرى
المفكاس، للصيد

Çeqilkê tepkê: Darekkê du çeqil den ber tebka
nêçîrê.

چەقەلن: چەقەن. فەدان. ھانى پىقەدان
الطبق، النصب

Çeqîn = Çeqan: Vedan, hatî pêvedan.

چەقەلەنن: پىقەدان. نەاندن. چوكلەندن
الاطباق، التدبج، التنصيب

çeqandin: Pêvedan, nihandin, çuklandin.

چەقەلن راست: تايى راست
الفن، افنان

Çeqlêrast: layerast.

چەق چەق: قىرىيىن دىنگى سوتىنى
الاجيج، صوت الحراق

Çeqçeq: Qrîpên, dengê, sutinê.

چەق چەق، چەقەلن: دىنگى شەكەستنى. دىنگى فېك كەمتا نشتنى
رقق. شەق شەق
صوت كسر الخشب ونحوه

Çeqçeq = Çeqên: Dengê şkestinê, dengê vëkketi-
na tiştê req, şeqşeq.

چەك: تدارەكا ژنكا. چەكیت ژنا بیت ژیف وزیرا

الحلی النسائی

Çek: Tidareka jinka Çekhelgiri. çek helgirtin. çekbestin.

چەك: چەكێ شەری

السلاح

Çek: Çekê şerî.

چەكار: چەك مەلەر

المسلح

Çekdar: Çekhelgir.

چەك داری: چەك مەلەری. چەك مەلەرتن. چەك باستن

التسلح، التسلح

Çekdarî: Çekhelgiri. çekhelgirtin. çekbestin.

چەكچەكەبە: شەف رەفینەك. تەبیركێ شەفێ

الواطواط، الخفافش

Çekçekrûle: Şevrevînk. teyrkê şevê.

چەكچەك: میركۆك. دارنەك

المطرقة

Çekuş: Mîrkutk. darding.

چەكچەك: كەیس. قوبەم. كەلەخ. بەژنوبالا. قەلافەت

الهیکل، البنية

Çekuş: Keys. qudîm. kelex. bejin u bala., qelafet.

چەكە: پوتینە. پێلافا یاسك درێژ

الهداء الطویل الساق، الجزمة

Çekme: putîne. pêlava bask dirêj.

چەكەمەچە: خزینەك. دولا. رەفك

الخزانة

Çekmeçe: Xizînk. dulab. refik.

چەك چوێك: كەتومەر. دەمقەقە

الطائش، الاحمق، الغرور

Çekçûlv: Ketwer. deqdeqe.

چەك چوێك بون: دەمقەقە بون. كەتومەر بون

التطيش، الغترار، المعاقه

Çekçûlvbon: Deqdeqebûn. ketwerebûn.

چەك چوێك بوی: دەمقەقە بوی. كەتومەر بوی

المتطيش، المغرور

Çekçûlvboy: Deqdeqebûy. ketwerebûy.

چەك چوێك تیر: دەمقەقە تیر. كەتومەر تیر

الغر، الطيش، الاحمق

Çekçûvtir: Deqdeqe tir. ketwere tir.

چەك چوێك كۆن: دەمقەقە كۆن. كەتومەر كۆن

التطيش، التفرير

Çekçûvkinin: Deqdeqekirin. ketwerekirin.

چەك چوێكی: دەمقەقەیی. كەتومەری

الحمق، الطيش، الغرور

Çekçûvî: Deqdeqeî. ketwereî.

چەكچەكەل: چەكیت ژێرو ژیفی بیت ژنسا. چەك و تدارەك

الحلی الذهبي

Çekuçol: Çekêt zêrr u zîvî yêt jina çak u tidarek.

چەك: كۆبێ كەتومەر. كۆلەتە كەتومەر. كۆلۆخی كەشەر

الفادر، القمه الصخرية، الجبل الصخري

Çel: kopê kevîrîn. kulmete. kuloxî kevîr.

چەلخەت: جیخە كەشەر. تەشتی ژعادەتی برێژ تیر

الشعاف، المشحاذ، الصومعة

Çelixte: Çixe kevîr. Tiştê j adetî drêj tir.

چەلەك: سەرت رەوان. لەزین. رەهوان

الخنوف، المعوج للدواب، السريع

Çelek: Sirt. rewan. lezîn. rehwan.

چەلەك بون: سەرت بون. رەوان بون. لەزین بون. رەهوان بون

التسرع، الخدوفه

Çelekbôn: Sirtbûn. rewanbûn. lezînbûn. rehwanbûn.

چەلەك بوی: سەرت بوی. رەوان بوی. لەزین بوی. رەهوان بوی

السارع، التسرع، المعج

Çelekbûy: Sirtbûy. rewanbûy. lezînbûy. rehwanbûy.

چەلەك تیر: سەرت تیر. رەوان تیر. لەزین تیر. رەهوان تیر

الاسرع، الامعج

Çelektir: Sirt tir. rewan tir. lezîn tir. rehwan tir.

چەلەك كۆن: سەرت كۆن. رەوان كۆن. لەزین كۆن. رەهوان كۆن

الاسراع، التسريع، الامعاج

Çelekkirin: Sirtkirin. rewankirin. lezînkirin. rehwanikirin.

چەلەك كۆن: سەرت كۆن. رەوان كۆن. لەزین كۆن. رەهوان كۆن

الاسراع، التسريع، الامعاج

Çelekkirin: Sirtkirin. rewankirin. lezînkirin. rehwanikirin.

چەلەك كۆن: سەرت كۆن. رەوان كۆن. لەزین كۆن. رەهوان كۆن

الاسراع، التسريع، الامعاج

چمان، چمهان: کود بون، خویل بون، نخوین بون، شور بون، کفان بون
التقویس، الحنی

Çeman = Çemhan: Kudbûn, xarbûn, xwîlbûn, nizimbûn.

چماندن: شور کرن، خویل کرن، کود کرن، کفان کرن
التنکيس، التقویس، الاخضاع، التریک، الاحناء

Çemandin: Şurkirin, xwîlkin, kudkirin, kivan-
kirin.

چمهای: شور، خویل، نخوین، کود، کفان کری
المقوس، الراك، التاكس، المطاط، الخاضع، المنحنی

Çemhay: Şurr, xwîl, nixwîn, kud, kivinkirî.

چمچ: کتفچک، هوسکویک، هوسکییا، بچویک
المفرقه الصغيره، الملقه

Çemç: Kevçik, huskwîk, huskiya bçwîk:

چمبیری: پروازئی بیری
الطار المجری، الرکن

çemberî: Perwazêberî.

چمبیل: دستک، دستکی، خلهک
العروه، المعصام

Çembil: Destik, destkê xelek.

چمند: هند، هندی
کم، المقدار

Çend: Hind, hindî.

چمند: هندی، هندیکو
کلما للتکرار

Çend: Hindî, hindîku.

چندی، چنداتی، چندی: هندیانی
الکبه

Çendî = Çendatî = çendîni: Hindyatî.

چنداتی: بوقندی، دوجاری
الضعف، المعافه

Çendatî: Duqedî, ducarî.

چنگ، فرک: فرینا، تیرئی، کوه، کوه، فرین، فرینا، تیرئی، بیری
الجدوف، الحزم، طیران، مقصوص الجناح

Çengfırk: Fırîna teyara kuh, guh fırîn, fırîna
teyara berr birî.

چنگک کری: سرت کری، رموان کری، لیزین کری، رموان کری
المسرع

Çelekkirî: Sirtkirî, rewankirî, lezînkirî, rehwan-
kirî.

چلنگی، چلنگیاتی: سرتی، رموانی، لیزینی، رموانی
السرعه، العجله، المعج

Çeleki = Çelekyatî: Sirtî, rewani, lezîni, reh-
wani.

چلک: کرکی، کفرین، کولیوختی، کفرین
الثل الصخری

Çelik: Girkê kevrîn, kulyxkê kevrîn.

چلک: چویتی، سار، چنگال، نشتا، پی، دکیش، بخرخوه، فه
المصال، العطف

Çelak: Çwîwê ser çengal tişta pê dkêşin berx-
weve.

چلاق: زیرک، زیخ، دست، هل، تی، هیمی، پی، چیبوی
الشاطر، الکف، المقدر

Çelaq: zîrek, zîx, desthel, têheyî, pêçêbûy.

چلاقی: زیرکی، زیخی، دست، هلی، تی، هیاتی
الشاطره، المقدره، الکفا

Çelaqî: Zîrekî, zîxî, dest helî, têheyatî.

چلنگ: سپهه، میر، باش، خومش، میر، پیش، کیش
الظریف، البطوله

Çeleng: spehî, mîrbaş, xweemêr, pçşkêş.

چلنگی: سپههاتی، پیش، کیشی، خومش، میراتی
الظرافه، البطوله

Çelengî: Spehyatî, pêşkêşî, xweşmêratî.

چم، روبار
النهر، الشط

Çem: Pwîbar.

چم: زینیت، بیری، نافی، قسلیت، بیری، نافی
الحقل الضغضافی

Çem: Zevyê beravê, qesîlê ber avê.

چمان، چمهان: کود بون، خاربون، خویل بون، نزم بون
الانحاء، الرکوع، التکس، المطاط، الخضوع

Çeman = Çemhan: Kutbûn, xarbûn, xûlbûn, nizimbon.

چند:

ما، ما اجمل، کم

Çend:

چند وچروانی: یاریه که وک دامانی
لعبه، کالدامه

Çenduçuwanê: Yaryee wek damanê.

چن: کارژ، نرژک
النق، الحنک

Çen: Karêj. erzink.

چندانه:

المضاعفه، الضعف

Çendane.

چمنیک: هندیک، هندک

البعضیه، البعض، المقدار

Çendêk: Hindêk. hindek.

چنگال: پن، پنج دار و ناسن
الکلاب

Çengal: Penc. pencê dar u asin.

چنگ قیرنکان: دهست قیرنکان، تیل قیرنکان

لعبه تشابک الاصابع، لعبه القوی

Çenkqırınkanê: Dest qırınkanê tibil qırınkanê.

چنجه: چانته، توری ملی هه لکرتن
الحقیبه

Çente: Çante. turbê milî helgirtinê.

چنگل: پیل، دهست، گز، ژلهبی هتا ملی
البد، الذراع، الساعد

Çengil: Pîl. dest. gez. ji lepî heta milî.

چن: یرت، کز، پار، پار، یارین نانی، هوریک نانی
الجزء، القسم، فئات الخبز

Çenî: Pirt. ker. par. paryê nanî. hwîrkê nanî.

چنگولسکان: شعری دهستا، تیل نافکراوین، شعری تل و چنگا
العراک بتشابک الاصابعÇenguloskanê: Şerê bdesta. tibil navikra. birin.
şerê til u çenga.

چحف: جاف بینامی

العین، البصیره

Çehv: Çav bînahî.

چاو چو: رهو رهو، حوی حوی، پربیز، به لافش
النجاح، العود، ویکشی للثرثه

Çewçew: Rewra. hewhan. pîrbêj. belafiş.

چاو چو: رهو رهو، حوی حوی، به لافشی، پربیزی
النجاح، العودی، الثراث

Çewçewî: Rewrewî. hewhewî. belafîşî. pîrbêjî.

چەردین: گەرمان، کولان قوتان، چەرخین
التکسیر، السیر علی غیر هدی

Çewirîn: Gerhan. kulan. qutan. çerixîn.

چەورانن: گیرانن، چەرخانن، کولان قوتان کرن
التکسیرÇewirandin: Gerandin. çermdin. kulan. qutan ki-
rin.چەوین: رهوین، رهوین، لورین
النجاح، العواء

Çewîn: Rewîn. hewîn. lorîn.

چەوا: چارا، کوسا
کیف

Çawa: Çawa. kusa.

چەوایی: چاواپی، کوسایی، کوساتی
الکیفه

Çewayî: Çawayî. kusatî.

چەبون: بون، پیک هاتن
الصبروره، الکینونه، التکون

Çêbon: Bon. pêk hatin.

چەبوی: بوی، پیکهاتی
الصائر، الکائن، المتکون

Çêby: Boy. pêk hatî.

چەتر: چاکتر، باشتەر، سبهی تر، پاک تر، قهتج تر
الاولی، الاحسن، الاجدر، الاجود

Çêtir: Çak tir. baştir. spehîtir. paktir. qenctir.

چەتر بون: چاکتر بون، باشتەر بون، پاک تر بون، قهتج تر بون
التحسن، التجودÇêtirbon: Çak tirbûn. baştirbûn. spehîtir. pak-
tirbûn. qenctirbûn.چەتر بوی: چاکتر بوی، باشتەر بوی، پاک تر بوی، قهتج تر بوی
الحسن، المجودÇêtirbûy: Çak tirbûy. baştir bûy. spehîtirbûy.
paktirbûy. qenctirbûy.

چیتیر: چاکتر بتر. باشتر تر. پاک تر تر. قنچ تر تر.

الاحسن، الاجدر، الاجود

Çetir: Çak tir tir. baştir. spehîtir tir. pakti tîr. qencitir tir.

چیتیر کرن: چاک کرن. باش کرن. پاک کرن. سپه می کرن. قنچ کرن.

التحسين، التجويد، الاجاده

Çetirkin: Çak kirin. başkirin. spehîkirin. pakkirin.

چیتیر کری: چاکتر کری. باشتر کری. پاک کری. سپه می کری. قنچ کری.

الحسن، الجود

Çetirkirî: Çak kirî. baş kirî. spehîkirî. pakkirî. qenckirî.

چیتیری، چیتیراتی: چاکتری. باشتری. قنچ تری. پاک تری. سپه می تری.

الحسن، الجود، الجداره

Çetirî = Çetirayî: Çak tirî. baştirî. spehîtirî. paktirî. qencitirî.

چیکر: پیک نینان

الصنع، التصنيع، العمل، التكوين، الانشاء، الخلق

Çekirin: Pêkînan.

چیکری: پیک نینای

المصنوع، المحمول، المكون، المخلوق، المنشئ

Çekirî: Pêkînay.

چیکر: پیک نین

الخالق، الصانع، العامل، الناشئ، المنشئ

Çêker: pêkîn.

چیل: مین یاگا. حیوانی رهش یی مین

البقرة

Çêl: Mê ygya. hêwanê reş yê mê.

چیل کل: گوشتیلا کارمشا. پهرینا حیوانی رهش

نزو البقرة، البقرة فی النزوه

Çêlkel: Guhnêla garesha. perrîna hêwanê reş.

چ: وک بیژی. ته چ به. نه چ به

ما، ماذا

Çi?: Wek bêji = teçîye? eve çîye?

چ: چمند. وک بیژی چ مروکه کی باشه

کم

Çi?: Çend: wek bêji çi miroveke başe.

چ: چ تشت. وک بیژی: نهغه چ تشت

ای شیء

Çi?: Çi tişt ewk bêji eve çi tişte.

چ: فت. دهمل دهست: وک بیژی چ ورا بو چو، نان، چپ وهات

سرعه القيام، الفجأة

Çip: Fit. demildest. wek bêji Çip u rabo u ço an çip u hat.

چ: چ: دمنگی رتفه چونا سفک وبلار

وت المشي، السربيع الخفيف

Çipçip: Dengê rêve çona sivik u blez.

چ: چ: چین. دمنگی وهرانا دلویا تافی

صوت الوك، صوت التقطير

Çipçip = Çên: Dengê rêve çona sivik u blez.

چیک: دلوپ

القطرة، الرذاذ

Çipik: Dlop.

چیک ریز: چیک وهرین: نامویری چیک چیک تشتی روهرن بهردمت

دلوپ وهرین

القطارة

Çipikrêj: Çipik werîn. amwîrê çipik tiştê ruhn berdet. dlobwerîn.

چیکا زری: دلویا زری

الشذرة

Çipkazêrî: Dilopa zêrî.

چ: قوتان: دل قوتان

ضربات القلب، النبض

Çipqutan: Dilqutan.

چیلخ: رويس. بقتی. رویت. شلهای. روال

العاری، المجرى

Çiplax: Rwis. btinê. rwît. şelhay. rul.

چیلخ بون: رويس بون. بقتی بون. رویت بون. شلهای بون. روال

بون

الغرى، التجرد

Çiplaxbon: Rwisbûn. btinêbûn. rwîtbûn. şelhaybûn. rualbûn.

چیلای بوی: رويس بوی. بئتی بوی. رویت بوی. شلهای بوی. روال بوی
المعری، المجرد

Çiplaxboy: Rwîsbûy. btinêbûy. rwîtûbûy. şelhaybûy. rualbûy.

چیلای تر: رويس تر. بئتی تر. رویت تر. شلهای تر. روال تر
المعری، الاعرج

Çiplaxtir: Rwîs tir. btinê tir. rwît tir. şelhay tir. rual tir.

چیلای کرن: رويس کرن. بئتی کرن. رویت کرن. شلهای کرن. روال کرن
التعریه، التجريد، الاعراء

Çiplaxkirin: Rwîskirin. btinêkirin. rwîtîkirin. şelhaykirin. rualkirin.

چیلای کری: رويس کری. بئتی کری. رویت کری. شلهای کری. روال کری
المعری، المجرد

Çiplaxkîrî: Rwîskîrî. btinêkîrî. rwîtîkîrî. şelhaykîrî. rualkîrî.

چیلانی، چیلانیاتی: رويسی. رویتاتی. رویتاتی. روالی. شلهانی. بئتیاتی. بئتیاتی

العراء، الجرداء

Çiplaxî = Çiplaxyatî: Rwîsî. rwsatî. rwîtatî. rualî. şelhanî. btinêyatî. tinyatî.

چت چت: هازوتنا تهرشی به. لئ خورینا تهرش وتهرالی
ایمان لسوق الغنم اطروها

Çitçit: Hajutina terşîye. lêxurîna terş u tewatî.

چتول: چاوا. کوسا. کو. کوه
کیف

Çitov: Çawa. kusa. ku. kwe.

چتولی: چاوانی. کوساتی. کوانی. کوویاتی
الکيفية

Çitovî: Çawatî. kusatî. kuwatî. kuyatî.

چچ: چچک. مەمک. گومان
الشدی

Çiç = Çiçik: Memik. guhan.

چچک گر: مەمک مازن
الوطباء

Çiççkgir: Memik mezin.

چچکت کرمی: دلکن کرمی
اللاه

Çiçkêgwyê: Dilkê gwyê.

چخ: دمنکن بهربونا ناگری. دمنکن بهردانا ناگری. مەبونا ناگری
صوت اشعال النار

Çix: Dengê berbona agirî. dengê berdana. agirî. helbona agirî.

چر: نویسەک. دەبویش. گرتەک
اللزج، البیق، اللزج

Çirr: Dilkê gwyê. Nwîsek. debwiş. girték.

چر بون: نویسەک بون. دەبویش بون. گرتەک بون
التلزع، التبرلق، التنبق، التلزع

Çirbon: Nwîsekbûn. debwişbon. girtikbûn.

چریوی: نویسەک بوی. دەبویش بوی. گرتەک بوی
المزلج، المبق، المزلج

Çirboy: Nwîsekbûy. debwişboy. girtikbûy.

چرت: نویسەک تر. دەبویش تر. گرتەک تر
الادبق، الازلق، الازلق

Çirtir: Nwîsek tir. debwiş tir. girtik tir.

چرکین: نویسەک کرن. دەبویش کرن. گرتەک کرن
التزلج، الادباق، التزلج

Çirkinin: Nwîsekkirin. debwişkinin. girtikkirin.

چرکری: نویسەک کری. دەبویش کری. گرتەک کری
المزلج، المبق، المزلج + المزلج

Çirkîrî: Nwîsekkîrî. debwişkîrî. girtikkîrî.

چری، چریاتی: نویسەکی. نویسەکیاتی. دەبویشیاتی. گرتەکی
اللزجه، اللزقه، البق

Çirî = Çirryatî: Nwîsek. nwîsekyatî. debwişyatî. girtikî

چر، چرچی: چویردرژ. چویردرژی
الجبکیر، الماحک، اللجوج

Çirr = Çirçirî: Çwîrdrêj. cwidrêjî.

چر: قەلس. دەست مچاندی. چوریک
المقتر

Çirr: Qels. destmîçandî. çurîk.

چری، چریاتی، قلسی، قلسیاتی، دست مجینی، جوریکی،
جوریکانی، قلساتی، قلمی،
الفتی

Çirî = Çiryaftî: Qels. qelsyatî. destmîçînî.
çurîkî. çurîkatî. qelsatî. qelîn.

چرچر، چیق چیق، درهای تیک تیک، پرتی، معلومهای، ملهلی
المزق، المشقوق

Çirçir: Çîq çîq. dirhay. tîktîk. peritî. helwerhay.
hilhilî.

چرچر بون، چیق چیق بون، درهان تیک تیک بون، پرتین،
معلومهان، ملهلین

التمزق، التهرق، التهیب، التشقق

Çirçirbon: Çîq çîqbûn. dirghan. tik tîkbûn. per-
ritîn. helwerhan. hilhilîn.

چرچر بوی، چیق چیق بوی، درهای تیک تیک بوی، معلومهای،
ملهلی بوی

التمزق، المشقوق، الهريد، المهيب

Çirçirboy: Çîq çîqbûy. dirghay. tik tîkbûy.
helwerhay. hilhilîbûy.

چرچر تر، چیق چیق تر، درهای تر تیک تیک تر، معلومهای تر،
ملهلی تر

الامزق، الاشقوق، الهمرد، الاميب

Çirçirtir: Çîq çîq tir. dirghay tir. tik tîk tir. hel-
werhay tir. hilhili tir.

چرچر کرن، چیق چیق کرن، درانن تیک تیک کرن، معلومرندن،
ملهلاندن

التمزق، التشقق، التمزق، التهيب

Çirçirkinir: Çîq çîqkirin. dirrandin. tik tîkkirin.
helwerandin. hilhilandin.

چرچر باتی، چیق چیق، درهانی تیک تیکی، معلومرهانی،
ملهلیانی

المشقوق، الهريد، الهباب، المرق

Çirçiryaftî: Çîq çîqî. dirghanî. tik tîkî. helwe-
rhanî. hilhilyanî.

چرا شیر، فرکا شیر

العلالة، الغيبة

Çirraştî: Vizka şîrî.

چرنا، نوتن

الشخاب، الاشخب

Çirênadotinê.

چرچرک، حیوانکه کتومکی میشی به ههکه گهرم بو دی خوینیت

الزیز

Çirçirk: Hêwankekî wekî mêşêye heke gerim-
bo dê xwînî.

چرچرا، دانا، سیرسیرا، دنا

الصق

Çirçirra didana: Sîrsîra di dana.

چرا: خهتیره، نایره، شامالک، فانوس

السراج، النبراس

Çira: Xetîre. nedîre. şemilk. fanos.

چرا: زیر چ؟ سورا چ؟ بوجی؟

لانا

Çirra: jber çi? boçî.

چریو، چو، فت خوه هافیت، رنگ وچو

الانسلال

Çirpuço: Fitxwehavêt. ring u ço.

چرپ، فت، رنگ

السل، الانسلال

Çirp: Fit. ring.

چرپ، چرپ، چرین: روناهی فدانا بروسییا

العراض، خطف البرق

Çirpçirp = Çirpên: Runahîvedana brwîsya.

چرپه: تخمت، ستیرک، دمه، کوم، گدیش

الوضم، السریر، الکدس

Çirpe: Text. stêrk. deke. kom. gdiş.

چرچ، چرمسی، چرچی، کوریشک، قرمچی

الناخس، الجاعد، الضغن، الضامر

Çirç: Çirmisî. Çirçoy. kurîşk. qirmîçî.

چرچ بون، چرمسی بون، چرچون، کوریشک بون، قرمچی بون

التغفن، التجدد، التخصيص

Çirçbon: Çirmisîbûn. çirçûn. kurîşkbûn. qir-
miçîbon.

چرچ بوی، چرمسی بوی، چرچی، کوریشک بوی، قرمچی بوی

المجدد، المغفن، التخصيص

Çirçboy: Çirmisîboy. çirçûy. kurîşkbûy. qir-
miçîboy.

چرېسک: تېسانا کیم، روناها کیم
الوميض، البميص

Çirisk: Teysanakê m. runahyakê m.

چرک چرک: دمنگن سههعتن تشنتن وک وی، دمنگن بیژنا سهه
پهله خ وشکستنانشتن لیواز
صوت الساعه و ماشابه

Çirkçirk: Dengê seetê tiştê wekî wî. dengê pêjan
ser pelexu şkestina tiştê lawaz.

چرکین: هندى چاف زلفوتاندی، چرمک
لحظه، ثانیه

Çirkên: Hindî çavzilqatandî. çizek.

چرکونه: توخمهکتن چوپککیت زهمیا بجوړک تر
الصمو، صنف من اصفر العصافير

Çirkunc: Tuxmekê çwîşkê jhemya bçwîktir.

چرکڼ کيياى: زویرى کيياى، چيمه
الفقر، الربل، الاريض، المشره، اللعاج، اللساس، الخلى

Çirkêgîyay: Zwîrê gîyay. çîmen.

چرک: کرین ساقا و زاروکا بڼ بجان، کرین بڼ دوماى
بکا، الاطفال المستمر خلاف المعتاد

Çirrk: Giryê sava u zaruka bê piçan. giryê bê du-
mahî.

چرکین: کیروبون، فهمان، هزرتین، هلنگفتن
التلکون، التأخر، التعوق

Çirrikîn: Gîrobûn. veman. heziqîn. helingiftin.

چرکڼ: کیروبی، فهمای، هزرتی، هلنگفتن
المأخر، المتکا

Çirrikî: Gîrobûy. vema. heziqî. helingiftî.

چرکاندن: هزرتاندن، کیروبن، فهمیلان، هلنگافتن
التأخير، التعوق

Çirrkandin: Heziqandin. girokirin. vehêlan. he-
lingiftin.

چرک: کوسپه، پهله، ومکى ناکا گييا يان تشنتن وک شه کرڼ
بکيلين هتا تير دبیت دڼ بڼ بو چرک
الک، الهيد

Çirrk: kuspe. pelewîwekî ava gîya yan tiştê wek
şekirê bkêlininheta tirdbûdê bêjnêbo çirrik.

چرچ: تر، چرمسى تر، چرچوى تر، کوريشک تر، قرمى تر، تیک
جوى تر

الاجعد، الاغفن، الانخص، الاضم

Çirçtir: Çirmisî tir. çirçûy tir. kurîşk tir. qirmîçî
tir. çirçoy tir.

چرچى، چرچياتى: چرمسين، کوريشکاتى، قرمىچن، چرچون
النخص، الفخبخ، الجعد، الضمر، الفضن

Çirçî = Çirçiyatî: Çirmisîn. kurîşkati. qir-
miçînçirçon.

چرچوله: پژى، بارينا دزار، نهلى
النضاح، الهلاب، من المطر

Çirçove: Rêjî. barîna diwar. tehlî.

چرچوى: چرمسى، قرمىچى، کوريشک جوى، تیک جوى العکس،
التشنج، التقلص، التكمش، المنقبض

Çirçoy: Çirmisî. qirmîçî. kurîşkçoy. têkçoy.

چرچون: چرمسين، قرمىچن، کوريشک بون، تیک چون الانکماش،
القلص، التقلص، التشنج، الانقباض، التكمش، التقصن

Çirçon: Çirmisîn. qirmîçîn. kurîşkûn. têkçon.

چرچيک: دولابا بهرکا زيميرى قههرکعت
المحلج، الحلاج

Çirçîk: Dulaba berka jpembwî vederken.

چرچى، چراتى، چراتى: نویسهکى، کرتکى
الغروى، الفراء، اللزوجه، اللزوفه

Çirî = Çiratî = Çiriyatî: Nwîsekî. girtekî.

چرچوق: کوريشکيت پيرى، لاش چومسين، راهولميرن، خاف بونا
لماشى

النخص، الترهل، التدهل

Çirçoq: Kurîşkê pîrîyê. leşçirmisîn. rahulebon.

چرمسين: تيمسين، چرسکين، برقي، زيق بون، زيك بون

الومض، المعان، البريق، السطوح، التائق، الزخ، التوكيب

Çirisîn: Teysîn. biriqîn. çiriskîn. zîqbûn. zîkbûn.

چريسانن: تيسانن، چرسکانن، برقاندن، زيق کرڼ

التائق، التلميع، التمويض، التسطيع

Çirîsandin: Teysandin. çiriskandin. biriqandin.
zîqkirin.

چرمسین: تیک چون، بەرک فەمانن، چەرچون، کوریشک بون.
چرمجی

النیل، الذوایه، الشذب

Çirmisîn: Têk çon, berik, vehatin, çirçon, kurîşkbon, qirmîçîn.

چرمسی: قرمجی، کوریشک جوی، تیک جوی، بەرک فەمانی

النیل، الذوای، الشاذب

Çirmisî: Qirmîçî, kurîşkçoy, têkçoy, berikvehatî.

چەرمسانن: قەرمچاندن، کوریشک کەن، تیک بون، بەرک فەمانن

الانواء، الانبال، التشذيب

Çirmisandin: Qirmîçandin, kurîşkkirin, têk birin, berikveînan.

چەرمسینا تێهێن:

الذبان

Çirmisînatêhnê:

چەرمسێ: قەرمجی، چەرچوی، بوی کوریشک، تیک جوی، چەرمسی

چرچی

الناخض

Çirmîqî: Qirmîçî, çirçoy, boy kurîşk, têkçoy, çirmisî, çirçî.

چەرمقێ: قەرمجێ، چەرمچ، چەرچ بون، کوریشک بون، تیک چون

چەرمسین

النخض

Çirmîqîn: Qirmîçîn, çirçbon, çirçon, kurîşkbon, têkçon, çirmisîn.

چەرمقاندن: قەرمچاندن، چەرمچ، چەرچ کەن، کوریشک کەن، تیک

بەرن، چەرمسانن

التنخض

Çirmîqandin: Qirmîçandin, çirbûn, çirçkim kurîşkkirin, têk birin, çirmisandin.

چەرسە، چام، ئێتیکە، عیبرەت، کوهوشین

الفلح، الانبهار، المنکل، العجیب

Çirîse: Çam, intîke, îbret, guhuşîn.

چەرسک، تەسک، کەرسک، برفوک

الوميض، البصيص

Çirîsk: Teysik, krîsk, brqok.

چەرسین: تەسین، برفین، چەرسکین

الومض، البصص

Çirîsîn: Teysîn, birîqîn, çirîskîn.

چەرساندن: تەساندن، برفاندن، چەرسکاندن

التمويض، الاماضه، البصيص

Çirîsandin: Teysandin, birîqandin, çirîskandin.

چەری کورێک: هەر دوو مەهێت چەری، هەردوو مابکێت دووبەماکە

پاویزی

التشرييات

Çirîkurtk: Herdu mihêt çiryê, herdu maykêt dwîmahika pawîzê.

چەریا پێشی، چەریا ئێکی

تشرین الاول

Çiryapêst: Çirya êkê.

چەریا پاشی، چەریا دووی

تشرین الثاني

Çiryapaşt: Çiry duwê.

چەریکێن: تەلێ، چەیکێن، دەنگێ سەماو وکوفەند سارا

صوت العزف والغنا والزغره

Çirîkên: Tilîlî, çîkên, dengê sema u guvendu saza.

چەریکێن: دەنگێ خاندنا تەپرو وچوچەکا

التفريد، وزغره الطيور

Çirîkên: Dengê xandina teyr u çwîçka.

چەرمچ، چەرمچ، دەنگێ فزکا مەزێ

الشخ، ثوت البول

Çizçiz =Çizên: Dengê vizka mîzê.

چەرمچ، نەساخیا کەلەک مەزەنتی

الانرار، سلس البول، النقص

Çizmîzk: Nesaxya gelek mîztinê.

چەرمچ، مەزەک، بێرەانا ناخاکێم

الزئیز، النز للماء القليل

Çizmîzk: Lêmzek, dêrhana ava kêrn.

چەرمچ مەلێن: فزک راکرتن، فزک مەلێن

النقص للبول

Çizik havêtin: Vizik.ragirtin, vizik havêtin.

چرکا مین: فرکا مین
الومعه، النفاص

Çizkamîzê: Vizika mîzê.

چز: چرک، چرک، پیچک، کیمک زهه نشتا
الکیمه الزمیده من کل شیء

Çiz = Çizek: çizek, piçek, kêmek jhemî tišta.

چست: برههه، پیت، قیت چک
الماطب، المستعد، الشاطر، المنهى

Çizst: Berhav, peyt, qît, çik.

چست بون: برههه بون، پیت بون، قیت بون، چک بون
التهیؤ، التاهب، الاستعداد

Çizstbon: Berhevbûn, peytbûn, qîtbûn, çikbûn.

چست بوی: برههه بوی، پیت بوی، قیت بوی، چک بوی
الماطب، المنهى، المستعد

Çizstboy: Berhevbûyn, peytbûy, qîtbûn, çikbûy.

چست تر: برههه تر، پیت تر، قیت تر، چک تر
الامی، الانهب، الاحضر، الاشر

Çizsttir: Berhevtir, peyttir, qîtir, çiktir.

چست کرن: برههه کرن، پیت کرن، قیت کرن، چک کرن
التهیئ، التاهب، الاستعداد، التحضير

Çizstkirin: Berhevkirin, peytkirin, qîtkirin, çikkirin.

چست کری: برههه کری، پیت کری، قیت کری، چک کری
الماطب، المهی، المستعد، المحضر

Çizstkirî: Berhevkirî, peytkirî, qîtkirî, çikkirî.

چستق: چستیاتی: برههه، پیتی، قیتی، چکی
برهههاتی پیتاتی

الابه، الاستعداد، الحضور، الشطاره، التباه

Çst = Çstiyatî: Berhevi, peyti, qîtî, çikî, çikyati, berhevyati, peytyati.

چغ: چغ، دهنکی ترستی یئ کوی، دهنکی ترسانا کوی
صوت الهلح والخوف، للقيح

Çixçix: dengê tirse yê kewî dengê tirsana kewî.

چغ بون: یزین، رهین، نشیان، نویران، مت بون.

الفحاح، السکوت، الهزیه

Çexbon: Bezîn, revîn, neşyan, newêran, mitbûn.

چغ بوی: یزین، رهین، نشیان، نویران، مت بوی.
الفحاح، السکوت، الهزیه، النفاص

Çexboy: Bezî, revî, neşyan, newêray, mitbûy.

چغ تر: یزین تر، رهین تر، نشیان تر، نویران تر، مت تر.
الفحاح، السکوت

Çextir: Bezî tir, revî tir, neşyan tir, newêra tir, mit tir.

چغ کرن: یزاندن، رهاندن، نشیان کرن، نویران کرن، مت کرن
کرن بیدنگ کرن

الفحاح، السکات، الاهزام

Çexkirin: Bezandin, revadin, neşyackirin, newê-raykirin, mitkirin, bêdengkirin.

چغ کری: یزاندی ترساندن، مت کری، نویران کری، نشیان کری
کری

الفحاح، المهزوم، المسکت

Çexkirî: Bezandî, tirsandî, mitkirî, newêraykirî, neşyaykirî.

چلی: چلیاتی: یزین، متی، نویرانی، نشیانی، رهینانی
الفحاح، السکوت، الهزیه

Çixî = Çixyatî: Bezîn, mitî, newêranî, neşyanî, revînî.

چغور: جهمبار، داف دوز، پیلان گیر، نالچاغ، تشقلجی، گوشهک
المدلس، المراوغ

Çixur: Çembaz, davduz, plangêr, alçax, teşqelçî, gewşek.

چغور بون: جهمبار بون، پیلان گیر بون، داف دوز بون نالچاغ بون.
تشقلجی بون، گوشهک بون

المدلس

Çixurbon: Çembazbûn, plangêrbûn, davduzbûn, alçaxbûn, teşqelçîbûn, gewşekbûn.

چغور بوی: جهمبار بوی، پیلان گیر بوی، داف دوز بوی نالچاغ بوی.
تشقلجی بوی، گوشهک بوی

المدلس، المراوغ

Çixurboy: Çembazbûy, plangêrbûy, davduzbûy, alçaxbûy, teşqelçîbûy, gewşekbûy.

چڦيل کړن: به لافش کړن. تام سار کړن
التهکک، التفضيض، الامذار

Çivêlkirin: Belafîşkirin. tamsarkirin.

چڦيل کړی: به لافش کړی. تام سار کړی
المهکک، المقيق، المهز

Çivêlkirî: Belafîşkirî. tamsarkirî.

چڦيلی، چڦيلياتی بلافش. به لافشيای. تام ساری
الهرا، الهز، الفضاضه، المهاکک

Çivêlî = Çivêlyatî: Belafîş. belafîşyatî. tamsarî.

چڦ چق، چڦلین: شکستنا چپلک وهژکا
الهزم، صوت کسر العصا والخشب صوت الطلقات

Çiqên=Çiqçiq: Şkestina çilku hejka.

چکان، چکيان: راوستيان، تنابون، تېبتن. نزم بون. خارکمتن.
داهاتن. نهژتن

الوقوف، السکين، الهبوط، الخفض، النصب، الغيض

Çikan = Çikyan: Rewestyan. tenabûn. tebitîn.
nizimbûn. xarketin. dahatin. nihijîtin.

چک: راوستای. تېبتی. تنابون. خارکمتن. نزم. داهاتی

الوقوف، النصب، السکينه، النصب، الهبط

Çik: Rawestan. tebitî. tena. xarketin. nizim. dahatî.

چک بون: نزم بون. راوستان. نهژتن. تنابون. تېبتن. داهاتن

التوقف، التسکين، التفضييض، الانخفاض، الرق، الغور

Çikbon: Nizimbûn. rawestan. tenabon. tebitîn.
dahatin.

چک بوی: نزم بوی. راوستای. نهژتی. داکمتی. داهاتی.
تنابوی. تېبتی بوی

الواقف، الساکن، الهابط، الناضب

Çikboy: Nizimbûy. rawestay. nihijî. daketî. dahatî.
tenabûy. tebitûbûy.

چکتر: نزم تر. راوستای تر. نهژتی تر. تېبتی تر. تنابون تر. داهاتی تر.

الانخفاض، الاهبط، الانضب، الارقا

Çiktir: Nizim tir. rawestay tir. nihijî tir. daketî
tir. dahatî tir. tena tir. tebitî tir.

چڦور تر: جامباز تر. پيلان کير تر. داف دوز تر. نالجاغ تر.
تمشقلچی تر. گهوشک تر

الاداس، الاروغ

Çixurtir: Çembaz tir. plangêr tir. davduz tir.
alçax tir. teşqelçî tir. gewşek tir.

چڦور کړن: جامباز کړن. پيلان کير کړن. داف دوز کړن. نالجاغ
کړن. تمشقلچی کړن. گهوشک کړن

التدليس، الادلاس، الترويع

Çixurkirin: Çembazkirin. plangêrkin. davduz-
kirin. alçaxkirin. teşqelçikirin. gewşekkirin.

چڦور کړی: جامباز کړی. پيلان کير کړی. داف دوز کړی. نالجاغ
کړی. تمشقلچی کړی. گهوشک کړی

المدلس، الروغ

Çixurkirî: Çembazkirî. plangêrkirî. davduz-
kirî. alçaxkirî. teşqelçîkirî. gewşekkirî.

چڦوری، چڦورياتی: جامبازی. پيلان کيری. داف دوزی. نالجاغی.
تمشقلچياتی. گهوشکی

المدلس، الماروغه

Çixur = Çixurîyatî: Çembazî. plangêrîn. davduzî.
alçaxî. teşqelçîî. gewşekî.

چڦ چڦ تر ترا کرا. پڦ پڦا کرا

الحبق للحيوان بمثابة الضرب للانسان

Çivçiv: Tır tira kera. piv piva kera.

چڦ چڦک: قون. سورچک. کولهک

الشرح، الدبر

Çivçick: Qon. surîçk. kulek.

چڦيل: به لافش. تام سار

المهکک، الفضضيض، المقيق، المذار

Çivêl: Belafîş. tamsar.

چڦيل بون: به لافش بون. تام سار بون

التنذر، المهکک، التفضيض، الامذار

Çivêlbon: Belafîşbûn. tamsarbûn.

چڦيل بوی: به لافش بوی. تام سار بوی

المهکک، المفضض، المذار

Çivêlboy: Belafîşbûy. tamsarbûy.

چڦيل تر: به لافش تر. تام سار تر

الامتر، الاقيق، الاهکک، الاغضض

Çivêltir: Belafîş tir. tamsar tir.

چلی: قه‌لسی چری. چونیزی. چوریکی. دهست مچاندی دهست
مچینی
القدر

Çilî: Qelsî. çirî. çunizî. çurîkî. desmîçandî dest
miçînî.

چل: چاردهه. دوییت. هژماره
الاربعون

Çil: çar dah. dubîst. hijmare.

چلک: چل روژی بجویک زانی. زفستانی
النفاس

Çilk: Çil rojê bçwîkzanê. zivistanî.

چله دار: چلک دار. سافاکی چل روژ بسر زانا وڤه‌چو
المولود. مالم بتعد اربعون یوما

Çiledar = Çilikdar: Savaki çil roj bser zanawîve
çoy . çilrojî.

چله: ژدهن کانوینا نیکن هتا بیستی کانوینا دوت. هرومسا
ژحزیران و تیر مها.

الاربعینی. للصیف والشتاء

Çille: Jdehê kanûna êkê heta bistê kanûna duwê.
herwesa jxizîrana u tîrmiha.

چله: دوزیکن نایلونی. یمنی نایلونی
خیط النایلون. خیط العمليات الجراحیه

Çille: Dezyekê naylonî. benê naylonî.

چلمیره: پشت قانا دمرکه‌می
القناح. الزار. المتراس

Çilmêre: pişt vana dergêhî.

چل برک: خارنه‌که ژهیکا دترشی دا بلین
طعام من البيض والبصل والسماق

Çil birrk: Xarneke jhêka dîrîşîda blênin.

چلغانن: ژنک هکرن. چیق کرن. که‌لاشتن
النج. الفذخ. الشلق

Çilqandin: Jêkvekirin. çiçkirin. kelaştin.

چللی: ژنک هکری. چیق بوی. که‌لشتی. که‌لشی
الفتح. الخجیح. الشلیق

Çilqî: Jêkvebûy. çiçbûy. keliştikelişt.

چلوا: چرمسی. شولقی. نافه‌را تهر و زهاپن
المصاع. المصع. اللوی بین الرطب والیاس

Çilwa: Çirmizî. şewliqî. navbera ter u zuhayê.

چک کرن: نزم کرن. راومستاندن. تنغا کرن. تبتاندن. نه‌زاندن.
دانینان. خارئیختن

الایقاف. الاسکان. الاخفاض. الارقاء. الامبا

Çikîrîn: Nizimkirin. rawestandin. tenakirin.
tebitandin. nihijandin. dañan. xarêxistin.

چک کری: نزم کری. خارئیختن. تبتاندن. تناکری. نه‌اندی
المفیض. المنصب. المهبط. المسکت. المسکن

Çikîrî: Nizimkirî. rawestandî. tebitandî. tena-
kirî. nihiadî.

چک: برهه‌ف. په‌ف. قیت. حازر
التاهب. القاره. المستعد. التوفر

Çik: Berhav. peyv. qît. hazir.

چک روینشتن: سه‌ر چوکن روینشتن
التوفر. الاستیهاز

Çikrûnîştin: Serçukêrwînîştin.

چکه: راومستای. کیل راومستای. ژپیره‌ه راومستای
القائم. الواقف. الانتصاب

Çike: Rawestay. kêlawetay. jpērawestay.

چکلن: چوکلن. نه‌ان. کیل راومستان. ژپیره‌ه‌چاندن
الغز. الرکز. الانتصاب. الوقف

Çiklîn: Çuklîn. nihan. kilrawestan. jpērveçandin.

چکلانن: نه‌اندن. کیل کرن. چاندن
الاغراز. الاغراس. الارکاز. الایقاف.

Çiklandin: Nihandin. kêlkin. çandin.

چکلاندی: نه‌اندی. کیل کری. چاندی
المغروز. الرکز. المغروس. النصوب

Çiklandî: Nihandî. kilkirî. çandî.

چکچکانن: چه‌که‌بستن. چه‌که‌راپیچان
التنجیح بالسلاح

Çikçikandin: Çekbestin. çekrapêçan.

چکچکاندی: چه‌که‌بستی. چه‌که‌ه‌لگرتی
المدج. المسلح

Çikçikandî: Çekbestî. çekhelgirtî.

چل: چر. چونیز. یانی قه‌لس وچوریک. دهست مچاندی
القدر

Çil: Çir. çunîz. yanî qels u çurîk. dest miçandî.

چلوا بون: چرمسین، شعلوقین.
التمصع، التلوی

Çilwabon: Çirmisîn. şewliqî.

چلوا بوی: چرمسی، شعلوقی.
المصع، الماصع

Çilwaboy: Çirmisî. şewliqî.

چلوا تر: چرمسی تر، شعلوقی تر.
الامصع، الاولی

Çilwatir: Çirmisî tir. şewliqî tir.

چلوا کر: چرمساندن، شعلوقاندن.
الامصاع، الملوی

Çilwakirin: Çirmisandin. şewliqandin.

چلوا کری: چرمساندی، شعلوقاندی.
المصع، الملوی

Çilwayî= Çilwaatî: Çirmîni. şewliqîni.
şewliqatî. çirmisyatî.

چلوا بی، چلواتی: چرمسینی، شعلوقینی، شعلوقاتی، چرمسیاتی
المصع، اللوی

çilwayî = Çilwatî: Çirmisandî. şewliqandî.

چم: بین پیزی وین کارمش
الظلف

Çim: Pê peziye u yê gareşî Dilqutan. çimjenîna
diliye .

چم قوتان: دل قوتان چم ژمینا دلی به
النبض، ضربات القلب

Çimqutan: Dilqutan. çimjenîna diliye.

چمبل: دستکێ کتان بین نامانی وەک مەسینی و جەر و کولوزا
العروه، العصام

Çimbil: Desteke kivanî wek mesîni u
kuluza.

چماق: شق تپ
الصنع باليد

Çimaq: Şeq tep.

چما: بوجی، ژیر، چ، ژچرا، چ مایه
لماذا مادا بقی

Çima: Boçî. jberçî. çirra. çimaye.

چنگ چنگ: چنگین، تنک، تنک، زر زر، زنگ زنگ دهنکی فیک کهننا
ناسنی به

الزین، الضجيج، صوت الحديد على الحديد

Çingçing = Çingên: Tingting. zir. zir. zing
zing dengê vêk ketina asinîye.

چنار: دارهکه لهر ناغا شین دبیت خولین وئ بئ مەن درۆزه داری
وئ بکار نبین بو ناغاهی
الدب، المنار

Çinar: Dareke lber ava şindbît. xulpêwê yê me-
zin u dreje, darêwê bkâr dînin bo avhî.

چنی: یاریت نانی ییت هویر، یارین بجویک، پرتیت نانی، پرتیت
بجویک ییت نشتا
الکسین، الفقات، القماش من الخبز

Çinî: paryêt nanî yêt hwîr. parêr bçwîk. pirtêt
nanî. pirtêt bçwîk yêt tišta.

چنی خور: بهلنگازی دهمت، تمگی، یاریک خور، باتوخور
التمصع الوضع

Çinîxwer: belengaî. desttengi. Parîkxwer.

چنچیک: پشکا بجویک یا گوشنی، دهق جوینهک کیمتر. همدک
ژشکا گوشنی، هاسی تشتی بجویک
المرعة من الحم

Çinçirk: Pişka bçwîk ya guştî. devcwînekkêmtir.
hindek jpişka. guştî. hemîtiştê bçwîk.

چنی چنیک: چنچیک، بئی پنی، خال خال، نخشین
البرش، الاخرج، المنبر، المنقط

Çinçinîk: Cincilk. Pinî pinî. xalxal. nexşîn.

چنیک: خال، نوخته، زره، دهقا بجویک
النقطه، النکته، البرش، النشم

Çinîk: Xal nuqtezirredeqa bçwîk.

چنگ: کتجر، باته، تیقل، تیکل، جلکی کهن ودرهای
الطمر، السمل، الاطمار، الاسمال

Çingirr: Kincir, pate, tiqel. nikel. kevn u dirrhay.

چنگروک: چلک درهای، کار بهرتی، کنج کنجی
الرت، الثياب

Çingirrok: Cilik dirrhay. kar perriî kinc gincî.

چنن: وماندن، فیکی ژیفه کرن
القطف الجنى

Çinîn: Weşandin. fêqîjêkirin.

چپ چپ، چپیلن: چیز چیز چیزین دهنکی چیچک و سرجه - ك
الزرققة: الصاى

Çipçip = Çipên. Çîçiz. çîzên. dengê çwîçka u
çwîçleku.

چیچ: کرارا دهمی یا کارسى کارسى ددمویدا بلیس

طعام من الزره الصفراء

Çiç: Girara dewîya garisî. garisî ddewîda blênîn.

چیچ ماش: کرارا کارسى و ماشا تیکل

طعام خلیط من الزره الصفراء والماش

Çiçmaş: Girara garisî u maşa têkel.

چیچک: گول چیچک. توخمه کى کولیکابه

المصفره، الخیری زهره

Çiçek: Gul çiçek. tuxmekê kulîlkaye.

چیخ: کپل. بلند. تیز. ههلهکتى. قولوز

الشامخ، المنتصب، المدب

Çix: Kêl. bilind. tij. helketî. quluz.

چیخه پای: باری تیز. کهقرى قولوز

الحید، نظرب، المشاحذ، الطریال، النظر

Çixber: Berê tij. kevrê quluz.

چیخ بون: قولوز بون. کپل بون. تیز بون. بلند بون

الشموخ، الشقیق، التدب، التشمخ، التنبص

Çixbon: Quluzbôn. kêlbôn. tijbôn. bilindbôn.

چیخ بوی: قولوز بوی. کپل بوی. تیز بوی. بلند بوی

الشموخ، المدب

Çixboy: Quluzbûy. kêlbûy. tijbûy. bilindbûy.

چیخ تر: قولوز تر. تیز تر. کپل تر. بلند تر. ههلهکتى تر

الادب، الاشمخ، الانصب

Çixtir: Quluz tir. kêl tir. tij tir. bilind tir.

چیخ کرن: قولوز کرن. کپل کرن. بلند کرن. تیز کرن

التنبص، التشمخ، التنبص

Çixkirin: Quluzkirin. kêlkin. tijkin. bilindki-
rin.

چیخ کری: قولوز کری. کپل کری. بلند کری. تیز کری

المدب، المشمخ

Çixkirî: Quluzkirî. kêlkirî. tijkirî. bilindkirî.

چیخی، چیخیاتی: قولوز کی. کپلیاتی. بلندی تیزی

الشموخ، المدب، الشقیق

Çixî = Çixyatî: Quluzkî. kêlyatî. bilindî tijî.

چنوکى: نوقت نوقت. خال خال. پنى پنى. توخمه کى بهرگوزابه
تخلینه کى شال وشه پکابه
المقط، المنشم

Çinokî: Nuqitnuqit. xalxal. pinî pinî. tuxmekê-
bergwizaye. tezlîtekê şeluşepkaye.

چنوکى: چنکى: زهر مندیك

لأن، بما أن

Çinko = Çinkî: Iber. hindîke.

چنویز: قهلس جوریک. چر. چاف طاری. دمست مجاندی

الطعام

Çinûz: Qels. çurrik. çirr. çavtarî. destmîçandî.

چنویز بون: قهلس بون جوریک بون. چر بون. دمست مجاندی بون

التطعم

Çinûzbôn: Qelsbôn. çurrikbôn. çirrbôn. çavtarîbôn.
destmîçandîbôn.

چنویز بوی: قهلس بوی جوریک بوی. چر بوی. دمست مجاندی بوی

الطاعم

Çinûzboy: Qelsbûy. çurrikbûy. çirrbûy. çavtarîbûy.
destmîçandîbûy

چنویز تر: قهلس تر جوریک تر. چر تر. دمست مجاندی تر

الاطعم

Çinûztir: Qels tir. çurrik tir. çirr tir. çavtarî tir.
destmîçandî tir.

چنویز کرن: قهلس کرن جوریک کرن. چر کرن. دمست مجاندی
کرن

التطعيم، الاطعام

Çinûzkirin: Qelskirin. çurrikkirin. çirrkirin.
destmîçandîkirin.

چنویز کری: قهلس کری جوریک کری. چر کری. دمست مجاندی
کری

المطعم

Çinûzkirî: Qelskirî. çurrikkirî. çirrkirî. dest-
mîçandîkirî.

چنویزی، چنویزاتی: قهلسی. قهلسیاتی جوریکی. چری. دمست
مجینی. جوریکاتی

الطعم

Çinûzî = Çinûzyatî: Qelsî. qelsyatî. çurrikî. çirî.
destmîçandî. çurikyatî.

چیرانن: دراندن. چیق چیق کرن: ژئی چویر کرن. ژئی فهرسانن
التمریق، الشیق، الطریق

Çirandin: Dirrandin. Çiq çiqkirin. jêçwîrkirin.
jêverresandin.

چیز چیز، چیرۆن: چیب. چیب. ویس ویس
الصای، الزرقه

Çiz çiz = Çizen: Çip çip. wîswîs.

چیفانوک، چیروکیت هزر پستنی. چیروکیت بی بنیات
الاسطوره، الاراجیف

Çivanwîk: Çirokêt hizir rîstinê. çirokêt bê bi-
nyat.

چیق، تیریزییهکا په روکی. پاتهکی بهر دیرۆ. تافهکا په روکی. دقيلهکا
پاتى

الشجنه، شطب الثوب الشعبه، الشطر، الشرم

Çiq: Tirêjyeka perrokî. patekê berderêj. taqeka
perokî. dvêleka patey.

چیق چیق، پرت پرت، تیک تیک دقيله دقيله. تیقل تیقل

المشجن، المرق، المشقق

Çiqçiq: pirt pirt. tîktîk. dvêle dvêle. tiqel tiqel.

چیق یون: درهان، شق یون، تیک یون، تیقل یون

التشجن، التشقق، التمرق، التشعب، التشطر، الانشرام

Çiqbon: Dirhan. şeqbûn. tîkbûn. tiqelbûn.

بقی بوی: درهای، شقی بوی، تیک بوی، تیقل بوی، دقيله بوی

المشجن، المرق، المشقق، المشطور، المشعب

Çiqboy: Dirhay. şeqbûy. tîkbûy. tiqelbûy.

چیق تر: درهای ترشق تر، تیک تر، تیقل تر دقيله تر، تیکل تر

الاشجن، الاشقق، الامرق، الاشعب

Çiqtir: Dirhan. şeq tir. tîk tir. tiqel tir. dvêle
tirtîke tir.

چیق کرن: دراندن، تیک کرن، شق کرن، تیق کرن، تاق کرن

التشجن، التمریق، التشقق، التشطیر، التشعب، الشرم

Çiqkirin: Dirhandin. şeqkirin. tîkkirin. tîqkirin.
tiqelkirin.

چیق کری: دراندی، تیک کری، شق کری، تیق کری، تیقل کری

المشجن، المرق، المشطر، المشعب

Çiqkîrî: Dirhandî. şeqkîrî. tîkkîrî. tîqkîrî.
tiqelkîrî.

چیفعل، قولوز، کیل، بلند، کطریق قولوز وتیز و فراكه
الشامخ، الشیق، الطریق

Çixel: Quluz. kêl. bilînd. kevrê quluz. u tij u
firake.

چیخن: سنگن سەر تیز، دارێ تیز، زخت، کچی بی تیرو روما
المخس، الرز، النشاب، التصل

Çixin: Singê sertîj. darêtîj. zixt. kepî yê tîr u
ruma.

چیخانی، باریهکا بجویکایه چیخنیت دارى دداوشین نەردی تر
و سست، کوتیکانی

لعبه بالنس

Çixinanê: yaryeka bçwîkaye çixnêt darî
ddawêşînin erdê ter u sist. kutîkanê.

چیر چیر، چیرۆن: دهنکی لیک زفرینا دارى به، سیر سیر دهنکی
لیک گلاشتنی به

الصیریر

Çirçir = Çirên: Dengê lèkzivîrîna dariye.
sîrsîr dengê lèk givaştîmêye.

چیر، نههیرینا ناخفتنی، نیج کر، سەرگیز کر
الازعاج

Çir: Nevebirîna axiftinê êcizkirinsergêjkirin.

چیر لۆژ، مروفی پریژ

المزعج، المعجز

Çirdirê: Mirovê pîrbêj.

چیر لۆژی، پریژی، ناخفتن بی فهیرین

الازعاج، التعجیز

Çirdirêf: Pîrbêjî. axiftin bê vebirîn.

چیروک، سهراتی، چیفانوک

القصة، التعجیز

Çirok: serhatî. çivanok.

چیروک بیژ: سهراتی بیژ، چیفانوک بیژ

القاص، الحاکی

Çirokbêj: Serhatî bêj. çivanok bêjî.

چیروک بیژی: کارێ چیروک کوتنی، چیفانوک بیژ

القصاص، منه القاص

Çirokbêjî: Karê çirok gotinê. çivanok bêjî.

چیلی، چیلیاتی: برهانی تیکی، شعی، تیغلی

الشحن، الزق، الشق

Çiqi = Çiqyati: Dirhanî, şeqlî, tîkî, tîqlî, tîqelkirin.

چیقاق: کوبشتن، لاک، ولیواز کەفل

الحم الفث، الهزبل

Çiqal: Guştê lak u lawaz, kevil.

چیلایت کرنی: زیدمەتکرنی، بەشکیت کرنی، بەشینکیت کرنی

بەفزیکت کرنی

مشتقات الفعل

Çiqêtkimê: jêderêt kimê, pekêt kimê, pesinkêt kimê, peqijkêt kimê.

چیکی: تللی، دمنگی داووت و سەما و لساژا، دمنگی شەعیانی

دمنگی گوفەند و بیلانا، ساز و ناوازا

تغزید الطیور، زرقەه العصافیر صوت العزف والغناء

Çilî: Tililî, dengê dawet u sema u saza, dengê sheyanê, dengê guvend u dilana, sazu awaz.

چیگن: خاننە تەیرۆ تەوالا، دمنگی سازو سەما

الزغزده، صوت العزف والغناء

زرقه العصفوروتغزید الطیور

Çikên: Xandina teyr u tewala, dengê saz u sema.

چیکە: مەژک، زلک، تاکیت زراف پيشک

الوقش، الخنة، الثقاب

Çilik: Hejlik, zilik, takêt zrav, pîşik.

چیلی، چیلیک: تێرکا شینکاتی یانوی سەرکەفت، سیخی، دانا

اکبای یانوی سەرکەفتی رەنگ سپی

النتش، الرويشه، البغوه، السبد، اللعاع

Çili = Çilik: nêrka şinkatî ya nwî serkeftî, sixî, dava giyay ya nûserkeftî reng spî.

چیمەن: زویر، چرک، چینم، گییایی کورت وەمبیز و لیکدای

الشرة، الويفة، الغفر، الريل

Çimen: Zûr, çirik, çinem, gyayê kurt u himbêz u lêkday.

چیمیا: نەردی، بێند وەملکەتی و قولوز

الجبل، الطود

Çiya: Erdê bilind u quluz.

چییایی تەوێخ تەوێخ: چییایی دەمکە، چییایی تەخە تەخە

القحف

Çiyayê tûxtûx: Çiyayê deke deke, çayê texe texe.

چییایی ببەر: چییایی بەفرانی لاسەر یا کەفتن دباریت

لینان

Çiyayêbbefir: Çiyayê befira nwî lser ya kevin dbarît.

چییایی بێند: چییایی قولوز، چییایی جیخەلە، چییایی چەلخە

الشيق

Çiyayêbilind: Çiyayê quluz, çiyayê çixele çiyayê çelixte.

چینوک: توف هافیز، نشت چین

الزارع، الفارس، المزارع

Çinok: Tov havêj, tişt çîn.

چینق ئاف، کراف، مەیاڤ

الخلج

Çiqav: Kerav, meyav.

چیلی دان، رست، شین بون

الزود، الثابت في الظل

Çilîdan: Ristin, şinbon.

Çilâzêr: Xefiskî, şinbona lber sîberê, mirovê

وهشک

الفعلوج

Çilazer: Xefiskî, şinbona lber sîberê, mirovê êkta u req u hişk.

چیچەلوک: تێزکیت تەیرۆ تەوالا، فارک

فرخ، صفار الطیور

Çiçelok: Têkêt teyr u tewala, varrik.

چیت: تۆخەمەکن بەروکتی نەخشین و گول گولە، جانگنی رەنگدار

نوع من القماش المود

Çit: Tuxmekê perokêt nexşin u gulgule, gangê rengdar.

چیت: فەبرا کوبنی، نافبرا رەشمالی، دەرەبا خیفەتی

حاجز الوکاط، فاصل الخيمه

Çit: Vebirra kûnî, navbirra reşmal, derabû xîvetê

چیرۆن: دمنگی دەرەنا بەروکی بە

زوت تمزيق القماش

Çirên: Dengê dirrhanaperokîye.

چیمەنتو: ناخا شاراندی، کسلا ناخنی

الاسمنت

Çimento: Axa şarandî, kîsla axê.

چینی: تومک
علف الطیور

Çinî: Tumk.

چین: ماتهکا پرچن ساری. گریفکا موین ساری
خصله الشعر

Çin: Matekapiřê serî. grîfka mûyê serî.

چیز: دست فه چون. نهشیان. هاویش بون. کیماتی کرن
التسلیم، الخذلان، الافحام، التسلیم، التنازل

Çiz: Destve çon. neş yan. hawîjbûnçixbûn.

چیز بون: دست فه چون بون. نهشیان بون. هاویش بون جغ بون
الافحام، التسلیم، التنازل

Çizbon: Destveçonbûn. neşyanbûy. hawîşbûn.
çixbûn.

چیز بوی: دست فه چوی. نهشیای. هاویش بوی عت بوی. جغ بوی.

المفحم، المتنازل، المستسلم للامر الواقع

Çizboy: Destveçoy. neşyay. hawîşbûy. mitbûy.
çixbûy.

چیز کرن: عت کرن. هاویش کرن. شییان. ویران. جغ کرن
الافحام

Çizkirin: Mitkirin. hawîşkirin. şîyan.wêran. çixkirin.

چیز کری: جغ کری. هاویش کری. شییان. مت کری
المفحم

Çizkirî: Çixkirî. hawîşkirî. şîyan. Mitkirî.

چییه جاوا. کووه. کوسایه
مازا، ماهر

Çlye: Çawa. kuwa. kusaye.

چیباتی: جاوایاتی. کوسایاتی. کرواتى
الماهی

Çlyatî: Çawayatî. kusayatî. kuwatî.

چونه

لا التافیه

Çu: Ne.

چونته: جوتشت نه
لانی.

Çunne: Çutiştne.

چوتی نه میلان: راشهفاندن. زنده چون
الافراط

Çutênehêlan: Raşeqandin. zêdeçon.

چوچا، چوچار:
ابدا، لامره

Çuca =Çucar.

چوریک: چر. یانی قهلس ونه مارد. دست مجای.
الفاتر، الخطال، الخطل

Çurik: Çir. yanî qels. u nemerd. destmişay.

چوریک بون: قهلس بون. چر بون. دست مجان بون
التقتیر، التخلط

Çurikbon: Qelsbûn. çirrbûn. dest miçanbûn.

چوریک بوی: قهلس بوی. چر بوی. دست مجای بوی
المخطل، المقتر

Çurikboy: Qelsbûy. çirrbûy. dest miçaybûy.

چوریک تر: قهلس تر. چر تر. دست مجای تر. دست مجاندی تر
الخطل، الاقتر

Çuriktir: Qels tir. çirr tir. dest miçay tir. dest-
mişandî tir.

چوریک کرن: قهلس کرن. چر کرن. دست مجاندن کرن.
التخلیط، الخطال، الاقتار

Çurikkirin: Qelskirin. çirrkirin. dest miçandîkirin.

چوریک کری: قهلس کری. چر کری. دست مجاندی کری.
المخطل، المقتر

Çurikkirî: Qelskirî. çirrkirî. dest miçandîkirî.

چوریکى، چوریکباتى: قهلسى. قهلسیاتی. چوریکى چوریکاتى.
دست مجاندی.

المخطل، المقتر

Çurikî =Çurikyatî: Qelsî. qelsyatî. çirrikî. çurikyatî.
dest miçandî.

چوریک: قهلب. دست لیدای
الزغل، الزیف، المغشوش

Çurik: Qelp. dest lêday.

چوریکى: قهلباتی. دست تیقه دانی
الزغیل، الزیف، الغش

Çurikî: Qelpyatî. dest têvedanî.

چورگنه: چويچكك ژمسمي چويچكا بچويك تره
الصمو، اصغر، الصافير

Çurkume: Çûckekejihemî çûčka bçûk tire.

چكلاندن: نهاندن تن قوتان. چمقاندن چاندن
الركن، النكر، الغرز، الفرس

Çuklandin: Nihandin. tê qutan. çeçandin.
çandin.

چوكلاندی: نهاندی. چاندی. چمقاندی تن قوتای
المركز، المغرز، المنكوز، المغروس

Çuklandî: Nihandî. çandî. têqutay.

چوكل: چمقن داری. تشقن بعل ویتز. چمقل
السلاب

Çukul: Çeqê darî. tiştê belutij. çeqil.

چوكله: نهژین. تیدا چون. نافدا چون. تن چون. قولین
الوغل، الغروز

Çukulîn: Nihijîn. têdaçontêçon. navda çon.
têçon. qulpîn.

چوكلیت: فالکالکا بیتجای
الشیکولات

Çukulêt: Falik. falka pêçay.

چولی: بەلگیتدار وباری. بەلگیت خولیت مازی بەروی ویدنداری
اوراق اشجار البلوط والعفص

Çulfî: belgêt dar u barî. belgêt xulpêt mazî u
berrwî u dîndarî.

چونەبو: هنده بو. ومخت بو. نيزيك بو. چونه مابو
كاد، اوشك

Çunebo: Hindebo. wextbo. nêzikbo. çunemabo.

چونەبى: نەبونی. نەبى. نەباتى
العدم

Çuneyî: Nebonî. neyatî.

چونیز: قلس. چوریک. چر. دەست مچاندی
الطماع

Çunîz: Qels. çurîk. çîrr. destmîçandî.

چونیزى، چونیزهاتى: قلسى. قلسیاتی. چوریکى.
چوریکاتى چرى، چریاتى

Çunîzi = Çunîzyatî: Qels. qelsyatî. çurîkî.

çûrîkyatî. çîrrî. çîrryatî.

چوریت: رشکێ شینی فەبویتام بنەغشی
صبغ ازرق یصبغ به الملايس

Çuwîr: Rengê şînê veboy tam binefîşî.

چووار رهخ: چار کنار. چار تەنشت. چار قورنەت
الجهات الاربعه

Çuwar rex: Carkinar. çar tenîşt. çar qurnet.

چووار کنار: چار رهخ. چار قورنەت. چار تەنشت
الجهات الاربعه

Çuwarkinar: Çarrex. çarqurnet. çartenîşt.

چووار دیوار: گور. قەبر. خانئێ بێ بان. کافل
یکنی به للقبر

Çuwardîwar: gorr. qebir. xanyê bê ban. kavlî.

چووار: هژماره. دو دو. چارنیک. سێ وئیک
اربعة

Çuwar: Hijmare. dudu. çarêk. sê u êk.

چووار ده: هژماره. دو هفت. چارو ده
اربعة عشر

Çuwarde: Hijmare. duheft. çar u deh.

چو چو: گازی کرنا دمواری بومەتانی
نداء الدواب للتلقيح

Çuçû: Gazî kirna dewarî bo hatinê.

چوچو: بزنا پورتي مهرم بیت
ماعز المرعز

Çûrr: Bizna qurt meremzbit.

چویر لوتی: پریژێ. ناخفتن نه قەبر
الازعاج

Çûrdirêj: Pîrbêj. axiftin nevebirr.

چویر لوتی: پریژێ. نیچز کرین
المرزع، المعجز، اللجوج

Çûrdirêjî: Pîrbêjî. êcizkirin.

چویر کرین: چمپاندن. ژێ چیکرین. ژێ فرساندن
الانتزاع، الابتزاز، السلب

Çûrîkirin: Çeqlandin. jêçêkirin. jê veresandin.

چویراندن: چمپاندن. پویر کرین. ژێ چیکرین. ژێ فرساندن
الانتزاع بالخيلة، الابتزاز، السلب

Çûrîrandin: ceplandin. pwîrekirin. jê çêkirin. jê-

veresandin.

چویری: قار قار. گنگاشه. شهمته. قیر قیر. حمشامته. زهرین.
قاری قیری

الضجيج، الصخب، الصراخ

Çûrî: Qarr qarr. gingeşe. semte. qîr qîr.
heşamet. zewên. qarî. qîrî.

چویر چویر: قیر قیر. شهمته. هنگامه. حمشامته. زهر زهر

الضجواء، الضجيج، الصخب

Çûnçûn: Qîr qîr. şemete. hingame. heşamet.
zewzew.

چویرا شهمطانی: روزا دویمایهیا میکا شواتن. روزا خلاسیا
زفستانن

آخر یوم من شهر شباط

Çûnraşeytanî: Roja dwîmahika şuwatê roja xilas-
ya zivistanê.

چویرن چویرن: عویر عویر. نویر نویر. زویریکین

اثنین الکلب ونحوه

Çûzçûz: wûz qûz. nwîz nwîz. zurikên .

چویریک: تیریکن بویک

المصفور

Çûçik: Teyrekê. bçwîk.

چویرچالوک: تیزکیت تهر و تهرالا. فارک

القوب، الصوص، الفراخ

Çûçelok: Têjkêt teyra u tewala. varîk.

چویرک: بن کوک. بندک

المركز. النقطة المركزيه

Çûk: Binquk. bindik.

چویرک دار: نویدار

المس، الخفير

Çûkedar: Nubedar.

چویرک: گبیایه کین لۆرکیزکا شین ببيت مروف دخون لئناى

نبات عشبي یۆکل مطبوخا

Çûng: Dirhay. şeqbûy. tîkbûy. tîqelbûGîyayekê
lmêrgîjka şîndbît. mirov dxunlênay.

چویرن پورا: دمقدمه. چهک چویرف، تى وهرين. تى ههليت

المغامر، المجازف، الصريح

Çûvêborra: Deqdeqe. çekeçwîv. têwerîn. tê-
helîn.

چو: بوری. دهریاز بو. رابوری

لات، فات، مضی، ذهب

Çûborî. derbazbo. raborî.

چو چو: گازییا دهواری بو هاتنی

هی-هی، دعوه للدواب للعلف

Çoço: Gaziya dewarî bo hatinê.

چووخ: کراسی بى هوچک. سهرملن بى هوچک

الخيل، القفل، الاتب

Çox: Kirasê bê huçik. sermilê bê huçik.

چووخک: کورتانن پشنييا. بهرشتا پشني

الشوبر، الملحفة يلا ردن

Çoxik: Kurtanê piştiya berista piştî.

چویرک دار: نویدار:

المس، الخفير

Çokedar: Nobedar

چویرک دارى: نویدارى. زترهفانى قهراول

الخفاره

Çokedarî: Nobedarî. zêrevanî. qerwil.

چویرک: نئزۆن. کویرک. گها ناغیرا رانی ولویلاقى

الركبه

Çok: Ejn u . kudik. giha havbera rranî u lûlaqey.

چویرک وهى: چوک بویتیانى. نئزۆنوشلى

القسط، الركبه القسطاء

Çokreql: Cokpotyatî. ejnu şilî.

چویرک: بیچار. بهرانی. دهرفى. بهرى فالایی

الفقر، البادية، الغلاء، الفراغ، الهماء، الغلاء، البیداء

Çol: Beyar. berranî. dervey. berri. valayî.

چویرن: بویرین. رابویرین. دهریاز بو. تى یرین

الذهاب، المضاء

Çon: Borin. raborîn. derbazbûn. têqerîn.

چویرن: رازلینا تشنتى روهنومک ناغى

الجريان، السيلان

Çon: Zilzilîna tiştê ruhn wek avê.

چویرى: بوری. رابوری. دهریاز بو. تى بهرى الماضى، السالف

Çoy: Borî. raborî. derbazbûy. têperî.

چویرلانی: یارییهکه. لسه لنگهکى بیشلغلى دکهن لبعه

Çolanê: Yaryeke lser lingekî bişqillikî dken.

چوينا شطرن: شط كبرى. شط بارى
السرى. السرايه

Çonaşevê: Şevgerî. şevyarî.

چوينا ثاين:
الورد

Çona avê:

چوينا بيم وديت: قراج
الصبيود

Çolêdêmurût: Qerrac.

چوينا كره: ميدي چون
الهيونا

Çonakuh: Hêdîçon.

چول: جهك. تدارمك ومك بيژى جهك وجوليت وى
الحلى

Çol:Çek. . tidarek. wek bêjî. çek u çolêt wî.

چولاغ: موكم. خورست. بنهجه. بن كرتى. نازا
الراسخ. الثابت. المتين

Çolax: Mukum. xwerist. binecih. bingirtî. aza.

چولخ: خويش: سرت. رهوان. رهوان
المعج والمعوج للدواب

Çonxweş:Sirt. rewan. rehwan.

خ بوى. رابوى. تنى پهرى. دهرياز بوى
الماضى. الغابر. التالف

Çoy:Borî. raborî. têperî. derbazbûy.

ههچ: كهعبه، چونا ههچن
(المج)

Hec: Ke'be, Çûna hecê.

ههچى: كهسنى چوى ههچن، لودر كه عىن زفرى
(الحاج)

Hecf: Kesê çûy hecê, li dorke'bê zivîrî.

ههچ ههچ: نهته نايى، نهتهبتين، نهراوستان، كولهفايى، ههچ
ههقياتى، سهروهراتى
(المجس، النهم، الغلق، الاضطراب، عدم الهدوء، عدم الاستقرار)
Hechec: netenayî, netebitûn, nerawestan, ku-
lafeyî, hef hefatî, serxweratî.

ههچههچ: خوسهونا ناگرى، قريپين
(التاجع، التلهب، التضرم)

Hecicîn: Xweşbûna agirî, qirîpên.

ههچى: ههلبوى، ناگرى خوش بوى
(المزيج، المضرم، التلهب)

Hecicî: Helbûy, agirê xweşbûy.

ههچىههچ: ناگر خوش كرن، ناگرههچكرن
(الاضرام، الالهاب، التاجيع)

Hecicandin: Agir xweşkirin, agir helkirin.

ههچىههچ: ناگرى خوش كرى، ناگرى دؤوار كرى
(المزيج، المضرم، التلهب)

Hecicandî: Agirê xweşkirî, agirê di jwarkirî.

ههچههچ: تهنايون، تهبتين، راوستان، كهريبون، مت بون، بى
دهنگ بون
(السكون، الهدوء، الهمود، الاستقرار، الوقوف)

Hecimîn: Tenabûn, tebitûn, rawestan, kerrbbûn,
mitbûn, bêdengbûn.

ههچى: تهنايو، تهبتى، راوستانى، كهريبو، مت بوى
(الساكن، الهادى، الهامد، المستقر، الراقف)

Hecmî: Tenabîy, tebitî, rawestay, kerrbbûy,
mitbûy.

ههچمانن: تهنايون، تهبتين، راوستان، كهريبون، مت بون
(التسكين، التهده، الاحماد، الايقاف)

Hecimandin: Tenabûn, tebitûn, rawestan,
kerrbbûn, mitbûn.

ههچماندى: تهناكرى، تهبتاندى، راوستاندى، كهركرى، مت كرى
(السكن، المهدي، المهدى، المقر)

Hecimandî: Tenakirî, tebitandî, rewestandî,
kerrkirî, mitkirî.

ههچههچ: چانن: يارييهكاجهريكايه
(العبه)

Hechecanê: Yariyaka biçwîkaye.

ههچ كرن

ههسكرن: قيبان، داخاز، نارهزوو، دلدان، نارونك كرن، كهركن
(الاراده، الشينه، الرغبه)

Hezkirin = Heskirin: Vîyan, daxaz, arzû, dil-
dan, aronkkirin, girrkirin.

ههز كرى = هسكرى: قيباى، داخاز، خازتى، دلدای، نارونكى،
گروكى
(المريد، المشى، الراغب)

Hezkirî=Heskirî: Vîyay, daxaz, xaztî, dilday,
aronkî, girrokî.

ههزى كرن: قيبان، دل چون، تهنگهزارى، نهفيندارى
(الحب، العشق، الاشتها)

Hejêkirin: Vîyan, dilçûn, tengezarî, evîndarî.

ههزى كرى: خويوتنى، قيباى، تهنگهزار، دل چوى، نهفيندار
(المحب، العاشق، العشق، المشهى)

Hejêkirî: Xweştivî, vîyay, tengezar, dilçûy,
evîndar.

ههشت ههشت = هشتتتن: كارى بى راوستان، لقينا بى تهناهى
(العمل المتصل الدؤوب بلا استراحه)

Heşt heşt=Heştên: Karê bê rawestan, livîna
bê tenahî.

ههشانن: رهپژانندن، ههشانندن، رهپ كرن، تزی كرن، پر كرن
(المحشو، الشحن، العب، الاملاء، الادخال)

Heşandin: Repijandin, hebişandin, repkirin,
tîjîkirin, pîrîkirin.

ههشاندى: رهپژاندى، رهپ كرى، پركرى، تزی كرى
(المحشو، الشحون، المعيا، المدخول، المدخل، المشحن)

Heşandî: Repijandî, repkirî, pîrîkirî, tîjîkirî.

ههشت، ههشماره: سن وچار، پينچ و دو
(سبعه)

Heft= Hijmare: sê û çar, pênc û du.

هفتن، هفتاره: دهه هفت، هفت دهه
(سبعون)

Heftê = Hijmare: Deh heft, heft deh.

هفتن: هفت روژ، ئینی یەک، ئەینی یەک
(الاسبوع)

Heftê: Heft roj, îni yek, eynî yek.

هفتی: یورنا هفتی یەکی دسەر قەومینەکی را رابورنا هفت روژا بـه رەچونا قەومینەکی
(اسبوعه المناسبات، كالوفاه والولاده وغيره)

Heftî: Borîna heftîyekê di ser qewmînekê ra, raborîna heft roja bi serveçûna qewmînekê ra.

هفتیک: هفتەشکا پشکەک، ژمشایا هفتی
(السبع)

Heftêk: Jiheft pişka pişkek, ji şeşa ya heftê.

هفتییار: دورنەکی وەکی گورکی یە
(الضیع)

Heftîyar: Durindekê wekî gurgîye.

هفتک: ستر، قزک، گەردەن، گەدگە
(العنق، الرقبه)

Hefk: Stû, qirrik, gerdên, gidgîd.

هفت رنگ: توخەکی پەروکی یە
(صنف من القماش الملون كناية للحرابي الملون)

Hefstreng: Tuxmekê perokîye.

هفت جەف: کولەفای، نەتیر بون، کولەیی، کولەباتی
(الجسج، التهم، التناج)

Hefef: Kulefayî, netêrbûn, kulbeyî, kulbey-atî.

هفت جەلی: کولەفا، کولەیی، نەتیر بوی
(الجسج، التهم، التناج)

Hefheft: Kulefa, kulbeyî, netêrbûy.

هفتی: رزی، پەمبلوکی، کوپکی، گەنی
(العفن، الاسن، الكرج، التناج)

Hefinî: Rizî, pembilokî, kwîfkî, genî.

هفتن: رزین، پەمبلوکیاتی، کوپکیاتی، گەنیاتی
(العفونه، الاسن، الكرج، الاكراج)

Hefinîn: Rizîn, pembilokatî, kwîfkîyatî, genîyatî.

هفتاندن: رزاندن، پەمبلوکی کرن، کوپکی کرن، گەنی کرن
(التفین، التسنین، التنین، الاكراج)

Hefinandin: Rizandin, pembilokîkirin, kwîfkîkirin, genîkirin.

هفتاندی: رزاندی، پەمبلوک کری، کوپکی کری، گەنی کری
(المکرج، العفن، التناج)

Hefinandî: Rizandî, pembilokkirî, kwîfkîkirî, genîkirî.

هفتوکی: پەمبلوکی، رزی، کوپکی، گەنی
(العفن، الكرج، الاسن، التناج)

Hefnokî: Pembilokî, rizî, kwîfkî, genî.

هفتیاتی: رزین، پەمبلوکی بون، کوپکی بون، گەنی بون
(العفن، الكرج، الاسن، التناج)

Hefniyatî: Rizîn, pembilokî bûn, kwîfkî bûn, genî bûn.

هفت: بها، نرخه، باه، نخره
(الحق، الثمن، القيمة)

Heq: Biha, nirxe, bah, nixre.

هفلە: فیتین شیلانی، فیتین گول سەکی
(شمر شجرة العنم)

Helmije: Fêqîyê Şilanê, fêqîyê gul sekê.

ههلان: بهژتن، بهژتن، پێکدا چون
(الدوبان، الانصار)

Helhan: Bihijtin, buhijtin, pêkdaçûn.

ههلای: بهژی، بهژی، پێکداچوی
(الذنب، المصهر)

Helhay: Bihijî, buhijî, pêkdaçûy.

ههلاتن: بهژاندن، بهژاندن، پێکدا برن
(التدوب، الاذابه، الصهر، الاصحار)

Helandin: Bihijandin, buhijandin, pêkdabirin.

ههلندی: بهژاندی، بهژاندی، پێکدا بری
(المذوب، المصهر)

Helandî: Bihijandî, buhijandî, pêkdabirî.

ههلان: تات، کاش، کەفرێ پان
(الصلاح، الحلان)

Helan: Tat, kaş, kevrê pan.

حەلالووک: توخمەکن گییایە
(صنف من العشب)

Helavok: Tuxmekê gîyaye.

حەلالووکى: نەساخىدە، زەدەبونا شىرىنى لىئاڭ خوڭىنى
(مرض السكرى)

Helavokî: nesaxîyeke zêdebûna şîrîniyê li-
nav xwînê.

حەلال: رزاندىنا پىستى بوھبانا دا موى ژخو بەردەت
(المطآن)

Helal: Rizandina pîstî bo hinbana da mwî ji
xwe berdet.

حەلال: دەستوێردای
(المباح)

Helal: Destwîrday.

حەلال بون: دەستوێردای بون
(الاباحه، التعطين)

Helalbûn: Destwîrday bûn.

حەلال بوى: دەستوێردای بوى
(المباح، المعطن)

Halbûy: Destwîrday bûy.

حەلال کړن: دەستوێردان
(الاباحه، الاعطآن، التعطين)

Helalkirin: Destwîrdan.

حەلال کړى: دەستوێردای
(المبيع، المعطن)

Helaikirî: Destwîrday.

حەمەر: مالت، حەبلى، تژی بوى
(المتخم، المكتظ)

Hemer: Maliq, hebilî, tijî bûy.

حەمەرى: حەبلى، مالتى بون، تژی بون
(التخم، الكتظ، الاكتظاظ)

Hemêrî: Hebilîn, maliq bûn, tijî bûn.

حەمشەرى: کەرچوڤ، سەرسک، سەرسەرى
(الاهوج، الاحمق، الارعن، الطائش)

Hemşerî: Kerçove, sersik, serşerî.

حەمشەرىياتى: کەرچوڤى، سەرسک، سەرسەرىياتى
(الهوج، الحمق، الرعونه، الطيش)

Hemşerîyatî: Kerçoveyî, sersikî, serserîyatî.

حەمل: نافر
(الحمل، الحمل)

Hemil: Aviz.

حەولرى: قارى، قبرى، گازى
(الصياح، الصراخ)

Hewarî: Qarî, qîrî, gazî.

حەوھو: رەوەرە، حەف حەف، لوبىرلور، عەووعەو
حەوئىن: رەوین، حەفین، عەوئىن، لوبىرئىن
(النبا، العواء)

Hewhew: Rewrew, hefhef, lwîrlwîr,
'Ew'ew.

Hewên: Rêwîn, hefîn, 'ewên, lwîrên.

حەوھان

حەوھان: تەبتىن، تەنابون، راوستان، بىنجەھىن، ناکنجى بون
(السكن، القرار، الهدوء، الراحة، الاستقرار، اللجوء، الايواء)

Hewhan =Hewyan: Tena bûn, Rawestan, Bi-
necih bûn, Akincî bûn.

حەوھای: تەنابوى، تەبتى، راوستانى، بىنجەھىوى،
ناکنجى بوى

(السكن، الهادئ، المستقر، المريح، اللاجئ، الاوى)

Hewyay: hewhay: Tena bûy, tebitî, rawes-
tay, binecih bûy, akincî bûy.

حەواندىن: تەنارن، تەبتاندن، بىنجەھرن، ناکنجى کړن
(الاسكان، التهدئة، الاجاء، الايواء، الترويح، الاقرار، المؤوى،
الملاجئ، المسكن)

Hewardin: Tenakirin, tebitandin, binecihki-
rin, akincîkirin.

حەواندى: تەنارنى، تەبتاندى، بىنجەھرى، ناکنجى کړى
(المرح، المهدي)

Hewardî: Tenakirî, tebitandî, binecihkirî,
akincîkirî.

حەپاس: تىلباسکى پتتى يىن کەوا و دىکلاوتەيروتەوالا
(الصنعة للديك وغيره من الطيور)

Heyas: Tibla baskê pêyyê kewa û dikilan û
teyrûtewala.

حەپاس: کەمەر، شىتیک، کەبەندا ناسنى
(النطاق، الحديدى)

Heyas: Kemer, şwîtik, kebenda asinî.

حویله:

حويله: تیل
(الدلاص، الماسا)

Hufîle: Tîl.

حوتک: کولم، دنگ، تپوله، پیدادان
(اللمک، اللطم، الضرب)

Hutik: Kulm, ding, tepole, pëdadan.

حوت: قهلهو، ترخان، تەفقی، تەروتول
(البدین، السمین، البض)

Hut: Qelew, tirxan, tefiqî, terûtöl.

حوتی: قهلهوی، تەفقی، ترخانی، تەروتولی
(البدانه، السمنه، البضه)

Hutî: Qelewî, tefiqîn, tirxanî, terûtölî.

حوت حوت

حوتن: دهنگی پیدادانی، دهنگی لیدانی، دهنگی قوتانی، دهنگی
ورهانا تشتی گران
(صوت الضرب، صوت السقوط)

Huthut:

Hutên: Dengê Pêdadanê, dengê lêdanê, dengê qutanê, dengê werhana tiştê giran.

حوولی

حوولی: لیدانا ژبهیل، پیدادان، ژبهیل هافیتن
(الضرب نحو الاعلی)

Hulopî:

Hulomî: Lêdana jêhel, pëdadan, jêhel havêtin.

حووچ: رویت، روال، رويس

(الاصح، الاجرد، العاری، الحاسر)

Hoç: Rwît, riwal, rwîs.

حوچی: رویتی، رويساتی، روالی، رویتاتی، رويسی
(العری، الحسر، الجر، الصلح)

Hoçî: Rwîî, rwîsatî, riwalî, rwîtiyatî, rwîsî.

حوپ حوپ

حوپن: گورد گورد، دهنگی خوهه لایتینن
(الههمه)

Hophop

Hopên: Gurdgurd, dengê xwehelavêtinê.

حوتن: شهنا دهواریه، دهنگی شهیناههسیا، کهنی بلند و بترانه
(الصهيل للدواب، الضحك الساخر المستديم)

Hûrhûr:

Hûrên: Şihîna dewaraye, dengê şihîna hespa, kenîyê bilind û bi trane.

حیل کین: تازاکین، لى بوین، تی بوین
(الاعفاء، الاصباح، الصبح، العفو)

Hîlkirin: Azakirin, lêborîn, têborîn.

ههز: دهمان پیس، چاڤ لهر، قهجه
(الداعر، الشهواني، البذئ الخلق)

Hîz: Demanpîs, çavlider, qehbe.

ههزی: قهجهیی، دهمان پیسی، چاڤ لهرقهیی
(الدعارة، الفاحشه)

Hîzî: Qehbeyî, demanpîsî, çavliderveşy.

حولی: تیل

(الاملس، العقیل)

Hulî: Tîl.

حولیاتی: تیلیاتی، تیلی
(المس، الصقل)

Hulyatî: Tîlîyat, tîlî.

حولیک: فیتی یکه
(الاجاص)

Hulîk: Fêqîyeke.

حولسن: تحسین، خشان
(الدلاص، الزحلقة، الانزلاق)

Hîsîn: Tehîsîn, xîşan.

حولیسوک: تحسوک
(الدلیص، الزلق، الزحلقة)

Hulîsok: Tehîsok.

حولیساندن: تحساندن
(الانزلاق، الدلاص، الترحلق)

Hulîsandin: Tehîsandin.

حولیساندی: تحساندی
(الزلق، المدلاص، المرحلق)

Hulîsandî: Tehîsandî.

حووت: حوچ، سه‌تراشتی
(معلق الرأس)

Hot: Hoç, sertiraştî.

هووی: سه‌تراشتی، سه‌رویتی
(حلق الرأس بالموس كالصلع)

Hot: Sertiraştî, ser rwîî.

هوولک: کاکلکا پیغازی
(لب البصل، نواه البصل)

Holik: Kakilka pîvazê.

هوول: باهتله، هیر، تره‌دین، ده‌بەنگ، گەوشەک
(السفيه، البليد، الغبي)

Hol: Bahêle, hêrr, tirredîn, debeng, gewşek.

هوولی
هوولیات: باهتله‌یی، تره‌دینی، ده‌بەنگی، گەوشەکی
(السفاوه، الغباوه، البلاده)

Holf: Bahêleyî, tirredînî, debengî, gewşekî.

Holyîatî.

خاثر گرتن: ریز گرتن، روی گرتن، هڅی قه‌بویل کرن
الاحترام، التقدير، المراعاة، قبول التماس والترجي

Xatirgirtin: Rêzgirtin, rwîgirtin, hîvî
qebwîlkin.

خاثر خاستن: دستویر خاستن بوجونئ
الاستئذان، التوديع

Xatirxastin: Destwîrxastin bo çûnê.

خاثر خازی: دستویر خازی بوجون ووه‌غرا
الوداع

Xatirxazî: Destwîrxazî bo çûn û wexera.

خاثر خاز کسئ دستویر خاز
المودع

Xatirxaz: Kesê destwîr xaz.

خاچه: بازرگان، دوکاندار، بازرگانی که‌ریده
التاجر، البزاز

Xaçe: Bazirgan, dukandar, bazirganê geride.

خاچه‌یی، خاچه‌ئی بازرگانی، دوکانداری
التجارة، البيع والشراء

Xaçeyî = Xaçetî: Bazirganî, dukandarî.

خاچ: دارئ خه‌ندانئ، دارئ قنارا فه‌لا، نیشانا بیروز
لنک فه‌لا
الصليب

Xaç: Darê xendiqandinê, darê qinara fela,
nîşana pîroz linik fela.

خاچ پارس، خاچ پاریس: فه‌لا: ریگری ئول وناپینا
عیسای؟

الصليبي، عابد الصليب

Xaçperis = Xaçperês: Felc, rêgirê ol û ayinê
Îsay?

خاچ پارسئن، خاچ پاریسی: فه‌لئی، فه‌لاتئ
الصليبيه

Xaçperistin = Xaçperêsî: Feletî, felatî.

خار: فاج، فري، بادای، خوهر، قیج
الصفاء، الاعوج، المائل

Xar: Vaç, virr, baday, xwehir, vîç.

خار بون، فاج بون، فري بون، بادان بون، خوهر بون،
فیجیون

التعوج، التمايل، التصايف، الانعطاف

Xarbûn: Vaç bûn, virr bûn, bada bûn, xwe
hir bûn, vîç bûn.

خ

X

خاپ: های نبون، ناگه نبون
المغفل

Xap: Hay nebûn, ageh nebûn.

خاپان: نه‌مای بون، نه‌ناگه بون، ژخوه چون
التغفل

Xapan: Nehay bûn, neageh bûn, jixwe çûn.

خاپاندن: سردا بون، ته‌حساندن
اغفال

Xapandin: Serdabirin, tehisandin.

خاپئ: کسئ سردا برئ وته‌حساندی

Xapîn: Kesê serda birî û tehisandî.

خاپینوک: کسئ مروفی دسر دادبیت
المغفل

Xapînok: Kesê mirovî diserda dibet.

خاتوین: سئی
السيدة

Xatwîn: Sîtî.

خاتوینوک: متویرت بجویک بیت بی‌بارک، کشمش
الکشمش، الزبيب الناعم

Xatînok: Mêwîjêt biçwîk yêt bê berik, kişmiş.

خاثر: ریز، روی، روبه‌ت، ده‌ستویر

الحرمة، الاحترام، المراعاة، التقدير، الاذن، الرخصة

Xatir: Rêz, rwî, rwîmet, destwîr.

خارځيځستځ: دائيځستځ. نهاندځ. بندا کړن. بن کتن. ژوردا
ښان. ژور کړن

الانزال، الامياط، الانكاس، التنكيس

Xarêxstin: Daêxistin. nihandin. bindakirin. binketin. jordaînan. jêrkirin.

خارځيځستځي: دائيځستځي. نهاندځي. بندا کړي. بن ځيځستځي.
ژوردا ځيځنای. ژور کړي

المنزل، المنكس، المهبط

Xarêxstî: Daêxistî. nihandî. bindakirî. bin-daêxistî. jordaînay. jêrkirî.

خارج. ژورځي. دانگاځ. بنځي. بندا. بناځ
الاسفل، الادنى، تحت

Xarê: jêrî.dangda. binî.binda. binav.

خار: زمځي وهسيځلت بهر روځباري. دمشتا نافيهر دو کړکا.
دهشتا نافيهر دو کولتا

المقل، القلق، القنعة، الخب، سهل بين حزين

xar: Zevî û qesilêt ber rwîbarî. dešta navbera du girka. desta. navbera dukulimta.

خوابځ: کرنا زکي. زکا کړن. زاد. ناځ خورځ
الاکل، الطعام، الغداء

Xwarin: Kirna zikî.zika kirin. zad. ahxwer.

خوارنا ځاځ ځاځ: خوارنا قهلو. خارنا بزکا
المسبغة

Xwarna avxaz: Xwarna qelew. xwarna bizka.

خارگه: پخت کماځ. گهڼت ژورځي
الفقرات القطنية

Xargib: Pişt kimax. gihêt jêrî.

خارځا: ټيژکځ خويځکځ. بچويکځ خويځکځ
ولد الاخت

Xarza: Têşkê xwîşkê. biçwikê xwîşkê.

خار: خويځک. خاځ. خويځ
الاخت

Xar: Xwîşk. xah. xwîç.

خاځ: خازتن. داخاځ. فيبان. دل چوځ. خهزکځ
الطلب، المني

Xaz: Xaztin. daxaz. vîyan. dilçûn.hezkirin.

خار بوي: قاچ بوي. فر بوي. باداي بوي. خوههر بوي. فيج بوي

المعوج، المائل، المعطوف

Xarbûy: Vaç bûy. virr bûy. baday bûy. xwe-hirbûy. vîçbûy

خار تر: قاچ تر. فر تر. فيج تر. باداي تر. خوههر تر.
الاعوج، الاميل، الاعطف

Xartir: Vaç tir. virr tir. baday tir. xwehir tir
خار کړن: قاچ کړن. فر کړن. فيج کړن. بادان. خوههرکړن.
التعويج، التميل، الاعطاف

Xarkirin: Vaçkirin. virkirin. badaykirin. xwe-hirkirin.

خار کړي: قاچ کړي. فر کړي. فيج کړي. بادايي. خوههر کړي.

المعوج، الميل، المعطف

Xarkirî: Vaçkirî. virrkirî. badaykirî. xwe-hirkirî.

خاري، خارياځي: قاچي. فري. باداني. خوههرځي.
خوههرياځي. قاچاځي. فرياځي. بادانياځي
الاعرجاج، الميلان، العطف، الصبوف

Xarf = Xaryatî: Vaçî. virî.vîçî. badanî. xwehrî. vaçatî. virrîyatî. badaniyatî.

خارو فيج: قاچ وځي
التمعوج، التمرج

Xarûvîç: Vaç û virr

خار: ژور. بندا. دانگ. بن
تحت، اسفل، ادنى

Xar: Jêr. binda. dang. bin.

خارکتن: ډاکتن. بن کتن. ژور داماتن. ژور بون
الهبوط، النزول، التکوس

Xarketin: Daketin. bindabûn. binketin. jor-dahatin. jêrbûn.

خارکتي: ډاکتي. نهژتي. بندا بوي. بن کتي. ژورداماتي.
ژور بوي

النازل، الهابط، الناکس

Xarketî: Daketî. nihijtî. bindabûy. binketî jordahatî. jêrbûy.

خازتن: داخازکرن. فبیان داری. گازی کړن. ژن خازتن.
الطلب، البقیه، الامنیه، الدعوه. خطب النساء

Xaztin: Daxaz kirin. vîyandarî. gazîkirin.
jinxaztin.

خازتی: داخازکړی. خازگیني. ځین. گازی کړی.
المطلوب، المخطوب

Xaztî: Daxazkirî.xazgînî.vîn. gazîkirî.

خازگین: مروفین ژنکتی بوکسه سکی داخان
الغاطب، الناشد، خاطبي المراء

Xazgîn: Mirovên jinkê bo kesekî dixazin.

خازتن: ساتوري. دست لهر کړتن. دهست دريژ کړن
التكفف، التسول، الاستجداء
الشحاذ

Xaztin: Saorrî. dest libergirtin. destdirêj.

خازوگ: ساتوره. دهست دريژ کړی
المستول، المتكفف، الشحاذ، المستجدي

Xazok: Saorre. dest dirêjkirî.

خازگیني: جونا ژن خازتنی. ژن خازتن
خطبه النساء

Xazgînf: Çûna jin xaztinê. jinxaztin.

خاس: پيخاس. پي رويت. پي پيلاف
الحافي

Xas: Pêxas. pê rwît. bê pêlav.

خاس بون: پيخاسبون. پي رويت بون. پي پيلاف بون
التحفي

Xasbûn: Pêxas bûn. pê rwît bûn. bê pêlav
bûn.

خاس بوی: پيخاسبوی. پي رويت بوی. پي پيلاف بوی
المحفي

Xasbûy: Pêxas bûy. pê rwît bûy. bê pê-
lavbûy.

خاس تر: پيخاستر. پي رويت تر. پي پيلاف تر
الاحفي

Xastir: Pêxastir. pêrwîtîr. bêpêlavtir.

خاس کړن: پي خاس کړن. پي رويت کړن. پي پيلاف کړن
الاحفاء

Xaskirin: Pêxaskirin. pêrwîtîkirin. bêpêlav-
kirin.

خاس کړی: پي خاس کړی. پي رويت کړی. پي پيلاف کړی
المحفي

Xaskirî: Pêxaskirî. pêrwîtîrî. bêpêlavkirî.

خاسي، خاسپاتي: پي خاسي. پي رويتی. پي پيلافي
الحفي، الحفاء

Xasî = îXasyatî: Pêxasî. pêrwîtî. bêpêlavî.

خاسي: پردا ل نافيبرا هنافا. پردا مابهينا عويرو روييكا
الحجاب، الحاجز

Xaşî: Perda li navbera hinava. perda mabey-
na .wîr 0 rwîvîka.

خاف: سست. پي تام. خليل
القاتن، السلاخ، الغامى، لاطعم له

Xav: Sist. bêtam. xilêl.

خاف بون: پي تام بون. خليل بون
التفوه، التقتن، السلخ

Xavbûn: Bêtambûn. xilêlbûn.

خاف بوی: پي تام بوی. خليل بوی
المقتن، السالغ، المتفهي

Xavbûy: Bêtambûy. xilêlbûy.

خاف تر: پي تام تر. خليل تر
الاقتن، الاسلغ، الافهي

Xavtîr: Bêtamtîr. xilêltî.

خاف کړن: پي تام کړن. خليل کړن
الاقتان، التسليخ، التفويه

Xavkirin: Bêtamkirin. xilêlîkirin.

خاف کړی: پي تام کړی. خليل کړی
المقتن، المسلغ

Xavkirî: Bêtamkirî. xilêlîkirî.

خافي، خافياني: پي تامی. خليلی
القتن، السلاخ، التفه، لاطعم له

Xavî = Xavîyatî: Bêtamî. xilêlî.

خاف: سست. پلوخ. پست
القاتر، الراخي، المتواني

Xav: Sist. pilox. pist.

خاف بون: سست بون. پلوخ بون. پست بون
التراخي، التفتو، التواني

Xavbûn: Sistbûn. piloxbûn. pistbûn.

خاف گو: ناخفتنا ساده

الكلام البسيط

Xavgo: Axiftina sade.

خاقان: پاشا، سەمیان، سەروک، بەراھی
السلطان، الامبراطور، الملك

Xaqan: Paşa, semyan, serok, berahî.

خاقانی: پاشاتی، سەمیانی، سەروکاتی، بەراھیانی
السلطنة، الامبراطورية، الملكية، سندات الطابو

Xaqanî: Paşatî, semyanî, serokatî, berahiyatî.

خاک: کل، شاخ، ئەرد، پیف
التراب، الارض

Xak: Gil, ax, erd, pîv.

خاکی: پەروکەکە رەنگی وی زەیتوینی بە
القماش الکستنائي الزی العسکری

Xakî: Perokeke rengê wî zeytînî ye.

خال: دق، نیشان، چنیک
الشامة، النقطة

Xal: Deq, nişan, çinîk.

خال خال بون: دق دق بون، چنی چنیک بون، نیشان بون
بنی بون
النقط

Xalxalbûn: Deqdeqbûn, çinîçinîkbûn nişanbûn, pinîbûn.

خال خال بوی: دق دق بوی، چنی چنیک بوی، نیشان بوی
النقط

Xalxalbûy: Deqdeqbûy, çinî çinîkbûy, nişanbûy.

خال خال تر: دق دق تر، چنی چنیک تر، نیشان تر
النقط

Xalxaltir: Deqdeqtir çinîçinîktir, nişantir.

خال خال کون: دەقدان، دق دق کون، چنی چنیک کون
نیشان کون
التقطيع

Xalxalkirin: Deqdan, deqdeqkirin, çinî, çinîkkirin, nişankirin.

خال خال کری: دەقدای، دق دق کری، چنی چنیک کری
نیشان کری
النقط

Xalxalkirî: Deqday, deqdeqkirî, çinîçinîkkirî, nişankirî.

خاف بوی: سست بوی، پلوخ بوی، پست بوی

المرخى، المفتور، المتوانى

Xavbûy: Sistbûy, piloxbûy, pistbûy.

خاف تر: سست تر، پلوخ تر، پست تر
الارخى، الافتر، الانوى

Xavtir: Sisttir, piloxtir, pisttir.

خاف کون: سست کون، پلوخ کون، پست کون
التفتير، الارخاء، الوانى

Xavkirin: Sistkirin, piloxkirin, pistkirin.

خاف کری: سست کری، پلوخ کری، پست کری
المفتر، المرخى

Xavkirî: Sistkirî, piloxkirî, pistkirî.

خافی، خالپاتی: سستی، سستیاتی، پلوخی، پستیاتی، پستی
المفتور، الرخاوه، الوانى، التوانى

Xavî = Xavfyatî: Sistî, sistfyatî, piloxî, pistfyatî, pistî.

خاف: گوشتى تەبرۆتى، نامى نەلینای
النهى، النى

Xav: Goştê nebirijî, ahê nelênay.

خافی: نەلینای ونەبراژتى
النبيؤ، النهيه، النيا، النها

Xavî: Nelênay û nebirajî.

خاف: رەنگى خاف بى قەبوی
الوان الباهت، الفاتح

Xav: Rengê xav yê vebûy.

خافیلە: سست و پست
التوانى، الراخى، القانت، السلاخ

Xavêlê: Sist û pist.

خافەرە: گىيايەكى ئافى لە مێرگا شىن دىبىت ئالغە بو
چافوى ياو ددورين بو مشنى بى تەرشى.

نبات عشبي حقلی

Xavre: Giyayekê avîye limêrga şîn dibît alife
bo çavirîya û didurîn bo miştî yê terşî.

خافک: دەرسوکا سەری

منديل الرأس، جمدانى

Xavik: Dersoka serî, cemedanî.

خال خالیاتی: ده‌قده‌قیاتی، چنی چنیکی، نیشانی

المنقوط، المشوم

Xalxaliyati: Deqîdieqyati, çiniçinîki, nişanî.

خال براین داین

الخال

Xal: Birayê dayê.

خالق: بادن، خاربون، قارئ بون

العدول، الانحراف، الميلان

Xaliftin: Badan, xarbûn, varrêbûn.

خالفتی: بادای، خار بوی، قارئ بوی

العدول، المنحرف، المائل

Xalifti: Baday, xarbûy, varêbûy.

خال خالک تمیل، نندامی خون پاقر کرنی

الطحال

Xalxalk: Tihêl, endamê xwîn paqijkirnê.

خال خالک: کیزکه‌کا سورده پاچنی چنیکه

حشره من القرينات

Xalxalk: Kêzeka sore ya çini çinîke.

خالته: خویشکا دایکی

الخاله

Xalet: Xwîşka daykê.

خالیه گه: تهنشت، تل، رمخنی ناف تهنکی

الخاصره

Xalfigih: Tenîşt, til, rexê navtengê.

خام، گیر، خییج، تیک، ته‌قله

الوعم، السطر، الصدع

Xam: Gîr, xîç, tîk, tevlê.

خامک: کاجورا قرشی: پهرمخنی پویشی

الزغف، الهشیم

Xamik: Gaçûra qirşî, perexê pwîşî.

خام خام، گیر گیر، خییج خییج، تیک تیک، ته‌قله ته‌قله

المقل، المخطوط، السطر

Xamxam: Gîrgîr, xîçxîç, tîktîk, tevlêtevlê.

خام خام بون، گیر گیر بون، خییج خییج بون، تیک تیک بون

ته‌قله ته‌قله بون

التقل، التسطر، التخط.

Xamxambûn: Gîrgîrbûn, xîçxîçbûn, tîktîkbûn.

tevlêtevlêbûn.

خام خام بوی: گیر گیر بوی، خییج خییج بوی، تیک تیک بوی.

ته‌قله ته‌قله بوی

المسطور، المخطوط، المتقل

Xamxambûy: Gîrgîrbûy, xîçxîçbûy, tîktîkbûy, tevlêtevlêbûy.

خام خام تر: گیر گیر تر، خییج خییج تر، تیک تیک تر، ته‌قله

ته‌قله تر

الاسطر، الاقلم، الاخطط

Xamxamtir: Gîrgîrtir, xîçxîçtir, tîktîktir, tevlêtevlêtir.

خام خام کرن: گیر گیر کرن، خییج خییج کرن، تیک تیک

کرن، ته‌قله ته‌قله کرن

التسطير، التخطيط

Xamxamkirin: Gîrgîrîkirin, xîçxîçîkirin, tîktîkkirin, tevlêtevlêkirin.

خان، ماقویل: میرزا

النبيل، الوجيه، السيد

Xan: Maqwîl, mîrza.

خاناتی: ماقویلی، میرزاتی

النبيل، الوجاهه، السیاده

Xanati: Maqwîlî, mîrzatî.

خانی: ناغاهی، مال

الدار، البيت

Xanf: Avahî, mal.

خانهدان: بنه‌مال، ماقویل

الاسره النبيله

Xanedan: Binemal, maqwîl.

خانهدانی: بنه‌مالی، ماقویلی

عراقه الاسره النبيله

Xanedanf: Binemal, maqwîlî.

خاندن:

الفراء

Xandin.

خاندانان: کەسێ خاندنێ دزانیت

القاری، المثقف

Xandevan: Kesê xandinê dizanî.

خاندملطانی: کارڼ خانډن زانینډ
الطاف

Xandevanî: Karê xandin zanînê.

خاندنډ: کسښ مې بوی خاندنډ. تشنډ ماتی خاندی
القاریء، المقرء، المقرؤ

Xandî: Kesê hî bûy xandinê. tiştê hafî xandî.

خانک: نامانه که یڼ کورو فر وپیڼکه. نانې لسه تنک
دکن
الظم

Xanik: Amaneke yê gurovir û bipêepike.
nanî li ser tenik diken.

خانین چارگوښه: خانین چار نیشک
الکعب

Xanîyê çargoşe: Xanîyê çar îşk.

خان، خانہ: میفانا بمرزو حق. خانین بکړی. کوچکا ریښکا
Xan = Xane: Mêvana bimiz û he. q xanîyê
bikirê. koçka rêvinga.

خانینا تهر: چریکین. چریکی
التغرید

Xandina teyra: Çirikên. çirikî.

خانم: ستی. خاتوین
السیده

Xanim: sitî. Xatwîn.

خان ومان: خانی وناف مالی
الدار ومشمولاته

Xan û man: Xanî û navmal.

خانہ: لاتا نفیسینډ
حقل الکتابه

Xane: Lata nivêsinê.

خانه قاه: تکیا. جهن نان دانا به لاش وپهروه. مالا ژار
وفکه تی وپی ریک کوره وشل وسه قاتا
التکیه، الزاویه، دار الفقراء، الماوی

Xaneqah: Ttekyā. cihê nan dana belâş û power.
mala jar û veketî û bêrê û kore û şil û seqet.

خامش: رازی بون. لبر هاتن. فییان. مهلبزارتن
الرضی، القناعه، حربه الاراده والاختیار

Xahiş: Rrazî bûn. li betr hain. vîyan. helbi
jartin.

خاوی: دهست مالکا دهست زها کرنډ
المنشفه

Xawîf: Destmalka dest zihakirinê.

خانوڅ: دویفه لانک. مه قال. پیغه نویسک
التابع، المرافق، المستشار، الندیم

Xanox: Dwîvelank. heval. pêvenwîsk.

خهبات: بزاف
الجهاد، النضال، الکفاح، السعی

Xebat: Bizav.

خهبتن: بزفین

المجاهده، المناضله، المكافحه، الاسماء

Xebitûn: Bizivîn.

خهبتاندن: بزفاندن

الحد علی النضال والجهاد

Xebitandin: Bizivandin.

خهبات کهر: بزاف کهر

المجاهد، المناضل، المكافح، الساعی

Xebatker: Bizavker.

خهبات کرن: بزاف کرن

الاجتهاد، السعایه، النضال

Xebatkirin: Bizavkirin.

خهبات کاری: بزاف کاری

السعی، الجهد

Xeabatkarî: Bizavkarî.

خهبر: کوتار. بیژا. مژده

النبا

Xeber: Gotar. bêja. mijde.

خهبر دار: سهر راکهشی. زانا. ناگاهدار
النبی، المتنبی

Xeberdar: Ser ragihiştî. zana. agahdar.

خهبرداری: سهر راکهشتنی. زانین. ناگهداری
النبوه، النبوه

Xeberdarî: Ser ragihiştî. zanîn. agehdarî.

خهبردانا نهبوی: مزکیڼی. مژده

النبوه

Xeberdana: Nebûy: mizgînî. mijde.

خهپاره کړن: پښ رابونا پاقر کرنا چاندنئ ژکياييت زياندار
التعريق

Xeparekirin: Pêrabûna paqijkirna çandinê ji
giyayêt bi zîyandar.

خهت: نفيسين. خيج. ريزن. گير
الكتابة، السطر، الخط

Xet: Nivêsin, xîç, rêz, gîrr.

خهتا کيلانئ: خهتا جوئى. لات
الظم، مايشقه سكه المحراث

Xeta kêlanê: Xeta cotî. lat.

خهتيرا روناهيئ: نهديره. شهمال
المشعل، النيراس، الفئار

Xetîra ronahîyê: Nedîre. îemal.

خهتيرو: جوئى په پرتى. دارئ چيق چيق
الشنطيط

Xetîre: Çûvê peritî. darê çîq çîq.

خهتسى: تزي بوى. كونا هاتى گرتن. بوتنا تزي بوى. ناسئ
بوى

المصمت، المسدود

Xetimi: Kuna hatî girtin. bota tijbûy, asê bûy.

خهتمين: ناسئ بون. هاتنا گرتن
المصمة، الانسداد

Xetimin: Asêbûn. hatina girtin.

خهتماندين: ناسئ كرن. كون گرتن
التصميم، التسديد

Xetimandin: Asêkirin. kungirtin.

خهريمند: داريقان. كار كهريئ دهواري
الطبايق، الكاروى

Xerbend: Darîvan. karkerê dewarî.

خهريمندى: داريقانى. كار كهرييا دهواري
المكارية، الطبايق

Xerbend: Darîvanî. karkerîya dewara.

خهريمو: داركه توفئ وئ زك پئ دجيت. دندكا وئ فيش
چوئى دكته

الخروج، نبات

Xerwe: Dareke tovê wê zik pê diçît. dindika
wê fîş çûnê diket.

خهبردان: مژده دان. مزكن دان
التبوء، التنبأ

Xeberdan: Mijdedan. mizgîndan.

خهبر گوئيز: خهبر گير
الواشى

Xeberguhêz: Xeber gêr.

خهبر گوئيزى: خهبر گيرى
الوشايه

Xeberguhêzî: Xebergêrî.

خهبروئ مرئى: جابا مرئى. خهبروئ توپينئ
النعمى، المتعاه

Xeberê mirinê: Caba mirinê. xeberê topînê.

خهبر: دوژين. داييقان
السب، الشتم، القذع

Xeber: Dujîn. dapîvan.

خهبر بيژ: دوژين بيژ. داييگ
الشتام، السباب، القاذع

Xeberbêj: Dujîn bêj. dapîvk.

خهبر بيژى: داييقانى. دوژينى دان
الشتامة، السباب، القذاعة

Xeberbêjî: Dapîvanî. dujîndan.

خهبر گوئن: داييقتن. دوژينى كوئن
التشتيم، الاقذاع، المسب

Xebegotin: Dapîvtin. dujîni gotin.

خهبرويت درمو: فزيلي. فركيلى
المرومات، الاخبار الكاذبه

Xeberê direw: Fîzîlî. fîrkêlî.

خهپه: پرتهكه ژ ناويزئت هوير وبارا. ناويزهكه ژ بهركارئ
كيلانئ په. پرتهكه ژ هويرو بار وهفجاري
الدار، مسمار المحراث. مسمار التنبيت

Xepe: Pirteke ji awêzêt hwîr û bara awîzeke
ji pargarê kêlanêye. pirteke ji hwîr û bar
û hevcarî.

خهپاره: كيا كرنا ژناف چاندنئ. پاقر كرنا چاندنئ ژكياييت
ب زيانان

العزق، التعشيب

Xepare: Giyakirna ji nav çandinê. paqijkiri-
na çandinê ji giyayêt bi zîyan.

خەرت تیر: تراشتی تیر. فەرەنی تیر.
الخرط

Xert tir: Tiraštî tir. verenî tir.

خەرت کۆن: تراشتن کۆن. فەرەنێ کۆن.
التخریط

Xertkirin: Tiraštinkirin. verenînkirin.

خەرت کۆی: تراشتی کۆی. فەرەنی کۆی.
المخرط

Xertkirî: Tiraštîkirî. verenîkirî.

خەرتاندن: تراشتن: قورکنا گروفر. خەلەک کۆن
التخریط، المخرط، الداريا او حلقيا

Xerritandin: Tiraştin. qurkirina gurovir. xelek kirin.

خەرت بون: خەلاس بونا فەقی. فەقی کۆنا بون. فەقی ئەمان
نفاد الفاكهه

Xertbûn: Xilas bûna fêqî. fêqî kuta bûn. fêqî neman

خەرتی، خەرتیاتی: ئەمانا فەقی. خەلاسبونا فەقی
نفاد الفاكهه

Xertî = Xertyatî: Nemana fêqî. xilas bûna fêqî.

خەرجاندن: ئاف کۆنا ئامانێ ئاخێ یێ ئوی داتام خوێش
بیبیت. هێ کۆن

الرب، التمريج، للاواني الخرفيه

Xerricandin: Avkirina amanê axê yê nwf da tam xweş bibît. hîkirin.

خەرجێن: ئامان تام خوێش بون. هێ بون
الاواني المرجه

Xerricîn: Aman tam xweş bûn. hî bûn.

خەرجێن: هێ بون

التمرس، التعود، الممارسه

Xerricîn: Hî bûn.

خەرجاندن: هێ کۆن:

التمریس، التعود

Xerricandin: Hîkirin.

خەرجی: هێ کۆی

الممارس، التعود

Xerricî: Hî kirî.

خەریب: ئارەزوک، ئارونک، پەرستوک
المشتاق، الحان

Xerîb: Arezok. aronk. peristok .

خەریب بون: ئارونک بون. ئارەزوک بون. پەرستوک بون
الاشتياق، التحن

Xerîbûn: Aronkîbûn. arezoobûn. peristokbûn.

خەریب بوی: ئارونکی بوی. ئارەزوک بوی. پەرستوکی بوی
المشتاق

Xerîbûy: Aronkîbûy. rezokbûy. peristokbûy.

خەریب تیر: ئارونک تیر. ئارەزوک تیر. پەرستوکی تیر
الاشوق، الاجن

Xerîbtîr: Aronkîtir. arezoktir. peristoktir.

خەریب کۆن: ئارونکی کۆن. ئارەزوک کۆن. پەرستوکی کۆن

التشوق، الاحنان

Xerîbkirin: Aronkîkirin. arezokkirin. peristokkirin.

خەریب کۆی: ئارونک کۆی. ئارەزوک کۆی. پەرستوکی کۆی

المشوق

Xerîbkirî: Aronkîkirî. arezokkirî. peristokkirî.

خەریبی، خەریبیاتی: ئارونکیاتی. پەرستوکی. ئارەزوویاتی.

پەرستوکیاتی

الاشوق، العنن، الوجد

Xerîbî = Xerîbyatî: Aronkyatî. peristokî. arezoyatî. perostkîyatî.

خەرت: تراشتن. فەرەنێ.

البرى، الخرط، المخرطه

Xert: Tiraştin. verenîn.

خەرت بون: تراشتی بون. فەرەنی بون.
التخرط

Xertbûn: Tiraştîbûn. verenîbûn.

خەرت بوی: تراشتی بوی. فەرەنیی بوی.
المخرط

Xertbûy: Tiraştîbûy. verenîbûy.

خهروانه: کوپز و باهافیت پویج و کرمی

القام، اللجوز الفاسد ونحوه

Xerwane: Gwîz û bahîvêt pwîç û kirmî.

خهز: تیزک. مێکیت تیزکا. مێک

الحیمن، الحویمن

Xerz: Têjik, hêkêt têtjika, hêk.

خهزاییک: زهر زویری. توخمهکی چوپخانه

الزرزور، طیر

Xezayîk: Zerzwîrî, tuxmekê çwîçkane.

خهزوی: بابی ژنی. بابی میری ژنی

الحمو، الصهر

Xezwîr: Babê jinê, babê mêrê jinê.

خهزته: چانکی تنک. پهروکی تهنیلاسک

الخام الابيض الرقيق: ململ

Xezne: Cangê tenik, perokê tenilask.

خهسی: دایکا ژنی. دایکا میری

الحماء، الحمرة

Xesî: Dayka jinê, dayka mêrî.

خهس: گیایهکی به لک پهخته بخافی دخن

الخس نبات يؤكل نیا

Xes: Giyayakê belg pehne bi xavî dixon.

خهساندن: رتل بادان. نهمیر کرن. رتل قوتان. ژکوئیل

کرن. ژپهرین وهستاندن

الاخصاء، الخصی

Xesandin: Rital badan, nemêr kirin, rital qu-

tan, ji guhnêl kirin, ji perîn westandin.

خهساندی کون بادای. رتل قوتای. ژپهرینی ئیخستی

المخصی

Xesandî: Gun baday, rital qutay, ji perînê

êxistî.

خهساندن: خهساندا شینکاتی. قهفاندنا نیرکا گیای

الشریف، الشرف، للنبات

Xesandin: Xesandina şînkatiyê, qefandina

nêrka giyay.

خهسته خانه: نساخ خانه

المستشفى

Xestexane: Nesaxxane.

خهزجی: باره. مسرهف

المصرف، النفقة، النقود

xerriçf: Pare, mesref.

خهزج بون: مهزخین. ژنی بون. مسرهف بون

المصرف، المنفق

Xerricbûn: Mezixîn, ziêbûn, mesrefbûn.

خهزج بوی: مهزخی. ژنی بوی. مسرهف بوی

المصرف، المنفق

Xerricbûy: Mezixî, ziêbûy, mesrefbûy.

خهزج تر: مسرهف تر. ژنی تر. مهزختی تر

الاصرف، الانفاق

Xerctir: Mesreftir, ziêtir, mezixitîr.

خهزج کرن: مسرهف کرن. ژنی کرن. مهزاختی

التصرف، الانفاق، التسويق

Xerrickirin: Mesrefkirin, ziêkirin, mezaxtin.

خهزج کرێ: مهزختی. ژنی کرێ. مسرهف کرێ

المصرف، المنفق، المسوق

Xerrickirî: Mezaxtî, ziêkirî, mesrefkirî.

خهزجی ره: مسرهف. پارێ ریکێ

مصرف السفر: مصرف الطريق

Xercî: Mesref, parê rêkê.

خهزج گهر: باره گوهرک

الصراف

Xercgêrr: Pare gohurrk.

خهزج گهری: باره گوهرینی. باره گوهریاتی

الصيرفة

Xercgêrf: Pare gohurinî, pare guhorîyatî.

خهزساندن: تخمین کرن. تشتی پێش چاف بها کن.

مهلسهنگاندن. مهلسهنگراندن

التخمين، التقدير، التقييم

Xerisandin: Texmînkirin, tiştê pêş çav biha

ken, helsegandin, helsegirandin.

خهزساندی: تشتی بها کرێ. تشتی مهلسهنگاندی.

مهلسهنگراندن

المخمن، المقدّر، الموقم

Xerisandî: Tiştê biha kirî, tiştê helsegandî,

helsegirandî.

خستewart: مروفت نه ساخ
المرضى

Xestewat: Mirovêt ncsax.

خسپاله: پالشقه بون
المستهلك، المتدعى

Xespale: Pelişqe. lexer.

خسپاله بون: له غار بون. پالشقه بون
الاستهلاك، المتدعى

Xespalebûn: Lexerbûn. pelişqebûn.

خسپاله بوى: له غار بوى. پالشقه بوى
المستهلك، المتدعى

Xespalebûy: Lexerbûy. pelişqebûy.

خسپاله كرن: له غار كرن. پالشقه كرن
الاملاك

Xespalekirin: Lexerkirin. pelişqekirin.

خسپاله كرى: له غار كرى. پالشقه كرى
المهلك

Xespalekirî: Lexerkirî. pelişqekirî.

خسپاله كى: له غارى. پالشقه كى. پالشقه ياتى. له غار ياتى
الهلك

Xespaleyî: Lexerî. pelişqeyî. pelişqeyatî.
lexeryatî.

خهلك: تلهه
الفخ

Xefk: Telhe.

خهلفكى: خوشكوکى.
الفكاهه

Xefikî: Xuşkokî.

خهفسكى: تشتن برخواه نهكته بوشين بونى. ژار. ليتواز.
ژنير. دهقسى

الدىسى، الكدز، الناجل، الطفيل

Xefiskî: Tiştê berxwe neket bo şînbûnê. jar.
lêwaz. zinêr. deqisî.

خهفسكى بون: بهربخواه نهكته ليتواز بون. دهقسى بون
التكدز، التنجيل، الدساء، التطفل

Xefiskûbûn: Ber bixwe ne kirin. lêwazbûn.
deqisibûn.

خهفسكى بوى: بهربخواه نهكته ليتواز بوى. دهقسى بوى
المكدز، النجيل

Xefiskûbûy: Ber bixwe ne kirî. lêwazbûy.
deqisî bûy.

خهفسكى ژر: بهربخواه نهكته ژر. ليتواز ژر. دهقسى ژر
الاكده، الانجيل، الادسى

Xefiskîtir: Ber xwe nekirîtir. lêwaztir. de-
qisîtir.

خهفسكى كرن: دهقساندن. ليتواز كرن
التكدى، التنجيل، الادساء

Xefiskîkirin: deqisandin. lêwazkirin.

خهفسكى كرى: دهقساندن. ليتواز كرى
النجيل، المدسى، المكدا

Xefiskîkirî: Deqisandî. lêwazkirî.

خهفسكى ياتى: دهقسى ياتى. ليتوازى
الكدى، الدسو، النجول، الطفل، العاه

Xefiskîyatî: Deqisandî. lêwazî.

خهلف: كرى نيرى. خهلكا كرىدانى
الوقى الربى. الانشوطه

Xelf: Girênêrî. xelexa girêdanê.

خهلفه كرن: قيت كرن. هودان. راهازوتن. نيرهش كرن
المطارده، الاغاره، الهجوم

Xelfekirin: Qît kirin. hewdan. rahajotin. êres
kirin.

خهلك: كوستيرك. خرك
الفقه، الطوق، الحلقه

Xelek: Gustîrk. xirrik.

خهلفا نيرچيرى: دافا نيرچيرى
يالقط

Xelfa nêrçîrê: dava nêrçîrê.

خهلىندور: كىبا به كى نيرك دريژه بين بسترى به
القطفه، الفتات، نبات شانكه

Xelindor: Gîyayekê nêrik dirêje yê bi stirîy.

خهلات: ديارى. پيش كيشى
المكافاه، الجائزه، الهديه

Xelat: Diyarî. pêşkêşî.

خەلات كړن: دیاری كړن. پېش كېشی كړن
الإهداء، المكافأة، الأجزاء

Xelatkirin: Diyarîkirin. pêşkêşîkirin.

خەلات كړی: دیاری كړی. پېش كېشی كړی
المكافئ، المجزئ، المهدي

Xelatkirî: Diyarîkirî. pêşkêşîkirî.

خەلېتگ: تویرک. تویرکێ تویتنێ وتشتێ شتی وێ
الضیبة، کيس التبغ ونحوه

Xelîtk: Twîrik. twîrkê twîtinê û tîştê şitî wê.

خەل كولک: کوتانا بەرا. کەلەکا بەرا
الوصیفة: حضیره من الحجر

Xel: Kolk. kotana bera. keleka bera.

خەل: چەپەر. سەنگەر. دیرگە. دیوارێ بەرا یێ خێ
الحصن، کل حضیره دائیره یبنی من الحجر

Xel: Çeper. senger. dîrgih. dîwarê bera yê xirr.

خەلەتی: سەردا چوێ
الخطا

Xeletî: Serda çûnî.

خەلەت بۆن: سەردا چوێ
التخطوء، الخطا

Xeletbûn: Serda çûn.

خەلەت بوی: سەردا چوێ
المخطيء، الخاطيء

Xeletbûy: Serda çûy.

خەلەت تر: سەردا چوێ تر
الاخطا

Xelettir: Serda çûy tir.

خەلەت كړن: سەردا بړن
الخطاء

Xeletkirin: Serda birin.

خەلەت كړی: سەردا بړی
المخطيء

Xeletkirî: Serda birî.

خەلەتیاتی: سەردا بړنی. سەردا بړنیاتی
الخطیئة

Xelettyatî: Serda birnî. serda birniyatî.

خەلەت بەز: یارەمەزێ نالجاغ. جەنگەنە
المراوغ، المداور

Xeletbez: Yaremezî. alçax. cengene.

خەلەت بەزێ: یارەمەزێ نالجاغی. جەنگەنەنێ
المراوغه، اللف والدوران

Xeletbezî: Yaremezî. alçaxî. cengneyî.

خەلک: دەرامس. مروف
الاناس، الناس، الخلق

Xelk: Deramî. mirov.

خەلەان = خەلیان: ژگە چوێ. ژگە چوێ
انخلاق المفاصل، والفقرات

Xelhan = Xelyan: Ji gih çûn. ji cih çûn.

خەلەای = خەلیای: کەها ژگە چوێ. ژگەچوێ
المخلوع

Xelhay = Xelyay: Giha ji cih çûy. ji cih çûy.

خەلەنن: ژگە بړن
الاخلاق، الخلق

Xelandin: Ji cih birin.

خەلەان: خەلیان: بادان. خاربۆن. خوێل بۆن
التهادي، المیلان، اللوی للنبات

Xelhan = Xelyan: Badan. xar bûn. xwîlbûn.

خەلەمی: پێس پێس
النجومی، الهمس

Xelweyf: Pis pis.

خەلەمی كړن: پێس پێس كړن
التهامس، التناجی

Xelweyfkirin: Pis piskirin.

خەلەمی كړی: پێس پێس كړی
الهامس، الهموس، التناجی

Xelweyfkirî: Pis piskirî.

خەلەمی بۆن: پێس پێس بۆن
الهمسه، النجومی

Xelweyf bûn: Pis pis bûn.

خەلەمیاتی: پێس پێسیاتی
التناجاء، الهمس، التناسه

Xelweyfatî: Pis pisyatî.

خەلەت خاندن:
الحن، اللحن

Xelet xandin.

خەلەت ئاخفتن:
اللقوه، اللغو

Xelet axiftin.

خەلەت كۆن: سەردابىر
الغند، التفنيد

Xeletkirin: Serda birin.

خەلەكنى مالى: مەروفىت مالى: خوە جەيت مالى
العائله، العيله، العيل، الاهل

Xekêmalê: Mirovêt malê. xwecihêt malê.

خەلاتى مەزگىنىي: دياريا مەزگىنىي: پېشكېشيا مەزى
الحذايا، مكافاه البشرى

Xelatê mizgîniyê: Diyarîya mizgîniyê. pêşkêşîya mijdê.

خەلەكا قونى: قەيدكا قونى: دورانكا چىن
القصه

Xelekaqûnê: Qeydka qûnê. doranka çivê.

خەلافىچەك: خەكىت بىدويفىكفە: تىقارېزك
دوائر مسلسلە، دوائر كېرىيە

Xelavîçk: Xirrkêt bi dîwêkve. tîvarêzk.

خەلەل: داروبارن ئارى وشەنگ، تدارەك
الغيل، الجفله للشجر الوارف لنبات الزينه لغيرها

Xemil: Dar û barê tarî û şeng. tidarek.

خەملەن: تدارەك بون
التزين، التزين الجبل

Xemilîn:tiDarekbûn.

خەملەندىن: تدارەك كۆن
التزين

Xemlandin:Tidarekkirin.

خەم: كوفان. دامان. گوەشىن. پوسىدەيى. تەمار. دەلەم.
كەسەر

الشنج، اليم، الكابه، الحزن

Xem: Kovan. daman. guhişîn posîdeyî. temar. delem. keser.

خەم گىر، خەمگىن: تەمار. پوسىدە. داماي. كوفان. دەلەمدار
الكنيب، الحزين، اليم، المشجون

Xemgîr = Xemgîn: Temar. posîde. damay. kovan. delemdar.

خەم گىرى: كوفانداری. داماتى. دەلەمىياتى. تەمارياتى.
پوسىدەيى. كەسەردارى
الشنج، الكابه

Xemgîrî: Kovandarî. damatî. deelimîyatî. temariyatî. posîdeyî. keserdarî.

خەم فەركىن: خەم فەرقەين
الانسلاء، انسلى الهم

Xemfirrikîn: Xem verevîn.

خەمەگور: كۆمكۆمە. كەكمە
الوزغ، سام ابرص

Xemegurr: Ku kume. kimkime.

خەمىرە: مالكا قەلەندى. جەئى قەلەندى
الحمصه، القلاه

Xemîre: Malka qelandinê. cihê qelandinê.

خەمىرە: دندكا ھوير. چىن چرك
الذره، الجزء الناعم

Xemîre: Dindika hwîr. çîn çirrk.

خەمرك: تەخلېتەكن گەنى يە. توخمەكن گەنى يە
صنف من القمح

Xemirk: Texlîtekê genimîye. tuxmekê genimîye.

خەم گرانى: دەلەمىياتى. كوفانداری. كەسەردارى
الكرب

Xemgirani: Delemîyatî. kovandarî. keserdarî.

خەم خوەرى: پويته پى كۆن. ماتى زى كۆن
الهم، الاهتمام

Xemxwer: Pwîte pê ker. matî jê ker.

خەم خوەرى: پويته پى كۆن. ماتى زى كۆن
الهم، الاهتمام

Xemxwerî: Pwîte pê kirin. matî jêkirin.

خەم خاڤى: پويته پى كۆن. تەمار ھەلگرتن
التحنن، الاهتمام

Xemxarin: Pwîte pê kirin. temar helgirtin.

خما مەزىن: نهار، كوفان، دلهام
الكباب

Xema mezin: Nihar, kovan, delem.

خما دژوار: كەسەر، كول، كوزيرين
الكارا

Xema dijwar: Keser, kul, kuzirîn.

خەمل: تدارەك
الزينة

Xemiel: Tidarek.

خەملاندن: تدارەك كرن
التزيين

Xemlandin: Tidarekkirin.

خەملاندی: تدارەك كرى
المزين

Xemlandî: Tidarekkirî.

خەملە: تدارەك بون
التزين

Xemlîn: Tidarek bûn.

خەنجەر: كێر بى
المشعل، الخنجر

Xencer: Kêr birr.

خەنە: گىياھەك رەنگى خەم پى دكەن
اليرناء، الحناء

Xenha: Giyayeke rengê xemir pê di ken.

خەنەا كرن: خەنەا تێدان
الخضاب بالحناء

Xenhakirin: Xenha têdan.

خەندەل: گىياھەكە لىسەر گويفانا شين دببیت توفى وى
كەلەكێ ھويەرە
الخردل

Xendel: Giyayeke li ser gwifana şîn dibît
tovê wî gelekê hwîre.

خەندەك: كەلشتا كولاى
النوى، الننى، الخندق

Xendek: Keliştaya kolay.

خەندەكوك: نەساخى يەكە كوڤكەكا دژوار ودریژ پەيدا
دكەت

السعال الديكى

Xendekok: Nesaxîyeke kuxkeka dijwar û di-
rêj peyda di ket.

خەنا تەتەك: بەلگیت دارو بارى دىڭ كەن دىن ناخى را ھەتا
دورن بچويك دەستتیت خوہ دەھن سوور دىن
حنا اوراق الشجر الطرية

Xenatwîtk: Belgêt dar û barî dê ken di bin
axêra heta di rizin, biçwîk di destê xwe
diden sor dibin.

خەنیکە: سوور دىن

السميق، القران، خشبه فى النير، تحيط عنق الثور

Xenîk: Sûr dibin.

خەندەلقن: بھتەن مالق بون، بەر ناف بون، مرنە بھتەن چك بون
الاختناق، الفرق

Xendiqlîn: Bihên malîq bûn, ber av bûn, mir-
na bihên çik bûn.

خەى: نفستەن

النوم، السبات، الكرى، الرقده، الهيفه

Xew: Nivistin.

خەوین: دیتنا تیشتا دنفستتێ دا

الرؤيا، الحلم، الطيف

Xewin: Dîtina tiştê di nivistinêda.

خەوین پەژك: ھەزرىت بى بن، ھەزرىت خوہش، ھەزرىت دل خاز
احلام اليقظه

Xewin rojk: Hizrê bêbin, hizrê xweş, hiz-
rê dil xaz.

خەوین: خەوتە، نەھك

الوستان، النوم

Xewîn = Xewte: Nivek.

خەوین: دوھنكى بون، قەدانا قریژا دوھنى
الوضر

Xewinîn: Duhinîkîbûn, vedana qirrêja duhnî.

خەوین: تیشتی قریژی، جھێ دوھنكى
الوضر

Xewinî: Tiştê qirrêjî, cihê duhinkî.

خج: خجین: دهنگن تیرا کرن. دهنگن برنا خارن.
صوت الوخز والنکز والحق ونحوه

Xiçxiç = Xiçên: Dengê têrra kirnê, dengê birna xarê.

خج خچاندن: تیرا برن. تیرا کرن
التوخیز، التحقین، النک، النخص

Xiçxiçandin: Têda birin, têrrakirin.

خج خچاندی: تیرا بری. تیرا کری
الموخز، المحقن، الزکیر

Xiçxiçandî: Têrra birî, têrrakirî.

خج: کوروفی: فیک کهتی. گه. گه ی
التدیر، التکر، التجمع، التفلیک

Xirr: Gurovirr, vêk ketî, gerr, gerrî.

خج یون: کوروفی یون. فیک کهتن. گه ی یون
التدیر، التکر، التجمع، التفلیک

Xirrûn: Gurovirrûn, vêk ketin, gerrîbûn.

خج یوی: کوروفی یوی. فیک کهتی. گه ی یوی
المکر، المدور، المجمع، الفلکی

Xirrûy: Gurovirrûy, vêk ketî, gerrîbûy.

خج تر: کوروفی تر. فیک کهتی تر. گه ی تر
الادور، الاکور، الاجمع، الافلک

Xirtir: Gurovirr tir, vêk ketî tir, gerrî tir.

خج کرن: کوروفی کرن. فیک نیخستن. گه ی کرن
التدیر، التکر، التجمع، التفلیک

Xirrkirin: Gurovirkirin, vêkêxistin, gerrîkirin.

خج کری: کوروفی کری. فیک نیخستی. گه ی کری
الدور، المکر، المجمع، الفلک

Xirrkirî: Gurovirkirî, vêk êxistî, gerrîkirî.

خج ی: خویاتی: کوروفی. فیک کهتنی. گه یونی. گه یانی
الدائره، المدور، الجمعیه

التجمع، الکویه، الدائره، الفلکی

Xirrî = Xirryatî: Gurovirrî, vêk ketinî, gerrîbûnî, geryatî.

خج: همی. گشت. سرانسر. پیکه
الکل، الجمع

Xirr: Hemî, gişt, seranser, pêkve.

خویناندن: تهرکرن. روبسه کرنا کران. تهرکنا کهلهک.
ترش بونا ناخن بنافن
التوضیر

Xewinandin: Ter kirin, rubse kirna giran, ter kirina gelek, tirş bûna axê bi avê.

خه ی رهلین: خه ی هه رمین: خه ی چون. خه ی نهامتن. نهامستن
السهد، السهاد، الارق

Xewrrevîn = Xew Herrimîn: xew çûn, xew nehatin, nenivistin.

خه ی ناندن بنافن: ناخ ترش کرنا بنافن
البریس

Xewinandin bi avê: Ax tirşkirna bi avê.

خه ی خاز: چاک. قهنج. باش. دلوقان. شیرت که
المحسن، الناصح

Xêrxaz: çak, qenc, baş, dilovan, şîretker

خه ی خازی: دلوقانی. قهنجی. باشی. چاک
الخیر، الاحسان

Xêrxazî: Dilovanî, qencî, başî, çakî.

خه ی: باشی. چاک. قهنجی
المحسن البر، الخیر

Xêr: Başî, çakî, qencî.

خه ی زان: خه لکن مالی. ژن. هه قیر. ژار. به لنگاز
العائل، الفقیر

ngaz, Xêzan: Xelkê malê, jin, feqîr, jar, bel.

خه ی زانی: به لنگازی. ژاری. هه قیری. دهست تهنگی
الفقر، الفاقه، العائله

Xêzanî: Belingazî, jarî, feqîrî, dest tengî.

خه یه: فیهی: نوی پیدا بوی. فیهی ی نوی دهه کهتی
الباکوره

Xêve: Fêqîyê nwî peyda bûy, fêqîyê nwî derketî.

خه ی زانک: په نی زان
العرف، الکاهن

Xêvzank: Penî zan.

خه ی: به چافک. دیم جام
البرقع

Xêlf: Berçavk, dêm cam.

خرته بوی: زهابوی، هسک بوی، تیهن بوی، دیم بوی
الماحل، القاحل، المجدب

Xirtebûy: Zihabûy. hişikbûy. kiziribûy. tê-
hinbûy. dêmbûy.

خرته تر: زها تر، هسک تر، تیهن تر، دیم تر
الامحل، الاجدب، الاقل

Xirtetir: Ziha tir. hişik tir. kizirtir. têhin tir.
dêm tir.

خرته کرن: زها کرن، هسک کرن، تیهن کرن، دیم کرن
الاجفاف، التجهيف، الاقعال، التمحيل، الاجداب

Xirtekirin: Zihakirin. hişikkirin. kizirkirin.
têhinkirin. dêmkirin.

خرته کری: زها کری، هسک کری، تیهن کری، دیم کری
المحل، المجل، المجدب

Xirtekirî: Zihakirî. hişikkirî. têhinkirî. dêm
kirî.

خرتهایی: خرتههایی: زهابی، هسکی، تیهنیاتی، دیمیاتی،
هسکیاتی، دیماتی

الجدب، القفر، النقر، الجفاف، القحط، القمل، المحل، اليبس
Xirteyî = Xrteyatî: Zihayî. hişkî. têhnîyatî.
dêmfîyatî. hişkiyatî. dêmatî.

خرتهایی، خرتههایی:

الوار، الاوام، الغليل للانسان

Xirteyî = Xrteyatî.

خر بهست: بهستا بهرا، کهلهکا بهرا
الرتب، الوجن، الواجن

Xirrbest: Besta bera. keleka bera.

خر بهر: بهسته بهر، شکیرتی بهرا
الرتب، الوجن، الواجن

Xirrbet: Beste ber. şêrê bera.

خرابی: نهباشی، نهقهنجی، نهچاکی، دیرمندیی، یوچی،
الاساء، السوء، الشر، الضر، الضرر، الفساد

Xirabî: Nebaşî. neqencî. neçakî. direndeyî.
pwîçî.

خراب: نهباش، نهقهنج، نهچاک، دیرنده، یوچ
الشرير، الفاسد، السوء، العائن، المتفسخ، العاطب

Xirab: Nebaş. neqenc. neçak. durrende. pwîç.

خر بون: فیک کهتن، ههمی بون، گشت بون، پیکفه بون
التجمیع

Xirrbûn: Vêk ketin. hemîbûn. giştûn. pêk-
vebûn.

خر بوی: فیک کهتی، ههمی بوی، گشت بوی، پیکفه بوی
الجامع، المجمع

Xirrbûy: Vêk ketî. hemîbûy. giştûy. pêkvebûy.

خر تر: فیک کهتی تر، ههمی تر، گشت تر، پیکفه تر
الاجمع

Xirtîr: Vêk ketî tir. hemî tir. gişt tir. pêkve tir.

خری کرن: فیک، نیخستن، ههمی کرن، گشت کرن، پیکفه کرن
الاجماع، التجميع

Xirrkirin: Vêk êxistin. .hemîkirin. gişt kirin.
pêkvekirin.

خری کری: فیک، نیخستی، ههمی کری، گشت کری، پیکفه کری
المجمع

Xirrkirî: Vêk êxistî. .hemîkirî. gişt kirî. pêkve
kirî.

خری، خریاتی: ههمیاتی، گشتیاتی، سهرانساری، پیکفیی،
پیکفیهایی

الکلیه، الجمعیه

Xirî = Xirîyatî: Hemîyatî. giştîyatî. seranserî.
pêkveyî.

خری: خرابچیلک: گپایهکن بینکه، بهلگ وینکا همدوکا ب
خافی دخون

اللفاح، نبات یوکل بصلته

Xirr = Xirrbacêlk: Giyayakê bi binke. belg
û binka her duka bi xavî dixon.

خرته: زها، هسک، کزر، تیهن، دیم
الماحل، المجدب، الجاف

Xirte: Ziha. hişik. kizir. têhin. dêm.

خرته بون: زهابون، هسک بون، کزر بون، تیهن بون، دیم
بون

التمحل، التقل، التجهف، الجذب

Xirtebûn: Zihabûn. hişikbûn. kizirbûn. tê
hinbûn. dêm.

خر خرا خمخمکا: کفکا خمخمکا

النخر من الفاشيم

Xirrxirra ximximka: Kifkifa ximximka.

خر خري: دهنگی تشتی مشک. پیژنا تشتی مشک وزما
الخفف: حركة الجماد

Xirrxirr: Dengê tiştê hişk. pêjna tiştê hişk û
ziha.

خر خرا کها: قریب قریبا کها. قرج قرجا کها

التقيض: صوت الاصابع والاضلاع

Xirrxirra giha: Qirrp qirpa giha. qirç qirça
giha.

خر تول: شهر. شهره نیخ. لیک کتن. بیریگ رارابون

المركة، اليهجا، الحرب، المبارزة، الخصام

Xirrtol: Şer. şerrenix. têk ketin. berêkra ra
bûn.

خرا: جهالتی مەزن. خیش مەزن

الوشية، العدل، الغرارة، الخصام

Xirar: Cihalê mezin. xîşê mezin.

خراپا گران ومەزن: نەباشیا دژوار. نەچاکیا قورس. نیشا

گران

القمطير

Xirabîya giran û mezin: Nebaşîya dijwar.
neçakîya qurs. êşa giran.

خراپى مەلشکافەن: خراپى فەکولان

الشغب

Xirabî helişkaftin: Xirabî vekolan.

خرپ خروپ: خروپین: دهنگی پیژنا لسه تشتی سست وتیدا

بچن خاری دهنگی داچونتی

الخشفه، صوت المشى على الجليد

Xirpxirp = xirpên: Dengê pêjna li ser tiştê
sist û têda biçin xarê dengê daçûnê.

خره پشانتي: خوه لیكدان. شهره نیخ. چهنگولوسک. نیک

بون

المصارعة، العراک، المبارزة

Xirrepişanê: Xwe lêkdan. şerenix. çengiloskî.
êk bûn.

خراپ بون: نەباش بون. نەقەنج بون. نەچاک بون. پویج

بون. دورنده بون

الاضرار، التفسد، التفسخ، التعطب

Xirabbûn: Nebaşbûn. neqenc bûn. neçakbûn.
pwîçbûn. durrindebûy.

خراپ بوی: نەباش بوی. نەقەنج بوی. نەچاک بوی. پویج

بوی. دورنده بوی

المضر، المسه، المعطوب، المفسد، المتفسخ، الشرير

Xirabbûy: Nebaşbûy. neqenc bûy.
neçakbûy. pwîçbûy.

خراپ تر: نەباشتر. نەقەنج تر. نەچاک تر. پویج تر. دورنده

تر

الاضر، الاشر، الاسوأ، الاعطب، الافسد، الافسخ، الاعيث

Xirabtîr: Nebaş tir. neqenc tir. neçak tir.
pwîçtir.

خراپ کړن: نەباش کړن. نەقەنج کړن. نەچاک کړن. پویج

کړن. دورنده کړن

الاضرار، الافساد، التفسیخ، الاعطاب، الاعیاء، الاحیاض

Xirabkirin: Nebaşkirin. neqenckirin. neçakkirin.
pwîçkirin.

خراپ کړی: نەباش کړی. نەقەنج کړی. نەچاک کړی. پویج

کړی. دورنده کړی

المفسد، المعطب، المضر

Xirabkirî: Nebaşkirî. neqenckirî. neçakkirî
pwîçkirî. durrindekirî.

خراپى: خراپایى: نەباشى. نەقەنجى. نەچاکى.

پویجى. دورندهی

الفساد، التفسخ، الشر، السوء، الضر، العطب، العیث، المعره

Xirabî = Xirabîyatî: Nebaşî. neqenci. neçakî
pwîçî. durrindey.

خرا خرا سینگی: کز کزا سینگی. خیر خیرا سینگی

المشرجه

Xirrxirra sîngî: Kiz kiza sîngî. xîrr xîrra sîngî.

خراخرا سینگی: پخ پخا نفستنی. خیرخیرا خەوی

الشخیر، النخیر، الغطيط، الشخیع

Xirrxirra xewê: Pix pixa nivistinê. xîrr xîrra
xewê.

خې خوېش تو: کهرچوډه تر. سر سک تر. خوین گهرم تر.
سر ساری تر

الاطیش، الاشده غرورا، الاکثر تهورا

Xirr xweş tir: Kerçûvetir. ser sik tir. xwîn gerim tir. serserî tir. zirçepoztir.

خې خوېش کړئ: کهرچوډه کړئ. دهست خورداڼ. سر سک کړئ. سر ساری کړئ. زړچپوز کړئ. خوین گهرم کړئ
التهور، التحميس، الطيش، الاغراږ

Xirr xweş kirin: Kerçûvekirin. dest xurdaڼ. ser sik kirin. serserî kirin. zirçepoz kirin. xwîn gerimkirin.

خې خوېش کړئ: کهرچوډه کړئ. دهست خورداڼ. سر سک کړئ. سر ساری کړئ. زړچپوز کړئ. خوین گهرم کړئ
المطيش، المتهور، تشميد الحماس والغرور

Xirr xweş kirî: Kerçûvekirî. dest xurday. ser sik kirî. Serserî kirî. zirçepoz kirî. xwîn gerimkirî.

خې خوېشئ: کهرچوډه یی. سر سکئ. خوین گهرمئ. سر ساریئ. زړچپوزئ. دهست خورداڼ
الغرور، الحماس، الطيش، التهور

Xirr xweşf: Kerçûveyî. ser sikî. xwîn germî. serserî yatî. zirçepozî. dest xordnî.

خوش: بټی بهر. ستور
الخشارة للنبات، العقم للحيوان، العفر للانسان

Xirş: Bê ber. stewr.

خوش بوئ: بټی بهر بوئ. ستور بوئ
التعقر، التعقم، التخشر

Xirşbûn: Bê ber bûn. stewir bûn.

خوش بوئ: بټی بهر بوئ. ستور بوئ
المافر، الخاشر، العقم

Xirşbûy: Bê ber bûy. stewir bûy.

خوش تو: بټی بهر تو. ستور تو
الاعقر، الاعقم، الاخشر

Xirştir: Bê ber tir. stewir tir.

خوش کړئ: بټی بهر کړئ. ستور کړئ
التعقيم، التعفير، الاخشار

Xirşkirin: Bê ber kirin. stewirkirin.

خروج خرج، خرجين: خج. خج. دهنگئ تېراکړئ. دهنگئ تېدا بړئ

صوت الغرر والنكر، والصوخ، والحقن

Xirşxirş = Xirşên: Xiş xiş dengê têrra kirnê. dengê têda birnê.

خې خال: چارخ. تشتن کروفر. فر فر. فر فروک
العجلة، اطارة السيارة، القرص الدائري

Xirrxal: Tiştê gurrovirr. çerx. virr virr. virr virrok.

خې خال: باز نکیت پیا ژن دکنه پټی خوه
الحجول، حلي بلبس في الرجل

Xirrxal: Bazinkêt piya jin dikene pê xwe.

خې خال: دهقا گوروفر. خالا گوروفر. نیشانا گوروفر
الشامة الدوره

Xirrxal: Deqa gurovirr. xala gurovirr. nişana gurovirr.

خې خړوک: تشتن له غار. کهر خه سپال. تشتن خراب بوی و شول نهکته. تشتن ژشولی کهتی
الاداء المستهلك، المعطوب

Xirrxirrok: Tiştê lexer. kexxespal. tiştê xirabbûy û şol neket. tiştê ji şolî ketî.

خې خوېش: سر ساری. خوین گهرم. سر سک. دهست خور داڼ. کهرچوډه. زړچپوز

المغرور، التحميس، المتهور، الاحمق

Xirrxweş: Ser serî. xwîn gerim. ser sik. dest xurday. kerçûve. zirçepoz.

خې خوېش بوئ: کهرچوډه بوئ. سر سک بوئ. خوین گهرم بوئ. سر ساری بوئ. زړچپوز بوئ. دهست خورداڼ
الاغترار، التهور، التحميس، الطيش، التحمق

Xirrxweş bûn: Kerçûve bûn. ser sik bûn. xwîn gerim bûn. serserî bûn. zirçepoz bûn. dest xurdaڼ.

خې خوېش بوئ: کهرچوډه بوئ. سر سک بوئ. خوین گهرم بوئ. سر ساری بوئ

المغتر، التهور، التحميس، الطائش، الاحمق

Xirr xweş bûy: Kerçûve bûy. ser sik bûy. xwîn gerim bûy. serserî bûy.

خريهان، خريهان، خشان، كيشان
الانجرار، الانسحاب، الانسحاب

Xirrhan = Xirryan: Xišan. kēšan.

خراندن: كيشان، راکيشان، خشاندين
السحب، الجر، السحب

Xirrandin: Kēšan. rakēšan. xišandin.

خراندي: راکيشاي، خشاندي، كيشاي
المجرور، المسحول، المسحوب

Xirrandī: Rakēšay. xišandī. kēšay.

خرياي، خرياي، خشاي، راکيشاي
الجرير، الساحب، السحب، الضال

Xirrhay = Xirray: Xišay. rakēšay. kēšay.

خريشوك: خشيبيشوك، راکيشوك، كيشوك
السعال، السحاب، الجرار

Xirrinok: Xišinok. rakēšok. kēšok.

خريشوك: تراشوكه كه فيقي به كتي ومكي باهيفا ددهت
الخرنوب، نبات

Xirrinok: Tir šokeke fēqīyekē wekī bahīva
didet.

خريدي: كيش، بنوكه، سائوره، فلهيته
الأوشاب، الأوباش للناس

Xirr ō mirr: gilēš. binoke. saore. felīte.

خريدي: خرت ويرت، تشمت ومشت، دهغل ومهغل
الاشياء، الاغراض، السلع، الامتعة

Xirr ō mirr: Xirt ō pirt. tišt ō mišt. dixelū
mexel.

خريقتنا مريتي: نهرزنگا مريتي
النزع، للموت

Xirrqēna mirnē: Erzinka mirnē.

خريقتنك: كهل كري، نهرزنگيت كري
الماقة، التشيج، التحيط، التشعة، الشبهة

Xirrqēnk: Kel girī. crzinkēt girī.

خريتي: قولبا، قولبا، دوجها لا بيكفه كريددهت، چمبل
حلقه الوصل والربط

Xirē: Qulp. qulpa cihala pēkve girē didet.
çim bil.

خريش كري: بيتي بهر كري، ستور كري
المعقر، المعقر، الخشار

Xirškiri: Bē berkirī. stewir kirī.

خريشي: خريشاي، بيتي بهري، ستوريبياتي، ستوري
المعقر، المعقر، الخشار

Xirşî = Xirşiyatî: Bêberî. stewrîyatî. sitewrî.

خريشك: بهقشك، كرمكي دكهفيت كونيت كهي
الثعل، دوده تفسد السقا اللحم والسمن

Xirşik: Peqışk. kirimkê di kevîte kunêt genî.

خريشك: خريزي هوير
البرقه، الشرنقه، النغيلة

Xirşik: Xerzê hwîr.

خريشان: فيك نيج
الجامع، اللام

Xirvan: Vêk êx.

خريك: كهر، كهر، خلك، خريكومان
الرعظ، المرغت، الفلك، الطوق، الحلق، اللولب

Xirrk: Gerr. gerrî. xelek. xirrkuman.

خريكا: فال، خلكا فال
الحلقه الفارغه

Xirrkavala: xeleka vala.

خريكا كيري: رزمكا كيري
الفلك

Xirrkâ kirî: Rizimka kirî.

خريكل: كولاكويرور
الورد القرصيه، الزهر الدائري

Xirrgul: Gula gurovir.

خريكه: خريك، كهرينوك
الفلك، افلاك

Xirrgēh: Xirrik. gerinok.

خريم خريم، خريمين: دهنگن جويني به، دهنگن خارنا دهوارا
المرت، صوت قضم الدواب

Xirmxirm = Xirmên: Dengê cwînêye. dengê
xarna dewara.

خريناف: شهر، شيرينغ، ههفركانه، خوه ليكدان
الصراع، الخصام

Xirnaqe: Şer. şerenix. hevirkane. xwe lēk-
dan.

خسرو: پاشا. سميان. سردار. مير
السلطان، الامبراطور، الملك

Xisrew: Paşa. semyan. serdar. mîr.

خش: خش: توشيشى. گومان. زانينانه. بنجه
الشك، الريبه، الوسوسة

Xiş xiş: Toşîsî. guman. zanînane. binecih.

خشک: جهن خشاندن. خشيلوک
يتزحلق فيه الاطفال

Xişk: Cihê xişandinê. xişîlok.

خشكى ماري: جهن كيشا ماري. جهن خشاندنا چونا
ماري. جهن حويليسينا ماري
المخيط، المسحف، المزحف

Xişkê marî: Cihê kêşa marî. cihê xişandina
çûna marî.

خشک: جهن خشانا هر تشتهكى. خشيلوک
المزحف لكل شيء

Xişk: Cihê xişana her tiştekî. xişîlok.

خشانا ئوردى: زين چونا ئوردى. تهحسينا عردى.
حوليسین. رهينا عوردى. رهين
العفف، الانزلاق، الانجراف

Xişana erdî: Ji bin çûna erdî. tehisîna erdî
hulîsîn. rihîna erdî. rihîn.

خشان. رهان. كيشان
الزحف، الجرف، الزلق

Xişan: Rihan. kêşan.

خشيلوک: نو بهر نان ناخا ژجهن بلند بخشيت ژوردا
ژرهنى بجويک تر. حويليسوک

الشخير، ماتحات من الجبل تحت القدم، والتلج ايضا

Xişîflok: Ew befir. an axa ji cihê bilind bixîşît
jorda ji renê biçwîk tir. hulîsok.

خشين. رهان. زين چون. تهحسين. حويليسين.
الانزحاف، الانجراف، الانزلاق

Xişîn: Rihan. ji bin çûn. tehisîn. hulîsîn.

خشاندن. رهاندن. كيشان. زين بون. تهحساندن.
حوليساندن

الانزحاف، التجريف، التزليق

Xişandin: Rihandin. kêşan. ji bin birin. te-
hisandin. hulîsandin.

خوڤ: كورن بار قولپ دان. چمبل كرن

القطب، الجوالق ادخل احدى عروتها فى الآخر

Xirêkirin: Bar qulpdan. çimbil kirin.

خزيم: جهكن كورنا دفننى. ژنك دكن دفنا خو بهتدارهك
حلى نسانى پلبس فى الانف

Xizêm: Çekê kirna difnê. jinik diken difna
xwe bo tidarek.

خزيم: چافرى وئرشى سر دفنا وان نيشانهك لى بيت
الرغل، على انف الشاه مايقالف سائر لونه

Xizêm: Çavrî û terşî ser difna wan nîşanek
lê bît.

خزيموك: توخمهكتى كوليلكانه
صنف من الزهر

Xizêmok: Tuxmekê. kolîlkane.

خزم: برابى ژنى
الجيب، النسيب

Xizim: Birayê jinê.

خزماتى: خزمينى: پى كوهوركى هر نيك خويشكا پى دى
بخو بينيت

التجاب، يتزوج كل باخت الآخر

Xizmatî = Xizmîni : Pêguhorkî her êk xwîşka
yêdî bo xwe bînît.

خزيوان. مها سهرى هافينى. نافهرا كولان وتير مهمن

شهر حزيوان

Xizîran: Miha serê havînê. navbera gulan û
tîrmehê.

خزينه: كنج. هشار
الكنز، الخزينة

Xizîne: Genc. hişar.

خزيمت: شول. خلمت
الشان، الشغل، الخدمة

Xizmet: Şol. xilmet.

خسم: خسم نامانى بيفاننى به
المكيال

Xisim: Xisim amanê pîvanêye.

خشیم تر: کهوشک تر، بامیله تر، نهزانی تر، سویتار تر
الانن، الاجهل

Xişm tir: Gewşek tir, bahêle tir, nezanî tir.
swîtar tir.

خشیم کرن: کهوشک کرن، بامیله کرن، نهزانی کرن.
سویتار کرن
التافن، التجهیل

Xişmkirin: Gewşek kirin, bahêle kirin, ne-
zanî kirin, swîtar kirin.

خشیم کری: کهوشک کری، بامیله کری، نهزانی کری.
سویتار کری
المؤمن، المجهل

Xişmkirî: Gewşek kirî, bahêle kirî, nezanî
kirî, swîtar kir.

خشیمی، خشیمیاتی: کهوشکی، بامیله، نهزانی.
سویتاری
الافن، الافنه، الجهل

Xişmf = Xişmyatî: Gewşekî, bahêlî, nezanî.
swîtarî.

خشت: زخت، چیخن.

النصل، المديب من العصا والقضيب

Xişt: Xîst, çixin.

خشتین، خشت خشت: دهنگی پیژنا ناف پیش وپه‌خی.
خوه‌هاقیقن بازدان
صوت المشی فی الادغال

Xiştên = Xişt xişt: Dengê pêjna nav piş û
pelexî, xwe havêtin, bazdan.

خشخشگ: ناویژه‌کن یارییت بجویکایه، یئ خولولیه
تشته‌کن وهکی به‌ریششکا دکه‌نن دمنگ زی تیت
النشاشه، من لعب الاطفال

Xişxişk: Awêzekê yaryêt biqwikaye yê xulol-
eye tiştekê wekî ber şîşka dikenê deng jê têt.
خیف بون: بشکفتن، گش بون، فه‌بون

الوهيف، التفوه، القعالة، الوهف، الانبثاق، القنب، للنباتات
Xîvbûn: Bişkiftin, geşbûn, vebûn.

خيفلة: چادر، ره‌شمال، کوین، خانین په‌روکی
الخيمه، الوطاق

Xîvet: Çadir, reşmal, kwîn, xanyê perokî.

خش خش: دهنگی به‌لگیت مشک، دهنگی تشتن مشک وها.
دهنگی جلکتی نوی

الغفيف للورق اليابس ونحوه الشخصخه، للسلاح والثياب
Xiş xiş: Dengê belgêt hişik, dengê tiştê hişik
û ziha, dengê cilkê nwî.

خشین: پیژنا ناف به‌لگیت مشک، دهنگی ناف په‌له‌خی.
دهنگی پیژنا ناف تراش وپویش و په‌له‌خی
الفشيش، الخفف، التشنشه

Xişên: Pêjna nav belgêt hişik, dengê nav pel-
exî, dengê pêjna nav tiraşa pwiş û pelexî.
خشاننا هستی: خه‌لها هستی، ژبه‌ چونا هستی.

ژكهچون
الطلع

Xişana hestî: Xelha hestî, ji cih çûna hestî.
ji gih çûn.

خشاننا گها: حولیسینا گها ژبه، ژکه‌ چون
الانزلاق

Xişana giha: Hulîsîna giha ji cih, ji gih çûn.
خش: رازی بون، وهک بیژی نه‌ز خشا خوه‌ نابینم، لیه‌ره‌مانن.
ده‌رفت ده‌راف، ده‌لیفه

القناع، الرضى، المجال

Xiş: Razîbûn, wek bêjî ez xişa xwe nabînim.
liber hatin, derfet, derav, delive.

خش دیتن: رازی بون، لیه‌ر هاتن، ده‌رفت دیتن
الافتناع، الرضاء، القبول

Xişdîtin: Razî bûn, liber hatin, derfet dîtin.
خشیم: بامیله، کهوشک، نه‌زان، سویتار
المافون، الجاهل

Xişm: Bahêle gewşek, nezan, swîtar.

خشیم بون: کهوشک بون، بامیله بون، نه‌زان بون، سویتار
بون
التافن، التجهیل

Xişm bûn: Gewşek bûn, bahêle bûn, nezan
bûn, swîtarbûn.

خشیم بوی: کهوشک بوی، بامیله بوی، نه‌زانی بوی، سویتار
بوی
الافین: الجاهل

zanî, **Xişm bûy:** Gewşek bûy, bahêle bûy, ne
bûy, swîtar bûy.

خلاندی: ژجه بری، ژکه بری، ژجه خشانندی، ژجه
حولیساندی
الخلوع

Xilandî: Ji cih birî, ji gih birî, ji cih xişandî.
ji cih hulîsandî.

خلاسی: دویمای، کوتایی
النهاية، التفاد، النفد

Xilasf: Dwîmahî, kûtayî.

خلاص بون: دویمای بون، کوتایی بون
الانتها، التفاد

Xilasbûn: Dwîmahî bûn, kûtayî bûn.

خلاص بوی: دویمای بوی، کوتایی بوی
النتهى، المنفود

Xilasbûy: Dwîmahî bûy, kûtayî bûy.

خلاص تر: دویمای تر، کوتایی تر
الانتهى، الانفد

Xilas tir: Dwîmahî tir, kûtayî tir.

خلاص کرن: دویمای کرن، دویمای نینان، کوتایی کرن
الانتهاء، الانفاد

Xilas kirin: Dwîmahî kirin, dwîmahî înan, kûtayî kirin.

خلاص کری: دویمای کری، دویمای نینای، کوتا کری
النتهى، المنفد

Xilas kirî: Dwîmahî kirî, dwîmahî înan, kûtayî kirî.

خلاسیاتی: دویمایاتی، کوتایاتی، دویمایینی، کوتایینی
النهاية، التفاد

Xilasfayî: Dwîmahîfayî, kûtayîfî, dwîmahîîfî, kûtayîîfî.

خلخله: خنخله، خمخوره، خمخخته
الوجر، الهجر، الهائر

Xilxile: Xinxile, ximxorre, xim xote.

خلخه کرن: راهاوژوتن، قیت کرن، ئیرهش کرن، هودان،
نژده کرن، بهردانا دویف

الشن، الفاره، الهجرم، المطارده

Xilfekirin: Rahajotin, qît kirin, êreş kirin, herdana dwîhwewan, nijdekirin.

خیلعتا پیشویا: کولله
الناموسیه، الکله

Xilveta Pêşwîya: kulle.

خفتان: فیستان، کراس، کورتهک
الفسان

Xiftan: Fîstan, kiras, kurtek.

خلایچک: گهرییت بدویفیکفه، خهلهکیت لسه ریک، خریکیت
پیکفه

دوائر مسلسلله، دوائر کهرییه

Xilavîşk: Gerryêt bi dwîvêkve, xelekêt li se-rêk, xirrkêt pêkv.

خلف: گریج دانک، داف، داغا خهلهک بوگریدانی

الریق، الریقه، الوهق، الشرعه، الانشطه

Xilf: Girêdank dav, dava xelek bo girêdanê.

خلفا ئیرچیر: داف
المقط، للمصید

Xilfa nêrçîrê: Dav.

خلیفک: سهل میشک

الکواره، الجزع، الشوره، العساء، الخلیه

Xilêfk: Selmêşk.

خلهان، خلیان، ژکه چون، ژجه خشان، ژجه حولیسین.

ژجه خشان

الانسلخ، الانزلاق

Xilhan = Xilyan: Ji cih çûn, ji cih xişan, ji cih hulîsan, ji cih xişan.

خلهای، خلیای، ژکه چری، ژجه چری، ژجه حولیسی، ژجه
خشای

المنخلع، المنزلق

Xilhay = Xilyay: Ji cih çûy, ji cih hulîsî, ji cih xişay.

خلاندن، ژکه برن، ژجه برن، ژجه حولیساندن، ژجه

خشاندن

الخلع، الانزلاق

Xilandin: Ji gih birin, ji cih birin, ji cih hulîsandin, ji cih xişandin.

خمص: خمس، نامانی بیفانی
المکبال

Xims: Xisim. amanê pîvanê.

خمب: جهنم رنگ کرنی، کولوزی رنگ کرنی
المصبغ، من الصبغ

Ximb: Cihê reng kirinê. kulozê reng kirinê.

خمب دار: رنگ کەر، رنگدار
الصباغ، التلی

Ximbdar: Reng ker. reng dar.

خمب داری: کاری رنگ کرنی، رنگداری
المصباغ

Ximbdarf: Karê reng kirinê. rengdarî.

خمفوت: خمفوت، خمفوت، خمفوت، خمفوت
التقيف، المجوف للشجر

Ximxote: Xim xore. xinxile. xilxile. bot.

خمفوتی: خمفوتی، خمفوتی، خمفوتی، خمفوتی
الجوف، النفق، الجوفی

Ximxoteyf: Ximxoreyf. xinxileyf. xilxilyf. botatî.

خمفوت بون: خمفوت بون، خمفوت بون، خمفوت بون، خمفوت بون
بون
التجوف

Ximxotebûn: Xim xore bûn. xinxile bûn. xilxile bûn. bot bûn.

خمفوت بوی: خمفوت بوی، خمفوت بوی، خمفوت بوی، خمفوت بوی
خمفوت بوی
المجوف

Ximxotebûy: Xinxile bûy. xilxile bûy. bot bûy.

خمفوت تر: خمفوت تر، خمفوت تر، خمفوت تر، خمفوت تر
الاجوف

Ximxotetir: Xim xore tir. xinxiletir. xilxile tir. bot tir.

خمفوت کړن: خمفوت کړن، خمفوت کړن، خمفوت کړن، خمفوت کړن
کړن
التجوف، الاجوف

Ximxotekirin: Xim xore kirin. xinxile kirin. xilxile kirin. bot kirin.

خمفوت: خمفوت، خمفوت، خمفوت، خمفوت
الجز، الهور، الهائر، الخلل

Ximxorre: Xinxile. xilxile. ximxote.

خمفوتی: خمفوتی، خمفوتی، خمفوتی، خمفوتی
الهوريه، الهوريه، التخلخل

Ximxorreyf: Xinxileyf. xilxileyf. ximxoteyf.

خمفوت بون: خمفوت بون، خمفوت بون، خمفوت بون، خمفوت بون
التخلخل

Ximxorrebbûn: Xim xile bûn. xilxilebûn. xim xote bûn.

خمفوت بوی: خمفوت بوی، خمفوت بوی، خمفوت بوی، خمفوت بوی
التخلخل

Ximxorrebbûy: Xim xile bûy. xilxilebûy. xim xote bûy.

خمفوت تر: خمفوت تر، خمفوت تر، خمفوت تر، خمفوت تر
الاخلل

Ximxorretir: Xim xile tir. xilxile tir. xim xote tir.

خمفوت کړن: خمفوت کړن، خمفوت کړن، خمفوت کړن، خمفوت کړن
التخلخل، الاخلال

Ximxorrekin: Xim xile kirin. xilxile kirin. xim xote kirin.

خمفوت کړی: خمفوت کړی، خمفوت کړی، خمفوت کړی، خمفوت کړی
المخلخل

Ximxorrekirî: Xim xile kirî. xilxile kirî. xim xote kirî.

خمفوتیاتی: خمفوتیاتی، خمفوتیاتی، خمفوتیاتی، خمفوتیاتی
الخلخله

Ximxorreyatî: Xim xileyatî. xilxileyatî. xim xoteyatî.

خمفوت کونیت دفنی: خمفوت کونیت دفنی، خمفوت کونیت دفنی، خمفوت کونیت دفنی
المنخره، الخيشوم، النمره

Xim ximk: Kunêt difnê. çavkêt kepî.

خمفوت به لہون: خمفوت به لہون، خمفوت به لہون، خمفوت به لہون، خمفوت به لہون
النت، التنت من الغيظ

Ximximk belbûn: Xim ximk bilind bûn. ximximk firr bûn.

خفتی تو: تەسەر تر، خۆش تر، دل خاز تر، بەرزەحف تر.
بەرفەرەمتر الاسعد، الارفه، الارغد، الاهناء

Xinêtir: Teser tir. xweş tir. dil xaz tir. berzezhf tir. berfireh tir.

خفتی کۆن: تەسەر کۆن، خۆش کۆن، دل خاز کۆن.

بەرزەحف کۆن، بەرفەرە کۆن

الاسعاد: الترقيه، الترغيد، الاهناء

Xinêkirin: Teser kirin. xweş kirin. dil xaz kirin. berzezhf kirin. berfirehkirin.

خفتی کۆی: تەسەر کۆی، خۆش کۆی، دل خاز کۆی.

بەرزەحف کۆی، بەرفەرە کۆی

المسعد، الرفه، المرغد، المنهيه

Xinêkîrî: Teser kirî. xweş kirî. dil xaz kirî. berzezhf kirî. berfireh kirî.

خفتیاتی: تەسەراتی، تەسریاتی، خۆشی، دل خازی.

بەرزەحفی، بەرفەرەهیاتی

السعادة، الرفاهيه، الرغد، الهناء

Xinêyatî: Teserati. teseriyati. xweşî. dil xazî. berzezhfî. berfirehîyatî.

خفتینه: تام نەخۆش، تام گران، تام کویفکی

الصحى، الزنخ، اللهن، الغنم، القانم للجوز ونحوه

Xinîne: Tam nexweş. tamgiran. tam kwîfkî.

خنخله، خخله، خمخوره، خمخوته

الهور، الوجز

Xinxile: Xilxile. ximxore. ximxote.

خنڭک، خۆهزیک، تەسەری، دل خازی، خۆشیاتی

السعد، المرح، الرفاء، الرغد

Xinêk: Xwezîk. teserî. dilxazî. xweşiyatî.

خنخلاندن، خمخوره کۆن، خمخوته کۆن، خخله کۆن

التهجير، الاخلال

Xinxilandin: Ximxore kirin. ximxote kirin. xilxile kirin.

خنخلاندی، خمخوره کۆی، خمخوته کۆی، خخله کۆی

المهور، المخلخل

Xinxilandî: Ximxore kirî. ximxote kirî. xilxile kirî.

خمخوته کۆی، خمخوره کۆی، خنخله کۆی، خخله کۆی، بۆت کۆی

الجوف

Ximxotekirî: Xim xorekirî. xinxile kirî. xilxile kirî. bot kirî.

خنڭۆی، روکۆمی، ئنڭۆی

الهار، الهزار للکلب

Xinxirî: Vukumî. inirrî.

خنڭۆی، روکۆمی، ئنڭۆی، سەرکەش بۆی، شەمبۆز بۆی

الکاح، المتمرد، العاصي

Xinxirî: Rukumî. inirrî. serkeşbûy. şembûz bûy.

خنڭۆین، روکۆمین، ئنڭۆین، سەرکەش بۆن، شەمبۆز بۆن

الکاح، الکلاجه، التمرد، العصيان، الهير

Xinxirîn: Rukumîn. inirrîn. inirrîn. serkeşbûn. şembûz bûn.

خنڭۆاندن، روکۆماندن، ئنڭۆاندن، سەرکەش کۆن.

شەمبۆز کۆن

الاهرار، التهجير، الاكلاح

Xinxirandin: Rukumandin. inirandin. inirandin. serkeşkirin. şemböz kirin

خفتی، تەسەری، تەسەر، خۆش، دل خاز، بەرزەحف.

بەرفەرە

السعد، الرفه، الرغد، الهناء

Xinê: Teserî. teser. xweş. dil xaz. berzezhf. berfireh.

خفتی بۆن: تەسەر بۆن، خۆش بۆن، دل خاز بۆن، بەرزەحف بۆن.

بۆن، بەرفەرە بۆن

التسعد، التهنة، الترغد، الترفه.

Xinêbûn: Teser bûn. xweş bûn. dil xaz bûn. berzezhf bûn. berfirehbûn.

خفتی بۆی: تەسەر بۆی، خۆش بۆی، دل خاز بۆی.

بەرزەحف بۆی، بەرفەرە بۆی

المسعد، الرفه، الهاني، الراغد

Xinêbûy: Teser bûy. xweş bûy. dil xaz bûy. berzezhf bûy. ber fireh bûy.

خېچ خېچ بون: کير کير بون، ريز ريز بون، تښه تښه بون
المخطوط، المسطر

Xiçxiçbûn: Gîrr gîrr bûn. rêz rêz bûn. tevle tevle bûn.

خېچ بوی: کير بوی، ريز بوی، تښه بوی، حېشى بوی، راف بوی

المخطوط، الاسطر

Xiçbûy: Gîrr bûy. rêz bûy. tevle bûy. hêşî bûy.

خېچ خېچ بوی: کير کير بوی، ريز ريز بوی، تښه تښه بوی
المخطوط، الاسطر

Xiçxiçbûy: Gîrr gîrr bûy. rêz rêz bûy. tevle tevle bûy.

خېچ خېچ تر: کير کير تر، ريز ريز تر، تښه تښه تر، راف تر

المخطوط، الاسطر

Xiçxiçtir: Gîrr gîrr tir. rêz rêz tir. tevle tevle tir. rav rav tir.

خېچ کون: کير کون، ريز کون، تښه کون، حېشى کون، راف کون

التخطيط، التسطير

Xiçkirin: Gîrr kirin. rêz kirin. tevle kirin. hêşî kirin. rav rav kirin.

خېچ خېچ کون: کير کير کون، ريز ريز کون، تښه تښه کون
التخطيط، التسطير

Xiç xiç kirin: Gîrr gîrr kirin. rêz rêz kirin. tevle tevle kirin. rav rav kirin.

خېچ کړی: کير کړی، ريز کړی، تښه کړی، حېشى کړی
المخطوط، المسطر

Xiçkirî: Gîrr kirî. rêz kirî. tevle kirî. hêşî kirî.

خېچ خېچ کړی: کير کير کړی، ريز ريز کړی، تښه تښه کړی، راف راف کړی

المخطوط، المسطر

Xiç xiç kirî: Gîrr gîrr kirî. rêz rêz kirî. tevle tevle kirî. rav rav kirî.

خپچاندين کير کون: ريز کون، تښه کون، حېش کون، راف کون

التخطيط، التسطير

Xiçandin: Gîr kirin. rêz kirin. tevle kirin. hêşî kirin. rav kirin.

خنځله بون: خمخوره بون، خمخوته بون، خلخله بون
التهور، التخلخل

Xinxilebûn: Ximxore bûn. ximxote bûn. xilx-ile bûn.

خنځله بوی: خمخوره بوی، خمخوته بوی، خلخله بوی
الهائر، التخلخل

Xinxilebûy: Ximxore bûy. ximxote bûy. xilx-ile bûy.

خنځله تر: خمخوره تر، خمخوته تر، خلخله تر
الامور، الاخلل

Xinxiletir: Ximxore tir. ximxote tir. xilxile tir.

خنځله کون: خمخوره کون، خمخوته کون، خلخله کون
التهور، الاخلال

Xinxilekirin: Ximxore kirin. ximxote kirin. xilxile kirin.

خنځله کړی: خمخوره کړی، خمخوته کړی، خلخله کړی
المهور، المخلل

Xinxilekirî: Ximxore kirî. ximxote kirî. xilx-ile kirî.

خنځله یی: خمخوره یی، خمخوته یی، خلخله یی
الهور، الهيار، الخلل

Xinxileyf: Ximxoreyatî. ximxoteyî. xilxileyî.

خن خني: کس د دفنارا د ناخفت
الخفاف، کان صوته بخرج من منخره

Xin xnf: Kesê di difnara di axvît.

خنځنياتي: ناخفتنا د دفنارا دهيت
التخفة

Xinxinlyatî: Axiftina di difnara dihêt.

خېچ: کير، ريز، تښه، حېشى
الخط، المسطر

Xiç: Aîrr. rêz. tevle. hêşî.

خېچ خېچ: کير کير، ريز ريز، تښه تښه، حېشى حېشى، راف راف

المخطوط، المسطر

Xiçxiç: gîrr gîrr. rêz rêz. tevle tevle. hêşî hêşî.

خېچ بون: کير بون، ريز بون، تښه بون، حېشى بون
التخطوط، التسطير

Xiçbûn: Gîrr bûn. rêz bûn. tevle bûn. hêşî bûn.

خير خير، خيرين: بخ كف. خريقين. خيس خيس
الشرجوه، الشخير، النخير

Xîrxîr = Xîrên: Pix pix. kif kif. xîrîqên xîs
xîs.

خيرى: خريقين. بخين. كفين. خيستين
الشرجوه، النخير، الشخر

Xîrf: Xîrîqên. pixên. kifên. xîsên.

خير: بهرشيşk. ناخ كيزك. كيز
الرم، الحصر

Xîz: Berşîşk. axkîzk. kîz.

خيرزه بهر كيزه بهر. بهرشيşk. كيش
الغصه، الرضراض

Xîzeber: Kîzeber. ber şîşk. kîş.

خيرزان: مشارى مەزن
المشار الكبير

Xîzan: mişarê mezin.

خيرزان: فەقير. بهلنگاز. ژار. دەست تەنگ. خەلكى مالى
الفقير

Xîzan: Feqîr belingaz. jar. destteng. xelkê
malê.

خيرزاني: فەقيرى. بهلنگازى. ژارى. دەست تەنگى.
الفقر، العوز، الفاقه

Xîzanî: Feqîrî. belingazî. jarî. desttengî.

خيراروك: بن كوهكيت ماسى: توخمه كى كيبابه
الفلمصه للسملكه، نبات عشبي

Xiyarok: Bin guhkê masî. tuxmekê giyaye.

خيرچيت ثنى ودهستا: رافيت دەست وئەنيا
السرو

Xîçêt enîûdesta: Ravê dest û eniya.

خيريار: فيقى به كه وهك تروزي
الخيار، القثاء

Xîyar: Fêqîyeke wek tirozî.

خيرس خيرس: خيرسين: خير خير. كز كز
الكريز، صوت الصرد المختنق

Xîs xîs = Xîsên: Xîr xîr. kîz kîz.

خيرش كوينيك. فەردك. جھال. تير. تەليس
الكيس، العدل، من القنب

Xîş: Gwînik. ferdik. cihal. têr. telîs.

خيرجخاندن كير كير كرن. ريز ريز كرن. تەقلە تەقلە
كرن. راف راف كرن
التخيط، التسطير

Xîçxîçandin: Gîr gîr kirî. rêz rêz kirî. tevle
tevle kirî. rav rav kirî.

خير. كير. ريز. تەقلە. حيشى. خير. راف
الخط، السطر

Xîr: Gîr. rêz. tevle. hêşî. xîç. rav.

خير خير. كير كير. ريز ريز. حيشى حيشى. تەقلە تەقلە.
خير خير كرن. راف راف كرن
المخطط، المسطر

Xîr xîr: Gîr gîr. rêz rêz. tevle tevle. hêşî
hêşî. xîç xîç kirin. rav rav kirin.

خير خير بون: خير خير بون. كير كير بون. تەقلە تەقلە
بون. حيشى حيشى بون. راف راف بون
التخطط، التسطر

Xîrxîrbûn: Xîç xîç bûn. gîr gîr bûn. tevle
tevle bûn. hêşî hêşî bûn. rav rav bûn.

خير خير بوى: خير خير بوى. كير كير بوى. تەقلە تەقلە
بوى: حيشى حيشى بوى. راف راف بوى
المخطط، المسطر

Xîr xîr bûy: Xîç xîç bûy. gîr gîr bûy. tevle
tevle bûy. hêşî hêşî bûy. rav rav bûy.

خير خير تر: خير خير تر. كير كير تر. تەقلە تەقلە تر.
حيشى حيشى تر
الاسطر، الاخط

Xîrxîrtir: Xîç xîç tir. gîr gîr tir. tevle tevle
le tir. hêşî hêşî tir. rav rav tir.

خير خير كرن: خير خير كرن. كير كير كرن. تەقلە تەقلە
كرن. حيشى حيشى كرن
التخيط، التسطير

Xîrxîr kirin: Xîç xîç kirin. gîr gîr kirin. tevle
tevle kirin. hêşî hêşî kirin. rav rav kirin.

خير خير كرى: خير خير كرى. كير كير كرى. تەقلە تەقلە
كرى. حيشى حيشى كرى
المسطر، المخطط

Xîrxîr kirî: Xîç xîç kirî. gîr gîr kirî. tevle
tevle kirî. hêşî hêşî kirî. rav rav kirî.

خوهارکیرن: دییارکیرن، ناشکرا کړن، بهلی کړن
الظهار، الشخص، الكشف

Xweyakin: Diyarkin. aşkirakin. belikirin.

خوهارکړی: دییارکړی، ناشکرا کړی، بهلی کړی
الظهار، الشخص، الكشف

Xweyakirî: Diyakirî. aşkirakirî. belîkirî.

خوهارکەر: دییارکەر، ناشکراکەر، بهلی کەر
الشخص، الكشف

Xweyaker: Diyarker. aşkiraker. beliker.

خوه ښافنی رانان: ناف هخارنا رازایی، ناف هخارنا لاسر
زکی
الکوع

Xwe bi avê ranan: Av vexarna razayî. av vex-
arna li ser zikî.

خوهررسن: خوهریان
الانثیه، عبادة الذات

Xweperistin: Xwe viyan.

خوهرپیس: خوهریای
الانثی

Xweperêš: Xwe viyâi.

خوهرپاواسن: خوه پاوانکړن، خوه ژئ دیرکړن
الشیاح، الاعتصام، الحافظه

Xeparastin: Xwe pawan kirin. xwe jê dwîr kirin.

خوهرپاوازی: خوه پاوان کړی
الشائح، المعتصم، الحافظ

Xweparastî: Xwe pawan kirî.

خوه ټیورکړن: خوه هافیتن، خوه راکفاشتن، خوه لیدان
الانقباض، الوثوب

Xwetêwerkirin: Xwe havêtin. xwe ragivaştin.
xwe lêdan.

خوه ټیک وهرکړن:
الاحتضان، التعانق

Xwetêkwerkirin.

خوه ټیک بون: دهست ټیک وهردان، چونا سهرو ستوییت
ټیک

القبوع، التحفز، القز للشر

Xwetêkbirin: Dest têk werdand. çûna ser û
stwîyêt êk.

خوږ بون: بشکفتن، کهش بون، فهبون، بهقان
الرميف، الفتره، الفعالة، الانبثاق، الوصف

Xîvbûn: Bîşkiftin. geşbûn. vebûn. peqan.

خوږهت: چادر، کوږن، رهشمال، خانین پيروکی
الغبیه، الوطاق

Xîvet: Çadır. kwîn. reşmal. xaniyê perokî.

خوږهتا پېشوږیا: کولک
الکله، الناموسیه

Xîveta pêşwîya: Kulc.

خوږیالا خوږی: سیتافک
الطيف

Xîyala xewê: Sîtafk.

خیم: بڼیات، بن کار، شېهنه، شهنگسته
الاصل، الأساس، الکریم

Xîm: Binyat. bin kar. şêhinte. şengiste.

خیم کولان: بڼیات کولان، شهنگسته کولان
الکرس، التکریم، الاکراس

Xîmkolan: Binyat kolan. şengiste kolan.

خیم دانان: بڼیات دانان، شېهنه دانان
التکریم

Xîm danan: Binyat danan. şêhinte danan.

خوه: کس، بنگوکا تشنی
عين الشئ، الذات، النفس، الشخص

Xwe: Kes. bingoka tiştî.

خوهریون: کس بون

التکون الذاتی، الشخص، الانکشاف

Xwebûn: Kes bûn.

خوهریوی: کس بوی

المکون ذاتیا وتلقائیا، الشخص، المکشف

Xwebûy: Kes bûy.

خوهری: کس وکاریت مروفی

العيله، العيل، القربى، الاهل

Xweyî: Kes û karêt mirovî.

خوهریاتی: کساتی، دیباری، ناشکرای، بهلیایتی
الذاتی، الشخصیة، القربى، الظهور، البیان

Xweyatî: Kesatî. diyarî. aşkirayî. beliyatî.

خوه دېتې: زرتک
المغتر بنفسه

Xwedftf: Zirttek.

خوه دېتې: زرتکې
المغتر بنفسه، المتجبر

Xwedftin: Zirttekî.

خوه دېتې: خوه نياس
العارف لنفسه

Xwedftf: Xwe niyas.

خوه دېتې: خوه نياسېن
معرفة النفس

Xwedftin: Xweniyasîn.

خوه پهستېن: خوه راگرې، خوه بهلې کړې، خوه روکماندې
تحقيق الذات

Xwepesinîn: Xxwe ragirî. xwe belikiri. xweruk
mandî.

خوه پهستاندن: خوه راگرتن، خوه بهلې کړن، خوه روکماندن
الظهار

Xwe pesinandin: Xwe ragirtin. xwe belikirin.
xwe rukmandin.

خوه بهلې کړن: خوه ناشکرا کړن، خوه دپارکړن، خوه
رویدان
المظاهره

Xwe belikirin: Xwe aşkirakirin. xwe diyar
kirin. xwe rwîdan.

خوه دانا پاش: خوه فهگرتن، خوه فهکیشان، باشقهچون،
خوه دوبرکړن
الغزله، الابتعاد

Xwe dana paš: Xwe vegirtin. xwe vekêşan.
paşve çûn. xwe dwîrkirin.

خوه دان کړن: سهخېر کړن، ماتي کړن، دپهن دان، دپندان
التربية، الرعايه

Xwe dankirin: Sexbêrkirin. matîkîrin. dêhindan
dêndan.

خوه دان دمېش: خوه دان گز، خوه دان هي
ذات الطابع

Xwedandebeş: Xwe dan giz. xwe dan hî.

خوه جه: ناکنجې، بڼه جه، لجه مای
القطن، المواطن، اللبث

Xwecih: Akincî. binecih. licih may.

خوه جه بون: ناکنجې بون، لجه مان
التوطن، القطن، التلبث

Xwecihbûn: Akincî bûn. licih man.

خوه جهېوې: ناکنجې بړې، بڼه جهېوې، لجه مای
الموطن، المتوطن

Xwecihbûy: Akincî bûy. binecih bûy. licih-
may.

خوه جهتر: ناکنجې تر، بڼه جهتر، لجه مان تر
الاقطن، الاوطن، اللبث

Xwecihtir: Akincî tir. binecih tir. licih man
tir.

خوه جهکړن: ناکنجې کړن، بڼه جهکړن، لجه هیلان
التوطن، الاوطن

Xwecihkirin: akincîkirin. binecihkirin. licih
hêlan.

خوه جهکړې: ناکنجې کړې، بڼه جهکړې، لجه هیلای
الموطن، المقطن

Xwecihkirî: Akincîkirin. binecihkirî. licih
hêlay.

خوه جهې: خوه جهېاتي، ناکنجېاتي، بڼه جهې، جه ماتي،
ناکنجېني، بڼه جهېني

الضارة، الاستيطان، القطن

Xwecihi: Xwecihyatî. akincîyatî. binecihi.
cih manî. akincîni. binecihinî.

خوه حولې کړن: خوه ژئ شويشتن
التنصل، التبرؤ

Xwehulkirin: Xwe jê şwîştin.

خوه حولې کړې: خوه ژئ شويشتن
المتنصل، المتبرؤ

Xwehulkirî: Xwe jê şwîştî.

خوه خوهرې: ټېک دو خارن، سرکړېنکان
التآكل الذاتي

Xwexwerî: Êk du xarin. ser kîrîn kan.

خوه دانا پشت چهپهرا: خوه پارازتن، خوه په‌نی کرن
المقد، المستر خلف حاجز من العدو

Xwedana pişt çepera: Xwe parastin. xwe penî kirin.

خوه دا: خوه‌دئ، خودئ
الله جل جلاله

Xweda: Xwedê . Xudê.

خوه‌دان: سemyan
الرب، المصاحب

Xwedan: Semyan.

خوه‌رستی: موکوم، بنه جه، بن گرتی
الراسخ، الثابت، الوطيد، الراس، المؤيد

Xweristf: Mukum. binecih. bingirtî.

خوه‌رستی: تشتی بخوه شین بوی، تشتی بخوه هه‌لادی،
نه‌چاندی

الناسی تلقائیا

Xweristf: Tiştêbixwe şîn bûy. tişt bi xwe helday. neçandî.

خوه‌رسان: موکوم بون، بنه جه‌بون، بن گرتی بون
الرسوخ، الثبات، الوطد الرسو، الابد

Xweristin: Mukum bûn. binecih bûn. bingirtî bûn.

خوه‌رسان: بخوه شین بون، نه‌چاندن، بخوه‌هه‌لادن
النمو الذاتی

Xweristin: Bixwe şîn bûn. neçandin. bi xwe heldan.

خوه‌ر: خارن، زاد، زکا، ناه
الاكل، الطعام، الغذاء

Xwer: Xarin. zad. zika. ah.

خوه‌را: که‌له‌خومر
المصوم، الاکول

Xwera: Gelexwer.

خوه‌رک: کولیه‌که گوشتی دخت، کولیا گوشت رزاندن
الاكلة، الغنغريت، مرض

Xwerk: Kulîyake goştî di xot. kulîya goşt ri-zandinê.

خوه‌زیک: خوه‌قیای، خوه‌په‌رست، په‌ر لخواه، په‌ر ده‌لیف
الانانی، المستأثر، المرتزق

Xwejik: Xwe viyay. xwe perist. berlixwe. ber deliv.

خوه‌زیک: تشتی بخوه بژیث رابیت که‌س سه‌خبیر نه‌که‌ت و
نکوینیت

الحياة الذاتیة

Xwejikf: Tiştê bi xwe bijît rabît kes sexbêr neket û nejinît.

خوه ژیک راکیشان: خوه ژیک ئینانا ده‌رفه
المط، التملطی

Xwejêk Rrakêşan: xwe jêk înana derve .

خوه روکماندن: خوه په‌ساندن، خوه راگرتن، نه‌قوله‌کرن
التمرد، الاضراب، الاعتصام

Xwe Rrukmandin: xwe pesandin. xwe ragirtin. neqolekirin.

خوه راڤی: بخوه‌یاتی، لنک خوه‌یی، نه‌و بخوه‌یی
تلقائى، عفوی، ذاتی

Xwerraf: Bixweyatî. linik xweyî. ew bixweyî.

خوه سه‌ر: خوری، پاقر، خومال
الخص، الصافی، الخالص، المستقل

Xweser: Xurrî. paqij. xomal.

خوه‌سه‌ری: خورپیاتی، خومالی
الخصوصیه، الخلاصه، الصفاء

Xweserf: Xurriyatî. xomalî.

خوه‌راگرتن: خوه روکماندن، خوه په‌ساندن، خوه موکوم
کرن

المقاومه، الصمود

Xwerragirtin: Xwe rukmandin. xwepesinan-din. xwe mukumkirin.

خوه‌راگرتی: خوه روکماندی، خوه په‌ساندی، خوه موکوم
کری

القادم، الصامد

Xwerragirtf: Xwe rukmandî. xwe pesinandi. xwe mukumkirî.

خوه‌زی: دل قیان، داخان، قبیان، خازتن، دل خاز
التمنى، اللیت، الامنیه، البقیه

Xwezî: Dil viyan. daxaz. viyan. xaztin. dilxaz.

خومشتلیاتی: نه‌فینداری، قبیان
الود، الحب، الرقيق

Xweštivyatf: Evindarf. viyan.

خومگرتن: تشتتی بخوه شولکت بټ کس
العمل التلقائي، الفعل الاوتوماتيكي

Xwekirin: Tištê bixwe şolket bê kes.

خومگرتی: کرنا بخوه
الفعل الذاتي

Xwekerf: Kirina bi xwe.

خومه‌گرتن: خومه‌کیشان، پاشفه جون، خوه‌دان پاش
الاحجام

Xwevegirtin: Xwe vekêşan. paşve çûn. xwe-
dan paş.

خوه له‌گرتی: خوه‌ه‌کیشای، پاشفه چوی، خوه‌دای پاش
المحجم

Xwevegirtf: Xwe vekêşay. paşve çûy. xwe
day paş.

خوه له‌چاندن: خوه له‌نگاندن، خوه خه‌لاندن، في لخواه دان
القول

Xwevaçandin: Xwe lengandin. xwe xeland
virr lixwe dan.

خوه گهرم گرن: خوه دانا ناگرتی
الاصطلاح، الاستدفاء

Xwe gerimkirin: Xwe dana agirf.

خوه کوژتن: خوه‌توباندن، خوه تن بون
الانتحار

Xwekujtin: Xwe topandin xwe tê birin.

خوه کوژتی: خوه‌توباندی، خوه تن بری
المتحجر

Xwekujtf: Xwe topandî. xwe tê birî.

خومگرتی: موکوم، بنه‌جه، بن گرتی، نازا
المستقر، الرسخ، الثابت، الراسي، الصامد، المقام

Xwegirtf: Mukum. binecih. bin girtî. aza.

خومگرتن: موکوم بون، موکومی، بن گرتی، بن گرتنی،
بنه‌جی، نازایی

القرار، الرسو، الثبات، المقاومه، الرسوخ، الصمود، التوطد
Xwegirtin: Mukum bûn. mukumî. bin girî.

bin girtinî. binecihî. azayî.

خومژین: خومرايون، خومشین بون، خوه‌رسن
النمو الذاتي

Xwejîn: Xwe rabûn. xwe şin bûn. xwe ristin.

خومش مژ: مژچاک، تن مه‌یی، له‌شکر، مژباش
الخبق، الشجاع، الباسل، الوثاب

Xweşmêr: Mêrçak. têheyî. leşker. mêrbaş.

خومش مژری: مژچاکي، تن مه‌یاتی، له‌شکری، مژباشی
الخبق، الشجاع، البساله

Xweşmêrf: Mêrçakî. têheyatî. leşkerî. mêrbaşî.

خومش خومشک: سیمکیت گوشتی
الغدد اللحمية

Xweş xweşk: Sêmkêt goştî.

خومش خومشک: خنتی و تنه‌سر، کیف خوه‌ش، دل که‌شی
المفرحات، المسررات

Xweşxweşk: Xinê û tesser. keyf xweş. dil geşî.

خومش: دل که‌شی

الساخ، الطيب، اللذی، النعيم، الهنى

Xweş: dil geşî.

خومشی، خومشیاتی: دل که‌شانی
السوخ، اللذ، النعمه، الهنا، الطيبه

Xweşf. Xweşfyatf: Dil geşatî.

خومشاف: شهره‌تا مژویژا، نا‌فا مژویژیت که‌لاندی
نفع الزبيب ونحوه

Xweşav: Şerbeta mēwîja. ava mēwîjêt kelandî.

خومشکرنا نامانا: خه‌چاندن

الرب، التمریج، للاوانى الخزفيه والفخاريه

Xweşkirna amana: Xerricandin.

خومش مروف: چاک، قه‌ج، باش، خیرخاز، دلوقان
المحسن، النبیل

Xweş mirov: Çak. qenc. baş. xêrxaz. dilovan.

خومش مروفی: چاکياتی، قه‌جی، باشی، خیرخازی،
دلوقانی

الاحسان، النبیل

Xweş mirovf: Çakîyatî. qencî. başî. xêr xazî.
dilovanî.

خومشتلی: نه‌فیندار، قین
الومیق، الحبيب، المحبوب

Xweštivf: Evîndar. vîn.

خوه لېار گرتن: بېهن راگرتن، مل په‌حنی، بېهن دريژى،
بارخراندن

الصبر، الجلد، التحمل، الصمود

Xwe libergirtin: bêhin ragirtin. mil pehnî. bê-
hin dirêjî. bar xirrandin.

خوه لېار گرتى: بېهن دريژ، مل په‌حنى، بار خړين

الصابر، الجالد، المتحمل، الصامد

Xwe libergirtî: bêhin dirêj. mil peen. barxirrîn.

خوه‌لېگى: نساخيپه‌که دار وبارى وشينکاتى دکريت، شوبه
الغفاء، مرض البياض الدقيقى للشجر والغفاه

Xwelîkî: nesaxîyeke dar û barî û şînkati di
girî. şobe.

خوه‌لېگى: رهنگى گه‌ور، رهنگ خوه‌لى

الكاهن، الاوق، المغير، لون الاغبرار

Xwelîkî: rengê gewir. rang xwelî.

خوه‌لېگى بون: شوبه‌يى بون

الكهپ

Xwelîkbûn: şobeyî bûn.

خوه له‌قن: خوه بزقن، خوه له‌قن، تشتى بخوه بلغيت بن
نه‌که‌ره‌کا ژده‌ره

الترکه الاراديه، الحركة الذاتيه

Xwelivîn: xwe bizivîn. xwe leqîn. tiştê bi xwe
bilivît bê agereka ji derve.

خوه لف: خوه بزف، خوه له‌ق، تشتى بخوه بلغيت بن نه‌که‌ر

المتحرك الارادى، المتحرك الذاتى

Xweliv: xwe bizav. xwe leq. tiştê bi xwe bi-
livît. bê eger.

خوه نيباس: خوه ناس، خوه زان، خوه ديتى

الفن: ج/اغناء

Xwenîyas: xwe nas. xwe zan. xwe dîtî.

خوه نيباسين: خوه ناسين، خوه زانين، خوه ديتن

معرفه الذات، معرفه النفس

Xwenîyasîn: xwe nasîn. xwe zanîn. xwe dîtîn.

خوه‌نده‌وار: خانده‌فان، خوه‌نده‌فا

الفارى

Xwendewar: xandevan. xwendeva.

خوه‌گير: خوه چه‌رخى، خوه لف، خوه‌که‌ر

السير الذاتى، السياره، المحرك الذاتى

Xwegêrr: Xwe çerxî. xweliv. xwegerr.

خوه‌گيرى: خوه چه‌رخاندن، خوه لقن، خوه‌که‌رمان

الحركة الذاتيه، الدوره الذاتيه

Xwegêrî: Xwe çerxandin. xwe livîn. xwe ger-
rhan.

خوه‌لى: گلى ناگرى، قتم، کم

الضبح، الرماد

Xwelf: Gilê agirî. qetîm. kim.

خوه‌لى پل: خوه‌ش پل

الله

Xwelf pel: Xweş pel.

خوه ليكدان: خوه‌يشانن، چه‌نگولوسكانن

المصارعه

Xwelêkdan: Xirre pişanê. çengoluskanê.

خوه ليكدان: خوه پيکفه‌نان، په‌چريمه‌بون، پيکفه‌رستن،

پيکفه‌نوستان

الالتحام، التلاؤم، التلاحم، الالتنام

Xwelêkdan: Xwe pêkvenan. peçrîme bûn. pêk-
veristin. pêkve nwîstin.

خوه ليكدای: پيکفه‌ماى، په‌چريمه‌بوى، پيکفه‌رستى،

پيکفه‌نويستايى

اللتحم، اللتنام

Xwelêkday: Pêkvmay. peçrîme bûy. pêkver-
istî. pêkve nwîsîyay.

خوه لى سەر: زار، بن پيک، به‌لنگاز، بن کس، ژوير، کم

سەر

المنكود، الشقى، الذليل، المسكين، التيسى

Xwelfser: jar. bin pêk. belingaz. bêkesî. jwîr.
kim ser.

خوه لى سەرى: زارى، به‌لنگازى، بن کەسى، ژويرى، کم

سەرى

النكد، الشقاء، الذله، المسكنه، التعابه

Xwelfserî: jarî. belingazî. bêkes. jwîrî. kim
serî.

خوههری: خوههریاتی: خاری، خاریاتی، فاجی، فیجی،
فری، وریبادانی، فریاتی، فاجیاتی، فیجیاتی

الاعوجاج، المیلان، المعطف

Xwehrt = Xwehrtiyatf: Xarî. xarîyatf. vaçî.
vîçî. virrî. werbadanî. virrîyatf. vaçîyatf.
vaçîyatf. vîçîyatf.

خوههر: وریبادای، فری، بادای
الدره، المیل والعوج فی القضب

Xwehir: Werbaday. virr. baday.

خوههر بون: تیغه بون، قار بون
الزیغ، الزوغان

Xwehîrbûn: Lêve bûn. varr bûn.

خوه هافیتن: خوهفت کرن، لوت دان
القفز، الوثب

Xwe havêtin: Xwe fitkirin. lotdan.

خوئ: باری سوير، کفرئ سوير، سويری، سويراتی
الملح، العجر، العسجر

Xwê: Berê swîr. kevrê swîrî. swîratî.

خوئ دانگ: خهلیتک، خهلیتکی خوئ، تویرکی خوئ، نامانی
خوئ
الملحه، التوفله

Xwêdank: Xelîtîk. xelîtîkê xwê. twîrkê xwê.
amanê xwê.

خوئ کرن: خوئ پیوهرکرن، سويرکرن
التعليق

Xwêkirin: Xwê pêwerkirin. swîrkirin.

خوئ کری: خوئ پیوهرکری، سويرکری
الملح

Xwêkîrî: Xwê pêwerkîrî. swîrkîrî.

خوئ بون: خوئ پیوهربون، سويربون
التلح

Xwêbûn: Xwê pêwer bûn. swîr bûn.

خوئ بوی: خوئ پیوهربوی، سويربوی
الملح

Xwêbûy: Xwê pêwer bûy. swîr bûy.

خوئیاتی: سويراتی، سويریاتی
الملحی

Xwêyatî: Swîratî. swîrîyatî.

خومندهری: خاندنهانی، خاندنهانی
القرام

Xwendewarf: xandevanî. xandinvanî.

خوه نال: کس نال

اسم الذات، الاسم الشخصی

Xwenav: kes nav.

خوه نامه: بئ ناس

الهويه، دفتر النفوس

Xwename: pênas.

خوههر: خار، فاج، فیج، فری، بادای، وریبادای
المائل، العوج، المعطف

Xwehir: xar. vaç. vîç. virr. baday. werbaday.

خوههریون: خاربون، فاج بون، فیج بون، فری بون، بادن
بون، وریبادان بون
التعوج، التمايل، الانعطاف

Xwehîrbûn: xar bûn. vaç bûn. vîç bûn. virr
bûn. badan bûn. werbadan bûn.

خوههریوی: خاربوی، فاج بوی، فیج بوی، فری بوی، بادای
بوی، وریبادای
المعوج، المائل، المعطف

Xwehîrbûy: xar bûy. vaç bûy. vîç bûy. virr
bûy. badan bûy. werbaday.

خوههرتر: خارتر، فاج تر، فیج تر، فری تر، بادای تر،
وریبادای تر

الاعطف، الاعوج، الاميل

Xwehîrtir: xar tir. vaç tir. vîç tir. virr tir. baday
tir. werbaday tir.

خوههرکرن: خارکرن، فاج کرن، فیج کرن، فری کرن، بادن،
وریبادان

التعرج، التميل، الاعطاف

Xwehîrkirin: xarkirin. vaçkirin. virrkirin. badan.
werbadan.

خوههرکری: خارکری، فاج کری، فیج کری، فری کری،
وریبادای، بادای

المعوج، المعطف، الميل

Xwehîrkîrî: xarkîrî. vaçkîrî. virrkîrî. werba-
da baday.

	خودا: خودی: خودا الله جل جلاله
Xuda= Xudê: Xweda.	
	خودان: سەمیان الرب، المالك، الصاحب
Xudan: Semyan.	
	خودان بون: سەخبێر بون، ماتی بون، دێهن دان الربی
Xudانبۇن: Sexbêr bûn. matî bûn. dêhindan.	
	خودان بوی: سەخبێر بوی، ماتی بوی، دێهن بوی الربی، المالك
Xudانبۇی: Sexbêr bûy. matî bûy. dêhinbûy.	
	خودان تر: سەخبێر تر، ماتی تر، دێهندای تر، سەمیان تر الربی، الاصح، الاملك
Xudantir: Sexbêr tir. matî tir. dêhinday tir. semyan tir.	
	خودان کون: سەخبێر کون، ماتی کون، دێهن دان، سەمیان کون الربی، التملیک
Xudankirin: Sexbêrkirin. matîkikin. dêhindan. semyankirin.	
	خودان کری: سەخبێر کری، ماتی کری، دێهن دای، سەمیان کری الربی، التملیک
Xudankirî: Sexbêrkirî. matîkirî. dêhinday. semya kirî.	
	خودانی خودانیاتی: سەمیانی، سەمیانیاتی، سەخبێریاتی ماتیاتی، دێهندانی الربیی، المالك
Xudanî = Xudanîyatî: Semyanî. semaynatî. sexbêrîyatî. matîyatî.	
	خودان کەر: سەخبێر کەر، ماتی کەر، دێهندان کەر الربی
Xudanker : Sexbêrker. matîker. dêhindanker.	
	خودی: خومال، تورسی، خوسەر الخالص، الصافی، المحض، القح، الفرد، الافحاح
Xurri: Xomal. tursî. xweser.	

	خوئی خاری: خوئی پیوهر بوی، سویر بوی التملیح
Xwêxari: Xwê pêwer bûy. swîr bûy.	
	خوێرک: حیوانکەکی هویره شتی کێچا یه تشتی دهلهلبنیت، تشتی هنج هنج دکت، دپه تینیت العن، السمیکاء، السوس، الارضه
Xwêrk: Hêwankekê hwîre şitî kêça ye tiştî di hilhilînî. tiştî hinc hinc diket.	
	خوئی والف: سویراتیای تیر، ناف خوئی الملوحه المركزه، ماء الملح
Xwê ravk: Swîratîya tir. av xwê.	
	خوئی دان: خوئی بیهروهر کون بۆ تەرش و جافری التملیح للبروان
Xwêdan: Xwê bi ber werkirin bo Terş û çavr.	
	خوێر: جەمێ خوئی، ئەرێی خوئی لێ المالح
Xwêr: Cihê xwê. erdê xwê lê.	
	خوئی پوێ: خوئی بەر: جەمێ خوئی بیهرتەرشێ وەر دکان محل تملیح الحيوانات
Xwêrwîz = Xwêber: Cihê xwê bi ber terşî wer diken.	
	خوێری: سانور، فەلیتە، هەر وهکی هە، کەتوهر الفوغاء، الرعاع، السافل
Xwêrî: Saor. felîte. herwekî hey. ketwer.	
	خوێریاتی: سانوری، فەلیتەیی، کەتوهری، هەر وهکیاتی الفوغائی، السفاله
Xwêrîyatî: Saorîyatî. felîteyî. ketwerî. herwîkeyatî.	
	خوئی: یاریه که بجویک گێره کا گروفر دکیشن کایاتی لێ دکان لعبه الدائره
Xutî: Yariyeke biçwîk gêrreka gurovir dikêşin kabanê lê diken.	
	خوت: خر الدائره
Xut: Xirr.	

خروج تر: شییان تر، سرکه‌تن تر، پی قوت تر
الغالب

Xuroctir: Şıyan tir. serketin tir. pêqut tir.

خروج کرن: شییان کرن، سرکه‌تن کرن، پی قوت کرن
الغالب

Xurockirin: Şıyankirin. serketinkirin. pêqut-kirin.

خروج کری: شییان کری، سرکه‌تن کری، پی قوت کری
الغالب

Xurockirî: Şıyankirin. serketinkirî. pêqutkirî.

خروجی، خورجیاتی: شییانی، سرکه‌تنی، پی قوتیاتی
الغالب

Xurocî. Xorocîyati: Şıyanî. serketinî. pêqutiyatî.

خوری: هری
الصوف، العهن

Xurf: Hirî.

خورگومان: خیرکیت لیک زفری، خیرکیت زفروک
اللوب، البرغی

Xurkoman: Xîrkêt lêk zivirî. xîrkêt zivrok.

خورگومان: گیزه‌فانک، گوشتین، دامان، پوسیده بون
الدوامه، الحلقه المفرغه، القلق، الضجر، السام، الهم

Xurkuman: Gêjevank. guhişîn. daman. posîde bûn.

خورمه: قهسپیت
التقلیف

Xurme: Qespêt vemaý.

خورت: شیای، زوددار، سه‌تمکار، ویزای
القاهر، الظالم، المتسلط، القوی، الجبار، الکابر

Xurt: Şıyay. zordar. setemkar. wêray.

خورت بون: شییان، زوداربون، سه‌تمکاربون، ویزان
التجبر

Xurtbûn: Şıyay bûn. zordar bûn. setemkar bûn. wêraybûn.

خورت بوی: شیای بوی، زوددار بوی، سه‌تمکار بوی، ویزای
بوی

المتجبر، المتسلط

Xurtbûy: Şıyay bûy. zordar bûy. setemkar bûy. wêraybûy.

خوری بون: خومال بون، تورسی بون، خوسه‌ار بون
الصفاء، الخلوص، التمحض، القحج،

Xurfbûn: Xomal bûn. tursî bûn. xweser bûn.

خوری بوی: خومال بوی، تورسی بوی، خوسه‌ار بوی
المصفی، المخلص، المحض، القحج،

Xurfbûy: Xomal bûy. tursî bûy. xweser bûy.

خوری تر: خومال تر، تورسی تر، خوسه‌ار تر
الاصفی، الاخلس، الاقحج،

Xurftir: Xoma tir. tursî tir. xwe ser tir.

خوری کرن: خومال کرن، تورسی کرن، خوسه‌ار کرن
الاستخلاص، الاستصفاء، التمحیض

Xurftikirin: Xomalkirin. tursîkirin. xwe ser-kirin.

خوری کری: خومال کری، تورسی کری، خوسه‌ار کری
المصفی، المستخلص، المحض

Xurftkirî: Xomalkirî. tursîkirî. xwe serkirî.

خوری: خورپاتی: خومالی، تورسیاتی، خوسه‌اری،
خوسه‌اریاتی، خومالیاتی

خالص، الخلاصه، الصافی، القح، البحت، القرد، الاقتاح،
الحض

Xurî = Xurfiyati: Xomali. tursiyati. xwe seri. xweseriyati.

خوری: درا، چاف ره‌شک، توخمه‌کن گارسی، ته‌خلیته،
دائن خارنن به
الذره البيضاء

Xurobî: Dira. çavreşk. tuxmekê garisîye. texlîte. danê xarnêye.

خروج شییان، سرکه‌تن، پی قوت
القلب

Xuroc: Şıyan. serketin. pêqut.

خروج بون: شییان بون، سرکه‌تن بون، پی قوت بون
التقلب

Xurocbûn: Şıyan bûn. serketin bûn. pêqut bûn.

خروج بوی: شییان بوی، سرکه‌تن بوی، پی قوت بوی
الغالب

Xurocbûy: Şıyan bûy. serketin bûy. pêqutbûy.

خورفی، خورفییاتی: هبیریاتی
السبه، الفند

Xurift. Xurfyatî: hibêryatî.

خورمک سفاله، پتچک، گورز، تهخه
الاباله، الحزمه من الجید، العشب

Xuromik: Sivale. pêçik. gurz. texe.

خورمان، خوریان: لش لفلن، موسیان، رندهان
الحک، الحک

Xurhan. Xuryan: Leş. livlivîn. husyan. rend-
han.

خوراندن، موسینی، رهن
الحک، الحک

Xurandin: Husînî. renîn.

خوراندی، موسی، رهن
الحکوک، الحکوک

Xurandî: Husî. renî.

خورتسان، خورتانی، گبرگیر، رهنک گور
القط، المنتر

Xurrêsan: Hêwanê gir gir û reng gewir.

خورت گنج، سنبله، تولاز، ججیل، ویزای
الشباب، الفتی، الجسور، القدير

Xurt: Genc. sinêlc. tolaz. cihêl. wêray.

خورمک، کادیته دروینیدا، قه لاندی، کادیته قه لاندی
العصیده، دقیق یلت بالسمن

Xurmik: Kadyêt dirwînîda qelandî. kedêtqelandî.

خورده، هویرده، هویر و مویر
النثر، اللقود، النواع

Xurde: Hwîrde. hwîr û mwîr.

خورده فروش، پاره کومور، هویرده فروش
الصراف، الیوزیکی، بائع النواعم

Xurdefiroş: Pare guhorr. hwîrde firoş.

خوریک، نساخیکه، پرسکیت بناف لکثلی دهمین، زلیکیت بناف.
تورخمه کی زلیکیت بناف ل لشی دهمین
الجدری

Xurîk: Nesaxîyeke pîrkêt bi av li kevlî dhên.
ziîlkêt bi av. tuxmekê zîlkêt bi av li leşî
dihêt.

خورت تر، شیای تر، زوردار تر، سه تهمکار تر، ویزای تر
الاقوی، الاظم، الاجبر

Xurttir: Şîyay tir. zordar tir. setemkar tir. wêray
tir.

خورت کرن، شیای کرن، زوردار کرن، سه تهمکار کرن،
ویزای کرن

التقویه، الاظم، التسلیط

Xurtkirin: Şîyaykirin. zordarkirin. setemkarkir-
in. wêraykirin.

خورت کری، شیای کری، زوردار کری، سه تهمکار کری،
ویزای کری

المسلط، المقوی

Xurtkîrî: Şîyaykîrî. zordarkîrî. setemkarkîrî.
wêraykîrî.

خورتی، خورتیاتی: شیانی، زوردار، سه تهمکاری، ویزای،
زوری، زوریاتی

القهر، القسر، الجبر، الظلم

Xurtî. Xurtiyatî: Şîyanî. zordarî. setemkarî.
wêranî. zorî. zoriyatî.

خورفی، هبیری
السبه، الفند، الافناد

Xurî: Hibêrî.

خورف بون، هبیربون
السباهه، الفند

Xurfbûn: Hibêr bûn.

خورف بوی، هبیربوی
المسبه، الفند

Xurfbûy: Hibêr bûy.

خورف تر، هبیرتر
الاسبه، الافند

Xurttir: Hibêrî tir.

خورف کرن، هبیرکرن
الاسباه، الافناد

Xurfkirin: Hibêrkirin.

خورف کری، هبیرکری
المسبه، الفند

Xurfkîrî: Hibêrkîrî.

خوشکوک کری: تازه‌کری، جان کری، شوخ کری، شنگ کری، سپه‌هی کری

المجمل، المبدع، المبهج

Xuşkokkîrî: Tazekîrî, cankîrî, şoxkîrî, şengîrî, spehîkîrî.

خوشکوکى، خوشکوکىاتى: تازه‌ياتى، جانى، شوخى،

شنگى، سپهياتى

الجمال، البداعه، البهجه

Xuşkokî. Xuşkokîyatî: Tazeyatî, canî, şoxî, şengî, spehîyatî.

خوشيل: شیرمار، کيايى شیر تى دهيت، کيايى شیردار

اليتوع، نبات عشبى

Xuşî: Şîrmar, giyayê şîr tê dihêt, giyayê şîrdar.

خوشال: نانا مئيرىت کهلاندى

التنعيع من الاثمار كالزبيب

Xuşav: Ava mēwîjêt kelandî.

خوک: چپ، بادهک

اللوى، العطف، الموج، اللوفه، الحنى

Xuk: Çep, badek.

خولک: سیماء، رنگ، رویمهت، دوریشم، نعيم

السيما، الملامح، المظهر، السحنة

Xulk: Sîma, reng, rwîmet, durîşim, ni,îm.

خولوله: فالابوت، قولوله

الاجوف، المجوف، الخالى

Xulole: Vala, bot, qulole.

خولوله بوى: فالابون، بوت بوى، قولوله بون

التجوف

Xulolebûn: Vala bûn, bot bûn, qulole bûn.

خولوله بوى: فالابوى، بوت بوى، قولوله بوى

المجوف

Xulolebûy: Vala bûy, bot bûy, qulole bûy.

خولوله تر: فالاتر، بوت تر، قولوله تر

الاجوف

Xuloletir: Vala tir, bot tir, qulole tir.

خولوله کرى: فالاکرى، بوت کرى، قولوله کرى

التجويف، الاجواف

Xulolekirin: Valakirin, botkîrî, qulolekirin.

خوریک قوتان: دهقدان، دهقدانا خوریکا

التلفيح ضد الجدرى

Xurîqutan: Deqdan, deqdana xurîka.

خوپرین: ناف دخودان

الامتداح، الافتخار فى الملمات

Xurrîn: Nav di xwedan.

خوپرین: دهنگى کوى بهرى شارى

صوت القيق قبل الخصام

Xurrîn: Dengê kewî berî şerrî.

خوپرخی: کف کرى، کف وکرى، کرىکرى

التهديد والوعيد

Xurrxurr: Gefkîrî, gef û gurr, gurr gurr.

خورى، خورىک: دل خازى، قيبان، داخان، خازتن

الليت، الامنيه، التمنى، المنى

Xuzî. Xuzîk: Dil xazî, viyan, daxaz, xaztin.

خوشکوک، تازه، جان، شوخ، شنگ، سپه‌هی

المجمل، المبدع، البهيج، اللطيف

Xuşkok: Taze, can, şox, şeng, spehî.

خوشکوک بوى: تازه‌بوى، جان بوى، شوخ بوى، شنگ بوى،

سپه‌هی بوى

التجمل، التلطف

Xuşkokbûn: Taze bûn, can bûn, şox bûn, şeng

bûn, spehî bûn.

خوشکوک بوى: تازه‌بوى، جان بوى، شوخ بوى، شنگ بوى،

سپه‌هی بوى

المجمل، المبدع

Xuşkokbûy: Tazebûy, can bûy, şox bûy, şeng

bûy, spehî bûy.

خوشکوک تر: تازه‌تر، جان تر، شوخ تر، شنگ تر، سپه‌هی

تر

الاجمل، الابدع، اللطف، الابهى

Xuşkottir: Taze tir, can tir, şox tir, şeng tir,

spehî tir.

خوشکوک کرى: تازه‌کرى، جان کرى، شوخ کرى، شنگ کرى،

سپه‌هی کرى

التجمل، التلطف، الابداع

Xuşkokkirin: Tazekirin, cankîrî, şoxkîrî,

şengkîrî, spehîkîrî.

خولوله کری: فالاکری، بوت کری، قولوله کری
المجوف

Xulolekiri: Valakiri, botkiri, qulolekiri.

خولوله یی: خولولایاتی: فالایی، فالولایاتی، قولوله یاتی، بوتی،
بوتیاتی

الجوف، الجو، الخشل، الهواء، الفضاء، الهاویه

Xuloleyf, xuloleyatf: Valayf, valayatf, quloleyatf, botf, botinif.

خولپ: دار، شینکاتیا خودان نیرک وباسک وقورم

الشرم، الشجر، ما قام علی ساق

Xulp: Dar, şinkatiya xudan nêrik û bask û qurim.

خولپن مشک

القه

Xulpêhişk.

خولام: بنی، ناف مالک

الخادم

Xulam: Benî, nav malk.

خولامن نان وطل، بنیاتیاب هر وه

المفتی

Xulamê nan û til: Benîyatîya bi herwe.

خولامی، خولامیاتی: بنیاتی

الخدمه

Xulamf, Xulamfyatf: benîyatî.

خومال خوسەر، خوری، تورسی

الخاص

Xomal: Xweser, xurrî, tursî

خومال بون: خوسەر بون، خوری بون، تورسی بون

التخصص

Xomalbûn: Xweser bûn, xurrî bûn, tursî bûn.

خومال بوی: خوسەر بوی، خوری بوی، تورسی بوی

المخصص

Xomalbûy: Xweser bûy, xurrî bûy, tursî bûy.

خومال تر: خوسەر تر، خوری تر، تورسی تر

الاخص

Xomaltir: Xweser tir, xurrî tir, tursî tir.

خومال کون: خوسەر کون، خوری کون، تورسی کون

التخصص

Xomalkirin: Xweserkirin, xurrîkirin, tursîkirin.

خومال کری: خوسەر کری، خوری کری، تورسی کری
المخصص

Xomalkiri: Xweserkiri, xurrîkiri, tursîkiri.

خومالی، خومالیاتی: خوسەر، خوریاتی، تورسیاتی
المخصص

Xomali, Xomalfyatf: Xweserf, xurriyatf, tursiyatf.

خوناف: نافا بشفق لگییا ودارویارا دکه قیت

الندى، الطل، اللث

Xunav: Ava bi şevê li giya û dar û bara de-
kevît.

خونافا پارانی: خوناف وهرهان

الرزاق

Xunava baranê: Xunav werhan.

خوناف گوتن: شف ناف بون، خوناف لئ کەتن

النفق

Xunavgirtin: Şev av bûn, xunav lê ketin.

خوناف گرتی: شف ناف بوی، خوناف لئ کەتن

النفیق

Xunavgirtî: Şev av bûy, xunav lê ketî.

خوندکار: میر، سەمیان، پاشا، سەروک، بەراهی

السلطان، الملك

Xundkar: Mîr, semyan, paşa, serok, berahî.

خوندکاری: میراتی، سەمیانی، پاشا، سەروکی، بەراهیاتی

السلطة، الملك

Xundkarf: Mîratî, semyanî, paşa, serokî, be-
rahîyatî.

خوندکاریان: میرنشینی، پاشایەتی، سەروکاتی، بەراهینی
السلطنة

Xundkarîvan: Mîrnîşînî, paşayatî, serokatî,
berahînî.

خوه: نافا ژله شی ددیرھیت

العرق

Xuh: Ava ji leşî di dêrhî.

خوهدان: خوه دیرهان

الترق، التعب، الاجهاد

Xuh: Xuh dêrhan.

خوهدای: خود دیرهای
المتعرق، المرق

Xuhday: Xuh dêrhay.

خود: خویشک، خویش
الاخت

Xuh: Xwişk. xwiç.

خویش: خویشک، خود
الاخت

Xwiç: Xwişk. xuh.

خویشچو: گازبیا خویشکتی
نداء، بین الاخوه

Xwiço: Gazîya xwişkê.

خویش: گهوشک، رکو، چغ، شلیز، بیتی شهرم، روی ستویر
الضعیف، اللجوج، الوقح، الخاذل

Xwis: Gewşek. riko. çix. şilêz. bêşerim.
rwistwîr.

خویش بون: گهوشک بون، رکو بون، چغ بون، شلیز بون،
بیتی شهرم بون، روی ستویر بون
التوقح، التلجج، الاتخاذال، التفحم، الافحم

Xwisbûn: Gewşek bûn. riko bûn. çix bûn. şilêz
bûn. bêşerim bûn. rwî stwîr bûn.

خویش بوی: گهوشک بوی، رکو بوی، چغ بوی، شلیز بوی،
بیتی شهرم بوی، روی ستویر بوی
الوقیح، اللجوج، المخذول، المفحم

Xwisbûy: Gewşek bûy. riko bûy. şilêz bûy.
çix bûy. bêşerim bûy. rwî sitwîr bûy.

خویش تر: گهوشک تر، رکو تر، شلیز تر، چغ تر، بیتی شهرم
تر، روی ستویر تر
الاقوج، الاصفق، اللجج، الاخذل، الافحم

Xwîstîr: Gewşek tir. riko tir. çix tir. şilêz
tir. bêşerim tir. rwî stwîr tir.

خویش کرن: گهوشک کرن، رکو کرن، شلیز کرن، چغ کرن،
بیتی شهرم کرن، روی ستویر کرن
التوقیح، التلجج

Xwişkirin: Gewşekkirin. rikokirin. şilêzkirin.
çixkirin. bêşerimkirin. rwî sitwîrkin.

خویش کری: گهوشک کری، رکو کری، شلیز کری، چغ کری،
بیتی شهرم کری، روی ستویر کری
الموج، اللجج

Xwişkirî: Gewşekkirî. rikokirî. şilêzkirî. çixkirî.
bêşerimkirî. rwî stwîrkirî.

خویش، خویشاتی: گهوشکی، رکوایتی، شلیزی، چغی، بیتی
شهرمی، روی ستویری
اللجاجة، الصفاقه، الوقاحه، الخذلان

Xwis Xwisîyatî: Gewşekî. rikoyatî. şilêzî. çixî.
bêşermî. rwî stwîrî.

خویشار: جهمدار بهلاف، تویکتی جهمدی لسه ناردی
الصعیق

Xwisar: Cemedâ belav. twikê cemedê liser.
erdî.

خویشک: خویش، خود
الاخت، الشقیقه، الرضیعه

Xwişk: Xwiç. xuh.

خویشک ژا: خویشکا شیری،
الرضیعه، الاخت من الرضاعة

Xwişkza: Xwişka şîrî.

خویشک: سیپاوری، دهمان، دراف، زیره سر
الجزیه

Xwîk: Siyawirî. deman. dirav. zêre ser.

خویش: نخوین، شور، سر نشیف، سر شور، سر چمین
الافصاف، المائل، الناکس، المنحنی

Xwî: Nixwîn. şorr. ser nişîv. ser şorr. ser çemîn.

خویش بون: نخوین بون، سر شور بون، سر نشیف بون،
سر چمان بون
الانحناء، المیلان، التکس

Xwîlbûn: Nixwîn bûn. ser şorr bûn. ser
nişîvbûn. ser çeman bûn.

خویش بوی: نخوین بوی، سر نشیف بوی، سر شور بوی،
سر چمینیوی
المنحنی، التکوس، المیل

Xwîlbûy: Nixwîn bûy. ser şorr bûy. ser
nişîvbûy. ser çemîn bûy.

خوینا دلی

المهجه

Xwīnadilf.

خوین دان: درافنی کوشتنن. خویکا کوشتنن
الشنق، الارش، الدیه، للقتیل

Xwīndan: Diravê kuştinê. xwika kuştinê.

خوین دان: خوین بیش کرن. باره‌بوییا خوینن
الترع بالدم

Xwīndan: Xwīn bêş kirin. bare bwīya xwīnê.

خوین دار: دوزمن. دوز دار
العدو فی القتل، القاتل

Xwīndar: Dujmin. dozdar.

خوین داری: دوزمنی. دوزداری
الثار

Xwīndarf: Dujminî. dozdarî.

خوین دهریون: خوین رستن. خوین تن هاتن. خوین فهرستن
الزرف، الزیف

Xwīnderbûn: Xwīn ristin. xwīn tê hatin. xwīn verestin.

خوین ریژ: کوژه‌ک: کوژا
السفاح، السفاک

Xwīnrrêj: Kujek. kuja.

خوین ریژی: کوژه‌کی: کوژایی
السفک، اراقه الدماء

Xwīnrrêjî: Kujekî. kujayî.

خوینا بچویک بوئی: چلک. خوینا چلکا
النفاس

Xwīna biçwîkbunê: Çilik. xwīna çilka.

خوین ریژن: خوین بردان
السفک، اراقه الدم

Xwīnrrêtin: Xwīn berdan.

خوین رستن: خوین هاتن. خوین فهرستن. خوین دهریون
الرعاف، الزیف

Xwīnrristin: Xwīn hatin. xwīn veristin. xwīn der bûn.

خوین فه‌کرن: تول فه‌کرن
الغود للمقتول، الثار

Xwīnvekirin: Tol vekirin.

خوینل تر: نخوین تر. سەر نشیف تر. سەر شور تر. سەر
چەمای تر

الانکس، الامیل، الاحنی

Xwīlftir: Nixwīn tir. ser şorr tir. ser nişiv tir. ser çemîn tir.

خوینل کرن: نخوین کرن. سەر نشیف کرن. سەر شور کرن.
سەر چەماندن

الاحناء، التنکس، الاماله

Xwīlkirin: Nixwīn kirin. ser şorkirin. ser nişivkirin. ser çemandin.

خوینل کری: نخوین کری. سەر نشیف کری. سەر شور کری.
سەر چەماندی

المنکس، المیل، المقصف

Xwīlkiř: Nixwīnkiř. ser şorkiř. ser nişivkiř. ser çemandî.

خوینلی، خوینلاتی، نخوینلی، سەر شورکری، سەر نشیف
کری.. سەر چەمینلی

القصف، الیل، المیلان، النکوس، الحنی، الانحاء

Xwīlf = Xwīlatî: Nixwīnî. ser şorkiř. ser nişivkiř. ser çemînî.

خوین: ئافا سورا له‌شی
الدم

Xwīn: A va sorra leşî.

خوین به‌ردان: خوین کیشان
المجاهه

Xwīnberdan: Xwīn kêşan.

خوین به‌ردای: خوین کیشای
المحجم

Xwīnberday: Xwīn kêşay.

خوین به‌ردوک: خوین کیش
الحجام

Xwīnberdok: Xwīn kêş.

خوین بیف: ئامویرئ خوین پیفانئ
اله قیاس الدم، جهاز فحص الدم

Xwīn pîv: Amwîrê xwīn pîvanê.

خوین به‌ردان: ته‌شقه‌له‌کرن. ژئ جویر کرن
کنایه للاخسار والاضرار والغیر

Xwīnberdan: Teşqelekirin. jê çwîrkirin.

خوین گهرم: سهرسری، سهرسک، باغ، بوق، حیج
المغالی، المتهور، المتحمس

Xwîngerim: Ser serî, ser sik, bax, boq, hêc.

خوین گهرمی: سهرسریاتی، سهرسکی، باغیاتی، حیجیاتی
الفلو، التهور، التحمس

Xwîngermî: Ser serîyatî, ser sikî, baxîyatî, hêcîyatî.

خوینهلو: دخوینی وهربوی

المضرج

Xwînelo: Dixwînê werbûy.

خوینهلو بون: دخوینی وهربون

التضرج

Xwînelobûn: Dixwînê werbûn.

خوینهلو بوی: دخوینی وهربوی

المضرج

Xwînelobûy: Dixwînê wer bûy.

خوینه لو تو: دخوینی وهربوی تر

الاضراج

Xwînelotir: Dixwînê werbûy tir.

خوینه لو کرین: دخوینی وهرکرین

الاضراج

Xwînelokirin: Dixwînê we kirin.

خوینه لو کری: دخوینی وهر کری

المضرج

Xwînelokirî: Dixwînê werkirî.

خوینه لویاتی: دخوین وهربونی

التضرج

Xwîneloyatî: Dixwînê wer bûnî.

خوینا مەیی: خوینا قهرسی

القارت

Xwîna meyf: Xwîna qerrisîf.

خوین مەیین: خوین قهرسین

القرت

Xwînmeyfî: Xwîn qerrisîf.

خویندهقان: خاندەقان، خویندهقان

القاری

Xwîndevan: Xandevan, xwendevan.

خوینده کار: خاندەقان، خویندهقان
القاری

Xwîndekar: Xandevan, xwendevan.

خویند لانی: خویند کاری: خاندەقانی، خویندهقانی
القراء

Xwîndevanî = Xwîndkarî: Xandevanî, xwendevanî.

خوین وئ: رهیت خوینی، بوریکیټ خوینی، پوتکیټ خوینی

الاوعیه الدمویه

Xwîn rîê: Rihêt xwînê, borikêt xwînê, botkêt xwînê.

خوین رۆژن: رهش بونا جهن هنگاتی

الکدم

Xwîn rijtin: Reşbûna cihê hingatinê.

خوین رۆژی: جهن خوین رهش بوی ژبه هنگاتی جهن

هنگاتی، رهش بوی

المکروم

Xwîn rijtî: Cihê xwîn reş bûy ji ber hingatinê cihê hingatî, reş buy.

خن: خو، کس

الذات، النفس، عين الشيء

Xo: Xwe, kes.

خوب: جان، تازه، شوخ، شەنگ، سپه‌هی

الجميل

Xob: Can, taze, şox, şeng, spehî.

خوب بون: جان بون، تازه بون، شوخ بون، شەنگ بون.

سپه‌هی بون

التجمل

Xobbûn: Can bûn, taze bûn, şox bûn, şeng bûn, spehî bûn.

خوب بوی: جان بوی، تازه بوی، شوخ بوی، شەنگ بوی.

سپه‌هی بوی

المجمل

Xobbûy: Can bûy, taze bûy, şox bûy, şeng bûy, spehî bûy.

خوب تو: جان تو، تازه تو، شوخ تو، شەنگ تو، سپه‌هی تو

الاجمل

Xobtir: Can tir, taze tir, şox tir, şeng tir.

خوښستن: خوښگرتن، خوښهستنې، موکوم بون، خوښه بون،
بن گرتن

الثبات، القرار، الرسوخ، الرسو، الذاتي

Xorristin: Xwe girtin, xwe ristin, mukum
bûn, xwe şîn bûn, bin girtin.

خوښستی: خوښهگرتن، بنگرتن، موکوم، تازا، خوښه بوی
المؤبد، المستقر، الثابت، الراسي، الراسخ، الوطيد

Xorristî: Xwe girtî, bin girtî, mukum, aza,
xwe şîn bûy.

خوښی: خوښی، دل خاږی، خازتن، داخاږ، فییان

الويس، الويغ، الليث، المنی

Xozî: Xwezî, dil xazî, xaztin, daxaz, viyan.

خوښیاتی: دل خاږی، فییانی، خازتنی، داخاږی
الامنيہ، التمني، البغيه

Xozîyati: Dil xazî, viyanî, xaztinî, daxazî.

خوښ:

الطيب، اللذيذ، الهنيء، النعيم، المتعہ

Xoş.

خوښ بون:

التطيب، التلذذ، التمتع

Xoşbûn.

خوښ بوی:

الذ، النعم، المطيب، المهنيء، المتع

Xoşbûy.

خوښ تر:

الاذ، الاطيب، الانعم، الامنا: الامت

Xoştir.

خوښ گرتن:

التطيب، التلذذ، التمتع، الامنا: الامتاع

Xoşkirin.

خوښ کړی:

الذ، المطيب، المهنا: المنعم، المنعم

Xoşkir.

خوښی خوشیاتی:

اللذ، المتع، النعمه، الهنا: الطيب

Xoşî = Xoşîyati.

خوښ کړن: جان کړن، تازه کړن، شوخ کړن، شنگ کړن.

سپه می کړن

التجميل

Xobkirin: Cankirin, tazekirin, şoxkirin.

şengkirin, spehîkirin.

خوښ کړی: جان کړی، تازه کړی، شوخ کړی، شنگ کړی.

سپه می کړی

المجمل

Xobkirî: Cankirî, tazekirî, şoxkirî, şen kirî,
spehîkirî.

خوښی، خوښیاتی: جانی، تازه می، شوخی، شنگی.

سپه میاتی

الجمال

Xobî = Xobatî: Canî, tazeyî, şoxî, şengî,
spehîyati.

خوښه، بازرگان، میرزا

التاجر، السيد

Xoce: Bazirgan, mîrza.

خوښه، خوښه یاتی: بازرگانی، میرزاتی

التجاره، السیاده

Xocetî = Xoceyati: Bazirganî, mîrzaî.

خورت: جلیل، سنبله، گنج، لای، تولاز

الشباب، القوی، الفتی

Xort: Cihêl, sinêl, genc, law, tolaz.

خورت: زور دار، ویرای، سه تمکار، شیبای

القوی، الجبار، الظالم

xort: Zordar, wêray, setemkar, şîyâî.

خورتی، خورتیاتی: زورداري، ویرانی، شیبان، سه تمکاری

الشباب، الفتوه، الظلم، الجبروت، الاعتداء، التسلط

Xortî = Xortîyati: zordarî, wêranî, şîyan,
setemkarî.

خورت: خوهر، زاد، خاږن، ناه

الاكل، الطعام، الغذاء

Xor: Xwer, zad, xarin, ah.

خورت: خوهر، کلهک خوهر

العصوم، الاكل

Xora: Xwera, gelek xwer.

خوياتی: مروفانی. کسینی. کسه یانی

الذاتی، الشخصیه، النفسیه، القرباء، الاملیه، العائلیه

Xoyatf: Mirovani. keseyatf.

خولی سهری: ژاری، کم سهری، بی کس، بن پیک،

به لنگازی.

البؤس، الشقاء، التعاسه، المسکنه

Xolf serf: Jar. kim serf. bê kesf. bin pêkî.

belingazî.

خوشاف: ناغا فیکین که لاندی. ناغا میویژیت که لاندی

نقیم الزییب و التین، والتمر واملها من الثمر المجفف

Xosav: Ava fêqiyê kelandî. ava mêwîjê kelandî.

خوک: چپ. خوک. بادهک

المطف، اللوی، الحنی، الثنی، اللوف

Xok: Çep. xwek. badek.

خوگرتن: موکوم بن. بنجهبون. خوهرستی

الفرار، الصعود، المقاومة، الاستقرار، الثبات، الرسوخ

Xogirtin: Mukum bin. binecih bûn. xwe ristin.

خوگرتی: خوهرستی. موکوم بوی. بنجهبوی. خوهرستی

المقاوم، المستقر، الصامد، الراسخ، الثابت، الراسی الوطيد

Xogirtf: Xwe ristin. mukum bûy. binecih bûy. xwe ristî.

خولی: قم. خوهلی. کم

الرماد

Xolf: Qim. xweli. kim.

خولی پل: خوهش پل. خوهلی پل

القماعه، الكناسه

Xolfpel: Xweş pel. xweli pel.

خولی فانک: کويفک. کويفان

الباناس، الشقى، التعميس، المسكين

Xolf vank: Gwifik. gwifan.

خولی سهر: ژار. کم سهر. بی کس. بن پیک. به لنگاز

البؤس، الشقاء، التعاسه، المسکنه

Xolfser: Jar. kim ser. bêkes. bin pêk. belingaz.

خولی سهری: ژاری. کم سهری. بی کس. بن پیک.

به لنگازی

البؤس، الشقاء، التعاسه، المسکنه

Xolfserf: Jarf. kimserf. bê kesf. bin pêkî. belingazî.

خوی: خه لکى مالی. مروفنى مروفى. کسنى مروفى

الغريب، ضد الاجنبی، الاهلى، الذاتى، النفسى

Xoyf: Xelkê malê. mirovê mirovî. kesê mirovî.

دانیخستن: گزیدن، گرفتن، پیغمندان، خار نیخستن

(الایصاد، الغلق، السد، الإدخال، الاسقاط)

Daêxistin: Girêdan, pêvedan, xarêxistin.

دابال: بالدایی

(نسب الیه، عزا الیه)

Dabal: Paldayî.

دابای: بیدەر هه لاقیت، دمخڵ دان دابای دا پاقر بیت، رژی کر.

پویج بکر مزاخت

(التزیه، الهف، الاتلاف)

Dabay: Bêder helavêt, dexil dan bay da paqijî bibît,

zi'îkir, pwîçkir, mezaxt.

دابەزین: لێ خوڕین، دقوڕ سەفەکەرن

(الندھه، الندھ، الزجر، النھر، التوبیخ، التائب، الانجارج)

Daberrizîn: Lê xurrîn, diqun sevekirin.

دابەر: دا پیش، پیشفەر، لێدا، قوتا

(قدم الی الامام، ویکنی الضرب)

Daber: Dapêş, pêşvebir, lêda, quta.

دابەزین: خارکەتن، هاتنا خارێ، پەیا بۆن، خارکەتی

(النزول)

Dabezîn: Darketin, hatina xarê, peyabûn, Xarketî.

دابەزانەن: پەیاکەرن، خارنیکەستن

(الانزال)

Dabezandin: Peyakirin, xarêxistin.

دابەزی: پەیا بوی، خار کەتی

(النارل)

Dabezî: Peyabûy, xarketî.

دابەزانەندی: پەیا کرێ، خار نیکەستن

(المنزل)

Dabezandî: Peyakirî, xarêxistin.

دابەستن: دابێنان، حیوان راکەرن دا قەلەمبیت

(الرجن، للحيوان)

Dabestin: Dabênan, hêwan ragirtin, daqelewbît.

دابەستی: حیوانێ دابێنایی، حیوانێ راکرەتی

(الراجن)

Dabestî: Hêwane dabênayî, hêwanê ragirtinê.

دابەلەانەن: داویران، داوچانەن

(الابتلاع، الإزدراء، الالتهام)

Dabeli'andin: Da'wîran, daquçandin.

د

D

دا: وەك دارابین، دابچین، دابخوین

(اداءه انتباه یۆدی معنی ل فی اول للفظ (ل) ولالا، وکی لاجل،

وحنی، لکی

Da: Wek Da rabîn, da biçîn, da bi xwîn.

دا: وەك: داکەتی، داهاتن، دانیخستن، داکرن

(فی اول للفظ تشير الى حاله النزول والخفض، والهبوط والوقف

Da: Wek: Daketî, dahatin, da êxistin, dakirin.

دا: وەك: دابکەین

(فی اول للفظ یعنی کی

Da: Wek: Da bikeyn.

دا: وەك: دێدەدا، دسەدەدا، بزمخدا

فی آخر للفظ تکمل المعنی

Da: Wek: Diber da, diser da, direx da.

دا: وەك: وەسا رویدا

فی آخر للفظ الی حاله العطاء

Da: Wek: Wesa rwîda.

دا: دایک، دای

(الام)

Da: Dayik, day.

دا بیځای: خېبر کوتی، دوژین دای
(المقذوف، المشتوم، المسبوب)

Dapivay: Xebergotî, dujînday.

دا پیر: دایکا بابین، دایکا دایک
(الجد)

Dapîr: Dayka babê, dayka daykê.

دا پیرک: ژنکا بکارځ ژانا بچوکی را دبیت
(القبلة، المولده)

Dapîrk: Jinka bi karê zana biçwîkî rradibît.

دا پوشان: نخامتن، نخامتن، پیدادان، بښودادان، سر کورت کون
(الذر، الستر، التغطية)

Dapoşan: Nixamtin, nixaftin, pêdadan, biserdadan, sergirtkirin.

دایهین: نشیف چون: دمربازبون، رابورین، خارکتن، پهیا بون
(الاجتياز، النزول)

Daperrîn: Nişîvçûn, derbazbûn, raborîn, xarketin, peydabûn.

دا پهړاندن: خار نیخستن، پهیا کون، دمربازکون، رابوراندن
(الانزال)

Daperrandin: Xarêxistin, peyakirin, derbazkirin, rûbûrandin.

دا تراشتن: کور و پهکړن، کوکړاندن، داروین، روپاندن
(الکشط، الحت، النحت)

Datiraştin: Kor û pekirin, gogirrandin, darrwîn, rupandin.

دا تراشتی: کوکړاندی، کوږوپهکړی، روپاندی، داروی
(المخوت، المنجر، المحتوت، الحلق، المكشط)

Datiraştî: Gogirrandî, kor û pêkirî, rupandî, darrwî.

دا تراشېن: کوکړاندن، کوږوپهکړن، روپاندن، داروین
(التجیر، التکشیط، التفتیت، التحلیق)

Datiraştin: Gogirrandin, kor û pekirin, ropandin, darrwîn.

دا تېچان: داکمتن، داهاتن، بښودکا هاتن، ته پښن، ههړفتن، داومشان
(الهدم، السقوط، الهبوط)

Datepan: Daketin, dahatin, biserêk dahatin, tepisîn, heriftin, dawêşan.

دایهلعاندی، داعویرای، داډورچاندی
(المرزود، المبتلع، الملتهم)

Dabeli'andî: Da'wîray, daqurçandî.

دا بیتان: دایهستن، راگرتنا حیوانی یو قوله وکړنی
(الرجن للحیوان)

Dabênan: Dabestin, ragirtina hêwanî bo qelew-kirinê.

دا بیتای: دایهستن، راگرتی
(الرجن)

Dabênay: Debestî, ragirtî.

دا برین: ژغهکون، ژن چهرت کون، قهفاندن، ژوردا برین
(الاستقطاع، الانقطاع)

Dabirîn: Jêvekirin, jêçertkirin, qefandin, jordabirîn.

دایرې: ژغهکړی، چهرت کړی، قهفاندی، پلېت کړی
(المقطع، المستقطع)

Dabirî: Jêvekirî, çertkirî, qefandî, pilîtkirî.

دایرې: بومک
(القاطع، القطاع)

Dabir: Birrek.

دایرې: برین کول بون
(الجرح نکا وزرف)

Dabin: Birîn kulbûn.

دا بیتچان: ټیک وهرکون، ژوردا برن، بهر ناف بون، ټیک وهرکون
لگال خوه برن

(الاطواء، التلغيف، اللوى والاخذ به، الغريق)

Dapêçan: Têwerkirin, jordabirin, beravbûn, têkwerkirin, ligel xwe birin.

دا پیچای: ژوردا بری، ټیک وهرکړی، بهرناف بوی
(المطوى، الملفوف المأخوذ به)

Dapêçay: Jordabirî, têkwerkirî, berav bûy.

دا پیچان: دوژین دان، خېبر کوتن
(المنظر، المقذع، السب، الشتم)

Dapîvan: Dujîndan, xebergotin.

دا پیڼک: خېبر بیژ، دوژین بیژ
(القاذع، الشاتم، السباب)

Dapîvk: Xeberbêj, dujînbêj.

دا چاندی: توف کری، بندک بژاندی، توف پیوهرکری
(المذور، المذروع)

Daçandî: Tovkirî, dindik bijandî, tov pêwerkirî.

دا چکین: راوستان، خارکتن، نزم بون
(الغیض، النضوب، الانخاض، السكون، الهبوط)

Daçikîn: Rawestan, xarketin, nizim bûn.

دا چکای: راوستای، خارکتی، نزم بوی، داهاتی
(الغانض، الناضب، الهابط، النازل، الساكن)

Daçikay: Rawestay, xarketî, nizimbûy, dahatî.

دا چکانن: راوستاندن، خار نیخستن، نزم کرن، دائینان
(الانضاب، الابطاط، التخفيض، الايفاض، الانزل، الاسكان)

Daçikandin: Rawestandin, xarêxistin, nizimkirin, daînan.

دا چکاندی: راوستاندی، خار نیخستی، نزم کری، دائینیای
(الخفض، المهبط، المنزل، المغیض، المسكن، المنضب)

Daçikandî: Rawestandî, xarêxistî, nizimkirî, da înay.

دا چکان، دا چکیان: راوستان، خارکتن، نزم بون داهاتن
(النضوب، النزول، الهبوط)

Daçikan = Daçikyan: Rawestan, xarketin, nizimbûn, dahatin.

دا چمهان: خومشورکرن، شوربون، خویل بون، نخوین بون، کود بون
(الانحاء، الركوع)

Daçemhan: Xweşorrkirin, şorbûn, xwîlbûn, nixwînbûn, kodbûn.

دا چمهایی: خوه شور کری، شور بوی، خویل بوی، نخوین بوی، کود بوی
(المنحنى، الراكع)

Daçemhay: Xweşorrkirî, şorbûy, xwîlbûy, nixwînbûy, kodbûy.

دا چمهاندن: شورکرن، خویل کرن، نخوین کرن، کودکرن
(الانحاء، الراكع)

Daçemandin: Şorrkirin, xwîlkin, nixwînkirin, kodkirin.

دا چمهاندی: شورکری، خویل کری، نخوین کری، کود کری
(المنحنى، المركع)

Daçemandî: Şorrkirî, xwîlkirî, nixwînkirî, kod kirî.

دا تپای: داکتی، داهاتی، بصریکدا هاتی، ته پسی، ههرفتی
داومشای

(المنهدم، المنهبط، المسقوط)

Datepay: Daketî, dahatî, biserêk dahatî, tepisî, heriftî, dawêşay.

دا تپاندن: ههرافتن، دا نیخستن، دائینان، بصریک دا نینان، تپساندن، داومشانن

(التهديم، الاسقاط، الابهاط)

Datepandin: Herraftin, daêxistin, daînan, biserêk daînan, tepisandin, dawêşandin.

دا تپاندی: ههرافتی، دائیخستی، دا ئینای، بصریکدا ئینای، تپساندی، داومشاندی

(التهديم، المنسقط، المهبط)

Datepandî: Herraftî, da êxistî, da înay, biserêkda înay, tepisandî, dawêşandî.

دا جرمان: خربون، فیک کتن، سهرکوم بون، لی خر بون
(العطل، التهاوت، التداعی، التقاطر)

Dacirhan: Xirbûn, vêketin, serkombûn, lêxirbûn.

دا جرهایی: لی خربوی، لی کوم بوی، لی فیک کتی
(العطل، التهاوت، التداعی، التقاطر)

Dacirhay: Lêxirbûy, lêkombûy, lêvêketî.

دا جرهاندن: لی خرکرن، لی کوم کرن، لی فیک نیخستن
(الاعطال، الامفات)

Dacirhandin: Lêxirrkirin, lêkomkirin, lêvêkêxistin.

داجرهاندی: لی خرکری، لی کوم کری، لی فیک نیخستی
(العطل)

Dacirhandî: Lêxirrkirî, lêkomkirî, lêvêkêxistî.

داچین: قودوبون، نقوب بون، تیدا چون، تن چوکلی
(الصوخ، السوخ، الغوص، الغور، الهبوط، النزول)

Daçûn: Qûrbûn, niqûbbûn, têdaçûn, têçukilîn.

دا چوی: نقووبوی، نقووب بوی، داچوی، تن چوکلی
(الصائح، السائح، الغائص، الفائز، النازل، الهابط)

Daçûy: Niqûrbûy, niqûb bûy, daçûy, têçukilî.

دا چاندن: توف هافین، بندک پیوهرکرن
(البذر، الزرع، البذار)

Daçandin: Tovhavêtin, dindik pêwerkirin.

داخ جهن سوتن
(الکی، الوسم، الهقم)

Dax: Cihê sotinê.

داخ: قهلهای، سوتی، کوزری، شعلی، شاره‌ای
(السلی، المقلی، للدهن)

Dax: Qelhay, sofî, kuzirî, şelkî, şarhay.

داخ بون: قهلهان، سوتن، کوزرین، شعلکین، شاره‌ان
(الاکتواء، الهعق، التوسم، السلی، القلی)

Daxbûn: Qelhan, sotin, kuzirîn, şelkîn, şarhan.

داخ بوی: قهلهایی، سوتی، کوزری، شعلی، شاره‌ای
(الکوی، الهقوع، الموسم، المقلی، المسلی)

Daxbûy: Qelhayî, sofî, şelkî, şarhay.

داخ تر: قهلهای تر، سوتی تر، کوزری تر، شعلی تر، شاره‌ای تر
(الاکوی، الاسلی، الامقع)

Daxtir: Qelhaytir, sotîtir, şelkîtir, şarhaytir.

داخ کرن: قهلانن، سوتن، کوزراندن، شعلکاندن، شارانن
(الاکواء، الاسلاء، الامقاع)

Daxkirin: Qelhandin, sotin, kuzirandin, şelkandin, şarandin.

داخ کری: قهلانندی، سوتی کوزراندی، شعلکاندی، شارانندی
(الکوی، الموسم، المقلی)

Daxkirî: Qelandî, sofî, kuzirandî, şelkandî, şarandî.

داخی: داخیاتی، قهلهانی، سوتنی، کوزرینی، شعلکینی، شارهانی
(الکی، الوسم، السلام)

Daxî= Daxyatî: Qelhanî, sotinî, kuzirînî, şelkînî, şarhanî.

داخ کرنا یوسنی: روین قهلانن
(السلاء، للسمن)

Daxkirina Rrwînî: Rwîn qelandin.

داخکری: قهلانندی
(الکوی، السلی، المقلی، الموسم)

Daxkirî: Qelandî.

داخوک: نامویرێ داخ کری، ناویزێ کوزراندنێ، تشنێ شاراننێ
(المکواه)

Daxok: Amwirê daxkirî, awîzê kuzirandinê, tişê şarandinê.

داخ داخ: خیج خیج، گیر گیر، راف راف، تمله تمله، خیر خیر
(المقم، المخطط)

Daxdax: Xîçxîç, gîrîgîr, ravrav, tevletvle, xîrîxîr.

داخوخ: دست هافیت خوه، یت کول کر، تشت داخوه، بخوه
هه لگرت

(شرع، بادر، حاول، اعطی نفسه)

Daxwe: Dasthavêt xwe, pêkolkir, tişdaxwe, bixwe helgirt.

داخاخ: خوزی، خازتن، فییان، کام، نارمزو، هیفی
(البغیه، الطلب، الامنیه، المراد)

Daxaz: Xuzî, xaztin, vîyan, kam, arezû, hîvî.

داخاخ بون: فییان بون، خازتن بون، نارمزو بون، کام بون، خومزی بون، هیفی بون
(الطلب، الابتغاء، المنیه)

Daxazbûn: Vîyanbûn, xaztinbûn, arezûbûn, kambûn, xwezîbûn, hîvîbûn.

داخازبویی: فییان بوی، خازتن بوی، نارمزویی، کام بوی خومزی بوی، هیفی بوی
(المطوب، المراد، المبغی)

Daxazbûy: Vîyan bûy, xaztin bûy, arezûbûy, kambûy, xwezîbûy, hîvîbûy.

داخاخ کرن: فییان کرن، خازتن کرن، نارمزو کرن، کام کرن، هیفی کرن، خوه زی کرن
(المطالیه، التمنی، الابغاء)

Daxazkirin: Vîyankirin, xaztinkirin, arezûkkirin, kamkirin, hîvîkirin, xwezîkirin.

داخازکری: فییان کری، خازتی خازتن کری، نارمزو کری، کام کری، خومزی کری، هیفی کری
(المتطلب، المبغی، المنیه)

Daxazkirî: Vîyankirî, xaztî, xaztinkirî, arezûkirî, kamkirî, xwezîkirî, hîvîkirî.

داخازی، داخازاتی: فییانی، خازتنی، هیفیاتی، نارمزویاتی، کامیاتی، خومزیاتی
(الامنیه، البغیه، الطلب)

Daxazî = Daxazîyatî: Vîyanî, xaztinî, hîvîyatî, arezûyatî, kamyatî, xwezîyatî.

دا دواړه: چرچرکړن، چیق چیق کړن، ژټک دراندن، ټیک ټیککړن
پهرتاندن، زڼیله کړن
(الهنک، التمزق)

Dadmirandin: Çirçirkin, çiqçiqkin, jêkdirandin, tîktîkkin, zivêlekkin.

دا دواړه: چرچر کړی، چیق چیق کړی، ژټک دراندی، ژټک
پهرتاندی، زڼیله کړی، ټیک ټیک کړی
(الهنک، المزق)

Dadmirandî: Çirçirkirî, çiqçiqkirî, jêkdirand, jêk
peritandî, zivîlekirî, tîktîk kirî.

دا دواړه: چر چر بون، چیق چیق بون، پهرتن، زڼیله بون، ټیک
ټیک بون
(التمزق، التهنک، التشق)

Dadmirhan: Çirçirbûn, çiqçiqbûn, peritûn, zivîlebûn, tîktîkbûn.

دا دواړه: چر چر بوی، چیق چیق بوی، پهرتی، زڼیله بوی، ټیک
ټیک بوی
(التمزق، المشق، المهنک)

Dadmirhay: Çirçirbûy, çiqçiqbûy, peritî, zivêlê
bûy, tîktîkbûy.

داد بون: تواربون، هوار بون
(الانجاء، الامداد، الانجاد)

Dadbûn: Tewarbûn, hewar bûn.

داد بوی: توار بوی، هوار بوی
(المغیت، المنجد، المدد)

Dadbûy: Tewarbûy, hewarbûy.

داد کړن: هوار کړن، توار کړن
(الاستغاثه، الاستنجاد)

Dadkirin: Hewarkirin, tewarkirin.

داد کړی: هوار کړی، توار کړی
(المستغیت، المستنجد)

Dadkirî: Hewarkirî, tewarkirî.

داد ویت: داد، هوار کړن، توار خازتن
(الاستغاثه، الاستنجاد، الامداد)

Dadûbedad: Hewarkirin, tewarxaztin.

داد خاز: هوار خاز، توار خاز
(المستغیت، المستنجد)

Dadxaz: Hewarxaz, tewarxaz.

داد: خورتی، زور، گازنده، هواربرن، هوارکړن
(الظلم، الجزع، الشکایه، الویل)

Dad: Xurtî, zor, gazinde, hewarbirin, hewarkirin.

داد: هوار، توار، دست درېژ کړن، داخازا پشته‌غایی
(الغیث، النجده، الامداد)

Dad: Hewar, tewar, destdirêjkirin, daxaza
piştevanîyê.

داد: راستی، جامیری
(العدل، العدالة، الانصاف، المروءه)

Dad: Rastî, camêrî.

داد: دایک، دای
(الام، الوالد)

Dad: Dayik, day.

دایک: ماتی کرا صافا وچوڼکا، خداما زاروکا
(مربیه الطفل)

Dadok: Matîkera sava û biçwîka, xidama zaroka.

دایوکی: کارڼ سمخېتر وماتیڼ زاروکا
(تربیه الطفل)

Dadokî: Karê sexbêr û matîyê zaroka.

دادان: دانانا تیر و توالا لسه ترشتکی، نوژن
(الطم، الجنوم، اللطیر)

Dadan: Danana teyr û tewala li ser tiştêkî nihîjtin.

دادان: هلکړنا ناگړی، ناگر هلکړن، ناگر خومش کړن، ناگر
پردان
(ایقاد النار)

Dadan: Hilkirina agirî, agirhilkirin, agirxweşkirin,
agirberdan.

دادان: چرخ دان، هاتن وچون، هیزکتن
(التأرجع، للارجوچه)

Dadan: çerxdan, hatinûçûn, hêzketin.

دادېف: درمخرا چوی، نکرازابوری، ژئی بوری
(مرعبره، اجنازه، مر منه)

Dadev: Direxraçûy, nikrraraborî, jêborî.

دا دیوف: بدیوف کم، بدیوفقه‌ما، لیپی چو
(تابعه، عقبه)

Dadwîv: Bidwîvket, bidwîvvema, lipêyçû.

دار نالینکا بې پلگ: توخمه‌کن دار نالینکایه یا بې پلگ وره‌ییه
(الفشاغ، الکشوش، الکشوت)

Daralinka bébelg: Tuxmekê dar alînkaye ya bê belg û rîhiye.

دار نالغ: دممې نافع تنی گهرانا دار وباری، سهری بهاری
(موسم ربیعی: الريح اللاحه، موسم ظهور النسخ والنمو للشجر)

Daraviz: Demê av têgerhana dar û barî, serê Bi-harê.

دار وبار: شینکاتی، خولپ و تراش وکل وکییا
(النباتات، الاشجار عامه)

Darûbar: Şînkati, xulp û tiraş û gilûgiya.

دار به‌ری: خولپین به‌ریین
(شجر البلوط، خشب البلوط)

Darberrwî: Xulpê berrwîyê.

دار بنالی: دارمه‌که یا نافی به گویا ژ تاییت وچ چیدکین
(شجره الارز)

Darbinavî: Dareke ya avî ye, Gopala ji tayêt wê çêdiken.

دار بشکف: دممې دار په‌غان وخیف بوئې به
(القطر، الوهف، التفره، القعاله)

Darbişkiv: Demê dar peqan û xêw bûnê ye.

دار به‌ست: تخت، تختی مری هه‌لگرتنې
(التعش، السرير)

Darbest: Text, textê mirî helgirtinê.

دار به‌ست: چارچوفا دارى، بو پیښه‌کرتا تشتی تهر داژها بیت
(المشکب الخشبى، لتجفیف النخ)

Darbest: Çarçûva darî, bo pêwe kirina tiştê ter da zihabit.

دار به‌ستن: دار لیک کریدان، دار بینان
(عملیه، الشبک الخشبى وترکیبه، للتبغ ونحوه)

Darbestin: Dar lêk girêdan, darbênan.

دار به‌ن: خولپین نیرمه‌ن کزانى، نیرى دارا کزانى
(فحل الفستق والبطم)

Darben: Xulpê nêreyê kezanê, nêrê dara kezanê.

دار بې: دارپهان، دار تراش
(الحطاب، النجار)

Darbirr: Darîvan, dartiraş.

داد خازى: هه‌وار خازى، ته‌وار خازى
(الاستفاده، الاستنجد)

Dadxazî: Hewarxazî, tewarxazî.

داد گاه: راست گاه، هه‌وار گاه، ته‌وار گاه
(دار القضاء، المحکمه)

Dadgah: Rastgah, hewargah, tewargah.

داد یار: به‌رفمان، هه‌وار فان، پاریزقان، پاون فان، پاون یار،
پاریز یار

(الحامى)

Dadayar: Berevan, hewarvan, parêzvan, pawan-yar, parêzyar.

داد گیز: هه‌وار گیز، پاریز گیز
(القاضى، الحاكم)

Dadgêrr: Hewargêrr, parêzger.

دادى، دابهائى: راستى، راستیایى، هه‌واریاتى، ته‌واریاتى
(العدالة، الفوت، الانصاف)

Dadî = Dadîyatî: Rastî, rastîyatî, hewarîyatî, tewarîyatî.

دار: چويف، شق، تهرک، قورمى خولپى
(الخشب، الحطب، العصا، العود)

Dar: Çwîv, şiq, terrik, qurmê xulpî.

دار: خولپ
(الشجره)

Dar: Xulp.

دار: دمه‌ش، کهیس، به‌ژن، بالا، چه‌کوچ
(الشخص، شبح الانسان، القامه، هيكل الانسان، الصاحب، الرب)

Dar: Debeş, keys, bejin, bala, çekûç.

دار: وک، به‌یندار، که‌لندار، به‌ردار، کوهدار
(تلق باخر اللفظ فتعين صفة المفعول به)

Dar: Wek: Birîndar, kelindar, berdar, guhdar.

دارى: به‌یندارى، کوهدارى، به‌ردارى
(فى آخر اللفظ تعين صفة الفعل)

Darî: Birîndarî, guhdarî, berdarî.

دار نالینگ: گیه‌په‌کتى خوه ده‌افیت دار وبارى تنى دنا لهیت
(العشقه، المذ)

Daralînk: Giyayekê xwe dihavêt darûbarî têdî-alhît.

دارب بسترى: دارب دې، خولپښ چېقل و دې
(العضاء، العضاهه)

Darêbistirî: Darê dirr, xulpê biçeqil û dirr.

دارا بېخمل: دارا تير يلك و تا، دارا بتدارمک
(الوارف)

Darabixemil: Dara têr , belg û ta dara btidarek.

دارب پشټ گورى: يانى، نامویرمکى تېغنى په
(المسده)

Darêpiştgurî: Yanî, amwîrekê tevniye.

دار تراش: دار رهن، دار بر
(النجر)

Dartiraş: Dar rren, dar brr.

دار تراشين: دار برين، دار رهنين
(النجر، النجاره)

Dartiraşin: Darbirrin, dar rrenin.

دارب ټيټلاندی: دارب تازی کړی، دارب داروی، دارب سپی کړی.
دارب لوچ کړی
(المکسح، الاقرع)

Darêtâvilandî: Darê tazikiri, darê darwî, darê
spikiri, darê loçkiri.

دارب ترازين: دارب سنگاندنن
(النجم، الشامين)

Darêtirazîyê: Darê sengandinê.

دار تېغن: دمست گاهي تېغن کړنن
(النول، المنوال، المنسج)

Dartevin: Destgahî tevkirinê.

دار چانن: دار چېقاندن، دارنهاندن
(الفرس)

Darçandin: Dar çeqandin, darnihandin.

دارچين: دار نهين، دار چېقن
(الفارس)

Darçin: Darnihin, darçeqin.

دار چين: ټيغلن دارمکا بېهنداره، ټيغلهککې بېنداره دکېن ناف
خارن وځهخارنا بو تام وځومشين
(القرقه، دار صينى)

Darçin: Têvlê dareka bêhindare, têvilkekê bihin-
dare, diken nav xarin û vexarna bo tam û
xweşîyê.

دار خوږيى: کهلکى خور وين، کهلکى درای
(قصب الزره البيضاء)

Darxurobî: Kelkê xurobî, kelkêdiray.

دار خوږمه: دار قصب
(النخل)

Darxurme: Darqesp.

دار رنگ: مير حوتک، ميرکونک، چېکوچ، دوقچک
(الملطس، المقيمه)

Darding: Mîrhutk, mîrkutk, çekûç, douqîçk.

دار دويښه: دارمکى دويښه دمنگيښ لناف کوټانن بو ترشى
مشتن ددانن سر دا پيس نعتيت
(رکيزه حضيره الاغنام)

Dardwînhê: Darekê du çeqile, di hingêvin li nav
kotanê bo terşî, miştê didanin ser da pîs nebît.

داردان: تڑى کړن، حبشانن، رهژوانن، پر کړن، په کړن
(الملا، الشحن، الترس)

Dardan: Tijîkirin, hebişandin, repijandin, pirkir-
rin, repkirin.

دار دای: تڑى بوى، رهژوى، حبشى، پرېوى، په بوى
(الملاق، المترويس، المشجون)

Darday: Tijîbûy, repijî, hebişî, pîrbûy repbûy.

دار روښه: دمى يلك وهرينن، يلك وهراندن
(الاسفار، المرءاء)

Dar rwîte: Demê belgwerinê, belgwerandin.

دار زهره: دمى بى يلك وهرينن، يلك زهربون دمى پايويزن
(موسم خريفي)

Dar zere: Demê berî belgwerinê, belgzerbûn,
demê pawîzê.

دار زيلانن: باريکه بچويک چويکا لىردى دحوليستين کادى کيژک
پتر چيت دويرتو چيت
(العبه)

Dar zilanê: Yariyeke biçwîk çwîva li erdî di hulîsin
ka dê kîjk pitir çît dwîrtir çît.

دار مسن: هنگانن، قوتان، پيدادان، ليدان
(الضرب، المس للجن)

Darrestin: Hingatın, qutan, pëdadan, lëdan.

دار گور: دارڼ په لاف کرنا دافیت تمغنی
(المسود)

Dargur: Darê belavkirina davêt tevîn.

دار گریوڼ: دار پشکدان، پشک دیپاروڼ، بهریشکف
(القمعه، الوهف، القطر، التفه)

Dargirbûn: Dar pişikdan, pişik diyarbûn, berbişkiv.

دار گران: همستی کران، تمشابت
(الکالج)

Dargiran: Hestîgiran, teşabet.

دار گرانى: همستى کرانى، تمشابتى
(الکالج)

Dargiranî: Hestîgiranî, teşabetî.

دار مال: تڑی، پر، رهیزى، حېشى، رهپ، دلپارا، مشت
(التسويه للكيل، التعديل، المملز، العبا)

Darmal: Tijî, pîr, repijî, hebişî, rep, dilêvara, mişt.

دارمالک: دارکڼ برینا هنگڼی
(المنزع لجنى العسل)

Darmalk: Darkê birrîna hingvînî.

دار مالک: هڼڼى بڼڼڼى، جهریڼکى جوڅینى
(الروشم: خشبه یختم به الیبر)

Darmalk: Hejêbêderê, cerfîkê coxînê.

دار مڼو: میوا تری
(الکرم)

Darmêw: Mêwatirî.

دار مڼوک: دارمه که دکن دافى بیچکا داماکا خوه نمڼڼ
(الحشاک، الشبام، الخلال)

Darmêjk: Dareke di kene devê bêcka da maka xwe nemêjin.

دارنهانڼ: دار چانڼ، دار چانڼڼ
(الفرس)

Darnihandin: Darçandin, dar çeçandin.

دار نهڼ: دار چین، دار چمنڼ
(الفارس)

Darnihîn: Darçîn, darçeçîn.

دار نهڼڼ: نساختیا لهریزڼ و ژهای چوڼی
(مرض الهذیان، الرعشه، القشعیریه)

Darhejûn: Nesaxîya lerizîn û jîhayçûnê.

دارهستى: هنگاتى، قوتای، پیدادای، لیدای
(المسوس، المضروب)

Darrestî: Hingatî, qutay, pêdaday, lêday.

دارهسان: هنگاتڼ، قوتان، پیدادان، لیدان
(المس، الامساس، الضرب)

Darresan: Hingatîn, qutan, pêdadan, lêdan.

دارهسای: هنگاتى، قوتای، پیدادای، لیدای
Darresay: Hingatî, qutay, pêdaday, lêday.

دارهسڼ: هنگاتڼ، قوتان، پیدان، لیدان
(المس، الامساس)

Darresîn: Hingatîn, qutan, pêdan, lêdan.

دارهستان: رڼل، پیش، دمحل
(الغابه)

Daristan: Rêl, piş, dehil.

دار فیلای: خولڼى خودان بهر، دارى فیلای
(اشجار الفاكهه)

Darfêqî: Xulpê xudan ber, darê fêqî.

دار فقهو: دارى فقهوڼ
(شجره البن)

Daqchwe: Darê qehwê.

دار کوهک: تهرمه که قومڼ دارا دسمیت وڼکت هیلینک، کوی کویک
الشرقیق، الشقاق، التفار

Darkoke: Teyreke qurmê dara disimît û diket hêlînk, kwîkwîk.

دارکڼ طریڼ: یارییهکا زاروکابه
(لعبه)

Darkêtirrê: Yariyeka zarokaye.

دارڼ کرڼ کرڼ: دارڼ که که، دارڼ کرڼ کوهه
(الاعجز، الابن)

Darê girê girê: Darê gihgih, darê girêgose.

دارگا: ناویزمکه ژ هویر وباریت کتیلان، پرتکه ژ بهر گارڼ
کتیلان، پرتکه ژ هفجاری
(جزء من المحرات يشد به عنق الغدان)

Darga: Awîzeke ji hwîr û barê kêlanê, pîrteke, ji pergarê kêlanê, pîrteke ji hevcarî.

دار گنموک: کلکڼ گنموکى، لغڼڼى گنموکى
(قصب الزره البيضاء)

Dargenmok: Kelkê genmokî, levenê genmokî.

داروخاندن: هرفاندن، ستماندن، هلموشاندن، تپساندن
(الدمير، التهديم)

Darroxandin: Herifandin, setimandin, helweşandin, tepisandin.

دارژه: هژماره، دوشهش، دهو دو
(اثنى عشر)

Dazde: Hijmare, duşêş, deh û du.

داس: نامویرى داروینى، نامویرى کوروپه‌کرن ویرینى
(المقضب، المعضد، المشذب)

Das: Amwîrê darwînê, amwîrê kuropekirin û birinê.

داسى: ریشکیت شینکاتى، توخه‌کى گیایى کونج‌رکه، نویسه‌ک
(السفاه، الحکسه، اهداب، النبات)

Dasf: Rêşkêş şinkatî, tuxmekê giyayê kuncirke.

داسیا گولی: یانى داسیا گولیا کتم وجها، ریشا گولین
(الشعاع)

Dasiyagulî: Yanî dasîya gulya Genm û ciha, rîşagulyê.

داسگا قیمه: کتیا هنجینى، چه‌فروا هنجینى
(المنزله، سکین الثرم)

Daskaqîmey: Kêra hincinînê, çeçowa hincinînê.

داس بر: کسى چولى بر، مروفتى بداسى دارا دکه‌تخت
و کوروپه‌دکته

(العاضد، القاضب، الشاذب)

Dasbirr: Kesê çulibirr, mirovê, bidasê dara dik-zêxî kuropediket.

دا شهبکین: سهر نشيف بون، ژوردا چون، خارکتم
(السير نازلا، الى تحت)

Daşebikîn: Sernişîvbûn, jordaçûn, xarketin.

دا شهبكى: سهر نشيف بوى، ژوردا چوى، خارکتم
(الماشى نازلا)

Daşebikî: Semişîvbûy, jorda çûy, xarketî.

داشکین: فمشکین، کمند، کور، پاشدا چوى
(الودهه، الانکسار)

Daşkên: Veşkên, kend, kor, paşdaçûy.

دا شکست: پاشدا چون، فمشکاندن، پاشدا نینان، کندیون، کوربون

(الانکسار الارغى، السطحى)

Daşkestin: Paşdaçûn, veşkandin, paşdaînan, kendbûn, korbûn.

دار هرمى: دارى هرمىكى، خولپى هرمىكى
(شجره العرموض)

Darhirmî: Darê hirmîkê, xulpê hirmîkê.

دار هنار: خولپى هنارى
(شجره الرومان)

Darhinar: Xulpê hinarê.

دار هژير: خولپى هژيرى
(شجره التين)

Darhijîr: Xulpê hijîrê.

داروپين: روياندن، فەروين، که‌راختن، کوروپه‌کرن
(السلا، الشذب، الخضد للشوک)

Darwîn: Rupandin, verwîn, kezaxtin, kuropekirin.

داروپين: فەروين، فەروپچکاندن، ومشاندن
(الحت، للاوراق)

Darwîyn: Verwîn, verwîçekandin, weşandin.

دارويفان: دار کيش، دارکەر
(الحطاب)

Darîvan: Darkêş, darker.

دارويفانى: دار کيشى، دارکەرى
(الحطابه، الاحتطاب)

Darîvanî: Darkêşî, darkerî.

داريتن: کورکرن، کورکنا قالبي
(الصب، السبک، الصوغ، الضرب)

Darretin: Gurrkirin, gurrkirina qalibî.

داريتن: بارين، ريژى، ريژتن، وەرهان
(الانهمار، الهلاب للمطر)

Darretin: Barîn, rêjî, rêjtin, werhan.

دارويشان: تازى بون، تيفلين
(السلم)

Darwîşan: Tazîbûn, tivlîn.

داروخان: هەرفتن، سەتمين، سەرتکه‌هاتن، تەپسين، هە لومشان
(الدمار، الهدم)

Darroxan: Heriftin, setimîn, serêkdahatin, tipisîn, helweşan.

داروخين: هەرفين، سەتمين، هەلوهشين، تەپسين
(التدمر، التهديم)

Darroxîn: Herîfîn, setimîn, helweşîn, tepisîn.

داف دوزبۇن: يارمەزبۇن، زىياربۇن، پىلان گېزبۇن، تەشقىلچى بون
(التهيل، التحاليل، التحنير)

Davdozbûn: Yaremezbûn, ziyarbûn, Teşqelçibûn.

داف دوزبۇن: يا رەمەزبۇن، زىياربۇن، تەشقىلچى بون، پىلان
گېزبۇن

(المهيل، الحانر، الحبال)

Davdozbûy: Yaremezbûy, ziyarbûy, teşqelçibûy, pîlangêrbûy.

داف دوزبۇتۇر: يارمەزبۇتۇر، زىياربۇتۇر، تەشقىلچى تۇر، پىلان گېز
تۇر (الامهيل، الاحنر، الامكر)

Davdoztir: Yaremeztir, ziyartir, teşqelçitir, pîlan gêtir.

داف دوز كىر: يارمەزكىر، زىيار كىر، تەشقىلچى كىر، پىلان گېز
كىر.

(التهيل، التحذير)

Davdozkinir: Yaremezkirin, ziyarkirin, teşqelçikirin, pîlangêrkirin.

داف دوز كىرى: يارمەزكىرى، زىيار كىرى، تەشقىلچى كىرى، پىلان
گېز كىرى

(المهيل، المحنر)

Davdozkiñi: Yaremezkiriñ, ziyarkiriñ, teşqelçikiñi, pîlangêrkiriñ.

داف دوز كىناتى: يارمەزكىناتى، زىيارى، تەشقىلچىناتى، پىلان گېزكىرى
(المهيل، الاحتيال، الحنر)

Davdozzyatı: Yaremezî, ziyarî, teşqelçiyatı, pîlan gêtirkiñi.

داف دوزىست: يەرىستى دەربازبۇنا رويبارا
(المعبر المانى، بالحبل والكرات)

Daverrist: Werisê derbazbûna rwîbara.

داف دوزىك: پىچادويىف دەرىزىكى فەكەن، تايىن دويىف دەرىزىكى
(المناصر)

Davderzik: Piça bi dwîv dezîkê veken, tayê dwîv derzikê.

دافا لەماندى: دافا لىك بەستى، دافا لىك كرىداي، دافا تىك
مەلەكەشاي

(النظام)

Dava vehandî: Dava lêkbestî, dava lêkgirêday, dava têkhilkêşay.

دافا شەگەستى: پاشدا چوى، فەشكاندى، كەنەبوى، كور بوى
(الارض المنكسر)

Daşkestî: Paşdaçûy, veşkandî, kendbûy, korbûy.

داف: تايەكەن بەنگى، تايەكەن دەزى، پىچەك
(الطاق من الخيط)

Dav: Tayekê benkî, tayekê dezî, piçek.

دافە خەلف
(الريق)

Dav: Xelf.

دافا تىرچىيرى: خەلفا تىر چىيرى
(المسقط، النصاحه، الشرکه، الشرعه)

Davanêrçîrê: Xelfanêrçîrê.

دافا لىكە: دىروارا فى، دىروينا كىلى فى، دىروينا كىلى ژىك دوىر،
شەلال

(النصر، الله، خياطه متباعده)

Davling: Dirwara firr, durwîna kêlî firr, durwîna kêlî jêk dwîr, şelal.

دافا دەزى: تايىن دەزى، پىچادەزى
(السلکه، السلک)

Davadezî: Tayê dezî, piça dezî.

دافزىك: بەنگى زراف، مويىن كوروا دەوارى، دەزىكى نايلىنى
(الشيق، الساف، السيب، السبيب، شعر الذنب)

Davizk: Benkê zirav, mwîyê kurya dewarî, dezîkê naylonî.

دافا بەنگى: پىچابەنگى، تايىن بەنى
(الطاق)

Davabenkî: Piça benkî, tayê benî.

دافا گورى: دافا راجاندنى يا تەغنى، دافا مەرزى تەغنى، لىف كرنا
راچاندنى

(التير، التسج لعمته)

Davagurî: Dava raçandinê ya tevnîmdava, erzê tevnî, lêvkirina raçandinê.

داف دوز: تەشقىل چى، پىلان گېز، زىيار، يارمەز
(المهيل، الحنر، المحتال)

Davdoz: Teşqelçî, pîlangêr, ziyar, yaremez.

داف دوزى: يارمەزى، تەشقىلچىناتى، پىلان گېزى، زىيارى
(المهيل، الحيله، الحنر)

Davdozî: Yaremezî, teşqelçiyatî, pîlangêrî ziyarî.

داګړی ژورفهګړی، ژورنځیستی، داګړتی
(الرياض، المخزون، المدخل، المربوض، الخزین)

Dakirf: Jorvekirf, jorêxistf, dagirtf.

داګړتی: چغ بوی، حوسیر بوی، یزای، رفی، بن پی بوی، نغشیای،
دمست داهیلای

(المغلوب، المنهزم، المخذل)

Dakett: Cixbûy, husîrbûy, bezî, revî, bînpêbûy,
neşyay, destdahêlay.

داګړتی: پیر، کویر، قهرمبوی، ناف سالفهجوی، بیچارهجوی
(المسن، الهرم، الضعیف)

Dakett: Pîr, kwîr, qeyrebûy, navsalveçûy, bêçarebûy.

داګړتی: نهژتی، نزم، خارګړتی، داهاتی، پاشدا چوی
(الهابط، الناصی، المنخفض)

Dakett: Nihijîf, nizim, xarketîf, dahatîf, paşdaçûy.

داګړتن: چغ بون، حوسیربون، نغشیان، بن پی بون، دمست داهیلان
(المغلوبیه، الخذلان)

Daketin: Cixbûn, husîrbûn, neşyan, bînpêbûn,
destdahêlan.

داګړتن: نزم بون، نهژتن، داهاتن، خارګړتن، پاشدا چون
(الانخفاض، الانبساط، الانحدار، الوحد)

Daketin: Nizimbûn, nihijtin, dahatin, xarketin,
paşdaçûn.

داګړتن: پیربون، کویربون، قهرمبون، ناف سال فمچون، بیچاره
بون، لیوازیبون

(التشیخ، التضعیف، الهزاله)

Daketin: Pîrbûn, kwîrbûn, qeyrebûn, navsalveçûn,
bêçarebûn, lêwazbûn.

داګړتن: داخستن، ګړتن
(الانغلاق، الانسداد)

Daketin: Daxistin, girtin.

داګړیشان: داخشان
(الانسیاب)

Dakêşan: Daxişan.

داګړیشان: نزم بون، خارګړتن، شوربون
(الترجیع للمیزان)

Dakêşan: Nizimbûn, xarketin, şorbûn.

داځیت لمشی: ریشکیت لمشی، ریشالوکیت لمشی
(الانسجه الجسمیه)

Davêt leşî: Rîşkêr leşî, rîşalokêr leşî.

دانا موهرکا: دمزیټ فمماندنې
(السلس، خیط الخرز)

Davamuhirka: Dezyê vchandinê.

داځوتان: ومشاندن، داومشاندن، هملهژاندن
(النفذ للثوب ونحوه)

Daqutan: Weşandin, daweshandin, helhejandin

داځوتان: ومشاندن، وهراندن، ټیځستن، چټن
(الجنى، الحوش للفاكهه، العضاد، الاسقاط)

Daqutan: Weşandin, werandin, êxistin, çinîn.

داځوتان: بناسټ قوتانې، بو نهګهرا لیدانې
(سبب فى الضرب علیه، التسبب فى الضرب)

Daqutan: Binasê qutanê, bû egera lêdanê.

دا ځورچانډن: دا نیوران، دابهلعاندن، داغوربان، زهقنن
(الابتلاع، الازبراد، الاتهام)

Daqurçandin: Daîwîran, dabeli'andin, da'wîran,
zeqinîn.

دا ځورچانډی: داغوربای، دابهلعانډی، زهقنی
(البلع، المزبد، الملتهم)

Daqurçandî: Da'wîray, dabeli'andî, zeqinî.

دا ځوتای: هملهژانډی، داومشانډی، چنی
(النفوض، الجنى، المسقوط)

Daqutay: Helhejandî, daweshandî, çinî.

دا ځورچوک: داغوریک، دابهلعانډی، زهقنوک
(البلع، المزبد، الملتهم)

Daqurçok: Da'wîrk, dabeli'andî, zeqnok.

داګړن: ژورفهګړن، ژور نځیستن، ټیراګړن، دپی پشانډن، پېش ګړن
(الابخال)

Dakirin: Jorvekirin, jorêxistin, têtrakirin, dêpeşandin,
pêşkirin.

داګړن: ژورفهګړن، تهرش کرنا کوفټ
(الرياض، أوى الحيوان التى مربضه)

Dakirin: Jorvekirin, terşkirina govê.

داګړن: داګړتن
(الخزن)

Dakirin: Dagirtin.

داگير کړی. ژرډمست کړی، بن دمست کړی. پورشورکړی، بن پئ کړی

(المحتل، المخفض)

Dagîrkîrî: Jêrdestkîrî, bindestkîrî, perrşorîkîrî, bînpêkîrî.

داگيری، داگيریانی: ژرډمستی، بن دمستی، بن پیکانی، پورشوری، دمست داهیلانی

(الاحتلال، السيطرة، الخضوع)

Dagîrî = Dagîrîyati: Jêrdestî, bindestî, bînpêkatî, perrşorî, destdahêlanî.

داگيران: شورکر، داهیلان، گران کیشان (الترجیع للمیزان)

Dagêrran: Şorîkirin, dahêlan, giran kêşan.

دا گيران: بهرانا خارى، بهرنشيف کړن، ژوردا هازوتن (السوق التي اسفل)

Dagêrran: Berdana xarê, bermişîvkirin, jordahajotin.

داگيرای: گران کیشایی، خار نیخستی (الراجح)

Dagêrray: Girankêşayî, xarêxistî.

دا گيرهان: نرم بون، شوربون، خارکتی (الرجاحه، للمیزان)

Dagerrhan: Nizimbûn, şorrbûn, xarketin.

داگيرهان: خارکتی، نرم بون، داکتن (الزول، زوال الشمس)

Dagerrhan: Xarketin, nizimbûn, daketin.

دالم: کازنده، گهم (العتاب، الاعتراض)

Dalih: Gazinde, gileh.

دالهی: کازندهیی، گهمی (العتب، المعاتبه)

Dalihî: Gazindeyî, gilehî.

دالم بون: کازندهبون، گهمبون (المعاتبه)

Dalihbûn: Gazindebûn, gilebûn.

دالم بوی: کازنده بوی، گهمبوی (العتب)

Dalihbûy: Gazindebûy, gilehbûy.

داگیشای: شور بوی، خارکتی، نرم بوی، خشای (المنساب، المرجح)

Dakêşay: Şorrbûy, xarketî, nizimbûy.

داگرتی: پکر، مشت کړن، تزی کړن، وهژاندن، حېشاندن وهبانن، فکرتن، قافارتن

(اللب، الشحن، الخزن، الحکر، الملی، الردم، الحشو)

Dagirtin: Pîrkirin, miştîkirin, tijîkirin, repijandin, hebişandin, repandin, vegirtin, vavartin.

داگرتی: تزی کړی، مشت کړی، وهژاندی، حېشاندى، وهپ کړی (المشون، المخزون، المنکر)

Dagirtî: Tijîkîrî, miştîkîrî, repijandî, hebişandî, repkîrî.

داگرتی: تنگزی، میندوی، تزی بوی (الردم، الحشو، الطریف، العائق)

Dagirtî: Tingijî, mendbûy, tijibûy.

داگير: بن دمست ژرډمست، بن پئ، پورشور، دمست داهیلای (المخفض، المحتل)

Dagîr: Bindest, jêrdest, bînpê, perrşor, destdahêlay.

داگيربون: ژرډمست بون، بن دمست بون، بن پئ بون، پورشوربون، دمست داهیلان بون

(الخضوع، الاحتلال)

Dagîrbûn: Jêrdestbûn, bindestbûn, bînpêbûn, perrşorbûn, destdahêlanbûn.

داگير بوی: ژر دمست بوی، بن دمست بوی، بن پئ بوی، پورشوربوی، دمست داهیلای بوی

(الخضوع، المحتل)

Dagîrbûy: Jêrdestbûy, bindestbûy, bînpêbûy, perrşorbûy, destdahêlaybûy.

داگير تر: ژرډمست تر، بن دمست تر، پورشور تر، دین پئ تر، دمست داهیلای تر

(الاحتل، الاخضع)

Dagîrtir: Jêrdesttir, perrşortir, dibînpêtir, destdahêlaytir.

داگير کړن: ژرډمست کړن، بن دمست کړن، پورشور کړن، بن پئ کړن، دمست داهیلان کړن

(الاحتلال، الاخضاع، السيطرة)

Dagîrkirin: Jêrdestkirin, bindestkirin, perrşorîkirin bînpêkirin, destdahêlankirin.

دامەزراندی: بنهجهکری، خوه جهکری، پێک ئینای، چیکری
(المشکل، المؤسسة، المعین)

Damezrandî: Binecihkirî, xwecihkirî, pêkînay, çêkirî.

دامای: کوهشی، پوسیده، مرمول، بوغومی، خهگیر، کوفاندار
(الباغ، الهانق، المشیج، الفکیح، الکسیف، الکئیب)

Damay: Guhişî, poside, mirewil, buxumî, xemgîr, kovandar.

دامان: کوهشین، پوسیده بون، مرمول بون، بوغومین، خه گریبون
(البیغ، الشجن، الفعه، الهنق، التیج، الفکح، الکسف، الکآبه)

Daman: Guhişîn, posidebûn, mirewîlbûn, buxumîn, xemgîrbûn.

دامان: دهمان، بهردانگیت چلکی
(ذیل لباس)

Daman: Deman, berdangêt cilki.

دامان: دهمان، گهرمو، ستوگرتن، پیشفه بی
(الکفاله، الضمان)

Daman: Deman, gerew, stûgirtin, pêşveyî.

دامرهان: قهمرهان، رهمشین، مت بون، کم بوی، کپ بوی
(الانطفاء، الخمود، الهمود)

Damirhan: Vemirhan, reşmîn, mitbûn, kimbûy, kîpbûy.

دامرهایی: قهمرهائی، رهمشئی، مت بوی، کم بوی، کپ بوی
(المنطقن، الخامد، الهامد)

Damirhay: Vemirhay, reşmî, mitbûy, kimbûy, kîpbûy.

دان:

(العشاء، البذل، النول، النفع)

Dan:

دان، دانک، دندک، دمخل، دکاک
(الحب، الحبوب، القلال)

Dan - Danik: Dindik, dexil, dikak.

دان: دممی خارتنی، گهراخارتنی
(النوهه، وجیه الطعام)

Dan: Demê xarnê, gerraxarnê.

دان: هندمک ژ سالتی، هندمک دم وکافا، ومخت
(الموسم، الفصل الزمینی، برهه زمینی)

Dan: Hindek ji salê, hindek demûgava, wext.

داله تر: گازندمتر، گله تر
(الاعتب)

Dalihîr: Gazindetir, gilehtir.

داله کرن: گازندمکرن، گله کرن
(الاعتراض، المعاتبه)

Dalihkirin: Gazindekirin, gilehkirin.

داله کری: گازندمکری، گله کری
(المعاتب، المعترض)

Dalihkirî: Gazindekirî, gilehkirî.

دالهی: گازندمهی، گلهمیاتی
(العتاب، الاعتراض، التذمر)

Dalihî: Gazindeyî, gilehîyatî.

داله یخ: توخمهکتی ستیرییت تیزودین
(القرضنعه، اللکاه، نبات شوکی)

Dalerê: Tuxmekê stîryêt û dirin.

دال ستیری
(الشوک)

Dal: Stîrî.

دالفا ژاری: خهمن روژک، خانی لهوا نانا کهن
(الکسافه، الکسف)

Dalxa jarî: Xewin rojk, xanî li hewa avaken.

دام: داماتی: یارمهیکا بیهرا دکهن
(لعبه الدامه)

Dam - Damanê: Yaryeke biberka diken.

دام دام: خیح خیح، گیر گیر، خیر خیر، تعله تعله، داخ داخ
(القلم، ذات مربعات)

Damdām: Xiçxiç, gîrgîrî, xîrxîrî, tevletivle, daxdax.

دامەزرێن: نانکچی بون، خوه جه بون، بنهجه بون، پیکهاتن،
چیبون

(النشوء، التشکل، التأسيس، القطن)

Damezrîn: Akincibûn, xwecihbûn, binecihbûn, pêkhatin, çêbûn.

دامەزرێن: بنهجهکرن، خوه جهکرن، پیک ئینان، چیکرن
(الانشاء، التأسيس، التشکیل)

Damezrandin: Binecihkirin, xwecihkirin, pêkînan, çêkirin.

D	د	D	د
	دانا پیرفره: دانا دهست فیکری (الکرم)		دان: ومختی سالی (الفصل من السنه)
Danaberfirhe: Dana destvekirî.		Dan: Wextê salê.	
	دانا بال خوه پیرمو: ناف دخوه دان پیرمو، ناف دخوه دانا وهه (الانتحال)		دان: دهست کهفتا بدهلیفه، تشتی لوختی خوه بهیت دهست مروی (الوزم: الامر الذي يأتي في حينه)
Danabalxwe bidirew: Navdixwedan bidirew, nav dixwe dana wene.		Dan: Destkefta bidelfîve, tiştê li wextê xwe bihêt dest mirovî.	
	دانا بهر چوینا: دانا بهرتویرا، دانا بهرحوتکا (الهیج)		دانا نیکه: لیک دان، فیک نیکستن، خپرون، نک نیکفه نینان (الضم، الرفض، اللم، الجمع)
Danaber çwîva: Dana bertopiza, dana berhutka.		Danaêk: Lêkdan, vêkêxistin, xirkirin, nikêkveinan.	
	دانا پاش: لی خوړین، دابهړزین، راهافیتن، دوبر کرن (الردع، المنع، الزجر، النهي، الصدود)		دانا پال: بالدان، پالدان (العزو، الاستاد، النسبه الى شئ)
Danapas: Lêxurrîn, daberzîn, rahavêtin, dwîrkirin.		Danabal: Baldan, paldan.	
	دانا پاش: پاشفهمان، گبربون، همرقین، پاشکتن (التخویر، الاحتباس للمطر)		دانا بن: برین فمهرقین، برین کول بون (الزرف، النکاة، للجرح)
Danapas: Paşveman, gîrbûn, heziqîn, paşketin.		Danabin: Birîn feherifîn, birînkulbûn.	
	دانا پیغه: ومکباتی، شتیباتی، میناتی، پیغه چون (الشبه، المشابهه)		دان پای: هه لافیتن، بهرباکرن (التذرية، السف)
Danapêve: Wekîyatî, şitîyatî, mînatî, pêveçûn.		Danbay: Helavêtin, berbakinin.	
	دانا پشتن: پشت دان، هیلان، پانک دان (الاهمال، الترك، التداير)		دانا پای: معراختن، زنی کرن، پیرمکرن (الهدف، النهي، الاتلاف، الاسراف)
Danapistê: Piştan, hêlan, patikdan.		Danabay: Mezaxtin, ziêkirin, pwîrekirin.	
	دانا دویفک: دویفک کتن، شیشلتوبون، شویه بون، شیلک بون (الردافه، التتابع، التوالي، التعاقب)		دانا بهریک: پیکفهمان، لیکدان، لیک دورین (اللق، الضم للثوب)
Danadwîvik: Dwîvikketin, şîşiltebûn, şopebûn, şêlikbûn.		Danaberêk: Pêkvenan, lêkdan, lêkdurîn.	
	دانا دویف: دویفراچون، دویف کتن، لیبی چون، دویف فهمان (الاتباع، التعقيب)		دانا بهریک: بهرامهر کرن، لهرک کیشان، لیک پیغان (المقارنه، المقابله، الموازنه، المقايسه)
Danadwîv: Dwîvrraçûn, dwîvketin, lipêyçûn, bidwîvveinan.		Danaberêk: Biramberkirin, liberêkksêan, lêkpîvan.	
	دانا وێ: وهه مرکرن، بری کتن، وێ کرتن (الرحيل، الارتحال)		دانا بهریک: فهمانن، ریزکرن، پیکفهمان (النسق، النظم)
Danarrê: Wexerkirin, birêketin, rêgirtin.		Danaberêk: Vehandin, rêzkirin, pêkvenan.	
	دانا رهخکی فدان (التحنيه)		دانا بهریک: ههفرکاتن، ههف نهکی، بهر ننگاتن (المساجله، المناظره)
Danarrexekî: Vedan.		Danaberêk: Hevrikanê, hevtengî, berdinganê.	
			دان بهری: ومخت بسهرههجوی، دم بوری (الزمن، المتجاوز للعهه المعتاده، المقادير)
		Danbertî: Wext biserveçûy, demborî.	

D	د	D	د
دانان: چيکړن، ليک دان، بڼهچکړن، راښخستن، را ژير کړن، فيک نان	دانان: چيکړن، ليک دان، بڼهچکړن، راښخستن، را ژير کړن، فيک نان	دانا سمي نالې: سمي ناف بون، سمي ناف کتن	دانا سمي نالې: سمي ناف بون، سمي ناف کتن
(الوضع، الانشاء، التأليف، الابداع، الاقطن)	(الوضع، الانشاء، التأليف، الابداع، الاقطن)	Danaseravê: Scravbûn, seravketin.	Danaseravê: Scravbûn, seravketin.
Danan: Çêkirin, lêkdan, binecihkirin, ra êxistin, rajêrkirin, vèknan.	Danan: Çêkirin, lêkdan, binecihkirin, ra êxistin, rajêrkirin, vèknan.	دانا سمي: بسره دا چون، سهردا کرتن، ژي بوريڼ	دانا سمي: بسره دا چون، سهردا کرتن، ژي بوريڼ
داناي: راژيرکړی، چيکړی، ليکدای، فيک نای	داناي: راژيرکړی، چيکړی، ليکدای، فيک نای	(الغلب، الاكتساح، السيق)	(الغلب، الاكتساح، السيق)
(الواضع، المودع، المؤلف، المنشي)	(الواضع، المودع، المؤلف، المنشي)	Danaser: Biserdaçûn, serdagirtin, jêkborîn.	Danaser: Biserdaçûn, serdagirtin, jêkborîn.
Danay: Rajêrkirî, çêkirî, lêkday, vèknay.	Danay: Rajêrkirî, çêkirî, lêkday, vèknay.	دانا سمي را: سهردا چون، پي ليناڼ	دانا سمي را: سهردا چون، پي ليناڼ
داناندي: ژيرکړی، راښخستن، ليکدان، فيک نان، ليک نان	داناندي: ژيرکړی، راښخستن، ليکدان، فيک نان، ليک نان	(الغمر، الغلبه)	(الغمر، الغلبه)
(الوضع، التأليف)	(الوضع، التأليف)	Danaserra: Serdaçûn, pêlênan.	Danaserra: Serdaçûn, pêlênan.
Danandin: Jêrkirin, ra êxistin, lêkdan, veknnan, lêknan.	Danandin: Jêrkirin, ra êxistin, lêkdan, veknnan, lêknan.	دانا سمي سمي: فسرکتن	دانا سمي سمي: فسرکتن
داناندي: ژيرکړی، راښخستن، ليکدای، فيک نای، ليک نای	داناندي: ژيرکړی، راښخستن، ليکدای، فيک نای، ليک نای	(الکتا للقد)	(الکتا للقد)
(الموضوع، المؤلف)	(الموضوع، المؤلف)	Danaserxwe: Viserketin.	Danaserxwe: Viserketin.
Danandî: Jêrkirî, raêxistî, vèknaŷ, lêkday, lêk-nay.	Danandî: Jêrkirî, raêxistî, vèknaŷ, lêkday, lêk-nay.	دانا سمي پيروي: پي ليناڼ	دانا سمي پيروي: پي ليناڼ
داناندي: ژيرکړی، راښخستن، ليکدای، فيک نای، ليک نای	داناندي: ژيرکړی، راښخستن، ليکدای، فيک نای، ليک نای	(الانتهاك)	(الانتهاك)
(الموضوع، المؤلف)	(الموضوع، المؤلف)	Dana ser perdê: pêlênan.	Dana ser perdê: pêlênan.
Danandî: Jêrkirî, raêxistî, vèknaŷ, lêkday, lêk-nay.	Danandî: Jêrkirî, raêxistî, vèknaŷ, lêkday, lêk-nay.	دانا سمي: کچ داميرکي، مهيرون	دانا سمي: کچ داميرکي، مهيرون
داناندي: ژيرکړی، راښخستن، ليکدای، فيک نای، ليک نای	داناندي: ژيرکړی، راښخستن، ليکدای، فيک نای، ليک نای	(النكاح، الزواج)	(النكاح، الزواج)
(الجنوم، الطم للطي)	(الجنوم، الطم للطي)	Danaşwî: Kiç da mêrekî, mehirkirin.	Danaşwî: Kiç da mêrekî, mehirkirin.
Dananateyrî: Nihijîna teyrî.	Dananateyrî: Nihijîna teyrî.	دانا في: دريژ کرنايه	دانا في: دريژ کرنايه
دانانا سمي: پيچين، هليه سارتن، سهرنيکدان، نونين	دانانا سمي: پيچين، هليه سارتن، سهرنيکدان، نونين	(الناول)	(الناول)
(المناصه، التكدس للمناع الكريض)	(المناصه، التكدس للمناع الكريض)	Danavê: Dirêjkirina ber.	Danavê: Dirêjkirina ber.
Dananserik: Peçinî, helpesartin, serêkdadan, nijinî.	Dananserik: Peçinî, helpesartin, serêkdadan, nijinî.	دانا له: وهرکتن	دانا له: وهرکتن
دانانا سمي: سهربارکړن	دانانا سمي: سهربارکړن	(الاعطاء، الدفع)	(الاعطاء، الدفع)
(الاضافه، العلاوه)	(الاضافه، العلاوه)	Danave: Wergirtin.	Danave: Wergirtin.
Danaser: Serbarkirin.	Danaser: Serbarkirin.	دان قوت: کرارا کمنی قوتای، دان بوق	دان قوت: کرارا کمنی قوتای، دان بوق
دانانا خارج: راژيرکړن، راښخستن، روښاندي، دانساندي	دانانا خارج: راژيرکړن، راښخستن، روښاندي، دانساندي	(الهريسه)	(الهريسه)
(الاقام)	(الاقام)	Danqut: Girara Genmê qutay, danboq.	Danqut: Girara Genmê qutay, danboq.
Danaxarê: Rajêrkirin, xarêxistin, rwinandin, danişandin.	Danaxarê: Rajêrkirin, xarêxistin, rwinandin, danişandin.	دانگه دانگه: ژير، خار، نشيف، بندا، بن، بناف، ژوردا	دانگه دانگه: ژير، خار، نشيف، بندا، بن، بناف، ژوردا
دان ميکته کرارا دمخلی هيرای، دمخلی هيرای	دان ميکته کرارا دمخلی هيرای، دمخلی هيرای	(الاسفل، تحت، الجنوب)	(الاسفل، تحت، الجنوب)
(الجريش، المشيشه)	(الجريش، المشيشه)	Dang = Dangih: Jêr, xar, nişîv, binda, bin, binav, jorda.	Dang = Dangih: Jêr, xar, nişîv, binda, bin, binav, jorda.
Danhêrk: Girara dextlê hêray, dextlêhêray.	Danhêrk: Girara dextlê hêray, dextlêhêray.	دانه لوق: دان قوت، کرارا کمنی قوتای	دانه لوق: دان قوت، کرارا کمنی قوتای
دان هاف: فيک ښخستن، دان بهرک، ليکدان، دانا ښک	دان هاف: فيک ښخستن، دان بهرک، ليکدان، دانا ښک	(الرصيصه)	(الرصيصه)
(الضم، الم، الجمع، الرصف)	(الضم، الم، الجمع، الرصف)	Daneloq: Danqut, girara Genmê qutay.	Daneloq: Danqut, girara Genmê qutay.
Danhev: Vêkêxistin, danberik, lêkdan, dana êk.	Danhev: Vêkêxistin, danberik, lêkdan, dana êk.	دانا له: لدويف بهردان، لدويف چون، لبرهاتن	دانا له: لدويف بهردان، لدويف چون، لبرهاتن
		(الاستجاب، الاعطاء باليد)	(الاستجاب، الاعطاء باليد)
		Danalep: Li dwîvberdan, li dwîvçûn, liberhatin.	Danalep: Li dwîvberdan, li dwîvçûn, liberhatin.

Dahatî: Tenabûy, tebitî, nihijî, daçikay.	داهاتی: تنابوی، تبتی، نهژی، داچکای (المانخ)
Dahatin: Daçikan, çirmisîn, rwiêrdbûn.	داهاتن: داچکان، چیرمیسین، روی ناردبون (الخمص، الخمص، للجرح)
Dawet: Sema, govend, dîlan, şahî.	داووت: سەما، کوفەند، دیلان، شاهی (البکه، الرقص)
Dawet: Bwîk zavatî, şwîkirin, şhyane.	داووت: بویک زافاتی، شوی کړن، شهیانه (الزفاف، العرس)
Dawetbun: Şhyanebûn.	داووت بون: شهیانه بون (الزفاف، الترقص)
Dawetbûy: Şhyanebûy.	داووت بوی: شهیانه بوی (الزفاف)
Dawetbûy: Şhyanebûy.	داووت تر: شهیانه تر (الزاف، الارقص)
Dawetîr: Şhyanetir.	داووت کړن: شهیانه کړن (الزفاف، الرقص)
Dawetkirin: Şhyanekirin.	داووت کړی: شهیانه کړی (الزفاف، المرقص)
Dawetkîrî: Şhyankîrî.	داووتی: خەلکی شهیانی، داووت کەر (الراقص، اهل الزفاف)
Dawetî: Xelkê şhyanê, dawetker.	داووتی: خەلکی شهیانی، داووت کەر (الراقص، اهل الزفاف)
Dawet nebî: Lênana zadî û gazîkirina xelkî hemîya bo berevaniya nesaxî û bela.	داووت نەبی: لێنانا زادی وکاری کرنا خەلکی هەمیایو بۆ بێرمانیا نەساختی و بەلا (الحفلی، الولیمه العامه)
Dawer: Xudê, Xuda.	داوەر: خودی، خودا (الله، الخالق، الواجد)

Dan wext: Gaveka salê, giheka demî.	دان وەخت: گەڤەکا سالێ، گەڤەکا دەمی (الفترة الزمنية، المدة، الموسم)
Danwîsan: Da çikan, xarketin, nizimbûn, dawêşan.	دان وێسان: دا چکان، خار کەتن، نزم بون، داوێشان (الانقباض، الخفوت، الهمود)
Danîk: Genmê kelandî, nechêray.	دانیک: گەنمێ کەلاندی، نەخەرای (القمح المغل للبرغل)
Danîk: Genmê kelandî, nechêray.	دانیک: خار کەتن، نەزین، نوێسان، نزم بون، چک بون (الهبوط، الانخفاض، النزول)
Dahatin: Xarketin, nihijîn, nwîsan, nizimbûn, çikbûn.	داهاتن: سەر نشیف بون، ژوردانی، نشیفی، کەندال (الحدر، الحدر، الانحدار)
Dahatin: Sernîşîvbûn, jordanî, nişîvî, kendal.	داهاتن: سەست بون، داچکان، ساریون، مەت بون، تەنا بون، خار کەتن، نزم بون، نهژی، تەبتن (القدر، القنور، السكن بعد الشدة والده)
Dahatin: Sistbûn, daçikan, sarbûn, mitbûn, tenabûn, xarketin, nizimbûn, nihijîn, tebitîn.	داهاتی: سەست بوی، داچکای، خار کەتی، مەت بوی، تەنا بوی، نزم بوی، نهژی، تەبتی (الهابط، التازل، الخافض، المنحدر، القاتر)
Dahati: Sistbûy, daçikay, xarketî, mitbûy, tenabûy, nizimbûy, nihijî, tebitî.	داهاتی: ژوردا بەردان، شور کړن، خاریخست (الادلاء، التذلي)
Dahêlan: Jordaberdan, şorrîkirin, xarêxistin.	داهەلانی: ژوردا بەردای، شور کړی، خاریخستی (التذلي)
Dahêlay: Jordaberday, şorrîkirî, xarêxistî.	داهاتی: تەنا بون، تەبتن، نهژی، داچکان (الموخ، سكن الغضب)
Dahatin: Tenabûn, tebitîn, nihijîn, daçikan.	

دای: دایک: ژنکا مروف ژئ زایی
(الام، الوالده)

Day = Dayk: Jinka mirov jê zayî.

دایینی: دایکانی دایانی، دایکینی
(الامومه)

Dayînî = Daykati: Dayatî, daykînî.

دایین: نو ژنا شیرى بدمت ساقایى نیکا دی، شیردانا بچوکی
خلکی

(الظفر، الموضعه)

Dayîn: Ew jina şîrî bidet savayê êka dî, şîrdana biçwîkê xelkî.

دایینی شیرداریا بچوکی خلكی، شیردانا بچکیت بیانی
(الظنره، الامومه، الرضاعه)

Dayînf: Şîrdariya biçwîkê xelkê, şîrdana biçwîkê bîyanî.

دای ماقویل: کسێ دایکا وى ژ بنه مالکا ماقویل بیت بابئ وى بئ
نهماقویل بیت
(المنزع)

Daymaqwîl: Kesê dayka wî ji binemalcka maqwîl bît, babê wî yê nemaqwîl bît.

دایماره: فهژین، قهژاندن، ژبیان، فهژان، ژبیار
(الاعاشه، اعاله، معاش، عیش)

Debare: Vejîn, qetandin, jîyan, vejân, jîyar.

دایماره بوی: فهژان بوی، ژبیان بوی، قهژاندن بوی، ژبیار بوی
(التعايش، التعيش)

Debarebûn: Vejanbûn, jîyanbûn, qetandinbûn, jîyarbûn.

دایماره بوی: فهژایی، فهژی، ژبیای، قهژاندی بوی، ژبیار بوی
(العاشر)

Debarebûy: Vejayî, vejî, jîyay, qetandîbûy, jîyarbûy.

دایماره تر: فهژان تر، قهژین تر، ژبیار تر، قهژارت، ژبیان تر
(الاعيش، الاعيل)

Debaretir: Vejantir, vejîntir, jîyartir, jîyantir.

دایماره کین: فهژان کین، قهژین کین، ژبیار کین، ژبیان کین
(الاعاشه، المعيشه)

Debarekirin: Vejankirin, vejînkirin, jîyarkirin, jîyankirin.

دایوتا بئ شهلا: زړچه پوزى، سرخوهرانئ، بئ سهرى
(اللبه، القوضى)

Dawetabêşela: Zirçepozî, serxweranê, bêserî.

دایوشان: نزم بون، داکتن، شوربون، داهاتن، نویسان، بهردان
داهیلان

(الدعك، اللوب، السدل)

Dawêşan: Nizimbûn, daketin, şorrbûn, dahatin, nwîsan, berdan, dahêlan.

دایوشای: نویسای، شوربوی، داهاتی، نزم بوی

بهردای، داهیلای

(الدعوك، المسدول)

Dawêşay: Nwîsay, şorrbûy, dahatî, nizimbûy, berday, dahêlay.

دایوشاندن: نویساندن، بهردان، شورکین، دانینان، داهیلان
(التدعیک، التسدیک، الانهبال بالضرب)

Dawêşandin: Niwîşandin, berdan, şorkirin, daînan, dahêlan.

دایوشاندی: نویساندی، بهردای، شورکری، داینای، داهیلای

(الدعك، المسدل، المضروب)

Dawêşandî: Niwîşandî, berday, şorkirî, daînay, dahêlay.

دایوهزان: بارین، داریتن، لئ کړن، دیرهان

(الهلال، القطر)

Dawerhan: Barîn, darêtin, lêkirin, dêrhan.

دایوهزای: بارى، داریتی، بئ کړی، دیرهای

(الهلال، القطر)

Dawerhay: Barî, darêtî, lêkirî, dêrhay.

دایوهزاندن: باراندن، داریتن، ریتن، دیرهان، دیراندن

(الاملال، الاقطار)

Dawerandin: Barandin, darêtin, rêtin, dêrhan, dêrandin.

دایوهزاندی: باراندی، داریتی، لئ کړی

(الهلال، القطر)

Dawerandî: Barandî, darêtî, lêkirî.

دایوهزین: باراندی، داریتی، دیراندی

(القطاره، الرشاح، النضاح)

Dawerîn: Barandî, darêtî, dêrandî.

دیاره کری: قهژان کری، قهژین کری، ژیار کری، ژیان کری
(المعیش)

Debarekiri: Vejankiri, vejinkiri, jiyankiri, jiyankiri.

دیاره: ژیار، ژیان، قهژانی، قهژینی، قهژاندنی
(المعیش)

Debareyi: Jiyaŕi, jiyani, vejani, vejini, qetandi.

دباغ: نساخیبه که دوارا دکریت هکه عورا کای خار نو
دکوخت کوختن دوارا
(مرض یصیب الدواب)

Debax: Nesaxiyeke dewara digiriŕi heke 'ora kayê
xar û dê kuxit, kuxkê dewara.

دبان: توخمه کن خنجرایه
(اصنف من الفناجر الاصيل)

Deban: Tuxmekê xenceraye.

دبانچه وروړه
(السندس)

Debance: Werwere .

دنبچه: کلهکله، گرم گرمه، حج، خر خوش، باغ، دقدوق، بوق
(ملنطه اوج الشعور بالعظمه والغرور، حشمه)

Debdebe: Kelkele, gerimgeme, hêç, xirweş, bax,
deqdeq, boq.

دنبچه بون: کلهکله بون، گرم گرمه، بون حج بون، خر خوش
بون دقدوق بون، بوق بون
(الاغترار، الزهو، الخيلاء)

Debdebe bûn: Kelkelebûn, gerimgembûn, hecbûn,
xirweşbûn, deqdeqebûn.

دنبچه بوی: کلهکله بوی، گرم گرمه بوی، حج بوی، خر خوش
بوی، دقدوق بوی، بوق بوی
(الغور، الزهو، الارعن)

Debdebebûy: Kelkelebûy, gerimgembûy, hecbûy,
xirweşbûy, deqdeqebûy, boqbûy.

دنبچه تر: کلهکله تر، گرم گرمه تر، حج تر، خر خوش تر، باغ
تر، دقدوق تر، بوق تر
(الاغور، الارعن)

Debdebetir: Kelkeletir, gerimgmetir, hêçtir,
xirweştir, baxtir, deqdeqetir, boqtir.

دنبچه کرن: کلهکله کرن، گرم گرمه کرن، حج کرن، خر
خوش کرن، دقدوق کرن، بوق کرن
(الارعان، التقير)

Debdebekirin: Kelkelekirin, gerimgermekirin,
hêçkirin, xirweşkirin, deqdeqekirin, boqkirin.

دنبچه کری: کلهکله کری، گرم گرمه کری، حج کری، خر
خوش کری، دقدوق کری، بوق کری
(الغور، المزهي)

Debdebekiri: Kelkelekiri, gerimgermekiri, hêçkiri,
xirweşkiri, deqdeqekiri, boqkiri.

دنبچه بای: کلهکله بای، گرم گرمه بای، حج بای، خر خوش بای
دقدوق بای، باغ بای، بوق بوقیان
(الشعور بالزهو والعظمه والخيلاء الفتوه)

Debdebeyi: Kelkeleyi, gerimgermeyi, hêçî, xirweşî,
deqdeqiy, baxî, boqî, boqiyati.

دنبچه: دکاک، نا، خوږ، مزین، دمدخل، قویت، خوږ، معاشی، کری
(القوت، الرق، راتب عینی من الغلال، المعاش، المعیش)

Debre: Dikak, ah, xwer, mizê, dexil, qwît, xwer,
mi'asî, kirê.

دنبچه بون: قهژان، ژیان، ژیار، مزبون، قویت بون، دکاک بون
(التعایش، التوت)

Debrebûn: Qetan, jîyan, jîyar, mizbûn, qwîtbûn,
dikakbûn.

دنبچه بوی: قهژانی، ژیان، ژای، قویت بوی، دکاک بوی،
مزبوی، نا بوی
(العایش، المغات)

Debrebûy: Qetay, jîyay, jî, vejî, qwîtbûy, dikakbûy,
mizbûy, ahbûy.

دنبچه تر: قهژان تر، ژیان تر، قهژین تر، قویت تر، نا تر
(المعیش، الاقتی)

Debretir: Qetantir, jiyantir, vejintir, qwîttir, ahîr.

دنبچه کرن: قهژین، قهژینی، قهژان، قهژان، قویت کرن

(الاعاشه، الاقتات، الارتاق)

Debrekiran: Qetandin, jîn, vejîn, mizdan, qwîtkirin.

دنبچه کری: قهژان، ژیان، قهژینی، قهژانی، قویت کری، نا هکری
(المعیش)

Debrekiri: Qetandi, jîyay, vejîy, mizday, qwîtkiri,
ahkiri.

D	د	D	د
دېبېنگ بون: باهېله بون، نەزان بون، خشېم بون، بهېمه بون، هېر بون (التغابی، التغافل، التبذل)	دېبراندن: قەتاندن، قەزاندن، ژېياندن، قويت کرن، ناهکرن، مزکرن، مزدان (الاعاشه، التعيش)		
Debengbûn: Bahêlebûn, nezanbûn, xişîmbûn, behîmebûn, herrbûn.	Debirandin: Qetandin, vejandin, jîyandin, qwîtkirin, ahkirin, mizkirin, mizdan.		
دېبېنگ بوی: باهېله بوی، خشېم بوی، بهېمه بوی، نەزان بوی (المغفل، البليد، المتغابی)	دېبراندی: قەتاندی، قەزاندی، ژېياندی، قويت دای، مزکری، ناهکری (الاعتياش، المعيش)		
Debengbûy: Bahêlebûy, xişîmbûy, behîmebûy, nezanbûy.	Debirandî: Qetandî, vejandî, jîyandî, qwîtday, mizkirî, ahkirî.		
دېبېنگ تۈ: باهېله تۈ، بهېمه تۈ، نەزان تۈ، سويتار تۈ (الاضى، الاغفل، الابلد)	دېبېش: کەس، کەيس، قەلافت، سېما، بهژن وېالا، دورېشم (الشخص، الهنيه، السحنه، الهیکل، الطبع)		
Debengtîr: Bahêletir, behîmetir, nezantîr, swîtartîr.	Debeş: Kes, keys, qelafet, sîma, bejin û bala, durîşm.		
دېبېنگ کړن: باهېله کړن، خشېم کړن، بهېمه کړن، نەزان کړن (الاضياء، الاغفال، الابلاد)	دېهقی: قريژى، قيقارى، دوزين، خەونى، پيس بوى، قتمەيى (الواضر، الوسخ)		
Debengkirin: Behêlekirin, xişîmkirin, behîmekirin, nezankirin.	Debixî: Qirêjî, qîvarî, dujîn, xewnî, pîsbûy, qîtmeyî.		
دېبېنگ کړی: باهېله کړی، خشېم کړی، بهېمه کړی، نەزان کړی (المغفل، الغفله، البلاده)	دېخېښ: خەونان، قريژى بون، قيقار بون، دوزين بون، پيس بون، قتمەبون (الواضر، الوسخ، الدون)		
Debengkirî: Behêlekirî, xişîmkirî, behîmekirî, nezankirî.	Debixîn: Xewnîn, qirêjbûn, qîvarbûn, dujînbûn, pîsbûn, qîtmebûn.		
دېبېنگى: باهېلەياتى، نەزانينى، باهېلەياتى، خشېمى، بهېمىياتى (الفياوه، الغفله، البلاده)	دېخانن: خەوناندن، قريژى کرن، قيقار کرن، دوزين کرن، پيس کرن، قتمەکرن (التواضر، التوسخ)		
Debengî= Debengatî: Nezanînî, bahêleyatî, xişîmî, behîmîyatî.	Debixandin: Xewinandin, qirêjîkirin, qîvarkirin, dujînkirin, pîskirin, qîtmekirin.		
دېبوش: شېلى، قريژانويسک، گليزه (الکت، الوساخه، اللزجه)	دېخاندى: خەوناندی، قريژى کړی، دوزين کړی، پيس کړی، قتمەکړی، قيقارکړی (المواضر، الموسخ)		
Debwtîş: Şêlî, qirêjanwîşek, gilîze.	Debixandî: Xewinandî, qirjîkirî, dujînkirî, pîskirî, qîtmekirî, qîvarkirî.		
دېبوره: ماھولک، مرج، چەکوچ، ماروک (الصاقر، المطس الحديدى)	دېهياتى: خەونياتى، قريژياتى، پيساتى، قيقارى، قتمەياتى، دوزينياتى		
Debore: Maholk. mirc, çekûç, mawilk.	Debixîyatî: Xewnînatî, qirêjîyatî, pîsatî, qîvarî, qîtmeyatî, dujînatî.		
دېو: کيلەرکا چەکا، خانىن چەکا، بارخانا چەکا (مخزن السلاح)	دېبېگ: باهېله، سويتار، نەزان، خشېم، هېر، بهېمه (الغى، البليد، المغفل)		
Debo: Kilerka çeka, xaniyê çeka, barxana çeka.	Debeng: Bahêle, swîtar, nezan, xişîm, hêrr, behîmc.		
دې: تەلاش (اللوچ)			
Dep: Telaş.			

دېځکې قيمې: تېلاشې هنجينې، دېځې هنجينې
(الوزم)

Depkê qîmey: Telaşê hincinîne, depê hincinîne.

دخک، داکاک، دان

الغلال، الحبوب، الحنطة

Dexil: Dikak, dan.

دخسې، دهلې، کوفانې، دامای، زځیر، پوسیده، بې زار
(البخاع، المهموم)

Dexisf: Delemî, kovanî, damay, zivêr, posîde, bêzar.

دخسې بون، دهلې بون، کوفانې بون، دامان بون، زځیر بون،
پوسیده بون، بې زار بون
(التبخع)

Dexisîbûn: Delewmîbûn, kovanîbûn, bêzarbûn, damanbûn, zivêrbûn, posîdebûn.

دخسې بوی، دهلې بوی، کوفانې بوی، دامای بوی، زځیر بوی،
پوسیدمبوی، بې زار بوی
(المبخع)

Dexisîbûy: Delemîbûy, kovanîbûy, damyabûy, zivêrbûy, posîdebûy, bêzarbûy.

دخسې تر، دهلې تر، کوفانې تر، دامای تر، زځیر تر، پوسیده تر
بې زار تر
(الابخع)

Dexisîtir: Delemîtir, kovanî tir, damaytir, zivêrtir, posîdetir, bêzartir.

دخسې کرن، دهلې کرن، کوفانې کرن، دامای کرن، زځیر کرن،
پوسیدمکرن، بې زار کرن
(الابخاع، التبخیع)

Dexisîkirin: Delemîkirin, kovanîkirin, damaykirin, zivêrkirin, posîdekirin, bêzarkirin.

دخسې کری، دهلې کری، کوفانې کری، دامای کری، زځیر کری،
پوسیده کری، بې زار کری
(المبخع)

Dexisîkirî: Delemîkirî, kovanîkirî, damaykirî, zivêkirî, posîdekirî, bêzarkirî.

دخسپیانې، دهلپیانې، کوفانپیانې، دامانې، زځیرې، پوسیدمپې
(البخع، العمه، الهم)

Dexisîyafî: Delemîyafî, kovanîyafî, damanî, zivêrî, posîdeyî.

دېځمېڼد: ناځېراډارې، دیوارې دارې، تېخته بېند، دهراب
(الجر، الحاجز الخشبى)

Depebend: Navbira darî, dîwarê darê, textebend, derabe.

دېځې: دهرابې کړې، تېخته بېند کړې، تېلاشپانې
(اللوحي، الملوح)

Depîn: Derabekirî, textebendkirî, telaşîyafî.

دېک: تېلاشې بچویک
(اللوحي)

Depik: Telaşî, biçwîk.

دېځ: کپیا بېکې ژ توخمن کوبنگکایه بې بستریه
(نبات شوکی)

Depiz: Giyayekî ji tuxmê gwîngilkaye yê bi stîrîye.

دېځ: نېساخېکه تېرشې دگړیت پې دکوڅن، پېرسپې پېزونه تېرشا،
کوڅکې کوالا
(الرعم، مرض الكركام يصيب الفم)

Depiz: Nesaxîyeke terşî digirît pê dikuxin, persîvê pez û terşa, kuxkê kewala.

دېځې: تېرشن نېساخ بېرسپې
(الرعم)

Depizî: Terşê nesax bi persîvê.

دېځېڼ: نېساخې گرتنا بېرسپې پېز و کوالې
(الرعم)

Depizî: Nisaxîgirtina bi persîva pez û kewalî.

دېځ وېش: دېځې نېفسپې بې تېباشپېږ
(السبوره)

Depres: Depê nivîsînê bi tebaşîrê.

دېځال: روی کپش، روی وېش کړې، تامدای بېرنگکې بېرو
(البحال)

Decal: Rwîkêş, rwîrengkirî, tamday birengkêş bi dîrew.

دېځلېښ، رڼل، دارستان، تراش
(الفيله، الغريف، الحرش)

Dehil: Pîş, rêl, daristan, tiraş.

دېځلې قېرمې: پشې لهغې پېښ قورې
(الغريف)

Dehlê qeremî: Pîşê levenî, pîşê qurî.

دەرښتان: چوپړکړن، دهرکړن، دهرښځستن، دپیارکړن، ناشکرا کړن، کفش کړن

(الاستخراج، الانتشال، الانتزاع، الاظهار)

Derīnan: Çwîrkirin, derkirin, derêxistin, diyarkirin, aşkirakirin, kifişkirin.

دهرښځستی: دهرکړی، ټیځ کړی، بهی کړی، کفش کړی،

هه لکشای، ټیځی دهری

(المخرج، المنزوع، المشرود)

Derêxistî: Derkî, êxkirî, beyîkirî, kifişkirî, helkişay, înayderê.

دهرښځستی: کفش کړی، قهوماندى، دهرکړی، دهرښانای

(المصدر، المخترع، المبتکر)

Derêxistî: Kifişkirî, qewmandî, derkirî, derînay.

دهرښانای: دهرښځستی، هه لکشای، کفش کړی، چوپړکړی

(المستخرج، المنتشل، المنترع، المظهر)

Derînay: Derêxistî, helkêşay, kifişkirî, çwîrkirî.

دهریان: پمخامت، ژیر

(من أجل، لأجل)

Derbar: Peyxemet, jiber.

دهریان: پهرین، پهری، بورى، رابورى، ټی پهری، ټی پمشی

(العبور، الاجتياز، المرور، المضاء، التجاوز)

Derbaz: Perîn, perî, borî, raborî, têperî, têpeşî.

دهریانو: قهپهرین، بورى، رابورین، ټی پمشین

(العبور، التجاوز، المضاء، المرور)

Derbazbûn: Veperîn, borî, raborî, têpeşîn.

دهریانو: قهپهری، بورى، رابورى، ټی پمشی

(الماضي، المار، المجتاز، المعابر)

Derbazbûy: Veperî, borî, raborî, têpeşî.

دهریانو: قهپهری، بورى، رابورى، ټی پمشی تر

(الماضي، المعبر)

Derbazîr: Veperîr, borîr, raborîr, têpeşîr.

دهریانو: قهپهراندن، بوراندن، رابوراندن، ټی پمشاندن

(التمرير، التمهيه، الاعيار، الاجتياز)

Derbazkirin: Veperandin, borandin, raborandin, têpeşandin.

دهریانو: قهپهراندی، بوراندی، رابوراندی، ټی پمشاندى

(المعير، المضمي، الممر)

Derbazkirî: Veperandî, borandî, raborandî, têpeşandî.

مخملی یم: دکانی دیم، ټاهي دیم، یی بیارانی شین دبیت یی باران ناقدمت

(العدی: الزرع بسقيه المطر)

Dexlêdêm: Dikakêdêm, ahêdêm, yê bibaranê şîn dibît, yê baran avdet.

دخفش: دوقچک، توپز، میرکوتک، میرجوتک، دارونک

(الهراوه، المضرب)

Dexş: Duqîçk, topiz, mîrkutk, mîrhutk, darding.

دخفل زهریون: دخفل باله توبون

(الاعياس، الاصفرار)

Dexilzerbûn: Dexil baletebûn.

دخفل ودان: دکان وناه، قویت وفتیات

(الغلال، الحبوب، الحنطة)

Dexlûdan: Dikak û ah, qwî û qinyat.

دخ: دهرکه

(الباب)

Der: Dergeh.

دخ: کولهک، چافک، دهری تشتی لویلی

(الفوهه، المنفذ)

Der: Kulek, çavik, derê tiştê lwîlî.

دخ: دهرکه: بهرانی، چول

(الخارج)

Der = Derve: Berranî, çol.

دخووک: دهرکه پچووک، کولهک

(الباب، البویب، الفوهه، المنفذ)

Derok: Dergêhê biçwîk, kulek.

دهرښځستن: هاروتن، دهرکړن، چهرت کړن، بیخ کړن

(الطرد)

Derêxistin: Hajotin, derkirin, çertkirin, êxkirin.

دهرښځستی: هه لکشای، ټیځان دهره، دهره کړن، دهرکړن

(الاعراج، النزع، التشريد)

Derêxistin: Helkêşan, înaana derve, dervekirin.

دهرښځستن: فلی کړن، دپیار کړن، دهرښان، ټیځان دهر

(الاختراع، الاصدار)

Derêxistin: Filîkirin, diyarkirin, derînan, înanader.

دهرښځستن: دهرښانان، قهوماندن، کفش کړن، بهی کړن

(الاختراع، الابتکار)

Derêxistin: Derînan, qewmandin, kifişkirin, beyîkirin.

دعربند: دمرتنگ، گهلی کویرک، شیف کویرک
(الفو، المضيق)

Derbend: Derteng, gelikwîrk, şîfwîrk.

دعربست: ناستنگ، دمرتنگا کوفږين، دمرنا لاخربست
(الفا الحجرى، مخرج الماء، الموسمى)

Derbest: Asteng, dertenga kevrîn, dermalaxirbest.

دعريون: زان، پغان، بژکين، بلقين، بلغدان، راکفاشن
(الصدر، الجبس، الفجر، الابجاس، الانفجار، التفجير)

Derbûn: Zan, peqan, bijikîn, biilqîn, biliqdan, ragivaştin.

دعريون: بنى گريدانا دهرى کون ومشکا، بنى گريدانا دهن
نامانى

(الوكاء، الشنق، رباط القرية)

Derbên: Benê girêdana derê kun û meşka, benê girêdana devê amanî.

دعريون: پغان، زان، قمبرين

(الفتق)

Derbûn: Peqan, zan, vebûn.

دعريک: کونا بېريکي، دهرى بېريکي، دورانکا بېريکي
(القطاب)

Derberik: Kuna berikê, derê berikê, doranka berikê.

دعرايه: تختبند، ناظراداري، ديوارى دارى
(المجر، الحاجز الخشبى فى البيت)

Derrabe: Textebend, navbiradarî, dîwarê darê.

دعرايهون: تخته بېندون، بدارى ديوار بون
(التجمر، التحجز)

Derrabebûn: Textebendbûn, bidarî dîwarbûn.

دعرايهونى: تخته بېندونى، بدارى ديوار بونى
(المجر، المحجر)

Derrabebûy: Textebendbûy, bidarîwarbûy.

دعرايهون: تخته بېندون، بدارى ديوار کون
(التجمر، الاحتجاز)

Derrabekirin: Textebendkirin, bidarî dîwarkirin.

دعرايهونى: تخته بېندونى، بدارى ديوار کونى
(المجر، المحجز)

Derrabekirî: Textebendkirî, bi darî dîwarkirî.

دعريانى، دعريانى: قمبرينى، بورينى، رابورينى، تن پاشينى
(الاجتياز، المضى، العبور، المروى)

Derbazi = Derbazîyati: Veperînî, borînî, raborînî, têpeşînî.

دعريعر: مشخت، هافى، دهرکتى، گهرده، گهرهوک، چرخى،
بهرتاله

(الهائم، الضال، الشارد، الخارج، السانح، الجوال)

Derbeder: Mişext, havî, derketî, gerîde, gerhok, çerxî, berretale.

دعريدعريون: مشخت بون، دهرکتين، گهرهان، چرخين، بهرتاله
بون

(التضال، التشرذ، التجول، التوسع، التهيم)

Derbederbûn: Mişextbûn, derketin, gerhan, çerxîn, berretalebûn.

دعريدعريونى: مشخت بوى، دهرکتى، گهرهافى، چرخى، بهرتاله
بوى

(المشرذ، المضل، المتكسع)

Derbederbûy: Mişextbûy, derketî, gerhay, çerxî, berretale bûy.

دعريدعريونى: مشخت تر، دهرکتى تر، گهرهافى تر، چرخى تر،
بهرتاله تر

(الأكسع، الاضل، الاهيم، الاشرذ)

Derbederitir: Mişexttir, derketitir, gerhaytir, çerxitir, berretaltir.

دعريدعريون: مشخت کون، دهرتخستن، دهرکون، کيراندن،
چرخاندن

(الااضال، الاهيام، التشريد، الاخراج)

Derbederkirin: Mişextkirin, derêxistin, derkirin, gêrrandin, çerxandin.

دعريدعريونى: مشخت کونى، دهرتخستنى، دهرکونى، کيراندى،
چرخاندنى

(الهيم، المضل، المشرذ، المكسع)

Derbederkirî: Mişextkirî, derêxistî, derkirî, gêrrandî, çerxandî.

دعريدعريونى: مشختياني، دهرکونى، دهرتخستنى، کيراندى،
چرخينى

(الهيام، الشروذ، الضلال، الخروج، الجولان، السياحه)

Derbederîyati: Mişextîyati, derkimî, derêxistinî, gêrrandinî, çerxînî.

درد: نساخی، نیش، ژان
(الداء)

Derd: Nesaxî, êş, jan.

دردئ چالا: نساخیا چاف لیدانئ، چاف هنگانئ
(الشبه)

Derdêçava: Nesaxîya çavlêdanê, çavhingatin.

درد دان: نیشاندن، ژان دان
(الایلام، الایذاء، الاسقام، الایلاء)

Derd dan: Êşandin, jandan.

دردمباری: گرفتاری، شهربزی، پیرگندمب، بمرگیزی
(المشکله، الشقوه، العذاب)

Derdeserî: Giriftarî, şşepirzeyî, pergingeyî, bisergêjî.

دردمباریون: گرفتاریون، شهربزیون، پیرگندمبون، سمرگیزیون
(الفتوق): افات المرض، والجوع، والفقير

Derdeserbûn: Giriftarbûn, şşepirzebûn, pergingebûn, sergêjbûn.

دردمبارکین: گرفتارکین، شهربزمکین، پیرگندمکین، گیز کین
(الاشکال، الشقاق)

Derdeserkirin: Giriftarkirin, şşepirzekirin, pergingekirin, gêjgikin.

درد ژان: پزیشک، نزار، دختر
(الطبيب النفساني)

Derdzan: Pizîşk, nijdar, duxtor.

دردئ بئ دومان: ژانابن پئ، ژانا نهچار
(المرض العضال)

Derdê Bêderman: Jana bêrrê, jana neçar.

دردمندانئ: پیر نیشی، پیر ژانی، تیر نساخی
(الاعتلال، السقم، کثره الالام)

Derdmendî: Pirrêşî, pirrjanî, têncesaxî.

دردمند: پیر نیش، تیر ژان، گرفتار، شهربزه
(کثیر المشاکل، السقیم)

Derdmend: Pirrêş, têrjan, giriftar, şşepirze.

دردول: دردنهال، دردکلی، دردکال، دردنال
(الغفر، غم الوادی)

Derdol: Dermihal, dergeli, dergel, dermal.

دردینک: دردکئ شفا، دردئ هزا.

(الخصه، الاشراره، باب منسوج من العیدان للحضیره)

Derdwînk: Dergihê şîva, derê hcja.

دردئ شل، شلوال، جلکئ کرن پیبا
(لباس الرجل، السروال)

Derpê: Şel, şelwal, cilkêkirin pîya.

دردیوش: دمرگفانک، دمرقرانک، قهباغ، دمرخوینک
(السوجل، الساجول، الدسام)

Derpoş: Dergivank, derqerank, qepax, derxwînk.

دردپندان: دمرگرتن، دمرکه دانیخستن، دمرلیکدان
(الوصد، الفلق، السد، الاطباق)

Derpêvedan: Dergirtin, dergih da êşistin, derlêdan.

دردئ پیلدای: دمرگهئ گرتی، دردئ دانیخستنئ، دردئ لیکدای
(الوصد، المسدود، المفلق، المطبق)

Derpêveday: Dergihê girtî, derê da êşistî, derê lêkday.

دردتنگ: دمربند، شیف کویر، کله تنک، ناستنگ
(الفاز، الفالق، اللازم، المضيق)

Derteng: Derbend, şîvkîr, gelîteng, asteng.

دردمچکا بلند: پمیزکا ژور، دمرازینکا بلند، پیچکئ ساردا
(الدرج للصعود)

Dereçkabînd: Peyîzka jor, derazîzka bilind pëykê serda.

دردمچکا بند: دمرازینکاژور، پمیزکا خارئ
(الدرج للنزول)

Dereçkabinda: Derazîzka jêr, peyîzka xarê.

دردخوینک: دمریوش، دمرگفانک، دمرقرانک، قهباغ
(السوجل، الکنه، الدسام)

Derxwînk: Derpoş, dergivang, derqerank, qepax.

دردخوین: نساخیکه دموار و حیوان و ترشی دکريت
(الکشح، مرض يصيب الحيوان)

Derxwîn: Nesaxîyeke dewar û hêwan û terşî digirî.

دردخوینک: دمرئ نوردئ چاندئ دئ کن دمر ژبه نافدانئ دا
ناف لئ بچیت، لات

(الواج ارضیه لسقى المزروعات)

Deraxwînk: Depê erdê çandinê dê ken dep, jiber avdanê da av lê biçît, lat.

دردخانی: بمردمر، بمریها، بمریئ
(الباحه، القاعه)

Derxanî: Berder, berbihav, berpê.

دهرژئیوی: رهوان بوی، دهر بوی، بهر بوی، بهر دای، دهر کری
(الجاری، المعبر، المقبر)

Derrejibûy: Rewanbûy, derbûy, bcrbûy, berday, derkirî.

دهریژتو: رهوان تر، دهریوی تر، بهربوی تر، بهردای تر، دهرکری تر
(الاجری، الامقر، الاعبر)

Derêjtir: Rewantir, derbûytir, berbûytir, berdaytir, derkirîtir.

حجر تزکرن: رهوان کرن، دهر کرن، بهردان
(الامتقار لنزح الماء، التعبر عن هم النفس)

Derêkirin: Rewankirin, derkirin, berdan.

عمریژکری: رهوان کری، دهرکری، بهردای
(المعبر، المعقر، المحری)

Derêjkirî: Rewankirî, derkirî, berday.

دوره‌های: دوره‌های: رهوانی، دهرکرنی، بهردانی، بهردانیاتی
دهرکرنی

(الجريان ، المعين، التعبير، النزوح للماء، افراغ القلب من الدم
بالحديث)

Derejî = Derrejîyatî: Rewanî, derkirmî, berdanî, berdanîyatî, derkirmî.

دھرسوک: پوشی، ختلی، جھمراہی، کھٹک، دھسمال
(الكوفيه، القناع، غطاء الرأس)

Dersok: Posî, xêlî, cemdanî, kevnîk, desmal.

معلومات: كودا مغلتي كيرمكري نه ملاقيتي، دخل كا كيرمكري، لنافك
نه اي بای
(العرمة: كدس الزرم المدرس للتدريه)

Derfat: Koma dextê gêrekirî, nehilavêtî, dextî kagîrekirî. linavîk nedaybay.

معرفات: دهلیفه، بیف، دمراف
(المحال، الفرصه، الظرف، الملازم)

Derfet: Delîve, bîv, derav.

بہر حال: دہریہ جوئی، دہرافتی ناف فہخارنا تہرش وکھوالی،
بہرجافک. بھیتی نافتی، بہرجافک
(الترعہ، المورد، المنہم، المشرع)

Derav: Derê, cowê, deravê av vexarna terş û kewalî,
berçavk, borê avê, berçak.

مهر دایک‌خستن: مهر گرتن، مهر پنهان، مهر لیکدان
(الاقفال، الغلق)

Derda êxistin: Dergirtin, derpêvedan, derlêkdan.

دهرز: تیک، پھق، چیق، کھلشت، خام
(الرأب، الوقر: الصدع، الفطر، الفلق، الشق، الفصم، الفت)

Derz: Tık, peq, çîq, kelişt, xam.

دهريين: تيك بون، پەقان، چيق بون، كه‌لشتن، خام بون
(الصبي، التفط، التفلة)

Derizin: Tîkbûn, negan, cîqbûn, kelistin, xambûn.

دهرزانن: نیک کرن، چیق کرن، پهمانن، کهلاستن، خام کرن
(التصدیم، التفطیر، التفلیق، التفصیم، التشقیق)

Derizandin: Tikkirin, çîqkirin, peqandin, kelaştin, xamkirin.

دهری: تیک بوی، پهای، چیق بوی، کالشتی. خام بوی
(المصدوع، المفطور، المنقسم، الوقیر)

Derizi: Tîkbûy, peqay, çîqbûy, keliştî, xambûy.

مهرزاندی: نیک کری، بهماندی، جیق کری، کهلاستی، خام کری
(المصدع، المصقم، المفطر، المفتق)

Derizandî: Tîkkirî, peqandî, çîqkirî, kelaştî, xamkirî.

دهرنیک: شوژنا بچویک
(الایره)

Derzîk: Şwîjna biçwîk.

دھرمزبیر: تیک، خام، دروار، پھق، کھلشت، چیق
(الف)

Derzeber: Tîk, xam, dirwar, peq, kelişt, çîq.

دهرازينک: پمپيزک
(الاسکف، العتبه، الوصيد، المسامه)

Derazînk: Peyîzk.

دهرازی: دویراتی، دویری، که شناری، پیشینی
(الغرب، البعاد، القدم)

Derazi: Dwîratî, dwîrî, kevnarî, pêşînî.

دهریژ: رهوان، بهردای، دهریوی، دهرکری
(المعین، الجاری)

Derreġ: Rewan, berday, derbûy, derkirî.

محرر: بون، رهوان بون، دهر بون، بهربون، بهردان، دهر کرین
(الجریان، التعبير، التمرق)

Derêjbûn: Rewanbûn, derbûn, berbûn, berdan, derkirin.

دەرلایلی: سره‌هایتی، رووسی، رویتی، رووساتی، راولی، حوچی، لوچی، تازیانی، سرکولی (السفر، المحسر، الکشف)

Dervalayf: Serhavêti, rwîsî, rwîti, rwîsatî, riwalî. hoçî, loçî, tazîyatî, serkolî.

دەرانی نالی: دهری جوو، دهرانی ناف فه‌خارنا تارش وکوالی (الرشن، القرو، المود، المنهم، المود: المشرع)

Deravêlavê: Derê cowê, deravê av vexarna terş û kewalî.

دەرله: بهرانی، چول (الخارج)

Derve: Berranî, çol.

دەرله‌بون: بهرانی بون، چول بون، دهرنیخست بون (الخرج)

Dervebûn: Beranîbûn, çolbûn, derêxistin bûn.

دەرله‌بوی: بهرانی بوی، چول بوی، دهرنیخستی (الخرج)

Dervebûy: Beranîbûy, çolbûy, derêxistî.

دەرله‌تر: بهرانی تر، چول تر، دهرنیخستی تر (الخرج)

Dervetir: Beranîtir, çoltir, derêxistî tir.

دەرله‌کرن: بهرانی کرن، چول کرن، دهرنیخستی (الخراج)

Dervekirin: Beranîkirin, çolkirin, derêxistin.

دەرله‌کری: بهرانی کری، چول کری، دهرنیخستی (الخرج)

Dervekirî: Beranîkirî, çolkirî, derêxistî.

دەرله‌ی: دهرهایتی، بهرانیانی، چولیان (الخارج، الخروج، الخارجی)

Derveyf = Derveyatî: Beranîyatî, çolîyatî.

دەرله‌ک: دهراتی ثانی بین بچوک، چافک، چافک، بهرچافک (منفذ الماء للسقي)

Deravk: Deravê avê yê biçwîk, çavîk, çavîk, berçavk.

دەرله‌رانک: دهرقارمک: دهرگفانک، دهرپوش، دهرخوینک، قه‌باغ (الدهام، الصمام، السوجل)

Derqerank = Derqerank: Dergivank, derpoş, derxwînk, qepax.

دەرله: دهرغت، ده‌لیقه، بیف (الطرف، المجال، الفرصه)

Derav: Derfet, delîve, bîv.

دەرله‌ی به‌مر: به‌ندر، یوغاز، مه‌یاف (المری)

Deravê behrê: Bender, buxaz, meyav.

دەرله‌لا: سرکول، روال، حوچ، لوچ، تازی، به‌ربردای، سره‌هایتی، رووس، رویت (الحاسر، السافر، المكشوف)

Dervala: Serkol, riwal, hoç, loç, tazî, berberday, serhavêti, rwîs, rwîti.

دەرله‌لا بون: سرده‌اجون، سرکول بون، روال بون، رووس بون، رویت بون، لوچ بون، تازی بون (السفر، الانحسار، الانكشاف)

Dervallabûn: Serdaçûn, serkol bûn, riwal bûn, rwîsbûn, rwîtbûn, loçbûn, tazîbûn.

دەرله‌لا بوی: سرده‌اجوی، رووس بوی، رویت بوی، تازی بوی، لوچ بوی، حوچ بوی، روال بوی (السفر، المحسر، الکشف)

Dervallabûy: Serdaçûy, rwîsbûy, rwîtbûy, tazîbûy, loçbûy, hoçbûy, riwalbûy.

دەرله‌لا تر: رویت تر، رووس تر، روال تر، لوچ تر، تازی تر، سرده‌اجوی تر، سرکول تر (الاحسر، الاسفر، الاكشاف)

Dervallatir: Rwîttir, rwîstir, riwaltir, loçtir, tazîtir, serdaçûytir, serkoltir.

دەرله‌لا کرن: سرده‌هایتی، رووس کرن، رویت کرن، روال کرن، تازی کرن، لوچ کرن، حوچ کرن، سرکول کرن (الاسفر، الانحسار، الانكشاف)

Dervallakirin: Serdahavêti, rwîskirin, rwîtkirin, riwalkirin, tazîkirin, loçkirin, hoçkirin, serkolkirin.

دەرله‌لا کری: سره‌هایتی، رووس کری، رویت کری، تازی کری، روال کری، سرکول کری، حوچ کری، لوچ کری (السفر، المحسر، المكشوف)

Dervallakirî: Serhavêti, rwîskirî, rwîtkirî, tazîkirî, riwalkirî, serkolkirî, hoçkirî, loçkirî.

دەرگه: دهر، چهپرک، دهلیف
(الباب، المخل، القومه)

Dergih: Der, çeperk, delfiv.

دەرگهل: دهرتنگ، تنگ دهر، دهرنهال، دهرنال
(الغاز، الثغر، مضيق، الوادی)

Dergel: Derteng, teng der, dernihal, dernal.

دهرگه‌لنک: دهرخوینک، دهریوش، دهرقهرانک، قه‌یاغ
(الکتمه، الدسام، الصمام، السوجل، الساجول، السدا)

Dergivank: Derxwink, derpoş, dergcrank, qepax.

دهرگرتن: دهریغه‌دان، دهرلیکدان، دهر دانیخستن، دهرکرتیدای
(الوصد، الفلق، السد، الطبق)

Dergirtin: Derpêvedan, derlêkdan, der da êxistin, dergirêdan.

دهرگرتی: دهریغه‌دای، دهرلیکدای، دهر دانیخستی، دهرکرتیدای
(الموصد، المفلق، المسدود، المطبق)

Dergirtî: Derpêveday, derlêkday, der daêxistî, dergirêday.

دهرگن: دهریغه‌دوک، دهر دانیخک
(الواصد، الفالق)

Dergir: Derpêvedok, derdaêxx.

دهرگهلان: چوکه دار
(البواب، الحاجب)

Dergihvan: Çokedar.

دهرگهلانی: چوکه‌داری
(البوابه، منهه الحاجب)

Dergihvanî: Çokedarî.

دهرمان: چاره، نوژ
(الدواء، العلاج، العقار)

Derman: Çare, noj.

دهرمان بون: چارمبون، نوژ بون
(الدواوی، التطبیب)

Dermanbûn: Çarebûn, nojbûn.

دهرمان بوی: چاره بوی، نوژ بوی
(المدای، المطب)

Dermanbûy: Çarebûy, nojbûy.

دهرمان تر: چاره‌تر، نوژ تر
(الایز، الاطب)

Dermantir: Çaretir, nojtir.

دهرقون: کونا قونی، جیق چیقک، سورچیق، ترترک
(الشرج)

Derqûn = Derqûn: Kuna qûnê, çiqçiqk, sorîçk, ûmtirrk.

دهرقوتان: دهرتکاندن، دهرلیدن
(القرع، للباب، الطرق)

Derqutan: Dertikandin, derlêdan.

دهرکعتن: هه‌لاتن، دییار بون، کفش بون، باریبون، هه‌لدان
(الطلوع، الخروج، الظهور، النجوم، التسريح)

Derketin: Helatin, dîyarbûn, kifîşbûn, berbûn, heldan.

دهرکعتی: هه‌لاتی، دییاربوی، کفش بوی، باریبوی، هه‌لدای
(الطالع، الخارج، الظاهر، الناجم)

Derketî: Helatî, dîyarbûy, kifîşbûy, berbûy, helday.

دهرکوتن: دهرنیخستن، توت کرن، چهرت کرن، نیخ کرن، دهرکه‌کرن
(الانخراج، اللعنه، الطرد، الحذف، التوبیخ)

Derkirin: Derêxistin, tutkirin, çertkirin, êxkirin, dergihkirin.

دهرکری: دهرنیخستی، توت کری، چهرت کری، نیخ کری، دهرکه کری
(الطرود، الملعون، المخرج، المحذوف، الغفی)

Derkirî: Derêxistî, tutkirî, çertkirî, êxkirî, dergihkirî.

دهرکه: دهرنیخ، توت که، نیخ که، هه‌لکیش
(المخرج)

Derker: Derêx, tutker, êxker, helkêş.

دهرکت سویی: دهرکتی که‌واکرتتی، دهرکتی قه‌دانئ بو نیرچیری
(الزبیه، الداحول)

Derkê swîtê: Derîkê kewagirtinê, derkê vedanê bo nêrçîrê.

دهرکین: دهریهدهرکون، دهرنیخستن، هه‌لی کرن، مشه‌خت کرن
(التشريد، اللفاظ)

Derkirin: Derbederkinin, derêxistin, mişextkirin.

دهرکعتن: هه‌لاتن، هه‌لدان، دییاربون، پیدایبون
(الطلوع، الظهور، الخروج، النجوم)

Derkeftin: Helatin, heldan, dîyarbûn, peydabûn.

دهرکعتی: هه‌لاتی، هه‌لدای، دییاربوی، پیدای بوی
(الطالع، الظاهر، الخارج، الناجم)

Derkeftî: Helatî, helday, dîyarbûy, peydabûy.

دهرمان دای، نوژدای، چاره‌کری
(الداوی، المسم)

Demanday: Nojday, çarekirî.

دهرمانی تلمکێ، تیزه، بارویت
(البارود)

Dermanê tivenegê: Têze, barwît.

دهرمانک: فلفلیکت ریش
(الفلفل الاسود، القزح، البهارات)

Dermank: Filfilkêt reş.

دهرموو: دهرگرتی، دهرپوش، دهرگریدای، دهر ببنای
(المختم، المفلق، المختم)

Dermor: Dergirtî, derpoş, dergirêday, derbênay.

دهرمووین: دهرگرتی بون، دهرگریدای بون، دهرپشان بون
دهریسمتین
(التختم، المفلق)

Dermorbûn: Dergirtîbûn, dergirêdaybûn, derbênanbûn, derbestîbûn.

دهرموو بوی: دهرگرتی بوی، دهرگریدای بوی، دهرپشان بوی
دهریسمتی بوی
(المختم، المفلق)

Dermorbûy: Dergirtîbûy, dergirêdaybûy, derbênaybûy, derbestî bûy.

دهرموو تر: دهرگرتی تر، دهرگریدای تر، دهرپشان، دهریسمتی تر
(الاختم، الاغلق)

Dermortir: Dergirtîtir, dergirêdaytir, derbestîtir.

دهرمووگرین: دهرگرتن، دهرگرتدان، دهرپشان، دهریسمت
(الاختم، الاغلق)

Dermorkirin: Dergirtin, dergirêdan, derbênan, derbestin.

دهرمووگرێ: دهرگرتی، دهرگریدای، دهرپشان، دهریسمتی کری
(المختم، المفلق)

Dermorkirî: Dergirtî, dergirêday, derbênay, derbestîkirî.

دهرموو، دهرموویاتی: دهرگرتنی، دهرگریدانی، دهرپشانی، دهریسمتی
(الختم، المختم، الفلق)

Dermorî = Dermorîyati: Dergirtinî, dergirêdanîyati, derbênanî, derbestinî.

دهرمان کړن: چاره‌کړن، نوژ کړن
(الادواء، المداواه، الاستطباب)

Dermankirin: Çarekirin, nojkirin.

دهرمان کری: چاره کری، نوژ کری
(الداوی، المطبیب)

Dermankirî: Çarekirî, nojkirî.

دهرمانی: چارمیانی، چارمیینی، نوژیاتی
(الدوائیه، العلاجیه)

Dermanî: Çareyati, çareyîni, nojyati.

دهرمان گه: چارمک، چارمبین، پزیشک، نوژدار
(العلاج، الداوی، المطبیب)

Dermanker: Çareker, çarebîn, pizîşk, nojdar.

دهرمان کهری: نوژداری، چارمکهری، پزیشکی
(الداوه، الطب)

Dermankerî: Nojdarî, çarekerî, pizîşkî.

دهرمانی دفتی: برنویت، برنوت
(السعوط)

Dermanêdifnê: Birwît, birût.

دهرمانی ریش: کل
(الکحل، الاثمد)

Dermanê reş: Kil.

دهرامت: قویت، دهره، دکاک، ناه، خور، دمخل ودان، قهریز
(القوت، المزروعات، الحاصلات، الغلال)

Deramet: Qwît, debre, dikak, ah, xwer, dextl û dan, verêj.

دهرامت زهریون: دهرامت گهشتن
(الاعصاف، موسم الحصاد)

Deramet zerbûn: Deramet, ghiştin.

دهرمال: بهردەر، دهرخانی، بهرین، بهربهاف
(الباحه، القاعه، المدخل)

Dermal: Berder, derxanî, berpê, berbihav.

دهرمان خانه: نوژخانه
(الصديليه، منجر الادويه)

Dermanxane: Nojxane.

دهرمان دان: نوژدان، چاره‌کړن
(المداواه)

Dermandan: Nojdan, çarekirin.

دوامی: بیانی، ښکانه، نخومیایي، نخومیایي
(الاجنبی، الغریب)

Deramî: Biyanî, bêgane, nexweyati, nexweyayi.

دوامیایي: بیانیايي، نخومیایي، نخومیایي
(الاجنبی، الغریب)

Deramîyati: Biyanîyati, nexweyati, nexweyayi.

دوئال: دهرناله، دهرکلی، دهرتنگ، تنګدور
(الفاق، فوه الوادی)

Dermal: Dernihâl, dergeli, derteng, tengder.

دهرنشیف: لاسر دهمي، نامانتي پيخن سر دهمي، سر نشيف دان
(الکب)

Dermişiv: Liserdevî, amanê bêxin serdevî.

دهرنشیف بون: کهتا سر دهمي، سر دهم بون
(الانکباب، التکب)

Dermişivbûn: Ketina serdevî, serdevbûn. ser-
nişivdanin.

دهرنشیف بوي: کتي سر دهمي، سر دهم بوي
(الکباب، الکب)

Dermişivbûy: Ketiserdevî, serdevbûy.

دهرنشیف تر: سر نشيف تر، کتي سر دهمي تر
(الاکب)

Dermişivtûr: Sernişivtir, ketiserdevitir.

دهرنشیف کړن: سر نشيف کړن، نيخستنا سر دهمي
(الاکباب)

Dermişivkirin: Sernişivkirin, êxistina serdevî.

دهرنشیف کړي: نيخستي سر دهمي، سر نشيف کړي
(الکباب، الکب)

Dermişivkiri: Êxisti ser devî, sernişivkiri.

دهرنشیفي: دهرنشیفيايي: سرنشیفيايي، سر دهم کړي
(الانکباب، الکب)

Dermişivî = Dermişivyati: Sernişiviyati, serdevkiri.

دهراندهر: سرانسر، سراسر، گشت، همي، پيکفه، بجارمکي
(الشامل، الكل، الجمع، العام، الکاف)

Derander: Seranser, seraser, gişt, hemî, pêkve,
bicarekê.

دهراندهر بون: سرانسر بون، سراسر بون، گشت بون، همي
بون، پيکفه بون، بجارمکي بون
(الاشتمال، التعميم، التجمع)

Deranderbûn: Seranserbûn, giştûn, hemibûn,
pêkvebûn, bicarekêbûn.

دهراندهر بوي: سرانسر بوي، سراسر بوي، گشت بوي، همي
بوي، پيکفه بوي، بجارمکي بوي
(المعم)

Deranderbûy: Seranserbûy, seraserabûy, giştûy,
hemibûy, pêkvebûy, bicarekêbûy.

دهراندهر تر: سرانسر تر، سراسر تر، گشت تر، همي تر، پيکفه
تر، بجارمکي تر
(الاشمل، الاعم، الاجمع)

Deranderitir: Seranseritir, seraseritir, giştir, hemitir,
pêkveitir, bicarekêitir.

دهراندهر کړن: سرانسر کړن، سراسر کړن، گشت کړن، همي
کړن، پيکفه کړن، بجارمکي کړن
(التعميم، المعجم، الجمع)

Deranderkirin: Seranserkirin, seraserkirin, giştikirin,
hemikirin, pêkvekirin, bicarekêkirin.

دهران دهر کړي: سرانسر کړي، سراسر کړي، گشت کړي، همي
کړي، پيکفه کړي، بجارمکي کړي
(المشمول، المعجم، الجمع)

Deranderkiri: Seranserkiri, seraserkiri, giştikiri,
hemikiri, pêkvekiri, bicarekêkiri.

دهراندهر يي: دهرنهریایي: سرانسر یایي، سراسر یایي،
همیایي، پيکفایي، بجارمکيایي
(العموم، الشمول، الکليه، الجمعيه)

Deranderî = Deranderyati: Seranseriyati, seras-
eriyati, hemiyati, pêkveyati, bicarekêyati.

دهرهويک: دهمي هوچکي، جهتي دهم تر، دهم دهميت
(الکم، الزدن)

Derhuq: Devê huqkî, cihê dest jêder dikevî.

دهرهات: هرات، هلدان، دهرکت، ديار بون، کش بون
(الطوع، الظهور، الخروج، الطرؤ)

Derhatin: Helatin, heldan, derketin, diyarbûn,
kifişbûn.

دهرهال: دهرحال: دکافيدا، دهملدست، دوي کافيدا
(الفر، التو، في الحال)

Derhal = Derhal: Digavêda, demildest, diwêga-
vêda.

دعروک: دملیقه، دمری بچویک، کون، کوله، کایه، گازوک
(الغره، الفحه، المنفذ، باب السیاح)

Derok: Delive, derê biçwîk, kun, kule, kaye, gazok.

دعروک: دمرکتی نیرچیرتی لیر تیرو توالا هه دکهن، دپهکتی نو
کهردناتن سردهفتی چالهکتی تیر دکهن تیدا
(الزیه، الداحول، للصيد)

Derfk: Derê nîrçîrê liber teyrî û tewala ve diken, depekê dukere didanin serdevê çalekê teyr dîke-vin têda.

دعروک: کایه، گازوک، دملیقه
(الثلثه، الفرجه، الممر للجبل)

Derfk: Kape, gazok, delive.

دعروک: کول، گوم، بحر، نیک ناف
(البحر، الیم، الممر المانی)

Derya: Gol, gom, behir, êk av.

دعروک: بئک، بئکتی پهمپی، بئکتی نایلوئی، بئتی سانتینی
(الغزل، السلک، الخطی)

Dezî: Benik, benkê pempwî, benkê naylonî, benê santînî.

دعروک: لوک: توخمهکتی کیبایه لنافیبا شین دبیت بهلکتی وی بئ
گوپوڤره ودریژه
(نبات عشبی)

Dezflok: Tuxmekê gîyaye li aviya şin dibît, bel-gê wî yê gurovire û dirêje.

دعروک: کچا خازتی بو مئرمکی، ژنا شوی کری و نه فهکوهازتی
(الخطیبه، العشیقه، الخدن)

Dezgir: Kiça xaztî bo mêrckî, jina şwîkirî û ne-veguzaztî.

دعروک: خهلاتی خازتنا کچن
(هدیه خطبه النساء)

Dezgir: Xelatê xaztina kiçê.

دعروک: کهواد، قواد، ناف دهستکتی ژنا خوه بو دهرامییا
(الدیوت، الوضیع)

Deyoz: Gewad, qewad, destikê jina xwe bo ber-amîya.

دعروک: درمو، فزویل، فیراندن، پئ هه لاندن، فیرکلان، خه لاف کوئن
(الفیه، الکذب)

Derew: Direw, fizwîl, fêrandin, pêhelandin, firrkêlan, xelafgotin.

دعروک: فزویل بون، فیراندن بون
(الکذب، الافراء)

Derewbûn: Fizwîlbûn, firrandinbûn.

دعروک: فزویل بوی، فیراندن بوی، فیرکلان بوی
(الکذب، المغتری)

Derewbûy: Fizwîlbûy, firrandinbûy, firrkêlanbûy.

دعروک: فزویل تر، فیراندن تر، پئ هه لاندن تر، فیرکل تر
(الاکذب)

Derewtir: Fizwîltir, firrandintir, pêhelandintir, firrkêltir.

دعروک: فزویل کرن، فیراندن کرن، فیرکل کرن
(الکذب)

Derewkirin: Fizwîlîkirin, firrandinkirin, firrkêl-kirin.

دعروک: فزویل کری، فیراندن کری، فیرکلای کری
(الکذب)

Derewkîrî: Fizwîlîkîrî, firrandinkîrî, firrkêlîkîrî.

دعروک: فزویلای، فزویلای، فیرکلای، فیراندی
(الکذب، الکذابه، الفیه)

Derewînî = Derewînyatî: Fizwîlîyatî, firrkêlîyatî, firrandî.

دعروک: فزویل، فیرکل، پئ هه لئ، فیرنوک
(الکاذب، الکذاب، المغتری)

Derewîn: Fizwîl, firrkêl, pêhelîn, firrînok.

دعروک: کهریده، کهروک، سانو، ساعیل، دهم قوت، خویمبارازی،
خوه بزوین
(السانج، الزاهد، المتسول، عازف الدف)

Derwêş: Gerîde, gerok, saor, s'aêl, defqut, xwepa-raztî, xwebijwîn.

دعروک: کهردیمی، سانوری، ساعیلی، دهم قوتی، خوه پاریزی
(الجلولان، السیاحه، الزهد، التسول)

Derwêşî: Gerîdeyî, saorî, sa'êlî, defqutî, xwepa-rêzî.

دمست نیش تو: نمایشای تو، پئی چینه بوی تو، کوهر تو، قهر تو، شل تو گوروژ تو
(الاعجز، الاقصّر)

Destêştir: Neşyaytir, pêçenebûytir, kohtir, qîrtir, şiltir, gorocîr.

دمست نیش کرن: نمایشان کرن، پئی چینه بون کرن، کوهر کرن، گوروژ کرن، قهر کرن، شل کرن
(الاعجز، الاقصّر، الاقصّر)

Destêşkirin: Neşyankirin, pêçenebûn kirin, koh-kirin, gorockirin, qirkirin, şilkirin.

دمست نیش کری: نمایشای کری، پئی چینه بوی کری، کوهر کری، گوروژ کری، قهر کری، شل کری
(الاعجز، الاقصّر)

Destêşkirî: Neşyaykirî, pêçenebûykirî, kohkirî, gorockirî, qirkirî, şilkirî.

دمست نیشی: دمست نیشیانی: نمایشانی، پئی چینه بونی، کوهری، کوهریاتی، گوروژی، قهریاتی، شلیاتی
(الاعجز، الاقصّر)

Destêşî = Destêşyati: Neşyanî, pêçenebûnî, kohî, kohyati, gorocî, qiryati, şilyati.

دمست یار: هاریکرتنا بارکرتن، دمست هافیتنا نیک و دو بو بارکرتن
(المریج)

Destbar: Harîkirina barkirinê, desthavêtina êk û du bo barkirinê.

دمست یار گرتن: هاری کاری کرن، ملدان، دمست گرتن
(المریج، الترابیع، المربعه)

Destbargirtin: Harîkarîkirin, mildan, destgirtin.

دمست یار گرتن: هاری کاری، ملدان، ههف گوری، پشت گرتن، لاس راکیشان
(المتعاضد، التکاف، التآزر)

Destbargirtin: Harîkarî, mildan, hevgorî, pişgirtin, liser rakêşan.

دمست یارگری: هاری کار، ههف کور، پشت کور
(المتعاضد، التآزر، التکاف)

Destbargir: Harîkar, hevgor, piştgir.

دهیوژئ: قهوادئ، گهوادئ، ناف دهستکئیا ژئئ
(الدهیوژئ، الضعه، الوضاعه)

Deyozî: Qewadî, gewadî, nav destikîya jinê.

دهزیلوك: دهزیكئت لهشئ، دههيكئت زراف، رويشال، ريشالوك
(الانسجه، الشعيرات)

Dezîlok: Dezîkêt leşî, rihîkêt zirav, rwişal, rîşalok.

دهست: لهپ، لاڤ
(اليد)

Dest: Lep, laq.

دهست ئالف: ميزتن، ریتن، چوانتن ریتكئ، دمست ئاف خومشكرن
(الفاظ، الخلا، قضاء الحاجه)

Destav: Miztin, ritin, çû natêrîtkê, dest avxweşkirin.

دهست ئالفتن: دمست پئی کرن، خوهر راکیشان، پئی کول کرن
(البدء، المباشره، الشروع، المباشره)

Destavêtin: Dest pêkirin, xwerakêşan, pêkolkirin.

دهست ئهفراز: سهر ئهفراز، ژبهل، ژئهل، سهرکتتن
(الصعدہ)

Destevraz: Serevraz, jêhel, jêlel, serketin.

دهست ئهفرازئ: سهرنهفرازئ، ژبهلئ، ژئهلئ، سهرکتتن
(الصعود)

Destevrazî: Serevrazî, jêhelî, jêlelî, serketinî.

دهست ئالف: دمست دناڤن هه لاندن، بوههڤیرکرتن
(ترطيب العین عند العین بالماء)

Destav: Dest di avê helandin, bo hevîrkirinê.

دهست نیش: نمایشای، پئی چینه بوی، کوهر، گوروژ، قهر، شل
(الاعجز، القاصر)

Destêş: Neşyay, pê çenebûy, koh, goroc, qir, şil.

دهست نیش بون: نمایشان بون، پئی چینه بون، کوهر بون، گوروژ بون، قهر بون، شل بون
(الاعجز، الاقصّر)

Destêşbûn: Neşyanbûn, pêçenebûn, kohbûn, gorocbûn, qirbûn, şilbûn.

دهست نیش بوی: نمایشای بوی، پئی چینه بوی، کوهر بوی، گوروژ بوی، قهر بوی، شل بوی
(الاعجز، الاقصّر)

Destêşbûy: Neşyaybûy, pêçenebûy, kohbûy, gorocbûy, qirbûy, şilbûy.

دهست بژارتی: سر پشک کری، هلبژارتی، ژئ کرتی
(الناخب، المختار، المصطفى، المميز)

Destbijartî: Serpişkîrî, helbijartî, jêgirtî.

دهست بلوښک: دهستکامی: گړدانا بچوښکي ولاندکي دا، ښهکيت
گړدانا لاندکي
(الحضائن، اړيکه المهد)

Destbilwink: Destgahê girêdana biçwîkê di landikê
da, bêneketê girêdana landikê.

دهست بڼو: دهستکي بڼکي، باسکي بڼکي، لهې بڼکي
(مقبض الرفش)

Destbêr: Destkê bêrkê, baskê bêrkê, lepê bêrkê.

دهست بفر: لهې بفر، باسکي بفری
(مقبض الفأس)

Destbivir: Lepbivir, baskê bivirî.

دهست بکیر: شارهزا، پښ چپڼی، دهست زځیر
(المتقن العمل، الکفو الماهر)

Destbikêr: Şareza, pêçêbûy, destzêrîn.

دهست بښان: دهست گړدان، دهست بښتن، دهست ښښکدان،
دهست نالاندن
(الغل، القيد لليد)

Destbênan: Destgirêdan, destbestin, destîşikdan,
destalandin.

دهست بښای: دهست گړدای، دهست بښتی، دهست ښښکدای،
دهست نالاندی
(المخلول اليد، المقيد اليد)

Destbênay: Destgirêday, destbestî, destîşikday,
destalandî.

دهست بښتن: دهست بښان، دهست گړدان، دهست ښښکدان،
دهست نالاندن
(کتف اليد)

Destbestin: Destbênan, destgirêdan, destîşikdan,
destalandin.

دهست بښتی: دهست گړدای، دهست بښای، دهست ښښکدای،
دهست داهیلای، دهست نالاندی
(المکتوف الايدي)

Destbestî: Destgirêday, destbênay, destîşikday,
destdahêlay, destalandî.

دهست پارگړی: هاری کاری، پښت گړی، ملدانی، هف گړی
(العاضده، الموزره، المکاتفه، المعاونه، المساعده)

Destbargirî: Harikarî, piştigîrî, mildanî, hevgorî.

دهست بری: دهست پلټ کری، دهست قهغانندی، دهست تورکری،
قوله کری
(الاجذم)

Destbirî: Destpilîtîrî, destqefandî, destturrîrî,
qullekirî.

دهست برین: دهست پلټ کړن، دهست قهغاننن، دهست تورکړن
قوله کړن
(الاجذم)

Destbirîn: Destpilîtîkirin, destqefandin, destturr-
kirin, qullekirin.

دهست پعمی: گرموا کرین و فروتنی، شوینا ناریش فارښتن
(العربون، الکالی)

Destbe'ê: Gerewa kirin û firotinê, şwîna arîş varêşê.

دهست پورک: پورکي مال قههوسینتی، پورکي راهیرانی
(السیعه، المنقه)

Destberk: Berkê mal vehusînê, berkê rahêranê.

دهسته پرا: هفال، دهست برادر
(الصديق، الرفيق، الزميل، صاحب)

Destebira: Heval, destbirader.

دهسته براییښی: هفالینی، دوستینی، برادرینی، برادرهایتی،
هفالاتی، دوستانی
(الصداقه، الزمالة، الرفقه، الصحبه، الصحابه)

Destebiraynî: Hevalinî, dostînî, biraderînî, bira-
derfiyatî, hevalatî, dostatî.

دهست بښست: دانافی، ژیک و مرکرن
(الناوله یدا بيد)

Dest Bidest: Danavê, jêkwergirtin.

دهست بژار: سر پشک، ژئ کرتی، هلبژارتی
(الممتاز، المختار، المصطفى، المنتقاء، الفاخر، المنتخب)

Destbijar: Serpişk, jêgirtî, bijartî, helbijartî.

دهست بژارتن: هلبژارتن، ژئ کرتن، سر پشک کړن
(الامتياز، الانتقاء، الانتخاب، الاصطفاء، الاختيار)

Destbijartin: Helbijartin, jêgirtin, serpişkîkirin.

دست تنگ بوی: دست کورت بوی، بهلنگازبوی، پښ بوی،
دست قالا بوی

(المعز، المفتقر، المعسر)

Desttengbûy: Destkurtbûy, belingazbûy, pêdivîbûy, destvalabûy.

دست تنگ تر: دست کورت تر، بهلنگاز تر، پښ تر، دست
فالتر

(الافقر، الاعوز، الاعسر)

Desttengtir: Destkurttir, belingaztir, pêdivîtir, destvalatir.

دست تنگ کړی: دست کورت کړی، بهلنگاز کړی، پښ کړی،
دست فالکړی

(الافقر، التفسیر، التعویز، الاعسار)

Desttengkirin: Destkurtkirin, belingazkirin, pêdivîkirin, destvalakirin.

دست تنگ کړی: دست کورت کړی، بهلنگاز کړی، پښ کړی،
دست فالاکړی

(المعز، المفتقر، المعسر)

Desttengkiri: Destkurtkiri, belingazkiri, pêdivîkiri, destvalakiri.

دست تنگی، دست تنگاتی: دست کورتی، بهلنگازی، پښیاتی،
دست فالایی

(المعز، الفقر، الفاقة، الضنك)

Desttengi = Desttengi: Destkurti, belingazi, pêdiviyati, destvalayi.

دست تنگی، دست کورتیاتی، بهلنگازیاتی

Desttengi: Destkurtiyati, belingaziyati.

دست تڼان: کارتی کړی، دست فڼابړی، شول تی کړی، دست
مال کړی

(المسح، المزاولة)

Desttêdan: Kartêkirin, destvêbaririn, şoltêkirin, destmalkirin.

دست تڼدان: بکار ښان، کار پي کړی، دست کړی
(المساس، المداخله)

Desttêvedan: Bikarînan, karpêkirin, destkirin.

دست جوښی: باری جوښی قوتانی

(الملک، الکویه، المرضخه)

Destcuhn: Berê cuhnî qutanê.

دست پي بون: دست هافيتي، خوه راكيشان، پي كول بون
(الابتداء، التبادر)

Destpêbûn: Desthavêtin, xwerakêşan, pêkolbûn.

دست پي بوی: دست هافيتي بوی، خوه راكيشای بوی، پي كول
بوی
(المبدؤ)

Destpêbûy: Desthavêlûbûy, xwerakêşaybûy, pêkolbûy.

دست پي کړی: دست هافيتي، خوه راكيشان کړی، پي كول کړی
(الابتداء)

Destpêkirin: Desthavêtin, xwrakêşankirin, pêkolkirin.

دست پي کړی: دست هافيتي، خوه راكيشای، پي كول کړی
(المبتدأ)

Destpêkiri: Desthavêti, xwerakêşay, pêkolkiri.

دست پي کړنایي: دست هافيتنایي، خوه راكيشانی، پي کولای،
پي کولیني

(البدا، المباشرة، الشروع، المبادرة، المباشنة، الطفق)

Destpêkirinyati: Desthavêtinyati, xwerakêşani, pêkolati, pêkolini.

دست پيک: دست نافيز، خوه راكيشانی، پي کولی
(المبدأ، المبادرة، المباشنة)

Destpêk: Destavêj, xwerakêşani, pêkoli.

دست پي کړ: دست هافيتي، خوه راكيش، پي كول کړ
(البادئ، المباشر، الشارع، المبادر، الطافق)

Destpêker: Desthavêj, xwerakêş, pêkolker.

دست وڼی: چارلې
(الاطراف الاربعه الايدي و الارجل)

Destûpê: Çarlep.

دست وڼی: ناف مالک، خلعت کار
(الخدم، الحاشية، الاتباع)

Destûpê: Navmalk, xilmetkar.

دست تنگ: دست کورت، بهلنگاز، دست قالا، پښی
(المعسر، المعوز، الفقير)

Dest teng: Destkurt, belingaz, dest vala, pêdivi.

دست تنگ بون: دست کورت بون، بهلنگازبون، پي نفی بون،
دست فالابون

(الاعوزان، الاقتدار، الاعسار)

Desttengbûn: Destkurtbûn, belingazbûn, pêdivîbûn, destvalabûn.

دست دای: ږک مېوی، بهر هاف بوی، بکیر هاتی
(اللائم، المناسب، الموافق)

Destday: Rêkhebûy, berhevbûy, bikêrhatî.

دست دره ای: زنی کر، مزخ، پیجو، پلاچک
(البذر، المثلث، السرف)

Destdirhay: Zeêker, mezêx, pwîço, pelaçk.

دست درهان: مزاختن، زنی کر، پیج کر، پلاچکرین
(التبذیر، الاسراف، الاتلاف)

Destdirhan: Mezaxtin, zeêkirin, pwîçkirin, pelaçekirin.

دست دانا سینگی: بهر قهرمستانا رتزداری، رویدان، ماقویل کر،
پیشفه راوستان بتوره، بتوره قهرمستان
(التقليس لاحترام)

Destdanasingt: Berwestana rêzdarî, rwîdan, maqwîlkim, pêşverwestan bitore, bitore vewestan.

دست ددلی دان: دل خوش کر، دلوقانی کر، دلوقان کر
(المواساء، الملاطفه)

Destdidiñdan: Dilxweşkirin, dilovanîkirin, dilo-vankirin.

دست ددلی دای: دل خوش کری، دلوقان کری
(المواسی)

Destdidiñday: Dilxweşkirî, dilovanîkirî.

دست دروژنی: زمگینی، که خوددای، دست فرمهی، پت چیبوی،
دوله مند

(اليسار: الغنى، الرفا، القدره، الكفاة، الامكان)

Destdirêjt: Zengîni, kedxudayî, destfirchî, pêçêbûnî, dewlemendî.

دست دروژنی: زمگین که خودا، دوله مند، دست فرمه، پت چیبوی
(الثرى، الغنى، التمكن، القدير، الكفو)

Destdirêj: Zengîn, kedxuda, dewlemend, desfirch, pêçêbûy.

دست دروژنی: دزی، زیبان، تن نبورین، راشه قاندنی
(السارق، المضر، التجاوز علی حق الغير)

Desrdirêjt: Dizî, zîyan, teneborîn, raşeqandinî.

دست دروژنی: دز، زیبانو، تن نبوری، راشه قین
(المضر، التجاوز علی الحق، السارق)

Destdirêj: Diz, zîyano, teneborî, raşeqîn.

دست چرچون: دست قرمچین، دست کوریشک بون، دست
قرسین

(الكشاء)

Destçirçûn: Destqurmiçîn, dest kurîşkûn, dest-querisîn.

دست چچ: دست نهاژ

(مغروس الید، مزروع الید)

Destçîn: Destnihaj.

دست خت: شول دست، شول کفتی، ومک بیژی نغدهست
ختن قی مروفی یه، شولتی دهیت نییاسین
(عمل الید، نموذج عمل الید)

Destxet: Şoldest, şolkşî, wekbêjî, eve destxetê vî miroviye, şolê dihêt niyasin.

دست خوش: بساناهی، قام خوش، بدستفهامتی
(سهل المنال، سهل التناول)

Destxweş: Bisanahî, qamxweş, bi destvehatî.

دست خوش: ناف تیدانه یانی عونقری، عفرم
(عاشت یداک)

Destxweş: Nav têdane yanî 'unferî, 'eferim.

دست خوریدان: زوخاندن، کشکر، ناراندن، ناف تیدانا کرنی،
کینلجی لیدان
(التحريض، الاماجه، الاثاره)

Destxurrdan: Zuxandin, kişkirin, arandin, nav têdana kirinê, kêlincî lêdan.

دست خور دای: زوخاندی، کشکری، ناراندی، ناف تیدای، کینلجی
لیدای

(المهيج المحرض، المثير)

Destxurrday: Zuxandî, kişkirî, arandî, navtêday, kêlincîlêday.

دست خلهان: دست ورمگه ران، دست خشان، دست ژ

کهچون دست ژ جهچون

(اختلاص الید)

Destxelhan: Destwergerhan, destxişan, destjigihşûn, dest ji cihçûn.

دست دان: ږک بون، بهر هاف بون، بکیر هاتن

(المحاولة، السماح، الصلاح، اللانعة، الموافقة)

Destdan: Rêkûn, berhevbûn, bikêrhatin.

دست نولک: دستکې هغجاری، دستکې نندارا هغجاری
(السخن، السخاين، المقوم للمحراث)

Destdwvk: Destkê hevcarî, destkê endaza hevcarî.

دست دهرکتن: ژلپ دهرکتن، ژبر دهرکتن، پټ رښبون،
موزن بونا شولې
(الاستفحال)

Destderketin: Jilepderketin, jiberdestderketin, përebûn, mezin bûna şolê.

دست دهرکتی: ژبر دهرکتن، ژلپ دهرکتی، پټ رښ بوی
(المستفحال)

Destderketî: Jiberdest derketî, jilepderketî, përebûy.

دست دا هیلان: چغ بون، حوسیربون، قویز بون، قانیل بون،
نمشیان، سرکیش بون، نوزیران
(الاستسلام، الرضوخ)

Destdahêlan: Çixbûn, husîrbûn, qwîzbûn, qaîlbûn, neşyan, serkêşbûn, newêran.

دست دامیل: چغ بوی، حوسیر بوی، قویز بوی، قانیل بوی،
نمشیان، نوزیرای، سرکیش بوی
(المستسلم، الواضخ، الخاضع)

Destdahêl: Çixbûy, husîrbûy, qwîzbûy, qaîlbûy, neşyay, newêray, serkêşbûy.

دست لوست: شارهزا، شول زان
(الماهر)

Destdirist: Şareza, şolzan.

دست لوستی: شارهزایی، شول زانی
(الماهر بالعمل الیدوی)

Destdiristî: Şarezayî, şolzanî.

دست لوست: توخم توخم، جوبین جوبین، شیل شیل
(قسم قسم، جیل جیل، صنف صنف، فرقه فرقه)

Dest dest: Tuxim tuxim, cwîn cwîn, şêl şêl.

دست پړه لاندان: دست نفیزگرتن، دست نفیز شویشن، سر وچاف
شویشن

(التوض، غسل الوجه، الوض)

Destrwîvedan: Destnivêjgirtin, destnivêjşwîştin, ser û çav şwîştin.

دست پړه لاندای: دست نفیزگرتنی، سر وچاف شویشن
(التوض)

Destrwîveday: Destnivêjgirtin, ser û çav şwîştî.

دست پړژ: سر نشیف، ژوردا، برژژیر، کندال
(المنحدر، المائل)

Destrêj: Sernîşîv, jorda, berjêr, kendal.

دست پړژي: سر نشیفی، ژوردانی، برژژیری
(المنحدر، المائل)

Destrêjî: Sernîşîvî, jordanî, berjêrî.

دست ژب براند: هیلان، پوینتې نکرېن، دست ژب شویشن
پانک دان، پشت دان
(الترك، الاهمال، الاستفناء، المطاله)

Destjêberdan: Hêlan, pwîtpênkirin, dest jê şwîştin, patikdan, piştan.

دست ژب برادای: هیلای، پشت دای، دست ژب شویشن، پوینتې
پټ نکرې
(الترك، الاهمال، المستغنى، المطال)

Destjêberday: Hêlay, piştday, destî jê şwîştî, pwîtpênkirî.

دسته سر: برچاف، بن دهست، راگرتی، برپسیار، بردهست
(الموقوف، المحجوز، رهن التحقیق)

Desteser: Berçav, bindest, ragirtî, berpisyar, berdest.

دسته ساری: برچافی، بن دهستی، بردهستی، راگرتنی،
برپسیاری
(التوقيف، المحجز، الاعتقال)

Desteserî: Berçavî, bindestî, berdestî, ragirtinî, berpisyarî.

دست سلکده: دست هل، ژبر دهست
(الجاز، المجذ، الوشوش)

Destsaivik: Desthel, ziberdest.

دست سلکی: دست هلی، ژبر دهستی
(الجاز، الوشوش)

Destsaivkî: Destheli, ziberdest.

دست قهرمه: مرد، چاف قهری، دل قهرمه
(السخی، الجواد، الثری، الغنی)

Destfireh = Destfirhe: Mord, çavvekirî, dilfirch.

دست قالا کړن: دست تنگ کړن، دست کورت کړن، رويت کړن،

بەلنگاز کړن، ژار کړن

(الانفار)

Destvalakirin: Desttengkirin, destkurkirin, rwîtkirin, belingazkirin, jarkirin.

دست قوتان: دست لیکدان، چپله قوتان، چپله لیدان

(التصفيق: الصفق)

Destqutan: Destlêdan, çepelqutan, çepelêdan.

دست قوتای: دست لیکدی، دست قوتای، چپله لیدای، چپله

قوتای، دست قوت، چپله قوت

(المصفق)

Destqutay: Destlêkday, destqutay, çepelê day, çepelqutay, destqut, çepelqut.

دست قرینکانی: چنگ قرینکانی، یاریا تیل ینافکرا برن و

فقراندن

(المرقع: لمبة تشابك الاصابع)

Destqirînkane: Çeng qirînkane, yarîya tîbîl din-avêkrabin û veqirandinê.

دستک: باسک، چمبل

(المقبض: اليد، العروة)

Destik: Basik, çimbil.

دستکتی بستاری: باسکتی بستاری، چمبلی بستاری، کوربا

دستاری

(القفسی: الرائد، مقبض الجاروش)

Destkêdistarî: Baskê distarî, çimbilê distarî, kurya distarî.

دستکه مروا: شیتلا مروا، بزمکن مروا

(الجيل، القرن، الطبق من الناس)

Desteka mirova: Şêla mirova, berekê mirova.

دست کهت: دست کهت، کلهپویرت، کلهپویرت

(الغنيمة)

Destket, Destkeft: Pwîre, kelepwîrt, kelepwît.

دست کهتی: مالن پویرت

(المفهم)

Destkeft: Malê pwîrê.

دست کورت: دست تنگ، پیندی، بەلنگاز، ژار

(قاصر اليد، الفقير، المعوز، العاجز)

Destkurt: Destteng, pêdivî, belingaz, jar.

دست قرهه: دست قرههههه

مهردی، مرداتی، چاف فهکری، چاف فهکری، دل فرمهه

(السقاء، الجود، الثراء، الغنى)

Destfirêhî = Destfirheyt: Merdî, merdaû, çavvekirînî, çavvekirî, dîlfirêhî.

دست لمران: بکار نینان، شول پت کړن

(الاستعمال)

Destvedan: Bikarînan, şolpêkirin.

دست لمرای: بکار نینای، شول پت کړی

(المستعمل)

Destveday: Bikarînay, şolpêkirî.

دستله پیردان: لدویف چون، لدویف پیردان، پت قاتیل بون

(التسليم: الاطاعة، الانتقاد)

Destveberdan: Li dwîvçûn, lidwîvberdan, pêqailbûn.

دستله چون: لدویف چون، لدویف پیردان

(الاستسلام، الاطاعة)

Destveçûn: Li dwîvçûn, lidwîvberdan.

دستله هاتن: سهرکتن، لدویف هاتن، دست کهفتن

(الفوز: الظفر، النجاح)

Destvehatin: Serketin, li dwîvhatin, destkeftin.

دستله هاتی: سهرکتی، لدویف هاتی، دست کهتی

(الفائز: الظافر، النجاح)

Destvehafî: Serketî, li dwîvhafî, destketî.

دست قالا: دست کورت، بەلنگاز، رويت، دست تنگ، ژار

(المفلس، الفقير، صفر الیدین، خاوی الید)

Destvala: Destkurt, belingaz, rwît, destteng, jar.

دست قالایی: دست کورتی، بەلنگازی، رويتی، دست تنگی،

ژاری

(الافلاس، الفقر: خواء الید)

Destvalayî: Destkurî, belingazî, rwîî, desttngî,

jarî.

دست قالا بون: بەلنگازبون، دست کورت بون، رويت بون، دست

تنگ بون، ژار بون

(التفقر)

Destvalabûn: Belingazbûn, destkurîbûn, rwîîbûn,

desttengbûn, jarbûn.

	دهست گرتن: هاریکاری کړن (القرض، العاربه، الاعاره، التأييد، العون)
Destgirtin: Harikarîkirin.	
	دهست گړوچ: دهست قري، دهست شل، دهست کوه، دهست کړوله (الكريم)
Destguroc: Destqirr, destşil, destkoh, dest gulole.	
	دهست گړوچي: دهست قري، دهست شلياني، دهست کوهي، دهست کړوله يي (الكرم)
Destguroci: Destqirî, dest şilyatî, destkohî, dest guloleyî.	
	دهست گړي: دهست زافري، کهفل ستویری (الكتب، خشونه اليد من العمل)
Destgırrî: Dest zavirî, kevilstwîrî.	
	دهست گړوګ: جلکي دهستا، کوريت له يي (القفاز، الکفوف)
Destgork: Cilkê desta, gorêt lepî.	
	دهست گران: شول ژبهرنچوي، دهست کړوله، شول هډي (تقيل اليد في العمل، البطئ)
Destgiran: Şoljiberneçûy, destgulole, şolhîdî.	
	دهست گرانې: دهست کړوله يي، شول ژبهرنچون، شول هډياني (البط في العمل)
Destgiranî: Destgulolyî, şoljiberneçûn, şolhêdiyatî.	
	دهست گړ: هاري کار، پشت کير (المعين، المؤيد، المؤازر، المقرض)
Destgir: Harîkar, piştgir.	
	پشت گرتن: هاري کړن، پشت کړن المعونه، الاقراض، التأييد
Dest girtin: Harîkirin, piştgirtin.	
	دهست گرتي: چر، چوپيز، مق، دهست مچاندي (البخيل، المقر، القنور)
Destgırrî: Çırr, çuniz, mitiq, dest miçandî.	
	دهست گړدای: دهست پټنای، دهست بهسني، دهست نیشکدای (المكتوف، المغول، الموثوق، القيد)
Destgirêday: Destbênay, destbestî, destşîşkday.	
	دهست گړدان: دهست پټان، دهست بهستن، دهست نیشکدان (الكتف، الغل، الاغلال، التقيد، التوثيق)
Destgirêdan: Destbênan, destbestin, destşîşkdan.	

	دهست کړوتي: دهست تڼګي، پښځياني، بهلنگاري، ژاري، ژویری (العجز، القصر، الفقر، الاعوزان، الفاقة، الضنك)
Destkurtî: Desttengî, pêdiviyatî, belingazî, jarî, jwîrî.	
	دهست کړن: دهست هنگان، دهست قتي کتن، دهست ليدان (اللمس، المس، الجس)
Destkirin: Desthingatin, dest vê ketin, destlêdan.	
	دهست کړي: دهست هنگاني، دهست قتي کتن، دهست ليداي (المسوس، اللمس، المجسوس)
Destkırî: Desthingatî, dest vê ketî, dest lêday.	
	دهستکړي کړا: فختا کړلا، کفا کړلا (الباقه، الاكيل)
Destkêgula: Qeftagula, kefagula.	
	دهستکړي نړا: دهستې دهست کيسا (اللغيف، الجاسوس، المنس)
Destkêdiza: Destê destkîsa.	
	دهستکړ: رفتهک، نويهک، قولهک، قومرتهک (الزمرة، الفقه من الناس)
Destek: Refek, obek, qolek, qomirek.	
	دهستکړت سر بخوه: قومرنا سر بخوه (هيئات الحكم الذاتي)
Destekêt serbixwe: Qomirta serbixwe.	
	دهست کهفن: دهست راکهستن (الحصول، القوز، النيل، الظفر، الغنم)
Destketin: Destragihiştin.	
	دهست کيس: پټ نږ (اللغيف، الجاسوس، المنس)
Destkîs: Pêdiz.	
	دهست کيسې: پټ نږکي (اللغف، الجاسوسيه، التجسس، الاندساس)
Destkîşî: Pêdziki.	
	دهست کړي: سر ژي کړي، سر بر، سر ژي کړي، قهلهوجوهييا (النبيحه)
Destkuj: Serjêkirî, serbirî, serjêkirîyê, Fele û Cuhîya.	
	دهست گاه، دهست گاه: پاره، ناه، کرت (المال، المتأ، الوسيله)
Destgah: Desgeh, parc, ah, kirt.	

دست نلیس: خت دست
(الخطوط، خط اليد)

Destnivê: Xetdest.

دغفل و مهغل: تش و مشت، خروم، هویر و مویر، ناخر و ماخر
(الغراض، الامتعة، الاشياء)

Dexlûmexl: Tişûmîşt, xirrûmîr, hwîrûmwîr,
axrîrû maxîr.

دست هزانن: دست تیک نان، دست کرتن
(المصافحه)

Desthejandin: Desttêknan, destgirtin.

دست هزانن: نیشادا، نیشارمت کرن
(التلويح، الايحاء، الاشارة)

Desthejandin: Nîşada, îşaretkirin.

دست هنگانن: دست لیدان، دست فیک کتن
(اللمس، الجس، نقض الوضوء)

Desthingatin: Destlêdan, destvêketin.

دست هل: دست سځ، زهیر دست، شول ژیر چوی
(الخذوذ، الوشوش، المدافع)

Desthel: Destshivik, zeberdest, şoljiberçûy.

دست هلی: دست سفکی، دست سفکاتی، زهیر دستي، شول
ژیر چونی
(الخذل، الوشوش، المدافعة، الخذذ)

Desthelf: Destshivikî, destshivkatî, zeberdestî,
şoljiberçûnî.

دست هفسار: سر هفسار، رشمه، لفاف
(الغسان، الزمام، المقود)

Desthefsar: Serhefsar, reşme, lixar.

دست هلانن: برهفاتی
(القهه، الدفاع)

Desthelandin: Berevanî.

دست هازو: نازوتی، سر کیش، سر نهرم
(المسوق، المطيع، المنقاد)

Desthajo: Ajotî, serkêş, sernerim.

دست هاتنن: دست پځ کرن، دست دان، خوه راگیشان
(البده، المباشرة، الشروع، الطفق)

Desthavêtin: Destpêkirin, destdan, xwerakêşan.

دست گر: کچا خازتی نهغه گوهازتی، شوی کریا نهغه گوهازتی
(الخطيبة، العشيقة، الخدن)

Destgir: Kiçaxaztî neveguhaztî, şwîkirîya ne-
veguhastî.

دست گیر، دست گیر: هاری کار، نالیکار، پشت گیر
(المعين، المساعد، المؤيد، المكاتف، المعاضد)

Destgîr, Destegîr: Harîkar, alîkar, piştgîr.

دست لیگردان: دست قوتان، چپله قوتان
(التصفيق، المصفق)

Destlêkdan: Destqutan, çeplequtan.

دست لڼ نهغای: شول پځ نهغی، دست هغهغای
(الخريده)

Destlêneday: Şolpênekîrî, dest veneday.

دستمال دهرسوک، پوشی، خاولی، کفیک
(المنديل، المنشفه)

Desmal: Dersok, poşî, xawî, kefik.

دست مهی: دستکتځ بیرکځ، یاسکتځ مهیځ
(مقبض الرفش)

Destmerr: Destkê bêrkê, baskê merrê.

دست نهغان: کځړنه هاتن، پځ دهراف، نهغیان
(غير مناسب، غير ملائم، عدم الامکان)

Destnedan: Kêmehatin, bêderav, neşyan.

دست نهغای: کځړنه هاتن، نهغیان، پځ دهراف نهغوی، نهغیبوی
(الا ممکن)

Destneday: Kêmechatî, neşyay, bêderav, nebûy,
neçêbûy.

دست نهغای: دست چنی
(غرس اليد، عمل اليد الانتاجی)

Destnihaj: Destçinî.

دست نهغای: دست روی همدان، دست چاف شویشتن
(الوضوء، الطهور، الطهارة)

Destnivêj: Destwîrvedan, dest çav şwîştin.

دست نشیف: ژوردا، سر نشیف، سر ژیر، کمدال، دست رڼز
(الانحدار، الحذر، النازل، المائل)

Destnişiv: Jorda, sermişiv, serjêr, kendal, destirrej.

دست نشیفی: ژوردانی، سر نشیفی، سر ژیری، کمدالی، دست
رڼزی
(المنحدر، النزله، الميالن)

Desmişivî: Jordanî, sermişivî, serjêrî, kendalî,
destirrejî.

دهشت تر: راست تر، راستای تر، پهجن تر
(الاعدل، الاسهل، الاطحن)

Deštir: Rasttir, rastahîr, pehintir.

دهشت کړن: راست کړن، پهجن کړن
(التعديل، التسهيل، التسوية، التبسيط)

Deštîkirin: Rastkirin, pehinkirin.

دهشت کړی: راست کړی، پهجن کړی
(العدل، المسوى، السهل، المبسط)

Deštîkîrî: Rastkîrî, pehinkîrî.

دهشتای، دهشتایی: راستیایی، راستیایی، پهجنای، پهجنای
(العدل، السهل، الطحان، البسيط، اللجم، الصعید)

Deštahf = Deštayf: Rastfîyatî, rastfîyahî, pehnatî, pehin.

دهشتا بې ثاف: دهشتا خرته، قراج
(الفيف، ج، فيافي)

Deštahêav: Dešta xirte, qerac.

دهشتک: کاخک
(الساحة، العرصه)

Deštîk: Kaxik.

دهشتی: ناکنجیې دهشتی، خوه جهې دهشتی
(ساکن السهل، اهل البادية)

Deštî: Akincîyê deştê, xwecihê deştê.

دهشتا رهي و رويت: دهشتا بې دای باب
(المفازة)

Deštarepûrrwî: Dešta bêdaybab.

دهشتانن: پڅ کړن، فرکیلان، برهوکړن، پټی هه لاندن
(النخ، المبالغة فی الكلام)

Defandin: Pivkirin, firrkêlan, direwkirin, pêhelandin.

دهتک: دهولک، تمیل باسک
(الدف)

Defîk: Diholk, timbilbask.

دهف قوت: دهول قوت، تمیل باسک قوت، دهف پژ، نه کام کمر
(الدفاف، التميم)

Defqut: Diholqut, timbilbaskqut, devrêj, nekamker.

دهف قوتان: نه کامی کړن، دهول قوتان
(قرع الدف، الذم، الهجو)

Defqutan: Nekamîkirin, dihol qutan.

دهست هه لات: بهر مغانی، بهرگرتن، بهرا واپون، سینګ گرتن
(الدفاع، المقاومة، التصدي)

Desthelat: Berevanî, bergirtin, berrarabûn, singgirtin.

دهست هه لاتن: بهر مغانی، خوهر اگرتن، بهر سینګ گرتن
(الدافعه، الصدود)

Desthelatin: Berevanî, xweragirtin, bersinggirtin.

دهستویر: هیلان، ریڅ دان
(الرخصة، الاذن، الاجازه)

Destwîr: Hêlan, rêdan.

دهستویردان: هیلان، ریڅ دان
(التحويل، التاذين، التاجيز، التحويل)

Destwîrdan: Hêlan, rêkdan.

دهستویر خازتن: ریڅ خازتن
(الاستئذان، الاسترخاص)

Destwîrdan: Rêkxaztin.

دهستویردای: ریڅ دای، هیلای
(الرخص، الماذون، المجاز، المخول)

Destwîrday: Rêkday, hêlay.

دهستویر خاز: ریڅ خاز
(المستائن، المسترخص)

Destwîrxaz: Rêkxaz.

دهست و دای، دهست و دار: کاودان، سیقوم، کادان
(الوضع، الواقع، النمط، الاسلوب، الطراز)

Destûda = Destûdar: Kawdan, siqom, kadan.

دهست شو، دهشو: نامانې دهست شويشتنې
(المفسلة، الطست للفسل)

Destşo = Deşo: Amanê dest şwîştinê.

دهشت: راستای، راست، پهجن
(الطحان، المنبسط، السهل، المستوى)

Deşt: Rastahî, rast, pehin.

دهشت بون: راست بون، پهجن بون
(التبسط، الاستواء، التسهل)

Deştbûn: Rastbûn, pehinbûn.

دهشت بوی: راست بوی، پهجن بوی
(المبسط، السهل، المعدل)

Deştîbûy: Rastbûy, pehinbûy.

دھن تھلی: دھن کہ مور می
(القصصه، مراره الفم)

Devtehlî: Devgemoreyî.

دماق ته حل: د دماق که موره
(النفوس، مر الفم)

Devtehil: Devgemore.

مفتقر: ته‌خاپه‌را، به‌لگ به‌ند
(الکراسه، الدفتر)

Deft: Texapera, belgbend.

دہلی جوبین: پارک، تڑی دھلی، تیراجوبینی، جوبینک
(المضغہ)

Devcwîn: Parek, tijîdevî, têracwînî, cwînek.

دھف خوہش: نەزمان حولی، بەرا. دھف نژوار، چەقەلوژ
(المفوه، النطوق، اللسن، اللیق)

Devxweş: Ezmanhulî, berra, devdijwar, çegeloz.

دەف ھۆھ ش بون: چەقلوزبون، ئازمان حولی بون، بەرابون، دەف
دزوار بون
(التلسن، التخطق، التفوه)

Devxweşbûn: Çeqelozbûn, ezmanhulîbûn, ber-
rabûn, devdijwarbûn.

بمط خوش بوی: نه زمان تیل بوی، چه قه لوزبوی، بهر ابوی
(المفوه، الملسن، المنطق)

Devxweşbûy: Ezmantîlbûy, çeqlozbûy, perrabûy.

دەف خوێش تو: ئەزمان تیل تر، چەقەلوزتر، بەراتر، دەف دژوارتر
(الافوه، الانطق، الاسن)

Devxwestir. Ezman tîltir, çeqeloztir, berratir, devdijwartir.

دعف خویش کړن: نه زمان حوالی کړن، چهه لوز کړن، بهر اکړن، ددغ
دژواک کړن
(التلسين، التنطيق، التفويه)

Devxweşkirin: Ezman hulikirin, çeqelozkirin, berrakirin, devdijwarkirin.

معف خوش کری: نه زمان حولی کری، چقه لوزکری، بهراکری
(المنطق، الملسن، المفوه)

Devxweşî: Ezmanhulîkirî, çeqelozkirî, berrakirî.

بھف خویشی، بھف خویشیاتی: نزمان نیلی، چھلوی، برای،
بوف دژواری
(التفویہ، اللسانہ، اللباق، النطق)

Devxweşî = Devxweşiyatî: Ezman tîlî, çeqelozi, berrayî, dejiwarî.

محقق: نعمدای خاوری
(الف، الفاء، الفوه)

Dev: Endamê xarnê.

مط: تین نامویری، سویتی نامویری
(حد الہ، التیم)

Dev: Tiyê amwîrî, swyê amwîrî.

صَفْ نَافٍ: بَر نَافٍ، لَيْف نَافٍ، بَرِچَم، کَنار
(الضف، الشاطم، الساحل)

Devav: Berav, lêvav, bercem, kinar.

بھٹ بیتن: زمر بیتنک، بہر دمفک، قہراسہ
(الکمام)

Devbên: Zerbênk, berdevk, gerrase.

مصطفیٰ بیکنک: بہنٹی کردانا دمہٹی نامانی
(الغمامہ، الشناق، الوکاء)

Devbênk: Benê girêdana devê amanê.

دھم پیمان: دھم بہستن، دھم قہرساندن، دھم کرتن، دھم کوٹنہ کرن، دھم گردان، دھم قہراسہ رکرن
(کم الفم، کم، عدم حرہ الکلام)

Devbênan: Devbestin, devqerisandin, devgirtin, devkutinkirin, devgirêdan, devqeraserkin.

دهف پیتنای: دهف گریدای، دهف بهستی، دهف قهرساندی، دهف
قهراسورکی
(المکرم، الفم)

Devbēnay: Devgirêday, devbestî, devqerisandî, devqeraserkî.

دھف بہشت: قہراسہ، دھف بیتن، بہر دھفک
(الکمامہ، اللثام، القناع)

Devbest: Qerase, devbên, berdevk.

دھف بھستی: دھف گرتدای، دھف قھراسھ رکرئی، دھف بینای، دھف
کرئی
(المقنم، المثلم، المکم)

Devbestî: Devgirêday, devqeraserkiñ, devbênay, devgirtî.

لحاف بقر: سويى بقرى، تىي بقرى
(النزیه، غراب الفانس)

Devbivir: Swiê bivri, tiyê bivri.

دېف ږټي: دېف بېردايي، ناخفتن کوميزي
(اللمان)

Devnrēj: Dev berdayi, axiftin guhêz.

دېف ږټي: دېف بېرداني، ناخفتن کوميزي
(اللمزه)

Devnrējî: Dev berdanî, axiftin guhêzî.

دېف ږټي بون: دېف بېردان بون، ناخفتن کوميزيون
(اللمز)

Devnrējûn: Devberdanbûn, axiftin guhêzbûn.

دېف ږټي بوي: دېف بېرداي بوي، ناخفتن کوميزوي
(اللمز)

Devnrējûy: Dev berdaybûy, axiftin guhêzbûy.

دېف ږټي تر: دېف بېرداي تر، ناخفتن کوميزتر
(اللمز)

Devnrējûr: Dev berdayûr, axiftin guhêztir.

دېف ږټي کړن: دېف بېردان کړن، ناخفتن کومازتن
(اللمز، التلميز)

Devnrējûkirin: Dev berdankirin, axiftin guhaztin.

دېف ږټي کړي: دېف بېرداي کړي، ناخفتن کومازتي
(اللمز)

Devnrējûkirî: Dev berdaykirî, axiftin guhaztî.

دېف ژها: رېش بين، بېدبين
(المتشائم)

Devziha: Reşbîn, bedbîn.

دېف ژها بون: رېش بين بون، بېدبين بون
(المتشائم)

Devzihabûn: Reşbîn bûn, bedbîn bûn.

دېف ژها بوي: رېش بين بوي، بېدبين بوي
(المتشائم)

Devzihabûy: Reşbîn bûy, bedbîn bûy.

دېف ژها تر: رېش بين تر، بېدبين تر
(الاشام)

Devzihâtir: Reşbîntir, bedbîntir.

دېف ژها کړن: رېش بين کړن، بېدبين کړن
(المتشائم، الاشام)

Devzihakirin: Reşbînkirin, bedbînkirin.

دېف خړته: دېف ژها، دېف هڅک، دېف قهشافي
(العفوس، يابس الغم)

Devxirte: Devzuha, devhişk, devqesavî.

دېف خړتې: دېف ژهايي، دېف هڅکي، دېف قهشافيي
(العفوصه، يابس الغم وجفاهه)

Devxirteyî: Devzuhayî, dev hişkî, dev qesavîyatî.

دېف خوړن: دوړند، کورنځ
(المفتوس، الفتاک)

Devxwîn: Durind, gurêx.

دېف خوړني: دوړندي، کورنځي
(الفتک، الافتراس)

Devxwînî: Durindî, durindcyî, gurêxî.

دېف خار: دېف قاچ
(الاضجم)

Devxar: Dev vaç.

دېف خاري: دېف قاچي، دېف قاچياني
(الاضجم)

Devxarfî: Dev vaçî, dev vaçîyatî.

دېف خاريون: دېف قاچ بون
(الاضجم)

Devxarbûn: Dev vaçbûn.

دېف خاريوي: دېف قاچ بوي
(الاضجم)

Devxarbûy: Dev vaçbûy.

دېف خارکړن: دېف قاچ کړن
(الاضجم)

Devxarkirin: Dev vaçkirin.

دېف خارکړي: دېف قاچ کړي
(الاضجم)

Devxarkirî: Dev vaçkirî.

دېف خړشي پښت هڅک: دېف حولي پاش در، مسمسي
(اللماح)

Dev xweşepiştişk: Dev hulîyê paş dirr, mismişî.

دېف خړنکي: خالا کارنځي...؟
(الشجره)

Deqa crzinkê: Xala karêjê.

دېف گر: بڼ دمنگ، مت

(الکتم، الصامت، الساكت، کبير الم)

Devgir: Bêdeng, mit.

دېف گرې: بڼ دمنگي، بڼ دمنکياتي، متبياتي

(الکتم، الصمت، السکوت، التکت)

Devgirî: Bêdengî, bêdengîyatî, mitîyatî.

دېف گڼي: کسې بېهنا دمن وى نهخوش، دېف بوغار

(الابخر)

Devgenî: Kesê bêhna devê wî nexweş, devbuxar.

دېف گڼياتي: بوغارياتي

(البحر)

Devgenîyatî: Buxarîyatî.

دېف کارويه: کمتنا ددانيت بهري دمنى، ددان کتيتي بهري دمنى

(الادقم، ذهب مقدم اسنانه)

Devkarome: Ketina didanê berî devî, didan-ketîyê berê devî.

دېف کا رومىي: کمتنا ددانيت بهري دمنى

(القدم)

Devkaromeyî: Ketina didanê tberî devî.

دېفلو: کاپه، پقي، تېک، وېک ناموړي دفلو ياني دمنى ژناف هاتي

دهر

(الثلث، الفله)

Devlo: Kape, peq, tîk, wek amwirê yanîdevê ji nav hati der.

دېفلو بون: کاپه بون، تېک بون، پغان، کويړکويړ بون، کهلشين

(التلم، التفلل)

Devlobûn: Kapebûn tîkbûn, peqan, kwîzkwîzbûn, kelişîn.

دېفلو بوي: کاپه بوي، تېک بوي، پغان، کويړکويړ بوي، کهلشتي

(الثلث، التفلل)

Devlobûy: Kapebûy, tîkbûy, peqay, kwîzkwîzbûy, kelişî.

دېفلوتير: کويړي کويړي تر، پغان تر، تېک تر، کاپه بون تر،

کهلشتي تر

(الثلث، الاقل)

Devlotir: Kwîzî kwîzîtir, peqaytir, tîktir, kapebûytir, kelişîtir.

دېف زها کړي: رمش بين کړي، بديبين کړي

(المشتم)

Devzihakirî: Reşbînkirî, bedbînkirî.

دېف ژمن: پيچک، دندکک، چزک، پارک، پاربيک

(الكمية الزهيدة، الجزء الصغير، اللقمة)

Devjen: pêçek, dindikek, çizek, parek, parîyek.

دېف شيل: نارې پناغي روغن کړي، ناف شوقا نارې

(النوع، الروغ)

Devşêl: Arê biavê rohinkirî, avşoqa arî.

دېف شپاندين: دېف مچ مچاندن، مچمچاندن

(اللولوغ)

Devşepandin: Dev miçmiçandin, miçmiçandin.

دېف شلپون: درهان، تېک بون، پغان، چيق بون

(التمزق، التشقق)

Devşelbûn: Dirhan, tîkbûn, peqan, çîqbûn.

دېف شکال: دېف پچيل

(الافوغ)

Devşekal: Dev peçil.

دېف شکالي: دېف پچيلي

(الفوغ)

Devşekalî: Dev peçilî.

دېف کهلشتي: دېف چلقی

(الاهرت، الهريت)

Devkelişî: Dev çiliqî.

دېف کهلشتياتي: دېف چلقياتي

(الهرت)

Devkelişîyatî: Devçiliqîyatî.

دېف گوتن: خبربرنا بدمنى، بڼ نفيسين، رويباري گوتن

(الشفاقة، الشفوى)

Devgotin: Xeberbirina bidevî, bënivîşin, rwîbarigotin.

دېف گازنده: پوريوري، پت پتي، کلهي کړ

(التمز، المعاتب، المعترض)

Devgazinde: Porporî, pitpitî, gilehîker.

دېف گازندهي: پوريورياتي، پتيپتياتي، کلهي کړي

(التمز، العاتب، الاعتراض)

Devgazindeyî: Porporîyatî, pitpitîyatî, gilehîkerî.

D	د	D	د
	دطوک: کفلن گریزکن (الکاز: خرقه تڅل فی ثقب المحور اذا اتسع)	دطلو کرن: ټیک کرن، پخاندن، چیق کرن، کلاشتن (الافلال، التلیم، الاتلام)	
Devoke: Gilvilê gwîzkê.	دطوکا بهرکټ: دورانکا دطق بهرکټ (الزیق)	Devlokirin: Tilkirin, peqandin, çîqkirin, kelaştin.	
Devokaberîkê: Doranka devê berîkê.	دطق: پنی، نیشان، خال، پنیاشینا کملن لمشی (الوشم)	دطلو کری: ټیک کری، پخاندی، چیق کری، کلاشتی (الغل، المثل)	
Deq: Pinî, nişan, xal, pinyaşîna kevlê leşî.	دطق: ناتک، قهچه، موهر (النص، الطبع، الختم)	Devlokîrî: Tikkîrî, peqandî, çîqkîrî, kelaştî.	
Deq: Natik, qemçe, muhir.	دطق: کابټ مزین (الکعب الکبیر)	دطلو ی، دطلو یاتی: ټیکاتی، کویریاتی، پغینی، کلهشیاتی (الثلث، الفل)	
Deq: Kabê mezin.	دطدان: پنی کرنا کملن لمشی برمنگن شین، بکلن چافا رنگ کرن (التوشیم)	Devloyî = Devloyatî: Tîkatî, kwîzatî, peqînî, kelişîyatî.	
Deqdan: Pinîkirina kevlê leşî birengê şîn, bikilê çava rengkirin.	دطق دان: قوتانا خوړیکا، خوړیک قوتان (التلقیح ضد الجدری)	دطلو یوتا ټیاتی: پغان، کلهشین، کویریون (الفرک، اللقی، الانفلاق)	
Deqdar: Kesê deq didet, deq qut.	دطق دار: کسمی دطق ددعت، دطق قوت (الملقح، الموشم)	Devlobûna fêqî: Peqan, kelişîn, kwîzbûn.	
Deqdarî: Deqqutî.	دطقداری: دطق قوتی، ناتک کرنی (اللقاحه، اللقح، الوشامه)	دطلو: پتی، کابه، کازوک (الفارک، الفائق)	
Deqdeqe: Kerçûve, tobizkendal, bêpejan.	دطقدقه: کهرچوه، توپز کندال، بټ پهژان (القط، الصریح)	Devlo: Peq, kaye, kazok.	
Deqdeqeyî: Kerçûveyî, rwîbirwî, gotin bêvegirtin.	دطقدقه یی: کهرچوه یی، روی بروی، کوټن بټ فمکرتن (الفاظه، الصراحه)	دطف مزین: دطف پهچوله (الانفوخ)	
Deqûdeq: Rwîbirwî.	دطق دطق: روی بروی (الكلام صراحه و وجاهه)	Devmezin: Dev peçwîle.	
		دطف مزین: دطف پهچوله یی (النفوخ، الفوغان)	
		Devmezînf: Dev peçwîleyî.	
		دطف نهرم: نهرمان خوش، چهقلوز (الحليم، الملاق)	
		Devnerim: Ezmanxweş, çeçeloz.	
		دطف نهرمی: نهرمان خوشی، چهقلوزی (الحلم، الملق، التملق)	
		Devnermî: Ezmanxweşî, çeçelozî.	
		دطف نهرم: ناسنن نهرم، نامویرن ناسن نهرم ومن (الحديد الانثى اللين الراخى)	
		Devnerim: Asinê nerim, amwîrê asin nerim û mê.	
		دطوک: دورانکا دطق تویری نان کولافی (الكفاف، الحثار، للکيس وللطربوش)	
		Devoke: Doranka devê twîrî an kulavî.	
		دطمر: وار، پنی، قان، پهلا (المنطقه، الموقع، الاقليم)	
		Dever: War, pinî, qan, pela.	

دطیمت: تب، دل کرتن، ژخوه جون، ژبیرفهچون، های ژ خوه نهمون
(الصرع)

Delimet: Teb, dilgirtin, jixweçûn, jibîrweçûn, hayjixwenebûn.

دطیمتی: کسمی تب دهیتتی، یت ژ خوه چوی
(المصروع)

Delimeti: Kesê teb dihêtê, yê jixweçûy.

دطلم: کوفان، زځیری، پوسیدهیی، دامان، مرمول بون
(النجع، الحسره، الضجر، البغ، السقم، الاسی، القلق)

Delem: Kovan, zivêrî, posîdeyî, daman, mirewilbûn.

دطلمی بون: کوفانی بون، دامانی بون، پوسیده بون
(التحسر، التنجع، التبغ، التسام)

Delemîbûn: Kovanîbûn, damanîbûn, posîdebûn.

دطلمی بوی: کوفانی بوی، دامای بوی، پوسیدهبوی
(الحسیر، المضجر، السقیم، المبخ)

Delemîbûy: Kovanîbûy, damaybûy, posîdebûy.

دطلمی تر: کوفانی تر، پوسیدمتر، دامای تر
(الاسام، الابغ، الاضجر، الاحسر)

Delemîtir: Kovanîtir, posîdetir, damaytir.

دطلمی کرن: کوفانی کرن، پوسیده کرن، دامان کرن
(التنجع، الاضجار، الاسام، الاحسار، التبغ)

Delemîkirin: Kovanîkirin, posîdekirin, damankirin.

دطلمی کری: کوفانی کری، پوسیدمکری، دامان کری
(المبخ، المضجر، الحسر)

Delemîkirî: Kovanîkirî, posîdekirî, damankirî.

دطلمییاتی: پوسیدهیاتی، دامانی، دامانیاتی، کوفانی، کوفانیاتی
(التنجع، الحسره، الضجر، القلق، الاسی، البغ)

Delemîyati: Posideyati, damani, damaniyati, kovanî, kovanîyati.

دلال: گبیایهکی بهر نافایه یت نیک دافه تشنا پت کریدمن
(الدلیوت، نبات عشبی)

Delav: Giyayekê ber avaye yê êk dave, tišta pê girê di den.

دلال: تازه، خوشکوک، خوشیمانک، جان، شوخ، شنگ
(الجميل، الرائع، البهيج، البديع)

Delal: Taze, xuşkok, xoşimank, can, şox, şeng.

دلق دلال: توخمهکی گبیاییت بهر نافه
(نبات عشبی)

Deqdelav: Tuxmekî giyayêt berave.

دطقس: خفسکی، تشتی بهرخوه نهکت یومەزن بونی
(السی، الحجن، الطفیل، الکڅو)

Deqisî: Xifiskî, tiştê berxwe neket bomezinbûnê.

دطقس: خفسکی بون، بهرخوه نهکرن، مەزن نهبون، مانا شتی خوه

(اللسو، الحجن، الکڅو، الکڅو، الطفل)

Deqisîn: Xefiskîbûn, berxwenekirin, mezinnebûn, mana şitîxwe.

دطقسانن: خفسکی کرن، لیوازکرن
(الادسا، الکڅا، الاحجان)

Deqisandin: Xefiskîkirin, lêwazkirin.

دطقساندی: خفسکی کری
(اللسی، الکڅی، الکڅو، المطفل)

Deqisandî: Xefiskirî.

دطلك: کورتەک، جوبیه
(الزبون، الجبه، العباد)

Deqilk: Kurtek, cubbe.

دطلل بزمار: توخمهکی بهر وکی یت نهخشاندی بسیمیی
(قماش مطرز بالابریسم)

Deqilbizmar: Tuxmekê perokî, yê nexşandî bişimey.

دطک: تەڅک، دوشەک
(المنبر، المنصه، الرف، القف)

Deke: Teqîqç, doşçk.

دطلیه: کاپه، گازوک، دمرتەگ
(العقر، الثغره، المر، المنف)

Delfve: Kape, gazok, derteng.

دطلیه: دممی کرتی، بیف، دورفت، دمم هەلکەتن
(الخلسه، الفرصه، الطرف، الملائم، الفرصه المنسابه)

Delfve: Demêkirmê, bîv, derfet, demhelketin.

دطلیه خور: دطلیه خان: کسمی لهر هەلکەتنا شولا راوستایی،
لهر خوه، تەفشویی بهرئ خوه
(المهبل، الانتهازی)

Delîvexwer = Delfve xaz: Kesê liber helketina şola rawestyay, liberxweye, tefşwîê berê xwe.

دمدان: چاکلین
(التخدير للشاي)

Demdan: Çakelîn.

دمان: دراف، خویک، سیبوری، بخومکرتن
(الجزیه، الخراج، الالتزام)

Deman: Dirav, xwîk, sîyawîrî, bixwegirti.

دمان: لښت جلكى بيت خارځ، لښا كراس وښستانا پاڅیری
(الذلّال، الذیابذ، الذیل، طره اللباس)

Deman: Lêvêt cilkî yêr xarê, lêva kiras û fistana ya jêrî.

دمپوس: کښپاڼکى به نانه بڼى نیک دافه تشتا پڼى گړیدمن
(نبات عشبي)

Dembwîs: Giyayekê ber ave yê êk dave tišta pê girêdiden.

دمان پیس: حیز، چاف لدم، بڼ توره
(العاهر، الفاجر)

Demanpîs: Hîz, çavlider, bê tore.

دمان پیسی: حیزی، چاف دمرفیسی، بڼ تورجی
(المهر، الفجور)

Demanpîsî: Hîzî, çavderveyî, bêtozeyî.

دمى دوير و لړځ: دوير و دمران، دمرای
(الروح من الزمن، المده الطويله، دمل)

Demêdwîrûdirêj: Dwîrûderaz, derazî.

دمل دمستی: دکافیدا، دپی
(الغلط، الغور، الفجاء، التو، البغته)

Demildestî: Digavêda, dîqî.

دمل دمست: وڼى کافى، دپق
(فی الحال، توا، فجاءه)

Demildest: Wêgavê, dîq.

دمى خړپونا: شهیان
(الموسم)

Demêxirbûna: Şehyane.

دمرمانگ: توف کهکڼ رمشی بڼى بڼون وتام خومشه لکل کوشه
وکرارا دلښ وپیومردکن
(الفلل الاسود)

Dermark: Tovkekê reşe yê bêhin û tam xweşe ligel goşt û girara dilênin û pêwer diken.

دملای: تازمې، خوشکوکى، خوشیمانکى، جاني، شوخي، شنکى،
تازمیانى، خوشکوکیانى، جانيانې، شوخیانې
(البهجه، الجمال، الروعه، البداعه، الاتافه)

Delaîf: Tazeyî, xuşkokî, xoşimankî, canî, şoxî, şengî, tazeyatî, xuşkokîyatî, canîyatî, şoxîyatî.

دملاش: لن خوپنا دمرای بوژودا، يانی ژوردا هره خارکڅه
(الايغان بالنزول)

Delaş: Lêxurîna dewarî bo jorda, yanî jorda here xarkeve.

دملوش: چېن نوی بها بګڼ برنج، کرنا برنجی لمریدى ستهور
(زرعه الشلب)

Deleş: Cihê nwîbiha biken birinc, kirina birincî li erdê stewir.

دملنگ: کرنا شملوالی یا پڼ تڼوا دجیت، يانی هوچکى پڼی
(مقابل الرن السروال)

Delîng: Kirina şelwâlî ya pê têra diçît, yanî huçkê pêyî.

دملاق: سترتراش
(الحلاق)

Delaq: Sertiraş.

دم: کاف، کاه، ومخت، کم، چاخ
(الزمن، الحین، الوقت، العصر، الفتره)

Dem: Gah, wext, geh, çax.

دم زان: ساعه
(الساعة)

Demzan: Se'et.

دم دمى: کاف کافى، کهکڼى، کاه کامى، جار جارى، منده جار
(الوقتى، الموسمى)

Demdemî: Gavgavî, gîhgîhî, gahgahî, carcarî, hinde car.

دم دمى: هر کاف رنگک
(المتلون، المتقلب، الحرابى)

Demdemî: Hergav renek.

دم دم: جارجار، هندگافا، کاه کاه
(احيانا، بعض الاوقات)

Demdem: Carcar, hindegava, gahgah.

دنگ بلند: ستړان بېژ، دنگ هه لاندی
(المصادح، المغنی)

Deng bilind: Stiran bêj, deng helandî.

دنگ بلند بوی: دنگ راکړی، دنگ هه لاندی
(التصديح، التغنی)

Deng bilindbûn: Deng rakirin, denghelandin.

دنگ بلند بوی: دنگ راکړی بوی، دنگ هه لاندی بوی
(المصادح)

Deng bilindbûy: Deng rakirîbûy, deng helandîbûy.

دنگ بلند تو: دنگ هه لاندی تر، دنگ راکړی تر
(الاصدح)

Deng bilindtir: Deng helandîtir, dengrakirîtir.

دنگ بلند کړی: دنگ راکړی، دنگ هه لاندی
(التصديح، الاصدح)

Deng bilindkirin: Deng rakirin, deng helandin.

دنگ بلند کړی: دنگ راکړی، دنگ هه لاندی
(المصدح)

Deng bilindkirî: Deng rakirî, deng helandî.

دنگ بلندیږي: دنگ راکړي، دنگ هه لاندی
(المصدح، الغناء)

Deng bilindiyayî: Deng rakimî, deng helandî.

دنگی یردنگی: واق واق
(الزبط، صوت البط)

Dengêwerdekê: Waqwaq.

دنگ وږو: ترنگین، تهرته، پټ ناخفتن
(الشانعه، الاشاعه)

Dengûdor: Tirîngên, tertere, pêaxiftin.

دنگی کورنۍ: کورۍ کورۍ، قویټ قویټ
(الهدیل)

Dengê Kotirê: Kurîkuri, qwîtwîwî.

دنگی کورۍ: دنگی نزم، پس پس
(الوجس، الخافت)

Dengêkwîrî: Dengê nizam, Pispis.

دنگ دای: کسۍ پټ کوی، مروفی بهلی
(المصوت، المشهور)

Dengday: Kesê pêgotî, mirovê belî.

دنگ کړی: کافا کړی

(زمان الفعل (نحوی) وقت العمل)

Demkirin: Gava kirmê.

دنگ: جهرك، كولوز، لين
(الكوز، الزير، اللين)

Denik: Cerik, kuloz, lîn.

دنگ:
(الصوت)

Deng:

دنگ بېژ: ستړان بېژ، لافژه بېژ
(المغنی، الشادی)

Dengbêj: Stiranbêj, lavjebêj.

دنگ بېژی: ستړان کویټ، لافژه بېژی
(الشدو، الغنابه)

Dengbêjî: Stiran gotin, lavjebêjî.

دنگی مځول: دنگی ځلولاندی، زنگین
(الزین)

Dengêmelwîl: Dengê velovirandî, zingên.

دنگ دان: دنگ ډوران، بهلی بوی، پټ کویټ
(الصیت، الشهرة، النیة، العزف)

Dengdan: Dengvedan, belêbûn, pêgotin.

دنگ دان: دانا دنگی بو هه لیزارتی
(التصویټ)

Dengdan: Dana dengî bo helbijartinê.

دنگ ډوران: زفرینا دنگی، وکی جهن خالی دنگی تشتأ
ډرکیریت، دنگ ډرکیران
(الصدی، الصوره)

Dengvedan: Zivirîna dengî, wekî cihê xalî dengê tiştê vedigêrît, dengvegêran.

دنگ کمن: دنگ چیزبون
(الصحل، البج)

Dengketin: Deng çîzbûn.

دنگ کمن: کسۍ دنگ چیزچیزی ونزم
(البحوح، الصاحل)

Dengketî: Kesê deng çîzçîzî û nizam.

دنگ بلندی: ستړان بېژ، دنگ هه لاندی
(المصدح، الغناء)

Deng bilindî: Stiran bêjî, deng helandin.

D	د	D	د
	دنگ وەرگرتن: دنگ داخاڅکړن (الاستفهام)	دنگ دار: تشتن بناف و دنگ (المعلوم، المعروف، النبئی)	
Dengwergirtin: Deng daxazkirin.	دنگ وەرگر: دنگ خاڅ (المستفنى)	Dengdar: Tištê binav û deng.	دنگ دای: (النبى)
Dengwergir: Deng xaz.	دنگ پټر: کسنى دنگ دای (المفتى)	Dengday:	دنگ دایر: (النبوه)
Dengdêr: Kesê dengday.	دنگ و دای: ترنگین، تر نره، دنگ به لاف بون (الاشتهار، الاشاعه)	Dengdarf:	دنگ گړی: دنگ زفر، دنگ خرخری (الاجش، النایج، النبیع)
Dengûdor: Tiringên, tertere, deng belav bûn.	دنگى ناستنى: ښکین، ښک، ښک، ښک، ښک (الزین)	Deng girr: Dengzivir, dengxirxirî.	دنگ گړی: نامویرى دنگ گرتنى، تومارکار (المسجل)
Dengê asinî: Zingên, zirrên, zingzing, zirzir.	دنگ هاتن: قارى کړن، قارى، قارى، کولى (الهتاف)	Deng girr: Amwîrê deng girtinê, tomarkar.	دنگ گړی: دنگ زفریاتی، دنگ خرخریاتی (النبج)
Denghatin: Qarîkirin, qarên, qarî, gulî.	دنگ سمیت دواړا: تق تق، تق تق، تق تق، تقین، تقین (الکده)	Deng girrî: Deng zivirîyatî, xirxirîyatî.	دنگ لږزین: دنگ کربى، دنگى بلف لاف، دنگ پیل بون (التهديج)
Dengê simêt dewara: Teqteq, teptep, teqên, tepên.	دنگ دنگ: کال کال، یال یال، یالین (الضوضاء)	Denglerzân: Deng kerbê, dengê bilivliv, deng pêlbûn.	دنگ لږزوک: دنگ پیل پیلکى (التهديج)
Dengdeng: Galgal, galên, yalyal, yalên.	دنگ بول: دنگ ستور، بلند گو (مکبره الصوت)	Denglerzok: Deng pêlpêlkî.	دنگ خوښى: دنگ لږوږین (النغم)
Dengbol: Deng stwîr, bilind go.	دنگ ښاف: دنگ پیک، دنگ نر، دنگ چیک (وريق الصوت)	Dengxweşt: Velovirîn.	دنگ خوښ: دنگ لږوږى (النغم)
Dengzirav: Deng pîk, deng nerim, deng çik.	دنگ ښافى: دنگ چیکى، دنگ نر، دنگ نر (رقه الصوت، الصوت الناعم)	Dengxweş: Deng velovirî.	دنگ لږزانن: دنگ پیل دان (التهديج)
Dengziravî: Deng çikî, deng nermî.	دنگ ستور: دنگ بون (غليظ الصوت)	Denglerzandin: Deng pêldan.	دنگ لږزاندى: دنگ پیل دای (التهديج)
Dengstwîr: Deng berr.		Denglerzandî: Dengpêlday.	

دهمړی تو: پتر ناشکرا کرنا ناخفتنی، ناخفتن به لافېون تر
(الافشي)

Dehrîfîr: Pitir aşkirakirina axiftinê, axiftin belav bûntîr.

دهمړی کړن: ناخفتن به لای کړن، ناخفتن ناشکرا کړن
(الافشاء)

Dehrîfîkirin: Axiftûn belîkirin, axiftûn, aşkirakirin.

دهمړی کړی: ناخفتن به لای کړی، ناخفتن به لاف کړی
(المفشي)

Dehrîfîkîrî: Axiftûn belîkîrî, axiftûn belakîrî.

دهمړیواتی: ناخفتن د بیا کړن، ناخفتن کفشیاتی
(الفشو، الفشابه)

Dehrîfyatî: Axiftûn dîyarkirmî, axiftûn kifşiyatî.

دهمړل: دغا قوتانی
(المطبل)

Dehol: Defa qutanê.

دهمړل قوت: کسې لدمړلې ددمت، دهمړل پېدا بوک
(الطبال، اللمان)

Deholqut: Kesê li deholê didet, dehol pêdadok.

دهمړل قوتان: لیدانا دهمړلې
(التطيل، التميز، المزه)

Deholqutan: Lêdana deholê.

دهمړل قوتی: کارڼی دهمړل قوتانی
(الطباله)

Deholqutî: Karê dehol qutanê.

دهمړکې: دارمکه بېمېشکې فېرکړېدنه بو شلقانینا ماسنی دهمړکې
دا

(الخضاض، خشيه الوطب)

Dewkê: Dareke bimeşkêve girêdiden bo şilqandina mastî dimeşkê da.

دهمړک: ترارې بېمېل، رهنډول
(الذئوب، الدلو)

Dewilk: Tirarê biçimbil, rendol.

دهمړ: زمان کړه مان، چرخا کاف وېما
(الزمن، الدور)

Dewr: Zeman gerhan, çerxa gav û dema.

دمنگ تېژ: دمنگ مژوار
(حاد الصوت)

Dengfîj: Deng diwar.

دمنگ ناس: کسې دمنگا ژیک فادفیریت
(خبير الصوت)

Dengnas: Kesê denga jêk vedivêrîr.

دمنگ زان: زانایې دمنگا، شارمزاڼې دمنگا
(عالم الصوت، خبير الاصوات)

Dengzan: Zanayê denga, Şarezayê denga.

دمنگ زانې: شارمزاڼا دمنگا
(علم الصوت، علم الاصوات)

Dengzanîn: Şarezaya denga.

دهمړک: روژې گرتنا دهم روزا مړی عیدما مېزن
(صيام عشره ايام قبل عيد الاضحى)

Dehik: Rojîgirtina deh roja berî 'Eyda mezin.

دهم: هژماره، دو پېنج
(عشره)

Deh: Hijmare, du pênc.

دهمیک: پرتک ژ دهم پرتا (١٠/١)
(العشر)

Dehêk: Pirtek ji deh pirta.

دهمېه: زنتیوری، دپړنده، کورنځ، دپړند
(السبع، السباع، الوحش، المفترس من الحيوان)

Dehbe: Zinêwîrî, durinde, kurêx, dirinde.

دهمړکاتې: پېنجوکاتې، یاری کرنا هه لافیتنا بهر شیشکا
(لعبه بالحصو)

Dehokanê: Pêncokanê, yarîkirina helavêtina berşîşka.

دهمړی: ناشکرا کړن، ناخفتن به لای کړن، ناخفتن به لاف کړن
(الفشو)

Dehrî: Aşkirakirina, axiftûn, belîkirin, axiftûn belavkirin.

دهمړی بون: ناخفتن به لاف بون، ناخفتن به لای بون
(التفشي)

Dehrîbûn: Axiftûn belavbûn, axiftûn belbûn.

دهمړی بوی: ناخفتنا ناشکرا بوی
(التفشي)

Dehrîbûy: Axiftûna aşkirabûy.

دهوار: هسپ وماهين وکړ وټيستر، زنجيرين بارکړن وسيياربونا (الدابه، النواب، البهيمه)	
Dewar: Hesp û mahîin û ker û hêstir, zinêwrê barkirin û şîyar bûna.	
دهوردان: چرخ دان، لی زړبون، پتور هاتن (الحوم، التطويق)	
Dewirdan: Çerxdan, lêzirrbûn, pêwerhatin.	
دهور گرتن: پتور هاتن، کوتان کړن (المحاصرة، التطريق، الاحاطه)	
Dewirgirtin: Pêwerhatin, kotankirin.	
دهور وېشت: روغ و روی (البیت، حول الاطراف)	
Dewrûpişt: Rex û rwî.	
دهولت: زمکیني، کهڅودایي، ټیغبال (الثروة، الفنى، الحظ)	
Dewlet: Zenginî, kedxudayî, êxbal.	
دهولمندی: کهڅودایي، زمکیني (الثرى، الفنى)	
Dewlemend: Kedxuda, zenginî.	
دهولمندی: کهڅودایي، زمکیني (الثراء، الفنى)	
Dewlemendî: Kedxudayî, zenginî.	
دهوارين پښ: دهوارى مسرى (الاقب)	
Dewarêr req: Dewarê Misrî.	
دهوارين سرت: دهوارى رموان، دهوارى چهلک (القالل)	
Dewarê sirt: Dewarê rewan, dewarê çekek.	
دهوارين نهم: دهوارى گړدون، دهوارى ترموشه (اللجون)	
Dewarê nerim: Dewarê, gewden, dewarê termûşc.	
دهوارين همکړي: دهوارى نازاکړى، دهوارى بريدای (العباهل، الامراج)	
Dewarê heykirî: Dewarê azakirî, dewarê berday.	
دهوارين نازا کړى: دهوارى همکړى (الهمل)	
Dewarê azakirî: Dewarê heykirî.	

دهور: څیراچونا خاندنئ (مراجعة الدروس)	
Dewr: Vêrraçûna xandinê.	
دهوس: شوين، شوين پښ، جهن پښ (الامر عامه، وللقدم خاصه)	
Dews: Şwîn, şwîn pê, cihe pêy.	
دهوسين: ترقي، پاشداچون، ډاکټن، پتشن، هرقين (الانكباس)	
Dewişîn: Tirriqîn, paşdaçûn, daketin, petişîn, herriqîn.	
دهوساندن: ترقاندن، پاشدايرن، پتشانندن، هرقاندن (الکيس، التكبيس)	
Dewisandin: Tirriqandin, paşdabirin, petişandin, herriqandin.	
دهوسى: ترقي، پاشدا چوى، پتشي، هرقى (الکبوس/ المکبوس)	
Dewişf: Tirriqî, paşdaçûy, petişî, herifî.	
دهوساندئ: ترقاندئ، پاشدا برى، پتشاندى، هرقاندئ (المنكبس)	
Dewisandî: Tirriqandî, paşdabirî, petişandî, herriqandî.	
دهولت: چالکا خویرى، خویر دانک (الحبره)	
Dewêd: Çalka hubrî, hubir dank.	
دهوين: کښمى ددهويدا لټناى، لټنا نا دمو و گڼما پيکڼه (الرميه، الورش)	
Dewîin: Genmê di dewîda lênay, lênana dew û genma pêkve.	
دهو: دق، ماستى کيياى ودهون ژى گرتى، ناغا ماستى، ماستى شلقاندئ (الخفيض، الشنن، الخضاض)	
Dew = Do: Mastê kîyay û duhin jêgirtî, ava mastî, mastê şilqandî.	
دهولته: رمودا روينى (الثل، المعقه، القلده، القشاده)	
Dewilte: Rimoda rwînî.	
دهوس ژان: شوين پښ نيباس (القواف)	
Dewszan: Şwîn pê nîyas.	

دیدیک: نساخییا تهرشی ژ تیهنن، تیهنک، نساخییا پز تیهن
بونن

(مرض العطش للغنم)

Didik: Nesaxîya terşî ji têhnê, têhnik, nesaxîya
pez têhn.

دیدیکا هنگلینی: شانا هنگلینی، شانا بی شاما

(نخاروب العسل)

Dêdika hingvîni: Şana hingvîni, şana bêşema.

دیر بیره: بهرجافکا نیزیک کرنن، مویر بین

(الناظرة، النظار)

Dêrbwîne: Berçavka nêzîkkirinê, dwîrbîn.

دیرین: تن بویرن، نازاکرن، بهخشان

(العفو، الصفح، العذر، التجاوز)

Dêrin: Têborîn, azakirin, bexşan.

دیرین: (جزیری بقی معنایی دبیزیت) بن دهستی مروفی ژمال

وملکا

(الجزیره، الملكية)

Dêrin: (Cizîrî bi vê me' nayê, dibêjî) bin destê
mirovî ji mal û milka.

دیران، دیرهان، تن زان، فهورهان، تن هاتن

(التنضج، البزخ، النتج، الرشع)

Dêran = Dêchan: Têzan, vewerhan, têhatin.

دیران: نهغین، قیبان

(الحب، العشق، الهیام)

Dêran: Evîn, vîyan.

دیرهانا کهری: تن زانا کهری، نانا دکهری دهیت

(البيضض)

Dêrhana kevrî: Têzana kevrî, ava di kevrî dihêt.

دیرکه، دیرکی: توخمهکتی هژیویه

(مصنف من التین الفاخر)

Dêrk = Dêrkî: Tuxmekê hejîraye.

دیراندن: تن زان، تن هاتن، فهوراندن، زاناندن

(التنضج، الترشیع، الانتاج، الابذاع)

Dêrandin: Têzan, têhatin, vewerandin, zanandin.

دیراندی: تن زای، تن هاتی، فهوراندی

(المرشح، المنتج، المنضج)

Dêrandî: Têzay, têhatî, vewerandî.

دهیژن: ناف دهستکی ژنا خوه بو هیزین، قهوادییا ژنی، گهوادی
ژنی

(الدیوث، الوضیع)

Deyoz: Nav destikê jina xwe bo hîziyê, qewadiya
jinê, gewadê jinê.

دهیژنی: گهوادی کرنا بو ژنا خوه

(الدیوثه)

Deyozî: Gewadîkirina bo jina xwe.

دهین کون: ناخفتن، کوئن

(التكلم، التصوت، التحدث)

Deynkirin: Axiftin, gotin.

دهینی: ژنکا شیرى ددهت بجویکتی تیکی، شیردانا بجویکتی خهلكی

(الرضعه، الطوزه)

Deynî: Jina şîrî didet biçwîkê êk, şîrdana biçîkê
xelkî.

دهینیاتی: کاری شیردانا بجویکتی خهلكی

(الارضاع، العطر)

Deynîyati: Karê şîrdana biçwîkê xelkî.

دهیك: ماك

(الام، الوالده)

Deyk: Mak.

دهیكاتی، دهیكینی: ماكینی، ماكیاتی

(الامومه)

Deykati = Deykîni: Makîni, makîyatî.

دئ: نفجا

(ماذا، سوف)

Dê: Ivca.

دئ: یده، گوند

(القریه)

Dê = Dêh: Gund.

دیدی: لاندکا لههوا، لاندک

(المهد)

Dêdî: Landika lihewa, landik.

دیدیك: خال خالك

(الطحال)

Dêdik: Xalxalk.

دیم: سر وچاف، رویمت، دیمن
(الوجه، الصفحه)

Dēm: Ser û çav, rwîmet, dîmen.

دیم جامه: پیردا نیرجیرئ
(الدرینه)

Dēmcame: Perda nêrçîrê.

دیم خار: سر وچاف تی تپ
(الاجوق، عوج الوجه)

Dēmzar: Serûçav tîtep.

دیم خار بون: سر وچاف تی تپ بون
(التجوق)

Dēmzarbûn: Serûçav tîtepbûn.

دیم خار بوی: سر و چاف تی تپ بوی
(المجوق)

Dēmzarbûy: Serûçav tîtepbûy.

دیم خارکرن: سر وچاف تی تپ کرن
(الاجواق، التجوق)

Dēmzarkirin: Serûçav tîtepkirin.

دیم خار کری: سر وچاف تی تپ کری
(المجوق)

Dēmzarkirî: Serûçav tîtepkirî.

دیم خاری: سر وچاف تی تپی
(الجوق)

Dēmzarî: Serûçav tîtepî.

دین دان: سهکرن، لئ گهرمان، سهخیرکرن، چافدارئ، نیران
(البحث، التفقد، الفتش)

Dêndan: Sehkirin, lêgerhan, sexbêrkirin, çavdarî, nêran.

دین دان: سهخیر، ماتی کرن، چافدارئ کرن
(الرعاية، الاعتناء)

Dêndan: Sexbêr, matîkirin, çavdarîkirin.

دین دای: لئ گهرمای، سهکری، نیرای، لئ جوی
(المجوث، المتفقد، الفتش)

Dênday: Lêgerhay, sehkirî, nêray, lêçûy.

دین دای: سهخیرکری، ماتی کری، چافدارئ کری
(المربی، المعتنى)

Dêday: Sexbêrkirî, matîkirî, çavdarîkirî.

دیرهای، قزای، زای، تی های، قهرهای
(المرشح، المنصح، المنتج)

Dêrhay: Vezay, zay, têhatî, vewerhay.

دیزه: رنگئ گهرئ بسترئ فه، رنگئ پیزئ کویفئ
(اللون الاكهب، القهب)

Dêze: Rengê gewrê bi sorîve, rengê pezê kwîvî.

دیزه، دیز: پیزئ کویفئ یئ مهن پیز کویفئ سبی
(الضمان الوحشی، الارویه)

Dêz = Dêze: Pezkwîvî yê mîhîn, pezkwîvî yê spî.

دیم: خرته، بئ ناف، نوردئ باران نافددت، قهراج
(البخس، الفاحل، البعل)

Dēm: Xirte, bê av, crdê baran avdidet, qerac.

دیم: چانئنا بیاراتئ دهئت نافدان وشین دبیت
(الغنى: الزرع يسقيه المطر)

Dēm: Çandina bibaranê dihêt avdan û şîn didît.

دیم بون: هسک بون، زما بون، خرته بون، قهراج بون
(التقل، التبخس، التبعل)

Dêmbûn: Hişikbûn, zihabûn, xirtebûn, qeracbûn.

دیم بوی: خرته بوی، زما بوی، قهراج بوی
(المقل، المبخس، المبل)

Dēm bûy: Xirtebûy, zihabûy, qeracbûy.

دیم تر: خرته تر، زما تر، هسک تر، قهراج تر
(الاققل، الإبل، الإبخس)

Dêmtir: Xirtetir, zihatir, hişiktir, qeractir.

دیم کرن: خرته کرن، ناف ژئ کرتن، زما کرن، قهراج کرن
(الاققال، التبخيس، الإبدال)

Dêmkirin: Xirtekirin, av jêgirtin, zihakirin, qerackirin.

دیم کری: ناف ژئ کرتی، خرته کری، زما کری، قهراج کری، هسک کری
(المقل، المبل، المبخس)

Dêmkirî: Av jêgirtî, xirtekirî, zihakirî, qerackirî.

دیمی، دیماتی: جهئ نهبرناف، جهئ بیاراتئ نافئ دبیت
(الفحل، البعل، البخس)

Dêmf = Dêmfayî: Cihê neberav, cihê bi baranê

avî dibît.

دډان: زاد هير، نندامې هيران وچوينا خارنې
(السن، الاسنان)

Didan: Zadhër, endamê hêran û cwîna xarnê.

دډانوک: تشتنې بچوکول، تشتنې کړ، تشتنې دندک دندک
(السن، نو ننو من الاشياء واللات)

Didanok: Tiştê biçukul, tiştê gjî, tiştê dindik dindik.

دډان تيشان: ژان دډان، دډان ژمنين
(وجع السن)

Didanêşan: Jandidan, didan jenîn.

دډانیت بېرې دملې: دډانیت بېرې
(الغواطع)

Didanê berêdevî: Didanê birrîfê.

دډانیت کورسییا: دډانیت جوین و هیرانی لپاش الامکی
(الاضراس)

Didanê kursîya: Didanê cwîn û hêranê lî paşa lamkê.

دډانې کرمې: دډانې خمخوره
(السن المنخور، الموسوس)

Didanê kirmî: Didanê ximxore.

دډان کتن: دډان وهرمان
(القیص، سقوط الاسنان)

Didan ketin: Didan werhan.

دډان قیج: دډان کفش، دډان ناشکرا، دډان طمیسوک
(الانچ، المکشر، الکالح)

Didanqîç: Didan kifş, didan aşkîra, didan teysok.

دډان قیج بوڼ: دډان دییاربوڼ، دډان ناشکرا بوڼ
(الفلج، التکشیر)

Didanqîç bûn: Didan dîyarbûn, didan aşkirabûn.

دډان قیج بوڼ: کسې دډان بېلې وډیار
(المفلج، التکشیر)

Didanqîçbûy: Kesê didan belî û diyar.

دډان قیج تر: دډان کفش تر، دډان دییار تر
(الاکشر، الانچ)

Didanqîçtir: Didan kifştir, didan dîyartir.

دډان قیج کرن: دډان دییارکرن
(التکشیر، الأفلاج)

Didanqîçkîrin: Didan dîyarkirin.

دیم شریڼ: روی شریڼ، روی کش
(الصبروح، الوجه، الحلو المنظر)

Dêmsîrîn: Rwişîrîn, rwişêş.

دیم شریڼی: روی شریڼی، روی کشی
(صاحب الوجه، حلاوه المنظر)

Dêmsîrînf: Rwişîrînf, rwişêşî.

دیم پان: روی فدای، دیم فدای
(منبسط الوجه)

Dêmpân: Rwîveday, dêmveday.

دیم کورینزی: سر وچاف کورفر
(الکونوم)

Dêmgurnîzf: Serûçav gurovir.

دیم گه: گزیرته، په لایم، بېنډر، دمراف
(المرقا، المیناء، الجزیره)

Dêmgîh: Gizîrte, peladêm, bender, derav.

دیمه: همیا من
(الکلبه)

Dêhil: Seya mê.

دیمه شیر: شیر من
(اللبوه، اللبوه)

Dêhleşêr: Şêra mê.

دیمه با: کورنیا دمعیا، دممې پهرینا دمعیا
(الکلبه فی نزوها، موسم جماعها وتناسلها)

Dêhleba: Guhnêla dehba, demê perrîna dehba.

دیم پیر همدی
(العفريت، المارد)

Dêw: Pîrhevî.

دیمه: پیغمبر، پیغمبر، دین، پیغمبرین
(المفتون، الجنون)

Dêwane: Pêvenwîsk, pêvemay, dîn, pêvedîn.

د:

(اداء تنبيه تلحق في اول اللفظ لاداء المعنى الكامل)

Di:

دیمه: کوټن: پڼ کوټن سرطیک، زیمار
(الزئاء، النوج)

Dîberragotîn: Pêgotin, sirêlîk, zêmar.

دخوهر: دمخوهدا
(فی نفسه، فی ذاته)

Dixwerra: Dixweda.

دخوهر: دختی: باوهری بخوهراتی
(المشوق بنفسه، المعتمد على نفسه)

Dixwerra dît: Bawerî bi xwehatî.

دخوهرکت: دخوه وهراندن، بخوه وهرنئان، اخوه خړکړن
(الاحتواء، الاستغلاف، الاستقطاب)

Dixwegirtin: Dixwe werandin, bixwe werfanan, li xwe xirkin.

دی: تیږ، هار، گورڅخ
(الضاری، الشرس، العقور، الامرش)

Dirr: Tîj, har, gurêx.

دی: دژوار، تیږ
(الحاد، الشمهد، الوعهه)

Dirr: Dijwar tîj.

دیریون: گورڅخ بوی، دژوار بون، تیږ بون، هاریون
(التشرس، التحد، التمرس)

Dirbûn: Gurêxbûn, dijbawbûn, tîjbûn, harbûn.

دیریوی: گورڅخ بوی، هاریوی، تیږبوی، دژوار بوی
(المشرس، المحد، المرش)

Dirbûy: Gurêxbûn, harbûy, tîjbûy.

دیرت: گورڅخ تر، هارتر، تیږتر، دژوارتر
(الحد، الاشرس، الاضری، الاعقر، الاثغم)

Dirtûr: Gurêxtûr, hartir, tîjtir, dijbwartir.

دیرکین: گورڅخ کړن، هارکړن، تیږکړن، دژوارکړن
(التحدید، الاشراس، الاعقار، الامراش)

Dirkîr: Gurêxkirin, harkîr, tîjkîr, dijbwarkîr.

دیرکړی: گورڅخ کړی، هار کړی، تیږ کړی، دژوارکړی
(المحد، المرش، المشرس)

Dirkîr: Gurêxkirî, harkîrî, tîjkîrî, dijbwarkîrî.

دیری، دیریاتی: گورڅخی، هاری، تیږی، دژواری، گورڅخیانی، هاریاتی

(الحد، الضراوه، الشراسه، التاق، الوع، الثغم)

Dirî = Dirîfyatî: Gurêxî, harî, tîjî, dijbwarî, gurêxîfyatî.

دندان قیچ کړی: دندان بهلی کړی
(المکشر، المفلج)

Didanqêçkîrî: Didan belîkîrî.

دندان قیچی، دندان قیچیاتی: دندان کفش، دندان ناشکرای
(المکشر، المفلج، الکج)

Didanqêçî = Didanqêçîyatî: Didan kifşî, didan aşkirayî.

دندان مشک: توخمهکتی دورینتی به، تخلیتهکتی درواریه
(نوع من الخياطه)

Didanmişk: Tuxmekê durîne ye, texlîtekê dirwara-
raye.

دندان ژړی: دندان ژړکړی، دندان کراس کړی بژړی
(السن الذهبی)

Didanzêrr: Didan zêrkîrî, didan kiraskîrî bizêrî.

دندوک: بیک
(الزمار)

Diduk: Pîk.

دندوک پیڅ: کسې پف دکت دودک
(الزمار)

Didukbêj: Kcsê pif diket didukê.

دندان فی: دندان ژیک دور
(الافشخ)

Didanfîr: Didan jêk dwîr.

دندان فیریون: دندان ژیک دور بون
(الافشخ)

Didanfîrbûn: Didan jêk dwîrbûn.

دندان فیریوی: دندان ژیک دور بوی
(الافشخ)

Didanfîrbûy: Didan jêk dwîrbûy.

دندان فیرکین: دندان ژیک دور کړن
(الافشخ)

Didanfîrkîr: Didan jêk dwîrkîr.

دندان فیرکړی: دندان ژیک دور کړی
(الافشخ)

Didanfîrkîrî: Didan jêk dwîrkîrî.

دندان فیری، دندان فیریاتی: دندان ژیک دوری
(الافشخ)

Didanfîrî = Didanfîrîfyatî: Didan jêk dwîrî.

دريژک: ناموړی کون کړن وسمتنا وهک شوژنی

(الخرز)

Dirêjk: Amwîrê kunkirin û simtina, wek şwîjnê.

دريژکشان: فیکشان، فمان، میژبون

(طال امده)

Dirêjkêşan: Vekêşan, veman, mêjbûn.

دريست: ستر راست، چیکری، چیبوی، راست بوی، کوتا کوک

(الصحيح، الكامل، الصبح)

Dirist: Ser rast, çêkirî, rastbûy, kutakok.

دريست بون: کوک بون، چی بون

(التصحیح، التکامل)

Diristbûn: Kokbûn, çêbûn.

دريست بوی: کوک بوی، چیبوی

(الصحيح، التکامل)

Diristbûy: Kokbûy, çêbûy.

دريست تر: کوک تر، چیبوی تر

(الاصح، الاكمل)

Diristir: Koktir, çêbûytir.

دريست کړن: کوک کړن، چیکرن

(التصحیح، الاصحاح، التکميل، الاكمال)

Diristikirin: Kokkirin, çêkirin.

دريست کړی: کوک کړی، چیکری

(الصحيح، الكامل، المصوب، المسدود)

Diristikirî: Kokkirî, çêkirî.

دريستی، درستیای: کوکی، کوکیای، چیبونیای

(الصحة، الکمال، الصواب، السداد)

Diristî = Diristîyatî: Kokî, kokîyatî, çêbûnîyatî.

دريست: وېون، برهاف بون، راست بون، بیکرهاتن

(السالم، الجائز، الحلال، المرتب، الصحيح، الصواب، السديد)

Dirist: webûn, berhevbûn, rastbûn, bikêrhatin.

دريشت: زفر، کړي

(الخن، للطحين ونحوه)

Diriş: Zivir, girr.

دريشت بون: زفر بون، کړبون

(الخن)

Dirişbûn: Zivirbûn, girrûn.

دري: جه، نرد

(الكان، الموقع، الموضع، هنا)

Dir: cih, erd.

دري: تراشکا ستري تيزه فيقيهکي وکي توييایي رمش ددمت

مروف نخون

(العوسخ، المصعة، العليق، نبات شوکی مئمر)

Dirî: Tiraşeka stîrî tîje, fêqîyekê wekî twîyayê

reş didet.

دري: خروبي، جاف رمشک، خوروفی، دانهکي خارني يه

(الانزله البيضاء)

Dîra: Xirobî, çav reşk, xurovî, danekê xar nêye.

دريه: کندال، ژوردانيی هسک، کندالتي بهرتيژ

(الوهم، الجش، الشيف، الوعر، الوعوره)

Dirbe: Kendal, jordanîyê hişk, kendalê bertîj.

دريژ: پاکيشای، ژیک هاتی دهر، دزی پانانتي، دزی فرمهيانتي،

پانای

(الطويل، المديد)

Dirêj: Rakêşay, jêk hatîder, dijîpanatîyê, dijî fi-rehiyatîyê.

دريژ بون: پتفه چون، ژیک هاتن دهر، کيشان، فیکشان

(التطاول، التطول، التمدد)

Dirêjbûn: Pêveçûn, jêkhatinder, kêşan, vekêşan.

دريژبوی: پتفه چوی، فیکيشای، ژیک هاتی دهر

(الطائل، الطول، الممد، الماد)

Dirêjbûy: Pêveçûy, vekêşay, jêk hatî der.

دريژ تر: رانای تر، کيشای تر، ژیک هاتی دهر تر

(الاطول، الامدد)

Dirêjtir: Ranaytir, kêşaytir, jêkhatî dertir.

دريژکړن: رانانن، ژیک پاکيشان، پتفه چون

(الاستطالة، الاطالة، التطويل، المثل للحدید والحبل، التمدید،

الاستمرار)

Dirêjkirin: Ranandin, jêk rakêşan, pêveçûn.

دريژکړی: رانای، ژیک پاکيشای

(الطول، الممد، الممدود)

Dirêjkirî: Ranay, jêk rakêşay.

دريژي، دريژيای، رانيای، کيشانی

(الطول، المد)

Dirêjî = Dirêjîyatî: Ranyatî, kêşanî.

درونگ بون: گېروبون، ههزقېن بون، ههسان بون، پاش کهتن بون
(الناخر، التعوق)

Direngbûn: Gîrobûn, hizîqîn, vemanbûn, paşketin bûn.

درونگ بون: کيرو بون، ههسای بون، ههزقي، ههسای، پاش کهتن
(الناخر، المعوق)

Direngbûy: Gîrobûy, vemanbûy, heziqî, vema, paşkefî.

درونگ تر: کيروتو، ههزقي تر، ههسای تر، پاشکهتنی تر
(الآخر، الاعوق)

Direngtir: Gîrotir, heziqîtir, vema, paşketîtir.

درونگ کړن: کيرون، ههزقاندن، ههسایان، پاش نیخستن
(التاخير، التعوق)

Direngkirin: Gîrokin, heziqandin, paşêxistin.

درونگ کړی: کيرون، ههزقاندی، ههسای، پاش نیخستن
(المؤخر، المعوق)

Direngkirî: Gîrokirî, heziqandî, vehêlay, paşêxistî.

درونگی، درونگی، پاشی: کيرون، ههزقاندی، ههسای، ههزقینی، پاش
کهتنی
(العوق، التأخير)

Direngî = Direngtyafî: Gîroyatî, gîroyî, vemanî, heziqînî.

دروان، چرچکړن، چرچکړن، تاق کړن
(التهتك، التمزيق)

Dirrandin: Çirçirkin, çîqkirin, taqkirin.

درواندی، چرچ کړی، تاق کړی، چرچکړی
(المتهتك، الممزق)

Dirrandî: Çîqkirî, raqkirî, çirçirkin.

درونگ، درونک، چرچوک، چرچوک
(التهتك، الجزاق)

Dirînk = Dirînok: Çirçirrok, çîqok.

دروان، چرچ بون، چرچبون، تاق بون
(التمزق، التهتك، التفتق، التشقق، الخرق، الهتوك، التشرم)

Dirîhan: Çîqbûn, çirçirbûn, taqbûn.

دروای، چرچ بون، چرچبون، تاق بون
(المهتي، المتهك، التشرم، المفق، المخروق، الممزق، المشقوق)

Dirîhay: Çîqbûy, çirçirbûy, taqbûy.

دروشت بون: زفریون، کړیون
(الخشین)

Dirîştûy: Zivirbûy, girbûy.

دروشت تر: زفرتر، کړتر
(الاشخین)

Dirîştîr: Zivirtir, girtir.

دروشت کړن: زفرکړن، کړکړن
(الاشخین، التخشین)

Dirîştikin: Zivirkin, girkirin.

دروشت کړی: زفرکړی، کړکړی
(الخشین)

Dirîştikirî: Zivirkirî, girkirî.

دروشتی، دروشتیاتی، زفری، زفریاتی، کړی، کړیاتی
(الخشونه)

Dirîştî = Dirîştîyatî: Zivirî, zivirîyatî, girî, girîyatî.

درویشم: درو، سیما، نیشان
(اللامع، السمه، العلامه، الشعار)

Dirîwîşm: Durî, sîma, nişan.

دروال: پاره، دستگاه، دمرگاه
(النقود)

Dirav: Pare, destgah, dezgeh.

دروال: دهمان، سیاوری، خویک، زترمسر
(الضربيه)

Dirav: Deman, sîyawirî, xwîk, zêreser.

دروگ: کومتل، گومتل، گوا ناخی
(الکته)

Dirg: Gumtil, guwa axê.

دروامت: قوت دهره، دکاک، قنیا، دمخل و دان، چانن
(الغلال، القوت، الرزق، المزن، الحبوب، المزروعات)

Diramet: Qwît, debre, dikak, qinyat, dexil û dan, çandin.

دروامت وهریون: چانن کشتن، دموی دورین
(الاعصاف، موسم، الحصاد)

Dirametzerbûn: Çandin, gihiştin, demê durwînê.

درونگ: کړو، ههسان، ههزقین
(الناخر، المعوق)

Direng: Gîro, veman, heziqîn.

دروار: خيچ، گير، تيكا خوه ليكدای، دروازا پيكله
(الخط، السطر، في الجحر ونحوه)

Dirwar: Xîç, gîr, ŭka xwe lêkday, derzapêkve.

دروار: دودن
(الخياطه)

Diryar: Durîn.

درواس: شالوك، كيكلندي، تريان
(المنجل)

Diryas: Şalok, gêlindî, tirpan.

درونده: گورڅ، هار
(الضاري، السبع، المفترس، المفتك)

Dirunde: Gurêx, har.

دروندهی: درونځيایي: گورڅی، هاری، گورځيایي، هاريانی
(الضراوه، الشراسه، الافتراس، الفتك)

Dirundeyî = Dirundeyatî: Gurêxî, harî, gurêxîyatî, harîyat.

دروين: قهاندن
(الحصاد، الحصد)

Dirwîn: Qefandin.

دروار: قهان
(الحصاد)

Diryar: Qefan.

دز: دصت دريژ، پمني هلگر
(اللمص، السارق)

Diz: Destdirêj, penîhelgir.

دزي: دصت دريژي، هلگرتنا پمنياني
(السرقه، اللصوصيه)

Dizî: Destdirêjî, helgirtina penîyatî.

دزي بوځ: دصت دريژي بوځ
(التصص، التسرُق)

Dizîbûn: Dest dirêjbûn.

دزي بوځ: دصت دريژي بوځ
(المسرق)

Dizîbûy: Dest dirêjbûy.

دزيوځ: دصت دريژوځ، دصت دريژي تر
(الاسرق، الالصص)

Dizîr: Destdirêjtir, dest dirêjtîr.

دروايي: هلهلي: هلوهريهاي، گنجي
(الهم، الهمي)

Dirhayê hilhilî: Helwerhay, gincî.

درو: فيراندن، پڼ هه لاندن، نراستي کوټن، فزويل، نوعي
(الكتب، الغريه، الافتراء)

Direw: Firrandin, pêhelandin, nerastî gotin, fizwîl, neweyî.

درويوځ: نراست کوټن بوځ، راستي نه کوټن، بسمرفه خان، نوعي
بون
(الكتب، الافتراء)

Direwbûn: Nerast gotinbûy, rastî negotin, biser-venan, neweyîbûn.

درويوځي: نراست کوټ بوځ، نوعي بوځ
(المفتري، المكتب)

Direwbûy: Nerastgotbûy, neweyî bûy.

درووټر: نوعي ټو، فيراندن ټو، نراست کوټن ټو، فزويل ټو
(الاکذب)

Direwtir: Neweyîtir, firrandintir, nerast gotintir, fizwîltir.

درووگړن: فيراندن، پڼ هه لاندن، فزويلي کړن، نراستي کوټن کړن،
نوعي کړن
(التكذيب)

Direwkirin: Firrandin, pêhelandin, fizwîlikirin, nerastî gotinkirin, neweyîkirin.

درووگړي: نوعي کړي، فزويلي کړي
(المكتب)

Direwkiŕî: Neweyîkiŕî, fizwîlikiŕî.

درو، دروهي: نوعياني، نراست کوټنياني، فزويلياني
(الكتب، الكذابه)

Direw = Direwînf: Neweyatî, nerast gotinyatî, fizwîlyatî.

دروين: نوعي بيژ، نراست گو، فزويل
(الكاذب، الكاذب، المفتري)

Direwîn: Neweyîbêj, nerastgo, fizwîl.

دروار: دوريار
(الخياطه، التطريز)

Dirwar: Duryar.

	دژوار کړی: تیزکړی، ډېرکړی (المحرف)
Dijwarkir: Tijkir, dirrkir.	
	دژوارى، دژوارينى: تيزياتى، تيزى، ډرى، ډريانى (الحرافه)
Dijwarf = Dijwarinf: Tījīyatī, tījī, dirrī, dirmyatī.	
	دژوار: تيز، ډر (الصارم، اللده، المض، الحاد)
Dijwar: Tīj, dirr.	
	دژوارى، دژوارياتى: تيزى، ډرى، ډريانى، تيزياتى (الصرامه، اللده، المخفض، الحده، الشده)
Dijwarf = Dijwarīyatī: Tījī, dirrī, dirmyatī, tījīyatī.	
	دژوارين: پيس، قريژى، قيقارى (الدينس، القذر، الوسخ، الدرڼ)
Dijwān: Pīs, qirrējī, qīvarī.	
	دژوارين بوټى: پيس بوټى، قريژى بوټى، قيقارى بوټى (التدنس، التوسخ، التقذر، التدرن)
Dijwānbūn: Pīsbūn, qirrējībūn, qīvarībūn.	
	دژوارين بوټى: پيس بوټى، قريژى بوټى، قيقارى بوټى (المدنس، المقذر، المتوسخ، المتمرن)
Dijwānbūy: Pīsbūy, qirrējībūy, qīvarībūy.	
	دژوارين تړ: پيس تړ، قريژى تړ، قيقارى تړ (الاننس، الاقذر، الاوسخ، الاذرڼ)
Dijwāntir: Pistir, qirrējītir, qīvarītir.	
	دژوارين کړن: پيس کړن، قريژى کړن، قيقارى کړن (التوسخ، التقدير، التدنيس)
Dijwānkin: Pīskirin, qirrējīkin, qīvarīkin.	
	دژوارين کړى: پيس کړى، قريژى کړى، قتمه کړى (المدنس، المقذر، المتوسخ، المتمرن)
Dijwānkir: Piskirī, qirrējīkirī, qitmekirī.	
	دژوارينى، دژوارينياتى: پيس، پيساسى، قريژياتى (النفاسه، القذاره، الوساخه، الدرڼ)
Dijwānf = Dijwānfīyatī: Pīs, pīsātī, qirējīyatī.	
	دژوارين: خپېر کوټن، داپېغان (السب، الشتم، القذع)
Dijwān: Xebergotin, dapīvan.	

	دژى کړن: دېست دريژى کړن (السرقه)
Dizkīrin: Dest dirējīkin.	
	دژى کړى: دېست دريژى کړى (الساقر، المسرق)
Dizkīr: Dest dirējīkirī.	
	دژى کړ: دېست دريژى (الساقر، اللص)
Dizkīr: Dest dirēj.	
	دژى، دژياتى: دېست دريژياتى (اللموصيه، السرقه)
Dizī = Dizātī = Dizīyatī: Dest dirējīyatī.	
	دژى چونه هيل: دېست دريژى، نه هيلک (الشص)
Dizēcunchēl: Dest dirēī j nehēl.	
	دژى شعل گير: دېست دريژى شعلې (السنمار)
Dizēšavgēr: Dest dirējē ševē.	
	دژى کړ چوله: دېست دريژى زړتهک، دژى زړجه پور (الصاص)
Dizēkerçove: Destdirējēzirtek, dizē zirçepoz.	
	دژوار: تيز، ډر (الحريف)
Dijwar: Tīj, dirr.	
	دژواربون: تيزبون، ډرېون (التحرف)
Dijwarbūn: Tījībūn, dirrbūn.	
	دژوار بوټى: تيزبوټى، ډرېوټى (المحرف)
Dijwarbūy: Tījībūy, dirrbūy.	
	دژواروټو: تيزوټو، ډروټو (الاحرف)
Dijwartir: Tījītir, dirrtir.	
	دژوار کړن: تيز کړن، ډرکړن (الاحراف)
Dijwarkirin: Tijkirin, dirrkirin.	

Difin bilindî: Kep bilindî, kepbilindiyatî.	دفن بلندى: كەپ بلندى، كەپ بلندىياتى (الخنخاف، الكبرياء، الفطرفة)
Difin bilindiyatî: Kepbilindiyî.	دفن بلندىياتى: كەپ بلندى (الخنخاف، الخلاء، الخهو، العجرفة)
Difinpit: Keppit.	دفن پت: كەپ پت (الخنخس، الخنسام)
Difinpitî: Kep pitî.	دفن پتى: كەپ پتى (الخنس)
Difina çîyay: Tiyê çîyay, bistîya çîyay.	دفا چىيائى: تىي چىيائى، بستىيا چىيائى (الشناع، الحزم، الحيزوم)
Difin xar: Kep xar.	دفن خار: كەپ خار (الاقم)
Difin xarî: Kep xarî.	دفن خارى: كەپ خارى (القم)
Difin kurt: Kep kurt.	دفن كورت: كەپ كورت (الاقم)
Difin petişî: Kep petişî.	دفن پەتشى: كەپ پەتشى (الانطخ)
Difin petişîn: Kep petişîn.	دفن پەتشىن: كەپ پەتشىن (الانطخ)
Difin petişandin: Kep petişandin.	دفن پەتشاندن: كەپ پەتشاندن (التفتيح، الانطاح)
Difin kuloz: Kep kuloz.	دفن كولوز: كەپ كولوز (الفنخر، الفناخر)

Dijwîndan: Xebergotin, dapîvan.	دېوین دان: خەبەر کوتن، داپېفان (الاستام، السباب، الافذاع)
Dijwîf: Dapîvanî, nekamîyatî.	دېوینى: داپېفانى، نەكامىياتى (السباب، الشتامه، الفذاع)
Distarr: Berê hêrana dexl û danî, aşê destî, girrik.	دستار: بەرئە هێرانا دەخل و دانى، ناشى دەستى گرک (الجاروش)
Distarrok: Tuxmekê giyaye nav dixon.	دستاروک: توخمەکی گىيایە خاف بخون (نبات عشبي يؤكل طريا)
Diş: Xwîşka jinê.	دش: خویشکا ژنى (اغت الزوجه)
Difin: Kep, poz.	دفن: كەپ، پوز (الانف)
Difin bilind: Kep bilind.	دفن بلند: كەپ بلند (الخنخف، العجرفة، الانفه)
Difin bilindbûn: Kep bilindbûn.	دفن بلند بون: كەپ بلند بون (التعجرف، التفطرف، التكبر)
Difin bilindbûy: Kep bilindbûy.	دفن بلند بوى: كەپ بلند بوى (المتعجرف، المتفطرف، المتكبر)
Difin bilindtir: Kep bilindtir.	دفن بلند تر: كەپ بلندتر (الأكبر، المتكبر)
Difin bilindkirin: Kep bilindkirin.	دفن بلند کرن: كەپ بلندکرن (التكبر، التعجرف، التفطرف)
Difin bilindkirî: Kep bilindkirî.	دفن بلند کرى: كەپ بلند کرى (التكبر، المتعجرف، المتفطرف)

نگل هندځ: لگل فن هندځ، دسر هندځرا

(مع ذلک)

Digel hindê: Ligel vêhindê, di serhindêra.

نگل فن چهندځ: لگل فن چهندځ

(مع هذا)

Digel vê çendê: Ligel vê çendê.

نگل وځ چهندځ: لگل وځ چهندځ

(مع ذلک)

Digel wê çendê: Ligel wê çendê.

نگلک: لگلک، پښکفه، بهف را

(معاً)

Digelik: Ligelik, pêkve, bihevra.

دکافوا: دممل دصست، ديق

(فی الحال، مباشره، حالا)

Digavêda: Demil dest, diq.

دل: جهرک

(القلب، الغواد، الضمير، البال)

Dil: Cerg.

دل ټيشان: جهرک ټيشان، دل نهخوشی

(التأم، الانزعاج، وجع القلب)

Dilêşan: Cerg jenîn, cergêşan dil, nexweşî.

دل ټيشی: نهخوشی، نازار، جهرک سوتن

(الانزعاج، الألم)

Dilêşî: Nexweşî, azar, cerg, sotin.

دل ټيشاندن: دل نهخوشی کړن، جهرک کوزراندن

(الانزعاج، الإيذاء، الإيلام، الإيذاء)

Dilêşandin: Dil nexweşkirin, cerg kuzirandin.

دل ټيشای: دل نهخوشی بوی، جهرک سوتی

(التأم، التآني، المزعج)

Dilêşay: Dil nexweşibûy, cergsofi.

دل ټيشاندی: دل نهخوشی کړی، جهرک سوتاندی

(المؤلم، المؤذي، المزعج)

Dilêşandî: Dil nexweşikiri, cergsotandî.

دل پي: خوشبختی، سهربار

(الطنان، المحبوب، العزيز)

Dilber: Xweştivî, serbar.

دفن کولوزی: کپ کولوزی

(الغجر)

Difin kulozî: Kep kulozî.

دفن بلنديا کړی: کپ بلنديا وټنگړی

(الرمع)

Difin bilindîya kerbê: Kep bilindîya û tingijînê.

دفن بری: کپ بری

(الاشرم)

Difin birrî: Kep birrî.

دفن برین: کپ برین

(الشرم)

Difin birrîn: Kep birrîn.

دفن کلیمش: کپ کلیمش

(الانن)

Difin kilmîş: Kep kilmîş.

دلقه: داقا کملی، ژما خاف

(القد، الوزم، الشرع، النجاش، السير، سيور)

Divêle: Dava kevlî, jiha xav.

دکه: دوشک، تښک

(المصطبه، المنصه، المنبر، القعف)

Dike: Doşk, teqçik.

دکان: مزه لا فروتنی، فروشگاه

(الكانوت)

Dikan: Mezela firotinê, firoşgah.

دکاک: قویت، قنیا، نا، دپیره، درامت

(القوت، المؤن، الرق، الغلال، الحبوب، المؤن)

Dikak: Qwîl, qinyat, ah, debre, deramet.

دکراندن: دویارمکړن، فمکنگان

(الکرار)

Dikrandin: Dubarekirin, vehingatin.

دگل پښکفه، لگل، هاف

(مع)

Digel: Pêkve, ligel, hev.

دک: خور خور، کف وکوف

(التهديد، التسلط، العده، التهور، العصبي)

Digdig: Xurrurr, gev ûgwîv.

دل ټالز: مرمول، دامای، پوسیده، شاش
(المشوش)

Dilaloz: Mirewil, damay, posîde, şaş.

دل ټالزین: مرمول بون، دامان بون، پوسیده بون، شاش بون
(التشوش)

Dilalozîn: Mirewilbûn, damanbûn, posîdebûn, şaşbûn.

دل ټالزانن: شاش کرن، مرمول کرن، پوسیده کرن
(التشوش)

Dilalozandin: Şaşkirin, mirewlikirin, posîdekirin.

دل ټالزاندي: شاش کړی، مرمول کړی، پوسیده کړی
(المشوش)

Dilalozandî: Şaşkirî, mirewilkirî, posîdekirî.

دل بیرن: هیلان، پښت دان
(الانقطاع عن الشيء وتركه)

Dilbirîn: Hêlan, piştan.

دل بیرن: دل بریندار: دل نیشای، دل سوتی، دل کوزی
(اللكوم، المقهور، مجروح القلب)

Dilbirîn = Dilbirîndar: Dilêşay, dilsofî, dilkuzirî.

دل بږین: دلگرتن، ژخو جون، های نمان، ژبیرغه جون
(الاغماء، الغيبويه، التهمول)

Dilborîn: Dilgirtin, ji xwecûn, hay neman, jîbîrveçûn.

دل بږین: دل لیک ژفرین، ټیلنجی
(الغيتان)

Dilborîn: Dillêk zivirîn, êlincî.

دل چڼ: نگهه جون، قیبان، نارموزکرن، نارونک کرن
(النهم، الميل، الاستواء، الطمع، الرغبة، الشهوة)

Dilçûn: Nikveçûn, vîyan, arezûkirin, aronkkirin.

دل چڼی: نارموزکړی، نارونک کړی، دل نگهه جوی
(الراغب، الميل، الهاوی، الطالع)

Dilçûy: Arezûkirî, aronkirî, dilnikveçûy.

دل چڼ: قیبان، دل دان
(الاراده، النيه)

Dilçûn: Vîyan, dildan.

دلدار: دل نازک، خومشتفی، دل نرغ، دل پیغه
(الرحيم، الرؤف، الحنون)

Dildar: Dilnazik, xweştivî, dilnerim, dîlpêve.

دلدار: نغیندار، دل رفقای
(العاشق، المستهام)

Dildar: Evîndar, dilrevay.

دلدار: نغیندارۍ، دل رفقانی، دل پیغمونی، نغین
(الحنان، الرأفة، الرحم، الهيام، العشق، الحب)

Dildarî: Evîndarî, dilrevanî, dîlpêvebûnî, evîn.

دلدار: دل چون
(العزم، الاراده، النيه)

Dildan: Dilçûn.

دل دور: دل به لاف، دل باژبه
(الخيالي، السابح في الخيال)

Dildwîr: Dilbelav, dilbajêle.

دل دوری: دل به لافۍ، دل باژبهۍ
(سبح الخيال، التخیل العمیق)

Dildwîrî: Dilbelavî, dîlibajêleyî.

دل فرهه: دل فرهه: مرده، چاف فکری، دست فکری
(السخي، الكريم)

Dilfirhe = Dîlfirhe: Merd, çavvekirî, destvekirî.

دل فرههۍ: دل فرههۍ: مردهۍ، دست فکرنۍ، چاف فکریاتۍ
(السقاء، السماع، السخاوه)

Dilfirehî = Dîlfirhefî: Merdî, destvekirî, çav ve-
kirîyatî, çavvebûnî.

دل قولپښ: ترسان، هله پېمون، بستان
(الهلع، الوجف، الوجس)

Dilqulipîn: Tirsan, helepebûn, bistan.

دل قولپښ: ترسای، بستانۍ، هله پېوی
(الواجف، الواجس، الهلوع)

Dilqulipî: Tirsay, bistay, helepebûy.

دل ژمن: دل قوتک
(خفقان القلب، النبض)

Diljen: Dilqutk.

دل ژمنین: دل قوتان، دل خومهافیتن
(الخفقان، النبض)

Diljenîn: Dilqutan, dilxwehavêtin.

دل گران: ژن رفی، پانک دای، دل رمش
(النافر، الکاره)

Dilgiran: Jêrevî, patikday, dilreş.

دل گوټن: مزرګن وړانځه ټی کتن
(التوقع، التنبؤ، الفراسة)

Dilgotin: Hizirkirin û zanîn, vêketin.

دل مەژنی: دل ناڅایی، قەبەیی، دفن بلندی، کپ بلندی
(الکبرياء، الغطره، الفطره، العجرفه)

Dilmezînf: Dilavayî, qebeyî, difin bilindî, kep bilindî.

دل مەژن: دل ناڅا، کپ بلند، قەبە
(الفطريف، المتكبر، المتفطر، المتعجرف)

Dilmezin: Dilava, kep bilind, qebe.

دل مەژن: څوهرایانې، څوهرای، تی ههیی
(المشاق، الطوح، الهمام)

Dilmezin: Dixwerradîfî, ji xwerrazî, têheyî.

دل مەژنی: څوهرایانې، څوهرایانې، تی ههیی
(الشناق، الطوح، الهمه)

Dilmezînf: Jixwerrazîyatî, dixwerradîfînî.

دل موکمی: باوهری پټ هاتن، باوهرګن، باوهریانې
(البقيين)

Dilmukumîf: Bawerî pê hatin, bawerrkirin, bawerîyatî.

دل موکوم: باوهرهانی، باوهرکر
(المتيقن)

Dilmukum: Bawerhatî, bawerker.

دل موکوم: میړیاش، نەترسای، دل ستویر، میړچاک
(الجسور، الشجاع، القاسی، العزوم)

Dilmukum: Mêrbaş, netirsay, dilstwîr, mêrçak.

دل موکوم بوئ: نەترسان، میړچاک بوئ، دل ستویر بوئ
(التجسر، الاعتزام، القساوه)

Dilmukumbûn: Netirsan, mêrçakbûn, dilstwîrbûn.

دل موکوم بوئ: نەترسای بوئ، میړچاک بوئ، دل ستویر بوئ
(المشجع، الجسر، العازم)

Dilmukumbûy: Netirsaybûy, mêrçakbûy, dilstwîrbûy.

دل موکوم تر: نەترسای تر، میړچاک تر، دل ستویر تر
(الاشجع، الجسر، الاقسی، الاصرم، الاعزم)

Dilmukumtir: Netirsaytir, mêrçaktir, dilstwîrtir.

دل موکوم کرڼ: میړچاک کرڼ، دل ستویر کرڼ، ناف تټ دان
(التشجيع، الجسار، الاقسام)

Dilmukumkirin: Mêrçakkirin, dilstwîrkirin, nav-têdan.

دل ګرانی: پاتګ دان، دل رمشیانې، دل ژئ رمشین
(بروده العلاقات، سوء التفاهم، التنافر، الكره)

Dilgiranîf: Patikdan, dilreşîyatî, dilrevînî.

دل ګول: دلهامی، ګولفانی
(الکروب، المتالم، الحائق، المفظاظ)

Dilkul: Delemî, kovanî.

دل ګولی: دلهامیانې، ګولفانیانې، شەبزی، پەرګندمیی
(الکویه، اللم، الحق، الغیظ)

Dilkulîf: Delemîyatî, kovanîyatî, şepirzeyî, per-gindeyî.

دل ګوټن: څوهر چوڼ، های ژئ نەبون، بټی های، ژبیر قهچوڼ
(الاغماء، الغیبه، الذهول)

Dilgirtin: Jixweçûn, hayjênebûn, bêhayî, jibîrvêçûn.

دل ګرتی: څوهر چوڼ، بټی های، ژبیر قهچوڼ
(المغمى، الغائب عن الشعور، الذاهل)

Dilgirtî: Jixweçûy, bêhayî, jibîrvêçûy.

دل ګوټن: کتخنا دلی، پټ رازی بوڼ، قانیل بوڼ
(الرضی، القبول، القناعه)

Dilgirtin: Ketina dilî, pêrazîbûn, qaîlbûn.

دل ګرم: خوڼ ګرم، سەرسک
(الغالی، المحمس، المنهور)

Dilgerim: Xwîngerim, sersik.

دل ګرمی: خوڼ ګرمی، سەرسکی
(الغلاء، الحماس، التهور)

Dilgermî: Xwîngermî, sersikî.

دل ګول بوئ: ګرټل بوئ، لیک وەرګهړان، بقعې کتن
(الدرجه)

Dilolbûn: Gîrrêlbûn, lêk wergerhan, biqlipketin.

دل ګول بوئ: ګولوله بوئ، لوکوزین، رڼهچونا راههژان
(التكرس للره)

Dilolbûn: Gulolebûn, lokuzîn, reveçûna rahejan.

دل ګول بوئ: ګرټل بوئ
(التخرج، التكرس)

Dilolbûy: Gîrrêlbûy.

دل وپلاک: مناف
(السحاره)

Dilûmêlak: Hinav.

دل نهچړن: نهقامویش کړن
(القيم، التقزز، للطعام)

Dilneçlun: Neqamwîşkirin.

دل نهخوښ: شهپرزه، دامای، بڼ زار، کوښی
(المتبرم، الآسى، المتألم، الضجر)

Dilnexweş: Şepirze, damay, bêzar, guhişî.

دل نهخوښی: شهپرزه، دامانی، بڼ زاری، کوښیاتی، کوښین
(التبرم، الضجر، الآسى، السأم)

Dilnexweşt: Şepirzeyî, damanî, bêzarî, guhişiyatî, guhişîn.

دل نهان، دل نهپیلان: دل نازکاتی، دل نرغی، دلوقای
(الاشفاق)

Dilnedan = Dilnehêlan: Dîlnazikatî, dîlnermî, dilovanî.

دل نهپیلان: دل بڼ سوتن: دلوقانی
(الرحم، العطف، الشفقة، الحنان)

Dilpêvêbûn = Dilpêsothin: Dilovanî.

دل پاک، دل پاکل: دل سوز، دل ساخ
(الامين، المخلص، التقيف، الطوبه)

Dilpak = Dilpaqij: Dilsoj, dilsax.

دل پاکي، دل پاکي: دل ساخ، دلسوزی
(الامانه، الاخلاص، نظافة السيره والطوبه)

Dilpakf = Dilpaqijf: Dilsaxî, dilozi.

دل پیس: دل رمش، زک رمش، بڼ باوهر، پاش در
(الشكاك، الخائن، السبي، الظن)

Dilpfs: Dilreş, zikreş, bêbawer, paşdirr.

دل پیسی: پاش در، زک رمشی، بڼ باوهریاتی،
سوء الظن، الشک، الخیانه

Dilpfsf: Paşdirrî, zikreşî, bê baweriyatî.

دل قوتک: ژمنینا دلی، فت فتا دلی
(الخفان، النبضه)

Diqukt: Jenîna dilî, fitfita dilî.

دل قوتان: دل ژمنین، ترسان، دل پچان، بستان
(الخفقه، النبض، الوجس، الخيفه)

Dilqutan: Diljenûn, tirsan, dilpêçan, bistan.

دل پچان: بستان، ترسان، بزديان، دل قولپین، دل لهریزین
(المصع)

Dilpêçan: Bistan, tirsan, bizdîyan, dilqulipîn, dil-lerzîn.

دل موکوم کړی: ناف تېدای، میرچاک کړی
(الشجع، الجسر، المفسى)

Dilmukumkirî: Navtêday, mêrçakkirî.

دل موکومی، دل موکومیاتی: میرچاکیاتی، دل ستوریاتی،
نخرسانی

(الصرامة، الجساره، القسوه، العزم، الشجاعه، العزيمه)

Dilmukumî = Dilmukumîyatî: mêrçakiyatî, dilstwîrîyatî, netirsanî.

دل مای: سل، دل شکستی، دل هیلی، دامای، مرمول
(الحدردان، المتنسى)

Dilmay: Sil, dilşikestî, dilhêlay, damay, mirewîl.

دل مان: سل بون، دل شکستن، دامان، مرمول بون
(الحدرد، الآسى، الحزن)

Dilman: Silbûn, dilşikestin, daman, mirewilbûn.

دلن: هیکا نیف کالی، هیکا نیف یژارتی
(الخرقو للبيش)

Dilmê: Hêka nîvkelî, hêka nîvbijartî.

دل دیویر مان: مخابن، تهعیاتی، تههمی
(اللهم، اللهدف)

Dildwîrman: Mixabin, teheyatî, tehemi.

دل نازک: دلوقان، دل سوز
(العاطفی، الرقيق العاطفه)

Dilnazik: Dilovan, dilsoj.

دل نازکی: دلوقانی، دل سوزی
(العاطفه، رقه القلب)

Dilnazikf: Dilovanî, dilsojî.

دل نرغ: مل پچن، دلوقان، دل سوز
(الحليم، اللطيف، الشفيق)

Dilnerim: Milpehin, dilovan, dilsoj.

دل نرغی: دل سوزی، مل پچنی، دلوقانی
(الحلم، اللطف، الشفقة)

Dilnermf: Dilsojî, milpehnî, dilovanî.

دل نهشتی، دل نهوژتی: تننا، تمسیر، شاد، مت
(الطمئن، المرتاح، الهادئ، الساكن، المستريح)

Dilnihişt = Dilnihişt: Tena, tesar, şad, mit.

دل نهشتان، دل نهوژتن: تننا، تننا، تننا، شاد، مت، تنسیری
(الراحه، الاطمئنان، السكينه، الهدى)

Dilnihiştin, Dilnihiştin: Tenabûn, tenayî, tenahî, şadbûn, mitî, tesarî.

دل رهق: دل ستویر، دل موکوم
(القاسی، الصارم، الظالم)

Dilreq: Dilreq, dil mukum.

دل سوژی، دل سوټن: دل کوزین، دل کوزرین
(القلو، النوع، الالتیاع، اللهف)

Dilsoj = Dilsotin: Dil gezin, dilkuzirîn.

دل ساری: تنگ، سستی، بڼ باورماتی، بڼ هیقیاتی، بڼ نومیډی
(الخبیه)

Dilsarf: Teng, sisti, bêbaweriyatî, bêhîvîyatî, bê omêdî.

دل سار: تنگ، سست، بڼ باورماتی، بڼ هیقی، بڼ نومیډ
(الخاب)

Dilsar: Teng, sist, bêbawerî, bêhîvî, bêomêd.

دل تنگ: دامای، دلمی، پوسیده، بڼ زار، بوغومی
(المنقبض، المهموم)

Dilteng: Damay, dilemî, posîde, bêzar, buxumî.

دل تنگی: دامان، دلمییاتی، پوسیدهیی، بڼ زاری، بوغومین
(الانتقاض، الهم)

Diltengf: Daman, dilemîyatî, posîdeyî, bêzarî, buzumîn.

دل پوهن: زانا، دل بین، قی کتن، شول زان
(الملهم، المنقوس)

Dilruhî: Zana, dilbîn, vêketin, şolzan.

دل پوهنی: قی کتن، هایداری، شول زانین
(الالهام، الفراسه)

Dilruhîf: Vêketin, haydarî, şolzanîn.

دل تې: دل کمش، شاد، بېست، بشکوری، دل فېوی
(الذلان، الفران)

Dilterr: Dilgeş, şad, best, bişkurî, dilvebûy.

دل تې: دل تېریاتی: دل کمشی، بېستی، بشکورین، دل فېون
(الجدل، الجبور، الفرح، الابتهاج)

Dilterrî = Dilterrîyatî: Dilgeşî, bestî, bişkurîn, dilvebûn.

دل فکې: بېست، بشکوری، دل کمش، روی کمش
(المنشرح)

Dilveker: Best, bişkurî, dilgeş, rwîgeş.

دل پچای: بېستای، ترسای، دل قولوی، دل لېرزوک
(الماصح)

Dilpiçay: Bistay, dil qulupî, dillerzok.

دل پمش: نفیان، دل کرانی
(النفره، القرف، التقزز، الاشمتزان)

Dilrêşf: Nevyan, dilgiranî.

دل ریش: دل کران، زک، ریش، زلف بڼ نهرابوی
(المتقزز، المشمز، القرف، النافر، الحسود)

Dilrêş: Dilgiran, zîkrêş, çav pênerabbûy.

دل رابون: دلې لاندن
(القی، الاستفراغ)

Dilrrabûn: Dilhelandin.

دل رطان: نفینداری، نفیني، تنگزار
(الهیام، الفتته، الوله، الغرام، الحب، العشق)

Dilrrevan: Evîndarî, evîrî, tengezarî.

دل رطای: نفیندار، تنگزار
(المستهام، العاشق، المغموم، الوله)

Dilrrevay: Evîndar, tengezar.

دل راست: دل پاک، دل یاقز، دل ساخ
(الصادق، الامین، المخلص)

Dilrast: Dilpak, dilpaqîj, dilsax.

دل راستی: دل پاکي، دل یاقزی، دل ساخی
(الصدق، الاخلاص، الامان)

Dilrastî: Dilpakî, dilpaqîjî, dilsaxî.

دل ریشی: دل نهجون، نفیان، نهقامیشی
(القهم، القمه، الخلفه للطعام)

Dilrêşf: Dilneçûn, nevyan, neqamîşî.

دل ریش: دل نهقامیش، دل نهجوی
(الخلف، القهم، القمه)

Dilrêş: Dilneqamîş, dilneçûy.

دل راونستان: دل چک بون
(السکته القلبیه)

Dilrrawestan: Dilçikbûn.

دل رهقی: دل ستویری، دل موکومی
(القسوه، الصرامه، الظلم)

Dilrêqf: Dilstwîrî, dilmukumî.

دل **ثالثا**: دل معزن، قبه، كهپ بلند، دفن بلندی
(المشاق، الطوريف، المتجرف)

Dilava: Dilmezin, qebe, kep bilind, difin bilindî.

دل **شاد**: دل فهكري، بستم، دل خوش، دل كمش
(الجلان، الفرخان)

Dilşad: Dilvekîrî, best, dilxweş, dilgeş.

دل **شادی**: دل قه‌بوی، دل كمش، دل خوشی، بستمی، بستمیاتی
(الجلال، الفرخ، السور)

Dilşadî: Dilvebûy, dilgeşî, dilxweşî, bestî, bestîyatî.

دل **شاد**: مزباش، خوش میز، میرچاک، قه‌رمان
(الشجاع، الباسل، البطول)

Dilêr: Mêrbaş, xweşmêr, mêrçak, qehreman.

دل **یری**: میز باشی، خوش میزی، میز چاکی، قه‌رمانی
(الشجاع، البساله، البطوله)

Dilêrî: Mêrbaş, xweşî mêrî, mêrçakî, qehremanî.

دل **ک**: گوشتی شورئ بن نیلکی دیکی، به، گوهاروکیک دیکی
گوهاروکیک بن دومی
(الغیغ، کالیک)

Dilîk: Goştê şorrê bin nîklê dikiliye, guharokêt
dikilî, guharokêt bin dumî.

دل **ک**: گوهاروکیک
(الزمنه)

Dilkê guhî: Guharokê guhî.

دل **ک**: چیک

(الوکف، القطره)

Dilop: Çipik.

دل **ک**: چیک ریژ، چیک وهرین
(القطاره)

Diloprêj: Çipikrêj, çipikwerîn.

دل **ل**: دیدان، دست دیدان، دل خوشی کرن
(المواساه)

Diledilîdan: Dest didlîdan, dilxweşkirin.

دل **هیلان**: تازاندن، دل شکاندن
(الایلام، التانیب)

Dilhêlan: Azirandin, dilşikdandin.

دل **ک**: نژمان خوش، به‌لانیق، سالویسک
(المجامل، الملاق)

Dilcîr: Ezmanxweş, pelatîq, salwîşk.

دل **فکری**: روی کشتی، بستمی، بستمیاتی، بشکوری
(الانشراح)

Dilvekerî: Rwîgeşî, bestî, bestîyatî, bişkurînî.

دل **فهمین**: کیف خوب، بستم بون، شادیون
(الابتهاج، الانشراح)

Dilvebûn: Keyfxweşbûn, bestbûn, şadbûn.

دل **فهمی**: کیف خوش، دل شاد، بستم بوی
(المتبهج، المنشرح)

Dilvebûy: Keyfxweş, dilşad, bestbûy.

دل **ولان**: دل نازک، دل تنک، دل سوز، چه‌گردار
(الرحیم، الشفیق، الحنون، العطوف، الرؤف)

Dilovan: Dilnazik, diltenik, dilsoj, cegerdar.

دل **ولانی**: چه‌گرداری، دل نازکی، دل سوژی، دل تنکاتی
(الرحمه، الشفقه، الرفاه، الحنان)

Dilovanî: Cegerdarî, dilnazikî, dilsojî, diltenikâtî.

دل **خاز**: داخا، فیان، خویزی، نارووک، نارمزو
(الروغب، المنی، المتیقی)

Dilxaz: Daxaz, vîyan, xwezî, aronk, arezû.

دل **خواهی**: دل پیسی، گومان‌داری، دل توشیشیانی
(الشک، الریبه، سوء الظن)

Dilxirabî: Dîlpîsî, gumandarî, diltoşîşîyanî.

دل **خراب**: دل پیس، دل توشیش، گومان‌دار
(المرتاب، الشکاک، السی الظن)

Dilxirab: Dîlpîs, diltoşîş, gumandar.

دل **شکاندن**: دل هیلان، دابهرزین، لی خورین، باشقه‌برن
(الویخ، التانیب، الزجر، النهر، الازجار)

Dilşkandin: Dilhêlan, daberzîn, lëxurîn, paşvebirin.

دل **شکین**: دل هیل، دابهرز، لی خور، باشقه‌بر
(الزاجر، الناهر، المویخ، المزیب)

Dilşkên: Dilhêl, daberz, lëxur, paşveber.

دل **شکاندی**: دل هیلای، دابهرزی، لی خوری، باشقه‌بری
(الزجیر، المنهور)

Dilşkandî: Dilhêlay, daberzî, lëxurî, paşvebirî.

دل **ثالثی**: دل معزنی، كهپ بلندی، قبه‌یی
(الشناق، الصبغ، الفطره، الفطرسه، الخیلاء، المعجره)

Dilavayî: Dilmezinî, kep bilindî, qebeyî.

دندى: سهرکه يا ههجارى، جهن گيسنى لن گریددن
(مكان سكه المحارث)

Dindî: Serke yahevcarî, cihê gêsînî lê girêdiden.

دنگز: پپ، گوج، زارى

(المعانة، العبد، الوقر، الشقاء، الضنى، اليوس)

Dingiz: Rîp, gwîc, jarî.

دنگ: توفك، پرتك، هويرك

(الذرة، الحب، الحب)

Dindik: Tovik, pirtûk, hwîrik.

دندوك: هويركوك

(الحبيبه، الجزنيه)

Dindok: Hwîrkok.

دنگا ترى: بهركى ترى، توفكى ترى

(العجر، الهبر)

Dindka tîrî: Berkê tîrî, tovkê tîrî.

دنيا: دن، جيهان

(العالم، الدنيا)

Dinya: Din, çîhan.

دنگا ههراى: هويربان

(الفرند)

Dindka hinarê: Hwireban.

دنيا نهميتى: كهوشك، قهلس، چاف تارى

(الفتور، الوحش)

Dinyanedîf: Gewşek, qels, çavtarî.

دليون صفهكرن: توت كرن، باشقه برن، روت كرن

(الخرى، اللعن)

Diqûnsevekirin: Tutkirin, paşvebirin, rwîtkirin.

دنيا ههيا: دنيا پيش چاف

(عالم الشهاده، الدنيا الموجوده)

Dinyahey: Dinya pêşçav.

ده: لو، كوما نالفي، بيمستهكا مشتن، باسكى جولى، نالفي نژنى

(الوضم، الكدس، من العلف)

Dih: Lo, koma alifî, besteka miştê, baskê çulî, alifê nijînî.

دهول: دمف

(الطبل)

Dihol: Def.

دل كرين: به لاتيفى، سالويسكى، نهمان حولياتى، دمف خومشى
(الجاهله، التلق، الملاحظه)

Dilkirîn: Pelatîqî, salwîskî, ezmanhulîyatî, devxweşî.

دلوبا كهبرى: چيكا ديرومانا كهبرى

(البضيض)

Dilopa kevî: Çipka dêrhana kevî.

دم: نيكل

(المنقار، المنسم)

Dim: Nikil.

دمه لان:

(الكماه)

Dimbelan:

من: دنيا، جهان

(العالم: اداه تلحق بأخر اللفظ لاداء المعنى كمصدر)

Din: Dinya, cihan.

دنگ: كولم، تمپ، ننگوزه، كيتلنجى

(اللكم، اللكر، الصنف)

Ding: Kulm, tep, ingûze, kêlincî.

دنگ: زهلامى كهله خ مزن، كاروخه

(العلاق، الضخم الجئه)

Ding: Zêlamê kelex mezin, karoxe.

دنگ: ميرخوتك، ميركوتك

(المطاس)

Ding: Mîrhutk, mîrkutk.

دنگ: پيجا نفينا، بويى نفين وچلكا، چمبه

(ربطه الفرش والملايس)

Ding: Pêçanivîna, borê nivîncilka, cembe.

دنگ: كوچه، ستوپا بهرى

(العمود الحجري، او المبنى)

Ding: Koçe, stwîna berî.

دنگ: مروفى مافويل پى چيبيوى

(عمده البلد، المتنفذ)

Ding: Mirovê maqwîl, pê çêbûy.

دنگ: دنگ: حوت حوت، رنگ رنگ

دنگين: حوتين، رنگين

(الدوى، الفرع)

Dinding: Huthut, ringring.

Dîz: Qazana axê.	دیز: قازانا ئاخێ (البرمة، البرنيه، الغعب، القطافه)
Dîsa = Dîsandî: Herwesa, herwe.	دیسسا، دیساندی: هر وەسا، هر وە (اليسا، كذلك)
Dîşçî: Hostayê çêkirina didana.	دیشچی: هوستایێ چیکرنا ددانا (مركب الاسنان)
Dîşçî: Peydabûna demildest, têteşqilîn, biserhatin.	دیشچ: پەیدا بوونا دەم ل دەست، تێ تەشقلین، بێسەر هاتن (الغذاء، الطرمه)
Dîq: Peydabûna demildest, têteşqilîn, biserhatin.	دیقی: فیک کەنا بێ ژفان، تێک تەشقلین (اللقاء الفجائي، المصادفه، الطرز، البغته)
Dîqî: Vêkketina bêjivan, têkteşqilîn.	دیکی: کەلەشێر، نێزێ مریشکا (الديك)
Dîşil: Keleşêr, nêrê mirîşka.	دیلی: بێ دەستی، ئێخسیری (الاسر)
Dîşî: Bin destî, êxsîrî.	دیلى: بێ دەست، ئێخسیر (الاسیر)
Dîl: Bin dest, êxsîr.	دیلان: گوڤەند، کوتانا داویتی، گەرا سەمایتی، چەرخابا داویتی (الرقص، حله الرقص)
Dîlan: Govend, kotana dawetê, gerra semayê, çerxa dawetê.	دیلمان: گۆڤەند، کوتانا داویتی، گەرا سەمایتی، چەرخابا داویتی (الرقص، حله الرقص)
Dîmen: Dêm, ser û çav.	دیمن: دیم، سەر و چاڤ (الوجه، المنظر، الشكل)
Dîndar: Oldar.	دیندار: ئۆلدار (المتدين)
Dîndar: Oldar.	دیندار: بۆن، بالا، دار، قەرم، کاروکوک (القامة، القیافه)
Dîndar: Bejin, bala, dar, qerrim, karûkok.	دیندار: بێژن، بەلا، دار، قەرم، کاروکوک

Dîholqut: Defîkqut.	دەهل قوت: دەفک قوت (الطبال)
Dîholqutan: Defqutan.	دەهل قوتان: دەف قوتان (التطبيل، الطباله)
Dîholqutan: Nekamîkirin, lidefêdan.	دەهل قوتان: نەکامی کرین، لیدەفێ دان (التنديف)
Dî:	دی: (في آخر اللفظ تعطي معنى الآخر / وغير)
Dî:	دی: بینان، چاڤ، فێ کەن (الرؤيه، المشاهده، اللقاء، الوجدان)
Dîtin: Bînan, çavvêketin.	دیتین: سەر هەلبوون (العثور)
Dîtin: Serhelbûn.	دیتین: بێ دی (الآخر، الأخرى)
Dîtir: Yê dî.	دیده: چاڤ، بینامی (العین، الرؤی)
Dîde: Çav, bînahî.	دیدار: دیم، بێم، بەژن، پێش چاڤ (الرؤيه، المشهد، المنظر)
Dîdar: Dîmen, dêm, bejin, pêşçav.	دیدار: دیم، دیم، بێم، بەلا، رۆبیت، بینا (الحيا، المنظر، القامة، القیافه، المرأی)
Dîdar: Bejin, bala, rwîmet, bîna.	دیدار: بێژن، بەلا، رۆبیت، بینا (الحيا، المنظر، القامة، القیافه، المرأی)
Dîrgeh: Çeper, zêreva, qelawîz, pêşhemet.	دیرگه: چەپەر، زێرەڤا، قەلاوێز، پێش هەمەت (الوضم، الرضام، البرج، المرصد، المرقب)
Dîrgeh: Çeper, zêreva, qelawîz, pêşhemet.	دیرگه: پێشبین، دەمێ کەن کەڤناری (التاريخ، الزمن، الغابر)
Dîrok: Pêşin, demê kevin, kevnarî.	دیرۆک: پێشبین، دەمێ کەن کەڤناری (التاريخ، الزمن، الغابر)

دیوار: تاښ، تان
(الجار، الحائط)

Dîwar: Taq, tan.

دیوار: بهلی، کفش، ناشکرا، خومیا
(الظاهر، العلن، المكشوف، البارز، الواضح)

Dîyar: Belî, kifş, aşkira, xweya.

دیاریون: بهلی یون، کفش یون، ناشکرا یون، خومیا یون
(الظهور، العلانية، البروز، الوضوح، البيان)

Dîyarbûn: Belîbûn, kifşbûn, aşkirabûn, xwey-abûn.

دیاریوی: کفش بوی، بهلی بوی، ناشکرا بوی، خومیا بوی
(البین، الواضح، الظاهر، البارز، العلن، المكشوف)

Dîyarbûy: Kifşbûy, belîbûy, aşkirabûy, xwey-abûy.

دیوارتر: کفش تر، بهلی تر، ناشکرا تر، خومیتر
(الاطهر، الابین، الاوضح، الابرز، الاكشف، الاعلن)

Dîyartir: Kifştir, belîtir, aşkiratir, xweyatir.

دیوارکر: بهلی کرن، ناشکرا کرن، کفش کرن، خومیا کرن
(الاطهار، الاعلان، الابراز، الايضاح، التوضيح)

Dîyarkirin: Belîkirin, aşkirakirin, kifşkirin, xweyakirin.

دیوار کری: بهلی کری، ناشکرا کری، کفش کری، خومیا کری
(المبین، الموضح، المعلن، المبرز، المكشف، المظهر)

Dîyarkirî: Belîkirî, kifşkirî, aşkirakirî, xweyakirî.

دیاری، دیاریاتی، بهلیاتی، کفشی، ناشکرای، خومیایی
(الوضوح، الظهور، البروز، البین، المكشوف، العلوم، العلن)

Dîyarî = Dîyarîyatî: Belîyatî, kifşî, aşkirayî, xweyayî.

دیوار: مهلاتی، ناشکرا، بهلی، خومیا، کفش
(الهدی، الطاری، الرشاد، الوح، النجوم)

Dîyar: Helatî, aşkira, belî, xweya, kifş.

دیاری: پیش کیشی، خلات
(الهدیه، المكافاه)

Dîyarî: Pêşkêşî, xelat.

دیوار هراقت: دیوار سه‌تماندن
(الانتقاض)

Dîwar herraftin: Dîwar setimandin.

دیندار: توخمه‌کێ دارا چولی به
(الضبار، البلح، السندیانه)

Dîndar: Tuxmekê dara çolîye.

دین: نول، خودی، ناسی
(الدین، الديانة)

Dîn: Ol, Xudênasî.

دین: هه‌له‌په، بێ هه‌ش
(المجن، المکوس)

Dîn: Helepe, bêhiş.

دین یون: هه‌له‌په‌یون، هه‌ش چون
(التجن)

Dînbûn: Helepebûn, hişçûn.

دین بوی: هه‌له‌په‌بوی، هه‌ش چوی
(المجن)

Dînbûy: Helepebûy, hişçûy.

دین تر: هه‌له‌په‌تر، هه‌ش چوی تر
(الاجن)

Dîntir: Helepetir, hişçûyir.

دین کرن: هه‌له‌په‌کرن، هه‌ش برن
(التجن، الاجنان)

Dînkirin: Helepekirin, hişbirin.

دین کری: هه‌له‌په‌کری، هه‌ش بری
(المجن)

Dînkirî: Helepekirî, hişbirî.

دینی، دیناتی، دین پاتی: هه‌له‌په‌پاتی، بێ هه‌شی
(الجنون)

Dînî = Dînatî = Dînyatî: Helepeyatî, bêhişî.

دینه‌مێ: تێ هه‌یی، مێرچاک، تێ وه‌رین
(الالیس، المغامر، المغوار، الباسل)

Dînemêr: Têheyî, mêrçak, têwerîr.

دیوان‌خانه: کوچک، مێه‌فان‌خانه، کوران که
(المضافه، النادی، المنتدی)

Dîwanxane: Koçk, mêhvanxane, gorangih.

دیوان کوران، زرخاه
(المجلس، التفره، المجمع، البیران)

Dîwan: Goran, zirrgah.

Duber: Du panyatî, berfireh.	دویر: دو پانیاتی، بفریره (نو عرضین)
Duber: Du verrêj, duberdan.	دویراتی: دو فریژ، دویر دان (نو نتاجین)
Duberanê: Hevrikî, baskanê, jêkjêkanê, heftengî, ducwînanê.	دویراتی: هفرکی، باسکانی، ژیک ژیکانی، هفتنگی، دو جوبنانی (التحزب، الانشطار، المجابهه، المنافسه، المراحه)
Duberbûn: Jêkvebûn, dupirtbûn, dubaskbûn.	دویربونی: ژیک فه بون، دویرت بون، دویاسک بون (الانقسام الی کتلتن)
Duberbûy: dukerbûy, ducwînbûy, dupirtbûy.	دویربوی: دوکربوی، دو جوبن بوی، دو پرت بوی (المنشق الی فرقتن)
Duberkirin: Dukerkin, ducwînkirin, dupirtkirin, dubaskkirin.	دویرکری: دو کور کړن، دو جوبن کړن، دو پرت کړن، دو باسک کړن (التحزب، التفريق، التشقیق الی فتنن)
Duberkirî: Dupirtkirî, ducwînkirî, dubaskkirî.	دویرکری: دو پرت کری، دو جوبن کری، دو باسک کری (المقسم الی کتلتن)
Duberî = Duberatî: Hevrikatî, baskanî, cwîncwînanê, jêkjêkanê.	دویر: هفرکی، باسکانی، جوبن جوبنانی، ژیک ژیکانی (التحزب الی کتلتن)
Dubir: Pezê spî yê du salî yanî ducar hirya wî birî.	دویر: پزتی سپی یی دو سالی یانی دوجار هریا وی بری (الضأن، عمره ثلاث سنوات)
Dubir: Duparçe, duker, ducwîn.	دویر: دوپارچه، دوکەر، دو جوبن (قطيعين، فتنين، مقطعين)

Dîwar herraftin: Şol jiberikbirin.	دویر هرافتن: شول ژبهرک برن (کنایه للشغب والبلبله)
Dîwar herêf: Şol herêf.	دویر هریف: شول هریف (الشاغب)
Dîwan dirîn: Pimbêj.	دویران دیرین: پربیز (الثرثار)
Du: Cot.	دو: جوت (الثنان)
Dubare: Vehingatin, ducarî.	دو باره: فهنگاتن، دوجاری (المکرر)
Dubarebûn: Vehingatinbûn, ducarîbûn.	دو باره بون: فهنگاتن بون، دوجاری بون (التکرر، التکرار)
Dubarebûy: Vehingatişbûy, ducarîşbûy.	دو باره بوی: فهنگاتی بوی، دوجاری بوی (المکرر)
Dubaretir: Vehingatinir, ducarîtir.	دو باره تر: فهنگاتن تر، دوجاری تر (الاکرر)
Dubarekirin: Vehingatinirin, ducarîkirin.	دو باره کړن: فهنگاتن کړن، دوجاری کړن (التکریر)
Dubarekirî: Vehingatişkirî, ducarîşkirî.	دو باره کری: فهنگاتی کری، دوجاری کری (المکرر)
Dubareyî: Vehingatinî, vehingatinatî, ducarîyatî.	دو باره یی: فهنگاتی، فهنگاتناتی: دوجاریاتینی (التکرار)
Duber: Duta, pan, dudîmen, durex, duła.	دویر: دو طا، پان، دودیمین، دورهخ، دو لا (ذی وجهین)

Duxwîn: Benê derpêyî.	دوخی: مەها دو سالی، مەها دوجار زای (الشاه، ولدت مرتین ای سنتین)
دودان: دوشیل، دو دەم، دو کاف (وچیتین من اکل، موسمین من الزمن، حلب الغنم مرتین)	دو یەند: هوزانا دو مالک، شعرا جوت (الشعر المثوی، الشعر والغناء ذو بیتین، المشطر)
Dudan: Du şêl, du dem, dugav.	Dubend: Hozana dumalik, şî'ra cot.
دوبک: بیکا جیمک (الزمار)	دوتا: دو جەق، پەروکی دوکور (نو فرعین، نو طاقین، نو فریقین)
Dudik: Pîka çêmik.	Duta: Duçeç, perokê, perokê, dugor.
دوبک بیژ: کەسێ یف کەن دویکێ (الزمار)	دوتا: تەقەن دوکور، پەروکی دوکەزی (البصم، المنیر، کثافه المنسوجات)
Dudikbêj: Kesê pîf diken dudikê.	Duta: Tevnê dugor, dukezî.
دوبک بیژ: کارێ شارەزاییا دوبک گوتنی (مهنه عزف الزمار)	دو توخ: دو کوین (ذات طبقین، ثنائی الطبقة)
Dudikbêj: Karê şarezayî ya dudik gotinê.	Dutwîx: Dukwîz.
دوبک: نامویری دوتی وەک خەنجەرێ، کێرا دوتی پیفە (الاله ذات حدین)	دو توخ بون: دو کوین بون، ژیکفە بون (الانقسام الطبقي الاجتماعي)
Dudev: Amwîrê dutî, wekî xencerê, kêra dutî pêve.	Dutwîxbûn: Du kwîzbûn, jêkvebûn.
دودانک: کونکێ شیرێ، کونکێ بیژی (المکرص، الوطب)	دوجا، دوجار: دوگە، دویارە (کرتین، مرتین)
Dudank: Kunkê şîrî, kunêbêrî.	Duca = Ducar: Dugerr, dubare.
دودانک: جەریکی دو چمبیل (جره ذات عروتین)	دوجا پەروکە: دو گەرا لویفک (مرتین متالیتین)
Dudestik: Cerkê du çimbil.	Ducabdwîvike: Dugera lidwîvik.
دو دل: نەتەنا، پاش ویش، دل توشیش (المتردد، التشکک)	دوجاری: دوجەندی، فەهنگاتن، جیمکاتی (الضعف، الثنائی، المکر)
Dudil: Netena, paşûpêş, diltoşîş.	Ducarî: Du çendî, vehingatin, cêmkatî.
دو دل بون: پاش ویش بون، دل توشیشی بون (التدد، التشکک)	دوجەندان: دوجاری، دوجاەند، دو قەد (الضعف)
Dudilbûn: Paşûpêşbûn, diltoşîşbûn.	Duçendan: Du carî, du cahind, duqed.
دو دل بوی: مروقی پاش ویش بوی، مروقی دل توشیش بوی (المتردد، التشکک)	دو قەندی: دوجاری، دو هندی، دو قەدی (المضاعف)
Dudilbûy: Mirovê paşûpêşbûy, mirovê diltoşîşbûy.	Duçendî: Du carî, duhindî, du qedî.
دو دل تو: پاش ویش تر، دل توشیش تر (الاشکک الاکثر تردا)	دوختور: پزیشک (الطبيب)
Dudiltir: Paşûpêştir, diltoşîştir.	Duxtor: Pizîşk.

دوربان: جهن دو ریک ژیک فدمر دین، سهری دوریکا
(الرفاض، المرق، مفترق الطرق)

Durryan: Cihê durêk jêkveder dibin, serê du rêka.

دورین: درورا چلکا برنا بهرک، لیک قولپ دان
(الخیاطه)

Durîn: Dirwara çilka birmaberik, lêkqulipdan.

دورین گڼ: تهرزی، کسې چلکا بدوریت
(الخیاطه)

Durînk: Terzî, kesê cilka didurît.

دورین: قهاندنا چاندنا وگل وگیا
(الحصد، الحصاد)

Durîn: Qefandina çandina gilûgiya.

دوربار: شارهزاییا دوریت، فعلین دوریت، هونرا دوریت
(فن الخیاطه، فن الحصاد)

Duryar: Şarezayîya durînê, felîyê durînê, hunera durînê.

دورار: نیک، یقا خو له لیکدای، جهن لیکدانا دوریت
(الشق الخیوط، الخط، السطر للخیاطه)

Durwar: Tîk, peqa xwelêkday, cihê lêdana durînê.

دوری: نیشان، دوریشم، ناک، قامچه
(السمه، العلامه، الاشارة، السومه، السیماء)

Durî: Nişan, durîşim, natik, qamçe.

دوری بون: نیشان بون، ناک بون، قامچه بون
(التسوم، التاثر)

Durîbûn: Nişanbûn, naikbûn, qamçebûn.

دوری بوی: تشتن نیشان بوی، ناک بوی، قامچی بوی
(الموسوم، المؤشر)

Durîbûy: Tiştê nişanbûy, natikbûy, qamçibûy.

دوری کړن: نیشان کړن، ناک کړن، قامچی کړن
(التأشير، التوسيم، الترقيم)

Durîkirin: Nişankirin, natikkirin, qamçikirin.

دوری کړی: نیشان کړی، ناک کړی، قامچی کړی
(المسوم، المقصاء، المؤشر)

Durîkiri: Nişankiri, natikkiri, qamçikiri.

دودل کړن: پاش وپیش کړن، دل توشیش کړن
(التشكيك، الترديه، الارتداد)

Dudîlkirin: Paşûpêşkirin, diltoşîşkirin.

دودل کړی: دل توشیش کړی، پاش و پیش کړی
(الشکک)

Dudîlkiri: Diltoşîşkiri, paşûpêşkiri.

دودلی، دودلیاتی، دل توشیشیاتی، پاش و پیشیاتی
(التزدد، الشک، التوهم، الاشتباه، الوسومه)

Dudîli = Dudîlyati: Diltoşîşiyati, paşûpêşiyati.

دورپه: کمدالی زفر، کمدالی تیز وکړو کمد
(الشيق، الاظوفه، الوعر، الاوهيه، الجش، الشاز، الخرشاف، الشوايز)

Durbe: Kendalê zivir, kendalê tîj û kor û kend.

دور دانه، نامانې دورا داندن تیدا
(حبه الدر)

Durdane: Amanê durra didanin têda.

دوروی: مروقی سهر وین، کسې تهر است وهرست
(زو الوجهين، اللثيم، التمام، الواشي)

Durwî: Mirovê serûbin, kesê nerast û dirist.

دوروی بون: سهر وین بون، ناخفڼ فکوهازتن، پاش دربون
(اللم، التغم، الوشايه)

Durwîbûn: Serûbinbûn, axifûn veguhastin, paşdirbûn.

دوروی بوی: کسې سهرقه و بنقه نهشتی نیک
(اللثيم، الواشي، التمام)

Durwîbûy: Kesê serve û binve, neşitî êk.

دوروی تر: مروقی پاش دربر
(الالتم)

Durwîtir: Mirovê paşdirtir.

دوروی کړن: پاش درکړن
(الالتم)

Durwîkirin: Paşdirkirin.

دوروی کړی: پاش درکړی
(اللم، التغم)

Durwîkiri: Paşdirkiri.

دورویاتی: پاش دری - زک رمشی، تهر استی
(التنميه، الوشايه، اللزم، ذی وجهين)

Durwîyati: Paşdirri- zikreşî, erastî.

بروز، دوشنبه: دهرمان
(الدواء)

Duroj = Duros: Derman.

دوریش: رُحیل، مندیشا، ژبری، بهیز، هیز، حیل، هندیش بری
(الشده، القوه، الحده، القوه)

Durîş: Jihêl, mindîşa, jibirî, bihêz, hêz, hêl, hindîşbirî.

لوړوښي: هستين لويلاڼي پيې قاما سهرقه ژبن چوکي هغا بشتا پيې
(عظم الساق)

Durîşî: : Hestîyê lwîlavê pêy qama serve jibin
çokê heta piştê pêy.

بوزهرک: هیکا جیمکی زهرکی تیدا
(بیضه ذات محین)

Duzcrik: Hêka cêmkê zerkê têda.

دوژ: ههف تهنگ، ههف ركه، دوژمن، نهيار
(الضد، المنافس، الخصم، المعاكس، العدو)

Duj: Hevteng, hevrik, dujmin, neyar.

نورمن: نیار، خویندار، دوزدار
(العدو، الضد، الخصم)

Dujmin: Neyar, xwîndar, dozdar.

دوژمنی، دوژمنیاتی: نهیاری، خوینداری، دوزداری
(العداوة، الخصومة، الهدیه)

Dujmini = Dujminatf = Dujminyatt: Neyarî,
xwîndarî, dozdarî.

دوئین: خہر کوتن، داپیفان، قهریژ، قتم، فیفار
(السب، الشتم، القذع)

Dujîn: Xebergotin, dapîvan, qerêj, qitim qîvar.

دوئین دان: داپیفان
(السباب، الشتم، الاقذاع)

Dujîndan: Dapîvan.

دوژین: قریژ، قتم، قیفار، پیسی، لهوتی
(البنس، القذر، الوستن، الدرن)

Dujîn: Qirrêj, qitim, qîvar, pîsî, lewitî.

نوڤين بون: قريزي بون، پيس بون، لهوتي بون
(التقذر، التوسخ، التدنس، التدرن)

Dujînbûn: Qirêjîbûn, pîsbûn, lewitîbûn.

دوروشم: رنگ و دروی، نیشان، پی ناس
(الوسام، الملامح، السمه، العلامه، اللحمه، العنوان، الشعار)

Durîsm: Reng û rwî, nîşan, pênas.

سورنگ ٹیکل:
(الاعشم)

Durengtêkel:

هو: رمودا لکھنویت بنی تھستی روہن، وک دھولتی
(النطل، الثفل، الدردی)

Durrdem: Remoda dikevît binê tiştê rohin, wek dewltê.

دوره: دو قهر، زیره
(الهجن)

Durrih: Dugort, zirreke.

سورنہ: دہبی گورنر، دہبی ہار
(الضاری، العقر، المفترس، السبع)

Durrinde: Dehbê gurêx, dehbê har.

دورنډه بون: ھار بون، ګورڅ بون
(التشرس، الافتراس، الضراوه)

Durrindebûn: Harbûn, gurêxbûn.

مورنده بوی: هار بوی، گوریخ بوی
(الضاری، الشرس، المفترس)

Durrindebûy: Harbûy, gurêxbûy.

دو پنده تر: هارتر، گورخ تر
(الاشرس، الاعقر، الاضرى)

Durrindetir: Hartir, gurêxtir.

دورنمکین: هارکرن، گورنخ کرن
(التشریس، الاعقار)

Durrindekirin: Flarkirin, gurêxkirin.

مورثہ کری: ہارکری، گورینگ کری
(المعمر، المشرس)

Dumindekirî: Harkirî, gurêxkirî.

دورپندی، دورپندھائی: هاری، هاریاتی، گورتخی، گورتخیانی
(الضراوه، الشراسه، الافتراس)

Durrindî = Durrindîyatî: Harî, harîyatî, gurêxî,
gurêxyatî.

عربی گوی: نیشانا گوی، ناتکا گوی
(الزمنه)

Durîyêguhî: Nîşana guhî, natika guhî.

دوشاخى: فېك كەتتا دو نشتا وەك رويبار ونهالا، جهن فېك كەتتا شتى

(التلاقى، للنهرين والواديين)

Duşaxdî: Vêkketina du ûştâ wek rwîbar û nihala, cihê vêkketina tiştî.

دوشەمبە: رۆژا نافەبرا ئېك شەمب و سەن شەمبا (الاثنين)

Duşemb: Roja navbera êkşemb û sêşemb.

دولە: دوجارى، دو هەندە، دوجەندان، دويچ (الضعف، قطعيت)

Duşqed: Ducarî, duhinde, duçendan, dupîç.

دولقە: زەمكە، دو ره (الجهين من الماء)

Duşorr: Zireke, durih.

دولقات: دو قەد، دو هەند، دوجەند، دوجارى (الضعف ذو كميتين)

Duşat: Du qed, duhind, du çend, du carî.

دولکەر: کەرئاف، چيک ئاف، دوريان، دوشاخ، دويرت (المنصى، الفرق، القسمان، الشطران)

Duker: Kerav, çiqav, duryandupirt.

دولکەر: چيک، چوت جوت، دو بر، دو چيک (المشطور، الانقسام الثنائي)

Duker: Çîq, cotcot, dubirr, duçîq.

دولکسى:

(ازدواج الشخصيه، انفصام الشخصيه)

Dukesî:

دولگان: فروش گاه (الحانوت)

Dukan: Firoşgah.

دولگان دار: (الحانوتيه)

Dukandar:

دولگان دارى: خاجه، فروش يار (الحانوتيه)

Dukandarî: Xace, firoşyar.

دولول: کريل، گولوله، کير (الدرجه، التكرس)

Dulol: Girêl, gulole, gêrr.

دولۆين بوى: قريژى بوى، پيس بوى، لهوتى بوى (المنس، الغذر، المتوسخ، المتدور)

Dujñbûy: Qirrêjibûy, pîsbûy, lewitîbûy.

دولۆين تر: قريژى تر، پيس تر، قيقارى تر، قتمەبى تر، لهوتى تر (الاننس، الاوسخ، الاقتر، الامرون)

Dujñtir: Qirrêjtir, pîstir, qîvarîtir, qitmeyîtir, lewitîtir.

دولۆين كرن: قريژى كرن، پيس كرن، لهوتاندن (التدنيس، التقدير، التوسخ، الادران)

Dujñkirin: Qirrêjîkirin, pîskirin, lewitandin.

دولۆين كرى: قريژى كرى، پيس كرى، لهوتاندى، قتمەبى كرى (المنس، الغذر، المتوسخ، المرون)

Dujñkirî: Qirrêjîkirî, pîskirî, lewitandî, qitmeyîtir.

دولۆينى، دولۆينياتى، قريژياتى، پيساتى، لهوتينى، قيقارياتى، قتمەباتى

(الوساخ، القذاره، الدناسه، النرن)

Dujñî = Dujñyatî: Pîsatî, lewitîñî, qîvarîyatî, qitmeyatî.

دولسەر: دو برى

(الغمام، الواشى، ذو رأسين)

Duser: Durê.

دولسەرى، دولسەرياتى: دورويياتى (النميه، الوشايه، التفاق، الفساد)

Duserî = Duserîyatî: Durwîyatî.

دولسەد: بيست دەه، هژمار، دوجار سەد (مئاتن)

Dused: Bîstdeh, hijmar, ducar sed.

دولسە: پشتى سوبەهى، ديترا روژى (بعد غد)

Dusbe: Piştî subehî, dîtira rojê.

دوشاخ: دوتا، دوريان، دوجەق، دوجەرەخ، دو دەم (دو قرن، قرن من الزمن)

Duşax: Duta, duryan, duçeq, duçerx, dudem.

دوشاخ: فېك كەتتا دو شيفا، فېك كەتتا دونهالا، دو دەرکەلى (المنصى، ملتقى الواديين والنهرين)

Duşax: Vêkketina du şîva, vêkketina du nihala, du dergelî.

Dumbelan: Texlîtekê kivarkaye wekî taxê libin, axê bihara dibît sîvok, dixon.	دومبیلان: تەخلێتەکی کێفەرکایە وەکێ تەخێ لێن تەخێ بهارێ دبیت سێفوک، دێخون (الکمان)
Duhin: Rwîn, kiz.	دوهین: رۆین، کز (السمن، الدهن)
Duhinkî: Kizokî, xewnî.	دوهینکی: کزۆکی، خەونی (الدهین، الوضر)
Duhinkîbûn: Xewnîn, kizokîbûn.	دوهینکی بوو: خەوین، کزۆکی بوو (التدھن، التضر)
Duhinkîbûy: Xewnîbûy, kizokîbûy.	دوهینکی بوو: خەوینی بوو، کزۆکی بوو (الدهن، الوضر)
Duhinkîtir: Xwnîtir, kizokîtir.	دوهینکی تر: خەونی تر، کزۆکی تر (الادھن، الاوضر)
Duhinkîkirin: Xewnandin, kizokîkirin.	دوهینکی کړ: خەواندن، کزۆکی کړ (التدھن، التضر)
Duhinkîkirî: Xewnandî, kizokîkirî.	دوهینکی کړی: خەوانندی، کزۆکی کړی (المدھن، الموضر)
Duhinkîtyatî: Xewnîyatî, kizokîyatî.	دوهینکیاتی: خەونیاتی، کزۆکیاتی (الدھان، الوضارہ)
Duhnê kuncîya:	دوهنی کونجیای:
Duhindî: Duçendî, dubare, duqed, ducarî.	دوهندی: دوچەندی، دوبارە، دوقەد، دوجاری (المضاعف)
Duhind: Duçend.	دوهند: دوچەند (کمیتان، مقداران)

Dulolbûn: Girêlbûn, gulolebûn, gêrbûn.	دولول بوو: گڕێل بوو، گولول بوو، گێربوو (الترج، التکرکس)
Dulolbûy: Girêlbûy, gulolebûy, gêrbûy.	دولول بوو: گڕێل بوو، گولول بوو، گێربوو (الترج، التکرکس)
Dulolkirin: Girêlkirin, gulolekirin, gêrkirin.	دولول کړ: گڕێل کړ، گولول کړ، گێر کړ (الترج، التکرکس)
Dulolî = Dulolîyatî: Girêlî, gulolî, gêrî, gulolîyatî, gêrîyatî.	دولول کړی: گڕێل کړی، گولول کړی، گێر کړی (الترج)
Dulop: Çipik, zilp.	دولوپ: چیک، زلپ (الوکب، القطره)
Dulopîrêj = Dulopwerîr: Çipikîrêj, çipikwerîr.	دولوپ رێژ، دولوپ وەرین: چیک رێژ، چیک وەرین (القطاره)
Dulîk: Dwîlkê fêqî, gilêşê çandinê, giyayekê wekî zîwanîye.	دولیک: دویلکێ فێقی، گیلێشێ چاندنێ، گیایەکی وەکێ زیوانی یە (نۆب الاشمار والفاکه، صنف من الزوان)
Dum: Nîkil.	دوم: نیکل (النقار)
Dumxar: Nîkilxar.	دوم خار: نیکل خار (المنسر، الشفواء)
Dumdum = Dumên: Tumtum, tumên, ringiring, ringên, huthut, hutên.	دوم دوم، دوهین: توم توم، تومین، رینگ رینگ، رینگین، حوت حوت، حوتین (الدرداء، صوت الطبل)

Dwîrî = Dwîraîf = Dwîrîyaîf: Derazî, derazîyaîf.	دویری: دویراتی: دهرازی، دهرازیاتی (البعد، النائی، القصی)
Dwîrahîf: Dwîr û derazî.	دویراهمی: دویر و دهرازی (البعاد)
Dwîrok: Pêşîn, berê, dembor.	دویروک: پېشېن، بېرې، دمبور (التاریخ، الزمن الغابر)
Dwîrbîn: Cavxweş, qetrekirin.	دویربین: چاف خوښ، قهتره کرن (بعید النظر، بعد النظر، السدیدف)
Dwîrbîn: Dîrbwîne, hwîrbîn.	دویربین: دیربینه، هویربین (التسکوب)
Dwîrbîne: Dêrbîne.	دویربینه: دیربینه (الناتوره)
Dwîrtir: Deraztir, mêjtir.	دویر تر: دهرازتر، میژتر (الابعد، الاقصی)
Dwîrcihîf: Sergumî, biyanîyaîf, mişexyaîf, derbederî.	دویر چهی: سرگومی، بیانیاتی، مشهخیاتی، دهر به دهری (النزوح، المنفی، القریه)
Dwîrcih: Biyanî, deramî, sergumkirî, mişext, derbeder.	دویر چه: بیانی، دهرامی، سرگوم کری، مشهخت، دهر به دهر (القریب، المنفی، النازح)
Dwîrcihbûn: Biyanîbûn, deramîbûn, mişextbûn, derbederbûn.	دویر چه بون: بیانی بون، دهرامی بون، مشهخت بون، دهر به دهر بون (التقرب، النزحه)
Dwîrcihbûy: Mişextbûy, deramîbûy, biyanîbûy, derbederbûy.	دویر چه بوی: مشهخت بوی، دهرامی بوی، بیانی بوی، دهر به دهر بوی (المفترب، المبتعد)

Dwî: Dwikêl, tem.	دوی: دویکیل، تم (الدخان، الیحموم)
Dwî: Mij, moran, 'Ewr, ger.	دوی: مژ، موران، عور، گهر (الضباب، الغبار)
Dwîdan: Dwikêldan, bo birrîna mêşet hingvîni.	دوی دان: دویکیل دان، بویرینا میشتیت هنگفینی (الایام للنحل: التخبین الاذخان)
Dwîdank: Amwîrê dwikêlkinê, bixêrî, kulîna dwikêlê.	دوی دانگ: نامویرین دویکیل کرنی، بخیری، کولینا دویکیلین (المدخنه)
Dwîyê çiray: Tenya çiray.	دوین چرای: تنیا چرای (السناج)
Dwîyê êkizî: Dwikêla bezi.	دوین کزی: دویکیلا بزی (التؤور: دخان الشحمیات والدھون)
Dwîr: Deraz, mêj.	دویر: دهراز، میژ (البعد، القصی، النائی)
Dwîrbûn: Derazbûn.	دویربون: دهرازبون (الابتعاد، النائی)
Dwîrbûy: Derazbûy.	دویربوی: دهرازبوی (الابتعاد، المنائی)
Dwîrtir: Deraztir.	دویر تر: دهرازتر (الابعد، الاقصی، الانائی)
Dwîrkin: Derazkin.	دویر کرن: دهرازکرن (الابتعاد، التباعد، الاقصاء)
Dwîrkinî: Derazkinî.	دویر کرنی: دهرازکرنی (البعد، المقصی، المنائی)

دویر وه لالت: بیانی، دهرامی، مشهخت، دهریهدر
(الغریب)

Dwîrwelat: Biyanî, deramî, mişext, derbeder.

دویر وه راوی: دهریهدر و مشهختیانې
(البعاد، الغربه)

Dwîrûderazî: Derbederî û mişextîyatî.

دویرف: کور، کوری، پش، پاشی، کورمسک
(العقب، المؤخره، الوراء الخلف)

Dwîv: Kur, kurî, pişt, paşî, kurmisk.

دویرف: کورمسک، کوری، پاشی، کماخ
(الذنب، الذیل، العجز)

Dwîv: Kurmisk, kurî, paşî, kimax.

دویرف پشک: دوی پشک: زنیوهرکی ژمهراډاره
(العقب)

Dwîvpişk: Dwîpişk, zinêwerkê jchirdare.

دویرف چافی: لاین چافی یې دهرقه نک کومی فه
(الحافظ، الحیقمان)

Dwîvê çavî: Layê çavî yê derve, nik guhîve.

دویرف چوڼ: دویرف بېردان، یې میلان
(المسایره، الماشاه)

Dwîvçûn: Dwîvberdan, pêhêlan.

دویرف چوڼ: دویرف کتن، لېږ چوڼ، شوینداچوڼ، دویرفا چوڼ
(الافتقاء، المتابعه، التعقیب)

Dwîvçûn: Dwîvketin, lipêçûn şwîndaçûn, dwîvraçûn.

دویرف چوی: دویرف کتن، دویرفاچوی، شوینداچوی، لېږی چوی
(المسایر، المفتی، المتابع، العقب)

Dwîvçûy: Dwîvketî, dwîvrraçûy, şwîndaçûy, li-pêyçûy.

دویرف دویرفک: دویرفک لاک

(الامعه، المعی، العقب، التابع)

Dwîvdwîvk: Dwîvelank.

دویرفا چوڼ: دشویندا چوڼ، دویرفاچوڼ، دویرف کتن
(المتابعه، الاتباع، التعقیب)

Dwîvdaçûn: Dişwîndaçûn dwîvrraçûn, dwîvketin.

دویرف ریغی: توخمهکن کیباڼی مشتې به لچیباییت زوزان چڼبیت
(نبات عشبی)

Dwîvrwîvî: Tuxmekê gîyayê mistêye, liçiyayêt zozan çêdibît.

دویر جهت: مشهخت تر، دهرامی تر، بیانی تر، دهریهدر تر
(الغرب، الانزاح، الابد)

Dwîrcihtir: Mişexttir, deramîtir, biyanîtir, derbederîtir.

دویر جهکړن: مشهخت کړن، دهریهدرکړن، بیانی کړن، دهرامی کړن

(التغریب، الانزاح، النقی، الابد)

Dwîrcihkirin: Mişextkirin, derbederkirin, biyanîkirin, deramîkirin.

دویر جهکړی: مشهخت کړی، دهریهدرکړی، بیانی کړی، دهرامی کړی

(المغرب، المنزح، المبعد)

Dwîrcihkirî: Mişextkirî, derbederkirî, biyanîkirî, deramîkirî.

دویر جهی: دویرجهیانې: مشهختیانې، مشهختی، دهریهدریانې، دهرامیانې

(الغریبه، الزوج، النقی)

Dwîrcihî = Dwîrcihîyatî: Mişextîyatî, mişextî, derbederîyatî, deramîyatî.

دویر هستی: دهرای، بېردهست دهرکتی
(البعاد، الغربه)

Dwîrdestî: Derazî, berdest derketî.

دویر دهست: دهران، دهست دهرکتی
(بعید الحصول، صعب المنال)

Dwîrdest: Deraz, destderketî.

دویر ولړژ:

(التفصیل، المفضل)

Dwîrûdirêj.

دویر خرابی: خومبارازی
(العفه، الزاهه)

Dwîrxirabî: Xweparaztî.

دویر یوکه: هزکړن، کویر نهران، چاف خومشی
(السدف، بعد النظر والتدبر)

Dwîrdîtin: Hizirkirin, kwîmêran, çavxweşî.

دویر حافی: نهری، څاری
(الشطط)

Dwîrheqî: Nerrê, varrê.

دويف هاجو: دويفه لانك، دويفدويفك
(المعنى: الامعه، التابع)

Dwîvhajo: Dwîvelank, dwîvdwîvk .

دويف هيل: پاشمند، پاش هيل، شوين وار
(الارث، المخلفات، الوارث، الخليفه)

Dwîvhêl: Paşmend, paşêl, şwînwâr.

دويفكل: كادوى، دوى
(الدخان، الايام، اليعنوم)

Dwîkêl: Kadwî, dwî.

دويفل: نبال، دول
(الكيد، للجبل)

Dwîl: Nihal, dol.

دويفستان: ناسنكه كى سى پييه زادى لسر دليتن، جاهى كوچكى
(الانافى، المنصب)

Dwîflistan: Asinkekê sêpêye zadî li ser dilênin, cahî kuçkî.

دويفكلى: قتمى، تنيكى
(الكتن)

Dwîkêlî: Qitmeyî, tenikî.

دويفنگ: دويفى بيزى سىي يه
(الننى، الايه، الطرف)

Dwîng: Dwîvê pezê spiye.

دويفنه: جهى مشتى كرنا بهر تهرشى يه لسر بهرغى، نالف دانا ژ
دورفى كوف وكوتانى
(معلق الشتاء على الثلج)

Dwînhc: Cihê mişûkirina ber terşîye li ser befrê, alifdana dervey gov û kotanê.

دويفرايى: شويندايى، دويفكدايى
(الموالاه، المتابعه، العاقبه)

Dwîvrrayî: Şwîndayî, dwîvikdayî.

دويمايى: کوتاهى، پاشى، پاش روز
(الضام، النهايه، المصير، الاخره، العقاب، النص، المنقبه)

Dwîmahî: Kotahî, paşî, paşroj.

دويمايى هاتن: کوتابون، سراسست بون
(الاختتام، الانتهاء النهايه)

Dwîmahîhatin: Kotbûn, serastbûn.

دويفرا: لپاش، دويفدا
(التالى، بعد الوراء)

Dwîvrra: Lipaş, dwîvda.

دويف سهرى جون: هافى بون، راتقان، قتان، باژلهبون
(السبح، الهيام، الضلال)

Dwîvserîçûn: : Havîbûn, rateqan, qetan, bajêlebûn.

دويفكه: دويفكرا
(الاطراد، القوالى، التتابع، التعاقب، التسلسل للحوادث)

Dwîvikve: Dwîvikrra.

دويفك را: دويفكدا، دويفكه
(تترى، التناوب، التوالى)

Dwîvikrra: Dwîvikda, dwîvikve.

دويفكدا: دويفكرا، دويفكه
(التتابع، التوالى، التعاقب)

Dwîvikda: Dwîvikrra, dwîvikve.

دويف كتن: دويفرا جون، شوينداجون، ليتى جون
(التعقيب، الاتباع، التبعيه)

Dwîvketin: Dwîvrraçûn, şwîndaçûn, lipêyçûn.

دويفه لانك: دويف دويفك، دويف هاجو
(الملحق، الامعه الذيل، الذنب، التابع)

Dwîvelank: Dwîvdwîvk, dwîvhajo.

دويف فمكون: فمماندن، فمتار كرن
(السلوك، السلك)

Dwîvvekirin: Vehandin, qentarkirin.

دويف لمقينك: توخمه كى چويچكيت بهر نافايه، بالافيك
(الذعره، مصفور)

Dwîvleqînk: Tuxmekê çwîçkêt beravaye, balvîk.

دويف سورك: توخمه كى چويچكايه
(ابو الحناء، عصفور)

Dwîvsork: Tuxmekê cwîçkaye.

دويفكدا وان: شيركهزه، جيمك
(الاسواغ، للولاده)

Dwîvikdazan: Şîrveje, çêmik.

دويف ملسك: توخمه كى مېش و مواريه ومكى كيزايه، كوربا وئ
يا توچغله، قوزكهزك
(حشره)

Dwîvmiqesk: Tuxmekê mêş û moraye, wekî kêzaye, kurya wê ya duçeqlê, quzgezk.

Dodanf: pezdolina ducara rojê, spêde û evarî.	دودانی: پەز دوتنا دوجارا روژی، سپێده ویتقاری (حلب الغنم وجیتین یومیا)
Dodank: Bixêrî, kulîna dwîkêlî, amwîrê dwîkêldanê.	دودانک: بخیری، کولینما دیوکیلی، نامویری دیوکیل دانی (المخنة)
Dodan: Dwîdana mêşa hingvînî bo birrîna wê.	دودان: دودانا مێشا هینگفینی بو برینا وێ (الایام للنحل، التخنین)
Doran: Gerr, serzak, gih, geh.	دوران: گهر، سەرزاک، گه، گه (النوبه)
Doraderî: Çilmêre, qerasê derî, piştavane.	دورادەری: چلمێره، قەراسێ دەری، پشتافانه (القطره، الضیبه، اللزازه القفل المزلاج)
Dorik: Sewka nanî.	دوریک: سەوکا نانێ (الرغیف، قرص الخبز)
Dorank: Devoke.	دورانک: دەفوکە (الحقار، الکفاف)
Dorank: Dorwerhatin, perwaz, kevî, çarçûve, cuxîn.	دورانک: دور وەرھاتن، پەرەواز، کەفێ چار چوڤه، جوخین (الحیط، الهاله، الطفاهه، الحدقه)
Dorman: Rex û rwî.	دورمان: رەخ دوری (الاطراف، الجهات، الحیط)
Dorvedan: Çerxvedan, dorgêrhan.	دورفەدان: چەرڤەدان، دورگەرھان (العروف، التحطیق، الطیور، الحوم)
Dorrandin: Mezaxtin, ziêkirin, têbirin, pwîwêkirin.	دوراندین: مزاختن، زێئێ کرن، تێ برن، پوڤج کرن (الاهلاك، الاتلاف، التبذیر، الهدر)
Dorrandî: Mezaxtî, z'êkirî, têbirî, pwîwêkirî.	دوراندی: مزاختی، زێئێ کری، تێ بری، پوڤج کری (المهدور، النذر، المتلف، الهالك، التالف)

Do: Cot, du êk, êkêk.	دو: دوت، دوتیک، ئێک و ئێک (اثنان)
Do: Dwî, kadwî, dwîkêl.	دو: دوی، کادوی، دیوکیل (الدخان، الايام، الیجمعوم)
Dobe: Şilî, avatîr û nwîsek.	دوبه: شیلی، ئافا تیر ونویسەک (الرضاب، الرحیق، العصیر، السلافه، السكر)
Dobalevenê şekirê: Şêlîya qerrmê şekirê.	دوبالەفەنی شەکرێ: شیلیافەرمی شەکرێ (الغند، عصیر نصب السكر)
Dobare: Vehingatin, ducarî.	دوباره: فەهنگاتن، دوجاری (المکرر، الثانی، المزیدوج)
Dot: Kiç, qîz, kîz.	دوت: کچ، قیز، کیز (البنت)
Dot: Kîç, qîz, kîz.	دوت: مام، کچ، مام (بنت العم)
Dotnam: Kiçmam.	دوتنەم: کێچمام (الحلب)
Dotin:	دوتی: شیریکشان، کەهان کفاشتن (المحلب)
Dođ: Şîrkêşan, gihan givastin.	دودج: شێرکەشان، گیهان گیواستن (التک، الحقیبان)
Doxîn: Benê derpêy, derpêbên.	دودخ: بەنێ دەرپێ، دەرپێ بێن (نوع من الحلی)
Dod: Tuxmekê çekêt jinaya, gerdênî, toq.	دود: توخمەکێ چەکێت زینانه، گەردەنی، توق (القلاوه، نوع من الحلی)
Dodank: Şîrmeşk.	دودانک: شیرمەشک (المکرص، الوطب)

دوگمه: چيلاسک، قوپچانير ومې، کمسپکا نيرامې، قوپلک
(الطباقة، الزر)

Dogme: Çilask, qupça nêr û mê, kespika nêramê, qulpik.

دولا ناشي: کارا ناشي یا مدخلی هيرانی بکنی
(القادوس)

Dola aşî: Kara aşî ya dextlê hêranê dikenê.

دول: نهال، نال، گهلیڼ فهکنی وفرمه وقه بوی
(الکند في الجبل)

Dol: Nihal, nal, gelîyê veketî û fireh û vebûy.

دولاب: چرچیک، پيروان
(الحلاله، الدولاب)

Dolab: Çirçik, perwane.

دول بون: کريل بون، گیزبون، گولوله بون
(التدرج)

Dolbûn: Girêlbûn, gêjbûn, gulolebûn.

دول بوی: کريل بوی، گیزبوی، گولوله بوی
(المتدرج)

Dolbûy: Girêlbûy, gêjbûy, gulolebûy.

دول کرن: کريل کرن، گیزکرن، گولوله کرن
(الدرج)

Dolkirin: Girêlkirin, gêjkirin, gulolekirin.

دول کری: کريل کری، گیزکری، گولوله کری
(الدرج)

Dolkirî: Girêlkirî, gêjkirî, gulolekirî.

دوله: کوتلکیت لکال کولندێ که لاندی
(الکعب المغلی مع القرع)

Dolme: Kutilkêt ligel kulindê kelandî.

دولاخ: بر پیکا گردانا باقا بیی، نالینکا باقا بییا
(رباط الساق)

Dolax: Bêrpêka girêdana baqapêy, alinka baqa pîya.

دولم: فتراجون، بېردوام
(المواصلة، المواظبة، الاستمرار)

Dom: Vêraçûn, berdewam.

دومان: دامان، پوسیدومی، گوهمشین، گولین، مرمول بون، پیکدا
چون، تمار

(الاسی، الهم الغمه، الحزن)

Doman: Daman, posîdeyî, guhişîn, gewilîn, mirewilbûn, pêkdaçûn, temar.

دول: دوژمنی، خوینداری، نهاری
(النعمه، العدا، الثار)

Doz: Dujminî, xwîndarî, neyarî.

دوژدار: نهيار، دوژمن، خویندار
(العدو)

Dozdar: Neyar, dujmin, xwîndar.

دوژه، دوژه: دوژه خ، ئیتوین، کوچکی مزین
(الجهنم، السعير)

Doje = Dojeh: Dozex, êtwin, kuçkê mezin.

دوسم: دو روی، ناخفتن گوهمین
(ذو الوجهين، النمام الواشي، المفسد)

Doser: Du rwî, axiftin guhêz.

دوسم: دو رویاتی، ناخفتن گوهمینی
(التمیعه، الوشایه، الفساد)

Doserî: Durwîyatî, axiftin guhêzî.

دوشاخ: فیک کهکتا دوکلی ونهالا وشیفا نو رویبارا
(التمنسی، ملتی الوابین)

Doşax: Vêkketina dugelî û nihala û şîva û rwîbara.

دوشال: شیلیا تریئ که لاندی، شیلیا که لاندی
(الدیس، الصقر)

Doşav: Şîliya tiryê kelandî, şîliya kelandî.

دوشامب: روزا نافیهرا نیک شامب وسن شامبایه
(الاثین)

Duşemb: Roja navbera êkşemb û şêşembyaye.

دوشمنی: نهو یهزیا شقان بخوه ددوشیت
(غتره اوشاه خاصه بالراعی یحلها لنفسه)

Doşenî: Ew peze ya şivan bi xwe dîdoşî.

دوشچک: میرکونک، چه کوچک، توپز، کاشو
(الطرقه، الهراوه)

Doqîçk: Mîrkutk, çekûçk, topiz, kaşû.

دوق: زرمکه، دوره
(الهیچین من الغنم)

Doqorr: Zirreke, dorrih.

دوق: کیر، براران
(الذکر، الاحلیل، الحشفه)

Doq: Kîr, birarran.

دوهن: روین، کز

(السمن، الدهی)

Duhin: Rwîn, kiz.

دوهنن گانځ: کزئ سوتنا روناہیئ

(النفط)

Duhnê gazê: Kizê sotina ronahîyê.

دوهنن روہن: دوهنن نهقریسی

(المہو)

Donê ruhî: Duhinê neqerisî.

دور وەرہاتن: پیور ہاتن

(الحف، الحفاوہ، الاحاطہ، التطويق)

Dorwerhatin: Pîwerhatin.

دور وەرہاتی: پیور ہاتی

(الحقوف، المحاط، المطوق)

Dorwerhatî: Pêwerhatî.

دوگور: دوتا،

(البصم، المنیر، الکثف، الغزل)

Dogur: Duta.

دوگور: مروفتی ستویر وکەلەخ مەزن

(العملاق، ضخیم الجثہ)

Dogur: Mirovê stwîr, kexex mezin.

وابوری: تپیری، دهربازویی، چوی، قتای
(الماضی، القاضی، العابر، المار = المجتاز)

Raborî: Têperî, Derbazbûy, Çûy, Qetay.

وابوراندن: قتاندن، دهربازکړن، تن پوراندي
(التخصیص، الامر، الاعیار، الاقضاء)

Raborandin: Qetandin, Derbazkirin, Tê perrandin

وابوراندی: قتاندي، دربازکړی، تن پړاندی
(المقضى، المر، المعبر)

Raborandî: Qetandî, Derbazkirî, Tê perrandî

وابون: هلستن، کتل بون، ژيړله بون، هلکتښ
(القيام، القوم، النهوض، الارتفاع، الافاقه)

Rabûn: Helistin, Kêlbûn, Jibîrvebûn, Helketin.

وابون: پوښ بونا ناځي، لېښت، لږی، لیسې، لېښت
(الفيضان للماء)

Rabûn: Boşbûna avê, Lêmişt, Lihî, Lîser, Lêhmişt.

وابون: فزین، چلبون،
(القلة: من مرض أو فقر).

Rabûn: Vejîn, Çêbûn.

وابوی: هلستی، ژيړله بوی، کتل بوی، هلکتښ بوی،
(القام، الناهض، المرتفع، المنصب، المقل، الفاض، القاله)

Rabûy: Helistî, Jibîrvebûy, Kêlbûy, Helketîbûy.

وابون: ښاريون، هښاريون، شين بون، رستن، پريخوړن،
(الافاقه، الايقاظ، التتميه، التماء، النشوء).

Rabûn: Agehbûn, Hişyarbûn, Şînbûn, Ristin, Berbixwekirin.

وابوی: هښاريوی، ښاريوی، رستي، پريخوړی،
(المفق، المتيقظ، التامی، الناشئ، اليقظان).

Rabûy: Hişyarbûy, Agehbûy, Ristî, Berbixwekirî.

وابونا هېوا: بياکتن، ژ جه بلندبون
(الانقياد).

Rabûna hewa: Bibaketin, Jicibilindbûn.

وابوی هېوا: بياکتن، ژ جه بلند بوی
(المنطاد)

Rabûy hewa: Vibaketî, Jicibilindbûy.

وابونا مړن: هلستنا ژ مړن، روژا گوښی،
(القيامه).

Rabûnamirînê: Helistina ji mirinê, Roja gwînê.

R

وا: ښايسته بهرې گوښې مه معنا پي دهيت زانين وک. راکرتن،
راهيلان.

(اداء تنبيه في اول اللفظ لاداء المعنى الكامل).

Ra: Alaweke berî gotinê me'na pêdihêt zanîn, wek: Ragirtin, Rahêlan.

وا پارتن: قتاندن، دهربازکړن، دهربازکړی، پوراندن،
(القصاء، المضاء، المداوار)

Rabartin: Qetandin, Derbazkirin, Derbarekirin, Borandin.

وابارتي: قتاندي، دهربازکړی، پوراندی، دهربازکړی
(المقضى، المدارى، المقضى)

Rabartî: Qetandî, Derbazkirî, Borandî, Derbarekirî.

وابيانن: رابيانن، دابستې، راکرتن، گرځدانا چيلی بو پرينا کای،
(ربط البقره لجامه الثيران)

Rabînan: Rabînan, Dabestin, Ragirtin, Girêdana çêlê bû perîna gay.

وابيناى: گرځدای، چيلا گرځيدای بو کوښتل و پريښ
(البقره المجامع للثيران والملقح)

Rabînay: Girêday, Çêlagirêday bo guhnêl û perînê.

وابوښ: دهربازبون، چين، قهپرين، تپيښ، تپيږين
(المرور، المقضى، الانقضاء، العبور، الاجتياز)

Raborîn: Derbazbûn, Çûn, Veperrîn, Têpeyîn, Têperîn.

رادای: مالشتی، مالی، فدای، گدی کری، فالاکری. (النهال، المنفی، الزال، الفرج، المدفوع، المزاج، المكسح، المكتوس).	راچاندین: خیر کرن، دبیریکدا برن. (النیر، اللیاب).
Raday: Maliştî, malî, veday, gorrkîrî, valakîrî.	Raçandin: Xîrkirin, Diberêkdabin.
رادانک: کمتی لهفراکانا یاریا جڭ دبیت، دبیت دویمای. (الکنتس، الکاسح، الدافع، المزیل، المهیل، المغرغ، الزانح).	راچاندی: ریز کری، فھاندی، دبیریکدا بری. (السدی، اللسج).
Radank: Kesê li hevrikana yarya çixdibît, dibît dwîmahî.	Raçandî: Rêzkirî, Vehandî, Diberêkdabinî.
رادانا دھالی: فالاکرنا دھالی تاف فھخارن. (النبت).	راچاندی: بژکی، بهلاف بوی. (الموزع، المنشور، المبعثر).
Radanaderavî: Valakirina deravê av vexarnê.	Raçandî: Bijikî, Belavbûy.
رادانا سەر: سەرورکر، تەرقلاندن. (العلم، الاکباس).	راچاندی: ریز کری، خیج کری، گتیر کری. (الرصع، النسق، المخطط، النظم).
Radanaser: Serwerkirin, teriqandin.	Raçandî: Rêzkirî, Xîçkirî, Gêrkkirî.
رامیشو: ترش و شیرین تیکل. (المر: الطعم الحلو الحامض المزوج).	راچاندی: تیکرا بری، تیک پھاندی. (المنیر، للیاب).
Radîşo: Tîrş û şîrîn têkel.	Raçandî: Têkrrabinî, Têkpeşandî.
رازان: تھلاش بون، خوہ ریز کر، تھرمان بون. (الرقود، الضجوع).	راچین: بژاک، ریزکر. (الناشر، الراصع، التاسق، الموزع، المنیر).
Razan: Telaşbûn, xwedirêjkin, terhanbûn.	Raçîn: Bijak, Rêzker.
رازای: تھلاش بوی، خوہ ریز کر، تھرمان بوی. (الرافد، الضائع، المضطجع).	راخواندن: راکیشان، خشاندن، شپنہ کرن. (الجر، السعل، السحب).
Razaf: Telaşbûy, xwedirêjkin, terhanbûy.	Raxirandin: Rakêşan, Xişandin, Şipnekirin.
رازاندن: تھلاش کرن. (الرافاد، الاضطجاع، الترقيد، الاضطجاع).	راخواندی: راکیشای، خشاندی، شپنہ کری. (المجور، المسحول، المسحوب، المجنوب).
Razandin: Telaşkirin.	Raxirandî: Rakêşay, Xişandî, Şipnekirî.
رازاندی: تھلاش کری. (المزق، المضجع).	راخویتہ: ھروھکی ھی، چونہ، نیفھلی. (الرعاع، الفوغانی، الوضع، السافل، القافہ، الدھماء).
Razandî: Telaşkirî.	Raxwîte: Herwekî hey, Çunne, Êvelî.
رازای: قائل، لبرھاتی. (الراضی، القانع).	راخویتی: ھروھکیاتی ھی، چونہباتی، نیفھلیاتی. (الفوغاتی، الرعیہ، السفالہ، الوضعا، العناث، التفاهہ).
Razî: Qa'il, liberhatî.	Raxwîteyî: Herwekîyatî hey, Çunneyatî, Êvelîyatî.
رازاکوشتی: تیکالا کوشتی. (الطخیم، شریعہ اللحم).	رادان: کوپر کرن، فدان، ھافتن، فالاکرن. (الانھیال، البفع، النفی).
Razagoştî: Tîkala goştî.	Radan: Gorrkirin, vedan, havêtin, valakirin.
رازای بون: قائل بون، لبرھاتن. (العتبی، الرضاء، القناہ).	رادان: مالشتن، مالین، فالاکرن. (الازاحہ، الکسح، الکنتس، الازالہ، الافراغ).
Razîbûn: Qaîlbûn, liberhatin.	Radan: Maliştin, malîn, valakirin.

راست تر: دمشت تر، تیل تر.
(الاعدل، الاقوم).

Rasttir: Deştir, tîltir.

واست کړن: دمشت کړن، تیل کړن.
(التعديل، التسوية، التقويم).

Rastkirin: Deştkirin, tîlkirin.

واست کړی: دمشت کړی، تیل کړی.
(المعدل، المسوی).

Rastkirî: Deştkirî, tîlkirî.

واستی، راستییاتی: دمشتییاتی، تیلیاتی، تیلی.
(العدالة، الاستواء).

Rastî = Rastîyî: Deştîyati, deştîni, tîlyati, tîlî.

واست: وهی، ماف، درست.
(الحق، النصفه).

Rast: Weyî, maf, dirist.

واستی: وهیاتی، درستی.
(الحقیقه، الانصاف).

Rastî: Weyatî, diristî.

واست: درست، بڼ خاری.
(المستقیم).

Rast: Dirist, bêxarî.

واست: رمخځ راستی، دمشتی راستی.
(اليمين، الايمن للید)

Rast: Rexê rastê, destê rastê.

واستی: درستی، بڼ چپې، بڼ خوهېری.
(الاستقامة).

Rastî: Diristî, bêçepî, bê xwehri.

واستی: کمښتې بدهښتې راستې شولا بکت.
(اليمينيه)

Rastî: Kesê bidestê rastê şola biket.

واست، واستاهی: دمشتی، پانی، نهژتی، ډاکتی، دمشتاهی.
(الطحان، السهل، اللجم ارض لانجد فيها).

Rast: Rastahî, deştî, panî, nihijî, daketî, deştahî.

واستا تشتی: برامبر، براب، پېش ههممت، سمته، ستیره.
(الصعيد، الاتجاه، المقابل، ازاء، السم، الاستقامة، الموازاه).

Rasta tiştî: Beramber, beraber, pêşhmet, sente, stêre.

وازی بووی: قانبل بووی، لېر هاتی بووی.
(الراضي، القانع).

Razbûy: Qaîlbûy, liberhatîbûy.

وازی تر: قانبل تر، لېر هاتی تر.
(الراضي، الاقنع).

Raztîr: Qaîltir, liberhatîtir.

وازی کړن: قانبل کړن، لېر نینان.
(الراضاء، الاقناع).

Raztîkirin: Qaîlkin, liberînan.

وازی کړی: قانبل کړی، لېر نینای.
(المرضى، المقنع).

Raztîkirî: Qaîlkirî, liberînay.

وازیاتی: قانبل بونی، قانبلې، لېر هاتنی، لېر هاتنیاتی.
(الرضى، الرضوان، القناعه).

Raztîyati: Qaîlbûnî, Qaîlî, liberhatinî, liberhatin-yati.

وازاننا سر پښتی: ترهانی.
(السديج، الاستقاء).

Razana ser piştê: Terhanî.

واژیرک: نفینې رانیخستنی.
(الوطاء، خلاف الفطاء).

Rajêrk: Nivîne raêxistinê.

واژیرک: کمښت بڼ دمشت و نهشیای، بڼ پیک.
(الوضيع، الخاضع، الذليل، الخانع).

Rajêrk: Kesê bindest û neşyay, bînpêk.

واژیرکی واژیرکیاتی: بڼ دمشتی، نهشیانی، بڼ پیکې، بڼ زکی.
(الذل، الذله، الخنوع، الخضوع، الوضاعة، الدناه).

Rajêrkî = Rajêrkîyati: Bîndestî, neşyanî, bînpêkî, binzikî.

واست: دمشت، تیل.
(العدل، المستوی).

Rast: Deşt, tîl.

واست یون: دمشت یون، تیل یون.
(الاعتدال، الاستواء).

Rastbûn: Deştbûn, tîlbûn.

واست بووی: دمشت بووی، تیل بووی.
(المعتدل، المستوی).

Rastbûy: Deştbûy, tîlbûy.

راست نمره: روی نمره.
(المستوى، الصغیر).

Rast erd: Rwf erd.

راست بهر: روی دریا.
(مستوى البحر).

Rast behr: Rwf derya.

راست بین: راست دین.
(مستوى النظر).

Rast bin: Rastdîtin.

راست زین: بهرامبر زیار.
(مستوى المعیشة).

Rast jin: Beramber jîyar.

راست یئ کرن: بهردان، سر رئ کرن
(التوجيه، التفسير، تمثیه، الامور).

Rastrêkirin: Berdan, serrêkirin.

راست تیکستن: سر راست، رئ تیکستن.
(التدبیر، التوجيه، التنظيم، التجهيز).

Rastêxistin: Ser rast, rêxistin.

راست تیکستی: سر راست کری، رئ تیکستی.
(المجهز، المدير، الوجه، المنظم).

Rastêxistî: Ser rastkirî, rêxistî.

راست کستن: بهرهم بون، یئ چیبون، بهمت بون.
(التجهز، التنظيم، التدبیر، التهيؤ).

Rastketin: Berhavgûn, pêçêbûn, peytbûn.

راست کتن: بهرهم بوی، یئ چیبوی، بهمت بوی.
(المجهز، المهی، المدير، المنظم).

Rastketî: Berhevgûy, pêçêpûy, peytbûy.

راسپارتن: نهمپارتن، فرئ کرن، هنارتن.
(الاحاله، الانتداب، التفویض).

Raspartin: Espartin, virrêkirin, hinartin.

راسپارتی: فرئ کری، هنارتی، نهمپارتی
(المنتدب، المفوض، المحال).

Raspartî: Virrêkirî, hinartî, espartî.

راشپارتن: تئ بهماندن، تئ بهمین، تئ بهرین، سمتن.
(القطر، الاجتياح، الاختراق).

Rasqandin: Têpeşandin, têbeyîn, têperîn, sim-tin.

راستگو: راستی بیژ.
(الصادق).

Rastgo: Rastîbêj.

راستی: درست گوئن، وهی گوئن، وهیی.
(الصدق).

Rastî: Diristgotin, weyîgotin, weyî.

راستی گوئی: راست بیژی، وهی گو.
(الصدق).

Rastgoyf: Rastbêjî, weyîgo.

راستگه: راست کیشک، خییج کیش، گیر کیش.
(السطره).

Rastek: Rastkêşk, xîkêşk, gîrkêşk.

راستی بیژ: راست گو.
(الصادق).

Rastbêj: Rastgo.

راستی تیکه: بهرامبر، بهرانبر، بهرابر، پیش فه.
(الموازاه، المحاذاه، القباله).

Rastêk: Beramber, beranber, beraber, pêşve.

راستی کتن: کوک، یئ چیبوی، تئ هیمی، شیبای.
(المیسور، المتکامل، المتکمن، القدير).

Rastketî: Kok, pêçêbûy, têhey, şîyay.

راستی کستن: کوک بون، یئ چیبون، تئ هیماتی، شیبای.
(اليسار، الكمال، الامكان، القدره، اليسر، التکامل، التمكن، الاقتدار).

Rastketin: Kokbûn, pêçêbûn, têheyatî, şîyatî.

راستی هاتن: بهرا بهر هاتن، تیک تهمقلین، رویباری بون.
(المواجهه، المصادقه، اللقاء).

Rasthatin: Beraberhatin, têtêşqilîn, rwîbarîbûn.

راستی گول: گولی دان، سریدین.
(تکامل سنابل الزرع).

Rastgul: Gulîdan, serrdîn.

راستی یئ: ریکا دیبار، ریکا راست یا بی چپ.
(القصد، الطريق المستقیم).

Rastrê: Rêka dîyar, rêka rast ya bê çep.

راستاهی: دهمتاھی، یانی، نهژتن، داکمتی.
(الطحان، اللجم، السهم، الصغید، الاستواء، الکثبه).

Rastahî: Deştahî, panî, nihijî, daketî.

وال كرن: خيخ كرن، تغله كرن، گير كرن، خير كرن
(المخطوط، الاقلام)

Ravkirin: Xîçkirin, tevekîrin, gîrkîrin, xîrkîrin.

وال كرى: خيخ كرى، خير كرى، گير كرى، تغله كرى، حيشى كرى.
(المخطوط، القلم)

Ravkirî: Xîçkirî, xîrkirî, gîrkirî, tevekîrî, hêşkirî.

واله: خيخين، گيرين
(المخطوط، المخطوط، المسطر، القلم)

Ravîn: Xîçîn, girîn.

والهاندن: راتهاندن، راهافين، هافى كرن، باژله كرن،
دهربدركرن، مشخت كرن، توت كرن.
(التشريد، التحجيه، الطرد، النفى)

Raqetandin: Rateqandin, rahavêtin, havîkirin, bajê-
lekirin, derbederkirin, mişextkirin, tutkirin.

والهاندن: هافى كرى، باژله كرى، توت كرى، فهافى،
دهربدركرى.
(المشرد، المطرد، المنحى، المهيم، المضل)

Raqetandî: Havîkirî, bajêlekîrî, tutkirî, veday,
derbederkîrî.

والهتان: هافى بون، راتهتان، باژله بون، لوياف سارى چون،
هيزبون.

(الهيمان، الضلال، الشرود)

Raqetan: Havîbûn, rateqan, bajêlebûn, lidwîv serî
çûn, hêrbûn.

والهتاي: هافى بوى، باژله بوى، هيز بوى، راتهتاي
(الهائم، الشارد، الضال، الطريد)

Raqetay: Havîbûy, bajêlebûy, hêrbûy, rateqay.

والهتن: راهوتن، وهشان، داهتن، بن كمتن، تهبان
(الزوح، الوقوع، السقوط)

Raketin: Ranihiştin, weşan, daketin, binketin, te-
pan.

والهتن: تهباى، تهپسى، وهشاي، نهوتنى، داهتنى، بن كمتى.
(الزاح، الساقط، الواقع، الراقط)

Raketî: Tepay, tepisî, weşay, nihiştî, daketî, bin-
ketî.

والهتاندن: تن يمشاي، تن يهپى، تن يهپى، سمتى
(المطو، القطى، المحتاج، المخرق)

Raşeqandî: Têpeşay, têbeyî, têperî, simtî.

والهتاندن: تن يمش، تن يهپى، تهپهپ، سمتوك
(الخارق، المطو، الجانح، المحتاج)

Raşeqîn: Têpeş, têbey, têper, simtok.

والهتاندن: داومشان، شوربون، داهتن
(الانكسار، الانسدال)

Raşkestin: Daweşan, şorrbûn, daketin.

والهتاندن: داومشاي، شوربوى، داهتنى
(المنكسر، المسلول)

Raşkestî: Daweşay, şorrbûy, daketî.

واله نيرچير
(الصيد، القناص، الفانص)

Rav: Nêrçîr.

واله: نيرچيرفان
(الصياد، القناص، الفانص)

Ravçî: Nêrçîrvan.

واله كوريشكتى لهشى، دمنى نافريق
(الطبع الجدى اثناء العمل تجدعات عند الوحام)

Rav: Kurîşkê leşî, demê avizîyê.

واله خيخ، گير، تغله، گيرا دييار، خيجا فافرى، حيشى، خير
(الوع، الخط المباين من الجبل، الشت: الخط المميز)

Rav: Xîç, gîr, tevlê, gîrادیار, xîça vavirî, hêşî,
xîr.

واله خيخ خيخ، گير كير، تغله تغله، حيشى حيشى، خير
خير
(المقم، المخطوط)

Ravrrav: Xîç xîç, gîr gîr, tevlê tevlê, hêşî hêşî,
xîr xîr.

واله بون: خيخ بون، تغله بون، خير بون
(التخطيط، التقلم)

Ravbûn: Xîçbûn, tevlêbûn, xîrbûn.

واله بوى: خيخ بوى، تغله بوى، خير بوى
(المخطوط، المقم، المخطوط)

Ravbûy: Xîçbûy, tevlêbûy, xîrbûy.

واگرتن: پسناندن، ماقویل کرن
(الانزان، الرزانه، الوقار، المره)

Ragirtin: Pesinandin, maqwîlkin.

واگرتن: خوه پسناندن
(الرزین، المتزن، الوقود)

Ragirt: Xwepesinandî.

واگرتن: موکوم، بنهجهی، خوه گری، نازایی، بوکری
(الثبات، الرسوخ، المقاومة، الصمود)

Ragirtin: Mukum, binecihi, xwegirî, azayî, bukirî.

واگرتن: موکوم، بوکر، خومگر، نازا
(الثابت، الراسخ، المقام، الصاعد)

Ragirt: Mukum, bukir, xwegir, aza.

واگرتن: دابستن، دابتنان، تاري کرن
(التبن: للحيوان ليسمن، الرجن)

Ragirtin: Dabestin, dabênan, tarîkirin.

واگرتن: دابستنی، دابتنای، تاري کری
(المتبن: الراجن، الرجن)

Ragirt: Dabestî, dabênay, tarîkirî.

واگرتن: تیراکرن، دخوه گرتن، وەرگرتن
(الاستيعاب)

Ragirtin: Têrakin, dixwegirtin, wergirtin.

واگرتن: تیراکری، دخوه گرتن، وەرگر
(المستوعب)

Ragirt: Têrakirî, dixwegirtî, wergir.

واگرتن: راوستاندن، بنهجهبون، ناکنجی بون
(الوقف، الإيقاف، الإقامة)

Ragirtin: Rawestandin, binecihbûn, akincîbûn.

واگرتن: راوستاندن، بنهجهبوی
(الموقوف، الموقف، المقيم)

Ragirt: Rawestandî, binecihbûy.

واگرتن: خوه پارازتن، خوه پاوان کرن
(الهن، العفاف، العف)

Ragirtin: Xweparaztin, xwepawankirin.

واگرتن: خوهارازتنی
(الغيف)

Ragirt: Xweparaztî.

واگرتن: هلاندن، بلند کرن، هل پيسارتن، قولوزکرن، کپل کرن
(الرفع، الإعلاء، الإقامة)

Rakirin: Helandin, bilindkirin, helpsartin, qu-
lozkin, kêlkin.

واگرتن: هلاندن، بالاکری، کپل کری، بلند کری، زیرهه کری
(الرفيع، المرفوع، المعلى، القائم، المقيم)

Rakirî: Helandî, balakirî, kêlkin, bilindkirî,
jibîrvekirî.

واگرتن: رابون، هلاندن
(اللقى، النخ)

Rakirin: Rabûn, helandin.

واگرتن: رابوی، هلاندن
(اللقى، المخرغ)

Rakirî: Rabûy, helandî.

واگرتن: هلگرتن، بالهکرن، هلاندن
(الشيلان، الشول، الاخذ، الرفع، النعش)

Rakirin: Helgirtin, balekirin, helandin.

واگرتن: هلگرتن، بالهکری، هلاندن
(الناخوذ، المرفوع، الشائل)

Rakirî: Helgirtî, balekirî, helandî.

واگرتن: هلکيشان، دهرتینان
(المنح، للماء)

Rakêşan: Helkêşan, derînan.

واگرتن: خیراندن، شپنهکرن، خشانندن
(الکبح، الجذب، السحب، السحل)

Rakêşan: Xirrandin, şipnekirin, xişandin.

واگرتن: ژیک تینان دهره
(المغط: مده ليطول، المط)

Rakêşan: Jêkînanderve.

واگرتن: هلکيشای، دهرتانی، خشانندی، خیراندی
(الساحب، المسحوب، المجنوب، المغموط، المكبوح)

Rakêşay: Helkêşay, deranî, xişandî, xirrandî.

واگرتن: واگيشک: تشتی بیک خوهه دگيشیت، کيشهک
(الغناطيس، الجاذب، الساحب، السحال، المتاح)

Rakêş = Rakêşk: Tiştê binixweve dikêşît, kêşek.

واگرتن: باریهکا تیک و دوکيشان، خیراندن بويرسی
(النزاع، جر الحبل لعيه)

Rakêşkanê: yaryeka êk û du kêşan, xirrandiyê,
biwerisî.

وامالی: تشتت رمنى و برى
(المحف، المكتسب)

Ramali: Tiştê renî û birî.

وامالك: تشتت تشتا دكل خوه دبته
(الكاسح، القحاف)

Ramalk: Tiştê tiştê digel xwe dibet.

وامالشت: چول كرن، ياقز كرن
(المحش، الجرز، القحف، القحت، اخذ الشئ عن اخره)

Ramaliştin: Çolkirin, paqijkirin.

وامالشتي: چول كرى، ياقز كرى
(الجزر، المكسح، المحقت، المحف)

Ramaliştî: Çolkirî, paqijkirî.

وامان: كام، داخا، نامانج، فيبان
(الغرض، القصد)

Raman: Kam, daxaz, amanc, vîyan.

واماي: فهماي، هههنگفتي، ههزقي، نهشيای
(الفاشل، المخفق، المتأخر)

Ramay: Vemay, helingiftî, heziqî, neşyay.

وان: رهمن، ژ چوگا پتي ههتا بزكي هه فههنيست
(الفخذ)

Ran: Rehin, ji çoka pêy heta bizikîve vedinwîsit.

وانان: رانيخستن، كيشان، راكيشان، دريژكرن
(المد، الامداد)

Ranan: Raêxistin, kêşan, rakêşan, dirêjkirin.

وانانين: ومكي بانئ خاني كاريته و نهيرا درانان دهافيژنئ، دريژ
كرن و رانيخستن
(التمديد)

Ranandin: Wekî banê xanî karîte û nîra diranan
dihavêjnê, dirêjkirin û raêxisûn.

واناي: دريژ كرى، رانيخستن
(المد، التمديد)

Ranay: Dirêjkirî, raêxistî.

وانان: كاف هافيژن، پينكاف، فرمه هافيژن
(الشوط، الخطو)

Ranan: Gavhevêtin, pêngav, firnehavêtin.

وانان: بهرهمف كرن، درست كرن
(المهد، التمهيد)

Ranan: Berhevkin, diristkin.

وامالاشت: كفشين، تهرقاندين، رامافيژن، فرك دان
(العصر، الكيس، الوتب، الضغط، الضخ، الدفع، المعصور،
المقوَّب، المتفلق)

Ragivaştin: Givişîn, teriqandin, rahavêtin, firik-
dan.

وامالاشتى: تهرقاندى، رامافيژنى
(المدفوع، الضاخ، المكبوس)

Ragivaştî: Teriqandî, rahavêti.

وامهانين: فرئ كرن، فيك نيخستن، قوليدان
(الايقال)

Ragihandin: Firêkirin, vêkêxistin, qulipdan.

وامهاندئ: فرئ كرى، قولپ داي
(الموصل)

Ragihandî: Firêkirî, qulipday.

واكرتن:
(الاستواء، التماسك، الاحتباس، القبض، التحمل)

Ragirtin:

واكرتئ:
(القبوض، المحتبس، المسك)

Ragirtî:

واكر: ستوين، بهرازه
(الركيزة، المقاوم، الماسك، القابض)

Ragir: Stwîn, beraze.

وامالين: رمين، مالشتن، مالين، ياقزكرن
(الجزر، الجرازه للاكل)

Ramalîn: Rapêçan, renîn, wekî lîser tiştê ligel xwe
dibet.

وامالك: كمسن چونه هيلك، همي خومر
(الجايز، الجريز)

Ramalk: Kesê çune hêlk, hemî xwer.

وامالئ: تشتت مالى، تشتت نهعيلاي و ياقز كرى
(الجريز، الجريز)

Ramal: Tiştê malî, tiştê nehêlay û paqijkirî.

وامالين: رايپجان، رمين، ومكي ليسر تشتا لكال خوه دبته
(الاكتساح، الاقتحاف، الكسح، القحف)

Ramalîn: Rapêçan, renîn, wekî lîsertiştê ligel xwe
dibet.

وامهیران: گهروسهرکرن. په‌رقوته‌کرن
(اللت، السحر)

Rahējan: Gerûserkirin, perqutekirin.

وامهیرای: گهروسهرکری، په‌رقوته‌کری
(الملتوت، المسحوق)

Rahêray: Gerûserkirî, perqutkirî.

وامه‌ژانا خه‌وئ: رانه‌ژتتا خه‌وئ، گولوله‌بون، به‌یز کهن
(النود)

Rahējana xewê: Ranihiytina xewê, gulolebûn, bi-
hêzketin.

وامه‌ایتن: پالدان، ده‌فاندن
(المياط، الدفع، الدع، الوطخ)

Rahavêtin: Paldan, defandin.

وامه‌ایتنی: پالداى، ده‌فاندی
(الوطيخ، المدفع، المدعوى، المايط)

Rahavêti: Palday, defendî.

وامه‌ایتن: دست دره‌مان، مه‌زاختن، زتن کرن، په‌لاچکرن
(السرف، الاسراف، الصرف، الانتفاق، البذخ، التبذير)

Rahavêtin: Dest dirhan, mezaxtin, ziêkirin,
pelaçekirin.

وامه‌ایتن: به‌ریخومکرن، ژنه‌اتن، هه‌ریژ
(الرواج، الانتاج، الانتفاع، النشاط)

Rahavêj: Berbixwekirin, jêhatin, verêj.

وامه‌وله: کاروخه، مه‌زاله، مروفتی که‌له‌خ مه‌زن و خاف و سست و
ژبه‌رک جوی

(المهتدل، المتزلل الراخی للمره)

Rahole: Karoxe, hejale, mirovê kelex mezin, û
xav û sist û jiberikçûy.

وامه‌یلان: به‌ردانا دیوف، سه‌ر دیوفه نان، قیت کرن، بشکفتن
(المطارد)

Rahêlan: Berdana dwîv, ser dwîve nan, qîtikirin,
pelaçekirin, bişkiftin.

وامه‌یلان: به‌ردای دیوف، سه‌ر دیوفه نای، قیت کری، بشکفتی
(الطريد، المطارد)

Rahêlay: Berday dwîv, serdwîvcnay, qîtikirî,
bişkiftî.

وامانئ: به‌ره‌مف کری، درست کری
(المهد، المخطو، المشوط)

Ranay: Berhavkirî, diristkirî.

وامانئن: هافیتن، لوت دان، درست کرن، کاف هافیتن
(التمهيد، التخطی)

Ranandin: Havêtin, lotdan, diristkirin, gavhavê-
tin.

وانه‌شتن، وانه‌ژتن: راکه‌تن، داکه‌تن، کهن، داومشان، ته‌رقین،
پاشداچون، که‌لداچون
(الترنج، الامواء، السقوط، الوقوع)

Ranihiştin = Ranihiytin: Raketin, daketin, ketin,
daweşan, teriqîn, paşdaçûn, keldaçûn.

وانه‌شستی، وانه‌ژتی: راکه‌تی، داکه‌تی، پاشدا جوی، داومشای،
ته‌رقی، که‌لداجوی
(الترنج، المہوی، الواقع، الساقط)

Ranihiştî = Ranihiytî: Raketî, daketî, paşdaçûy,
daweşay, teriqî, keldaçûy.

وانه‌ک: پالیا ده‌وارئ
(الوکاف، الدابہ)

Ranek: Palya dewarî.

وامه‌ژانئن: تیک مه‌ژانئن، زرقانئن، تیک شلقانئن
(الهر، الرج)

Rahejandin: Têk hejandin, ziqziqandin, têt şilqandin.

وامه‌ژان: زقرزقین، مه‌ژین، شلقان، کبیای، تیک شلقاندى
(الامتزاز، الارتجاج، الترنج)

Rahejan: Ziqziqîn, hejîn, şilqan, kîyay, têt şilqandî.

وامه‌ژای: زقرزقی، شلقى، تیک شلقى، کبیای
(المه‌ژوز، المه‌ژ، المرتج)

Rahejay: Ziqziqî, şilqî, têt şilqî, kîyay

وامه‌ژاندى: زقرزاندى، تیک شلقاندى، کبیاندى
(المه‌ژز، المرجج)

Rahejandî: Ziqziqandî, têtşilqandî, kîyandî.

وامه‌ژان، واه‌شان: زقرزقین، تیک شلقین
(الترنج، الکتر)

Rahejan = Raheşan: Ziqziqîn, têtşilqîn.

وامه‌ژای، واه‌شای: زقرزقی، تیک شلقى، کبیای
(الترنج، المکتر)

Rahejay = Raheşay: Ziqziqî, têtşilqî, kîyay.

راوستان: چک بون، مشک بون
(الرق: للدمع والدم)

Rawestan: Çikbûn, hişikbûn.

راوستان: چک بون، مشک بون، تبتان، تبتان، تبتان، راکرن، راکرن
(الایقاف، الاسکان، الارقاء، التعطیل)

Rawestandin: Çikkirin, hişikkirin, tebitandin, tenakirin, ragirtin.

راوستان: چک بون، مشک بون، تبتان، تبتان، راکرن، راکرن
(المعطل، الموقف، المسکن، المرقا)

Rawestandî: Çikkirî, hişikkirî, tebitandî, tenakirî, ragirtî.

راوستان: چک بون، تبتان، تبتان، مشک

(الرقی: المستقر، الساکن، الراکد، العاطل، العاطل، الواقف)

Rawestay: Çikbûy, tebitî, hişik.

راوستان: بهلاف بون، رانان، هلیخستن

(النشر، التمهيد، التوطئة، البسط، الفرش، المد، الردج)

Raêxistin: Belavkirin, ranan, helêxistin.

راوستان: بهلاف بون، رانان، هلیخستن

(المفروش، الممدود، المنشور، الراح، المبسوط، المهد)

Raêxistî: Belavkirî, ranay, helêxistin.

راوستان: بهلاف بون، رانان، هلیخستن

(الشور، الطحی)

Raêxistina bertavê: Bertavkirin.

رهین: بهلنگاز، ژار

(المسکن، الرهین)

Reben: Belingaz, jar.

رهین: بهلنگاز، ژاری

(المسکن، الاستکان، الرهین)

Rebenî: Belingazî, jarî.

رهین: بهلنگاز، سور بهارا لیجا چنبیت

(صنف من الزهار الجلیه)

Rebenok: Benîştirok, kulilkeka sore bihara liçiya çêdibî.

رهین: بهلنگاز، سور بهارا لیجا چنبیت، سور بهارا لیجا چنبیت

(الثری، الثریه: اول سقی للفلح)

Rebase: Rubsekirin, terkima, cihê çandinê, êka-va çandinê, terkimeka sivik.

راوستان:

(الطار، المطارد)

Rahêl:

راوستان: چک بون، تبتان، تبتان، مان، نهوتن، معندون
(السکون، الرکود، المکوث)

Rawestan: Çikbûn, tenabûn, tebitûn, man, nihj-tin, mendbûn.

راوستان: چک بون، تبتان، تبتان، نهوتن، معندون، معندون

(الاسکان، التریکد، الامکات)

Rawestandin: Çikkirin, tenakirin, tebitandin, ni-handin, mendkirin, veman.

راوستان: معند، چک بون، تبتان، تبتان، نهوتن، نهوتن

(السکون، الراکد، الماکت)

Rawestay: Mend, çikbûy, tena, tebitî, nihjî, vema-y.

راوستان: معند بون، چک بون، تبتان، تبتان، نهوتن، نهوتن

(السکون، المکث، المکث)

Rawestandin: Mendkirî, çikkirî, tebitandî, tenakirî, nihandî.

راوستان: خومکرتن، تبتان، تبتان، تبتان، خومکرتن

(القرار، الوقوف، الوقف)

Rawestan: Xwegirtin, tenabûn, tebitûn, akincîbûn, xwecihbûn.

راوستان: خومکرتن، خومکرتن، خومکرتن، تبتان، تبتان

(المستقر، الواقف)

Rawestay: Xwegirtî, xwecih, akincî, tena, tebitî.

راوستان: خومکرتن، خومکرتن، خومکرتن، تبتان، تبتان

(المعطل، العطال، العطال)

Rawestan: Çikbûn, tenabûn, tebitûn, man, nihj-tin, mendbûn.

راوستان: خومکرتن، خومکرتن، خومکرتن، تبتان، تبتان

(المعطل، العطال، المعطوب)

Rawestay: Xirab, jişol ketî.

راوستان: خومکرتن، خومکرتن، خومکرتن، تبتان، تبتان

(المعطل، العطال)

Rawestandî: Xirabkirî, jişolêxistî.

رەپە چولە: رەپە رویت، چیلای، سلت، چەكە چويف
(الجلف، الاعزل، السبيل)

Repeçol: Reperwît, çilax, silt, çekeçwîv.

رەپە چولە: چەكە چويف، رەپە رویت، چیلای، سلتی
(الجلف، المعزل)

Repeçolî: Çekeçwîvî, reperwîû, çilaxî, siltû.

رەپاندن: بەل کړن، پډان، رەپژاندن، ډاکرتن، تژی کړن
(الاملاء، التشحين، الشحن)

Repeandin: Belkirin, pivdan, repijandin, dagirtin, tijikirin.

رەپژاندن: پډان، رەپ کړن، بەل کړن، ډاکرتن، تژی کړن
(الملاء، الشحن، العبء)

Repijandin: Pivdan, repkirin, berkirin, dagirtin, tijikirin.

رەپژي: پډای، بەل، رەپ کړی، تژی کړی، ډاکرتی
(المعاء، المشحون، المملوء)

Repijî: Pivday, bel, repkirî, tijikirî, dagirî.

رەپژاندی: پډای، پډ کړی، رەپاندی، رەپ کړی، تژی کړی
(التعبیه، المختلا)

Repijandî: Pivday, pifkirî, repandî, repkirî, tijikirî.

رەپن: کومتلې کيڼای، کومتلې رەن بناغ، درکړن بره وکيا
(اللبنة، الليفيه)

Repin: Gumtilê giyay, gumulê rihe bi ax, dirkê bi rih û giya.

رەخ: لیف، لا، نک، نال، کنار، معز، تمنج، تمنشت، تل
(النحو، الحافة، الجوار، الجانب، الجهة، الطرف)

Rex: Lêv, la, nik, al, kinar, meriz, tenç, teniş, til.

رەخ بوڼ: مەرزبوڼ، نک بوڼ، لا بوڼ
(التجاور، التجانب، التطرف)

Rexbûn: Merizbûn, nikbûn, labûn.

رەخ بوڼ: مەرزبوڼی، نک بوڼی، لا بوڼی
(المحفف، المجاور، المجانب)

Rexbûy: Merizbûy, nikbûy, labûy.

رەخ تړ: مەرزتړ، لاتړ، نال تړ، نک تړ، تمنشت تړ، تل تړ
(الاجور، الاطراف، الانحی)

Rextir: Meriztir, latir, altir, niktir, teniştir, tiltir.

رەپساندن: ناقدانا نەردی بو کيڼلای، نەرد تەکرڼ، شېمیاکړن
(التثريه، اسقاء الارض للحرق)

Rebisandin: Avdana erdî bo kêlanê, erd terkirin, şemiyakirin.

رەپسەن: تەربوڼ، ناځی بوڼ، ناخ تەربوڼ، شېمیاکړن، شېمیا بوڼ
(التثريه، الترطيب، الارتواء)

Rebisûn: Terbûn, avîbûn, axterbûn, şihgirtin, şemiyabûn.

رەپ و رویت: چەكە چويف، چیلای، سلت، رەپ چوک
(السبيل، المرء بلا عصا او سلاح)

Repûrwît: Çeke çwîv, çilax, silt, repeçok.

رەپ: بەل، پډ
(التشظي، ملاء السقاء، فارتفع قواته)

Rep: Bel, pif.

رەپ بوڼ: بەل بوڼ، پډ بوڼ، رەپژيڼ
(التشظي، الامتلاء)

Repbûn: Belbûn, pifbûn, repijîn.

رەپ بوڼی: بەل بوڼی، پډ بوڼی، رەپژي
(التشظي، الممتلئ)

Repbûy: Belbûy, pifbûy, repijî.

رەپ تړ: بەل تړ، پډ تړ، رەپژي تړ
(الانظي، الاملاء)

Reptir: Beltir, piftir, repijîtir.

رەپ کړن: بەل کړن، پډ کړن، رەپژاندن، پډان
(التشظي، الاشطاء، الاملاء)

Repkirin: Belkirin, pifkirin, repijandin, pivdan.

رەپ کړی: بەل کړی، پډ کړی، پډای، رەپژاندی
(التشظي، المملئ)

Repkirî: Belkirî, pifkirî, pivday, repijandî.

رەپي، رەپيایي: بەلایي، پډایي، رەپژيڼي
(الشظيه، الامتلاء، الملاء، الانتصاب)

Repî = Repîyatî: Belî, belîyatî, pifî, repijînî.

رەپي: کيل، فەدایي
(المنتصب)

Rep: Kêl, veday.

رەپ رەپ: رەپيڼ، تەپ تەپ، تەپيڼ، چک چک، چکيڼ
(البتقدم، صوت الاقدام)

Reprep = Repên: Teptep, tepên, çikçik, çikên.

رەخم: هەف نیر، هەف گور، هەف بەر، هەفال، بەرمک
(الزمل، الرفیق، الصاحب، الذی، القرین)

Rexim: Hevnîr, hevgor, hevber, heval, bermilik.

رەخفە: سەنگاندن، نرەخەرن، سەحەرن، بەاکرن
(النقد)

Rexne: Sengandin, nirxekirin, sehkirin, bihakirin.

رە: تیرمەل، فەرەزە، رەفەزە، بستی
(الحزن، الحاجز، الحجر)

Red: Tirmil, vereze, reveze, bistî.

رەن: زەفیا مێوا، باخچی تری، باغی مێوا، نەبە
(الكرم)

Rez: Zevya mēwa, baxçê tîrî, baxê mēwa, nizbc.

رەز و باغ: حەریک، جەنیک
(البستان، الجنة، للاشجار)

Rezûbax: Hewîk, cinîk.

رەزبان: شانە، کەرەخ، وەرەز
(النظار، الناطور)

Rezvan: Şane, kerax, weraz.

رەزوانی: کارێ وەرەزێ
(النظار)

Rezvanî: Karê werazîyê.

رەزەل: توت کری، بن پێک، بن زک، لەوتی، تەپەسەر
(المهن)

Rezîl: Tutkirî, bînpêk, binzik, lewitî, tepeser.

رەزەلی: لەوتیانێ، بن زکاتێ، بن پێکێ، توت کری، تەپەسەری
(المهات)

Rezîlî: Lewitîyâtî, binzikatî, bînpêkî, tutkirî, tepeserî.

رەزەل بون: لەوتەن، بن پێک بون، تەپەسەربون
(الامتهان)

Rezîlbûn: Lewitîn, bînpêkbûn, tepeserbûn.

رەزەل تر: لەوتی تر، تەپەسەرتر، بن زک تر، بن پێ تر
(الامهن)

Rezîltir: Lewitîtir, tepesertir, binziktir, bînpêtir.

رەزەل کون: لەوتاندن، تەپەسەرکون، بن پێ کون، بن زک کون
(السومه، الامهات)

Rezîlkin: Lewitandin, tepeserkin, bînpêkin, binzikkin.

رەخ گرن: مەرزکرن، تل کرن، ئال کرن، لا کرن
(التحفيل، التمجيد، التجنب)

Rexkirin: Merizkirin, tilkirin, alkirin, lakirin.

رەخ گری: مەرز کری، تل کری، ئال کری، لا کری
(الحلوف، المطرب، الجور، المحف)

Rexkirî: Merizkirî, tilkirî, alkirî, lakirî.

رەخینێ، رەخینێ: مەرزاتی، مەرزینی، تلاتی، تەنچاتی، نکاتی،
لایاتی، لایینی، کتارینی
(الجوار، الجنب، الحوف)

Rexînf = Rexîyafî: Merizatî, merizînî, tilatî, tençatî, nikatî, layatî, layînî, kinarînfî.

رەخ ئالە: لێف ئال، دەف ئال، مەرز ئال
(الشاطي، الساحل، الضفة، الشط)

Rexav: Lêvav, devav, merizav.

رەخ پەنجەر: تل پەنجەر، بەرێ تەنشتا پەنجەرێ
(رکن الشباك)

Rexpencer: Tilpencer, berê tenîştâ pincerê.

رەخت: خەلێتکێ فێشەکا، کابلۆخکێ فێشەکا
(صف الرصاص، جعبه الخرطوش)

Rext: Xelîtkê fîşeka, kabloxxê fîşeka.

رەخ نەر: حەیسەلێ مەرزێ دەرکەمێ، بابو
(الليجه: ركن الباب، حافته)

Rexder: Hêsilê merizê dergîhî, babirro.

رەخ دەریک: دارکێ رەخ دەریکێ دەریکێ سویتێ
(حافه المصدده الخشبية)

Rexderfîk: Darkê rex depkê dirîkê swîtê.

رەخ دەریک: چار رەخ، دەرماندور، هەر چار قولاچ
(الاطراف، الجهات الاربعه)

Rexûrwî: Çarrex, dormandor, herçar qulaç.

رەخ یێ، رەخ رێکە: لێفا رێکێ
(الكنف، حافه الطريق)

Rexrê = Rexrêk: Lêvarrêkê.

رەخفە: تەنشت فە، نەفە
(المجانِب، بجانب)

Rexve: Tenîştve, nikve.

رەخکە: کورک، تەنگا کالکێ
(الشق، حافه الحذاء، المنسوج)

Rexik: Korik, tenga kalkê.

رەشەبا: کور با، مور با، باهوز
(الريح العاتى)

Reşeba: Kurba, hurba, bahoz.

رەشى بەشى: توخمەكى دارانە لىجىيا شىن دىبىت وەك ئەمەكى فەقى
يەكەن وەكى ھەلەلوكا دەمت
(صنف من الشجر)

Reşfəş: Tuxmekê darane li çiya şî dibît wek
tewkê fêqîyekê wekî helheloka didet.

رەش بەلەك: داومنا تىكەل، داومت كرنا ژن و مێر پىنگە
(الرقص المختلط)

Reşbelek: Daweta tēkel, dawet kirina jin û mēr
pêkve.

رەش بەلەك: پنى رەش، بەلەك رەش
(الارقص، الابلق)

Reşbelek: Pinî reş, belek reş.

رەش بەلەك: نامە، كاغەزەك
(الرساله)

Reşbelek: Name, kaxezk.

رەش و بەش: كوندىت چول و بى مروف، كافەلە كوندى فالە
(المهجور من القرى، المهدوم)

Reşûbê: Gundê çol û bê mirov, kavle gundê vala.

رەش تەملە: رەمەكى گەور بو مروف، قەمەر
(الدحاس، شده السمره للرجال، الدحاس)

Reştehle: Rengê gewr bo mirova, qemer.

رەش تەملە: كەمورى، كەمورىياني، قەمەرى
(الدحس)

Reştehleyf: Gewrî, gewrîyatî, qemerî.

رەش تارى: رەمەتى تىر، رەمەتى كەلەك رەش
(الحلكه، الحالك، القاتم)

Reştarî: Reşê tîr, reşê gelek reş.

رەش تارى: رەمەتى زىق
(الالكف، الكفاء، للحيوان)

Reştarî: Reşê zîq.

رەشيشا باراننى: خوناڧا باراننى، بارانا نەرم و كىم، تافى
(الهميم، الوثيفه)

Reşîşa baranê: Xunava baranê, barana nerm û
kêm, tavî.

رەژى: پەلەن قەمەرەي، پەلەن رەشمى، كورم
(القم)

Rejwî: Pelê vemirhay, pelê reşmî, komirr.

رەس = رەسە: ھەلەز، كىيايەكەن بەژن خووشە، خووش مەشتەن و
نالفە بو تەرشى
(نبات عشبي جبلى للعلف)

Res = Rese: Heliz, giyayekê bihên xweşe xweş
miştê û alife bo terşî.

رەسولە: توخمەكى تىرەن رەشەين باشە
(صنف من العنب الاسود)

Reswîf: Tuxmekê tiryê reşê yê başe.

رەش: تارى، دژى رەمەتى سبى
(الاسود)

Reş: Tarî, dijî rengê spî.

رەش ئاخ: ئىك ئاخ بانە، شىلا ئىكەن يا ئاخ بان كرنەن، ئاخا رەمەك
رەش

(اول تراب الغموره، التسقيف، التراب الاسود)

Reşax: Êk ax bane, şêlaêkê ya ax ban kirinê, axa
reng reş.

رەش بون: تارى بون، بەغر بەژن
(الاسود، ذوبان الثلوج)

Reşbûn: Tarîbûn, befir bihujîn.

رەش بوى: تارى بوى
(المسود)

Reşbûy: Tarîbûy.

رەش تر: تارى تر
(الاحلك، الاشد سوادا)

Reştir: Tarîtir.

رەش كرن: تارى كرن، بەغر ژ سەر ھاڧىتن بو نالف و دەا
(التسويد)

Reşkirin: Tarîkirin, befir ji ser havêtin, bo alif û
diha.

رەش كرى: تارى كرى، جەمى بەغر ژىن رادای
(المسود)

Reşkirî: Tarîkirî, cihê befir jê raday.

رەمشى، رەشانی: تارىانى
(السود)

Reşî = Reşatî: Tarîyatî.

رەشكە: بەزى رەش، بىزىن
(الكربره، الحب الاسود)

Reşoke: Pezê reş, bizin.

رەشوكى: توخمەكى تەنگىت كەقن بو ببارویتی دادگرتن
(صنف من البنادق)

Reşokî: Tuxmekê tivengê kevin bû, bibarwîtê da digirtin.

رەشەك: زىرتەك، خوش مەز
(الجلواز، البطل)

Reşek: Zirtek, xweşmêr.

رەش مار: مارى رەش
(الحنش)

Reşmar: Marê reş.

رەش مار: شاعر دىيژن كەزىا رەشمار
(فى الادب كناية عن الضفاير والجدائل)

Reşmar: Şa'ir dibêjin: Kezya reşmar.

رەش و سەي: بەلەك رەش، باز
(الارقيش)

Reşûspî: Belek reş, baz.

رەشوپلە: توخمەكى چويچكەنە
(البرقش، الشروشور، السوادية، صنف من الطيور)

Reşwêlê: Tuxmekê çwîçkane.

رەشە: باف رەش، برەشى تام داى
(المائل للسواد)

Reşve: Bav reş, bireşî tamday.

رەشواتى: دەمى بهرژينا بهفرى يە
(موسم ذوبان الثلوج)

Reşatî: Demê bihujîna befrêye.

رەش گەد: جەئى بەفر لى نەباريت
(الناطق التي لاتيهطل فيها الثلوج)

Reşgeh: Cihê befir lê nebarît.

رەش و شەين: جەئى مەنگاتى و خوین رەشى بن، جەئى حوتكا، جەئى قوتانئى، شوينا قوتانئى
(الكمة، تريف داخل الجلد من اثر الضرب)

Reşûşîn: Cihê hingatî û xwîn rijtîbin, cihê hutka, cihê qutanê, şwîna qutanê.

رەشك: دانەكى رەنگ رەشه درويى نانى دەن بو تام خوشى
(الكربره، الحب الاسود)

Reşik: Danekê reng reşe dirwîyê nanî diden bo tam xweşî.

رەشك: كالكا هەريى، پىلاقا رەسى، پىلاقا بەئى هەريى
(المسما، الحذاء الصوفى)

Reşik: Kalka hiryê, pêlava rîsî, pêlava benê hiryê.

رەشكا چاڤى: كەسپكا چاڤى
(الحنفه، الفص)

Reşka çavî: Kespka çavî.

رەش مال: كوین، چادر، خیفەت
(الوطاق، النجم، القسطاط، الخياء)

Reşmal: Kwîn, çadir, xivet.

رەشە: سەرەفسار، هەفسار، لغاف، دەست هەفسار
(الرسن، الزمام، العنان، المقود، اللجام)

Reşme: Serhefsar, hefsar, lixav, dest hefsar.

رەش مەي: توخمەكى تریى چاکە
(الوين، العنب الاسود)

Reşmêw: Tuxmekê tirîyê çake.

رەشه: ترس، سەم، جنقین، هەستە، سلهان
(الاستفزاز، الذعر، الفزع، الفز)

Reşe: Tirs, schim, ciniqîn, heste, silhan.

رەشه دان: ترساندن، جنقانندن، هەستاندن، سلهانندن
(الاستفزاز، الاذعار، الافزاع)

Reşedan: Tirsandin, ciniqandin, hestandin, silhandin.

رەشمینا ئاگرى: فەمرهانا كوربى، نەهەلبون
(الدعر: لم يتقد ويسخن)

Reşmîna agirî: Vemirhana guryê, nehilbûn.

رەش كرى: توت كرى، لى خوربى، دابەرزاندى، دقون سەفەكرى، بویركرى، بوس كرى
(النبيذ، المنفوخ)

Reşkirî: Tutkirî, lêxurî, daberizandî, diqon sevekirî, dwîrkirî, buskirî.

رەش كورن: بوس كورن، توت كورن، دابەرزاندن، دقون سەفەكرن
(النبيذ، المنفوخ)

Reşkirin: Buskirin, tutkirin, daberizandin, diqonsevekirin.

رەۋاندی: كەسنى نەچار ۋە بىن دەستۋىردان ھاتى بىن
(المختطف)

Revandî: Kesê neçar û bê destwîrdan hatî birin.

رەۋەك: نافا رۆژە
(البثق، الماء السريع الجريان)

Revek: Ava rijde.

رەۋەك: تەخسینا لىسەر بەفرىيە، خىشانا سەر كەۋپىيەت بەفرىيە،
ھولسىنا سەر بەفرا كەۋى ۋە كورسە مروف لىسەر ھولسىيەت
(الزلج، الزحلوقة، الثلج ونحوه)

Revek: Tehisîna liser befrêye, xîşana ser kevyêt befrê, hulisîna ser befra keví û kurşê mirov liser dihlulîşî.

رەۋەك: برا دەھبىي دورىدە، كەرى دەھبىي گورخ
(قطيع السباع، والحيوان الضارى)

Revde: Birra dehbê durinde, kerê dehbê gurêx.

رەۋەكى: رۆژىيا رويبارى چۈن خوش ۋە نۆۋار
(البثقة، للماء السريع الجريان)

Revekî: Rijdiya rwîbarê çûn xweş û dijar.

رەۋى: برا دەۋارىت ھى كرى چۈى بىن كافان
(الهمل، الموسيقى، قطيع الدواب السارحة)

Revî: Birra dewarêt heykirî çûy bê gavan.

رەۋەند: كۈچەر
(الرحالة، الرجل، البدو)

Revend: Koçer.

رەۋەندى: كۈچەرى
(الرحالة، البداهه)

Revendî: Koçerî.

رەۋ: ۋە رو: مشەخت بونا ترستى، ۋەلات بەردانا نەچار
(التزوج، الهجره، الهروب)

Revûro: Mişexit bûna tirsê, welat berdana neçar.

رەۋىزا كەۋرى: بىسبىيا كەۋرى، رۇزا كەۋرى
(الوجر)

Reveza kevrî: Bisêya kevrê, rizda kevrî.

رەۋ: ھىشك، موكوم، نازا، بوکور
(الصلب، الشديد)

Req: Hişik, mukum, aza, bukur.

رەۋ: يانى برا تەيرا، برا تىشتى دفرىت
(السرب، الغيف، الغي)

Ref: Yanî birra teyra, birra tiştê difirî.

رەۋك: رەۋىي كۈچكىن ناكىرى
(الطابون، مقدم الكانون)

Refik = Refatk: Berê kuçkê agirî.

رەۋاتىك: كورمەكە لىناختى چىدىكەن بو نىرچىرا كەۋا
(موضع شبك الصيد)

Refatk: Koreke li axê çêdiken bo nêrçîra kewa.

رەۋتە: دەرسوكا سەرىي ژىكا، بەنكى گىردانا ماتەكا مويىي سەرى
(قبطان شد خصله الشعر)

Refte: Dersoka jinka, benkê girêdana mateka mwîyê serî.

رەۋ: پىشت دان، پى ھەلاندن
(الهروب، القلول، الفرار، الهزيمه)

Rev: Piştan, pê helandin.

رەۋىتە: خۈە قورتال كرن
(الهروب، الفرار، الناص)

Revîn: Xwe qurtalkirin.

رەۋى: خۈە قورتال كەر
(الهارب)

Revî: Xwe qurtalker.

رەۋان: رەۋاندنا ژىكا
(الخطف، الاختطاف)

Revan: Revandina jinka.

رەۋانا چاقى: چاف كول بونا ژىبەر بەفرىيە، چاقى بەفرىيە ھىكائى
(التهاب العين من انعكاس الثلج)

Revana çavî: Çav kul bûna jiber befrêye, çavê befrê hingatî.

رەۋاى: كەسنى ھاتى رەۋاندن، ژىنا رەۋاندى
(المخطوف)

Revay: Kesê hatî revandin, jina revandî.

رەۋاندن: رەۋان، بىرنا بى دەستۋىردان، بخورنى بىن
(الاختطاف)

Revandin: Revan, birina bê destwîrdan, bixurtî birin.

R	ر	R	ر
<p>رهند گری: ژارگری، به‌لنگازگری، بٚ خویی گری، بٚ کس گری (المفر)</p> <p>Rendkirî: Jarkirî, belingazkirî, bêxudankirî, bê-keskirî.</p> <p>رهندي، رهندياتی: بٚ کس، بٚ خویاتی، به‌لنگازی، ژاری (المسکنه، الوداعه، الفقر)</p> <p>Rendfıyafı = Rendfı: Bêkesî, bê xuyatî, belingazî, jarî.</p> <p>رهنمک: تاخ، نکفه (الحاره، المحله، الصوب)</p> <p>Rendek: Tax, nikve.</p> <p>رهنمش: نامویرئ داتراشتن و رهنینئ، نامویرئ نیل کرنئ (الرندھ، المنجر)</p> <p>Rendes: Amwîrê dartıraştin û renînê, amwîrê tîlkinînê.</p> <p>رهنول: شکفنا کھنلی، له‌کنا کھنلی، نامانئ کھنلی (الحیقه، ترس الجلد، السله، الجلیده، الدلو)</p> <p>Rendol: Şikeva kevlî, legena kevlî, amanê kevlî.</p> <p>رهنک: بویاخ، بویه (اللون، الصبغ)</p> <p>Reng: Boyax, boye.</p> <p>رهنک بون: بویاخ بون (التلون، التصبغ)</p> <p>Rengbûn: Boyaxbûn.</p> <p>رهنک بوی: بویاخ بوی (الملون، المصبوغ)</p> <p>Rengbûy: Boyaxbûy.</p> <p>رهنک تو: بویاخ تر (الالوان، الاصبغ)</p> <p>Rengtîr: Boyaxtîr.</p> <p>رهنک کرن: بویاخ کرن (التلون، الاصبغ)</p> <p>Rengkirin: Boyaxkirin.</p> <p>رهنک کری: بویاخ کری (الملون، المصبغ)</p> <p>Rengkirî: Boyaxkirî.</p>	<p>رهندي: شیلی (العکر، الکدر)</p> <p>Remidfı: Şêlî.</p> <p>رهمدانن: شیلی کرن (التعکیر، التکدیر)</p> <p>Remidandin: Şêlikirin.</p> <p>رهمداندی: شیلی کری (العکر، الکدر)</p> <p>Remidandfı: Şêlikirî.</p> <p>رهمنیاتی: شیلیاتی (الکداره، العکاره)</p> <p>Remidfıyafı: Şêlîyafı.</p> <p>رهمیزاد: جویر دریز (الزعج، المعجز)</p> <p>Remîzad: Çwîrdîrêj.</p> <p>رهمیزادی: جویر دریزی (الازعاج، التعجيز)</p> <p>Remîzadfı: Çwîrdîrêjî.</p> <p>رهند: به‌لنگاز، ژار، بٚ کس، بٚ خودان (الفقر، المسکین، الوبیع)</p> <p>Rend: Belingaz, jar, bêkes, bê xudan.</p> <p>رهند بون: ژاربون، به‌لنگازبون، بٚ کس بون، بٚ خودان بون (الافتقار، الاستکانه، الوداعه)</p> <p>Rendbûn: Jarbûn, belingazbûn, bêkesbûn, bê xudanbûn.</p> <p>رهند بوی: ژاربوی، به‌لنگازبوی، بٚ کس بوی، بٚ خودان بوی (الافتقار، الوبیع، المسکین)</p> <p>Rendbûy: Jarbûy, belingazbûy, bêkesbûy, bê xudanbûy.</p> <p>رهنقر: ژارتو، به‌لنگازتو، بٚ کس تو، بٚ خودانتو (الودع، الافقر)</p> <p>Rendtîr: Jartîr, belingaztîr, bêkestîr, bêxudantîr.</p> <p>رهند کرن: ژارکرن، بٚ کس کرن، به‌لنگاز کرن، بٚ خویمی کرن (الافتقار)</p> <p>Rendkirin: Jarkirin, bêkeskirin, belingazkirin, bêxudankirî.</p>		

Rengûrwî: Serûbinî, xelet bezî.	رنگ و روی: سه‌روبینی، خه‌لەت بەزی (التلون، التناق، الحربانیه)
Rengê diyar li nav renga: Rengê kifş.	رنگی دیار لێ نەو رەنگا: رنگی کەش (الوشی، اللوب الظاهر بین الالوان)
Rengê avî:	رنگی نافی: (الحف)
Rengê vebûy: Rengê xav.	رنگی لەبوی: رنگی خاف (الفتح، الفاتح)
Rengê kulîlka: Hemî reng.	رنگی کولیکا: هەمی رەنگ، کەشت رەنگ (التنویل، مختلف الالوان)
Renî: Aşwî, şopa befrê, rhîna befrê.	رەنی: ناشووت، شوپا بەفری، رەینا بەفری (الجوف التلیج)
Renî: Xeritî, xeritandî.	رەنی: خەرتی، خەرتاندی (القحاف)
Renîn: Xeritandin, qewirandin.	رەنین: خەرتاندن، قەوړاندن (القحف، الاقتحف)
Renîn: jê birin, husîn.	رەنین: ژێ برن، هوسین (المسح، القط، المجو، الحک، النسخ)
Renîn: Veçirîn, qewirandin.	رەنین: فەچرین، قەوړاندن (الکشط، الشل، الجرف، الزجاج، الکسح، القحف)
Renok:	رەنوکە: (حکاک، براد)
Rengê xebilî: Gewilî.	رەنگی خەبلی: کەولی (الکبره)

Rengîn: Boyaxî.	رەنگین: بویاخی (الملون، المنقش، الرائع، الروعه)
Rengpoî: Zinêr, petixî.	رەنگ پوتی: زینێر، پەتخی (السهم)
Rengbeyî: Kesê rengê wî biguhirît ji xem û xiyala an ji nesaxiyê, reng ketî.	رەنگ بەیی: کەسێ رەنگی وی بگوه‌ریت ژ خەم و خیالا نا ژ نەساختین، رەنگ کەتی (الکسیف)
Rengbeyîn: Rengketin.	رەنگ بەیین: رەنگ کەتن (الکسافه)
Rengiz: Reng kirî, nexşandî.	رەنگز: رەنگ کری، نەخشاندی (منحف، مزین، بديع، ملون)
Renc: Westan, kerixîn, rîb, gwîc, nexweşî, kusk bûn.	رەنج: وەستان، کەرخین، ریب، گویج، نەخوئەشی، کوسک بون (الکدج، العناء، الشقا)
Rencber: Westay, kerixî, kisîre.	رەنجبەر: وەستای، کەرخێ، کەسیرە (الکادج)
Rencberî: Westan, kerixîn, kisîrebûn, kosikbûn.	رەنجبەری: وەستان، کەرخین، کەسیرە بون، کوسک بون (الکدج)
Renc: Silêmk, av avka leşî.	رەنج: سلیمک، ناف نافکا لەشی (الفده)
Rengê Belkî, çêdibî, diyare, wediyare.	رەنگە: بەلکی، چێدبیت، دییارە، وە دیارە (ربما، لعل، يبدو، يمكن، يحتمل، يظهر)
Rengê wî: Ser û sîma, rûmet.	رەنگ و روی: سەر و سیمما، رۆمەت (الحیا، السیماء، الهيئة، الشكل، الصورة)

R	ر
	<p>رِهوانی: سرتی، له‌زینی، بته جیی، چون خومشی (السرد، الجریان، الاتفاق، السرعة)</p> <p>Rêberze: Aloz, giriftar, şepirze, hêrr, bajêl.</p> <p>رِهوان: سرت، چه‌له‌ک، چون خومش (المعوج، الخذوف للدابة)</p> <p>Rêberzebûn: Alozbûn, giriftarbûn, şepirzebûn.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêberzebûy: Alozbûy, giriftarbûy, şepirzebûy.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêberzetir: Aloztir, giriftartir, şepirzetir.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêberzekirin: Alozkirin, giriftarkirin, şepirzekirin.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêberzekirî: Alozkirî, giriftarkirî, şepirzekirî.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêberzeyî = Rêzberzeyatî: Alozî, aloziyatî, giriftarî, şapirzeyî.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêbirr: Qeçax.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêbirrî = Rêbirryatî: Qeçaxî.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêbirr:</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêbirrîn: Qwîzkin, çixkin.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêbirrîn: Vebirrîn, kurtkin.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p>

R	ر
	<p>Rewanî: Sirtî, lezîni, binecihi, çûnxweşî.</p> <p>رِهوان: سرت، چه‌له‌ک، چون خومش (المعوج، الخذوف للدابة)</p> <p>Rewan: Sirt, çelek, çûnxweş.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rewanî: Çûnxweşî, sirtî, çeleki, çelekiyatî.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rê = Rêk: Kolan, kerx, kêşe, bername, pirogram.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rê: Silîqe, çare.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêk êx: Vêk êx.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêkêxistin: Vêkêxistin, serûberkirin, serrastkirin, lêkdan.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêkêxistî: Vêkêxistî, lêkday, biserûber, serrast.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêber: Rehber, nîşankar, pîr.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêberî = Rêberiyatî: Rehberî.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêbar: Kerix, kêşa lê çûn, cihê hatin û çûnê, gavjen.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p> <p>Rêbarî: Rêvîng, bazjenî, gavjenî.</p> <p>رِهوانی: چون خومشی، سرتی، چه‌له‌ک، چه‌له‌کیانی (المعج، الخذف)</p>

ریژ بوی: خبیج بوی، ستیره بوی
(المصطف، التراصف، المتسق)

Rêzbûy: Xiçbûy, stêrebûy.

ریژتور: خبیج تور، ستیره تور، بيسروبيرتور، تورمور
(الاصطف، الارصف، الانسق)

Rêztir: Xiçtir, stêretir, biserûbertir, toretir.

ریژ کرین: خبیج کرین، ستیره کرین، بيسروبيرکرین، تورمکرین
(التصنيف، الترصيف، التنسيق)

Rêzkin: Xiçkirin, stêrekirin, serûberkirin, torekirin.

ریژ کری: خبیج کری، ستیره کری، بيسروبيرکری، تورمکری
(المصطف، المرصف، المنسق)

Rêzkiñ: Xiçkiñ, stêrekiñ, serûberkiñ, torekiñ.

ریژنی، ریژاتی: خبیجانی، ستیرهانی، بيسروبيریانی، تورمییانی
(الصف، الرصف، النسق)

Rêzî = Rêzati: Xiçati, stêrati, biserûberiyati, toreyati, toreyini.

ریژا دیوار: ریژ بهر
(العرمة، الدماک)

Rêza diwarî: Rêzber.

ریژ ژان: ریژار، بهرنامه، ریژار
(النهج، المنهج، المشرع)

Rêzan: Rêbaz, bername, rêbar.

ریژ ژان: ریژبر
(الرائد، الدليل، الهادي، العريف، المشرع)

Rêzan: Rêber.

ریژ ژانین: ریژبرانی، ریژبریانی
(الامتداد، الانتهاج، الدلالة، الرشيد)

Rêzanin: Rêberati, rêberiyati.

ریژدان: ریژکرین، ستیره کرین
(التنظيم: تنظيم سقوط القمح في الرحى)

Rêzdan: Rêzkin, stêrekirin.

ریژن: یاریه کا وهک دامانی به، بهرشیشکا دکن
(العبه، کالدامه)

Rêzê: Yariyeka wek damanê ye, biberşışka diken.

ریژ بهردان: سیرداچون، فاریژ بون، ژریژ دهرکتان
(الزلل، الضلال، الانحراف من الطريق)

Rêberdan: Serdaçûn, varrêbûn, jirêderketin.

ریژ بهردای: سیرداچوی، فاریژ بوی، ژریژ دهرکتی
(الزلل، الضلال، المنحرف، الحائر)

Rêberday: Serdaçûy, varrêbûy, jirêderketi.

ریژن: کوکرین، روی کرین
(الاهراق، السكب، المصب، الاراقه، السفك)

Rêtin: Gurrkirin, rwikirin.

ریژنی: کوکرینی، روی کری
(المهروق، المسكوب، المصبوب، المراق، المسفوك)

Rêti: Gurrikiñ, rwikiñ.

ریژال: سیببانی، تشنی ژ شیرى چیدبیت
(منتوجات الحليب، الالبان)

Rêçal: Spîyatî, tiştê ji şîrî çêdibît.

ریژالنی رهن:
(المهر)

Rêçalê ruhî:

ریژ دان، ریژ بهرن: دهمستیردان
(الاجازة، الرخصة، الاذن، السماح، افساح المجال، الحل، العلاج)

Rêdan = Rêdûtin: Destwîrdan.

ریژ دار:

(سالک، خبیر الطريق، دليل)

Rêdar:

ریژ داری:

(مسلك منهج سلوك)

Rêdarî:

ریژ: سیرویور، تور، ریژم
(النظام، الترتيب، العرف، الطقس، الدينى، الاصول)

Rêz: Serûber, tore, rijem.

ریژ: خبیج، گیر، ملدان نیک، ستیره کرین
(الصف، السطر، المنسق، الرصف)

Rêz: Xiç, gîr, mildan êk, stêrekirin.

ریژبون: خبیج بون، ستیره بون، تورمبون، بيسروبيربون
(الاصطفاف، التراصف، الاتساق)

Rêzbûn: Xiçbûn, stêrebûn, torebûn, biserberbûn.

رښه‌بیر: پښه‌نځست، سرکڼه ټینا شولا، سرراست کرن
(التمشیه للمصالح، الاداره، اکمال انجاز)

Rêvebirin: Rê êxistin, serikwe îna şola, ser-rastkirin.

رښه‌بیر: پښه‌نځ، سرکڼه
(المدیر، المسؤل)

Rêveber: Rêkêx, sergêrr.

رښه‌چون: کښه‌چون، چرخین، هاتن و جون
(السیر، المشی)

Rêveçûn: Gerhan, çerxîn, hatinûçûn.

رښه‌فاس: تڼرکا کښه‌کښه په نخون، لږوان شین بیت، کښه‌کښه
به‌لگ به‌حنه

(الریاس: نبات عشبی يؤکل طریاً)

Rêvas: Nêrka gîyakîye dixon, li zozan şîn dibît, gîyayekê belg pêne.

رښه‌فکون: دهم‌توردان، هیلان، رښان
(الان، الرخصه، السماح، فسخ المجال)

Rêvekirin: Destwîrdan, hêlan, rêdan.

رښه‌فک: پښه‌کر، کښه‌کښه
(المسافر، ابن السبیل، السائح، الراحل)

Rêving: Rêgir, girrêde, gerok.

رښه‌فک: شاف کښه، شاف کښه
(الساری، ابن السری)

Rêvingê şevê: Şev gerr, şev gêrr.

رښه‌فک: پښه‌کښه: پښه‌کښه، چونا وه‌غښه
(السفر، السیاحه، السابله، الرحله)

Rêvingî = Rêvingîyafî: Rêgirî, çûna wexerê.

رښه‌ک: کولان، کښه
(الطریق، المحجه، النهج، السمنه، السبیل، السنه، الصراط)

Rêk: Kolan, kerix, kêşê.

رښه‌ک: کولان، کښه
(السراط، الصراط)

Rêka dîyar: Rêka beyî û kifş, rêka aşkira, kolana xweya.

رښه‌ک: چاره، کښه
(المسلک، السلوک، الاسلوب)

Rêk: Çare, kêşê.

رښه‌ک: په‌ژانې سویتي په، خښک، کښک، خبرک
(السطر، سیاج المصیده)

Rêzik: Pejanê swîfî ye, xîçik, kêrik, xîbrîk.

رښه‌ک: پښه‌کښه، کولانا زمانه، پښه‌کښه
(قواعد اللغة)

Rêzman: Rêka zanîna zimanî, bingîha zimanî.

رښه‌ک: پښه‌کښه، کولانا زمانه، پښه‌کښه
(نهیج اللغة، طریق اللغة)

Rêzman: Rêka zimanî, kolana ezman zanîne.

رښه‌ک: پښه‌کښه
(السرف)

Rêzmêw: Bêlimbîr.

رښه‌ک: شیشلانا مڼرښه، پښه‌کښه
(النسب، سطر النمل)

Rêzmêrwî: Şîşîla mêrwîya, rêka kun mêrwîya.

رښه‌ک: پښه‌کښه
(علم القواعد)

Rêzzanîn:

رښه‌ک: تڼه‌کښه، باران هاتن، باران بارین
(الهان، الهان، الهان، النج، اللث، الاسکوب)

Rêjt: Tehlî, baran hatin, baran barîn.

رښه‌ک: پښه‌کښه
(هيفه)

Rêje:

رښه‌ک: پښه‌کښه، قنیت
(النسل، القرية، السلاله، النسبه)

Rêşt = Rêşte: Qînêt.

رښه‌ک: دابستانا حیوانا بو قله‌مکښه، دابستانا، تارى کرن
(التيه، الرجن للحيوان ليسمن)

Rêşlandîn: Dabestana hêwana bo qelewkirinê, dabênan, tarîkirin.

رښه‌ک: حیوانا دابستانا، زڼوږ دابستانا و تارى کرن
(التيه، الرجن، الراجن)

Rêşlandî: Hêwanê dabênay, zinêwirê dabestî û tarîkirî.

رښه‌ک: موییت بن زکی
(شعر العانه)

Rêv: Mwîyêt bin zikî.

رئ گری: رینگری
(السلک، المنهج)

Rêgîrî: Rêvingî.

رئ گری: رئ بری، قهچاغی
(اللقمه، الممانعه، قطع الطريق، اقتطاع السبل)

Rêgîrî: Rêbirrî, qeçaxî.

رئ گاه، رئ گه: برنامه، نول، قوره، ممسب، دین
(المذهب، السنه، الشریعه)

Rêgah = Rêgîh: Bername, ol, qore, mesch, dîn.

رئله: بيش، دمهل، دارستان
(الغابه، القتل، الفیض، الحرج، الاحراش)

Rêl: Bîş, dehil, daristan.

رئلوار: کویفی، ئاکنجیی رئا
(الوحش، سكنی الغاب)

Rêlewâr: Kwîvî, akinciye rêla.

رئنامه: برنامه، ریزان، سوریو
(البرامج، المنهج، نظام قانون، منهج)

Rêname: Bername, rêbar, rêzan, serûber.

رئنج: کینج، کرئکا کوشتی ل لشی، سیفوکا لشی
(الغده)

Rênc: Kênc, girêka goştî li leşî, sîvoka leşî.

رئنج: وستان، کهرخین، کوسک بون، دهمسی بون
(الکدح، العناء، الکد، المشقه، الجهد)

Rênc: Westan, kerixîn, kuskbûn, dexisîbûn.

رئنج بهی: خووه وهرین، شول کەر، کارکەر، کهرخی، وەستای،
کوسک بوی، دهمسی بوی
(الکادح)

Rêncber: Xwehwerîn, şolker, karker, kerixîn,
westay, kuskbûy, dexisîbûy.

رئنج بهی: کارئ بن دویامی، کارکری
(الکدح، الکد)

Rêncberî: Karê bê dwîmahî, karkerî.

رئنان: سهککین، بهیئ خوهدان، نیران، فهکولان، لی چون، لی
کهرهان، بهیئ خوهدان
(النظر، البحث، التفقد، الفتش)

Rênan: Sehkirin, berêxwedan, nêrran, vekolan,
lêçûn, lêgerrhan, berêxwedan.

رئک مییارکین: رئک کفش کرن، رئک ناشکراکین
(التشريح)

Rêk dîyarkirin: Rêk kifişkirin, rêk aşkirakirin.

رئکا کادزا: حیشیا سپی و روهرن لئسمانی، تفلاروهرن
لئسمانی
(الجره، درب التبانہ)

Rêka kadiza: Hêşîya spî û ruhî li esmanî, tevla
ruhî li 'esmanî.

رئکا مئویا: رئبارا کون مئوییا
(النسیب)

Rêka mêrwîya: Rêbara kun mêrwîya.

رئک کەتن: رئک گرتن، وهغەکرین
(السفر، الرحیل، الارتحال)

Rêk ketin: Rêk girtin, wexerkirin.

رئک کەتن: خربون، فیک کەتن، نیک بون، قولپ بون، نیک گرتن
(الانتلاف، الانسجام، الاتفاق)

Rêk ketin: Xîrbûn, vêk ketin, êk bûn, qulîpbûn,
êk girtin.

رئک کەن: دهمسوردان، هیلان، دهمرفت دان
(الاذن، الرخصه، السماح، فسح المجال)

Rêk kirin: Destwîrdan, hêlan, derfet dan.

رئکین: هئارتن، فرتکین، شانندن
(البعث، الارسال، النذب)

Rêkirin: Hinartin, virêkirin, şandin.

رئ کر: رئ بر، قهچاغ
(اللقیم، الشقی، المانع، قاطع الطريق)

Rêgir: Rêbirr, qeçax.

رئ کر: رینگک
(السالك، الناهج، السابله)

Rêgir: Rêving.

رئ گرتن: چونا ریکئ، رینگک
(السلوک، النهج)

Rêgirtin: Çûna rêkê, rêvingî.

رئ گرتن: رئک برین، قهچاغی، بن هيجت کرن
(اللقم، المنع، قطع الطريق)

Rêgirtin: Rêk birrî, qeçaxî, bê hêcetkirin.

پژئ: حەفنی، پوتی، هلهلی
(الشرت، الخاس، الخلق، البالی، التفسیح)

Rizî: Hefinî, pwtî, hilhilî.

پژاندن: حەفناندن، پیتی کرن، هلهلاندن
(التخیس، الاشرات، التفسیح، الایلاء)

Rizandin: Hefinandin, pêtkirin, hilhilandin.

پژاندی: حەفناندی، پیتی کری، هلهلاندی
(المخیس، الملبی، المشرت)

Rizandî: Hefinandî, pêtkirî, hilhilandî.

پژگار: قورتال، فلقوسی
(الناجی، المنقذ، المخلص)

Rizgar: Qurtal, filqosî.

پژگاریون: قورتال یون، فلقوسین
(النجاه، النجی، الانقاذ، النقذ)

Rizgarbûn: Qurtalbûn, filqosîn.

پژگاریوی: قورتال یوی، فلقوس یوی
(الناجی، المنجی، المنقذ)

Rizgarbûy: Qurtalbûy, filqosbûy.

پژگارتو: قورتال تر، فلقوسی تر
(الانجی، الانقاذ)

Rizgartir: Qurtaltir, filqosîtir.

پژگار کړن: قورتال کرن، فلقوساندن
(الانجاء، الانقاذ)

Rizgarkirin: Qurtalkirin, filqosandin.

پژگار کړی: قورتال کری، فلقوساندی
(المنجی، المنقذ)

Rizgarkirî: Qurtalkirî, filqosandî.

پژگاری، پژگاریاتی: قورتالی، قورتالیاتی، فلقوسینی، فلقوسینیاتی

(الخلاص، النجاه، الانقاذ)

Rizgarî = Rizgarîyati: Qurtalî, qurtalîyati, filqosîni, filqosînyati.

رژد: سه‌رنشیف، ژوردا، نافاسیپ، نافا رهوان و دژوار، نافا رهفک، دست نشیف

(البثق للماء، المنحدر الشديد، العرم، الصبيب المصرم المتدفق)

Rijd: Sernişîv, jorda, ava şîp, ava rewan û dijwar, ava revek, destnişîv.

پجال: سلت، زگورد، مروفی بئتی بی عیال
(الاعزب، الصلت)

Rical: Silt, zigurd, mirovê bitinê, bê 'eyal.

پجال یون: سلت یون، زگورد یون، بی بیجیک یون
(التعزب، الاعتزاب)

Ricalbûn: Siltbûn, zigurbûn, bê biçwîkbûn.

پجال یوی: سلت یوی، زگورد یوی
(العزب، المعزب)

Ricalbûy: Siltbûy, zigurbûy.

پجال کړن: سلت کرن، زگورد کرن
(الاعزب)

Ricalkirin: Siltkîrin, zigurdkîrin.

پجال کری: سلت کری، زگورد کری
(المعزب)

Ricalkirî: Siltkirî, zigurdkirî.

پجالی، پجالیاتی: سلتی، سلتیاتی، زگوردی، زگوردیاتی
(العزوی)

Ricalî = Ricalyati: Siltî, siltîyati, zigurdî, zigurdîyati.

ردال: کسێ برتلهکی بئتی، نیک رتل
(ذو خصیه واحده)

Ridal: Kesê bi ritlekî bi tinê, êk ritil.

ردالی: نیک رتلی
(حاله وحده الخصی)

Ridalî: Êk ritlî.

ریمک: خرکا کیری، کەفلکی خرکا بدی
(القلقه، القلقه، الغرله)

Rizimk: Xirka kîrî, kevilkê xirka pidî.

ریمکەر: بستیا بەری، کیرا کفری، یابوار و تەقچک
(الققف، الدک الحجری، المصطبه الصخريه)

Rizdeber: Bistiya berî, gîra kevî, ya bewar û teqîçk.

ریمه: خەلەکا قفل تیدانانی، مەوک
(مفصل، الصندوق، الملق)

Rizde: Xeleka qifil tédananê, mewik.

ریمین: پوتی یون، هلهلین، حەفنین
(البلی، الخيسان، التفسیح، الانحلال، التعفن)

Rizîn: Pûtîbûn, hilhilîn, hefinîn.

رژد بون: رفهک بون، رهوان بون، سرت بون، سهرنشیف بون، دهست نشیف بون
(البثق، المنحدر)

Ristbûn: Pêkverîstin, têk daran, dwîvik ketin.

رست بون: دویفکه کتی، تیک دانان، تیک هه‌لکیشای
(المتسلل)

Ristbûy: Dwîvik ketî, têk danay, têk helkêşay.

رست کتی: دویفکه کتی، تیک دانان، تیک هه‌لکیشای، دویفکه کتی
(السلسله)

Ristkirin: Pêkvekirin, têkdanan, têk helkêşan, dwîvikekirin.

رست کری: دویفکه کری، پیکه کری، لیک گزیدی
(المتسلل)

Ristkirî: Dwîvikekirî, pêkvekirî, lêk girêday.

رسته: فه‌ماندی، پیکه کری، پیکه بهستی، تیک بهستی، لیک بهستی
(الجملة الکلامیه)

Riste: Vehandî, pêkvekirî, pêkvebestî, têk best, lêk bestî.

رسته: شین بون، هه‌لکان
(الزود، النبات، النمو، الزکو)

Ristin: Şînbûn, heldan.

رستی: شین بون، هه‌لکان
(النامی، النبات، المزود)

Ristî: Şînbûy, helday.

رستی: لیک بادن، هری کرنا بنگ بتمشیکی
(الغزل)

Ristin: Lêkbadan, hirikima benik biteşîkê.

رستی: لیک بادی، هریکاری بنگ
(المغزل)

Ristî: Lêkbaday, hîrya kirî bendik.

رستی: کوسیه‌بون، تیر بونا تشتی روغن، مبین
(الغزل، التحبیب، اللبس والعسل والفواکه ونحوهم)

Ristin: Kuspebûn, tîrbûna tiştê ruhî, meyîn.

رستی: کوسیه‌بون، تیر بون، مبین
(المخفوف، المحبیب، الخافز)

Ristî: Kuspebûy, tîrbûy, meyî.

رژد بون: رفهک بون، رهوان بون، سرت بون، سهرنشیف بون، دهست نشیف بون
(البثق، المنحدر)

Rijdbûn: Revekbûn, rewanbûn, sirtbûn, semişîvbûn, dest nişîvbûn.

رژد بون: رفهک بون، سهرنشیف بون، دهست نشیف بون
(البثق، المنحدر)

Rijdbûy: Revekbûy, semişîvbûy, dest nişîvbûy.

رژد تر: سرت تر، سیپ تر، رفهک تر، رهوان تر، دهست نشیف تر، سهر نشیف تر، ژوردانی تر
(البثق، الاحدر)

Rijdtir: Sirttir, sîptir, revektir, rewantir, dest nişîvtir, semişîvtir, jordanîtir,

رژد کر: دهست نشیف کر، سهرنشیف کر، سیپ کر، رهوان کر
(البثاق، الاحدار، التحبیر)

Rijdkirin: Destnişîvkirin, semişîvkirin, sîpkirin, rewankirin.

رژد کری: دهست نشیف کری، سیپ کری، رهوان کری
(المحدر، المیثق)

Rijdkirî: Destnişîvkirî, sîpkirî, rewankirî.

رژدی: رژدیاتی، سهرنشیفی، دهست نشیفی، ژوردانی، رفهکی
(البثق، الانحدار بشده)

Rijdî = Rijdîyati: Semişîvî, destnişîvî, jordanî, revekî.

رژدی: مل بهی، خوه لیه‌کرین
(الصبر، المتأبهر، المواظبه، المداومه)

Rijdî: Milpehnî, xwe liber girtin.

رژدی: ریتن
(الانصباب، المروق، الانصباب للحيه)

Rijtin: Rêtin.

رستی: زنجیر، تیک دانان، تیک هه‌لکیشای، وهیس پیکه کزیدی، دویفکه فه‌ماندی
(الشريط، السلسله، الجملة)

Rist: Zincîr, têk daran, têk helkêşay, werîs pêk-ve girêday, dwîvêkve vehandî.

رسوايي: رویتي، رویتاتي، رويس، رويساتي، ووالي، ووالياتي.

حوچی، لوجی

(المری، العراء، الجرد، الجرداء، الافلاس)

Riswayf = Riswayf: Rwîti, rwîtatî, rwîs, rwîsatî, riwalî, riwalîyatî, hoçî, loçî.

رشک: سپها بچويکه، تیزکا سپهه يه

(الصف، الثما، الصوايه، المنصبان)

Rişik: Spiha biçwike, têjka spihe ye.

رشتن: روی بون، کوپ بون، قالا بون، سردا چون

(الطغ، السفك، السكب، الاراقه، الانصباب)

Riştin: Rwîbûn, gurrûn, valabûn, serdaçûn.

رشتن: تورسکين، زهلبان، زهلبان، رهوان چون، فرمستن، بشکفتن

(المروق، الانصباب، للحيه والنجم)

Riştin: Turiskîn, zelhan, zelyan, rewan çûn, verestîn, bişkiftîn.

رشتي: روی بوی، کوپ بوی، قالا بوی، بسردا چوی، فرمستی،

بشکفتی

(المسکوب، المصبوب، المسفوک، المراق)

Riştf: Rwîbûy, gurrûy, valabûy, biserdaçûy, verestî, bişkiftî.

رشتي: رهوان چوی، بلهز چوی، زهلبای

(المراق، المنساب)

Riştf: Rewan çûy, bilezçûy, zelhay.

رشدی: خولهبرگرتن، مل پهحنی، بیهن ږاکرتن، بیهن کیشان،

پیغه چون

(الصبر، الدوام، المواظبه، المثابره، التحمل، الرغبة)

Rişdf: Xwelber girtin, mil pehnî, bêhin ragirtin, bêhin kêşan, pêveçûn.

رشدی کیشان: بیهن کیشان، پیغه چون، لسهرجون، بیهن ږاکرتن

(المثابره، الدوامه، المواظبه، المصابره)

Rişdf kêşan: Bêhin kêşan, pêveçûn, liserçûn, bêhin ragirtin.

رگه بقر، کرب، تنگزين

(الجرد، العناد، الغيظ)

Rik: Biviz, kerb, tingijîn.

رگه کز، هغه تمنکی

(الاصرار، الاحاح، العکس، الضديه)

Rik: Kiz, hev tengî.

رستگ: وریسک، شهلیتک

(الشياق، المنب، الحبل)

Ristik: Werîsk, şelîtk.

رست گویز: قهلبن گویزی بی کسکی ژ سهره، کهلواښکی لوجکا کویزا

(قشره الجوز الخضراء)

Ristgwîz: Qelpê gwîzê yê keskê ji serve, kevlo-jankê loçka gwîza.

رستگ: خوین دهریونا دفنی

(الرعاف، التزیف من الانف)

Ristin: Xwîn derbûna difnê.

رستکا ستوی: گهردنی، ستفانک

(المنجد، القلاده)

Ristka stwîy: Gerdenî, stivank.

رسوا: رویت، رويس، روال، شهلهای، لوج، حوج، دمست قالا، بی

مال

(العاری، المجرى، المغلس)

Riswa: Rwît, rwîs, riwal, şelhay, loç, hoç, dest vala, bê mal.

رسوا بون: رویت بون، رويس بون، روال بون، شهلهان، لوج بون،

حوج بون

(التعری، التجرد، الافلاس)

Riswabûn: Rwîtbûn, rwîsbûn, riwalbûn, şelhan, loçbûn, hoçbûn.

رسوا بوی: رویت بوی، رويس بوی، شهلهای بوی

(المتعری، المتجرد، المغلس)

Riswabûy: Rwîtbûy, rwîsbûy, şelhaybûy.

رسوا تر: رویت تر، رويس تر، روال تر، حوج تر، لوج تر

(الاعری، الاجرد، الافلس)

Riswatir: Rwîttir, rwîstir, riwaltir, hoçtir, loçtir.

رسوا کرن: رویت کرن، رويس کرن، روال کرن، لوج کرن، حوج

کرن، شهلاندن

(الاعراء، التعریه، التجريد)

Riswakirin: Rwîtkirin, rwîskirin, riwalkirin, loçkirin, hoçkirin, şelandin.

رسوا کری: رویت کری، رويس کری، شهلاندی، روال کری

(المعری، المجرى، المغلس)

Riswakirî: Rwîtkirî, rwîskirî, şelandî, riwalkirî.

رکمی: رکتی، خنزری، شمیوز، سر رفق
(الحدان، العاص، الجامع، المضرب)

Rikumî: Rikinî, xinzirî, şemboz, ser req.

رکومانن: رکتانن، شمیوزکرن، خنززانن
(الحدان، الاحران، الاجماع، الاعصاب)

Rikumandin: Rikinandin, şembozkirin, xinziran-
din.

رکومانندی: رکتانندی، شمیوزکری، خنززانندی
(الحدان، الجامع، المضرب)

Rikumandî: Rikinandî, şembozkirî, xinzirandî.

رک هایدان: و خیل مایدان، بکرب ناگههکرن
(الایعاز، الشدید، العصبی)

Rikhaydan: Jihêl haydan, bikerb agehkirin.

رم: خشت، شخت، زخت، دارخشت
(الرمح)

Rim: Xişt, şixt, zixt, darxişt.

رمیاز: رم هافیز
(الرماح)

Rimbaz: Rim havêj.

رمیازی: رم هافیزی
(الرماحه)

Rimbazî: Rim havêjî.

رمیل: کایله، تیرمکی و مکی کوترایه بهلن بی مەزن تره، توخمهکی
کوترت مەزنه

(الورشان، من صنف الحمام)

Rimêl: Gaple, teyrekê wêkî kotiraye belê yê me-
zin tire, tuxmekê kotirêt mezine.

رنگ رنک، رنگین: تپ تپ، تپین، رپ رپ، رپین
(الکده: صوت الحوافز: الدقهقه، صوت الاقدام)

Ringring = Ringên: Tiptip, tipên, riprip, ripên.

ره، رمی: پیز پیزک، بوریکیکی زادی، لویلیکیکی خارتنی، ریشال
ماک

(الجزر، العروق، الرس)

Rih = Rihf: Pîz pîzk, borikêt zadî, lwîlwîkê xar-
nê, rîşal mak.

ریمیت لمشی: لویلیکیکی خویتن، بوریکیکی خویتن
(الورد و الشراپین، العروق، الاعصاب)

Rihêt leşî: Lwîlwîkê xwînê, borikêt xwînê.

رکی، رکین: کربین، تنگزی

(الحدان، الحرد، الملحاح، المصر، الدعک، العنید)

Riko = Rikîn: Kerbîn, tingijî.

رکا بچویکی: تنگزین
(اللاجاه، الدعک)

Rika biçwîkî: Tingijîn.

رکد دژوار، هشک، توند وک بیزری ژیههلی بکتن رکه یانی
نەخومشه

(الشدید من الصعده والاندحاد)

Rik: Dijwar, hişk, tund wek bêjî: Jêjêl yekê rike,
yanî nexweşe.

رک تیران: بری خويدانا چاف ژنی نوهرکیران، چافن مانالن
(الرنو، الحمله، التفرس)

Rik nêrran: Berê xwedana çav jê newergêran,
çavê manalê.

رکه: لهزانی بلند کرنا خانی، شهرستوین، ستوین
(الفتح، الصقب، الرافعه، الدعامه، (جک السياره)

Rike: Lihazê bilind kirina xanî, şehrestwîn, stwîn.

رکه کون: بان راکرن بلهازه کرنا بانی یه، بی خراب کرن
(رفع السقف بفتح ودعاه)

Rikekirin: Ban rakirin bi lihaze kirina banî ye,
bê xirabkirin.

رکبیه: جهی بیی لوزین دهواری
(الركاب)

Rikêb: Cihê pêyî lizînê dewarî.

رکین: تنگزین، روکومین، سرکهچی، نازخروپانی، نازرین،
خنزوزین، شمیوزی

(الحدان، الجامع، المصان، التمرد، التند، الاضراب)

Rikinîn: Tingijîn, rukumîn, serkeçî, azxiroyatî,
azirîn, xinzirîn, şembozî.

رکنی: خنزری، روکومی، شمیوز، سرکهچ
(الحدان، الحرون، المصر)

Rikînî: Xinzirî, rukumî, şemboz, serkeç.

رکومین: رکین، خنزوزین، شمیوزی، سرکهشی
(الحدان، الحرون، الجامع، العصبان، الاضراب)

Rikumîn: Rikinîn, xinzirîn, şembozî, serkeçî.

رها بمرستوی: رها تلی حهفکی
(الودج: اوداج)

Riha berstûy: Riha tilê hefê.

رها زهر: رها کبیایکی به دهرمانه بو هنده نساخیا، نو وکن ناف
زادی و دخون
(الهره: نبات: یۆکل ویداوی بها)

Riha zer: Riha gîyakî ye dermane bo hinde naxîya, û dîken nav zadî û dîxon.

رها میگوین: رها کبیایمی میگوین که به کایین و فمخون
(عرق السوس)

Riha mêkwîkê: Riha gîyayê mêkwîkê ye dik-elînin û vedixon.

رها مزین: رها گهوزه، رها تمین
(الهلوف)

Rih mezin: Rih gevoze, rih tepîn.

رها سپی: کهزی ستورکا لهشی، رها دژمیت بوریکا خوینا پاقر
(الشریان، الوتن، الیهر)

Riha spî: Kezî stwîrka leşî, riha dijenît borîka xwîna paqij.

رها خوینا پیس: رها لهشی یا شین، بوریکا خوینا پیس
(الورید)

Riha xwîna pîs: Riha leşî ya şîn, borîka xwîna pîs.

رها تشتی: ماک، کاکلک، هیفین
(الح)

Riha tiştî: Mak, kakilk, hêvên.

رها: کبیایهکی بیهن خوش و بیهنداره، کبیایهکی بوداره، بو
خوشه
(الرحان)

Rihan: Gîyayekê bêhin xweş û bêhindare, gîyayekê bodare, bo xweşe.

رها کرئی: بندکا کرئی
(جذر الفعل)

Riha kîrê: Bindka kîmê.

رها: گوشتن قوتای و قelandی، گوشتن هنجنی درویندا قelandی
(الحم المثروم المقلی)

Rihik: Goştê qutay û qelandî, goştê hincinî di rwînî da qelandî.

رها، رهین: موییت روی و نمرزنگی
(اللحی، اللحی)

Rih = Rihdîn: Mwîyêt rwî û erzinkê.

رها هاتن: رها هلدان، موی کفش بونا ججیلا
(الحموم: بدت لحیه الغلام)

Rih hatin: Rihhildan, mwî kifş bûna cihêla.

رها تلیرک: رها زراف، روه بجویک
(الکوسج)

Rih tivîrk: Rih zirav, rih biçwîk.

رها، رهین: ژبن چون، ههرفتن، خشان، حولیسین، تحسین،
زلهان، زیلهان
(اللجف)

Rihan = Rihîn: Jibin çûn, heriftin, xişan, hulîsîn, tehisîn, zelhan, zîlhan.

رها: جهی ژبن چو، شاخا ژ جه خشای، ههرفته، زلهای،
زیلهای
(اللجفاء)

Rihêne: Cihê jibin çûy, axa ji cih xişandî, herifte, zelhay, zîlhay.

رها: ژبن بون، ههرافتن، خشاندن، تحساندن، حوليساندن،
زیلاندن، زهاندن
(التلجیف، اللجاف)

Rihandin: Jibin birin, heraftin, xişandin, tehisandin, hwîlisandin, zîlandin, zelandin.

رها: ژبن بری، ههرافتی، تحساندی، خشاندی، حوليساندی
(الجولف)

Rihandî: Jibin birî, heraftî, tehisandî, xişandî, hwîlisandî.

رها طری: کهزی ستورکا ژ قولقولکا رانی هتا گوزمکی، رها
ستور ژ کماختی هتا پیی
(عرق النسا: من الورک الی الکعب)

Riha tirê: Kezî stwîrka ji qulqulka ranî heta goze-kê, riha stwîr ji kîmaxê heta pêy.

رها دلی: قولیا دلی
(الوتین)

Riha dilî: Qulpa dilî.

رپ: گویج، دنگر، نازار، رهنج، دمخسیاتی
(التباریح، المشقه، العناء، الجهد، البؤس)

Rîp: Gwîc, dingiz, azar, renc, dexisyatî.

رپه بون: گویج بون، نازار بون، رهنج بون، دنگرین، دمخسی بون
(الابتئاس، الشقاوه، المعاناه)

Rîpebûn: Gwîcbûn, azarbûn, rencbûn, dingizîn, dexisîbûn.

رپه بوی: گویج بوی، دمخسی بوی، رهنج بوی، نازار بوی
(المبرج، الشقی، المعانی، المجهود)

Rîpebûy: Gwîcbûy, dexisîbûy, rencbûy, azarbûy.

رپ تر: گویج تر، دنگر تر، نازار تر، رهنج تر، دمخسی تر
(الاشقی، الابس، الاجهد)

Rîptîr: Gwîctîr, dingiztîr, azartîr, rencîr, dexisîtîr.

رپه کرن: گویج کرن، دنگر کرن، رهنج کرن، دمخسی کرن
(الاشقاء، الاعناء، الاجهاد، التبنیس)

Rîpekîrin: Gwîckîrin, dingizkîrin, rencîrin, dexisîkîrin.

رپه کری: دمخسی کری، گویج کری، نازار کری، رهنج کری
(المشقی، المجهود، المبتس)

Rîpekîrî: Dexisîkîrî, gwîckîrî, azarkîrî, rencîrî.

رپه یایی: رپیاتی: گویجی، دمخسیاتی، نازاری، رهنجانی، دنگراتی
(البؤس، الشقاء، المعاناه، التعاسه)

Rîpeyî = Rîpatî: Gwîcî, dexisîyatî, azarî, rencatî, dingizatî.

ریت: گوی، پوسل، میراستویر، ریخ
(البراز، العنزه، الخراء، النجو)

Rît: Gwî, posil, mîza stwîr, rîx.

ریت: گوی کرن، میرتن، ریخ کرن
(النفوط، التبرز، التخره، قضاء الحاجه)

Rîtîn: Gwîkîrin, mîztîn, rîxkîrin.

ریت: تهن، کور، هری، هریبا ریخن، کور بناف
(اللق، السواخ، الوحل)

Rîp: Teqin, kurr, herrî, herrîya rîxik, kurra biav.

رپول: فقیقی کelandî ددوشافی دا، فقیقی بشرینی دا کelandî
و لئانی

(الرب، مربی، الفاکه)

Rîpöl: Fêqîyê kelandî didoşavê da, fêqîyê dişîrîniyê da kelandî û lênay.

رہانی: توخمه کئ هژیرت باشه
(صنف من التین)

Rihanî: Tuxmekê hijîrê başe.

روال: رویت، بیمار، ساده، رويس، خاس، حوج، تیل، لوچ، نازی، کول
(النجاه، الجرداء، القفر، العری)

Riwal: Rwit, beyar, sade, rwiş, xas, hoç, tîl, loç, tazî, kol.

روالی: رویتاهی، رویتاتی، بیماری، رويساتی، حوجی، نازیاتی، لوچیاتی، کولیاتی
(العراء، النجاء، التفقر، الجرداء، المرءاء، المذح)

Riwalî: Rwîtahî, rwîtatî, beyarî, rwişatî, hoçî, tazyatî, loçyatî, kolyatî.

روال بون: رویت بون، رويس بون، لوچ بون، کول بون
(التعوی، التجرد، التفقر، التمدح)

Riwalbûn: Rwîtbûn, rwişbûn, loçbûn, kolbûn.

روال بوی: رویت بوی، رويس بوی، لوچ بوی، حوج بوی، کول بوی
(المقفر، المجرء، المنحی)

Riwalbûy: Rwîtbûy, rwişbûy, loçbûy, hoçbûy, kolbûy.

روال تر: رویت تر، رويس تر، حوج تر، لوچ تر، کول تر، نازی تر، بیمار تر، ساده تر
(الامذح، الاقفر، الاعری، الاجرد)

Riwalîr: Rwîttîr, rwîstîr, hoçtîr, loçtîr, koltîr, tazîtîr, beyartîr, sadetîr.

روال کرن: رویت کرن، رويس کرن، لوچ کرن، حوج کرن، کول کرن، بیمار کرن، نازی کرن
(التمذیح، التجريد، الاقفار، التعریه، الاعراء)

Riwalkîrin: Rwîtkîrin, rwişkîrin, loçkîrin, hoçkîrin, kolkîrin, beyarkîrin, tazîkîrin.

روال کری: رویت کری، رويس کری، حوج کری، لوچ کری، نازی کری
(المجرء، العری، المنحی، المقفر)

Riwalkîrî: Rwîtkîrî, rwişkîrî, hoçkîrî, loçkîrî, tazîkîrî.

روالی: روایاتی: رویتی، رویتاتی، رویتاهی، رويساتی، رويسی، حوجیاتی، لوچی

(المذح، العری، القفر، الجرد المرء)

Riwalî = Riwalıyatî: Rwîtî, rwîtatî, rwîtahî, rwişatî, rwişî, hoçyatî, loçî.

ریشکیت تەفەتێ تەفەتێ تەفەتێرکێ: تەفەتێ تەفەتێرکێ، داڤیت تەفەتێ سەر تەفەتێرکێ

(القدس، خيوط العنكبوت)

Rîşkê tevne tevinpîrkê: Tevnê tevinpîrkê, davêt tevne ser tevinpîrkê.

رێشا ئاڤی: رێکا دەراڤی کەرڤا سەر ئاڤی

(المورد، المشرع)

Rîya avê: Rêka deravê kerxa ser avê.

رێشا گرتی: رێکا بن بستی

(الرب: طريق غير نافذ)

Rîya girtî: Rêka bin bestî.

رێشا نەخوشی: رێکا پک، رێکا هەشک

(الوعد)

Rîya nexweş: Rêka rik, rêka hişk.

رێشا نییار: کولان، کەرڤ

(الحلب، الصراط)

Rîya dîyar: Kolan, kerx.

رێشا حیوانا: فیش

(السلح، للطير والحيوان)

Rîta hêwana: Fiş.

رێشا جییا: پەیا پێ

(الشعاب)

Rîya çîyay: Peya rê.

رێواد: کوێ ئاف کوسکا مەسەبی

(قبج الصید)

Rubad: Kewê nav koska mesebî.

رێوسە: تەری، شە، شێمیا، نافدان، نەهان

(الثريه، وطوبى التراب، ارواء الارض للحرق)

Rubse: Terî, şih, şêmiya, avdan, nimhan.

رێوسە بوی: تەری بوی، شەگرتن، شێمیا بوی، ئاڤی بوی، نەماندی بوی

(التنزي، الترطيب، الارتواء)

Rubsebûn: Terbûn, şihgirtin, şêmiyabûn, avîbûn, nimandîbûn.

رێوسە بوی: تەری بوی، شەگرتن، شێمیا بوی، ئاڤی بوی، نەماندی بوی

بوی

(المرتوى، المثرى، المرطوب)

Rubsebûy: Terbûy, şihgirtî, şêmiyabûy, avîbûy, nimandîbûy.

رېخ: فېش، کوێ روھن

(الدمال)

Rîx: Fiş, gwiye ruhî.

رېخ کون: فیش کون، فیش چونا تەرڤ و کەوالی یە ژبەر خاڤنا

کییایێ شین و تە

(التامل، الاسهال للحيوان)

Rîxkirin: Fişkirin, fişçûna terş û kewaliye, jiber

xarina giyayê şin û ter.

رېخکە: توخمەکێ ھەزیرەت نەباشە

(صنف من التين)

Rîxik: Tuxmekê hijirêt nebaş.

رېخنە: کییایێ کێ ئاڤی یە لێرکا شین بێت، بو ئاڤی دەورین

(صنف من العشب)

Rîxne: Giyayekê avîye limêrga şin dibî, bo alifi didurîn.

رېس: بەنگ، بەن، دەزی، داڤیت رستی ژ ھەر نشتەکی

(الفل، النسيج، الخيوط)

Rîs: Benik, ben, dezi, davêt ristî ji her tiştekî.

رېسی: بەدەمکێت کییایێ ھشک، کییایێ بوری شوینا کونا کورز

بەدەم

(حبال الحشيش المفوفه)

Rîsf: Badekê giyayê hişkin, giyayê durî şwîna

kirina gurz badiden.

رېشال: رەمی، رەمیکێت ھویر و زراف

(الجدور، الشعريه للنبات)

Rîşal: Rihî, rihikê hîr û zirav.

رېشالوک: دەزیلۆکێت دارووباری، رېشی

(المنكول، الرشاء، الالياف، الهدب)

Rîşalok: Dezîlokê darûbarî, rişî.

رېشک، رېشیک، رېشی: نەو داڤیت زرافیت بشتی فە شور دین

و مکی رېشکێت دەرسوکا سەری

(المنكول، الرشاء)

Rîşik = Rîşik = Rîşî: Ew davêt ziravê bi tiştîve

şor dibin wekî rişkê dersoka serî.

رېشالوکێت دوکیکی: داڤیت دوکیکی، تەفەتێ دوکیکی

(نواس البخان)

Rîşalokê dwîkêlî: Davêt dwîkêlê, tevnê dwîkêlê.

روټ، روتی: نغزین، نغیان، توت کړن، روی رمشی
(اللعنه)

Rut = Rutî: Nifrîn, nevyân, tutkirin, rwî reşî.

روټدی: مل بعضی، خوه لېر کړتن، بېهن را کړتن، لاسر چوڼ
(المثابره، العزم، الصبر، الاحتمال، المواظبه، المداومه)

Rujdî: Mil pehnî, xwelbergirtin, bêhin ragirtin, liserçûn.

روټدی کیشان: بېهن را کړتن، لاسرمان، پېقمان
(المصابره، المواظبه، المثابره)

Rujdî kêşan: Bêhin ragirtin, liserman, pêveman.

روکومې: خنزړین، شمېوزی، نېرنې
(الحرن، الجموح، العصیاب، المشاکسه، التمرد، العناد)

Rukumîn: Xinzirîn, şembozî, erinîn.

روکومې: خنزړی، شمېوز، نېرنې
(الحردان، الحرین، الجامح، المشاکس، التمرد، العاصی)

Rukumî: Xinzirî, şemboz, erinî.

روکومانډن: خنزړاندن، شمېوز کړن، نېرناندن
(الاحران، التحرین، الاجماح، الاعصاء، التغند)

Rukumandin: Xinzirandin, şembozkirin, erinandin.

روکومانډی: خنزړاندی، شمېوز کړی، نېرناندی
(المحرن، المعند، المشکس)

Rukumandî: Xinzirandî, şembozkirî, erinandî.

روکمانی: راکیشکاني، بېرنگاني، هف تنگی، کرانکړی
(المکابره، المعانده، الجماعه، المشاکسه)

Rukumanê: Rakêşkanê, berdinganê, hev tengî, kirankirkî.

روم: خشت، سخت، زخت، چیخن، باسکني سر چیخن
(الرمح)

Rum: Xişt, şixt, zixt, çixin, baskê ser çixin.

رومباز: خشت هافیز
(الرماح)

Rumbaz: Xişt havêj.

رومبازی: خشت هافیزی
(الرماحه)

Rumbazî: Xişt havêjî.

رويسه تر: تار تر، شهتر، شېميایتر، نافي تر، نماندی تر
(الاروی، الارطب)

Rubsetir: Tertir, şihtir, şemîyatir, avitir, nimandî.

رويسه کړو: تېر کړن، شهکړن، شېميایکړن، نماندن
(سقى الارض للفلاحه)

Rubsekirin: Terkirin, şihkirin, şemîyakirin, nimandin.

رويسه کړی: تېر کړی، شهکړی، شېميایکړی، نماندی
(المسقى، المرطب)

Rubsekirî: Terkirî, şihkirî, şemîyakirî, nimandî.

رويسی: تېرېوې، شهېوې، شېميایوې، نهای
(الغزى، المرطب، المروى)

Rubisî: Terbûy, şihbûy, şemîyabûy, nimhay.

رويسانډن: تېر کړن، شهکړن، شېميایکړن، نماندن
(الاسقاء للحرثه)

Rubisandin: Terkirin, şihkirin, şemîyakirin, nimandin.

رويسانډی: تېر کړی، شهکړی، شېميایکړی، نماندی
(المسقى للفلاحه)

Rubisandî: Terkirî, şihkirî, şemîyakirî, nimandî.

رويسه: تېرېوې، شهېوې، شېميایوې، نهمان
(الارتواء، الترطب، التثرى)

Rubisîn: Terbûn, şihbûn, şemîyabûn, nimhan.

روپن: کومتلې رهیت شینکاني
(الحقل، اليف العشبى)

Rupin: Gumtilê, rihêt şinkatî.

روپ، روپن: تپ تپ، تېپن
(الدقة، صوت الاقدام، الكفه، صوت الجوافر، الشذب، القضب)

Ruprup = Rupên: Teptep, tepên.

روپانډن: کورويو کړن، داروین، کړاخځن، داتراشځن
(الشذب، القضب)

Rupandin: Kuropekirin, darwîn, kezaxtin, datiraşin.

روپانډی: کورويو کړی، داروی، کړاتی، داتراشی
(الشذب، المقضوب)

Rupandî: Kuropekirî, darwî, kezaxtî, datiraşî.

رووال بوی: رویت بوی، لوچ بوی، حوچ بوی، تازی بوی، بهیار بوی، ساده بوی، کول بوی، رويس بوی
(المجرد، المقفر، المعری)

Ruwalbûy: Rwîtbûy, loçbûy, hoçbûy, tazîbûy, beyarbûy, sadebûy, kolbûy, rwîsbûy.

رووال تر: رویت تر، رويس تر، لوچ تر، حوچ تر، تازی تر، بهیار تر، سادهتر، کول تر
(الامذح، الاقفر، الاعری)

Ruwaldir: Rwîtdir, rwîstir, loçtir, hoçtir, tazîdir, beyartir, sadetir, koltir.

رووال کرن: رویت کرن، رويس کرن، لوچ کرن، حوچ کرن، تازی کرن، بهیار کرن، کول کرن، ساده کرن
(التعریه، التجريد، الاقفر)

Ruwalkirin: Rwîtkirin, rwiskirin, loçkirin, hoçkirin, tazîkirin, beyarkirin, kolkirin, sadekirin.

رووال کری: رویت کری، رويس کری، لوچ کری، حوچ کری، بهیار کری، ساده کری، کول کری
(المقفر، المجرد، المعری)

Ruwalkirî: Rwîtkirî, rwiskirî, loçkirî, hoçkirî, beyarkirî, sadekirî, kolkirî.

رووالی، رووالیاتی: رويسی، رویت، رویتاهی، رویتاتی، رويسیاتی، لوجی، حوچی
(الذح، الجرد، القفر، العراء)

Ruwalî = Ruwalıyati: Rwîsî, rwîti, rwîtahî, rwîtiyati, rwîsiyati, loçi, hoçi.

روی: نالویش، رمخی، دیمی، رمخی سروچال
(الذخ)

Rwî: Alwîş, rexê dêmî, rexê serûçava.

روی: دیم
(الوجه)

Rwî: Dêm.

روی: تل، تهنشت، تاق، تنج، بهر
(الصفحة، السطح)

Rwî: Til, tenîşt, taq, tenc, ber.

روی: رویت، قعد، ماقول، بریز
(الوجه، النبل، الشرف)

Rwî: Rwîmet, qedir, maqwîl, birêz.

روهن: دزی، تیرین، وک، تافی، شلیز
(السانل، المانع)

Ruhin: Dîjî tîrîyê, wek avê, şîlêz.

روهن: گمش، برسکی، تهیسی
(النیر، الضمی، المنیر)

Ruhin: Geş, biriskî, teyisî.

روهن: دیبار
(الشفاف، الواضح)

Ruhin: dîyar.

روهن بون: گمش بون، شلیز بون، کفش بون، برسکین
(التنور، التمیم، التشفف، التوضیح)

Ruhin bûn: Geşbûn, şîlêzbûn, kîfîşbûn, biriskîn.

روهن بوی: گمش بوی، شلیز بوی، کفش بوی
(المنور، الممیم، المشفف، الموضح، المانع)

Ruhin bûy: Geşbûy, şîlêzbûy, kîfîşbûy.

روهن تر: گمش تر، برسکی تر، تهیسوک تر، شلیز تر
(الانور، الامیم، الاشف، الاوضح، الامیم)

Ruhin tir: Geştir, biriskîtir, teysoktir, şîlêztir.

روهن کرن: گمش کرن، تهیساندن، برسکاندن، شلیزکرن
(التنوير، التوضيح، التشفيف، الاشفاق، التميميع)

Ruhinkirin: Geşkirin, teysandin, biriskandin, şîlêzkirin.

روهن کری: گمش کری، تهیساندی، برسکاندی، شلیزکری
(المنور، الموضح، المشفف، الممیم)

Ruhinkirî: Geşkirî, teysandî, biriskandî, şîlêzkirî.

روهنی، روهنیاتی: گمش، گمشاتین، گمشینی، برسکاتی، شلیزیاتی

(النور، الشفافیة، الوضوح، المیوه، السیوله)

Ruhnî = Ruhnıyati: Geşî, geşatîn, geşînî, biriskatî, şîlêziyati.

رووال: رویت، رويس، حوچ، لوچ، تازی، بهیار، ساده، کول
(النجاة، المصراد، الاجرد، الامرد، العاری، المقفر)

Ruwal: Rwîl, rwîs, hoç, loç, tazî, beyar, sade, kol.

رووال بون: رویت بون، لوچ بون، حوچ بون، تازی بون، بهیار بون، ساده بون، کول بون، رويس بون
(التجرد، التقفر، التعری)

Ruwalbûn: Rwîtbûn, loçbûn, hoçbûn, tazîbûn, beyarbûn, sadebûn, kolbûn, rwîsbûn.

رویت بون: رویت بون، رويس بون، نوواره بون، دمست فالأ بون
(المزج، التجرد، التعرية، الانفلاس)

Rwítbún: Rwítbún, rwísbún, cwarebún, dest vala bún.

رویت بوی: لوج بوی، تازی بوی، رويس بوی، دمست فالأ بوی
(المجرد، المعری، المقفر)

Rwítbûy: Loçbûy, tazibûy, rwísbûy, dest vala bûy.

رویت تر: رويس تر، رووال تر، تازی تر، دمست فالأ تر، لوج تر،
بیمار تر، کول تر، نوواره تر
(الاجرد، الاعری، الاقفر، الافلس)

Rwítir: Rwístir, ruwalkir, tazitir, destvalatir, loçtir,
beyartir, koltir, cwaretir.

رویت کرن: رويس کرن، رووال کرن، تازی کرن، لوج کرن، حوچ
کرن، بیمار کرن، قهروين، دمست فالأ کرن
(الاعراء، التعرية، التجريد، الاقفار)

Rwítkirin: Rwiskirin, ruwalkirin, tazíkirin, loçkirin,
hoçkirin, beyarkirin, verwîn, dest valakirin.

رویت کری: رويس کری، رووال کری، قهروی، بیمار کری، تازی
کری، لوج کری، کول کری
(المعری، المقفر، المجد)

Rwítkirî: Rwískirî, ruwalkirî, verwî, beyarkirî,
tazíkîrî, loçkirî, kolkirî.

رویتى، رویتاهی: رويسى، لوجى، بیمارى، تازیانى، حوچى، دمست
فالایى، قهرویانى
(المزج، العراء، الجرد، الانفلاس)

Rwítû = Rwítahî: Rwîsî, loçî, beyarî, tazyatî, hoçî,
dest valayî, verwîyatî.

رویتک: توخمهکتى گهنمى په گولیا وی یا بڼ داسی په
(السلط، شعیر لا قشر له)

Rwítûk: Tuxmekê genmîye gulya wî ya bê dasîye.

رویتو: رويسو، بڼ مال، دمست فالأ
(الغريان، الجريد، المفلس)

Rwító: Rwíso, bê mal, dest vala.

رویتله: کولان قوت، بڼ کس، کولانى، شمش تيله، کهتومر، ساعيل
(الصلوک)

Rwítele: Kolan qut, bê kes, kolanî, şeş tile, ket-
wer, sa'êl.

رویتار: چم، جووا، بوش، کهراف
(النهر، الجعفر، الجدول)

Rwîbar: Çem, cowa boş, kerav.

رویتار: رنگ و روی، سار و سیم
(السيماء، المظهر)

Rwîbar: Reng û rwî, ser û sîma.

روی بارى: پيش کتن، بهرامبر بون
(المواجهه، المقابله)

Rwîbarî: Pêşketin, beramberbûn.

روی بارى: تخیلتهکتى هزیرایه
(صنف من التین)

Rwîbarî: Texlîtekê hijîraye.

روی بروی: بهرامبرى، قپیش نیک کتن
(وجها لوجه)

Rwîbirwî: Beramberî, vipêş êk ketin.

روی برویاتی: پيش نیک کتنى، بهرامبر نیک بون
(المواجهه، المقابله)

Rwîbirwîyatî: Pêş êk ketinî, beramber êk bûn.

روی پي: رویتى پي، لایڼ کاغزى، بېرى بلکى
(الصفحة، الصحيفة)

Rwîper: Rwîyê perî, layê kaxeze. berê belgî.

روی پهر: راستا دهریایی، روی ناف
(سطح البحر)

Rwîbehir: Rasta deryayî, rwîav.

روی پیقان: بان پیقان نردى، نرد پیقان
(المسح السطحى للارض)

Rwîpîvan: Benpîvana erdî, erd pîvan.

روی پیق: نندازیاری پیقانى
(المساح)

Rwîpîv: Endazyarê pîvanê.

رویت رووال: رويس، لوج، حوچ، تازی، بیمار، ساده، کول
(العاری، المنحاء، الاجرد، الاملس، الامر)

Rwît: Ruwal, rwîs, loç, hoç, tazî, beyar, sade, kol.

رویت: دمست خالی، بڼ مال، نوواره، دمست فالأ
(المفلس)

Rwît: Dest xalî, bê mal, cware, dest vala.

رودانک: نانێ روێی وی هێک تێدای، مایێ دروێی نانێ ددەن دەمێ

پاتنێ

(طلا، وجە الخبز بالبیس و نحوه)

Rwîdank: Nanê rwîyê wî hêk têday, mayê dirwîyê nanê diden demê patinê.

روی دوشەک: سەرناملیک، روێی نڤینا

(وجە مطرح، غلافه)

Rwîdoşek: Sernahlîk, rwîyê nivîna.

روی رمش: شەعمزار، گونەکار، کارکنی کەر، سوێچەلو

(المنب، الخزی، الشنیع، الوقح)

Rwîtrêş: Şehmizar, gunehekar, karkinî ker, swîçelo.

روی رهشی: شەعمزاری، گونەکاری، کارکنی، سوێچەلویی

(المنب، الخزی، الشناعه، الوقاحه)

Rwîtrêşî: Şehmizarî, gunchekarî, karkinî, swîçeloyî.

روێژ: کیرە بەرا، کیرە، کەژ، کەز

(الخز، الطحلب)

Rwîz: Gîrha bera, gîrhe, kevîz, kez.

رویس: رویت، شەلەهای، تازی، فەرووی، حوچ، لوچ، رووال، دەرقالا،

کول

(العاری، المشلوح، المجرد)

Rwîs: Rwît, şelhay, tazî, verwî, hoç, loç, ruwal, dervala, kol.

رویس بوێ: رویت بوێ، رووال بوێ، شەلەهان، حوچ بوێ، لوچ بوێ،

دەرقالا بوێ، کول بوێ

(التعریه، التشلح، التجرد)

Rwîsbûn: Rwîtbûn, ruwalbûn, şelhan, hoçbûn, loçbûn, dervalabûn, kolbûn.

رویس بوێ: رویت بوێ، شەلەهای، حوچ بوێ، لوچ بوێ، دەرقالا

بوێ، کول بوێ

(العری، المشلوح، المجرد)

Rwîsbûy: Rwîtbûy, ruwalbûy, şelhay, hoçbûy, loçbûy, dervalabûy, kolbûy.

رویس تر: رویت تر، تازی تر، شەلەهای تر، رووال تر، حوچ تر، لوچ

تر، کول تر، دەرقالا تر

(الاعری، الاشلح، الاجرد)

Rwîstir: Rwîttir, tazîttir, şelhaytir, ruwaltir, hoçtir, loçtir, koltir, dervaltir.

رویتکا زکی: بێنێ زکی، پشنا مویت مرار، پشنا رێفا

(الهیة، الخلة)

Rwîtkâ zikî: Binê zikî, pişta mwît mirar, pişta rêva.

روی ترش: نەعیم نەخومش، مرهولی، بوغومی

(الاجهم، العابس)

Rwîtrîş: Ne'îm nexweş, mirewil, buxumî.

روی ترشی: نەعیم ترشی، مرهولی، بوغومین

(الجهم، العبوس)

Rwîtrîşt: Ne'îm trîşt, mirewilî, buxumî.

روی تەنگ: شەرمین

(الخجول)

Rwîtenik: Şermîn.

روی تەنگی: شەرم

(الحياء، الخجل)

Rwîtenikî: Şerim.

روی تەحل: روی گەمورە، ناف چاف گرتی

(الكالج، القاطب)

Rwîtehil: Rwî gemore, nav çav girê.

روی تەحلی: ناف چاف گرتیاتی، روی گەموریی

(الكلج، العبوس، القلوب)

Rwîtehîlî: Nav çav girtîyatî, rwî gemoreyî.

روپچکاندن: دادراندن، تازی کرن، گوران، تیقلاندن

(الخدش، السلخ)

Rwîşikandin: Dadirrandin, tazîkirin, guran, tîvilandin.

روپچکاندی: دادراندی، تازی کری، گورای، تیقلاندی

(المخدوش، المسلوخ)

Rwîşikandî: Dadirrandî, tazîkirî, guray, tîvilandî.

رودان: دیاربوین، ناشکراوین، کفش بوین، پیشاندان

(الظاهرة، التظاهر، البدو)

Rwîdan: Dîyarbûn, aşkirabûn, kifîşbûn, pêşandan.

رودان: بێتە پی کرن، ماڤویل کرن، ریز گرتن، بری خوەدان

(الاهتمام، الالتفات، الملاطفة، الاعتبار)

Rwîdan: Pwîte pêkirin, maqwîlîkirin, rêzgirtin, berêxwedan.

رودای: دیاربویی، ناشکراویی، پویتە پی کری، ریز گرتی

(الظاهرة، المكشوف، الظهر، البداهة)

Rwîday: Dîyarbûy, aşkirabûy, pwîtepêkirî, rêz-girtî.

روی سپی تر: خوه هل گوهازتی تر، خوه پستانندی تر
(الاعفف، الانزه)

Rwîspîtir: Xwehelguhaztîtir, xwe pesinandîtir.

روی سپی کرن: خوه فدان، خوه دویکرن، خوه پستاندن
(التعفف، التنزیه)

Rwîspîkirin: Xwe vedan, xwe dwîrkin, xwe pesinandin.

روی سپی کری: خوه هل گوهازتی کری، خوه پستانندی
(المعفف، المنزه)

Rwîspîkîrî: Xwe helguhaztîkîrî, xwe pesinandî.

روی سپییاتی: خوه هل گوهازتی، خوه پستانندی
(العفف، الزاهه، العفاف)

Rwîspîyatî: Xwe helguhaztîni, xwe pesinandî.

رویشان: رویچکان، گوران، تازی بون، تیقلین، دادران
(الشدح، الخدش، السلخ)

Rwîşan: Rwîçikan, guran, tazîbûn, tîvilîn, dadîr-ran.

رویشای: تیقلی، تازی بوی، رویچکاندی، دادرهای
(الشدوخ، الخوش، الملوخ)

Rwîşay: Tîvilî, tazîbûy, rwîçikandî, dadîrrhay.

رویشانن: تیقلاندن، رویچکاندن، تازی کرن، گوران، دادراندن
(التشدیح، التخدیش، التسلیخ)

Rwîşandin: Tîvilandî, rwîçikandin, tazîkirin, guran, dadîrrandin.

رویشانندی: تیقلاندی، رویچکاندی، تازی کری، گورای، دادراندی
(المشدح، المخدش، المسلخ)

Rwîşandî: Tîvilandî, rwîçikandî, tazîkîrî, guray, dadîrandî.

رویشال: رهکیت زراف
(الجنور الشعریه، الالیاف)

Rwîşal: Rihkêt zirav.

رویشالوک: ریشیک، دمزیلوک
(المنکول، الرشاء)

Rwîşalok: Rîşîk, dezîlok.

روی شوین: روی گمش، خومشتقی
(البشوش، المحبوب)

Rwîşîrîn: Rwîgeş, xwestîvî.

رویس کرن: رویت کرن، رووال کرن، تازی کرن، شهلاندی، حوج کرن، لوچ کرن، دمرقلا کرن، کول کرن
(الاعراء، التشلیح، التجرید)

Rwîskirin: Rwîtkirin, ruwalkirin, tazîkirin, şelandî, hoçkirin, loçkirin, dervalakirin, kolkirin.

رویس کری: رویت کری، لوچ کری، تازی کری، شهلاندی، حوج کری، کول کری، دمرقلا کری
(المعری، المشلح، المجرید)

Rwîskîrî: Rwîtkîrî, loçkîrî, tazîkîrî, şelandî, hoçkîrî, kolkîrî, dervalakîrî.

رویسی، رویساتی: رویتاتی، رویتامی، تازیاتی، لوچیاتی، حوچیاتی، دمرقالاتی، شهلانیت
(العرء، المشلح، المجرء، الملس، الملساء)

Rwîsî = Rwîsatî: Rwîtatî, rwîtahî, tazîyatî, loçîyatî, hoçîyatî, dervalayî, şelhay.

روی ستوری: بئ شرم
(الصلف، الماجن، الماجع، المنذخ)

Rwîstwîr: Bê şerim.

روی ستوری: بئ شرمی
(الصلافه، الصفاقه، المجون، المجرع، النذخ)

Rwîstwîrî: Bê şermî.

روی سار: چقل، بئ روی
(المستخف، التناه)

Rwîsar: Çivêl, bê rwî.

روی ساری: چقلی، بئ رویاتی
(الاستخفاف، التناهه)

Rwîsarî: Çivêlî, bê rwîyatî.

روی سپی: یاقز، سربیلند، خوه هل گوهازتی
(المعفف، المنزه)

Rwîspî: Paqij, serbilind, xwehelguhaztî.

روی سپی بون: خوه هل گوهازتی، یاقز بون، خوه پستاندن
(التعفف، المنزه)

Rwîspîbûn: Xwehelguhaztîni, paqijbûn, xwe pesinandin.

روی سپی بوی: خوه هل گوهازتی، خوه پسمنی
(المعفف، المنزه)

Rwîspîbûy: Xwehelguhaztî, xwe pesinî.

روی کری: کراس کری، تی و مرکری، کملوژانک کری
(الفراس المفلح)

Rwîkîrî: Kiraskirî, tê werkirî, kevlojanîkîrî.

روی ئه کر: راست کری، دشت کری، تیل کری، چول کری
(الضمضع، الهم حنی الارض)

Rwîrdîkirin: Rastkirin, deştîkirin, tîlîkirin, çolîkirin.

روی ئه کر: راست کری، دشت کری، تیل کری، چول کری
(الضمضع)

Rwîrdîkîrî: Rastkîrî, deştîkîrî, tîlîkîrî, çolîkîrî.

روی ئه کر: تاق
(التنف، بین اعلی الجدار واسفلہ)

Rwîyê dîwarî: Taq.

روی: کز، دوهن
(السمن، الدهن)

Rwîn: Kiz, duhin.

روی داخ کر: کز شاراندن، دوهن فیلاندن
(السلا، الدهن المقلی)

Rwîndaxîkirin: Kizşarandin, duhinvelandin.

رویشتن: چامیرک فدان، نهژتن
(الجلوس، القعود)

Rwîniştin: Çamêrk vedan, nihijîtin.

رویشتن: چامیرک فدان، نهژتن
(الجالس، القاعد)

Rwîniştî: Çamêrk veday, nihijîfî.

رویئاس: گیایه کز رنگا پێ دکن، دهرمانه بو هندمک کولبیا ومک
باخوینی و په چجفتن
(نبات عشبی، پتداوی به)

Rwînas: Giyayekê renga pê diken, dermane bo
hindek kulîya wek baxwîne û perçiftîne.

روی: چام، رویبار، کورناف
(النهر، الجدول، الجعفر)

Rû: Çem, rwîbar, kerav.

روی: دیم، بهر
(الوجه)

Rû: Dêm, ber.

روی: تاق، روی بهر، بهر، بهریه
(الصفحة، السطح)

Rû: Taq, rwîper, ber, berper.

روی شرینی: روی گمش، خومشتقیاتی
(البشاشه، الحبيب)

Rwîşîrî: Rwîgeşî, xwestîvyatî.

روی: دورندمک کوی یه و مکی صعی یه پارمعه
(الغلب)

Rwîvî: Durindekê kwîvîye wekî sey yê paremeze.

روی: هناف
(القتب، المعی، المصران)

Rwîvîk: Hinav.

روی: زراف، هنافیت زراف
(الامعاء الدقیقه)

Rwîvîka zirav: Hinavêt zirav.

روی: ستور، هنافیت ستور
(الامعاء الغلیظه)

Rwîvîka stwîr: Hinavêt stwîr.

روی: کوره، زمبلوق، شیلانک
(المصران الاور، الزانده الودیه)

Rwîvîka kore: Zebloq, şêlavk.

روی: بربن، پچاننا و مریستی بجویک بونی، نافک بربن، نافک
برینا نوی زای
(قص جبل الغداء للموالود)

Rwîvîk birrîn: Piçandina werîsê biçwîk bûnê,
navik birrîn, navik birrîna nwîzay.

روی کیش: روی گمش، بدارمک، پهرلاق، ژیهاتی
(الجباز، المزین، البیدع)

Rwîkêş: Rwîgeş, bitidarek, perlaq, jêhatî.

روی کیش: پهرلاق، روی گمش، ژیهاتن
(الجباز، البداعه، التزین، التزویق)

Rwîkêşî: Perlaqî, rwîgeşî, jêhatin.

روی کیش کر: ژیهاتی کر، پهرلاق کر، روی گمش کر
(التمويه، التزین، التموه)

Rwîkêşîkirin: Jêhatîkirin, perlaqîkirin, rwîgeşîkirin.

روی کیش کر: ژیهاتی کر، پهرلاق کر، روی گمش کر
(التمويه، المزین)

Rwîkêşîkîrî: Jêhatîkîrî, perlaqîkîrî, rwîgeşîkîrî.

روی کر: کراس کر، کملوژانک کر، بهرکر، تیوه کر
(التوجيه، التغليف للفراس)

Rwîkîrî: Kiraskîrî, kevlojanîkîrî, berkîrî,
têwerkîrî.

رودخ بئر: بئر گيرهي، بیره بئر
(الكدان، الكدان)

Rûxber: Berê gîrhê, pore ber.

رودان: ديار بون، كفش بون
(الظاهره)

Rûdan: Dîyarbûn, kifîşbûn.

رودان: بوينه يى كرن، ريز كرتن، فەر كرتن، ماقويل كرن
(الامتصام، الاعتبار، الملاطفه)

Rûdan: Pwîte pêkirin, rêzgirtin, qedirgirtin, maqwîlkin.

رودانك: ميگ تيدانا نانئ ومختن پانتئ، تئ دانك
(طلاء الخبز بالبيض وغيره)

Rûdank: Hêk têdana nanî wextê patinê, tê danik.

رؤ: دزى شمعئ، سپيدئ هتا تارى گوركن ژ رؤ هلاتئ هتا
رؤؤ نافابونئ
(النهار، اليوم)

Roj: Dijî sevê, spêdê heta tarî gewirkê ji roj he-
latinê heta roj avabûnê.

رؤ: نافتاب
(الشمس)

Roj: Avtab.

رؤ ئافا: تارى گورك، جهئ رؤؤ بهرزهبونئ، جهئ رؤؤ داکمتئ
(الغرب، المغرب)

Roava: Tarîgewirk, cihê roj berzebûnê, cihê roj
daketinê.

رؤ ئافا بون: رؤؤ بىنى بون
(الغروب)

Rojavabûn: Roj penî bûn.

رؤا گوينئ: رؤؤا زاندار، رؤؤا ژفانئ، رؤؤا دويماميكنئ، رؤؤا
رابونئ ژ مرئئ
(اليوم المعلوم، اليوم الموعود، يوم القيامة)

Rojagoyînê: Roja zandar, roja jivanê, roja
dwimahikê, roja rabûnê ji mimê.

رؤگرئ: رهمزان، رهمانا فەلا
(يوم الصوم عند النصارى)

Roj girtî: Remezan, remana Fela.

رودت بويته: كتومر، دمدمقه، كەرچوفه
(الحمق، الجلف)

Rûtrûte: Ketwer, deqdeqe, kerçove.

رودت بويته: كەر چوفه يى، كتومر، دمدمقياتي
(الحمق، الجلف)

Rûtrûteyf: Kerçoveyî, ketwerî, deqdeqiyatî.

رودتک: شەلئ فرلوتە
(السروال)

Rûtik: Şelê firfote.

رودکانتئ: تازى كرن، تيفلانئ، دادرانئ، گوران
(التشديد، التخييش، السليخ)

Rûçikandin: Tazîkirin, tîvilandin, dadirrandin, guran.

رودکاندئ: تازى كرى، تيفلاندى، دادراندى، گوراي
(المشيوخ، المخدوش، المسلوخ)

Rûçikandî: Tazîkirî, tîvilandî, dadirrandî, guray.

رودخ: هوس، سفک، سست، خاف، خمخوره
(الرخو)

Rûx: Hews, sivik, sist, xav, ximxorre.

رودخ بون: هوس بون، سست بون، خمخوره بون، خاف بون
(التراخي)

Rûxbûn: Hewsûn, sistûn, ximxorrebûn, xavbûn.

رودخ بوى: هوس بوى، سست بوى، خمخوره بوى، خاف بوى
(الراخي)

Rûxbûy: Hewsûy, sistûy, ximxorrebûy, xavbûy.

رودخ تر: هوس تر، سست تر، خمخوره تر، خاف تر
(الارخي)

Rûxtir: Hewstir, sisttir, ximxorretir, xavtir.

رودخ كرن: هوس كرن، سست كرن، خمخوره كرن، خاف كرن
(الارحاء)

Rûxkirin: Hewskirin, sistkirin, ximxorrekirin, xavkirin.

رودخ كرى: هوس كرى، سست كرى، خمخوره كرى، خاف كرى
(المركي)

Rûxkirî: Hewskirî, sistkirî, ximxorrekirî, xavkirî.

رودخى: بودخاتئ، سستئ، هوسئ، خمخورمى، خافئ، خافياتئ
(الرخاء)

Rûxf = Rûxaf: Sistî, hewsî, ximxorreyî, xavî, xavîyatî.

رۆژ کرێ: شلیژ کرێ، تەیساندن، برساندن، برقانن
(التنوير، الاضاء، التميميع)

Ronkirin: Şilêzkrin, teyisandin, biriskandin, birqandin.

رۆژ کرێ: شلیژ کرێ، تەیساندن، برساندن، برقانن، گەش کرێ
(النور، الميع، المسيل)

Ronkirî: Şilêzkirî, teyisandî, biriskandî, birqandî, geşkirî.

رۆژنای: رۆژنایێ: شلیژی، برسکاتی، تەیسینی، برقینی، گەشیانی، گەشی

(النور، الضياء، السيولة، الميوعة)

Ronî = Ronfyatî: Şilêzî, biriskatî, teyisînî, biriqînî, geşfyatî, geşî.

رۆژنای: تاف، هەتاف، برسکاتی، تەیسینی
Ronahî: Tav, hetav, biriskatî, teyisînî.

(الوضوح، النور، الضوء، الضياء)

رۆژنای: شلیژی، گەشی، برسکینی، برقینی، تەیسینی
(الضياء، السيولة، الميوعة، الوضوح)

Rohnî: Şilêzî, geşî, biriskînî, biriqînî, teyisînî.

رۆژن بۆ: شلیژ بۆ، گەش بۆ، برسکین، تەیسین، برقین
(التنوير، التوضوء، التميع، التسييل)

Rohinbûn: Şilêzbûn, geşbûn, biriskîn, teyisîn, biriqîn.

رۆژن بۆ: شلیژ بۆ، گەش بۆ، برسکی، تەیسینی، برقی
(المضي، المنير، المانع، المسائل)

Rohinbûy: Şilêzbûy, geşbûy, biriskî, teyisî, biriqî.

رۆژن تر: شلیژ تر، گەش تر، برسکی تر، تەیسینی تر، برقی تر
(الاضوء، الانور، الاميع، الاسيل)

Rohintir: Şilêztir, geştir, biriskîtir, teyistîr, biriqîtr.

رۆژن کرێ: شلیژ کرێ، گەش کرێ، برساندن، تەیساندن، برقانن
(التنوير، التوضوء، التميميع، التسييل)

Rohinkirin: Şilêzkrin, geşkirin, biriskandin, teyisandin, birqandin.

رۆژن کرێ: شلیژ کرێ، گەش کرێ، برساندن، تەیساندن، برقانن
(النور، الموضوح، الميع، المسيل)

Rohinkirî: Şilêzkirî, geşkirî, biriskandî, teyisandî, birqandî.

رۆژ هەلات: چوێ رۆژ لێ سەر دکهفیت
(الشرق، المشرق)

Rojhelat: Cihê roj lê ser dikevît.

رۆژ هەلات: رۆژ سەر کەتن
(الشرق)

Rojhelatin: Roj ser ketin.

رۆژ دان: تاف دان، هەتاف دان
(التشريق)

Rojdan: Tavdan, hetavdan.

رۆژی: نەخارن، رۆژ کرێ
(الصوم)

Rojî: Nexarin, rojgirtî.

رۆژی خارن: زاد خارن، رەمەزان خارن، رۆژی نەگرتن
(الانطار)

Rojxarin: Zadxarin, remezanxarin, rojî negirtin.

رۆژانە: مژێ رۆژێ، هەرو، هەروێ
(الاجرة اليومية، اليومى)

Rojane: Mizê rojê, herro, herroyî.

رۆژنک: فەرمێسک، هێستەر، تافا چافا
(الدمع)

Rondik: Fermêsk, hêstir, ava çava.

رۆژن: گەش، برسکی، تەیسینی، برقی
(المضي، المنور)

Ron: Biriskî, teyisî, biriqî.

رۆژن: شلیژ، فردی فردی، دژی تیرینی
(المانع، المسائل)

Ron: Şilêz, virdîvirdî, dijî tîrîyê.

رۆژن بۆ: شلیژ بۆ، فردی فردی بۆ، گەش بۆ، برسکین
(التنوير، التوضوء، التميميع)

Ronbûn: Şilêzbûn, virdîvirdîbûn, geşbûn, biriskîn.

رۆژن بۆ: شلیژ بۆ، برسکی بۆ، تەیسینی بۆ، برقی بۆ
(المضي، المنير، المانع)

Ronbûy: Şilêzbûy, biriskîbûy, teyisîbûy, biriqîbûy.

رۆژن تر: شلیژ تر، برسکی تر، تەیسینی تر، برقی تر، گەش تر
(الانور، الاضوء، الاميع، الاسيل)

Rontir: Şilêztir, biriskîtir, teyistîr, biriqîtr, geştir.

واھنیاں: شلیزیائی، شلیزی، گمش، گمشییائی، برسکینی، تہسینی

(الوضوح، النورانيه، السيوله، الميوعه)

Rohinîyatî: Şilêzîyatî, şilêzî, geşî, geşîyatî, biriskînî, teyisînî.

رقمہنگ: ہیستر، فرمیسک، ناٹا چافا
(اللمع)

Rohindik: Hêstir, fermêsik, ava çava.

پلانهای تهران: برسین، برسکین، تمپسین
(الاشعاع)

Ronahû vedan: Birisîn, biriskîn, teyisîn.

زاد: خارن. ناه

(الطعام، الاكل، الزاد)

Zad: Xarin, Ah.

زاد خارن: ناه خارن

(التاكل، التزود، الطعام)

Zadxarin: Ah xarin.

زاد خوهر: خوهر

(الاكل، الاكل)

Zadxwer: Xwera.

زادئ تازيئ: زادئ بهميئ

(الوضيعة)

Zadétaziye: Zadé bchyê.

زادئ جقاتئ: داوئ نبي

(الوليعة)

Zadécivatê: Dawet nebî.

زاد لينان: خارن چيكرن، خارن ليناندن

(الطهو، الطبخ، الطهي)

Zadlênan: Xarin çêkirin, Xarin lênanandin.

زاد ليناندن: خارن چيكرن، خارن لينان

(التطبخ، الطهي)

Zadlênanandin: Xarin çêkirin, Xarin lênan.

زاد دان: خارن دان

(الاطعام)

Zad dan: Xarin dan.

زار: زمان، نزمان

(اللغة، اللسان، اللهجة)

Zar: Ziman, Ezman.

زار: زار كوتن، وئ كوتن، كوتن فهگیرانا و نیکي

(عن قول، عن لسان)

Zar: Jizar gotin, Jê gotin, Gotin vegêran ji êkî.

زار: موهرکا هه لافیتنتی، توله کړن

(النرد)

Zar: Mohirka helavêtinê, Tewle kirin.

زارين: دهق بين

(الغماة، الكماة)

Zarbên: Dev bân.

ز

Z

زا: ما، نهرئ، ههرئ، دا

(اداء تنبيه في اول الكلام معنى الا)

Za: Ma, Erê, Herê, Da.

زاج: توخمه کئی کلی به دهرمانه بو خوین راوستانا دفتن ناخه کئی

رهنگا پئی دکهئ

(الزاج: من الاملاح التي يدأوى بها)

Zac: Tuxmekê giliye dermane bo xwîn rawestana difnê, Axeke renga pê diken.

زاج: زهفر، رهوش، وهرار، شهنگه، زيخي

(النشاط، الحيويه، الطاقة، الاقتدار)

Zax: Zever, Reweş, Werar, Şengeh, Zixî.

زاج دار: زهفر دار، رهوشدار، پئی چیبوی، شیبای

(النشاط، المقندر)

Zaxdar: Zeverdar, Reweşdar, Pêçêbûy, Şiyay.

زاج دارئ: زهفر دارئ، وهرارئ، زيخاتئ، رهوشئ، شهنگهئ،

شيبانئ

(النشاط، الحيويه، الطاقة، القدره)

Zaxdarî: Zeverdarî, Werarî, Zixatî, Reweşî, Şengehî, Şiyani.

زەبەر دەستی: شول ژبەر چو، دەست هەلی، شییان
(العین، القدر، الامکان)

Zeber destî: Şol jiberçûn, Dest helî, Şîyan.

زەبەر دار: شییانی، تێ هەلی، دەست هەل
(العین، القدر، الامکان)

Zeber dar: Şîyanî, Têheyî, Desthel.

زەبلوق: روفیکا ستویر
(المعنی الغلیظه)

Zebloq: Rwîvika stwîr.

زەبرێ کورە: یاریەکە بچوێک دکن، توێز کەندالی
(العبر، الرمی العشوائی، الضرب العشوائی)

Zerbê kore: Yaryeke biçwîk diken, Topiz kendalî.

زەبەش: شوێنی
(الشمزی، الرقی)

Zebeş: Şûtî.

زەبێن: بەلنگاز، ژار
(الفقیر، المسکین)

Zebûn: Belengaz, Jar.

زەپ زەپ: زەمکزمە، کەلەخ مەزن، کاروخە، باقورە
(الضخم الجە، المربوع)

Zepzepe: Zegzege, Kelex mezin, Karoxe, Baqore.

زەپ زەپیی: زەمکزمەیی، کاروخەیی، کەلەخ مەزنی، باقورەیی
(ضخامة الجسم)

Zepzepeyî: Zegzegeyî, Karoxeyî, Kelex Mezinî, Baqoreyî.

زەحف: مەشە، پێ، کەلە، کەلەک
(المندوحة، الغزیر، الوفیر، الکثیر)

Zehif: Mişe, Pîr, Gele, Gelek.

زەحف بۆن: مەشە بۆن، پێ بۆن، کەلە بۆن، کەلەک بۆن
(التوفیر، التکثیر، الغزاره)

Zehifbûn: Mişebûn, Pîrbûn, Gelebûn, Gelekbûn.

زەحف بۆی: مەشە بۆی، پێ بۆی، کەلە بۆی، کەلەک بۆی
(الوفیر، الغزیر، الکثیر، المتوفر)

Zehifbûy: Mişebûy, Pîrbûy, Gelebûy, Gelekbûy.

زەحف تێ: مەشە تێ، پێ تێ، کەلە تێ، کەلەک تێ
(الوافر، الاغزر، الاکثر)

Zehiftîr: Mişetîr, Pîrtîr, Geletîr, Gelektîr.

زای: بۆی، دەربۆی، بەلقدای
(اللود، النایع)

Zay: Bûy, Derbûy, Bilqday.

زایەن: بۆین، بۆن
(الیلاد)

Zayîn: Bûyîn, Bûn.

زانەن: هە بۆن، تێ کەشتن، نییاسین، سەر راكەشتن
(العلم، المفهم، المعرفه، الفقه، الوعی، العرفان)

Zanîn: Hîbûn, Têgihiştin, Nîyasîn, Serragiheştin.

زانا: تێ کەشتی، هە بۆی، سەر راكەشتی، ناسیار
(العالم، الفقیه، العارن، الواعی، الفاهم)

Zana: Tê gihiştî, Hîbûy, Serragihiştî, Nasyar.

زان خاز: هە خاز، ناس خاز
(طالب العلم، الباحث)

Zanxaz: Hîxaz, Nas xaz.

زانێ تێ: قەمێر، فەكول زانێ، زانێ فەكول
(الباحث العلمی)

Zanîn nêrr: Venêrr, Vekol zanîn, Zanîn vekol.

زان گێر: سەر راكەشتی، هیکار، زانا
(العلامه)

Zan gêrr: Serragihiştî, Hikar, Zana.

زانێ تێران: زانێ فەكولان، زانێ سەحکێر
(البحث العلمی)

Zanîn nêrran: Zanîn vekolan, Zanîn sehkirin.

زان گو: خێرکە زان
(الجمع العلمی)

Zanko: Xirgeh zan.

زەبانە: لویلی، بلویلیک، بوریکی، باسک
(الفلتر، الاتیوب)

Zebane: Lwîlî, Bilwîlk, Borîk, Basîk.

زەبەر: زەفر، وەرار، رەموش، شەمکە، شییان
(القوه، القدره)

Zeber: Ziver, Werar, Reweş, Şengeh, Şîyan.

زەبەر دەست: شول ژبەر چۆ، دەست هەل، شییای
(العین، المتکین، القدر)

Zeber dest: Şol jiber çûy, Dest hel, Şîyay.

زهری، زهریاتی، رنگ زهریاتی، باف زهری
(الصفره، الصغار)

Zerî = Zeryatî: Reng zeryatî, Bav zerî.

زهرک: نساخیکه رنگی مروقی زهر دبیت
(البرقان مرض)

Zerik: Nesaxîyeke rengê mirovî zer dibît.

زهرک: کبیایه که بیهنداره لروژانا شین دبیت و مکی تحلی توز و
کیرکولایه

(نبات معطر)

Zerik: Giyayekê bêhindare li zozana şîn dibît
wekî tehlî toz û kerkolayc.

زهرک: زهرکا میکن

(مع البیض)

Zerik: Zerka hêkê.

زهرک: توخمه که تریه

(النار، العنب الاصفر)

Zerik: Tuxmekê tîrîye.

زهری: خاتون، خانم

(الصنماء، السیده)

Zerî: Xatwîn, Xanim.

زهرینگ: دلف پینگ

(الحشاک، الشبام، الکمامه، القناع، الغمامه)

Zerbênk: Dev bênk.

زهر دله: مژ مژه

(المشمش)

Zerdel: Mij mije.

زهر داف: ناغا زراقی به

(الصغراء، اقراز المراره)

Zerdav: Ava ziravîye.

زهرکی: رنگ زهر، زنجیر، رنگ پیچی

(الشاحب، الصفر اللون، الشاحب اللون)

Zerkî: Reng zer, Zinêr, Reng pêlî.

زهرکیاتی: زنجیری، رنگ زهریون، رنگ پوتیبون

(الشحوب، الاصفرار)

Zerkiyati: Zinêrî, Reng zerbûn, Reng potîbûn.

زهره پوش: گمی، قایغ

(البارجه، السفینه)

Zerepwîş: Gemî, Qayîx.

زحیف کرن: مشه کرن، پر کرن، کله کرن، کلهک کرن
(التوفیر، الاكثر، الاغزار)

Zehifkirin: Mişekirin, Pîrîkirin, Gelekîrin, Gelekkirin.

زحیف کری: مشه کری، پر کری، کله کری، کلهک کری
(الموفر، المكثر، المغز)

Zehifkirî: Mişekirî, Pîrîkirî, Gelekîrî, Gelekkirî.

زحیفی، زحیفییاتی: مشعی، مشعیاتی، پیری، پیریاتی، کلهبی،
کلهکی، کلهبیاتی، کلهک یاتی

(الوفرة، الغزارة، الكثرة)

Zehifî = Zehifîyati: Mişeyî, Mişeyatî, Pîrî, Pîrîyati, Geleyî, Gelekî, Geleyatî, Gelekîyati.

زحیف: معزن، گر

(الغخم، الضخم، الكبير)

Zexim: Mezin, Gir.

زخمی، زخمییاتی: معزنی، معزنیاتی، گریاتی، گری

(الغامة، الضخامة، الكبير)

Zexmî = Zexmîyati: Mezinî, Mezinyatî, Giryatî, Girî.

زهر: رنگی زهر، باداری

(الصغار، الاصفر)

Zer: Rengê zer, Badarî.

زهریون: بالتهبون، کهشتن، رنگ زهریون

(الاصفرار، الاعصار للزراع، موسم الحصاد)

Zerbûn: Baletbûn, Gihîştin, Reng zerbûn.

زهریوی: بالتهبوی، کهشتی، رنگ زهریوی

(المصفر)

Zerbûy: Baletbûy, Gihîştî, Reng zerbûy.

زهر تو: بالته تر، کهشتی تر، رنگ زهر تر

(الاشد صفرة)

Zertir: Baletetir, Gihîştîtir, Rengzertir.

زهر کون: بالتهکون، کهاندن، رنگ زهرکون

(التصغير، الاصغار)

Zerkirin: Baletekirin, Gihandin, Rengzerkirin.

زهر کوی: بالتهکوی، کهاندی، رنگ زهر کوی

(المصغر)

Zerkirî: Baletekirî, Gihandî, Rengzerkirî.

زطل: هف نير، هف تىك، هف بهر، هفئى
(الند، القرن، النظير)

Zevîl: Hevnîr, Hevteng, Hevber, Hevrê.

زعمى: پويج، مزخى، به لاج، به لاجه
(التالف، البادر، المبد)

Zeê: Pwîç, Mizxî, Pelaç, Pelaçe.

زعمى بون: پويج بون، مزخى بون، به لاج بون، به لاجه بون
(التلف، المبد، المبدور)

Zeebûn: Pwîçbûn, Mezixîn, Pelaçbûn, Pelaçebûn.

زعمى بوى: پويج بوى، مزخى بوى، به لاج بوى، به لاجه بوى
(التلف، المبد، المبدور)

Zeebûy: Pwîçbûy, Mezixîy, Pelaçbûy, Pelaçebûy.

زعمى ترو: پويج ترو، مزخى ترو، به لاج ترو، به لاجه ترو
(التلف، المبدور، المبدور)

Zeeîr: Pwîçîr, Mezixîr, Pelaçîr, Pelaçetîr.

زعمى كرن: پويج كرن، به لاجه كرن، مزاختن
(التلف، التبدير، التبدير)

Zeeîrîn: Pwîçîrîn, Pelaçekîrîn, Mezaxîrîn.

زعمى كرى: پويج كرى، به لاجه كرى، مزاختن
(التلف، المبد، المبدور)

Zeeîrî: Pwîçîrî, Pelaçekîrî, Mezaxîrî.

زعمياتى: پويجياتى، مزخياتى، به لاجه يى
(التلف، المبد، التبدير، الاسراف)

Ze'lyatî: pwîçyati, mezixîti, pelaçeyi.

زطفا: قهلى، لكه
(المفشوش، المزيف، الشابه، العيب)

Zexl: qelp, leke.

زطلى: له كى، قهلبىنى
(الشوب، القش، الزيف)

Zexî: lekeyi, qelpinî.

زهرق: تاف، هتاف، روناھى، تيروزك
(الشعاع، حرمة الضوء، نور الشمس)

Zereq: tav, hetav, ronahî, tirojk.

زطفتن: خارنا بكوتك، پيس خارن، كوتك خارن
(سو، الاكل)

Zeqinîn: xarna bikutek, pîs xarin, kutek xarin.

زهرزوى: توخمه كى چويچكايه
(الزهر، عصفور)

Zerzwîf: Tuxmekê çwîçkaye.

زهرزواد: بهنجار، كييايت خارنى دكل زادى
(الخصراوات، البقول)

Zerzewad: Pencar, Gîyayêt xarnê digel zadî.

زهرگرتا دانى: نيف كه لاندن
(السلت، للحبوب وغيرها)

Zerkirna danî: Nîv kelandin.

زهرگول: رشك، كالك، شىكال، پتلاف
(المداس، الحذاء)

Zergol: Reşik, Kalik, Şkal, Pêlav.

زهروله: توخمه كى چويچكايه يى رنگ زهر و رشه
(الصفارية، عصفور)

Zerwêlê: Tuxmekê çwîçkaye yê reng zer û reş.

زطرى: ومرار، رهوش، شىنگه، شيبان، چاره، زىخى
(الوسع، الطاقة، الكفو، القدره)

Zever: Werar, Reweş, Şengeh, Şîyan, Çare, Zîxî.

زطرى دار: يى چيوى، زىخ، دهست هال، زهرچوى
(الوسيع، الكفو، القدير، المتكن)

Zeverdar: Pê çêbûy, Zîx, Desthel, Jiberçûy.

زطرى: ومرارى، رهوشى، شىنگه، شيبانى
(الوساع، الكفاء، القدره، الطاقة)

Zeverî: Werarî, Reweşî, Şengehî, Şîyanî.

زطى: لات، قسيل
(الحقل، البستان)

Zevî: Lat, Qesil.

زطرى: تويكى تشتن ترشه ومكى سماقنى، قشاقا ترشى
(الزبد يعلو الطبخ الحامض، الزبد يعلو القدر)

Zever: Twîkê tiştê tîrşc wekî simaqê, Qesava tîrşî.

زطليا بهمار: بريزه
(الخم)

Zevya beyar: Pirêze.

زطلك: باسكن دهستى، قه قرك
(السنط، المضد، المعصم)

Zevlek: Baskê destî, Rirr virrk.

زەلامى، زەلامياتى: مېرىنى، مېرانى
(الرجوله، المړه)

Zelamî = Zelamyatî: Mêrînî, Mêranî.

زەلھان، زەلھيان: تحسین، حوليسين، خشان
(الزینغ، الزوغان)

Zelhan = Zelyan: Tehisîn, Hulisîn, Xişan.

زەلھای، زەلھای: تحسى، حولىسى، خشای
(الرائغ، الزالق، الزال)

Zelhay = Zelyay: Tehisî, Hulisî, Xişay.

زەلاندى، زەلاندى: تحساندى، حولىساندى، خشاندى
(الزینغ، الاغرا، الازلال)

Zelandin: Tehisandin, Hulisandin, Xişandin.

زەلاندى، زەلاندى: تحساندى، حولىساندى، خشاندى
(الزینغ، المزلل، المړی)

Zelandî: Tehisandî, Hulisandî, Xişandî.

زەمان: کاف، دم، چەرخ
(الزمن، الوقت، الحین)

Zeman: Gav, Dem, Çerx.

زەنگ: زەنگ، قەرقە، باسکى دستى
(الزند، الساعد)

Zendik: Zevlek, Virr virrk, Baskê destî.

زەنگ: قورمى دارا زراف، قورمى زراف يى کەفک
(ساق الشجرة الشاب)

Zendik: Qurmê dara zirav, Qurmê zirav yê kefek.

زەنبەل: حەنفى، وەربادوک، کەرىنوک
(ماسوره الماء، الحنفية)

Zenbele: Henefî, Werbadok, Gerînok.

زەنبەل: بادەکا سەمەتى
(بننول الساعه)

Zenbele: Badeka se'etê.

زەنبەلک: سەلک، خلیفکا کبیای
(الفقه، المیضانة)

Zenbwîlk: Selik, Xilêfka gişay.

زەندەخور: چالا کویر

(اللب، الشجنه، القهر، الهنبور، الکرکوره)

Zendehor: Çala kwîr.

زەنگە: زەپ زەپ، کاروخه، باقوره
(قوى البنیه، ضخام الجسم)

Zegzege: zepzepe, karoxe, baqorre.

زەنگەمبى: زەپ زەپمبى، کاروخەمبى، باقورەمبى
(قوى البنیه، ضخامه الجسم)

Zegzegeyî: zepzepeyî, karoxeyî, baqorreî.

زەلال: روھن، خورى، تەنگ، دىيار
(الشفاف، الرائق، الصائق، الواضح)

Zelal: rohin, xorî, tenik, dîyar.

زەلال بون: روھن بون، خورى بون، دىيار بون
(التشف، الصفاء، التوضيح)

Zelalbûn: Rohinbûn, Xorîbûn, Dîyarbûn.

زەلال بوى: روھن بوى، خورى بوى، دىيار بوى
(الشفیف، الموضح، المصفى)

Zelalbûy: Rohinbûy, Xorîbûy, Dîyarbûy.

زەلال تر: روھن تر، خورى تر، دىيار تر
(الاشف، الاصفى، الاوضح)

Zelaltîr: Rohintîr, Xorîtîr, Dîyartîr.

زەلال کرى: روھن کرى، خورى کرى، دىيار کرى
(التشفیف، التصفيه، الاصفاء، التوضيح، الابانه)

Zelalkirin: Rohinkirin, Xorîkirin, Dîyarkirin.

زەلال کرى: روھن کرى، خورى کرى، دىيار کرى
(المشف، المصفى، الموضح)

Zelalkirî: Rohinkirî, Xorîkirî, Dîyarkirî.

زەلالى، زەلالياتى: روھنى، روھنياتى، خورىاتى، دىيارياتى
(الشفاقيه، الصفاء، الوضوح)

Zelalî=Zelalyatî: rohnî, rohnîyatî, xoryatî, dîyaryatî.

زەلام: مېر
(المراء، الرجل، الراشد)

Zelam: Mêr.

زەلام باش: مېر باش، کەلەخ مەزن
(الرجل القوی)

Zelam baş: Mêrbaş, Kelex mezin.

زەلام باشى: مېر باشى، کەلەخ باشى
(قوى البنیه، کمال الرجل)

Zelam başî: Mêrbaşî, Kelex başî.

زنگل قوتان: زنگل لیدان، زنگل ژاندن، زو زوک لیدان
(قرع الناقوس، بق الجرس)

Zengil qutan: Zengil lêdan, Zengil jandin, Zir-zirrik lêdan.

زهری کر: چاف لئ کر
(الوأم، التقليد، الاقتداء، التأسی، التشبه، التمثیل)

Zehrîkirin: Çav lê kirin.

زهری کر: چاف لئ کر
(المقلد، الممثل، المقتدی)

Zehrîker: Çav lê ker.

زهممت: دنگز، نازار، رپ، رنج
(المشفه، العناء، الصعوبة)

Zehmet: Dingiz, azar, rîp, renc.

زهممت دان: دنگزدان، رهنجدان، نیشاندن
(الاشقاء، التعذيب، الإيذاء)

Zehmetdan: Dingizdan, rencdan, êşandin.

زهممت دپن: دنگزکیشان، رپ کیشان، رنج بون
(الشقوة، المعاناة، العذاب)

Zehmet dîtin: Dingizkêşan, rîpkêşan, rencbirin.

زهممت کیش: دنگزکیش، رنجبر، نیشای
(الشقى، المعانى، المعذب)

Zehmet kêş: Dingizkêş, Rencber, Êşay.

زهیتون: توخمهکێ دار خولپانه فیکو دمت، بوهنی ژئ دیکشین
(الزيتون)

Zeytwin: Tuxmekê dar xulpane fêqî didet, Dohnî jê dikêşin.

زهیت: شیلیا دارئ زهیتونئ، روئین زهیتونئ
(زيت الزيتون)

Zeyt: Şîliya darê zeytwinê, Rwinê zeytwinê.

زهله: دهرتخست، توت کر، دوبر کر
(العزل، الفصل، الطرد من الوظيفة)

Zeyl: Derêxistin, Tutkirin, Dwîrkin.

ژف: جهێ زانی، جهێ ههلافیتنا ناڤی، جهێ بهقینا ناڤی، کانی
(النبعان، النبع، الينبع)

Zê: Cihê zanê, Cihê helavêtina avê, Cihê peqîna avê, Kanî.

زهنگین: ههیی، مالدار، کهخودا
(الغنى، الثرى)

Zengîn: Heyî, Maldar, Kedxuda.

زهنگین بون: ههیی بون، کهخودابون
(الاغناء، الثراء)

Zengînbûn: Heyîbûn, Kedxudabûn.

زهنگین بوی: ههیی بوی، کهخودابوی
(الغنى، الثرى)

Zengînbûy: Heyîbûy, Kedxudabûy.

زهنگین تر: ههیی تر، مالدارتر، کهخوداتر
(الاغنى، الاثرى)

Zengîntir: Heyîtir, Maldartir, Kedxudatir.

زهنگین کر: ههیی کر، کهخوداکر، مالدار کر
(الاثراء، الاغناء)

Zengînkirin: Heyîkirin, Kedxudakirin, Maldarkirin.

زهنگین کر: ههیی کر، کهخوداکر، مالدار کر
(الثرى، المغنى)

Zengînkirî: Heyîkirî, Kedxudakirî, Maldarkirî.

زهنگین، زهنگینانی: ههییانی، کهخودایی، مالدارییانی
(الثروه، الغنى)

Zengîni = Zengînyati: Heyîati, Kedxudayî, Maldaryatî.

زهنگل: ناسنهکێ ناف چاله دلکهکێ پیغه ههلاویستی به دههژین
دنگ ژئ دهیت بو هایدان و ناگههدارین، زهژدوک، زو زوک
(الناقوس، الجرس)

Zengil: Asinekê nav çale dilkekê pêve helawistî ye dihejinin deng jê dihêt bo haydan û agehdariyê, Zirzirok, Zirzirk.

زهنگیلوک: چیکێت خولفان لسه بهلگیت دار و کبیای
(الذئ، قطرات الندى على العشب والنبات)

Zengilok: Çipkêt xunavê liser belgêt dar û Giyayî

زهنگیلوک توخمهکێ کولیکایه
(صنف من الزهار)

Zengilok: Tuxmekê kulilkaye.

زهنگیلوک: توخمهکێ چوچیکێ دسرسور و نهخشاندینه
(صنف من العصافير)

Zengilok: Tuxmekê çwîçkêt bçwîkin disersor û nexşandîne.

زڼځگرې: هوستاييا زڼرې
(الصياغة)

Zêringîrî: Hostayiya zêrî.

زڼړطفا: قهلاويز، جهن چاقداري
(الرقب، المرصد، المربأ، برج المراقبة)

Zêreva: Qelawîz, Cihê çavdariyê.

زڼړطمان: چاقدار
(المراقب، الراصد، الرقيب)

Zêrevan: Çavdar.

زڼړطمانى: چاقدارى، نيزان، لبر راوستان
(المراقب، الرصد، الرقابه)

Zêrevanî: Çavdarî, Nêran, Liber rawestan.

زڼړى: زڼڼورمكى بجويك وركى كرممكى بى بدست و پى به دنافى
دا دزيت
(العلق، الدعوص، البلط)

Zêrî: Zinêwrekê wekî kirmekî yê bîdest û pêye
di avêda dijît.

زڼړسمى: دراف، باج، خويك، سيبورى
(الجزية، الفدية)

Zêreser: Dirav, Bac, Xwîk, Siyawirî.

زڼړطمانى كرن: چاقدارى كرن، پارازتن
(الهيمنه، المحافظه)

Zêrevanîkirin: Çavdarîkirin, Paraztin.

زڼړانځن: برى خويدانا بدويقن چافى
(اللفظ، الملاحظة)

Zêrandin: Berêxwedana bi dwîwê çavî.

زڼړاندى: برى خويداين، چاقدبر
(الملاحظ، المحافظ)

Zêrandî: Berê xwedayê, Çavdêr.

زڼط: حيوان كهكن شتى كرمايه بى بر دست و پى به بى بين
نهخوش و ژههرداره
(الضمج، خاتم سليمان، حشره كريبه الرائحة تلسم)

Zêv: Hêwanekê şitî kirmaye yê pirr dest û pê ye
bêhin nexweş û jehirdare.

زڼطزلفك: كرممكى زراف و دزيت، پر دست و پى به بى رنگ زهره
(ام سبعة وسبعين)

Zêvzêvk: Kirmkekê zirav û dirêje, Pir dest û
pêye yê reng zere.

زڼځمكى: زمخفى، مشمى، پرى
(الفضل، الفائض، النيف، الوفى)

Zêdehî: Zehfî, Mişeyî, Pîrî.

زڼځمكل: پتر لويك چون، ژوپر نځستنى
(الاشتطاط فى الامور)

Zêdekel: Pîrî li dwîwçûn, Jibûrî êxistin.

زڼځمكل: ژوپر نځستنى، ژ قامى دهرنځستنى
(الافراط، الفل، الغلو، المبالاه)

Zêdekelf: Jibûrî êxistinî, Ji qamê derêxistinî.

زڼځمكارى: ژ خوه زڼدى
(الفضول، التطفل)

Zêdekarî: Ji xwe zêdeyî.

زڼځمكار: ژ خوه زڼده
(الفضولى، المتطفل)

Zêdekar: Ji xwe zêde.

زڼځمار: سربارك، نهخاسمه
(العلايه)

Zêdebar: Serbark, Nexasime.

زڼځه گوڼ: فر كيلان، پى هه لاندن
(المبالفه)

Zêdegotin: Fîr kêlan, Pê helandin.

زڼځمكرن: كور چون
(الانراق)

Zêdekirin: Kwîr çûn.

زڼځمكالانى: خوه هافيتن، ياربا خوه هافيتن
(الفقر الطويل)

Zêdegavanê: xwe havêtin, yarya xwe havêtinê.

زڼي: نامهكن پر بهابه
(الذهب)

Zêrr: Ahekê pir bihaye.

زڼځرين: زڼځركى
(الذهبي)

Zêrrîn: Zêrrkirî.

زڼځرنگ: هوستايى چيكرنا چهكيت زڼرى
(الصانخ)

Zêringir: Hostayê çêkima çekêt zêrî.

زټلاک: زبل، قرېژ، زبلې نهای و ناف هلگر، پین (السماد، الزبل)

Zêlak: Zibil, Qirrêj, Ziblê nimhay û av helgir, Pîn.

زټمار: پین کوتنا مری، سرتلیک، کری و شینی، هوو هوو (الندب، النحب، النوح، الرثاء)

Zêmar: Pê gotina mirî, Sirêlik, Girî û şînî, Horr horr.

زټمار بوو: کری و شینی بوو، نهار بوو، قووی بوو (التنحب، الفواج)

Zêmarbûn: Girî û şînî bûn, Niharbûn, Qorrîbûn.

زټمار بوو: کری و شینی بوو، نهار بوو، قووی بوو (المرثی، المناج)

Zêmarboy: Girî û şînî bûy, Nihar bûy, Qorrîbûy.

زټمار تو: کری و شینی تو، نهار تو، قووی تو (المرثی، الانحب، الانحب)

Zêmartir: Girî û şîntir, Nihartir, Qorrîtir.

زټمار کرن: شینی و کری کرن، نهار کرن، قووی کرن (التنحب، الارثاء)

Zêmarkirin: Şînî û girîkirin, Niharkirin, Qorrîkirin.

زټمار کری: شینی و کری کری، نهار کری، قووی کری (الندب، المنحب)

Zêmarkirî: Şînî û girî kirî, Niharkirî, Qorrîkirî.

زټمارى: شینی، هووی، قووی، سرتلیکی، پین کوتنی (المرثیه)

Zêmarî: Şînî, Horrî, Qorrî, Sirêlikî, Pê gotinî.

زټندى: ساخ (الحی، الاحیاء)

Zîndî: Sax.

زټندى سمر: ساخی سمرکتی (الاحیاء الراقیه)

Zêndîser: Saxî serketî.

زټندکار: ساخی کار (الاعمال الحیویه)

Zêndekar: Saxî kar.

زټندىاتى: ساخياتى، ساخينى (الحیاء)

Zêndiyatî: Saxyatî, Saxînî.

زټندويه: تشمتى ساخ، حیوان، گیاندار (الحيوانات، الكائنات الحیه)

Zêndîwer: Tiştê sax, Hêwan, Gîyandar.

زټندان: حیوان، ساخياتى، ساخينى (الحيوان)

Zêndan: Hêwan, Saxyatî, Saxînî.

زټندى: ساخ (الحی)

Zêndî: Sax.

زټندى زان: زانایى زټندىاتى، زانیاى ساخينى (عالم الاحیاء)

Zêndîzan: Zanayê zêndiyatîyê, Zanyayê saxînîyê.

زټندان: برى خوهدان، نټران، ږندان، سهکرون (النظر، البحث، التفقد)

Zêndan: Berê xwedan, Nêran, Rênan, Schkirin.

زټلاک: زبلې شلېز، پینې ته (السماد، الزبل)

Zêlak: Ziblê şilêz, Pînê terr.

زټاره: شولې پټکفه

(العمل الشعبى، العمل الجماعى، العمل التعاونى)

Zibare: Şolê pêkve.

زبل: زټلاک، قرېژ، پین، بوسل، کارسل (السماد)

Zibil: Zêlak, Qirrêj, Pîn, Posil, Kersil.

زبل بوو: زټلاک بوو، قرېژ بوو (التسمد)

Zibilbûn: Zêlakbûn, Qirrêjbûn.

زبل بوو: زټلاک بوو، قرېژ بوو (السمد)

Zibilbûy: Zêlakbûy, Qirrêjbûy.

زبل تو: قرېژ تو، پین تو، زټلاک تو (الاسمد)

Zibiltir: Qirrêjtir, Pîntir, Zêlaktir.

زبل کرن: قرېژ کرن، زټلاک کرن، پین کرن (التسميد)

Zibilkirin: Qirrêjkirin, Zêlakkirin, Pînkirin.

زخت: چیخن، چوکل، شخت، خشت، کلهم، سرکهپ
(النخاس)

Zixt: Çixin, Çukul, Sixt, Kelem, Serkep.

زخت دان: چیخاندن، شخت دان، خشت دان
(التخيس، النخس للحيوان)

Zixtdan: Çixandin, Şixitdan, Xiştdan.

زخت: سرکهپ، قهلهک کلهم
(القلم، المهاز، النصل)

Zixt: Serkep, Qelek, Kelem.

زخت لیدان: خشت لیدان، شویژن لیدان، شخت لیدان، چیخن لیدان
(النهط، النهيط)

Zixtlêdan: Xiştlêdan, Şwîjinlêdan, Şixtlêdan, Çixinlêdan.

زختک: تشتی نوی سرکه مئیت وهکی پهرئ نیرا یا نکل و گبیا چلیک، سیخی
(الشکیر، صفار الریش والنبت)

Zixtik: Tiştê nwî serkevîti wekî perrê teyraya nigil û gîya çîlik, Sixî.

زئ: خورت، دمقهقه، توند، بوق، چهکه چویف
(القوى، الشديد، الحديد)

Zirr: Xurt, Deqdeqe, Tund, Boq, Çeke çwîv.

زئى: زئياتى: خورتياىى، بوقيى، دمقهقهى، چهکه چويى
(القوة، الشده، الحده)

Zirri = Zirryatî: Xurtîyatî, Boqîni, Deqdeqeyî, Çekeçwîvî.

زويون: بوق بون، خورت بون، توند بون، چهکه چويى بون، دمقهقه بون
(المتشدد، التحد، التقويه)

Zirrbûn: Boqbûn, Xurtbûn, Çekeçwîvbûn, Deqdeqebûn.

زويوى: بوق بوى، خورت بوى، توند بوى، چهکه چويى بوى، دمقهقه بوى
(المقوى، المشدد، الحاد)

Zirrbûy: Boqbûy, Xurtbûy, Çekeçwîvbûy, Deqdeqebûy.

زول كرى: قريژ كرى، زىلاك كرى، بين كرى
(السمد)

Zibillkirî: Qirrêjkirî, Zêlakkirî, Pinkirî.

زول كيش: قريژ كيش، بين كيش، زىلاك كيش
(السماد)

Zibilkêş: Qirrêjkêş, Pinkêş, Zêlakkêş.

زى: زى: تنگزی، تحنى، مالىق، تزی، داکرتی، مشت
(الکظ، المکظوظ، الملى، الشحن)

Zit = Ziç: Tingijî, Tihni, Maliq, Tijî, Dagirtî, Mişt.

زى بون، زى بون: تنگزين، تحنين، مالىق بون، تزی بون، داکرتن بون، مشت بون
(التشحب، الاملاء، السکوت غيظا)

Zitbûn = Ziçbûn: Tingijîn, Tihni, Maliqbûn, Tijîbûn, Dagirtîbûn, Miştîbûn.

زى بوى، زى بوى: تنگزی بوى، تحنى، مالىق بوى، تزی بوى، داکرتن بوى، مشت بوى
(المملوء، المشحون، المکظوظ)

Zitbûy = Ziçbûy: Tingijîbûy, Tihni, Maliqbûy, Tijîbûy, Dagirtîbûy, Miştîbûy.

زى تر، زى تر: تنگزی تر، تحنى تر، مالىق تر، تزی تر، داکرتن تر، مشت تر
(الاكظاظ، الاملاء، الاشحن)

Zittir = Ziçtir: Tingijîtîr, Tihniîtîr, Maliqîr, Dagirtîr, Miştîr.

زى كرن، زى كرن: تنگزاندى، تحناند، مالىق كرن، تزی كرن، داکرتن، مشت كرن
(الاكظاظ، املاء، التشحين)

Zitkirin = Ziçkirin: Tingijandin, Tihinandin, Maliqkirin, Tijîkirin, Dagirtin, Miştîkirin.

زى كرى، زى كرى: تنگزاندى، تحناندی، مالىق كرى، تزی كرى، داکرتن كرى، مشت كرى
(الملى، المکظظ، المشحن)

Zitkirî = Ziçkirî: Tingijandî, Tihinandî, Maliqkirî, Tijîkirî, Dagirtîkirî, Miştîkirî.

زى، وتياىى، زى، زى: تنگزيانى، تحنياىى، مالىقيانى، داکرتنى، مشتياىى
(الکظ، الاکظاظ، الشحن، الملاء، السکوت غيظا)

Zitî = Zityatî - Ziçî = Ziçyatî: Tingijyatî, Tihniyatî, Maliqiyatî, Dagirtinî, Miştîyatî.

زوبهرگرى: بى پشك كرى، بى بهر كرى، تورى كرى، بى بهش كرى
(المحرم، المحروم، التحجيب)

Zirbehkirî: Bêpişikîrî, Bêbehîrîrî, Torîkirî, Bêbeşikîrî.

زوبهريياتى: بى پشكى، بى بشكيبانى، بى بههرى، بى بهشى
(الاحرام، الاحباب، المنع من الحصة)

Zirbehîrî = Zirbehîrîyâtî: Bêpişikî, Bêpişikîyâtî, Bê behîrî, Bê beşikî.

زوبو، زوبن: زنگ چنگ، چنگين. زنگ زنگ، زنگين
(القنعة، القنقاع، صوت السلاح)

Zirzirî = Zirîrî: Çing çing, Çingên, Zing Zing, Zingên.

زوتك: رمشك
(الجلوان، الجلاوزه)

Zirtek: Reşek.

زوتكى، زوتكيبانى: رمشكاتى، رمشكياتى
(الجلوزه)

Zirtektî = Zirtektîyâtî: Reşekâtî, Reşekîyâtî.

زوپوز: كروچه، سركهچ، روكمى، شمبوز
(الكنج، العاق)

Zirçepoz: kerçove, serkeç, Rukomî, şembos.

زوپوزى: كروچه، سركهچى، روكمينى، شمبوزى
(الكاج، العقوق)

Zirçepozî: kerçoveyî, serkeçî, rukomîni, şembosî.

زوبك، زوبكه: بهلبوك، مالنوك
(الاقراص الحديدية فى اللباس او غيره، للولاد)

Zirzirîk = Zirzirîrok: belbwik, melingok.

زوبك: بى
(الحبق للحيوان، الضراط للانسان)

Zirç: Tîr, Piv.

زوبو، زوبن: زنگ زنگ، زنگين، چنگ چنگ، چنگين
(الصليل، الوزيم، الضجيج، الرنين)

Zirzirî = Zirîrî: Zing zing, Zingên, Çing Çing, Çingên.

زوتى: بوق تر، خورت تر، توند تر، چهكه چوي تر، دمدمه تر
(الاشد، الاحد، الاقوى)

Zirtîr: Boqtîr, Xurtîr, Tundîr, Çeçekşwîrtîr, Deqdeqetîr.

زوتكى: بوق كرى، خورت كرى، توند كرى، چهكهچوي كرى، دمدمه كرى
(التشديد، التقويه، التحديد)

Zirîkirin: Boqkirin, Xurtkirin, Tundkirin çeçekşwîrîkirin, Deqdeqekîrî.

زوتكى: بوق كرى، خورت كرى، چهكهچوي كرى، دمدمه كرى
(المشدد، المحدد، المقوى)

Zirîkirî: Boqkirî, Xurtkirî, Çeçekşwîrîkirî, Deqdeqekîrî.

زوباب: مزوى داين، بابى ز قستا
(الراب)

Zirîbab: Mêrê dayê, Babê ji qesta.

زوبهر: بى پشك، بى بهر، مراركى ز پشكى، تورى، بى بهش
(المحروم، المحجوب)

Zirbehîr: Bê pişk, Bê behîr, Mirarkîrî Jîpişkê, Torî, Bêbeşik.

زوبهريون: بى پشك بون، بى بهر بون، تورى بون، بى بهش بون
(التحرم، التحجب من الحصة)

Zirbehîrbûn: Bêpişikbûn, Bêbehîrbûn, Torîbûn, Bêbeşikbûn.

زوبهريوى: بى پشك بوى، بى بهر بوى، تورى بوى، بى بهش بوى
(المحجوب، المحروم)

Zirbehîrbûy: Bêpişikbûy, Bêbehîrbûy, Torîbûy, Bêbeşikbûy.

زوبهروتو: بى پشك تر، بى بهر تر، تورى تر، بى بهش تر
(الاحرم، الاحجب)

Zirbehîrtîr: Bê pişiktîr, Bê behîrtîr, Torîrtîr, Bêbeşikîr.

زوبهرگى: بى پشك كرى، بى بهر كرى، تورى كرى، بى بهش كرى
(الاحرام، التحريم، التحجيب)

Zirbehîrîkirin: Bêpişikîkirin, Bêbehîrîkirin, Torîrîkirin, Bêbeşikîkirin.

Ziravistwîrî: Dilmukumî, Mêr başî.	زراف ستویرى: دل موکومى، مېر باشى (الجساره، الجراه)
Zirvîçî: Xefiskî, Qirvîçî, Qirmîçî.	زرفیچى: خفسکى، قرفیچى، قرمىچى (القفاء، القفوى، الكدوى)
Zirvîçîn: Xefiskî bûn, Qirvîçîn, Qirmîçîn.	زرفیچىن: خفسکى بون، قرفیچىن، قرمىچىن (القفاء، الكدم)
Zirvîçiyatî: Xefiskîyatî, Qirvîçiyatî, Qirmîçiyatî.	زرفیچىاتى: خفسکىياتى، قرفیچىياتى، قرمىچىياتى (القفاء، الكدم)
Ziravîya mwî: Barîkiya mwî, Ziravîya pirçê.	زرافىا موى: بارىکىا موى، زرافىا یرچى (المناص)
Ziravê Helkêşay: Nav teng zirav.	زرافىا مەلکەشای: ناف تنگ زراف (المنشوق)
Ziravka piştê: Nav teng, Xalî gih, Cihê swîtkê.	زرافکا پشتى: ناف تنگ، خالى گه، جهى شویتکى (الکفل، موضع الحزام)
Zirkurre: Cihêl, Genc, Tolaz, Sinêle.	زىکوره: جحیل، گنج، تولاز، سنيله (البافع، الشارخ)
Zirkureyî: Sinêleyî, Tolazî, Cihîlî, Gencaî.	زىکورهى: سنيلهى، تولازى، جحیل، گهنجائى (البفاع، الشرخ)
Zirkêtk: Zivîrk.	زىکىتک: زىکىتک زفیرک (الزنبور)
Zirkêtkî: Rengê zivîrkê, Zerê vebûyê tam kesk.	زىکىتکى: رهنکى زفیرکى، زهرى قهبرى تام کسک (لون الزنبور للزرع)
Zirremêr: Xweş mêr, Camêr, Mêrçak, Çeleng.	زىرهمىر: خوش مېر، جامېر، مېرچاک، چالنگ (الشجاع)

Zirreke: Duqorr.	زىرکه: دوکور (الهجين)
Zirşerim: Bê şerim, Veborî.	زىشەرم: بى شەرم، فەبورى (البزاع)
Zirşerimû: Bê şermî, Bê şermîyatî, Veborînî.	زىشەرمى: بى شەرمى، بى شەرمىياتى، فەبورىنى (البزاعه)
Zirav: Barîk, Tenik, Dijî stwîrîyê.	زراف: بارىک، تنک، دژى ستویرىن (المنق، الرفيق، الدقيق، القصيف)
Ziravbûn: Barîkbûn, Tenikbûn.	زراف بون: بارىک بون، تنک بون (الترفيغ، الترفق، التمشق)
Ziravbûy: Barîkbûy, Tenikbûy.	زراف بوى: بارىک بوى، تنک بوى (المرفوع، المرفع، المدقق)
Ziravtir: Barîktir, Teniktir.	زراف تر: بارىک تر، تنک تر (الارفع، الامشق، الارق)
Ziravkirin: Barîkkirin, Tenikkirin.	زراف کون: بارىک کون، تنک کون (الترفيق، الترفيع، التمشيق)
Ziravkirî: Barîkkirî, Tenikkirî.	زراف کوى: بارىک کوى، تنک کوى (المنشوق، المرفق، المرفع)
Ziravî = Ziravyatî: Barîkî, Tenikafî, Tenikîyatî.	زرافى، زرافىياتى: بارىکى، تنکاتى، تنکىياتى (الرفعه، الرقه، المنق)
Zirrav: Torê zerdavî, Endamekê leşîye ava tehil ya tê.	زرافه: تورى زهردافى، ئەندامەکى لەشى يە نافا تەهل يا تى (المراه، كيس الصفراء)
Zirrav: Torê zerdavî, Endamekê leşîye ava tehil ya tê.	زراف ستویر: دل موکوم، مېر باش (الجسور، الجرى)
Ziravistwîr: Dilmukum, Mêr baş.	

Zirhay: Xurhay, Zivirbûy.	زړه‌ای: خوره‌ای، زږیربوی (الذائف، المثغن)
Zirî: Cilke asinî, Metal.	زړی: جلکتی ناسنی، متال (الدرع، اللامه)
Zirîn: Dengê kerî ye, Dengê kera, Şihîna kera.	زړین: دمنگن کهری یه، دمنگن کهره، شهبینا کهره (النهق، النهیق للحمار)
Zirîç: Risas.	زړیچ: ریساس (الرصاص)
Ziroke: Hejêt hişik û bê belg, Tirk.	زړوکه: هه‌ژتت هشیک و بې بەلگ، تیرک (السف، الاغصان المجرد من الوریق)
Zirî: Boqî, Qelewî.	زړی: بوقی، قه‌لوی (الولخ، للثور)
Zirîçk: Xelekê çirr çûy, Xelekê gîşt û twnd xirrkê têt çûy, Xirrkê kuzîr.	زړیچک: خه‌لک‌یت چیر چوی، خه‌لک‌یت گ‌شت و توند خ‌رک‌یت تیتک چوی، خ‌رک‌یت کوزیر (التوتیر، التحلق من شده التوتیر، الذبذبات)
Zirîçk: Xelekê çirr çûy, Xelekê gîşt û twnd xirrkê têt çûy, Xirrkê kuzîr.	زړی پو‌ش: ترومبیل‌ا متال کری، ترومبیل‌ا دزوی گول‌ا (المدرع)
Zirîpoş: Trombêla metalkirî, Trombêla dijî gulla.	زړیپو‌ش: ترومبیلان، دانک‌ن سالی یه، دهم‌ن یغیر و سه‌رما و ناف قه‌رسین، دهم‌ن ناف به‌ستنی (الشتاء)
Zistan: Zivistan, Danekê salêye, Demê befir û serma û av qerrîsînê, Demê av bestinê.	زړستان: زیغ، زیره‌ک، چهلک، ره‌وان، ره‌وان (الشاطر، السریع الحركه، خفیف الحركه)
Zift: Zix, Zîrek, Çelek, Rewan, Rehwan.	زړت: بون، زیغ بون، زیره‌ک بون، چهلک بون، ره‌وان بون (التخفف فی الحركه، التسطیر)
Zifbûn: Zixbûn, Zîrekbûn, Çelekbûn, Rewanbûn.	

Zirmerî: Çelengî, Mêrbaşî, Mêrçakî, Camerî, Mêrxasî.	زړمیری: چه‌لنگی، میر باشی، میر چاک‌ی، جامیری، میر خاسی (المنجاء)
Zirk: Ava xweliya kelandî, Vewerinka ava xweliyê.	زړک: نافا خو‌للیا که‌لاندی، قه‌وهرینکا نافا خو‌للی (ماء، الرماد، حامد الاسید)
Zirmendê: Gîyayeke li çîya şîndibît ji nêv me-trê bilindtir dibît.	زړمندی: گیایه‌که لچبیا شین دبیت ژ نیغ میترتی بلند تر دبیت (نبات عشبی)
Zirna: Dudka êk pîk, Dudka mezin.	زړنا: دودکا تیک پیک، دودکا م‌زین (الزماره)
Zirmabêj: Kesê pif diket zirnayê.	زړنا بیژ: که‌سێ پف دکت زړنایی (عازف الزماره، نافخ الزمار)
Zirmabêjî: Karê zirna gotinê.	زړنا بیژێ: کارێ زړنا گوتنێ (مهنه عازف الزماره)
Zirandin: Xurandin, Zivirkna leşî.	زړاندين: خوراندن، زږیرکنا له‌شی (الانغان)
Zirandî: Xurandî.	زړاندی: خوراندی (المثغن)
Zirhan: Xurhan, Zivirkna kewlê leşî bi tiştêkî kirr u dirr.	زړهان: خوره‌ان، زږیرکنا که‌لانی له‌شی ب‌شته‌کی کر و د (الثن، الثغانه)
Zirmix: Me'denekê zer û şînbeyê dijwar û tîje mwî pê diwerhin, dermane bû hnde êşa.	زړمیخ: مه‌دمنه‌ک‌ن زه‌وشنبه‌یی زوار و تیژه سوی پ‌ن دوه‌ره‌ن، دهرمانه بو هنده تی‌شا (الزرنیخ)

زفوری، زفوریاتی: کپری، کپریانی، کڑی، کڑیاتی، دہری، دہریاتی
(الخسونه، الفظاظه، الشزغب)

Zivri = Zivriyati: Girri, Girryati, Giji, Gijyati,
Dirri, Dirryati.

زفرین: فکەرمان، فەدان، فەژمن
(الرجوع، العوده، الرد)

Zivṛṣṇ: Vegerthan, Vcdan, Vejen.

زنگنه: چرخ دان، ليک نالهان، ليک پيچان، ليک بادن،
بادان
(الدوران، الالتاف، الجشيان، اللفت)

Zivîrîn: Çerxîn, Çerixdan, Lêkalhan, Lêkpêçan, Lêkbadan, Badan.

زفری: فہرہای، فہدای، فہزنی، بادای، ٹالہای، پیچای
(المعاد، المرجوع العائد، الراجع، الراد، الدائر)

Zivmf: Vegerhay, Veday, Vcjenî, Baday, Alhay.
Pêçay.

زفراندن: فہگیران، گتیراندن، چہرخاندن، نالاندن، پتچان، بادن
(الاعاده، الارجاع، التدوير، الالفات)

Zivrandin: Vegêran, Gêrrandin, Çerxandin, Alandin, Pêçan, Badan.

زفراندی: بادایس، فکیرای، گنیراندی، جهرخاندی، نالاندی، بیجاندی
(المعد، المرجوع، المردود)

Zivrandî: Badayî, Vegêrray, Gêrandî, Çerixandî, Alandî, Pêçay.

زفرینا ومغری: فکرمهانا ومغری، پاشفه زفرین
(القفول)

Zivirîna wexerê: Vegerhana wexerê, Paşvezivirîn.

زفر کا نافی: زفر وک، کوتل
(الدردور، الجیش، الجیشان للماء)

Zivirka Avê: Zivrok, Kotel.

زفرکا کوتہلی: زفروکا کوتہلی
(الداحس، الداحوس، المجشہ)

Zivirka kotelê: Zivroka kotelê.

زفرین: بادان، چپ دان، دورفدان
(الانعطاف، الحوم، الحول)

Zivrrîn: Badan, Çepdan, Dorvedan.

زفت بوی: زیخ بوی، زیرک بوی، چهلک بوی، رهوان بوی
(الشاطر)

Zîfbûy: Zîxbûy, Zîrekbûy, Çelekbûy, Rewanbûy.

زفت تو: زبغ تر، زیرک تر، چالاک تر، رهوان تر
(الاسرع، الاخف حركة، الاشطر)

Ziftir. Zîxtir, Zîrektir, Çelektir, Rewantir.

زلفت کریں: زیب کریں، زیرم کریں، چہلک کریں، رموان کریں
(التسريع، التخفيف في الحركة)

Ziftkirin: Zîxkirin, Zîrekkirin, Çelekkirin, Rewankirin.

زفت کړی: زینخ کړی، زیرمک کړی، چهلک کړی، رهوان کړی
(المسرع، المخفف سرعته)

Zifkiri: Zîxkirî, Zîrekkirî, Çelekkirî, Rewankirî.

زفتی، زلفیاتی، زخی، زیخانی، زیرمکی، زیرمکیاتی، چهلکی،
چهلکیاتی
(السرعه، الخفه فی الحركه)

Zîfî = Zîfîyatî: Zîxî, Zîxatî, Zîrekî, Zîrekyatî,
Çelekî, Çelekyatî.

زفر: کر، کڑ، دہ
(الفظ، الشرغب، الخشن)

Zivir: Gint, Gij, Dint.

زهریون: کر بون، گڑ بون، در بون
(التشرب، التفظظ، التخشن)

Zivirbûn: Girrbûn, Gijbûn, Dirrbûn.

زافر بوی: کر بوی، گز بوی، در بوی
(المخشن، المشزغب، المفظظ)

Zivirbûy: Girrbûy, Gijbûy, Dirrbûy.

وقت تو: گہ تر، کڑ تر، دہ تر
(الاحسن، الافضل)

Zivirtir. Girtir, Gijtir, Dirrtir.

زاور کړئ: ګر کړئ، ګډ کړئ، ډېر کړئ
(التخسين، التفضيل)

Zivirkirin: Girkirin, Gijkirin, Dirrkirin.

زفر کری: گر کری، گڑ کری، در کری
(المخشوشین)

Zivirkiñ: Girkirî, Gijkirî, Dirirkiñ.

زاقیر کری: پوسیده کری، دامای کری، کهرخاندی، تهرخاندی، گوهمشاندی، دامای کری، کهمسیره کری، کهردکی کری (السنم، المضجر، الشجر)

Zvêrkîrî: Posîdekîrî, Damaykîrî, Kerixandî, Tewixandî, Guhişandî, Damaykîrî, Kesîrekîrî, Gerdîkîrî.

زاقیری، زاقیریاتی: کهرخیاتی، کهمسیراتی، کهرنکیاتی، پوسیدهیی، گوهمشاندی، دامایاتی، توخیانی (الشجر، العیاء، المل، السنم، المضجر)

Zivêrî = Zivêryatî: Kerixîyatî, Kesîratî, Gerdîkîyatî, Posîdeyî, Guhişandî, Damayâtî, Tewixînî.

زویی: توخمهکی چوچکابه (صنف من العصافیر)

Zîrîptî: Toxmekê çwîçkaye.

زاقیرک: توخمهکی زیکیتکابه (الزنبود)

Zivîrk: Tuxmekê zirkêtkaye.

زفله: رازه، چیکا کوشنی، زوله، پرتا کوشنی، هنج هنج (الشجر، الشریحه من اللحم)

Zivêlê: Raze, Çîqa goştî, Zole, Pirta goştî, Hinc hinc.

زفله بون: رازه بون، چیق بون، پرت پرت بون، هنج هنج بون (التشریح، النشرح)

Zivêlebûn: Razebûn, Çîqbûn, Pirtpirtbûn, Hinc hincbûn.

زفله بوی: رازه بوی، چیق بوی، پرت پرت بوی، هنج هنج بوی (المشروح، المشریح)

Zivêlebûy: Razebûy, Çîqbûy, Pirt pirtbûy, Hinc hincbûy.

زفله تر: رازه تر، چیق تر، پرت پرت تر، هنج هنج تر (الاشرح)

Zivêletir: Razetir, Çîqtir, Pirt pirtir, Hinc hincetir

زفله کرن: رازه کرن، چیق کرن، پرت پرت کرن، هنج هنج کرن (التشریح، النشرح)

Zvêlekîrî: Razekîrî, Çîqkîrî, Pirt pirtkîrî, Hinc hincîrî.

زفله کری: رازمکری، چیق کری، پرت پرت کری، هنج هنج کری (الشرح)

Zivêlekîrî: razekîrî, çîqkîrî, pirt pirtkîrî, hinc hincîrî.

زاقیرک: گیزک، چارخ، چهرختوک، جوخین، بیدمر، کهرنوک، کهر، کهری، خرخال (الدار، الدور، الدانره)

Zivîrk: Gêjik, Çerx, Çerxetok, Çoxîn, Bêder, Gêrînok, Gêr, Gêrî, Xîrxal.

زاقیرک: کولیمکه لهوریت نهینوکێ بهیدا دبیت، کولتیکت بێ کوشت، کولتیکت دانێ بێ قیمه (مرض یصیب اطراف الانامل والظفر، کبب بلا لحم)

Zivîrk: Kolîyêke li dorê neynokê peyda dibît, Kotilkêt bê goşt, Kotilkêt danê bê qîme.

زاقیرک: فروروک، خرخال، فره فره، فنفنوک، خورکومان (اللوب، اللولبی، الفراره، الدوامه)

Zivîrok: Virrvîrok, Xîrxal, Virre virre, Vinvinok, Xorkoman.

زاقیر: کهرخی، همستای، دامای، پوسیده، بوغومی، گوهمشی، کهمسیره، توخی، کهردکی (الشجر، المل، السنم، العیاء، المضجر)

Zivêr: Kerixî, Westay, Damay, Posîde, Buxumî, Guhişî, Kesîre, Tewixî, Gerdikî.

زاقیر بون: کهرخی بون، کهمسیره بون، دامای بون، پوسیده بون، بوغومین، گوهمشین، توخی بون، کهردکی بون (الملل، الشجر، التضمجیر، التسؤم)

Zivêrbûn: Kerixîbûn, Kesîrebûn, Damaybûn, Posîdebûn, Buxumîn, Guhişîn, Tewixîbûn, Gerdikîbûn.

زاقیر بوی: کهرخی بوی، کهمسیره بوی، کهردکی بوی، دامای بوی، پوسیده بوی، گوهمشی بوی (السنم، الملل، المضجر)

Zivêrbûy: Kerixîbûy, Kesîrebûy, Gerdikîbûy, Damaybûy, Posîdebûy, Guhişîbûy.

زاقیر تر: کهرخی تر، کهمسیره تر، کهردکی تر، توخی تر، پوسیده تر، دامای تر، گوهمشی تر، بوغومی تر (الاشجر، الاضجر، الاملل، الاسام، الاعی)

Zivêrtir: Kerixîtir, Kesîretir, Gerdikîtir, Tewixîtir, Posîdetir, Damaytir, Guhiştir, Buxumîtir.

زاقیر کرن: کهرخاندن، کهمسیره کرن، کهردکی کرن، دامای کرن، توخاندن، گوهمشاندن، پوسیدهکرن (الاسنام، الاضجار، الاملال)

Zivêrkîrî: Kerixandin, Kesîrekîrî, Gerdikîrî, Damaykîrî, Tewixandin, Guhişandin, Posîdekîrî.

زک بەل: زک پف، زک مەزن، عویر دەولی
(الاقم، الانسا)

Zikbel: Zik pif, Zik mezin, `Îwîr dihol.

زک بەلی: زک پفی، عویر پفی، زک مەزنی، عویر دەولی
(القم، الفسز)

Zikbelî: Zikpifî, `Îwîrpifî, Zik mezinî, `Îwîr diholî.

زک پف: عویر بەل، عویر دەولی
(الافجر)

Zikpif: `Îwîr bel, `Îwîr dihol.

زک پفی: عویر بەلی، عویر دەولی
(الفجر)

Zikpifî: `Îwîr belî, `Îwîr diholî.

زک چوین: فیش چوین، فیش هافیتن
(الاسهال)

Zikçûn: Fiş çûn, Fiş havêtin.

زکا: قیم
(السد، الغذاء، القيمة الغذائية)

Zika: Qîm.

زکات: درافتی مالی
(الزكاة)

Zikat: Diravê malê.

زکو: بیرهاتنا خودی
(العبادة، الذكر)

Zikir: Bîrhatina Xudê.

زکین: کولافی، حەفەفی، خوهر
(النهم، الجشع، للاکل)

Zikûn: Kolafî, Hefhefî, Xwera.

زکماکی: رهوشی، خوهریسی
(الغطری، الخلقی، الطبیعی، البوائی)

Zikmakî: Reweşî.

زک رهش: جاف پێ نەرابوی
(البخیل، الحسود)

Zikreş: Çav pê nerabûy.

زک رهشی: جاف پێ نەرابوین، جاف نەبارە کرن
(الحسد، البخل)

Zikreşî: Çav pê nerabûn, Çav nebare girtin.

زەیل زان: زانایێ چیق کرن
(الجراح، عالم التشريح)

Zivêlzan: Zanayê çîqkîmê.

زەستان: زستان، دەمی ناف قەرەسین و بەستنا، دەمی سەرما و بەطری، دانەکنی سالی یە نافەرا بهار و یاوزا
(الشتاء)

Zivistan: Zistan, Demê av qerisîn û bestina, Demê serma û befrê, Danekê salê ye navbera bihar û bawîza.

زەنگەنا: هەنگەنا ژنا زایی، نەساخیا پاش بچوێک بوونی
(انتكاسه المرأة بعد الولادة، الشوى)

Zivistani: Helingiftina jina zayî, Nesaxîya paş biçwîk bûnê.

زەلەق: لەرزین، کړک، لەقلەق، لەقان
(الارتجاج، الاهزاز، التحرك)

Ziqziqîn: Lerizîn, Girik, Leqleqîn, Leqan.

زەلەقی: لەرزى، کړک کړتی، لەقلەقی، لەقی
(المرتج، المهتز، المتحرك)

Ziqziqî: Lerizî, Girik girtî, Leqleqî, Leqî.

زەزەقاندن: لەرزاندن، هەژاندن، لەقاندن، کړک نینان
(الارجاج، الاهزاز، التحريك)

Ziqziqandin: Lerizandin, Hijandin, Leqandin, Girikînan.

زەزەقاندی: لەرزاندی، هەژاندی، لەقاندی، لەقلەقاندی
(المرجع، المحرك، المهز)

Ziqziqandî: Lerizandî, Hejandî, Leqandî, Leqleqandî.

زکە: عویر، تیر، گەمش
(البطن)

Zik: `Îwîr, Têrr, Gemiş.

زک پێشی: بروسیا زکی، عویر نیش
(المخص، وجع البطن، اللوى)

Zikêşî: Birwîsiya zikî, `Îwîrêş.

زک پێشا دەواری:
(المغله، من اكل التراب)

Zikêşadewarî:

زلقوتین، زلقوتان: چاف فەکرێ و نقاندن، چاف هەلاندن و داناندن، فەکرێ و مچاندن

(خلع العين، غمض العين وفتحه)

Zilqutîn = Zilqutan: Çav vekirin û niqandin. Çav helandin û danandin, Vekirin û miçandin.

زلقوتاندن: فەکرێ و مچاندن، فەکرێ و نقاندن

(الخلاج العين، تخليج العين)

Zilqutandin: Vekirin û miçandin, Vekirin û niqandin.

زلقوتی، زلقوتاندی: فەکرێ و مچاندی، راکرێ و نقاندی

(العين المختلج، المتحرك الاحدباب)

Zilqutî = Zilqutandî: Vekirî û miçandî, Rakirin û niqandin.

زوللین: تمسین

(الروع، الماء المضطرب)

Zilzilîn: Tesîn.

زلبی: لەخزینی، نەخازن

(الريق: عدم الاكل)

Zilbirî: Lexrinî, Nexarin.

زلبێک: سەلکا زلکا، رەکا زلا

(القعنة، النقيع، القنم)

Zilînk: Selka zilka, Reka zila.

زلیا ناڤی: بلقا ناڤی، دلویا ناڤی، کرانە، چەمیزک

(الوشل القطره، البضيض)

Zilpa Avê: Bilqa avê, Dilopa avê, Giranih, Çizmîzik.

زلیی زوبە: توخمەکی کولیلکایە

(صنف من الازهار)

Zilfîzob: Tuxmekê kulîlkaye.

زلق: دلوپ، زەنگلرک، چیکا نويسەک، چیکا تیر و کوسپە

(قطره اللامي ونحوه كالصمغ فلزہ)

Zilq: Dilop, Zengilok, Çipka nwîsek, Çipka tîr û kuspe.

زلق: فەبوی، زل، بشکوری

(العين المفتوحة)

Zilq: Vebûy, Zil, Bişkuri.

زەمزەن: قەزقەز، قار قار، بێگار، قەر قەر

(الصخب، العويل، الضجيج، الضوضاء)

Zimezwîr: Qîj qîj, Qarr qarr, Bêgar, Qîrr qîrr.

زگورد: سلت، چیلax، رەپ و رویت، تەک

(الاعزب، الصلت)

Zigurd: Silt, Çilax, Rep û rwît, Tek.

زگوردی، زگوردیاتی: سلتی، رەپەرویتی، تەکاتی

(العزوبه)

Zigurdî = Zigurdîyatî: Siltî, Reperwîrî, Tekatî.

زل، زلکە کلێش، چیلک، داڤا کێیایی هەشک، قرش

(الخش، القش، الثقاب)

Zil = Zilik: Gilêş, Çilik, Dava giyayê hişk, Qirş.

زل: فەبوی، بەش، بشکوری

(المفتوح)

Zil: Vebûy, Beş, Bişkuri.

زلبی: فەبوی، بەش بوی، بشکوری بون، بشکوری

(الانفتاح)

Zilbûn: Vebûn, Beşbûn, Bişkuri bûn, Bişkuri bûn.

زلبوی: فەبوی، بەش بوی، بشکوری بوی

(المفتوح)

Zilbûy: Vebûy, Beşbûy, Bişkuri bûy.

زلق: فەبوی تر، بەش تر، بشکوری تر

(الافتح)

Ziltir: Vebûytir, Beştir, Bişkuri tîr.

زل کون: فەکرێ، بەش کون، بشکوری

(الفتح، التفقيص)

Zilkirin: Vekirin, Beşkirin, Bişkuriandin.

زلكری: فەکرێ، بەش کری، بشکوری

(المفتح)

Zilkirî: Vekirî, Beşkirî, Bişkuriandî.

زلی، زلیاتی، فەبونیاتی، بەشاتی، بەشیاتی، بشکوریاتی

(الفتح، الفتاح)

Zilî = Zilîyatî: Vebûnyatî, Beşatî, Beşîyatî,

Bişkuriatî.

زلبکە: پرسک، کولک، جان بلیزک، چافک

(البثرة، حب الشباب)

Zilpik: Pirsik, Kulik, Cann bilêzk, Çavik.

زلی: پورت، کبەر، ریشک، ریشی

(غفره الديك)

Zilîf: Port, Gîperr, Rîşik, Rîşî.

Zinêr: Zerpexitî, Petixî.	زێڤێر: زەر پەتخێ، پەتخێ (الشاحب)
Zinêrbûn: Zerpexitîn, Petixîbûn.	زێڤێر بۆن: زەر پەتخێن، پەتخێ بۆن (التشعب)
Zinêrbûy: Petixîbûy, Zer petixîbûy.	زێڤێر بۆی: پەتخێ بۆی، زەر پەتخێ بۆی (المشحوب)
Zinêrtîr: Zerpexitîrtir, Petixîrtir.	زێڤێر تێر: زەر پەتخێ تێر، پەتخێ تێر (الاشحب)
Zinêrkirin: Zerpexitandin, Petixandin.	زێڤێر کێن: زەر پەتخانن، پەتخانن (التشعب، الاشحاب)
Zinêrkirî: Zerpexitandî, Petixandî.	زێڤێر کێر: زەر پەتخاندی، پەتخاندی (المشحب)
Zinêrfî: Zerpexitayî, Petixayî, Petixîfî.	زێڤێر فێ: زەر پەتخایێ، پەتخایێ، پەتخینێ (الشحب)
Zingêna guhî: Sirrêna guhî.	زینگێنا گوھێ: سیرتێنا گوھێ (الصرير)
Zinziîn: Tesîn.	زینزێن: تەسین (الرعرج، الماء المضطرب)
Zinzilaq: Tuxmekê darêt tiraşoke kolîlkekê didet dibin peqeqok.	زینزێلاق: توخمەکێ دارێت تیراڤۆکە کولێلکەکێ دەدەت دێن پەقەقۆک (الشدن، الاذبرخت، زمهره کالیاسمین)
Zingzing = Zingên: Zirr zirr, Zirrên, Çing çing, Çingên	زینگ زینگ، زینگین، زێر زێر، زێرین، چینگ چینگ، چینگین (الصليل، الضجيج، صوت وقوع الحديد على الحديد)
Zingore: Kulim, Ding, Hutik, Tep, Tepole.	زینگۆرە: کولم، دینگ، هوتیک، تەپ، تەپۆلە (اللكم، الضرب بجمع الکف)

Zimbêr: Arê hêray, Dan û dikak.	زیمبێر: ئارێ هێرای، دان و دیکاک (الطحن، المن، الفله)
Zimzim = Zimên: Giv giv, Givên, Tiv tiv, Tivên, Biv biv, Bivên.	زیمزیم، زیمین: کف کف، کفین، تیف تیف، تیفین، بیف بیف، بیفین (الطنین)
Ziman: Ezman, Zar.	زیمان: ئەزمان، زار (اللغه، اللسان، اللهجه)
Zimanzan: Zar zan, Şarezayê ezmanî.	زیمانزان: زار زان، شارەزایێ ئەزمانی (العالم اللغوى، النحوى)
Zimanzanîn: Şarezatîya ezman, Zar zanîn.	زیمانزانین: شارەزاتیایێ ئەزمان، زار زانین (علم اللغة)
Zimandar: Berra, Ezman ûl, Dev xweş, Zanayê ezmanî.	زیماندار: بەرا، ئەزمان تیل، دەف خوێش، زانایێ ئەزمانی (الفصحیح، البلیغ، اللسن، اللغوى)
Zincîr: Kostek, Rist.	زینجیرۆک: کۆستەک، رێست (السلسله، الزرد)
Zincîrok: Têk helkêşok, Têk danay, Rastik.	زینجیرۆک: تێک هەلکێشۆک، تێک دانای، راستیک (المسلسل)
Zincîrbûn: Dwîvikve bûn, Ristbûn.	زینجیربۆن: دووڤکفە بۆن، رێست بۆن (التسلسل)
Zincîrbûy: Dwîvikve bûy, Ristbûy.	زینجیربۆی: دووڤکفە بۆی، رێست بۆی (التسلسل)
Zincîrkirin: Dwîvikvekirin, Ristkirin.	زینجیرکێن: دووڤکفە کێن، رێست کێن (الاسلاس، السلسله)
Zincîrkirî: Dwîvikvekirî, Ristkirî.	زینجیرکێر: دووڤکفە کێر، رێست کێر (المسلسل)

زهايي، زهاياتي: هسكي، هسكاتي، هسكياتي، كزري، كزريياتي، خرتي، خرتياتي
(الجفاف، اليبوسة، الجلل، الشسوس)
Zihayf = Zihayaf: Hişkî, Hişkati, Hişkîyatî, Kizirî, Kizirîyatî, Xirteyî, Xirteyatî.

زهايون رونكا: چك بون
(الرقز)

Ziha bûna rondika: Çikbûn.

زها بونا شيري: باروش بون
(الغسب، الغضب، للحليب)

Ziha bûna şûr: Bawîşbûn.

زهوم: كز، روبن، تويك
(الودك، الدسامه، الزيد)

Zihom: Kiz, Rwîn, Twîk.

زيان: زهره، خوسارمتي، هديرين
(الضرر، المضرة)

Ziyan: Zerer, Xusaretî, Hedirîn.

زيان بون: زهره بون، خوسارمت بون، هديرى بون
(التضرر)

Ziyanbûn: Zererbûn, Xusaretbûn, Hedirîbûn.

زيان بوى: زهره بوى، خوسارمت بوى، هديرى بوى
(المتضرر)

Ziyanbûy: Zererbûy, Xusaretbûy, Hedirîbûy.

زيان تر: خوسارمت تر، زهره تر، هديرى تر
(الاضر، الاضر)

Ziyantir: Xusarettir, Zerertir, Hedirîtir.

زيان كزن: زهره كزن، خوسارمت كزن، هديراندى
(الاضرار)

Ziyankirin: Zererkirin, Xusaretkirin, Hedirandin.

زيان كرى: زهره كرى، خوسارمت كرى، هديراندى
(المضر)

Ziyankirî: Zererkirî, Xusaretkirî, Hedirandî.

زيانو: زهره دار، خوسارمت كز، هديروك
(المضر)

Ziyano: Zererdar, Xusaretker, Hedirok.

زيان: قهراسى گرځيدانا لاما دموارا
(خشبه تشد بها جحفله الدواب)

Ziyar: Qerasê girêdana lama dewara.

زنج: كولكن كيبا و قرشى، خانين كيبا و پويشى و بهلخى
(الخص، الصريف، الصفه)

Zinc: Kolkê giya û qirşî, Xanyê giya û puşî û pelexî.

زنارا چيباي: كيرا چيباي، فراكه، ههلمويت
(الوعله، المهواه)

Zinara Çiyay: Gîrra çiyay, Firrake, Helemwît.

زناره: شويتكا قمشه و ربهنا
(الزنار، يلبسه الرهبان)

Zinare: Şwîtk a qeşe û rebena.

زنار: تفعله، حبشى، كير
(طللى القسم الاسفل من الجدار بلون غير لون الجدار)

Zinar: Tevle, Hêşî, Gîrr.

زنځون: مښ و مور، حيوان، ساخ، كيياندار
(الحيوان، الحشرات، الهوام ذو الروح)

Zinêwir: Mêş û mor, Hêwan, Sax, Gîyandar.

زه: قوز، جهن زان، كونا زان
(الفرج للحيوان وغيره، المنبع)

Zih: Quz, Cihê zanê, Kuna zanê.

زها: هسك، كز، خرته
(الجاف، اليابس، الشمس، القاحل)

Ziha: Hişk, Kizir, Xirte.

زهايون: هسك بون، كز بون، خرته بون
(التيبس، التجفف، التقل)

Zihabûn: Hişikbûn, Kizirbûn, Xirtebûn.

زها بوى: هسك بوى، كز بوى، خرته بوى
(التيبس، المجفف)

Zihabûy: Hişikbûy, Kizirbûy, Xirtebûy.

زها تر: هسك تر، كز تر، خرته تر
(الاجفف، اليبس، الاقل، الاشس)

Zihatir: Hişiktir, Kizirtir, Xirtetir.

زها كزن: هسك كزن، كز كزن، خرته كزن
(التجفيف، التيبس، التجفيل)

Zihakirin: Hişikkirin, Kizirkirin, Xirtekirin.

زها كرى: هسك كرى، كز كرى، خرته كرى
(الميبس، المجفف، المحلل)

Zihakirî: Hişikkirî, Kizirkirî, Xirtekirî.

زیخ: زیرمک، چهلک، تن کهشتی، بهرا، زفت
(الشاطر، الذکی، الفاهم)

Zix: Zîrek, Çelek, Tê gihîştî, Berra, Zift.

زیخ بون: زیرمک بون، زفت بون، تن کهشتی بون، بهرا بون، چهلک بون

(التفهم، الذکی، التشطر)

Zîxbûn: Zîrekbûn, Ziftbûn, Têgihîştîbûn, Berrabûn, Çelekbûn.

زیخ بوی: زیرمک بوی، زفت بوی، تن کهشتی بوی، بهرا بوی
(الفهم، الذکی، الشاطر)

Zîxbûy: Zîrekbûy, Ziftbûy, Tê gihîştîbûy, Berrabûy.

زیخ تر: زیرمک تر، زفت تر، تن کهشتی تر، بهرا تر
(الاشطر، الذکی، الافهم)

Zîxtir: Zîrektir, Zifttir, Têgihîştîtir, Berratir.

زیخ کرن: زیرمک کرن، زفت کرن، تن کهندی، بهرا کرن
(الافهم، الانکاء)

Zîxkirin: Zîrekkin, Ziftkirin, Tê gihandin, Berrakirin.

زیخ کری: زیرمک کری، زفت کری، تن کهندی، بهرا کری
(الذکی، المفهم)

Zîxkirî: Zîrekkirî, Ziftkirî, Têgihandî, Berrakirî.

زیخی، زیخاتی: زیرمکی، زیرمکیاتی، زفتی، زفتیاتی، تن کهشتی، تن کهشتیاتی، بهرا بی

(الذکا، الفهم، الشطاره)

Zîxî = Zîxyatî: zîrekî, zîrekîyatî, ziftî, ziftîyatî, tê gihîştî, tê gihîştîyatî, berrayî.

زیرمک: زیخ، زفت، تن کهشتی، بهرا
(الذکی، الفاهم، الشاطر)

Zîrek: Zix, Zift, Tê gihîştî, Berra.

زیرمک بون: زیخ بون، زفت بون، تن کهشتی بون، بهرا بون
(التفهم، الذکاوه)

Zîrekbûn: Zîxbûn, Ziftbûn, Tê gihîştîbûn, Berrabûn.

زیرمک بوی: زیخ بوی، زفت بوی، تن کهشتی بوی، بهرا بوی
(الفهم، الفهم)

Zîrekbûy: Zîxbûy, Ziftbûy, Têgihîştîbûy, Berrabûy.

زیرمک تر: زیخ تر، زفت تر، تن کهشتی تر، بهرا تر
(الذکی، الافهم، الاشرط)

Zîrektir: Zîxtir, Zifttir, Têgihîştîtir, Berratir.

زیار: هست، هشیار، ناگاهدار، ناگه‌دار، هایدار
(الحساس، الحذر، الیقله، التابه)

Ziyar: Hest, Hişyar, Agahdar, Agehdar, Haydar.

زیاریون: هست بون، هشیار بون، ناگه‌بون، هایدون
(التحسس، الاحساس)

Ziyarbûn: Hestbûn, Hişyarbûn, Agehbûn, Haybûn.

زیار بوی: هست بوی، هشیار بوی، ناگه‌بوی، هایدوی
(الحس)

Ziyarbûy: Hestbûy, Hişyarbûy, Agehbûy, Haybûy.

زیار تر: هست تر، هشیار تر، ناگه‌تر، های تر
(الاحس، الاحسس)

Ziyartir: Hesttir, Hişyartir, Agehtir, Haytir.

زیار کرن: هست کرن، هشیار کرن، ناگه‌کرن، هایدان
(التحسس، الاحساس)

Ziyarkirin: Hestkirin, Hişyarkirin, Agehkirin, Haydan.

زیار کری: هست کری، هشیار کری، ناگه‌کری، هایدای، های کری
(الحسس)

Ziyarkirî: Hesitkirî, Hişyarkirî, Agehkirî, Hayday, Haykirî.

زیاری، زیاریاتی: هستی، هشیار، ناگه‌ی، هایاتی
(الحس، الاحساس، الحذر، الیقله، التابه)

Ziyarî = Ziyaryatî: Hestî, Hişyarî, Agehî, Hayatî.

زیبا: جان، خوشکوک، تازه، شوخ، شنگ، لاو
(الجميل)

Zîba: Can, Xuşkok, Taze, Şox, Şeng, Law.

زیبایی: جانی، خوشکوک، تازه‌ی، شوخی، شنگی، لاوینی
(الجمال، الحسن)

Zîbayî: Canî, Xuşkokî, Tazeyî, Şoxî, Şengî, Lawînî.

زیفات: کاریت پشتن، شفا پشتن، گها پشتن، ماسیا پشتن
(العمود الفقري)

Zîter: Karîte piştê, Şîva piştê, Giha piştê, Masiya piştê.

زیچک: لیتک، پیچن، جوتک
(الرفس، الرکل للحيوان)

Zîçik: Lîtik, Pêhin, Cotik.

Zwî: Lez.
 (الفور، العجلة، السرعة)
Zwî: Berwext.
 (المبكر)
Zwîyaf: Lezafî, Berwextî.
 (السرعة، العجلة، الفور، المبكر)
Zwîzan: Bîrtîj, Têgihîştî, Serragihîştî.
 (الانصياع)
Zwîzivîn: Bîlez vegerrhan.
 (اللبه، المصحب، الضوضاء، الضجيج، العريده، عواء الكلب)
Zwîr: Çîmen, Çînem, Çîrrk, Mêr gêşik.
 (اللبه، المصحب، الضوضاء، الضجيج، العريده، عواء الكلب)
Zwîr zwîr = Zwîrên: Qarr qarr, Qarrên, Gal gal, Galên, Qîj qîj, Qîjên, Zimezwîr, Bêgar.
 (اللبه، المصحب، الضوضاء، الضجيج، العريده، عواء الكلب)
Zwîgir: Derix ker, Gîrtek.
 (اللبه، المصحب، الضوضاء، الضجيج، العريده، عواء الكلب)
Zwîgib: Tiştê berî wextî bûy bibît, Xêve.
 (اللبه، المصحب، الضوضاء، الضجيج، العريده، عواء الكلب)
Zop zope: Çwîv, Bakore, Doqîçik, Topiz, Mîrkotik.
 (اللبه، المصحب، الضوضاء، الضجيج، العريده، عواء الكلب)
Zox: Kêm, `Edav, Avxwîn.
 (اللبه، المصحب، الضوضاء، الضجيج، العريده، عواء الكلب)
Zûxandin: Arandin, Kişkirin, Husîn, Destxurandin.
 (اللبه، المصحب، الضوضاء، الضجيج، العريده، عواء الكلب)

زندان: گرتی خانه، بماندی خانه، پوزخانه
(السجن، الحبس، الزنزانه)
Zîndan: Girtîxane, Bendîxane, Pozxane.
زندان: پیستنی خوینی، چارکا خوینی، جهی پی حسانی دین
کفتلی لمشی فه
(الامه، الفشاء تحت الجلد اذا خدش نقر الدم)
Zîndan: Pîstê xwînê, Çarka xwînî, Cihê pê hesa-
nê dibin kevlê leşî ve.
زینیا زینی: قهلبیس
(القربوس)
Zîniya Zîni: Qelpîs.
زیارهت: کوی، گورستان
(الضريح، القبر، المقبره)
Zîyaret: Gorr, Gorrîstan.
زوان: کسکه لانگی ناف دمخلی
(الزوان)
Zîwan: Keşkelankê nav dextlî.
زیان: هست، ناکه، هشیار
(الحساس، الحذر، اليقظ)
Zîyar: Hest, Ageh, Hişyar.
زیاری، زیاریاتی: هستی، ناکه، هشیاری
(الحس، الاحساس، الحذر، اليقظه، النباهه)
Zîyarî = Zîyaryatî: Hestî, Agehî, Hişyarî.
زوریکین: عوزین، تووژین، چوژین، رهوژین
(عواء الکلب، عند الام)
Zurîkên: `Wîzên, Twîzên, Çewên, Rewên.
زورگود: سلت، تک، ره و رویت، تنی، بی کس، بی ژن، چپلاغ
(الاعزب، الصلت)
Zugurd: Silt, Tek, Rep û rwît, Tinê, bêkes, Bêjin,
Çiplax.
زورگودی: سلتی، تکیاتی، ره و رویتی، تنیاتی، بی کسی
(العزوبه)
Zugurdî: Siltî, Tekyatî, Rep û rwîtî, Tinyatî, Bê kesî.
زولم: ستم، خورشی
(الجور، الجبر، الظلم)
Zulm: Setem, Xurî.
زومه زور: قار قار، قیر قیر، زهوزمو، بیگار، قیز قیز
(الضوضاء، الضجيج، العويل، الصخب، العريده)
Zumezwîr: Qarr qarr, Qîrr qîrr, Zewzew, Bêgar,
Qîî aqîî.

زَعُود: گلهک، پیر، زحف، گله، مشه
(الکثیر، الوفیر)

Zor: Gelek, Pirr, Zehif, Gele, Mişe.

زَعُود: خورتی، سەتەم، پێقوت
(الشده، القوة، الجبر، الظلم، الاعتداء)

Zûr: Xwrtî, Setem, Pêqut.

زَعُود بُون: مشه بون، زحف بون، پیر بون، گله بون
(التکثیر، الوفیر)

Zorbûn: Mişebûn, Zehifbûn, Pirrbûn, Gelebûn.

زَعُود بَو: مشه بوی، زحف بوی، پیر بوی، گلهک بوی
(التکثیر، الوفیر)

Zorbûy: Mişebûy, Zehifbûy, Pirrbûy, Gelekbûy.

زَعُود تَر: مشه تر، زحف تر، پیر تر، گلهک تر، گله تر
(الاکثیر، الوفیر)

Zortir: Mişetir, Zehiftir, Pirtir, Gelektir, Geletir.

زَعُور کَر: مشه کرن، زحف کرن، پیر کرن، گله کرن، گلهک کرن
(التکثیر، الوفیر)

Zorkirin: Mişekirin, Zehifkiriin, Pirrkirin, Gelek-
irin, Gelekkirin.

زَعُور کَر: مشه کری، زحف کری، پیر کری، گلهک کری، گله کری
(الاکثیر، الوفیر)

Zorkirî: Mişekirî, Zehifkirî, Pirrkirî, Gelekkirî,
Gelekirî.

زَعُور: زَعُور بَو، مشه بوی، مشه بوی، زحف بوی، پیر بوی، گله بوی
(الاکثیر، الوفیر)

Zorî = Zoryatî: Mişeyî, Mişatî, Zehifî, Zehfîyatî,

Pirî, Piryatî, Gele, Gelekîyatî.

زَوَر خَان: خولیکدان، شولێ کران، کارێ کوتەک
(المصارعة)

Zorxane: Xwelêkdan, Şolêgiran, Karêkutek.

زَوَر دَار: سەتەم کار، خورت
(الماز، الظالم، الجبار، المعتدی)

Zordar: Setim kar, Xurt.

زَوَر دَار: سەتەمکاری، خورتیاتی
(الظلم، الجبر، العداء)

Zordarî: Setimkarî, Xurtîyatî.

زَوَزَان: کیستان، زوم، جەن، هافین گەم
(الصرود، المصروف، المصيف)

Zozan: Kîstan, Zom, Cihê hîn, Havîngeh.

زَوَزَان: کیستانی، رەمەندێ هینکاتی
(المصطاف، ساکن المصروف)

Zozanî: Kîstanî, Revendê hînkatiyê.

زَوَزَان بُون: کیستان بون، هافین گەم بون
(التصيف)

Zozanbûn: Kîstanbûn, Havîn geh bûn.

زَوَزَان کَر: کیستان کرن، هافین کرن، زوم کرن
(الاصطياف)

Zozankirin: Kîstankirin, Havînkirin, Zomkiriin.

زَوَزَان: حەف حەفیانێ، کولەفیانێ
(الطمع)

Zorvîyan: Hef hefîyatî, Kolefîyatî.

زَوَز: کر، زەر

(الخشن، كالصوف والشعر والقماش ونحوه)

Zoq: Girr, Zivir.

زَوَل: چیکا کەلی، دێلێ، تیکالە
(القدم، السير، السيور للجد)

Zole: Çîqa kevî, Divêlc, Tîkale.

زَوَم: هافین گەم

(المنتجع، منتج)

Zom: Havîngeh.

ژارکین: لیوازکړن، لاک کړن، بهلنگازکړن، گه‌داکړن، زه‌بوین کړن، بڼ چارمکړن.

الافکار، التبتیس، الاضعاف

Jarkirin: Lêwazkirin, lakkirin, belingazkirin, gedakirin, bêkeskirin, zebwinkirin, bêçarekirin.

ژارکړی: لیوازکړی، لاک کړی، بهلنگازکړی، گه‌داکړی، زه‌بوین کړی، بڼ چارمکړی.

المفقر، المضعف، المینس

Jarkirî: Lêwazkirî, lakkirî, belingazkirî, gedakirî, bêkeskirî, zebwinkirî, bêçarekirî.

ژارې، ژاریانی، لیوازی، لاکې، گه‌دایې، بهلنگازی، زه‌بوین کړی، بڼ چارمکړی.

الفقر، الضعف، البؤس، المسکنة.

Jarî = Jarîyayî: Lêwazî, lakî, gedayî, belingazî, zebwinkirî, bêçarekirî.

ژاراف، شویشتی، پاڅو، تمیز، پاک.

الطهر، النظافة، الغسل، المعقم، النقي.

Jaraf: Şwîştî, paqij, temîz, pak.

ژاراف بون: شویشتن بون، پاڅوبون، تمیزبون، پاک بون.

الطهر، التنظيف، المعقم، الغسل، النقي.

Jarabûn: Şwîştinbûn, paqijbûn, temîzbûn, pakbûn.

ژاراف بوی: شویشتی بوی، پاڅوبوی، تمیزبوی، پاک بوی.

الطهر، المنظف، المعقم، الغسل، النقي.

Jarabûy: Şwîştîbûy, paqijbûy, temîzbûy, pakbûy.

ژاراف تر: شویشتن تر، پاڅوتر، تمیزتر، پاک تر.

الطهر، الاغسل، الانظف، الاعقم، الانقى.

Jaraktir: Şwîştîr, paqijtir, temîztir, paktir.

ژاراف کړن: شویشتن، پاڅو کړن، تمیزکړن، پاک کړن.

الطهر، التنظيف، الاغسل، التقي، التعقيم.

Jarafkirin: Şwîştin, paqijkirin, temîzkirin, pakkirin.

ژاراف کړی: شویشتی، پاڅو کړی، تمیزکړی، پاک کړی.

المنظف، المظهر، الغسل، النقي، المعقم.

Jarafkirî: Şwîştî, paqijkirî, temîzkirî, pakkirî.

ژ

J

ژ

من، لاجل، اذا ربط في أول اللفظ

Ji.

ژار: لیواز، لاک، بهلنگاز، گه‌دا، بڼ کس، زه‌بوین، بڼ چاره الضعیف، البائس، الفقیر، المسکین

Jar: Lêwaz, lak, belingaz, geda, bêkes, zebwîn, bêçare.

ژاریون: لیوازیون، لاک بون، بهلنگازیون، گه‌دایون، زه‌بوین بون، بڼ چارمبون.

التضعف، التفقر، الابتئاس، الاستكانة

Jarbûn: Lêwazbûn, lakbûn, belengazbûn, gedabûn, bêkesbûn, zebwînbûn, bêçarebûn.

ژاریوی: لیوازیوی، لاک بوی، گه‌دایوی، زه‌بوی بوی، بهلنگاز بوی، بڼ چارمبوی.

المضعف، الفقير، المبتئس، المستكن

Jarbûy: Lêwazbûy, lakbûy, belengazbûy, gedabûy, bêkesbûy, zebwînbûy, bêçarebûy.

ژارتر: لیوازتر، لاک تر، گه‌دا تر، بهلنگازتر، زه‌بوی تر، بڼ چارمتر.

الافقر، الالباس، الاضعف، الاسكن

Jartir: Lêwaztir, laktir, belingaztir, gedatir, bêkestir, zebwîntir, bêçaretir.

ژهنن: سستی بهر لیکدان، چقاندن.

القدح، الوری.

Jenîn: Steyber .lêkdan, çeçandin.

ژهنن: تەزینک، ترازینک.

الذغ، اللعج

Jenîn: Tezînk, tirazînk.

ژهنن: په‌رتاندن، هنجنن، هه‌چراندن ومکي کويرنج هه‌ريئ بژمنيت.

النفذ، النفش

Jenîn: Peritandin, hincinîn, veçirandin, weki kwîrinc hiryê bijenît.

ژهنن: داريتن، داريتن، چيكرنا نامویری.

الصك، الصوغ، الاله.

Jenîn: Darrêtin, darêjtin, çêkirina amwîrî.

ژهنن: هه‌ژمنن، په‌ژمین، هه‌دان.

الرد، الارتداد.

Jenîn: Vejenîn, peçijîn, vedan.

ژهنن: چهرچكرن، په‌رتاندن، دراندن، له‌دان.

الفنك، النهش، التمزيق.

Jenîn: Çirçîrkin, peritandin, dirrandin, leqdan.

ژهنن: پشكا، پويشئ ناكو كرتي، چني.

الريه، الوريه.

Jenî: Pişka pwîşê agir girtî, çinî.

ژهنيا پويشي: چنيا پويشئ ناكو كرتي.

النتف، النتاف

Jenîya pwîşî: Çinîya pwîşê agir girtî.

ژهنك: كړ، ژهنكار

الصدا، الزنجار

Jeng: Girr, jengar.

ژهنكي بون: كيكرتي بون.

التصد، التزنجير

Jengîbûn: Girr girtîbûn.

ژهنكي بوي: كيكرتي بوي

المصد، المزنجر

Jengîbûy: Girr girtîbûy.

ژهنكي ئه: كرتي، ژهنكارتر

الاصدا

Jengîtir: Girr girtîtir.

ژاراهي، ژارالمياتي: شويشتي، ياقزي، تەميزي، پاکياتي.

الطهارة، النظافة، الغسل، النقا.

Jarafi, jarafiyati: Şwîştî, paqijî, temîzî, pakîyatî.

ژازي: شيريزا بگيا.

البيزه.

Jajî: Şîrêja bi gîya.

ژان: نيش، تيژينك، نازار، پوتاني، قه‌موكي.

الام، الوجع، المشقه.

Jan: Êş, tijînk, azar, putatî, . qerrmokî.

ژان چون: قه‌موكي بون، پوتی بون، نيشان، نازاربون.

الذل، الخدر، النمل، الشلل.

Jançûn: Qerrmokîbûn, potîbûn, êşan, azarbûn.

ژان داو: نيشاي، قه‌موكي، پوتی بوي.

المؤل، الموجد، السقيم.

Jandar: Êşay, qerrimokî, potîbûy.

ژان: نيشا بجويك بونئ، نيشا زانئ.

المخاض، الطلق، للولادة.

Jan: Êşa biçwîkbûnê, êşazanê.

ژانا زواف: دهرئ ميلاکئ، کوليا سها سور.

السل، التدين الرئوي

Janazirav: Dêrdê mêlakê, kufîya siha sor.

ژانسمي: سه‌رتيش.

الصداغ

Janeser: Serêş.

ژانا گران: نيشا گران.

التيفونيد

Jana giran: Êşa giran.

ژاله: خوفاف، خواها شينكاتيتن.

الندج، الطل، اللث

Jale: Xunav, xuha şînkatiyê.

ژانا نه‌خوش: نيشا دؤوار.

المضض، المضاض

Jana nexweş: Êşa dijwar.

ژهن: فت، خوه هافيتن، فتين، په‌ژمين.

الخلج، النبط، الرد

Jen: Fit, xwe havêtin, . fitên, peçijîn.

ژهنن: خوه هافيتن.

الاختلاج، الانتباض، الارتداد.

Jenîn: Xwe havêtin.

ژئ دهرگشتي: ژ دهرست چوي، لي چوي، ژئ پهقرزي، ژئ زاي، ژئ دهربوي، ژئ پيشي.

الفات، الخارج، الصادر

Jêderketî: Jîdestçûy, lêçûy, jê peqijî, jê zay, jê-derbûy, jê peşî.

ژئ دهر: ژئ پيش، ژئ زاي، ژئ پهقر.

المقوت، المخرج، المصدر

Jêder: Jê peş, jê za, jêpeqij.

ژئ دهره: ژئ دهرگشتي، ژئ قورتال بون.

النوص، الناص، النفرة

Jêrevîn: Jê dwîrketin, jê qurtalbûn.

ژئ دهره: ژئ دهرگشتي، ژئ قورتال

النافر، النوص

Jêrevî: Jêdwîrketî, jê qurtal.

ژئ دهره: ژئ دهر

الناص، المنفور

Jêrev: Jê dwîr.

ژئ: خار، بن، بندا، نرم

الاسفل، الاسفل، تحت

Jêr: Xar, bin, binda, nizim.

ژئ: خاري، بنی، بندايي، نرمي.

السفلى، الداني، تحت

Jêrî: xarê, binî, bindayî, nizmî.

ژئ: بناف، باشور.

الجنوب

Jêrîn: Binav, başûr.

ژئ دهرست: بن دهرست، بن بى، ديل.

المحتل، الخاضع، الاسير

Jêrdest: Bîndest, binpê, dîl.

ژئ دهرستي: بن دهرستي، بن پيكي، ديلي.

الاحتلال، الخضوع، الخنوع، الاسر، المأسور.

Jêrdestî: Bîndestî, binpêkî, dîlî.

ژئ دهرست: بهردست، بهرهف، پيت.

تحت اليد، الحاضر، الجاهز.

Jêrdest: Berdest, berhev, peyt.

ژئ دهره: ژئ كفش، ژئ بهلي، ژئ ناشكرا، ژئ خوييا.

الباهرة، الظاهرة

Jêdîyar: Jê kifş, jê belî, jê aşkira, jê xweya.

ژئ بوي: ژئ زاي، ژئ پيشي، ژئ دهربوي.

المولود، المشتق.

Jêbûy: jê zay, jê peşî, jê derbûy.

ژئ بوي: ژئ دهربازبون

التقاطع، التجاوز

Jêborîn: jê derbazbûn.

ژئ پيشي: ژئ زان، ژئ بون، ژئ پهقرين.

التناسل، الانسلا.

Jêpeşîn: Jê zan, jêbûn, jê peqijîn.

ژئ پيشي: ژئ زاي، ژئ پهقر، ژئ دهربوي.

النسل، المنسل، المنسل.

Jêpeşî: Jê zay, peqijî, jê derbûy.

ژئ پيشاندين: ژئ زاندين، ژئ پهقراندين، ژئ دهرگير.

التنسيل، الانسال، الاشطاء.

Jêpeşandin: Jê zandin, jê peqijandin, jê derkirin.

ژئ پيش: ژئ زاي، ژئ دهر، ژئ پهقر.

المصدر، المشتق

Jêpeş: Jêzay, jêder, jê peqij.

ژئ چيلاندن: ژئ جويراندين، ژئ جويرگير، ژئ چيگير.

الابتزاز

Jêçepilandin: Jê çwîrandin, jêçûrîrîrîn, jê

çêkirin.

ژئ چيلاندن: ژئ جويرگري، ژئ جويراندي، ژئ چيگري.

المتز

Jêçepilandî: Jê çwîrîrîrîn, jê çwîrandî, jêçêkirî.

ژئ چون: ژئ چهرت بون، ژئ مشخت بون.

الطرح، الحذف، الهجره.

Jêçûn: Jê çertbûn, jê mişextbûn.

ژئ چوي: ژئ چهرت بوي، ژئ مشخت بوي.

المطروح، المحنوف، المهجور.

Jêçûy: Jê çertbûy, jê mişextbûy.

ژئ دهرگشتي: لي چون، ژ دهرست چون، ژئ پيشين، ژئ پهقرين، ژئ دهربون.

المطروح، المحنوف، المهجور.

Jêdîyar: Jê kifş, jê belî, jê aşkira, jê xweya.

الفوات، الخروج، المصدر

Jêderketin: Lê çûn, jîdest çûn, jêpeşîn, jê pe-

qijîn, jê derbûn.

ژئ ځمکرتن: نساختی ژئ ځمکوهارتن، نساختی ژئ وهرکرتن، ژئ چهرت کرن، ژئ جوداکرن.

المعدی، التفریق

Jêvegirtin: Nesaxî jê veguhaztin. nesaxî jê wer-girtin. jê çertkirinjê cudakirin.

ژئ ځمکر: ژئ جوداکری، ژئ چهرت کری، ژئ وهرکرتی.

المعدی، المفرق

Jêvegir: Jê cndakirî. jê çertkirî. jê wergirtî.

ژیک لکهک، ښکفه، هف را، ښک گرتن، باسکانتی.

المعبی، التحالف، الاتفاق

Jêk: Ligelik. pêkve. hevrra. êkgirtin. baskanê.

ژیک بون: لکهک بون، ښکفه بون، هف رابون، باسکانتی بون.

الانتساب، الانتماء، التحالف

Jêkbûn: Ligelikbûn. pêkvebûn. hevrrabûn. bas-kanêbûn.

ژیک بوون: ژیک زان، ژیک دهرکتن، ژیک دهریون.

التوالد الذاتی، المعیبه.

Jêkbûn: Jêkzan. jêkderketin. jêk derbûn.

ژیک بون: پانک دان، ژیک پچان، ژیکفبون.

الانقطاع، التداير، الافتراق، التنافر.

Jêkbûn: Patikdan. jêk piçan. jêkvebûn.

ژیک بوون:

التجاوز، التقاطع

Jêkborîn

ژیک پهرتین: ژیک بزکین، ژیک بهلاف بون، ژیک بزالبون، ژیک

چیق بون.

التفتت، التشطی، التشرثم، التشتت، الانتشار.

Jêkperirtin: Jêk bijikîn. jêk belavbûn. jêk bijal-ebûn. jêk çiqbûn.

ژیک پهرتی: ژیک بزکی، ژیک بزاه، ژیک بهلاف، ژیک چیق.

المفتت، المشتت، المتشرثم، المنتشر، التشطی.

Jêkperirtî: Jêk bijikî. jêkbijale.

ژیک پهرتانن: ژیک بزکانن، ژیک بزاکرن، ژیک بهلاف کرن.

التشتیت، التفتیت، التشتیر، الاشطاء.

Jêkperirtandin: Jêk bijikandin. jêk bijalekirin. jêk belavkirin.

ژئ را: ژئ بو، ژئ پشی، ژئ پغزی، ژئ دهر.

الوالد، المنیع، المصدر.

Jêza: Jê bu, jê peşî. jê peqijî. jê der.

ژئ زای: ژئ بوی، ژئ پشی، پغزی، ژئ دهرکرتی.

المولود، التابع، الصادر

Jêzay: Jê bûy. jê peşî, jêpeqijî. jê derketî.

ژئ زان: ژئ بون، ژئ پشین، ژئ پغزین، ژئ دهریون، ژئ

دهرکتن.

الولاده، النعیان، المصدر.

Jêzan: Jê bûn. jê peşîn. jê peqijîn. jê derbûn. jê

derketin.

ژئ ستانن: ژئ وهرکرتن بخورتی، تالان کرن.

النصب، السلب

Jêstandin: jê wergirtin bixurtî. talankirin.

ژئ ستاندی: تالان کری، بخورتی ژئ وهرکرتی.

المسلوب، المصوب.

Jêstandî: Talankirî. bixurtî jê wergirtî.

ژئ ستین: تالانی.

الغاصب، السالب

Jêstin: Talanî.

ژئ ځمبون: ځمپئ بون، ځمدریون.

الافتراق، الانفصال، الانقسام، الانشقاق.

Jêvebûn: Verrêbûn. vederbûn.

ژئ ځمبوی: ځمپئ بوی، ځمدریوی.

المفترق، المنفصل، المنقسم، المنشق.

Jêvebûy: Verrêbûy. vederbûy.

ژئ ځمکرتن: ژئ پچانن، ژئ دان پاش.

الامساک، القبض، المنع

Jêvegirtin: Jê piçandin. jêdanpaş.

ژئ ځمکرتی: ژئ پچاندی، ژئ دای پاش، ځمدهغه.

المسوک، القبض، المنوع

Jêvegirtî: Jê piçandî. jêdaypaş. qedexe.

ژئ ځمکر: ژئ مچ، ځمکرتوک.

المانع، القابض، الماسک.

Jêvegir: Jê miç. vegirtok.

ژیک سوریت: ژیک دمراتر، ژیک فرتر.

الابد

Jëkdwîrtir: Jëkderaztir. jëk firrtir.

ژیک سورکیر: ژیک دمراکیر، ژیک فرکیر.

التبديد، الابد

Jëkdwîrkirin: Jëkderazkirin. jëk firrkirin.

ژیک سورکیر: ژیک دمراکیر، ژیک فرکیر.

المبدد

Jëkdwîrkîrî: Jëkderazkîrî. jëk firrkîrî.

ژیک سوراتی: ژیک دمرازی، ژیک فری، ژیک فریاتی.

البداد

Jëkdwîratî: Jëkderazî. jëk firrî. jëk firrîyatî.

ژیکانی: پیکهباتی، هه‌فرایی، لگه‌لیکی، باسکانی.

التکثر، التحزب، المعية

Jëkatî: Pêkveyatî. hevrrayî. lgelekî. baskatî.

ژیک سورین: ژیک فرن.

شتان

Jëkdwîrin: Jëk firrin.

ژیک ژیک کرن: ژیکه‌کرن، ژیکه‌کرن، ژیک فهدم‌کرن.

التشريح، التفصيل، التفريق

Jëkjëkkirin: Zivêlekirin. jëkvekirin. jëkvederkirin.

ژیک ژیک کری: ژیکه‌کری، ژیکه‌کری، ژیک فهدم‌کری.

المشرح، المشرح، المفرق، المفضل

Jëkjëkkîrî: Zivêlekîrî. jëkvekirî. jëkvederkîrî.

ژیک ژیکانی: خودانانیک، فیک کهن، باسکانانی.

التکثر، التحزب، التنجیح

Jëkjëkatî: xwedana êk. vëkketin. baskanatî.

ژیک پاکیشان: ژیک نینان دمر.

المط، ليمد طوله، المد

Jëkrakêşan: jëk înanader.

ژیک پاکیشای: ژیک نینای دمر.

المصوط، الممدد، الممدود

Jëkrakêşay: jëk înayder.

ژیک پاکیش: ژیک نین دمر.

الغامط، الماد

Jëkrakêş: jëk înder.

ژیک په‌تانی: ژیک بۆکاندی، ژیک بۆاله‌کری، ژیک چیق کری، ژیک

به‌لاف کری.

المفت، المقت، المنشر، المشرذم، المنطی.

Jëkperitandî: Jëk bijikandî. jëk bijalekirî. jëk belavkirî.

ژیک خارن: ژیک په‌ن، ژیک برن.

التمش، التاكل، الاحتكاك

Jëkxarin: Jëk renîn. jëk birin.

ژیک خاری: ژیک په‌نی، ژیک بری.

التمش، التاكل، المحتك

jëkxarî: Jëk renî. jëk birî.

ژیک خارن: ژیک چیتری، ژیک بهاتری.

التفاوت، التفاضل

Jëxarin: Jëk çetîrî. jëk bihatîrî.

ژیک خاری: ژیک چیتر، ژیک بهاتر.

التفاوت، التفاضل

Jëkxarî: Jëk çetîr. jëk bihatîr.

ژیک خور: ژیک رمن، ژیک بری

المهش، المکول، المکاک، المفضل.

Jëkxwer: Jëk ren. jëk birî.

ژیک دهرکتن: ژیک زان، ژیک په‌شین، ژیک په‌قیزن

الاشتقاق، التوالد

Jëkderketin: Jëk zan. jëk peşîn. jëk peqijîn.

ژیک دهرکتن: ژیک زای، ژیک په‌شی، ژیک په‌قزی.

الموالد، المشتق

Jëkderketî: Jëk zay. jëk peşî. jëk peqijî.

ژیک سور: ژیک خاری، ژیک بهاتر، ژیک چیتر.

المتباعد، التفاوت

Jëkdwîr: Jëk xarî. bihatîr. jëk çetîr.

ژیک سور: ژیک خارن، ژیک بهاتری، ژیک چیتری.

البعد، الفت، التفاوت

Jëkdwîrî: Jëk xarin. bihatîrî. jëk çetîrî.

ژیک سورین: ژیک دمرابون، ژیک فریون.

التباعد، الابتعاد

Jëkdwîrbûn: Jëkderazbûn. jëk firrbûn.

ژیک سورین: ژیک دمرابوی، ژیک فریوی.

المبتعد

Jëkdwîrbûy: Jëkderazbûy. jëk firrbûy.

ژوک وهرگرتن: دانافنیک.

التداول

Jêkwergrintin: Danavêk.

ژئ گرتن: بوارتن، فافیران، ژیک فافیران، ژیک بوارتن.

الاستخلاص، الاقتباس، المیز، الانتخاب، الاصطفا.

Jêgirtin: Bijartin. vavêran. jêk vavêran. jêk bijartin.

ژئ گرتن: ژیک بوارتن، ژیک فافیرای.

المقتبس، المنتخب، المميز.

Jêgirtî: Bijartî. vavêray.

ژئ گرتن: زهفری فهکرن.

الصفره، النخبه المختار، الخلاصه، الاقتداء، التقليد.

Jêgirtin: Zehrî vekirin.

ژهل: ژبهل، نهرازی، بالا، سرکهتنی، پبهل.

الصاعد، الرافی.

Jêlêl: Jêhel. evraz. bala. serketî. pêhel.

ژهللی: ژبهلی، نهرازی، بالایی، سرکهتنی، پبهلی.

الصعود، المرفی.

Jêlêfî: Jêhelî. evrazî. balayî. serketinî. pêhelî.

ژهل چون: ژبهل چون، نهرازی چون، پبهل چون، بالا بون، سرکهتن.

التصاعد، الرقی، الارتقاء.

Jêlêlçûn: Jêhel çûn. avraz çûn. pêhel çûn. balabûn. serketin.

ژئ هاتن: شیبان، پی چیبون، پبههاتن، دمستقهاتن.

التمكن، الاقتدار، الامکان.

Jêhatin: Şîyan. pêçêbûn. pêvehatin. dest vebatin.

ژئ هاتن: شیبای، پی چیبوی، پبههاتن، دمستقهاتن.

التمكن، المقدر.

Jêhatî: Şîyay. pêçêbûy. pêvehatî. dest vebatî.

ژئ هاتن: بهرخوهر، فهرژ، بردان، بهرهه.

الانتاج، الإيراد، المنتوج.

Jêhatî: Berxwer. verêj. berdan. berhem.

ژئ هاتن: فهرژ، بهرهه، بهرخوهر، بردان.

الناتج، الوارد، النتيجة.

Jêhatî: Verêj. berhem. berxwer. berdan.

ژئ هاتن: تازمتی، جانی، شوخی، شهنکی، خوشکوک، خوشیمانکی.

الجمال، البداهه، التفاسه.

Jêhatin: Tazetî. canî. şoxî. şengî. xuşkokî. xuşimankî.

ژئ هاتن: تازه، جان شوخ، شنگ، خوشیمانک، خوشکوک.

البدیع، الجمیل، النفیس.

Jêhatî: Taze. can. şox. şeng. xuşimank. xuşkok.

ژئ هاتین: چهرت کرن، ژئ بون.

الطرح، الحذف، الخصم.

Jêhavêtin: Çertkirin. jêbirin.

ژئ هاتین: چهرت کری، ژئ بری.

الطروح، المحذوف، المخصوص.

Jêhavêtî: Çertkirî. jêbirî.

ژئ هلی: ژهللی، نهرازی، پبهل، بالا، سرکهتن.

النهضه، النهضه، الصعود.

Jêhelî: Jêhelî. evrazî. pêhelî. bala. serketin.

ژئ هلچون: ژهل چون، نهرازی چون، پبهل چون، فبهل چون.

التصاعد، النهضه، الارتقاء.

Jêhelçon: Jêhelçûn. evrazçûn. pêhel. çûn. vêhelçûn.

ژئ وهرمان: ژئ ومان، ژئ کمتن، فهرتن.

الرشح، النضج، النسل.

Jêwerhan: Jê weşan. jê ketin. verrêtin.

ژئ وهرای: ژئ ومان، ژئ کمتن، فهرتن.

الرشح، النضج، النسل.

Jêwerhay: Jê weşay. jê ketî. verrêtî.

ژئیاتن: لکهلیکی، ههرازی، ژوکاتی.

المعیه، التکتل، الحزبه.

Jêyatî: Ligelêkî. hevrayî. jêkatî.

ژ

بخفی اول اللفظ فیکون سکونا ویؤدی معنی ب، من، عن، (ب).

Ji.

ژیهرین: بهرتیخستن

الاجهاض

Jiberbirin: Berêxistin.

ژین بون: هرافتن، تپساندین، روی نوردکین، رامالشتن.
الذک، الهدم، ساری الارض.

Jibinbirin: Heraftin. tepisandin. rwiêrdkirin. ramaliştin.

ژیبرکین: نه‌زکین
السهور، النسیان

Jibîrkirin: Nehizirkirin.

ژیبروچون: ژ هزروچون.
الغیاب، النسیان.

Jibîrçûn: Jihizirçûn.

ژیبره‌فمین: دست دلی دان
السلو، السلوان، التسلی

Jibîrvebirin: Dest dilîdan.

ژیبره‌فمین: ژوئل کون
التسلیه، الاله‌ه

Jibîrvekirin: Mijwîlkin.

ژیبر کتن: ژ دست دهرکتین، بوش بون.
الاستفحال، العرامه للنهر.

Jiborîketin: Jîdest derketin. boşbûn.

ژیبرکین: دهرخ کون، ژبرکون، ره‌وان کون.
الحفظ

Jiberckirin: Derixkirin. jiberkirin. rewankirin.

ژیبرکین: ژبرئیخستن، شه‌لاندن، نازی کون.
النزع، النضر

Jiberkirin: Jiberêxistin. şelandin. tazîkirin.

ژیبرک چوین: ژیک فه‌بون، ژیک فه‌بون، لیک وهرگه‌ره‌مان.
الخلاف، التباين، العکس.

Jiberikçon: Jêkvebûn. jêkfirrbûn. lêkwergerhan.

ژیبرک چوین: ژیک فه‌بوی، ژیک فه‌بوی، لیک وهرگه‌ره‌ای.
المتخالف، المتعکس، المتباين.

Jiberikçûy: Jêkvebûy. jêkfirrbûy. lêkwergerhay.

ژیبر نه‌چون: نه‌تروبوین، نه‌رموشه‌بون.
الکسل، الماطله

Jiberneçûn: Netrobûn. termûşebûn.

ژیبرنه‌چوین: نه‌تروبوین، نه‌رموشه‌بوی، نه‌رموشه، نه‌ترو.
الماطل، الکسلان.

Jiberneçûy: Netrobûy. termûşebûy. termûşe. Netro.

ژیبرئیخستن
الجهيض

Jiberbîrî: Berêxistî.

ژیبرچوین: به‌ره‌افتن.
الجهيض، سقط الجنين

Jiberçûn: Berhavêtin.

ژیبرچوین: به‌ره‌افتنی.
الجهيض

Jiberkêçûy: Berhavêti.

ژیبرچوین: دست هه‌لی، زیره‌کاتی، دستفه‌هاتن، زیخاتی
الشطاره فی العمل

Jiberçûn: Dest helî. zîrekatî. dest vehatin. zîxatî.

ژیبرچوین: دست هه‌لی، دستفه‌هاتی، زیره‌ک، زیخ.
المنجر القدیر فی العمل

Jiberçûy: Dest helî. dest vehatî. zîrek. zîx.

ژیبرک چوین: ژیک به‌ردان، پشت دان، لیک فه‌بون، لیک وهرگه‌ره‌مان.
الشقاق، الخلاف، التنايذ.

Jiberikçûn: Jêkberdan. piştan. lêk virrbûn. lêk wergerhan.

ژیبر ناخفتن: شه‌لوه‌لوی، به‌لاف ناخفتن.
الهز، الهذيان، المهجور للثام.

Jiberaxiftin: Şelewlewî. belav axiftin.

ژیبر ځ؟ بوچي، بو ځ، چرا.
لاذا

Jiberçi? Boçî. bûç. çirra.

ژیبرکوتین: به‌لاف کوتین، شه‌لوه‌لوی ناخفتن.
الهذيان، الهزی، الهز.

Jibergotin: Belav gotin. şelewlew axiftin.

ژیبره‌ف: ژ پینشف
القبل، اما، من الامام.

Jiberve: Jipêşve.

ژیبل: بیتی
عدا، غیر، خلا، دین

Jibil: Bêy.

ژین کون: ژ قوم کون، بئ ره کون.
الصلم، الاستنصال

Jibinkirin: Jiqurimkirin. bêrinhkirin.

ژ چه چین: گوماژتن، فەگوماژتن، خەلھان، خشان، وەرگەرھان، ژ کە چین.

النقل، التحول، الخلع اللید.
Jicihçûn: Guhastin, veguhaztin, xelhan, xişan, wergerhan, jigeheçûn.

ژ چه رابون: هەستان،
النھوض

Jicihrabûn: Hestan.

ژ ع؟

مما، مم

Jiçi?

ژ چەك كەتن: قويزبون، چڭ بون، خويس بون،
الفشل، الاخفاق، العجز.

Jipek ketin: Qwîzbûn, çixbûn, xwîsbûn.

ژ چەك كرن: شەلانەن،
النزع من السلاح

Jipekkirin: Şelandin.

ژ حیل: ژیری،
بشده، بقوه، بعنف.

Jihêl: Jibîrî.

ژ خوه: ژ خوچی: ژ قەستا هەما،
قصدا، عمدا، عبتا.

Jixwe = Jixoçî: Jiqesta, hema.

ژ خوه: پەروە، بەلاش،
المجان

Jixwe: Perwe, belaş.

ژ خوهای: ژ قەستایی، هەمیایی،
العمد، الاعتباط، العبت.

Jixweyayî: Jiqestayî, Hemîyayî.

ژ خوه چین: ژ بیرەچین، دل کرتن، های ژ خوه نەبون، گومەشین،
السمة، الغاشية، الاغماء، الغيبويه، الغشيان، الذهول، الهقاع.

Jixweçûn: jibîrveçûn, dilgirtin, hayjixwenebûn, guhişîn.

ژ خوه چو: ژ بیرەچو، دل کرتی، های ژ خوه نەبوی، گومەشی،
المهق، الغشى، الغشى، المضمحل، المذهول.

Jixweçûy: Jibîrveçûy, dilgirtî, hayjixwenebûy, guhişî.

ژ پاشەبەرن: دابەرزاندن، لێ خوڕین، پاشەبەرن، توت کرن، دقون سەفەکرن.

الفقس، التهر، الزجر، التهي.

Jipaşvebirin: Daberrizandin, lêxurrîn, paşvebirin, tutkirin diqûnsekirin.

ژ پاشەبەری: دابەرزاندی، لێ خوڕی، پاشەبەری، توت کری، دقون سەفەکری.

الفقس، المزجور، المنهور، المنهى.

Jipaşvebirî: Daberrizandî, lêxurrî, paşvebirî, tutkirî, diqûnsevekirî.

ژ پاشەبەرن: پاش ئیخستن، گیرۆکرن،
التأخير، الانتكاف.

Jipaşvebirin: Paş êxistin, gîrokirin.

ژ پیشفە: جاھی، جاھ، شوین گری، باتی،
العوض، البذل، النياہ، الوکالہ.

Jipêşve: Cahî, cah, şwîngirî, batî.

ژ پیشفە: روی بروی، بەرامبەر، راستی،
المقابل، المواجه، الموازی، الازاء.

Jipêşve: Rwbîrwî, beramber, rastî.

ژ پیشفە: ژبەرە، بەرامبەر،
قبلا، من الامام، من القدام.

Jipêşve: Jiberve, berahîk.

ژ پیشفە گوزتن: توت کەرن،
القود

Jipêşve kujtin: Tolvekirin.

ژ پیشفەچوین: بەرەچوین، هەنارتن،
الاستقال، الانتداب، الاستعاضه.

Jipêşveçûn: Berveçûn, hinartin.

ژ پیشفە هاتن: بەرە هاتن، پیشفە هەنارتن،
الاستقبال، النذب

Jipêşvechatin: Bervehatin, pêşvehatin.

ژ تل ە: ژ دۆیرە، رمخە، ژ رمخافە،
عرضيا، غير مباشر

Jitilve: Jidwîrve, rexve, jirrexave.

ژ تەمەت: هندی،
مقدار، مساوی، بقدر.

Jitemet: Hindî.

ژن بهرمان: ژن ناراکړن، ژن سهراست کړن.
الطلاق، العتق.

Jin berdan: Jin azakirin. jin serastkirin.

ژيار: ژيان، بارورې، قتاندين، قهژين.
المعيه

Jiyar: Jīyan. berwirdi. qetandin. vejīn.

ژي: ساخي، ژيان، عومر، مهرگ.
العيش

Ji: saxi. jīyan. umir. merg.

ژي: دهمې ژينې، دم ژين، ژين كاه.
الملي، مده العيش، السن، العمر.

Ji: Demê jînê. demjîn. jîngeh.

ژي: لدويماهيا ناخفتنې مه‌نا، ديسا، وesa ددوت.
في اخر اللفظ، يژدي معنى ايضا.

Ji: Lidwīmahīya axiftinê me'na. dīsa. wesa di-
det.

ژين: ساخي، دهمې ژياني.
الحياه، العيش.

Jin: Saxi. demê jīyanê.

ژيان: رابوراندنا ژينې.
المعيه

Jīyan: raborandina jīnê.

ژيار: قتاندين، قهژين، خودان بون.
التعيش، المعيشه.

Jīyar: Qetandin. vejīn. xudanbūn.

ژينا كوتك: سخنتي ژينا سخنتي. ژينا بهرتنگ. ژينا نه‌خومش.
النكد

Jīna kutek: Sixintī. jīna sixintī. jīna berteng. jīna
nexweş.

ژينا شيلي: ژينا خالوز و بي سسرويه.
النقصه، التنقيص.

Jīna şêlî: Jīna aloz û bê serûber.

ژينا خومش: تهمري، خياني.
الغش، الرفاه، الرغد.

Jīna xweş: Teseñi. xinyatî.

ژين نامه: چيروكا ژينا مروفي
سيره حياه، تاريخ حياه، ترجمه حال

Jīn name: Çtrocka jīna mirovî.

ژين كاه: جهې ژيارې، باربهافي ژينې.
البينه: محيط العيش.

Jingih: Cihê jīyarê . berbihavê jînê.

ژي وار: ناكنجې بون، خومجېبون، بنجېهېون.
الخصاره، القطن، السكون.

Jīwar: Akincībūn. xwecihbūn. binecihbūn.

ژياندن: خودان كړن.
الاعاشه، الاعاله

Jīyandin: Xudankirin.

ژيوار: ريت، كوچ، ژاري، زميوينې، بهلنگازي، ژينا كهار.
التعس، البانس، الفقير.

Jwîr: Rît. gwîc. jarî. zebwîni belingazî. jîna ge-
mar.

ژيويون: كوچ بون، رېب بون، ژاريون، زميوين بون، بهلنگازيون.
التفقر، الانتعاس، الابتاس.

Jwîrbûn: Gwîcbûn. rîpbûn. jarbûn. zebwînbûn.
belingazbûn.

ژيويوي: كوچ بووي، رېب بوي، ژاريوي، بهلنگازيوي، زميوين بوي.
التعيس، البئيس، المفتقر.

Jwîrbûy: Gwîcbûy. rîpbûy. jarbûy. belengazbûy.
zebwinbûy.

ژيوتير: رېب تر، كوچ تر، ژارتر، زميوين تر، بهلنگاز تر.
الاتعس، الاباس، الافقر.

Jwîrtir: Rîptir. gwîctir. jartir. zebwîntir. belin-
gaztir.

ژيوتيرگړن: رېباندين، كوچ كړن، ژاركړن، زميوين كړن، بهلنگازكړن.
الاتعاس، التنبيس، الافقار.

Jwîrkirin: Rîpandin. gwîckirin. jarkirin.
zebwinckirin. belingazckirin.

ژيوتيرگړي: رېباندي، كوچ كړي، ژاركړي، بهلنگازكړي، زميوين
كړي.
التعس، المبئيس، المفقر.

Jwîrkirî: Rîpandî. gwîckirî. jarkirî. zebwînkirî.
belingazkirî.

ژيوي: ژويارياتي: رېبي، زميويني گويجاتي، ژاري، بهلنگازي.
التعاسه، البؤس، الفقر، الضنك، العوز.

Jwîrî = Jwîryatî: Rîpî. gwîcatî. jarî. belingazî.
zebwinî.

ژبڼی: حیوانهکڼ ومکي سيڅوړی يڼ بستره يڼ بجويکتره ژ سيڅوړی.

النفذ

Jwǝǝt: Hêwanekê wekî sîxurǝ ye bistir ye biçwiktire ji sîxurǝ.

ژور: ناف، نافدا، خولولامی، فالایی.

الداخل، الباطن، الجوف.

Jor: Nav. navda. . xululahî. valahî.

ژور: سر، بالا، نمران، ژبهل، پټهه، ژطل، بلند.

الفوق، العلی، العلیا.

Jor: Ser. bala. cvraz. jêhel. pêhel. jêhel. bilind.

ژورله: ژنافدا.

الداخل، الجوف، الباطن.

Jorve: Jinavda.

ژورلیمی: نافدایی، ژنافدایی، خولولامی.

الداخلی، الباطنی، الجوفی.

Jorveyf: Navdayî.. jinavdayî. xululahî.

ژورڼی: نمرانزی، بلندایی، ژبهلی، پټههلی، بسرډایی، بلندی.

العلیاء، الفوقانی.

Jorǝ: Evrazî. bilindahî. jêhelî.pêhelî. biserdâyî. bilindî.

ژورډانی: نشیفی، سرنشیفی، دهمت نشیفی، ژراتی، خارکتنی.

الحدر، المنحدر، النازل، النزله.

Jordanǝ: Nişîvî. sernişîvî. dest nişîvî. jêratî. xar-ketinî.

ژوردا: نشیف، ژور، خاری، بند.

الاسفل، الادنی، النزل، الانحدار.

Jorda: Nişîv. jêr. xarê. binda.

ژورکتن: چونا تټه، تټهههون.

الدخول، الولوج.

Jorketin: Çûna têve. têvebûn.

ژورمشت: بهاری کرن، تزی کرن.

الحمام، العطاف فی الکیل.

Jormişt: Biserîkirin. tijîkirin.

ژوردا نیران: ژوردا بهرڼ خودان.

الاطلال

Jorda nêrran: jorda berê xwîdan.

ژوران: بهشیمانی، لیقههون.

التویه، القدم، التائب، التادم.

Jovan: peşêmanî. lêvebûn.

ساقه‌بوی: هه‌لنگفتی بوی
التعشر، المكبوب

Satmebûy: Helingiftinbûy.

ساقه‌تر: هه‌لنگفتی تر
الاعشر، الاكب

Satmetir: Helingiftintir.

ساقه‌کرن: هه‌لنگافتن
الاعشار، الاکبا

Satmekirin: Helingiftin

ساقه‌کری: هه‌لنگافتی
المکبب، المعشر

Satmekirî: Helingiftî.

ساقه‌بوی: هه‌لنگفتی، هه‌لنگفتیاتی

Satmeyf: Helingivtinî, helingiftîyati .

ساتوره: سانیل، راخوته، بن پیک، بن زک، مروقی کیم
الحال من الناس، الوضع

Satore: Sa'êl, raxwîte, binpêk, bin zik, mirovê
kêm.

ساتوره‌یی: سانلی، راخوته‌یی، بن پیک،
الحئل، الدنا، الوضع

Satoreyf: Sa'êlf, raxwîteyf, bin pêkî.

ساتور: کیترا مەزن، کیتیر، چه‌قوکا گر،
المديه، الساطور

Sator: Kêramezin, Kêbirr, ceqokagir.

ساجور: دو چوفا دئ بئنگه‌کی لئ گریدمن و دکه‌ن ستوین سا وه‌کی بو
خو و جه‌کی بێن
الساجور

Sacorr: Du çwîva dê benkekî lê girêden û diken
stwîyê sa wekî bo xwe ji cihekî binin.

ساقچه: پرچکیت ناسنی نه، هنده ناسکیت گروفرن وک ماشا دکمن
فیشه‌کا بو نیرچیرا تهر و تەوالا
الحردق

Sacme: Pircikêt asinine, hinde asinkêt girovirin
wek maşa diken bo nêrçîra teyr û tewala.

ساخ: درست، مای، زیتدی، راست.
الحی، الخالد، السالم، الصحيح، الصادق، الامین.

Sax: Dirist, may, zêndî, rast.

سی

S

(س) سا:

سابوین: قلن، ناھن شویشتن و پاڤۆکرن
الصابون، الفاسول

Sabwîn: Qilê, Ahê şwîştin û paqijkirinê.

سابوینا بێلا: گیبایه‌کێ ناڤی یه بێن بێلگ په‌خه هه‌که کلفچاند و
په‌رخاندن کهف ددهت.

الصابونیه، عشب مائی رنجوی

Sabwîna beqa: Gîyayekê aviye yê belg pehne
heke gilvîçand û perixandin kefdidet.

سابه‌شک: بانێ ژناڤدا یانی به‌رکۆزیرک، کاشخانک.
السقف

Sapîtk: Banê jinavda yanî ber kujîrk, Kaşxank.

ساقه: هه‌لنگفتن، هه‌له‌قژین و که‌تن
الکبوه، العشار

Satme: Helingiftin, helpeqijîn û kotin.

ساقه‌بۆن: هه‌لنگفتن بۆن.
التعشر، الانکبا

Satmebûn: Helingiftinbûn.

ساخته‌گری: خاپاندی، تشقه‌له‌گری، جه‌بازی کری، جه‌نگه‌یهی کری،
الفشش، المزور، الدسه.

Saxtekirî: Xapandî, teşqelekirî, cenbazîkirî, cengenekirî.

ساخته‌یاتی: خاپانیاتی، تشقه‌له‌یاتی، جه‌نگه‌یهیاتی، جه‌بازیاتی،
الفشش

Saxteyafî: Xapaniyatî, teşqeleyatî, cenbaziyatî, cengeneyatî.

ساخی، ساخیاتی: مانئ، زندیاتی، درستیاتی، راستیاتی،
الخلود، الحیاء، الحیوان، الصحه، السلامه.

Saxî = Saxfyatî: Manî, zêndiyatî, diristiyatî, Rastiyatî.

ساختمی: جه‌باز، خاپینوک، جه‌نگه،
الفشاش، المزور.

Saxteci: cenbaz, xapînok, cengene.

ساخ لشارتن: ساخ به‌رگری کرن،
الراء

Saxveşartin: Sax ber gorîkirin.

ساخلم: درست، راست، به‌خت درست، جامتیر،
الصحيح، الصادق، الامین.

Saxlem: Dirist, rast, bextdirist, camêr.

ساخلمی: درستی، به‌خت درستی، جامتیری،
السلامه، الصحه، الامانه.

Saxlemî: Diristî, bextdiristî, camêrî.

ساده: خاڤ، ناڤوک به‌یار، نیک رنگ و بێ نه‌خش و قالا،
البسط، الغفل، الشاغر.

Sade: Xav, anku, beyar, êkreng û bê nexş û vala.

ساده‌ی: به‌یارین، نیک رنگ بون، قالا بون، خاڤ بون،
الشاغر، التبسط، الغفل.

Sadebûn: Beyarbûn, êkrengbûn, valabûn, Xavbûn..

ساده‌ی: به‌یارین، نیک رنگ بون، قالا بون، خاڤ بون،
الشاغر، التبسط، الغفل.

Sadebûy: Beyarbûy, êkrengbûy, valabûy, Xavbûy.

ساده‌تر: به‌یارتر، نیک رنگ تر، قالاتر، خاڤ تر،
الاشغر، الاغفل، الاوسط.

Sadetir: Beyartir, êkrengtir, valatir, xavtir.

ساخ بون: زندی بون، درست بون، راست بون،
الشفاء، التخلد، التصحيح.

Saxbûn: Zêndîbûn, diristbûn, rastbûn.

ساخ بوی: زندی بوی، درست بوی، راست بوی،
الحی، الشفی، المصح، المخلد، الملم

Saxbûy: Zêndîbûy, Diristbûy, Rastbûy.

ساخ تر: زندی تر، درست تر، راست تر،
الاخلد، الاسلم، الاصح، الاشفى.

Saxtir: Zêndîtir, Diristtir, Rasttir.

ساخکرن: زندی کرن، درست کرن، راست کرن،
الاحیاء، التخلید، الاشفاء، التصحيح.

Saxkirin: Zêndîkirin, Diristkirin, Rastkirin.

ساخ کری: زندی کری، درست کری، راست کری،
المخلد، المحی، المشفی، المصح.

Saxkirî: Zêndîkirî, diristkirî, rastkirî.

ساخی، ساخیاتی: زندیاتی، درستی، درستاتی، راستیاتی، راستی،
الحیاء، الخلود، السلامه، الصحه.

Saxî = Saxfyatî: Zêndiyatî, diristî, diristatî, Diristiyatî, Rastî, Rastiyatî.

ساخه: خاپن، تشقه‌له، جه‌بازی، جه‌نگه‌یهی،
الفشش، الحیله، الدس، الدلس.

Saxte: Xapîn, teşqele, cenbazî, cengeneyî.

ساختمی: خاپینی، تشقه‌له‌یاتی، جه‌بازیاتی، جه‌نگه‌یهیاتی،
الاعتشاش، الاحتيال، الدلس، التزوير.

Saxteyî: Xapînî, teşqeleyatî, cenbazîyatî, cengeneyatî.

ساختمین: خاپان بون، تشقه‌له‌بون، جه‌بازی بون، جه‌نگه‌یهون،
التحایل، التفشش، التدلّس.

Saxtebûn: Xapanbûn, teşqelebûn, cenbazîbûn, cengenebûn.

ساخه‌ی: خاپان بوی، تشقه‌له‌بوی، جه‌بازی بوی، جه‌نگه‌یه‌ی،
المزور، الفشوش، المذلّس.

Saxtebûy: Xapanbûy, teşqelebûy, cenbazîbûy, cengenebûy.

ساخه کرن: خاپانن، تشقه‌له‌کرن، جه‌بازیکرن، جه‌نگه‌یهی کرن،
التزوير، التدلّس، الاعتشاش، التضمير.

Saxtekirin: Xapandin, teşqelekirin, cenbazîkirin, cengenekirin.

- ساده‌کرن: به یارکرن، نیک رنگ کرن، فالاکرن، خاف کرن.
الاشغار، الاغفال، التبسط.
- Sadekirin**: Beyarkirin, êkrengkirin, valakirin, Xavkirin.
ساده‌کری: به یارکری، نیک رنگ کری، فالاکری، خاف کری.
المشغر، البسط، الغفل.
- Sadekirî**: Beyarkirî, êkrengkirî, valakirî, Xavkirî.
سادعی، سادیاتی: به یاری، نیک رنگی، فالایی، خافی.
البساطه، المشغر، الغفل.
- Sadeyî = Sadeyatî**: Beyarî, êkrengî, valayî, xavî.
ساداتی: توخمه‌کن ترین باش هیزایه.
صنف من العنب
- Sadenî**: Tuxmekê tiryê baş hêjaye.
ساده ناف: ناف ن خاف
الاسم البسيط
- Sadenav**: Navê xav.
سار: تعزی، زیک، سرما.
البارد، العذب، القرات.
- Sar**: Tezî, zik, serma.
سار: سیار، عمکید.
الراكب
- Sar**: Sîyar, 'egîd.
ساربن: تعزی بن، زیک بن، سرما بن.
العذوبه، التبرد، التفرور.
- Sarbûn**: Tezîbûn, zîkbûn, sermabûn.
ساربنی: تعزی بنی، زیک بنی، سرما بنی.
المبرود، المقرور.
- Sarbûy**: Tezîbûy, zîkbûy, sermabûy.
ساروتر: تعزی تر، سرما تر، زیک تر.
الابر، الاعذب، الاقرور.
- Sartir**: Tezîtir, sermatir, zîktir.
سارکین: تعزاندن، سرماکرن، زیک کرن.
التبريد، التفرير
- Sarkirin**: Tezîkirin, sermakirin, zîkkirin.
سارکری: تعزاندی، سرماکری، زیک کری.
المبرد
- Sarkirî**: Tezîkirî, sermakirî, zîkkirî.
- ساری: ساریاتی: تعزیاتی، سرمایی، زیکی، زیکاتی.
البروده، القز، العذوبه، الرکوب.
- Sarî = Sarîyatî**: Tezîyatî, sermayî, zîkî, zîkatî.
سارا چای: کیزی، سرت، زینی، گوری.
المتغف
- Sara cîyay**: Kêrî, sirt, zînî, gewrî.
ساروک: کتیرک، زینک، گوریک
- Sarok**: Kêrk, zînk, gewrîk.
ساز: مزهقه، لوفین.
الموسیقی، النغم.
- Saz**: Mezîqe, lovîrîn.
سازلان: مزهقه‌لان.
الموسیقار، الناعم.
- Sazvan**: Mezîqevan.
سازن: سما، شادی.
الطرب، النغم.
- Sazî**: Sema, şadî.
ساعوره: ساتوره، راخوته، نانکو مروفتی بن کار و شوله بین فعلیته و
کتهور، کتهور، ساعیل.
- الوش، الکناج، الاوباش، الحاله، الوضع.
- Sa'orre**: Satorre, raxwîte, anku mirovê bêkar û
sole yê felîte û ketwer, ketwer, sa'êl.
ساعورهن: راخوته‌بن، فعلیته‌بن، کتهور‌بن.
الاكتناج، الوضع
- Sa'orrebûn**: Raxwîtebûn, felîtebûn, ketwerbûn.
ساعوره‌بنی: راخوته‌بنی، فعلیته‌بنی، کتهور‌بنی.
الکتنج
- Sa'orrebûy**: Raxwîtebûy, felîtebûy, ketwerbûy.
ساعوره تر: راخوته تر، فعلیته تر، کتهور تر.
الاكتنج، الاوضع، الاوشب.
- Sa'orretir**: Raxwîtetir, felîtetir, ketwertir.
ساعوره‌کرن: راخوته‌کرن، فعلیته‌کرن، کتهور‌کرن.
الاكتنج
- Sa'orrekirin**: Raxwîtekirin, felîtekirin, ketwer-
kirin.
ساعوره‌گری: راخوته‌گری، فعلیته‌گری، کتهور‌گری.
المکنج، الموشب
- Sa'orrekirî**: Raxwîtekirî, felîtekirî, ketwerkirî.

سافای: درهنگ چاندنی
الصغار، الملح.

Savayf: Direng çandinî.

سافار: گهفن کهلاندی و هتیرای بو گراری.
البرغل

Savar: Genmê kelandî û hêray bo girarê.

ساله: گورا باسک دریژ
الجورب الصوفی الطویل الساق

Saqe: Gora basik dirêj.

ساکو: سهرمل، چاکیت
المعطف، الجاکیت

Sako: Sermil, çakît.

سال: دان لیک زفرین، دازدمهه، دهمی گه هانتا له گهر
السنة، العام

Sal: Dan lêk zivîrîn, dazdemeh, demê gerr, hatina vegerr.

سالهکا دی: سالا تیت، سالا دهیت
القابل

Salekadi: Sala têt, sala dihêt.

سال توهکا دی: سالهکی پشتی سالا دهیت
القاب

Saltirekadi: Sala piştî sala dihêt.

سال لسال: چدرخا سالا، سال لیک زفرین
مدار السنة، الحول الكامل

Salvisal: cerxa sala, sal lêk zivîrîn.

سال وهت: داتی سالتن، دهمی سالتن
الفصل، السنة

Salwext: Danê salê, demê salê.

سالته: ههرسال.
سنو، السنو

Salane: Hersal.

سالانه: دراقی ههرسال
الضریبه السنویه، السنویه

Salyane: Diravê hersal.

سالا برهتی: سالا پر باران و بهفر
الهلاب، الماطر

Sala brêjt: Sala pirr baran û befir.

ساعوریهی: راخوتهیی، فهلیتهیی، که توهری.
الوشب، الختالیه.

Sa'orreyf: Raxwîteyî, felîteyî, ketwerî.

ساعهیل: ساعوره، که توهری، فهلیته، راخوته.
المهد

Sa'êl: Sa'orre, ketwer, felîte, raxwîte.

ساعهیلی: ساعوریهی، که توهری، فهلیتهیی، راخوتهیی.
المهد

Sa'êlf: Sa'orreyî, ketwerî, felîteyî, raxwîteyî.

سالی: خوری، روهر، پاژو.
الشفاف، الصفا، الخالص.

Sa'fî: Xurî, ruhî, paqîj.

سالاک: پیتچکا نوی زای، تیتژکی نوی زای، تیشتن بجویکی نوی بوی.
الهیج، العناق، الجدی، الرضیع من الحیوان والانسان.

Savak: Pêcka nwî zay, têjkê nwî zay, tiştê biçwîkê nwî bûy.

سالا: شیرخوهر، بهرچیک شیر، نوی زای، چله دار.
الملح، الرضیع للانسان.

Sava: Şîrxwer, berçîqîk şîr, nwî zay, çiledar.

سالاوین: بجویک بون، له مانا دهخا و دانی، دقسین بهرخونه گرن،
درهنگ چاندنی.

تاخر النمو، التصفر.

Savabûn: Bicwîkbûn, veman dexl û danî, deqisîn, ber xwenekirin, direng çandî.

سالاوین: درهنگ چاندنی بوی.
الزروع الماخضر عن الموسم.

Savabûy: Direng çandî bûy.

سافاتر: درهنگ چاندنی تر.
الاطفل، الاشد تاخرا زراعته فی الموسم المعتاد.

Savatir: Direng çandî tir.

سافاکین: درهنگ چاندن.
تاخیر الزراعه عن موسم العادی.

Savakirin: Direng çandin.

سافاکری: درهنگ چاندنی.
المزجل زرعه عن المعتاد.

Savakirf: Direng çandî.

ساناهي: بن كوتكي، دستقهاتي، بن وستان، ناسان.
التسني، الساحة، السهل، الهين.

Sanahî: Bê kutekî, destve hatî, bê westan, asan.

ساناهي بون: دستقهاتي بون، بن وستان، ناسان بون.
التساحل، التساح.

Sanahîbûn: Destve hatinbûn, bêwestan, Asanbûn.

ساناهي بوي: دستقهاتي بوي، بن كوتكي تر، ناسان بوي.
التساحل، السمرح.

Sanahîbûy: Destvehatîbûy, bêkutekî, Asanbûy.

ساناهي تر: دستقهاتي تر، بن كوتكي، ناسان تر.
الاسني، الاسهل، الاهين.

Sanahîtir: Destvehatîtir, bêkutektîr, asantîr.

ساناهي كرن: دستقهاتي بن زحمت، ناسان كرن.
التسحيل، المسامحة، التهين.

Sanahîkirin: Destveînana bê zehmet, asankirin.

ساناهي كوي: ناسان كوي، دستقهاتي بن كوتك.
السهل، المهين.

Sanahîkirî: Asankirî, destveînay bê kutek.

ساناهياتي: دستقهاتي بن كوتكي، ناسانياتي.
السهوله، الهين، اليسر، الساحة.

Sanahîyatî: Destvehatinîya bê kutekî, asanîyatî.

ساهي: سامال، نسماني بن نور و مؤ، نسماني پاقر.
الصحر

Sahî: Samal, esmanê bê ewr û mij, esmanê pa-qij.

ساهي: نيك روي، نيك رهنكي بن نيكار.

الفغل، الوجه ذو لون واحد لا يدخله نقش للمنوجات.

Sahî: Êkrwî, êk rengê bê nîgar.

ساي: سمت، وه بيتري د دولت سوي ته نف شوله بو من چيبر.
الفضل، النعمه، الله

Say: Minet, wek bêjî ji dewlet serê te ev şole bo min çêbû.

سه: عمودك، تويله.

الكلب

Se: 'Ewok, twîle.

سئاف: تويلن نافي

كلب الماء

Seav: Twilê avî.

سالوخت: رهوش، دوري
الصفه، الفطره، الجبله، التعت، الطبيعه.

Saloxet: Reweş, durî.

سالويسك: تن هوسك، دم دهمي، دو روي، نزمان خوش، پشت
هنگ، بمرقه و بنقه.
المتعلق، المتعلق، المراتي، التزلف.

Salwîsk: Têhusk, demdemî, du rwî, ezman
xweş, pişt hişk, b i serve û binve.

سالويسكي بون: دو روي بون، سه رقه بنقه بون.
التزلف، المتعلق، المراءات

Salwîskbûn: Durwîbûn, serve binvebûn.

سالويسكي تر: دو روي تر، سه رقه بنقه تر، سه روي تر.
الازلف، الاشدر يا، ونفاق، الاملق.

Salwîsktir: Durwîtir, serve binvetir, serûbintir.

سالويسكي كرن: دو روياتي كرن، سه رقه و بنقه يي كرن.
التناق، اللق.

Salwîskîkirin: Durwîyatîkirin, serve û bin-veyîkirin.

سالويسكي كوي: دو روياتي كوي، سه رقه و بنقه كوي.
المتلق، المراتي، المتلق.

Salwîskîkirî: Durwîyatîkirî, serve û binveyîkirî.

سالويسكي: سالويسكياتي: دو روياتي، سه رقه و بنقه يي.
المتعلق، النفاق، الرباء، الزلفي.

Salwîskî = Salwîskîyatî: Durwîyatî, serve û bin-veyî.

سام: سدهم، ترس.

الخطر، الروح، الغرب، الغزع

Sam: Sehim, tirs.

سام گرتن: ترس گرتن، سدهم گرتن.
الارتعاب، التفرع، الخوف.

Samgirtin: Tirsirtin, sehmgirtin.

سامال: ساهي، بن عموري، نسماني بن نور.
الصحر

Samal: Sahî, bê 'ewrî, esmanê bê ewr.

ساموته: پشيكيت زين بو گریدانا چاته و تشا پتقه كرتن.
جل، في مزخره السرج لربط الحقيبه والامتعه.

Samote: Rîşikêt zînê bo girêdana çante û tişt
pêvekirinê.

Sebtükün: Berdana êk, rêzberbûn.	سهبتک بون: بهردانا ئێک، رێزبه‌ر بون ترصف الحجاره
Sebtükîrî: Rêzberkîrî.	سهبتک کرێ: رێزبه‌ر کرێ المصرف بالحجاره
Sebtükûy: Rêzberbûy.	سهبتک بوێ: رێزبه‌ر بوێ المصرف بالحجر
Sebtükîrin: Rêzberkîrin.	سهبتک کرن: رێزبه‌ر کرن الترصيف بالحجر
Setame: Parçekirina asinî, pinîkirina asinî, peçrîwîna asinî, asinê peçrîwîmekîrî.	سه‌تامه: پارچه‌کرن ناسن، پنی کرن ناسن، په‌چرویا ناسن، ناسن په‌چرویه‌کرێ. اللحم، التلحيم، ترقيع الحديد.
Setamebûn: Asinê pinîbûn, asinê peçrîwîmekûn.	سه‌تامه‌بون: ناسن پنی بون، ناسن په‌چرویه‌بون. تلحم الحديد، الترقيع للحديد.
Setamebûy: Asinê pinîbûy, asinê peçrîwîmekûy.	سه‌تامه‌بوێ: ناسن پنی بوێ، ناسن په‌چرویه‌بوێ. الحديد المرقع باللاحم.
Setamekîrin: Asinê pinîkîrin, asinê peçrîwîmekîrin.	سه‌تامه‌کرن: ناسن پنی کرن، ناسن په‌چرویه‌کرن. ترقيع الحديد، تلحم الحديد.
Setamekîrî: Asinê pinîkîrî, asinê peçrîwîmekîrî.	سه‌تامه‌کرێ: ناسن پنی کرێ، ناسن په‌چرویه‌کرێ. المرقع من الحديد، الحديد لللاحم.
Setimîn: Helweşan, tepisîn, ketin, helingiftin.	سه‌ته‌مین: هه‌لوشان، ته‌پسین، که‌تن، هه‌لنگه‌فتن. هجمان الدار، الهدم، السقوط، العثار.
Setmebûn: Helweşanbûn, tepisînûn, ketinbûn, helingiftin.	سه‌ته‌مه‌بون: هه‌لوشان بون، ته‌پسین بون، که‌تن بون، هه‌لنگه‌فتن بون. التهدم، التساقط، التعثر.

Sebetk: Sindoq.	سه‌به‌تک: سندوق. الصندوق
Sebeta sîngî: Sevîka sîngî.	سه‌به‌تا سینگێ: سه‌فیکا سینگێ القفس الصدري
Sebir: Liberhatin, milpehnî, xwe li ber girtin.	سه‌به‌ر: له‌به‌هاتن، مل په‌حنی، خوه له‌به‌رگرتن. الصبر
Sebirrk: Tuxmekê gîyaye.	سه‌به‌رک: توخمه‌کێ گییاهه صنف من العشب
Sebet vegir: Sindoqa mal ragirtinê.	سه‌به‌ت ڤه‌گر: سندوقا مال راگرتن. صندوق التوفير
Se binêzkî: Nesaxîyeke sa digirîr, nesaxîyeke mirov serpê vediwerhît.	سه‌به‌تۆکێ: نه‌ساخیه‌که‌ سا دگیریت، نه‌ساخیه‌که‌ مروه‌ سه‌رین ڤه‌دوره‌هیت. مرضى يصيب الكلاب
Sebwîl: Qelwîn.	سه‌به‌ویل: قه‌لوین الغليون
Sep: Posil, gwîyê gareşî.	سه‌پ: پوسل، گوین گارشێ. العذرة للحيوان
Sepan: Xulam, mirêba, benî, rêncberî, nanûtil, nanxwer.	سه‌پان: خولام، مرێبا، به‌نی، رێنچه‌به‌ری، نان و تل، نان خوه‌ر. الكناس، القن، الحادم، الزبال.
Sepanî: Xulamî, benîyatî.	سه‌پانی: خولامی، به‌نیاتی. الكناسه، منهه الكناس.
Sebtik: Ber rêzkerin, cihciwîra berêt rêzkîrî, Ber-rêt lêkday, berêt dayn êk.	سه‌بتک: به‌ر رێزکرن، جه‌جویره‌ به‌ریت رێزکری، به‌ریت لێکه‌دای، به‌ریت داین ئێک. رصف الحجاره

سەمبۆی: هەلوشان بۆی، تەپسێن بۆی، کەتن بۆی، هەلنگەفتن بۆی.
المهجوم، المهذوم، الساقط، المتعثر، المكب.

Setnebûy: Helweşanbûy, tepisanbûy, ketinbûy, helingiftinbûy.

سەمەتەر: هەلوشان تر، تەپسێن تر، هەلنگەفتن تر، کەتن تر.
الاهجم، الاحدم، الاسقط، الاعثر، الاكبي.

Setmetir: Helweşantir, tepisintir, ketintir, helingiftintir.

سەمەنگرن: هەلوشاندن، تەپساندن، نیشختن، هەلنگەفتن.
التهجيم، التهديم، الاسقاط، الاعثار، الاكبا.

Setmekirin: Helweşandin, tepisandin, êxistin, helingiftin.

سەمقی: هەلوشای، تەپسی، کەتی، هەرفتی، هەلنگەفتی.
المهجوم، المهذوم، الساقط، المتعثر، الكابي.

Setimf: Helweşay, tepisî, ketî, helingiftî.

سەمقاندن: هەلوشاندن، تەپساندن، هەرفاقتن، نیشختن، هەلنگەفتاندن.
التهديم، الاهجام، الاعثار.

Setimandin: Helweşandin, tepisandin, heraftin, êxistin, helingiftinandin.

سەمقاندی: هەلوشاندی، تەپساندی، هەرفاقتی، نیشختی، هەلنگەفتاندی.

المهذوم، المهجم، المعثر.

Setimandî: Helweşandî, tepisandî, Heraftî, êxistî, helingiftinandî.

سەمقنەج: یاربا شەش رەنگ وەک دامنێ یە.
السطرنج

Setrinc: Yarıya şeş reng wekî damêye.

سەمچە: پێچکێت ھوێر ناسنی نە، پێچکێت ناسنی ھوێر و گورور.
الخزق، الشظيه الحديدية.

Secme:: Pîrçikêt hwîr yêt asinînc, pîrçikêt asinî yêt hwîr û girovir.

سەح: نێزان، لێ گەرھان، فەکوژان، هەلشکافتن.
البحث، الفتش، القصد.

Sch: Nêrran, lêgerrhan, vekolan, helişkaftin.

سەحکێن: نێزان، رێزان، لێ گەرھان، بەرێ خوێدان، لێوێف چۆن، فەکوژان، هەلشکافتن.

المجمه، الاختيار، البحث، التحقيق، الفتش، الاستقراء.

Schkirin: Nêrran, rênan, lêgerrhan, berê xwe-dan, lidwîv çûn, vekolan, helişkaftin.

سەحکێ: نێزای، رێزای، لێ گەرھای، بەرێ خوێدای، لێوێف چۆی، فەکوژای، هەلشکافتی.

المبحوث، الحقن، المستقري، المتفقد.

Schkirî: Nêrray, rênay, lêgerrhay, berê xweday, lidwîv çûy, vekolay, helişkaftî.

سەحکێ: لێ گەر، فەکوژ، هەلشکێف، فەنێر.
الباحث، المفتش، الحقن.

Schkir: Lêgerr, vekol, helişkêv, venêrr.

سەھو سۆی: دەست کێسی، چاڤ دزکی.
الرود، التجسس، الرتياد.

Schûswî: Dest kîsî, çav dizkî.

سەخبێر: ماتێ، پوێتە پێ کێن، خودان کێن، ماتێ کێن، چاڤدان، دەتێن دان.

الترية، العناية، الرعايه.

Sexbêr: Matî, pwîte pêkirin, xudankirin, Matîkirin, çavdan, dihêndan.

سەخبێرێ: ماتێ بۆن، پوێتە پێ بۆن، خودان بۆن، چاڤ دان بۆن، دەتێن دان بۆن.

الاعتناء، المراعاه، الترسي.

Sexbêrbûn: Matîbûn pwîte pêbûn, xudانبûن, çavdanbûن, dihêndanbûن.

سەخبێرێ بۆی: ماتێ بۆی، پوێتە پێ بۆی، خودان بۆی، چاڤدای بۆی، دەتێن دان بۆی.

المعتنى، المترسي، المراعى.

Sexbêrbûy: Matîbûy, pwîte pêbûy, xudانبûي, çavdanbûy, dihêndanbûy.

سەخبێرێتر: ماتێ تر، پوێتە پێ کێن تر، خودان کێن تر، چاڤدان کێن تر، دەتێن دان تر.

الارعى، الاكثر عناية، الاشد تربية.

Sexbêrtir: Matîtir, pwîte pêkirtintir, xudankirtintir, çavdantir, dihêndantir.

سەخبێرگرن: ماتێ کێن، پوێتە پێ کێن، خودان کێن، چاڤدان کێن، دەتێن دان کێن.

الارعاء، الاعتناء، التربيه.

Sexbêrkirin: Matîkirin, pwîte pêkirin, xudankirin, çavdankirin, dihêndankirin.

سمختیاتی: رپباتی، گویجانی، ژاریاتی، تنگاف حالی.
الشفاء، التعاضد، الضائقه.

Sexintiyatî: Rîpatî, gwîcatî, jarîyatî, tengav halî.

سمختل: سالوخت، روموش.
الصفه، الفطره، الخلق، الطبیعه.

Sexlet: Saloxet, reweş.

سمخته: تشقهله، خاپن، خاپاندن، یارمەزی، جەنگەنبی.
الغش، الحيله، الخدعه، المكر.

Sexte: Teşqe, xapîn, xapandin, yaremezî, cengeneyî.

سمختی: سراتی، سەرمایی، تەنگافی.
القرس: الشده

Sextî: Siratî, sermayî, tengavî.

سمخت: سە، سەرمایە، تەنگاف.
القارس: الشدید

Sext: Sirr, serma, tengav.

سمختەن: تشقهله، خاپاندن، یارمەزی، جەنگەنبی.
التحایل، الخدعه، التكر، التغش.

Sextebûn: Teşqelebûn, xapandinbûn, yaremezîbûn, cengeneyîbûn.

سمختەبۆن: تشقهله، خاپاندن، یارمەزی، جەنگەنبی.
المغشوش، المخدوع.

Sextebûy: Teşqelebûy, xapandinbûy, yaremezîbûy, cengeneyîbûy.

سمختەبۆ: تشقهله، خاپاندن، یارمەزی، جەنگەنبی.
الغش، الامكر، الاخدع.

Sextetir: Teşqeletir, xapandintir, yaremezîtir, cengeneyîtir.

سمختەگۆن: تشقهله، خاپاندن، یارمەزی، جەنگەنبی.
الاعتشاش، الاحتيال، التخديع.

Sextekirin: Teşqekekirin, xapandinkirin, yaremezîkikin, cengeneyîkikin.

سمختەگۆ: تشقهله، خاپاندن، یارمەزی، جەنگەنبی.
الخدع، المكر، المحتال، التحيل، المغشوش.

Sextekirî: Teşqekekirî, xapandinkirî, yaremezîkirî, cengeneyîkirî.

سمختیگری: ماتی، پیتە، خۆدان، کری، چاڵدای، کری، دھێن، دای، کری.
المربى، المعتنى، المرعى.

Sexbêrkirî: Matîkirî, pwîte pêkirî, xudankirî, çavdankirî, dihêndankirî.

سمختیگری، سمختیاتی: ماتیاتی، پیتە، خۆدان، کری، چاڵدانی، دھێن، دانی.
العنايه، الرعايه، التريه.

Sexbêrî = Sexbêryatî: Matîyî, pwîate pêkirî, xudankirî, çavdanî, dihên danî.

سمختیان: کەلتی، گۆرای، یە شەق، کری، بھیرت.
المصحب، السليخ.

Sextfyan: Kevlê gurray yê şeqkirî bi pwîr.

سمختی: نەغومشی، تەنگاف، حالی، ژاری، پەپ، گویج.
المشفق، الضيق، العناء، الضحك.

Sexintî: Tengav halî, jarî, rîp, gwîc.

سمختی: پەپ، پەپ، گویج، پەپ، ژاری، تەنگاف، حال، پەپ.
الشقوه، الضحك، التضايق.

Sexintûbûn: Rîpbûn, gwîcbûn, jarbûn, tengav halbûn.

سمختی: پەپ، گویج، پەپ، ژاری، تەنگاف، حال، پەپ، خاری، پەپ.
الشقى، الضانك، المضيق.

Sexintûbûy: Rîpbûy, gwîcbûy, jarbûy, tengav halbûy, gwîc xarîbûy.

سمختی: پەپ، گویج، ژاری، تەنگاف، حال، پەپ.
الاشقى، الاضيق، الضانك، الاتعس.

Sexintûtir: Rîptir, gwîctir, jartir, tengav haltir.

سمختی: پەپ، گویج، ژاری، تەنگاف، حال، پەپ.
الاشقاء، الاتعاس، الضانك، التضيق.

Sexintûkirin: Rîpkirin, gwîckirin, jarkirin, tengav halkirin.

سمختی: پەپ، گویج، ژاری، تەنگاف، حال، پەپ.
الشقى، الضانك، الاتعس.

Sexintûkirî: Rîpkirî, gwîckirî, jarkirî, tengav halkirî.

سەرئالکیری: سەرئافی ئیختسی	سەمەرمەت: ژبەر.
الموم، المظوف	من اجل، لاجل.
Seravkirî: Ser avê êxistî.	Sexmeret: Jiber,
سەرئافی: سەرئالیانی: سەرئاف کەتیی: سەرئاف کەتینیاتی.	سەمەر: چفی، تویری، نەشیان، حوسیریون.
الموم، المظوفان.	الاخفاق، الفشل، العجز، خيبة الأمل.
Seravî = Seravîyafî: Serav ketinî, serav ketinîyafî.	Sexer: çixî, Twîzî, neşyan, husîrbûn.
سەرئاف: تێ ریتک، ئەدەب خانە، جەن میزتێ.	سەد: هەمارە: دەه جار دەه.
الخلا.	المانه
Serav: Têrîtk, edebxane, cihê mîztinê.	Sed: Hijmare: deh car deh.
سەرئەختسی: ژورکین، بلندکین، سلال نیختن، ئەفرزاکین، ژبەل کین،	سەداتی، سەدنی
بالاکین، ژبەل کین، هەلاقی، راکین.	المزی
الارقاء، الاصعاد، الاعلاء.	Sedatî = Sedîfî
Serêxistin: Jorkirin, bilindkirin, silal êxistin, Evrazkirin, Jêhlelkirin, balakirin, Jêhlelkirin.	سەدەف: گۆم ماسیک
سەرئەختسی: دەست پێ کرنا شولێ راجاندن و تەقسی کرێ	المحاره
بدء العمل النجی کالجوارب	Sedef: Guhmasîk.
Serêxistin: Dest pêkirina şolê raçandin û teivnîkirinê.	سەر: کولوخێ مروفی، شلکا مروفی.
سەرئەختسی: راکری، بلندکری، بالاکری، ئەفرزاکری، سلال نیختی،	الرأس
ژورکری، ژبەل کری.	Ser: Kuloxê mirovî, şilka mirovî.
المرقی، المصد، المبدأ، المعلی.	سەر: سەرۆک، بەراهی، سەمیان.
Serêxistî: Rakirî, bilindkirî, evrazkirî, silalêxistî, jorkirî, jêhelkirî.	الرئيس
سەرئەختسی: ژانە سەر	Ser: Serok, berahî, semyan.
الصداق	سەر: سلال، ئەفرز، بلند.
Serêşan: Janeser.	الفوق، العلو، علی
سەرئەختسی: ژانە سەری، گرفتاری، نالوژی.	Ser: Silal, evraz, bilind.
وجع الرأس، المشکله	سەرئاف: سەرئافی کەتێ.
Serêşî: Janeserî, giriftarî, alozî.	الموم، المظوفان
سەرا: ژبەر، ژ نەگەر	Serav: Seravê ketin.
من اجل، بسبب.	سەرئالیون: سەرئافی کەتێ.
Sera: Jiber, ji eger.	المظوفان، الموم، المظوف، الموم.
سەرا: قشله، بنگاهن میرین.	Seravbûn: Seravê ketin.
دار الحکومه	سەرئاف بێ: تشتن ب سەرئافی کەتێ.
Sera: Qişle, bingahê mîrîyê.	المظوف، العائم
سەرئاسەر: هەمی، گشت، خێ.	Seravbûy: Tiştê biser avêketî.
الکل، المجمع، العام.	سەرئاف تێ: پێر سەرئافی کەتێ.
Seraser: Hemî, gişt, xirr.	الاطوف، الاغوم
	Seravtir: Pitir ser avê ketin.
	سەرئاف کێ: سەرئافی ئیختسی.
	التعويم، التطويف.
	Seravkirin: Biser avê êxistin.

سەرپاس: پیش گوین، دوری.
المقدمه، العنوان

Serbas: Pêşgotin, durî.

سەرپالڤک: روین بالڤڤکی، روین بالڤڤی.
وجه المخذ، غطاء، الوساده.

Serbalîfk: Rwiye balîfkî, rwiye balghî.

سەرپالڤک: جهن شویشتن و قهوشیشتا، گهرماڤ، سهرشوک.
الحمام، الفسل.

Serbalavk: cihê şwîştin û veşwîştina, germav, Serşok.

سهرپان: روین بانى یه سهرقه، سهرگرتا خانى، نیوانى.
السطح

Serban: Rwiye banî yê serve, sergirta xanî, Niwanî.

سهرپهخت: کرین و فروتا بیاوهری.
التعامل الوجدانی

Serbext: Kirîn û firotina bibawerî.

سهرپهختی: باوهرا شول و کارا لاناڤهرا خهڤکی
المعامله الوجدانی، العمل الضمیری.

Serbextî: Bawera şol û kara linavbera xelkî.

سهرپهر: بهره‌شیک، سووی.
الراض، القفض، المحصى.

Serber: Bereşîşk, sojî.

سهرپهردان: هه‌ی کرین، نازاکرین، نازاد کرین، سهرپهست کرین.
الاباحه، الاطلاق، التحریر، الاحلال، الاعتناق.

Serberdan: Heykirin, azakirin, azadkirin, serbestkirin.

سهرپهردای: هه‌ی کرین، نازاکرین، نازادکرین، سهرپهست کرین.

الاباحی، الحر، التحلل، المشتق، المطلق.

Serberday: Heykirî, azakirî, azadkirî, serbestkirî.

سهرپهست: سهرپهردای، نازاکرین، هه‌ی کرین، نازاد کرین.
الحر، التطبيق.

Serbest: Serberday, azakirî, heykirî, azadkirî.

سهرپهست بون: نازابون، نازاد بون، هه‌ی کرین بون، سهرپهردای بون.
التحرر، الانطلاق.

Serbestbûn: Azabûn, Azadbûn, heykirîbûn serberdaybûn.

سهرپهسبون: هه‌می بون، گشت بون، خه‌ی بون.
التعم، الاشتمال.

Seraserbûn: Hemîbûn, giştûn, xirrbûn.

سهرپهسبون: هه‌می بون، گشت بون، خه‌ی بون.
التعم، الشمول.

Seraserbûy: Hemîbûy, giştûy, xirrbûy.

سهرپهسوت: هه‌می تر، گشت تر، خه‌تر.
الاعم، الاشتل.

Serasertir: Hemîtir, giştîr, xirtir.

سهرپهسوت: هه‌می کرین، گشت کرین، خه‌کرین.
التعميم، الاشتمال.

Seraserkirin: Hemîkirin, giştîkirin, xirrkirin.

سهرپهسوت: هه‌می کرین، گشت کرین، خه‌کرین.
التعم، الشمل.

Seraserkirî: Hemîkirî, giştîkirî, xirrkirî.

سهرپهسوت، سهرپان سهری: هه‌میان، هه‌میان، خه‌یان، گشتیان.
المعموم، الشمول، الکلیه، الجمع.

Seraserî = Seranserî: Hemaî, hemîyatî, xirîyatî, giştîyatî.

سهره: قهیره، پیر، کویر، ناڤ سالڤه‌چوی، قدرته، کال.
العوان، الکهل.

Sere: Qeyre, pîr, kwîr, nav salveçûy, qerte, kal.

سهرپار: خومشتی.
العزیز، المحبوب.

Serbar: Xweştivî.

سهرپار: سهرپارک: ناڤ بارک، زه‌دبارک
النوط، العلاوه، المضاف، الاضافه.

Serbar = Serbark: Nav bark, zêdebark.

سهرپاز: عه‌سکەر، له‌سکەر.
المجندي، العسکر.

Serbaz: 'Esker, leşker.

سهرپازگه‌ری: له‌سکهرخانه، له‌سکهرگه‌ری.
التجنيد

Serbazgêrî: Leşkerxanc, leşkergeîrî.

سهرپازگان: سهروکین ناریش فاریش، سهرخاجه.
الشابندر، رئیس التجار، رئیس غرفه التجاره.

Serbazirgan: Serokê arêş varîşê, Serxace.

سەربەخووە: خووە بخووە.
المستقل

Serbixwe: Xwe bixwe.

سەربەخوویی: خووە بخوویی، خووە بخووەیانی
الاستقلال، الحكم الذاتي

Serbixweyî: Xwe bixweyî, xwe bixweyati.

سەربێ: تانکەر، سەركارا نێترجیری.
النجاش للصيد و نحوہ

Serbirr: Anku, serkara nêrçîrê.

سەربێ: سەرزێ کەر، سەرزێ قەفین
الغصاب، الجزار، الجلاء.

Serbirr: Ser jêker, ser qefîn.

سەربێن: سەرزێ کەر، سەرزێ قەفاندن.
النحر، الذبح، القصل، الذكاء.

Serbirrîn: Serjêkirin, serqefandin.

سەربێرگرتن: سەرزێرگرتنا شولی، بێ دەست کرنا شولی.
تولی الامر

Serbirgirtin: Sergirtina şolî, bindestkirina şolî.

سەربێست: دای پێچ، بۆکۆرک، ناسویری هەلجێن و نالاندنا دەزی و
بەنا بیکەت گیرفک و پەنگە
المکب، الحلاله، المطرى، العماده، الوشيعه، المسلک.

Serbist: Dav pêç, bukurk, amwîrê helçînî û
alandina dezî û bena biket girîfk û peng.

سەربێسک: هریا سەرزێشک و باش، هریا سەرزێش.
الصور المتاز

Serbisk: Hirya ser pişk û baş, hirya serşe.

سەربێسەر: بازگاریشت پێک گۆهرین
القايضه، المعاوضه، المبادل.

Serbiser: Bazirganîya tişt pêk guhorînê.

سەربێلک: تۆبێنا باش و سەرزێشک، پەزێت سەرزێ نه بێک و ناف
بەلک.

الخب المتاز

Serbelg: Twîtina baş û ser pişk, Perêt serî ne
bink û nav belg.

سەربێلند: شەهناز، ماقوێل، بخوهدای.
الفتخر، المعتز، الشهم.

Serbilind: Şehnaz, maqwîl, bixweday.

سەربێست بوی: سەربێردای بوی، هەبێ کێی بوی، نازابوی، نازاد بوی.
المحرر، التطلق، المنعت.

Serbestbûy: Serberdaybûy, heykirîbûy, azabûy, azadbûy.

سەربێست تر: سەربێردای تر، هەبێکێ تر، نازادتر، نازاتر.
الاعتق، الاطلاق، الآخر.

Serbest tir: Serberdaytir, heykirîtir, azadtir, Azatir.

سەربێست کرێ: سەربێردان، هەبێ کرێ، نازاکرێ، نازاد کرێ.
التحرير، الاعتاق، التطلق، الاطلاق.

Serbestkirin: Serberdan, heykirin, azakirin, Azadkirin.

سەربێست کرێ: سەربێردای، هەبێ کرێ، نازاکرێ، نازاد کرێ.
المحرر، المنعت، المطلق.

Serbestkirî: Serberday, heykirî, azakirî, Azadkirî.

سەربێستێ: سەربێستێتی: سەربێردانی، هەبێ کرێانی، نازایی،
نازادی، هەبێ کرێی، نازایی، نازادیاتی.
الحرية، الاعتاق، الاطلاق.

Serbestî= Serbestîyatî: Serberdanî, heykirîyanî, azayî, azadî, heykirî, azayati, Azadîyatî.

سەربێژ: گلیشێ بێسەر موخێل کرێنێ دکەفیت.
التخاله، القرض.

Serbêj: Gilêşê bi ser moxilkirinê dikevît.

سەربێژ: پێش گوتن، سەرباس.
المقدم.

Serbêj: Pêşgotin, serbas.

سەربێش: سەروکێ بارووبێ کرێن، سەروکێ جوینی، سەرزێ پارتین.
المترع، الاول، رئيس القسم.

Serbêş: Serokê bar û bikirinê, serokê cwinê, Serê patê.

سەربێچوێک: سەرمازیک.
الاصغر

Serbiçwîk: Sermazîk.

سەربێچوێکی: سەرمازیکی.
الصعل

Serbiçwîkî: Sermazîkî.

سەرلەند بۆن: شەھناز بۆن، بخوودان بۆن، ماقوئل بۆن.
الافتخار، الاعتزاز.

Serbilindbûn: Şehnazbûn, bixwedaybûn
maqwîlbûn.

سەرلەند بۆی: شەھناز بۆی، بخوودان بۆی، ماقوئل بۆی.
الافتخر، المعتز، المتفاخر.

Serbilindbûy: Şehnazbûy, bixwedaybûy
Maqwîlbûy.

سەرلەند تۆ: شەھناز تۆ، بخوودای تۆ، ماقوئل تۆ.
الاعز، الاقصر، الاشهم.

Serbilindtir: Şehnaztir, bixwedaytir Maqwîltir.

سەرلەند کۆن: شەھناز کۆن، بخوودان کۆن، ماقوئل کۆن.
الاعزاز، التفخر، الاشهام، الازها.

Serbilindkirin: Şehnazkirin, bixwedaykirin,
Maqwîlkin.

سەرلەند کۆی: شەھناز کۆی، بخوودای کۆی، ماقوئل کۆی.
المعز، المفخر، المشهم، المزى.

Serbilindkirî: Şehnazkirî, bixwedaykirî, Maqwîlkinî.

سەرلەندى: سەرلەندى: شەھنازى، بخوودانى، ماقوئلى.
سەرلەندى، سەرلەندىنى
الفخر، العز، الشهام، الزهو.

Serbilindî = Serbilindîyafî: Şehnazî, bixwedanî,
maqwîlî, serbilindahî, serbilindînî.

سەرلەندى: پەيت بۆن، بەرھەف بۆن، لێكدان، ستێرك
الترتيب، النظام، التهي، التاهب، التنسق، المرتب.

Serûber: Peytbûn, berhevbûn, lêkdan, stêrk.

سەرلەندى: پەيتى، بەرھەفى، لێكدانى، ستێرك كۆن.
الانتظام، النسق، الاجه.

Serûberî: Peytî, berhevî, lêkdanî, stêrkkin.

سەرلەند بۆی: بەرفاڤى، لێك وەرگەرھای.
المقلوب، المعكوس

Serûbin: Bervajî, lêk wergerhay.

سەرلەند بۆن: ڤاڤى بۆن، لێك وەرگەرھان بۆن.
التقلب، الانعكاس.

Serûbinbûn: Vajîbûn, lêk wergerhanbûn.

سەرلەند بۆی: ڤاڤى بۆی، لێك وەرگەرھای بۆی.
القلوب، المعكوس، النقلب، النعكس.

Serûbinbûy: Vajîbûy, lêk wergerhanbûy.

سەرلەند تۆ: ڤاڤى تۆ، لێك وەرگەرھای تۆ.
القلب، الاعكس.

Serûbintir: Vajîtir, lêk wergerhaytir.

سەرلەند کۆن: ڤاڤى کۆن، لێك وەرگرتان.
التقلب، الانقلاب، الاعكاس.

Serûbinkirin: Vajîkirin, lêk wergerhan.

سەرلەند کۆی: ڤاڤى کۆی، لێك وەرگرتارى.
القلب، المعكس.

Serûbinkirî: Vajîkirî, lêk wergerhay.

سەرلەندى: ڤاڤى، لێك وەرگەرھانى، لێك وەرگەرھانى.
القلب، المعكس.

Serûbinî: Vajîyatî, lêk wergerhanî, lêk wer-
gerhanî.

سەرلەندى: جەنابى، پارمەزى، جەنگەنەمى، دو روياى.
المراوغه، التلون، المرهانيه.

Serûbinî: cenbazî, yaremezî, cengencyî, du
rwîyatî.

سەرلەندى: سەرھاتن، شیرەت، پەند، پێڤەچۆن، لى قەومى.
التجربه، الحدث، الخبر، العطف.

Serbor: Biserhatin, şîret, pend, pêveçûn, Lê-
qewmîn.

سەرپاك: تەنا، تەسەر، خەن، دل خوش، بەست.
المرتاح، السعيد، المطمئن، الامن.

Serpak: Tena, teser, xinê, dilxweş, best.

سەرپاك بۆن: تەنا، تەسەر، خەن بۆن، دل خوش بۆن، بەست
بۆن.

الارتياح، الاطمئنان، الامان.

Serpakbûn: Tenabûn, teserbûn, xinêbûn, dilx-
weşbûn, bestbûn.

سەرپاك بۆی: تەنا، تەسەر، خەن بۆی، دل خوش بۆی، بەست
بۆی.

المرتاح، المطمئن، الامين.

Serpakbûy: Tenabûy, teserbûy, xinêbûy, dilx-
weşbûy, bestbûy.

سەرپاك تۆ: تەنا، تەسەر، خەن تۆ، دل خوش تۆ، بەست تۆ.
الاروح، الاثمن، الاسعد.

Serpaktir: Tenatir, tesertir, xinêtir, dilxweştir,
Besttir.

سرمهشک: سرچق، قهلاویز، سرمهچک.
الطالع للناس، القدمات.

Serpeşk: Serçeç, qelawîz, serpeck.

سرمهشک: نانن لسه پدلا بیپین.
الحیز المخبوز علی الجمر.

Serpelk: Nanê liser pela bipêjin.

سرمهشک: دهین سرمه پدنجهری.
عارضه الشبک.

Serpencer: Depê serê pencerê.

سرمهشک: بلزه، زوی، سفک.
الفور العجله، الحقه، الوقت.

Serpê: Bilez, zwî, sivik.

سرمهشک: دهرسوکا سدری، بهر دهق.
القناع، اللثام، غطاء الرأس.

Serpêc: Dersoka serî, berdevk.

سرمهشک: بالیفکا سرمه پیت بهیوکی بهدست بلوینکا گریددن.
دهست بلوینک.

حضائن الطفل، وساده الحضائن.

Serpêk: Balifka serê pê biçwîkî bi destbilwînk girêdiden, destbilwînk.

سرمهشک: رین گرتی، هلبزارتی، بزارتی، بزاره.
التحفه، التخبه، الصفوه، الخالص، النفیس، الفاخر.

Serpişk: Jêgirtî, helbijartî, bijartî, bijare.

سرمهشک: رین گرتی، هلبزارتی، بزارتی، بزاره.
الحلاصه، التفاسه.

Serpişk: Jêgirtinî, helbijartinî, bijartinî, bijareyî.

سرمهشک: بلزه، زوی، سرمهشک، شولن بلزهوهر و نه بندهج.
العجله، السرعة.

Serpil: Bilez, zwî, serpê, Şolê bi lezûbez û ne binecih.

سرمهشک: لهزویهزی، زویاتی.
الاستعمال، الوقتی.

Serpilî: Lezûbezî, zwiyaî.

سرمهشک: شولن نه بندهج، شولن پهلوسه دین سرمهشک.
العمل غیر المتقن، لغفله العمل.

Serpilîk: Şolê ne bine cih, şolê peloser dibê serûber.

سرمهشک: تناکیرن، تهرکیرن، ختن کیرن، دل خوش کیرن، بهست کیرن.
الطمین، الاسعاد، الانتان.

Serpakirin: Tenakirin, teserkirin, xinêkirin, dilxweşkirin, bestkirin.

سرمهشک: تناکیری، تهرکیری، ختن کیری، دل خوش کیری، بهست کیری.
السعد، المومن، المظامن.

Serpakirî: Tenakirî, teserkirî, xinêkirî, dilxweşkirî, bestkirî.

سرمهشک: سرمهشک: تنایي، تهری، ختنیاتی، دل خوشی، بهستی.

الامان، السعاده، الطمئینه، الطمانینه.

Serpakî = Serpakiyati: Tenayî, teserî, xinêyati, dilxweşî, bestî.

سرمهشک: فیشک گر، فیشک دان.
مساکه الخرطوش.

Serpakî: Fişekgir, Fişekdan.

سرمهشک: سرمهشک: پالا، بهرامین کارکرا، پالن شارهزا.
نقیب العمال، العامل الفن، العامل الشاطر، رئیس نقابه.

Serpale: Serokê pala, berahiyê karkera, palê şareza.

سرمهشک: بهرامین پالا، شارهزاین پالهتین.
رئاسه نقابه العمل، منصب رئیس العمل.

Serpaleyî: Berahiyatiya pala, Şorezayê palatiyê.

سرمهشک: نانکو سرمهشک تا، چهقلکت تا، همزکت سرمهشک تا.
الزغف، الشلول للشجر.

Serpalcalk: Anku serê ta, çeqilkê ta, Hejkê serê ta.

سرمهشک: سرمهشک: قهلاویز، سرچق، سرمهشک.
الطالع للناس.

Serpalcalk = Serpeck: Qelawîz, serçeç, Serpeşk.

سرمهشک: مرزق کتین، لیتا پدوتوکی، دهمانا نانوخ.
حاشیه الکتاب.

Serperr: Merzê kitêbê, lêva pertûkê, demana anoxê.

سەرتمشەیک: ھەیانەکا خۆدان پەرە دەریت یا قون درێژە لاسەر جەن
بەند داددەت.

الزخارف، حشره طائره.

Serteşik: Heywaneka xudan pere difirît ya qûn
dirêje liser cihê bilind daddidet.

سەرتەشتی: کولێندک، تور، گوبینک.

الهامه

Serê tiştî: kulovindk, turr, gopîtk.

سەرتەپ: سەرتەشتی چێکە، سەروکی نوێک.

قائد الفرقه، قائد الجناح.

Sertûp: Serkêşê çîqekê, serokê obekê.

سەرتل:

Sertil

سەرتیل:

الانامل

Sertubil

سەرتولکی: شولێ بەرز، شولێ نە بەرە، شولێ پەلوسە.

العمل المستعجل غير المتقن.

Sertûlkê: Şolê bilezûbez, şolê ne binecih, şolê pe-
lose.

سەرتولک: کەفایەیی یا سەرماسی.

القطه، القشده، الطفاخ.

Sertwîk: Kefa meyî ya sermastî.

سەرتولک: سەرتشک، ماک، بنیات، کاکل، بۆرە، ژێ گرتی،
ھەلبۆارتی.

الخالص، الجوهر، النخبه، خلاصه الشیء.

Sertwîk: Serpişk, mak, binyat, kakil, biji-
are jêgirtî, helbijartî.

سەرتویرە: نانکەر نوێ فێتێبێ پەیدا بێت درەنگ دەستێت بچوێک،
فێتی فێ را ناگەتێت ژێر نەگەرەکی.

الفاكهه المتأخر عن موسه.

Sertwîrhe: Anku ew fêqiyê peydabît direng dimînît
biçwîk, fêqî vê rra nagihît ji ber egerekê.

سەرتویر: جەلکێ نوێ، جەلکێ باش، نوێ توب.

الجديد من القماش، فاخره.

Sertob: cilkê nwî, cilkê baş, nwî tob.

سەروین: دەست و پێکێت پەزی بو کرنا کتیارین.

الکراج

Serûpê: Dest û pêkêt pezi bo kirina kêpariyê.

سەرۆک: سەروکی پارتی، رێبەر جۆینی.

رئيس الفرع، مسؤول الفرع.

Serta: Serokê partê, rêberê cûwînyê.

سەرۆکەر: سەروکەپ، زەختی تیرێ، چێخن.

السنان

Sertîr: Serkep, zixtê tîrê, cîxin.

سەرۆک: چێخن، زەخت، زەخت، شەخت.

المذهب

Sertîj: çîxin, zixt, xîst, şixt.

سەرتەسمانی: بەھانا نەبوی، تەشتی چەنەبیت.

العمل التعجيزي، الاستحاله، الشرط التعجيزي، المهاتره.

Sertesmanê: Bihana nebû, tiştê çênebît.

سەرتەشمان: سەروچ کرێ، موی رەوین.

سەرتەشمان: موی قەفاندن.

الاياء، الحلق.

Sertîraşin= Sertîraştin: Serhoçkirin, mwîrenîn,
mwîqefandin.

سەرتەشانی: مەوێ سەرو قەفاندی.

الحالق.

Sertîraştî: Mirovê ser qefandî.

سەرتەراش: کەسێ سەری ژ پێچێ دقەفەنیت و حوج دکت

الحلاق

Sertîraş: Kesê serî ji pirçê diqefînît û hoc diket.

سەرتەشت: لەخەزینی کرێ، دانێ خاڕنا سێتێ.

القطر، الغداء الصباحي.

Sertêşt: Lexrînikirin, danê xarna spêdê.

سەرتەشەیک: گێیایەکە سەری وی گوبینەکا ب سترە وەکی سەروکی
تەشتی گوبوێر.

نبات عشبي شائک.

Serteşik: Giyayeke serê wî gunbîkeka bi stîrye
wekî serkê teşîyê gurrovirre.

سەرتەشەیک: سەروکی تەشەیکا رەستێ.

المزراع، المنكك، راس الغزل.

Serteşik: Serkê teşîka ristinê.

سەرچاف: سەروسیما، دێم.
الوجه، السما.

Serûçav: Serûsîma, dêm.

سەرچاف گۆرنیزی: دێم گۆرۆڤر.
الكلوم

Serûçav gurmîzî: Dêm girrovir.

سەرچەمەک: بەراھییا گۆفەندێ، سەرن دێلاتن، سەرن رێزا دلۆتەن،
بەراھییا گەرا گۆفەندێ.
رأس حله الرقص.

Serçemk: Berahîya govendê, serê dilanê, serê
rêza dawetê, berahîya gerra govendê.

سەرچەق: تارموشی سەرن لەیکن بەرقەنیش بو چریقنیش.
الصر قاعة للمقلاع.

Serçeç: Armwîsê serê lepkê berçenîyê bo
çirîqênê.

سەرچەق: قەلاویز، سەر پەچالک، بەراهی.
الطليعة للناس، طلائع النسي.

Serçeç: Qelawîz, ser peçalk, berahî.

سەرچەق: سەرتاک، سەریەچالک.
الزغف، الشملل، للشجر.

Serçeç: Sertak, serpeçalk.

سەرچەنگ: رێڤەچونا زاروکا بەری رابن ژ پێرڤە رێڤە بچن، رێڤەچونا
سەر دەست و چوکا
الخبير، مشي الطفل على يديه.

Serceng: Rêveçûna zaroka berî rabin ji pêrve bi-
rêve biçin rêve çûna ser dest û coka.

سەرچەلاک: چوێڤن سەركفان، جەلانی سەر خەلەک تەشتی پێ رادکێشن
بەر خۆڤە وەک فیتی.
المعلق، لجنى الشار

Serçelak: cwîvê serkivan, celê ser xelek tiştî pê
radikêşin ber xweve wek fêqî.

سەراچ ١: ژبەر چ، بوچی، چما.
علام، لماذا؟

Seraci?: Jiberçi, boçi, çima?

سەرچەج: سەر رویت، سەر لوچ، سەرتازی، سەركول، سەر ترانی.
الاصلع

Serhoc: Ser rwît, ser loc, ser tazî, ser kol, ser
tiraşî.

سەرچە: نەساخییەکە جێراتنا دگرت و دگۆرت، پف بونا قورکیت لەشت
جەپوانی، پەنجەشترا جەپوان.

النوع، سرطان الجوان.

Serce: Nesaxîyeke hêwana digirît û di kujît,
pifbûn qurkêt lesê heywanî, penceşêra hêwana.

سەرچەلەب: سەركەل، تەشتی باش و قەنج، پەز و جێوانی قەلەو گەر.
درجه اولی من كل شی، الغنم السمين الجید.

Serceleb: Serkel, tiştê baş û qenc, pez û hêwanê
qelew û gir.

سەرچەل: مەرش، سەر کورتان.
البرذعة، غطا، الزكاف.

Sercil: Mers, serkurtan.

سەرچال: گوتنا بختیەراتن یە، کەیف پێ هاتنا سەرادانی یە.
كلمه ترجيب و مجامله یعنی على الرأس والعین.

Serçava: Gotina bi xêr hatinê ye, kefy pê hatina
sêra danê ye.

سەرچەماندن: سەرشۆرکرن، سەرنخوین کړن.
الطأطأ، الركوع، الخضوع.

Serçemandin: Serşorîkirin, semixînîkirin.

سەرچەماندن، سەرچەمەان: سەرنشێف کړنا هزرکړن یە، ژ خوڤوچونا
هزرکړن یە.
الاطراق

Serçemandin: Serrişîvkirina hizir-
kirinê ye, ji xwe cûna hizirkinê ye.

سەرچەماندی: سەرشۆر، سەرنخوین، سەرنشێف.
الراکع، المأطأ، المطرق.

Serçemandî: Serşor, semixwîn, semişîv.

سەرچەمەن: سەرچەمەای، مەروڤن سەرشۆر، کەسێ سەرنخوین، تەشتی
سەری شۆر دگەت
الراکع، المارکع، المطرق، الخاضع.

Serçemîn: Sercemhay Mirovê serşor, kesê ser-
nixwîn, tiştê serî şor diket.

سەرن چەپای: کولوفندکا چەپای، کومتی چەپای، کولومتە.
النبي

Serê çîyay: Kulovindka çîyay, komtê çîyay, Ku-
lomite.

سردا: سال، هنداڻ، بلند، ژور، ټټېدل، پټېدل، نه‌فراز.
الفرق، الاعلى، الفوقانى.

Serda: Silal, hindav, bilind, jor, jêhel, pêhel, 'evraz.

سردلېږن: گوران، مالين، تازی کرن، تيفلاتدن.
الکشط، النزح، الازاحه.

Serdabirin: Gurran, Malîn, Tazîkirin, tîvilandin.

سردلېږى: گورای، مالی، تازی کری، تيفلاتدى.
المکسوط، المنزوح، المزاح.

Serdabirî: Gurray, malî, tazîkirî, tîvilandî.

سردلېږن: خاپاندن، تحساندن.
الاغراء، التديس، الاضلال.

Serdabirin: Xapandin, tchisandin.

سردلېږى: خاپاندی، تحساندی.
الضل، المغرى، المدلس.

Serdabirî: Xapandî, tchisandî.

سردا چين: فارى بون، کدرچوڼه‌بون، خوه ژبیرکرن.
الزيفان، الزيف، الضلال، الغرور.

Serdacûn: Varrêbûn, kerçûvêbûn, xwejibîrkirin.

سرداچون: سردا کرن.
السيطره، الاجتياح.

Serdacûn: Serdagirtin.

سرداچون: حولىسين، تحسين، فارى بون، چيدان.
الزيف، الديضان، الحيد.

Serdacûn: Hulisîn, tchisîn, varrêbûn, cepdan.

سرداچون: فدرکين.
الانصار، الفرج.

Serdacûn: Ferrikîn.

سردا چين: سردا هافيتن، فدرکتن.
الطفع، الغمر.

Serdacûn: Serda havêtin, vegirtin.

سردا چوى: بمرزمې، کدرچوڼه، فارى، تحسى، فدرکى، سردا هافيتى.

الضال، الطاغى، الزانغ، المسرور، الطافع، المسيطر، المفروج.

Serdacûy: Berzebûy, kerçûve, varrê, tchisî, ferrikî, serda havêtî.

سرخويل: سر چه‌مهاى، سر شور.
الهطع، المنقع، المدفا، النكس.

Serxwîl: Serçemhay, ser şorr.

سرخويل بون: سر چه‌مهاى بون، سر شور بون، سر چه‌مان بون.
الهطع، التنكس، المنقع.

Serxwîlbûn: Serçemhanbûn, ser şorrbûn, serçemanbûn.

سرخويل بوى: سر چه‌مهاى بوى، سر شور بوى، سر چه‌ماى بوى.
الهطع، النكس، القفيح.

Serxwîlbûy: Serçemhanbûy, ser şorrbûy, serçemanbûy.

سرخويل تر: سر چه‌مهاى تر، سر شور تر، سر چه‌ماى تر.
الاهطع، الانقع، الانكس.

Serxwîltir: Serçemhantir, ser şortir, serçemantir.

سرخويل گرن: سر چه‌ماندن، سر شور گرن.
الاهطاع، المنقع، المدفا، التنكيس.

Serxwîlkirin: Serçemandin, ser şorkirin.

سرخويل گرى: سر چه‌مهاى گرى، سر شور گرى، سر چه‌مانى گرى.
النكس، المنقع، المدفى.

Serxwîlkirî: Serçemhaykirî, ser şorkirî, serçemanîkirî.

سرخويلى: سر چه‌مهاى، سر شورياتى، سر چه‌مينى.
الهطع، المنقع، المدفا، النكس.

Serxwîlî: Serçemhanî, ser şorriyatî, serçemînî.

سرخويلانى: گورگه‌مينش، نارهان، نالوزى، بدى.
الهياج، الفوضى، الشؤم، الغريده.

Serxweranê: Gurgemêş, arhan, alozî, bedî.

سرخويلر: گورگه‌ميش، نارهاى، نالوز، بد.
المعريد، الهائج، المشؤم، الفوضى.

Serxwer: Gurgemêş, arhay, alozî, bed.

سرخويدا چين: خوه ژبیرکرن، کدرچوڼه‌بون، رى بمرزمې.
الطفيان، الضلال، الغرور.

Serxwedacûn: Xwejibîrkirin, kerçûvêbûn, rêberzebûn.

سرخويدا چوى: خوه ژبیرکرى، کدرچوڼه، رى بمرزمه.
الضال، الطاغى، المفروج.

Serxwedacûy: Xwejibîrkirî, kerçûvêbûy, rêberzebûy.

سر وش: سر قهر: حیوانی سهری وی بتن وش کلهخ وهنگهک دی.

الادرع

Ser reş: Serqer, hêwanê serê wî bitinê reş kelex rengêk dî.

سر وش: سر قهری: سر قهریاتی.

الدرع

Ser reşî: Serqerî, serqerîyatî.

سر راکین: سر هه‌لاندن، سر بلندکرن، و سر هه‌لاندن، دهرفالاکرن.

الرفع

Ser rakirin: Serhelandin, serbilindkirin, ji ser helandin.

سر راکری: و سر هه‌لاندی، دهرفالاکری.

الرفع

Ser rakirî: Ji serhelandî, dervalakirî.

سر راکهشت: فتن کهن، سر وئ بون، رتیمری.

الرشاد، الهدایه، الهدی.

Ser ragihîştin: Vêketin, ser rêbûn, rêberî.

سر راکهشتی: فتن کهنی، سهری بوی، رتیمری.

الراشد، الهدایه

Ser ragihîştî: Vêketî, ser rêbûy, rêber.

سر راکهشتن: نیشادان، فتن نیشختن

الاهداء، الارشاد.

Serragihandin: Nişadan, vêêxistin.

سر راکهاندی: نیشادای، فتن نیشختی

المرشد، المهدي.

Ser ragihandî: Nişaday, vêêxistî.

سر راکهشتن: سهره‌لبون، تن گهشتن، فتراکهشتن.

الانام، الادراك، الاطلاع.

Ser ragihîştin: serhelbûn, têgehiştin, vêrgihîştin.

سر راکهشتی: سهره‌لبوی، تن گهشتی، فتراکهشتی.

اللم، المدرك، المطلع

Ser ragihîştî: serhelbûy, têgehiştî, vêragihîştî.

سهره رو: سهری رویباری، سهرجه

منبع النهر

Sere rû: Serê rwîbarî, serçem.

سهرویف نان: دویف کهن، لدویف چن، راهیلان.

المتابعه، التعقيب.

Serdwîfnan: Dwîvketin, lidwîvçûn, rahêlan.

سهردین: گولی دان، چاندنا گولی دای، گولیا بر دان تن نالهای، قهبلن.

التخايل للنبات.

Serridûn: Gulîdan, çandina gulîday, gulya bo dan tê alhay, qebilîn.

سهردین: راست گول بون، گولی دان، قهبلن.

الدخس للمزروعات.

Serridûn: Rast gulbûn, gulîdan, qebilîn.

سهردا هالیت: گنش کرن، دهرفالاکرن، بلی کرن، دیارکرن.

الكشف، الاكتشاف.

Serdahavêtin: Kifîşkirin, dervalakirin, belîkirin, dîyarkirin.

سهردا هالیت: سهرداچن، لیسهر، لهی.

الفيضان

Serdahavêtin: Serdaçûn, lîser, lihî.

سهراد: بیژنگا کون فرهه.

المنسفه، الغريال.

Serrad: Bêjînga kun fireh.

سهرادی: سلالی، بلندی، ژوریاتی، پیتهلی، هنداقی.

الفوقيه

Serdayî: Silalî, bilindî, jorîyatî, pêhelî, hindavî.

سر وئ: دهست یکن کرنا ریکن.

القارعه

Ser rê: Dest pêkirina rêkê.

سر وئ: لیمه‌هاتی، قانیل بوی، سهرکیش سهر نهرم.

المراقق، الراضی، المطيع، المنقاد، القانع.

Ser rê: Liberhatî, qailbûy, serkêşî biser nerim.

سر وئ بون: لیمه‌هاتن بون، قانیل بون، سهرکیش بون، سهرنهرم بون.

الهدایه، التهيؤ، التحضر.

Serêbûn: Liberhatinbûn, qailbûn, serkêşbûn ser nerimbûn.

سر وئاتی: لیمه‌هاتنی، قانیلی، سهرکیشی، سهر نهرمی.

المراقفه، الاطاعه، الانقياد، الرضا.

Ser rîyatî: Liberhatinî, qailî, serkêşî ser nermî.

سەر سەپ: سەرسۆش، پۆش، مەروڤێ سەر پۆش.
الروايط

Serspî: Serpoş, poş, mirovê ser poş.

سەر سەپەتای: پۆش بۆن، مەری کەژ بۆن.
الرخط، الشبانه.

Serspîyatî: Poşbûn, mwîkejbûn.

سەر سەسک: خۆرین گەرم، کەرچۆف، سەر خۆلۆله.
الطائش، المنهور، المستهتر.

Sersik: Xwîngerm, Kerçûve, ser xulole.

سەر سەسکی: خۆرین گەرمی، سەر خۆلۆلهیی، کەرچۆفەیی.
الطیش، المنهور، الاستهتار.

Sersikd: Xwîngermî, ser xuloleyî, kerçûveyî.

سەر سەسکی: کەرچۆف، چەکە چۆف، دەقەدە.
الارعن، الاحتم، الاحوج.

Serserî: Kercûve, çekeçwîv, deqdeq.

سەر سەرەتای: کەرچۆفەیی، چەکە چۆفی، دەقەدەیی.
الرعوته، الهوج، الحماقه.

Serseryatî: Kerçûveyî, çekeçwîvî, deqdeqeyî.

سەر سەرگ: تەخلێتەکی دوریتن، جەل قۆلبدان.
نوع من الحياطة.

Serserk: Textlîtekê durîne, cilk qulpdan.

سەر سەرگ: لدویف سەری، یانی تششێ ژێهەل و ژووردا.
الشاقولی، راسیا.

Serûser: Lidwîv serî, yanî tiştê jêhel û jorda.

سەر سەرست: گۆک، بەرهەف، خەلاس بۆی، دویاهی هاتی، کۆتا.
الکامل، المنهی، التاجز، القاضی، الفارغ.

Serrast: Gok, berhev, xilasbûy, dwîmahîhatî, Kota.

سەر سەرست بۆن: گۆک بۆن، بەرهەف بۆن، کۆتابۆن، خەلاس بۆن، دویاهی هاتن.

الانتها، الانجاز، الخلاص، التفريغ، الاكتمال.

Serrastbûn: Gokbûn, berhevbûn, kotabûn, xilasbûn, dwîmahî hatî bûn.

سەر سەرست بۆی: گۆک بۆی، کۆتابۆی، خەلاس بۆی، دویاهی هاتی.
المفضی، المنهی، للمکمل، المفرغ.

Serrastbûy: Gokbûy, kotabûy, xilasbûy, dwîmahî hatî bûy.

سەر زاک: گەری، دەم هاتن، گەه.
الدور، العهد، التوبه، الحين.

Serzak: Gerr, demhatin, geh.

سەری زاکا: سترانا ب زافای تیت گوتن دەمن زافانین و داوەتین.
الغنا، الخاص بالعريس.

Serî zava: Stirana bi zavay têt gotin demê zavaniyê û dawetê.

سەری زەنک: جەلکی ددانن سەری زەن بۆ سەیارەنۆن.
المشيرة، الكبوش.

Serzînk: celkî didanin ser zîne bo şiyarbûnê.

سەر زۆن: ژانا ناف سالفەچۆی، ژانا قەیرە، پەیرە ژن.
السلف، العوان.

Serejin: Jina nav salvecûy, jina qeyre, Pîrejin.

سەر زەکی: سەر بێن، بەسەر ژەفەکر، سەر قەفاندن.
النحر، الذبح، الذكاء.

Serjêkirin: Serbirrin, biser jêvekirin, ser qefandin.

سەر زەکی: سەر بێ، بەسەر ژەفەکری، سەر قەفاندی.
المذبوح، المنحور، الذکی.

Serjêkirî: Serbirrî, biser jêvekirî, ser qefandî.

سەر ژێن ستانێن: حوسیرکێ، لێگ تێ دانان، قویرکێ، چێ کرێ.
القهر، القله.

Serjêstandin: Husîrkirin, lingtê danan qwîzkirin, çixkîrin.

سەر ژێن ستانێن: حوسیرکێ، لێگ تێ دانای، قویرکێ، چێ کرێ.
المغلوب، القهر.

Serjêstandî: Husîrkirî, ling tē danay qwîzkirî, çixkîrî.

سەر سەرگ: هەستێن سەر دلکی، هەستێن بەستا پراسیا ژەرهە.
عظم النقص.

Sersîng: Hestîyê ser dîlkî, hestîyê bestina perasîya ji berve.

سەر سەپ: ژنکا رێبەر و سەرگێرا بویکێ، ژنکا لێکل بویکێ دچیت.
الشبنه.

Serspî: Jinka rêber û sergêrra bwîkê, jinka ligel bwîkê diçit.

سەرلەسەر: سەرلەسەر، دەرلەسەر، گشت تر، ھەمی تر، څر تر.

Serasertir: Seransertir, derandertir, giştir, hemîtir, xirtir.

سەرلەسەرکەن: سەرلەسەرکەن، دەرلەسەرکەن، گشت کەن، ھەمی کەن، څرکەن.

الاشمال، التعميم، التجميع.

Seraserkirin: Seranserkirin, deranderkirin, giştkirin, hemîkiran, xirrkirin.

سەرلەسەرکری: سەرلەسەرکری، دەرلەسەرکری، گشت کری، ھەمی کری، څرکری.

الاشمال، التعميم.

Seraserkirî: Seranserkirî, deranderkirî, giştkirî, hemîkirî, xirrkirî.

سەرلەسەری: سەرلەسەری، دەرلەسەری، گشتی، ھەماتی، څرپاتی، گشتیاتی، ھەمیاتی.

العموم، الشمول، الكل.

Seraserî: Seranserî, deranderî, giştî, hematî, xirîyatî, giştîyatî, hemîyatî..

سەرلەسەر: پێچ قورمەز، سەرئ سور کەلەخ رەنگەک دی، سەر نال.

الفقح

Sersor: Pirc qurmiz, serê sor kelex rengx dî, ser al.

سەرلەسەری: پێچ قورمەز، سەر نالی.

الفقح

Sersorî: Pirc qurmizî, seralî.

سەرلەسەر: گەرمات، دەست شو، بالالک.

الحمام، الفصل.

Sersorok: Germav, destşo, balavk.

سەرلەسەر: بالاف کەن، څو شوشتن.

الاستحمام

Sersor: Balavkiran, xweşwîştin.

سەرلەسەر: پێنا سەری پو شوشتن، ناف گەرم کرنا مەریا، سەرئ توخووسی، دەست پێکا سەنوری.

غسل الميت، مبدأ الحدود.

Sersar: Birîna mirî bo şwîştinê, avgerimkirina mirya, serê tûxîbî, destpêka şinorî.

سەرلەسەر: گوک تر، کوتاتر، څلاسر، دوپاهی هاتی تر.

الاکمل، الانهى، الاخر.

Serrasttir: Goktir, kotatir, xilastir, dîmahî hatîtir.

سەرلەسەر: گوک کەن، کوتاکەن، څلاسر کەن، دوپاهی نینان.

الاقضاء، الاكمال، الانها،، الانجاز.

Serrastkirin: Gokkirin, kotakirin, xilaskirin, dîmahî inan.

سەرلەسەر: گوک کری، کوتاکری، څلاسر کری، دوپاهی نینای.

النهى، المقضى، المنجز، المكمل.

Serrastkirî: Gokkirî, kotakirî, xilaskirî, dîmahî înay.

سەرلەسەر: گوکیاتی، کوتایاتی، څلاسی، دوپاهیاتی.

الفرغ، الكمال، القضاء،، النهايه.

Serrastî: Gokîyatî, kotayâtî, xilasî, dîmahîkatî.

سەرلەسەر: سەرئ چاخى، پورینا سەد سالا، سەرئ سەدا نوى.

رأس القرن الزمنى.

Sersed: Serê çaxî, borîna sed sala, serê seda nwî.

سەرلەسەر: سەرئ پێتلاقى، دفا پێتلاقى.

انف الحذا،.

Sersim: Serê pêlavê, difna pêlavê.

سەرلەسەر: نانێ پستەلانی هاتی پاتن.

الحيز المخبز بالصاج.

Sersêlk: Nanê bi sêhlê hatî patin.

سەرلەسەر: سەرلەسەر، دەرلەسەر، گشت، ھەمی، څر.

العام، الشامل، الجميع، الكل.

Seraser: Seranser, derander, gişt, hemî, Xirr.

سەرلەسەر: سەرلەسەر، دەرلەسەر، گشت بون، ھەمی بون، څر بون.

الاشتمال، التعميم.

Seraserbûn: Seranserbûn, deranderbûn, giştûn, hemîbûn, xirrbûn.

سەرلەسەر: سەرلەسەر، دەرلەسەر، گشت بوی، ھەمی بوی، څر بوی.

الاشتمال، التعميم.

Seraserbûy: Seranserbûy, deranderbûy, giştûy, hemîbûy, xirrbûy.

- Serşamamok:** Tuxmekê çwîşkaye.
صف من العصارير
- Serşani:** Yariyeka zarokaye.
سەرن شانی: یاریەکا زاروکایە
- Serşevanî:** Yariyeka zarokaye.
سەرشە: هەریا باش و ژنی گرتی.
- Serşe:** Hirya baş û jêgirtî.
الصرف الممتاز.
- Serşewîştin:** Balavkirin, serşo.
سەرفەرازی: سەربلند، سەرهەلاندی، سەر راگری.
- Serferaz:** Serbilind, serhelandî, serrakirî.
الابی، العزیز، الناجح، التاجی، الشهم، المرفوع الرأس.
- Serferazbûn:** Serbilindbûn, serhelandinbûn, Ser-rakirinbûn.
سەرفەرازی بون: سەربلندبون، سەرهەلاندن بون، سەر راگرتن بون.
- Serferazbûy:** Serbilindbûy, serhelandinbûy, Ser-rakirinbûy.
الاعتزاز، الافتخار، الزهو.
- Serferaztir:** Serbilindtir, serhelanditir, serrakirî.
سەرفەرازیتر: سەربلندتر، سەرهەلاندی تر، سەر راگری تر.
- Serferazkirin:** Serbilindkirin, serhelandin, serrakirin.
الاعزاز، الشهم، الامجد.
- Serferazkirî:** Serbilindkirî, serhelandî, serrakirî.
سەرفەرازیکی: سەربلندکری، سەرهەلاندی، سەر راگری.
- Serferazî:** Serbilindî, serbilindahî, serbilindiyatî, serrakirî, serhelandî, serbilindinî..
المجد، العز، الشهامه، العزه، التاج.

- Serşkestin:** Serkeldaçûn.
سەرشکەستن: سەرکەلدایچو.
- Serşkestî:** Serkeldaçûy.
سەرشکەستی: سەرکەلدایچی.
- Serşkandin:** Serkeldabirin.
سەرشکاندن: سەرکەلدابرن.
- Serşkandî:** Serkeldabirî.
سەرشکاندی: سەرکەلدابری.
- Serşkên:** Serkeldabir.
سەرشکەن: سەرکەلدابر.
- Serşor:** Serxwîl, sermişv, serçemandî, şerimkirî, vecixandî.
سەرشور: سەرخیول، سەرنشیف، سەرچەماندی، شەرم کری، هەچفاندی.
- Serşorbûn:** Serxwîlbûn, serçemhan.
سەرشوربون: سەرخیول بون، سەرچەمهان.
- Serşorbûy:** Serxwîlbûy, serçemhay.
سەرشوربوی: سەرخیول بوی، سەرچەمهای.
- Serşortir:** Serxwiltir, serçemhaytir.
سەرشورتیر: سەرخیول تر، سەرچەمهای تر.
- Serşorkirin:** Serxwilkirin, serçemandin.
سەرشورکری: سەرخیول کری، سەرچەماندن.
- Serşorkirî:** Serxwilkirî, serçemandî.
سەرشورکری: سەرخیولی، سەرچەمینی.
- Serşorî:** Serxwîlî, serçemînî.
سەرشورێ: سەرشوێ، سەرشوێ.

سەرکارا راڤی: سەر برا نێرچیرئ.
المنجاش للصید.

Serkara ravê: ser birra nêrcîrê.

سەرگوزی: مری خەلەک، پێچ خەلەک، پووت خەلەک.
الاقط، التجمع الشعر.

Serkuzîr: Mwî xelek, pîrç xelek, pûrt xelek.

سەرگوزی: پێچ خەلەکی، موی خەلەکی، پووت خەلەکی.
القط، القطط.

Serkuzîrî: Pîrç xelekî, mwî xelekî, pûrt xelekî.

سەرگوزی: ناخفتن لێک وەرگرتن، گرتن بادی.
التحير، المغالطة في الحديث.

Serik zivrandin: Axiftin lêkwergêrran, gotin badan.

سەرگوزی: مروونی ناخفتن سەروێن، مروونی ناخفتن بادوک.
الغالط، الداور، المحور.

Serik zivrrîn: Mirovê axiftin scrûbin, mirovê axiftin badok.

سەرگۆشان: هاوژن، راکێشان.
الکبح، القيادة، الاقتاد، الجذب.

Serkêşan: Hajotin, rakêşan.

سەرگۆشێن: لێرهاتی، لدوێ چۆ، قانیل بۆ.
الاستجاب، المنهج، الانقياد.

Serkêşbûn: Liberhatin, lidwvçûn, qaîlbûn.

سەرگۆش بۆ: لێرهاتی، لدوێ چۆ، قانیل بۆ.
النقاد، الجانح.

Serkêşbûy: Liberhatî, lidwvçûy, qaîlbûy.

سەرگۆش تر: لێرهاتی تر، لدوێ چۆ تر، قانیل تر.
الاقود، الاجنح، الاطوع.

Serkêştir: Liberhatîtir, lidwvçûytir, qaîltir.

سەرگۆش گرن: لێرهاتی، لدوێ بۆ، قانیل گرن.
الاقتياد، الاكياح، التجذيب.

Serkêşkirin: Liberînan, lidwîvbirin, qaîlîkirin.

سەرگۆش کری: لێرهاتی، لدوێ بۆ، قانیل کری، هاوژن.
القاد، للمجذب، المساق، المسوق.

Serkêşkirî: Liberînay, lidwîvbirî, qaîlîkirî, hajotî.

سەرگۆشی: لێرهاتی، قانیلی، لدوێ چۆ.
القيادة، السيقاة.

Serkêşt: Liberhatinî, qaîlî, lidwîvcûnî.

سەرگهتن: بێلیدی، ههلباسک بۆ، بالابۆ، سلال گهتن، پێهه چۆ.
الصعود، العروج، الرقي، الاعتلاء، السنود، الارتقاء، التفوق، الغلبه، الفوز، الانتصار.

Serketin: Bilindbûn, helbaskbûn, balabûn, Silal-
ketin.

سەرگهتن: شیان، ژێ بۆ.
الانتصار

Serketin: Şiyan, jêbirin.

سەرگهتن: فایده گرن، قازانچ گرن.
الربح، القانده في التجاره.

Serketin: Faydekirin, qazanckirin.

سەرگهتی: فایده کری، قازانچ کری.
الصاعد، الراقى، الرابع، الغالب، الفائز، المنتصر، العارج.

Serkefî: Faydekirî, qazanckirî.

سەرگهچ: سەر رق، نازخو، شه میوز، نه ری، سەر ههشک، نه قوله.
التمرد، المباح، الشطوط، المنحرف، العاصى.

Serkeç: Serreq, azxiro, şemboz, nerrê, se-
rhişk, neqole.

سەرگهچی: سەر ههشکی، نه قوله یی، نازخویاتی، نه ریاتی، شه میوزی،
سەر رقی.

الجموح، التمرد، العصيان، الانحراف، الشطوط.

Serkeçî: Serhişk, neqoleyî, azxiroyatî, nerrêy-
atî, şembozî, serreqî.

سەرگهانی: سەر خاری، به دی، رمش دیتن.
الشوم، التطير، التفاؤل بالشر.

Serkirrandin: Serxarin, bedbûn, reşdîtin.

سەرگه رنک: به دی، رمش بۆ، سەر خاری.
المشائم، المتفائل بالشر، المشؤم.

Serkirrînk: Bedbîn, reşbîn, serxarî.

سەرگه: سەر و کێ پارتن، سەرگه رێ نه رشی.
رئيس القسم، رئيس قطع الغنم.

Serker: Serokê partê, serkerê terşî.

سەرگه رێ: سەر و کاتیا به ز و نه رشی.
رئاسه القسم، مسئول قطع المواشي، الوكيل.

Serkerî: Serokatîya pez û terşî.

سەرکار: به راهی شوی، سەر به له.
رئيس العمل، نقيب العمال.

Serkar: Berahîyê şolî, serpale.

سەرگۆش: به‌راهی، سەرۆک، رێبەر، پێش‌ئاوا، رێبەر.
الرئيس

Serok: Berahî, semyan, serkêş, pêşawa, rêber.

سەرگۆش: کلێشی بێر موخڵن دکه‌فیت، سەر بێژ، کۆیزه.
القرضب، التخاله.

Serokê: Gilêşê biser moxilê dikevît, serbêj, kwîzre.

سەرگرتن: سهره‌لبێن، دیتن، تڤتن به‌رزه و دزی دیتی.
العشر على الضاله والسروق.

Sergirtin: Serhelbûn, dîtîn, tiştê berze û dizî dîtî.

سەرگرتن: نیوان کرن، بان کرن.
التسقيف

Sergirtin: Nîwankirin, bankirin.

سەرگوت: نیوان، بان کری، کۆژێره‌گری.
السقف

Sergirt: Nîwan, bankirin, kujîrekirî.

سەرگوتی: نیوانی، بان بوی، کۆژێره‌وی.
المسقف

Sergirtû: Nîwanî, banbûy, kujîrebûy.

سەرگوتی: سەرگوت، رێبەر.
الدير، المهيم.

Sergêr: Serguh, rêber.

سەرگێری: سەرگوهی، رێبهری.
الاداره، الهيمنة، الولاية.

Sergêrî: Serguhî, rêberî.

سەرگێرانی: نالوز، په‌رگنده، گرفتار، گوهشی، وێ به‌رزه، شه‌په‌زه.
السهمان، الحانز، المشدوه، الهائم، القلق.

Sergirdan: Aloz, perginde, giriftar, guhişî, rê-berze, şepirze.

سەرگێرانی: نالوزی، په‌رگنده‌یی، شه‌په‌زه‌یی، گوهشی، گرفتاری، وێ به‌رزه‌یی.
السهم، الخيره، الشده، الهيمان.

Sergirdanf: Alozî, pergindeyî, şepirzeyî, guhişî, giriftarî, rêberzeyî.

سەرگه‌رم: سهرسک، خوين گه‌رم، که‌رچوله، ده‌قه‌ده، سهرغووش.
الطاشن، الغتر، المغالي، التهور، المغرور.

Sergerim: Sersik, xwingerim, kerçûve, deqdeq, serxweş.

سەرگۆش: به‌راهی، سەرۆک، رێبەر، پێش‌ئاوا.
القائد

Serkêş: Berahî, serok, rêber, pêşawa.

سەرگۆش: مێژ وی کسێ سهرێ ده‌واری به‌ویکی دکه‌شیت، خه‌لاتن سهرکێشان ده‌واری به‌ویکی.

اجره ساتن العروسه مزحف العلف على الثلج.

Serkêş: Mizê wî kesê serê dewarê bwîkê dikêşît, xelatê serkêşana dewarê bwîkê.

سەرگۆش: شه‌مبوز، نازخو، نه‌قوله، سهره‌شک، سهرود.
الشطوس، القريس، الخالف، المتعرد، العاصی، الجامع.

Serkeş: Şemboz, azxiro, neqole, serhişk, Serreq.

سەرگۆش: شه‌مبوزی، نازخواری، نه‌قوله‌یی، سهره‌شکی، سهرود.
الشطس، القرس، الجموح، العصيان، التمر، المخالفة.

Serkeşî: Şembozî, azxiroyatî, neqoleyî, serhişkî, serreqî.

سەرگه‌ل: تڤتن سهرسک، وێ گرتی، بژاره.
اول باب، دورجه اولی، الفاخر، המתاز.

Serkel: Tiştê serpişk, jêgirtî, bijare.

سەرگه‌ل: سهرگه‌رم، سهرسک، که‌رچوله، سهره‌ری، خوين گه‌رم.
التهور، المغالي، المغرور، الحماسی، المتحمس.

Serkel: Sergerim, sersik, kerçûve, serserî, xwîngerim.

سەرگه‌لی: سهرگه‌رمی، خوين گه‌رمی، که‌رچوله‌یی، سهرسکی، سهره‌ریاتی.

الفلواء، الغرور، التهور، الحماسه.

Serkelî: Sergermî, xwîngermî, kerçûveyî, sersikî, serserîyatî.

سەرگه‌ل: سهرجوج، سهر لوج، سهر تازی، سهر ویت.
الفصان

Serkol: Serhoç, serloç, sertazî, serrwît.

سەرگه‌لی: سهرجوجی، سهرلوجی، سهرتازی، سهر ویتی.
الفصع

Serkolî: Serhoçî, serloçî, sertazîyatî, serrwîtî.

سهرگه‌لنگ: توخه‌مکی هه‌رانه.
صف من الزمان.

Serkulindk: Tuxmekê hinarane.

- سرگرمی:** سرسکی، خون گدومی، کمرچولهیی، دقدقهیی، سرخویشی.
- Serguh:** Sergêrr, rêber, xudan.
- سرگوهی:** سرگرتی، رتیدی، خردان کزن.
- Serguhî:** Sergêrrî, rêberî, xudankirin.
- سرگوت:** نالوز، گرفتار، پی بهرزه، گوشتی، هت، شهپزه، پدگنده.
- Sergêj:** Aloz, giriftar, rêberze, guhişî, hêrr, şepirze, perginde.
- سرگوتی:** نالوزی، گرفتاری، پی بهرزهیی، گوشتی، هت، شهپزهیی، پدگندهیی.
- Sergêjî:** Alozi, giriftari, rêberzeyî, guhişîn, hêrrî, şepirzeyî, pergindeyî.
- سرلشکر:** سر عسکر، سرگوتی لشکری، سروکی لشکری.
- Serleşker:** Ser'esker, serkêşê leşkerî, serokê leşkerî.
- سرلشکر:** سرتیپ، سربل، سرئوب.
- Serleq:** Sertûp, serpel, serob.
- سرلشکر:** سرتیپ، سربل، سرئوب.
- Sermal:** Hoyatî, tiştê mirovê hey.
- سر مروف:** قهره، قدره، ناڤ سالدیچی، پیر، کال، کویر، داکهتی.
- Seremirov:** Qeyre, qerte, navsalveçûy, pîr, kal, kwîr, daketî.
- Sermazîk:** Serbiçwîk.
- Sermazîkî:** Serbiçwîkî.

- Sergermî:** Sersikî, xwîngermî, kerçûveyî, deqde-qeyî, serxweşî.
- Sergelî:** Dergelî.
- Sergum:** Dwîrkîrî, derêxistî, tutkîrî, husîrkîrî.
- Sergumî:** Dwîrkîrî, husîrî, tutîyatî, derkîrmî.
- Sergiran:** Serhêrr.
- Sergiranî:** Serhêrrî.
- Sergirdan:** Aloz, şepirze, perginde, giriftar.
- Sergirdanî:** Alozi, şepirzeyî, pergindeyî, giriftari.
- Sergîh:** Serhed, cihê bala, bakûr, zozan, cihê hîn.
- Serguh:** Gurka didene ser û çavê dewarî û bi hevsaî ve girê diden, tengeke di êxin pişt guhê dewara û libinî lama wan di êxin hevsaî.

سەر مەشق: نەقسانا لەبەر دانیشتن، نەقلانێکی نەقسانێ.
نەوێجە الماط.

Sermeşq: Nivîsîna li ber di nivêsin, neqlankê nivêsinê.

سەرما: یاریەکا کابانێ یە زاپووک دکن.
لەبەر بەلشن کەب.

Sermina: Yarıyeka kabanêye zarok diken.

سەر مەزین: کەب بەلند، دل مەزین، دانا، دفن بەلند، بوش.
المغزال، المغطریف، الزهو، المتعزف، المتفطرس.

Sermezî: Kep bilind, dilmezî, dilava, difin bilind, boş.

سەر مەزینی: دل مەزینی، دفن بەلندی، دل ناڤایی، بوشی.
العجرفه، الخیلاء، الفطرفه، الفطره، الزهو، العجرفه.

Sermezînf: Dil mezînf, difin bilindî, dilavayî, boşî.

سەر مەنامە: پێش گوێن، پێن ناس، دوری.
المقدمه، العنوان.

Sername: Pêşgotin, pênas, durî.

سەر نەخوێل: سەر نەخوین: سەر شوێ، سەرچەمەهای، سەر نشیف، سەر
نزم.

المطرق، الماطا، النكوس، المققع، الدفی.

Sernixwîl = Sernixwîn: Serşorr, sercemhay, sernişîv, sernizim.

سەر نەخوێلی: سەر نەخوینی: سەر شوێ، سەرچەمەهان، سەر نشیفی، سەر
نزمی.

الدفا، المققع، الاطراق، النكوس، الماطا.

Sernixwîlf = Sernixwînf: Serşorrî, sercemhan, sernişîvî, sernizimî.

سەر نزم: بن پێک، بن زک، داگیرکری، گەند، گەدا.
الذليل، الخانع، الخاضع.

Sernizim: Binpêk, binzik, dagîrkirî, gend, Geda.

سەر نزمی: بن پێکی، بن زکی، داگیر، گەندی، گەدایی.
الذله، الخضوع، الخنوع.

Sernizimî: Binpêkî, binzikî, dagîrî, gendî, Gedayî.

سەر ناسەر: سەر سەر، گشت، خر، هەمی.
العام، الشامل، الجميع، الكل.

Seranser: Seraser, gişt, xirr, hemî.

سەرمل: نەقلە، نەز، سەرکەش، شەمبوز، سەر رەق.
المانع، المخالف، المعارض.

Sermil: Neqole, Nerrê, Serkeş, Şemboz, Serreq.

سەرملی: نەقلەیی، نەزایی، سەرکەشی، شەمبوزی، سەر رەقی،
نازخوێانی.
الصلیه، المخالفه، المعارضه.

Sermilf: Neqoleyî, nerrêyatî, serkeşî, şembozî, serreqî.

سەرمل: سەرئێ گری، سەرئێ چایین بچوێک.
رأس التل

Sermil: Serêgirî, serê çîyayê biçwîk.

سەرمل: قلی قان، قلی قەندان، کلیکا ملی، فەرەموش.
الکاهل، العائق، المتکب.

Sermil: Qilîqan, qilîqindan, kilîka milî, feremoş.

سەر مەست: سەر خەوش، سەر گەرم.
التشوان، السكران، المخمر، المغرور.

Sermest: Serxweş, sergerim.

سەر مەستی: سەر خەوشی، سەر گەرمی.
التشوه، السكر، الاختمار، الغرور، التشوه.

Sermestî: Serxweşî, sergermî.

سەر مەژانک: پرتەکە ژ ناسوێریت هەفجاری، ناوێزەکە ژ هەرباریت
جوتی.

جز، من ادوات المحراث.

Sermijank: Pirteke ji amwîrê hevcarî, awîzeke ji hwîrbarê cotî.

سەرما: سەر، ساری، زکی، تەزایی.
القر، القرس، البرد.

Serma: Sirr, Sarî, zîkî, tezîyatî.

سەر مەوێ: سەر گرتی، نە فەکری، گریدای، نوی.
المختم، المغلق.

Sermor: Sergirî, nevekîrî, girêday, nwî.

سەر مەوێ: سەر مەوێ: سەر گرتن، نە فەکەرنی، گرتدانی، نویسانی.
تشتن نە دەست فەدای و شول پێن نەکری.
المختم، المغلق، المجد.

Sermorî = Sermuhrî: Sergirtin, nevekîrî, Girêdanî, nwîyatî, tiştê nedestveday û şol pê nekîrî.

سهرهاتن: لڼ قومين، سر بور.
التجيه، الحادث، الحدثن، التجارب، الحكايه.

Serhatin: Lê qewmîn, serborr.

سهرهاتن: سهر بورى، چيروك قومين.
الجرب، الحدث، الحاكى.

Serhatî: Serborrî, cirok qewmîn.

سهرهات: قومين، هلكهت.
الحادث، الحدوث.

Serbat: Qewmîn, helket.

سهرهاتين: سهر لهقن، سهر لهقان.
الناقص

Serhejîn: Serleqîn, serleqan.

سهرهاتينى: سهر لهقننى، سهر لهقانى، سهر لهقانياتى.
النقص

Serhejîni: Serleqîni, serleqani, serleqaniyatî.

سهرهاتين: سهر لهقاندن.
التنقيص

Serhejandin: Serleqandin

سهرهات: سهروكى هوستايت نزيار و نالافكرنا.
الراز، رئيس البنائين، الخبير الفنى.

Serhosta: Serokê hostayêt nijyar û avakirina.

سهرهاتينى: شاهزادگان نزيارى، هوستانيا نالافكرن.
الخبره الفنيه، رئاسه البناء.

Serhostayî: Şarezaîya nijyarî, hostatîya avakirina.

سهرهات: نه قوله، نازخرو، شهبوز، سهر رفق، سهرهاتى.
القرىس، الخروط، العنيد، المترو، السلبى.

Serhişk: Neqole, Azxiro, şemboz, serreq, ser keşî.

سهرهاتى: نه قوله، نازخروياتى، شهبوزى، سهر رفقى، سهرهاتى.
سهرهاتى.

القرىس، الخروط، العناد، التمر.

Serhişkî: Neqoleyî, Azxiroyatî, şembozî, serreqî, ser keşî, serreqiyyatî.

سهرهاتى: نه قوله، نازخروياتى، شهبوزى، سهر رفقى، سهرهاتى.
السماء، غطاء، المعين.

Serhevîrk: Mêdek, Perda nixaftina hêvîrî, buxçka nanî.

سهرانسهرى: سهراسهرى، گشتى، خرياتى، ههاتى، ههياتى، گشتياتى.

العموم، الشول، الجماع، الكلبي.

Seranserî: Seraserî, giştî, xirîfîyatî, hemîyatî, giştîyatî.

سهرنشيف: ژوردا، پيدا، خاركهتن، دمست ريز.
الحدرد، الحدرد، النازل.

Sernişîv: Jorda, pêda, xarketin, destrrêj.

سهرنشيفى: ژوردانى، پيدايى، خاركهتن، دمست ريز.
الاتحاد، النزل.

Sernişîvî: Jordanî, pêdayî, xarketin, destrrêjî.

سهرنشيف: خويل، نزم، سهرخويل، سهرنزم.
التكوس

Sernişîv: Xwîl, nizm, serxwîl, sernizim.

سهرنشيفى: خويل، نزمى، سهرخويل، سهرنزمى.
التكس، التكنس.

Sernişîvî: Xwîlî, nizmî, serxwîlî, Sernizmî.

سهرنشيان: دوريشم، دورى، دوق، نانك، قامجى.
الرمز، السمه الرئيسيه.

Sernişan: Durişm, durî, deq, natik, qamcî.

سهرنعم: سهركيش، سهر رين، لهرهاتى.
المرن، الطيح، المنقاد.

Sernerim: Serkêş, serrê, liberhatî.

سهرنعمى: سهركيشى سهرهاتى، لهرهاتى.
الطاعه، المرونه، الانتقاد.

Sernerimî: Serkêşî, ser rêyatî, liberhatinî.

سهرنال: سهر نهال، سهر دول، سهر گلى، سهر نهال.
الحج

Sernal = Sernihal: Serdol, sergelî, sernihal.

سهرهالين: تين تمشقين، رين تين كهتن، قن كهتن.
العشر

Serhelbûn: Têteşqilîn, rêtêketin, vêketin.

سهرهاتن: قومين، هلكهتن.
الطرو.

Serhatin: Qewmîn, helketin.

سهرهاتى: قومينى، هلكهتن، هلكهتنياتى، قومينياتى.
الطارى.

Serhatî: Qewmînî, helketin, helketinyatî, qewmîniyatî.

سەفەل: بەلنگاز، گەدا، ژار، گەرشەك، باهتە.
المسكين، البله.

Sefil: Belingaz, gēda, jor, gewşek, bahêle.

سەفەلی: باهتلی، گەرشەکی، بەلنگازی، گەدایی، ژاری.
المسکنة، البلاد.

Sefil: Bahêlî, gewşekî, belingazî, gedayî, Jarî.

سەفەنکە: پارزێ.
الصفاة

Sefink: Parzin.

سەفەیک: قەرئال، خلیفەک.

القرطال، الميخته، القفعة، الشريجة، الصن، الوليعة.

Sevik: Qertal, xilêfk.

سەفەیکا سەنگی: سەبەتا سەنگی.
القفس الصدری.

Sevika singi: Sebeta singî.

سەفەلت: قوروت، لەنگ، قەرمی.

العطل، الخيل، الاعرج، المشلول، المعطب.

Seqet: Qurot, leng, qerrimî.

سەقەتی: قوروتی، لەنگی، قەرموکی.

العطل، الخيل، العرج، الشلل، المعطب.

Seqeti: Qurotî, lengî, qerrimî.

سەقا: سەما، سە، زیک، تەزی، سار، سەقەم.

الحصر، الشفاف، البرد.

Seqa: Serma, sir, zîk, tezi, sar, seqem.

سەقا: گەرمی، وش، زاخ، زفەر، هەست.

الحيريه، المعنويه، الهيجه، اصلاح الآله بکور الحداده.

Seqa: Germî, weş, zax, ziver, hest.

سەقەبۆن: تیشۆن، موکۆم بۆن، هەست بۆن.

التحذ، التحذ، التهج.

Seqabûn: Tijbûn, mukumbûn, hestbûn.

سەقەبۆی: تیشۆی، موکۆم بۆی، هەست بۆی.

المشذ، المحد، المهيج، الهاتج.

Seqabûy: Tijbûy, mukumbûy, hestbûy.

سەقەکۆن: تیشۆن، هەست کۆن، زوخاندن، هەسین.

التحذيد، التحذ، التهج، التحريض.

Seqakirin: Tijkirin, mukumkirin, hestkirin.

سەرەهلاندی: سەرلەند، سەر فەراز، مەرد، چاڤ فەبۆی، دەست فەرە.
الکريم، السخی، الجواد، المفخر.

Serhelandî: Serbilind, serferaz, merd, çav vebûy, destfireh.

سەرەهلاندن: سەرلەندی، سەر فەرازی، مەردی، چاڤ فەبۆی، دەست فەرە.
الکرم، السخاء، الجود، المفخر.

Serhelandin: Serbilindî, serferazî, merdî, çav vebûy, destfirehî.

سەرەهوی: شۆی کۆنا لگەل ژەکا دی.

النکاح مع ضره.

Serhewî: Şwikirina ligel jineka dî.

سەرەهیم: دوری، دوریشم، نیشان، دق، نانک، قامچی.

الرمز، السمه الاساسيه.

Serhûm: Durî, durîşm, nîşan, deq, natik, qamçî.

سەرەوهر: رێزدار، ماقوێل، بەراھی، سەمیان.

الرئيس، الجليل، النبيل، الشريف، الشهم.

Serwer: Rêzdar, maqwîl, berahî, seymān.

سەرەوهری: سەمیان، بەراھی، رێزدار، ماقوێلی.

السياده، الكرامه، النيل، الشهامه، الزعامه.

Serwerî: Semyanî, birahyatî, rêzdarî, maqwîlî.

سەرەوین: لێک وەرگەرهای، قازی، بەروپشت.

القلب، العکس، المقلوب، المعکوس.

Serûbin: Lêkwergerhay, vajî, berûpişt.

سەرەوینی: لێک وەرگەرهای، قازیاتی، بەروپشتیاتی.

الانقلاب، العکس.

Serûbinî: Lêkwergerhanî, vajîyatî, berûpiştî.

سەرەوینت: دەست پێ کۆن، هایدان، ناگەهکۆن، دەم کۆن.

البدء، الاشعار، الايلاغ، الاعلام، التنبيه، التوقيت.

Serwext: Destpêkirin, haydan, agehkirin, demkirin.

سەرەوختی: دەست پێ کۆنیاتی، هایدانی، ناگەهکۆنی، دەم کۆنی.

البلاغ، الاعلام، الاشعار، الميقات.

Serwextî: Destpêkirinyatî, haydanî, agehkirinî, demkirinî.

سەفار: جوجەلێک.

الصفار

Sefar: Cocolînk.

Seglavî: Siyarî.	سەگلاڤی: تێژگری، هەست کری، زوخاندی، هوسی.
Seglav: Siyar.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Selik: Reke, sevîk, xilêfk, qertalk.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Selmîşk: Xilêfk.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Seliqe: Şêwe, awa, sîqom.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Seleşîrk: Qertal, êstîrk, kar.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Selimandin: Tehisandin, xapandin, hulisandin, liberînan, razikirin, qaîlkin.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Selimandî: Xapandî, tehisandî, liberînay, qaîlkin.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Selt: Zigurd, rical, tinê, tursî, zilp û ziha.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.

Segakirî: Tijkirî, mukumkirî, hestkirî	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Seqa = Seqem: Sirr, serma, zikî, sar, tezî.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Seqaşkestin: Seqa verevîn, gerimbûn, sermaçûn.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Seko: Yê dibêjît, yê dibêjin.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Sekitî: Mirî, nemay.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Sekitîn: Mim, neman.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Sekitandin: Mirandin, kujtin.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Sekitandî: Mirandî, kujtî.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Se kişkirin: Zuxandina sa bo vêkrra berdanê.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Segîn: Posil, sep.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Segvan: Nêrçîrvan, tivengxweş, armanc hingêv, armanc şikên.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.
Segvanî: Nêrçîrvanî, tivengxweşî, armanc hingêvî, armanc şikênî.	سەگلاڤ: سەرما، زیکێ، سار، تەزێ.

- سەلف: رەفا سیارا، کوما سیارا، بىرا سیارا.
کوبە الفرسان.
Sengere: Çeper.
سەنگاندن: کێشان، هەل سەنگراندن، بەراوەرکرن.
الروز، الوزن، الترجيح.
Sengandin: Kêşan, helsengirandin, beraberkirin.
سەنگاندن: کێشای، هەلسەنگراندن، بەراوەرکرن.
الروز، الوزن، المرجوح، الراجح.
Sengandî: Kêşay, helsengirandî, beraberkirî.
سەنگ: گرانی، دنگر.
العبد، الثقل، الوزن، الاوق، الرياز، العيار.
Seng: Giranî, dingiz.
سەنگن: گران
الوزن، الثقل
Sengîn: Giran
سەنتە: تىپ، ستێرە، راستى، بەرامبەر.
القياس، السم، الاتجاه، الاستقامة، الموازاة، المعاداة.
Sente: Tîp, stêre, rastî, beramber
سەنتەك: قەهرمان، پەلەوان.
الصنيد، البطل
Senbek: Qehreman, pelewân
سەم: ترس، سلھان، كوھشەن.
الخطر، الهول، الهيبه، الدهشه، الرعب، الذعر.
Sehm: Tirs, silhan, guhişin.
سەمەھ: ترس دار.
الخيف، المخطر، الهيب، المرعب، المدهش، المهول.
Schmîn: Tirsdar.
سەم گرتي: ترساي، سلھاي، كوھشي.
المدهوش، المرعوب، المذعور.
Schimgirtî: Tirsay, silhay, guhişî.
سەم گرتي: ترسان، سلھان، كوھشين.
الاندھاش، الارتعاب، المخافه.
Schimgirtin: Tirsan, silhan, guhişin.
سەھكرن: بەرێ خودان، لێ گەرمەن، فەكولان، هەلشكافتن، نێزان، وێنان.
البحث، التفقد، الفتش، الرود، الاستقراء، المحسس.
Schkirin: Berê xwedan, lëgerrhan, vekolan.
helşikaftin, nêrran, rênan.

- سەلف: رەفا سیارا، کوما سیارا، بىرا سیارا.
کوبە الفرسان.
Selef: Refa siyara, koma siyara, birra siyara.
سەمەر: کورتان، پێشیا کورتانی.
الرفاده، الحريه للذواب.
Semer: Kurtan, pêşîya kurtanî.
سەمیان: سەرگوھ، سەرگێر، خودان، سەرۆک، بەرامبەر.
المذره، الرائد، الزعيم، السيد، الرب.
Semyan: Serguh, sergêrr, xudan, serok, berahî.
سەمیانى: سەرگێرى، سەرگوھى، خودانى، سەرۆکاتى، بەراھياتى.
الريويه، السيده، المذره، الرياده، الزعامه.
Semyanî: Sergêrrî, serguhî, xudanî, serokatî, be-rahîyatî.
سەمال: ساهى، ئەسمانێ بى عمور، ئەسمانێ ڕووت.
الصحو
Semal: Sahî, esmanê bê 'ewr, esmanê rwîr.
سەمەت: ستێرە، تىپ، سەنتە، برابەر.
الموازاة، المعاداة، الاتجاه، الاستقامة.
Semte: Stêre, tîp, sente, biraber.
سەماوەر: نامانێ چا چێکرن، کولوزێ چاچن.
الساور
Semawer: Amanê ça çêkirinê, kulozê çayê.
سەما: داووت، دیلان، گوشتەند.
الرقص
Sema: Dawet, dilan, govend.
سەنى هەنى: سەروێنى، دو روپيانی، جەنگەنەبى.
التاوره، لف ودوران، الماوعه، المتاوره، التلون.
Senîmenî: Serûbinî, durwîyatî, cengenyî.
سەندەلى: کورسێک، کەنتور.
الدولاب، الكرسي.
Sendelf: Kursîk, kentor.
سەنگەرە: راکرێ گەمىن.
المرسال، المبحر.
Sengere: Ragirê gemyê.
سەنگەرە: جەبێ سەنگێ، چوێکا گرانى.
مركز الثقل، نقطه الارتكاز.
Sengere: Cihê sengê, çwika giranîyê.

سەبەزخان: مەبەزخان، خەمبەند.
السانس

Seyfzvan: Meytirvan. xerbend.

سەیدا: ماموستا، میرزا.
الاستاذ

Seyda: Mamosta. mîrza.

سەیدایی: ماموستایی، میرزایی.
الاستاذیه

Seydeyf: Mamostayî. mîrzayî.

سەیدایی: پەشتا پەتەمبەری، قەتتا پەتەمبەری. پەتەمبەر زاده.
السياده، سلاله الرسول (ص) آل الرسول.

Seydañ: Rêşta pêxemberî. qinêta pêxemberî.
pêxember zade.

سە: هۆمارە، سە ئێک، دونوئیک
ثلاثه

Sê: Hijmare. sêêk. du û êk.

سێب: هزر
التقدير، التخمين.

Sêb: Hizar.

سێبا من: بەزرا من
كما اقدر، حسب تخمين.

Sêba min: Bi hizra min.

سە بەلگەرگ: توخمەکی گەییان نالی یە.
عشب مانی

Sêbelgok: Tuxmekê gîyayê avîyc.

سە بەر: سە روی، سە لەوێژ، سە دێم.
مثالث الاوجه، ثلاثی النتائج، ثلاثی العرض.

Sêber: Sê rwî. sê verêj. sê dêm.

سە بەسک: گەیا بەکە لکەل خارین دایەن.
عشب بۆکل مطبوخا.

Sêbisk: Gîyayeke ligel xarnê dilênin.

سە بەوانی: یاریبەکە وەکێ دامانی بێن بەرکا دکن.
لعبه کالدامه

Sêberanê: Yariyeke wekî damanê bisê berka
diken.

سە بێ: بەزا سەیی یا سە سالی، سە جار هریا وئ بەری.
الضامن عمره ثلاث سنوات ای جز صوفه ثلاث مرات.

Sêbirr: Peza spî ya sê safi. sê car hirya wê birrî.

سەهکری: بەری خوەدای، لێ گەهەای، ئەکولای، هەلشکافتی، نێرای،
پێنای.

المبحوث، المستقرى، المتفقد.

Schkirî: Berê xweday. lêgerhay. vekolay.
helşikafty. nêrray. rênay.

سەودا سەر: گێژ، هێر.
الدانخ، المشغول.

Sewdaser: Gêj. hêrr.

سەودا سەری: گێژی، هێری، گێژانی، هێراتی، گێژباتی، هێرباتی.
الانشغال، الدوخان، الدوخه.

Sewdaserî: Gêjî. hêrrî. gêjatî. hêrratî. gêjyatî.
hêrrîyatî.

سەوک: توتک، تەقالێ نانی.
الرخيف، قرص الخبز.

Sewik: Totik. teqalê nanî.

سەوکا هێرێ: هێریت هێکیت مەرجقاندی، هێریت پەرچقاندی و
هێک کری.

التين المرقق الميس.

Sewka hijîrê: Hijîrêt hişkêt merçiqandî. hijîrêt
perçiqandî û hişikkirî.

سەودا: گێژانی.
المزاج، السوداء.

Sewda: Gêjatî.

سەین خۆزم: سەین نیشانەک لدفن.
الهرثمه

Seyê xizêm: Seyê nişanek li difnê.

سەین هاو: سەین دێ، سەین گورخ.
العقور، الدرياس.

Seyê har: Seyê dirr. seyê gurîx.

سەیران: گەرهان و قامشەکر، سێهران.
النزهه

Seyran: : Gerrhan û temaşakirin. sêhran.

سەیر: تەشتێ نەتیکە، تەشتێ نەبوی.
النظر العجب، الغريب.

Seyr: Tiştê intike. tiştê nebûy.

سەیران گە: جەن چوێ سێهراتی.
المنتره

Seyrangih: Cihê çûna sêhranê.

سێژده: هژماره: ده و سێ، شمش و ههفت.

ئالائه عشر

Sêzde: Hijmare. deh û sê. şeş û heft.

سێ سەد: سێ جار سەد، شەش پێنجەه.

ئالائ مانە

Sêsed: Sê car sed. şeş pênçeh.

سێ سۆی: سێ گوشت، سێ کۆج، سێ نیشک، سێ نێخله.
المطلع الثلاثي، المشرق الثلاثي.

Sêswî: Sê goşê. sê kuç. sê îşk. sê îxlê.

سێ شەمب: رۆژا دنا بەدا و دوشەمب و چار شەمبێ دا
الثلاثاء.

Sêşemb: Roja di navbera. duşemb û çar şemba da

سێف: فێقیه که وهکی به وهرمیکایه گهلهک توخم و تهخلیقێ.

التفاح

Sêv: Fêqîyeke wekî bih û himîkaye gelek tuxm û texlîtin

سێف بێ ئهرد: فێقیه که وهکی رتاخ و بتاتا لێ ناخێ چیهبیت خاڤ
دخړن.

الفلاس

Sêvbin erd: Fêqîyeke wekî ritax û bitata libin axê çêdibît .xav dixon.

سێف پاوریزی: توخمێ سێفیت پاوریزی دگه و بوی دین.

التفاح الحریفی.

Sêvpawîzî: Tuzmê sêvêt pawîzî digihin û bûy di bin.

سێف تهعلک: توخمێ سێفیت بچریک و بخوهر شین بوی نه

صف من التفاح البری

Sêv tehlik: Tuxmekê sêvêt biçwîk û bi xwe şîn bûyne.

سێف توشک: توخمێ سێفانه تاما وان یا ترشه

صف من التفاح الحامض

Sêvtîrşk: Tuxmekê sêvane tama wan ya tîrşê

سێف جانی: توخمێ سێفیت هافینێ نه گهلهک دخرمش

تفاح صلیی ممتاز

Sêvcanî: Tuxmekê sêvêt havînê ne gelek di xweşin.

سێ بێ: دویستان، کوچکی بهری، سێ لنگ.

الانانی

Sêpê: Dwiistan. kuçkê berî. sêlink.

سێ پێک: قنار.

المنطقه.

Sêpêk: Qinar.

سێ پێکا کیانی: داریت ممشکی پێغه دکیڤ، ستورنکیت کیانی.
الحمر، الخض الراتب.

Sêpêka kıyanê: Darê meşkê pëve dikên. stwînkêt kıyanî.

سێتک: فێقیڤ سێ پێکله، کومتل فێقی سێ سێ.

الثلاثي للفاهه وغيرها.

Sêtik: Fêqîyê sê pêkve. kumtil fêqî sê sê.

سێ تیر: توخمێ تێنگایه سێ فیههکا دگهڤ.

صف من البندقیه.

Sêtır: Tuxmekê tivengaye. sêfîşeka dikenê.

سێ چمغی: سێ جار هند، سێ قهدی.

ثلاثه اضعاف

Sêşendî: Sê carhind. sê qedî.

سێشهمه: کیزمه، ستورنا ددهن بێ مێوا تری.

المشاحط، الدقران، الزفر، المسامیک.

Sêxme: Kêsmê. stwîna diden bin mêwa tîrî.

سێ ریمان: ریکا سێ چمق، ریکا سێ تا ژێ دچن.

المفرق الثلاثي للطريق

Sêrîyan: Rêka sê çeq . rêka sê ta jê diçin.

سێرو: توخمێ تانه، سێ رۆژا جارهکێ تا بهیت.

الحمی الثلاثي.

Sêrro: Tuxmekê tane. sê roja carekê ta bihêt.

سێران: سێهران، گهشتو گهرهان.

النزعه

Sêran: Sêhran. geşt û gerrhan.

سێران گه: جهن گهشت و گهرهانی.

المنتزه

Sêrangih: Cihê geşt û gerrhanê.

سێریج: تمباف، تمبا، کومتل، کارا ناڤی.

الصهریج

Sêrfc: Tembav. temba. kutel. kara avê.

Sêlê lo: tuxmekî müşkayê her wextekî salî rengekî wî wehî dîkrî.

البرج، القداد.

Sêvelo: Tuxmekê mişkayê her wextekê salê rengekê wî wextî di girî.

سێف سێفوک: توخمه‌کێ گییایه.

صنف من العشب

Sêvsêvok: Tuxmekê giyaye.

سێف سێلکا پانی: قولقولکا رههه.

تفاحتا القحذ

Sêvsêvka ranî: Qulqulka rehî.

سێف سێلکا چوکی: کودک، کاسکا چوکی.

الداغصه

Sêvsêvka çokî: Kodik. kaska çokê.

سێک: ژ سێ پشکا پشکهک، ژ سێییا نیک، نیک لهر سییا (۳/۱).

الثلث

Sêk: Ji sê pişka pişkek. ji siya êk. êk liser siya (1/3).

سێک: سهک، شیلیا تری یا فه‌گرتی و ترش بوی.

الحل

Sêk: Sihik. şiliya tirî ya vegirî û tirşbûy.

سێ کوچ: سێ گوشه، سێ نیکله، سێ نیشک، سێ سۆ.

المثلث

Sêkuç: Sê goşe. sê êxle. sê şîk. sê swî.

سێ کوچا سۆ پازر: سێ کوچا سۆ ههف.

المثلث قائم الزاویه

Sêkuça swîragir: Sê kuça swîheh.

سێ کولند: کولندیت فه‌هرنا سه‌ر ناغی، کولندیت ده‌رباز به‌رونا ناغی.

الطوف

Sêkulind: Kulindêt veperîna ser avê. kulindêt derbaz bûna avê.

سێ گوشه: سێ کوچه، سێ نیشک، سێ سۆ، سێ نیکله.

المثلث

Sêgoşe: Sê kuçe. sê îşk. sê swî. sê êxle.

سێ گوشا چوکل تیز.

مثلث حاد الزاویه

Sêgoşa çukul tîj.

Sêvîşxaxî: Tuxmekî sêvane وه‌کى بوی دین خش خش ژ توغکێ وان ده‌یت.

صنف من التفاح

Sêvîşxaxî: Tuxmekê sêvane wek bûy di bin xîşxîş ji tovkê wan di hêt.

سێف خودویی: توخمه‌کێ سێفیت بزاره و باشن

صنف من التفاح

Sêvxudorî: Tuxmekê sêvêt bi jare û başin.

سێف خانک: توخمه‌کێ سێفیت ژێ کرتی و د باشن

صنف من التفاح

Sêvxank: Tuxmekê sêvêt jê girî û di başin.

سێف دیرژ: توخمه‌کێ سێفایه که‌له‌خێ وان یێ دیرژو

صنف من التفاح

Sêvdirêj: Tuxmekê sêvaye kelexê wan yê dirêje.

سێف زهر: توخمه‌کێ سێفانه ره‌نگ زهرن نو دخومش.

التفاح الاصفر / صنف.

Sêvzer: Tuxmekê sêvane reng zerin û dixweşin.

سێف ساد: توخمه‌کێ سێفیت گرن و دباشن.

صنف من التفاح الممتاز.

Sêvsad: Tuxmekê sêvêt girin û dibaşin.

سێف سورک: توخمه‌کێ سێفیت ره‌نگ سورن د بوخ و خومش.

صنف من التفاح

Sêvsork: Tuxmekê sêvêt reng sorin di pox û

xweşin.

سێف شه‌کر: توخمه‌کێ سێفانه.

صنف من التفاح

Sêvşekir: Tuxmekê sêvane.

سێف هه‌نان: توخمه‌کێ سێفیت دکر و مه‌زنن

صنف من التفاح

Sêvhinban: Tuxmekê sêvêt digir û mezinin.

سێف هه‌دریشی: توخمه‌کێ سێفایه.

صنف من التفاح

Sêvhedrişî: Tuxmekê sêvaye.

سێف هه‌یروک: توخمه‌کێ سێفانه د به‌جویکن.

صنف من التفاح

Sêvhwîrk: Tuxmekê sêvane di biçwîkin.

سپهران گه: جهن گهشت و گهرهانی.
المنزه

Sêhrangih: Cihê gešt û gerrhanê.

سپهل: سبیل، نامویری نانی لسه پاتن.
الصاح

Sêhil: Sêl. amwîrê nanî liser patinê.

سپهل بهر: حالانی بهری یی نانی پاتن
الرضف

Sêhilber: Helanê berî yê nanî patinê.

سپهری: بن دایک، دای مری.
العجی، الفاقد الام، الیتیم من الام.

Sêwî: Bê dayik. day mirî.

سپهانه / سپهانی:
الثلاثی، الثلاثی.

Sêyane = Sêyafî.

سبه: روزا دهیت، پاشی نهفروکه.
غدا، الغدا، الباكر.

Sibe: Roja dihêt. pašî ivroke.

سبیت: گیسایهکن خارنی یه یی بتهندهاره دکمن ناف دومی بو تام
خومشی.

نبات عشبی یوکل

Sibî: Giyayekê xarnêye yê bêhindare diken nav
dewî bo tam xweşî.

سبهی: روزا دهیت، پاشی نهفروکه.
غدا، باکرا.

Sibehî: Roja dihêt. pašî evroke.

سپارتن: پالدان، دانافن.

الاحاله، التفویض، التسليم، الايداع، العزو، الاسناد.

Sipartin: Padan. danavê.

سپارتی: تشتن پالدای نیکن دی.
المحال، المودع، المفوض، المحیل.

Sipartî: Tiştê palday êkê dî.

سپاسی: مهمنونی، منهت گرتن.
الشکر، المنه، المنونیه.

Sipasî: Memnonî. minet girtin.

سپهته: سنگ، پیژک، پینج، پینج.
الوشیطه الشکه، الاسفن.

Sipêne: Sing. pîjik. pêncpînc.

سن گره: ملهبت
المذرة

Sêguh: Milhêb.

سن گالانکا: یاریهکا خوه هافیتتن یه، سن باز.
القفر الطویل

Sêgavanê: Yariyeka xwe havêtinê ye. sê baz.

سپل: تالافن نانی پاتن، نامویری پاتنا نانی.
الصاح

Sêl: Alavê nanî patinê. amwîrê patina nanî.

سپل بهر: پانه بهرکه نانی لسهردیتن.
الرضف

Sêlber: Pane bereke nanî li ser di pêjin.

سپلوان: توخهکن کرلیکایه، تهخلتهکن گرلایه.
صف من الزهر

Sêlwan: Tuxmekê kulilkaye. texlîtekê gulaye.

سپلمهته: بستیکت نوشین تری ژئ خاری، تلبیت گفاشتی، تیفلی
ترین گفاشتی.

المشوش، الشامج، النطل، التریک، الحوط، العرموش.

Sêlmîte: Bistîkê wî wişîyê tirî jê xarî. tilyêt
givaştî. tivlê tiryê givaştî.

سین لا: سن روی، سن روخ.
ثلاثی الجهات، ثلاثی الوجه.

Sê la: sê rwî. sê rex.

سپلماندن: تهحساندن، خاپاندن.
الغش، الاغراء، الاغشاش.

Sêlimandin: Tehisandin. xapandin.

سپلماندی: تهحساندی، خاپاندی.
المغرى، الغش.

Sêlimandî: Tehisandî. xapandî.

سپتی: توخهکن هرمیکت پاویری نه.
صف من العرموش الخریفی.

Sênî: Tuxmekê hirmîkê pawîzîne.

سپنیک: لهنگهریک، تفسی، نامانن گراری کرنن.
الصحن

Sênîk: Lengerîk. tefisî. amanê girarê kîrnê.

سپهران: سپران، کهشتو گهرهان.
الزهره

Sêhran: Sêran. gešt û gerrhan.

Spîbûn: Kejbûn.	سپی بون: کزبون البيض
Spîbûy: Kejbûy.	سپی بوی: کزبوی المبيض
Spîtir: Kejtir.	سپی تر: کزتری الاشد بياضا
Spîkirin: Kejkirin.	سپی گرن: کزگرن البيض
Spîkirî: Kejkirî.	سپی گری: کزگری المبيض
Spîyati: Kejati. kejîyati.	سپیاتی: کزاتی، کزاتی البياض
Spîyati: Rêçal. tiştê ji şîrî çêdibit wek sertwik û jaji û penirî û dew û şîrêja.	سپیاتی: رتجال، تشتی ژ شیری چیدبیت وک سرتویک و ژلزی و پنیر و ددو و شیرتزا. الالبان، اللبنیات
Spîyati: Rêçal. tiştê ji şîrî çêdibit wek sertwik û jaji û penirî û dew û şîrêja.	سپی گرن: تیفلاندن، تازی گرن، لوج گرن. التقشير
Spîkirin: Tîvilandin. tazîkirin. loçkirin	سپی بون پاش کسک: کزتی تام کسک الابغت
Spîyê bavkesk: Kejê tam kesk.	سپی رۆژ: نقریوت رۆژیت زستان، قهوه قینا نهوری. ظهر الايام الغانمه عند انكشاف الغيم.
Spîtroj: Nîvroyêt rojê zivistanê. verevîna ewrî.	سپیلکا چافی: سپیاتیای چافی المقلد بياض العين
Spîlka çavî: Spîyatîya çavî.	

Sipêne: Pênc pînck.	سپینه: پینج پینجک. النخيس، اللکاز.
Sipêde: Elind.	سپیده: نلند الصبح، الفجر، الفلق، الصباح.
Spih: Hêwanekê xwîn xwere liser xwîna mirova dijît.	سپه: حیوانه کئی خون خوره لسه خوننا مروفا دوت. القمل
Spihik: Pêska di kevît dext û danî.	سپهیک: پینکا دکه لیت دخل و دانی. قمل الغلال، قمل الخنطة.
Spehî: Hêja. hejî. kêrhatî. jêhatî. law. taze.	سپههی: هیزا، هیزی، کیرهاتی، ژیهاتی، لاو، تازه. اللاتی، الجدير، الجمیل، الرائع، الحسن.
Spehîyati: Hêjayî. hejiyatî. kêrhatî. kêrhatinî. jêhatîyatî. lawînî. tazeyatî.	سپههیاتی: هیزایی، هیزیاتی، کیرهاتی، ژیهاتیاتی، لاوینی، تازه یاتی. الجمال، الروعه، الحسن، اللیاقه، الجداره.
Spîyati: Hêjayî. hejiyatî. kêrhatî. kêrhatinî. jêhatîyatî. lawînî. tazeyatî.	سپنگ: گبیایه که له یارا شین دهیت بخافی دخون. عشب جلی پوکل
Spîng: Giyake li beyara şîn di bît bi xavî dixon.	سپنگ: گبیایه دمی شین بونی پیچه به رخوه دکهت دتی پتوتی بون بویه سپنگ یانی دالای یا دیزو بوی. النمط، انتصاف غو النبات
Spîng: Giya demê şîn bûnê piçe ber xwe diket dê bêjnê yê bûye spîng yanî dava wî ya dirêbûy.	سپیلکا هیکن: کلیرا هیکن یا رەنگ سپی، دوبا هیکن. الاح، القتی.
Spîlka hêkê: Gilîza hêkê ya reng spî. daba hêkê.	سپی: رەنگن کز، دزی رشاتی. الابيض
Spî: Rengê kej. dijî reşatîyê.	

ستهر رلان: تهریت رونا هیب لیسمانی دپشن چه کریمک و جدیت رونا هیب لیسمانی.

الشهب

Stêr rijtûn: Tîrêr ronahîyê li esmanî di peşin çekrîsk û çeqêr ronahiya esmanî.

ستهره: سته، راستی، نمداز.

الاستقامه، الاتجاه، القياس، النسق، الهندسه، القصد، السمته.

Stêre: Sente. rastê. endaz.

ستهره یون: نمداز یون، راستی یون.

الترجه

Stêrebûn: Andazbûn. rastêbûn.

ستهره یون: نمداز یون، راستی یون.

الموجه، المقاس، المستقام.

Stêrebûy: Andazbûy. rastêbûy.

ستهر تر: نمداز تر، راستی تر.

الالوجه، الاقيس.

Stêretir: Andaztir. rastêtir.

ستهره کړن: نمداز کړن، راستی کړن.

التوجيه، المقاييس، التنظيم، التدبير.

Stêrekirin: Andazkirin. rastêkirin.

ستهرک: ستهرکا تهنه گن، ناوریز نیکه ستا نارمانجی.

الفرضه والشهره للملاح.

Stêrk: Stêrka tivengê . awêzê êxistina armancê.

ستهرلمان: تهنه گن خوش، نارمانج هنگیف

الهداف، السداد

Stêrevan: Tiveng xweş. armanc hingêv.

ستهرمانی: نارمانج هنگیفی.

التهديف، السداد.

Stêrevanî: Armanc hingêvî.

ستهرک: تهنه گن، دهک، تهنه گن قوتی دانانا سهرک.

المنفذه، المصطبه.

Stêrk: Text. deke. textê qwî danana serik.

ستهران: لافز، لافز، مقام، هلهست، ناهنگ.

الانغيه، الانشوده، الشيد.

Stiran: Lavij. lawik. miqam. helbest. ahing.

ستهران بیز: لافز بیز

المغني، المنشد

Stiranbêj: Lavijbêj.

سهندار: داروکا راست و بلند و هه لکیشایه گه لکا ژیهاتی و تازو سبهی به دکن کارته بو خانیا.

الفرغ، صف من الشجر

Spîndar: Darek rast û bilind û helkêşaye geleka jêhatî û taze û spehî ye diken karîte bo xaniya.

سهنداروک: توخمه گن چوپکایه.

صف من العصافير

Spîndarok: Tuxmekê çwîckaye.

سپی کرنا فیتی: تیفلاندنا فیتی.

الفصح

Spîkirina fêqî: Tîvlandina fêqî.

سپهکا دهوارا: توخمه گن کرنه و نوژ و تهووايه.

الفرود، القراد

Spîhka dewara: Tuxmekê kirne û noj û tebow-aye.

سپی کرنا دلری: تازی کرنا داری، تیفلاندن.

اللحت

Spîkirina darî: Tazîkirina darî. tîvlandin.

سپی کلز: سپین زین و تیسوک

اللهاق، اللهنق

Spîkej: Spîyê zîq û teysok.

سپی گوک: گرتیکت خورن بیت سپی.

الکريات البيض

Spîgok: girêkêr xwîne yêr spî.

سپی و پش: به لک، به لک رهش.

الارقط، نقط بيضا، في سواد.

Spî û reş: Belek. belek reş.

ستهر: چراییت لیسمانی

الکوکب، النجم

Stêr: Çirayêr esmanî.

ستهر ستهروک: نانکو ناگر ستینک، کترکه که به فنی دته بیست.

البراع

Stêrstêrok: Anko agir stînk. kêzkeke bişevê di teyîsîr.

ستهرک: توخمه گن زرتیکت سور و مه زین دهردارن بروفی نه دهن.

السرمان، الزنبر

Stêng: Tuxmekê zirkêrkêr sor û mezinin jehir darin bi mirovî ve diden.

Stûmengene: Hefk stwîr.	ستو منگنه: هفک ستیر الاقمد، الابع
Stûmengenyî: Hefk stwîrî.	ستو منگنهیی: هفک ستیری القمه، البع
Stwîn: Tîrek. rîke. karîte.	ستوین: تیرهک، رکه، کارته الاسطوانه، العمود
Stwîna baranê: Swîliya baranê.	ستوینا بارانن: سولییا بارانن الهیذ
Stwîna dwîkêlê: Dwîkêla quloz.	ستوینا دوکیکلن: دوکیکلا قولوز عمود الدخان المتصاعد
Stîrî: Zîxt. . çîxin. kelem. penca dar û giya.	ستیری: زخت، چیخن، کلهم، پدنجیا داروکییا الشوک
Stîrîfank: Tuxmekê stîryaye.	ستیریفشک: توخمهکن ستیریایه اللكاعة، الحماخ
Stîrîmişk: Tuxmekê stîryaye.	ستیرییشک: توخمهکن ستیریایه الجلاد، القصل
Stûbîr: Stû qefîn.	ستوبیرن: سهرژن کرن القصل، النحر، الذبح
Stûbîrîn: Serjêkirin.	ستوبیرنن: سهرژندن، ستوتن وهراندن، ستو دانان القلد، التقلد
Stûgirtin: Stû werandin. stû tê werandin. stû danan.	ستوگیرتن: ستو وهراندن، ستوتن وهراندن، ستو دانان القلد
Stûgirtî: Stû tê werandî. stû danay.	ستوگیرتی: ستوتن وهراندن، ستو دانان القلد

Stûranbêjtî: Lavijbêjtî.	ستوران بیتی: لافژ بیزی الغناء، الانشاد
Sturk: Pêsturk. derazînk.	ستورک: پین ستورک، دهرازینک السلم، المرقاء
Sturk: Pêsturk. derazînk.	ستورک: دزی تهنگین، تشتن بخووه، بوکه،، دوکور الغلیظ، الثخن، السمیک
Stwîr: Dijî tengîyê tiştê bixweve. boke. rdugur.	ستویریون: بوکهیون، دوکورپون التغلیظ، الثخن، التسمک
Stwîrbûn: Bokebûn. dugurrbûn.	ستویریون: بوکه بوی، دوکوربوی المثخن، الغلظ، السمیک
Stwîrbûy: Bokebûy. dugurrbûy.	ستویرتر: بوکهتر، دوکورتر الاعظ، الاسک، الاثخن، الاقسی
Stwîrtir: Boketir. dugurtir.	ستویرکرن: بوکهکرن، دوکورکرن الاثخان، التغلیظ، الاقساء
Stwîrkirin: Bokekirin. dugurrkirin.	ستویرکری: بوکهکری، دوکورکری الغلظ، المثخن
Stwîrkirî: Bokekirî. dugurrkirî.	ستویراتی: بوکهیی، بوکهیاتی، دوگوری، دوگوریاتی القصور، الغلظ، الثخن، السمک
Stwîrî = Stwîratî: Bokeyî. bokîyatî. dugurrî. dugurriyatî.	ستویشکستی: ستو قهزای الموقوص
Stû şkestî: Stû qîrthay.	ستو شکسته: ستو قهزان الوقص
Stû şkestin: stû qîrthan.	ستو شکستن: ستو قهزان الوقص
Stû: Hefk. gigidk.	ستو: هفک، گیدگ الرقبه، العنق، العاتق، القفا

ستوربون: بن بهریون، نوزان، بن شیربون.
التشکس

Stewrbûn: Bê berbûn. nezan. bê şîrbûn.

ستوربوی: بن بهریوی، نوزای، بن شیربوی.
المشکس

Stewirbûy: Bê berbûy. nezay. bê şîrbûy.

ستوروتر: بن بهرتو: نوزای تو، بن شیر تو، هسک تو.
الاشکس

Stewirtir: Bê bertir. nezantir. bê şîrtir.

ستورگری: بن بهرگری، نوزاندی، بن شیرگری.
المشکس

Stewirkirî: Bê berkirî. nezandî. bê şîrkirî.

ستورکین: بن بهرکین، نوزاندن، بن شیرکین.

Stewirkirin: Bê berkirin. nezandin. bê şîrkirin.

ستورئان: داگیربون، بن دست بون، بن زک بون، بن پین بون.
الخنوع

Stûrranan: Dagîrbûn. bindestbûn. bin zikbûn. bin pêbûn.

ستورئای: داگیربوی، بن دست بوی، بن زک بوی، بن پین بوی، بن قوت لی کری.
الخانع

Stûrranay: Dagîrbûy. bindestbûy. bin zikbûy. bin pêbûy. pêqut lêkirî.

ستورویل: ستو خار
الاجنا، الادفا.

Stûxwîl: Stûxar.

ستورویلی: ستوخاری
الادفا، الاجنا

Stûxwîl: Stûxarî.

ستورئیش: گهردن نیش، حهفک نیش.
الاجلا، الاجلا.

Stûêş: Gerden êş. hefikêş.

ستورئیشی: حهفک نیشی
الاجل، الحدل

Stûêş: Hefik êşî.

ستورکئل: ستو قولوز، گهردن قولوز.
الانلع، التللع

Stûkêl: Stû quloz. gerden quloz.

ستو ئالاندن: ستوی دانان
التقلید

Stûalandin: stû danan.

ستوانک ستوانک: گهردنی
الفلاده

Stivank = stûvank: Gerdenî.

سه: خلهکا پیلای یا ژمینا ناگردانی
الزناد، القدح

Stc: Xeleksa pîlay ya jenîna agirdanê.

ستویهر = ستویهر: ستو بهریت ژمینا ناگری
المقدحه، الولاعه

Stewber = Steyber: Stewberêt jenîna agirî.

ستو درئو: گهردن درئو، گهردن قولوز.
الاعیط

Stûdirêj: Gerden dirêj. gerden quloz.

ستو درئوی: گهردن درئوی
العیط

Stûdirêjî: Gerden dirêjî.

ستورگ: گییایهکی نویسه که دگه ن چرک بو لیکدانان تشتا نو لیتای
دخون لگه گرارا.

نبات غروی، یۆکل مطبوخا وستمعل بهسته کلاص

Sturk: Giyayekê nwîsek diken çîrk bô lêkdana
tişta û lênay û dixon ligel girara.

ستوخار: قیق
الاضجم

Stûxar: Qîq.

ستوخاری: قیقی
الضجم

Stûxarî: Qîqî.

ستور: بن بهر، نوزای، بن شیر.
التکویه

Stewr: Bêber. nezay. bêşîr.

ستوروی: بن بهری، نوزانی، بن شیر (بو پیز و حیوانی).
التشکس

Stewrî: Bê berî. nezanî. bê şîrî (bo pez û hê-
wanî).

ستاندن: پیراندن، تالان کرن، شهلاندن.
الفص، السب.

Standin: Pwîrrandin, talankirin, şelandin.

ستاندى: پیراندی، تالان کری، شهلاندی.
المغصوب، الملوپ.

Standî: Pwîrrandî, talankirî, şelandî.

ستلهه: ههژا، ههژا، ههژا، ههژا، ههژا.
اللاق، الجدير

Stêleh: Hêja, hejî, kêrhatî, spehî.

ستلهه: ههژا، ههژا، ههژا، ههژا، ههژا.
اللياقه، المجدد

Stêlehî: Hêjayî, hejîyatî, kêrhatî, spehîyatî.

ستى: خاترين، خانم.
الحاتون، السيد، المحويه.

Sitf: Xatûn, xanim.

ستى تهرچين: ستى تى چركين
المشط

Stirî têrra çûn: stirî tê çukilîn.

ستران: لاژ، ناهنگ، ههلبست، مقام.
الانغيه، الانشوده

Stiran: Lavij, aheng, helbest, miqam.

سترانته ديوانكى: لاژته رويشتن، مقاميت گوران گها.
غنا، المجالس

Stiranêt dîwankî: Lavijêt rwînîştinê, miqamêt
goran giha.

ستير: چراييت نهماني، زيكرتيت نهماني.
النجم، الكوكب

Stêr: Çirayêt asmanî, zîqokêt esmanî.

ستيرناسى: زيوك ناس.
العالم الفلكى

Stêrnas: Zîqoknas.

ستيرناسى: زيوك ناسى.
علم الفلك

Stêrnasî: Zîqoknasî.

ستير يهرقى: بهنديت ستيرا.
الصابه

Stêrperês: Bendêt stêra.

ستوكىلى: ستو قولوزى، گهردهن قولوزى.
التلع

Stûkêlî: Stû qulozî, gerdên qulozî.

ستوكورت: حهفك كورت، گهردهن كورت.
الارقص

Stûkurt: Hefik kurt, gerdên kurt.

ستوكورتى: حهفك كورتى، گهردهن كورتى.
الرقص

Stûkurtî: Hefik kurtî, gerdên kurtî.

ستوكور: حهفك، ستو، گهردهن، پاتك
العنق، الرقبه، العاتق، القفا.

Stûkur: Hefik, stû, gerdên, patik.

ستوينا پشتى: شفا پشتى، كاريتى پشتى، ماسيا پشتى.
العمود الفقرى

Stwînapîştê: Şîva piştê, karîte piştê, masîya
piştê.

ستو خوه گرته: دهرچين، ژ پيشه بون، گهره دار.
الضمان، الكفاله، القباله.

Stûxwegirtin: Diberra çûn, ji pêşvebûn, gerdew-
dar.

ستو خوه گرته: گهره دارى
الضامن، الكفيل.

Stûxwegirtî: Gerdewdarî.

ستودانان: بسترى لهرن.
القد

Stûdanan: Bistwîvekirin.

ستوينا دلفن: سوين دلفن، بستيا كه يى.
الهاشمه

Stwîna dîfnê: Swîyê dîfnê, bistîya kepî.

ستوير: دوگور
السميك

Stwîr: Dugur.

ستويريا بلند: دوگورو دوتا
السمك

Stwîrya bilind: Dugur û dudu.

ستوينا كوئى: ركا كوئى
الرس، البران، عمود الحيمه.

Stwîna kwînf: Rika kwînf.

ستیره زان: نهندانزار، ستیره فان.

المهندس

Stêrzan: Endazyar. stêrvan.

ستیره گونا ناشی: پتزدان

النسق

Stêrekima aşî: Rêzdan.

ستیره دوست: رڼ درست، ستیره هنگتف.

المصیب، المهندس، المنسق.

Stêre dirist: Rêdirist. stêre hingêv.

ستیره دوستی: ستیره هنگتفی

الاصابه، السداد، النسق.

Stêre diristî: Stêre hingêvî.

ستیره بدویلیک: زیقوکا بکوری، زیقوکا بدویف، دویف دار، خودان دویف.

المنذب

Stêra bi dwîlik: Zîqoka bikurî. zîqoka bi dwîv.

dwîvdar. xudan dwîv.

سحرین: گرفتاریڼ، گرهنشین، حوش بڼ، ژخوچڼ.

الحیره، الدهش، الذهل.

Sihirîn: Giriftarbûn. guhişîn. hoşbûn. jixweçûn.

سحری: شاش بوی، گرهنشی، ژخوچوی، گرفتار.

الحائر، المندهش، الداهل.

Sihirî: Sasbûy. guhişî. jixweçûy. girftar.

سحوسوی: چاف دزکی، لن گهرهان، دست کیسی.

الماسوسیه، الدس.

Sihûswî: Cav di zikî. lê gerrhan. dest kîşî.

سخرگ: کادیڼ، تونبارا کایڼ.

التبانه، مخزن التبڼ.

Sixirk: Kadîn. unbara kayê.

سخری: تیغل، کهفل، قهلب.

القشره.

Sixrî: Tîvil. kevil. qelp.

سر: سه قدم، سه رما، ساری، تهزی، زیک.

القر، القور، البرد، القرس.

Sirr: Seqem. serma. sarî. tezi. zîk.

سرت: رهوان، چلهک، لهزوک، چون خوش.

المعوج، الخنوف، الدابه السریعه.

Sirt: Rewan. çelek. lezok. çûnxweş.

سرتی: سرتیاتی: رهوانی، چلهکی، لهزڼ، لهزڼڼ، چون خوشی.

المع، الخنوف، السریعه، العجله للدواب.

Sirtî = Sirtîyati: Rewanî. çelekî. lezîn. lezgîn. çûnxweşî.

سرت: همت، چلهک، پڼ خوش، چون خوش.

الهدف للرم.

Sirt: Hest. çelek. pêxweş. çûnxweş.

سرتی: سرتیاتی: چلهکی، پڼ خوشی، چون خوشی.

الهدف للرم.

Sirtî = Sirtîyati: Çelekî. pêxweşî. çûn xweşî.

سرتا چپای: کتبی، پستی، سار، سوار.

الشر، الرعن، الشکه، النعف، الشاقی.

Sirta çîyay: kêrî. bistî. sar. siwar.

سروکی: قهرموکی

المقرر

Sirroki: Qermokî.

سروکی بری: قهرموی، سروی ترساندی.

الحوسن، الحسین، المدحوس.

Sirrêbirî: Qerrimî. sirrê tirsandî.

سروکی برن: سه رما پڼ.

الحس، الدحس للزرع.

Sirrêbirin: Sermayê birin.

سرویلیک: پڼ کوتا مریبا، سترانتت بیریبا دبیتڼ.

المریبات، اغانی الرثاء.

Sirrêlik: Pêgotina miriya. stiranêtbimirîya di bê-jin.

سرت: رڼ، سویل.

الهادو الجریان للنهر

Sirt: Rijd. swîl.

سز: کریت، نه تهرزی، تهریف.

القیح، الشنبح

Siz: Kirêt. neterzî. terêf.

سزی سزیاتی: کریتی، نه تهرزیاتی، تهریفی.

القیح، الشنابع.

Sizî = Sizîyati: Kirêti. neterziyati. terêfi.

سست: خاف، روخ، پوخ، باخاری.

الغائر، الرغو، الوانی.

Sist: Xav. rox. pox. baxarî.

سفر تاسک: نامانن زادی بو وهههه و کارا، ترارکن خارن تن برنن.
 ماعنن جلب الطعام فی السفر و الشغل.

Sifirtask: Amanê zadî bo wexer û kara, tirarkê xarin tê birnê.

سفی: قهلیوچیک، که قلوژانک، پشلیوچ.

الحشاره، الحثاله، السحاله، الحیا..

Sivî: Qelpwîşk. kevlojank. pişlwîk.

سیره: حمیوانه کئ وهکی مشکی یه لسه داروبارا دئیت.

ایفرقدان، السنجاب، الزغبه.

Sivore: Heywanekê wekî mişkîye li ser dar û bara dijît.

سفک: ههوس

الرخفه، الهش، الخفیف.

Sivik: Hewes.

سفک بون: ههوس بون.

التخفف، الارتخاف، التهشش.

Sivikbûn: Hewesbûn.

سفک بوی: ههوس بوی.

المخوف، المرفف، المخفف، المهشوش.

Sivikbûy: Hewesbûy.

سفک تر: ههوس تر

الاخف، الارخف، اللاهش.

Siviktir: Hewestir.

سفک کرن: ههوس کرن.

التخفيف، الترخيف، الاهشاء.

Sivikkirin: Heweskirin.

سفک کری: ههوس کری

الخفف، المرفف، المهشش.

Sivikkirî: Heweskirî.

سفکی: سفکاتی: ههوسی، ههوسباتی.

الحقه، الرخف، الهشاشه.

Sivkî = Sivkatî: Hewesî, hewesîyatî.

سفکهههه: دلی خوگرتن.

الفقره، الاعفا..

Sivke xew: Dilî xewgirtin.

سفک برین: پلیت کرن، تورکرن.

الهنوذ، الهذنه، لاله کالیف.

Sivikbirîn: pilîtkirin. turkkirin.

سست: خوهلیقانک، ناخایش.

الدمث، الدمیش، الهش للارض.

Sist: Xwelivank. axapis.

سست بون: خاف بون، پش بون، باخاری بون.

التراخي، التواني، التفتير.

Sistbûn: Xavbûn. pişbûn. baxarîbûn.

سست بوی: خاف بوی، پش بوی، باخاری بوی.

المفتور، المتراخي، المتواني.

Sistbûy: Xavbûy. pişbûy. baxarîbûy.

سست تر: خاف تر، پش تر، روخ تر، پوخ تر، باخاری تر.

الارخي، الافتير.

Sisttir: Xavtir. piştir. poxtir. baxarîtir.

سست کرن: خاف کرن، پش کرن، پوخ کرن.

الارخاء، التفتير.

Sistkirin: Xavkirin. pişkirin. poxkirin.

سست کری: خاف کری، پش کری، پوخ کری.

المفتير، المرخي.

Sistkirî: Xavkirî. pişkirî. poxkirî.

سستی: سستیاتی: خافی، خافیاتی، پشی، پوخی، پوخاتی، پشاتی.

الرخاوه، الفتور، الونی، التواني، الدماثة، الهشاشه.

Sistî = Sistîyatî: Xavî, xavîyatî, pişî, poxî, poxîyatî.

سست: فرفوت، لوب.

الشعث للسنج.

Sist: Firrfot. lop.

سفر: پاخی

التحاس

Sifir: Baxir.

سفره: میتده

المائده، الخوان.

Sifre: Mêde.

سفرهههه: سه تاهه، نانکو پی کرنا نامانن سفری و ناسنی، قاپه کرن.

القویه

Sifirbend: Setame. anko pinikirina amanê sifirî û asinî, qapekirin.

سفک: بهریانک، سیقاند.

الرواق، الطارمه، سقف مقدم البيت.

Sift: Berbank. sivande.

سل تر: پندفی تر، تنگزی تر، تزی خوه تر.
الازعل، الاحرد.

Siltir: Pindivîtir. tingijîtir. tijî xwetir.

سل کرن: پندفاندن، تنگزاندن، تزی خوه کرن.
الازعل، الاحرد.

Silkrin: Pindivandin. tingijandin. tijîxwekirin.

سل کری: پندفاندی، تنگزاندى، تزی خوه کری.
الزعل، المحرد.

Silkrî: Pindivandî. tingijandî. tijîxwekirî.

سلی: سلھاتی: پندفی، تنگزانى، تنگزی، پندفاتی.
الزعل، المحرد.

Silt = Sillyatî: Pindivî. tingijyatî. tingijî. pindivîyatî.

سلت: زگورد، وهب و رویت، چیلغ.
السیهل، الازعل.

Silt: Zigurd. repûrwî. çiplax.

سلتی: زگوردی، وهب و رویتی، چیلغی.
العزل، الجرد، غیر مسلح.

Siltî: Zegurdî. repûrwî. çiplaxî.

سلته: سکر، بنجان، ناڤ بر.
السكر، السد المائى.

Silte: Sikir. bincan. avbîr.

سلته: جهرکى گرتا ماسیا، توخه کى نیچیرا ماسیا.
المصيدة، الاسماك.

Silte: Cerkê girtina masîya. tuxmekê nêrçîra masîyaye.

سلته: که تا پشت نیک، لیک قهرسین، شیشله بن.
الحشد، الجمهور، الجمع.

Silte: Ketina piştêk. lêqerrisîn. şîşiltebûn.

سلاف: کەیف یێ نینان، بخیرهاتن گوتن.
السلام، التحية.

Silav: Keyf pê înan. bixêrhatin gotin.

سلک: بڼکى گیایه کى دخون وهکى شیلن یه.
الشوندن، الشمندن.

Silk: Binkê giyayekî dixon wekî şêlimêye.

سلکین: گرازا بسلک.
طعام من الشوندن والرز.

Silkân: Giraza bi silk.

سقاله: خورومک، گورزا گیای، کەف، پیچەک، پیچک، ملوکە.
الشمة، الابالة، الفیط، العامه.

Sivale: Xuromk. gurza giyay. kef. pêçek. pêçik. miloke.

سلفک کرن: کرنا بلەز، کارئ زوی.
الطقن، العمل السريع.

Sivikkirin: Kirna bilez. karê zwî.

سفتی: توخه کى گیایه یێ زفره.
البهمى، نبات عشبي.

Sivêrr: Tuxmekê gîyaye yê zivre.

سلکه مروف: ههلهلی.
الهالس

Sivke mirov: Helheli.

سلفانوک: سیفاندوک، توخه کى چوچکایه.
عصفور الدورى

Sivyanok: Sîvandok. tuxmekê çwîçkaye.

سکى دولارا: سڼکى دهورا گرتدانى.
الرزه

Sikê dewara: Singê dewara girêdanê.

سک: کەرم، همت، سلھای، کەرچوقه.
الطائش، التهور.

Sik: Gerim. hest. silhay. kerçûve.

سکى: خوین کەرمى، همتى، کەرچوقه یى.
التهور، الطیش، الحق، الغرور، الرعونه.

Sikî: Xwîn germî. hestî. kerçûveyî.

سگل: سگله، بهندوشک، قهیتان، قهلیک.
القیطان، الزر النسیجى، الوشى للزخم.

Sigil = Sigle: Bendoşk. qeytan. qelpik.

سل: پندفی، تنگزی، تزی خوه بوی.
الزعلان، المحردان.

Sil: Pindivî. tingijî. tijî xwebûy.

سل بون: پندفین، تنگزین، تزی خوه بون.
الترعل

Silbûn: Pindivîn. tingijîn. tijî xwebûn.

سل بوی: پندفی، تنگزی، تزی خوه بوی.
الزاعل، المحرد.

Silbûy: Pindivî. tingijî. tijî xwe bûy.

Silfiv: Swilav.	سلڤ: سويلاف الشلال، السيل الدقاق.
Sil: Posil, kersil.	سل: پوسل، کيرسل. روث الحمار.
Sim: Pêdewara. cimê dewara.	سم: بين دهوارا، جيم دهوارا الحافر
Sim: Panîya pêlavê.	سم: پانيا پتلافی کعب الحذاء
Simdar: Tuxmê hêwanê xudan sim.	سمدار: توخم جيتوانی خودان سم. الظفريات
Simbêl: Mwiyet berdifnê. berkep.	سمبيل: ميريت بهر دفني، بهرکب. الشارب
Simbil: Tuxmekê kulîlkê bêtindare.	سمبيل: توخمکي کوليلکيت پيننداره. السنبيل
Simbek: Qehreman. mirovê dugurtayê kelex mezin bihêz û zevcr.	سمبک: قهرمان، مروفي دوگورتاي کلهخ مەزن بهيز و زەڤر. الصنيد، البطل.
Simtin: Kunkirin. tê peşandin. tê peşin.	سمتن: کون کرن، تن پشاندين، تن پيشين. الغرق، الغذب، التغذ، التغب.
Simtî: Kunkirî. tê peşî. tê peşandî.	سمتي: کون کري، تن پشي، تن پشاندی. المخروق، المنقوذ، المثقوب.
Simek: Tê peş. kunker.	سمک: تن پش، کونکر. الحارق، الشاقب، النافذ.

Silka darî: Textê qurmê darê . vêkkeftina qurm û rihiya.	سلکا داری: تخت قورم داری. څیک کفتا قورم و رهیا. العجر
Silal: Ser. biserda. jor. bala. bilind. pêhel. pêl. levrâz.	سلال: سر، بـسـردا، ژور، بالا، بلند، پتهل، پتل، نهـراز. الفوق، العلی، العلیا، السور.
Silalketîn: Serketin. balabûn. pêhelbûn. bilindbûn. jorbûn. pêlelbûn.	سلال کەتن: سـرکەتن، بالابون، پتهلـبون، ژوربون، پتلـل بون. الرقی، الارتقاء، الاعتلاء، الصعود، التفوق.
Silalketî: Serketî. balabûy. bilindbûy. pêhelbûy. balabûy.	سلال کەتي: سـرکەتي، بالابوي، بلندوي، پتهلـوي، بالابوي. المرتقى، الراقى، الصاعد، المتفوق، المعتلى.
Silêm: Girêka goştî li leşî. rênc. kênc. xweşxweşka goştî.	سلهم: گرێکا گوشتی ل لەشی، رنج، کینج، خوش خوشک. الفده
Silêma stûy: Perîzade	سلهما ستوی: پەری زاده. الذرب
Silêmk: Sîvoka goştê leşî. rênc. kênc. xweşxweşk.	سلهمک: سیفرکا گوشتی لەشی، رنج، کینج، خوش خوشکا گوشتی. القمعه، السلمه، الفده.
Silhan: Hurrbûna tîrsê. revîna tîrsê. hestî. vecîniqîn.	سلهان: هوربونا ترس، رهفنا ترس، هستی، ههستی، ههجنی. الدردب: رکض يتوق خوفا الذعر، الاستفزاز.
Silhay: Hurrbûy. tîrsay. hestebûy. ciniqî. vecîniqî.	سلهای: هریبوي، ترساي، هستهـبوي، جني، ههجنی. المردوب، الذعر، المستفز.

سنگ گویی: چپختن گوشتن گزیدانن.

الایصر، الایصار، وتد الوطاق.

Singê kwînf: Çixnê kwînê girêdanê.

سندان: تختی دهقوتانا لسم.

الندان

Sindan: Textê vequtana li ser.

سنجی: تور، کز، هی، ریز.

الاخلاق، الشیمة، الطبیعة، السجیه، الفطره، الغریزه.

Sincf: Tore. kiz. hî. rêz.

سنجی: پارز.

الزیزفون

Sincf: Parz.

سنگ: توخمهکن کتیزکا یین زیانداره دهخلی پویج دکمت.

السونه، حشره ضاره.

Sinik: Tuxmekê kêza yê ziyandare dextî pwişiket.

سنجاق: دهرزیکا قولپ داتن.

الدبوس

Sincaq: Derzîka qulpdanê.

سنور: توخوب، شار، مهرز، گفانده.

الطور، الحد، الحدود.

Sinor: Tuxwîb. şar. merz. givandc.

سنگه یین: ههزقین.

الکاه

Singepê: Heziqîn.

سنگه یین یین: ههزقین، خووهگرتن، پاشقهچو، خودانا پاش.

السلکو، الانکفا.

Singepêbûn: Heziqîn. xwe vegirtin pašveçûn. xwedana paš.

سنگه یین یوی: ههزقی، خووهگرتی، پاشقهچوی، خودای پاش.

السلکا

Singepêbûy: Heziqî. xwe vegirtî. pašveçûy. xweday paš.

سنگه یین تر: ههزقی تر، خووهگرتی تر، پاشقهچوی تر، خودای پاش

تر.

الالکا

Singepêtir: Heziqîtir. xwe vegirtîtir. pašveçûy tir. xweday paştir.

سم قریش: نامویری بیرنا سمیت دهوارایه وهختن نال کرین.

مدیه قص حوافر الدواب.

Simtîras: Amwîrê birîna simêt dewaraye wextê nalkirinê.

سمتیک: سافاری هویر.

البرغل الناعم

Simîtk: Savarê hwîr.

سمیارک: توخمهکن تدرایه، تهرهکن پهنجداره.

طائر من صنف الجوارح

Simsîyark: Tuxmekê teyraye. teyreke pêncdare.

سماق: دانهکن ترشه لگهل زادی دلیتن.

السماق

Simaq: Danekê tirşe ligel zadî di lênin.

سم فلی: یین فلی، یین ماهی.

الفرسن

Simê filî: Pê filî. pê mahî.

سنهی: چهل کهر، کومتن کهر، کولوخی چای یین کهر.

الحرب، الفادر، الحنذید، الصخر العظیم فی راس الجبل.

Sinbî: Çelê kevir. kumtê kevir. kuloxê çiyay yê kevir.

سنگ: چپختن، پینج.

الوتد

Sing: Çixin. pînc.

سنگن دهوارا: پینجن گزیدانا دهوارا

الرازه

Singê dewara: Pêncê girêdana dewara.

سنهیل: بهرکپ، موین بهر دفتن.

الشارب

Sinbêl: Berkep. mwîyê ber difnê.

سنهله: تولاز، جیحیل، گمنج، خورت.

المراق، الیافع، الشارح.

Sinêle: Tolaz. cihêl. genc. xort.

سنهله یین: تولازی، جیحلی، گمنجانی، خورتیانی.

المراهقه، الشرح، الیفاعه.

Sinêleyf: Tolazî. cihêlî. gencatî. xortîyatî.

سنگی: قسه تور، سیکار.

الحربه، السلاح الابیض.

Singî: Qestor. sîkar.

سیراندنا داری: کهلاشتا تیقلی داری.

الفخ

Sstrandina darî: kelaştina têvlê darî.

سیرا سیرا دانا: چیر چیرا دانا.

الصلق، الصعب.

Sîrsîra didana: Çîrî çîra didana.

سیرمو: توخمه‌کی گیاه

نبات عشبی

Sîrmo: Tuxmekê giyaye.

سیرمن: توخمه‌کی کولیکیت زهره.

السوس زهره.

Sîsin: Tuxmekê kulîlkê zere.

سیرس: سور و سیرین موی زهر، مروقی موی زهر.

الاصب

Sîs: Sor û spîye mwî zer. mirovê mwî zer.

سیرسی: سیبیاتی: موی زهرانی.

الصهب

Sîsf = Sîsfyatî: Mwî zerîyatî.

سیرس: په‌زا موی سپین ته‌سوک.

الامر، المره، الغنم.

Sîs: Peza mwî spî yê teysok.

سیرسی: په‌زنی موی سپی یی برقوق

المره، للشاء.

Sîsf: Pezê mwî spî yê birîqok.

سیرس: مروقی کز، مروقی رنگ سپی و موی زهر.

الاشقر للمر.

Sîs: Mirovê kej. mirovê reng spî û mwî zer.

سیرسی: رنگنی سورنی باث زهر، سور و زهرنی تیکدل.

الشقر، لون احمر واصفر.

Sîsf: Rengê sorê bavzer. sor û zerê têkel.

سیرفاته: فراکه، هله‌سوت.

القنقه، الحرشوم، الحزم، الطنف، ما اشرف من الجبل.

Sîfîlte: Firake. helemwîl.

سیرفانلوک: توخمه‌کی چوچک‌کایه.

عصفور الدوری

Sîvandok: Tuxmekê çwîçkayc.

سپهان: سولای

الدقاق

Sîpan: Swîlav.

سپتالک: سیدرا مروقی، سها کله‌خی.

الطیف، الشیح

Sîtavk: Sibera mirovî, siha kelexî.

سپه‌خور: حه‌یوانه‌کی وەکی ژویری یه شونا موییا لشی وی هه‌می زختن.

الدلدل، الدلعج

Sîxurr: Hêwanekê wekî jwîjîye şwînamwîyaleşê wî hemî zixtîn.

سپخی: چیلی

السید، اللعاج، البغره، النتش، النصب.

Sîxt: Çîlî.

سیر: بنکه‌کی پنه‌نداره وەکی پیقازن لگهل خارتن دختن.

الشم

Sîr: Binkekê bêhndare wekî pîvazê ligel xamê dixon.

سیرسیر: چیر چیر.

الصریر

Sîrsîr: Çîr çîr.

سیرسیرک: حه‌یوانه‌که لالا دژیت یی پەرداره وەکی کولی.

الصرصر، الجددج.

Sîsirrk: Hêwanekê li mala di jît yê perrdare wekî kulî.

سیرسیرک: سیریت چول و به‌یارا

الکراث البری

Sîrk: Sîrê çol û beyara.

سیراندن: تیقلاندن، تازی کرن، دکه‌لدابرن، خپج کرن.

الفخ، الخدش، الخرمشه، الکدح.

Sîrandin: Tîvilandin. tazîkirin. dikelda birin. xîçkirin.

سیراندی: خپج کری، تیقلاندی، تازی کری.

الخدوش، الفذیح، الخرمش، المكدح.

Sîrandî: Xîçkirî, tîvilandî, tazîkirî.

سیرهان: سیران، خپجان، په‌نج دان.

الخدش، الفخ، الکدح، الخرمشه.

Sîrhan = Sîrhan: Xîçan. pencdan.

سیفانده: سیکه، لیثیت بانی ین لهووا.
الطنف، الروشن.

Sivande: Sike. lêvêt banî yê li hewa.

سیلوک: گریک، گوک، گولومچک.
العجره، الغده.

Sivok: Girêk. gok. gulmişk.

سیلوکا پشت گوهی: گریکا پشتا گوهی، هستیکن پشت گوهی ین
نیر و بلند.
الحشا

Sivoka pişt guhî: Girêka pişt guhî. hestîkê pişt
guhî yê nêr û bilind.

سیلورکا ناخی: کرکا ناخی، گولومچکا ناخی.
القلاعه، الکماء، القلقعه.

Sivoka axê: Goka axê, gulmişka axê.

سیلورکا سدری: گریکا سدری، شلکا سدری، نیرکا سدری.
القمعوله

Sivoka serî: Girêka serî. navserk. şilka serî. nêr-
ka serî.

سیل بوق: کر دژوار، کر مەوینک.
الحشاش، الشبق، الهلوك، الفاجر.

Sivlilboq: Girr dijwar. girr meymwînk.

سیل بوق بون: کر دژواربون، کر مەوینک بون.
التحشش، التشبق، التفلم.

Sivlilboqbûn: Gir r dijwarbûn. girr meymwînkûn.

سیل بوق بری: کر دژواربری، کر مەوینک بری.
الحشوش، المشق، الفلم.

Sivlilboqbûy: Girr dijwarbûy. girr meymwînkûy.

سیل بوق تر: کر دژوارتری، کر مەوینک تر..
الافحش، الاحشش، الاغلم، الاشق، الافجر.

Sivlilboqtir: Girr diwartir. girr meymwînkir

سیل بوق کرن: کر دژوارکرن، کر مەوینک کرن.
الافجاش، الافجار، التحشیش.

Sivlilboqkirin: Girr dijwarkirin. girr meymwînkirin.

سیل بوق کری: کر دژوارکری، کر مەوینک کری.
المفحش، الحشش، المفجر، المشق.

Sivlilboqkirî: Girr dijwarkirî. girr meymwînkirî.

سیل بولی: کر دژواری، کر مەوینکی، کر دژوارباتی.
الفجور، الفلمه، الشبق.

Sivlilboqî: Girr dijwarî. girr meymwînkî. girr dij-
warîyatî.

سیق: کەمش، تییرا عوبری.
المعده

Siq: Kemiş. tîra ewrî.

سیقال: کر مەکی مەزنه وکی هنبانکا یه لئاف بهفری دژیت ین تری
ناث و بهفره و خەلک قەدخون مەتەلن پین دبیین نەف نالە یا تەزی یه
وکی سیقانی.

البح

Siqal: Kirmekê mezine wekî hinbankaye linav
befrê dijît yê tijî av û befre xelk vedixon mete-
lê pê dibêjin ev ave ya tezi ye wekî siqalê.

سیکه: نانکی سیفانده
الطنف، الروشن

Sike: anko sivande.

سیکار: قەسەتور، سنگی
الحریه، الحدیه

Sikar: Qesetor. singî.

سیمەرخ: تەپرەکی ناڤ هە، ئەو پخوونە
الرخ، العنقا،

Simerx: Teyrekê nav hey. ew bixweney.

سیمه: دالای تیلان، دالای قەناویزی، دالای کەبدوینی، تیلە، مەزەنگ.
الایرسم، السلك

Sîme: Dava têtê. dava qenawîzî. dava ke-
bidwînî. têtê. merzing.

سیمه: چەکەر

الضمير، الوجدان

Sîne: Çeker.

سینگ: بەر، پیتی، روینی پیتش
الصدر

Sîng: Ber. pêşî. rwîpêş.

سیناتی: سیناهی، روناھی، بینا.

النور، الضوء، البصيص، الضياء، البصره، الشعاع.

Sînaî = Sînahî: Ronahî. bîna.

سیهاری: ساری، سواری.
الركوب

Styarî: Sarî. siwarî.

سیهاری: کتیری، پستی، سرت.
النعف، للجليل

Styar: Kêrî. bistî. sirt.

سیهاری: توخمه کن گیایه لزوزانا شین دبیست دکن ناف وازی و پهنیری.
عشب جبلی یزکل

Styabo: Tuxmekê giyaye li zozana şîn di bit dik-
en nav jafî û penîrî.

سیهاری: دهرگهی: بنیزا دهرگهی، جهن دهرگه لسه دزفیت.
ركيزه الباب

Styara dergihî: Binêza dergihî. cihê dergih li ser
dizivîrî.

سیهاری: خریک، داف، زیرمه.
الجزیه، الخراج، الاتاوه.

Styawirî: Xwîk. dav. zêre ser.

سویه: سویه: روزا دهیت، پشتی نثرو.
الفجر، الصبح، الغد.

Sube = Subehî: Roja dihêt. piştî ivro.

سویاس: مهنون.
الشكر، المنه

Supas: Memnon.

سویاس: مهنونی.
المونیه، الشكر.

Supasî: Memnonî.

سوغتی: تنگالی، نهخوشتی، ژاری، گویج، رپ، گدایی.
الضيق، الشقاء، البؤس.

Suxtî: Tengavî. nexweşî. jarî. gwîc. rîp. gedayî.

سوخته: قوتایی.
التلمیذ، الطالب للعلم.

Suxte: Qutabî.

سورک: شورک، میتریفک، نافا ژوردا دفریت.
الزرافه، المیزاب.

Surrik: Şurrik. Mêrzîvik. ava jorda difirîrî.

سورقشتر: کهن تشتن نههینی بدلی نهکته.
الناموس

Surveşer: Kesê tişte nihênî belî neket.

سینگن یی: بهرین تبالا.
صدر القدم

Singêpêy: Berê tîbla.

سینگ گرتن: بهر راوهستان. پتشی گرتن، بهراهی گرتن.
الکفاح، الصدود، التصدی.

Singgirtin: Ber rawestan. pêşî girtin. berahî gir-
tin.

سینگ گر: بهراهی گر، بهر راوهستای.
المکافح، للتصدی

Sing gir: Berahî. gir. berrawestay.

سینگ و سینگ: روی بروی، فیک کته دهمدهست.
وجها لوجه، المواجهه غير المرتقب، الصدفة، الملاقاه.

Singûsing: Rwî birwî. vêk ketina demildest.

سینور: توخوب، شار، مبرز، کفانده، لیف.
الطور، الحدود، الحد.

Sînor: Tuxwîb. şar. meriz. givande. lêv.

سیوران: سفان، سیهرکر، کویالی سیهرکرتن.
المظه، الشمسيه.

Stwan: Sihvan. siberkirin. kopalê siberkimê.

سیهار: سار، سهگلای، عهگید، پشت بوین دهواری.
الراكب

Styar: Sar. seglavî. e'gîd. Piştûyê dewarî.

سیهاریون: ساریون، سوانیون، پشتیونا دهواری.
الركوب، التركب.

Styarbûn: Sarbûnsiwarbûn. piştûna dvarî.

سیهاریون: ساریون، سوانیون.
الركوب

Styarbûy: Sarbûy. siwarbûy.

سیهاریون: سارتر، سوارتر.
الارکب

Styartir: Sartir. siwartir.

سیهاریون: سارکرن، سوارکرن.
التركيب

Styarkirin: Sarkirin. siwarkirin.

سیهاریون: سارکری، سوارکری.
المركب

Styarkirî: Sarkirî. siwarkirî.

Swîj: Tî dirr. hest tîj.	سوی تیز: تی در، هست تیز. المرفف
Swîjî: Hest tîjî. tî dirîyati.	سوی تیزی: هست تیزی، تی دریاتی. الرهافه
Swîtar: Raxwîr. nezan. kolan qut. êvelî.	سویتار: راخویت، نهزان، کولان قوت، ئیقلی. الجاهل، الفوغانی
Swîtarî: Raxwîteyî. kolanqutî. êvelîyati.	سویتاری: راخویتی، کولان قوتی، ئیقلیاتی. الجاهلیه، الجهل، الفوغانیه، الدهاء.
Swîç: Eger. kirna nerî. xirabî.	سوچ: نهگر، کرنا نه‌ری، خرابی. الذنب، الجرم، الجفایه، السب.
Swîçelo: Xirab kar. kiryar pîs.	سوچیلو: خراب کار، کریار پیش. الذنب، الجرم، الجانی، المسب.
Swîde: Tuxmekê giyayê avîye.	سوید: توخمه‌کن گیایین نافی یه. عشب مانی
Swîr: Tama xwê.	سویر: تاما خوئی. المالح
Swîrbûn: Tam xwêbûn.	سویربون: تام خوئی بون. التملح
Swîrbûy: Tam xwêbûy.	سویربوی: تام خوئی بوی. التملح، المملوح.
Swîrtir: Tam xwêtir.	سویرتر: تام خوئی تر. الاملاح
Swîrkirin: Tam xwêkirin.	سویرگون: تام خوئی کون. التملیح

Sujî: Berşîşk. xîzber. şîşberk.	سوی: به‌رشیشک، خیزبر، شیش به‌رک. الرضاض، القض، القضض، الحصوص.
Sunet: Birrîna rizimka kîrî. birrîna çermê pidî.	سونت: برینا رزمکا کیری، برینا چرمی پدی. الختان
Sunetkîrî: Biçwîkê çermê pidyê wî birrî.	سونت‌کیری: بچوین چرمی پدین وی بری. المختن، المختون.
Sunetker: Kesê karê çerim birrîna pidê biçwîka diket.	سونت‌کەر: کەسێ کارێ چەرم برینا پەدێ بچوینکا دکت. الختان
Suwar: Siyar. sar. seglavî.	سولر: سییار، سار، سه‌گلای. الراكب، الفارس.
Suwarî: Siyarî. sarî. seglaviyati.	سولاری: سییاری، ساری، سه‌گلایاتی. الركوب، الفروسيه
Suwara Çîyay: Sirta çiyay. kêrî. bistî.	سولارا چییای: سرتا چییای، کیری، بستی. التعف، التعفه.
Swî: Tuxwîb. şar. şînor. meiz.	سوی: توخووب، شار، شینور، میز. الطور، الحد.
Swî: Tî. Kwîzî. pirasîya tiştî. lêva tiştî. heswî.	سوی: تی، کویزی، پراسییا تشتی، لیتا تشتی، همسوی. الركن، الضلع، الحافه، الاق، الحید.
Swî: Dîjwarî. tundî. tîjî. dirrî.	سوی: دی‌وار، توندی، تیزی، دری. الحده، الشده، لقح البرد
Swî: Derikêr nêrçîra kewa girtinê.	سویت: دەرکێت نێرچیرا کەوا گرتنێ. مصيدہ الفج، الوجره.
Swîte: Kesê şolê swîta vekirinê diket.	سویتە: کەسێ شولێ سویتە فەکرێن دکت. الدحال
Swîtevedan: Kesê şolê swîta vekirinê diket.	

سویلیا مېشن: کښا مېشا هنگډی بدویشکه.
الصوغ للنحل.

Swilyamêşê: Kêşa mêşa hingvîni bidwîvikve.

سویند: دمت لېدانا قورناتی، بخړدئ گوتن.
القسم، الحلف، اليمين.

Swînd: Dwst lêdana Quranê. bi Xudê gotin.

سویند خاړن:
التحليف

Swîndxarin:

سویند خوړ: کسمن سویندډ دخوت.
الحالف

Swîndxwer: Kesê swîndê di xot.

سوی شکستځن: سفک بونا نیشن، ژان هندی بون.
خفه الوجع، سكون الشده.

Swîşkestin: sivikbûna êşê. jan hêdîbûn.

سوی شکستی: نیشا سفک بوی، ژانا هندی بوی.
المهدى، المسكن.

Swîşkestî: Êşa sivikbûy. jana hêdîbûy.

سوی شکین: درمانن نیش تناکرن.
المهدى، المسكن

Swîşkên: Dermanê êş tenakirinê.

سوی شکیني: نیش تناکرن، ژان هندی کرن.
التهدئة، التمسكين.

Swîşkênt: Êş tena kirin. jan hêdîkirin.

سویه: کوچکې ناسنى، ناموړې کهرمن.
الدقاء

Sope: Kuçkê asinî. amwîrê germê.

سوتن: کوزرن، داخ بون، قرقچن، شلکین.
الحرق، الفزع، الرمض، الكوى.

Sotin: Kuzirîn. daxbûn. qirraqîn. şelkin.

سوتى: کوزرى، داخ بوى، قرقچى، شلکى.
الحروق، المكوى، الرامض.

Sotî: Kuzirî. daxbûy. qirraqî. şelkî.

سوتى: کوزرى، هناف سوتى.
اللتاع

Sotî: Kuzirîn. hinav sotî.

سویرگری: تام خوئ کړی.
الملح

Swîrkirî: Tam xwê kirî.

سویری: سوراتى: تام خوئیاتى.
الملوحة

Swîrî = Swîratî: Tam xwêyatî.

سویریت: دیم، دیمن، سورچاډ.
الوجه

Swîret: Dêrn. dîmen. ser û çav.

سوی ژن: دهرزیکا موزن.
المخاطة، المسله، الابره.

Swîjin: Derzika mezin.

سوی بلند: تی بلی، تی گژ.
المضلع البارز، الضلع البارز.

Swîbilind: Tî belî. tîgij.

سویسک: توخه کڼ کوايه، کوسویسک.
صف من الحجل، القيج.

Swîsk: Tuxmekê kewaye. kew swîsk.

سویک: بازار، ناخی دکانا، جهن بازگانی، جهن کرین و فروتن.
السوق

Swîk: Bazar. taxê dikana. cihê bazirganîyê. cihê
kimrîn û firotinê.

سویلهځ: سویلا ناخی، فراکی کدرا، هله مویت.
الشت، شتات، شلال ترابی.

Swîlex: Swîlava axê. firakî kewra. helemwît.

سویلا: سویلیا ناخی، نالا ژ بلندی فری، نالا ژوردا دفریت.
الشلال المانی

Swîlav: Swîliya avê. ava ji bilindiyê firî ava
jorda difrît.

سویل: تشنې بدویشکته ژیک نه پچیت، شیلستا دویشکته یا ههرفی.
الشلال، الدفق.

Swîl: Tiştê bi dwîvêk ve ne piçît. şîşilta
dwîvikve ya herriî.

سویلی: شیلستا بدویشکته.
التدق، التتابع، الحركة المستمرة، حركة مستمرة.

Swîlî: Şîşilta bidwîvikve.

Sorcûn: Xemir. piştpez.	سورجۆن: خەمر، پىشت پەز. القهواني اللبن القهواني.
Sorav: Tuxmekê kulilkaye.	سوراف: توخمەکن کولیلکایە. صف من الزهر
Sorav: Dermanê perlaqiyê. sorê tédana lêva.	سوراف: دەرمانێ پەرلاقیی، سورێ تێداننا لێفا. دواء التجميل، احمر شفاه.
Sorav: Tuxmekê tirîye.	سوراف: توخمەکن تریە. صف من الصب
Sorik: Nesaxîyeke kevlîye. nesaxîyeka çermîye. wekî lira dibin patorê.	سوریک: نەساخیکە کەڤلێ یە، نەساخیکە چەرمی یە، وەکێ لیرا دین پاتۆرە. مرض الحصب
Sorik: Çîlkêt békane meşa pê gemara diken.	سوریک: چێلکێت بێکانە مەشکا بێ گەمار دێکن. خشه الدبق للدهاغه.
Sorê tarî: Qemer.	سورێ تارێ: قەمەر. الکعبت
Sorîçk: Kuna quzî. devê zihê.	سورێچک: کونا قوزی، دەڤی زهێ. المهبل
Soryaz: Tuxmekê gîyayê xamêye li çolî şîn di bît .diken ber girara.	سوریاژ: توخمەکن گیایی خارین یە لێجولی شین دێت دێکن بەر گراڤا. عشب یۆکل مطبوخا.
Soz: peyman.	سوژ: پەیمان. العهد، الميثاق، الوعد.
Sozdar: Peymandar.	سوژدار: پەیمان دار. المعاهد، الواعد.

Sotin: Hinav sotin. dil sotin.	سوتن: هەناڤ سوتن، دل سوتن. اللوعه
Sotek: Kuzirîn. daxok.	سوتەک: کوزیری، داخوک. الحارق
Sote: Erdê sofî bo çandinê.	سوتە: ئەردێ سوتی بو چاندنێ. الارض المحروق للزراع
Sotina evîne: Dil sotin. tengezarî.	سوتنا ئەڤینە: دل سوتن، تەنگەزاری. الفيليل
Sotina Sermayê: Sitrê birin.	سوتنا سەرمایە: سترێ بڕن. السياط، الشياطة.
Sor: Rengê qurmiz. rengê al.	سور: رەنگێ قورمیز، رەنگێ ئال. الاحمر
Sorbûn: Qurmizbûn. albûn.	سوربۆن: قورمیزبۆن، ئال بۆن. اللاحمرار، التحمير، البيدر ذراه.
Sorbûy: Qurmizbûy. albûy.	سوربۆی: قورمیزبۆی، ئال بۆی. المحمر
Sortir: Qurmiztir .altir.	سورتیر: قورمیز تر، ئال تر. الاشد حمرة
Sorkirin: Qurmizkirin. alkirin.	سورکیرن: قورمیزکرن، ئال کرن. التحجير
Sorkirî: Qurmizkirî. alkirî.	سورکیری: قورمیزکری، ئال کری. المحمر
Sorî = Sorfayî = Soratî: Qurmizatî. alfî. aliyaî. qurmizî.	سورێ: سۆریاتی، سوراتی: قورمیزاتی، ئالی، ئالیاتی، قورمیزی. المحمره

سونه گهورک: توخمه کن سونه و وهرده کایه.

الحذف، الحذف، صنف من البط.

Sonegewirk: Tuxmekê sone û werdekaye.

سوزدان: پیمان دان.

التعهد، الموثق، الميعاد، الموعد.

Sozdan: Peymandan.

سوزی: بهر شیشک، شیش بهرک، هوریره.

القضض، الرضراض، القضة، المحصى.

Sojî: Berşîşk. şîş berk. hwîrber.

سوزک: داخوک، کوززوک.

الحراق، اللذاع، اللواع.

Sojek: Daxok. kuzirok.

سوسن: توخمه کن کولیلکایه.

السوسن، زهره.

Sosin: Tuxmekê kulîlkaye.

سول: پتلاف.

اللحذاء، النعل.

Sol: Pêlav.

سول بهند: هوستاین چیکرنا پتلافا.

الحذانی، صانع الاحذیه.

Solbend: Hostayê çêkirina pêlava.

سولینگ: لویلیا ناخن، بوری ناخا شاراندی ناخن تیرا دین جهه کی بو

جهه کی.

الاردبه، البریج، الانبوب الفخاری، خرطوم الطین للماء.

Solînk: Lwîliya axê, boriya axa şarandî avê têr-
ra dibin cihekê bo cihekî.

سولینه: بشکروا گولا نه بشکفتی.

القفاله للورد، کم الورد.

Solîne: Bişkoja gula nebişkiftî.

سولینا کولیلکا: بشکروا کولیلکایه.

الکم للزهر

Solîna Kulîlka: Bişkojka kulîlkaye.

سولیه: پریشی گاری، دارکن گاری.

الرفع للفره.

Solhe: Pwîşê garisî. darkê garisî.

سونه: نتریق وهرده کا

العلجوم، ذکر البط.

Sone: Nêrê werdeka.

ش

S

شاتر: پیک

(ساعی البرید)

Şatir: Peyk

شاتری: پیکاتی

(سعی البرید)

Şatır: Peykatî.

شاخ: چوکولی سوری پز و حیوانی

(القرن)

Şax: Çukulê serê pez û hêwanî.

شاخ بادای: پزى شاخى وى کفان، لیک زفری

(المشعب، الامقص، المقعاص، القمصاء)

Şaxbaday: Pezê şaxê wî kivan, lêk zivirî.

شاخ بادان: شاخ لیک زفراندن

(الشعب، القمص)

Şaxbadan: Şax lêk zivirandin.

شاخ بهلاف: پزى شاخى وى بهرى وى لدمرفه

(الافشخ)

Şaxbelav: Pezê şaxê wî berê wî lideve.

شاخ بهلافى: شاخ فدانان برمهخاف

(الافشخ)

Şaxbelavî: Şaxvedana birexave.

شاخ چيخ: شاخ کيل، شاخ تيز بو ژيهل

(الانصب)

Şaxçix: Şaxkêl, şaxtîj bo jêhel.

شاخ چيخى: شاخى ژيهل بلند بوى

(النصب)

Şaxçixî: Şaxê jêhel bilind bûy.

شاخ رهن: پزى كول، خازتنا شهرى، بهرهمه فكرنا خرتولى،

داخازنا مملاتى

(محاولة الطاع، محاولة الصراع، الحرب البارده، محاولة

(المبارزه)

Şaxrren: Pêkul xaztina şerî berhevkirina xir-tolê, daxaza milmilanê.

شاخى سهرى: شلکا سهرى، نيرکا سهرى، ناف سهرک

(هامه الرأس)

Şaxê serî: Şilka serî, nêrka serî, navserk.

شاباش: خلاتى زرنابىژى يه داوهتى دهن دهنى تليلى

فدانان دسهرسهرى نيكودورا

(هتاف مكافاه لعازف العرس)

Şabaş: Xelatê zirnabêjyedawetî diden demê tililî vedana diserşerê êk û du rra.

شابهلوت: توخمهكى بهروبيابه دوشن كاكلا وان دخون

(الكستناء)

Şabelot: Tuxmekê berwîyaye di xoşin kaki-la wan dixon.

شابهندهم: فرتكهري ميرين بو ميريهكا دى

(الفتصل، السفير، المغوض)

Şabender: Virêkerê mîrîyê bo mîrîyekadî.

شابهقه: كاته، شاك

(السقيه، السقب)

Şaboqe: Kate, şak.

شابهى: بهرى فرينا تهرى، مل

(الجناح، قوادم جناح الطير)

Şaperr: Perê firîna teyrî, mil.

شاتان: دارهكا وكى چنارى به، توخمهكى سپيندارايه

(الزنبار، القرم، شجره)

Şatan: Dareka wekî çinarêye, tuxmekê spîndarayê.

شاخ شکستی: شاخ قوروم
(الاعصاب، العضباء)

Şaxşkestî: Şaxqurûm.

شاخ شکستان: شاخ قوروم بون
(العصب)

Şax şkestin: Şaxqurûmbûn.

شاخ قوروم: شاخ شکستی
(الانصم، القصاء)

Şaxqurûm: Şaxşkestî.

شاخ قورومی: شاخ شکستی
(القسم)

Şaxqurûmî: Şaxşkestin.

شاخ قولوز: شاخ چیخن
(الانصب)

Şaxquloz: Şaxçixin.

شاخ قولوزی: شاخ چیخنی
(النصب)

Şaxqulozî: Şaxçixnî.

شاخ کلان: شاخ بادای
(الانقص، المقاص، المقصاء)

Şaxkivan: Şaxbaday.

شاخ کفانی: شاخ بادانی
(العقص)

Şaxkivanî: Şaxbadanî.

شاد بهست، کهیف خوهش، بهروژ، بشکورئ، قه‌بوی
(الجدلان، الفرخان، المرح، السرور)

Şad: Best, keyfxweş, beroj, bişkurî, vebûy.

شادبوی: بهست بون، کهیف خوهش بون، قه‌بون
(التجدل، التفرج، التسرور)

Şadbûn: Bestbûn, keyfxweşbûn, vebûn.

شاد بوی: بهست بوی، کهیف خوهش بوی، قه‌بوی
(المفرج، الجدال، المرح)

Şadbûy: Keyfxweşbûy, vebûy.

شاد تر: بهست تر، کهیف خوهش تر، بشکورئ تر، بهروژتر،
قه‌بوی تر

(الافراح، الاسرر، الاجزال، الامراح)

Şadtîr: Besttir, keyfxweştir, bişkurîtîr, berojtîr, vebûytîr.

شاد کرن بهست کرن، کهیف خوهش کرن، بشکوراندن
(الافراح، الاسرار، الاجزال، الامراح)

Şadkirin: Bestkirin, keyfxweşkirin, bişkurrandin.

شاد کری: بهست کری، کهیف خوهش کری، بشکوراندی
(المفرج، السرور، المجدل)

Şadkirî: Bestkirî, keyfxweşkirî, bişkurrandî.

شادی، شادیاتی: بهستی، بهستیاتی، کهیف خوهشی،
کهیف خوهشیاتی

(السرور، الجدال، الفرخ، المرح، الغبطه)

Şadf = Şadîyatî: Bestî, bestîyatî, keyfxweşî, keyfxweşîyatî.

شار: توخویب، سنور، مهرز، کفانده
(الحدود، الطور، الحد)

Şar: Tuxwîb, sinor, merz, givande.

شاربون: توخویب بون، سنور بون، مهرزبون، کفانده‌بون
(التحد، التطور)

Şarbûn: Tuxwîbbûn, sinorbûn, merzbûn, givandebûn.

شاربوی: توخویب بوی، سنور بوی، مهرز بوی، کفانده بوی
(المحد، المطور)

Şarbûy: Tuxbbûy, sinorbûy, merzbûy, givandebûy.

شارتر: توخویب تر، سنورتر، مهرزتر، کفانده‌تر
(الاحدد، الاطور)

Şartir: Tuxwîbtir, sinortir, merztir, givandetir.

شارگرن: توخویب کرن، سنور کرن، مهرزکرن، کفانده‌کرن
(التحدید، التطویر)

Şarkirin: Tuxwîbkirin, sinorkirin, merzकिन, givandekirin.

شارکری: توخویب کری، سنور کری، مهرزکری، کفانده‌کری
(المحد، المطور)

Şarkirî: Tuxwîbkirî, sinorkirî, merzकिनrî, givandekirî.

شار: گهرماقا مری، نافافویشتنا مریبا
(ماء غسل الميت، غسل الميت)

Şar: Germava mirî, ava şwîştina mirya.

شارهزا: دهست درست، دهست بکیر، شول زان، هوستا
(المهر، الخیر، الملم)

Şareza: Dest dirist, dest bikêr, şolzan, hosta.

شارهزا بون: هوستا بون، دهست درست بون، دهست بکیر بون، شول زان بون
(التمهر، الخیر، الملم)

Şarezabûn: Hostabûn, dest diristbûn, dest bikêrbûn, şolzanbûn.

شارهزاتر: هوستا تر، دهست بکیر تر، دهست درست تر، شول زان تر
(الامهر، الاخیر، الملم)

Şarezatir: Hosatir, dest bikêrtir, dest diristir, şolzantir.

شارهزا کرن: هوستا کرن، دهست بکیر کرن، دهست درست کرن، شول زان کرن، دهست بکیر نینان
(التمهر، الاملم)

Şarezakirin: Hostakirin, dest bikêrkirin, dest diristkirin, şolzankirin, dest bikêrînan.

شارهزا کری: هوستا کری، شول زان کری، دهست درست کری، دهست بکیر کری، دهست بکیر ئینای
(المهر، الملم، الخیر)

Şarezakirî: Hostakirî, şolzankirî, destdiristkirî, dest bikêr kirî, dest bikêr înay.

شارهزایی: هوستایی، دهست بکیری، دهست درستایی
شول زانیایی

(المهارة، الخیره، الاملم)

Şarezayî: Hostayî, dest bikêrî, dest diristîyatî, şolzanîyatî.

شارهستوین: رکه

(الصقب، العرس، الجازع)

Şarestwîn: Rike.

شارک، هشارک

(الدقینه)

Şark: Hişark.

شاراندن: قه‌لاندن، کهل کرن، کوزراندن

(التسجير، الاسجار، التسخين)

Şarandin: Qelandin, kelkirin, kuzirandin.

شاراندی: قه‌لاندی، کهل کری، کوزراندی
(المسجر، السجير، المسخن)

Şarandî: Qelandî, kelkirî, kuzirandî.

شاراندن: کهرم کرن، دیوان دراندن، ناخفتن کرن
(الحد، الاسترسال فی الحديث)

Şarandin: Gerimkirin, dîwandirrandin, axiftinkirin.

شارهان: کهل بون، کوزرین، قه‌لهان

(السجر، الاتقاد، الوهج، السخونه الشديده)

Şarhan: Kelbûn, kuzirîn, qelhan.

شاره‌ای: کهل بوی، قه‌لهای، کوزی

(المسجور، المنقد، الساخن بشده)

Şarhay: Kelbûy, qelhay, kuzirî.

شارهانا فییاتی: دل کهلین، میلاک سوتن
(القليل)

Şarhanavîyanê: Dîkelîn, mêlak sotin.

شارهان: شارهان، قه‌لهان، کهل بون، کوزرین، کهرم بون
(السجر، السخونه الشديده)

Şaryan: Şarhan, qelhan, kelbûn, kuzirîn, gerimbûn.

شارهانا کهری: تیوه‌ربونا کهرین
(الغيط، الوغر)

Şarhana kerbê: Têwerbûna kerbê.

شارده: هژمار، ده‌هوشه‌ش، دو هه‌شت
(سته عشر)

Şazde: Hijmar, deh û şeş, du heşt.

شاش: خوش، کوهشی، هیز، باژله، هافی، ژخوه چوی
(السامد، السامه، الواله، الحيران، المرتیک، المضطرب)

Şaş: Hoş, guhişî, hêrr, bajêle, havî, jixwe çûy.

شاش بون: خوش بون، کوهشین، هیزبون، هافی بون، باژله بون، ژخوه چون

(التحیر، التوله، التسمه، الارتباك)

Şaşbûn: Hoşbûn, guhişîn, hêrrbûn, havibûn, bajêlebûn, jixweçûn.

شاش بوی: خوش بوی، کوهشی بوی، ژخوه چوی بوی، هیز بوی، باژله بوی، هافی بوی

(الحیر، المضطرب، المرتیک، السامد، المسمد، الموله)

Şaşbûy: Jixwe çûybûy, hêrrbûy, bajêlebûy, havibûy.

شاش تر: خوش تر، گوشتی تر، ژ خوهجوى تر، هير تر،
 باژيله تر، هافى تر
 (الاحير، الاربك، الاسم)

Şaştir: Hoştir, guhiştir, jixwe çûytir, hêrtir,
 bajêletir, havîtir.

شاش كرن: خوش كرن، كوهشاندن، هير كرن، باژيله كرن،
 هافى كرن
 (التحجير، الاسماء، الاسماء، الارباك، الاطلاق)

Şaşkirin: Hoşkirin, guhişandin, hêrkkirin,
 bajêlekirin, havîkirin.

شاش كرى: خوش كرى، كوهشاندى، هيركرى، باژيله كرى،
 هافى كرى
 (الحير، المربك، المسعد)

Şaşkirî: Hoşkirî, guhişandî, hêrkkirî, bajêle-
 kirî havîkirî.

شاشى = شاشياتى: خوشياتى، كوهشيانى، هيرياتى،
 باژيله يى، ژ خوه چونيائى

(السمه، السمود، الحيره، الوله، الارتباك، الاضطراب)

Şaş = Şaşıyatî: Hoşiyatî, guhişînî, hêrîyatî,
 bajêleyî, jixweçûyatî.

شاشك: دهرسوكا سهرى، ميزهر، بهركوم
 (العمه، العماء)

Şaşik: Dersoka serî, mîzer, berkum.

شافره: توخهكئ كيباى نالفى به
 (هسف من العشب)

Şafre: Tuxmekê gîyayê alifiye.

شاقوله: پيفكئ ديوارا، ستيركا ديوارا
 (الفادن، اله البناء)

Şaqol: Pîvkê dîwara, stêrka dîwara.

شاقوله: لويلاق، لنگ دريژ
 (الساق الطويل، الرجل)

Şaqole: Lwîlaq, lingdirêj.

شاك: كاته، تيرك، شابوقه
 (المسلج، الزرجون، العمروغ، السروغ، العنم للكرم)

Şak: Kate, tîrik, şaboqe.

شاكرد: بهردهستك
 (الجرسون، الخادم)

Şagirde: Berdestk.

شاگردمى: بهردهستكى
 (الجرسنه، الخدمه)

Şagirdyî: Berdestkî.

شال: شويك، شهدهجى، پشت بېنگ
 (النطاق، الحزام)

Şal: Şwîtik, şedehî, piştênk.

شال: توخهكئ پيروكى باش و بېها به
 (صنف من القماش المتاز)

Şal: Tuxmekê perokê baş û bibihaye.

شالويل: تيرهكئ دهنگ خوهشه، تهوالهكئ خوهش خوينه
 (الشحور، طائر مفرد)

Şalwîl: Teyrekê deng xweşe, tewalekê xweş
 xwîne.

شالوك: درياس، كيلندى، ترپان، داسا دورينئ
 (المنجل، الخصال، القضب)

Şalok: Diryas, gelindî, tirpan, dasa durînê.

شامبوژ: نهقوله، سهرشك، نهري، سهركش، نازخرو
 (الحرون، الجامع، الشמוש)

Şamboz: Neqole, serhişk, nerrê, serkeş, azx-
 iro.

شامبوژبون: نهقوله بون، سهرشك بون، نهري بون،

نازخروبون، سهركش بون
 (الحرن، التجمع، الشمس)

Şambozbûn: Neqolebûn, serhişkbûn, nerrêbûn,
 Azxirobûn, serkeşbûn.

شامبوژ بوئى: نازخروبوئى، نهقوله بوئى، سهركش بوئى، سهر
 رهق بوئى

(الحرن، المجموع، الشמוש)

Şambozbûy: Azxirobûy, neqolebûy, serkeşbûy,
 serreqbûy.

شامبوژتر: نهقولهتر، نازخروتر، سهرشك تر، سهركش
 تر، نهري تر

(الحرن، الجامع، الشمس)

Şamboztir: Neqoletir, azxirotir, serhişktir,
 serkeştir, nerrêtir.

شامبوژكرن: نهقوله كرن، نازخروكرن، سهرشك كرن،
 سهركش كرن، نهري كرن

(الحران، الجامع)

Şambozkin: Nequlekirin, azxirokirin, se-
 rhişkkirin, serkeşkin, nerêkin.

شامبوز کری: نه‌قوله‌کری، نازخروکری، سرکه‌ش کری.

سر هسک کری، نه‌رئ کری

(الحرن، المجمع)

Şambozkîrî: Nequlekîrî, azxirokîrî, serkeşîrî, serhişkîrî, nerêkîrî.

شامبوزی نه‌قوله‌یی، نازخرویاتی، سرکه‌شی، نه‌رئیاتی.

سر هسکی

(الحرن، الجموح، التمرد، العصیان)

Şambozî: Nequleyî, azxiroyatî, serkeşî, nerêyatî, serhişkî.

شاهمار، توخمه‌کئ مارانه، مارئ مه‌زن

(الافعی، الثعبان)

Şahmar: Tuxmekê marane, marê mezin.

شاهمار، رویبارئ مه‌زن، رویبارئ توند و رۆژ

(القطر، النهر العظيم السريع الجريان)

Şahmar: Rûbarê mezin, rûbarê tund u rijd.

شانه، ریدکا هنگفینی، مالکا هنگفینی

(الطرم، الشهد، الكبير، التخاريب)

Şane: Dêdka hingvînî, malka hingvînî.

شانه، مالکا تشتی، کونک، بولویک

(الخفيه)

Şane: Malka tiştî, kunik, bulwîlk.

شانه، فیک ئیخئ ده‌خل ودانی

(الجابی)

Şane: Vekêxê dext û danî.

شانه‌تی، شولئ فعه‌ماندنئ

(الجبابه)

Şanetî: Şolê vecemandinê.

شانه‌شئ، په‌لاس، قه‌سر

(الصرح، البلاط، القصر)

Şaneşîn: Pelas, qesir.

شانازی، سهر‌فرازی، سهر‌بلندی

(الفخر)

Şanazî: Serfirazî, serbilindî.

شاناز، سهر‌فراز، سهر‌بلند

(الفخور)

Şanaz: Serferaz, serbilind.

شانئین: هنارتئ، فرئکئرن

(البعث، الارسال)

Şandin: Hinartin, virrêkirin.

شانئى: هنارتى، فرئ کری

(البعوث، المرسل)

Şandî: Hinartî, virrêkîrî.

شاه: خوندکار، سەمیان، پیش ئافا، به‌راهی، قه‌رال

(السلطان، الملك، الامبراطور)

Şah: Xundkar, semyan, pêşava, berahî, qerral.

شاهانه: خوندکاری، سەمیانى، پیش ئافایی، به‌راهیاتی

(السلطنة، الامبراطورية)

Şahane: Xundkarî, semyanî, pêşavayî, berahîyatî.

شاه سووار: سەروکئ سییارا، به‌راهیئ سیارا

(ملك الفرسان، رئيس الفرسان، رئيس الخياله)

Şahsuwar: Serokê sîyara, berahîyê sîyara.

شاهنشاه: خوندکارئ قه‌رالا

(ملك الملوك، الامبراطور)

Şahinşah: Xundkarê qerrala.

شاهنشاهانه: خوندکاریاتی

(الامبراطورية، المملكة)

Şahinşahane: Xundkarîyatî.

شاهئین: توخمه‌کئ ته‌یرانه

(طير من صنف الطيور)

Şahîn: Xundkarîyatî.

شاهئى: شادى، كه‌يف، جیژن، شاهنگ

(الحفله، العيد، الفرح، الجذل)

Şahf: Şadî, keyf, cêjin, aheng.

شاهيانه: جیژن، شاهنگ

(المهرجان، الاحتفال، الحفله)

Şahyane: Cêjin, aheng.

شانه دیر: شه‌يانا دیرئت فه‌لا

(حفله كنناسيه)

Şanedêr: Şehyana dêrêt Fela.

شاهد: سهره‌لبوی، کولئ بوی

(الشاهد)

Şahid: Serhelbûy, gulêbûy.

شاهت: به لکی، به لکو، نهکو
(ربما، عسی، لعل)

Şayet: Belkî, belku, neku.

شه: موی قهچرک، نامویرئ موی شهکرنئ
(المشط)

Şe: Mwîveçirk, amwîrê mwî şekirnê.

شعب: بهرەکتی روھن و سپی به دەرمانئ ھندەک ئیشایە
ھەرھەسا کەمار پئی دەیت کرن
(النسب)

Şeb: Berekê ruhn û spî ye dermanê hindek
êşaye herwesa gemar pêdihêtkirin.

شعبا شین: بهرەکتی رەنگ نەسمانی یە کەلەک پئی تیز
ودژوارە رەنگئ شینی پئی دکن
(النیلە)

Şebaşîn: Berekê reng esmanîye gelek yê tîj
û diware rengê şînî pêdiken.

شەباش: خەلاتئ زەرباڤیژئ لدهواتئ لئاقبەرا داومت کەرا
(هتاف مکافاه عازف العرس)

Şebaş: Xelatê zirnabêjî li dawetê linavbera
dawetkera.

شەبەکی: نەساخیبەکە، سم وچمیت پەز و حیوانئ دگريت پئی
کفتە نو لەنگ دین
(الاعرن، الادخس، الظلم)

Şebekî: Nesaxîyeke sim û çimêt pez û hêwanî
digirît pê kifte û leng dibin.

شەبەکیانی: کولبیا چم وسمیت تەرش و حیوانا پئی لەنگەر
دین

(العران، الدخس، الظلاع، العرن، مرض يصيب اظلاف
الحيوان)

Şabekîyatî: Kulîya çim û simêt terş û hêwa-
na pê lenger dibin.

شەبەلوت: توخمەکتی بەروی یا بە کاکلا وان دخون
(الکستناء)

Şebelot: Tuxmekê berwîyaye kakila wan dixon.

شەبەلوتن: شەلقاندن، شەلقاندنا تەشتن روھن بەزمانئ،
کییان، لیف نالیستن
(الخص، التعلثم)

Şepandin: Şilqandin, şilqandina tiştê ruhin
bi zmanî kıyan, lêv alîstin.

شەپاندئ: شەلقاندئ
(المخضوض، المتعلثم)

Şepandî: Şilqandî.

شەپال: جان، ناف تەنگ زراف وھەلکیشای، شوخ و شەنگ
وسپەھئ

(الظریف، الجمیل، الحسن، البهیج، الرشیق)

Şepal: Can, navteng zirav û helkêşay, şox û
şeng û spehî.

شەپال بون: جان بون، شوخ بون، شەنگ بون، ناف تەنگ
زراف بون

(التظرف، التجمال، الحسانە)

Şepalbûn: Canbûn, şoxbûn, şengbûn, nav-
teng ziravbûn.

شەپال بوی: جان بوی، شوخ بوی، شەنگ بوی، ھەلکیشای
بوی

(المحسن، المبتھج)

Şepalbûy: Canbûy, şaxbûy, şengbûy, hel-
kêşaybûy.

شەپال تر: جان تر، شوخ تر، شەنگ تر، ھەلکیشای تر،
سپەھئ تر

(الاظرف، الاجمل، الابھج)

Şepaltir: Cantir, soxtir, şengtir, helkêşaytir,
spehîtir.

شەپال کون: جان کون، شوخ کون، شەنگ کون، سپەھئ
کون

(التحسین، التظرف، الابھاج)

Şepalkirin: Cankirin, soxkîrin, spehîkirin,
şengkirin.

شەپال کرئ: جان کرئ، شوخ کرئ، شەنگ کرئ، سپەھئ
کرئ

(الحسن، الجمئل، المستظرف)

Şepalkirî: Cankirî, soxkirî, şengkirî, spehîkirî.

شەپالئ: جانئ، ناف تەنگ زرافئ، ھەلکیشانئ، شوخئ،
شەنگئ، سپەھیانئ

(الظرافە، الجمال، الحسن، البھجە، الرشاقە)

Şepalî: Canî, navtengziravî, helkêşanî, şoxî,
şengî, spehyatî.

شەپەر: چەنگ، چەنگێ تەبری بێ فرینێ
(الجناح، قوادم الجناح)

Şeperr: Çeng, çengê teyrî yê frîrînê.

شەپەشور: سست وخاف، ژبەرك چوى، مەهرا، شلیخە،
سست و پست
(المتهدل)

Şepesorr: Sist û xav, jiberikçûy, miherra, şilîxe, sis û pist.

شەپەشوربۆن: ژبەرك چۆن، خافى و سست بۆن، مەهرا بۆن
سست و پست بۆن، شلیخە بۆن
(المتهدل)

Şepesorrbûn: Jiberikçûn, xavî û sistbûn, miherrabûn, sist û pistbûn, şilîxebûn.

شەپەشوربۆى: ژبەرك چوى، سست خاف، سست و پست
بوى، مەهرا بوى، شلیخە بوى
(المتهدل)

Şepesorrbûy: Jiberikçûy, sist û xav, sist û pistbûy, miherrabûy, şilîxebûy.

شەپەشورت: ژبەرك چوى تر سست و پست تر، خاف و سست
تر، مەهرا تر، شلیخە تر
(الامدل)

Şepesorttir: Jiberik çûytir, sist û pisttir, xav û sisttir, miherrattir, şilîxetir.

شەپەشوركێ: ژبەرك بۆن، سست و پست كرن، مەهرا كرن
خاف و سست كرن، شلیخە كرن
(التبدیل، الامدل)

Şepesorkirin: Jiberikbirin, sist û pistkirin, miherrakirin, xav û sistkirin, şilîxekirin.

شەپەشوركێ: ژبەرك برى، سست و پست كرى، مەهرا كرى
سست وخاف كرى، شلیخە كرى
(المتهدل، المتهدل)

Şepesorkirî: Jiberikbirî, sist û pistkirî, miherrakirî, sist û xavkirî, şilîxekirî.

شەپەشورێ: ژبەرك چۆنى، سست و پستى، سست وخافى،
مەهرا بى، شلیخە بى
(المتهدل)

Şepesorrî: Jiberikçûnî, sist û pistî, sist û xavî, miherrayî, şilîxeyî.

شەپە: سست و پست، مەهرا، ژبەرك چوى
(المتهدل)

Şepşep: Sist û pist, miherra, jiberikçûy.

شەپ شەپ، شەپە: دەنگێ شلقینا ئافى، دەنگێ لقینا ئافى
(صوت تحريك الماء)

Şepşep: Şepên, dengê şilqîna avê, dengê livîna avê.

شەپەسە: تەشقلە، چەنبازى، خايدان، حبلە، چەنگەتەياتى
(التلفيق، الدس، الغش، الخداع، الاحتيال، المكر، المناورة)

Şepse: Teşqele, cenbazî, xapandin, hîle, cenge-neyatî.

شەپەسەياتى: سست و پستى، ژبەرك چۆنى، مەهرا بى
(المتهدل، الترهل)

Şepseyatî: Sist û pistî, jiberik çûnî, miherrayî.

شەپەزە: پەركندە، گرفتار، ئالزى، ئالوز، پى بەرزە،
تەنگەزار، بى زار

(المضطرب، المشوش، الحيران، العمهان)

Şepirze: Perginde, giriftar, alizî, aloz, rêberze, tengezar, bêzar.

شەپەزەبۆن: پەركندە بۆن، ئالوزبۆن، گرفتاربۆن، ئالزى بۆن
بەرزەبۆن، بى زاربۆن، تەنگە زاربۆن
(التعمه، التشوش، التحير)

Şepirzebûn: Pergindebûn, alozbûn, giriftarbûn, alizîn, rêberzebûn, bêzARBûn, tengezarbûn.

شەپەزە بۆى: پەركندە بوى، گرفتاربوى، ئالوزبوى، ئالزى،
پى بەرزەبوى، بى زار بوى، تەنگەزار بوى
(المتشوش، المتحير، المقلق، المضطرب، المعمه)

Şepirzebûy: Pergindebûy, giriftarbûy, alozbûy, alizî, rêberzebûy, bêzARBûy, tengezarbûy.

شەپەزەت: پەركندە تر، ئالوزتر، گرفتارتر، ئالزى تر، بى
زارتر، پى بەرزەتر، تەنگەزارتر
(الاشوش، الاحير، الاقلق، الاعمه)

Şepirzetir: Pergindetir, aloztir, giriftartir, alizîtir, bêzartir, rêberzetir, tengezartir.

شەپەزەكێ: پەركندە كرن، ئالوز كرن، گرفتار كرن، ئالوز كرن،
بى زار كرن، پى بەرزە كرن، تەنگەزار كرن
(التشويش، الاقلاق، التحبير، الاعماه)

Şepirzekirin: Pergindekirin, alozkinin, giriftarkirin, alizandin, bêzarkirin, rêberzekirin, tengezarkirin.

شەپزەمەگىرى: پەرگىندەگىرى، گىرغىتارگىرى، ئالوزىگىرى،

ئالزاندى، بىن زارگىرى، تەنگەزارگىرى، پىن بەرزەمەگىرى

(العمه، المشوش، الملق)

Şepirzekirî: Pergindekirî, giriftarkirî, alozgirî, alizandî, bêzarkirî, tengezarkirî, rêberzekirî.

شەپزەمەنى، شەپزەمەنى: پەرگىندەمەنى، گىرغىتارمەنى، ئالوزمەنى،

ئالزىمەنى، بىن زارمەنى، پىن بەرزەمەنى، پەرگىندەمەنى،

ئالوزمەنى، گىرغىتارمەنى

(الحيره، القلق، العمه، الاضطراب)

Şepirzeyf = Şepirzeyatî: Pergindeyî, giriftarî, alozî, alizînî, bêzarîyatî, rêberzeyatî, pergindeyatî, alozîyatî, giriftariyatî.

شەپىك: چوڭىك، گومەك، سەركىراسىك، قوتىك

(القباء، الصدريه، المفتوح، رداء كوردى)

Şepik: Çoxik, gumlek, serkirask, qutik.

شەپىلىك چىنگىل، چەنگىل، شاپەي، مل، چەنگ، دەست، زەند و

باسىك، ژ مىلى هەتا لەپى

(الذراع، الساعد، الجناح، اليد من الكف الى الكتف)

Şepîlk: Çingil, çengil, şaperr, mil, çeng, dest, zend û bask, ji milî heta lepî.

شەپىلى: ئالزى، ھىز، گىز، شەپزە، پەرگىندە، شاش

(المخبول، المرتبك، المضطرب، المتخبط، المشوش)

Şepilt: Alizî, hêrr, gēj, şepirze, perginde, şaş.

شەپىلىن ئالزىن، ھىزبىن، گىزبىن، شەپزەبىن، پەرگىندە

بون، شاش بون

(الاضطراب، البلبلة، الارتباك، الخبل، التخبط، التشويش)

Şepilîn: Alizîn, hêrrbûn, gējbûn, şepirzebûn, pergindebûn, şaşbûn.

شەپىلاندىن: ئالزاندىن، ھىزكرىن، گىزكرىن، شەپزەكرىن،

پەرگىندە كرىن، شاش كرىن

(الخبل، التخبط، التشويش، الارتباك، التشويش، الاضطراب)

Şepilandin: Alizandin, hêrrkirin, gējkirin.

şepirzekirin, pergindekirin, şaşkirin.

شەپىلاندى: ئالزاندى، شاش كرى، شەپزەكرى، پەرگىندە

كرى، گىز كرى، ھىز كرى

(المشوش، المربك، المخبط)

Şepilandî: Alizandî, şaşkirî, şepirzekirî, pergindekirî, hêrrkirî.

شەپ و شىل: كور و ئاف، تەقن و شىلەزى، ھەريا بىئاف

(الرعد، اللق، الوحل)

Şepûşêl: Kurr u av, teqin û şilêzî, herriya bi av.

شەت: ئانكو بەرمەك ئىككى شوپ تىر بىت، كەش بر، بەرخار

(اللباس المنحرف، المبال)

Şet: Anku berek ji êkî şorr tir bît, keşbir, berxar.

شەتەرلەنە: شوورك، سوپىك، فزىك، ئاف كىفتىك

(التافوره، الفواره)

Şetirvane: Şurk, surrk, vizik, av givêşk.

شەخەل: كوما خولپا، قانا دارووبارى، پىنيا دارا

(الرمخ، النقاء، النداء، العرين)

Şexel: Koma xulpa, qana dar û barî, pinya dara.

شەخەلا تىكەل: كوما دار وبارى تىكەل، تراش

(الليف)

Şexela tēkel: Koma dar û barē tēkel, tiraş.

شەمەمى: شويتىك، پىشت بىن

(النطاق، الحزام)

Şedehf: Şwitik, piştên.

شەي: چەنگ، خىرتول، فېكرچون

(الحرب، الوغى، القتال، الهيجاء، العراك)

Şerr: Ceng, xirtul, vëkraçûn.

شەرىپىن: چەنگ بون، خىرتول بون، فېكرچون بون

(الحاربه، التحارب)

Şerrbûn: Cengbûn, xirtulbûn, vëkraçûnbûn.

شەرىپى: چەنگ بوى، خىرتول بوى، فېكرچا چوى بوى

(المرك، حدوث المعركة)

Şerrbûy: Cengbûy, xirtulbûy, vekra çâyûy.

شەرتى: چەنگ تر، خىرتول تر، فېكرچا چون تر

(الامرك، الاوغى، الاحرب)

Şerrtîr: Cengtîr, xirtultîr, vëkraçûntîr.

شەرىكىن: چەنگ كرىن، فېكرچون كرىن، خىرتول كرىن

(الحاربه، المعركة)

Şerrkirin: Cengkirin, vëkraçûnkirin, xirtulkirin.

شەرا پىيلك: توخمەكنى خورىكانە، توخمەكنى پرسكەيت بىنافن
(الحماق، طمع جلدی كالجدری)

Şerrapêlk: Tuxmekê xurîkane, tuxmeke pirs-
kê biavin.

شەرت: مەھانە، بېھانە
(الشرط)

Şert: Mihane, bihane.

شەرتاتنى شەرت كرن، قومار كرن
(الجمالة، الجملة، القمار)

Şertanê: Şertkirin, qumarkirin.

شەرحاندن: نشتكرن، زفيله كرن، شەق شەق كرن
(الربيل)

Şerihandin: Nîstirkirin, zivêlekirin, seqşeqşekin.

شەرمەدەف: مەفركى، مدەركى، جەه
(الجدال، الحرب الباردة)

Şerredev: Hevrikî, miderrikî, cirre.

شەرىج دەرفە شەرىج بىيانى
(الحرب الخارجية)

Şerrê derve: Şerrê bîyanî.

شەرمەسە لىك كەتتەسا
(المهارشة، المخرشة، الهرش)

Şerrese: Lekketina sa.

شەركەر: كوژەك، شەروكى، جەنگاوەر
(المحارب، المقاتل)

Şerker: Kujek, şerokî, cengawer.

شەرفان، كوژا، جەنگاوەر
(المحارب، المقاتل)

Şerrvan: Kuja, cengawer.

شەرفروش: بەدكار
(الشورى)

Şerrfiroş: Bedkar.

شەركە: بىندكا شەرى، جەركى شەرى، زاكى شەرى
(ساحة الوغى، مركز القوة، محور الحرب)

Şerrgi: Bindika şerrî, cergê şerrî, zakê şerrî.

شەركەن ئاقى: سىپەل، جەن رەفەك، جەن ئاف رەفەك،
جەن رۆد
(الواج، اللجة، موقع الشدة)

Şerrgihê avê: Sipel, cihê revek, cihê av revek,
cihê rijd.

شەركە: ئاف لىك، كەل دوتا مروفى
(بين الفخذين)

Şerrgi: Navling, keldota mirovî.

شەركەدان: سىنك لىكدان
(الناوشة)

Şerrlêkdan: Sînglêkdan.

شەرم: شەمىزارى، روى هاتنا خارى
(الخجل، الحياء، العار، العيب)

Şerim: Şehmizarî, rwihatina xarê.

شەرم بون: شەمىزاربون، چاف شوپبون
(الخجاله، الاستحياء)

Şerimbûn: Şehmizarbûn, çavşorrbûn.

شەرم بوى: شەمىزاربوى، چاف شوپ بوى
(المخجل، المستحي)

Şerimbûy: Şehmizarbûy, çavşorrbûy.

شەرم تر: شەمىزارتر، چاف شوپتر، روى هاتنى خارى تر
(الاخلل)

Şerimtir: Şehmizartir, çavşorttir, rwihatina
xarêtir.

شەرم كرن: شەمىزاركرن، چاف شوپكرن
(الاخلال، الاستحياء)

Şerimkirin: Şehmizarkirin, çavşorrkirin.

شەرم كرى: شەمىزاركرى، چاف شوپ كرى
(المخجل)

Şermkirî: Şehmizarkirî, çavşorkirî.

شەرمين: شەمىزار، چاف شوپ، سەرشور، روى هاتنى خارى
(الخجل)

Şermîn: Şermizar, çavşorr, serşorr, rwihatixarê.

شەرم زار: شەرمين

(الساير، المذنب، المفحوض، القبيح، الشنيع)

Şermizar: Şermîn.

شەرم زاربون: شەرمين بون
(التفضيح، التقيح، التشنع، التائم)

Şermizarbûn: Şermînûn.

شەرم زاربوى: شەرمين بوى
(المفحوض، المقبوح)

Şermizarbûy: Şermînûy.

شەرم زارتى: شەرمىن تر
(الافضاح، الافبح، الاذنب، الاشنع)
Şermizartir: Şermintir.

شەرم زار كىن: شەرمىن كىن
(الافضاح، التقبيح، التشنيع، التذنيب، التائيم)
Şermizarkirin: Şermînkirin

شەرم زار كرى: شەرمىن كرى
(الاشنع، المقبح، المفضح)
Şermizarkirî: Şermînkirî.

شەرم زارى: شەرمىنى، شەرمىياتى
(الاذنب، القبح، الشناعة، الفضيحة)
Şermizarî: Şermînî, şermîyatî.

شەرمەندە: شەرمىن، شەرم زار، چاف شور
(الخلجان)
Şerminde: Şermîn, şermizar, çavşor.

شەرمەندەينى: شەرمىنى، شەرمزارى
(الخلجال، الخجل، الحياء، العصمة)
Şermindeyî: Şermînî, şehmizarî.

شەرمەوز: توخمەكىن خروپى يە، چاف رەشك، درا
(السيوط، صنف من الحبوب كالذره)
Şerremoz: Tuxmekê xirobî ye, çav reşk, dira.

شەره ئىخ: خرتول، باسكانى، فېكراچون
(الصراع، العراك، المعركة، الهيجه)
Şerrenix: Xirtul,askanê, vëkra çûn.

شەرى ئاف خوه: شەرى خوهي، شەرى خوهياتى
(الحرب الداخليه)
Şerrênaxwe: Şerê xweyî, şerê xweyatî.

شەرىكە، شەرىكى: در، دوردە، جەنگاوەر، جان مەزىخ
(الشرس، المهيح، المحارب، المقاتل، القتال، الشرار)
Şerroke = Şerrokî: Dirr, durinde, cangwer, cenmezêx.

شەش: هژمارە، دوسن، دوچار، پىنج و نىك
(ستە)
Şeş: Hijmare, dusê, du û çar, pênc û êk.

شەش بان: شەش روى، شەش رەخ
(المكعب)
Şeşban: Şeşrwî, şeşrex.

شەشەرانى: يارييهكە وەكى دامانى يە
(لعبه كالداه)
Şeşberanê: Yariyeka wekî damanê ye.

شەش تل: شەش تېل
(الاعنش)
Şeş til: Şeş tibil.

شەش تلى: شەش تېلى
(العنش)
Şeş tilf: Şeş tibilî.

شەش خانە: توخمەكىن تەنكىت كەفناو
(صنف من البنادق القديمه)
Şeşxane: Tuxmekê tivengê kevnares.

شەش رەنگ: شەترنج
(الشطرنج)
Şeşreng: Şetirinc.

شەش سەد: هژمارە دوچارا سە، سە، سە، سە، سە، سە
(ستمائە)
Şeşsed: Hijmare, du cara sê sed, sibhist.

شەش سوي: شەش كۆز، شەش پراسى، شەش كۆيز
(المضلع السداسى)
Şeşswî: şeşkuj, şeşpirasî, şeşkwîz.

شەشەك: شەش روژى گرتە ژ مەها شەواتى
(صوم ستە ايام من شوال)
Şeşik: şeş rojî girtine ji miha şewalê.

شەش گۆشە: شەش كوچ، شەش ئىخە، شەش كۆزى
(السدس: رسم)
Şeşgoşe: Şeş koç, şeş êxle, şeş kujî.

شەشەيك: نىك ژ شەشا (١/٧)
(السدس)
Şeşêk: Êk ji şeşa, 1/6.

شەش هەزار: هژمارە: شەست سەد
(ستە الاف)
Şeşhizar: Himare, şêst sed.

شەف: هەنگورى، دژى روژى، نارى
(الليل)
Şev: Hingorî, dijîrojê, tarî.

شەف ئاف: ئافدانا شەفئ
(السقى الليلي)

Şevav: Avdana şevê.

شەف با: بابئ شەفئ
(نسيم الليل)

Şevba: Bayêşevê.

شەف بىشكىف: كولىلکا تەحلىشكى بىشەفئ كەش دىبىت
(عشب زهره ينفتح ليلا)

Şevbişkêv: Kulilka tehlişkê bi şevê geş dibît.

شەبو، شەف بو: كولىلکا كە بېھندارە بىشەفئ بېھن بوا وئ
بلند دىبىت

(الشبو، زهره عطره يفوح اريجها ليلا)

Şebo = Şevbo: Kulilkeka bəhindare bi şevê

شەف تا: تا يىت بىشەفئ دەمىن مروفى
(الحمى الليلي)

Şevta: Tayêt bi şevê dihên mirovî.

شەف تەلى: شەف كەر، شەف كېر
(متكسع الليل، جوال الليل)

Şevtêlî: Şevger, sevgêr.

شەف تەردى: دوشەفا بەرى نەف شەف
(ليه اول البارحه)

Şevtiradî: Du şeva berî ev şevê.

شەف خىشت: توخمەكن تەروزیبایە، توخمەكن كوندورایە
(صنف من القاء)

Şevxişt: Tuxmekê trozîyaye, tuxmekê gun-
doraye.

شەف دەست: فەدانانا داڤا لەر كەوابەرى سېڤدئ
(نشر نصاحات الصيد ليلا)

Şevdest: Vedana dava liber kewa berî spêdê.

شەف نەزكى: داووت كونا بئ شەفى، شوى كونا بئ دەنگ،
بئ سەما وشەهيانە

(العرس بلا احتفال، زواج بلا فرح)

Şevdizki: Dawetkirina bē şahî, şwîkirina
bêdang sema û şehyanc.

شەفە روک: مېرانا دەخلى بدستارى بىشەفئ پىكفە زبارا
مېرانا بىشەفئ

(الطحن الجماعي بالجاروش ليلا)

Şeverrok: Hêrana dexlî bi distarî, bi şevê
pêkve, zibara hêrana bi şevê.

شەف رەڤىنگ: چەكچەكويلە، شەشمەن كورە
(الغاش، الوطاط، الغشاف)

Şevrevînk: Çekçekwile, şimşimê kore.

شەف رەشە: تارىستان، تەل چاقانئ
(الحدس، الطخياء، الطخواء)

Şevrêş: Tarîstan, tilçavanê.

شەف رەشە: شەفەكا پئى كوتى يە ویناف و دەنگە لناف
نیزدبیا، توره كە ژ توریت نولئ نیزدبیا

(ليك دينيه معهوده عند اليزيديه)

Şevrêş: Şevêka pê gotî ye u binav u denge
linav êzîdîya, toreke ji torêt Êzîdîya.

شەف زەنگل: شەفەكا پئى كوتى يە بو بارینا بەفرئ، هەندەك
دبیزنئ شەفا كایئ رەش

(ليك الاخيره من كانون معهوده بكثره مطول الثلج)

Şevzengil: Şevêka pêgotîye bo barîna befrê,
hindek dibêjnê şeva gayê rêş.

شەف سوتك: كۆلكەكە مروفى دەيت كەلەكا بئیش وسوتنە،
پرسەكا نیش دزوارە

(الدمل الخبيث)

Şevsotk: Kulkeke I imirovî dihêt geleka biş
û sotine, pirskeka êş dijware.

شەف فان: چوکه دارئ شەفئ، شفان
(الراعى، خفير الليل)

Şev van: Çokedarê şevê, şivan.

شەفە: كولاڤئ سىڤفانده، كولاڤئ خر و بلیف، كولاڤئ بناف
چافک

(القبع)

Şefqe: Kulavê bi sîvand,e kulavê xir û bilêv,
kulavê binav çavk.

شەفئ: چەراندىنا تەرشى وکەوالى يە بىشەفئ راکرنا پەزى
بىشەفئ بو چەراندىنئ

(رعى الفتم بعد منتصف الليل)

Şevîn: Çerandina tærşî û kewalî ye bi şevê
rakirina pezî bi şevê bo çerandinê.

شەفى: تىشتئ شەف بىسەر فەچوى وەكى ناف وزادا وەك
کراا شەفى

(البانت، البيوت من الطعام)

Şevî: Tiştê şev biserve çûy wekî av û zada
wek girara şevî.

شەفا گایڤ رەش: شەف زەنگەل، شەفەکا قەلس و تەنگافە ژ زەستانێ

(آخر لیلە کانونی یەکەمە، شەفەکا قەلس و تەنگافە ژ زەستانێ)

Şeva Gayê Reş: Şevzengil, şevaka qels û tengave ji zivistanê.

شەف گەر: شەف گێر، دەرەرا شەف، رەبارێ شەف (سەر، مسافر، لێل، جۆال، لێل)

Şevger: Şevgêr, wexera şevê, rêbarê şevê.

شەف گەر: شەف گێر، دەرەرا شەف، رەبارێ شەف (سەر، مسافر، لێل، جۆال، لێل)

Şevgerî: Şevgêrî, wexerkirina şevê, rêbarîya şevê, rêgîrîya şevê.

شەف گێر: شەف گەر، رەبارێ شەف، چۆکەدارێ شەف (خەفەر، لێل، عەس، عەس)

Şevgêr: Şevger, rêvîngê şevê, çokedarê şevê.

شەف گێر: شەف گەر، رەبارێ شەف، چۆکەدارێ شەف (خەفەر، لێل، عەس، عەس)

Şevgêrî: Rêvîngîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێر، دەرەرا شەف، چۆکەدارێ شەف (خەفەر، لێل، عەس، عەس)

Şeva gerim û gurr: Şev wexim.

شەف یار: شەف یار، شەف یار، شەف یار (شەف یار، شەف یار، شەف یار)

Şevyar: Nêçîra teyra bişevê, nêçîra lîsa.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeq: Çimaq, çilaq, tep.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeqdan: Çimaqdan, çilaqdan, teplêdan.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeqday: Çimaqday, çilaqday, teplêday.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeqe: Jane sera rexekê serî, ser êş.

شەف دەقەن: شەف دەقەن، شەف دەقەن (شەف دەقەن، شەف دەقەن)

Şeqdeqanê: Vêk ketin, lêk helingiftin, hef-tenganê.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeq: Tîk, derz, peq, kelişte.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeqeserî: Sergêjî, giriftarî, alozî, qerqêş, bêzarî.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeqeser: Sergêj, giriftar, aloz.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeqbûn: Tîkbûn, keliştin, derizîn, peqîn, devlobûn.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeqbûy: Tîkbûy, keliştî, derizî, peqî, devlobûy.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeqtir: Tîktir, keliştîtir, derizîtir, peqîtir, peqaytir, devlotir.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeqkirin: Kelaştin, tîkkirin, derizandin, peqandin.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeqkirî: Kelaştî, tîkkirî, derizandî, peqandî.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

Şeqyatî = Şeqî: Kelişîn, derizîn, peqîn, tîkiyatî, kelişînî, derizînî.

شەف: شەف، شەف، شەف (شەف، شەف، شەف)

شەق شەق: تىك تىك، چىچىر، يەق يەق
(المشقوق، المفلور)

Şeqşeq: Tiktîk, çirçir, peqpeq.

شەق شەق = شەقەن: دەنگەن ئىك كەتتا تەشتى مەشك دەق
(صوت ضرب الصلب بالصلب)

Şeqşeq = Şeqên: Dengê vëkktina tiştê hişk û req.

شەق گو: توپزى هولانى، دارى گوانى
(الميجار، الطباطبه، الصولجان، مضرب الكره)

Şeqgo: Topizê holanê, darê guwanê.

شەق گوانى: ياريا هولانا بەدىكى
(لعبه الكره، التنس)

Şeqguwanê: Yariya holana bidepkî.

شەقلە: كاريتە، تيرەك، زەندىك، نيرە
(الاسطواناته الخشبية، العاضه الخشبية)

Şeqle: Karîte, tîrek, zendik, nîrc.

شەقلە بەند: تەختە بەند، دەراپە
(الشبك الخشبى)

Şeqleband: Textebend, derrabe.

شەقلە دان: توخمەكى ئىشاندىنى يە، ئىشكدانا بەدەپەكى
دارى قە

(نوع من التعذيب بالشد على لوح خشبى)

Şeqledan: Tuxmekê eşandinêye, eşikdana bidepekê darîve.

شەقلەشكىن: دەقدەقە، دەق شكىن، گوزەك شكىن
(المحق، اللاذع، المهن، المخيب، اللفظ)

Şeqleşkên: Deqdeqe, deqşkên, gozeksşkên.

شەقلەشكاندن گوزەك شكاندن، دەق شكاندن، سەخەربىن
(الامانه، التحقير، الاستخفاف)

Şeqleşkandin: Gozek şkandin, deqşkandin, sexerbirin.

شەقلاڧ: نانكو نزار
(صفح الجبل الماكس للشمس)

Şeqlav: Anku nizar.

شەقپايتىي: نەخوەشى، دنگزى، خوە ئىشاندىن، خوە
وستاندىن

(الكفه، التكلف)

Şeqfyatî: Nexweşî, dingizî, xwe eşandin, xwe westandin.

شەق شەقەك: تەق تەقەك يارپەكا بچوپكايە
(لعبه الاطفال الصوتيه المصفقه)

Şeqşeqok: Teqteqok, yariyeka biçwîkaye.

شەقى زەمەمتا: ماندى نەبى
(الله يعطيك العافيه، قواك الله)

Şeqtzechmeta: Mandî nebî.

شەك: كافىرئ سى سالى، بەرانئ سى سالى، نىرئ يەزئ
سپى يى سى سالى

(الكبش، القيق)

Şek: Kavirrê sê salî, beranê sê salî, nêrê pezê spî yê sê salî.

شەكال: پىلاڧا درماي، كەفتە پىلاڧ، زەرگول
(الداىس، البرقوش، الشرته)

Şekal: Pêlava dirrhay, kevnc pêlav, zergul.

شەكىن: قەچرىن، بىرچ داكىشان، پورت حولى كرن
(التمشيط)

Şekirin: Veçîrîn, pirç dakêşan, port hulîkirin.

شەكرى: قەچرى
(المشط)

Şekirî: Veçîrî.

شەكو: شرىناهى
(السكر)

Şekir: Şîrînahî.

شەكرى: رەنگى شەكرئ، سىپەكى باڧ زەر، زەرئ قەببى،
شەمايى

(اللون السكرى)

Şekirî: Rengê şekirê, spîyekê bavzer, zerê vebûy, şemayî.

شەكرپارە: توخمەكى دوينى يە، نەخلەتكى نەخش
ونتكارايە

(صنف من الخياطه، التطريز)

Şekirpare: Tuxmekê durînêye, texlîtekê nexş û nîgaraye.

شەكردانك: ئامانئ شەكرئ دكەنئ
(المسكره، عليه السكر)

Şekirdank: Amanê şekirê dikenê.

شەکرۆکی: نەساخییەکه، شەڕینییا خوینی ژێده دبیت
(البول السکری)

Şekrokî: Nesaxîyeke şîrîniya xwîne zêde dibît.

شەل: شەلوال، روتک، پەشمە، پەشم
(السروال کوردی)

Şel: Şelwal, rotik, peşme, peşim.

شەل و شەپک: بەرگوز، کارێ کوردی
(الزی کوردی)

Şelûşepik: Bergwîz, karê Kurdî.

شەلتە: روی ناهلیک، روینی نغینا، چارچەف
(غطاء الفراش، وجه المنام)

Şelte: Rwînahlik, rwîyê nivîna, çarçev.

شەلاخە: هەریا سەریشک، هەریا باش وێژ کەرتی، هەریا
سەرشە
(الصوف الفاخر الممتاز)

Şelaxe: Hirya şerpişk, hirya baş û jêgîrîf, hirya serşe.

شەلخە: کوما مێشا ژ ماکی جەدایەن، قنیتا مێشا هەنگینی،
مالا خوێ جەدایەت
(الخشوم، الثول للنحل)

Şelxe: Koma mēşa jimakê cida dibin, qinêta mēşa hingvîni mala xwe cida diket.

شەلاق: دەست هەل، دەست سەفک، زەبەردەست
(الشاطر في العمل، القدرة العملية)

Şelaq: Desthel, dest sivik, zeber dest.

شەلاق: دەست هەلی، دەست سەفکاتی، زەبەردەستی
(شطارة العمل، قدرة الخدمة)

Şelaqî: Desthelî, dest sivikatî, zerberdestî.

شەلکێ: قەمخێ، سوتن، هەلەوێرن
(الرمض، اللفج، السافعة، اللفج، الهرص، الهرض)

Şelikîn: Qemixîn, sotin, helhewirîn.

شەلکی: قەمخی، سوتی، هەلەوێری
(الرامض، اللفيج، المسفع، اللفج، الهريص، الهريض)

Şelikî: Qemixî, sotî, helhewirî.

شەلال: دوورنەکا کێلی فر، دروارا ژێک دوور، داف لنگ
(التنصر، البشک، الم، الحياصة، خياطة متباعدة)

Şelal: Durîneka kêlî firr, dirwara jêk dwîr, dawling.

شەلال: تەنک، ژێک دوور، دژی هەمبەزین
(الزعر، الامعر، للنبات ضد الكثيف)

Şelal: Tenik, jêkdwîr, dijî himbizîyê.

شەلال بۆن: تەنک بۆن، ژێک دوور بۆن
(الزعر، الامعر)

Şelalbûn: Tenikbûn, jêkdwîrbûn.

شەلال بۆی: تەنک بۆی، ژێک دوور بۆی
(الزعر، الامعر)

Şelalbûy: Tenikbûy, jêkdwîrbûy.

شەلال تر: تەنک تر، ژێک دوور تر
(الزعر، الامعر)

Şelalatir: Teniktir, jêkdwîrtir.

شەلال کۆن: تەنک کۆن
(الزعر، الامعار)

Şelalkirin: Tenikkirin.

شەلال کرێ: تەنک کرێ
(الزعر، المعر)

Şelalkirî: Tenikkirî.

شەلالی = شەلالیاتی: تەنکی، تەنکباتی، ژێک دویری
(الزعر، المعر)

Şelalî = Şelalîyatî: tenikî, tenikîyatî, jêkdwîrî.

شەلاندن: رویت کۆن، چیلان کۆن، ستاندن، پویرەکۆن
(الانتزاع، الغضب، السلب)

Şelandin: Rwîtkirin, çiplaxkirin, standin, pwîrekirin.

شەلاندن: رویت کۆن، ژبەر نیخستن
(الاعراء، التعرية، النزاع، الانضاء)

Şelandin: Rwîskirin, jiberêxistin.

شەلاندی: رویت کۆی، رویت کۆی
(المنزوع، المسلوب، المغضوب، المنضو)

Şelandî: Rwîskirî, rwîtkirî.

شەلەان: رویت، رویت، رویت، رویت، رویت، رویت
(العري عن اللباس)

Şelhan: Rwîsî, rwîtî, rwîtahî, rwîsahî.

شەلەای: رویت، رویت، چیلان
(العاري من الثوب، المشلوح)

Şelhay: Rwîs, rwît, çiplax.

شەلوال: شەل، روتک، پەشم، دەریی سەرڤە
(السروال)

Şelwal: Şel, rotik, peşim, derpê serve.

شەلیتک قەبتان، رستک، وەرپس، کنف، قەدک
(الشیق، الطنب، العصب، الشیاق)

Şelîtk: Qeytan, ristik, werîs, kinif, qedik.

شەلیتە رست، دوڤککە، شەبیلته، شوبە، سوبلی
(التسلسل، التتابع، التوالي، الرادف)

Şelîte: Rist, dwîvkve, şîilte, şope, swîli.

شەما پینڤا، پینڤا توڤکی منڤینی
(الشمع، العکبر)

Şema: Pênva, pêndiva twîkê hingvînî.

شەما کری: پینڤاڤاری، پینڤاڤاری
(المشمع)

Şemakirî: Pêndivakirî, pênvakirî.

شەما کرن: پینڤا کرن، پینڤا کرن
(الاشمع، التشمع)

Şemakirin: Pêndivakirin, pênvakirin.

شەما بون پینڤا بون، پینڤا بون
(التشمع)

Şemabûn: Pêndivabûn, pênvabûn.

شەما بوی: پینڤا بوی، پینڤا بوی
(المشموع، المشمع)

Şemabûy: Pênvabûy, pendivabûy.

شەمای: رەنگی شەمای، زەرێ قەبوی، سببێ باف زەر
(اللون الشمعی)

Şemayî: Rengê şemayê, zerê vebûy, spîyê
bavzer.

شەمبی: روزا ناڤەرا ئەینی و ئێک شەمبی
(السبت)

Şembî: Roja navbera cynî û êk şembê.

شەمبوز: ئەقوله، ئازخرو، سەرکەش، سەررەق، نەڤی،
سەرەشک، نەسەر ڤی، خنزری

(الحیوض، النفور، الرفوس، الجامع، العاصی، المتمرد)

Şemboz: Nequle, azxiro, serkeş, serreq ner-
rê, serhişk, neserrê, xinzirî.

شەمبوزبۆن: ئەقوله بون، ئازخروبون، سەرکەش بون، سەر
رەق بون، نەڤی بون، سەر هەشک بون، نە سەر ڤی بون،

خنزیرین بون

(التنفور، التحیض، التمرد، الرفاسه)

Şembozbûn: Nequlebûn, azxirobûn, serkeşbûn,
serreqbûn, nerrêbûn, serhişkbûn, neserrêbûn,
xinzirînbûn.

شەمبوز بوی: ئەقوله بوی، ئازخروبوی، سەر کەش بوی، سەر
رەق بوی، نەڤی بوی، سەر هەشک بوی، نە سەر ڤی بوی،

خنزری بوی

(الحیوض، المتمرد، المعصی)

Şembozbûy: Nequlebûy, azxirobûy, serkeşbûy,
serreqbûy, nerrêbûy, serhişkbûy, neserrêbûy.

شەمبوزتر: ئەقوله تر، ئازخروتر، سەر کەش تر، سەر رەق
تر، نەڤی تر، سەر هەشک تر، نەسەر ڤی تر، خنزری تر

(الاحیض، الانفر، الاجمع، الاعصی)

Şemboztir: Nequletir, azxirotir, serkeştir, serreq-
tir, nerêtir, serhişkîr, neser rêtir, xinzirîtir.

شەمبوزکرن: ئەقوله کرن، ئازخروکرن، سەر کەش کرن، نەڤی
کرن، خنزراندن، سەر هەشک کرن، نەسەر ڤی کرن

(التحیض، الاعضاء، الاجماع)

Şembozkirin: Nequlekirin, azxirokirin,
serkeşkirin, nerrêkirin, serkeşkirin, nerêkirin,
xinzirandin, serhişkkirin, neserrêkirin.

شەمبوزکری: ئەقوله کری، ئازخروکری، سەرکەش کری،

نەڤی کری، سەر هەشک کری، نە سەر ڤی کری، خنزراندی
(الحیض، النفور، المجمع)

Şembozkirî: Nequlekirî, azxirokirî, serkeşkîrî,
nerrêkirî, serhişkkîrî, neserrêkirî, xinzirandî.

شەمبوزی = شەمبوزیاتی: ئەقوله یی، ئازخرویی، سەر
کەشی، نەڤیاتی، سەر رەقی، سەر هەشکی، خنزرینی

(الحیضه، الرفس، الجموح، العصان، التمرد)

Şembozi = Şembozyatî: Nequleyî, azxiroyî,
serkeşî, nerêyatî, serreqî, serhişkî, xinzirînî.

شەمبیلوڤک: توفکە که یی بێهەندار، دڤون

(صنف من العشب معطر الحب بؤکل حبه)

Şembilwîlk: Tovkeke yê bêhendar, dixon.

شەمەتە: قەرەبالغ، بېگار، زەمزۆر، قار قار، قىز قىز
(الصخب الضوضاء، الضجيج، اللغو، الهرج، العريده)

Şemete: Qerebalix, bêgar, zimezwîr, qarqar, qizqîz.

شەمەندەن: فەجۆراندەن، بى دەنگ كرن، هيلان، بەس كرن
كوتا كرن، مە كرن، فەمەندەن
(الكف، الترك، الانهاء الاسكات)

Şemirandin: Veçorandin, bēdengkirin, hēlan, beskirin, kutakirin, mitkirin, vemirandin.

شەمەندى: فەجۆراندى، بى دەنگ كرى، هيلاي، بەس كرى،
كوتا كرى، مە كرى، فەمەندى
(التروك، المسكوت، المنهى، المكفى)

Şemirandî: Veçrandî, bēdengkirî, hēlay, beskirî, kutakirî, mitkirî, vemirandî.

شەمەرىن: فەجۆرىن، مە بون، بى دەنگ بون، هيلان، بەس
بون، كوتا بون، فەمەران
(التارك، الصموت، السكوت)

Şemirîn: Veçrîn, mitbûn, bēdengbûn, hēlan, besbûn, kutabûn, vemirhan.

شەمەرى: فەجۆرى، مە بوى، هيلاي، بى دەنگ بوى، بەس
بوى، كوتا بوى، فەمەراى
(التارك، الساكت)

Şemirî: Veçrî, mitbûy, hēlay, bēdengbûy, besbûy, kutabûy, vemirhay.

شەمەمى كۆرە: شەف رەقەنك، چەكچەكويلە
(الغاش، الخشاف، الطواط)

Şemşemê kore: Şevrevînk, çekçekwîle.

شەمشە: شەشەشى كىم ترە، قوتابىيەت فەلا
(الشماس رتبه دينيه نصرانيه)

Şemaşç: Ji qeşey kēmtire, qutabîyêt Fela.

شەمالک: فەنەر، خەتیرە، نەدیرە، چرا
(التبراس، الشمعه، القندیل، المشعل)

Şemalk: Fener, xetîre, nedîre, çira.

شەمال: بەژنە بلەندى، پەژنا تەشتى، بالا، بالا بلەندى
(الغراه، القامه للشى)

Şemal: Bejin bilindî, bejna tiştî, bala, bala bilindî.

شەمالدان: نامانن شەمالکە دانن سەر
(المسرج، الشمعدان)

Şamaldan: Amanê şemalkê daninser.

شەمالک: بەرمالک، چل نغیزک، مەزەرا نغیزا
(الکر، السجاده)

Şemilk: Bermalk, cilnivêjk, mēzera nivêja.

شەماموک: توخمەکن کوندوریت بێهندارە
(صنف من البطيخ للزينة معطر)

Şemamok: Tuxmekê Gundorêt bêhîndar.

شەماموک: توخمەکن چو بچکایە
(صنف من العصفور الفتش)

Şemamok: Tuxmekê çwîçkaye.

شەمەندەفەر: قەنتارا ناسنى
(القاتره، القطار)

Şemendefîr: Qentara asinî.

شەمو: هەرجا کەمى
(الدب الاليفه للسيرك)

Şemo: Hirça kehî.

شەمایى: نەرمى، لىجى، قاجىن، رەنگى زەرى فەبوى
(المرونة، الليونة، اللون العسلى)

Şemayî: Nermî, liçî, qaçîn, rengê zerê vebûy.

شەمگە: تاقتە، زەفەر، زاخ، رەوش، مەز
(الحوييه، الطاقه، القوه، المنه، الوسم)

Şengeh: Taqet, zever, zax, rewş, hêz.

شەنگ جان، تازە، لاو، شوخ، سبەمى، خوشکوک،
خوشیمانک، شەپال

(الجميل، الوسيم، الطريف، الرائع)

Şeng: Can, taze, law, şox, spehî, xuşkok, xuşmank, şepal.

شەنگ بون: جان بون، تازەبون، لاو بون، شوخ بون، شەپال
بون، سبەمى بون، خوشکوک بون، خوشیمانک بون
(التظرف، التجمل، التوسم)

Şengbûn: Canbûn, tazebûn, lawbûn, şoxbûn, şepalbûn, spehîbûn, xuşkôkbûn, xuşmankbûn.

شەنگ بوى: جان بوى، تازە بوى، لاو بوى، شوخ بوى،
شەپال بوى، سبەمى بوى، خوشکوک بوى، خوشیمانک بوى
(الجميل، المظرف)

شەنگ تر: جان تر، تازەتر، شوخ تر، شەپال تر، سپەهی تر، خوشکوک تر، خوشیمانک تر، لاوتر (الاجمل، الاظرف، الاسم)

Şengtir: Cantir, tazetir, şoxtir, şepaltir, spehîtir, xuşkocktir, xuşmanktir, lawtir.

شەنگ کړن: جان کړن، لاو کړن، تازە کړن، شوخ کړن، شەپال کړن، سپەهی کړن، خوشکوک کړن، خوشیمانک کړن (التجمل، التوسيم)

Şengkirin: Cankirin, lawkirin, tazekirin, şoxkirin, şepalkirin, spehîkirin, xuşkockirin, xuşmankkirin.

شەنگ کړی: جان کړی، لاو کړی، تازە کړی، شوخ کړی، شەپال کړی، سپەهی کړی، خوشکوک کړی، خوشیمانک کړی (المجل، المستظرف)

Şengkirî: Cankirî, lawkirî, tazekirî, şoxkirî, şepalkirî, spehîkirî, xuşkockkirî.

شەنگی = شەنگی پاتی: جانی، لاوینی، تازەپاتی، شوخیاتی، شەپالی، سپەهیاتی، خوشکوک، خوشیمانکی (الجمال، الوسام، الرشافة، الظرافه)

Şengî = Şengîyatî: Canî, lawîni, tazeyatî, şoxyatî, şepalî, spehîyatî, xuşkokî, xuşmankî. شەنگه پی بی شەنگ (الصفاف الباکی، الخلاف، صنف من الصفاف)

Şengebî: Bîşeng.

شەنگیستە: خیم، بنیات، شېههسته (الرھص، الوطید، الاساس)

Şengiste: Xîm, binyat, şêhniste.

شەنگاری: توخمه کێ هژیریت باشن (صنف من التین)

Şengarî: Tuxmekê hijîrê başin.

شەهباز: شاره‌زا، دەست بکێر، هوستا (الماهر، الخبير)

Şehbaz: Şareza, dest bikêr, hosta.

شەهبازی: شاره‌زایی، دەست بکێری، هوستایی (المهارة، الخبرة)

Şehbazî: Şarezayî, dest bikêrî, hostayî.

شەهتین: مرن، نەشین بون (موت النبات، عدم النمو)

Şehtîn: Mirin, neşînbûn.

شەهتی: مری، پویج بوی، نەرستی، نەشین بوی (الفناء للنبت، النبات غير النامي بعد الزرع والفرس)

Şehîd: Mirî, pwîçbûy, nêristî, neşînbûy.

شەهده: زارکوتن (الشهادة)

Şende: Zargotin.

شەهده‌زوری: زارکوتنا بدرو (التفتة، شهادة الزور)

Şehdezorî: Zargotina bi direw.

شەهه‌زا: هوستا، دەست بکێر، شول درست، دەست درست (الخبير، الماهر، الملم)

Şehreza: Hosta, dest bikêr, şol dirist, dest dirist.

شەهه‌زا بون: هوستا بون، دەست بکێریون، دەست درست بون (التمهر، التخبير)

Şehrezabûn: Hostabûn, dest bikêrbûn, dest diristbûn.

شەهه‌زا بوی: هوستا بوی، دەست بکێر بوی، دەست درست بوی (المخير، المهر)

Şehrezabûy: Hostabûy, dest bikêrbûy, dest diristbûy.

شەهه‌زا تر: هوستا تر، دەست درست تر، دەست بکێر تر (الامهر، الاخير، الملم)

Şehrezatir: Hostatir, dest diristtir, dest bikêrtir.

شەهه‌زا کړن: هوستا کړن، دەست درست کړن، دەست بکێر کړن (الامهار، التمهير، التلميم)

Şehrezakirin: Hostakirin, dest diristkirin, dest bikêr kirin.

شەهه‌زا کړی: هوستا کړی، دەست درست کړی، دەست بکێر کړی (المهر، الملم، المخبر)

Şehrezakirî: Hostakirî, dest diristkirî, dest bikêrkirî.

شهمزار کړن: شهرمنده کړن، شهرمین کړن، چاف شور کړن
(التذنب، التائب، التجريم، التشنيع)

Şehmizarkirin: Şermindekirin, şermînkirin, çavşorkirin.

شهمزار کړی: شهرمنده کړی، شهرمین کړی، چاف شور کړی

(المفضح، المشنع، المؤثم)

Şehmizarkirî: Şermindekirî, şermînkirî, çavşorkirî.

شهمزاری: شهرمنده یی، شهرمین یی، شهرماتی، چاف شور یی

(الذنب، الاثم، الشناعة، الغضاضة، الفظاضة)

Şehmizarî: şermindeyî, şermîni, çavşoriyati, çavşorî.

شهمزار: سهربلند، ناف دخوده ای
(الفخر)

Şehnaz: Serbilind, navdixweday.

شهمنازی: سهر بلندی، ناف دخوده ان
(الفخر، الافتخار)

Şehnazî: Serbilindî, navdixwedan.

شهنه: ههچمین، کارکهری چاندن وکوم کړن بو میرین
ههچمین
(الجایی)

Şehne: Karkerê çandin û komkirinê bo mîrîyê, vecemîn.

شهنه تی: کارڅ ههچاماندنا دان ودکاکن میرین
(الجایی)

Şehnetî: Karê vecemandina dan û dikakê mîrîyê.

شهنه مه: فرکیلان، پښ هه لاندن، ناخفتن مزون کړن، زیده کړن، فیراندن
(البالغة فی الحديث)

Şehname: Firkêlan, pêhelandin, axiftin mezinkirin, zêdekelkirin, fêrandin.

شهنه مه: پرتوکهکا چپروکا ماقویل و مال مه زنا
(تأريخ الملوك، سيره العظماء)

Şehname: Pertûkeka çîroka maqwîlûmal mezina.

شهمزایی: هوستایی، دهست درستی، دهست بکیری
(المهارة، الخبرة، الامام)

Şehrezayî: Hostayî, dest diristî, dest bikêrî.

شهمزستوین: ریزستوین، رکه
(المنقب، العرس، الجازع)

Şehrestwîn: Rêzstwîn, rike.

شهه: ته، شیمیا، ریس، ته لیز، نههای
(الروطبه، النداء، البلل)

Şeh: Terr, şêmiya, ribse, teliz, nimhay.

شههگرتن: شیمیا بون، ته ریبون، ریس بون، ته میزبون، نه مان بون
(الترطب، التبلل)

Şehgirtin: Şêmiyabûn, terrbûn, ribsebûn, temizbûn, nimhanbûn.

شههگرتی: شیمایی، ته ریاتی، ریس، ته لیزی، نههای
(المرطوب، المبلول)

Şehgirtî: Şêmiyayî, terryatî, ribsî, telizî, nimhay.

شهمار: مارڅ مه زن ونډهک، هه سپه مار
(صنف من الافعى)

Şehmar: Marê mezin û êdek, hespemar.

شهمار: روښارڅ بوش ورژدوره فکه
(الفتحل، النهر الشديد الجريان)

Şehmar: Rwîbarê boş û rijd û revek.

شهمزار: شهرمنده، شهرمین، چاف شور
(الذنب، الاثم، الفاضح، الفظيح، الشنيع)

Şehmizar: Şerminde, şermîn, çavşor.

شهمزار بون: شهرمنده بون، شهرمین بون، چاف شور بون
(التذنب، التائب، التفضح، التفتح، التشنيع)

Şehmizarbûn: Şermindebûn, şermînbûn, çavşorbûn.

شهمزار بوی: شهرمنده بوی، شهرمین بوی، چاف شور بوی
(المفضوح، الشنيع، الاثم، المذنب)

Şehmizarbûy: Şermindebûy, şermînbûy, çavşorbûy.

شهمزار تر: شهرمنده تر، شهرمین تر، چاف شور تر
(الاذنب، الاثم، الاشنع، الافضح)

Şehmizartir: Şermindetir, şermîntir, çavşortir.

شەوق دان: بارە دان، تاف دان، رومەن بون، زەرەق دان
(الاشعاع، الضياء)

Şewqdan: Baredan, tavidan, rohinbûn, zereq-dan.

شەولقن: چرمسین، قەرمجی، تاف گەزی
(الذبول للفاكهه من اثر الشمس الذبول بالحراره)

Şewliqîn: Çirmisî, qirmîçî, tavezî.

شەولقی: چرمسی، قەرمجی، تاف گەزی
(الذابل من الفاكهه من اثر الشمس الذابل بالحراره)

Şewliqî: Çirmisî, qirmîçî tavezî.

شەولقاندن: چرمساندن، تاف گەزاندن
(الاذبال بالحراره)

Şewliqandin: Çirmisandin, qirmîçandin, tavezandin.

شەولقاندی: چرمساندی، تاف گەزاندی
(الاذبال بالحراره)

Şewliqandî: Çirmisandî, qirmîçandî, tavezandî.

شەیتان: روت کری، توت کری
(الابليس، الشيطان، الملعون)

Şeytan: Rutkirî, tutkirî.

شەیتانوک: حیوانەکی وەکێ کرمی یە بێ دکەفلۆزانکەکی
وەک هەستی دا بێ چرە بقتشافە دنویست
(البزاقه، الحزون)

Şeytanok: Hêwanekê wekî kirmîye yê dike-
lojankekê wekî hestî da yê çirre bi tiştave
dinwîsît.

شەیتان بێ کەنن: فەرەستەن دەرەق دا
(الاحتلام)

Şeytan pē kenîn: Verrestina, dixewêda.

شەیتانوکێ ناڵی: کرمکێ ناڵی بێ بکافلۆزانک
(الدوع، الحزون المانی)

Şeytanokê Avê: Kirmkê avê ye bi kevlojank.

شەیتانی: بارەمزی، جەنبازی، جەنگەنبی
(المکر، الحيله، التدليس)

Şeytanî: Yaremezî, cenbazî, cangeneyî.

شەھیانە: شادی، شاهەنگ، دیلان وگەفەند
(المهرجان، الحفله)

Şehyane: Şadî, şahî, aheng, dilan û govend.

شەهەنە دێر: شاهیا دێریت ئەلا
(الحفله الكتناسيه للنصاري)

Şehnedêr: Şahiya dêrêt Fela.

شەوتی: سووتی، هەرفتی، بەریات بوی، قە، وێران
(الحرق، المدمر، الهالك)

Şewitî: Sotî, heriftî, berbatbûy, qirr, wêran.

شەوتین: سووتن، هەرفتن، بەریات بون، قەبون، وێران بون
(الحرق، التدمير، الهالك)

Şewitîn: Sotin, heriftin, berbatbûn, qirrbûn, wêranbûn.

شەوتاندن: سووتن، هەرافتن، قەکرین، وێران کەن، بەریات
کەن

(الاحراق، الاهلاك، التدمير)

Şewitandin: Sotin, herraftin, qirrkirin, wê-
rankirin, berbatkirin.

شەوتاندی: سووتاندی، هەرفاندی، وێران کری، بەریات
کری، قە کری

(الحرق، المدمر، المهلك)

Şewitandî: Sotandî, herrifandî, werankirî, berbatkirî, qirrkirî.

شەواتە: رێل سووتن بو چاندن
(القابه المحروقه للزراعه)

Şewate: Rêl sotin bo çandinê.

شەواف: خرتە، تێن، رەنگ بەیی
(الصومل)

Şewaf: Xirte, tehin, rengbeyî.

شەوافی: خرتەیی، تێنەیانێ، رەنگ بەیین
(الصومله، تغير اللون من الجوع او العطش)

Şewafî: Xirteyî, tehnyatî, rengbeyîn.

شەوق: کولاق بێسیقاندە
(القبعة)

Şewq: Kulavê bistivande.

شەوق بارە: تاف، روناهێ، زەرەق
(الشفق، الضوء، الشعاع)

Şewq: Bare, tav, ronahî, zereq.

شیت: دین، شیدا (الجنون)	شیدا: دین، شیت (الجنون، الهانم، الولهان)
Şêt: Dîn, şeyda.	Şeyda: Dîn, şêt.
شیت بون: دین بون، شیدا بون (التجن)	شیدا بون: دین بون، شیت بون (التجن، التوله)
Şêtbûn: Dînbûn, şeydabûn.	Şeydabûn: Dînbûn, şêtbûn.
شیت بوی: دین بوی، شیدا بوی (الجن)	شیدا بوی: دین بوی، شیت بوی (الجن، الموله، المستهام، الولهان)
Şêtbot: Dînbûy, şeydabûy.	Şeydabûy: Dînbûy, şêtbûy.
شیت تر: دین تر، شیدا تر (الاجن)	شیدا تر: دین تر، شیت تر (الاجن، الاوله، الهم)
Şêtir: Dîntir, şeydatir.	Şeydatir: Dîntir, şêtir.
شیت کرن: دین کرن، شیدا کرن (التجن، الاجنان)	شیدا کرن: دین کرن، شیت کرن (التجن، الایهام)
Şêtkirin: Dînkirin, şeydakirin.	Şeydakirin: Dînkirin, şêtkirin.
شیت کری: دین کری، شیدا کری (الجن)	شیدایی: دینی، دیناتی، شیتی، شیتیاتی (الهیام، الجن، الوله)
Şêtkirî: Dînkirî, şeydakirî.	Şeydayî: Dînî, Dînatî, şêti, şêtiyatî.
شیتی، شیتیاتی: دینی، دیناتی، شیدایی، شیدایاتی (الجنون)	شیتی بیرئ: بیژک (مشط الحیاکه)
Şêti = Şêtiyatî: Dînî, dîniyatî, şeydayî, şeydayatî.	شیتی پی: پشنا پی (مشط القدم)
شیت خانه: دین خانه، شیدا خانه، زیندانا دینا، مالا دینا (مستشفى المجاذیب)	Şeyê pêy: Pišta pêy.
Şêtxane: Dînxane, şeydaxane, zîndana dîna, mala dîna.	شیتی دهستی: پشنا دهستی (مشط الکف)
شیخ: پیر، ربه‌رئ دینی، ربه‌رئ سوفیاتی (مرشد طریقه صوفیه)	Şeyê destî: Pišta destî.
Şêx: Pîr, rêberê dîni rêberê sofîyatîyê.	شیتی هری: دندانوکن هری، قه‌جینی (المشقة، المشطه)
شیخانی، شیخی: پیری، پیراتی (المشیخه الصوفیه الدینی)	Şeyê hiryê: Dîndanokê hiryê veçîrîne.
Şêxatî = Şêxîni: Pîrî, pîratî.	شعی ناشی: ناسنه که دتیخن پشنا ناشی لسه بندک بو موکوم بون ولیک زفرینی (مشط الرمی، یوضع علی القعر)
شیخانی: تەخلێتەکن داوەتێت کوردی به (هسف من الدبکه الکوردیه)	Şeyê Aşî: Asineke diêxin bîsta aşî liser bîndîkê bo mukumbûn û lîkzivîrîne.
Şêxanî: Texlîtekê dawetêt Kurdîye.	شعیاتی میزت دهفی: ناف هاتنا دهفی دهفی دیننا تشتی نرش (التحلز لدی اشتواء الحموضه)
شیخموک: تمانیتک، گبیایه‌کت وهکی سیرکایه دخون (الکراث البری، هسف من الکراث)	Şeytanîmîztin devî: Av hatina devî demê dîtina tiştê tirş.
Şêmok: Tîmanîtk, giyayekê wekî sîrkaye, dixon.	

شیر: زنبوره‌کن دوبرنده وگورنجه زورن بهیز وزه‌فهره
(الاسد، اللبث)

Şēr: Zinêwîrekê durinde û gurêxe zorê bi-hêz û zevêre

شیرک: حیوانه‌که‌ک وه‌کی میروویان دفریت یانی فرنده‌یه ژ
توخمیت وه‌کی ستینگ و زرکینکایه
(حشره طیاره کالزنا بیره)

Şêrk: Hêwaneke wekî mêrwişaye difirrit yani firindeye ji tuxmêt wekî stêng û zirkêtkaye.

شیر دل: دل موکوم، میرباش، نەترسای، خومش میر
(الجسور، الشجاع)

Şêrdil: Dil mukum, mêrbaş, netirsay, xweşmêr.

شیردلی: دل موکومی، خومش میری
(الجساره، الشجاعة)

Şêrdilî: Dil mukumî, xweşmêrî.

شیشست: هه‌ماره، شەش دەه، پینچ دازده
(ستون)

Şêst: Hijmare, şeşdeh, pênc dazde.

شیشستیک: ژ شیشستا نیک ۶۰/۱
(ستون من المانه)

Şêstêk: Ji şesta êk 1/60.

شیف: نەردن کێلای بو هه‌منگافتن وچاندن
(القلب للفلاحه)

Şêv: Erdê kêlay bo vehingaftin û çandinê.

شیل: دهمستک، دهمستک، چاره‌ک، دانەک، گه‌ره‌ک
(الوجیه، الکزه، الدفعه المړه)

Şêl: Destik, destek, carek, danek, gerek.

شيله: دهمستکێ مروف، به‌ره‌کێ تشتی، دانەک
(الجيل من الناس، الفته، الوجیه)

Şêle: Destekê mirova, berekê tîştî, danek.

شیل وپیل: نالوزی، نه‌تبتین، نه‌تانه‌بون، نیک هاتن وچون
(القوضى، الاضطراب)

Şelabel: Alozi, nectabitîn, tenancbûn, têkhatin û çûn.

شیلایک: رویفیک
(الانفحه)

Şelavk: Rwîvîk.

شیلایک: رویفیکا کوره
(الزائده الدويه، المصران الاعور)

Şelavk: Rwîvîka kore.

شیلک: داریتنا بدویفکفه، باراندنا بدویفکفه، توماتیک
(الوابل، التنايع، التوالی، الاوتوماتیکی، التسلسل)

Şelik: Darêtina bi dwîvikve, barandina bi dwîvikve, tomatîk.

شیل کیرن: کیره‌کا کیره‌کرنی
(القوع، المسطح)

Şelagêrê: Gerreka gêrekinirînê.

شیلی: مرهول، غه‌بلی، رهمدی
(العكر، الكدر، السجس)

Şelt: Mirewil, xebilî, remidî.

شیلی بون: مرهول بون، غه‌بلی بون، رهمدین
(التعكر، التكر)

Şelîbûn: Mirewilbûn, xebilîbûn, remidîn.

شیلی بوی: مرهول بو، غه‌بلی بوی، رهمدی
(العكر، المکدر)

Şelîbûy: Mirewilbûy, xebilîbûy, remidî.

شیلی تر: مرهول تر، غه‌بلی تر، رهمدی تر
(الاعكر، الاکدر)

Şeltîr: Mirewiltîr, xebilîr, remidîr.

شیلی کری: مرهول کری، غه‌بلاندی، رهمداندی
(المعكر، المکدر)

Şelîkirî: Mirewilkirî, xebilîr, remidîr.

شیلیاتی: مرهولی، غه‌بلیاتی، رهمدینی، رهمدیاشی، غه‌بلیانی،
مرهولیاشی

(العكر، الکدوره، الکداره)

Şelîyatî: Mirewilî, xebilîyatî, remidîr, remidîyatî, xebilîr, mirwîlyatî.

شیلان: گوله‌که وه‌کی کول حه‌مه‌دئ یا نیک ریز ژبه‌کا
(العیال، العنم، القطلب شجیره)

Şelan: Guleke wekî gulmihemedî ya êk rêz jibelga.

شیلان: نالوزاندن، نیکفهدان، زوخاندن، خیع خیاچاندن
(التنفیس، النفص الحیاه)

Şelan: Aloxandin, têkvedan, zuxandin, xîxîçandin.

شيلم: بِنَكِهَكَن ومَكِي سَلَكَن بَه خَاف وَلِگَهَل كِرَارَا لِيَنَای دَخُون
(اللفت، الشلغم)

Şelim: Binkekê wekî silkêye, xav û ligel girara lénay dixon.

شيلم سورک: پَه لَافَا بِشِيلِم. بِرَنَجَا بِشِيلِم
(طعام من اللفت والرز)

Şelimsork: Pelava bi şelim, birinca bi şelim.
شيلموك: تُوخْمَهَكَن كِييَايَن نَافِي يَه بِيَهِنَا شِيلِمَا زِي دَهْمِيَت
(صنف من العشب)

Şelimok: Tuxmekê gîyayê avîye bêhna şelima jê dihêt.

شيلميا: تَر، شَع، رِبْسَه، تَهْلِيَز، شَل
(الرطب، الندى، الببل)

Şemîya: Terr, şih, ribse, telîz, şil.

شيلميا بون: تَهْرَبُون، شَهْكَرَتَن، رِبْسَهْبُون، تَهْلِيَزْبُون، شَل بُون
(التروطب، التببل، التندى)

Şemîyabûn: Terrbûn, şilgirtin, ribsebûn, telîzbûn, şilbûn.

شيلميا بوى: تَهْرَبُون، شَهْكَرَتَن، رِبْسَه بُون، تَهْلِيَزْبُون، شَل بُون
(الببل، المندى، المرطوب، البلول)

Şemîyabûy: Terrbûy, şihgirtî, ribsebûy, telîzbûy, şilbûy.

شيلمياتى: تَهْرَتَر، شَهْكَرَتَن تَر، رِبْسَه تَر، تَهْلِيَزَتَر، شَل تَر
(الارطب، الاندى، الابل)

Şemîyatir: Terrtir, şihgirtîtir, ribsetir, telîztir, şiltir.

شيلميا كرن: تَهْرَكُرَن، رِبْسَه كُرَن، تَهْلِيَزَكُرَن، شَل كُرَن
(التروطيب، الابل، الانداء)

Şemîyakirin: Terrkirin, şihkirin, ribsekirin, telîzkirin, şilkin.

شيلميا كرى: تَهْرَكُرِي، شَهْكَرِي، رِبْسَه كُرِي، تَهْلِيَز كُرِي، شَل كُرِي
(الرطب، الببل، المندى)

Şemîyakirî: Terrkirî, şihkirî, ribsekirî, telîzkirî, şilkirî.

شيلمياتى: تَهْرَاتِي، تَهْرِيَاتِي، شَهْبِيَنِي، شَهْبَاتِي، رِبْسَهِي، رِبْسَهِيَاتِي، تَهْلِيَزِي، تَهْلِيَزِيَاتِي، شَلِي، شَلِيَاتِي
(الرطوبه، التداوه، الببل)

Şemîyatî: Terratî, terrîyatî, şihînî, şihatî, ribseyî, ribseyatî, telîzî, telîziyatî, şilî, şiliyatî.

شيهنسته: خِيَم، بِنِيَات، شَهْهَكْسَتَه
(الرهص، الوطيد، الاساس)

Şehniste: Xîm, binyat, şengiste.

شَن مَرِيَن: نَامِيرِي فَهْجَرِيَنَا مَرِيَن
(المشفق)

Şehiryê: Amwîrê veçîrîna hiryê.

شِهِيَه: نَاوَا، سِيَقُوم، رَهَنَك، تَهْرَز
(المثال، الطبيعه، التسق، الطراز، الاسلوب، الصفه، السلوك)

Şewe: Awa, şîqom, reng, terz.

شِهِيَن: شَرُوخَه، شَم بِيَن، بَهَنِي كَرِيَدَانَا كَالَكِي
(الشراك، الشمع، القبال)

Şibên: Şiroxe, şimbên, benê girêdana kalkê.

شِبِيَن: وَمْكِي، شَتِي، مِيَنَا
(مثل)

Şibî: Wekî, şitî mîna.

شِب شپ = شِهِيَن: دَهَنَكَن شَلَقَانَا نَافِي، دَهَنَكَن لِيَدَانَا
لَدَوِيَفَك، دَهَنَكَن كَهَتَنَا بِدَوِيَفَك

(اللدم، صوت السقوط المتابع، الوقر، الوقل، الضرب المتابع)

Şipsip = Şipên: Dengê şilqana avê, dengê lêdana lidwîvik, dengê ketina bi dwîvikve.

شِهِيَنَه: دَهِيَكَه نَان دَهْرَدُونِيَكَه كَه بَدَوِيَف كَا جُوتَا فَهْ دَكَن
تَهْرَدِيَن كِيَلَاي بِن دَهْشَت دَكَن

(الملسه، الملقه، المشقن، الشوق، المالح، الملاسه)

Şipne: Depeke an derdwînkeke, bidwîv ga cota vediken erdê kêlay pê deşt diken.

شِهِيَنَه بُون: دَهْشَت كُرَن، رَاسَت كُرَنَا تَهْرَدِي، تِيل بُون
(التلس، التمشق)

Şipnebûn: Deştikirin, rastkirina erdî, tîlbûn.

شِهِيَنَه بُون: دَهْشَت بُون، رَاسَت وَتِيل بُون، خَرِاندِي
(الملق، الملص، المشقن)

Şipnebûy: Deştûy, rastûtîlbûy, xirrandî.

شپنه تر: دهشت تر، راست تر، تیل کری تر، ژواندی تر (الملك، الملك، الملك)	شقای: کفاشتی، قهرسی، هرفی، تهری (المضغوط، الشدود، الشدید)
Şipnetir: Deştir, rasttir, tîlkirîtir, xirrandîtir. شپنه کرن: دهشت کرن، راست کرن، خواندن، تیل کرن (التعليق، التشقیق، التعلیل)	Şitay: Givaştî, qerrisî, herriştî, terriqî. شدانن: کفاشتن، قهرساندن، هرقاندن، تهرقاندن (الشد، الربط، الضغط)
Şipnekirin: Deştîkirin, rastîkirin, xirandin, tîlîkirin. شپنه کری: دهشت کری، راست کری، خواندی، تیل کری (الملك، الملك، الملك)	Şidandin: Givaştin, qerisandin, heriqandin, teriqandin. شداندی: کفاشتی، قهرساندی، هرقاندی، تهرقاندی (الشد، المضغط)
Şipnekirî: Deştîkirî, rastîkirî, xirandî, tîlîkirî. شپه قه لاک، مهعه نه کێ زههه دکه نه بهلبویک بو ستفانکا (البرونز)	Şidandî: Givaştî, qerisandî, heriqandî, teriqandî. شیدت: خشت، چیخن، زخت، چوکول (السنان)
Şipe: Qelak, me'denekê zerc, diken belbwîk bo stivanka. شپی: شتی، وهکی، مینا (مثل)	Şixt: Xişt, çixin, zixt, çukul. شخره: کدیش، رهواقه (الوشیجه، الرجاد، الحصيد، المنقول الى البیدر)
Şipî: Şitî, wekî, mîna. شیتل: بیزکی چاندن (الصنوء، الشتل)	Şixre: Gidîş, rewaqe. شوین: دژی تهحلی، تام خواه (الحلو)
Şitil: Pîjkê çandinê. شیتلی بێ ره: کانه، تیرکا چاندن (الفصل، الفسیل)	Şirîn: Dijî tehlîyê, tamxweş. شرین بون: خواهش بون (الحلوان)
Şitlê bêrrih: Kate, tîrka çandinê. شیتی، وهکی، شپی، مینا (شبه، شروی، نظیر، مثل، شکل)	Şirînbûn: Xweşbûn. شرین بوی: خواهش بوی (الحلی)
Şitî = Ştî: Wekî, şipî, mîna. شیتی نیک، وهک نیک، مینا ههف (الکفو، المضاهاه، القرار)	Şirînbûy: Xweşbûy. شرین تر: خواهش تر (الحلی)
Şitî êk = Ştî êk: Wek êk, mîna hev. شیتی نیکاتی: وهک نیک، مینا ههفی (المشابه، المائله)	Şirîntir: Xweştir. شرین کرن: خواهش کرن (التحلیه)
Şitî êkatî = Ştî êkatî: Wek êkî, mîna hevî. شیتی وی، وهک وی (ضریعه، ضارعه، مثله)	Şirînkirin: Xweşîkirin. شرین کری: خواهش کری (الحلی)
Şitî wî = Ştî wî: Wek wî. شتان: قهرسین، تهرقین، کفشین، هرقین، بری بون (الضغط، الشده)	Şirînkirî: Xweşîkirî. شرینی، شرونیاتی: خواهشی، خواهشیانی (الحلاوه)
Şitan: Qerisîn, teriqîn, givişîn, herriqîn, birîbûn. شیتان: قهرسین، تهرقین، کفشین، هرقین، بری بون (الضغط، الشده)	Şirînf = Şirînfıyâtî: Xweşî, xweşîyâtî. شرینف = شرینفاتی: خواهشی، خواهشیانی (الحلاوه)

شف تەرك: شف تان، جویفی تەر، تایی ژراف و تەر
(المنجده)

Şivterrk: Şivtan, çwîwê terr, tayê zirav û terr.

شفا پشتی: ماسیا پشتی، ستوینا پشتی، کاریتی پشتی.
زیتەر

(العمود الفوری، الابههر الظهیری)

Şivapiştê: Masîya piştê, stwîna piştê, karîtê
piştê, zîter.

شفا را جیبای: را فا جیبای، گیرا جیبای
(الوهم، خط فی الجبل یخالف سائر لونه)

Şivarra Çıyay: Rava çıyay, gırra çıyay.

شفا را ناخی: را فا ناخی، گیرا ناخی
(الشان)

Şivarra axê: Rava axê, gırra axê.

شفتی: وهکی، مینا، شتی، شبی، شبی
(مثل، نظیر)

Şivtf: Wekî, mîna, şitî, şibî, şipî.

شلفان: په زفان، كه سئ دجيت بهر په زى، بومانى وچهراندى
(الراعى)

Şivan: Pezvan, kesê diçît ber pezi bo manê
û çerandinê.

شلفان به رخ: شلفانى كافرا
(راعى الخروف)

Şivan berx: Şivanê kavira.

شلفان کارگ: شلفانى کيسکا
(راعى العناق)

Şivan kark: Şivanê gîska.

شلفانى: کارى سه خبیر وچهراندا په زوكه والى
(الرعايه، منه الراعى)

Şivanî: Karê sexbêr û çerandina pez û kewalî.

شف تان: شف تەرك
(الخطوط، القسى)

Şivtan: Şivterrk.

شلفان هەبرينك: تەركەكە لەهوا دراوستيت، فەتەزىنك
(السيد، طائر)

Şivanbeyrînk: teyrkeke li hewa drawistît,
vetezînk.

شريفانى: مەهفاندارىيا قەومينا كه يەكەنى
(الاعذار، طعام، يتخذ لسرور حادث)

Şirînf: Mêhvandarîya qewmîna keyfekê.

شركاك: تەبرەكە وهكى قەلا گەلەك تەخليتا دخوينيت،
گەلەك هەژ ترينى خانى دكەت

(الشرقوق، ابى زريق، القيق، الشرقوق، صنف من الطيور)

Şirkak: Teyreke wekî qela gelek texlîta
dixwînit, gelek hej tirî yê xarnê diket.

شريف شريف = شريفان: دمنگى په يەينى ويشكفتنى، چريق
چريق، چريقان

(الصرقة، الصفق، صوت الطلقة)

Şirîq şirîq = Şirîqên: Dengê peqînê û bişkıftinê,
şirîq şirîq, şirîqên.

شريفانه: نەساخيهكه مەشيتەت هەنگفينى قى دكەت، مەش
برينك

(مرض يهلك النحل)

Şirîpane: Nesaiyeke mēşêt hingvîni qirr di-
ket, mēş birînk.

شريفانه: دمرز، تيك، په قا خوه ليكدای، خامه، خيچا فيك
كه تنى

(الصدع الملتئم، خط التماس تلاقى طرفى الصدع)

Şiryane: Derz, tîk, peqa xwe lêkday, xame,
xîça vêkketinê.

شرف: توخمهكێ ناسكا په تەخليتەكێ خەزال وامەزايە
(الطبي، الايل)

Şifir: Tuxmekê askaye, texlîtekê û xezal
mammizaye.

شفتي: شوتى، زمبەش
(الشمرى)

Şiftî: Şutî, zebeş.

شفشه: تيركا ناسنى، جویفی ناسنى، شفا ناسنى
(الغضب الحديدي)

Şifşe: Tırka asinî, çwîwê asinî, şiva asinî.

شف = شفك: تيركا دارى، جویفی دارى، كاتى دارى
(السف، المنجده، القسى، المجرن، الخط)

Şiv = Şivik: Tırka darî, çwîwê darî, katê darî.

شان بچی: شانن برخ وکارا تیکل
(راعی العنق والجدی والخرقان)

Şivanbêçî: Şivanê berx û kara têkel.

شلیدی: شفا چوی، هنگوریا بوری
(اللیل البارح)

Şivêdî: Şeva çûy, hingoriya borî.

شک: کومان، توشیشی
(الشک، الریبه)

Şik: Guman, toşîşî.

شک بهر: کوماندار، توشیش بوی
(المرتاب، المشکک، الشاکاک)

Şikber: Gumandar, toşîşbûy.

شک بهری: گومانی، توشیشباتی
(التشکک، الارتیاب)

Şikberî: Gumanî, toşîşyatî.

شکارت: مزین شانیا پیچکا، حهقی شانیا کار و بهرخا
هر دهه بیتچیا نیک
(اجره الرعی العینیة، الاجره العینیة للرعی)

Şikart: Mizê şivanîya piçka, heqê şivanîya
kar û berxa, herdeh bêçîya êk.

شکیر: خربست، بهستانهرا، چیبایێ کفر و کاش
(الرتب، الجرل، الجرول، الظلف، الفدر، الاکمه، القضب)

Şikêrr: Xirrbest, besta bera, çîyayê kevir û
kaş.

شکستن: قهزان، بهلخین
(القصف، الکسر)

Şikestin: Qirrhan, pelixîn.

شکستی: قهزای، بهلخی
(المقصوف، المكسور)

Şikestî: Qirrhay, pelixî.

شکستن: رهفین، چن بون، بهزین
(الهزیمه، الاندجار، الانخذال)

Şikestin: Revîn, çixbûn, bezîn.

شکستی: رهفی، پشت دای، بهزی، چن بوی
(الندحر، الموزوم)

Şikestî: Revî, piştday, bezî, çixbûy.

شکستا چیبای: فهشکین، بهقا چیبای
(الفر، الاخردود)

Şikesta Çîyay: Veşkên, peqa çîyay.

شکستهک: فهشکین
(الانکسار)

Şikestek: Veşkên.

شکسته: فهشکان، کهند وکور، کور وکهند
(الانکسار الجیولوجی)

Şikeste: Veşkan, kendûkor, korûkend.

شکفت: کونج، ناوسک، کونینوک
(الکھف، الغار)

Şkeft: Kunc, nawisk, kunînok.

شکهاله: نانێ نه ترش کری، ههفریج دگافیدا دیژن
(القطر، المنهّجس، القطیر من الخبر)

Şkevale: Nanê netirşkirî, hevîrê digavêda di
pêjin.

شکهفا ههفری: لهکنا ههفرکرنتی
(القن، جفن یعجن فیها)

Şkeva hevîrî: Legena hevîrkirinê.

شکهف: لهکنا دارى، سینیکیا ههلفاندنێ، ههلفوک
(المحف، المحفه)

Şkev: Legena darî, snika helpifandinê, hel-
pifok.

شکهف ئالیسک: تېلا نېفهکێ
(السبابه، اصبع السبابه)

Şkevalîsk: Tibla nîvekê.

شکهف بشیف: نامانێ دارى یێ بشافتنا کهشکی نامانێ
بشافتنێ
(المذوبه، آنیه التحلیل)

Şkevbîşêv: Amanê darî yê bişaftina keşkî,
amanê bişaftinê.

شکل: وینه، دیمه
(الصورة، الهیئه)

Şikil: Wêne, dîmen.

شکهلک: قهلین کولندی وتشتیت وهسا
(قشر الفروع المهشم)

Şkelik: Qelpê Kulindî û tiştê wesa.

شل: تەر، رېسى، شېميا، شه، تەلېز
(الندى، الغميق، الرطب، البلب)

Şil: Terr, ribisî, şemîya, şih, telîz.

شل بون: تەربون، رېسە بون، شېميا بون، تەلېز بون
(الترطب، التغمق، التلبل)

Şilbûn: Terrbûn, ribsebûn, şemîyabûn, telîzbûn.

شل بوى: تەربوى، رېسەبوى، شېميا بوى، تەلېز بوى
(المرطوب المبلول، المغمق)

Şilbûy: Terrbûy, ribsebûy, şemîyabûy, telîzbûy.

شل تو: تەرتو، رېسى تو، شېميا تو، تەلېز تو
(الاعمق، الابلل، الارطب، الاندى)

Şiltir: Terrtir, ribisîtir, şemîyatir, telîztir.

شل كىر: تەركىر، رېسە كىر، رېساندى، شېميا كىر، تەلېز كىر
(الترطيب، التلبيل، التنديه، الاغماق)

Şilkin: Terrkirin, ribsekin, ribisandî, şemîyakirin, telîzkirin.

شل كىرى: تەركىرى، رېسە كىرى، رېساندى، شېميا كىرى، تەلېز كىرى
(المبلل، الرطب، المندى، المغمق)

Şilkirî: Terrkirî, ribsekirî, ribisandî, şemîyakirî telîzkirî.

شلى = شلىياتى: تەرى، تەريياتى، رېسەيى، شېميايى، تەلېزى، رېسەياتى
(النداه، الرطوبه، البلب، الغمق)

Şilî = Şilîyatî: terrî, terrîyatî, ribseyî, şemyayî, telîzî, ribsiyatî.

شل: قەرموكى
(الكسب، المشلول، المخدر)

Şil: Qerrmokî.

شلى، شلىياتى: قەرموتياتى، قەرموكتى
(الكساح، الخدر، التلبل)

Şilî Şilîyatî: Qerrmotîyatî, qerrmokîni.

شله: گىرارا روهن
(الصبيه، الشوربا)

Şile: Girara ruhî.

شلتاق: سىپەل، پېلە، شلق قەدان
(اللد، الموج، الرج، التيار)

Şiltaq: Sîpel, pêle, şilqvedan.

شلىخە: قىتقا مىشنى يا جىدابوى، رېشتا جىدا ژماكى
(الخشوم، الثول، للنحل)

Şilxe: Qinêta mēšê ya cidabûy, rêšta cida ji makê.

شلىخە دان: قىتت دان، بەردان، رېشتە دان
(التخشوم)

Şilxedan: Qinêtdan, berdan, rêştedan.

شلىخە: شەپەشور، سىست وىست، مەپرا، ژبەرك چوى
(المبهدل، الراهى، الفضفاض)

Şilîxe: Şepesorr, sist û pist, miherra, jiberik çûy.

شلاخ، شلاخە: مەپرا سەرىشك وياش
(الصوف الجيد، الممتاز)

Şilax = Şilaxe: Hirya serpişk û baş.

شل فشاي: خارگىيىچ، ژبەرك چوى، مەپرا
(المرط)

Şilfişay: Xar û vîç, jiberikçûy, miherra.

شلىز: نەماي، ناف ەلگىرتى، لىچ، روهن، قاچىن
(اللدن، الراخى، المانع)

Şilêz: Nimhay, avhelgirtî, liç, ruhî, qaçîn.

شلق: پېلە، سىپەل، ماتن وچون، تىك ماتن وچون
(اللجه، الوجه، التيار)

Şilq: Pêle, sîpel, hatin û çûn, tēkhatin u çûn.

شلقىن، شلقان: پېلەدان، سىپەل دان، تىك ەزان، كىيان
(التموج، التخفض، الارتجاج)

Şilqîn = Şilqan: Pêledan, sîpeldan, tēkhejan, kîyan.

شلقى، شلقاي: پىل داي، سىپەل داي، تىك ەزاي، كىيان
(التموج، التخفض، المرتج)

Şilqî = Şilqay: Pêlday, sîpelday, tēkhejay, kîyan.

شلقاندىن: تىك ەزاندىن، سىپەل كىر، پېلە كىر، پېلە
ئىخستىن، كىياندىن

(التموج، الاخضاض، الارجاج)

Şilqandin: Tēk hejandin, sîpelkirin, pêlekirin, pêle existin, kîyandin.

شلا بېوینگ: کرارا روڼن یا بېوینگ
(الشوربا مع الحیق)

Şilla bipwîn: Girara ruhî ya bipwîng.

شلېل: توخه مکن گنمی به، ته خلیته کنی دانی به
(السلت، صنف من الحنطه)

Şilêl: Tuxmekê genmîye, texlîtekê danîye.

شلکین: لنگ رېفه چون، رېفه چونا بادهت برمخه کی فه
(المشی شبه الاعرج)

Şilikîn: Leng rêveçûn, rêveçûna badet bî-rexekîve.

شلکین: رېفه چونا نازک وسفک یا شنگ وشوڅ
(المشی بدلال وغنچ)

Şilikîn: Rêveçûna nazik û sivik ya şeng û şox.

شلکاندن: رېفه چونا خوږ بادن و فشاندن، رېفه چونا خوږ
خه لاندن
(التهادی)

Şilikandin: Rêveçûna xwe badan û fişandin, rêveçûna xwe xelandin.

شلکی: مروونی برېفه بچیت خوږ بادهت وبخه لینیت
(الماشی بدلال وغنچ)

Şilikî: Mirovê bi rêve biçît xwe badet û bix-elînit.

شلېن: تر، نهامی، ناف هه لگرتی، قاچین، لچ، شل
(الوارخ)

Şilêz: Terr, nimhay, avhelgirtî, qaçîn, liç, şil.

شلېزې: ترې، شلی، نهامی، ناف هه لگرتی، لچی، قاچینی
(الورخ، العجین، کثر ماژه واسترخی)

Şilêzî: Terrî, şilî, nimhanî, avhelgirtinî, liçî, qaçînî.

شم بین: شروخه، شېن، بهن گریدانا کالکین
(الشراک، الشسع، القبال)

Şimbên: Şiroxe, şibên, benê girêdana kalkê.

شم شمې کوره: شاف رېفینک، چه کچه کویه
(الوطوط، الخفاش، الخشاف)

Şimşimê kore: Şevrevînk, çekçekwîle.

شمک: بېلافا بهیحنی فه شکاندى، بېلافا قون بهردای
(الخصف، النعل، الحذاء)

Şimik: Pêlava pehnî veşkandî, pêlava qûnberday.

شلکاندى: تېک هه ژاندى، سپهه ل کړی، بېل نیخستى،
کېياندى

(الموج، المرجع، المخضض)

Şilqandî: Têk hejandî, şîpelkirî, pêl êxistî, kîyandî.

شلقدانا ئافى: فه دانا بېلا ئافى، رانانا سپهه لا ئافى
(المد)

Şilqdana Avê: Vedana pêla avê, ranana şîpela avê.

شلق ئاف: بېلا ئافى، سپهه لا ئافى

(التيار المائى، الرجه المائيه، الموج المائى)

Şilqav: Pêla avê, şîpela avê.

شلک: کومت، تور، کوپ، تورپک، کولوفندک، کولومت
(القله رأس کل شىء الهامه)

Şilik: Kumt, turr, gop, turriçk, kulovindik, kulomte.

شلکا سهرى: ناف سهرکا نهرم ژ بچویکی

(النماعه، البافوخه)

Şilka serî: Navserka nerim jibiçwîkî.

شلک: نانئى بنافئى پاتى، نانئى بنافئى دشه قین دهاقین سهر
سېلئى

(الرغیف المخبز بالماء)

Şilik: Nanê bi avê patî, nanê bi avê di şeqînin dihavên ser sêlê.

شلوکه: رېفه چونا نازک، رېفه چونا ببادان فه

(الغنج، المشی بدلال وغنچ)

Şiloke: Rêveçûna nazik, rêveçûna bibadanve.

شل ومله: شنگ وشوڅ، سفک ونازک

(الغنج والدلال)

Şilûmil: Şeng û şox, sivik û nazik.

شلکا سهرئى چيياى: کولوفندکا چيياى، کولومتئى چيياى
(النمعه، القله)

Şilka serê çîyay: Kulovindka çîyay, kulomtê çîyay.

شلا ترشى: کرارا روڼن یا ترشى

(الصبيه الحامضه، الشوربا الحامض)

Şila tirşî: Girara ruhî ya tirş.

شمکا داری: پیلایا داری
(القیقاب)

Şimka Darî: Pêlava darî.

شمشیر شیر: قەم، کالومە
(السیف، الحسام)

Şimşîr: Şîr, qem, kalome.

شینل: لحتیف، پێ دادانک، میزەر، بەرمالک
(البطانية)

Şinêl: Lihêv, pêdadank, mêzer, bermalk.

شە: خوهدان، تەر، شل، شیمیا، رېسی
(القمق، النداوه، الرطوبه)

Şih: Xuhdan, terr, şil, şemîya, ribisî.

شهدان:
(رطب)

Şihdan:

شهدای:
(المروطب)

Şihday:

شە گرتن: خوناڤ گرتن، شل بون، شیمیا بون، رېسین
(التريطب، التغمق، التبلل)

Şihgirtin: Xunavgirtin, şilbûn, şemîyabûn, ribisîn.

شهگرتی: خوناڤ گرتی، شل بوی، شیمیا بوی، رېسی
(المبلل، المروطب، الندی، الفمیق)

Şihgirtî: Xunavgirtî, şilbûy, şemîyabûy, ribisî.

شهینا هەسپی: حیرینا هەسپی، حیرحیر
(الصهیل، الصنیل)

Şihîna Hespî: Hîrrêna hespî, hîrrhîr.

شهینا شیر: گولیا شیر، قوریا شیر
(الزئیر)

Şihîna Şêrî: Golîya şêrî, qurîya şêrî.

شهاق: تیرەکن ئافی یە وەک قاز و قولنگا
(الرهو، العلجوم، طیر مانی)

Şihaq: Teyrekê aviye wek qaz û qulinga.

شپیرو: کوما دارا یا پاوان کری. دورینگەها پاوان، خولپیت
پاوان کری و بخودان

(الحمیه للشجر، النبات)

Şîpre: Komadara ya pawankirî, durîngeha pawan, xulpêt pawankirî û bi xudan.

شیر: ئافا ژ گوھانا فەدریزیت
(الحليب، اللبن)

Şîr: Ava ji guhana vedirêjît.

شیرێ ئافزێ: شیرێ حەرام، شیرێ ژنا بەحمە و ئافز،
شیرێ ئافزێ

(المغل، الاسواغ، حليب الحمل)

Şîrê avizîyê: Şîrê heram. şîrê jina bi hemle û aviz, şîrê avizyê.

شیرەت: پەند، قەویاتی
(الوعظ، النصيحة)

Şîret: Pend, qewiyatî.

شیر خوەر: سافا، بچوکی بەرچەک شیر
(الرضیع)

Şîrxwer: Sava, biçwîkê ber çiçik şîr.

شیر خوهری: سافایی
(الترضع)

Şîrxwerî: Savayî.

شیردان: زادێ بچوکی سافا، بەرماکی
(الرضاعه)

Şîrdan: Zadê biçwîkê sava, ber makî.

شیر رۆژ: دەوێ کەلاندی و قەویتی کو هەشک دبیبت دکن
کەشک و ژاژی پەرک
(القریشه، اللور)

Şîrêj: Dewê kelandî û verêti kuhişk dibît diken keşk û jajî, perrik.

شیرەکن: هیلانا شیردانا بچوکی سافا
(القطام، القمام)

Şîrvekirin: Hêlana şîrdana biçwîkê sava.

شیرەکری: بچوکی شیر ژێ فەکرێ و نەدەنی
(القطيم)

Şîrvekirî: Biçwîkê şîr jê vegirtî û nedenê.

شیرەبون: شیرخارن میلان
(القلم، التفطيم)

Şîrvebûn: Şîr xarin hêlan.

شیرەبوی: بچوکی شیر خارن هیلای
(المعلم)

Şîrvebûy: Biçwîkê şîr xarin hêlay.

شیرفله: بچویکتی دزیت میژ شیرین بچویکتی باری وی زای
دگوهانیت دایکتی
(المغیل، الاسوغ)

Şîrvije: Biçwîkê dizêt hêj şîrê biçwîkê berî
wî zay diguhanêt daykê.

شیرفله: بچویک زانا هێژ نیک ژ شیرف نهکری دایکا وی
نافز ببیت و بهر بگریت
(الفیل، الفاله، الاسواغ)

Şîrvijeyî: Biçwîk zana hêj êk ji şîrve nekîrî
dayka wî aviz bibît û ber bigîrît.

شیر: قهه، شمشیر، کالومه
(السيف، الحسام)

Şîr: Qem, şîmşîr, kalome.

شیرکیشان: شیرمه لکیشان ژ کافلانی، شیر راکیشان
(النضو، السل، النزع)

Şîrkêşan: Şîrhelkêşan jikavlanî, şîrrakêşan.
شیر کیشی: پشت متری، پشت گرتن، بههراکیشان، خوه
راکیشانا لسه ئیکى
(النصره، المناصره)

Şîrkêşî: Piştîmêrî, piştîgirtin, biserra kêşan,
xwe rakêşana li ser êkî.

شیرکیش: پشت گیر، پشت میر، هاریکار
(المناصر، النصير)

Şîrkêş: Piştîgîr, piştîmêr, harîkar.

شیر گف: نێرکا گیایهکی بخافی دخون لزوژانا شین دبیت
(نبات عشبی یۆکل طریا)

Şîrgiv: Nêrka gîyayekî, bi xavî dixon li zo-
zana şîn dibît.

شیر کیتک: گیایهکه لکفانده وناقیبا شین دبیت دقولین
دروینی دا لکال نان وگوارا دخون
(نبات عشبی یۆکل مطبوخا)

Şîrkêtk: Gîyayeke li givande û aviya şîndibît,
diqelînin di rwinîda ligel nan û girara dixon.

شیرمهشک: ناشیرک، دودانک، کونێ پێرێ
(الزبيب، الشکوه، الوطی، المحله، الغربه)

Şîrmeşk: Aşîrk, dudank, kunê bêrê.

شیر میژ: مزێ شیردانێ به
(الرضیع)

Şîrmêj: Mizê şîrdanêye.

شیر میژ: شیردانا بمزو حهق
(الرضاعه)

Şîrmêjî: Şîrdana bimiz û heq.

شیرقینا سهر چهق: چریقینا لفا بهردهقانی
(الصرقاعه)

Şîrîqêna serçeqê: Çîrîqêna lifka berdeqanîyê.

شیرمیتن: شیر مهلرویتن، شیرخارن
(الترضیع)

Şîrmêtin: Şîrhelmirwîtin, şîrxarin.

شیرمار: گیایهکه نافهک تێ دهیت وهکی شیرى بێ
زههرداره، گیایهکێ ژهههینه
(البنوع، القشده، نبات عشبی ذات لبن سام)

Şîrmar: Gîyayeke avek tê dihêt wekî şîrî yê
jehirdare, gîyayekê jehrîne.

شیرمهشکا گهنی: کونکێ حهقنوکى، شیرمهشکا پزى
(الحشن)

Şîrmeşka genî: Kunkê heftinokî, şîrmeşka rizî.

شیره لکیشان: شیر راکیشان ژ کافلانی
(السل، النضو، النزع)

Şîrhelkêşan: Şîrrakêşana jikavlanî.

شیرێ مه لکیشای: شیرێ رويس
(السيف المسلول)

Şîrhelkêşay: Şîrê rwîs.

شیرێ مهزیر: نافا به لکیت مهزیرى
(النسل)

Şîrê hijîrê: Ava belgêt hijîrê.

شیروخه: شم بێن، شبین، بهنکێ کریدانا کالکێ
(الشراک، الششم، القبال)

Şîroxê: Şîmbên, şîbên, benkê girêdana kalkê.

شوش: رهنکێ وهکی خوهلین، رهنکێ گهر، رهنکێ سبى
ورهش تیکه ل

(الاخصف، الاورق، القهب، اللون الرمادى)

Şîş: Rengê wekî xweliyê, rengê gewir, ren-
gê spî û reş têkel.

شیشی: گوری، گوریاتی، رنگ خوهلیکی
(الخصف، الورقة)

Şışî: Gewrî, gewrîyatî, reng xwelikî.

شیشیا موی: پوشی
(الورط)

Şîşîya mwî: Poşî.

شیش بهرک: بهرهوریک، بهره‌شیشک، سوژی
(القصص، القرض، الحصب)

Şîşberk: Bere hwîrk, bere şîşk, sojî.

شیشک: تیرکا ناسنی، بستکا ناسنی، شفاک ناسنی
(السیخ)

Şîşik: Tîrka asinî, bistka asinî, şivka asinî.

شیشکا براؤنتن: تیرکا گوشت براؤنتن، بستکا
براؤنتناگوشتی
(السفود)

Şîşka birajtinê: Tîrka goşt birajtinê, bistka
birajtina goştî.

شیشلته: شویه، سویلی، کیشه، چونا بدویکفه، بدویک
کتن، سویلییا مروفا، حیثیک، نیشیک
(الستل، التتابع، الموکب، الحشد، التسلسل، الیسیل،
البشرى، التوالى، الردافه)

Şîşilte: Şope, swîlî, kêşce, çûna bi dwîvikve,
bidwîvik ketin, swîlîya mirova, hêşik, êşik.

شیف: خارنا شەفت، خارنا روژ ناڤا، خارنا هنگوری
(العشاء)

Şîv: Xarna şevê, xarna rojava, xarna higorî.

شیف: نهال
(المسبل، الکراپ، القارور، السیل)

Şîv: Nihal.

شیف کویر: کلی کویرک
(الثقب، الجلاخ)

Şîvkwîr: Gelî kûrk.

شیق شیق، شیقین: قیر قیر، قیرین، قیر قیر، زمه زویر،
قار قار

(الجلية، الخضوضاء، اللقط، الصخب)

Şîşqîş = Şîşqên: Qîrr qîrr, qîrrên, qîşqîş, zi-
mez wîr, qarrqarr.

شیل: دوبه
(العصير، الرحيق، السلاف)

Şîlî: Dobe.

شیل ماق: دوبا پیس، دوبا قریژی
(الرحيق، القذر، العصير، الوسخ)

Şîlmaq: Dobe pîs, doba qîrêjî.

شیلیاتری: دوباتری، شافا ترین کفاشتی
(الفضیح)

Şîlîya Tîrî: Dobatîrî, avatîrîyê givaştî.

شیلان: جهی زادی لیتانی، ناشخانه
(المطبخ، المظعم)

Şîlan: Cihê zadî lênanê, aşxane.

شین: رنگی نسمانی
(الازرق)

Şîn: Rengê esmanî.

شین کون: رستن، هه‌لادن، رنگ نسمان کون
(الانمو، النبات، التزرق، النشوء)

Şînbûn: Ristin, heldan, reng esmanbûn.

شین بوی: رستی، هه‌لادی
(النابت، التامی)

Şînbûy: Ristî, helday.

شین کون: رساندن، چاندن، رنگ نسمان کون
(الانبات، الانماء، التزريق)

Şînkîrin: Risandin, çandin, reng esmankîrin.

شینکاتی: رنگ نسمانیاتی، شینکاتییا نه بیی، دار و
کیایی گش ته به‌هشک بوی
(الزرقه، الطراوه)

Şînkîyatî: Reng esmanîyatî, şînkîtiya nebeyî,
dar û giyayê geş û terr nehişkûy.

شینکاتی: کل وکیبا، دار وبار
(النبات)

Şînkîatî: Gil û giya, dar û bar.

شینى: نهال، تازی، زیمار، گری وشین
(الماتم، المناحه، الحداد، النوح)

Şînf: Nihar, tazî, zêmar, girî û şînf.

شوتانن: تى قوتان، تىدا برن، نهاندن، چاندن، سنگدان، تيراكرن، تى چوكلاندن
(الراكان، التركيز، الاغرار)
Şutandin: Têqutan, têdabirin, nihandin, çandin, singdan, têrakirin, têçukilandin.
شوتاندی: تى قوتای، تىدا بری، تیرا کرى، تى چوکلاندی
(الركن، المغور)
Şutandî: Têqutay, têdabirî, têrakirî, têçukilandî.
شوت راوستان: کيل راوستان، چيخ راوستان، قيت راوستان
(الوقوف منتصباً بلا حراك)
Şut rawestan: Kêl rawestan, çix rawestan, qît rawestan.
شوتانى: چيخاننى، کوتیکانى، ياريه که چيخنا دداووشين
ناخا نەر تى دچوکليت
(اللعبه بالركن)
Şutanê: Çixnanê, kutikanê, yarîyeke, çixna, didaweşînin axater, têdçukilîf
شوتى: زهيش، فيقييه که وهكى گوندورى به
(الشمزى)
Şutî: Zebeş, fêqîyekê wekî gundoriye.
شور: پوسيده، خه گير، دامای، گوشتى، مرهول، بوغومى، گهولى
(الكل، العلهان، الواجم، السامد)
Şurr: Posîde, xemgîr, damay, guhişî, mirewil, buxumî, gewilî.
شوربۇن: پوسيده بون، خه گير بون، دامان بون، گوشتين، بغومين، مرهول بون، گهولى بون، گهولين
(الكلال، التعل، التوجم)
Şurbûn: Posîdebûn, xemgîrbûn, damanbûn, guhişîn, bixumîn, mirewilbûn, gewilîbûn, gewilîn.
شوربوی: پوسيدهبوی، دامای بوی، گهولى، مرهول بوی، گوشتى، بغومی، خه گير بوی
(الكلال، التعل، التوجم)
Şurbûy: Posîdebûy, mirewilbûy, guhişî, bixumî, xemgîrbûy.

شینک: شف شینگ، تراشه کا بى بهلگه دارى وى بى کسهک وهكى کاتيت بى بهلگ وهروى
(السفله، الرمت، شجيره)
Şînk: Şivşînk, tirraşeka bêbelge darê wê yê keske wekî katêt bêbelg û verwî.
شینشینگ: که رکن گهراجو، توخمهکى تیرانه
(الاخيل، الخضارى، طير)
Şîşînk: Kerrê kerraco, tuxmekê teyrne.
شینبیا نالى: رهنگى نافا لسهرك وستور
(المهق، زرقه الماء)
Şîşya Avê: Rengê ava li serik û stwîr.
شینک: دپيژن وهختن كهويه دهمى مى كهو كورك دبیت نیر كهو كهوهكى تیر دفسين دپيژنى شینگ
(قبح ذكر بجامع من رفاهه بدل الانثى فى موسم حضانه الانثى)
Şînik: Dibêjin wextê kewîye demê mêkew kurk dibît nêrekew kewekê nêr difişînin dibêjnê şînik.
شيبان: سهركهتن، خورتى
(الغلبه، القهر، السلطه، التسلط)
Şîyan: Serketin, xurtî.
شيبان: بى چييون، تى ههباتى
(القدرة، الاستطاعه، الامكان)
Şîyan: Pêçêbûn, têheyatî.
شيبای: خورت، سهركهتى، بى چيوى، تى ههباتى
(القاهر، القادر، المقتدر، الغالب الممكن، المستطيع)
Şîyay: Xurt, serketî, pêçêbûy, têheyî.
شینی: شيناتى، رهنگى نسمانى
(الزرقه)
Şîni = Şînatî: Rengê esmanî.
شوپ شوپ = شوپين: تپ تپ، تپين، حوت حوت، حوتين، دهنگن كهتا بدويكفه
(الويل، اللدم، بالعصا ضرب متتابعاً)
Şupşup = Şupên: Tiptip, tipên, huthut, hutên, dengê ketina bi dwîvikve.
شوت: چيخن، کوتیک، کيل راوستان، سنگ، چيخ، چوکلولى، چکلى
(الركن، المغز)
Şut: Çixin, kutîk, kêlrawestan, sing, çix, çukulî, çikilî.

شوروت: پوسیده‌تر، دامای تر، که‌ولی تر، مره‌ول تر، بغومی تر، گوهشی تر، خه‌م گیر تر
(الاعله، الاوجم، الاکل)

Şurrîr: Posîdetir, damaytir, gewilîtir, mire-wiltir, bixumîtir, guhiştîr, xemgîrtir.

شورکر: پوسیده کرن، دامای کرن، مره‌ول کرن، گه‌ولاندن، بغوماندن، خه‌م گیر کرن، گوهشاندن
(الاکلال، التعلیه)

Şurrîkirin: Posîdekirin, damaykirin, mirewil-kirin, gewilandin, bixumandin, xemgîrkirin, guhişandin.

شورکری: پوسیده کری، خه‌م گیر کری، مره‌ول کری، گه‌ولاندی، بغوماندی، دامای کری، گوهشانندی
(المعله، المکل)

Şurrîkîrî: Posîdekîrî, xemgîrkîrî, mirewilîkîrî, gewilândî, bixumandî, damaykîrî, guhişandî.

شوری = شورپاتی: پوسیده‌بی، مره‌ولی، که‌ولینی، بغومیاتی، خه‌م گیر، گوهشین
(الغند، الکلاله، الخفف، الطه، السمود، السبه)

Şurrî = Şurrîyatî: Posîdeyî, mirewilî, gewilînî, bixumîyatî, xemgîrî, guhişîn.

شورک: سورک، میرزیک، فزک

(المیزاب، المنزه، المثعب، المزاب، الزرافه)

Şurrk: Surk, mêrzîvk, vizik.

شورشور = شورقن: دهنگن نافی، دهنگن لقلقنا نافی
(الخیر، خیر الماء)

Şurrşurr = Şurrên: Dengê avê, dengê livlivîna avê.

شوروات: مها نابقه‌را کانوینا مه‌زن و نادارچ، سوبات، مه‌ره‌شه
(شهر شباط)

Şuwat: Miha navbera kanwîna mezin û adarê, subat, mehreş.

شوی: ژن و میزینی کرن، په‌چرویه بونا میروژنا
(النکاح، الزواج)

Şwî: Jin û mêrînkirin, peçrwîmêbûna mêr û jina.

شوی بون: ژن ینان، ژن فه‌گوهازتن
(التزواج)

Şwîbûn: Jin înan, jin veguhaztin.

شوی بوی: ژنا ینای، ژنا فه‌گوهازتی
(المزوج، المزوجه)

Şwîbûy: Jina înay, jina veguhaztî.

شوی کرن: میزکرن
(التزویج)

Şwîkirin: Mêrkirin.

شوی کری: میز کری
(المزوج، المتزوجه)

Şwîkîrî: Mêrkîrî.

شویتک: پشت بچن، که‌بند، شه‌ده‌می، پشت نالینک
(الحزام، النطاق)

Şwîtik: Piştben, kebend, şedemî, piştalînk.

شویتکا نافی: سیبا نافی، سویلیبا نافی، جه‌ن رزودرفه‌ک، نیفکا رویباری
(الوجه، المكان الوسط من، النهر)

Şwîtkâ avê: Sîpa avê, şwîlîya avê, cihê rijd û rivek nîveka rwîbarî.

شویره: که‌له‌ک، موکر، که‌لوتک، نژیارا هسک‌به‌ر
(السور، الرصف)

Şwîrhe: Kelck, mokir, kelotik, nijyara hişkber.

شویژن: دهرزیکا مه‌زن، شیشکا دورین
(الخاطه)

Şwîjin: Derzîka mezin, şîşka durînê.

شویژنا بارا: دهرزیکا دورینا بارا
(المسله)

Şwîjîna bara: Derzîka durîna bara.

شویشه: بلور، جام
(الزجاج، البلور)

Şwîşe: Bilor, cam.

شویشه: جامن فه‌خازتن
(القنینه، الاستکانه)

Şwîşe: Camê vexarnê.

شویشه‌بند: دهرابا شویشه‌ی، ته‌ختن شویشه‌ی
(المرد)

Şwîşebend: Derraba şwîşey, textê şwîşey.

شوين: نىگار، وینه، جهن پى، دهوس
(الانثر، الرسم، النفس، الكدم)

Şwîn: Nîgar, wêne, cihê pêy, dewş.

شوين برين: كيسى
(الذنب، الثاى، السلقي)

Şwînbirîn: Gîsî.

شوين بوارك: بهرمايكن تشنتى چنى، بيرانه
(المصاحه للشار)

Şwînbijark: Bermaykê tiştê çinî, bêrane.

شوين پى: پى قوت، جهن پى، دهوس، پى ژهن
(السلانق، الموطا)

Şwînpê: Pêqut, cihê pêy, dewş, pêjen.

شوين چيكن: نىگار
(النفس)

Şwîncekirin: Nîgar.

شوين دا چون: دويغرا چون، لىبى چون، دويغ كهتن
(المتابعه، التعقيب، الاتباع)

Şwîndaçûn: Dwîvraçûn, lipêyçûn, dwîvketin.

شوين دا چوى: دويغرا چوى، لىبى چوى، دويغ كهتن
(المتابع، المعقب)

Şwîndaçûy: Dûvraçûy, lipêyçûn, dûvketî.

شوين راچين: دويغ كهتن، دويغراچين، لدوسى چون
دهوس كرتن

(الاقتصاص، الاقتفاء)

Şwîndaçûn: Dwîvketin, dwîvraçûn, li dewşêçûn, dewşgirtin.

شوين راچوى: دهوس كرتن، دويغرا چوى، دويغ كهتن
(القتص، القفنى)

Şwîndaçûy: Dewşgirtî, dwîvraçûy, dwîvketî.

شوين ژان: شارهزائى شويئا، دهوس ههلهن
(عالم الآثار، القواف الذى يتبع الانثر)

Şwînzân: Şarezayê şwîna, dewşhelîn.

شوين زانين: شارهزائيا شويئا
(علم الآثار)

Şwînzânîn: Şarezatîya şwîna.

شوين گر: پاشمهند، شوين وار، چيگر، جويگر
(الوارث، الخليفة، القائم مقام، النائب، الوكيل)

Şwîngir: Paşmend, şwînwar, çêgir, cihgir.

شويشتن: پاڤزكرنا بنافتي، تميزكرن، بالاف كرن
(المفسل)

Şwîştin: Paqijkirina biavê temîzkirin, balavkirin.

شويشتى: تميزكرى، پاڤزكرى، بالاف كرى
(المفسول)

Şwîştî: Temîzkirî, paqijkirî, balavkirî.

شويم: زيبان، نهتبتى، بهد، بهدكار، شول خراب
(المضر، الشرير، المشؤم)

Şwîm: Zîyan, netebitî, bed, bedkar, şolxirab.

شويم بون: زيبانبون، بهدبون، بهدكاربون، شول خراب بون
(التضرر، التضرر، التثؤم)

Şwîmbûn: Zîyanbûn, bedbûn, bedkarbûn, şolxirabbûn.

شويم بوى: زيبانبوى، بهدكار بوى، بهدبوى، شول خراب بوى
(المضر، المضر، المشؤم)

Şwîmbûy: Zîyanbûy, bedkarbûy, bedbûy, şolxirabbûy.

شويم تر: زيبان تر، بهدكار تر، شول خراب تر، بهدتر، بهش تر
(الاضرر، الاضر، الاشام)

Şwîmtir: Zîyantir, bedkartir, şolxirabtir.

شويم كرن: زيبان كرن، بهدكار كرن، شول خراب كرن، بهد كرن
(التضرير، الاضرار، التثؤم)

Şwîmkirin: Şwîmkirin, zîyankirin, bedkar-kirin, şolxirabkirin, bedkirin.

شويم كرى: زيبان كرى، بهدكار كرى، شول خراب كرى، بهد كرى
(المضر، الشرير، المشؤم)

Şwîmkirî: Zîyankirî, bedkarkirî, şolxirabkirî, bedkirî.

شويمى = شويمايى: زيبان، بهدكارى، بهدى، شول خرابى، بهشائى
(المضر، الشر، الايذاء، التثؤم)

Şwîmf = Şwîmfyatî: Zîyan, bedkarî şolxirabî, bedî, beşatî.

شویه: نساخییه که دار و بار و گل و گیای دگریت، خوهلیکی (البیاض الدقیقی، مرض نباتی)
Şobe: Nesaxiyeke dar û bar û gil û giya digirî, xwelîkî.

شویهی: خوهلیکیاتی (المصاب بالمرض البیاض، الدقیقی)
Şobeyî: Xwelîkiyatî.

شویه: شیشلته، نیشیک، حیثیک، سولییا مروفی (الحشد، الزحام، الستل، الجندل، الحطم)
Şope: Şişilte, êşik, hêşik, swiliya mirovî.

شویهبۆن: رانهزتن، قهفان، قهرمان، پهرقوته بین (التجندل، التحطم)
Şopebûn: Ranihiştin, qefan, qirhan, perqutebûn.

شویهبۆی: رانهزتی، کەتی، قهفای، قهرای، نیخستی (الجندل، الحطم)
Şopebûy: Ranihiştî, ketî, qefay, qirrhay, êxistî.

شویهتر: سولی تر، شیشلتهتر، قهرای تر (الاحشد، الاستل، الزحم، الاحطم)
Şopetir: Sûlîtir, şîştetir, qirrhaytir.

شویهکرن: قهراندن، نیخستن، قهرقرکن، نیخستن سهرك قهفاندن (التحطيم)
Şopekirin: Qirrandin, êxistin, qirqirkin, êxistin serik, qefandin.

شویهکری: نیخستی سهرك، قهراندی، قهفاندی (الحطم)
Şopekîrî: Êxistî serik, qirrandî, qefandî.

شوخ: شەنگ، شەپال، جان، تازە، خوشکوک، خوشیمانک، کەش (الجميل، الرائع، الحسن، الوسيم)
Şox: Şeng, şepal, can, taze, xuşkok, xuşmank, geş.

شوخی: شوخیاتی، شەنگی، شەپالی، جانی، تازەیی، خوشکوک، شەنگ (الجمال، الوسامه، الروعه، الحسن)
Şoxî = Şoxiyatî: Şengî, şepalî, tazeyî, canî, xuşkokî, şeng.

شوین گری: پاشمەندی، شوین واری، جهرگى، چيگرى (الخلافة، الوراثة، النياب)

Şwîngirî: Paşmendî, şwînwari, cihgirî.

شوین لیدان: کەلدابرن (الكده، اثر ضرب الحجر)

Şwînlêdan: Keldabirin.

شوین لەق: گەزتن، جەق لەقدانێ، جەق ددان گەزتن (القدم، الرز، العضة)

Şwînleq: Geztin, cihê leqdanê, cihê didan geztinê.

شوینک: قهقوتکی بالافى، ميرکوتکی بالاف وشویشتن (الکذيق، الخماج، المنجنه، البوبل، المقیعه، المقصر، المعفاج)

Şwînik: Vequtkê balavê, mîrkuşkê balav û şûştinê.

شوین مان: پاشمەند، دویف مێل (الترک، الارث)

Şwînman: Raşend, dwîvhêl.

شوین مای: شوین وار (الورث)

Şwînmay: Şûnwar.

شوین لێ کرن: نیشان کرن (التأثير)

Şwînlêkirin: Nîşankirin.

شوین گوی: نیشانا گەرمی (الاثر الحرارى)

Şwîngurr: Nîşana germê.

شوین وار: جهرگى، چيگرى، دویف مێل (الوارث، الخليفه)

Şwînwar: Cihgir, cêgir, dwîvhêl.

شوین واری: جهرگى، چيگرى، پاشمەندی (الخلافة، الوراثة، الارث، الترک)

Şwînwari: Cihgirî, cêgirî, paşmendî.

شو: بالاف، کەرماف (الفصل، الفسيل)

Şo: Balav, germav.

شور ناف: گهواره، سویر، خویرافک

(العقاق، النفر، الاجاج، العق، الماء، المالح)

Şorr av: gemore, swîr, xwêravk.

شورافک: ماژو، ناژو، لئ خویر، دهفینک

(السانق، الملاح)

Şofêrr: Hajo, ajo, lêxurr, defînk.

شوفیری: هاژوتن، ناژوتن، لئ خویرن، دهفاندن

(السیاق، الملاحه، القیاده)

Şofêrrî: Hajotin, ajotin, lêxurrîn, defandin.

شوک: چەنگالی نیجیرا ماسیا

(الشص، الصناره)

Şok: Çengalê nêçîra masîya.

شوک فان: نیجیرفانی بچهنگالی ماسیا دگریت

(صیاد السمک بالصناره)

Şokvan: Nêçîrvanê bi çengalî masîya digirîf.

شوک فانی: نیجیرا ماسیا بچهنگالی

(الصیاده بالصناره للسمک)

Şokvanî: Nêçîra masîya bi çengalî.

شول: کار، رینجیری کرن

(العمل، الشغل، الکسب، الکد، الخدمه)

Şol: Kar, rênçberîkirin.

شول بون: کاربون، کرن بون، رینجیری بون

(الاشغال، التکسب)

Şolbûn: Karbûn, kirinbûn, rênçberîbûn.

شول بوی: کاربوی، کرن بوی، رینجیر بوی

(الشغل، الکاسب، المخدم)

Şolbûy: Karbûy, kirinbûy, rênçberbûy.

شول کرن: کارکرن، کریار، رینجیری کرن

(الاشغال التشغيل، الاکتساب)

Şolkirin: Karkirin, kiryar, rênçberîkirin.

شول کری: کارکری، کریارکر، رینجیری کری

(الشغل، التکسب، المكد)

Şolkirî: Karkirî, kiryarker, rênçberîkirî.

شول کیر: کارفان، کریارکر، رینجیر

(الشغل، التکسب، الکداد، العامل، الشفيل)

Şolker: Karvan, kiryarker, rênçber.

شوی: خویل، نزم، داوهشای، خارکەتی، ناخیلای، نخوین

(المنکس، المتهدک، المسدل)

Şorr: Xwîl, nizim, dawêşay, xarketî, dahêlay, nixwîn.

شوربون: خویل بون، نخوین بون، نزم بون، داوهشای،

خارکەتن

(التهدل، التسدل، التهدل)

Şorrbûn: Xwîlbûn, nixwînbûn, nizimbûn, dawêşay, xarketî.

شوربوی: خویل بوی، نخوین بوی، نزم بوی، داوهشای،

خارکەتی

(المسدول، المهدل، الناکس)

Şorrbûy: Xwîlbûy, nixwînbûy, nizimbûy, dawêşay, xarketî.

شوربوتر: خویل تر، نخوین تر، نزم تر، داوهشای تر،

خارکەتی تر

(الانکس، الامدل، الاسدل)

Şorrtir: Xwîltir, nixwîntir, nizimtir, dawêşaytir, xarketîtir.

شورکرن: خویل کرن، نخوین کرن، نزم کرن، داوهشاندن،

خار نیخستن

(الاسدل، الامدل، التنکس)

Şorkirin: Xwîlkirin, nixwînkirin, nizimkirin, dawêşandin, xar êxistin.

شورکری: خویل کری، نخوین کری، نزم کری، داوهشاندی،

خار نیخستی

(المنکس، المهدل، المسدل)

Şorkirî: Xwîlkirî, nixwînkirî, nizimkirî, dawêşandî, xar êxistî.

شورکری = شوربەتانی: خویلی، نخوینی، نزمی، داوهشانی،

خارکەتنی

(السدل، النکس، الهدل)

Şorî = şorîyatî = Şorî: Xwîlî, nixwînî, nizimî, dawêşanî, xarketinî.

شور: گهواره، ناخ، سویرک، شوراف

(السبخه)

Şorr: Gemore, axswîrk, şorrav.

شول گهری: رینجیهری، کارگهری، کارفانی
(الکسابه، الاشتغال)

Şolkerî: Rêncberî, karkerî, karvanî.

شول بته جه: شول موکوم
(النافه)

Şolbinecih: Şol mukum.

شول بته جهی: شول موکومی
(النبوغ)

Şolbinecihf: Şol mukumî.

شول پی کړن: دهست فهدان
(الاستعمال، الاستخدام)

Şolpêkirin: Dest vedan.

شول پی گری: دهست فهدای
(المستعمل، المستخدم)

Şolpêkirî: Dest veday.

شول پی گری: خهراجندی
(المجرب، المعتن)

Şolpêkirî: Xericandî.

شول دهست: دهست خهت
(العمل الیدوی)

Şoldest: Destxet.

شول گران: کار قهبس، پرشول
(نمذج العمل الیدوی الخاص، الکردود)

Şol giran: Karqebbs, pirr şol.

شول گریون: کار ژ دهست درکعتن، شول مهزن بون
(التفامم)

Şolgirbûn: kar ji dest derketin, şol mezinbûn.

شولا نهجوى: کارى نهقهومی، نهقهومین
(المعجزه، الاعجاز)

Şola nebûy: Karên neqewmî, neqewmîn.

شول زان: شارمزا، سهراکهشتی
(الخبير، الملم)

Şolzan: Şareza, serra gihiştî.

شول زانن: شارمزاى، سهراکهشتن
(الخبره، الملم)

Şolzanfn: Şarezayî, serragihiştin.

شولى راست ری: کارى رهوان
(الاموال الجاریه)

Şolêastrê: Karê rewan.

شول فافارتن: کار چهرت کړن، شول فافارتان شول، ژیک
فهدرکړن

(افراز العمل)

Şolvavartin: Kar çertkirin, şol jêkvederkirin.

شول فافایر: کارفهدرکەر
(مميز العمل)

Şolvavêr: Karvederker.

صاتوره: راخوښته، نه ترو، زه مړو، بڼ خپره ت، نه گهر،
تروموشه، کولانی

(الکسلان، المتکسع، العاطل)

Satore: Raxwîte, netro, zemro, bêxîret, nek-
er, termûş, kolanî.

صاتوره يي: راخوښته يي، نه ترويي، زه مړويي، بڼ خپره تي
نه گهري، تروموشه يي، کولانياتي

(الکسل، التکسع، العطال)

Satoreyf: Raxwîteyf, netroyî, zemroyî, bê
xîretî, nekerî, termûşeyî, kolanîyati.

صاده: بهيار، خاف، ټيک رنگ

(البسيط)

Sade: Beyar, xav, êk reng.

صاداني: توخمه کي تربی خوښ و باشه

(صنف من العنب الفاخر)

Sadanî: Tuxmekê tiryê xweş û başe.

صار: سرما، سر، سهقم، تهزی، زیک

(البارد)

Sar: Serma, sirr, seqem, tezî, zîk.

صاربون: سرما بون، سه بون، سهقم بون، تهزی بون، زیک
بون

(التبرد)

Sarbûn: Sermabûn, sirrbûn, seqembûn, tezîbûn,
zîkbûn.

صاربوی: سرما بوی، سربوی، سهقم بوی، تهزی بوی، زیک
بوی

(البرود)

Sarbûy: Sermabûy, sirrbûy, seqembûy, tezîbûy,
zîkbûy.

صارتو: سرما تر، سهقم تر، تهزی تر، زیک تر،

(الابرد)

Sartir: Sermatir, sirrtir, seqemtir, tezîtir,
zîktir.

صاوکړن: سرما کړن، سړکړن، سهقم کړن، تهزی کړن،

زیک کړن

(التبريد)

Sarkirin: Sermakirin, sirrkirin, seqemkirin,
tezîkirin, zîkkirin.

ص

S

صابون: قريژ شو، ټالاف شويشتن و فوشويشتن

(الصابون)

Sabwîn: Qirêj şo, alavê şwîştin û veşwîştinê.

صابوينا بهلن، صابوينا رهلي: کييا به که وکي په رخاند

وگلفچاند کهف دده ت وکي صابوينا

(من الاعشاب المائية، الرغوية)

Sabwîna beqê = Sabwîna reqê: Gîyayeke

wekî perixand û gilvîçand kef didet wekî

sabwînê.

صابيټک: کاشخانک، کوژيرک، روپي بانى يى ژ نافدا، سر

کوتا خانى ژ نافدا

(السقف)

Sapîtk: Kaşxank, kujîrk, rwiye banî yê ji-

navda, sergirta xanî ji navda.

صاتور: کزير، چه قوا مه زن

(الديه، الساطور)

Sator: Kêbirr, çeqowa mezin.

صارکری: سهرماکری، سهرکری، سهقم کری، تزی کری،
زیک کری
(البرد)

Sarkirî: Sermakirî, sirrkirî, seqemkirî, tezîkirî, zîkkirî.

صار = صاریاتی: سهرمای، سهریاتی، سهقمیاتی،
تزیاتی، زیکاتی
(البرد، البروده)

Sarî = Sarîyatî: Sermayî, sirrîyatî, seqemîyatî, tezîyatî, zîkatî.

صار: سییار، سهکلافی
(الراکب، الفارس)

Sar: Siyar, seglavî.

صار: سارا چییای، سییارا چییای، سرت، کیری
(النف للجب)

Sar: Sara çîyay, sîyara çîyay, sirt, kêrî.

صاری: سواری، سهکلافیاتی
(الروکب)

Sarf: Suwarî, seglavîyatî.

صافا: زاروک، بچویک، شیرخوهر، بهرچچک شیر، سافا،
مه‌ندال
(الرضیع، الصبی، الولید)

Sava: Zarok, biçwîk, şîrxwer, berçîşik sîr, sava, mendal.

صالایی: شیرخوهری، بچویکی، زاروکی، مه‌ندالی، سافایی
(الرضاعه، الطفوله)

Savayî: Şîrxwerî, biçwîkî, zarokî, mendalî, savayî.

صافان: کهنی که لاندی وهیاری بو گوارا
(البرغل)

Savar: Genmê kelandî û hêray bo girara.

صال: چارومخت، چهرخا رۆژاکه بهیته‌فکر، سئ سه‌د
وشیست وینج رۆژ، دازده مه‌یف
(السنه)

Sal: Çarwext, çerxa roja gerr bihête wigerr, sê sed û şêst û pênc roj, dazde heyv.

صالیانه: هر سال، دراهن سالی جاره‌کن
(السنویه، الضریبه، السنویه)

Salyane: Hersal, diravê salê carekê.

صالانه: هر سال
(السنوی)

Salane: Her sal.

صال ومخت: دمه‌کن سالی
(الفصل السنوی)

Salwext: Demekê salê.

صاناهی: ناسانی، دهست فه‌ماتن
(السهل)

Sanahî: Asanî, destvehatin.

صاناهیات: ناسانیاتی، دهستفهماتنی
(السهوله)

Sanahîyatî: Asanîyatî, desvehatinî.

صاهی: سامال، نه‌سمانی بی‌نور، نه‌سمانی رویت
(الصحو)

Sahf: Samal, esmanê bê ewir, esmanê rwîf.

صاهی: به‌یار، نیک رنگ، بی‌نخش و نیگار
(الفعل، اللون الواحد بلا نقش، غیر منقوش)

Sahî: Beyar, êk reng, bê nexş û nîgar.

صه: زنیوه‌روکی وه‌ک گورگی به بی‌دورندو گوریه‌ن
که‌می به لگال مروفی دژیت
(الکلب)

Se: Zinêwerekê wek gurgîye yê durinde û gurîxe yê kehîye ligel mirovî dijîf.

صه ناف: حیوانه‌کی وه‌کی رویی بی‌نافی به
(کلب الماء)

Se av: Hêwanekî wekî rwîvî yê aviye.

صه‌برگ: گییایه‌کن نافی به
(صنف من العشب)

Sebirrk: Gîyayekê aviye.

صه‌بان: خولام، به‌نی، مریبا، کرمانج
(الغن، الكتاس، الزبال، الخادم)

Sepan: Xulam, benî, mirêba, kirmanc.

صه‌پانی: خولامی، نهنیاتی، مریباتی، کرمانجیاتی
(القتنه، الخدمه، الكتاسه، الزباله)

Sepanf: Xulamî, nennîyatî, nîrêba, kirmancîyatî.

صه‌پ: پرتا گوین حیوانی، پوسل، ته‌پکا گوینی
(العذره، الروث، قطعه العذره)

Sep: Pirta gwîyê hêwanî, posil, tepka gwîyî.

صیلته: کەتتا پشت نیک، لیک قەرسین، نیشیک، شوبە، شیشلتە

(الرافه، التحسد، الحسد)

Silte: Ketina pişt êk, lêk qerisîn, êşik, şope, şîşilte.

صیلاف: کەیف پێ نینان، بخیڕ کرێ
(السلام، التحیه)

Silav: Keyf pê înan, bixêr kirin.

صم: پێ دەواری
(الحافر)

Sim: Pê dewarî.

صم: کابی پێلافێ، پەحنیا پێلافێ
(کعب الحذاء)

Sim: Kabê pêlavê, pehniya pêlavê.

صمەن: کون کرێ، تێ پەشین، تێ بەین، تێ پەڕین، تیراچون
(اللقب، النفوذ، الاختراق، الفرق، النفذ، الخذف)

Simtin: Kunkirin, têpeşîn, têbeyîn, têperrîn, têrraçûn.

صمەتی: کون کرێ، تێ پەشی، تێ بەیی، تێ پەری، تیراچو
(اللقب، المخروق، المنفذ)

Simtî: Kunkirî, têpeşî, têbeyî, têperrî, têrraçûy.

صمبەک: خرنێسە، قەهرەمان، کەلەخێ دارێتی

(الصنديد، البطل، القوى الجسم)

Simbek: Xirnêse, qehreman, kelexê darrêtî.

صمبەگی، صمبەکیاتی: خرنێسەیی، قەهرەمانی

(التصنيد، البطولة، ضخام الجسم وقوته)

Simbekî = Simbekiyatî: Xirnêseyî, qehremanî.

صندوق: سەبەتک

(الصندوق)

Sindoq: Sebetk.

صندان: نامویرێ ل سەر قەوتانێ

(السندان)

Sindan: Amwîrê liser vequtanê.

صوبە: سێتەدە، ئەلەند، رۆژا دەیت

(الصبح، الغد)

Sube: Spêde, elind, roja dihêt.

صوبەیی: رۆژا پاش ئێفرۆ، رۆژا دەیت

(الغد)

Subehî: Roja paş ivro, roja dihêt.

صوگورگ: ئەلەند هەلدان، سێتەدەبون، تازی روهن بون ژیک
کفش کرنا سه وگورکا

(القبضة، ابتلاج الصبح، الفسق)

Sewgurg: Elind heldan, spêdebûn, tarî ruhînbûn, jêk kifiş kirina se û gurga.

صینگ: کێیاپەکه خاف دھون

(صنف من العشب يؤكل طريا)

Sping: Gîyayeke xav dixon.

صته: کلانکێ پیلای پێ ناگر ژەنێنێ

(القداح، المدح، الرند)

Ste: Kivankê pîlay yê agir jenînê.

صصت: خاف، پست، روخ، پلت، فرفوت
(القاتر، الرخر)

Sist: Xav, pist, rox, pilt, firfot.

صصتی: خافی، پستی، روخی، پلتي، فرفوتی
(الرخوة، الرخاء، الفتور)

Sistî: Xavî, pistî, roxî, piltî, firfotî.

صطو: حەفک، گەردەن، کەکەک

(الرقبة، العنق)

Stû: Hefik, gerdên, gidgidk.

صطافک: گەردەنی، رستکا ستوی، توق
(القلاده)

Stivank: Gerdênî, ristka stwî, toq.

صتال: سەر، سەردا، بالا، ژۆر، ژێهەل، پێهەل، ئەفران
(الفوق، العلى، السامى)

Silal: Ser, serda, bala, jor, jêhel, pêhel, bilind, evraz.

صتالی: سەردایی، سەریاتی، بالایی، ژۆری، ژێهەلی،

پێهەلی، ئەفرازی، بلندی

(العلیاء، السماء)

Silalf: Serdayî, seriyatî, balayî, jorî, jêhelî, pêhelî, evrazî, bilindî.

صلتە: چەپەرێ ئافی، تانی ئافی، سکر، بنجان

(السد المانی)

Silte: Çeperê avê, tanê avê, sikir, bincan.

صلتە: چەپەرێ گرتنا ماسیا دنا فیدا، سویتا ئافی

(مصيد السمک)

Silte: Çeperê girtina masîya di avêda, swîta avê.

صوبه: کوچکی ناسنی، نامویری گرماتیڼ
(المدفاه)

Sope: Kučkê asinî, amwîrê germatîyê.

صوتن: شهوتاندن، کوزراندن، قرقچاندن، ناگرکرن،
شهوتین، کوزرین، قرقچین، هلهه‌ورین
(الحرق، الاشتعال، الاضرام)

Sotin: Şewitandin, kuzirandin, qirr qîçandin, agirkirin, şewitîn, kuzirîn, qirrqiçîn, helhe-wirîn.

صوتی: شوتی، کوزی، قرقچی، هلهه‌وری
(الحروق، المشعل، المضرم)

Sotf: Şewitî, kuzirî, qirrqiçî, helhewirî.

صوته: دارستان دسوزن بو کیلان وچاندن
(الارض المحروق، غابه للزرع)

Sote: Daristanê di sojin bo kêlan û çandinê.

صوتن: قه‌هان، کوزرین، قرقچین
(اللوعه)

Sotin: Qelhan, kuzirîn, qirrqiçîn.

صوتی: قه‌های، کوزری، قرقچی
(المتاح)

Sotf: Qelhay, kuzirî, qirrqiçî.

صورگ: پاتوړیت چهرمی، نساخیه که وهکی لیرا که‌فل دبیت
پاتوره وپرسک
(الحصیه)

Sorik: Patorêt çermî, nesaxîyeke wekî lîra kevil dibît patore û pîrsik.

صورگ: چیلکیت دارڼ بیکانې دقوتن بو که مارکنا مه‌شکا
کیانې، که مارکنا بدارکڼ بیکانې
(الدباغه، بعیران الدبق)

Sorik: Çîlkêt darê bêkanê diqutin bo gemar-kirina meşka kîyanê, gemarkirina bidarkê bêkanê.

صور: قورمز، نال
(الاحمر)

Sor: Qurmiz, al.

صور بون: قورمزبون، نال بون
(الاحمرار)

Sorbûn: Qurmizbûn, albûn.

صوبوی: قورمزبوی، نال بوی
(الاحمر)

Sorbûy: Qurmizbûy, albûy.

صورکین: قورمزکرن، نال کرن، قه‌لاندن
(التحمیر)

Sorkirin: Qurmizkirin, alkirin, qelandin.

صورکری: قورمزکری، نال کری، قه‌لاندی
(الحمر، القلی من اللحم)

Sorkirî: Qurmizkirî, alkirî, qelandî.

صوری، صورتی: قورمزی، قورمزیاتی، نالی، نالییاتی
(الحمرة)

Sorî = Sorîyatî: Qurmizî, qurmizîyatî, alî, alîyatî.

صور صورگ: که‌زانیت کسک بوی، قه‌گرهای سوری
(حب الخضراء الردي)

Sorsork: Kezanêt keskbûy, vegerrhay sorî.

صور صور: ناشکرا، به‌لی، دییار، کفش، بټی پهره
(الثابت، الظاهر، المكشوف، البین، العین)

Sorsor: Aşkîra, belî, dîyar, kîfş, bê perde.

صوراف: توخمه‌مکن کولیلکایه
(صنف من الزهر)

Sorav: Tuxmekê kulîlkaye.

صورچه‌چک: کونا قوزی، کونا زهمی
(المهل)

Sorîşk: Kuna quzî, kuna zihê.

صوژی: به‌ریششک، خبزیه‌رک
(الحصى، الحصوة، الحصباء)

Sojî: Bereşîşk, xibizberk.

صوژیا: گشتن خاف بوی، به‌نکی بادای خاف ببیت
(الخط المتوتر المسترخى، المتوتر الذى استرخى)

Sojba: Giştê xavbûy, benkê baday xavbîbî.

صوژیه: به‌ریششک، صوژی، به‌رهویر، هویره‌بار، خبزیه‌ر
(الكوفان، الحصب، الحصوة، الكوفه)

Sojber: Berşîşk, sojî, berhwîr, hwîreber, xibizber.

صوسن: توخمه‌مکن کولیلکایه
(السوسن)

Sosin: Tuxmekê kulîlkaye.

صول: پٽلاف، شمع
(الحذاء)

Sol: Pêlav, şimik.

صول پٽلاف، صول گڻ: هستايڻ پٽلاف چيکرنڻ، کٽلاش کٽ
(الحذاء، صانع الاحذية)

Solbend = Solker: Hostayê pêlav çêkirinê, kelaşker.

صولڻ: بشکوزا کولڻ
(کم الزهر)

Solîn: Bişkoja gulê.

صولينه: بوريا ناخا قه لاندی، لويليا ناخا شاراندی بو
تيرابرنا ناقي
(الانجوب الفخارى)

Solfne: Borîya axa qelandî, lwîliya axa şarandî bo têrrabirina avê.

صولنه: پويشڻ گارسى، دارکڻ گارسى بو نالقي پټى
(الرقغ، عصافه الذره)

Solhe: Pwîşê garisî, darkê garisî bo alifê pezî.

طاری کړن: شف رهش کړن
(الاطلام، التظلم)

Tarfikirin: Şevreşkirin.

طاری کړی: شف رهش کړی
(المظلم)

Tarfikir: Şevreşkirî.

طاریاتی: شف رهشیاتی، روی کرتنی
(الظلمه)

Tarfiyatî: Şevreşiyatî, rwîgirtinî.

طاریستان: تل چاقانن
(الغیهب، الحلکه)

Tarîstan: Til çavanê.

طاری: رهنګن تیر
(اللون الغامق القاتم)

Tarî: Rengêtir.

طازی: تیقلی، رويس، رویت، سپی کړی، کوچ، لوج، روال
(المقشر، العاری)

Tazî: Tîvilî, rwîs, rwît, spîkirî, hoç, loç, riwal.

طازی بون: تیقلین، رويس بون، رویت بون، سپی بون، لوج
بون، کوچ بون، روال بون
(التعری، التقشر)

Tazîbûn: Tîvilîn, rwîsbûn, spîbûn, loçbûn,
hoçbûn, riwalbûn.

طازی بوی: تیقلی بوی، رويس بوی، رویت بوی، سپی بوی،
لوج بوی، کوچ بوی، روال بوی
(المقشر، المعری)

Tazîbûy: Tîvilîbûy, rwîsbûy, rwîtbûy, spîbûy,
loçbûy, hoçbûy, riwalbûy.

طازی تر: تیقلی تر، رويس تر، رویت تر، سپی کړی تر، لوج
تر، کوچ تر، روال تر
(الاقشر، الاعری)

Tazîtir: Tîvilîtîr, rwîstîr, rwîttîr, spîkirîtîr,
loçtîr, hoçtîr, riwaltîr.

طازی کړن: تیقلاندن، رويس کړن، رویت کړن، سپی کړن،
لوج کړن، کوچ کړن، روال کړن
(التقشير، التعریه، الاعزاء)

Tazîkirin: Tîvilandin, rwîskirin, rwîtkirin,
spîkirin, loçkirin, hoçkirin, riwalkirin.

ط

T

طا: چق، چهقل
(الفرع)

Ta: Çeq, çeçil.

طابهړک: بهړچ بهړکن، بهړک
(البساط)

Taberrk: Berê berkê, berrik.

طاری: شف رهشه
(الاطلام)

Tarî: Şevreşe.

طاری بون: روی کرتن، شف بون
(التظلم)

Tarîbûn: Rwigirtin, şevbûn.

طاری بوی: روی کرتنی بوی، شف بوی
(المظلم)

Tarîbûy: Rwigirtîbûy, şevbûy.

طاری تر: روی کرتنی تر، شف رهشتر
(الاطلام)

Tarîtir: Rwigirtîtîr, şevreştîr.

<p>طان: بهزان (السياج، الحائط)</p> <p>Tan: Pejan.</p> <p>طانوت: توخمه‌کێ نسaxیا فه‌گه‌ه (الطاعون)</p>	<p>طانیاتی: تیغلیاتی، رویساتی، رویتاتی، سببی کرینی، لوچیاتی، حوچیاتی، روالیاتی (العری، الغشیر)</p> <p>Taziyatî: Tîvilîyatî, rwîsatî, rwîtatî, spîkirînî, loçiyatî, hoçiyatî, riwalîyatî.</p>
<p>Tanot: Tuxmekê nesaxîya vegire.</p> <p>طانیوتی: نسax، نه‌هاتی، ئیڤه‌وی (السقیم، العلل، المعلول)</p> <p>Tanotî: Nesax, nehatî, êşewî.</p> <p>طال دان: سورک کرن، که‌مارکرن مه‌شکتی بچیل کیت بیکنانی (الدیغ، بیعدان الدبق)</p>	<p>طائی: توخمه‌کێ سایه (الکلب السوقي)</p> <p>Tajî: Tuxmekê saye.</p> <p>طاف: باره، روناهی، هه‌تاف، زه‌ق (الوضوح، الضوء، النور)</p> <p>Tav: Bare, ronahî, hetav, zireq.</p> <p>طافا هه‌یفت: بارا هه‌یفت (نور القمر)</p>
<p>Taldan: Sorikkirin, gemarkirina meşkê biçîlkêt bêkanî.</p> <p>طا: چاق، چه‌قل، داف (الفصن، الفرع)</p>	<p>Tavaheyvê: Bara heyvê.</p> <p>طالی: ریژییا بارانا (الوابیل)</p>
<p>Ta: Çeq, çeql, dav.</p> <p>طعب: ژخوه جون، هاری جون (الصرع)</p>	<p>Tavî: Rêjiya barana.</p> <p>طاله شرین: توخمه‌کێ کبیایه (صنف من العشب)</p>
<p>Teb: Jixweçûn, harîçûn.</p> <p>طه‌پک: کورکا نیر چیرئ (الطبه، مصیبه الطیور)</p>	<p>Taleşîrîn: Tuxmekê giyaye.</p> <p>طاله: توخمه‌کێ دانئ خارنئ یه (الدخن)</p>
<p>Tepik: Korka nêrçîrê.</p> <p>طه‌پان: ته‌سین، وه‌شان، پیقه‌دان (الانيساط، الطيق، السقوط)</p>	<p>Talc: Tuxmekê danê xarnêye.</p> <p>طال: که‌موره، دژی شرینئ، ته‌حل (المر)</p>
<p>Tepan: Tepisîn, weşan, pêvedan.</p> <p>طه‌پای: ته‌پسی، هه‌لوه‌شای، پیقه‌دای (المبسوط، المسقط، المهدم، المهجم)</p>	<p>Tal: Gemore, dijî şîrînîyê, tehil.</p> <p>طالی، طالیاتی: که‌موره‌یی، ته‌حلی، ته‌حللیاتی (المراره)</p>
<p>Tepay: Tepisî, helweşay, pêveday.</p> <p>طه‌پاندن: ته‌پساندن، وه‌شاندن، ئیڤه‌ستن (الانيساط، التبسيط، التهديم، الاطباق، التهجير، الاسقاط)</p>	<p>Talf = Talfiyatî: Gemoreyî, tehlî, tehlîyatî.</p> <p>طاط: که‌فرئ یه‌عن، که‌شه‌بر (الصلح للصخر)</p>
<p>Tepandin: Tepisandin, weşandin, êxistîr.</p> <p>طه‌پاندی: ته‌پساندی، هه‌لوه‌شاندی، ئیڤه‌ستی (المهجم، المسقط، المبسط)</p>	<p>Tat: Kevrê pehin, kaşeber.</p> <p>طاطی: رازیروکا ژ لفا چیدکه‌ن، ته‌که‌نامه (اللباد، الکجا)</p>
<p>Tepandî: Tepisandî, helweşandî, êxistî.</p> <p>طه‌رگ: کزاکار، طه‌رکوز (الحالوب، البرد)</p>	<p>Tattî: Rajêrka ji liva çê diken, tekename.</p> <p>طام: تام، وه‌کی طرش، شرین، سویر، ته‌حل، تیژ، که‌موره (الذاق، الطعم، النكهه)</p>
<p>Terg: Gijkgagir, tergişk.</p>	<p>Tam: Tam wekî tirş, şîrîn, swîr, tehil, tîj, gemore.</p>

طهزیاتی: ساری، ساریاتی (البرود)	طهزگۆک: گۆک، گۆلۆک (البرد)
Tezfyatî: Sarî, Sarîyatî. طهزهطهزگۆک: فهتهزینگ، شقان هههیرینگ، تهبرکهکه لهر ئهسمانی دمهیت (صنف من الطيور، خاطف ظله)	طهزم: کهلهخ مری، چهندهک (الجنه)
Teztezk: Vetezînk, şivanheyînk, teyreke li ber esmanî dimeyît. طهزینگ: ترازینگ، ژهینا لهشی، پوتی، پیتوی، شلی، قرمی (التنمل، التخدر)	Term: Kelexê mirî, cendek. طهها: تشت، ئاه (النساء)
Tezînk: Tirazînk, jenîna leşî, pûtfî, pêwtfî, şîlfî, qerimî. طهشت: شکفا ئاسنی (الطست)	Teba: Tîşt, ah. طهبا = طهوی: کرنه، نوژه، سیهکا حیوانی (الفراد، قمل الحيوان)
Teşt: Şkeva asinî. طهفاندن: براندن، قهکر، بن بهکر، وێران کرن، کلێس کرن، قوت کرن، بهربات کرن (الإباده، الاملاک، الافناء)	Teba = Tebo: Kîrne, noje, şîhka hêwanî. طهزی: سار (البارد)
Tefandin: Birandin, qîrkrin, binbirrkrin, wê- rankirin, kilêskirin, qutkrin, berbatkrin. طهفاندن: براندن، قهکر، بن بهکر، وێران کری، کلێس کری، قوت کری، بهربات کری (المبید، المفتی، المهلك، المياد)	Tezî: Sar. طهزین: ساربون (التبريد)
Tefandî: Birandî, qîrkrî, binbirrkrî, wêran- kirî, kilêskirî, qutkirî, berbatkirî. طهفن: برهان، قهبون، بن بهبون، وێران بون، کلێس بون، قوت بون، بهربات بون (البود، البور، الهلاك، الفناء)	Tezîn: Sarbûn. طهزی بون: ساربون (التبريد)
Teffin: Birhan, qîrbûn, binbirrbûn, wêranbûn, kilêsbûn, qutbûn, berbatbûn. طهفی: برهای، قهبوی، بن به بوی، وێران بوی، کلێس بوی، قوت بوی، بهربات بوی (الفانی، الهالك، الباند)	Tezîbûn: Sarbûn. طهزی بوی: سار بوی (البرد)
Teffî = Tefay: Birhay, qîrbûy, binbirrbûy, wêranbûy, kilêsbûy, qutbûy, berbatbûy. طهفر: کولنگ، قهزمه (المنكاش، المعول)	Tezîbûy: Sarbûy. طهزی تو: سارتر (الابرود)
Tevir: Kuling, qezme. طهزاندن: سارکری (التبريد، الابراد)	Tezîtir: Sartir. طهزی کون: سار کرن (التبريد، الابراد)
	Tezfîkirin: Sarkirin. طهزی کر: سارکری (المبرد)
	Tezfîkirî: Sarkirî. طهزاندن: سارکون (التبريد)
	Tezandin: Sarkirin. طهزانندی: سارکری (المبرد)
	Tezandî: Sarkirî.

	طه مباح: چالا نافی، کوناف (البئر، الفجوه المائیه)
Tembav: Çala avê, kunav.	
	طه نی: قتم، توزا دیوکیلی (السناج، السخام)
Tenî: Qitim, toza dwikêlê.	
	طه نی به زک: تنی روین، تنیا بکر (السناج الدهنی)
Tenîbez: Tenî rwîn, tenîya bibez.	
	طه نک: زراف، روین، تنیلاسک، دژی ستوریی (الرقیق)
Tenik: Zirav, rohin, tenîlosk, dijî stwîrîyê.	
	طه نک بو: زراف بو، روین بو (الترقیق)
Tenikbûn: Ziravbûn, rohinbûn.	
	طه نک بو: زراف بو، روین بو (المرقیق)
Tenikbûy: Ziravbûy, rohinbûy.	
	طه نک تر: زراف تر، روین تر (الارقیق)
Teniktir: Ziravtir, rohintir.	
	طه نک کرن: زراف کرن، روین کرن (الترقیق، الارقیق)
Tenikkirin: Ziravkirin, rohinkirin.	
	طه نک کری: زراف کری، روین کری (المرقیق)
Tenikkirî: Ziravkirî, rohinkirî.	
	طه نکى، طه نکاتى: زرافى، دژى ستوریاتى، روینیاتى (الرق)
Tenikî = Tenikatî: Tenikyatî, Ziravî, dijî stwîrîyatîyê, rohinîyatî.	
	طه نیلاسک: کهک کهک تنک (الرقیق جدا)
Tenîlask: Gelek tenik.	
	طه نشست: تنج، رهخ، لا، نالی، کنار (الجنب، الجانب، الطرف)
Tenîşt: Tenç, rex, la, alf, kinar.	

	طه لک: حیشى، خيجا بهن، گیر، راف (الخط العریض، الوعم)
Tevle: Hêşî, xîça pehin, gîrr, rav.	
	طه لک: حیشى حیشى، گیر گیر، راف راف (الخطوط، المسطر، الملقم)
Tevle Tevle: Hêşî, hêşî, gîrrgîrr, ravrav.	
	طه لیه: خهفک، خهفکا مەزن، کفاتى ناسنى یى نیرچیرى (الفخ)
Telbe: Xefik, xefka mezin, kifâtê asinî yê nêrçîrê.	
	طه لک: بارینا بهرا تر (التج الساقط المبلل)
Teltele: Barîna befra ter.	
	طه مرین: هش بو، مت بو، فهمرهان، کپ بو (الهمود، الخمود، الانطفاء)
Temirîn: Hişbûn, mitbûn, Vemirhan, kipbûn.	
	طه مرى: هش بو، مت بو، فهمرهاى، کپ بو (الهامد، الخامد، المطفی)
Temirî: Hişbûy, mitbûy, vemirhay, kipbûy.	
	طه مراندن: هش کرن، مت کرن، فهمراندن، کپ کرن (الاخمد، الامداد، الاطفاء)
Temirandin: Hişkirin, mitkirin, vemirandin, kipkirin.	
	طه مراندی: هش کری، مت کری، فهمراندی، کپ کری (الخمد، المهد، المطفی)
Temirandî: Hişkirî, mitkirî, vemirandî, kipkirî.	
	طه ما: قیبان تیز (الطامع)
Tema: Vîyantîj.	
	طه مایی: دل جوتا دژوار (الطمع)
Tema yî: Dilçûna dijwar.	
	طه م: مژ، کهروغه، دوی، غولپللی، باگر، تمبیلیر (الضباب، الدخان، الغبار)
Tem: Mij, kerrove, dwî, xulpelêl, bager, tembîlêr.	

طمنگالی: کوٹہ کی، قہ لسی
(الضائقہ، العسر، الازمہ، الشدہ)

Tengavî: Kutekî, qelisî.

طهنگه دهر: دهرتنگ، گازوک
(المضيق الجبلى، الفجاج، المغازه)

Tengeder: Derteng, gazok.

طهنگ: شويتکا کورتانی، شويتکا دهواری
(حزام الدابه، البرزعه)

Teng: Şwîtka kurtanî, şwîtka dewarî.

طهنباف: چال ناف، کوناف
(البئر، الفجوه المائيه)

Tenbav: Çalav, kunav.

طہ نور: کورا پاتنانانی
(التنور)

Tenwîr: Kora patina nanî.

طہنویرک: کورکا بنی نافی
(القمر)

Tenwîrk: Korka binê avê.

طه مار: دامن، پوشیده بون، کوفشین، ختم گیری، دهنم
دله میاتی
(الکمد، الهم، الکآه)

Temar: Daman, posîdebûn, guhişîn, xemgîrî, delem, delemîyatî.

طەرموشە: نەترو، زەمرو، بى خىرەت
(الكسلان)

Termose: Netro, zemro, bêxîret.

طهرموشه‌یی: ناتورویاتی، زه‌مرویاتی، بقی خیره‌تی
(الکسل، الخمول)

Termoşeyî: Netroyatî, zemroyatî, bêxîretî.

طهوك: فيقي يهكى وهكى ههلهلوكايه دخون لچولى چيدبيت
دارئى وئى بن موكوم وهشك و نازابه
(الكرز البرى)

Tewk: Fêqîyekî wekî helhelokaye dixon li çolî çêdibît darê wê yê mukum û hişk û azaye.

طوله: پنیایای، فوشن، قونبهل
(بقعه العشب، البقه عامه)

Tewle: Pinya gîyay, qosên, qunbel.

طمنج: تنشت، رهخ، لا، نالی، کنار
(الجنب، الجانب)

Tenç: Tenişt, rex, la, alî, kinar.

طه نكه: نامانی تنک
(صفیحه التنک، التنک)

Teneke: Amanê tenik.

طننگ: کوتک، تنگاف، قه‌رسی، به‌رت‌نگاف
(الضيق)

Teng: Kutek, tengav, qerrisî, bertengav.

طەنگ بون: كوتەك بون، تەنگاف بون، قەرسىن، بەر تەنگاف بون
(التضاييق، التضيق)

Tengbûn: Kutekbûn, tengavbûn, qerrisîn, bertengavbûn.

طهنگ بوی: کوتهک بوی، تنگاف بوی، قه‌رسی بوی،
به‌رت‌تنگاف بوی
(المضیق، المضاق)

Tengbûy: Kutekbûy, tengavbûy, qerrisî, bertengavbûy.

طهنگ تر: کوتهک تر، تنگاف تر، قهرسی تر، بهرتهنگاف تر
(الاضيق)

Tengtir: Kutektir, tengavtir, qerrisîtir, bertengavtir.

طهنگ کړن: کونټرول کړن، ورسپارښت، ټینګاف کړن،
بهرنۍ ټینګاف کړن
(التضيق، الاضاقه)

Tengkirin: Kutekkirin, qerrisandin, tengavkirin, bertengavkirin.

طہنگ کری: کوٹک کری، قہرساندی، تنگاف کری،
بہرہ تنگاف کری
(المضیق)

Tengkiri: Kutekkiri, qerrisandî, tengavkiri, bertengavkiri.

مله نگی، مله نکاتی: کوته کی، قه پسینی، تنه گافاتی،
به رته نکافی
(الضيق، الضيقه)

Tengî = Tengatî = Tengîyatî: Kutekî, qer-risînî, tengavyatî, bertengavî.

طردان: کف کرن، خورین
(التهدید)

Tirberdan: Gefkirin, xurrin.

طردانک: پوز، قون، چچفک
(المضطر، الدبر، الشرج)

Tirdank: Poz, qûn, çiçivk.

طوطرک: دوز، جهنم
(الشرج، الجهنم)

Tirtirk: Dojeh, cehnem.

طرس: سهم، هست، سل، هست
(الخوف، الهلع، الذعر، الوجع، الفزع، الوجس)

Tirs: Schim, hest, silh, heste.

طوسان: سهم کرن، هست کرن، سلهان
(التخوف، التوجس)

Tirsan: Schimkirin, hestekirin, silhan.

طرسای: سهم کری، هسته کری، سلهای
(الخائف، المذعر)

Tirsay: Schimkirî, hesetkirî, silhay.

طرساندن: سهمدان، هسته دان، سلهاندن
(التخويف، الاخافة)

Tirsandin: Schimdan, hestedan, silhandin.

طرساندی: سهمدای، هسته دای، سلهاندی
(الخوف)

Tirsandî: Schimday, hesteday, silhandî.

طرس طرسوک، طرسنوگ: هستیار، سلهای، بی دل
(الجبان، العديد)

Tirstirsok , Tirsinok: Hestyar, silhay, bêdil.

طروش: تاما سماقی، تاما لهیمونکی، ده کز
(الحامض)

Tirş: Tama simaqê, tama leymonkê, devgez.

طروش بین: طفت بین
(التحمض، التخمر، الاختمار)

Tirşbûn: Tiftbûn.

طروش بوی: طفت بوی
(المحمض، المختمر)

Tirşbûy: Tiftbûy.

طروش تر: طفت تر
(الاحمض، الاخمر)

Tirştir: Tifttir.

طردان: گردانا دهواری، پنی پنی لناف کیبای
(ربط الدابة فی بقعه لایتعدها)

Tewledan: Girêdana dewarî, pinîpinî li nav gîyay.

طویل خانه: کوف، ناخویر، مهل
(الاصطبل)

Tewflxane: Gov, axwîr, hel.

طواف: ماچ کرن، رامویسان، لدر کهرمان
(القبلة، اللثم)

Tewaf: Maçkirin, ramwîsan, lidorgerrhan.

طهیسین: برقی، برسکین
(البریق، اللعان)

Teysîn: Biriqîn, biriskîn.

طهیسینی: برقی، برسکی
(اللامع، البارق)

Teyîsf: Biriqî, biriskî.

طهیسوک: برقوک برسکوک
(البرق، اللع، اللامع)

Teysok: Biriqok, biriskok.

طهیساندن: برقاندن، برسکاندن
(التلميع، التبريق، الابراق، اللامع)

Teysandin: Biriqandin, biriskandin.

طهیساندی: برقاندی، برسکاندی
(الملمع، المبرق)

Teyсандî: Biriqandî, biriskandî.

طی: چف، زچ، بف
(الضراط)

Tirr: Çiv, zirç, piv.

طریکن: بف کن، زچو
(الضراط)

Tirren: Pivken, zirço.

طریکندن: بف کندن، زچاندن، چفاندن
(التضرب)

Tirrkendin: Pivkindinî, zirçandin, çivandin.

طری: کف وکری، خوړخوړ، دگدگ
(التهدید الاجوف)

Tirr tirr: Gef û gurr, xurrxurr, digdig.

طرش کړن: طفت کړن
(التحميض، التخمير)

Tirşkirin: Tiftkirin.

طرش کړی: طفت کړی
(الحمض، المخمر)

Tirşkiri: Tiftkiri.

طرشى، طرشاتی، طرشياتی: طفتاتی
(الحموضه)

Tirşî = Tirşatî = Tirşyatî: Tiftatî.

طرشچاق: گړی طر
(الغناق، مرض الغناق)

Tirşçimaq: Gewrîtirr.

طرازی: نامانی کیشاچ، هلسهنگر، نامانی سهنگاندن
(اليزان)

Tirazî: Amanê kêşanê, helsengir, amanê sengandinê.

طرازیڼک: ژمنینا لشی، پوتی بون، پیتوی، شلی، قارموکی
(التنمل، التخذ، الخلجه)

Tirazînk: Jenîna leşî, pûtîbûn, pêtwî, şîlî, qermokî.

طروشوک: گیبایه کي خارني په خاف دخون لگال خوږ
دگمرين

(الحماض، صنف من العشب يؤكل طريا)

Tirşok: Gîyayekê xarnêye xav dixon li gel xwê di gemirînin.

طرنګین: تهرتړه، ګوت ګوتک

(الببله، الاشاعه، الشاعه، الضجه)

Tiringên: Tertere, gotgotk.

طرف طلف: طلفین، بف، بف، بغین
(الطنین، الزمیم)

Tivtiv = Tivên: Piv, piv, pivên.

طلف: توخه کي شيلمايه دخون
(الفجل، اللقت)

Tivir: Tuxmekê şelimaye dixon.

طل: تنهشت، تنج، ره خ، لا، نالي، کنار
(الجنب، الجانب، الطرف)

Til: Tenîşt, tenç, rex, la, alî, kinar.

طلدان: بره خکی کهتن، لادان
(التجنب، المجانبه)

Tildan: Birexekî ketin, ladan.

طلدای: بره خکی کهتن، لادای
(المجانب، المجنب)

Tilday: Birexekî ketî, laday.

طلک: تن کهرمانا زکای دندکا دانی، شیلی دانا دندکي
دګولین دا، کهتن فریکی

(نشوء ماده الغذاء فی حب السنبل)

Tilik: Têgerrhana ji kay dindika danî, şêlîdana dindikê di gulyê da, ketina firikî.

طمبل باسک: دمول، دهفک
(الطبل)

Timbilbask: Dihol, defik.

طم طم، طمین: توپ توپ، توپین، دوم دوم، دومین
(صوت الطبل، الدوی، صوت الجوف)

Timtim = Timên: Tup tup, tupên, dum dum, dumên.

طنګ، طنګ، طنګین: تف تف، تفین، چنګ، چنګین،
زنګ، زنګ، زنګین

(صوت الوتر، الرنين)

Tingting = Tingên: Tivtiv, tivên, çingçing, çingên, zing zing, zingên.

طنګین: پندفین، تزی خوه بون، ناف لیف بون
(الاغتياض، التحنق، التفضب)

Tingijîn: Pindivîn, tijixwebûn, avlêbûn.

طنګی: پندفی، تزی خوه، ناف لیف
(الغناظ، الحانق، الغضبان)

Tingijî: Pindivî, tijixwc, av lêv.

طنګواندن: پندفاندن، ناف لیف کړن
(الغناظ، الغضاب، الاحناق)

Tingijandin: Pindivandin, avlêvkin.

طوپ طوپ، طوپین: حوت حوت، حوتین، رنگ، رنگ، رنگین
(صوت وقع الاقدام ونحوه كالفاكهه، صوت السقوط من عل)

Tuptup = Tupên: Huthut, hutên, ringring, ringên.

طوپ: تفته کا مه زن
(المدفع)

Top: Tivenga mezin.

طوپین: سه کتین، مرن
(الموت، حتف الانف)

Topên: Sekitîn, mirin.

طوبی، طویای: سه کتی، مری
(المیت حتف الانف)

Topî = Topay: Sekitî, mirî.

طوپاندن: سه کتاندن، مراندن
(الاماته)

Topandin: Sekitandin, mirandin.

طویاندی: سه کتاندی، مراندی
(المعیت)

Topandî: Sekitandî, mirandî.

طوپز: چویف، کاشو، دوچک، میرکوتک
(الهراوه، العصا)

Topiz: Çwîv, kaşo, doqîçk, mîrkutk.

طوپزگه ندال: به لافش
(المتکلم علی غیر هدی)

Topizkendal: Belafiş.

طوطیک: تیره مکتی وهکی کوتیرایه زهری ناخفتنی فه کت
(البیفاء)

Totîk: Teyrekê wekî kotiraye zehrî axiftinê
vediket.

طول: دندک، کاکل، بهرک
(البذره)

Tov: Dindik, kakil, berik.

طولک: گیایه که لیتای و خاف دخون
(الخزام، صنف من العشب یؤکل مطبوخا، الخباز)

Tolk: Gîyayeke lênay û xav dixon.

طول: تپ، گهش، تefiqi
(النضر، البض)

Tol: Terr, geş, tefiqî .

طولی: گیایه که خاف ولیتای دخون، دهرمانه بو
مارکیت زکی
(من الاعشاب الطبیبه)

Toltîrş: Gîyayeke xav û lênay dixon, dermane
bo markêt zikî.

طویک: چینی

(ما یضعه علی المصبده من حب ولحم)

Tomik: Çinî.

طوت کرن: روت کرن، دویر کرن، دهرکرن، هاژوتن، هدی
کرن

(الطرد، النبذ)

Tutkirin: Rûtkirin, dwîrkirin, derkirin, hajo-
tin, heykirin.

طوت کری: هدی کری، دویر کری، دهرکری، هاژوتی،
دهرنیکستی

(الطرد، المنبوذ)

Tutkirî: Heykirî, dwîrkirî, derkirî, hajotî,
derêxistî.

عبدال: ندری پورا، تیره کتی وه کی کوی به
(الحیطان، الدیلم ذکر الدراج)

'Ebdal: Nêrê porra, teyrekê wekî kewiye.

عبدال: ژار، بتنی، بهلنگاز، گدا
(المسکین، البائس)

'Ebdal: Jar, bitinê, belingaz, geda.

عبدالی: ژاری، تنیاتی، بهلنگازی، گدایی
(المسکنة، الاستکانه، البؤس)

'Ebdalî: Jarî, tinyatî, belingazî, gedayî.

عجریچک: چویک، زاروک، گه کهک، تلویل و ملویل
(الدماغ، الصفار، الاطفال، الصبيان)

'Ecwîck: Biçwîk, zarok, gergek, tilwîl û milwîl.

عهداف: کیم، زوج
(القبیح، الصدید)

'Edav: Kêm, zox.

عهد: جم، در، بن جم
(الارض، المكان، الموقع)

'Erd: Cih, dir, bincih.

عهدیپان: جم نه داز کرن
(مسح الارض)

'Erdpîvan: Cih endazkirin.

عهد پیف: نه داز یاری پیفانا نه دی
(المساح)

'Erdpîv: Endazyarê pîvana erdî.

عهدی پلوخ: ناخا سست، ناخ، پوینک
(الانماث، الرخو، المشاش)

'Erdêpîlox: Axa sist, ax pwîtk.

عهدی داکتی: کاند، پان، نزماتی، پانی، کندی
(المنیسط، الطحان، الهیبر، المنخفض، الهبط)

'Erdê daketî: Kend, pan, nizmatî, panî, kendî.

عهدی دهشت: نه دی راست، نه دی پان، جهی تیل
(السهل، المستوی، الصعید)

'Erdê deşt: Erdê rast, erdê pan, cihê tîl.

عهدی دوربه: کندانال، کوروکند
(الوهر)

'Erdê durbe: Kendal, kor û kend.

ع

ع

عاجزی، عاجزی: سلی، کرب، تنگزی، بندفین
(الغضب، الزعل، التالم)

'Adizî = Acizî: Silî, kerb, tingijîn, pindivîn.

عاقل: تنی کهشتی، سهر را کهشتی، بیرهوه
(العاقل)

'Aqil: Têgihiştî, serragihştî, bîrewer.

عالا: بهیداغ، باندیر
(العلم، الرايه، اللواء)

'Ala: Beydax, bandêr.

علاجی: بهیداغچی، باندیر هه لکر
(حامل الرايه)

'Alaçî: Beydaxçî, bandêr helgir.

عما: کورک
(العباء)

'Eba: Kurk.

عباندى: تزی کرن، پر کرن، تفتاندى
(الحشو، الشحن، العب)

'Ebandin: Tijîkirin, pirrkirin, tivtivanî.

عباندى: تزی کری، پر کری، تفتاندى
(الحشو، المشحن، المعبا)

'Ebandî: Tijîkirî, pirrkirî, tivtivanî.

عبین: تزی کری، پر کری
(المعین)

'Ebîn: Tijîkirî, pirrkirî.

عەڕۆڤ ئێر: ئەڕۆڤ ستۆڤر، ئەڕۆڤ کۆم، ئەڕۆڤ لێکدای
(الکهر)

'Ewrêtr: 'Ewrê stwîr, 'ewrê kom, 'ewrê lêk-day.

عەڕۆڤ ئێر: ئەڕۆڤ لێکدان، ئەڕۆڤ تێک چۆن
(الکهرار)

'Evirtîrî: 'Ewr lêkdan, 'ewr têkçûn.

عەڕۆڤ شوڤ: ئەڕۆڤ نزم
(الوطف)

'Evrêşorr: 'Ewrê nizin.

عەڕۆڤ: نەساخێبە کە فێقی پێ دۆهرەیت، رەواندنا فێقی
(مرض نباتی، یصیب ثمر الشجرة)

'Evirîkî: Nesaxîyeke fêqî pê diwerhît, rih-wandina fêqî.

هەگال: قەیتانا سەر دەرسوکت، کفانوکێ سەر پێچن
(العقال)

'Egal: Qeytana ser dersokê, kivanokê ser pêçê.

هەگید: سێبار، سەکلافی
(الفارس)

'Egfd: Sîyar, seglavî.

هەگید: سێباری، سەکلافییاتی
(الفروسیه)

'Egfdî: Sîyarî, seglavîyatî.

هەگێل: بوشانی، ئێشیک، قومرته، هەلالت
(الزحام، الجهمود)

'Egêl: Boşatî, êşîk, qomirte, 'elalet.

هەلو هەلو، هەلی شیش: دیکلێ شامی
(الدیک الرومی)

'Elo 'elo = 'Elîşîş: Dikilê şamî.

هەلالت: هەگێل، بوشانی، قومرته
(الزحام، الجهمود، کثره الناس)

'Elalet: 'Egêl, boşatî, qomirte.

هەلب: خەس
(العله، المکیال)

'Elb: Xisim.

هەم: بزمانێ مندا لایانی بخو
(کل فی لغة الاطفال)

'Em: Bi zimanê mindala yanî, bixo.

هەردێ راست: ئەردێ دەشت
(السهل، المستوی، الصعید)

'Erdê rrast: Erdê deşt.

هەردێ هەلکەتی: بانێ، بارزان، تەخت
(النجد، الهضبه، النهضه، المرتفع)

'Erdêhelketî: Panî, barzan, texte.

هەزاب: ئازار، نەخووشی، رێپ، گوێج، دنگز
(العذاب)

'Ezab: Azar, nexweşî, rîp, gwîc, dingiz.

هەسمان: بلنداهی، ئەسمان
(السماء)

'Esman: Bilindahî, esmanî.

هەسمانی: رەنگێ شین
(الازرق، السماوی، النیلی)

'Esmanî: Rengê şîn.

هەسکەر: لەشکەر
(الجند، العسکر)

'Esker: Leşker.

هەسلی: چاک، بنەجە
(الجید، الامیل)

'Eslî: Çak, binecih.

هەطەر: بژی
(احسنت، اجدت، بروت)

'Eferim: Bijî.

هەفر: ئەور، مز
(الغیم، السحاب)

'Evir: 'Ewir, mij.

هەفرێ بارانی: ئەورێ بارانی
(الزن)

'Evrê baranî: 'Ewrê baranî.

هەفرێ بێ باران: ئەورێ بێ باران
(الجهام)

'Evrê bê baran: Ewrê bê baran.

هەفرێ چافی: ئەورێ چافا، مات
(السبل، العفاء السحب)

'Evrêçavî: Ewrê çava, mate.

عهال: بچویک، تیزک، مندال، زارو، خیزان
(الاولاد، الامل)

'Eyal: Biçwîk, têjik, mindal, zaro, xêzan.

عهید: جیژن، سرسال
(العید)

'Byd: Çêjin, sersal.

عهیدا جهیا: جیژنا مەزن
(عید الاضحی)

'Eyada hecîya: Çêjna mezin.

عهیدا رهمەزانی: جیژنا خارنێ
(عید الفطر)

'Eyda Rremezanê: Çêjna xarnê.

عهیدا نەورۆژێ: جیژنا سەڕێ سالا کوردی
(عید النوروز، عید رأس السنه الشرقيه)

'Eyda Newrozê: Çêjna serê sala Kurdî.

عهیدا سەڕێ سالی: جیژنا سەڕێ سالا رۆژ ئافای، سەڕێ
سالا فەلا
(عید رأس السنه المیلادی)

'Eyda serê salê: Çêjna serê sala roj away, serê
sala Fela.

عهیدا پالا: جیژنا کرێ کار و رینجیەرا
(عید العمال العالمی)

'Eyda pala: Çêjna kirêkar û rênçbera.

عهیار: جەنباز، جەنگەنە
(الحیال، الماکر، المدلس)

'Eyar: Cenbaz, cengene.

عێ: کازی کرنا بەزی یە بو هاتنی. یانی وەرە
(نداء للغم)

'Ê: Gazîkirina peziye bo hatinê, yanî were.

عێل: عەشیرەت، بنە باب، نیجاخ
(القبيلة، العشیره)

'Êl: Êşîret, bine bab, îçax.

عێلنجی: دل لیک زفرین
(الخواع، الغثیان)

'Êlincî: Dillêk zivirîn.

عهدار: ئیشەوی، نههاتی
(السقيم، الملول)

'Îledar: Êşewî, nehatî.

هەمێ: خارن بزمانێ زاروکا
(الاکل فی لغة الاطفال)

'Emê: Xarin bizimanê zaroka.

هەناب: ددانێ کورسییایی دویماهیکی
(الناجذ: ج نواجذ)

'Enab: Didanê kursiya yê dwimahiķê.

هەناب: دارمکە فێقیهکی سور ددەت وەکی هەلزا. دەرمان
بو کوخکێ، بەلگیت وێ تامێ دێن
(الحناب، شجرة)

'Enab: Dareke fêqîyekê sor didet wekî hilmîja,
dermanin bo kuxkê, belgêt wê tamê dîben.

هەنابی دەرمانی: هەنابی شیرێ
(القارج)

'Enabê dewarî: 'Enabê şîrî.

هەور: هەفر، مژ
(الغیم، السحاب)

'Ewr: 'Evir, mij.

هەورێ بارانی: هەفرێ ئەر، هەفرێ رەش و شین
(المزن)

'Ewrêbaranî: 'Evrê ter, 'evrê reşûşîn.

هەورێ بێ باران: هەفرێ بێ باران، هەفرێ سپی
(الجهام)

'Ewrê bê baran: 'Evrê bê baran, 'evrê spî.

هەورێ چافی: هەفرێ دکهفیت سەر چافی، ماتە
(السبل، العفاء، السحبه)

'Ewrêçavî: 'Evrê dikevît ser çavî, mate.

هەورێ تیر: هەفرێ تیک چوی، هەفرێ رەشوشین
(المکفر)

'Ewrêtîr: 'Evrê têkçûy, 'evrê reşûşîn.

هەورێتیری: هەفر لیکدان، هەفرتیک چون
(الاکفهرار)

'Ewîrtîrî: 'Evir lêkdan, 'Evir têkçûn.

هەورێ شوێ: نزم
(الولف)

'Ewrêşorr: Nizim.

هەواره: رویت، بەردەر، تێن، رەپ و رویت، دەرقالا
(المشرد، العاردي، المكشوف، المجرّد)

'Eware: Rwis, rwît, berder, tinê, repûrwît,
dervala.

عوير و رويڤيك: منال
(الاحشاء، الكراع)

'Wîr û rwîvk: Hinav.

عوير كويش: زكى پي ريخ، ريخا عويري
(الفرث، الفرائث)

'Wirgwîs: Zikê pirr rîx, rîxa 'wîrî.

عوير پف: زك مهندهف، زك مهن، زك دهول
(الاكتم)

'Wîrpif: Zikmendev, zik mezin, zik dihol.

عوير پفي: زك مهندهفي، زك دهولي، زك مهنزي
(الكتم)

'Wîrpifî: Zik mendevî, zikdiholî, zik mezinî.

عويركي طهي: زكى تيرا
(القائصة)

'Wîrkê teyrî: Zikê teyra.

عوير دهول: زك مهن، عوير پف
(الباجر)

'Wîrdihol: Zik mezin, 'wîrpif.

عوير دهولي: زك پفي، زك مهندهفي، زك مهنزي
(البجر)

'Wîrdiholî: Zik pifî, zik mendevî, zik mezinî.

عوير عوير، عويرين: نويژ، نويژ، نويژين، جوربيكين
(انين الكلب ونحوه)

'Wîz = 'Wîz = 'Wîzên: Nwîz, nwîz, nwîzên, çurikên.

عوير عوير، عويرين: قور قور، قورين
(الخور للثور، الغنم)

'Orr 'Orr = 'Orrên: Qurr, qurr, qurrên.

عولي: ليوان، نهيوان
(البهر)

'Olî: Lîwan, eywan.

غار: بهز، چاره، بهزين
(العدو، الركض)

Xar: Bez, çare, bezîn.

غعلي: شيلي، رهمدي، كهولي
(الكدر، الكامد)

Xebilî: Şêlî, remidî, gewilî.

عنهين: خنزيرين، ركومين، شهمبوزي، نازخروياني، نهقولي
(الجموح، التمرد، العصيان، العناد)

'Inirîfîn: Xinzirîfîn, rikumîn, şembozî, azxiroyatî, neqoleyî.

عنهين: خنزري، ركمي، شهمبوز، سهركهش، نازخرو، نهقوله
(العاصي، المتمرد، الجامح، المعاند)

'Inirîf: Xinzirî, rikumî, şemboz, biserkeş, azxiro, neqole.

عنهانين: خنزيراندين، نهقولهكون، شهمبوزكون، نازخروكون، ركوماندن
(الاعصاء، التعنيد، الاحماج)

'Inirrandin: Xinzirandin, neqolekirin, şembozkirin, azxirokirin, rikumandin.

عنهاندي: خنزيراندي، نهقولهكري، شهمبوزكري، نازخروكري، ركوماندي، سهركهش كري
(الجمح، المعند، العصي، المتمرد)

'Inirrandî: Xinzirandî, neqolekirî, şembozkirî, azxirokirî, rikumandî, serkeşkirî.

عنگوزه: توين، چويڤ، كاشو، ميركوتك
(الضرب، الهراوه، العصا)

'Ingûze: Topiz, çwîv, kaşo, mîrkutk.

هنقه: نهلهوت، ناقبهر، كانوينا مهن وشواتن، روژيت
قهلسن وتنگافن
(ايام شديده بين كانون الثاني وشباط)

'Inter: Elhot, navbera kanwîna mezin û şuwatê, rojê qelsin û tengavin.

عوز: بين نقيژيا زنا، زمان ديتن
(الطمت، الحيض)

'Uzir: Bê nivêjîya jîna, jivandîtin.

عول: عولي، عوير، عوير
(حصار كل شيء)

'Ul'ul: Hwîr û mwîr.

هوميبار: كبلهر، نهنبار
(الستودع، المخزن)

'Umbar: Kîlerk, enbar.

عوير: زك
(البطن)

'Wîr: Zik.

غليز بون: کریت بون، پیس بون، مرار بون، تهریف بون
(التکره، التقبیح، التبیذ)

Xilfzbûn: Kirêtbûn, pîsbûn, mirarbûn, terêfbûn.

غليز بوی: کریت بوی، پیس بوی، مراربوی، تهریف بوی
(المکره، المقيح)

Xilfzbûy: Kirêtbûy, pîsbûy, mirarbûy, terêfbûy.

غليزتر: کریت تر، پیستر، مرارتر، تهریف تر
(الاکره، الاقيح، الايذء)

Xilftir: Kirêttir, pîstir, mirartir, terêftir.

غليزکون: کریت کون، پیس کون، مرارکون، تهریف کون
(التقبیح، الاکراه، التبیذ)

Xilfzkirin: Kirêtkirin, pîskirin, mirarkirin, terêfkirin.

غليزکری: کریت کری، پیس کری، مرار کری، تهریف کری
(المقبیح، المکره، المبيذ)

Xilfzkirî: Kirêtkirî, pîskirî, mirarkirî, terêfkirî.

غليزی، غليزیاى: کریتی، کریتیاى، پیسی، پیسانى،
مراری، مراریاى
(الکراهه، القباحه، البذاءه)

Xilftî = Xilfzyatî: Kirêtî, kirêtiyatî, pîsî, pîsatî, mirarî, mirariyatî.

فاشی، فاشیاتی: دیاریاتی، ناشکرای، کفشی، بلییاتی،
خوهای

(الظهور، الوضع، العن)

Faşî = Faşyati: Dîyarîyatî, aşkirayî, kifşî,
belîyatî, xweyayî.

فافون:

(الانثیوم)

Fafon.

فالک: تفالک

(قرص التناع، الشکرات)

Falik: Teqalk.

فال: نهخهساندی، حیوانی نهخهساندی

(الفحل)

Fal: Nexesandî, hêwanê nexesandî.

فایده: وهج، سود

(النفع، الفائدة)

Fayde: Wec, sūd.

فام: هش، های، بیر، پین، حسان، ناگه

(الفهم، الوعي، الادراك)

Fam: Hiş, hay, bîr, pêhesan, ageh.

فاهتات: ترنگین، بهلاف کرن، ترنگینا فیکیل

(اقتعال ضجه، اشاعه، مبالغه، بله، فوضی)

Fetcerat: Tiringên, belavkirin, tiringêna firrêl.

فهاجه: رستی، شین بوی، پیاورک، بری بخوه

(النشوء، النمو، الشیوب، الشعب)

Ferrace: Ristî, şînbûy, peyawirk, birî bixwe.

فهاجه بون: بهربخوه کرن، رستن، شین بون، پیاورک بون

(التنشوء، التشیوب، التنامی)

Ferracebûn: Berbixwekirin, ristîn, şînbûn,
peyawirkbûn.

فهاجه بوی: بهربخوه کری، رستی، شین بوی، پیاورک بوی

(النشوء، الشیوب، التنامی)

Ferracebûy: Berbixwekirî, ristî, şînbûy, pey-
awirkbûy.

فهاجهت: بهربخوگری، رستی، شین بوی، پیاورک

تر

(الاشیوب، الانمی، الانشاء)

Ferracetir: Berbixwekirî tir, ristî tir, şînbûy
tir, peyawirk tir.

ف

F

فاش: دییار، کفش، ناشکرا، بهلی، خوهای

(معلوم، ظاهر، معین)

Faş: Dîyar, kifş, aşkira, belî, xweya.

فاش بون: دییاربون، ناشکرا بون، بهلی بون، خوهای بون

کفش بون

(التعلم، التعلن، التعین، التظهر)

Faşbûn: Dîyarbûn, aşkirabûn, belîbûn, xwey-
abûn, kifşbûn.

فاش بوی: دییاربوی، ناشکرا بوی، بهلی بوی، خوهای بوی

کفش بوی

(المظهر، المعلن، المعین)

Faşbûy: Dîyarbûy, aşkirabûy, belîbûy, xwey-
abûy, kifşbûy.

فاش تر: دییارتر، ناشکراتر، بهلی تر، کفش تر، خوهای تر

(الاعلن، الاظهر، الاعین، الاوضح)

Faştir: Dîyartir, aşkiratir, belîtir, kifştir,
xweyatir.

فاش کرن: دییار کرن، ناشکرا کرن، کفش کرن، بهلی کرن

خوهای کرن

(الاظهار، الاعلان، التعین، التوضیح)

Faşkirin: Dîyarkirin, aşkirakirin, kifşkirin,
belîkirin, xweyakirin.

فاش کری: دییارکری، ناشکرا کری، کفش کری، بهلی کری

خوهایکری

(المعلن، المعین، المظهر، الموضح)

Faşkirî: Dîyarkirî, aşkirakirî, kifşkirî, belîkirî,
xweyakirî.

Ferikî: Verrevî, belavbûy.	فەریکی: فەرەفی، بەلاف بوی (المنقشع، المنفراج، المنصرف)
Ferrikîn: Verrevîn, belavbûn.	فەریکین: فەرەفین، بەلاف بون (الانقشاع، الانفراج، الانصراف)
Ferman: Emir, fergotin.	فەرمان: ئەمر، فەرگوتن (الامر، الاراده السلطانيه)
Fermandar: Ferbêj.	فەرماندار: فەربێژ (الامر)
Fermandarî: Ferbêjî.	فەرمانداری: فەربێژی (الاماره)
Feremoş: Hestê paş milî, kerkerok, kelkelank, hestê totayê singê teyra.	فەرەموش: هەستێ پاش ملی، کەرکەرۆک، کەلکەلانک، هەستێ توتایێ سینگی تەیرا (عظم الصدر للطيور)
Feremoş: Jibîrkin, bîrçûn.	فەرەموش: ژبیرکێن، بێرچۆن (النسيان)
Feremoşanê: Yariya ji bîrkinî.	فەرەموشانێ: یاریا ژبیرکێن (لعبه النسيان والتذكر)
Feroz: Qeytana çavî, dorank, perwaz, çarçûve.	فەرۆز: قەیتانا چافی، دورانک، پەرەزان، چارچۆفە (الجفن للعين، الحافه، الحاشيه)
Fele: Dindarî Îsa pêxember.	فەلە: دینداری عیسا پیغمبەر (التصواني)
Fele: Çûna ser dînê Fela.	فەلەبۆن: چونا سەر دینی فەلا (التنصر)
Felebûn: Çûna ser dînê Fela.	فەلەبۆی: چۆی سەر دینی فەلا (المتنصر)
Felebûy: Çay ser dînê Fela.	

Ferracekirin: Risandin, şînkirin, peyawirk-kirin.	فەرەجەکێن: رێاندن، شێن کێن، پەیاورک کێن (الانشاء، الانماء، الاشباب)
Ferraceyî: Peyawirkî, berxwekirnî, şînbûnî, risînî.	فەرەجەیی: پەیاورکی، بەرخووەکێنی، شێن بونی، رێسینی، رێستیاتی (النشأ، الشبب، النماء)
Fertene: Karkinî, çam, keresat.	فەرته: کەرکێنی، چام، کەرەسات (الكارثة، النکبه، البلاء، المصيبة)
Fer: Kit, êk.	فەر: کت، ئێک (الفرد، الوتر، الواحد)
Fer: Vîyan, vêt.	فەر: فێیان، فێت (الضرووی، الواجب، اللززم)
Ferbûn: Vêtbûn.	فەربۆن: فێت بون (التوجب، اللزوم)
Ferbûy: Vêtbûy.	فەربۆی: فێت بوی (الموجب، الملزم)
Fertir: Vêttir.	فەرته: فێت تر (الالزم، الاوجب)
Ferkin: Vêtkirin.	فەرکێن: فێت کێن (التوجب، اللزام)
Ferkirî: Vêtkirî.	فەرکێی: فێت کێی (الموجب، الملزم)
Ferî = Ferîyatî: Vêttîyatî, vîyanî.	فەری = فەریاتی: فێتیاتی، فێیانی (الوجب، الضروءه، اللزوم)
Ferq: Cida, veder, çert, vavirî.	فەرقي: جدا، فەدەر، چەرت، فافیری (التمييز)

فهلته كرى: كه تهر كرى، نه كهر كرى، كولان قوتای كرى،
راخوینه كرى

(الكسل، المبطل، المصلك)

Felstekirî: Ketwerkirî, nekerkirî, kolanqutay-
kirî, raxwîtekirî.

فهلته یی: كه تهر یی، راخوینه یی، كولان قوتانی، نه كهر یی
(الصعلوك، البطل، الكسل)

Felsteyî: Ketwerî, raxwîteyî, kolanqutanî, nekerî.

فهلشن: هه رافتن، قویزبون، چقبون، شكستن، ژبهرك چون،
حوسیر بون، هه زمین
(التفكك، الاحباط، الاخفاق)

Felişin: Heriftin, qwîzbûn, çixbûn, şkestin,
jiberikûn, husîrbûn, hezimîn.

فهلشی: هه رافتی، هه لوه شای، قویزبوی، نه شای، حوسیر
بوی، چن بوی، هه زمی
(التفكك، المحيط، الخفق)

Felişî: Heriftî, helweşay, qwîzbûy, neşyay,
husîrbûy, çixbûy, hezimî.

فهلشاندى: هه رافتن، هه زماندن، قویز کرن، حوسیر کرن،
چن کرن
(التفكك، الاحباط، الاخفاق)

Felişandin: Heraftin, hezimandin, qwîzkinin,
husîrkinin, çixkinin.

فهلشاندى: هه رافتی، هه زماندى، قویز كرى، حوسیر كرى،
چن كرى
(المفكك، المحيط، الخفق)

Felişandî: Heraftî, hezimandî, qwîzkirî,
husîrkirî, çixkirî.

فهلای: قوتانا بنی بییا، شه قله دان، پیدادانا بنی بییا
(الجلد، التعذيب من الارجل)

Felaq: Qutana binê piya, şeqledan, pêdada-
na binê piya.

فهلای دان: پێ لیدان، پێ قوتان، پێ توپز دان
(التجليد)

Felaqdan: Pêlêdan, pê qutan, pê topizdan.

فهلای دای: پێ توپز دای، پێ قوتای، پێ پیدادای
(المعذب بالجلد)

Felaqday: Pê topizday, pêqutay, pêdaday.

فهلته تر: پتر فهله
(الانصر)

Feletir: Pitir fele.

فهلته گرن: برنا سهه دینى فهلا
(التنصير)

Felekirin: Birna ser dînê Fela.

فهلته كرى: بری سهه دینى فهلا
(المنصر)

Felekirî: Birî ser dînê Fela.

فهلهی، هلانی: عیسا یی
(النصرانية، النصارى)

Feleyî = Felatî: 'Îsayî.

فهله هیک: توخمه کێ دورینى په، تهخلیته کێ درواړى په
(صنف من الخياطة)

Felehîk: Tuxmekê durîneye, texlîtekê dir-
warêye.

فهلته: كه تهر، راخوینه، كولانى، نه كهر
(الصعلوك، الكسلان، البطل)

Felîte: Ketwer, raxwîte, kolanî, neker.

فهلته بون: كه تهر بون، راخوینه بون، كولان قوتی، نه كهر یی
(التصعلك، التكاسل، التبطل)

Felîtebûn: Ketwerbûn, raxwîtebûn, kolan
qutî, nekerî.

فهلته بوی: كه تهر بوی، راخوینه بوی، كولان قوت، نه كهر
بوی
(الصعلك، المكسال، الكسول، المبطل)

Felîtebûy: Ketwerbûy, raxwîtebûy, kolanqut,
nekerbûy.

فهلته تر: كه تهر تر، راخوینه تر، كولان قوت تر، نه كهر تر
(الاشد صعلك، الاكسل)

Felîstetir: Ketwertir, raxwîtetir, kolanquttir,
nekeritir.

فهلته گرن: كه تهر گرن، راخوینه گرن، كولان قوتان گرن،
نه كهر گرن
(الاكسال، التكسيل، الابطال)

Felîstekirin: Ketwerkirin, raxwîtekirin, kolan
qutan kirin, nekerkirin.

فیهرسی: صنبهکی، صمبهکی، قههرمانی، پهلهوانی
(البطله)

Fêhrisî: Sinbekî, simbekî, qehremanî, pehlewanî.

فت هت = فتین: خوه هافیتن، په‌قزین، ژمنین، لوت دان، فرت
فرت، فرتین

(الدیب، الدیب، الذنبه، النبط، القفز، الخلق، الفزه)

Fitfit = Fitên: Xwehavêtin, peqijîn, jenîn, lotdan, firit, firtên.

فت دل: دل قوتک، دل قوتان

(نبض القلب، دق القلب، خفقه القلب)

Fitdil: Dilqutik, dil qutan.

فو: قولاچ، میتی

(الرشفه، المصه)

Firr: Qulaç, mêtî.

فو: فوین

(الطیران)

Firr: Firrîn.

فو: فره، فرهه، ژیک دوبر

(الواسع، المتباعد بین شینین)

Firr: Firhe, fireh, jêk dwîr.

فوین: بالا بون، گهرمانا لهوا

(الطیران)

Firrîn: Bala bûn, gerhana li hewa.

فوین: که‌تا ژ جهن بلند... تیدا که‌تن، ژئ که‌تن

(الخور، التردی، السقوط من شاهق)

Firrîn: Ketina ji cihê bilind... têda ketin, jê ketin.

فوئ: که‌تی، له‌واچه‌رخي

(الساقط، الطائر)

Firri: Ketî, li hewa çerixî.

فواندن: چهرخاندنا له‌وا، تیدا هافیتن، ئیخستن

(الاطاره، التطير، الاسقاط، الاموار)

Firrandin: Çerixandina li hewa, têda havêtin, êxistin.

فواندی: له‌واچه‌رخاندی، تیدا هافیتن، ئیخستن

(المخر، المسقط، المطير، النهيض)

Firrandî: Lihewa çerixandî, têda havêtin, êxistî.

فهنگ: شه‌مالک، چرا، خه‌تیره

(الفانوس)

Fenek: Şemalk, çira, xetîre.

فهنتازی: په‌لاق، روی کیش کرن، تره‌توژی، روی کرنی

(التزييق، الموضه)

Fentazî: Perlaqî, rwikêşkirin, tirtozî, rwîkîrnî.

فیقای: میوه، قاق

(الفاكهه، الانمار)

Fêqî: Mêwe, qaq.

فیر: هی، زانین، هه‌فوت

(العلم)

Fêr: Hî, zanîn, hevot.

فیربون: هیبون، زانیاربون، هه‌فوت بون

(التعلم)

Fêrbûn: Hîbûn, zanyarbûn, hevotbûn.

فیربوی: میبوی، زانیاربوی، هه‌فوت بوی

(التعلم)

Fêrbûy: Hîbûy, zanyarbûy, hevotbûy.

فیرتر: هیتر، زانیارتر، هه‌فوتتر

(الاعلم)

Fêrtir: Hîtir, Zanyartir, hevottir.

فیرکرن: هی کرن، زانیارکرن، هه‌فوت کرن

(التعليم)

Fêrkin: Hîkirin, zanyarkirin, hevotkirin.

فیرکری: هی کری، زانیارکری، هه‌فوت کری

(المعلم)

Fêrkirî: Hîkirî, zanyarkirî, hevotkirî.

فیریی، فیریاتن: هیباتی، زانیاری، هه‌فوتیاتی

(العلم، التعليم)

Fêrî = Fêryatî: Hîyatî, zanyarî, hevotîyatî.

فیل وفتد: باره‌میزی، چهنبازی، عیاری، جه‌نگه‌نسی

(الاحابيل)

Fêlûfind: Yaremezî, cenbazî, 'eyarî, cenge-

neyî.

فیهرس: صنبهک، صمبهک، قههرمان، پهله‌وان

(البطل)

Fêhris: Sinbek, sembek, qehreman, pehlewani.

فرشك حلال: نان حلال، راست و درست، راستی بیز،
راست گو، خودان بهخت، جامیر
(الوفى، الصادق، المستقيم)

Firşik belal: Nanhelal, rast û dirst, rastîbêj,
rastgo, xudanbext, camêr.

فرشك حرام: بى نان و خوى، پاش دى، دوروى
(الخانن، الغدار، المثلون)

Firşik heram: Bênan û xwê, paşdirr, durwî.

فرشوت: خاف، سست، لوب، تهن خاف
(النسيج السخيف الراخى)

Firşot: Xav, sist, lop, tevinxav.

فرشوتى: تهن خافى، خافىاتى، سست و بستى، لوبىنى
(النسيج الغليظ، الغزل الراخى)

Firşotî: Tevinxavî, xavyatî, sist û pistî, lopînî.

فرافین: دانى خارنانیفر، تیشت
(الهجورى، الغذاء، طعام الظهور)

Firavîn: Danê xarna nîvro, lêşt.

فرکلی: دروينا کلى ژیک دور، شال
(الخطاه المتباعدة)

Firkêlî: Durîna kêlî jêk dwîr, şelal.

فرکلی: د روینى، پف کرنى، پى هه لاندنى، نهوى کوتن
(الكذب المبالغ فيه)

Firkêlî: Derwînî, pivkirmê, pêhelandînî, ne-
weygotin.

فرکلی: درهوين، پى هه لى، نهوى گو
(الكذاب المبالغ فى الحديث)

Firkêl: Direwîn, pêhelîn, neweygo.

فرک: نیشانه نشتنى، نیشاناکل بیهن هاتن وچوتن
(ذات الجنب، مرض)

Firk: Êşa tenîştê, êşana ligel bêhin hatin û
çûnê.

فرک: به پیزک، پل، پالدان، ژچه راهافین، دهفاندن
(الدرجة، الدفع، الدفعة، الرتبة)

Firk: Peyîzk, pil, paldan, jicîh rahavêtin, de-
fandin.

فراکه: هه له مویت، سیفلت
(الشامق، المهرى)

Firake: Helemwît, sîfilte.

فره بون: فره بون، فره بون، ژیک دور بون
(التوسع، التباعد)

Firbûn: Firhebûn, Firehbûn, jêk dwîrbûn.

فره بوى: فره بوى، فره بوى، ژیک دور بوى
(الموسع، المبعد)

Firbûy: Firhebûy, Firehbûy, jêk dwîrbûy.

فرهت: فرههت، فرههت، ژیک دورتر
(اللاوسع، الابعد، الاوسع)

Firtir: Firhetir, firehtir, jêkdwirtir.

فره کى: فرهه کى، فرهه کى، ژیک دور کى
(التوسيع، التباعد)

Firkirin: Firhekirin, firhekirin, jêk dwîrkirin.

فره کى: فرهه کى، فرهه کى، ژیک دور کى
(الموسع، المبعد)

Firkirî: Firhekirî, firhekirî, jêk dwîrkirî.

فرى = فرهياتى: فرهه بى، فرهه بى، ژیک دورى، فرههياتى
فرههياتى
(الموسع، المبعد)

Firî=Firryatî: Firheyî, firehî, jêk dwîrî, fi-
rheyatî, frehyatî.

فرت فرت = فرتین، فت فت، فتین، خوههافین، ژهن
(القفز، الوثب، الدبى، الدببه، الخج، النبض، الذبذب)

Firfirt=Firtên: Fitfit, fitên, xwehavêtin, jenin.

فرى = فرتین: دهنگى خه خه کیت دهوارا
(صوت مناخير الحيوان)

Firfirt=Firrên: Dengê ximximkê dewara.

فره بونى: گىيايه کى تداره کى به، گىيايه کى زىيانداره
(الثيل، من اعشاب الزينة)

Firwîzî: Giyayek tidarekî ye, giyayekê
zîyandare.

فره بونى: فیتى

(الماء، الصفيير)

Firwîzî: Fîfî.

فرشته: مليکات
(الملائک)

Firîşte: Milyaket.

فرشک: شیرداننا بچووکى ده من زاننى
(اول حليب يرضع الوليد بعد الولادة)

Firşik: Şîrdana biçwîkî demê zanê.

فروکه، فروکه: تیزکۆ تیرابن به مهانی بشیت بفریت.

فارکۆ تیرا بێ فروک

(فرخ الطیر الناهض)

Firake=Firroke: Têjkê teyra yê berrhatî, bişê bîfîrît, varkê teyra yê firok.

فوک بون: زانا ماهین، زانادهوار و حیوانا

(الطلق، الولاده للفرس)

Firkbûn: Zana Mahîne, zana dewar û hêwana.

فروکه: بالافرخانه

(المطار)

Firgih: Bala firrxane.

فروتن: دانا بهق، دانا بیز، دانا بیاره

(البيع)

Firotin: Dana bi heq, dana bimiz, dana bipare.

فروتی: تشتی بیاره دای

(الباع)

Firotî: Tîştê bi pare day.

فروکه: بالان

(الطیاره)

Firroke: Bala firr.

فروکن: هه مروستن، فوج لیدان

(الارتشاف)

Firkirin: Helmîrwîstin, qurçlêdan.

فروش گاه: جهێ ئارویش و فارویش، جهێ کرپارو فروتن،

دکان

(الحانوت، مؤسسه البيع، محل البيع)

Firoşgah: Cihê arêş û farîşê, cihê kiryar û firotinê, dikan.

فروش بار: کهسێ تشت فروش

(البائع)

Firoşyar: Kesê tiştîfiroş.

فرویت: لیفا نهفنی، لیفا پەروکۆ نهفنی کری، مهرزێ بهر و

مهحفویرا

(حافه المنسوج، حاشیه النسيج)

Firêt: Lêva tevni, lêva perokê tevinkirî, merzê berr û mehfîra.

فرویت: دلدان، لیه کرگرتن، خوهر کرگرتن، خوهرستی

(العزم، الصبر، الثبات)

Firêt: Dildan, libergirtin, xweragirtin, xweristî.

فروهه = فروهه: فه‌دای، په‌دن

(الواسع، الرحب)

Fireh=Firhe: Veday, pehin.

فروهه‌بون: فه‌دان، په‌دن بون

(التوسع، الترحب)

Firehbûn: Vedan, pehinbûn.

فروهه‌بوی: فه‌دای، په‌دن بوی

(الموسع)

Firehbûy: Veday, pehinbûy.

فروهه‌تیر: فه‌دای تر، په‌دن تر

(الاسوع، الارحب)

Firehtir: Vedaytir, pehintir.

فروهه‌کرن: په‌دن کرن، ژیک فه‌دان

(التوسيع)

Firehkirin: Pehinkirin, jêkvedan.

فروهه‌کری: په‌دن کری، ژیک فه‌دای

(الموسع)

Firehkirî: Pehinkirî, jêkveday.

فروهه‌ی، فروهه‌یاتی: په‌دنی، په‌دانی، فه‌دان‌یاتی

(الوسعه، الرحابه، السعه)

Firehî=Firehyatî: Pehnî, pehnatî, vedatî, vedanîyatî.

فروهه‌بون: فروهه‌بون، فه‌دان، په‌دن بون

(التوسع)

Firhebûn: Firehbûy, veday, pehinbûy.

فروهه‌بوی: فروهه‌بوی، فه‌دای، په‌دن بوی

(الموسع)

Firhebûy: Firehbûy, veday, pehinbûy.

فروهه‌تیر: فروهه‌تیر، فه‌دای تر، په‌دن تر

(الاسوع، الارحب)

Firhetir: Firehtir, vedaytir, pehintir.

فروهه‌کرن: فروهه‌کرن، ژیک فه‌دان، په‌دن کرن

(التوسيع، الارحاب)

Firhekirin: Firehkirin, jêkvedan, pehinkirin.

فروهه‌کری: فروهه‌کری، ژیک فه‌دای، په‌دن کری

(الموسع)

Firhekirî: Firehkirî, jêkveday, pehinkirî.

فشاندن: خوههركرن، بادان، ليك زفراندن، فركرن
(الاحشاء، الالواء، التعويج)

Fişandin: Xwehirkirin, badan, lêkzivirandin, virrkirin.

فشاندن: خوههركرى، باداى، ليك زفراندن، فركرى
(المعوج، الملوى، المنحنى)

Fişandî: Xwehirkirî, baday, lêkzivirandî, virrkirî.

فلتو: درهوين
(الكذاب)

Filto: Direwîn.

فلتوسى: فلتويانى: درهوينى
(الكذاب)

Filtoyt=Filtoyatî: Direwînî.

فلفل: زهزهوادهكى تيز و دژواره، پهپه فوكه كا
(الفلفل)

Filfil: Zêzewadekê tij û diware, peqpeqokeka sore.

فلق: شليز، فيقيت شهولفى، پلت
(الفاكهه الراهل الناعس اللدن)

Filq: Şilêz, fêqîyê şewliqî, pilt.

فلقى: فلقبيانى: پلتى، پلتيانى
(الفاكهه، المترهل الراخي)

Filqî=Filqîyatî: Piltî, piltîyatî.

فلقوسن: رزكاربون
(النجاه، الخلاص، المروق)

Filqusîn: Rizgarbûn.

فلقوسى: رزكاربوى
(التاجى، المخلص، المارق)

Filqusî: Rizgarbûy.

فلقوساندن: رزكاركرن
(الانجاء، الانقاذ)

Filqusandin: Rizgarkirin.

فلقوساندن: رزكاركرى
(النجى، المنقذ)

Filqusandî: Rizgarkirî.

فرههيس، فرههياتى: فرههياتى، ژيک فهدانى، پهحنيايتى، پهحنى
(الوسع، الرحابه، السعه)

Firheyf=Firehyatî: Firehyatî, jêkvedanî, pehinîyatî, pehnî.

فرهه للين: فرهه لفين
(الحركه الواسعه، اتساع الحركه)

Firhelivîn: Firehlivîn.

فرهنده: تير، بالاڤر، تهوال، پهرفان
(الطائر)

Firrinde: Teyr, balafir, tewa, perrvan.

فرهنگى: نهساخيپهكه ياكراڼه
(الفلس)

Firrengî: Nesaxîyeke ya girane.

فرى: توخمهكى ريجالى به، شيرى نوى زاي بكهلين وهكى ماستى، ماستى شيرى نوى زاي
(اللور، من اللبنيات)

Fîrî: Tuxmekê rêçaliye, şîrê nwîzay bi kelînin wekî mastî, mastê şîrê nwîzay.

فشت فشت= فشتين: فت فت، فتين، فوت فوت، فرتين، فردان
(التمصص، التلمصص، الانسلال، ظهور حركه فجائيه)

Fiştî=Fiştên: Fitfit, fitên, firtfirt, firtên, virrdan.

فشتي= فشتيانى: فت فتى، فوت فرتى، فردانى
(اللمصص، السل)

Fiştî=Fiştîyatî: Fitfit, firtfirtî, virrdanî.

فشان: خاربون، خوههركى، بادان، چهمهان، ليك زفرين - فرى
(اللوى، الاعوجاج، الحنى، التمايل)

Fişan: Xarbûn, xwehrî, badan, çemhan, lêkzivirîn, virrî.

فشان: خوههركبوى، باداى بوى، ليك زفرى بوى، فر بوى
(المعوج، المائل، المنحنى)

Fişay: Xwehîrbûy, badaybûy, lêkzivîrbûy, virrbûy.

فهیتى = فهیتىاتی: شهرمنده بی، شههمزاری، روی رهشی،
سهر شورى

(القباحه، الفضاحه، الشناعه، الذنب)

Fihêti = Fihêtiyati: Şermindeyi, şehmizarî,
rwîreşî, serşorî.

فیت فیت، فیتین: فرویزی قه دان، فیتی دان

(الماء، الصغیر)

Fitfit = Fitêh: Firwîzî vedan, fitîdan.

فیتی: فرویزی

(الماء، الصغیر)

Fitî: Firwîzî.

فیتک: فیت فیتک، فیر فیرک

(الصفاره، الصافره)

Fitik: Fitfik, firfirik.

فیر فیر، فیرقن: کویف کویف، کویفین

(الفحیح)

Firfir = Firrên: Kwîf kwîf, kwîfên.

فیری: کویفی

(الفحیح)

Firî: Kwîfî.

فیر فیرک: فیت فیتک

(الصفاره)

Firfirik: Fitfik.

فیز فیز، فیزقن: سیر سیر، سیرقن، دنگن فیرنا تهری،

دنگن فیت فیتا بای

(الایز)

Fizfiz = Fizên: Sîrsîr, sîrên, dengê firrîna
teyrî, dengê fitfita bay.

فیش: ریخ، گوی، روغن، پیق

(النحو المانع للحیوان والطیر، السلع السائل للبهائم)

Fiş: Rîx, gwî, rohin, pîq.

فلی: هونەر، شههمازی، نوی ژهنیاتی، نوی برکری، نوی بها
(الابداع، الابتکار، الاختراع)

Filî: Huner, şehnazî, nwîjeniyatî, nwîbirrkirî,
nwîbiha.

فهیت: شهرمنده، شههمزار، روی رهش، سهرشور

(الفتیح، القبیح، الشنیع، المذنب، الفضیح)

Fihêt: Şerminde, şehmizar, rwî reş, serşor.

فهیت بو: شهرمنده بو، شههمزاری بو، روی مشبو،

سهرشور بو

(التفحیح، التقبیح، التشنع)

Fihêtbûn: Şermindebûn, şehmizarbûn, rwî
reşbûn, serşorrbûn.

فهیت بو: شهرمنده بو، شههمزاری بو، روی رهش بو،

سهرشور بو

(المقبیح، المفضح، المشنع)

Fihêtbûy: Şermindebûy, şehmizarbûy, rwî
reşbûy, serşorrbûy.

فهیت تر: شهرمنده تر، شههمزار تر، روی رهش تر،

شور تر

(الافحیح، الاشنع، الافضح، الاذنب)

Fihêttir: Şermindetir, şehmizartir, rwî reştir,
serşorrtir.

فهیت کرن: شهرمنده کرن، شههمزار کرن، روی رهش کرن،

سهرشور کرن

(التفحیح، التقبیح، التشنع)

Fihêtkirin: Şermindekirin, şehmizarkirin,
rwîreşkirin, serşorrkirin.

فهیت کری: شهرمنده کری، شههمزار کری، روی رهش کری،

سهر شور کری

(المقبیح، المفضح، المشنع)

Fihêtkirî: Şermindekirî, şehmizarkirî, rwîreşkirî,
serşorrkirî.

فیض چوڻ: ریخ کرن، بیق هافین

(الاسهال)

Fişçûn: Rîxkirin, pîqhavêtin.

فیشهک: قالکا تهنهکن، قالکا داگرته

(الخرطوش)

Fişek: Qalka tivengê, qalka dagirtî.

فیگه فیگه، فیکیکن: فی فر، فرین، دهنگن دفنا دهواری نالیکن

ببینیت

(الحمم، صوت الحمار عند مشاهدته العلف)

Fîkfîk = Fîkên: Fîrrfîrr, fîrrên, dengê difna

dewarê alîkê bibînît.

فیرهان، فویرهان: لهی، لیسەر، لیمشت، لیهمشت، کژبون،

بلند بون، رابون

(الفیضان، الفوران)

Fîrhan = Fwîrhan: Lihî, liser, lêmişt, lihmişt,

gijbûn, bilindbûn, rabûn.

ف

v

فاج كرى: بادان كرى. ليك زفراندی. في كرى

المقرل المولى

Vačkîrî: Badaykîrî .lêkzivîrrînkîrî.vîrrîrkîrî.

فاجى= فاجياتى: بادانى لىك زفرينى. في باتى

القرل وهو اقبح العرج المولى. كلوح الشبوغيره

Vaçi= Vaçyatî: Badanî .lêkzivîrrînî vîrrîyatî.

فاجاندى: لىك نكندن. خار ريقه جون. شلكاندى. شلكى.

التقزل. الاقتزال

الزمال: الاعرج عدا مائلا الى احد الجوانب

Vaçandin: Lengandin. xarrêveçon. şilikandin.

şilikîn.

فارى: سەر ريداجوى. ژريكى دهركهتن. لادان. فارى بون

المخرف على الطريق. الحاندى. الجانج. المخالف. المنعطف

Varrê: Serrêdaçoy. jîrêkêderketin. ladan. Vajîbon.

فارى بون: سەر ريداجون كه چ رى بون. ريك بهردان بون

الانحراف. الانعطاف. الحيد. العدول الزوجان. الديمان

Varrêbûn: Serrêdaçon. keçrêbon. rêkber-

danbûn.

فارى بوى: سەر ريداجوى كه چ رى بوى.

الحاندى. المحيد. المحرف

Varrêbûy: Serdaçoy. keçrêboy.

فارى تر: سەر ريداجوى تر كه چ رى بوى تر.

الاحرف. الاحيد. الاضل

Varrêtir: Serdaçoy tir. keçrêboy tir.

فارى كرى: سەر ريداجون كه چ رى كرى.

التخرف. التحيد. الاذاعه

Varrêkirin: Serda birin. keçrêkirin.

فارى كرى: سەر ريداجوى كه چ رى كرى.

المخرف. المحيد. المزيج

Varrêkîrî: Serda birî. keçrêkîrî.

فارىتى=فارىياتى: سەر ريداجونى. كه چ رىياتى

الحرف. الزيج. الحيد. الجياحه. الديس

Varrêtî= varrêyatî: Serdaçonî. keçrêyatî.

فارىك: تيزكى تهبرى. ديكلى بچويك

فرخ الدجاج الذكر. الديك الفرخ. فرخ السنه. المقلوب.

المعكوس. المخالف

Varrîk: Têjkê teyrî. dikilê bçwîk.

فا: فان. ثفان. فانا

هؤلاء

Va: Van. eVan. Vana.

فاج: في. باداى. ليك زفرى

الاقتزال. اللوى

Vaç: Virr. baday. lêkzivîrrî.

فاج بون: باداى بون. ليك زفرين بون. في بون

التقزل. التلوى

Vaçbûn: Badaybûn .lêkzivîrrîn bûn.vîrrîbûn.

فاج بوى: باداى بوى. ليك زفرى بوى. في بوى

الاقتزال الاولى. الاضل

Vaçbûy: Badaybûy .lêkzivîrrîn bûy.vîrrîbûy.

فاج تر: باداى تر. ليك زفرى تر. في تر

الاقتزال. التقليل. الاواء

Vaç tir: Baday tir .lêkzivîrrîn tir.vîrrîr tir.

فاج كرى: بادان كرى. ليك زفراندن. في كرى

المقرل. اللوى

Vaçkirin: Badaykirin .lêkzivîrrandin.

فالفيران: رادان سار هه لنگافتن. تژی کرن.
الانطمار، الردم، الدکدک، التکدیس.

Vavêra: Radanser. helingaftin. tijîkirin.

فالارتن: فهدهرکرن. جداکرن. ژئ کرتن.

التصنيف، الميز، الفرق، النقد، النخبه، التنقيه

Vavartin: vederkirin. cidakirin. jê girtin.

فالارتن: هه لنگافتن. کویراتی تژی کرن. نخامتن.

الرديم، الطمر، العور، الکدس

Vavartin: Halingaftin. kwîratî tijîkirin. nix-
amtin.

فالرفین: ژیک فهدهربوون. جدابوون. ژئ کرتن بوون. بژارتن
بوون.

التميز، التفرق، التصفح، التفتح

Vavirîn: Jêk vederbûn. cidabûn. jê girtinbûn.
bjartinbûn.

فالرفین: نخامتن. رادانا سار. کویراهی تژی کرن

الانطمار، الاندکاک، التهور، التکدس

Vavirîn: Nixamtin. radana ser. kwîrahî tijîkirin.

فالری: ژیک فهدهربووی. هه لیزارتی جدابوی.

المميز، المنقى، المفرق، المردم، الدکدک، المکدس

Vavirî: Jêk vederbûy. helbjartî. cidabûy.

فال: کوشخه له. فرت. خالی. چوتی نه. رادی

الفارغ، الخالی، الخاویا، لماعطل، الفاضی، الاجوف

vala: Kuşxele. virt. xalî. çutêne. raday.

فال بوون: کوشخه له بوون. فرت بوون. خالی بوون. چوتی نه بوون

التفرغ، الخواء، الخلو، التعتل

Vala bûn: Kuşxelebûn. virtbûn. xalîbûn.
çutênebûn.

فالابوی: کوشخه له بوی. فرت بوی. چوتی نه بوی. خالیبوی

التفرغ، الخواء، الخلو، التعتل

Valabûy: Kuşxelebûy. virtbûy. xalîbûy.
çutênebûy.

فال تیر: کوشخه له تیر. فرت تیر. چوتی نه تیر. خالی تیر

الافرق، الاخوی، الخلو، التعتل

Vala tir: Kuşxele tir. virt tir. xalî tir. çutêne tir.

فال کرن: کوشخه له کرن. فرت کرن. خالی کرن. چوتی نه
کرن

التفریح، الاخلاء، التخبیه، الاعطال، الافراغ

Vala kirin: Kuşxelekirin. virtkirin. xalîkirin.
çutênekirin.

فالزی: لیک وهرگه رهای. قولپی

Vajî:Lêkwergerhay. qulipî.

فالزی بوون: لیک وهرگه رها بوون. قولپین بوی

التقلب، التماکس، الانقلاب، الاختلاف، المخالف

Vajîbûn: Lêkwergerhabûn. qulipîn.

فالزی بوون: لیک وهرگه رها بوی. قولپی

المقلوب، المعکوس، المخالف

Vajîbûy: Lêkwergerhabûy. qulipîbûy.

فالزی تیر: لیک وهرگه رهای تیر. قولپی تیر

الاقطب، الامکس، الاخلف

Vajîtir: Lêkwergerhay tir. qulipî tir.

فالزی کرن: لیک وهرگه رها کرن. قولپاندن

التقلب، التعمیکس، الاخلاف

Vajîkirin: Lêkwergerhabon. qulipîn.

فالزی کری: لیک وهرگه رهای. قولپاندی

المقلب، المعکس، المخلاف

Vajîkîrî: Lêkwergerhay. qulipîndî.

فالزیاتی: لیک وهرگه رهای. قولپینتی. قولپیانتی

القلب، المعکس، الخلاف

Vajyatî: Lêkwergerhanî. qulipîndî. qulipiyatî.

فالزیاتی چایی: لیک وهرگه رها چایی

الشر للمین

Vajyatîya çavî: Lêkwergerhana çavî.

فالیز: جداکرن. چهرت کرن. بژارتن. هه لیزارتن.

هه لیفاندن. ژیک کرتن. ژیک فهدهرکرن

التمیز، التنقیح، النقد، التفریق

Vavêr: Cida kirin. çert kirin. bijartin. helb-
jartin. helbfandin. jêkgirtin. jêkvedan. veder
kirin.

فالیز: تژی کرن. شریدی کور تژی کهن. هه لنگافتن

العور، الدکدکه، للحقفه، العوان، الردم، الطمر

Vavêr: Tijîkirin. erdê kortijîken. helingaftin.

فالیزران: فهدهربوون. ژیک کرتن. بژارتن. جداکرن.

هه لیفاندن.

التمیز، الامتیاز، التفریق، الانتقاء، الانتقاء

Vavêran: Vederbûn. jêk girtin. bjartin. ci-
dakirin. helpifandin.

فالا كرى: كوشخه له كرى. قرت كرى. خالى كرى. چوتى نه كرى

المفرغ، المطل، المخل

Valakirî: Kuşxelekirî. virkirî. xalîkirî. çutênekirî.

فالامى = فالاتى

فالاهاتى: كوشخه له بى. قرتى. خالياتى. چوتى نه بى

الفراغ، الخلاء، الجو: الجوف، الفضاء، الخواء

Valayî = Valatî: Kuşxeleyî. virtyatî. xalyatî. çutêneyî. raday Valayatî.

فالامى: خوله بى. خولولاتى

الفضاء، السماء، الاجواء، العطل

Valahî: Xuleyî. xululatî.

فال: سر عرد. تنك. دژى كويرى.

الضحل، ضد العمق للمواعين والجوفات، الانبساط

val: Ser erd. tenik. dijkwîryê.

فان: ثفان. فانا. ثفان

هؤلاء

Van: Evan. va. evan.

فهبيراندين: ويران كرن. كلئس كرن. فركرن. قوت كرن. بن

بركرن. بهربات كرن

الابادة، الاملاك، الافناء

Vebirandin: Wêrankirin. klêskirin. virkîrin. qutkirin. bin birrkirin. berpatkirin.

فهبيراندى: ويران كرى. كلئس كرى. فركرى. قوت كرى. بن

بركرى. بهربات كرى

المباد، المهلك، المغنى المبيد

Vebirandî: Wêrankirî. klêskirî. virrkirî. qutkirî. bin birrkirî. berpatkirî.

فهبى: ناف بر. چهپر. پهژان. كفانده. شار. كوت

الحاجز، الفاصل، المانع، الفصل، المقطع

Vebirr: navbirr. çeper. pejan. givande. şar. kut.

فهبيرين: ناف برين. چهپر كرن. پهژان كرن. كفانده كرن.

شاركرن، كوت كرن

القطع، الفصل، الاختصار، الكف، الاقتطاع، التقدير

التجديد

Vbirîn: Navbirrîn. çeperkirin. pejankirin. givandekirin. şarkirin. kutkirin.

فهبون: فهركين. تاق بون. كەش بون. بشكفين. بژكفين.

بشقين

الافتتاح، الانكشاف، الانفكاك، الانسراج، الانفراج

Vebûn: Ferrikîn. taqbûn. geşbûn. bişkvîn. bijkvîn. bişivîn.

فهبوى: فهركى. تاق بوى. كەش بوى. بشكفتى. بژكفتى.

بشقى

المفتوح، المكشوف، المفكوك، المنفراج، المنشرح

Vebûy: Ferrikî. taqbûy. geşbûy. bişkvî. bijkvî. bişivî.

فهبكن: فهركاندن. كەش كرن. بشكفاندن. بژكفاندن.

بشافتن.

الافتاح، الاكشاف، التفكك، التشريح، التفريغ

Vekirin: Ferrikandin. geşkirin. bişkvandin. bijkvandin. bişavtin.

فهبكى: ناف بركى. چهپر كرى. پهژان كرى. كفانده كرى.

شاركرى

القطع، الحدود، المقد، المحدد، المظف

Vebirî: Navbirrî. çeperkirî. pejankirî. givandekirî. şarkirî.

فهبين: فهدين.

اعاده النظر رؤيه

Vebîn: Vedîtin.

فهبورين: بستمى. دخه راديتن. دهستويردان

الوشن، المخول المرخص

Veborîn: Bistehî. dxweradî. destwîrday rêkday.

فهبورى: بستمه. دخه راديتنى. دهستويرداى. ريك داي

الاشن: من ياتى على المانده غيره

Veborîy: Bisteh. dxweradî. destwîrday rêkday.

فهبرك: كاده

الكك

Vebirk: kade.

فهبز: پاريزگه. فحهو. ههوارگه

المائى، اللجا، المغيث

Vebez: Parêzgeh. vehew. hewargeh.

فەپەشان: هەلپەقزان. هەلنگقان. فەزەمان.

الانقلاب، العترة، النفاذ

Vepešan: Helpeqijan. helingivan. vejenan.

فەپەشای: هەلپەقزای هەلنگقای. فەزەمای.

الخرق، المنفذ، المرتد، المفلت، المعثر

Vepeşay: Helpeqijay. helingivay. vejenay.

فەپەشاندن: هەلپەقزاندن هەلنگقاندن. فەزەماندن.

الاعتار، الاخراق، الافلات

Vepeşandin: Helpeqijandin. helingivandin.

vejenandin.

فەپەشاندی: هەلپەقزاندی هەلنگقاندی. فەزەماندی.

المعثر، المفلت

Vepeşandî: Helpeqijandî. helingivandî. vejenandî.

فەپەشینک: هەلپەقزک هەلنگقک. فەزەمک.

القات، النافذ، الخارق

Vepeşînk: Helpeqijîk. helingivîk. vejeg.

فەپەشێ: فەشارهای. فەشرتی. نخامتی. نخافتی.

ئاقابوی پەردەبوی. پوشای

المحجوب، المستور، الخفی، الغائب

Vepenî: Veşahay. veşartî. nixamtî. nixaftî.

avabûy. perdabûy. puşay.

فەپەشێ بوێ: فەشارهان. نخامتن. نخافتن. ئاقابوین.

پەردەبوین. پوشان

الاختفاء، التحجب، التخفی، التستر

Vepenîbûn: Veşahan. nixamtin. nixaftin.

avabûn. perdabûn. puşan.

فەپەشێ بوێ: فەشارهای. نخامتی. نخافتی.

ئاقابوی پەردەبوی. داپوشای

المختفی، التحجب، المتغیب، المستتر

Vepenîbûy: Veşahay. nixamtî. nixaftî. avabûy.

perdabûy. dapusay.

فەپەشێ کرێ: فەشارتن. نخامتن. نخافتن. ئاقاکرن.

پەردەکرێ. پوشاندن

المختفی، التحجب، المتغیب، المستتر

Vepenîkîrî: Veşartin. nixamtin. nixaftin.

perdkirin. puşandin.

فەبەرهان = فەبیریان: قوت بوێ. قەربوێ. وێران بوێ. کلێس

بوێ. بەربات بوێ. کەمباخ بوێ. بن بیریون

الانقراض، المهلاك، الفناء، الجوار، الانتحار

Vebirhan = Vebiryan: Qutbûn. girrbûn. wêranbûn.

klêsbûn. ber batbûn. kimbaxbûn. binbirrbûn.

فەبەرهای = فەبیریای: قوت بوێ. قەربوێ. وێران بوێ. کلێس

بوێ. بەربات بوێ. کەمباخ بوێ. بن بیریون

المنذر، المنقرض، المهلك، البائر

Vebirhay = Vebiryay: Qutbûy. girrbûy. wêranbûy.

klêsbûy. ber batbûy. kimbaxbûy. binbirrbûy.

فەبیان = فەبیان: کەمران. پەرخاندن. کەروسەکرێ. کفاشتن.

تەرقاندن

الکيس، الاب، الدلك، اللوط، الدعك، الضبط

Vepan = Vepîyan.

فەپای = فەپای: کەمراندی. پەرخاندی. کەروسەکرێ.

کفاشتی. تەرقاندی

المكبوس، المضغوط، المرأب، الدلك، الملوط، المدعوك

Vepay = Vepîyay: Gemiran. perixandin. ger-

ruskirin. gerusekirî. givaştî. teriqandî.

فەپایندن: کەمراندن. پەرخاندن. کەروسەکرێ. کفاشتن.

تەرقاندن

التدعك، التدليك، الانكيس

Vepandin: Gemirandin. perixandandin. gerus-

kirin. givaştin. teriqandin.

فەپایندی: کەمراندی. پەرخاندی. کەروسەکرێ. کفاشتی.

تەرقاندی

المدعوك، المدلوك، الملاط

Vepandî: Gemirandî. perixandindî. geruskirî.

givaştî. teriqandî.

فەپێن: کەمرین. پەرخاندی. کەرسین. کفاشتن. تەرقین

الکابس، الدلاک، الملاط، الدعاک

Vepîn: Gemirîn. perixandî. gerrişîn. givaşîn.

teriqîn.

فەپەشین: هەلپەقزین. هەلنگقن. فەزەمین. فەپەرین

العثار، الارتداد، النفذ، الخرق

Vepeşîn: Helpeqijîn. helingiftin. vejenin.

veperîn.

فەپەش تیر: فەشارەمە تیر. نەخامتی تیر. نەخافتی تیر. نەخافتەر.
پەردەمەر. پوشاری تیر

الافقی، الاستەر، الاحجب، الاغیب

Vepenŋ tir: Veŋahay tir. nixamŋ tir. nixamŋ tir. ava tir. perda tir. puŋay tir.

فەپەشیاتی: فەشارەمانی. نەخامتنی. نەخافتنی. نەخافتی.
پەردەپەینی.

الخفاء، الحجاب، الغیب، الستر

Vepenyatŋ: Veŋahanŋ. nixamŋinŋ. nixamŋinŋ. avayŋ. perdayŋinŋ.

فەپەنوک: فەشاروک. نەخیمتوک. نەخیمتوک

الحاجب، الساتر، المخفی

Veperrŋ: Veŋaruk. nixemŋtuk. nixemŋtuk.

فەپەری: دەرباز بون. رابەری. دەرباس بون
المعبر، المجزع

Veperrŋ: Derbazbun. raburŋ. der bazbun.

فەپەری: دەرباز بوی. رابەری. دەرباس بوی
الجازع، العابر

Veperrŋ: Derbazbun. raburŋ. der bazbun.

فەپەراند: دەرباز کون. رابەراند. دەرباس کون
الاعبار، التجزيع

Veperrandin: Derbazkirin. raburandin. der baskirin.

فەپەراندی: دەرباز کوی. رابەراندی. دەرباس کوی
المعبر، المجزع

Veperrandŋ: Derbazkirŋ. raburandŋ. der baskirŋ.

فەپەرینک: دەرباز وک. رابەرینک. دەرباسوک
المجزع، المعبر

Veperrŋnk: Derbazuk. raburŋnk. der basuk.

فەپەرینوک: دەربازینوک. رابەرینوک. دەرباسینوک
العبار، المعبر، الجزاع

Veperrŋnok: Derbazŋnk. raburŋnk. der basŋnk.

فەپەلەق: فەلەقەن. فەلەقەن. فەلەقەن. فەلەقەن.
الارتداد، التذبذب، الارتداد

Vepeqijŋ: Vejenŋ. helperrŋ. heltwŋtirŋ.

فەپەلەق: فەلەقەن. فەلەقەن. فەلەقەن. فەلەقەن.
الارتداد، التذبذب

Vepeqijŋ: Vejenŋ. helperrŋ. helavŋtirŋ. heltwŋtirŋ.

فەپەلەق: فەلەقەن. فەلەقەن. فەلەقەن. فەلەقەن.
الارتداد، التذبذب

Vepeqijandin: Vejenandin. helperandin. heltwŋtirandin.

فەپەلەق: فەلەقەن. فەلەقەن. فەلەقەن. فەلەقەن.
الارتداد، التذبذب

Vetezŋnk: ŋivanheyŋnk. terekelhewa radwistŋ. vehejŋnk. velerzŋnk.

فەلەزاند: فەلەزاند. فەلەزاند. فەلەزاند.
الرفرفه

Vetezandin: Vejenandin. velerzandin.

فەلەزاندی: فەلەزاندی. فەلەزاندی. فەلەزاندی.
الرفرفه

Vetezandŋ: Vejenandŋ. velerzandŋ.

فەلەزاند: کۆژن. لئەردی دان. وەرگیران. تەلاش کون
الاغتيال

Vetezandin: Kuŋtin. lerdŋdan. wergŋrran. telaŋkirin.

فەلەزاندی: کۆژی. لئەردی دای. وەرگیری. تەلاش کوی
القتال

Vetezandŋ: Kuŋtŋ. lerdŋday. wergŋrray. telaŋkirŋ.

فەلەق: رەشەبون سەم بون. هەش بون. سلەان ترسان
النفور، النفر، الفر

Veciniqŋ: Reŋebun. schimbun. heŋbun. silhan. tirsan.

لەقن: رەشەبوی سەم بوی. هەش بوی. سەای ترسان
سەم کرتی

النافر، المنفر، المستفز

Veciniqŋ: Reŋebun. schimbun. heŋbun. silhay. tirsan. schimgirtŋ.

لەقن: رەشەکون. رەشەدان. سەم کون. سەمدان.
هەش کون. سلەاندن.

الانفر، التغير، الاستفزاز

Veciniqandŋ: Reŋekirin. reŋedan. sehimgirin. sehimgirin. sehimgirin. sehimgirin.

لهجتيك: رهشكری. رهشدهای. سههه كری.

سههدهای. ههسته كری. سهلهندی

المنفر. المستفز

Veciniqandf: Reşekirî. reşeday. şehimkirî. sehîmday. heştkirî. silhandî.

لهجهمينك: فيك ئيخوك. فهرههوك. جهنگ فهرههوك

الهياش. القراش. الكاسب

Vecemînk: Vêkêxuk. verrenuk. çengverenuk.

لهجهمينك: خركوك. فيك ئيخ.

الامه. الجامع

Vecemînk: Xirrkuk. vêkêx.

لهجهماندن: خركرن. فيك ئيخستن. كوم كرن. ليكدان

الهيش. المقرش. المكسب. المم. المجمع

Vecemandin: Xirrkirin. vêkêxistin. kumkirin.

لهجهماندى: خركرى.. فيك ئيخستى. كوم كرى. ليكدای

المهيش. المقرش. المكسب. المم. المجمع

Vecemandf: Xirrkirî. vêkêxistî. kumkirî.

لهجهمهان: ليكدان خركرن.. فيك ئيخستن. كوم كرن.

الاجتماع. التجمع

Vecemhan: Lêkdan. xirrkirin. vêkêxistin. kumkirin.

لهجهمهاى: ليكدای. خركرى.. فيك ئيخستى. كوم كرى.

الجامع. المجمع

Vecemhay: Lêkday. xirrkirî. vêkêxistî. kumkirî.

لهجهوين: راميران. كراندن

المخغ. اللوك

Vecûn: Rahêner. kirrandin.

لهجهوين: ناخفتن فههنگان. ناخفتن دوباره كرن. دوجارى

كرن

تكرار الكلام. اعاده الحديث

Vecûn: Axiftin vehandin. axiftin du barekirin. ducarkirin.

لهجهوى: فههنگاتى. دوباره كرى. دوجارى كرى

المخغ. الملك. المكر. المعيد. الكلام المعاد

Vecû: Vehingati. dubarekirî. ducarkirî.

لهجهئى: ئافجى كرن. فههوين. پاتههكرن

الروف. الرف. الرفا

Veçinîn: Avçikirin. vedurîn. patekirin.

لهجهئك: ئافجى كى. فههوينك. پاتههكرى

الرواف. الرفا. الراف

Veçink: Avçiker. vedurînk. pateker.

لهجهئى: ژهئى. فههويچكاندن. هنج هنج كرن. چى چى كرن.

ههنجئى

النتف. النفش. التزبيد. الجلاته. المزغ. النهش

Veçirîn: Jenîn. verrwîşkandin. hinchinckirin.

çirrçirrkirin. hincinîn.

لهجهئى: ژهئى. فههويچكاندى. هنج هنج كرى. چى چى كرى.

ههنجئى

المنتوف. المنفوش. المحتله. المجلت

Veçirî: jenî. verrwîşkandî. hinchinckirî.

çirrçirrkirî. hincinî.

لهجهئىنا گوشتى: چى چى كرن. داديرندن

النهش

Veçirîna goştî: Çirrçirrkirin. dadirandin.

لهجهئىنا ههئى: ژهئى. ههنجئى

الجلاته. النفش. المزغ. التزبيد

Veçirîna hîrî: Jenîn. hincinîn.

لهجهئىنا ههئى: فههوين. فههويچكاندن

النتف

Veçirîna perra: verwîn. verrwîşkandin.

لهجهئى: ژهئى. ههنجئى. فههوى فههويچكاندى. المنفوش.

المنهش. المجلت. المنتف

Veçirî: Jenîn. hincinî. verrwî. verrwîşkandî.

لهجهماندن: كفان كرن. كود كرن. خاركرن. فشاندن

الاحناء. الالواء. التفويس

Vecemandin: Kivankirin. kudkirin. xarkirin.

fişandin.

لهجهماندى: كود كرى. كفان كرى. خاركرى. فشاندى

الحنى. المقوس. المنكس. الملوى

Vecemandî: Kudkirî. kivankirî. xarkirî. fişandî.

لهجهمهان: كود بون. كفان بون. خاربون. فشئى

الانتحاء. التفويس. الانتكاس. الالواء

Vecemhan: kudbûn. kivanbûn. xarbûn. fişîn.

fişan.

فەھەواندى: ئاكنجى كرى. تەناكرى. تەبتاندى. بىنەجەكرى
اللاجى. الموى. المنكوس. المسكن. الموى

Vehewandf: Akincikiri. tenakiri. tebitandf.
binecihkiri.

فەخاين: ورقدان. فركرن
الشرب. المتاح

Vexarin: Wiriqdan. firrkiri.

فەخارى: ورقداى. فركرى
الشارب. الامتاح

Vexarf: Wiriqday. firrkiri.

فەخوهر: تشتى ھەلرو بىنى بى روھن
الشراب. المتح

Vexwer: Tiştê helmiru binî ye ruhn.

فەخاندن: كازى كرن. فەپەنى كرن
الاستعاء. لامر سرى

Vexandin: Gazîkirin. veqenikirin.

فەخاندى: كازى كرى. فەپەنى كرى
المدموع. المستدعى

Vexandf: Gazîkiri. vepenîkiri.

فەخوين: كازى كەر. فەپەنى كەر
الداعى. المستدعى

Vexûn: Gazîker. vepenîker.

فەدمو: جدا. چەرت. قارئ. ھافى. بىر بوى. راقەتائى. تەقائى.
زۇيغەبوى

الفاز. الخارج. الشاذ. المارق. المنحرف. الزين. المنتح

Veder: Cida. çert. varrê. havî. birrbûy.

فەدموبون: چەرت بون. جدا بون. زۇيغە بون. ھافى بون. قارئ
بون. فەقتان. تەقان. بىر بون

الافتراق. التحرف. النحي. الحرف. التشذ. الاعتزال.

vederbûn: Çertbûn. cidabûn. jêvebûn. havîbûn.

varêbûn. veqetan. teqan. birrbûn.

فەدموبوى: چەرت بوى. جدا بوى. زۇيغە بوى. ھافى بوى. قارئ
بوى. فەقتائى. تەقائى. بىر بوى

المفترق. المتشذ. المتحرف. المعتزل. الخارج. المفروز

vederbûy: Çertbûy. cidabûy. jêvebûy. havîbûy.

varêbûy. veqetay. teqay. birrbûy.

فەجەمھائى: كود بوى. كقان بوى. خار بوى. فشاى
النجنى. المنكوس. الموى. المنكوس

Veçemhay: kudbûy. kivanbûy. xarbûy. fişay.

فەچوپراندن: شەمراندن. مەت كرن. بى دەنگ كرن. ھش كرن.

ھىلان. دەست زى بەردان. ھاویش كرن

الاسكات. الامصات. الترك. الكف للكلام. الابطال

Veçoprandin: Şemirandin. mitkirin. bēdengki-
rin. hişkirin. hēlan. dest jê berdan. hawîşkirin.

فەچوپراندى: شەمراندى. مەت كرى. بى دەنگ كرى. ھش كرى.

ھىلاى. دەست زى بەرداى. ھاویش كرى

المسكوت. المصمت. المتروك. الميطل. المنهى

Veçoprandf: Şemirandî. mitkiri. bēdengkiri.
hişkiri. hēlay. dest jê berday. hawîşkiri.

فەچوپرين: شەمرين. مەت بون. بى دەنگ بون. ھش بون.

ھاویش بون

المسكوت. المصموت. الترك. التبيطل

Veçoprîn: Şemirîn. mitbûn. bēdengbûn.

hişbûn. hawîşbûn.

فەچوپرى: شەمرى. مەت بوى. بى دەنگ بوى. ھش بوى.

ھاویش بوى

المسكوت. المصامت. الباطل. التارك

Veçoprî: Şemirî. mitbûy. bēdengbûy. hişbûy.
hawîşbûy.

فەجەھان: تەنابون. راوہستان. تەبتىن. بىنەجە بون. ئاكنجى

بون

اللجواء. الايواء. السكون. الاستقرار. القرار

Vehewhan: Tenabûn. rawestan. tebitûn. binec-
ihbûn. akincîbûn.

فەجەھائى: تەنابوى. راوہستائى. تەبتى. بىنەجە بوى. ئاكنجى

بوى

اللاجى. الاوى. الساكن

Vehewhay: Tenabûy. rawestay. tebitî. binec-
ihbûy. akincîbûy.

فەھەواندن: ئاكنجى كرن. تەناكرن. تەبتاندن. بىنەجەكرن

الايواء. اللجاء. الاسكان

Vehewandin: Akincîkirin. tenakirin. tebitan-
din. binecihkirin.

فهدانا دهنگی: زفرینا دهنگی
الصدی

Vedana Dengî: Zivrina debgî .

فهدانا روناھی: باره‌دان. تبسین. برقیق
الشفق

Vedana Ronahîyê: Baredan. teysin. biriqîn.

فدهک: ریکا تنگوبچەپ نیشکاکه فری دبیزۆتی فدهک یانی
ده‌وارێ ببار ژێ فدهن دانه فریت:

المنحی، الوازع، الرادع، المنع، الزاجر

Vedek: rêka tengu bçeç îşkakerî dbêjnêvedek,
yanî dewîdewarê bbar jê veden da nefirît.

فدهم: چەرت. ریفه‌بوی. برپوی. به‌لاف بوی. هەمی بوی.
جدابوی

الشاذ، الفارز، الموصول، العازل، المفترق، التشعب،
المستثنی

Veder: Çert. jêvêbûy. birr bûy. belav bûy. hey
bûy. cidabûy.

فدهم‌بوی: چەرت بون. برپوی. به‌لافبون. هەمی بون. هافی
بون. باژێله‌ بون. جدا بون. ژێقبون

الافتراق، الاعتزال، الشذ، التنحی، التشعب، التفرز.

Vederbûn: Çertbûn. birrbûn. belavbûn. heybûn.
havîbûn. cidabûn. jêvêbûn.

فدهم‌بوی: چەرت بوی. برپوی. به‌لاف بوی. هەمی بوی. هافی
بوی. ژێقبوی

المفرق، المحی، المنعزل، المفاقر

Vederbûy: Çertbûy. birrbûy. belavbûy. heybûy.
havîbûy. cidabûy. jêvêbûy.

فدهم‌تر: چەرت تر. برپوی تر. به‌لاف بوی تر. هەمی تر.

هافی تر. باژێله‌تر ژێقبوی تر

الانحی، الاعزال، الفرق، الاشد

Vedertir: Çert tir. birrbûy tir. belavbûy tir. hey
tir. havî tir. jêvêbûy tir.

فدهم‌کرن: جداکرن. هەمی کړن. هافی کړن. بې‌کړن. فهدان.
ژیکفه‌کرن ژیک کړن

التفریق، التميز، التنحية، التشعب، الاعزال، الافراز

Vederkirin: Çertkirin. birrkirin. vedan. hey-
kirin. havîkirin. jêvekirin.

فدهم‌تر: چەرت تر. جدا تر. ژێفه‌ تر. هافی تر. فارێج تر.
فهقتای تر. فهقتای تر. تر. تر. تر. تر.

الاعزال، الافرق، الاحرف، الانحی، الافراز، الاخرج، الاشد

vedertir: Çert tir. cida tir. jêve tir. havî tir.
varêtir. veqetay tir. teqay tir. birrtir.

فدهم‌کرن: چەرت کړن. جدا کړن. ژێفه‌ کړن. هافی کړن.

فارێج کړن. فهقتان کړن. فهقان کړن. بې‌ن

التفریق، الانحاء، التحریف، الاعزال، الافراز، الاخراج

vederkirin: Çertkirin. cidakirin. jêvekirin.
havîkirin. varêkirin. veqetandin. teqandin.

فدهم‌کړی: چەرت کړی. جدا کړی. ژێفه‌ کړی. هافی کړی.

فارێج کړی. فهقتای کړی. فهقتای کړی. بې‌بوی

المفرز، المخرج، المحرف، المنحی، المعزل

vederkirî: Çertkirî. cidakirî. jêvekirî. havikirî.
varêkirî.

فدهم‌یاتی

الفرقه، المعزله، الشذوذ، الخروج، الحرف، الفرز، الفرقه

Vederî = Vederyatî.

فهدان: رامافیت. دوی‌کرن. رادان، سه‌رامافیت. توت کړن.

جداکړن. چەرت کړن

الاماطه، الدفع، الرفض، النحي، المعزل، الصد، الزي، النهی،

Vedan: Rahavetin. dwîrkirin. rradan. serda-
havêtin. tutkirin. cidakirin. çertkirin.

فهدان: چه‌قاندن. کێل کړن. داناندن. نهاندن

النصب

Vedan: Çeqandin. kêlkin. danandin. nihan-
din.

فهدان: لێ زفراندن. لێ زفرین. فه‌کیران. فه‌زەن

الرد، الاجابه، الفعل، العكس

Vedan: Lêzivrandin. lêzivrrîn. vegêran. ve-
jenîn.

فهدای: لێ زفراندی. لێ زفری. فه‌کیرای. فه‌زەنی. دانای.

چه‌قاندی. کێل کړی. نهاندی

الردود، الرد، المنصب، المنحی، الميعط، المعزول

Veday: Lêzivrandî. lêzivrrî. vegêray. vejenî
danay. çeqandî. kêlkirî. nihandî.

فەرۆت: بېدانا تىراشتن. دادىراندنا بېدانا فەرۆتەن
الكشور. انتزاعباسنانه

Verrotin: Bdidana tiraştin. dadirandina bdi-
dana. vejenîn.

فەرۆتى: فەرۆتى. بېدانا فەرۆتى.
الكشور.

Verrotî: Vejenî. bdidana veçirîn.

فەرۆژ: تىشتن ھاتى فەرۆتن بېدانا
الكاشى

Verroj: Tiştê hatî verutin. bididana.

فەرۆھان: سىست وىست بون بەنک وومىس فەرۆھاندىكى
فەرۆھاندىكى.
النساره، النکت، النقض

Verrûfan: Sistupistbun. benkuwerîs vehandî
wekîvehandî vebûy.

فەرۆفان: ژېر چونا تېژکى حىوانى. بەرھافىتنا حىوانى
اجھاض وىسقوط جئین الحیوان

Verrûfan: jber çona têjkê hêwan. behavêtna
hêwanî.

فەرۆفای: فەرۆفایى فەرۆى وسست وخاف
النسور، النکوت، المنقوض

Verrûfay: Vehandîyê veboy u sistu xav.

فەرۆفک: فەرۆفکى سىست بوى وفهوى
الناسر، الناکض، الناقض

Verrûfk: Vehînuk sistbûy u vebûy.

فەرۆفاندن: فەرۆى وسست وخاف کرن
الناکض، الانقاض الانسار

Verrûfandin: Vekirin u sist u xavkirin.

فەرۆفاندی: فەرۆفاندی ھاتى فەرۆى وسست وخاف کرن
النکت المنقض، المسر

Verrûfandî: Vehandîyê hatî vekirin u sistu
xavkirin.

فەرۆتىن: فەرۆتىن. فەرۆىن، فەرۆىچکاندن
المحش، للجلد

Verrenîn: Veçirîn. verwîn. verwîçkandin.

فەرۆتى: بېستى ھاتى فەرۆتىن وفهوى
المحشوش

Verrenî: Pîstê hatî veçirîn u verwî.

فەرۆتى: روىكى. فەرۆندى. ژېھاتى
المنتوج، الناتج، الحورود، الزارد، الحاصل

Verrêtt: Rwîkirî. vewerandî. jêhatî.

فەرۆتى: فەرۆندى. پارزاندى. دىراندى.
الرشيع، التامض، التفضيض، الراشح

Verrêtt: Vewerandî. parzibandî. dêrandî.
dêrhândî.

فەرۆژک: فەرۆتک: ژېھات، فەرۆتىنک. دىرھانک
الرشاح، المرشح، المسكب، السكاب، المنفج، المورد

Verrêjk = Verrêtk: jêhat. vewerînk. dêrhank.

فەرۆتک: کەرکا ژفەرۆتىن وەرھای. تراشوک
الخراسه، ماسقط عندالبرى

Verrenk: Gerka jverenînê werhay. tiraşuk.

فەرۆتک: نامویرى فەرۆتىن.
الخراس، الفاراش

Verrenok: Amwîrê verenînê.

فەرۆتى: تىشتن ھاتى فەرۆتى تراشتى
الخريش، الخروش

Verrenî: Tiştê hatî verenî u traştî.

فەرۆست: بېرېون. پەقان. تەقان
الانقلاب، الانطلاق

Verrestin: Berbûn. peqan. teqan.

فەرۆستى: بېرېوى. پەقاي. تەقاي
الغالت، المنفلت، المغلوت، الطليق، المطلق

Verrestî: Berbûy. peqay. teqay.

فەرۆساندن: بېردان. تەقاندن
الافلات، الاطلاق

Verressandin: Berdan. teqandin.

فەرۆساندى: بېرداي. تەقاندى
المفلت، المطلق

Verresandî: Berday. teqandî.

فەرۆستى تر: بېرداي تر. تەقاندى
الافلت، الاطلاق

Verrestir: Berday tir. peqandî tir.

فەرۆتکا قازانى: گىرارابىنى قازاننى فەرۆلھای
القره

Verrenka Qazanê: Girara binê qazanê veqel-
hay.

فهرستان: دهرېون، بهرېون، پهقان، پژان، دهلوشی بون، پژکین، السیب للحيوان، البجس، الفجر للماء، الاستمناة للرمء

Verrestin: Derbûn, berbûn, peqan, bijan, deluşibon.

فهرستى: دهرېوى، بهرېوى، پهقاي، پژاي، دهلوشى بوى، پژكى.

السائب، الفاجر، الباجس، المفجر، المجبس

Verrestî: Derbûy, berbûy, peqay, bijay, deluşiboy.

فهرساندن: دهرکړن، بهردان، پهقاندن، پژاندن، دهلوشى کړن، پژکندن.

التفجير، التيجيس، التسييب

Verresandin: Derkirin, berdan, peqandin, bijandin, deluşîkirin.

فهرساندى: دهرکړى، بهرداى، پهقاندى، پژکندى، دهلوشى کړى، پژندى.

المسيب، المفجر، المجبس،

Verresandî: Derkirî, berday, peqandî, bijik-adî, deluşîkirî, bijandî.

فهرهينا رها: داورين، داپرين، داتراشتن اللف، لجوانب البثرمن الاطراف

Verrenîna Rexa: Darwîn, dabirrîn, datîrîzştin .

فهرستنا ژمرنى: قورتال بونا ژمرنى، رزگار بونا ژمرنى، النشوع، الفلت من الموت

Verrestina ji Mirnê: Qurtalbûna jmirnê, riz-garbuna jmirnê.

فهرئ بون: برئى كهتن، وهغركړن، باركړن السفر، الرحيل

Verrebûn: Brrêketin, wexerkirin, barkirin.

فهرئ بوى: برئى كهتى، وهغركړى، باركړى الراح، المسافر

Verrebûy: Cihê bilind u sirtu rex berday, ava jurda brijt.

فهرژا چيايى: جهئ بلند وسرت رهغ بهرداى وېراداى ثافا ژوردا برژيت

الساكنه، المصب للجليل

Verreja Çiyay: Vegerrhan, paşvehatin.

فهرطین پژکین: بهلاف بون، فهرکین، ژیکفېبون، خوه ژیک بهردان، ژیک فهدان

الزوال، الانكشاف، الانفراج

Verrevîn: Bijikîn, belavbûn, xwejêk berdan, jêk vedan.

فهرطى پژكى: بهلاف بوى، فهركى، ژیکفېبوى، ژیک فهداى الزائل، المفرج، المكشف

Verrevî: Bijikî, belavbûy, verrikî, jêk veday, jêkveday.

فهرطاندن پژکندن: بهلاف کړن، فهرکندن، ژیکفکړن، ژیک فهدان

الازاله، الانكشاف، التفريج

Verrevandin: Bijikandin, belavkirin, verrikandin, jêkvekirin, jêkvedan.

فهرطاندى: پژکندى، بهلاف کړى، فهرکندى، ژیکفکړى، ژیک فهداى

المزيل، المفرج، المكشف

Verrevandî: Bijikandî, belavkirî, verrikandî, jêkvekirî, jêkveday.

فهرزه: كهفرئ ناف كور، رهلهزه، جهئ مروف خوه، بدهت بېر دا باران ژمروفى نهگړيت

المغفرة، الوجع، شبه كهف فى الجبل

Verze: Kevrê nav kor, reveze, cihê mirove xwe, bdet berda baran jmirovî negîrît.

فهروين: فهرويچکاندن، چنين

الجنى للشمء، الحث للورق

Verrûn: Verwîçkandin, çinîn.

فهروى: چنى، فهرويچکاندى.

المجنئ، المحتوت

Verrû: Çinî, verwîçkandî.

فهروتن: کوتنا بېدانا، کووتن القضم

Verrotin: Kutana bdidana, kotin.

فهروتى: کووتى، بېدانا، خارى، بېدانا شکاندى، کړاندى المقضم

Verrotî: Kotî, bdidana xarî, bdidana şkandî, kirrandî.

هزهرين: فهكه ره مان. باشفه هاتن
العود، الرجوع، القفول

Vezivrrin: Xudankirin. saxkirin.

هزهرای: فهكه ره مای. باشفه زهری
العائد، الراجع، القافل

Vezivrrî: Vegerrhay. pašvezivrrî.

هزهراندن: فهكه تراندن.
الاعاده، الارجاع، الاقبال

Vezivrrandin: Vegêrandin.

هزهراندی: فهكه ترای
المعيد، المرجع، القفل

Vezivrrandî: Vegêrray.

هزهره مان: تهحسين. حوليسين
الزلق، الزال، الزلج، الزحفه

Vezelhan: Tehisîn. hulîsîn.

هزهرهای: تهحسی. حولیسی
المزحلج، الزالق، المزالج، المزلق

Vezelhay: Tehisî. hulîsî.

هزه لاندن: تهحساندن. حوليساندن. کوژتن لئوردی دان
الازلاق، الازلاج، الازلال، الاعتیال، الاسقاط

Vezelandin: Tehisandin. hulîsandin. kuj-
tinî. lerdîday. teaşkirin. êxistin.

هزه لاندی: تهحساندی. حوليساندی. کوژتی لئوردی دای.
تهلاش کری. ئیخستی

Vezelandî: Tehisandî. hulîsandî. kujtî. lêrdîday.
telsaşkirî. existî.

هزه لینگ: تهحسوک. حولیسوک
الزحلوقه، الزلاجه

Vezelînk: Tehisuk. hulîsuk.

هزان: ژیک دهه کتن. ژیک دهه یین... ژیک هاتن دهه. ژیک
زان. ژیک پهشین
التوالد، الاشتقاق، التکثیر

Vezan: Jêkderketin, jêkderbûn, jêkhatinder.
jêk zan. jêkpeşîn.

هزای: ژیک دهه کتی. ژیک دهه بی... ژیک هاتی دهه. ژیک
پهشیی

التوالد، المشتق، التکثیر

Vezay: Jêkderketî, jêkderbûy, jêkhatîder.
jêkpeşî.

هزاندن: ژیک پهشاندن. ژیک زانندن... ژیک دهه کړن. ژیک
دهه ئیخستن. ژیک ئینان دهه
التولید، التشتیق، التکثیر الاکثار

Vezandin: Jêk peşandin. jêkzandin. jêkderki-
rin. jikderêxistin. jêk înaner.

هزاندی: ژیک پهشاندی. ژیک دهه کړی. ژیک دهه ئیخستی.
المولد، المشتق، المکثر

Vezandî: Jêk peşandî. jêkderkirî. jikêxistî.

ههژن: پهقژین. لهین. ژهین. شلقین. شلقان. ههفرنجین.
ههلتویتیرین. لهین. لقلقین

الرده، رد الفعل، الرجوع، الحركه

Vejen: pepijîn. livîn. jenîn. şiliqîn. şilqan.
helfirincîn. heltwîrîn. livîn. livlivîn.

ههژنی: پهقژیی. لقی. ژهنی. شلقای. شلقی. ههفرنجی.
ههلتویتری. لقی

الراد، المردود، المتحرک، المرتج

Vejet: pepijî. livîn. jenî. şiliqîy. şilqaî. helfi-
rincî. heltwîrî. livî.

ههژنن: فه پهقژین. ههلهپهقژین. ههلتویتیرین. شلقین. ژهنین.
ههفرنجین. لهین

الاردتاء، الارتجاج، التحرك، رده الفعل

Vejenîn: Vepeqijîn. helpqijîn. heltwîrîn.
şilqîn. jenîn. helfirincîn. livîn.

ههژناندن: فهپهقژاندن. ههلهپهقژاندن. ههلتویتیراندن.
شلقاندن. ژهناندن. لقلاندن ههفرنجاندن.

التريد، التحريك

Vejenandin: Vepeqijandin. helpqijandin.
heltwîrandin. şilqandin. jenandin. helfirincîn.

livandin. helfirincandin.

ههژناندی: فهپهقژاندی. ههلهپهقژاندی. لقلاندی.

شلقاندی. ههلتویتیراندی. ژهناندی. ههفرنجاندی.
المردود، المحرك

Vejenandî: Vepeqijandî. helpqijandî.
heltwîrandî. şilqandî. jenandî. helfirincî. li-
vandî. helfirincandî.

ههژنوک: فهپهقژوک. ههلهپهقژوک. لقلوک. شفلوک.
المتردد، الحروک المردود

Vejenok: Vepeqijuk. helpqijik. şilqok. livli-
vok.

فەژىن: خودان بون. ژىيان. قەتاندن. ساخ بون
الانتعاش

Vejin: Xudanbün. jiyān. qetandin. saxbün.

فەژى: خودان بوى. ژىيائى. قەتاندى. ساخ بوى
المنعش

Vejî: Xudanbûy. jiyay. qetandî. saxbûy.

فەژىتاندن: خودان كرن. ژىياندن. قەتاندن. ساخ كرن
الانعاش

Vejînnandin: Xudankirin. jiyandin. qetandin.
saxkirin.

فەژىناندى: خودان كرى. ژىياندى. ساخ كرى
المنعش

Vejîndî: Xudankirî. jiyandî. saxkirî.

فەژاندن: خودان كرن. ساخ كرن. ساخ كرن
الاحياء، الانتعاش

Vejandin: Xudankirin. saxkirin.

فەژاندى: خودان كرى. ساخ كرى. ژىياندى.
الحى، المنعش

Vejandî: Xudankirî. saxkirî.

فەشكىنا جىيائى: كەندا جىيائى. پىچا جىيائى. قازىيا جىيائى
الثبره، الخيف

Veşkêna Çiyay: Kenda çiyay pêça çiyay.

فەشكاندن: پىچان. دوتاكرن. فەن ئىخستى.
فەچەماندن

الخنث، الكين، الثنى

Veşkandin: Pêçan. dutakirin. vebin.

فەشكاندى: پىچائى. دوتاكرى. فەن ئىخستى. فەچەماندى
الخنث، الكين، الثنى، المكبون، الخبوت

Veşkandî: Pêçay. dutakirî. vebin êxistî.
veçemandî.

فەشكەستى: دوتا بون. فەچەمهان. فەن كەتن. پىچاندن
الخانث، الثنبه

Veşkestin: Dutabûn. veçemhan. vbin ketin. pêçandin.

فەشكىن: دوتا. فەچەمهاى. فەن كەتى. پىچە. پىچەك
الخانث، الكين، الثنى

Veşkên: Duta. veçemhay. vbin ketî. pêçe. pêçek.

فەشارتن: بىن ئاخ كرن. پەنى كرن. بەركوب كرن
الدفن، الموارء، الحد

Veşartin: Bin axkirin. Penîkirin. bergurkirin.

فەشارتى: بىن ئاخ كرى. پەنى كرى. بەركوب كرى
المدفن، الموارى، الدفن

Veşartî: Bin axkirî. Penîkirî. bergurkirî.

فەشىروك: پەنى كە. بەركوب كە
الدافن

Veşêrok: Penîker. bergorker.

فەشىروكتانى: يارىيەكا. بچويكايە. خوەلتيك ورو
بەرزەمدەكن

لعبه الاخفاء

Veşêrotkanê: Yariyeka. bçwîkaye. xwelêkudo.
berzedken.

فەشارتن: پەنى كرن. ئاخفتن. پەنىكرن
الكتن، الكتمان

Veşartin: Penîkirin. axiftin. bin berkirin.

فەشارتى: ئاخفتن بىن بەركوبى
المكتوم

Veşartî: Axiftin penîkirî.

فەشارتن: ئاخفتن. ئاخفتن. پەردە كرن. پوشاندن
الاخفاء، الستر، الاضمار، التغب

Veşartin: Nixaftin. nixamtin. perdekirin. pşandin.

فەشارتى: ئاخفتى. ئاخفتى. پەردە كرى. پوشاندى
الخافى، الخفى، المغيب، الضمر

Veşartî: Nixaftî. nixamtî. perdekirî. pşandî.

فەشىروك: ئخيفوك. ئخيموك.
الكامن، الخافى، الساتر

Veşêrok: Nixavok. nixamok.

فەشرمان: ئخفتن. ئخفتن. پەنى بون. ئاقابون. بەرزە بون.
غەوارە بون

السر، الغروب، الخفاء، الغيب، الاضمار

Veşirhan: Nixaftin. nixamtin. penîbûn. avabûn.
berzebûn. xewarebûn.

فەشرهائى: ئخفتى.

ئخفتى. ئخافتى. ئاقابوى. بەرزە بوى. پەنى بوى.
غەوارە بوى

الضمير، المغيب، الخفى، الغيب، المغرب، المستور

Veşirhay: Nixaftî. niximtî. nixamtî. nixaftî. avabûy.
berzebûy. xewarebûy. penîbûy.

هشپروک: نخیفوک، نخیموک، پنهک.

الضمير، المقيب

Veşerok: Nixavok, nixamok, penek.

هشکاندن: پیچان، قبن نخستن، هتوبراژتن، هکرتن

الفر للثوب، الثني للخياطه

Veşkandin: Pêçan, vbîn êxistin, vegirtin.

هشارتنا بن ناخ: فافارتن ناخ رادانا سه

التمر، الاطمار

Veşartina Binaxê: vavartin, axradana ser.

ههواتن: پى دادان، هوتاندن: بشوينكى جلك ليدان، دنگدان

ليدان

التاجين، الوج، الدق، الضرب

Vequtan: Pêdana, hutandin, bşwînkî cilik lêdan, dingdan, lêdan.

ههواتى: پى داداى، هوتاندى: ليدائى جلكى بشوينكى هوت

داى دنگداى

النأجى، المدقوق، المضروب، المطروق، الماچن

Vequy: Pêdany, hutandî, lêday cilikê bşwînkî hutday, dingday.

ههوتك: شوينك، ميركوتك، دوقچك، دار دينك

المنجنه، الميچنه، المطرقه، المضرب

Vequtk: Şwînik, mîrkutk, duqîşk, dardingj.

ههوتوك: پى دادوك، ليدانك

الماچن، الطارق، الضارب

Vequtok: Pêdadok, lêdank.

ههواتن: پى دادان، هنگان، هوت ليدان

الضرب

Vequtan: Pêdadan, hingatin, hutlêdan.

ههواتى: پى داداى، هنگان، هوت ليدائى

المضروب

Vequtay: Pêdaday, hingafî, hutlêday.

ههواتن: شکاندن، ههچماندن.

القصف، النكس،

Veqrandin: Şkandin, veçemandin.

ههواتندى: شکاندى، ههچماندى.

المقصوف، النكوس،

Veqrandî: Şkandî, veçemandî.

ههکتن: ژاروبن، کهدابون

الرزح، الرزوح

Veketin: Jarbûn, gedabûn.

ههکتى: ژار، کهدا

الرازح، الرزيع

Veketi: Jar, geda.

ههک نخستن: خروکرن، ليکدان، ههچماندن، کوم کرن

الشمل، الحشر، الجمع، اللم، الضم، القرش، الکسب

Vekêxistin: Xirrkirin, lêkdan, vecemandin, kumkirin.

ههک نخستى: خروکرى، ليکداى، ههچماندى، کوم کرى

المحشور، المجموع، المشمول، المضموم، المم، الغريش

Vekêxistî: Xirrkirî, lêkday, vecemandî kumkirî.

ههک نخ: ههچمينک، خروک

الهاشر، الجامع، الضام، اللام، الشامل، القراش، الکاسب

Vekêx: Vecemînk, xirkuk.

ههکرن: شه لاندن، بهش کرن، زل کرن

الفتح، الحل، الفك، النقض، النکت

Vekirin: Şelandin, beşkirin, zilkin.

ههکرى: شه لاندى، بهش کرى، زل کرى

المفتوح، المحلول، المفكوك، المنكوث، المنقوض

Vekirî: Seladî, beşkirî, zilkirî.

ههکى: شه لينک، بهشوک، زلکوک

الفاش، الحل، المکک، الناقض، الناکث

Veker: Selînk, beşok, zilkok.

ههکولان: هه لشکافتن، لى کهرمان، هه لخيراندن، خپاره کرن

العزق، النبش، الحفر، البحت، المبحوث

Vekolan: Helişkaftin, lêgerhan, helxepirandin, xeparekirin.

ههکولائى: هه لشکافتى، لى کهرماى، هه لخيراندى.

خپاره کرى

المعزوق، المنبوش، المحفور، المبحوث،

Vekolaî: Helişkaftî, lêgerhay, helxepirandî, xeparekirî.

ههکول: کولينک، خپروک، هه لشکيف

العارف، التباش، الحفار، الباحث، الحافر، الباحث

Vekol: kulînk, xepirok, helişkîv.

ههکوزتن: سه ر ژن کرن، سه برين، سه قه فاندن

الذبح، النحر، الذکاة،

Vekuîtin: Serjêkirin, serbirrîn, serqefandin.

هكژن: سر ژن كړی. سربېری. سر قهاندی
المذبح، المنحر، المذكاة،

Vekujt: Serjêkirî. serbirî. serqefandî.

هكژ: سربېر. ستو بې. سر قهڼ
الذابح، الناحر، الذاكی

Vekuj: Serbirr. stubirr. serqefîn.

هكيشان: قهمان. مان. روژدی
الاستمرار، الدوام، الديمومة، الاستفراق

Vkekêşan: Veman. pêveşon. man. rujdî.

هكيشای: قهمای. پېغهجوی. مای
المستمر، المستغرق، الدائم.

Vekêşay: Vemay. pêveşoy. may.

هكيش: پېغهمای. روژدی کار
المدام

Vekêş: Pêvemay. rujdikar.

هكيشان: كيرويين. قهميلان. قهمان. ههژين
التأخير، التعويق، التأجيل

Vekêşan: Gîrubûn. vehêlan. veman. heziqîn.

هكيشای: كيرويوى. قهميلای. قهمای. ههژى
المتأخر، المتعوق، المؤجل

Vekêşai: Gîrubûy. vehêlay. vemay. heziqî.

هكيشو: ههژوک. كيروکړی
المعوق، العائق، المؤخر

Vekêşo: Heziquk. gîrukîrî.

هكيشان: ههکوهازتن. راكيشان. نينان. خشاندين.
النقل، الجذب، الجلب

Vekêşan: veguhaztin. rakêşan. înan. xirandin.
xişandin.

هكيشای: ههکوهازتنی. راكيشای. نينای. خشاندى.
خشاندى.

المنقول، المذوب، المجلوب

Vekêşay: veguhaztî. rakêşay. înay. xirandî. xişandî.

هكيش: ههکهميز. راكيش. نينوک. خرينوک. خشينوک.
الناقل، الجاذب، الجالب

Vekêş: Veguhêz. rakêş. eînok. xirînok. xişînok.

هكيشان: راكيشان. خشاندين. خشاندين. شپنهکړن. ژيک
نيان دهر

الجر، السحب، الجذب، المط

Vekêşan: Rakêşan. xirandin. xişandin. şipnekîrin.
jêk înan der.

هكيشای: راكيشای. خشاندى. خشاندى. شپنهکړی.
المجور، المسحوب، المذوب، المطوط

Vekêşai: Rakêşay. xirandî. xişandî. şipnekîrî.

هكيش: راكيش. خرينوک. خشينوک. خشيلوک. خشک
الساحب، الجاذب، الجار، المطو

Vekêş: Rakêş. xirînok. xişînok. xişîlok. xişîk.

هكيشک: خوه ژيک راكيشان.
المطو، التمطي، المطوة

Vekêşk: Xwejêk rakêşan.

هکول: پټ دز. ناخفتن دز. ناخفتن گوميز. پاش دي. پاش پيس
النمام

Vekol: Pêdiz. axiftindiz. axiftin guhêz. paşdir.
paşpêş.

هکولاناخفتن: ناخفتن هه لشکافتن
التنميم، التمام

Vekolana Axiftinê: Axiftin helişkaftin.

هکان = هکييان: هلکاندن. ههجوین
الاجترار

Vekan = Vekdyan: Hilkhilkin. vecwîn.

هکای = هکيياى: هلک هلکى. ههجوى
المجتر

Vekay = Vekdya: Hilkhilkî. vecw.

هکهمان: ههژفرين. زفرين
القبوء، الصدور، العود، الرجوع، الفیء

Vegerrhan: Vezivmîn. zivvîrîn.

هکهمای: ههژفرى. زفرى
العائد، الراجع، الفیء

Vegerrhay: Vezivvîrî. zivvîrî.

هکيران: زفراندين. ههژفراندين
الاعادة، الارجاع، الاصدار، الرد، الايفاء

Vegêrran: Vezivrandin. vezivvrandin.

هکيرای: زفراندى. ههژفراندى
المعاد، المرجوع، المصدور، المردود،

Vegêrray: zivrandî. Vezivrandî.

هکير: زفير

المعاد، المرجع، المعيد، المصدر، المرد

Vegêrr: Zivêr.

ههكر: زفروك
الرجع

Vegerr: Zivvrok.

ههكراندن: ههزفراندن

الاستعداد، الاسترجاع، الاسترداد، الاستيفاء

Vegêrrandin: Zivvrandin.

ههكراندی: ههزفراندی

المسترجع، المستعيد، المسترد، المستفیء

Vegêrandî: Zivvrandî.

ههكرتن: دهست راكرتن، مچاندن، كرتن، پاش نيخستن

القبض، الامساك، المنع، التوفير

Vegirtin: Destragirtin. miçandin. girtin. paş êxistin.

ههكرتي: دهست راكرتي، مچاندي، كرتي، پاش نيخستي
المقبوض، الممسوك

Vegirtî: Destragirtî. miçandî. girtî. paş êxistî.

ههكرتن: سهرا سهرا بون، ههدان، كشت بون

الشمول، العموم

Vegirtin: Seraserbûn. vedan. giştibûn.

ههكرتي: سهرا سهرا بوي، ههداي، كشت بوي

العام، الشامل

Vegirtî: Seraserbûy. veday. giştibûy.

ههكرتن: فترا چون، ههكهازتن، ژئ ههكرتن

العدوى، السرايه

Vegirtin: Vêraçûn. vegohaztin. jêvegirtin.

ههكرتي: فترا چوي، ههكهازتي، ژئ ههكرتي

المعدى، الساري

Vegirtî: Vêraçûy. vegohaztî. jêvegirtî.

ههكرتن: پيچان ههنيواژتن، جلك دوتا كرن، كورت كرن

كوي ههكرتن، وهركرتن، دهست راكرتن

اللقف، التلقف

Vegirtin: Pêçan. venwîrajtin. cilikd dutakirin.

kurtkîrin. govegirtin. wergirtin. dest ragirtin.

ههكرتي: تشتي ژودا هاتي وكرتي نهكتي نهردی

الملقف، التلقف

Vegirtî: Tiştê. jurda hatî u girtî neketî. erdî.

ههكروك: وهركروك

الملقف، اللقيف

Vegirok: Wergêrok.

ههكر: وهركر
اللقف

Vegir: Wergir.

ههكرتوك: تشتي هاتي خاري وهركرتي بوي بكفيت نهردی

الملقف، اللقف

Vegirtok: Tiştê hatî xarê wergirtî berî bkevît erdî.

ههكرتن: خوراكرتن، ههوهستان، سنگه پي بون

اللكا، التلكؤ

Vegirtin: Xuragirtin. vewestan. singepêbûn.

ههكرتن: سهردا بون، زيدهكرن، زهحف كرن، مشه كرن، پاش

نيخستن، دهست لي راكرتن،

التوفير

Vegirtin: Serda birin. zêde kirin zehifkirin. mişekirin.

paşêzistin. dest ragirtin.

ههكرتي: مشهكري، زهحف كري، پاش نيخستي.

الموفير

Vegirtî: Mişekirî. zehifkirî. paşêzistî.

ههكر: مشهبي، زهحفی.

الوافر، الوفير

Vegir: Mişeyî. zehfî.

ههكرتن: سهردا چون.

الغمر

Vegirtin: Serdaçon.

ههكرتي: سهردا چوي

المغمر

Vegirtin: Serdaçoy.

ههكر:

الغامر

Vegir:

ههكرتن: چارت كرن، ژيك كرتن.

الانتقام، التفریق للغنم، الفصل

Vegirtin: Çertkirin. jêkgirtin.

ههكرتي: چارت كري، ژيك كرتي.

المفرق، المنققی، المصنول

Vegirtî: Çertkirî. jêkgirtî.

ههكرهانا ريكن: باشفه زفرين

الغفول، خاص بالمسافر

Vegerrhana Rrêkê: Paşve zivvîn.

هه‌که‌هانا زوی: سفک زفرین
الانصباع

Vegerhane zû: Sivik zivrrîn.

هه‌که‌هاتن: زجه‌چون. ته‌قله‌کتی
التقل، التحویل، الانتقال

Veguhaztin: Jcîh çon. teqleketin.

هه‌که‌هاتن: زجه‌چو. ته‌قله‌کتی
المنقول، المحول، المنقل

Veguhaztî: Jcîh çoy. teqleketî.

هه‌که‌هاتن: زجه‌بو. ته‌قله‌لیدی
الناقل، المحول

Vegubêz: Jcîh bir. teqlelêday.

هه‌که‌هاتن: تیک وه‌ریو. لیک وه‌که‌هه‌مان. کرێل بون. دول
بون. دلول بون
التخبیط، التمرغ، التقلب

Vegeviezîn: Têkwerbûn. lêkwerhan. girrêlbûn.
dolbûn. dilol bûn.

هه‌که‌هاتن: تیک وه‌ریو. لیک وه‌که‌هه‌مان. کرێل بوی. دلول
بوی. دلول بوی
التمربغ، التقلب

Vegevezî: Têkwerbûy. lêkwerhay. girrêlbûy. dolbûy.
dilol bûy.

هه‌که‌هاتن: تیک وه‌ریو. لیک وه‌که‌هه‌مان. تیکه‌هه‌مان. کرێل
کرن. دلول کری.

الامراع، التخبیط، التقلب، التمرغ، الاقلاب، الاخباط

Vegevizandin: Têk werkirin. lêkwergeran. têk-
vedan. girrêlkin. dilolkirî.

هه‌که‌هاتن: تیکه‌هه‌مان. وه‌که‌هه‌مان. دلول کری. کرێل کری.
دلول کری

المرغ، التخبیط، التقلب

Vegevizandî: Têkveday. wergêrray. dolkirî. di-
olkirî.

هه‌که‌هاتن: هه‌که‌هه‌مان. لیک هه‌که‌هه‌مان
الزجل، اللحن، النغم، الهزج، الترم، الشدو

Velovrandin: Velerzandin. lêkvegerran.

هه‌که‌هاتن: هه‌که‌هه‌مان. لیک هه‌که‌هه‌مان
الزجل، اللحن، النغم، الهزج، الترم، الشدو

Velovrandî: velerzandî. lêkvegêrray.

هه‌که‌هاتن: هه‌که‌هه‌مان. لیک هه‌که‌هه‌مان

الزجل، اللحن، النغم، الهزج، الترم، الشدو، اللحن

Velovrîn: velerzîn. lêkvegerrîn.

هه‌که‌هاتن: هه‌که‌هه‌مان. بته‌ریو هه‌مان. هه‌که‌هه‌مان.
دکوندریسک بون. خوه‌په‌مان کرن
التدره، اللصیاد

Velûsandin: Venwîsandin. berdîvenan. melisz-
din. kundirîsk birin. xwepehinkirin.

هه‌که‌هاتن: هه‌که‌هه‌مان. بته‌ریو هه‌مان. کوندریسک
بری، هه‌که‌هه‌مان
المتدره

Velûsandî: Venwîsandî. berdîvenay. meliszndî.
kundirîsk birî.

هه‌که‌هاتن: کوندریسک چو. هه‌که‌هه‌مان. هه‌که‌هه‌مان. بته‌ریو
هه‌مان
الدري

Velûsay: Kundiskçoy. venwîsandî. melisî. berdîvenay.

هه‌که‌هاتن: بته‌ریو هه‌که‌هه‌مان. خوه‌په‌مان کرن
الکين، الکبون، اللطبي، ونحوه، اللط بالارض

Velûsandin: Berdîve xunwîsandin. xwe pehinkirin.

هه‌که‌هاتن: بته‌ریو هه‌که‌هه‌مان. خوه‌په‌مان کری
الکابن، الکبون، اللطط

Velûsandî: Berdîve xunwîsandî. xwe pehin kirî.

هه‌که‌هاتن: نويساي، نويساي، هه‌که‌هه‌مان. په‌مان بوی
اللطيظ، الکبين

Velûsay: Venwîsay. nûwîsay. melisî. pehinbûy.

هه‌که‌هاتن: هه‌که‌هه‌مان. کرک بون

الارتجاج، الارتعاش، الارتعاد، القشعريرة

Velerzîn: Heltwîrîn. girrikbûn.

هه‌که‌هاتن: هه‌که‌هه‌مان. کرک بوی

المرتجف، المرتعش، المرتعد، القشعر، الرعبد

Velerzî: Heltwîrî. girrikbûy.

هه‌که‌هاتن: هه‌که‌هه‌مان. کرک بوی

المرجف، المرعد، المرعش

Velerzok: Heltwîtirok. girrikoyî.

هه‌که‌هاتن: کرک نینانی. هه‌که‌هه‌مان

الارعاد، الارجاج، الارعاش

Velerzandin: Çirrik înanî. heltwîtirandî.

فهلوزاندی: گرک نینای. هلتویتزاندی
المردع المرعش، المرجف

Velerzandî: Çirrik inay. heltwîrandî .

هلمان: کیروبیو. هزقین. پاش کهتن. سنگه پێ بوو
التريت، المکت، التخلف، التأخير، العوق، التلکؤ

veman: Çirrbûn. heziqîn. paşketin. singe pêbûn.

هه‌م‌ای: کیروبیو. هزقی. پاش کهتی. سنگه پێ بوی
المتریت، الماکث، المتخلف، المتأخر، العائق، التملکأ

vemay: Çirrbûy. heziqî. paşketî. singe pêbûy.

هه‌مه‌هان: شه‌مرین. ته‌مرین. ره‌شمین
الطفوء، الانطفاء، الغمود، الهمود

Vemirhan: Semirîn. temirîn. reşimîn.

هه‌مه‌رائ: شه‌مری. ته‌مری. ره‌شمی
المنطقى، الخامد، الهامد

Vemirhy: Semirî. temirî. reşimî.

هه‌مه‌راندن: شه‌مراندن. ته‌مراندن. ره‌شماندن
الاطفاء، الاخفاء، الامداد

Vemirandin: Semirandin. temirandin. reşimandin.

هه‌مه‌راندی: شه‌مراندی. ته‌مراندی. ره‌شماندی
المطفي، الخمد، المهد

Vemirandî: Semirandî. temirandî. reşimandî.

هه‌مه‌رینک: شه‌مرینک. ته‌مرینک. ره‌شمینک
الطفاة، الخمد، المهد

Vemirînk: Semirînk. temirînk. reşimînk.

هه‌مه‌رینوک: شه‌مرینوک. ته‌مرینوک. ره‌شمینوک
الطافي، الهامد، الخمد، الطفا

Vemirînok: Semirînok. temirînok. reşimînok.

هه‌مه‌لین: خوراندن. هه‌موسین. په‌رخاندن
المرى للضرع، المسح، الدلك، المعس

Vemalîn: Xurandin. vehusîn. perixandin.

هه‌مالی: خوراندی. هه‌موسی. په‌رخاندی
المسوح، المعرى، الدلك، الماعس

Vemalîn: Xurandî. vehusî. perixandî.

هه‌مال: خورینک. هه‌موسک. په‌رخوک
الدلاک، الماسح، الماری، الدعاس

Vemal: Xurînk. vehusk. perixuk.

هه‌مالشان: هوسین. هه‌مالین. ره‌نین
التدلیک، التمسح

Vemaliştin: Hosîn. vemalîn. renîn.

هه‌مالشتی: هوسی. هه‌مالی. ره‌نی
الدلك، المسح

Vemaliştî: Husî. vemalî .

هه‌میتن: هه‌لچنین. هه‌لروستن. میژان. فیرکرن
المص، الامتصاص

Vemêtin: Helçinî. helmirwîstî. mêjan. firrkirî.

هه‌میتى: هه‌لچنى. هه‌لروستى. میژای. فیرکری
المتص

Vemêti: Helçinî. helmirwîstî. mêjay. firrkirî .

هه‌میز: هه‌لچنک. هه‌لرویسک. میتک
المصاص

Vemêj: Helçînk. helmirwîsk. mêtik.

هه‌میزى: هه‌لروستنى. میتنى. هه‌لچنى.
الامتصاص

Vemêjî: Helmîrwîstî. metinî. helçinî.

هه‌مالینا یوتنکا: زه‌اکرن. ده‌ست روندکا دان
الكفكفةللدمع

Vemalîna Rondka: Zîhakîrî. dest drondka dan.

هه‌نویساندن: فه‌لویساندن. مه‌لساندن. په‌ردی فه‌نان. خوه
په‌حن کرن

القدر، للمصیاد، اللصق، اللط، الکن للفرال

Venûsandin: Velwîsandin. melisandin. berdîvenan.

xwe pehinkirin.

هه‌نویسای: فه‌لویسای. مه‌لسای. په‌ردی فه‌نای
الندره، المکن، اللصق

Venûsandî: Velwîsay. melisay. berdîvenay.

هه‌نویراژن: چلک فه‌گرتن. پیچان. فه‌شکاندن
الخن، الثبن، الکف، الکفاه

Venûrajtin: Cilik vegirtin. pêçan. veşkandin.

هه‌نویراژتى: فه‌شکاندى. فه‌گرتى. پیچای دوتا کرى
المخن، الثبن، المكف

Venûrajtî: Veşkandî. vegirtî. pêçay. dutakirî.

هه‌نویژ: فه‌گرتنا چلکی. فه‌شکاندى. فه‌گرتى. پیچای. دوتا
کرى

الخبان، الثبن، الکف

Venûrêj: vegirtina cilî. veşkandî. vegirtî. pêçay.

dutakirî.

فەنان: دانان. چەقاندن. کێل کرن. فەدان
النكب، النصب، الاستهداف

Venan: Danan. ceqandin. kêlkin. vedan.

فەنای: دانای. چەقاندی. کێل کری. فەدای
النصب، الهادف، الهدف، النكب، المنتصب

Venay: Danay. ceqandî. kêlkirî. veday.

فەناندن: داناندن. چەقاندندن. کێل کرن. فەدان
الانصاب، التنصيب، الاهداف

Venandin: Danandin. ceqandin. vedan.

فەناندی: داناندی. چەقاندندی. فەدای
النصب، المهدف

Venandî: Danandî. ceqandî. kêlkin. veday.

فەنوک: دانەر. دانوک. چەقینوک. فەدانک
الناسب، الهادف

Venok: Daner. danok. çeçînok.

فەنۆژتن: خارکەتن. داکەتن. دادان. چک بون. تەبتین. خوه
گرتن. خوه رستی. داهاتن. بن جەبون
الجو، الهبط، السكون، القرار

Venihjtin: Xarketin. daktin. danan. çikbûn. tebitîn.
xwgirtin. xweristin. dahatin. bîncihbûn.

فەنۆژی: خارکەتی. داهاتی. داکەتی. دادای. چک بوی.
تەبتی. خوه گرتی. خوه رستی. بن جە.
بن جەبون
الجائی، الهابط، الساکن، المستقر،

Venihjtf: Xarketî. daktî. dahatî. danayn. çikbûy.
tebitî. xwgirtî. xweristî. bin cih. bîncihbûn.

فەنێزان: سەحکر. رێنان. فەکولان. هەلشکافتن. فەدیتن.
بەری خوه دان. لێ گەڕهان

اعادة النظر، اعادة البحث، اعادة التحقيق

Venêrran: Sehkirin. rênan. vekolan. helişkaftin.
vedîtîn. berêxwedan. lêgerhan.

فەنێرای: سەحکری. رێنای. فەکولای. هەلشکافتی. فەدیتی.
بەری خوه دای. لێ گەڕهای

المتحقق، المبحوث، المنظر، اليه، المعاد تحقيقه

Venêrray: Sehkirî. rênay. vekolay. helişkaftî.
vedîtî. berêxweday. lêgerhay.

فەهوسین: تیل کرن. حولی کرن. پێرادان. خوراندن.
پەرخاندن. فەمالین. فەنەژتن

الصقل، السيع، العرك، الحط

Vehusîn: Tîlkin. hulîkirin. pêrradan. xurandin.
perixandin. vemalîn. venihjtin.

فەهوسی: تیل کری. حولی کری. پێرادای. خوراندی.
پەرخاندی. فەمالی. فەنەژتی

المصقول، المحطوط، المسيع، المعرك

Vehusf: Tîlkirî. hulîkirî. pêrraday. xurandî. per-
ixandî. vemalî. venihjîfî.

فەهوسان: تیل بون. حولی بون. خورهان. خورین. پەرخین.
مالین. نەین

التصقل، التمرك، التسيغ، التحطط

Vehusan: Tîlbûn. hulîbûn. . xurhan.xurîn. perixîn.
malîn. nihîn.

فەهوسای: تیل بوی. حولی بوی. خورهای. پەرخای. نهایی
الصقيل، الصطيط، العريك

Vehusay: Tîlbûy. hulîbûy. . xurhay.xurîy. perixî.
malî. nihay.

فەهوسینگ: تەست بەرک. بەرهوسینگ. پێرادک. تیل کر
الصاقل، المصقل، المسيغه

Vehusînk: Dest berk. berhusînk. perraduk. îlko.

فەهوسک: هوسینگ. هوسانک

الصقال، العراک، السیاع

Vehusk: Husînk. hosank.

فەهوساندن: تیل کرن. حولی کرن. پێرادان

التصقيل، التسيغ، التمريك، الاصلال، الامراک

Vehusandin: Tîlkin. hulîkirin. pêrradan.

فەهوساندی: تیل کری. حولی کری.

الصقل، السيع، المعرك،

Vehusandî: Tîlkirî. hulîkirî.

فەهاندن: لێک نێخستن. تێکرا بێر ناک لێ بێر. تێک

پەشاندن. لێک گێردان. تێک نێخستن

الضفر، الجدل

Vehandin: Lêk êxistin. têkrabin. naviklêbirin.
têk peşandin. lêkgrêdan. têkêxistin.

فهمیلان: گیرو کرن. ههزقاندن. پاشفه هیلان. پاش نیخستن
الماطله، الاعاقه، التأخیر، التأجيل

Vehêlan: Gîrokirin. heziqandin. paşvehêlan.
paşêxistin.

فهمیلا: پاش نیخستی. گیرو کری. ههزقاندی

الماطل، المؤخر، المؤجل، المعاق

Vehêlay: Paşêxistî. gîrukîrî. heziqandî.

فهمیل = فهمیلا: پاش نیخ. گیرو کر. ههزقوک

الماطل، المؤخر، المعیق، المؤجل

Vehêl = Vehêlo: Paşêx. gîruker. heziquk.

فهمرفان فهمرفان: برین ههوان. کول بون فه. دانا بن

زوخین. نارهان

النکا، للجرح، الزرف

Veherriftin = Veherrifin: Brînhewdan. kulbon-
ve. danabin. zoxînarhan.

فهمرفتی فهمرفی: برین ههوادى. دای بن کول بویفه.

نارهای

المنکوء، المزروف

Veherriftî = Veherrifî: Brînhewday. kulboyve.
dayabin. arhay.

فهمرف: دان بنگ. برین کولک. نارینگ

النکاء، الزارف

Veherrêf: Danbînk. brînkulk. arînk.

فهمرفاندن: زوخاندن. کول کرن. خچخچاندن. ناراندن

الانکاء، الزراف

Veherrfandin: Zuxandin. kulkirin. xiçxiçandin.
arandin.

فهمرفاندی: زوخاندی. کول کری. خچخچاندی. ناراندی

المنکاء، المزرف

Veherrfandî: Zuxandî. kulkîrî. xiçxiçandî. arandî.

فهمرفان: بیهین هاتن. تهنابین

النخج للطعام، وتروحه مدة الراحة، الارتياح

Vehusan: Bêhin hatin. tenabûn.

فهمرفاندن: بیهین نینان. تهناکرن

الاراحة، الترويح

Vehusandin: Tenabûy.

فهمرفاندی: بیهین نینای. تهناکری

المروح، المتروح

Vehusandî: Bêhinînay. tena kirî.

فهماندی: لیک نیخستی. نافک لهل بری تیکراکری. تیک

پهشاندن. تیک بادای. لیک نیخستی. تیک نیخستی

المضفور، الجدول

Vehandin: Lêk êxistî. têkrabîrî. naviklelbîrî. têk
peşandî. lêkgrêday. têkêxisî.

فهمینوک: تیک نیخ. تیکرا کر. لیکدان کر

المضفیر، الجدیل

Vehînok: Lêk êx. têkraker. lêkdaker.

فهمینک: تیک نیخ. لیک گریدوک. لیک نیخستوک. نافک لهل

بر تیک پهشینک

المضفر، الجدیل

Vehînk: Têk êx. lêkgrêdok. lêk êxistok. navik-
lelbîr. têk peşînk.

فهمینای: لیک نیخستی. تن پهشاندی. لیک گریدای

الجدول، المضفور

Vênk: Lêk êxistî. têpeşandî. lêk grêday.

فهماندن: راجاندن. ریزکرن. شیرهکرن

النسج، النضد، النظم، النسق

Vehandin: Raçandin. rêzkirin. stêrkirin.

فهماندی: راجاندی. ریزکری. شیرهکری

المنسوج، المنضود، المنظم، المنسق

Vehandî: Raçandî. rêzkîrî. stêrkîrî.

فهمینای: راجینای. ریزبوی ستیره بوی

النسیج، التضید، المنظم، المنسق

Vehînay: Raçînay. rêzbûy. stêrbûy.

فهمینک: راجینک. ریزکر. ستیرهکر

النساج، النضاد، الناطم، الناسق، الضفار

Vehînk: Raçînk. rêzker. stêrker.

فهمینوک: راجینوک. ریزان

النساجة، التضاده، النظام، الاتساق، النسق

Vehînok: Raçînok. rêzan.

فهمنگان فهمنگان: دوبارهکرن. دوجاری کرن التکرار.

المعاودة

Vehingatin Vehingafîn: Dubarekirin. ducarîkirin.

فهمنگاتی فهمنگاتی: دوبارهکری. دوجاری کری المکرر

Vehingafî Vehingafî: Dubarekirî. ducarîkirî.

فهمنگی: دوبارهکر. دوبارهکر

الککار

Vehingêv: Dubarker. ducarker.

فههژاندن: خوه بادن، شول و مل کرن، تروتوزکرن
الزمو، التبختر، الاختيال، الخيلاء

Vehejandin: Xwebadan, şulmilkirin, tirtuzkîrin.

فههژاندی: خوه بادی، شول و مل کری، تروتوزکری
المزمو، المختل، المتبخر

Vehejandî: Xwebaday, şulmilkîrî tirtuzkîrî.

فههژین: تر توژ، خوه بادوک، شلوکه
المزمو، المختال، المتبختر

Vehejîn: Tirtuz, xwebadok, şiloke.

فههشفتن فههشفتن: تیکه لک بوی، خهونی، نافک که تنه دان
اللتباس، الخط، التخبیط

Veheşiftin Veheşifîn: Tikelibûy, xewnîn, navik
ketin, vedan.

فههشفتی فههشفتی: تیکه لک بوی، خهونی، نافک که نی،
فدای

اللتبس، المطح، التخبیط

Veheşiftû Veheşifî: Tikelibûy, xewnî, navik ketî,
veday.

فههشیف: تیکه لوک، خهونوک
اللتبس، الخابط، اللاطخ

Veheşêf: Têkelok, xewnok.

فههژان: راههژان، گولوله بون، زقرقان، فههشان
الترنج

Vehejan: Rahejan, gululebûn, ziqziqan, veheşan.

فههژای: راههژای، گولوله بوی، زقرقای، فههشای
الترنج

Vehejay: Rahejay, gululebûy, ziqziqay, veheşay.

فههژاندن: راههژاندن، گولوله کرن، زقرقاندن، فههشاندن
الترنج، الارجاج

Vehejandin: Rahejandin, gululekîrin, ziqziqan-
din, veheşandin.

فههژاندی: راههژاندی، گولوله کری، زقرقاندی، فههشاندی
المرنج، المرجح

Vehejandî: Rahejandî, gululekîrî, ziqziqandî,
veheşandî.

فههشان: فههژان، راههژان، زقرقان، گولوله بون
الترنج

Veheşan: Vehejan, rahejan, ziqziqan, gululebûn.

فههشای: فههژای، راههژای، زقرقای، گولوله بوی
الترنج

Veheşay: Vehejay, rahejay, ziqziqay, gululebûy.

فههراندن: دیراندن

الترشیع، الترضیع، الترضیض، البذع

Vewerandin: Dêrandin.

فههراندی: دیراندی

المرشح، المنضح، المنضض، المبدع

Vewerandî: Dêrandî.

فههرینک: دیرینک

المصیل، الرشیع، البذع

Vewerînk: Dêrînk.

فههراندن: لاک کرن، ژار کرن، بلنگاز کرن، لیواز کرن،
داقوتان، رویت کرن، زه بوی کرن

التهزبل، التفقیر، الافقار، التهزبل

Vewerandin: Lakkirin, jarkirin, bilingazkirin, lê-
wazkirin, daqutan, rwîtkirin, xebwînkirin.

فههراندی: لاک کری، ژار کری، بلنگاز کری، لیواز کری،
داقوتای، رویت کری، فهپریتی

المنهزل، المغفر

Vewerandî: Lakkirî, jarkirî, bilingazkirî, lêwaz-
kirî, daqutay, rwîtkirî, vereêtî.

فههراندن: کفاشتن، پارزاندن، فهپریتن
التلخیص، اللکلام

Vewerandin: Givaştin, parzinandin, verêtin.

فههراندی: کفاشتی، پارزاندی، فهپریتی
الملخص، اللکلام

Vewerandî: Givaştî, parzinandî, verêtî.

فههرینا ناخفتن: فهپریتا ناخفتن، فهپریتا کووتن
الفذکة، الخلاصة، الملخص

Vewerîna Axiftînê: Verêja axiftînê, verêja gotinê.

فههراندن: فهپریتن، پارزنین، دیراندن

المصل، وضع اللبن فی کيس لیقطر ماء

Vewerandin: Verêtin, parazinîn, dêrandin.

فههراندی: فهپریتی، پارزنی، دیراندی
المزول

Vewerandî: Verêtî, parazinî, dêrandî.

فهرینک: پارزنوک، فهریزوک، دیروک
المصلاة، المرحضة، الفکارة، المقطرة

Vewerfink: Parzinok, verêjok, dêrok.

فهرهای: فهریتی، پارزنی، دیروای
الماصل، للابن فی الکبس

Vewerhay: Verêti, parzini, dêrhay.

فهرهانا حالی: کهدا بون، ژار بون، بهلنگاز بون، رویت
بون

الهزيلة، الفقر المدقع

Vewerhana Halî: Gedabûn, jarbûn, belin-gazbûn, rwîtbûn.

فهرهای: کهدا بوی، ژار بوی، رویت بوی
المهزبل، المدقع

Vewerhay: Gedabûy, jarbûy, rwîtbûn.

فهرهانا گیانی: زنییر بون، بیچاره بون
النحول، من دون مرض وسقم

Vewerhana Gîyanî: zinêrbûn, bêçarebûn.

فهرهای: زنییر بوی، بیچاره بوی
الناحل، النحول

Vewerhay: zinêrbûy, bêçarebûy.

فهراندن: زنییرکرن، بیچارهکرن
التنحیل

Vewerandin: zinêrkin, bêçarekin.

فهرین: بیچارهیی، زنییری
المنحول

Vewerîn: Bêçareyi, zineri.

فهروار: پاقر کر، رادای، تشت واکرنا زجهن شولی،
ماقیتن، فهرمیزی

العروء

Vewjar: Paqijkirî, raday, tiştrakirna jcihê şulî, havêtin, veguhêzî.

فهرارتن: چه پاقر کرن، چه رادان، بزوين کرن،
فهرهارتنا تشتی

العرد

Vewjartin: Cih paqijkirin, cih radan, bijwinkirin, veguhaztina tiştî.

فهرژیر: پاقر کر، بزوين کر، فهرمیزی، رادانک
العريد

Vewjêr: Paqijker, bijwinker, veguhazti, raday.

فهرژارتی: پاقر کر، بزوين کر، فهرهارتی، رادای
المعروء

Vewjartî: paqijkirî, bijwinkirî, veguhazti, raday.

فهرژیروک: پاقروک، بزوينوک، رادانوک، فهرمیزوک
العار، المعرد

Vewjêrok: Paqijok, bijwînok, radanok, veguhêzok.

فهرستان: راهوستان، چک بون، مەند بون، خوهرکتن، شوت
بون

الوقوف

Vewestan: Rawestan, çikbûn, mendbûn, xwegirtin, şutbûn.

فهرستای: راهوستای، چک بوی، مەند بوی، شوت بوی
الواقف

Vewestay: Rawestay, çikbûy, mendbûy, şutbûy.

فهرستینک: راهوستینک
الواقف

vewestînk: Rawestînk.

فهرستاندن: راهوستاندن، مەندکرن، شوت کرن،
الایقاف، التوقيف

Vewestandin: Rawestandin, mendkirin, şulkin.

فهرستاندی: راهوستاندی، مەندکری، شوت کری،
الموقوف، الموقف

Vewestandî: Rawestandî, mendkirî, şulkirî.

فئ:

تلصق فی اول اللفظ لاکمال المعنی

vê.

فئ:

هذه

vê.

فئت نهلیقت: تلقی، بلقی

الجبر، الضرورة، الالزام، لابد منه

Vêtnevêt: Ilqî, bilqî.

لِجَا = فِجَار: نَفْجَا. نَفْجَار

اَنْ

Vêca = Vêcar: Ivca. ivcar.

فِجَارِي: فِئ كَرِي. فِئ نَفْلِي.

هَذِهِ الْمَرَّةَ، الْآنَ، اَنْ

Vêcarê: Vêgerrê. vêneqlê.

فِيدَان: هَلَكْرَتْنَا زُ نَهْدِي. رَاكْرْنَا زُ نَهْدِي. جِهَانْدَن.

خَرْكِرَن

الْلَقَطُ، الْاِلْتِقَاطُ، لِلْثَمَرِ وَنَحْوِهِ:

Vêdan: Helgirtina jierdî. rakirna jierdî. cemandin.

فِيدَاي: تَشْتِي هَلَكْرَتِي. تَشْتِي رَاكْرِي. جِهَانْدِي. خَرْكِرِي

الْمَقْطُوعُ، الْمَقْطُوعُ، الْمَلْتَقَطُ

Vêday: Tiştêhelgirtî. tiştê rakirî. cemandî. xirkirî.

فِيدَانَك: هَلَكْر. رَاكْر. جِهْمِيَنَك

الْلَقَطُ

Vêdan: Helgirtina jerdî. rakirna jerdî. cemandin. xirrkirin. Helgir. raker. cemînk

فِيدَاي: تَشْتِي هَلَكْرَتِي. تَشْتِي رَاكْرِي. جِهَانْدِي. خَرْكِرِي

الْمَقْطُوعُ، الْمَقْطُوعُ، الْمَلْتَقَطُ

Vêday: Tiştê helgirtî. tiştêrakirî. cemandî. xirkirî.

فِيدَانَك: هَلَكْر. رَاكْر. جِهْمِيَنَك

الْلَقَطُ

Vêdank: Helgir. raker. cemînk.

فِيرِه = فِيرِي: نَهْئِي جِهِي. فِئ نَهْدِي. هِيرِه

هَنَا

Vêre = vêrê: Evî cihî. vîerdî. hêre.

فِيرَا جُون: هَلْبَاسَك بُون. جُونَا سَر. بِيْفَه جُون

الْتَسْلِقُ

Vêrreçon: Helbaskbûn. çuna ser. vêra çon.

فِيرَا جُون: هَلْبَاسَك بُون. جُون سَر. بِيْفَه جُون

الْمَتَسَلِقُ

Vêrreçoy: Helbaskbûy. çuy ser. vêra çoy.

فِيرَا جُون: بِيْفَه جُون. لَسَر جُون

الْاِسْتِطْرَادُ، السَّرْدُ، الْمَوَاصِلَةُ، السَّرِيَانُ، الْاِسْتِمْرَارُ

Vêrreçon: Pêveçon. Iser çon.

فِيرَا جُون: بِيْفَه جُون. لَسَر جُون

الْمُسْتَطْرَدُ، الْمَارِدُ، الْمَوَاصِلَةُ، الْمَاسَرِي، الْمُسْتَمَرُّ

Vêrreçoy : Pêveçoy. Iser çoy.

فِيَك تِيْخَسْتَن: جِهَانْدَن. خَرْكِرَن. كَوْم كَرَن. تِينَان تِيَك.

لِيَكْدَان

الْقَرْشُ، اللَّيْمُ، الْضَمُّ، الْكَنْزُ، الْجَمْعُ، الْاِفْتِنَاءُ

Vêkêxistin: Cemandin. xirrkirin. komkirin. înan êk. têkdan.

فِيَك تِيْخَسْتِي: جِهَانْدِي. خَرْكِرِي. كَوْم كَرِي. تِينَان تِيَك.

لِيَكْدَاي

الْقَرْشِي، اللَّيْمُ، الْمَخْصُومُ، الْمَكْنُوزُ، الْمَغْنَى، الْجَمُوعُ

Vêkêxistî: Cemandî. xirrkirî. komkirî. înay êk. têkday.

فِيَك تِيْخ: جِهْمِيَنُوك. خَرْكِر. كَوْم كَر. لِيَكْدُوك. لِيَكْدَانَك

الْقَارَشُ، الْجَامِعُ، اللَّامُ، الضَّامُ، الْكَانُزُ، الْمَغْنَى

Vêkêx: Cemînok. xirrker. komker. lêkdok. lêkdank.

فِيَك تِيْخِي: لِيَكْدَانِي. خَرْكِرَنِي. جِهْمِيَنِي

التَّجْمِيْعُ، الْاِجْمَاعُ، الْاِكْتِنَانُ، الْاِضْمَامُ

Vêkêxî: Lêkdanî. xirrkirnî. cemînî.

فِيرَا بَهْزِيَن: زَفِير بُون. بِيَن زَار بُون. شَهْزِيرَهْبُون. تَهْوِيَن

السَّامُ، الْمَلَالُ، الْفُجْرُ، الْكَلَلُ، الْاِسْتِيَاءُ

Verrabezîn: Zivêrbûn. bêzarbûn. şepirzebûn. tewixîn.

فِيرَا بَهْزِي: بِيَن زَار بُون. زَفِير بُون. شَهْزِيرَهْبُون. تَهْوِي

السَّامُ، الْمَسَامُ، الْمَهْجَرُ

Verrabezî: Berzebûy. zivêrbûy. şepirzebûy. tewixî.

فِيرَاكِهَشْتَن: سَر رَاكِهَشْتَن. فِيرَاكِهَان

الْبُلُوْغُ، الْوَصُولُ، الرَّشْدُ، الْلُحُوقُ

Vêrragihiştin: Serragihîşin. vêrragihan.

فِيرَاكِهَشْتِي: سَر رَاكِهَشْتِي. فِيرَاكِهَاي

الْبَالِغُ، الْوَاَصِلُ، الْاَلِاقُ، الرَّاشِدُ

Vêrragihiştî: Serragihîştî. vêrragihay.

فِيرَاكِهَانْدَن: سَر رَاكِهَانْدَن. هَايْدَان

الْاِلَاقُ، الْاِیْصَالُ، الْاِرْشَادُ، الْاِبْلَاقُ

Vêrragihandin: Serragihandin. haydan.

فیراگهاندی: سهر راگهاندی. هایدای
الملحق، الموصل، المرشد، المبلغ

Vërragihandî: Serragihandî. hayday.

فیکدان: فیدان. راگرن، هلگرتن. ژجه مه لاندن
اللتقاط

Vêkdan: Vêdan. rakirin. helgirtin. jcihhe-
landin.

فیکدای: فیدای، ژئردی، هلگرتی. ژجه راگرتی
الملتقط، الملقط، الملقط

Vêkday: Vêday. helgirtî. jcihherakirî.

فیک دانک: فیدانک. هه لینگ
الاقط

Vêkdank: Vêdank. helînk.

فێ کەتن: سهر راگهاندن. هنگاتن
الاهداء، الاصابة

Vêketin: Serragihandin. hingatin.

فێ کەتی: سهر راگهاندی. هنگاتی
المهدی، المصاب

Vêketî: Serragihandî. hingatî.

فیک کرن: لگهک را بارتن. پیک کرن. ههف گوربباتی
الموانعه، الموافقه، الاتسجام، الاستئناس

Vêkkirin: Lgelik rabartin. pêkkirin. hevгур-
yatî. lgelikrêkkin.

فیک کەر: ههف کور. پیک کەر. لگهک ریک کەتی
الوائمن، الموافق، المسجم، المؤنس

Vêk ker: Hevgur. pêkker. lgelikrêkkin.

فیک کەتا دەنگا: پیکهف کوتن. فیکرا کوتن
الایقاع

Vêkkinetina denga: Pêkve gutin. vëkra gutin.

فیک کەتا گری: ژیمار. مود مود
التوح، المناحة

Vêkkinetina girî: Zêmar. hurrhurr.

فیکرا یەردان: زوخاندن. ئاراندن. کش کرن. تیک هوسین
ناف تیدان

الزاج، الاماجة، التحريض، الشغب

vêkkraberdan: Zuxandin. arandin. kişîkirin.
têkhusîn. navtêdan.

فیکرا چونا شەری: خلفه کرن. هەردان
الاعتلاج، للحرب سافروا معا

Vêkrraçona Şerrî: Xilfîkirin. hewdan.

فیکراچون: لیک کەتن. بەربونا ئیک. نافک کەتن. ههف
رویش بون

النزاع، الخزام، العراق

Vêkrraçon: Lêkkinetîn. berbonaek. navikke-
tin. hevrvîşbûn.

فیکراچوی: لیک کەتی. بەربوی ئیک. نافک کەتی. ههف
رویش بوی

النزاع، المخاصم، المارک

Vêkrraçoy: Lêkkinetî. berboyak. navikketî.
hevrvîşbûy.

فیکراچون: پیکهف چون. لگهک چون. ههفراچون. کیش بون
السير معا، السير الجماعي، المسيرة الجماعية

Vêkrraçon: Pêkve çon. lgelikçon. hevrraçon.
kêşbûn.

فیک کەتن: تیک تهشقلین. خربون. کوم بون
اللقاء، الملاقة، المصادفة، الاجتماع

Vêk ketin: Têk teşqilîn. xirrbûn. kombûn.

فیک کەتی: تیک تهشقلی. خربوی. کوم بوی
الملتقى، المصادف، الملقى

Vêk ketî: Têk teşqilî. xirrbûy. kombûy.

فیک کەتن: لیکدان. شق دهقان
الاصطدام، التلاطم

Vêk ketin: Lêkdan. şeqdeqanê.

فیک کەتی: لیکدای
المصطدم، التلاطم

Vêk ketî: lêkday.

فیک کەتن: پیک وەرھاتن. تیک ئالھان. لیک ئالھان
النتام

Vêk ketin: Pêkwerhatin. têkalhan. lêkalhan.

فیک کەتی: پیک وەرھاتی. تیک ئالھای. لیک ئالھای
الملتئم

Vêk ketî: Pêkwerhatî. têkalhay. lêkalhay.

فیک کەتن: جەمابون. خربون. کوم بون. داجرھان
اللتقى، التجمهر

Vêk ketin: cemabûn. xirrbûn. dacirrhan.

فيهل چون: مهلباسك بون. فيرا چون.

التسلق، الارتقاء، التدرج، الصعود

Vêhelçon: Helbakbûn. vëraçon.

فن كافي: نوكة. نهه. نهو. في دهمي
الان

Vêgavê: Noke. nihe. niho. vîdemî.

فج = فجين: لج. لجين. خج. خجين

صوت الايلاج، في الزوجة

Viçviç = Viçên: Liçliç. liçên. xiçxiç. xiçên.

في: ميره. فيري. هره. فيره
هنا

Vir: Hêre. vêrê. vêre.

في: زيرك چوى. باداي. خوهر. ليك فازي. تي تپ

المخالف، المعاكس، الملو، التقيض، المباين، المائل، المنحرف

Virr: Jberikçoy. baday. xwehir. lêkvajî. tîteq.

في بون: خاربون. زيرك چون. ليك فازي بون. بادان بون.

تي تپ بون

التباين، التخالف، التلوي، التحرف، التمرج

Virrbûn: Xarbûn. jberikçon. lêkvejîbûn. badanbûn. tîteqbûn.

في بوى: خاربوى. زيرك چوى. ليك فازي بوى. بادان بوى.

تي تپ بوى

المخالف، المباين، المنحرف

Virrbûy: Xarbûy. jberikçoy. lêkvejîbûy. badanbûy. tîteqbûy.

في تر: خارتر. زيرك چوى تر. ليك فازي تر. بادان تر. تي

تپ تر

الايين، الاعكس، الاخلف، الاحرف

Virrbtir: Xar tir. jberikçoy tir. lêkvejî tir. badan tir. tîteq tir.

في كون: خاركون. ليك فازي كون. زيرك بون. هرومريادان

التحريف، الاعكاس، التبيين

Virrkirin: Xarkirin. jberikbirin. lêkvejîkirin. werbadan.

في كرى: خاركرى. زيرك برى. ليك فازي كرى. ليك باداي

الحراف، المعكس، المخلف

Virrkirî: Xarkirî. jberikbirî. lêkvejîkirî lêk-baday.

فري = فرياتي: خوه هري. زيرك چونياتي. ليك فازياتي.

ليك باداني

الاختلاف، الخلاف، التباين، العكس، الانحراف، المخالفة

Virr= Virryatî: Xwehri. jberik çonyatî. lêk-vajyatî. lêkbadanî.

في: ياتك دان. پشت دانا بسلي. تي دانا نهفياني

الاشاحة، التدابر، انعطاف، استكراهي

Virr: Patikdan. piştana bislî. tîdana evyanî.

فردان: هافيتن. تن وهركون. هافيتنا زحيل

الغذف، التقذيف، الرمي، الارما

Virrdan: Havêtin. têwerkirin. havêtina jhêl.

فرفرانن: هافيتنا زحيل. تيهرهركنا توند

الارما، بعنف، الغذف، بشده، الرشق بقوة

Virrvirrandin: Havêtina jhêl. têwerkirina tund.

فردانان: ياتك دان. پشت دان. بهروهركيترانا نهفياني

الامتعاظ، الاشاحة، بكرامه

Virrdanan: Patikdan. piştan. berwergêrrana nevyanî.

فرفره: خرخال. دهمي كيروفر. تهقالي ليك زفريني

العجلة، الدولاب، القرص الدوار، عجلة السيارة

Virrvirre: Xirrxal. depê gurruvir. teqalê lêk zivirrinê.

فرفريك: زهفلك. باسكن دهستى. لويلكا دهستى. جهى بازنا

المعصم، العضد، الساعد، العضلات

Virrvirk: Zevlek. baskê destî. lîwlîkadeştî. cihe bazina.

فرفريك: فنننوك. نه نوور. بهرهوانه. چهرهتوك

الخدروف، الفاراة، المروحة

Virrvirok: Vinvinok. neur. perwane. çerxetok.

فري كون: هنارتن. نهسپارتن

البعث، الارسال، الانتخاب

Virrêkirin: Hinartin. espartin.

فري كرى: هنارتى. نهسپارتى. بيلك. پيك

المبعوث، المنتخب، المرسل

Virrêkirî: Hinartî. espartî. pîlik. peyk.

فري كره: هنير. نهسپير. پيك. بيلك

الباعث، المرسل، المندوب

Virrêker: Hinêr. aspêr. peyk. pîlik.

لفننوک: فرڤروک، نهوږ
الدوامه، الفراره

Vinvinok: Virvirrok. neur.

لفننوکائی: یاری کرنا بښنوکڼ
لعبه الدوامه

Vinvinukanê: Yarî kirna bvnviokê.

فل: پلت. خاف. سست وېست. نازک. تشتنی ثاف تن
تېفلن وی ته تک بیت بساناهی بېه قیت
الناکت، النازک

Vil: Pilt. xav. sistupist. nazik. tiştê av têfivilê.
wê tenik bît bshanahî bpeqît.

فل بون: پلت بون. خاف بون. سست بون. نازک بون
النتکت، التزک

vilbûn: Piltbûn. xavûn. sistbûn. nazikbûn.

فل بوی: پلت بوی. خاف بوی. دل مې بوی. نازک بوی
المنزک، المنک

vilbûy: Piltbûy. xavbûy. sistbûy. nazikbûy.

فل تر: پلت تر. خاف تر. دل مې تر. نازک تر
الانکت، الانزک

viltir: Pilt tir. xav tir. sist tir. nazik tir.

فل کرن: پلت کرن. خاف کرن. دل مې کرن. نازک کرن
التنکیت، الانزاک

vilkirin: Piltkirin. xavkirin. dilmêkirin. naxikkirin.

فل کړی: پلت کړی. نازک کړی. سست کړی. خاف کړی.
المنک، المنزک

vilkirî: Piltkirî. xavkirî. dilmêkirî.

فلی لپيائي: پلتي. پلنيائي. خافي. خافيائي. نازکي.
نازکيائي سستی. سستیائي
النکت، النزاکه، الرقه، الهشاشه

Vilt = Vilfyatî: Piltî. piltiyatî. xavî. xaviyatî. na-
zikî. nazikyatî.

(ف) فی:

فی: نفی
هذا

Vi: Evî.

فيج: فاج. خار. خوهر. برهه کي فەشور
الفلز، الاموج، التميل، المنحرف

Vîç: Vaç. xar. xwehîr. brexekîveçûrr.

فرلې = فرلن: مې مې مرین. دهنگی لیک زلفرینا نامویری کر
کر. کرین.

صوت التدوير، صوت الاله، الدواره، كالسيارة، ونحوه

Virvir = Virrên: Mirmir. mirrên. dengê lêk-
zivrrîna amwîrî. girr girr. girrên.

فرک: شلا سافرائ. سافارا روڼ. ليناي
الصماء، الشورباء

Virrik: Şila savarê. savara ruhunlênay

فرت: فاله. رویت. خوږوله. کوشخه له
خالی، فارغ، عاری، خاوی

Virt: Vala. rwît. xulule. kuşxelle.

فرلی = فرتييائي: فالايي. خوږولامي. رویتي. کوشخه لېي
الخواء، الخلاء، الفراغ، الفضاء، العراء

Virt = Virtyatî: Valayî. xululahî. rwîtî. kuşxeleyî.

فری: فت لت. رویت. خوهره فیتنا بلوت. بازدان
حرکه الوثب، القفز، الدب

Virr: Fitfit. xwehavêtina blot. bazdan.

فرک: شورکا ثافي. فرکا ميزئ. جرانافي
الومعه، النافورة

Vizik: Şurka avê. vizkamîzê. çirra avê.

فرک راگرتن: بلندکرنا فرکا ميزئ. فرک هافيتن. چرهافيتن
الوزع

Vizik Rragirtin: Bilind kirna vizka mîzê. vizik-
havêtin. çirrhavêtin.

فرکا ميزئ: سيبا ميزئ. سويلافا ميزئ. چرانافي
الشخشاخ، النفض للبول

Vizka Mîzê: Sipa mîzê. swîlava mîzê.

فرزفروک: بونکا ثاف هافيتتن. بچويک ياريا پڼ دکن. چر
چر دهافيتت
الزرافه، مضخة الاطفال، لعبة

Vizvizok: Butka av havêtinê . biçwîk yarya pêdk-
en. çirrçirr dhavêjît.

فرزل = فرزن: دهنگن هافيتنا شورکي. دهنگن جريتنا
هافيتنا ثافي

صوت تدفق الماء، من الزرافة

Vizviz = Vizên: Dengê havêtina şurkê. dengê
çirrêna havêtina avê.

فيج بون: فاج بون. خوهمر بون. برهخهکی کهتن. لنگانا
برهخهکی بون. خويل بون
المعوج، القزل، التقلز

Viçbûn: Vaçbûn. xwehîrbûn. brexekîvebûn.
xwîlbûn.

فيج بوی: فاج بوی. خوهمر بوی. لنگانا برهخهکی کهتی.
خويل بوی
المعوج، القزل، المحرف.

Viçbûy: Vaçbûy. xwehîrbûy. brexekîvebûy.
xwîlbûy.

فيج تر: فاج تر. خوهمر تر. برهخهکی کهتی تر. لنگ تر.
خويل تر

Viç tir: Vaç tir. xwehîrtir. brexekîketî tir. xwîl tir.
الاقزل، الاموج، الاميل، الاحرف

فيج کرن: فاج کرن. خوهمر کرن. برهخهکی ئیخستی.
خويل کرن
الاقزال، التعويج، الامالة

Viçkirin: Vaçkirin. xwehîrkin. brexekî êxistî.
xwîlkin.

فيج کری: فاج کری. خوهمر کری. برهخهکی ئیخستی.
خويل کری
المعوج، القزل، المحرف

Viçkîrî: Vaçkîrî. xwehîrkîrî. brexekî êxistî. xwîlkîrî.

فيچی = فيچيانی: فاجی. فاجيیانی. خوهمری. خوهمریانی
المعوج، القزل، الميل

Viçt = Viçatî: Vaçî. vaçyatî. xwehîrî. xwehîryatî.
فيچوزک: راخوخته. فلیته. کهتوره. حیز. همری
الثافة، الفاحش، النذل

Viçozk: Raxwîte. felîte. ketore. hîz. herimî.

في: وير. جاف برهخهکی کهزقری
الاحول

Vîr:: Wîr. çav brexekî ve zivîrî.

فيي بون: وير بون. جاف طاربون
الحولان

Vîrbûn: Wîrbûn. çavxarbûn.

فيي بوی: وير بوی. جاف خاربوی
المصاب بالاحول

Vîrbûy: Wîrbûy. çavxarbûy.

فيي کرن: وير کرن. جاف خارکرن
التحول، الاحوال

Vîrkin: Wîrkin. çavxarkirin.

فيي کری: وير کری. جاف خارکری
المحول

Vîrkîrî: Wîrkîrî. çavxarkîrî.

فيري فيريانی: ويری. ويریانی. جاف خوهمری
الحول للعین

Vîrî = Vîryatî: Wîrî. wîryatî. çavxwehîrî.

فيز فيز = فيزین: دهنکی فرینا پهری تهیری. دهنکی چونا
بهركتی فیشهکی

الخوات، دوی الجناح للطير

Vizvîz = Vîzân: Dengê frîna perrê teyrî. dengê
çona berkê fişekê.

فيچوزک: حیزی. کهتورهی. راخوختهی.
الثافة، التفاهه، الفحش، اللجشاء

Viçozkî: Hîzî. ketwerî. raxwîteî.

فييان: نهفن. خوهش تقيانی
الحب، الوله، الوجد، الومق، الود

Vîyan: Evîn. xweştivyatî.

فييان: داخاز. کام. تارهزو
الغرض، المشينه، العزيمه

Vîyan: Daxaz. kam. arezo.

فييانا کونئ: دلدان. دانا دلی
النيه، العزيمه

Vîyan kîmê: Dildan. dana dilî.

فييانا کانی: کر. پهستوک
الفتون

Vîyana gamê: Gîr. pestok.

فيين: تنگهزاری فييان
الوجد، العشق

Vîn: Tengzarî.

قائیلی، قائیلیاتی: لبرهاتی، رازیاتی، سرنهرم یاتی،
سرنهرمین

(الرضا، القناعه)

Qaŋŋi=Qaŋlyatŋ: Liberhatinŋ, raziyatŋ, sernerimti,
serneriminŋ.

قائیمه: قولاچ
(الباع)

Qaŋme: Qûlaç.

قاب: رمخنه، لکه، تعن
(النقد، الطعن، اللمز، السخریه)

Qap: Rexne, leke, te'in.

قاب بهردان: رمخنه کرن، لکه کورت
(الطعن، الانتقاد، التلمز)

Qapberdan: Rexnekin, lekegotin.

قاب هافیتن: رمخنه دان، لکه کرن
(التنقید، الاطمان، الائتمان)

Qaphavêtin: Rexnedan, lekckirin.

قاب هافیتن: رمخنه کەر، لکه دار
(الطمان، النقاد، اللماز، الساخر)

Qaphavêj: Rexneker, Lekedar.

قاب هافیتن: رمخنه کرن، لکه داری
(الطمان، النقد، السخریه، اللمز)

Qaphavêji: Rexnekinŋ, lekedary.

قابیه: پنی، پارچه، پنبه ناسنی، پهچروپه ناسنی
(الطراق، الرقعہ، الطلبه کالحديد)

Qape: Pinî, parçe, pinya asinî, peçrîwîmaasinî.

قابیه بون: پنی بون، پهچروپه بون
(التطريق، الترقيع، الترقع)

Qapebûn: Pinîbûn, peçrîwîmebûn.

قابیه بون: پنی بون، پهچروپه بون
(الطرق، المرقع)

Qapebûy: pinîbûy, peçrîwîmebûy.

قابیه تر: پنی تر، پهچروپه تر
(الاطرف، الارقع)

Qapetir: Pinîtir, peçrîwîmetir.

قابیه کرن: پنی کرن، پهچروپه کرن
(الاطراق، الارفاع)

Qapekirin: Pinîkirin, peçrîwîmekirin.

ق

Q

قائیل: لبرهاتی، رازی، سرنهرم
(الراضی، القانع، المستجاب)

Qaŋŋi: Liberhatŋ, razî, sernerim.

قائیل بون: لبرهاتن، رازی بون، سرنهرم بون
(الارتضاء، الاقتناع)

Qaŋŋbûn: Liberhatin, razîbûn, sernerimbûn.

قائیل بوی: لبرهاتی، رازی بوی، سرنهرم بوی
(المرتضى، المقنع)

Qaŋŋbûy: Liberhatî, razîbûy, sernerimbûy.

قائیل تر: لبرهاتی تر، رازی تر، سرنهرم تر
(الارضی، الاقنع)

Qaŋŋtir: Liberhatîtir, razîtir, sernerimtir.

قائیل کرن: لبرهاتن، رازی کرن، سرنهرم کرن
(الارضاء، الاقتناع)

Qaŋŋkirin: Liberhatin, razîkirin, sernerimkirin.

قائیل کری: لبرهاتن، رازی کری، سرنهرم کری
(المرضی، المقنع)

Qaŋŋkirî: Liberhatinay, razîkirî, sernerimkirî.

قلاخ جییاتی: نزدغانیاتی، رتی کرهاتی، تاریش فاریتشا بیزی ریتی

(الرفصه، القرمصه، الارهاب)

Qaçaqçtıyaf: Nijdevaniyatı, rêgiryatı, arêşvarêa bidizî û bê rêz.

قاج راقوب: نامانیت ناخنی، کهریورتیت نامانیت ناخنی (الشقف، المواعین الفخاریه)

Qaçûqop: Amanêt axê, kerûpirtêt amanêt axê.

قاج: ههفرست، دارکا ههراشینه (الععر، شجره)

Qaç: Hevrist, dareka herasîne.

قاجک: بئیشتی جوبینی (اللبانه، العلك)

Qaçik: Benîştê ciwînê.

قاجکی شافانا: توخمهکتی کبیایه (نبات عشبی یهک)

Qaçkê Şivana: Tuxmekê gîyaye.

قاج قاجوک: توخمهکتی کبیایه (نبات عشبی)

Qaçqaçok: Tuxmekê gîyaye.

قاجچن: تشتی لچ و مکی ههفری، ناخا قاجچن ههرا کز (العلک، الدلغان، اللدن، اللدانه للتراب)

Qaçın: Tiştê liç wekî hevîrî, axa qaçın, herîya gizir.

قاد: کاخ، زاك، مهیدانا شهری (ساحه الوغی، میدان المعركه)

Qad: Meydana şerî, zak, kax.

قاری: حواری، قبری، قیزی، کولی (الصباح، الصراح)

Qarî: Hewarî, qîrî, qijî, golî.

قار قار، قارین: بیگار، یال یال، قیر قیر، قیرین (العویل، الصراخ، الصباح، الصخب، الضجيج، اللغو، اللغظ)

Qarqar = Qarên: bêgar, yalyal, qîrqîr, qîrên.

قار قاری: کال کالی، قیر قیری، قیز قیزی (البطیر)

Qarqarî: Galgalî, qîrqîrî, qîj qîjî.

قاپه کر: پنی کر، پهچرویمه کر (الطرق، المرقع)

Qapêkirî: Pinîkirî, peçrîwîmekirî.

قاپیاتی: پنی کر، پهچرویمه کر (الطرق، المرقع)

Qapyatî: Pinîkirî, Peçrîwîmekirî.

قاپه، قاپک: دهرگفانک، دهریوش، دهرقرانک (السمام، السداده، الغمام)

Qape = Qapik: Dergivanik, derpoş, derqerank.

قاپی: دهرک، دهلپه (الباب، القوه، الثغره)

Qapî: Dergih, delîve.

قات: جار، کهر (الضعف، الوجبه، الکهر، الطبقة للطلاء، المره)

Qat: Car, gerr.

قاتی: مانه؟ قای، ما (لداه استفهام یعنی: آ، ا، قد، الیس؟)

Qatî: Mane? qay, ma.

قات: کاروان (القافله)

Qatir: Karwan.

قارچی: کاروانی (القافل، السائن، المکاری)

Qatirçî: Karwanî.

قات: برهک، مشارق مزین (المنشار الکبیر، القاطوع)

Qato: Birrek, mişarê, mezin.

قلاخ: نزدغانی، رتی کر، بازرکانی بی رتی، نزدغی (الرفص، العاصی، الهارب، المهرب، الاموال المهریه)

Qaçax: Nijdevan, rêgir, bazirganêbêrêz, nijdeçî.

قاجاغی: نزدغانی، رتی کر، تاریش فاریتشا، چته (الرفصه، المعصیان، التهريب، القرمصه)

Qaçaxî: Nijdevanî, rêgîrî, arêşvarêşa çeteyîfê.

قلاج جی: بازرکانی جتهوین رتی، بازرکانی بزیقه بازرکانی دکت (المهرب)

Qaçaxçî: Bazirganê çetûbêrêz, bazirgançê, bidizîve bazirganiyê dike.

قارماني: په لوانی، صمبکی، میریاشی، میرچاکی، میرخاسی،
تی مپاتی

(البطله، البساله)

Qarmanf: Pehlewanf, simbekf, mërbaşı, mërçakf, mërxaşı, tēheyatf.

قار قاز، قازین: قار قاز، قازین، قیز قیز، قیزین، کال کال، یال یال،
بیگار

(الصراخ، الصباح، العویل، اللغظ، اللغو، الضوضاء)

Qajqaj = Qajên: Qarqar, qarên, qîjqîj, qîjîn, galgal, yalyal, bēgar.

قاز قازی: کال کالی، قیز قیزی، قار قاری

(البطریق)

Qajqajl: Galgalî, qîjqîjî, qarqarî.

قاز: تیرمیرکتی نالی به، یا من دبیژن قازین تیر دبیژن فولک

(الوزه، الوز)

Qaz: Teyrekê aviye, ya mē dibêjnê qazyanêr dibêjnê quling.

قازان: دیزکا لیتان

(القدر، الرجل، القعب، القطانه، البرمه)

Qazan: Dîzka lēnanê.

قازانج: کار، وهج، فایده

(الربح، الفائدة، النفع)

Qazanc: Kar, wec, fayde.

قازي ناغا: گاز

(النفط)

Qazlaxa: Gaz.

قازي: داد کار

(القاضي)

Qazf: Dadkar.

قازوخ: چیخن، چیخن قوتانا قوتی، بو نازاردان بشکنجه دان

(اله للتعذيب، یغز فی الشرح، سیخ یقعده علیہ المعذب)

Qazox: Çixin, çixinê qutana winê, boazardanê boışkencedanê.

قازي خان: توخمهکتی گیایه

(نبات عشبي)

Qaztuxan: Tûxmekê giyaye.

قاز: مسری، لاک لیواز، بیچاره، کلندار، بن لهن، بن قهرم،
قهرمانی

(الاجفف، الضامر، الهزبل، التحیل، التتحیف)

Qazr: Misrî, lak, lēwaz, bēçare, kelindar, bēleven, bēqerrem, vewerhay.

قازبون: مسری بون، کلندار بون، لاک بون، لیواز بون، بن قهرم
بون، قهرمان بون

(التجفف، التضمير، التهزل، التخل، التتحف)

Qazbûn: Misribûn, kelindarbûn, lakbûn, lēwazbûn, bēqerembûn, vewerhanbûn.

قاز بوی: مسری بوی، کلندار بوی، لاک بوی، بن لهن بوی،

قهرمان بوی

(المضمير، المنحل، المنحف، المجهف، المهزل)

Qazbûy: Misribûy, kelindarbûy, laxbûy, bēlevenbûy, vewerhaybûy.

قازتر: مسری تر، لاک، لیواز تر، کلندار تر، بن قهرم تر،

قهرمانی تر

(الانحل، الانحق، الامزل)

Qaztîr: Misrîtir, laktîr, lēwaztîr, kelindartîr, bēqerremtîr, vewerhaytîr.

قاز کرن: مسری کرن، لاک کرن، کلندار کرن، لیواز کرن، بن

لهن کرن، بن قهرم کرن

(التتحيل، التتحيف، الامزال، الاجفاف، الاضمار)

Qazkirin: Misrîkirin, lakirin, kelindarkirin, bēqeremkirin, bēlevenkirin, lēwazkirin.

قاز کری: مسری کری، کلندار کری، لاکری، لیواز کری

(المنحل، المنحف، المهزل، المجهف، المضمير)

Qazkîrî: Misrîkîrî, kelindarkîrî, lakîrî, lēwazkîrî.

قازي، قازماني: مسریانی، کلنداری، لاکي، لیوازي، بن لهنی،

بن قهرمی

(التجفف، التضمير، الهزال، النحالة، التحافة)

Qazf = Qarryatf: Misrîyatf, kelindarf, lakî, lēwazf, bēlevenf, bē qeremî.

قارمان: په لوان، میرخاس، میرچاک، تی همی، صمبک

(البطل، الباسل)

Qareman: Pehlewan, mërxaş, mërçak, tē heyf, simbek.

قالکت بشکوژئ: كهلوزانكت بشكوژئ، كافلوزانكت سولوين
(القطب، غلاف الزهر)

Qafikêbijkojê: Kavlojankê bişkojê, kavlojankê solînê.

قاق: فيقي، فيقيئ هشك وهك كويژ ومويژا بزمانئ زاروكا
(الامار، الجفقه في لغة الاطفال كالجوز واللوز والزبيب، والتين)

Qaq: Fêqî, fêqîyê hişk, wek gwîz û mêwîja bi zimanê zaroka.

قاقوشك: قلابيارا، توخمهكن قهلابه
(الزراع البري)

Qawîşk: Qela beyara, tuxmekê qelaye.

قاقوشكي: خفسكي، دفتين، نهاتني، عللدار، نساخ
(الاسمك، للحبوان، المغلول، والسقيم للانسان)

Qaqoskî: Xefiskî, deqîn, nehatî, nesax, îledar.

قاقوشكياتي: خفسكياتي، دفتين، نهاتني، نساخي، عللداري
(الصمك، السقم، العله)

Qaqoskîyatî: Xefiskîyatî, deqînî, nehatî, nesaxî, îledarî.

قالقئ: كاغئ، نامه
(القرطاس، الرسالة)

Qaqez: Kaxez, name.

قالك: قليبوچك، بوريا قالا، نامانئ خولوله
(الاسطوانة الفارغة، العلبة)

Qalik: Qelpwîşk, boriya vala, amanê xulole.

قالب: كلهخ، قونيم، قايدة
(الحجم، المعيار، القياس)

Qalib: Kelex, qodîm, qayde.

قالب دان: كلهخ كرن، قونيم كرن، قايدة كرن
(التحجيم، التعبير، القياس، القايمة)

Qalibdan: Kelexkirin, qodîmkirin, qaydekirin.

قالب كرن:

(البنية، البدن، الهيكل، الجثة، الحجم)

Qalibkirin.

قام: قايدة، تخته، بنگ، بن بنگه، بندق
(وضع، موضع، قاعدة)

Qam: Qayde, texte, binik, bin, bingeh, bindik.

قامجي: جويئي كهلمئ، تويژئ كهلمئ، نيشان، ناتك
(الوسط، المقرع، العلامة، التجاري لشراء الاخشاب)

Qamçî: Çwivê kevlî, topizê kevlî, nişan, natik.

قازي بيزينكانئ: بيزينكانئ، هفركيا لويجي، جرجرا بن سر وين

(السفسطه، المكابر، اللجاجة، الماحك)

Qazîbezînkane: Berdinganê, hevrikiya lewçeyî, circa bê ser û bin.

قازي بيزينك: هفركئ لويج، هفركئ خويس، چره كيشئ بن دويماي

(السفسطائي، المكابر، الماحك)

Qazîbezînk: Hevrikê lewçe, hevrikê xwîs, cire kêşê bê domahî.

قازانا هلمئ: توخمهكن قازانا به تشئي ديهوزنيت هلم ئئ ناچيت، ئئ دهر ناكيفيت

(القدر البخاري)

Qazana Helmê: Tuxmekê qazanaye tiştî d i bi-hijînît helim jênaçîl jê dernakevît.

قاس: كاف، دم ومخت، بيستك
(الحين، البرمه، الان)

Qas: Gav, dem û wext, bistek.

قاس: چندي

(المقدار، الكمية)

Qas: Çendî.

قاش: موهركا هنگوستيرئ، موركا كوستيرئ
(الفص، فصوص الجسم)

Qaş: Morka hingustîrê, morka gustîrê.

قال: دهرگئانك، دهرپوش، دهرقئانك، قهباغ، ترار، دهرخوينك
(القحف، الغطاء، النسام)

Qaf: Dergivank, derpoş, derqerranik, qepax, tir-ar, derxwînk.

قالئ سئري: ترارئ سئري، كوكنئ مئري
(قحف الرأس)

Qafê serî: Tirarê serî, kodikê mejî.

قاف وقالب: مورماندور، توير، خرک، خلهک، کوتان، کئري، کئري، چار رهخ

(الحيط، الحلقة، الجهات، الارباع الاطراف)

Qafûqaf: Dormandor, têwer, xirr, xelek, kutan, gerî, ger, çarrex.

قالک: ترارئ گولا، گولدانک، قوئي گولا
(الاص، ج، الص، المزهرية)

Qafik: Tirarê gula, qupê gula, guldanik.

قاروش کیشی: مهرکی، جره جی کرن، گنگاشان سەر وهر
(الجدال، الفارغ، النقاش، الهراء)

Qawîşkêş: Hevîrkî, cîre cîrkirin, gîngaşa bê ser û ber.

قاروش کیش: جره کیش
(المجادل، اللجوج)

Qawîşkêş: Cîrekêş.

قافی: قاتی، ما، مانه
(اداء استفهام بمعنى: الا، ما، اليس، قد؟)

Qay: Qatî, ma, mane.

قاییخ: گمی، دافه رست
(القارب، البلم، المعیر المانی)

Qayix: Gemî, daverist.

قاییل: رازی، لیههاتی، سهرنهرم
(الراضی، الفانم)

Qayîl: Razî, liberhatî, ser nerim.

قاییلی: رازیاتی، لیههاتی، سهرنهرمیاتی
(القناعه، الرضاء)

Qayîlî: Razîyatî, liberhatî, sernermatî.

قاییم: موکوم، نازا، خوهرست، بوکور، خوهر، بن جه
(المتین، القوى، الثابت، الراسخ، الصامد، الصلب)

Qayîm: Mukum, aza, xwerist, bukur, xwegir, bine cih.

قاییم بون: موکوم بون، بوکور بون، خوهرستن، نازا بون
(التمتن، الترسخ، التثیت)

Qayîmbûn: Mukumbûn, bukurbûn, xwreistin, azabûn.

قاییم بوی: موکوم بوی، بوکور بوی، خوهرستی، نازا بوی
(المتین، الترسخ، التثیت، المصمود)

Qayîmbûy: Mukumbûy, Bukurbûy, xweristî, azabûy.

قاییم تر: موکوم تر، بوکورت، نازا تر، خوهرستی تر
(الامتن، الاثیت، الارسخ، الاصمد، الاقوی، الاصلب)

Qayîmtir: Mukumtir, bukurtir, xweristîtir.

قاییم کرن: موکوم کرن، بوکورکرن نازا کرن، خوهرساندن
(التمتن، الترسیخ، التثیت، التقویه)

Qayîmkirin: Mukumkirin, bukurkirin, azakirin, xwerisandin.

قاییش: قهرم، لافمن، قور، کتر
(الاسل، البردی، الحلفاء، الزنجیل، القصب)

Qamîş: Qerrem, leven, wîr, kitir.

قاییش: دل چوین، نارمزو و فیاان
(الاشتہاء، الرغبة، الإرادة، الحب)

Qamîş: dilçon, arezû û vîyan.

قام چوین: درافتن کوالی، درافتن ترشی وهر ومالاتی
(خزیه الموائی)

Qamçwîr: Diravê kewalî, diravê terş û mer û malatî.

قان: قانہ، پنی، قوشن، توله
(البقعه، الرقه، القطر، الحیز، الاقليم)

Qan = Qane: Pinî, qoşen, tewle.

قانا گییای: قوشن، قنبل، قونبل
(الزعمه، الفرزخ، النداء، النفا)

Qanagîyay: Qoşen, qunbel.

قان قان: پنی پنی، قوشن قوشن، قونبل قونبل، توله توله
(البلع، المفرزخ)

Qanqan: Pinî pinî, qoşen qoşen, qunbel qunbel, tewle tewle.

قانون: ریز، ریک، رین، بهرنامه، رێبار
(الاستور، القانون، النظام، السنه، النهج)

Qanwîn: Rêz, rêk, rê, bername, rêbar.

قاور مه: قلی، گوشتن قه لاندی، گوشتن سوورکری
(القلیه، اللحم القلی)

Qawirne: Qelî, goştê qelandî, goştê sorkirî.

قاروش: کهلتن کمار کری
(الجلد المبعوع)

Qawîş: Kevlê gemarkirî.

قاروش: شویتکا کهللی، پشت بینکا چهرمی
(الحزام الجلدی)

Qawîş: Şwîtkâ kevlî, pişt bēnkâ çermî.

قاروش کیشان: گنگاشه، قازی بینکانن، مهرکییا لهجه و بین
سەر وین، جره

(الجدال، النقاش، السفسطه، المکاربه، الماحکه)

Qawîşkêşan: Gîngaşe, qazî bizînkânê hevîrkîya lewçe û bê ser û bin, cîrre.

قلمبوی: مەزن بوی، تژی بوی، پز بوی، گژی بوی، پقبی، دل ئافا بوی، کپ بلند بوی، داگرتی بوی
(المتکبر، التضخم، الممتلئ، المكتظ)

Qebəbūy: Mezin būy, tjiybūy, pibūy, gijbūy, pifbūy, dil mezinbūy, dil avabūy, kep bilind būy, dagirtūbūy.

قەبەت: مەزن تر، تژی تر، پرتو، گژتو، پف تر، دل مەزن تر، دل ئافا تر، کپ بلند تر، داگرتی تر
(الاکبر، الاضخم، الاکثظ)

Qebetir: Mezintir, tijtīr, pirtir, gijtir, piftir, dil mezintir, dil avatir, kep bilind, dagirtūtir.

قەبەکر: مەزن کړن، تەفانن، تژی کړن، داگرتن، دل ئافا کړن، دل مەزن کړن، کپ بلند کړن
(التکلیظ، التضخیم، الاکبار)

Qebekirin: Mezinkirin, tifiqandin, tijfīkin, dagirtin, dil avakirin, dil mezinkirin, kep bilind kīrin.

قەبە کر: مەزن کر، داگرتی، تژی کر، دل مەزن کر، دل ئافا کر، کپ بلند کر
(المکثظ، المضخم، المکبر)

Qebekirf: Mezinkirf, dagirtf, tijfīkirf, dil mezin kīrf, dil avakirf, kep bilind kīrf.

قەبەیی، قەبیاتی: مەزنی، تژیاتی، داگرتنی، دل مەزنی، دل ئافایی، پفاتی، تەفینیی
(الکبریاء، الخیلاء، الکظاظه، الزهو، الامتلاء، الضخامة)

Qebeyf = Qebeyatf: Mezinīf, tijyatīf, dil mezinīf, dargirtinīf, dil avayīf, pifatīf, tifiqīnīf.

قەبیان: تەفین، پز بون، ژوبون، قەلوی بون
(المحس، الولج، النفاف)

Qebilūn: Tefiqīn, borbūn, zirrbūn, qelewbūn.

قەبلی: تەفقی، پز بوی، ژو بوی، قەلوی بوی
(المحس، المولج)

Qebilī: Tefiqī, borbūy, zirrbūy, qelewbūy.

قەبیلان: تەفانن، پزکړن، ژوکړن، قەلەمکړن
(الاحساس، التولیع)

Qebilandin: Tefiqandin, borkirin, zirkin, qelewbūn, qelewbūn.

قەبیلان نەکن: سەردین، دندک، توند بون
(الدخن، البضم، اسشداد، حب الزرع)

Qebilāna dindkē: Serdīn, dindik, tundbūn.

قایم کر: موکوم کر، بوکوم کر، ئازا کر، خوهرساندی
(الثبت، المرسخ، الممتن، المقوی)

Qayfīmkirf: Mûkûmkirf, bûkerkirf, azakirf, xweisandf.

قایمی، قایمیاتی: موکومی، بوکوی، ئازایی، خوهرستن، موکومیاتی، بوکومیاتی

(المثانة، القوة، الرسوخ، الثبات، الصمود، الصلابه)

Qayīmī = Qayīmyatf: Mukumī, bukurī, azayī, xweristī.

قایم: دل خاز، راست ودرست
(القصد، الاعتدال)

Qayde: Dil xaz, rast û dirist.

قایم: چەندی، وەک ئێکی
(المقدار، القیاس، المعیار، المطابقه)

Qayde: Çendî, wek êkî.

قایمیاتی: شتی ئێکاتی، چەندەکی، راست ودرستی، دل خازیاتی
(المطابقه، المقدار، القدر، العدل، القصد)

Qaydeyatf: Dil êkafî, çendekî, rast û diristf, dil xazyatf.

قەبالە: کاربستخوهر گرتن، دەر راچونا کارمکێ نییار
(الالتزام، التعمد، القباله)

Qabale: Kar bistûxwe girtin, diber raçûna karekê diyar.

قەب قەبە: خاندنا کەمی، ئاف بخوهر دان
(تفرید، الحجل، القبح)

Qebqeb = Qebûn: Xandina kewî, navdixwedan.

قەبەبە: پێلایا داری
(القبقاب)

Qabqebk: Pêlava darî.

قەبە: تەفقی، مەزن، تژی، پز، گژ، پف، دل ئافا، دل مەزن، دفن بلند، داگرتی

(ضخم، متفخم، کبیر ممتلئ، متکبر، متعجرف، مكتظ)

Qebe: Tefiqî, mezin, tijf, pir, gij, piv, dil ava, dil mezin, difin bilind, dagirtî.

قەبەبون: مەزن بون، تژی بون، پز بون، گژی بون، پف بون، دل مەزن بون، دل ئافا بون، دفن بلند بون، داگرتی بون
(التکبر، التضخم، المكتظ، التعجرف، الانتفاخ)

Qebebûn: Mezinbûn, tijibûn, pibûn, gijbûn, pifbûn, dilmezin bûn, dil avabûn, difin bilindbûn, dagirtûbûn.

قەبو: داخازا شەهەر، خازتتا خوڤە لیکدانى، ناف دىخوڤدان
(طلب البارزە، طلب الزال، مطالبه الخصام)

Qebo: Daxaza şerî, xaztina xwe lëkdanê, nav dxwedan.

قەبان: ترازى، ئامورىيى سىنگاندن و كيشانا
(الوزن، الميزان، القبان، الوزان)

Qepan: Terazî, amwîrê singandin û kêşana.

قەپاخ: دەرگىڭانك، دەرڤوش، دەرقرامك، قاب
(السمام، الصمام، السداده، الغطاء)

Qepax: Dergivank, derxwînk, derpoş, derqirank, qap.

قەپاغى: دەرھوچك، دورانكا دەرھوچكى، كرتدانى
(كم الثوب، كم القميص)

Qepaxîf: Derhuçik, doranka derhuçkî, girêdanî.

قەپاغى: توخمەكى تىڭىكت كىنار بو
(صفت من البنثقيه، المسد نو الصمام)

Qepaxîf: Tuxmekê tivengêt kevnar bo.

قەتاي: ھاقى، باژىڭە، تەقاي، ھەى بوى، قەرستى، پىچاي، بىستاي
(الهاثم، الضال، الشارد، الطلق، القات، السائب)

Qetay: Havî, bajêle, teqay, heybûy, verestî; piçay, bistay.

قەتان: ھاقى بوى، باژىڭە بوى، تەقان، ھەى بوى، قەرستى، پىچان، بىستان

(الهيتمان، الضلال، الشروء، الانفلات، الانطلاق، الهمل)

Qetan: Havîbûn, bajêlebûn, leqan, heybûn, verestî, piçay.

قەتان: كوتا بوى، كوك بوى، بووين، دەرپازبون
(القضاء، الانجاز، المضاء، التفضيه)

Qetan: Kuta bûn, kukbûn, borîn, derbazbûn.

قەتاي: كوتا بوى، كوك بوى، بووى، رابوى، دەرپازبوى
(القضى، المنجز، المضى، المقطوع)

Qetay: Kutabûy, kukbûi, bory, rabûy, derbazbûy.

قەتان: پىچان، بىستان، قەرستى، بېرىن، بزدان
(الانقطاع، الانقراط، الانقلاب)

Qetan: Piçay, bistay, verestî, birbûn, bizdan.

قەتاي: پىچاي، بىستاي، بېرىي، قەرستى، بزداي
(الانقطاع، المنقراط)

Qetay: Piçay, bistay, birrbûy, verestî, bizday.

قەتان: سەرراست بوى، خلاس بوى
(الانقضاء، الانجاز، المضاء)

Qetan: Serrastbûn, xilasbûn.

قەتاندن: دەرپازكړن، بوړاندن، سەرراست كړن، كوك كړن
(الانقضاء، الامضاء، الانجاز)

Qetandin: Derbazkirin, borandin, serrastkirin, kukkirin.

قەتاندن: تەقاندن، باژىڭە كړن، ھاقى كړن، دوير كړن، توت كړن، ھاژوتن

(الاضلال، التشريد، اليماد)

Qetandin: Teqandin, bajêlekirin, havîkirin, dwîrkin, tutkirin, hajotin.

قەتاندن: پىچاندن، بزداندن
(الاقطاع، التقطيع، التفريط)

Qetandin: Piçandin bizdandin.

قەتاندى: پىچاندى، بزداندى

(المشرد، المضل، المقضى، المنجز، المقطع، المفرط، المسيب، المهمل)

Qetandî: Piçandî, bizdandî.

قەترەگىرتا چالا: ھندى چاق بېيىن، دويراتىيا چالا دېتتى
(مدى الرؤيه، القسر، مد البصر)

Qetrekirina çava: Hindî çav bibînin, Dwîratîya çav dîtînê.

قەترە كړن: گەمشتن، شىيان
(البلوغ، الوصول)

Qetrekirin: Gehîştin, şîyan.

قەترە كړى: گەشتى
(البالغ، الواصل)

Qetrekirî: Gihiştî.

قەت: تىجار، نىكجار، ھىج
(ابدا، قط)

Qet: Êcar, êkar, hîç.

قەتران: توخمەكى دەرمانى وەك بەرى يى ھىشكە، رەنگى رەشى پىن
نكەن، موى وېرجى پىن رەش دكەن

(القطران)

Qetran: Tuxmekê dermanê wek berî yê hişke, rengê reş pê diken mwî û pirçê pê reş diken.

قەچنە: چونەبیت
(لیکن، اقلا، لا اقل)

Qeqne: Çunebît.

قە: بەژن، پەرت، کەرورەیس، رەستگا کورت، دەستگن کورت
(قامە، قەمە، وەسلە، مەقە، بەرە، فەرە، لەقە)

Qed: Bejin, pirt, kerweris, riska kurt, demekê kurt.

قەدا: روت، بەلا، بەدی، دەر پەیا فەدان
(اللەنە، البلاء)

Qeda: Rût, bela, bedî, di be rpîya vedan.

قەبەن: پەچان، ژێکەبەن، بێزان، پەیت بون، تەر بون
(التقط، الانقراض)

Qedbûn: Piçan, jêkvebûn, bizdan, plîtbûn, turbûn.

قەبەو: پەچای، ژێکەبەو، بێزای، پەیت بوی، تەر بوی
(التقط، المنقرض)

Qedbûy: Piçay, jêkvebûy, bizday, plîtbûy, turbûy.

قەبەر: پەچای تەر، بێزای تەر، پەیت تەر، تەر تەر
(الافترض، الاقطع)

Qedtir: Piçaytir, bizdaytir, plîttir, turtir.

قەبەگن: پەچاندن، بێزاندن، پەیت کەن، تەر کەن
(التطبيع، الافراض، الاقطاع)

Qedkirin: Piçandin, bizdandin, plîtkirin, turmkirin.

قەو: رەویمەت، رەزگەرتن، ماقول کەن، خەدان بوی
(الاحترام، التقدير، الحرمة، الكرامة، التبجيل)

Qedir: Rwîmet, rêzgirtin, mawîlkin, xudan rwî.

قەسەرگەن: خەدان رەویمەت، رەویمەت مەند، رەزدار، ماقول، خەدان
بوی

(المحترم، المبجل، المكرم، النابه)

Qedingiran: Xudanrwîmet, rwîmetmend, rêzdar, maqwîl, xudan rwî.

قەسەرگەن بون: ماقول بون، خەدان رەویمەت بون، رەزدار بون
خەدان رەو بون

(التبجل، التكریم، الاحترام، التنج)

Qedingiranbûn: Maqwîlbûn, xudanrwîmetbûn, rêzdarbûn, xudan rwîbûn.

قەسەرگەن بوی: ماقول بوی، رەزدار بوی، خەدان رەویمەت بوی،
خەدان رەو بوی

(المحترم، المبجل، المكرم)

Qediriranbûy: Maqwîlbûy, rêzdarbûy, xudan rwîmetbûy, xudan rwîbûy.

قەتەز: کەروری، تەنگاڤیا ژینە، چەلک وەلکاتی، دەست مەچاندن،
کەیماتی

(التقص، الزمه الماليه، الغلاء الضائقه، الشح، القنور، الندره)

Qetlaz: Kuporî, tengavîya jînê, çilk û pilkatî, dest miçandin, kêmatî.

قەچاخ: رەتک، رەئ، رەئ، نەمەچی، نەزەمان، بەسکار، بازەرگەتی بۆ
رەز، بازەرگەتی پێ لێنان

(القرص، المهرج، الشقي، العاصي)

Qeqax: Rêkgir, rêbir, nijdeçî, nijdevan, bedkar, bazirganê bêrêz, bazirganê pêlênan.

قەچاخ بون: سەرکەش بون، رەقین، دژی میری بون، ناسی بون
(التهرج، التقرص، الانمصاص، الشقاء)

Qeqaxbûn: serkeşbûn, revîn, dijî mîrîyêbûn, asê bûn.

قەچاخ بوی: سەرکەش بوی، ل رەقین میری رابوی، ناسی بوی
(الشقي، المهرج، المقرص، المعصی)

Qeqaxbûy: Serkeşbûy, li rwî yê mîrîyê rabûy asêbûy.

قەچاخ تەر: سەرکەش تەر، رەقین تەر، دژی میری تەر، خوە ناسی تەر
تەر

(الاشقي، الاعصی، الامر)

Qeqaxtir: Serkeştir, revîr, dijî mîrîyêtir, xwe asêkîrtir.

قەچاخ کەن: سەرکەش کەن، رەقاندن، دژی میری کەن، خوە ناسی
کەن

(التهرج، الاعصاء، والاشقاء)

Qeqaxkirin: Serkeşkirin, revandin, dijî mîrîyêkirin, xweasêkirin.

قەچاخ کەری: سەر کەش کەری، رەقاندی، خوە ناسی کەری
(الشقي، المقرص، المعصی)

Qeqaxkirî: Serkeşkirî, revandî, xwe asêkirî.

قەچاخ، قەچاخپاتی: سەر کەشی، خوە ناسی کەنی، نەزەمانی
(القرصه، التهرج، المعصيان، الشقاوه، الفرار)

Qeqaxî = Qeqaxyatî: Serkeşî, xwe asê kirî, nij-deyatî.

قەچاخچی: تەشت رەقین، بازەرگان رەقین، ئارەش فارەش رەقین
(المهرج، المعاصی، الشقي، القرص، الارهابی)

Qeqaxçî: Tîştrevîn, bazirgan revîn, arêş varêş revîn.

قەرگەران تر: ماقوئل تر، رېژدارتر، خودان رويمت تر، خودان رويتر

(الجل، الاكرم، الانبج)

Qedingigrantir: Maqwiltir, rêzdartir, xudan rwîmettir, xudan rwîtir.

قەرگەران كړن: ماقوئل كړن، رېژدار كړن، خودان رويمت كړن،

خودان روی كړن

(التبجيل، التكریم)

Qedingrankirin: Maqwîlkin, rêzdarkirin, xudan rwîmetkin, xudan rwîkin.

قەرگەران كړی: ماقوئل كړی، رېژدار كړی، خودان رويمت كړی،

خودان روی كړی

(الجل، المكریم)

Qedingirankirî: Maqwîlki, rêzdarkirî, xudan rwîmetki, xudan rwîki.

قەرگەراڼی: خودان رويايتی، رېژداري، ماقوئلي، ماقوئلياتي

(الحرمة، الاحترام، الكرامة، النبوغ، التقدير)

Qedingiranî: Xudan rwîatî, rêzdarî, maqwîlî, maqwîlyatî.

قەرگەرتن: رويداى، رېژداى، ماقوئل كړی

(الجل، المحترم، المقدر، المكرم)

Qedingirtî: Rwîday, rêzday, maqwîlki.

قەر قەرگه: توخمه كتن كيبايه ي كه كه ژبك تېت دهرقه

(نبات عشبي، الدلبوث)

Qedqedok: Tuxmekê gîyayê ye gihih, jêk têt derve.

قەر قەرگه: پړوكه كتن بمرگه، پړوكه كتن بېرغمزه

(الخل، القماش، المغبر)

Qedîfe: Perokekê bimirke, perokêkê bi birxeze.

قەر قەرگه: كوشتن، هڅك كړی، رازت كوشتی هڅك كړی

(القدید، اللحم الميبس)

Qedîde: Goştê hişkîrî, razê goştê hişkîrî.

قەر قەرگه: دمستمالك، خاوي، كڅيكا دمست زماكرن

(المنشفه)

Qedîfik: Destmalk, xawlî, kefika dest ziha kirinê.

قەر قەرگه: رويدا نا معزن، كڅك ماقوئلي

(السنا)

Qedirbilindî: Rwîdana mezin, gelek maqwîlî.

قەر بلند: رويداى بلند، كڅك ماقوئل (السنى)

Qedirbilind: Rwîdaybilind, gelek maqwîl.

قەر باره: قايد، پيفك

(الاعتدال، القياس، المقدار، المعيار، المناسب، المقياس)

Qedare: Qayde, pîvik.

قەر وهريس: قهك، كورته رستك، كورته وهريس

(الشكال، حبل يقيد به الدابة، الرمه)

Qedwerîs = Qedik: Kurte ristik, kurte werîs.

قەر: رهش

(الاسود، المالك)

Qer: Reş.

قەر: دمست كرتن، دمست رېژرتن

(الدين، القرض)

Qer: Dest girin, dest drêjkin.

قەر كړن: دمين كړن، بن كمتن

(الاقتراض، الاستدانة)

Qerkin: Deynkin, binketin.

قەر دان: دمين دار، بن كمتی

(الدين، المقروض)

Qerdar: Deyndar, binketî.

قەر داری: دمين داری، بن كمتی

(الديونية)

Qerdarî: Deyndary, binketî.

قەر دان: دمين دان

(ايفاء الدين، اعاده القرض)

Qerdan: Deyndan.

قەر بهت: تېرمك نافي به ي رسته ناف چاف تيت

(الفره، طير مائي)

Qerebet: Teyrekê avîye yê reşe nav çav tît.

قەر بالڅ: كڅلوشوك

(الزحام، الصره)

Qerebalix: Gêleşok.

قەر بالڅ: كال كال، بېگار، زمه زویر

(اللفظ، الصب، العريده)

Qerebalix: Galgal, bêgar, zimezwîr.

قەر بالڅ يون: كڅلوشوك يون

(الزحام، التزحم، التلغى، التصخب)

Qerebalixbûn: Gêleşokbûn.

قەرەج: تخمەكەنى مروڤىت كوچەر بىن جە و مال، گەریدە (الفجر)

Qerəç: Tuxmekê mirovê kuçer bê cih û mal, geride.

قەرەج: پائىتى مروڤى قەلس وچورېك و دەست مچاندی (كنايه، للبلخ الشح)

Qerəç: Yanî mirovê qels û çurîk û dest micandî.

قەرەج: دەست گیرى خەلكى (المقرض، المدين)

Qerdêr: Dest girê xelkî.

قەرەسە: ناستەكەنى كفاڤە دكەڤىت سەر دقنا دەوارى فە بىن هەفسارى فەگەرداڤە (الخطام، البره، الخزاهه)

Qerəse: Asinekê kivane dikevît ser difna dewarîve yê bi hefsarîve girêdaye.

قەرەسە: مەتال (المتراس)

Qerəse: Metal.

قەرەسەن: لىك شتان، توند بون، تەنگ بون، بەرتەنگ بون، لىك ئالھان، جەمەدین، بەستەن (الحصر، الانحصار، الانجماد، الفحص، الاكتظاظ، التقيد)

Qerrışîn: Lêk şitan, tund bûn, tengbûn, bertengbûn, lêk alhan, cemidîn, bestin.

قەرەساندەن: بەستەن، بېنان، لىك شدانەن، توند کرن، بەرتەنگ کرن (الجامد، المقعد، المسك، التجميد، التكتيظ، الاغصاص، الاحصار)

Qerrisandin: Bestin, bēnan, lêk şidandin, tundkirin, bertengkirin.

قەرەساندى: بەستنى، توندكړى، بەرتەنگ، لىك شداندى، توند كړى (المجمد، المكتظ، المنصر، المحصر، المقعد)

Qerrisandî: Bestî, tundkirî, berteng, lêk şidandî, tundkirî.

قەرەسوكانە: گەلەشوك لىك شتان، كورەشە بون (الكاك، الزحام الشديد، لعبه الاكتظاظ)

Qerəsokanê: Gêleşûk lêk şitan, kurşebûn.

قەرەج: فەماى، نەشباى، شول كەرى دويا مەيكى، بىن خەيرەت، نەتر، تەرموشە (التخلف، الفاشل، الاكسل فى انجاز العمل واكماله)

Qer'a'i: Vemay, neşyay, şokkerê dûmahikê bēxîret, netro, termûşe.

قەرەبالغ بوى: گەلەشوك بوى، بېگار بوى، گال گال بوى (المزاحم، المزدم، المصغب)

Qerebalixbûy: Gêleşokbûy, bēgarbûy, galgalbûy.

قەرەبالغ تر: گەلەشوك تر، گال گال تر، بېگار تر (الازحم، الاصغب، اللفظ)

Qerebalixtir: Gêleşoktir, galgaltir, begatir.

قەرەبالغ کرن: گەلەشوك کرن، گال گال کرن، بېگار کرن (التغلب)

Qerebalixkirin: Geleşuk kirin, gal gal kirin, bēgar kirin.

قەرەبالغ كرى: گەلەشوك كرى، گال گال كرى (المزحم، الملقى، المظط)

Qerebalixkirî: Gêleşok kirî, gal gal kirî.

قەرەبۆن: توخمەكەنى وەرورەت كەڤنە، تەخلەتەكى دەبانجاڤە (المسدس، صنف من المسدسات)

Qerebwîn: Tuxmekî werwerêt kevne, texlîtekî debancaye.

قەرە: مروڤى بىناڤ سال لەچوى، سەرە مېر، بېر (القستن، العنوس، العناس، العوان، الكهل)

Qerte: Mirovê binav salve çûy, seremêr, pîr.

قەرەتە: ناف سال لەچووى، سەر مەجى، پېرى (العناس، الكهول)

Qerteyî: Nav salve çûyî, seremêrî, pîrî.

قەرەتال: كولوزى دارى، مەلەشېرا شفاكا (القرطل، البرميل الخشبى)

Qertal: Kolozê darî, seleşîra şivka.

قەرەتە نېرى: نېرى بېر (القهيوان)

Qertenêrî: Nêriyê pîr.

قەرەتە: دېكەنى كرتنا شلخامېشا، رېنگال، رېنگال (الثوله، اداه جمع النحل، الواله، ابعاد الحيوان اذا تبدلت وتجمعت)

Qertik: Depkê girtina şilxarnêşa, rîngal, rîngal.

قەرەت: خوينا رەستى، خوينا هەشك بوى، كەرىخ خوينا هەشك (الجسيد، الدم اليابس، الخائن)

Qert: Xwîna rîştî, xwîna hişkûy, kêrê xwîna hişk.

قەرەج: نەردى هەشك ورمق (الجرل، الارض الصلب الغليظ)

Qerrac: Erdê hişk û req.

قەرمل: توخمه‌کێ گولایه، کولیکه‌کا بێهێن ویو خومه
(القرنفل)

Qerefil: Tuxmekê gulaye, kulilkeka behin û bo xweşe.

قەرافل: توخمه‌کێ خزیمکا دفتن یه، چه‌کێ کرنا دفتن، خزیم
(حلی نسائی لبیس فی الانف)

Qerafil: Tuxmekê xizêmkā difnêye, çekê kirna difnê, xizêmk.

قەرغه: هنجین، سەر کول کرێ، گولی ژێفه کرێ
(جز الفسل، جنی السنابل)

Qerfe: Hincinî, serkolkirin, gulî jêve kirin

قەر قوول: کوزا بویج، کوزا بێ کاکل، خه‌روانه
(القائم، الجوز الفاسد)

Qerreqwîl: Gwîza pwîç, gwîza bê kabil, xerwane.

قەر قه‌شه: سەرکێژی، ئالوزی، چره، هه‌فرکی، گه‌فتاری
(القلاقل، الفوضى، الهياج، الجدل، النزاع، لبلیه)

Qerqese: sergêjî, alozî, cîre, hevrikî, giriftarî.

قەر قود: که‌له‌خێ هه‌ستى، قویدی هه‌ستى
(الهیکل العظمی)

Qerqod: Kelexê hestî, qudimê hestî.

قەر قاش: توخمه‌کێ پزێ سبى بێ به‌لک ریشه
(صنف من الضان المبقع)

Qereqas: Tuxmekê peze şpî yê belck reşe.

قەرال: پاشا، خوندکاری دینى قه‌لا، شاه
(البابا، الامپراطور، الملك)

Qerral: Paşa xundkarê dinê fela, şah.

قەریم: قویدم، که‌له‌خ، له‌ش، دار، به‌ژن
(البیدن، البینه، الجسم، الجئه، الهیکل، الجرم، الجسد)

Qerrem: Qudîm, kelex, leş, dar, bejin.

قەریمین: کوردوژ بوون، لال بونا سه‌رما بێ، سێ بێ
(الفتکال، القوروه، الکساج)

Qerrimîn: Gurocbûn, lalbûna semayê, sirê birn.

قەریمی: کوردوژ، سێ بێ
(المفکول، المقرر، المشلول)

Qerrimî: Guroc, sirêbirî.

قەریموکی: سێ بێ، کوردوژی
(الکسیج، المشلول، المقرر)

Qermokî: Sirê birî, gurocî.

قەرموکی: له‌ش مرێ، بێ پێژن بوون، نەلک بوون، که‌له‌خ بوونی بوون
(مرض الشلل)

Qermokî: Leşmirin bê pêjin bûn, neliv bûn, kel-ex potîbûn.

قەریم، قەریمویش: قور، له‌قن، قامویش
(البودی، الاسل، الحلقاء، القصب، الزنجیل کل ساق أجوف)

Qerrem = Qerremwîş: Gur, leven, qamwîş.

قەرماک، قەرناک: دهرگفتانک، دهریوش، دهرخوینک، قه‌باغ، قاپ
(السمام، الصمام، السداده)

Qeramk = Qerank: Dergivank, derpoş, derxûnk, qepax, qap.

قەراول: سەر چه‌ق، به‌راهی، قه‌لاویز، سەر پەشک، سەر په‌چک
(الديبان، الطليعه، القاذى، الشيفان، الراصد، الرعيل)

Qerawil: Serçeç, berahî, qelawîz, serpeşk, serpeçk.

قەراولی، قەراولیاتی: سەر چه‌قی، سەر پەشکی، قه‌لاویزی
(الشيفه، الرصد، الاستطلاع، الرقابه)

Qerrawilî = Qerrawilyafî: Serçeçî, serpeşkî, qelawîzî.

قەرری خاندن: قه‌را چونا خاندن بێ قه‌حه‌جانن
(السرد بدون اعراب بلا تهجی)

Qerixandin: Vêraqûna xandinê bê vehecandin.

قەرزه: کولنک، تفر
(المنكاش، المعول)

Qezme: Kuling, tevir.

قەرک: کریم ئارموشی
(دود القز)

Qezk: Kirmê armwîşî.

قەسل: نەساخیه‌که‌ ده‌وارا گریت هه‌که‌ سێ ئی دا نو سار بو،
هوستا ژێ دهرن، چه‌دبێن

(الظفره، الموهه، مرض يضييب، الدواب من البرد)

Qesel: Nesaxîyeke dewara digirî heke sirê lê da û sarbû, hosta jê di birin çêdibin.

قەسل: که‌له‌کێ چاندن یه بێ هویزکری، قه‌شێ دمه‌ل ودانی یه
(الرفاف العصافه، القصاله)

Qesel: Kelexê çandinê yê hwîrkirî, qirşê dexil û danîye.

قەسەلى: دىۋارنى قەسەلنى كىرتى، نىشانغا نەساخىيىن، تىشتەكنى ومكى
كر كىركىن لچاقى دىۋارى دىيار بىيىت
(الظفر من النواب)

Qeseli: Dewarê qeselê girtî, nişana nesaxîyê tiştêkê
wek kirkirkê li çavê dewarî dîyar dibît.

قەسەلى: مروىنى گىروج شل، سەرمایىن ھىنگافى
(المفكول، المغير، المقوس)

Qeseli: Mirovê gurocû şil, sermayê hingaftî.

قەساب: ستوپىر، سەرزۆى ھەكەر
(الجزار، القصاب)

Qesab: Stûbîr, serjêveker.

قەستا: ھەروە، پوچاتى، كرنا شولنى بىن ھەكەر، ھەما، ھەمايى
(العبث، العمد، الباطل)

Qesta: Herwe, pwiçatî, kirna şolê bê eger, hema, himayî.

قەسەپ: خورمە
(التمر)

Qesp: Xurme.

قەسەپ: بىرىن، بىلىت بون ھىنجىن، زەفیلە بون، پىرت پىرت بون
(التقطيع)

Qesipîn: Birîn, plîtbûn, hincinîn, zivêlcûn pirt
pirt bûn.

قەسەپاندن: ژىك ژىك كىرن، ھىنجىناندىن، پىرت پىرت كىرن، زەفیلە كىرن
(التقطيع)

Qesipandin: Jêk jêk kirin, hincinandin, zivêlcê kirin.

قەسەپاندن: ژىكژىك كىرى، زەفیلە كىرى، ھىنجىنى، بىرى
(المقطع)

Qesipandî: Jêk jêk kirî, zivêlekirî, hincinî, birî.

قەسەتور: سىنگى
(الحربة، المنية، السلاح الأبيض)

Qesetor: Singî.

قەسەر: بە لاس، شانەشىن
(القصر)

Qesir: Pelas, şaneşîn.

قەسرىك: ئاماننى لاندىكى بىۋىكىنى ساقا بىمىزىتىن
(مبوه الطفل فى المهد)

Qesrik: Amanê landkê biçwîkê sava bimîzîtê.

قەسەك: كىرمنى ئارمويىشى
(دود الغز)

Qesak: Kirmê armwîşî.

قەسەل: زەفى، بېستان، چەم
(الحقل، البستان)

Qesil: Zevî, bîstan, çem.

قەسەل مەحمۇد: تۇخمەكنى كىيىيە، دەرمانە بو ھەندە ئىشا
(نبات عشبي يداوى به، عشب طبى)

Qeselmehmûd: Tuxmekê gîyaye dermane bo
hinde êşa.

قەسەن: خاندنا مەرىشكى، قەدقا مەرىشكى ومختى ھىك كىرنى
(الفيق للدجاجه)

Qesîn: Xandina mirîşkê, qidqida mirîşke wextê
hêkkirinê.

قەشال: تويك، كەفا ھىشك، چەرسەن ومشك بونا لىقا، تويكەكنى
سبى دگىرىت

(الزبد، الزهوم، الجمد، الجليد)

Qesav: Twîk, kefa hişk, çirmisîn û hişkûna
lêva, twîkekê spî digirît.

قەشاقى: تىشتى قەشاقى كىرتى، كەكە كىرتى
(المزبد، الزهوم، الجمد)

Qesavî: Tiştê qesavê girtî, kefik girtî.

قەشە: مەلایىن قەلا، مروقىن دىنى قەلا
(القسيس، القس، الرهبان للنصارى)

Qese: Melayê Fela, mirovê dînê Fela.

قەشەم: چەمەد، ئاقا مەيى، قەرىسك، پەخ، بوز، بەغرا ئاقى
(الجليل، الجمد، الثلج)

Weşem: Cemed, avameyî, qerisk, pex, boz, be-
fra avê.

قەشەلوك: قەلەبنى قىقى، قەلەۋچىك، كەشكەلەنك، كەغلۇزانك،
قەلەبنى كاككىن

(التمر الخاوى من اللب، المدعه، تارجيل افرغ من لبن يشرب فى
اللام)

Qesqwîlk: Qelpê fêqî, qelqwişk, keşkelank, kev-
lojank, qelpê kakilê.

قەشەلىك: تىشتى سۈۋىتى ۋچىر بۈۋى ۋكۈۋىرى
(المحروق، التكمش)

Qesqwîlk: Tiştê soty û çîrbûy u kuziry.

قەلەسپىك: قەلەسپىك، قەل قۆك
(القطع، الزاغ)

Qeqbîlandk: Qelespîk, qelqijk.

قەلەت: كەفا شىرى، كەف، تۆى ئاقبەرا تىلابەرانا ويا شەددى،
ھەندى مروف لە پىن خوە تىوهرىنيت
(مقبض السيف والخنجر)

Qeft: Kefa şîrî, kef, tîjî navbera tîbla berana û ya
şehdê, hindî mirov lepê xwe tê werînît.

قەلەت: كەفا گول وکولیک وگیا
(الاکلیل، الباقه من الزهر)

Qeft: Kefa gol û kulîk û giya.

قەلەت: ژسەرى تىلا شەددى ھەتا سەرى تىلا بەرانا ھەکرى وړانا
(اللب، الفتر، بين السبابة والابهام)

Qeft: Ji serê tîbla şehdê heta serê tîbla berana
vekirî û ranay.

قەلەت: كەفا گىيای
(حزمه الشب ونحوه)

Qeft: Kefa giyay.

قەلەت سەبىلا: لولیا سەبىلا، مویى سەبىلاى بادی
(السبك للشوارب)

Qefta simbêla: Lwîlîya simbêla ,mwîyê simbêla
yê baday.

قەفان: پلێت بۆ، تۆر بۆ، پچان، بزدان
(الانقطاع، البتر، اللیت والاعشاب)

Qefan: Plîtbûn, turbûn, piçan, bizdan.

قەفای: پلێت بۆ، تۆر بۆ، پچای، بزدای
(المقطع، المبتور، المقصوص)

Qefay: Plîtbûy, turbûy, piçay, bizday.

قەفاندن: پلێت کړن، تۆر کړن، پچاندن، بزداندن
(المقطع، المبتور، المقصوص، المجز)

Qefandin: Plîtkirin, turkirin, piçandin, bizdandn.

قەلەقۆ: کۆ، مویى نەشەکرى، کۆافۆ
(الشعان، الاشعث)

Qeqeqij: Gij, mwîyê neşekirî, gijavij.

قەلە قۆیون: کۆافۆیون
(التعش، التعشت)

Qeqeqijbûn: Gijavijbûn.

قەلەقۆی: کۆافۆی
(المشع، المشعت)

Qeqeqijbûy: Gijavijbûy.

قەلەقۆت: کۆافۆت
(الاشع، الاشد شعنا)

Qeqeqijtîr: Gijavijijtîr.

قەلەقۆکین: کۆافۆکین
(التشعین الاشعان، التشعیت، الاشعات)

Qeqeqijkirin: Gijavijijkirin.

قەلەقۆ کرى: کۆافۆ کرى
(المشع، المشعت)

Qeqeqijkirî: Gijavijikirî.

قەلەقۆى: کۆافۆى، کۆافۆياتى
(الشع، المشعت)

Qeqeqijî: Gijavijî, gijavijyatî.

قەلا: تۆخمەکن ناسنى يە، تەنەکە
(القصدیر)

Qela: Tuxmekê asinîye, teneke.

قەل: قەلە گۆر، قى، قەل قۆك
(الغراب، الزاغ)

Qel: Qelegewir, qelqijk.

قەلەبەندى: گىرفتارى، سەرگىزى، ئاتاف، کارسات، کارکنى، قەدا،
بەلا، دەلمى
(الورط، المشكله، الازمه، الاضطراب، المصيبة، البلاء)

Qelebendî: Giriftarî, sergêjî, ataf, karesat, karky,
qeda, delemî.

قەلەبەندىون: گىرفتارىون، ئالوز بۆن، دەلمى بۆن
(التورط، الابتلاء، الاصابه)

Qelebendbûn: Giriftarbûn, alozbûn, delemibûn.

قەلەبەند بوى: گىرفتار بوى، ئالوز بوى، دەلمى بوى
(التورط، المبتلى، المضطرب)

Qelebendbûy: Giriftarbûy, alozbûy, delemibûy.

قەلەبەندىتر: گىرفتار تر، ئالوزتر، سەرگىز تر، دەلمى تر
(الاورط، الابلى)

Qelebendîtr: Giriftartir, aloztir, sergêjtir, delemîtr.

قەلەبەندىکىن: گىرفتارکىن، ئالوزکىن، دەلمى کىن
(التورط، التازيم، الابلاء، الاشكال)

Qelebendkîrin: Giriftarkirin, alozkirin, delemîkîrin.

قەلبەند كرى: ئالوزكىرى، كىرقاتار كرى، دەلمەسى كرى
(الورط، الموزم، المشكل، المبلى)

Qelebendkirî: Alozkirî, giriftarkirî, delmîkirî.

قەلبەندىياتى: كىرقاتارىياتى، ئالوزى، ئالوزىياتى، دەلمەياتى
(الازمه، المشكله، المصيبة، الورطه)

Qelebendîyatî: Giriftarîyatî, alozî, alozîyatî, delmîyatî.

قەلب: بەرگەرمان، كىزىل، دول، تەقلە، زەفرىن
(القلب، القلب، النقل، الحول، المحرجه، الطور)

Qelp: Wergerhan, girêl, dula, dul, teql, zivîrîn.

قەلب دان: تەقلەلەندان، بەرگىزان، كىزىل كىزىن، دول كىزىن، دولل كىزىن، لىك زەفراندان

(التقليب، التطوير، التحويل)

Qelpdan: Teqlê lêdan, wergêran, girêlkirin, dulkirin, dilulkirin, lêkzivrandin.

قەلب كەت: بەرگەرمان، تەقلەكەت، لىك بەرگەرمان، لىك زەفرىن، ژ

جە چۆن

(القلب، التطور، التحول، التدرج)

Qelpketin: Wergerhan, teqlketin, lêkwergerhan, lêkzivîrîn, ji cihçûn.

قەلبە: تىقل، قەلوال، كەقل، پىست، چەرم
(القلب، القلافه، القشره، الجلد للشجره ونحوه)

Qelp: Tîvil, qelwal, kevil, pîst, çerim.

قەلب ۋاۋاپپان: خۋە لىكدانا ئەلەندارا
(المصارعه بين الاحيه، المدايعه بين المحيين)

Qelpûqulîpanê: Xwelêkdana evîndara.

قەلب داى: بەرگىزاي، لىك زەفراندى، دول كىزى، كىزى كىزى، دولل كىزى
(القلوب)

Qelpday: Wergêray, lêkzivrandî, dulkirî, gêrkirî, dilulkirî.

قەلبىچەك: كەقلۋانك، قەلوال، قەشقول
(السفك، الكس للزهرة، المدعه النارجيل المفروغ من اللب، المدعه يشرب به الماء)

Qelpwîçk: Kevlojank, qelwal, qeqşwîl.

قەلبىن مېكى: تىقلنى مېكى، قەلبىچەكى مېكى
(القب، الغسل، القبض للبيضاء)

Qelpê Hêkê: Tivlê hêkê, qelpwîçkê hêkê.

قەلبىس: كەقانى زىننى، جەنن رۋىنشەننى لىسەر زىننى
(القربوس، الرفاهه، الحنو للسرچ)

Qelpis: Kivanê zînê, cihê rwîniştinê liser zînê.

قەلات: كەل، چەپەر، دىرەكە
(الاطلم، البرج، القلعه)

Qelat: kel, çeper, dîrgeh.

قەلاتك: كۈنجىيەت قەلەندى
(السمسم المحمص)

Qelatîk: Kuncîyêt qelandî.

قەلە رەش: قەلەكەر
(الغراب)

Qeleerş: Qele qewir.

قەلەۋارەك: تۈخمەكى قەلانە، قەلىت بەيارا
(الغراب البرى)

Qelejark: Tuxmekê qelane, qelêt beyara.

قەلمىسېك: قەلقزانك، قەل تۆك
(القلمع، المعقوق)

Qelespîk: Qelqijank, qelqijk.

قەلس: چۈرىك، دەست مچاندى، چاف تارى، چۈنىز
(الخطال، القتر، القاتر، البخل، الشحج)

Qels: Çurîk, dest micandî, çavtarî, çunîz.

قەلس بۈى: چۈرىك بۈى، دەست مچاندى بۈى، چاف تارى بۈى، چۈنىز بۈى
(التخطال، التقتير، البخل، الدنيق)

Qelsbûn: Çurîkbûn, dest miçandîbûn, çavtarîbûn, çunîzbûn.

قەلس بۈى: چۈرىك بۈى، چۈنىز بۈى، دەست مچاندى بۈى، چاف تارى بۈى، چۈنىز بۈى
(الخطال، الميخل، المقتير)

Qelsbûy: Çurîkbûy, dest miçandî bûy, çavtarîbûy, çunîzbûy.

قەلس تى: چۈرىك تى، چۈنىز تى، چاف تارى تى، دەست مچاندى تى
(الاخطال، الابخل، الاقتير)

Qelstir: Çurîktir, çunîztir, çavtarîtir, dest miçandîtir.

قەلس كىزى: چۈرىك كىزى، چۈنىز كىزى، دەست مچاندى كىزى
(الاخطال، الاقتار، التقتير)

Qelskirin: Çurîkkirin, çunîzkirin, dest miçandin kirin.

Qelaxorab: توخمه‌کێ قه‌له‌ر مشبته‌ مزه‌نێ ل جه‌به‌ت کوبی دژین
زرافه‌ن وان ده‌رمانه‌ بو عه‌وره‌ی چا‌فا لکل شه‌کرێ
(الغذاف)

Qelaxurab: Tuxmekê qelaresêt mezinin li cihê
kwîvî dijîn, ziravê wan dermane bo ewrê çava
ligel şekîrê.

Qelaxurab: قه‌له‌ر مشبته‌ مزه‌نێ ل جه‌به‌ت کوبی دژین
(الغذاف)

Qelafet: Qerem, qudîm, kelex, leş, çêkûç, kesim.

Qelafet: قه‌له‌ سبیک، قه‌ل قزانک، قه‌
(القفق، العفقی، الزاغ)

Qelqijik: Qelespîk, qelqijank, qirr.

Qelqijik: توخمه‌کێ کبیاب
(نبات عشبی)

Qelqele: Tuxmekê gîyaye.

Qelqele: جلکی مریبا، کراسی مری
(الکفن للمیت)

Qelqele: Cilke mirya, kirasê mirî.

Qelqele: قه‌لقه‌ن: لقلقینا مه‌دی، ریفه‌چونا بکوته‌ک، مه‌دی لقین
(الحركة البطیئة)

Qeliqîn: Livlivîna hêdî, rêveçûna bi kutek, hêdî
livîn.

Qeliqîn: مه‌دی لقلقی، مه‌دی لقین
(المتحرك ببطی)

Qeliqî: Hêdî livlivî, hêdî livîn.

Qeliqîn: مه‌دی لقاندى، مه‌دی لقلقی
(التحريك البطی)

Qeliqandin: Hêdî livandin.

Qeliqandin: مه‌دی لقاندى، مه‌دی لقلقی
(الحرك ببطی)

Qeliqandî: Hêdî livandî, hêdî livlivandî.

Qeliqandî: قه‌له‌گه‌ر: قه‌له‌ر شه‌ر
(الزاغ، الغراب)

Qelegewir: Qele reş.

Qelka mizgînîya: ناخه‌ن کبیر
(المنادى)

Qelka mizgînîya: Axiftin gêrr.

Qels kîrî: چوریک کرى، چونیز کرى، ده‌ست مچاندی کرى
(المبخل، المقتر، المشجع)

Qelskîrî: Çurîk kîrî, çunîzkîrî, dest miçandî kîrî.

Qelsî: قه‌لسیاتی: چوریکى، چوریکياتى، چونیزى، چونیزياتى،
ده‌ست مچاندی

(المقتر، المبخل، الخطل، الشح، الدنق)

Qelsî = Qelsîyatî: çurîkî, çurîkyatî, çunîzî, çunîzyatî,
dest miçandinî.

Qelsî: ته‌نگاف، توند، سه‌خت، سه‌ختى، ته‌شتى نه‌خوش، کوته‌ک
(العجاف، العسیر، الشدید، المنکود، الکده)

Qels: Tengav, tund, sext, sixintî, tişê nexweş,
kutek.

Qels bûn: ته‌نگاف بون، سه‌خت بون، سه‌ختى بون، کوته‌ک بون
(التعسر، التشديد، الاعتجاف، التكد، التکيه)

Qelsbûn: Tengavbûn, sextbûn, sixintîbûn, ku-
tekbûn.

Qels bûy: ته‌نگاف بوى، سه‌خت بوى، سه‌ختى بوى، کوته‌ک بوى
(العسر، المسنكه، العجف)

Qelsbûy: Tengavbûy, sextbûy, sixintîbûy, ku-
tekbûy.

Qels tû: ته‌نگافى تû، سه‌خت تû، سه‌ختى تû، کوته‌کى تû
(الاعجف، الاشد، الاعسر، الانكد)

Qelstir: Tengavtir, sexttir, sixintîtir, kutekîtir.

Qels kîrî: ته‌نگاف کرى، سه‌خت کرى، سه‌ختى کرى، کوته‌کى کرى
(الاعسر، التشديد، الاعجاف، التكد، الاكدا)

Qelskirin: Tengavkirin, sextkirin, sixintîkirin,
kutekîkirin.

Qels kîrî: ته‌نگاف کرى، سه‌خت کرى، سه‌ختى کرى، کوته‌کى
کرى

(المنكد، العسر، المشدد)

Qelskîrî: Tengavkîrî, sextkîrî, sixintîkîrî, kutekîkîrî.

Qelsî: قه‌لسیاتی: ته‌نگافیاتی، کوته‌کیاتی، سه‌ختیاتی،
سه‌ختیاتی

(العسر، الشده، التكد، الاكدا، العجافه)

Qelsî = Qelsîyatî: Tengavîyatî kntekîyatî, sex-
inîtyatî, sexteyatî.

قەلەم: زىخت ، كەلەم
(القلم)

Qelem: Zixt, kelem.

قەلەم گىز: نقيسار، نقيسفان
(الخطاط، الكاتب)

Qelemgêr: Nivêsar, nivêsevan.

قەلەم دار: رەوشەنبیری، خوەندەفان، خوەندوار
(الكاتب، المثقف)

Qelemdar: Rewşênbîr, xwendevan, xwendewar.

قەلەم گێز: نقيسفانی
(الكتابة، التخطيط)

Qelemgêrî: Nivîsevanî.

قەلەم دارى: خوەندەواری، خوەندەفانی، رەوشەن بیری
(النقاه، الكتابة)

Qelemdarî: Xwendewarî, xwendevanî, rewşênbîrî.

قەلەندەر: ژار، هەژار، بێ کەس، بەلنگاز، گەدا، گەند
(البائس، المسكين، الذليل)

Qelender: Jar, hejar, bê kes, belingaz, geda, gend.

قەلەندەر بون: ژار بون، بێ کەس بون، گەدابون، بەلنگازبون، گەندبون
(الابتئاس، التذلل، المسكنه)

Qelenderbûn: Jarbûn, bê kesbûn, gedabûn, belingazbûn, gendûbûn.

قەلەندەربووی: ژاربووی، بێ کەس بووی، گەدابووی، بەلنگازبووی، گەندبووی
(البئیس، التذلل)

Qelenderbûy: Jarbûy, bê kesbûy, gedabûy, belingazbûy, gendbûy.

قەلەندەر تێ: ژارتێ، بێ کەس تێ، گەداتێ، گەندتێ، بەلنگازتێ
(الابئس، التذلل، الافتقر)

Qelendertir: Jartir, bê kestir, gedatir, gendtir, belingaztir.

قەلەندەر گێز: ژارگێز، بێ کەس گێز، گەداگێز، گەندگێز، بەلنگازگێز
(الابئاس، التئیس، الازلال، الافتقار)

Qelenderkirin: Jarkirin, bêkeskirin, gedakirin, gendakirin, belingazkirin.

قەلەندەر گێز: ژارگێز، بێ کەس گێز، گەداگێز، گەندگێز، بەلنگازگێز
(المبئس، التذلل، الافتقر)

Qelenderkirî: Jarkirî, bêkeskirî, gedakirî, gendkirî, belingazkirî.

قەلەندەری: قەلەندەریاتی، ژاریاتی، بێ کەسی، گەدایی، گەندی، بەلنگازی
(الذل، البؤس، الاستكانه)

Qelenderî = Qelenderîyatî: Jarîyatî, bê kesî, gedayî, gendî, belingazî.

قەلەندن: کوزراندن، سوورکێز، براژتێ، سووتێ
(التأجير، التمحيص)

Qelandin: Kuzirandin, sorkirin, birajtîn, sotin.

قەلەندی: کوزراندی، سوورکێز، براژتی، سووتی
(المحص، المؤجر)

Qelandî: Kuzirandî, sorkirî, birajtî, sofî.

قەلەندن: کوزراندن، سووتن، براژتن، قێرکێز، براندن
(الاباء، الاحراق، الاهلاك، الافتناء)

Qelandin: Kuzirandin, sotin, birajtîn, qirkirin, birandin.

قەلەندی: سووتی، بێ بێرکێز، براندی، قوت کێز، قێراندی
(المبيد، المباد، المحرق، المفضي، المهلك)

Qelandî: Sofî, binbirkirî, birandî, qutkirî, qirandî.

قەلەهای: سووتی، براژتی، کوزی، هەلەوێز
(المحص، المظي، المؤجر)

Qelhay: Sofî, birajtî, kuzirî, helhewirî.

قەلەهان: سووتن، براژتن، کوزراندن، هەلەوێزاندن
(القلاء، القلي، التأجير، التمحيص)

Qelhan: Sotin, birajtîn, kuzirandin, helhewirann.

قەلەوێ: سەبوێل
(الفلويد)

Qelwîn: Sebwîl.

قەلەوێ کێش: جگاره کێش
(المدخن)

Qelwînkêş: Cigarekêş.

قەلەوێ کێشی: جگاره کێشی
(التدخين)

Qelwînkêşî: Cigarekêşî.

قەلەوی: قەرزىياتى ئىردى، نەبەزىنا ئاخى
(الخصوة للأرض)

Qelwî: Qirêjîyatîya erdî, nebezîna axê.

قەلوال: كەللى لەشى يى هەشك، پىستى هەشك، كەلوزانگ، كافلان،
قەلپ

(القلع، قشر جلد الاجرب، الخياء، الغلاف، الجلبه)

Qelwal: Kevlê leşî yê hişk, pistê hişk, kevlujank,
kavlan, qelp.

قالوالى برىنى: قەلپى برىنى
(القرى، الجلبه)

Qalwalê birînê: Qelpê birînê.

قەلى: كوشتى سوركرى، كوشتى، دروینى دا كوژراندى
(القلية)

Qelî: Goştê sorkirî, goştê driwînîda kuzirandî.

قەلى هەك، بىخارنەك ۆ كوشتى قەلاندى وەيك دروینا به
(ادم، البيض المقل بالقلية)

Qelîhêk: Pêxarneke ji goştê qelandî û hêk û
rwîneye.

قەلى سەلک: كوشتى سەلپى دا كرى قەلى
(الحم المقل فى الصاج)

Qelîsêlk: Goştê di sêlhêda kirî qelî.

قەم: شیر، شمشاد
(السيف، الحسام)

Qem: Şîr, şîmsad.

قەم چىپ: درافى تەرشى، درافى بەزى، قوچانە
(خزيبه المواشى)

Qemçwîr: Diravê terşî, diravê pezî, qwîçane.

قەمچى: قەویشا قوتانى، توپزى قەویشى
(السوط، القرق)

Qemçî: Qawîşa qutanê, topizê qawîşê.

قەمچى: نیشان، ناتک، دورى، نیشان کرنا تەشتى ماتى کرین
(العلامه التجاریه للخشب والمأشیه ونحوه، المړکه)

Qemçî: Nîşan, natik, durî, nîşankirna tiştê hatî
kirîn.

قەمچە: نیشان، دورى، ناتک
(علامه، اشاره)

Qemçe: Nîşan, durî, natik.

قەلەوی: سەرچەق، قەراول، سەر پەشک، سەر پەچک، بەراهى
(الشيفان، الطليعه، الراشد، النفضه، الواسد، القاذى، الرعيل،
الكشافه، الديدبان، الربينه)

Qelawîz: Serçeç, qerawil, serpeşk, serpeçk, be-
rahî.

قەلەى: تەقى، بخوفە، حوت، بوم
(السمين، البدين، الكظ، المكتنز، الدلوخ)

Qelaw: Tifiqî, bixweve, hot, borî.

قەلەوی: تەقەق، بوم، بخوفە، حوت، بوم، بوم بوم
(التسمن، البدان، النكظط)

Qelawbûn: Tefiqînbûn, bixwevebûn, hutbûn,
borbûn.

قەلەوی: تەقەق، بوم، حوت، بوم، بخوفە، بوم، بوم بوم
(السمن، المكتنز، المويخ، المبين)

Qelawbûy: Tefiqîbûy, hutbûy, bixwevebûy, borbûy.

قەلەوت: تەقەق، حوت، تر، بخوفە، بوم، بوم، بوم
(الاسمن، الابدن، الاكظط، الاكتر، الاولخ)

Qelawîr: Tefiqîtir, hottir, bixwevetir, bortir, zir-
tir.

قەلەکى: تەقەقانن، حوت، کىر، بخوفە، کىر، بوم، بوم، بوم
(الاكناز، التسمين، الابدان، التولبخ، الاكظاظ)

Qelawkirin: Tefiqandin, hotkirin, bixwevekirin,
borrkirin, zirkirin.

قەلەکى: تەقەقاندی، حوت، کرى، بخوفە، کرى، بوم، بوم، بوم
(السمن، المبدن، المكظ، المکنز، المويخ)

Qelawkirî: Tefiqandî, hotkirî, bixwevekirî, bor-
kirî, zirkirî.

قەلەى: قەلەویاتى، تەقەقنى، حوتیاتی، بخوفە، یاتی، بوریاتی
(الويك، الثاده، السمن، الولخ، البدان، التسم، الولبه، الوباله)

Qelawî = Qelawyatî: Tefiqînî, hotyîatî, bixwe-
veyatî, borryatî.

قەلەى: بوم، زر، تەقەق
(الريل، الوالخ، الدويك)

Qelaw: Borî, zir, tefiqî.

قەلەى: ئاخا بقرىژ، ئاخا بەزى
(الخصب للأرض)

Qelaw: Axa biqirêj, axa bezî.

قەمیان: ھەناڤ سووتن، دڵ کوزرێن
(اللفح)

Qemyan: Hinav sotin, dil kuzirîn.

قەمى: نەكە، بەلكى
(العل، ربما، عسى، لكى)

Qemîf: Neke, belkî.

قەنەجى: پلخانە، ئەردى نوى بها، ئەردى نوى چىكرى
(احياء الارض الموات، استثمار الارض البكر)

Qenebirr: Pilxane, erdê nwî biha, erdê nwî çêkirî.

قەنەجى: چىكرنا ئەردى ستەور و بىجار
(استثمار الارض، احياء الارض)

Qenebirrî: Çêkirina erdê stewir û beyar.

قەنبەل: قووشەن، پنىاکىيائى، تەولە
(الرمعه، الفزعه، النداء، النداء، الفزوح)

Qenbel: Qoşen, pinya gîyay, tewle.

قەنتار: کاروان بدويفکفە گرتداى، دەوارى بدويفکفە گرتداى
(القاروه، القطار، الراداف)

Qentar: Karwan bi dwîwîkve girêday, dewarê bi dwîwîkve girêday.

قەنتار: نامویرى کیشان و سەنگاندن و بیققانا، ترازىیا مەزەن
(القنطار للوزن)

Qentar: Amwîrê kêşan û sengandin û pîvana tî-raziya mezin.

قەنتارا چىيائى: سرتا چىيائى، بستىيا چىيائى
(سلسه الجبل)

Qentara çîyay: Sirta çîyay, bistîya çîyay.

قەنتەر: کولانا سەر گرتى، ریتکا نیوان، کولانا ببان
(القنطره، الدھلین)

Qentere: Koulana sergirtî, rêka niwan, kolana biban.

قەنج: چاک، باش، خەرخاز، دلوفان، مەزى
(الصالح، الخیر، الحسن، الجید)

Qenc: Çak, baş, xêrxaz, dilovan, hejî.

قەنج بون: چاک بون، باش بون
(التجود، الاتصالح، التحسن)

Qencbûn: Çakbûn, başbûn.

قەنج بو: چاک بو، باش بو
(المجود، المخیر، المحسن، المصلح)

Qencbûy: Çakbûy, başbûy.

قەمخەن، قەمخان: سووتنا بێژەن، سووتنا بگەرمى بى ناكر، بەرپىنى
(اللفح، الحرق بفعل الحرارة)

Qemixîn = Qemixtin: Sotina bêhnê, sotina bi germê bî agir, berbîtî.

قەمخى، قەمختى: تەشتى بگەرمى سووتى، تەشتى تێژەن سووتى
(الملفوح، اللافح)

Qemixî = Qemixtî: Tiştê bi germê sotî, tiştê têh-nê sotî.

قەمخانەن: سووتنا تێژەن، کوزراندنا بگەرمى
(التلفيح، اللافح)

Qemixandin: Sotina bi têhnê, kuzirandina bi germê.

قەمخاندی: سووتى بگەرمى کوزرى
(الملفح)

Qemixandî: Sutyê bi germê kuzirî.

قەمى: سوورێ تارى، رەنگ سوورێ تام رەش
(الاجو، الكلف، الاحلس، الكميت للحصان)

Qemer: Sorêtarî, reng surê tam reş.

قەمى: سووراتیيا رەنگ رەش، رەنگ سووراتیيا تارى
(الجوهر، الحلس، لون بين السواد والحمرة)

Qemerî: Soratiya reng reş, reng soratiya tarî.

قەمى: توخمەکتى پارێت كەفتارن
(عمله نقديه قديمه)

Qemerî: Tuxmekê parêt kevnarin.

قەمى: سووتى بگەرمى، تەشتى بێژەن سووتى
(اللفح، بفعل الحرارة)

Qemhay: Sotîyê bigermê, tiştê bi têhnê sotî.

قەمەن: سووتنا بێژەن، کوزرینا بگەرمى
(اللفح، الحرق بفعل الحرارة)

Qemhan: Sotina bi têhinê, kuzirîna bi germê.

قەمەندى: تەشتى ھاتى سووتن بگەرم و تێژنا
(اللفح)

Qemandî: Tiştê hatî sotin bi germ û têhna.

قەمەندى: سووتان بێژەن، کوزراندنا بگەرمى
(اللفح، اللافح)

Qemandin: Sotan bitêhnê kuzirandina bi germê.

قەمیان: بگەرمى سووتن
(اللفح)

Qemyan: Bigermê sotin.

قنج تر: چاک تر، باش تر، خیر خاز تر
(الاصلاح، الاجود، الاحسن، الاخير، الابز)

Qenctir: Çaktir, baştir, xêrxaztir.

قنج کرن: چاک کرن، باش کرن، خیرخازی کرن
(الاصلاح، التصليح، التجويد، الاجاده، التخيير، الاخيار)

Qenckirin: Çakkirin, başkirin, xêrxazkirin.

قنج کری: چاک کری، باش کری، خیرخازکری
(المصلح، المحسن، الخیر، المجود، المخیر)

Qenckirî: Çakkirî, başkirî, xêrxazkirî.

قنجی، قنجیاتی: چاک، چاکپاتی، باشی، باشیاتی، چاکینی، باشینی

(الخیر، الحسنه، الجوده، الصلاح، البر، الاحسان)

Qencî = Qenciyaî: Cakî, cakîyaî, başî, başyaî, çakînî, başînî.

قندماری: توخمه کئی گنمئ باش وسر پشکه
(صنف من القمح الفاخر)

Qendeharî: Tuxmekê genmê baş û serpişke.

قند: شکر
(السكر)

Qend: Şekir.

قنداف: نانا شکرکئ، نانا بشه کئ شریں کری
(شراب السكر)

Qendav: Ava şekirê, ava bi şekirê şirînkirî.

قندار: رستکا خمنقاندنئ، سپیگا ههلاویستنئ
(المنقعه)

Qenar: Ristka xendiqandinê, sêpêka helawistinê.

قنار: توخمه کئ پورکئ بسیمه، پورکئ بکهلاودیئ، نهخشاندی

(السندس، القماش، الموشى، بالابريسم)

Qenawîz: Tuxmekê perokê bi sîme, perokê bi kelab dwînî, nexşandî.

قنوه: توقئ دارمکئ په دکلیئن وقه بخون شه بتهکا تحله
(البن، القهوه)

Qehwe: Tuvê darekêye dikelînin u vedxun, şerbeteka tehle.

قهرمان: سنبهک، پهلهوان، سهروک، سهایان
(البطل، الزعيم، الملك، السلطان)

Qehreman: Sinbek, pehlewani, serok, semyan.

قهرمانی: سنبهکی، پهلهوانی، سهروکانی، سهایانی
(البطله، الزعامه، الملكيه، السلطنة)

Qehremanî: Sinbekî, pehlewani, serokatî, semyani.

قهمبه: حیز، دهمان پیس، گان ده

(الشلاقه، المومس، البغی، العاهر، الداعر، الزانی)

Qehbe: Hiz, deman pîs, gandeh.

قهمبئی، قهمبئی: حیزی، دهمان پیسی، گان دهی
(البغاء الزنی، الدعارة، المعبر)

Qehbetî = Qehbeyî: Hîzî, deman pîsî, gandehî.

قهمبهفانه: خانین پیسیئ، جهئ گان وگومئلا، خانین پهرینهانئ
(البغی، الماخور، بیت، الدعارة)

Qehbexane: Xaniyê pîsiyê, cihê gan û guhnêla, xaniyê perîna terê.

قهارک: پاتئ دهن بن کفشئ جلکی دانه یغیت
(النفاهه، رقعہ تحت کم الثوب)

Qewark: Patê diben bin kefşê cilki dane peqît.

قهاره: جهئ قهراندی، گویزک، قوراین گرتی، چالک
(التقب، التقف، الثقب، الفقره، الحفره)

Qeware: Cihê qewirandî, gwîzik, qura bin girtî, çalik.

قهاره: نهر دج خولپ وداریت وی مویشه کرین، جهئ داریت وی برین بو چاندنئ

(الارض المجتوئه من الشجر للفلاحه)

Qeware: Erdê xulp û darêt wî mwîşê kirîn, cihê darêt wî birîn bo çandinê.

قوراندن: قولوله کرین، کوور کرین، چال کرین
(القبوب، الثقب، البئر)

Qewirandin: Qulolekirin, korkirin, çalkirin.

قوراندی: قولوله کری، کوور کری، چال کری
(المنقبوب، المنقبوب)

Qewirandî: Qulolekirî, korkirî, çalkirî.

قوال: قرش وگلش بصر لیسر وله بیا نکفیت گلیشئ نال
ددت رمخئ خووه دهمن رابونئ

(الجفاء، الغناء، القش، ما یبقی علی خشفه النهر من الفيضان)

Qewal: Qîrş û gilêş bi ser lîser û lihya dikevî, gilêşê av didet rexê xû demê rabûnê.

قەلە: ژفان، پەیمان، یێک هاتن لێسەر تێشت کرنی بسوز
(المقاوله، المعاهده، الوعد، الميثاق، الاتفاق)

Qewl: Jivan, peyman, pêkhatin liser tiştkirinê bi soz.

قەوی: هەلکەتن، هەلاتن، بون، دەست یێ بون
(الحدوث، الطرق، البنى، النشؤ، الوقوع)

Qewmîn: Helketin, helatin, bûn, destpêbûn.

قەوی: هەلکەتی، هەلاتی، بوی، دەست یێ بوی
(الحدث، الطارئ، البادئ، النشأ، الوقع، الحادثة)

Qewmî: Helketî, helatî, bûy, destpêbûy.

قەومانن: هەل نێخستن، دەست یێ کرن
(الاحداث، الابداء، الانشاء، الايقاع، التوقيع)

Qewmandin: Hel êxistin, dest pê kirin.

قەماندی: هەل نێخستنی، دەست یێ کری
(الحدث، المبدء، المشئ، الوقع، المنشئ)

Qewmandî: Hel êxistî, dest pê kirî.

قەوانه: فێشکە فالاً، تەقالی ستران کوئنی
(الاسطوانه للغناء)

Qewane: Fişeka vala, teqalê stiran gotinê.

قەوی: گەلەک

(الكثير، جدا)

Qewî: Gelek.

قەویاتی: شیریوت

(التأكيد، الوصیه، التوصیه، النصح)

Qewîyafî: Şîret.

قەیتانا چافی: فەرزە چافی
(الشغیر، الرمش، الجفن)

Qeytana çavî: Feroza çavî.

قەیتان: رستک، شەلیتک
(الشريط، القبطان)

Qeytan: Ristik, şelîtk.

قەیدی: خرابی، نەباشی، بەردی
(البأس)

Qeydî: Xirabî, nebaşî, berdî.

قەیدی نێه: نەخراپه، باشه، چو نێه
(لا بأس)

Qeydî nîne: Nexirabe, başe, çunîne.

قەید: بێنەک، بەستەک، نیشک دان
(الغل، الرسف، القيد)

Qeyd: Bênek bestek, îşkdan.

قەید بون: بێنان، بەستن، گرتدان، نیشک دان
(التقييد، الترشف، التغلل)

Qeydbûn: Bênan, bestin, girêdan, îşkdan.

قەید بوی: بێنای، بەستی، گرتدای، نیشک دای
(المغلل، المرشوف، المقييد)

Qeydbûy: Bênay, bestî, girêday, îşkday.

قەید بوی تر: بێنای تر، بەستی تر، گرتدای تر، نیشکدای تر
(الارسف، الاغلل، الاقييد)

Qeydbûytir: Bênaytir, bestîtir, girêdaytir, îşkdaytir.

قەید کرن: بێناندن، بەستن، گرتدان، نیشکدان
(الاغلال، الارشاف، التقييد)

Qeydkirin: Bênandin, bestin, girêdan, îşkdan.

قەیره: سەرەمێر، ناف سالفه چوی، پیر
(الكهل، المقسنن، العنوس، العوان، العانس)

Qeyre: Seremêr, navsalveçûy, pîr.

قەیره بون: ناف سالفه چون، سەرە بون، پیریون
(الاکتهال، الاقسنان، العناسة)

Qeyrebûn: Navsalveçon, serebûn, pîrbûn.

قەیره بوی: ناف سالفه چوی، سەرە مروف بوی، پیر بوی
(المکتهل، المنعس، المقسنن)

Qeyrebûy: Navsalveçûy, sere mirovbûy, pîrbûy.

قەیره تر: ناف سالفه چوی تر، سەرە مروف تر، پیر تر
(الاکهل، الاعون، الاعنس)

Qeyretir: Nav salveçûytir, seremirovtir, pîrtir.

قەیره کرن: ناف سالفه برن، سەرە مروف کرن، پیر کرن
(الاکهل، التکهیل، الاعناس)

Qeyrekirin: Nav salve birin, sere mirovkirin, pîrkirin.

قەیره کری: ناف سالفه بری، سەرە مروف کری، پیر کری
(الاکهل، المعنس)

Qeyrekirî: Nav salvebirî, seremirovkirî, pîrkirî.

قەیره یی، قەیره یاتی: ناف سالفه چونی، سەرە مروی، پیری، پیریاتی

(الکوهله، العناس، الاقسنان)

Qeyreyf = Qeyreyafî: Nav salve çoy, sere mirovî, pîrî, pîryafî.

قەيسى: كاچ، كاكچىت زەردەلا، مژمىتەشك كرى
(الشمش المجفف)

Qeysf: Kaç, kaçkêt zerdela, mijmijêt hiş kiry.

قەيمان: قەيمان، مېر، شاه، قەرال، سەميان، سەرۆك
(الامير، السلطان، الملك، الزعيم)

Qeyxan = Qeyxan: Mîr, şah, qeral, semyan, serok.

قەيمەخ: سەرتوئىكى ماستى گامەشا، توئىكى شېرى گامەشا
(القيمر)

Qeymax: Sertwîkê mastê gamêşa, twîkê şîrê gamêşa.

قەمەخ: دىياسكا مەزەن، شالوكا مەزەن، تىريان، كىلندى
(النجال الكبير، سيف الحصاد)

Qeynax: Deryaska mezin, şaloka mezin, tîrpan, gêlindî.

قەبالە: ستۆكر، پەيمان، سوز، تىشت، بىستو خوە كرتن
(الالتزام، التعمد، القباله)

Qibale: Stûgir, peyman, soz, tişt bistûxwegirtin.

قەپ قەپ ئېيىن: قە فە، قەيىن، قەيىر قەيىر، دىنگى مەيشكا
كۆرك

(القيق، صوت الدجاج عند الاكل والحضانه)

Qipqip=Qipên: Qidqid, qidên, qurpqup, qurpên dengê mirîşka kurk.

قەم: قەزى، قەبار، دۆزىنى، بېسى، گەمار، لەوتى
(القذاره، الوساخه، النساخه، الوضر)

Qitûm: Qirêj, qîvar, dujîni, pîstî, gemar, lewitî.

قەتمەبون: قەزى بون، قەبارى بون، دۆزىن بون، گەمار بون، لەوتى بون

(التوسخ، التقدیر، التدنس، الوضر)

Qitmebûn: Qirêjbûn, qîvaribûn, dujînbûn, gemaribûn, lewitîbûn.

قەتمەبوی: قەزى بوی، قەبارى بوی، دۆزىن بوی، گەمار بوی، لەوتى بوی

(التوسخ، التقدیر، التدنس، الوضر)

Qitembûy: Qirêjbûy, qîvarbûy, dujînbûy, gemaribûy, lewitîbûy.

قەتمە تر: قەزىتر، قەبارتر، دۆزىن تر، گەمارتر، بېسى تر، لەوتى تر
(الاقصاف، الاقدار، الادنس، الوضر)

Qitmetir: Qirêjtir, qîvartir, dujîntir, gemartir, pîstir, lewitîtir.

قەتمەکر: قەزى کر، قەبارى کر، دۆزىن کر، بېسى کر، گەمار کر، لەوتاندىن

(التوسيع، التقدير، التدنس، الوضر)

Qitmekirin: Qirêjkirin, qîvarîkirin, dujîn kirin, pîskirin, gemarkirin, lewitandin.

قەتمەکرى: قەزى کرى، قەبار کرى، دۆزىن کرى، بېسى کرى، گەمارکرى

(الموسخ، المقدر، المدنس، الوضر)

Qitmekirî: Qirêjkirî, qîvarkirî, dujînkirî, pîskirî, lewitandî, gemarkirî.

قەتمەئى: قەزىئە، قەبارئە، دۆزىئە، بېسىئە، لەوتىئە، بېسىئە، بېسى

(القدر، الوسخ، الدنس، الوضر)

Qitmeyf = Qitmeyatf: Qirêjyafî, qîvaryafî, dujîminyafî, lewitîny, pisatî, pîstî.

قەچ: پەچ، پەرتکا شەكەستى، پەرتک، پەرتکا تەشقى رەق وەشک
(الفتات، القصف، المكسور، الفتيت، المجزء)

Qîç: Piç, pirtka, şkestî, pirtik, pirtka tiştê req û hişk.

قەچ: پەرت پەرت، پەلخى، پەرتى، پەرتكى، ھویرى ھویرى
(الفتت، المقصف، المكسر، المحطم، المهشم)

Qîçqîç: Pirtpirt, pelixî, peritî, pirtikî, hwîrik, hwîrhwîr.

قەچ قەچ: پەرت پەرت بون، پەلخى، پەرتى، پەرتكى، ھویرى بون
(التقصيف، التفتت، التحطيم، التهشم، التكرس، التجزء)

Qîçqîçbûn: Pirtpirtbûn, pelixîn, peritîn, pirtikîn, hwîrbûn.

قەچ قەچ: پەرت پەرت بون، پەلخى بون، پەرتى بون، پەرتكى بون، ھویرى ھویرى بون

(المقصيف، الفتت، الحطيم، الهشم، المكسر، المجزء)

Qîçqîçbûy: Pirtpirtbûy, pelixîbûy, peritîbûy, pirtikîbûy, hwîrhwîrbûy.

قەچ قەچ: پەرت پەرت تر، پەلخى تر، پەرتى تر، پەرتكى تر، ھویرى تر
(الاقصاف، الفتت، الاحطيم، الاهشم، الاكسر، الاجزء)

Qîçqîçtîr: Pirtpirttir, pelixîtir, pirtikîtir, peritîtir, hwîrtir.

قەچ قەچ: پەرت پەرت تر، پەلخى تر، پەرتى تر، پەرتكى تر، ھویرى تر
(الاقصاف، الفتت، الاحطيم، الاهشم، الاكسر، الاجزء)

قروپون: برهان، قوت بون، بهربات بون، پويچ بون، کليښ بون، ويران بون، کمباخ بون
(التهليل، التهاني)

Qirbûn: Birhan, qutbûn, berbatbûn, pûçbûn, klêsbûn, wêranbûn, kimbaxbûn.

قروپوي: برهائى، قوت بوى، بهربيات بوى، پويچ بوى، کليښ بوى، ويران بوى، کمباخ بوى
(الهلاک، المغنى، البائد)

Qirbûy: Birhay, qutbûy, berbatbûy, pûçbûy, klêsbûy, wêranbûy, kimbaxbûy.

قروکين: براندن، قوت کين، بهربيات کين، پويچ کين، کليښ کين، ويران کين، کمباخ کين
(الاهلاک، الاثناء)

Qirkin: Birandin, qutkirin, berbatkirin, pûçkirin, klêskirin, wêrankirin, kimbaxkirin.

قروکړى: براندى، قوت کړى، بهربيات کړى، پويچ کړى، کليښ کړى، ويران کړى، کمباخ کړى
(الهلاک، المغنى)

Qirkiŕ: Birandî, qutkiŕ, berbatkiŕ, pwîçkiŕ, klêskiŕ, wêrankiŕ, kimbaxkiŕ.

قروى، قروياتى: برهانى، قوتى، بهربياتى، پويچياتى، پويچى، کليښى، ويرانى، کمباخياتى
(المحو، الفناء، البوار، الانقراض)

Qirŕ = Qirŕiyatŕ: Birhanî, qutî, berbatî, pwîçyatî, pwîçî, klêŕ, wêranî, kimbaxiyatî.

قروپ لوب، قروپين: لوب، قروپين، قروچ، قروچين، دمنگى کېدئ ههستى یت لهشئ
(صوت الفورات والمفاصل ونحوه الصرغ)

Qirpqr = Qirpên: Qirqir, qirên, qirç qirç qirçên, dengê gihêt hestî yêt leşî.

قروپين: دمنگى سوتنئ به، دمنگى شهري (المعمر، القضيضه، صوت، الحرق ونحوه)

Qirpên: Dengê sotinêye, dengê şerî.

قرولي: قغ، قغ، قغين، دمنگى قغلا و قغلقزکايه (القفا، النعيب، النعيق، للغراب)

Qirpqr: Qixqix, qixên, dengê qela û qeliqijkaye.

لج لځ کړن: پرت پرت کړن، پهلخاندن، پرتکاندن، پهرتاندن، هویر کړن

(القصاف، التهشم، التفطيت، الاكسار، التجزئ، التحطيم)

Qiqçiqçikrin: Pirtpirtkirin, pelixandin, pirtikann, peritandin, hwîrkirin.

لج لځى، لځ لځياتى: پرت پرتى، پرتکياتى، پهرتاندن، پهلخياتى (التفتت، الكسر، الحطم، القصف، الهشم، التجزؤ)

Qiqçiqçî = Qiqçiqçyatŕ: Pirtpirtî, pirtikîyatŕ, peritandin, pelixîyatŕ.

لج لځ، لځين: قرب قرب، قريښ، دمنگى شکستن و هلبونا ناگرى (القصضه، صوت الكسر والحرق، المعمره، صوت حريق القضيب)

Qiqçiqç = Qiqçên: Qirpqr, qirpên, dengê şkestin û helbûna agirî.

قيلځک، کرکړک، گڼگڼک، گرياستوى، گريکا کرکړکا ستوى، سيفوکا کرکړکا ستوى (العليا، القريحه، الرقبه)

Qiqidk: Girgirk, gidgidd, girya stûy, girêka kirkirka stûy, sîvoka kirkirka stûy.

قد قد، قلدلښ: دمنگى مريشکى ومکى هڅکى دکت، دمنگى مريشکئ (القؤؤ، القيق، صوت الدجاج)

Qidqid = qidqidîş: Dengê mirîşkê wekî hêkê diket, dengê mirîşkêye.

قرولي، قروپين: دمنگى شکستن، ويهقان وهرفتنئ، کرکړک، کړين، کوم کوم، کومين (الهزم، القص، الدوى، صوت الكسر والهشم)

Qirpqr = Qirpên: Dengê şkestin û peqan û herifitnê, girgir, girên, gumgum, guomên.

قرو لي: قار قار، چره، کنگاشه (المحاك، اللجاجة، الجبال)

Qirpqr: Qarqar, cire, gingaşe.

قرو: قهل، قؤک، قهل قؤک، قشقلانک (الغرب، الزاغ)

Qirr: Qel, qijik, qelqijk, qışqilank.

قرو: برهان، ويران، قوت، بهربيات، پويچ، کليښ، کمباخ (الهلاک، الفناء، البوار)

Qirr: Birhan, wêran, qut, berbat, pwîç, klêş, kimbax.

قرك: گهردن، ستو، حەفك، گەوى، گەوى
(النفر، الرقبه)

Qirk = Qirk: Gerden, stû, hefk, gewî, gewî.

قزم قزم، قزمین: کۆم کۆم کۆمین، پەق، پەق، پەقین، شەرقین
(الازین، الدوی، صوت الطلقات والمفرقات)

Qirmqirm = Qirmên: Gumgom, gumên, peqpeq, peqên, şîqên.

قزمچەن: چرمسەن، چرچۆن، تیک چۆن، کوریشک بۆن، شەرقین
(الشن، الشنۆن، الضمور، الانكماش، التقلص)

Qirmîçîn: Çirmisîn, çîrçûn, têkçûn, kurîşkûn, şewlîqîn.

قزمچى: چرمسى، چرچوى، تىك چوى، کوريشک بوى، شەرقى
(الشنۆن، الضامر، المنكماش، التقلص)

Qirmîçîf: Çirmisî, çîrçûy, têkçûy, kurîşkûy, şewlîqî.

قزمچينا فيلى: شەلقین
(الحشف، للشار)

Qirmîçîna Fêqî: Şefliqîn.

قزمچينا ككلى: چر چۆن
(الكرش، التلبه للجد)

Qirmîçîna Kevî: Çîrçûn.

قروئت: بنیات، بنەکار، برنیت، بن کۆک، پایبەر و باب کالک
(الاجداد، الاسلاف)

Qirmêt: Binyat, binekar, birnêt, bingok, bapîr û babkalk.

قواندن: شکاندن، قولپاندن، پەلخاندن، تەپساندن، هەرافتن
(الهسر)

Qirandin: Şikandin, qulipandin, pelixandin, tepisandin, heraftin.

قواندى: شکاندى، قولپاندى، پەلخاندى، تەپساندى، هەرافتى
(المصور، الهاسر)

Qirandî: Şikandî, qulipandî, pelixandî, tepisandî, heraftî.

قوان: شکەست، تەپسەن، پەلخەن، قولپەن، هەرفەن، هەرافتن
(الهسر، السقوط، الهدم، الدمار، القصف)

Qirhan: Şikestin, tepisîn, pelixîn, qulipîn, herifin, herifin.

قوج: دەنگێ پەقینا کێچ و سەپا لێناوەرا نەینوکاشدانەن
(القصف، صوت قتل الحشرات بالظفر وغيره، كالبراغيت)

Qirç: Dengê peqîna kêç û şîha linavbera neyno-ka şîdandinê.

قوج قوج، قوجین: دەنگێ شکەست و پەلخەن و هەرفەتێ بە
(صوت الكسر والنقض والحطم)

Qirçîrç, Qirçên: Dengê şkestin û peilxîn û her-
rîftinê ye.

قوج قوجا گها: دەنگێ کەپت لەمش
(الصرقع، النقص)

Qirçqirça Giha: Dengê gihêt leşî.

قوسال: بەشەسەل، رەشە سەل، سەلا قەلس و تەنکاف، سەلا
سەوسەرما
(العسر، القوس للبرد)

Qirçsal: Beşesal, reşesal, sala qels û tengav, sala
sir û serma.

قوش: کلێش، پویش، پەلخەن دۆری
(الکوفان، القذى)

Qirş: Glêş, pwîş, pelexê durî.

قوشى دىخلى: دىخلى دۆری و گێرە کرى، پەرەخ، پەلخ، پویش
(العصافه، القش، الهبور)

Qirşê Dexlî: Dexlê durî û gêrekirî, perex, pelex,
pwîş.

قوشاما: شەما بێ هەنگەف، شاننا بێ هەنگەف، شەما نەلەندى
(الخرشاء، الهف، للعسل)

Qirşema: Şema bê hingvîn, şana bê hingvîn,
şema nehelandî.

قوش وقوال: کلێش لیسەر و لەی ددەن رەخ خو
(الغشاء، الجفاء، الخثة، الخرت)

Qirşûqewal: Glêşê lîser û lîser lih dden rex xwe.

قوشچەن: کۆزین، سووتن، هەلەوین
(اللوعه، الالتياح، الاحتراق الشديد)

Qirşîçîn: Kuzirîn, sotin, helhewirîn.

قوشچينا كبرى: هەناف سووتن، کویف کویفا کەرب و کینا
(النفر)

Qirşîçîna Kerbê: Hinav sotin, kwîfkwîfa kerb û
kîna.

قوتلی کری: پیس کری، دوژین کری، لوتاندی، قیفاری کری، قتمه کری، گمار کری

(المدین، الموضر، المسخ، المغز، المدنس)

Qirrejkirî: Piskirî, dujinkirî, lewitandî, qîvarîkirî, qitmekirî.

قوتلی، قوتلیانی: دوژینی، پیساتی، پیسی، لوتینی، قیفاریاتی، گماری، لوتیاتی

(الوساخه، القداره، الناسه، الدرن، الوضاره)

Qirrejî = Qirrejiyati: Dujîni, pîsatî, pîsî, lewitîni, qîvaryatî, gemarî, lewitîyati.

قوتلی، پین، زیل، یوسل، پشکل، پیخ، کری
(السماد)

Qirrej: Pîn, zibil, posil, pişkil, rîx, gwî.

قوتلیا نینوکا: قیفارا بن نینوکا
(التف)

Qirreja Nînoka: Qîvara bin nînoka.

قوتلیا کومی: قتما کومی
(الاف)

Qirreja Guhi: Qitma guhi.

قوت: کز، گمه، کز، قزاقز، گموزه
(المشعث، المنقوش، المشعن، المبرال، المجنثل)

Qij: Gij, geveqij, qijavij, gevûze.

قوتین: کزوبن، قزاقزبن، گموزه بن
(التشعث، التشعن، التنفش، التبرول، الانتفاش)

Qijbûn: Gijbûn, qijavijbûn, gevozebûn.

قوتوبی: کزوبی، قزاقز بوی، گموزه بوی
(المشعث، المشعن، المنقوش، المبرال)

Qijbûy: Gijbûy, qijavijbûy, gevozebûy.

قوتز: کوتر، قزاقزتر، گموزهتر
(الاشعث، الاشعن، الانفش)

Qijtir: Gijtir, qijavijtir, gevozetir.

قوتکین: کزکین، قزاقزکین، گموزهکین
(التشعث، الاشعثان، التنفیش)

Qijkirin: Gijkirin, qijavijkirin, gevozekirin.

قوتکری: کزکری، قزاقزکری، گموزهکری
(المشعث، المشعن)

Qijkirî: Gijkirî, qijavijkirî, gevozekirî.

قوتی: شکستی، هارفتی، تهپسی، پالخی، قولبی، هارفی
(المصور، المسقوط، الذمر، القصوف، الساقط، الهاصر)

Qirrhay: Şikestî, heriftî, tepisî, pelixî, qulipî, heriftî.

قوتیاتی: هاریاتی، قوت بون، برهان، وژان بون، کلیس بون
(المقصوف، الساقط، الهاصر، الهلاك، البوار، الغناء)

Qirrhatin: Barbatbûn, qutbûn, birhan, wêranbûn, klêsbûn.

قوتیچ: دهنکی کل کلاشیری، دهنکی خوش بونا خرتول
وشهرنیشا
(اللمعه، للحرب)

Qirîpên: Dengê kelkela şerî, dengê xweşbûna xirtul û şerenixa.

قوتیچ: دهنکی سوتنا دژوار، دهنکی قیراچونا ناگری لبویش
وبهلهخا
(الحمة، الزفر، صوت الحریق، والتهام النار)

Qirîpên: Dengê sotina dijar, dengê vêraçûna agirî li pwîş û pelexa.

قوتی: پیساتی، لوتی، دوژین، قیفار، پیس، گمار، قتم
(الوضر، المسخ، المغز، المدنس)

Qirrej: Pîsatî, lewitî, dujî, qîvar, pîs, gemar, qitim.

قوتلی بون: پیس بون، قیفاربون، دوژین بون، لوتین، گمار بون، قتمه بون
(التوسخ، التقنر، التدرن، التوضر، التدنس)

Qirrejîbûn: Pîsbûn, qîvarbûn, dujînbûn, lewitîn, gemarbûn, qitmebûn.

قوتلی بوی: پیس بوی، قیفار بوی، قتمه بوی، دوژین بوی، لوتی بوی، گمار بوی
(التوسخ، المتدرن، المتقنر، المتدنس، المتوضر)

Qirrejîbûy: Pîsbûy, qîvarbûy, qitmebûy, dujînbûy, lewitîbûy, gearbûy.

قوتلی تر: پیس تر، دوژین تر، قیفارتر، لوتی تر، گمار تر، قتمهتر
(التوسخ، الاسرن، الاقنر، الادنس، الاوضر)

Qirrejîtir: Pîstir, dujîntir, qîvartir, lewitîtir, gemartir.

قوتلی کرین: پیس کرین، دوژین کرین، قیفاری کرین، لوتاندن، گمار کرین، قتمه کرین
(التدنس، التقذیر، التوسخ، الادران، التوضر)

Qirrejîkirin: Pîskirin, dujînkirin, qîvarîkirin, le-witandin, gemarkirin, qitmekirin.

قنیت: ریشتم، بهر

(النش، العترة، النسل، الذرية، السلالة)

Qinê: Rêşt, ber.

قنار: سنّ پیک، سنّ دار، رستگا خندقاندن
(المشقة)

Qinar: Sêpêk, sêdar, ristka, xendiqandinê.

قنیات: دیکاک، دمخل و دان، دیمیره، ناه
(القوت، الرزق، المیره)

Qinyat: Dikak, dextlûdan, debre, ah.

قنیات کوم کړن: دیمیره خړکړن
(الامتار، جمع القوت)

Qinyat komkirin: Debre xirkirin.

قنک: فنډک، شهمالک، خعتیره، نمدیره
(الشمعة، المشعل)

Qinik: Findik, şemalk, xetfre, nedfre.

قنبله نامه: نامویرن نیشان کرنا باکووړی
(البوصله)

Qiblename: Amwîrê nîşankirna bakûrî.

قیت: کپل، شوت، هملکتی، قشت، چیخ
(الشخص، المنتصب)

Qit: Kêl, şut, helketî, qîşt, çîx.

قیتی، قیتیاتی: کپلی، شوتی، قشتی، چیخی، چیخاتی
(الشخص، الانتصاب)

Qitf = Qitfyatf: Kêlî, şutî, qîştî, çîxî. çîxatî.

قیت کړن: راهازوتن، بهردانا دوږف، راهیلان، نیرمش کړن، بشکفتن
(المطاردة، الهجوم)

Qitkirin: Rahajotin, berdana dwîw, rahêlan, êreşkirin, bişkiftin.

قیع: کفش، بییار، ناشکرا، ودان بییار
(الاجلج، الکشر)

Qiq: Kifş, dîyar, aşkira, didan dîyar.

قیچی، قیچیاتی: دیباری، کفشی، ناشکرایي
(الجلج، الکشر)

Qiqf = Qiqfyatf: Dîyarî, kifşî, aşkirayî.

قیچ: لیف قازی
(الکالج الشفة)

Qiq: Lêw vajî.

قیچ: حولی، تیل و نیمسوک، برقوک
(الاملس البراق)

Qiq: Hulî, tîlûteysok, biriqok.

قیچ ویچ: چقیلی
(المهاترات، والزعبلات)

Qiqûbic: Çivêlî.

قیر: قاچکن رمش
(القار، الاسفلت)

Qir: Qaçkê reş.

قیرلین، قیرلن: قیز قیز، قیزین، قار قار، بیکار، زمزمویر
کال کال

(الصباح، الصراخ، الضجيج)

Qirûqir = Qirên: Qijqîj, qijên, qarqar, qarên, bêgar, zimezwîr, galgal.

قیرلیرین: بیکار بون، کال کال بون، قار قار بون، قیز قیز بون، زمزمویران بون

(التصبح، التصرخ، التضجيع)

Qirûqirbûn: Bêgarbûn, galgalbûn, qarqarbûn, qijqijbûn, zimezwiranbûn.

قیرلیرکړن: بیکار کړن، کال کال کړن، قار قار کړن، قیز قیز کړن، زمزمویر کړن

(الصراخ، الصباح، الضجيج)

Qirûqirkin: Bêgarkirin, galgalkirin, qarqarkirin, qijqijkin, zimezwîrkirin.

قیری: حواری، قاری، قیزی
(الصبيحة، الصرخه، الهجة)

Qirf: Hewar, qarî, qêjî.

قیر قیری: قار قاری، قیز قیزی، کال کالی
(الصباح، الصراخ، الضجاج)

Qirûqirf: Qarqarî, qijqijî, galgalî.

قیریا کهملی: کهلشی، شهابش
(التهلل)

Qirûya Keyfê: Kelaşî, şebaş.

قیز: کچ
(الغناء، البنت)

Qiz: Kiç.

قیز قیز، قیزلن: قیر قیر، کال کال، بیکار، زمزمویر
(الصراخ، العويل، الجلبه، الضوضاء، اللغط، العريده)

Qijqij = Qijên: Qirûr, galgal, bêgar, zimezûr.

قیز قیز، قیزلر: تاق تاق، تعقین، پتق، پعت پعتین
(صوت الطلقات للبندقية)

Qizqiz = Qizên: Teqteq, teqên, peqpeq, peqên.

قیز قیزی: قار قاری، قیر قیری، کال کالی
(المعرب، الضجاج، البطرير)

Qizqizî: Qarqarî, gîrgîrî, galgalî.

قیزی: حواری، قازی، قاری، کولی، قیری، بانک
(الصیحه، الصرخه)

Qizî: Hewar, gazî, qarî, golî, qîrî, bang.

قیزییا کیملی: کلاش، شهباش
(التهلل)

Qizîya Keyfê: Kelaş, şebaş.

قیزار: قریز، دوزین، پیس، گمار لهوتی
(الکلع، الوسخ، القذر، الدنس، الدین)

Qizar: Qirêj, dujîn, pîs, gemar, lewiîf.

قیزاری: قریژی، دوزینی، پیسی، لهوتینی، گماری
(الکالع، الوسخ، الدنس، القذر، الوضر)

Qizarî: Qirêjî, dujîni, pîsi, lewiîfinî, gemarî.

قیزارا پییا: قریزا پییا
(الکلع)

Qizara pîya: Qirêja pîya.

قیق: ستو کیل، ستوریز، گاردین دریز
(الاعیط، الطویل العنق)

Qiz: Stûkêl, stûdrêj, gerdên dirêj.

قیقی، قیقایی: گاردین دریزی، ستو کیلی
(العیط، طول العنق)

Qizî = Qizqizî: Gerdên dirêjî, stû kêlî.

قیقیک: کهرک، کاکلا کوپزی یا کومتل ویکنه
(لب الجوز کاملا، لب الجوز الكامل)

Qizîk: Kerik, kakila gwîzê ya gumtî û pêkve.

قییامت: روزا کوپینی، روزا دویمافیکی، پاش روز
(الحشر، الواقعة، القیامه)

Qiyamet: Roja goyîne, roja dûmahikê, pašroj.

قیم: زکا
(الماده الغذائية، العافیة)

Qim: Zika.

قوپ: کوپ
(القبه)

Qup: Kup.

قوپ قوپ، قوپین: قفقد، قدین، دمنگی مریشکا کورک
(الفیق، القوقوز، صوت الدجاج لدى الحضانه والاکل)

Qupqup = Qupên: Qidqid, qidên, dengê mirîşka kurk.

قوپکا کییای: کویکا کییای، کولیا کییای، کویسکا کییای
(کم النبات والزهر، قمه النبات)

Qupka Giyay: Gupka giyay, golya giyay, golîska giyay.

قوپچه: کسپک، قوپک، بندوقشک، بشکوزک
(الزرد)

Qupçe: Kespik, qulpik, bendoşk, bişkujk.

قوت: کوند، بی کوری، بی دویف
(الابتر)

Qut: Kund, békuri, bê dwîv.

قوتو: کوندو، کورتو
(الابتر، القصير)

Quto: Kundo, kurto.

قوت: کورت، قوت وفت، بژن بهوستک
(القشمر، القصير للمراء)

Qut: Kurt, qutûvit, bejin bihostk.

قوت قوت، قوتین: دمنگی پییا لیسرانی، دمنگی کتن و وهرانا
تشتی
(صوت السقوط والوقوع للشيء)

Qutqut = Qutên: Dengê pîya liser banî, dengê ketin û werhana tiştî.

قوتک: تیلک، سەرمل، ساکو، مقننه
(المرج، الصدرية، الزخمة، الجاكيت، المقطن)

Qutik: Êlek, sermil, sakû, miqetenc.

قوتان: پیدادان، لیدان، دابهریزن، پاشقه برن، همی کرن، توت کرن
(الضرب، التعزیز)

Qutan: Pêdadan, lêdan, daberzîn, pašve birin, heykirin, tutkirin.

قوتای: پیدادای، لیدای، پاشقهبری، دابهریزی، همی کری، توت کری
(المضروب، المعزوز)

Qutay: Pêdaday, lêday, pašvebirî, daberzî, heykirî, tutkirî.

قوتان: پیدادان، لیدان، هنگافتن، همرشاندن، گروسکرین
(الطرق، القرع، الدق)

Qutan: Pêdandan, lêdan, hingavtin, herişandin, geroşekirin.

قوتای: پیدادای، لیدای، هه‌رشاندی، گه‌روسه‌کری
(الطریق، المقرع، المقق)

Qutay: pêdaday, lêday, herîşandî, gerosekîrî.

قوتان: هنگافتن
(الرض، الوغد)

Qutan: Hingavtin.

قوتای: هنگافتی
(الموقود، المرضوض)

Qutay: Hingavtî.

قوتانا جوتی: لیدان، هه‌رشاندن، په‌قوته‌کرن
(الرصیعه، الهرس، الدق)

Qutana Cunnî: Lêdan, herîşandin, perqutekirin.

قوتانا ملی: دل ژمن، دل خوه هافیتن، فتین، فت فت
(النبض)

Qutana Dîlî: Diljen, dilxwehavêtin, fitên, fitîfî.

قوتانا تفتی: دانا ئیک، هه‌رساندن، گشت کرن
(الکس، للنسج، والقماش)

Qutana Tevnî: Dana êk, qerisandin, giştîkirin.

قوتان: لیدان، حوت لیدان
(الوجن، الدق، للوتد)

Qutan: Lêdan, hut lêdan.

قوتانا هه‌یرکت: راهیزان، په‌رتاندن
(الهیثم، السحق، الشدید)

Qutana Hûrket: Rahêran, peritandin.

قوتیم: کله‌خ، به‌ژن، قه‌لافه‌ت، کسم، که‌یس، له‌ش، چه‌کوچ
(الهیکل، الجرم، الحجم، الجته، الجسد، للمرء)

Qudîm: Kelex, bejin, qelafet, kesim, keys, leş, çekûç.

قوی: کور، هه‌ری، ریج، تعقن
(الوجل، التقن، الطین)

Qurr: Kurr, herîf, riç, teqin.

قورئان: ئانوخ، کتیبای موسلمانا یا بو پیغمه‌بری هاتی خارئ،
ناخفتنا خودئ

(القران، الصحف)

Quran: Anox, kitêba musulmana ya bo pêxemberî hatî xarê, axiftina Xudê.

قورباچه: کولیبه‌که لکه‌رویی په‌یدا دبیت، هه‌له‌یجفتنا گه‌رویی
(الدغام، الخناق، الذبحه، مرض يصيب الحلق)

Qurbace: Kulîyeke, li gewriyê peyda dibît, helperçiftina gewriyê.

قوربان: کوری، په‌زق بو خیری فه‌کوژن
(الفديه، الضحية، الاضحية)

Qurban: Gorî, pezê bo xêrê vekujin.

قوربان بون: کوری بون
(الافداء، التضحية)

Qurbanbûn: Gorîbûn.

قوربان بوی: کوری بوی
(المفدى، الضحى)

Qurbanbûy: Gorîbûy.

قوربان تر: کوری تر
(الافدى، الاضحى)

Qurbantir: Gorîtir.

قوربان کرن: کوری کرن
(الافداء، التضحية)

Qurbankirin: Korîkirin.

قوربان کوری: کوری کوری
(المضحى، المفدى)

Qurbankirî: Gorîkirî.

قوربانى، قوربانىاتى: کورياتى
(الفداء، التضحية)

Qurbanî = Qurbanîyatî: Gorîyatî.

قورپه‌ش: حیوانه‌که ومکى هه‌رجا بجویک یئ ره‌ش و سپی به،
حیثی حیثی به
(الفر، الیفر)

Qurrbeş: Hêwaneke wekî hirça biçwîk yê reş û spîye, hêşihêşî ye.

قورتال: رزگار، قلقوسی
(التاجى)

Qurtal: Rizgar, filqosî.

قورتال بون: رزگاربون، قلقوسین
(التجاه)

Qurtalbûn: Rizgarbûn, filqosîn.

قورتال بوی: رزگار بوی، قلقوسی
(المنجى، المنقذ)

Qurtalbûy: Rizgarbûy, filqosî.

قورتال تر: رزگار تر، فلقوسی تر
(النجى، الانقاذ)

Qurtaltir: Rizgartir, filqositir.

قورتال كرن: رزگار كرن، فلقوساندىن
(الانجاد، التجيد، الانتقا، المنجى، الانجاء)

Qurtalkirin: Rizgarkirin, filqosandin.

قورتالى، قورتال ياتى: رزگارى، فلقوسينى
(النجاه، النقاذ)

Qurtali = Qurtaliyati: Rizgarî, filqosînî.

قورت: تهرىڭ كەلەخا، توخمەكنى تهرىت مەزنە
(النسر، الرخم)

Qurt: Teyrê kelexa, tuxmekê teyrêt mezine.

قوروت: سەقت، شل، گوروج
(الاعسم، الاجنم، الخبل)

Qurot: Seqet, şil, guroc.

قوروتى، قوروتياتى: سەقتى، شلياتى، گوروجى
(العسم، الجذم، الخباله، الخبل)

Qurotî = Qurotiyatî: Seqetî, şilyatî, gurocî.

قورج: فرليدان، ورق، داعويرانا تشتن روھن
(الغيب، الجرع، الفمجه، الرشقه، الازرداد)

Qurç: Firrêdan, wirq, dawîrana tiştê ruhî.

قورچاندن: ورق ليدان، فەرخان، فركن، داعويران
(التجرع، الارتشاف، الاغماج، الازرداد، الانجاب، الابتلاع)

Qurçandin: Wirîlêdan, vexarin, firkin, dawîran.

قورچاندى: ورق ليداي، داعويراي، فركى، فەخارى
(الجرع، المرشف، الزرد، المموج، المنقوب)

Qurçandî: Wirîqlêday, dawîray, firkirî, vexarî.

قوراد: توخمەكنى كيياتى خارتى يە بيهنا پيغازا ژى تيت
(الكراث، نبات بقلى يؤكل)

Qurad: Tuxmekê gîyayê xarnêye bêhna pîvaza jê têt.

قوراده: ناماننى سفرى بىن كەڤن، ناماننى شول پى كرى، كەڤنە
ناماننى سفرى

(الوانى النحاسيه المستهلكه)

Qurade: Amanê sifirî yê kevin, amanê şol pê kirî, kevne amanê sifirî.

قورادونه: ستفانك، گەردەنى، زنجيرا ستوى
(القلاذه النحاسيه، صنف من الحلى)

Qurdone: Stivank, gerdenî, zincîra stwîy.

قورديك: توخمەكنى بهقابە لىبىارى دژيت
(القره، الضفدع البرمائى)

Qurrdêdk: Tuxmekê beqaye, li beyarî dijît.

قورلوق، قورلوق: دىڭكى بايى زك ورويفيكايە، بول بول، بولین
(الجخيف صوت البطن، النحيم، اللقبه، صوت الفحل من الحيوان)

Qurqrur = Qurên: Dengê bayê zikûrwîvikaye, bolbol, bolên.

قورغو: قورنگوسك، مەلو
(اللويحق طير جارح)

Qurxo: Quringosk, helo.

قورم: قورمى پوتى، قورمى بى تا
(الجدل، بعد ذهاب فروعه)

Qurm: Qurmê potî, qurmê bê ta.

قورمى پتا: قورمى شين
(النيا، النيق، القدر، الجذع، الذى يتفرع منه الفروع)

Qurmê bi ta: Qurmê şîn.

قورم قورم، قورمىن: كوم كوم، كومىن، كركى، كرين، كرم كرم
كرمين

(الذى يتفرع منه الفروع، الدوى، الازين)

Qurmquurm, qurmên: Gumgum, gumên, girgirr, girrên, girmgirm, girmên.

قورمچىن: تىك چون، كوريشك بون، چرچون، چرمسين، شەرقىن
(الانكماش، المنقلص، المضمور، التشنج)

Qurmçiîn: Têkçûn, kurûşkbûn, çirçûn, çirmisîn, şewliqîn.

قورمچى: تىك چوى، كوريشك بوى، چرچوى، چرمىسى، شەرقى
(المنكش، المنقلص، المضمور، التشنج)

Qurmçiî: Têkçûy, kurîşkbûy, çirçûy, çirmisî, şewliqî.

قورمچاندى: تىك برن، كوريشك كرن، چر نينان، چرمساندىن
شەرقاندىن

(الانكماش، التكميش، المنقلص، الانشاج، الاضمار)

Qurmçiandin: Têbirin, kurîşkkirin, çirîrînan, çirmisandin, şewliqandin.

قورمچاندى: تىك برى، كوريشك كرى، چر نيناي، چرمساندى
شەرقاندى

(المنكش، المنقلص، المشنج)

Qurmçiandî: Têkbirî, kurîşkkirî, çirîrnay, çirmisandî, şewliqandî.

قورمچينا كعللى: چرچون
(الكرش)

Qurmîçina Kevlî: Çirçûn.

قورمى مەژن:
(الجذاه)

Qurmê Mezin.

قورمىچىك: كاتا مەوى بى تەرنوى. بىستىكا تەي، تىرمچوك، شاكا
مەوى ياشىن وتەي بخافى دىخون
(السروغ، السروج، الزرجون)

Qurmêwk: Kata mêwê yê ternwî, bistîka ter,
tîrmêwk, şaka mêwê ya şîn û ter, bxavî dxun.

قورى دى: كاتى درياشين وتەي دىخون بخافى
(الكوسج، الغض)

Qurrîdirî: Katê dirrya şîn û ter dxon, bixavî.

قورنگوسك: قورغو، هەلو، تەبرى چوپىكا
(المرد، الباشق، اللويحق، طير جارج)

Qurringosk: Qurxo, helo, teyrê çwîûşka.

قورنەت: كوزىك، كوشى ژورفە، كوچى ژورفە، نيشكا ژ نافدا،
قوزلاچك
(الليج، زاويه البيت)

Qurmet: Kujîk, goşê jorve, kuçê jorve, îşka ji-
navda, qulaçk.

قورنجىك: كفشك، لەش كفشينا بىنىوكا، كفشينا بىنىوكا
(القرص، الغمز)

Qurrîçîk: Givişk, leşgivêşina binînoka, givêşina
bi neynoka.

قورنجى: كفشك ليدان، كفاشتنا لەش بىنىوكا وسەرى تەلا
(التقارض، القرص، الاغماز)

Qurrîçîn: Givişk lêdan, givaştina leş bi neyno-
ka û serê tîla.

قوز: زە، شەركەن ژنا، ئەندامى كوهنيل وپەربنا ژنى، ئەندامى
مەيانى
(الفرج، الكس)

Quz: Zih, şerghiê jina, endamê guhnêl û perîna
jinê, endamê mēyatîyê.

قوزل قورن: كرمەكە زەلا دخوه دئالينيت بى تام تەلە، حيوان
بخارنا وى دمرن بى بژەمرە
(السروغ، حشره تلف حولها صغار العيدان)

Quzilqurt: Kirmeke zilka dixwe di alînît yê tam
tehlê, hêwan bixarnawî dimirin yê bijehre.

قوزل قورن: گوتنا نەخوشى ونەفیانى يە
(كلمه زجر و مراره)

Quzilqurt: Gotina nexweşî û nevyanêye.

قوسىرى: زىيان، نەباشى، كىماتى يا شولى
(السوء، الاساء)

Qusîrî: Zîyan, nebaşî, kêmatîya şolî.

قوسان: هەرشىن، كەلادجونا لەشى
(المرضوض الذى يلتهب)

Qusan: Herişîn, keldaçûna leşî.

قوسلى: لەشى هەرشى وکول بوى
(المرضوض، الملتهب)

Qusay: Leşê herişî û kulbûy.

قوساندى: برىن، پليت كرن، قەغاندىن، توكرن، تراشين
(الجز، البتر، القطع، القص)

Qusandin: Brrîn, pilîtkirin, qefandin, turrkirin,
tiraşîn.

قوساندى: برى، قەغاندى، پليت كرى، توكرى، تراشتى
(الجزون، المقصوص، المقطوع، البتور)

Qusandî: Birî, qefandî, plîtkirî, turrkirî, traşî.

قوپى: نىك كرتن، لىك پەچرومە بون، لىك كەلن، پىكفە پستى
(الاصره، الاتفاق، الارتباط، الموازرة، التكتل)

Qulp: Êkgirtin, lêk peçrûmêbûn, lêk kelîn, pêk-
veristin.

قوپى: مەيىك، خرىئ
(العروه)

Qulp: Meyîk, xirrê.

قوپىك: بەندوشك، قوپىچك، كسپىك، بشكوزك
(الزد)

Qulpik: Bendoşk, qupçîk, kespîk, bişkojk.

قوپا دلى: خريا جەركى
(النباط)

Qulpa Dilî: Xirya cergî.

قوپىن: تىداجون، نقوربون، تىراجون، نقوب بون
(الوغل، التوغل)

Qulipîn: Têdaçon, niqurbûn, têracon, niqub bûn.

قوپى: تىدا جوى، نقربوى، تىراجوى، نقوب بوى
(المتوغل، الواغل)

Qulipî: Têdacoy, niqurbûy, tîraçoy, niqubbûy.

قولوپندک: خوه لیک ومکیرانا لسهر کولوفندکا سرهڼ خوه
(القلب على الرأس الی جهة الظهر)

Qulipindk: Xwe lêk wergêrana liser kulovindka
serê xwe.

قولوپندک: پشکا دارهڼ بنهڼ
(براعم شجرة فحل البطم یؤکل طریا)

Qulopindk: Pişka darê benê.

قولولک: کونجک، قورک، چالک، کویزک، کورک، چافیک، تنویرک
(الفجوه، القعر، البؤره)

Qulqulk: Kuncik, qurik, çalik, gwîzik, korik, çavîk,
tenwîrk.

قوله: لنگ، پڼ بری، لنگ قوروت
(الامرء، المبتور الساق)

Qule: Leng, pêbirî, ling qurot.

قولوله: قولیز: کون، کونج، خمخوت، بوت، کون بونا داری،
خولوله بیا قورمی
(الفجوه فی الشجرة)

Qulole = Qulêr: Kun, kunc, ximxut, bot, kunbûna
darî, xuloleya qurmî.

قواوڼ: بلند، کیل، چیخ، هملکتی، زیهل رابیوی
(الاشم، الشامخ، السامق، الشاهق)

Quloz: Bilind, kêl, çix, helketî, jêhelrabûy.

قولوزوڼ: بلند بوڼ، کیل بوڼ، چیخ بوڼ
(التشمخ، التشمع، التسمق، التشق)

Qulozbûn: Bilindbûn, kêlbûn, çixbûn.

قولوزبوڼی: بلند بوڼی، کیل بوڼی، چیخ بوڼی
(الشموع، الشموم)

Qulozbûy: Bilindbûy, kêlbûy, çixbûy.

قواوڼتر: بلند تر، کیل تر، چیخ تر، هملکتی تر
(الاشمق، الاشمخ، الاشعق، الاشعق)

Quloztir: Bilindtir, kêltir, çixtir, helketitir.

قواوڼ کرن: بلند کرن، کیل کرن، چیخ کرن
(التسمیق، الاشماخ، الاشمام، الاشهاق)

Qulozkirin: Bilindkirin, kêlkin, çixkirin.

قواوڼ کری: بلند کری، کیل کری، چیخ کری
(الشمع، المسمق، المشعق)

Qulozkirî: Bilindkirî, kêlkirî, çixkirî.

قواوڼ: ههرافتن، تهپسین، کاتن، ههلووشان، وهراڼ
(التقض، الهدم، المسقوط)

Qulipîn: Heriftin, tepisîn, ketin, helweşan, werhan.

قواوڼی: ههرافتی، تهپسی، کاتی، ههلووشای، وهراڼی
(المهدوم، المنقوص، المسقوط)

Qulipî: Heriftî, tepisî, ketî, helweşay, werhay.

قواپاندن: ههرافتن، تهپساندن، ههلووشاندن، تهپختن، وهراڼدن،
ههراڼدن، تیرا کرن، نفورکرن، نقوب کرن
(الایغال، التوغل)

Qulipandin: Heraftin, tepisandin, helweşandin,
êxistin, werandin, herifandin, têrakirin, niqurki-
rin, niqbukirin.

قواپاندی: ههرافتی، ههراڼدی، ههلووشاندی، تهپساندی،
تهپختی، وهراڼدی، تیرا کری، نقوب کری
(الموغل)

Qulipandî: Heraftî, herifandî, helweşandî, tepi-
sandî, êxistî, werandî, têrakirî, niqbukirî.

قواپاندن: وهراڼدن، ههراڼدن، تهپساندن، بهسرهکا ځینان،
ههراڼدن
(الانقاص، التهديم، الاسقاط)

Qulipandin: Wergêran, heraftin, tepisandin, bi-
serikdâinan, herifandin.

قواپاندی: وهراڼی، ههراڼی، ههراڼدی، تهپساندی، بهسرهکا
ځینای
(المنقض، المهدم، المسقط)

Qulipandî: Wergêray, heraftî, herifandî, tepisandî,
biserikdâinay.

قواپوک: چقڼ دارهڼ پڼ ژفه کری، ژبن کری
(التوضه، الحطب المنقوض من الاحراش)

Qulipok: Çiqê darê yê jêve kirî, jîbin kirî.

قواپاندن: چلقاندن، ژفه کرن
(النوض، للغصن والودت)

Qulipandin: Çilqandin, jêvekirin.

قواپاندن: وهراڼدن، بهسرهکا ځین، سر و پڼ کرن
(الکب، القلب)

Qulipandin: Wergêran, serûbinkirin.

قواپاندی: وهراڼی، بهسرهکا ځین، سر و پڼ کری
(الکبوب، المکب، المقلب، المقلب)

Qulipandî: Wergêray, serûbinkirî.

قوابلینا ژوردا: نقوب بون، نقور بون، غواره بون، هلموشان (الغور)

Qulip̄na Jorda: Niqobbūn, niqurbūn, xewarebūn, helwešan.

قوابی: نقوب بوی، نقور بوی، غواره بوی، هلموشای بوی (الغاش)

Qulip̄: Niqobbūy, niqurbūy, xewarebūy, helwešay.

قواب ناف: خری ناف

(الاسم الموصل و (نحوی))

Qulpn̄av: Xirê nav.

قوم قوم، قومین: قوم کوم، قومین، کورم کورم، کورمین (الدی، الازیز)

Qumqum = Qumēn: Gumgum, gumēn, gurm-gurm, gurmēn.

قومره: قوم، جقات، کوران، زکده، قووله، ثوب (اللجنه، المؤتمر، المجمع، المجلس)

Qumirte: Kom, civat, goran, zirgih, qole, ob.

قومار: یاریا بشمرت

(المیسر، القمار)

Qumar: Yariya bişert.

قومری: توخمه کمن تغیرکایه (الیمامه)

Qumrî: Tuxmckê tivîrkaye.

قومیرمه: نامویری بڑکاندین، نارنجوکا پرتکاندین (المفرق، اللغم، المنسف)

Qumbere: Amwîrê bijikandinê, narincoka pirtikandinê.

قومبهره: پیلاف، شمک، سول، کالک، رمشک، زهرکول (الحذاء، النعل)

Qundere: Pêlav, şimik, sol, kalik, reşik, zergul.

قونین: کولکه که لروقی تیت نیرکه که ژنیغه که وی دمرکه فیت وختی دمرمان کرنی دیت کون بلویل (دمل، معروف)

Qunêr: Kulkeke li mirovî têt, nêrkek jinîveka wê derdikevît, wextê dermankirinê dibît kunbilwîl.

قونبل: قوشن، پینا کییای، تمول (الفرع، الزمعه، الذئاء)

Qunbel: Quşen, pinya gîyay, tewil.

قوزلی، قوزلیاتی: بلندی، بلندباتی، بلنداهی، چیخی، کیلی (الشموخ، السموق، الهسق، الشمووم)

Qulozî = Qulozîyaf: Bilindî, bilindîyafî, bilindahî, çîxî, kêlî.

قوزلیژن: زمزور، گنگاشه، کال کال، قار قار، قیز قیز، قیر قیر (الضوضاء، المصخب، الضجيج)

Qulzên: Zimezwîr, gingaşê, galgal, qarqar, qîzqîj, qîrqîr.

قولهلکا رهمنی: سیف سیفکا رهمنی، جهن پیغه نویستنا لهمنی بکماخن ه

(القموه، الربله، المشقه، المحاره، الكمح، الاربیه)

Qulqulka Rehnî: Sêvsêvka rehnî, cihê pêve nwîstina lengî, bikimaxê ve.

قولاچ: ناف بهرا همدو دهستا ژیکفه کری، بهنگها درتژییا همدو دهستا رانای، قانیمه (الباع)

Qulaç: Navbera herdu desta jêkvekirî, bengiha dirêjîya herdu desta ranay, qaîme.

قولاچک: کوزیک، قورننه، کونج، نیشکا ژ نافدا، کوشن ژ نافدا، کوچن ژ نافدا، باشیل (اللاج، زاویه الفرغه، الفجوه)

Qulaçk: Kujîk, qurnet, kunc, îşka jinavda, goşê jinavda, kuçê jinavda, başêl.

قوانگ: نیرى قازى (ذكر الوز)

Quling: Nêrê qazê.

قولهلکا: مەوک، دورک، کونا پشت فانی، جهن دورکى (القره، الباب، الزازه، مکان الخلق)

Qulqulk: Mewk, durk, kuna piştvanê, cihê durkê.

قولهلکا دهست و پیا: سیف سیفا دهست و پیا جهن پیغه دهست و پیا (المرافغ)

Qulqulka Dest û Pîya: Sêvsêva dest û pîya, cihê pêve ristina dest û pîya.

قولهلکا ئەزمانی: بنی ئەزمانی، دهی گهویی (الحرقد، رقدہ اللسان، مؤخره اللسان عند فوهه الحنجره)

Qulqulka Ezmanî: Binê ezmanî, derê gewrîyê.

قويج كرى: كوم كرى، خر كرى، فيك ئىخستى، قومرته كرى
(المجمهر، المجمع)

Qwıçkirı: Komkirı, xirkirı, vëk êxistı, qumirtekirı.

قويچى، قويچاتى: كوماتى، كومى، خرياتى، خرى، فيك ئىخستى،
قومرته بى
(الجمعية، المجمع)

Qwıçt = Qwıçtıyatı: Komatı, komı, xırıyatı, xırı,
vëk êxistinı, qumirteyı.

قويچانئ: ياربهكه بچويك بگويژا، دمکن
(لعبه السدد، التخسيس)

Qwıçanê: Yarıyeke biçwık bi gwıza diken.

قويغ: کاروان، جهئ و غرئ، جهئ ريفنگا
(المرحلة)

Qwınax: Karwan, cihê wexerê, cihê rêvinga.

قوين: قون، چف، چف چفك، كولهك
(الشرح، الجحر، الدبر)

Qwın: Qon, çivçiv, çivik, kulek.

قوين قوين، قويرئ: كال كال، زومزوير، قوليزئ، بنگار
(الصراغ، الصخب، اللط، اللغو، الفسجيغ، الصياح)

Qwırqwir = Qwırên: Galgal, zumezwır, qulizên,
bêgar.

قوپ: نامانئ ناخئ بئ شكستئ، گولدانكا ناخئ
(الاص، الاصيل)

Qop: Amanê axê yê şikestı, guldanka axê.

قوپك: پرتيت شكستئ بيت نامانئيت ناخئ
(الشفق، الفخار المكسود)

Qopik: Pirtê şikestı yê amanê axê.

قوپى: قونبلا كييايئ ز ناخئ هلادمت، سيخى، چيلى
(السيد، الضبه، النض، القليل من البقل اذا طلع الفياض)

Qopf: Qunbela gıyayê ji axê heldidet, sıxı. çılı.

قوج: تابويت، داربهستا مرييا
(النمش، التابوت)

Qoç: Tabwıt, darbesta mirıya.

قوج: ليدانا بىسرى، سەر ليدان
(النطح)

Qoç: Lêdana biserı, serlêdan.

قويچانئ: ليكدانا سەرا، شەريئ سەر ليكدانئ
(النطاح، المناطحة)

Qoçanê: Lêdana sera şerê ser lëkdanê.

قونبەل: پيليت دويكيلئ
(موج النخان)

Qunbel: Pêlêtwikêlê.

قونجريك: كفشك، كفاشتنا لەشى بنهينوكا وسەرئ تىلا
(القرص، الغمز)

Quncirrik: Givişk, givastina leşi bineynoka û
serê tıbla.

قوندرز: توخمەكن دورينا چلكايه
(نوع من الخياطه)

Qunderz: Tuxmekê durına cilkaye.

قويت: دكاك، قنيات، ئاھ، دېبرە، دھخل ودان
(النقعه، القوت، الفلال)

Qwıt: Dikak, qınyat, ah, debre, dext û dan.

قويت كوم كرى: ناھ فيك ئىخستئ، دكاك خر كرى
(الامتار)

Qwıt komkirin: Ahvëk êxistin, dikak xirkirin.

قويت قويت، قويتئ: دمکنئ پورئ به
(تفريد الدراج، صوت الدراج)

Qwıtwıt = Qwıten: Dengê porêye.

قويج: كوم، قومرئا تشئئ وەك كويژ و فيقى، دېئئئ يئت قويج بويئ
يائئ يئت بويئ كوم

(المجمع، المجمع، ويخص الثمر ويوجد للعموم)

Qwıç: Kam, qumirta tiştê wek gwızû fêqı, dibê-
jin yêtwıçbûyn yanı yêtwıçbûyn kom.

قويج بوي: كوم بوي، خربوي، فيك كەن، قومرته بوي
(التجمع، التجمع)

Qwıçbûn: Kombûn, xirbûn, vëkketin, qumirtebûn.

قويج بوي: كوم بوي، فيك كەنى، خربوي، قومرته بوي
(المجمع، المجمع)

Qwıçbûy: Kombûy, vëkketı, xirbûy, qumirtebûy.

قويج ئن: كوم تر، خرئر، فيك كەنى تر، قومرته تر
(الاجمع)

Qwıçtır: Komtır, xirtir, vëkketitir, qumirtetir.

قويج كرى: كوم كرى، خر كرى، فيك ئىخستئ، قومرته كرى
(التجميع، الإجماع)

Qwıçkirin: Komkirin, xirkirin, vëk êxistin, qu-
mirtekirin.

قوچانه: خراسه، باج، رافق پەزی، خوڤکا تەرشی
(خزیه الغنم)

Qoçane: Xeraxe, baç, dravê pezî, xwîka terşî.

قوچ مایلی: حیوانی بـهـری خەلکی دەنگیفت
(النطاح)

Qoçhavêj: Hêwanê biserî xelkî dihingêvît.

قوچک: نەینک

(المراه، السججل)

Qodîk: Neynik.

قویدی: نامانی ناسنی بی تشتا کرنی
(العلیه، القرطی)

Qodî: Amanê asinî yê tiştê kirinê.

قور قور، قورقور: بول بول، بولین، عور عور، عورین
(الרגاء، الخوار، الغمغم للثور)

Qorqorr = Qorrên: Bolbol, bolên, 'or'or, 'orên.

قوی: قەرم، قەرموش، لەقەن
(الحلقاء، الاسل، البردی، نبات من فصيلة القصب)

Qorr: Qerem, qeremwîş, leven.

قورپی، قورپن: موری، مورین، زمار
(النوح، النباح)

Qorrî = Qorrên: Horry horrên, zêmar.

قورر: کور، چال، کەند، قەوارک
(الحفرة، النقرة، البؤره)

Qor: Kor, çal, kend, qewark.

قوررا چافی: چالا چافی، کورا چافی
(الكنج، الحجر، غار العين)

Qora Çavî: Çala çavî, kura çavî.

قوررا پەری: کویزک، تحا، جوینی، جوینی
(الوقر، القلت، الوقب)

Qora berî: Gwîzik, tiha, curnî, cuhnî.

قوس: کور، کژان، جمهای، مروئی پشت کور، خویر
(الانسان المنحنى من الهرم او بسبب آفه)

Qos: Kod, kivan, cimhay, mirovê pişt kod, xwîl.

قوسی: کودی، خویری، کفانی، جمهانی
(النساء، قد يكون اللفظ: عربيا؟)

Qosî: Kodî, xûlî, kivanî, ximhanî.

قوزک: بەندەک، بەرتەک
(الخنفة، المقلاع)

Qozk: Bendek, bertivk.

قوشەن: قەنبەل، قونبەل، پینا گییای، تەولە
(الفرع، الزمعة، النقاء، النداء)

Qoşen: Qenbel, qunbel, pînya gîyay, tewle.

قوشکا بێنی: چافیک، تەمبیرک
(القعر، الدرك الأسفل)

Qoşilka binî: Çavik, tenwîrk.

قوش: بوق، کرم مەیموینک، کرم دژوار، بالولی
(الشیق، المغم، الهلوك)

Qoq: Boq, girr meymwînk, girr dijar, baliwîlî.

قوش بون: بوق بون، کرم مەیموینک بون، کرم دژوار بون، بالولی بون
(التغلم، التشیق)

Qoqbûn: Boqbûn, girr meymwînkûn, girr dijar-warbûn, balulîbûn.

قوش بوی: بوق بوی، کرم مەیموینک بوی، کرم دژوار بوی، بالولی بوی
(المغلم، المشیق)

Qoqbûy: Boqbûy, girmeymwînkûy, girr dijar-warbûy, balulîbûy.

قوش تر: بوق تر، کرم مەیموینک تر، کرم دژوار تر، بالولی تر
(الغلم، الاشیق)

Qoqtir: Boqtir, girr meymwînkîr, girr dijarwar, balulîtir.

قوش کرن: بوق کرن، کرم مەیموینک کرن، کرم دژوار کرن، بالولی کرن
(الغلام، التغلم، الاشباق، التشبیق)

Qoqkirin: boqkirin, girr meymwînkîrin, girr dijarwar, balulîkirin.

قوش کری: بوق کری، کرم مەیموینک کری، کرم دژوار کری، بالولی کری
(المغلم، المشیق)

Qoqkirî: Boqkirî, girmeymwînkîrî, girr dijarwar-kirî, balulîkirî.

قوشی، قوشیاتی: بوقی، بوقیاتی، کرم مەیموینکی، کرم دژواری، بالولیاتی
(القلمه، الشیق)

Qoqî = Qoqîyatî: Boqî, boqîyatî, girr meymwînkî, girr dijarwar, balulîyatî.

قوشل: کونا داری، خوولولیا دارا، خمفوت، قولیر
(الجرف، الفجوة، القعر)

Qoşil: Kuna darî, xuloleya darî, ximxut, qulêr.

قون: پوز، قوین، کولهک، چف چفک
(الشرح، الدبر، الجحر)

Qon: Poz, qwîn, kulek, çivçivk.

قون فرهه: ترسوک، ترسنوک
(الجبان)

Qonfirhe: Tirsok, tirsinok.

قوناغ: کاروان، جهن ریتنگا
(المرحلة)

Qonax: Karwan, cihê rêvinga.

قوئلاندن: قوراندن
(اللقا، التسمير، للمین ونحوه)

Qoqilandin: Qewirandin.

قویناغ: بنی تفتنگن، جهن ملی لجهکی
(الخاص البینقیه)

Qontax: Binê tivengê, cihê milî liçekî.

قون ترسوک: قون فرهه، ترسنوک
(الجبان، الرعید)

Qontirsok: Qon fireh, tirsinok.

قون ترسوک: قون فرهه، ترس، سههم
(الهام، الجین، الخوف)

Qontirsokî: Qon firehî, tirs, sehim.

قون خشک: رتفه چونا بجویکی، لسه قونی بجیت
(الخبو، للطف)

Qonxişk: Rêveçûna biçwîkî, liser qonê diçîl.

قون دهه: کومنیلا قونی، کان دهه قونی
(اللوطنی)

Qondeh: Guhnêla qonê, gan dihê qonê.

قون دهه، قون دان: کان قونی، پیرنا قونی، کومنیلا قونی
(اللوطنی)

Qondehî = Qondan: Gan qonî, perîna qonê, guhnêla qonê.

قونتیرا چییای: بستنیا چییای، سرتا چییای
(الصدف، للجلل)

Qontêra Çiyay: Bistîya çiyay, sirta çiyay.

قون هانتا هه: نساخییهکه وکی بجویک دهرن قونا وان قازی
دبیت

(سقوط الشرح، مرض یصیب الاطفال)

Qonhatinave: Nesaxiyeke wekî biçwîk dirîn qona wan vajî dibît.

قوئلاندن: قوراندن، کون کرن، خمخوته کرن، قولیر کرن، خوله کرن
(القول، الاقرار، الاجواف، الافجاج)

Qoqilandin: Qewirandin, kunkirin, ximxutekirin, qulêrkirin, xulolekirin.

قوئلاندن: قوراندن، خوله کری، کون کری، خمخوته کری، قولیر کری
(الجوف، المعقر، المقر، المفجج)

Qoqilandi: Qewirandi, xulolekiri, kunkiri, ximxutekiri, qulêrkiri.

قول: ثوب، بر، پل، قومرته، جهلب
(الرهط، اللث، الطائفه، الشرذمه، الفصيل، السريه، القطعه الفرقة)

Qol: Ob, birr, pel, qumirte, celeb.

قوله: دهیکن داری یه پهنه تشنی لسه دیکشن لسه بغری، وکی دار ومشتی
(لوح یسحب علیه الحشیش علی الثلج)

Qole: Depekê darî yê pehne, tiştî liser dikêşin liser befrê, wekî dar û miştê.

قول قول: بر، بر، پنی، توله توله، قوشن قوشن
(البیغ، بقعه، بقعه، فرقه فرقه)

Qolqol: Birrbirr, pinîpinî, tewle tewle, quşen, quşen.

قولنج: زک نیش
(وجع البطن)

Qolinc: Zik êş.

قولینجا تورکی: روییکا کوره
(الزائده الدوبیه، المصران الاعور)

Qolinca Turkî: Rwîvika kore.

قولان: کبهندا زیری، شویکا زیری
(النطاق الذهبی، حلی)

Qolan: Kebenda zêrî, şwîtka zêrî.

قول چی: پهیک، شانه
(ساعی البرید، جابی الضرائب)

Qolçî: Peyk, şane.

قول چییاتی: پهیکاتی، شانیتی
(سعاية البرید، جباية الضرائب)

Qolçiyatî: Peykatî, şanetî.

کابانی: یاری کرنا بکابا
(اللعب بالشرن ای الکعب)

Kabanê: Yarîkirina bi kaba.

کاب: کهاههستین چوکن حیوانی
(الکعب، الشرن)

Kab: Giha hestîyê çokê hêwanî.

کابلی: یین قولنگی، نیشفلکی، لسه پیییکه خوه هافیتن، لوت کرنا
لسه لنگهکی

(الحجلان، القفز علی رجل واحد)

Kablî: Pê qulingî, îşqilkî, liser pêykî xweha vê-
tin, lotkirina li ser lingekî.

کابرا: کسه، مروفتن یین کوته، کسه دبیار
(المذكور، الشخص الغالی)

Kabira: Kes, mirovê pêgotî, kesê diyar.

کابلوخک: چانتا کتیا، کافلوژانکی خر ومار
(الکن، الکناث، المقطوع، ماتصان فيه الكتب)

Kabloxk: Çanta kitêba, kavlojankê xirr û mirra.

کابویس: لهش گرانییا خوی، لهش پوتی بونا نفستنی
(الکابوس)

Kabwîs: Leşgiranî ya xewê, leşpûtî bûna nivistinê.

کاپه، کاپک: کاروک، دهلیفه، کهوری، کهوی، زینی، دهلیفی جیبای
(الحاجز، الشمله، الفرجه، الفرصه، التفوه، المنفذ)

Kape = Kapik: Kapik, kazok, delîve, gewrî, gewî,
zînî, delîvê çîyay.

کاپا جیبای: کازا جیبای، کهوری جیبای، زینی
(الحاجز، الفج، الفجاج، الفرصه)

Kapa çîyay: Kaza çîyay, gewrîya çîyay, zînî.

کاپویت: کاجور، کامور، پهلتن قرشی، پهره
(الهبور، الرفات، الرین، الطحل، الرؤد)

Kapwî: Kaçorr, ka'or, pelixê qirşî, perex.

کاته: شاک، قوم، تاین تروشین، تاین نوی، پیژکن شینکاتی
(المشره، العسلج، المشغب، الخطوه، الرؤد)

Kate: Şak, qorr, tayê ter û şîn , tayê nwî, pîjkê
şînkatî.

کاته گرن: قهاندنا کاتهی بو قهلهوییا شینکاتی
(الشریف، الجفیل، الشرف)

Katekirin: Qefndina katey bo qelewîya şînkatî.

ک

K

کا: ویکه پیژی، کاومره
(اده انتباه بمعنى: ل)

Ka: Wekî bêjî, ka were.

کا: لکیرئ؟ کانی
(این، ماذا، ما)

Ka: Likîrê? Kanê?.

کا: قرش دهملی یین کیره کری بو نالی
(التین)

Ka: Qirşê dexlî yê gêrekirî bo alîfî.

کابانی: ژن، بهرمالی
(الزوجه، بیت بیت)

Kabanî: Jin, bermali.

کابانی: زاد لین، گوار لین، خارن چیکو
(الطاهیه، الطاهیه، الطبخ)

Kabanî: Zatlên, girar lên, xarin çêker.

کابانیاتی: کارئ خارن لینانی، بهرمالیاتی، مال بهسروبهکرین
(اداره المنزل، تدبیر المنزل)

Kabanîyati: Karê xarinlênanê, bermalîyati, mal
bi ser û berkirin.

کابانیاتی: زاد لینان، کارئ خارن لینانی
(الطهی، الطهر، الطبخ، الطباخ)

Kabanîyati: Zatlênan, karê xarin lênanê.

کاته کری: شینکاتییا کاتن وی فغانندی ژینف کری
(المشرف، الفجل)

Katekirî: Şinkatîya katê wê qefandî û jêvekirî.

کەتی سەوک: بارستە، ئۆزی، تەخە
(المتراب، المتراب، المتکس، المتکسد)

Ketiserik: Bariste, nijînî, texe.

کەچور: کاعور، کاپویت، قرشێ کێره کری بوی، پەرەخ
(الهور، الدرين، الحتامه، الرفاف، الطحل)

Kacor: Ka'orr, kapwî, qirşê gêrekirî bûy, perex.

کاهک: کەفک، نامویرێ زاد خارنێ
(اللمعه)

Kaçik: Kefçik, amwîrê zad xarnê.

کاهکاکچ: کویزیت فیکین هسک کری
(شرائح الاتار الجلفه)

Kaçkaçk: Kwîziyê fêqiyê hişkîrî.

کاخ: زاک، جهێ شەر و خرتولا
(الليدان، ساحه الوغى، المترك)

Kax: Zak, cihê şerr û xirtola.

کاه: نانێ بنافک، قەبرک
(الکک)

Kade: Nanê bi navik, vebirrk.

کادان: دمسێ دار، قام، وینێ ژینێ، رەنگێ ژیباری
(الواقع، الوضع، الحاله)

Kadan: Dest û dar, qam, wênê jînê, rengê jîyarê.

کادان: دهلێ کێره کری وندای بای، کا ودهل پیکه
(القح المخلوط بالتبن قبل التهره)

Kadan: Dextê gêrekirî û neday bay, ka û dexil pêkve.

کامین: نەبارا داكرتنا كاتن، مەزلا كاتن
(التبانہ، مخزن التبن)

Kadîn: Enbara dagirtina kayê, mezela kayê.

کاموی: دیکیک، بوی، مژ، تەمسوی، غولیل، باگەر
(الدخان، الغبار، الضباب)

Kadwî: Dwikêl, dwî, mij, temedwî, xulpêlê, bager.

کار: جەلک، کوک، راپێچ، چل، بەرگ
(الکسوه، الزی، الثوب، اللباس، اللبس)

Kar: Cilik, kok, rapêç, cil, berg.

کاروکوک: راپێچ، توخمێ کاری
(الزی)

Karûkok: Rapêç, tuxmê karî.

کاربون: چل بەرکرن، چل بەرکرن، راپێچ بون، راپێچان
(التبس، الاکتساء، التزی)

Karbûn: Cilberkirin, cilberbûn, rapêçbûn, rapêçan.

کاریوی: چل بوی، راپێچای
(الملبوس، اللابس)

Karbûy: Cilbûy, rapêçay.

کارتو: چل تر

(اللبس، الاکسی)

Kartir: Ciltir.

کارکین: چل بەرکرن، راپێچاندن
(الکساء، الالباس)

Karkirin: Cilberkirin, rapêçandin.

کارکری: چل بەرکری، راپێچاندی
(الملبس، المكتسى)

Karkirî: Cilberkirî, rapêçandî.

کارکرن: بەرەف کرن، پەیت کرن، قیت کرن، قیت بون، بەرەف بون، پەیت بون

(التهيؤ، التحفز، التجهز، التأهب، الارتداء)

Karkirin: Berhevkirin, peytkirin, qîtkirin, qîtbûn, berhevbûn, peytbûn.

کارکری: بەرەف بوی، بەرەف کری، پەیت بوی، پەیت کری
(التهيؤ، التحفز، التجهز، التأهب، المرتدى)

Karkirî: Berhevbûy, berhevkirî, peytbûy, peytkirî.

کار: ددان کەتی، بێ ددان، دەف قالا
(المقرم، الابر)

Karr: Didanketî, bêdidan, devvala.

کار: کوی، کال، پیر

(اليقن، الهرم، الشيخ المسن)

Karr: Kwîr, kal, pîr.

کار: شول، رەنگێ دەمێ مروفی
(الشان، الحال)

Kar: Şol, rengê demê mirovî.

کار: کەد، کرن

(العمل، المهنة، الشغل، الصنع، الصناعة)

Kar: Ked, kirin.

كارهيا: نالاتريك
(الكهريا)

Kareba: Alatirîk.

كارههه: كارو: شولن مژقهبرى وديار
(الوظيفة، الاجر القطوع)

Karvebirr = Karbirr: Karê mizvebirî û dîyar.

كار: كوير، كال، بير
(اليغن، العجوز، الشيخ، النهرم)

Karr: Kwîrr, kal, pîr.

كاربون: كوير بون، كال بون، بير بون
(التشيخ، النهرم)

Karbûn: Kwîrbûn, kalbûn, pîrbûn.

كار بوى: كوير بوى، كال بوى، بير بوى
(الشائخ، المهرم)

Karbûy: Kwîrbûy, kalbûy, pîrbûy.

كارتر: كوير تر، كال تر، بير تر
(الاشيخ، الاعجز، الهمرم)

Kartir: Kwîrtir, kaltir, pîrtir.

كاركين: كوير كرن، كال كرن، بير كرن
(التشيخ، التهريم، التعجير)

Karkirin: Kwîrkirin, kalkirin, pîrkirin.

كاركرى: كويركرى، كال كرى، بير كرى
(التشيخ، المهرم، المعجز)

Karkirî: Kwîrkirî, kalkirî, pîrkirî.

كارى، كارپاتى: كويرى، كويرياتى، كالى، كالياتى، بيرى، بيرياتى
(الشيخوخه، الهرم، اليغن)

Karrî = Karrîyatî: Kwîrî, kwîrîyatî, kalî, kalîyatî, pîrî, pîrîyatî.

كارهههست: بهرسيارى، لى پرس، دى پرس
(المسؤول)

Karbidest: Berpisyar, lêpîrs, jêpîrs.

كار بههستى: بهرسيارى، دى پرسين
(المسؤوليه)

Karbidestî: Berpisyarî, jêpîrsîn.

كار: نعبارا، دمخل ودانى
(مخزن الغلال والحبوب، السابلو)

Kar: Enbara dextl û danî.

كاركرن: فايده كرن، سود كرن
(الربح، الفائده، الاستفادة، الانتفاع، النفع)

Karkirin: Faydekirin, sûdkirin.

كاركرى: فايده كرى، سود كرى
(الربح، المستفيد، المنتفع)

Karkirî: Faydekirî, sûdkirî.

كارى: كران: شولن قورس، ريب، دنگز
(الصناعة الثقيله)

Karêgiran: Şolê qurs, rîp, dingiz.

كاره: كانه، جهن معدهنا، چالا ناهن بيهنا، ومكى كارا خوئ، چالا خوئ
(النجم)

Kare: Kane, cihê me'dena, çala ahê bi biha, wckî, kara xwê, çala xwê.

كاركرنا رافى: ميل ميلا رافى، راكرنا رافى
(التقويه)

Karkirina ravê: Hêlhêla ravê, rakirina ravê.

كار: راف كرنا بدهستا بگرن، رافا رهاژوتنى، ندرجيروا بدهستا بگرن، يهرهمن بويق
(الصيد بالمطارد)

Kar: Ravkirina bi desta bigrin, rava rahajotinê, nêrçira bi desta bigrin, berden dwîv.

كاركى: رافا كرنا كهوا براهاژوتن ويهردانا دويق، بدهستا بگرن
(صيد القبوج بالمطارد)

Karkew: Rava girtina kewa, birahajotin û berdana dwîv, bidesta bigrin.

كار ئينان: شول بى كرن، بنه جه كرن
(الاستخدام، الاشغال، التشغيل، التصنيع)

Karînan: Şolpêkirin, binecîhkirin.

كارى: بغوه: شولن بغوه بهيت كرن
(العمل الارادى)

Karê bixwe: Şolê bixwe bihêtkirin.

كارى: بى خوه: شولن بى خوه ببيت، شولن قيت نهغيت
(العمل الارادى)

Karêbêxwe: Şolê bêy xwe bibît, şolê vêtnevêt.

كارى: توخههكتى كيبايه بى هلك پهخته لناف كرارا دليتن نو بخون پشتى خساندن زهركرنى
(اللعيه، نبات من الاعشاب يؤكل مطبوخا)

Karî: Tuxmckê giyaye yê belg pehne linav girara dilên û dixon piştî xesandin û zerkirinê.

كارلان: هوستا فان، شول کر	
(الصانع، المهنی، الشغل)	
Karvan: Hostavan, şolker.	
كارلانی: شول کرى	
(المهنه، الصناعه)	
Karvanî: Şolkerî.	
كاركتى: كهرسات، نافاتا گران، به لاندووار، قومينا تيز و زير	
دست دهرکتى	
(اللواء، اللای، المحنه، الكارته، الاستفحال، الفتنة)	
Karkinf: Keresat, afata giran, bela dijwar, qewmîna tîj û jiber dest derketî.	
كاركرى: شول كرى، كرىار	
(الصناعة)	
Karkerî: Şolkerî, kiryar.	
كارنقى: چاف دىرتى شول وكرى، زيرفاننى شول كرنى	
(ملاحظه العقل)	
Karnêr: Çavdêrê şol û karî, zêrevanê şolkirinê.	
كاركار: كارين: بار بار، بارين، دهنكى پزى	
(الطبا، البقام، البثا)	
Karkar = Karrên: Barbar, barên, dengê pezî.	
كارامى: كىسكامى، تيزكا پزى رهنش يامن	
(العناق)	
Karamê: Gîska mê, têjka pezê reş ya mê.	
كار: كىسك، تيزكا پزنى	
(الجدى)	
Kar: Gisk, têjka biznê.	
كاركرى: شول كر، باله، رتنجىر	
(الكاسب، العامل)	
Karker: Şolker, pale, rêncber.	
كارهم: بى ددان، ددان وهرى، دهل فاله	
(الارد، الاقزم، الاثرم، الابطم، القضم)	
Karrome: Bêdidan, didan werhay, dev vala.	
كاروان: رتنگ، كيشا وهرى	
(القافله، العير، السياره، الموكب)	
Karwan: Rêving, kêşa wexerê	
كاروانى: رتنگنى رتكن، رتن كر، وهرىكر	
(السيار)	
Karwanî: Rêvingê rêkê, rêgir, wexerker.	

كار بعل: ننبارا بهفرى، چالا داكرتنا بهفرى بوهافينى	
(التلاجه)	
Karbêr: Enbara befrê, çala dagirtina befrê bo havînê.	
كارتيك: ناسن رهن، نامورى رهنيا ناسنى	
(المبرد)	
Kardîk: Asinren, amwîrê renîna asinî.	
كارخانه: فابريقه، دستگاه كرىار، كرىار خانه	
(المعمل، المصنع)	
Karxane: Fabriqe, destgaha kiryara, kiraryar xane.	
كارخوى: كانا خوى، گنجا خوى	
(المالغ، الملع، المنجم، الملح)	
Karxwê: Kana xwê, genca xwê.	
كارخوه: كرنا بخوه	
(العمل الارادى)	
Karxwe: Kirna bixwe.	
كارين خوه: كرنا بى خوه، كرنا قيت نهفتى	
(العمل اللارادى)	
Karbêxwe: Kirna bêy xwe, kirna vêtnevê.	
كارخودا: خودانى كارخانه وشولى	
(رب العمل، مالك العمل)	
Karxuda: Xudanê karxane û şolî.	
كارا: دهملى: قرتاله كا مزنه ژ شفكت دارى چيدكن و ژ دهرق	
دهونين ناخى پى راددن دا دهملى بكنى	
(الجونا، البتيه، الشونه، الزرد، الغداء، السايلى)	
Kara dextî: Qertaleka mezine ji şîrkê darî çêdiken û ji derve dihunîn axê pê radiden da dextlî bikenê.	
كاردار: فايدمكر، هوستا	
(المتهن، الرابع، المستفيد، المنتفع)	
Kardar: Faydeker, hosta.	
كاردارى: هوستانى، كرنا شولهكى بختى بوژينى ورك نزيارا	
نافاهى يان دار تراشتنى	
(الاشغال، المهنه)	
Kardarî: Hostayî, kirina şolek bitinê bo jinê wek nijyara avahî yan dar traştinê.	
كارزان: هوستانى شارمزا بو شول وكرى	
(الخبير، الماهر، الملم، المتهن، العامل الفنى)	
Karzan: Hostayê şarza bo şol û karî.	

کاج: دارمه هرا شینه سال بسال
(الصنوبر)

Kaj: Dareke hera şîne sal bisal.

کاجی: کویزی، پرتا فیقی، کوی فیقی
(حزبه الفاكه)

Kajî: Kwîzî, pirta fêqî, kerê fêqî.

کاجی بون: دملو بون، تیک بونا فیقی بداری فه
(التحرز، التفلق)

Kajîbûn: Devlobûn, tîkbûna fêqî bi darîve.

کاجی بوی: دملو بوی، پهقای
(المحز، المفلق)

Kajîbûy: Devlobûy, peqay.

کاجی تو: دملوتر، پتر تیک وپهقای
(الاحز، الافلق)

Kajîtir: Devlotir, pitir tîk û peqay.

کاجی کین: دملو کین، دمرزاندن، تیک کین، پهقاندن
(الاحزاز، التحزین، التفلیق)

Kajîkirin: Devlokirin, derxandin, tîkkirin, peqandin.

کاجی کری: دملو کری، دمرزاندی، تیک کری، پهقاندی
(المحز، المفلق)

Kajîkirî: Devlokirî, derzandî, tîkkirî, pwandî.

کاجیاتی: دملویاتی، تیکاتی، پهقینی، دمرزینی، ژیکههبری
(الحز، الفلق)

Kajyatî: Devloyatî, tîkatî, peqînî, derizînî, jêk-
vebûy.

کاسک: سئیکا بچویک، بن پهیا
(الطباق، الصحن)

Kasik: Sênîya biçwîk, binpeyale.

کاسکا چوکی: هستن چوکی، هستن ساری کودکی، هستن
چوکی بن دهلوسیت
(الدافعه المتحرکه، عظم الرضفه)

Kaska Çokê: Hestê çokê, hestîyê serê kodkê, hestîyê
çokê yê dihulîsik.

کاس: هست، ناگه، هش، ژ خوه چونا وستانی، کرخین، کوسک
بونا توند

(ادراك الاعياء، الاعياء، الانهاك، التعب، الحويه، الحركة)

Kas: Hest, ageh, hiş, ji xweçûna westanê, kerixîn.

کاروان کوژ: سئیرهکه کاروانی لکل هلالتا وئ دست چونا
ومغری وریکی دکن
(الشعری، الکاذب، نجم)

Karwankuj: Stêreke karwanî li gel helatina wê
dest çûna wexerê û rêkê diken.

کاروته: ستوینا رانا نا بانی، شعلی بان چیکرن
(الجازع، العارضه، الرافد)

Karîte: Stwîna ranana banî, şeqle ban çêkirinê.

کاریتی پشتی: شفا پشتی، ستوینا پشتی، کها پشتی، ماسیا
پشتی، کاریتی پشتی
(العمود الفقري، عظم الظهر، الصلب)

Karîte piştê: Şîva piştê, stwîna piştê, giha piştê,
masîya piştê, karîte piştê.

کاریت نوی: جلک نوی کمرکری
(الحله)

Karê nwî: Cilkê nwîkerkerî.

کارین: نوین
(الکظیمه)

Karrêz: Noyîn.

کارین: نرزنک
(الحنک، الذقن)

Karrêj: Erzink.

کاریش: گیایهکی زیانداره لناف چاندنن پهیدا دبیت بهیت
براندن هکه چاندن چیتا بیت
(نبات عشبي مضر للزرع)

Karwîş: Giyayeke zîyandare linav çandinê peyda
dibît divê bihê birandin, heke çandin çênabît.

کارگیر: سەر کیری شولی
(مدیر العمل)

Kargêr: Sergêrê şolî.

کارگیری: سرکیریا شولی
(اداره العمل)

Kargêrî: Sergêrîya şolî.

کارگه: جهن کرار وشولی، کارخانه، فابریقه
(العمل، المصنع)

Kargîh: Cihê kirar û şolî, karxane, fabrique.

كاش: حازر، دمل دىست، بىرهف، دانا دىست بىست
(حاضر، الجاهز، الدفع نقد)

Kaş: Hazir, demildest, berhev, danadest bi dest.

كاش پەر: تات، هلان

(الصفوان، النغف، الصلاح، صنع الجبل كجار)

Kaşber: Tat, helan.

كاش خانك: بىركوژىرك، كوژىرك، پخ، باني بى ژاندا
(السقف، الغمام)

Kaşxank: Berkujîrk, kujîrk, rixê, banîyê ji navda.

كاش: توبز، شق كو

(الهرابو، مضرب الكره)

Kaşo: Topiz, şeqgo.

كاشو وانى: باريا دار وكلى
(لعبه الهوكى)

Kaşo wanê: Yariya dar û go wê.

كاغىز: پەرى ئفيسين، بىلگى نەخش كيشانى
(الورق، القبطاس)

Kaxez: Perê nivêsinê, belgê nexşekêşanê.

كاغىزك: رمش بىلگ، نامه
(المكتوب، الرسالة)

Kaxezk: Reşbel, name.

كافر: بى دين، خودى نه نياس، بى خودى
(الكافر، الملحد، الجاحد)

Kafir: Bêdîn, xudê nenîyas, bê xudê.

كافىرى، كافىريانى: بى دينى، خودى نه نياسى، بى خودى يانى
(الكفر، الجود، الاتحاد)

Kafirî = Kafirîyatî: Bê dînî, Xudê nenîyasî, bê Xudêyatî.

كافى: بارخ، تىزكى مهى، تىزكى پەزى سىي
(الخروف)

Kavir: Berx, têjkê mihê, têjkê pezê spî.

كافىر خانى: خانين نهان كرى، چار ديوارى بى بان
(الجهى، الاجهى، الجواهر، بيت بلا سقف)

Kavlê xanî: Xaniyê nebankirî, çardîwarê bê ban.

كافله گوند: ويرانه گوند، گوندى هەرفى وچول كرى، شوين گوند
(الطلل، ج الحلال، الشاحص من الآثار)

Kavlegund: Wêranegund, gundê herîfî û çolkirî, şwîn gund.

كابل بون: ويران بون، كليس بون، بىربات بون
(الباب، الخراب، المندرس، المهجور)

Kavîlbûn: Wêranbûn, kilêsbûn, berbatbûn.

كابل بوى: ويران بوى، كليس بوى، بىربات بوى
(الدارس، المهجر، المنقوض)

Kavîlbûy: Wêranbûy, kilêsbûy, berbatbûy.

كابل كىن: ويران كىن، كليس كىن، بىربات كىن، هەرافىن
(التنقض، الانقاض، الضمضع، الهدم)

Kavîlkirin: Wêrankirin, kilêskirin, berbatkirin, herafîn.

كابل كرى: ويران كرى، كليس كرى، بىربات كرى، هەرافىنى
(المهدم، المنقض، المضضع)

Kavîlkirî: Wêrankirî, kilêskirî, berbatkirî, herafî.

كافلان: مالكا شير وخەنجەرا، كابلوخكى شيرى، كالفو زانكى
خەنجەرى

(الفعد، القراب)

Kavlan: Malka şîr û xencera, kabloxxê şîrî, kavlojankê xencerê.

كافلانى خەنجەرى: كىفى خەنجەرى
(القراب)

Kavlanê xencerê: Kîfê xencerê.

كافلانى كىرى: دىستكى كىركى، كىفلو زانكى چەقوىن
(النصاب)

Kavlanê kêrê: Destkê kêrkê, kevlojankê çeqokê.

كافلانى شيرى: كىفى شيرى، كالفو زانكى قەمى
(الفعد)

Kavlanê şîrî: Kîfê şîrî, kevlojankê qemê.

كالفو زانك: كابلوخك، قەباغ، دەريوش
(الكن، الغلاف، القوقه، الفعد، غطاء كل شيء)

Kavlojank: Kabloxx, qepax, derpoş.

كالك: خانين نىرجيرى، كولكى رافى، چەبەرك
(الوصيدة، خضيره من الحجر للماشيه، القتره)

Kavilk: Xaniyê nêrçîrê, kolkê ravê, çeperk.

كال: نافكا فىقى، نافكا هەمى تشتى، خوسەرىيا تشتى
(أشواء، اللب، الجوهر، الصميم، العقل)

Kakil: Navka fêqî, navka hemî tiştî, xweserîya tiştî.

كالكك: بنيات، بندك، بنهكار، خومياتی، هياتی، همیینی، بیزیبزره
(خالص الشی، الماعیه، المحتد، الاصل)

Kalkik: Binyat, bindik, binekar, xweyatî, heyatî, heîynî, pîzpîzk, rrih.

كالككا بلی: جبگر
(المجه)

Kalkilka dilt: Ceger.

كالك: برا
(الاخ، الشقیق)

Kak: Bira.

كاكل گبیا: توخمهكن گبیا به
(صنف من الاعشاب)

Kakilgiya: Tuxmekê giyaye.

كال: پوش، كویر، پیر
(الهرم الشیخ، الیفن، المعجز، الطاعن فی السن)

Kal: Poş, kwîr, pîr.

كال بون: پوش بون، كویر بون، پیر بون
(الشیخ، التهرم، المعجز)

Kalbûn: Poşbûn, kwîrbûn, pîrbûn.

كال بوی: پوش بوی، كویر بوی، پیربوی
(الشیخ، التهرم، المعاجز)

Kalbûy: Poşbûy, kwîrbûy, pîrbûy.

كال تر: پوش تر، كویر تر، پیر تر
(الشیخ، الاعجز، الهمرم)

Kaltir: Poştir, kwîrtir, pîrtir.

كال كرن: پوش كرن، كویر كرن، پیر كرن
(التهریم، الاشیاخ)

Kalkirin: Poşkirin, kwîrkirin, pîrkirin.

كال كری: پوش كری، كویر كری، پیركری
(الشیخ، المهرم، المعجز)

Kalkirî: Poşkirî, kwîrkirî, pîrkirî.

كالی: كالیاتی، پیری، پیریاتی، پوشی، پوشیاتی، كویری، كویریاتی
(المعز، الشیخوخه، الهرم)

Kalf = Kalfyat: Pîrî, pîriyatî, poşî, poşiyatî, kwîrî, kwîriyatî.

كال: توخمهكن پزی به كوه بهرمفازی
(الافقع، صنف من العز)

Kal: Tuxmekê peziye guh berevajî.

كالی: كوه فازی بونا پزی
(الفقم)

Kalf: Guh vajîbûna pezi.

كال بهمار: نردی ناخهپیتك، ناخ مرار، نردی بكیر چاندنی
نعمیت، جهن چاندنی شین نكمت
(المال، الفقر)

Kalbeyar: Erdê axe pwîtk, axmirar, erdê bi kêr çandinê nehêt, cihê çandinê şîn neket.

كالک: چاروخ، رشك، پیلایا بِن سم، شمک
(الجرموق، الخصف، النعل)

Kalik: Çarox, reşk, pêlava bê sim, şîmik.

كالكا خالی: كالكا چرمی: پیلایا ككلی حیوانا یا نهگمار كری، كالكا بیستی خاف بِن نهگماركری
(الخصف الجلدی)

Kalka xavey = Kalka çermî: Pêlava kevlê hêwana ya negemarkirî, kalka pistê xav yê negemarkirî.

كالكا گماری: كالكا ككلی گمار كری، پیلایا بیستی گماركری، پیلایا چرمی گمار كری
(خصف الجلدی المدبوغ)

Kalkagemar: Kalka kevlê gemarkirî, pêlava pistê gemarkirî, pêlava çermê gemarkirî.

كالكا لاستیکی: پیلایا لاستیکی یا بِن سم
(الخصف المطاطی)

Kalka lastîkî: Pêlava lastîkî ya bê sim.

كالكا جانگی: پیلایا لاستیک وچانگ تیکل
(الخصف المطاطی المزوج بالخام)

Kalka cangi: Pêlava lastîk û cang têkel.

كالومه: شیرى دملو، قمنی ناسن نهرم، شیرى بِن بریار
(السيف المثلوم، العاجز)

Kalome: Şîrê devlo, qemê asin nerim, şîrê bê biryar.

كالن: ناھین، ناخین، نالین، نوڤین
(الان، الامه، الانین)

Kalîn: Ahên, axên, nalîn, ofên.

کانیکا چالی: رمخن چافی یئ بئک دفنئ فہ
(الموق، الموق)

Kanîka çavî: Rexê çavî yê binik difnêve.

کانیک: کانیا نانی پاکیم
(العین الصغیر)

Kanîk: Kanîya avê ya kêr.

کانوینا مەنن: مەها دووێ یا زفستانئ
(کانون الثانی)

Kanwîna mezin: Meha duwê ya zivistanê.

کانوینا بچووک: مەها نیکئ یا زفستانئ
(کانون الاول)

Kanwîna biçwîk: Meha êkê ya zivistanê.

کانیا سویر: شوراف
(النفر)

Kanîya swîr: Şorraw.

کانا بېرا: کارا بېرا، گەنجا بېرئ نۆیارئ
(الملق)

Kanîya bera: Kara bera, genca berê niyarê.

کای: داخوک، نامویرئ یەچووبه کئئ
(الکای)

Kawî: Daxok, amwîrê peçrîwîmekimê.

کەباب: کوشتئ هنجئ یئ براژئ
(اللحم المشوی، المثروم)

Kebab: Goştê hincinî yê birajî.

کەبەند: شویتک، پشت بێن، شەمەحی
(النطاق، الحزام، وسط الشيء)

Kebend: Şwîtik, piştên, şedchî.

کەبەندا نیفرئ: رۆژ هانئا نیفەکا ئەسمانی
(الزوال، الظهر)

Kebenda nîvro: Rojhatina nîveka esmanî.

کەبەندا ئەسمانی: خیرا نیفەکا ئەسمانی
(الاستواء)

Kebenda esmanî: Xîrra nîveka esmanî.

کەپەنە: ساکووێ تەحتئ، سەر ملئ هیرا فەهوسئ، سەرملئ
شفاڤئ، ساکووێ شفاڤئ
(المشط، اللباد، خريطة، الراعي)

Kepene: Sako wê tehtî, ser milê hirya vehusî, sermilê şivanî, sako wê şivanî.

کال، کالە، کالین: باربار، بارین، دهنکئ یەزئ
(المناء، الثغاء، المعز)

Kalkal = Kalên: Barrbarr, barrên, dengê pezî.

کامران: سەرڤراز، بەختیار، بەختوهر، خنئ، سەربار، نازدار
(الحظوظ، السعيد، العزيز)

Kamiran: Serferaz, bextiyar, bextewer, xînê serbar, nazdar.

کامرانی: سەرڤرازئ، بەختیارئ، بەختوهرئ، خنئانی، سەربارئ
(المرء، السعاده، السعد)

Kamiranî: Serferazî, bextiyarî, bextewerî, xînyatî, serbarî.

کامورە: بئ ددان، ددان وەرهای، دھف فالأ
(الادرد، الافرم، الاثرم، ساقط الاسنان)

Kamorre: Bêdidan, didan werhay, dev vala.

کامورەیی: بئ ددانئ، ددان کەتئ، دھف فالایی
(الرد، الفرم، البطم، الثرم)

Kamorreyî: Bê didanî, didan ketî, dev valayî.

کام: داخاز، نارمژو، ناروئک، نارمانج، فایدە
(القرض، القصد، القيمة، المعنى، الغاية، الهدف، النفع، الفائدة)

Kam: Daxaz, arezû, aronk, armanc, fayde.

کام: نارمانج، وەج، شەمنازئ، ناف بخوهدان، بخوهدان
(الدح، الفخر)

Kam: Armanc, wec, şehnazî, nav di xwedan, bi xwedan.

کان: کار، جەئ مەدەمنئ، گەنجا تەشتئ
(المعدن)

Kan: Kar, cihê, me'denî, genca tiştî.

کانە: جەئ مەدەمن، کارخانا کاروکانا
(المنجم)

Kane: Cihê bi me'den, karxana kar û karûkana.

کانئ: کأ، لکیرئ، کێژ جەئ
(ابن)

Kanê: Ka, likîrê, kîj cihî.

کانئ: جەئ نانی زانئ، ناف زە، چافیکا زانئ
(النبع، العين، ينبوع)

Kanî: Cihê avê zanê, av zih, çavika zanê.

کانیا بوش: کانئ مەزن، کانئ بەلاف
(الغدق)

Kanîya boş: Kanî mezin, kanî belav.

کپ: دفن، پوز
(الانف)

Kep: Difin, poz.

کپ بلند: دفن بلند، دل مەزن، دل ناڤا
(الفطرف، المفطرس، المتعجرف، المزمو، المحتال، المتکبر)

Kepbilind: Difin bilind, dil mezin, dilava.

کپ بلند بون: دفن بلند بون، دل مەزن بون، دل ناڤا بون
(المتعجرف، المفطرس، المتعجرف، المتکبر، الاختيال، التکبر)

Kepbilindbûn: Difin bilindbûn, dil mezin bûn, dil avabûn.

کپ بلند بوی: دفن بلند بوی، دل مەزن بوی، دل ناڤا بوی
(المتعجرف، المفطرس، المتعجرف، المتکبر، المختال، المزمو)

Kepbilindbûy: Difin bilindbûy, dil mezinbûy, dil avabûy.

کپ بلندتر: دفن بلند تر، دل مەزن تر، دل ناڤا تر، خوهراکرتن
(الاشد، عجره وکبرياء)

Kepbilindtir: Difin bilindtir, dil mezin tir, dil avatir, xweragirtin.

کپ بلند کړن: دفن بلندکړن، دل مەزن کړن، دل ناڤا کړن، خوهراکرتن

(الاکبار، الاختيال)

Kepbilindkirin: Difin bilind kirin, dil mezin kirin, dil avakirin, xweragirtin.

کپ بلند کړی: دفن بلند کړی، دل مەزن کړی، دل ناڤا کړی
(الکبر، المفطرف، المعجرف)

Kepbilindkirî: Difin bilind kirî, dil mezin kirî, dil avakirî.

کپ بلندی، کپ بلنداتی، کپ بلنداڤی: دفن بلندی، دفن بلنداتی، دفن بلنداڤی، دل مەزنی، دل ناڤایی

(الفطرف، المفطرس، المعجرف، الکبرياء، الخيلاء، المزمو)

Kepbilindî = Kepbilindatî = Kepbilindahî: Kepbilindatî, kep bilindahî, difin bilindî, difin bilindahî, dil mezinî, dil avayî.

کپی: دفن بلنداتی، دل مەزناڤی، خوهمەزن کړی
(الانف، النفوه، الکبر)

Kepî: Difin bilindahî, dil mezinatî, xwe mezinkirî.

کپر: زنجای چولی، خانینی هافینی یی بچولی چډکەن
(السیباط)

Kepir: Zinca çulî, xaniyê havînî yê bi çulî çê diken.

کپرەشەن: چیژنا جوهریایه
(عید المظله عند اليهود)

Kepreshîn: Çejna Cuhyaye.

کپرەگ: کەڤیت درامەتی فەدەدن بۆ ماڤۆن و قەوفا و کۆتەر کەرن، قەڤتیت چانەنی لاسەر بنی قەڤتن
(سیباط الزرع)

Keprok: Kevê dirameti, vediden bo zihabûn û qerve û gêrekinirê, qeftê çandinê li ser binî veditin.

کپرە مێڤن: مێوا بەلاف کړی لەهەنداف دەری خانی
(العریش)

Kepra mēwê: Mēwa belavkirî, li hindav derê xanî.

کپسه، کەلسه: زک، چونا سەرمایەیی، فیش چۆن، فیشا کەتن، رینگ کړن

(الزحار، مرض الاسهال)

Kepse = Kefse: Zikçûna sermayê, fişçûn, fişaketin, rîxkirin.

کپ وایف: سەر وچاف، درویشم، گوتنەکه بو نەڤیانێ
(السحنة، القبيحه يقال للامانة، والطعن والازجار)

Kepûlêv: Ser û çav, dirwîşm, gotineke bo ne vyanî.

کپ گیلی: مروفتی کەمیشی وی بیهێت خاری، مروفتی دەبزی
(الاذن)

Kepkûlî: Mirovê kilmîşê wî bihêt xarê, mirovê depizî.

کەتن: نەهژتن، دانان، هەلووشتان، داووشان، هەلنگفتن، وەرھان
(الوقوع، الوقع، الوقاع، السقوط، الرسوب)

Ketin: Nihijitin, danan, helweşan, daweşan, helingiftin, werhan.

کەتی: نەهژتی، دادای، هەلووشتای، داووشای، هەلنگفتی، وەرھای
(الواقع، الوقع، الموقع، المساقط، الراسب)

Keti: Nihijî, daday, helweşay, daweşay, helingiftî, werhay.

کەتنا تەسێ: هەلەبەبون
(الوجيف)

Ketina tirsê: Helepebûn.

کەتنا بەلاڤی: کەرچوڤەیی، تێ وەراندن
(التهدور وقع في امر قلعه مبالاه)

Ketina belayê: Kerçûveyî, tēwerandin.

كهچى: كەشى، شەتى، فېرى، فەدانى، ياداي، خارى، قارىياتى،
چەيدانى

(الصدر، الطيش، الانحراف)

Keç: Keş, şeti, virri, vedanî, baday, xarî, var-rêyatî, çepdanî.

كهچ: كەش شەت، خار، فېرى، فەداي، ياداي، قارى، سەردا چۆي،
چەيداي

(الصدر، الطائش، المنحرف)

Keç: Keş, şet, xar, virr, veday, baday, varrê, ser-daçûy, çepday.

كهچ بون: كەش بون، شەت بون، فېربون، قارى بون، خاربون،
سەرداچون بون، چەيدان بون

(التطيش، التصرد، التحرف)

Keçbûn: Keşbûn, şetbûn, virrbûn, varrêbûn, xarbûn, serdaçûnbûn, çepdanbûn.

كهچ بوى: كەش بوى، شەت بوى، فېربوى، قارى بوى، خار بوى،
سەرداچوى، چەيداي

(المصرد، المطيش، المنحرف)

Keçbûy: Keşbûy, şetbûy, virrbûy, varrêbûy, xarbûy, serdaçûy, çepday.

كهچ ت: كەش ت، شەت ت، فېرت، قارى ت، خارت، چەيداي ت،
سەرداچوى ت

(الاصرد، الاطيش، الاحرف)

Keçtir: Keştir, şettir, virtir, varrêtir, xartir, çepdaytir, serdaçûytir.

كهچ كىن: كەش كىن، شەت كىن، فېركىن، قارى كىن، خاركىن،
چەيدان كىن، سەردا كىن

(الاطاشه، الصرد، التحريه، الاحراف)

Keçkirin: Keşkirin, şetkirin, virrkirin, varrêkirin, xarkirin, çepdankirin, serdabirin.

كهچ كرى: كەش كرى، شەت كرى، فېركرى، قارى كرى، چەيداي
كرى، سەردا كرى

(الطيش، المحرف، المصرد)

Keçkirî: Keşkirî, şetkirî, virrkirî, varrêkirî, çepdaykirî, serdabirî.

كهچى، كهچياتى: كەش، كەشياتى، شەتى، شەتياتى، فېرى، فېرياتى،
خارى، خارياتى، سەردا چۆنى سەرداچونياتى، چەيدانى

(الصدر، الطيش، الانحراف، الحرف)

Keçî = Keçiyatî: Keş, keşiyatî, şetî, şetiyatî, virrî, virriyatî, xarî, xariyatî, serdaçûnî, serdaçûniyatî, çepdanî.

كهتا زىكى ماكتى: خوەشى، خىنپاتى، تەسەرى
(الويغ، الرغد)

Ketina zikê makê: Xweşî, xinyatî, teserî.

كهتى: نەساخىيەكە دەوارا دگريت

(مرض يصيب الدواب)

Ketew: Nesaxîyeke dewara di girît.

كهتوى: دەورائ نەساخ بوى بدەردى كەتوى
(الدابة المصابه بذا المرض)

Ketewî: Dewarê nesaxbûy bi derdê ketewê.

كهتا ملكى: كەتا فريكى، دان تى ئالھان، دىندا تى شىلى
(تيلور حب السنبل)

Ketina tilkî: Ketina firikî, dan tê alhan, dindika tijî şilî.

كهتى سەرك: بارستە، نۆنى، تەخە
(الكداس)

Ketserik: Bariste, nijinî, texe.

كهتا ئالوزى: تېۋەربوونا نەخوۋشىي، كەتا سەركىزىي
(النشق، الهوس، الهوس، التهوس)

Ketina aloziyê: Têwerbûna nexweşiyê, ketina sergêjiyê.

كهتا كىزى: مەرى كىلان، داچونا تەقنە
(الارتظام)

Ketina kurrê: Herî kêlan, daçûna teqnê.

كهت: فەر، ئېك، تىن
(اللرد، الواحد، الوتر)

Ket: Fer, êk, tinê.

كهت كەت: ئېك ئېك، تىنپاتى
(المنفرد، فردا فردا)

Ketkete: Êk êk, tinyatî.

كهتەز: كەرچۇفە، سەرسىك، سەرسەرى
(الماق، الاحمق، السبندى)

Ketwer: Kerçûve, sersik, serserî.

كهچ: قىز
(البنت، العذراء، الباكراه)

Keç: Qîz.

كهچىنى: نەشوى كرى، نەكاي، تىكەلى دگەل نەكرى
(البكاره)

Keçinî: Neşwîkirî, negay, têkelî di gelnekirî.

کەخ خۆدا کرێ، هەبێ کرێ، زەنگێن کرێ، مالدار کرێ
(المثرى، المثنى)

Kedxudakirî: Heyîkirî, zengînkirî, maldarkirî.

کەخ خۆدایى، کەخ خۆداتى: هەبایى، هەبێنى، زەنگێنى، زەنگێناتى،
مالدارى، مالداریاتى
(الفنى، الثروة، الغناء)

Kedxudayî = Kedxudayafî: Heyatî, heyînî, zengînî,
zengînyatî, maldarî, maldarî maldarîyatî.

کەخ: کرێ، وەبیارە ئەف پەفە عەربى بە
(العمل، الكسب)

Ked: Kirin, we dîyare ev peyve 'Erebîye.

کەدى: توخمەکتى تەبراىە وەک تەفرک وکوتراىە
(القطار، طائر)

Kedî: Tuxmekê teyraye wek tivîrk û kotiraye.

کەکەر: شول کر، رێنجبەر، کارکەر، پالە
(الكاسب، الشغال، العامل)

Kedker: Şolker, rênçber, karker, pale.

کەد کەدى: شول کەدى، رێنجبەرى، کارکەرى، پالەبى
(العمل، الكسب، الشغل)

Kedkerî: Şolkerî, rênçberî, karkerî, paleyî.

کەر: دەوارە که ژ هێسترا بچوکر ترە، بارکێشەکتى خوە لەر گرتى
بە
(العمار)

Ker: Dewareke ji hêstira biçwîk tire, barkêşekê
xwe li ber girtîye.

کەر: پرت، بو، پارچە، کوپزى
(القسم، القطعة، الفرق، الجزء)

Ker: Pirt, birr, parçe, kwîzî.

کەر: برا پازى، جەلب، کەوت
(قطيع الماشية)

Ker: Birra pezî, celeb, kewt.

کەر: پڕچک، چپک
(الفلة)

Ker: Pirçik, çipik.

کەر: گوهر گران، گوهر مسعوت
(الاصم، الاطرش)

Kerr: Guhgiran, guh mismit.

کەخ پە: فارى، روى خار، روى فە، روى کەش، روى شەت
(منحرف الوجه، منحرف الوجه، منحرف السير)

Keçrû: Varrê, rwîxar, rwîvîr, rwîkêş, rwîşet.

کەخ رەو: سەر رێداچو، رێ بەردای، فارى بوى، رێ خار
(منحرف السلوك، منحرف الاتجاه)

Keçrew: Serrêdaçûy, rêberday, varêbûy, rêxar.

کەچەل: سەر حوچ، کەشتار، سەرىنى پنى، سەرى وەرەى ژ
کولبەنێ
(الاقراع)

Keçel: Serhoç, kimtar, serpinî pinî, serê werhay
ji kulbûnê.

کەچەلى، کەچەلیياتى
(القرع)

Keçelî = Keçelîyatî.

کەچەک: کەفچەک، نامویرێ ژاد خارنێ
(اللغة)

Keçik: Kefçik, amwîrê zad xarnê.

کەچەکچاپ: توخمەکتى تەنکایە
(صنف من البنديقه)

Keçikçap: Tuxmekê tivengaye.

کەوینک: جەرک، نێک دەستک، بەخوک
(القذاف، البوقال، كوز، بلا عروه)

Kedwînk: Cerrik, êkdestik, beqok.

کەخویدا: زەنگێن، مال ناڤا، مالدار، هەبى
(رجل الاعمال، الفنى، المثرى، المنتج)

Kedxuda: Zengîn, malava, maldar, heyî.

کەخ خۆدایەن: هەبى بون، زەنگێن بون، مالدار بون
(الاغتناء، الثراء)

Kedxudabûn: Heyîbûn, zengînbûn, maldarbûn.

کەخویدا بوى: هەبى بوى، زەنگێن بوى، مالدار بوى
(الفنى، المثرى)

Kedxudabûy: Heyîbûy, zengînbûy, maldarbûy.

کەخویداتى: هەبى تر، زەنگێن تر، مالدار تر
(الاغنى، الاثري)

Kedxudatir: Heyîtir, zengîntir, maldartir.

کەخ خۆدا کرى: هەبى کرى، زەنگێن کرى، مالدار کرى
(الاغنا، الانراء)

Kedxudakirin: Heyîkirin, zengînkirin, maldarkirin.

کهریون: کوه کران بون، گوانی نه بون، مت بون، هش بون، بی دنگ بون

(الهدوء، السكون، الصموت، الصمم)

Kerbûn: Guh giran bûn, gulê nebûn, mitbûn, hişbûn, bêdeng bûn.

کهریوی: کوه کران بوی، گوانی نه‌بوی، مت بوی، هش بوی، بی دنگ بوی

(الساكن، الهادي، الصامت)

Kerbûy: Guh giran bûy, gulênebûy, mitbûy, hişbûy, bêdeng bûy.

کهرینی، کهرانی: کوه کرانی، گوانی نه‌بوی، مت بونی، هش بونی، متی، هشی، هش بونی

(الهدوء، السكون، الصمم، الطرش)

Kerînî = Keratî: Guhgiranî, gulênebûy, mitbûnî, hişbûnî, mitî, hişt, hişbûnî.

کهرپ: کین، رگ، بقر

(الفيظ، الشنآن، الحقد، الغضب، الحنق، الغيرة)

Kerb: Kîn, rik, biviz.

کهرین: کیندار، رکن، بقریوی

(الفاظن، الحاد، الغاصب، الحائق، الغيور، الحردان)

Kerbîn: Kindar, rikîn, bivizoyî.

کهرپ له‌کرن: کین کرن، رگ کرن، بقراندن (الاغاضه، الاغصاب)

Kerbvekirin: Kinkirin, rikkirin, bivizandin.

کهرپ له‌کری: کین کری، رگ کری، بقراندی (المقاطا، المغضب)

Kerbvekirî: Kinkirî, rikkirî, bivizandî.

کهرپ گرتی: کین گرتی، رگو، بقری (الغضبآن، الحردان)

Kerbgirtî: Kîngirtî, riko, bivizî.

کهرپ گرتن: کین گرتن، رگ گرتن، بقرگرتن (الحرد، الغضب)

Kerbgirtin: Kîngirtin, rikgirtin, bivizgirtin.

کهرپ له‌شارتن: رگ داعویران، کین پردمکر (الکظم)

Kerbveşartin: Rikda 'wiran, kîn perdekirin.

کهرپ له‌شیر: رگ داعویر، کین پینی کر (الکظم)

Kerbveşêr: Rikda 'wîr, kîn penî ker.

کهر: حیوانی کوه بجویک، یزنی کوه بجویک (الاسک، من الغنم)

Kerr: Hêwanê guh biçwîk, pežê guh biçwîk.

کهریون: پرت پرت بون، ژیکه‌بون، پرتکی، بژکی، هویربون، کویری بون

(الانقسام، التقطیع، التفرق، التجزء)

Kerbûn: Pirt pirtbûn, jêkvebûn, pirtikîn, bijikîn, hwîrbûn, kwîzîbûn.

کهریوی: پرت بوی، ژیکه‌بوی، پرتکی، بژکی، هویر بوی، کویری بوی

(المقسم، المقطوع، المجزء، الفرق)

Kerbûy: Pirtbûy, jêkvebûy, pirtiki, bijiki, hwîrbûy, kwîzîbûy.

کهرت: پرت پرت تر، بژکی تر، پرتکی تر، هویر بوی تر، کویری تر، ژیکه‌تر

(الاجزء، الاقطع، الافرق، الاقسام)

Kertir: Pirt pirtir, bijikîtir, pirtikîtir, hwîrbûytir, kwîzîtir, jêkvetir.

کهرکون: هویرکون، پرتکاندن، بژکاندن، ژیکه‌کون (التقسيم، التجزء، التقطیع، التفریق)

Kerkirin: Hwîrkin, pirtikandin, bijikandin, birîn, jêkvekirin.

کهرگری: هویرگری، پرت پرت گری، پرتکاندی، بژکاندی، ژیکه‌گری

(الجزء، القسم، المفرق، المقطع)

Kerkirî: Hwîrkirî, pirt pirtkirî, pirtikandî, bijikandî, jêkvekirî.

کهرینی، کهرانی: پرت پرتی، پرتکینی، ژیکه‌بونی (القسم، الجزئیة، القطع، الفرقة)

Kerînî = Kerîyatî: Pirt pirtî, pirtikînî, jêkvebûnî.

کهریار: رمخی مه‌لانی بی ژیری، بنی مه‌له‌پزی بی خاری، ملی دانگی

(اسفل المراح للغنم)

Kerbar: Rexê mexelê yê jêrî, binê mexela pežî yê xarî, milê dangê.

کهریش: توخمه‌کی گیایه (نبات عشبی)

Kerbeş: Tuxmekê giyaye.

کرتک: ناف بر، ملک، کفانده

(الفصل بين المزروعات)

Kertik: Navbirr, milik, givande.

کرتک، کتورک: دارهکتی دوکوهه سستریا پښ هلدگون، دارمکتی

دوچهقه ستریا پښ فدیگوهژین

(آله خشبیه علی مینه وای انگلیزیه بنقل به الشوک علی الکت)

Kertik = Kinork: Darekê duguhe stirya pê heldigirin, derekê du çeqele stirya pê vediguhêzin.

کرتچوله: کهتور، سهرسک، سهرسهری، تڼ وهرینک، زرتکه

(اللص، الضریک، الاموج، الابلج، المستهتر، الاثول، الطامل)

Kerçove: Ketwer, sersik, serseri, têwerink, zirtek.

کرتچوله‌ای، کرتچوله‌اتی: کهتوری، سهرسکی، بسهرسهریاتی،

تڼ وهرینی، زرتکی

(الاستهتار، الضرک، اللص، الثول، الهوج، البلج، الطمل)

Kerçüveyf = Kerçüveyatî: Ketweri, sersikî, biserseriyatî, têwerinî, zirtekî.

کرتچوخ: ساکووی شول کرنی، ساکووی پشتی کیشانی

(الشوبر، معطف الشغل)

Kerçox: Sako wê şolkirinê, sakowê piştî kêşanê.

کرتخ: لات، کران

(الفارزه، خط الطريق)

Kerx: Lat, kolan.

کرتخ: لات، باق، برامشاریت چاندنی، ناف برا دعبیت چاندنی

(الخط الفاصل بين الواح المزروعات)

Kerx: Lat, baq, birra mişarêt çandinê, navbirra depêt çandinê.

کرتخ: بارستا به‌رديژ، گزه

(الخط الطولى من الاشياء المكسسه، المتراكبه وغيرها)

Kerx: Barista berdirêj, gizre.

کرتاخ: چافديرتي نافدانا نوردی چاندی

(الوراز)

Kerax: Çavdêrê, avadana erdê çandinê.

کرتاخ: چافديرياتي، ماتيا چاندن وشينکاتي

(الوراز، مهنه الوراز)

Keraxî: Çavdêriyatî, matîya çandin û şînkatî.

کرتخی: کوسک بوی، وستانی، توخی

(التفيه، البانج، اللاغب، الکلال، الوانی)

Kerixî: Kuskbûy, westay, tewixî.

کرتخ: کوسک بون، وستان، توخی

(التفه، البونج، اللغوب، الونی، الکلاله، اللغب، شده الاعیاء)

Kerixîn: Kuskbûn, westan, tewixîn.

کرتخاندن: کوسک کرن، وستاندن، توخاندن

(الاغلاب، الاکلال، التفيه، التويج)

Kerixandin: Kuskkirin, westandin, tewixandin.

کرتخاندی: کوسک کری، وستاندی، توخاندی

(التفه، المبرج، اللغب، المکل)

Kerixandî: Kuskkirî, westandî, tewixandî.

کرتی ناسنی: یایسکل، خرخالا ناسنی

(الدرابه الناريه، موتورسکل)

Kerê asinî: Paysikil, xirxala asinî.

کرتی: توخهکتی خروبی یه، تخلیتهکتی داننی خارنی یه

(الشوفان، السبط، صنف من الانره)

Kerdir: Tuxmekê xirobiye, texlîtekê danê xamêye.

کرتی سه: سیبهر تاری، سیبهر لیكدای

(المقناه، الوريف)

Kerresih: Sîbera tarî, sîbera lêkday.

کرتسه: پښ بها، راخویت، تشتی چونه

(الندل، التافه)

Kerse: Bêbiha, raxwîte, tiştê çune.

کرتسل: پوسل، سهکین

(الروث)

Kersil: Posil, segîn.

کرت سور: پرتا سور، پنيا سور

(الطهره، الطحیه، الغسم)

Ker ewr: Pirta ewrî, pinya evrî.

کرتاف: چيفا نافي: چيق نافي بناف ديمي هجوي

(الخليج)

Kerav: Çîqa avê, çîq ava binav dêmi ve çîy.

کرتس: توخهکتی گييايی خارنی یه، پښ بیهن ونام خومشه

(الکرافس، نبات عشبي يؤكل، طريا ومطبوخا)

Kerefs: Tuxmekê gîyayê xamêye, yê bêhin û tam xweşe.

کرتقمیانی: یارییه که ئیک دئ خوه کو د کت پښ دئ خوه

دسر پشتی راهافیت

(لعبه رياضي)

Kerqebyanê: Yariyeke êk dê xwe kod ket yê dî dê xwe diser piştêra havêl.

کەرەزە: مروفتی شه پەشو، کەستی سست و پست و ژێبەرک چۆی،
راهووله، هەلشە

(الخامل، المترهل، القهری)

Kerheje: Mirovê şepşorri, kesê sist û pist û ji
berikçûy rrahole, helmişe.

کەرەجە: شەپشوری، کەستی سست و پست و ژێبەرک چۆی،
راهوولەیی، هەلشەیی

(الخمول، المترهل، الرخوه للانسان)

Kerhejeyî: Şepşorri, kesê sist û pist û ji berik
çûyî, raholeyî, helmişeyî.

کەرەجە: گەییایەکی بەلگ پەحن، رەنگ خوەلیکی بە پەیت وێ
بەنیشەکی پیڤە، دەرمانی ئێشا پەشتی بە

(العکوب، نبات عشبى يداوى بلبانه)

Kerbe: Giyayekê belg pehin reng xwelikiye rihêt
wî benîstekê pêve, dermanê êşa piştêye.

کەرە: مروفتی کارەکی دکت، کریارکەر، شول کەر
(الفاعل، الصانع)

Kerew: Mirovê karekî diket, kiryarker, şolker.

کەرەوێن: بوی دانا ساخەمی و پاڤزکرنای زمیکریا
(الحجر الصخى، الغمام)

Kerretwîn: Dwî dana saxlemî û paqijkirina ji
mikroba.

کەرە: غولەلێل، مژوموران، باگەر، باهوژ، باروڤە
(العاصف، الزوبعة، الغمام، الضباب)

Kerrove: Xulpelêl, mijû moran, bager, bahoz,
barrove.

کەرەڤە: ناریش و لاریش، کرین و فروتن، بازگانى
(البيع والشراء، التجاره)

Kerrûferr: Arêş û varrêş, kirrîn û firotin, bazir-
ganî.

کەرەستای: نەشیای، بێچارە، لیواز، قەر، کوروج، دەست نیش
(العاجز، الفاشل، الضعیف)

Kerwestay: Neşyay, bêçare, lêwaz, qirr, guroc,
destêş.

کەر: کەر کران
(الطرش)

Kerr: Guhgiran.

کەرکوک: تەخلێتەکی گەییانی دێمە
(نبات عشبی)

Kerkuk: Texlîtekê giyayê dême.

کەرکول: توخمەکی گەییانی مەشتی بە
(نبات عشبی للعلف)

Kerkol: Tuxmekê giyayê miştêye.

کەرکەرک: کەلکەلەنکێ پاش ملی، مەستیی پەشتا ملی
(لوح الکنف، عظم المنكب)

Kerkerok: Kelkelankê paş milî, hestîyê piştâ milî.

کەرکەر: کەرچوڤە، کەتوەر
(الامواج، الاحمق، الفظ، الصمکوک)

Kerkere: Kerçûve, ketwer.

کەرکێ کەرچو: شینشینک، تەخلێتەکی تەیرایە رەنگێ وێ یێ شین
و قوھوویی بە

(الاخيل، الخضيري، طائر)

Kerîkêkerraco: Şîşînk, texlîtekê teyraye, rengê
wî yê şîn û qehweyê ye.

کەرک: کەرێ فێقێ وەک کوزایە، کوزینێ فێقێ هەشک
(الانمار الفجہ)

Kerrik: Kerê fêqîyê wek kwîzaye, kwîzîyê fêqîyê
hişk.

کەرک: کورێ مەرزێ رازێرکا بە، وەک لێقا حەسەلێ
(حافه الحصير المنسوج)

Kerrik: Gorê merzê rrajêrkaye, wek lêva hêsîlê.

کەرک: کوزینێ فێقێ هەشک، کەرێ کوزین
(شطر الجوز)

Kerrik: Kwîzîyê fêqîyê hişk, kerê gwîzê.

کەرەوز: توخمەکی مەشایە، لەموارا کوم دێت شو خوینا وان
نەمژیت، تەخلێتەکی مەشە رەشکێت مەزە

(النبره، ج، انبار، القمعة، الرازه)

Kermoz: Tuxmekê mēşaye, li dewara kom dibît
û xwîna wan dimêjît, texlîtekê mēşe rēşkê me-
zine.

کەرەلەس: توخمەکی میریشکایە، میریشکێت بەشاخ
(صنف من اللجاج)

Kermelês: Tuxmekê mîrîşkaye, mirîşkê bi şax.

كهڤى، كهڤهاتى: كهڤه گرانى، كوڤن نهڤونى
(الطرش، الصمم، الصلح)

Kerri= Kerriyati: Guhgiranî, gulê nebûn.

كهڤى جوهىيا: توخمهكن كوليياى مهزنه
(صنف من اكبر الجراد)

Kerê cuhiya: Tuxmekê kulyaye yê mezine.

كهزان: توخمهكن فيقيى هسكه دهكولون كاكالوى بخون
(حب الخضراء، البطم)

Kezan: Tuxmekê fêqiyê hişke di kelojin kakila wî dixon.

كهزان كهلوڤك: توخمهكن چوپچكايه
(صنف من العصافير)

Kezankelojk: Tuxmekê çwişkaye.

كهزاخه: كورويهكرنا داروبارى، تابرين، تايت كرن وكورت كرن
(التقليم، الشذب، القضب)

Kezaxe: Koroperkirina dar û barî, ta birrîn, tayêt kirin û kurtkirin.

كهزاختن: برينا تايت دار وبارى
(التقليم، الشذب، القضب)

Kezaxtin: Birrîna tayêt dar û barî.

كهزاختى: داروبارى تاخفاندى
(المعلم، المشذب، القضب)

Kezaxî: Dar û barê taqefandî.

كهڤ: كهڤز، رويژ
(الطحل، العنبه)

Kez: Keviz, rwîz.

كهزاشين: كهڤزا كسك ومكى ريس وميرى
(الكتان)

Kezaşin: Kevza kesk wekî rîs û hîryê.

كهڤى: برچن شوڤى فهماندى، مانا برچن فهماندى
(الصفيره، الجديله، الغنيره)

Kezî: Pirçê şorrê vehandî, mata pirça pirçê vehandî.

كهڤى ستوريرك: رها سڤى، رهيت خوينا پاڤز، رها دلى پا خوينا
پاڤز بهلاف دكهت
(الاورطه، الشريان، الابهر)

Kezîstwirîk: Riha spî, rihêt xwîna paqij, rihê dilî ya xwîna paqij belav diket.

كهڤى: دافيت تلعنى، ريشكيت چلكا، بزيك
(النير، كالهېب للثوب صفاخته ولحمته)

Kezî: Davêt tevînî, rişkêt cilka, bijîk.

كهڤى كه: جوا ناشى ژ سكرى مهتا كوتلن، جوا ناشى
(قناه ماء الرحي، ساقبه الطاحون)

Kezîgih: Cowa aşî ji sikrî heta kotelê, cowa aşî.

كهڤه: ميلاك، جهگر
(الكبد، الوجدان، الضمير)

Kezeb: Mêlak, ceger.

كهڤه: زكا، نامن ساخى وزيارى
(الغذاء، المغذ، الحيوى، المادة الغذائية، القيمه الغذائية)

Kezeb: Zika, ahê saxî û jîyarê.

كهڤانى: رنكن كسك
(اللون الفستقى، الاخضر الفاتح)

Kezanî: Rengê kesk.

كهڤ: سڤى، سڤينى برقوق، مروڤى سڤى وموى زهر
(اليلق، اليلق، الامر، الامهق، المرهء للانسار)

Kej: Spî, spîyê berqok, mirovê spî û mwî zer.

كهڤ: حڤوانى سڤس
(اللقاق، اللق، الملحق للحيوان)

Kej: Hêwanê sîs.

كهڤى، كهڤانى: سڤيياتى، سور و سڤيياتيا موى زهر
(المره، الملق، اللق، اللق)

Kejî = Kejatî: Spîyatî, sor û spîyatîya mwî zer.

كسپك: توخمهكن چوپچكايه بخوه فهدهلاويسن ژ چاف ليدانى
توخمهكن موهركيك پارازنتا ژ چاف ليدانى

(الحوط، خريشد، اللواقه من العين)

Kespik: Tuxmekê qwişkaye bixwe ve dihela wîsin ji çav lêdanê, tuxmekê muhirkêt paraztina ji çav lêdanê.

كسپك: فويچك، بنوشك، بشكوژ
(الزء، الزء)

Kespik: Qwişik, bendoşk, bişkoj.

كسپكا چافى: رمشكا چافى
(حق العين)

Kespa çavî: Reşka çavî.

کسیرهگری: وستاندی، کرخاندی، کوسک کری، تەوخاندی
(المنهک، الغلب، النفه، المتعب)
Kesîrekirî: Westandî, kerixandî, kuskkirî, tewix-andî.
کسم، کسمه: چهکۆچ، قودیم، قەرم، لەش، کەلەخ، بەژن ویاڵا،
قەلافەت
(الهنه، الهیکل، الجرم، الحجم، الصورة، القیافه، الشکل)
Kesm = Kesme: Çekûç, qodîm, qerrem, leş, kel-ex, bejin û bala, qelafet.
کسمەدار: کەلەخدار، قودیم دار، لەشین
(المجسم)
Kesmedar: Kelexdar, qodîmdar, leşin.
کس: خو، مروف
(الشخص، الذات، المرء، الاهل)
Kes: Xwe, mirov.
کەسینی، کەساتی: خوینی، مروفیاتی، مروفیاتی، مروفیاتی،
مروفیاتی
(الشخصیه، الذاتیه)
Kesîni = Kesati: Xweyati, xweyîni, mirovîyati, mirovatî, mirovîni.
کەسروان: توخمەکتی دەرسوکتی سەری ژنکانه، پوشییا ژنا
(غطاء الرأس للنساء)
Kesrewan: Tuxmekê dersokê serê jinkane poşîya jina.
کەسک و سۆ: کفانی بارانا کەلەک رنگ، کفانی فیک کەتتا باران
وەتافا
(قوس قزح)
Keskûsor: Kivanê barana gelek reng, kivanê vêkêtinana baran û hetava.
کەسەر: کوفان، خەمباری، خەمگیری، خەمگین، دامان
(الحسره، الاسی، الهم)
Keser: Kovan, xembarî, xemgîrî, xemgîn, daman.
کەسەردار: کوفانداری، خەمبار، خەمگین، خەم گیر، دامای
(الحسیر، المتحسر، الاسی، المهموم)
Keserdar: Kovandar, xembar, xemgîn, xemgîr, damay.
کەسەرداری: کوفانداری، خەمگینی، خەمگیر، دامانی
(التحسر، الاسیه)
Keserdari: Kovandari, xemgîni, xemgîrî, damani.

کەسک: رەنگێ کەسک، سەبز
(الاخضر)
Kesk: Rengê kesk: Sebiz.
کەسک بۆن: سەبز بۆن
(التخضر، الاخضرار)
Keskbûn: Sebizbûn.
کەسک بۆی: سەبز بۆی
(الخضر)
Keskbûy: Sebizbûu.
کەسک تر: سەبز تر
(الاكثر خضره)
Keskîr: Sebiztir.
کەسک کرین: سەبز کرین
(التخضير، الاخضرار)
Keskkirin: Sebizkîrin.
کەسک کری: سەبز کری
(الخضر)
Keskkir: Sebizkîrî.
کەسکی، کەسکاتی: سەبزی، سەبزیاتی
(الخضرة)
Keskî = Keskîyati: Sebizî, sebizîyati.
کەسیره: وستای، تەوخی، کەرخێ، کوسک
(اللاغب، النافه، النفيه، المنهک، التعبان، المهوک)
Kesîre: Westay, tewixî, kerixî, kusk.
کەسیرهوین: وستان، تەوخن، کەرخین، کوسک بۆن
(المنهک، اللغب)
Kesîrebûn: Westan, tewixîn, kerixîn, kuskbûn.
کەسیره بۆی: وستای، کەرخێ، کوسک بۆی، تەوخی
(المنهک، الغلوب، المنهک)
Kesîrebûy: Westay, kerixî, kuskbûy, tewixî.
کەسیره تر: وستای تر، کەرخێ تر، کوسک تر، تەوخی تر
(الاتعب، اللغب، الانهک، الاعی، الانفه)
Kesîretir: Westaytir, kerixîtir, kuskîr, tewixîtir.
کەسیرهگین: وستاندن، کەرخاندن، کوسک کرین، تەوخاندن
(الاتعب، اللغب، التنفیه، الانهاک)
Kesîrekirin: Westandin, kerixandin, kuskkirin, tewixandin.

کمش: کمشانی: که چی که بیانی، شتی، شتیانی، فاریتیانی، بادیانی، چینی، فراتی، خاریانی

(الطیش، الانحراف، الصرد، الزحروف، الحرف)

Keşf = Keşiyatî: Keçi, keçiyatî, şetî, şetiyatî, varrêyatî, badanî, çepinî, virratî, xariyatî.

کمش بی: که چ بی، شت بی، خومر بی، بروار بی (المنحرف، شبه منحرف)

Keşbir: Keçbir, şetbir, xwehbir, birwarbir.

کمشک: سرکیت شیریزا مشک کری (الاقط، الکریص، الکریز)

Keşk: Serket şîrêja hişkîrî.

کمشک بشیف: شکفا بشافنا کشکی (المحصنه، مذویه الاقط، قصه من خزف)

Keşkbîşêv: Şkeva bişaftina keşkî.

کمشکلکت ناخی: تمالکت ناخا مشک (الصلصال)

Keşkelkê axê: Teqalka axa hişk.

کمشکول: کودت خاروکتی، تویری خارتتی (الدعه، وعاء المتسول)

Keşkol: Kodê xazokê, twîrê xaztinê.

کمشکول: قلعین کولندی یی پرت، کولندی پهلخاندی (اللباء، المکسور)

Keşkol: Qelpê kulindî yê pir, kulindê pelixandî.

کمشکلانک: توخمه کن زیوانی به، گنیشی ناف سخل ودانی (المیرا، نوع من الزوان)

Keşkelank: Tuxmekê zîwanêye, gilêşê nav dexl û danî.

کمشغه: پهلایق، ترقوز، تفتاندی (المتبختر، المزهر، المختال، الانق)

Keşxe: Perlaq, tirtoz, tivtivanî.

کمشخه بون: پهلایق بون، ترقوز بون، تفتاند بون (المتبختر، التانق)

Keşxebûn: Perlaqbûn, tirtozbûn, tivtivanînbûn.

کمشخه بوی: پهلایق بوی، ترقوز بوی، تفتاندی بوی (المتبختر، المتزه، المختال، المونق)

Keşxebûy: Perlaqbûy, tirtozbûy, tivtivanînbûy.

کمشخه: پهلایق تر، ترقوز تر، تفتاندی تر (الاكثر تبختر، واختيالا، الانق)

Keşxetir: Perlaqtir, tirtoztir, tivtivanîtir.

کسک: مروفک، بیباوک، جامیرک (امرو، شخص ما)

Kesek: Mirovek, piyawek, camêrek.

کس ناس: خومیاتی زان، مروف نییاس (عالم النفس، خبیر نفسانی)

Kesnas: Xweyatzan, mirov niyas.

کس ناسی: مروف ناسی، خومیاتی ناسی (علم النفس)

Kesnasî: Mirov nasî, xweyatî nasî.

کمش: که چ، فر، خار، شت، فاری، بادی، چپ دای (الصرد، الطائش، المحرف، المنحرف)

Keş: Keç, virr, xar, şet, varrê, baday, çepday.

کمش بون: که چ بون، شت بون، خار بون، فاری بون، بادیان، چپ دان، فربون (التطيش، التصرد، التحرف)

Keşbûn: Keçbûn, şetbûn, xarbûn, varrêbûn, badan, çepdan, virrbûn.

کمش بوی: که چ بوی، شت بوی، خار بوی، فاری بوی، بادی بوی، چپ بوی، فربوی (المحرف، الصرد، الطیش)

Keşbûy: Keçbûy, şetbûy, xarbûy, varrêbûy, badaybûy, peçbûy, çepday, virrbûy.

کمش تر: که چ تر، شت تر، خارت، فاری تر، بادی تر، چپادی تر (الاحرف، الصرد، الاطیش)

Keştir: Keçtir, şettir, xartir, varrêtir, badaytir, çepdaytir, virrtir.

کمش کین: که چ کین، شت کین، خارکین، فاری کین، بادی کین، چپدان، فربکین (التحريف الاحراف، التطيش، الصرد، التصريد، الاطاشه)

Keşkirin: Keçkirin, şetkirin, xarkirin, varrêkirin, badankirin, çepdan, virrkirin.

کمش کری: که چ کری، شت کری، خارکری، فاری کری، فربکری، بادی کری، چپادی (الطیش، الصرد، المحرف)

Keşkirî: Keçkirî, şetkirî, xarkirî, varrêkirî, virrkirî, badaykirî, çepday.

کشفه کرن: په لړل کړن، تر ټوژ کړن، نشتانن
(الزدهاء، التانيق)

Keşxekirin: Perlaqkirin, tirtozkirin, tivtivanandin.

کشفه کړی: په لړل کړی، تر ټوژ کړی، نشتانندی
(المبخت، الزمه، المؤنق)

Keşxekirî: Perlaqkirî, tirtozkirî, tivtivanî.

کشفخی، کشفاتی، کشفیاتی: په لړلای، تر ټوژ، نشتانندی،
کشفیاتی

(الزهر، الخلاء، التبخت، الاتاقه)

Keşxeyî = Keşxeyatî = Keşxatî: Perlaqî, tirtozî, tivtivanîni, keşxeyatî.

کشفخی: په لړل، تر ټوژ، نشتن، نشتانندی
(المتنق، الزمه، المبخت)

Keşxeçî: Perlaq, tirtoz, tivtîvîn, tivtivanî.

کشفه: دانه لوق، دان قوتا روڼ
(الهریس)

Keşke: Daneloq, danquta rohin.

کشفک: دانلوقا دوی
(هریس الاقط)

Keşkîn: Daneloqa dewî.

کشفش: قمشه، ملاین فدا
(القمیس، القس، رتبه نصرانیه)

Keşîş: Qeşc, melayê Fela.

کشفیشت: باقوره، تشابه، ربه چول
(الفاخش، الجلف، المعلق)

Keşefirêt: Baqorre, tişabet, repeçol.

کشفیشتی: باقورمی، ربه چولی
(الغش، الجلافه، المعلقه، ضخامه الجث)

Keşefirêtî: Baqorreîyî, repeçolî.

کف: تریوکن نشتن روڼ
(الرفو، الزید)

Kef: Twîkê tiştê rohin.

کف: ډیژیا نافهرا تیلایه رانا وشکف نالیسکي
(الای، الفت، بین السبابه و الإیهام)

Kef: Dirêjiya navbera tibra berana û şev alîşkê.

کفا کبیای: قغتا کبیای، سفالا کبیای
(الشمه، الإباله، الحزمه)

Kefa gîyay: Qefa gîyay, sivala gîyay.

کفا گولا: قغتا گولا، دستکي گولا
(البافه، الاکلیل)

Kefa gula: Qefta gula, destkê gula.

کفچک: ناموړی ګرار خاړتی
(المعلقه)

Kefçik: Amwîrê girar xarnê.

کفچ: ناف کور، بهلغازی، قمری
(المقر)

Kefç: Navkur, belevajî, qewirî.

کفچ بڼ: ناف کور بڼ، بهلغازی بڼ، قمرین
(التفر)

Kefçbûn: Navkurbûn, belevajîbûn, qewirîn.

کفچ بوی: ناف کور بوی، بهلغازی بوی، قمری
(المقر)

Kefçbûy: Navkurbûy, belavajîbûy, qewirîn.

کفچ تر: ناف کور تر، بهلغازی تر، قمری تر
(الاعقر)

Kefçtir: Navkurtir, belevajîtir, qewirîtir.

کفچ کرن: ناف کور کرن، بهلغازی کرن، قمرانن
(التعیر، الاعقار)

Kefçkirin: Navkurkirin, belevajîkirin, qewirandin.

کفچ کړی: ناف کور کړی، بهلغازی کړی، قمرانندی
(المقر)

Kefçkirî: Navkurkirî, belevajîkirî, qewirandî.

کفچی، کفچیاتی: ناف کور، بهلغازیاتی، قمرینی، قمرینیاتی
(المقر)

Kefçî = Kefçîyatî: Navkurî, belevajîyatî, qewirînî, qewirînyatî.

کفخوښ: سر وکتی کوندى، ره سپین کوندى، سر ګڼې کوندى،
به ریرس کوندى، مال خوښ کوندى
(المختار، العمده، وجیه القریه)

Kevxwê: Serokê gundî, rihspîyê gundî, şergêrê gundî, berpîrê gundî, malxwê gundî.

کفیک: دمسالمک، دست مال
(المنذیل)

Kefîk: Desmalk, destmal.

کف کور: هوسکریک، کشفک تیکه دانن
(المفره)

Kefkwîr: Huskwîk, kevçkê tîkvedanê.

Kefdan: Twikdan, peqwijkdan, peqwijkhela vêtin.	كف دان: تويك دان، پەقوژك دان، پەقوژك هەلافیتن (الكثا، الجفا للقدّر)
Keftin.	كفتن: (الوقع، السقوط، الرسوب)
Keftî.	كفتى: (الواقع، الساقط، الراسب)
Kefte.	كفتش: (الابط، الكتف)
Kefş.	كفلا مستى: (القتل، الاب بين السبابه والابهام من الكف)
Kefela destî.	كفلا شيلكا: (البوق، ملح التراب، زبد الماء، المالح)
Kefa şifka.	كف: (المحيط)
Kev.	كفى: (الاطار)
Kevî.	كفيا بيژنگى: (الحتال للغربال)
Kevya bêjingê.	كفيا بطرى: (النقا، المحبوب من قطع الثلج، الحقف)
Kevîya befrê.	كفرك: كركا پويرتى، كفلكى پرجى: (الابريه، الهبريه، الخزازه، السيكه)
Kevjik: Gerka pwîntî, kevilê pirçê.	

Kefel: ناف تنگ، جهن شوینتى، زرافىيا ناف تنگى، نافىبرا سیف سىفكا رانى ویراسیا، خالى كه (الریف، الخاصره)	
Kefel: Navteng, cihê şwîtkê, ziraviya navtengê, navbera sêvsêvka ranî û pirasîya, xalîgih.	كفلیج: توخمه كى بزنايه، تخلیتەكێ پەزێ و مەش (صنف من العنز)
Kevîç: Tuxmekê biznaye, texlîtekê pezê reşê.	كفك: تويك، سەرتويك، تیقلی لاسە تشنتی روھن و مەیی (الدوايه، الزبد)
Kefik: Twîk, sertwîk, tîvlê li ser tiştê rohin û meyî.	كفاشیری: پەقوژكێت سەر شیرێ دوتی (الجفاله للمليب)
Kefa şîrî: Peqwijkê ser şîrê dotî.	كفا شیرى: دەستكێ شیرى، قەفتا شیرى (مقبض السيف)
Kefa şîrî: Destkê şîrî, qefta şîrî.	كفا بزوتى: ئافا ددارى سووتى داد یرەیت، ئافا دبزووتى سووتى دادەیت (النسیس يكون في رأس العود عند الحرق)
Kefa bizotî: Ava didarê sotîda didêrhêt, ava dibizotê sotî da dihêt.	كفا خەنجەرى: قەفتا خەنجەرى، دەستكێ خەنجەرى (مقبض الخنجر)
Kefa xencerê: Qefta xencerê, destkê xencerê.	كفسه: هەفسرین، فیش چون، زک چون، ریخ کړن، بیق هافیتن (الزحار، الونسطاريا)
Kefse: Hefsîrûn, fîşçîn, fîxkirin, pîqhavêtin.	كفا كویالی: كفانكى كویالی، بازنگى كویالی (الققف، العذب، المحجن، القنح)
Kefa gopali: Kivankê gopali, bazinkê gopali.	كف زک: وستان، کوسک بون، کەرخین، تەرخین، حلك حلك، نەزمان ددقیدا هاتن (البهر، اللهت، النهج، اللهاث، شده الاعیاء)
Kefzik: Westan, kuskbûn, kerixîn, tewixîn, hilk-hilk, ezman di devî da hatin.	كف زکی: کەرخین، وستانى، کوسكى، تەرخینى (البهره، اللهت)
Kefzikî: Kerixîn, westanî, kuskî, tewixînî.	

کفن: میژ، کفنار، پیشین، برئ دا
(العتیق، التقدیم)

Kevin: Měj, kevnar, pēšin, berēda.

کفن بون: میژیون، پیش بون، کفنار بون، بریدا بون
(العتیق، التقدیم)

Kevinbūn: Mějībūn, pēšībūn, kevnarbūn, berēdabūn.

کفن بوی: کفناربوی، میژیوی، پیشین بوی، بریدابوی
(العتیق، التقدیم)

Kevinbūy: Kevnarbūy, mējībūy, pēšībūy, berēdabūy.

کفن تر: کفنارت، میژتر، پیشین تر، بریدا تر
(الاعتیق، التقدیم)

Kevintir: Kevnartir, mējītir, pēšīntir, berēdaitir.

کفن کرن: کفنار کرن، میژکرن، پیشین کرن
(العتیق، الاعتیق، التقدیم)

Kevinkirin: Kevnarkirin, mējīkirin, pēšīnkirin.

کفن کری: کفنار کری، میژ کری، پیشین کری
(العتیق، التقدیم)

Kevinkirī: Kevnarkirī, mējīkirī, pēšīnkirī.

کفنی، کفناتی: کفناری، کفناریاتی، پیشینی، پشیانی، میژی،
میژیاتی
(العتیق، التقدیم، الاتری)

Kevnī = Kevnīyati: Kevnarī, kevnarīyati, pēšīnī, berēyati, mējī, mējīyati.

کفنار: کفن، میژ، پیشین، برئ، سرفهجوی، بوی
(العتیق، التقدیم، الاتری)

Kevnar: Kevin, mēj, pēšin, berē, servečūy, borī.

کفناری: کفناتی، کفنی، میژی، میژیاتی، پیشیانی، برئ،
برئیاتی سرفهجوی
(العتیق، التقدیم)

Kevnarī: Kevnatī, kevnī, mējī, mējīyati, pēšīyati, berē, berēyati, servečūnī.

کفنهشون: شون و نیشانیت کفن و برئ
(الانار القدیمة)

Kevne šwīn: Šwīn ū nišanēt kevin ū berē.

کفنه شون زان: زانای شونیت برئ
(عالم الانار)

Kevne šwīnzān: Zanayē šwīnēt berē.

کفیز: کسن کیزا توفی بدفیدا دهیت خاری، مروفی کلمیشوک
(الروال)

Kevījo: Kesē gilīza tofē bi devīda dihēt xarē, mirovē kilmīšok.

کفیز: کفا بدفیدا دهیت، کیزا دفی
(الروال)

Kevīje: Kefa bi devīda dihēt, gilīza devī.

کفیزمی: کلمیشوک، دلف کلمیزمی، کلمیشوک
(الروال)

Kevījeyfī: Kilmīšok, devgilīzeyī, kilmīšokī.

کفلوت: دارمکه لچیا چیدیت، دارئ وی کفچک و نامانکیت داری
ژئ چیدکن، شفت وی دکن باسکت چکارا
(الرم، البس، القطف، شجر جبلی متین الخشب و صلب)

Kevot: Dareke li čīya čē dibīt, darē wī kefčik ū aman-kēt darī jē čē diken, šivēt wī diken baskē cigara.

کفلوزان: قفلویچک: کافلوزانک
(القتبع، الکمامه، الزهر والورد)

Kevlojan: Qelpwīck, kevlojank.

کفلوزانکتی کلکی: هنیانکا کلکی، تویرکن کلکا
(السنف، السناب، خریطه النبات فيها حب، کالفاصولیا)

Kevlojankē: kelikē: Hinbanka kelikē, twīrkē kelīka.

کفل: کاشمیر، برئ مزن
(الصخر)

Kevir: Kešeber, berē mezin.

کفلز: کز، رویز، دوزلوکتی نافئ پی کسک، گیایهکی ومکی هریز
دنافا راوستای دا چیدیت
(الطبل، العذبة)

Kevz: Kez, rwīz, dezīlokē avē yē kesk, gīyayekē wekī hiryē di ava rawestay da čēdībīt.

کفلزا کسک: روزی نافئ پی رنگ کسک
(الکتان)

Kevza kesk: Rwīzē avē yē reng kesk.

کفن ونی: تشنت دمست فمدای، تشنت خمسپاله، تشنت شول پی
کرنی
(المستعمل)

Kevin ū nwī: Tištē dest veday, tištē xespale, tištē šol pē girtī.

كهڤنه شوڤن زانڤن: زانڤنا شوڤنڤت پېشڤڤن
(علم الآثار)

Kevin şwînzânî: Zanîna şwînêt pêşîn.

كهڤنك: دهرسوكا سهرى، چه مەدانى، پوڤشى
(المجمداني، غطاء الرأس)

Kevink: Dersoka seri, cemedanî, poşî.

كهڤنه رېش: نېشاكهڤن، برېنا كهڤن و نەساخ بوى
(المرض المزمن، الجرح المزمن، الداء المزمن، الزمن العامه)

Kevne rîş: Êşa kevin, birîna kevin û nesaxbûy.

كهڤنه برېن: برېنا هەواى فه
(القرحة المزمنة)

Kevne birîn: Birîna hewday ve.

كهڤل هوسڤن: بېست حولى كړن، چه رم تېل كړن
(المأس، المحس، العرك)

Kevilhusîn: Pist hulikirin, çerimîtkirin.

كهڤه، كهڤو: سهڤن ناف بېرا خمخمكېت وى بڼهكا رمش لڼ
(الهش، الهرثم، سواد بين منخري الكلب)

Kev : Kevo: Seyê nav bera ximximkêt wî piniyeka reş lê.

كهڤرېن: كهسې هې ب ههلباسك بونا كهڤرا، شارهزاڤې لكهڤرا
سهركهڤتنې

Kevrîn: Kesê hî bi helbask bûna kevra, şarezayê li kevra serketinê.

كهڤلوژانگ: كاللان، كهڤلېچېك، كابلوخك
(القدم، الغلاف)

Kevlojank: Kavlan, qelpwîçk, kabloxk.

كهڤل: بېست، چه رم، نېقل، كهڤ
(الجلد، القشوره، القشر)

Kevîl: Pist, çerim, tîvil, qelp.

كهڤلېن: تشنڤن ډكهڤلى هاتى چېكړن
(الجلدى)

Kevlîn: Tiştê jikevlî hatî çêkirin.

كهڤلنې خاف: چه رمڼ نهكهمار كړى
(الاماب)

Kevlêxav: Çermê negemarkirî.

كهڤلنې گڼى: بېستنې ږڼى، چه رمڼ ههڤنى
(العطن)

Kevlêgenî: Pistê rizî, çermê hefinî.

كهڤر: توخمهكې په ږڼ شېشه
(الواخط من الغنم)

Kever: Tuxmekê pezê şîşe.

كهڤرى: شېشى
(الخط)

Keverî: Şîşî.

كهڤلى كماركړى: كهڤلن هاتى كهمار كړن وهوسڤن
(الاديم)

Kevlê gemarkirî: Kevlê hatî gemarkirin û husîn.

كهڤله پېر: توخمهكې كېښايې بېلك پانه، بېلكېت وى دكڼ نېبراخ،
نېركا وى خاف دخون

(نبات عشبي يؤكل طريا و مطبوخا)

Kevlepîr: Tuxmekê giyayê beligpane, belgêt wî diken îprax, nêrka wî xav dixon.

كهڤلې: توخمهكې كېښايې ثالث ومشتى به
(نبات عشبي للعلف)

Kevê: Tuxmekê giyayê alif û miştêye.

كهڤلنې بهرى: چه رمڼ نههوسى، بېستنې بېمى ونهڤهږنى
(المصحب)

Kevlê bihirî: Çermê nehusî, pistê bi mwî û neverenî.

كهڤلى بېهرت: كورك
(الفرو، الفراء، الفروه)

Kevlê bi pwîrt: Kurk.

كهڤلان: كڤان، تشنڤن چهماندى، ههچهمانديږ خږ
(الفوس، الزنبرك)

Kevan: Kivan, tiştê çemandî, veçemandî yê xir.

كهڤلان ژمن: كوږېرنج، هړى ژمن
(الحلاج، التداف)

Kevanjen: Kwîrinc, hîrtjen.

كهڤنه ژن: بې ژن، ژنامېر مړى، پېرمېرڼ، سهرمېرڼ
(الارمله، العجوز)

Kevnejin: Bîjin, jina mêr mirî, pîrejin, serjin.

كهڤوك: كوتر
(الحمام)

Kevok: Kotir.

کل: قلات، چپر، دیرکه
(القلعه)

Kel: Qelat, çeper, dîrğih.

کل: گومنیلا حیوانی رمش، گومنیلا کارمش
(الفحل للحيوان، النزوة للبقار)

Kel: Guhnêla hêwanê reş, guhnêla ga reş.

کل: نژیی کویفی
(التیس الجبلی، الوعل)

Kel: Nêriyê kwîvî.

کل: شرکه، فیک کهتا هردو وانا، ناف وان
(ملقی الفخذین للمره)

Kel: Şergeh, vêkktina her du rana, navran.

کل: سهر وین بونا نافا شارهای وگرم کری
(الغلیان، الغوران)

Kelîn: Ser û bin bûna ava şarhay û gerimkirî.

کلانن: شاراندن، گرم کرن
(الاغلا، التفوير)

Kelandin: Şarandin, gerimkirin.

کلاندن: تشتن شاراندی، تشتن گرم کری
(المغلی، المغور)

Kelandî: Tiştê şarandî, tiştê gerimkirî.

کلی: تشتن هاتی کهلانن، تشتن کل بوی، تشتن شارهای
(المغلی، الفائر)

Kelf: Tiştê hatî kelandin, tiştê kelbûy, tiştê şarhay.

کلایه: کلانوکئ ستوئ کاجوتی، نامویرمکن ههفجاری به، چنگال
(السمیق، خشبه النیر تحيط بعنق الثور)

Kelabe: Kivanokê stûyê ga cotî, amwîrekê hev-carîye, çengal.

کل بون: گرم بون، شارهان
(التسخين)

Kelbûn: Gerimbûn, şarhan.

کل بوی: گرم بوی، شارهای بوی
(المسخن)

Kelbûy: Gerimbûy, şarhaybûy.

کل تر: گرم تر، شارهای تر
(الاسخن، الاحر)

Keltir: Gerimtir, şarhaytir.

کلوز: ددان کتیی، کارومه

کلوزی: ددان کتییی، کارومیی
(الافرم، الانرسمه)

Kevloz= Kevlozf: Didanketî, karrome, didan ketîni, karromeyî.

کک: برا
(الاخ)

Kek: Bira.

ککاتی ککینی: براینی، براییتی
(الاخ، الاخوه)

Kekatt = Kektîf: Biraynî, berayetî.

کک بون: برا بون، براینی بون، براییتی بون
(التخى)

Kekbûn: Birabûn, biraynîbûn, birayetîbûn.

کک بوی: برابوی، برایینی بوی، براییتی بوی
(التخى)

Kekbûy: Birabûy, birayînîbûy, birayetî bûy.

کک تر: برا تر، برایینی تر، براییتی تر
(الاكثر آخا)

Kektir: Biratir, birayînîtir, birayetîtir.

کک کرن: براکرن، برایینی کرن، براییتی کرن
(الاخاء)

Kekkirin: Birakirin, birayînîkirin, birayetîkirin.

کک کری: برا کری، برایینی کری، براییتی کری
(المواخى)

Kekkirî: Birakirî, birayînîkirî, birayetîkirî.

ککئ، ککئ: برا، یانی یا برا، براین من
(يا اخ، ايها الاخ، اخى بصيغة النداء)

Kekê = Keko: Bira, yanî ya bira, birayê min.

کل: کلین، برچک ههلاقین، سهر وین بونا نافا گرم
(الغلی، الغور)

Kel: Kelîn, birçik helavêtin, ser û binbûna ava gerim.

کل: گرم، شارهان، شارهای، تیهن
(الحار، الساخن)

Kel: Gerim, şarhan, şarhay, têhin.

کل: فیک کهتا تشتن دوتا، جهن فیک کهتا تشتن، جهن ژیک
فهرم بونا تشتن وپوتا بونئ
(الشعبه، ملقی الشئ، ومفرقه)

Kel: Vêkktina tiştê du ta, cihê vêkktina tiştî, cihê jêk vederbûna tiştî û du ta bûnê.

کله پاچه: سر وییک، عویر وروښک، کپباری
(الکراع)

Kelepçe: Serûpêk, 'wîr û rwîvîk, kêparî.

کله پوت: پویره، دمست کفت
(الغنیمة، النہب، الفی)

Kelepwt: Pwîre, destkeft.

کل چن: خریقینک، فنی کتن، کرینا تیژو وږوار
(النشیج، النہج، البکاء)

Kelçûn: Xirîqênk, vêketin, girîna tîj û diwar.

کله خ: لاش، قوښ، چه کړج، کسمه، کمیس، قهرم
(الشج، الشخص، الهيكل، الهیئة، الحجم)

Kelx: Leş, qodîm, çekûç, kesme, keys, qerrem.

کله خ: چمنډک، لاش، قوښ
(الجسم، الجسد، الجرم، الجنة)

Kelx: Cendek, leş, qodîm.

کله خ دار: لمشین
(المجسم، المجدس)

Kelxdar: Leşîn.

کله خ مری: چمنډک، تارم
(الجنة)

Kelxê mirî: Cendek, terim.

کله خ مروا: کمیس، کسم، لاش
(الجسد، الجسم، الهيكل)

Kelxê mirova: Keys, kesim, leş.

کله خ تشتا: قوښ
(الجرم، الحجم)

Kelxê tišta: Qodîm.

کله خ مرار: لمشین پارچي
(الجنة)

Kelxê mirar: Leşê perçivî.

کله خ ناقي: لاش ناقي
(الجسم المانی)

Kelxê avî: Leşê avî.

کله خاف: دل من، نیف بژرتی، نیف کلی
(بیض نصف مستوی)

Kelxav: Dilmê, nîv bijirtî, nîv keli.

کله خ بیانی: لمشی دهرامی
(الجسم الغریب)

Kelxê bîyanî: Leşî deramî.

کل کرن: گرم کرن، شاراندن
(التسخين، الاسخان)

Kelkirin: Gerimkirin, şarandin.

کل کری: گرم کری، شاراندی
(السخن)

Kelkirî: Gerimkirî, şarandî.

کلی، کلاتی: گرمی، گرماتی، گرمیاتی، شارهانی، شاریانی
(السخنه، الحارة)

Kelî = Kelatî: Germî, germatî, germîyatî, şarhanî, şaryanî.

کل وهل: تشت ومشت، خي و مي، پەرکار، وهج وهج
(الاغراض، الادوات، الامتعة، البضاعة)

Kelûpel: Tişt û mişt, xirr û mirr, pergar, wec û mec.

کله پچه: پښک، بستمک
(الفل، الکبل، القيد، الرسف)

Kelapçe: Bênek, bestek.

کله پچه بون: بیتان بون، بستم بون، نیشکدان بون، گردان
(التفل، التقيد، التکبل، الترسف)

Kelapçebûn: Bênanbûn, bstinbûn, îşikdanbûn, girêdan.

کله پچه بوی: بیتان بوی، بستم بوی، نیشکدای بوی، گردای بوی
(القيد، المغلول، المکبل، المرسف)

Kelapçebûy: Bênaybûy, bestîbûy, îşikdaybûy, girêdaybûy.

کله پچه تر: بیتان تر، بستم تر، گردای تر
(الغلال، الاقيد، الاکبل)

Kelapçetir: Bênaytir, bestîtir, girêdaytir.

کله پچه کرن: بیتان، نیشکدان، بستم، گردان
(الغلال، التکبيل، التقيد)

Kelapçekirin: Bênan, îşikdan, bestin, girêdan.

کله پچه کری: گردای، نیشکدای، بستمی، بیتان
(المقيد، المکبل، المغلل)

Kelapçekirî: Girêday, îşikday, bestî, bēnay.

کل پیچ، کل پیچ: لبتی ناخا شاراندی، گومتلی ناخا قه لاندی
(الطوب، الآجره، اللبن، الطابوق الناري)

Kelpwîç = Kelpîç: Libinê axa şarandî, gumtilê axa qelandî.

کلاشتن: په‌اندن، ټيک کړن، دمرزاندن، دملوکړی (الافلق، التفلیق، التصدیق، التشقیق)

Kelaştin: Peqandin, tîkkirin, derizandin.

کلاشتی: په‌اندی، ټيک کړی، دمرزاندی، دملوکړی (الافلق، المصدع، المفطر، المشقوق)

Kelaştî: Peqandî, tîkkirî, derizandî, devlokirî.

کله: لیان، پیلایا بغړی، کفاتی سر بغړی رڼه‌چونن (حذاء الثلج، حذاء خشبی)

Kele: Liyan, pêlava befrê, kivanê ser befrê rêve çûnê.

کلهک: تشتی زوی دکلیت (سريع الفیان)

Kelek: Tiştê zwî dikelit.

کلهک: قاييخ، گمی (الطوف، البلم، الزوبق)

Kelek: Qayîx, gemî.

کلهک فان: قاييخ فان، گمی فان (ربان البلم)

Kelekvan: Qayîxvan, gemîvan.

کلهکا پیرا: شوپړها پیرا، موکرا پیرا، بارستا پیرا (الجنوة، الرصف، الفضاض)

Keleka bera: Şwîrha bera, mokra bera, brista bera.

کلهک، کلهکلانگ: بستیکا هشکا کييا وچاندی، زخت، نیرکا کيياي پاهاتی دورین مای نناختی را (الحشفه، سيقان النبات، الیابس)

Kelik = Kelkelank: Bistîka hişka gîya û çandî, zixt, nêrka gîyay ya hatî durîn may di axê ra.

کلن کویفی: نژیړی کویفی (الفدر، البحرور)

Kelê kwîvî: Nêriyê kwîvî.

کلهکله: کرم کرمه (الحمى، الوطيس، اوج الحركة، الحماس، التهور، الحده)

Kelkele: Gerim germe.

کلهک سەر: سرگرم، سرسک، خوین گرم، سرخولوه (التریع، الطائش، المنهور)

Kelikser: Sergerim, sersek, xwîngerim, serxulole.

کله‌اچون: باشدا چونا له‌شی، هه‌رشین (الفتح، الهمز، الکدم، الثلج، الشدخ)

Keldaçûn: Paşda çûna leşî, herrişîn.

کله‌اچوی: باشدا چوی، هه‌قوتای، هنگاتی، هه‌رشی (الثلج، المشدوخ، المکدم)

Keldaçûy: Paşdaçûy, vequtay, hingatî, herrişî.

کله‌ابرن: باشدا برن، هه‌رشاندن، هنگاتن (اللائع، الاکدام، التشبيخ، التهريم)

Keldabirin: Paşdabirin, herrişandin, hingatin.

کله‌ا بری: باشدا بری، هه‌رشاندی، هنگاتی (الهمز، الکدم، المشدخ)

Keldabirî: Paşdabirî, herrişandî, hingatî.

کله‌زان: تهره، کله‌لا گرمی (الغتم، شده الحر يکاد يأخذ بالنفس)

Kelejan: Tehre, kelkela germê.

کله‌سوریک: چيلا هاتی کله، چيلا کومنیلی دخازیت (البقره فی میاجها الجنسی ونزوتها)

Keleswîrk: Çêla hatî kel, çêla guhnêlê dixazît.

کله‌اش: کالکا پاتی، پیلایا دزویټ هه‌اندی، یانی عه‌رم، کام کړن ناف ټیدانه لداوټا (جرموق الغزل المنسوج)

Kelaş: Kalka patey, pêlava dezîyêt wehandî, yanî 'evrim, kamkîrin nav têdane li daweta.

کله‌اش کمر: سړول به‌ندی چيکرنا پيلاقيټ پاته وده‌زیا (صانع الجرموق النسجي)

Kelaşker: Solbendê çêkirina pêlavêt pate û dezîya.

کله‌ش: مېړياش، تن هعی، مېړ چاک (الباسل، المفوار، الجسور)

Keleş: Mêrbaş, têheyî, mêrçak.

کله‌شی: ناف دخوهدانا بدرو، رنک دانا وټه (اللدح الکاتب، التفاخر الزيف، المباهاة، العقيم)

Kelaşî: Nav di xwedana bi dîrew, rengdana wene.

کله‌شتن: په‌قان، ټيک بون، دمرزین، دملوبون (الانفلاق، التصدع، الانشقاق، الانفطار)

Keliştin: Peqan, tîkbûn, derizîn, devlobûn.

کله‌شتی: په‌قای، ټيک بوی، دمرزی، دملوبوی (النفلاق، التصدع، المشقوق)

Keliştî: Peqay, tîkbûy, derizî, devlobûy.

کلک: خلعتکی دانئی کیبایه، توخمهکی دانئی کیبایه
کافلوژانکهکی تیور، دندکا دکافلوژانکی دا توخمهکی طوفکی

خارنئی به بخافی بخون
(الجلبان، الجیش، البازلیا)

Kelîk: Xelîtekê danê giyaye, tuxmekê danê giyaye,
kavlojankekê têwer, dindika di devlojankî da tux-
mekê, tovkê xarnêye bi xavî dixon.

کلین:

(العجم، العصص)

Kelêj.

کلەژان: تەحرە، کەل کەلەجرەم، تەحرەمەژەن

(الصهوب، الهيف، القيط، الوهر، الصهب، الرمضاء، الاسمقرار)

Kelejan: Tehre, kelkela germê, tehregezîn.

کەرکەرۆک، کەلکەلە، کەلکەلانک: دەچن ھەستین پاش ملی،

کەرکەرۆشک، کەرکەرۆک

(الکتف، لوح الکتف، المنكب)

Kerkerok = Kelkelk = Kelkelank: Depê hestîyê
paş milî, kerkerok, kerkerok.

کەلم: توخمهکی کیبایی بەلگ بەخته بخون خاف ولینای قورمە

وی ژێ بخون

(اللہان، القرنیبت)

Kelem: Tuxmekê giyayê belg pehine dixon xav
û lénay qurmê wî ji dixon.

کەلمی بینک: توخمهکی کەلمانە وەک شیلەن بنکێ بخون

(الکرنب)

Kelemê bibinik: Tuxmekê kelemane wekî şêlimê
binikê dixon.

کەلوتن: بدانا شکاندن، کراندن

(الکرم، القرض)

Kelotin: Bi didana şikandin, kirrandin.

کەلات: قەلات، کەل، چەپەر، دیرگە

(القلعة)

Kelat: Qelat, kel, çeper, dirgih.

کەلاشتا ناڵی: شەق کرنا ناڵی، برینا ناڵی

(المخر، للسفينة وغيرها)

Kelastina avê: Şeqkirina avê, birîna avê.

کەلستە: ناو، تەشتێ ناڤامی، تەشتێ نزیارا خانیا

(مواد البناء، المادة)

Keliste: Ah, tiştê avahî, tiştê nijyara xanîya.

کەلک سەری: خورین گەرمی، سەرگەرمی، سەرسکی، سەر

خولولەیی

(الترع، الطیش، التهر، الغلواء)

Kelikserî: Xwîn germî, sergermî, sersikî, ser xu-
loleyî.

کەلا گۆی: خریقێک، نورنور، مورمور

(الجيش، الشهب، النهيچ)

Kelagiri: Xirîqênk, nurrnurr, hurrrurr.

کەل گەرم: قورمینا تەشتێ لومختی خو، شول کرنا دومختی ویدا
(النسی، فی حینە، العمل فی زمانه المناسب)

Kelgerm: Qewmîna tiştê liwextê xwe, şol kirina
di wextê wîda.

کەلچک: کلابە، چەنگال، چەنگالی ڤەماندنی

(الكلابہ لنسج الاشياء)

Kelçik: Kilabe, çengal, çengalê vehandinê.

کەل تەنگ: ھەلجاری کۆزی تەنگ

(ضيق الزاوية للمحرات ونحوه)

Kelteng: Hecvarê kuji teng.

کەل تەنگی: تەشتێ ڤیک کەتتا وی نیافەرە

(ضيق الفرق)

Keltengî: Tiştê vêkkelina wî neya firhe.

کەل: سەرکێ شەکرێ، قەندێ شەکرێ

(قند السكر)

Kele: Serkê şekirê, qendê şekirê.

کەلشە: پەق

(الشجن، البیق، الاخود، الفلق)

Kelişte: Peq.

کەلشت: پەق، دەرژ، تیک، دەرژو، ژیک فەبوی

(الشلق، السلق، الفطر)

Kelişt: Peq, derz, tîk, devlo, jêkvebûy.

کەلشتا چیبای: پەقا چیبای، گەلی کویر، دەر تەنگ، فەشکین

(العصب، الفالق)

Kelişta çiyay: Peqa çiyay, gelikwîr, derteng, veşkên.

کەلشتا ناڵی: پەقا ناڵی، نەال

(الاخود، الاخيد)

Kelişta axê: Peqa axê, nihal.

کەلکا ناڵی: سێ کولند، قایيچ

(الطوف)

Keleka avê: Sê kulind, qayîç.

کلا مېجاری: جېن فیک کتنا باسک ویندیا مېجاری
(اللّٰه الممرات)

Kela hevcarî: Cihê vèkktina bask û dindîya hevcarî.

کلیا زو: توخمه‌کی کبیایێ ئالف ومشتی بو تارشێ ددروین بو
زفستانێ
(نبات عشبی للعلف)

Kelyazer: Tuxmekê gîyayê alif û miştê bo terşî didurîn bo zivistanê.

کلا بېچک: کلینا دژوار و پەتووزکا ده‌لافیت
(النفر، شده الغلیان)

Kela birçik: Kelîna dijwar û peqwijka dihelavêt.

کله‌توره: ده‌ستێ کهلێ دی رق و پەقای ژ به‌رشول کرنێ، تیفل
ستوریا چەرمێ ده‌ستی
(اليد المنفوت من العمل)

Keletore: Destê kevlê wî req û peqay ji berşolkirinê, tîvil stwîriya çermê destî.

کله‌توریهی: ده‌ست زرهانا شول کرنێ و چەرم زرهانی
(النفت، نفتت الید من العمل)

Keltoreyî: Dest zirhanan şolkirinê û çerim zirhanê.

کەسەر: توخمه‌کی پەزێ ره‌ش یێ ئاف تەنگه، ره‌نگه‌کی دی نه‌شتی
له‌شی
(الجزء، صنف من المعز)

Kemer: Tuxmekê pezê reş yê navtenge, renegekê dî neştî leşî.

کەسەر: شویتک، کەبەند، شه‌ده‌حی، پشت بێن
(النطاق، الحزام)

Kemer: Şwîtik, kebend, şedehî, piştêbên.

کەم، کەمو: ددان شکسته‌ی

(الآثر، الأفرم، مكسور الاسنان)

Kem = Kemo: Didan şikestî.

کەسانچه: نامویرمکێ ناواز گونته‌ی به
(الکمان، آلة موسيقية)

Kemançe: Amwîrekê awazgotinê ye.

کەماسی: کێماتی، به‌رتەنگی
(التبره، القله، النقص)

Kemasî: Kematî, bertengî.

کەلوش: گوشتێ لاک، گوشتێ لیواز و سست وخاف
(الهرط، اللحم الهزيل كالخاط)

Kelwîş: Goştê lak, goştê lêwaz û sist û xav.

کەلکێ کبیای: کەلەمێ کبیای، به‌ستیکا کبیای، نێرکا کبیای
سیخمێ کبیای، زخنی کبیای
(السفیر، الحشفه، اصول الزرع)

Kelkê gîyay: Kelemê gîyay, bistîka gîyay, nêrka gîyay.

کەلوتکا به‌را: به‌ریت دانای سه‌رێک و نۆنێ بۆ ژ پەهل
(الوجم، الوجم)

Kelotka bera: Berê danay serêk û nijinî bo jêhel.

کەلم: دارکێت بچووک بێت دار و باری
(الاغصان، الصغیره للشجره، القلم)

Kelem: Darkêt biçwîk yê dar û barî.

کەلی نوک: نوکێت ته‌ریبێت نه‌کیرمکری هێژ دکه‌فلۆژانکێ خودا
(الحمص الطری فی سنه)

Kellnok: Nokêt ter yê ne gêrekirî hêj dikevlo-jankê xweda.

کەلندار: مسەری، مسروقی ئێک تاوژاف، مسروقی مسەری یێ بێ
گوشت

(النحيف، الهزيل، الطويل من الناس)

Kelindar: Misrî, mirovê êk ta û zirav, mirovê misrî yê bê goşt.

کەلی: توخمه‌کی کبیایه ددروین بو ئالف ومشتی
(نبات عشبی للعلف)

Kelfî: Tuxmekê gîyaye di durîn bo alif û miştê.

کەلی سوس: توخمه‌کی کبیایێ مشتێ به
(نبات عشبی، للعلف)

Kellisos: Tuxmekê gîyayê miştêye.

کەلیا ماری: کهلێ ماری یێ هافیتێ، بیهستێ ماری یێ ژ خوه
گورای
(الخرشاء، سلخ الحيه)

Kelya marî: Kevlê marî yê havêfî, pistê marî yê jixwe guray.

کەلوێک: کوما به‌را یا ئافا کری، بو توخوێپ و سپنورا
(الدعامه، الوجم)

Kelotk: Koma bera ya avakirî bo tuxîb û sinora.

کنگی: کیز دمی، کیز کافی، چ ومخت
(متی)

Kengf: Kfjdemi, kfjgavê, çi wext.

کنار: روخ، تل، تهنشت، نالی، پال، تنج
(الجبه، الصوب، الطرف، الجانب)

Kenar: Rex, til, tenişt, alî, pal, tenç.

کناری: دارمکا ستري دژواره بو پهژانا بکار نښين، کناری دارمکا
ستري دره
(شجره شانکه)

Kenarî: Dareka stîrî dijware bo pejana bi kar di
înin, kinarî dareka stîrî dirre.

کنانين: گرزاندين
(الاضحاك)

Kenandin: Girmijandin.

کناندى: گرزاندى
(المضحك)

Kenandî: Girmijandî.

کهنن، کهنن: باده مرکبنا ژ زکی، دقوتی را تر کردن، فس کردن،
بابهر دانا ژ قوتی

(الضرط، خروج الريح من البطن عن طريق الببر، بظرف)

Kendin=Kenîn: Ba derketina ji zikî, di qûnêra
tirkirin, fiskirin, ba berdana ji qûnê.

کهنیز: ناف مالک، برادر، خانوخ
(الندیم، الخدم، افراد الحاشیه)

Kenêz: Navmalk, birader, xanox.

کهنیشه: دیرا جوهریا، خانین نفیزیت جوهریا، مزگفتا جوهریا
(الکینسه الیهودی)

Kenîşte: Dêra Cuhya, xaniyê nivêjêt cuhya, miz-
gefta cuhya.

کننگ: گهرنگ، گپیابکه نیرکا وی خاف و لینای بخون، شیرین وی
دبیت قاجک و بجوین
(الکوب، نبات شانک یوکل)

Kengir: Kerink, gîyayeke nêrka wî xav û lênay
dixon, şîrê wî dibît qaçik û di jicwîn.

کنگروک: کولکهکا روی عهده ومکی چافنی ماسبه لکفلی دمیت،
نساخیهکا چهرمی به

(حب الکوب، عين السمکه، مرض)

Kengirok: Kulkeka rwî erde wekî çavê masîye li
kevlî dihêt, nesaxîyeka çermîye.

کهموره: بدان وهرهای، بدان کتهی، دلف فاله
(الانرم، الاقرم، مکسور الاسنان)

Kemorre: Didan werhay, didan kefi, dev vala.

کمند وکور: نوردی پراسی پراسی، نوردی کویزی کویزی، جهن نزم
ویلند، جهن فمشکین
(الجفیف، الارض المتوجه)

Kendûkor: Erdê pirasî pirasî, erdê kwîzî kwîzî
cihê nizim û bilind, cihê veşkên.

کمنفال: چیق ناف
(الجرف القاری، الخلیج)

Kend av: Çiqav.

کندال: بهتن، پesar، دوربه
(الارویه، الخرشاف، الخرشفه)

Kendal: Beten, pesar, durbe.

کمند: کور، چال، قور، قهواره، جهن داکتهی، جهن نزم، جهن
داچوی

(الوهد، الهوه، الوق، الهبط، الغور، القوطه)

Kend: Kor, çal, qor, qeware, cihê daketî, cihê ni-
zim, cihê daçûy.

کندیلک: تختهکی دمزییا نالاندنی، گولولکا دمزییا، پنگا دمزییا
(الملک للفرزل)

Kendîlk: Textikê dezîya alandinê gulolka dezîya,
penga dezîya.

کندکنه: ماقویل، سهروک، باخوچ، کف خوچ، سامیان، مازنی
خلکی

(الوجه، النبیل، السيد، الزعيم)

Keukene: Maqwîl, serok, baxwê, kevwxê, sem-
yan, mezinê xelkî.

کهنی: گرزنین، لبق لبق، تبق تبق
(الضحک)

Kenf: Girmijîn, lîq lîq, tîq tîq.

کهنن: گرزنین، لبق لبق کرن، تبق تبق کرن
(الضحک، التضاحک)

Kenîn: Girmijîn, lîq lîqkirin, tîq tîqkirin.

کهنی بلندی: نهمه، لبق لبق ژ حیل
(القهلبه)

Kenf bilindî: Ehe he, lîq lîqa jîhêl.

کھیا: کوخه، کھ خویج، مهزنی گوندی، سامیانی تاخی
(المخار، العمده)

Kehya: Kwîxe, kev xwê, mezinê gundî, semya-nê taxî.

کھ: تهرمکتی چهلک لاره خاندنا وی دیبژن قهبن تهرمه لجهی
روزانا سار دژیت
(الحجل، القیج)

Kew: Teyrekê çelek lawe, xandina wî dibêjinê qebîn teyroke li cihê zozana sar dijît.

کھال: تهرش، پز و حیوان، سهی، مهرولات
(المشبه، الغنم)

Kewal: Terş, pez û hêwan, serr, mer û malat.

کھته: کهری پهری، برا پهری، جهلهبی پهری
(قطن الغنم)

Kewte: Kerê pezî, birra pezî, celebê pezî.

کها زک: کزک، جهرکتی ناف ههخارنئ، بهفوک
(القاووه، کوز الماء)

Kewazk: Gozik, cerkê av vexarnê, beqok.

کھ سوسک: توخمهکتی کھوانه
(صنف من القیج، الحجل)

Kew swîsk: Tuxmekê kewane.

کھوهی: توخمهکتی تهرانه لجهاییت بلند دژیت
(صنف من الطیور)

Kewderî: Tuxmekê teyrane li çîya yê bilind dijît.

کھ زهرک: توخمهکتی کھابه
(صنف من القیج، الحجل)

Kewzerk: Tuxmekê kewaye.

کھ ف: بهروداریت بلند لدوریت سویتا کھوا ههزا ددانن سهی، دا
کھ نهچن سهی بهفرن بییباچن
(محل طیاران القیج فی المصیده)

Kewfur: Ber û darêt bilind li dorêt swîta kewa heja didanin ser, da kew neçin ser bifirin bi pîya biçin.

کھکول: سویتا کھمرک، سویتا باش بو نهرجهری
(المصیده الجیده للمصید)

Kewkuj: Swîta kewgir, swîta baş bo nêrçîrê.

کهر: کارک، کیسک، تیزکا پهری رهش
(الجدی، العناق)

Kehir: Karik, gîsik, têjka pezê reş.

کھرا م: کارامئ، کیسکا مئ
(العناق)

Kehra mê: Kara mê, gîska mê.

کھهر: کیهابهکه بی بهستری به بو نالهی بکار دژیت
(نبات عشبی شائک)

Kehwîr: Gîyayeke yê bi stîrîye bo alîfî bikar di înin.

کھه: تهرشتی خوهمی، حیوانی لکل مروفه دژیت، حیوانی کورئ
خوه ددمت مروفه، ههف کور
(الالیف، الداجن، الانیس)

Kehî: Tiştê xwe yî, hêwanê ligel mirova dijît, hêwanê gorê xwe didet mirova, hevgor.

کھه یون: خوهمی یون، کور دان، ههف کور یون
(التالف، الاستفناس، التجن)

Kehîbûn: Xweyîbûn, gorday, hevgorbûn.

کھه یوی: خوهمی یوی، گوردای، ههف کور یوی
(الدجن، المؤلف، المونس)

Kehîbûy: Xweyîbûy, gorbûy, hevgorbûy.

کھه تر: خوهمی تر، گوردای تر، ههف کور تر
(الالف، الادجن، الانیس)

Kehîtir: Xwetîtir, gordaytir, hevgorîtir.

کھه گر: خوهمی گر، ههف کور گر
(الادجن، الپناس)

Kehîkirin: Xweyîkirin, hevgorîkirin.

کھه یاتی: خوهمیاتی، ههف کور، ههف کوریاتی
(الالف، الدجن، الانس)

Kehîyati: Xweyati, hevgorî, hevgoriyati.

کھهتی: کانئ، زئ، کونا ناف زانی، جافیکا زانا نافئ، کون ناف
(النبع، الینوع، عین الماء)

Kehî: Kanî, zê, kuna av zanê, çavîka zana avê, kun av.

کھهیا جافی: کانیکا جافی، رهختی جافی بی نک دهنئ، فیک کھتا
فروزا جافی بلایی دهنئ هه
(الوق، الملق)

Kehîya çavî: Kanika çavî, rexê çavî yê nik dif-nê, vêk ketina firoza çavî bi layê difnê.

کھس: بھڑن، کسمسہ، چھکوچ، قودیم، کھلخ، لہس، بھڑن ویلا،
قہلافت، دار

(السمسخ، حسن الطلع والنوع)

Keys: Bejin, kesme, çekûç, quđim, kelex, leş, bejin
û bala, qelafet, dar.

کھس: قودیم، کسمسہ، کھلخ

(القلب، الحجم، الهيكل، الهیئة، القامة، الهیئة)

Keys: Qodîm, kesme, kelex.

کھس: دہلیفتی، قورویچکاندن، دہرفتا، حیلہ لی کرنی، دہرفت
دیتنا چویراندن، دہرفتی چویرکرنی

(الاستغلال، مجال الاستغلال)

Keys: Delivê verwîçkandinê, derfeta hîlelekîrinê,
derfet dîtina çwîrandinê, deravê cwîrkîrinê.

کھس دیت: دہرف دیتنا حیلہ وژی چویر کرنی

(فرصه الاستغلال)

Keys dîtîn: Deravdîtina hîle û jê çwîrkîrîmê.

کھف پی هاتنا موژمنی: هاتنگفتنا موژمنی بیہنا وی پی بہیت،
تویش بونا نیار پی تننا دہیت

(التشمیت، التشفی)

Keyf pêhatina dujminî: Helingiftina dujminî bêhna
wî pê bihêt, twîş bûna neyar pê tena dibît.

کھف: شادی، بہستی

(الطرب، الفرح، الجذل، الغبطة، السرور)

Keyf: Şadî, bestî.

کھفین: شادمان، بہست بوی

(الجلال، الفرحان، السرور)

Keyfîn: Şadman, bestbûy.

کھف خوش: دل خوشی، بشکوری، فہبوی، کرنزی

(المرح، البشوش، المتبجح)

Keyfxweş: Dilxweşî, bişkurî, vebûy, girmijî.

کھف خوشی: دل خوشی، بشکوپن، دل فہبون، کرنزین

(السرور، الفرح، الغبطة، الجذل)

Keyfxweşî: Dilxweşî, bişkurî, dilvebûn, girmijîn.

کھلان: شنگ، شوخ، جان، تازہ، لار، خوشکوک، خوشیمانک

(الوسيم، الطريف، الجميل)

Keylan: Şeng, şox, can, tazc, law, xuşkok, xoşimank.

کھمہ: دہرمانی تیژ و دژوار بکن بریتی پی بسوژن، برین داخ کرنا
بدہرمانی

(الدواء الحریف پداوی به الجروح)

Kewhe: Dermanê tîj û dijar biken birînê pê bi
sojin, birîn daxkirina bi dermanî.

کھمہن: مروفی کھوشک، باہیلہ، ندیمہ، ناقل سفک، نوزان، تن
نکھشتی، دہمہنک

(القوى، البليد، المغفل)

Kewden: Mirovê gewşek, bahêlc, nedîme, aqil
sivik, nezan, têne gihîştî, debeng.

کھمہن: کھوشک، باہیلہ، ندیم، ناقل سفکی، تن
نکھشتی، دہمہنکی

(الغفلة، البلاء، الغباوه، الجهل)

Kewdenî: Gewşekî, bahêleyî, nedîmî, aqilsivikî,
tênegehiştî, debengî.

کھمان: داخ بونا بدہرمانی، سوژنا بدہرمانی تیژ و دژوار

(الكتواء)

Kewhan: Daxbûna bi dermanî, sotina bi derma-
nê tîj û diwar.

کھمای: برینا هاتی کھواندن

(المكتوى)

Kewhay: Birîna hatî kewandin.

کھواندن: سوژنا بدہرمانی دژوار، داخ کرنا بدہرمانی تیژ

(الکى)

Kewandin: Sotina bi dermanê dijar, daxkirina
bi dermanê tîj.

کھواندی: برینا داخ کری بدہرمانی، برینا دہرمان کری

(المکوى)

Kewandî: Birîna daxkirî bi dermanî, birîna der-
mankirî.

کھوئ تیر: تیرکھو

(اليعقوب)

Kewnêr: Nêrkew.

کھگیران: تیرچیرفاتی کھوا، کھوک

(هياد القبوج)

Kewgîrvan: Nêrçîrvanê kewa, kewgir.

کھگیرانی: تیرچیرا کھوا، رافا کھوا

(صيد القبوج، منه الصيد للحجل)

Kewgîrvanî: Nêrçîra kewa, rava kewa.

کەپلانی: شەنگی، شوخی، تازەیی، لاوینی، جانی، خوشکۆکی، خوشیمانکی

(الوسامة، الظرافه، الجمال)

Keylanî: Şengî, şoxî, tazeyî, lawînî, canî, xuşkoki, xoşimankî.

کەپان: ستێرمکا بناف و دمنگە

(الزحل، نجم الزحل)

Keywan: Stêreka binav û denge.

کەپ بخو هاتن: ژ خو ه ازى بون، بخو ه دان

(الاعجاب، العجب بالنفس، الاعجاب الذاتى)

Keyf bi xwehatin: Jixwerazîbûn, bixwedan.

کێ: کى، کێک، کێزان

(من)

Kê: Kî, kîjik, kîjan.

کێپ، کێپ: بېخى، دەست بەرک، بەرئ نژی لەبى

(الرشاده، الجلود، الحجر، ملئ الكف)

Kêp = Kêpe: Pîxir, dest berik, berê tijî lepî.

کێپارى: خارنەکه مەیت لێنان ژ وێرک و وێرێکا و سەر و بێیا

(المكرشة، التكريشة، الكراع)

Kêparî: Xarneke dihêt lênan ji 'wîrik û rwîvîka û ser û pîya.

کێتک: پشیک، کتک

(القطه، الهره، السنور)

Kêtik: Pişik, kitik.

کێت: نێرە، کێتک، زەنک، شەمک، دارمکێ ژ تەمەت دەست مەپا، کێروانە

(الرافد، اعداد جسور السقف، قضيب الخشب بقعر الفتر)

Kête: Nêre, kêfik, zendik, şemilk, derekê ji temet dest merra, kêrwane.

کێج: حیوانەکه هویەر یێ رەشە دگەیت مال و گولفا و نەینا، مروفی دخت و لەقا مروفی ددەت و خوینی دمیژیت

(البرغوث، القذ، ج قذذ)

Kêç: Hêwaneke hwîre yê reşe dikevît mal û gova û nivîna, mirovî dixot û leqa li mirovî didet û xwînê dimêjît.

کێخەم: توخمەکێ پەروکێ بەرکەتی و یاشە

(صنن من القماش الفاخر)

Kêxme: Tuxmekê perokê berketî û başe.

کێخمەت: توزا ناری یا بەلاف دبیەت، مزاحا ناشی، توزا ناری

هێزای

(القضاع، النباغ، النبیغ، السوق، السفاسف)

Kêxmîc: Toza arî ya belav dibît, mizaxa aşî, toza arê hêray.

کێن: چەقۆک

(السکین، المشرط، المشدب)

Kêr: Çeqok.

کێر: ساتور، کێرا مەزن، داسا تێمە کرنی، داسکا هنجینی

(المديه، الساطور، المفضله)

Kêbir: Sator, kêra mezin, dasa tîmekirinê, das-ka hincinî.

کێرات: توخمەکێ تراشوکیا بهاری ژوی خیف دبیەت نو هافینی

دوهرمیت

(شجيره)

Kêrat: Tuxmekê tiraşoka ye biharê zwî xêv dibît û havî.

کێرک: سرتا نزم، گازوک، هەسویا نافەر نو کرکا

(التعيف، الاق بين ربوتين)

Kêrk: Sirta nizim, gazok, heswîya navbera du girka.

کێری: سرتا چییای یا بەروار

(النفع، الحائف، الشتر، الشاقى، الحيد الطويل للجبل)

Kêrî: Sirta çîyay ya berwar.

کێر کۆز: جەپ سەرژێ کرنی، ستو، قەکا ستوی

(العلباء، الفردوجه، محل النبح والنحر)

Kêrkuj: Cihê serjêkirinê, stû, qirka stûy.

کێرا تەلەن: تاسنێ فەدانا تەلەن بوجەقانی

(سن الفخ، سكين الفخ)

Kêra telhê: Asinê vedana telhê bo çeqanê.

کێروانە: کێتە، نێرە، شەمک، زەنک داری ژ تەمەت دەست بێرا

سەنویریا وی ژ قەفتی پێهال

(الوشيع، السقيف)

Kêrwane: Kête, nîre, şeqlik, zendik darî ji temet dest bîra stwîrîya wî ji qeftê pêhel.

کێرهاتن: مێزایی، مەزایاتی، پێ چێبون

(الجداره، اللياقه، الكفاء، الصلاح)

Kêrhatin: Hêjayî, hejîyatî, pêçêbûn.

Kêşay: Pîvay, sengandî, helsengirandî. (الوزن، المكال، المكيل، الوزن)	کیشای: پیڤای، سەنگاندی، هەلسەنگراندی (الوزن، المكال، المكيل، الوزن)
Kêşan: Rakêşan, xişandin. (الجنب، السحب، الجر، السحل)	کیشان: راکیشان، خشاندن (الجنب، السحب، الجر، السحل)
Kêşay: Rakêşay, xişandî. (الجنب، المجرد، المسحوب، المسحول)	کیشای: راکیشای، خشاندى (الجنب، المجرد، المسحوب، المسحول)
Kêşek: Xiş, rakêşk. (الجنب، الجار، الساحب)	کیشەک: خیش، راکیشک (الجنب، الجار، الساحب)
Kêş: Xişay, rakêşay. (الجنب، فەکیشان، فەمان، پیڤەچۆن)	کیش: خیشای، راکیشای (الجنب، فەکیشان، فەمان، پیڤەچۆن)
Kêşan: Vekêşan, veman, pêveçûn. (المزحف، المد، الجرار)	کیشان: فەکیشان، فەمان، پیڤەچۆن (المزحف، المد، الجرار)
Kêş: Xişik, xişik. (الفايزه، الجذب، الوزن، الزحف)	کیش: پیڤە، راکیش، خشک (الفايزه، الجذب، الوزن، الزحف)
Kêş: Pîve, rakêş, xişik. (القياد، الخيالة، القيادة)	کیش: پىڤە، راکەش، خیشک (القياد، الخيالة، القيادة)
Kêşan: Serkêşan, xirrandin, rakêşan. (المقاد، المساق، الوزن)	کیشان: سەركیشان، خراندين، راکەشان (المقاد، المساق، الوزن)
Kêşay: Serkêşay, xirrandî, rakêşay, pîvay. (القياد، المساق، الوزن)	کیشای: سەركیشای، خراندى، راکیشای، پىڤای (القياد، المساق، الوزن)
Kêşuk: Singê tanî, nîre kête, kêrwan, şefilk. (الرافدة، وتد السياج)	کیشوک: سەنگى تانى، نیره، کینه، کیروان، شەفلەک (الرافدة، وتد السياج)

Kêrahî: Hêja, hejî, pêçêbûy. (الجدير اللانق، الصالح، الكف)	کیراهى: هێزا، هەژى، پێ چىبوى (الجدير اللانق، الصالح، الكف)
Kêz: Tuxmekê hêwankê bikevlojank eyê gelek dest û pê, gelek reng û textlîtin. (الخنفس، الخنفسان، الخنفساء)	کێز: توخمەکێ حیوانکێ بکەفلوزانک بێ گەلەک دەست و پێ، گەلەک رەنگ و تەخلێتن (الخنفس، الخنفسان، الخنفساء)
Kêza bişax: Kêzeka dirêj û kevlojank req û mukume şaxêt wî ji temet bejna wî didirêjin. (المرصود)	کێزا بىشاخ: کێزەکا درێژ و کەفلوزانک رەق و موکومە شاخێت وى ژ تەمەت بەژنا وى دەرێژن (المرصود)
Kêzarêq: Tuxmekê kêzaye qulpê wî gelek req û hişke bi kutek biberî dihêt kujtin. (الفرّاح، غمدية الجناح سامه قاطه)	کێزارەق: توخمەکێ کێزا بە قولبێ وى گەلەک رەق و هیشکە بکوتەک بىبەرى دەهێت کوژن (الفرّاح، غمدية الجناح سامه قاطه)
Kêza seyida: Tuxmekê kēzît keske. (الجدل)	کێزا سەیدە: توخمەکێ کێزێت کەسکە (الجدل)
Kêzaguloik: Kêzeke gwî û rîxa diket gol û xerzê xwe diketê. (الجلل)	کێزا گولولک: کێزەکە گوی و رىخاکەت گول و خەزێژن خوسکەن (الجلل)
Kêza lingdirêj: Kêzeka reşe ya şaqole dirêje, lingêt wî ji temet bejna wî didirêjin. (القربنى)	کێزا لىنگ دیرێج: کێزەکا رەشە یا شاقولە درێژە، لىنگێت وى ژ تەمەت بەژنا وى دەرێژن (القربنى)
Kêza mara: Tuxmekê kêzaye. (السرمان)	کێزا مارا: توخمەکێ کێزایە (السرمان)
Kêza mara: Tuxmekê kêzaye. (السماک، البقران، الزافره، المشط، القلال، المزخ)	کێزە مە: سێخمە، دارێ ددەن بەر میواترێ (السماک، البقران، الزافره، المشط، القلال، المزخ)
Kêzme: Sêxme, darê diden ber mêwa tirî. (القياد، المساق، الوزن)	کێزمە: سێخمە، دارێ ددەن بەر مێوا تیرى (القياد، المساق، الوزن)

كېڤرېشك: حيوانەكن ومكى رويڤى يە دەست كورت ولنگ دريژ
وگورە بريژە كېرېشك

الارنب، القواز

Kêvrîşk: Hêwanekê wekîrwîvîye dest kurt û ling
dirêj û guh dirêje. kêrîşk.

كېڤولە: مار حوالېك. بويكا مارا. توخمەكن ماركېسكېت مەزن
ومكى كرم كومايە

الورل، الحرنون، الضب

Kêvlwîle: Marhulîk . bwika mara. tuxmekê margîşkê
mezin wekî kumkumaye.

كېڤڤالە: حيوانەكه بى خودان قەلپ وكەڤلو ژانكه دو لامكيت ومكى
دويېشكا يېت يېڤە ودرمان دور دەست يېتە دناڤادا دريژ
السرطان

Kêvjale: Hêwanekê yê xudan qelp û kevlojanke
du lankê wêkî dîpîşka yêt pêve û derman du
dest pête di avada di jît.

كېڤرېشكا نېر:

الخرن

Kêvrîşka Nêr.

كېڤرېشكا جەڤل:

الخرنق

Kêvrîşka cibêl.

كېك: كادە . نانێ بىناڤك

الكعك

Kêk: Kade. nanê binafk.

كېل: بەرێ فەناى. كەلوتك. چىخەبەر

الثوبه، الثوة، الصوة

Kêl: Berê venay . kelotk. çixeber.

كېل بەر: چىخە بەر. بەرێ فەناى. وېلند

النصبه، الجماء، الدعامة

Kêlber: Çixeber. berê venay û bilind.

كېل قېچ: ددان قېچ. خنزىرى

السالغ

Kêlqîç: Didan qîç. xinzirî.

كېل قېچى: ددان قېچى. خنزىرىن

السلوغ

Kêlqîçî: Didan qîçî. xinzirîn.

كېلە كەڤى: دەڤ كارومە
الاهتم

Kêlbeketî: Dev karome.

كېلە كەتن: ددان كەتن
الهتم

Kêlbeketin: Didan ketin.

كېلە: ددان دراندن. پچاندنن. مرويى چار كېلە يېت مەى لىتى
بتوييا

الناب

Kêlbe: Didan dirrandin. biçandinê. mirovê çar
kêlbe yêt hey li tilê bi toya.

كېلە: سېخمە. كېزمە. ستوين. بەراز

الزافرة، مايدعم البناء

Kêlbe: Sêxme. kêzme. stwîn. beraz.

كېل: هەلکەمى. فەناى. چىخ. بلند. ژنەهل رابوى

المنتصب القامة، الناثىه

Kêl: Helketî. venay. çix. bilid. jê helrabûy.

كېلاتى = كېلنى: چىخى. چىخاتى. فەناياتى. بلندى

الانتصاب

Kêlatî = Kêlî: Çixî. çixatî. venanîyarî. bilindî.

كېل دېسكانى: يارىەكە. كېلەكن ددانن بەرا تېرەر دكەن مەچىن
نېخست بى دى دى تايەكى جلكى خوە ژبەر خومكەت هەتا بى دى
رويس دكەت

لعبه الصوى

Kêl rwîskanê: Yariyeke kêlekê didanin û bera
têwer di ken heçyê êxist yê dî dê tayekê cilkê xwe
ji ber xwe ket heta yê dî rwîs diket.

كېل ڤەلاتى: يارىەكا بەر فەنانى يە وېر تېرەر كرنى يە

لعبه نصب الصوى

Kêlvelanê: Yariyeke bervenanê ye ber têwerki-
nêyc.

كېلى: قوليا دورينى. داف لنگ

خيله واحدة، مقطع الخياطه

Kêlî: Qulpa durînê. dav ling.

كېلى ڤى: دورينا قولپيت وى ژيک دور

الحياصه، الضمير للخياطه

Kêlîr: Durîna qulpêt wê jêk dwîr.

کيلي دان: دورين. شەلال کړن. قولپ دان
السراج، الشمصر

Kêlîdan: Durîn. şelalkirin. qulpdan.

کيلي: بهرئ خيځئ لسه کورئ فتهئ لجهئ سهرئ وينئ پيا .
نیشانا کړوا
الرجم للقبور

Kêlf: Berê xîxê li ser gorrê vanay li cihê serî û pîya . nişana gorra.

کيلک: تمشت. تمش. تل. ناف تەنگ. خالی گه. جهئ گوردانا
شويکتئ

کيلک: الورك، الخاصرة
Kêlek: Tenîşt. tenc. til. navteng. xalîgih. cihê girêdana şwîtkê.

کيلان: هەلشکافتنا ئەردی بو چاندنئ
البن، الحرث، الفلح

Kêlan: Helşikaftina erdî bo çandinê.

کيلان: کهلاشتنا ناخئ. کولانا ناخئ بههفجاری
المخر، العزق

Kêlan : Kelaştina axê. kolana axê bihevcarî.

کيلان: نهو جهئ بهههف کرى وهلشکافتى بو چاندنئ. جهئ چاندنئ

الارض المهد للفلح، ارض الحرث

Kêlan: Ew cihê berhevkarî û helşikaftî bo çandinê. cihê çandinê .

کيلای: ناخا هەلشکافتى. ناخا کولای بو چاندنئ ناخالیک
ومرگيرای بو چاندنئ
المحروث، المفلوح

Kêlanî: Axa helşikaftî. axa kolay bo çandinê. axa lêkwergêray bo çandinê.

کيلکا هزارئ: ياريا کيل فغان ويا تيوهرکرنئ
لعب الصرى

Kêlkahizarê: Yariya kêlvenan û ber têwerkirinê.

کيلو = کيلک: ژنا دينئ فەلو وجوهيا . ژنا نوليت دى
نساء اليهود والنصارى وغير الاديان

Kêlo = Kêlok: Jina dînê Fele û Cuhya. jina dînê olêt dî.

کيلنجى: کولم ليدان
الشکز

Kêlincî: Kulim lêdan.

کیم : نهکوک. نەتەمام. پيچەک
الناقص، النادر، النزر، القليل، الطريف، الوكس، البسير

Kêm: Nekok. netimam. pîçek.

کیم : پيچەک. نزم. راخوینئ. مروفتئ چونه
الوضيغ، المعيب، الكفل، النون

Kêm: Pîçek. nizim. raxwîte. mirovê çune.

کیم بون: پيچە بون. نزم بون. چونه بون. داماتن
التناقص، التقليل، التندر، التوضيغ، الدننى

Kêmbûn: Pîçebûn. nizimbûn. çunebûn. dahatin.

کیم بوى: پيچە بوى. نزم بوى. داماتن چونه بوى
المقوص، المقلل، المتندر

Kêmbûy: Pîçebûy. nizimbûy. dahatî. çunebûy.

کیم تر: پيچە تر. نزم تر. داماتن تر. چونه تر
الانقص، الاقل، الاوضيغ، الاعيب

Kêmtir: Pîçetir. nizimtir. dahatintir. çunetir.

کیم کړن: پيچە کړن. نزم کړن. دانينان. چونه کړن
التقصي، التقليل، التوضيغ، التعيب

Kêmkirin: Pîçekirin. nizimkirin. daînan. çunekirin.

کیم کړى: پيچە کړى. نزم کړى. دانينائى. چونه کړى
التقص، المقلل، المعيب

Kêmkirî: Pîçekirî. nizimkirî. daînay. çunekirî.

کيمى ، کيمياتى = کيمياتى: پيچەکى. پيچاتى. نزمى. داماتنى.
چونهيى

النقص، القلة، الرضاغة، الفضاضة

Kêmf , Kêmfyatî = Kêmafî: Pîçekî. pîçatî. nizmî. dahatinî. çuncyî.

کيمينى = کيمامى: کيمياتى: لهکە. نزمى. رازيرکى. چونهيى.
راخوينئى

العيب، التقيصه، الضعة، الندرة، المعرفة

Kêmfî = Kêmafî: kêmfyatî Leke. nizim. rajêrkî. çuncyî. raxwîteyî.

کيم: زوخ. نهادف
الفيح، الصديد

Kêm: Zox . edav.

کيمکى: زوخکى. نهادفکى
النتقيح

Kêmf: Zoxkî .edavkî.

کیم ناللی: باهیلے، گۆشەک، ترمەین، ترجه دین، بەیتەشە
المالوس

Kêm aqil: Bahêle, gewşek, tirredîn, tirçedfîn.
beyteşe.

کیم ناللی: باهیلەیی، گۆشەکی بەیتەشەیی، ترجه دینی ترمەینی
الاس

Kêm aqilf: bahêleyî, gewşekî, beyteşeyî, tirrçe.
dînî, tirredînfî.

کیم و زوڤ: ئەداف و خوینا تیکەل
الفنیز، الغنیز

Kêmûzox: Edav û xwîna têkel.

کیم خەری: ئەمفستنی، خەو هەرمین، خەو فەهەرمین، خەو فەرەمین
السود، الارق

Kêmxewî: Nenivistinî, xewherimin, xewveherimin.
xew verevîn.

کیم شیر: حیوانێ شیرێ وێ کیم و بیجەک بیت: ئەمفشنگ
الشوصی، اللغم والحيوان

Kêmsîr: Hêwanê şîrê wî kêm û piçekbît evşing.

کیم شیرێ: تیفشنگی
الشوص

Kêmsîrî: Êvşing.

کیمەشک: کۆمەڵێ دوهنی بێ بەسەرکیاننا مەشکێ دکهفیت، روینی
ژمەشک کیانی دەیتە کرتن
الزغيدة، الزبدة تعلق الخضاض حين الخض

Kêmeşk: Kumtîl duhnî yê biser kîyyana meşkê
dikevît, rwînê ji meşkdîyanê di hêtegitirin.

کیم کرنا دەنگی: دەنگ نزم کرین
الغض، الغضاض، الخفض

Kêmkirina dengî: Deng nizamkirin.

کێنج: سلیکم، خووش خومشکا گوشتی، سېفوکا لەمنێ مروفی
رێنج، کرکتێت لەمنی لێن چەرمی فە
الغدة التي تحت اثناء التهاب

Kênc: Silêmk, xweşxweşka goştî, sîvoka leşê
mirovî, rênc, girêkê leşî lêbîn çermîve.

کەڤ: گازی کرنا مێیا، گازییا ژن و کچا
يستمعمل لئداء الاناث

Kiçê: Gazîkirina mêya, gazîya jin û kiça.

کچ مام: دوت مام
بنت العم

Kiç mam: Dotmam.

کچ مەت: کچا مەتێ، خازرا بابێ مروفی
بنت العمە

Kiçmet: Kiça metê, xarza babê mirovî.

کچ خال: کچا خالێ مروفی، برازا دایکێ
بنت الخال

Kiçxal: Kiça xalê mirovî, biraza daykê.

کچ خالە: خازرا دایکا مروفی
بنت الخالە

Kiçaxalet: Xarza dayka mirovî.

کچکچاپ: توخمەکی تەمەنگانە
صنف من البنديقه

Kiçkiçap: Tuxmekê tivengaye.

کچ: داخارە ژبجویکی تەشتێ ددەقێ خوە دا بەهافیت، فەرمانە بو
بجویکی تەشتێ ددەقێا نەخوت
الامر للطفل لفظ ما في فمه

Kix: Daxwaze ji biçwîkî tiştê di devê xwe da bi
havêt, fermane bo biçwîkî tiştê di devî da nexot.

کخس: حولیکێت پېڤازا بو چاندنێ، تەڤالکیت پېڤازوت چاندنێ
تقايى البصل

Kixs: Hulikê t pîvaza bo çandinê, teqalkê tpîvazêt
çandinê.

کڤ: بەزێ گۆه بجویک، گۆه بجویکی
الاسک، الاصمغ، الاقفع الصغير الاذن

Kirr: Pezê guh biçwîk, guh biçwîkî.

کڤهاتی، کڤی: کڤه بجویکی، بەزێ گۆه بجویک
السلک، الصمغ، القفح

Kiryatî, Kirrî: Guh biçwîkî, pezê guh biçwîk.

کڤا: کڤیار، کڤر، کڤم
الصنع، الصناعة، الفعل

Kirar: Kiryar, kirin, kirew.

کڤڤ کڤڤ = کڤڤڤ: دەنگێ جوین کراندنا تەشتێ رەق وەشک،
دەنگێ کۆتێن پە.

صوت القضم، حس حركة خفيه للكسر والتهشم

Kirpkrp = Kirpên: Dengê cwîn û kirandina tiştê
req û hişk, dengê kotinêye.

کوت مال. تشتن مروی هی
المال، الملك

Kirt: Mal. tiştê mirovî hey.

کرتوپ: پتات. رتاخ
البطاطا

Kirtop: Pitat. ritax.

کر کر = کرین: دمنگی کلبنا دوهمی
التشيش، الكشيش، القشقه، صوت اللحم المغلى وغلجان الدهن

Kirkirr = Kirrên: Dengê kelîna duhnî.

کر کر = کرین: دمنگی گرتدانا تشتن رفق و هیشک ددان نههین
القضا، کل ماله صوت تحت الاضراس، صوت القضم والکزم

Kirkirr = Kirrên: Dengê girêdana tiştê req û hişk
didan nihêrin.

کر کرک: بوریکا هوا ههلهکشانی. بیکا بیتهن هاتن وچوئێ
القصبة الهوائية

Kirkirk: Borika hewa helkêşanê. pîka bêhn ha-
tin û çûnê.

کر کرک: ناههکا لنافهرا ههستى وگوشتى به. ههستى نهم.
ههستى قاچى
الغضروف

Kirkirk: Aheka linavbera hestî û goştye hestîyê
qaçî.

کت کته کرى: ئیک ئیکه کرى. تنن کرى
المفرد، الموتر

Kirkitekirî: Êk êkekîrî. tinêkirî.

کت کتهى: ئیک ئیکهى. تنیاتى
الفردیه، الوتریه، الواحدیه

Kirkiteyf: Êk êkeyî. tinyatî.

کتک: توخههکتى کبابه توفهکتى وەکى کونجیا ددهت
الحرمل، نبات عشبی له حب بۆکل

Kitaf: Tuxmekê gîyaye tovekê wekî kunciya didet.

کته = کت: لى خورينا کتک وپشیکا. هازوتنا کتیکا
الغس، الزجر وطرد الهرة، طرد القطه

Kite = Kit: Lêxurîna kêtîk û pişik. hajotîna kêtka.

کتک: کتیک. پشیک. پشی لانک
القطه، الهرة، السنور

Kitûk: Kêtik. pişik. pişîlank.

کتک: هیزبیت هیشک کرى وەکى مێویزا
التن المجفف

Kitik: Hijîrêt hişkkirî wekî mēwîja.

کتان: توخههکتى کبابه تیقلی وى دکهن چلک. تیقلی وى درێسن
بو چلکا
الکتان

Kitan: Tuxmekê gîyaye tîvlê wî diken cilik. tîvlê
wî dirêsin bo cilka.

کتره: قهغتا کبابی هیشک بى ههلاوستى بو بیچکا. تخا کبابی
هیشک یا بجویک

کته من المشيش، الكراسه
Kitre: Qefta gîyayê hişk yê helawistî bo pêçka.
texa gîyayê hişk ya biçwîk.

کتر: تخلیتهکتى کبابه ژۆخههکتى قهرم و لهههکتى وکیا. حیسبیلکا
قور. قهرموش. قهرم

نبات عشبی ضار بالمزروعات
Kitir: Texlîtekê gîyaye ji tuxmê qerem û leven û
gîya. hêsilka qor. qeremwîş. qerrem.

کتو؟ چاوا. کرسا. چتوف
کیف

Kito: Çawa. kusa. çitov.

کتوی؟ چاوابی. کوسایی. چتوفی
الکیفیه

Kitoyf: Çawayî. kusayî. çitovî.

کتکا هریئ: نالهکا هریئ. پهنگا هریئ. گولیا هریئ
المزعه، الشيعه، الجحشه

Kitka hiryê: Aleka hiryê. penga hiryê. gulya hiryê.

کتکئی: تنیاتى. ئیکاتى. ئیکینى
الوحده، الوجدانيه

Kitnî: Tinyatî. êkatî. êkînî.

کچ: قیز. نه شوى کرى
البنه، الفتاه، الباکر، العنراء

Kiç: Qîz. neşwîkirî.

کچک: قیزا بجویک
الفاته الصغیره

Kiçik: Qîza biçwîk.

کچک = کچکوک: بجویک. هویر
الصغیر

Kiçke = Kiçkok: Biçwîk. hwîr.

كپريت: توخمهكنى ومك ناخن بى بيهن داره رنگ زهره دهرمانه بو هندمك نساخيا . بو ناگر كرنى بى خوش هلبونه

الكريت

Kiprit: Tuxmekê wek axê yê bêhindare reng zere dermane bo hindek nesaxîya. bo agir kirinê yê xweş helbûne.

كپنه: كپنه . ساكروى شفانى . سر ملن شفانى

المثلعة، اللباد، خريطة الراعى

Kipne: Kepene. sako wê şivanî. sermilê şivanî.

كته: نيك . تنن

الفرد، الوتر، الواحد

Kit: Êk. tiny.

كته: نيكانه

الفد

Kite: Êkane.

كته: نيك نيكه

الفرد، فردا فردا

Kitkite: Êk êke.

كته: نيك نيكه بون . تنن بون

التفرد، التفرد

Kitkitebûn: Êk êkebûn. tinêbûn.

كته: نيك بون . نيك نيكه بون . تنن بون

المفرد

Kitkitebûy: Êk êkebûy. tinêbûy.

كته: نيك كرن . نيك نيكه كرن . تنن كرن

الافراد، التفريد

Kitkitekirin: Êk êkekirin. tinêkirin.

كر كره: جهن هسك و ديم . بيارى بى ناف

الفاصل، الماحل، الجذب، القفر من الارض

Kirkirre: Cihê hişik û dêm û beyarê bê av.

كر كركا كرمى: كفانوكى كرمى . دورانكا كرمى

الصمغ، صيوان الانن

Kirkirka guhî: Kivanokê guhî. dorankaguhî.

كر كركا ستوى: كر يا كركركا ستوى . قد قنك . كركا ستوى .

جهن سر زى كرنى

الغلياء، الفرحة

Kirkirka stwî: Giryâ kirkirka stwî. qidqidd. girêka stwî. cihê serjêkirinê.

كچينى: كچا نه كاي . كچا دست نه كرى . كچا نه پىرى
البكاره

Kiçinî: Kiça ne gay. kiça destnekirî. kiça neperî.

كچاره: بانگى كرنا نغيزا روتا ئينى . بانگى خوتين . بانگى راكرنا

باشيفا لرمه زانى

الاذان، اذان السحور، وقيل صلاة الجمعة

Kibare: Bangê kima nivêja roja înfî . bangê xutbê.

bangê rakirina paşîva li Remezanê.

كپ: مت . هش . بى . دنگ . كپ . نهژتن . نزم بون . خار كتن

الصمت، السكوت، الخمود

Kip: Mit. hiş. bêdeng. kerr. nihijtin. nizimbûn.

xarketin.

كچين: دنگ كرن . دنگ هاتن . گولن بون

النبس، الهمس، التفوه، الحس

Kipên: Dengkirin. denghatin. gulêbûn.

كپ بون: مت بون . هش بون . بى دنگ بون . كپ بون

الصموت، الصموت

Kipbûn: Mitbon. hişbûn. bêdengbûn. kerrbûn.

كپ بوى: مت بوى . هش بوى . بى دنگ بوى . كپ بوى

الصامت، الساكت

Kipbûy: Mitboy. hişbûy. bêdengbûy. kerrbûy.

كپ تر: مت تر . هش تر . بى دنگ تر . كپ تر

الصمت، الاصمت

Kiptir: Mittir. hiştir. bêdengtir. kerrtir.

كپ كرن: مت كرن . هش كرن . بى دنگ كرن . كپ كرن

الاسكات، الاصمات

Kipkirin: Mitkirin. hişkirin. bêdengkirin. kerrkirin.

كپ كرى: مت كرى . هش كرى . بى دنگ كرى . كپ كرى

المسكت، الصمت

Kipkirî: Mitkirî. hişkirî. bêdengkirî. kerrkirî.

كچين: متى . بى دنگى . هشى . كپى

الصمت، السكوت

Kipên: Mitî. bêdengî. hişî. kerrî.

كپ كپ: دنگ نه هاتن . ژمن . بيزن . گولن بون

الحس، الحركه، الصوت، النبس

Kipkip: Deng hatin. . jen. bêjen. gulêbûn.

- کۆژن: توخمهکتی دانی یه دکهته ئالیک بو دهوارا. مروف دکهن ناف
دمخلی بو نانێ. دانهکه دلیتن بو خاڕنێ
الهرطمان
- Kirmîbûy:** Xinxilebûy. xulolebûy. roxbûy.
ximxotebûy.
کرمی بۆ: خنخله بۆ. خولوله بۆ. روخ بۆ. خمخوته بۆ
الادود. الاسوس. الانخر
- Kirmîtir:** Xinxiletir. xuloletir. roxtir. ximxotetir.
کرمی تێ: خنخله تێ. خولوله تێ. روخ تێ. خمخوته تێ
التندید. التسوس. التخییر. الادواد. الانخار
- Kirmîkirin:** Xinxilekirin. xulolekirin. roxkirin.
ximxotekirin.
کرمی کرێ: خنخله کرێ. خولوله کرێ. روخ کرێ. خمخوته کرێ
الدود. المسوس. المنخر. الادواد. الانخار
- Kirmîkîrî:** Xinxilekîrî. xulolekîrî. roxkîrî. ximx-
otekîrî.
کرمیاتی: خنخلهیی. روخی. روخیاتی. خمخوتهیی. خولولهباتی.
خولولهبینی
التدود. النخر. التسوس
- Kirmîyatî:** Xinxlyî. roxî. roxîyatî. ximxoteyî.
xuloleyatî. xuloleyînî.
کرمانج: کورد. ملهتێ کورد
الشعب الکوردی
- Kirmanc:** Kurd. milletê Kurd.
کرمانجی: زمانێ کوردی. زاری باکوری. زاری بادینی
اللفه الكردیه. اللهجه الشمالیه
- Kirmancî:** Zimanê Kurdî. zarê bakûrî. zarê Badînî.
کرمانج: رێنجبهرێ خهڵکی. مریبا. سهپان
المزارع. المربع
- Kirmanc:** Rencberê xelkî. mirêba . sepan.
کرمانجی: مریباتی. رێنجبهرییا خهڵکی. سهپانی
المزارعه. المربعه
- Kirmancî:** Mirêbatî. rênçberîya xelkî. sepanî.
کرمانجی: توخمهکتی تهنهگیت کهفتن
صنف من البنقیه القديمه
- Kirmancî:** Tuxmekê tivengê kevîn.
کرمی ئارمووشی: قهزک
دوده الفز
- Kirmê Armwîşt:** Qezek.

- Kirzin:** Tuxmekê danêye di kene alîk bo dewara
mirov diken nav dexlî bo nanî. daneke dilênin
bo xarnê.
- کواس: بهرکی نشتی. جلکتی بهر کرنتی ژملا بهرویشتا بگريت رویت
نشتی
القميص
- Kiras:** Bergê tiştî. cilê berkîmê ji mila berû piştâ
bigrît. rwîyê tiştî.
کواس بۆ: پوی بۆ. بهر بۆ
التقمص
- Kirasbûn:** Rwîbûn. berbûn.
کواس بۆ: پوی بۆ. بهر بۆ
المقص. المقمص
- Kirasbûy:** Rwîbûy. berbûy.
کواس تێ: پوی تێ. بهر تێ
الاقمص
- Kirastir:** Rwîtir. bertir.
کواس کرێ: پوی کرێ. بهر کرێ
التقمص. الاقمص
- Kiraskirin:** Rwîkirin. berkirin.
کواس کرێ: پوی کرێ. بهر کرێ
المقص
- Kiraskirî:** Rwîkirî. berkirî.
کواسی بێ هوچک. چوچک. نيلهک. گومهلک
الشوذر
- Kirasê bêhuçk:** Çoxik. êlek. gumlik.
کرم: مالویل. مارک
الهرص. الدوده. التدود
- Kirim:** Malwîl. marik.
کرمی مایلی:
النصف
- Kirmê Mejî:**
کرمی بۆ: خنخله بۆ. خولوله بۆ. روخ بۆ. خمخوته بۆ
التدود. التسوس. التخر
- Kirmîbûn:** Xinxilebûn. xulolebûn. roxbûn.
ximxotebûn.

کرمی تلخی: مالویلک
النحاس

Kirmê axê: Malwilk.

کرڼ: کرم. کرار. کریار
الفاعل

Kirin: Kirew. kirar. kiryar.

کرڼه: نۆزه. تەبا. سیهکا تەرش وکەوال وەمەری
الفاعل، القرد، القراد

Kirme: Noje. teba. sîhka teş û kewal û kerfî.

کرانڤن: شکاندنا ببدانا. هیرانا ببدانا. پەلخاندنا تشتی ره ببدانا.
کۆژن

الکزم، الکتم، القروض

Kirrandin: Şkandin bi didana. hêrana bididana.
pelixandina tiştê req bi didana. kotin.

کرانڤی: ببدانا پەلخاندی. کۆژی
المکزم، المکتم، المقروض

Kirrandî: Bididana pelixandî. kotî.

کران کرک: هەف رک. هەف تەڤ. دۆژمن. نەیار
الضد، المنافس، الخصم، المتحدى

Kirrankirk: Hevriik. hevteng. dujmin. neyar.

کران کرکی: هەف رکی. هەف تەڤکی. دۆژمنی. نەیارى
الضدية، المنافسه، الخصومه، التحدى

Kirrankirkî: Hevriki. hevtengi. dujmini. dijîyatî
neyarî.

کرنا پەرخو: خوە راپیچان. کارکرڼ
الارتداء، الاكتساء

Kirna berxwe: Xwe rapêçan. karkirin.

کرنا ئیک: ئیک کرڼ
التوحيد

Kirna êk: Êkkirin.

کرنا سەرک: نۆزڼ. کۆره کرڼ. بارسه کرڼ
التكيس، التركيم

Kirna serik: Nijinin. gizirkirin. barstekirin.

کرنا مەهان: شەرت کرڼ. بەهان کرڼ
الاشفراط

Kirina mihane: Şertkirin. bihanekirin.

کرڼگ: کەنگر. توخمەکن کێبابێ بستره خاف ولینای بخون
ددورڼ بو مشتێ

الکوب، نبات عشبي شائک یۆکل طریا ومطبوخا

Kiring: Kengir. Tuxmekê gîyayê bi stirye xav û
lênay dixon. didurîn bo miştê.

کرڼگ پەي: بەلگێ کرڼگێ هەشک بوی. دێژڼ تشتی سڤک وەموس
ورق الکوب، یضرب مثالا للخفه

Kiringperr: Belgê kiringê hişikbûy. dibêjin tiştê
sivik û hews.

کرڼ تەخه: بەلگ پێڤڤەمان. بەلگ دانانا سەرک
التصفين

Kirin tuxe: Belg. pêkvenan. belg danana serik.

کرڼسک: توخمەکن هەرمیکێ چولی نه. هەرمیکێ چیا وەبەیارا
الغرموض البری

Kirosk: Tuxmekê hirmikêt çoline. hirmikêt çiya
û beyara.

کریت: نەتەرز. نەری. گریڤ کوسه. تشاباهت. فہیت
الکریه، الشنیع، الفاحش، البشع، القبیح، الرذیل

Kirêt: Neterz. nerrê. girêkose. teşabet. fihêt.

کریت بۆن: تشاباهت بۆن. نەتەرز بۆن. نەری بۆن. فہیت بۆن
التقبیح، التشنیع، التبیح، التزل، الکراهه

Kirêtbûn: Teşabetbûn. neterzbûn. nerrêbûn. fi-
hêtbûn.

کریت بۆی: تشاباهت بۆی. نەتەرز بۆی. نەری بۆی. فہیت بۆی
المفجوح، المشنع، المبیح، المرذل، المکره

Kirêtbûy: Teşabetbûy. neterzbûy. nerrêbûy. fi-
hêtbûy.

کریت تر: تشاباهت تر. فہیت تر. نەتەرز تر. نەری تر
الاقبح، الابشع، الاشنع، الارذل، الاکراه

Kirêttir: Teşabettir. fihêttir. neterztir. nerrêttir.

کریت کرڼ: تشاباهت کرڼ. فہیت کرڼ. نەتەرز کرڼ. نەری کرڼ
التقبیح، التشنیع، التبیح، الارذل، الاکراه

Kirêtkirin: Teşabetkirin. fihêtkirin. neterzkirin.
nerrêtkirin.

کریت کرڤی: تشاباهت کرڤی. فہیت کرڤی. نەتەرز کرڤی. نەری کرڤی
القبیح، المبیح، المشنع

Kirêtkirî: Teşabetkirî. fihêtkirî. neterzkirî. nerrê-
kirî.

کرتی = کرتیانی: تشابهتی، فہیتی، نتریزی، نتریتیانی
القبیح، البشاعة، الشناعة، الرذالة، الكراه

Kirētī = Kirēṭīyati: Teşabetî, fihêti, neterzî, ner-rêyati.

کرت: تشابهت، گرت کوسه

الدميم، الكالغ، المشوه، الشتميم، الاشوه

Kirêt: Teşabet, girê kose.

کرتی = کرتیانی: تشابهتی، تشابهتینی، گرت کوسیی

الدماہ، الشوه، الکلع، الشوهه، الشتامه

Kirētī = Kirēṭīyati: Teşabetî, teşabetînî, girêkos-eyî.

کرت: مز، شکارت، حق

الاجرة، الكروة، الايجار

Kirê: Miz, şikart, heq.

کرت: گرتی، مز گرتی، حق گرتی

الماجور، الموجر، المکاری

Kirêgirtî: Mizgirtî, heqgirtî.

کرتسک: حق، بزوت

القبس، الشهاب، الشرارة، الشر

Kirîsk: Çeq, bizot.

کرتسک دان: چقدان

الورى، القداحة

Kirîskdan: Çeqdan.

کرتسکیت بنی قازانی: چقیت بنی قازانی

الشعیل

Kirîskêt binê qazanê: Çeqêt binê qazanê.

کرتسوک: کتیباهک، لچبیا، چتدبیت، بی ببنک، بکنی وی بخافی
بخون وعی پیفوکی وکیزیلوکا

نبات عشبی یوکل بصلته

Kirîpok: Gîyayeke li çîya çêdibît, yê bi binke
binkê wî bi xavî dixo wekî pîvokê û gîz beloka.

کرت: پاره پی دان، دمست نخستنا پیاره

الشراء

Kirîn: Pare pêdan, dest êxistina bi pare.

کرت: ناریش و قاریش، بازگانی، بازار کرن

الشری

Kiryar: Arêş û varêş, bazirganî, bazarkirin.

کرت: تشتی بیاره پمیدا کرتی
الشری

Kirî: Tiştê bi pare peyda kirî.

کرت: ناریش، قاریشوک، بازارکر
الشری

Kirînok: Arêş varêşok, bazarker.

کرت: کرن، کرمو، کرار، شول، کار
الفعل، الصنيع، العمليہ

Kiryar: Kirin, kerew, kirar, şol, kar.

کرت: کرن، شول کرن، کرمودار، کرمو
الفعال

Kiryarker: Şolker, kerewdar, kerew.

کرت: کار، شول کار، کارمند، پال، رنجبر
الکاسب، الشغیل، العامل

Kiryarker: Şolkar, karmend, pale, rêncber.

کرت: کرت، کرتنا بجاف، کرتنا بی کیشان و بیقان، کرتارا پیش
چاف
الجزاف

Kirîna gotire: Kirîrnabçav, kirîna bê kêşan û
pîvan, kirryara pêşçav.

کرت: مژومرکر
المستاجر، المکاری

Kirêdar: Mizwergir.

کرت: روین، دهن، بز
الوضر، الدسم، الویک

Kiz: Rwin, dihin, bez.

کرت: هی، هیبون، رموش، زکماک
الفرطی، الطبع، الفریزة، الافه، العادة

Kiz: hî, hîbûn, rewş, zikmak.

کرت: کرت، کرتن، کرتن قهلمان، وداخ بونا سوتنی یه.
دمنگن کملینا تشتن دوهنگی
النشیش، القشقه، الکشیش، صوت الشواء، صوت القلیان
الدمنی

Kiz kiz = Kizên: Kirr kirr, kirrên dengê qelhan û
daxbûna sotîneye, dengê kelîna tiştê duhinkî.

کرت: بزنی قهلاندى، بزنی سقر کرتی، بزنی برازتی
الشحم المقلی

Kizk: Bezê qelandî, bezê sorkirî bezê birajî.

کسل: برئ سۆتی. توژا برئ شاراندی
الصاروج، النورة، الکس

Kisil: Berê sotî. toza berê şarandî.

کشکشین: هه‌لقویرهان. ترفت. هه‌لقه‌رچتی
التخلخل

Kişkişîn: Helfwîrhan. tiriftin. helperçivîn.

کشکشی: هه‌لقویرهای. ترفت. هه‌لقه‌رچتی
التخلخل

Kişkişî: Helfwîrhay. tiriftî. helperçivî.

کش کرن: زوخاندنا سەیی بو راهاووتن. به‌رادنا سەیی بو قیت کرن
الهرش للکلاب

Kişkirin: Zoxandina sey bo rahajotinê. berdana sey bo qûtkirinê.

کش کرن: زوخاندن. ناراندن
التحريض، التبييج، الاثارة

Kişkirin: Zoxandin. arandin.

کش کسرن: هه‌ژوتنا مەرشک و تەیرا بو دوەر. دوەرکەرن دیکل و مەرشکا. دەرئەخستنا مامرا
طرد البجاج

Kişkirin: Hajotina mirîşk û teyra bo dwîr. dwîrkirina dîkil û mirîşka. derêxistina mamira.

کشمش: مەژوتە هەور. مەژوتە بچوک. وێن دندک
الزبيب الناعم

Kişmiş: Mêwîjê. biçwîk û bê dindik.

کەل: کلەمش. کلەل. قەزە دفتن
النخامة، المخاط

Kif: Kilmîş. kilîl. qîrrêja difnê.

کەل کرن: کلەمش رادانا ژەفتی دفن رادانا ژکلەل
التخيط

Kifkirin: Kilmîş radana ji difnê. difin radan ji kilîlî.

کەل کری: دفنا کلەمش ژێ رادای. کەسێ دفنا خوە پاقر کری
المخبط

Kifkirî: Difna kilmîş jê raday. kesê difna xwe paqijkirî.

کەل کەل کەلین: دهنکی بایێ ژخمخما دهره‌کەفت. دهنکی بیهن
هه‌لانا دفتن

التخر، صوت التنفس من الخياشيم

Kifkif= Kifên: Dengê bayê ji ximximka derdi-kevit. dengê bêhin helmana difnê.

کەز گەزەک: هە کری. مەوێ لیل بو گەزین. مەوێ بسانەهێ بکەت
کری

الهرمع، القدح، المنق

Kizgiryok: Hîgirî. mirovê li pil bo girînê mirovê bi sanahî biket girî.

کەز گەزەکی: هە کرین. بسانەهێ کرین. کرینا بسانەهێ وێل
الماق، القداحة، الهرمه

Kizgiryaoşkî: Hîgirî. bi sanahî girîn. girîna bi sanahî û li pil.

کەز: هەشک. زهه‌ا. هه‌وهره‌ی
الناشف، اليايس، الجاف

Kizir: Hişik . zihawewerhay.

کەز بون: زهه‌ا بون. هه‌وهره‌ان. هەشک بون. کەز بون
التنشيف، التبيس، التجفف

Kizirbûn: Zihabûn. wewerhan. hişikbûn. gizirbûn.

کەز بوی: زهه‌ا بوی. هه‌وهره‌ای. هەشک بوی. کەز بوی
التنشف، الميس، المجفف

Kizirbûy: Zihabûy. wewerhay. hişikbûy. gizirbûy.

کەز تر: زهه‌ا تر. هه‌وهره‌ای تر. هەشک تر. کەز تر
الانشف، الايس، الاجفف

Kizirtir: Zihatir. wewerhaytir. hişiktir. gizirtir.

کەز کرن: زهه‌ا کرن. هه‌وهره‌اندن. هەشک کرن. کەز کرن
التنشيف، التجفيف، الايباس

Kizirkirin: Zihakirin. wewerandî. hişikkirin. gizirkirin.

کەزێ = کەزەپاتی: زهه‌ای. زهه‌ایاتی. هه‌وهره‌انی. هەشکی. کەزاتی
النشافة، اليبس، الجفاف

Kizirî = kizirfayî: Zihayî. zihayatî. Hişikî. wewerhanî. gizirarfî.

کەسک: پەرتێت بەزێ قەلەندی. بەزێ کەزەندی
الشحم المقلی

Kisk: Pirtêt bezê qelandî. bezê kuzirandî.

کەسە: حەلەبکێت پێقازت چاندی. تەقەلکێت پێقازت چاندی
تقوى البصل

Kixse: Hulîkêt pîvazêt çandinî. teqalkêt pîvazêt çandinê.

کەس کەس: لێ خورینا بەزێ سەپی. هه‌ژوتنا بەزێ مەهین
صوت السوق للغنم

Kiskis: Lêxurîna pezê spî. hajotina pezê mihîn.

کلته‌باتی، کلته‌بی، کلته‌بی: لنگاتی، لنگیاتی، لنگینی
الصکک، الطلاع، العقال

Kifteyaf = Kifteyf: Lengatî, lengîyati, lengînî.

کل کل شولی: دمنگی بیهن هاتن وچونا مروفتی و مستیای دمنگی
خمخمکیت مروفتی و مستای

الزحیر، الزحار

Kifkifa şolî: Dengê bêhin hatin û çûna mirovê
westyay, dengê ximximkêt mirovê westyay.

کلک: کولک، کفرکیت برنج و کوشتی
الکبه، الکب، طعام

Kiftik: Kutilk, givirkêt birinc û goştî.

کلش: دییار، ناشکرا، بلی، خویا
الواضح، البین، الظاهر، العلن، الفصح

Kifş: Dîyar, aşkira, belî, xweya.

کلش بون: دییار بون، ناشکرا بون، بلی بون، خویا بون
التبین، التوضیح، الظهور، التفتیح

Kifşbûn: Dîyarbûn, aşkirabûn, belîbûn, xweyabûn.

کلش بوی: دییار بوی، ناشکرا بوی، بلی بوی، خویا بوی
الموضح، البین، الظاهر، المقتضی، العلن

Kifşbûy: Dîyarbûy, aşkirabûy, belîbûy, xweyabûy.

کلش تر: دییار تر، ناشکرا تر، بلی تر، خویا تر
الاطهر، الاوضح، الابین، الافصح، الاعلن

Kifştir: Dîyartir, aşkiratir, belîtir, xweyatir.

کلش کرن: دییار کرن، ناشکرا کرن، بلی کرن، خویا کرن
الاعلان، الاظهار، الايضاح، الابانه، الافصح

Kifşkirin: Dîyarkirin, aşkirakirin, belîkîrin,
xweyakirin.

کلشی، کلشیاتی: دییار، دییارایی، ناشکرای، خویایی،
بلیایی

الوضوح، البیان، الظهور، العلانیه، الفصاحه،

Kifşt = Kifşyati: Dîyarî, dîyariyati, aşkirayî,
xweyayî, belîyati.

کلر: توخمه‌کن داریت تراشوک له‌هشتا شین بیت، ته‌خلیت‌کن
دارئ هاجروکه

السیسیان، شجرة

Kifir: Tuxmekê darêt tiraşok li deşta şîn dibêt.
texlîtekê darê haciroke.

کل کل: کاسی دمنگ ژخمخمکیت وی دهیت، دمنی بیهن
هملکیشان و به‌دانی
المختر

Kifkif: Kesê deng ji ximximkêt wî dihêt, demê
bêhin helkêşan û berdanê.

کل کلشیاتی: دمنگی خمخمکابه و مکی مروفت بیهننا خوه
ده‌لرویسیت.

النخیر

Kifkifiyati: Dengê ximximkaye wekî mirov bêh-
na xwe dihelmîrwişît.

کل کل = کلین: کویف، کویفین و مکی دمنگی ماری بی
شاری

Kif kif = Kifên: Kwîkwîf, kifên wekî dengê marî
yê şerî.

کلن: قلقله، کراسی مرئی، جلکی مرئی
الکفن

Kifin: Qelqele, kirasê mirinê, cilkê mirinê.

کلنه: دمارج که گیر، حیوانی لنگ ژیر راوه‌ستانا لگوئی، سم
کول بونا حیوان و دماروا

الاصک، الصکک، الطالع، الاظلم

Kifte: Dewarê gihgîr, hêwanê leng ji ber raweta-
na li govê, simkulbûna hêwan û dewara.

کلته بون: لنگ بونا حیوان و دماروا
التظلم، التمسک

Kiftebûn: Lengbûna hêwan û dewara.

کلته بوی: دمارو کای لنگ و سم کول نه‌شیت برتفه بجیت
المظلم، المصکوک

Kiftebûy: Dewarê gayê leng û simkul neşêt bi
rêve biçît.

کلته تو: لنگ تر، که گیر تر
الاطلم، الاصک

Kiftetir: Lengtir, gihgîrtir.

کلته کرن: لنگ کرن
الاضلاع، الاصکاک

Kiftekirin: Lengkirin.

کلته کری: لنگ کری
المظلم، المصکک

Kiftekirî: Lengkirî.

کلان: شفا کرد. دارئ چهماندی
القوس

Kivan: Şiva kod. darê çemandî.

کلان بون: چهمان. کود بون
التقوس

Kivanbûn: Çemhan. kodbûn.

کلان بوی: چهمای. کود بوی
المقوس

Kivanbûy: Çemhay. kodbûy.

کلان تر: چهمای تر. کود تر
الاقوس

Kivantir: Çemhaytir. kodtir.

کلان کرن: چهماندن. کود کرن
التقوس، الاقواس

Kivankirin: Çemandin. kodkirin.

کلان کری: چهماندی. کود کری
المقوس

Kivankirî: Çemandî. kodkirî.

کلانئ دهرگهه: کودبیا بلندیا دهرگهه
الحنجرة، العقد، الطاق

Kivanê dergêhî: Kodîya bilindîya dergêhî.

کلانئ وهریسی: دارمئ و مکی خهلهکایه نئخن وهریسی بو
نیشکادانا باری
الفریس، لعل الدواب

Kivanokê werîst: Darekê wekî xelekaye diêxin
werîstî bo îşikdana barî.

کلانئ سیدئ: ستوینا روناھیا نئلندئ. ههلانا روناھیا سیدئ
الجر

Kivanê spêdê: Stwîna ronahîya clindê . heldana
ronahîya spêdê.

کلان ژهن: کەسئ کویرنج. کویرنج. مروئى هری ویهیبوی ولفایئ
دوژنیت بونفینا
الذفاف، الحلاج

Kivanjen: Kesê kwîrinc. kwîrinc. mirovê hirî û
pembwî û liva yê dijenît bo nivîna.

کلان ژهنئ: کویرنجی. کارئ ژهنئ
الذفاف، الحلاج

Kivanjenî: Kwîrincî. karê jenînê.

کلان ژهنوک: میرکوتکئ ژهنئ
الحرن، المنف، المنبض

Kivanjenok: Mîrkutê jenînê.

کلارک: توخمهکئ کبیایه یئ بئ بلک نخون بهارا ژهنئ
دهریکهیت. یان بقورمیت دارافه نعیث
الفر

Kivark: Tuxmekê gîyaye yê bê belge dixwen biha-
ra ji erdî derdikevît. yan bi qurmêt darave dihêt.

کل: دهرمانئ بجافا وهراندئ
الانمد، الکحل

Kil: Dermanê di çava werandinê.

کلدانک: هنبانکا کلی. تورئ دهرمانئ چافی دکئئ
المکحل، المروء

Kildank: Hinbanka kilî. torê dermanê çavî dikenê.

کلدان: دهرمان بجافی وهراندن. چاف رمش کرن
التکحیل

Kildan: Derman di çavî werandin. çav reşkirin.

کلدای: چافئ دهرمان تئ وهراندئ ورمش کری
المکحل

Kilday: Çavê derman têwerandî û reşkirî .

کلچیف: دارکئ تیهوهراندنا کلئ چافا. چیلکئ کل چاف تئ
وهراندئ
المروء، المکحل، المیل

Kilçiv: Darkê têwerandina kilê çava çilkê kil çav
têwerandinê.

کلک: دیوف. کورئ. کورمسک. کور
الحمة، الشولة، الشدم، الذنب، الذیل

Kilk: Dwîf. kurrî. kumisk. kur.

کلیل: مفتہ. نامویرئ فهکرنا دهرگهه
المفتاح، المقلد

Kilîl: Mifte. amwîrê vekirina dergêhî .

کلیل = کلمیش: دهبویشئ ژهنئ تیت خارئ. کلیرئ دفنئ
النخامة، المخاط

Kilîl =Kilmîş: Debwişê ji difnê têt xarê. gilîzê
difnê.

کلمیشوک: مروئئ دفن کلمیش. کەسئ دفن کلیل
الان

Kilmîşok: Mirovê difin kilmîş . kesê difin kilîl.

كلچك: كه‌لچك. چنگال. سر چەلاك

الكلابه للنسج والتطريز

Kilçik: Kelabk. çengal. serçelak.

كلچكا ملي: قەرموشێ ملي. قلی قندار. قلی قان. هەستێن سەری ملي

المنكب. عظم الترقوة

Kilika milî: Qeremoşê milî. qilîqindan. qilîqan. bistîyê serê milî.

كلک دار: خودان دویف. تشتی بکوری. خودان کور و کورمسک الذئب. الذئیل

Kilikdar: Xudan dwîf. tiştê bi kurî. xudan kur û kurmisk.

كلک داری: بدویقیاتی. بکوریاتی. بکورمسکینی التذئیل. الذنایه. التذئیل

Kilikdarî: Bidwîvîyatî. bikuryatî. bikurmiskinî.

کلس: کسل. هوریکێ بهرێ سوتی بێ هیزای الصاروج. النوة. الکلس

Kils: Kisil. hwîrkê berê sotîyê hêray.

کم: خویلی. توز. کەر الرماد. الغبار. العجاج

Kim: Xwelî. toz. ger.

کمباخ: وێران. کلێس. کافل. هەرفتی. قە بوی. قوت بوی. هەرفتی. بەریات. برهای

الفانی. المنقرض. المباد. الهالك. البائر. البائد

Kimbox: Wêran. kilês. kavil. herifû. qirbûy. qutbûy. herifû. berbatbûy. birhay. berbatbûy.

کمباخ بون: وێران بون. کلێس بون. برهان بون. قە بون. قوت بون. پوچ بون. هەرفتی. بەریات بون

الهلك. البوار. البواد. التهلك. الانقراض

Kimboxbûn: Wêranbûn. kilêsbûn. birhanbûn. qirbûn. qutbûn. pwîçbûn. herifûtin. berbatbûy.

کمباخ بوی: وێران بوی. کلێس بوی. کافل بوی. قە بوی. قوت بوی. هەرفتی. بەریات بوی

الهلك. المنقرض. المباد

Kimboxbûy: Wêranbûy. kilêsbûy. kavilbûy. qirbûy. qutbûy. herifû. berbat.

کلێس: بەریات. وێران. قە بوی. برهای. قوت بوی. پوچ بوی. کافل بوی. کمباخ

الفانی. المنقرض. المدمر. الهالك. التذئير. الميديم. المهدوم

Kilês: Berbat. wêran. qirrbûy. birhay. putbûy. qwîçbûy. kavilbûy. kimbûy.

کلێس بون: قە بون. وێران بون. قوت بون. بەریات بون. پوچ بون. برهان بون. بەریات بون. کمباخ بون

الانقار. التهدم. التهلك. التفاني. التهجم. التدمير. الانقراض

Kilêsbûn: Qirbûn. wêranbûn. qutbûn. berbatbûn. pwîçbûn. birhanbûn. berbatbûn. kimboxbûn.

کلێس بوی: قە بوی. برهای. قوت بوی. بەریات بوی. پوچ بوی. وێران بوی. کمباخ بوی

المنقرض. المهدم. المباد. المدمر. المضي. المهلك

Kilêsbûy: Qirbûy. birhay. qutbûy. berbatbûy. pwîçbûy. wêranbûy. kimboxbûy.

کلێس قە: وێران قە. برهای قە. کافل قە. قەربوی قە. قوت قە. پوچ قە. کمباخ قە

الدمر. الابيد. الاملك. الادم. الافنى

Kilêstir: Wêrantir. birhaytir. kaviltir. qirbûytir. quttir. pwîçtir. kimboxtir.

کلێس کە: وێران کە. قوت کە. قە کە. براندى. پوچ کە. کافل کە. بەریات کە

الاملك. الانفاء. التدمير. الابداء. التهجم. التهديم

Kilêskirin: Wêrankirin. qutkirin. qirkirin. birandir. pwîçkirin. kavilkirin. berbatkirin.

کلێس کە: وێران کە. قوت کە. قە کە. براندى. پوچ کە. هەرفاندی. بەریات کە. کافل کە. هەرفتی

المهدم. المهجم. الملك. المضي. المبيد

Kilêskirî: Wêrankirî. qutkirî. qirkirî. birandî. pwîçkirî. kavilkirî. heraftî.

کلێسی = کلێسانی: وێرانی. قە. قوتیاتی. برهانی. بەریات بونی. کافل بونی. پوچ بونی. کمباخی

الهجمان. الهدم. الفناء. البواد. اليباب. الخراب. البوار. الانقراض

Kilêst = Kilêstiyatî: Wêranî. qirî. qutiyatî. birhanî. berbatbûnî. pwîçbûnî. kimboxî.

کلبتان: گاز. دو لامک. گرتک

الکماشه. الکلبتان

Kilbitan: Gaz. dulmak. girtek.

کمیډ: توخمهکتی همسپایه. همسپن خومال
الکمیټ من الخیول

Kimêd: Tuxmekê hespaye. hespê xomal.

کم سەر: خوملی سەر. ژار گەدا. بەلنگاز. زەمیون
البائس، التعیس، المسکین

Kimser: Xwelîser. jar. geda. belingaz. zebwîn.

کم سەر بون: خوملی سەر بون. ژار بون. بەلنگاز بون. زەمیون بون
البتاس، الاستکانه

Kimserbûn: Xwelîserbûn. jarbûn. belingazbûn. zebwînbûn.

کمیڤاڅ کړی: وێران کړی. کلیس کړی. براندی. قوت کړی. قهر کړی.
کافل کړی. هەرافتی. هەرفاندنی. پوڤچ کړی. بەربات کړی
المیید، المهلک، المغتی

Kimserkîrî: Wêrankîrî. kilêskîrî. birandî. qutkîrî. kimbaxkîrî. qîrkîrî. kavilkîrî. herafî. herifandinî. pwîçkîrî. berbatkîrî.

کم سەر تو: خوملی سەر تو. بەلنگاز تو. ژار تو. زەمیون تو
الاتعس، الابئس

Kimserî: Xwelîserî. belingazî. jarî. zebwîrî.

کم سەر گون: خوملی سەر گون. بەلنگاز گون. ژار گون. گەدا
کون. زەمیون کون
الاتعس، الابئس

Kimserkîrin: Xwelîserkîrin. belingazkîrin. jarkîrin. gedakîrin. zebwînkîrin.

کم سەر کړی: خوملی سەر کړی. بەلنگاز کړی. ژار کړی. گەدا
کړی. زەمیون کړی
البتس، المتعس

Kimserkîrî: Xwelîserkîrî. belingazkîrî. jarkîrî. gedakîrî. zebwînkîrî.

کم سەری = کم سەریاتی: خوملی سەری. بەلنگازی. ژاری.
گەدایی. زەمیونی
التعاسه، البؤس، الشقاء، المسکنة، الذل

Kimserî = Kimserîyati: Xwelîserî. belingazî. jarî. gedayî. zebwîrî.

کم کم: کمکن. دنگتی نزم
حس خافت و صوت خفی

Kim kim = Kmên: Dengê nizim.

کمیڤاڅ تو: وێران تو. کلیس تو. قه بوی تو. قوت بوی تو. کافل تو.
پوڤچ بوی تو. بەربات تو
الفتی، الامهلک، الایید، الاخرپ

Kimbaxtir: Wêrantir. kilêstir. qîrbûytir. qutbûytir. kaviltir. pwîçbûytir. berbattir.

کمیڤاڅ کون: وێران کون. کلیس کون. براندن. قه کون. قوت کون.
کافل کون. هەرفاندن. بەربات کون. چول کون
الایادة، الافناء، الامهلاک

Kimboxkîrin: Wêrankîrin. kilêskîrin. birandin. qîrkîrin. qutkîrin. kavilkîrin. herifandin. berbatkîrin. çolkîrin.

کمیڤاڅ کړی: وێران کړی. کلیس کړی. براندی. قه کړی. هەرافتی.
هەرفاندنی. پوڤچ کړی. بەربات کړی
المیید، المهلک، المغتی

Kimboxkîrî: wêrankîrî. kilêskîrî. birandî. qîrkîrî. herafî. herifandinî. pwîçkîrî. berbatkîrî.

کمیڤاڅی = کمیڤاڅیاتی: وێرانی. کلیسی. قوتیاتی. قهرانی.
پوڤچیاتی. بەربات بونی
الفناء، الانتقاض، الهلاک، البوار، البود، البیاد، الدمار

Kimboxî = Kimboxîyati: Wêranî. kilêşî. qîrriyati. qutîyati. birhanî. pwîçîyati. berbâtî.

کماڅ: لیفا قوتی. نهک. باشی. قون. گورتیڅ
الحقو، الجاعة، الكمج، العجز، الکفل، الورک، الالیه

Kimax: Lêva qûnê. nihik. paşî. qûn. kurtîx.
کمه: چار روڤیڤکا. یەردا روڤیڤکا یا بەز
غشاء الامعاء، غشاء شحمی یلف الامعاء

Kimte: Çara rwîvîka. perda rwîvîka ya bez.
کنتار: کەچەل. سەرکول
الاقرع

Kimtar: Keçel. serkul.

کمتاری: کەچەلی
الفرع

Kimtarî: Keçelî.

کم کمه: خمه کور. کومکومه. حیوانهکتی و مکی مارکیسکایه جهن
وی نیکیت کەفرانه
الوزغ، سام ابرص

Kimkime: Xemegurr. kumkume. hêwanekê wekî margîskaye. cihê wî tîkêt kevrane.

کن کن: دهنکی گریڼ په. نرنژن. دهنکی گریڼ سپینگی ودفنی وگرږیڼ

النميط، صوت البكاء في الصدر

Kinkin: Dengê giryêye. nizziz. dengê giryê singî û difnê û gewrîyê.

کنځياني: کارکنځياني. کارمساتي. بهدييا موزن وتيزو دژوار
الخطورة، الفطاعة، كتابه عن الشر والبلاء

Kinyatî: Karkinyatî. karesatî. bedîya mezin û tij û dijar.

کنځن: خانوخ. ههال. تیکال. بهردمستک

النديم، الوصيف، الخادم، الجارية، افراد الحاشية

Kinêz: Xanox. heval. têkel. berdestk.

کهي: حيواني لکل مروفي نديت. گوردای. نهکويفی
الالیف، الاتيس، الداجن

Kihf: Hêwanê li gel mirovî dijît. gorday. nekwîvî.

کهي بون: گوردا بون. نهکويفی بون
الالف، الاستناس، التجن

Kihfûn: Gordabûn. nekwîvîbûn.

کهي بوی: گوردا بوی. نهکويفی بوی
المدجن، المؤنس، المؤلف

Kihfûy: Gordabûy. nekwîvîbûy.

کهي تر: گوردا تر
الاتنس، الادجن، الالف

Kihîti: Gordatir.

کهي کرن: نهکويفی کرن. خودان کرنا حيواني لکل مروفي
گوردان کرن

التأليف الاتيس، الادجان، التجن

Kihîkirin: Nekwîvikirin. xudankirna hêwanê lig-el mirovî. gordankirin.

کهي کری: خودان کری. گوردای کری
المدجن، المؤلف، المؤنس

Kihîkirî: Xudankirî. gordaykirî.

کهياني: کوريني. نهکويفياني
الالفه، الدجن، الانسه، الاتيس

Kihîyatî: Gorinî. nekwîviyatî.

کیان: شلقاندين. تیک هزاندين
الخص

Kiyan: Şilqandin. têkhejandin.

کنار. لا. نال. ره.خ. تنشت. تنج. ليف. پال
الجهة، الطرف، الجانب، الصوب

Kinar: La. al. rex. teniş.tenc. lêv. pal.

کناري: توخمهکي داريت بسترى په دکن پهژان وتان
الغندور، السفا شجرة شانکه

Kinarî: Tuxmekê darêt bi stirîye. diken pejan û lan.

کنجی: پات. جلکي درهای. چنکر. تیکال. تیکال. پاتى بهرتى
الرعيوله، الطمر، السمل، الرث، الخرقه، المرقه، الحرث من الثياب

Kincirr: Pate. cilkê dirrhay. çingir. tîkal. tîkel. patê peritî.

کنجروک: کسنى جلک درهای
الرث لباس لابس الاسمال

Kincirrok: Kesê cilik dirrhay.

کنورک: دارمکن دو کوهه ستريا پي هال دکرن. دارمکن دو چقله
ستريا پي هادکوهيژن بو پهژانا

اله خشبيه على هيئة وای الانكرزي ينقل بها الاشواک

Kinork: Darekê du guhe stirya pê heldigirin. darekê du çeçile stirya pê ve di guhêzin bo pejana.

کنف: توخمهکي کييايه تيفلي وي دکن وهريس
القنب

Kinif: Tuxmekê giyaye tivlê wî diken werîs.

کنباخ: کمباخ. ويران. کليس. قر بوی. قوت بوی. برهای. بهريات،
کافل بوی

الفناء، الانقاض، الملاك، البوار، البواد، اليباب، الخراب

Kimbox: Kimbox. wêran. kilêş. qirtbûy. qutbûy. birhay. berbat. kavilbûy.

کنيشته: مرگفتا جوهيبا په. ديژا جوهيبا په
الكنيسه اليهوديه

Kinîşte: Mizgefta cuhyaye. dêra Cuhyaye.

کنج: جلک. بېرک. کار. راپنج. کاروکوک
الثوب، اللباس

Kinc: Cilik. berg. kar. rapêç. karukok.

کن: ثاتاف. بهلا موزن. کارکنی. کارمساتا موزن

الخطر الجسيم، النکبة، الکارتة، النکال

Kin: Atav. bela mezin. karkinî. karesata mezin.

کیان: شلقاندى. تیک هزاندى
المخضوض

Kiyanî: Şilqandî. tēkhejandî.

کیاس: توخمه‌کن بیقان وکیشانى به وکی نامانى بیقانى به
کیل معلوم

Kiyas: Tuxmekê pîvan û kêşanêye wekî amanê
pîvanêye.

کی: کیژ
من

Kî: Kîj.

کی: کلمیشى چافى. قرىژا بجافى فه هشک دبیت. قرىژا ژچافى
دەر دکافیت و بیقه هشک دبیت
الرمص، النمص، الحج

Kî: Kilmîşê çavî. qirrêja biçavî ve hişik dibît.
qirrêja ji çavî derdikevît û pêve hişik dibît.

کیخ: کیر . خیج. خامه. تفله. حیشى. ریز
الخط، السطر، الوعم

Kîx: Gîrr. xîç. xame. tevle. hêşî. rêz.

کیر: پر. ناموین مێرینى. نیشانا مێرینى. براران
الزکر، الاحلیل، الحشفه

Kîr: Pir. amwîrê mērînyê. nîşana mērînyê. bi-
raran.

کیز: جهن خیز وکیشاله. کندانى بخیز ویریشیک
الارض الفضة، الارض الرمليه

Kîz: Cihê xîz û kêşale. kendalê bi xîz û bereşîşk.

کیزه ریک: ریکا بخیز
البطحاء، سبل فيها رمل

Kize rîk: Rêka bixîz.

کیز: کج. قیز
البنه، الفتاة

Kîj: Kiç. qîz.

کیزک = کیزک: کی به
من هو. من . ای؟ ایهم

Kîjk =kijke: Kîye.

کیزاله: کیزاله. نەردی بخیزو بهره شیشک
الفضه، من الارض، الفتیات

Kîjale: Kîzale. erdê bixîz û bereşîşk.

کیشک: کیشک. کیزک. کی به؟
من. ایهم. ای من هو؟

Kîşk=Kîške: Kîjk. kîjke. kîye.

کیش: کیشاله. کیز. کندانى بخیزو سووژى بهریشک
الارض الفضة فيها الحمى والرمل

Kîş =Kîşale: Kîz. kîzale. kendalê bixîz û sojî û
bere şîşk.

کیف =کیه: کافلان. کابلوخک
الغلاف للسلاح، القطاء

Kîf = Kîfe: Kavlan. kabloxx .

کیه: بوکیرى. لکیرى؟
این؟ الى این؟

Kîve: Bo kîrê. likîrê?.

کیفار: توخمه‌کن کییایى بستریه دبروین بو نالغى حیوانا بو
زفستانى

نبات عشبی شانک للعلف

Kîfar: Tuxmekê gîyayê bi stirye di durîn bo ali-
fê hêwana bo zivistanê.

کیفار: قه‌والانى کهچالین. کهفلى کولیا سەری
قشرة قرع الرأس

Kîvar: Qewalê keçeliyê. kevlê kuliya serî.

کیسک: تویرک. توبه. خەلیتک. تویرکى توبینى
الضبه، الکيس للتبغ

Kîsk: Twîrik. turrbe. xelîtk. twîrkê twîtinê.

کیسه: برینا بکیم وزوخ و نه‌داف
تسمم الجرح والانتهايات

Kîse: Birîna bi kêm û zox û edav.

کیسه کرتى: برینا نه‌داف کرتى ویکیم و زوخ کتى
الجرح التسمم

Kîsegirtî: Birîna edavgirtî û bikê û zox ketî.

کیلوف: دورا دهري. مەوک. دور وکليل. چلمیتره. قەراسى پشنا
دەره‌کەى

قفل الباب، سقاط الباب، اللوز

Kîlon: Dora derî. mewîk. dor û kilîl. çîlmêre.
qerasê pišta dergihî.

کیلو: پیفانه‌که. هزار گرام. سیکا منى
الوزن المعروف الف غرام

Kîlo: Pîvaneke. hizar giram. sêka minê.

کوت بوی: کوه بوی، گوروج بوی، قهرمی بوی، نمشیای بوی شل بوی

المکهم، المعجز، المقصر

Kutbûy: Guhbûy, gurroc bûy, qerrimî bûy, neşyay bûy, şilbûy.

کوت تر: کوه تر، گوروج تر، قهرمی تر، نمشیای تر شل تر

الاکهم، الاقصر، الاعجز

Kuttir: Guhtir, gurroctir, qerrimîtir, neşyaytir, şiltir.

کوت کرن: کوه کرن، گوروج کرن، قهرمی کرن، نمشیان کرن شل کرن

الاکهم، التکهم، التقصیر، الاعجاز

Kutkirin: Guhkirin, gurrockirin, qerrimîkirin, neşyan kirin, şilkin.

کوت: قوت، نختیر، پت، کوسه، پتمشی، پلیت

المبتور، عکس الدبیب

Kut: Qut, netfj, pit, kose, petişf, pilit.

کوتی = کوتیاتی: گوهی، گوهیاتی، پلیتی، نمشیاتی، قهرمیاتی،

گوروجی، گوروجیاتی

الکهم، البتر، العجز

Kutî = Kutîyati: Guhî, guhîyati, pilitî, neşyanî.

کوتا: سهراست، دویماهی بون، خلاص

المنتهی، التعم، المختم، المکمل

Kota: Serast, dwîmahîbûn, xilas.

کوتا بون: سهراست بون، خلاص بون، دویماهی بون، دویماهی هاتن

الانتها، الاکمل، التکمل، الاختتام، التتم

Kotabûn: Serrastbûn, xilasbûn, dwîmahîbûn, dwîmahî hatin.

کوتا بوی: سهراست بوی، خلاص بوی، دویماهی هاتی

التم، المنتهی، المکمل، المختم

Kotabûy: Serrastbûy, xilasbûy, dwîmahîhâti.

تر: سهراست تر، خلاص تر، دویماهی تر

الاکمل، الاتم، الانتهی، الاتم، الاختم

Kotatir: Serrasttir, xilastir, dwîmahîtir.

کوتا کرن: سهراست کرن، خلاص کرن، دویماهی کرن

الاکمال، الاتمام، الانها، الاختام

Kotakirin: Serrastkirin, xilaskirin, dwîmahîkirin.

کئن، رک، بقر، نغیان، کرب، زک رمشی

الوغم، الوغر، الضغن، الحقد، الشنآن، الحق، الوقر، الغائله

Km: Rik, bivz, nevyan, kerb, zikreşf.

کئن دار: کربین، رک، رکین، زک رمش

المغالی، الواغم، الواغر، الحاقه، المائق، الحقد

Kmdar: Kerbîn, riko, rikîn, zikreş.

کئن داری: نغیانی، رک کرتن، زک رمشیاتی

الضغینه، الغلواء، الشنآة

Kmdarf: Nevyanî, rikgirtin, zikreşiyati.

کیلرک: مزه لا هیرکا، مزه لکا دیکاک ویرامتی، خانیت ناف مالی

الشونه، مخزن الفله، الهیری للقمح

Klêrk: Mezela hîrka, mezeleka dikak û deram-
eti, xanîyê nav malê.

کیانا وستپاتی: حلك حلك، للمدان، نزمان ددقیدا هاتن

اللهت

Klyana westanê: Hilk hilk, limuladan, ezman di
devîda hatin.

کیان: شلقانندن، رقرقانندن، تیک هزانندن

الود، الخض، المجج

Klyan: Şilqandin, ziqziqandin, têk hejandin.

کوپ: کویت، کویت، کولومت، کولوفندک، تور، کویتک، کولیسک

الذرة، القمه، القله

Kup: Kumt, kulomt, kulovindk, turr, gupîtk, gulîsk.

کوپوری: فه کرتن، دمست لی را کرتن، لپ مچانندن، قتلازی

اللزن، الشصب، التشف، الاقتار، التوفیر

Kuporî: Vegirtin, dest miçandin, qetlazî.

کوپوریاتی: فه کرتن، دمست مچانندن، قتلازیاتی

الفتن، اللزن، الشصب، القشف

Kuporîyati: Vegirtin, dest miçandin, qetlazîyati.

کوت کوت، کوتین: پت، پت، گورد گورد، پس پس

التنس، الهمس، التنجوی

Kut kut= Kutên: Pitpit, gurgurd, pis pis.

کوت: کوه، قوت، نمشیان، نمبیار، گوروج، قهرمی، شل

الکهم، المعجز، المقصر

Kot: Guh, qut, neşyan, nebirryar, guruc, qerrimî.

şil.

کوت بون: کوه بون، گوروج بون، نمشیان، قهرمیاتی شل بون

التکهم، التعجز

Kutbûn: Guhbûn, gurrocûn, neşyan, qerrimiyati.

şilbûn.

كوتەكى = كوتەكياتى: دژوارى، برىياتى، ژۇڭليياتى، زەمەتتىنى،
 زورىياتى، بوكرى، خورتى
 الغنم، الكداء، الشدة، القوة، العسر، الصعوبة، الضيق
Kutekt = Kutektyatı: Dijwarı, birıyatı, jihêlyatı,
 zehmetinı, zorıyatı, bokırı, xurtı.

كوتەك: كفتك، كفرك

الكب، طعام

Kutilk: Kiftük givrik.

كوتلهوك: كوتلكت دمويدا بکەلین. گوارا دموی پابکوتک

الكبه المطبوخه بالشنيه

Kutildewk: Kutilkê di dewî da bi kelînin. girara
 dewî ya bi kutilk.

كوتل هويرك: كوتلكت بچويك لگەل كيباي بليتن

كيب صفار بالخضروات والحامض

Kutilkhwrk: Kutilkê biçwîk ligel giyayê bilênin.

كوتيك: چيخن، زخت، خشت، شخت، چويقتى تيز

التخس، التكر، العود، المبر اللذب

Kutik: Çixin, zixt, xişt, şixt, çwivê tîj.

كوتيكانى: ياريا چيخنانى

لعبه

Kutikanê: Yeriya çixnanê.

كوتنه: پيرادان، هونين، هەلبازارن، تيران

الليخ، السيج، السجاج، السجج، الملاط

Kutne: Pêrradan, hunîn, helbijarin, têrran.

كوجا: چاوا، چەوا، كوسا، كوك

كيف

Kuca: Çawa, çewa, kusa, ku.

كوجايى: چاوايى، چەوايى، كوسايى، كىوايى، كىوايى

الكيفي

Kucayî: Çawayî, çewayî, kusayî, kuwatî, ku-
 wayî.

كوچ: ئۆشك، گوش، ئۆخله، سوي

الركن للبناء، الزاويه، الخارجيه

Kuç: Êşk, goşe, êxle, swî.

كوچمى: پيخر، زيفرك، دىست بەرك

الرشادة، الجلود

Kuçeber: Pîxır, zivirk, destberk.

كوتا كرى: سەرست كرى، خلاس كرى، دويمامى كرى

المختم، المكمل، المنهى، التتم، المفضض

Kotakirî: Serrastkirî, xilaskirî, dwîmahîkirî.

كوتايى: سەرستى، خلاسى، دويمامياتى، سەرستياتى

الكمال، النهاية، الختام، التمام

Kotayî: Serastî, xilasî, dumahyatî, serastîyatî.

كوتەك: خورتى، زەمەت، دژوار، بکور، تەنگ، بەر تەنگ، تەنگالى،

ژۇڭل، برى، زورى

الصعب، العنيف، القوى، العسير

Kutek: Xurtî, zehmet, dijwar, bikor, teng, ber
 teng, tengavî, jihêl, birî, zorî.

كوتەك بون: بکور بون، تەنگاف بون، دژوار بون، خورت بون، ژۇڭل

بون، زەمەت بون، برى بون، بەرتەنگ بون، زورى بون

التعب، التعسر، التشدد، التضايق، التنف

Kutekbûn: Bikorbûn, tengavbûn, dijarwûn, xurtbûn,

jihêlbûn, zehmetbûn, birîbûn, bertengbûn, zorîbûn.

كوتەك بوى: بکور بوى، دژوار بوى، تەنگاف بوى، خورت

بوى، بەرتەنگ بوى، زورى بوى

التشدد، التعب، المصعب، العسر، المعنف، المضاق

Kutekbûy: Bikorbûy, birbûy, dijarwûy, tengavbûy,

xurtbûy, bertengbûy, zorî bûy.

كوتەك تە: بکور تە، زورى تە، ژۇڭل تە، تەنگاف تە، دژوار تە،

خورت تە، زەمەت تە، بەرتەنگ تە، زورى تە

الاصعب، الاعنف، العسر، الاشد، الاقوى، الاضيق

Kutektir: Bikortir, jibirîr, jihêltir, tengavtir, dij-

wartir, xurttir, zehmettir, bertengtir, zorîtir.

كوتەك كرى: بکور كرى، زەمەت كرى، برى كرى، ژۇڭل كرى، دژوار

كرى، تەنگاف كرى، بەرتەنگ كرى

التشديد، التعصيب، الاعصار، التضيق، التعنيف

Kutekkirin: Bikorkirin, zehmetkîrin, birîkîrin, ji-

hêlkîrin, dijarwîkîrin, tengavkîrin, bertengkîrin.

كوتەك كرى: بکور كرى، برى كرى، زەمەت كرى، دژوار كرى،

ژۇڭل كرى، خورت كرى، بەرتەنگ كرى، تەنگاف كرى

العسر، المضيق، المعنف، المقوى، الشدد

Kutekkirî: Bikorkirî, birîkirî, zehmetkirî, dijar-

kirî, jihêlkirî, xurtkirî, bertengkirî, tengavkirî.

كوپك: تیز كا هرچن، بجویكن هرجا
(صغار الذب)

Kudfık: Têjka hirçê, biçwîkê hirça.

كوپ: تیزكۆ مروفا بی تیز، تیزئێ بجویكا، تیزكۆ نیر
(الابن، الولد النكر، الغلام)

Kurr: Têjkê mirova yê nêr, nêrê biçwîka, têjkê nêr.

كوپ: جحیل، تولان، گهنج، سنێله
(الشاب غير المتزوج)

Kurr: Cihêl, toaz, genc, sinêle.

كوپو: كازی كرنا كوپى، نهخومش ناخفتنا مهالی
(ایها الولد)

Kurro: Gazîkirina kurî, nexweş axiftin hevalî.

كوپ: پەزا كوه بجویك، كپ
(الاسك من الضان، الغنم الاسك)

Kurr: Pezam guh biçwîk, kurr.

كوپك: تیزكۆ نیرئێ بجویك
(الغلام)

Kurrik: Têjkê nêryê biçwîk.

كوپ، كوپك: هەری، تەقن، ناخا تەر
(الرغفة، الرذغ، الوحل، الحمأ، الوطه)

Kurr= Kurrik: Herrî, teqin, axa terr.

كوپر: پەفك، ئافاكیم لئاف ناخێ، لیمزەك، گەرانافی یاتەنك،
بلفاناندن شیلی بیت
(السديم، المستنقع)

Kurrbeqk: Ava kêrn linav axê, lêmzek, gerra avê
ya teng, bi livlivandinê şêlî bi bît.

كوپر: كورپى، كورمسك، پند
(الذبل، النذب)

Kur: Kurî, kurmisk, pind.

كوپوتان: جلی دهواری، بهریشتی دهواری
(الوكاف، الاكاف، البرزعة، القرطاة)

Kurtan: Cilê dewarî, berpiştê dewarî.

كوپوتان گە: كەسێ كورتانا چێدكەت، هوستایێ جل و بەرتشیت
دهواری
(القصار، صانع الوكاف)

Kurtanker: Kesê kurtana çêdiket, hostayê cil û
ber tiştê dewarî.

كوپك: كورككا ئاگرى هەلكرنێ، جەن هەلكرنا ئاگرى
الموقد، الجوب الويرة، الآرة، الكانون

Kuşik: Kurka agirî helkimê. cihê helkima agirî.

كوپك: رەش: دبیژن بۆكەسێ بەدیویش، مروفتی شول نەماتی،
مروفتی بی ئیغبال، كەسێ بی دەولەت
(كتابه للشؤم، المشؤم، التعیس)

Kuşikreş: dibêjn bo kesê bedubêş, mirov şolnehatî,
mirovê bê êxbal, kesê bê dewlet.

كوپك: رەشئى: خوملى سەرى، بەدیویشئى، بی ئیغبالئى، هەژراى
وگەداپى
(التعاسه، البؤس)

Kuşikreş: xweliserî, bedubeşî, bê exbalî, hejarî
û gedayî.

كوپكێ دەریكى: كورككا دەریكێ سوپنا كەوا، تەپكادەركێ سوپنێ
(حفره مصيده الفج)

Kuşkê derfiki: korka derêkê swîta kewa, tepka
derkê swîtê.

كوپكوك: زاروك، بجویك، هویر
(الصغير)

Kuškok: zarok, biçwîk, herîr.

كوپكوكى: بجویكى، هویری، هویریانی، زاروكی
(الصفر)

Kuškoki: biçwîkî, hwîrî, hwîryatî, zarokî.

كوپك: كۆل كۆل
(السعال، الفحه)

Kuxk: Kulkul.

كوخین: كۆلكۆلین
(السعل، التسعل)

Kuxîn: Kulkulîn.

كوخانن: كۆلكۆلاندن
(الاسعال)

Kuxandin: Kulkulandani.

كوخاندى: كۆلكۆلاندی
(السعل)

Kuxandî: Kulkulandî.

كوخ كوخى: كۆلكۆلى
(السعال)

Kuxkuxî: Kulkulî.

کورت: بهمن بهیوستک، همن فانک، کوندیسک، قوت وقت
(القن، الحدج للمرم)

Kurt: Bejin bi hostk, hesin fatk, kundirîsk, qut û vit.

کورتی تیکرا: کرئ کوسه، خرنهسه، سمبهک، هاجریک
(القشمر)

Kurtê tēkra: Kirêgose, xirmêse, simbek, hacirok.

کورتک: جملکتی سهریستان و کراسایین بهر شق، سهرملن ژنایین
بهر قهبری
(القیاء، العیاء، الرداء)

Kurtek: Celkê ser fistan û kirasa yê berşeq, sermilê jinayê ber vebûy.

کورت بین: کسمن سهرنارد بنیورت، کسمن نویرنه بینیت، مروفن
سهر تلکی نیتیرت، سهرقه نیر
(قصیر النظر)

kurtbûn: Kesê ser erd binêrît, kesê dwîr nebînît, mirovê ser tilki dinêrît, ser venêr.

کورت بینن: تصویر دیتن، سهرقه نیرانی، سهرتکیاتی سهرقیاتی
دیتن
(قصیر النظر)

Kurtbûn: Nedwîr dîtîn, serve nêranî, sertilkîyatî, serveyatî dîtîn.

کورتانه: دیوار بقرادان، دیوار هونین، تاق هلبزاندن
(السیع، اللیخ، السجاج، الملا)

Kurtane: Dîwar pêradan, dîwarhunîn, taq helbi-jandin.

کورتیخه: کماخ، نهک، ههستی قوتن
(العجز، القب، الورك، عظم الحوض)

Kurtîxe: Kimax, nihik, hestîyê qûnê.

کورت قهبرین، کورت کرئ، چپ، برکرن، کورت کورت کورت
کوتن
(الفحص، التلخیص، الإیجاز، الاختصار)

Kurtvebirin= Kurtkirin: Çep, birrkirin, gotin-kurtkirin, kurtgotin.

کورت خال: کوپن براین دایکت
(ابن الخال)

Kurxal: Kurrê birayê daykê.

کورت: کوند، کوسه، پاشقه چوی، کوت، نهروژ، تیکرا، قوت، پت
(القصیر)

Kurt: Kund, kose paşveçûy, kut, nêdirêj, tēkra, qut, pit.

کورت: چپ بر، قهبر، کیم کرئ، قهبرین
(الاختصار، الاختزال، المختصر، الموجز، المختزل، المقصر)

Kurt: Çepbir, vebir, kēmkirin, vebirîn.

کورت بون: کورت بون، کوسه بون، پاشقه چون، چون تیکرا، کوند
بون، قوت بون، پت بون
(القصر، الخزل، التجوز)

Kurtbûn: Kutbûn, kosebûn, paşveçûn, çûntēkra, kundbûn, qutbûn, pitbûn.

کورت بوی: کورت بوی، کوسه بوی، پاشقه چوی، چوی تیکرا،
کوندبوی، قوت بوی، پت بوی
(القصر، الموجز، المختصر، المختزل)

Kurtbûy: Kutbûy, kosebûy, paşveçûy, çûntēkra, kundbûy, qutbûy, pitbûy.

کورت تر: کوند تر، پت تر، کوسه تر، قوت تر، پاشقه چوی تر،
تیکرا تر
(القصر، الموجز، الاخصر، الاخزل)

Kurttir: Kutbtir, kosebtir, paşveçytir.

کورت کورت: کوندکرتن، قوت کرئ، کوسه کرئ، تیکراکرئ، پت کرئ،
پاشقه بون، کورت کرئ
(التقصير، الاختصار، الاختزال، الإيجاز)

Kurtkirin: Qutkirin, kosekirin, pitkirin, paşvebirin, tēkrakirin.

کورت کرئ: قوت کرئ، کوندکرئ، کوسه کرئ، کورت کرئ، پت کرئ،
تیکراکرئ، پاشقه بوی
(القصر، الموجز، المختزل، المقصر)

Kurtkirî: Qutkirin, kundkirî, kutkirî, kosekirî, pitkirî, tēkrakirî, paşvebirî.

کورتی، کورتیاتی: قوتی، کوندی، کوسه می، پتی، تیکرای،
پاشقه چونی، کوتی
(القصر، الاختصار، الإيجاز)

Kurtî= Kurtîyatî: Qutî, kundî, koseyî, pitî, tēk-rayî, paşveçûnî, kutî.

کور خالەت: کورێ خوێشکا دایکت
(ابن الخال)

Kurxalet: Kurê xwîşka daykê.

کورە: نزادەکە لێنێهکانەردی نژەت نافی وێ کوردستانە توخمەکی مەروفاوە ژ ئاریا دەین حساب کړن
(الامە الكردیە، القوم الكردی)

Kurd: Nijadeke li pinyeka erdî dijît navê wê kurdistanê, tuxmekê mirovane ji arîya dihên hisabkirin.

کورەستان: جێهێ مللەتێ کوردانێ دژین وناکنجی دین
(بلاد الكرد، وطن الكرد)

Kurdistan: Cihê milletê kurd lê dijîtin û akincî dibin.

کورە پەرە: وەلاتی، مللەت پەرەس
(الوطنی الكردی، الكردی القومی)

Kurdperwer: Welatî, millet perêş.

کورەدانی، کورەینێ: مللەتینی یا کوردە، خەباتا کوردی
(القومیە الكردیە)

Kurdanî= Kurdîni: Milletîniya kurda, xebata kurda.

کورە واری: کەسێ بنیات نژاد کورد، مەروفاێ مللەتێ کورد دبیەت خۆمەجێ کوردستانێ

(الانتساب الی کوردستان، انتماء القومیە الكردیە)

Kurdewarî: Kesê binyat nijad kurd, mirovê milletê kurd dibît, xwe cihê kurdistanê.

کورە: زمانێ مللەتێ کوردە، گرمانجی، ژاری کوردی
(اللغة الكردیە)

Kurdî: Zimanê milletê kurde, kirmacî, zarê kurdî.

کورە: مێرپاش، مێرچاک
(الشجاع، المغوار، الباسل)

Kurdo: Mêrbaş, mêrçak.

کورسی: دەکتێ روینشتنێ، دوشکێ روینشتنێ، جێهێ هە لکەتی
(الكرسی)

Kursî: Dekê rwînîştinê, doşkê rwînîştinê, cihê helketî.

کورسی تراش: قانا تراشا، پنیاتراشا، قوشەناتراشا
(بقعة الاحراش)

Kursîtiş: Qona tiraşa, pinya tiraşa, qoşenatiraşa.

کورەموک: تێزکێ سە یی سافا، کوێچک
(الجرو، ولد الکلب)

Kursok: Têjkê sey yê sava, kwîçik.

کورسی یەر: دەکتێ بەری، بەری بلند، بەری بەری بوزیارێ
(الرضام، الرضام)

Kursîber: Dekê berî, berê bilind, berê birî bo nijyarê.

کورسیکا قیمە: دەکتێ کوشتی لاسەر دەنجن، دێجێ نەنجینا
کوشتی
(الوخم، الوخم)

Kursîka qîmey: Depkê goştî li ser dihincinin, depê hincinîna goştî.

کوروش: بەفرا قەرسی، بەفرا موکوم مەروف لاسەر بێرێه بچیت
نەداجیت، بەفرا بوی کەفی
(الخشف، الخشيف)

Kurşe: Befra qerrisî, befra mukum mirov li ser birêve biçît nedaçît, befra bdy kevî.

کوروش، کورێ: کاری کرنا دەواری بە
(نداء للواب)

Kurîş= Kurîf: Gazîkirina dewariye.

کورک: تەبیرێ دکهفیت سەر هیکا ویکەت تێزک تەبیرێ لاسەر هیک
وہیلینێ قوسیتیت

(الواکن، الراخم، الرانق، الرنقاء، الهاخن)

Kurk: Teyrê dikevît ser hêka û biket têtik teyrê li ser hêk û hêlinê wewestît.

کورک، بون: کەتا سەر هیکا، تەبیرێ دکهفیت سەر هیکا
(التحصن، الوکن، الترخم)

Kurkbûn: Ketina ser hêka, teyrê dikevît ser hêka.

کورک بوی: تەبیرێ کەتی سەر هیکا
(المحصن، المرخم، الرنق)

Kurkbûy: Ew teyrê ketî ser hêka.

کورک تر: تەبیرێ پتر وزوی تر دکهفیت سەر هیکیت خوە
(الاحصن، الارخم، الواکن، الارنق)

Kurktir: Teyrê pitir û zwîtir bikevît ser hêkê xwe.

کورک، گرێ: قەنا نا هیکا بوکورک کرنا تەیری
(الاحضان، الترخم، التوکن)

Kurkkirin: Venana hêka bo kurkkirina teyrê.

کورک کرێ: تەیری هیک بودانای وکەتی سەر
(الموکن، المرخم، المحصن، الرنق)

Kurkkirî: Teyrê hêk bo danay û ketî ser.

کورکی، کورکیانی: کهنا تهره سر هیکا بو تیزک کرنی
(الرخم، الوکن، الحضانه)

Kurki= Kurkiyati: Ketina teyra ser hêka bo tēja-kirinê.

کورک: هاری، تهن، ناخا شلیز، قور
(الوجل، الحما، الردغه، الورطه)

Kurk: Herî, teqin, axa şilêz, qurr.

کورک: سهرملی بهر کهلشتی
(العباء، الفراء، القروه)

Kurk: Sermilê ber kelişti.

کورمسک: کوری، کور، دیوف، کهلیز
(العسیب، العمصص)

Kurmisk: Kurî, kur, dwîv, kelêj.

کورمام: پس مام، کورئ برابئ بابئ مروفی
(ابن العم)

Kurmam: Pismam, kurrê birayê babê mirovî.

کورمات: کورئ خویشکا بابئ مروفی
(ابن العمه)

Kurmet: Kurrê xwîşka babê mirovî.

کوروره: نانئ کارسی یئ ترش کری
(خبز الزره)

Kurore: Nanê garisî yê tirş kirî.

کور وه سپی: ناف سالهچوی، پوش، قهیره، سهره مروف
(الکهل، العوان، ابيض اللحيه)

Kur û pe spî: Nav salveçûy, poş, qeyre, seremirov.

کور وه: ره، رهدين
(اللحيه)

Kurope: Rih, rihdîn.

کور وه: تشنتی کوگراندی، تشنتی کهزاختی، تشنتی کووسهکری
روپاندی، قفاندی
(الشانب، المنشب)

Kurope: Tiştê gogirandî, tiştê kezaxî, tiştê kosekirî, rwpandî, qefandî.

کور وه بون: کهزاختن، کووگرین، کهزخین، روپاندن، قفاندن
(التشذب)

Kuropebûn: Kezaxtin, gogirin, kezixin, rupandin, qefandin.

کوروبه بوی: کهزاختی، کووگراندی، کووسهکری، روپاندی
(المنذب)

Kuropebûy: Kezaxtî, gogirandî, kosekirî, rupandî.

کوروبه تر: کهزاختی تر، کووگراندی تر، کووکی تر، روپاندی تر، قفاندی تر
(الاشذب)

Kuropetir: Kezaxtîtir, gogirandîtir, kosekirîtir, rupandîtir, qefandîtir.

کوروبه کرن: کهزاختن، کووگراندن، قفاندن، کووسهکرن، روپاندن
(التشذب)

Kuropekirin: Kezaxtin, gogirandinî, qefandin, kosekirin, rupandin.

کوروبهکری: روپاندی، کووگراندی، کهزاختی، قفاندی، کووسهکری
(المنذب)

Kuropekirî: Rupandî, gogirandî, kezaxtî, qefandî, kosekirî.

کورویانی: قفاندنی، کووگراندی، روپاندی، کهزاختنی، کووسهکرنیاتی
(الشذب)

Kuropatî: Qefandî, gogirandî, rupandî, kezaxtinî, kosekirinyatî.

کوروبه: چهلئ کوووفر، کولتئ کوووفر، کوئ پیک وهراتی
(القمه الجبلیه المکور، الجبل المکور)

Kurope: Çelê girovir, kulimetê girovir, kopê pêk werhatî.

کورئ: دیوف، کورمسک، کور
(المنب، الذیل)

Kurf: Dwîv, kurmisk, kur.

کورپک: تیزکا ماهینئ
(المهر، الفلور)

Kurfik: Têjka mahîneh.

کورپشک: قرمچی، تیک چوی، چرمفی
(الشناج، الفسخن، النکمش، القلص، الجعد، العجز، التنوء، المعکوف، الاخدود، الثنيه)

Kurfîşk: Qirmîçî, têkçûy, çirmîqî.

کورپشک: لیک فمشکای، فمشکستی، فمشکین
(الخین الثوب)

Kurfîşk: Lêkveşkay, veşkestî, veşkên.

کوبی کوبی: کازیا ماهین وهاسبا
(نداء للخیول بالمچی)

Kurrikurfi: Gazîya mahîn û hespa.

کوبی بهمری: دمواری نافی
(فرس الماء)

Kurribehrî: Dewarê avî.

کوبهکد: باهوزا بهغری، باکر، باروفا بهغری، باکوزیک، بارعلیا بهغری

(الزوبعة الثلجیه، الاعصار الثلجی)

Kurrifk: Bahaza befrê, bager, baro vabefrê, bakuzîk, bawelîya befrê.

کوزیر، کوزیره: کاکر، سه‌ریژا ده‌خلی کیره‌کی
(القصل)

Kuzîr: Kwîzir, kwîzre, kagirr, serbêja dextlê gêrekirî.

کو زین: سووتن، قه‌هان، سووتنا موی وه‌ری، سووتاندنا موی کفلی

(السبأ للجد، الشیاط للشعر والصوف)

Kuzirîn: Sotin, qemhan, sotina mwî û hiryê, sctandin, mwîyê kevlî.

کوزی: تشتی سووتی، قه‌های
(السبأ، المشیط، الشیط)

Kuzîrî: Tiştê sotî, qemhay.

کوزیران: سووتاندن، سووتن، دانا‌ه‌نداف ناگری
(الاسباء، الاشیاط، اللج، الرمض)

Kuzirandin: Sotandin, Sotin, Dana hindav agirî.

کوزیراندی: تشتی دای ه‌نداف ناگری و سووتی
(السبأ، المشیط)

Kuzirandî: Tiştê day hindav agirî û sotî.

کوزین: قرقچین، ه‌ناف سووتن، کوفانا د‌زوار
(اللوعه، الالتیاع)

Kuzîrîn: Qirîqîçîn, hinav sotin, kovana dijwar.

کوزین: سووتن، قه‌هان، قرقچین
(اللج، الرمض، اللج، اللوعه)

Kuzîrîn: Sotin, qemhan, qirîqîçîn.

کوزیت: تشتی بو بویکی د‌کر، ناف مالییا بویکی
(الجهاز، جهاز العروس)

Kuzot: tiştê bo bwîkê dikirin, nav maliya bwîkê.

کوزیت خانه: جهن تشتی به‌ره‌ف کرنی
(مؤسسه التجهيزات)

Kuzotxane: Cihê tiştê berhev kirinê.

کوزی: کەسێ پوورتن وی خەلەک، مووین قەرمچی پەرجی کوریشک و تیکرا

(القط، القطط، الشعر، المجدع)

Kuzîrî: Kesê pwîrtê wî xelek, mwîyê qîrmîçî, Pîrçê kurîşk û tēkar.

کوزیر: تشتی سووتی، مووین سووتی
(الاقطط، القطیط)

Kuzîr: Tiştê sotî, mwîyê sotî.

کوزینا فیانی: وناف موتن، دل به‌وژین
(الغلیل)

Kuzirîna Vîyanê: Hinav sotin, dil bihujîn.

کوزا: کەسێ کوزەک، مێرکوز، نشت کوز
(القتال)

Kuja: Kesê kujek, mêrkuj, tiştukuj.

کوز، کوزی: نیشک، سوی، نیکله، کوچ، گوشه، قورنات زنا‌فا
(الركن، الزاویه من الداخل، اللج للغرفه)

Kuj=Kujî: Îşk, swî, êxle, kuç, goşe, qurent ji navda.

کوزن: توویاندن، مراندن
(القتل)

Kujîn: Topandin, mirandin.

کوزنی: کەسێ توویاندی، کەسێ مراندی، نەبخوه مری
(المقتول)

Kujî: Kesê topandî, kesê mirandî, ne bixwe mirî.

کوزەک: کوزا، مروف کوز، نشت کوز
(القاتل)

Kujek: Kuja, mirov kuj, tişt kuj.

کوزتا ب‌زیه: کوزتانبی نا‌ک‌ه‌داری
(الاغتیال)

Kujtina bidizîve: Kujtina bê agihdarî.

کوزن ب‌کوزتن: تۆل فەکر، خوین فەکر، ژینشفە‌کوزتن، شووین
(الغودن)

Kujtina bikujtinaê: Tolve kirin, xwîvêkirin, ji pêşvekujtin.

كوسك گرڼ: كاشخانك، قاما باني ژناډا، بانې ژورږه
(السقف، الفءاء)

Kujrk: Kaşxank, qama banî ji navda, banê jorve.

كوښره: مه لاش، مه زیت ددانن سهركارپته ونیرا بو ناخ بان کرنې
(السقیفه، الوشیخ)

Kujre: Helaş, hejêr didanin ser karîte û nîra bo ax ban kirmê.

کوسا: چاوا، چوا، کړو
(کیف)

Kusa: Çawa, çewa, ko.

کوسپه: تشتنې تیر، ومکې ناری بکېن ناف نافې مه تاتیر دبیت،
تشتنې نه پوهن ونه مشک، قاجین
(اللهمیده، النخین)

Kuspe: Tiştê tîr, wekî arî biken avê heta tîr dibît.

کوسپمې: تیری، تیریاتی، قاجینی
(اللهم، الثخانه، النخن)

Kuspeyf: Tîrî, tîryatî, qaûnî.

کوسک: توخمه کڼ کولایه خوه بلوت دهافیت
(صنف من الجراد)

Knak: Tuxmekê kulyaye xwe bilut di havêt.

کوسک: وستای، کهرخی، کسیره، ژکاس کتنی، لهپتی، توخی
(اللقب، الفه، الفیقه، الوانی، المنکوک، المبهور)

Knak: Westay, kerixî, kesîre, ji kasket, lepiti, tewixî.

کوسک بون: وستان، کهرخین، کسیره بون، ژکاس کتن، لهپتن،
توخیڼ

(الانهاک، النصب، العیاء)

Kuskûn: Westan, kerixîn, kesîrebîn, ji kasketin, lepiti, tewixîn.

کوسوک بوی: وستای بوی، کهرخی بوی، کسیره بوی، توخی
بوی

(المنک، الملقب، المبهور)

Kuskûy: Westaybûy, kerixîbûy, tewixîbûy.

کوسک تر: وستانی تر، کسیره تر، توخی تر، کهرخی تر،
ژکاس کتنی تر، لهپتی تر

(الانهاک، الاعسی، الاتعب، الالغب، الابهیر، الانوء، الابوخ)

Kuskîr: Westanîtir, kesîretir, tewixîtir, kerixîr, ji kasketîtir, lepiti.

Kuskîrin: Westandin, tewixandin, kerixandin, lepitandin, kesîrekirin, ji kasêxitin.

کوسک کړی: وستاندی، توخاندی، کهرخاندی، لهپتاندی،
کسیرمکړی، ژکاس ټیخستی

(المنک، المبهیر، الملقب، المبوخ، المنعب)

Kuskîrf: Westandî, tewixandî, kerixandî, lepitandî, kesîrekîrf, ji kasêxitî.

کسکې، کوسکېاتی: وستانی، کهرخینی، توخیڼی، کسیره یاتی،
لهپتیڼی، ژکاس کتنی

(الاین، الونی، المبهیر، المبوخ، النوء، النصب، الاعیاء، الشدید)

Kuskî= Kuskîyatî: Westanî, kerixînî, tewixînî, kesîreyatî, lepiti, ji kasketî.

کوشن: کوژتن، توویاندن، مراندن

(القتل)

Kuştin: Kuştin, topandin, mirandin.

کوشنی: کوژتی، توویاندی، مراندی

(القتل، المقتول)

Kuştî: Kuştî, topandî, mirandî.

کوشنابندې ښه: کوژتناهای ژخونه

(الاغتيال)

Kuştinabidizîve: Kuştinahay ji xwene.

کوشن بکوشنتی: ټیښفه کوژتن، شویڼی کوژتن

(القتل)

Kuştin biluştinê: Jipêşve kuştin, swînê kuştin.

کوش خلمې: فالایې، خالیاتی، قرت و قالایې، قرتی، بیاری،
چولایاتی

(الخوا، الفراغ، الخلام)

Kuşxaleyf: Valayî, xalyat, virtt û valayî, virttî, beyarî, çolyatî.

کوش خله: فالای، بیار، قرت، خالی، چول

(الخاوی، الخالی، الفارغ)

Kuşxele: Vala, beyar, virtt, xalî, çol.

کوفر: بې دینې، بې باورې

(الکفر)

Kufir: Bê dînî, bê bawerî.

كول: پەرچى، كېسە بوى، پىرسك، چافك
(التهاب، المل)

Kul: Perçivî, kîsebûy, pîrsik, çavik.

كول بون: پەرچىت، كېسەگرتن
(التهاب، التلب)

Kubûn: Perçivtin, kîsekirin.

كول بوى: پەرچىت، كېسەگرتى
(التهاب)

Kulbûy: Perçivtî, kîsegirtî.

كول تى: پەرچىت تى، كېسەگرتى تى
(التهاب، الاقرح)

Kultir: Perçivtîr, kîsegirtîr.

كول كىر: پەرچاندن، كېسەگرتن
(التهاب، التقرح)

Kulkirin: Perçivandin, kîsekirin.

كول كىر: پەرچاندى، كېسەگرتى
(المقرح، اللهب)

Kulkirî: Perçivandî, kîsekirî.

كولى، كولياتى: پەرچىياتى، پەرچىينى، كېسەبى
(التهاب، القرحة)

Kul= Kulfiyatî: Perçivyatî, perçivînî, keseyî.

كوله كولك: پىرسك، چافك
(الدمل، البثرة)

Kul= Kulik: Pîrsik, çavik.

كول: كوقان، دىلەم
(الحسرة)

Kul: Kovan, delem.

كول با: تۇخمەكەن كولكانە
(صنف من الدمل)

Kulba: Tuxmekê kulkane.

كولبە: خەلا، سىخنى، نان شىرنى، قەتلەزى، بىرساتى، بىرسىينى
(القط، الغلاء، المجاعة)

Kulb: Xela, sixintî, nan çîrînî, qetlazî, bîrsatî, bîrsînî, bîrsiyatî.

كولبەبى: كولافى، خەف خەفى، كەلەبىرسى، چۆنەمىلك
(النهم، الجشع، الجانح)

Kulbeyt: Kulafî, hefhefî, gelebîrsî, çunehêlk.

كول بونا فېلى: ھەرشىن، كەلداچون، پەتەشىن
(الثلغ، الشدخ)

Kulbûna fêqî: Herîşîn, kerîdaçûn, petîşîn.

كول بوى: ھەرشى، كەلداچوى، پەتەشى
(الثلغ، الشادخ، المثلغ، المشدخ)

Kulbûy: Herîşî, keldaçûy, petîşî.

كولافى: كولبەبى، خەف خەفى، بىرسى، چۆنەمىلك
(النهم، الجشع، الرثغ، الشره، القارت)

Kulafî: kulbeyî, hefhefî, bîrsî, çunehêlk.

كولافى بون: كولبەبى بون، خەف خەفى بون، بىرسى بون
(التنهم، التضجع، الشره)

Kulafibûn: Kulbeyîbûn, hefhefîbûn, bîrsîbûn.

كولافى بوى: كولبەبى بوى، خەف خەفى بوى، بىرسى بوى
(النهم، المقر، الجشع)

Kulafibûy: Kulbeyîbûy, hefhefîbûy, bîrsîbûy.

كولافى تى: كولبەبى تى، خەف خەفى تى، بىرسى تى
(الانهم، الانشره، الاجشع، الاقرت، الارثغ)

Kulafitir: Kulbeyîtir, hefhefîtir, bîrsîtir.

كولافى كىر: كولبەبى كىر، خەف خەفى كىر، بىرسى كىر
(الاشراه، الارثاغ، التقرت، الاجشاع، التنهم)

Kulafikirin: kulbeyîkirin, hefhefîkirin, bîrsîkirin.

كولافى كىر: كولبەبى كىر، خەف خەفى كىر، بىرسى كىر
(النهم، الجشع، المشره، المقر)

Kulafikirî: Kulbeyîkirî, hefhefîkirî, bîrsîkirî.

كولافىياتى: كولبەبىياتى، خەف خەفىياتى، بىرسىياتى، بىرسىينى
(الشرهان، الجشع، النهم، القرت، الرثغ)

Kulafiyatî: Kulbeyatî, hefhefîyatî, bîrsîyatî, bîrsînî.

كولاف: كوم، سەرىوش، جىلكى سەرى
(الطابقه، الطربوش)

Kulav: Kum, serpoş, cilkê serî.

كولافكى: يارىەكە پېئنا لىكولافا دىدەن
(لعبه الطربوش)

Kulavkî: Yariyeke pêhna li kulava diden.

كولافكى بىرەين: كەلەلەزىنكى بىرەين
(قمع البلوط)

Kulavkê Berrîyê: Kavlojankê berrîwîyê.

كول كىل: كوخ كوخ
(النجاخ، صوت الساعل)

Kulkul: Kux kux.

كول كولي: كوڤ كوڤي
(النجيب، الساعل)

Kulkult: Kux kuxî.

كول كولياني: كوڤ كوڤياني
(الحق، المسن، يأخذ السعال)

Kulkulyatî: Kux kuxyatî.

كولل: كوياداري، قومى بيكوهراني، كوي، كوي، بركهجي
(العجر، العلبه، عقد العجر)

Kulvil: Gîrya darî, qurmê pêkwerhatî, girê, girî, birikveçûy.

كولك: پهنجر، كولين
(السها، الكوه، المشكاه، القتره)

Kulek: : Pencer, kulîn.

كولك: قون، دهرقون، كونا قونى، پوز
(الجحر، الشرح، الدبر)

Kulek: Qûn, derqûn, kunaqûnê, poz.

كولك دهرقون: نشتركين
(النص، الاستقرار، للبره)

Kulikderkirin: Nişterkirin.

كولك دهرقون: تول فركين، بيهن نينان، كيف بسهرنگان، دل
هين كرنا كهرين
(كنايه عن الانتقام والتشفى والتشميت)

Kulik derkirin: Tolvekirin, bêhnînan, keyfbiser hingotin, dil hîn kirina kerbê.

كولكا هيرى: هيراييس، هيرانهباش، هيراييزه شكرنى مای، بن
شه

Kulka Hirîyê: Hirya pîs, hirya nebaş, hirya ji ber şekirmê may, binşe.

كولك فرهه: ترسنوك، ترسوك
(الهوع، الجبان، الرعيد)

Kulek firhe: Tirsinok, tirsok.

كوله: خيفهنا پيشوييا
(الناموسيه، الكه)

Kulle: Xîveta pêşwîya.

كولكن جهالى: قورننى، نيشكاجهالى، كوزيكى جهالى، بنى
جهالى
(ركن اللد، زاويه اللد)

Kulkê cihâlî: Qurnetê cihâlî, îşka cihâlî, kujîkê cihâlî, binê cihâlî.

كولم: دنگ، مست، نمپ، كيلنجي
(اللقز، اللطم، اللكم، الصقب)

Kulm: Ding, mist, tep, kêlinci.

كولم: تزي هروبوليا، بيدورى، مست
(الحفنه، الاروب)

Kulm: Tiji herdu lea, bêderî, mist.

كولمى دنگ: يارميه كه كيلنجيا زتلفه ددانن نيكوي
(العبه)

Kulmabêdeng: Yariyeke kêlinciya ji telve dida-nin êkudu.

كول مال: زار، بيلنگاز، خوهلى سهر، كهدا، زموين، ياني مالابان
كول كوف بن
(الفقيه، البانس، المعوز)

Kulmal: Jar, belingaz, xwelîser, geda, zebwîn, yanî mala babê kol gov bin.

كوله: كوپ، كولوفندك، تور، شك، كومت
(الشفاع، القله، القمه، الزوره)

Kulimte: Kup, kulovindk, turr, Şilk, kumt.

كولند: كولندك، ريزموادكى خاينى يهوكى خييار وكوندورا دكه
لين وديون
(الدبا، القرع، اليطين)

Kulind: Zirzewa dekê xarnê ye wekî xîyar û gundora diklînin û dixon.

كولندوك: توخمهكن كيباه رهوى دهرمانى كوليباه، كوه كيتك
(نبات عشبي يداوى بجزره)

Kulindok: Tuxmekê gîyaye rihawî dermanê kulîyaye, guh kêtk.

كولندى كوياني: توخمهكن كولندايه زهميا شرين تره
(اليطين)

Kulindê goyanî: Tuxmekê kulindaya ji hemîya.

كولندى ثاقي: توخمهكن كولنديا دكن ناماننى ناف فخراننى ومكى
كوزك وكوارك وجهركا
(القرع)

Kulindê avê: Tuxemkê kulindaya diken amanê av vexarnê wekî gozik û kewaz û cerka.

كولنگ: تفر، قازمه، كوليك
(المنكاش، المعول)

Kuling: Tevir, qezme, kulînk.

کولی شینگ: توخمه‌کن کولیا به
(صنف من الجراد)

Kulî şînk: Tuxmekê kulyaye.

کولی رابون: هانتا کولیه بوش، پیدابونا کولیه
(الهمشه للجراد)

Kulî rabûn: Hatina kulye boş, peydabûna kulye.

کولی کوسک: توخمه‌کن کولیا به
(الجنب، القبوط)

Kulî kusk: Tuxmekê kulyaye.

کولی کمشک: ته‌خلیته‌کن کولیکایه، کولی سپیک، به‌حشت
وجهه‌م
(الاقحوان زهره)

Kulî keşk: Textîtekê kulîkaye, kulîspîk, behîşt û
cehnem.

کولیک: کول، کولیاگیبای
(الزهر، نور النبات)

Kulîfk: Gul, gulya gîyay.

کولی کمرک: ته‌خلیته‌کن کولیه
(صنف من الجراد)

Kulî kewk: Textîtekê kulye.

کولیکاسپی: کولی سپیک
(النور)

Kulîkaspî: Kulîspîk.

کولیک گمشون: کولیک خیف بون، بژگفتی، کولیک بشگفتن
(الغب، التقنیب)

Kulîfk geşbûn: Kulîk xêvbûn, bîjkiftî, kulîfk
bişkiftin.

کولی لوتک: توخمه‌کن کولیا به
(صنف من الجراد)

Kulî lotk: Tuxmekê kulyaye.

کولنفریک: کرارا بکولنده، کرارا کولندی لکل دلتین
(طعام من القرع والتمن)

Kulîndîrk: Girara bi kulinde, girara kulîndî
kulîndî ligel dillênin.

کولین: کولهک، پنجه‌رک، بخیری
(الفخت، الکوه، المدخنه)

Kulîn: Kulek, pencerik, bixêrî.

کولوخک: همتین سهری، قاتی سهری
(الجمعه)

Kuloxk: Hestîyê serî, qafê serî.

کولوخن چیبای: کوروین چیبای، چاتی چیبای، سهری چیبای
کفر
(الفادر)

Kuloxê Çîyay: Kuropê çîyay, çelê çîyay, serê
çîyê yê kevir.

کولوز: توخمه‌کن چهرت مه‌زنه، لینی ناخن، لینک، سندانک
(القفاف، الزیر، الفیدس، الخایبه، الراقد)

Kuloz: Tuxmekê cerêt mezine, linê axê, link sin-
dank.

کولوننگ: نور، شلک، کولته، کورویه، کوپ‌نوریک
(الهامه لکل شئ، القمه، الذروه للجل)

Kulovindk: Turr, şilik, kulimte, kuropc, kop, torîşk.

کولوننگا چیبای: سهری چیبای، کولتی چیبای، توراجیبای
(النفه، المنخاب، القله)

Kulovindka Çîyay: Serê çîyay, kulimte çîyay,
turra çîyay.

کولوننگا سهری: شلک سهری، ناف سهرک، شاخت سهری
(المنامغه، الهامه)

Kulovindka Serî: Şilka serî, Nav serk, Şaxê serî.

کول وکولان: خه‌م ودمرد، دله‌میاتی، ژان وئیش
(الاسی والمسره)

Kulûkovan: Xem û derd, delemyatî, jan û êş.

کولی: توخمه‌کن زیتوهرانه دمخل ودانی بخوت، حیوانه‌کی
زیبانه‌داره
(الجراد)

Kulî: Tuxmekê zinêwerane dexl û danî daxon,
hêwanekê zîyandare.

کولیا به‌فری: کریسکا به‌فری، پرمویجکا به‌فری، پرتا به‌فری،
ژنهمانی دهره‌یت
(قطع الثلج الهاطله)

Kulya Befrê: Kirîska befrê, permwîçka befrê
pirta befra ji esmanî diwerhît.

کولی به‌شک: توخمه‌کن کولیا به‌یی بجویک
(صنف من الجراد، الدبی)

Kulîbeşk: Tuxmekê kulyaye yê biçwîke.

كون: مهشك، بیستی نافتی کرن، هیز
(الوطب، السقاء، القرية، الزفر، الزق)

Kun: Meşk, pistê avê kirmê, hîz.

كون ثالث: تحا، بیزم
(الثقب، الوجذ)

Kunav: Tiha, bêrim.

كون با: كونج با
(الفجوة الهوائية في الجبل)

Kunba: Kunc ba.

كون بطر: چالا بفری، كونجا بفری
(التلج، مخزن الثلج)

Kun refr: Çala befrê, kunca berfrê.

كون بلول: كون بوت
(النفق)

Kun bilwî: Kun bot.

كون بون: درهان، قهرین، نقب بون، سمین، قولول بون، تن به
ش بون، نقوب بون
(التنقب، التنقب)

Kunbûn: Dirhan, qewirîn, niqwrîn, niqebbûn, simîn qulolebûn, têpeşbûn, niqobbûn.

كون بوی: قهری، درهای، سمی بوی، قولول بوی، نقوب بوی
(النفوذ، المثقوب)

Kumbûy: Qewirî, dirrhay, simûbûy, quloebûy, niqobbûy.

كون تر: قهری تر، سمی تر، تن پش تر، تن پاری تر، نقوب تر
(الانقب، الانقب)

Kumtir: Qewirîtir, simîtir, têpeştir, têperîtir, niqobtir.

كون كرن: قهراندن، قولول كرن، سمین، تن پشاندن، تن پیراندن، نقوب كرن
(التنقيب، الانفاذ، الاختراق)

Kunkirin: Qewirandin, qulolekirin, simûn têpeşandin, têperandin, niqobkirin.

كون كوی: قهراندی، سمی، تن پشاندى، براندی، تن پیراندی، نقوب كوی
(المثقب، المنفذ)

Kunkirî: Qewirandî, simî, têpeşandî, dirandî, têperandî, niqobkirî.

كولیا هری: نالهكا هری، كهافهری، قهفتا هریا رستنی بتهشی
(العمیة، الجحش)

Kulya Hiryê: Aleka hiryê, kefa hiryê, qefta hiryâristinê bi teşîyê.

كوم: كولاف، سهریوش
(الطربوش، الطاقیه)

Kum: Kulav, serpoş.

كومت: كولته، كوپ، كوریو، چهل تور، شك
(الشنخاف، الشنخاب، القله، القمه، الذروه)

Kumt: Kulimte, kup, kurope, çel, turr, Şilk.

كوم چالك: تشتی دین ناخی فه قهشارتی
(البغیة)

Kumçalk: Tiştê dibin axê ve veşartî.

كومر: رمزی، پلن قهراندی
(الفحم)

Kumir: Rejwî, pelê vemirandî.

كومكوه: خمه كور، كمكه
(الوحد، الوزع، سام ابرص)

Kumkume: Xeme gur, kimkime.

كومینك: توخمهكن دانی به توفكن وی بخون، كیایهكه توفی وی بخون
(الكمن، نبات عشبي يؤكل، بذره)

Kumînk: Tuxmekê danîye tovkê wîdixon, gîyayekê tovē wî dixon.

كوم نزی: كولافن ناسنی، كولافن ز زنجیراچیکری
(القبعة العبدیة)

Kumzirî: Kulavê asinî, kulavê ji zincîra çekirî.

كون: چال، بوت، سمی، دهرهانی، دملیفه، قولوله، قوارك
(الثقب، الخرب، الثغرة، المجاز)

Kun: Çal, bot, simî, derhanî, delive, qulole, qewark.

كون: چافیک، پوزک، درافک، دملیفه
(المنفذ، الثقب، الجحر)

Kun: Çarvîk, pozik, deravk, delive.

كون: كونج، مالویته، لهمند
(الوجار، الترجمة للحيوان)

Kun: Kunc, malwîte, lehend.

کونی: کونیاتی: نقوی، قوریاتی، تی پیشینی، درهانی، سمتنی، پیرینی

(التغر، الثقب، النفذ)

Kuni= Kunyati: Niqobî, qewoiriyati, tēpeşinî, dirhanî, simtinî, perinî.

کونا باری: مالابری

(الدبله)

Kuna Bivri: Mala bivri.

کونج: لههههه، مالویته، کون

(الوجر، الفجوه، المخبا)

Kunc: Lehend, malwite, kum.

کونچیک: توخمهکی گیایه بی نویسهکه بمروقی فه دنویسیت

(القطرب، الفتاه، نبات، عشبی شوکی لصاق)

Kuncirk: Tuxmekê giyaye yê nwiske bimirovî ve dinwîsit.

کونجی: موی تیگرا، پرچی خهلهک وکوزیر، پرچی قرمچی وکوریشک

(المنق، اللزق، القطاط، المجدد للشعر)

Kuncirr: Mwîyê têkar, pirçê xelek î kuzîr, pirçê qirmîçî û kurîşk.

کونجی: دانن گیایهکی به بخون، دهقرن دبیت تهن بنانی بخون،

توقی گیایهکی دانی وه دبیت بی خارن لکل نانی

(السسم)

Kuncî: Danê giyayekîye dixon, dihêrin dibît tchîn binanî dixon, tovê giyayekî damîye dibît xarin dig-el nanî.

کونجی چوینک: کهلکن گیایی کونجین

(عیدان السسم)

Kuncî çwîvk: Kelê giyayê kuncîyê.

کونج بی: باتکه دهن بن کفش ویردهلنگیت جلکی بو موکمی بی ننتیک بون

(النفاخه، رقعہ تحت کم الثوب)

Kuncbirr: Pateke di bn binkefş û berdellingêt cilki bo mukumî yê netikbûn.

کوند: توخمهکی تیرایه ژتیریت دورنده

(نوع من الطیر الجارح)

Kund: Tuxmekê teyraye ji teyrê durrinde.

کوند: تیریت کوری قوت، تیریت بی کوری نان کوری کورت

(الابتر، الطیر بدون ذیل او قصیره)

Kund: Teyrê kurî qut, teyrê bê kurî an kurî kurt.

کوندیسک: کاسنی بهژن کورت، مروقنی بهژن کورت، کوندل فسک

هاجروک

(البحتری، القایع)

Kundirîsk: Kesê bejin kurt, mirovê bejinqut, kundilfisk, hacirrok.

کوندیسکی: کوندل فسکی، بهژن کورت، بارکفهری

(البحتر، القوع)

Kundirîskî: Kundil fiskî, bejin kurt, berikvebirî.

کوند ریسک بون: خومتیک بون، خوهبه رکفه بون، خوه نینانانیک

(التبحتر، التقبیع)

Kundi rîskbirin: Xwetêk birin, xwebiberikve birin, xweînanaêk.

کوندیسک چوی: کاسنی خوهبه رکفه بری، مروقنی تیگرا

(البحتر، المقبیع)

Kundirîskçuy: Kesê xwe biberikve birî, mirovê têkra.

کوندک: کوندل

(القرع، الدباء، الیقطن)

Kundîk: Kulind.

کون دوزیک: مالادریزیک، جهن دافنی تیگرا برنی

(الخرت، السم للابره)

Kunderzîk: Maladerzîkê, cihê davê têrabirnê.

کون نوی پشک: مالا دوییشکی

(جحر العقرب)

Kun dwî pişk: Mala dwîşîçkî.

کوندل فسک: هاجروک، بهژن قوت، مروقنی بهژن کورت

(القسی، البحدج، القزم)

Kundil fisk: Hacirrok, bejin qut, mirovê bejin kurt.

کون دوقی: مالاروقی، کونجاروقی

(الوجار للثعلب)

Kun rwîvî: Mala rwîvî, kunca rwîvî.

کون زو زوک: زندهمور، چالاچیای بازوردا چوی، کونا جیبای

وکی بهرایردن تیدا تنق تی تی بهیت

(الفجوه العمویه العمیقه فی الجبل)

Kun zirr zirrk: Zendehur, çala çîyay ya jorda çuy, kuna çîyay wekî bera berden têda teqteq zê bihêt.

کونا کوهی: چالکا کوهی
(الصماخ)

Kuna guhî: Çalka guhî.

کوه: پت، نیشیای، شل، گوروج، قویس، حوسیر
(القاصر، المعجز)

Kuh: Pit, neşyay, Şil, guroc, qwîs, husîr.

کوه: پوت، شل

(الفرس، الکيل، الکهام، المشلول)

Kuh: Pot, Şil.

کوهبون: نیشیان، شل بون، پوت بون

(التمجز، التفسر، التکهم، المشلل)

Kuhbûn: Neşyan, Şilbûn, potbûn.

کوهبوی: نیشیای، شل بوی، پوت بوی

(المفسر، الملک، المعجز، المقصر، الکهم، المشل)

Kuhbûy: Neşyay, Şilbûy, potbûy.

کوهتر: نیشیای تر، شل تر، گوروج تر، پوتی تر

(الاکل، الاضرس، الاکهم، الاشل، الاقصر، الاعجز)

Kuhtir: Neşyaytir, Şiltir, quroctir, potitir.

کوهکرن: شل کرن، گوروج کرن، پوتی کرن

(الاکهم، الاضراس، الاکلال، التمجيز، الاشلال)

Kuhkirin: Şilkirin, gurockirin, potikirin.

کوهکری: شل کری، گوروج کری، پوتی کری

(المعجز، الملک، المفسر، المقصر، المشل)

Kuhkirî: Şilkirî, gutockirî, potikirî.

کوهی، کوهیاتی: شلیاتی، گوروجی، پوتیاتی، نیشیاتی

(المعجز، الک، الکهم، المفسر، المشلل)

Kuhî= Kuhyatî: Şilyatî, gurocî, potiyatî, neşyanî.

کوه جون، کوه رقهجون: هیدی رقهجون، لوکوزین

(الهونا، التکوه)

Kuhçûn= Kuh rêveçûn: Hidî rêveçûn, lokuzîn.

کوه: چاوا، کوسا، چوا

(کیف)

Ku= Kuwe: Çawa, kusa, çewa.

کوهاتی: چاواتی، کوسایی، چواایی

(الکیفیة)

Kuwatî: Çawatî, kusayî, çeyayî.

کوهچک: تیزکی سى

(الجرى)

Kwîçik: Têjkê sey.

کون میخ: مالا میخشا هنگفینی یاکوفی، قولولا دارانان کونیت
بهر

(الفتح للنحل)

Kunmêş: Mala mêşahingvînî ya kwîvî, qulola
dara an kunê bera.

کونا قویتی: پوز، خه‌لکا قونی، چف چفک

(الشرح، الدیر)

Kunaqûnê: Poz, xeleka qînê, çivçivk.

کونا قونی: سوزر بچک

(المهبل)

Kuna quzî: Sorîçk.

کونکیت شانا هنگفینی: مالکیت شانا هنگفینی

(النخروب، الفلیه)

Kunkê Şana hingvînî: Malkê şana hingvînî.

کون کیریشک: کونجا کیریشکی، له‌مندا کیریشکی

(الختل)

Kunkêvrîşk: Kunca kêvrîşkê, lehenda kêvrîşkê.

کون مریوی: مالایوییا

(قریه النمل)

Kun mêrû: Mala mêrwiya.

کون مشک: مالوینامشکی

(القصاصه، اللزن، النافقاء)

Kunmişk: Malwta mişkî.

کونتی بموی: بیست

(الزق)

Kunê birwî: Pîst.

کونتی ومی: کونتی ناغی بی تزی

(الشنطی، امتلاء السقاء حتى ارتفع قوائمه)

Kunê rep: Kunê avê yê tijî.

کونتی گمنی: کونتی حمنوکی

(الحشن)

Kunê genî: Kunê hefanokî.

کونیشک: کونا بجویک

(المسام المسامه)

Kunîşk: Kuna biçwîk.

کونینوک: شکفتا لبری کولای

(الغار، المغاره)

Kunînok: Şkefta li berî kolay.

كوپری کورانی: دویر سه‌حکرنی، دویر سه‌کولانی، گه‌ولینی، گه‌ولیاتنی

(العراق، الحنق، الفموض، الابهام)

Kwîrwî= Kwîratî: Dwîr sehkirî, dwîr vekolanî, gewlînî, gewlîyatî.

کوپر کورن: کورن: قار قار، قیز قیز، زمه‌زیه (المویل، الصخب، الصراخ)

Kwîrkwîr= Kwîrên: Qarqar, qîjqîj, zimezwîr.

کوپر: گله‌ک پیر، کال، پیرئ کال (القحم، الهرم، الیفن)

Kwîr: Gelek pîr, kal, pîrê kal.

کوپر بون: کال بون، پیر بون (التهرم، التشیخ)

Kwîrbûn: Kalbûn, pîrbûn.

کوپر بوی: کال بوی، پیر بوی (المتهرم، التشیخ)

Kwîrbûy: Kalbûy, pîrbûy: kalbûy, pîrbûy.

کوپر تو: کال تو، پیر تو (الاهرم، الاشیخ، الایفن)

Kwîrtîr: Kaltîr, pîrtîr.

کوپر کین: کال کین، پیر کین (التهریم، الاشیخ، الایفن)

Kwîrkrin: Kalkîrî, pîrkrîr.

کوپر کری: کال کری، پیر کری (المشیخ، المهرم)

Kwîrkrîf kalkîrî, Pîrkrîrî

کوپری، کوپریاتی: کالی، کالیاتی، پیریاتی (القحم، الهرم، الیفن، الشیخوخه)

Kwîrî= Kwîratî: Kalî, kalyatî, pîryatî.

کوپر زان: دویر بین، پیر بین (الحانق، النطاس)

Kwîrzan: Dwîrbûn, bîrtîj.

کوپر زان: پیر بین، دویر بین (الحنق، الحذاق، الفطس)

Kwîrzanîn: Bîrtîjî, dwîrbûnû.

کوپر مشک: مشکئ کوره، مشکئ لئ ناخن دزئ (الخلد، ج مناخه)

Kwîrmîşk: Mişkê kore, mişkê libin axê dijîl.

کویج کویج: گازی کرنا سهی (الفرقس، نداء للکلب)

Kwîçkwîç: Gazi kirina sey.

کویجه: مال خوی، کف خوی، ره سبی، مافویاتی گوندی (الختار، المسن، الکهل)

Kwîçe: Malxwê, kevwxî, rihsî, maqwilê gundî.

کویر: چال، کئند، داجوی، نقوب، قور (العمیق، الفانر)

Kwîr: Çal, kend, daçûy, niqob, qor.

کویر بون: نقوب بون، داجون، کئندبون، قوربون (التعمق، التفور)

Kwîrbûy: Niqubbûn, daçûn, kendbûn, qorbûn.

کویر بوی: نقوب بوی، ژوردا چوی، کئندبوی، قوربوی (العمق، المغار)

Kwîrbûy: Niqobbûy, jordaçûy, kendbûy, qorbûy.

کویر تو: نقوب تو، ژوردا چوی تو، کئندتو، چال تو، قورتو (الاعمق، الاغور)

Kwîrtîr: Niqobtir, jordaçûytîr, kendtir, çaltîr, qortîr.

کویر کین: نقوب کین، ژوردا بون، کئندکین، چال کین، قورکین (التعمیق، التفور)

Kwîrkrin: Niqobkrin, jordabirin, kendkrin, çalkirin, qorkirin.

کویر کری: نقوب کری، ژوردا بیری، کئندکری، چال کری، قورکری (العمق، المغور)

Kwîrkrîf: Niqobkrîf, jordabîrîf, kendkrîf, çalkîrî, qorkîrî.

کوپری، کوپراتی، کوپراسی: چالی، قوری، کئندی، نقویاتی (العمق، الغور)

Kwîrî= Kwîratî= Kwîrahî: Çalî, qorî, kendî, niqobyatî.

کویر: نیرئ نیرئ ریش یئ دوسالی (التیس)

Kwîr: Nêrê pezê reş yê du sal.

کویر: میژ (العریق، المفق)

Kwîr: Mêj.

کویر: مروفتن، دویرنیز، تشتی گه‌لی ونه دبیار (الحانق، الفامض، المبهم)

Kwîr: Mirovê dwîrnêr, tîstê gewlî û nedîyar.

کویز نی: بیر نیژ، کویز فیکول
(السمه)

Kwîmêr: Bîrtîj, kwîr vekol.

کویز نیژ، کویز نیژان: بیریژی، دویرنیژان
(السمه، السمائه)

Kwîmêrî = Kwîmêrî: Bîrtîjî, dwînêrîrî.

کویز نی: هری ژمن، کفان ژمن
(النداف، الحلاج)

Kwîrînc: Herî jen, kivanjen.

کویرنی، کویرنیاتی: کفان ژمنی
(النداف، الحلاج)

Kwîrîncî = Kwîrîncîyaf: Kivan jenî.

کویره: چالا ناکیژ ناسن قوتی
(الکیر، کور الحداد، المنفاخ)

Kwîrhe: Çala agirê asin qutî.

کویره: فلتو، فیکیل، درموی
(کنایه عن الکذب، والنفاخ فی الامور مبالغه)

Kwîrhe: Filto, firrêl, direwîn.

کویره فان: ناسن کەر، ناسن قوت
(الحداد)

Kwîrhevan: Asin ker, asin qut.

کویرههانی: ناسن قوتی، ناسن کهری
(الحداده)

Kwîrhevanî: Asinqutî, asinkerî.

کویزه، کویزماز: گییابه نئافیداجیدبیت خاف وترش کری ولینای
دخون

(الجرجیر، الیونوفر، الثیلوفر، نبات عشبی مانی یۆکل محمضا)

Kwîz = Kwîzmaz: Gîyaye di avêda cêdîbît, xav
û tirş kirî û lê nay dixon.

کویزی: پرتا فیکفی، کهری فیکفی، کهرکی فیکفی، فیکفی پراسی
پراسی، تیقارتزا فیکفی

(الفرض، الزوجه، الحزه، الضلع)

Kwîzî: Pirta fêqî, kerê fêqî, kerrikê fêqî, fêqîyê
pirasî pirasî, tîvarêza fêqî.

کویزی کویزی: فیکفی ماسی ماسی
(الحزز، المضلع، المفرض)

Kwîzîkwîzî: Fêqîyê masî masî.

کویزی کویزی بون: پرت پرت بون، پراسی پراسی بون
(التحزز، التضلع)

Kwîzî kwîzîbûn: Pirt pirtbûn, pirasî pirasîbûn.

کویزی کویزی بوی: پرت پرت بوی، پراسی پراسی بوی
(المضلع، المحزز)

Kwîzî kwîzîbûy: Pirt pirtbûy, pirasî pirasîbûy.

کویزی کویزی تو: پرت پرت تو، پراسی پراسی تو
(الاحزز، الاضلع)

Kwîzî kîzîtir: Pirt pirtîr, pirasî pirasîtir.

کویزی کویزی گرن: پرت پرت گرن، پراسی پراسی گرن
(التحزز، التضلع، الاحزاز، الاضلاع)

Kwîzî kwîzîkirin: Pirt pirtkirin, pirasî pirasîkirin.

کویزی کویزی کری: پرت پرت کری، پراسی پراسی کری
(المضلع، المحزز)

Kwîzî kwîzîkirî: Pirt pirtkirî, pirasî pirasîkirî.

کویزه، دغفلن قفسر سه رادین دکهفیت دهمی موخلکرنا دغفلن
بیدمزی، کا مهن، قرش کر

(العصافه، القصاره، الجذم، القصل، الجذامه)

Kwîzre: Dixelê viser serradê di kevîr demê
moxilkirina dixelê bêderê, kamezin, qirşgir.

کویزک: گییابهکی زهره لبهبارا شین دبیت ترش کری نولینای
دخون

(الفراس، نبات عشبی یۆکل محمضا ومطبوخا)

Kwîzîrk: Gîyayekê zivre li be yara şîn dibît tirşkirî
û lê nay dixon.

کویزه، کویژک: حیوانهکی ومکی کیتکابه، تخلیطهکی زنیومرا به
ومکی کیتکی به

(المنصهار)

Kwîje = Kwîjk: Hêwanekê wekî kêtkaye, texlîtekê
zinêweraye, wekî kêtkêye.

کویسهله: حیوانهکه قهرقودهکی مهستی یی تیومراندی به
(السلفاه)

Kwîsele: Hêwaneke qerqodekê hestîyê tîwerandîye.

کویسهلی نیژ
(الغیلم)

Kwîselênêr.

کویسلێ ئاھی، رەق
(لەجا)

Kwīselê avî: Raq.

کویسەن: نزم رێفەچۆن، خۆمخشاندا لاسەر زکی
(الانسلال، المرحف علی البطن)

Kwīšm: Nizim rêveçûn, xwexişandina liser zikî.

کویسای: کەسێ خۆه نزم کرێ دەمێ رێفەچۆن
(المتسلل، المرحف علی البطن)

Kwīsay: Kesê xwe nizimkirî demê rêveçûnê.

کویساندن: خۆه خشاندا لاسەر زکی
(الاسلال، السلیل، المرحف علی البطن)

Kwīsandin: Xwe xişandina liser zikî.

کویساندی: کەسێ خۆه مەلساندی و بێرێفە چۆی
(السلل، المرحف علی البطن)

Kwīsandî: Kesê xwe melisandî û birêveçûu.

کویستان: زۆزان، جێه هافینێ هین و سار
(الصرود، الصرود، المصیف)

Kwīstan: Zozan, cihê havînê hîn û sar.

کەشە: بێ ناخ کرنا کاتێ داری دارههیا بەدەت بێت بێکە دی بێ
داری، وەک تیرکامییۆی بێکەمین بێ ناخ دارههیا بەدەت بێت
بێکە دی
(العکس، الترقد للنبات)

Kwīşē: Bin axkirina katê darî darihî ya bi det, bi
bît bineke dî yê darê, wek tîrka mēwî bi çemînin
bin axê darihî ya bidet bibit bin kê dî.

کویشە بۆن: بێ ناخ کرنا کاتێ بۆرە دانی
(الترقد، التعکس)

Kwīşebûn: Binkirina katey borihî danê.

کویشە بۆی: کاتێ بێ ناخ کرێ بۆرە دانی
(المرقد، المعکس)

Kwīşebûy: Katê bin axkirî, borihdanê.

کویشە تۆ: پتەر بێ ناخ کرێ
(الارقد، الاعکس)

Kwīşetir: Pîtur bin axkirî.

کویشە کرێ: رازاندنا کاتەکی داری ژماکی بێ ئەردی دوسێ سالا
دێ هیللن و سالا دێ رها دەت پاشی دێ ژقورمی بێن دێ بیت
بەندارەکی خۆه سەر
(الترقد، الارقاد، الاعکاس)

Kwīşekirin: Razandina katekê darî ji makê bin
erdî dū sê asla dē hêlin wesa dē riha det paşî dē
ji qurmî birin dē bît binedarekê xweser.

کویشە کرێ: کاتێ چەماندی بێ ناخ
(المرقد، المعکس)

Kwīşekirî: Katê çemandî, bin axê.

کویشکی: پەمبلوکی، حەفنوکی، گەنی
(العفن، الکرج، التمه)

Kwīşkî: Pembilokî, hefinokî, genî.

کویشکی بۆن: پەمبلوکی بۆن، حەفنوکی بۆن، گەنی بۆن
(التعفن، التکرج)

Kwīşkbûn: Pembilokbûn, hefinokîbûn, qenîbûn.

کویشکی بۆی: پەمبلوکی بۆی، حەفنوکی بۆی، گەنی بۆی
(العفن، المکرج)

Kwīşkbûy: Pembilokbûy, hefinokîbûy, qenîbûy.

کویشکی تۆ: پەمبلوکی تۆ، حەفنوکی تۆ، گەنی تۆ
(الاعفن، الاکرج، الاثمه)

Kwīşkîtir: Pembilokîtir, hefinokîtir, qenîtir.

کویشکی کرێ: پەمبلوکی کرێ، حەفنوکی کرێ، گەنی کرێ
(التعفن، التکرج)

Kwīşkîkirin: Pembilokîkirin, hefinokîkirin,
qenîkirin.

کویشکی کرێ: پەمبلوکی کرێ، حەفنوکی کرێ، گەنی کرێ
(العفن، المکرج)

Kwīşkîkirî: Pembilokîkirî, hefinokîkirî, qenîkirî.

کویشکیاتی: پەمبلوکیاتی، حەفنوکیاتی، گەنیاتی
(العفونه، التماهه، الکرج)

Kwīşkyatî: Pembilokyatî, hefinokîyatî, qenîyatî.

کویشک: کەفچک، مۆچ کرنا پارێتی نانی بۆلێن دانا بێ خارانێ
(الملقه المغر من الخبز یؤکل بها الالبان ونحوها)

Kwīşik: Kevçik, moçkirina parîyê nanî bo libin
dana pê xarnê.

کویشک لێدان: خارنا بکولانی
(الاکل التهم، شراهه الاکل)

Kwīşik lēdan: Xarna bikulavî.

کویف کویف، کویفین: فیر فیر، کف کف
(الفصح، الزفیر، الزف)

Kwīşkwīf= Kwīşēn: Firfir, kifikif.

کویفی: نەکەفی، زنیوەرێ لچولی دئیت ژمورفا درهفیت، حیوانێ
دویر مروف

(الوحش)

Kwīşvî: Nekehî, zinêwerê li çolî di jît ji mirova
direvît, hêwanê dwîr mirov.

کویلی بون: دویر بون، بچولی کمتن
(الوحتش)

Kwîvbûn: Dwîrbûn, biçoliketin.

کویلی بوی: تشتی بچولی کمتن
(الوحتش)

Kwîvbûy: Tiştê bi çoliketî.

کویلی تر: بچولی کمتن تر، دویر مروف تر
(الوحتش)

Kwîvtîr: Bi çoliketîtîr, dwîrmirovtîr.

کویلی کرن: بچولی نیخستن، دویر مروف کرن
(الایحاش، التوحش)

Kwîvkîrin: Bi çolîfêxistin, dwîrmirovkîrin.

کویلی کری: بچولی نیخستی، دویر مروف کری
(الوحتش)

Kwîvkîrî: Bi çolîfêxistî, dwîrmirovkîrî.

کویلیاتی: ژینا بتن، ژینا دویر مروفی
(الوحشیه)

Kwîvyatî: Jîna bitinê jîna dwîmîrovî.

کویفه چیر: چیرواتی دویر بی کلهک نه میت چیراندن
(الایحاش، المراعی العالیه البعیده عن الرعی)

Kwîvçer: Çerwanê dwîryê gelek nehêt çerandin.

کویلی: قونا بفری، دویفی نامویری
(عقب الفاس)

Kwîvî: Qûna bivî, dwîvê amwîrî.

کویکریک: توخمه کن دار کویکایه
(النقار، طائر)

Kwîkwîk: Tuxmekê darkokaye.

کوین: چادر، خیفه، رمش مال، خانین پهری
(الفسطاط، الغباء، النج، الوطاق، بیت الشعر)

Kwîn: Çadir, xîvet, reşmal, xaniyê perokî.

کویپ: ترار
(القدح)

Kob: Tirar.

کویپک: دل ستور، زوردار، دل موکوم، سهردا جوی
(القاسی، الظالم، الطاغی)

Kopek: Dil stwîr, zordar, dilmukum, serda çûy.

کویپک، کویپکیاتی: زوردار، دل ستوری، سهردا جوی
(القسوه، الظلم، الطغیان)

Kopekî= Kopekatî: Zordarî, dilstwîrî, serdaçûnî.

کوتان: کوزک، دوینه، خلاتانی بوکوالی
(الحضیره، الکثیر، الدمه، الفنه، الزویه، الحبک)

Kotan: Kozik, dwînhe, xelatani bo kewalî.

کوتانا مروفا: کوفند
(الحضیره، الحلبه، الحبک)

Kotana mirova: Govend.

کوتل: نخبارا ناغا ناشی، زفرکا ناغا لسرک مهری
(مخزن الماء للطحون)

Kotel: Endara ava aşî, zivîrka ava li serik herifî.

کوتلکی: نژینا گوب وفر، ناهاهین بی گوشه و بیخل
(البناء الرحوى الدائرى)

Kotelkî: Nijîna gurr ûvîr, ava hiyê bê goşê û êxil.

کوتل: تهرمتی جان و دهنک خومشه کویلی وکهمی مهر دو همت
(الحمام)

Kotîr: Teyrekê can û deny xweşe kwîvî û kehî herdu hene.

کوترا کویلی: کوترا جوی
(الوقفا، الحمام البری الزرق)

Kotîra kwîvî: Kotîra çolî.

کوتن: قفاندنا بدانا، کراندن، قهریقن
(البرم، القرص، المقص، کشیم، البزیم)

Kotin: Qefandina bididana, kirrandin, verwîtin.

کوتی: تشتی قهریقن، تشتی بدانا قفاندی
(المقرض، المقص، کشیم، البزیم)

Kotî: Tiştê verwîtî, tiştê bididanadî qefandî.

کوچ: گابی بی شاخ، هوتک
(الاجل للثر)

Koç: Gayê bê şax, hotik.

کوچی، کوچیاتی: حوتی، وحویتیاتی
(الجلع)

Koçî= Koçyatî: Hotî, hotiyatî.

کولج: پزێ سپی بی شاخ، براتی بی شاخ
(الاجم للشاه)

Koç: Pezê spî yê bê şax, beranê bê şax.

کوچی، کوچیاتی: حوتیاتی
(الجم)

Koçî= Koçyatî: Hotiyatî.

كوچك: مېڤان خانه

(الضفاة، دار الضيافة، المضيفة)

Koçik: Mêvan xane.

كوچه: كڅل بهر، بهرئ دوشك وتخته

(الدعامة، الدكة)

Koçe: Kêlber, berê doşk û texte.

كوچهك: كاربه دستكتن نولئ ئيزدييا نه

(منصب ديني يزیدی، العراف، الكاهن)

Koçek: Karbidestekê olê Êzîdîyaye.

كوچهك: رهمند، نهناكنجي

(الرجال، البدو)

Koçer: Revend, neakincî.

كوچهك، كوچهكياتي: رهمندی، رهمندياتي

(الرجال، الرجل، البداة)

Koçerî= Koçeryatî: Revendî, revendîyatî.

كوچه: هريا بسك كورت ياتئكرا

(الصوف لكث، الغنم لكث، الصوف)

Koxe: Hîrya bisk kurt û yatêkra.

كوخ: چالي كڅر، كومتن كڅر، شكڅر

(الفار، القضا، الاكمة)

Kox: Çelî kevir, kumtê kevir, Şikêr.

كوخه رهش: شكڅڅ بهر رهش

(الوجهة، الوجهاء، الوجهة، الصخر)

Koxerêş: Şikêrê berreş.

كوځه: چهماي، كڅاني، خويل

(الاحدب، المحدث)

Kod: Çemhay, kivanî, xwîl.

كوځه بون: چهماي، كڅان بون، خويل بون

(التحديب، التقوس، الانحاء)

Kodbûn: Çemhan, kivanbûn, xwîlbûn.

كوځه بوي: چهماي، كڅان بوي، خويل بوي

(التقوس، المحدث، المنحنى)

Kodbûy: Çemhay, kivanbûy, xwîlbûy.

كوځه تر: چهماي تر، كڅان تر، خويل تر

(الاقوس، الاكثر حدبا)

Kodtir: Çemhaytir, kivantir, xwîltir.

كوځه كڅڼ: چهمانڼ، كڅان كڅڼ، خويل كڅڼ

(التحديب، الاحداب، التقويس، الحني)

Kodîkirin: Çemandin, kivankirin, xwîlîkirin.

كوځي، كوځيياتي: چهماي، كڅانياتي، خويل

(الحدب، الحني)

Kodî= Kodyatî: Çemhanî, kivanyatî, xwîlî.

كوځ، كوځي: تراريئ ناف فهخارنتي بئ داري

(العن، القرو، الحنف)

Kod= Kodik: Tirarê av vexamê yê darî.

كوځي: چوك، نؤنو

(الركبة)

Kodik: Çok, ejon.

كوځي، كوځي: تيزكڅي هرجڅي

(الجبيس، ولد الدب)

Kodik= Kodî: Têjkê hirçê.

كوځه، كوځه: درافڅي پزو ترشڅي

(خسريه الغنم)

Kod= Kode: Diravê pezû terşî.

كوځهئ ئسماني: قويا ئسماني، ئاقدا ئسماني

(قبة السماء)

Kodê esmanî: Quba esmanî, aqda esmanî.

كوځهئ خازوكڅي: توربڅي خازوكڅي، توربڅي خازوكڅي

(الكشكول، وعاء المتسول)

Kodê xazo kîyê: Turbê xazokî, trwîrê xazokî.

كوځهئ كيراخڅي: ئامانڅي مزڅي كهمسي جووڅي ئافڅي ئماليت وځاد

دعت وياقڅ دكعت

(وعاء اجرة الوراء العينية)

Kodê kerraxî: Amanê mizêkesî coyêt avê dimalît û

rad det û paqij diket.

كوځه: حوتځ، چاف تاري، بئ بيناهي، كلي كوزه

(الاعمى، المكفوف، الاعور، الكفيف)

Kore: Hutim, çavtarî, bêbîndahî, kilê kore.

كوره بون: حوتځ بون، چاف تاري بون، بئ بيناهي بون، كلي

كوره بون

(التعور، التكفف، التعمية)

Korebûn: Hutimbûn, çavtarîbûn, bêbîndahîbûn,

kilê korebûn.

كوره بوي: حوتځ بوي، چاف تاري بوي، بئ بيناهي بوي، كلي كوزه

بوي

(المعمى، المكفف، المعور)

korebûy: Hutimbûy, çavtarîbûy, bêbîndahîbûy,

kilê korebûy.

کور: قور، چال، تنویر، کەند، زەندهور، قوار
(الحفر، القعر، الهوة، الوهده)

Kor: Qor, çal, tenwîrk, kend, zendehor, qewar.

کور بۆن: قوربۆن، قورین، چال بۆن، کەند بۆن، هەلخەپیرین
(التحفر، التقعر)

Korbûn: Qorbûn, qewirîn, çalbûn, kendbûn, helxepirîn.

کور بوی: قوربوی، قوروی، چال بوی، کەندبوی، هەلخەپیری بوی
(الحفر، القعر، المنحدر)

Korbûy: Qorbûy, qewirî, çalbûy, kendbûy, helxepirîbûy.

کور تو: قور تو، قوروی تو، چال تو، کەند تو، زەندهور تو، هەلخەپیری تو
(الحفر، القعر، الاهد)

Koretir: Qortir, çaltir, kendtir, zendehortir, helxepirîtir.

کور کین: قورکین، چال کین، کەند کین، هەلخەپیراندن، قوراندن
(الاحفار، التحفیر، التقعیر، الاقمار)

Korekirin: Qorkirin, çalkirin, kendkirin, helxepirandin, qewirandin.

کور کیری: قورکیری، چال کیری، کەندکیری، هەلخەپیراندی، قوراندی
(الحفر، القعر)

Korkirî: Qorkirî, çalkirî, kendkirî, helxepirandî, qewirandî.

کورینی، کورینیاتی: قورینی، چالیاتی، کەندیاتی، قورینی، هەلخەپیریاتی
(الحفر، القعارة، الهوة، الوهده)

Korî= Koryatî: Qorî, çalyat, kendîni, qewirîni, helxepirîni.

کورکێ: یاریه که کورمکێ بکولن بچوێک گویژ مازیا دهاقێژن تیدا
(المزاد، لعب الاطفال، رمى الجوز فى حفرة)

Korkê: Yariyeke korekê di kolin biçwîk gwîz û maziya di havêjin têda.

کورک: قوارک
(البزء)

Korik: Qewark.

کورە: تو، حوت، تو، چاف تارى، تو، بىناهى، تو، کلی کورە، تو
(الاشد عمى، الاكثر عورا، الاكثف)

Koretir: Hutimtir, çavtarîtir, bêbindahîtir, kilê koretir.

کورە کین: حوت، کین، چاف تارى، کین، بى بىناهى، کین، کلی کورە کین
(الاعماء، التعمير، الاكثاف، التكثيف)

Korekirin: Hutimkirin, çavtarîkirin, bêbindahîkirin, kilê korekirin.

کورە کیری: حوت، کیری، چاف تارى، کیری، بى بىناهى، کیری، کلی کورە کیری
(العمى، المعور، المكثف)

Korekirî: Hutimkirî, çavtarîkirî, bêbindahîkirî, kilê korekirî.

کورەمى، کورەمى: حوت، حوتمىاتی، بى بىناهىاتی، کلی کورەمىاتی
(العمى، العمهان، المعور، العمه)

Koreyî= koratî: Hutimî, hutimîyatî, bêbindahîyatî, kilêkoreyatî.

کورە یتک: یەباریک، یتکا نه دیبار، یتکا کوریی
(الملاحیج، الخادع، الترتیبه)

Korêk: Peyarêk, rêka nedîyar, rêkakwîrî.

کورێ زکماک: حوت
(الضریر، الاکمه)

Korê zikmak: Hutim.

کورە یازکماکی: حوتی
(الکمه)

Koreyazikmakî: Hutimî.

کورێ بجالمکی: کلی کورە
(الاعد)

Korê biçavêkî: Kilî kore.

کورەمى: چاف تارىاتی
(العمهان)

Korahî: Çav taryat.

کورە مار: توخمەکی مارێت زەندەدارە
(الصل، الصلیل)

Kore mar: Tuxmekê marêt jehirdare.

کوردا ملی: قوردا ملی، چالکا ملی
(الحق)

Koramilî: Qora milî, çalkamîlî.

کور کورک: توخمهکتی تهریت دورند ه به نیرجیقانه
(العقیب، طائر)

Korkork: Tuxmekê teyrê durindeyê, nêrçîrvane.

کور کور میرانی: یاریهکه کورکا دیکولن و بهرکالسر دگین
(المنقله، لعب المنقله)

Korû mîranê: Yariyeke korka dikolin û berka li ser digêrin.

کوردا سمری چییای: خار، ناف سمر
(النخفه)

Korasêrê çiyay: Xar, nav ser.

کوردا چایی: قوردا چایی
(الحجر، اللجج، غار العين)

Kora çavî: Qora çavî.

کور: پاویز خویر، چەروانی زفستانێ بێ پەلەخ پەزی لێ بچەرن
(الشتی، المراعی الشتویه)

Koz: Pawîz xwîr, çerwanê zivistanê yê pelex pezi lê bi çêrinin.

کورک: کوتان، دوینه، خەلایەزان هەژ تانک
(الکثیف، الدمه، الزریبه، الحکە)

Kozik: Kotan, dwinhe, xela pela pejan hej û tank.

کورک: فێقێن نه بوی ونه کهشتی، کهرک، تویتک، کورکا هتارو بها
(المجن، للثمار والفاكهه)

Kojik: Fêqîyê nebûy û negihiştî, kerrik, twîtik, kojika hinar û biha.

کورسە: بێ ره، بێ وهدين، روئ تيل
(السنط، السناط، الامرد)

Kose: Bêrih, bêrihdîn, rwîtîl.

کورسە: قومین کوزیت وی قوت کرین، تشتن کورکراندی ژ چوکول و سوبیا
(الهیکل المنحوت زواياه)

Kose: Qwîmê kujê wî qutkirin, tiştê gogirandî ji çukul û swîya.

کورسەیی، کورسەياتی: روی تیلی، بێ رهدينی
(السناطه، المرء)

Koseyî= Koseyatî: Rwîtîl, bêrihdînî.

کورسک: کوتان، دوینه، خەلایشف تانا چیکری
(الزریبه، الحضيره، الدمه، الحکە)

Kosk: Kotan, dwinhe, xela bişivtana çekirî.

کورستک: زنجیر، زنجیرا زبکی
(السلسه ويخص سلسله الفضة)

Kostek: Zincîr, zincîra zîvî.

کوروش: دمانا ژنایدا چەماندی، ژکی هەتاران بەرسینگا
(الحضن، الحجر، الثبنة)

Koş: Demana jinavda çemandî, ji zikî heta ran û bersinga.

کوروش خەلە: فاله، بهیار، چول، چوتینه، خالی
(الفراغ، الخواء، الخلاه)

Koşxêlê: Vala, beyar, çol, ûutêne, xalî.

کوروش خەلە بون: فالابون، چول بون، بهیاربون، خالی بون
(التخلی، التفريغ)

Koşxêlebûn: Valabûn, çolbûn, beyarbûn, xalîbûn.

کوروش خەلەبوی: فالابوی، خالی بوی، بهیاربوی، چول بوی
(المخلی، المفرغ، المخوی)

Koş xêlebûy: Valabûy, xalîbûy, beyarbûy, çolbûy.

کوروش خەلەت: فالاتر، خالی تر، بهیاتر، چول تر
(اللاخوی، الاخلی، الافريغ)

Koş xêletir: Valatir, xalîtir, beyartir, çoltir.

کوروش خەلەکر: فالاکرن، خالی کرن، چول کرن، بهیارکرن
(الافراغ، الاخذ، التخيويه)

Koş xêlekirin: Valakirin, xalîkirin, çolkirin beyarkirin.

کوروش خەلە کر: فالاکری، خالی کری، چول کری، بهیارکری
(المخلی، المفرغ، المخوی)

Koş xêlekirî: Valakirî, xalîkirî, çolkirî, beyarkirî.

کوروش خەلەیی، کوروش خەلەياتی: فالایی، فالامی، بهیاری، چولیاتی، خالیاتی
(الفراغ، الخواء، الخلاه)

Koş xêleyî= Koş xêleyatî: Valayî, valahî, beyarî, çolyatî, xalyatî.

کورلی: پورتکا تەیری، کولیسکا تەیری
(العرف اللطاني)

Kofi: Portka teyrî, gulîska teyrî.

کویلی پوشک: توخمه‌کن چوپکایه
(القتبره، القیره، عصفور)

Koffreshk: Tuxmekê çwîşkaye.

کویلی: شاشک، چاراسیری، پوشیا سیری، کولافی بلند
(العمامه للنساء، التاج)

Koffi: Şaşık, çaraserî, poşiya serî, kulavêbilind.

کویفک: نامانی خالی کرنا تشتی روغن، دھق قره و لویلی تنکه
(القح، الراویق)

Kovik: Amanê xalîkirina tiştê rohn, dev firh û lwilî tenge.

کویفان: دلهم، قهر، دامان

(العرض، الاسی، الکمد، الحسره، اللھف)

Kovan: Delem, qehir, daman.

کویفان دار: دلهمی، قهری، دامای

(الحسیر، الاسی، الحریض، الکامد، اللاھف، الملھف)

Kovandar: : Delemî, qehirî, damay.

کویفان داری: دلهمیانی، قهرین، دامان

(التحسر، التحرض، التئسی)

Kovandarî: : Delemyatî, qehirîn, daman.

کویفار: نانوخ، تخا پیرا

(الجله)

Kovar: Anox, texa perra.

کویلی: نه‌کمی، ژیوارچی چولی، خوه جهی چول ویبارا

(الوھش)

Kovî: Nekehî, jîwarê çolî, xwecihê çol û beyara.

کویک: کار، جلک، راپنج

(المسبوت، الزی، هیته اللباس)

Kok: Kar, cilk, rapêç.

کویک: تمام، سراسر، بيسروبر، کوتا

(الزینه، الکامل، المرتب، المنظم)

Kok: Timam, serast, biserûber, kûta.

کویک بون: سراسر بون، کوتا بون، بيسروبربون

(التزین، التکمل، الترتیب، الانتظام)

Kokbûn: Serastbûn, kûtabûn, biserûberbûn.

کویک بوی: سراسر بوی، تمام بوی، بيسروبربوی

(المزین، المکمل، المنظم، المرتب)

Kokbûy: Serastbûy, timambûy, biserûberbûy.

کویک تر: سراسر تر، کوتا تر، بيسروبرتر، تمام تر
(الازین، الکامل، الانظم، الارتب)

Koktir: Seratîr, kûtatîr, biserûbertîr, timamîr.

کویک کرین: سراسر کرین، کوتا کرین، بيسروبرکرین، تمام کرین
(التنظیم، الترتیب، الاکمال، التزین، التکمیل)

Kokkirin: Seratîkirin, kûtakîrin, biserûberkirin, timamîkirin.

کویک کری: سراسر کری، کوتا کری، بيسروبرکری، تمام کری
(الکمل، المرتب، المزین، المنظم)

Kokkirî: Seratîkirî, kûtakîkirî, biserûberkirî, timamîkirî.

کویکی، کویکیاتی: سراسرستی، کوتایی، بيسروبرستی، تمامی
(النظام، الکمال، الزینة، الترتیب)

Kokî= Kokyafî: Serafî, kûtayîr, biserûberyafîr, timamî.

کویل: ناخویر، کوف، هل، زنج، خانیتی بچویک
(الکوخ، السباغ، الکاغ)

Kol: Axwîr, gov, hel, zinc, xaniyê biçwîk.

کویل: کوف، هل، ناخویر، نخخته خانه
(الاصطبل)

Kol: Gov, hel, exteane.

کول: رویت، رويس، دەرڤالا، حوچ

(الحاسر، العاری، الاجرد)

Kol: Rwiî, rwiî, dervala, hoç.

کویله: خولام، یعنی، سپان
(الخادم)

Kole: Xulam, benî, sepan.

کویله کویله: دهیتی داری بین کویدی زفستانتی پشتی لسه بفری
بین دیکشن

(لوح خشبی لنقل العلف علی الثلج بالزحاف)

Kol= Kole: Depêdariyê kod, zivistanê piştî li ser befrê pê di kêşin.

کویاک: چهپرک، خانیکی نیرچیرئ

(القفیه، الوصیده، القتره، البراء، الزبیه للصید)

Kolk: Çeperk, xanikê nêrçîrê.

کول مریشک: خانینی دیکلو مریشک (الخم)

Kolmirîşk: Xaniyê dî kil û mirîşka.

کویل میشک: میشه‌فانک، مالا میشا

(العمیره، العسالة)

Kolmêşk: Mêşevank, mala mêşa.

کورم: کزده، بارسته، تلخه
(الصبره، الکوه)

Kom: Gizre, bariste, tilxe.

کورما مروئا: نوبیه، قبول تیب قومرته، لهشکر جلهب، چک هم
(القوم، الجمهور، الطائفة، المسکر، الجمع)

Koma mrova: Obe, qol, qumirte, leşker, celeb, vekcem.

کورم بون: خربون، فیک کتن، قومرته بون، فجهمهان
(الاجتماع، التجمع، التجمهر، التکوم، الرکام)

Kombûn: Xirbûn, vëkketin, qumirtebûn, vecemhan.

کورم بوی: خربوی، فیک کتن، قومرته بوی، فجهمهان
(الجمع، الکوم، الرکم، الجمهور، المکرّم)

Kombûy: Xirrbûy, vëkkefi, qumirtebûy, vecemhay.

کورم تر: خرت، فیک کتن، قومرته تر، فجهمهان تر
(الاجمع، الاکوم، الارکم)

Komtûr: Xirtir, vëkketitir, qumirtetir, vecemhan. tûr.

کورم کرن: خرکرن، فیک تیخستن، فجهماندن، قومرته کرن
(التجميع، الاجماع، التکويم، الارکام)

Komkirin: Xirrkirin, vëkëxistin, vecemandin. Qumirtekirin.

کورم کرى: خرکرى، فیک تیخستن، فجهماندى، قومرته کرى
(الجمع، الجمهور، الرکم)

Komkirî: Xirrkiriû, vëkëxistî, vecemandî. Qumirtekirî.

کورمى = کورماتى: خربواتى، خربونى، خربونى، فجهمهانى، قومرته تينى، فیک کتنى
(الجماعه، المجتمع، المجموع)

Komî= Komatî: Xirryatî, xirrbûnî, xirînî, vecemhanî, qumirtetînî, vëkketinî.

کورم گر: قومرته
(اللجنة، المؤتمر)

Komgir: Qumirte.

کورمان = کومار
(المجتمع، الجمعية، الجمهور، الجمهوريه)

Koman= Komar .

کورلان: کهرخ، ریک، ربار، شقام، جاده
(الفايزه، الرقب، الرقاق، الطريق، الشارع)

Kolan: Kerx, rêk, rêbar, Şeqam, cade.

کورلاتى: کهرده، کتور، کولان قوت، فعليته، راخوئه
(الرعاع، التکسيع، الهمج)

Kolanî: Gerîde, ketwer, kokanqut, felite, raxwîte.

کورلان: هلخپيراندن، هلشکافتن، هل کمان
(الحفر، العزق، النکش)

Kolan: Helxepirandin, helşikaftin, helkenan.

کورلانا چافى: چاف قهراندن، چاف هلکشان
(الققا)

Kolana çavî: Çav qewirandin, çavhelkêşan.

کورلان قوتان: کهرمانا بى شول، چهرين، چرخين
(التکسيع)

Kolan qutan: Gerhana bê şol, çewirin, çerxîn.

کورلان قوت: کهریدى بى کار، سانوره، ساعيل
(التکسيع)

Kolan qut: Gerîdê bê kar, saorre, sa'êl.

کورلان قوتى: چرخينا بى شول، چهرين
(الکسيع)

Kolanqutî: Çerxîna bê şol, çewirî

کورلنک: نامورمه دارا بى نکولن بو کفچکيت خارنى
(الحفار، اله يحفر بها الخشب للملاق ونحوها)

کورلانا بيرى: قهراندن، خرتاندن، پلخانه کرن، قهمبر کرن
(النبت، اخراف التراب من البئر)

Kolana bîrê: Qewirandin, xerritandin, pilxanekirin, qenebirkirin.

کورل مال: گازيبا هاروتنا ميريشکا بو کورلکى وان
(الايماز للدجاج الى الخم)

Kolmal: Gaziya hajotina mirîşka bokalkêwan.

کورله وار: دهره دهر، بازتله، هافى، بئلگاز، ژار، بى خودان، بى کسى، بى ریک
(الشرد، النازح، البانس)

Kolewar: Derbeder, bajêle, havî, belingaz, jar, bêxdan.

کورله وارى: دهره دهرى، بازتله، هافياتى، بئلگازى، ژارى، بى کسى، بى ریکياتى
(التشرد، النزوج، الهيمان)

Kolewarî: Derbederî, bajêleyî, havîyatî, belingazî, jarî, bêkesî, bêrekîyatî.

كوونه تر: سهرتر، قهیرتر، پیرتر، کال تر، پوش تر، ناف سالف چو تر
(الاکهل)

Konetir: Seretir, qeyretir, pîretir, kaltir, poştir, navsalveçtytir.

كوونه کرن: سهرکرن، قهیرمکرن، پیرکرن، کال کرن، پوش کرن
ناف سالفمیرن
(الاکهل، التکهیل)

Konekirin: Serekirin, qeyrekirin, pîrekirin, kalkirin, poşkirin, navsalvebirin.

كوونه کری: سهرمکری، قهیرمکری، پیرکری، کال کری، پوش کری
ناف سالفمیری
(المکهل)

Konekirî: Serekirî, qeyrekirî, pîrekirî, kalkirî, poşkirî, navsalvebirî.

كوونه ی: سهریاتی، قهیری، پیری، کالی، پوشی
سهریاتی، پیریاتی، قهیریاتی
(الکوله العوان، الشیخوخه)

Koneyî= Koneyatî: Sereyî, qeyreyî, pîrî, kalî, poşî, sereyatî, pîryatî, qeyreyatî.

كوونه ین: پیرین، قهیرین، کالین، سهرین
(السالف، المسلف)

Konejin: Pîrejin, qeyrejin, kalejin, serejin.

كوونه مین: پیرمین، قهیرمین، سهرمین، کالمین
(السالف، المسلف)

Konemêr: Pîremêr, qeyremêr, seremêr, kalemêr.

كوونه مین: خیفات، چادر، رمش مال، خانین، پهرکی
(الخباء، الوطاق، الفسطاط، بیت الشعر)

Kûn: Xivet, çadir, reşmal, xaniyê perokî.

كوو: چنکی، چنکو
(لأ، حیث)

Ko: çinkî, çinko.

كوواتی: کوونی: چنکیاتی، چنکواتی
(الحیثیه، الحیثیات)

Kowatî= Kowînf: Çinkîyatî, Çinkowatî.

كوو ره: چیه، جاوا، کوسا، چ
(کیف، ماذا)

Kowe: Çiye, çawa, kusa, çi.

كوومال= کوومین: خرکه، قهجه، فک، نڅ
(الجمعیه)

Komel= Komîn: Xirgeh, vêcem, vekêx.

كووما مخلی: شخره، لهوده، گدیش
(المرمه)

Koma dexlî: Şixre, lewde, gidiş.

كووما دانى: بارستا دانى
(الصبره، الصوبه)

Koma danî: Barista danî.

كووم گرتن: قومرته بون، خربون، قهجهمان، فیک کتن
(التجمع، الاجتماع)

Kom girtin: Qumirtebûn, xirbûn, vecemhan, vêkketin.

كووم بستان: قومرته بینان
(الاجتماع)

Kom bestin: Qumirtebînan.

كوومانی: خرکه، قهجه، قومرتمی
(التجمع، الاجتماع)

Komanî: Xirgehî, qumirteyî.

كووما مرغلا: نالالت، کلپشوک
(الوسم)

Koma mirova: Elalet, gilêşok.

كووم گری: فک، نڅ، فک، جه، جهمینک
(اللامه، الضامه، الجامع)

Komker: Vekêx, vekcem, cemînk.

كوونه: سهر، قهیر، ناف سالفچو، پیر، کال، پوش
(العوان، الکهل)

Kone: Sere, qeyre, navsalveçty, pîr, kal, poş.

كوونه بون: سهربون، قهیرمون، پیربون، کال بون، پوش بون، ناف سالفچون
(التکهیل، الاکتھال)

Konebûn: Serebûn, qeyrebûn, pîrebûn, kalbûn, poşbûn, navsalveçbûn.

كوونه بو: سهربو، قهیربو، پیربو، کال بو، پوش بو، ناف سالفچو
(التکهیل)

Konebûy: Serebûy, qeyrebûy, pîrebûy, kalbûy, poşbûy, navsalveçbûy.

گ

G

گارڻ: برا حيواني رهش، كاري گا و چيلا
(الصوار، الجول الصيار، قطع الابقار، الجول)
Garran: Birra hêwanê reş, Kerê ga û çêla.

گارڻ گولگانځ: دهمي پيرينا حيواني رهش، گومنيلا چيل و
جانیکا، بنافک کتن
(موسم نزوه الابقار، ثوران الثيران)

Garrangolkane: Demê perrîna hêwanê reş
guhneîla çêl û canîka, Binavik ketin.

گارڻ گولگانځ: بنافک کتن، سهربردان، بن ريزی
(کنایه للنسیب و الغوسی والتحليل الاجتماعي)

Garrangolkane: Binavik ketin, Serberdan,
Bê rêzî.

گارت: دهپکتن داری په کييا و نالفي پي دکيشن لسه
بهفري، قوله، کوله، دهپي کيشاني
(لوح خشبي بجلب عليه العلف في الشتاء على الثلج
بالزحاف)

Gart: Depekê dari ye gîya û alifî pê dikêşin
liser befrê, Qole, Kole, depê kêşanê.

گارس: توخمه کتن داني په دکن نان و خارن
(الجاروس، الاذره الصفراء)

Garis: Tuxmekê danîye diken nan û xarin.

گارسوک: تهخلپته کتن کييا په
(نبات عشبي)

Garisok: Texlîtekê gîyaye.

گارس خوروك: توخمه کتن چوپچکايه
(صنف من العصافير)

Garisxwerk: Tuxmekê çwîçkaye.

گارنيک: کلکتی دوسالی، گولکتی بردهن گاران
(العجل عمره سنتان)

Garranîk: Golkê du salî, Gulkê borden gar-
ranê.

گارپنک: نامانه که ددهن بهرگوپي گا دهمي گيره کړني دا
دهخل نهپس بيت ريتن بکفيت
(انپه لبول الثيران اثناء الدياسه)

Garrînk: Amaneke diden bergûyê ga demê
gêrekirinê da dexil nepîs bît rîtin bikevît.

گا: نيری چيلا، گارهش، نيری حیواني رهش
(الثود)

Ga: Nêrê çêla, Gareş, Nêrê hêwanê reş.

گاپله: توخمه کتن تيرانه ژ تهخلپتی کوترا په بهلن پي کرتره
ژ کوترا پمیل
(الورشان، طائر)

Gaple: Tuxmekê teyrane ji texlîtê kotiraye
belê yê girtire ji kotira Rimêl

گاجوت: گايي جوت کړني، دو کا پينگه گويدان و جوت پي
کړن
(الفان، ثيران الفلاح)

Gacot: Gayê cotkirinê, Du ga pêkve girêdan
û cot pêkirin.

گا جل: نغیني نه باش، کلدي درهای و قریزي، نغیني بن
سهریور و نه پاک
(الفراش الرث، المنام القذر البالي)

Gacil: Nivîne ne baş, Gildê dirrhay û qirêjî,
Nivîne bê ser û ber û nepak.

گا چهړينک: توخمه کتن چوپچکانه
(صنف من العصفور)

Gaçerînk: Tuxmekê çwîçkane.

گارس دموک: گارسێ لێنای لگەل دەوی
(طبیخ الذره مع المخیض الشنینه)

Garisdewk: Garisê lēnay ligel dewî.

گاسووه: توخمه کێ چوچکا به
(هسف من العصافير)

Gasurre: Tuxmekê çwîçkaye.

گاز: کلبنان، نامویرێ بزمار هه لکیشانی
(الکماشه، الکلبان)

Gaz: Kilbitan, Amwîrê bizmar helkêšanê.

گاز: روینی سۆنن
(النفط)

Gaz: Rwînê sotinê.

گاز = گازوک: کهوری، زینی، دهلیف، دهلیف چیا
(الفرسه، الفرجه، الحاجز للجبل)

Gaz = Gazok: Gewrî, Zînî, Delîve, Delîvê çîyay.

گازی: بانگ، خازتن
(النداء، الاذان، الدعوه)

Gazî: Bang, Xaztin.

گازی بون: بانگ بون، بانگ دان، بانگ هه لێتران
(المناداه، التصاح)

Gazîbûn: Bang bûy, Bang dan, Bang heldêran.

گازی بوی: بانگ بوی، بانگ دای، بانگ هه لێترای،
داخازکری، خازتی
(المنادی، المستدعی، المدعو)

Gazîbûy: Bang bûy, Bangday, Bang heldêray,
Daxazkirî, xaztî.

گازی کرن: بانگ کرن، بانگ هه لێتران، خازتن، داخازکری
(الاستدعاء، المناداه)

Gazîkirin: Bangkirin, Bang heldêran, Xaztin,
Daxazkirî.

گازی کری: خازتی، داخازکری، بانگ کری، بانگ هه لێترای
(المدعو، المنادی)

Gazîkirî: Xaztî, Daxazkirî, Bangkirî, Ban-
gheldêray.

گازی: قاری، قیزی، هوار، خازتن، داخاز
(الصیحه، الصراخ، الهاتف، الدعاء)

Gazî: Qarî, Qîjî, Hewar, Xaztin, Daxaz.

گاز گان: زمه زویرا ژ دویره، لاف لاف، هینی کرن
(الجلبه الضوضاء البعید، الالتماس، الترچی)

Gazgaz: Zimezwîra ji dwîrve, Lavlav, Hivîkirin.

گازی کەر: بانگ دێر
(الدعای، المؤذن، المنادی)

Gazîker: Bangdêr.

گازی کری: خازتی، داخازکری، بانگ کری
(المدعو، المنادایه)

Gazîkirî: Xaztî, Daxazkirî, Bangkirî.

گازییا مرنێ: ههوارا مرنێ، بانگ هه لێترانا مرنێ
(النمی)

Gazîyamirî: Hewara mirinê, Bangheldêra-
na mirinê.

گازک: کەزک، پەل کەزک، نامویرێ هه لکرتنا پەلێت ناگری
(الملطف، المغار، المشواخ، الماشه، المحشه)

Gazik: Gezik, Pelgezîk, Amwîrê helgirtina
pelêt agirî.

گازنده: پور پور، پت پت، کلە
(العتاب، الشکوى، التذمر، الاعتراض)

Gazinde: Porpor, Pitpit, Gileh.

گازنده بون: پور پور بون، پت پت بون، کلە بون
(المعاتبه، الاشتكاء)

Gazindebûn: Porporbûn, Pitpitbûn, Gilehbûn.

گازنده بوی: پور پور بوی، پت پت بوی، کلە بوی
(المستكى، التذمر، المعارض)

Gazindebûy: Porporbûy, Pitpitbûy, Gilehbûy.

گازنده کرن: پوراندن، پور پور کرن، پت پت کرن، کلە کرن
(الاعتراض، الشکيه، التعتيب)

Gazindekirin: Porandin, Porporkirin, Pitpit-
kirin, Gilehkirin.

گازندهکری: پێژاندی، پێژۆزکری، پت پت کری، کلە کری
(المعتب، المذمر)

Gazindekirî: Porandî, Porporkirî, Pitpitkirî,
gilhekirî.

گازندهکەر: پور پوری، پت پتی، کلە هکار
(المعاتب، المعارض، المشتكى، التذمر)

Gazindeker: Porporî, Pitpitî, Gilehkar.

گازنده نامه: کله نامه

(العريضة، الشكاية)

Gazindename: Gilchname.

گاف ژمن: پینگاف راتان، بهنگه

(الشان)

Gavjen: Pêngav ratan, Bengch.

گاف: دم، ومخت، نوکه، نهو، مابهین

(الان، الحین، المده، البرهه، الفتره، الزمن)

Gav: Dem, Wext, Nuke, Niho, Mabeyn.

گاف: پیتهن کاف، باز، پین راتان، لوت

(الخطوره، العفدان)

Gav: Pêhingav, Baz, Pêrranan, Lot.

گالک: پینگافا کورت، شوین پین لبهفری دیبار دبیت

(العفدان، الخطوه القصيره ويخص الثلج والاثر)

Gavik: Pêngava kurt, Şwîn pê libefrê dîyar

dibît.

گالنا: ومختی، دهمی

(حینما، بینما)

Gava: Wextê, Demê.

گالنا کو: وی ومختی کو

(حینما کان، بینما)

Gavaku: Wî wextê ku.

گالهک: بیتهنک، دهمک

(لحظه، فی الوقت)

Gavek: Bêhnek, Demek.

گاف فرهه: پینگاف فری

(الافج)

Gavfirbe: Pêngav firr.

گاف فرهه می، گاف راتان: پینگاف فری

(الافج)

Gavfirehî = Gavrranan: Pêngav firrî.

گالان: چۆکه دارئ حیوانا، نۆبه دارئ کارهشی، شقانئ

حیوانی

(الصوار، الجوال، الصوار راعی البقر)

Gavan: Çoke darê hêwana, Nobedarê gareşî,

Şivanê hêwanî.

گالانی: چونا بهر حیوانا، سهخبیرا کارهشی و چهراندنا

وان

(الصواره، الجواله، رعی البقر)

Gavanî: Çona ber hêwana, Sexbêra gareşî û

çerandina wan.

کا کوپیی: دیس، توخمه کئی بهزی کوپیی به

(الجمور، الايل، الثور الوحشی)

Gakwîvî: Dîs, Tuxmekê pezê kwîvîye.

کا کیر: کاپیت کیردانا سه رکیره و بیدهرا

(ثیران الدیاسه)

Gagêr: Gayêt girêdana sergêre û bêdera.

گال گال = گالین: قار قار، قارین، قیز قیز، فیژین، بیکار،

زمو زویر، هنگامه، حهشامه

(الهمسه، اللفظ، اللغو، العربيه، الجدال، الضجيج)

Galgal = Galên: Qarqar, Qarên, Qijqîz, Qijên,

Bêgar, Zimzewîr, Hingame, Heşamet.

گال: لحیف

(الخاص، غطاء النوم)

Gal: Lihêf.

گامیش: توخمه کئی کابه

(الجاموس)

Gamêş: Tuxmekê gaye.

گان: گوتهیل، بهرین، تیکه لیا لکال ژنا

(الجماع، الزنى، الايلاج، العمل الجنسى)

Gan: Guhnêl, Perrên, Têkelîya ligel jina.

گان دهه = گان دهر: حیز، دهمان پیس، قهجه

(الهجول، العاهر، البقی، الزانی)

Gandeh = Gander: Hîz, Deman pîs, Qehbe.

گان دهمی = گان دهری: حیزی، دهمان پیسی، قهجه بی

(العهر، البقاء، الجهيل، الزنى)

Gandehî = Ganderî: Hîzî, Deman pîsî, Qeh-

beyî.

گاه: ومخت، دم، کاف

(الوقت، الحین، الفتره، الان، المده)

Gah: Wext, Dem, Gav.

گاه گاه: دم دم، کاف کاف

(احيانا)

Gahgah: Demdem, Gav gav.

گاه:

(المتاع الملك، المادة؟)

Gah:

گا کویسانگی: یاربیکا راکیشانی لسه لپا

(لعبه جر الحبل)

Gakwiskanê: Yariyeka rakêšanê liser lepa.

گهپ: گهله، ترانه، یاری

(المزاج)

Gep: Gelte, Tirane, Yari.

گهوا: ژار، بهلنگاز، خوهلی سر، بئ کس، خازوک

(المعتر، البانس، الشظيف، المتسول)

Geda: Jar, Belingaz, Xwelî ser, Bêkes, Xazok.

گهوا بون: ژاربون، بهلنگاز بون، خوهلی سر بون، بئ کس

بون

(الاعتراض، الابتئاس، التشطف)

Gedabûn: Jarbûn, Belingazbûn, Xwelîserbûn,

Bêkesbûn.

گهوا بوی: ژار بوی، بهلنگاز بوی، خوهلی سر بوی، بئ

کس بوی، خازوکی بوی

(البتئس، المشطف)

Gedabûy: Jarbûy, Belingazbûy, Xwelîserbûy,

Bêkesbûy, Xazokîbûy.

گهوا تو: ژار تو، بهلنگاز تو، خوهلی سر تو، بئ کس تو،

خازوک تو

(الایئاس، الاشطف، الاسول)

Gedatir: Jartir, Belingaztir, Xwelîsertir, Bê-

kestir, Xazoktir.

گهوا کون: ژار کون، بهلنگاز کون، خوهلی سر کون، بئ

کس کون، خازوکی کون

(الایئاس، التشطف، الاسوال)

Gedakirin: Jarkirin, Belingazkirin,

Xwelîserkirin, Bêkeskirin, Xazokîkirin.

گهوا کری: ژار کری، بهلنگاز کری، خوهلی سر کری، بئ

کس کری

(المبتئس، المشطف، المسول)

Gedakirî: Jarkirî, Belingazkirî, Xwelîserkirî,

Bêkeskirî.

گهدهی، گهدهاتی: ژاری، بهلنگازی، خوهلی ساری، بئ

کسی، خازوکیاتی

(الشطف، البؤس، الفاقه، التسول، الاستجداء)

Gedayf = Gedatî: Jarî, Belingazî, Xwelîserî,

Bêkesî, Xazokîyatî.

گهده: توخمهکن مهلنگوکانه بکهزییافه گریددهن، توخمهکن

چهکیت بکهزییافه مهلاویستنی به

(حلی نسائی تعلق بالصفائر والجدائل)

Gedle: Tuxmekê melingokane bi kezîyave

girêdiden, Tuxmekê çekêt bi kezîyave he-

lawîstinêye.

گهه: ههکه، نهگهه

(لو، اذا)

Ger: Heke, Eger

گهه: برکا نافتی

(الغدير، الحوض، البركة)

Gerr: Birka avê.

گهروافک: نافیت تیکهلی ناهیت دی وهکی کپریتن دگهه

دهروانی هنده نیشانه

(الجمه يستشف بها، المياه المعدنية)

Germavk: Avêt têkeli ahêt dî wekî kîprîtê

digerim dermanê hinde êşane.

گهه: تو، کیکمپته، نازک، غولبه لیل، عور

(الهبر، الغبار، النثار، النخاله)

Ger: Toz, Kêxmîte, Arik, Xulpelêl, 'Urr.

گههک: کور بههک، برکا بچویک و کیم

(التماء، السديم، المستنقع)

Gerrik: Kurrbeqk, Birrka biçwîk û kêh.

گهه: چهره، گهه، زفرین

(الدور، الشوط، النوبة، الفرصة، الشوط)

Gerr: Çerx, Geh, Zivirîn.

گههک بون: توژیون، نازک بون، غولبه لیل بون، عوربون

(التابر، التغير، التخلخل، التشر)

Gerikbûn: Tozbûn, Arikbûn, Xulpelêlbûn,

'Urrbûn.

گههک بوی: توژی بوی، نازک بوی، غولبه لیل بوی

(الغير، المابر، المنخل، المنثور)

Gerikbûy: Tozbûy, Arikbûy, Xulpelêlbûy.

گهرگ تو: توژتر، ټارک تر، کيخمه تر، غولپه ليل تر
(الاغبر، الانثر، الانخل)

Geriktir: Toztir, Arikir, Kêxmîtetir, Xulpe-
lêlbûy.

گهرگ کړن: توژ کړن، ټارک کړن، غولپه ليل کړن، عوم کړن
(التابير، التغيير، الانثار، التخلي، تعفير الكرم)

Gerikkirin: Tozkirin, Arikkirin, Xulpelêlki-
rin, 'Urrkirin.

گهرگ کړی: توژکړی، ټارک کړی، غولپه ليل کړی، عوم کړی
(المنخل، المنثر، المنبر، المغبر)

Gerikkirî: Tozkirî, Arikkirî, Xulpelêlkirî,
Urrkirî.

گهرگي، گهرگيني: توژگي، ټارگي، غولپه ليلگي
(الاغبرار)

Gerki = Gerkînî: Tozkî, Arkî, Xulpelêlkî.

گه = گهری: څرک، دورمانک، گهرینوک، بادهک، چرخ
(الفلک، الحلقه، اللوی، اللف، الدائره)

Gerr = Gerrî: Xirrik, dormank, gerinok, ba-
dek, çerx.

گهرچه: گوشتی پهرتی، گوشتی بقلاندنی بهوزی
(اللحم المفتت عند القلی)

Gerçe: Goştê perrittî, Goştê bi qelandinê bihuji.

گهرچن: خهله کا دهست ههفساری

(الزناقه، حلقه فی اسفل الحنک لزمام الدواب)

Gerçen: Xeleka dest hefsarî.

گهردن: ستو، خهفک، قرک

(الثغر، العطل، اللب، العکان، الرقبه)

Gerden: Stû, Hefik, Qirrk.

گهردمنی: چه کڼ ژن دکن ستویي خوه، ستفانک، دود،

گهردانه، تنق

(السمط، القلاده، حلی الرقبه)

Gerdenî: Çekê jin diken stwîyê xwe, Stivank,
Dod, Girdane, Toq.

گهردهن ټازابون: سهرهست بون، بهردان، سهرهردان، هه
بون، لی بویون بون

(التصافح، تبرئه الذمه، المتحرر، المتق)

Gerdenazabûn: Serbestbûn, Berdan, Serber-
dan, Heybûn, Lêborîn.

گهردهن ټازابوی: سهرهست بوی، بهردای، سهرهردای بوی،
هه ی بوی، لی بوی بوی

(المعفی، المبر، الذمه، المصفح عنه، المحرر، المعتق)

Gerdenazabûy: Serbestbûy, Berday, Serber-
day, Heybûy, Lêborîbûy.

گهردهن ټازاتر: سهرهست تر، بهردای تر، سهرهردای تر.

لی بوی تر، هه ی کړی تر

(الاعفی، الاصفح، الابراء، الذمه، الاحرر، الاعتق)

Gerdenazatir: Serbesttir, Berdaytir, Serber-
daytir, Lêborîtir, Heykîrtir.

گهردهن ټازاکړن: سهرهست کړن، بهردان، سهرهردان کړن،
هه ی کړن، لی بویون

(الاعفاء، الابراء، للذمه، الاصفح، التحریر، الاعتاق)

Gerdenazakirin: Serbestkirin, Berdan, ser-
berdankirin, heykirin, lêborîn.

گهردهن ټازاکړی: سهرهست کړی، هه ی کړی، بهردای،
سهرهردای کړی

(المعفی، المبر، الذمه، المصفح، المحرر، المعتق)

Gerdenazakirî: Serbestkirî, Heykirî, Berday,
Serberdaykirî.

گهردهن دريژ، گهردهن کيل: ستو دريژ، قرک دريژ، خهفک
دريژ، ستوقيق، قرک قيق

(العطل)

Gerdendirêj = Gerdenkêl: Stûdirêj, Qirikdi-
rêj, Hefikdirêj, Stûqîq, Qirrik qîq.

گهردون: چرخ، باتيون، عهره بانه

(الفلک الدوار، الدار، العجله، العربيه)

Gerdûn: Çerix, Batyon, 'Erebane.

گهردين: کهلينا گوشتی، گوشت هلهلین، گوشت ههلهوړین
(النهيژه، غلی اللحم)

Gerdîn: Kelîna goştî, Goştihililîn, Goştewelwîrîn.

گهردی: کهلی، ههلهوړی، هلهلی

(النهی، من اللحم)

Geridî: Kelî, Helhewirî, Hilhilî.

گهردانن: کهلاندن، هلهلاندن، ههلهوړاندن

(النهيته، الاغلاء، التغليه)

Geridandin: Kelandin, Hilhilandin, Helhe-
wirandin.

گروسه: پوره، کفشک، تهرقه
(اللتیت، الدلیک، الدعوک)

Gerose: Perix, Givişk, Terraqe.

گهگرانی: شولې هرجار نوبه تا نیکې، کهکبانې، شیل
شیلانې

(التهد، المداوله، المناوبه، التناوب)

Gerrgeranê: Şolê her car nobeta êkî, Gihgi-hanê, Şêl şêlanê.

گهرم: کهل، شاریای، شارهای، تیهن

(الصاهر، الصهر، القیظ، الفاظ، الساخن، الحار، الدافئ)

Gerim: Kel, Şaryay, Şarhay, Têhin.

گهرم بون: کهل بون، شاریان، شارهان

(التسخين، التدفئ، التصهد، التقيظ)

Gerimbûn: Kelbûn, Şaryan, Şarhan.

گهرم بوی: کهل بوی، شاریای، شارهای

(المقيظ، المسخن، المدفئ، المصهر)

Gerimbûy: Kelbûy, Şaryay, Şarhay.

گهرم تر: کهل تر، شاریای تر، شارهای تر

(الاصهر، الاقيظ، الاحر، الاسخن، الادفئ)

Gerimtir: Keltir, Şaryaytir, Şarhaytir.

گهرم کرن: کهل کرن، شاراندن

(التسخين، الادفا، الاصهار، التقيظ)

Gerimkirin: Kelkirin, Şarandin.

گهرم کری: کهل کری، شاراندی

(المقيظ، المسخن، المدفئ، المصهر)

Gerimkiri: Kelkiri, Şarandî.

گهرمی = گهرمیانی: کهلې، کهلیاتی، کهلاتی، شارهانی،

شاریانی

(الحراره، السخونه، القیظ، الصهر، الدفئ)

Germî = Germîyatî: Keli, Kelîyatî, Kelatî, Şarhanî, Şaryanî.

گهرماف: نافا تیکهلی معهدنا، خوه دئیکختی و یئ دشون بو
ساخ بونا هنده نهساخییا

(الحصه، يستشفى بها، المياه المعدنية)

Germav: Ava têkeli me'dena, Xwe diêxnê û pê dişon bo saxbûna hinde nesaxîya.

گهرم پیاف: نامویرئ پیافانا کهلاتین

(الحرار، مقياس الحرارة، الترمومتر)

Gerimpîv: Amwîrê pîvana kelatîyê.

گهراندی: کهلاندی، هلهلاندی، هلهههرواندی
(المنهى)

Geridandî: Kelandî, Hilhilandî, Helhewirandî.

گهراد: کوشتن کهلاندی

(النهى من اللحم)

Gerad: Goştê kelandî.

گهر داری: توزا داری، هویرکن داری

(النشاره)

Gera darî: Toza darî, Hwîrkê darî.

گهری گهری: لیک بادای، خړک خړک، لیک زفری، وهربادای

(الطرزونی، الولیسی، الیرغی)

Gerrigerrî: Lêkbaday, Xirrik xirrik, Lêk zivîrî, Werbaday.

گهر دهرافی: تجا دهرافی، جهن فهخارنا کهوال و یزی

(الخابیه، حوض ماء المواشى، المنهل)

Gerra deravî: Tica deravî, Cihê vexarina ke-wal û pezi.

گهریده: مروفتی دهریریت، کسئی کهلهک دگهریت

(العیار، الجوال، السائح، المطوف)

Gerrîde: Mirovê diçewirî, Kesê gelek digerrît.

گهریدهیی: چهویرن، چهرخینی، رتقیئگی، کاروانیانی

(السیاحه، الطوفان، الجولان، السیاره)

Gerrîdeyî: Çewirîn, Çerxînî, Rêvîngî, Kar-wanîyatî.

گهرساندن: پهرخاندن، تهرقاندن، کهفاشتن، فهپییان، فهپان

(التلتيت، التذليک، الکبس، التضييظ)

Gerrisandin: Perixandin, Terriqandin, Givaştin, Vepîyan, Vepan.

گهرساندی: پهرخاندی، تهرقاندی، قهراندی، فهپیایی،

کهفاشتی

(المضغوط، الملتت، المدلك، المكبس)

Gerrisandî: Perixandî, Teriqandî, Qepandî, Vepîyay, Givaştî.

گهرسین: پهرخین، تهرقین، کهفاشتی، فهپان

(اللت، المدلك، الانضغاط، الانكباس)

Gerisîn: Perixîn, Teriqîn, Giviştî, Vepan.

گهرسی: پهرخی، کهفاشتی، تهرقی، فهپیایی

(الملتوت، المدلوك، المضغوط، المكبوس)

Gerisî: Perixî, Giviştî, Teriqî, Vepîyay.

گرم شوکړن: نماندن و شويشتنا هناف و سهروبييا دناف
گرم دا

(غسل الحوايا والكراع وتنظيفها بعد النقع بالماء الحار)

Germa šokirin: Nimandin û şwîştina hinav û serûpiya di ava gerim da.

گرميان: جهتي کهل، نوردن رهش کهه و بهفر لتي نهباريت
(الجروم، الجروود، المناطق الحاره)

Germfyan: Cihê kel, Erdê reşgeh û befir lê nebarît.

گرمه: ههکنه
(لولا)

Gerne: Hekene

گروسه:
(الحطم المهتم، المسحوق)

Gerose:

گه و گوتهيل: دهمن پهرينا پزني کويشي
(موسم نزو الوعل والاييل)

Gerrûguhnêl: Demê perrîna pezê kwîvî.

گهرا دهوارى: ريزا نزيارى
(الساف، الدماک، الصف)

Gerra dîwarî: Rêza nijyarî.

گهړهان: چهړخين، چهړرين، ريفهچون
(السير، الجولان، السياحه، المشى)

Gerrhan: Çerixîn, Çewirîn, Rêveçûn.

گهړهائى: چهړخى، چهړدى
(السانر، الماشى، السانج، الجوال)

Gerrhay: Çerixî, Çewirî.

گهړمانا کوليتى: کولى بکيم و زوخ کتن
(الاستقران، نضع الدمل)

Gerrhana kulfyê: Kulî bikêm û zox ketin.

گهړهان: ناف خوهدا چييون بز تشتي وهكى سهک و مهى و
ريچول و تشتي روهن
(التيلور، التعتد، للسوانل كالخل)

Gerrhan: Nav xweda çêbûn bo tiştê wekî si-hik û mey û riçol û tiştê rohin.

گهړهوه: پرتا قورمى دارى، قهدا قورما
(القطل، القطيل، قسم من سيفان وجذوع الشجر)

Gerome: Pirta qurmê darî, Qeda qurma.

گهړماڤ خوهش: شويشتن پيروزييت، سهرشو پيروزييت
(انعمت استحماما)

Germavxweş: Şwîştin pîrozbît, Serşo pîrozbît.

گهړم گهړم: کهکله، شارهان، شاريان
(هياج المعركة، شده الحاسه)

Gerimgerim: Kelkele, Şarhan, Şaryan.

گهړمخين: کهلييا ناف خوهي، سوتنا ژ دويرفه، قهْمخين،
قهْميان

(التسخن الذاتى، توليد الحاره الذاتيه، التخمير)

Germixîn: Keliya nav xweyî, Sotina ji dwîrve, Qemixîn, Qemyan.

گهړمخي: تشتي دناف خوهدا گهړم بوى
(التسخن ذاتيا، التخمير)

Germixî: Tiştê dinav xweda gerim bûy.

گهړمخاندن: گهړم کرنا خوه بخوه
(التسخين)

Germixandin: Gerimkirina xwe bi xwe.

گهړمخاندن: تشتي ميلاي لسره کهل بوى نهو بخوه
(المسخن ذاتيا)

Germixandî: Tiştî hêlay liser kel bûy ew bixwe.

گهړمژو: مروفتي ژ گهړمى ناجز دبيت، مروفتي تيهن دژوار،
زوى کهل

(سريع الحاره، للمرء)

Germijû: Mirovê ji germê aciz dibît, Mirovê têhin dijar, Zwiikel.

گهړمژويى: زوى کهل بون
(سرعه التأثير بالحاره)

Germijûyf: Zwiikelbûn.

گهړماتى، گهړماهى: خوين گهړمى، ههسنى
(الحاسه، الهياج)

Germatî = Germahî: Xwîn germî, Hesê.

گهړم و گهړ: تحره، کهلهژان، کهل کهله
(الوخامه، الفيط، الرمض)

Germûgurr: Tehre, Kelejan, Kel kele.

گهړم گهړن: ليتدانا روژي، تاف ژهنين
(ضربه الشمس)

Gerimgirtin: Lêdana rojê, Tav jenîn.

گهزتی: پیغه‌دای
(المسوخ، المدوخ)

Geztî: Pêveday.

گهزک: پهل گهزک، کازک، نامویریی په لا هه لگرتنن
(الحشه، الملقط، الماشه، المشواع، المجهل)

Gezik: Pelgezk, Kazik, amwîrê pela helgirtinê.

گهزنگ: توخمه‌کتی گیبایه ب مروفی فه‌دهت، دلین لکل
کرارا و ده‌لین و دخون
(القراض، نبات عشبی یؤکل مطبوخا)

Gezing: Tuxmekê giyaye bi mirovî ve didet, Dilênin ligel girara û diqelînin û dixon.

گهزو: شریپه‌که لبل‌گیت داری دک‌فیت خه‌دکن و دخون
(المن، السلوی، من السما)

Gezo: Şirînîyeke libelgêt darî dikevît xir diken û dixon.

گهزوکى: نه‌ساخیه‌که دار و بار و شینکاتی دگريت و پویج
دک‌ت

(مرض المن للنبات)

Gezokî: Nesaxîyeke dar û bar û şînkatî digirît û pwîç diket.

گهزین: سۆتن، ژه‌نین، تیژینک، ترازینک، نیشان
(اللجع، اللجع، الوغر، المخفض، المض)

Gezîn: Sotin, Jenîn, Tîjînk, Tirazînk, Êşan.

گهزین: ژه‌نین و نیشانا نه‌زمانی ژبه‌ر تشتی دژوار خارنن.
تام کرنا تشتی تیژ
(الحزام، الحذوق، الحذى)

Gezîn: Jenîn û Êşana ezmanî jiber tiştê dijwar xarnê, Tamkirina tiştê tîj.

گهزینا ته‌جری: سۆتنا ته‌جره و کله ژانن
(المرض، الرضاء، حرقه القبط)

Gezîna tehrê: Sotina tehrê û keleşanê.

گهش: فه‌بوی، خیف، ته‌یسوک، برقوق، چرسکی، برسکی
(اللامع، النیر، المخلوق، المتوقد)

Geş: Vebûy, Xêv, Teysoq, Biriqok, Çiriskî, Biriskî.

گهش: خیف، بشکفتی

(الفاغم، الفاغی، الناضر، الرائق، للنبات)

Geş: Xêv, Bişkiftî.

گهرو: پيشفه بی، شوین، ستوخوه کرتن
(الکفاله، المعوض، الضمان، البدل، الزهن)

Gerew: Pêşveyî, Şwîn, Stûxwe girtin.

گهرودار: بستوخوه کرتی، شوین گر
(الضامن، الکفیل، المعوض، المرهن، البديل)

Gerewdar: Bistûxwe girtî, Şwîngir.

گهرودارى: بستوخوه کرتنى، شوین دانی
(الضمانه، التعویض، الرهینه)

Gerwedari: Bistûxwe girtinî, Şwîndanî

گهریان: یتفه‌چون، چه‌رخین، چه‌ورین
(السير، المشى، السباحه، الجولان، الطوفان)

Gerryan: Rêveçûn, Çerixîn, Çewirîn.

گه‌ریانا گولکتی: کولی بیکم و زوخ کتن
(الاستفران، نضع الدمل)

Gerryana kulkê: Kulî bikêm û zox ketin.

گه‌ریان: چیبونا دناف خوده بو تشتی روغن و مکی سهک و
معی و ریچول و وان توخما
(التیلور للسوائل کالخل ونحوه)

Gerryan: Çêbûna dinav xweda bo tiştê rohin wekî sihih û mey û riçol û wan tuxma.

گه‌ریای: یتفه‌چوی، چه‌رخى، چه‌وری، مروفی دنیا دیتی
(السائر، الماشى، السائح، الجوال، الطائف، المتبلور)

Gerryay: Rêveçuy, Çerixî, Çewirî, Mirovê dinya dîtî.

گهز: به‌نگها ده‌ستی ژ تبلا هتا کللیکا ملی
(الذراع)

Gez: Bengiha destî ji tîbla heta kilîlka milî.

گهز: داره‌که لهر ناغا شین دبیت و مکی هه‌فرستایه
(الطرفاء، الاثل، الاسل شجره)

Gez: Dareke liber ava şîn dibît, wekî, Hevristaye.

گهزتنا له‌قن: شوینا له‌قدانن
(الرزه)

Geztina leqê: Şwîna leqdanê.

گهزتن: پیغه‌دان
(اللسع، اللدغ، اللذغ، السلم)

Geztin: Pêvedan.

گهشیا په لټ: چرسکین، برسکین
(الوبش، التوبیش للجمهر)

Geštya pelê: Çiriskîn, Biriskîn.

گهشیا کولټ: خیف بون، بشکفتن، فه بون
(الانفتاح)

Geštya gulê: Xêvbûn, Bişkivîn, Vebûn.

گهف: ناف دخواهانا کرنا خرابیی، خوږ خوږ
(التهدید، الوعید)

Gef: Nav dixwedana kirina xirabîyê, Xurr xurr.

گهف و گور: گهف دژوار و توند
(التهدید الحاد، هذه التهديد)

Gefûgurr: Gef dijwar û tund.

گهف بون: ژفانا دانا خرابیی، خوږ خوږ بون
(التهدد، التوعد)

Gefbûn: Jivana dana xirabîyê, Xurr xurrbûn.

گهف کړن: خوږ خوږ کړن
(التهدید)

Gefkirin: Xurr xurrkirin.

گهف کړ: خوږ خوږی
(المهدد)

Gefker: Xurr xurrî.

گهفین: خوږ خوږی کار
(الهداد)

Gefin: Xurr xurrîkar.

گهفن، گهفک: خوهتيفه دانا ناخښ، جهن خوه تيفه دانا توز
و ناخښ
(المراغ، المراغه، المعرغ)

Gezv = Gevizk: Xwe têvedana axê, Cihê xwe
têvedana toz û axê.

گهفزینا کوشتی: لیک وهرگرهان، بزاځا کوژتی
(السهم، النزعه)

Gevizîna kuştî: Lêk wergerhan, bizava kuştî.

گهفزیڼ: خوه دلول کړن، لیک وهرگيرانا ناف ناخښ
(التمرغ، المرغ)

Gevizîn: Xwe dilolkirin, Lêk wergêrana nav
axê.

گهفزی: خوه دناخښ فه دایي، دلول کړی
(التمرغ)

Gevizî: Xwe di axê vedayî, Dilolkirî.

گهش: روی شریڼ، کهیف خومش، بکشوری، گرڼزی، بهست
(المنشع، المنهل، المشرق، البشوش، للمره)

Geş: Rwişirîn, Keyf xweş, Bişkurî, Girnîjî, Best.

گهش بون: برقیڼ، ته یسین، چرسکین، برسکین، خیف بون،
بشکورین، بشکفتن، بهست بون

(اللمع، التوقد، التفغم، الترنق، المنهل، الانشراح، التائق)
Geşbûn: Biriqîn, Teyisîn, Biriskîn, Çiriskîn, Xêvbûn, Bişkurî, Bişkivîn, Bestbûn.

گهش بوی: برقی، چرسکی، برسکی، خیف بوی، بشکورې،
بشکفتی، بهست بوی

(التائق، المتوقد، المترنق، المنهل، الملمع)

Geşbûy: Biriqî, Çiriskî, Biriskî, Xêvbûy, Bişkurî, Bişkiftî, Bestbûy.

گهش تر: برقی تر، چرسکی تر، برسکی تر، ته یسی تر،
فهبوی تر، بهست تر، بشکفتی تر، بشکورې تر، خیف تر
(الالغ، الاود، الاشرق، الابش، الارنق، الانضر، الافغم،
الاملل، الاشرع)

Geştir: Biriqîtir, Çiriskîtir, Teyisîtir, Vebûytir, Besttir, Bişkiftîtir, Bişkurîtir, Xêvtir.

گهش کړن: برقاندن، چرسکاندن، برسکاندن، فه کړن،
بشکفاندن، بشکوراندن، بهست کړن، خیف کړن
(التفغيم، الترنيق، التلميع، التثوير، التاليق، الانتصار،
الاملال، الايقاد)

Geşkirin: Biriqandin, Çiriskandin, Biriskandin, Vekirin, Bişkivandin, Bişkurandin, Bestkirin, Xêvkirin.

گهش کړی: برقاندی، برسکاندی، چرسکاندی، فه کړی، خیف
کړی، بهست کړی، بشکفاندی، بشکوراندی

(اللمع، المرنق، المبشش، المهلل، المفغم، المنضر، المنور)

Geşkirî: Biriqandî, Biriskandî, Çiriskandî, Vekirî, Xêvkirî, Bestkirî, Bişkivandî, Bişkurandî.

گهش = گهشیاتی: برقیڼی، برسکیني، چرسکیني، خیفی،
بشکوریني، بشکفتني، بهستی، فهبوی
(اللمعان، الالق، التوقد، الانشراح، الفغم، الفغو، التضاره،
الرونق)

Geşî = Geşiyatî: Biriqînî, Biriskînî, Çiriskînî, Xêvî, Bişkurînî, Bişkivî, Bestî, Vebûy.

گهزاندن: دناختی فهدان، لیک وهرگیران و دلول کرن
(التوریخ، الامراغ، الاسهاف، الانزاع)

Gevizandin: Di axê vedan, Lêk wergêran û dilolkirin.

گهزاندى: دناختی فهدای و دلول گیر کری
(المرغ، المسيف، المنزع)

Gevizandî: Di axê veday û dilolgêrkirî.

گهزوه: موی چره
(الکت، الکثیت، الاشعت)

Gevoze: Mwî çirre.

گهزوه بون: موی چره بون
(التکث، التشت)

Gevozebûn: Mwî çirrebûn.

گهزوه بوی: موی چره بوی
(المنکث، المتشت)

Gevozebûy: Mwî çirrebûy.

گهزوه تر: موی چره تر
(الاکث، الاشد شعئا)

Gevozetir: Mwî çirretir.

گهزوه کون: موی چره کون
(الاکثات، التکثیت، الاشعات، التشتیت)

Gevozekirin: Mwî çirrekirin.

گهزوه کری: موی چره کری
(المشت، المکث)

Gevozekirî: Mwî çirrokirî.

گهزوه بی: موی چره بی، موی چره پاتی
(الکثات، الکت، الشهت)

Gevozeyî = Gevozeyatî: Mwî çireyî, Mwî çireyatî.

گهگژ: قهقژ، موی گژ
(المشان)

Gevegij: Qeveqij, Mwîgij.

گهگژ بون: قهقژ بون، موی گژ بون
(التشعن)

Gevegijbûn: Qeveqijbûn, Mwî gijbûn.

گهگژ بوی: قهقژبوی، موی گژی
(المتشعن)

Gevegijbûy: Qeveqijbûy, Mwîgijî.

گهگژ تر: قهقژ تر، موی گژ تر
(الاشعن)

Gevegijtir: Qeveqijtir, Mwîgijtir.

گهگژ کون: قهقژ کون، موی گژ کون
(الاشعان، التشعن)

Gevegijkirin: Qeveqijkirin, Mwîgijkirin.

گهگژ کری: قهقژکری، موی گژ کری
(المشعن)

Gevegijkirî: Qeveqijkirî, Mwî gijkirî.

گهگژ بی = گهگژ پاتی: قهقژبی، موی گژ پاتی،
قهقژپاتی
(المشعن)

Gevegijî = Gevegijyatî: Qeveqijî, Mwîgijyatî, Qeveqijyatî.

گه: هه
(مع)

Gel: Hev.

گه: نفش، توخم، نژاد، مللت
(الشعب، القوم، العنصر)

Gel: Nîfş, Tuxim, Nijad, Millet.

گهک: پیکه، بههفرا
(معا)

Gelik: Pêkve, bihevra.

گهلی = گهلیاتی: ههفرایی، پیکهیی، ههفیاتی
(المعیه)

Gelikî = Gelikîyatî: Hevrayî, Pêkveyî, Hevîyatî.

گهه = گههک: زور، پر، مشه، زهحف، تژی، پتر
(الکثیر، الوفیر، الغزیر)

Gele = Gelek: Zor, Pirr, Mişe, Zehif, Tijî, Pitir.

گهه بون: زور بون، تژی بون، پر بون، مشه بون، زهحف بون
(التکثر، الوفیر، التفرز)

Gelebûn: Zorbûn, Tijîbûn, Pirrbûn, Mişebûn, Zehifbûn.

گهه بوی: زور بوی، تژی بوی، پر بوی، مشه بوی، زهحف
بوی، پتر بوی
(المفوف، الغزیر، المکثر)

Gelebûy: Zorbûy, Tijîbûy, Pirrbûy, Mişebûy, Zehifbûy, Pitirbûy.

گلاچ بون: دو روی بون، چنگنه بون، یارمه ز بون،
گوشهک بون

(التحایل، الروغان، التناقی، التمیم)

Gelacbûn: Durwîbûn, Cengenebûn, Yaremezbûn, Gewşekbûn.

گلاچ بوی: دو روی بوی، چنگنه بوی، یارمه ز بوی،
گوشهک بوی

(المنافی، المحتال، المراوغ)

Gelacbûy: Durwîbûy, Cengenebûy, Yaremezbûy, Gewşekbûy.

گلاچ تو: دو رویتر، چنگنه تر، یارمه ز تر، چنباز تر،
گوشهک تر

(الاروغ، الامکر، الامیع)

Gelactir: Durwîtir, Cengenetir, Yaremeztir, Cenbazzir, Gewşektir.

گلاچ کرن: دو روی کرن، چنگنه کرن، یارمه ز کرن،
چنباز کرن، گوشهک کرن

(التفقیق، الترویج، الاحتیال)

Gelackirin: Durwîkirin, Cengenekirin, Yaremezkirin, Cenbazzirin, Gewşekkirin.

گلاجی = گلاجیاتی: دو رویاتی، چنگنه یی، یارمه ز یی،
چنبازی، گوشهکی

(النفاق، المراوغه، الاحتیال، المیوعه، المشاکسه، الماطله)

Gelaci = Gelacyati: Durwîyati, Cengencyî, Yaremezî, Cenbazi, Gewşekî.

گه لاندن: کیروکرن، فیهیلان، نالزاندن، پاش نیخستن،
هه زقاندن

(التمیم، الترویج، التعویق)

Gelicanandin: Gîrokirin, Vehêlan, Alizandin, Paşexistin, Heziqandin.

گه لاندی: کیروکری، فیهیلای، نالزاندی، پاش نیخستی،
هه زقاندی

(المیع، المعوق)

Gelicanî: Gîrokîrî, Vehêlay, Alizandî, Paşexistî, Heziqandî.

گه لجن: کیروبین، فهان، نالزین، پاش کتن، هه زقین
(المیوعه، التمیم، المعوق)

Gelicin: Gîrobûn, Veman, Alizîn, Paşketin, Heziqîn.

گه لک تر = گه لک تو: زور تر، پر تر، مشه تر، زهحف تر،

تژی تر، پترتر

(الاکثر، الاوفر، الاغزر)

Geletir = Gelektir: Zortir, Pirrtir, Mişetir, Zehiftir, Tijîtir, Pitirtir.

گه لک کرن: زور کرن، مشه کرن، زهحف کرن، تژی کرن، پتر
کرن، پر کرن

(الاکثار، التکثیر، التوفیر، الاغزار)

Gelekirin: Zorkirin, Mişekirin, Zehifkirin, Tijîkirin, Pitirkin, Pirrkirin.

گه لک کری: زورکری، مشه کری، زهحف کری، تژی کری، پتر
کری، پر کری

(المکثر، الموفر، المفزر)

Gelekîrî: Zorkîrî, Mişekîrî, Zehîfîrî, Tijîkîrî, Pitîrîrî, Pirrkîrî.

گه لکی = گه لهاتی: زوری، زهحفی، مشهیی، تژیاتی، پتری،
پریاتی، زمحنییاتی

(الکثره، الوفره، الفزاره)

Gelekî = Geleyati: Zorî, Zehfî, Mişeyî, Tijiyatî, Pitirî, Pirryarî, Zehfîyatî.

گه لک برس: کولب

(السعار)

Gelebirs: Kulb.

گه لک بارین: ریتی

(الغیب)

Gelebarîn: Rêjî.

گه لته: یاری، کپ، ترانه، خوه لیکدان، قهلب و قولیپاتی،

هه نهک

(المداعبه بین المحبین، المصارعه، المزاح)

Gelte: Yarî, Kep, Tirane, Xwelêkdan, Qelip û qulîpanê, Henek.

گه لئا ژنا: قهلب و قولیپاتی، هه نهک

(المداعبه، الغزل)

Gelta jina: Qelip û qulîpanê, Henek.

گلاچ: دو روی، چنباز، چنگنه، یارمه ز، گوشهک

(المنافی، المشاکس، المراوغ، المحتال، المیع)

Gelac: Durwî, Cenbaz, Cengene, Yaremez, Gewşek.

Gelavêj: Stêra spêdê.	کلهجی: کیروبوی، فهما، خالزی، ههزی، پاش کهتی (العیق)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Gelicî: Gîrobûy, Vemay, Heziqî, Paşkefî.
Gelavêj: Stêra spêdê.	کله جا = کله جار: زور جار، مشه جار (مرارا: کثیرا من المرات)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Geleca = Gelecar: Zorcar, Mişecar.
Gelavêj: Stêra spêdê.	کلهچون: پتر چون، زیده کهل کرن (القلو، الغلاوه)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Geleçûn: Pîtirçûn, Zêdekelkirin.
Gelavêj: Stêra spêdê.	کله رنگ: رنگین، تیکهل رنگ، رنگ تیکهلی (التهاویل، الألوان المختلفه)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Gelereng: Rengîn, Têkelreng, Reng têkelî.
Gelavêj: Stêra spêdê.	کله خارن: حهههه، کولهفایی (النهمه، النهامه، النهمیه)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Gelexarin: Hemerî, Kulefayî.
Gelavêj: Stêra spêdê.	کله خاری: کولهفا (النهمیم)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Gelexarî: Kulefa.
Gelavêj: Stêra spêdê.	کله خومرا: زک بهش (الرفاف)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Gelexwera: Zikbeş.
Gelavêj: Stêra spêdê.	کله خومری: زک بهشی (الرف)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Gelexwerî: Zikbeşî.
Gelavêj: Stêra spêdê.	کلهدان: دانا زیده (الغدق، کثره العطاء)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Geledan: Dana zêde
Gelavêj: Stêra spêdê.	کله رنگ: رنگین، کول کولی (الروبشه، الوبشه للارض)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Gelereng: Rengîn, Gulgulî.
Gelavêj: Stêra spêdê.	کله زهر: سیس (الوعاط)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Gelezer: Sîs.
Gelavêj: Stêra spêdê.	کله سبی: کهز (اليلق)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Gelespî: Kej.
Gelavêj: Stêra spêdê.	کله شول: پم شولی، زورخانه (الكد)
Gelavêj: Stêra spêdê.	Geleşol: Pirrşolî, Zorxane.

گه‌می، گه‌میاتی: گازنده‌یی، گازنده‌یاتی، پورپوریاتی
(الماتیه، الاشتکاء، المعارضه)

Gelehî = Gelehîyatî: Gazindeyî, Gazindey-
atî, Porpporriyatî.

گه‌لو: گه‌ل، گه‌لی مروفا
(یا، ایها، یا ایها الناس)

Gelo: Erê, Gelî mirova.

گه‌لواز: رستا فه‌ماندی، مورکیت بدویفکفه کری
(السلسله، النضد، المنظم، السبحه، المنضود، المنظوم،
الجملة اللغویه)

Gelwaz: Rîsta vehandî, Morkêt bidwîwîkve
kîrî.

گه‌لوازی مورکا: ستفانک
(السبحه، القلاده، العقد)

Gelwazê morka: Stivank.

گه‌لوئله: توخمه‌کێ چوچکایه
(صنف من المصافیر)

Gelwêle: Tuxmekê çwîçkane.

گه‌لی: گه‌لو
(ایها، یا ایها)

Gelf: Gelo.

گه‌لی: نهال، نال، ده‌رتنگ، ده‌ربه‌ند
(الوادئ)

Gelf: Nihal, Nal, Derteng, Derbend.

گه‌لی کویر: شیف کویر، نهالا کویر و نهک
(الغزو، الفالق، الفجاج، الجلاخ)

Gelikwîr: Şîvkwîr, Nihala kwîr û teng.

گه‌لیشوگ: قهره‌بالخ
(الرحام، الهرج، الجمهور)

Gelêşok: Qerebalix.

گه‌م: ترانه، یاری، لاقیدی، حه‌تک
(الهزل، المزاج، اللهو، الهزء)

Gem: Tirrane, Yarî, Laqidî, Henek.

گه‌میوله: پویرت بور، گه‌لخێ کورت ویا، پرموی، برج بور
وتیکرا، گه‌لێ کووسه

المربوع الجسم، الکثیف الشعر من الکلاب

Gembo: Pwîrt borr, kelexê kurt û pan, pirr
mwî, pirç borr û têkrra . girê gose.

گه‌میولی ؟ گه‌میولیاتی: گه‌لێ گوسه‌یی، پویرت بوریاتی
الکئانه، مربوعیه الجسم

Gembolî ? Gembolîyatî: Girê goseyî. pwîrt
boriyatî.

گه‌مار: قه‌زێ، ده‌رمانێ که‌فل پێ ستوورو توند وموکوم دبیت
السلم، الغرف، الدباغ، الدبغ

Gemar: Qirêj, dermanê kevil pê stwîr û tund
û mukum dibît.

گه‌مار بون: که‌فل ده‌رمان بونا بتشته‌کی وه‌کی شه‌بی نان
مازین نان تیقلی هه‌نارئ هه‌د
الادبغ

Gemarbûn: Kevîl derman bûna bi tiştêkî.
mazîyê an tîvilê hinarê.H.T.D.

گه‌مار بوی: که‌فلێ گه‌مار گرتی
المدبغ

Gemarbûy: Kevlê gemar girtî.

گه‌مار تر: پتر که‌مار کری، که‌مارتر
الادبغ

Gemartir: Pitir gemar kîrî, gemartir.

گه‌مار کړن: موکوم کرنا که‌فلې بده‌رمانی
الادبغ، التدبغ

Gemarkirîn: Mukumkirina kevlî bi dermanî.

گه‌مار کړی: که‌فلێ موکوم کری بده‌رمانی
المدبغ

Gemarkirî: Kevlê mukumkirî bi dermanî.

گه‌مار کرتن: که‌فل که‌مار بون، باش که‌مار بون.
التدبغ، الاندباغ

Gemagirtin: Kevligemarbûn, başgemerbûn.

گه‌موره: تاما ترش وتخله‌ تیکه‌ل، تامه‌کا نافه‌را ترشی
وتخلیێ دا، شوپ

الاجاج، المخضرم، طعم، بین مر وحموضه، او ملوچه

Gemore: Tama tirş û tehil, tameka navbera
tirşî û tehilîyê da .şorr.

گه‌موره بون: شوور بون
التأجج، التخمضرم

Gemorebûn: Şorrbûn.

گه‌موره بوی: شۆر بوی
التخمضرم، المزوج

Gemorebûy: Şorrbûy.

گموره تر: شور تر
الانچ

Gemoretir: Şorrtir.

گموره کرن: شور کرن
التاجیج، الانچاچ

Gemorekirin: Şorrkirin.

گموره کری: شور کری
المزججه

Gemorekirî: Şorrkirî.

گمورهیی: شورراتی. تام تهللی وترشی تیکهل
الخرمه، الاجاب

Gemoreyî: Şorratî. tam tehli û tirşî têkel.

گموره: ناف چاف کری، بوغومی، نعيم ترش
الدميم، القاطب، الصاغر الخد، المقطب، السی، الخلق

Gemore: Nav çav girê. bixumî. ne.îmtirş.

گمورین: پرخین
التدعیك، التكبس، التریض، التلت، التلك

Gemirîn: Perixin.

گمیری: پرخنی
الدلوک، المکبوس، الملتوت

Gemirî: Perixî.

گمراندن: پرخاندن
الاکياس، الالئات، الترويض، الانشاء، التفريסק، التديک، الالئات

Gemirandin: Perixandin.

گمراندی: پرخاندی
الملت، التلك، المكبس، المفرك، المروض، المدعك

Gemirandî: Perixandî.

گمی: پایور، گشتی
السفینة، المركب، الباخرة

Gemî: Paporr, geştî.

گمیا موزن:
القادس، البارجه

Gemyamezin: Gemyamezin.

گمیا بچویک: کهک
القارب، الزورق، البلم

Gemya biçwîk: Kelek.

گمی فان: پایور فان
الملاح، الربان

Gemîvan: Paporrvan.

گمی فانی: پایور فانی
الملاحه، الربانه

Gemîvanî: Paporrvanî.

گنبول: پوریت بو وتری. کری گوسه
الکثیف الشعر للکلاب المربع الجثه

Genbol: Pwîrt borr û tijî. girê gose.

گنبولی: گنبولیاتی: پوریت بوریاتی. کری گوسهیی
الکثاء، کثافه الشعر للکلب مربعه الجثه

Genbolî = Genbolîyatî: Pwîrt borriyatî. girê goseyî.

گنج: لار، تولاز، ججیل، سنبله
الفتی، الشاب

Genc: Law. tolaz. cihêl. sinêlc.

گنج: کومچالک، هشار
الخزینة، الدفینة

Genc: Komçalk. hişar.

گنجینی: گنجاتی: لاونی، تولازی، سنبلهیی، ججیلینی.
ججیلی

الفتوة، الشباب

Gencî = Gencatî: Lawînî. tolazî. sinêleyî. ci-hêlînî. cihêlî.

گنجن: داکرتی. فیک نیخستی. کوم کری. خر کری
الخزوين

Gencîn: Dagirtî. vêkêxistî. komkirî. xirrkirî.

گند: کوچ، قریژ، نهشیای، کوه، دهست کورت، قر، شل
القدر، الوساخه، العاجز، القاصر

Gend: Gwîc. qirrêj. neşyay. koh. destkurt. qirr. şil.

گندی: گندیاتی: قری، شلی، نهشیانی، کوهی، کوچی.
قریژاتی

القداره، الوسخ، المعجز، القصر

Gendî = Gendîyatî: Qirrî. şilî. neşyanî. kohî gwîcî. qirrêjatî.

گنار: گنیاڼی، حه‌فنوکاڼی، په‌مبلوکاڼی، رزیاتی.

کویفکیاڼی

العقونه، السهک، الاسن

Genar: Geniyatî, hefinokatî, pembilokatî
rizîyatî, kwîfkiyatî.

گنځی: په‌مبلوکي، حه‌فنی، رزی، کویفکی

العفن، السهک، الاسن، المسنون

Genî: Pembilokî, hefinî, rizî, kewfkî.

گنځی بون: په‌مبلوکي بون، حه‌فنی بون، رزین، کویفکی بون
التعفن

Genîbûn: Pembilokîbûn, hefinîbûn, rizîbûn,
kwîfkiûn.

گنځی بوی: په‌مبلوکي بوی، حه‌فنوکي بوی، کویفکی بوی

المتعفن

Genîbûy: Pembilokîbûy, hefinokîbûy,
kwîfkiûy.

گنځی ټر: په‌مبلوکي ټر، کویفکی ټر، حه‌فنوکي ټر، رزی ټر

الاعفن

Genîtir: Pembilokîtir, kwîfkîtir, hefinokîtir.

گنځی کرن: په‌مبلوکي کرن، کویفکی کرن، حه‌فنوکي کرن.

رزاندن، حه‌فنادن

الاعفان، التعفن، التکرار المبالغ فی الحدیث، التردید المل

Genîkirin: Pembilokîkirin, kwîfkîkirin, hefi-
nokîkirin, rizandin, hefinandin

گنځی کری: په‌مبلوکي کری، کویفکی کری، حه‌فنادی.

حه‌فنوکي کری، رزاندی

العفن

Genîkîrî: Pembilokîkîrî, kwîfkîkîrî, hefinandî,
hefinokîkîrî, rizandî.

گنځیاڼی: په‌مبلوکياڼی، حه‌فنوکياڼی، رزیاتی، کویفکياڼی

العقونه، العفن

Kenîyatî: Pembilokîyatî, hefinokîyatî, rizîyatî,
kwîfkiyatî.

گنم: دانځی نانځی، دانځی سر، پشک بو نانځی

القمح

Genim: Danê nanî, danê ser pişk bo nanî.

گنموک: دراڼځی زهر، دانځی نانځی

الاذرة، العرنوس

Genmok: Dirayê zer, danê nanî.

گنموک: توخمه‌کڼی کيبابه

نبات عشبي

Genmok: Tuxmekê giyaye.

گنم شامي: گنموک

الاذرة، العرنوس

Genimşamî: Genmok.

گنځی یونا میځی: مه‌رقینا میځی، مه‌رقین

اللبیض

Genîbûna hêkê: Meriqîna hêkê, miriqîn.

گنځی: حه‌فنی، په‌مبلوکي، کویفکی

المسنون

Genî: Hefinî, pembilokî, kwîfkî.

گه: کرځ، قولپ

العقدة، الوصل

Geh: Girê, qulp.

گه: دهم، کاف، کاه، وهخت

الوقت، الحین، البرهه، الزمن، اللحظة

Geh: Dem, gav, gah, wext.

گه: گهر، زاک

الدور، التوبه، الشوط

Geh: Ger, zak.

گه‌هشتی: بوی بون، باله بون

الواصل، البالغ، اللاحق، الناضج

Geheştî: Bûy, balete.

گه‌هشتی: بوی بون، باله بون

النضج، الینع، البلوغ، الوصول، اللحق، النضوج

Geheştin: Bûybûn, baletebûn.

گه‌هاندن: بوی کرن، باله کرن

الانضاج، الايناع، اللاحق، الابلاغ، الايصال

Gehandî: Bûykirin, baletekirin.

گه‌هاندی: بوی کری، باله کری

المبلغ، الموصل، المنضج، الملحق

Gehandî: Bûykirî, baletekirî.

گه‌هیر: گهر بری

قطع التوبه، تجاوز الدور

Gehbîr: Gerrbîr.

گه‌هیری: گهر برین

قطع دور الغير، سبق توبه الاخر

Gehbîrî: Gerrbîrîn.

Gewilîn:	گولین الدس، الدهاس، للارض من العشب
Gewilîn:	گولین: مژکی بون، گور بون، روی کرتن التبو، الملت، الملت بین النور والظلمه، الفیش
Gewilîn:	Mijokîbûn. gewirbûn. rwigirtin. گولی: روی کرتن، مژکی، کوردهوی النابی، المالت، الدهاس
Gewilî:	Rwî girtî. mijokî. gewirî. گولین: ههشتن، کویری بون الفموض، الابهام، الشوب
Gewilîn:	Hişiftin.kwîribûn. گولی: ههشتن، کویری بوی المبهم، الفامض، المشوب، المضیب، غیر المفسر
Gewilî:	Heşiftî. kewîribûy. گولاد: ناف دهستکی ژنا خوه بو بیانی الدیوش
Gewad:	Nav destkê jina xwe bo bîyanî. گولادی: نافدهستکاتییا ژنا خوه بو خهلیکی الدیوش
Gewadî:	Navdestkatîya jina xwe bo xelkî. گولادی: ناگر پهرتسی المجوسی
Gewro:	Agirperêş. گولان: ناگر پهرتسی المجوسی
Gewran:	Agirperêşî. گولی = گولوی: خفک البلعم، الحجرة، الحلق
Gewî = Gewrî:	Hefîk. گولیا چیاپی: گولیا چیاپی: دهلیقه، کاپه، کاپک، دهریک، کارزوک
Gewrîya çîyay:	Gewya çîyay Delîve. kape. kapik. derik. gazok. الجاز، للجبل، الفرجه، الحاجز، الفجاج، الفرضه
Gewrîya aşî:	Gewrîya aşî: Kuna ber aşî. گولیا ناشی: گولیا ناشی: کونا بهر ناشی الخر، الخریه، البله

Gewgewk:	Zorokêî hwîr û biçwîk. sava. گور: خهمر: خولهلیکی: رهنگی سپی ورهش، تیککل، شیش، بوز
Gewir:	Xemir. xwelîkî. rengê sipî û reş têk-el. şîş. boz. الخصف، الاسمر، الادکن، الاکهب، الاقهب
Gewir:	Xemir. xwelîkî. rengê sipî û reş têk-el. şîş. boz. گور بون: خهمر بون، خولهلیکی بون، بوز بون، شیش بون، جون بون
Gewirbûn:	Xemirbûn. xwelîkîbûn.bozbûn. şîşbûn. conbûn. الخصف، التکهب، التدکن، التقهپ
Gewirbûy:	Xwelîkîbûy. şîşbûy.bozbûy. conbûy. گور بوی: خولهلیکی بوی، شیش بوی، بوز بوی، جون بوی المکبوب، المقبوب، المدکن، المخصف
Gewirbûy:	Xwelîkîbûy. şîşbûy.bozbûy. conbûy. گور تر: خولهلیکی تر، شیش تر، بوز تر، جون تر الاحصف، الادکن
Gewirtir:	Xwelîkitir. şîştir. boztir. contir. گور کرن: خولهلیکی کرن، شیش کرن، بوز کرن، جون کرن التقهپ، التدکن، الاکهاب
Gewirkirin:	Xwelîkîkirin. şîşkirin.bozkirin. conkîrin. گور کری: خولهلیکی کری، شیش کری، بوز کری، جون کری المقهب، المخصف، المدکن
Gewirkirî:	Xwelîkîkirî. şîşkirî.bozkirî. conkîrî. گورری، گورریانی: جونی، بوزی، شیشی، خولهلیکی السمر، الدکن، الکهب، القهب
Gewirî = Gewirîyati:	Conî. bozî. şîşî. xwelîkî. گولیهک: یارهمز، جهنگنه، بئ شرم، روی ستویر الصلیق، اللامبالی
Gewşek:	Yaremez. cengene. bê şerim. rwîstwir. گولیهکی: یارهمزی، جهنگنهیی، بئ شرمی، روی ستویری
Gewşekî:	Yaremezî. cengeneyî. bê şermî. rwîstwirî. الصفاه، اللامبالا

گوى خرناساخييه كه لگوين دكه فیت. قورباجه

الضئاق، مرض

Gewîxir: Nesaxîyeke li gewîyê di kevît. qurbace.

گوى سورقه: سورچون. باف سور

الصحراء، الاسمر المائل، للحمرة

Gewrêsorve: Sorçûn. bavsor.

گىج: تهخليتەكى بىرايه دسووزن ودميزن «بەرا پى دنژن

ودئىخن تىك وشريانىت رىژىت ديوارى

الجص، الجبس

Gêç: Texlîtekê beraye disojin û dihêrin. bera pê di nijinin û êxin tîk û şîryanêt rêzêt diwarî.

گىچكى: برنجى دقوتن بو كوتلكا دبىژنى برنجى گىچكى

الرز، الدقيق للخب

Gêçkî: Birincê diqutin bo kutilka dibêjinê birincê gêçkî.

گىچكى: مروفتى بى خيرەت وتەرموشه. يانى كەستى بى زفير

و نەترو ودهامى

الملل، المسام، الستمان، المعجز، المضجر

Gêçkî: Mirovê bê xîret û teremûşçe. yanî kesê bê zivêr û netro û delemî.

گىچكىياتى: بى خيرەتى. تەرموشەيى. نەترويى. دەلەمىاتى

الملل، المل، الضجر، السام، السامه

Gêçkîyatî: Bêxîretî. termûşeyî. netroyî. delemîyatî.

گىخ: خير. كير. خيج. حيشى. تەقلە

الخط، الوعم، السطر

Gêx: Xîr. gîrr. xîç. hêşî. tevlê.

گىره: بەلخاندنا قرشنى دەخلى بو قافارتنا دەخلى ژناف

كلئيشى

الفصل، الدياسه

Gêre: Pelixandina qirşê dextî bo vavartina dextî ji nav gilêşî.

گىره بون: قرش وکلئيشى بەلخى. پەرخينا قرشنى دەخلى

التفصل للزرع، التدبیس، التدريس

Gêrebûn: Qirş û gilêşê pelixî. perixîna qirşê dextî.

گىره بوى: قرشنى دەخلى بى پەرخى وپەلخى

الفصل، المدا، المدروس

Gêrebûy: Qirşê dextî yê perixî û pelixî.

گىره تر: قرشنى پتر پەرخى وپەلخى. پەرخى تر، پەلخى تر

Gêretir: Qirşîyê pitir perixî û pelixî. perixîtir. pelixîtir.

گىره کرن: قرشنى پەرخاندى. کلئيش بەلخاندن

الاقصال، التفصيل، التدريس

Gêrekin: Qirşê perixandin. gilêş perixandin.

گىرهکرى: قرشنى پەرخاندى. کلئيشى پەرخاندى

الفصل، المدرس، المدوس

Gêrekirî: Qirşê perixandî. gilêş perixandî.

گىرهکران: مروفتى بگىره کرنى رادبیت

الفصل، عامل الدياسه

Gêrevan: Mirovê bi gêrekinê radibît.

گىره: باشى. چاک. قەنج

الجودة، الاتقان، الاستحسان، اللائق

Gêre: Başî. çak. qenc.

گىرهک: توخمهکى مېروپیت بچويکه لقرومیت دارا ناکنجى

دبن بېهناکە نەخەش زى دەيت

السمنه، صنف من النمل الصفارتوطن الاشجار ولها

ربيع كريبه

Gêrik: Tuxmekê mêrwîyêt biçwîke li qurmêt dara akincî dibin. bêhneka nexweş jê dihêt.

گىران: چەرخاندن. زفراندن. پى رابون. لىک زفراندن

الادارة، التسيير، التشبيه

Gêrran: Çerixandin. zivirandin. pêrabûn. lêkzivirandin.

گىرائى: چەرخاندى. زفراندى. پى رابوى. لىک زفراندى

الدار، المسير

Gêrray: Çerixandî. zivirandî. pêrabûy. lêkzivirandî.

گىراندن: چەرخاندن. زفراندن. لىک زفراندن

التدوير، الادارة

Gêrrandin: Çerixandin. zivirandin. lêkzivirandin.

گىراندى: چەرخاندى. لىک زفراندى. ريفەبرى

الدار، الدور، المسير

Gêrrandî: Çerixandî. lêkzivirandî. rêvebirî.

کیز بون: هير بون: سرگردان بون. گرفتار بون. بازيه بون
التميد، التدويخ، الاستهام، التحير

Gêjbûn: Hêrrbûn. sergirdanbûn. giriftarbûn.
bajêlebûn.

کيز تر: هير تر: سرگردان تر. گرفتار تر. بازيه تر
الاوخ، الاميد، الاحير، الاهيم

Gêjtir: Hêrrtir. giriftartir. bajêletir.

کيز کړن: هير کړن: سرگردان کړن. گرفتار کړن. بازيه
کړن

التدويخ، الامادة، التحيير، التهميم

Gêjkin: Hêrrkin. sergirdankirin. giriftar-
kirin. bajêlekirin.

کيز کړی: هير کړی: سرگردان کړی. گرفتار کړی. بازيه
کړی

المحير، الميد، المدوخ

Gêjkiŕ: Hêrrkiŕ. sergirdankiŕ. giriftarkiŕ.
bajêlekiŕ.

کيزی = کيزياتی: هيري. هيرياتی. هيرياتی.

گرفتاری، سرگردانی، بازيه یی
الميد، الدوخان، الاوام، الدوار، الهام، النعم، الحيرة،
المشکله

Gêji = Gêjtyatî: Hêrrî. hêrrîyatî. hêrraynî.
giriftarî. sergirdanî. bajêleyî.

کيزله: مروفتی بازيه و بازيه وسر گردان

الدائخ، العائر، الهائم، النهمان

Gêjele: Mirovê bahêle û bajêle û ser girdan.

کيزنگ: کيزنوک: کيبايه تيزو دزواره نوزمانی دکوزيت فی
توخمن کيبای خاف وترش کړی ولیناندی دخون

نبات عشبي حريف بؤکل طريا وحمضا

Gêjink: Gêjnok: Gîyaye tij û diware ezmanî
di gezit vî tuxmê gîyay xav û tirşkiŕ û lênanđi
di xon.

کيزک: موخل کرنا دمخلی بلیک زلفوندا موخل وپیزنا

ومکی چهرخا ناشی داگلنهی بشارهکهن

الغربه بحركه روحیه الحبوب للفتح

Gêjik: Moxilkirina hêlî bi lêkzivirandina
moxil û bêsînga wekî vîrxa aşî da gilêş bi
ser di kovîn.

کيران: تهرقاندنا بانی. حولی کرنا بانی، باکوردان کريل
کړن. کريل کرنا باکوردانی ل رویت بانی
الندرة للسطح

Gêrran: Teriqandina banî. hulîkirina banî.
bagurdan girêlkin. girêlkirina bagurdanî li
rwîyê banî.

کيزهر: تهخلیته کڼ کيبايه بنکڼ وی خاف ولیناندی دخون
الجذر، نبات بؤکل جذره طريا

Gêzer: Texlîtekê gîyaye binkê wî xav û
lênanđi di xon.

کيزهر کيبا: توخمه کڼ کيبايه بڼ که کهه باسکڼ وی بڼ
کونه. بنکڼ وی ومک پيفوکايه

الايبید نبات عشبي ذو سنبله ويصله

Gêzergîya: Tuxmekê gîyaye yê gihe gihe baskê
wî yê kune. binkê wî wek pîvokaye.

کيزه کيبا:

Gêzegîya:

کيزک: جهریفک. نامويرئ مالشستنی
الکنسه

Gêzik: Cerîfk. amwîrê mal şîştinê.

کيز بهلوك: توخمه کڼ کيبايه بنکڼ وی خاف دخون. خر. خر.
باچيلک

اللفاح، نبات عشبي بؤکل يصلت

Gêzbelok: Tuxmekê gîyaye binkê wî xav di
xon. xirr xirr. baçêlk.

کيز کيز: شولن هيدی هيدی. لفلغا هيدی وتنا وکيم. لفيئا
نورم

الشغل الضعيف، الحركة البطيئة، العمل المتأنی

Gêzgêz: Şolê hêdî hêdî. liv liva hêdî û tena
û kêm .livîna nerim.

کيز کيزياتی: شولون هيدی، کارئ ليزان

ضعف الشغل، بطی، العمل

Gêzgezati: Şolê hêdî. karê lêwaz.

کيز: هير. شق سر: سرگردان. گرفتار. بازيه

المائد، الهائم، الدائخ، الاعشى، العشواء، الحيران

Gêj: Hêrr. şeçe ser. sergirdan. giriftar. bajêle.

گیلندی: دریا سامه زن. شالووکا مەزن. تریان
العشاض. المنجل الكبير

Gêlindî: Dirya samezin. şaloka mezin. tirpanc.

گد = گدگ. کارکا سافا. که مرا بچووک ونوی زای
العناق. الجدی

Gid = Gidîk: Karka sava . kehra biçwîk û
nwî zay.

گد گدگ. کر کرکا ستوی قد قدک. ستو ژبه رفه. قرک
العباء. القردوحه. القردوح. الرقبه

Gidgidk: Karka stwî qidqidk. stû ji berve.
qirrik.

گدی: ناخفتنا تەحل مروف بیژی تیکی بو شکاندنا. دبر
پیا قەدان

کلمه تقال للتهکم والامانه والاستخفاف

Gidî: Axiftina tehil mirov bêjît êkî bo şikandinê.
diber piya vedan.

گدیش: کوما دەخڵی دوری ونژی. گزرا قرشی دەخڵی دوری
بێ دانای سەرک. بارستا قرشی

الاند. الصريم. الکدس للزرع

Gidîş: Koma dextlê durî û nijînî. gizra qirşê
dextlê durî yê danay serik. barista qirşî.

گنیکا کویلی: کارکا پەژنی کویلی
الغفر. ولد الوعل

Gidîka kwîvî: Karka pezê kwîvî.

گر: جهن هەلکەنی وبلند. یا نی چیا به کتی بچووک رهخ
بهردای. کوما ناخا هەلکەنی
الثل. الربوه. الرابيه

Gir: Cihê helkenî û bilind. yanî çîyayekê
biçwîk rex berday. koma axa helketî.

گر: یانی مەزن. تشتی مەزن. دزی مویرین
الکبير. الضخم

Gir: Yanî mezin. tiştê mezin. dijî hwîrîyê.

گر گره: ماقولیت گوندی نان نیجاخ. سهروکتی مروفا.
پیش تاواپیت عهشیرهتی

ساده اللوم. الوجهاء. الاشراف. النبلاء

Girgire: Maqwîlêt gundî an îcaxê. serokê
mirova. pêşawayêt eşîretê.

گێژمانگ: لێک زفرینە دور خو. دور خو زفرین
لعبه الدوران حول النفس. الدوامه

Gêjevank: Lêk zivirîne li dor xwe . lidor xwe
zivirîn.

گێژە سه‌ری: گرفتاری. قه‌له‌به‌ندی. ئالوژی
المشکله

Gêjeserî: Giriftarî. Qelebendî. alozî.

گێسن: ئاسنێ سەری هەفجاری بو کیلان وکەلاشتنا ناخێ
المان. العییان. المیکهه. سکه الحرات

Gêsin: Asinê serê hevcarî bo kêlanê û kelaştina
axê.

گێلخ: گولیلکا گیلکێ یه شین بونا ویشکفتنا وئ نیشانا
دهمن پاوریز یه. چونکی پاوریزێ نهو ژنهردی ده‌ه‌لاقیته
زه‌ری خورپیه لنبات عهشبه غروی له بعه

Gêlex: Kulîlka gêlkêye şînbûna û bişkiftina
wê nîşana demê pawîzêye. çunkî pawîzê ew.
ji erdî dihelavêt.

گێلک: توخمه‌کێ گیبایه داف زرافه بکنی وی یێ چر
ونوسه‌که بوچیکرنا به‌رگویی‌ا بکاردنێن نو بو کاغه‌زا
نبات عهشبه. ذو بصله غرویه يستعمل لحياکه الالبسه
الکردیه

Gêlk: Tuxmekê gîyaye dav zirave binkê wî
yê çirr û nwîseke bo çêkirina bergwîza bi-
kardiînin û bo kaxeza.

گێلمه: کراوت کەلەک توخم بکەن نافک. زادێ تیکەل
الطعام المختلط الذي يجمعه الصوار من القرية او (کوکتیل
الطعام)

Gêlmec: Girarêt gelek tuxm biken navik. zadê
têkel.

گێلاس: توخمه‌کێ فیکێ یه وه‌کی حولیکا وه‌له‌لوکا
القواسیا فاکهه کالاجاسی

Gêlas: Tuxmekê fêqîye wekî hulîka û helhooka.

گێلاس ناشی: داره‌که دێیخن دولا ناشی ده‌قهیت سه‌ر به‌ر
ناشی ته‌ق ته‌ق ژێ دێت نیشانا شول کرنا ناشی هه‌رومسا
به‌روژین ولفینا وی ده‌خل دوه‌ره‌یت گه‌ویا ناشی یه بو
هێزانێ

خنزیره‌ الرحي

Gêlase aşî: Dareke diêxin dola aşî di kevî ser
ber aşî teq teq jê diêt nîşana şolkirina aşîye
her wesa bilerzîn û livlivîna wî dexil diwerhêt
gewya aşî bo hêranê.

گروپن: دیربوینا مەزن کرنا تەشتی، بلوود
العنسه، المكبرة

Girbûn: Dêrbwîna mezinkirina tiştî. bilore.

گر بون: مەزن بون، زەخم بون
التكبير، التضخم

Girbûn: Mezinbûn. zeximbûn.

گر بوی: مەزن بوی، زەخم بوی
الكبر، الضخامة، الكبرياء

Girbûy: Mezinbûy. zeximbûy.

گر تر: مەزن تر، زەخم تر
الاکبر، الاضمخ

Girtir: Mezintir. zeximtir.

گر کړن: مەزن کړن، زەخم کړن
التضخيم، التكبير، الاضخام، الاکبار

Girkirin: Mezinkirin. zeximkiran.

گر کړی: مەزن کړی، زەخم کړی
المکبر، المضخم

Girkirî: Mezinkirî. zeximkirî.

گرێ = گریانی: مەزنی، مەزنیانی، مەزنین، زەمخانی، زەمخانی
الكبر، الضخامة، الكبرياء

Girî = Girîyatî: Mezinî. meznîyatî. zexmî.
zexmîyatî.

گر: زەر، کز، ژەنکی
الخش، الزنجرة، الصدا

Girr: Zivir. gjir. jengî.

گر: پەرستووک، نارەزو، ناروونک
الرغبة، الشوق، الوجد، اللہج، الولع

Girr: Peristok. arezû. aronk.

گر: گوریانی، نەساخییا کەفل خورمانی
الجرب

Girr: Gurîyatî. nesaxîya kevil xurhanê.

گر بون: زەر بون، کز بون، ناروونک بون، نارەزو بون
التخشن، التولع، التصدی

Girbûn: Zivirbûn. gjirbûn. aronkbûn. arezûbûn.

گر بوی: زەر بوی، کز بوی، ناروونک بوی، نارەزو بوی
المخشن، الخشوشن، المصدأ، المولع، المرغب

Girbûy: Zivirbûy. gjirbûy. aronkbûy. arezûbûy.

گر تر: زەر تر، کز تر، ناروونک تر، نارەزو تر
الخش، الرغبة، الولع، الاصدأ

Girtir: Zivirtir. gjirtir. aronktir. arezûtir.

گر کړن: زەر کړن، کز کړن، ناروونک کړن، نارەزو کړن
التخشن، الترغيب، التشويق، التصدى

Girkirin: Zivirkirin. gjirkirin. aronkkirin.
arezûkirin.

گر کړی: زەر کړی، کز کړی، ناروونک کړی، نارەزو کړی
المخشن، المشوق، المرغب، المصدأ

Girkirî: Zivirkirî. gjirkirî. aronkkirî. arezûkirî.

گرێ = گریانی: زەری، گزێ، گزێانی، ناروونکاتی، نارەزوانی
الخشونه، البع للصوص، الرغبة، الشوق، الزنجرة، الصدا

Girî = Girîyatî: Zivirî. gjirî. gijyatî. aronkiyatî.
arezûyatî.

گر کړ = گرین: کوم کوم، مەر، هور هور، فر فر، فر فر.
دەنگی تیارا وتشتی وەکی وێ
الایز، الدوی، القفقال للسلح، الواد، الهدید

Girgirr = Girrê: Gum gum. mirr mirr. hurr
hurr. firr. firr. virr virr. dengê teyara û tiştê
wekî wê.

گر گرا ناشی: فر فر ناشی، دەنگی گەرمانا ناشی
السحیف، الجمعجة

Girgirra aşî: Firr firra aşî. dengê gerhana aşî.

گر گرا ئەورێ: هور هورا ئەورێ، کوم کوم، فر فر
السجر، الرعد

Girgirra ewrî: Hurr hurra ewrî. gum gum.
qirr qirr.

گر کړی: هور هور، خر خری، کوم کومی، فر فر، فری
الدوی

Girgirrî: Hurr hurrî. xirr xirrî. gum gumî.
qirr qirrî.

گرێ گری: کە کە، کوجە کوجە، سیفوک سیفوک، سیفوک
المعقد، المعجر

Girêgirê: Gih gih. Guc guce. sîvok sîvok.

گرا: زادی لێنای، خارا لێنای، زادی کەلاندی
الطبیخ

Girar: Zadê lénay. xarna lénay. zadê kelandî.

گرتی خانه: زندان
السجن، الحبس

Girtixane: Zindan.

گيردانه: ستفانگ. دود. گهردمنی. چهکن ستوی
السط، القلادة الذهبية، العقد

Girrdane: Stivank. dod. gerdenî. çekê stûy.

گيردان: ناری ژفر. ناری بدستاری هیرای. دان میترک
الجریش، الجشیش، المجروش

Girrdan: Arê zivir. arê bi distarî hêray. dan-hêrk.

گريدله: مروفتی قوت وستویر وتیکرا
مدور اسطوانی، المربع الضخم

Girdîle: Mirovê qut û stwîr û têkrra.

گريدله: دارهکن گيروفره تشتی کران لسه کريل دکن
ودحوليسينين وهکی برئی ناشی ل سهو تهحسينی
خشبه اسطوانيه يستخدم لزلحلقه الرحي عليه اثناء النقل
من مكان لآخر

Girdîle: Darekê girrovire. tiştê giran li ser girêl di ken û di hulîsînîn. wekî berê aşî liser tehisînî.

گير دژوار: کر مهيمونک. بوق. سیقل بوق
الهلوك، الشبق، المظلم

Girrdijwar: Girr meymwînk. boq. sîqil boq.

گير دژواری: کر مهيمونکی. بوقیاتی. سیقل بوقی
الشبق، الفلمه

Girrdijwarî: Girr meymwînkî. boqiyatî. sîqil boqî.

گرسک: هرمیکا چولی. کاجین
الغرموض البری

Girsik: Hirmîka çolê. kaçîn.

گرشمهگیر: لیکدان. سهرو بهرکرن. دانا نیک. ریز کرن
الترتيب، التنظيم، التثوير

Girîşmekirin: Lêkdan. serûberkirin. danaêk. rêzkirin.

گرفت: بهر سوژ. بهتلین
عسر الهضم

Girift: Ber soj. betilîn.

کر ناخ: تلخ ناخ. کزرا ناخ. کوما ناخ. بارستا ناخ
الدعصه، الکثبان

Girr ax: Tixê axê . gizra axê.koma axê. bari-rista axê.

گي به: دويه. دې به. کژه به. بهست. خي بهست
الجش، الارض الحجرية

به. بهست. خير بهست

Girber: Durbe. dirrber giheber. best. xirbest.

گره به: بهرئ مهزن. بهرئ ژکهفری بجويک تر. کييه به
الرتب، الجاميد

Gireber: Berê mezin. berê ji kevrî biqwiktir. kêbeber.

گيرتن: بهسردا چون. بن دهست کرن
السيطرة، الاستيلاء

Girtin: Biserda çûn. bindestkirin.

گيرتن: پيغهدان. دايخستن. بيگهدان. ليکدان
السد، الفلق، الاطباقي، الطبق

Girtin: Pêvedan. daêxistin. pêkvedan. lêkdan.

گيرتن: ژيهرکرن. هي بون. بخوه گيرتن
الحفظ، التعلم، الازام

Girtin: Jiberkirin. hîbûn. bixwegirtin.

گيرتن: فهگيرتن. بهسو داچون. نخامتن
الغمر للماء

Girtin: Vegirtin. biserdaçûn. nixamtin.

گيرتن: راگيرتن. دهست تى وهراندن. زيندان کرن. پشت
دهرکرن. دابهستن. دايچنان
المسك، القبض، الحبس

Girtin: Ragirtin. dest têwerandin. zîndankirin. piştderkirin. dabestin. dabênan.

گيرتن: راگيرتن. دهست تى وهراندن. پشت دهرکرن. زيندان
کرن. دابهستن. دايچنائى. پيغهداي
المسكوك، المقبوط، الحبوس، المغمور، المسدود، المسيطر،
المحفوظ، الملزوم

Girtî: Ragirtî. dest têwerandî. zîndankirî. piştderkirî. dabestî. dabênay. pêveday.

گيرتهک: بهستهک. بيتهک

الحفاظ، المساك، الحابس، القابض، الغامر، اللزاق، الملمزم
Girtek: Bestek bênek.

گر کرک: توخمه‌کی زیوانی به. دولیک

صنف من الزوان

Girgirk: Tuxmekê zîwanêye. dulîk.

گرک: دستارێ گێجێ به دمه‌ل ودانی مالی بێ دمیزن

دستارێ لوج کرن وسیی کرنا دانی به

المجش، الجرجارة، الجاروش

Girrik: Distarê gêçê ye. dext û danî li malê pê dihêrin. distarê loçkirin û spîkirina danîye.

گرک: مه‌لتوتیرین. لهرزک. قهره‌فین

الصعفة، الافکل، القشعريرة، الرعدة، الرجفة، الرعشة.

الاهتزاز الاضطرابی

Girrik: Heltwîrîn. lerzik. verrevîn.

گرکیی: لهرزک. مه‌لتوتیروک

المفکول، الموجف، المرعش، المقشعر

Girrgwyl: Lerzik. heltwitirok.

گرک: لجا مه‌فیرێ پاتێ. گشتک. گومتلێ مه‌فیرێ به‌حنتی

المطلعة، الطلعة للعجین، المعجور

Girik: Limça hevîrê patinê. giştik. gum. tilê hevîrê pehtinê.

گر گچک. دولیک. زیوان

المربواء، حب اسود في الحنطة

Girgîçik: Dulîk. zîwan.

گر گچک: توخمه‌کی فیکێ به بداری به‌روی و مازی فه تیت

ثمره تئمه اشجار البلوط والعفص

Girgîçik: Tuxmekê fêqîye bi darê berwî û mazî ve têt.

گر کرتن: نارمه‌زو کرتن. نارونگ کرتن. به‌رسوتک کرتن.

سقیل بوق بون

التشوق، التلوع، التلغم، التشبیه

Girgirtin: Arezûgirtin. aronk girtin. bersotk girtin. sîqilboqbûn.

گر کرتن: ژمنکی بون. کورێ بون. زفر بون

التصدأ، التزنجیر، الاصباح بالجرب

Girgirtin: Jengîbûn gurribûn. zivirbûn.

گر کرتی: نارمه‌زو بوی. نارونگ کرتی بوی. کورێ بوی.

الرائع، المصدق، المجروب

Girgirtî: Arezûbûy. aronk girtîbûy. gurribûy. jengîbûy.

گرفتار: شه‌پرزه. به‌رگنده. ئالوز. شاش

المبران، المعه، العاش، المبتلی

Giriftar: Şepirze. perginde. aloz. şaş.

گرفتار بون: شه‌پرزه بون. به‌رگنده بون. ئالوز بون. شاش

بون

التحیر، الابتلاء

Giriftarbûn: Şepirzebûn. pergindebûn. alozbûn. şaşbûn.

گرفتار بوی: شه‌پرزه بوی. به‌رگنده بوی. ئالوز بوی. شاش

بوی

المبتلی، التحیر، المعه

Giriftarbûy: Şepirzebûy. pergindebûy. alozbûy. şaşbûy.

گرفتار تر: شه‌پرزه تر. به‌رگنده تر. ئالوز تر. شاش تر

الابلی، الاحیر، الاعمه

Giriftartir: Şepirzetir. pergindetir. aloztir. şaştir.

گرفتار کرن: شه‌پرزه کرن. به‌رگنده کرن. ئالوز کرن. شاش کرن

الابلاء، التحیر، الاعماء

Giriftarkirin: Şepirzekirin. pergindekirin. alozkirin. şaşkirin.

گرفتار کری: شه‌پرزه کری. به‌رگنده کری. ئالوز کری.

شاش کری

المحیر، المبلی، المعه

Giriftarkirî: Şepirzekirî. pergindekirî. aloz-kirî. şaşkirî.

گرفتاری = گرفتاریاتی: شه‌پرزه‌یاتی. به‌رگنده‌یی. ئالوزی.

شاشی. شه‌پرزه‌یاتی. به‌رگنده‌یاتی. ئالوزیاتی. شاشیاتی

الجیره، العمهان، المشکله، الازمه، البلاء، الورطه

Giriftarî = Giriftariyatî: Şepirzeyatî. perkindeyî. alozî. şaşî. şepirzeyatî. perkindeyatî. aloziyatî.

گر فیک: پاته‌که‌دین بێ که‌فش و به‌رده‌لنگیت جلکی

بومو‌کومی. پاته‌که‌دین لیک‌دانا تیکا

التفاخه، رقه مریه تحت کم الثوب

Girrvêlk: Pateke di ben bin keş û berdelin-gêt cilki bo mukumî. pateke dibenlêk dana tika.

گر گروک: خر خال. فر فروک. گهردون
العجله، العربه

Girgirrok: Xirxal, virr vîrok, gerdon.

گرمشک: پرسکیت خوهی. پرسکیت گهرمی
الهرص، حصف الحر

Girmişk: Pîrskêt xuhê . pîrskêt germê.

گر مہم جوئی: سیفل بوق، گر دڑوار
القلعہ، الشبق

Girr meymwink: Sîqil boq. girr dijwar.

گرم گرم = گرمین: گرم کوم، هوپ هوپ، قر قر، کورم کورم
الهرير، الدوى، القصف، الرعد، صوت الفرقة والانفجار

Girm girm = **Girmên**: Gum gum. hurr hurr.
qirr qirr. gurim gurim.

گولان بہا: خودان نرخہ، نرخہ گران. بہا گران
الغالی، الثمن، النفس

Giranbiha: Xudan nirxe. nirxegiran. biha giran.

گمرانی = گمرانیانی: کولب، سبختی، خهلا، قهتلازی
الغلا.

Giran = Granfyatf: Kulb. sixtî. xela. qetlazî.
گران: پسننگ. پسننگین. سنگدار
النقل

Giran: Biseng. bisengîn. sengdar.

گران بون: بسهنگ بون، بسهنگین بون، سهنگدار بون
التثقل، التناقل

Girabûn: Bisengbûn. bisengînbûn. seng-
darbûn.

گران بوی: بیهنگ بوی. بیهنگین بوی. سہنگار بوی
المثقل

Giranbûy: Bisengbûy. bisengînûy. seng-
darbûv.

گران تر: بیهنگ تر. بیهنگین تر. سہنگدار تر
الانقل

Girantir: Bisengtir. bisengintir. sengdartir.

گران کون: پسنه نگ کرن، پسنه نگین کرن، سہ نگدار کرن
التثقیل، الاثقال

Girankirin: Bisengkirin. bisengfinkirin.
sengdarkirin.

گران کری: بهنگ کری، بهنگین کری، سہنگدار کری
المنقل

Girankirî: Bisengkirî. bisengînkirî. sengdar-
kirî.

گرانی، گرانیائی: بے نگینی، بے نگیاتی، سہنگاتی،
سہنگاری،

الثقل

Giranî = Giraniyati: Bisengîni. bisengiyati.
sengdari.

گران جہ: سہ نگین جہ
مرکز التفل

Girancih: Sengîn cih.

گران: هدرین
الفادح

Giran: Hedirîn.

**گرائی: هدرینی
الفداحه**

Giranî: Hedirînî.

گران بار: بار گران، دنگز
العبء

Giranbar: Bar giran. dingiz.

گرافہ بار: گونہ ہبار
الوز

Giranebar: Gunebbar.

مگران روی: ماقویل، خودان رویست. روی گهرم
الوقور، المهاب، الرزین

Giranrwl: Maqwîl. xudan rwîmet. rwîgerim.

گرنزیئن: بشکورین، سفک که نین، روی له بون، بشکفتن
الهنوف، المسعه، التسم

Girrnijîn: Biskurîn, kenîn, rwêhebûn, biskiftin.

گر نژی: بشکوری، کهنی، بشکفتی، روی فابوی،
المتقسم، التاسم

Girmijî: Biskurî, kenî, biskiftî, rwîvebûy.

گرنژباتی: بشکوریاتی، که نینی، بشکفتنی، روی فیه بونی
الاستام، الارتاء، الفره

Girnişiyatı: Bişkurîyatı. kenînî. bişkiftinî.
rwîyebûnî.

Girêketin: Alizîn. gih gîrbûn. asêbûn. qerrisîn.	گرځ کتن: نالزین. کهگیربوی. ناسی بوی. قهرسین المطل، العکان، العضل، العنق، العرقلة
Girêkoti: Alizî. gih gîrbûy. asêbûy. qerrisî.	گرځ کتن: نالزی. کهگیربوی. ناسی بوی. قهرسی المطل، العکین، العضل، العائق، المعرقل
Girêkoti: Alizî. gih gîrbûy. asêbûy. qerrisî.	گرځک: چوکول الننؤ
Girêk: Çukul.	گرځ کوسه: گردیله. قوت وقت. کوندل فسک. مروفی هاجروک وکورت
Girêgose: Girdîle. qut û vit. kundil fisk. mir-ovê hacirok û kurt.	البحترى، القنبل، القشمر للمرء، المعقد للشجر
Girêgoseyî: Girdîleyî. hacirokî. kundilfiskî.	البحتر، القنبل البحتر، القنبل
Girêgirtî: Gih girtî. birêtegirtî.	گرځ کړی: کهکړتی. بریته کړتی العتل، الانجبار على غير استواء
Girêl: Dol. gulole. diole.	گرځل: دول. گولوله. دلول الدرج
Girêlbûn: Dolbûn. gulolebûn. dilolbûn.	گرځل بوی: دول بوی. گولوله بوی. دلول بوی التدرج، التکرکس
Girêlbûy: Dolbûy. gulolebûy. dilolbûy.	گرځل بوی: دول بوی. گولوله بوی. دلول بوی المتدرج، التکرکس
Girêlkin: Dolkin. dilolkin. gulolekin.	گرځل کړن: دول کړن. دلول کړن. گولوله کړن التدرج
Girêlkiri: Dolkiri. dilolekiri. gulolekiri.	گرځل کړی: دول کړی. دلول کړی. گولوله کړی المتدرج
Girêlki: Dolkiri. dilolekiri. gulolekiri.	گرځلی: گرځلیاتی: دولی. دولیاتی. گولولیاتی. گولوله یی الدرج، التکرکس
Girêl = Girêlyati: Dolî. gulolyati. guloleyi.	

Girê: Xelf. gih. sîvok. kulvil.	گرځ: خالف. که. سیفوک. کولفل الانشوطه، العقدة، العجر، الفدة، الغزرة
Girê: Xelf. gih. sîvok. kulvil.	گرځ څښتن: که گیر کړن. لیک بهستن. نالزاندن التعقيد
Girê existin: Gihgîrkin. lêkbestin. alizandin.	گرځ څښتن: که گیر کړی. لیک بهستی. نالزاندی المعقد
Girê existî: Gihgîrkirî. lêk bestî. alizandî.	گرځ بلند: گرځ قولون. گرځ بالا. گرځ هملکه تی الزبى، التل العالى
Girê bilind: Girê guloz. girê bala. girê helketî.	گرځچه: گرځا سر هفساری ل بن لامکا دهواری الزناقه، حلقه فى جليده اسفل الزمام
Girêçe: Girpa ser hevsaî li bin lamka dewarî.	گرځچه: کهیت تېلا البراجمه، السلاميات
Girêçk: Gihêt tibra.	گرځ څیزى: بانیا څیزى الکتیپ، الکتبان
Girê xîzî: Banîya xîzî.	گرځدان: پینان. بهستن. ښک دان التعصب، الکبل، الصفد، الربط، الشد، العقل
Girêdan: Bênan. bestin. îşikdan.	گرځدای: پینای. بهستی. ښک دای المعصوب، المکیل، المصفد، المربوط، المشدود، العقل
Girêday: Bênay. bestî. îşikday.	گرځا شاخی: کها شاخی. خرکا شاخی الحيدة، العنصه، عقد قرن الوعل
Girya şaxî: Giha şaxî. xirka şaxî.	گرځفک: کهفا بهنکا. قفتا دهزی الحصيصه، اللخبوط
Girîfk: Kefa benka. qefta dezî.	گرځان: بهرمانک. بهرکووشک الدراعه
Girîvan: Berevank. berkoşk.	گرځ فهکړن: خالف فهکړن السن، الحل
Girêvekin: Xelef vekirin.	

گرنی نیری: خلفا کونته

الروم

Girê nêrî: Xilfa kutek.

گری: کوفل، کم، سیفوک، خلف

العقده، العجر، العقبة، الوصم، العقل

Girê: Kulvil, gih, sîvok, xilf.

گرانہ: کور بہتک، بن گران، ناف زہ، لیمزہک

الفریز، النجل، النز، النشاشہ

Giranih: Kurrbeqk, avzih, lêmzek.

گری: هوی، نوم نو، روندک بارین

البکا

Girt: Hurri, nurr nurr, rondik barîn.

گرین = گریان: نور نور کرن، روندک باراندن

التباکی

Girîn = Giryan: Nurr nurrkirin, rondikbarandin.

گریاندن: نوراندن، هوراندن

الابکا

Giryandin: Nurrandin, hurrandin.

گریاندی: نوراندی، هوراندی

المبکی

Giryandî: Nurrandî, hurrandî.

گز: می، ههفوت، سیقوم

الشیمة، العادة، الخلق، الطبیعة، الطبع، الالف، الفریزه،

القطرة

Giz: Hî, hevot, sîqom.

گز گرتن: می بون، می گرتن

التعود، التطبع، التخلق، التالف، التفرط

Gizgirtin: Hîbûn, hî girtin.

گز گرتی: می بوی، می گرتی

المتعود، المنطبع، المتخلق، المتالف، المتفرط

Gizgirtî: Hîbûy, hî girtî.

گژه: پاراست داری، کوما داری، دارن نژی

الوضم للحطب ونحوه

Gizre: Barista darî, koma darî, darê nijînî.

گز: هسک، زها، تشتی تهری نوی زها بوی، فهوهرهای

الناشف، الیابس

Gizir: Hişik, ziha, tiştê terê nwî zihabûy, vewerhay.

گز بون: هسک بون، زها بون، فهوهرهای

التنشف، التییس، التجفف

Gizirbûn: Hişikbûn, zihabûn, vewerhan.

گز بوی: زها بوی، هسک بوی

المنشف، المییس، المجفف

Gizirbûy: Zihabûy, Hişikbûy.

گز تر: زها تر، هسک تر

الانتشف: الیابس، الاجفف

Gizirtir: Zihatir, Hişiktir.

گز کرن: زها کرن، هسک کرن

التنشيف، التییس، التجفيف، الیابس

Gizirkirin: Zihakirin, Hişikkirin.

گز کری: زها کری، هسک کری

المنشف، المییس، المجفف

Gizirkirî: Zihakirî, Hişikkirî.

گزری = گزیریاتی: زهای، زهایاتی، هسکی، هسکیانی.

هسکیانی

النشافة، الییس، الجفاف

Gizirî =Gizirîyatî: Zihayî, zihayatî,Hişkî, hişkîni, hişkîyatî.

گز: خوهراگرتی، خوه پارازتی، خوه هه لکوهازتی

العفیف، التزیه، العزیز النفس، المعز

Gizir: Xweragirtî, xwe paraztî, xwehelguhaztî.

گزری: خوه پارازتی، هه لکوهازتی، خوه راگرتی

العفه، الاعتزاز، النزاهه، الإباء، الترفع عن النقائص

Gizirî: Xwe paraztinî, helguhaztinî, xwera-girtinî.

گزیرته: دیمێ لئاف ناغی، نەردی ئاف پیوهراتی

الجزيرة

Gizirte: Dêmê linav avê, erdê av pêwerhatî.

گز: دژوار، نهقوله، رکو، تیژ، خوین دژوار، رکین.

سەرگه‌رم، دابه‌رز، کۆته‌ک، هه‌ست

العصبی، الحاد، المزاج، الزاجر، المنفعل، العنيف

Gizim: Dijwar, neqole, riko, tîj, xwîndijwar, rikîn, sergerim, dabêrz, kutek, hest.

گزم بون: هه‌ست بون، رگ بون، دژوار بون، رکین بون، خوین

گه‌رم بون

التهیج، التعنف

Gizimbûn: Hestbûn, rikbûn, dijarbûn, rikînbûn, xwîn gerimbûn.

كز بون: قز بون. به لاف بون. ژيك بژكين. كه فوزه بون
النفش، التبرال

Gijbûn: Qijbûn. belavbûn. jêk bijikîn. gev-
ozebûn.

كز تر: قز تر. به لاف تر. ژيك بژكي تر. كه فوزه تر
النفش، الاشعث، الارهي

Gijâtir: Qijtir. belavtir. jêk bijikîtir. gevoz-
etir.

كز كين: قز كين. به لاف كين. ژيك بژاندين. كه فوزه كين
النفاش، التنقيش، الاشعاث

Gijkirin: Qijkirin. belavkirin. jêkbijandin.
gevozekirin.

كز كرى: قز كرى. به لاف كرى. ژيك بژاندى. كه فوزه كرى
النفش، المأل، المشعث

Gijkirî: Qijkirî. belavkir. jêkbijikandî. ge-
vozekirî.

كز كزياتي: قزى. قزياتي. قهقهزى. كهقهزى. كهفوزمى
الرهو، النفاشه، البراله، الشعث

Gij = Gijfyatî: Qij.qijfyatî. qeveyijî. geve-
gijî. gevozeyî.

كز: پويرت رهپ وبه لاف
المزبئر للهرة ونحوها من الحيوان

Gij: Pwîrt rep û belav.

كزى كزياتي: پويرت رهپى. موى رهپيائى
الزبشوار

Gijî gijfyatî: Pwîrt repî. mwî repîyatî.

كز كز = كزين: دهنگى وهرهانا بهفرو بارانى
الانهلال، صوت الهطول

Gijgij Gijên: Dengê werhana befir û baranê.

كز كز = كزين: دهنگى وهرهانا بهلكين داروبارى ل باويزا
الحفيف، صوت سقوط الاوراق من الشجر

Gijgij Gijên: Dengê werhana belgê dar û
barîli pawza.

كز كز كزين: دهنگى ريفهچونا لئاف بهلك وچيلكا وقرشيين
مشك ويويش بهلهخى

الخشخشه، صوت المشى على الهشيم، والاوراق اليابسه

Gijgij Gijên: Dengê rêveçûna linav belg û
çîka û qirşê lişik û pawîza.

كزم بوى: ههست بوى. ركين بوى. خوين كرم بوى
التشديد، التعنيف

Gizimbûy: Hestbûy. rikînbûy. xwîn gerimbûy.

كزم تر: ههست تر. ركين تر. دژوار تر. خوين كرم تر
الاشدد، الاحد، الاكثر عصبية، الاعنف

Gizimtir: Hesttir. rikîntir. xwîn germtir.

كزم كرن: ههست كرن. ركين كرن. دژوار كرن. خوين كرم
كرن

التشديد، التعنيف

Gizimkirin: Hestkirin. rikînkirin. dijkarkirin.
xwîn gerimkirin.

كزمى = كزميياتى: ههستى. ههستيائى. ركاتى. ركينى.
دژوارى. خوين كرمى
العصبية، الحدة، العف

Gizimî = Gizmîyatî: Hestî. hestîyatî. rikatî.
rikînî. dijkarî. xwîn germî.

كزير: بانگ ههلدېر. هايدار
الدلال، المبلخ

Gizîr: Bang heldêrî. haydarîyatî.

كزيرى = كزيريائى: بانگ ههلدېرى. هايداريائى
الدلايه، الابلاغ، التنبيه

Gizîrî = Gizîrîyatî: Bang heldêrî. haydarîyatî.

كز كز = كزين: دهنگى خشيين. دهنگى تهحسينى حولسينى.
دهنگى خشانى

صوت الزحف والسبرالسريع كالسيارة

Gizgiz = Gizên: Dengê xişînê. dengê tehisînê
û hulisînê. dengê xişanê.

كزك = كزلك: تەزك. توخمهكى تەركى به دندكيت وئ
زدندكيت تەركى هوير ترن

الارزين، البرد، حب المزن

Gijik = Gijlok: Tezik. tuxmekê tergêye. din-
dikê wê ji dindikê tergê hwirtirin.

كز: قز. به لاف. ژيك بژكى. وهكى حيوانى در بخنزريت.
كهفوزه. پويرنى قزكهت. يان تير پيريت خوه قزكهت

الرهو، النفش، البرال، الشعث، الاجئنلال

Gij: Qij. belav. jêk bijikî. wekî hêwanê dirr
bixinzirî. gevoze. pwîtê qijket. yan teyr perêt
xwe qijket.

G	گشتک: به نکتی شداندنا دهلنگا ژنگا. دوخینکه که ساری دهلنگا ژنگا بوگریدانا المخدم، المخدمه، رباط، قبطان، شد المخدم من الرجل، المقاط Gıştek. گشتک: کرکا هه فیریی. لجا هه فیریی بهحتنی. گومتلی هه فیریی بو نانی پاتنی العجور، المطمه للعجین Gıştik. گشتی: توندی. چرکی. تیک چوی. شتای الوتر، الشدة Gıştî. گشت: همی. هندی همی. پیکله. سارا سار العام. سائر. کل. جمیع Gışt. گلرک: هویرکی نه پای بکن گولچک. وکی کوتلکا مایکور من المسحوق الندى المبلل Givirk. گلفنده: مازن. توخییی زلفیا. سینوروی ناردی. لپا بیستانی. دورانکا قسبلا المصر، الحافه. الكفه، الکفاف، الطور، البرزخ Givande. گلفشین: تارقین. قهرسین. گهرسین. هرقین العصر. الانعصار، المضط، الانضفاط Givişîn. گلفشی: ترقی. قهرسی. گهرسی. هرقی المعصور، المضبوط، المعصر، المضط Givişî. گلفاشن: تهرقانن. قهرساندن. گهرساندن. ههرقانن العصر، الضبط، الكبس، الرهص Givaştin. گلفاشتی: تهرقاندی. قهرساندی. گهرساندی. ههرقاندی المعصر، المضط، المرهص، الكبس Givaştî. گلشک: کلفاشتنا تپلا. قورنجیک. گهزتنا تپلا القرص، الفعز Givişk. گلشک: گولچکا تشتی کلفاشتی اللبک، الکته المعصورة Givişk.
----------	---

ک: مروفتی کوهشی ودامای، نه کرنژی الواجم، المهمم، العزین للمره Gij: Mirovê guhişî û damay, ne girmijî. کواله: کهلوزه. ژیک بزکی. ژیک ژمنی المشعب، المنتفش Gijale: Gevoze, jêk bijikî, jêk jenî. گژه یه: خر بهر. بهست. خر بهست. گر بهر الرتب، الجرل، الجزول ارض جلمودی، کثیر الحجاره Gijeber: Xir ber, best, xir best, gir ber. گژین: توخمهکتی گیایه دخون وندکیت وی دهرمانن بو هنده نساخیا. گیایهکتی بهتنداره الکزبرة Gijalî: Tuxmekê giyaye di xon û dindikêt wî dermanin bu hinde nesaxiya, giyayekê bihêndare. گشت: توند. تیک چوی. چرچی لیک شتای الحطرب، الفسر، العسد، الازم، التوتر Gışt: Tund, têkçûy, çirçê lêk şitay. گشت بون: توند بون. تیک چون. چر چون التوتر، الحطرب، التازم، التفسر، التمسد Gıştbûn: Tundbûn, têkçûn, çirçûn. گشت بوی: توند بوی شتای. چر چوی. تیک چوی الحطرب، المتوتر، المفسر Gıştbûy: Tundbûy, têkçûy, çirçûy, şitay. گشت تر: توند تر شتای تر. چر چوی تر. تیک چوی تر الاغسر، الاعسد، الاوتر Gıştir: Tundtir, têkçûy tir, çirç tir, şitay tir. گشت کرن: توند کرن شتای کرن. چر برن. تیک برن التوتیر، الاغسار، التفسید، التازیم Gıştkirin: Tundkirin, têkbirin, şitay kirin. گشت کری: توند کری شتای کری. چر بری. تیک بری المؤزوم، المؤتر، العسد، المفسر، الحطرب Gıştkirî: Tundkirî, têkbirî, şitaykirî. گشتی = گشتیاتی: توندی. توندیاتی. شتانی. چرکیاتی تیک چونی. تیک چونیاتی التوتر، الحطربة، الفسر، العسد، الازم Gıştî = Gıştyatî: Tundî, têkbirin, şitay kirin.
--

كلڤانك: قلیزانك. تیک هه دانا لهشی پتیلای بو كهنی ئینانی.
خچاخاندانا لهشی پتیلای
الدغغه، الزغغه

Gilfzank.

كل سور: ناخ سور
المشق، المشغ، المغرة

Gilsor.

كلیش: قرش. قهوال. چیلکێ بجویک
الحثالة، القذى، العذبة، القش

Gilêş.

كلیشی ناڤی: قهوال
الفث، الفثاء

Gilêşê Avê.

كلیشی دمخل وهانی: قرش. دولیک. کرکچک. کویزهر
الغلث، الغفی

Gilêşê Dexl û Danî.

كلیشوک: قههبالغ. ئیشیک. بوشاتی. قهرسوک. کوما
نالزی. خربونا بێ سهر بهر
الزحام، الهرج، الحشد، الجمع، المضطرب الهرج

Gilêşok.

كل شین: ناخ شین
التراب الأزرق

Gilştn.

كلل: پاتی گولچک، گولچک، تشتی نهرم وهک پهروکی پیک
وهربیتن وهکی کوی بو گرتنا کونا
(الريذه، الریذه، السبد، العلبه)

Gilvil: Patê gulmiçk, gulmiçk, tiştê nerim
wek perokî pêk werbitin wekî go wê bo gir-
tina kuna.

كل كهی: جهی كولانا ناخی بو خانیا هونیئێ، جهی ناخی
لێ دكولن، كور ناخ

(المكان الذي يحفر فيها التراب للبيع واللبخ والملاطه)

Gilken: Cihê kolana axê bo xanya huninê,
cihê axê lê dikalin, korax.

كلگه: بهلكیت هسك بیت پهرخاندی، پهروختی بهلكا
(الهیور، الغفر، العصافه، الورق اليابس المهشم)

Gilgile: Belgêt hişk yêt perixandî, perexê
belga.

كلشك: خوه تیک برن بو خوهتی وهركرتی، خوه تیک برن بو
خوه لیدانی
القر، الحفرة، التوفز للانقضااض

Givîşk.

كل كڤ = كلڤین: نف تف. نفین. دمنکی میش ومورا. بڤ بڤ
بڤین
الزمیم للزنبور، الذن، الدتین، الطنن

Givgiv = Givên.

كلت وگی: پێ ناخفتن. باس کرن. دهنگ ودر. تهرتهره.
ترنگین
المحادثة، الانباء

Givtêgo.

كلاشتنا چلكی: جل كهرساندن
المسط للثوب المبلل

Givaştina Cilki.

كلشوك: تهرقوك، ههرقوك، كهرسوك، قهرسوك
المعصر، المكبس، المضغطة، الضاغط

Givîşok.

كل: ناخ. خول
التراب

Gil.

كلد: نفینێ خراب. نفینێ بێ سهر وهر. دوشهكا تهك
الطمر، الاطمار، الاسعال، الفراش الرث

Gild.

كلدك: دوشهكا بجویک. ناهلیكا بجویک وتهك
المطرح الخفيف الصغير

Gildik.

كلیزه: شیلییا دهقی. تفا بدهقی داتیت خاری. دویه
الروزام، اللعاب

Gilfze.

كلیزه كهی: مروفتی تفا وی بدهقیدا بهیت خاری
الماج، اللعاب

Gilfzukei.

كلیزه = كلیله: لویلا جههدهی. ناڤا بسیفاندای قه دبیت
جههده. جههدها قهرسی بههوا قه
الجلید المتدلی فی الاخصان

Gilfze = Gilfle.

گلکلاک: تشنتی هاتی گوگرداندن وتام نه‌بوی، تشنتی تمام نه‌هاتی درست کرنی

(النحت الذي لم يكمل بعد، الخط الذي لم ينتهي بعد)

Gilalik: Tiştê hafî gogirandin û timam nebûy, tiştê timam nehatî dirist kirinê.

کله، کله‌م: گازنده، پورپور، پت پت (العتاب، الاعتراض، الشكوى، التذمر)

Gileh = Gilehf: Gazinde, porpor, pitpit.

کلوان: تشنتی بدویفکفه فه‌ماندی، رستا بدویفکفه وهکی کویز و فیکو بدویفکفه گریددن وهک ستفانکئ موهرکا

(القلاده، المنضود، المنظوم، المتراص من الكريات)

Gilwaz: Tiştê bi dwîvik ve vehandî, rista bi dwîvikve wekî gwîz û fêqî bi dwîvikve girêdiden wek stivankê muhrka.

کم کم، کمین: قرم قرم، گرم گرم، قر قر، قرین، قرمین، گرمین، هورهور، هورین

(الدوى، القصف، صوت التفجير والفرقه)

Gimgim = Gimên: Qirm qirm, girm girm, qirr qirr, qirrên, qirrmen, girmen, hurr hurr, hurrên.

کم کم: ناخفتنا ددفتن را، خنخنیاتی (الغفنه، الخفنه)

Gimgim: Axiftina di difnêrra, xinxinîyatî.

کم کم: مروفتی ددفتنارا دناخفتیت، خنخنی (الاغن، الاخن، الخفخاف، الذي كان صوته يخرج من منخرية)

Gimgimî: Mirovê di difnêrra di axivî, xinxinî.

کم کم: خنخنیاتی (الغنه، الخنن، الخفخه)

Gimgimîyatî: Xinxinîyatî.

کنجی: هریا به‌زدویفئ په‌زی سپی به، هریا په‌زی یا کلش وریخ پیغه دنویسن

(الزعاریر، الخطر، الوزخ، الصوف الردي)

Gincî: Hirya ber dwîvê pezê sipî ye, hirya pezî ya gilêş û rîx pêve dinwîşin.

کنجی: جلکئ دهرای وه‌رتی، جلکئ چرچر (الاسمال، الاطمار، الثياب الرث، الممزق)

Gincî: Cilkê dirrhay û perritî, cilkê çirrçirr.

گلکله بون: سه‌رگرتن، نخامتنا بیه‌لخى به‌لگا، هور بونا

به‌لگیت هسک، په‌رخینا گیبایئ به‌یی (التفقر، التهمير، التنفف، التخفى)

Gilgilebûn: Sergirtin, nixamtina bi pelxê belga hwîrbûna belgê hişk, perixîna gîyayê beyî.

گلکله بوی: گیبای به‌لگیت په‌رخى، تشنتی بیه‌لخى نخامتی (المغفر، المغفوف، المهور، المستور، المخفى)

Gilgilebûy: Giya û belgê perixî, tiştê bi pelixî nixaftî.

گلکله تر: پترنخامتی بیه‌رخى پویش وه‌لخا وه‌لگا (الافقر، الامير، الاغف، الاستر، الاخفى)

Gilgiletir: Pitir nixamtî bi perexê pwîş û pelixa û belga.

گلکله کرن: نخامتنا بیه‌لخى به‌لگ و گیباییت هسک و به‌یی (الغفران، الاغفاف، الاستار، التهمير، ستر بوب صيد الفج، الاخفاء)

Gilgilekirin: Nixamtina bi pelixê belg û gîyayê hişk û beyî.

گلگلاندن، گنگلاندن: سه‌ر و بن کرنا تشنتی، لئ که‌ره‌مان فه‌کلان

(العبت، التنبش، البحث، الفتش، التحرى، الخطب)

Gilgilandî = Gingilandin: Serûbinkirina tiştî, lêgerhan, vekolan.

گلگلاندی، گنگلاندی: تشنتی سه‌ر و بن کرئ وه‌کلای و لن که‌ره‌مای

(التحرى، الفتش، المنبوش، المبحوث)

Gilgilandî = Gingilandî: Tiştê ser û binkirî û vekolay û lê gerhay.

گلگلئ، گنگلئ: لیک وهر که‌ره‌مان و سه‌رو بن بونا تشنتی (التخبط، التنبش، الفتش)

Gilgilîn = Gingilîn: Lêk wergerhan û ser û bin bûna tiştî.

گلله، گلالته: شیفئا نافئ یا به‌ریت وئ ره‌ش، نه‌الا به‌ر ره‌ش (مسيل الماء ذات الأحجار السود)

Gilale = Gilalte: Şîva avê ya berêr wê reş, nihala berreş.

کهکهای: که که رانی
(التناوب)

Gihgihanê: Gerrgerranê.

که که: که که کرئ، جار جار
(المقد، المعجر، حینا بعد حین)

Gihgih: Girêgirê, car car.

که برین: که برین، دبری پارکن
(قطع الدور، قطع النوبه، اسبق دور غیره واستخلفه)

Gihbirrin: Gerrbirrin, diberirakin.

کها پشتن: شفا پشتن، سنوینا پشتن، کاریتن پشتن،
ماسیا پشتن، زیتەر

(الصلب، الودک، فقار الظهر، العمود الفقري، الفقرات)

Giha piştê: Şiva piştê, stwîna piştê, karîtê
piştê, masîya piştê, zîter.

کهیت پاتکن: کریکت پاتکن
(الکردوس، فقرات الرقبه)

Gihêt patkê: Girêkêt patkê.

کهیت تبال: کریک
(البراجم، السلا میات)

Gihêt tibra: Girêçk.

کهان رهشی: نه ساخیکه پز و حیوانی دگریت ژ شیر
هشک دبن، شیر هشک بون
(الخرط، مرض يصيب مجرى الحليب للحيوان فينخض
الحليب)

Gihanreşî: Nesaxîyeke pez û hêwanî digirî
ji şîrî hişik dibin, şîr hişik bûn.

کهان رهشیاتی: نه ساخیا شیر هشک بونی
(مرض الخرط، الاصابه بالخرط)

Gihanreşîyati: Nesaxîya şîrhişik bûnê.

کها ستوی: ههستین کهودنن، کهودن، قریک
(الوقیمه)

Giha stwî: Hestîyê gerdênê, gerdên qirrik.

کها شاخی: کریا شاخی، خرکا شاخی
(الحیده، عقده قرن الوعل)

Giha Şaxî: Giriya şaxî, xirrka şaxî.

کهشتن: بوی بون، باله بون، قیرا کهشتن
(البلوغ، الوصول، اللوق، النبل)

Gihîştin: Bûybûn, baletébûn, vërra gihîştin.

گند: تەنا، مەند، خو، راگر، حیوانی ستو ستویر، نهژی
(الهادی الرصین، الثور الغلیظ الرقبه، المتزن للعمل)

Gind: Tena, mend, xweragir, hêwanê stû
stwir, nihijî.

گنده: گندی: بێ سەر و بیری، نالوزی، شهپرزهیی، شاشی،
په رگندهیی

(الاضطراب، التشوش، القلق النفسي، المیهض)

Ginde = Gindî: Bê ser û berî, alozî, şepirzeyî,
şaşî, pergindeyî.

گندهیی، گندهیاتی: شهپرزهیی، نالوزیاتی، په رگندیاتی،
شهپرزیاتی

(القلق، الاضطراب، التشویش)

Gindeyî = Gindeyati: Şepirzeyî, aloziyati,
pergindiya, şepirziyati.

گنگاشه: ههفرکی، جره، شهه دهف، قار قار
(الجدال، النقاش، الصخب، العریده)

Gingase: Hevriki, cirre, seredev, qarqar.

گن گن: گم گم، ددفتن را ناخفتن
(الغفنه، الخفنه، الغفخه)

Gingin: Gimgin, di difnêra axiftin.

گن گنی: مروفن خنخنی، کهسن ناخفتنا وی دخممکا دا
دهنگ ددهت
(الاغن، الاخن، المخفف)

Ginginî: Mirovê xinxinî, kesê axiftina wî di
ximximka da deng didet.

گن گنیاتی: ناخفتنا ددفتنا را، خنخنیاتی
(الغنه، الخنن، الخفخه)

Ginginîyati: Axiftina di difnêra, xinxiniyati.

گندور: کالک، فیکه کت خارتن په وهکی شوتی وکولندا په
(البلیخ، الشامام)

Gindor: Kalik, fêqîyekê xarnêye wekî şutî û
kulindaye.

که: که، زاک، پیل، دم، کاف
(المفصل، المعده، الفقره)

Gih: Girê.

که: که، زاک، پیل، دم، کاف
(الشوط، الدور، التویه، المین، الفتره، المده)

Gih: Gerr, zak, pêl, dem, gav.

کِهشتی: بوی بوی، باله ته بوی، فیرا کِهشتی
(البالغ، الواصل، اللاحق، التاثل)

Gihıştî: Bûybûy, balete bûy, vëragihıştî.

کِهشتن: بوی بوی، باله ته بون، فیکى چیبون
(البیغ، النضج)

Gihıştin: Bûybûy, baletébûy, fêqî çêbûn.

کِهشتی: بوی بوی، باله ته بوی
(البیغ، الناضج)

Gihıştî: Bûybûy, baletébûy.

کها کورتیختی: قولپانهکا، لیکدانا کورتیختی
(المعتم)

Gih kurtîxê: Qulpa nihka, lêkdana kurtîxê.

کِهگرتن: بریتِه گرتن، بریتِه بون، خراب خوه لیکدان
(العضال، الوصم، العتل، الانجبار على غير استواء)

Gihgirtin: Birêtegirtin, birêtébûn, xirabxwe
lêkdan.

کِهگرتی: بریتِه کرتی
(المعضل، الموصم، المعتل)

Gihgirtî: Birêtegirtî.

کِهگرتن: کِه گرتن، زاک کرتن، دور کرتن
(اخذ الدور، استلام التوبه)

Gihgirtin: Gerrgirtin, zakgirtin, dorgirtin.

کِهگرتی: کِه گرتی، زاک کرتی، دور کرتی
(الاخذ دوره)

Gihgirtî: Gerrgirtî, zakgirtî, dorgirtî.

کِهالههتی: خراک له له تی
(الکریب)

Gihaleventî: Xirka levenî.

کهان: چیک، مەمک
(الضرع، الثدي)

Gihan: Çîçîk, memik.

کِهاندین: پانیا بنن چیکن چیل ویهزا
(حلبه الضرع)

Gihandî: Panîya binê çîçê çâl û peza.

کهان پهرهاندین: کهان له مان
(المرى للضرع)

Gihan perîxandî: U...

کهان: کِهشتن، فیرا کِهشتن، بوی بون، باله ته بون
(الواصل، البالغ، اللحق، البیغ، النضج، النبل)

Gihan: Gihıştin, vëragihıştin, bûybûn, baletébûn.

کهای: بوی بوی، باله ته بوی، فیرا کهای
(الواصل، البالغ، اللاحق، التاثل، الناضج، البانج)

Gihay: Bûybûy, baletébûy, vëragihay.

کِهاندن: بوی کرن، باله ته کرن، فیرا کِهاندن
(الایصال، الابلاغ، اللاحق، الانضاج، الايناع، الاتاله)

Gihandin: Bûykirin, baletekirin, vërra gi-handin.

کِهاندی: فیرا کِهاندی، بوی کری، باله ته کری
(الواصل، اللحق، البالغ، النضج، المنال)

Gihandî: Vërra gihandî, bûykirî, baletekirî.

کِه هورگ: کِهیت ههستیای بیت بچوگ وهکی کِهیت پشتا
بیژی نو دهستی
(البرجه للعظام)

Gih hwîrk: Gihêt hestîya yêt biçwîk wekî
gihêt pišta pêyî û destî.

کِههاری: گریا داری، سیلوقا داری، کولفای داری
(الاینه، العلهه، الوصمه، القعنه، العجر)

Gih darî: Giriya darî, sîvoka darî, kulvilê
darî.

کِه هورگیت دهستی: کِهیت دناقههرا له پ وژهندهکا
(السنط، السنن، الرسغ للید)

Gih hwîrkê destî: Gihêt di nav bera lep û
zendeka da.

کها: نالف، چرک
(العشب، العشیش)

Giya: Alif, çirrik.

گییا خور: حیوانن چهرا وى گییا بیت، نهکو دههتی کوشت
خور

(آكله العشب، الحيوان النباتی)

Giyaxwer: Hêwanê çera wî giya bît, neku
dehbê goşt xwer.

گیابانوک: گییایه که چیپانوکا پنه دبیزن، گییاین نهجنا
(هتف من العشب، حوله خرافات شعبیه)

Giyabanok: Gîyayeke çîvanoka pêve dibêjin
giyayê ecina.

گیاباند: گیاباهکن بیهن خوهشه دهرمانه بو کهلهک نیش و نساخیبا
(الافستنتن، صنف من العشب یخند دواء)
Giyabend: Gīyayekê behin xweşe dermane bo gelek êş û nesaxîya.
گیا بیهنزک: گیاباهکه ههکه گومبیکا ری بهرخین و بیهن بکهئن بیهنزک دهین مروئی
(صنف من العشب یعطس المرء لای شمه)
Giyabêhnijk: Gīyayeke heke gumbîka wî bi perixînin û bêhin bikenê bêhnijk dihên mirovî.
گیا چه رنگ: گیاباهکه دکن کیزکی مالشویشتنی
(صنف من العشب، یصنع منه المکانس)
Giyacerîfk: Gīyayeke diken gēzkê malşwîştinê.
گیا رنگ: گیاباهکه رنگی زهر پښ دکن، گیاباهکه رنگی زهر ددهت
(الورس، صنف من العشب یصبخ به اللون الاصفر)
Giyareng: Gīyayeke rengê zer pê diken, gīyayeke rengê zer didet.
گیههرا تهیرا: بهریت بوریت ستۆئ تهیرا
(البریل للطانر)
Gîperra teyra: Perêt borêt stûê teyra.
گیههرا دیکلی: بهریت ستۆئ دیکلی
(الشرعله، العفره، العرف للدیك)
Gîperra Dîkil: Perêt stû ê dîkilîf.
گیههرا شیر: پیرتن بوری ستۆئ شیر
(اللبده، الزیره)
Gîperra Şêrî: Pwîrtê borê stû şêrî.
گیته: بانن خانن ژ کاریتئ ههتا کاریتئ دی نیرا پښ درانن دبۆۆئ گیته
(المتان)
Gîte: Banê xanî ji karîtey heta karîtê dî nîra pê diranin di bêjnê gîte.
گیر: خهچ، تهقله، حیثی، شقاره
(الوعم، الخط فی الجبل یخالف سائر لونه، الشث، الالتواء الجغرافی)
Gîr: Xîç, tevla, hêşî, şivarre.

گیرناف: شویتکا دنیاپښ
(خط الاستواء)
Gîrnav: Şwîtka dinyayê.
گیرپان: خیجا فرهه، تهقله بهحن
(خط العرض)
Gîrpan: Xîça fireh, tevla pehin.
گیرهه: ریز، تویکن تشتی دگریت
(الاشنه، الخزان)
Gîrhe: Rwîz, twîkê tiştî digirêt.
گیرها بهری: ریزئ بهری
(البهق، اللزیقاء)
Gîrha berî: Rwîzêberî.
گیرها ددانا: قریژا ددانا، تویکن زهر پښ ددانا دگریت
(اللقح، الحفر، الحبره)
Giha didana: Qirrêja didana, twîkê zerê didana digirêt.
گیره فهماي: پاشفه مای
(المتأخر، المعوق، المعوق)
Gîro: Vemay, paşvemay.
گیرویوت: فهمان، پاشفه مان
(المتأخر، المتعوق، التأجل)
Gîrobûn: Veman, paşveman.
گیرویوت: فهماي، پاشفه مای
(المتأخر، المتعوق، المؤجل)
Gîrobûy: Vemay, paşvemay.
گیروت: فهماي تر، پاشفه مای تر
(الآخر، الاوق، الاجل)
Gîrotir: Vemaytir, paşvemaytir.
گیروکرن: فهملان، پاش نیخستن
(التأخیر، التعویق، التأجل)
Gîrokirin: Vehêlan, paşêxistin.
گیرو کری: فهملای، پاش نیخستی
(المؤخر، المعوق، المؤجل)
Gîrokirî: Vehêlay, paşêxistî.
گیروی: گیرویاتی، فهمانی، پاشفهمانی
(التأخیر، التعویق، التأجل)
Gîroyt = Gîroyatî: Vemanî, vemanîyatî, paşvemanî.

گیان دان: وهستان، کسیره بون، نوخین، کوسک بون،
کارخین

(الغناء، الكشد، الجهد، العمل الشاق، الكد)

Gīyandan: Westan, kesîrebûn, tewixîn,
koskbûn, kerixîn.

گیان صه: خولهبرگرشی، شول کورئ موکوم

(المتجدد للغناء، الصابر للجهد، المتحمل للعمل الشاق)

Gīyanse: Xwe libergirtî, şolkerê mukum.

گییا: چرک، شینکاتی، ئالف، چهرا زنیوهری

(العشب، العشیر)

Gīya: Çirrik, şinkatî, alif, çera zinêwerî.

گیابانزک: گیایه که چیفانوکا دبیزن، گییا نهجنه

(صنف من العشب ينسج حوله الخرافات)

Gīyabanok: Giyayeke çivanoka pêve dibê-
jin, giya ecine.

گییا بهند: گیایه که بیژن خومشه دهروانه بو که له نیش

وژان و نهساخیا

(الشبيه، الافستین، یدای به، من الاعشاب الطيبة)

Gīyabend: Gīyayekê bêhin xweşe dermane
bo gelek êş û jan û nesaxîya.

گییا بهین: پوش بهین، گییا هشک بون

(القبيب، القف، القفيف، القفوف)

Gīyabeyîn: Pwîş beyîn, giya hişik bûn.

گییا بهینزک: گیایه که گومبیکا ری هه که بیژن کنئ مروف

بی دبهنزیت

(من الاعشاب الطيبة، يعطس المرء عند شمه)

Gīyabêhnijk: Giyayeke gumbîka wî heke
bêhin kenê mirov pê di bêhnijî.

گییا بیجک: توخمه که گیایه

(صنف من العشب)

Gīyabêbok: Tuxmekê gīyaye.

گییای بسترئ: گییای بیجخن، گییای بزخت

(العضاء، العضاه)

Gīyayê bistri: Gīyayê biçixin, gīyayê bizixt.

گییای بشیر: گییای شیردار، گییای بهفاندنئ، شیرتن

دهیت

(اليتوع)

Gīyayê bişîr: Gīyayê şîrdar, gīyayê bi qe-
fandinê sîr tê dihêt.

گیز گیز، گیزین: دمنگن حولیسینئ، دمنگن زیلهان، دمنگن
نهحسینئ

(صوت الزحف والانزلاق، المروق كالسياره والحبه والطيران
السريع)

Gîzgîz = Gîzên: Dengê hulîsînê, dengê zîlhan,
dengê tchîsînê.

گیز گیزئ: حولیسوک، خشینوک

(السريع الانزلاق والانزحاف)

Gîzgîzî: Hulîsok, xişînok.

گیسو: کهزی

(الصفيره، الجديله، الغديره)

Gîso: Kezî.

گیسی: گيرا جهئ برینئ خوه لیکدای، خچیا کهفلی

(الثأى، السلق، الذنب اثر الجرح فى الجلد)

Gîst: Gîra cihê birînê xwe lêkday xîça kevî.

گیسک: کارکا شیروهستای، کههرا شیرفه کرئ

(الجدى)

Gîsk: Karka şîr westay, kehra şîrvekirî.

گیسکا مئ: گدیك، کارامئ

(العناق)

Gîskamê: Gidîk, karamê.

گیسک: بهرمافزک، پیلک، خهلاتئ ددهن بجویکا ومختئ

بویکن ژ گوندا وان دهن

(مكافاه الصبيان حين اخذ العروسه للعريس)

Gîsk: Berhavêjk, pîlik, xelatî diden biçwîka

wextê bwîkê ji gunda wan diben.

گییان: جان، رح، قهلافه، ژبیان، کهلهخ، لهش

(الذات، النفس، الروح، الحياه)

Gīyan: Can, rih, qelafet, jīyan, kelex, leş.

گییان پارێزئ: نژاد پارێزئ، خوهپارێزئ

(السلامه الشخصيه، محافظه النوع)

Gīyanparêzî: Nijad parêzî, xwe parêzî.

گییان دار: کهلهخدار، لهشدار، جاندار

(الجسم، ذى الروح)

Gīyandar: Kelexdar, leşdar, candar.

کیای بوریون: کیای زربون: کیای بوق بون: کیای هلدان، کیای
(الفلح)

Gîyayê xulole: Gîyayê bot, gîyayê nêrka wî
vala.

کیای داسی: توخمه کێ کیایه بمروقی فه نويسيت
(صنف من العشب الشانک)

Gîyadast: Tuxmekê gîyaye bi mirovî vedinwîşt.

کیای دهق: توخمه کێ کیایه توفکێ وى ههکه دانی سه
چهرمى و بگفتشى جهن وى دى بيت دهق يانى خالهکا شين
(صنف من العشب)

Gîyadeq: Tuxmekê gîyaye tovkê wî heke
danî ser çermî û bigivêştî cihê wî dê bît deq,
yanî xaleka şîn.

کیای رنگ: کیایه که رهنگێ زهر بێ دکن
(الورس، الرزیز، یصبغ به اللون الاصفر)

Gîyareng: Gîyayeke rengê zer pê diken.

کیای رهش: توخمه کێ کیایه
(صنف من العشب)

Gîyareş: Tuxmekê gîyaye.

کیای زالاک: توخمه کێ کیایه لدهف ناڤا شين دبیت بستیكا
وى یا رهشه دهرمانی کهلهک نهساخییایه
(من الاعشاب الطبية)

Gîyazavak: Tuxmekê gîyaye li dev ava şîn
dibît, bistika wî ya reşe dermanê gelek ne-
saxîyaye.

کیای قه: توخمه کێ کیایه
(صنف من العشب)

Gîyaqel: Tuxmekê gîyaye.

کیای کریمک: کیایه کێ کهکه کرما دکوژیت، برینا پێ
دهرمان دکن
(من الاعشاب الطبية، الدلیوت)

Gîyakirmîk: Gîyayekê gîghihe kirma di kujît,
birîna pê derman diken.

کیای کچیک: توخمه کێ کیایه ههکه لجلکتێ خو به رهشین
کچ پێ دمرن
(من الاعشاب الطبية)

Gîyakêçk: Tuxmekê gîyaye heke li cilêkê
xwe bi reşîni kêç pê dimirin.

کیای بوریون: کیای زربون: کیای بوق بون: کیای هلدان، کیای
بلندیون و تیک نالهان
(الولج، الزمام، الفن، الابلولا)

Gîyaborrbûn = Gîyazirrbûn = Gîyaboqbûn:
Gîya heldan, gîya bilind bûn û tîk alhay.

کیای بوق بوی، کیای زربوی، کیای بوق بوی: کیای
بلند بوی و تیک نالهایی
(الوالج، الزمیم، الاغن، المبلولی)

Gîyayê zirrbûy = Gîyayê boq bûy: Gîyayê
bilind bûy û tîk alhay.

کیای تەرزێن: کیایه کێ بهلک پانه کیم زوخا ژ برینا
دکیشیت، دهرمانه بو برینا
(صنف من العشب الطبي)

Gîya tevzên: Gîyayekê belgpane, kêrn û
zoxa ji birîna dikêştî, dermane bo birîna.

کیای تەر: کیای نه بهی، کیایه چرمسی وهشک، چرک،
چیمه
(العشب)

Gîyayê terr: Gîyane beyî, gîya ne çirmisî û
hişk, çirik, çîmen.

کیای چەریفک: توخمه کێ کیایه دکن گیزکێ مالشویشتنێ
(صنف من العشب يصنع منه المکانس)

Gîyacerrîfk: Tuxmekê gîyaye diken gêzkê
malşwîştinê.

کیای چەریفوک: کیایه که لجهن ناڤی شين دبیت پێ
زییانداره، توخمه کێ کیایه
(صنف من العشب)

Gîyacerrîfok: Gîyayeke li cihê avî şîndibît
yê ziyandare, tuxmekê gîyaye.

کیای چەراندى: کیایێ هاتی خارتی و قهفاندی و چاندى
(المنیخ)

Gîyayê çerandî: Gîyayê hatî xarnê û qefandî
û piçandî.

کیای حیسلیک: کیایه که دکن حیسلیک، توخمه کێ قوری
به، قورێ حیسلیکا
(الکولان، البردی)

Gîyahêsîlk: Gîyayeke diken hêsîlk, tuxmekê
qurîye, qurê hêsîlka.

گویا: چویتی جهی دهستی چماندی، چویتی سر خهلهک،
گوه پال یانی پالا دهستی وهکی گوهی به
(المحجن، الصولجان)

Gopal: Çwivê cihê destî çemandî, çwivê ser
xelek, guhpal, yanî pala destî wekî guhîye.

گوپ: سر ری چیبای، گوپیتک، تور، کولووندک، شک
(القله للجبل، الحنبذه، القعه، الذروه)

Gop: Serê çiyay, gopîtk, turr, kulovink, şiiik.
گوپ: تورا هه می تشتی، خه لاسییا وی
(الوج لکل شیء)

Gop: Turra hemî tiştî, xelasiya wî.
گوپیټگ: کوپ، کولوفندک، تور
(الدروه، النبق، القله، القمه، السنمه)

Gopitk: Kop, kulovink, turr.
گوپک: گومیکا کیا و شینکاتین
(السمنه، العصفه)

Gopik: Gombika gîya 0 şînkatiyê.
 گوپیا طای: شلکا سرئی تای
 (الشلمول)

Gopa tay: Şilka serêtay.

گوپ گوپ، گوپین: دهنکن کوربیا ناگری، دهنکن ناگری
 خواهش دهنکن ههلبونا ناگری، قریبین، قریبین
 (الاجیع، صوت اتفاق النار)

Gupgup = Gupên: Dengê gurya agirî, dengê
agirê xweş, dengê helbûna agirî.
گوب گوبی: ناکرێ هه‌ل و خوه‌ش
(النار المزعج)

Guogupî: Agirê hel û xweş.
گوپیا داری: تورا داری
(الكفه، حيث تقلم الشجر)

Gupa darî: Turra darî.
گوج: گومتل، گولچک، تشنی رهخیت وی سیفوک وگری گری
(الغده، الكتله، المنطعم)

Guc: Gumtil, gulmiçk, tiştê rexêt wî sîvok û girê girê.

گوج گوجە: گۆج گۆجە
(الفلطح)

Gucguce: Girêgosc.

گییا کونجرک: گییایه که گومبیکا وی بمروئی فهدرسیت
(منف من العشب الشانک، القطرب)

Gîyakuncirrîk: Gîyayeke gumbîka wî bi mirrovî ve dirisîft.

گیا گوریک: کیباہ کی وہک کیزنگی یہ دهرمانه بو گوری
بون وخورمانا لهشی
(الشهترج، من الاعشاب الطبیہ)

Gîyagurrîk: Gîyayekê wek gêjingê ye, dermane bo gurrîbûn û xurhana leşî.

گیہا گرئک: گیہایہ کئی کہگہ بہر نافی شین دبیت
(الدلیوث، من الاعشاب الطبیہ)

Gîyagirêk: Gîyayekê gihihe liber avê şîn dibît.

(صنف من العشب)

Giyayê lawa: Tuxmekê giyaye.

گیا مامه: گیاه که برینا کواندنه به، دهرمانه بو برین

وڪوليا
(من الاعشاب الطبية)
Gŷya mambel: Giyayekê birîna kewandinêve.

گیا میثک: توخمہ کنی کیا یہ
(صنف من العشب)

Gîyamêşk: Tuxmekê gîyaye.
گییا نویسهک: توخمهکێ گییایه بتهشی فه درسیته
 (مێنڤه زێنه العشر)

Gîya nwişek: Tuxmekê gîyayc bi tiştî ve di
risît.

Giyahivîk: Tuxmekê giyayc.

(الوسب)
 Gîyayê himbiz: Gîyayê boş û lêk day.

گوچک: کوه
(الاذن، الاذن)

Guçk: Guh.

گور: هه‌فال، ره‌مخ، خانوخه
(الصبر، اللغه، الانس، الانسجام، المعية، الرفقه)

Gur: Heval, rexm, xanoxe.

گور: نیکرنا ته‌فنی، ستوریا په‌روک وته‌فنی
(النیر، اللحمه، الصفاقه، للنسیج والحقاکه)

Gur: Têkirina tevnî, stwîriya perok û tevnî.

گوپی: هه‌لا ناگری یا سورانیته دیتن، روناھییا ناگری
(اللطی، اللهب، الشعله)

Gurî: Helma agirî ya sora têt dîtin, ronahiya agirî.

گوپی: مروفتی که‌فلن وی پرسک، توخمه‌کی نساخییا بیست
وکه‌فلی په وه‌کی خوړیکا
(الاجرب، الامر)

Gurî: Mirovê kevlê wî bîrisk, tuxmekê nesaxîya pîst û kevlîye wekî xurik.

گوپیاتی: نساخییه‌که که‌فل و بیست دین کولک ودخورهیت
مروف هه‌ر دئ خوه هه‌لگریته
(الجرب، المر)

Gurîyati: Nesaxîyeke kevl û pîst dibin kulik
û di xurhî mirov her dê xwe helgîrînin.

گوپی مه‌ژن: روناھییا مه‌ژن یا ناگری
(المازج، اللهب، الشعله القویه)

Gurîya mezin: Ronahiya mezin ya agirî.

گوران: ژ که‌فل کرن، بیست دسه‌ر دا ئینان، تیفلاندنا
له‌شی، سپی کرنا تشتی
(السلخ، الکشط)

Guran: Ji kevilkirin, pîst di serda inan, tîvilandina leşt, sipîkirina tiştî.

گورای: تشتی تیفلاندی، تشتی تازی کری، ژ که‌فل کری
(المسلوخ، المكشوط)

Guray: Tiştê tîvilandî, tiştê tazîkirî, jîkevîkirî.

گوریا: هوریا، باهوز، باین دژوار، باین توند، باروفه
(المعاصف، اللقح، السموم، النائج، الساهکه، الریج)
(العاتیه)

Gurba: Hurrba, bahoz, bayê dijwar, bayê tund, barrove.

گورگور: دابه‌رزین، که‌ف کرن، خوړ خوړ
(الحده، الشده، التهديد)

Gurgurr: Daberzîn, gefkirin, xurrxurr.

گور: گه‌رم، که‌لکه‌له، تحره، قالا کرنا توند، چونا توند
ویلن

(القیظ، الرمضاء، الحراره، الهیوب)

Gurr: Gerim, kelkele, tehre, valakirina tund, çûna tund û bi lez.

گوران: ته‌ره، که‌لکه‌له، گه‌رم
(القیظ)

Gurran: Tehre, kelkele, gerim.

گوران گه: جهن بارسبیار، جهن ته‌ره دانن، جهن خربونا
بیهن فه‌دانن، جهن فیک که‌تنن
(المقیظ، الدیوان، المجلس، النادی، المنتدی)

Guran gih: Cihê bersîber, cihê tehredanê, cihê xirrbûna bêhin vedanê, cihê vêkketinê.

گودج: هه‌لداى، دژى شوربى، شتای، کورت
(القصف، القصير)

Gurc: Helay, dijî şorriyê, şitay, kurt.

گودج: پیک هاتی، لیکدای، پیت، به‌ره‌ف، راپیجای
(التهن، المتاهب)

Gurc: Pêkhatî, lêkday, peyt, berhev, rapêçay.

گودج بون: تیک چون، کورت بون، پیت بون، به‌ره‌ف بون
(التقص، التقصر، التأهب، التهيؤ)

Gurcbûn: Têkçûn, kurtbûn, peytbûn, berhevbûn.

گودج بوی: کورت بوی، هه‌لداى، راپیجای، پیت بوی
(التقص، التقصر، المؤهب، المهي)

Gurcbûy: Kurtbûy, helay, rapêçay, peytbûy.

گودج تر: کورت تر، هه‌لداى تر، به‌ره‌ف تر، پیت تر
(الاقصف، الاقص، الاهي، التهي)

Gurctir: Kurttir, heldaytir, berhevtir, peyttir.

گودج کرن: هه‌لدان، کورت کرن، پیت کرن
(التقص، التقصير، الاقصار، التأهب، الاهي)

Gurckirin: Heldan, kurtkirin, peytkirin.

گودج کری: هه‌لداى، کورت کری، پیت کری
(المقص، المقص، المؤهب، المهي)

Gurckirî: Helay, kurtkirî, peytkirî.

گورگه میښ: کورځ، نارهای، سلهای، هست، ساردا چوی،
خوین گرم

(الهاج، الثائر، الهاج، المغرور، الطاغی)

Gurgemêş: Gurêx, arhay, silhay, hest, ser-
daçûy, xwîngerm.

گورگه میښی: کورځی، دورندیی، نارهای، هستی

بسه رداچونی، سر گهرمی

(الهیجان، الثوران، الهیاج، المغرور، الطغیان)

Gurgemêşî: Gurêxî, durindeyî, arhanî, hestî,
biserdaçûnî, sergermî.

گورگه، گورگه: توخمه کتییایی زیباندازه یی بی بهگ

نچرکا رویت دبیت کولیلک

(الذنب، الهالول، صنف من الاعشاب الضاره بالزرع)

Gurgeh = Gurge: Tuxmekê gîyayê zîyandare
yê bê belge, nêrkeka rwîte dibît kulîlk.

گورگه: لیف شیرازکر، ره ناخ ناچی کرن، راجاندنا تهنی

وژیک جدا کرنا داها

(اللحمه، للنسیج)

Gurkirin: Lêv şîrazkirin, rex aşçikirin, raçandina
tevnî û jêk cidakirina dava.

گورم گورم، گورم: قرق، قرین، کوم کوم، کومین، هور

هور، هورین

(الدی، الفرقة، صوت الانفجار للمدفع وغيره)

Gurmugurm = Gurmên: Qirr, qirrên, gumgun,
gumên, hurr, hurrên.

گور میڙی: سر وچاف بلند وستیور، سر وچاف کوتلک

(الجهن، الکلتوم، غلط الوجه)

Gurmalî: Ser û çav bilind û stwîr, ser û çav
kutîlk.

گورم: قهرمی، شل، پوتی، ژان، لال

(المغرور، الموز، القرس، المفکول)

Guroc: Qerrimî, şil, potî, jan, lal.

گورج بون، قهرمین، شل بون، پوتی بون، لال بون

(النقد، القرس، التفقص، الافتکال)

Gurocbûn: Qerrimîn, şilbûn, potîbûn, lalbûn

گورج بونی: قهرمی، شل بوی، پوتی بوی، ژان چوی، لال

بوی

(المفکول، المقرور، المقفوص، المخصوص)

Gurocbûy: Qerrimî, şilbûy, potîbûy, jançûy,
lalbûy.

گورجی، گورجیایی: هلدانی، بهیتی، کورتینی

(القصف، القصر، الابه، التهنيه)

Gurcî = Gurcîyatî: Heldanî, peytî, kurtînî.

گورجک: کولجیسک، نندامه کت لشی به

(الکلیه، الکله)

Gurçik: Gulçisk, endamekê leşîye.

گورج: سفالا بهستی، بهرملی گییا ودهخلی دوری ویتانی،

ملوکا کریدی

(الایاله، الحزمه، العامه)

Gurz: Sivala bestî, bermilê gîya û dextlê durî

û bênay, miloka girêday.

گورج: توپز، میرکوتکتی موزن، دوقچک، دار دنگ

(الهراره، الضرب، المضرب)

Gurz: Topiz, mîrkutkê mezin, duqîçk, darding.

گورج بون: رستا گورجی بی کریددن، وهریسی کریدانا

گورجیت گییا ودهخلی دوری

(رباط الایاله، ملف الحزمه)

Gurzbên: Rista gurzî pê girêdiden, werîsê

girêdana gurzê gîya û dextlê durî.

گور: رهخکتی کالکا، شیرازا لیفتی بهروکی، ههاندانا لیفتی

تهفنی

(نسیج حافه الجرموق، نسج حواشی المنسوجات)

Gur: Rexkê kalka, şêraza lêvê berokî, ve-

handinalêvê tevnî.

گور کین: ریتنا بجاره کی، فالاکرنا پیکفه، ریتنا سر

نشیف

(الزغل، صب الماء دفعه واحده، السكب، الصب، الامراح)

Gurkirin: Rêtina bicarekî, valakirina pêkve,

rêtina serîşîv.

گورگ: دهههکتی دورندهه، دوژمنی پهزی به، وهکی سهه

(الذنب، السرحان)

Gurg: Dehbekê durrindeye dujminê peziye

wekî seye.

گورگه لوق: بهزینا بهنقل وهیدی به، تورسکینا کران جار یا

تهنا

(الهروله)

Gurgeloq: Bezîna bineql û hêdî, turskîna gi-

ran car ya tena.

گورولر تر: خیر تر، کوتل تر
(الاکور، الادور، الافک)

Gurrovirttir: Xirttir, kuteltir.

گورولرکیرن: خیرکیرن، کوتل کرن
(التدوير، التکوير، التفلیک)

Gurrovirkirin: Xirkirin, kutelkirin.

گورولرکری: خیرکری، کوتل کری
(المفلک، المکور، المدور)

Gurrovirkirî: Xurrkirî, kutelkirî.

گورولری، گورولریاتی: خیراتی، خری، کوتلکینی
(الکرویہ، الدائرہ، الفلک، الدائرہ، الاستدارہ)

Gurrovirî = Gurrovirîyatî: Xirîyatî, xirî, kutelkîrî.

گوریک: دورنده، هاری، گورگمیش، دیر، دژوار
(الفتاک، المفترس، المضاری)

Gurêx: Durinde, harî, gurgemêş, dirr, dijwar.

گوریک بون: دورندهبون، گورگمیش بون، دیربون، هاربون
(التفتک، الافتراس)

Gurêxbûn: Durindebûn, gurgemêşbûn, dirrbûn, harbûn.

گوریک بوی: دورنده بوی، گورگمیش بوی، هار بوی، دیربوی
(المفتک، المفترس)

Gurêxbûy: Durindebûy, gurgemêşbûy, harbûy, dirrbûy.

گوریک تر: دورندهتر، گورگمیش تر، هار تر، دیرتر
(الافتک، الاشرس، الاکثر افراسا، الاضری)

Gurêxtir: Durindetir, gurgemêştir, hartir, dirrtir.

گوریک کرن: دورندهکرن، گورگمیش کرن، هار کرن، دیرکرن
(الافتک، الاشراء، التفریس، الشراسه)

Gurêxkirin: Duridekirin, gurgemêşkirin, harkirin, dirrkin.

گوریک کری: دورندهکری، گورگمیش کری، هار کری، دیرکری
(المفتک، المشرس، المضری)

Gurêxkirî: Duridekirî, gurgemêşkirî, harkirî, dirrkirî.

گوروج تر: قهرمی تر، شل تر، پوتی تر، ژان جوی تر، لال تر
(الافکل، الاقر، الافقص، الاقرس)

Guroctir: Qerrimîtir, şiltir, potîtir, jançâyîtir, laltir.

گوروج کرن: قهرماندن، شل کرن، پوتی کرن، ژماندن، لال کرن

(التفگیل، التفقیص، التفریس)

Gurockirin: Qerrimandin, şilkirin, potîkîrin, jenandin, lalkirin.

گوروج کری: قهرماندی، شل کری، پوتی کری، ژماندی، لال کری

(المفلک، المقص، المقر، المقرس)

Gurockirî: Qerrimandî, şilkirî, potîkirî, jenandî, lalkirî.

گوروجی، گوروجیاتی: قهرماتی، قهرموکی، شلیاتی، پوتیاتی
لالینی، ژمنینی

(القرس، الفکل، من البرد)

Guroct = Guroctyatî: Qerrimatî, qermokî, şilyatî, potiyatî, lalînî, jenînî.

گوروج: پیتی، قوروت، نهشیای، قهرموک
(الکسیج، المشلول، المخدور)

Guroc: Pêti, qurot, neşyay, qermok.

گوروجی، گوروجیاتی: پیتویاتی، شلیاتی، قهرموکیاتی
(الشلل، الخدر، الکساح، الکساحه)

Guroct = Guroctyatî: Pêtwîyatî, şilyatî, qermokîyatî.

گوروشه: کرئ، سیفوک، کولفل
(العلب، العقه الغلیظ للشجر)

Guroşc: Girê, sîvok, kulvil.

گورولر: خیر، کوتل، گوستیر
(المدور، المکور، المستدیر، الکره)

Gurrovirr: Xirr, kutel, gustîr.

گورولر بون: خیر بون، کوتل بون
(التکور، الاستداره، التفکل)

Gurrovirrûn: Xirrûn, kutelûn.

گورولر بوی: خیربوی، کوتل بوی
(التکور، المستدیر، المفلک)

Gurrovirrûy: Xirrûy, kutelûy.

گول بهار: توخمه‌کن گولیت زهره، توخمه‌کن گولیکابه
(صنف من الزهر)

Gulbihar: Tuxmekê gulêt zere, tuxmekê kulîlkaye.

گول بزنگ: تەخلیته‌کن گولیکیت جیابه
(صنف من الزهر)

Gulbizink: Textlîtekê kulîlkê çiyaye.

گولته: تەقچکی ساری ستوینی، کولافی ستوینی
(تاج العمود)

Gulte: Teqîçkê serê stwîñê, kulavê stwîñê.

گول چیچک: توخمه‌کن گولیکابه
(صنف من الزهر)

Gulçîçk: Tuxmekê kulîlkaye.

گول چنن: گول قەفاندن، گول کرن، گول پچاندن، گول ژیفه
کرن، گول وه‌شاندن
(قطف الزهر والورد)

Gulçînîn: Gulqefandin, gulkirin, gulpiçandin, guljêvekirin, gulweşandin.

گول چن: کەسێ گولا دچنیت وژیفه دکەت
(قاطف الورد)

Gulçîn: Kesê gula diçînî û jêve diket.

گول چیسک: کورچک ئەندامه‌کن لەشی یی ژ نافدا به
(الکلبه، الکله)

Gulçîsk: Gurcik endamekê leşî yê ji navdaye.

گول دانک: قویکی گولا دکەن تیدا
(الاص، المزهری)

Guldank: Qubkê gula diken têda.

گول داود: تەخلیته‌کن گولیکیت باویزی نه
(صنف من الزهر)

Guldawid: Textlîtekê kulîlkê pawîzîne.

گول زار: میترکا گول وکولیکا، باغی گولا، حەودا گولا
(حديقة، روضه)

Gulzar: Mêrga gul û kulîlka, baxê gula, hewda gula.

گول زهر: توخمه‌کن گولیت زهرن
(الوعاط، صنف من الورد)

Gulzer: Tuxmekê gulêt zerin.

گورخی، گورخیاتی: گورده‌یی، گورگه‌میشی، هاری، دپی،
دورنده‌یاتی، هاریاتی

(الفتاکه، الضراوه، الإفتراس، الشراسه)

Gurêxî = Gurêxiyati: Durindeyî, gurgemêşî, harî, dirrî, durindeyatî, haryatî.

گوستیر: خەلەکا تیبلی، خەلەکا، خرک
(الخاتم، الفتخه، الحلقه)

Gustîr: Xeleka tiblê, xeleke, xirrik.

گوستیرا دروارا: کوفکتی دورینا چلکا
(الکشتبان، قمع الخياطه)

Gustîra dirwara: Kovkê durîna çilka.

گوش، گوش، گوشین: هوش، هوش، هوشین، شو، شور،
شورین، دەنتی نافن، شلق شلق، شلقین
(الخفیر، صوت حرکه الماء وسکبه)

Guşuş = Guşên: Huşuş, huşên, şurrşurr, şurrên, dengê avê, şilqşilq, şilqên.

گولت وگو: باس وخەبەر، دەنگ و دەر، ترنگین، گولت کوک
(الحادثه، الحوار، الاقاول، الانباء)

Guftûgo: Bas û xeber, deng û dor, tiringên, gotgotk.

گول: گولیک، گولیا کبیای
(الورد)

Gul: Kulîlk, kopa giyay.

گول، گولی: گولیا دەخل وکیبا
(السنبل)

Gul = Gulf: Kopa dextl û giya.

گولاف: نافا گولا، خواها گول وکولیکا، ناف گولا بیهندار،
بیهن ویدا دوهنتی گولا، لەونته
(دەن الورد، ماء الورد، الطر)

Gulav: Ava gula, xuha gul û kulîlka, av gula bêhindar, bêhn û bowa duhnê gula, lewinte.

گول ئەفرنج: توخمه‌کن گولایه
(الجبذ الافرنجی)

Gul Efrinc: Tuxmekê gulaye.

گول به‌روژ: توخمه‌کن گولایه لگه‌روژی دزفریت توفی وی
دخون، کاکلا توفکی وی دخون
(عباد الشمس، دوار الشمس)

Gul berroj: Tuxmekê gulaye ligel rojê dizi-virîl tovi wî dixon, kakila tovkê wî dixon.

گول ژوری: ته‌خلیته‌کێ گولێت چیبایه
(هسلف من الورد)

Guljorî: Texlîtekê gulêt çîyaye.

گول سهک: ته‌خلیته‌کێ گولیت بسترێ نه، گول شیلان
(الغنم، هسلف من الورد البری)

Gulsek: Texlîtekê gulêt bistirîne, gulşêlan.

گول شیلان: گول سهک

(الغنم، هسلف من الورد البری)

Gulşêlan: Gulsek.

گول سهپی: توخمه‌کێ گولایه

(هسلف من الورد)

Gulspî: Tuxmekê gulaye.

گول شهیل: گوله‌کا چیبایه

(هسلف من الزهر)

Gulşelêl: Guleka çîyaye.

گول نالیژ: کلانیژ، ستیرا نیفه‌کا هاقینی په‌یدا دبیت
(نجم الشعری، السهیل)

Gulavêj: Gilavêj, stêra nîveka Havînê peyda dibît.

گول گول: تشتی نه‌خشان‌دی بشکلی گولا

(المورد)

Gulgul: Tiştê nexşandî bişiklê gula.

گول گولی: رهنکی زهری تاری، رهنکی یرته‌قالی

(اللون البرتقالي)

Gulgulf: Rengê zerê tarî, rengê pîrteqalî.

گوله: به‌رکی فیشه‌کێ، به‌رکی توبی، به‌رکی چه‌کی شه‌ری

(القذیفة، الطلح)

Gulile: Berkê fîşekê, berkê topê, berkê çekê şerî.

گولوله: کرارا ده‌وی یا تیر، کرارا ژ ده‌و و برنجا دلین

(طعام من رز ومخیز، الشنینه)

Gulol: Girara dewî ya tîr, girara ji dew û birinca dilênin.

گولولک: گولچکا به‌ن و ده‌زیبا، کووا به‌نا

(المصمره، الکبة، الغضاض، الغضه للخيوط)

Gulolk: Gulmîçka ben û deziya gowa bena.

گولوله: مروفتی بریفه‌ چونی ته‌قله ده‌قیت ودرامه‌زیت

مروفتی په‌لوسه و خاف بریفه ده‌جیت

(الاعت، الوکوک، المتکرکس)

Gulole: Mirovê birêve çûnê bi teqle dikevît û dirrahejît, mirovê pelose û xav birê ve diçt.

گولوله بون: ته‌قله که‌تن، هه‌له‌قزین

(الترکس، التوکوک، التعت)

Gulolebûn: Teqleketin, helpeqijîn.

گولوله بوی: ته‌قله که‌تی، هه‌له‌قزی

(المعت، الموکوک، المتکرکس)

Gulolebûy: Teqleketî, helpeqijî.

گولوله‌تن: ته‌قله‌که‌تی تر، هه‌له‌قزی تر

(الاکورک، الاشده‌ تکرکسا وعتا)

Guloletir: Teqleketîtir, helpeqijîtir.

گولوله کون: ته‌قله نیخستن، هه‌له‌قزاندن

(الاعفاف، التعتیت، الاکوک)

Gulolekirin: Teqle êxistin, helpeqijandin.

گولوله کری: ته‌قله نیخستی، هه‌له‌قزان‌دی

(المکرکس، المعت، الموکوک)

Gulolekîrî: Teqle êxistî, helpeqijandî.

گولوله‌یی: گولوله‌باتی: ته‌قله‌که‌نتی، هه‌له‌قزینی

(المعت، الوکوک، التوکوک، المتکرکس)

Guloleyf = Guloleyatî: Teqleketinî, helpeqijînî.

گولوله نه‌زمان: نه‌زمان په‌تویره، نه‌زمان گران

(الاکن)

Gulole ezman: Ezman petwîre, ezman giran.

گولوله‌یی زمان: نه‌زمان په‌تویره‌یی، نه‌زمان گرانی

(الاکنه، الکن)

Guloleyf ziman: Ezman ptwîreyî, ezman giranî.

گولولکا گوی: گوکا گویی حیوانی، گپز گولولک وان

کوروفردکه‌ت

(الصغوروه، الغفیره، القرموط، الدهروجه)

Gulolka gwî: Coka gwî yê hêwanî, kêz gulolk, wan girovîrî.

گولیسک: دبیزن موین پاتکا بجویکا، لپانکا وان منده موی
دئ هیلن دریز ناقوسین

(القمح دوده، اللهم من الشعر، القرعة، شعر القفا المسبل)

Gulfisk: Dibêjin mwî yê patka biçwîka, li patka
wan hinde mwî dê hêlin dirêj na qusînin.

گولیسک: گومبیکا شینکاتین، تورا گویا وداروباری

(العصيف، السنمه، قمه النبات)

Gulfisk: Gumbika şînkatiyê, tura gîya û dar
û barî.

گولی قهبلج: گولیا دمخلی وهکی دان گرت وشتا یانی دندک
تژی بون

(الدحس، امتلاء حب السنبل)

Gulfqebilîn: Gulya dexlî wekî dan girt û şita
yanî dindik tijîbûn.

گولیک: منده تشتی شتی چچکا ل بن کاریزا پهزیفه شور

دین وهکی تلیا تری نه

(الرشاء للمعز، الزنه للغنم)

Gulfik: Hinde tiştê şiti çiçka li bin karêja
pezîve şordibin wekî tilya tirîne.

گولیاگه نموکی: گولیا گنم شامی

(العرنوس، المطو، العرناس)

Gulya genmokî: Gulya genim şamî.

گولیا کارسی: گولیا کارسی زهر

(المطر)

Gulya garisî: Gulya garisê zer.

گولی رەشک: توخمهکی کبیابه گومبیکا وی یا رەشه

(صنف من العشب)

Gulîreşk: Tuxmekê gîyaye gumbîka wî ya reşe.

گومتل: درک، تشتی خوهرلیکدای وهک کۆئ

(الدبله، الكتله)

Gumtil: Dirg, tiştê xwelêkday wek gowê.

گوم گوم، گومین: قرم قرم، قرمین، قرم کرم

(صوت القصف، الفرقة، الدوی)

Gumgum = Gumên: Qirm qirm, qirmên, gi-
rim girm.

گوم گومی: قمرقری

(القاصف، الدوی)

Gumgumî: Qirqirî.

گولان: مها خلاسیا بهاری، مهیفا بهاری یا دویمامیکی
(شهر مایس)

Gulan: Miha xilasîya biharê, heyva biharê
ya dwîmahîkê.

گول مههمه: توخمهکی گولیت بیتن خو شه

(الورد الحمدي)

Gulmehemed: Tuxmekê gulê bêhin xweşe.

گول مهلا نوسمان: توخمهکی گولیکابه

(صنف من الزهر)

Gulmela osman: Tuxmekê kulîlkaye.

گول مچک: تشتی نهرم مروف بکت گومتل وهکی کۆئ وهکی

گولچکا بهفری

(الجعو، الکمره، الکثله)

Gulmîçk: Tiştê nerim mirov biket kumtil,
wekî gowê, wekî gulmîçka befrê.

گول نخوین: توخمهکی گولیکابه

(صنف من الزهر)

Gulnixwîn: Tuxmekê kulîlkaye.

گولن یون: بهیزتن، بهیزتی

(السماع)

Gulêbûn: Bihîztin, bihîstin.

گولن بلی: بهیستی، بهیزتی

(السامع، المسموع)

Gulêbûy: Bihîstî, bihîztî.

گولیر: فیکو یکه بدارا مازی بی قهدهیت گمارتی بی

دکن، رهنکی وئ بی سووئ تارییه نارهکی زهری دنافا

(الشت، ثمر شجر البلوط للباغ)

Gulîr: Fêqîyeke bidara mazi yê ve dihêt gema-
rê pê diken, rengê wê yê sorê tariye arkekê
zerê dinavda.

گولی: گومبیکا دخل ودانی، گول

(السنبل)

Gulî: Kumbîka dextlûdanî, gul.

گولی: یویرتن سهوئ بی شور و بردای

(الشعر المسبل المسترسل)

Gulî: Pwîrtê serê yê şor û berday.

گولی دان: دهخل دهمن نیردبیت وکولیتی ددهت

(التسنبیل)

Gulîdan: Dextl demê nêrdibît û gul yê didet.

گوندورئ سالت: توخمه کئ گوندورايه خوه دگرن هتا بهارئ
ناچرمسن ونارزن
(الشمام)

Gundor êsalê: Tuxmekê gundoraye xwe dig-
irin heta biharê naçirmisin û na rizin.

گوندى كيم: دما كيم مال و كيم خانى و ناقامى
(القسه)

Gundê kê: Diha kê mal û kê xanî û avahî.

گون: رتل، حيلک
(الخصيه، الخصيان)

Gun: Rital, hêlik.

گونه، گونه: شههمزاري، خرابي، نهباشي، فهيتي، سويچ
(الاثم، الذنب، الجرم، الجنايه، الوزر، الجنج، المعره،
الاسماء)

Gunhe = Gunch: Şehmizarî, xirabî, nebaşî,
fihêti, swîç.

گونهکار، گونههکار: شههمزار، خراب، نهباش، فهيت،
سويچلو
(المجرم، المذنب، الاثم، الوزر، المسين، المجنى، الجاني،
الجانح)

Gunhekar = Gunchkar: Şehmizar, xirab, nebaş,
fihêt, swêçelo.

گونهههين، گونهههين: شههمزار بون، فهيت بون،
سويچهههين

(التائم، التجرم، التجنى، التجنج)

Gunchebûn = Gunchebûn: Şehmizarbûn, fi-
hêtbûn, swîçelobûn.

گونهه كرن، گونههكرن: شههمزاري كرن، فهيتي كرن،
سويچههه كرن

(الاجرام، التجنى، الاجتاح، الجنايه)

Gunhekirin = Gunchkirin: Şehmizarîkirin,
fihêtikirin, swîçelokirin.

گونهههكرى، گونههكرى: شههمزار كرى، فهيت كرى، سويچههه
كرى

(المائم، المجرم، المجنى، المسى، المجنج)

Gunhekirî = Gunchkirî: Şehmizarkirî, fihêt-
kirî, swîçelokirin.

گومان: توشيشى، شك
(الشك، الريبه، الشبهة)

Guman: Tuşîşî, şik.

گومان بار: شك بهر
(المشبهه، المشكوك، المراتب)

Gumanbar: Şikber.

گومبان: بافه، نويشى
(العذق، العنقود)

Gumban: Bave, wişî.

گومبیک: گویا شینکاتی، توراشینکاتی
(العصيفه، السنمه، النبات)

Gumbîk: Gupa şînkati, tura şînkati.

گومبک: کومتلئ فیکى، تلوفه یئ فیکى، وهکی گویزا سئ
چار کت پیکفه دنویستی نه، کومکا فیکین پیکفه رستی
(الثمر المکتل، المجتمع من الثمر)

Gumçik: Kumtilê fêqî, tiloveyê fêqî, wekî
gwîza sê çar kit pêkve dinwîstîne, komka
fêqîyê pêkve ristî.

گوند: دئ، دھ، کوما مالا
(القریه)

Gund: Dê, dih, koma mala.

گوندی: خه لکتی گوندا
(القروی، الریفی)

Gundî: Xelkê gunda.

گوندینی، گونداتی: مروغانیا گوندیاتی، خه لکتی نیک کوندی
(الارتیاف، القرابه، اهل قریه واحده، سکنه قریه واحده)

Gundîni gundati: Mirovaniya gundiya, xel-
kê êk gundi.

گوندئ نالی: گوندئ ملکتی نافی لی هئی یئ بکانی وجو
وجوبار
(الریف)

Gundê avî: Gundê milkê avî lê hey yê bikani û
co û cobar.

گوندور: کالک، فیکه کئ وهکی شوتی به
(البطیخ، الشمام)

Gundor: Kalk, fêqîyekê wekî şutiye.

گونه بار کرن، گونه بارکرن: شه‌مزارکرن، فهیت کرن،
سویچه‌لو کرن

(التجريم)

Gunchbarkirin = Gunhebarkirin: Şhmizarkirin,
fihêtkirin, swîçelokirin.

گونه: کوچک، نه‌ندامی بهیستنی
(الاذن)

Guh: Guçik, endamê bihîstinê.

گونه نیش: کستی نه‌ساخیا گونه نیشانی لی
(اللوص)

Guhêş: Kesê nesaxîya guh êşanê lê.

گونه نیشی: نه‌ساخیا گونه نیشانی
(اللوص)

Guhêşt: Nesaxîya guh êşanê.

گونه بهل: گونه مویر، گونه چیخ
(الانصب، البارز الاذن، المنتصب الاذن)

Guhbel: Guh mwîr, guh çîx.

گونه بهلی: گونه مویری، گونه چیخی
(الانصب، الانتصاب للاذن)

Guhbelî: Guh mwîrî, guh çîxî.

گونه بزنگ: توخمه‌کن گیایه
(مصنف من العشب)

Guhbizink: Tuxmekê gîyaye.

گونه بزهن: کرکرن
(الصلم)

Guhbirrîn: Kirrkirin.

گونه بری: کر
(الصلوم)

Guhbirrî: Kirr.

گونه بجویک: کر
(الاصم)

Guhbiçwîk: Kirr.

گونه بجویکی: کری
(الاصم)

Guhbiçwîkî: Kirrî.

گونه پان: گونه تا بهر
(الارفش)

Guhpan: Guh ta berr.

گونه پانی: گونه تابه‌ری
(الرفش)

Guhpanî: Guh ta berrî.

گونه خوهش: کستی میدی گونه ل ناخفتنی بیت
(الندس)

Guhxweş: Kesê hêdî guh li axiftinê bibîft.

گونه خوهشی: زوی گونه لی بون، خوهش بهیستنی
(الندس، النداسه)

Guhxweşt: Zwiğuhlêbûn, xweş bihîstin.

گونه‌دار: سار نهرم، سار پی
(المنصاع، المستمع، الايجابي، المستجيب، المنصت)

Guhdar: Sernerim, ser rê.

گونه‌دار بون: سارنهرم بون، سار پی بون
(الاستماع، الاستجابة)

Guhdarbûn: Sernerim bûn, ser rêbûn.

گونه‌دار بوی: سارنهرم بوی، سار پی بوی
(المستمع، المستجاب)

Guhdarbûy: Sernerimbûy, ser rê bûy.

گونه‌دار تر: سار نهرم تر، سار پی تر
(الاسمع، الانصت)

Guhdartir: Ser nerimtir, ser rêtir.

گونه‌دار کرن: سار نهرم کرن، سار پی کرن
(الاسماع، التسميع)

Guhdarkirî: Ser nerimkirin, ser rê kirin.

گونه‌داری: سارنهرمی، سار نهرماتی، سار ریباتی
(السمع، الطاعة، الانصات)

Gudarf: Ser nermî, ser nermatî, ser rêyatî.

گونه‌داری: گونه فهچن
(استرقاق السمع، التصنت)

Guhdêrî: Guh veçînî.

گونه‌دیر: گونه فهچن
(المسترق للسمع المنصت)

Guhdêr: Guhveçîn.

گونه‌دان: گونه‌دان
(الاستماع، الانصات، الاصفاء، الارهاف)

Guhdan: Guhdarî.

گونه‌دان: سار نهرمی، سار کیشی، لهر هاتن
(الانصياغ، الاطاعة)

Guhdan: Ser nermî, serkêşî.

گوهدامیلای: گوهد شور
(الاضغف)

Guh dahêlay: Guh şorr.

گوهد دامیلان: گوهد شورى
(الغضفاء، للحيوان)

Guhdahêlan: Guh şorrî.

گوهدارک: تشتی لسه خولیا دنژن دکن دهک، دهاناف
که لا خولیا
(الوضم على الشجرة)

Guhdark: Tiştê liser xulpa di nijinî û diken
dihik, diha nav kela xulpa.

گوهدارک: دلکیت بن نیکلی دیکی نه، گوهدت ماسی
(الغیظ، للديك، الفلصم للسمک الرعته، العثوز للديك)

Guşurok: Dilkê bin nîkilê dîkilî ne, guhê
nîasî.

گوهری: تشتی دابه بتشتهکتی دی
(المبدل، المغیر، المطور)

Guhirî: Tiştê daye bi tiştêkê dî.

گوهرین: تشت دانا بتشتی
(التبدیل، التفریر، التطویر)

Guhirîn: Tiştêdana bi tiştî.

گوهرین: تشت دانا پشت
(الاببدال، الاطوار)

Guhartin: Tiştêdana bi tiştî.

گوهارتی: تشتی دابه بتشتهکتی دی
(المبدل، المغیر، المطور)

Guharrî: Tiştê daye bi tiştêkê dî.

گوهار: چکێ ژن دکن گوهدی، پیغه دههلاویسن
(الشفق، القرط)

Guhar: Çekê jin diken guhî, pêve di helawîsin.

گوهار: تخمهکتی بزنايه
(الرعته للمز)

Guhar: Tuxmekê bizinaye.

گوهد سفوره: دار بشکفتن: بهلکێ وی ژ تههت گوهدی
سفورهی لێ بهیت
(الاورقاق، موسم انفتاح ورق الاشجار)

Guhşivore: Darbişkiftin, blegê wî ji temet
guhê şivorey lê bihêt.

گوهد سهکال: گوهد بان
(الارنى، الرفواء)

Guhşekal: Guhpan.

گوهد سهکالی: گوهد بانى
(الرفو)

Guhşekalî: Guhpanî.

گوهد شور: گوهد دامیلای
(الغضفاء، الاخذى)

Guhşorr: Guh dahêlay.

گوهد شورى: گوهدامیلانی
(الغضف، الخذواء، الصفاقه، الوقاحه)

Guhşorrî: Guh dahêlanî.

گوهارتن: ژ چه برن، برنا ژ چهکی بو نیکلی دی
(النقل، التحویل)

Guhaztin: Ji cihbirin, birna ji cihekî bo êkê dî.

گوهارتی: تشتی ژ چهکی بری چهکتی دی
(المنقول، المحول)

Guhaztî: Tiştê ji cihekî birî cihekê dî.

گوهدش: مت بون، پیکداچون، مرهول بون، دامان
(الفك، السمور، الوجوم، الدهشه، الشده)

Guhîşin: Mitbûn, pêkdacûn, mirewilbûn, da-
man.

گوهدشی: مت بوی، پیکداچوی، مرهول بوی، دامای
(الفکع، الواجم، المشدوه، المدهوش، السامه)

Guhîşt: Mitbûy, pêkdacûy, mirewilbûy, damay.

گوهدشانن: مت کرن، پیکداچون، مرهول کرن، دامای کرن
(الادهاش، الاسماء، التسمیه، التفکیع، التشدیه)

Guhîşandin: Mitkirin, pêkdabirin, mirewil-
kirin, damaykirin.

گوهدشانن: مت کری، پیکدا بری، مرهول کری، دامای کری
(الدمش، الدهاش، المفکع، الموجم، المسمه)

Guhîşandî: Mitkirî, pêkdabirî, mirewilkirî,
damaykirî.

گوهد لهچنن: گوهدان، گوهداری کرن، گوهدی خوددان
(الصرد، الارهاف، استرقاق السمع)

Guhveçinîn: Guhdan, guhdarîkirin, guhêx-
wedan.

گویشک: فېڅېکې چييايه دخون، به لگيت وي دمرمان يو خيزځ کورچکا
(الزمرید)
Guhîşk: Fêqîyekê çiyaye dixon, belgê wî dermanin bo xîzê gurçka.
گویت تهنګی: ستړکیت تهنګی
(الغرضه للبندقیه)
Guhêt tiveng: Stêrkê tivengê.
گو: هول، کومتلې کورفور، ته پک
(الکړه)
gu: Hol, gumtilê girovir, tepik.
ګواښ: یاریا بګڼ دګن، هولانې، ته پګانې
(لعبه الکړه)
Guwanê: Yarıya bigu wê diken, holanê, tepkanê.
ګوی: ریځ، ذبل، پین
(الغز، البراز، الغائط، العذره، النجو)
Guf: Rîx, zibil, pîn.
ګوی تله: مروفتی بیس وچونه، مروفتی قرینزی
(النذل، التافه، الذمیم، اللذر)
Gwîtele: Mirovê pîs û çune, mirovê qirrêjî.
ګوی تله یی: پکړ نه ماتنې، ګیماتې
(الدناء، النذال، الغذاره، التفاهه، الوضاعه للمراء)
Gwîteleyf: Bikêr nehatinî, gîmatî.
ګویج: ریب، سنخنی، ژاری، ژویری، به لنگازی
(الوید، التعاسه، الکلفه، الکرب، الغناء، الشقاء، الشخز)
Gwîc: Rîp, sinixtî, jarî, jwîrî, belingazî.
ګویج دار: کسې بریب ونه خویش به لنگازی دژیت
(الشقی، الشخیز، المکروب، المعانی، الویید)
Gwîcdar: Kesê birîp û nexwêş û belingazî dijît.
ګویرسک: ګییا په که لچولی چیدبیت ترش کری ولینای دخون
(القراض، نبات عشبی یوکل محمضا ومطبوخا)
Gwîrîsk: Gîyayeke li çolî çêdibît, tîrş kirî û lênay dixon.
ګوی رساس: بهرئ سؤتی
(الجرى، الحذا، احجار ركام البركان)
Gwîrîsas: Berê sofî.

ګوه له چنی: کسې کومې خوه بدزیفه بدهت ناخفتنې
(المسترق)
Guhveçînf: Kesê guhê xwe bidizîve bi det axiftinê.
ګوه کلشن: ګوه په قان
(الخرت، الشرقي)
Guhkeliştin: Guh peqan.
ګوه کلشنی: ګوه په قای
(الخرت، الشرقي)
Guhkeliştî: Guh peqay.
ګوه مکن دلی: پرته که ژ دلی، رمخنی دلی، کرئ دلی
(الاذین)
Guhkê dilf: Pirteke ji dilf, rexê dilf, kerê dilf.
ګوه کیتک: کولندوک، ګییا په که بو نیش وژانا دمرمانه رها
وي دمرمانه بو نساخیا
(من الاعشاب الطيبه)
Guhkêtik: Kulindok, gîyayeke bo êş û jana dermane riha wî dermane bo nesaxîya.
ګوه کیشکانی: یاریه که بچوک دګن
(لعبه)
Guhkêşkanê: Yarıyeke biçwîk diken.
ګوه ګران: نیف که، خویش نه کولې یون
(الاطرش، ثقیل الاذن)
Guhgiran: Nîvkerr, xwêş negulêbûn.
ګوه ګراڼی: نیف که ریاتی، خویش ګوه لې نه بونی
(الطرش، الصمم، ثقل الاذن، ثقل السمع)
Guhgiranf: Nîvkerrîyatî, xwêş guhlênebûnî.
ګوه ماسیک: حیوانه کې به حرنی په که فلوانکې وي دګن
قویچلیت سده فی
(المحار، المحاره)
Guhmasîk: Hêwanekê behrêye kevlojankê wî diken qwîçilêt sedefî.
ګوه مور: ګوه بهل، ګوه چیخ
(الانصب، النصباء)
Guhmwîrr: Guhbel, guh çîx.
ګوه نیل: ګونه یل: کان، په رین
(الجماع، العمل الجنسي، موسم الممارسه الجنسي للحيوان)
Guhnêl = Gunbêl: Gan, perrîn.

گوینی: تراشوککه بستره دهجن زفستان دهن حیوانا
(القتاد)

Gwînf: Tiraşokeka bistirye dihinçin, zivis-
tanê diden hêwana.

گوینک: تلیس، خرار، جهال، تیرک، خیشک
(الکيس من القنب)

Gwînfk: Telis, xırar, cihal, têrik, xişik.

گوینگک: توخمهکتی گوینی بیت بجوکه جهو دکن چرک
بو پفه نویساندا کاغهزی
(القتید)

Gwîngilk: Tuxmekê gwîni yê biçwîke cewê
diken çirik bo pêve nwîsandina kaxezî.

گوینی رهن: توخمهکتی کونییا به رهنکتی قورم تاییت وی
درهشن

(القتاد الاسود)

Gwînfres: Tuxmekê gwîniyaye rengê qurm
tayêt wî di reşin.

گوینی زهر: گوینی تا و قورم رهنک زهر
(القتاد الاصفر)

Gwînzîzer: Gwîniyê ta û qurm reng zer.

گوینیشک: فیکیهکتی جییا به دخون و بهلگیت وئ بو خیزن
گورچا دهرمانن
(الزعرور)

Gwînfîşk: Fêqîyekê çîyaye dixon û belgêt wê
bo xîzê gurçka dermanin.

کول: هول، پیک
(الکره)

Go: Hol, tepik.

گوتن: په یقین، ناخفتن، باس کړن
(القول، الکلام، الخبر، النبا، اللفظ)

Gotin: Peyvîn, axiftin, baskirin.

گوتان: باس، په یق، ناخف
(المقال)

Gotar: Bas, peyv, axêv.

گوتره: بازارئ بچاف نهکتشای و بیفای
(الجزاف، المزاینه)

Gotire: Bazarê bi çav nekêşay û pîvay.

گوین: فیکیهکه وەک بامیفا خودان کاکله، دخون
(الجوز)

Gwîz: Fêqîyêke wek bahîva xudan kakile,
dixon.

گوینک: قهوارکا نشتی، کورکا خه رتاندی، وکی کورکا
باکوردانی چالکا خرو کوروفر
(القب، العقو، القعوان، للمحور)

Gwîzik: Qewarka tiştî, korka xerritandî,
wekî korka bagurdanî, çalka xırr û gurovir

گوینکا په مېوی: کهفلوزانکتی لوکی، مالکا په مېوی
(الکتافج)

Gwîzka pembwî: Kevlojankê lokî, malka
pembwî.

گوینان: نامویری تراشتنا موییا
(الموسی)

Gwîzan: Amwîrê tiraştina mwîya.

گوینک: کوفیک، بشکوزکتی فهماندی بنشتی فهکتن
(العذره للفرس، العذبه، النؤابه، الشرايه، النعفه، النؤابه)

Gwîfik: Kofik, bişkojkêt vehandî, bi tiştî ve
diken.

گوینفیک: ریشیک، بشکوزکتی فهماندی
(النؤابه)

Gwîfik: Rîşîk, bişkojêt vehandî.

گوینان، گوینک، گوینان: جهن ریتنا مالشت وکلش،
جهن تشتن پیس وهرمی دهکتی
(الدمن، القمامه، الكناسه، السباطه)

Gwîfan = Gwîfk = Gwîvan: Cihê rîtina mal-
mîşt û gilêşa, cihê tiştê pis û herimî dikenê.

گوین مئ: وهختی ژن جیلاووشن دئ کولکی بهردن بهرماکتی
دا بهمیزت، دا شیرئ خوه بهدت دهکتی دوتنئ
(الفواق)

Gwîlmê: Wextê jin çêla didoşin dê golki berd-
en ber makê da bimêjît, da şîrê xwe bidet
demê dotinê.

گوین مئش: ریشا مئشا هنگفینی لدویف دچن وەک دهوسئ
دا مالا مئشا کویفی بزانن

(الونمه، المنک، النفض، خره، النحل)

Gwî mēs: Rîxa mēşa hingvîni li dwîv diçin
wek dewşê da mala mēşa kwîvî bizanin.

گوتو: مروفتی دبیژیت
(القاتل)

Goto: Mirovê dibêjît

گوت گوت: تهرتیره، تزنکین، گوت گو
(التقولات، الشائعه، الاشاعه، التواتر)

Gotgot: Tertere, tizingên goft go

گوچه: کرئ، سیفوک، تئشتی ژجھی بهل تر ویلندتر
(الابنه، العجره، الدمل)

Goce: Girê, sîvok, tiştê ji cihî beltir û bilindtir.

گوتی: جهێ فهشارتنا مری، مالا مری، قهبر
(القبور، الضريح، اللحد)

Gorr: Cihê veşartina mirî, mala mirî, qebir.

گورستان: جهێ فهشارتنا مرییا
(المقبره، المدفن)

Gorristan: Cihê veşartina mirîya.

گورخانه: گورستانا پێکفه مرییا دکهێ تیدا گورا ناگر
په‌رێسا
(المقبره الجماعیه ویخص الجوس)

Gorrxane: Gorristana pêkve mirîya diken
têda gorra agir perêsa.

گوره: جلکێ کرنا بییا، تورێ بییا، توربێ لنگی
(الجورب)

Gore: Cihê kirina piya, torê piya, turbê lingî.

گورساق، گورا هریێ: گورا باسک درێژ ههتا بن چوکی
(المسماه)

Gore saq = Gora hiryê: Gora bask dirêj heta
bin çokê.

گوران که: تهره که، جهێ بیهێ هه‌بارنا ژ که‌رمێ، جهێ
خه‌ربونا خه‌لکێ گوندی، کوچکا ژ ده‌رفه
(الغیظ، المجلس، الديوان، النادی، المراح)

Gorangih: Tehregih, cihê bêhin vedana ji
germê, cihê xirrbûna xelkê gundî, koçka
ji derve.

گورد: هه‌قلی، هه‌قلی به‌ند
(الزمیل، الرفیق، الانیس، النذیم، النذ، القرین)

Gord: Hevlî, hevlîbend.

گوردیانی: هه‌قال به‌ندی، هه‌قال به‌ندیانی
(الافه، الانس، الزماله، الانسجام)

Gordînî: Hevalbendî, hevalbendîyatî.

گورد گورد: ده‌نگ ده‌نگا ژ دویر هه‌ مروفت تێ نه‌که‌یت برم
برم
(الهممه، اللغه)

Gordgord: Deng denga ji dwîr ve mirov tê
negihît, birim birim.

گورد: ته‌خلیته‌کێ بزنا به‌ پا ده‌نگ بوژ
(الفضفاء للمعز)

Gord: Textlîtêkê biznaye ya reng boz.

گوردی: خوه‌به‌ردا دان، قوربان
(الغداء، التضحیه، القربان)

Gorî: Xwe diberdadan, qurban.

گوردی بوێ: قوربان بوێ
(الافتداء)

Gorîbûn: Qurbanbûn.

گوردی بوێ: قوربان بوێ
(المفتدی)

Gorîbûy: Qurbanbûy.

گوردی تر: قوربان تر
(الافدی)

Gorîtir: Qurbantir.

گوردی کرێ: قوربان کرێ
(الافداء، التضحیه)

Gorîkirin: Qurbankirin.

گوردی کرێ: قوربان کرێ
(المفتدی، المضحی)

Gorîkirî: Qurbankirî.

گوردیانی: قوربانانی، قوربانانی
(الفديه، الغداء، الضحیه)

Gorîyatî: Qurbanî, qurbanîyatî.

گوردی دار: هاریکارێ شفانی، هه‌قالێ شفانی لهر به‌زی
(الخفیر، خفیر مرافق لراعی الغنم)

Gorîdar: Harîkarê şivanî, hevalê şivanî li
ber pezî.

گوردیار: قوربان
(الفدائی، المضحی)

Gorîdar: Qurban.

گوشت بهر هک: توخمه کنی کبیایه لنافیبا چیدبیت
(صنف من العشب)

Goşterxik: Tuxmekê gîyaye li aviya çê dibît.

گوشته گیر: قولاچک گیر، خوه دای پاش
(المنزوی)

Goşegîr: Qalaçk gîr, xwe day paş.

گوشته گیرى: خوه دان پاشى، قولاچک گیرى
(الانزواء)

Goşegîrî: Xwedan paşî, qulaçk gîrî.

گوشتى گمى: گوشتى پمبلوکى، گوشتى رزى، گوشتى
حهفنى
(الناط، الانيض)

Goştê genî: Goştê pembilokî, goştê rizî,
goştê hefinî.

گوشت برین: زفيله کرن
(القصب)

Goştbirrîn: Zivêlekirin.

گوشت بی: زفیل کار
(القصاب)

Goştbirr: Zivêlkar.

گول: هه، ناخویر، خانیی پەز و حیوانى
(الاصطبل)

Gov: Hel, axwîr, xaniyê pez û hêwanî.

گولکا کویفیا: کونجا پەز کویفیا
(الکناس، المستوعل)

Govka kwîvîya: Kunca pez kwîvîya.

گولمەند: دیلان، گەرادامەتى
(حلبه الرقص، حلقه الرقص)

Govend: Dilan, gerra dawetê.

گوک: هولا بچویک
(الکریه، الکروه المصفیره)

Gok: Hola biçwîk.

گوگراندن: کوسه کرن، خوتاندن، هه لبرین و دابرین،
کوروپه کرن، داروین
(الخرط، الزجج، النحت، التهذيب، السبك)

Gogirrandin: Kosekirin, xirritandin, helbirrîn
û dabirrîn, kuropekirin, darwîn.

گوژمک: کها ژچوکن پيدا، کها بنى لويلاقى بىي
(الرسغ، الكوع)

Gozek: Giha ji çokê pêda, giha binî lwîlaqê
pêy.

گوژک: کهوازک، جهرج نافی، که دویک
(قاروره الماء، الکوز)

Gozik: Kewazk, cerê avê, kedwînk.

گوژهک شکین: دهقه دهقه، چهکه چویف
(القط، الصلیف)

Gozekşken: Deqdeqe, çeke çwîv.

گوژمک شکینی: دهقه دهقه، چهکه چویفی
(الفاظه، الصلافه)

Gozek Şkênî: Deqdeqeyî, çekeçwîvî.

گوژمه: بیخارنه که ژ کویز و منگینی چیدکن
(القالوژ، القالوژج)

Gozebez: Pêxarneke ji gwîz û hingvîni çêdiken.

گوژان چیرک: توخمه کنی چوچکیت بچویکن
(صنف من المصافیر)

Gozan çîrrk: Tuxmekê çwîçkêt biçwîkin.

گوژه: کوچ، قرنه، کوژی، نیخه، نیشک، قولاچک
(الزاویه من الفارج، القرنه، الركن)

Goşe: kuç, qirnet, kujî, îşk, qulaçk.

گوشت: لهش نشتی برحه
(اللحم)

Goşt: Leşê tiştê birihe.

گوشت گوتن: قهلهوین، تفقین، برینا گوشت نوی لی شین
ببیت، برینا گوشتی نوی بدهت
(التلحم للجرح، السمانه، البدان)

Goştgirtin: Qelewbûn, tefiqîn, birîna goşt
nwî lê şîn bibît, birîna goştê nwî bidet.

گوشتی براوژی: گوشتی لسه تاکری بقه لین
(الشواء، الكباب)

Goştê birajtî: Goştê liser agirî bi qelînin.

گوشتی مسمت: گوشتی خاف، گوشتی لاک
(الترهل، الوهل)

Goştê sist: Goştê xav, goştê lak.

گوشت سمستی: گوشت خافی، گوشت لاکى
(الترهل)

Goşt sistî: Goşt xavî, goşt lakî.

گوراندی: کوریه کوی، خه رتاندی، هه لیری و دابری،

کوسه کوی، دابری

(المخروط، المزجج، المنحوت، المذهب، المسبوك)

Gogirrandî: Kuropekirî, xerritandî, helbirrî
û dabirrî, kosekirî, darwî.

گول: گوم، بێرم، گه، دهريا بچويک

(البحيره)

Gol: Gom, bêrim, gerr, derya biçwîk.

گولک: موچک، حولک، تیزکێ چیلایێ دوسالی

(العجل)

Golik: Mwîçik, holik, têjkê çêla yê du salî.

گول کول: بۆل بۆل

(الרגاء للثور، والحيوان الغنم للثور عند الذعر)

Golgol: Bolbol.

گولی: قیزیێ ژ حیل، قاریت ژبری گازییا بلند حندیش

(صراخ الابطال، الهتاف)

Golf: Qêrîyê jihêl, qarîyêt jibirî, gazîya bi-
lind hindîş.

گوم: گۆل، بێرم، گه، دهريا بچويک

(البحيره، الهور، المستنقع)

Gom: Gol, berim, gerr, derya biçwîk.

گومرین: تشت دانا بتشتی

(التبديل، التغيير، التطوير)

Gohirrîn: Tişt dana bi tiştî.

گومری: تشتی دای بتشتەکتی دیتر

(المبدل، المغير، المطور)

Gohirrî: Tiştê day bi tiştêkê dîtir.

گول وانی: هولانی، ته بکانی

(لعبه الكره)

Gowanê: Holanê, tepkanê.

گولین: ته بیه که به شفتی دخوینیت وهکی نال نالی

(البوه، الضوع، الخيل، الهامه، صنف من اليوم)

Goyîn: Teyreke bi şevê dixwînit wekî nalnalê.

گولین: روژا مه معلوم، روژا ژفانتی، روژا دویمه یانی، روژا

قیامەتی

(اليوم الموعود، اليوم المعلوم، اليوم المعهود، يوم الحشر)

Goyîn: Roja me'lom, roja jivanê, roja
dwîmahîyê, roja qiyametê.

لاپمربوی: بئ لابی، خوځهدای، فهدمربوی
(المحاید، المحنّب، المحنّج، المزل)

Laparbûy: Bêlabûy, xweveday, verderbûy.

لاپمړت: بئ لاتر، خوځهدای تر، نهژئ تر، فهدمړت
(الاحيد، الاجنب، الاعزل، الاشذ، الاجنح)

Lapertir: Bêlatir, xwevedaytir, nêjêtir, vedertir.

لاپمړکړن: بئ لا کړن، ژئ فهدان، فهدمړکړن، فهدان
(التجنّب، التحييد، الاجنّاح، الاقصاء، الاعزال)

Lapenkirin: Bêlakirin, jêvedan, vederkirin, vedan.

لاپمړکړی: بئ لا کړی، فهدای، فهدمړکړی
(الحيد، المقصی، المحنّب)

Lapenkirî: Bêlakirî, veday, vederkirî.

لاپمړی، لاپمړهاتی: بئ لاپمړی، خوځهدای، فهدمړی، فهدمړهاتی
(الحيد، المجانيه، الاجتناب، الجنوح، الشذوذ، عدم الانحياز)

Laperrî = Laperryatî: Bêlayî, xwevedanî, vederî, vederyatî.

لاپچن: پيلافا بياسک، پوتين، چکمه
(الجرمه، حذاء طويل الساق)

Lapçin: Pêlava bibask, potin, çekme .

لات: زفيا بر برتژ، دېچن نوردی، پينا نوردی، زراف، تيفاريز
(الحقل الصغير، بقعه الأرض، المستطيله)

Lat: Zevya ber dirêj, depê erdî, pinya erdê zirav, tîva rêz.

لات: خندمکا کيلان، ختا جوتی، رافا کيلان
(التلم، خط الفلح، خط الحرث)

Lat: Xendeka kêlanê, xeta cotî, rava kêlanê.

لات: فهرما کفري، تخچکي کفري
(الشت، الذک، الصخريه، الطنف الصخري)

Lat: Vereza kevrî, teqişkê kevrî.

لات: کاکلکا نشتی، ميزقن نشتی، نيفشکن نشتی
(جوهو الشیء، عين الشیء)

Lat: Kakilka tiştî, hêvênê tiştî, nivîşkê tiştî.

لات دان: راف کړن، خپ کړن، کير کړن، تفلهدان
(اللائم، التلثم، الحرث)

Latdan: Ravkirin, xiçkirin, gîrkinin, teveldan.

لاتومه: تپ، شق، کولم، ممست
(اللطمه، الصفعه، اللکم)

Latome: Tep, seq, kulim, mist.

J

L

لا: ره بکنار يال، نال، تعشت، تمنج
(الطرف، الجه، الجانب، الصوب، الناحيه)

La: Rex, kinar, pal, al, teništ, tenc.

لا پان: بيريان، روی پان، بربرهدای
(عريض الوجه، رحب الجانب)

Lapan: Berpan, rwîpan, berberday.

لاپانی، لا پانیاتی: روی پانیاتی، بيريانی، بربرهدایاتی
(عرض الوجه، رحابه الجانب)

Lapanî = Lapanyatî: Rwîpanyatî, berpanî, berberdayatî.

لاپي: روی پير، بربرير
(الصحيفه، الصفحه)

Laperr: Rwîper, berper.

لاپي: بئ لا، بئ لابين، خوځهدای، فهدمړ، نهژئ
(الجانب، المحاید، الجانب، القصی، الشاذ، المزعول، غير منحاز)

Laperr: Bêla, bêlayin, xweveday, veder nejê.

لاپمړين: بئ لابين، خوځهدان، فهدمړين، خوځه ژئ کړن
(التجنّب، التحييد، التجنّج، الاعتزال، الشذذ)

Laperrbûn: Bêlabûn, xwevedan, vederbûn, xwe-jêkirin.

لاچک: لاچ لاجک: لامک، شمعین روی، نالویش، ناخ لیتک، لام (الشفق، ج اشداق)

Laçik = Laçlaçık: Lamik: şeyê rwî, alwîş, axlêvk, lam.

لادان: بادان، قه‌دان، چپ دان

(الحید، الانحیاز، الانعطاف، التطرف، التحزب، الانثناء، الاماله)

Ladan: Badan, vedan, çepdan.

لادای: بادای، قه‌دای، چپ دای

(النحاز، المنطرف، المنعطف، الميال، المنثنی)

Laday: Baday, veday, çepday.

لاستیک: نامی ژیک دهیت دهره

(المطاط)

Lastik: Ahê jêk dihêt derve.

لاف لاله: لالین: هیفی کرن، گاز گاز، نز نز، چویر چویر، لاکلاک

(الضفاء، التوسل، الالتماس، الترجمی، التضرع، الزجج)

Lavlav = Lavên: Hîvîkirin, gazgaz, nîznîz,

çwîrçwîr, lakelak.

لاف لالی: هیفی کرن، نز نز، چویر چویری، لاک لاک

(التوسل، الترجمی، التمس، التضرع، المخجج، المضمی)

Lavlavi: Hîvîker, nîznîzî, çwîrçwîrî, laklakî.

لاف لالیانی: هیفیانی، نزنیانی، چویر چویریانی، لاکلاکیانی

(الضراء، الوسیله، الرجاء، الضفاء، الالتماس)

Lavlavyati: Hîvyatî, nîznîzatî, çwîrçwîryatî,

laklakyatî.

لافی: ستران، حیران، گورانی، هلبه‌ست، په‌سته

(الاغنیه، الانشوده)

Lavij: stiran, heyran, goranî, helbest, peste.

لافیجک: سترانیت که‌ن، گورانیت فکلوری

(الاغنی القیمه، الفناء التراثی)

Lavijok: Stiranêt kevin, goranîyet folklorî.

لافیژی: ستران بیژ، گورانی بیژ، حیرانوک بیژ

(المغنی، المنشد)

Lavijbêj: Stiranbêj, goranî bêj, heyranokbêj.

لافیژی: ستران بیژی، گورانی بیژی

(الفناء، الانشاد)

Lavijbêjt: Stiranbêjt, goranîbêjt.

لاق: لنگ، لایله، دوریشی، باسکی پی

(الرجل، الساق للقدم)

Laq: Ling, laylaqe, durîşî, baskêpêy.

لاقی: یاری، حه‌نک، کاله

(المزاج، الهزل، الفكاهه، المداعبه)

Laqidî: Yarı, henek, gelte.

لاقیانی: یاریانی، حه‌نکاتی، کاله‌تانی

(المزاحه، الهزل، الفكاهه، الدعابه)

Laqidyatî: Yaryatî, henekatî, galteyatî.

لاک: لیواز، کلویش، زینر، ژار

(المهرط، الضامر، الغث، النضو، الضعیف، الرهیم، السریک)

Lak: Lêwaz, kelwîşe, zinêr, jar.

لاک بون: لیوازیبون، کلویش بون، زینر بون، ژار بون

(التضامر، التضعف، التسرک، التهرط، التفثت)

Lakbûn: Lêwazbûn, kelwîşbûn, zniêrbûn, jarbûn.

لاک بوی: لیواز بوی، کلویش بوی، زینر بوی، ژار بوی

(المهرط، النضو، المضعف، المضمور، المشترك)

Lakbûy: Lêwazbûy, kelwîşbûy, zinêrbûy, jarbûy.

لاک تر: لیواز تر، ژار تر، کلویش تر، زینر تر

(الاهرط، الاسرک، الاضمر، الاغث، الاضعف، الاغثت)

Laktir: Lêwaztir, jartir, kelwîştir, zinêrtir.

لاکین: لیواز کین، کلویش کین، ژار کین، زینر کین

(الاهزال، الاضعاف، الاهراط، التسریک، التفثت)

Lakkirin: Lêwazkirin, kelwîşkirin, jarkirin, zinêrkirin.

لاک کری: لیواز کری، کلویش کری، ژار کری، زینر کری

(المهرط، المضعف، المهزل، المرمه)

Lakkirî: Lêwazkirî, kelwîşkirî, jarkirî, zinêrkirî.

لاکی: لاکیانی، لیوازی، کلویشی، ژاری، زینیری، لیوازیانی،

کلویشیانی، ژاریانی

(الرهام، الضمور، الهزال، الضعف، النضوه، المهرط، السرک،

الفثات)

Lakî = Lakyatî: Lêwazî, kelwîşî, jarî, zinêrî, lê-

wazyatî, kelwîşyatî, jaryatî.

لاکوت: کولب، برس، قه‌لازی، کوله‌فایی

(المجاعه، النهم، الجشع، الالتهام، الحاجه العاشیه الشدیده،

الاذعان)

Lakot: Kulb, bîrs, qetlazî, kulefayî.

لاکیش: پشت کر، بوبریژ

(المستطیل، المتحیز، المتحزب، المنعصب، المنحاز، المیل، المؤید)

Lakêş: pişgir, berdirêj.

لاله پت: توخمه کی شیرینایه، میکت لکل شمیری قلاندین
(صنف من العلو)

Lalepêt: Tuxmekê şîrînîyaye, hêkêt ligel şekirê qelandîn.

لاله: توخمه کی کولیکایه، تخلیته کی کولایه
(صنف من الزهر)

Lale: Tuxmekê kulilkaye, texlîtekê gulaye.

لالوت: کهر نهمان، تور توری
(الانخ)

Lalote: Ker ezman, tur turî.

لالوتی: تور توریایی
(الناخ)

Laloteyf: Turturyatî.

لام: لامک: لاچ لچک، لایچک، نالویش، ناز لایک، شمعین روی
(الفک)

Lam = Lamik: Laçlaçık, laçık, alwîş, azlêvik. şeyê rwî.

لام خار: دلف خار، نالویش خار، روی خار
(المجوق)

Lamxar: Devxar, alwîşxar, rwî xar.

لانیک: جولاندک، جهن نغاننا بجویکی سافا، بیکیک
(المهد)

Landik: Colandik, cihê nivandina biçwîkê sava, dêdik.

لاو: جحیل، تولاز، سنبله، کنج
(الفتی، الشاب)

Law: Cihêl, tolaz, sinêlc, genc.

لاو: تازه، خوشکوک، خوشیمانک، جان، شنگ، شوخ
(الجميل، الرائع، الطريف، الوسيم، البهيم)

Law: Taze, xuşkok, xuşîmank, can, şeng, şox.

لاو بون: جحیل بون، تازیبون، جان بون، خوشکوک بون، خوشیمانک بون، تولازبون، سنبله بون
(التشبيب، التجميل، التوسيم، التطرف)

Lawbûn: Cihêlbûn, tazebûn, canbûn, xuşkukbûn, xuşîmankbûn, tolazbûn, sinêlebûn.

لاو بوی: جحیل بوی، تولازبوی، سنبله بوی، جان بوی، تازه بوی، خشوک بوی، خوشیمانک بوی، شوخ بوی، شنگ بوی
(التشبيب، الجمال، المبدع، الموسم، المروع)

Lawbûy: Cihêlbûy, tolazbûy, sinêlebûy, canbûy, tazebûy, xuşkukbûy, şoxbûy, şengbûy, xuşîmankbûy.

لاکیشی، لاکیشیانی: پشت گیری، ببردیزی

(الانحياز، الميل، التعصب، التحزب، المناصرة، المعاضده، الموازرة)
Lakêşî = Lakêşyafî: Piştigîrî, berdirêjî.

لاک: لاف لاف، هبلی کون، نزنز
(التوسل، الضفا، الالتماس، الترجي، التضرع)

Lakelek: Lavlav, hîvîkirin, nîznîz.

لاگرتن: هاری کاری، پشت کرتن

(التعصب، التحزب، الانحياز، النصرة، المالات، التحيز، الموازرة)
Lagirtin: Harîkarî, piştigirtin.

لاگر: پشت گیر، هار کار

(المنحاز، المالي، المناصر، المواز، المعاضد، المولى، المؤيد)

Lagîr: Piştigîr, harîkar.

لاگیری: پشت گیری، هاریکاری

(العصبية، الانحياز، المناصرة، الموالاة، التأييد، الموائرة)
Lagîrî: Piştigîrî, harîkarî.

لال: بى ناخفتن، بى نهمان، مت کپ
(الافراس، الایکم)

Lal: Bê axiftin, bê ezman, mit, kip.

لال بون: بى نهمان بون، بى ناخفتن بون، مت بون، کپ بون
(التفرس، التیکم)

Lalbûn: Bê ezmanbûn, bê axiftin bûn, mitbûn, kipbûn.

لال بوی: بى نهمان بوی، بى ناخفتن بوی، مت بوی، کپ بوی
(الفرس، المیکم)

Lalbûy: Bê ezmanbûy, bê axiftinbûy, mitbot, kipbûy.

لال کرن: بى نهمان کرن، مت کرن، بى ناخفتن کرن، کپ کرن
(الافراس، الإیکام، التیکم)

Lalkirin: Bê ezmankirin, mitkîrin, bê axiftin kirin, kîpkîrin.

لال کری: بى نهمان کری، مت کری، بى ناخفتن کری، کپ کری
(الفرس، المیکم)

Lalkirî: Bê ezmankirî, mitkirî, bê axiftinkirî, kip kirî.

لالی، لالیانی: متی، بى ناخفتن، بى نهمانی، کپی، کپانی
(الفرس، الیکم)

Lali = Lalyatî: Mitî, bê axiftinî, bê ezmanî, kipî, kîpyatî.

لاواز بوی: لاک بوی، لیوازیبوی، زنبیر بوی، کلندار بوی، قومهرای،
رقم وتقی بوی، مسری بوی

(الاضغف، المنحل، المنحف، المهل، المهبط، المضمور، المہزل)

Lawazbûy: Lakbûy, lêwazbûy, zinêrbûy, kelin-darbûy, vewerhay, reqûteqbûy, misirîbûy.

لاوازت: لاک تر، لیواز تر، زنبیر تر، کلندارتر، قومهرای تر، رقم
وتقی تر، مسری تر

(الاضغف، الانحل، الانحف، الامزل، الامرط، الاضغف، الاضم)

Lawaztir: Laktir, lêwaztir, zinêrtir, kelindartir, vewerhaytir, reqûteqtir, misrîtir.

لاوازکین: لاک کین، لیواز کین، مسری کین، زنبیر کین، قومهراندین،
کلندار کین، رقم وتقی کین

(الاضغاف، التنحیل، التحنیف، الامزال، الامرط)

Lawazkirin: Lakkirin, lêwazkirin, misrîkirin, zinêr-
kirin, vewerandin, kelindarkirin, reqûteqkirin.

لاواز کری: لاک کری، لیواز کری، زنبیر کری، مسری کری،
قومهراندی، رقم وتقی کری، کلندار کری

(الاضغف، المنحل، المنحف، المهل، المهرط)

Lawazkîrî: Lakkîrî, lêwazkîrî, zinêrkîrî, misrîkîrî, vewerandî, reqûteqkîrî, kelindarkîrî.

لاوازی، لاوازیاتی، لاک، لیوازی، مسریاتی، زنبیری، کلنداری،
قومهرانی، رقم وتقی

(الاضغف، الهزال، الضمر، الهرط، النحول، النحاف، الرهمه)

Lawazî = Lawazyatî: Lakî, lêwazî, misrîyatî, zinerî, kelindarî, vewerhanî, reqûteqî.

لائی دمرفه: رویی دمرفه، رمخی دمرفه، نالی دمرفه، کناری دمرفه،
تلی دمرفه

(الجهه الخارجيه)

Layêderve: Rwiye derve, rexê derve, alê derve, kinarê derve, tilê derve.

لائی ئودفه: رویی ئودفا، رمخی ئودفا، نالی ئودفا، کناری ئ
نودفا، تلی ئودفا

(الجهه الداخليه)

Layê jorve: Rwiye ninavda, rexê navda, alê jinav-
da, kinarê jinavda.

لائی ئودی: رمخی ئودرا، نالی سلال، کناری بلند، تلی ههکتی

(الجهه العليا)

Layê jorî: Rexê evraz, alê silal, kinarê bilind, tiîê helketî.

لاوت: جحیل تر، تولازتر، سنبلهتر، گنج تر، جان تر، تازمتر،
خوشکوک تر، خوشیمانک تر، شوخ تر، شنگ تر

(الانصب، الاجمل، الاوع، الاطرف، الاوسم)

Lawtir: Cihêltir, tolaztir, sinêletir, genctir, cantir, tazetir, xuşkoktir, xuşmanktir, şoxtir, şengtir.

لاوتکین: جحیل کین، تولازکین، سنبله کین، گنج کین، جان کین،
تازه کین، شوخ کین، خوشکوک کین، شنگ کین، خوشیمانک

کین

(التشبيب، التجميل، التوسيم، التطريف، الابداع)

Lawkirin: cihêlkin, tolazkin, sinêlekin, genck-
irin, cankin, tazekirin, şoxkirin, xuşkokkirin,

şengkirin, xuşmankkirin.

لاوتکری: جحیل کری، تولاز کری، سنبله کری، گنج کری، جان
کری، تازه کری، شوخ کری، شنگ کری

(التشبيب، المجل، المبدع، المظرف، الموسم، المروع)

Lawkîrî: Cihêlkîrî, tolazkîrî, sinêlekîrî, genckîrî, cankîrî, tazekîrî, şoxkîrî, şengkîrî.

لاوی، لاویاتی، لاویانی: جحیلی، تولازی، سنبلهیی، گنجایی،
تازیهی، جانی، شنگی، شوخی، خوشکوی، خوشیمانکاتی

(الفتوه، الشبَاب، الجمال، البداع، الطرافه، الوسامه، الروعه)

Lawî = Lawyafî = Lawînfî: Cihêlî, tolazî, sinê-
leyî, gencatî, tazeyî, canî, şengî, şoxî,

xuşkoldî, xuşmankatî.

لاواچاک: روی گمش

(الوسيم)

Lawçak: Rwîgeş.

لاواچکی: روی گمش

(الوسامه)

Lawçakî: Rwîgeşî.

لاواز: لاک، لیواز، زنبیر، مسری، رقم وتقی، قومهرای، کلندار
(الاضغيف، النحيل، النحيف، الهزيل، الزهام، الضامر)

Lawaz = Lawazbûn: Lak, lêwaz, zinêr, misrî, re-
quteq, vewerhay, kelindar.

لاواز بون: لاک بون، لیواز بون، زنبیر بون، کلندار بون، قومهران،
رقم وتقی بون، مسری بون

(التضعف، التئحل، التئحف، التئزل، الترم، التضمير)

Lawazbûn: Lakbûn, lêwazbûn, zinêrbûn, kelin-
darbûn, vewerhan, reqûteqbûy, misirîbûn.

لهپتاندن: Westandin, kuskkirin, kerixandin, tewixandin, tewizandin.
(الانهاك، الاعياء، الاحراض)

Lepitandin: Westandin, kuskkirin, kerixandin, tewixandin, tewizandin.

لهپتاندی: Westandî, kuskkirî, kerixandî, tewixandî, tewizandî.
(المنهك، المحرض، المعيب)

Lepitandî: Westandî, kuskkirî, kerixandî, tewixandî, tewizandî.

لهپهوت: شهپرزه، ئالوزی، پەرگنده، تێ وهریون، ههلهپیی
(العیث، الملائش، التکسع، التخبیط)

Lepequt: Şepirze, aluzî, perginge, têwerbûn, helepeyî.

لهپهوت بون: شهپرزه بون، ههلهپه بون، پەرگنده بون، ئالوز بون، تێ وهریون
(العیث، الیملاش، التکسع، التخبیط)

Lepequtbûn: Şepirzebûn, helepebûn, pergingebûn, aluzbûn, têwerbûn.

لهپهوت بوی: ئالوز بوی، ههلهپه بوی، تێ وهریون
(المتعیث، التملش، التخبیط، التکسع)

Lepequtbûy: Alozbûy, helepebûy, têwerbûy.

لهپهوت قن: شهپرزه قن، ههلهپه قن، پەرگنده قن، ئالوز قن، تێ وهریون
(الاعیث، الاملاش، الاکسع، الاخبیط)

Lepequtîr: Şepirzeyîr, helepeyîr, pergingeyîr, alozîr, têwerbûyîr.

لهپهوت کزن: شهپرزه کزن، ههلهپه کزن، ئالوز کزن
(الاعیاء، التملیش، التکسع، التخبیط)

Lepequtkirin: Şepirezekirin, helepekirin, alozkin.

لهپهوت کزی: شهپرزه کزی، ههلهپه کزی، ئالوز کزی، تێ وهریون
(الخبیط، المعیث، المکسع، المملش)

Lepequtkirî: Şepirezekirî, helepekirî, alozkirî, têwerkirî.

لهپهوتی: شهپرزه یاتی، ههلهپه یاتی، ئالوز یاتی، تێ وهریون
(العیاء، المللش، الاکسع، الاخبیط)

Lepequtî: Şepirzeyatî, helepeyatî, alozyatî, têwerbûn.

لهپتاندن: Westandin, kuskkirin, kerixandin, tewixandin, tewizandin.

لاپێ: رمخێ، نشیف، ئالێ، نزم، کناری، خاری
(الجهه السفلی)

Layêjêrî: Rexê nişîf, alê nizim, kinarê xarê.

لاپیت چویکا خومال: رهخ وروپیت کوکا خومال
(الجهات المركزيه المختصه)

Layêt çwîkaxumal: Rex û rwişîyêt goka xumal.

لاپێ کویلی: رمخێ، باژێله
(الجهه الوحشیه)

Layêkwîvî: Rexê bajêle.

لاپێ کھی: کناری، خویی
(الجهه الالیفه)

Layêkehi: Kinarê xweyî.

لاپێ موکوم: رمخێ، ئازا
(الرکن)

Layêmukum: Rexê aza.

لاما تلهێ: دهقێ، تلهپێ
(فک الفخ)

Lama telhê: Devê telhê.

لاپ: نک، لیا
(عند، لدی، لدن)

Lalî: Nik, iba.

لاپک: سێنیک، تفسی، لنگه ریک
(الصحن)

Lalîk: Sênîk, tefsî, lengerîk.

لامی: بانی، هه رێ، مێ
(نعم، بلی)

Lebê: Belê, herê, hê.

لهب لهی: نوکێت که لاندی
(الحمص الغلی)

Leblebî: Nokêt kelandî.

لهپ: دمس، چاچ
(الكف، الید)

Lep: Dest, çeç.

لهپتی: کهرخێ، کوسک، تەوخی، تەوژی، وستانێ
(الحریض، المنهوک، المعیب)

Lapitî: Kerixî, kusk, tewixî, tewizî, westay.

لهپتێ: وستان، کوسک بون، کهرخین، تەوژین
(العرض، العیاء، المنهک)

Lepitîn: Westan, kuskbûn, kerixîn, tewizîn.

لهپک: دمتک، چمبل
(العصام)

Lepik: Destik, çimbil.

لهپکێ ترازین: دمتکێ ترازین، رستکا ترازین
(العنب للمیزان)

Lepkê tirazîyê: Destkê tirazîyê, ristka tirazîyê.

لهفرین: نهخاری، برسی، نهزل بیری
(الرائق، الریق)

Lexrîn: Nexarî, bîrsî, nezilbirî.

لهفرینی: نهخارنی، برساتی، نهزلبیراتی
(الریق)

Lexrînî: Nexarî, bîrsatî, nezilbirîyatî.

لهزین: هلتوتیرین، شلقین، لقلقین، ههزان، ههشین، ههفرنجین
زقزقین
(الهزه، الزوال، الرجه)

Lerzîn: Heltwîrîn, şilqîn, livlivîn, hejan, heşîn, helfirincîn, ziqziqîn.

لهزنی: ههلتوتیری، شلقى، شلقای، ههزای، ههشای، لقلقی
ههفرنجی، زقزقی
(الهزه، المزلزله، المرنج)

Lerzî: Heltwîrî, şilqî, hejay, hişay, livlivî, helfirincî, ziqziqî.

لهزاندن: ههلتوتیراندن، شلقاندن، ههزانن، ههشانن، ههفرنجاندن، لقلقاندن، زقزقاندن
(الاهزاز، الراجاج، الزلزله، الامتزاز، الارتجاج)

Lerzandin: Heltwîrandin, şilqandin, hejandin, liqandin, hişandin, helfirincandin, livlivandin, ziqziqandin.

لهزاندی: ههلتوتیراندی، ههفرنجاندی
(المفکل، المرجف، المرعش، المطرب)

Lerzandî: Heltwîrandî, helfirincandî.

لهزک: ههلتوتیرین، ههفرنجین
(القشعریره، الرعده، الرعشه، الرجه، الهزه)

Lerzik: Heltwîrîn, helfirincîn.

لهزک: نافهکا تیر و نویسهک و فردی فردی یه، نافا سهرو و پیکتی
که لاندی

(الهلام، ماده غریبه من مرغه السکباج)

Lerzek: Aveka tîr û nwîsek û virdî virdîye, ava ser û pêkêt kelandî.

لهز لهرزوک: ههز ههزوک، ههلتوتیروک
(الهذاج، الواجف، المرتعش، المفکول)

Lerzlerzok: Hejhejok, heltwîtirok.

لهزکا قوسن: دل فونک، یئ ستوتیرک
(الوجف، الرعده)

Lerzka tîrsê: Dilqutk, pêstwîrk.

لهز: زویاتی، دکافیدا، دهملدست، چهلهکی، سرت
(الیدار، الهراج، السهره، العجله، الفور)

Lez: Zwiyatî, digavêda, demildest, çekekî, sirt.

لهزین: زوی بون، دکافیدا بون، دهملدست بون، چهلهک بون سرت بون
(التسرع، التهرع، الاستعجال، التعلجل)

Lezbûn: Zwiûn, digavêdabûn, demildestbûn, çekekûn, sirtbûn.

لهزبوی: زوی بوی، دکافیدا بوی، دهملدست بوی، چهلهک بوی، سرت بوی
(المعجل، المسرع، المهرع، المبدر)

Lezbûy: Zwiûy, digavêda bûy, demildestbûy, çekekûy, sirtbot.

لهزتر: زوی تر، چهلهک تر، دکافیدا تر، دهملدست تر، سرت تر
(الاسرع، الاهرع، الابد، الاعجل)

Leztir: Zwiûr, çepektir, digavêdatir, demildesttir, sirtir.

لهزکین: زوی کین، چهلهک کین، دکافیدا کین، دهملدست کین، سرت کین
(الاسراع، الاهرع، التعلجل، المبادره)

Lezkirin: Zwiûkirin, çekekîkirin, digavêdakirin, demildestkirin, sirtkirin.

لهزکری: زوی کری، چهلهک کری، دکافیدا کری، دهملدست کری، سرت کری
(المسرع، المهرع، المعجل)

Lezkirî: Zwiûkirî, çekekîkirî, digavêdakirî, demildestkirî, sirtkirî.

لهزاتی: لهزینی: زویاتی، چهلهکاتی، چهلهکینی، دهملدستیاتی
(العجله، السهره، الههره، المبادره، التشمير)

Lezati = Lezinî: Zwiyatî, çekekati, çekekîni, demildestiyatî.

لش خالیا خوی: کسێ ژێر خوی خوه لاسر خوه نهگرت
(المنه)

Leşaxvîya xewê: Kesê jiber xewê xwe liser xwe negirî.

لشکر: لشکر: سرباز، گیان نازا
(الجند، الجيش، العسکر)

Leşker = Leşkir: serbaz, giyan aza.

لشکری: عسکری، سربازی، پیش مرگاتی
(الجندي، العسکری)

Leşkerî: Eşkerî, serbazî, pêşmergati.

لشکری بی سەر: لشکری هه کسێ، لشکری بی بوی،
لشکری هافی
(الهامج)

Leşkerê bêsar: Leşkerê heykiri, leşkerê birrbûy.

لش گورگ: لش موکوم، کله خ نازا، خوطبه رگرتی، خوه راگری
(المتجد)

Leşgurg: Leş mukum, kelex aza, xiwelbergirti, xiwe ragirti.

لش گورگی: خوه گرتنی، لش بوکری، بارخیني
(الجد)

Leşgurgî: xwegirtinî, leşbukiri, barxirinî.

لش گران: خاف، زمرو، ترموشه، نetro
(الخامل)

Leşgiran: xav, zemro, termûşe, netro.

لش گرانی: نه ترویاتی، ترموشه بی، زمرواتی
(الخمول)

Leşgiranî: Netroyati, termûşeyî, zemrowati.

لش نهاس: کله خ بیانی
(الجسم الغریب)

Leşenas: Kelex biyanî.

لش دار، لشین: کله خدار
(المجم، الجسم)

Leşdar = Leşin: Kelex dar.

لش: راخوته، خسپاله
(المستلک، التالف، الهضم، التاه)

Lexer: Raxwîte, xespale.

لشیرین: راخوته بون، خسپاله بون
(المثلث، المهک، المضم)

Lexerbûn: Raxwîtebûn, xespalebûn.

لەزین، لەزیک: چەلەک، چەلو، سرتو
(السريع، العاجل)

Lezî = Lezoke: Çelek, çelo, sirto.

لەزگن: کسێ بهز و سرت بیت
(السرع، العجل، المستعجل)

Lezgîn: Kesê bilez û sirt bit.

لەزک: زوبه، چەلەک وەرە
(هيا اسرع، استعجل)

Lezke: Zwîbe, Çelekwere.

لەز ناخفتن: زوی ناخفتن
(النيس)

Lezaxiftin: Zwi axiftin.

لەش: کله خ، قوبیم، چەکوچ
(الجسم، الجسد، البدن)

Leş: Kelex, qudim, çekuc.

لەش ئافی: کله خ ئافی
(الجسم المانی)

Leşavî: Kelex avî.

لەش بگور: کله خ موکوم، قوبیم نازا
(الجسم النبیع)

Leşbikur: Kelex aza, qudim aza.

لەش ئیش: نهساخ، نههاتی، لش گران، مهرشی
(التوعک)

Leşêş: Nesax, nehatî, leşgiran, herişî.

لەش ئیشان: کله خ ژمین، نهله، گیان گزین
(التوعک)

Leşêşan: Kelexjenîn, nehle, giyan gezîn.

لەش ئیشی: کله خ ژمیاتی، گیان، گزینی
(الوئک)

Leşêşî: Kelex jenyati, giyan gezinî.

لەش خاف: راهوله، نهخوی کری، لش سست، لش شل فشای،
مهرا
(الفن، الاغن، المخت)

Leşxav: Rahole, nexwêkiri, leş sist, leş şil fişay, mihera.

لەش خالی: راهوله بی، نهخوی، کرایتی، کله خ سستی، مهرا بی
(الفن، الخت)

Leşxavî: Raholeyî, nexwêkiryati, kelex sistî, miherayî.

لغمریوی: راخویتیجی، خسیپاله‌جی
(التلف، الملک، المضم)

Lexerbûy: Raxwîtebûy, xespaletbûy.

لغمرت: راخویتی تر، خسیپاله‌تر
(التلف، الاملک، المضم)

Lexertir: Raxwîtetir, xespaletir.

لغمرکون: راخویتی کون، خسیپاله‌کون
(الاتلاف، الاملاک، التهضیم)

Lexerkin: Raxwîtekin, xespaletkin.

لغمری، لغمریاتی: راخویتیعی، خسیپالعی، خسیپالیاتی
(الاستیهاک، التلف، الهلک)

Lexerî = Lexeryatî: Raxwîteyî, xespaletyî xes-palyatî.

لغم: لغمه، کون بلویل، کون سم
(التف، التنب)

Lexim: Lexme, kun bilwîl, kunsim.

لظن: قهرم، کلک، قهرموش
(القصب، کل نبات مکعب اجوف الساق)

Leven: Qerem, kelik, qeremûş.

لظن شکرئ: قهرمن شکرئ
(المصان، قصب السكر)

Levenê şekirê: Qeremê şekirê.

لن: گه‌رتنا بدمی، گه‌رتنا بیدانا
(العض)

Leq: Geztina bidevî, geztina bi didana.

لن بان: بیدانا گه‌رتن
(العضه)

Leqdan: Bididana gezin.

لن مالئ: دلف گه‌رت
(العضاض)

Leqhavêj: Dev gezik.

لن مالئئ: دلف گه‌زیاتی
(العضض)

Leqhavêjî: Devgezyatî.

لغان: لغن، لغین، هه‌زان، هه‌شان، لهرزین، زه‌زقین، په‌زین
(التحرک، الامتزاز، التنبذ)

Leqan: Livîn, leqîn, hejan, heşan, lerzîn, ziq-ziqîn, peqijîn.

لغن: لغان، هه‌زین، هه‌شین، لهرزین، لهرزان، زه‌زقان
(الحركة، الهزه، التنبیه)

Leqîn: Leqan, hejîn, lerzîn, lerzan, ziqziqan.

لغی، لغای: هه‌زای، هه‌شای، لغی، لقلی، زه‌زقی، لهرزی
(التحرک، الهزه، التنبذ)

Leqî = Leqay: Hejay, heşay, livlivî, ziqziqî, lerizî.

لغاندن: لهرزاندن، هه‌زاندن، لغاندن، لقلاندن، زه‌زقاندن، هه‌شاندن
(التحرک، الامزان)

Leqandin: Lerzandin, hejandin, liqandin, livli-nandin, zigzigandin.

لغاندی: لهرزاندی، هه‌زاندی، لغاندی، هه‌شاندی، لقلاندی، زه‌زقاندی
(الحركة، الهزه)

Leqandî: Lerzandî, hejandî, liqandî, hişandî, liv-livandî, ziqziqandî.

لقلقوک: لهرز لهرزوک، لقلقوک، هه‌ز هه‌زوک، زه‌زقوک، هه‌ش هه‌شوک
(الهزه، الحروک)

Leqleqok: Lerzlerzok, livlivok, hejhejok, ziqzi-qok, heşheşok.

لکه: نکام
(الطن، اللوم، الذم)

Leke: Nekam.

لکه: نکام
(الطن، اللوم، الذم)

Leke: Nekam.

لکه: کیمی، عیب، چوریکي
(العیب، النقص)

Leke: Kêmî, eyb, çwîrîkî.

لکمی، لکاتی: نکامی، کیماتی، چوریکي
(الطن، اللام، المنه، المعیب، التقيصه)

Lekeyî = Lekatî: Nekamî, kêmatî, çwîrîkî.

لکه دار: نکامدار
(المعیوب، التقوص، المنوم، اللوم، المطنون)

Lekedar: Nekamdar.

لکدارئ: نکامیانی
(اللامه، الذمه، المعایبه، المنقصه، المطن)

Lekedarî: Nekamîni.

لنگ کری: پټ شلی کری، پټ قوروټی کری
(المرج)

Lengkiri: Pê şilkiri, pê qurotkiri.

لنگی، لنگاتی: پټ شلیاتی، پټ قوروټی
(المرج)

Lengi = Lengati: Pê şilyati, pê quroti.

لنگی: شلوک، پټی لنگ
(المرج)

Lenger: Şiloke, peze leng.

لنگی: نساخیکه پزی لنگ دکات، شلیاتی، شلینی، قوروټی
(المرج، العراج)

Lengeri: Nesaxyke pezi leng diket, şilyati, şilini, quroti.

لنگانن: شل کرن، قوروټ کرن
(المرج، التعریج)

Lengandin: Şilkirin, qurotkiri.

لنگاندی: شل کری، قوروټ کری
(المرج)

Lengati: Şilkiri, qurotkiri.

لنگان: نجمین، فاجان
(المرج)

Lengan: Nicimîn, vacan.

لغاند: جهن دهبی، کونجا دهبی
(الدج، الكناس)

Lehend: Cihê dehbey, kunca dehbey.

لهمندک: بیدیک، جولاندک، جهن نغاندا بجوړکت سافا
(المهد)

Lehendik: Dêdik, colandik, cihê nivandina bişwîkê sava.

لهمندا شیری: کونا شیري، جهن شیري
(المرج)

Lehendaşêrî: Kuna şêrî, cihê şêrî.

لهازه: تیرکا قلیپ دانا بېرا
(المرج، المجل)

Lehaze: Tırka qelip dana bera.

لهی: لیسر، لیهمشت، ناف وایین، ناف بوش بون
(الفیضان)

Lehf: Lîser, lêhmişt, av rabûn, av boşbûn.

لنگه: تېرمکتی نافی په پټ لنگ دروزه
(اللقلق)

Leglege: Teyrekê avîye yê ling dirêje.

لگام: حیلېباز، گوسهک، سالویسک، جېمباز، چنگنه
(الناق، التلق، التلق، الفشاش)

Legam: Hilebaz, gewşek, salwisk, cembaz, cengene.

لگامی: حیلې بازی، گوسهکی، سالویسکی، جېمبازی، چنگنې
(الناق، التلق، التلق، الفش)

Legamî: Hilebazi, gewşekî, salwiskî, cembazî, cengeneyî.

لگن: سینیکا مزن، له نگریکا مزن
(القصة، الجفن، الصفه، الجفنه)

Legen: Sênika mezin, lengerika mezin.

لنگریک: سینیکا نالنجی
(الصمن)

Lengerik: Sênika navincî.

لغی: چرا، فندک
(المصباح)

Lemme: Çira, findik.

لزمک: کراند، نانا کیم، چرمیزک
(الوشل، النزیر)

Lemzek: Giranih, avakêm, çizmizk.

لنگ: پټ قوروټ، پټ شل، شل
(المرج)

Leng: pê qurot, pê şil, şil.

لنگ بون: پټ شل بون، پټ قوروټ بون
(المرج)

Lengbûn: Pê şilbûn, pê qurotbûn.

لنگ بوی: پټ شل بوی، پټ قوروټ بوی
(المرج)

Lengbûy: Pê şilbûy, pê qurotbûy.

لنگ تر: شل تر، قوروټ تر
(المرج)

Lengtir: Şiltir, qurottir.

لنگ کرن: پټ شل کرن، پټ قوروټ کرن
(المرج، التعریج)

Lengkirin: Pê şilkirin, pê qurotkiri.

لها: زبهركو، زبهر هندج، پيخامت
(لذا، لذلك)

Lewa: Jiber, jiberhindê, peyxemet.

لعيه: نزمان درێژ، چڤیل، ناخفتن سەفت، نەتەرز
(الزوب، المالح، المهاتر، المستهتر)

Lewçe: Ezman dirêj, çivêl, axiftin seqet, neterz.

لعيچي، لعيچياني: چڤيلي، نزمان درێژي، نەتەرز، ناخفتن
سەفتي

(الزوب، الهراء، اللوغ، البذاء، المهاتره)

Lewçeyf = Lewçeyatî: Çivêlî, ezman dirêjî, neterzî, axiftin seqetî.

لعيه: پيربێژ

(الافى، الوكيح، الثرائر)

Lewçe: Pîrbêj.

لعيچي: پيربێژياتي

(اللق، الوكاح، الثرتو، البطور)

Lewçeyf: Pîrbêjyati.

لعياني: پيس، مرار، قرێژي، قيمي، قيقاري، دوژين
(انحرار، النجس، القدس، اللذر)

Lewitî: Pîs, mirar, qirêjî, qitmeyî, qîvarî, dujwîn.

لعياني: پيس بون، مرار بون، قرێژي بون، دوژين بون
(الحرار، التنجس، التقدس، التقذر)

Lewitîn: Pîsbûn, mirarbûn, qirêjbûn, dujwînbûn.

لعياني، لعياني: پيسي، مراري، قرێژياتي، پيساتي، دوژيني
(التجاسه، الحرمة، الناسه، القذاره)

Lewitînî = Lewityat: Pîsî, mirarî, qirêjyati, pîsatî, dujwînî.

لعياني: پيس كرى، مرار كرى، قرێژ كرى، دوژين كرى
(النجس، الحرم، المنس، المقدز)

Lewitandî: Pîskirî, mirarkirî, qirêjkirî, dujwînkirî.

لعياندي: پيس كرن، مرار كرن، قرێژي كرن، دوژين كرن
(التنجيس، التحريم، التنبيس، التقدير)

Lewitandin: Pîskirin, mirarkirin, qirêjkirin, dujwînkirin.

لعياندي: دهر پيياغدان، نكامه كرن، دهر كرن
(التحقير، الامانه)

Lewitandin: Dîberpîya vedan, nekamekirin, rezîlkirin.

لعياندي: نكام كرى، دهر پيياغداي، رهزىل كرى
(الحقر، المهان)

Lewitandî: Nekamkirî, dîberpîyaveday rezîlkirî.

لعياني: رهزىل، نكام، بن ييگ، بن زگ
(الحقير، المهين)

Lewitî: Rezîl, nekam, bînpêk, bînzik.

لعيه: كوما كايي، كرى كايي، نبارا كايي
(التبان، دفينه التبن، مخزن التبن)

Lewde: Koma kayê, girê kayê, enbara kayê.

لعيوش: ساجورا ساكيانتي، هفساري سا
(الساجور)

Lewşê: Sacora sakêşanê, hêfşavê sa.

لعيوا: زبهر هندج، زبهركو

(لذلك، بما ان)

Lewma: Jiber hindê, jiber ku.

لعيوا: داريت سار وبي هاشكان بو كيياتي

(آله الخض للوط)

Lewleb: Darêt ser û binê meşkê bo kîyanê.

لعيوبك: چيمانا قوتك، چيمانا چكا
(زند السلاح، كاليتيه)

Lewlebk: Çeqmaqa tivengê, çeqmada çeka.

لعيوين: هليوين، خوما لاقيي، هلتوتيرين، هلفرنج، ليرزين
(الرقص، العرش، الرجع، الوز)

Leytîn: Helerîn, xwehelavêtin, heltwîrîn, helfirincîn, lerzîn.

لعيوي: هليوي، خوما لاقيي، هلتوتيري، هلفرنجي
(الراقص، الراض، الراجف، الاز)

Leytî: Helerî, xwehelavêtî, heltwîrî, helfirincî.

لعيويك: ليرزوك، ليرزوك، هلتوتيرين، هلفرنج
(الرقصه، الرعشه، الرجع، البره)

Leytîzok: Lerzok, lerzik, heltwîrîn, helfirincîn.

لعياندي: ليرزاندي، هلتوتيراندي، هلفرنجاندي
(الراقص، الراجف، الرعاش)

Leyzandin: Lerzandin, helavêtin, heltwîrandin, helfirincandin.

لعياندي: ليرزاندي، هلتوتيراندي، هلفرنجاندي
(الرقص، المرجف، المرش)

Leyzandî: Lerzandî, helavêtî, heltwîrandî, helfirincandî.

لن پوراندى: دابه‌رزاندى، لن خوږى، توت كړى
(المنزجر، المنوب، المويخ)

Lêporandî: Daberzandî, lêxurî, tutkirî.

لن چوڼ: دويښ چوڼ، سه‌كړن، فه‌كولن، دويښ كتن
(التبج، التعقيب، الامعان، المتابعه)

Lêçûn: Dwîvçûn, sehkirin vekolan, dwîvketin.

لن چوڼ: ژى پهرين، ژى دهركت، تن پهرين، دهريازوين
(الفوت)

Lêçûn: Jêperîn, jêderket, têperîn, derbazbûn.

لن چوږى: دويښ كتنى، فه‌كول، لدويښ چوږى، سه‌كړى ژى دهركت،
ژى بورى، دهريازوين

(العقب، المتبج، المتعقب، المتابع، المعمن)

Lêçûy: Jêborî, derbazbûy, dwîrketî, vekol, lidwîvçûy, sehker, jêderket.

لن هېوتن: لن خوږين، لن پورين، دابه‌رزي
(الزاجر، الناهر، الوايح، المنوب)

Lêheyûn: Lêxurîn, lêporîn, daberzî.

لن هېوتاندن: لن خوږين، لن پوراندى، دابه‌رزاندى، گزم ناخفتن
(التائب، التزجر، الازديجار)

Lêheyandîn: Lê xwîrîn, lêporandin, daberzandin, gizim axiftin.

لن هېوتاندن: لن خوږين، هاژوتن

(الندعه، الشمط، السوق، الزرف للحيوان)

Lêheyandîn: lêxwîrîn, hajotin.

لن هېوتاندن: لن خوږى، دابه‌رزي، توت كړى، هاژوتى، گزم ناخفتن

(المنزجر، المنهر، المنوب، المويخ)

Lêheyandî: lêxurî, daberzî, tutkirî, hajotî, gizim axiftî.

لن هېوتاندن: هاژوتى

(الندوه، المشموط، السوق، المزوف للحيوان)

Lêheyandî: Hajotî.

لن خوږين: دابه‌رزين، هاژوتن، توت كړن، لن هېوتاندن، لن پوراندى، گزم ناخفتن

(الندعه، الشمط، الزرق، السوق، الزجر، التائب، المويخ)

Lêxurîn: Daberzîn, hajotin, tutkirin, lêheyandîn, lêporandin, gizim axiftin.

له‌رزاندى: خوږتى لن كړن، توت كړن، دابه‌رزاندى، لن خوږين
(التائب، الاجبار المهين)

Leyzandin: Xurtî lê kirin, tutkirin, daberzandin, lêxurîn.

لن

(اداء انتباه يفيد معنى: لذا، بما ان)

Lê.

ليږوكى: پى ترانك

(المهرج)

Lêbok: pê tirank.

ليږوكاتى، ليږوكينى: ليږوكى، پى ترانكى
(التهرج)

Lêbokati = Lêbokîni: Lêbokî, pêtirankî.

ليږ: حيله، سرودا برن، ته‌حساندى، خپاندى
(المكر، الخداع، الحيله، الغش)

Lêb: Hile, serdabirin, tehisandin, xapandin.

لن پورين: نازاكړن، پى هيلان، تن پورين
(الصفح، المعفو)

Lêborîn: Azakirin, pêhêlan, têborîn.

لن پورى: نازا كړى، پى هيلان، تن پورى
(المصفح، المعفو)

Lêborî: Azakirî, pêhêlay, têborî.

لن پوراندى: نازا كړن، پى هيلان، تن پورين
(الاعفاء، الاصلاح)

Lêborandin: Azakirin, pêhêlan, têborîn.

لن پورين: دابه‌رزين، توت كړن، لن خوږين، گازنده ژى كړن، گزم ناخفتن

(الزجر، النسهر، المويخ)

Lêborîn: Daberzîn, tutkirin, lêxurîn, gazinde jê kirin, gizim axiftin.

لن پورى: دابه‌رزاندى، لن خوږى، توت كړى، گزم ناخفتن
(التائب، التوييخ، الازديجار)

Lêborî: Daberzandî, lêxurî, tutkirî, gazinde jê kirî, gizim axiftî.

لن پوراندى: دابه‌رزاندى، لن خوږين، توت كړن
(التائب، التوييخ، الازديجار)

Lêporandin: Daberzandin, lêxurîn, tutkirin.

لن زهري : لن فهكرهائى، هوداى، نيراي
(الملتفت، المعيد، الكرار)

Lêzivrfi: Lê vegehay, hewday, nêray.

لن زهراندى: لن فهكيراندى
(الاعاده، الارجاع)

Lêzivrandin: Lê vegêrandin.

لن زهراندى: لن فهكيرانى
(المرجع، المعاد)

Lêzivrandî: Lê vegêray.

ليفان: ليهى، ليسهر، ليهمشتر
(الفيضان، الطوفان، الهطول، العاصفه)

Lêfan: Lihî, lîser, lêhmişt.

ليفانه: بين مهلاندن، في كيلان، فيرانندن، درموكرن
(الكله، المجالفة فى الحديث)

Lêfane: pêhelandin, firkêlan, fîrandin, direwkirin.

ليف: دوراندكا دمفى، دمپوكا دمفى، رمخى دمفى
(الشفه)

Lêv: Dorandka devî, devoka devî, rexê devî.

ليف: رخ، تى، سوى
(الحافه، الشفير، الشفا)

Lêv: Rex, twî, swî.

ليف ناف: رخ ناف، بر ناف، دمف ناف
(الضغه، الشاطى، الساحل)

Lêvav: Rexav, berav, devav.

ليف ناف: كهرين، نبيجر، تنكرى، قهرى
(الحائق، المغطاء، المنفعل، المتأثر، المغهور)

Lêvav: Kerbîn, êbhir, tingijî, qehrî.

ليف ناف بون: تنكرين بون
(الغيط، التفهر، الانفعال، التحاق)

Lêvavbûn: Tingijînbûn.

ليف ناف بوى: تنكرى بوى
(المغطاء، المحقق، المنفعل، المتأثر، المنفهر)

Lêvavbûy: Tingijîbûy.

ليف ناف تر: تنكرى تر
(الاقهر، الاغيط، الاحقق، الافعل)

Lêvavtir: Tingijîtir.

ليف ناف كرن: تنكراندن
(الاغاطه، الاحقاق، الاقهار)

Lêvavkirin: Tingijîandin.

لن خوى: دابهرى، حهيتاندى، هازوتى، توت كرى، يوراندى، كزم
ناخافتى

(النفود، المضموط، المؤنب، المخجور، المويخ، المزروف، المسوق)

Lêxurf: Daberzî, haytandî, hajotî, tutkirî, porandî, gizim axaftî.

لن خوى: هازو، دابهرز

(الناده، الشامط، السائق، الزاجر، الناهر، الوايح، المؤنب)

Lêxurr: Haju, daberz.

ليدان: هنگاتن، پى دادان، قوتان، فهقوتان
(الاصابه، الطعن، الضرب، الفتك، الطرق، الغز، الفرس)

Lêdan: Hingatî, pêdadan, qutan, vequtan.

ليداى: قوتاي، هنگاتى، پى داداي، فهقوتاي
(المصاب، المطمون، المضروب، المفتك، المفروز، المفروس)

Lêday: Qutay, hingatî, pêdaday, vequtay.

ليه: قيره، قيرى، هيره، قى درى، لقيرى
(هنا، ههنا)

Lêre: Vêre, vêrê, hêre, vedirê, lîvêrê.

ليهان: لوكوزين، لوقان، لوقاندن، هيدى ريفهجون
(السرك، الهدج، الهداج، الهدجان، الخمج)

Lêrhan: Lukuzî, loqan, loqandin, hêdî rêveçûn.

ليهائى: لوكوزى، لوقاي، لوقاندى، هيدى ريفهچوى
(السريك، المهوج، الخميح)

Lêrhay: Lukuzî, loqay, loqandî, hêdî rêveçûy.

لن رابون: لن زين، لن موزن بون، لن ناكنجى بون
(الاقامه، النشوم)

Lêrrabûn: Lêjîn, lê mezin bûn, lê akincîbûn.

لن رابوى: لن زى، لن موزن بوى، لن ناكنجى بوى
(القيم، المنشى)

Lêrrabûy: Lêjî, lê mezin bûy, lê akincîbûy.

ليزم: نيزيك، تيكهل
(الاقارب، الاقرباء)

Lêzim: Nezik, têkel.

ليزى: مروفانى، نيزيكى، بنه بابى
(القرابه، القربى)

Lêzimî: Mirovanî, nêzikî, binebabî.

لن زهرين: فهكرهان، هودان، بارتى خودان
(الانفلات، العوده، الكره، للحرث)

Lêzivrrîn: Vegerhan, hewdan, berê xwe dan.

ليف ناف كرى: تنگزاندى

(المغيط، المحقق، المقهر، المؤثر)

Lêvavkirîf: Tingijandî.

ليف نالافى: ليف نالافى: تنگزانى، تنگزانى

(الغيط، الحق، القهر، الانفعال، التأثير)

Lêvavî = Lêvavyafî: Tingijînî, Tingijafî.

ليف ناليسق: نوزمان دليقن دان

(اللمظ)

Lêvalîstin: Ezman dilêvê dan.

ليف ناليسان: نوزمان تيدانا ليفن

(الالماظ)

Lêvalîsan: Ezman têdana lêvê.

ليف ناليسق: مروفن ليفا خوه بنهزمانى فمالى

(اللمظ، اللمظ)

Lêvalîstî: Mirovê lêva xwe bi ezmanî vemalî.

ليف ناليسق: ليف ناليسق بزمانى

(الالماظ)

Lêvalîsk: Lêv alîskê bi zimanî.

ليف مېر: ژيك قهرمېن، دمست ژى بهردان، بيمان هيلان، ژفان

شكاندن

(المدول، النقض، النكث، النسخ)

Lêvêbûn: Jêkverevîn, destjêberdan, peyman hê-

lan, jivan şikandin.

ليف بوى: كسې بيمان هيلان، ژفان شكين

(المدول، النكث، الناقض، الناسخ)

Lêvêbûy: Kesê peyman hêlay, jivanskên.

ليف بهرئ: رمخى بهرئ، كنارئ دمرىاي، دمف بهر

(العراق، الساحل)

Lêvabehrê: Rexê behrê, kinarê devyay, devbehir.

ليف پي چفان: ليف بل بون، ليف پف بون

(البل، البلامه)

Lêvperçiftin: Lêvbelbûn, lêvpiîbûn.

ليف پي چفان: ليف بل، ليف پف

(الابلم)

Lêvperçiftî: Lêvbel, lêpif.

ليف پاتين، ليف پقان: ليف كلشتن، ليف دهفلوبون

(الزرد، الخرت، الفلج)

Lêvpeqîn = Lêvpeqan: Lêvkelîştin, lêvdevlobûn.

ليف پاتى، ليف پتاي: ليف كلشتى، ليف دهفلوى

(الزرد، الخرت، الاقلع)

Lêvpeqî = Lêvpeqay: Lêvkelîştî, lêvdevloy.

ليف پقانين: ليف كلشتن، ليف دهفلوبون

(الزرد، الخرت، التفليج)

Lêvpeqandin: Lêv kelaştin, lêv devlokirin.

ليف پقاندى: ليفا كلشتى، ليفا دهفلوبون

(الزرد، الخرت، المفلج)

Lêvpeqandî: Lêva kelaştî, lêva devlokirî.

ليف تشقى: كفاندن تشقى، ففروفا تشقى، تيق تشقى

(الشلفا، الحافه)

Lêva tiştî: Givandê tiştî, feroza tiştî, tiyê tiştî.

ليف جو: كرتن جو

(حافه الساقية)

Lêvco: Kertkê cowê.

ليف خرت: دمف زما، ليف قمشافى، ليف بيمى

(المنوب)

Lêvxirte: Devziha, lêvqesavî, lêvbeyî.

ليف خرت بون: ليف زمايون، ليف بيمى، ليف قمشافى بون

(التنبي)

Lêvxirtebûn: Lêvzihabûn, lêvbeyîni, lêvqesavî.

ليف خرت بوى: ليف زمايون، ليف قمشافى بوى، ليف بيمى بوى

(المنوب)

Lêvxirtebûy: Lêvzihabûy, lêvqesavîbûy, lêvbeyî

bûy.

ليف خرت تر: ليف زماير، ليف بيمى تر، ليف قمشافى تر

(الانوب)

Lêvxirtetir: Lêvzihatir, lêvbeyî tir, lêvqesavîtir.

ليف خرت كرن: ليف زمايون، ليف قمشافى كرن، ليف بيمانن

(التنبي)

Lêvxirtekirin: Lêvzihakirin, lêv qesavîkirin, lêv

bayandin.

ليف خرت كرى: ليف زما كرى، ليف قمشافى كرى، ليف بيماندى

(المنوب)

Lêvxirtekirî: Lêvzihakirî, lêvqesavîkirî, lêvbey-

andî.

ليف فاڤي ڪرن: ليف بهر ويشت ڪرن
(الڪرف، الشخص للجمار عند شم البول)

Lêvvajûkirin: Lêvberûpiştûkirin.

ليف قشافي: ليف خرتي، ليف زماي
(الذنب)

Lêvqesavî: Lêv xirteyî, lêv zihayî.

ليف قشاف: ليف خرتي، ليف زما
(الذنب، من العطش)

Lêvqesav: Lêv xirte, lêv ziha.

ليف ڪلشتي: ليف بهي
(الانرد، الآخر، الافلح)

Lêvkeliştî: Lêv peqî.

ليف ڪلشتن: ليف بهقان، ليف بهقن
(الرد، الغرت، الفلح)

Lêvkeliştin: Lêv peqan, lêv peqîn.

ليفلاڻ: گييايهڪه ڪوليلڪا وي ويڪي يا دار نالڪئي به لٺاف دمخل
وداني شين دييت
(الطباي، العصب، اللباب)

Lêvlave: Giyayeke kulîlka wî wekî ya dar alînkêye, ji
nav dexl û danî şîn dibît.

ليف مٽڙن: ليف تيمتوير
(البرطام)

Lêvmezî: Lêv temetwîr.

ليف مٽڙي: ليف تيمتويري
(البرطمه)

Lêvmezîni: Lêv temetwîrî.

ليف موج: ليف دريڙ، ليف بل
(الاڪثم)

Lêvmoç: Lêv dirêj, lêv bel.

ليف موجي: ليف دريڙي، ليف بهلي
(الاڪثم)

Lêvmoçî: Lêv dirêjî, lêv belî.

لڻ قسمن: ڪارمسات، ڪارڪني، ثافات، تاف، بهلا
(البلاء، النكبه، الكارثه، الممه، الحدث، النازله)

Lêqewmîn: Karesat, karkinî, afat, taf, bela.

لڻ قسمن: ڪارڪني، بسموهاڻي، تويش بهلابوي
(المبلى، المنكوب، المڪروث، اللام، المحدث، المنزل)

Lêqewmf: Karkinî, bi serhatî, twîşî belabûy.

ليف خرتي بي، ليف خرتي پاتي، ليف زماڻي، ليف قشافياني، ليف
بعيني
(الذنب)

Lêvxirteyî = lêvxirteyafî: Lêvzihaî, lêvqesavayafî,
lêv beyînî.

ليف زواف: ليف تنڪ
(الليماء)

Lêvzirav: Lêv tenik.

ليف زوافي: ليف تنڪي، ليف تنڪات
(اللي)

Lêvziravî: Lêv tenikî, lêv tenikatî.

ليف زڙي: ليفا خاري
(الجعفله للحبران)

Lêvajêrî: Lêva xarê.

ليف سور: ليف قورمز، ليف نال
(الابنخ)

Lêvsor: Lêv qurmiz, lê al.

ليف سوروي: ليف قورمزي، ليف نالي
(البنخ)

Lêvsorî: Lêv qurmizî, lêv alî.

ليف سٽوير: ليف تومتوير
(الافجم)

Lêvstwîr: Lêv tem tûr.

ليف سٽويري: ليف تومتويري
(الافجم)

Lêvstûrî: Lêv tumtwîrî.

ليف شوروي: ليف فاڙي
(الاهدل للحبران)

Lêvşor: Lêv vajî.

ليف شوروي: ليف فاڙياني
(الهدل)

Lêvşorî: Lêv vajyafî.

ليف فاڙي: ليف بهرويشت
(الادلع، القاب)

Lêvvajî: Lêv berûpişt.

ليف فاڙياني: ليف بهر ويشتي
(الادلع، القلب)

Lêvvajyafî: Lêv berûpiştî.

لیک نیخستنی: تیک بهستی، لیک گریډای، تیکرا بری، تیک پشانندی
(المشک، المفسد)

Lêkêxistî: Têkpeşandin, lêk bênan, têk bestin.

لیک تیرین: لیک کوم بون، لیک داجرمان، لبردانان
(الترش، التقاير)

Lêk êwirîn: Lêkombûn, lêkdacirhan, liberdanan.

لیک ئینان: وەک تیک کرن، شهماندن، وەک تیک نژنین، سهلیف چیکرن
(التحین، التنظيم، التسمیج)

Lêkînan: Wek êkkirin, vehandin, wek êk nijînîn, selîqe çêkirin.

لیک ئینای: فهمینک
(الملاحن، المنظم، المسجع)

Lêkînay: Vehînk.

لیک بادان: لیک زفراندن، وهربادان، لیک فرکرین
(القتل، اللوی، الثنی، اللف)

Lêkbadan: Lêk zivrandin, werbadan, lêkvirkirin.

لیک بادای: لیک زفراندی، وهربادی، لیک فرکرکی
(العصل، المقتول، الملوی، المعوج)

Lêkbaday: Lêk zivrandî, werbaday, lêk virkîrin.

لیک دان: فیک کمتن، شهقرقانی، پیک دادان
(الناوشه، المصادمه، الواقعه)

Lêkdan: Vêk ketin, şeqreqanê, pêk dadan.

لیک دای: فیک کهتی، پیک دادای
(الناوش، المصادم، المواقع)

Lêkday: Vêk ketî, pêk daday.

لیک دان: فیک نیخستن، تیک بهستن، لیک بێنان، دان نیک، بیکه گریډان
(التکیف، التریکب، الاضماع، التضمیم)

Lêkdan: Vêk êxistin, têk bestin, lêkbênan, dan êk, pêve girêdan.

لیک دای: دای نیک، فیک نیخستی، تیک بهستی، لیک بېنای، بیکه گریډای
(المؤلف، المریکب، المضموم)

Lêkday: Day êk, vêkêxistî, têk bestî, lêk bênay, pêkve girêday.

لێ هه‌ماندن: توش کرن، تێ بێن، هه‌نگاتن
(الإيلاء، الانزال، الأحداث، التثكيل، التكريث)

Lêqewmandin: Twîşkirin, têbirin, hingatin.

لێ هه‌ماندی: هه‌نگاتی، تێ بری، توش کرێ
(البلای، الحدث، المنکل، المنکب، المکرث)

Lêqewmandî: Hingatî, têbirî, twîşkirî.

لێ کرن: کرنا لکل
(الفعل)

Lêkirin: Kirna ligel.

لێ کرن: بارین، ژان، داریتن
(الهلول، السکوب، الصیوب)

Lêkirin: Barîn, jan, darêtin.

لێ کرێ: لکل کرێ، بارێ، رۆژی، داریتی
(مفعول به، المهلول، المسکوب)

Lêkirî: Ligelkirî, barî, rijtî, darêtî.

لێ کێ: داریت، داریت
(الفاعل، الساکب، الهاطل)

Lêker: Darêj, darêt.

لیک ئالهان: تیکور بون، لیک بهستن، دورک وهرهاتن، پیکورمهاتن، لیک زفرین، تیک ئالهان
(التلف، التعقد، التبلور)

Lêkalhan: Têkwerbûn, lêkbestin, durkwerhatin, pêkwerhatin, lêk zivrîn, têk alhan.

لیک ئالهای: تیک ئالهای، لیک بهستی، تیک وهریوی
(المقود، المعقود، المتبلور)

Lêkalhay: Têkalhay, lêkbestî, têkwerbûy.

لیک ئالانن: تیکورمانن، پیک وهر ئینان، لیک پېچان، لیک گریډان
(الاناف، التلیف، الاعقاد، التعقید)

Lê alandin: Têkwerandin, pêkwerînan, lêkpeçan, lek girêdan.

لیک ئالاندی: لیک گریډای، لیک پېچای، پیک وهر ئینای، تیک بېنای
(اللف، المعقد)

Lêkalandî: Lêk girêday, lêk pêçay, pêkwerînay, têkbênay.

فیک نیخستن: تیک نیخستن، نافکرا برن، تیک پشانندن، لیک بېنان، تیک بهستن
(الشیک، التشییک، الايفار، الافساد)

Lêk êxistin: Têk êxistin, navikra birin, têkpeşandin.

لیک کەتن: **لیک کەتن**: هەفرکی، لیک دان، چرە کرن، هەف رویش بون، فیکرا هاتن، بنافک کەتن

(الخصومة، النزاع، الصدام، التشابك، الواقع، المشاجرة)

Lêkketin = Lêkkefûn: Hevrikî, lêkdan, Cirekirin, hev rwîşbûn, vêkrahatin, binavik ketin.

لیک کەتی: **لیک کەتی**: فیکرا هاتی، هەف رویش بوی، هەف رک بوی، بنافک کەتی

(التخاضع، التنازع، المتشابك، المتشاجر)

Lêkketî: Vêkrahati, hevruwîşbûy, hevrikbûy, binaviketî.

لیک کەتن: **لیک کەتن**: تیک وەربون، لیک ئالەیان، لیک ژفرین

(الانقباض، التلطف)

Lêkketin: Têkwerbûn, lêk alhan, lêk zivîrîn.

لیک کەتی: **لیک کەتی**: تیک ئالەیان، لیک ژفری، پیک وەرھاتی

(التلفيف، الملقوف، المتلفف)

Lêkketî: Têkalhay, lêk zivîrî, pêkwerhatî.

لیک کەلین: **لیک کەلین**: پەچرویمە بون، پیکفە نوێستەن، خەدان نیک، پیکفە بون (التاحم)

Lêkkelûn: peçrûwînebûn, pêkewe nîwîstin, xudane êk, pêkvebûn.

لیک کەلی: **لیک کەلی**: پەچرویمە بوی، پیکفە بوی، پیکفە نوێستی، نیک کرتی

(التلاحم، الملتمح)

Lêkkelî: Peçrûbûy, pêkvebûy, pêkve nûstî, êkgirtî.

لیک گەرمین: **لیک گەرمین**: فەگەوازتن، ژ جەبەرن، ژ جە گەوازتن

(التبدیل، التحویل، التفریر، التطویر)

Lêkguhrîn: Veguhaztin, ji cihbirin, ji cih guhaztin.

لیک گەرمی: **لیک گەرمی**: ژ جە گەوازتن، فەگەوازتن، ژجە بری

(المبدل، المحول، التفریر، التطویر)

Lêkguhrî: Ji cihguhaztî, veguhaztî, ji cihbirî.

لیک هاتن: **لیک هاتن**: لیک ئالەیان، پیکوهراتن، فیک کەتن، لیک خەبون

(الانتماء، الاستواء، التبلیور)

Lêkhatin: Lêkalhan, pêkwerhatin, vêk ketin, lêk xirbûn.

لیک هاتی: **لیک هاتی**: فیک کەتی، لیک ئالەیان، پیکوهراتی

(الملتم، المستوی، المتبلور)

Lêkhatî: Vêk ketî, lêk alhay, pêkwerhatî.

لیک وەرگەرھان: **لیک وەرگەرھان**: لیک قازی بون، بەر ویشتن بون، سەر وین بون

(التقلب، الانقلاب، الانعكاس، الانتواء)

Lêkwergerhan: Lêk vajîbûn, berpiştûn, serûbinbûn.

لیک دان: **لیک دان**: خەکرین، فیک نیکستن، سەر ویرکرن، دان نیک

(الكنز، الجمع، الغم، النظم، الرتب، الترتيب)

Lêkdan: Xirkirin, vêkêxistin, serûberkirin, dan êk.

لیک دای: **لیک دای**: دای نیک، خە کرێ، فیک نیکستی، سەر ویرکری

(الكنون، المجموع، المضموم، المرتب، المنظم)

Lêkday: Day êk, xirkirî, vêk êxistî, serûberkirî.

لیک دان: **لیک دان**: پیکەمان، کرتن، پیک دادان، دا نیکستن

(الطبق، الاطباق، الوصد، التوصيد، الصنفق، التصفيق، الفلق،

الاغلاق، الموصد)

Lêkdan: Pêvedan, girtin, pêkdadan, da êxistin.

لیکدانا وەفری: **لیکدانا وەفری**: پیک ئینان، بەرھەف کرن

(الکسهه)

Lêkdana wexerê: Pêk înan, berhevkinin.

لیک دانا تەشتی: **لیک دانا تەشتی**: دانا نیک، سەر ویر کرن، سەرکفە ئینان

(الرشد، التضد، الارثاء، اللامعه)

Lêkdana tiştî: Dana êk, serû berkinin, serikveînan.

لیک ژانی: **لیک ژانی**: چەرخین، وەربادان، کوپروفریون، گەرھان، گەری گەری بون

(الدوران، الاستدارة، الانتواء)

Lêkzivîrîn: Çerixîn, werbadan, gurovirbûn, gerhan, gerî geribûn.

لیک ژانی: **لیک ژانی**: گەری گەری بوی، وەربادای، چەرخێ، کوپروفریوی

(الدور، المستدير، المنوى)

Lêkzivîrî: Gerîgerîbûy, werbaday, çerixî, gurovirbûy.

لیک سییان: **لیک سییان**: لیک دای، فیک کەتی، تیک بەستی، سەر کفە چوی

(التراکب)

Lêşyar: Lêkday, vekketî, têk bestî, serikveçûyy.

لیک سییان: **لیک سییان**: لیک دانی، فیک کەتی، تیک بەستی، سەرکفە چون

(التراکب)

Lêkşyarî: Lêkdanî, vêk ketin, têkbestinî, serikveçûn.

لیک لەکرن: **لیک لەکرن**: بیش کرن، بەش کرن، بەلاف کرن، پشک کرن

(التقسيم، التوزيع)

Lêkvekirin: Lêk vekirin, bêşkirin, beşkirin, belavkirin, pişkkirin.

لیک لەکری: **لیک لەکری**: بیش کری، بەش کری، بەلاف کری، پشک کری

(القسم، الموزع، المقسم)

Lêkvekirî: Bêşkirî, beşkirî, belavkirî, pişkkirî.

لڼ گړه‌ای: چارخی، چارخ دای، چهوری
(المرد، المرتاد، التجول)

Lêgenhay: Çerixî, çerixday, çewrî.

لڼم، لڼهم: لڼته، رموده
(الفرین، الطمی، السهله)

Lêm = Lêhm: Lite, remode.

لڼم زهک: چزمیزک، کړی بهک، نانا کیم، کرانه، ناف زه
(الوشل، البروض، الدان، النزیر)

Lênzek: çizmîzk, kurbeqk, avakêm, giranih, av-zik.

لڼمشت، لڼهمشت: لیسه، لڼی، ناف راپورن
(السیل، القحاف، القعاف، الفیضان، الحجاف)

Lêmişt = Lêhmişt: liscr, lihî, avrabûn.

لڼتان: زاد چیکرن، خاړن کلاندن
(الطبخ، الطهی، الطهور)

Lênan: Zadçêkirin, xarin, kelandin.

لڼتان: راښځستا وهریسی بویشتی چیکرنی، راجاندنا وهریسی بو
پشتی درست کرنی
(نشر الحیل علی کیفیه خاصه لحمل الحطب، الرسم، التخطيط)

Lênan: Raêxistina werîş bo piştî çêkirinê, raçandina werîş bo piştî dirist kirinê.

لڼ نهگړن: نازا کرن، لڼ بورین، تن بورین
(العفو، الصفح، الاعفاء، الاعذار، المعذرة، الحجة)

Lênegirtin: Azakirin, lêborîn, têborîn.

لڼ نهگړتی: نازاکړی، لڼ بوری، تن بوری
(المعفو، المعذور، المحجوج)

Lênegirtî: Azakirî, lêbory, têbory.

لڼ نه‌ایدان: خوه بصره‌نه‌برن، خوه لڼ کړکړن، گوښه‌دان،
پانک دان
(التغافل، التجاهل، الصغ)

Lênehaydan: Xwe biserve nebîrin, xwe lê kerki-rin, guhnedan.

لڼ هاتن: باش چیبون، لدویف دلی هاتن
(الموائمه، الملائمه، النجاعة)

Lêhatin: Başçêbûn, lodwîwdilîhatin.

لڼ هاتی: باش چیبوی، لدویف دلی هاتی
(الموائم، الملائم، النجیع)

Lêhatî: Başçêbûy, li dwîw dilî hatî.

لڼک وهرکړه‌ای: لڼک فازي بوی، بهر ویشته بوی، سهر وین بوی
(القلوب، المنقلب، المکوس، المنعکس، الملتوی)

Lêkwergenhay: Lêk vajîbûy, berûpiştûy, serûbin bûy.

لڼک وهرکیران: لڼک فازي کړن، بهر ویشته کړن، سهر وین کړن
(التقلب، الانقلاب، التکیس، الاعکاس، الالواء، التلویه)

Lêkwergêrran: Lêvajîkirin, berûpiştîkirin, serubin kirin.

لڼ گرتن: ستیرمکړن
(التصویب، التسید، التهذیف)

Lêgirtin: Stêrekirin.

لڼ گرتی: ستیرمکړی
(المصوب، المسد، المستهدف)

Lêgirtî: Stêrekirî.

لڼ گرتن: گازنده ژئ کړن، لڼ پورانندن
(المؤآخذة، المعاتبه)

Lêgirtin: Gazinde jê kirin, lêporandin.

لڼ گرتی: گازنده ژئ کړی، لڼ پوراندی
(المؤآخذة، المعاتب، المعتب)

Lêgirtî: Gazinde jê kirî, lêporandî.

لڼ گړهان: سه‌حکرن، فه‌کلان، لدویف چون، نیران، دویف کتن،
لڼ چون
(النشدان، البحث، التحقيق، التفقد، الفحص، التفتيش)

Lêgerghan: Sehkirin, vekolay, lidwîwçûn, nêran , dwîwketin, lêçûn.

لڼ گړه‌ای: سه‌حکری، نږرای، لدویف چوی، فه‌کلای، دویف
کتی، لڼ چوی
(البحوث، الحلق، الفتش، المتفقد، المنشود، الفحوص)

Lêgerghay: Sehkirî, nêray, li dwîw çûy, vekolay, dwîwketî, lêçûy.

لڼ گړهان: سحرسوی کړن
(النبس، التجمس)

Lêgerghan: Sihû swîkirin.

لڼ گړه‌ای: سحرسوی کړی
(النبس، التجمس)

Lêgerghay: Sihûswikirî.

لڼ گړهان: لڼ چرخین، چهورین، چرخ دان
(الروء، الارتیاد، الریاده، التجول)

Lêgerghan: Lêçerxîn, çewirîn, çerxidan.

لیواز: لاک، بیچاره، ژار، مسری، زئیر، قهوه‌های، رفق و تاق، کەلندار

(الضعف، التحیف، التحیل، الهزل، الرهام، اللغم، النضو للحيوان)

Lêwaz: Lak, bêçare, jar, misrî, zinêr, vewerhay, reqûteq, kelindar.

لیوازی، لیوازیانی: لاک، بیچاره، مسریانی، ژاری، زئیری، قهوه‌های، کەلنداریانی

(الضعف، النحافه، النحول، الهزال، النضو للحيوان، الرهوه للغم)

Lêwazî = Lêwazyafî: Lakî, bêçareyî, misriyafî, jarî, zinêrî, vewerhatî, kelindaryafî.

لیوازیان: ژار، لاک، بیچاره، مسری، زئیر، کەلنداریان

(الضعف، التحیل، التحف، التره، الانضاء، التهلز)

Lêwazbûn: Jarbûn, lakbûn, bêçarebûn, misirîbûn, zinêrbûn, req u teqbûn, kelindarbûn.

لیوازیبوی: ژار بوی، لاک بوی، بیچاره‌بوی، مسری بوی، زئیر بوی، کەلندار بوی، قهوه‌های، رفق و تاق بوی

(الضعف، المنحول، المنحف، المهزل، المضمض)

Lêwazbûy: Jarbûy, lakbûy, bêçarebûy, misirîbûy, zinêrbûy, kelindarbûy, vewerhay, reqûteqbûy.

لیوازێ: ژار، لاک، مسری، زئیر، کەلندار، قهوه‌های، رفق و تاق، بیچاره

(الضعف، التحیل، التحف، الامزل، الانضي، الارهم)

Lêwaztîr: Jartîr, laktîr, misrîtîr, zinêrtîr, kelin-dartîr, vewerhaytîr, reqûteqtîr, bêçaretîr.

لیوازێکێ: ژار، لاک، بیچاره، زئیر، کەلندار، قهوه‌های، رفق و تاق، مسری

(الضعاف، الانحاف، التحیل، الامزال، الانضاء، الارهام)

Lêwazkirin: Jarkirin, lakkirin, bêçarekirin, zinêrkirin, misrîkirin, kelindarkirin, reqûteqkirin, vewerandin.

لیوازێکری: ژار کری، بیچاره‌کری، لاک کری، قهوه‌های، مسری کری، زئیر کری، رفق و تاق کری، کەلندار کری

(الضعف، المهزل، المنحف، المنحل، المروهم)

Lewazkirî: Jarkirî, bêçarekirî, lakkirî, vewerandî, misrîkirî, zinêrkirî, reqûteqkirî, kelindarkir.

لێ هەلقوتان: هەیتاندن، دابەرزین، توت کرێ، لێ خورین، پاشه‌

(الزجر، الويخ، التائب، الانذار)

Lêhelqutan: Heytandin, daberzîn, tutkirin, lê xurîn, paşve birin.

لێ هەلقوتای: باشه‌ بری، لێ هەیتاندی، توت کری، لێ خوری، دابەزی

(المزجور، المؤنب، المويخ، المنذر)

Lêhelqutay: Paşvebirî, lê heytandî, tutkirî, lêxurî, daberzî.

لێ هەلگەتان: لێ ته‌حسین، لێ هەلبەقژین، لێ کەتن، لێ سه‌تمی بون (النکس، الانتکاس، العثار، الکبو)

Lêhelingiftin: Lê tehisîn, lêhelpeqijîn, lêketin, lê setimî bûn.

لێ هەلگەتی: لێ کەتی، لێ هەلبەقژی، لێ ته‌حسی، لێ سه‌تمبوی (النکس، المنتکس، المعثر، المکبو)

Lêhelingiftî: Lêketî, lê helpeqijî, lêchehisî, lêset-mebûy.

لێهم: رموده، لێته (الفرين، الطمی السهله)

Lêhm: Rimode, lîte.

لێههشت: لیسەر، لێ، ناف رابون (القحاف، القحاف، الفيضان، الجحاف)

Lêhmîst: Lîser, lihî, av rabûn.

لێهه‌بوک: پێ تراک (المهرج)

Lêhbok: Pêtirank.

لێهه‌بوکاتی: پێ تراکی (التهريج)

Lêhbokafî: Pêtirankî.

لێ هەیدان: ناکه‌مدار کرێ، ناکه‌مکرێ، پێ هه‌ساندن، سه‌رومخت کرێ، هه‌یژ کرێ

(الابلغ، الايصاء، الوصيه، التنبيه)

Lêhaydan: Agchdarkirin, agehkirin, pêhesandin, serwextkirin, hayjêkirin.

لێ هەیدای: هه‌یژ کری، ناکه‌مکری، ناکه‌مدار کری، پێ هه‌ساندی، سه‌رومخت کری

(المبلغ، الموصي، المنبه)

Lêhayday: Hayjêkirî, agehkirî, agehdarkirî, pêhesandî, sewextkirî.

لیبر بەرزەکی: لیبر هەشفاندی، لیبر گەولاندی، لیبر ئالزاندی
(المعمه)

Liberberzekirî: Liber heşifandî, liber gewilandî,
liber alizandî.

لیبرهاتن: پێ قاتیل بون، پێ رازی بون
(القبول، الرضاء، الاستجاب، القناعه)

Liberhatin: Pê qaîlbûn, pê razîbûn.

لیبرهاتی: قاتیل بوی، رازی بوی
(المنع، المستجيب، القانع، المستجاب، الراضی)

Liberhatî: Qaîlbûy, razîbûy.

لیبرههشتن: لیبر بەرزەبون، لیبر ئالزین، لیبر گەولین
(الالتیاس، الالتیاس)

Liberheştin: Liber berzebûn, liber alizîn, liber
gewilîn.

لیبرههشتی: لیبر بەرزە بوی، لیبر ئالزی، لیبر گەولی
(اللتاس، اللتاس)

Liberheştî: Liber berzebûy, liber alizî, liber ge-
wilî.

لیبرەگدان: بەرامبەر کرین، لیبرک بیفان، لیبرک کیشان، لیبرک
سەنگاندن، روی بەروی کرین
(المقارنه، المقایسه، المقابله)

Liberikdan: Beramberkirin, liberik pîvan, liberik
kêşan, liberik sengandin, rûberûkirin.

لیبرەگدای: بەرامبەر کرێ، لیبرک سەنگاندی، لیبرک کیشای،
لیبرک بیفای، رویروی کرێ
(المقارن، المقایس، المقابل)

Liberikday: Beramberkirî, liberik sengandî, libe-
rik kêşay, liberik pîvay, rwîbrwîkirî.

لیپ: پێت، لەخەلقوک، هەژ مەزوک، لەلقوک
(التازک، المهوز، المترجج)

Lipil: Pilt, leqleqok, hejhejok, livlivok.

لیپی چو: دویفرا چو، دویف کەتن، لدویف چو
(القت)

Lipêyçûn: Dwîvra çûn, dwîvketin, li dwîvçûn.

لیپی ی چو: دویفرا چو، دویف کەتی، لدویف چو
(القات)

Lipêyçûy: Dwîvraçûy, dwîvketî, li dwîvçûy.

(فی اول اللفظ یؤدی الی اکمال المعنی)

Li.

لی: کت، دندک، تێتی
(الحبه، الفرد، الوتر، الحب للشیء)

Lib: Kit, dindik, tinê.

لیبی: لباتی، لیبینی: کتاتی، کتینی، دندکاتی، تێتاتی
(الوتریه، الفردیه)

Libf = Libatf = Libînf: Kitatî, kitinî, dindkatî,
tinyatî.

لیا: لێک، نێک، لێف
(لدى، عند، لدن)

Liba: Linik, nik, lidev.

لین: کەلپوچ، ئاخا قەلاندی، کومتلێ ئاخا شاراندی
(الطوب، اللین، الأجر)

Libin: Kelpwîç, axa qelandî, kumtilê axa şarandî.

لیبر: دلدان
(النبیه، العزم، من اجل)

Liber: Dildan.

لیبر: لێش، پێش، بەرسینگ، بەراهی
(امام، قدام)

Liber: Lipêş, pêşî, bersîng, berahî.

لیبربون: دلدان بون
(القصد، العزم، النیه)

Liberbûn: Dildanbûn.

لیبربەرزەبون: لیبر گەولین، لیبر هەشتن، لیبر ئالزین
(المعمه، المعمان)

Liberberzebûn: Libergewilîn, liber heştin, liber
alizîn.

لیبر بەرزە بوی: لیبر هەشتی، لیبر گەولی، لیبر ئالزی
(الحبه، المعمه، العامه، الضال)

Liberberzebûy: Liber heştî, liber gewilî, liber
alizy.

لیبر بەرزەگین: لیبر هەشفاندن، لیبر گەولاندن، لیبر ئالزاندن
(التعمیه)

Liberberzekirin: Liber heşifandin, liber gewilan-
din, liber alizandin.

لج : لج ، لجین : فج ، فج ، فجین : خج ، خج ، خجین
(صوت المجن، صوت الایلاج)

Liçliç = Liçen: Viçviç, viçen, xiçxiç, xiçen.

لجاف : لبرامبر ، لپش فہ
(بالمقابل، بالنسبة، بالقياس)

Liçav: Liberamber, lipêşve.

لميف : پيداران، كال، كلد
(الالحاف)

Libêf: Pêdadan, gal, gild.

لديف : لياش، ياشي، لكل
(خلف، عقب، الخلف، الوراء، تبعا)

Lidwîv: Lipaş, paşî, ligel.

لدويك : شيلك، دويكرا، شيشلته، شوييه
(التتابع، التعاقب، التوالي، التابع)

Lidwîvik: Şêlik, dwîvikra şîşilte, şope.

لدويك هاتن : دويكراهاتن، شيلك بون، شوييه بون، شيشلته بون
(الاطراد، التوالي، التابع، الرافه)

Lidwîvikhatin: Dwîvikra hatin, şêlikbûn, şwîcebûn, şîşiltebûn.

لدويك هاتي : دويكرا هاتي، شيشلته بوي، شيلك بوي،
شوييه بوي

(المطرود، المتتابع، التوالي، المترادف)

Lidwîvikhatt: Dwîvikrahattî, şîşiltebûy, şêlikbûy, şopebûy.

لديف بوردان : بدمسته بوردان، ين هيلان
(المهل، المساعد)

Lidwîvberdan: Bidestve berdan, pêhêlan.

لديف بورداي : بدمسته بورداي، ين هيلاي
(المهل، المساعد)

Lidwîvberday: Bidestveberday, pêhêlay.

لدويك جون : هككولان، هكشكافتن، لي جون، لدويك جون، دويك
كتن

(الاستقراء، المتابعة، الافتقاء، التعقيب)

Lidwîvçûn: Vekulan, helişkaftin, lêçûn, lidwîvçûn, dûvketin.

لدويك جوي : هككولاي، هكشافتن، لي جوي، لدويك جوي، دويك
كتي

(المستقري، المتابع، المعقب، المقتفي)

Lidwîvçûy: Vekolay, helişkaftî, lêçûy, lidwîvçûy, dûvketî.

لجاي : باتي، پيشفه، ژ پيشفه، شويني، شوين
(البذل، العوض، النيايه)

Licahî: Batî, pêşve, Jipêşve, şwinê, şûn.

لج مان : فوستان، فمان، مان، راوستان
(اللبيث)

Licihman: Vewestan, Veman, man, rawestan.

لج مان : فوستان، فمان، مان، راوستان
(اللابث)

Licihmay: Vewestay, vemay, may, rawestay.

لج بلند بون : رابون، هلافيتن، سرکتن، ههکتن
(النهوض)

Licihbîlinbûn: Rabûn, helavêtin, serketin, helke-
tin.

لج بلند بوي : رابوي، هلافيتي، سرکتي، ههکتي
(الناهض)

Licihbîlinbûy: Rabûy, helavêti, serketi, helketi.

لج : قاجين، نيرم
(اللق، اللزج، اللدن، اللين)

Liç: Qaçin, nerim.

لج بون : قاجين بون، نيرم بون، خاف بون
(التلوق، التلزع، اللدانه، التلين)

Liçbûn: Qaçinbûn, nerimbûn, xavbûn.

لج بوي : قاجين بوي، نيرم بوي، خاف بوي
(الملوق، الملزع، الملدن، الملين)

Liçbûy: Qaçinbûy, nerimbûy, xavbûy.

لج تر : قاجين تر، نيرم تر، خاف تر
(الالوق، الالزع، الالدن، الالين)

Liçtir: Qaçintir, nerimtir, xavtir.

لج كرن : قاجين كرن، نيرم كرن، خاف كرن
(الالوق، الالزع، الالادن، التلين)

Liçkirin: Qaçinkirin, nerimkirin, xavkirin.

لج كري : قاجين كري، نيرم كري، خاف كري
(الالوق، الملزع، الملدن، الملين)

Liçkirî: Qaçinkirî, nerimkirî, xavkirî.

لجي : لچيياتي، قاجيني، نيرمي، نيرماتي، نيرميياتي، خافي،
خافيياتي، خافيني

(اللوق، اللزوجه، اللدانه، اللينه)

Liçî = Liçiyattî: Qaçinî, nermî, nermatî, nermiyatî,
xavî, xavyatî, xavînî.

تلفاف بوی: سارهفسار بوی، رشمه‌بوی، هفسار بوی، چله‌ب
بوی
(اللحم)

لنگ: پښت، لاق، لولاقه، باسکې پټې، درویشی
(القدم، الرجل، الساق للرجل)

Ling: pê, laq, lwilaqe, baskê pêy, drwîşî.

لنگ ټيکه کون: لنگ ټبرک بڼ
(الافجاج)

Lingjêkvekirin: Linjiberikbirin.

لنگ دان: بڼيزين، رمځي
(الركض، الهرب)

Lingdan: Bezîn, revîn.

لنگ دای: رمځي، بڼي
(الراكض، الهارب)

Lingday: Revî, bezy.

لک: تپ، قوول
(الفرج)

Lik: Tîp, qol.

له: لو، گډيشا کيځای، کزرا نالغی، بارستا مشتې
(الوضم، الکدس، للحشيش)

Lih = Lo: Gidişay gîyay, gizra alif, barista miştê.

لهازه: تيرکا مهلشکافتنا تشتنى موکوم، تيرکا مهلشکافتنا بڼوت
خومرستى

(العتله، القعاف، الفيض، الفيضان، الطوفان)

Libaze: Tîrka helşikaftina tiştê mukum, tîrka
helişikaftina berêt xuristî.

لهي: ليسر، ليهمشت، ناف رابون، ناف بويش بون، ليفان
(الطوفان، الفيض، القنف، الفيضان، القعاف)

Lihî: Lîser, lêhmişt, av rabûn, avboşbûn, lêfan.

لهيره: لځيرئ، لځي نږدى
(هنا، ههنا، هنالك)

Libêre: Li vêrê, li vî erdî.

لوځيرئ: لوى جېي، لوى نږدى، لوځرايه، لځېن دوير
(هناك، هنالك)

Liwerê: Li wî cihî, li wî erdî, li wêrahe, li cihê
dwîr.

ليت، ليتکه: پيڼ، پښ راهافيتن
(الرفس، الشغز)

Lîr = Lîtik: Pêhin, pêrahavêtin.

ليت ليتي، ليت هالځ: شمېوز، پيڼ هافيز
(الرفوس، المشغز)

Lîrlîr = Lîrhavêj: Şemboz, pêhinhavêj.

لئانن: لهانندن، هزانندن، لږزانندن، هشانندن، زقرقاندن
(الحرك، المهن، المهز)

Livandin: Leqandin, hejandin, lerzandin, hişandin,
ziqziqandin.

لئاننى: لهانندى، هزاندى، لږزاندى، هشاندى، زقرقاندى

Livandî: Leqandî, hejandî, lerzandî, heşandî,
ziqziqandî.

لځيرئ: لځي جېي، لځي نږدى، هيره، ځيره، ځي نږدى
(هنا، ههنا)

Livêrê: Livîcihî, livî erdî, hêre, vêre, vêdirê.

لکل: هډ
(مع)

Ligel: Hev.

لگلک: پيکته بهږا
(مع)

Ligelik: Pêkve, Bihevra.

لگل موکوتن: لکل چون، بهږا چون
(التشيع، التشيع)

Ligel derketin: Ligelçûn, bihevraçûn.

لگل موکوتن: لکل چوى، بهږاچوى
(التشيع)

Ligel derketî: Ligelçûyî, bihevraçûyî.

لليان: داوخت، سېما، شهعيانه، شاهي، شاهنگ
(الطرب، الرقص)

Lilyan: Dawet, sema, shehyane, sahî, aheng.

لځ: پشکا گوشتي، رځيله، لت
(الځيره، البضعه الهبر من اللحم)

Limç: Pişka goştî, rivêle, lit.

لځ لځ، لځيځن: دمنگي خاورن وځهخاړنئ، دمنگي لځ ودمځي
(الانتماظ، صوت الشفة والكل)

Limçlimç = Limçên: Dengê xarn û vexarnê, dengê
lêv u devî.

لبيس: دښا حېوانى، کښي ماهي وپهرازي
(الفنطيس للخنزير، الخرطوم، الخطم)

Limbis: Difna hêwanî, kepê mahî û berazî.

لنگ: لڼا، لڼډ
(عند لڼى، لڼ)

Linik: Liba, lidev.

لیقه: تشتهکێ نەرم وەکێ هەری ئان پاتەئێ ددانێ دبێئێ دەویدا
 حوبرێ دا دا سەری قەلەم نەشکێت
 (الغدام)

Lîqe: Tişteke nêrim wekî hîryê an patey didanin
 dibinê dewêda hubrîda da serê qelemî neşkêt.

لیک لیک، لیکن: لیک، لیک، لیقن، تیق تیق، تیقن، کنیی زحیل
 (الضحک، القهقهه)

Lîkîlik = Lîkên: Lîq lîq, lîqên, tîq tîq tîqên, ken-
 yê jîhêl.

لین، لینک: کولونێ مەزێ
 (الزیر، الراقد)

Lîn = Lînik: Kulozê mezin.

لیوان: بەرسفک، جەن دیوانخانێ
 (الایوان، البهو، القاعة)

Lîwan: Bersivk, cihê dîwanxanê.

لییان: پێلایا بەغری، کەلە، کفانی داری، رەشکەکی دبێئێ بوریفە
 جونا سەر بەغری
 (الحداء، الثلجی من خضب)

Lîyan: Pêlava befrê, kelle kivanê darî reşkekê
 dibenê bo rêve çûna serbefrê.

لوک: فێقیهه وەکێ هەلەلووکا بە بەداری تەفریئێ فەقێت فێقیئێ
 دارا تەفریئێ
 (شمر احمر کالکز، لشجره جلیه)

Lulîk: Fêqiyekê wekî helhelokayê, bidarê tevryêve
 dihêt, fêqiyê darê tevryê.

لوکوزین: رێفە جونا هیدی ویکوتەک کولوله بون، بێتەلە کەن
 (السروک، الرعس، الدلوخ، الهدج)

Lukuzîn: Rêveçûna hêdî û bikotek, gululebûn,
 bi teqlê ketin.

لوکوزی: کەسێ هیدی ویکوتەک بێتەلە دجیت، کولوله بوی،
 بێتەلە کەن
 (الرعس، الدلوخ، المهدج)

Lukuzî: Kesê hêdî û bi kutek brêve diçît, golo-
 lebûy, biteqele.

لوکوزاندین: رێفەبرنا بکوتەک ویدی وکران
 (الامداج، الارعاش)

Lukuzandin: Rêvebirina bikotek û hêdî û gran.

لیته: رەمووده

(الخلل، زحيدى، الحصى)

Lîte: Remode.

لیره: پارێ زێری

(الليره الذهبية)

Lîre: Parê zêrî.

لیر: پاتووت کەفلێ لەمێ، وایت بێستنی لەمێ، پەقویشکێت
 چەرمێ لەمێ

(الشري، طلع جلدی يشكل بثورا ناتته يسبب حكا شديدا)

Lîr: Patorêt Kevlê leşî, ravêt pîstê leşî, peqwişkêt
 çermê leşî.

لیس: جەنێ نەستنا تەیرا، فەهەهانا تەیرا

(الوقنه، الوقن، الوقاع، للطير)

Lîs: Cihê nivistina teyra vehewhana teyra.

لیستە: فەهرستا نایا، رەستانافا
 (القائمة، الجدول)

Lîste: Fehrîsta nava, rîsta nava.

لیسەر: لێهەشت، لەی، رابونا نایا، نایا بوش بون
 (الغیضان، الطوفان)

Lîser: Lêhmişt, lihî, rabûna avê, av boşbûn.

لیسک: نایا وەرینک، چیک رێژ، نایا بێژک، کولوزمە خوولین
 دکەنێ وناغی لیکەن بێ وێ دێرێتیت دێژنێ نایا تێژ بۆسابون
 چیکرێ

(الامبيق، الرشاح، المرشحه، المقطره)

Lîsik: Av werînk, çipik rêj, avdrk kulozeke xwelyê
 dikenê û avê lêdiken binê wî ddêrînt dibêjinê tijav
 bo sabûn kirinê.

لیفە: روینی کێیای، رەیت کێیای بێت کومتل

(الياف النبات، الجذور الشعريه للنبات والاعشاب)

Lîfe: Rwinê gîyay, rihêt gîyay yêt gumtîl.

لیفک: تووێرێ شوێشتنێ، لەش شو

(كيس الاستحمام)

Lîfik: Twîrê şwîştinê, leş şû.

لیق لیک، لیقن: تیق تیق، تیقن، کنیی ژ حیل، حیل حیل، لیک لیک
 (القهقهه)

Lîqlîq = Lîqên: Tîqtîq, tîqên, kenê jîhêl, hîr hîr,
 lîk lîk.

لور: بارستا گییای بی هسک و دوری بو مشتق نالغی نژی
(الکس للخشیش، الوضم الکومه)

Lo: Barista giyayê, hişkûdurî bo miştê alifê nijinî.

لوری: کلیکهکه دانن وئ دلیق لکل گراخی، نو بکن مەفینن
یانن نالغ
(اللویبا)

Lobî: Kelfikeke danê wê dilênin ligel girarê u
diken medfînî yanî avik.

لوت = لوتیک: خوه هافین، بار، کاف، پینگاف رانان
(الوئ، الفف، العفان، الطفر، الدب، الحجلان)

Lot = Lotik: Xwehavêtin, bar, gav, pêngav, ranan.

لوی، لویک: پەروکتی سست وخاف وداق ستویر
(الموئج، الههل)

Lop = Lopik: Perokê sist û xav û dar stwîr.

لویج: حوچ، دەرقالا، رویت، خاس، رويس، قیج، روال، کوول
(المفصوع، المقشور، الحاسر، العاری، الجرد، الاجرد)

Loç: Hoç, dervala, rwît, xas, rwîs, qîç, riwal, kol.

لویج بون: حوچ بون، دەرقالا بون، رویت بون، خاس بون، رويس
بون، روال بون.
(القمص، الاتحسار، التمری، التقشر)

Loçbûn: Hoçbûn, der vala bûn, rwîtbûn, xasbûn,
rwîsbûn, rwîsbûn, ruwalbûn, kolbûn.

لویج بوی: حوچ بوی، رویت بوی، رويس بوی، خاس بوی، کوول
بوی، دەرقالا بوی، روال بوی
(المقص، المحسر، المجر، المعری)

Loçbûy: Hoçbûy, rwîtbûy, rwîsbûy, xasbûy, kol-
buy, der vala bûy, riwal bûy.

لویج تر: رویت تر، حوچ تر، رويس تر، خاس تر، کوول تر، روال تر،
دەرقالا تر
(القمص، الاحسر، الاعری، الاجرد)

Loçtir: Rwîtir, hoçtir, rwîstir, xastir, koltir, riwal-
tir, dervalatir.

لویج کرن: رویت کرن، رويس کرن، حوچ کرن، خاس کرن، روال
کرن، کوول کرن، دەرقالا کرن
(التقص، الانفصاع، التقشير، الاحسار، الاعراء، التجريد)

Loçkirin: Rwîtkirin, rwîskirin, hoçkirin, xaski-
rin, riwalkirin, kolkirin, der valakirin.

لوکزاندي: ريفه بيرين بکوتک وهیدی
(المهذج، المرس، المدلوح)

Lukzandî: Rêvebiryê bi kutek û hêdî.

لومبیس: دفنا دههبن وهکی به رازی ومامی وئیلی
(الفطنیس، الفخرطوم، الخطم)

Lumbîs: Difna dehbê wekî berazî û mahî û filî.

لوله: یاساخ، قەدەمە، ترس سەم
(المنوع، الحذور، الخطر)

Lule: Yasax, qedexe, tirs, sehîm.

لولی: بوری، بوری نافئ هاتن، بوری چکی وهکی لویلیا تفمکن،
لویلیا مسینکی
(الانیوب، الفوهه، البلیه للاریق)

Lwîlî: Borî, borya avê hatinê, borya çekî, wekî
lwîlya tivengê, lwîlya mesînkî.

لولیک: هاستن زمینکی، لهفەتی دەستی
(القصب للید، عظم الزند، عظم الساعد من الید)

Lwîlik: Hestiyê zendkî, levenê destî.

لولیه پەر: گولهکه پهرت وی دین بوری
(العبل، صنف من الزهر، الملقوف للورق)

Lwîleper: Guleke perêt wê dibin borî.

لویر لویر، لویرین: دمنکی کورگی به
(العواء للذنب)

Lwîrîwîr - Lwîrên: Dengê gurgîye.

لولیاقه: هاستین باسکن پین، رویش، لنگ
(الساق، عظم الساق)

Lwîlaqe: Hestiyê baskê pêy, rwîş, ling.

لولیاقه دیرژی: لنگ دیرژی
(الزنج)

Lwîlaqedirêjî: Ling dirêjî.

لولیاقه دیرژ: لنگ دیرژ
(الزج، طویل الساقین)

Lwîlaqdirêj: ling dirêj.

لوش: توخمهکن گییای بی هک پەحن، بیهنداره بخون لینای لکل
گرازا
(نبات عشبي یۆکل مطبوخا)

Lwîş: Tuxmekê giyay belg pêhin, bêhindare, dix-
om lênay digel girara.

لوولو: مراری
(اللولو، الشنر)
Lolo: Mirarî.
لوولاف: بفرأ بئاف، بفرأ تر، بفرأ ناف تیکل بون
(الهام، الثلج الملول)
Lolav: Befra biav, befra ter, befr û av têkel bûn.

لووچی، لووچیان: رویتی، رووسی، روالی، حوچی، خاسی،
دورفالای
(القصح، القشر، العری، الجرد، الانحسار)
Loçî = Loçyafî: Rwîfî, rûsî, riwafî, xasî, dervalayî.
لووکی: شیرین نوی زای میاندی وکی ماستی
(اللبن، اللور)
Lorik: Şîrê nwîzay, meyandî wekî mastî.
لوورانن: دنگ لیک وهرگیران، دنگ تەقلەلیدان
(الترنیم)
Lorandin: Deng lêk wergêran, deng teqle lêdan.
لوورانندی: دنگن لیک وهرگیرای، دنگن تەقلەلیری
(المرنم)
Lorandî: Dengê lêk wergêray, dengê bi teqlekirî.
لووشک: نانێ مەپیرێ نەترش بوی بئاقێ بیژن
(الطلح، اقراص الخبز غير المخمر)
Loşik: Nanê hevîrê netirş bûy bi avê bipêjin.
لووتا قەلێ: رێفەچونا قەلا، بچووتک خوه هافیتن
(الزوک)
Lota qelê: Rêve çûna qela bi cotik, xwe havêtin.
لووق: بەزینا هیدی، رێفەچونا هیدی ونەزوی، نیف بەزین
(الهروله)
Loq: Bezînahêdî, rêveçûna hêdî û nezwî, nîv bezîn.
لووق، لووقه: سيقه، ریتاز، ناوا، سهلیقه
(النمط، الاسلوب، السلیقه، الطراز، الترتیب، نمط)
Loq = Loqe: Siqem, rêbaz, awa, selîqe.
لووقانن: رێفەچونا نافنجی نەبەز ونەمیدی
(التهول)
Loqandin: Rêveçûna navincî, nebez û nehêdî.
لووقانندی: کەسێ رێفەچوی، نافنجی
(المهول)
Loqandî: Kesê rêvecuy, navincî.
لووزینه: توخمەکی شرینیایه
(اللوزینج)
Lozîne: Tuxmekê şîrînyaye.
لووک: پەمبوی
(القطن)
Lok: Pembwî.

مات بون: چڼ بون، مت بون، بڼ دهنګ بون، قهلس بون
(الفحم، السکوت)

Matbûn: Çixbûn, Mitbûn, Bêdengbûn, Qelsbûn.

مات بوی: چڼ بوی، مت بوی، بڼ دهنګ بوی، قهلس بوی
(الفحم، السکوت)

Matbûy: Çixbûy, Mitbûy, Bêdengbûy, Qelsbûy.

مات تو: چڼ تر، مت تر، بڼ دهنګ تر، قهلس تر
(الافحم، الاسکت)

Mattir: Çixtir, Mittir, Bêdengtir, Qelstir.

مات کرن: چڼ کرن، مت کرن، بڼ دهنګ کرن، قهلس کرن
(الافحام، الاسکات، التفحيم)

Matkirin: Çixkirin, Mitkirin, Bêdengkirin, Qelskirin.

مات کری: چڼ کری، مت کری، بڼ دهنګ کری، قهلس کری
(الفحم، المسکت)

Matkirî: Çixkirî, Mitkir, Bêdengkirî, Qelskirî.

ماتي، ماتاتي: چڼي، متي، بڼ دهنگي کړي، قهلسي،
قهلسياني، چڼياني، متياني
(الفحام، السکته، السکوت)

Matî = Matatî: Çixî, Mitî, Bêdengî, Kerî, Qelsî, Qelsîyatî, Çixyatî, Mityatî.

ماتاتي: ياريهکه بجويک تشتن شني کويږا نتيک ودرکون
ياني دلول دکون
(لعبه الضمي بالجوز وغيره)

Matanê: Yariyeke biçwîk tiştê şitî gwîza tēkwer diken yanî dilol diken.

ماته: کوفیکا پرچی، قهفتهکا مويڼ سري يه
(الغسنة، خصله من الشعر)

Mate: Kofîka pirçê, Qesteka mwiye serîye.

ماته: چاف کول بون، چاف کوليا دژوار
(الرمد، التراخوما)

Mate: Çavkulbûn, Çavkulîya dijar.

ماتي: سهڅېر، چاف لي کړن، خودان کړن، چافدان، پويته
(العناية، التربيّة، الرعاية)

Matî: Sexbêr, Çavlêkirin, Xudankirin, Çavdan, Pwîte.

ماتي بون: سهڅېر بون، چافدان بون، پويته پڼ بون
(الاعتناء، التربيّة، الترعيب، المراعاة)

Matîbûn: Sexbêrbûn, Çavdanbûn, Pwîte pēdan.

م

M

ما: هکه، چ

(ما، ماذا)

Ma: Heke, Çi.

ما:

(هل)

Ma:

ما: فاما، کيرويوي

(ظل، بقي، تأخر)

Ma: Vema, Gîrobû.

ما بي: ناف بي

(الفصل، الحاجز، الحاجب)

Mabirr: Navbirr.

مايهين: نافيه، بهنگه، دمهک، کافهک

(البين، المسافة، البعد، الفتره)

Mabeyn: Navber, Bengheh, Demek, Gavek.

مات، ماط: تبهل، موهرکا مهزن

(الدعبله)

Mat: Tebel, Morka Mezin.

مات: بڼ دهنګ، مت، چڼ، که

(الافحام، السکوت)

Mat: Bêdeng, Mit, Çix, Kerr.

مارحوایله: حیوانکه وهک مارگیرکانه بئ مهستره گله
رهنگ ههه

(الضب، العطاء، الحزون)

Marhulîle: Hêwaneke wek margîzkane yê mestire gele reng hene.

مار، ماره: مهر، شوی، ژن ومیرینی
(النکاح، الزواج)

Mar = Mare: Mehîr, Şwî, Jin û mêrînî.

مار بون: مهر بون، شوی بون، ژن ومیرینی بون
(التناکح، التزاوج)

Marbûn: Mehîrbûn, Şwîbûn, Jin û mêrînîbûn.

مار بوی: مهر بوی، شوی بوی، ژن ومیرینی بوی
(المنکوح، المزوج)

Marbûy: Mehîrbûy, Şwîbûy, Jin û mêrînîbûy.

مارتر: مهتر، شوی تر، ژن ومیرینی تر
(الانکح، الأزوج)

Martir: Mehîrtir, Şwîtir, Jin û mêrînîtir.

مارکرن: مهركرن، شوی کرن، ژن ومیرینی کرن
(التکحیح، الانکاح، التزویج)

Markirin: Mehîrkirin, Şwîkîrin, Jin û mêrînîkîrin.

مار کری: مهر کری، شوی کری، ژن ومیرینی کری
(المنکح، المزوج)

Markirî: Mehîrkirî, Şwîkîrî, Jin û mêrînîkîrî.

مارهاتی، مارینی: مهرينی، شویاتی، ژن ومیرینی
(المناکحه، المزاوجه)

Marîyatî = Marînî: Mehîrînî, Şwîyatî, Jin û mêrînî.

مارک: هنده مالویل کن دزکی دا
(دود الاسکارس)

Marik: Hinde malwîkin dizkîda.

مارگیر: تهخلیتکێ مارابه، رهنگێ یی بێ گهره
(الحیه الرقطاء)

Margewr: Texlîtekê maraye rengê wî yê gewre.

مارگیر: مروفتی مارا دگیریت وتسلیمێ ددهت خه لکی دا مار
بیغه نهدن
(الحاوی)

Margîr: Mirovê mara digirît û teslîmê didet xelkî da mar pêve nenden.

ماتی بوی: سهخبیر کری، چاف دای، پویته بئ بوی
(اللعنئی، المرأی، المرئی)

Matîbûy: Sexbêrkirî, Çavday, Pwîte pê day.

ماتی تر: سهخبیرتر، چاف دای تر، پویته بئ کری تر
(اللعنئی، المرأی، المرئی)

Matîtir: Sexbêrtir, Çavdaytir, pwîtepêkîrtir.

ماتی کرن: سهخبیر کرن، چاف دان کرن، پویته بئ کرن
(التربیه، الاعتناء، الارعاء، الترعیه)

Matîkirin: Sexbêrkirin, Çavdankirin, Pwîte pê kîrin.

ماتیاتی، ماتینی: سهخبیری، سهخبیریاتی، چاف دانی
(العنايه، التربیه، الرعايه)

Matîyatî = Matînî: Sexbêrî, Sexbêriyatî, Çavdanî.

ماتی کرن: خوه دناف راکرن، خوه تیکه ل کرن، خوه دناف
هه لدان

(الفضول، التدخل فیما لا یعنی التدخل الفضولی)

Matêkirin: Xwe dinav rakirin, Xwe têkelkirin, Xwe dinavheldan.

ماچ: رامویسان
(القبل، اللثم)

Maç: Ramwîsan.

ماچ بون: رامویسان بون، راموسان
(التقبل، التلثم)

Maçbûn: Ramwîsanbûn, Ramûsan.

ماچ بوی: رامویسان بوی
(القبل، المثلث)

Maçbûy: Ramwîsanbûy.

ماچ کرن: رامویسان کرن
(التقبیل، اللثام، التلثیم)

Maçkîrin: Ramwîsankîrin.

ماچ کری: رامویسان کری
(القبل، المثلث)

Maçkîrî: Ramwîsankîrî.

مار: نهژدها، وهی بابک، نهژدهک
(الحیه، الافعی، الثعبان)

Mar: Ejdeha, Weybabk, Êdek.

مارئ ژهئ: توخمه کئ کیزکانه گهلهک دهست وئ بیت پښه
خوه تڼک دبت و گروفر دبیت وهکى موریکا
(بنت وردان)

Marê jey: Tuxmekê kêzkane gelek dest û pê
yêt pêve xwe têk dibet û girovir dibît wekî
morîka.

مارئ نیر: مار نه یئ مئ
(الاخزم)

Marê nêr: Mar neyê mê.

مازئ: قیقیکه بدارا مازی فه دهیت یئ گروفر و بجویکه،
که ماری یئ دکن، دهرمانه بو هندهک نه ساخییا
(الغن)

Mazî: Fêqîyeke bidara mazîve dihêt yê giro-
vir û biçwike, Gemarê pêdiken dermane bo
hindek nesaxîya.

مازئ چن: کەسئ دچیت مازییا دکەت وفیک دنیخیت
(جانی الغن، قاطف الغن)

Mazîçin: Kesê diçît maziya diket û vêk di êxît.

مازئ چئین: کرنا مازییا ژ خولیا لچیا
(قطاف الغن)

Mazîçinîn: Kirna mazîya ji xulpa liçîya.

ماست: شیرئ مهیاندئ
(اللبن الرائب، الخاثر)

Mast: Şîrê meyandî.

ماست تاف: روغن کرنا ماستئ بافئ بو فه خارئ وهک
دهوی
(الشبننه، الخیض)

Mastav: Ruhinkirina mastî bi avê bo vexar-
nê wek dewî.

ماستئ پورئ: ماستئ دهمن مهیاندئ باش نه مهییت فردئ
فردئ دبیت
(الفلاق)

Mastê borî: Mastê demê meyandinê baş ne-
meyît virdîvirdî dibît.

ماستئ تاف شوق: شیرئ تیکهلی نافئ بهیت مهیاندن، یانی
ماستئ روغن
(السجاح، الذراح، السجاج)

Mastê avşoq: Şîrê têkelî avê bihêt meyandin
yanî mastê ruhin.

مارگیزک، مارگیسک: توخمه کئ زنیوهرا نه وهک مار حویل
و کیمکایه
(الحبیقه، الدقشه، العظاء)

Margîzk = Margîsk: Tuxmekê zinêwerane
wek marhulîle û kimkimaye.

مارگیسن: مارهکئ رنگ سورئ تارئ یه دین ناخئ را دژیت
لهر چوئئ کرنئ هنده جارا پهیدا دبیت
(الدساس، الدساسه)

Margêsin: Marekê reng sorê tarîye dibin axê
ra dijît liber cotîkirinê hindecara peyda dibît.
مارهگزئ: مروفن ماری پیغه دای، تشئئ ماری پیغه دای
(الملدوغ)

Margeztî: Mirovê marî pêveday, Tiştê marî
pêveday.

مارهگزئ: مارپیغه دان، پیغه دانا ماری
(اللغ)

Margeztin: Marpêvedan, Pêvedana marî.

مار ماسئ: توخمه کئ ماسیایه وهک مارابئ زراف ودریژه
(الجرى، الصلور، الحنکلیس، الانکلیس)

Marmasî: Tuxmekê masîyaye wek mara yê
zirav û dirêje.

مارمئژ: کەسئ جهئ پیغه دانا ماری بدهفی دمیژیت
(طبيب اللدغ بمص السم)

Marmêj: Kesê cihê pêvedana marî bidevî di-
mêjît.

مارمئژئ: کارئ یئ رابونا میتئا ژههرا ماری یه ژ جهئ
پیغه دای

(طبایه اللدغ بمص السم من الملدوغ)

Marmêjî: Karê pêrrabûna mêtina jehra mariye
ji cihê pêveday.

مارئ خهلهک: مارئ خوه کری گهرئ، مارئ گهرئ گهرئ
(الرحه)

Marê xelek: Marê xwe kirî gerî, Marê gerî
gerî.

مارئ رهش: مارئ رهنگئ وئ رهش
(الحنش)

Marê reş: Marê rengê wî reş.

ماسی فانی: کارئ کرتنا ماسیا
(السماکه، صید السمک)

Masfvanf: Karê girtina masya.

ماسوله: خيجا بلند و بهل لشتنتی راست، رافا بهل، کیرا
هه لکه تی
(الخط الثاني البارز)

Maswîle: Xîça bilind û bel li tîştê rast, Rava bel, Gêrra helketî.

ماش: دانه کئ نافی یه دچین بو خارتی دکن کرار
(الزن، الخمر، الماش)

Maş: Danekê avîye diçînin bo xarnê diken girar.

ماش: ماشا لینای یانی گرازا ماشی
(طبیخ الماش)

Maş: Maşa lénay yanî girara maşê.

ماشوت: کرمه، زهره واد، شینکاتیی دخوت یی زییانداره
(البرقان، دود الخضار)

Maşot: Kirmekê zêzewad û şînkatiyê dixot yê zîyandare.

ماشینک: توخمه کئ چوچیکت بچوکه لقورمئ دارا
دجهریت دیژنئ سپنداروک
(صنف من المصافیر)

Maşînk: Tuxmekê çwîşkê biçwîke li qurmê dara diçerît dibêjnê spîndarok.

ماشیلوتک: شمشیروک، یاریه که کومکیت ناخی بچوکه
فهددن

(لعبه، توزیع کومات التراب الصغیره)

Maşîlotk: Şimşîrok, Yarıfeye komkê axê biçwîk vediden.

ماف: حق
(الحق)

Maf: Heq.

مافور: بهرکا بمرک و ریشک
(الزولیه، السجاده)

Mafwîr: Berka bimîrk û rîşîk.

ماقول: ریزدار، مەزنی جهی، میرزا، ناغا، ره سپی،
مالبات، خانه دان، به مال، کهنکه
(المجاد، الشریف، الوجیه، النبیل، الوقور)

Maqwîl: Rêzdar, Mezinê cihî, Mîrza, Axa, Rihspî, Malbat, Xanedan, Binemal, Kenkenc.

ماست بورین: میاندن، خرابوون
(الفلقان، الفلق)

Mastborîn: Mîyandin xirabbûn.

ماستئ تویری: نو ماسته یئ دکن تویریکی دا فهوره میت
و کز ببیت
(الشیراز)

Mastê twîrî: Ew maste yê diken twîrkî da vewehît û kizir bibît.

ماسته روین: پئ خارنه چئ دکن ژتیکه لکرنا روین و ماستا
بو خارنا زفستانئ وەک ژاژی
(الریبکه، اللواخه، اللباخه)

Maste rwîn: Pêxarne çêdiken ji têkel kerina rwîn û masta bo xarna zivistanê wek jajî.

ماستئ فەگرتی: ماستئ فەمیلای نهخاری وکفن
(الصرب)

Mastê vegirtî: Mastê vehêlay nexarî û kevin.

ماسیا پشتئ: شفا پشتئ، ستوینا پشتئ، کاریتئ پشتئ
کها پشتئ، زیتئر
(العصود الفقری)

Masiya piştê: Şîva piştê, Stwîna piştê, Karîtê piştê, Giha piştê, Zîter.

ماسیا خه نهجری: پراسیا لنیقه کا تیی خه نهجری یا بلند
وهکی گیسین
(العیر، النصل)

Masiya xencerê: Perasiya li nîveka tîyê xencerê ya bilind wekî gîsîyê.

ماسیا شیریی: رافا بلندا نیقه کا دقئ شیریی
(الشطبه للسيف)

Masiya şîrî: Rava bilinda nîveka devê şîrî.

ماسی: حیوانه که دنافیدا دژیت کوشتنی وی بو خارتی یئ
خوهشه
(السمک)

Masî: Hêwaneke di avêda dijît goştê wê bo xarnê yê xweşe.

ماسی فانی: کهسئ کارئ وی کرتنا ماسیا
(السماک)

Masîvan: Kesê karê wî girtina masya.

- ماکەر: کەرا مَن
(الائش، الاشان، انشی الحمار)
Maker: Kera mē.
- ماکەر، مَن کەر: کەوئ مَن
(الغبراء، انشی الحجل)
Makew = Mēkew: Kewē mē.
- ماکینه: چەقماق
(المکینه)
Makīne: Çeqmaq.
- ماکا تشتی: کاکلکا تشتی، هەیفین تشتی، راستیا تشتی،
هەیینا تشتی
(الکنة، جوهر الشیء حقیقته)
Maka Tiştî: Kakilka tiştî, Hêvênê tiştî, Rastîya tiştî, Heyîna tiştî.
- مال: خانى، نافامى
(البيت)
Mal: Xanî, Avahî.
- مال: ژن، وەك بیژن بەرمالی
(يكنى بالزوجه، ربه البيت)
Mal: Jin, Wek bêjin bermalî.
- مال: كرت
(الملکيه)
Mal: Kirt.
- مال باب: مالا بابئ ژنت پاشی شوێکرت
(بيت الاب، بيت الابوه)
Malbab: Mala babê jinê paşî şwîkirinê.
- مال بات: خانەدان، ماقویل، بنەمالی
(ذو النسب، الوجاهه)
Malbat: Xanedan, Maqwîl, Binemal.
- مال پاتی: خانەدانی، ماقویلی، بنەمال
(عراقه النسب، الاسره النبيله)
Malbatî: Xanedanî, Maqwîlî, Binemalî.
- مال بارکەن: کۆچەری، رەقەندی، دەربەدەری، جە
قەگوازتەن، مەسخت بون
(النزوح، الترحال، الهجره)
Malbarkirin: Koçerî, Revendî, Derbederî, Cihvegahaztin, Mişextbûn.

- ماقویل بون: رێژداربون، میرزابون، ناغا بون، رووبەت بون،
خانەدان بون، کەنکەن بون
(التمجد، التشريف، التذيل، التوقير)
Maqwîlbûn: Rêzdarbûn, Mîrzabûn, Axabûn, Rwîmetbûn, Xanedanbûn, Kenkenebûn.
- ماقویل بوی: خانەدان بوی، رێژدار بوی، ناغا بوی، کەنکەن
بوی
(المجد، المنيل، المشرف، الوجه، الموقر)
Maqwîlbûy: Xanedanbûy, Rêzdarbûy, Axabûy, Kenkenebûy.
- ماقویل تر: خانەدان تر، رێژدار تر، برووبەت تر، کەنکەن تر
(الامجد، الاشرف، الانيل، الاوجه، الاوقر)
Maqwîltir: Xanedantir, Rêzdartir, Bimrwîmettir, Kenkenetir.
- ماقویل کرن: خانەدان کرن، رێژدار کرن، کەنکەن کرن
(التمجيد، التشريف، الانبال، التوقير)
Maqwîlkin: Xanedankirin, Rêzdarkirin, Kenkenekirin.
- ماقویل کرى: خانەدان کرى، رێژدار کرى، کەنکەن کرى
(المجد، المشرف، الوجه)
Maqwîlkirî: Xanedankirî, Rêzdarkirî, Kenkenekirî.
- ماقویلی، ماقویلیاتی: خانەدانی، کەنکەنیاتی، رێژداری،
ناغاتى، میرزاتى
(النيل، الوجاهه، الشرف، الوقار، المجد)
Maqwîlî = Maqwîllyatî: Xanedanî, Kenkeneyatî, Rêzdarî, Axatî, Mîrzatî.
- ماقوئە: بەکەرە، کەندیلک، بالولکا دەزییا، کولولکا دەزییا
(الکلب للخل، کبه، الخبط، بکره الخبط)
Maqîrrne: Bekere, Kendilk, Balolka deziya, Gulolka deziya.
- ماک: دایک، دای، ژنی بوی
(الام، الوالده)
Mak: Dayik, Day, Jêbûy.
- ماک: کاکلا تشتی، بنیاتن تشتی، هەیفین تشتی، بندکا
تشتی، بنەکارا تشتی
(الجوهر، الاصل، الكنة، حقیقه الشیء، اللب)
Mak: Kakila tiştî, binyatê tiştî, Hêvênê tiştî, Bindika tiştî, Binekara tiştî.

مال خوښ: كهف خوښ، مهزنى مالى، مهزنى كوندى، مهزنى تاخى

(المختار، رب البيت، سيد الاسره، الزوج)

Malxwê: Kev xwî, mezinê malê, mezinê gundî, mezinê taxî.

مال خومليانى: خوين روژك ديتن

(المانخوليا السوداء، احلام اليقظه)

Malxwelyanê: Xewin rojk dîtin.

مال خر گرن: مال فيك نيخستن، مال ليكدان، مال كوم كرن (الاكتناز، التكنيز)

Malxirrkirin: Mal vêkêxistin, Mal lêkdan, Mal komkirin.

مال دار: زهنگين، كه دخودا، خودان ملك ومال، هه يى (الفنى، الثرى، الملاك)

Maldar: Zengîn, Kedxuda, Xudan milk û mal, Heyî.

مال دارى: هه ياتى، زهنگينى، كه دخودايى، خودان ملك، مالىنى

(الفنا، الثراء، التملك، التمويل، الاكتساب)

Maldarî: Heyatî, Zengînî, Kedxudayî, Xudanmilk û malînî.

مال دوخين: كونا دوخينى تيرا دكيشن لدهريځى (الحجزه)

Maldoxwîn: Kuna doxînê têrra dikêşin li-derpêy.

مالشتن: مالىن، رادان، فدان، دسردابرن، پاقر كرن، تهكيز كرن، تميز كرن

(الكس، الكسح، الكشح، الاذاح، الازم، المسح، المحو)

Malîştin: Malîn, radan, vedan, diserdabirin, paqijkirin, tekwîzkirin, temîzkirin.

مالشتى: جهن مالى، جهن راداي ژ كليشا، جهن پاقر كرى (المكنوس، المكسوح، المزاح، المسوح، المحو، المزم، المكشوف)

Malîştî: Cihê malî, cihê raday ji gilêşa, cihê paqijkirî.

مالق: به تلى، حبللى، حههه (المكشط، الزان)

Malîq: Betilî, hebilî, hemer.

مال باركوى: مشهخت، رهفند، كوچهر، دهر به دهر (النازح، المرتحل، المهاجر)

Malbarkirî: Mişext, Revend, Koçer, Derbeder.

مال بيجى، مال بچويك: پسدان (السلى، المشيعه، الرحم)

Malbêçî = Malbiçwîk: Pisdan.

مال بهردان: مال ميلان، مشهخت بون، مال فهگومازن (النزوح، الهجره)

Malberdan: Malhêlan, Mişextbûn, Mal veguhaztin.

مال بهرداي: مال ميلاى، مشهخت بوى، دهر به دهر بوى، مال فهگومازنى بوى (النازح، المهاجر)

Malberday: Malhêlay, Mişextbûy, Derberbûy, Malveguhaztîbûy.

مال بفر: كونا بفرى، جهن دهستكى ليدانى (اللق، الخرت، الدبله، ثقب الفاس)

Malbivir: Kuna bivîrî, Cihê destkê lêdanê.

مال تفرى: كونا تفرى يا ناشى يا بست دجيت تيرا (ثقب خنزيره الرحي)

Maltivîrî: Kuna tivîrî ya aşî ya bist diçît têrra.

مال جهمين: مال فيك نيخ (الهباش)

Malcemîn: Mal vêkêx.

مال جهماندن: مال فيك نيخستن، مال كوم كرن (الهبش)

Malcemandin: Mal vêkêxistin, mal komkirin.

مال جهماندى: كهسى مال فيك نيخستى، خركرى (الهبش)

Malcemandî: Kesê mal vêkêxistî, xirkirî.

مال جو: بوتاجووى جهن ناف تيرا دجيت، نيغهكا جووى، نافبهره هردو ليفيت جووى، جولانداكا جووى (قناه الساقيه، حفره الساقيه، الساقيه الفرعيه)

Malco: Bota cowê av têrra diçît, nîveka cowê, navbera herdu lêvêt cowê, colandika cowê.

مال كه تي: بِن مال، رويت، رسوا، دهست تهنگي، هه لوهرمان
(المغسل)

Malkefi: Bêmal, rwît, riswa, dest tengî, hel-
werhan.

ماك گر: دهست مچاندی، كرت فهگر، كرت داگر
(المحكر)

Malgir: Dest miçanî, kirtvegir, kirtdagir.

مال گری، مال گرتن: كرت فهگری، كرت داگرتن
(الاحتكار، الحكر)

Malgirî = Malgirtin: Kirtvegirî, kirtdagirtin.

مال گرتن: بنهجه بون، ئاكنجی بون
(السكون)

Malgirtin: Binecihibûn, akincibûn.

مال مالان: یاریه که بچوێک دکه
(لعبه لغزيه، الاحجیه)

Malmalanê: Yariyeke biçwîk diken.

مال مشه: کلێش
(الغایات، القمامه، الكناسه)

Malmışt: Gilêş.

مالنج: نامویری پِن رادانی، نامویری فهوسینی
(المسيعه، المالج)

Malinc: Amwîrê pêrradanê, amwîrê vehusînê.

مالنج دان: فهوسین، تیل کرن، دهست کرن، پِن رادان
(السیع، التسییع، الملط)

Malincdan: Vehusîn, tilkirin, destkirin, pêrradan.

مالنج دای: پِن رادای، فهوسی، تیل کری
(المسيع، الملط، مال)

Malincday: Pêrraday, vehusî, tilkirî.

مال وێزان: مال خراب، مال کعباخ، مال سهتمی، ژار
(مهوم دار، الباناس، الهالك)

Malwêran: Malxirab, malkimbax, malsetimî, jar.

مال وێزان بون: مال کعباخ بون، مال کلێس بون، مال
سهتمین، برهان، مال بن بر بون، مال پوچ بون
(التهلكه، الانقراض، البوار، البواد)

Malwêranbûn: Malkimbaxbûn, malkilêsbûn, malsetimîn, birhan, malbinbirbûn, malpwîçbûn.

مالق بون: بهتلین، ههبلین، ههمر بون
(الاكتظاظ)

Maliqbûn: betilîn, hemerbûn.

مالق بوی: بهتلی بوی، ههبلی بوی، ههمر بوی
(المكتظ)

Maliqbûy: Betilîbûy, hebilîbûy, hemerbûy.

مالق تر: بهتلی تر، ههبلی تر، ههمر تر
(الاكتظ، الاكظ)

Maliqtîr: Betilîtîr, hebilîtîr, hemertîr.

مالق کرن: بهتلاندن، ههبلاندن، ههمر کرن
(الاكتظاظ، التكتظيظ)

Maliqkirin: Bitilandin, hebilandin, hemerkirin.

مالق کری: بهتلاندی، ههبلاندی، ههمر کری
(المكظ، المكظظ)

Maliqkirî: Betilandî, hebilandî, hemerkirî.

مالقی، مالقیاتی: بهتلینی، ههبلینی، ههمریاتی
(الكظ، الزان، الاكتظاظ)

Malqî = Maliqfyatî: Betilînî, hebilînî, hemerfyatî.

مالک: چهکهچه، جهن تشتی، خانیک، شانه
(البيت، الخزانة، الخلیه)

Malik: Çekmeçe, cihê tiştî, xanîk, şane.

مال کەر: رێبەر، ئابورکەر، کوپورێ کار، بېسپور
(الدبر، المقتصد، المتمول، الكاسب)

Malker: Rêber, aborker, kuporîkar, bispor.

مال کهری: بېسپوری، ئابورکهری، بهرکه رهان
(التدبير، الاقتصاد، التمويل، الكسب)

Malkerî: Bisporî, aborkerî, bergerhan.

مال کرن: ئابور کرن، ریتجهری، بهرکه رهانی
(الاكتساب، الكسابة، الاقتصاد، التمويل)

Malkirin: Aborkirin, rêncberî, bergerhanî.

مالکا خهرزی: شانه، مالکا شانی
(الشرنق)

Malka xerzî: Şane, malka şanê.

مالکا شانی: کونکا شانی
(النخاريب، ثقب العسل في الشمع)

Malka şanê: Kunka şanê.

مالئ: رادان، سرداهافیتن، پاقر کرن، مالشتر
(الكنس، الكشح، الكسع، الازم، الزاحه، المسح، المحو)
Malîn: Radan, serdahavêtin, paqijkirin,
maliştin.

مالئ: رادای، مالشتی، سرداهافیتی، پاقر کری
(الكنوس، المزاح، المكسع، المزاح، المسوح، المحو)
Malî: Raday, maliştî, serdahavêti, paqijkirî.

مالئ هسك: ياره، زير، زيف، پويل
(الصامت، الذهب والفضه، النقود)
Malêhişk: Pare, zêr, zîv, pwîl.

مام: برايئ بابئ مروفي
(المم)

Mam: Birayê babê mirovî.

ماميني: برابابيني
(العمومه)

Mamînf: Birababînf.

مام يز: خه زال، ناسك
(الغزال)

Mambiz: Xezal, ask.

مامرك: مريشكا بچويك
(الدجاجه، فرخه الدجاج)

Mamirk: Mrîşka biçwîk.

مامك: هلامهتن بهردهخل وداني
(الجدح، المجدار، النطار، الفزاعه)

Mamik: Helametê ber dext û danî.

ماموستا: سهيدا
(الاستاذ)

Mamosta: Seyda.

مان: فكهيشان، ساخي، ههريني
(البقاء، الخلود، الديمومه)

Man: Vekêşan, saxî, herinî.

مانه: ما ووسا نيه
(هلا، اليس)

Mane: Ma wesa niye.

مانگ: گاميشان
(انثى الجاموس)

Mang: Gamêşa mê.

مال ويران بوى: مال كمباخ بوى، مال كليس بوى، بن بر بوى
(المهلك، البائر، البائد، المنقرض)

Malwêranbûy: Malkimbaxbûy, malkilêsbûy, binbirrbûy.

مال ويران تر: مال كمباخ تر، مال كليس تر، بن بر تر، برهائ تر
(الاهلك، الابور، الابيد)

Malwêrantir: Malkimbaxtir, malkilêstir, binbirrtir, birhaytir.

مال ويران كرن: مال كمباخ كرن، مال كليس كرن، براندن، بن بر كرن
(الاياده، الاهلاك، الافناء)

Malwêrankirin: Malkimbaxkirin, malkilêskirin, birandin, binbirrkirin.

مال ويران كرى: مال كمباخ كرى، براندئ، بن بر كرى
(المبيد، المهلك، المنفى)

Malwêrankirî: Malkimbaxkirî, birandî, binbirrkirî.

مال ويرانى، مال ويرانيايى: مال كمباخى، مال كليسى، برهانى

(الهيمان للبيت، الغناء الهالك، البوار، البود)

Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêşî, birhanî.

مالولى: سيقل بوق، جينج، نارهاى، گرمهيموينك
(الشبق، القالم، الهانج)

Malofî: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.

مالولفيايى: گرمهيموينكى، سيقل بوقى، جينجى، نارهاى
(الشبق، القلم، الهياج، الجنس)

Maloffiyatî: Girr meymwînkînf, sîqilboqî, hêncî.

مالوله: كرمئ دريژئ ناخئ
(الدوده، الشريطيه)

Malwîl: Kirmê dirêjê axê.

مالئ ئالا: بخاترا ههوه، خودئ ئافا كهت
(اودعناكم، الدواع، بيتكم عامر، البيت العامر)

Malyava: Bixatira hewe, Xudê avaket.

مەتەل: چىفانوك
(الاجيه، الافاز، المعى، المثل)

Metel: Çıvanok.

مەتەل: بەرقانگى سەرى
(الدرع، القرس)

Metal: Bervankê serî.

مەھەس: فرچى خوراندنا دەوارى
(الفرجون)

Mehes: Firçê xurandina dewarî.

مەخەل: جەن نەستىن و بېنەنە دانە پەزى لىجىيائى، گەفر
(المراح للغنم والحيوان ونحوهم)

Mexel: Cihê nivistin û bêhin vedana pezfî li çîyay, Gever.

مەخمەل: پەروگى بىرەك، پەروگى بېويرن، پەروگى بېوگر
(الزير، القماش القصيف)

Mexmel: Perokê bimirk perokê bi pwîrin, perokê bi boxer.

مەخمۇر: توخمەگى كۆلەلەكايە، تەخلىتەگى پەروگى يە
(صنف من الزهر، لون من القماش)

Mexmwîr: Tuxmekê kulilkaye, texlîtekê perokîye.

مەدەلنى: ئافەك، شوربە، ئافە گوشت
(الشورباء، الحساء)

Medfînî: Avik, şorbe, avegoşt.

مەي: پەز و حىوان، گەوال، تەرش
(المواشى، الغنم)

Merr: Pez û hêwan, kewal, terş.

مەي: بىترەك
(الرفش، المر)

Merr: Bêrik.

مەريچى: بىترەك ئافدانى، مەرا دەف پان
(المان، المجرفة، الرقس، المر)

Merrbêr: Bêrka avdanê, merra devpan.

مەرجان: توخمەگى موهرگىت بېھانە لەدەريا شىن دىن
(المرجان)

Mercan: Tuxmekê muhirkê bibihane li de-rya şîn dibin.

مانا لەمە: قەمان
(اللبث)

Manalicih: Veman.

مانا لەسەر سوزى: مانا لەسەر ژفانى
(الوثوق)

Mana liser sozê: Mana liser jivanê.

مانە: مەيە، مانگ، مەم
(القمر، الشهر)

Mah: Heyv, mang, meh.

ماهى: قىل
(الغيل)

Mahî: Fil.

ماھىن: مەي يا دەوارى مەسپا
(الفرس، الانثى من الخيل)

Mahî: Mê ya dewarê hespa.

ماھولە، ماولە: مەرجى بچوك، چەكۆچى بەراشكاندن
چەكۆچى بەرانكراندن
(الدبيرة، الصاقورة)

Maholk = Mawilk: Mircê biçwîk, çekûçê berşikandinê, çekûçê bernikirandinê.

ماي: ساخ، مەيى
(الباقى، الخالد، الدائم)

May: Sax, heyî.

مايكرۆن:
(جزء واحد من المليون من المتر)

Maykron.

مە:
(ضمير مستتر تقديره نا، نحن)

Me.

مەبادا: نەكە، نەكو، بەلكى
(ربما، لئلا، كيلا)

Mebada: Neke, neku, belkî.

مەت: خويشكا بابى مروفي
(العمه)

Met: Xwîşka babê mirovî.

مەتەرگە: دارەگە دىسمەن، بەدەستگى مەرى ئەدەگەن دا پىن خوە
لیدەن بىرکولانئ
(خشبه يركب على يده الرفش للحفر)

Metirke: Dareke disimin bidestkê merê ve diken da pê xwe lêden bo kolanê.

مردگون: دهست فهبوی کړن، چاف فهبوی کړن،
سره لاندی کړن

(الاسفاء، الاكرام، التجويد، الاجواد)

Merdkirin: Destvebûykirin, çavvebûykirin, Serhelandîkirin.

مردکړی: دهست فهبوی کړی، دهست فره کړی، چاف فهبوی کړی، سره لاندی کړی
(المسخی، المکرم، المجد)

Merdkirî: Destvebûykirî, dest firhekirî, çavvebûykirî, serhelandîkirî.

مردی، مرداتی، مردهتی: دهست فره یی، دهست فهبونی، چاف فهبونی، سره لاندیاتی
(الاسفاء، الکرم، الجود)

Merdî = Merdatî = Merdînfî: Dest firheyî, destvebûnî, çavvebûnî, serhelandîyatî.

مردمهتو: زړه مټر
(الانسان الکريم، الجواد)

Merdmêr: Zirremêr.

مردم: رخ، لیف، توخوب، سنور، شار، کفانده
(الكفة، الحافة، الحاشية، الطور، للیستان وغيره)

Merz: Rex, lêv, tuxwib, sinor, şar, givande.

مرد زاف: رخ ناف، بر ناف، لیف ناف
(الساحل، الشاطئ، الضفة)

Merzav: Rexav, berav, lêvav.

مردش: کورتان، جلن دهواری، سر جل
(الکنبوش، البرذعة)

Merş: Kurtan, cilê dewarî, sercil.

مردشو: بڼ توریښ، نه ترو
(اللقعة، المکتر من الانتکاء، والاضطجاع)

Merşo: Bêturîş, netro.

مردایک: چوپچکا نافی، توخمه کڼ تهری نافی به
(طائر مانی)

Meravîk: Çwîçka avî, tuxmekê teyrê avîye.

مردقڼ: گڼی بون
(الذره للبيض)

Meriqîn: Genîbûn.

مردقی: گڼی
(الذر)

Meriqî: Genî.

مردقڼ: پتشی، پهلخڼ، که لدا چوڼ
(البعج، السحق، الحطم للفاکبه)

Merçiqîn: Petişîn, pelixîn, keldaçûn.

مردقی: پتشی، پهلخی، که لدا چوی
(البعوج، المسحق، الحطم)

Merçiqî: Petişî, pelixî, keldaçûy.

مردقاندن: پتشانندن، پهلخاندن، که لدا برن
(التحطيم، الابجاع)

Merçiqandin: Petişandin, pelixandin, keldabirin.

مردقاندی: پتشانندی، پهلخاندی، که لدا بری
(الحطم، المبعج، المسحق)

Merçiqandî: Petişandî, pelixandî, keldabirî.

مردک: باوه شینک
(الروحه، المهقه)

Merrihk: Baweşînk.

مرد: دهست فهکړی، چاف فهکړی، سره لاندی، حهژ خوه کړی، دهست فره
(السخی، الجواد، الکريم)

Merd: Destvekirî, çavvekirî, serhelandî, hijxwekirî, destfireh.

مردبوڼ: دهست فهبون، چاف فهبون، سره لاندن، حهژ خوه کړن، دهست فره بون
(التجود، التكرم)

Merdbûn: Destvebûn, çavvebûn, serhelandin, hejxwekirin, destfirehbûn.

مردبوڼی: دهست فهبوی، چاف فهبوی، سره لاندی بوی، دهست فره بوی
(الجود، المکرم، المسخی)

Merdbûy: Destvebûy, çavvebûy, serhelandîbûy, dest firhebûy.

مردتو: دهست فهبوی تر، چاف فهبوی تر، سره لاندی تر، حهژ خوه کړی تر، دهست فره تر
(الاکرم، الاجود، الاسخی)

Merdtir: Destvebûytir, çavvebûytir, serhelandîtir, hejxwekirîtir, destfirehtir.

مهژن بون: ماقویل بون، مال خوئی بون، میرزا بون،
کهلمپیر بون

(المتعظم، الکبر، التسود)

Mezinbûn: Maqwîlbûn, malxwêbûn, mîrzabûn,
Gelemperbûn.

مهژن بوی: ماقویل بوی، مال خوئی بوی، میرزا بوی،
کهلمپیر بوی

(المتعظم، الکبر، المسود)

Mezinbûy: Maqwîlbûy, malxwêbûy, mîrzabûy,
Gelemperbûy.

مهژن تر: ماقویل تر، مال خوئی تر، میرزاتر، ناغا تر،
کهلمپیر تر

(الاعظم، الکبر، الاسید)

Mezintir: Maqwîltir, malxwêtir, mîrzatir,
axatir, gelempertir.

مهژن کرن: ماقویل کرن، مال خوئی کرن، میرزا کرن،
کهلمپیر کرن

(المتعظیم، الکبار، التسوید)

Mezinkirin: Maqwîlkin, malxwêkin, mîrzakin,
gelemperkin.

مهژن کری: ماقویل کری، کهلمپیر کری، مال خوئی کری،
میرزا کری

(المتعظم، الکبر)

Mezinkirî: Maqwîlkirî, gelemperkirî, malxwêkirî, mîrzakirî.

مهژنی، مهژناتی: ماقویلی، ماقویلیاتی، کهلمپیری
(العظمه، الکبر، الکبریاء)

Mezinî = Meznatî: Maqwîlî, maqwîliyatî,
gelemperî.

مهژینی، مهژناهی: میرزاتی، مال خوئیاتی
(السیاده، الجلاله، الابه، الفخامه)

Mezinîfî = Meznahî: Mîrzatî, malxwêyatî.

مهژخن: پویج بون، زهعی بون، پهلاچ بون، خارج بون
(التلف، البدد، السرف، الصرف، الهلاک)

Mezixtin: Pwîçbûn, ze'êbûn, pelaçebûn,
xercbûn.

مهژخنی: پویج بوی، زهعی بوی، پهلاچ بوی، خارج بوی
(المتلف، المسرف، المبدر، المصرف، المهلك)

Mezixtî: Pwîçbûy, ze'êbûy, pelaçebûy, xercbûy.

مهزقاندن: گهني کرن

(طبخ البيض على النصف)

Meriqandin: Genîkirin.

مهزقاندی: گهني کری

(طبخ السوائل على النصف)

Meriqandî: Genîkirî.

مهزکب: سه لکا نامانا

(سلة كبيرة للمواعين، دولاب المواعين من العيدان)

Merkeb: Selka amana.

مهزگی: ژبیان

(العمر، الحياه، العیش)

Merg: Jî, Jîyan.

مهزگه موش: توخمهکتی کییای زههرداره، زههرینه،

کییایهکتی ژهرینه

(البیض، من الاعشاب السامة القاتله)

Mergemwîş: Tuxmekê gîyayê jehirdare
jehrîne, gîyayekê jehrîne.

مهزمر: توخمهکتی بهری یه، بهری نهرم وخاف
(الرخام)

Mermer: Tuxmekê berîye, berê nerm û xav.

مهزان: توخمهکتی تراشوکیت ناخی یه
(شجیره مانیه)

Merran: Tuxmekê traşokêt avîye.

مهزیز: توره، ریز، قاقیز

(المراعات، الملاطفه، تعييز)

Merêz: Tore, rêz, vavêr.

مهزموهیت: پیخارنا کهزانیته قوتای وهیاری
(ادم من حب الخضراء المدقوق)

Merremwîl: Pêxarna kezanêt qutay û hêray.

مهژن: گر، زهخم، بوکه

(العظيم، الکبير)

Mezin: Gir, zexim, Boke.

مهژن: ماقویل، ره سپی، کهف خوئی، مال خوئی، میرزا،
کهلمپیر

(الشريف، السيد، كبير القوم)

Mezin: Maqwîl, rihsî, kevîwê, malxwê,
mîrza, gelemper.

مهژی هه‌لهان: مهژی كه‌لین، مهژی رو‌هن بون
(الصبح)

Mejî helhan: Mejî kelin, Mejî ruhinhûn.

مهژی گها پشته:
(النخاع)

Mejêghapîstê:

مهژی رهش: ده‌بەنگ، كه‌ودەن، تێ نه‌كهشتی
(الغبی)

Mejîrreş: Debeng, kewden, têngihiştî.

مهژی رهشی: ده‌بەنگی، كه‌ودەنی، تێ نه‌كهشت
(الغبار)

Mejîrreşî: Debengî, kewdenî, têngihiştin.

مهژی لوبلکی:
(الکاک)

Mejêlwîlkê:

مهژی هه‌شک: سه‌ر رهق، ئازخرو، نه‌قوله، سه‌ر کهش، به‌زدار
(المتعت، العند)

Mejîhişk: Serreq, azxiro, nequle, serkeş, bivizdar.

مهژی هه‌شکی: سه‌ر رهقی، ئازخرویاتیی، نه‌قوله‌یی، سه‌ر کهشی، به‌زداریی
(المتعت، العناد)

Mejîhişkî: Serreqî, azxiroyatî, nequleyî, serkeşî, bivizdary.

مه‌سه‌ب: جه‌ قه‌داننا دا‌قیت کوا
(محل نشر نصحاحات الصید)

Meseb: Cihvedana davêt kewa.

مه‌سه‌ب: نول
(المذهب)

Meseb: Ol.

مه‌ست: سه‌رخه‌ش
(الثل، السكران، التشان، الخمر)

Mest: Serxweş.

مه‌ست بون: سه‌ر خوه‌ش بون
(التسكر، التمل، الانتشاء، الاختمار)

Mestbûn: Serxweşbûn.

مه‌ست بوی: سه‌رخه‌ش بوی
(الخمر، السكر، التمل، التنتشی)

Mestbûy: Serxweşbûy.

مه‌زاختن: بویج کرن، زه‌عن کرن، په‌لاچه کرن، خه‌رج کرن
(الانلاف، الاسراف، التبدید، الاسراف، الاملاک)

Mezaxtin: Pwîçkirin, ze`êkirin, pelaçekirin, xerckirin.

مه‌زاختی: بویج کری، زه‌عن کری، په‌لاچه‌کری، خه‌رج کری
(البدد، المصروف، المسرف، المهلك، المتلف)

Mezaxtî: Pwîçkirî, ze`êkirî, pelaçekirî, xerckirî.

مه‌زخین: بویج بون، زه‌عن بون، په‌لاچه‌بون، خه‌رج بون
(التلف، الهلك، المسرف، المبدد، المصروف)

Mezixîn: Pwîçbûn, ze`êbûn, pelaçebûn, xercbûn.

مه‌زخی: بویج بوی، زه‌عن بوی، په‌لاچه‌بوی، خه‌رج بوی
(التالف، الهالك، المبدد)

Mezixî: Pwîçbûy, ze`êbûy, pelaçebûy, xercbûy.

مه‌زرا: به‌ریه‌ف
(الحوی، الموطنی، الحرم)

Mezra: Berbihav.

مه‌زنگ: تیله، داف
(السلک، التیل)

Mezring: Têle, dav.

مه‌زل: ئوده، ژود
(الفره)

Mezel: Ode, jor.

مه‌زله: توخمه‌کی ئامویری‌ت ساز و ئاوازایه
(الموسیقی)

Mezîqe: Tuxmekê amwîrêt saz û awazaye.

مه‌زله ئان: مه‌زله بیژ، که‌سێ مه‌زلی دبی‌زیت
(الموسیقار)

Mezîqevan: Mezîqe bêj, kesê mezîqê dibêjît.

مه‌ژی: میژک
(المخ، الدماغ)

Mejî: Mêjk.

مه‌ژکوتک: شلکا سه‌ری، کولوفندک، ناف سه‌ر
(البافوخه، الهامه)

Mejkotk: Şilka serî, kulovindik, navser.

مه‌ژکوتکا نه‌رم: ناف چافکا نه‌رم، پشت نه‌نی، ناف سه‌رک
(النماغه، الرماعه، النباغه)

Mejkotka nerm: Nav cavka nerm, piştênî, nav serk.

مهگرتن: وەسا حساب کړن، وەخه‌رساندن
(الفرضيه، الافتراض)

Megirtin: Wesa hisabkirin, wexerisandin.

مهگرتي: مه‌خه‌رساندي
(فرضنا، لو فرضنا، نفرض)

Megirtî: Mexerisandî.

مه‌گه‌ر: ژبلي، ژبژلي
(عدا، غير)

Meger: Jibilî, jibijlî.

مه‌لېه‌ن: چارچوڤه، په‌رواز، كه‌في، دوراك
(الاطار، المحيط، الحاشيه)

Melben: Çarçûve, perwaz, kevî, dorank.

مه‌لېه‌ند: قانه، پتي، په‌رواز، كه‌في، چارچوڤه
(الاقليم، القطر، الاطار، المحيط)

Melbend: Qanc, pinî, perwaz, kevî, çarçûve.

مه‌لېه‌خ: ناشخانه، جه‌ن خارتى، لينان وچيكرنى
(المطبخ)

Melbex: Aşxane, cihê xarnê, lênan û çêkirinê.

مه‌لا: ماموستا، سه‌يدا، پيش نفيز، زانايى ديني
(الامام، المال، العالم الديني للمسلمين)

Mela: Mamosta, seyda, pêşnivêj, zanayê dinî.

مه‌لاتي: كارځي زانينا ديني، پيش نفيزي
(الامامه)

Melatî: Karê zanîna dinî, pêşnivêjî.

مه‌له‌قان: ناف ژهن، نفورقان
(السباح، الفواص)

Melevan: Avjen, niqurvan.

مه‌له‌قان: زېرمك، شاره‌زا، زيخ
(كتابه للشطاره والنبوغ والذكاء)

Melevan: Zîrek, şarza, zîx.

مه‌له‌قاني: ناف ژهنين، نفورقاني
(السباحه، الفوص)

Melevanî: Avjenîn, niqurvanî.

مه‌له‌سين: فه‌لوسان، فه‌نويسان، كويسان
(البلط، التخفي)

Melisîn: Velwîsan, venwîsan, kwîsan.

مه‌له‌سي: فه‌لويساي، فه‌نويساي، كويساي
(المنبطح، المخفي)

Melisî: Velwîsay, venwîsay, kwîsay.

مه‌ست تو: سه‌رخو‌هش تو
(الاسكر، المثل، الاخير)

Mestîr: Serxweştir.

مه‌ست كړن: سه‌رخو‌هش كړن
(الاسكار، الانمال، الاخمار)

Mestkirin: Serxweşkirin.

مه‌ست كړي: سه‌رخو‌هش كړي
(المسكر، المثل)

Mestkirî: Serxweşkirî.

مه‌ستي، مه‌ستيايي: سه‌ر خو‌هش، سه‌رخو‌هشيايي
(السكر، الماله، النشوه، الاختمار)

Mestî = Mestîyati: Serxweş, serxweşiyati.

مه‌سين: كوزكن بلويلى، ناماننن نالانن ين بلويلىك
(الابريق)

Mesîn: Gozkê bilwîlî, amanê avê yê bilwîlîk.

مه‌شقي: خه‌تن لېه‌ر نفيسينن
(نموزج الخط للتمرين عليه والممارسة)

Meşq: Xetê liber nivêsinê.

مه‌شك: كوټي كييانا ماستي، هيژي كييانا
(الوطب، الخضاض، الزفر، السقاء، القربه)

Meşk: Kunê kîyana mastî, hîzê kîyanê.

مه‌شكوټك: ناف سه‌ركا نه‌رم، پيشا نه‌نين
(الهامة، النماغة، اليافوخ، الرماغة، النباغة)

Meşkotk: Navserka nerim, pišta anîyê.

مه‌شكيك: مه‌شكا بچويك، دودانك، شير مه‌شك
(الشكوه)

Meşkîk: Meşka biçwîk, dudank, şîrmeşk.

مه‌لفا: سود، فايده، وه‌ج
(النفع، الصلحة، الفائدة)

Mefa: Sod, fayde, wec.

مه‌قام: ستران، لافژ
(الاغنية)

Meqam: Stiran, lavij.

مه‌قام بيژ: ستران بيژ، لافژ بيژ
(المغنى)

Meqambêj: Stiranbêj, lavijbêj.

مه‌قله: په‌ل دانك، ناماننن په‌لا
(المجره، المنقله)

Meqle: Peldank, amanê pela.

مهك خر: چك كروفر
(المفك)

Memik xirr: Çiçik, gruvir.

مهنتمه: ته تخليتكه چيكه زنابه وكم ستفانك وكردهنين
مته. چكه بسينكي فهكرني فه

(الوشاح، شبه قلاده عريضه من نسيج مرصع)

Mentege: Textlîtekê çekêt jinaye wek stivank
û gerdeniyê htd...çekê bi sîngî vekirnê ve.

مهتهل: قازانا مهزن، ديزا گر

(الطنجرة)

Mencil: Qazana mezin, dîzagir.

مهتهلوك: قازانكا بچمبل، تراوى بچمبل

(السلط)

Mencilok: Qazanka biçimbil, tirarê bi çimbil.

مهتهنيق: بركهقانييا مهزن، هيزكا شهري

(المنجنيق)

Mencenîq: Berdeqaniya mezin, hîzka şerî.

مهته: راهوستاي وتری، تها، نهوتی

(السجور، الراكد، الدسق، الساكن، المثلث)

Mend: Rawestay û tijî, tena, nihijîti.

مهته بون: راهوستان بون، تها بون، نهوتن

(الامتلاء، التركد، التدسق، التسكين، التسجير)

Mendbûn: Rawestanbûn, tenabûn, nihijitin.

مهتهبوى: راهوستانى بوى، تنابوى، نهوتى

(المركد، المسجر، المدسق، المثلث، المسكن)

Mendbûy: Rawestaybûy, tenabûy, nihijîti.

مهتهتو: راهوستانى تر، تها تر، نهوتى تر

(الاركد، الادسق، الاسكن، الاملا، الاسجر)

Mendtir: Rawestaytir, tenatir, nihijîtîti.

مهتهكرن: راهوستاندن، تها كرن، نهاندن، نهوتندن

(التركيد، الاركاد، التدسيق، الاسجار، التملية، التسكين)

Mendkirin: Rawestandin, tenakirin, nihan-
din, nihijandin.

مهته كرى: راهوستاندى، تناكرى، نهاندى، نهوتاندى

(المركد، المدسق، المسكن، المثلث، المسجر)

Mendkirî: Rawestandî, tenakirî, nihandî, ni-
hijandî.

مهلساندن: فهلويساندن، فهنويساندن، كويساندن
(التبط، التخفى)

Melisandin: Velwîsandin, venwîsandin,
kwîsandin.

مهلساندنى: فهلويساندى، فهنويساندى، كويساندى

(المطبخ، المخفى)

Melisandî: Velwîsandî, venwîsandî, kwîsandî.

مهلفه: لهازه، لهازين ناشى مهلاندن

(عته الرحي)

Melxe: Lihaze, lihazê aşê helandinê.

مهلهك: مهلاييكهت، فرشته

(الملائكة)

Melek: Melaîket, frîşte.

مهلكه موت: نوزايل، رح كيش، پيكن مرني، پيلكن مرني

(ملك الموت، عزرايل)

Melkemot: Izraîl, rihkêş, peykê mirinê, pilkê
mirinê.

مهلوكة: سفاله، كورز، تخه، بمرمل، بن كهفش، قهفتا

كيباين كهلهك

(الاياله، الحزمه من العشب ونحوه)

Meloqe: Sivale, gurz, texe, bermil, binkefş,
qefta giyayê kelek.

مهلنگوك: كوكيت چوكيت تدراكين

(الجلجل)

Melingok: Gokêî çokêî tidarekiyê.

مهلهل: جانكي تهنگ

(الشاشه، الكوز، القماش الابيض، الرقيق)

Melmel: Cangê teng.

مهلمع: شهماروين، روينى برينا

(الرمه)

Melhem: Şema rwîn, rwînê birîna.

مهليتگ: بهرفانكى بچويكا

(الحرف، ذراعہ الطفل)

Melîtk: Bervankê biçwîka.

مهك: چك، گوھان

(الذى، النهد)

Memik: Çiçik gohan.

مهدهری: بهره‌فانیاتی، بهره‌فانی
(الشفاعة، الدفاع)

Mehderi: Berevanîyatî, berevanî.

مه‌حسویه: پراسبا تشتی، سویی بلند، خیجا بل
(الضلع، الخط الناقی، البارز)

Mehswîle: Pirasîya tiştî, swîyê bilind, xîça bel.

مه‌ر: مار، شوی
(النكاح، المهر، الصداق)

Mehir: Mar, şwî.

مه‌ر یون: مار یون، شوی یون
(التناكح، التزواج)

Mehirbûn: Marbûn, şwîbûn.

مه‌ه‌ریوی: مار یوی، شوی یوی
(المنكوح، المزوج)

Mehirbûy: Marbûy, şwîbûy.

مه‌ه‌رتل: مارتل، شوی تر
(الانكح، الأزوج)

Mehirtir: Martir, şûtir.

مه‌ه‌رکین: مارکین، شوی کین
(الانكاح، التناكح، التزويج)

Mehirkirin: Markirin, şwîkirin.

مه‌ه‌لور: به‌را ببوعز، راژیرکا بمرک وریشک
(الطنفس، الزولیه، السجاد)

Mehfwîr: Berabiboxez, rajêrka bimirk û rîşik.

مه‌ه‌ه‌یران، مه‌ه‌ه‌یران: دل ره‌شیا ژنا نافز ژهنده زاد و
خارنا، دل ره‌شیا نافزیی
(الوحام)

Mehbwîran = Meheyran: Dilreşîya jina aviz
jihinde zad û xarna, dilreşîya avizîyê.

مه‌ه‌وگ: چلمیرا ده‌رگهی، بشتفانا ده‌ری، دارئ دائیخستنا
ده‌رگهی

(التراس، القفل، متراس الباب)

Mewk: Çilmêra dergehî, piştavana derî, darê
daêxistina dergehî.

مه‌ی: نه‌ره‌ق

(الخمز، الراج، النبذ، الصهباء)

Mey: Ereq.

مه‌ندی، مه‌ندیاتی: راومستانی، تنایینی، تناتی، نه‌ژنتی
(الركود، الدسق، السكن، الجره، الملقن، الملى)

Mendi = Mendîyatî: Rawestatî, tenaynî, tenatî,
nihijtinî.

مه‌ندال: بچویک، زاو، سافا
(الصبي، الطفل)

Mendal: Biçwîk, zaro, sava.

مه‌ندال: لاندک، دیدیک، جولاندک
(المهد)

Mendal: Landik, dêdîk, colandîk.

مه‌ندف: عویر، زک، تیر
(البطن المنتفخ)

Mendef: Owîr, zik, têr.

مه‌ندئ: توخه‌کتی گییاییت کویفی به‌دکن ناف ژاژی دا
(صنف من العشب يؤكل مع البیهه)

Mendê: Tuxmekê gîyayêt kwîvîye diken nav
jajî da.

مه‌نگه: خورکومان، برغی، لیک وه‌ریادی
(اللؤلؤ، البرغی، الاسطوانه، اللؤلؤ)

Mengene: Xurkuman, bîrxî, lêkwerbaday.

مه‌نگه‌نا ستوی: باسکتی ستوی
(اسطوانه الرقبه)

Mengenastwî: Baskê stwî.

مه‌نی: نافا گوینیلن، نافا په‌رینن
(النفط، المنى)

Menî: Avaguhnêlê, ava perrînê.

مه‌ه: مانگ، هه‌ف، ماه، سه‌ روز
(الشهر، القمر)

Meh: Mang, heyv, mah, sihroj.

مه‌ه: میجا په‌ژئ سبی، به‌لندیر
(الشاه، النعجه)

Meh: Mêya pezê spî, belindîr.

مه‌ه‌ین: توخه‌کتی په‌ژئ سبی
(الضأن خلاف الماعز)

Mehîn: Tuxmê pezê spî.

مه‌ه‌ه‌ر: به‌ره‌فان
(الشفیع، الدافع)

Mehder: Berevan.

مەيىن: قەرسىن، بەستىن، لىك ئالھان، تىرىبون، لىتە بون
(الغز، الخزان، التجمد، الانجماد)

Meyfn: Qerisfn, bestin, lēkalhan, tīrbūn, lītebūn.

مەيىن: تىرىبون، لىك ئالھان، لىتە بون
(الرق، الرطب، الروب)

Meyfn: Tīrbūn, lēkalhan, lītebūn.

مەيى: تىرىبى، قەرسى، لىك ئالھاي، لىتە بى
(الرشى، الجامد، الخائر، الرائب)

Meyf: Tīrbūy, qerisf, lēkalhay, lītebūy.

مەياندن: قەرساندن، بەستىن، تىركىن، لىتەكرىن
(الرب، التجميد، القرش، الارئاب، التخثير، الاختار)

Meyandin: Qerisandin, bestin, tīrkin, lītekin.

مەياندى: قەرساندى، بەستى، تىركى، لىتەكرى
(الخش، المجد، المروب، المرثى)

Meyandf: Qerisandf, bestf, tīrkirf, lītekirf.

مەيىمىنك: تۇخمەكى دەمبايە
(القد، الشادى)

Meymwīnk: Tuxmekē dehbaye.

مى: دۇ ئىرى، نىم، دۇ بەلىن، نەۋتى، داچى، دۇن
(الانى)

Mē: Dijf nērf, nizim, dijf belīyē, nihijtf, daçūy, jīn.

مى بون: نىم بون، داچون، نەۋتن، دۇن بون
(التانيث)

Mēbūn: Nizimbūn, daçūn, nihijtin, jīnbūn.

مى بى: نىم بى، داچى، نەۋتى، دۇن بى
(المونث)

Mēbūy: Nizimbūy, Daçūy, Nihijtf, Jīnbūy.

مى ق: نىم ق، داچى ق، نەۋتى ق، دۇن ق
(الانث)

Mētir: Nizimtir, daçūytir, nihijftir, jīntir.

مى كىن: نىم كىن، دائىنان، دۇن كىن
(التانيث)

Mēkirin: Nizimkirin, daīnan, jīnkirin.

مى كى: نىم كى، دائىناي، دۇن كى
(المونث)

Mēkirf: Nizimkirf, daīnay, jīnkirf.

مەيتىر: دەۋار، دەۋارى ھەسپىن
(الخيول، الدواب)

Meytir: Dewar, dewarē hespīn.

مەيتىرۋان: سەخبىركى دەۋارا
(السانس)

Meytirvan: Sexbêrkerē dewara.

مەيتىرۋانى: كارى سەخبىرا دەۋارى
(خدمه الدواب، مداره الدواب، تربيه الدواب)

Meytirvanf: Karē sexbêra dewarī.

مەيخانە: خانىن قەخارنا مى، جەن مى قەخارنى
(الحان، الخماره)

Meyxane: Xanīyē vexarna mey, cihē mey vexarnē.

مى خور: كەس مى قەدخوت، نەرق قەخور
(الخمار، المدمن)

Meyxwer: Kesē mey vedixot, ereqvexwer.

مى خور: مى قەخارن، نەرق قەخارن
(الادمان)

Meyxwer: Meyvexarin, ereqvexarin.

مەيدان: قاد، زاك، كاخ، بەنگە، دەشتك
(المسافه، المجال، الفضاء، الساحه)

Meydan: Qad, zak, kax, bengih, deştik.

مەيدان دان: زاك دان، دەرفەت دان
(فسح المجال، الامهال، المهله)

Meydan dan: Zakdan, derfetdan.

مى فروش: نەرق فروش
(الخمار)

Meyfiros: Ereq firos.

مەياف: بەندەر، بوغاز، دەراف، جەن ئافا نەرم وتەك
(الرفه، الميناه)

Meyav: Bender, boxaz, derav, cihē ava nerm ū teng.

مەيىك: كونا قويچىكىن كىردانن، بەندوشك
(العري، المروه)

Meyfk: Kuna qupçkē girēdanē, bendoşk.

مەيىنا رۋىنى: قەرسىنا رۋىنى
(الجمس)

Meyīna Rwīnf: Qerisīna rwīnī.

Mêrkirin: Wêraykirin, dilmukumkirin.	مێرکێن: وێرای کێن، دل موکوم کێن (التشجيع، التجسير، التجري)
Mêrkirî: Wêraykirî, dilmukumkirî.	مێرکێر: وێرای کێر، دل موکوم کێر (المشجع، المجرس، المجرى)
Mêrîni = Mêratî: Wêranî, dilmukumî.	مێرینى، مێراتى: وێرانى، دل موکومى (الرجولة، الشجاعة، الجراءة، الجساره)
Mêrbaşî: Xweşmêr, mêrçak, têheyî.	مێر باش: خوێش مێر، مێر چاک، تێ هه‌بى (الليس، الشجاع، الصنديد، الباسل، المغوار)
Mêrbaşî: Xweşmêrî, mêranî, merçakî, teheyatî.	مێر باشى: خوێش مێرى، مێرانى، مێرچاکى، تێ هه‌باتى (الليس، الشجاع، البساله، الصلاح)
Mêrçakî: Mêrbaşî, xweşmêr, têheyî.	مێرچاک: مێر باش، خوێش مێر، تێ هه‌بى (التجيد، الليس)
Mêrçakî: Mêrbaşî, xweşmêrî, teheyatî.	مێرچاکى: مێر باشى، خوێش مێرى، تێ هه‌باتى (التجده، الليس)
Mêrser: Têheyî.	مێر سه‌ر: تێ هه‌بى (المقدام، البطل، الباسل)
Mêrserî: Têheyatî.	مێر سه‌رى: تێ هه‌باتى (الاقدام، البطوله، البساله)
Mêrkuj: Xwînêj.	مێر کۆژ: خوین پێژ (السفاک، السفاح، الفتاک، القتال)
Mêrkujî: Xwînêjî.	مێر کۆژى: خوین پێژى (السفک، الفتک، القتل)
Mêrxas: Mêrçak, mêrbaş, xweşmêr.	مێر خاس: مێرچاک، مێر باش، خوێش مێر (الباسل، الشجاع)
Mêrxasî: Mêrçakî, mêrbaşî, xweşmêrî.	مێر خاسى: مێرچاکى، مێر باشى، خوێش مێرى (البساله، الشجاعه)

Mêyatî: Mîyayî: Nihijîni, jinîni, nizmîni, daçûnî.	مێياتى، مێيائى: نيهژتى، ژينى، نزماتى، داجونى (الانوثه)
Mêyatî = Mîyayî: Nihijîni, jinîni, nizmîni, daçûnî.	مێت: هه‌لجێن (المص، المعد، الامتصاص)
Mêtin: Helçînî.	مێتى: هه‌لجنى (المص)
Mêti: Helçînî.	مێتک: هه‌لجێک (المصاص)
Mêtik: Helçînk.	مێتک: پێفک، پێفکه که دبیت ١٠٠سم ١٠٠م (المتر)
Mêtir: Pîvik, pîvkeke dibî 100 sm, 1000mm.	مێده: سه‌فه، که‌فلێ زادى، له‌سه‌ر خوێن، راژێرکا خاړنێ (الصبيره، المزود، الخوان، السفره، المانده)
Mêde: Sifre, kevlê zadî liser dixon, rajêrka xarnê.	مێر: نێر، زه‌لام (الرجل، المرء)
Mêr: Nêr, zêlam.	مێر: مێرێ ژنکێ (الزوج)
Mêr: Mêrê jînkê.	مێر: وێرک، دل موکوم (شجاع)
Mêr: Wêrek, Dilmukum.	مێرپوێ: وێران بوێ، دل موکوم بوێ (التشجيع، التجسير، التجري)
Mêrbûn: Wêranbûn, dilmukumûbûn.	مێرپوێ: وێرای بوێ، دل موکوم بوێ (المشجع، المجرس، المجرى)
Mêrbûy: Wêraybûy, dilmukumûbûy.	مێر تێر: وێرای تێر، دل موکوم تێر (الارجل، الاشجع، الاجسر، الاجره)
Mêrtir: Wêraytir, dilmukumtir.	

میروی خوهر: حیوانه خارنا وی میروی نه
(آکله النمل، حیوان)

Mêrwîxwer: Hêwaneke xarna wî mêrwîne.

میريت میشا: میشا نیره یا هنگلینی
(الرجل، ذکر النحل)

Mêrêt Mêşa: Mêşa nêre ya hingvînî.

میژه: دهکه، دوشک، ستیرک
(المنضده)

Mêze: Deke, duşk, stêrk.

میژمر: جاجمک، توخمهکتی، راژیرکایه، بتهفنی چیدکهن،
بسهر خوهدهن

(الجمجم، السجاده، البطانيه)

Mêzer: Cacimk, tuxmekê rajêrkaye bitevnî
çêdiken biser xwe dadiden.

میژه: بریخ خوهدان، تماشه، دیتن، میژهکرن، بریخ خوهدان
(النظر، المشاهده، التفقد)

Mêze: Berê xwedan, temaşê, dîtin, mêzeki-
rin, berêxwedan.

میژ: دوبر، کهن، پێشی، بریخ، بریدا
(القديم، البعيد، الرجع، الزمن الطويل، التاريخ)

Mêj: Dwîr, kevin, pêşî, berê, berêda.

میژی، میژو: دهمن کهن وچری، دوبروک، کهنار
(التاريخ)

Mêjî = Mêjû: Demê kevin û çûy, dwîrok, kevnar.

میژی، میژاتی، میژباتی: دوبری، دوبراتی، کهنی، کهناتی.
کهناری، پێشین

(الامد، السابق، القدم، السالف، الرجع، الزمن البعيد)

Mêjt = Mêjatî = Mêjtyatî: Dwîrî, dwîratî,
kevnî, kevnatî, kevnarî, pêşîn.

میژک: مزی
(المخ، الدماغ)

Mêjik: Mejî.

میژمیژوک: کولیلکه که مروف دمیزیت نافه کا شربین یاتی
توخمهکتی کولیکیت ناف شربین
(اللسان، صنف من الاعشاب)

Mêjmêjok: Kulîlkeke mirov dimêjît aveka
şîrîn yatê, tuxmekê kulîlkê av şîrînî.

میژ زلفک: شورک، سورک، بوتکابانی
(الميزاب)

Mêr zîvk: Şurk, surk, botkabanî.

میژک: میژ، زهلام، ئیزدی دبێژنه شیطانی
(الرجل، الرجل، الشيطان)

Mêrik: Mêr, zêlam, Êzidî dibêjne şeytanî.

میژک: زیور، چیمه، چرک، باغ
(الروضه، الودیفه، الودیفه، الفردوس)

Mêrg: Zwîr, çîmen, çîrk, bax.

میژگا چهراندی: چیمهکتی قهفاندی
(الانف)

Mêrga çerandî: Çîmenê qefandî.

میژگا بخوناف: میژگا تەر و تول و بناف
(الخصيله، النقمه، الروضه)

Mêrga bixunav: Mêrga ter û tol û bi av.

میژ گیشک: زیورک، چرک، چیمهکتی بچورک
(النفاة)

Mêrgîşk: Zwîrk, çîrk, çîmenê biçwîk.

میژوک: توخمهکتی حیوانیت کویفی به وهک میشا هنگلینی،
تخلیتهکتی هنگلینی چیدکهن
(الوضع، النحل البری)

Mêruk: Tuxmekê hêwanêt kwîwîce wek mêşa
hingvînî, texlîtekê hingvînî çêdiket.

میروی: توخمهکتی حیوانیکیت بچویکه پیکه دژین دکونهکتی
قهپیکه شول دکهن، گهلهک رهنک و تهخلیتن
(النمل)

Mêrwî: Tuxmekê hêwankêt biçwîke pêkve
dijîn dikunekêve pekve şoldiken, gelek reng
û texlîtin.

میروی زهرک: توخمهکتی میروییت بچویکن رهنک زهرن
(الزفراق، السمسم)

Mêrwîzerk: Tuxmekê merwîet biçwîkin reng
zerin.

میروییا بیهی: تهخلیتهکتی میروییا به ژ کونێ دهوناکهفن،
هتا جهی وئ تەر نهیت
(الوق، الرمه، الدعاهه)

Mêrwîyaberr: Texlîtekê mêrwîaye jikunê
dernakevin heta cihê wê ter nebit.

میش خورک، میش خورینگ، توخمکئی تبرکایه میشا
دخوت

(الوروار، صنف من الطیر)

Mêşxwerk = Mêşxorînk: Tuxmekê teyrkaye,
mêşa dixot.

میش دويدان: دوکيل دانا میشن دهمی هنگفین برینئ
(الایام، الشتار، الاوم للنحل)

Mêşdwîdan: Dukêldana mêşê demê hingvîn
brrînê.

میشا کسک: پیشکا کسک
(اللقاع، العنتر)

Mêşakesk: Pêşka kesk.

میش و مور: زنیوهریت هویرومویر
(الحشرات، الهوام)

Mêş û mor: Zinêwerê hwrûmwîr.

میش مرئ: میشا هنگفینی یا مالا وئی کمباغ وبرهای.

دیژنه مروقی بئ چاره ئی

(النحل الهالك ویکنی للمرء الضعیف النحل العاجز)

Mêşmirî: Mêşa hingvîni ya malawê kimbax
û birhay, dibêjne mirovê bê çare jî.

میشان: میهفان، کسئ دهراعی بهیت مالا مروقی
(الضیف)

Mêvan: Mehvan, kesê deramî bihêt mala
mirovî.

میشانئ، میشان داری: گازیکرنا زاد خارنئ
(القرى، الضیافه، الولیعه)

Mêvanî = Mêvandari: Gazîkirina zad xarnê.

میشان حوین: کسئ نان دهم وخودان کوچک
(القاری، المقرئ، المضیاف)

Mêvanhewîn: Kesê nandeh û xudan koçik.

میشان حواندن: نان دهمی

(القرئ، الاستضافه، الاستقراء)

Mêvanhewandin: Nandehî.

میشان خانه: کوچک، مهزه لا میهفانا، نوتیل
(المضافه، المضیفه، الغندق، الخان)

Mêvanxane: Koçik, mezela mêhvana, otêl.

میژوک: مهلچنوک
(المصاص)

Mêjok: Helçinok.

میژاندن: شیردان
(الارضاع، الرضع)

Mêjandin: Şîrdan.

میژاندئ: شیردای
(الرضیع، المرضع)

Mêjandî: Şîrday.

میژای: تشتئ شیر ئی میئئ
(المصاص، الراضع)

Mêjay: Tîştê şîr jê mêtî.

میژو ژان: زانایئ دیروکا کفتار، کفن زان، پیشین زان،
دیروک زان
(المورخ، عالم التاريخ)

Mêjozan: Zanayê dwîroka kevnar, kevinzan,
pêşînzan, dîrokzan.

میش: میشا هنگفینی
(النحل)

Mêş: Mêşa hingvîni.

میش: پیشک، پیشکا رهش، زنیوهرئ بچوک بئ بهر
(الذباب)

Mêş: Pêşik, pêşka reş, zinêwerê biçwîk yê
biperr.

میشا هنگفینی
(النحل)

Mêşahingvîni:

میشه رشک: پیشک
(الذباب)

Mêşerreşk: Pêşik.

میشا پسپ: میشا هنگفینی لدویف دریزایا سهله میشکن
ددانیت نهکو شانیت خر بهلئ شانیت بهردرئژ چیکت
(السلیق، ما بیئنی النحل من العسل فی طول الخلیه)

Mêşabisîp: Mêşa hingvîni li dwîv dirêjîya
selemêşkê didanît neku şanêt xir belê şanêt
ber dirêj çêket.

میش کوژک: نامویرئ میش کوژنئئ
(المقدمه، المنشه، الذبه)

Mêşkujk: Amwîrê mêş kujtinê.

میلاقی: توخمه کین هر میکیکت هافیئنی نه کهلهک دباش و دگرن
(صنف من العرموض الفاخر)

Mēlaqī: Tuxmekê hirmîkêt havînê ne gelek
dibaş û digirin.

مى ناف: نافی من، نافی زنیئنی
(الاسم المؤنث)

Mēnav: Navê mê, navê jinî nê.

میھنان: میقان، کەسێ سەرا مروونی ددەت
(الضيف)

Mēhvan: Mēvan, kesê sera mirovî didet.

میھنانی: داخازکرنا زاد خارننی
(القری، الضیافه، الولیمة)

Mēhvanî: Daxazkirina zad xarnê.

میھنان داری: میھنان خازی
(الاستضافه، الضیافه، الولیمة، القری)

Mēhvandarî: Mēhvan xazî.

میھنانیا خومال: خازتنا دەست نیشان کری، بو خارننی
(النری، الدعوه الخاصه)

Mēhvanîya xumal: Xaztina dest nişan kirî
bo xarnê.

میھنانیا گشتی: داخازکرنا هەر کەسێ بهیئت بو خارننی،
داووت نەبی

(الجلی، الدعوه العامه)

Mēhvanîya gıştî: Daxazkirina her kesê bihêt
bo xarnê, dawet nebî.

میھنان خانە: ئوتیل، کوچک، خانەقا
(المضافه، المضيفه، الفندق، الخان)

Mēhvanxane: Otêl, koçik, xaneqa.

میھنان حەوین: خودان کوچک، نان دەه
(المضيف، المضيفه، المقری)

Mēhvanhewîn: Xudan koçik, nandeh.

میھنان حەواندن: نان دەهی
(القری الضیافه، الاستضافه)

Mēhvanhwindin: Nandehî.

میھنەت: دوشاف
(الدبس)

Mēhfet: Doşav.

میھنانیا خومال: گازیکرنا کەسێ مەعلوم بو زادی، میھنانی
خازتی و دەست نیشان کری
(النقری، ضد الجفلی)

Mēvanfyaxumal: Gazikirina kesê me' lom bo
zadî, mēvanê xaztî û dest nişankirî.

میھنانیا گشتی: داووت نەبی، گازیکرن و نان دانا بو هەر
کەسێ بهیئت
(الجلی، الولیمة)

Mēvanîya gıştî: Dawet nebî, gazikirin û
nandana bo her kesê bihêt.

مى کە: کەوئى مە، ماکەو
(الغیراء، انثى الحجل)

Mêkew: Kewê mê, makew.

میکووک: نامویرئ ئینان و برنا دالفا تەفنی
(النول، الموکوک)

Mêkwîk: Amwîrê înan û birna dava tevî.

میکووک: گیپایەکه رهیت وی دکەلین و ناکا وی قەدخون
(السوس، صنف من الاعشاب الطبيه، يشرب ماء عرقه)

Mêkwîk: Giyayeke rihêt wî dikelînin û awa
wî vedixon.

مى گورک: گورکى مە
(الذنبه)

Mêgurg: Gurgê mê.

میل میلافا: نەروژ، روژا سەرتی سالتی
(موسم النوروز)

Mêlmêlawa: Newroz, roja serê salê.

میلاکا رەش: میلاکا خوین باقر کرئنی
(الکبد، العلاق)

Mêlaka rēş: Mêlaka xwînpaqqîjirinê.

میلاکا سوز: سە، سەها سوز
(الرنه)

Mêlaka sor: Sih, Siha sor.

میلاک: میلاکا رەش یا خویننی
(الکبد)

Mêlak: Mêlaka rēş ya xwî nê.

میلاکی: رەنگی میلاکی
(لون الرنه)

Mêlakî: Rengê mêlakê.

مڙو: دارا تری
(الکرم)

Mêw: Dara tirî.

مڙوڙ: تریڻ هڻک کری
(الزبيب)

Mêwtj: Tiryê hişkîrî.

مڙوڙا رهڻ: تریڻ رهڻ هڻک کری
(الوین، الوینه)

Mêwtja reş: Tiryê reşê hişkîrî.

م:
(ضمیر الفرد المتکلم)

M:

مڙا: دکاک، درامت، پسگور و مسگور، خرت ومرت
(البضاعة، المتاع)

Mita: Dikak, dramet, pisgur û misgur, xirt û mirt.

مت: بڻ دهنک، کڙ، هڻ، هوش
(الساكن، الصامت، الهادئ، المخترم)

Mit: Bêdeng, ker, hiş, huş.

مت ڀون: بڻ دهنک ڀون، هڻ ڀون، کڙ ڀون، هوش ڀون
(التسكين، الصمت، التخصت، التهدئه، التخترم، التسکت)

Mitbûn: Bêdengbûn, hişbûn, kerbûn, huşbûn.

مت ڀوی: بڻ دهنک ڀوی، هڻ ڀوی، کڙ ڀوی، هوش ڀوی
(المسكن، المسكت، المصمت، المنصت، المهدئ، المتخترم)

Mitbûy: Bêdengbûy, hişbûy, kerbûy, huşbûy.

مت ٿو: بڻ دهنک ٿو، هڻ ٿو، هوش ٿو، کڙ ٿو
(الاسكت، الانصت، الاصمت، الاهدأ)

Mittir: Bêdengtir, hiştir, huştir, kertir.

مت کڙڻ: بڻ دهنک کڙڻ، هڻ کڙڻ، هوش کڙڻ، کڙ کڙڻ
(الاسكات، الاصمات، الانصات، الاهداء)

Mitkirin: Bêdengkirin, hişkirin, huşkirin, kerkirin.

مت کڙی: بڻ دهنک کڙی، هوش کڙی، کڙ کڙی، هڻ کڙی
(المنصت، المسكت، المصمت، المهدئ)

Mitkirî: Bêdengkirî, huşkirî, kerkirî, hişkirî.

متی، متیڻی، متیڻی: بڻ دهنکی، بڻ دهنکیڻی، هوشی، هوشیڻی
(السلکون، الصمت، الانصات، السلکون، الفترمه، الصموت)

Mitf = Mitfyatf = Mitfnf: Bêdengî, bêdengiyatî,

hişî, hişiyatî, kerî, keratî, huşyatî.

مت ڀونا ترستی: کڙ ڀون
(الاسباط، الفترمه)

Mitbûna tirsê: Kerbûn.

متک: کڙی ٻڙوکی
(الشنن الصغير، الکعب الصغير)

Mitik: Kabê biçwîk.

متاره: شول ڙ پيش شولی ڦه، کار ڙ پيش کاری ڦه، پالہ تی، بیالہ تی

(المقايضة فی العمل، عمل بعمل، عمل بدنی مقابل عمل بدنی مشابه)

Mitare: Şol jipêş şolîve, kar jipêş karîve, Paletî, bipaletî.

مٿی: چوریک، ڦلس، چاف تاري، چونیز
(المقتر، المنطوى، المنفلق)

Mitq: Çurîk, qels, çavtarî, çunîz.

مٿلی، مٿلیڻی: چوریک، ڦلسیڻی، چونیز
(القدر، الانطواء، الانفلاق، الاقتار)

Mitqf = Mitqfyatf: Çurikî, qelsiyatî, çunîzî.

مجد: درست، معیڻ، ښه ڄه
(الاکيد، الحریص، الاصم، المصر، الحق)

Micid: Drist, me`yen, binecih.

مجد ڀون: ښه ڄه ڀون، راستي ڀون
(التأكد، التحرص، التصور، التحقق)

Micidbûn: Binecihbûn, rastîbûn.

مجد ڀوی: ښه ڄه ڀوی، راست ڀوی
(الاکد، المصر، المصحح، المحرص، المحقق)

Micidbûy: Binecihbûy, rastbûy.

مجد ٿر: ښه ڄه ٿر، راستي ٿر، معیڻ ٿر
(الاکد، الامر، الاحرص، الاصم، الاحقق)

Micidtir: Binecihtir, rastîtir, me`yentir.

مجد کڙڻ: راستي کڙڻ، ښه ڄه کڙڻ، درست کڙڻ، معیڻ کڙڻ

(التکید، الاحراص، التصحيح، الاصرار، التحقيق)

Micidkirin: Rastîkirin, binecihkirin, dirist-kirin, me`yenkirin.

مجد کڙی: راستي کڙی، ښه ڄه کڙی، درست کڙی، معیڻ کڙی

(المصر، المؤکد، المصحح، المحرص، المحقق)

Micidkirî: Rastîkirî, binecihkirî, diristkirî, me`yenkirî.

مخ: ناهن بزکا، قوتن بزکا، تشتن بزکا
(الدم، الغذاء، المادة الغذائية، المغذي)

Mix: Ahê bizika. qûtê bizika, tiştê bizika.

مخابن: تحم
(الاسف، الوبخ، الوبس)

Mixabin: Tehem.

مخابنی: تحمی
(التأسف)

Mixabinî: Tehemî.

مخل: کەفەر، جەئە ئفسەن و بێهەن دانا تەرش و بەزێ لچولی
ولەدەرە
(الدمه، المراح، المنكس)

Mixel: Gever, cihê nivistin û bêhin dana terş û
pezî li çolî û derve.

مخداز: زکادار، بزاخ
(المغذي)

Mixdar: Zikadar, bizax.

مخەن: خودان زکا
(المغذي)

Mixîn: Xudan zika.

مخەلا حیشترە
(الناخ)

Mixela hêştira.

مخەلا کویلییا: کوفک، کەفەر، لەمەند
(الكناس)

Mixela kwîvîya: Govik, geviz, lehend.

مخمخین: کەرم بونا دناف خوەدا، کەل بونا دناف خوەدا،
قەمخین، کەرمخین، قەمهان، قەمیان
(الحراره الذاتية، السخونه، الباطنيه، الذاتية، الاحتراق
الذاتي)

Mixmixîn: Germbûna dinav xweda, kelbûna
dinav xweda, qemixîn, germixîn, qemhan,
qemyan.

مخمخنی: دناف خوەدا کەرم و کەل بوی، کەرمخی، قەمهای،
قەمهای، قەمخی
(المسخون ذاتيا)

Mixmixî: Dinavxweda germûkelbûy, germixî,
qemhay, qemyay, qemixî.

مجیدی، مجیدیاتی: راستیاتی، بێجەیی، بێجەییاتی، درستی،
مەعینەنی

(التوكيد، الاصرار، الحرص، الصحه، الحقيقه)

Micidî = Micidîyatî: Rastîyatî, binecihî, bi-
nicihiyatî, dristî, me`yenî.

مەجەور: خولامێ مەزگەفتی، کارکەرێ مەزگەفتی
(خادم المسجد)

Micewir: Xulamê mizgeftê, karkerê mizgeftê.

مەج: گرتن، پێکەدان، دانێخستن، تەیان، پێکەنان
(القبض، الفلق، السد، الوصد، الطبق)

Miç: Girtin, pêvedan, da êxistin, tepan, pêk-
venan.

مجان: داکەتن، تەیان، پێکە دان، هاتنە نیک
(الانقباض، الانغلاق، الانسداد، الانطباق، التوصل، التطبيق)

Miçan: Daketin, tepan, pêkvedan, hatineêk.

مچای: گرتی، پێفەدای، تەپای، هاتی نیک داکەتی،
داخستی

(المقبوض، المغلق، المسدود، الموصل، المطبق)

Miçay: Girtî, pêveday, tepay, hatî êk, daketî,
daxistî.

مچاندن: گرتن، پێکە نان، لیکدان، نینان نیک، پێفە دان
(الانقباض، الاغلاق، الاطباق، الايصاد، الاسداد، التسديد)

Miçandin: Girtin, pêkvenan, lêkdan, înanêk,
pêvedan.

مچاندی: گرتی، پێکە دای، داکەتی، ئینای، نیک پێفە دای،
دانێخستی

(المقبض، المطبق، المسدود، الموصل، المغلق)

Miçandî: Girtî, pêkveday, daketî, înayêk,
pêveday, daexistî.

مچوینک: نامویرێ موی هەلکێشانێ
(القبض، الملقط)

Miçwînk: Amwîrê mwî helkêşanê.

مەحس: نامویرێ خوراندنا دەواری
(الفرجون)

Mihes: Amwîrê xurandina dewarî.

مخ: پش، هەوس، سەفک خاف، بێ زاخ
(الهش، الهشاش)

Mix: Piş, hews, sivik, xav, bêzax.

مراوگرى: لهوتاندی، پیس کری، تەریف کری، دوژین کری
(الحرم، المنجس، الجیف، المفطس، القذر)
Mirarkirî: Lewitandî, pîskirî, terêfkirî, dujînkirî.
مراو، مراویاتی: لهوتینی، پیساتی، پیسی، تەریفی، دوژینی،
دوژینیاتی، لهوتینی
(الحرم، النجاسة، القذارة، الجيف، الفطيسه)
Mirarî = Mirarîyatî: Lewitînî, pîsatî, pîsî terêfî,
dujînî, dujîniyatî, lewitînî.
مراوی: توخمهکتی موهرکیت خودان بهایه، موریکیت بنرخه
(الحضض، اللؤلؤ)
Mirarî: Tuxmekê mohrikêt xudan bihaye,
morîkêt binirxe.
مراگ: بوغغ، پویرت، ریشک
(القدر، الخمل، الزغب، النخض، الزئبر)
Mirk: Boxez, pwîrt, rîşik.
مراومگ: توخمهکتی تریئ بهیارا به
(العنب البری)
Mirmirk: Tuxmekê tiryê beyaraye.
مراویون: مرنا په زو حیوانی بی سه زئ کړن
(الموت حتف الان للحيوان)
Mirrabûn: Mirna pez û hêwanî bê ser jêkirin.
موم، مولن: بربر، برین، هوم هور، هورین، دهنگی ناگری،
دهنگی فوینی، پیرپ
(هدیر الهواء، اچج النار، ازیز الطائره)
Mirmirr = Mirrên: Birrbirr, birrên, hurrhurr
hurrên, dengê agirî, dengê frînê, pîrpîr.
مورن: بئ رح یون، سهکتین، نلف یون، تهرمین
(الموت، الوفاء)
Mirin: Bêrihbûn, sekitîn, nelivbûn, temirîn.
موی: بئ رح، نلف، سهکتی، تهرمی
(المیت، المتوفی)
Mirî: Bêrih, neliv, sekitî, temirî
مراوندن: نلف کړن، کوژتن، تهراندن
(الامات)
Mirandin: Nelivkirin, kujtin, temirandin.
مراندی: نلف کری، کوژتی، تهراندی
(المعیت)
Mirandî: Nelivkirî, kujtî, temirandî.

مخمخاندن: گهرمخاندن، قهماندن، قهخاندن
(التسخين الذاتی)
Mixmixandin: Gerimixandin, qemandin, qe-
mixandin.
مخمخاندی: گهرمخاندی، قهخاندی، قهماندی، قهماندی
(اللسخن ذاتیا)
Mixmixandî: Germixandî, qemixandî, qemandî,
qemyandî.
مدهوک: کران کرک، جره کیش، ههف رک، ههف تنگ
(السد، الخضم، العاکس، المنافس، المتحدی)
Miderrik: Kirrankirik, cirrekêş, hevrrik, hevteng.
مدهوکی، مدهوکاتی: کران کرکی، جرهپینی، ههف رکی،
ههف تنگی
(المنافسه، الضديه، التحدي، الخصومه، العكس)
Miderrikî = Miderrikatî: Kirrankirkî, cirreyînî,
hevrrikî, hevtengî.
موج: چهکوچتی بهر پهخاندنن، میرکوچتی بهر شکاندنن
(الماصق، المراع، الخنزاره)
Mirc: Çekçê ber pelixandinê, mîrkutê ber
şikandinê.
موج موج، مرچین: دهنگی ماچ کرنن، دهنگی رامویسانن
(صوت القبله، صوت اللمظ)
Mirçmirç = Mirçên: Dengê maçkirinê, den-
gê ramwîsanê.
مراو: پیس، تەریف، دوژین، لهوتی
(الحرام، النجس، القذر، الجيف، الفطيس، القذر، المحرم)
Mirar: Pîs, terêf, dujîn, lewitî.
مراو بون: لهوتین، پیس بون، تەریف بون، دوژین بون
(التحريم، التنجس، التقتذر، التفطس، التجيف)
Mirarbûn: Lewitîn, pîsbûn, terêfbûn, dujînbûn.
مراو بوی: لهوتی، پیس بوی، تەریف بوی، دوژین بوی
(الحرم، المجيف، المفطس، المنجس، المقدّر)
Mirarbûy: Lewitî, pîsbûy, terêfbûy, dujînbûy.
مراوتر: لهوتی تر، پیس تر، تەریف تر، دوژین تر
(الاحرم، الانجس، الاجيف، الافطس، الاقذر)
Mirartir: Lewitîtir, pîstir, terêftir, dujîntir.
مراوگرین: لهوتاندن، پیس کړن، تەریف کړن، دوژین کړن
(التحريم، التجيف، التفطس، التقذير، التنجيس)
Mirarkirin: Lewitandin, pîskirin, terêfkirin,
dujînkirin.

مروئی: مرویاتی: کسانى
(الانسانیه، البشریه، المرؤه، الناسوت)

Mirovî = Mirovîyati: Kesatî.

مروئی: مرویاتی: کسانى، کسینى
(الانسانیه، البشریه، المرؤه، الناسوت)

Mirovî = Mirovîni: Kesani, kesinî.

مرواتی، مرویاتی: نیزیکیاتی، یاریشتی، نیزیکیا قنیتی
(القرايه، النساءیه، القربى)

Mirovati = Mirovayati: Nêzikatî, yarêştê
nêzîkiya qinêtê.

مروئی ثانی: توخمه کئی حیوانابه
(الخیلان)

Mirovê avî: Tuxmekê hêwanaye.

مروئی چپ: کسئ شولی بدهستق چپئ دکات
(الاعسر، الایسر)

Mirovê çep: Kesê şolî bi destê çepê diket.

مروئی دى: مروئی ههست، مروئی شه‌مبوز، نازخرو
(التنق)

Mirovê dirr: Mirovê hest, mirovê şemboz,
azxîrû.

مروئی سار گهرم: سه‌راجوی، خوین گهرم، کهرچوفه
(المغور، الذکله، المغالی، المنهور)

Mirovê sergerim: Serdaçûy, xwîngerim,
kerçûve.

مروئی سور: کسئ سورئ موی زهر
(الفقیع، الاحمر اللون)

Mirovê sor: Kesê sorê mwîzer.

مروئی قوت: مروئی هاجروک، کوندل فسک
(النفاشی)

Mirovê qut: Mirovê hacırok, kundilfisk.

مروئی قوتینی: کوندل فسکی، هاجروکی
(النفاشی)

Mirovqutni: Kundilfisk, hacırokî.

مروییاتی: کار کرى، ریتجبارئ خه‌لکی، کرمانج
(اللقن، المخابره، المراهقه فی الزرع)

Mirêbati: Karkerî, rênçberê xelkî, kirmanc.

مروهل: بوغوم، کوهشی، پوسیده، دامای، مریتر
(الکئیب، الافکح، الکسيف، الفکیع، المهموم، الواجم)

Mirrewl: Buxum, guhişî, posîde, damay,
mirwîto.

مروهل بون: بوغومین، کوهشین، پوسیده بون، دامای بون،
مرویت‌بون
(التهم، التکسف)

Mirrewlbûn: Buxumîn, guhişîn, posîdebûn,
damaybûy, mirwîtebûn.

مروهل تر: بوغومی تر، کوهشی تر، پوسیده تر، دامای تر،
مرویت‌ه تر
(الافکح، الکسيف، الاحم، الواجم، الاکئب)

Mirrewltir: Buxumîtir, guhişîtir, posîdetir,
damaytir, mirwîtetir.

مروهل کرن: بوغوماندن، کوهشانندن، پوسیده‌کرن، دامای
کرن، مرویت‌ه کرن
(الاکئاب، الکساف، الاحمام، الافکاح، التفکیع)

Mirrewlkin: Buxumandin, guhişandin,
posîdekirin, damaykirin, mirwîtekirin.

مروهل کرئ: بوغوماندی، کوهشانندی، پوسیده کرئ، دامای
کرئ، مرویت‌ه کرئ
(الکسيف، الفکح، الموهم، الموجم، المکئب)

Mirrewlki: Buxumandî, guhişandî, posîdekirî,
damaykirî, mirwîtekirî.

مروهل، مرویلیاتی: بوغومیاتی، کوهشیانی، پوسیده‌یی،
دامانی، مرویت‌هاتی

(الکتابه، الهم، الوجوم، الکسيف، الفکح)

Mirrewlî = Mirrewlîyati: Buxumayati, guhişinî,
posîdeyî, damanî, mirwîteyati.

مروعت: بهخت
(المرؤه، المروه، الوجدان، الانصاف)

Mirwet: Bext.

مرویشوی: توخمه کئی گهنم بهاری به
(صنن من القمح، المهریه)

Mirwîşî: Tuxmekê genmê biharîye.

مروف: کس
(الانسان، البشر، الموه)

Mirov: Kes.

مژ: تاما ترش وشترین تیکه‌ل، تام ترش
(الخان، قلیل الموصوفه)

Miz: Tama tirş û şîrîn têkel, tam tirş.

مژاخه: ره‌مکا ناری، کورکا هه‌فران لی خه‌ دبیت لهر ناشی
(جرن الطحین امام الریحی)

Mizaxe: Refka arî, korka hevran lê xirdibît
liber aşî.

مژگه‌ت، مژگه‌فت: جه‌ن نفیژا
(المسجد، الجامع، المصلی)

Mizget = Mizgeft: Cihê nivêja.

مژه‌د: نه‌ورئ ته‌نک
(الصدر، الصرید، الشرساء، الحفسه، الخریج، الغیم
الابیض الرقیق)

Mizewr: Ewrê tenik.

مژگینی: مژه‌د، جاب کهاندنا که‌یفی، ناخفتنا شادیی
(البشاره، البشیری)

Mizgînî: Mijde, cab gihandina keyfê, axifti-
na şadiyê.

مژگین دار: که‌سی جابا شادیی دکه‌ینیت، مژه‌دار
(المبشر، البشیری)

Mizgîndar: Kesê caba şadiyê digihînit, mij-
dedar.

مژ: ته‌م و که‌ره مژ، قه‌ره‌مژ، نه‌ورئ نه‌ردی، که‌رفه، ته‌مه‌ردی
(الضباب، الغمام)

Mij: Tem, keremij, qeremij, ewrê erdî, kerve,
temedwî.

مژه‌د: مژگینی، خه‌به‌ریخ خوه‌ش
(البشاره، البشیری)

Mijde: Mizgîni, xeberê xweş.

مژه‌دەدان: مژگینی دان، خه‌به‌ردانا خوه‌ش
(الابشار، التبشیر)

Mijdedan: Mizgîndan, xeberdana xweş.

مژه‌دەدار: مژگین دار، که‌سی خه‌به‌ریخ خوه‌ش دکه‌ینیت
(المبشر، البشیری)

Mijdedar: Mizgîndar, kesê xeberê xweş di-
gihînit.

مری چولک: لیوان، ژار، بێ قه‌ره‌م، چیلا زهرک خه‌فسکی،
نه‌هاتی
(الدق، الدقله، للاولاد)

Mirîşolk: Lêwaz, jar, bêqerem, çîlazerk, xe-
fiskî, nehatî

مری چولکی: چیلا زهرکی، بێ قه‌ره‌می، لیوازی، ژاری،
خه‌فسکیاتی، نه‌هاتی
(الدق، الدقله)

Mirîşolkî: Çîlazerkî, bêqeremî, lêwazî, jarî,
xefiskîyatî, nehatî

مریشک: مامرک، مێ یا دیکلی
(الدجاج)

Mirîşk: Mamirk, mēya dîkilî

مریشکا بشاخ: توخمه‌کێ مریشکایه، که‌رمه‌ لێسی،
که‌رمه‌شان
(الفرغر)

Mirîşka bişax: Tuxmekê mirîşkaye, kermelêşî, kirmêşan

مریکانه: نیشا مریشکایه، هه‌که‌خوینی ژیندا وان به‌رده‌ن
نامرین
(مرض الدجاج والطيور الداجنه)

Mirîkane: Êşa mirîşkaye, heke xwîne ji pin-
da wan berden namirin

مرویتو: گوشتی، بوغومی، پوسیده، دامای، مره‌ول
(المغموم، المغموم، الحزین، الكئیپ، الواجم)

Mirrwîto: Guhişî, buxumî, pusîde, damay,
mirewîl

مرویتویتی، مرویتلینی: گوشتینی، مره‌ولی، دامانی،
پوسیده‌یی

(الهم، الغم، الکآبه، الوجوم، الحزن)

Mirrwîtoyatî = Mirrwîştî: Guhişîni, mi-
rewlî, damanî, posîdeyî

مژ: دراف
(الاجره‌ العینه)

Miz: Dirav

مژناش: درافێ ناشی، حه‌قێ ناشی
(البرکه، الاجره‌ العینه للطحن)

Mizaş: Diravê aşî, heqê aşî.

مژولانک: موییت نه روزا چاڤا
(الهدب)

Mijwflank: Mwîyêt feroza çava.

مژولانک وهرمان: مژولانک وهشان
(الحذل، الحذلان)

Mijwflank werhan: Mijwîlank weşan.

مژولانک وهرمان: مژولانک وهشای
(الحذل، الحذلاء)

Mijwflank werhay: Mijwîlank weşay.

مژانه: دارهکه لنافهرا نیرک وباسکت هه قجاری
(المیس)

Mijane: Dareke linavbera nîrk û baskê hev-carî.

مس مسی: بنقه بنقه، پسر وین، نه راست، چهنکهنه،
په لاتیق

(المنافق، المتلون، المراوغ، المتزلف، المتلق)

Mismisî: Binve binve, biserûbin, nerast, cengene, pelatîq.

مسممیاتی: بنقه بنقه یینی، پسر وینی، چهنکهنی،
نه راستی، په لاتیقی

(الغافق، التلق، التلون، المراوغه، الزلفی)

Mismisîyati: Binve binveyîni, biserûbinî, cengeneyî, nerastî, pelatîqî.

مست: بیدهری، کولم، تژی هه ردوله پا
(القبضه، المد، الصقب، الحفنه الارذب)

Mist: Bêderî, kulm, tijî herdu lepa.

مست: کولم، تب، کیتلجی، تهپوله، دنگ
(الطم، اللکم، اللکمه، اللطمه)

Mist: Kulm, teb, kêlincî, tepole, ding.

مستا نالی: تژی هه ردوله پا ناف
(الغرفه)

Mista avê: Tijî herdu lepa av.

مساس: نامویرت هاروتنا کاپیت جوتی، مستیفا پاقر کرنا
کیتستی ژ کوپی
(المهمزه)

Misas: Amwîrê hajotina gayêt cotî, histîva, paqijkirina gêsinî ji kurrê.

مژمه: زهردهل، توخمهکتی فیکتی په وهکی حولیک وخوخایه
(الشمش)

Mijmije: Zerdel, tuxmekê fêqîye wekî hulîk û xuxa.

مژما کاکل شیرین: زهرده لا بهرک شیرین
(المشلولز)

Mijmija kakil şîrin: Zerdela berik şîrin.

مژکی: چاف پریچین، ماته
(الاعشى، رمد العين)

Mijokî: Çav pirpiçîn, mate.

مژکی: پتمه دوی، بکه روفه، بکه رمز
(المضیب)

Mijokî: Btemedwî, bikerrove, bikerremij.

مژول: های ژ خونه، ژخوه جوی، ژ خوه دویر، نه ناکه
(المنهمک، اللامی، المشغول)

Mijwîl: Hayjixwene, jixwe çûy, jixwe dwîr, ne ageh.

مژول بون: ژ خوه چون، های ژ خونه بون، نه ناکه بون
(الانهماک، الانشغال، التلیه)

Mijwîlbûn: Jixweçûn, hay jixwe nebûn, ne agihbûn.

مژول بوی: ژ خوه جوی، های ژ خوه نه بوی، ناکه نه بوی
(المنهمک، المشغل، اللهی)

Mijwîlbûy: Jixweçûy, hayjixwe nebûy, agih nebûy.

مژول تر: ژ خوه جوی تر، های ژ خونه تر، نه ناکه تر
(الانشغال، اللهی، الاشد، انهماکا)

Mijwîltir: Jixwe çuytir, hayjixwenetir, ne agihtir.

مژول کرن: ژهای بون، نه ناکه هدار کرن
(الانشغال، الانباء)

Mijwîlkirin: Jihaybirin, ne agehdarkirin.

مژول کری: ژهای بری، نه ناکه مکری
(اللهی، المشغل)

Mijwîlkirî: Jihaybirî, ne agehkirî.

مژولای: مژولای: های ژ خوه نه بونی، ژ خوه چونی، نه
ناکه میاتی
(الانهماک، الشغل، اللهور)

Mijwîlî = Mijwîlîyati: Hayjixwe nebûnî, jixweçûnî, ne agehîyati.

مشهیی، مشهياتی: زهحفی، زهحفییاتی، گهلهیی، پتری، پتریاتی، بهرفرههیی

(الوفره، الغزارة، الکثره)

Mişeyî = Mişeyatî: Zehfî, Zehfîyatî, geleyî, pitirî, pitirîyatî, berfirehî.

مشت: تزی. پیر

(الزاهر، الملئ، المعلق)

Miş: Tijî, pirr.

مشت بون: تزی بون، پیر بون

(التزخر، الامتلاء)

Miştbûn: Tijîbûn, pirrbûn.

مشت بوی: تزی بوی، پیر بوی

(المزخر، الملان، المعلق)

Miştbûy: Tijîbûy, pirrbûy.

مشت تر: تزی تر، پیر تر

(اللزخر، الاملا، الاغص، الاكط)

Miştir: Tijîtir, pirrtir.

مشت کرن: تزی کرن، پیر کرن

(اللزخر، الاملاء، الاكطاط)

Miştkirin: Tijîkirin, pirrkirin.

مشت کری: تزی کری، پیر کری

(الملئ، المزخر)

Miştkirî: Tijîkirî, pirrkirî.

مشتی، مشتیاتی: تزییاتی، پیریاتی، پیری

(الفض، الزخر، الامتلاء، الكطاطه)

Miştf = Miştfyatî: Tijîfyatî, pirrfyatî, pirrî.

مشتی: نالقی پزی، نالقی ترشی بی زفستان

(اللیف، الکلا الیابس، علف الشفاء)

Miştê: Alifê pezî, alifê terşî yê zivistânê.

مشتاخه: جهن وایتختنا فیقی بومشک کرنی

(المسطح)

Miştaxe: Cihê ra êxistina fêqî bo hişik kirinê.

مشتاخا قهسپا: جوخینا قهسپا

(المريد، الجرين، بيدور، التمر)

Miştaxa qespa: Cuxîna qespa.

مشهخت: دهر بهدر، وارمیل، رهفند، کوچهر

(النازح، المهاجر)

Mişext: Derbeder, warhêl, revend, koçer.

مسابک: توخمهکتی تریه، درامهکتی زوی گه

(صنف من العنب، الزرع السريع، النضوج)

Misabk: Tuxmekê tiryê, dirametê zwî geh.

مسافر: زکورد، سلت، بی ژن

(الاعزب، الارمل)

Misafir: Zigurd, silt, bêjin.

مسک: یاههکتی بیذهن خومه

(المسک)

Misk: Yahekê behin xweşe.

مصری: لیواز، رهق وتهق، بی لهفن، بی قهرم، بی گوشت،

لاک، ژار

(الکت، الشخیت، الضارع، النحیف، النحیل، الضامر)

Misrî: lêwaz, reqûteq, bêleven, bê qerim, bê goşt, lak, jar.

مسرپاتی، مسرپینی: لیوازی، لاک، ژاری، رهق وتهق

(الضرع، الکتاته، الشخت، الضواء، النحول، النحافه)

Misrîyatî = Misrînf: Lêwazî, lakî, jarî, reqûteqî.

مشه: زهحف، بهرفرهه، گهله، پتر

(الوافر، الغزیر، الوفیر، الکثیر)

Mişe: Zehf, berfireh, gele, pitir.

مشه بون: زهحف بون، بهرفرهه بون، گهله بون، پتر بون

(التوفر، التفز، التکثر)

Mişebûn: Zehfbûn, berfirehbûn, gelebûn, pitirbûn.

مشه بوی: زهحف بوی، بهرفرهه بوی، گهله بوی، پتر بوی

(الموفر، المتوفر، المتفزر، المتکاثر)

Mişebûy: Zehfbûy, berfirehbûy, gelekbûy, pitirbûy.

مشه تر: زهحف تر، بهرفرهه تر، گهله تر، پتر تر

(الافر، الاغز، الاکثر)

Mişetir: Zehftir, berfirehtir, getitir, pitirtir.

مشه کرن: زهحف کرن، پتر کرن، گهله کرن، بهرفرهه کرن

(التوفر، الاغزار، الاکثار)

Mişekirin: Zehfîkirin, pitirîkirin, gelekîkirin, berfirehkîrin.

مشه کری: زهحف کری، پتر کری، گهله کری، بهرفرهه کری

(الموفر، المغز، المکثر)

Mişekirî: Zehfîkirî, pitirîkirî, gelekîrî, berfî-
rehkirî.

مغهر: بن بیف، چالا بن نورد، شکفت، زیندانا بن نورد
(الفجوه، الفار، الکھف، الزنانه)
Mixeyir: Bin bîv, çalabin erd, şkeft, zindana
bi erd.

مفتلی: تخیلیتکئی تفنگایه
(صنف من البندقیه القدیبه)

Miftelf: Texlîtekê tivengaye.

مفس: پارزنگ، نامانئ دیندا چونئ
(المصفاه)

Mifs: Parzînk, amanê dibinda çûnê.

مفرق: پاخر، شپه، برنجوک
(البرونز)

Mifreq: Paxirr, Şipe, Birincok.

مفره: کارنیک
(المبرد)

Mivred: Kartîk.

مفردی: جانگئی کور، جانگئی ستور
(الخام الاسمر)

Mivredî: Cangê gewir, cangê stwîr.

مقص: ناموری قتانندن
(المقص)

Miqes: Amwîrê qetandinê.

مقصوک: کیزکهکا دریز و کوری دو چه قله، قوزکیزک، دیف
مقصک
(حشره)

Miqesok: Kêzkeka dirêj û kurî du çeçile,
guzgez, dwîv miqesk.

مقوسى: مفركى، جره، گنگاشه
(المریه، الجداله، النفاش)

Miqerrîşî: Hevriki, cire, gingaşe.

مقاره: کندیلکا دهزییا، ماقینه، بهکوره، گولولکا دهزییا
(المکب، للخیوط، البکره)

Miqare: Kendîlka dezîya maqîrrne, bekere,
gulolka dezîya.

مقق: جههنم، تیرتک، دوزه، دوزهخ
(الجهنم، السعیر)

Miqmiq: Cehnem, tirtirrk, doje, dozex.

مشهختییاى، مشهختینى: دهر به دهري، وارمیلی، کوچهری،
رهفندی
(النزوح، الهجره)

Mîşextîyatî = Mîşextînfî: Derbederî, warhêlî,
koçerî, revendî.

مشخانه: مشكانه
(الرهمن)

Mîşxane: Mîşkane.

مشار: برهکئی داری
(المنشار)

Mîşar: Birrekê darî.

مشار: کهرخا چاندنئ
(حوض الزرع، المشاره)

Mîşar: Kerxa çandinê.

مشاریکئ دیکلی: کوفیکا دیکلی
(العرف، للدیك)

Mîşarokê Dîkilî: Kofîka dîkilî.

مشک: جورده
(الفار)

Mîşk: Curd.

مشکئ ناخ ههلا: جورده کوره
(القصع، القصع)

Mîşkê axhelda: Curdê kore.

مشكانه: مشخانه
(الرهمن)

Mîkane: Mîşxane.

مشکانهیی: مشخانهیی
(الارتهان، الرهینه)

Mîşkaneyî: Mîşxaneyî.

معاف: مزهلا لسه پشتا دهواری
(الهودج)

Mî`af: Mezela liser pişta dewarî.

معاف: نازا، کهردن نازا
(العفو)

Mî`af: Aza, gerden aza.

معافی: کهردن نازا کور، نازا کور، سه به ردان،
سه به ست کور
(العفو، الاعفاء)

Mî`afi: Gerden azakirin, azakirin, serberdan,
serbestkîrin.

مكاره: نامويرئ سمئتي. نامويرئ قوراندئي
(الازميل، البريم)

Mikare: Amwîrê simtinê, amwîrê gewirandinê.

مگرتن: وهسا حساب کرن، وهخه پساندن، هزکرن
(الفرضيه، الافتراض)

Migirtin: Wesa hisabkirin, wexerisandin, hizirkirin.

مگرتي: خه ساندی، هزکری
(الفرض، الافتراض، فرضيا)

Migirtî: Xerisandî, hizirkirî.

مل: فورمئ دهستی، كفش، كهلكهك، كهلكه لاک، قولفولک،
فراموش، جهئ پیکفه رستنا دهست وسپنکا
(الکتف، المنکب)

Mil: Qurmê destî, kefş, kelkelk, kelkelank, qulqulk, feramoş, cihê pêkve ristina dest û sînga.

مل: کرئ بهردرئز
(الثل الاقئ)

Mil: Girê berdirêj.

مل خشان: مل ژ جه جون، مل خلهان، مل قولبين
(الانفراک، للمنکب)

Milxîşan: Mil jicîhûn, mil xelhan, mil qulipîn.

مل پهعن: بیهن درئژ، بارکیش، خولهبرگر، کهماشو
(الحليم، الصبور، الجالد، المتحمل)

Milpehin: Bêhin dirêj, barkêş, xwelibergir, gemaşo.

مل پهعنئ: بیهن فرههئ، بارکیشئ، خولهبر گرتئ،
که موشیاتی

(الحلم، الصبر، الجلد، التجلد، التحمل)

Milpehnî: Bêhin firehî, barkêşî, xwelibergirtinî, gemoşiyatî.

ملخه: لهائزئ راکرنا بهرئ ناشئ
(العلة الخشبية لتحريك الرحي)

Milxe: Lihazê rakirina berê aşî.

ملدان: خودانه بهر، هاریکاری، بشت گیری
(التعاقد، التکاتف، الاسناد، الجهد)

Mildan: Xwedaneber, harîkarî, piştigîrî.

مکوم: بوکور، هشک، نازا، بن کرتی، خوه رست، کویری
(التمن، الوثیق، الدرق، المصلب، الوطيد، الراسخ، الثابت، المستقر)

Mikum: Bukur, hişk, aza, bingirtî, xwerist, kwîrî.

مکوم بون: بوکور بون، نازابون، هشک بون، خوه رستن، بن
گرتن، کویری بون

(الاستقرار، التمن، التصلب، التوطد، الوثوق، الترسخ، التثبيت)

Mikumbûn: Bukurbûn, azabûn, hişikbûn, xweristin, bingirtin, kwîribûn.

مکوم بوی: بوکور بوی، بن کرتی بوی، نازا بوی، هشک
بوی، خوه رستی بوی، کویری بوی

(الوثق، الموطد، المرسخ، الممتن، المتصلب)

Mikumbûy: Bukurbûy, bingirtibûy, azabûy, hişibûy, xweristibûy, kwîribûy.

مکوم تر: بوکور تر، نازا تر، بن کرتی تر، خوه رستی تر،
هشک تر، کویری تر

(الامتن، الاصلب، الاوثق، الاوطد، الارسخ، الاثب، الاقر، الادرق)

Mikumtir: Bukurtir, azatir, bingirtîtir, xweristîtir, hişiktir, kwîrtîtir.

مکوم کرن: بوکور کرن، نازا کرن، بن کرتی کرن، خوه رستی
کرن، کویری کرن، هشک کرن

(التمتن، التثبيت، الترسيخ، التوطيد، الوثيق، التدقيق)

Mikumkirin: Bukurkirin, azakirin, bingirtîkirin, xweristîkirin, kwîrîkirin, hişikkirin.

مکوم کرئ: بوکور کرئ، نازا کرئ، هشک کرئ، کویری
کرئ، بن کرتی کرئ، خوه رستی کرئ

(الوثق، الموطد، المرسخ، المثبت، الممتن، المصلب، المدرق، المقر)

Mikumkirî: Bukurkirî, azakirî, hişikkirî, kwîrîkirî, bingirtîkirî, xweristîkirî.

مکومئ، مکومیا ئئ: بوکورئ، بو کوریا ئئ، نازا ئئ، نازا ئئ،
هشکئ، هشکئا ئئ، خوه رستئا ئئ

(الوثوق، الاكيد، الدرق، الوطد، الثبوت، المثانة، الصلابه، الرسوخ، الرصانه)

Mukumî = Mikumîyatî: Bukirî, bukirîyatî, azayî, azatî, hişkî, hişkâtî, xweristî.

منی: دل خازتن، چه زکون، قبیان، ناره زو
(المرد، الامنیه، الرغبه)

Minê: Dilxaztin, hezkirin, vîyan, arezû.

منی کار: ناره زوکر، نارونک خاز، هیفی دار
(الراغب، الممنی، المرید)

Minêkar: Arezûker, aronkxaz, hîvîdar.

منی کاری: هیفی داری، دل خازی، ناره زویاتی، نارونکی
(الرغبه، المراد، الامنیه، المنی، المنیه)

Minêkarî: Hîvîdarî, dilxazî, arezoyatî, aronkî.

منه منه، منی منی: نه زین
(الانانیه)

Minemine = Minfminî: Ezezîn.

مه: مانگ، هه یف، ماه، (٣٠) رۆژ
(الشهر، القمر)

Mih: Mang, heyv, mah, 30 roj.

مه: پەزا سپی یا من
(الشاه، النجبه)

Mih: Peza spî ya mê.

مهین: توخمی پەزی سپی
(الضأن، خلاف الماعز)

Mihîn: Tuxmê pezê spî.

مهانه: شهرت، شهرتی نه بیت
(الشرط التعجیزي، الاشتراط)

Mihane: Şert, şertê nebît.

میهشه: ههراکوهرینا سالتی، سهری بهاری
(الانقلاب الشتوی، شهر الربیع)

Mih reşe: Hewaguhirîna salê, serê biharê.

مههیران، مهههیران: دل رهش بونا ژنا ناز ژ هنده خازن
وفهخارنا
(الوحام)

Mehîran = Mehbwîran: Dil reşbûna jina aviz ji
hinde xarin û vexarna.

مههرا: په لوسه، هه لوهشای، خمخوره، هه هه زوک،
له قه قوک، پلت، سست وخاف
(الخلخ، المنخور، المهوز، المترهل للمره)

Miherra: Pelose, helweşay, ximxorre, hejhe-
jok, leqleqok, pilt, sist û xav.

مل قولیپن: مل خشان، مل خهلهان، مل ژ جه چون
(الانفراک، للکتف)

Milqulipîn: Mil xişan, mil xelhan, mil ji
cihçûn.

ملک: ملکته: ناخا مروفی، تشتی مروفی، تشتی مروفی
هه

(الاملاک، الاراطی، الملکبه، الاملاک)

Milk = Milket: Axa mirovî, tiştê mirovî, tiştê
mirovî hey.

ملک: ناخیرا چاندنی، گفاندنی چاندی
(فاصل الزرع)

Milik: Navbirra çandinê, givandê çandinê.

ملله: نژاد، توخم، وهلات، نقش
(القوم، الجنس، الوطن، الله)

Millet: Nijad, tuxim, welat, nîş.

ملوکه: سفاله، گورز، تخته، قهفتا چاندنی
(الغبط، الاباله، الحزمه من الحصاد)

Miloke: Sivale, gurz, texe, qefta çandinê.

ملهپب: سنی کوه، پینچ کوه، نامویری هه لاقیتنا دهلی،
نامویری دهخل دانا بای
(المذراء، المقفله، العضم)

Milhêb: Sêguh, pênc guh, amwîrê helavêti-
na dextlî, amwîrê dexil dana bay.

ملیون: هزار هزار، ههزاره
(الریوه، الملیون)

Milyon: Hizar hizar, hijmare.

من: نالافی خوهی، نالافی نه زانی
(ضمیر الفرد المتکلم، انا)

Min: Alavê xweyatî, alavê ezaty.

من: نامویری پیقانی، سەنگا کیشانی، ٣ کیلو ناویری
سەنگاندنی
(المنکه، کیل بسای ثلاث کیلوات)

Min: Amwîrê pîvanê, senga kêşanê, 3 kilo
awîzê sengandinê.

مناره: جهن بانگی دانی، کوچه
(المانذه، المناره)

Minare: Cihê bangî danê, kuçe.

میرکت میشا: سه روکت میشتیت هنگفینی
(اليعقوب، ملك النحل)

Mirkēmēša: Serokê mēšet hingivînî.

میراته: دویف هیل، باشمهنده، شوین هیل
(البراث، التركة، الارث)

Mirate: Dwîvhêl, pašmende, şwînhêl.

میراتهی: دویف هیل، پاشمهندهی
(الارث، الوراث)

Mirateyî: Dwîvhêlî, pašmendeîyî.

میراتهی: کلئیس بون، ویران بون، برهان
(الهلاك، الفناء، البوار، البواد)

Mirateyî: Klêsbûn, wêranbûn, birhan.

میرات گر: شوین وار
(الوارث، الوريث)

Miratgir: Şwînwâr.

میرات گری: شوین واری
(الوارث)

Miratgîrî: Şwînwârî.

میرزا: ناغازاده، بهگ زاده، نقش میرا، کورئ میری
(السيد، ابن الامير، الاقندی)

Mîrza: Axazade, begzade, nîfêş mîra, kurê mîrî.

میرزا: میزا زراف، ناغا ژ مروفی دهردهکفیت
(البول)

Mîz: Mîza zîrav, ava ji mirovî derdikevît.

میزن: میزکرن
(النبول)

Mîztin: Mîzkin.

میزتی: میزکری
(النبول)

Mîztî: Mîzkirî.

میزمیزگ: بوریکا میزئ، پقدانک
(الثانه، الحالب، المجل)

Mîzmîzk: Borîka mîzê, pîvdank.

میزئ: (جوکا میزئ، بوتکا میزئ)
(قناء البول، مجرى البول)

Mîzî: Coka mîzê, botka mîzê.

مهه رای: پهلو سهی، هه لوه شانی، خمخورهی، سست
وخافی، له قله قوکی
(الخلخلة، النخر، الهزازه)

Miherrayî: Peloseyî, helweşanî, ximxoreyî, sist û xavî, leqleqokî.

میتالک: قه قله، جلکتی مریبا
(الکفن، للمیت)

Mîtafk: Qelqe, cilkê mirya.

میتک: توخمهکت دارایه، به لگیت وئ بکه له خت مرئ وه ردکن
دا که له خ خراب نابیت شتی مومیانی
(الأس، شجیره)

Mîtik: Tuxmekê daraye belgêt wê bi kelexê mirî werdiken, Da kelex xirab nebît, wekî momîyaê.

میتله: توخمهکتی کیبایه خویش ناله
(صنف من العشب العلفی)

Mîxle: Tuxmekê gîyaye xweş alife.

میتلهمه: کوشتی هنجنی لکه میکا بقه لین بوخارنئ
(ادم، بیض مقلى مع اللحم المترم)

Mîxleme: Goştê hincînt ligel hêka bi qelînin bo xarnê.

میر: ناغا، ماقویل، بهگ، سه روک، پاشا
(الامير، الحاكم)

Mîr: Axa, maqwîl, beg, serok, paşa.

میری: میراتی، پاشانی
(الاماره، الحكومه، الدوله)

Mîrî = Mîratî: Paşatî.

میرکاری: ناف سنوئ میراتی ئ
(الاماره، الرسمي)

Mîrkarî: Nav sinûrê mîratîye.

میرکوتک: چه کوچ، توین، داردنک
(الطرقه، القيد مطرقه خشب)

Mîrkutk: Çekûç, topiz, darding.

میرخچک: حیوانکهکتی وهکی کومکومهیه، چه بچه بیزک
(الوحره، الضب)

Mîrxîçk: Hêwankekê wekî kumkumeye, çepçepîzk.

موژویل بوی: ژ خوه چوی بوی، های چوی بوی، ناکه
نه بوی، ژبیر چوی بوی، هاویش بوی
(المنهک، المشغل، الملهی)

Mujôlbûy: Jixweçûybûy, hayçûybûy, ageh-
nebûy, jibîrçûybûy, hawîşbûy.

موژویل تر: های چون تر، ژ خوه چوی تر، نه ناکه مفر. ژبیر
چوی تر، هاویش تر
(الملهی، الاشغل)

Mujwîltir: Hayçûntir, jixweçûytir, ne ageh-
tir, jibîrçûytir, hawîştir.

موژویل کرن: ژبیر فہبرن، هاویش کرن، نه ناکه مفرن، ژ
های برن
(التلهی، التشفیل)

Mujwîlkin: Jibîrvebirin, hawîşkin, ne
agehkin, jihatbirin.

موژویل کری: ژبیر فہکری، نه ناکه مفری، هاویش کری،
ژهای کری، های ژن نه کری
(المشغل، الملهی)

Mujwîlkirî: Jibîr vekirî, ne agehkirî, hawîşkirî,
jihatkirî, hayjênekirî.

موژویلی، موژویلاتی: ژبیر فہچونی، هاویشی، نه
ناکه میاتی، ژخوه چونی، های چونی
(اللهو، المشغل، الانهک، الانشغال)

Mujwîlî = Mujwîlatî: Jibîrveçûnî, hawîşî, ne
agehyatî, Jixweçûnî, hayçûnî.

موکوم: بوکور، نازا، بن گرتی، خوه رستی، هشک، کویری
(الوطید، الویق، المتین، الصلب، الراسخ، الرصین)

Mukum: Bukur, aza, bingirtî, xweristî, hişik,
kwîrî.

موکوم یون: بوکور یون، بن گرتی یون، نازا یون، خوه رستی
یون، هشک یون، کویری یون
(التوطد، الترسخ، التمتن، التصلب، الترصن)

Mukumbûn: Bukurbûn, bingirtîbûn, azabûn,
xweristîbûn, hişikbûn, kwîrîbûn.

موکوم بوی: بوکور بوی، هشک بوی، نازا بوی، کویری بوی،
خوه رستی بوی، بن گرتی بوی
(المصلب، الممتن، المرسخ، الموطد، الموثق، المرصن)

Mukumbûy: Bukurbûy, hişikbûy, azabûy,
kwîrîbûy, xweristîbûy, bingirtîbûy.

مینا: وهک، شتی، وهکو، وهکی
(شبه، مثل)

Mîna: Wek, şitî, weku, wekî.

مینا: تاختکی هژمارا سهعتی لسه دنقیسن ده بکی
هژمارا سهعتی
(لوح ارقام الساعه)

Mîna: Textkê hijmara se'etê li ser dinivêsin,
depkê hijmara se'etê.

میه: پهزا سپی یا من، ژنا بهرانی
(الشاه، النعجه)

Mîh: Peza spî ya mê, jina beranî.

مور: بنهفشی، رهنکی بنهفشی
(البنفسجی)

Mor: Binefsî, rengê binefsî.

موریک: مورک، قاشکیت گوروفرن دکن ستفانک
(الخرز، الجذع)

Morîk: Mohrik, qaşkêt goruvirin diken sti-
vank.

موری: فال فہگرتن، بهخت زانین، خیف زانکی، موریا
قهره چی
(الودع)

Morî: Falvegirtin, bextzanîn, xêvzankî, muhrîya
qereçê.

موری فہگرتن: فال فہگرتن
(الفال بالودع)

Morîvegirtin: Fal vegirtin.

مورویشی: توخمه کن گهنم بهاری به
(صنف من القمح)

Morwîşî: Tuxmekê genmê biharîye.

موژویل: ژ خوه چوی، نه ناکه، های چوی، کویر چوی،
ژبیر چوی
(اللاهی، المشغول، المهک)

Mojwîl: Jixweçûy, ne ageh, hayçûy, kwîrçûy,
jibîrçûy.

موژویل یون: ژ خوه چون یون، های چون یون، ناکه نه بون،
ژبیر چون یون، هاویش یون
(التلهی، الانشغال، الانهک)

Mujwîlbûn: Jixwe çûnbûn, hayçûnbûn,
agehnebûn, jibîrçûnbûn, hawîşbûn.

موهوتو: تور لښ، نيشانتر، ناک تر، دهقداي تر
(الاختم، الاوقع، الامضي)

Muhirtir: Turrlêtitir, nîşantir, natiktir, deq-daytir.

موهر کړن: تورلي کړن، نيشان کړن، ناک کړن، دهقدان کړن

(الاختم، التوقيع، المضي)

Muhirkirin: Turrlêkirin, nîşankirin, natikkirin, deqdankirin.

موهر کړي: تور لښ کړي، نيشان کړي، ناک کړي، دهقداي کړي

(المتختم، الموقع، المضي)

Muhirkirî: Turrlêkirî, nîşankirî, natikkirî, deqdaykirî.

موهن: دارگران، هستي سه، چښل

(السخي، السقيع، الوقح)

Muhin: Dargiran, hestîse, çivêl.

موهن بون: دارگران بون، هستي سه بون، چښل بون

(التسخي، المتسقع، المتوقح)

Muhinbûn: Dargiranbûn, hestî sebûn, çivêlbûn.

موهن بوي: دارگران بوي، هستي سه بوي، چښل بوي

(التسخي، المتسقع، المتوقح)

Muhinbûy: Dargiranbûy, hestî sebûy, çivêlbûy.

موهن تو: دارگران تر، هستي سه تر، چښل تر

(الاسخف، الاسقع، الاوقع)

Muhintir: Dargirantir, hestî setir, çivêltir.

موهن کړن: هستي گران کړن، دارگران کړن، هستي سه کړن، چښل کړن

(التسخي، الاسقاء، التوقيع)

Muhinkirin: Hestîgirankirin, hestî sekirin, çivêlkin.

موهن کړي: دارگران کړي، هستي سه کړي، چښل کړي

(الموقع، المسقع، المسخف)

Muhinkirî: Dargirankirî, hestî sekirî, çivêlkirî.

موهنی: موهنياتي: دارگرانۍ، هستي سه يۍ، هستي گرانۍ

(السقاء، السخافه، الوقاحه)

Muhaf = Muhafiyatî: Dargiranî, hestî seyî, hestî giranî.

موکوم تر: بو کورتر، نازا تر، هسک تر، خوهرستۍ تر، بن کړتي تر، کوپري تر

(الاصلب، الاوط، الاوثق، الارسخ، الارصن، الامتن، الاشد، الاقوى)

Mukumtir: Bukurtir, azatir, hişiktir, xwer-istitir, bingirtitir, kwîrtitir.

موکوم کړن: بوکور کړن، نازا کړن، کوپري کړن، هسک کړن، خوهرستۍ کړن، بن کړتي کړن

(المرصن، الممتن، المصلب، المرسخ، الموطد)

Mukumkirin: Bukurkirin, azakirin, kwîrikirin, hişkkirin, xweristîkirin, bingirtîkirin.

موکوم کړي: بوکور کړي، نازا کړي، کوپري کړي، هسک کړي، خوهرستۍ کړي، بن کړتي کړي

(الموطد، المرسخ، المصلب، الممتن، المرصن)

Mukumkirî: Bukurkirî, azakirî, kwîrikirî, hişikkirî, xweristîkirî, bingirtîkirî.

موکومي، موکومياتي: بوکوري، بوکورياتي، هسکي،

هسکياتي، نازايي، نازاني، خوهرستيني، بن کړتني،

کوپرياتي

(المتانه، الصلابه، الرصانه، الرسوخ، الوطد، الوثوق، القوة، الاستقرار)

Mukumî = Mukumîyatî: Hişkî, hişikîyatî, bukurî, bukurîyatî, azayî, azatî, xweristîni, bingirtîni.

موکرا پرا: کهلهکا پرا، کوماپرا، بهست، خړبهست

(الجنوه، الرصف، الحثوه)

Mukra bera: Keleka bera, koma bera, best, xirbest.

موهر: تور، نيشان، ناک، دهق

(الختم، الامضاء، التوقيع)

Muhir: Turr, nîşan, natik, deq.

موهريون: تورلي بون، نيشان بون، ناک بون، دهقدان بون

(الاختم، التوقيع، التخصيه)

Muhirbûn: Turrlêbûn, nîşanbûn, natikbûn, deqdanbûn.

موهريوي: تورلي بوي، نيشان بوي، دهقدان بوي، ناک بوي

(الختم، الموقع، المضي)

Muhirbûy: Turrlêbûy, nîşanbûy, deqdanbûy, natikbûy.

موی چره‌یی، موی چره‌یاتی: موی هنبزی، تیرمویاتی، پرچ هنبزیاتی

(الاریش، القنعة، الزیب، الفرع، العنول)

Mwîçirreyî = Mwîçirrayetî: Mwî hinbizî, têrmwîyatî, pirç hinbizyatî.

موی که‌لش: بیر تیز، شاره‌زا، تن که‌شتی، زیره‌ک (المفکر، الحائق، العاقل، الداهیه، اللوذعی، الحصیف، النابغه العبقری)

Mwîkelêş: Bîrtîj, şareza, têgihiştî, zîrek.

موی که‌لشی: بیرتیزی، شاره‌زایی، تن که‌شتنی، زیره‌کی (النوبغ، العبقریه، الدماء، الحصافه، الحنق، الذكاء الحاد)

Mwîkelêşî: Bîrtîjî, şarezayî, têgihiştîni, zîrêkî.

موی کوزیر: موی خه‌له‌ک، پرچ تیکرا، پویرت کوریشک (الاشعث)

Mwîkuzîr: Mwî xelek, pirç têkra, pwîrt kurîşk.

موی کوزیری: موی خه‌له‌کی، پرچ تیکرایبی، پویرت کوریشکی (الشعث، الشعنه)

Mwîkuzîrî: Mwî xelekî, pirç têkrayî, pwîrt kurîşkî.

موی گز: موی به‌لاف، موی ره‌پ، موی زخت (القفیف، القفوف)

Mwîgij: Mwî belav, mwî rep, mwî zixt.

موی گژی: موی به‌لافی، پویرت ره‌پی، پرچ زختی (القفف، القفوف)

Mwîgijî: Mwî belavî, pwîrt repî, pirç zixtî.

موی گز: ترسای، سه‌هم گرتی (الواجف، المقشعر)

Mwîgij: Tirsay, schim girtî.

موی که‌لوزییی: موی نالزینی، پویرت نافک راجونی، پرچ تیکوهر بونی (الشعث، الشعنه)

Mwîgevozeyî: Mwî alizîni, mwî navikra cûnî, pirç têkwerbûnî.

موی: کوه چیخن، کوه به‌ل، کوه ره‌پ (المنتصب الاذان)

Mwîrr: Guh çîxin, guhbel, guhrep.

موی: کوه چیخنی، کوه به‌لی، کوه ره‌پی (انتصاب الاذان للحيوان)

Mwîrrî: Guh çîxnî, guhbelî, guhrepî.

موهرک: مورک، موریک، موهریک، دندکیت کون دگوروفر فه‌دهین بو سنفانکا

(الخرز، الجذع)

Muhrik: Morik, morîk, mohrîk, dindikêt kun digurovir vedihînin bo stivanka.

موهری: موری، فال فه‌گرتن، موهرییا قهره‌چن (الودع)

Muhrî: Morî, Fal vegirtin, muhrîya qereçê.

موهری فه‌گرتن: موری فه‌کرن، به‌خت سه‌حکرن (الفال بالودع)

Muhrîvegirtin: Morî vekirin, bext sehkirin.

موهرک فه‌ماندن: موریک بدویفکته کرن (التضد للخرز)

Muhrikvehandin: Morîk bi dwîvikve kirin.

موی: پرچ، پویرت (الشعر)

Mwî: Pirç, pwîrt.

موی نالزین: پرچ تیک نالهان، پویرت لیک نالهان (العکش)

Mwîfalizîn: Pirç têkalhan, pwîrt lêkalhan.

موی بوجی: پویرت دریژی وه‌نیز، که‌مبولی (الوحف)

Mwîborrî: Pwîrt dirêj û himbiz, gembolî.

موی بوجی: پرچ دریژ وه‌مبیز، که‌مبول (الاورحف)

Mwîborr: Pirç dirêj û himbiz, gembol.

مویچک: کولکا سالی، کولکا شیرخوهر، کولکا نوی زای (الدیب، العجل عمره سنه)

Mwîçik: Golka salê, golka şîrxwer, golka nwîzay.

موی چنک: نامویرئ موییا هه‌لکیشانی (الملقط للشعر)

Mwîçink: Amwîrê mwî helkêşanê.

موی چره: تیر موی، که‌له‌پویرت، پرچ هنبز (القنعات، العنول، الافرع، الازب)

Mwîçirre: Têrmwî, gele bi pwîrt, pirçhimbiz.

موچی، موچیانی: دهف ژ پیتشفیی، دهف ولیف ژ برهفیی
(الفقم، البرطمه)

Moçî = Moçiyatî: Dev ji pêşveyî, dev û lêv jiberveyî.

مووخل: بېژنک، سهراد، نامویرئ کون کون بېژنک فافارتنا
 ددمخل و دانئ، ژیک فهدهرک
 (الفريال، المنخل)

Moxil: Bêjink, serad, amwîrê kun kun bo
jêk vavartina dext û danî, jêkvederk.

مووخل بون: پاقر بون، ژیک کرتن، فاگیر بون، ژیک فهدر بون
(التفیل، التخل)

Moxilbûn: Paqijbûn, jêkgirtin, vavêrbûn, jêkvederbn.

مووخل بوی: یاقز بوی، ژیک کرتی بوی، فافری بوی، ژیک
فدهربوی
(المغربیل، المنخل)

Moxilbûy: Paqijbûy, jêkgirtîbûy, vavirîbûy, jêkvederbûy.

مووخل گړن: پاڅو کړن، ټيک گرتن کړن، فافير کړن، ټيک
فهدوړ کړن
(الغريه، المنخل)

Moxilkirin: Paqijkirin, jêkgirtinkirin, vavêrkirin, jêkvederkirin.

مووخل گری: پاڙ کرى، ڙيک گرتى کرى، ڙيک گرتى.
فافارتى، فافيراي، ڙيک فهدرکرى
(المغرب، المنخل)

Moxilkirî: Paqijkirî, jêkgirtîkirî, jêkgirtî, vavartî, vavêray, jêkvederkirî.

مووخل گهر: که سنی تشتی ژیک فهدوردکت
(صانم الغربال، القرچ، الکیولی، الغجر)

Moxilker: Kesê tistî jêk vederdiket.

موهرک: دندکیت کون کری بو فه هاندنا ستفانکا
(الخرز، الحزم)

Morik: Muhrik, dindikêt kunkirî bû vehandina stivanka.

موشه: سووته، دار برین بوچاندنی، قالا کرنا نوردی ز دارا، شهواته

Mwîşe: Sote, darbirrîn bo çandinê, valakirina erdî ji dara, şewate.

موی زهرک: موییت بچویک زراف
(الففر، الففار)

Mwîzerk: Mwîyêl bicwîk zirav.

موی له چرین، موی له پوین: موی ژټک ړاکېشان
(التمنیص، الزر، الزور)

Mwîveçirrîn = Mwîverrwîn: Mwî jêkrakêşan.
 موی وه‌ره‌ان، موی وه‌ریان: موی هه‌لوه‌شان، موی که‌تن.

Mwîwerhan = Mwîweryan: Mwî helweşan, mwî ketin, mwî rûtbûn.

موو: پرچ، پویرت، بوغز
(الشعر)

Mă: Pirc, pwîrt, boxez.

موضوع: لیف فازی، لیف بلویل، لیف مہزن، لیف کر
(البرطام، الکبیر الشفہ)

Moç: Lêv vajî, lêv bilwîl, lêv mezin, lêv gir.
 موچ: دهف و لښ ژبه‌ره‌هاتی، دهف و لښ پېشفه
 (الافقم)

Moç: Dev û lêv ji bervehatî, dev û lêv pêşve.
 موچ بون: دهف ژ پيش قهبون. دهف ژ بهر قههاتی بون
 (التفهم)

Moçbûn: Dev ji pêşvebûn, dev ji bervchatibûn.
 مودج بوی: دهف ژ پيشه هاتی بوی
 (الفهم)

Moçbûy: Dev ji pêşve hatibûy.

موچ کرښه: د هغه ژبې پېښه شولې، د هغه ژبې په نېټه
(التفقيم، الافقام)

Moçkirin: Dev ji pêşve înan, dev ji berve înan.
مودج کری: دهف ژ پيشفه ینای، دهف ژ برفه ینای
 (المقام)

Moçkiri: Dev ji pêşve înay, dev jiberve înay.

مووميا: دهرمانهكه بلهشی وهردكهڼ لهش خراب نابيت
(الموميا)

Momfya: Dermaneke, bileşî werdiken leş
xirab nabît.

مووميا يون: دهرمان بونا لهشی دانهزيت
(التحنط)

Momfyabûn: Derman bûna leşî, danerizît.

مووميا بوى: كهسێ جهندهكێ وى موميا كړى
(الحنط)

Momfyabûy: Kesê cendekê wî momyakirî.

مووميا تر: كهسێ پتر موميا كړى، كهسې پتر مينك پتې
وهرگرى
(الاحنط)

Momfyatir: Kesê pitir momyakirî, kesê pitir
mîtik pêwerkirî.

مووميا كړن: مينك پتې وهركرن
(التحنيط)

Momfyakirin: Mîtik pê werkirin.

موون: هستى گران، دار گران، چغیل
(المعدن، الوقح)

Mon: Hestîgiran, dargiran, çivêl.

موونى: هستى گرانى، دار گرانى، چغیلی
(العنادر، التعدين، الوقاحه)

Monî: Hestîgiranî, dargiranî, çivêlî.

مووهر: دق، نیشان ناک، قهچه
(الختم، العلامة، الامضاء)

Mohir: Deq, nişan, natik, qemçe.

مووهربون: دق بون، ناک بون، نیشان بون، قهچه بون
(التختم)

Mohribûn: Deqbûn, natikbûn, nişanbûn,
qemçebûn.

مووهر بوونى: نیشان بوى، دق بوى، ناک بوى، قهچه بوى
(المختم، الختم)

Mohirbûy: Nişanbûy, deqbûy, natikbûy,
qemçebûy.

مووهر تر: نیشان تر، دهقدای تر، ناک تر، قهچى تر
(الاختم)

Mohirtir: Nişantir, deqdaytir, natiktir, qemçîtir.

موهرک: هههاندن: موهرک بدویفکفه کړن، موهرک ریزکړن
(النضد، النظم)

Morvehandin: Muhrik bidwîvîvkekirin,
muhrik rêzkirin.

موورى: ومگنې بنهفشى
(اللون البنفسجى)

Morî: Rengê binefşî.

موورى: قال فهگرتن، موورىيا قهرچا
(الودع)

Morî: Fal vegirtin, muhriya qereça.

مووردان: تم، تمهدوى، کادوى، کدوفه، مژ، قهره مژ،
کهره مژ
(الضباب، الغمام)

Moran: Tem, temedwî, kadwî, kerove, mij,
qeremij, keremij.

موورچک: تامانه که بو پيڤانا مزى ناشى
(انیه کيل، اجره الطاحون)

Mişik: Amaneke bo pîvana mizê aşî.

مووردنک: موهرکهکا کونه بيسرى باسکى جگاره کيشانى
فهدکڼ
(خرزه الامزک)

Modînk: Muhrkeka kune bi serê baskê ci-
garekêşanê vediken.

موور: مېش، فرندهيت بچورک
(الهوام، الحشرات)

Mor: Mêş, frindeyêt biçwîk.

مووز: فيقى يهکه وهکى باميا نافکا وى دخون
(الموز)

Moz: Fêqîyeke wekî bamîya navka wê dixon.

مووق: موچ، دهف ژ بهرفه، دهف ولېف ژ پيشفه
(الافتم)

Moq: Moç, devjiberve, dev û lêv ji pêşve.

مووقى، مووقياتى: موچى، موچياتى، دهف ژ بهرفه بى
(الفقم)

Moqî = Moqîyatt: Moç, moqîyatî, dev jiber-
veyî.

موومک: شه مالک، چرا، خه تيره
(الشمعه، القندیل)

Momik: Şemalk, çira, xetîre.

موهر کړن: نیشان کړن، دمدان، ناتک کړن، قهچه کړن
(الاختام، التختیم)

Mohirkirin: Nişankirin, deqdan, natikkirin,
qemçekirin.

موهر کړی: نیشان کړی، دمدای، ناتک کړی، قهچی کړی
(المختم)

Mohirkirî: Nişankirî, deqday, natikirî, qemçîkirî.
موهرک: موریک

(الخرز، الجذع)

Mohrik: Morîk.

موهری: مورییا قهرمچن، فال قهکړن، بخت خاندن
(الودع)

Mohrî: Morîya qereçê, fal vekirin, bext xandin.

موهری قهکړتن: موهری قهکړن
(الفال بالودع)

Mohrîvegirtin: Mohrîvekirin.

موهرن: هستی کران، دار کران، چڼیل
(العنید، العبوس، الوقح)

Mohin: Hestîgiran, dargirin, çivêl.

موهرن بون: هستی کران بون، دار کران بون، چڼیل بون
(التعند، التوقع، التعيس)

Mohinbûn: Hestîgiranbûn, dargiranbûn
çivêlbûn.

موهرن بوی: هستی کران بوی، دار کران بوی، چڼیل بوی
(المعند، الموقح، المعيس)

Mohinbûy: Hestîgiranbûy, dargiranbûy,
çivêlbûy.

موهرن تر: دار کران تر، هستی کران تر، چڼیل تر
(الاعند، الاوقح، الاعيس)

Mohintir: Dargirantir, hestîgiranter, çivêltir.

موهرن کړی: دار کران کړی، هستی کران کړی، چڼیل کړی
(المعند، الموقح، المعيس)

Mohinkirî: Dargirankirî, hestî girankirî,
çivêlkirî.

موهرنتی، موهرنییاتی: دار کرانی، هستی کرانی، چڼیلی
(العناد، العبوس، الوقاحه)

Mohnî = Mohnfyatî: Dargiranî, hestî giranî,
çivêlî.

ناڅځ: جیڅځن ماسیاکوشتن، زڅځن نیرچیرا ماسیا
(الخطاف، آله صید السمک)

Naçix: çixinê masya koştinê- zixtê nêrçira masiya.

ناردن: هنارتن، فرتکرن، شانندن
(البعث، الارسال، الايقاد)

Nardin: Hinartin- virêkirin-şandin.

ناردی: هنارتی، فرتکری، شانندی
(المرسل، المبعوث، الموفد)

Nardî: Hinartî- virêkirî- şandî.

نارنجوک: بویا بدمستی هافیتنی بوعبا دهمستی
(الرمانه، القنبله الیدویه)

Narincok: bomba bi destî havêtinê- bomba destî.

نارنج: توخمکی پرتقالانه
(النارنج، الاترج، البرتقال)

Narinc: tuxmekê pirteqalane.

نارین: قین، بویک، خومش نفی
(الحبيبه، العروسه)

Narîn: vîn- bwîk- xweştivî.

نارگیر: قهلوینا بنافن دکتیشن
(النارجيله)

Nargîr: qelîna bi avê dikêşin.

نار: سهربار، شلوكه
(الدلال، الغنج)

Naz: serbar- şiloke.

نازمن: شلوكه، سهربار، خومش نفی، شل ومل
(الدلال، الفانج، الغانيه)

Nazenîn: şiloke- serbar- xweştivî- şilomil.

نازدار: خودان قییان
(المدل، الطناز، المتفنج)

Nazdar: xûdan viyan.

نازدار بون: سهربار بون
(التفنج، التطنز، التدل)

Nazdarbûn: Serbarbûn.

نازدار بوی: سهرباریوی
(المفنج، المطنز، المدلل)

Nazdarbûy: Serbar bûy.

ن

N

نا: نه، نه، نج، نالافن نعی
(لا النافیه، لن)

Na: Na- Nai- Niç- Alavê neyê.

ناپنک: دارمکی دریزو گویرفره کشتنکیت ههقیری پښان دکن
لسرخانکی، دارکن پمکن کرنا کرکا ههقیری بو پانتن
(المطعمه، الشریک)

Nabînk: Darekê dirrêj u goro vîre giştikê hevîrî
pê pan diken liser xankî- Darkê pehinkirina
girka hevîrî bo patinê.

ناپین: دمهک، بیهنک، کافه
(الفترة، المده)

Nabeyn: demek- bêhnek- gavek .

ناپین: بنگه، دوبری ژنگ فری
(المسافه، البعد)

Nabeyn: bengih- dwîrî- jêkfîrî.

ناک: نیشان، دوق، قهچ، تور، دوری
(العلامه التجاریه، الاشاره، الختم)

Natik: nîşan- drq - qemçî -tur -durî.

نازکی = نازکیاتی: پوخی، پوخیاتی، پلتی، پلنیتیاتی، پلوخی، پلوخیاتی

(الرق، الطاف، الهشاش)

Nazikf= Nazikyaf: poxf, Poxyatf, Piltf, Piltiyatf, Piloxf, Piloxyatf.

نازئالیفک: بالیفکاپهرا، بالگهئ نهرم
(المخذ، الوساده)

Nazbalifk: Balifka perra, Balgihe nerim.

ناسمئ: نییاسئ، خوھیاتی
(المعرف)

Nasin: niyasin, Xweyatf.

ناس بون: نییاس بون، خوھیابون
(العرف)

Nasbun: Niyasbun, Xweyabun.

ناس بوی: نییاس بوی، خوھیابوی
(المعرف، المرفوف)

Nasbûy: Niyasbûy, Xweyabûy.

ناس تو: نییاس تو، خوھی تو
(العرف)

Nastir: Niyastir, Xweyatir.

ناس کون: نییاس کون، خوھیاکون
(التعريف، الاعراف)

Naskirin: Niyaskirin, Xweyakin.

ناس کری: نییاس کری، خوھیاکری
(المعرف، المرفوف)

Naskirf: Niyaskirf, Xweyakirf.

ناسمئ = ناسمائی: نییاسمئ، نییاسمائی
(المعرف، العرف)

Nasini= Nasyatf: Niyasinin, Niyasiyatf.

ناس یار: تیکل، هفال، نییاس
(المعرف)

Nasyar: Têkel, Heval, Niyas.

ناف: پئ ناس، پئ نییاس
(الاسم)

Nav: Pênas, Pênîyas.

ناف بون: پئ ناس بون، پئ نییاس بون
(التسمی)

Navbun: Pênasbun, Pênîyasbun.

نازدارت: سربارت، خوش تلی تر، شلوکتر، شلومل تر
(الافنج، الاطنز، الادلال)

Nazdartist: Serbartir- Xweştivîtir- Şiloketir- Şilomiltir.

نازدار کون: سربارکون، شلومل کون
(الافنج، الادلال، الاطنز، التلیل، التطنیز)

Nazdarkirin: Ser bar kirin- Şilomilkirin.

نازدارگری: سربارگری، شل ومل کری
(الطنز، الدلال، المفنچ)

Nazdarkirf: Serbarkirf- Şilomilkirf.

نازدارئ = نازدارئاتی، سرباری، شل وملی، شلوکمی
(الطنز، الدلال، الطنز)

Nazdarf= Nazdaryatf: Serbarf- Şilomilf- Şilokeyf.

نازدارفن: سربارکون، شل ومل کون
(الافنج، الادلال، الاطنز)

Nazdarf: serbarkirin- Şilomilkirin.

نازدارفئ: سربارگری، شل ومل کری
(الطنز، الدلال، المفنچ)

Nazdarf: Serbarkirf- Şilomilkirf.

نازک: پوخ، پلت، پلوخ
(اللطیف، الرقیق، الهش، الهشاش)

Nazik: Pox- Pilit, PiloX.

نازک بون: پوخ بون، پلت بون، پلوخ بون
(الترقیق، التلطیف، التهشش)

Nazikbon: Poxbun, Pilit bun, Piloxe bun.

نازک بوی: پوخ بوی، پلت بوی، پلوخ بوی
(المرق، اللطف، المهشش)

Nazikbuy: Poxbûy, Piltbûy, Piloxbûy.

نازک تو: پوخ تو، پلت تو، پلوخ تو
(الترقیق، الالف، الامشش)

Naziktir: Poxtir, Pilttir, Piloxtir.

نازک کون: پوخ کون، پلت کون، پلوخ کون
(الترقیق، التلطیف، الامشاش، التهشش)

Nazikkirin: Poxkirin, Pitkirin, Piloxkirin.

نازک کری: پلت کری، پوخ کری، پلوخ کری
(المرق، اللطف، المهشش)

Nazikkirf: Pitkirf, Poxkirf, Piloxkirf.

ناف بلك: تويتن يازبىنكى پېھال دهيت چنين
(التبع الجيد من الاوراق الوسطى)

Navbelg: Twîtin ya ji binkê pêhel dihêt cinîn.

ناف په حەنگ: هەنداف ئەزمانى، بانى دەقى، دەوى كەوىن
(اللهاء، النطع، سقف الفم)

Navpehenk: Hindav ezmanî, Banê devî, Derê gewyê.

ناف په حەنگ: كەرى لەبىن ژناڤدا
(الراحه، باطن الكف)

Navpehenk: Kerê lepê ji navda.

ناف پرگ: خەلەكێت لێكدانا بەلبووكا پرگكێت چەكێت زۆرى
(الدرج، جسر ربط حلقات الحلى)

Navpîrk: Xelekêt lêkdana belbwîka, Pîrkê çekêt zêrî.

ناف طا: تاييت نيفەكا خولبىن دارى، چەقيت نيفەكا خولبى
(الغصان الوسطى، بين الفصون)

Navta: Tayêt nîveka xulpê darî.

ناف تە: ناف تەل: مابە بىنا تەلا، جەن ژىكە بونا تەلا
(التربة، الرتقه، الوتره)

Navtîl= Navtîbil: Mabeyna tibila, cihê jêke-
vêbûn tibila.

ناف تەنگ: كەمەل، مابەمنا سنگ وگورتىخا جەن شویتكى گرىدانى
(الفصر)

Navteng: Kefl, Mabeyna sing û kurtîxa cihê
şwîlkê girêdanê.

ناف تەنگ زراف: هەلکشای
(الاميف، الهيفاء)

Navtengzirav: Helkêşay.

ناف تەيدان: زوخاندن، كەش كرن
(الشغب، الهج للفير، الحث، التحريض، الاثاره)

Navtêdan: Zuxandin, Kişkirin.

ناف تەيدان: كە لاشى تەيدان، نافەرىنى، نافەرىنى كوتن
(التشجيع)

Navtêdan: Kelaşîtdan, aferînî, Aferînî gotin.

ناف جە: نېقارەلاتى، ناف پنى، ناف قانە
(المنطقه)

Navcih: Nîva welatî, Navqane.

ناف بوى: پىن ناس بوى، پىن نىياس بوى
(السمى)

Navbûy: Pênasbûy, Pênîyاسبûy.

ناف تو: پىن ناس تو، پىن نىياس تو
(السمى)

Navtîr: Pênastir, Pênîyastir.

ناف كرن: پىن ناس كرن، پىن نىياسين
(التسميه)

Navkirin: Pênaskirin, Pênîyaskirin.

ناف كرى: پىن ناس كرى، پىن نىياسى
(السمى)

Navkirî: Pênaskirî, Pênîyaskirî.

ناف : ژور، ژورقه، نيفەك، نافك
(الداخل، الجوف، الوسط، الباطن)

Nav: Jor, Jorve, Nîvek, Navîk.

ناف بارک: سەربارک
(القوط، العلوه)

Navbark: serbark.

ناف بەين: كاف، دم، بېهەنەك، بەنگە
(الده، الفتره، المسافه)

Navbeyn: Gav, Dem, Bêhnek, bengih.

ناف بى: نافبەر، مابى، پەردە، دەراپە، چەپەر
(الحاجز، الفاصل، الموق)

Navbirr: Navberr, Mabirr, Perde, Derrabe,
Çeper.

ناف بلفندى: مېرزاتى، بەگەرى، ماقوئىلى، رويە تى
(الرفعه، الجد، العزه)

Navbilindî: Mîrzatî, Beglerî, Maqwîlî, Rwîmetî.

ناف بەر: مابەين
(البين)

Navber: Mabeyn.

ناف بەر: ناف كوچ، ناف كەفر
(بين الاحجار)

Navber: Navkuç, Navkevir.

ناف بره: هەنداف ستونىكا دەفتى، نافبەر، رەردو برها
(بين الحواجب)

Navbirho: Hindav stwnka difnê, Navberra herdu
birha.

ناف چاف: نانی، هنداف نەینی
(الناسیبه)

Navçav: Enî, Hindav enyê.

ناف چالک: پویرتی هنداف نەینی
(القصة، النص، الكشة، المسيحه، التوابه)

Navçavk: Pwîrê hindav enyê.

ناف چاف کرێ: مرویتو، مەرول، گەولی
(الباسر، العابس، القاطب)

Navçavgirê: Mirwîto, Mirewl, Gewlî.

ناف چاف گریاتی: مرویتویاتی، مەرولی، گەولیاتی، ناف چاف کوم
(البسر، العبوس، القطب)

Navçavgiryatî: Mirwîtyai, Mirewlî, Gewlyatî,
Navçavkom.

ناف چاف کوم: ناف چاف کرێ، مەرول، مرویتو، گەولی
(القطب)

Navçavkom: Navçav girê, Mirewl, mirwîto,
Gewlî.

ناف چاف کومی: ناف چاف کرێیاتی، مەرولییاتی، مەرولی
گەولیاتی
(القطب، القطوب)

Navçavkomî: Navçav girêyatî, Mirelyatî.

ناف چال: ناف کور، ناف قەوری، ناف خەرتاندی، قەوراندی
(المنقور، المعقر)

Navçal: Navkol, Navqewirî, Navxeritandî, Qe-
wirandî.

ناف چالی: ناف کوری، ناف قەورینی، ناف خەرتاندی، قەوراندی
(القدر، القدر)

Navçallî: Navkorî, Nav qewiryatî, nav xeritan-
dinî, Qewirandînî.

ناف خەولە: ناف فلا، ناف بوت، ناف خالی، ناف قولە
(الاجوف، الفارغ، الخاوی، الجوف)

Navxulole: Nav vala, Navbot, Nav xalî, Navqu-
lole.

ناف خەولە بون: ناف فلا بون، ناف بوت بون، ناف قولە بون،
ناف خالی بون، قولیربون
(التجوف، التخبوه، التفوق)

Navxulolebon: Navvalabûn, Navbotbûn, Navx-
alibûn, Navqulolebûn, Qulêbûn.

ناف خەولە بوی: ناف فالابی، ناف بوت بوی، ناف قولە بوی،
ناف خالی بوی، قولیر بوی
(الجوف، المفرغ، المخوی)

Navxuloleboy: Navvalabûy, Navbotbûy, Nav
xalîbûy, Navqulolebûy.

ناف خەولە تر: ناف فلا تر، ناف بوت تر، ناف قولە تر، ناف
خالی تر، ناف قەوراندی تر
(الافرق، الاخوی، الاکثر تجوفا)

Navxuloletir: Navvalatir, Navbottir, Nav xalîtir,
Navqwirandîtir.

ناف خەولە کرن: ناف فالاکرن، ناف بوت کرن، ناف قولە کرن،
ناف خالی کرن، ناف قەوراندن
(التجوف، الاجواف، الافراغ، التفريغ، الاخواء)

Nav xulolekim: Navvalakirin, Navbotkîrin,
Navqulolekîrin, Navxalîkîrin, navqewirandin.

ناف خەولە کرێ: ناف فالاکرێ، ناف بوت کرێ، ناف قولە کرێ،
ناف خالی کرێ
(الجوف، المفرغ، المخوی)

Nav xulolekirî: Navvalakirî, Navbotkirî, Navqu-
lolekirî, Navxalîkirî.

ناف خەولە لای: ناف فالایی، ناف بوتی، ناف قولە لای، ناف
خالیاتی، ناف قولیری
(الجوف، القضاء، الفراغ، الخواء)

Navxuloleyf: Navvalayî, Navbotî, Navqulo-
leyî, Navxalîyatî, navqulêrî.

ناف خوە: ناف خوەدا، لالاخوە، لجهتی خوە
(الداخلي، المحلي)

Navxwe: Navxweda, Limalaxwe, Lichêxwe.

ناف خوەیی:

ناف خوەیاتی: ناف خوەدایی
(الداخلي، المحلي)

Navxweyî= Navxweyatî: Navxwedîyî.

نافدا: زورقە

(الداخل، الباطن، الضمن)

Navda: Jorve.

نافدان: ناشکر، دیبار، نییاس، پێ کوتی، زێ کوتی
(المعروف، العلیم، المشهور، المسمى)

Navdar: Aşkir, Dîyar, Nîyas, Pêgotî, Jêgotî.

ناف دهمستک: کسمی لنافهرا دومروفا بهیت و بیجت، بیلکی نافهرا بودلا

(الوسیط، الواسطه)

Navdestik: Kesê linavbera dumirova bihêt û biçît, Pîlkê navbera dudila.

ناف دهمستک: کزیر، مابهین دار (السمسار، الدلال)

Navdestik: Gizîr, Mabeyandar.

ناف دهمستکی: بیلکانیا ناف دو دلا، گزیری، مابهین داری (السمسره، الدلاییه، الوساطه، التوسط)

Navdestikî: Pîlkaniya nav dudila, Gizîrî, Mabey-andarî.

ناف دهمست: ساری چییای یێ دهمست، دهمستا نافهرا بلنداهیا (الخب، القنعه، القاع)

Navdest: Serêçîyay yê dest, Dešta navbera bilin-daniya.

ناف دان، ناف داند: مانا نناف شولێ دوگه ربهت کرنی خوه گرتنا ل ناف بهرا دوباره دوتنی دا (الفواق، الفقه، اللوچه) b

Navdan= Navdanda

ناف دهمدان: خوهرین، قهوه بو، خومعايدان (الغياش، المغايشة، التفاخر، التمدح، الامتداح، الافتخار)

Navdxwedan: Xurrîn, Q eboqebo, Xwehay-dan.

ناف دیر بهت: پرس کرنا نالی، نافتی نهجی به؟ (ما اسمک)

Navdêrbît: Pîrskirina navî, Navête çîye?

ناف دانک: خاران لنافهرا دودانیت خارانێ وکی مروف دان کی لنافهرا تیشته و فرامینا بخوت (وجبه طعام اضافیه)

Navdank: Xarna linavbera du danêt, Xarnê wekî mirov danekî linavbera têtê û firavîna bixut.

ناف دلول: ناف نهال، ناف گهلی (التجره، النجره)

Navdol: Navnihal, Navgelî.

ناف ده: کولا نادمری، ناف بهینادهریت خانێ (الدهلین)

Navder: Kolana derî, Navbeyna derêt xanî.

نافدار بون: دیار بون، نییاس بون، یێ کوتی بون (التعرف، التشهر، التعلم، التسمی)

Navdarbûn: Dîyarbûn, Nîyasbûn, Pêgotîbûn.

نافداربووی: دییاربووی، نییاس بووی، یێ کوتی بووی (المعرف، العلم، المشهر، المسمی)

Navdarbûy: Dîyarbûy, Nîyasbûy, Pêgotîbûy.

نافداروت: دییاتر، نییاس تر، یێ کوتی تر (الاعرف، العلم، المشهر، الاسمی)

Navdartin: Dîyartin, Nîyastir, Pêgotîtir.

نافدارکرن: دییارکرن، نییاس کرن، یێ کوتی کرن (التعريف، الاعلام، التشهير، الاشهار، التسمی)

Navdarkirin: Dîyarkirin, Nîyaskirin, Pêgotîkirin.

نافدار کرێ: دییار کرێ، نییاسی کرێ، یێ کوتی کرێ (المعرف، العلم، المشهر، المسمی)

Navdarkirî: Navdarkirî, Nîyaskirî, Pêgotîkirî.

نافدارێ: نافداربانێ، دییاربانێ، نییاسینێ، یێ کوتنێ، یێ کوتنیا

(المعرفه، المشهره، المعلومیه، الصیت الاسمی)

Navdarî = Navdaryatî: Dîyaryatî, Nîyasînî, Pêgotinî, Pêgotinyatî.

نافدار: ناف کرێ، ناف لێنای، ناف کوتی، نافلی (السمی)

Navdar: Navkirî, navlênay, Navgotî, Navlî.

نافدا چون: تیرا چون، تێ بهرین، تیهمشین، تێ چون، نافرا چون (التغلغل)

Navdaçon: Têrraçûn, Têperîn, Têpeşin, Têçûn, Navrraçûn.

نافدا چوێ: تێ چو، تیراچوێ، تێ بهری، تێ بهشی، نافراچوێ (التغلغل)

Navdaçoy: Têçûy, Têrraçûy, Têpeşî, Navrraçûy.

ناف داف: ناف کوتانا دافیت کواکرتنێ، دافیت نیکرنا راجاندنا تخفتن

(داخل نصاحات الصیدخیرط الحیاکوالنسیج الوسطیه)

Navdav: Navkotana davê kewagirtinê, Davêt êk-irina roçandina teqnê.

ناف دهمک: ناف بلندبون، ناف ژێ چون، دییار بون (المشهره، الصیت، السمعه)

Navudeng: Navbîlinbûn, Navjêçûn.

نافکراچی: تیکل چوی، تیک پمشی، تیک پیری، نافک لهلچوی
(المتجانس، المتشابک، المشبک)

Navikraçûy: Têklelçûy, Têkpeşî, Têkperri, Navikleçûy.

ناف کل: دو تایانشتی، جهی دو تایا دارئ، ناف تا، ناف ران
(شعبه الاشجار، مفرغ الاغصان)

Navkel: Du taya tiştî, Cihê du taya darê, Navta, Navran.

نافکلار: تشتی خودان نافک، خودان بێرک، کاکل دار
(ذات النواه، ذات اللب)

Navkdar: Tiştê xudan navk, Xudan berk, Kakildar.

ناف کړن: ناف لینان
(السمو، التسمیه)

Navkirin: Navlênan.

ناف کړی: ناف لینای
(المسمى)

Navkirinî: Navlênay.

ناف کار: ناف راف
(النجاش)

Navkar: navrāv.

نافک: جهی روفیک برینئ، نێرکا زکی
(السره)

Navk: Cihê rwîvîk birrînê, Nêrkazikî.

نافک: کاکل، کاکلک
(اللب، النواه، الصمیم)

Navk: Kakil, Kakilk.

نافکاتشتی: جهرک، نێرک، چوێک
(السرو، القلب، الضمیر، المکز)

Navkatiştî: Cerg, Nêrik, Çwik.

ناف کور: ناف قمری، ناف قولیر، ناف خەرتی، ناف کەمچ، ناف
مئ

(المحفر، المنقور، المقعر)

Navkor: Navgewirî, Navqulêr, Navxeritî, Navkevç, Navmê.

نافک کەن: تەخلیەکتێ نەساخییی یە
(مرض سقوط السره)

Navkketin: Textlîte nesaxîyê ye.

ناف ران: کل، شەرکە مروفی، جهی فەشارننئ، نافبەرا هەردو
لنگا، دوتایی، ناف لنگ

(العجان، العمود، بین الفخذین)

Navran: Şergiha mirovî, Cihêveşartina, Navbera herdu linga, Dutayî, Navling.

ناف راکرن: ناف بلنکرن، ناف ئاشکراکرن
(الاشاده، التنويه)

Navrakirin: Navbilindkirin, Nav aşkirakirin.

ناف رۆ: نێفرو، مابە پناسییدە و نێفارا دەمئ تەحرە دانئ
(الظهرة، الزوال، وسط النهار)

Navroj: Navro, Mabeyan spēde û êvara demê tehr w danê.

ناف رۆ: ناف رۆک، کەرخا رۆکئ، رێبار، نێفاریکئ
(القارعة، وسط الطريق)

Navrê= Navrêk: Kerxa rêkê, Rêbar, Nîvarêkê.

ناف راف: ناف کار، کەسئ لێفەکا جهی رافئ دراوسیتێ جەرکئ
رافئ
(النجاش)

Navrāv: Navkar, Kesê linîveka cihê ravê dirawistî, Cergê ravê.

ناف زاک: ناف کاخ، نافکا دەشتکا بارییا
(وسط الميدان، وسط الساحة)

Navzak: Navkax, Navka deştka yarîya.

ناف سەر: سەرئ چییای پێ پان و دەشت، نژی کومئ
(الجمعة، الخب، الجبل المسطح)

Navser: Serê çîyay yê pan û deşt, Dijî kumî.

ناف سەرک: بانئ سەری، مەشکوتکا سەری
(الهامه، القله، الباغوخه)

Navserk: Banê serî, Meşkotka serî.

ناف سال فەچوئ: دان عومر بوی، کونە بوی، قەیر بوی پیر بوی
(العوان، الکهل)

Nav salveçûy: Dan'umîrbûy, Konebûy, Qeyrebûy, Fîrbûy.

نافشە: باش هەریاشە کەری، هەریاباش فەجری
(الصوف المنكوش جيداً)

Navşe: Hirya baş şekirî, Hirya baş veçirî.

نافکرا چوئ: تیکل چوئ، تیک پەشین، تیک پەڕین، نافک لهلچوئ
(المتجانس، المتشابک)

Navikraçûn: Têklelçûn, Têkpeşîn, Têkperri, Navikleçûy.

ناف گير: کابڻ نيله گير اچر خاڪيرڻ
(نور الوسط في الباسه)

Navgêr: Gayê nivegera çerxa gêrê.

ناف گوهرگ: ناف تا، پيڙگ، کانه کړن
(القنځ، الاغصان الوسطي في الكرم)

Navguhik: Navta, Pijk, Katekirin.

ناف گوهرگ کړن: کانه کړن، پيڙگ ځي کړن، شلال کړن
(القنځ، عمليه تخفيف الاغصان)

Nav guhkkirin: Katkirin, Pijkjêkirin, Şelalkirin.

ناف لښان: ناف کوټن
(التسميه، السمور)

Navlênan: Navgotin.

ناف لښان: ناف لي کوټي، ناف ښانا خراب
(القنځ، الملقصه، الذكر، السي)

Navlênan: nav lêgotî, Nav inanaxirab.

ناللي: ناف کوټي، ناف لښاي
(المسمى)

Navlî: Navgotî, Navlênay.

ناف مالي: نخځتي بي خازتن بابي زافي بوياتي بويکي دت بي
خازتن دمعي خازکين بچن خازکينين
(النقد لخطبه الزواج، المهر)

Navmalî: Nextê bê xaztin babê zavay bo babê
bwîkê dibet, Bê xaztin demê xazgîn di çin
xazgînîyê.

ناف مالي: خبرو مريت مالي وهک نامان ونغي ورازيرک ونشتن
هي، نشتن مالي
(اثاث البيت الامتعه، البضاعه اثاث المنزل)

Navmalî: Xirrû mirrê malê wek aman û nivîn û
rajêk û tiştê hey, Tiştê malê.

ناف مال: ناف خاني، بيري خاني، بيري هاني خاني
(فناء الدار، وسط البيت، الباحة)

Navmal: Navxanî, Berpêxanî, Berbihavê xanî.

ناف مان: نمر، ساخييا نافي پاش مرني، مري نافي وي نمرني
ژ چاكيياوي

(الخلود، الذكرى للميت، خلود الاسم للمتوفي)

Navman: Nemir, Saxiya navî paš mirinê, Miryê
navê wî nemirî ji çakîyawî.

نافک کمتن: تیکه لک بون، تیکه لمران، تیکه بون، نافک له بون، نافک
له بون

(الاختلاط، الامتزاج، الانمجا)

Navikketin: Têkelkbûn, Têkvedan, Têkvebûn,
Naviklebûn, Navikleçûn.

نافک کمتي: تیکه لک بوی، نافک له بوی، نافک له بوی
(الاختلاط، الممزج، المنمجا)

Navikketi: Têkelkbûy, Navkellbûy, navkleçûn.

نافک له بون: تیکه لک بون، نافک کمتن، نافک له بون
(الاختلاط، الامتزاج، الانمجا، الانخراط)

Naviklelbon: Têkelkbûn, Navikketin, navi-
kleçûn.

نافک له بون دنگا:

نافک له بون ناخفتني: زمين، زمينوي
(الهمرجه)

Naviklelbûna Denga

Naviklelbûna Axistînê: Zimên, Zimezwîr.

نافک له بون: نافک له بون، تیکه لک بون، تیکه بوسين، تیکه اچون
(اللمک، الشبسين)

Naviklelçûn: Naviklebûn, Têkelkbûn, Têkpesîn,
Têkraçûn.

ناف گولي: کمتي باس کړي
(المنکور)

Navgotî: Kesê baskirî.

ناف گر: دشتا ناف گرو بلندينا، ناف سهر، مهر
(القنمه، القاع)

Navgir: Deşta navgir û bilindîna, Navser, Hêrr.

ناف گلي: ناف دول، ناف نهال
(الشجره، الکفه، الخيه)

Navgelf: Navdol, Navnihal.

ناف گران: ماقويل، خودان رويمت، ميرزا، کله ميري
(الشهم، الوجيه، الشريف، النبل، الوقور)

Navgiran: Mqwîl, Xudan rwîmet, Mîrza, Ge-
lember.

ناف گران: ماقويل، رويمتياتي، ميرزاتي، کله ميري
(الشهم، النبل، الوجاهه، الشرف، الوقار)

Navgiranî: Mqwîlî, rwîmetiyatî, Mîrzatî, Ge-
lemberî.

نال کړن: نال لیدنان پټ سمن دموارا
(انتعال، الدواب)

Nalkirin: Nallêdana pê simê dewara.

نال: نهال، گیلن فره‌وېمېو، هیر
(الخور، الخو، الوادی الواسع)

Nal: Nihal, Gelîyê fireh û vebûy, Herr.

نال بوند: هوستای نال کرنا دموارا
(الحداء)

Nalbend: Hostayê nalkirina dewara.

نال بوندی: هوستاتییا نال کرنا دموارا
(الحداء، منه انعال الدواب)

Nalbendî: Hostatîya nalkirina dewara.

نال ناله نالین: ناخ ناخ، ناخین، نوب نوب، نوبین، گازگان، گازین،
نوی نوی، نویین
(الاهه، الاته، الاتین)

Nalnai= Nalîn: Axax, Axîn, Ofof, Ofîn, Gazgaz,
Gazîn, Oyoy, Oyîn.

نال‌نالی: نوب نوبی، ناخ ناخی، گاز کازی، ناه ناهی
(المنخن، المناره)

Nalnalf: Ofofî, Axaxî, Gazgazî, Ahahî

نالجه: سمن پېلافي، سمن قوندهری، کفانوکی سمن پېلافي
(کعب الحداء)

Nalçe: Simê pêlavê, Simê qonderê, Kivanokê,
Simê pêlavê.

نام: تیرمکنی موزن پەر، تیرم ویلته
(النعامة)

Nam: Teyrekê mezin perr, Nerim û pilte.

ناموس: په ژانتي نالفي، په ژانتي هي، پژانتي شرمي
(الذمار، الغيرة، الحرم)

Namûs: Pejanê navî, Pejanê hî, Pejanê şermê.

نا مه: کاغزک، رهش بهلک، کاغزا نفیسی، په‌رئ نه‌خساندی
ونفیسى
(الرساله، المكتوب)

Name: Kaxezk, Reşbelek, Kaxeza nivêşî, Perrê
nexşandî nivêşî.

نلن: خارتا ژنارتي معقيرکري بهيت پاتن وليتان
(الخيز)

Nan: Xarna ji arê hevîrkirî bihêt patin û lênan.

ناف مل: قلی قان، قلی قندان، سەرماپشتی
(الثج، الکند، الکامل)

Navmil: Qilîqan, Qilîqindan, Serava piştê.

ناف وېنگ مویر: پټی کوټی، دویر نییاس
(السماء، الصیت البعید)

Nav û deng dwir: Pêgotî, Dwîrniyas.

ناف ناله: نیثی بوی، تشتی نیثی بوی
(التناصف، الانتصاف، الوسط)

Navnave: Nîvîbûy, Tiştê nîvîbûn.

نالنجی: نالی، نه‌کرته مویر، نه‌ریژ نه‌کورت، نه‌سک نه‌کران،
نه‌کلهک نه‌چیک، نه‌مزن نه‌چویک بقایده
(المتوسط، الوسطانی، القصد)

Navincî: Navî, Negir ne hwîr, Nedirêj ne kurt,
Ne sivik ne giran, negelekne piçek, Ne mezin
ne biçwîk, Biqayde.

ناف هسک:

ناف بوت: ناف بوتی، ناف خولوله، ناف بوت، ناف خالی، قولیر،
قولوله
(الیابس الجوف للشجر)

Navhişk

Navpot: Nav potî, Nav xulole, Nav bot, Nav
xalî, Qulêr, Qulole.

ناف میلان: ژئ کوتنا باش، قنچ پټ ناخفتن
(الذكری الطیب)

Navhêlan: Jê gottina baş, Qencpê axiftin.

نالوکه: دمه‌ل ودانتي فین موخل کړن وېژنگ کرنا دکه‌فیت بین
بېژنگ
(الوسطی، الحنطه المنزل من الغریال)

Navoke: Dexl û danê vbin moxilkirin û bêjigki-
rina dikevît, Bin bêjig.

نالی، نالین: نالنجی، ناف دولا
(الوسطی، الوسطانی، المتوسط)

Navî= Navîn: Navincî, Nav dula.

ناکه: دمه‌ل دهست، دکاقتدا، دویف پیدایون
(الغفله، الفجاء، الفور، الآن، حالا)

Nageh: Demildest, Digavêda, Dwîy peydabûn.

نال: کفانوکی ناسنی پټی دمواری، پېلافا پټی دمواری یا ناسنی
(الحدوه الدواب)

Nal: Kivanokê asinî yê pê dewarî, Pêlava pê de-
warî ya asinî.

نان روینک: نانئ ئاروورینانئ ددمن، نانئ درویندا قه‌لاندئ
(المروء، المریقه)

Nanrwink: Nanê arû rwîna têdiden, Nanê dirwînda qelandî.

نان پیژ: کەسێ نانئ دبیزیت، تنویرفان
(الخباز)

Nanpêj: Kesê nanî dipêjît, Tenwîrvan.

نان پیژئ: کارێ نان پەختنئ، تنویرفانئ
(الخبازة)

Nanpêjî: Karê nan pehtinê, Tenwîrvanî.

نان پەختن:

نان پاتن، نان لینان، نان چیکرن، نان براوتن، هەڤیر براوتن
(الخبز)

Nanpehtin

Nanpatin: Nanlênan, Nan çêkirin, Nan birajtin, Hevîrbirajtin.

نان دەم: مەرد، دەست فرەه، چاف فەکرئ، مێقان حەوین
(السخی، الجواد، المضیاف)

Nandeh: Merd, Destfirhe, Çavvekirî, Mêvan hewin.

نان دەهئ: مێهقان حەوینئ، مەردئ، چاف فەکرئئ دەست فرەهئ
(السخاء، الجود، الکریم، الاستغناء)

Nandehî: Mêvab hewînî, Merdî, Çavvekirinî, Destfîrehî.

نان خوهر: بێ کار، بێ شول، نەکار، فەلەتە، کولان قوت، گەریدە
(البطل، العاطل)

Nanxwer: Bekar, Bêşol, Neker, Felîte, Kelanqut, Gerrînde.

نان خوهرئ: کولان قوتئ، فەلەتەئ، بێ شولەتەئ، نەکرئ، بێ کارئ، گەریدەئ
(البطل، العطالة)

Nanxwerî: Kolanqutî, Felîteyî, Bêşolyatî, Nekirin, Bê karî, Gerrîdeyî.

ناهلک: دوشەک، گلد
(الدوشک، المطرح)

Nahlîk: Doşek, Gild.

ناوسک: شکفت، کونج
(المغارة، الغارة، الفجوة)

Nawisk: Şkeft, Kunc.

نانئ هەشک: نانئ رەق، نانئ بنورسئ، نانئ زها، نانئ پوتئ
(الاش)

Nanêhişk: Nanê req, Namê bi tursû, Nanê ziha, Nanê potî.

نانئ زها: نانئ هەشک، نانئ رەق، نانئ پوتئ
(المشم)

Nanêziha: Nanê hişk, Nanê req, Nanê potî.

نان وەل: شولئ مزئ وئ خەراڤ بئنی بئ پارە، شولئ بئ پارە، شولئ بەلاش
(المضطر، ج مضارطه)

Nanûtil: Şolê mizê wî xarin bitinê bê pare, Şolê bê pare, Şolê belaş.

نان وەللئ: شولکرنا بئ پارە، شول کرنا بخاڤ
(المضطره)

Nanûtilî: Şolkirina bê pare, Şolkirina bi xarin.

نانئ ئێکەلوک: نانئ ژ کەلەک دانا هاتئ چیکرن
(العليت، الهرج، الهرجه)

Nanêtêkelok: Nanê ji gelek dana hatî çêkirin.

نانئ رەق: نانئ هەشک، نانئ زها، نانئ پوتئ، نانئ تورسئ
(العسف)

Nanêreq: Nanê hişk, Nanê ziha, Nanê potî, Nanê tursî.

نان شوینئ: قەتلەزئ، کولاب، کوپورئ
(الغلام)

Nanşirînî: Qetlazî, Kulb, Kuporî.

نان کوهرئ: باشئ نەدیتن، قەنجئ ژبیرکرئ، باش دوی
(الغند، الجود، الکند، الکفر)

Nankoreyî: Başnedîtin, Qencî jîbîrkirin, Boşdırî.

نان کوهر: باش دئ، باش نەدیتئ، قەنجئ ژبیرکرئ
(الغاند، الجاد، الکفوء، الکافر، الافند)

Nankore: Başdırî, Başnedîtî, Qencî jî bîrkirî.

نان چوچ: توخمەکی گێپاھ، خاف وێنئئ دڤون
(صنف من العشب يؤكل طريا)

Nançwîç: tuxmekê gîyaye xav û lénay dixun.

نانئ پەسلوکی:

نانئ کوپفکی: نانئ کوپفکی، نانئ جەغئ، نانئ گەئ
(الکرج)

Nanêpembilokî

Nanêkwîfkî: Nane kwîfkî, Nanê cefinî, Nanê genî.

Neboû: Çuneboû, Neyîboû, Birhayboû, Qirrbû.	نەبوو: چوئە بوو، نەیبو، بره‌ای بوو، قەربو (المعدم، العديم، المستحيل)
Nebon: Tiştê wesa ne qewmî.	نەبون: وەسا نەقەمى (الخالق للعاده، المعجز)
Nebûy: Wesa ne qewmî.	نەبۇ: وەسا نەقەمى (الخالق للعاده، المعجز)
Nebeled: Neşareza, Neniyaş, Nezanî.	نەبەلەد: نەشارەزا، نەنیاس، نەزانى (الجاهل، غیر عارف)
Nebeledî: Neşarezayî, Neniyaşinî, Nezanînî.	نەبەلەدێ: نەشارەزایى، نەنیاسینى، نەزانینى (الجهل)
Nepaqij: qirîêjî, Dujîn, Lewitî, Herîmî, Netemîz.	نەپاقێ: قەرزێ، دوژین، لەوتى، هەرمى، نەتەمیز (القذر، الوسخ، النیس، غیر نظیف)
Nepaqijî: qirîêjyatî, Dujînî, Lewitînî, Herîmîyatî, Netemîzî.	نەپاقێ: قەشارتێ، نەبیاری، پەردە پوش، بنێر، نەخافتى (القائب، المستور، المحجوب، الخفی)
Nepenî: Veşartî, Nediyaş, Perdeoş, Binbîrr. Nix-affî.	نەپەنێ: فەشارتێ، نەبیاری، فەشارتێ، فەشارهانی، بن بەرێ، پەردەپوشى، نەخافتى (القیب، المستر، الخفاء، الحجب)
Nepeniyatî: Nediyaşî, Veşartinî, Vesirhanî, Binberî, Perdepoşî, Nixaftinî.	نەپەنیاتى: زەنگینى، کەخودایى، نەهەکارى، بن کرتینى (المستغنى، الفنى، غیر محتاج)
Nepêdivî: Zengîn, Bingirtî, Nehewgar, Kedxuda.	نەپەدیوانى: زەنگینى، کەخودایى، نەهەکارى، بن کرتینى (الاستغناء، الفناء، عدم الحاجة)
Nepêdiviyatî: Zengînî, Kedxudayî, Bingirtînî, Nehewgarî.	نەپەدیوانى: زەنگینى، کەخودایى، نەهەکارى، بن کرتینى (الاستغناء، الفناء، عدم الحاجة)

Nawirte: Kombûna kewênêr wextê kurkbûna mêkewê, Refan nêrkewa demê kurkiya makewê.	نەوێرته: کۆم بونا کەوێن نێر و مەختێ کورک، بونا مێ کەوێن، رەفا نێرکەوا دەمێ کورکیاماکەوێ (سرب القیوج الذکور فى موسم حضانه الانثى)
Nawirte: Kombûna kewênêr wextê kurkbûna mêkewê, Refan nêrkewa demê kurkiya makewê.	نەوێرته: کۆم بونا کەوێن نێر و مەختێ کورک، بونا مێ کەوێن، رەفا نێرکەوا دەمێ کورکیاماکەوێ (سرب القیوج الذکور فى موسم حضانه الانثى)
Nc: Ne, Nei, Niç.	نە: نە، نە، نیچ (لا، النافية، والناهيه)
Ne:	نە: نە، نە، نیچ (لا، النافية، والناهيه)
Nei:	نە: نە، نە، نیچ (لا، النافية، والناهيه)
Neba: Neke, Da, Belkî.	نەبا: نەکە، دا، بەلکى (لولا، ربما، لئلا)
Nebirnav: Kwrtenav.	نەبیرناف: کورته ناف (الاسم المختصر، اللقب، الكنية، المصطلح، الاصطلاح، قوى)
Nebirr navê kirêt: Kurte nebaş.	نەبیرر ناوێ کەرت: کورته ناوێ نەباش (النیز، اللقب الوضعي)
Nebag: Neqenc, Xirab, Dirr, Neçak.	نەباش: نەقەنج، خراب، دى، نەچاک (الشريير، الردى)
Nebaşî: Neqencî, Dirrî, Serkeş, Şembozî, Zirçepozî.	نەباشى: نەچاکى، نەقەنجى، دى، سەرکەش، شەمبوزى، زىرچەپوزى (السوء، الشر، الاساء)
Nebistehf: Nepîşt rastî, Bawerî nehatin, Bê bawerî, Dixwera neditinî.	نەبىستەهف: نەپىشت راستى، باورى نەهاتن، بى باورى، دىخوا نەدیتینى (عدم الثقة، عدم الامان، الشك، الريبه)
Nebûn: Çunebûn, Neyîbûn, Birhaybûn, Qirrbûn.	نەبۇن: چوئەبو، نەیبو، بره‌ان بو، قەربو، چى نەبو (المعدم، الفناء، الاستحاله)

نعللەتا: تاسفک، لەش گرانی:

(الوعک، الوبک)

Nehleta: Tasivik, Lêşgiranî.

نەهەیان: نەتەبێن، نەتەنابۆن، نەهەجەمین، نەراوەستان، لافڵەن، لافڵەن، لەقان

(الحراجه، الاضطراب، القلق، عدم السكون)

Nehewhan: Netebitûn, Netenabûn, aanehecimîn,,
Nerawastan, Livlivîn, Leqleqîn..

نەهەیان: نەتەبێن، نەتەن، نەهەجەمین، نەراوەستای، بێ قام، لەقلەفوک، لافڵوک

(الهزوفى، المضطرب، القلق، المرح)

Nehewhay: Netebitûn, Nehena, nehecimîn, Nerawistîn, Bêqam, Leqleqok, Livlivok.

نەهەیان: نەول بچوێکێ ژ نەکی بێت، نەول زای بۆزێ، بچوێکێ بەری بوی

(البكر من الاولاد)

Nexrî: Ewil biçwîkê jinkê dibît, Ewil zay bojinê,
Biçwîkê ber îbûy.

نەخس: نیکار، وێنە، ناوا

(الرسم، الوشى، الطرز)

Nexş: Nîgar, Wêne, awa.

نەخشین: چنجلک، نیکاری

(الموشى، المطرز، الرسم، المنقش، المصور)

Nexşîn: Cincilk, Nîgarî.

نەخشاندن: چنجلک کەن، وێنە کەن، نیکار کەن

(التطريز، الترسيم، التنقيش، الوشى، التصوير)

Nexşandin: Cincilkirin, Nîgarkirin, Wênەکیرى, Nîgarkirin.

نەخشاندن: نیکار کەن، وێنە کەن، چنجلک کەن

(الدان، الرسوم، المصور، المطرز، الوشى، الموشع)

Nexşandî: Nîgarkirî, Wênەکirî, Cincilkirî.

نەخت: دەرانی مارە مەکتێ

(المهر، المداق)

Next: Diravê marekirnê.

نەخەش: سەختی، سەختی، رێپ، گوێج

(الاذى، الكره، الوعاء، المشقة، اللب، الالم)

Nexweşî: Sextî, Sixintî, Gwîc.

نەخەش: سەخت، سەخت، رێپ

(المؤذى، المؤلم، الشاق، اللغب)

Nexweş: Sext, Sixint, Rêpe.

نەختە: بارین، رێزى، نەحلى

(الانتمار، الهطول، الهلاب)

Nexte: Barîn, Rêjî, Tehlî.

نەخاسمە: نەمازە

(لاسيما، خاصة، بالاختص)

Nexasme: Nemaze.

نەخشەلتە: ل تەپپەرزەیت، پپەرزى بۆتەزى

(بوركوت، باركك الله)

Nexşelte: Lite pîrozbît, Pîrozî bo tejî.

نەخو: نەکو، نەکە، نەبا، نان

(والا)

Nexo: Neko, Neke, Neba, An.

نەخەش: نەساخى، نەهاتى، خەستە

(المرض)

Nexweş: Nesaxî, Nehatî, Xeste.

نەخەش: نەساخى، نەهاتى، خەستەبى

(المرض)

Nexweşî: Nesaxî, Nehatinî, Xestayî.

نەخەش خانە: خانین نەساخا، خەستەخانە

(المستشفى، دار التمريض)

Nexweşxane: Xaniyê nesaxa, Xestexane.

نەخەزێ: کەسێ نە داخەزکەری، ژخەراپى هاتى، ژخەراپى

(الطغلى، الفضولى، غير المدعو)

Nexazî: Kes nedaxazkirî, Jixwerayî hatî, Jixwerayî.

نەخەش: نەدر، ناموێرى نەبەرت، نەبەرك

(الدان، الكهام للاله)

Nexweş: Nedirr, Amwîrê nebirrît, Nebirrek.

نەخەشپێنااموێرى: نەبەركى، كوهى

(الكهم، الدن)

Nexweşya murî: Nebirrekî, Kohî.

نەخەزێ: رۆزى، لەخەزێ

(الصوم)

Nexarin: Rojî, Lexrînî.

Nezan : Debeng, Swîtar, Gewşek, Kewden.	نەزان: دېبەنگ، سویتار، گەشەک، کەودەن (الجاهل، الغبی)
Nezanîn : Debengî, Swîtarî, Gewşekî, Kewdenî.	نەزانین: دېبەنگی، سویتاری، گەشەکی، کەودەنی (الجاهل، الغیاره)
Nezanyatî : Kewdenyatî, Debengyatî, Gewşkyatî, Kewdenyatî.	نەزانیاتى: کەودەنیاتى، دېبەنگیاتى، گەشەکیاتى، کەودەنیاتى (الجاهل، الغیاره)
Nezanîna xwe nenyas	نەزانینا خوێ نەنیاس (الجاهل المركب)
Nezanê xwe nenyas : Kerçûve.	نەزانێ خوێ نەنیاس: کەرچووه (الجاهل المركب)
Nejreng : Nehêja, Nehejî, Kêrnehatî, Nestêleh.	نەژەنگ: نەهێزا، نەهەژى، کێرنەهاتى، نەستێلەه (غير لائق)
Nesax : Leşêş, Nehatî, Nexweş, Xeste.	نەساخ: لەش نێش، نەهاتى، نەخووش، خەستە (المريض)
Nesax : Nedirist, Nerast.	نەساخ: نەدرست، نەرەست (غير صحيح، غير سالم)
Nesaxî : Leşêî, Nexweşî, Xesteyatî, Nehatî.	نەساخى: لەش نێشى، نەخووشى، خەستەهاتى، نەهاتى (المرض)
Nesaxlem : Nedirist, Nerast, Qelp, Rwikêşkirî.	نەساخلەم: نەدرست، نەرەست، قەلپ، روى کێش کړى (غير سالم، غير صحى، الغفوش)
Nesaxiya pêlpêl : Nesaxiya carcar.	نەساخيا پێل پێل: نەساخيا جار جار (العدد، العداد)
Nestêleh : Nehêja, Nehejî, Bikêrne hatî.	نەستێلەه: نەهێزا، نەهەژى، بکێرنەهاتى (غير لائق، غير جيد، غير صالح)

Nermeba : Hwîneba, Helneba, Helm.	نەرمەبا: هینکەبا، هەلەبا، هەلم (النسيم)
Nerm : Mirovê giran birêve diçît, Tatokî, Bizîm badok.	نەرم: مەرووفى گران بێرەفە دێچیت، تاتوکى، بزم بادوک (الاعت، البطى المشى)
Nermî : Tatokî, Bizîmbadanê, Hurmijîn.	نەرمى: تاتوکى، بزم باداشى، هورمژین (الاعت، السير البطى للمره)
Nermf : Tatokî, Bizîmbadanê, Hurmijîn.	نەرمف: تاتوکى، بزم باداشى، هورمژین (الاعت، السير البطى للمره)
Nerm : Dengê tena, Velovirî.	نەرم: دەنگى تەنا، فەلوفىرینى (الرخامه للصوت)
Nermî : Tenaya dengî, Velovirandinî, Velorînî,	نەرمى: تەنایا دەنگى، فەلوفىراندینى، فەلوفىرینى (الرخامه للصوت)
Nerê : Serkeş, Azxiro, Şemboz, Neqole.	نەرمە: سەرکەش، نازخرو، شەمبوز، نەقوله (الخالف، المكروه، المنكر، الخارق)
Nerîyatî : Serkeş, Azxiroyat, Şembozî, Neqoleyatî.	نەرمیاتی: سەرکەشى، نازخروياتى، شەمبوزى، نەقولىاتى (الخالفه، الكره، المنكر، الخرق، المقت)
Nerazî : Liberehatî, Neqail.	نەرازى: لېبەرنەهاتى، نەقائیل (المنكر، المستنكر، الناقم)
Nerazyatî : Liberehatî, Neqailî.	نەرازیاتى: لېبەرنەهاتى، نەقائیلی (الاستنكار، الانتكار، النقمه)
Nermcwîn= Nermveçwîn : Devşepandin, Niqni-qandin.	نەرم جۆن، نەرم لە جۆن: دەف شەپاندن، نەقنەندن (اللوک)
Nerrast : xar, Virr, Tîtep, Newe, nedirist.	نەراست: خار، فێ، تێ، تەپ، نەو، نەدرست (غير صحيح، اعوج، مائل، خلاف الحقیقه)
Nerratêk : Virr, Lêkvirr, Tîtep, Jiberikçîy.	نەراست تێک: فێ، لێک، فێ، تێ، تەپ، ژبەرک جۆرى (الخالف، المعاكس، غير موازى، غير متقابل)

نعلل: توخمه‌کێ گییایه
(النفل، صنف من العشب)

Nefel: Tuxmekê giyaye.

نعلسی: بچوکی ژنی ژمیرمکی دی، بچوکی متری ژ ژنه‌کادی
(الهرل، الربیب)

Nevî: Biçwîkê jinê ji mêrekê dî, Biçwîkê mêrî ji jinekadî.

نعلیان: ریشیاتی، کین، زک رهش، دل رهش
(البض، الكره، العیف، الغل، النفرة، لارادی)

Nevyan: Reşyatî, Kin, Zikeş, Dilreş.

نعلیان: ریشی تینای، کیندار، دل ژین رهشکری
(المبغوض، المنفور، المكروه، المعیوف)

Nevyay: Reşîtenay, Kîndar, Dil jê reşkirî.

نعلیان: کینیاتی، ریشینی، زک رهشینی، دل رهشی
(النفور، البغضاء، الكراهه، الاستكراه، العیافه، الغلل)

Nevîyanî: Kînyatî, Reşînî, Dil jêşî.

نعلی: بچوکی بچوکی مروفی
(الحفید)

Nevî: Biçwîkê biçwîkê mirovî.

نعلین کچێ: بچوکی کچا مروفی
(السیط)

Nevîkiçê: Biçwîkê kiça mirovî.

نعلی چرک: نعلین کور و کچت مروفی
(حفید الابن)

Nevî çîrk: Nevyê kur û kiçê mirovî.

نعلیک کەنی: بیکه نه‌بوی، ژیک نه‌کرتی
(التقيض، التمانع بالذات)

Nevêkêdî: Pêkvenebûy, Jêknegirtî.

نعلیک کەن: ژیک نه‌کرتن، بیکه نه‌بون
(التقيض، التناقض، التمانع، ذاتياً)

Nevêkêtin: Jêknegirtin, Pêkvenebûn.

نعلیک کەن: نه‌خربون، خولیک نه‌دان
(عدم الاجتماع، عدم الالتئام)

Nevêkêtin: Nexirbûn, Xwelêk nedan.

نعلیمین: نعمت بون، مت نه بون، نه‌هیلان
(الاحاف، الاحاح، الاصرار)

Nevbînî: Nemitbûn, Mitnebûn, Nehêlan.

نەستەلەفی: نەهەژایاتی، نەهەژایاتی، بکیرنه‌هاتنی، نه‌کیر هاتنی
(عدم اللياقة، عدم الجدارة، عدم الصلاح)

Nestêlehî: Nehejyatî, Nehêjafî, Bikêrnehatînî, Nikêrhatînî.

نەسرین: توخمه‌کێ کولیکایه
(صنف من الزهر)

Nearîn: Tuxmekê kulîkaye.

نەسونەتکیری: کەسێ زای ویت سونەت کړی، کەسێ، نه‌یتدفی
سونەت کړتی
(الانقلف، الاغفل)

Nesunetkîrî: Kesê zay û yê nesunetkîrî, Kesê ne pêdivî sunetkîrinê.

نەشیان: له‌پێت، ده‌ست کورتی، پێ چینه بونی، فه‌که‌نتی، کوهی
(العجز، القند، العیاء، الخذلان)

Neşyan: Leptin, Destkurtî, Pêçênêbûnî, Veketnî, Kohî.

نەشیای: شل، کوه، ده‌ست کورت، له‌پێتی
(العاجز، الفاند، العی، المخنول، المخذل)

Neşyay: Şil, Koh, Deskurt, Leptî.

نەشخوهر: به‌رمايک، پاتوره، چنیک
(الختار، الختامه، القشام، فضلات المائده)

Neşxwer: Bermayk, Patore, Çinîk.

نەشوی کړی: کچ
(العزیاء)

Neşwîkîrî: Kiç.

نەشاره‌زا، نەشەره‌زا: نه‌بلو، نه‌زان، ده‌ست نه‌کیر
(الجاهل، غير الماهر)

Neşareza=Neşehreza: Nebele, Nezan, Destnekêr.

نەشاره‌زایی، نەشەره‌زایی: نه‌بلەدی، ده‌ست نه‌کیری، نه‌زانی
(الجهل، عدم المهاره)

Neşarezayî= Neşehrezayî: Nebeledî, Destnekêrî, Nezanî.

نەظام: خشییم، به‌هیمه
(الغشیم)

Nefam: Xişîm, Behîme.

نەظامی: به‌هیمیاتی، خشییمی
(الغشم)

Nefamî: Behîmyatî, Xişîmî.

نځهښتن: نځبوی بون، نځبالته بون
(القطر، الفجاجة، الكد، عدم الوصول)
Negihîştin: Nebûy bûy, Nebaletebûn.

نځوهدار: بڼ کړه
(الناس، المائس)
Neguhdar: Bêguh.

نځوهدارۍ: بڼ کومۍ، بڼ کومياتۍ
(المسه)
Neguhdarî: Bêguhî, Bêguhyatî.

نځگرتن: نهۍ بون، نځمړخ کړن
(عدم الحفظ، عدم التعلم)
Negirtin: Nehîbûn, Nderexkirin.

نځلف: مټ، بڼ ډنگ، کړۍ، تمبټۍ، تڼا، حځمۍ، چک، حځمټۍ،
راوستانۍ، نهژتۍ، مښد
(الساكن، الهامد، الجامد)

Neliv: Mit, Bê deng, Kerr, Tebitî, Tena, Hecimî,
Çik, Hecimtî, Rawestay, Nihijî, Mend.

نځلفښ: مټ بون، کړۍ بون، تمبټن، تڼابون، نهژتن، مښدون،
راوستان، چک بون
(السكن، الجمود، الهمود)

Nelivîn: Mitbûn, Kerrbûn, Tebitîn, Tenabûn, Ni-
hijtin, Mendbûn., Çikbûn, Hecimtî, Rawestan.

نځلاندن: حځماندن، چک کړن، مښکړن، تمبټاندن، تڼاکړن، مټ
کړن، راوستاندن
(الساكن، الامداد)

Nelivandin: Hecimandin, Çikkirin, Mendkirin,
Tebitandin, Tenakircin, Mitkirin, Rawestandin.

نځلفاندۍ: تڼاکړۍ، مټ کړۍ، چک کړۍ، مښکړۍ، تمبټاندۍ،
حځماندۍ، راوستاندۍ
(الجمد، المسكن، المهود)

Nelivandî: Tenakirî, Mitkirî, Çikkirî, Mendkirî,
Tebitandî, Hecimandî, Rawestandî.

نځلادان: لاپيرۍ، بڼ لاپۍ، نهژتياۍ
(الحياة، عدم الانحيان)
Neladan: Laperî, Bêlayî, Nejêyati.

نځمان: برهان، قم بون، وټران بون، کلېسۍ بون، قوت بون، پوځ
بون، بڼ برېون
(الفناء، الغاء، الانتفاء، الزوال، المحو)

Neman: Birhan, Qirrbûn, Wêranbûn, Kilêsbûn,
Qutbûn, Pwîçbûn, Binbirrbûn.

نځوړه: سرکښ، شمېوز، نازخرو، سرهړق، سرهښک
(المزب، المنفور، العنيد، الجامح، الخوط، المعارض، المتمرد)

Neqwie: Serkeş, Şemboz, Azxiro, Serreq, Ser-
rhişk.

نځوړهۍ: سرکښۍ، شمېوزۍ، نازخروياتۍ، سرهړقۍ،
سرهښکۍ
(العناد، التفوه، الاضراب، الخوط، المعارضه، الجموح)

Neqoleyî: Serkeşî, Şembozî, Azxiroyatî, Ser-
reqî.

نځلانک: نمونه، تشتي تشت لېر دهيت چيکړنۍ
(النموذج، النسخه، طبق الاصل)

Neqlank: Nimûne, Tiştê tişt liber dihê çêkirinê.

نځلانک لېتان: رمځنه، لکه کړن، لکه
(اللقاس، الملاقسه، النقد، الطعن)

Neqlanklênan: Rexne, Lekkirin, Lcke.

نځکر: بڼ کار، فعاليت، کولان قوت
(العاطل، البطال، الكسلان)

Neker: Bêkar, Felîte, Kolan qut.

نځکرۍ: بڼ کارۍ، فعاليتۍ، کولان قوتۍ
(البطال، العطالة، الكسل)

Nekerî: Bêkarî, Felîteyî, Kolan qutî.

نځکامۍ: فنک هلکړن، بڼ تاخفتنانهباش
(التم، اللوم، الهجو، الهجاء)

Nekamî: Qink helkirin, Pêaxiftina nebaş.

نځکام: کمسۍ باسۍ وې ښهچاکۍ دهيت کړن
(الذموم، اللوم، المهجو)

Nekam: Kesê basê wî bineçakî dihêt kirin.

نځ: نځکه، نځو، هڅه، پلکو
(لو، ربما، لعل، عسى)

Ne= Neko: Neke, Nexo, Heke, Belko.

نځکلۍ: نځکرۍ، کوشتنۍ نځچيوي، نځبرزۍ
(النها، النهاه)

Nekeli= Negeridî: Goştêne neçêbûy, Nebirijî.

نځهښتنۍ: نځبوی بوی، نځبالته بوی، باقوفک، کړک، کړک
(القطر، الفج، الکدام)

Negihîştî: Nebûy bûy, Nebaletebûy, Baqofk,
Kerik, Kojk.

نمنازه: نخاصمه

(سبما، لاسبما، خصوصا، خاصة، بالاختص)

Nemaze: Nexasme.

نمیرن: ساخی، مان، ساخیاهر

(الخلد، البقاء)

Nemirin: Saxî, Man, Saxiyaher.

نمئاس، نمئاس: بیانی، نبیلی

(الغریب، النکره، الاجنبی)

Nenyas= Nenas: Biyanî, Nebelî.

نمئاسن، نمئاسن: بیانیاتی، نبیلیاتی

(الغریبه، النکر)

Nenasîn= Nenyasîn: Biyanîyatî, Nebelyatî.

نمئسئن: خورفهرمین، خورفهرمین، خونعاتن

(الارق، السهاد، السهر)

Nevistin: Xewvcherimîn, Xew verevîn, Xewnehatin.

نمئسئتی: خورفهرمی، خورفهرمی، خورفهرمی

(المزق، السهران، المسهد)

Nevistî: Xewveherimî, Xew verevî, Xewnehatî..

نمئ: هژماره، پئنج وچار، دو وهفت، شمش وستی

(التسعه)

Neh: Hijmare, Pênç û çar. Du û heft, Şeşûsê.

نمئ: فئ کافئ، فئ دممئ، فئ کبئ، نمئا

(الان، حالیا)

Nebe: Vêgavê, Vîdemî, Vêgihê, Tenha.

نمئ بمراتی: یاریهکا وهکی دامانئ یه

(لعبه کالداه)

Nehberanê: Yariyeke wekî damanêye.

نمئاتی: زئیر، نمخوش، نمخسکی، همرشی

(النف، المغول، السقیم)

Nehatî: Zinnêr, Nexweş, Xefiskî, Herrişî.

نمئاتن: بئ فریژی، سالابئ بهر

(سوء الموسم للزراع ونحوه)

Nehatin: Bêverêjî, Sala bêber.

نمئاتن: نساختی، نمخوشی، زئیری، همرشین

(النف، الوعک)

Nehatin: Nesaxî, Nexweşî, Zinêrî, Herrişîn.

نمئای: برهای، قریوی، پویج بوی، ویزان بوی، کلیسی بوی، قوت

بوی، بن بریوی

(الفانی، النافذ، الزایل)

Nemay: Birhay, Qirrbûy, Pwîçbûy, wêranbûy, Kilêsbûy, Qutbûy, Binbirrbûy.

نمئو: قتلازی، کوپوری

(البغه، الکفاف، الغه)

Nemir: Qetlazî, Kuportî.

نمئو: سمرئ بهاری دممئ شین بونا کل وکیبا، ناخلیفه

(باکوره الربیع)

Nemir: Serê biharê demê şînbûna gilûgiya, Ax-lêfe.

نمئو: هوف، دممبه، کوپوی

(الوحش، الهمج، الجاهل)

Nemirov: Hov, Dehbe, Kwîvî.

نمئو: هوفیاتی، دممبئی، کوپویاتی

(الوحشیه، الهمجیه، الجاهاله)

Nemirovî: Hovyatî, Dehbeyî, Kwîvîyatî.

نمئو: قلس، چوریک، چونیز، چاف تارئ، چاف بئ نرابوی

(الضئین، البخیل، المغتر)

Nemerd: Qels, Çurîk, Çunîz, Çavtarî, Çavpênerabûy.

نمئو: چاف بئ نرابوین، قلسی، چوریک، چونیز

(الضئانه، الضن، البخل، القتر)

Nemerdî: Çavpênerabûn, Qelsî, Çurîkî, Çunîzî.

نمئو: کمئشئ نمئشئت بهریت، کیر نرابوی

(العتین)

Nemêr: Kesê neşê bi perît, Kîmerabûy.

نمئو: نمئشاننا پیرینئ، کیرنه رابوین

(العتنه)

Nemêrî: Neşyana perînê, Kîmerabûn.

نمئو: ساخی، مرین نافئ وی مای ساخ

(الخالد الذکری)

Nemir: Saxî, Miriyê navê wî may sax.

نمئو: ناف ساخ، مرین ناف مای

(خلود الذکر للمتوفی)

Nemirî: Nav sax, Miriyê navmay.

نهجیای: و نه کری، دای پاش، قعدای
(المعنوع، المانم)

Nebêlay: Wenekirî, Daypaş, Veday.

فہمین: پاش در، گوریخ
(الفتک، القسوه)

Nehin: Pasdirt, Gurix.

نمونہ، نمونہ: دھنگی کینکے، دھنگی پشیکی
(المواء للقط)

Newnew= Newên: Oengê kêtkê, Dengê pişikê.

نوعی، ناموسی، دروغ، پتیزه فتنگی، نراست
(الکذب، الاختلاق، خلاف الحقیقه)

Newey= Neweyf: Direw, Pêzevengî, Nerast.

نہرو: روزا سہری سالی، جیڑنا سہری سالی
(عید الريم، عيد راس السنه الشرقي)

Newroz: Roja serê salê, Çêjine serê salê.

نهرآران: ترس، نهشیان، ترسان
(الخوف، الحين، الهلم، الوحل)

Neweran: Tirs, Nesyan, Tiran.

فهرستان: ترسای، ترسوک، نمشای
(الجائف، الجبان، الهالم، الوجل)

Newêray: Tîrsay, Tîrsok, Neşyay.

نہایتوک: نینوک، ہستی سہری تہلا، پنج
(الظفر)

Neynok: Nînok, Hestîyê serê tîbla, Penc.

تھنوک: نساخیبہ کہ دھوار دھگریٹ ڈیہر وستانتی نساخیبہ
 وستانتا دہ واری باری
 (الظفرہ، مرض یصبب الدواب)

Neynok: Nesaxîyeke dewara digirît ji ber westanê, Nesaxîya westana dewerê barî.

فہما: دوڑمن، دڑ، ہفرک، ہفتنگ، گرانگرک، ہٹ تنگ
(العن، الضد، الخصم)

Neyar: Dujmin, Dij, Hevrrik, Hevteng, Giran-
girk, Hevteng.

فتیاری: دوزمنی، هفرکی، هفتنگی، گرانگرکی، دژیاتی
(العداوه، الخصومه، الضديه، العداء، المعاداه)

Neyarî: Dujminî, Hevrrîkî, Hevtengî, Giran-
girkî, Dîjyâtî.

نهمشیار: دل گرتی، زخوه چوی، بی های، های زخونه، گوشتی،
بی هش، نناگه
(المغمی، المغشی، المذهول)

Nehişyar: Dilgirtî, Jixweçûy, Bêhay, Hay jixwene, Guhişî, Bêhiş, Neageh.

نعمشیاری: دل کرتن، گوهشین، ژخو چون، بڼ های بون، های
ژخو نبون، نناگمبون
(الاعماء، الغشیه، الغیویه، الذهول)

Nehîşyarî: Dilgirtîn, Guhişîn, Ji xwe çun, Bê-haybûn, Hay jixwe nebûn, Neagehbûn.

مفهومها: دپ، هاپ، دورنده
(الشرس، الضاري، الفظ)

Nehomar: Dirt, Harr, Durrinde.

نه‌ه‌ماری: دهی، هاری، دورندمی، هاریاتی، دپراتی
(الشراسه، الضراوه، الفظاظه)

Nehomari: Dirrî, Harrî, Durrindeyî, Haryatî,
Dirryatî.

فہمک: ماسیٔ مہزن، گاماسی
(الحؤ، البال، النون)

Nehing: Masîyê mezin, Gamasî.

نماینده: پاشا دی، دورنده، هار
(الهروم، التریع، القاسی، الشرس، الضاری)

Nehîndirr: Paşdır, Durrinde, Herr.

فہمین دہی: پاش دہی، دورنہ بی، ہاری
(الہرمہ، الترع، القسوه، الشراسہ، الضراوہ)

Nehîndirî: Paşdirî, Durrindeyî, Herrî.

نه‌هایدان: ناگه نه‌کرن
(الفصحی)

Nehaydan: Ageh ne kirin.

تہہ یک: نیک ژنہا، پشکک ژ نہہ پشکا ۹/۱
(التسع)

Nehêk: Êk ji neha, Pişkek ji neh pişka 1/9.

تہواریت: نوت، دم، نہ، نہدم، سہدکیم دم، ہمارہ
(التسعون)

Nehwê: Not, Deh neh, Neh deh, Sedkêm deh,
Hijmare.

تمهيدان: ومنه كرن، دانا پاش، فهدان
(المنع)

Nehelan: Wenckirin, Dana paş, Vedan.

نیره: توخمه‌کن کولی‌ی یه‌مکی گوشته‌کن زیده هلدیدت. کولکا
بلند وبریژ
(مرض‌النهایی)

Nêre: Tuxmekê kulîyê ye wekî goştêkê zêde
heldidet, Kulka bilind û dirêj.

نیریا شینکاتی: شینکاتیانیر، یانی نیرکی بدت
(الغنب)

Nêrîya Şînkatiyê: Şînkatiya nêr, Yanî nê nêrkî
bidet.

نیرچیر: راف، کرتنا تیرو تەوال وحتوانا
(الصید، القنص)

Nêrçîr: Rav, Girtina teyr û tewart û hêwana.

نیر چیرفان: کەسێ کارو شولێ وێ راف بیت
(الصیاد، القناص)

Nêrçîrvan: Kesê kar û solê wî ravbît.

نیرچیرفانی: کاری کرنا رافی
(الصیاده، القناص، منه الصید)

Nêrçîrvanî: Karêkirina ravê.

نیرچیریون: راف یون
(الاصطیاد، التقنص)

Nêrçîrbûn: Ravbûn.

نیرچیریوی: راف بوی
(المصيد)

Nêrçîrbûy: Ravbûy.

نیرچیر تر: راف یون تر، راف تر
(الصید، الاقنص)

Nêrçîrtir: Ravbûntir, Ravtir.

نیر چیرکین: راف کین
(التصيد، الاقناص، التقنيس)

Nêrçîrkirin: Ravkirin.

نیرچیرکری: راف کری
(المصيد، المغنص)

Nêrçîrkirî: Ravkirî.

نیرکا تشقی: کویا تشقی
(الصهوه، مرکز الشی، وسطه)

Nêrka tiştî: Gopa tiştî.

نیرمکی: کەری کرێ، کەرچوڤه
(الجش، الاحق)

Nêreker: Kerênêr, Kerçove.

نهی: نه‌هێ، نه‌بون
(العدم، المعوم)

Ney: Nehey, Nebûn.

نەهاتی: نه‌ههاتی، نه‌بون
(العدم)

Neyatî: Nehe yatî, Nebûnî.

نەیک: قویک، قودیکا رونا‌هیی
(المرآه، السججل)

Neynîk: Qwîk, Qodîka ranahîyê.

نیر: تشتی نژی میاتی
(الذكر، المذكر، الفحل)

Nêr: Tiştê dijî mēyatîyê.

نیر: تشتی بەل وبلند
(الباز، الناتی)

Nêr: Tiştê bel û bilind.

نیریون: بەل یون
(التذكر، التتو، التبرز)

Nêrbûn: Belbûn.

نیر بوی: بەل بوی
(المذكر، المبرز، المنتو)

Nêrbûy: Belbûy.

نیر تو: بەل تر
(الانكر، الانتا، الابز)

Nêrtir: Beltir.

نیر کین: بەل کین
(التذكير، الامران، الانتاء)

Nêrkirin: Belkirin.

نیرکری: بەل کری
(المبرز، المنی، المنكر)

Nêrkirî: Belkirî.

نیری، نیرہاتی: بەلی، بەلاتی، بەلینی
(الفكر، الفحوه، البریز، التتو)

Nêrî= Nêryatî: Belî, Belatî, Belyatî, Belinî.

نیرە پویک: نەمیر نەژن، نەنیر نەم
(الخنثی، العافر)

Nêrepwîk: Nemêr nejîn, Nenêr nemê.

نیرتاف: جەتی ناف لێ بەلاف ببیت لاسەر چاندنی
(مقسم مياه الزرع)

Nêrav: Cihê av lê belav bi bît liser çandinê.

Nêzîkbûy: Nedwîrbûy.	نیزیک بوی: تدویر بوی (المقرب، الموشک، المدنو، المنهز)
Nêzîktir: Nedwîtur.	نیزیک تر: تدویر تر (الاقرب، الادنی، الاوشک، الانهز)
Nêzîk Kirin: Nik xweveinan.	نیزیک کرن: نک خوفهینان (التقريب، الانهاء، التنهيز، التوشيك)
Nêzîk Kirî: Nikxwevcînay.	نیزیک کرى: نک خوفهینای (المقرب، المدنو، الموشک، المنهز)
Nêzîki= Nêzîkatî: Nedwîrî, Nedwîratî.	نیزیکى، نیزیکاتی: تدویرى، تدویراتى (الولاء، القرب، القربای، الدنو، الوشیک، المناهزه)
Nîba: Şeh, Teratî, Rubas, xweh, Xunav, Şîmiya.	نبا: شه، تراتى، روبسه، خوهر، خوناڤ، شیمیا (النداه، الغمر، البلال، الطل، الرطوبه)
Nicimîn: Lengan, Şilkîn, Lengîn.	نچمین: لنگان، شلکین، لنگین (الخرعة، الغمر، الطلع فى الرجل)
Nicimî: Şilki, Lengay.	نچمى: شلکى، لنگای (الخانز، الغامر، الظالم)
Nicimadin: Şilkandin, Lengandin.	نچماندن: شلکاندن، لنگاندن (التخزين، الاغمار، الاطلاع)
Nicimandî: Şilkandî, Lengandî.	نچماندى: شلکاندى، لنگاندى (المخرع، الغمر، المظلم)
Niçniç= Niçên: Dengê nevyamê.	نچ نچ، نچین: دمنگن نهقیانی (صوت الاستتکار والنهی والنهی من الغم بمثابه، لا)
Niçiç= Niçên: Dengê tehem û mixabinîyê.	نچ نچ، نچین: دمنگن تههم ومخابنین (التافه والتأسف، والتحسر، والتندم)
Nixre: Nixre, Biha, Boh.	نخره: نرخه، بها، باه (السعر، الثمن، القيمة)

Nêrk: Gopik, Qurmê şînkatî, Baskê şînkatî.	نیرک: گوپک، قورمى شینکاتى، باسکى شینکاتى (الغنب، ساق النبات)
Nêrka xulole: Baskê bat, Qurmê navxalî.	نیرکا خولوله: باسکى بوت، قورمى ناف خالى (القلخ)
Nêrkew: Kewênêr.	نیرکى: کورمى نیر (اليعقوب)
Nêrgiz: Texlîtekê kulîkê bihin xweşe.	نیرگى: تخلیتەکن کولیکەت بهن خوهره (العبر، النرجس)
Nêrgizkêtk: Taxmekê nêrgizaye.	نیرگى کیتک: توخمەکن نیرگزیاه (النرجس، البرى)
Nêrgizhejk: Taxmekê nêrgizaye.	نیرگى هەجک: توخمەکن نیرگزیاه (اجود صنف من النرجس)
Nêrran: Berê xwedan, Selkirin, Temeşekirin, Lêgerrhan.	نیرران: برى خوەدان، سهکرن، تماشەکرن، لى کەرھان (التشوف، التطلع، النظر، الفحص، التفقد، الفتش، المشاهده)
Nêrî: Kwîrê sê salî pitir, Nêrê pezê reş.	نیرى: کورى سى سالى پتر، نیرى پەزى رەش (التيس، العل)
Nêrîyêrîstê: Nêrîyê serkerê pezî, Şivan bişevê rîsta wî lodestê xwe girêdîdet bo hişyar bûnê.	نیرىەرىستى: نیرى سەرکەرى پەزى، شىفان بىشەڤى رىستوى لودستى خوه گيرتدەت بو هىشياربوتى (الكران: ما على الجرس فى عتقه)
Nêzîk: Nedwîr.	نیزیک: تدویر (القريب، الدانى، الناهز، الوشک)
Nêzîk: Jirexve.	نیزیک: ژ رەخفه (الناسب، الکتب، الساقب)
Nêzîkbûn: Nedwîrbûn.	نیزیک بون: تدویربون (التقرب، التدنى، التنهز)

نخره بون: نخره بون، بها بون، باه بون
(التقوم، التسعر، المثمن)

Nixrebûn: Nixrebûn, Bihabûn, Bahbûn.

نخره بوی: نخره بوی، بها بوی، باه بوی
(المقوم، التسعر، المثمن)

Nixrebûy: Nixrebûy, Bihabûy, Bahbûy.

نخره تر: نخره تر، بها تر، باهتر
(الاقوم، الاسعر، الاثمن)

Nixretir: Nixretir, Bihatir, Bahtir.

نخره کرن: نخره کرن، بها کرن، باهکرن
(التقويم، التسعير، التثمين)

Nixrekin: Nixrekin, Bihakin, Bahkin.

نخره کری: نخره کری، بها کری، باکری
(المقوم)

Nixrekirî: Nixrekirî, Bihakirî, Bahkirî.

نخلافن نخامتن: پوره پوش، سرگرت کرن، دایه چنن پښ دادان، پو شانندن
(الطمس، الست، التغطية، الدثر، الغفران)

Nixafin= Nixamtin: Perde poşkirin, Sergirtkirin, Dapeçinîn, Pêdadan, Poşandin.

نخافتن، نخامتن: پوره پوش بوی، سرگرتی بوی، په چنی بوی، پښ دادای بوی، پو شانندی
(الطمس، المستور، المغطى، المنثر، المغفور)

Nixafti= Nixamti: Perde poşbûy, Sergirtbûy, Peçinîbûy, Pêdaybûy, Poşandî.

نخویل، نخوین: سرنشیف، شور، چهماي، سرچهماي
(الکب، النکس، المائل، المنحنى)

Nixwîl= Nixwîn: Sernişîn, Sor, Çemhay, Serçemhan.

نخوین، نخوین: سرنشیف، شور، چهماي، سرچهماي
(الکب، النکس، المائل، الانحناء)

Nixulî= Nixunî: Sernişîvî, Sorî, Çemhan, Serçemhanî.

نونی، نونن: دمکنی خنزیرنا سى، ححر
(الهرير للکلب)

Nirmir= Nirrên: Dengê xinzirîna sey, Hirmhîr.

نونی، ححرى: الهرار

Nirmirî: Hirmhîrî.

نۆم كرن: مَن كرن، دائىخستىن، خارئىخستى، ژوردابىن، پاشدابىن
(التسفيّل، التوضيح، الانباء، الانصاء، التمهيد، الامهاد،
التخفيض)

Nizimkirin: Mêkirin, Daêxistin, Xarêxistî, Jor-
dabirîn, Paşdabirin.

نۆم كرى: مَن كرى، دائىخستى، خارئىخستى، ژوردابىرى،
پاشدابىرى
(المخفض، المسفل، المهد، الفتنى، المنى)

Nizimkirî: Mêkirî, Daêxistî, Xarêxistî, Jor-
dabirî, Paşdabirî.

نۆمى، نۆماتى: ميباتى، داکەتتى، خارياتى، ژوردابى، پاشداچونى
(الهبط، الخفض، السفل، النص، المهد، الوهد)

Nizimî= Nizmatî: Daketînî, Xaryatî, Jordayî,
Paşdaçûnî.

نۆم: سەرنشيف، شور، چەماندى، چەمهاى
(الطماط)

Nizim: Sernişv, Şor, Çemandî, Çemhay.

نۆمى، نۆماتى: چەمانى، نشيفى، شورى
(الطنانة)

Nizmi= Nizmatî: Çemhanî, Nişlûi, Şorî.

نۆم: دىمكى مېدى، مېدى
(الفض للصوت)

Nizim: Dengê hêdî, Hêdî.

نۆمى، نۆماتى: هيدىياتى
(الفضااضه)

Nizmi= Nizmatî: Hêdîyatî.

نۆم: بن پىك، ساعوره، ئىفەلى، بن زك
(الذليل، اللقيج، الوضع، المهاد)

Nizim: Binpêk, Sa'ore, Êvelî, Binzik.

نۆمى، نۆماتى: ئىفەلياتى، ساعورە، بن پىكى، بن زكى
(الذله، اللقيج، الوضع، الوهد)

Nizmi= Nizmatî: Êveliyatî, Sa'oreyî, Binpêkî,
Binzikî.

نۆاد: توخم، نقش، بن كار، بنيات
(العنصر، القوم، الجنس، الاصل، العرق)

Nijad: Tuxm, Nîş, Binkar, Binyat.

نۆاد: پزىشك، دوختور
(الطبيب، الحكيم)

Nijdar: Pizîşk, Duxter.

نوخەمى: نوخەمى، بهاىى، بهاىى، نوخەياتى، بهاياتى، بهاياتى
(القيمة، السعريه)

Nirxeyî: Nixreyî, Bahayî, Bihaî, Nixreyatî, Bah-
yatî, Bihayatî.

نۆا: نۆانم، مَن هاى لى نينه، مَن ئاگەم ژى نينه
(لااعلم، اجهل)

Niza: Nizanim, Min hay lê nîne, Min ageh jê
nîne.

نۆنۆ: هيفى كرن، زان زان، لاف لاف
(الترجى، التوسل، الاعتذار)

Nizaniz: Hîvîkirin, Zarraz, Lavlav.

نۆار: رمخى بۆى هەتاف وورۆى، لاى سيبەر، دۆى بەروۆى
(المقنا، الغارب، صفحه الجبل المعاكس للشمس)

Nizar: Rexê dijî hetav û rojê, Layê siber, Dijî
berojî.

نۆفە: رەزق نۆى چاندى، ميووت نۆى چاندى
(الكرم الحديث الفرس)

Nizbe: Rezê nwî çandî, Mêwêt nwî çandî.

نۆلە: شەقەسەر، ژانەسەر، ئىشاسەرى
(الشقيق، الصداق، الجيوب الانفيه)

Nizle: Şeqe ser, Jane ser, Êşa serî.

نۆم: مَن، داکەتتى، نوبوکه، خار، ژوردا
(الوضيح، السافل، الخافض، الناصى، المهاد، الواطى)

Nizim: Mê, Daketî, Niboke, Xar, Jorda.

نۆم بون: مَن بون، داکەتتى بون، خارى بون، داکەتتى، خارکەتتى،
پاشداچون، ژورداجون
(التسفل، التوضع، التخفيض، التمدن، التمدن)

Nizimbûn: Mê bûn, Daketîbûn, Xarêbûn, Da-
ketî, Xarketin, Paşdaçûn, Jordaçûn.

نۆم بوى: مَن بوى، داکەتتى بوى، خارى بوى، خارکەتتى، داکەتتى،
پاشداچوى، ژورداجوى
(المسفل، الموضع، الخفض، المهد، المتمدن، المنص)

Nizimbûy: Mê bûy, Daketîbûy, Xarêbûy, Da-
ketî, Xarketî, Paşdaçûy, Jordaçûy.

نۆم تر: مَن تر، داکەتتى تر، خارتر، ژورداتر، پاشداچوى تر
(الارض، الاذن، الاسفل، الانصى، الامهد، الاهبط)

Nizimtir: Mêtir, Daketîtir, Xarêtir, Jordatir,
Paşdaçûytir.

نشيف بون: خاركتن، ژوردابون، شور بون، داکتن، نزم بون
(التبيط، المنكس، التزل، التحدر)

Nişvbûn: Xarê, Jordabûn, Şorbûn, Daketin, Nizimbûn.

نشيف بوى: خاركتن، ژوردابوى، شور بوى، داکتن، نزم بوى
(المنزل، المنكس، المهبط، المخدر، السفل)

Nişvbûy: Xarketî, Jordabûy, Şorbûy, Daketî, Nizimbûy.

نشيف تر: خار تر، ژوردا تر، شورتر، داکتن تر، نزم تر
(الاحدر، الانزل، الامبط، الانكس، الاسفل)

Nişvtir: Xartir, Jordatir, Şortir, Daketîtir, Nizimîtir.

نشيف گرن: خارتيخستن، ژورداگرن، شورگرن، دائيخستن، نزم گرن
(الكب، الانزال، الاحدار، الامياط)

Nişvkirin: Xarêxistin, Jordakirin, Şorkirin, Daêxistin, Nizimkîrin.

نشيف كرى: خارتيخستن، ژورداكرى، شوركرى، دائيخستن، نزم كرى
(المنزل، المنكس، المحدر، المهبط)

Nişvkîrî: Xarêxistî, Jordakîrî, Şorkîrî, Daêxistî, Nizimkîrî.

نشيفلى: نشيفيالى، ژوردانى، خاريانى، شورياتى، داکتنى، نزمياتى، نزمينى
(المنحدر، المهبط، الحدر، اليمن، النزول)

Nişvî= Nişvîyatî: Jordani, Xaryatî, Soryatî, Daketini, Nizmatî, Nizimîni.

نشيف هاتن: ژورداهاتن، خاركتن، شوربون، نزم بون
(التنازل، الهبوط)

Nişvhatin: Jordahatin, Xarketin, Şorbûn, Nizimbûn.

نشيف چون: ژورداچون، خاركتن، نزم بون داکتن، شور بون
(النزول)

Nişvçûn: Jordaçûn, Xarketin, Nizimbûn, Daketin, Şorbûn.

نغرين: داخازا خرابيى بونيكي، بىخازى
(المباهلة، الدعاء بالشر والويل)

Nişrîn: Daxaza xirabî yê bo êkî, Bedxazî.

نژدارى: پزىشكى، بوختورى
(الطب، الطبابة)

Nijdarî: Pizîşkî, Duxterî.

نژده: نيرش، شىلانن، پويرمان
(الفار، عصابة السلب والنهب، القرصنة)

Nijde: Êriş, Şelandin, Pwîrevan.

نژده چى: نيرمشقان، شىلنوك، پويركار
(المغير، السلاب، النهاب، القرصن)

Nijdeçî: Êrişvan, Şelînok, Pwîrekar.

نژدهقان: نيرمشقان، شىلنوك، پويره كار
(المغير، السلاب، النهاب)

Nijdevan: Êrişvan, Şelînok, Pwîrekar.

نژنن: داناناسيرك، ئافاكرن
(الرضم البناء الزير، الشيد، الكرىض، الكلد، التكييس، المقدس، المبنى، المزير، المشيد، المرض، المكلد)

Nijîni: Dananaserik, Avakirin.

نژهار: ئافاهى، لسيرك دانان، بىرخومكرن
(البناء، النمو، الزواج)

Nijyar: Avahî, Liserk danay, Berxekirin.

نژهارا هىكبهرى: ئافاهين هىكبهرى
(الضفر)

Nijyara hişke berî: Avahîyê hişkeberî.

نشا: كملك، تويك، قمشاف
(النشاء، الزيد)

Nişa: Kefik, Twîk, Qeşav.

نشتاف: فريژانافا ئافدانى، لىريژانافدانى
(الماء المفضول من السقى للزرع يستفيد منه آخر)

Niştav: Verêja ava avdanê, Verêja avdanê.

نشتر: چىقوك
(البضغ، المضغ)

Nişter: Çeqok.

نشادر: ناهكتن ومكى خوونى به
(النوشادر)

Nişadir: Ahekê wekî xuwêye.

نشيف: خارى، ژوردا، شور، داکتن، نزم
(الحدر، السفل، الهبوط، الجنوب)

Nişiv: Xarê, Jorda, Şor, Daketî, Nizim.

نښستا نښرو: خوا نښرو، خوا ته حره
(القبوله)

Nivistina nîvro: Xewanîvro, Xewtehre.

نښتوک: وینې ومکې حڅت وهشتاپښکهنی
(الکتیب، الرسم المعینی)

Niwiştok: Wênê wekî heft û heşt pêkvenî.

نعور: ناف کیش، ناف میز، خرخالاناف واکښانن
(الناعوره)

Nior: Avkêş, Avmêj, Xirxal avrakêşanê.

نعام: توخمهکتی تهریت پهر نهرمه
(النعامة)

Niam: Tuxmekê teyrê permerme.

نقور: بن ناف بون، تن هه لاندن
(الفانس، الغمس)

Niqor: Binavbûn, Têhelan, Têhelandin.

نقوربون: بن ناف بون
(التفوص، التفمس، الانفماس)

Niqorbûn: Binavbûn.

نقور بوی: بن ناف بوی
(الفوص، الغمس)

Niqorbûy: Binavbûy.

نقور تر: بن ناف تر
(الاغوص، الاغمس)

Niqortir: Binavtir.

نقور کړن: بن ناف کړن، تن هه لاندن
(التغميس، التفويص)

Niqorkirin: Binavkirin, Têhelandin..

نقور کړی: بن ناف کړی
(الفوص، الغمس)

Niqorkirî: Binavkirî.

نقوری، نقوریاتی: بن نافاتی، بن نافینتی
(الفوص، الفواصة، الغمس)

Niqorî= Niqoryatî: Binavyatî, Binavînê.

نقور فان: بن ناف فان
(الفواص، الفماس)

Niqorvan: Binavvan.

نق: دنگ، ناخفتن
(النطق، الكلام، الحس)

Niq: Deng, Axiftin.

نق نق، نقان: دنگ کړن، ناخفتن
(النطق، التكلم)

Niqniq= Niqên: Dengkirin, Axiftin.

نقاندن: پښکته نان، گرتن، پښهوان، مچاندن
(الغمس، الاغماض، الاغضاء، الغض)

Niqandin: Pêkvenan, Girtin, Pêvedan, Miçandin.

نقاندی: پښکهنای، گرتی، پښهواي، مچاندی
(المغض، المغض)

Niqandî: Pêkvenay, Girtî, Pêveday, Miçandî.

نقان، نقان: مچان
(الغماض، الانغماض)

Niqîn= Niqan: Miçan.

نقوب: کون، بریناکویر، لیدانا ژورکتنی، قهوری، تن چوی، تن پهر، تن پمش
(الجرح، الفائر، الثقب، الغماسه، الطعنه النافذه)

Niqob: Kun, Birîna kwîr, Lêdan jorketî, Qewirî, Têçûy, Têperr, Têpeş.

نقوب بون: کون بون، قهورین، بنفچون، ژورکتن، تن چون، تن پهرین، تن پمشین
(الفوص، الغور، الغمس)

Niqobbûn: Kunbûn, Qewirîn, Binveçûn, jorketin, Têçûn, Têperîn, Têpeşîn.

نقوب بوی: کون بوی، قهوری، بنفچوی، ژورکتنی، تن چوی، تن پهری بوی، تن پمشی بوی
(الفوص، الغمس، المثقوب)

Niqobbûy: Kunbûy, Qewirîn, Binveçûy, jorketî, Têçûy, Têpebûyn, Têpeşibûy.

نقوب تر: کون تر، قهوریتر، بنفچوی تر، تن چوی تر، تن پمشی تر، تن پهری تر
(الاغمس، الاغور، الاغوص، الانقب)

Niqobtir: Kuntir, Qewirîr, Binveçûytir, Têçûytir, Têperîr, Têpeşîr.

نقوب کړن: کون کړن، قهورانن، بنف بړن، تیراکرن، تن پهراندن، تن پمشاندن
(التفويص، التفوير، التغميس، الثقيب)

Niqobkirin: Kunkirin, Qewirandin, Binvebirin, Têrakirin, Têperandin, Têpeşandim.

نقورسک: هینزک، دل دخوچون، سقکهخو
(التعاس، الوسن، السنه)

Niqrosk: Hînişk, Dil dixewçûn, Sivkexew.

Nikme= Nime: Libame, Libaime.	نک مه، نمه: لبامه، لبال مه (عندنا، لبينا، لبنا)
Nimnim : Gurd, Gurd, Pirtpir, Pitpit.	نم نم: گورد گورد، پرت، پرت پت (التمتمة، الهمهمة، الكلام غير الواضح)
Nimek: Xwê.	نمک: خوئ (الملح)
Nimone: Neqlank.	نمونه: نعلانک (النموذج)
Nimandin: Terrkirin, Avhilgirtikirin, Avhêlkin.	نماتن: تهرکرن، ناف هلکرتی کرن، ناف هیل کرن (النفع، المرس، المراث، العصد)
Nimandî: Terrkirî, Avhilgirtikîrî, Avhêlikîrî.	نمەند: تهرکری، ناف هلکرتی کری، ناف هیل کری (المنقوع، المرس، المراث، العصد)
Nimban: Terrbûn, Avhilgirtûbûn, Avhêbûn.	نمەبان: تهرپون، ناف هلکرتی بون، ناف هیل بون (النتفع، التمرس، التمرث، التعصّد)
Nimbay: Terrbûy, Avhilgirtûbûy, Avhêbûy.	نمەبای: تهرپوی، ناف هلکرتی بوی، ناف هیل بوی (المنقوع، المرس، المراث، العصد، المنفع)
Nimîk: Sazîleyzîné, Gotina bidevî bo reqîsînê.	نمیک: سازێ له یزینی، گوتنا بیدەفی (العزف للرقص)
Nihar: Behê, Tazî, Zêmar, Gîrî û şînî.	نهار: بهی، تازی، زەمار، گری وشینی (الحداد، المتعم، المناهه)
Nihaje: Tiştê çandî, Nihandî.	نہاژە: تیشتی چاندی، نہاندی (الغز، الغرس، الرکن)
Nihaje: Ristin, Şînbûn.	نہاژە: رستن، شین بون (النمو)

Niqîqç: Çînik, Xal.	نیکچ: چنیک، خال (النقطة، النکته)
Niqeb: Çal, Qewar, Kunc, Kunajorda.	نیکب: چال، قەوار، کونچ، کونا ژوردا، کون کرن (الفجوة، الغور، البئر، الثغرة)
Nik: Liba, Linik, Lidev, Libal.	نک: لیا، لنک، لیدف، لبال (عند، لدى، لذن)
Nikiçk: Kirina rihêt serve, Bîrîna rihêt silal.	نیکچ: کرنا رهیت سەرفە، بیرنا رهیت سلال (الجزير السطحية للكرم)
Niknik= Nîkên: Devlivandin, Devşepandin, Nimnim.	نک نک، نیکن: دەف لغاندن، دەف شەپاندن نم نم (التمتمة، التمتة، التفوة، غير المفهوم)
Nikrandin: Gogirrandin, Rwirastkirin, Rwidştikirin.	نیکراندن: گوگیراندن، روی راستکرن، روی دهمشت کرن (التنقير للجر، التنصيت)
Nikrandî: Gogirrandî, Rwirastkîrî, Rwidştîkîrî.	نیکراندی: گوگیراندی، راستکری، دهمشت کری، تیل کری (النصوت، المنقور)
Nikrandin: Çwîn, Gotin, Verûtin.	نیکراندن: چوین، گوتن، فەرۆتن (اللوک، المضغ)
Nikar: Al, Alî, yal, Kinar, Til, Lêvtenc, Tenîşt, Kêlek.	نکار: ئال ئالی، یال، کنار، رەخ، تیل، لیف تەنج، تەنشت، کێلەک (الجهة، الطرف، الجانب، الصوب)
Nikarîn: Nezanîn.	نیکارین: نەزانین (الجهل، عدم المعرفة)
Nikve: Nêzîkbûn, libawî, Balve.	نیکه: نەزیک بون، لباوی، بالفه (النحو، الناهیه)
Nikveçûn : Balveçûn, Libaçûn.	نیکه چوین بالفه چوین، لباچوین (القصد)

نهك: كماخ، سيف سيفك، هستي سيري راني
(الورك، الكفل)

Nihik: Kimax, Sêv sêvk, Hestiye serê rani.

نهال: دول، كلى، نال، هير
(الخو، الخور، المهوى، الشعب، الحضيض)

Nihal: Dol, Gelî, Nal, Hêrr.

نهاندن: چاندن، چوکلاندن، تن قوتان
(الخزامة، التخزم، الفرس، الغرز، الركز)

Nihandin: Çandin, Çukilandin, Têqutan.

نهاندی: چوکلاندی، تن قوتای، چاندی
(المفروس، المغروز، المركز، المخزوم)

Nihandî: Çukilandî, Têqutay, Çandî.

نهين: نهينوك، چينوك
(الغازن، الفارس، الخازم، الراكز)

Nihîn= Nihînok: Çînok.

نهين دي: پاش دي، هار، دورنده
(الغاسر، الغدار، الخائن، اللثيم)

Nihîndirr: Paşdirr, Har, Durrinde.

نهين دى: پاش دى، هارى، دورنديى
(الغدر، اللؤم، الخيانة)

Nihîndirrî: Paûdirrî, Harî, Durrindeyî.

نيره: گيته، دارى، بروار، دهافين، گيتاخانى، دارى، نابيهنادو، كاريتا
دوانن
(العارضه، الرافد، السقيفه)

Nîre: Gîte, Darê berwar dihavên gîta xanê darî nabeynadu Karîta diranin.

نيوك: ديهي، ددانن، سر، ستوى، كاجوتا، بهنجارى، فه، كريدمن
(المقن، الهج، النير، اللور)

Nîrik: Depê didanin ser stwêyê gacota bihevcarî ve girêdiden.

نيسك: دانكه، ومكى، ماشا، دليتن، دكن، كراو، بو، خارنى
(العس)

Nîsk: Daneke wekî maşa dilênin diken girar bo xamê.

نيسان: مها، ديو، بهارى، هميفا، ديو، بهارى، مانگى، دو بهار

Nisan: Miha duwê biharî, Heyva duwê biharî, Mangê du bihar.

نهۆتن، نهشتن: دادان، دانان
(المطر، المطير، الجثم)

Nihjîtin= Nihîştin: Dadan, Danan.

نهۆتى، نهشتى: داداى، دانايى
(المطر، الجاثم)

Nihjîti= Nihîştî: Daday, Danay.

نهۆتن، نهشتن: داکتن، نزم، بون، ژورداچون، پاشداچون
(الرن، المطمن من الارض)

Nihjîtin= Nihîştin: Daketin, Nizimbûn, Jor-daçûn, Paşdçûn.

نهۆتن، نهشتن: خاركتن، داهاتن
(الخص والموص للجرح)

Nihjîtin= Nihîştin: Xarketin, Dahatin.

نهۆتى، نهشتى: خاركتى، داهاتى
(المخصوص)

Nihjîti= Nihîştî: Xarketî, Dahatî.

نهۆتن، نهشتن: تخابون، تبتين، راورستان، مانبدين، چك بون، دامرهان، ميين

(الاستقرار، الرسو، الركود، الخمود، السكون)

Nihjîtin= Nihîştin: Tenabûn, Tebitûn, Rawestan, Mendbûn, Çikbûn, Damirhan, Meyîn.

نهۆتى، نهشتى: تخابوى، تبتى، راورستاي، ميبى، مانبديى، چك بوى، دامرهائى
(الزون، المطور، الساكن، الراكذ، المطمن، الراسى، المستقر، الخامد)

Nihjîti= Nihîştî: Tenabûy, Tebitî, Rawestay, Mendbûy, Çikbûy, Damirhan.

نهكارانى: سيف سيفك

(الحرقه، الكرفه، رأس عظم الفخذ، العظم المستدير فى الفخذ)

Nihkarranî: Sêvsêvk.

نهكا دىواى: سيفوكا، كورتىخى
(الكفل)

Nihkadewarî: Savoka kurtîxê.

نهكا تمشيين: چنگالى، كوكا، تمشيين، چمقلئ، ريسى، تن، د، نالين
(الصناره)

Nihkateşyê: Çengalê goka teşîyê, Çeqlê rîsî tê diolînin.

نیسان: دوری تر، ناک تر، قهچه تر، دق تر، موهر تر،
تورکری تر

(العلم، الزمر، الشعر، الادل، الارشد، الالوح)

Nışantir: Durîtir, Natkîr, Qemçetir, Deqtir,
Muhrtir, Turkîrtir.

نیسان کون: دوری کون، ناک کون، قهچه کون، دقدان، موهر
کون، تورکون

(الاشعار، التعلم، الاعلام، التذليل، التثشير، الهداء، الاشاد)

Nışankirin: Durîkirin, Natkkirin, Qemçekirin,
Deqdan, Muhrkirin, Turrkirin.

نیسان کری: دوری کری، ناک کری، قهچه کری، دقدای، موهر
کری، تور کری

(المعنون، المؤشر، الملوح، المدلی)

Nışankirî: Durîkirî, Natkkirî, Qemçekirî, Deq-
day, Muhrkirî, Turrkirî.

نیسان دار: دقدار، خالدار، ناک دار، دوری دار

(العلوم، الدلیل، المهدی، الموحی، الملن، الرشید، العلم)

Nışandar: Deqdar, Xaldar, Natkdar, Durîdar.

نیف: کهرک، جویک، دوکر

(النصف، النش، نصف کل شیء)

Nîv: Kerek, Cwînek, Duker.

نیف بهری: تشتت بنیفی مروف سمخترکت، یانی بهری وی تشتی
بنیفی بیت بو مروفی وخودانی

(التعامل علی نصف الانتاج)

Nîvberî: Tiştê binîvî sexbêrket, Yanî berê wî
tiştî binîvî bît bo mirovî û xudanî.

نیفک: نافک، نیفه کا دو تشاهندی نیک

(الوسط، النصف)

Nîvek: Navik, Nîveka du tiştê hindî êk.

نیفی: دویشکی، دویهری، دویش کری

(المنافسه)

Nîvî: Dupîşkî, Dubahrî, Dubeşkîrî.

نیفی بون: دویشک بون، دویهر بون، دوکر بون

(الانتصاف)

Nîvîbûn: Dupîşkbûn, Dubahrûbûn, Dukerbûn.

نیفی بوی: دویشک بوی، دویهر بوی، دوکر بوی

(المنصف)

Nîvîbûy: Dupîşkbûy, Dubahrûby, Dukerbûy.

نیسانوک: کولیکا لها نیسانى خیف دبیت

(زهره شهر نیسان)

Nîsanok: Kulîka li miha nîsanê xêv dibît.

نیسانه: توخمهکتی کهنی بهاری یه لها نیسانى دچین

(صنف من القمح الربيعی)

Nîsane: Yuxmekê genmê biharîy li miha nîsanê
diçînin.

نیفی: زانین، نییاسین

(العلم، المعرفة)

Nîş: Zanîn, Nîgasîn.

نیشان: دوری، ناک، موهر، قهچه، دق، دویشم

(الرمز، الاشارة، العلامة، العنوان، السمه، الشعار، الهدف)

Nîşan: Durî, Natk, Muhr, Qemçe, Deq, Durîşm.

نیشان: خالا له شى، دقا لمشى مروفی

(الاشامة)

Nûşan: Xala leşî, Deqa leşê mirovî.

نیشادان: هی کون، بهردان، تی کهاندن

(التلقین، الاعلام، الاداء، التلویح، التعليم، الهدایه، الملوح)

Nîşadan: Hikirin, Berdan, Têgehândin.

نیشادای: هی کری، بهردای، تی کهاندی

(اللقن، العلم، المدلی، الملوح، المهدی، المرشد، المشار)

Nîşaday: Hikirî, Berday, Têgehândî.

نیشاننا تشقی: دوری، دویشم، نهرس، پی ناس

(العنوان)

Nîşanatiştî: Durî, Durîşm, Edres, Pênas.

نیشان هنکیف: ستیرطان

(الهداف)

Nîşanhingêv: Stêrevan.

نیشان بون: دوری بون، ناک بون، قهچه بون، دق بون،

موهر بون، تور بون

(التأثير، التعلم، التلوح، الترمز، التهذیب)

Nîşanbûn: Durîbûn, Natkbûn, Qemçebûn,
Deqbûn, Muhrbûn, Turrbûn.

نیشان بوی: دوری بوی، ناک بوی، قهچه بوی، دق بوی، موهر

بوی، تور بوی

(العلوم، المؤشر، الملوح، المشار، المعنون)

Nîşanbûoy: Durîbûy, Natkbûy, Qemçebûy,
Deqbûy, Muhrbûy, Turrbûy.

نیف کاری: مریباتی، چاندنا ناردن نیکی فریژ بنیفی
(نصف الحصول بالشراک، نصف حاصل الزرع بين المزارع والملك)

Nîvkari: Mirêbatî, Çandina erdê êkî verêj binîvî.

نیف سال: شمش مهف، شمش ماه
(نصف السنة)

Nîvsal: Şeş heyv, Şeş mah.

نیف کەر: چاریک، نیفهکا نیفهک، نیفانیفی
(الربع، نصف النصف)

Nîvker: Çarêk, Nîveka nîvekê, Nîvanîvê.

نیق: دیق، تیک تمشقلینابن ژفان، فیک که تنا دمل دست
(الصدفه، الطرף الفجائی، اللقاء غير المرتقب، الفجائی)

Nîq: Dîq, Têktaşılîna bê jivan, Vêk kettina di-mildest.

نیقی: نیقیاتی: دمل دست فیک کهتنی، فیک تمشقلینی
(الطرق المباحث، الصدفة، التصادف)

Nîqî= Nîqyatî: demil dest vêk ketinî, Êk teşqilînî.

نیکل: دوم
(المنقار، المنسر)

Nîkil: Dum.

نیکل خار: دوم خار
(الدواء)

Nîkilxar: Dumxar.

نیکل خاری: دوم خاری
(الدق)

Nîkilxarî: Dum xarî.

نیگار: نهخش، دهوس
(النقش، الزخرف، الوشی، التطریز، الاثر في الارض)

Nîgar: Nexş, Dews.

نیچه: ناخنچی، نوره، ناخن، ناخی
(المقسط، الوسط، الوسطی)

Nîmçe: Navincî, urte, Navîn, Navî.

نینهوک: نهنوک، پنج
(الظفر، المخلب)

Nînok: Neynok, Penc.

نینهوک: نهساخیهکه دموار و حیوانی دگریژ ژومستان و بارکرانی
(مرض يصيب الدواب من التعب والعبء الثقيل)

Nînok: Nesaxîyeke dewar û hêwa nî digirîrî ji westan û bargiranî.

نیفی تو: دوشک تو، دویهمر تو، دوکەر تو
(الانصف)

Nîvîtir: Dupîştîr, Dubahrtîr, Dukertîr.

نیفی کرن: دوشک کرن، دویهمر کرن، دوکەر کرن
(التنصيف، الانصاف)

Nîvîkirin: Dupîşkkirin, Dubahrîkirin, Dukerkirin.

نیفی کری: دوشک کری، دوکەرکری، دویهمر کری
(النصف)

Nîvîkirî: Dupîşkkirî, Dubahrîkirî, Dukerkirî.

نیفیاتی، نیفیانی: دوشکیاتی، دوشکیاتی، دویهمرییاتی
(التنصاف، المناصفه، النصفیه)

Nîvyatî= Nîvînî: Dukeryatî, Dupîşkyatî, Dubehrîyatî.

نیفری: ناف روز، نیفهکا روزی، نافهرا سپیده و نیفاری
(الظهري)

Nîvro: Nav roj, Nîvekarojê, Navbera spêdê û êvarî.

نیف زاد: دمخلی نهخهلی، دند کا نهزنی
(الزرع الرئی)

Nîvzad: Dextlê neqebilî, Dindika netîjî.

نیلزک، نیفشک: روین، توپک، مهفین، بنیاتی، کاکل
(الزیده، الخلاصه)

Nîvîjk= Nîvîşk: Rwîn, Twîk, Hêvîn, Binyatî.

نیف شەف: نافهرا روز نافا روز مهلاتن، شەف بنیفی بون
(نصف الليل، منتصف الليل)

Nîvşev: Navbera rojava û rojhelatîne, Şev binîvîbûn.

نیفا پشتن: نیرکاپشتن
(الصلب)

Nîvapiştê: Nêrkapiştê.

نیفرویی: ناف روزی، نهحرمهک
(الظهيره)

Nîvroyf: Navrojê, Tehirgih.

نیف کار: تشتن بنیفی مروف بکت بو نیکن دی فرهژا بنیفی
بوخودان و کارکرانی

(المناصفه، في شركة المخابره)

Nîvkar: Tiştê mirov binîvî biket bo êkdî, Verêja binîvî boxudan î karkerî.

نیوانی، نیوانیاتی، بانیاتی، سرگرتنی، کوژیرمیاتی، خافتنی،
دابوشانی
(السیف، المستور)

Nīwanī= Nīwanyatī: Banyatī, Sergirtinī,
Kujīreyatī, Nixaftinī, Dapošanī.

نویزه: هژماره، دهه ونه
(تسعه عشر)

Nuzde: Hijmare, Deh û neh.

نوزی وک: مینژک، سفکخو، دل خمیرکن
(النعاس، الوسن، السنه)

Nuqrosk: Hiniĵk, Sivkexew, Dilxewgirtin.

نوک، نهه، نهو: فتی کا فتی، فتی کاهتی، فی دمی
(الان، حالیا، الوقت الحاضر)

Nuke= Nihe= Niho: Vêgavê, Vêgahê, Vîdemî.

نوی: تازه، نهجست فعدای
(الجید، الطریف، الطارف، الحدیث)

Nuwî: Taze, Nedestveday.

نوی بون: تازه بون
(التجدد، التحدث)

Nwîbûn: Tazebûn.

نوی بوی: تازه بوی
(المجدد، الحديث، المطرف)

Nwîbûy: Tazebûy.

نوی فو: تازه تر
(الاجدد، الاحدث، الاطرف)

Nwîtîr: Tazetir.

نوی کین: تازه کین
(التجديد، التحديث، الاطراف)

Nwîkirin: Tazekirin.

نوی کوی: تازه کوی
(المجدد، المحدث)

Nwîkîrî: Tazekirî.

نویاتی: تازهیاتی
(الجدد، الحداث، الطراف)

Nwîyatî: Tazeyatî.

نوی بار: دهوارتی نوی بارکری
(المفرد)

Nwîbar: Dewarê nwî barkirî.

نیفه: نهبرههف، نههه، نهی، بهرزه
(لیس، الا، غیر موجود، مفقود)

Nîne: Neberhev, Nehey, Ney, Berze.

نییاس: ناسیار
(المعروف، المعهود، العارف)

Nîyas: Nasyar.

نییاسین: ناسین
(المعرفه، العرفان، المعهده)

Nîyasîn: Nasîn.

نیوان: بان کری، سرگرتی
(المسقوق، المستور، المفرد)

Nîwan: Bankirî, Sergirtî.

نیوان بون: بان بون، سرگرتن بون، دابوش بون، کوژیرو بون،
خافتن بون
(التسقف، التستر)

Nîwanûb: Banbûn, Sergirtinbûn, Dapaşbûn,
Kujîrebûn, Nixaftinbûn.

نیوان بوی: بان بوی، سرگرت بوی، کوژیرو بوی، دابوش بوی،
بخافتی بوی
(المسقوق، المسقف، المستور، المستر)

Nîwanbûy: Banbûy, Sergirtinbûy, Kujîrebûy
Dapaşbûy, Nixaftinbûy.

نیوان فو: بان کری تر، بان تر، سرگرتی تر، سرگرت تر، کوژیرو
تر، دابوش تر، خافتی تر
(الاسقف، الاستر، الاغفی، الاغفر)

Nîwantîr: Bankirîtir, Bantir, Sergirtîtir, Sergirt-
tir, Kujînetir, Dapoştîr, Nixaftîtir.

نیوان کین: بان کین، سرگرت کین، کوژیروکین، دابوشان،
پوشاندن، خافتن
(التسقیف، الاستار، التستیر، الففوه)

Nîwankîrin: Bankirin, Sergirtkîrî, Kujîrekîrin
Dapaşkîrin, Poşandin, Nixaftin.

نیوان کوی: بان کری، سرگرت کری، خافتی، کوژیروکری،
پوشاندی، دابوش کری
(المسقف، المستر، المظلی)

Nîwankîrî: Bankirî, Sergirtkîrî, Kujîrekîrî,
Poşandî, Nixaftî.

نوی ژمن تر: کارڼ نوی تر، نوی تر کار
(الحدث صنعا)

Nwf jentir: Karênwîtir, Nwîtir kar.

نوی ژمن کړن: کارکړنا نوی، نوی کارکړن
(التصنيع الجديد)

Nwf jenkirin: Karkirina nwf, Nwîkarkirin.

نوی ژمن کړی: کارڼ نوی کړی
(المصنع حديثا)

Nwf jenkirf: Karê nwfî kirf.

نوی ژه نیاتی: کار نوییاتی، نوی کاری
(الصناعة الحديث)

Nwf jenyatf: Kar nwfîyatf, Nwîkarf.

نوی ژمن: ندمست فداوی، شول پڼ نه کړی
(غير مستعمل)

Nwf jen: Nedest veday, Şolpênêkirf.

نویسک: چر، دمیویش
(الليق، الدبق، اللزج)

Nwfisek: Çirr, Debwiş.

نوی سوک بون: چر بون، دمیویش بون
(التلزوج، التلزوج، التدبق)

Nwfisekbûn: Çirrbûn, Debwişbûn.

نوی سک بوی: چر بوی، دمیویش بوی
(الملزج، الملزج، المدبق)

Nwfisekbûy: Çirrbûy, Debwişbûy.

نویسک تر: چرتو، دمیویش تر
(الالزج، الالزج، الادبق)

nwfisektir: Çirtir, Debwiştir.

نویسک کړن: چرکړن، دمیویش کړن
(التلزوج، التلزوج، التدبيق)

Nwfisekkirin: Çirrkirin, Debwişkirin.

نویسک کړی: چرکړی، دمیویش کړی
(المليق، الملزج، الملزج)

Nwfisekkirf: Çirrkirf, Debwişkirf.

نویسکي، نویسکياتي: چری، چری یاتی، دمیویشیاتی
(اللزوجة، اللزوجة، اللزوجة)

Nwfisekf: Çirrf, Çirryatf, Debwişyatf.

نوی بر، نوی بها: تشستی تازه بری، نوردی نوی چیکری، نوردی
پلخاننکری، نوردی قنمبرکری

(الارض البکر المستثمر، اول جزء الضمان)

Nwfibir= nwfibiha: Tiştê tazebirf, Erdê
nwîçêkirf, Erdê pilxanekirf, Erdê qenebirkirf.

نوی بها: نخرانوی، نخرانوی، باهي نوی
(السعر الجديد)

Nwfibiha: Nixranwî, Nirxanwî, Bahênwî.

نوی بویک: ژنانوی شوی کړی، کچانوی فهکوهانوی
(العروس الجديد)

Nwfibwîk: jinanwî şwîkirf, Kiçanwî veghazîf.

نویری: بهستکا نانې، تخا نانې، سواکیت دانای سهرک، پیچکیت
نانې

(الخبز المكس، الارغفة المتراكبه، لفاف الخبز)

Nwîrf: Besteka nanî, Texa nanî, Sewkêt danay
serik, Pêçkêt nanî.

نوی روژ: روژا نوی، روژاسرځ سالت، نوروژ، جیژنا بهاری
(اليوم الجديد، عيد رأس السنة الشرقيه(النوروز))

Nwîroj: Rojanwî, Roja serê salê, Newroz, Cêj-
na biharê.

نویز نویز، نویزین: جویز جویز، جویزین، زویر زویر، نالیناسی،
عویز عویز

(انين الكلب)

Nwîznwîz= Nwîzên: Çwîzçwîz, Zwîzên,
Zwîrzwîr, Nalîna sey, wîzîz.

نوی زای: ساڤا، نوی بوی
(المولود الجديد)

Nwîzay: Sava, Nwîbûy.

نوی ژمن: نوی چیکری، چمکن نوی چیکری، نامویری شول پڼ
نه کړی

(السك الجديد، جديد السك، الاله، والطي المصنوعه جديد)

Nwî jen: Nwîçêkirf, Çekênwîçêkirf, Amwîrê
şolpênêkirf.

نوی ژمن بون: کار نوی بون، نوی کاربون
(التصنيع الحديث)

Nwî jembûn: Karnwîbûn, Nwî karbûn.

نوی ژمن بوی: نوی کار بوی، کارنوی بوی
(المصنوع جديد)

Nwî jembûy: Nwîkarbûy, Karnwîbûy.

نوب: ياف: گهرا ناڤدانن، گهاناڤدانن
(الرفعه)

Nobav: Gerr avdanê, Gihavdanê.

نوبه: نوبی زای، دهواری نوبی زای
(الفقر، اول ولاده الحيوان)

Nûber: Nwîzay, Dewarê nwî zay.

نوبه: کرته، تبا، تبه
(الفراد، القرد)

Noje: Kirne, Teba, Tebo.

نوبه: دهرمان
(الدواء، العلاج، العقار)

Noj: Derman.

نوبدار: دختر، پزیشک
(الطبيب)

Nojdar: Dixtor, Pizîşk.

نوبدار: دختر، پزیشک
(الطب، الطبايه)

Nojdarî: Dixtorî, Pizîşkî.

نوبین: جوابین نورد، ناڤا دین هردی، بری و دهرنیکستی
(الخطاطه، الدقان)

Norin= Noyin: Cowabin erd, Avadibin erdî, Bîrî
û derêxistî.

نوبه: نوبه، نوبه: هوب هوب، گری، دمنگی کری، روتنگ بارین
(النحیب، العویل، رفع صوت البكاء)

Norror= Norrêa: Horrhor, Girîn, Dengê gir-
yê, Rondik barîn.

نوبه: دانکه دکلین و دخون
(الحمص)

Nok: Daneke dikelînîn û dixun.

نوبه: نه، فنی کافنی، فنی دمنی، فنی کامی
(الان، حالیا، الوقت الحاضر، الان، حالیا)

Noke: Niha, Vêgavê, Vîdemî, Vêgahê

نوبه: توخمه کن خوی به
(النوشادر)

Noşadîr: Tuxmekê xuwêye.

نوبه: گه، زاک، گه، دستک، جار
(الكره، الدور، الشوط)

Nobe: Gerr, Zak, Gih, Destik, Car.

نوبه: توخمه کن گیبایه بمرولی فه دنوبسیت، گیبیا کونجرک
(القنطرب، صنف من العشب اللزاق)

Nwîsek: Tuxmekê gîyaye bimirovî ve dinwîsît,
Gîya kuncirk.

نوبسان: بنهردی فغان، مهلسین، یهجن بون، فهلوسین
(الکین، الط، الجثم)

Nwîsan: Bierdî venan, Melisîn, Pehinbûn.

نوبساندی: مهلسی، بنهردی فغانی، یهجن بوی، فهلوسیی
(اللاط، الکابن)

Nwîsandî: Melisî, Bierdî venay, Pehinbûy,
Velwîsî.

نوبساندن: مهلساندن، فهلوساندن
(التکبیر، الاکبان، التلطیط، اللطاط، التجمی، الاجام)

Nwîsandîn: Melisandin, Velwîsandin.

نوبساندی: فهلوساندی، مهلساندی
(اللطوط، المکین، الجثم)

Nwîsandî: Velwîsandî, Melisandî.

نوبسیای: فهلوسای، مهلسای، یهجن بوی
(اللطوط، المکین، الجثم)

Nwîsay: Velwîsay, Melisay, Pehinbûy.

نوبی کول: نوردی نوبی ههلهپیرانی، نوبی بر، نوبیا، قنهر، پلخانه
(الحیاء الارض البکر للكرم)

Nwîkol: Erdê nwî helxepiramî, Nwîbîrr,
Nûbiha, Qenebîrr, Pilxane.

نوبی گه، نوبی گه: نوبی بالته، نوبی دم، نوبی کاف
(النش، حدیث العهد، الناضج الطارف)

Nwîgih= Nwîgeh: Nwîbalte, Nwîdem, Nwîgav.

نوبی مال: نوبی مال کرتن
(الاسره الجنبه التکون)

Nwîmal: Nwîmalgirtin.

نوبی مالی: تازه مال کرتنی، تاخه ملی کری
(تجدید الاسره، حدائه الاسره، البيت الجنبه)

Nwîmalî: Tazemalgirtinî, Tazemalkirî.

نوب: تازه
(الجنبه، الحدیث)

Nû: Taze.

نوب: گه، زاک، دستک، گه
(النوبه، الدور، الشوط)

Nob: Gerr, Zak, Destik, Gih.

نوبه دار: چوکدار، گوری دار
(الحارس، الخفير، العسس)

Nobedar: Çokedar, Gorîdar.

نوبه داری: چوکداری، گوری داری
(الحراسه، الخفاره)

Nobe darî: Çokedarî, Gorîdarî.

نوبه چی: چوکدار، گوری دار
(الحرس، الخفير)

Nobeçi: Çokedar, Gorîdar.

نوبه چییانی: چوکداری، چوکداریانی، گوریداری، گوریداریانی
(الحراسه، الخفاره)

Nobe çiyatî: Çokedarî, Êokedaryatî, Gorîdarî,
Goredaryatî.

نوبه خت: نوی دیتی، نوی دمست کمتی، خوه نوی دیتی
(حديث النعمه)

Nûbext: Nwîdîtî, Nwîdestkefî, Xwenwîdîtî.

نوبها: قهنبه، پلخانه، ناردی نوی چیکری
(الارض البكر، الارض المستثمر، حديثا)

Nûbiha: Qenebîr, Pilxane, Erdênwî çêkirî.

نوبها: نخرانوی، نخرانوی، باهن نوی
(السعر الجديد، القیمة الحديثه)

Nûbiha: Nixranwî, Nirxanwî, Behênwî.

نوت: نه جارا دهه هژماره
(التسعون)

Not: Neh cara deh, Hijmare.

نوزده: نه وده هژماره
(تسعه عشر)

Nozde: Neh û deh, Hijmare.

هات:

فى اخر اللفظ يفيد معنى الحدث والاتيان

Hat:

هاتن وچون: تيك هه ژان. ميز كه تن. لغلين
المور، الميد

Hatinûçûn: Têk hejan. hêz ketin. livlivîn.

هاتن وچون: ميزكه تن. هه ژان. له قان
الذبه، التارجح، التردد، الارتداد

Hatinûçûn: Hêzketin. hejan. leqan.

هاتنا با: دهمن كوهنښلا حيوانى دهه به وهك كورك. سا
نزوه الحيوان، هياج الجنس للكلبهHatinaba: Demê gêneîla heywanê dehbe wek
gurg. sa.هاتنا خاړئ: ژوردا هاتن. شوربون. داکه تن. په يابون.
دابهيږين
النزولHatina xarê: Jorda hatin. şorrbûn. daketin.
peyabûn. dabezîn.هاتنا دهر: دهرکه تن. هه لاتن. هه لدان
الخروج

Hatinader: Derketin. helatin. heldan.

هاجرو: تشتن خه فسكى. تشتن دهقسي كوندلفسك.
تراشوك
الشجيرةHacirro: Tiştê xefiskî. tiştê deqisî. kundilfisk.
tiraşok.هاجرو: كوندلفسك. كوندريسك. قوت. كورت. تيكرا
القرم، القشمر، البركع

Hacirro: Kundil fisk. kundirîsk. kurt. têkrîra.

هاجرويون: كوندلفسك بون. كوندريسك بون. كورت بون.
تيكرايون
المنزقم، التبركعHacirrobûn: Kundilfiskbûn. kundirîskbûn.
kurtbûn. têkrabûn.هاجرويونى: كوندلفسك بوى. كوندريسك بوى. كورت بوى.
تيكرا بوى
المنزقم، المتبركعHacirrobûy: Kundilfiskbûy. kundirîskbûy.
kurtbûy. têkrabûy.ها: چييه؟ مانه؟ ههري؟ نه
مانا، اجل، الا

Ha: Çiye. mane. herê.e.

ها: بوته. ژته را. بگوه. هه لگوه
انتبه، هاك، اليك، خذ

Ha: Bote. jiterra. bigre helgire.

ها ئهغه: نهوه
هوندا

Haeve: Ewe.

هاتن: دژى چونى
المجى، الاتيان، القدوم، الاقبال

Hatin: Dijî çûnê.

هاتن: فهرىژ. ژى هاتن
الورود، الايراد، المحصول، الانتاج

Hatin: Verêj. jê hatin.

هاتن: بارين. وهرمان. ليكرن. داريتى
الهطول الانهيار

Hatin: Barîn. weryan. lêkirin. darrêtin.

هاتى: دژى چوى. ليكرى. وهرماى. بارى. داريتن
الاتى، القابل، الوارد

الناتج، الحاصل، الهاطل، المهر، الاستقبال، القادم

Hatî: Dijî çûy. lêkirî. werhay. barî. darrêti.

هار کړن: دې کړن. دوړنده کړن. کوړیځ کړن. ناراندن
تهېج، التسعیر، الاسعار، التشریس، التعقیر، الاعقار

Harkirin: Dirrkirin. durrindekirin. gurrëxkirin. arhaykirin.

هار کړی: دې کړی. دوړنده کړی. کوړیځ کړی. ناراندی

المهيج، المسعر، المشرس، المعقر، المضری

Harkirî: Dirrkirî. durrindekirî. gurrëxkirî. arhaykirî.

هارى، هاريائى: دې، دريائى. دوړندهيى. کوړیځي. ناراهانى

الهباج، المضاره، الشراسه، السعار، العقار

Harî = Harîyati: Dirrî. dirriyati. durrindeyî. gurrëxî. arhanî.

هارى کار: نالی کار. پشت گر. دهست گر. ملدار. بهر ملک

المساعد، المعاون، المعين، المد، المؤازر، المعاضد، المناصر

Harîkar: Alîkar. piştgir. destgir. mildar. bermilk.

هارى کار بون: نالی کار بون. پشت گر بون. دهست گرتن

بون. ملدان بون. بهر مل بون

التعاون، التضاضد، التآزر، المناصر

Harîkarbûn: Alîkarbûn. piştgirbûn. destgir-tinbûn. mildanbûn. bermilkbûn.

هارى کار بوی: نالی کار بوی. پشت گر بوی.

دهست گرتن بوی. ملدای بوی. بهر مل بوی

المعاون، الأزر، المناصر، المعاضد

Harîkarbûy: Alîkarbûy. piştgirbûy. destgir-tinbûy. mildaybûy. bermilkbûy.

هارى کار تر: نالی کار تر. پشت گر تر.

دهست گرتن. ملدان تر. بهر ملک تر

الاعون، الاعضد، الانصر، الأزر

Harîkartir: Alîkartir. piştgirtir. destgirtir. mildantir. bermilktir.

هارى کارى کړن: نالی کارى کړن. پشت گرتن.

دهست گرتن. ملدان کړن. بهر ملک کړن

المالته، المعاونه، الاعانه، الامداد، المساعده، الاسعاف

Harîkarkirin: Alîkarkirin. piştgirtin. destgirtin. mildankirin. bermilkkirin.

هاجرو تر: کوندلفسک تر. کوندریسک تر. کورت تر. ټیکرا تر

الاقزم، الابجک

Hacirrotir: Kundilfisktir. kundirîfsktir. kurttir. tēkrratir.

هاجروکړن: کوندل فسک کړن. کوندریسک کړن. کورت کړن.

ټیکرا کړن

الاقزام، التقزيم

Hacirrokirin: Kundil fiskirin. kundirîsfiskirin. kurtkirin. tēkrrakirin.

هاجروکړی: کوندل فسک کړی. کوندریسک کړی. کورت

کړی. ټیکرا کړی

المبرکک، المقزم

Hacirrokirî: Kundil fiskkirî. kundirîsfiskkirî. kutkirî. tēkrrakirî.

هاجروکړی، هاجروپاتى: کوندل فسکی. کوندریسک. کورتی.

ټیکرایى

الاقزام، البرکک

Hacirroyî = Hacirîyati: Kundilfiskî. kundirîfskî. kurtkirî. tēkrrakirî.

هاجی رشک: توخمه کتن چوپکانه

الخطاف، السنونو

Hacirreşk: Tuxmekê çwîçikane.

هار: دې. دوړنده. کوړیځ. نارهای

الهائج، الضارى، الشرس، المسعور، المعقر

Har: Dirr. durrinde. gurrëx. arhay.

هار بون: دې بون. دوړندهبون. کوړیځ بون. نارهاون

التهيج، المضاره، التشرس، التسعير، التعقر

Harbûn: Dirrbûn. durrindebûn. gurrëxbûn. arhaybûn.

هار بوی: دې بوی. دوړندهبوی. کوړیځ بوی. نارهای

المهيج، المضرى، المشرس، المسعر، المعقر

Harbûy: Dirrbûy. durrindebûy. gurrëxbûy. arhaybûy.

هار تر: دې تر. دوړنده تر. کوړیځ تر. نارهای تر

الاهيج، الاضرى، الاسعر، الاعقر، الاشرس

Hartir: Dirrtir. durrindetir. gurrëxtir. arhaytir.

هائي تر: باژله تر. راتهئاي تر. راتهئاي تر. تهوكي تر
الاضل، الاشرد، الاهيم، الارقض، الاهيم

Havîtr: Bajêletir. rateqaytir. raqetaytir. tewikîtr.

هائي كرين: باژله كرين. راتهئاندين. راتهئاندين. تهوكاندين
التشريد، التضليل، الاضلال، التسييب، التهويم

Havîkirin: Bajêlekirin. rateqandin. raqetandin. tewikandin.

هائي كرين: باژله كرين. راتهئاندى. راتهئاندى. تهوكاندى
المشرد، المهوم، المضل، المسيب

Havîkîrî: Bajêlekîrî. rateqandî. raqetandî. tewikandî.

هائياني: باژله يي. راتهئاني. راتهئاني. تهوكيني
الشرد، الضلال، السيب، الهيمان

Havîyati: Bajêleyî. rateqanî. raqetanî. tewikînî.

هافين: داني كرم. نافبيرا بهارو پايويزا. سى مه مه
خزيران، وتير مه، وتباخ
الصيف

Havîn: Danê gerim. navbera bihar û pawîza sê mehin. xizîran. tîrmeh. tebox.

هافين كه: زوزان. كيستان
الصيف

Havîngih: Zozan. kîstan.

هافين كير: زوزاني. كيستاني
الصيف، المصطاف

Havîngêr: Zozanî. kîstanî.

هافين وار: وارى مين. مينه وار. تهزى وار
الصرد

Havînwar: Warê hîn. hînewar. teziwar.

هافيني: تشتن هافيني بكهيت. هافين چين
الصيفي

Havînî: Tiştê havînê bigehît. havîn çîn.

هافين چين: هافيني. تشتن هافيني بچين
الزراعة، الصيفي

Havînçîn: Tiştê havînê biçînin.

هافين: باشه برن. رادان. تن وركرن
النبد، النفت، الرمي، القذف، الالتاء، اللفظ

Havêtin: Paşvebirin. radan. têwerkirin.

هاري كاري كرى: نالي كاري كرى. پشت كرى كرى. دهست
كرتن كرى

المسفع، العالي، المناصر

Harîkarîkîrî: Alîkarkîrî. piştîgîrîkîrî. destgîrîkîrî.

هاري كار: ملداني. دهست دريژكرني. پشت كيري. دهست
كيري

العون، المساعدة، الامداد، الاعانة، المناصره، المؤازرة،
المعاذلة

Harîkarî: Mildanî. dest drêjîkîrî. piştîgîrî.

هاژوتن: دهريژخستن. هي كرين. پشت دان
الطرد، التبيذ

Hajotin: Derêxistin. heykirin. piştan.

هاژوتي: دهريژخستي. هي كرى. پشت داي
المطروود، المنبوذ

Hajotî: Derêxistî. heykîrî. piştday.

هاژوتن: لن خوبن
السوق، السباقه

Hajotin: Lêxurrîn.

هاژوتي: لن خوري
السوق، المساق

Hajotinî: Lêxurrî.

هاژو: لن خوب
الطارء، النابذ، السائق

Hajo: Lêxurr.

هافي: جهن نالفي دكهن لگوفى
الملطف، المخلاة، المذود

Hafir: Cihê alifî dikenê ligovê.

هافي: باژله. راتهئاي. راتهئاي. تهوكي
الهامييه، الهوام، التشريد، الضال، السائب، المرفوض

Havî: Bajêle. rateqay. tewikî.

هافي بون: باژله بون. راتهئان. راتهئان. تهوكين بون
التضليل، التسييب، التشريد

Havîbûn: Bajêlebûn. rateqan. raqetn. tewikînbûn.

هافي بوى: باژله بوى. راتهئاي بوى. راتهئاي بوى. تهوكي
بوى

المشرد، المضل، المهوم، المسيب، المهيم، المرفوض

Havîbûy: Bajêlebûy. rateqaybûy. raqetaybûy. tewikîbûy.

هاون: جوهني. جوهنيئ ناسني. ناماني تئ قوتاني
المهراس. الهاون

Hawin: Cuhnî. cuhnîyê asinî. amanê têqutanê.

هوار كاري: دانا نيك
التضامن

Hawkarî: Dana êk.

هائ هو: نهيهو. نه

هيها، كلمه تيرم وضجر. واستنكار اليم

Hayho: Eyho. ch.

هاوچه: تئ نهو

هذاك، هو ذاك

Hawêhe: nêewe.

هائ: هس. ناكه. هست

اليقظه، الوعي، التنبيه، الانتباه، الشعور، الحس، الادراك، العلم

Hay: Hiş. ageh. hest.

هائ چون: هس چون. نهناكه. بئ هست. كوشين. دل
كرتن. دل بورين

الانغماء، الغيبوبة، الذهول، فقدان الحس والشعور

Hayçûn: Hiş çûn. neageh. bêhest. guhişîn.
dîlgirtin. dilborîn.

هائ چوي: هس چوي. كوششي. دل بوري. دل كرتي. بئ
هست بوي

المغمي، الداهل، المذهول، فاقد الحس، فاقد الشعور

Hayçûy: Hiş çûy. guhişî. dilborî. dil girtî bê-
hestbûy.

هايدان: ناكه مكرن. فتراكهاندن. هشيار كرن. هايژئ كرن
الاشعار، الابلاغ، التنبيه، الحث، الاعلام، الاعلان

Haydan: Agehkirin. vêrragihandin. hişyarkirin.
hayjêkirin.

هايداي: ناكه مكري. فتراكهاندن. هشيار كرى. هائ ژئ
كرى

المبلغ، المشعر، المنبه، الحث، المعلن، العلم، المحسس

Hayday: Agehkirî. hişyarkirî. vêrragihandî.
hayjêkirî.

هايدار: ناكه مدار. كزير. هائ ژئ كار

الشاعر، المبلغ، المنبه، النابه، العالم، الحساس، الحاث، اليقظ

Haydar: Agehdar. gizîr. hajêker.

هافيتي: پاشفه بري. راداي. تئ وهركري

المنبؤ، المنقوش، الرمي، المقذوف، الملقى، الملقوط، اللاطف
Havêtî: Paşvebirî. raday. têwerkirî.

هافيتن: خومت وهركرن. لوت دان. كافدان
الوثب، القفز، الطفر

Havêtin: Xwetêwerkirin. lotdan. gavdan.

هافيتن: چاندن. پئ وهركرن. بژاندن
البذر، النثر، للزرع

Havêtin: Çandin. pêwerkirin. bijandin.

هافيتي: بژاندي. پتوهركري، چاندي
المبذور، المنتور، المقفز

Havêtî: Bijandî. pêwerkirî. çandî.

هافيتوك: تئ وهرينك. پلندار. كوله
القديفه

Havêtok: Tê werînk. pelindar. gulle.

هان = هاني: بوته. بكزه. مهلكزه. هان نهفه
اليك، هاك، خذ

Han = hanê: Bote. bigre. helgire. haeve.

هاني ماني: ساروبيني. جهنگنه بي. سالويسكي. زخوه
ثينانا بدره

التصنع، التكلف، المداورة، المراوغة

Hanîmanî: Serûbinî. cengeneyî. salwiskî. jî
xwe înana bidirew.

هانو: نهيهو

هيها، كلمه تيرم واستنكار وضجر، وسأم

Haho: Eyho.

هاويش: مت. چك. بئ دهنگ. كهر. راوهستاي. مهند.

پهنگاي. تننا. تبهيتي

الساكن، الهادي، الساكن، الصامت، الخامد، الهامد،
القانع

Hawîş: Mit. çik. bêdeng. kerr. rawestay. mend.
pengay. tena. tebiîf.

هاويش = هاويشاي: متي. چكي. بئ دهنگي.

كهري. مهندي. راوهستاني. تبهيتاي. تنناهي

الهدوء، السكون، السكوت، الصمت، الاستقرار، الخمود،
الهمود، القناعة

Hawîş = Hawîşyatî: Mitî. çikî. bêdengî.
kerrî. mendî. rawestanî. tebitîyatî. tenahî.

هه‌به‌شاندی: هه‌به‌شاندی: تژی کړی. ره‌پژاندی
المکلف، المحشو، المملی

Hebişandî: Tijîkirî. repijandî.

هه‌بله‌تراش: هه‌بله‌رویت: چه‌که جویف. ره په‌چولی
الجلف

Hebletiras: Heblerrwit. çeke çwîv. repeçol.

هه‌بله‌تراشی: هه‌بله‌رویتی: چه‌که جویفی. ره په‌چولی
الجلفه

Hebletiraşt: Heblerrwitî. çeke çwîvî. repeçolî.

هه‌بلن: هه‌بلن: هه‌شان. به‌تلن. مالم بون. هه‌مر بون
الکظ، الغم، السنق، البشم، المتخمه

Heblîn: Heşan. betilîn. maliqbûn. hemerbûn.

هه‌بلی: هه‌بلی: هه‌شای. به‌تلی. مالم بوی. هه‌مر بوی
المکظوم، اللقیم، السانق، المبشم، المتخمه

Heblî: Heşay. betilî. maliqbûy. hemerbûy.

هه‌بلاندن: هه‌بلاندن: هه‌شاندن. به‌تلاندن. مالم کرن. هه‌مر
کرن

الاکفاف، الافقام، الاسناق، الاپشام، الاتخام

Hebilandin: Heşandin. betilandin. maliqkirin. hemerkirin.

هه‌بلاندی: هه‌بلاندی: هه‌شاندی. به‌تلاندی. مالم کړی.
هه‌مر کړی

المکلف، المخفم، المسق، المبشم، المتخم

Hebilandî: Heşandî. betilandî. maliqkirî. hemerkirî.

هه‌بون: دژی نه‌بونی. تشتی هی. به‌ره‌ف. قه‌ومین بون
الوجود، الکیونه

Hebûn: Dijî nebûnî. tiştê hey. berhev. qewmînûn.

هه‌بوی: هه‌بوی: به‌ره‌ف بوی. قه‌ومین بوی
الموجود، المکون

Hebûy: Hebûî. berhevbûy. qewmînûby.

هه‌ی:

المکون، الوجود

Hey:

هه‌بون: تشتی مروفی هه‌ی وه‌ک ملک ومال ونه‌رد
الملك، الممتلك، الامتلاک

Hebûn: Tiştê mirovî hey wek milk û mal û erd.

هه‌ی داری: نا‌که‌هداری. هه‌شیاری
التباه، الیقظه، الشعور، التوعیه

Haydarî: Agehdarî. hişyarî.

هه‌ی ژان: بیرزان. بیر کړی. بیر تیز
الحکیم، الاملی، النایغه

Hayzan: Bîrzan. bîrkwîr. bîrtîj.

هه‌یژان: هه‌شیار. نا‌که‌هدار. هه‌ستیار
الیقظان، المدرك، الواعی، الشاعر، الحساس

Hayvan: Hişyar. agehdar. hestyar.

هه‌ی ژیبون: نا‌که‌هدار بون. هه‌شیار بون. نا‌که ژ بون
الانتباه، الادراك، العلم، الاحساس، الشعور

Hayjêbûn: Agehdarbûn. hişyarbûn. agehjêbûn.

هه‌ی لیبون:

Haylêbûn.

هه‌ی ژیکرن: هه‌بدان. نا‌که‌مکرن. هه‌شیارکرن. هه‌ی لی کرن
الابلاغ، الاعلام، الاشعار، التنبيه، الاحساس

Hayjêkirin: Haydan. agehkirin. hişyakirin. Haylêkirin.

هه‌ی ژئ نه‌بون: ژخه‌چون. نه‌مش بون. دل گرتن. دل بورین
الغفله، الغيبوبه، الاعماء

Hayjênebûn: Ji xwe çûn. nehişbûn. dil girtin. dil borîn.

هه‌ی لی نه‌بون

Haylênebûn.

هه‌ب هه‌ب: ده‌نگن گرک وله‌رزکا سه‌رمایئ. ده‌نگن ترس
وسه‌هما ده‌نگی تا سار

صوت المرتجف، الارتجاج، الهلع، الرعشه، اللشعيريه،
صوت المدعور

Hebheb: Dengê girik û lerczika sermayê. dengê tirs û sehma. dengê ta sar.

هه‌به‌به: هه‌به‌به: تژی بون. ره‌پژین
الکظ، الحشو، الامتلاء

Hebişîn: Tijîbûn. repijîn.

هه‌به‌شی: هه‌به‌شی: تژی بوی. ره‌پژی بوی
المکظوم، المحشو، المملق

Hebişt: Tijîbûy. repijîbûy.

هه‌به‌شاندن: هه‌به‌شاندن: تژی کرن. ره‌پژاندن
الامتلاء، الاكظاظ، التحشیه

Hebişandin: Tijîkirin. repijandin.

هتک بهر: بَن شهرم، شه‌مزار کار، فهیت کار، کارکنی
کار، به‌دکار

الهنّاك، الفضاح، المستهتر

Hetikber: Bê şerim, şehmizarkar, fihêtkar.
karkinîkar, bedkar.

هتک چۆن: شه‌مزار بۆن، رۆی ره‌شبین، بَن ناف بۆن.

فهیت بۆن، به‌دکار بۆن

التفحش، التشنع، التفحش

Hetikçûn: Şchmizarbûn, rwîreşbûn, bēnavbûn.
fihêtbûn, bedkarbûn.

هتک چۆی: شه‌مزار بۆی، رۆی ره‌شبۆی، بَن نافبۆی.

فهیت بۆی، به‌دکار بۆی

المفحش، المشنع، المعير

Hetikçûy: Şchmizarbûy, rwîreşbûy, bēnavbûy.
fihêtbûy, bedkarbûy.

هتککێ: شه‌مزارباتی، فهیتی، رۆی ره‌شی، بَن نافباتی

الفضاحه، الفضیحه، القضيحه، الشناعه، الفاحشه

Hetkeyf: Şchmizarîyatî, fihêtf, rwîreşî, bē-
navîyatî.

هه‌ججه: هه‌لبۆن، خۆشه‌ بۆن، قه‌بێت بۆن، به‌رۆن

الاضرام، التضرم، الجحوم، التاجج للناز

Hecicîn: Helbûn, xweşbûn, qirîpênbûn, berbûn.

هه‌ججی: هه‌لبۆی، خۆشه‌ بۆی، به‌رۆی

المضرم، المّوجج

Hecicîf: Helbûy, xweşbûy, berbûy.

هه‌ججاندن: هه‌لکرن، به‌ردان، خۆشه‌ کرن

الاضرام، المضرم

Hecicandin: Helkirin, berdan, xweşkirin.

هه‌ججاندی: هه‌لکری، به‌ردای، خۆشه‌ کری

المّوجج، التاجج

Hecicandî: Helkirî, berday, xweşkirî.

هه‌جی: مروقی چۆیه‌ مه‌که‌تێ به‌رئ ره‌ش رامویسای

الحاج

Hecî: Mirovê çûye Mckehê berê reş ramwîsay.

هه‌جی ره‌شک: توخه‌کتێ چۆیه‌کابه

الخطاف، السنونو

Hecîrreşk: Tuxmekê çwîçikaye.

هه‌بۆی: تشتن مروقی هه‌ی

الملوك، المتك

Hebûy: Tiştê mirovî hey.

هه‌یی: مروقی که‌ دخودا یزه‌نگین

الملک، الملک

Heyf: Mirovê kedxuda û zengîn.

هه‌برمان: که‌ زانا که‌سک فه‌که‌ره‌ای سور بویه‌ فه‌

حب الغضراء، اخضر ثم عاد محمرا، اللون الاحمر الفاتح

Hebirman: Kezana kesk vegerhay sorbûyeve.

هه‌یک: شه‌یت ته‌فتێ بَن دافاپێ رادقوتن سه‌ریک

الصيصه، الصيقه، مشط النسج، شوک الحیاکه

Hepik: Şeyê tevnê yê dava pê radiquitin serêk.

هه‌تا: تا، تاکو

الى، حتى

Heta: Ta, tako.

هه‌تاف: روناھیا روژێ، تیرۆژکا روژێ

الوضح، الضياء، النور

Hetav: Ronahiya rojê, tirojka rojê.

هه‌تا کو، تاکو

الى الان

Hetako: tako.

هه‌تا هه‌تایێ: تا هه‌ر وه‌ر

الى الابد، الى ابد الابدین

Hetahetayê: Ta her û her.

هتک: شهرم، شه‌مزاری، بَن نافێ، فهیتی، کارکنی

الفضیحه، العار، الفاحشه

Hetik: Şerim, şehmizarî, bē navî, fihêtf, kar-
kinî.

هتک بۆن: شه‌مزار کۆن، بَن ناف کۆن، فهیت کۆن.

کارکنی کۆن، رۆی ره‌شکۆن

الافضاح، الاشناع، الاستهتر

Hetikbirin: Şchmizarkirin, bēnavkirin, fihê-
kirin, karkinikirin, rwî reşkirin.

هتک به‌ی: شه‌مزار کۆی، بَن ناف کۆی، فهیت کۆی.

کارکنی کۆی، رۆی ره‌شکۆی

المغضوح، المفحش، المشنع، المستهتر

Hetikbirî: Şchmizarkirî, bēnavîkirî, fihêtkirî.

karkinîkirî, rwî reşkirî.

هر: هتا هتاین

الواصب، دائما، دوما، ابدًا، السرمد

Her: Heta hetayê.

هرهینی = هتای: هتایاتی. هر هـی

الدوام، الدیومه، الابديه، السرمدی

Herînf = Heratf: Hetayati. her hey.

هر هـی: تشتت نه قامی. تشتت بن سر و دیمای تشتت

بن دهست وین کرن وین کوتایی

الدائم، الابدی، الازلی، السرمدی

Herhey: Tiştê ne qewmî. tiştê bê ser û dwîmahî. tiştê bê dest û pêkîrî û bê kûtayî.

هرههاتی: هر هـیوینی

الابديه، السرمدی، الازلیه، الدیومیه

Herheyatf: Herhebûnî.

هره: برو. بچو

اذهب

Herre: Birro. biçû.

هرهینی: بروسی. بچویی. چونی. چونیاتی

الذهاب

Herînf: Birwîsî. biçûyî. çûnî. çûnyatî.

هری: بهای. هن. نهی

نعم، بلی، اجل

Herê: Belê. hê. erê.

هری: سری گوتن دبیته نامویری ناگهی ویرسپاری

قبل اللفظ، اده تنبيه

Herê: Serê gotinê dibît amwîrê agehî û dir-siyarê.

هررد: یانی دوپیکله. ههفبشکبا کریاری

کلاما، کلا، کلتا، کلتاها

Herdu Yanî. du pêkve. hevpişkîya kiryarê.

هریژی: هر ساخ بی. هر بعمینی

عشت، فلتعش، فلیعیش

Herbijf: Her sax bî. her bimînî.

هر بعمینی: هر بژی. هرین ساخ بن

لتحيا، لك البقاء، دمت

Herbimînf: Her bijî. her yê sax bî.

هر جار: هه می کافا. هر نهقل. هر دم

دوما، کل مرة

Hercar: Hemî gava. her neqil. her dem.

ههچي روشکا بهيارا: توخمهکن چوپکايه

السئونو

Hecîrreşka Beyara: Tuxmekê çwîçikaye.

ههچ: مکهه. بری رهش

الحج، الکعبه

Hec: Mekch . berê reş.

ههچک: دارهکن دوجهقله. وهریسن یاری پښ نیشک ددهن

الزاجل، المحجن، الشظاظ

Heçik: Darekê du çeçile werisê barî pê îşik diden.

ههچي: هر تشت. ههركس. ههركي. هر تشتت هـی

كل من، اى شيء، ايا كان، من كان

Heçf: Her tişt. her kes. her kî. her tiştê hey.

ههچک: وهکی. وهکو. شخی. مینا. ههروهکی. وهدیاره

مثلما، کائما: بیدو، یظهر، الظاهر

Heçko: Wekî. weko. şitî. mîna herwekî. we-diyare.

ههه رین: زیبان بون. بویج بون. ژین چون. زعی بون

الغساره، التلف، الهلاك

Hedîrf: Zıyanbûn. pwîçbûn. ji binçûn. ziêbûn.

ههههه: زیباندار بویج بوی. ژین چوی. زعی بوی

الخاسر، المتلف، المهلك

Hedîrf: Zıyanbûy. pwîçbûy. ji binçûy. ziêbûy.

ههههههه: زیبان کرن. بویج کرن. ژین بون. زعی کرن

الاخسار، الائلاف، التیديد، الاهلاك

Hedîradin: Zıyankirin. pwîçkîrin. ji binbirin. ziêkîrin.

هههههههه: زیبان کری. بویج کری. ژین بری. زعی کری

المتلف، المهلك، المبدد، المخسر

Hedîrandf: Zıyankirî. pwîçkîrî. ji binbirî. ziêkîrî.

ههههههههه: هر. ههال هههههههه

السعار، حده المزاج

Hedwîd: Harr . dirr. helhewirîn.

ههههه: نهههههه. لبات. دوریشم. دوری

الهندام، الملاصق، السحنه

Hedam: Endam. libat. durîşim. durî.

هه رفان: هه لوه شان. سه تمين. ژين چوڼ. رهان. رهين. سهرك
داهاتن. خشان. راست نهرد بون
الانهيوار. النقض، الهدم، الضعضع، الردم
Herrifün: Helwešan. setimin. ji bin çûn. rihan
rihîn. serik dahatin. xišan. rast erd bûn.

هه رفتي: هه لوه شاي. سه تمي. ژين چوي. رهاي. سهرك
داهاتي. خشاي. راست نهرد بوي
المهجوم، المهدم، المتضعع، النهار، المردوم
Herrift: Helweşay. setimî. ji bin çûy. rihay.
serik dahatî. xişay. rast erd bûy.

هه رفاندن: هه لوه شاندين. سه تماندن. ژين برن. رهاندن.
سهرك داتينان. راست نهرد كرن
التهديم، الاهجام، التقويض
Herrifandin: Helweşandin. setimandin. ji bin
birin. rihandin. serik daînan. rast erdkirin.

هه رفاندي: هه لوه شاندي. سه تماندي. ژين بري. رهاندي.
سهركدا نيناي. راست نهرد كړي
المقوض، المهدم، المهجم
Herrifandî: Helweşandî. setimandî. ji bin
birî. rihandî. serik daînay. rast erdkirî.

هه رفته: رهينه. هه لوهش. سه تبه
الهور، الهاتر، الهيال، الهيلان.
Herrifte: Rehîne. helweş. setime.

هه رفان: هه لوه شاندين. سه تماندن. ژين چوڼ. رهاندن ژين
برن. سهركدا نينان. راست نهرد كرن
النفس، النقض، الهدم

Herraftin: Helweşandin. setimandin. ji bin
çûn. rihandin. ji bin birin. serik daînan.
rast erdkirin.

هه رفتي: هه لوه شاندي. سه تماندي. رهاندي ژين بري.
سهركدا نيناي. راست نهرد كړي
المهدم، المهدم، المقوض، المسوف

Herraftî: Helweşandî. setimandî. rihandî. ji
binbirî. serik daînay. rast erdkirî.

هه رفنا و هه رف: بركاندن. په لفاندن. پرتكاندن
الغض، التقويض

Herraftina ji hêl: Bijikandin. pelixandin.
pirtikandin.

هه ر چاوا: چاوا بيت
كيفما

Herçawa: Çawa bît.

هه ر چاوايي: هه ر چاواييت: هه ر چاوا
كيفما اتفق

Herçawabû: her çawa.

هه ر چاند: هندي
كلما، مهما، بالرغم، رغما عليه

Herçend: Hindî.

هه ر دم: هه ر كاف. هه ر جار
دوما، دانما، كل حين، كل ما

Herdem: Her gav. her car.

هه ر دم رهنګ: په لاتيق. سهرو بن. سهرفه وينه
الحرباني المتلون، الزرابي

Herdemrreng: Belatîq. ser û bin. serve û binve.

هه ر شاف: هه مې شفا
ليليا، كل ليله

Herşev: Hemî şeva.

هه ر شين: په تشين. كه لدا چوڼ
الهزيمة، البعج، الرض

Herrişin: Petişin. keldaçûn.

هه ر شي: په تشي. كه لدا چوي
المروض، المكود، المبعوج، المهزم

Herrişî: Petişî. keldaçûy.

هه ر شين: تنګژين. سل بون. تژي خوه بون
الکمن، اللعت، الاكمان، الانزعاج، التآثر، الغضب

Herrişin: Tingijîn. silbûn. tijixwebûn.

هه ر شي: تنګژي. سل بوي. تژي خوه بوي
الالعت، الکامن، الغاضب، المنزعج، التآثر، الخامل

Herrişî: Tingijî. silbûy. tijixwebûy.

هه ر شاندين: تنګژاندن. سل كرن. په تشاندن. دكه لدا برن
الفنخ، التهزيم، السحق، الازعاج، الاكدام، الترضيض

Herrişandin: Tingijandin. silkirin. petişandin.
dikeldabirin.

هه ر شاندي: تنګژاندي. دكه لدا بري. په تشاندي. سل كړي
المكدم، المرفض، المسحق، المهزم، المزعج

Herrişandin: Tingijandî. dikeldabirî. petişandî.
silkirî.

هەرماندن: لەوتاندا، مراو کەن، پێس کەن، قوژی کەن
دوژین کەن

التنجیس، التذنیس، التقذیر، التحريم

Herrimandin: Lewitandin. mirarkirin. piskirin.
qirêjîkirin. dujînkirin.

هەرماندی: لەوتاندا، مراو کەری، پێس کەری، قوژی کەری.
دوژین کەری

المنجس، المنس، المقذر المحرم

Herrmandî: Lewitandî. mirarkirî. pîskirî.
qirêjîkirî. dujînkirî.

هەرمەن: هەر ساخی، ئەمر
الخلود، البقاء، الدوام

Herrman: Her saxî. nemirin.

هەرمای: هەر ساخ، ئەمر
الخالد، الباقي، الدائم

Herrmay: Her sax. nemir.

هەرمەبیت: چو نەبیت، چو نە
لاقل، اقلا، قلما

Hernebît: Çunebît. çune.

هەر هەبێن: هەربێن، بێ سەر و دوپامی
الازل، الاید، السردم

Herhebûn: Herînî. bêser û dwimahi.

هەر هو: ماھوسا، ماھو؟، هەرهوسا
هکذا، اهكذا؟

Herho: Mahosa. maho? herhosa.

هەرو: هەمی روزا، روزانە
یومیا

Herro: Hemî roja. rojane.

هەروەک: هەروەکی، شتی مینا
مثل، کما، کان

Herwek = Herwekf: Şitî. mîna.

هەری: ئالافێ پسیارێ، ما، ئایا
هل: للاستفهام

Herrê: Alavê pirsiyarê. ma. aya.

هەری: کەر، تەقن، قور، رێج
الوجل، الردغة، الردغ

Herf: Kurr. teqin. qurr. rîç.

هەریفوک: = هەریف: هەلوەشینک، رەهینک

المدمر، الهادم، الهاجم، الناسف، المقوض

errêfok = Herrêf: Helweşînk. rihînk.

هەریق: تەرقین، دەوسین، قەرسێ، راشدان، نوێسان
اللهد، الحشد، الکبت، الاکتباس، الکا، الحصر، الانحصار،
الحشود

Herriqîn: Terriqîn. dewisîn. qerrisîn. raşidan.
nwîsan.

هەریقی: تەرقی، دەوسی، قەرسین، راشدای، نوێسای
الحاشد، الحشد، الکبس، المکبوت

Herriqî: Terriqî. dewisî. qerrisî. raşiday. nwîsay.

هەریقاندن: تەرقاندن، دەوساندن، قەرساندن، نوێساندن
راشداندن

التحشيد، التكبیت، التكبیس، التکظیظ، الاحشاد، الاکیات
Herriqandin: Terriqandin. dewisandin. qer-
risandin. nwîsandin. raşidandin.

هەریقاندی: تەرقاندی، دەوساندی، قەرساندی، نوێساندی
راشداندی

المکبوت، المکبوس، المحشود، المحصور، المکظظ، المکبت

Herriqandî: Terriqandî. dewisandî. qerrisandî.
nwîsandî. raşidandî.

هەر کەس: چ کەس، کێژک بێت
کل من، ای واحد، ای شخص، کل شخص

Herkes: Çikes. kibît. kî ji kbît.

هەر کاف: هەردەم، هەرکە، هەر جار
دائما، دوما، باستمرار، کل حين

Hergav: Herdem. hergih. hercar.

هەر گوتن: نەفە برین، ئەچوین، ئەلوقراندن، ئەهنگاتن
الاسترسال، التردید

Hergotin: Nevebirîn. vecwîn. velovirandin.
vehingatin.

هەرمی: لەوتی، پێس، قوژی، دوژین، مراو
التنجس، التجس، القذر، المحرم

Herrimf: Lewitî. pîs. qirêjî. dujîn. mirar.

هەرمین: لەوتین، پێس بون، قوژی بون، دوژین بون، مراو
بون

التدنس، التنجس، التقذر، التحرم

Herrimîn: Lewitîn. pîsbûn. qirêjbûn. dujînbûn.
mirarbûn.

ههزگرن: ههزگرن: ههسکرن: فیان، خازتن، نارهزوکرن.
نارونک کرن. ههژئ کرن. گه کرن
الح، الارادة، المشيئة، الرغبة

Hezkirin: Heskirin. Viyan. xaztin. arezûkirin.
aronk. hejêkirin. girrkirin.

ههژ: په چالک، زروکه
السنف، الزغف، العذق، الشممل

Hej: Peçalk. ziroke.

هژده: هژماره. هشت و ده
ثمانه عشر

Hejde: Hijmare, hest û deh.

ههژدیکى: نیک زهزدا. پشکه ک ژ ههزده پشکا ۱۸/۱
۱۸/۱ نهانه عشر بالان

Hejdekî: Êk ji hejda. pişkek ji hejde pişka1/18.
هه‌ژده: تایی بڑا
هه‌ژده، هه‌ژده

Hejale: Tayê bijale.

هزمار: نه زمار
العدد

Hejmar: Ejmar.

ههژمارتن: نه ژمارتن
التعدد

Hejmartin: Eimartin.

ههژمیر: نه ژمیر
العداد

Hejmêr: Ejmêr.

**هؤان ؟ هؤين : لقان . لقين . لقان . لقين . هشان . هشين .
لرزان . لروزين
لهز . لامتاز . التحرك . الذبة**

Hejan = Hejîn: Leqan. leqîn. livan. livîn.
heşan. heşîn. lerzîn.

هه‌ژای: له‌قای، له‌قای، هه‌شای، له‌رزای
المه‌زوز، المذنب، المحرک

Hejay: Leqay. livay. heşay. lerzî.

ههژاندن: له قاندين، لقاندين، ههساندين، له رزاندين، زقرقاندن
الاهزاز، الهز، التحريك

Hejandin: Leqandin. livandin. hişandin. lerzandin. ziqziqandin.

هه‌زقین: گه‌رو بون، سنگه‌ پێ بون، فه‌مان، پاشکهن، پاشفه‌ چون، ئیشک‌ فه‌ کهن، پاشفه‌ مان
المعرقه‌، المتاخه‌، التلک‌، التاخه‌

Heziqîn: Gîrobûn. singepêbûn. veman.
paşketin. paşveçûn. îşkvêketin. paşveman.

ههزقی: گیرو بوی، سنگ پێ بوی، فه‌مای، پاشکەتی، نیشک
فێ کەتی، پاشفه‌مای، پاشفه‌جوی
المعرقل، المعوق، المتلکۆ، المتعرقل

Heziqî: Gîrobûy. singepêbûy vema. paşketî.
îşkvêketî. paşvema. paşvecûy.

هزقاندن: کپرو کرن. سنگ پی کرن. فیهیلان. پاشفه برن.
پاشفه هیلان. نیشک لیدان. پاش نیخستن
الاعاقه، التعویق، التأخیر

Heziqandin: Gîrokirin. singepêkirin vehêlan. paşvebirin. paşvehêlan. îşklêdan. paşêxistin.

هه‌زانده: گه‌رو کرێ. سنگه پێ کرێ. فه‌هیلای. باش
 نیکهستی. پاشفه بری. نیشک لیدای
 المعرفه، الملک، المعوق، المؤخر

Heziqandî: gîrokirî. singepêkirî vehêlay.
pasêxistî. pasvebirî. îsklêday.

هه زل: چالكا فيقي. فه سارتنا فيقي ناف چولي وقرشي
يوزفستانه.

منضده القش لخرن الفاكه الطريه

Hezêl: Çalka fêqî. veşartina fêqî nav çulî û qirşî bo zivistanê.

هه‌زێز ٩ هه‌زان: ته‌رشێ بوش، که‌والێ بوش، په‌زو حیوانێ
مشه

الرعي، كثره المواشي والاغنام

Hezêz = Hezaz: Terşê boş. kewalê boş. pez.
 0 hêwanê mise.

هزار: هزماره. دهه سه
الاف

Hezar: Hijmare, dehsed.

مہزار رنگ: کھلک رنگ
التھاول

Hezar reng: Gelek reng.

ههست: زیبار، سلهای، گشت، توند، جنقی، جنوکی، پهست
الحواس، المستقر، المنقل، المتوتر، النافر، الهاج، المذعور،
المتشجن

Hest: Ziyar, silhay, gişt, tund, ciniqî, cinokî, pest.

ههست بون: زیبار بون، سلهان، گشت بون، توند
بون، پهست بون، جنوکی بون، جنقین، ههجنقین
الانفعال، التوتر، النفرة، التهيج

Hestbûn: Ziyarbûn, silhanbûn, giştûn, tundbûn, ciniqîn, veciniqîn.

ههست بوی: زیبار بوی، سلهای، گشت بوی، توند
بوی، جنوکی بوی، جنقی، ههجنقی
المستقر، المنقل، المتوتر، المنفور، المذعور

Hestbûy: Ziyarbûy, silhay, giştûy, tundbûy, cinokî, ciniqî, veciniqî.

ههست تر: زیبار تر، سلهای تر، ههجنقی تر، جنقی تر،
جنوکی تر، گشت تر، توند تر

الانفر، الاذعر، الاحسس، الامهيج، الافز

Hesttir: Ziyartir, silhaytir, veciniqîtir, ciniqîtir, cinokîtir, giştir, tundtir.

ههست کرن: زیبار کرن، سلهای کرن، ههجنقاندن، جنوکی
کرن، گشت کرن، توند کرن، جنقاندن
الانفار، الاماجه، التثوير، التنفير

Hestkirin: Ziyarkirin, silhaykirin, veciniqandin, cinokîkirin, giştkirin, tundkirin, ciniqandin.

ههست کری: زیبار کری، سلهای، ههجنقاندی، جنوکی
کری، گشت کری، توند کری، جنقاندی
المستقر، المهيج، المثر، المنقر

Hestkirî: Ziyarkirî, silhanî, veciniqandî, cinokîkirî, giştkirî, tundkirî, ciniqandî.

ههستی = ههستیاتی: زیباری، سلهان، ههجنقینی، پهستی،
جنوکیاتی، گشتی، توندی

الاستفزاز، النفرة، الهياج، الثوران، الذعر، الفلواء

Hestî = Hestîyatî: Ziyarî, silhanî, vecinîqînî, pestî, cinokîyatî giştî, tundî.

ههستی: لویکا لهشی یا گروشت تن وهر
العظم

Hstî: Lwîlka leşî, ya goşt têwer.

ههژاندی: لهقاندی، لهژاندی، لهزاندی، لهزاندی،
المحرك، المهز، المذبذب

Hejandî: Leqandî, livandî, hişandî, lerzandî, ziqziqandî.

ههژهر: توخمهکتی قیقی به
التین

Hejîr: Tuxmekê fêqiye.

ههژئ کرن، ههژئ کرن: دل چون، قیبان، خازتن، تارهزوکرن،
تارونک کرن، کر کرن

الاشتهاء، المحب، المعشق، الهيام، الود، الارادة

Hejêkirin: Dilçûn, viyan, xaztin, arezûkirin, aronkkirin, girrkin.

ههژئ کری: دل چونی، قیبا، خازتی، تارونک کری،
تارهزوکری، کر کری

المشتهى، المرید، المحب، المعشق، المودود

Hejêkirî: Dilçûnî, viyan, xaztî, arezkirî, girrkirî.

ههژئ کر: داخا، کر، قیبان، خاز
العاشق، الهائم، المرید

Hejêker: Daxazker, viyanxaz.

ههژی: هژا، کیرهاتی
اللائق، الجدير

Hejî: Heja, kêrhatî.

ههژی = ههژیاتی: هژاتی، کیرهاتی
اللياقة، الجدارة

Hejîni= Hejîyatî: Hêjatî, kêrhatî.

ههژاندنا لاندک: لهقاندنا لاندک
الهدد

Hejandina landkê: Leqandina landkê.

ههسپ: نیرج ماہینا
الحصان، الفرس

Hesp: Nêrê mahîna.

ههسپ: توخمهکتی گیبایه
الخيول

Hesbîn: Tuxmê hespa.

ههس پست: توخمهکتی گیبایه وکی نونجی
العقفاء، البرسيم، الجث

Hespist: Tuxmekê giyaye wekî oncey.

هسکری: فیبای. خازتی. حزئی کری. دل دای. نارونک
کری. گر کری. ناره زوگری

المريد، المراد، الحب، المحبوب، المشي، الرغبة، المرغوب
Heskirî: Viyay, xaztî, hejêkirî, dilday,
aronkkirî, girrkirî, arezûkirî.

هسکری: کەفکری. کەفچکی مەزن
المغرفة

Heskwî: kefkwîr, kefçikê mezin.

هسن فاک: نهئیر. نهئی. نیره پویک
الخنثی

Hesinfatk: Nenêr, nemê, nêre pwîk.

هستین لام: لایک. لایک. لایچک. نالویش
اللهمزة

Hestfyê lamê: Laçik, lamik, laçlaçk, alwîş.

هستی گران: دار گران. هستی سه. دق. چفیل
اللحم، اللحم، الغظ، الوقح

Hestfîgiran: Dargiran, hestîse, deq, çivêl.

هستی گرانی: دار گرانی. هستی سهی. دقینی. چفیلی
اللحم، الوقاحه، الغظاظه

Hestfîgiranî: Dargiranî, hestîseyî, deq, çivêlî.

هستی سفک: دارسفک. هستی سفک.
الفكه

Hestfsivik: Dar sivik, hestî sivik.

هستی سفکی: دار سفکی. هستی سفکی
الفکاهه

Hestfsivikî: Dar sivikî, hestî sivikî.

هستهمار: توخهکی مارایه
الحنش

Hespemar: Tuxmekê maraye.

هسپی فاطما نه بیبا: توخهکی کولیایه
صنف من الجراد

Hespêfatmanebîya: Tuxmekê kulyaye.

هستین پوت: هستین پوت. هستین پوتی. هستی پیت
الرمیم

Hestiyêpût: Hestiyê rox, hestiyê pwîfî, hestê
pêt.

هستین دهرزی: هستین تیک. هستین به قای
الوقر

Hestiyêderizî: Hestiyê tîk, hestiyê peqay.

هستیار، هستقان، زیبار، سلهای، نارهای، جنوکی.
خنزری

الحساس، الهاج، الثائر، المستفز

Hestyar = Hestvan: Ziyar, silhay, cinokî,
xinzirî.

هسته داری: زیباری. سلهانی. نارهای. خنزری. جنوکیاتی
الحساسیه، الهاج، الثوران، الغزه، التفور

Hestedarf: Ziyarî, silhanî, arhanî, xinzirî,
cinokiyatî.

هستقانی:

Hestvanî:

هست دار = هستقان: زیبار. سلهای. جنوکی. نارهای.
خنزری

الحساس، المستفز، المنفر، المهيج

Hestdar = Hestvan: Ziyar, silhay, cinokî, arhay,
xinzirî.

هستان: رابون. هلسن. فباکتن

النهرض، القيام، النهضه

Hestan: Rabûn, helistin, vibaketin.

هستین:

Hestîr

هستای: رابوی. هلسن. فباکتن
القائم، الناهض

Hestay: Rabûy, helistî, vibaketî.

هستاندن: راکرن. هلساندن. هستاندن. فبایخستن
الانهاض، الاقامه

Hestandin: Rakirin, helisandin, helistandin,
vibaêxistin.

هستاندی: راکری. هلساندی. هستاندی. فبایخستی
المنهض، المقوم

Hestandî: Rakirî, helisandî, helistandî, vi-
baêxistî.

هسگرین، هسگرین: فیبان. خازتن. حزئی کرن. دل دان.
نارونک کرن. گم کرن. ناره زوگرین

الحب، الارادة، المشيئة، الرغبة

Heskirin: Viyan, xastin, hejêkirin, dildan,
aronkkirin, girrkirin, arezûkirin.

هستی که تن: نساخیه کا گوریی به. خیاباروک کول بون
مرض اللوزتین، التهاب النجره

Hestiketin: Nesaxiyeke gewriyêye. xiyyrok
kulbûn.

ههسوی: جهن بیکه بونا نردو نسمانی. بهر سامی
سرت. جهن بیکه نویسانا نردو نسمانا. ناسو
الافق

Heswî: Cihê pêkve bûna erd û esmanî ber sahi
sirt. cikê pêhve nwîsana erd û esmana. aso.

ههش: شهباشین
التیله

Heş: Şeba şîn.

ههشت: ههواره. دوجار
الثمانیه

Heşt: Hijmare.du çar .

ههشتی: ههواره. ههشت دهه
الثمانیه

Heştê: Hijmare heşt deh.

ههشتیک: پشکهک و ههشت پشکا 1/8
الثمن

Heştêk: Pişkek ji heşt pişka 1/8.

ههشت کوچ: ههشت سوی. ههشت نیشک. ههشت تیخل.
ههشت قورنات
المئمن. للرسم

Heşt koç: Heşt swî. heşt îşk. heşt êxil. heşt
qurnet.

ههشت گوشه:

Heştgoşe.

ههشار: کومچالک
الخبأ، الدفینه، الخزینه

Heşar: Kumçalk.

ههشان، ههشین: ههزان. لهقان. لهقن. لهقن. ههژین.
لهرزان. لهرزین. زهزقان. زهزقین
المود، الهز، الحركه، الذبذبه، الاهتزاز

Heşan, Heşîn: Hejan. leqan.livan. leqîn. livîn.
hejîn.lerzan. lertzîn. ziqziqan. ziqziqîn.

ههشای: ههزای. لهقای. لهقی. لهقی. لهقی. زهزقی. تیک
ههزای

المهز، المتحرک، المذبذب

Heşay: Hejay. leqay.leqî. livay. livî. ziqziqî.
têk hejay.

ههشاندين: ههزاندين. لهقاندين. لهقاندن. زهزقاندن. تیک
ههزاندين

الاهزاز، التحريك

Heşandin: Hejandin. leqandin. livandin. ziq-
ziqandin. têk hejandin.

ههشاندى: ههزاندى. لهقاندى. لهقاندی. زهزقاندی. تیک
ههزاندى

المهز، المحرك، المذبذب

Heşandî: Hejandî. leqandî. livandî. ziqziqandî.
têk hejandî.

ههشت سوی: ههشت پراسی
المضلع المئمن

Heştswî: Heşt pîrasî.

ههشتین: بشتین. بهوژین. بشتین.
الانماط، الاضمحلال

Heşifîn: Bişivtin. bihujîn. bişivîn.

ههشفتن: تیکه له بون. فنافک که تن. تیکه لکین. لیک نالزین.
نالوز بون. لیه بهرزهبون
اللبس، الشبه، الاختلال، الاختلاط، الالتباس

Heşiftin: Têkelbûn. finavik ketin. têkelikbûn.
lêkalizîn. alozbûn. liber berzebûn.

ههشفی = ههشفتی: تیکه له بوی. فنافک که تی. تیکه لکیری.
لیک نالزی. نالوز بوی. لیه بهرزهبوی
المئیس، المشتبه، المخلط، المضطرب، الماث

Heşifî = Heşiftî: Têkelbûy. finavikketî. tê-
kelbûy. lêk alizîn. alozbûy. liberberzebûy.

ههشاندين = ههشاندين: تزی کړن. رهپژاندين. پر کړن. داگرتن
الدح، الدحاح، الشحن، العبیه، التغبیه، التشحن، الحشو

Heşandin: Tijîkirin. repijandin. pirrkirin.
dagirtin.

ههشاندى: تزی کړی. پر کړی. رهپژاندى. داگرتی
المعبأ، المشحن، المحشو، الداح

Heşandî: Tijîkirî. pirrkirî. repijandî. dagirtî.

ههف پەر: ههف رځ، ههف تنگ

المعارض

Hevber: Hevrrik, hevteng.

ههف پهرانی: ههفرکاتی، ههف تنگانی

المعارضه

Hevberanê: Hevirkkanê, hevtenganê.

ههف بهر: پشکار، بهردار، بهردار

الشريك

Hevbehir: Pişikdar, beşdar, behirdar.

ههف بهر بون: ههف پشک بون، بهردار بون، بهردار بون

المشارك، المتشارك

Hevbehirbûn: Hevpişkbûn, behirdarbûn.

beşdarbûn.

ههف بهر بوی: ههف پشک بوی، بهردار بوی، بهردار

بوی

المشارك

Hevbehirbûy: Pişikdarbûy, beşdarbûy, be-

hirdarbûy.

ههف بهر تر: ههف پشک تر، بهردار تر، بهردار تر

الاشرك

Hevbehirtir: Hevpişiktir, behirdartir, beşdartir.

ههف بهر کرن: ههف پشک کرن، بهردار کرن، بهردار

کرن

الاشراك

Hevbehirkirin: Hevpişikkirin behirdarkirin.

beşdarkirin.

ههف بهر کری: ههف پشک کری، بهردار کری، بهردار

کری

المشرك

Hevbehirkirî: Hevpişikkirî, behirdarkirî.

beşdarkirî.

ههف بهر یی: ههف پشکی، ههفیشکاتی،

بهرداری، بهرداریاتی

الشراكة، الشریکه، الاشتراك

Hevbehirî: Hevpişikî, hevpişikâtî, behirdarî.

behirdariyatî.

ههف بهر ییاتی: بهرداری، بهرداریاتی

المساهمة، الشیوع

Hevbehirîyatî: Beşdarî, beşdariyatî.

ههف پەر: بهرا بهر، بهرامبهر، ههف کور، ههف لنگ، وهک

ئیک، شخی ئیک، بهفل، راست ئیک

الکفا، السویل، التشبيه، التعديل، الموازی، النظير، الند،

المقابل

Hevber: Bera ber, beramber, hevгур, hevling.

wek êk.

ههف بهری: بهرامبهری، بهرا بهری، بهفل، ههف کوری

المقابلة، الموازاة، المعادلة

Hevberî: Beramberî, bera berî, bevî, hevгурî.

ههف بهراتی: بهرامبهراتی، بهرا بهراتی، بهفلاتی، ههف

کوراتی

التكافؤ، المائله، المشابه، المیاراة، المناظرة

Hevberatî: Beramberatî, beraberatî, bevlatî.

hevгурatî.

ههف بهر بون: بهرامبهر بون، بهرا بهر بون، راست ئیک بون

التماثل، التشابه، التقابل، التعادل، التوازی، التباری

Hevberbûn: Beramberbûn, beraberbûn, rast

êkbûn.

ههف بهر بوی: بهرامبهر بوی، بهرا بهر بوی، راست ئیک بوی

المقابل، المشابه، الموازی، المناظر، المعادل، المائل، الماری

Hevberbûy: Beramberbûy, beraberbûy, rast

êkbûy.

ههف بهر تر: بهرامبهر تر، بهرا بهر تر، بهفل تر، راست ئیک

تر

الاشبه، الامثل، الاعدل

Hevbertir: Berambertir, berabertir, rast êktir.

ههف بهر کرن: بهرامبهر کرن، بهرا بهر کرن، بهفل کرن.

راست ئیک کرن

التقريب، التمثيل، التشبيه، التعديل

Hevberkirin: Beramberkirin, beraberkirin.

rast êkkirin.

ههف بهر کری: بهرامبهر کری، بهرا بهر کری، راست ئیک

کری

المثل، المعدل، المشبه، المنظر، الماری

Hevberkirî: Beramberkirî, beraberkirî, rast

êkkirî.

ههف بهر یی: بهرداری، بهرداریاتی

الحجاب، الرقيه، بقدر القامه

Hevbejin: Nivştî, bazbend.

ههفتنگی: ههف رکی، کرانکرکی، دوژمنی، نیاری، ههف
بهری

الضد، المعاكسه، المنافسه

Hevtengî: Hevriki. kirrankirri. dujminî.
neyarî. hevberî.

ههف تهنگاتی: ههف رگاتی، دوژمناتی، کرانکرگاتی، ههف
بهراتی، نیاراتی

الخصومه، المبارات، المساجله

Hevtengatî: Hevrikatî. dujminatî. kirran-
kirrkatî. hevberatî. neyarîyatî.

ههف توخم: ههف تهخلیت، ههف نفش، ههف نژاد

المتجانس

Hevtuxim: Hev texlît. hevniş. hevnejad.

ههف توخیپ: ههف شار، ههف سنور

المتاخم، الحاد

Hevtuxwîb: Hev şar. hev sinor.

ههف توخیبی: ههف شارى، ههف سینوری، ههف شارباتی.

ههف سینوریاتی

المتاخمه، الحادة

Hevtuxwîbî: Hev şarî. hev sinorî. hev şarîyatî.
hev sinorîyatî.

ههف توخیباتی:

Hevtuxbâtî:

هههچان، کیسن، ههچار، نامویرى، کیلانی، ههیر وبار،

بهرکار، ههیری

الوج، المحراث

Hevcarr: Gêsin. hincar. amwîrê kêlanê. hwîr
û bar, pergar. hîrî.

ههف دم: ههف کاف، ههف گاه، ههف وهخت، ههف چاخ

العاصر، الزامن

Hevdem: Hev gav. hev gah. hev wext. hev çax.

ههف دهمی: ههف کافى، ههف گامى، ههف وهختى، ههف

چاخى

العاصره، المزامنه

Hevdemî: Hev gavî. hev gahî. hev wextî. hev
çaxî.

ههف دهمیاتی:

Hevdemîyatî:

ههف پشک: ههف بهر، ههف بهش، پشکدار، بههردار.

بهشدار

الشريك، المساهم

Hevpişk: Hevbehir. hevbeş. pişikdar. behir-
dar. beşdar.

ههف پشکی = ههفپشکییاتی: پشکدارى، پشکدارياتى.

بههردارى، بهشدارى، بهشدارياتى، بههردارياتى

الشراکه، المساهمه، المشايعة، الحاصصه

Hevpişkî = hevpişkiyatî: Pişikdarî. pişikdaryatî.
behirdarî. beşdariyatî. behirdariyatî.

ههف تهنگ: ههف رک، کرانکرک، دژ، ههف بهر، نیار.

دوژمن

الضد، الخصم، المناقض، اللجوج، المساجل، المبارى، المنافس

Hevteng: Hevrik. kirrankirrk. dij. hev ber.
neyar. dujmin.

ههف تهنگ بون: ههف رک بون، کرانکر بون، دژ بون.

دوژمن بون، نیار بون

المنافس، التبارى، الخاصم، التلجج، التساجل، التضاد

Hevtengbûn: Hevrikbûn. kirrankirrbûn.
dujminbûn. neyarbûn.

ههف تهنگ بوی: ههف رک بوی، دوژمن بوی، کرانکرک بوی.

نیار بوی، ههف بهربوی

المنافس، الخاصم، المبارى، المضاد، المساجل

Hevtengbûy: Hevrikbûy. dijminbûy. kiran-
kirrbûy. neyarbûy. hevberbûy.

ههف تهنگ تر: ههف رک تر، کرانکرک تر، نیار تر، ههف

بهر تر، دوژمن تر، دژ تر

الاضداد، الانفس، الاخصم

Hevtengtîr: Hevriktîr. kirankirtîr. neyartîr.
hevbertîr. dujmintîr. dijîr.

ههف تهنگ کورن: ههف رک کورن، کرانکرک کورن، نیار کورن.

ههف بهر کورن، دوژمن کورن، دژ کورن

الاضداد، التخصيم، الاسجال، الاخصام

Hevtengkirin: Hevrikkirin. kirrankirrkirin.
neyarkirin. hevberkirin. dujminkirin. dijkirin.

ههف تهنگ کرى: ههف رک کرى، کرانکرک کرى، نیار کرى.

ههف بهر کرى، دوژمن کرى، دژ کرى

المضد، المنفس، المخضم

Hevtengkirî: Hevrikkirî. kirrankirrkirî.
neyarkirî. hevberkirî. dujminkirî. dijkirî.

هفتده: هژماره. هفت وده

سبعه عشر

Hevde: Hijmare. heft û deh.

هف روی: هف بر، هف مبر، روی بروی، هرا بر پيش
تيك

المواجه، المقاتل

Hevrrwî: Hev ber. beramber. rwîbirwî. ber-
raber. pêşêk.

ههرووی: هف پشک، هف بهر، هف بهش، پشکدار.

بههردار، بهشدار

الشريك

Hevrrwî: Hev pişk. hev behir. hev beş. pişikdar.
behirdar. beşdar.

ههريياتي: هف پشکی، پشکداري، هف بهري.

بههرداري، هف بهشي، بهشداري

الشراکه، المواجهه

Hevrrwîyati: Hev pişkî. pişikdarî. behirdarî.
hev beşî. beşdarî.

ههريشک: پاريت نانی دروینی فهدن، چينيت نانی ييت
رويني فهدای

اللجأ، طعام من فناء الخبز والدهن، اللحاء، الثريد

Hevrrîşk: Parîyêt nanî di rwînî veden çînyêt
nanî yêt rwînî veday.

هف رویش: بهرنگار، سینگ کر، بهر سینگ کر

المتصدی، المتعرض، المعترض

Hevrrwîş: Berhingar. sînggir. ber sînggir.

هف رویش بوئ: بهرنگار بوئ، سینگ کر بوئ، بهر سینگ
کر بوئ

التصدی، التعرض

Hevrrwîşbûn: Berhingarbûn. sînggîrbûn. ber
sînggîrbûn.

هف رویش بوئ: بهرنگار بوئ، سینگ کر بوئ، بهر سینگ
کر بوئ

المتصدی، المتعرض

Hevrrwîşbûy: Berhingarbûy. sînggîrbûy. ber
sînggîrbûy.

هف رویش کړن: بهرنگار کړن، سینگ کړن، بهر سینگ
کړن

التصدیه، التعريض، التصديه

Hevrrwîşkirin: Berhingarkirin. sînggirtin.
ber sînggirtin.

هف رویش تر: بهرنگار تر

Hevrrwîştir: Berhingartir.

هف رویشی: بهرنگاری، بهرنگاریاتی، بهر سینگ کړن،
سینگ کړن

التعرض، الاعتراض، التصدی، التحرش

Hevrrwîşî: Berhingarî. berhingariyatî. sînggirtin.
ber sînggirtî.

هف رویشیاتی:

Hevrrwîşyati:

هف رکه: هف تنگ، کرانکرک، بهفل، دژ

الماتن، المساجل، الند، الضم، المنافس، المزاحم، المتحدی

Hevrrîk: Hev teng. kirrankirrk. bevil. dij.

هف رکی: هف تنگی، کرانکر کی، بهفلاتی، دژیاتی.

هف تنگاتی، کرانکرکاتی، بهفلیاتی، دزاتی

المتن، المساجل، الخصومة، المنافسه، التحدي، المعاكسه

Hevrrîkî: Hev tengî. kirrankirrkî. bevlâtî.
dijiyatî. hevtengatî. kirrankirrkatî. bev-
lyatî. dijatî.

هف رکیاتی:

Hevrrîkiyatî:

هف رکاتی: هف تنگاتی، کرانکرکاتی

المبارات، المسابقه، المساجله، المنافسه، المعاكسه، الخاصه

Hevrrîkanê: Hevtenganê. kirankirrkân.

ههريستينک: تيفلتی داری بین مشک، ناکری بین ههلهکن

اللتات، الخئه، الشیاع، اللحاء

Hevristînk: Tivlê darî yê hişk agirî pê heldiken.

ههريستينک: قاچ، دارهکی ههري شينه، توخمین بهگ نهوهرين

العرعر

Hevrist: Qaç. dareke her şîne, tuxmê belg
newerîn.

ههريستا کويي: توخمهکن قاچايه، تهخليتهکی ههريستايه

الابلهل

Hevrista kwîvî: Tuxmekê qaçaye. textlîtekî
hevristaye.

هدف کویفیات

Hevkwîfîyatî:

هەف کۆین: ئەو ئارەبیی ژن دەستی خوە لێ ددەت وەختی
نانی پاتنی داھە فیر ب دەستیفە نەویسییت
الثوبنی، اللوات، اللواف

Hevkwîn: Ew are yê jin destê xwe lê didet wextê nanî patinê da hevîr bi destîve ne nwîsît.

هفت گل-هفتال، هفتال، گور، دهسته برا، یار، برادر
الصاحب، الرفیق، الزمیل، المعاشر

Hevgel: Heval. heval gur. deste bira. yar.
birader.

هه ف گه ل یون: هه فال یون. هه ف گور یون. دهسته برا یون.
یار یون. برادر یون

التصاحب، التزامل، الترافق، التعاشر

Hevgelbûn: Hevalbûn. heval gurbûn. destebirabûn. yarbûn. biraderbûn.

هه‌ف گه‌ل بوی: هه‌فال بوی، یار بوی، هه‌ف گور بوی، ده‌سته
بیرا بوی، براده‌ر بوی

المصاحب، المزامن، المرفق

Hevgelbûy: Hevalbûy .yarbûy hevqurbûy.
destebirabûy. biraderbûy.

ههڻ ڪهڻ تر: ههڻ ڦال تر: يار تر: ههڻ ڪور تر: دهسته برا
تر: برادر تر

الاصحاب، الازمّل، الارفق، الاعشر

Hevgeltir: Hevaltir .yartir. hevgorrtir deste-
biratir. biradertir.

ہف گل کون: ہف فال کون یار کون. ہف فال کور کون. دہستہ
برا کون. برادر کون

الاصحاب، التزميل، الارفاق

Hevgelkirin: Hevalkirin. yarkirin. heval
gurkirin. destebirakirin. biraderkirin.

هف گل کړی: هفال کړی، یار کړی، برادر کړی. هف کړی
کړی، دهسته برا کړی

مرفق، المصحب، المزمّل

Hevgelkiri: Hevalkiri .yarkiri. hevalgurkiri.
destebirakiri. biraderkiri.

هفران: تار، دهخلى هيراي
المطحون، الطحين

Hevran: Ar. dextê hêray.

معا
ہم فرما: پیکھ، لگا لک

Hevrra: Pêkve. ligelik.

هههه شار: هههه توخيپ، هههه سينور
الناخم، الحادر

Hevşar: Hev tuxîb. hev sînor.

هه‌ف شارى: هه‌ف توخيبي، هه‌ف توخيياتى، هه‌ف سينورى،
هه‌ف سينوراتى
لئاخمه، الماادة

Hevşarî: Hevtuxîbî. hevtuxîbîyatî. hevsînorî
hev sînorîyatî.

هدف شایستگی:

Hewşariyatî:

مہل سنگ: وہ ک نٹک گران، نٹک گران،

المتوازن، المتعادل، المتساوي، الثقل، وحدة التوازن

Hevseng: Wek êk giran. êk giranî.

ہم ف سہنگیاتی:

نیک گرانباتی، هف گرانباتی

لمعادله، الموازنه، المساواه في الثقل

Hevsengî: Hev sengîyatî. hev sengî. hev
sengîyatî. êk giranîyatî. hev giranî.

هه هه گەر: هه ف بشکێ کهرێ بهزی. کهسیت بهزێ خوه
که ن نافک دبیت که رهکێ بهزی
المشارکه فی قطع الغنم

Hevker: Hevpişkê kerê pezî. kesê pezê xwe
di ken navik dibît kerekê pezî.

هفت کویف: هفت بهر، بهر ابر، بهر قل، و هک نیک، شتی نیک.
هفت نیر

لقرين، الكفا، القرن

Hevkwîf: Hev ber. beraber. bevil wek êk
şitî êk. hev nîr.

ههف کویفی: ههف نیری. به راهبری. ههف بهری. وهک نیکی
لقرانه، المقارنه، التكافؤ، التقابل، التعادل، التساوی

Hevkwîfî: Hev nîrî. beraberî. hevberî. wek êkî.

ههف گوریاتی

Hevguriyati:

ههف تیر: ههف کویف
القرن، المساوی، الکفا

Hevnafr: Hevkwîfî.

ههف نیری: ههف نیریاتی: ههف کویفی
القران، المساواة، الکفو، المائل، الشیبه، المقارنه

Hevnîrf: Hevnîriyati: Hev kwîf.

ههفال: ههف کور: ههف کال. یار. برادر
الصديق، الرفیق، صاحب، الزمیل

Heval: Hevgur. hevgel. yar. birader.

ههفالی: ههفالینی: ههف کوری. ههف کالی. یارینی.
براده‌ری، براده‌رینی، ههف گوریاتی، ههف کالیاتی
الصادق، الصحابه، الرفقه، الزمالهHevalî: Hevalîni: Hevgurî. hevgelî. yarîni.
biraderî. biraderîni. hevguriyati. hevgeliyati.ههفال بهند: سویند خاری، پشت گیر، پشت میز، لاکیر.
ههفال
الحلیف

Hevalbend: Swîndxarnî. piştîmêr. lagîr.heval.

ههفال بهند بون: سویند خارن بون، پشت گیر بون، لاکیر
بون، پشت میزبون
التحالفHevalbendbûn: Swîndxarbûn. piştîgîrbûn.
lagîrbûn. piştîmêrbûn.ههفال بهند بوی: سویند خاری بوی، پشت گیر بوی، لاکیر
بوی، پشت میز بوی
التحالفHevalbendbûy: Swîndxarîbûy. piştîgîrbûy.
lagîrbûy. piştîmêrbûy.ههفال بهند تو: سویند خاری تو، پشت گیر تو، لاکیر تو.
پشت میز تو
الاحلفHevalbendtir: Swîndxartir. piştîgîrtir. lagîrtir.
piştîmêrtir.ههفال بهند کرن: سویند خارن کرن، پشت گیر کرن، لاکیر
کرن، پشت میز کرن
التحلیف، الاحلافHevalbendkirin: Swîndxarkirin. piştîgîrkirin.
lagîrkirin. piştîmêrkirin.

ههف کالی: ههف کالیاتی: ههفالی. ههفالینی، ههف گوریاتی.

یارینی، براده‌ری، براده‌رینی
الرفقه، الصحبه، العشره، الزمالهHevgelî: Hevgeliyati: Hevalî. hevalîni. hev-
guriyati. yarîni. biraderî. biraderîni.

ههف کام: ههف داخان، ههف نارمانج، ههف هیفی

شریکه الهدف، رفیق الغایه، معاضد القصد

Hevkam: Hevdaxaz. hevarmanc. hevhiî.

ههف کییان: ههفالی ژیان، میرو ژن هر نیک بو یی دی
ههف کییان

الزوجه، الزوج، شریک العمر

Hevgîyan: Hevalê jiyanê. mêr û jin her êk
bo yê dî hevgiyane.

ههف کییان: میرو ژنی، ژن و میزینی

الزواج، التزاوج، المزاوجه، شراکه العمر

Hevgîyanî: Mêr û jinîni. jin û mêrîni.

ههفکیانیاتی

Hevgîyanîyati:

ههف گر: هاری کار، پشت گیر. ههفال بهند، بهر ملک.
راگیر

الملازم، المعاضد، الماظر، المؤید، المتلاحم، المتعاضد

Hevgîr: Harîkar. piştîgîr. heval bend. ber milk.
ragîr.ههف گری: هاری کاری، پشت گیری، ههفال بهندی، لاکیری.
بهر ملکی

الملازمه، المؤازرة، المعاضدة، التلاحم، المتعاضد، الميثاق

Hevgîrî: Harîkarî. piştîgîrî. heval bendî.
lagîrî. ber milkî.

ههف گور: ههفال، ههف کال، یار

المواظن، المتالف، المتحالف، المتجانس، المتوحد

Hevgur: Heval. hevgel. yar.

ههف گوری: ههفالینی، ههف کالی، یارینی، ههفال بهندی.
ههف یارینی

المواظنه، التالف، التحالف، تلمجانس، التوحد

Hevgurî: Hevalîni. hevgelî. yarîni. heval.
bendî. hevvarîni.

ههڤير: نارئ شيلای. نارئ قاچين
العجين

Hevîr: Arê şêlay. arê qaçin.

ههڤير بون: نارئ قاچين بون
التعجين

Hevîrbûn: Arê qaçînbûn.

ههڤير بوى: قاچينى بوى
العجين

Hevîrbûy: Arê qaçînbûy.

ههڤير تو: نارئ قاچين تو
الاجين

Hevîrtir: Arê qaçîntir.

ههڤير كرن: نار شيلاندن. نار قاچينى كرن
القيدان، الاعجان، التعجين، العجين

Hevîrkin: Arê şêlandin. ar qaçînkirin.

ههڤير كرى: نارى شيلاندى. نارئ قاچين كرى
المعجن

Hevîrkirî: Arê şêlandî. ar qaçînkirî.

ههڤير ترش: ههڤير آدميلان بو ترشكرنا ههڤيرئ نوى.
ههڤيرئ كهفن بكن ناف بئ نوى

التخ، الفتاق، التبوخ، التباخ

Hevîrtirş: Hevîrê di hêlin bo tirşkirina
hevîrê nwî hevîrê kevin biken nav yê nwî.

ههڤير كش كشيئ: ههڤير ترشبون
الانبخان، التباخ

Hevîrkişîşin: Hevîr tirşbûn.

ههق دان، ههق دان: دانا بمزئ درست. مزدان
الايقاء

Heqdan: Dana bi mizê dirist. mizdan.

ههق كيم دان: مز كيم دان
الولت

Heqkêmdan: Miz kê m dan.

ههكه: ههكو. وهكى. كهر
اذا، لو، ان

Heke: Heku. wekî. gerr.

ههكن: ههكه. كهر. وهكى
ما، لو، اذا، ان، حينما، عندما

Heko: Heko. wekî. gerr.

ههڤال بهند كرى: سويند خارى كرى. پشت كبرى كرى.
لاڭبرى كرى. پشت مبرى كرى
المحلف، المتحلف

Hevalbendkirî: Swîndxarkirî. piştgîrkirî.
lagîrkirî. piştmerkîrî.

ههڤال بهندى: سويند خارنى پشت مبرىاتى. پشت كبرىاتى.
لاڭبرىاتى

الحلف، الميتاق، المعاهده

Hevalbendî: Swîndxarnî. piştgîrîyatî. pişt
mêrîyatî lagîrîyatî.

ههڤال بهندىاتى

Hevalbendîyatî:

ههڤال بهويك: پسدان
السلى، المشيمه

Hevalbişwîk: Pîsdan.

ههڤال كراس: دهريئ
اللباس الداخلى

Hevalkiras: Derpê.

ههڤ لنگ: مڙىڭ دشى. مروڤيت ژنيت وان خوښكيت نيك
بن

الظنم، الظاب، العديل، السويل، السلف، السلفان

Hevling: Mêrê dişê. mirovêtin jînê wan xwîşkê
êk bin.

ههڤ لنگى: مڙ دشيائى. مڙ دشيائى
الظنابه، الظامه، سلف الرجل.

Hevlingî: Mêrdîşatî. mêr dişînî.

ههڤ لنگيائى:

Hevlingîyatî:

ههڤال هيل: فلتو

المتدابى، الخائن، الجاحد، الناکر

Hevalhêl: Fîlto.

ههڤال هيلى: فلتويى. فلتويائى. فلتويين

التدابى، الجحد، النكر، الخيانة، الغدر، الجحود، الانكار

Hevalhêlî: Fîltonî. fîltoyatî. fîltoyîn.

ههڤال هيلينى

Hevalhêlînf:

ههڤوت: هى كرن. گاهى چوت كرن

التعليم للثيران، التمرىس، الممارسه، التدريب، الترويض

Hevot: Hîkirin. gahê cotkirin.

ههلبژارت: ژئ گر. دهست بژارت. فافیرای. فافارتی

الناخب، المنتقی، المخیر، المعیز

Helbijêr: Jêgir. dest bijêr. vavêrray. vavarrtî.

ههلبژارتن: کوته‌کرن، پترادان، هونین

السیع، الطلاء، النثر للبناء

Helbijandin: Kutinkirin. pêrradan. hunîn.

ههلبژاندی: پترادای، کوته‌کری، هونی

السیع، المطلي، المنثر

Helbijandî: Pêrraday. kutinkirî. hunî.

ههلبژین: پترادوک، فهوسینک، کوته‌کەر

السیع، المطلي، الناثر، المنثر، النثار، المنثر

Helbijîn: Pêrradok. vehusîn. kutinker.

ههلبون: رابون

الهبوب، للريح

Helbûn: Rabûn.

ههلبوی: رابوی

المهب

Helbûy: Rabûy.

ههلبون: ههلبگرتن. دهست پی کرن. قه‌ومین

النشوب، للحرپ

Helbûn: Helgirtin. dest pêkirin. qewmîn.

ههلبوی: ههلبگرتی. دهست پی کری. قه‌ومی

النشوب، المنشب

Helbûy: Helgirtî. dest pêkirî. qewmî.

ههلبون: بودان، بهین دان، بهین رابون

الفوح، للعطر

Helbûn: Bodan. bihên dan. bihên. rabûn.

ههلبوی: بودای، بهین دای، بهین رابوی

الفائح

Helbûy: Boday. bihên day. bihên. rabûy.

ههلبون: قه‌رویفان، خورهان

الانکات، الانقاض، للالبسه، والخيوط، والمنسوجات

Helbûn: Verwîfan. xur han.

ههلبوی: قه‌رویفای، خوره‌ای

النکت، الناکت، المنقوض، الناقض

Helbûy: Verwîfay. xur hay.

ههلبون: نارهان، ناربان، حجج بون

الهياج، الثوران

Helbûn: Arhan. arian. hêcbûn.

ههکه نه: که نه. وهکی نه

لول، لولم، ان لم

Hekene: Heke. gerr. wekî. germe. wekîne.

ههکیه: خورچک، تیرکا بچویک، پاشه زینک

الفرج، الحقیبه

Hekbe: Xurçik. têrka biçwîk. paşezînk.

ههگه‌دان: توخمه‌کێ گییابه پی بیهن نه‌خوره‌شه دخون

الذفرة، الفسفاس، صنف من العشب يؤكل مطبوخا

Hegedan: Tuxmekê giyaye yê behin ne xweş
di xon.

ههل: بهری گوتنێ. نیشانا بلندی ددهت. ئالافێ سه‌ره‌دایی

فی اول اللفظ، یودی معنی العلو، والفوقیه

Hel: Berî gotinê. nişana bilindîyê didet. ala-
vê seredayîyê.

ههل: کوف، ناخویر.

الاصطبل

Hel: Gov. axwîr.

ههلا، ههل: شه‌رنیخ، لیکدان، شه‌ر، ئیره‌ش

المعرکه، الوغی، الوطنی، الفویض، الهرج، الضجیه

Hela= Hel: Şerenîx. lêkdan. şer. êriş.

ههل: کاف دم، کهه، کاه، جار، کهر

لحظه، برهه، فتره، مدة، کرة، مرة

Hel: Gavdem. geh. gah. car. gerr.

ههلباسک بون: سه‌رکه‌تن، بلند بون، چونا سه‌ر، سلال که‌تن،
هه‌لکه‌تن

التسلق، الاعتلاء، الارتقاء

Helbaskbûn: Serketin. bilindbûn. çûna ser.
silal ketin. helketin.

ههلباسک بوی: سلال که‌تی، چوی سه‌ر بلند بوی، هه‌لبگرتی

المتسلق، المرتقى، المعتلى

Helbaskbûy: Silalketî. çûyser. bilindbûy.
helgirtî.

ههلبژارتن: فافیران، فافارتن، ژئ گرتن، دهست بژارتن

الانتقاء، الاصطفاء، الانتخاب، الاختيار، التميمية

Helbijartin: Vavêrran. vavarrtin. jêgirtin. dest
bijartin.

ههلبژارتی: دهست بژارتی، فافارتی، فافیرای، ژئ گرتی

المنتخب، الانتقاء، المنتقى، المصكفي، الممتاز، المختار

Helbijartî: Dest bijartî. vavarrtî. vavêrray.
jêgirtî.

ههله په بوى: ههلهلى بوى، ئالوز بوى، شاش بوى
المرتبك، المضطرب، المخبط، المقلق

Helepebûy: Helhelîbûy, alozbûy, şaşbûy.

ههله په تو: ههلهلى تر، ئالوز تر، شاش تر
الافلق، الريبك، الاطيش، الاخبط، الانزق، الادعش

Helepetir: Helhelîtir, aloztir, şaştir.

ههله په كرن: ههلهلى كرن، ئالوز كرن، شاش كرن.
ئالوزاندن

الارياك، الافلاق، الاخباط، التطيش

Helepekirin: Helhelîkirin, alozkirin, şaşkirin, alozandin.

ههله په كرى: ههلهلى كرى، ئالوز كرى، ئالوزاندى، شاش كرى.

المرتك، المقلق، المخبط، المدهش

Helepekîrî: Helhelîkîrî, alozkîrî, alozandî, şaşkîrî.

ههله په يى: ههلهلى ياتى، ههلهلى ياتى، ئالوز ياتى، ئالوزى.

شاشى، شاشياتى

الطيش، النزق، الخبط، المقلق، الاضطراب، الارتباك، المدهشه

Helepeyî: Helepeyatî, Helhelîyatî, alziyatî, alozî, şaşî, şaşîyatî.

ههله په سقن: پالداى ژيهل، ژيهل پالداى، ئهفراز پالداى
المسند نحو الاعلى، المضاف، المشوق

Helpeşêr: Palday jêhel, jêhel palday, avraz-palday.

ههله په سارتق: ژيهل پالداى، پالداى ئهفراز
الاستاد الى الاعلى، الاضافه، المشوق

Helpeşartin: Jêhel paldan, paldan avraz.

ههله په سارتى: ئهفراز پالداى، ژيهل پالداى
المسند، المشوق، الاضافه

Helpeşartî: Avraz palday, jêhel palday.

ههله په راندن: تى په شاندى

الاخراق، الانقاذ، الامراق، المروق

Helperrandin: Tê peşandin.

ههله په راندى: تى په شاندى

المخرق، المنفذ، الممرق

Helperrandî: Tê peşandî.

ههلبوى: ئارهائى، ئارىاى، حجج بوى
الهائج، الناثر

Helbûy: Arhay, aryay, hêcbûy.

ههلبون: بهربون، فئ كتن، سوتن، كمش بون
الانتقاد، الذك، الشيوب، التوهج، الاضرام للنار

Helbûn: Berbûn, vêketin, sotin, geşbûn.

ههلبوى: بهربوى، فئ كتن، سوتى، كمش بوى
التوهج، المتوقد، المهرم، المذكو، المشيوب

Helbûy: Berbûy, vêketî, sofî, geşbûy.

ههلبودن: ژيهل چون، چونا سلال، ژور راجون، ژيلهل چون
المروى، صعدا

Helborîn: Jêhelçûn, çûna silal, jorraçûn, jêl-elçûn.

ههلبورى: ژيهل چوى، ژيلهل چوى، سلال چوى، ژور راجوى
المار، صعدا

Helborî: Jêhelçûy, silalçûy, jorraçûy, jêl-elçûn.

ههلبيرن: ژيهل برين، ئهفراز برين
التقطيع، باتجاه الفوق، القس نحو العلى

Helbîrrîn: Jêhelbîrrîn, evrazbîrrîn.

ههلبىرى: ژيهل برى، ئهفراز برى
المقطوع باتجاه الاعلى

Helbîrrî: Jêhelbîrrî, evrazbîrrî.

ههلبىست: ستران، لافز، هوزان، شعر، پيکفه كريدائى،
قههاندى، راجاندى

التشيد، النظم

Helbest: Stiran, lavij, hozan, şî, îr, pêkvegîr-êday, vehandî, raçandî.

ههلبىستان: پيکفه دان، قههاندن، ليكدان، راجاندن
التنظيم، النسج، التركيب

Helbestin: Pêkvedan, vehandin, lêkdan, raçandin.

ههلهيه: ههلهلى، ئالوز، شاش

المضطرب، المرتبك، المدهوش، النزق، الطائش، القلق

Helepe: Helhelî, aloz, şaş.

ههلهيه بون: ههلهلى بون، ئالوز بون، شاش بون

الارتباك، الاندهاش، التطيش، الاضطراب، التخبط

Helepebûn: Helhelîbûn, alozbûn, şaşbûn.

هەل پەلێن: ناموێری دانا بای. ملهیب. سوی کوه
المذرة، المخاخ، جهاز التهويه

Helpivn: Amwîrê dana bay. milhêb. swî gih.

هەل پێقان: داپێقان. دوژین دان. خەبەر گوتن
السب، الشتم، الغذع

Helpivan: Dapîvan. dujîn dan. xeber gotin.

هەل پێقایی: داپێقایی. دوژین دای. خەبەر گوتی
المشتوم، المسيوب، المقذع

Helpivay: Dapîvay. dujînday. xeber gotî.

هەل پێف: داپێفک. دوژین بێژ. خەبەر بێژ
السياب، الشتام، الغاذع

Helpîv: Dapîvk. dujîn bêj. xeber bêj.

هەل پەلێن: هەلپەشین. هەلنگفتن. هەلپەرین. هەلتوێترین.
تەقلەکەتن. نزم وبلند بون

البعثرة، الذبذبه، الرقص، الانخفاض

Helpeqijîn: Helpeşîn. helingiftin. helperîn.
heltwîtirîn. teqleketin. nizm û bilindbûn.

هەل پەلێن: هەلپەشی. هەلنگفتی. هەلپەری. تەقلەکەتی.
نزم بوی. وبلند بوی. هەلتوێری

المنخفض، المذبذب، المرتقص

Helpeqijî: Helpeşî. helingiftî. helperî. te-
qleketî. nizimbûy. bilindbûy heltwîtirî.

هەل پەلێنان: هەلپەشاندن.

هەلپەران. هەلنگافتن. هەلاندن. داناندن. هەلتوێتراندن

التنفيض، الانفاض، الارقاص، التنثير

Helpeqijandin: Helpeşandin. helperandin. he-
lingaftin. helandin. danandin. heltwîtirandin.

هەلپەلێندانی: هەلپەشاندی. هەلپەراندى. هەلنگافتی. هەلاندی.

داناندی. هەلتوێتراندی

المنقص، المرقص، المنثر

Helpeqijandî: Helpeşandî. helperandî. helin-
gaftî. helandî. danandî. heltwîtirandî.

هەل پەشێن: تێ پەشێن. تێ چۆن. تێرا چۆن
الخرق، النفذ، الحق

Helpeşîn: Têpeşîn. têçûn. tîrâçûn.

هەل پەشی: تێ پەشی. تێ چۆی. تێرا چۆی

الخرق، الخرق، النافذ، المنفوذ، المارق، المروق

Helpeşî: Têpeşî. têçûy. tîrâçûy.

هەل پەرین: هەلتوێترین. قەلەرزین. خوە هەلاقیت
الرقص، الارتجاج

Helperrîn: Heltwîtirîn. velerzîn. xwe helavêtin.

هەل پەری: هەلتوێتری. قەلەرزى

الراقص، المرقص، المرجف

Helperrî: Heltwîtirî. velerzî.

هەل پەرچەفتن: پف بون. وەرمتن

التغيفه، الانتفاخ، التنفيت

Helperrçiftin: Pîfbûn. werimtin.

هەل پەرچەفتی: پف بوی. وەرمتن

المنتفخ، التنفيف، النافث

Helperrçiftî: Pîfbûy. werimtî.

هەل پەرچەفاندن: پف کون. وەرماندن. پقدان

التنفيخ، التنفيغ، التنفيت

Helperrçivandin: Pîfkirin. werimandin. pîfdan.

هەل پەرچەفاندی: پف کوی. وەرماندی. پقدای

المنفخ، المنفغ، التنفث

Helperrçivandî: Pîfkirî. werimandî. pîfday.

هەل پەرچەفتن: نەفسەتن. رازانا تەخوش

التنف، التنفث، الانتفاخ

Helperrçivîn: Nivistin. razana nexoş.

هەل پەرچەفی: نەفسەتی. رازای

المنفوخ، المنفوت، المنفوخ

Helperrçivî: Nivistî. razay.

هەل پەچەن: پێ دادان. کوم کوی. نخامتن. نخافتن

الوضم

Helpeşîn: Pêdadan. komkirî. nixaftin. nix-
amtin.

هەل پەچنی: پێ دادای. نخامتی. نخافتی

الوضيم، الموضوم

Helpeşîn: Pêdaday. nixaftî. nixamtî.

هەلپەفاندن: هەلاقیت. دانا بای. ملهیب کون

المنذريه، السفسف

Helpifandin: Helavêtin. danabay. milhêbkirin.

هەلپەفاندی: دای بای. هەلاقیتی. ملهیب کوی

المنذرى

Helpifandî: Daybay. helavetî. milhêbkirî.

هه لچنئ: پېچای. هه لکیشای. هه لرویسټی. مېټی

المتوت، الملقوف، الملقف، المتقبص

Helçinî: Pêçay. helkêşay. helmirwîstî. mêtî.

هه ل خه پړاندن: هه کولان. هه لشفافتن. ټيکه دان.

هه لکه ناندن

العزق، النکش، الحفر، النیش، التنقیب، الفلج، النقب

Helxepirandin: Vekolan. helişkaftin. têkvedan. helkenandin.

هه ل خه پړاندئ: هه لکه ندی. هه لشفافتی. کولای. ټیکه دای

المنقب، المنکش، المفلج، المحفر، المعزق، المنیش

Helxepirandî: Helkenandî. helişkaftî. kolay. têkveday.

هه لدان: کورج کرن. ژبه ل را کرن. هه لکشان

الشمر، التشمير

Heldan: Gurckirin. jêhelrakirin. helkêşan.

هه لدای: کورج کری. هه لکشای. ژبه ل را کری

المشمر

Helday: Gurckirî. helkêşay. jêhelrakirî.

هه لدان: هه لاقیتن. سه رکته ن. شین بون. رستن

النماء للشعب والزرع والنبات، النمر، الارتفاع

Heldan: Helavêtin. serketin. şînbûn. ristin.

هه لدای: هه لاقیتی. سه رکته کی. شین بوی. رستی

النامي، المتنامي، المرتفع

Helday: Helavêti. serketî. şînbûy. ristî.

هه لدانا کيیای: ټيکرا هه لاقیتن. نافک هه لدان. چيلي دان.

رستن. قویی دان

الاولات، انبات الرطب بين اليابس، القرع، الجدر، الثورود

Heldana: giyay. Têkrra helavêtin. navik.

helhatin. çîldan ristin. qopîdan.

هه لدانا سه رک: هه لاقیتنا سه رک

الصرصر للمناع، والفلال والحبوب

Heldana serik: Helavêtina serik.

هه لپړان: را که پړاندن. هايدان. ټاکه هدار کرن. بانگ دان.

بانگ کرن

الايغان، الايلاغ، الاعلان

Heldêran: Ragehandin. haydan. agehdarkirin. başndigdan. bangkirin.

هه ل ټوټوټين: هه لورژين: کرک. کرک کرتن. کرک بون

الارتجاج، القشعريرة، الرعدة من الخوف، والجوع، والالم

Heltwîrîn: Velerzîn. girik. girikgirtin. girikbûn.

هه ل ټوټوټي: هه لورژي: کرک. کرک کرتی

الراقص، المرجف، المقشعر، المرتعد من الخوف والالم

Heltwîrî: Velerzî. girik. girik girtî.

هه ل ټوټوټاندن: هه لورژاندن. کرک ټينان

الارجاج، الارقاص، الارعاد، الترعيد

Hetwîtirandin: Velerzandin. girikînan.

هه ل ټوټوټاندئ: هه لورژاندئ. کرک ټينای

المرقص، الرعد، المرجف

Hetwîtirandî: Velerzandî. girikînay.

هه ل ټوټوټانئ: سه رخوټوټانئ. ټي سه ريایتي. سه ري به ودانئ. ټي

سه ري به ريایتي

المسجل، التحلل، الفوضى، الفوغائي، الهرج، المساجله

Heletirranê: Ser xweranê. bêserîyatî. serberdanî. bêserûberîyatî.

هه لاتن: سه رکته ن. ده رکته ن. هه لاقیتن

الشروق، البزوغ، الطلوع

Helatin: Serketin. derketin. helavêtin.

هه لاتی: سه رکته کی. ده رکته کی. هه لاقیتی

البازغ، الطالع، الشارق

Helatî: Serketî. derketî. helavêti.

هه لاتن: ره قن. ته قان. راته قان. پشته دان. خوه لاندن

الهرب، الفرار، الانهزام

Helatin: Revîn. teqan. rateqan. piştan. xwe helandin.

هه لاتی: ره قی. ته قای. راته قای. پشته دای. خوه لاندی

الهارب، الفار، المنهزم

Helatî: Revî. teqay. rateqay. piştday. xwe helandî.

هه لچنئ: هه لکیشان. را کیشان. هه لرویسټن. مټن

الارتشاف بلهفه، الشرب المنهم

Helçinîn: Helkêşan. rakêşan. helmirwîstin. mêtin.

هه لچنئ: وه ريس پېچان

المټ للحبيل، اللف، الانقباض

Helçinîn: Weris pêçan.

ههلسټی: رابوی، فهوستانای
القائم، الناهض

Helistî: Rabûy. vewestay.

ههلسټاندن: راکرن، فهوستاندن
الاقامه، الانهاض

Helistandin: Rakirin. vewestandin.

ههلسټاندی: راکری، فهوستاندی
المقوم، المنهض

Helistandî: Rakirî. vewestandî.

ههلسهنگاندن: لبرک دان، لبرک کیشان، لبرک پیقان
الترجیح، الموازنه، الوزن، الرجاجة

Helsengandin: Liberikdan. liberik kêşan.
liberik pîvan.

ههلسهنگراندن

Helsengirandin:

ههلاڤیژک: ههلهوک

الناض، الاسبرنک، الرفاع، الرافعه

Helavêjk: Heldok.

ههلهکافتن: ههلهخپیراندن، ههلهکندن

النیش، البحت، القلع، الاجتثاث، القمع، النفض، النسف،
الهدم، النكش، الحفر

Helîşkafîn: Helxepirandin. helkenden.

ههلهکافتی: ههلهخپیراندی، ههلهکشی، ههلهقشی
المنبش، المنبوش، المبحوث، المقلوع، المنقوض، المجثث،
المنسوف، المهدوم

Helîşkafî: Helxepirandî. helkenî. helqenî.

ههلهکافی: ههلهخپروک، ههلهکهنوک

الباحث، النابش، الناقض، الناسف، القالع، المجثث، الهادم،
الحافر

Helîşkêv: Helxepirok. helkenok.

ههلاش: کوزیره، ههزو چولی یت دادن سه ر نیر وکاریتیت
خانی
الوشیع السقیف

Helaş: Kujîre. hej û çûlîêt didanin ser nîr û
karîtêt xanî.

ههلهفرنجن: ههلهتویترین، خوههلاڤیتن، قهلهروژین، بیهنژینا
دهوارا ژتوس فرین

الانتفاض، الهزع، النعض، الاتقاص، الرقص، الارتجاج،
عطس الدواب عند الفرع النفض

Helfirincîn: Heltwîtirîn. xwehelavêtin. ve-
lerzîn. bêhnijîna dewara ji tirs firrên.

ههلهڤیرای: راکهاندی، بانگ دای، هایدای،

ناکهمدارکری، بانگ کری

الموعز، المبلغ، المعلن

Heldêray: Ragehandî. bangday. hayday.
agehdarkirî. bangkirî.

ههلهدهان: ڤیرتین، چیق بون، چر چر بون، سهکتین،

ههلهوهان، درهان

التمزق، التهریء، التشقیق، التغطس، الموت حتف الانف

Heldirghan: Perritîn. çîqbûn. çirçirrbûn.
sekitîn. helwerhan. dirghan.

ههلهڤرای: ڤیرتی، چیق بوی، چر چر بوی، ههلهوهرای،

سهکتی، درهای

المرق، المنهريء، المشقیق، الغطیس

Heldirrhay: Perritî. çîqbûy. çirçirrbûy. hel-
werhay. sekitî. dirrhay.

ههلهڤراندن: ڤیرتاندن، چیق کرن، چر چر کرن، دراندن،

سهکتاندن

التمزیق، التشقیق، القتل، المرق

Heldirrandin: Perritandin. çîqkirin. çirçirrkirin.
dirrandin. sekitandin.

ههلهڤراندی: ڤیرتاندی، دراندی، چیق کری، چر چر کری،

ههلهوهراندی، سهکتاندی

المرق، المشقیق، المیت

Heldirrandî: Perritandî. dirrandî. çîqkirî.
çirçirrkirî. helwerandî sekitandî.

ههلهڤین: تره دین، گهوشهک، دهبنگ

السفيه، المغفل، البليد

Heledîn: Tirredîn. gewşek. debeng.

ههلهڤینی: تره دینی، تهلهڤینی، گهوشهکی، دهبنکی

السفاهه، الغفله، البلادة

Heledînî: Tirredînî. teledînî. geşekî. debengî.

ههلاز: توخمهکێ کبیایه یێ بیهن خوهشه وشوخ و شهنگه

نبات عشبي معطر، علفی

Heliz: Tuxmekê giyaye yê bêhin xweş û şox û
şenge.

ههلسټن: رابون، فهوستان

القيام، التنهض، النهوض

Helistin: Rabûn. vewestan.

هەلکەتن: لێ هاتن
المقهب: سنوح القرصه

Helketin: Lêhatin.

هەلکەتی: لێ هاتی
المقهب: القرصه السانحه

Helketî: Lêhatî.

هەلکەتن: هەلدان. سەرکەتن. دەرکەتن
الطلوع، الظهور، البلوغ

Helketin: Heldan. serketin. derketin.

هەلکەتی: هەلدای. سەرکەتی. دەرکەتی
الطالع، الضاهر، البالغ

Helketî: Helday. serketî. derketî.

هەلکەتن: هەلبون. شەرەهلبون
النشوب للحرب.

Helketin: Helbûn. serr helbûn.

هەلکەتن: فەکرەن. فەرەوفاندن. ژیک راکرن
الکب، النکت، النقض للغزل والنسیج

Helkirin: Vekirin. verwfandin. jêk rakirin.

هەلکەتی: فەکرەتی. فەرەوفاندی. ژیک راکری
المکب، الکبوت، المنکت، المنقض

Helkîrî: Vekîrî. verwfandî. jêk rakîrî.

هەلکەتن: دادان. بەردان. خوێش کرن. گەش کرن. زوخاندن
الایقاد، الاشعال، الانکاء للنار

Helkirin: Dadan. berdan. xweşkirin. geşkirin. zuxandin.

هەلکەتی: دادای. بەردای. خوێش کری. گەش کری. زوخاندی
الموقد، المشعل، المذکو

Helkîrî: Daday. berday. xweşkîrî. geşkîrî. zuxandî.

هەلکەتن: هەل ئیخەستن. ئارانندن
الاثارة، الاماجه، التهيج

Helkirin: Helêxistin. arandin.

هەلکەتی: هەل ئیخەستی. ئارانندی
المثير، المهيج، المنشب

Helkîrî: Helêxistî. arandî.

هەلکەندن: هەلشکافتن. هەلخەپرانندن. کێلان. کولان.
فەکولان

الحراث، الفلح، الحفر، العزق، القلع، الاستئصال، القلع

Helkandin: Helişkafatin. helxepirandin. kêlan. kolan. vekolan.

هەلفرنجی: هەلتویتی، قەلەزی
المرتقص، المرتجف، المهزج، المنفض. الدابة العاطسه من
خوف ذعر وفرج

Helfirincî: Heltwîrîrî. velerzî.

هەلفرین: هێزا دادان بو ئەفران. فرینا سلال
الطيران، التطير

Helfirîn: Hêzdadan bo avraz. firrîna silal.

هەلافیتن: ژێهەل هافیتن. قولوز کرن

التدريب، القذف نحو الاعلى، الرفع، الى الاعلى، الارتفاع

Helavêtin: Jêhelhavêtin. qulozkirin.

هەلافیتنی: ژێهەل هافیتنی. قولوز کری

المذرى، المذارة، المرفوع الى الاعلى، المقذوف فوقا

Helavêtî: Jêhel havêtî. qulozkîrî.

هەلافوک: حەلافوک: توخەمکێ کێبابە
صنف من العشب

Helavok Helavok: Tuxmekê giyaye.

هەلافوکی: حەلافوکی: نەساخیبا شەکرێ
مرض السكري

Helavokî: Helavokî. Nesaxîya şekîrê.

هەل قوتان: دابەرزی. لێ خوێرن. توت کرن. گزم ناخفتن
الزجر، الويخ، التانيب

Helqutan: Daberrzîn. têxurîrî. tutkirin. gizim axiftin.

هەل قوتای: دابەرزی. لێ خوێری. توت کری. گزم ناخفتی
المزجور، المنهر، المويخ، المؤنب

Helqutay: Daberrzî. têxurî. tutkîrî. gizim axiftî.

هەل کەتن: قەومەن. دەست پێ بوون. دەست هافیتن
الحدث، الحدوث، الوقوع، البدء

Helketin: Qerwmîn. despêbûn. dest havêtin.

هەلکەتی: قەومی. دەست پێ بوی. دەست هافیتنی
الحدث، المحدث، الواقع، البادی، المبدء

Helketî: Qerwmî. despêbûy. dest havêtî.

هەلکەتن: بلند بوون. بەل بوون. گۆ بوون
الارتفاع، العلو، البروز، النجد

Helketin: Bilindbûn. belbûn. gijbûn.

هەلکەتی: بلند بوی. بەل بوی. گۆ بوی
المرتفع، البارز، المنجد، المنيف

Helketî: Bilindbûy. belbûy. gijbûy.

هەلکەشیای: راکیشای. ژێ ئینای دەر
المسلول

Helkêşay: Rakêşay. jê înayder.

هەلکەشان: هەلشکافتن. ئینان دەر
القلع، الاستئصال، الاجتثاث

Helkêşan: Helişkafstin. înader.

هەلکەشیای: ئینایدەر. هەلشکافتی
المقلوع، المستئصل، المجتث

Helkêşay: Înayder. heliškafstî.

هەلکەشان: راکیشان. هەلچن
النزع، النتح للروح

Helkêşan: Rakêşan. helçinî.

هەلکەشیای: راکیشای. هەلچن
المنزوع، المنتح

Helkêşay: Rakêşay. helçinî.

هەلکەشان: هەلروست. بێن هەلروست
الاستنشاق، النشق للتنفس

Helkêşan: Helmirwîstin. bihên helmirwîstin.

هەلکەشیای: هەلروستی
المستنشق

Helkêşay: Helmirwîstî.

هەلکەشان: دەرئێخستن. ئینان دەر. دەرئینان
الانشال، النشل

Helkêşan: Derêxistin. înader. derînan.

هەلکەشیای: دەرئێخستی. دەرئینای. ئینای دەر
المنتشل

Helkêşay: Derêxistî. derînay. înayder.

هەلکەشانا چایی: چاف قوراندن. چاف قوراندن
القفا

Helkêşana çavî: Çav qewirandin. çav qoqilandin.

هەلکەشیای: قوراندن. قوراندن
القفا

Helkêşay: Qoqilandî. qewirandî.

هەلگران: خوراندن
الحك، الاحتكاك

Helgirrandin: Xurandin.

هەلکەندی: هەلشکافتی. هەلخەپراندی. کولای
المقلوع، القمع، المستئصل

Helkendî: Helişkafstî. helxepirandî. kêlay. kolay.

هەلکولان: هەلکەندن. هەلشکافتن. هەلخەپراندن. فەکولان
النكا للجرح، النكا

Helkolan: Helandin. heliškafstin. helxepirandin. vekolan.

هەلکولای: فەکولای
المنكا، المنكوه

Helkolay: Vekolay.

هەلکولان: فەکولان. سەحکرن. لێ کەرەمان. لدويف چۆن.
نيران، فەنيران، فەديتن

البحث، القفد، الفتش، التحقيق

Helkolan: Vekolan. sehkirin. lêgerrhan. lidwîvçûn. nêrran. venêrran.

هەلکولای: فەکولای. سەحکری. لێ کەرەمان. لدويف چۆن.
نيراي، فەنيراي، فەديتي

المتحقق، المبحوث، الفتش، المفتح

Helkolay: Vekolay. sehkirî. lêgerrhay. lidwîvçûy. nêrray. venêrray. vedîtin.

هەلکەشان: کێل بۆن. بلند بۆن. ژێک هاتن دەر. درێژ بۆن
التلع للقامه

Helkêşan: Kêlbûn. bilindbûn. jêkhatin der. dirêjbûn.

هەلکەشیای: کێل بۆی. بلند بۆی. ژێک هاتی دەر. درێژ بۆی
التلعي، التلعي

Helkêşay: Kêlbûy bilindbûy. jêkhatî der. dirêjbûy.

هەلکەشان: قولوز بۆن. چيخ بۆن
الشموخ للجبيل

Helkêşan: Qulozbûn. çîxbûn.

هەلکەشیای: قولوز بۆی. چيخ بۆی
الشمخ

Helkêşay: Qulozbûy. çîxbûy.

هەلکەشان: راکیشان. ژێ ئینان دەر
السل للسيف

Helkêşan: Rakêşan. jê înader.

هلال: توخمه‌کی کولیلکایه

صنف من الزهر

Helal: Tuxmekê kulîlkaye.

هاله = هاله: کهنی کرنا پیست وکون وهنابانا به رزاندنا
که‌فلی

المطان، الجلد فی الملح لیفتسخ صوفه

Helale = Helale: Genkîrîna pîst û kun û hinbanaye. rizandîna kevîfî.

هلم: بایئ کیم. بایئ سفک. بایئ نازک

البخار، الغاز

Helim: Bayê kêr. bayê sivik. bayê nazik.

هلم: هینکه با. بایئ نهرم

النسیم

Helim: Hînke ba. baye nerim.

ههلامت: مامک. لیهبوکا به‌ردرامه‌تی بوکویفی بونا تیرو

توال وحتیوانا

الفزاعه، النطار، المجدار

Helamet: Mamik. lêhboka ber dirametî bo kwîvî bûna teyr û tewaî û hêwana.

ههلا تیههئ: تیههئا روژی

الوهر، اضطراب وهیج الشمس کالبخار

Helma têhnê: Têhna rojê.

ههلهمه مور: خوله‌لیبا کهل. خوله‌لیبا کهرم

الله، الرماد الحار

Helememor: Xwelîya kel. xwelîya gerim.

ههلهموت: فواکه. سیفله. زنار

الشیق، الشافق

Helemwîf: Firrake. sîfilte. zinar.

ههلهویست: هه‌لکیشان

النشق، الاستنشاق للهواء، الشم

Helmirwîstin: Helkêşan.

ههلهویستی: هه‌لکیشای

المستنشق، المشتّم، المشموم

Helmirwîstf: Helkêşay.

ههلهویست: میتن. هه‌لچین

المص، الامتصاص للماء، ونحوه

Helmirwîstin: Mêtin. helçînîn.

هه‌لکراندی: خوراندی

المحتک، المحکوک

Helgirrandf: Xurandî.

هه‌لگرتن: راکرن. وه‌رگرتن

الاخذ، الرفع، التناول

Helgirtin: Rakirin. wergirtin.

هه‌لگرتی: راکری. وه‌رگرتی

الماخوذ، المرفوع، المتناول

Helgirtf: Rakirf. wergirtf.

هه‌لگرتن: بارکرن. پشت کرن

الحمل

Helgirtin: Barkirin. piştîkirin.

هه‌لگرتی: بارکری. پشت کری

المحمول، الحمل

Helgirtf: Barkirf. piştîkirf.

هه‌لگر: راکر. وه‌رگر. داگر. فەکر. فەکری. راکری. وه‌رگرتی

الاخذ، الحامل، الرفع، الخازن

Helgir: Rakir. wergir. dagir. vegir. vegirtf. rakirf. wergirtf.

هه‌لگیران: ژیهه‌ل فەگیران. ژور فەگیران. سلال فەگیران.

نه‌فراز فەگیران

الاعادة نحو الاعلى، النظر الى الاعلى

Helgêrran: Jêhel vegêran. jor vegêran. silal vegêran. avraz vegêran.

هه‌لگیرای: ژیهه‌ل فەگیرای. ژور فەگیرای. سلال فەگیرای.

نه‌فراز فەگیرای

المعاد نحو الاعلى

Helgêrray: Jêhel vegêray. jor vegêray. silal vegêray. avraz vegêray.

هه‌لگه‌زاتن: سلال کهن. هه‌لکهن. خوه‌راکرتن

الترفع، الاستنکاف، الانتقال الى الاعلى، ارباء

Helguhaztin: Silalketin. bilindbûn. helketin. xweragirtin.

هه‌لگه‌زاتی: سلال کهنی. بلند بوی. هه‌لکهنی. خوه‌راکرتی

الترفع، المستنکف، الربأ، المنقل الى فوق

Helguhaztf: Silalketf. bilindbûy. helketf. xweragirtf.

هميسه = هميسه: نافکا نوکا. نوکیت که لاندی

حساء الحمص

Hemise = Hemîse: Avka noka. nokê kelandî.

همه: همه: تیر. تحنی. مالتی. بهلی. تزی بوی.

حبشی. پربوی. داگرتی

المتخم، المكظ، الواحد، المتلّی

Hemer: Hemer: Têr. tîhnî. maliq. betilî. hebilî.

tijîbûy. hebişî pirrbûy. dagirtî.

همه: همه: تیری. تحنیاتی. مالتی. بهلیاتی.

حبلیتی. تزیاتی. پربیاتی. داگرتی

العلمی، التخم، الکظ، الوخط، الزان، الامتلاء

Hemerî: Hemerî: Têrî. tîhnîyatî. maliqî. be-

tiliyat. hebilînfî. tijîyatî. pirîyatî. dagirtî.

همه: همه: برامبر. همداف

المقابل، المشرف، الاستشراف، المثل، الرحابه

Hemete: Beramber. hindav.

همه: همه: توخهکتی پوشیایه. تهلختیکتی درسوکایه.

پوشیا ژنا

غطاء الرأس للنساء

Hemsîhema: Tuxmekê pošîyaye. texlîtekê

dersokaye. pošîya jina.

همه: همه: گشت. سهراسهر. همهچک. پیکهفی. بجارهکتی

الکل، الجمیع، القاطیه، سائر

Hemî: Gişt. seranser. hemîçk. pêkve. bicarekê.

همه: همه: همهیاتی: گشتی. سهراسهری. همهچکی.

پیکهفی. خری. خریاتی

الشمول، الکلیه، الجمیع

Hematî = Hemîyatî: Giştî. seranserî. hemçkî

pêkveyî. xirî. xiryatî.

همه: همه: هرگرتن. وهرگرتن. دخوه گرتن

الاستیعاب، الإيعاب

Hemîhelgirtin: Wergitin. dixwegirtin.

همه: همه: هرگرتن: همه: هلگرتن

الاستیعاف

Hemîwergirtin: Hemî helgirtin.

هنهک = هنهک: یاری. لاقدی. گله. تران

المزاج، اللعب، الهزل، الدعابه

Henek = Henek: Yarî. laqidî. gelte. tirrane.

همه: همه: بهاری. بهار. بهاری. بهاری. بهاری.

هف تنگی. بهفلی. بهفلاتی

المائله، القابله، القارت

Hemberî: Hevberî. beraberî. hevîrî. biram-
berî. hevtengî. bevî. bevlatî.

همهچک: همه. سهراسهر. گشت. پیکهفی.

بجارهکتی

الکل، الجمیع، العام

Hemîçk: Hemî. seraser. gişt. pêkve. bicarekê.

همهچکی: همهیاتی. گشتیاتی. سهراسهری. سهراسهری.

پیکهفی. بجارهکتی

الکلیه، الشمول، العموم

Hemîçkî: Hemîyatî. giştîyatî. seranserî. pêk-
veyî. bicarekînfî.

هم دم: همداف. برادر. هفری. هف گور

التدیم، الجلیس، الانیس

Hemdem: Heval. birader. hevrvî. hevгур.

هم دم: هف چهرخ. هف کا

المعاصر، العاشر

Hemdem: Hev çerx. hevğah.

هم دهمی: هم دهمیاتی: هف گوری. هفایینی. تیکهلی.

هف چهرخی. هف کافی. هف گاهی

المنادیه، الانس، الجالسه، المعاشره، المعاصره

Hemdemî: Hemdemîyatî. Hevgurî. hevvalînfî.

têkelî. hev çerxî. hevğavî. hev gahî.

همه: همه: همی کافی. هر

دوما، دانما، ایدا

Hemîdema: Hemî gava. her.

همه: همه: رهنگین تیکل. کهلک رهنک

التهاويل، جميع الالوان

Hemîrreng: Rengê tîkel. gelek reng.

همه: همه: تشتی بن گومان. تشتی همه: بزانن. تشتی

ناشکرا. تشتی بهلی

الحربانی، المظنون، البدهاه، العرف

Hemîzan: Tiştê bê guman. tiştê hemî biza-
nin. tiştê aşkera. tiştê belî.

همه: همه: پیژمر هارتن. دخوه گرتن

الاستیعاب، الاستحقاق

Hemîgirtin: Pêwerhatin. dixwegirtin.

هنگامه: شه‌ره‌نځ، جړه، قهره‌بالځ، زمه‌زوير، بېگار،
کنگاشه

الحشاشه، العراق، الفتنة، النزاع

Hengame: Şerrenix, cirre, qerebalix, zimezwîr,
bêgar, gingaşe.

هه‌نده: چه‌ندهک، هندهک
الکمية، القدر، البعض

Hendf: Çendek, hindek.

هه‌ندى: چند
کم، ان

Hendî: Çend.

هه‌نداف: پيش‌هه‌مت
الفوق، الاشراف، الاطلاق

Hendav: Pêş hemet.

هه‌: نيره‌ش، خلفه‌کړن، راه‌اووتن
الشن، الحملة، الغارة، الهجوم

Hew: Êreş, xilfekirin, rahajotin.

هه‌وچه: هه‌وکار، پيښى، پيښى
المحتاج، العوز

Hewce: Hewgar, pêtivî, pêdivî.

هه‌وچى: هه‌وکارى، پيښتياى، پيښتياى
الحاجه، العوز

Hewceyî: Hewgarî, pêtivîyatî, pêdivîyatî.

هه‌وچىاتى

Hewceyatî:

هه‌ودان: نيره‌ش‌کړن، خلفه‌کړن، بسره‌دا کړتن
المهاجمه، الاغارة

Hewdan: Êreşkirin, xilfekirin, biserda girtin.

هه‌ودان: نيره‌ش‌کړى، خلفه‌کړى، راه‌اووتى، بسره‌دا کړتى
المهجوم، المغار

Hewday: Êreşkirî, xilfekirî, rahajotî, biser-
da girtî.

هه‌ودان: برين‌کول‌بون‌فه، دانابن، برين‌فه‌ه‌رفين
النكا للجرح، العوده للمرض

Hewdan: Birînkulbûn ve. danabin, birîn ve-
herriîn.

هه‌وار: بانگين، توار‌چون، بانگين‌بون
الغوث، النجدة، الفرعة

Hewar: Bangîn, tewar çûn bangînbûn.

هه‌ن: هه‌ى

ملك، وجود

Hen: Hey.

هه‌نار: توخمه‌کى فتيى به
الرومان

Henar: Tuxmekê fêqîye.

هه‌ناف: عوبر، وروپيک، نندامتيت‌خولولاهييا زكى‌دا
الحوايا، الاحشاء

Henav: Wîr û rwîvîk endamet di xulolahîya
zikîda.

هه‌ناروتن: شاندى، فرتيکړن، رتيکړن
البعث، الارسل

Henartin: Şandin, virrêkirin, rêkirin.

هه‌ناروتى: شاندى، فرتيکړى، رتيکړى
المبعوث، المرسل

Henartî: Şandî, virrêkirî, rêkirî.

هه‌نگافتن: فتيکه‌تن، ليدان، پيدادان
الاصابه

Hengatin: Vêketin, lêdan, pêdadan hengastin.

هه‌نگاتن: چه‌قاندن، هه‌دان، چوکلاندن
النصب، الركزه

Hengatin: Çeqandin, vedan, çukilandin.

هه‌نگاتى: چه‌قاندى، هه‌داى، چوکلاندى، چکلاندى
المصاب، التصوب، المركوز

Hengatî: Çeqandî, veday, çukilandî, çikilandî.

هه‌نجين: ژمن، هوير‌کړن، هه‌د هه‌د کړن، زفيله‌کړن
الفرم، التقطيع

Hencinîn: Jenîn, hwîrkirin, qedqedkirin,
zivêlekirin.

هه‌نجينى: ژمنى، هوير‌کړى، هه‌د هه‌د کړى، زفيله‌کړى
المفروم، المقطع، المضرم

Hencinî: Jenî, hwîrkirî, qedqedkirî, zvêlekirî.

هه‌نگلن: دوبا‌شه‌ماين
الشهد، العسل، السلى

Hengivîn: Doba şemayê.

هه‌نگور: نيقار، شه‌ف
المساء، الليل

Hengor: Êvar, şev.

هوش = حوش: بهر دهر، دهرخانی، پښه، بهرین دهر
الباحه، القلاء، الدار

Hewş = Hewş: Berda. derxanî. pêrrih. ber-pêrrih. berqê.

ههگار: پیدای. پیتفی
الحجاج، المفتقر، المعوز

Hewgar: Pêdivî. pêtivî.

ههگاری = پیدایاتی. پیتفیاتی
الحاجه، المعوز، الفقر

Hewgarî: Pêdiviyatî. pêtiviyatî.

ههگاریاتی

Hewgarîyatî:

ههوانته: ترنگین، هویز
المبالغه، الدعابه، الضجه

Hewante: Tiringên. hwîrîz .

ههویس = حویس: کهسڼ پویرتڼ ساری وی ژه‌نداف نه‌نی
وجهنیک ویا تکا رویت
الاجلح

Hewêş = Hewêş: Kesê pwrîtê serê wî ji hin-dav enî û cihnik û patka rwît.

ههویسی = حویسی: سهر رویتڼ لدورا
الجلح

Hewêşî = Hewêşî: Ser rwîtî li dora.

ههویسی: توخمه‌کڼ گمنی که‌له‌ک باشه
صنف من القمح الممتاز

Hewêdî: Tuxmekê genimê gelek başe.

ههوهان = حوهان: تنابون، تبه‌تین، حه‌جمن، به‌یڼ هاتڼ.
ره‌هت بون

الصبر، الراحة، السكون، الاستقرار

Hewhan = Hewhan: Tenabûn. tebitîn. hecimîn. bihên hatin. rehetbûn.

ههوهانی = حوهانی: تنابوری، تبه‌تی، حه‌جمن، به‌یڼ هاتی.
ره‌هت بوی

الصابر، المتراح، الساكن، المستقر

Hewhay = Hewhay: Tenabûy. tebitî. hecimî. bihên hatî. rehetbûy.

ههوی: مروونی دوژن هوی. هه‌ر نیک دبیت هویا یادی
الضرة، العله، الظوره

Hewî: Mêrovê du jin hey. herêk dibît hew-ya ya dî.

ههوار بون: بانگین بون
التنجد، التفزع، الفيات

Hewarbûn: Bangînûn.

ههوار بوی: بانگین بوی
المنجد، المغات، المفزع

Hewarbûy: Bangînûy.

ههوار کرن: بانگین کرن
الاستنجد، الاغاثه

Hewarkirin: Bangînkirin.

ههوار کری: بانگین کری
المفزع، المنجد، المستنجد، المستغث

Hewarkirî: Bangînkirî.

ههوارکه: چه‌به‌ر، دیرکه
الغيات، الخيث، النجم، الملجأ

Hewargih: Çeper. dîrgih.

ههواری: قاری، کازی، قیزی، گولی
الصراخ، الصياح، العويل

Hewarî: Qarî. qazî. qîjî. golî.

ههواری

Hewarî:

هه‌وا ژو: گیایه‌کڼ دهرمانه بو گولی ونه‌ساخی وژانا
گیایه‌کڼ نوژداره

صنف من العشب الطبي

Hewajo: Giyayekê dermane bo kulî û nesaxî û jana. giyayekê nojdare.

ههویس:

الميل، الامزاج، الطبيعة، الرغبة، الاراده، الاشتهااء الذوق

Hewes:

ههویس: سفک، هه‌له‌لی، هه‌له‌ل
الهالس للمره

Hewis: Sivik. helhelî. helhel.

ههویس: سفک، روخ، پش
الخفيف، الرخف، الهشاش

Hewis: Sivik. rox. piş.

ههویسی: سفکی، سفکیاتی، سفکاتی، روخی
الخفه، الهلوسه، الرخفه

Hewşî: Sivikî. sivkîyatî. sivkatî. roxî.

همی گرن: توت گرن، دهرنیکهستن، دویر گرن، لی خویرین،
باشفه برن

الطرد، الفيذ، الزجر

Heykirin: Tutkirin. derêxistin. dwîrkirin.
lêxurrîn. paşvebirin.

همی گری: توت گری، ده‌رئځستی، دویر گری، لی خوږی،
باشفه بری

المطرود، المنفيوز، المزجور

Heykirî: Tutkirî. derêxistî. dwîrkirî. lêxurî.
pasvebirî.

هه‌هاس = هه‌هاس: که به‌ند، شویتک، شه‌ده‌جی، پشت بێن
النطاق، الحزام

Heyas= Heyas: Kebend. şwîtik. şedehî. piştêbên.
ههياس = ههياس: په نجا باسكې پټ تیرا
الدابر، الصنصنه للطبر

Heyas= Heyas: Penca baskê pê teyra.

هه پلاک: توخمه کئی کولیلکایه هه که دهره را گوت کولیلکیت
وان دهره هه

صنف من الزهر

Heylak: Tuxmekê kulîlkaye heke di berra
got kulîlkêt wan di werhin.

هه‌یلاڵێ: ستران کوێنا دێر لاندکێ ڤایه. لافزا هه‌ژاندنا
لاندکا بچوێک تیدا
اغنه‌ هه‌ده‌ده‌ المهد

Heylayê: Stiran gotina diber landkê raye. la-
vaja hejandina landika .

هه‌ی ها: گوته دیژن بو چریسه وگوهمین و ننتیک
کلمه تعجب واستغراب و دهشه

Heyha: Gotine dibêjin bo çirîse û guhişîn û êntûke.

هه‌ی هاپه: مگرتی. به‌لکی. نه‌که. هه‌که. گه‌ر
فرضا، عیسه، لعل، دیمه

Heyhaye: Megirtî, neke, heke, ger.

ہی ہی: گوتنہ کا پاشفہ برن وترانہ پی کرنی پہ
کتابہ للسخرہ والاستخفاف

Heyhey: Gotineka pašvebirin û tirane pê kirnêye.

**هه‌وهاتی: دوزنیاتی، میره‌کی
الظفره**

Hewîyatî: Du jinîyatî. mêrekî.

ههوار مه پێینه: یاریه که بچووک دکه ن
لعه

Hewar mepidêne: Yarîyeke biçwîk diken.

هه: كوتنهكه دبیژن بو باشی ونه باشی
كله تستعمل للاستحسان والاستحسان

Hey: Gotineke dibêjin bo başî û nebaşîyê.

هه‌ی دادو بێداد: هه‌ی هه‌وار
واویلاه، وامه‌ستاه

Heydadûbêdad: Hey hewar.

هەبى: تاشتى ھەبوى

Hey: Tiştê hebûy.

هیت = هیت: سیار
الفارس

Heyt = Heyte: Siyar.

ہمیزمران: توخمہ کی داری نہ رم وخاف وگہ کہہ
الخیبران

Heyzeran: Tuxmekê darê nerm û xav û gih
gihe.

هدف: ماه، مانگ
الشهر، القمر

Heyv: Mah. mang.

هه یفا نوی: هه یفا نیک شه فی
الهلال

Heyvanwî: Heyva êk şevî.

هه‌یفا چاروئ: هه‌یفا کور و قریبوی
الیدر

Heyva çardê:Heyva kurr û qirbûy.

ههی کړی: هاروتن، بوردان، بیره لاکرون، نازاکرون
العيله، السرح، السيب، الاطلاق، الاهمال

Heykirin: Hajotin. berdan. berellakirin. azakirin.

همی کری: نازاد کری، بردای، ہاڑوتی، بہرہ لاکری
العہل، السارح، الہمل، السائب، النفس للفنم

Heykirî:Azakirî. berday. hajotî. berellakirî .

هئ: ههئ، ئهئ، بهئ
اجل، نعم، بلى

Hê: Herê. arê. belê.

ههت: ران، رهه
الورك، الفخذ

Hêt: Ran. rehin.

ههت وپيل کرن: ټيک ټيک کرن، ټيټه کرن
العقر للعظم نصب الذبيحة تقطيع المذبح

Hêdptlîkirin: Jêk jêkkirin. zivêlekirin.

ههچت: رڼ ديتن
الحجة، الذريعة

Hêcet: Rê dîtîn.

ههچت برين: رڼ لڼ برين
التفدي، قطع الحجة

Hêcetbirrîn: Rê lê birrîn.

ههچ = هچج: بوق، سر گرم، سردا جوی، کهرجوفه، باغ
المغور، الطافي، الفتاك

Hêc = Hêc: Boq. sergerim. kerçove. serdaçûy.
kerçove. bax.

ههچ بون: بوق بون، سر گرم بون، کهرجوفه بون.
سرداچون بون، باغ بون
التفر، التفتك

Hêcbûn: Boqbûn. sergerimbûn. kerçovebûn.
serdaçûnbûn. baxbûn.

ههچ بوی: بوق بوی، سر گرم بوی، کهرجوفه بوی.
سرداچون بوی، باغ بوی
المطی، الطافي، الفتاك

Hêcbûy: Boqbûy. sergerimbûy. kerçovebûy
serdaçûybûy. baxbûy.

ههچ تر: بوق تر، سر گرم تر، کهرجوفه تر، سرداچون تر.
باغتر

الاغرا، الاطفي، الافتك

Hêctir: Boqtir. sergerimtir. kerçovetir. ser-
daçûntir. baxtir.

ههچ کرن: بوق کرن، سر گرم کرن، کهرجوفه کرن.
سرداچون کرن، باغ کرن

الاغرا، التفرير، الافتاك، التفتيك، الاطفا، الاغترا

Hêckirin: Boqkirin. sergerimkirin. kerçovekirin.
serdabirin. baxkirin.

ههی هوار: ههیل لمن، گازیا کارهسانتی به هوارا لڼ
قومینتی به

واویلاه، واغواه، وامصبياه

Heyhewar: Heyla li minê. gazîya karesatê
ye hewara lê qewmînêye.

ههیهو: گوتهکه بو گازنده وښ هیقیاتی دبیژن
کلمه تدل علی التذمر والتأفف والعتاب

Heyho: Gotineke bo gazinde ûbê hîvîyatî
yêdi bêjin.

ههی: گلو، هی گلی
یا، ایها

Hey: Gelo. aey gelî.

ههی: تشتی بهرههه هه بوی
الموجود، الکان

Hey: Tiştê berhev hebûy.

ههیه: هه بون، هه یاتی
الکینونه، الایجاد، الوجود

Heyîn: Hebûn. heyatî.

هه یاتی: هه بونی
الوجود، الکن الایجاد، الکینونه

Heyatî: Hebûnî.

هه یاتی: زهنگینی، که دخودایی، دهوله مندی
الثراء، الغنى، الملك، الامتلاك

Heyatî: Zenginî. kedxudayî. dewlemendî.

ههیی: زهنگینی، که دخودا، دهوله مند
الغنى، الثرى، الملاك

Hey: Zenginî. kedxuda. dewlemend.

ههویک = هویک: باغ، چهرم، مترك، جینک
الراوة

Hewîk = Hewîk: Bax. çem. mêrg. cinîk.

هه پتانن، هه پتانن: لڼ خوړین، دابه زین، گرم ناخفتن.
پاشقه برن

الدمدم، الزجر، الویخ، الصیاح بشدة

Heytadin: Lê xurrîn. daberrizîn. gizim axif-
tin. paşvebirin.

هه پتانن:
الدمدم، الازدجار، التوبیخ

Heytandin:

هیدی کری: بئی دهنګ کرن . تنه کرن . رهعت کرن . نهرم
کرن . هښ کرن . هوش کرن . هاویش کرن
التهنګه ، التهیل ، الامهال

Hëdîkirin: Nerimkirin. rehetkirin. tenakirin.
bêdengkirin. hişkirin. hoşkirin. hawîşkirin.

هیدی کری: بئی دهنګ کری . تنه کری . رهعت کری . نهرم
کری . هښ کری . هوش کری . هاویش کری
المهدی ، المهل

Hëdîkîrî: Bêdengkirî. tenakîrî. rehetkîrî. ne-
rimkîrî. hişkîrî. hoşkîrî. hawîşkîrî.

هیدباتی، هیدی: بئی دهنګی . تنای . رهعتی . نهرماتی .
هاویشی . هوشی

الهدوء ، المهل ، التؤدة ، الانعام ، الهوينا

Hëdîyatî = Hëdînfî: Bê dengî. tenayî. rehetî.
nermatî. hawîşî. hoşî.

هیر: دول . نهالا فرمه

الفاقد ، الکدید ، الخب

Hêrr: Dol. nihala firhe.

هیر: گیز . گوهشی، ژخوه چوی، نالوز، گرفتار، حوش.

شاش، باژيله، باهيله

الهائم، السبابه، النامه، المعنوه

Hêrr: Guhişî. ji xweçûy. aloz. girftar. hoş.
şaş. bajêle. bahêle.

هیر بون: گیز بون، گوهشین بون، گوهشین، نالوز بون.

باژيله بون، گرفتار بون، باهيله بون، شاش بون، حوش بون

التسبه، التخرف، التمه، التهقع

Hêrbûn: Gêjbûn. guhişînbûn. alozbûn. bajê-
lebûn. girftarbûn. bahêlebûn. şaşbûn. hoşbûn.

هیر بوی: گیز بوی، گوهشی، حوش بوی، نالوز بوی، گرفتار
بوی، ژخوه چوی، شاش بوی، باژيله بوی

المسبه، المعته، الخرف

Hêrbûy: Gêjbûy. guhişî. hoşbûy. alozbûy.
giriftarbûy. jixweçûy. şaşbûy. bajêlebûy.

هیر تر: گیز تر، گوهشی تر، حوش تر، نالوز تر، گرفتار تر.

ژخوه چوی تر، شاش تر، باژيله تر

الاهيم، الاعت، الاخراف، الاسيه، الانهم، الامقع

Hêrrtir: Gêjtir. guhiştir. hoştir. aloztir. gi-
rîftartir. ji xweçûytir. bajêletir.

هچ کری: بوق کری، سر گهرم کری، کهرجوفه کری.

سوردابری، باغ کری

الفتک، المطنی

Hëckîrî: Boqîrî. sergerimkîrî. kerçovekîrî.
serdabîrî. baxkîrî.

هچی = هچباتی: بوقی، سر گهرمی، کهرجوفی.

کهرجوفی، باغی

الغریر، الطغیان، الفتک، الضراوه، الشراسه، الرعونه،

الاخضاع، الازلال

Hëcî = Hëcîyatî: Boqî. sergermî. serdaçûnî
kerçoveyî. baxî.

هچ کون: بڼ پڼ کرن، ډاکیر کرن، پڼ لینان، قویز کرن، چڼ
کرن

الاخضاع، الذل

Hëckirin: Bin pêkirin. pêlênan. qwîzkirn.
çixkîrn.

هچ کری: بڼ پڼ کری، پڼ لینای، قویز کری، چڼ کری

المخضع، المذل

Hëckîrî: Bin pêkîrî. pêlênay. qwîzkîrî. çixkîrî.

هیدی، نهرم: رهعت، تنه، بئی دهنګ، هښ، هوش، هاویش

الروید، التانی، المهل، الهوينا، التؤدة، الهدوء

Hëdî: Nerim. rehet. tena. bêdeng. hiş. hoş.
hawîş.

هیدی بون: نهرم بون، رهعت بون، تنه بون، بئی دهنګ

بون، هښ بون، هوش بون، هاویش بون

التمهل، الهدنه

Hêdîbûn: Nerimbûn. rehetbûn. tenabûn. bê-
dengbûn. hişbûn. hoşbûn. hawîşbûn.

هیدی بوی: بئی دهنګ بوی، نهرم بوی، تنه بوی، رهعت

بوی، هښ بوی، هوش بوی، هاویش بوی

المهدی، المهل

Hêdîbûy: Nerimbûy. rehetbûy. tenabûy. bê-
dengbûy. hişbûy. hoşbûy. hawîşbûy.

هیدی تر: بئی دهنګ تر، نهرم تر، تنه تر، رهعت تر.

هاویش تر، هښ تر، هوش تر

الاهمد، الامهل

Hêdîtir: Nerimtir. rehettir. tenatir. bêdeng-
tir. hiştir. hoştir. hawîştir.

هیر: فیری، هوسا، بنگ من فه
الی، نحوی، هنا، هکذا

Hêrve: Vêre. hosa. binikmin ve.

هیز: لف، بری، حیل، حندیښ، لښ، زهفر، حنگ
الحركة، الطاقة، القوة

Hêz: Liv. birî. hêl. hindîş. livîn. zever. hing.

هیزدار: لفلوک، زهفر دار، حنگدار
القوى، ذو الطاقة، ذو الحركة

Hêzdar: Livlivok. zeverdar. hingdar.

هیزک: وریستی، هلاویستی مروف، خوه پښ داده
الاروجحه

Hêzk: Werîsê helawîstî mirov xwe pê daidet.

هیز کهتن: لفلښ، حنگ کهتن
التحرک

Hêzketin: Livlivîn. hingketin.

هیز کهتی: لف لښ، حنگ کهتی
المتحرک

Hêzketî: Livlivî. hingketî.

هیز لغوېدان: چرخ دانا تیرا لږېښ، دهوردان، حنگ لغو
دانا تیری

تحرك الطيران في الفضاء

Hêzlixwedan: Çerix ldana teyra li firrîne de-
wirdan. hinglixwedana teyrî.

هیز = هیزتا: وکی بیژی هیز نه چویه، یان هیز بده من
لازال، لحد الان، بعد، مازال

Hêj = Hêjta: Wekî bêjî hêj ne çûye. yan hêj
bidemin.

هیزا: هژی، کیرهاښی، ریزدار، برویعت
اللائق، الجدير، المحترم

Hêja: Hejî. kêrhatî. rêzdar. birwîmet.

هیزایي = هیزایي: کیرهاښی
اللباقه، الجدارة، الحرمة، الاحترام، القابلية

Hêjayi= Hêjatî: Hejîyatî. kêrhatî.

هیسکانی: یاریه که
لعبه

Hêzkanê: Yaryeke.

هیر کړن: کیز کړن، کوهشاندن، خوش کړن، شاش کړن،
نالوز کړن، گرفتار کړن، باژله کړن
الاسباء، التخريف، التثنية، الامعاع

Hêrkirin: Gêjkirin. guhişandin. hoşkirin.
şaşkirin. alozkirin. giriftarkirin. bajêlekirin.

هیر کړی: کیز کړی، کوهشاندى، خوش کړی، شاش
کړی، باژله کړی، گرفتار کړی، نالوز کړی
المسبة، المنه، المعتة

Hêrkiŕ: Gêjkiŕ. guhişandi. hoşkiŕ. şaşkiŕ.
giriftarkiŕ. alozkiŕ.

هیرى = هیرایي: کیزى، کیزاتى، خوشى، کوهشین، شاشى،
گرفتارى، نالوزى، باژله یی

اللقاع، السبه، الخرف، المنه، الهيام، الهيمان، الشرود
Hêrî = Hêrîyatî: Gêjî. gêjatî. hoşî. guhişîn.
şaşî. giriftarî. alozî.

هیر بانگ: دندکیت هنارځ
حب الرومان

Hêrbank: Dindikêt hinarê.

هیره: فیره، فیری، فی جهی، نیره
هنا، ههنا

Hêre: Vêre. vêrê. vî cihî. êre.

هیران: کهرجه کړن، هویر کړن، پهلخاندن، پهلخاندن
الطحن، المهك، السحق، الهتامة

Hêran: Gerçekirin. hwîrkirin. pelixandin.
perixandin.

هیرای: کهرجه کړی، هویر کړی، پهلخاندی، پهلخاندی
المطحون، المسحق، المهوك

Hêray: Gerçekirî. hwîrkirî. pelixandî. perix-
andî.

هیرانا بدهستی: کهرساندن، پهلخاندن
اللت

Hêrana bidestî: Gerisandin. perixandin.

هیروش: تیروش، هو، خلفه کړن، سهردا کړن
الهجوم، الغارة، الشن، الحملة، الهجوم

Hêreş: Êreş. hew. xilfekirin. serdagirtin.

هیرو: توخمه کڼ کولیکایه
الخطمی، صنف من الزهر

Hêro: Tuxmekê kulîlkaye.

ههڤ: بهرځ خوهدان، نيران، تماشه کړن، سهج کړن، سهج
النظر، الفقد، الفتش، التفقد، المشاهدة

Hêv: Berê xwedan. nêrran timaşekirin. seh-
kirin. seh.

ههڤ کړن: بهرځ خوهدان، تماشه کړن، سهج کړن، سهج.

نيران

النظر، التفقد، الفتش

Hêvkin: Berêxwedan. timaşekirin. sehkirin.
seh. nêrran.

ههڼن: کاکلک، بنیات، نیشک

الکنة، حقیقه الشيء، الجوهر، الاصل، الخاصه

Hêvên: Kakilk. binyat. nîvîşk.

ههڼن ماسقی: ماسقی مه یاندن

الروبه، الرثیة

Hêvênê mastf: Mestê meyandinê.

ههڼن پهنیږی: دهرمانی چکرنا پهنیږی، شیلانکا پزی

لکل دهرمانا

الانفخه

Hêvênê penîrî: Dermanê çêkirina penîrî
şelavka pezfî ligel dermana.

ههڼن براندن: بڼ بنیات کړن، قهرکړن، براندن، بن برکړن.

قوت کړن، وړان کړن، کلیس کړن، کمباخ کړن

الابادة، الافناء، الاملاک

Hêvênbirandin: Bêbinyatkin. qirkirin. bi-
randin. bin birrkirin. qutkirin. wêrankirin.
kilêskirin. kimbaxkirin.

هیک: هیکل

البیض

Hêk: Hêlik.

هیکه رهن: هیک قه لاندنا دگل روینی بوخارانن، هیکه

دروهنی دا قه لاندی

البیض المقلی بالدهن

Hêkerrwîn: Hêk qelandina di gel rwînî bo
xarnê. hêka di duhnîda.

هیکه دهرڼی: هیکه تیک، هیکه پهقی

الدعبل

Hêkadeirzf: Hêka tik. hêka peqfî.

ههستږ: دهورځ ژکړو ماهینا بزیت، یان ههسپ وماکړا

ببیت

البغل، النفل

Hêstir: Dewarê ji ker û mahîna bizêt. yan
hesp û makera bibît.

ههستږ: روڼدک، روهڼدک

الدمع

Hêstir: Rondik. rohindik.

ههسپله: بهرځ بری بڼ بهر دريځ بو نیشکا خانی

حجر الرکن فی البناء، الرکن

Hêşle: Berê birrîyê ber dirêj bo işka xanî.

ههسپل: راژیرکا کبیای

الحصیر

Hêşl: Rajêrka giyay.

ههسترا باب کړ: ههسترا دای ماهین، باب کړ

البغل

Hêstira babker: Histira day mahînu bab ker.

ههسترا باب ههسپ: دای ماکړ وباب ههسپ

النفل

Hêstira babhesp: Day maker û bab hesp.

ههستږ: دهورځ بیابانن

الجمال، الجیر

Hêstir: Dewarê biyabanê.

ههسترا مڼ:

الناقة

Hêştiramê:

ههشی = ههشی: تهلل، خپچا یان، گیر، خامه، شفاره

الرعم، الخط العریض، اللوف

Hêşî = Hêşî: Tevle. xîçapan. gîrr. xame. şivarre.

ههشی، ههشی = ههشی، ههشی: تهلل، تهلل، گیر گیر.

خامه خامه، شفاره شفاره

المفوف

Hêşî Hêşî = Hêşî Hêşî: Tevle tevle. gîrr gîrr.

xame xame. şivarre şivarre.

ههشیگ، ههشیگ: نیشیک، ریزا مروفا بدویکف، سبب.

کهرخ، کیشا مروفا

الموکب

Hêşîk = Hêşîk: Rêza mirova bidwîwêkve. şîp.

kerx. kêşa mirova.

میکا مێرڤی
المازن، البیض

Hêka mêrwîyê:

میکا چەرمی: میکا تیقل نەرم
الفرقی

Hêka çermî: Hêka tîvil nerim.

میکا مەرڤی: میکا گەنی بون
المذر

Hêkameriqîn: Hêk genîbûn.

میک مەرڤی: میک گەنی
المذرة

Hêkmeriqî: Hêka genî.

میک شکاندن: میکا قەلبویچک
القفس، القفس

Hêkşkandin: Hêka qelpwîşk.

میکا ماسی: خەرزئ ماسی
الصمقر

Hêkamasî: Xerzê masî.

میکانی: یاریا لیکدانان میکا کا کیزک دج شکیت
اللعب بالبیض

Hêkanê: Yariya lêk dana hêka ka kijik dê şkêt.

میکا ماری:
السره

Hêka marî:

میکل: میک
البیض

Hêlk: Hêk.

میل میلکچمیل حیلک: خوێش خوێشک. پەقەفوکا پیستی.
پەقویشکا چەرمی لەشی
السلع، غلق الماء، الغدة

Hêl hêlk = Hêl hêlk: Xweş xweşk. peqpeqka
pîstî peqîşka çermê leşî.

میل: توفەکی بێتێن خوێشە دکان ناف خوارن و قەخوارنا
الهیل من البهارات المعطرة

Hêl: Tovekê bihên xweşe di ken nav xwarin
û vexwarnê.

میل میل: دەنگی پالە وجوتیارا دەمی شول کرتی
صوت الکسبه اثناء العمل کالفلاح وغيره

Hêlhêl: Dengê pale û cotiyara demê şolkirinê.

میلە: دەمی بەردانا مازیا پیکفە

موسم محدد للطف والجنى الجماعی

Hêlê: Demê berdana maziya pêkve.

میلان: پشت دان. دەست ژێ بەردان

الكف، الاقتصار، الترك، الاممال، العطل، القطيعة

Hêlan: Piştan. dest jê berdan.

میلان: فەگرتن. راگرتن

الابقاء، الهجر، المفادرة، الودع

Hêlan: Vegirtin. ragirtin.

میلان: ریک دان. دەستور دان

الاذن، الرخصة، السماح، الجواز

Hêlan: Rêkdan. destwîrdan.

میلای: پشت دای. راگرتی. فەگرتی. ریک دای.

دەستورداى. پاش ئیخستى

المتروک، المهمل، المعطل، المبقي، المهجور

Hêlay: Piştday. ragirtî. vegirtî. rêkday.
destwîrday. paşêxistî.

میل هەجەن = حیل هەجەن: یاریا خوێ لافیتن لێسەر

دارەکی دوسەر هەر سەرەکی ئیک لێسەر خوێ داوەت
لعبه

Hêlhecîn = Hêlhecîn: Yariya xwe helavêtnê
liser derekê du ser her serekî êk liser xwe
dadet.

میلان: جەن میک کرنا تەبیرا

العش، الوکر، الوکن

Hêlîn: Cihê hêkkirina teyra.

میلێ فانک: میکا دانن دەمیلین دا داتەر میکا لێسەر
بکات

البیض المبقي فی العش لیبیض علیها

Hêlîvank: Hêka danin di helînêda da teyr
hêka liser biket.

هع = هچک: جەن دەست تیرا جونا جلکی

الردن، الکم للثوب

Hiç = Hiçik: Cihê dest tîrraqûna cilkî.

هەر: هێرە. فێری

هنا

Hîre: Hêre. vêrê.

هري بي: دهمن هري بريفنا ژهري

جز الصوف ، موسم الجز

Hirfbirr: Demê hirf birrîna ji pezi.

هي يا: گور يا ، باهور ، باهور ، رهشه يا

الريح العاتى العاصف

Hirbba: Gurrba, bahurr, bahoz, reşeba.

هريا ژهني: هريا پژاندي ، هريا پهژاندي

العظم

Hirya jenî: Hirya bijandî, hirya peritandî.

هزار: هزاره ، دهه سه

الالف

Hizar: Hijmare, dehsed.

هزارا دهرگهي: پشته فاته ، چلميره

التراس ، القنح ، اللزار

Hizara dergihf: Piştewane, çilmêre.

هزار پوتک: عويرکي پهزيين بکوريدشک

الكرش للحيوان

Hizarpirtik: ,wîrkê pezî yê bikurişk.

هژر: بير ، های

الخيال ، الفكر ، المنه ، الوهم ، مايقع في القلب من خاطر ،

الهاجس ، الذكر

Hizir: Bîr, hay.

هزو بون: بيرهاتن ، هايبون ، های ليبون ، های ژي بون

التخيل ، التفكير ، التوهم ، الذكر

Hizirbûn: Bîrhatin, haybûn, haylêbûn, hay-

jêbûn.

هزو بوي: بيرهاتي ، هايبوي ، های ليبيوي ، های ژي بوي

المخيل ، الفكر ، الوهم ، الذكر

Hizirbûy: Bîrhatî, haybûy, haylêbûy, hay-

jêbûy.

هزو تر: بيرهاتي تر ، بيرههوتر تر ، های تر ، های ليتر ، های

ژيتر

الاذكر ، الافكر ، الاخيل ، الاوهم

Hizirtir: Bîrhatîtir, bîrewertir, hay tir, hay-

lêtir, hay jêtir.

هزو گون: بير گون ، بير نينان ، های گون ، هايئينان

التخيل ، التفكير ، الإيهام ، التوهم ، التذكير

Hizirkirin: Birkirin, bîrînan, haykîrin, hayînan.

هي: با ، بایي ژيري ، بایي توند ، بایي دژوار ، بایي بلهز ، گور

الهيوب ، اللغ ، الشدة

Hirr: Ba , bayê jibirî, bayê tund, bayê dijar.

bayê bilez, gurr.

هي بون: گور بون ، ژوردا فاله گون ، گوش گون

الانهيال ، النزول بشدة

Hirrbûn: Gurrbûn, jorda valakîrin, guşkirin.

هرگ = هري: گارييا پهزي بو هاتني

النداء للغم

Hirrk= Hirrhirr: Gazîya pezî bo hatinê.

هرگ: توخمهکي پهزي سپي به

صنف من الضان

Hirrk: Tuxmekê pezê spîye.

هرچک: توخمهکي چوپچکايه

صنف من العصارير

Hirçik: Tuxmekê çwîşkaye.

هرم = هرمين: گورم گورم ، تر تر ، قوم قوم ، مور مور

الهدير ، اللجب ، الجلبه الدوي

Hirmhirm = Hirmên: Gurim gurim, qirrqirr.

qum qum, hurr hurr.

هرمي: توخمهکي فيفي به وهکي سيف وبها ، کاجين

العمروض

Hirmf: Tuxmekê fêqîye wekî sêv û biha, kaçîn.

هرمي رهشک: توخمهکي هرميکايه بيت هافيني

صنف من العمروض

Hirmf reşk: Tuxmekê hirmîkaye yê havînî.

هرمي ژهرک: توخمهکي هرميکايه بيت هافيني

صنف من العمروض

Hirmf zerk: Tuxmekê hirmîkaye yê havînî.

هرمي شرا: توخمهکي هرميکيت ياويزي به

صنف من العمروض

Hirmf şira: Tuxmekê hirmîkê pawîzî ye.

هرمين: کهنين ، بشکورين ، گرنزين

الابتسام ، الساخر

Hirmijîn: Kenîn, bişkurrîn, gîrnijîn.

هری: خوری ، پويرتي پهزي سپي

الصوف

Hirf: Xurî, pwîrtê pezê spî.

هشک: رهق، موکوم، نازا
الصلب، العرد، التشديد

Hişik: Req. mukum. aza.

هشک: زها، کزر، کزر
اليابس، الجاف، الشز، القاحل

Hişk: Ziha. gizir. kizir.

هشک بون: رهق بون، موکوم بون، زها بون، کزر بون، کزر
بون
التصلب، التشدد، التجفف، التيبس، التقهل، التشز،
التعرد

Hişikbûn: Reqûn. mukumbûn. zihabûn. gi-
zîrbûn. kizîrbûn.

هشک بوى: رهق بوى، موکوم بوى، زها بوى، کزر بوى، کزر
بوى

المصلب، المشدد، المعرد، المجفف، المشرز، المخفف، المقهل

Hişikbûy: Reqûy. mukumbûy. azabûy. zi-
habûy. kizîrbûn.

هشک تو: رهق تو، موکوم تو، زها تو، کزر تو، کزر تو
الاصلب، الاعرد، الاشد، الاقل، الايبس، الاجفف، الاشز

Hişikîr: Reqtir. mukumtir. azatir. zihahir. gi-
zîrtir. kizîrtir.

هشک کرى: رهق کرى، موکوم کرى، زها کرى، کزر کرى، کزر
کرى

التصلیب، المشدد، المعرد، المقهل، الميبس، المجفف، المشرز

Hişikîrin: Reqkirin. mukumkirin. zihakirin.
kizîrkirin. gizîrkirin.

هشک کرى: رهق کرى، موکوم کرى، زها کرى، کزر کرى، کزر
کرى

المصلب، المشدد، المعرد، المقهل، الميبس، المجفف، المشرز

Hişikîrin: Reqkirî. mukumkirî. zihakirî. ki-
zîrkirî. gizîrkirî.

هشكى = هشکياتى، هشکاتى: رهقى، رهقياتى، موکومى،
موکومياتى، نازاى، نازاتى، زهاى، زهاياتى، کزى،

کزوياتى، کزى، کزوياتى

الجفاف، اليبس، الشرازه، القهل

Hişkî = Hişkîyatî: Reqî. reqîyatî. mukumî.
mukumîyatî. azayî. azayâtî. gizîrî.
gizîryâtî. kizîrî. kizîryâtî. zihayî. zihay-
atî. hişikâtî.

هشكى = هشکياتى: بن دهنگى، متى، تنايى، کهرى، کپى،
کپياتى، بن دهنگياتى، متياتى، تناهياتى، کهرياتى،
السکينه، الهدوء، الصمت، السکوت، الهمود

Hişî = Hişkîyatî: Bêdengî. mitî. tenayî. kerrî.
kipî. kipîyatî. bêdengîyatî. mitîyatî. te-
nahîyatî. kerrîyatî.

هشيار: ناکه، هایدار، زيار، هست
الحذر، المنتبه، اليقظ، التنبه، الصاحى، الواعى، الشاعر،
الحساس

Hişyar: Ageh. haydar. ziyar. hest.

هشيار بون: ناکه بون، هایدار بون، زيار بون، هست بون،
هايدار بون

اليقظ، التحصی، التنبه، التحذر، التحسس

Hişyarbûn: Agehûn. haybûn. ziyarbûn.
heşbûn. haydarbûn.

هشيار بوى: ناکه بوى، هایدار بوى، زيار بوى، هست
بوى، زيار بوى

المتقبط، المصحى، التنبه، المتحذر، المتوعى، المتحسس،
المشعر

Hişyarbûy: Agehûy. haybûy. haydarbûy.
heşbûy. ziyarbûn.

هشيار تو: ناکه هتو، هایدار تو، زيار تو، هست تو، زيار تو
اليقظ، الواعى، التنبه، الاحساس، الاشعر، الاصحى

Hişyartir: Agehtir. haytir. heştir. ziyartir.

هشيار کرى: ناکه کرى، هایدار کرى، زيار کرى، هست کرى، زيار کرى
اليقظ، الاشعار، التنبه، الاحساس، التحذير

Hişyarkirin: Agehkirin. haykirin. hestkirin.
ziyarkirin.

هشيار کرى: ناکه کرى، هایدار کرى، زيار کرى، هست کرى، زيار کرى
الحذر، اليقظ، المنتبه، المصحى

Hişyarkirî: Agehkirî. haykirî. hestkirî. ziy-
arkirî.

هشيارى = هشيارياتى: ناکه هى، هستى، زيارى،

هاياتى، ناکه هياتى، هستياتى، زيارياتى

اليقظ، الصحو، التباه، الشعور، الحس، الوعى

Hişyarî = Hişyarîyatî: Agehî. hestî. ziyarî.
hayatî. agehyatî. hestîyatî. ziyarîyatî.

هلبژارتی: ژئ کرتی، بژارتی، بژاره

المنتخب، المختار، المختار، المنتقى، المصطفى

Hilbijartî: Jêgirtî, bijartî, bijare.

هلبژیر: ژیکر، بژیر

الناخب، المیز، المنقى، المصطفى

Hilbijêr: Jêgir, bijêr.

هلبژندن: بێ راکرن، بێ رادان، هونین، کوتنه کرن، تیدان

النثر، السبع، الطلى، اللبخ

Hilbijandin: Pêrakirin, pêrradan, hunîn, kutnekirin, têdan.

هلبژاندی: بێ راکړی، بێ وادای، هونى، کوتنه کړی، تیدای

المسيع، المطلق، المنثور

Hilbijandî: Pêrakirî, pêrraday, hunî, kutnekirî, têday.

هلبژین: کوتنه، کورتانه، هلبژای، تى دای

السياح، الطلاء، الناشر

Hilbijîn: Kutne, kurtane, helbijay, têday.

هلبیساتن: ژیهل پالدان، ژیلل پالدان، نه‌فراز پالدان

المشوق، الإسناد الى على

Hilpesartin: Jêhelpaldan, jêlê paldan, evraz paldan.

هلبیساتی: پالدای ژیهل، ژیلل پالدای، نه‌فراز پالدای

المسندالى الاعلى، المشوق

Hilpesartî: Jêhelpalday, jêlê palday, evraz palday.

هلبچین: مچن، قه‌خارنا کوله‌قا

الامصاص، الشرب بلفه

Hilçinîn: Mêtin, vexarna kulefa.

هلبچنی: مچنى

الممتص

Hilçinî: Mêtî.

هلبچن: میژوک

المصاص، الماص، خنزیره الماء

Hilçin: Mêjok.

هلبچن

هلبچن: هه‌لکرن، کێشان، ونالاندنا وهریس، پەنگ کرن.

کەف کرن

المث للحلل

Hilçinîn: Helkirin, kêşan û alandina werîsî, pengkirin, kefkirin.

هشک: قه‌راج، ته‌ق ووه‌ق

الشبت، القسوة، للارض

Hişk: Qerac, teq û req.

هشک بو‌نا شیرى: نه‌فشین

النضوب، الشسب، الشاسب

Hişkbûna şîrî: Efişîn.

هشکە سى: سه‌قەم، سى، سه‌رما

القر، الحساء، القارس، الزمهرير

Hişkesirr: Seqem, sirr, serma.

هشکلک: توپیت هشک کړی، توپ هشک

الفرصاد، التوت اليابس

Hişk: Twîyêt hişkkirî, twîhişk.

هشکيا زمانى: زمانى خړش

التبوة

Hişkîya zemanî: Zemanê xirş.

هشکە مە: بێ حق، شول کرنا بێ نان دان، کارکرنا بێ خازن

الاجرة، بدون الطعام

Hişkemiz: Bêheq, şolkirna bēnandan, karkirina bēxarin.

هلبون: کەش بون، به‌ربون

الانتقاد، الاشتغال، الشبوب

Hilbûn: Geşbûn, berbûn.

هلبوی: کەش بوی، به‌ربوی

المتقد، المشتغل، المشبوب

Hilbûy: Geşbûy, berbûy.

هلبون: نارهان، خنزوين، شه‌مبوز بون، نازخرو بون، در

بون، هاربون، کورتيخ بون

الهيجان، الثوران، الهياج

Hilbûn: Arhan, xinzirîn, şembozbûn, azxirûbûn, dirrbûn.

هلبوی: نارهای، خنزری، شه‌مبوز بوی، نازخرو بوی، در

بوی، هاربوی، کورتيخ بوی

الهائج، الثائر، المهتاج

Hilbûy: Arhay, xinzirî, şembozbûy, şembozbûy, azxirobûy, dirrbûy.

هلبژارتن: ژئ کرتن، بژارتن

الانتخاب، الاختيار، الاصطفاء، الانتقاء، الامتياز

Hilbijartin: Jêgirtin, bijartin.

هلدان: تیکه‌ل چون. نافکرا چون. تیک په‌شین
الاولات، انبات العشب الرطب بین الیابس
Hildan: Têkelçûn. navêkrra çûn. têk peşîn.

ملکعتن: ملکعتن: قومى. په‌یادبوی
الحدوث، السنوح للفرصة، البدء، الوقوع
Hilketin: Hilkeftin: Qewmî. peydabûy.

ملکعتن: ملکعتن: بلند بون. بهل بون. سلال که‌تن
العلو، البروز، النجد، الارتفاع
Hilketin: Hilkeftin: Bilindbûn. belbûn. silal-
ketin.

ملکعتن: ملکعتن: هه‌لبون. پیغه‌بون
النشوب للحرب
Hilketin: Hilkeftin: Helbûn. pêvêbûn.

ملکعتن: ملکعتن: لى هاتى
الغهب، الفرصة السانحة
Hilketin: Hilkeftin: Lêhatin.

ملکعتن: ملکعتن: هه‌لبوی. لى هاتى. بلند بوی. پیغه‌بوی.
قومین. په‌یاد بون. هه‌لاتى
الحدث، الناشب، الغهب، البدو، الواقع، المرتفع، الطالع
Hilkeftî: Hilketî: Helbûy. lêhatî. bilindbûy.
pêvêbûy. qewmî. peydabûy. helatî.

ملک ملکعتن: ملکعتن: بهین کورتکا و مستانی. بهین لى
دان. کف زک. فه‌کییان
الله، النهیج، اللهات

Hilkhilk = Hilkhilk: Bihên kurtika westanê.
bihên limilîdan kef zik. vekîyan.

ملکین، ملکین
Hilkhên = Hilkhên:
ملک ملکى، ملک ملکى: کەسێ کەف زکى گرتى ژوه‌ستانى.

کرخی. کوسک بوی
اللائم، الملهت، النامع، المنهج
Hilkhilkî = Hilkhilk: Kesê kef zikî girtî ji
westanê. kirxî. kuskbûy.

ملکین: تیک ئالاندن. په‌لچین. پنگ کرن. کەفک کرن.
په‌ردان. پیغه‌نان. ئارانندن. زوخاندن
الکب للفلز، المت للحبل، الايقاد للنار، الاماچه
Hilkin: Têk alandin. helçinî. pengkirin. kefk-
kirin. berdan. pêvenan. arandin. zuxandin.

هلچینى: هه‌لکرى. کیشای ولیک بادای. په‌نگ کرى. کەف
کرى
المعوت

Hilçinî: Helkirî. kêşay û lêkbaday. pengkirî.
kefkirî.

هلچتن: ده‌رکەتن. هه‌لافیتن. سه‌رکەتن. هه‌لکەتن.
الطلوع، البروز، الشروق

Hilatin: Derketin. helavêtin. serketin. helketin.
هلأتى: ده‌رکەتن. هه‌لافیتى. سه‌رکەتن. هه‌لکەتن
البارز، الطالع، الشارق

Hilatinî: Derketî. helavêtî. serketî. helketî.
هلدان: کورج کرن. ژیه‌ل برن. کورت کرن. ژیه‌ل کیشان.
بلند کرن

الشمر، التشمير
Hildan: Gurckirin. jêhelkirin. kurtkirin. jêhel
kêşan. bilindkirin.

هلداى: کورج کرى. بلند کرى. ژیه‌ل برى. کورت
کرى. ژیه‌ل کیشای
المشمر

Hilday: Gurckirî. bilindkirî. jêhelbirî. kurt-
kirî. jêel kêşay.

هلدان: هه‌لافیتن. سه‌رکەتن. سه‌رکەتن. شین بون
النماء للعشب، الارتفاع
Hildan: Helavêtin. serkeftin. borrbûn. ristin.
şînbûn.

هلداى: هه‌لافیتى. رستى. شین بوی. سه‌رکەتن. بور بوی
الناسى، المرتفع
Hilday: Helavêtî. ristî. şînbûy. serkeftî.
borrbûy.

هلدان: دانا سه‌رک. هه‌لافیتنا سه‌رک. وه‌کى کومى ژره‌خا
به‌افى سلال

الصرصر، للمناع، والحبوب، والغلال
Hildan: Dana serik. havêtina serik wekî komê
ji rexa bihavêy silal.

هلداى: دانای سه‌رک. هه‌لافیتى سه‌رک
المصرصر
Hilday: Danay serik. helavêtî serik.

همبیز: تیکرا. دای نیک. بوش. قهرسی. دژی شالایی.

بیش

الوصی، الکثیف، الکثا

Himbiz: Têkrra. dayêk. boş. qerrisî. dijî şelaliyê. bipîşt.

همبیز بون: بوش بون. تیکرا بون. دای نیک بون. قهرسین

الکثف، الکثث

Himbizbûn: Boşbûn. têkrrabûn. dayêkbûn. qerrisîn.

همبیز بوی: بوش بوی. تیکرا بوی. دای نیک بوی. قهرسی

المکثف، المکثث

Himbizbûy: Boşbûy. têkrrabûy. dayêkbûy. qerrisî.

همبیز تر: بوش تر. تیکرا تر. دای نیک تر. قهرسی تر

الاکثف، الاکثث

Himbiztir: Boştir. rtêkratir. dayêktir. qerrisîtir.

همبیز کرن: بوش کرن. تیکرا کرن. دان نیک. قهرساندن

التکثیف، الاکثا، الاکثاف

Himbizkirin: Boşkirin. têkrrakirin. danêk. qerrisandin.

همبیز کری: بوش کری. تیکرا کری. دای نیک کری.

قهرساندی

المکثف، المکثث

Himbizkirî: Boşkirî. rtêkrakirî. dayêk. qerrisandî.

همبیزی = همبیزیاتی: بوشی. بوشیاتی. تیکرایی

الکثاف، الکثا

Himbizî = Himbizîyatî: Boşî. boşîyatî. têkrrayî.

هنبان: پارونک. کونێ کهفلێ خاف. تویری پیستی

الجراب، الکثاف، الغداء

Hinban: Paronk. kunê kevlê xav. twîrê pîstî.

هنبان سووانی: پارێکه بجوێک دکن. قازی بهزینکاتی

لعبه السفسطه

Hinbansoranê: Yaiyeke biçwîk di ken qazîbezînkânê.

هنبی: بوش. تیکرا. قهرسی. تژی

الوصی، الکث، الکثیف

Hinbiz: Boş. têkrra. qerrisî. tijî.

هلبکیشان: راکیشان. نینان دهرقه. دهرکرن. دهرنیکستن

السل للسيف

Hilkêşan: Rakêşan. înanderve. derkirin. derêxistin.

هلبکیشای: راکیشای. نینای دهر. دهرکری.

المسلول

Hilkêşay: Rakêşay. înaner. derkirî.

هلبکیشان: هلبکەنان. هلبکافتن. هلبکەنن.

القلع، الاستئصال، الاجتثاث

Hilkêşan: Helkenan. helşkafîn. helkenîn.

هلبکیشای: هلبکەنای. هلبکافتی

المقلوع، الجثوث، المستئصل

Hilkêşay: Helkenî. helkenay. helşkafî.

هلبکیشان: راکیشان. نینان دهر. دهرنیکستن

النزع الروح، النخ

Hilkêşan: Rakêşan. înaner. derêxistin.

هلبکیشای: راکیشای. نینای دهرقه. دهرنیکستی

المزوم، المتوخ

Hilkêşay: Rakêşay. înayderve. derêxistî.

هلبکیشان: هلبووستی

الاستئشاق، النشق

Hilkêşan: Helmirwîstin.

هلبکیشای: هلبووستی

المستنشق

Hilkêşay: Helmirwîstî.

هلبکیشان: ژن نینان دهر. دهرنیکستن

الانتشال

Hilkêşan: Jêînaner. derêxistin.

هلبکیشای: ژن نینای دهر. دهرنیکستی

المنتشل

Hilkêşay: Jêînayder. derêxistî.

هلبکیشانا چالی: قوقلاندن. قهراندن

الغفا

Hilkêşana çavî: Qoqilandin. qewirandin.

هلبان: هبیز کهفلێ خاف. پارونک

الجراب، الکثیف، الکثا

Hinban: Hîzê kevlê xav paronk.

هندودک = هندودک، پیچک، دندک، چینچرکهک، چزهک.
هندوتکه

الجزى، الزهيد

Hindwîdk = Hiððôdk: Pîçek, dindik, çinçirkek.
çizek, hindotke.

هندیکه: بهائی

اما

Hindîke: Belê.

هناك تيشى: بيق چون، فيش چون، ههفسرين
الزحار، الاسهال

Hinavêşt: Pîqçûn, fişçûn, hevsirîn.

هنا: توخمهكئ فيقى به
الزمان

Hinar: Tuxmekê fêqîye.

هناوگيت روييا: سهري روى، بن برى جافى
الوجه

Hinarokêtr rrwîya: Serê rwî, bin berê çavî.

هناك: عويرو روييكي، ئەنداميت خولولامبيا زكى
الاحشاء، الحوايا

Hinav:, Wîr û rwîvîk, endamê xulolahîya zikî.

هناك چون: فيش چون، بيق چون، ههفسرين، زك چون
الاسهال

Hinavçûn: Fişçûn, pîqçûn, hefsirîn, zikçûn.

هناقن: فريكرن، شاندى، ريكورن
البعث، الارسال

Hinartin: Virrêkirin, şandin, rêkirin.

هناوتى: فريكرى، شاندى، ريكورى
المبعوث، المرسل

Hinartî: Virrêkirî, şandî, rêkirî.

هناي: شاندار، فريكر
الباعث

Hinêr: Şandkar, virrêker.

هناك: هناقاتن: ليدان، بيدادان، دارمسين، قوتان
الاصابه، الطعن، الوقذ

Hingatî: Hingaftin: Lêdan, pêdadan, daresîn.
qutan.

هناك: هناقاتى: ليداي، بيداداي، دارمسي، قوتاي
المصاب، المطمئن، الموقوذ

Hingatî: Hingaftî: Lêday, pêdaday, daresî.
qutay.

هناجان: شكاف بشيف، بهويئيك
المؤذبه، جهاز التحليل، اله الاذابه

Hincan: Şikef, bişêv, bihujînk.

هناجن: پرت پرت كرن، زفيله كرن، دقيله كرن، هوير كرن،
چي چي كرن، قهه قهه كرن، خيچخاندن،
الوضم، الثرم، الفرم، التقطيع، الخت، طعن بالسنان
مناجا

Hincînf: Pirt pirtkirin, zvélekirin, divêlekirin.
hwîrkirin, çir çirkirin, qedqedkirin, xiçiçiandin.

هناجن: خج خچاندی، زفيله كرى
الموضوم، المثروم، المفروم، المقطع، الخخت

Hincînf: Xiçiçiandî, zivêlekirî.

هناجن: توخمهكئ كراوى به، كراوا بگيا، كراوا كيبا هوير
كرين وليناى

صنف من الطعام من حبوب وعشب

Hinco: Tuxmekê giraêrye, girara bigiya, gi-
rara giya hwîrkiryê û lénay.

هند = هنده: بهس، خلاص، كوتا، دويماهى هاتن
النفاذ، الكف، فقط، الثمام، النهايه، الكمال

Hind = Hinde: Bes, xilas, kûta, dwimahiîhatin.

هنداف: بيش هههت، ژوردا نيران، سهردا
القوق، المشرف، الاستشراق، الاطلاع، المثل

Hindav: Pêşhenmet, jorda nêran, serda.

هندمك: هههك، چهههك، پيچهك

البعض، الطائفه، الجزء، الفئه، العده

Hindek: Hinek, çendek, pîçek.

هنديني: چهههيني، چهههاتى، هندمكياتى
الكميه، القدر، القياس

Hindînf: Çendîni, çendatî, hindekiyatî.

هندى: زتهمت

فيد اسمله، القدر

Hindî: Ji temet.

هندى: چههه

كم مهمما، كلما

للتكرور

Hindî: Çend.

هنده = هنده بو: نيزيكه، ههروهخته

كاد، مهمما، اوشك، يكاد، يوشك

Hinde = Hindebo: Nêzîke, herwexte.

هنگه= هنگو، هنگه: هوين، ههوه
انتم

Hing=Hingo= Hinge: Hwîn. hewe.

هنگي: هندى، چهندي
كلما، مهما، كم

Hingf: Hindî. çendî.

هنگه= هنگه هنگه: قير قير، پيق پيق، روق روق، قوم قوم.
الدوى

Hinghing=Hinghing: Qir qir. pep pep. req req. qum. qum.

هنگين = هنگين: هنگين، قيرين، پيقين
Hingên= Hingên: Qirrên. peqên.

هنگه: هنگه، فركه، پالدا، دهقاندين
الدفع

Hing= Hing: Firk. paldan. defendin.

هي: كز، كز، ههفوت، نول، تور، كرتن، زانين، نيش
العاده، الطبع، الالف، الخلق

Hf: Giz. kiz. hevot. ol. tor. girtin. zanîn. nîş.

هي بون: لكز بون، كز كرتي بون، توره بون، نيشاندان بون
التعود، التعلم، الطبع، التخلق، التألف

Hîbûn: Likizbûn gizgiribûn. torebûn. nîşanbûn.

هي بوي: لكز بوي، كز كرتي بوي، توره بوي، نيشان بوي
التعود، التعلم، المتطبع

Hîbûy: Likizbûyg kiztîgîrîbûy. torebûy. nîşanbûy.

هي تو: لكز تو، كز كرتي تو، توره تو، نول تو، نيشان تو
الاعود، العلم، الطبع، الاخلاق، الالف

Hîtir: Likiztig. kizgîrtîr. toretîr.oltîr. nîşantîr.

هي كرين: نيشاندان، تن كهاندن، كز كرتن كرين
التعميد، التعليم، التطبيع، التخليق، المؤلف

Hîkirin: Nîşandan. têgîhandîn. kizgîrtînkîrin.

هي كرى: نيشاداي، تن كهاندي، كز كرتي كرى
المعلم، المؤلف، المود، الطبع، الخلق

Hîkîrf: Nîşanday. têgîhandî. kizgîrtîkîrf.

هيياتي= هيياتيني: نيشانداني، تن كهاندي، توره ياتي، كز
كراتي

العاده، الالف، العلم، الطبع، الاخلاق، الخلق

Hîyatî= Hîyatînf: Nîşandanî. têgîhandî to-
reyatî. gizgîrtî. gizatî.

هنگاتي، هنگافتي: دارمستي
الممسوس

Hingatî= Hingaftî darestî.

هنگاتن، هنگافتن: دارمستن
المس

Hingatin= Hingaftin: Darestin.

هنگفن: دوبا شهمايي.

الذوب، الارى، العسل، الشهد، الطرم، السلوى

Hingvîn: Doba şemayê.

هنگفيني حه لاندی: هنگفيني بن شهما، هنگفيني روھن
كرى، هنگفيني پارزني
النسيل

Hingvîñê belandî: Hingvîñê bê şema, hingvîñê
rohinkirî. hingvîñê parzinî.

هنگفيني سبي: هنگفيني شاني
السليق

Hingvîñê spî: Hingvîñê şanê.

هنگفين برين: هنگفين چين
الشور، الشيار

Hingvînbirrîn: Hingvîn çînin.

هنگفن ناليسان: نه زمان تيدانا هنگفيني
المطخ

Hingvîn alîstin: Ezman têdana hingvînî.

هنگفن كرن: هنگفن چيكرن
الارى للنحل

Hingvînkîrin: Hingvîn çêkirin.

هنگل: جنگل

الاطراف، قوائم السقا، الذراع

Hingil: Çingil.

هنگامه: كه رمسات، كاركنى، ناتاف، لى قومين، هوار
التكب، المصيبة، الكارثة

Hingame: Keresat. karkinî. lêqewmîn. hewar.

هنگورى: نيقار، شف
المساء، الليل

Hingorî: Êvar. şev.

هنگي ستير: كوستير، خه لكا كرنا تيلى
الخاتم، الفتحة

Hingustîr: Gustîr. xelexa kirina tiblê.

هیلی: داخاز، خازتن، فییان، نارهزو، نارمانج، کام
الامل، الرجاء، الامنیه

Hîvî: Daxaz, xaztin, viyan, arezû, armanc.

هیلی بون: داخاز بون، خازتن بون، فییان بون، نارهزو بون،
کام بون، نارمانج بون
التامل، الترجى، التمنى

Hîvîbûn: Daxazbûn, xaztinbûn, viyanbûn, arezûbûn, kambûn, armancbûn.

هیلی بوی: داخاز بوی، خازتن بوی، فییان بوی، نارهزو
بوی، کام بوی، نارمانج بوی
التامل، الترجى، التمنى

Hîvîbûy: Daxazbûy, xaztinbûy, viyanbûy, arezûbûy, armancbûy, kambûy, armancbûy.

هیلی تر: داخاز تر، خازتن تر، فییان تر، نارهزو تر، کام تر،
نارمانج تر
التامل، الترجى، التمنى

Hîvîtir: Daxaztir, xaztintir, viyantir, arezûtir, kamtir, armancitir.

هیلی کرن: داخاز کرن، خازتن کرن، فییان کرن، نارهزو
کرن، کام کرن، نارمانج کرن
الامل، الارجى، الامنى

Hîvîkirin: Daxazkirin, xaztinkirin, viyankirin, arezûkirin, kamkirin, armanckirin.

هیلی کری: داخاز کری، خازتن کری، فییان کری، نارهزو
کری، کام کری، نارمانج کری
المرجى، المؤمل، المنى

Hîvîkîrîf: Daxakîrîf, xaztinkîrîf, viyankîrîf, arezûkîrîf, kamkîrîf, armancîrîf.

هیلیاتی: داخازی، خازتنی، فییانی، کامیاتی، نارهزوی
الامل، الارجى، الامنى

Hîvîyâtî: Daxazî, xaztinî, viyanî, kamîyâtî, arezûyî.

هیلی دار: داخاز کەر، نه‌فیندار، کامیار، نارهزو مه‌ند
الرجاء، الامل، المنیة

Hîvîdar: Ddaxazker, evîndar, kmîyarî, arezûmend.

هی کەر: نیشدار، توره‌دار، تولدار
المعلم

Hîker: Nîşdar, toredar, oldar.

هیکار: توره‌کار، کز کرتی، کزین
المعلم

Hîkar: Torekar, gizgirtî, kizîn.

هیج: چونه، نه‌بون، نیجار
لاشی، قط، عدم

Hîç: Çune, nebûn, îcar.

هیری: به‌رگاری، کیلانی، هه‌فجار، نامویریت کیلانی
اللؤمه، جهاز الحرب، ادوات الحراثه

Hîrî: Pergarê, kêlanê, hevcar, amwîrê, kêlanê.

هیریار

Hîrûbar.

هیر هیر = هیر حیر: شه‌هینا هه‌سپی، ده‌نگی ده‌واری
الصهیل

Hîrhîr = Hîrhîr: Şehîna hespî, dengê dewarî.

هیرن = حیرن

Hîrên = Hîrên.

هیرک: کیلەرک، ستێرک
منضدة، الغلال والمتاع

Hîrik: Kîlerk, stêrik.

هیز: کونی مه‌زن
مه‌شک، هنبان

السقاء، الوطب، الجراب

Hîz: Kunê mezin, meşk, hinban.

هیز، هیز: چاف لده‌ر، ده‌مان پیس، کان ده‌ه
الخن، البني، المنحرف، الخلق، الداعر

Hîz = Hîz: Çavlider, deman pîs, gande.

هیزی = هیزاباتی: هیزی = هیزاتی: چاف لده‌ری، ده‌مان
پیسی، کان ده‌هی

الدعارة، الخدانة، الخدن، البغاء، انحراف الخلق

Hîzî = Hîzyâtî: Çavi lîderî, deman pîsî, gande.

هیزاو: چار شه‌ه، چارک، په‌رده
الملفع، الحجاب، الخمار، العباثة

Hîzar: Çar şev, çarîk, perde.

هینی = هیناتی: ساری، ساریاتی، هینی، هیناتی، هینکاتی
 الفضاء، الصرد، البرودة، الاعتدال المناخي
Hîni=Hînatî: Sarî, sarîyatî, hînî, hîniyatî,
hînkatî.

هینیاتی = هینکاتی

Hînyatî= Hînkatî:

هینشک: نقروسک، خو دل گرتن
 الوسن، السنه، التماس، الکرى

Hînişk: Niqrosk, xwe dilgirtin.

هین لانیگ: سارینگ، تزیینک
 المبردة، جهاز التبريد

Hînvank: Sarînk, tezînk.

هینگ: هیکیرانا، فلوغراندا، ستوان گوتن
 تردید بعد الغناء للسامع

Hîk: Vegêrana velovrandina stiran gotinê.

هینگ: باهینک، روماتیزم، ئیشا سه رمایی، ته خلیته کن
 نه سخیی به
 الروماتيزم، مرض

Hînik: Bahînk, romatîzîm, êşa sermayê, texlîtek,
nesaxîyêye.

هوبر = هویر: حوبر
 الداد، النفس، الحبر

Hubir= Hubir :Hubir.

هوت = هوت: قهلو، ته فقی بکیان، ترخان، کبیان گرتن
 الروک، السمین، البیدین

Hut= Hut: Qelew, tefiqî, tîrxan, giyan girtin.

هوت بون، هوت بون: قهلو بون، ته فقی بون، ترخان بون،
 کبیان گرتن بون
 التسمن، الترهک، التبدن

Hutbûn= Hutbûn: Qelewbûn, tefiqîbûn, tîrx-
anbûn, giyan girtinbûn.

هوت بوی، هوت بوی: قهلو بوی، ته فقی بوی، ترخان بوی،
 کبیان گرتن بوی
 السمین، المبدن، المرفک

Hutbûy= Hutbûy: Qelewbûy, tefiqîbûy tîrx-
anbûy, giyan girtinbûy.

هیلی داری: داخاز کهری، نه فینداری،
 کامیاری، نارمانجیاتی، نارمزه کهری
 التمنی، الترجی، التمنی

Hîvîdarî: Daxaz kerî, evîndarî, kamyarî ar-
manciyatî, arezûker.

هیلی خاز: نارمانج خاز، داخاز کهر، کام خاز
 المرتجی، المتأمل

Hîvîxaz: Armanxaz, daxazker, kamxaz .

هیلیک: توخمه کن گییایه
 صنف من العشب

Hîvîk: Tuxmekê giyaye.

هیله = هیله: شه پسه، خاپینی
 الحيلة، المكر، الخداع

Hîle=Hîle: Şepse, xapînî.

هیله بازى، خاپیندار، شه پسه کیرانی، جه مبارزى
 الاحتیال

Hîlebazî: Xapîndar, şepsegêrranî, cembazî.

هیم: بنیات، توره، ثول، دوریشم، دورى، سنجى
 السيرة، السلوك، العلامة، الرمز، الشعار، الاخلاق

Hîm: Binyat, tore, oldurişm, du rwî, sincî.

هین: سار، ته زى
 الفصیه، التسجج، الصرد، البارد، المعتدل للجو

Hîn: Sar ,tezî.

هین بون: سار بون، ته زى بون
 الاعتدال، التبرد، التفصی، التصرد

Hînbûn: Sarbûn, tezîbûn.

هین بوی: سار بوی، ته زى بوی
 المبرد، المصد، المفصی، المعتدل

Hînbûy: Sarbûy, tezîbûy.

هین تو: سار تو، ته زى تو
 الاصد، الاقصی، الابرد، الاعدل

Hîntir: Sartir, tezîtir.

هین کرن: سار کرن، ته زى کرن، ته زاندن
 التبريد، الاعتدال، الافضاء، التفصیه، التصريد

Hînkirin: Sarkirin, tezîkirin.

هین کرى: سار کرى، ته زى کرى، ته زاندی
 المعدل، المبرد، المصد، المفصی

Hînkirî: Sarkirî, tezîkirî.

هوچ = هوچک: کونا جلکی یاچنگل تیرا دجیت
 الرهب، القنان، الرذن، العب، الکم
Huç = Huçik: Kkuna cilk ya çingil têrra diçît.
هو: دژوار، سرت، لهز، تیژ، توند، گشت، خورت، هیز
 الشده، العتو، الحدة، الهبوب، الرياح
Hurr: Dijwar, sirt, tîj, tund, gişt, xurt, hêz.
هو: با، کوربا، باهوژ، رهشبا، باروڤه، بایژ توند ویلهز
 الريح العاتى، الهوجاء
Hurra: Gurrba, bahoz, reşeba, barove, bayê
 tund û bilez.
هو هو = هوپین: کر کر، کرین، قر قر، قرین، دهنگی
 هورفتن، دهنگی سهتمین
 الرجاس، الواد، الوئید، صوت، هدم البناء، الصوت الشدید
Hurrhurr = Hurrên: Girr girr, girrên, qirr qirr
 qirrên, dengê heriftinê, dengê setimînê.
هو: کرین، ریتنا دژوار، ڤالا کرنا ژحیل، کور کرین، دژوار
 ریتن
 الاسکاب، الاصاب، الافراغ، شدة الافراغ، السكب بشدة
Hurrkirin: Rêtna dijwar, valakirina ji hêl
 gurrkirin, dijwar rêtin.
هو: هاتن، بهز هاتن، دژوار هاتن، توند هاتن
 السير السريع الهوى
Hurrhatin: Bilez hatin, dijwar hatin, tundhatin.
هو: مؤین، کرئوین، بشکوری
 المهفوف، الفوه، الابتسام
Hurmijîn: Girmijîn, bişkurrîn.
هو: مؤی، بشکورین، کرئوی
 المهفوف، المبتسم، المقت
Hurmijî: Bişkurrîn, girmijîn.
هو: هور ئافئ، شوڤ شورا ئافئ، گوش گوشا ئافئ، بش
 بشا ئافئ، شوڤین بوشین، گوشین
 الفططم للماء
Hurrhurra avê: Şurr şurra avê, guş guşa avê,
 biş bişa avê, şurrên, buşên, guşên.
هو: ریتنا ئافئ
Hurrêna avê:
 هوسین، هونین، ڤه رهنین، ڤه مالین
 الحط، الصقل، العرک، الدک، الدلک للجلد، الرز
Husîn: Hunîn, verenîn, vemalîn.

هوټ تر، حوت تر، ڤهلو تر، تەڤقی تر، ترخان تر، گییان
 کرتی تر
 الاسمن، الارمک، الابدین
Huttir = Huttir: Qelewtir, tefiqîtir, tîrxantir,
 giyan girtîtir.
هوټ کرین، حوت کرین، ڤهلو کرین، تەڤقاندن، ترخان کرین.
 گییان کرتی کرین
 التسمین، الابدان، الارماک، الاسمان، الترمیک
Hutkirin = Hutkirin: Qelewkirin, tefiqandin,
 tîrxankirin, giyan girtîkirin.
هوټ کری، حوت کری، ڤهلو کری، تەڤقاندی، ترخان کری.
 گییان کرتی کری
 المسمن، المرمک، المبدین
Hutkirî = Hutkirî: Qelewkirî, tefiqandî, tîrx-
 ankirî, giyan girtîkirî.
هوټی، هوټیاتی، ڤهلو، ڤهلو، ڤهلو، ڤهلو، تەڤقیاتی، تەڤقیاتی.
 ترخانی، ترخانیاتی، گییان کرتی
 السمن، السمانه، البدان، الرهک
Hutî = Hutî: Hutî: Qelewî, qelewîyatî, tefiqandin,
 tefiqîyatî, tîrxanî, tîrxanîyatî, giyan girtîni.
هوټی، هوټیاتی
Hutî = Hutî:
هوټ هوټ = هوټین: دهنگی لیگدان، دهنگی قوتان، دهنگی
 دارستن، دهنگی پیدادان
 صوت الضرب
Huthut = HtênD dengê lêdanê, dengê qutanê,
 daristinê, dengê pêdadanê.
حوت حوت = هوټین
Huthut = Htên:
هوټک = هوټک: لیدان، پیدادان، دارهسین، قوتان
 الضرب
Hutik = Hutik: Lêdan, pêdadan, daresîn, qutan.
هوټم = هوټم: کوره، چاف تاری، بی چاف
 الضرب، الاعمی
Hutim = Hutim: Kore, çav tarî, bê çav.
هوټی = هوټیاتی: کوره، کورانی، کوره، کورانی
 الضرب، العمی، المعیان
Hutmî = Hutmî: koreyî, koratî, koreyatî.

هوش بوی: مت بوی. که بوی. بی دنگ بوی. تهبئی بوی.
تتا بوی. هجمی

المسكت، الصمت، الهدأ

Huşbûy: Mitbûy. kerrbûy. bêdeng bûy. tebitbûy. tenabûy. hecimîf.

هوش تر: مت تر. که تر. بی دنگ تر. تهبئی تر. تتا تر.
هجمی تر

الاسكت، الاهدأ، الاصمت

Huştir: Mittir. kerrtir. bêdeng tir. tebitîtir. tenatir. hecimîtir.

هوش کرن: مت کرن. که کرن. بی دنگ کرن. تهبئاندىن.

تتا کرن. هجماندىن

التهدئ، التسكين، الاصمات

Huşkirin: Mitkirin. kerrkirin. bêdeng kirin. tebitandin. tenakirin. hecimandin.

هوش کری: بی دنگ کری. مت کری. که کری. بی دنگ کری. تهبئاندى. تتا کری. هجماندى

الصمت، المسكت، الهدأ

Huşkîrî: Bêdengkîrî. mitkîrî. kerrkîrî. tebitandî. tenakîrî. hecimandî.

هوشى = هوشياتى: بی دنگى. متى. کهى. تهبئینى.

هجمینى. متیاتی. کهریاتی

السکوت، الصمت، الهدأ، السکین، الهمود

Huşî = Hûsyatî: Bêdengî. mitî. kerrî. tebitî. hecimînî. mitatîyatî. kerrîyatî.

هوش هوش = هوشین: گوش گوش. کوشین. شور شور.

شورین. بوش بوش. بوشین

الفریز للماء، الازیز للریح

Huşhuş = Huşên: Guş guş. guşên. şurr şurr. şurrên. buş buş. buşên.

هوش = هوش: شاش. باهیل. حول. گوهشى. هیز. بازیله.

ژخوه چوى. های چوى. گیز. گیزهله

السامد، المشوش، المدهوش، السادر، المبهوت، المشدوه،

الذاهل

Hoş = Hoş: Şaş. bahêle. hol. guhişî. hêrr. ba-jêle. jixwe çûy. hayçûy. gêj. gêjele.

هوسى: هونى. له رهنى. له مالى

العريك، المقتول، المدلوك، المدعوك، الحطيط

Huşî: Hunî. verenî. vemalî.

هوسین: رهنن. تیز کرن. خواهش کرن. دیرکرن

السن، الشخذ، السرسر، لاله

Huşîn: Renîn. tîjkirin. xweşkirin. dirrkirin.

هوسى: رهنى. تیز کری. خواهش کری. دیرکری

السن، المشخذ، السرسر

Huşî: Renî. tîjkîrî. xweşkîrî. dirrkîrî.

هوسان: بهرئ رهنینا نامویرى. بهرئ نامویر تیدانئ

المسن

Husan: Berê renîna amwîrî. berê amwîr têdanê.

هوسکوى: کفکوىر. چه مچک. کفچکئ موزن

المغربه

Huskwî: Kefkwîr. çemçik. kefçikê mezin.

هوسین: زوخاندن. ناراندن. کش کرن

التحريض، الاهاجه، الاثارة، الحث

Huşîn: Zuxandin. arandin. kişîrî.

هوسى: زوخاندئ. ناراندئ. کش کری

المحرض، المهيج، المثير

Huşî: Zuxandî. arandî. kişîrî.

هوسیر = هوسیر: قویز. چغ بهزی. نهشیای

المخفق، الفاشل، العاجز، الیانس، المسئم، الملل

Huşîr = Huştr: Qwîz. çix. bezi. neşyay.

هوسیری = هوسیریاتی: قویزیاتی. چفی. چفیاتی.

نهشیاتی

الاخفاق، الفشل، العجز، الیاس، الملل، السأم، الضجر

Huşîrî = Huşîrya: Qwîziyatî. çixî. çixîyatî. neşyanî.

هوش: هش. مت به. بی دنگ بیه. تنابیه. بته. کپ بیه.

کم بیه. که بیه

اسکت، اصمت، اهدأ

Huş: Hiş. mitbe. bêdeng bibe. tenabibe. bite-bite. kibibibe. kim bibe. kerr bibe.

هوش بون: مت بون. که بون. بی دنگ بون. تهبئین. تتا

بون. هجمین

التصمت، التهدأ، التسکت

Huşbûn: Mitbûn. kerrbûn. bêdeng bûn. tebitîn. tenabûn. hecimîn.

هولى بوى = هولى بوى: تيل بوى، دهشت بوى، تحسوك بوى

الملس، المدلس، المزلق

Hulfbûy: Tîlbûy, deştbûy, tehisokbûy.

هولى تر = هولى تر: تيل تر، دهشت تر، تحسوك تر، هولسوك تر

الاملس، الازلق، الادلس

Hulftir: Tiltir, deşttir, tehisoktir, hulfsoktir.

هولى كرن = هولى كرن: تيل كرن، دهشت كرن، تحسوك كرن، هوليسك كرن

التلميس، التدليس، التزليق، الاملاس، الادلاص، الازلاق

Hulfkirin: Tîlkirin, deştkirin, tehisokkikin, hulfskkirin.

هولى كرى = هولى كرى: تيل كرى، دهشت كرى، تحسوك كرى، هوليسك كرى

الملس، المدلس، المزلق

Hulfkîrî: Tîlkîrî, deştkîrî, tehisokkîrî, hulfskkîrî.

هولياتى = هولياتى: تيلى، تيليياتى، دهشتى، دهشتياتى..

تحسوكى، هوليسكى

الدليس، الملس، الزلق، الدلس

Hulfiyatî: Tîlî, tîlfiyatî, deştî, deştfiyatî, tehisokî, hulfskî.

هولسين = هولسين: تحسين، خشان، وهرگرهان

الزحزحه، الملس، الحيد، الزحلقه، الزلق، الزلل

Hulîsîn: Tehisîn, xîşan, wergerrhan.

هوليسى = هولسى: تحسى، خشانى.

وهرگرهائى

المزحزح، المالس، المحيد، المزلق، الزالج، المزل

Hulîsî: Tehîsî, xîşay, wergerrhay.

هوليسوك = هوليسوك: تحسوك، خشيلوك، وهرگيروك

الزل، الزحلوقة، الملس

Hulîsok: Tehisok, xîşîlok, wergêrrok.

هوليسوكاتى = هوليسوكاتى: تحمسينى، خشانى.

وهرگرهائى

الملس، الزلل، الحيد

Hulîsokatî: Tehisînî, xîşanî, wergerrhanî.

هوليك = هوليك: ترخمه كى فيقى يى ببهركه

الاجاص

Hulîk: Tuxmekê fêqî yê biberik.

هوش بون: شاش بون، هير بون، باميله بون، كوهشين.

باژيله بون، زخوه چون، گيزوله بون

التسمد، التوشوش، الانتدهاش، التذهل

Hoşbûn: Şaşbûn, rhêrbûn, bahêlebûn, guhişîn, bajelebûn, gêjelebûn.

هوش بوى، حوش بوى: شاش بوى، هير بوى، گيزوله بوى.

باژيله بوى، كوهشى

الدهش، المسمد، المنددهش، الميهت

Hoşbûy: Şaşbûy, hêrbûy, gêjelebûy, bajelebûy, guhiştî.

هوش تر، حوش تر: شاش تر، هير تر، كوهشى تر، باژيله تر.

زخوه چوى تر

الدهش، الاسمد، الاسدر، الاشده، الازهل، الابهت، الاشوش

Hoştir: Şaştir, hêrtir, guhiştîr, bajeletir, ji xweçûytir.

هوش كرن، حوش كرن: شاش كرن، هير كرن، گيزوله كرن.

باژيله كرن، كوهشاندين

الاذهال، الادهاش، الاسدار، الاسماء، الابهات، التشديه

Hoşkîrîn: Şaşkîrîn, hêrkîrîn, gêjelekîrîn, bajelekîrîn, guhişandin.

هوش كرى، حوش كرى: شاش كرى، هير كرى، باژيله

كرى، گيزوله كرى، كوهشاندى

الدهش، المشده، الميهت

Hoşkîrî: Şaşkîrî, hêrkîrî, bajelekîrî, gêjelekîrî, guhişandî.

هوشى، هوشياتى: شاشى، شاشياتى، هيرى، هيرياتى.

گيزوله يى، باژيله يى

السمود، البهت، الدمشه، الشده، الذهول، السدر

Hoşî = ofuşıyatî: Şaşî, şaşiyatî, hêrî, herrîyatî, gêjeleyî, bajêleyî.

هولى = هولى: تيل، دهشت، تحسوك، هولسين

الاملس، الازلق، الدلس، الدلاص

Hulî = Hulî: Tîl, deşt, tehisok, hulîsîn.

هولى بون = هولى بون: تيل بون، دهشت بون، تحسوك بون.

هولسين بون

التلمس، التدلس، التزلق

Hulîbûn: Tîlbûn, deştbûn, tehisokbûn, hulîsînûn.

Hunerbend:	هونەر بەند
Hunerviyan:	هونەر ڤیان
	هونگوستیر: گوستیر. خەلەکا تېلێ القام، الفتخ
Hungustîr: Gustîr. xeleka tiblê.	
	هونگوستیرا دروارا: گوستیرا دورینێ. کوفکێ دروارا الکشتیان، قمع الخياطه
Hungustîra Dirwara: Gustîra durînê. kofkê dirwara.	
	هونگوستیرانێ: باربەکه بگوستیرکێ دکەن لعبه القاتم
Hungustîranê: Yariyeke bi gustîrkê diken.	
	هوندا: بەرزە. پەنێ. نەهینی. فەشرەای الخفی، الهائع
Hunda: Berze. penî. veşirhay.	
	هوندای = هونداتی: بەرزەباتی. نەهینیاتی. فەشرەانی. پەنیاتی
Hundayî = Hundatî: Berzeyatî. nehîniyatî. veşirhanî. penîyatî.	
	هونەر کارێ: فلی کارێ الغفاء الضیاع
Hunerkarî: Filî karî.	
	هونەر کار: فلی کار. پالتی شارەزا العامل الفنی
Hunerkar: Filî kar. palê şareza.	
	هویت = حویت: ماسین مەزەن الحوت، التون
Hwîf: Nihing. masîyê mezin.	
	هویر: بچویک. هێزای. پەرتی الدقیق، الصغیر، الذق
Hwîr: Biçwîk. hêray. perritî.	
	هویر بون: بچویک بون. هێران. هنج هنج بون. پەرتین الدقق، التصغیر، التفکک، التجزؤ، التفقت
Hwîrbûn: Biçwîkbûn. hêran.hinc hincbûn. perritîn.	

Hulîrîşk: Tuxmekê hulîkaye.	هولی ترشک، هولی ترشک: توخمەکتی حولیکا یە صنف من الاجاص
Hulîrîşk: Tuxmekê hulîkaye.	هولی رەشک، هولی رەشک: توخمەکتی حولیکا یە صنف من الاجاص
Hulîrîşk: Tuxmekê hulîkaye.	هولی زەرک، هولی زەرک: توخمەکتی حولیکا یە صنف من الاجاص
Hulîzerk: Tuxmekê hulîkaye.	هولی سپی، هولی سپی: توخمەکتی حولیکا یە صنف من الاجاص
Hulîspî: Tuxmekê hulîkaye.	هولی باجان، هولی باجان: توخمەکتی حولیکا یە صنف من الاجاص
Hulîbacan: Tuxmekê hulîkaye.	هومەم = هومێن: کورد کورد. برم برم. برمێن الهممه، القمنمه، الھدید
Humhum = Humên: Gurd gurd. birim birim. birmên.	هونین: پێن رادان. هەلبژاندن. کوته کرن. تێدان السیع، الطلاء، الحق، المالشه
Hunîn: Pêrradan. helbijandin. kutnekirin. têdan.	هونێ: پێن رادای. هەلبژاندی. کوته کری. تێدای المحتاق، المالش، المسیع، المطلی
Hunî: Pêrraday. kutnekirî. têday.	هونەر: فلی الفن
Huner: Filî.	هونەرمەند: فلی زان الفنان
Hunermend: Filî zan.	
	هونەر = هونەر: فلی. ژەنین الابداع، الابتکار، الاختراع
Huner =Huner: Filî. jenîn.	هونەرمەند: فلی زان المبدع، المبتکر، المخترع
Hunermend: Filî zan.	

هویردهوات: تشتی هویرو مویر
الجزینات

Hwîrdewat: Tiştê hwîr û mwîr.

هویرن: راگهاندن. ناخفتنا بئ ساروبن
الدعابه، السفسطه

Hwîrîz: Ragihandin. axiftina bê ser û bin.

هویرکتی گهرک: گهر. عور
الکسم

Hwîrkêgerik: Gerr, orr.

هویر پاران: خوناڤ. رهشیش
الثرد، الرناذ

Hwîrberan: Xunav. reşîş.

هویرکتی داری: گهر داری
النشارة، النجارة

Hwîrkêdarî: Gera darî.

هویر ویار: نامویرتی جوتی کرنی. پهرگاری کیلانی. ههڤجار
هیری
اللؤمه، ادوات الحرائه، اجهزه الفلاح

Hwîrûbar: Amwîrê cotî kirinê pergarê kêlanê.
hevcar. hîrî.

هویرو مویر: میر دهوات
الحوائج الناعمه

Hwîrûmwîr: Hîrdewat.

هویره مروڤ: کووندل فسک. قوت. هاجروک. چرک
القمی

Hwîre mirov: Kundilfisk. qut. hacirok. çirrik.

هویرکتی تانی: چنی. پاتو. پاتوره
الفتات، القماش

Hwîrkênanî: Çinî. pato. patore.

هویر نژی: کویر نژی. کویر بین
الدق

Hwîrnêrr: Kwîr nêrr. kwîrbîn.

هویر نژی: کویر نژی. کویر بینی
التدقیق

Hwîrnêrrî: Kwîr nêrrî. kwîrbînî.

هویر نژیان: کویر نژیان. کویر بینان
الدقه فی الرئیة

Hwîrnêrran: Kwîr nêrran. kwîrbînan.

هویر بوی: بچویک بوی. هیرای. هنج هنج بوی. پهرتی بوی
المدقق، المصفر، الفكک، الجزء، الفت

Hwîrbûy: Biçwîkbûy. hêray. hinc hincbûy.
perritîbûy.

هویر تر: بچویک تر. هیرای تر. هنج هنج تر. پهرتی تر
الادقق، الاصفر، الافکک، الاجزه، الفت

Hwîrtir: Biçwîktir. hêraytir. hinc hincir.
perritîtir.

هویر کرن: بچویک کرن. هیران. هنج هنج کرن. پهرتاندن
التدقیق، التصغیر، التفکیک، التجزئه، التفتیت

Hwîrkin: Biçwîkkirin. hêrankirin. hinc
hinckirin. perritandin.

هویر کری: بچویک کری. هیرای. هنج هنج کری. پهرتاندی
المدقق، المصفر، الفكک، الجزء، الفت

Hwîrkirî: Biçwîkkirî. hêray. hinc hinckirî.
perritandî.

هویری = هویریاتی: بچویکی. بچویکیاتی. هیرانی
هینجینیی. پهرتینیی
الدقه الصفر

Hwîrî= Hwîrîyatî: Biçwîkî. biçwîkîyatî. hê-
ranî. hincinî. perritînî.

هویرک: پرتک. پرچک. گهرک
الجزی، الفلز للمعادن، الهتامه

Hwîrik: Pirtik. pirçik. gerik.

هویر بین: بچویک بین
المجهر

Hwîrbîn: Biçwîkbîn.

هویرک: چنیک. هیرک. پهرهخ

الفتات، الرضاخ، الجریش، المجروش

Hwîrik: Çinîk. hêrik. perex.

هویراتی: بچویکی. بچویکیاتی
الصغار، الدقه، الصفر

Hwîratî: Biçwîkî. biçwîkîyatî.

هویردان: دانکی بچویک
الحبوب الناعمه

Hwîrdan: Dengê biçwîk.

هویرده: کچک. کچکوک. عول عول

النثر، الدائق، الجزی

Hwîrde: Kiçik. kiçkok. ol ol.

هويرك: هويرك. بچويك
الفتات، الجزى، الفلز

Hûrik: Hwîrik. biçwîk.

هوزان = هوزيڤن: نور نور، نورين، گريڤن ژحيل. دهنگن
گريڤن
العويل، البكاء العالى

Horhorr = Horrên: Norr norr. norên. giriye
ji hêl. dengê girinê.

هوز: نيجاج. عيل
العشيرة، القبيلة

Hoz: Îcax. êl.

هوزان: شعر، پهسته، ستران. لافز
الشعر

Hozan: Şi,ir. peste. stiran. lavij.

هوزان فان: شعر بيژ. شعر فهمين
الشاعر، الفيلسوف

Hozanvan: Şi,ir bēj. şî,ir vehîn.

هوزانفان نزم: شعر فهمينت ههروهكى هه
القرام

Hozanvanê nizim: Şi,ir vehînê her wekî hey.

هوسا: بتي سارو بهرى. سهر خوراني
الهياج، الهرج، الفوغاڤيه، الضجة، الاضراب، المظاهره

Hose: Bê ser û berî. serxuranê.

هوستا: كاركار. شارهزا. دهست بكير. دهست درست
الصانع، المتهن

Hosta: Karker. şareza. dest bikêr. dest diristî.

هوستايي: شارهزايي. دهست بكيري. دهست درستي
الصنعة، الصناعات، المهنة، الامتحان

Hostayî: Şarezeyî. dest bikêrî. dest diristî.

هوسان = هوسان: وهه هرو
هكذا

Hosan =Hosa: Wehe. ho.

هوش: هشت. هست. بير. هائ. ناكهه
الذهن، الفكر، الوعي، الشعور، العقل، الادراك

Hoş: Hiş. hest. bîr. hay. ageh.

هوشيار: هشيار. هستيار. بيرهوه. هايدار. ناكههدار
العاقل، الفاهم، المفكر، الشاعر، المدرك، الواعي

Hoşyar: Hişyar. hestîyar. bîrewer. haydar.
agehdar.

هوير زندان: ميكروب. زيند بيت بچويك
الاحياء الدقيقة المجهرية

Hwîrzêndî: Mikrob. zêndîyê biçwîk.

هويره هيراكين: پهفاندن. بژكندن. پهرخاندن. پهرتاندن
التحطيم، السحق الشديد، التحليل

Hwîrûherrakirin: Pelixandin. bijikandin.
perixandin. perritandin.

هوسا
كذا، هكذا

Ho: Hosa.

هوسا: دهنگن گازيڤي. گازي كرن. كهلو. كهلي
كلمه نداء، يا ايها

Ho: Dengê gazîyê. gazîkirin. gelo. gelî.

هوسا: هوسابه. بتي هوسابه
كن، هكذا

Hobe: Hosabe. yê hosabe.

هوب هوبك: توخمكئ تيرى بگوفيك
الهدد

Hophopk: Tuxmekê teyrê bi kofîke.

هوب وهوب: هوب هوب: كول كول
الححمة

Hophop= Hophop: golgol.

هوسا
هكذا

Hoto: Hosa.

هولج = هولج: سهر رويت. تراشي. بتي موى. حولي. سهر
رويس

الاصلع، العارى، الحاسر، الحلق، الفصع

Hoç: Serrwît. tiraşî. bêmwî. hulî. ser rwîs.

هولجى = هولجى: تراشيڤي. سهر رويڤي. سهركولي. سهر
رويسى

الصلع، الحسر، العرى، الحلق

Hoçî= Hoçyatt: Tiraşîni. ser rwîti. ser kolî.
ser rwîsî.

هولجياتى = هولجياتى
هوز. هوير. بچويك

الدقيق، الناعم، الصغير

Hûrk: Hwîr. biçwîk.

هولک = هولک: گولکا نیک سالی. مویچک
العجل بنت سنه

Holik: Golka êk salî. mwîçik.

هول: بهابان. چول. بهیار. فاله
الغلاء، الغشاء، الفارغ، المهجور

Hol: Beyaban. çol. beyar. vala .

هولی = هولیات: بهابیانی. چولاتی. بهیاری. فالایی.
فالاتی. چولیاتی. بهیارینی

الخلوة، الفراغ

Hol = Holıyati: Beyabanî. çolatî. beyarî.
valeyi. valatî. çolıyati. beyarîni.

هومان: شتی خومان. مانا شتی خوه. مانا وهک خوه
بقاء القديم على قدمه الوضع الرتيب، ثبات الوضع

Homan: Şitî xweman. mana şitî xwe. mana
wek xwe.

هول: دورنده. دههه
الوحش

Hov: Daurrind. dehbe.

هولی = هولیات: دورندهیی. دهههیی. دههیات. دورنداتی
الوحشیه

Hovî = Hovıya: Durrindeyi. dehbeyî. dehbati.

هوشیاری: هشیاری. هستیاتی. بیرهوهری. هایداری.
ناکه هزاری. ناگامی. هایشانی
التعقل، التحذر، التشعر

Hoşyarî: Hişyar. îestiyatî. birewerî. haydarî.
agahî. hayvanî.

هوکج: بهرائی سن سالی
الکبش، ابن سستان

Hogiç: Beranê sê salî.

هولک: هقال. برادهری. دوست. هف گور. تیکهل
الزميل، الرفیق، الصاحب، القرین، المعاشر

Hogil: Heval biraderî. dost.hevgur. têhel.

هوکج: هف کورری
المالوف، الالف

Hogir: Hevgurî.

هول: کز. تیک
الکرة

Hol: Go. tepik.

هول: بیف. دهرهت. دهلیف. دم بار
المجال، الفرصه، الموسم الملائمه، الطرف الفهب

Hol: Piv. derfet. delive. dembar.

هولانی: کزانی. تیکانی. یاری کرنا بکزی
لعبه الكرة

Holanê: oGwanê. tepkanê. yarîkirina bigowê.

هول = هول: باميله. حوش. هیز. باژيله. کیزله. دههنگ.
کوشهک

الابله، الغبی، المغفل، السفیه، البلید، الوغد

Hol: Bahêle. hoş. hêr. bajêle. gêjele. debeng.
gewşek.

هولی = هولیات: باميلهیی. حوشی. هیزی. باژيلهیی.
کیزلهیی. دههنگی. کوشهکی

الغبابة، الغفلة، البلاء، البلاءة، السفاهة

Holî = Holıyati: Bahêleyî. hoşî. hêrî. bajêleyî.
gêjeleyî. debengî. gewşekî.

هولک = هولک: بافاک پیقازئ. کاکلا پیقازئ
نواة البصل

Holik: Bavka pîvazê. kakila pîvazê.

وارگه: زوم، بانه می. جهن دان وهختکی لی بیت
(المسکن الوقتی، المنتج، المكان الموسمی)

Wargih: Zom banchî, cihê dan wextekî lêbît.

واس واس: توشیشی، پیش ویاشی
(التردد، الوسواس)

Waswas: Tuşîşî, pêşûpaşî.

واس واسی: کسین یاش ویش نهدل تنه، نهدل موکوم
(التردد، الوسواسی)

Waswasî: Kesê paş û pêş nedil tena, nedil mukûm.

واق واق، واقین: دمنگن زانا بچویکی به
(صوت اهلال الوليد، اهلال الطفل لدى الولاده)

Waqwaq = Waqên: Dengê zana biçwikiye.

واق واق، واقین: دمنگن روییکی به، دمنگن قاز و وردهکایه
(صوت الثعلب، الزبيط، صوت البط والوز)

Waqwaq = Waqên: Dengê rwîvîye, dengê qazû werdekaye.

واق واهی: روییکی وقاز و وردهکیت کهک واق واقین دکن
(الهلل، الزباط، المزبط، الميكي)

Waqwaqî: Rwîvî û qaz û werdekêt gelek waqwaqê diken.

وان: دویماهیکا کوتنن مهنا کاری ددهت وهکی، ناشوان
(فی آخر اللفظ یؤدی معنی الحرقیه والمهنة)

Wan: Dwîmahika gotinê me'na karî didet wekî aşwan.

وان: نهوان
(هم، اولنک، هن، اولات)

Wan: Ewan.

واهه: نهواهه
(تلك، می)

Wahe: Ewahe.

وای: ناخ، نای، ناه، دمنگن نالی ونهخوشیبا
(الانه، التوجع، الحسرة)

Way: Ax, ay, ah, dengê nalî û nexweşya.

وه: نالافن لکل ناخفتنن یانی، هوین
(اداء المخاطبه، لكم، انتم)

We: Alavê ligel axiftinê yanî, hwîn.

وه: هوو، ووسا، وهه، هوسا
(هكذا)

We: Ho, wesa, wiha, hosa.

و

W

وارا: ویرئ، وان جهه
(هناك، فی تلك النواحي)

Wara: Wêrê, wan ciha.

وار: جه، بن جه، پنی، قانه
(المسکن، الوطن، المكان، القطر، الاقليم)

War: Cih, bincih, pînî, qane.

وار: هندهک ژ نهردی، پیرتا نهردی، بهشت نهردی، پشکا
نهردی، بههرا نهردی
(السهم من الاراضی السحيبه)

War: Hindek ji erdî, pirta erdî, beşê erdî, pişka erdî, behra erdî.

واروار، وارین: گرین بچویکت سافا، دمنگن گرین بچویکت
بهرجچک شیر

(صوت بكاء الرضيع، صوت الثعلب)

Warrwarî = Warrên: Giryê biçwikê sava, dengê giryê biçûkê ber çiçikşîr.

واروارو: بچویکت کزگریوک، سافاین کهلدگریوت
(الرضیع الباکی، الطفل کثیر البكاء)

Warrwarî: Biçwikê kizgiryok, savayê gele digirît.

وارگوهیرن: جه فهکوهازتن
(تغییر المسکن)

Warguhorrî: Cih vegûhaztin.

وارگوهیری: جه فهکوهازتی
(مغیر المسکن)

Warguhorrî: Cih vegûhasztî.

وہج قہتاندی: کسہٴ ہاریکاری کری
(القاضی مصلحتہ، المنتفع)

Wecqetandî: Kesê harîkarîkirî.

وہج قہتہن: کسہٴ ہاریکاریہ دکت
(المصلح، قاضی الحوائج)

Wecqetûn: Kesê harîkaryê diket.

وہمخس: کرم وگور
(العکیک، الومدہ)

Wexmf: Germ û gûr.

وہمخ: کرم وگور بئ با
(العک، العکاکہ، الومد)

Wexim: Germ û gûra bê ba.

وہمخت: دم، کاف، گاہ
(الزمن، الوقت، المدہ)

Wext: Dem, gav, gah.

وہمخت یو: نیزیگ بو، ہندہبو، چونہ بو
(کاد، اوشک)

Wextbû: Nêzikbû, hindebû, çûnebû.

وہیارہ: دییارہ، ہوسا روی ددہت
(یظہر، یدو، یتضع)

Wedyare: Dîyare, hosa rwîdidet.

وہرہ:
(ہیا، تعال، ہلم)

Were:

وہرئ:
(ہیت)

Werê:

وہراب: کەرکرنہ چلکا
(الفصل للثوب، النحت)

Werrab: Kerkima cilka.

وہرباندن: چلک کەرکرن، گوگردن
(التفصیل، التنعیت)

Werribandin: Cilik kerkirin, gogirandin.

وہرباندی: کەرکری، گوگردی
(المفصل، المقصود، المنحوت)

Werrbandî: Kerkirî, gogirandî.

وہرابہ: گوگردی، کەرکرنی
(الفصالہ، النحاتہ)

Werrabe: Gogirî, kerkirinî.

وہبو: وەسابو، وەہبو، بئ ھوبو
(کذلک، ھکذا کان)

Webû: Wesabû, wihebû, yêhebû.

وہبون: وەسابون، وەہبون
(التکون)

Webûn: Wesabûn, wehebûn.

وہبہ: وەسابہ، وەہبہ، راستہ، درستہ
(کذلک، ھکذا، تمام)

Weye: Wesaye, weheye, raste, diriste.

وہبا: نەسابییا بھەگرتن، نەسابییا فترا دجیت
(الوباء، المرض الساری)

Weba: Nesaxîya bivegirtin, nesaxîya vêra diçît.

وہبارہ: ھوساین زئ، ھوساین دہربازکری، وہہ قہتاندی
(ھکذا عاش، ھکذا تعلم، ھکذا امضی)

Webare: Hosayê jî, hosa yê derbazkirî, wehe qetandî.

وہتو، وەتوف: ھوسا، ھو، وہہ
(ھکذا)

Weto = Wetov: Hosa, ho, wehe.

وہج: تشت وشت، دہغل وہغل، خرت ومرت
(الامتعة، الاغراض)

Wec: Tîşt û mişt, dixel û mexel, xirt û mirt.

وہج: سود، فایدہ، پیقہبون
(المصلحة، النفع، الوطر، العلاقہ)

Wec: Sûd, fayde, pêvebûn.

وہج گرتن: فایدەدان، ھاری کاری کرن
(الانتفاع، الاستفادہ، المعونہ)

Wecgirtin: Faydedan, harîkarîkirin.

وہج گر: ھاریکار
(النافع، المصلح، المفید)

Wecgir: Harîkar.

وہج کری: ھاریکاری، فایدەدانی
(قضاء الحوائج، الانتفاع، الافادہ)

Wecgirî: Harîkarî, faydedanî.

وہج قہتاندن: شول قہتاندن
(قضاء المصلحة، الانتفاع)

Wecqetandin: Şolqetandin.

وهرازی: کهراخی، رهزفانی
(النظاره)

Werrazf: Keraxî, rezvanî.

وهرهه: ههکه، هههه، بزهرهه
(ارجع، عد)

Werve: Vegerheve, bizivreve.

وهرگیران: فازێ کرێ، قهلب دان، سه‌ر وین کرێ، به‌ر و پشت کرێ

(القلب، القلب، العکس، الترجمة)

Wergërran: Vajîkirin, qelbdan, serûbinkirin, berûpiştîkirin.

وهرگیرای: فازێ کرێ، به‌ر و پشت کرێ، سه‌ر وین کرێ
(القلب، العکس، المترجم)

Wergërray: Vajîkirî, berûpiştîkirî, serûbinkirî.

وهرگیراندن: فازێ کرێ، به‌ر و پشت کرێ، سه‌ر وین کرێ
(القلب، العکس، الترجمة، المترجم)

Wergërrandin: Vajîkirin, berûpiştîkirin, serûbinkirin.

وهرگیراندی: فازێ کرێ، به‌ر و پشت کرێ، سه‌ر وین کرێ
(القلب، العکس، المترجم)

Wergërrandî: Vajîkirî, berûpiştîkirî, ser û binkirî.

وهرگیرهان: فازێ بوێ، به‌ر و پشت بوێ، سه‌ر وین بوێ
(الانقلاب، الانعکاس، التعمل في الفراش)

Wergerrhan: Vajîbûn, berû piştîbûn, serûbinbûn.

وهرگیره‌ای: فازێ بوێ، به‌ر و پشت بوێ، سه‌ر وین بوێ
(القلب، العکس، التعمل للمفاصل الجسميه)

Wergerrhay: Vajîbûy, berûpiştîbûy, serûbinbûy.

وهرگیرتن: هه‌لگیرتن

(القبض، الاستلام، التناول، الاخذ)

Wergirtin: Helgirtin.

وهرگیرتی: هه‌لگیرتی

(المقبوض، المستلم، المأخوذ، المستلم)

Wergirtî: Helgirtî.

وهرگیر: هه‌لگیر

(القابض، المسلم، تناول، الاخذ)

Wergir: Helgir.

وهریچان: هه‌چماندن، هه‌شکاندن، تیکه‌هه‌رکرن، لیک بادن، کل فل کرێ، تیک ئالاندن
(الطوى، الثنى، اللف)

Werpêçay: Veçemandin, veşkandin, têkwerkirin, lêkbadan, gilvilkirin, têk alandin.

وهریچای: هه‌چماندی، هه‌شکاندی، تیکه‌هه‌رکری، لیک ئالاندی، کلفل کرێ
(الطوى، الثنى، الملقوف)

Werpêçay: Veşkandî, veçemandî, têkwerkiî, lêk alandî, gilvilkirî.

وهریادان: تیک ئالاندن، لیک پیچان، لیک زفراندن
(اللف، الفتل، اللوى)

Werbadan: Têk alandin, têkpeçan, lêk zivirandin.

وهریادی: تیک ئالاندی، تیک پیچای، لیک زفراندی
(اللقوف، الفتول، اللوى)

Werbaday: Têk alandî, têk pêçay, lêk zivirandî.

وهریاد: ئالهه‌، پیچه‌هه
(اللقاف، الفتال، اللوى)

Werbad: Alek, pêçek.

وهریچ: هه‌شکین، هه‌چمه‌ای
(الطوى، الثنى)

Werpêç: Veşkên, veçemhay.

وهرههه: ده‌بانجه
(المسدس)

Werwere: Debance.

وهرار: زاخ، زه‌فر، شه‌نگه‌ه، بزاف، زیره‌کی، زخی
(الرواج، النشاط، الهمة، النماء، الفعاليه، الحركة، السعى)

Werar: Zax, zever, şengeh, bizav, zîrekî, zîxî.

وهرز: زه‌فیا زه‌زه‌وادا و فیتقین شه‌ردی وه‌ک گوندور و خیار و شوتیا

(حقل الخضار والفاكهه المستلقه كالبطيخ ونحوه)

Werz: Zevya zerzewada û fêqiyê erdî wek gûndûr û xîyar û şûtya.

وهراز: کهراخ، ره‌زفان
(النظار)

Werraz: Kerax, rezvan.

وهرهای: کتی، وهشای، باری، خارکتهی، داریتی
(النهمر، المسقوط، التهافت، المتقاطر، المتهری، المتداعی)
Werhay: Ketî, weşay, barî, xarketî, darêtî.

وهرهانا بهلگا: وهشان
(الحت، العیل)

Werhana Belga: Weşan.

وهرهانا تری: رهوان
(الهور)

Werhana Tîrî: Rehwan.

وهریس: رست، شعلیت، قدک
(الحبل)

Weris: Rist, şelit, qedik.

وهریس پیچان: وهریس هه لچنین
(الجدل، المر)

Weris pêçan: Weris helçinîn.

وهریسی یادای: وهریسی فه هاندی
وهریسی موکرم: وهریسی بوکرم
(المسد، الحبل المفتول)

Werisê baday = Werisê mûkûm: Werisê ve-handî werisê bukur.

وهریسی یزی: قد وهریس
(الرمه)

Werisê rizî: Qed weris.

وهسا: وهسا
(کذا، هكذا، كذلك)

Wesa: Wehe.

وهستان، وهستیان: کوسک بون، کهرخین، لهپتین،
کهسیره بون، تهوخین
(الاین، الاعیاء، الوصب، التعب، الانهاک)

Westan = Westîyan: Kuskbûn, kerixîn, lep-itîn, kesîrebûn, tewixîn.

وهستای: کوسک بوی، کهرخ، کهسیره بوی، لهپتی، تهوخی
(النهوک، التعب، الواصب، الاین، العی)

Westay: Kuskbûy, kerixî, kesîrebûy, lepitî, tewixî.

وهستاندن، کوسک کرن، کهرخاندن، کهسیره کرن، لهپتاندن،
تهوخاندن
(الانهاک، الاتعاب، التوسیب، التاین)

Westandin: Kuskkirin, kerixandin, kesîrekirin, lepitanandin, tewixandin.

وهرگیروک، وهرگیرفان: فازی کەر، بهر ویشته کەر، سه وین
کەر، هه لگوهورک
(القلب، العکس، المترجم)

Wergêrok = Wergêrvan: Vajiker, berûpiştker, serobinker, helgûhork.

وهرگیر، وهرگیرفانی: فازی کهری، بهر ویشته کرنی، سه وین
کهرنی، گوهرینی
(التقلب، المترجم)

Werigêrî = Wergêrvanî: Vajikerî, berûpiştikirmî, serûbinkirinî, gûhirinî.

وهرمین: یف بون، بهرجفتن
(التورم، الانتفاخ)

Wermîn: Pîfbûn, perçiftin.

وهرمی: یف بوی، بهرجفتی
(النتفخ، المتورم)

Werimî: Pîfbûy, perçiftî.

وهرن:
(تعالوا، هلموا)

Werin:

وهراندن: داقتان، وهشاندن، فهوین، داروین
(الحت، للشجرة، العبل للورق)

Werandin: Weşandin, daqutan, verwîn, darwîn.

وهراندی: داقتای، وهشاندی، فهوی، داروی
(المحتوت، المعبل، العیبل)

Werandî: Daqûtay, weşandî, verwî, darwî.

وهراندن، وهشاندن، داقتان، نیخستن، باراندن، داریتن
(الانهمار، الاسقاط)

Werandin: Weşandin, daqûtan, êxistin, barandin, darêtin.

وهراندی، وهشاندی، داقتای، داریتی، نیخستی،
فهرویچکاندی

(النهمر، المسقوط، المحتوت، العبال)

Werandî: Weşandî, daqutay, darêtî, êxistî verwîçkandî.

وهرهان: کهتن، وهشان، بارین، خارکهتن، داریتن
(المسقوط، التهافت، التقطر، الهرو، التداعی، الانهمار،
النضاض، الهش)

Werhan: Ketin, weşan, barîn, xarketin, darêtin.

وهمشان: داهاتن، نزم بون، داکهتن، خارکهتن، داچکان
(الهبوط، النزول، الوقوع، السقوط)

Weşan: Ketî, nizimbûy, dahatî, dahatin, nizimbûn, daketin, xarketin, daçikan.

وهشای: کهتی، نزم بوی، داهاتی، داکهتی، خارکهتی،
داچکای

(المهبوط، المسقوط، الموقع، المنزل، المنفوض، الهابط)

Weşay: Daketî, xarketî, daçikay.

وهشین: کهسێ تشتی دوهشینیت، داقتک
(القاطف، الجنى، المنزل، المسقط)

Weşin: Kesê tiştî diweşînt, daqtuk.

وهشین: ریتفیک، ریتکر
(السفر، الیمن، الفلاح)

Wexer: Rêvingî, rêgir.

وهغیرین: ریتفینگ بون، ریتگر بون
(التسافر، التیمن)

Wexerbûn: Rêvingbûn, rêgirbûn.

وهغیربوی: ریتفنگ بوی، ریتگر بوی
(المسافر، الیمن، المفلح)

Wexerbûy: Rêvingbûy, rêgirbûy.

وهغیرتر: ریتفنگ تر، ریتکتر
(الاسفر، الیمن، الاقلح)

Wextir: Rêvingtir, rêgirtir.

وهغیرگرتن: برێ کەتن، ریتفنگ کەرن، ریتگر کەرن، ریت گرتن
(الاسفار، التسیفر، التیمن)

Wexerkirin: Dirêketin, rêvingkirin, rêgirkirin, rêgirtin.

وهغیرکری: برێ کەتی، ریتفنگ کری، ریتگر کری
(السفر، الیمن، المفلح)

Wexerkirî: Birêketî, rêvingkirî, rêgirkirî.

وهقی: سهنگه کە کێشانی به، هههسێ وهقی کیلوهکه
(الاقیبه، کیل معلوم)

Weqî: Sengeka kêşanêye, her sê weqî kiloweke.

وهک، شتی، مینا
(مثل، ک، شبه، شروی)

Wek: Şitî, mîna.

وهکی: نهکەر، کەر، ههچوک
(اذا، مثل، عندما، مثلاً)

Wekî: Eger, ger, heçko.

وهستاندى: کوسک کری، کهرخاندی، کهسیره کری،
تهرخاندی، لهپتاندی

(النهك، المتعب، المعيب، الموصب)

Westandî: Kuskkirî, kerixandî, kesîrekirî, tewixandî, lepitandî.

وهستان: راوهستان، ژيبرهه بون
(الوقوف، السكون)

Westan: Rawestan, ji pêrvebûn.

وهستای: راوهستای، ژيبرهه بوی
(الموقوف، الساكن)

Westay: Rawestay, jipêrvebûy.

وهستیک: بچوکی رادبیت بیا جار دراهوستیت جار
دکهفیت، هی بونا بچوکی بو راوهستانێ
(محاولة الطفل، للوقوف والمشي، ممارسه الوقوف)

Westîk: Biçwîkê radibît pîya, car dirawestît
car dikevît, hîbwîna biçwîkî bo rawestanê.

وهستى: هينگى، ژ هينگى وهره، نهوه هينگى
(مذ، منذ)

Westî: Hîngê, jîhîngê were, ewe hîngê.

وهسلوک: توخمه کێ کيبایه
(صنف من العشب)

Weselok: Tuxmekê gîyaye.

وهستانا ژهیکا: هیک نه کړن
(الاصفاء، للذجاجة)

Westana jîhêka: Hêk nekirin.

وهستانا ژوئیکا: چک بونا ژوهندکا
(الرقا، الرقو للدمع)

Westana rondika: Çikbûna rohindika.

وهش: لف، هیز، شهنگه، زهفر، زاغ، وهرار
(المرکه، الطاقه، الحيويه)

Weş: Liv, hêz, şengeh, zever, zax, werar.

وهشهک: توخمه کێ پینگایه، کیتکا کوپیی
(الفهد، الوشق)

Weşek: Tuxmekê pilingaye, kêtka kwîvî.

وهشاندين: داقتان، ئیخستن، وهراندن
(الاسقاط، الايقاع، الجنى، القطف، التفتيش للثوب)

Weşandin: Daqtan, êxistin, werandin.

وهشاندى: وهراندی، داقتای، ئیخستی
(السقط، الموقع، الجنى، المقطف، المنفض، المسقط)

Weşandî: Werandî, daqtay, êxistî.

وێران: شییان، خورتی کړن، نه ترسان
(الجساره، الجراء، القدره، السلطه)

Wêran: Şiyan, xûrtikirin, netirsan.

وێرانی: شییای، نه ترسای، خورت
(الجسور، الجری، الشجاع، المتسلط، المعتد)

Wêray: Şiyan, netirsay, xurt.

وێرئ، لوی جهی، لوی دهرئ، وێراهه
(هناك، هنالک)

Wêrê: Liwî cihî, liwê derê, wêrahe.

وێله: وێراهه، لجهئ هه
(هناك، هنالک)

Wêve: Wêrahe, lichîê he.

وێهت: وێرئ دويرتر
(ابعد من هناك)

Wêvetir: Ji wêrê dwîrtir.

وێله: تير، نه والي
(الطير، الطائر)

Wêle: Teyir, tawal.

وێ نه: نهوئ، نهوئ نه
(لاتك)

Wêne: Newê, ewêne.

وێهه: وێ هه، لجهئ هه
(ذاك، هذاك، ذلك)

Wêhe: Wêhene, lichîêhe.

وێهه: شكل
(الصورة، الرسم، الشكل)

Wêne: Şikil.

وێدا: بهرزه، قهشره‌ای، په‌نی
(الضائع، الفاقد، الغائب)

Winda: Berze, veşirhay, penî.

وێدا بون: بهرزه‌بون، قهشره‌ای بون، په‌نی بون
(التضييع، الافتقار، التغيب)

Windabûn: Berzebûn, veşirhanbûn, penîbûn.

وێدا بوئ: بهرزه‌بوئ، قهشره‌ای بوئ، په‌نی بوئ
(المفقود، المضاع، المغييب)

Windabûy: Berzebûy, veşirhaybûy, penîbûy.

وێدا ت: بهرزه‌تر، قهشره‌ای تر، په‌نی تر
(الاضيع، الافقد، الاغيب)

Windatir: Berzetir, veşirhaytir, penîtir.

وێ دهرئ: وێرئ، لوی جهی
(هناك)

Wêdirê = Wêderê: Wêrê, li wî cihî.

وێران: کلیس بون، قوت بون، بن بر بون، برهان، پوچ بون،
کعباخ، کافل، تefên

(الفاني، البائد، المنقرض، البائد، اليباب، الهالك، الخدثر)

Wêran: Klêsbûn, qutbûn, binbir, birhan, pwîç, kimbax, kavi, tefên.

وێران بون: کعباخ بون، کلیس بون، قوت بون، بن بر بون،
برهان، پوچ بون، تefên بون
(الهالك، الانقراض، البوار، البواد)

Wêranbûn: Kimbaxbûn, klêsbûn, qutbûn, binbirbûn, birhan, pwîçbûn, tefênbûn.

وێران بوئ: کعباخ بوئ، کلیس بوئ، قوت بوئ، بن بر بوئ،
بره‌ای، کافل بوئ، تefay، پوچ بوئ
(الباء، المنقرض، المغيي)

Wêranbûy: Kimbaxbûy, klêsbûy, qutbûy, binbirbûy, birhay, kavi, tefay, pwîçbûy.

وێران ت: کلیس ت، کعباخ ت، قوت ت، بن بر ت، بره‌ای
ت، کافل ت، تefay ت، پوچ بوئ ت، سه‌متی ت
(الاهلك، الابيد، الافني)

Wêrantir: Klêstir, kimbaxtir, quttir, binbirtir, birhaytir, kaviltir, tefaytir, pûçbûytir, setimîtir.

وێران کړن: کلیس کړن، کعباخ کړن، قوت کړن، بن بر کړن،
براندن، تefandin، کافل کړن، قوت بری کړی
(الاباء، الاهلك، الافناء)

Wêrankirin: Klêskirin, kimbaxkirin, qutkirin, binbirkirin, brandin, tefandin, kavilkirin, qutbirikirin.

وێران کړئ: کلیس کړئ، کعباخ کړئ، قوت کړئ، بن بر
کړئ، براندئ، تefandئ، کافل کړئ
(المهلك، المبيد، المغيي)

Wêrankirî: Klêskirî, kimbaxkirî, qutkirî, binbirkirî, brandî, tefandî, kavilkirî.

وێرانی، وێرانیاتی: کلیسی، کعباخ، قوتی، بن بری،
بره‌انی، پوچ بونی، تefitî، کافل کړنی

(الفناء، البواد، البوار، الهالك، الانقراض، اليباب، الخراب)

Wêranî = Wêranîyati: Klêf, kimbaxî, qutî, binbirî, birhanî, pwîçbûnî, tefênî, kavilkirnî.

ووق ووق، ووقین: دهنګی زانا بچوکی سافیه دهنی زانی
(صوت الطفل الرضيع)

Wîqwiq = Wîqên: Dengê zana bçûkê savayc demê zanê.

ووس ووس، ووسین: دهنګی تیزکیت چریک وتهیرایه
(صوت قرع الطیر، صوت القوب الزرققه)

Wlawis = Wisên: Dengê têjkê çwîçik û teyraye.

ویت ویت، ویتین: دهنګی خاندنا چوچکایه
(صوت العصفور المغرد)

Wîtwî = Wîtên: Dengê xandina çwîçkaye.

ووقا ثانی: قورچا ثانی، قورچا ثانی
(القدم، القدمه، الجرعه من الماء)

Wirqa avê: Fira avê, qurça avê.

وولی: تهری کهوایه، تیرهګی دورنده کهو چوچکا
دخوت

(العقیب، من الطیر الجارحه)

Welf: Teyrê kewaye, teyrêkê durindeye kew
û çwîçka dxut.

ووق: داعویران، داغورچاندن
(الحشره، الفججه، الرمقه، النغبه، الجرعه)

Wirq: Dawîran, daqûrçandin.

یا: ما، هر؟ ټالافن پسیار وینهګرنتی به
(هل، استفهام، تاکیدی، للتحقیق، ا. الف للاستفهام)

Ya: Ma, herê, alavê pisyar û binecih kîrnêye.

یاکو: نهواکو
(الذی، التی)

Yako: Ewako.

یار: دوست، هه‌فال، دلبر، خوه‌شتفی
(العشيق، الصديق، المبيب، الزميل)

Yar: Dost, heval, dilber, xweştivî.

یارهمز: ختله‌باز، چنگنه، جەنباز، حوقه بازی
(المخادع، الحیال، الماکر)

Yaremez: Hêlebaz, cengene, cenbaz, hoqebazî.

یارهمز: ختله‌بازی، چنگنه‌بازی، جەنبازی، حوقه‌بازی
(المخادع، المرافعه، المکر، الحيله)

Yarmezî: Hêlebazî, cengeneyî, cengeneyatî, cenbazî, hoqebazyatî.

وندا کرن: به‌رزه‌کرن، فه‌شارتن، پنی کرن
(الاضاعه، التضییع، الافقاد، التغییب)

Windakirin: Berzekirin, veşartin, penikirin.

وندایی، ونداتی: به‌رزه‌بایی، به‌رزه‌باتی، فه‌شارتنی،
فه‌شرهانی، پنه‌بایی
(الضیاع، الفقد، الغیاب، الغیبه)

Windayî = Windatî: Berzeyî, berzeyatî, veşartinî, veşirhanî.

وو: چاف خوه‌هر، فیر
(الاحول)

Wirr: Çavxwehir, vîrr.

ووی، وواتی، وویاتی: چاف خوه‌هری، فیری، فیراتی، چاف
خاریاتی
(الحول للمین)

Wirrî = Wirratî = Wirryatî: Çavxwehrî, vîrrî, vîrratî, çavxaryatî.

ولی: تهری کهوا، توخمه‌ګی تهریت دورنده
(العقیب، طائر من الجوارح)

Wilf: Teyrê kewa, tuxmekê, teyrê dûrindeye.

ووا: ویت، وی جی
(هناک، هنالک)

Wir: Wêrê, wî cihî.

وت ویت، ویتین: دهنګی تهریا وەګی طومکی دخون
(صوت الطیر عند التقاط الحب)

Witwit = Witên: Dengê teyra demê tomkî dxon.

وی: نوی
(هو)

Wî: Ewî.

ویر: ویر، فیر، چاف خوه‌هر
(الاحول)

Wirr: Wir, vîrr, çavxwehrr.

ویری، ویریاتی: ویری، فیری، چاف خاری، چاف خوه‌هراتی
(الحول للمین)

Wirrî=Wirryatî: Wirrî,vîrrî,çavxarî, çavxwehrratî.
ویت ویت، ویتین: جیب جیب، جیبین، دهنګی چوچکایه
(الزرققه للعصفور)

Wîtwî = Wîtên: Çipçip çipên, dengê çwîçkaye.

ویر ویر، ویرین: دهنګی به‌قایه
(نقیق الضفدع)

Wîrr wîrr = Wîrrên: Dengê beqaye.

ياخه: پستو
(اليافه)

Yaxe: Pistû.

يادئ: نادا، دايكن
(يا ام)

Yadê: Ada, daykê.

ياديگار: ديبارى، پيش كيشى، خلات
(الهديه)

Yadîgar: Dîyarî, pêşkêşî, xelat.

يال: رهخ، لا، ئال، تهنشت، تنج
(الجهه، الاخر، الطرف المقابل، الجهه، الطرف)

Yal: Rex, la, al, tenîşt, tenç.

يال يال: دهنگ دهنگ، زمين، زمه زوپ، بيكار، شمه ته
(العظمه، العويل، الصراخ)

Yalyal: Deng deng, zimên, zimezwîr, bikar, şemete.

يالىن: قهره بالغ، قارقار، قيز قيز
(الصخب، الضجيج)

Yalên: Qerebalix, qarqar, qîjqîj.

يان: ئان
(اما، او، ام)

Yan: An.

ياني: ئانكو
(اى)

Yanî: Anko.

ياساخ: نغ
(الممنوع، المحذور، المخطور)

Yasax: Ivc.

ياساخى: نغيعنى
(النغ، الحظر)

Yasaxî: Iveynî.

ياشاه: ياخوئى
(يامعبود)

Yaşah: Yaxudê.

ياقوت: بركتى بياهايه، وهكى درومرجانايه
(الياقوت)

Yaqwît: Berekê bibihaye, wekî, dir û merca-naye.

ي

Y

يارو: ديژون بو نيشارهت كرنا مروفتى معلوم بيه قياتى
(كتابه عن شخص معلوم بعدم الرضى عنه)

Yaro: Diêjin bû îşaretkirina mirovê me' lom bi nevyanî.

يارئ: كافتى، نهين دى، باشى دى، خوه پهرس، خوه قيبايى،
لبهر خوه وشولا خوه، مه قالى له قله قوك، مه قالى سهرقه
(الانتهازى، الوصولى، النفعى)

Yarêgavê: Nihên dirr, başîdir, xweperis, xwe vîyayî, liber xwe û şola xwe, hevalê leqleqok, hevalê serve.

يارى: ترانه، لاقدى
(اللعب، المزاح)

Yarî: Tirane, laqidî.

يارى كهر: ترانه كهر، لاقدى كهر
(المزاح، اللاعب)

Yarîker: Tiraneker, laqidiker.

يارمعتى: هارى كارى، باروبى، بيش
(العون، الهبة، التبرع)

Yarmetî: Harîkarî, barobî, bêş.

يارده: هزماره، دهه، ونىك، پينج وشهش
(احد عشر)

Yazde: Hijmare, deh û êk pênc û şeş.

یەكدان: ئێك نەقل، ئێك كەرە
(الوجه، المفردة، بره واحده)

Yakdan: Êk niqil, êk gerr.

يەك دەست: ئێك دەست، مینا هەف، وەك ئێك، ئێك توخم.
ئێك تەخلیت، تەشتی ئێك رەنگ
(متماثل، ذو نمط واحد، نوعیه، متحدہ، متجانسہ،
متشابهہ)

Yekdest: Êk dest, mîna hev, wek êk, êk tuxim,
êk texlît, tiştê êk reng.

يەك دەستی: وەك ئێكاتی، شتی ئێكاتی، مینا هەفی، ئێك
ستێرە

(وتیرە واحده، نسق معین)

Yekdestî: Wek êkatî, şitî êkatî, mîna hevî, êk
stêre.

يەك دلی، قولب گرتن، پێکفە بون، ئێكاتی، هەف گوری
(الاتفاق، الانسجام، التالف)

Yekdilî: Qulpgirtin, pêkvebûn, jêkanê, hevгурî.
يەك رەنگ: ئێك تەخلیت، ئێك توخم، ئێك ستێرە، ئێك رێک،

ئێك سنج وئول

(طرز واحد، استقامه السلوك)

Yekrreng: Êk texlît, êk tuxim, êk stêre, êk rêk,
êk sinc û ol.

يەك رەوی: ئێك سیمای، ئێك ستێرە، راست گو، راست
ودەشت، ئێك قام

(العدل، الصدق، الصراحة، الاستقامه فی النهج والسلوك)

Yakrrwî: Êk sîma, êk stêre, rastgo, rast û deşt,
êk qam.

یەواشی: هەدیاتی، تەناهی
(المهل، الهوینا، الهون، الهدی)

Yewaşî: Hêdiyatî, tenahî.

یەزدان: خودی خوەدی، باخوی
(الله، الاله)

Yezdan: Xûdê, xwedê, baxwê.

یەمان: بستیەمی، پشت راستی
(الامان)

Yeman: Bistehî, piştrastî.

یاهەر: هەفال، خانوخە
(الرافق، النديم)

Yawer: Heval, xanoxe.

یاهو: مەمنون، سوپاس
(شکرا، ممنون)

Yaho: Memnon, sûpas.

یە

(فی آخر اللفظ یؤدی الی اکمال المعنی للنسبہ والاضافه)

ye:

یەك: هۆمارە
(واحد)

Yek: Hijmare.

يەك گرتن: ئێك بون، ئێكاتی بون، پێکفە رستن، پەچروپە
بون
(الاتحاد، التوحيد)

Yekgirtin: Êkbûn, êkatîbûn, pêkveristin,
peçrîwînebûn.

يەك گرتی: ئێك بوی، ئێكاتی بوی، پێکفە رستی، پەچروپە
بوی
(المترجده، المتحد)

Yekgirtî: Êkbûy, êkatîbûy, pêkve ristî,
peçrîwînebûy.

يەك بون: ئێك گرتن، قولب بون، قولب گرتن، پێکفە بون
پێکفە رستن

(الوحدہ، الاتحاد، الاتفاق)

Yekbûn: Êkgirtin, qulpbûn, qulpgirtin, pêk-
vebûn, pêkve ristin.

يەك ئاف: دەریا
(البحر، المصب، الرافد)

Yekav: Derya.

يەك تا: نقشێ ئێك باب، رێشتا ئێك باب قنێتا ئێك باب
(الوحيد، المنفرد فی السلاله)

Yekta: Nîfşê êk bab, reşta êk bab, qinêta êk bab.

يەك جاری: قەت، نێجاری، نێججاری، ئێك کەر
(ابدا، مطلقا، فقط، مره واحده)

Yakcarî: Qet, êcary, êkcary, êkgerr.

يەك چاف: مروفتی بجافەکی، شەپتان
(الابليس)

Yekçav: Mirovê bi çavêkî, şeytan.

په‌خنی: تیرشکا تا‌فکا باجان سورکا
(طعام من کبب)

Yexinî: Tîrşka avka bacan sorka.

په‌ک سه‌ر: نیک تاق، نیک و نیک
(راسا، مباشرة)

Yekser: Êk teq, êk û êk.

په‌ک سه‌ر: گشت، هه‌می، خپ، پیکفه، بجاره‌کێ
(العام، الشامل)

Yekser: Gişt, hemî, xirr, pêkve, bicarekê.

په‌ک سه‌ر: گشتی، هه‌ماتی، خیرینی، پیکه‌یی، بجاره‌کینی
(العموم، الشمول)

Yekserî: Giştî, hematî, xirrînî, pêkveyî, bi-carekînî.

یێ: لدویماهییا په‌یفی نیشانا نیراتیێ دده‌ت
(اداه اضافه للذكور فی آخر اللفظ)

Yê: Lidwîmahîya peyvê, nîşana nêratîyê didet.

ییت: یێن، ئالافێ هه‌ماتیێ لدویماهییکا کوته‌ن
(اداه جمع فی آخر اللفظ)

Yêt: yên, Alavê hematîyê lidwîmahîka gotinê.

یێ: ئالافێ ئاگه‌هداریێ لسه‌ریێ کوته‌ن
(فی اول اللفظ اداه تنبيه)

Yê: Alavê agehdaryê liserê gotinê.

یێخ: چهرت، توت، ده‌رگری، دویرگری
(الطرد، الحذف، الإخراج، العزل)

Yêx: Çert, tût, derkirî, dwîrkirî.

یوم: به‌دی، به‌شی
(الشؤم)

Yum: Bedî, beşî.

یول: هوول، بیف، ده‌لیفه، ده‌رفه‌ت
(الفرصة، المجال)

Yol: Hol, bîv, delîve, derfet.

